Bundel van de Gemeenteraad van 27 mei 2020

Agenda bijlagen

Agenda raad 27 mei 2020

Amendement en moties raadsvergadering 27 mei 2020

Transcript raad 27 mei 2020

1 Opening

1.1 Mondelinge vragenronde ex artikel 38 Reglement van Orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad gemeente Amstelveen 2019

Aan het begin van elke vergadering kunnen raadsleden vragen stellen aan het college van burgemeester en wethouders over actuele onderwerpen.

Mondelinge vragen bbA inzake drukte fietspaden

Mondelinge vragen CDA inzake luchtkwaliteit

1.2 Vaststellen besluitenlijst van de vergadering d.d. 7 en 8 april 2020

Besluitenlijst raad 7 april 2020

Besluitenlijst raad 8 april 2020

1.3 Stand van zaken ingekomen stukken

Stand van zaken ingekomen stukken raadsvergadering 27 mei 2020

1.4 Vaststelling bespreekpunten agenda

2 Hamerstukken

2.1 Financiële stukken Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA)

Dit collegevoorstel ligt voor ter oordeelsvorming.
Amstelveen maakt deel uit van de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland. Daarin zijn de brandweer, de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR), de gemeenschappelijke meldkamer (GMK) en het Veiligheidsbureau ondergebracht. De politie valt wel binnen de Veiligheidsregio maar wordt vanuit het Rijk gefinancierd.
De gemeenteraad krijgt de mogelijkheid om zich uit te spreken over de financiële stukken van de Veiligheidsregio, voordat ze door het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio worden vastgesteld.

Dossier 394 voorblad

Collegevoorstel Financiële stukken Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA)

Jaarrekening 2019 VrAA

Programmabegroting 2021 inclusief actualisatie 2020

Brandweermonitor Amstelveen

Aanbiedingsbrief aandachtsveldhouder financiën 7 april 2020

Collegevoorstel inclusief besluit raad Financiële stukken Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA)

2.2 Eindrapportage 2019 jaarverslag en -rekening en Meerjarenbegroting Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (NZKG)

De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied voert voor Amstelveen taken uit in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, de Wet milieubeheer en het Besluit bodemkwaliteit. De gemeenteraad wordt in de gelegenheid gesteld zich uit te spreken over de financiële stukken van dit samenwerkingsverband, voordat deze definitief worden vastgesteld door het dagelijks bestuur van de omgevingsdienst.

Dossier 365 voorblad

Collegevoorstel Eindrapportage 2019 jaarverslag en-rekening en Meerjarenbegroting 2021-2024 Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied.docx

Aanbiedingsbrief bij Jaarstukken 2019 en Meerjaren-begroting 2021-2024 ODNZKG

Eindrapportage 2019 Jaarverslag en -rekening ODNZKG

Meerjarenbegroting 2021-2024 ODNZKG

Collegevoorstel inclusief besluit raad Eindrapportage 2019 jaarverslag en-rekening en Meerjarenbegroting 2021-2024 Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

2.3 Ontwikkelvisie Legmeer

De gemeente wil bedrijventerrein Legmeer omvormen tot een gemengd woon-/werkgebied. Deze ontwikkeling biedt kansen voor Amstelveen: meer woningen, groei van het aantal inwoners, een grotere diversiteit aan woonmilieus. Ook zijn er kansen voor nieuwe bedrijvigheid, banen en voorzieningen. De gemeenteraad wordt gevraagd deze ontwikkelvisie vast te stellen.

Dossier 401 voorblad

Collegevoorstel inclusief commissiebehandeling Ontwikkelvisie Legmeer

Ontwikkelvisie Legmeer

5 Minimeter online enquête in samenwerking met De Wijde Blik

6 Participatieavonden_Presentatie De Wijde Blik

7 Doelgroepenonderzoek Legmeer Motivication

Collegevoorstel inclusief besluit raad Ontwikkelvisie Legmeer

2.4 Vaststellen bestemmingsplan Legmeerdijk 220B, ten behoeve van het legaliseren van één woning achter het lint

Sinds ruim 40 jaar wordt het gebouw aan de Legmeerdijk 220B als woning gebruikt, wat afwijkt van het geldende bestemmingsplan. De raad wordt gevraagd het bestemmingsplan vast te stellen, waarmee deze woning daadwerkelijk een woonbestemming krijgt.

Dossier 429 voorblad

Collegevoorstel inclusief commissiebehandeling Bestemmingsplan Legmeerdijk 220B, ten behoeve van het legaliseren van één woning achter het lint

Regels bestemmingsplan Legmeerdijk 220B

Bijlage bij regels bestemmingsplan Legmeerdijk 220B

Toelichting bestemmingsplan Legmeerdijk 220B

Bijlage bij toelichting bestemmingsplan Legmeerdijk 220B

Verbeelding bestemmingsplan Legmeerdijk 220B

11AJ Amstelveen Luchtvaartverkeerszone LIB HOOGTEN 2014 Legmeerdijk 220B

11AJ Amstelveen Luchtvaartverkeerszone LIB HOOGTEN RADAR 2014 Legmeerdijk 220B

11AJ Amstelveen Luchtvaartverkeerszone LIB VOGELS 2009a Legmeerdijk 220B

11AJ-Amstelveen Archeologie 2016 Legmeerdijk 220B

Brief Overgangsrecht 2010 Legmeerdijk 220B

Maatvoering bebouwing Legmeerdijk 220B

Maatvoering bebouwing Legmeerdijk 220B

Verbeelding bestemmingsplan Legmeerdijk 220B NL.MRO.0362.11AJ-VG01

Collegevoorstel inclusief besluit raad Bestemmingsplan Legmeerdijk 220B, ten behoeve van het legaliseren van één woning achter het lint

2.5 Financiële jaarstukken Groengebied Amstelland

Het Groengebied Amstelland is een samenwerkingsverband van de provincie Noord-Holland, Amstelveen, Amsterdam, Diemen en Ouder-Amstel en heeft als doel de openluchtrecreatie in het landelijk gebied te faciliteren en te bevorderen. Iedere deelnemer aan het samenwerkingsverband kan zijn visie geven op de financiële jaarstukken.

Dossier 443 voorblad

Collegevoorstel inclusief commissiebehandeling Financiële jaarstukken Groengebied Amstelland

Jaarrekening Groengebied Amstelland 2019

Begrotingswijziging Groengebied Amstelland 2020

Begroting Groengebied Amstelland 2021

Accountantsverklaring Jaarrekening Groengebied Amstelland 2019

Brief namens gemeenteraad aan Groengebied Amstelland inzake jaarstukken

Collegevoorstel inclusief besluit raad Financiële jaarstukken Groengebied Amstelland

3 Bespreekstukken

3.1 Vaststellen Jaarstukken 2019

Met de jaarstukken 2019 legt het college van B&W verantwoording af over het door het college gevoerde bestuur in 2019. Er wordt ingegaan op wat is bereikt en wat daarvoor is gedaan.

Dossier 363 voorblad

Collegevoorstel inclusief commissiebehandeling Vaststellen jaarstukken 2019

Jaarstukken 2019

Accountantsverslag Gemeente Amstelveen 2019

Controllerrapport 2019

Brief aan Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties Aanbieding SiSa verantwoordingsinformatie 2019

Rapportage bluswatervoorziening

Advies auditcommissie jaarstukken 2019 dd 6 mei 2020

Amendement Herziening subsidieovereenkomst Amity

Motie Neem nu echt de regie bluswatervoorziening

Motie Ondersteuning van beleid Coronavirus en de Jaarrekening 2019

Collegevoorstel inclusief besluit raad Vaststellen jaarstukken 2019

3.2 Het wijzigen van de Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Amstelveen

De raad wordt gevraagd de gewijzigde Re-integratieverordening Participatiewet vast te stellen. Op verzoek van de raad wordt deze verordening zo aangepast dat scholingstrajecten op maat kunnen worden ingezet en voor langer dan een jaar. Ook wordt het gemeentelijke beleid dat de inzet van re-integratie instrumenten niet mag leiden tot verdringing op de arbeidsmarkt nog steviger veranderd in de verordening.

Dossier 402 voorblad

Collegevoorstel Het wijzigen van de Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Amstelveen

Besluit van de raad tot wijziging van de Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Amstelveen

Wijzigingen Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Amstelveen (was-wordt tabel)

Collegevoorstel inclusief besluit raad Het wijzigen van de Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Amstelveen

3.3 Bedrijventerrein Amstelveen Zuid (BTAZ): Startnotitie - Nota van beantwoording

De gemeente wil het voornamelijk agrarische gebied ten westen van de Zijdelweg, grenzend aan Uithoorn en aan bedrijventerrein de Loeten tot ontwikkeling brengen. In dit gebied kan voorzien worden in de aantoonbare ruimtebehoefte van lokale en regionale bedrijven. Ook kunnen daar bedrijven worden gehuisvest die nu op bedrijventerrein Legmeer zitten, dat wordt omgevormd tot een woon-/werkgebied. Bedrijventerrein Amstelveen Zuid vormt ook een zoekgebied voor de mogelijke nieuwe locaties voor het afvalbrengstation en de gemeentewerf. De gemeenteraad wordt gevraagd de startnotitie waarin deze ontwikkelingen zijn uitgewerkt, vast te stellen.

Dossier 442 voorblad

Collegevoorstel inclusief commissiebehandeling Startnotitie en Nota van Beantwoording Bedrijventerrein Amstelveen Zuid (BTAZ)

Startnotitie BTAZ

Nota van beantwoording concept startnotitie BTAZ

Memo Verkeerseffecten uitbreiding BTAZ

Motie Halte Bedrijventerrein Amstelveen Zuid

Collegevoorstel inclusief besluit raad Startnotitie en Nota van Beantwoording Bedrijventerrein Amstelveen Zuid (BTAZ)

3.4 Concept Regionale Energie Strategie (RES) Noord-Holland Zuid

De Regionale Energie Strategie (RES) komt voort uit afspreken van het Klimaatakkoord. In de RES wordt gekeken naar locaties in Amstelveen en de regio waar mogelijkheden zijn om grootschalige duurzame energie op te wekken.

Dossier 361 voorblad

Collegevoorstel inclusief commissiebehandeling Concept Regionale Energie Strategie (RES) Noord-Holland Zuid

Concept RES Noord-Holland Zuid

Motie Stimuleren van duurzame energieopwekking door bedrijven en instellingen

Collegevoorstel inclusief besluit raad Concept Regionale Energie Strategie (RES) Noord-Holland Zuid

3.5 Beroep bij Raad van State inzake opname plan van scholen Stichting Islamitisch Onderwijs Noord-Holland (SIO-NH)

In juni 2019 heeft de raad besloten het verzoek van SIO-NH voor opname van een basisschool in het plan van scholen af te wijzen. SIO-NH heeft tegen dit besluit administratief beroep ingesteld. De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft dat beroep gegrond verklaard en bepaald dat de gevraagde basisschool moet worden opgenomen in het eerstvolgende plan van scholen. De raad heeft in de raadsvergadering van 11 maart ingestemd met een pro forma beroep bij de Raad van State tegen deze uitspraak van het ministerie. De raad wordt nu gevraagd akkoord te gaan met het voortzetten van deze beroepsprocedure.

Dossier 437 voorblad

Collegevoorstel Beroep bij de Raad van State inzake opname plan van scholen Stichting Islamitisch Onderwijs Noord-Holland (SIO-NH)

Raadsbesluit 12 juni Afwijzing aanvraag SIO-NH

Beslissing ministerie Onderwijs, Cultuur en Wetenschap op administratief beroep SIO-NH

Collegevoorstel inclusief besluit raad Beroep bij de Raad van State inzake opname plan van scholen Stichting Islamitisch Onderwijs Noord-Holland (SIO-NH).docx

3.6 Jaarrekening 2019, begroting 2021 Gemeenschappelijke Regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland (GR OGZ Amstelland)

De Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) Amsterdam voert voor de gemeente Amstelveen en omliggende gemeenten taken uit op grond van de Wet publieke gezondheid en de Wet maatschappelijke ondersteuning. Het doel is de gezondheid van de bevolking te beschermen en te bevorderen, het voorkomen en tijdig opsporen van ziekten onder de bevolking en het bevorderen van de openbare gezondheidszorg. De gemeenteraad wordt gevraagd zich uit te spreken over de financiële stukken van dit samenwerkingsverband.

Dossier 368 voorblad

Collegevoorstel inclusief commissiebehandeling Jaarstukken 2019 en Begroting 2021 Gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg (GR OGZ) Amstelland

Jaarstukken GR OGZ Amstelland 2019

Accountantsverklaring bij de Jaarstukken 2019 GR OGZ

Bestuurlijke samenvatting Jaarrekening 2019 GR OGZ Amstelland

Concept Begroting 2021 GR OGZ Amstelland

Collegevoorstel inclusief besluit raad Jaarstukken 2019 en Begroting 2021 Gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg (GR OGZ) Amstelland

4 Overig

4.1 Herbenoeming voorzitter en een lid van de Raad van Toezicht Stichting Amstelwijs

De wet bepaalt dat de gemeenteraad de leden van de raad van toezicht van een stichting voor openbaar primair onderwijs benoemt. De raad wordt nu gevraagd om de heer Poppelaars te herbenoemen als voorzitter en mevrouw Meulman als lid van de raad van toezicht van Amstelwijs.

Dossier 440 voorblad

Collegevoorstel herbenoeming voorzitter en lid Raad van Toezicht Amstelwijs

Voordracht herbenoeming leden Raad van Toezicht Amstelwijs

Collegevoorstel inclusief besluit raad benoeming leden Raad van Toezicht stichting Amstelwijs

4.2 Benoeming leden Raad van Toezicht Stichting Amstelwijs

De wet bepaalt dat de gemeenteraad de leden van de raad van toezicht van een stichting voor openbaar primair onderwijs benoemt. De raad wordt nu gevraagd om de heer M. van den Heuvel en mevrouw A. van Berlo-van Keer te benoemen als lid van de raad van toezicht van Amstelwijs.

Dossier 439 voorblad

Collegevoorstel benoeming leden Raad van Toezicht stichting Amstelwijs

Aanbevelingsbrief van de Raad van Toezicht Stichting Amstelwijs

Wervingsprocedure voor de nieuwe leden Raad van Toezicht Stichting Amstelwijs

Schema van aftreden Raad van Toezicht Stichting Amstelwijs

Collegevoorstel inclusief besluit raad herbenoeming voorzitter en lid Raad van Toezicht Amstelwijs

4.3 Motie vreemd aan de orde van de dag

Motie Bevriezing huurverhoging ten tijde coronacrisis

Gemeente Amstelveen

BEKENDMAKING VAN EEN VERGADERING

De voorzitter van de gemeenteraad van Amstelveen roept de leden van de gemeenteraad op tot bijwoning van de digitale vergadering om te beraadslagen en te besluiten over de hieronder vermelde punten.

Datum:	27 mei 2020
Aanvang:	20:00 uur
Locatie:	Digitaal (via Microsoft Teams)
Voorzitter:	Tjapko Poppens
Griffier:	Marnix Philips
Toelichting:	Er geldt een spreektijdregeling. 13 minuten voor elke fractie en 30 minuten voor het college voor de **hele** vergadering

1 Opening

1.1 Mondelinge vragenronde ex artikel 38 Reglement van Orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad gemeente Amstelveen 2019

Aan het begin van elke vergadering kunnen raadsleden vragen stellen aan het college van burgemeester en wethouders over actuele onderwerpen.

1.2 Vaststellen besluitenlijst van de vergadering d.d. 7 en 8 april 2020

1.3 Stand van zaken ingekomen stukken

1.4 Vaststelling bespreekpunten agenda

2 Hamerstukken

2.1 Financiële stukken Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA)

Dit collegevoorstel ligt voor ter oordeelsvorming.
Amstelveen maakt deel uit van de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland. Daarin zijn de brandweer, de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR), de gemeenschappelijke meldkamer (GMK) en het Veiligheidsbureau ondergebracht. De politie valt wel binnen de Veiligheidsregio maar wordt vanuit het Rijk gefinancierd. De gemeenteraad krijgt de mogelijkheid om zich uit te spreken over de financiële stukken van de

Veiligheidsregio, voordat ze door het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio worden vastgesteld.

2.2 Eindrapportage 2019 jaarverslag en -rekening en Meerjarenbegroting Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (NZKG)

De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied voert voor Amstelveen taken uit in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, de Wet milieubeheer en het Besluit bodemkwaliteit. De gemeenteraad wordt in de gelegenheid gesteld zich uit te spreken over de financiële stukken van dit samenwerkingsverband, voordat deze definitief worden vastgesteld door het dagelijks bestuur van de omgevingsdienst.

2.3 Ontwikkelvisie Legmeer

De gemeente wil bedrijventerrein Legmeer omvormen tot een gemengd woon-/werkgebied. Deze ontwikkeling biedt kansen voor Amstelveen: meer woningen, groei van het aantal inwoners, een grotere diversiteit aan woonmilieus. Ook zijn er kansen voor nieuwe bedrijvigheid, banen en voorzieningen. De gemeenteraad wordt gevraagd deze ontwikkelvisie vast te stellen.

2.4 Vaststellen bestemmingsplan Legmeerdijk 220B, ten behoeve van het legaliseren van één woning achter het lint

Sinds ruim 40 jaar wordt het gebouw aan de Legmeerdijk 220B als woning gebruikt, wat afwijkt van het geldende bestemmingsplan. De raad wordt gevraagd het bestemmingsplan vast te stellen, waarmee deze woning daadwerkelijk een woonbestemming krijgt.

2.5 Financiële jaarstukken Groengebied Amstelland

Het Groengebied Amstelland is een samenwerkingsverband van de provincie Noord-Holland, Amstelveen, Amsterdam, Diemen en Ouder-Amstel en heeft als doel de openluchtrecreatie in het landelijk gebied te faciliteren en te bevorderen. Iedere deelnemer aan het samenwerkingsverband kan zijn visie geven op de financiële jaarstukken.

3 Bespreekstukken

3.1 Vaststellen Jaarstukken 2019

Met de jaarstukken 2019 legt het college van B&W verantwoording af over het door het college gevoerde bestuur in 2019. Er wordt ingegaan op wat is bereikt en wat daarvoor is gedaan.

3.2 Het wijzigen van de Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Amstelveen

De raad wordt gevraagd de gewijzigde Re-integratieverordening Participatiewet vast te stellen. Op verzoek van de raad wordt deze verordening zo aangepast dat scholingstrajecten op maat kunnen worden ingezet en voor langer dan een jaar. Ook wordt het gemeentelijke beleid dat de inzet van re-integratie instrumenten niet mag leiden tot verdringing op de arbeidsmarkt nog steviger veranderd in de verordening.

3.3 Bedrijventerrein Amstelveen Zuid (BTAZ): Startnotitie - Nota van beantwoording

De gemeente wil het voornamelijk agrarische gebied ten westen van de Zijdelweg, grenzend aan Uithoorn en aan bedrijventerrein de Loeten tot ontwikkeling brengen. In dit gebied kan voorzien worden in de aantoonbare ruimtebehoefte van lokale en regionale bedrijven. Ook kunnen daar bedrijven worden gehuisvest die nu op bedrijventerrein Legmeer zitten, dat wordt omgevormd tot een woon-/werkgebied. Bedrijventerrein Amstelveen Zuid vormt ook een zoekgebied voor de mogelijke nieuwe locaties voor het afvalbrengstation en de gemeentewerf. De gemeenteraad wordt gevraagd de startnotitie waarin deze ontwikkelingen zijn uitgewerkt, vast te stellen.

3.4 Concept Regionale Energie Strategie (RES) Noord-Holland Zuid

De Regionale Energie Strategie (RES) komt voort uit afspreken van het Klimaatakkoord. In de RES wordt gekeken naar locaties in Amstelveen en de regio waar mogelijkheden zijn om grootschalige duurzame energie op te wekken.

3.5 Beroep bij Raad van State inzake opname plan van scholen Stichting Islamitisch Onderwijs Noord-Holland (SIO-NH)

In juni 2019 heeft de raad besloten het verzoek van SIO-NH voor opname van een basisschool in het plan van scholen af te wijzen. SIO-NH heeft tegen dit besluit administratief beroep ingesteld. De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft dat beroep gegrond verklaard en bepaald dat de gevraagde basisschool moet worden opgenomen in het eerstvolgende plan van scholen. De raad heeft in de raadsvergadering van 11 maart ingestemd met een pro forma beroep bij de Raad van State tegen deze uitspraak van het ministerie. De raad wordt nu gevraagd akkoord te gaan met het voortzetten van deze beroepsprocedure.

3.6 Jaarrekening 2019, begroting 2021 Gemeenschappelijke Regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland (GR OGZ Amstelland)

De Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) Amsterdam voert voor de gemeente Amstelveen en omliggende gemeenten taken uit op grond van de Wet publieke gezondheid en de Wet maatschappelijke ondersteuning. Het doel is de gezondheid van de bevolking te beschermen en te bevorderen, het voorkomen en tijdig opsporen van ziekten onder de bevolking en het bevorderen van de openbare gezondheidszorg. De gemeenteraad wordt gevraagd zich uit te spreken over de financiële stukken van dit samenwerkingsverband.

4 Overig

4.1 Herbenoeming voorzitter en een lid van de Raad van Toezicht Stichting Amstelwijs

De wet bepaalt dat de gemeenteraad de leden van de raad van toezicht van een stichting voor openbaar primair onderwijs benoemt. De raad wordt nu gevraagd om de heer Poppelaars te herbenoemen als voorzitter en mevrouw Meulman als lid van de raad van toezicht van Amstelwijs.

4.2 Benoeming leden Raad van Toezicht Stichting Amstelwijs

De wet bepaalt dat de gemeenteraad de leden van de raad van toezicht van een stichting voor openbaar primair onderwijs benoemt. De raad wordt nu gevraagd om de heer M. van den Heuvel en mevrouw A. van Berlo-van Keer te benoemen als lid van de raad van toezicht van Amstelwijs.

Raadsvergadering d.d. 27-05-2020
Amendement/Motie nummer: 1
Aanvaard/Verworpen/Ingetrokken
De Griffier

ChristenUnie GROENLINKS CDA SP

AMENDEMENT
Herziening subsidieovereenkomst Amity

A

Voorstel: Vaststellen Jaarstukken 2019 (agendapunt 3.1)

De raad van de gemeente Amstelveen in vergadering bijeen d.d. 27 mei 2020

Ondergetekende(n) stelt/stellen het volgende amendement voor:

De tekst van beslispunt 4:
"Instemmen via resultaatbestemming met budgetoverheveling van € 1,438 miljoen naar komend jaar en de begroting 2020 wijzigen voor de vermelde bedragen, alsmede instemmen met overheveling van € 1 miljoen voor Amity naar 2021 en de begroting 2021 hiervoor te wijzigen."

te wijzigen in:
"Instemmen via resultaatbestemming met budgetoverheveling van € 1,438 miljoen naar komend jaar en de begroting 2020 wijzigen voor de vermelde bedragen."

De tekst van beslispunt 8:
"Instemmen met de overheveling van € 1 miljoen voor Amity van de jaarschijf 2020 naar 2021 en de begroting 2020 + 2021 hiervoor te wijzigen."

te wijzigen in:
"Instemmen met een overheveling van € 1 miljoen voor Amity uit de begroting van 2020 naar **een voorziening die geoormerkt geld voor de internationalisering van het onderwijs bevat** en de begroting 2020 hiervoor te wijzigen."

Toelichting:

1. Het leerlingenaantal aan het begin van 2020 iets boven de 200 leerlingen is.
2. Voor 28 april 2020 ouders moesten aangeven of de kinderen die nu op Amity zitten ook het komende schooljaar weer deelnemen.
3. Uit deze inventarisatie is gekomen dat in het schooljaar 2020/2021 ca. 160 leerlingen ingeschreven blijven.
4. Er in het kader van de subsidieovereenkomst met Amity inmiddels twee van de vier tranches (totaal € 3 miljoen) aan Amity zijn overgemaakt.
5. Een derde tranche van € 1 miljoen wordt overgemaakt bij het behalen van 280 leerlingen en een vierde en laatste tranche wordt overgemaakt bij 440 leerlingen.
6. Het niet te verwachten is dat de komende jaren Amity aan de voorwaarden zal voldoen om de derde en vierde tranche uit de subsidieovereenkomst te laten uitbetalen.

7. Dat het ongewenst is uit hoofde van het effectief begroten dat begrootte, grote bedragen niet worden ingezet, maar jaarlijks worden doorgeschoven naar de begroting van de daarop volgende jaren.
8. Het college met de andere subsidiepartners (Rijk en gemeente Amsterdam) in overleg moet gaan om de subsidieovereenkomst met Amity te beëindigen, omdat Amity het komend schooljaar minder dan 200 leerlingen zal hebben.
9. De inzet van het overleg met de subsidiepartners moet zijn dat vanaf het tijdstip dat de verwachting is dat Amity weer zal doorgroeien naar 280 leerlingen er een nieuwe subsidieovereenkomst met Amity wordt gesloten onder nader overeen te komen voorwaarden.

Ondertekening en naam:

Bert de Pijper	Ilika Polderman	Patrick Adriaans	Sandra van Engelen
ChristenUnie	GroenLinks	SP	CDA

Stemming

Voor	VVD	D66	GL	BBA	PvdA	SP	CDA	AVA	SBA	CU
Tegen	VVD	D66	GL	BBA	PvdA	SP	CDA	AVA	SBA	CU

De griffier

GROENLINKS CDA

bbA Burger Belangen Amstelveen

AVA!

Raadsvergadering d.d. 27-05-2020
~~Amendement~~/Motie nummer: 1
Aanvaard/~~Verworpen~~/Ingetrokken

De Griffier

MOTIE
Neem nu echt regie bluswatervoorziening

M

De raad van de gemeente Amstelveen in vergadering bijeen d.d. 27-5-2020

Collegevoorstel: Vaststellen Jaarstukken 2019

De Raad,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat

1. de audit die is uitgevoerd op het proces van de bluswatervoorziening, een audit is die beperkt is tot het interne deel van het proces bij de gemeente en niet de afgesproken audit op het hele ketenproces;
2. uit de beperkte audit blijkt dat
   a. de gemeente de verantwoordelijkheid voor de bluswatervoorziening niet waar kan maken zonder volledige medewerking van de ketenpartners;
   b. de gegevensuitwisseling beter moet (de gemeente weet bijvoorbeeld niet altijd wanneer een brandkraan gerepareerd is of verwijderd);
   c. normtijden voor reparatie niet altijd gehaald worden;
   d. een planning om de meest urgente gevallen op te lossen ontbreekt;
   e. de communicatie met de waterleidingbedrijven gebrekkig is;
   f. de regisseur bluswatervoorziening blijkbaar onvoldoende tijd heeft om de regierol op de hele keten goed uit te voeren;
3. de behandeling in ABM en de collegebrief d.d. 19-05-2020 geen antwoord geven op de belangrijkste vragen:
   a. waarom de gemeente geen audit op het hele proces bij de ketenpartijen zou kunnen (laten) uitvoeren;
   b. hoe de gemeenteraad zonder audit op het hele proces kan controleren dat de afspraken geborgd zijn.

Van mening dat

1. de inwoners van Amstelveen er 100% van uit moeten kunnen gaan dat alle brandkranen altijd werken en bereikbaar zijn als er brand is;
2. de gemeente verantwoordelijk is voor de bluswatervoorziening en de ketenregie op dit proces.

Verzoekt het college

1. de afspraak uit 2019 na te komen en nu alsnog de audit op het hele ketenproces bluswatervoorziening uit te (laten) voeren;
2. met de bevindingen uit deze audit het proces samen met de ketenpartners te verbeteren en de afspraken met de ketenpartners aan te scherpen;
3. uiterlijk eind 2020 de raad te informeren dat het proces op de bluswatervoorziening uitgevoerd is conform de normen die de ketenpartijen met elkaar hebben afgesproken.

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening en naam:

M.Kortekaas, GroenLinks

P.Rienks, CDA

R.Kootker, Burgerbelangen Amstelveen

M.Becker, AVA

Stemming

Voor	VVD	D66	GL	BBA	PvdA	SP	CDA	AVA	SBA	CU
Tegen	VVD	D66	GL	BBA	PvdA	SP	CDA	AVA	SBA	CU

De griffier

Raadsvergadering d.d. 27-05-2020
Amendement/Motie nummer: 2
Aangenomen/Verworpen/Ingetrokken

De Griffier

PvdA

MOTIE
Ondersteuning van beleid op hoofdlijnen Coronavirus en de jaarrekening 2019

M

De raad van de gemeente Amstelveen in vergadering bijeen d.d. 27 mei 2020

Collegevoorstel: Jaarstukken 2019 en Accountantsverslag

De Raad,

gehoord de beraadslaging in de Raadscommissies en de actuele informatie uitwisseling in de openbare sessies over de Coronacrisis.

Overwegende dat:
- De accountant van de gemeente in zijn verslag een aparte paragraaf opneemt over Coronavirus en Jaarstukken 2019 en daarbij aangeeft dat de lange termijn impact op de maatschappij en economie hoogst onzeker is;
- in de beeldspraak van 'de bomen en het bos' er behoefte kan zijn een uitspraak te doen over 'het bos' in de zin van het door het College gevoerde beleid over de huidige Coronacrisis op hoofdlijnen;
- dit verschillen van politiek inzicht op onderdelen, 'de bomen' onverlet laat;
- het College druk doende is de effecten van de Coronacrisis op Amstelveen zo goed mogelijk bij te sturen in de zin van de gewenste continuïteit van de opgebouwde samenleving;
- het uittrekken van 15 miljoen euro extra uit de lokale middelen hiervoor passend is in de huidige situatie;
- het College en de achterliggende ambtelijke organisatie in gesprek zijn met organisaties, bedrijven, inwoners die getroffen zijn door de crisis;
- de Coronacrisis bestaande plannen en/of ideeën kan en mag cq moet wijzigen.

Spreekt uit:
- zich rekenschap te geven van de onzekerheid die de accountant aangeeft;
- het huidige beleid van het College op hoofdlijnen te ondersteunen;
- het College ook te ondersteunen in zijn werk de negatieve effecten van de Coronacrisis op de Amstelveense samenleving zoveel mogelijk te verzachten;
- het College en de achterliggende ambtelijke organisatie expliciet dank te zeggen voor de extra inspanningen in deze tijd van Coronacrisis;
- hen te vragen deze inspanningen voort te zetten ten einde de opgebouwde Amstelveense samenleving zoveel mogelijk te kunnen continueren.

Roept op:

- dat het College daarbij zoveel mogelijk uitgaat van het 'first things first' principe, waarmee bedoeld wordt dat de belangrijke functies van de gemeente zoveel mogelijk in stand worden gehouden;
- dat het College daarmee de ruimte neemt om bestaande plannen en/of ideeën mogelijk te herzien in het kader van nieuwe afwegingen die het gevolg zijn van de Coronacrisis, en daarmee naar de Raad te komen voor besluitvorming;

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening en naam:

Victor Frequin
VVD

Michel Becker
AVA

Stemming

Voor	VVD	D66	GL	BBA	PvdA	SP	CDA	AVA	SBA	CU
Tegen	VVD	D66	GL	BBA	PvdA	SP	CDA	AVA	SBA	CU

De griffier

D66 SP AVAI ChristenUnie bbA Burger Belangen Amstelveen SENIOREN BELANGEN AMSTELVEEN De Griffier PvdA GROENLINKS VVD

Raadsvergadering d.d. 27-05-2020
Amendement/Motie nummer 3
Aangenomen/Verworpen/Ingetrokken

UNANIEM

Halte Bedrijven Terrein Amstelveen Zuid M

Collegevoorstel: Bedrijventerrein Amstelveen Zuid (BTAZ)
De raad van de gemeente Amstelveen in vergadering bijeen 27 mei 2020
Collegevoorstel: Startnotitie bedrijventerrein Amstelveen-Zuid (BTAZ)
Constaterende dat: • De Amstelveenlijn doorgetrokken wordt naar Uithoorn. • De toekomstige Uithoornlijn door het gebied Bedrijven terrein Amstelveen Zuid loopt. • Er alleen fysieke ruimte gereserveerd is binnen het tracé van de Uithoornlijn voor een haltevoorziening nabij BTAZ • Het niet zeker is of de ruimtelijke reservering van de halte ook daadwerkelijk leidt tot het aanleggen van de halte BTAZ • Als reizigers eenmaal gekozen hebben voor een modaliteit zij moeilijker te bewegen zijn om een andere vervoersvorm te kiezen, m.a.w. eenmaal gewend aan de auto is de stap naar OV vaak te groot. Van oordeel dat: • Dat BTAZ voor toekomstige bezoekers/werknemers per Uithoornlijn bereikbaar moet zijn • Eigenaren en ondernemers die een verhuizing van Legmeer naar BTAZ overwegen het belangrijk vinden dat BTAZ goed bereikbaar is voor bezoekers en werknemers. • Een aantal bedrijven die overwegen om hun bedrijfsactiviteiten te verplaatsen van Legmeer naar BTAZ een goede bereikbaarheid met het openbaar vervoer als voorwaarde stelt. • Het van belang is dat OV vroegtijdig beschikbaar is
Roept het college op om: • Bij de vervoersregio het verzoek neer te leggen om een halte BTAZ aan te leggen voor de toekomstige tram (Uithoornlijn)

- In dit verzoek aan te dringen op een vroegtijdige aanleg zodat de ov-infrastructuur klaar is voor de (grootschalige) in gebruik name van het BTAZ, en daarmee vanaf het begin een reëel alternatief biedt.
- Daarbij wel de nadrukkelijke voorwaarde dat vooraf een realistische prognose gemaakt wordt van de rentabiliteit van de halte op de middellange termijn.

- De raad over de voortgang van deze motie te informeren.

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening en naam:

Tawros Aslanjan (D66) Patrick Adriaans (SP) Michel Becker (AVA) Pier Rienks (CDA)

Jacqueline Solleveld Olthof (BBA) Bert de Pijper (CU) Percy de Robles (SBA)

Arjan Gerritsen (VVD) Arnout van den Bosch (PvdA) Lennart de Looze (GroenLinks)

Stemming

Voor	VVD	D66	GL	BBA	PvdA	SP	CDA	AVA	SBA	CU
Tegen	VVD	D66	GL	BBA	PvdA	SP	CDA	AVA	SBA	CU

De griffie

CDA D66 SENIOREN BELANGEN AMSTELVEEN SP AVA De Griffier PvdA

bbA Belangen Amstelveen

Raadsvergadering d.d. 27-05-2020
Amendement/Motie nummer: 2/4
Aanvaard/Verworpen/Ingetrokken

MOTIE
Stimuleren van duurzame energieopwekking door bedrijven en instellingen

M

De raad van de gemeente Amstelveen in vergadering bijeen d.d. 27-05-2020

Collegevoorstel: Concept Regionale Energie Strategie (RES) Noord-Holland Zuid

De Raad,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat

- in het rapport Regionale Energiestrategie (RES) voor energieregio Noord-Holland Zuid de ambitie is uitgesproken om in 2030 vier keer zoveel duurzame energie op te wekken dan nu het geval is;
- Amstelveen haar bijdrage wil leveren aan de ambities vanuit de RES;
- in het concept Visie op Zonne-energie duidelijk in kaart is gebracht waar nu en in de toekomst in Amstelveen zonnepanelen kunnen worden geplaatst,
- een bedrijfspand, appartementencomplex of maatschappelijke instelling meestal een industrieel karakter heeft en zodoende geschikt is voor het plaatsen van zonnepanelen zonder afbreuk te doen aan de welstand;
- op dit moment niet elk bedrijf, appartementencomplex of maatschappelijke instelling zonnepanelen plaatst;
- indien een bedrijf, appartementencomplex of maatschappelijke instelling wel zonnepanelen plaatst niet altijd het volledige dakoppervlak wordt benut;
- er op dit moment in Amstelveen nog weinig gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid je dak als eigenaar van een bedrijf, appartementencomplex of maatschappelijke instelling beschikbaar te stellen voor mede-eigenaarschap van zonnepanelen of het doorleveren van energie als eigen energieopwekker;
- er in Nederland platforms voor energie-opwekking zoals bijvoorbeeld Powerpeers en de Zoncoalitie maar daar in Amstelveen nog geen gebruik van wordt gemaakt.

van mening dat

- het benutten van zoveel mogelijk dakoppervlak van bedrijven, appartementencomplexen en maatschappelijke instellingen de ambities neergelegd in de RES beter kunnen worden gerealiseerd;
- mede-eigenaarschap van zonnepanelen en het doorleveren van energie als eigen energieopwekker maakt dat veel meer particulieren gebruik kunnen maken van energie van de zon;

- dat lokaal bij elkaar brengen van vraag en aanbod en slim georganiseerde energienetwerken energiekosten reduceren en overbelasting van het elektriciteitsnetwerk tegengaat;
- lokale regelgeving op het gebied van lenen, vergunningen en bouwregels obstakels kunnen vormen;
- we naar een energietransitie streven tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten

Verzoekt het college,

- mede-eigenaarschap van zonnepanelen in Amstelveen te stimuleren;
- eigenaren van bedrijven, appartementencomplexen en maatschappelijke instellingen te stimuleren zelf energieopwekker te worden om daarmee de stroom die ze voor hun eigen energievoorziening niet nodig hebben door te kunnen leveren aan inwoners in Amstelveen;
- alle aspecten die met mede-eigenaarschap van zonnepanelen en eigen energieopwekking door zonnepanelen te maken hebben te onderzoeken; aanwezige obstakels weg te nemen en met nadere voorstellen te komen;
- de raad hier in het eerste kwartaal van 2021 over te informeren.

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening en naam:

Pier Rienks CDA	Edwin van der Waal D66	Jacqueline Solleveld-Olthof bbA	Percy de Robles SBA
Patrick Adriaans SP	Michel Becker AVA	Arnout van den Bosch PvdA	

Stemming

Voor	VVD	D66	GL	BBA	PvdA	SP	CDA	AVA	SBA	CU
Tegen	VVD	D66	GL	BBA	PvdA	SP	CDA	AVA	SBA	CU

De griffier

AVA! GROENLINKS SP

PvdA

Raadsvergadering d.d. 27-05-2020
Amendement/Motie nummer: 5
Aanvaard/Verworpen/Ingetrokken

Bevriezing huurverhoging ten tijde coronacrisis

M

Motie vreemd aan de orde van de dag

De raad van de gemeente Amstelveen in vergadering bijeen op woensdag 27 mei 2020

De raad

Constaterende dat;
- De coronacrisis zware economische gevolgen heeft voor de gemeente Amstelveen en haar inwoners;
- De huurders nog steeds via o.a. verhuurdersheffing betalen voor de vorige crisis;
- Veel Amstelveners nu al te kampen hebben met financiële onzekerheden ten gevolge van deze crisis;
- De impact van deze crisis en de financiële gevolgen hiervan voor huishoudens, verenigingen, instellingen, MKB en ZZP'ers, nog niet goed te overzien zijn;
- Het college reeds een oproep heeft gedaan richting verhuurders om terughoudend om te gaan met huurverhogingen.

Overwegende dat;
- Wooncorporaties en commerciële verhuurders, de huren mogelijk toch zullen verhogen, laatstgenoemde vaak met het maximale percentage, en daarmee mogelijk genoemde huurders in deze crisistijd in financiële problemen brengen;
- de huurbevriezing slechts een eerste stap is en veel meer nodig is om uit de crisis te komen.

Verzoekt het college;
- Het bevriezen van de huren in gesprekken met woningcorporaties over prestatieafspraken mee te nemen;
- Invloed en zo nodig druk uit te oefenen op commerciële verhuurders van vastgoed, om in Amstelveen de huren dit jaar niet te verhogen;
- Vanuit de voorbeeldfunctie van de Gemeente de huurprijzen van de gemeentelijke eigendommen en verhuurde objecten dit jaar niet te zullen verhogen.
- In Den Haag bij het kabinet te pleiten voor bevriezing van de huren en in 2020 af te zien van de jaarlijks geïndexeerde huurverhogingen;

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening en naam:

AVA Michel Becker, **Groen Links** Cheimaa Aouni, **SP** Patrick Adriaans,
PvdA Arnout van den Bosch

Stemming

Voor	VVD	D66	GL	BBA	PvdA	SP	CDA	AVA	SBA	CU
Tegen	VVD	D66	GL	BBA	PvdA	SP	CDA	AVA	SBA	CU

De griffier

Woordelijk verslag raadsvergadering Amstelveen, 27 mei 2020
Locatie: Amstelveen
Starttijd: 19:59
Voorzitter: de heer Poppens (burgemeester)
Griffie: de heer Philips
Aanwezig:

1. Opening

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Goedenavond, dames en heren. Hartelijk welkom hier bij de gemeenteraadsvergadering van Amstelveen op woensdag 27 mei 2020. Een historische bijeenkomst. De eerste keer ooit in het bestaan van onze gemeenteraad dat we een digitale raadsvergadering hebben. En dat kan, omdat wij sinds kort, zoals heel Nederland, gebruik kunnen maken van de tijdelijk wet: digitale beraadslagen en besluitvorming voor gemeenteraden. En wat bijzonder dat jullie allemaal hier deel van kunnen uitmaken. We hebben op dit moment 44 mensen tegelijk die aan deze vergadering deelnemen.
Die laat de voorzitter wel hard werken, moet ik zeggen. Het is een hele tour om dat overzicht te houden, verwacht ik, deze avond. 37 raadsleden, vijf wethouders, griffier en burgemeester. Welkom ook mensen thuis of op ander plekken die meeluisteren en natuurlijk onze pers. Voor deze vergadering geldt ook de gebruikelijke spreektijdregeling en dat is 13 minuten voor elke fractie en 30 minuten voor het college en een half uur debattijd. Het is goed om even te melden, heel veel dingen zijn anders, het is wennen voor iedereen. Dus u zult misschien ook denken: wat legt die veel uit. Dat blijf ik even in deze vergadering doen om juist ook iedereen mee te nemen, niet alleen raadsleden en wethouders, maar ook mensen die meeluisteren op de streaming.
Ik wil iedereen verzoeken om de camera aan te houden. Dat heeft een bepaalde reden. Die nieuwe wet zegt: u mag wel besluiten nemen digitaal, dat was de aanpassing van deze nieuwe wet, maar dan moet u zichtbaar zijn en kenbaar zijn voor alle deelnemers. Dat is ook de reden dat we straks één voor één even langs gaan lopen wie deelneemt aan deze vergadering. We gaan dus alle raadsleden even bij langs. Dan wordt u geacht even de microfoon aan te zetten en daarna ook weer uit te zetten en ook even dat we zien wie er in beeld is of degene is waarvan we verwachten dat die het is en ook even horen dat je aanwezig bent. Dat is helaas, qua tijdsaspect, helaas nodig om te kunnen starten. Laten we dan mee beginnen. Meneer de griffier of zal ik het zelf even voorlezen. Dan begin ik gewoon op volgorde van alfabet. Ik noem de naam even en dan mag u aangeven of u er bent. Heer Adriaans?

Spreker naam 10: de heer Adriaans (raadslid SP)
Ik ben aanwezig, voorzitter.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Mevrouw Aouni.

Spreker naam 11: mevrouw Aouni (raadslid GroenLinks)
Ik ben aanwezig voorzitter.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Heer Aslanjan.

Spreker naam 12: de heer Aslanjan (raadslid D66)
Present voorzitter.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Heer Becker.

Spreker naam 13: de heer Becker (raadslid AVA)
Aanwezig.
Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Ben Idder, heer Ben Idder.

Spreker naam 14: de heer Ben Idder (raadslid D66)
Aanwezig voorzitter.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
De heer van den Bosch.

Spreker naam 15: de heer van den Bosch (raadslid PvdA)
Present.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Heer Bulsing.

Spreker naam 16: de heer Bulsing (raadslid VVD)
Present.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Mevrouw Casadei.

Spreker naam 17: mevrouw Casadei (raadslid SP)
Aanwezig.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Mevrouw Chaara.

Spreker naam 18: mevrouw Chaara (raadslid D66)
Ja, aanwezig.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
De heer Coumans.

Spreker naam 19: de heer Coumans (raadslid VVD)
Aanwezig.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Heer Dennebroek.

Spreker naam 20: de heer Dennebroek (raadslid PvdA)
Present voorzitter.
Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Mevrouw van Engelen.

Spreker naam 21: mevrouw van Engelen (raadslid CDA)
Aanwezig voorzitter.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Heer Feenstra.

Spreker naam 22: de heer Feenstra (raadslid VVD)
Aanwezig.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
De heer Frequin.

Spreker naam 23: de heer Frequin (raadslid VVD)
Aanwezig voorzitter.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
De heer Gerritsen. Nog niet. Ik hoor dat er problemen met zijn wachtwoord zijn. Gaan we straks nog een keer proberen. Mevrouw van Herteryck.

Spreker naam 24: mevrouw van Herteryck (raadslid BBA)
Aanwezig voorzitter.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Mevrouw Höcker.

Spreker naam 25: mevrouw Höcker (raadslid AVA)
Aanwezig voorzitter.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Heer Kootker.

Spreker naam 26: de heer Kootker (raadslid BBA)
Present.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
De heer Kortekaas.

Spreker naam 27: de heer Kortekaas (raadslid GroenLinks)
Aanwezig.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Mevrouw Kruijer.

Spreker naam 28: mevrouw Kruijer (raadslid GroenLinks)
Aanwezig.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Mevrouw Leegstra.

Spreker naam 29: mevrouw Leegstra (raadslid VVD)
Aanwezig.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
De heer de Looze.

Spreker naam 30: de heer de Looze (raadslid GroenLinks)
Ja, aanwezig.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
De heer Noomen.

Spreker naam 5: de heer Noomen (raadslid VVD)
Ja, aanwezig.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Mevrouw Petiet.

Spreker naam 3: mevrouw Petiet (raadslid BBA)
Ja, aanwezig.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
De heer de Pijper.

Spreker naam 31: de heer de Pijper (raadslid ChristenUnie)
Aanwezig voorzitter.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Mevrouw Polderman.
Spreker naam 32: mevrouw Polderman (raadslid GroenLinks)
Aanwezig.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
De heer Rienks.

Spreker naam 33: de heer Rienks (raadslid CDA)
Aanwezig.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
De heer de Robles.

Spreker naam 34: de heer de Robles (raadslid SBA)
Aanwezig.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
De heer Smalhout.

Spreker naam 35: de heer Smalhout (raadslid VVD)
Aanwezig.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Heer Snoek.

Spreker naam 36: de heer Snoek (raadslid VVD)
Aanwezig.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Mevrouw Solleveld Olthof.

Spreker naam 37: mevrouw Solleveld Olthof (raadslid BBA)
Aanwezig voorzitter.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Heer van der Steenhoven.

Spreker naam 38: de heer van der Steenhoven (raadslid D66)
Aanwezig.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Mevrouw Veenboer.
Spreker naam 39: mevrouw Veenboer (raadslid PvdA)
Aanwezig voorzitter.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Mevrouw van der Vet.

Spreker naam 4: mevrouw van der Vet (raadslid D66)
Aanwezig voorzitter.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Heer van der Waal.

Spreker naam 40: de heer van der Waal (raadslid D66)
Aanwezig voorzitter.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
De heer Zuidbroek.

Spreker naam 41: de heer Zuidbroek (raadslid D66)
Ja voorzitter, aanwezig.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
En de heer Zwart.

Spreker naam 42: de heer Zwart (raadslid VVD)
Ja hoor, ik ben aanwezig.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Dan mis ik nog de heer Gerritsen als enige. We hebben er 36 aanwezigen. Ik kijk of die inmiddels verschenen is. Nog niet. Laten we even zo. Wordt hard aan gewerkt. U hoort van mij als dat het geval is. Veel mensen aanwezig, hartstikke goed. Wij gaan verder. Wij weten nu wie er allemaal aanwezig zijn en dat zal uiteraard ook in het slag verschijnen. Dan ga ik het volgende doen, en dat is ook ongebruikelijk ten opzichte van de fysieke vergaderingen, dat ik nu een volgnummer door loting ga pakken. Ik maak de naam bekend van het raadslid dat als eerste zijn stem uitbrengt als er een hoofdelijke stemming straks in de loop van deze vergadering nodig is.
En nee, dat ga ik nu even doen door een kaartje te pakken. Dat ziet u niets, maar u kunt erop vertrouwen dat de griffier streng met mijn meekijkt, dat ik volstrekt willekeurig een kaartje pak. En dat is nummer 28 geworden. Dan pak ik het lijstje die ik niet heb. Die komt nu naar mijn toegeschoven.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Heer de Robles.
Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
En dat is de heer de Robles. En betekent dat ik bij de heer Robles straks beginnen, mocht er een hoofdelijke stemming straks komen en dan wordt verder in alfabetische volgorde van de lijst gehanteerd. Het kaartje gaat weer terug. Die <…> tijd hebben we ook gedaan.

1.1 Mondelinge vragenronde ex artikel 38 Reglement van Orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad gemeente Amstelveen 2019

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Nou, dan hebben we één pagina van acht van de vergadering handleiding gehad, dames en heren. We gaan naar één punt één. Dat is de mondelinge vragenronde, ex artikel 38 van het reglement van orde. Dat zijn mondelinge vragen gesteld door de BBA fractie over het fietsennetwerk en door de CDA fractie over luchtkwaliteit. Ik begin met mondelinge vragen van BBA over het fietsennetwerk. En ik heb begrepen dat mevrouw Solleveld Olthof daar de woordvoerder van is. U heeft het woord. Mevrouw Solleveld.

Spreker naam 37: mevrouw Solleveld Olthof (raadslid BBA)
Dank u wel voorzitter. Vorige week kregen we een bericht door via de journaals van de ANWB, dat gemeenten opgeroepen werden om fietspaden klaar te maken voor de te verwachte toename van de drukte op de fietspaden. Ook de reacties van de bewoners die daardoor bij ons binnen druppelden was aanleiding voor deze vragen. Uit de recente peiling van de ANWB onder de 2100 mensen blijkt dat namelijk 27 procent van de ondervraagden denkt ook na de crisis vaker de fiets te pakken.
Volgens het kennisinstituut voor mobiliteitsbeleid kunnen nieuwe gewoontes, zoals vaak op de fiets stappen, ook op lange termijn effect hebben voor ons reisgedrag. Hoe langer de crisis duurt en hoe langer de beperkingen aanhouden, hoe groter ook kans is dat

veranderingen blijvend zijn. Een toenemend aantal fietsen en het in het algemeen, maar ook het toenemend aantal elektrische fietsen is wat ons betreft aanleiding voor de volgende vragen. Is het college bekend met het onderzoek van de ANWB. Heeft het college in kaart waar de knelpunten zitten in ons fietsennetwerk? Zo nee, is het college bereid om een inventarisatie te doen van huidige en te verwachten knelpunten in ons bestaande fietsnetwerk? Is het college bereid om lopende fietspaden projecten te herbeoordelen, dan denk ik bijvoorbeeld aan het kazerne pad.
En is het college bereid om te onderzoeken of voor de korte termijn het aanleggen van zogenaamde pop-up fietspaden een mogelijkheid biedt om meer ruimte te creëren op cruciale punten? Dat waren ze. Dank u wel.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Hartelijk dank mevrouw Solleveld voor uw vragen. Dan wil ik het college vragen bij monde van wethouder Ellermeijer om de beantwoording kort te gaan doen. U heeft het woord, wethouder Ellermeijer.

Spreker naam 1: de heer Ellermeijer (wethouder)
Dank u wel voorzitter. En dank ook aan mevrouw Solleveld Olthof voor de gestelde vragen. De eerste vraag. Ja, het college is bekend en heb ik ook naar aanleiding van het acht uur journaal van zaterdag 23 mei, waar inderdaad melding gedaan werd van een onderzoek van de ANWB of het aanleiding om daar is om nader in te verdiepen. Het college is ook bekend met de knelpunten overigens over fietsennetwerk. Ook <…> van voor de Coronacrisis. College volgt, het rukt op de fietspaden als gevolg van de Coronacrisis, mede vanuit het oogpunt of er wel gefietst kan blijven worden met voldoende afstand. Zo zijn ook in het hemelvaartweekends extra borden geplaatst met aanwijzingen om afstand te houden op een aantal plekken waar mogelijk de drukte teveel zou worden.
College heeft de huidige knelpunten ook in beeld, volgt de ontwikkelingen als gevolg van Corona. Neemt ook tijdelijke maatregelen indien nodig. College ziet geen aanleiding op dit moment om nu nieuw onderzoek te doen naar de knelpunt in het fietsennetwerk. Zoals u waarschijnlijk weet, bij het opstellen van de mobiliteitsvisie al waren de knelpunten gekeken. Daar is onder andere ook uit het hoofd van die beoordeling, zijn in de plannen verbeteringen opgenomen. Moet denken ook aan bijvoorbeeld drukte wat wegnemen bij kazernepad door een extra fietssnelpad aan de oostkant van Amstelveen creëren, als voorbeeld. Als we dat op dit moment zouden onderzoeken, zou die situatie ook niet representatief zijn, dus we doen dat liever voor de verdere toekomst op het moment dat er duidelijk is hoe de situatie zich verder ontwikkelt. Ik heb al eerder aangegeven, de mobiliteitsvisie uiteindelijk ook, daar hebben we ook destijds opwaardering voor een aantal hoogwaardige fietsroutes in opgenomen.
De de oost-westverbinding heb ik al even genoemd, maar ook de nieuwe noord-zuid route bijvoorbeeld aan de oost kant, het <…> waaraan gewerkt wordt. Bij al die projecten worden al rekening gehouden met een toename van het aantal fietsers. College houdt de fietsdrukte als Corona ook in de gaat en op het moment dat er aanleiding voor is om daar op korte termijn pop-up fietspaden aan te leggen, dan kan dat eigenlijk heel snel. Mocht dat op langere termijn vereist zijn, nou, dan gaan we natuurlijk andere maatregelen treffen. We denken dat op dit moment zeg maar voor de korte termijn niet nodig achten om daar extra onderzoek te laten doen. Dank u wel voorzitter.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Hartelijk dank, wethouder Ellermeijer voor de beantwoording. Is er nog behoefte aan een tweede termijn, mevrouw Solleveld of andere raadsleden? Ik ga eerst even, mevrouw Solleveld.

Spreker naam 37: mevrouw Solleveld Olthof (raadslid BBA)
Nee, dank u wel. Ik ben blij met deze antwoorden voorlopig. Dank u wel.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Goed, dank u zeer. Behoefte vanuit andere raadsleden om te reageren? Mag u even kort chatten, ik wacht vijf seconden. Als ik niks zie, dan gaan we door naar het volgende onderwerp. We gaan naar het volgende onderwerp. Tussentijds kreeg ik net te horen dat de heer Gerritsen inmiddels aanwezig is en de heer Geurts heeft de inleiding gemist, maar digitaal vergaderen vraagt dat iedere raadslid zich persoonlijk kenbaar maakt in beeld en geluid. Dus ik wil de heer Gerritsen vragen om zich kenbaar te maken of die aanwezig is door de microfoon even aan te doen.

Spreker naam 44: de heer Gerritsen (raadslid VVD)
Dat ben ik, goedenavond. Dank u voorzitter.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Oké, welkom, welkom vanavond, hartstikke. We zijn compleet dus mensen, volstrekt volledig aanwezig als gemeenteraad.

Spreker naam 3: mevrouw Petiet (raadslid BBA)
Burgemeester.
Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Ja?

Spreker naam 3: mevrouw Petiet (raadslid BBA)
Even een punt van orde. Wij hebben bericht gekregen dat bij de voorstelronde niet iedereen zichtbaar was bij de inwoners thuis.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Ja, ik ben er weer. Ik neem er kennis van, is lastig te beoordelen. Ik heb begrepen, ik kijk techniek even aan dat de vertraging zit in de lijnen. Ik heb in elk geval wel iedereen in beeld gehad. En dat is denk ik, de verklaring ook dat er een technische issue is waarschijnlijk. Ja, we kunnen het helemaal opnieuw doen, maar ik hoorde dat het normaal is. Belangrijk voordeel voor de wetgeving is in elk geval dat iedereen zich kenbaar heeft gemaakt hier voor voorzitter en griffier.
En dat is wel gelukt, heb ik hier begrepen. Bedankt voor u voor uw opmerking. We hopen dat de techniek het tempo van de gemeenteraad van Amstelveen bijhoudt, want misschien ligt het daar ook wel aan. We gaan door in dit tempo. Tweede serie mondelinge vragen en die zijn gesteld door de CDA fractie en dat gaat over luchtkwaliteit. Mevrouw Van Engelen, mag ik u het woord geven namens uw fractie.

Spreker naam 21: mevrouw van Engelen (raadslid CDA)
Jazeker voorzitter, dank u wel. Voorzitter, in de achterliggende periode was er maar één onderwerp dominant in het nieuws: Corona. Op velerlei gebied heeft Corona enorm veel impact gehad, daarbij niemand of niets niets ontziend in al haar heftigheid en gevolgen. Het CDA leeft met alle mee en wenst iedereen uiteraard veel sterkte. De <…> uitspraak: ieder voordeel heb z'n nadeel en ieder nadeel hebben z'n voordeel, gaat echter ook in deze situatie op, want hoe triest het ook is dat vele honderden vliegtuigen ten gevolge van Corona stilstaan op Schiphol, nadeel.
Dat neemt niet weg dat we in jaren niet zulke mooie en schone lucht met prachtige wolkenpartijen boven Amstelveen hebben gezien, voordeel. Het lijkt dat we weer van alles kunnen ruiken, schonere lucht kunnen inademen en zelfs de vogels maken luidt fluitend kenbaar hoe fijn het wonen en vliegen is in Amstelveen. Hoe lang zal die duren? Ook kan helaas niemand met zekerheid daar iets over zeggen en ook niet wat het effect is van het geringe vliegverkeer boven Amstelveen en het autoverkeer op de A-negen. Onze luchtkwaliteit. Alhoewel Amstelveen zelf geen metingen omtrent fijnstof en ultra fijnstof uitvoert, zullen andere organisaties dit in de afgelopen tijd ongetwijfeld wel hebben gedaan. Deze dagen kan ook gewoon Amstelveen interessant zijn.
Willen we dit echt weten, dan is haast geboden in deze periode van relatieve rust in vooral de lucht zo maar voorbij kunnen zijn. Daarom heeft het CDA, gesteund door GroenLinks en het sympathiek van BBA, de volgende vraag voor de wethouder. Het landelijk meetnet luchtkwaliteit voert metingen uit. Is bij de wethouder bekend dat dit ook in de omgeving van Amstelveen wordt gedaan? Worden de uitkomsten van deze metingen met de wethouder gedeeld? Zo nee, is de wethouder dan bereid informatie hieromtrent op te vragen? Is de wethouder bereid om in samenwerking met de GGD de gegevens hieromtrent interpreteren c.q. te analyseren? Is de wethouder bereid informatie hieromtrent met de raad te delen?
En als laatste, mocht deze informatie tekortschieten voor het trekken van conclusies voor Amstelveen, is de wethouder dan bereid met het RIVM in gesprek te gaan omtrent plaatsen van meetapparatuur op korte termijn in onze gemeente? Dit was het. Dank u wel.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Hartelijk dank, mevrouw Van Engelen voor u vragen. Dan wil ik graag wethouder Gordon vragen om namens het college te reageren.

Spreker naam 6: mevrouw Gordon (wethouder)
Heb nu eindelijk de microfoon aangezet. Ja, goedenavond. Dank u wel voorzitter en dank mevrouw van Engelen, CDA voor de vragen. U stelt een vraag aan de wethouder. Nou, in dit dossier zijn meerdere portefeuillehouders betrokken, want het betreft zowel het dossier gezondheid waar collega van Ballegooijen verantwoordelijk voor is als mijn portefeuille milieu en wij trekken daar ook gezamenlijk in op. En ook al eerder in RWN zijn vragen

omtrent luchtkwaliteit aan de orde geweest en ook de unaniem aangenomen motie van uw gemeenteraad natuurlijk vorig jaar in juli: gezonde lucht in Amstelveen.
Om kort op uw vragen te reageren. Is de wethouder bekend dat er lucht kwaliteitsmetingen in de omgeving Amstelveen worden uitgevoerd? Ja, dat daar zijn we bekend mee. In Amstelveen zelf worden geen metingen uitgevoerd, maar wel in de omgeving, onder meer in Amsterdam en de Oude meer, maar ook in Hoofddorp. De resultaten van die metingen worden niet actief met ons als college gedeeld, maar ze zijn voor een ieder te raadplegen op de website www.luchtmeetnet.nl. En die metingen vinden per uur plaats en kunnen zowel per stof als per tijdsperiode worden ingezien in rapportages. Wij kunnen ons wel voorstellen dat die grafieken en de rapportages voor een leek ingewikkeld zijn en desgevraagd kan een zakenkundig ambtenaar van de gemeente, een luchtspecialist, de interpretatie daarvan doen en u daarin voorzien, heeft u daar vragen over. Is de wethouder of het college bereid die vraag met de raad te delen?
Vanzelfsprekend. Volgende week donderdag wordt u op uw wenken bediend, hebben wij een beeldvormende sessie gepland over het digital, weliswaar over luchtkwaliteit. Dat was een bijeenkomst die eerder in maart gepland stond, maar vanwege Corona geen doorgang kon vinden. Daar hebben we twee partijen bij uitgenodigd: twee externe specialisten, de GGD, mevrouw <…> is aanwezig en professor doctor Guus Velders verbonden aan het RIVM en de universiteit Utrecht. En aan hen is ook gevraagd om of we uit de gegevens van het luchtmeetnet op te maken valt of de luchtkwaliteit in Amstelveen is verbeterd, doordat er minder wordt gevlogen en op 4 juni geven ze daar graag antwoord op en is er ook de gelegenheid om vragen te stellen. Ten aanzien van: kunnen we conclusies trekken, kan ik wel al kort iets zeggen, want er is ook contact geweest met meneer Velders naar aanleiding van uw mondelinge vragen.
Samengevat is zijn antwoord, nou, op dit moment en uw vraag ook van moet er niet extra meetnet worden geplaatst of meetapparatuur. Momenteel zijn er drie meetstations in de buurt van Schiphol en in opdracht van de provincie meet de GGD Amsterdam bij Hoofddorp, Badhoevedorp en de oude meer. Dit zijn metingen conform de EU richtlijnen. Op deze locaties wordt er NO, NO2, PM10 gemeten en op een station ook PM twee punt vijf, en we zullen op die stoffen allemaal volgende week ingaan. Voor het meten van een concentratieverhoging door lokale bronnen is het van belang om een langere tijd te meten en dat is meerdere jaren.
En bovenstaande drie stations zijn daarvoor al erg geschikt en op korte termijn een extra station plaatsen, zelfs al zou dat uitvoerbaar zijn om de effecten van de lockdown te onderzoeken, voegt niet veel toe volgens de professor. Daar wilde ik het bij laten voorzitter en wij wachten graag op de vragen volgende week bij de beeldvormende sessie en op basis daarvan het gesprek te voeren met de raad over wat wij aanvullend kunnen doen om het onderwerp luchtkwaliteit extra aandacht te geven. Dank u wel.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Dank u wel, wethouder Gordon namens het college. Is er behoefte aan een tweede termijn met mevrouw van Engelen. Ik kijk u even aan.

Spreker naam 21: mevrouw van Engelen (raadslid CDA)
Nee voorzitter, was helder wat de wethouder vertelde en ja, heel fijn dat er volgende week een beeldvormende sessie is. Ik kijk daar erg naar uit en ik denk mijn collega's die achter deze vragen hebben gestaan zeker ook. Dank u wel.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Hartelijk dank mevrouw van Engelen. Is er behoefte vanuit andere raadsleden voor de tweede termijn? Ik wacht even een paar seconden. We hebben niks op de chat gezien. Ik neem aan van niet. Wethouder Gordon is inmiddels in beeld. Er waren wat vragen over namelijk.

Spreker naam 6: mevrouw Gordon (wethouder)
Ja, bijzonder, dat begrijp ik, ik heb me camera niet uitgezet, maar dat is misschien ook iets met de techniek. Ik hoop dat ik nu te zien ben.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
We gaan verder. Ja. Nou, we horen je goed.

1.2 <u>Vaststellen besluitenlijst van de vergadering d. D. 7 en 8 april 2020</u>

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Eén punt twee gaan wij, dat is het vaststellen van de besluitenlijst van de vergadering van zeven en acht april 2020. Weet u nog zeven april, dat was de vergadering, waar de griffier en ik wil alleen zaten, waar geen koren was en waar vervolgens op acht april de eerste digitale vergadering is geweest. We hebben geen wijzigingen ontvangen van u, dus bij deze zijn ze vastgesteld.

1.3 <u>Stand van zaken ingekomen stukken</u>

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Eén punt drie: stand van zaken ingekomen stukken. U heeft er kennis van kunnen nemen.

1.4 <u>Vaststelling bespreekpunten agenda</u>

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Eén punt vier: vaststelling van de bespreekpunten van de agenda. Ja, dat is wat uitgebreider verhaal. Ik begin met agendapunt drie twee. Die heet nu het wijzigen van de reintegratieverordening participatiewet gemeente Amstelveen. Dit onderwerp stond 25 maart op de agenda van de commissie BNS zoals u weet. In deze commissievergadering is in verband met Covid toen afgedaan met een schriftelijke ronde. Immers, we konden toen nog niet digitaal of fysiek met elkaar vergaderen. De fracties konden schriftelijke vragen stellen.

De conclusie toen in de commissie BNS was, het collegevoorstel is op verzoek van GroenLinks, SP en ChristenUnie als bespreekstuk aan de raad voorgelegd voor nadere oordeelsvorming en besluitvorming.
En de fracties VVD, D66, BBA, PvdA, CDA, AVA en SPA steunen het voorstel. Vervolgens heeft de griffier vanwege de nieuwe werkwijze geïnventariseerd hoe dat wat er nu de stand van zaken is na de commissievergadering wat normaal de commissievoorzitter doet. En het blijkt dat GroenLinks alsnog kan instemmen met het voorstel en zich beperkt tot het afgeven van een stemverklaring. Ook de heer Pijper acht verder bespreking niet nodig en de SP wil graag een bespreking. Echter, onze normale vergaderorde, uw vergaderorde stelt dat na afloop van een commissievergadering, als maar één fractie het voorstel als bespreekstuk wenst, dat het een hamerstuk is en dat de fractie zich beperkt tot het afgeven van een stemverklaring. Echter, omdat nu geen echte commissievergadering is geweest, waardoor de oordeelsvorming wat beperkter is eigenlijk nauwelijks heeft plaatsgevonden dan we normaal met elkaar gewend zijn, wil ik u een ordevoorstel doen.
Of u kunt leven als raad met een iets uitgebreidere stemverklaring dan normaal, zodat we een beetje die van de nood een deugd maken en vanwege het gebrek aan die oordeelsmoment dat klein beetje integreren in stemverklaring. Het zal niet heel uitgebreid zijn, maar het is een wijziging van de regels, dus ik wil het u even voorleggen. Als er geen bezwaar is, ik wacht even een paar seconden, dan wil ik dat ordevoorstel zo doorvoeren. Is de SP daar ook mee akkoord op deze manier te gaan doen? Ik kijk even rond. Ik zie geen bezwaren. Dan gaan we dit zo doen. Dat betekent dat dit straks het hamerstuk wordt bij agendapunt twee zes. Dan het tweede punt wat met de agendaorde te maken heeft. Die gaat over drie vijf. Dat onderwerp is nu: beroep bij de raad van State inzake opname een plan van scholenstichting islamitisch onderwijs, Noord Holland.
En alle raadsfracties hadden aangeven in te stemmen met het voorstel, met uitzondering van de GroenLinks fractie. Eigenlijk is dit een vergelijkbaar onderwerp, omdat er geen oordeelsvorming kon plaatsvinden de vorige keer, hè, u weet de redenen, stel ik voor om hier specifiek voor deze redenen iets ruimere stemverklaringsmogelijkheid te geven en op die manier toch alle fracties ook tot hun recht te laten komen. Als hier ook geen bezwaar tegen is van uw kant dan, ik wacht even een paar seconden, dan gaan we dat zo doen. En dan wordt dit straks agendapunt twee zeven. Het derde agenda ordepunt en dat is, gaat nu over agendapunt drie zes: jaarrekening 2019 begroting 2021 van de GR openbare gezondheidszorg Amstelland.
Uit de commissie BNS van 13 mei bleek dat CDA en GroenLinks een debat wensten over de fijnstofmeting en het CDA overwegen ook een motie. Ik heb begrepen dat de fracties afzien van debat ervan de motie en dan stel ik voor om dit agendapunt, wat nu nog agendapunt drie zes heet, om die als hamerstuk op te voeren als agendapunt twee acht. Bent u daarmee akkoord? Oké, dan gaan we dat zo doen. Dan is er een motie vreemd aan de orde van de dag aangekondigd namens de fracties AVA, GroenLinks, SP en PvdA met de titel: bevriezing huurverhoging ten tijde van de Coronacrisis. Heer Becker is hoofdindiener en de motie is dan ook, wordt ondergebracht onder agendapunt vier drie ter informatie.

2. Hamerstukken

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Dames en heren, kom ik nu bij de hamerstukken. De griffie heeft vooraf geïnventariseerd of

er fracties zijn die een stemverklaring verlangen bij één of meer hamerstukken. En dat is het geval. Net wat genoemd. En ik zal de raadsleden ook noemen bij het voorstel voor ik deze in stemming bij uw raad breng. Er is vooraf geen wens geuit om tot stemming over te gaan bij deze hamerstukken en daarom worden de hamerstukken conform artikel19 lid één van ons reglement van orde zonder stemming aangenomen. Dat is wel even belangrijk om te realiseren. Vooraf geen verlangen tot stemming geuit. Dan is het conform 19 één zonder stemming aangenomen. Ik zal dat straks nog even kort herhalen. Dan hebben de mensen thuis ook een gevoel hoe dat gaat.

2.1 Financiële stukken Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA)

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Ik begin dan met agendapunt twee één. Die heeft als onderwerp: financiële stukken van de veiligheidsregio Amsterdam Amstelland. Hier blijkt uit de inventarisatie van de griffier dat er geen stemverklaringen zijn en dat u ook geen stemming heeft gewenst. Dat betekent dat die conform voorstel artikel 19 van het reglement van orde lid één is aangenomen.

2.2 Eindrapportage 2019 jaarverslag jaarrekening en Meerjarenbegroting, Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (NZKG)

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Dan ga ik naar twee punt twee: eindrapportage 2019 jaarverslag en jaarrekening meerjarenbegroting omgevingsdienst Noordzeekanaal gebied. Hier hetzelfde verhaal eigenlijk. Geen stemverklaringsbehoefte opgehaald van tevoren, ook geen stemming gewenst. Daarmee is het voorstel ook aangenomen.

2.2 Ontwikkelvisie Legmeer

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Twee punt drie: Ontwikkelvisie Legmeer. Ik heb begrepen dat er een stemverklaring van de fractie SPA is aangekondigd en daarmee heeft de heer de Robles het woord voor een korte stemverklaring. U heeft het woord, de heer de Robles.

Spreker naam 34: de heer de Robles (raadslid SBA)
Dank u voorzitter. We zijn van mening dat er meer rekening gehouden moet worden met de huidige crisis en de mogelijke gevolgen daarvan. In het hele project is hier nog geen rekening mee gehouden en waarschijnlijk bij meerdere projecten niet. Wij blijven van mening dat er geen plan b is uitgewerkt, maar vinden het hoogstnoodzakelijk. We zien dat er op andere projecten al een kleine inkorting is op uitstel is, dus laten we even goed kijken hoe we dan gaan starten met de plannen, dat we ook bepaalde meenemen om te kijken wat andere mogelijkheden zijn. Wij zullen wel voor stemmen, zeer zeker wel. Dank u wel voorzitter.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Dank voor uw stemverklaring. En ik heb begrepen dat vanuit GroenLinks ook een stemverklaring is. Mevrouw <…> Aouni heeft het woord.

Spreker naam 11: mevrouw Aouni (raadslid GroenLinks)
Ja, dank u wel voorzitter. Wij willen aangeven dat we voor de ontwikkelvisie Legmeer zijn, we zien het als positief ontwikkeling, alleen het aantal sociale huur woningen in het plan, daar zijn we het niet mee eens. Dat was het.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Ik heb begrepen dat de PvdA fractie ook een stemverklaring wil uitbrengen en dan, wie mag ik het woord geven?

Spreker naam 15: de heer van den Bosch (raadslid PvdA)
Dat zal ik zijn.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
De heer van den Bosch, u heeft het woord.

Spreker naam 15: de heer van den Bosch (raadslid PvdA)
Bedankt voorzitter. Wat een resultaat, 3.000 nieuwe woningen, waarvan 600 sociale huur. Het grootste project injagen en als hamerstuk nogal. Blijkbaar is er toch weinig op het plan aan te merken. Het is wel een erg mooi compliment voor de wethouder en voor alle ambtenaren die hier zo hard aan gewerkt hebben. Al het enthousiasme, dat laat zien, hier zat Amstelveen op te wachten. Hier staat de Partij van de Arbeid op te wachten. Natuurlijk zijn we voor dit plan. Bedankt voorzitter.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Dank u wel. Omdat er een stemverklaring is, andere stemverklaringen heb ik niet ontvangen. U verlangt, de overige verlangen ook geen stemming over het voorstel. Normaliter zou ie dan aangenomen zijn. Echter, omdat er drie stemverklaringen zijn geweest, zegt de nieuwe wetgeving dat we ook even van de andere fractieleden, als er meer dan één fractielid is, even moeten horen of ze dezelfde opvatting delen als de woordvoerder van een fractie. Dan hoef ik dat voor de heer de Robles niet te doen, want ik neem aan dat die namens zichzelf spreekt, maar wel even voor de GroenLinks fractie en de PvdA fractie. Ik ga u dus even het woord geven. En mevrouw Kruijer is net geweest.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Nee, mevrouw Aouni is geweest.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Sorry, mevrouw Aouni is geweest, neem me niet kwalijk en mevrouw Kruijer die ook.

Spreker naam 28: mevrouw Kruijer (raadslid GroenLinks)
Ik wil. Dank u voorzitter. Ik deel de mening van mijn fractiegenoot.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Ja, u mag gewoon voor of tegen zeggen hoor. Heer Kortekaas.

Spreker naam 27: de heer Kortekaas (raadslid GroenLinks)
Voor.
Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Heer de Looze.

Spreker naam 30: de heer de Looze (raadslid GroenLinks)
Voor.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Mevrouw Polderman.

Spreker naam 32: mevrouw Polderman (raadslid GroenLinks)
Ook voor.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Ja, mevrouw Aouni wisten we, die is ook voor, prima. Hebben dat die formaliteiten afgedaan. Dat geldt ook voor de PvdA fractie, heer van den Bosch is geweest. Dat betekent dus dat heer Dennebroek.

Spreker naam 20: de heer Dennebroek (raadslid PvdA)
Voor, voorzitter.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
En mevrouw Veenboer.

Spreker naam 39: mevrouw Veenboer (raadslid PvdA)
Voor, voorzitter.

2.3 <u>Vaststellen bestemmingsplan Legmeerdijk 220B, ten behoeve van het legaliseren van één woning achter het lint</u>

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Heel goed, formaliteiten hebben we bij deze gedaan. Als er verder niemand stemming verlangt, dan is het het voorstel aangenomen conform artikel 19 <…> lid één. Twee punt vier: vaststellen bestemmingsplan Legmeerdijk 220 Bernard ten behoeve van het legaliseren van één woning achter het lint. Ook hier vooraf geen stemverklaringen aangekondigd, ook geen stemming gewenst. Dat betekent dat die is aangenomen.

2.4 <u>Financiële jaarstukken Groengebied Amstelland</u>

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Twee punt vijf: financiële jaarstukken groengebied Amstelland. Ook hier geen stemverklaring aangekondigd en geen stemming verlangt. Dat is nog steeds het geval, vastgesteld.

2.5 <u>Het wijzigen van de Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Amstelveen</u>

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Nu gaan we naar agendapunt twee zes. Weet u nog, dit was oorspronkelijk agendapunt drie twee en dat onderwerp is: het wijzigen van de re-integratieverordening participatiewet gemeente Amstelveen. En u heeft instemming gegeven via een ordevoorstel, met een iets uitgebreidere stemverklaring van de SP fractie en ik heb begrepen dat mevrouw Casadei de woordvoerders van de SP fractie. U heeft het woord, mevrouw Casadei.

Spreker naam 17: mevrouw Casadei (raadslid SP)
Dank u wel voorzitter. Mij was verteld door mijn fractievoorzitter dat ik gewoon mijn dorpen hou, dus dat ga ik bij deze doen. Ook door de Coronacrisis worden we nu wel voor het blok gezet met een gewijzigde re-integratieverordening in te stemmen. En we hebben hier geen beeldvormende bijeenkomst over gehad, we konden hierover niet met elkaar van gedachten wisselen en wij betreuren deze gang van zaken. En ons is ten enemale niet duidelijk waarom nu juist hierover een besluit moet worden genomen.
En wat de noodzaak daarvan is. Het voorstel waar we nu over moeten stemmen, is precies hetzelfde voorstel als zoals het stond op de agenda van de commissievergadering van 25 maart. En we mochten weliswaar onze reacties en onze vragen sturen aan de wethouder, maar we hebben helemaal niet kunnen zien wat daarmee gebeurd is. We hebben wel een toezegging gekregen over de beleidsregels, die krijgen we toegestuurd van de wethouder en daar kunnen we dan ook onze gedachten over laten gaan. Ik wil toch even terug naar de motie: maatwerk voor meer kansen op werk. Die is verwerkt in de nieuwe verordening en die is verwerkt op het gebied van de scholing van werkzoekenden.
Onnodige re-integratie instrumenten zijn geschrapt, maar een vraag die daar ook in stond verwerkt om een onderzoek naar verdringing op de arbeidsmarkt, die is dus niet opgepakt. In het voorstel moeten we het doen met een vage belofte om meer erop toe te zien dat de re-integratietrajecten niet tot gevolg hebben dat er verdringing plaatsvindt. En dat vinden wij als SP te vrijblijvend, we vroegen echt naar een onderzoek. En dat is toch iets anders dan een paar medewerkers op het werk vragen wat hun ervaringen zijn die dan weer de werkgevers gaan bellen en dan zeggen: alles in orde. Hoe gaan we die verdringing dan controleren? Het wordt verankerd in een verordening. Maar waar bestaat die verankering uit? En inmiddels zijn het aantal bijstandsaanvragen verdubbeld. Zo hebben we ook in de krant kunnen lezen.
En wat betekent deze verordening en de beoogde veranderingen daarin voor al die mensen die nu zonder werk zijn komen te zitten, heeft het college nagedacht over het effect van deze verordening op de nieuwe werkzoekenden? Mensen die bijvoorbeeld ZZP-er zijn en

hun werk hebben verloren in het inkomen toerisme of in de horeca. En hoe voorziet deze verordening in het beoogde maatwerk voor deze categorie? Want maatwerk, dat wordt niet als zodanig herkenbaar in de verordening opgenomen, want we lezen daar nergens dat er wordt gekozen om aan te sluiten bij de kennis en vaardigheden van de cliënt. Ik kom tot een afronding voorzitter. De SP is van mening dat deze verordening nu aannemen ongepast is. Hij is onvolledig en in een andere tijd opgesteld. Wat de SP betreft, brengen wij deze verordening niet in stemming.
We begrijpen dat de andere fracties dit als een hamerstuk zien. Dat vinden we erg jammer, maar wij kunnen niet voor dit voorstel stemmen. Dank u wel voorzitter.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Dank voor uw uitgebreide stemverklaring van de SP fractie, mevrouw Casadei. Dan wil ik graag mevrouw Kruijer van GroenLinks vragen die ook had aangekondigd om een korte stemverklaring te gaan doen.

Spreker naam 28: mevrouw Kruijer (raadslid GroenLinks)
Dank u wel voorzitter. Wij stemmen wel mee in, maar met een stemverklaring die heel specifiek over het onderwerp verdringing gaan. In de nieuwe verordening wordt toegevoegd, dat is dus nieuw. Het college beoordeelt of er geen sprake is van verdringing. In reactie, dat heeft mijn collega van de SP ook al gezegd, in reactie op de op het onderwerp verdringing naar aanleiding van het agendaverzoek van de SP, stelt het college dat verdringing ongewenst is. Dat is prima, maar dat er de indruk bestaat dat dit in Amstelveen geen rol speelt. Vervolgens wordt er dan gezegd: als er wel signalen zijn, dan horen wij het graag, dat zijn de woorden van het college. GroenLinks had gehoopt dat het college de noodzaak zag om zelf actiever onderzoek te gaan doen naar mogelijke verdringing zoals dat tegenwoordig in veel gemeenten gebeurt.
Ik noem Den Haag, Hilversum en Delft. Deze gemeenten hebben zich het advies van die <…> aangetrokken. Die <…> heeft een aantal aanbevelingen gedaan ten opzichte van herkenning van verdringing. En het is jammer dat we in de commissie door de Corona omstandigheden niet in staat geweest zijn om over deze aanbevelingen uitgebreid te discussiëren. Ik zal dat ook iedere gelegenheid aangrijpen als het weer over verdringing gaat als als om alsnog met mijn collega raadsleden hier uitgebreid over te discussiëren. Dank u wel.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Hartelijk dank, mevrouw Kruijer voor deze stemverklaring. Zoals net ook, omdat de stemverklaring zijn geweest van een fractiewoordvoerder, moet ik bij de grotere fracties dan één ook even van de andere fractieleden horen als ze de opvatting delen, omdat immers het woord fractielid niet bestaat voor de digitale, voor de gemeenteraden. Dus ik wil even de heer Adriaans vragen of die dezelfde opvatting heeft als mevrouw Casadei. Voor of tegen is voldoende.

Spreker naam 10: de heer Adriaans (raadslid SP)
Voorzitter, het beste zou het niet in stemming gebracht zijn, maar wij stemmen dan ook nu tegen.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Helder, dank u voor uw stem. En dan mevrouw Kruijer net het woord gedaan, dus dan mevrouw Aouni, wat is uw opvatting?

Spreker naam 11: mevrouw Aouni (raadslid GroenLinks)
Voor.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Heer Kortekaas.

Spreker naam 27: de heer Kortekaas (raadslid GroenLinks)
Voor.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
De heer de Looze.

Spreker naam 30: de heer de Looze (raadslid GroenLinks)
Voor.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Mevrouw Polderman.

Spreker naam 32: mevrouw Polderman (raadslid GroenLinks)
Voor.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Goed, dan hebben we dat netjes gedaan. Dat betekent dat als er niemand anders in de raad is die een hoofdelijke stemming verlangt, ik wacht even een paar seconden, zodat mensen het in de chat kunnen doen, dan ga ik ervan uit dat de fractie SP tegenstemt en de overige raadsleden voor stemmen. Conform artikel 19 lid één van de <RVO>. Ik heb niets ontvangen. Akkoord.

2.6 Beroep bij Raad van State inzake opname plan van scholen Stichting Islamitisch Onderwijs Noord-Holland (SIO-NH)

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
We gaan naar twee punt zeven. Dat onderwerp is: beroep bij de raad van State inzake opname plan van scholen stichting islamitisch onderwijs Noord Holland. Dit was het agendapunt drie vijf hè. Ook daar is een ordevoorstel voor geweest. Bent u akkoord mee gegaan. GroenLinks wenst een stemverklaring af te leggen en ik heb er begrepen dat mevrouw Polderman dat kort en bondig gaat doen. U heeft het woord mevrouw Polderman.

Spreker naam 32: mevrouw Polderman (raadslid GroenLinks)
Dank u wel voorzitter. Zo kort en bondig als mogelijk. GroenLinks vindt dat het in beroep gaan tegen een besluit van de raad van State geen vanzelfsprekendheid moet zijn. In de afgelopen vijf jaar werden er volgens de Volkskrant 17 aanvragen voor nieuwe islamitische scholen ingediend. 15 daarvan werden door gemeenten gehonoreerd, waarvan het verschillende gemeenten onder andere Zoetermeer en Zeist ook in beroep zijn gegaan met een vrijwel identieke zaak die ze verloren hebben. Het in beroep gaan kost veel tijd, mankracht en gemeenschapsgeld.
In Zoetermeer zijn ze een jaar bezig geweest met het beroep. GroenLinks is ervan overtuigd dat de tijd van onze ambtenaren veel nuttiger besteed kan worden. Het is jammer dat we hier alleen in staan en dat het besluit over een jaar aan tijd, werk en geld zonder goed debat genomen wordt. GroenLinks vindt dat de tijd en kennis van onze ambtenaren kostbaar is en stemmen daarom tegen dit voorstel.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Hartelijk dank, mevrouw Polderman voor uw toelichting, iets uitgebreide stemverklaring. Zoals aan de voorkant van de vergadering door u besloten, beste raad. Ook hiervoor geldt even de overage fractieleden checken hoe zij daarin zitten. Mevrouw Aouni.

Spreker naam 11: mevrouw Aouni (raadslid GroenLinks)
Tegen.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Heer Kortekaas.

Spreker naam 27: de heer Kortekaas (raadslid GroenLinks)
Tegen.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Mevrouw Kruijer.

Spreker naam 28: mevrouw Kruijer (raadslid GroenLinks)
Tegen.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
De heer de Looze.

Spreker naam 30: de heer de Looze (raadslid GroenLinks)
Tegen.

2.7 Jaarrekening 2019, begroting 2021 Gemeenschappelijke Regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland (GR OGZ Amstelland)

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Prima. Als er verder geen andere raadsleden zijn die hoofdelijke stemming wensen, dan is met uitzondering van de fractieleden van GroenLinks het voorstel aangenomen. We gaan naar agendapunt twee acht, het nieuwe twee acht, want er was immers daarvoor agendapunt drie zes. Dat is de jaarrekening 2019, de begroting 2021 van een GR OGZ Amstelland. Zijn op voorhand geen stemverklaringen aangegeven en ook geen stemming verlangt. Daarmee is die aangenomen.

3. Bespreekstukken

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Dames en heren, komen we bij de bespreekstukken.

3.1 Vaststellen Jaarstukken 2019

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Het onderwerp drie van onze raadsagenda van vanavond. Beginnen met drie punt één. Dat is het vaststellen van de jaarstukken 2019. Dames en heren, met de jaarstukken 2019 legt het college van BNW verantwoording af over het door het college gevoerde bestuur in 2019. Zoals gebruikelijk zijn deze jaarstukken in alle drie de commissies behandeld en ook is er een advies toegevoegd aan de stukken door de auditcommissie die positief adviseert. Ik ga even kort de conclusies van de commissies langs. De commissie ABN. Het algemeen bestuur en middelen van 12 mei heeft als conclusie dat GroenLinks een motie heeft aangekondigd inzake de bluswatervoorzieningen en als debatpunten mogelijk mogelijke debatpunten zijn aangedragen de digitale transformatie en de veiligheid subsidies. Ook zijn er een aantal toezeggingen, is er een aantal toezeggingen gedaan door de portefeuillehouders Raad, Berkhout, Gordon en ondergetekende.
Afdoening daarvan heeft vorige week schriftelijk plaatsgevonden en kan ook worden betrokken bij de beraadslagingen van vanavond. Dat is de conclusie van de commissie ABN. Dan hebben we ook die van de BNS commissie. Na afloop hebben ChristenUnie en AVA aangegeven te willen debatteren over <…> en de ChristenUnie overweegt op dit punt een motie. De SP overweegt een motie inzake sociale samenhang. Ook hier toezegging gedaan door de portefeuillehouder van Ballegooijen en die zijn inmiddels afgedaan en worden betrokken bij de beraadslaging. Conclusie RWN, 14 mei, tot slot dat het collegevoorstel als bespreekstuk in de raad wordt voorgelegd. Het CDA overweegt de motie inzake fijnstof, nou, de onderwerpen hebben net over gesproken met de mondelinge vragen en geen andere specifieke debatpunten voor de raad zijn in de samenvatting van de commissie RWN genoemd.
Kortom, twee moties en één amendement komen wij nu aan toe en de motie: neem nu echt regie bluswatervoorzieningen, is van woordvoerder Martin Kortekaas GroenLinks, mede indieners CDA, PvdA en AVA. Is goed om daar nu over te spreken, want er is ook een amendement en dat gaat over de herziening subsidieovereenkomst <…>, woordvoerder heer de Pijper van ChristenUnie en de mede indieners GroenLinks, SP en CDA. En we hebben de motie ondersteuning van beleid op hoofdlijnen Coronavirus en de jaarrekening 2019. En die is door de VVD ingediend. Ik heb begrepen dat uit de inventarisatie van de griffier is gebleken dat alle fracties het woord wensen en dat ze pas maar ook niet bij een

jaarrekening moet ik eerlijk zeggen, belangrijk onderwerp. En ik ga dus ook in deze vergadering van groot naar klein, althans in fractiegrootte.
Eerste termijn voor de raad gaat zo dadelijk beginnen en ik geef als eerste het woord aan de heer Noomen van de VVD fractie. U heeft het woord, heer Noomen.

Spreker naam 5: de heer Noomen (raadslid VVD)
Goedenavond <dank als olympiade lang>. Ja voorzitter, de jaarrekening 2019. Een jaarrekening over het afgelopen jaar is het <…> al vaak oud nieuws, maar nu helemaal, want de beeld van vandaag is een andere dan van gisteren. Daarom moeten we ook niet al te lang stilstaan bij bij de jaarekening vorig jaar en steunt VVD de aanbevelingen van de auditcommissie zoals neergelegd in de brief van zes mei 2020. De VVD fractie heeft in de commissie ABN wel een belangrijk punt aangehaald wat ik hier nog wil bespreken en dat gaat over de openbare orde en veiligheid. Uit de jaarstukken van 2019 blijkt dat er een onder onderschrijding is van 264.000 euro op diverse budgetten binnen het domein openbare orde en veiligheid en dat is dat er veel geld is blijven liggen.
Het meest opmerkelijke is dat de subsidieregeling voor kleine veiligheidsprojecten voor inwoners en veilig ondernemen af van de afgelopen jaar in geringe mate zijn aangesproken. Dit terwijl er in Amstelveen nog steeds wordt ingebroken, hoewel volgens mij de inbraak zich inmiddels verplaatst ook naar de auto's hebben we begrepen van de D66 en dat de bovengenoemde subsidies dus nog steeds hard nodig zijn. Bij veel huizen is het hang- en sluitwerk nog niet goed geregeld en te veel achterpaden zijn nauwelijks beveiligd, waardoor inbrekers hun gang kunnen gaan. In verschillende gemeenten wordt al gebruikgemaakt van slimme technologie, zoals een video deurbel. De VVD fractie wil ook dat in Amstelveen wordt gestart met een pilot voor digitale deurbellen en alarmsysteem. VVD fractie wil van het college een harde toezegging dat de communicatie over bovengenoemde veiligheid werkelijk ook wordt verbeterd. De communicatie moet slimmer, beter, zodat inwoners en bedrijven beter op de hoogte zijn. Tevens wil de VVD fractie dat het college gaat inventariseren aan wat voor soort veiligheidsprojecten en initiatieven bij particuliere bedrijven en andere instellingen behoefte is.
Verder geschrapt, zou ingaan op de twee moties van van de andere partijen. Maar we hebben er zelf ook een motie indienen die samen wordt ingediend met D66, Partij van de Arbeid en Actief voor Amstelveen. Voorzitter, als je als ondernemer en u weet wel, dat zijn die mensen die heel veel belasting betalen voor de en voor de staat inhouden, zodat er veel leuke dingen mee gedaan kunnen worden. En je hebt een eindgesprek met je accountant, dan wordt de vraag al het gestel hebben op de gebeurtenissen plaatsgevonden na de balans datum die belangrijk zijn en het vermelde waard zijn. Dat hoeft geen verdere toelichting hier. En als je dan kijkt naar het accountantsverslag, dan kom je 13 keer het woord Corona tegen in het eindverslag van de accountant en daarom komt de VVD met de motie: ondersteuning van beleid op hoofdlijnen Coronavirus. De accountant geeft in zijn paragraaf over de Coronacrisis aan dat de lange termijn impact op de maatschappij en economie hoogst onzeker is. En dan is het goed dat de raad zich uitspreekt over het werk van het

college, dat het toetst in het kader van deze crisis en de ontstane risicoprofiel voor de gemeente.
Zoals de motie aangeeft, steunen wij uiteraard het college. In onzekere tijden zijn er twee principes die je als uitgangspunten mag nemen. Deze zijn genoemd onder, roept het college op, en ik zal zo de motie voorlezen, maar die staat eigenlijk precies hetzelfde. Het principe van first things first is staat ook al op het stellen van prioriteiten en het principe van reallocation op resources. Dit staat op mogelijke herzieningen die nodig zijn als er minder middelen beschikbaar zijn die je mogelijk anders wil inzetten. Goed voorzitter, dan kom ik nu op de twee andere moties en misschien dat het handig is dat de thema zegt hoe wij daarin zitten. <…>, de school, daar is voldoende over gezegd. Voor de VVD geldt: afspraak is afspraak. Wanneer mede namens ons een handtekening gezet, zou de andere partij geen zorg moeten hebben op het nakomen van die afspraak. Wij vragen ons overigens af of de uitvoering van dit amendement juridisch haalbaar is. <…> heeft contractueel tot medio 2022 om de aantallen te halen.
Net zoals ChristenUnie en <…> zien wij dat de aantallen leerlingen teruglopen. Vandaar dat de volgende tranche van één miljoen niet wordt overgemaakt. Corona heeft alles heeft alles anders gemaakt en ook impact gehad op de leerlingenaantallen van <…>. Voor wat betreft de VVD blijven de afspraken staan zoals ze uiteraard zijn. Uiteraard zullen we de aantallen in de gaten houden. Mochten op lange termijn aantallen niet gehaald worden, dan zullen we met alle contactpartners in <…> en gemeente Amsterdam omtafel gaan zitten, want het grootste deel van het geld is niet eens van Amstelveen. En het bluswater. VVD. Voorzitter, de audits bluswatervoorzieningen van maart 2020 van <Michael Slinger>, concern controller is één van de bijlagen <…> bij het agendapunt jaarstukken 2019. En het komt op twee punten neer. Afhankelijk van de afhankelijkheid van gemeente van de ketenpartners en betrokkenheid van medewerkers.
Het is dus meer een aanbeveling aan het college en organisatie dat grote politiek van dan dan van grote politieke relevantie is. De brief van de burgemeester van 19, mei, 19 mei 2020 is voor de VVD fractie voldoende en daarmee is de zaak wat ons betreft afgedaan. Dank u wel voorzitter.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Dank voor uw bijdrage, de heer Noomen van de VVD fractie. Graag geef ik het woord aan de heer van der Steenhoven van de D66 fractie.

Spreker naam 38: de heer van der Steenhoven (raadslid D66)
Voorzitter, dank u wel. Ik hoop dat ik goed verstaanbaar ben. Ik zal het heel kort houden dit keer, in de eerste termijn althans. Wij willen in eerste instantie ons aansluiten bij alle aanbevelingen en de organisatie die ontzettend bedanken ook voor het harde werk weer om echt tot een hele mooie jaarrekening 2019 te komen. Positief oordeel van de accountant, positief oordeel van concern control en van de auditcommissie waar ik zelf voorzitter en onderdeel van uitmaak. En wel een nadrukkelijke oproep om, zeker met die dingen die nou ja lag hangen aan de fruit, aanbevelingen van van deze drie organisaties om

daar echt mee aan de slag te gaan dit jaar en bijvoorbeeld de te kijken hoe de organisatie op het gebied van financiën bij ons kan worden versterkt en dat is één van de aanbevelingen waar wij sterk aan hechten.
Zojuist refereerde collega Noomen eraan. We hebben de commissie ABN, eigenlijk de enige bespreekpunt wat ons betreft van de lijst die de burgemeester net opnoemde, betreft dus die onderuit putting van de veiligheid subsidies. Ja, dat vinden we dat toch jammer. Blijkbaar is dat toch niet effectief genoeg wordt dat ingezet, misschien wordt het niet breed genoeg ingezet en we sluiten ons graag aan bij de oproep van de VVD om ja, om om een toezegging te krijgen om daar toch nog eens nader naar te kijken en daar breden naar te trekken en verder uit te werken. Als dat niet lukt of als u zegt, ik wil graag met de raad al gesprek over aan, ook over andere zaken dan woninginbraak, bijvoorbeeld auto <…> waar ik laatst zelf een keer het slachtoffer van geweest ben en dat zijn meneer Noomen al. Hoe dan ook, er zijn genoeg veiligheidsproblemen. Ook nog in deze tijd en het is zonde als die middelen niet worden ingezet.
Dus een oproep om daarnaar te kijken en wij denken daar graag mee ook in het licht van straks de perspectiefnota en de begroting. En dan zijn er inderdaad een aantal moties en amendementen aangekondigd. Die zijn echter nog niet onderdeel van de beraadslagingen, dus ik ga er gewoon pas in de tweede termijn op reageren met uitzondering van die van de VVD. Die steunen wij en die dienen wij mede in. Want bij glas. We snappen de de de oproep om ook in tijden van Corona goed na te denken en een pas op de plaats te maken en ik denk dat het verstandig is als de gemeenteraad die uitspraak ook een keer doet, want dat hebben we tot op heden nog niet gedaan in een formele raadsoproep en daarom is het goed dat we dat nu wel doen. Voor zover voorzitter, dank u wel.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Hartelijk dank, de heer van der Steenhoven vanuit de D66 fractie. Dan geef ik nu het woord aan de heer Kortekaas van GroenLinks. U heeft het woord.

Spreker naam 27: de heer Kortekaas (raadslid GroenLinks)
Dank u wel voorzitter. Wij hebben dat ook in de commissie al geconstateerd. We zijn bezig met de jaarrekening van 2019 en die lijkt door de Coronacrisis waar we inzitten nog nog veel langer geleden dan normaal. Maar wij hebben toch, we zien toch aanleiding om een aantal dingen even aan de orde te stellen. En ik begin dan met wat de andere partijen gevraagd hebben om iets te zeggen over de veiligheid subsidie. Ook wij hebben natuurlijk vragen bij de onderuit putting van een aantal budgetten, niet alleen bij veiligheid en de raad stelt het budget beschikbaar om bepaalde doelen te halen en het college ziet blijkbaar niet altijd kans om dit geld nuttig te besteden en de afgesproken doelen te halen. Dat is jammer. En juist in het dossier veiligheid kan het veiligheidsgevoel van de inwoners versterkt worden door preventieve maatregelen.
Want als het niet lukt om misdrijven en overtredingen te voorkomen, dan worden we afhankelijk van handhaving. Daar is Amstelveen nou eenmaal niet altijd even goed in. Genoeg over de veiligheid subsidie wat ons betreft daarover. Dan kom ik kort terug op de

digitale transformatie. Wij danken het college voor het alsnog opleveren van het dashboard ICT projecten. Uit het dashboard blijkt dat het dus wel degelijk vertraging en onderuit putting in het programma digitale transformatie is en dat het groene vinkje bij het programma digitale transformatie jaarrekening, een groot rood kruis had moeten zijn. Misschien moeten we de klankbordgroep ICT herstarten, omdat college anders blijkbaar niet de afgesproken informatieve levert. Dan kom ik toe aan de moties en amendementen, althans in die zin. De VVD motie is ingediend, dus daar zal ik op reageren. Wat ons betreft, is dit werkelijk de grens, de motie die wij de afgelopen tijd hebben zien voorbijkomen. We weten allemaal dat de VVD fractie bij dit college op schoot zit en omgekeerd, maar dit slaat alles. Voor zover het begrijpelijk is wat er staat, vraagt de VVD ons nu om allemaal op schoot te komen zitten.
Wij bedanken ervoor en houden minimaal anderhalve meter afstand. Het amendement van de ChristenUnie, wat wij mede indienen, daar kom ik in tweede termijn op terug, want die is nog niet ingediend. En dan onze eigen motie bluswater, noem ik het maar even. Hij heet formeel gesproken de motie: neem nu echt regie bluswatervoorzieningen. Kijk, het is eigenlijk heel eenvoudig. Er was een grote brand in de Urbanus kerk en toen bleek: er is van alles mis met de brandkranen. Daarover zijn vorig jaar stevige debatten gevoerd en uiteindelijk heeft het college met de raad een aantal afspraken gemaakt. Hele belangrijke afspraak is dat er gewerkt wordt volgens een beschreven proces beheer brandkraan. En dat dit proces jaarlijks wordt geaudit om te borgen dat alle stappen in het proces nog altijd doorlopen worden volgens de afspraken en dat normen gehaald worden etcetera. Kortom, een professionele manier van werken die garandeert dat het niet weer zo'n ongeorganiseerde bende wordt als het vorig jaar was.
Met een auditverslag dat wordt toegevoegd aan de jaarstukken, zodat de gemeenteraad kan controleren of de inwoners van Amstelveen gerust kunnen gaan slapen, omdat de bluswatervoorzieningen op orde is en blijft. En nu, het eerste jaar dat dit aan de orde is, zit bij de jaarstukken niet afgesproken audit op het proces beheer brandkranen, maar beperkte interne audit op één of twee processtappen bij de gemeente zelf. Daar kan deze raad natuurlijk geen genoegen mee nemen. Uit de beantwoording door het college van vragen hierover in ABN blijkt dat het college niet van plan is om alsnog de afgesproken audits uit te laten voeren. Wij vinden het onbegrijpelijk. Het college legt niet uit waarom er geen audit bij de ketenpartners kan worden uitgevoerd, of zij dit weigeren en waarom. Als de externe partijen werkelijk weigeren aan hun audit mee te werken, dan zijn er nog tal van mogelijkheden om dit op te lossen, bijvoorbeeld door het alsnog maken van afspraken hierover. Maar dat horen we allemaal niet.
En in plaats dat het college zegt: sorry, we zijn die afspraken niet nagekomen, gaan alsnog loyaal en royaal doen, wordt onze kostbare tijd verdaan met bezwerende woorden in ABN en in een collegebriefje. Vandaar deze motie. Mede ingediend door CDA, BBA en AVA, waarvoor onze grote dank. En als er partijen zijn die de motie niet steunen, dan horen we graag waarom zij niet belangrijk vinden dat afspraken met de raad in zo'n belangrijk dossier worden nagekomen en hoe ze dan wel de controlerende taak willen uitvoeren. En dan lees

ik het dictum van motie voor. Verzoekt het college de afspraak uit 2019 na te komen en nu alsnog de audit op het hele ketenproces bluswatervoorzieningen uit te laten voeren. Ten tweede, met de bevindingen uit deze audit het proces samen met de ketenpartners te verbeteren en de afspraken met de ketenpartners aan te scherpen.
En ten derde, uiterlijk eind 2020 de raad te informeren dat het proces op de bluswatervoorzieningen uitgevoerd is, conform de normen die de ketenpartijen met elkaar hebben afgesproken en gaat over tot de orde van de dag. En daarmee sluit ik dit betoog in eerste termijn. Dank u wel voorzitter.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Hartelijk dank, heer Kortekaas van de GroenLinks fractie voor uw bijdrage. Wij gaan naar de volgende in grootte van de fractie in. Dat is de BBA fractie. En ik heb begrepen dat de heer Kootker woordvoerder is voor dit deel van onze raadsvergadering. U heeft het woord, heer Kootker.

Spreker naam 26: de heer Kootker (raadslid BBA)
Voorzitter, hartelijk dank. Ja, wat betreft de jaarstukken 2019, we hebben uiteraard al uitgebreid besproken in de in de commissie. Toch twee belangrijke punten voor de BBA fractie. De kernpunten van ons waren dat we in de afgelopen twee jaar toch telkens meer 20 miljoen meer uitgaven dan er binnenkwam, dat er een terugval is in de algemene reserves en dat los van de Coronacrisis er al een bestaande noodzaak is tot heroriëntatie op het tempo van de lopende en nog openstaande ambities van dit college. Het andere voor ons belangrijk punt, ook aangehaald door D66, VVD en GroenLinks, is dat over de openbare orde en veiligheid. Ik ga niet dezelfde argumentatie die door de andere partijen al is neergelegd nog een keer herhalen.
Ook in het voortraject is daaruit gebreid met partijen, in ieder geval de VVD en D66 over gesproken. Een harde toezegging die door de heer Noomen werd gevraagd, die willen wij ook wel heel graag zien op dat punt. Over het amendement. Dat is nou het derde punt van de subsidieovereenkomst, kom ik in tweede termijn te spreken, nadat daar de indieners over gesproken hebben. De bluswatervoorzieningen heeft de heer Kortekaas, en die dienen we mede in, uitgebreid gemotiveerd, heb ik niets meer aan toe te voegen dan een zeer gemeende ondersteuning en dan blijft over de motie: ondersteuning van het beleid Coronavirus en de jaarrekening 2009. En eerlijk gezegd, voorzitter, ons ontgaat de portee van deze motie: het is overduidelijk dat college, raad en de ambtelijke organisatie ieder op zich een <samen> verantwoordelijkheid nemen in deze crisis en ook dat de waardering daarvoor al eerder en bij meerdere gelegenheden is uitgesproken.
En waar de motie de raad vraagt zich uit te spreken en het college oproept, gaat het over algemeenheden zonder dat er verder iets concreet gemaakt wordt en daar kunnen we niet mee uit de voeten. Kijk, voor BBA is het simpel. Het college heeft het vertrouwen zolang het vertrouwen niet is opgezegd en dat is voor ons niet aan de orde en dus voor ons zien wij geen nut en noodzaak voor de motie. We vinden hem overbodig en steunen hem dan ook niet. En ik wil daar toch nog wel een punt aan toevoegen, want lossen we nou met deze,

lossen we nou de crisis met deze VVD motie op? En er worden twee dingen door de heer Noomen aangehaald. First things first en het realloceren oftewel het herverdelen van de middelen die je hebt. En waar het dus ook echt over gaat, is in, en dat staat ook vandaag in de collegebrief die we hebben gekregen, het gaat over de stresstest, het spoorboekje, de Coronacrisis en de te ontwikkelen scenario's voor de toekomst en de kern van aangeeft, gaat het college die scenario's zelf verder uitpikken of en wordt het een besloten coalitie aangelegenheid of gaan we dit raadsbreed aanpakken?
Bij de perspectiefnota vorig jaar is al door de BBA voorgesteld, gezien de toenmalige openstaande ambities die er waren en de uitdagingen die er waren, om een raadsbrede aanpak te beproeven. En daar is nu meer dan ooit het moment voor nu het college uitvoeringsprogramma feitelijk verleden tijd is. Wat nodig is, zijn niet kant en klare coalitie voorstellen, waarin de marge, waarin er in de marge de oppositie nog wat hapklare brokken krijgt toegeworpen, maar wat nodig is, is een raadsbrede aanpak. Te starten met nieuwe gespreksrondes met alle partijen uiteraard om niet tot een nieuw college uitvoeringsprogramma te komen, maar tot een nieuw raadsbreed gedragen uitvoeringsprogramma. Dat doet vanavond pas echt recht aan een gedragen aanpak voor de crisis en herstelt zich daarmee.
En echte vraag daarbij vandaag: zijn de zittende partijen daartoe bereid? Dank u wel voor het <…>.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Hartelijk dank heer Kootker voor uw bijdrage vanuit de BBA fractie. Misschien even goed als proceduremomentje. De heer Kootker en ook andere spraken over de motie van de VVD. Daar sprak de heer Noomen ook over. Alleen het dictum is toen niet voorgelegd, dus ik kan me voorstellen dat vanuit de VVD fractie het dictum van een motie nog even wordt voorgelezen, zodat je ook formeel onderdeel kan uitmaken van deze raadsvergadering. Heer Noomen, mag ik u vragen om een dictum nog even te lezen van de VVD motie? Verder is niet nodig.

Spreker naam 5: de heer Noomen (raadslid VVD)
Zal ik zeker doen. Roept op dat het college daarbij zoveel mogelijk uitgaat van het principe first things first principe, waarmee bedoeld wordt dat de belangrijke functies van de gemeentes zoveel mogelijk in stand worden gehouden, dat het college daarmee de ruimte neemt om bestaande plannen en of ideeën mogelijk te zien in het kader van nieuwe afwegingen die het gevolg zijn van de Coronacrisis en daarmee naar de raad te komen voor besluitvorming en gaat over tot de orde van de dag. Dank u voorzitter.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Dank u wel, de heer Noomen. Aantal partijen heeft daar al op gereageerd. De moties zijn er van tevoren ook gedeeld, zodat iedereen dat in de eigen fractie kon voorbereiden voor de mensen thuis. Ga ik nu over in de volgorde van sprekers naar de PvdA fractie en dat is mevrouw Veenboer. U heeft het woord.

Spreker naam 39: mevrouw Veenboer (raadslid PvdA)
Ja, dank u wel voorzitter. Complimenten voor het leesbare stuk. Amstelveners in control. Zo blijkt uit deze jaarrekening, een sterke financiële positie waardoor de gemeente tegenvallers goed kan opvangen en haar taken kan uitvoeren en Amstelveen, die zal inwoners en ondernemers niet overmatig te belasten. Heel veel verbeterpunten zijn die past in een lerende organisatie die gericht ze continu verbeteren. Zijn er helaas nog steeds afwijkingen in de aanbestedingen en stelt de concern controller op dat punt voor om te onderzoeken hoe bestaande onrechtmatigheden af te bouwen. Dat lijkt de PvdA belangrijk om te voorkomen dat er in de toekomst de afwijkingen te groot worden en er geen goedkeurende verklaring wordt <…>.
De jaarrekening is een momentopname is. Zoals we weten heeft de Coronacrisis een enorme impact. Er is veel onzeker door de Coronacrisis. In deze jaarrekening wordt als ontwikkeling naar een balans daarom al uitgebreid geweest over Corona. We zijn in staat gebleken een mooi fonds op te richten van 15 miljoen euro om de ergste nood te ledigen in Amstelveen. En dat moet echt niet op de mogelijkheden in elke gemeente. Daar mogen we als college en raad gezamenlijk trots op zijn. Vraag is: hoelang kunnen we dit volhouden en of dit voorlopig de laatste jaren heeft <…> kunnen zeggen wat Amstelveen aan goed bijstaat? We vinden het daarom passend om met elkaar uit te spreken dat we zorgen over de toekomst delen dat we de gekozen weg van ondersteuning van onze samenleving onderschrijven. Dat is de reden waarom de PvdA deze motie mee indient.
Overigens sluiten we aan bij de <…> de auditcommissie. Een onderdeel van bestaanszekerheid is ook dat je kunt wonen op een veilige plek. Mijn gezin heeft eind 2018 aan den lijve ondervonden wat een inbraak met je doet. Ik kan dus als ervaringsdeskundige zeggen dat preventie belangrijk is. We hebben daarna, after effect, gebruik gemaakt van de mogelijkheid om de politie <…> in het kader van politie keurmerk veilig wonen. En daar zou eigenlijk iedereen van gebruik kunnen maken. En dan zou dat budget ook voor ingezet kunnen worden. We zien helaas ook niet dat iedereen thuis is, de aandacht is verschoven naar auto's. Wij zouden dus ook het budget graag ingezet zien worden op preventieve aan de eerste kant en waar nodig ook voor handhaving. Ik ga nu wel alvast in op de motie bluswatervoorzieningen.
Wij zullen deze niet steunen voor de toekomst. Naar onze mening wordt hier onrecht indruk gewekt dat het in Amstelveen <…>. <…> bleek bij controle, dat werd dus gecontroleerd, dat er drie buiten gebruik waren. Deze moeten gerepareerd en gebruikt worden. Dat systeem werkt dus <…>, namelijk nul risico bestaat niet. Daarnaast is er suggestie gewekt waarvoor extern gehouden moet worden om voldoende waarborg op veiligheid te bieden. Ook dat is onjuist. Het uitvoeren van een audit is niet het enige quality control mechanisme om die kwaliteit te monitoren. <…> bij een externe partij kan overigens ook niet zomaar in alle gevallen. Een aantoonbaar borging en contract uitspraken <…> nakoming van die afspraken, monitoren tijdens overleg is zeker niet ongebruikelijk bij externe partijen en vaak de enige manier dat het kan.

Er is een audit over interne processen uit kan bevindingen uit en dat is juist de bedoeling. <Neem bevindingen zal ik maar als normaal oud manager>. Moet namelijk niet een auto nul bevindingen te krijgen, maar om eens te hebben in, maar je wist dat je een risico toetst. Een lerende organisatie om continu verbetering van <…> plaatsen. In de praktijk zijn ook verbeteringen op de <…>, ik zie bijvoorbeeld rondom <…> rode hekjes geplaatst. <…>. Kortom, we hebben helemaal niet de indruk dat auditproces en de monitoring om periodiek overleg niet afdoende is en is daarnaast ook landelijk wil meer aandacht voor komen. Ik wil het daarbij laten voorzitter.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Dank voor uw bijdrage, mevrouw Veenboer van de PvdA fractie. Heb ik u goed begrepen dat u mede indiener bent van de motie die door de VVD is aangekondigd?

Spreker naam 39: mevrouw Veenboer (raadslid PvdA)
Dat is correct. Dat heeft de heer Noomen ook genoemd.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Bij deze geregistreerd. Ik ga over naar de heer Adriaans van de SP fractie.

Spreker naam 10: de heer Adriaans (raadslid SP)
Dank u wel voorzitter. Voorzitter, we bespreken de jaarstukken, de verantwoording en controle achteraf over het gevoerde beleid. Er zijn een aantal moties en amendementen, maar eerst kost kort het algemeen. Dit is het moment om te kijken of het beleid goed uitgevoerd is in de commissies, is daar dan ook de nodige aandacht voor geweest. De SP heeft toen aangekondigd mogelijk iets te doen met het beleid ten aanzien van de sociale samenhang en de subsidiebedragen die daaraan worden uitgegeven. Bijna één komma drie miljoen voor particip, bijna drie ton voor diverse instellingen. We hebben onvoldoende inzicht in het effect van alle activiteiten aan burgerinitiatieven op het terrein van de sociale samenhang.
Welke groepen worden nu bereikt die voorheen niet werden bereikt? Dankzij welke activiteiten is sociale samenhang verbeterd? In welke wijken is de sociale samenhang zichtbaar verbeterd? Interessant detail. Van de diverse instellingen krijgt villa <…> maar liefst ruim 84.000 euro en <…> 57.000 euro. Toevallig net de twee buurtinitiatieven waarvan we weten dat zij enerzijds succesvol zijn, maar anderzijds onvoldoende de kwetsbare mensen weten te bereiken. De conclusie die je daaruit kunt trekken, is dat mogelijk bijstelling van beleid aan de orde is. De SP had hierover een motie in beraad, maar vindt de perspectiefnota en of de begroting hiervoor een passender moment, dus die houdt u nog tegoed. De sociale samenhang is een punt.
We zouden nog meer kunnen noemen. Wel willen we andere partijen ook nog meegeven dat het geen kwaad kan om nieuw leven te plaatsen in de werkgroep sturen op perfect. We willen allemaal weten: doen we dat wat goed is? En dat is niet alleen cijfermatig uit te drukken. Dan over de moties, amendementen, daarover kan ik kort zijn. Het amendement

<…> komt zo dadelijk nog en dat dienen wij mede in. De motie blusvoorziening zullen wij steunen en dan tot slot de motie: ondersteuning beleid Coronavirus. Dat is eigenlijk een aanfluiting voor de democratie. Op de vergadering van acht april, rond de piek van de crisis, hebben alle partijen verantwoordelijkheid getoond en het college de ruimte gegeven om een crisismanagement te doen. Inmiddels is het echt wel tijd om de rol als raad weer ten volle op te pakken. Die rol is niet, zelfs niet voor coalitiepartijen om het college te steunen. Die rol is kritisch controleren en constructief kaders stellen.
Elke partij die dit anders ziet, neemt zijn rol niet serieus. Wij zullen deze motie dan ook niet steunen. Tot zover voorzitter.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Hartelijk dank voor uw bijdrage heer Adriaans van de SP fractie. We gaan bij deze naar de heer Rienks, die namens de CDA fractie een bijdrage gaat leveren. U heeft het woord.

Spreker naam 33: de heer Rienks (raadslid CDA)
Bedankt voorzitter. In de commissie is over de jaarrekening uitvoerig gesproken en er is stilgestaan bij voor het CDA belangrijke punten. De opmerkingen van de accountant over de rechtmatigheid, verantwoording, de inhuur, de aanbestedingen en en bij één punt in de kantlijn, daarbij is de accountant op het belang van voldoende tegenwicht en tegenspraken binnen de organisatie. Die tegenwicht en tegenspraak, die moet worden georganiseerd binnen de gemeente. CDA is erg blij te horen dat de gemeente hier werk van gaat maken en we hopen het volgend jaar deze opmerking van de accountant niet weer terug te lezen. Amstelveen is, is het beste jongetje van de klas op financieel gebied.
Die positie moeten we zien te behouden. Zuinigheid in het maken van de juiste keuzes zijn daarbij de belangrijkste ingrediënten. Het CDA heeft er na de bespreking van de jaarrekening nog meer vertrouwen in gekregen dat het college van plan is deze positie te houden. Kom ik bij de bij de moties en dat, de eerste motie is de bluswatervoorzieningen. Daar hebben we ook in de commissie uitgebreid bij stilgestaan en heeft de burgemeester ook uitvoerig op beantwoord. Ja, de Urbanus kerk is afgebrand en dat heeft heel veel emoties in Amstelveen teweeggebracht.
En het CDA vindt het dan ook echt onbestaanbaar dat de audit niet volledig en juist is uitgevoerd. Er is toegezegd eigenlijk het de onderste steen boven zou komen. Dat het nooit meer zal gebeuren en daarom dient het CDA de motie van GroenLinks dan ook graag mede in. De motie van de VVD. Ja, die verdient die verdient eigenlijk heel veel sympathie, maar vraagt, de motie vraagt eigenlijk heel veel vrijheid, extra vrijheid van het college. Maar ja, wij wij wij raakten ook enigszins in paniek als CDA, want we vroegen ons wel af, heer Adriaans, die die die refereerde daar ook al aan, of als raad onze controlerende functie nog wel voldoende kunnen uitvoeren?
Als deze motie wordt aangenomen of of of dat we als raad op het allerlaatste moment in beeld komen? Dat zou, dat mag niet zo zou zijn. Ja, de ruimte die het college heeft en nodig heeft voor het oplossen van de problemen van de Coronacrisis, die ruimte is volgens het CDA ook voldoende. Ja, wij zien dat het college zich 150 procent inzet. Het CDA heeft

vertrouwen in dit college. Daar waar waar is deze motie dan nog nodig voor en wij zullen deze motie dan ook niet voorstemmen. Dan is het de motie van de ChristenUnie. Die dienen wij mede in. Ja, rest mij nog te zeggen dat het een prachtig vormgegeven jaarrekening is met een prachtig inhoudelijke cijfers. Het is natuurlijk zeer twijfelachtig of de jaarrekening van 2020 er net zo mooi uit zal zien.
Aan het college de taak om zorgvuldig en kundig te opereren en de solide positie van Amstelveen niet in gevaar te brengen. Het CDA keurt de jaarrekening 2019 dan ook goed zometeen en kan instemmen met de adviezen van de accountant. Voorzitter, bedankt.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Hartelijk dank heer Rienks voor uw bijdrage vanuit de CDA fractie. We gaan de heer Becker van de AVA fractie. U heeft het woord, heer Becker.

Spreker naam 13: de heer Becker (raadslid AVA)
Ja, daar ben ik. De complimenten aan de ambtelijke organisatie voor het samenstellen van de jaarrekening 2019. Er zijn heel veel dingen al gezegd, zijn er heel veel herkenbare punten voor ons ook, maar ik ga u niet de commissie overdoen, zoals mijn vele voorgangers wel deden. Ik wil wel een punt noemen nog vanwege de veiligheid subsidie. <…> Inderdaad hebben ons druk gemaakt ook over de financiële middelen die het beter ingezet kunnen worden voor de inbraakpreventie. Maar dat is ook al genoemd. Dus prima. Ik kom dan even naar de motie van de VVD die wij eigenlijk aangekondigd samen in te dienen.
Over inderdaad het, ondersteuning van beleid op hoofdlijnen Coronavirus en de jaarrekening. Wij vinden, wij hebben wel vertrouwen in het hele verhaal, in ook in de coalitie en hoe we daarmee om te gaan. Wij vinden het, nood breekt wetten en in onzekere tijden is het van belang om in actuele nut in de actuele nut en noodzaak van eerder genomen beslissingen tegen het licht te houden en zo mogelijk te herzien. De motie roept op om met nieuwe afwegingen en besluiten eerst naar de raad te komen voor besluitvorming. Wij hebben dat vertrouwen dat dat goed komt, zijn we zelf bij en dat is ook de reden dat wij steunen en mede indienen. Wat betreft de brandblusvoorziening. Nou, daar hebben we onze grootste zorg ook uitgesproken, ook weer nogmaals in de commissie. Wij vonden het ook eigenlijk een beschamende vertoning deelaudit over de bluswater, anderhalf jaar na de brand in de Urbanus kerk.
Nog steeds zo veel onduidelijkheden. AVA dient deze motie mede in om daar om daarom ook meer duidelijkheid te verschaffen en te verkrijgen in de verantwoordelijkheden die daar genomen dienen te worden. Volgens mij heb ik dat gehad. Ik wil nog even een opmerking maken aan de SP. Wilt nu niet zeggen, als je voor of tegen ergens bent, dat je je taak niet serieus neemt, dus ik vind het eigenlijk een misplaatste opmerking. Dank u wel.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Hartelijk dank voor uw bijdrage heer Becker vanuit de AVA fractie. De heer de Robles, SBA fractie. U heeft het woord.

Spreker naam 34: de heer de Robles (raadslid SBA)
Dank u voorzitter. Er is al heel veel gezegd en wat wij eigenlijk een belangrijk punt vinden dat we nog even moeten aanhalen, is inderdaad het bluswater. Daar heeft de portefeuillehouder ons grote zorgen mee weggenomen, maar we hopen het wel dat puntjes op de laatste i'tjes nog worden gezet, zodat eigenlijk helemaal <…> is. Dan wil ik terugkomen op één van de motie van de VVD. Daar schrokken we in eerste instantie een beetje van, moet ik eerlijk zeggen, maar <…> verder nog een paar keer met elkaar lezen van ja, wat wat willen ze eigenlijk?
Wat zegt het nou? En toen hadden we iets van moeten we dat zien als een soort <…> als een plan B. <…> mogelijkheden en wat moeten we nu gaan doen. Als het dat is, dan <…>. Dat is eigenlijk zo'n beetje hetgeen wat wij op- en aanmerken. Dank u wel voorzitter.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Hartelijk dank voor uw bijdrage, de heer de Robles van de SBA fractie. Heer de Pijper van de ChristenUnie. U heeft het woord bij deze.

Spreker naam 31: de heer de Pijper (raadslid ChristenUnie)
Ja voorzitter. Wij zijn heel tevreden met de jaarrekening 2019. Ziet er goed uit, maar hij komt nog uit een andere tijdperk als ik het zo mag zeggen, het pre-Corona tijdperk. Ik heb al wat beeld gebruikt, het is alsof je met de jaarrekening 2019 ook financieel <…>, maar onder het ijs zit een onderstroom van warm water. En dat is het ijs. Daarmee is het ijs hard aan het smelten. Nou, we hebben, in de Corona overleg krijgen we mooie stukken van de wethouder van financiën hoe het op het ogenblik financieel gaat, hebben we ook een mooi spoorboekje, dus daar hebben we wel een idee dat de hardheid van het virus hard ijs is, door de wethouder van financiën goed werd bijgehouden.
Daar zijn we heel blij mee. Maar ik denk dat we ook hoe langer de Coronacrisis duurt, dat dat ook wel zorgelijk wordt van hoe het verder naar de toekomst zal gaan. Dus inderdaad, zoals sommigen het al hebben gezegd, jaarrekening 2020 zal er heel anders uitzien dan die van 2019. Ja, wij hebben aangegeven dat we ook al over de onderbenutting van de subsidies van veiligheid zouden willen hebben. Daar maken wij ons inderdaad ook wel zorgen over en wij zouden toch aan het college willen vragen of het misschien mogelijk zou zijn dat men meer de communicatie meer richt op doelgroepen, dus bij ouderen, op belangenorganisaties van ouderen, hè, bij werkgevers meer op de ondernemingsvereniging Amstelveen en dus dat je met name zeer <…> communicatie gaat doen om die benutting van veiligheid subsidies te verbeteren.
Dan komen we bij de twee moties die zijn ingediend, allereerst het bluswatervoorziening. Wij zullen die motie steunen. De burgemeester heeft al aangegeven de in de commissievergadering dat er in heel heel Nederland eigenlijk lering is getrokken van de wijze waarop wij hiermee omgaan. Ik denk, dat is zeer te prijzen en ja, eigenlijk een beetje een beeld van alle rijtjes die er zijn, Amstelveen staat bovenaan als het positieve dingen gaat. Niettemin denk ik zelfs: de knapste jongetje van de klas. Er kunnen soms toch nog dingen verbeterd worden en ik denk dat we daar ook echt aan moeten werken en ik denk

dat dat ook heel belangrijk is om dat te doen. En dus om die reden denk ik dat het goed is dat die audit inderdaad gaat komen en zullen wij de motie steunen. En dan ook de VVD motie. Ja, wat ik zou zeggen, er zijn nog enkele <…> vrij forse bewoordingen uitgelaten. Laat ik het toch proberen iets anders te zeggen.
Wat voegt deze motie toe aan wat het college al doet? Ik heb het idee dat deze moties toch niets toevoegt aan het proces van dualisme van de collegeraad binnen de bestaande regelgeving. En kort gezegd, ik heb het idee dat het college hier eigenlijk een plan behoed krijgt die helemaal niet nodig heeft. Ze doet gewoon het grote werk. Dat lijkt me heel tevreden over. Dat moet eigenlijk voldoende is. Wat ons betreft is die motie is overbodig en zullen we die motie niet steunen. Dan kom ik bij het amendement. Het amendement herziening overeind <…>. We vinden het vooruitschuiven van één miljoen subsidiegeld voor <…> van de jaarrekening 2019 via de begroting 2020 naar de begroting 2021 en mogelijk misschien zelfs nog wel naar 2022 zonder het college die iets gaat ondernemen een verkeer signaal. En wat ons betreft wordt het geld niet doorgeschoven, maar geparkeerd op een voorziening die nog steeds een bestemming heeft in internationalisering van het onderwijs, waarbij het college wel actief met andere subsidiepartners praat over de subsidie over de overeenkomst om die aan te passen aan het huidige thuis waarin we leven.
Meer omdat uit het collegebrief over het internationaal onderwijs blijkt dat een aantal leerlingen <…> eigenlijk aan het begin van het nieuwe schooljaar, niet minimaal 280 leerlingen voorwaarde voor de derde trouwens zal zijn, maar 160, dus als alsnog onder de voorwaarde van 200 leerlingen van de eerste twee tranches van de in totaal drie miljoen die inmiddels zijn uitbetaald. Nog twee opmerkingen vooraf. Kan een subsidie overeenkomt zomaar worden overgebroken? Wat de VVD zei: afspraak is afspraak. Nee. En daar willen wij ook met het amendement niet.
Ik vergelijk de situatie met de overeenkomst die Amstelveen in 2007 sloot met andere overheden over de reconstructie van de A-negen. Vier jaar later waren de omstandigheden door de economische crisis volledig gewijzigd. Het college van Amstelveen nam toen het verstandige initiatief om met andere betrokkene overheden opnieuw te gaan onderhandelen en de onderhandelingen leidden tot een aangepaste overeenkomst die paste bij de nieuwe omstandigheden. En de indieners willen dat het huidige college hetzelfde traject aangaat rond de overheveling naar <…>. In Amstelveen, is Amstelveen dan een onbetrouwbare overheid door subsidieovereenkomst te willen aanpassen? Ik zou zeggen: geenszins.
Door opnieuw met de subsidiepartners te gaan praten, toont Amstelveen zich als verstandig overheid die met wijsheid probeert om te gaan met nieuwe omstandigheden. En die nieuwe omstandigheden zijn dat het leerlingenaantal al een aantal jaren achterblijft, ook in de pre-Corona tijd en door de Corona-experts naar huis <…> vandaar een eigen land. Ik wil dan het amendement voorlezen. Ondergetekenden stellen het volgende amendement voor. De tekst stond beslist punt vier: instemmen via resultaatbestemming met budgetoverheveling van één komma vier, drie acht miljoen naar komend jaar en de begroting 2020 wijst daarvoor de vermelde bedragen alsmede instemmen met de overheveling van één miljoen

voor <…> naar 2021 en in de begroting 2021 hiervoor te wijzigen, te wijzigen in: instemmend via resultaatbestemming met budgetoverheveling van één komma vier drie acht miljoen naar komend jaar en de begroting 2020 wijzigt de <…> bedragen. En de tekst van beslissing acht: instemmen met het overheveling van één miljoen voor <…> voor die van de jaarschijf 2020 naar 2021 van de begroting 2020 plus 2021 hiervoor te wijzigen in: instellen met een overheveling van één miljoen voor <…> en uit de begroting 2020 naar een voorziening die geoormerkt geldt voor internationalisering van het onderwijs en de begroting 2020 hiervoor te wijzigen.
Toelichting. Misschien laat ik maar even de eerste zes punten, want die heeft u allemaal gelezen en ik ga verder met punt zeven. Dat het ongewenst is van het effectief begroten dat begrote grote bedragen niet worden ingezet, maar jaarlijks worden doorgeschoven naar de begroting van de daaropvolgende jaren. Acht: het college met de andere subsidiepartners, rijk en gemeente Amsterdam in overleg moet gaan om de subsidie overeenkomt <…> te beëindigen, omdat <…> het komend schooljaar minder dan 200 leerlingen zal hebben. Negen: de inzet van het overleg met de subsidiepartners moet zijn dat vanaf het tijdstip dat de verwachting is dat <…> weer zal doorgroeien naar 280 leerlingen, er een nieuwe subsidie overeenkomt met <…> wordt gesloten onder nader overeen te komen voorwaarden. Dit amendement wordt mede ingediend door GroenLinks, SP en CDA. Dank u wel.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Hartelijk dank heer de Pijper van de ChristenUnie voor uw bijdrage. Dan zijn we het einde gekomen van deze eerste termijn van de gemeenteraad voor het onderwerp jaarrekening. Ik kan u melden, ook voor de mensen thuis of op andere plekken waar u luistert, dat inmiddels de beide moties die zijn ingediend en ook het amendement via de website van de gemeente toegankelijk zijn, goed te lezen zijn. Ze zijn immers nu formeel ingediend en daarmee maken ze ook onderdeel uit van de beraadslaging van de gemeenteraad van Amstelveen van vandaag. Komen we nu toe aan de eerste termijn van het college van BNW. En dan ga ik even op volgorde de wethouders langs of zij een bijdrage willen doen, afhankelijk van wat raadsleden gevraagd of gemeld hebben. Ik begin met wethouder Raat. Bij deze heeft u het woord, wethouder Raat.

Spreker naam 2: de heer Raat (wethouder)
Ja burgemeester, dank u wel. Om het heel kort te houden, dank dank voor de aardige woorden gezegd zijn door door verschillende sprekers. Ik heb eigenlijk geen vragen kunnen noteren burgemeester. Ik wil het hier eigenlijk bij laten.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Dank u zeer wethouder Raat. Wethouder Gordon.

Spreker naam 6: mevrouw Gordon (wethouder)
Dank u wel burgemeester. Geen vragen genoteerd.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Wethouder van Ballegooijen.

Spreker naam 45: de heer van Ballegooijen (wethouder)
Dank u wel. Dankzij de vragen van de SP kan ik even praten over sociale samenhang, een thema, wat ik ontzettend belangrijk vind, dus dat is heel erg mooi. De jaarrekening is eigenlijk niet het stuk waarin we daar uitgebreider op kunnen ingaan, maar daarom maak ik deze zomer voor jullie een brief over de nota sociaal domein waarin die sociale samenhang een heel belangrijke rol speelt. Die nota is bijna een jaar oud dan, dus na een jaar wil ik u een brief geven, willen we een update geven over de stand van zaken over de hele nota sociaal domein. En ik kan er rondom die sociale samenhang wel al een tipje van de sluier geven. Op het gebied van wat meer individuele ondersteuning van bewoners heb ik vier onderzoeken laten doen, kosteneffectiviteitsonderzoeken. Die komen deze maand nog naar de raad. Dat gaat over de ouderenadviseurs van <…> het maatschappelijk werk, de inloop het het dagopvang en de vrijwilligerscentrale.
Als sociale samenhang betekent het vermogen van onze samenleving om individuele bewoners die af geleiden van de samenleving daar weer bij te betrekken. Dan is deze individuele dienstverlening heel erg belangrijk. Een ander aspect zijn de bij coaches van particip. Ik heb met u gediscussieerd dat we die een andere rol gaan geven, waarin ze meer oog hebben voor de meest kwetsbare bewoners. Er is een werkbezoek georganiseerd. Daar bent u bij geweest. En een deel van die sociale samenhang, die moeten ook niet komen op de schaal van een hele wijk, maar dat moet juist zijn in de schaal van gewoon je eigen leefomgeving, je eigen straat. En daarom is het initiatief van <…> vanuit uw raad ook zo'n mooie basis is voor ons nieuwe beleid eigenlijk, omdat er toch een heel natuurlijke schaal bijdraagt aan die sociale samenhang.
U krijgt tot slot ook nog van ons nota over ontmoeten in Amstelveen en daarin kijken we opnieuw naar de rol van ons wijkcentra en naar de rol van onze bewonersinitiatiefgroepen, die ontzettend mooi werk leveren, wat moeilijk laat samenvatten, omdat het zo veel kleine prachtige initiatiefjes zijn allemaal. We zien wel dat het kwaliteitsverschil tussen die bewonersgroepen heel erg verschilt en dat betekent iets, maar daar gaan we met elkaar over praten bij die nota ontmoeten. Ik moet dan tot slot, voorzitter, nog even iets zeggen over de initiatieven villa randwijk. En er staat, ook <…> die werden genoemd als mogelijk slechte voorbeelden van sociale samenhang, omdat daar geen kwetsbare bewoners komen, maar dat wil ik tegenspreken, want daar komen zeer kwetsbare bewoners, soms ook mensen met een laag inkomen, maar ook bijvoorbeeld mensen met GGZ problematiek, mensen met dementie en hun mantelzorgers, mensen die herstellen van kanker en nog leven in onzekerheid daarvan, oudere homo's, mensen met een oorlogsverleden. Allemaal groepen die kwetsbaar kunnen zijn.
En door hun eigenaardigheden ook makkelijk geïsoleerd kunnen raken. Niet allemaal zijn zij financieel arm, maar er zijn ook mensen met geld toch heel kwetsbaar. Ik vind daarom villa Randwijk en <…> hele mooie initiatieven die ook echt kwetsbare groepen bereiken. Misschien niet allemaal arm, maar die zitten er ook tussen, dus een hele mooie initiatief. Het zijn initiatieven die door bewoners worden gerund, dus daar zijn de bewoners niet te

gast of klant bij een buurthuis van professionals, maar ze zijn er echt onder buurtgenoten samen de eigenaar van. Ik denk daarom dat die initiatieven een heel mooi voorbeeld zijn juist van het bouwen aan sociale samenhang in die wijk. Dank u wel.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Hartelijk dank wethouder van Ballegooijen voor uw bijdrage van de eerste termijn vanuit het college. Wethouder Berkhout.

Spreker naam 46: de heer Berkhout (wethouder)
Ja voorzitter, dank u wel. In de eerste termijn een korte reactie op hetgeen er gewisseld is over de digitale transformatie. Op dat punt verschrikkelijk duidelijk van mening bij de fractie van GroenLinks. Er is afgelopen periode een grote verbetering aangebracht in de digitale wereld van Amstelveen. En het over de grote deel van de projecten scoren op de verschillende indicatoren groen en daarmee is wel gezegd: niet alles is al 100 procent klaar en we hebben samen nog een lange weg te gaan. Maar ik ben zeker trots op de voortgang die gemaakt is. En dan <…>. Ja, een betrouwbare overheid houdt zich aan de afspraken en niet alleen richting <…>, maar ook richting mede overheden.
En in vorige periode is besloten een vestiging van <…> naar de regio te halen vanwege het tekort voor op plekken op internationale scholen en <…> heeft fors geïnvesteerd in Amstelveen, in het gebouw om het geschikt te maken voor onderwijs en dat hebben ze gedaan met een afspraak dat er een subsidie vanuit het rijk en gemeente behoort, beschikbaar gesteld. En haar aanvankelijke problemen is in 2018, dus in zomer 2018, is de subsidie afspraak al een keer opengebroken en is de resultaat afspraak gemaakt dat de subsidie wordt uitgekeerd als er ook voldoende plekken worden ingevuld en daar zijn de twee leerlingenaantallen uitgekomen van 280 en 440, die nog niet gehaald zijn, maar in principe is er met <…> afgesproken om vijf jaar de tijd te nemen om door te groeien naar een volwaardig school en die vijf jaar zijn nog niet voorbij. Inmiddels is drie miljoen overgemaakt. En als u dan terugkijkt naar 2019, is in 2019 het aantal leerlingen gegroeid van 100 naar 210.
Dus het is wel degelijk zo dat <…> in de afgelopen periode is gegroeid. En nu is het niet netjes. En dat vind ik echt niet netjes om tijdens een crisis zoals Corona, waarbij ook een internationale school fors wordt geraakt, om dan te zeggen: nou, dan passen wij de afspraken maar even aan. Ja, ik vind dat onbehoorlijk bestuur. En we hebben op andere punten juist <…> betrachten en meedenken met organisaties om weer op poten te komen. Ja, getuige van weinig vertrouwen en partnership. Dus op dat punt, voorzitter, ontraden wij de motie over het amendement ten zeerste. Dank u wel.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Dank u wethouder Berkhout voor uw bijdrage. Wethouder Ellermeijer.

Spreker naam 1: de heer Ellermeijer (wethouder)
Dank u wel voorzitter. Ik heb geen vragen genoteerd, dus ik laat het hierbij. Dank u wel.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Dank u zeer. Dan wil ik mijzelf vragen om even in te gaan op bijdrage vanuit de raad. Heer Frequin, als plaatsvervangend voorzitter van deze raad, wilt u de vergadering even kort overnemen alstublieft?

Spreker naam 23: de heer Frequin (raadslid VVD)
Ja, dat doe ik burgemeester, dank u wel en u krijgt onmiddellijk het woord als portefeuillehouder.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Dank u zeer voorzitter. Aantal partijen heeft aandacht gevraagd voor de onderschrijding van de veiligheidbudgetten. In gewone mensen taal: we hebben te weinig uitgegeven. Ik moet eerlijk zeggen, in die ruim zeven jaar dat ik burgemeester ben, waarvan een klein jaar nu in Amstelveen, het is mij nog nooit overkomen dat ik meer middelen had dan opgaven en ondanks dat het aantal woninginbraken gedaald is afgelopen jaar en ook andere criminaliteitscijfers, begrijp ik heel goed uw oproepen om te kijken: bereiken wij wel de goede doelgroepen en kunnen we nog meer doen, innovatieve manieren om doelgroepen te halen, hang-en sluitwerk, video deurbellen.
Ik ben het helemaal met u eens en ik grijp die mogelijkheid graag aan om te kijken of ik nog meer nuttige dingen kan doen binnen de programma doelstelling veiligheid voor bevordering van de veiligheid. En ik zal daar in een themasessie veiligheid, die ik begin dit najaar weer in afstemming met de agendacommissie hoop te organiseren. Zal ik u wat meer meenemen in de gedachten daarover, want u heeft gelijk. Laten we proberen om de middelen die er zijn ook vooral te benutten voor een betere veiligheid. Tweede punt: Urbanus kerk, ja, we merken aan de hoeveelheid bijdragen en ook de gesproken woorden dat de brand van Urbanus kerk anderhalf jaar geleden nog steeds een open zenuw raakt, niet alleen in bovenkerk, maar zeker ook buiten bovenkerk, in Amstelveen en daarbuiten. Dat vertaalt zich in heel veel zaken.
Dat vertaalt zich in enorme betrokkenheid van iedereen en ik wil iedereen er ook voor bedanken, want het is ook belangrijk alle lessen te trekken die hier te trekken zijn. Maar er wordt ook nogal wat uitspraken gedaan en ik denk dat uw raad er ook recht op heeft dat er een portefeuillehouder is die niet alleen begaan is met de Urbanus, begaan is met het voorkomen van branden, maar ook een portefeuillehouder die probeert te kijken: wat zijn nu de feiten? En natuurlijk ook uw raad mee te nemen in wat u wilt en wat u wenst. Ik heb een drietal punten mijn betoog opgedeeld. Het college wil de motie ontraden en dat probeer ik aan de hand van die drie punten met u te delen. Allereerst ten aanzien van de overwegingen die gedaan zijn. Er wordt gevraagd om 100 procent garantie dat alle brandkranen altijd functioneren.
Nou mensen, zowel in mei 2019 als in november heeft het college al aangegeven: brandkranen liggen in de openbare ruimte, zijn aan slijtage onderhevig, straten worden opengebroken. Dat kunnen we niet garanderen. Er zijn altijd kranen buiten dienst. En op 13 mei 2020, twee weken geleden, waren er drie van de 2257 die niet functioneren. Dat is niet veel. Een elke kraan heeft er één te veel en dat is precies de reden dat er 180 meter gemiddeld een andere kraan ligt, de volgende kraan, zodat er altijd, mocht er eentje het onverhoopt niet doen, er toch een kraan in de buurt is. Dat is denk ik even blokje één. Tweede is dat er aangegeven is, en dat staat ook in het eerste dictum, dat verwezen wordt

aan de afspraken 2019. Ik neem aan dat het gaat over de toezegging van mijn voorganger, de heer Eenhoorn, op 23 mei 2019. En daar is de volgende toezegging gedaan, dat er een totaal rapportage komt.
Nou, die hebben we inmiddels gehad in november 2019. Dat er aandacht wordt besteed aan verbeteracties in die reportage, informatievoorziening verbetering, borging in de organisatie. Dat hebben we gedaan. Die totaal reportage heeft u gezien. En sterker nog, in die totaal rapportage op pagina drie, vier vijf en ook op een aantal andere plekken, wordt steeds gesproken over sturing en borging van de interne gemeentelijke organisatie. Dus beste raadsleden, ik heb het echt alle eer en geweten, zowel in de overdracht van mijn voorganger van maart, sorry van mei 2019, alsook in die totaal reportage die ik u heb doen toekomen, die we besproken hebben. Er staat op meerdere plekken dat het een audit betreft over de interne gemeentelijke organisatie, dus ik heb daar eerder geweten dat gebeurt ook zo te doen. Daarnaast hebben we wel breder gekeken. Uiteraard. We hebben via contractbeheer te kijken: hoe gaan we met partners om? En ja, ik merkte dat voor heel veel partners het relatief nieuwe materie is.
Er waren nog niet veel gemeenten geweest, zo niet geen enkele gemeente, die hen bevraagd heeft: wat zijn de doorlooptijden op reparaties? Wat is die controlefrequentie? En toen kwamen we er ook achter, eigenlijk in onze veiligheidsregio Amsterdam Amstelland helemaal geen standaarden voor zijn. Sterker nog, dat landelijk ook geen standaarden zijn, dus met uw goedvinden, en ik heb dat ook met u gedeeld in november, hebben wij dit onderwerp nu ook op de agenda van de veiligheidsregio gezet en dat betekent dat we dit, het derde kwartaal gaan wij spreken over de normen die je wilt hebben. En sterker nog, ook landelijk is de landelijke brandweer nu bezig om hier normen voor te maken, want de waterbedrijven, de waterleidingbedrijven hebben daar behoefte aan. Veiligheid regio's hebben daar behoefte aan.
De gemeente hebben er behoefte aan, dus ik probeer dat manier. Ik maak maar even af als het mag, voorzitter, ik probeer op die manier echt regie uit te oefenen, verder en breder dan Amstelveen.

Spreker naam 23: de heer Frequin (raadslid VVD)
Burgemeester, er is een interruptie van de kant van meneer Kortekaas. Aan meneer Kortekaas de vraag: wilt u nu een interruptie doen of wilt u het in tweede termijn behandelen?

Spreker naam 27: de heer Kortekaas (raadslid GroenLinks)
Ja, ik wil een interruptie doen, omdat de, dat is alweer een paar zinnen geleden van de burgemeester. Ik denk dat het toch belangrijk is om zo snel mogelijk op in te gaan, want het blijkt dat de burgemeester, het spijt me te moeten zeggen, maar niet helemaal op de hoogte is van de stukken die er zijn en de afspraken die gemaakt zijn.
Kijk, we hebben vorig jaar een uitgebreid debat gehad, twee uitgebreidere debatten gehad en we hebben het dossier toen met elkaar afgesloten met een aantal afspraken en een aantal stukken en een belangrijk onderdeel daarvan was de procesbeschrijving van het procesbeheer brandkranen. Een onderdeel van die procesbeschrijving is de toezegging dat er een jaarlijkse audit komt. Nou ja, zoals wij hem in de motie nogmaals gevraagd hebben, omdat we niet gekregen hebben. Dus ik vind dat toch. Ja, ik zou ik zou het college aanraden

om daar toch nog eens goed naar te kijken en te kijken of zij vindt dat ze de afspraken met de raad op deze manier nakomt.

Spreker naam 23: de heer Frequin (raadslid VVD)
Ik geef het woord aan de aan de burgemeester voor de behandeling en voor de rest stel ik voor dat we dit in tweede termijn gaan bespreken, dan is nog ruimte om nieuwe punten naar voren te brengen. Het woord is aan de burgemeester.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Voorzitter, ik constateer dat ik het, de beide gespreksverslagen heb bekeken, zowel van 23 mei, toen ik hier nog niet was en ook van, wanneer was het, in november 2019. En ik heb de stukken bekeken, de totaal rapportage. Een rapportage die we samen met elkaar besproken hebben, eind 2019. Daar staat: de interne gemeentelijke organisatie gaan besturing en borging doen en het wordt met een audit kracht dat die we jaarlijks bespreken bij de jaarrekening. Naar eer en geweten heb ik daar naar gekeken. Nu kunnen we discussiëren over de reikwijdte van de audit, wil ik best maar nu doen, maar ik heb natuurlijk, dat is ook de geest van uw opmerkingen, begrijp ik heel goed, dus het is dan misschien niet letterlijk een audit in uw bedoeling, maar ik heb wel degelijk, ook buiten mijn eigen gemeente gekeken met de partners in die brandwaterketen, met de waterleidingen, landelijk nu bezig in de region.
Zo heb ik geprobeerd toch de regie te voeren, waar u om vroeg in november en waar u in mij ook om vroeg en het effect is nu dat we twee weken geleden drie van het 2257 kranen niet functioneerden en dat overzicht hadden we vroeger niet eens. Voorzitter, dat is mijn reactie, ja. De reikwijdte, van definitie kunnen we over mening verschillen, maar ik hoop op deze manier aannemelijk gemaakt te hebben dat ik en regie voer, niet alleen binnen Amstelveen, ook in de veiligheidsregio, ook op Nederlandse schaal voor dit onderwerp en daarnaast ook afspraken met de partners. En ja, daar zit een leereffect in. Maar we zijn ook een van de eerste Nederlandse, niet de eerste, dat heb ik niet geverifieerd, maar zeker één van de eerste die überhaupt dit soort gesprekken voeren met onze partners ja en dan ontdek je ook alles wat in de audits die dan wel gedaan worden. Dank u wel voorzitter.

Spreker naam 23: de heer Frequin (raadslid VVD)
Ja, dank u wel burgemeester. Mevrouw Veenboer wilt ook een interruptie. Aan mevrouw Veenboer de vraag: wilt u nu een interruptie of wilt u dit in tweede termijn bespreken?

Spreker naam 39: mevrouw Veenboer (raadslid PvdA)
Ik kan daar wel wachten op de tweede termijn, want het gaat om wat meneer Kortekaas beweert en in de tweede termijn, ja, dan zou ik eigenlijk gewoon mijn eerste woordvoering mogelijk oplezen om misschien dat iedereen dan wel luistert. Maar ik wil eigenlijk toch wel even ingaan op wat de heer Kortekaas beweert. En ik zal het kort houden.

Spreker naam 23: de heer Frequin (raadslid VVD)
U bent niet meer te horen mevrouw Veenboer, u bent niet meer te horen.

Spreker naam 39: mevrouw Veenboer (raadslid PvdA)
Ik heb de microfoon gewoon even aan- en uitgezet, ben ik nu weer wel te horen?

Spreker naam 23: de heer Frequin (raadslid VVD)
U bent nu wel te horen. Dus u maakt uw interruptie nu?

Spreker naam 39: mevrouw Veenboer (raadslid PvdA)
Liever wel ja.

Spreker naam 23: de heer Frequin (raadslid VVD)
Gaat uw gang.

Spreker naam 39: mevrouw Veenboer (raadslid PvdA)
Het is in mijn eerste woordvoering herhaald, er is toegezegd dat er interne processen in kaart worden gebracht en dat die jaarlijks worden bekeken door een audit. Als je vervolgens ook wil kijken waar je derde partijen, waar je externe partijen wil meenemen, is dat ontzettend gebruikelijk in audit en quality land, als je dat doet aan aan de hand van bijvoorbeeld normen die je in een contract hebt gesteld en die je in periodiek overleg doet. En als je geen kennis van quality control moet je ook niet beweren dat het niet goed is.

Spreker naam 27: de heer Kortekaas (raadslid GroenLinks)
Voorzitter.

Spreker naam 23: de heer Frequin (raadslid VVD)
Meneer Kortekaas.

Spreker naam 27: de heer Kortekaas (raadslid GroenLinks)
U staat nu een interruptie voor toe die geen interruptie is, namelijk het herhalen van de eerste termijn zoals de bijlage van de PvdA blijkbaar is. Bovendien doet mevrouw een een poging om de deelnemers aan dit debat te diskwalificeren en probeert ze zichzelf juist te presenteren als de koningin van bepaalde zaken. Ik dank daar even voor. We gaan in de tweede termijn over hebben.

Spreker naam 23: de heer Frequin (raadslid VVD)
Oké, dank u wel. Ik heb deze interrupties toegestaan, omdat het ook moeilijk is digitaal met elkaar te debatteren. Een beperkte mogelijkheid voor debat moet er zijn. Ik wil hiermee, zeg maar de eerste termijn van het college beëindigen. En ik geef het voorzitterschap terug aan de burgemeester voor de tweede termijn.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Hartelijk dank heer Frequin voor het waarnemen van het voorzitterschap. We gaan naar de tweede termijn van de gemeenteraad. Welke raadsleden hebben behoefte aan een tweede

termijn? Wilt u nu laten weten in de chat of u behoefte heeft aan een tweede termijn, geachte raadsleden. Dan wacht ik even een paar seconden en dan helpt de griffie mij ermee om de volgorde te bepalen. En u kunt dus nu aangeven of u wilt, een tweede termijn gebruik wil maken. Ik wacht even, dus iedereen die een tweede termijn. En als je niet wil, voor de volledigheid, doe het ook maar even. Zet er maar nee, dan hebben we in elk geval het overzicht. Ik wacht even een paar seconden voor de mensen die wat meer tijd nodig hebben om te typen.
Dames en heren, ik heb nu zeven reacties. We zijn met tien woordvoerders geweest in de eerste termijn. Ik zou van de drie overige nog een reactie willen. Nee mag ook. En het kan zijn dat sommige van u in een verkeerde chat zitten.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Heer van der Steenhoven.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Hartstikke. We gaan bij de tweede termijn beginnen. De heer Noomen heeft aangeven van een tweede termijn gebruik te maken en dat is de op volgorde van de grootte.

Spreker naam 26: de heer Kootker (raadslid BBA)
Voorzitter, interruptie? Voorzitter, interruptie.
Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Heer Kootker, hallo.

Spreker naam 26: de heer Kootker (raadslid BBA)
U gaf even aan dat het niet helemaal duidelijk was of iedereen in de goede chat zat. Zou u nu kunnen aangeven alle partijen die in tweede termijn meedoen, dan wel welke partijen niet meedoen, want stel dat mijn bericht niet is voorgekomen, dan zou ik het niet weten.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Ik heb van twee partijen aan, hebben aangegeven dat ze niet meedoen met de tweede termijn en één partij nog niets gehoord. Die wordt op dit moment gecontact. Wat doen jullie?

Spreker naam 26: de heer Kootker (raadslid BBA)
Ja, dank u wel.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Heer van der Steenhoven, om even concreet te zijn. U moet nog even laten weten, zit u lekker in de verkeerde chat? En voor de rest heb ik alles binnen? Heer Noomen, gaat uw gang.

Spreker naam 5: de heer Noomen (raadslid VVD)
Dank u wel.

Spreker naam 26: de heer Kootker (raadslid BBA)
Voorzitter, ik wil graag een tweede termijn doen. Excuus, sorry Cees, maar ik weet niet in welke chat het fout gaat, maar graag tweede termijn.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Heer Noomen.

Spreker naam 5: de heer Noomen (raadslid VVD)
Dank u wel voorzitter. Ja, natuurlijk heel veel gezegd over de motie die op onze motie heel wat emoties oproept, merk ik ook. Ja, voorzitter, de <…> staat in de fik, staat in de brand. Ik zag het op tv bij <…> Nederland en ja GroenLinks ook dat op te lossen met een motie over brandkranen. Nou, volgens mij gaat dat in ieder geval niet lukken. Ja, of ze moeten met camera's op een of ander manier brandkraan komen. Dan kan ik me voorstellen dat we dat verder kunnen controleren, want dan hebben we inderdaad wel misschien een goede audit naar ook van van GroenLinks. Ja, onze motie. Ik vind toch een beetje jammer hoe daarop gereageerd wordt. Ik weet niet wat het is.
Misschien komt dat, omdat er een paar Engelse woorden staat, first things first, misschien is toch begrepen door bepaalde raadsleden. Sommigen hebben hele goeie opmerking geplaatst, bijvoorbeeld de heer Kootker zei: ja placement <…> nemen, hij heeft ook gezegd van ja, het uitvoeringsprogramma is verleden tijd. Dan geef je in wezen mee aan dat het niet meer zo is, zoals het was. Daar geeft deze motie ook kansen. Ik bedoel, ik had als als LC oppositie was en ik zal deze motie bijkwam, zei ik: ja, first thing first, dingen moeten anders, maar denkt dan hieraan. Ligt er dan ook mee, maar het is complete politieke armoede, komt helemaal niets, komt geen enkel idee, behalve de brandkranen en voor de rest horen we niks.
De heer meneer Becker van Actief Amstelveen, die hebben het heel goed verwoord. Nieuwe afweging en we komen met voorstellen naar de raad. Dat staat daar hè en de wereld is anders en om dan met ideeën, nou, ik heb ze niet gehoord, gaat niet over extra vrijheid, meneer Rienks, meneer Adriaans, kritisch controleren en kaders stellen, dat doen we altijd. We hebben, zitten niet te wachten op pluimen meneer de Pijper, daar gaat het niet om. Kom met ideeën, zijn oproepen tot ideeën en ik hoor helemaal niets. Dus dat is heel jammer, is een gemiste kans en we en het en in in april hebben we daar het college steun gegeven voor het steunpakket, ja, maar niet over het uitvoeringsprogramma wat nu verleden tijd is. Dan nog even aan de heer Pijper over <…>. die had het over de A-negen. Ja, de A-negen, maar dat was een heel andere situatie. Daar hadden we het over 90 miljoen en niet over 2 miljoen, waar er maar een kwart aan betalen.
Dus dat is een hele andere situatie en er stond ook een escape in het contract met gewijzigde omstandigheden, zijn nu ook gewijzigde omstandigheden, maar volgens mij is het nu een stuk in ieder geval een stuk kleiner en het belang is een stuk kleiner. Dus daar is

het wat ons betreft gewoon afspraak is afspraak. Bluswater steunen we inderdaad niet en nog een opmerking van de heer Kortekaas. De gemeente is niet zo goed in handhaving. Nou, handhaving is voor mij zeker geen punt wat bij GroenLinks thuishoort. Ik wil graag mooie wolken waar u het dan over heeft of misschien heeft u het over de scooters in het stadshart, zou natuurlijk kunnen. En de oproep van de heer Kootker, een raadsbrede discussie. Ik had hem graag niet ter discussie staan gehad, maar misschien wel een idee van BBM. Goed, dank u wel voorzitter.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Dank voor uw bijdrage, heer Noomen van de VVD fractie. Ga ik nu de heer Van der Steenhoven van de D66 fractie die ook heeft aangeven van de tweede termijn gebruik te willen maken. U heeft het woord.

Spreker naam 38: de heer van der Steenhoven (raadslid D66)
Voorzitter dank u wel, ik hoop dat ik goed verstaanbaar ben. Er zijn nog drie punten die openstaan. Allereerste, dank u wel voor de toezegging om het over de onderuit putting en de de veiligheid subsidie om maar even zo te noemen te hebben dit najaar. Wel het verzoek om dat aan het begin van het najaar te doen, want mogelijkerwijs dat we er toch niet uitkomen of het plan niet in onze ogen nog niet ver genoeg gaat en dan willen we graag bij de algemene beschouwingen, die natuurlijk naar het najaar zijn verplaats nog de ruimte hebben om daar eventueel als raad te sturen.
Dus dat zou prettig zijn als het begin van het najaar kan zijn, dat hoor ik nog graag van u. En dan het punt van <…>. Ja, daar kunnen we kort over zijn. De wethouder heeft het volgens mij heel duidelijk uitgelegd. Er is sprake van als we dit doen, is het gewoon onbehoorlijk bestuur richting partners, richting mensen met bij waar wij onze handtekening zetten. En sterker nog, eigenlijk vind ik het een fantastisch voorbeeld van hoe we met subsidies om moeten gaan. En we hadden natuurlijk ook heel simpel kunnen zeggen: van elk jaar geven we een <…> uit. En dan hadden we hier geen woord aan gerept en was de gewone miljoen overgemaakt.
Nee, wat we doen is: we hangen het aan prestaties, aan aantal leerlingen. En dan wordt er een bedrag uitgekeerd en als dat niet als de prestaties niet gehaald wordt, dan sluiten we het of door naar volgend jaar, dus volgens mij is dat de manier waarop we moeten doen. Daar hebben we nu ook een onderzoek aangekondigd vanuit de rekenkamer, juist om dat subsidiebeleid onder de loep te nemen. Nou, volgens mij is dit een voorbeeld van hoe het wel moet, dus is een beetje raar als we dat nu gaan weg amenderen. Dan het laatste punt betreft, ik noem het maar even de motie bluswater. Ja. Ik wil liever niet te veel tijd besteden aan de definitie kwestie.
Volgens mij hebben we allemaal andere gedachtes bij die audit, maar wil ik vooral kijken van wat is gedaan aan inzet en hebben we het vertrouwen dat onze bestuurder, de burgemeester in dit geval, ook overigens, kijk ook de processen over de grens daar, die onder de loep neemt en daar het kritische gesprek voert om ervoor te zorgen dat dit niet nog een keer gebeurt en daar elk jaar ook weer over rapporteert. En hebben wij hem

daarover kunnen bevragen bij deze bij deze jaarrekening. Volgens mij is het dat het doel van ons allemaal namelijk veiligheid.
En brandveiligheid en zeker die van de burgemeester meer die er nog van wie dan ook in deze mooie gemeente, dus wij hebben het volste vertrouwen in het in in beleid en de gedachten erover van de burgemeester en zullen daarom deze motie niet steunen. Dank u wel.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Dank voor uw bijdrage vanuit D66, heer van der Steenhoven. Met deze het woord aan GroenLinks, de heer Kortekaas. U heeft het woord.

Spreker naam 27: de heer Kortekaas (raadslid GroenLinks)
Dank u wel voorzitter. Dan, ik zal een aantal punten behandelen. Om dan maar gelijk die laatste op te pakken. De heer van der Steenhoven zegt dat die vertrouwen heeft in de burgemeester. Nou, ik heb ook vertrouwen in de burgemeester en ik heb heel veel vertrouwen in maken van afspraken. En. Ja, wat blijkbaar iedereen vergeten is, is dat wij er vorig jaar een lijvige procesbeschrijving hebben gekregen die eigenlijk de basis was voor het vertrouwen, wat we weer terugkrijgen in: dit gaat goedkomen met de bluswatervoorzieningen. Een onderdeel van die procesbeschrijving is een audit. Daar moeten we inderdaad geen bordenspelletje van maken.
Als je dat stuk leest, dan weet je dat het audit is op het proces wat daar beschreven staat en dat is dus niet het interne stukje van de gemeente. Dat is het totaal proces en dat is ook heel logisch, want dat is nou net wat daarvoor zo vreselijk misging. Dat is de de aansluiting van al die processtappen op elkaar, de communicatie van de partijen, daar is het misgegaan en de regievoering van de gemeente was toen we non existent zal ik maar zeggen, want de gemeente wist eigenlijk niet eens dat ze verantwoordelijk was. Nou ja, moet ik daar verder nog heel veel over zeggen, ik denk het eigenlijk niet, denk dat het duidelijk is. Ik zal iedereen anders nog een keer die procesbeschrijving rondsturen. Dan kunnen ze het zelf lezen. Ik moet nog wel even reageren op de bijdrage van de PvdA. Ik vond dat echt beneden alle peil. Dan het amendement wat wij mede hebben ingediend van de ChristenUnie. De heer de Pijper heeft natuurlijk in de eerste termijn al goed verwoord wat het belang is van dit amendement.
Ik kan er nog aan toevoegen dat GroenLinks in de commissie al heeft gepleit om toch veel minder gemakkelijk budgetten door te schuiven en zeker als het om dit soort bedragen gaat. Dit geld kan en moet beter worden besteed voor hetzelfde doel. De heer Noomen doet nu ineens alsof het allemaal peanuts is. Ik heb hem wel eens moeilijker horen doen over veel kleinere bedragen en dat vond ik eigenlijk een veel betere rol voor hem dan hoe die nu makkelijk over een behoorlijk fors bedrag heen stapt. En onze oproep is niet om onbehoorlijk bestuur te plegen, mag ik dat zo zeggen. Dat heeft de heer de Pijper ook heel duidelijk gezegd in zijn bijdrage. Dat is helemaal niet de bedoeling, maar ik heb de wethouder, het college niet horen reageren op de mogelijkheden die er zijn om in overleg met de school <…> daar anders mee om te gaan.

De heer Noomen vond het toch ook nog nodig om ook nog een paar sneren uit te delen. Dan ging het over een aantal zaken, maar ook over handhaving en hij vroeg bijvoorbeelden en het merkwaardige is: hij komt onmiddellijk zelf met een voorbeeld, dus hij kan het zelf bedenken. Hij had een goed voorbeeld. Het scooter verbod op het stadshart is een bekend onderwerp waarvan we zeggen van: nou, die handhaving, daar mag wel eens naar gekeken worden. Dus ja, ik snap niet zo goed wat hij nou bedoelt. Heel wat voorbeeld geeft hij zelf. Ik denk dat het voldoende is. Dank u wel.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Hartelijk dank heer Kortekaas voor uw bijdrage in de tweede termijn. Dan ga ik nu naar de heer Kootker, BBA fractie.

Spreker naam 26: de heer Kootker (raadslid BBA)
Dank u wel. En van de kant van BBA geen sneren, want dat past niet bij de stijl van ons partij. Wel complimenten. In de eerste plaats voor het college en met name wethouder Martijn van Ballegooijen voor zijn beantwoording over de sociale samenhang. Recht uit het hart gegrepen, ik ben daar buitengewoon blij mee, hartelijk dank. En dan even over het bluswater. Het is geen discussie over gebrek aan inzet, is geen discussie over gebrek aan vertrouwen. Het is wel een discussie over gebrek en over een interpretatieverschil over de reikwijdte van het onderzoek en in dat opzicht, op die zakelijke basis ondersteunen wij deze motie.
Wat het amendement betreft van <…>. Daar heeft wethouder Berkhout, denk ik, heel terecht en heel uitgebreid bij stilgestaan. Ik ondersteun die die argumentatie volledig. Het past nu niet om een miljoen van te definiëren, bestemmingsreserve over te hevelen, maar iets van een algemene reserve met al of niet een reserve. Wij vinden de gang van zaken in ieder geval en de volgorde van de gang van zaken, niet juist en we steunen dus het amendement niet. En dan kom ik uiteraard tot het laatste, de motie van de VVD. Dat is dan wel heel bijzonder, want ik heb op die motie nog eens meteen nagelezen toen de heer Noomen het over ideeën had en in de motie van de VVD staat geen enkel, maar dan ook geen enkel idee.
Er is één partij geweest en ik hoop dat de luisteraars dat zich dat goed realiseren, niet vandaag gekomen is met een concreet, namelijk, en ik ben het met de heer Noomen eens, het college uitvoeringsprogramma is verleden tijd. En de BBA heeft als enige partij gezegd nu dat college uitvoeringsprogramma verleden tijd is. Is dit het moment om niet met een coalitie, maar met alle tien de partijen in raad samen te gaan zitten? Want dit is een crisis die niet een coalitie of oppositie raakt. Nee, dit is een coalitie. Dit is een crisis die ons allemaal raakt. En dat vraagt dat wij hier, en dat was ook de oproep van wethouder Raat toen hij ons vroeg om in twee dagen tijd over het noodfonds te willen beslissen.
Laten wij dit met elkaar samen doen en ons idee, onze oproep is: ga nu met tien partijen om de tafel zitten, maak een nieuw uitvoeringsprogramma, ga daar schouder aan schouder met inachtneming van de politieke verschillen en dan zullen we dus <…> moeten maken, kijken hoe we op de beste manier sociaal maatschappelijk en de economische gevolgen van deze

crisis en de herstel daarvan kunnen oppakken. En ik daag de heer Noomen nog uit om mij aan te tonen waarom dit geen idee is. Ik dank u wel voorzitter.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Dank voor uw bijdrage, heer Kootker van de BBA fractie. Mevrouw Veenboer van de PvdA zou een tweede termijn willen. U heeft het woord.

Spreker naam 39: mevrouw Veenboer (raadslid PvdA)
Bedankt voorzitter. Ten eerste zal ik reageren op <…>. In zijn algemeenheid kan de PvdA zich vinden in het niet oneindig doorschuiven van jaarbudgetten, maar in ieder geval ligt dat anders. <…> haalt de leerlingenaantallen niet, maar net als anderen ook <…> geraakt met Corona. Inhoudelijk juridisch kan het amendement volgens ons niet, omdat het geld niet alleen van Amstelveen is. Wij maken ons inderdaad ook zorgen over het leerlingenaantal en door die trouwens naar achter te schuiven, houdt het college wat ons betreft juist de vinger aan de pols. Dan de reactie op motie: ondersteuning van beleid. Samenwerken ja. Wat de PvdA betreft, is de raad in positie altijd een goed en wordt dat toegekomen naar de raad en de raad is natuurlijk haar initiatieven zeker niet kwijt.
Dus of er goede ideeën zijn, absoluut met elkaar bespreken en ook invoeren waar dat <…>. Dan het bluswater inhoudelijk wordt gesproken over het mag nooit meer gebeuren. Maar dat is niet realistisch in veiligheidsland, nul risico bestaat niet. De portefeuillehouder heeft de PvdA ervan overtuigd dat hij de <…> heeft op dit gebied <…> Amstelveen <…> dat zij verantwoordelijk was <…>. Mij dunkt dat dit een verbetering is.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Ik he been, sorry mevrouw Veenboer. Ik heb net een interruptieverzoek binnen van de heer Kootker. Ik weet niet op welk deel van uw betoog dat gaat, maar ik dacht ik wacht even af tot u een zin af. De heer Kootker, interruptie.

Spreker naam 26: de heer Kootker (raadslid BBA)
Dank u wel voorzitter. Ja, mevrouw Veenboer stelt dat het, dat er op de ruimte is voor de raad om in positie te zijn en dat het altijd mooi is om initiatieven te nemen. Dat is niet de kennis van mijn betoog. Mijn betoog is, er is, als er geen college uitvoeringsprogramma meer is, omdat het verleden tijd is en er moet een nieuw uitvoeringsprogramma maken, bent u dan bereid als coalitiepartij de oppositiepartijen allemaal uit te nodigen om gezamenlijk, zoals we dat ook na de verkiezingen doen, te kijken of er een raadsbreed uitvoeringsprogramma gerealiseerd kan worden om deze crisis aan te gaan? En mijn vraag aan u: bent u daartoe bereid? Ja of nee.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Dank u zeer. Mevrouw Veenboer, u mag uw betoog vervolgen als u wilt.

Spreker naam 39: mevrouw Veenboer (raadslid PvdA)
Klopt. Mijn opmerking was helemaal niet gericht op de opmerking van de heer Kootker in

zijn betoog, dus daar ging dat helemaal niet mee samen. En samenwerken om te kijken naar goede plannen, zijn we er altijd voor. Dus dat gezegd hebbende, wil ik afsluiten met betrekking tot de reactie van GroenLinks. Sneren uitdelen, is de heer Kortekaas kennelijk ook niet vreemd en u kunt mij natuurlijk wel persoonlijk aanvallen, maar u heeft kennelijk geen inhoudelijk weerwoord. Dit is mijn vak en ik weet dat die vakkennis en het is jammer dat u die vakkennis niet waardeert. Dank u wel.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Dank voor uw bijdrage, mevrouw Veenboer van de PvdA fractie. Dan geef ik nu het woord aan de heer Adriaans van de SP.

Spreker naam 10: de heer Adriaans (raadslid SP)
Dank u wel voorzitter. Als eerste nog even over de motie. De motie is, als ik de indieners hoor, of echt totaal overbodig en waarom dien je dan in? Want vertrouwen was er in het college, anderen hebben dat ook al gezegd en de verantwoordelijkheid is genomen. Of als we dieper op de motie inzoomen, wordt er toch iets gezegd van dat je van tevoren je je handen vrijgeeft en daar wat wat heb je te doen? Dus voor de SP blijft het nog steeds zo. Of het is overbodig of we nemen onszelf niet serieus als we hiermee instemmen. En dat is niet een diskwalificatie van van anderen, dat is gewoon een een visie zoals de SP dat op deze motie heeft.
Het wil niet zeggen dat op welk ander vlak dan ook we ons wel of niet serieus nemen, maar in dit geval, het is overbodig of de we nemen ons niet serieus. Als ik gewoon even kijk naar, het gaat niet om Engelse woorden, zoals de heer Noomen zei, maar het gaat over zaken als: spreekt uit het huidige beleid van het college op hoofdlijnen te ondersteunen. Je ondersteunt het beleid op hoofdlijn. Je hebt kaders gesteld en je volgt kritisch, dus je gaat niet ondersteunen op hoofdlijnen. Dat is gewoon niet de taak die wij als raad hebben, dus ik weet niet hoe andere erin zitten, maar wij zitten daar in ieder geval zo in. Het andere punt als het gaat om de kwetsbare groepen villa Randwijk en <…>. Wij zien heel graag de discussie tegemoet over de <…> die gaan komen. Dat is ook een van de redenen dat wij ook even gewacht hebben om hier al een motie voor in te dienen.
Wij hebben niet villa randwijk of <…> willen diskwalificeren, maar wij hebben wel met ze besproken. Ik heb ook letterlijk gezegd dat zijn redelijk succesvol zijn en dat zijn ze ook. Dus dat is iets om voor een aantal punten trots op te zijn, maar ze hebben ons ook gezegd dat zij en dan misschien sommigen kwetsbare groepen wel en andere niet, maar in ieder geval een gedeelte van de kwetsbare groepen en vooral dat gedeelte waarvan nu in de wijkcentra zaken zitten waar je die verbinding ook wilt hebben, dat zij die ook moeilijk kunnen bereiken. Dus daar zit gewoon een pijnpunt en dat is iets wat wij graag zouden willen bespreken en onder de aandacht willen brengen, niet nu bij de jaarstukken, maar later.
Ik ben ook blij met de toezeggingen dat er een aantal stukken komen, dus we zien die discussie graag tegemoet.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Hartelijk dank heer Adriaans voor uw bijdrage van de SP fractie. Heer Rienks heeft

aangegeven geen gebruik te maken van een tweede termijn, dan kom ik bij de heer Becker, AVA fractie. U heeft het woord.

Spreker naam 13: de heer Becker (raadslid AVA)
Ja, dank u wel voorzitter. Ik zou ook liever iedereen recht in de ogen aankijken en misschien zou dat ook een hoop irritatie weghalen wat ik allemaal zo hoor over het scherm. Ze denken, we zitten achter een schermpje, we kunnen alles zeggen, maar vergeet niet dat heel Amstelveen mee kan luisteren. Dus een beetje meer respect voor elkaar zou misschien toch wel wenselijk zijn. Dan kom ik terug op de motie die wij mede indienen. Nou, wij zien daar nog steeds alle kansen om onze mening kwijt te kunnen en onze kansen te zien en hopelijk ook te benutten.
Dus wij zullen hem nog steeds mede indienen. Over de brandweer, de brand blusvoorzieningen, dat is het volgende. Is ook heel veel over gezegd. Het enige wat wij vragen is eigenlijk een daadkrachtig optreden van de burgemeester in deze, goed te communiceren, misschien tussentijds verslag te doen, want hoe leggen we anders aan de inwoners uit dat als er brand is in een kerk of elders, ja, we de bluskranen deed het niet of we konden het niet vinden. Hoe leggen we dat uit aan die brandweermensen die met gevaar voor eigen leven zo'n kerk ingaan? Van het water is op, dus laten we alsjeblieft zorgen dat we met zijn allen daar goed communiceren en dat dat opgelost gaat worden. Tot zover.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Dank voor uw bijdrage, heer Becker. De heer de Robles maakt ook geen gebruik van de tweede termijn. Kom ik bij de heer de Pijper van de ChristenUnie.

Spreker naam 31: de heer de Pijper (raadslid ChristenUnie)
Ja, voorzitter. Ik ga maar even in op wat opmerkingen die ik over ons amendement heb gehoord en jammer dat er geen vragen zijn, zijn eigenlijk alleen opmerkingen. Laat ik allereerst zeggen en dan reageren op de wethouder. Ja, ik betreur het toch dat wethouder Berkhout er zo star in zit. Ik kan het niet anders zeggen. Ik denk dat een onbetrouwbare overheid, die gaat eenzijdig zaken veranderen. Wat wij steeds benadrukken, is dat er een tweezijdige onderhandelingen gaan plaatsvinden. Het is net zo als met een arbeidsovereenkomst die niet meer door één deur komt. Je kunt er eenzijdig zeggen van: ik stop ermee of een werkgever <…> probeert via vaststellingsovereenkomst op een nette manier de zaak te wijden.
Ik denk dat we daar over hebben. Als je inderdaad moet constateren dat er een aantal situaties totaal veranderd zijn, is, een verstandige overheid gaat dan met anderen praten van hoe kunnen we hier op een nette manier uitkomen? Jammer dat de wethouder er zo in zit. Het tweede punt die zegt van: ja, in Coronatijd proberen we juist elkaar te helpen.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Heer de Pijper, ik heb een interruptie van heer van der Steenhoven. U heeft het woord.

Spreker naam 38: de heer van der Steenhoven (raadslid D66)
Ja voorzitter, ik hoorde heer de Pijper praten over een nette oplossing. Ik vind persoonlijk het amendement het meeste vergaande middel van de gemeenteraad. Niet bepaald getuige van een nette oplossing. Als u dit als een issue had ervaren, had u ook een agendaverzoek kunnen agenderen, kunnen vragen: beste wethouder, hoe staat het ervoor? Hoe ziet u het over één en twee jaar? Voert u de gesprekken met de partners? U begint, zeker in de eerste versie gelijk met een keihard raadsmiddel om het hele bedrag weg te halen en dan vervolgens te prediken dat wij, dat dat dat dat dat niet netjes zal zijn of dat er naar de nette oplossing gezocht zou moeten worden.
Ik vind dat niet met elkaar rijmen. U had voor een ander middel moeten kiezen en dan hadden we graag met u het gesprek gevoerd. Daarom ook geen vragen, want deze dit amendement, ja, daar hebben we geen vragen over. Dat is zo verkeerd, zo een verkeerd signaal naar partners. Dat steunen wij in ieder geval niet.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Heer de Pijper.

Spreker naam 31: de heer de Pijper (raadslid ChristenUnie)
De heer van der Steenhoven, jammer dat u zo reageert, hè, want de aanleiding dat we bij dit amendement komen, is het raadsvoorstel. Als wij, de formulering van het besluit nummer vier en besluit nummer acht zien, dan hebben we geen andere keuze dan om dit amendement in te dienen. En laat ik even heel duidelijk zijn. Mevrouw Veenboer zei al van: het, je moet niet eindeloos oneindig geld gaan doorschuiven. Oké, we hebben we het hier over twee jaar. 2020 en 2021. Zou me niet verbazen als 2022 straks achteraan komt, maar zeg ik er wel bij: als je inderdaad ook niet doen, dan gaat het erom dat je dat geld parkeert, maar dan wel wat als college gaat doen. Dat betekent dat je inderdaad met je partners moet gaan onderhandelen om te kijken, hoe kunnen we daar op een nette manier uitkomen in plaats van dat je geld gaat doorschuiven.
En dat doorschuiven van het geld is de aanleiding voor het amendement, dus ik ben het niet eens met u, heer van der Steenhoven, dat we hier een verkeerd middel hebben genomen. Het college heeft ons gedwongen om dit amendement eigenlijk in te dienen. Dan het punt van de wethouder noemde. Corona, we proberen in de tijd van Corona mensen te helpen en ja, nu zou je eigenlijk dat, eigenlijk zeggen van <…> mijn eigen woorden. Ook daar zeg ik dan: dat is niet juist. Ik denk, proberen mensen die in de schulden komen in de Coronatijd. We proberen mensen, de ondernemers die in de Coronatijd in problemen te helpen, maar dit is een andere problematiek. Er is een aantal jaren dat het leerlingenaantal niet wordt gehaald, wat het eigenlijk zou moeten worden. Ik denk dat nu het moment is, omdat het nu eigenlijk de situatie is dat je geld gaat doorschuiven, dat je tot een andere conclusie moet komen, dus vandaar dat ik denk dat het amendement serieus is en ook in deze Coronatijd dat je inderdaad zou moeten zeggen: wees verstandig, ga onderhouden. Dan ja, dat de VVD nog noemde van zoals dat onvergelijkbaar is met de overeenkomst uit 2007. Nou, ik zou niet weten wat het verschil is.
In 2007 ging het over 90 miljoen. Nu gaat het over twee miljoen en ik denk, in beide situaties zitten gewijzigde omstandigheden. Misschien staat er in het contract van 2007 dat

je opnieuw kan onderhandelen. Nu kies je dan samen als partners van: kunnen we op een andere manier uitgaan? Dus ik denk, het enige verschil tussen die twee situaties is 90 miljoen, twee miljoen. Ja, en eigenlijk de andere opmerkingen, die gaan een beetje hetzelfde van: is sprake van een onbehoorlijke overheid als je dit gaat toepassen of niet. Daarvan zeg ik van, nee, er is, als je inderdaad met de andere partners gaat kijken van hoe kunnen we op een nette manier uitkomen, is er absoluut niet sprake van een onbehoorlijke overheid, dit is een verstandige, wijze overheid die zegt van: we willen niet onbeperkte geld doorschuiven en er helemaal niks mee doen, maar dat voor een bepaalde bestemming houden en dan kijken hoe we dan met elkaar uit kunnen komen.
Ik denk dat ik dan eigenlijk zo een beetje wel alle opmerkingen die zijn gemaakt over het amendement heb behandeld.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Meneer de Pijper, mag ik u wel bij wijzen als service even van mijn kant dat u nog drie minuten heeft voor de hele resterende raadsvergadering. Dus het is een eer om keuzes te maken als ik u was.

Spreker naam 31: de heer de Pijper (raadslid ChristenUnie)
Ja, nog even over de VVD motie, beogen we niet. Niet. Ik denk dat we constant met ideeën komen, we <…> ze aan bij het college over Corona overleg op andere manieren, dus komt er, alle partijen zijn inderdaad met ideeën gekomen. Een opmerking van de VVD is volstrekt overbodig, ook niet ter zake. Motie is overbodig, zullen we niet steunen. Dank u wel.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Dank wel de heer de Pijper voor uw bijdrage van de ChristenUnie. Als ik goed heb geluisterd, dan is er niet heel veel aan het college dit keer gevraagd, behalve mission wethouder Berkhout, klopt dat? Wilt u nog wat zeggen, de heer Berkhout?

Spreker naam 46: de heer Berkhout (wethouder)
Voorzitter, dank u wel. Heel kort nog even ten aanzien van het van het amendement. Ja, feitelijk door de door dit amendement aan te nemen, zou u contractbreuk plegen. We hebben bij, bij <…> is de verwachting gewekt door deze overeenkomst te sluiten, dat ze vijf jaar de tijd krijgen om het gewenste aantal leerlingenaantallen te halen. Het was dus niet zo dat ze in een bepaald jaar bepaalde leerlingenaantallen moesten hebben, maar er is aan de subsidie een voorwaarde verbonden dat bij een bepaald leerlingenaantal er een subsidie wordt verstrekt. En zo simpel is het.
En dan kunt u een andere bedoeling hebben. Misschien heeft u de bedoeling: ga eens praten. Maar dan is de volgorde echt echt echt verkeerd. Dan had u eerst moeten oproepen om tot gesprek te komen en niet eerst de begroting wijzigen en het geld weghalen, want dan is van zo'n gesprek natuurlijk, daar gaat niet heel veel vertrouwen vanuit. Voorzitter, dank u wel.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Dank u wel wethouder Berkhout. Andere wethouders volgens mij geen concrete vragen of opmerkingen in tweede termijn vanuit de raad. Wel nog aan de portefeuillehouder

veiligheid. De heer van der Steenhoven deed oproep om zo snel zo snel mogelijk na het zomerreces te kijken voor een themasessie veiligheid met de raad om ook over subsidies te spreken. Ik sluit me daar graag bij aan en ik zal via de griffie verzoek doen aan de agendacommissie om met urgentie themasessie veiligheid te agenderen, zodat ik ook nog wat andere onderwerpen met u kan bespreken. Dank u zeer voor deze suggestie. Dames en heren, zijn wij aan het eind van het tweede termijn gekomen van deze jaarrekeningbespreking. Normaliter had u al de kaassoufflés en de kroketten langs zien komen. We hebben overwogen om dat nu met een Powerpoint digitaal met allerlei dingetjes bij u binnen te laten brengen, maar zover zijn we nog niet met de techniek, dat gaan we een andere keer doen.
Dames en heren, ik wil heel graag tot stemming overgaan en ik moet u zeggen dat dat hoofdelijke stemmingen zullen zijn, niet om vervelend te doen, want het moet nu eenmaal vanwege die wat soms wel bureaucratische dingen, dat gaat wel tijd kosten. Dan gaan we straks over alleen tot het noemen van de achternamen om tijd te besparen. En zoals u weet gaan we eerst over het amendement stemmen, dan de jaarrekening en dan de twee moties. Alstublieft. Dan wil ik nu hoofdelijk even langs gaan. Voor het amendement gaan we nu over en de griffier gaat nu de namen oplezen. We beginnen met de heer de Robles zoals u weet. Dat hebben we immers net aan het begin bij loting bepaald en vervolgens wordt alfabetisch de achternamen genoemd. Het enige wat u hoeft te doen, is voor of tegen voor het amendement. De heer griffier, wilt u beginnen met het oplezen alle namen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Dank u wel, voorzitter. De Robles.

Spreker naam 34: de heer de Robles (raadslid SBA)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Smalhout.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Dames en heren, kunt u iets sneller reageren, anders duurt het heel lang over die hoofdelijke stemmingen.

Spreker naam 35: de heer Smalhout (raadslid VVD)
Excuus. Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Snoek. Snoek.

Spreker naam 36: de heer Snoek (raadslid VVD)
Tegen. Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Solleveld.

Spreker naam 37: mevrouw Solleveld Olthof (raadslid BBA)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Steenhoven.

Spreker naam 38: de heer van der Steenhoven (raadslid D66)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Veenboer.

Spreker naam 39: mevrouw Veenboer (raadslid PvdA)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Van der Vet.

Spreker naam 4: mevrouw van der Vet (raadslid D66)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Van der Waal.

Spreker naam 40: de heer van der Waal (raadslid D66)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Zuidbroek.

Spreker naam 41: de heer Zuidbroek (raadslid D66)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Zwart.

Spreker naam 42: de heer Zwart (raadslid VVD)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Adriaans.

Spreker naam 10: de heer Adriaans (raadslid SP)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Aouni.

Spreker naam 11: mevrouw Aouni (raadslid GroenLinks)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Aslanjan.

Spreker naam 12: de heer Aslanjan (raadslid D66)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Becker.

Spreker naam 13: de heer Becker (raadslid AVA)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Van den Bosch.

Spreker naam 15: de heer van den Bosch (raadslid PvdA)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Bulsing.

Spreker naam 16: de heer Bulsing (raadslid VVD)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Casadei.

Spreker naam 17: mevrouw Casadei (raadslid SP)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Chaara.

Spreker naam 18: mevrouw Chaara (raadslid D66)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Coumans.

Spreker naam 19: de heer Coumans (raadslid VVD)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Dennebroek.

Spreker naam 20: de heer Dennebroek (raadslid PvdA)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Engelen.

Spreker naam 21: mevrouw van Engelen (raadslid CDA)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Feenstra.

Spreker naam 22: de heer Feenstra (raadslid VVD)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Frequin.

Spreker naam 23: de heer Frequin (raadslid VVD)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Gerritsen.

Spreker naam 44: de heer Gerritsen (raadslid VVD)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Van Herteryck.

Spreker naam 24: mevrouw van Herteryck (raadslid BBA)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Höcker.

Spreker naam 25: mevrouw Höcker (raadslid AVA)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Ben Idder.

Spreker naam 14: de heer Ben Idder (raadslid D66)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Kootker.

Spreker naam 26: de heer Kootker (raadslid BBA)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Kortekaas.

Spreker naam 27: de heer Kortekaas (raadslid GroenLinks)
Voor.
Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Kruijer.

Spreker naam 28: mevrouw Kruijer (raadslid GroenLinks)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Leegstra.

Spreker naam 29: mevrouw Leegstra (raadslid VVD)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Looze.

Spreker naam 30: de heer de Looze (raadslid GroenLinks)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Noomen.

Spreker naam 5: de heer Noomen (raadslid VVD)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Petiet.

Spreker naam 3: mevrouw Petiet (raadslid BBA)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Polderman.

Spreker naam 32: mevrouw Polderman (raadslid GroenLinks)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
De Pijper.

Spreker naam 31: de heer de Pijper (raadslid ChristenUnie)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Rienks.

Spreker naam 33: de heer Rienks (raadslid CDA)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Eén moment.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Er wordt nu even geteld hoeveel voor en hoeveel tegen zijn. Paar seconden geduld alstublieft. 11 voor, 16 tegen. Daarmee heeft het amendement het niet gehaald. Dames en heren, ik ga over tot het in stemming brengen van het onderwerp zelf, de jaarrekening en alles wat daarbij hoort. Ook hier is hoofdelijke stemming nodig, omdat de verwachting is dat niet iedereen voor zal zijn, althans gelet op de bijdrage die net gehoord zijn. Maar misschien is het ook wel het geval. Als u hoofdelijke stemming wil, omdat u tegen, overweegt tegen te stemmen, laat even op de chat weten.
Als niemand dat laat weten, heeft iedereen voor en dan kunnen we met het reglement, dan kunnen we met een hamerslag voldoen. Zijn er mensen die overwegen om tegen te stemmen? Laat het even weten. Ik heb nog niemand gehoord die een hoofdelijke stemming vraagt. Dat klopt ook. Ik heb wel één partij die heeft gezegd een stemverklaring, korte. Dat is dit keer een korte variant. Beste mensen, een korte stemverklaring waarom u voor of tegen stemt. Ik heb geen hoofdelijke stemming verzoeken gedaan, dan slaan we die even over, maar wel even bij deze het woord aan GroenLinks, heer Kortekaas, voor een korte stemverklaring. U heeft het woord.

Spreker naam 27: de heer Kortekaas (raadslid GroenLinks)
Dank u wel voorzitter. Wij stemmen in met de jaarstukken, maar niet met de audit

bluswatervoorzieningen en niet met hoe er wordt omgegaan met de vinkenlijstjes, bijvoorbeeld de digitale transformatie. Wat dat betreft is de oproep om de werkgroep sturen op effect weer op te pakken, ons uit het hart gegrepen. Dank u wel voorzitter.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Dank voor uw bijdrage vanuit GroenLinks. Dan moet ik bij deze toch ook even, u kent dat nog van eerder, de andere fractieleden vragen hoe zij stemmen. Dat is mevrouw Aouni.

Spreker naam 11: mevrouw Aouni (raadslid GroenLinks)
Voor.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Mevrouw Kruijer.

Spreker naam 28: mevrouw Kruijer (raadslid GroenLinks)
Voor.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
De heer de Looze.

Spreker naam 30: de heer de Looze (raadslid GroenLinks)
Voor.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Mevrouw Polderman.

Spreker naam 32: mevrouw Polderman (raadslid GroenLinks)
Voor.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Dan is conform artikel 19 lid één van het reglement van orde, de jaarrekening en de bijbehorende stukken aangenomen. Dames en heren, we hebben nog een tweetal moties waar we nu over gaan stemmen. De eerste motie in volgorde van ontvangst en behandeling is: neem nu echt de regie bluswatervoorziening. Die breng ik nu in stemming. En aangezien er net al voor- en tegenstanders waren, zal daar automatisch een hoofdelijke stemming over plaatsvinden.

Spreker naam 38: de heer van der Steenhoven (raadslid D66)
Voorzitter, korte vraag.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Ja, u heeft het woord bij deze.

Spreker naam 38: de heer van der Steenhoven (raadslid D66)
De de motie bluswatervoorzieningen is toch later ingediend dan de motie van de VVD?

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Nee, ik hoor net dat dat niet zo is, heer van der Steenhoven.

Spreker naam 38: de heer van der Steenhoven (raadslid D66)
Dacht dat er dictum voor was.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Ja, bij deze. Mensen, om te proberen over de tijd dat te kunnen versnellen bij de hoofdelijke stemming. Mag ik u vragen, als u degene gehoord heeft waar u de vorige twee keer ook net na bent, zet alvast de microfoon open zonder te kuchen. Dat scheelt toch een paar seconden per stem. En dan begin ik bij nummer 28, heer de Robles. Voor of tegen het voorstel. Jaarrekening.

Spreker naam 34: de heer de Robles (raadslid SBA)
Voor, voorzitter.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Sorry, ik zei het verkeerd, het gaat over de motie bluswater. U heeft gelijk. De heer de Robles, voor of tegen de motie.

Spreker naam 34: de heer de Robles (raadslid SBA)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Smalhout.

Spreker naam 35: de heer Smalhout (raadslid VVD)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Snoek.

Spreker naam 36: de heer Snoek (raadslid VVD)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Solleveld Olthof.

Spreker naam 37: mevrouw Solleveld Olthof (raadslid BBA)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Van der Steenhoven.

Spreker naam 38: de heer van der Steenhoven (raadslid D66)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Veenboer.

Spreker naam 39: mevrouw Veenboer (raadslid PvdA)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Van der Vet.

Spreker naam 4: mevrouw van der Vet (raadslid D66)
Tegen.
Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Van der Waal.

Spreker naam 40: de heer van der Waal (raadslid D66)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Zuidbroek.

Spreker naam 41: de heer Zuidbroek (raadslid D66)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Zwart.

Spreker naam 42: de heer Zwart (raadslid VVD)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Adriaans.

Spreker naam 10: de heer Adriaans (raadslid SP)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Aouni.

Spreker naam 11: mevrouw Aouni (raadslid GroenLinks)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Aslanjan.

Spreker naam 12: de heer Aslanjan (raadslid D66)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Becker.

Spreker naam 13: de heer Becker (raadslid AVA)
Voor.
Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Van den Bosch. Van den Bosch.

Spreker naam 15: de heer van den Bosch (raadslid PvdA)
Sorry, ik was even, tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Bulsing.

Spreker naam 16: de heer Bulsing (raadslid VVD)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Casadei.

Spreker naam 17: mevrouw Casadei (raadslid SP)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Chaara.

Spreker naam 18: mevrouw Chaara (raadslid D66)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Coumans.

Spreker naam 19: de heer Coumans (raadslid VVD)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Dennebroek.

Spreker naam 20: de heer Dennebroek (raadslid PvdA)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Van Engelen.

Spreker naam 21: mevrouw van Engelen (raadslid CDA)
Voor.
Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Feenstra.

Spreker naam 22: de heer Feenstra (raadslid VVD)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Frequin.

Spreker naam 23: de heer Frequin (raadslid VVD)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Gerritsen.

Spreker naam 44: de heer Gerritsen (raadslid VVD)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Van Herteryck.

Spreker naam 24: mevrouw van Herteryck (raadslid BBA)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Höcker.

Spreker naam 25: mevrouw Höcker (raadslid AVA)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Ben Idder.

Spreker naam 14: de heer Ben Idder (raadslid D66)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Kootker.

Spreker naam 26: de heer Kootker (raadslid BBA)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Kortekaas.

Spreker naam 27: de heer Kortekaas (raadslid GroenLinks)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Krujier.

Spreker naam 28: mevrouw Kruijer (raadslid GroenLinks)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Leegstra.

Spreker naam 29: mevrouw Leegstra (raadslid VVD)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
De Looze.

Spreker naam 30: de heer de Looze (raadslid GroenLinks)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Noomen.

Spreker naam 5: de heer Noomen (raadslid VVD)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Petiet.

Spreker naam 3: mevrouw Petiet (raadslid BBA)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Polderman.

Spreker naam 32: mevrouw Polderman (raadslid GroenLinks)
Voor.
Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
De Pijper.

Spreker naam 31: de heer de Pijper (raadslid ChristenUnie)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Rienks.

Spreker naam 33: de heer Rienks (raadslid CDA)
Voor.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
We hebben nu een paar seconden telt tijd en dan laat ik u weten wat de uitslag is van deze motie. 17 stemmen voor, 20 stemmen tegen deze motie. Daarmee is deze motie verworpen. We gaan door naar de volgende motie. Dat is de motie die door hoofdindiener VVD is ingediend en die gaat over ondersteuning van beleid op hoofdlijnen Coronavirus en de jaarrekening 2019. Ook hier is uit de bijdrage op te maken dat hier een hoofdelijke stemming nodig is, omdat ook voor- en tegenstanders op voorhand lijken te zijn. Daarmee wil ik u inderdaad net als net vragen, hou de microfoon niet te snel open als uw voorganger herkent en doe hem daarna meteen weer uit. Ik vraag de griffier om met gezinde spoed de namen voor te lezen. Heer griffier.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
De Robles.

Spreker naam 34: de heer de Robles (raadslid SBA)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Smalhout.

Spreker naam 35: de heer Smalhout (raadslid VVD)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Snoek.

Spreker naam 36: de heer Snoek (raadslid VVD)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Solleveld Olthof.

Spreker naam 37: mevrouw Solleveld Olthof (raadslid BBA)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Van der Steenhoven.

Spreker naam 38: de heer van der Steenhoven (raadslid D66)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Veenboer.

Spreker naam 39: mevrouw Veenboer (raadslid PvdA)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Van der Vet.

Spreker naam 4: mevrouw van der Vet (raadslid D66)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Van der Waal.

Spreker naam 40: de heer van der Waal (raadslid D66)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Zuidbroek.

Spreker naam 41: de heer Zuidbroek (raadslid D66)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Zwart.

Spreker naam 42: de heer Zwart (raadslid VVD)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Adriaans.

Spreker naam 10: de heer Adriaans (raadslid SP)
Tegen.
Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Aouni.

Spreker naam 11: mevrouw Aouni (raadslid GroenLinks)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Aslanjan.

Spreker naam 12: de heer Aslanjan (raadslid D66)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Becker.

Spreker naam 13: de heer Becker (raadslid AVA)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Van den Bosch.

Spreker naam 15: de heer van den Bosch (raadslid PvdA)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Bulsing.

Spreker naam 16: de heer Bulsing (raadslid VVD)
Voor.
Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Casadei.

Spreker naam 17: mevrouw Casadei (raadslid SP)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Chaara.

Spreker naam 18: mevrouw Chaara (raadslid D66)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Coumans.

Spreker naam 19: de heer Coumans (raadslid VVD)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Dennebroek.

Spreker naam 20: de heer Dennebroek (raadslid PvdA)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Van Engelen.

Spreker naam 21: mevrouw van Engelen (raadslid CDA)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Feenstra.

Spreker naam 22: de heer Feenstra (raadslid VVD)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Frequin.

Spreker naam 23: de heer Frequin (raadslid VVD)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Gerritsen.

Spreker naam 44: de heer Gerritsen (raadslid VVD)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Van Herteryk.

Spreker naam 24: mevrouw van Herteryck (raadslid BBA)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Höcker.

Spreker naam 25: mevrouw Höcker (raadslid AVA)
Voor.
Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Ben Idder.

Spreker naam 14: de heer Ben Idder (raadslid D66)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Kootker.

Spreker naam 26: de heer Kootker (raadslid BBA)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Kortekaas.

Spreker naam 27: de heer Kortekaas (raadslid GroenLinks)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Kruijer.

Spreker naam 28: mevrouw Kruijer (raadslid GroenLinks)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Leegstra. Leegstra.

Spreker naam 29: mevrouw Leegstra (raadslid VVD)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
De Looze.

Spreker naam 30: de heer de Looze (raadslid GroenLinks)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Noomen.

Spreker naam 5: de heer Noomen (raadslid VVD)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Petiet.

Spreker naam 3: mevrouw Petiet (raadslid BBA)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Polderman.

Spreker naam 32: mevrouw Polderman (raadslid GroenLinks)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
De Pijper.

Spreker naam 31: de heer de Pijper (raadslid ChristenUnie)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Rienks.

Spreker naam 33: de heer Rienks (raadslid CDA)
Tegen.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Hartelijk dank. Paar seconden en dan zullen we de uitslag bekend maken. 23 voor, 14 tegen. Daarmee is de motie aangenomen. Dames en heren, dit was agendapunt drie één. Rest mij om de ambtelijke organisatie te bedanken, een aantal van u heeft dat al gezegd, voor het enorme grote werkaanbod, ook voor deze jaarrekening en een aantal van u heeft daar ook al aandacht voor gevraagd. Agendapunt drie twee zou ik normaliter naar toe gaan, maar die hebben we al geagendeerd onder twee punt zes.

3.3 Bedrijventerrein Amstelveen Zuid (BTAZ): Startnotitie- Nota van beantwoording

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Gaan we naar drie punt drie en dat onderwerp is bedrijventerrein Amstelveen Zuid; Startnotitie en de nota van beantwoording. Zoals u weet, wil de gemeente het voornamelijk agrarische gebied ten westen van de <…>weg tot ontwikkeling brengen. Het is ook een zoekgebied Amstelveen Zuid voor mogelijke nieuwe locaties voor het afvalbreng station en de gemeentewerf. Conclusie van de ABN op 14 mei was: de commissie ABN, dat er mogelijk een een motie van D66 zou komen over een goede bereikbaarheid per openbaar vervoer van een bedrijventerrein.
Er zijn geen andere specifieke debatpunten aangekondigd toen. Inmiddels is die motie ook aangekondigd en die heeft als titel: halte bedrijventerrein Amstelveen Zuid. En ik heb begrepen dat u alle partijen is in ondersteund. Toch even een korte toelichting is denk ik wel goed van de hoofdindiener van de motie, Tawros Aslanjan van D66. Meneer Aslanjan, u heeft het woord.

Spreker naam 12: de heer Aslanjan (raadslid D66)
Voorzitter, dank u wel. Deze motie heb ik inderdaad aangekondigd bij de commissievergadering. Dat was niet bij ABN, maar bij RWN. Voor de succesvolle transformatie van het gebied Legmeer en de levensvatbaarheid straks voor de bedrijventerreinen Amstelveen Zuid is het van cruciaal belang dat dat er een goeie OV-verbinding is. Daarom dienen wij in deze motie dan ook in. ik zal nu het dictum voorlezen. Roept het college op om bij de vervoersregio het verzoek neer te leggen om een halte BTAZ neer te leggen voor de toekomstige tram uit Hoornlijn. In het verzoek aan te dringen op een vroegtijdig aanleg, zodat de OV infrastructuur klaar is voor de in gebruikname van het BTAZ en daarmee vanaf het begin een reëel alternatief bidet.
Daarbij wel nadrukkelijk de voorwaarde dat vooraf een realistische prognose gemaakt wordt van de rendabiliteit van de halte op op de middellange termijn. De raad over de voortgang van deze motie te informeren. Deze motie wordt door alle partijen mede ingediend. Dank u wel voorzitter.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Hartelijk dank voor uw toelichting heer Aslanjan. Dames en heren, in de commissie is geconcludeerd dat de commissie RWN van 14 mei, dat er geen andere debatpunten zijn. Dat betekent dat het enige debatpunt is de motie. Ik heb inmiddels begrepen dat bijna alle partijen die steunen. Zijn er nog partijen die in eerste termijn een aanvulling willen doen over de motie op dit moment voor de eerste termijn vanuit de raad? Kunt u dat even chatten? Ik wacht even paar seconden, dus die partijen die zeggen: ik wil nog aanvulling doen voor de motie, want daar gaat het over, halte bedrijventerrein Amstelveen, laat het even weten.
Met een ja volstaat u, dan weet ik dat u het woord wil in de eerste termijn. Ik heb inmiddels van de heer de Looze, een verzoek om gebruik te maken van de eerste termijn. Bij deze heeft u het woord, de heer de Looze van de GroenLinks fractie. Heer de Looze, u heeft het woord.

Spreker naam 30: de heer de Looze (raadslid GroenLinks)
Ja, daar ben ik, sorry. Dank voorzitter. Wij dienen deze motie inderdaad mede in. GroenLinks is ook voor tramhalte, maar er blijven ook wat twijfels en ik zou graag uitleggen waarom en wat precies het doel van deze motie. Het kan bijvoorbeeld het doel dienen dat BTAZ zo goed mogelijk ontsloten wordt, een prima doel. Maar of dat het doel is dat OV te optimaliseren. En daarmee bedoel ik zoveel mogelijk tevreden reizigers met het OV. Ten tweede is voor ons het belangrijkst, als GroenLinks zijnde, maar deze twee, die hoeven elkaar niet uit te sluiten, maar het kan wel. Er zitten namelijk ook nadelen aan een extra halte aanleggen. Voor iedereen die niet naar BTAZ moet, maar wel langskomt, is er namelijk extra reistijd.
Nu lijkt misschien één minuut of twee minuten niet zo erg, maar precies om die reden zijn er in Amstelveen drie haltes nu verdwenen, Amstelveen centrum, Gondel en Spinnerij. Wat GroenLinks betreft, gaat deze motie dus misschien iets te kort door de bocht en zouden we dit in een breder plaatje moeten bekijken. Dan vraag ik ook de wethouder of er eerst een onderzoek gedaan wordt naar de prognose van de reizigersaantallen en het effect op de rest van de lijn, want als Amstelveen dan één extra halt krijgt, is een halte bij bijvoorbeeld Legmeer, halte Spinnerij had ik het net over. Misschien is het veel waardevoller om dat doel te halen om het OV te optimaliseren. Voorzitter, voor zover. Dank.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Hartelijk dank de heer de Looze. Dan wil ik nu het woord geven aan het college voor de eerste termijn. Wethouder Ellermeijer, want ik heb begrepen dat er geen andere raadsleden in deze eerste termijn het woord willen. Wethouder Ellermeijer, u heeft het woord.

Spreker naam 1: de heer Ellermeijer (wethouder)
Dank u wel voorzitter. Laat ik beginnen te zeggen dat het college positief staat ten opzichte van deze motie. Onderschrijven we dan ook de in de motie genoemde constateringen. Deze sluiten aan op datgene wat we daar ook over hebben vastgelegd in de mobiliteitsvisie. Is natuurlijk belangrijk dat BTAZ goed ontsloten wordt door openbaar vervoer. Dat daar ook duidelijkheid over bestaat naar bedrijven die een verhuizing overwegen. Belangrijk ook dat, als dan sprake is van het aanleggen van een halte, natuurlijk, meneer de Looze, dat we daarbij ook voldoende reizigers op die halte hebben. Dat is daarbij ook goed gekeken moet worden natuurlijk naar de financiële dragers als het gaat om het aanleggen van die halte. En daarnaast ook natuurlijk over de exploitatie en het beheer van die halte. Dus dat dat zijn dingen die we zeker zullen meenemen.
Zoals ook in de motie is genoemd, is een fysieke ruimte gereserveerd voor de halte binnen de Uithoorn lijn. Maar het is denk ik belangrijk en daarom delen we ook deze motie graag en dan oordelen wat er staat om te zorgen dat we vroegtijdig deze gelden beschikbaar kunnen krijgen, dat er ook daarmee duidelijkheid ontstaat bij de potentiële bedreiging die de BTAZ kan. Ten aanzien van het dictum zal ik het gedaan een bezoek dan ook graag met nadruk neerleggen bij de vervoerregio en aandringen ook op een vroegtijdige aanleg, maar wel onder de voorwaarden van realistische prognose van reizigers. Daarmee ook rentabiliteit op

deze halte en ik zal uiteraard de raad daar ook over de voortgang over informeren. Dank u wel voorzitter.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Dank voor uw bijdrage wethouder Ellermeijer vanuit het college. Behoefte vanuit de raad voor een tweede termijn? Niet het geval. Anders moet u even chatten. U weet dat inmiddels, de spelregels. Ik wacht een paar seconden. U bent snel. Desondanks zie ik geen chat verzoek. Betekent dat wij van uitgaan dat het college dan ook geen gebruik maakt van een tweede termijn. Dan stel ik voor dat wij het voorstel in stemming brengen en we gaan eerst over het voorstel hebben en daarna over de motie. En dan is het wel belangrijk dat ik even inventariseer voor het voorstel of daar mensen van plan zijn tegen te stemmen. En laat het even weten hebben, dan gaan we een hoofdelijke stemming doen zoals u weet.
Als ik na een paar seconden niks hoor, dan ga ik van uit dat u akkoord bent en ook geen stemverklaring wil doen. Dan is het, zoals u weet, artikel 19 lid één RVO, aangenomen zonder stemming. Het gaat over het voorstel zelf. Ik zie nog steeds niet verschijnen in de chat. Geen behoefte aan stemverklaring concludeer ik ook. Geen behoefte aan een hoofdelijke stemming. Dan ga ik van uit, beste mensen, dat u akkoord bent en conform artikel 19 lid één RVO is ie aangenomen. Dan breng ik nu de motie in stemming waar net over gesproken is. Mag veronderstellen dat iedereen daar voor is. Heb ik dat toch verkeerd begrepen, wacht ik nog een paar seconden. Kunt u op de chat aangeven zwaar of een ander woord van negatief strekking?
Zo niet zullen we ook zonder hoofdelijke stemming deze motie aannemen. Ik zie nog steeds niets. Daarmee is de motie conform artikel 19 lid één RVO aangenomen zonder stemming. We gaan naar agendapunt drie vier, beste mensen, en dat is het onderwerp: concept regionale energiestrategie Noord-Holland Zuid. En deze energiestrategie, ook wel RES in jargon genoemd, komt voort uit afspraken van het klimaatakkoord. En er wordt gekeken naar diverse locaties in Amstelveen en de regio waar mogelijkheden zijn om grootschalige, duurzame energie op te wekken. De commissie ABN heeft hier ook over gesproken op 14 mei en de conclusie was dat CDA en SP een motie overwegen inzake mede eigenaarschap van zonnepanelen. Er zijn geen andere specifieke debatpunten voor de raad toen aangedragen, het voor de mensen met u weer even bij. Het verzoek is ook aan uw raad om zich te beperken tot het voeren van een debat over de motie die inmiddels is aangekondigd om ook recht te doen aan de commissieconclusies.
Dus beperk u in uw bijdrage tot de motie. Daarnaast wil ik u erop wijzen als een service van uw voorzitter, dat een aantal partijen nog maar heel weinig tijd over heeft. Ik wil u verzoeken om ook zelf even te kijken, uw eigen verantwoordelijkheid, hoeveel minuten heeft u nog, zodat u keuzes kunnen maken en to the point kunt blijven. Beste mensen, ik heb begrepen dat de heer Rienks hoofdindiener van deze motie is. En als dat het geval is, zijn ook andere mensen die aangekondigd zijn, de heer Adriaans, de heer Becker en de heer van der Waal. Mevrouw Aouni. We hebben tot op heden geen andere namen doorgekregen. Ik kan me voorstellen dat de heer Rienks nu even een korte toelichting geeft op deze motie als hoofdindiener. U heeft het woord bij deze.

Spreker naam 33: de heer Rienks (raadslid CDA)
Voorzitter bedankt. Vanavond staat de regionale energiestrategie ter besluitvorming. Daarin heeft ook Amstelveen zich gecommitteerd aan een verviervoudiging van de opwekking van

duurzame energie in 2030 al. Het lijkt een onmogelijk opgave, zeker als je bedenkt dat je niet heel Amstelveen vol met windmolens wil zetten. Hoe kan ons die verviervoudiging dan toch lukken? Daar dachten we aan. Ja, nou, door slim om te gaan met zonne energie, is het antwoord. Hoe doet Amstelveen het nu op het gebied van zonne energie, vroegen wij ons ten eerste af. Nou, niet zo goed, moet ik u helaas mededelen. Amstelveen bezet plaats 31 op een ranglijst van 47 in de provincie. Maar niet getreurd. Deze achterstand biedt juist kansen. Onlangs is er een benchmarkonderzoek uitgevoerd naar zon op bedrijfsdaken. Daar wordt van uitgegaan dat 30 procent van alle bedrijfsdaken geschikt is voor de aanleg van zonnepanelen in Amstelveen, in in Nederland, van alles van van alle bedrijfsdaken. Voor Amstelveen gaat het om 33 hectare bedrijfsdaken, die daar dus geschikt voor is, op het totaal van 100 hectare bedrijfsdaken. Op dit moment is er slechts 12 procent van zonnepanelen voorzien. Voor die noodzakelijke vier verviervoudiging is dus meer dan voldoende ruimte bedrijfsdaken in Amstelveen. Dan gaat het hier niet alleen om bestaande daken. Bij de aanleg van het nieuwe bedrijventerreinen Amstelveen Zuid zou de gemeente ervoor kunnen zorgen om in overleg met eigenaren alle daken direct geschikt te maken voor het plaatsen van zonnepanelen.
Snappen we allemaal dat je niet met één druk op de knop de achterstand hebt ingehaald. Eigenaren van bedrijven, appartementencomplexen of maatschappelijke instellingen moeten worden gestimuleerd om meer zonnepanelen neer te leggen dan ze nodig hebben voor eigen energiebehoefte. In eerste instantie is een bedrijf geneigd alleen voor de eigen energiebehoefte zonnepanelen te plaatsen, maar zijn ze één keer overtuigd, dan worden er meerdere doelen tegelijkertijd bereikt. Allereerst biedt het bedrijfsdak een kans aan grote hoeveelheden particulieren die nu geen zonnepanelen kunnen plaatsen op hun eigen dak. Middels een coöperatie kunnen ze participeren in een project op een bedrijfspand in hun buurt.
De opbrengst kunnen ze direct verrekenen met hun eigen energierekening, boter bij de vis, denk ik dan. Het kan ook anders en de eigenaar van het bedrijfspand op instelling kan er ook voor kiezen zelf energie opwekker te worden. Binnen een afgebakend gebied, een wijk bijvoorbeeld, kan de energie dan direct afgenomen worden. Door op deze manier lokaal vraag en aanbod bij elkaar te brengen, wordt bovendien de druk op het energienet verminderd. Dat is nodig, als je bedenkt dat er in dat dat de netbeheerder recentelijk nog voor heeft gewaarschuwd. Die kunnen, kan een te grote toevloed van energie niet aan. Als er zoveel kansen zijn, waarom gebeurt de aanleg van zonnepanelen bedrijfsdaken dan niet massaal in Amstelveen zou zijn, zou je kunnen zeggen. Blijkbaar zijn er obstakels die eigenaren van bedrijfsdaken van weerhouden. Een aantal zaken liggen voor de hand, want hoe weet je of je dak geschikt is voor veel extra zonnepanelen.
En als daar een investering voor nodig is, verdien je die investering dan terug. Hoe zit het met de eigendomsverhoudingen als een coöperatie mede eigenaar wordt van zonnepanelen op jouw dak? Allemaal zaken die je als bedrijf ervan kunnen weerhouden om eraan te beginnen. Voor je eigen energievoorziening is het immers niet nodig. Die dient, je dient er als bedrijf echter een groter doel mee en dat is de verduurzaming van Amstelveen. Voor het

wegnemen van de aarzeling bij de eigenaren van bedrijfsdaken, ziet het CDA een rol voor de gemeente. De gemeente aan kennis bundelen en die kennis ter beschikking stellen bij elke nieuw initiatief. De gemeente kan stimuleren en misschien soms subsidiëren als dat nodig is om een project van de grond te krijgen. De gemeente kan vraag en aanbod bij elkaar brengen en het contact met de netbeheerder leggen.
Kortom, de gemeente is nodig om de versnelling van verduurzaming te laten slagen. Dat de gemeente deze rol kan vervullen, is niet nieuw voor de gemeente Amstelveen. Vijf jaar geleden heeft deze raad al een motie aangenomen die het delen van zonnepanelen moest verbeteren. Gezien de cijfers die ik zonet met u deelde, is daar niet voldoende van terechtgekomen.
Een nieuwe oproep middels een motie is nodig, een motie die zich primair richt op eigenaren van bedrijven en instellingen. Hoe goed de initiatieven van inwoners individueel ook zijn op het gebied van zonnepanelen, een echte versnelling is er niet mee te behalen en de doelen gesteld in de RES zeker niet. Voorzitter, Amstelveen heeft een goede uitgangspositie om te voldoen aan de doelstellingen zoals gesteld in de RES voor 2030, maar er moet nu wel wat gebeuren. Om die reden heeft het CDA in nauwe samenwerking met Martin de Haan van D66 en Jaqueline Solleveld Olthof van BBA de voorliggende motie samengesteld. De motie wordt mede ingediend door D66, BBA, PvdA, SBA, SP en AVA, voor welke steun zeer erkentelijk zijn.
Gezien de tijd en de bijzondere manier van vergaderen, beperk ik mij tot het voorlezen van het dictum. Verzoekt het college mede eigenaarschap van zonnepanelen in Amstelveen te stimuleren. Eigenaren van bedrijven, appartementencomplexen en maatschappelijke instellingen te stimuleren zelf energie opwekker te worden om daarmee de stroom die ze voor hun eigen energievoorziening niet nodig hebben, door te kunnen leveren aan inwoners in Amstelveen. Alle aspecten die met mede eigenaarschap van zonnepanelen en eigen energieopwekking door zonnepanelen te maken hebben te onderzoeken. Aanwezige obstakels weg te nemen en met nadere voorstellen te komen.
De raad in het eerste kwartaal van 2021 over de voortgang te informeren en gaat over tot de orde van de dag. Dank u wel.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Dank voor uw bijdrage heer Rienks van de eerste termijn, toelichting op de zojuist ingediende motie, die daarmee onderdeel uitmaakt van de beraadslaging bij dit onderwerp, bij dit agenda onderwerp. Is er behoefte vanuit de andere indieners van deze motie op aanvullende opmerkingen? Laat u het anders even weten in de chat, aanvullende opmerkingen op deze motie. Dan stel ik meteen de vraag aan de niet indieners van deze motie of ze ook behoefte hebben in eerste termijn. Ik wacht een paar seconden, heeft u tijd om daar even op te reageren. Ik heb inmiddels vier verzoeken binnen. Vijf. Sommigen zelfs twee keer ja gezegd, zie ik. Nou, u krijgt, ik zie het echt wel hoor, ik ben nog niet kippig, maar fijn dat u het aangeeft. Mevrouw, ik doe het even een keer wat anders even op volgorde van binnenkomst van de chat. Mevrouw Solleveld Olthof, u heeft het woord.

Spreker naam 37: mevrouw Solleveld Olthof (raadslid BBA)
Ja, dank u wel voorzitter. Sorry, ik was degene die dat twee keer deed. Ik dacht.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Zeg het even niet.

Spreker naam 37: mevrouw Solleveld Olthof (raadslid BBA)
Dank u wel. Als we, Burgerbelangen wil graag nog benadrukken dat wij deze motie steunen, omdat we vinden dat we moeten voorkomen dat bewoners en ondernemers onnodig hoge kosten moeten maken en daarmee het risico lopen dat er energie-armoede om gaat ontstaan. Deze motie, ja, die zet in op zowel duurzaamheid als de portemonnee en daarom hebben wij met plezier meegewerkt aan deze motie. Dank u wel.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Dank u wel, mevrouw Solleveld. Heer Adriaans.

Spreker naam 10: de heer Adriaans (raadslid SP)
Dank u voorzitter. Korte invulling. Er is nodig als het mede eigenaarschap, dat hadden wij in de commissie ook aangekondigd. We hebben namelijk ook mensen die niet in staat zijn om mede eigenaar te zijn. En we hebben eigen opwekking, waarbij je kunt denken van, zouden we dat aan de omgeving gedeeltelijk terug kunnen geven, die winst, dat vergt iets meer tijd en voorbereiding om dat technisch goed in audit te komen. Dus als we het later in het plan RES zijn, zullen wij nog een aanvulling op deze motie komen, nog een stapje verder te gaan om zoveel mogelijk mensen te betrekken bij het energieplan.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Dank u wel, heer Adriaans. Korte aanvulling voor de heer Michel Becker van de AVA fractie.

Spreker naam 13: de heer Becker (raadslid AVA)
Dank u wel voorzitter. Deze motie biedt voor zowel particulieren als bedrijven van groot naar klein kans om eigen energie op te wekken, de mogelijkheid in de toekomst zelf energieneutraal te worden en zelfs energie op te wekken voor anderen. Het zou mooi zijn als deze ambitie het liefst niet in het groen waargemaakt kan worden en deze ambitie begint bij het aannemen van deze motie, die wij graag mede indienen. Dank.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Hartelijk dank heer Becker van de AVA fractie. Mevrouw Aouni, u heeft het woord.

Spreker naam 11: mevrouw Aouni (raadslid GroenLinks)
Ja, dank u wel voorzitter. GroenLinks is natuurlijk de groene partij die ook ontzettend enthousiast is over alle duurzame initiatieven die worden genomen. Wij danken het CDA dan ook voor de moeite die zij hebben gedaan voor het opstellen van een motie. Echter, dat

heb ik ook vanmiddag richting meneer Rienks aangegeven, vragen wij ons wel af of of de motie van toegevoegde waarde is, want wij vinden hem weinig creatief en innovatief en vooral als je kijkt inderdaad naar de motie die is ingediend op één juli 2015 door de wethouder van Berkhout, met als titel: zonnepanelen delen. Wij horen graag dan ook van de wethouder of deze motie het college helpt om de stad nog meer te verduurzamen.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Ja, dank voor uw bijdrage, mevrouw Aouni van GroenLinks. De heer van der Waal, D66 fractie.

Spreker naam 40: de heer van der Waal (raadslid D66)
Dank u wel voorzitter. Prima aanleiding om hier een motie voor te maken. Was natuurlijk het het conceptrapport van de RES waarin het verduurzamen van de bestaande bebouwing voorrang heeft. We moeten 41.000 bestaande woningen en 3.000 bedrijven dalijk voldoende gaan isoleren om de nieuwe hernieuwbare elektriciteit en duurzame warmte te kunnen gebruiken. Het de eerste stap is die we moeten gaan doen, is de bestaande bouw, in ieder geval de energie terug te brengen, dat we daar niet te veel energie kwijtraken in slecht geïsoleerde woningen. En we gaan ook daar het zelf opwekken, dat is natuurlijk een heel mooi mooi verhaal daarin.
Maar we merken wel dat we moeten na gaan denken over hoe gaan we het netwerken beschermen. En we moeten er volgens mij het energieverbruik terugbrengen als dadelijk alles goed komt, goed geïsoleerd is, dan gaan we. Dan betekent dat dat we de complexe transitie opgave die er nu ligt om elektriciteit en warmtevoorzieningen allemaal voor mekaar te krijgen, dat moet allemaal wel binnen een jaar of tien allemaal goed goed lopen. Daarom vindt D66 het wel goed dat er wordt ingespeeld op de vraag en aanbod. We gaan dadelijk zelfs, heel veel energie gaan we, gaan we produceren. En dat moet teruggeleverd worden of dat moet je dus daar moeten ze op een gegeven moment goed gekeken worden naar de network dat daarvoor nodig is. En tot slot wou ik ook nog even zeggen over het windenergie.
Er stond in het rapport dat de windenergie van enige omvang in Amstelveen niet toegestaan is door beperking van Schiphol, maar dat vind ik een beetje vreemd. Ook daarin kun je alternatieven bedekken. Het hoeft niet allemaal hoge windmolens te zijn, maar dat kan ook op een andere manier. Dus ik zou graag willen dat dat toch meegenomen wordt als alternatief. Verder zijn we het helemaal eens met de motie. Ik dank u.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Dank voor uw bijdrage vanuit de D66 fractie. Daarmee hebben wij in de eerste termijn raads, de heer Gerritsen heeft aangegeven geen aanvulling te willen, zie ik in de chat. Daarmee zijn we aan de eerste termijn gekomen vanuit de raad. Wil ik het college vragen via wethouder Gordon om te reageren in eerste termijn. Het college heeft nog vijf, zes minute lang. u heeft het woord, mevrouw Gordon.

Spreker naam 6: mevrouw Gordon (wethouder)
Dank u wel voorzitter. En dank aan het CDA en de mede indieners van deze motie. Daarmee geef ik eigenlijk direct aan hoe het college tegenover de motie staat. We zijn positief over. Het sluit eigenlijk naadloos aan op de dingen waar dit college al mee bezig is, dus ik zie dat ook als een steun in de rug voor wij aan het doen zijn en misschien om er heel kort op in te gaan. Energiecoöperaties steunen wij in principe af van harte, daar een mooie pagina op onze website over ingericht onder het kopje duurzaamheid en duurzaam wonen. Staat een verhaal over energiecoöperaties. Ons duurzaamheidsfonds wat ook door de gemeenteraad is ingesteld, maakt het ook mogelijk om te onderzoeken en het op te richten.
Dus wij subsidiëren dat ook en we hebben twee hele mooie voorbeelden daar opgezet ook, zo'n ecostroom van de Johannes Calvijn laan, daar ben ik vorig jaar nog aanwezig geweest bij de oplevering en zonder Nes het project op het dossier dorpshuis Nes waar zonnepanelen op het dorpshuis liggen die energie aan de buurt leveren. Tegelijkertijd roept de motie ook op om met name bedrijfsdaken te benutten. Nou, dat is, laat ik het zo zeggen, maar ook een doorn in het oog dat die vaak onderbenut blijven. Maar dat heeft te maken met terughoudendheid vaak van eigenaren van bedrijven en ook dat de constructie van het gebouw het ook niet altijd toelaat om de zonnepanelen te plaatsen. Tegelijk, zoals ik al zei, het college is positief.
We stimuleren graag de zon op daken, is één van de speerpunten van de komende jaren. In het kader van de RES, maar ook onze eigen ontwerpvisie op zonne energie die op dit moment ter inzage ligt, is dit ook een onderdeel daarvan. Dat komt in september naar de gemeenteraad toe en de daadwerkelijke uitvoering daarvan, daar wordt op dit moment gewerkt aan een plan van aanpak: zon op daken. Dat plan verwachten wij nou uiterlijk Q vier aan u te doen toe kunnen komen. En wat misschien wel goed is om op te merken, dat er ook landelijk wordt gewerkt aan regelgeving om zon op nieuwere en grote daken te verplichten zelfs en ook daar kijken wij natuurlijk reikhalzend naar uit, want dat geeft ons ook de mogelijkheden om daar nog strakker op te sturen.
Maar nogmaals, we zijn positief. We gaan er graag mee aan de slag, steuntje in de rug.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Dank u wel, wethouder Gordon voor de bijdrage vanuit het college in de eerste termijn. Is er behoefte vanuit de raad voor een tweede termijn, moet u even chatten, zoals u weet. Ik wacht een paar seconden, mensen die behoefte hebben aan een tweede termijn, echt iets aan te vullen hebben voor de tweede termijn. Ik heb alleen een verzoek van mevrouw Solleveld voor de tweede termijn en mevrouw Aouni en de heer Rienks. Dan begin ik bij de eerste die mij binnengekomen is. En dat is mevrouw Aouni. U heeft het woord.

Spreker naam 11: mevrouw Aouni (raadslid GroenLinks)
Dank u wel voorzitter. Ik heb toch nog, want ik stelde de vraag terug aan de wethouder en ik heb niet echt een antwoord gekregen, want is de motie nou echt van toegevoegde waarde vergeleken met die uit 2015? Of is het alleen een steun in de rug voor iets wat al nu gebeurd wordt op basis van die motie uit 2015?

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Dank u wel. De wethouder zal straks ongetwijfeld op reageren. Mevrouw, dank u wel, mevrouw Aouni. Mevrouw Solleveld Olthof bij deze.

Spreker naam 37: mevrouw Solleveld Olthof (raadslid BBA)
Ja, dank u wel voorzitter. Ik hoor de wethouder net zeggen dat we ook overgaan tot verplichten van plaatsen van zonnepanelen. Dan zou ik er toch nog graag willen benadrukken dat we niet naar een situatie toe moeten dat mensen met enorme hoge kosten gaan zitten en dat we dus energie-armoede in de hand gaan werken. Dank u wel.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Dank u wel, mevrouw Solleveld. Heer Rienks.

Spreker naam 33: de heer Rienks (raadslid CDA)
Ja voorzitter, bedankt. Ik hoorde de SP opmerking maken over mede eigenaarschap en dat niet elke Amstelvener zonnepanelen op zijn eigen dak kan leggen, niet iedereen is daar ook financieel toe in staat. Daarom is dit juist zo mooi dat je middels een coöperatie deel kan nemen in een zonnepanelenproject ergens bij jou in de buurt. Dan hoef je, daar kun je er klein beginnen en en je aandeel daar later in vergroten als je die mogelijkheid hebt. GroenLinks, die, ja, die vroeg het aan de wethouder, maar ik sta mijzelf toe om daar toch enigszins op te reageren, namelijk of de motie van toegevoegde waarde is. Ja. De resultaten van de motie uit 2015, die zijn niet echt hoopgevend.
Dus in die zin denk ik wel dat het belangrijk is om om echt met een met een nieuwe oproep te komen aan de aan het college. Daarbij is de insteek anders, want deze insteek is is echt primair gericht op bedrijfsdaken. En GroenLinks merkt op dat het weinig creatief was. Begreep ik niet helemaal, omdat uitgerekend deze motie veel ruimte biedt voor creativiteit. Die creativiteit moet je alleen nog zoeken en daar roept deze motie ook toe op aan het college. GroenLinks vond de motie ook niet innovatief. Het is ook niet de bedoeling om innovatief te zijn, om te op zoek te gaan naar nieuwe manieren van duurzame energie opwekken. Het is juist de bedoeling om de bestaande mogelijkheden goed aan te wenden, laat ik zo zeggen. D66 vroeg nog even naar alternatieven.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
De heer Rienks, uw tijd zit er bijna op.

Spreker naam 33: de heer Rienks (raadslid CDA)
Dan.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
En sorry, er is ook een interruptie van mevrouw Aouni van GroenLinks. U heeft het woord, mevrouw Aouni.

Spreker naam 11: mevrouw Aouni (raadslid GroenLinks)
Ja, ik wil toch even reageren, want kijk, we hebben die woorden gebruik, omdat er gewoon een vergelijkbare motie is ingediend. Dus dan kunt u zeggen van ja, het gaat niet om over bedrijfsdaken, maar dat gaat, in die motie gaat het ook over bedrijfsdaken. Dus er zit echt helemaal geen verschil in die moties en het enige wat wil ik vragen aan de wethouder is of het haar gaat steunen. Als het gaat steunen, dan is het natuurlijk hartstikke goed, een hartstikke goeie motie, maar dat vragen wij ons even af nog.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
De heer Rienks en let op uw tijd alstublieft. U heeft het woord.

Spreker naam 33: de heer Rienks (raadslid CDA)
Ja, het lijkt mij bijzonder belangrijk om te kijken waarom de motie uit 2015 niet heeft opgeleverd wat die zou moeten opleveren en om te kijken hoe je kan voldoen aan de aan de doelstellingen uit de RES door vier keer zo veel duurzame energie te gaan opleveren. Daar moet het college hard mee aan de slag. Dus voor zover. Bedankt voor alle steun.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Dank u wel, raadsleden voor deze tweede termijn. Ik vraag weer wethouder Gordon voor een korte reactie vanuit het college, ook voor de tweede termijn. Bij deze, wethouder Gordon.

Spreker naam 6: mevrouw Gordon (wethouder)
Dank u wel voorzitter. Wordt een hoop gesproken over voorgaande perioden. Nou, doet mij dat enigszins glimlachen, want ik was de schrijver van die motie destijds, dus in die zin is het een motie toen naar mijn hart en op deze periode zijn wij in het huidige college, in de huidige coalitie voor volop aan de slag met zon, zon op daken en u heeft alle stimulerings-acties kunnen zien, dus ik zou niet willen zeggen dat er niks met die motie is gebeurd. Wij hebben een goed functionerend duurzaamheidsfonds waar behoorlijk op iets bijgeschaad. Is er wel degelijk een hoop gebeurd. Terecht merkt u ook op dat er een bepaalde sector is achtergebleven en ook dat is bij ons bekend, dus daar een goed plan van aanpak opmaken maken is zeker belangrijk. Nog los van dat er heel veel winst en nog meer winst te behalen is op de woningen in Amstelveen, want dat zijn er nog steeds veel meer, dus dat was onze eerste inzet, maar dat neemt niet weg dat de bedrijven belangrijk zijn.
Ik kreeg er kort op een paar opmerkingen die net ook nog zijn gemaakt. De elektriciteits. Ons net heeft voldoende ruimte om elektriciteit terug te leveren. Het voor financieren van zonnepanelen kan nu ook al, want dat kan via het duurzaamheidsfonds via een lening en energie-armoede is ook geen sprake van, want de verplichting waar ik net over sprak, die mogelijk landelijk komt, geldt alleen voor hele grote bedrijven. Dus nogmaals voor bedrijfsdaken, niet voor particulieren. En hoeverre is er een motie belangrijk? Nou, ik denk dat als de raad een uitspraak doet, dan zegt de raad daarmee dus we willen hier nadruk op leggen. Wij vinden dat een belangrijk accent. Was ik hiermee aan de slag gegaan? Zeker. Het plan van aanpak heeft aandacht voor bedrijfsdaken, maar er wordt, als deze motie wordt aangenomen duidelijk om gevraagd en daar zullen we dan ook duidelijk aandacht aan geven.

En ik hoop dat dat de beantwoording van mevrouw Aouni voldoende ruimte biedt om keuzes te maken bij het al dan niet steunen van de motie. Dank u wel voorzitter.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Hartelijk dank wethouder Gordon voor de bijdrage vanuit het college voor de tweede termijn. Dat betekent dat wij dan tot stemming kunnen overgaan. En mijn indruk is, nee, laat ik het anders zeggen. Als u voornemens bent tegen het voorstel te stemmen, ik breng eerst het voorstel in stemming, als u voornemens bent tegen het voorstel te stemmen, laat het even weten, want dan hebben we de hoofdelijke stemming nodig. Ik wacht even een paar seconden. Is dat namelijk niet het geval, zoals u weet, hebben we het een paar keer eerder gedaan, maar ik leg het ook even voor de mensen thuis uit en voor de mensen die later zijn bijgeschakeld. Dan moeten wij dat eventjes checken. Ik zie niemand die een hoofdelijke stemming wenst.
Daarmee wordt iedereen verondersteld voor te zijn. Dan is het voorstel conform artikel 19 lid één RVO aangenomen zonder stemming. Nu breng ik de motie in stemming, waar net over gesproken is. Ik heb daar een vergelijkbare indruk. Als daar niemand een behoefte heeft tegen te stemmen, dan is een hoofdelijke stemming ook niet nodig. Ik wacht even een paar seconden, als het anders is dan ik denk. Ik zie ook hier geen reacties. Daarmee ga ik er ook van uit voor deze motie dat die unaniem is aangenomen conform artikel19, lid één van het reglement van orde.

4. Overig

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Dames en heren, en dan gaat we wat sneller, want drie punt vijf heeft u al een besluit onder overgenomen en het was immers agendapunt twee zeven geworden. Drie punt zes was twee acht geworden, heeft u ook al over gesproken.

4.1 Herbenoeming voorzitter en een lid van de Raad van Toezicht Stichting Amstelwijs

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Komen wij bij agendapunt vier van deze raadsagenda. En dat is nummer vier één en de titel daarvan is: herbenoeming voorzitter en een lid van de raad van toezicht van de stichting. Amstelwijs. Ook hier heeft de griffier van tevoren geïnventariseerd en het blijkt dat alle raadsleden akkoord zijn om bij acclamatie in te stemmen met de voordrachten. En ik ga ervan uit dat dat nog steeds zo is. Ik zie geen chats. Dan is er nog steeds zo en dat betekent dat het voorstel conform artikel 19 lid één is aangenomen zonder stemming.

4.2 Benoeming leden Raad van Toezicht Stichting Amstelwijs

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Agendapunt vier twee: benoeming leden Raad van Toezicht stichting Amstelwijs. Ook hier uit inventarisatie, is hier geweest, maar voor dit onderwerp geldt dat de heer Zwart van de

VVD heeft aangegeven een stemverklaring af te willen leggen. En dan wil ik nu het woord geven aan de heer Zwart voor een korte stemverklaring. U heeft het woord bij deze.

Spreker naam 42: de heer Zwart (raadslid VVD)
Dank u wel voorzitter. Media 2018 heeft de VVD aangegeven dat het <…> dat in de raad van toezicht van de scholengroep Amstelwijs, die gaat over <…> scholen in Amstelveen en Ouderkerk, niemand woonachtig is in Amstelveen dan wel Oudekerk. Het was onbegrijpelijk destijds dat Amstelwijs niet in staat was om uit 110.000 inwoners in Amstelveen en Ouder Amstel geschikte kandidaat te vinden en dat men er nu eentje gevonden heeft, is er aardig, maar nog niet voldoende. De VVD is daar positief over de voordracht van de heer Van den Heuvel <…> ook zorgt voor een aanzienlijke verlaging van de gemiddelde leeftijd van de raad van toezicht. We hebben gezien dat mevrouw <…> nog een keer ook over goede kennis en ervaring beschikt. Daarbij heeft zij, woonachtig in Aalsmeer, waarschijnlijk meer feeling met Amstelveen dan iemand in <…>.
Wij stemmen met de voordracht in. Toch willen we Amstelwijs en haar raad van toezicht meegeven rekening te houden dat we bij de volgende <…> met slechts één Amstelvener of Oudekerker in de Raad van toezicht inderdaad geen genoegen nemen.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Dames en heren, het is een stemverklaring, een vrij uitgebreide, maar goed, van de heer Zwart van de VVD fractie. Dat betekent dat ik de rest van de fractie ook even langs moet lopen, hoe u daar tegenaan kijkt. U weet, dat hoort bij deze digitale manier van raadsvergadering beleven. Dan begin ik met de heer Bulsing. En u moet de microfoon en aangeven of u voor of tegen bent. Heer Bulsing. Ik ga even naar de volgende. De heer Coumans.

Spreker naam 19: de heer Coumans (raadslid VVD)
Voor.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Heer Feenstra.

Spreker naam 22: de heer Feenstra (raadslid VVD)
Voor.
Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Heer Frequin.

Spreker naam 23: de heer Frequin (raadslid VVD)
Voor.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Heer Gerritsen.

Spreker naam 44: de heer Gerritsen (raadslid VVD)
Voor.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Mevrouw Leegstra.

Spreker naam 29: mevrouw Leegstra (raadslid VVD)
Voor.
Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Heer Noomen.

Spreker naam 5: de heer Noomen (raadslid VVD)
Voor.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Heer Smalhout.

Spreker naam 35: de heer Smalhout (raadslid VVD)
Voor.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Heer Snoek.

Spreker naam 36: de heer Snoek (raadslid VVD)
Voor.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
De heer Zwart heb ik gehad. De heer Bulsing. Tweede ronde, anders wordt ie geacht geen deel uit te maken van de stemming. Ja, ik hoor net dat hij zijn microfoon niet aan krijgt en dat is vervelend, maar dan mag u helaas niet meestemmen voor dit onderwerp. Breng ik het voorstel in stemming. Dat hoeft dan niet, wordt conform artikel 19, lid één van de RVO aangenomen zo een stemming, tenzij mensen overwegen tegen te gaan stemmen en een hoofdelijke stemming willen vragen. Dat is niet het geval. Daarmee is met 36 stemmen dit voorstel aangenomen. Agendapunt vier drie, motie vreemd aan de orde van de dag. Bevriezing huurverhoging ten tijde van de Coronacrisis. Dus dat is de titel van deze motie vreemd aan de orde.
Aangekondigd namens de fracties AVA, GroenLinks, PvdA en SP zijn ze indieners en ik heb begrepen dat de heer Becker van de AVA fractie de hoofdindiener is. En u kent de regels, twee minuten per fractie voor een motie vreemd aan de orde. Twee minute. Eerst de heer Becker dan eventueel als daar behoefte aan is, mede indieners en dan vervolgens mogelijk nog overige fracties. Heer Becker. Mag ik u als eerste het woord geven voor een spreektijd van twee minuten voor een toelichting op deze motie vreemd aan de orde? U heeft het woord.

Spreker naam 13: de heer Becker (raadslid AVA)
Dank u wel voorzitter. De impact van de crisis en de financiële gevolgen hiervan zijn voor huishoudens, verenigingen, instellingen, MKB en ZZP niet goed te overzien. Overwegen we dat veel huurders baan of inkomen zijn kwijtgeraakt en bestaanszekerheid voor hen is weggevallen en na eerdere mondelinge en schriftelijke vragen aan het college om verhuurders een morel, om ook voor de huurders een moreel appèl te doen, ten tijde van de Coronacrisis geen huurverhogingen op te leggen en waar mogelijk de huur te bevriezen, komen AVA GroenLinks, SP, PvdA en SBA inmiddels, ook met steun van inmiddels de BBA, nu met een motie om het college te bewegen hier concreet mee aan de slag te gaan. Dan volg ik met een dictum.
Het bevriezen van de huren, Verzoekt verzoekt het college het bevriezen van de huren in gesprekken met wooncorporaties over prestatieafspraken mee te nemen. Invloed is voor nodig druk uit te oefenen op commerciële voor de huurders van vastgoed om in Amstelveen hun huur dit jaar niet te verhogen. Vanuit de voorbeeldfunctie van de gemeente, de huurprijs van de gemeentelijke eigendommen en verhuurde objecten, dit jaar niet te zullen verhogen. In Den Haag bij het kabinet te pleiten voor bevriezing van de huren en in 2020 af te zien van de jaarlijks geïndexeerde huurverhogingen en gaat over tot de orde van de dag. Dat is het, voorzitter.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Hartelijk dank heer Becker voor uw toelichting. Behoefte van andere indieners om ook nog aanvullende opmerking te plaatsen op de inleiding van de heer Becker? Moet u even appen, chatten, bedoel ik, van chat gebruik maken. Ja, de heer Feenstra, op volgorde van binnenkomst. U heeft het woord.

Spreker naam 22: de heer Feenstra (raadslid VVD)
Dank u voorzitter. Is een mooie motie, bevriesde huur, maar deze oproep, hoe sympathiek ook, gaat ons te ver. Die meldt dat het landelijk beleid is en dat de gemeente hier maar heel beperkt mogelijkheden heeft om dit af te dwingen. Wij vinden de motie ook een beetje overbodig. Het college heeft al de nodige actie ondernomen met, zoals iedereen weet, met de brief naar de top 20 verhuurder. Kortom, het is een ree, het is een mooie motie, maar de VVD wil geen valse verwachtingen wekken. Wij willen reëel maatwerk, geen fopspeen. Dus hoe sympathiek ook, wij kunnen we de motie niet steunen. Dank u wel.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Dank voor uw toelichting, de heer Feenstra. Ik ga naar de heer Van den Bosch op volgorde van binnenkomt bij mij voor de mensen die graag een bijdrage willen leveren aan deze motie vreemd aan de orde. De heer Van den Bosch, PvdA fractie.

Spreker naam 15: de heer van den Bosch (raadslid PvdA)
Bedankt voorzitter. De Coronacrisis heeft een enorme impact. Mensen maken zich zorgen over hun gezondheid en ze maken zich zorgen over hun inkomsten. Er zijn al veel ontslagen gevallen. Ondernemers hebben veel minder omzet. Zorgen over je huis is dan het laatste dat

je kunt gebruiken. Partij van de Arbeid heeft samen met GroenLinks en de SP, is in de tweede kamer al aandacht voor gevraagd. In Amstelveen heeft AVA dit terecht punt geagendeerd, want ook in Amstelveen maken mensen zich zorgen. Ook in Amstelveen kunnen mensen huurverhogingen echt niet bij hebben.
Het is belangrijk dat de gemeente in actie komt. Wij gaan niet direct niet over de huurprijs, niet direct, maar we hebben wel invloed. Die prestatieafspraken over sociale huur, via de huur die we zelf vragen voor gemeentelijk vastgoed via onze relatie met particuliere verhuurders. Graag dienen wij deze motie mede in. Bedankt.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Hartelijk dank heer van den Bosch. Mevrouw Aouni van GroenLinks, u heeft het woord.

Spreker naam 11: mevrouw Aouni (raadslid GroenLinks)
Ja, dank u wel voorzitter. In reactie even op de VVD, laten we het alsjeblieft niet over overbodige moties hebben, want dit is wel de laatste motie die overbodig is van de avond. De feiten even over de huidige crisis. Eén op de tien Nederlanders zit in geldnood. Eén op de zes jongeren heeft geen werk meer. Ruim 20 procent van de negen en een half miljoen werkenden is is momenteel in financiële moeilijkheden. Er is sprake van de grootste daling ooit van consumenten- en producenten vertrouwen, een recorddaling aan openstaande vacatures en de grootste afname van consumpties in één maand tijd sinds de tweede wereldoorlog. Allemaal records, welke worden, welke op dit moment worden gepubliceerd door onder andere CBS. Vrijwel uitsluitend negatieve records.
Dit is nog maar het begin van de crisis. Het rijk, de gemeente en de maatschappij doen er alles aan om in deze zware crisisperiode huishoudens, verenigingen, instellingen, MKB en ZZPers te ondersteunen. Wat doen de meeste verhuurders in Amstelveen? In plaats van dat ze hun maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen, verhogen ze de huurprijzen om het de inwoners en bedrijven in Amstelveen nog moeilijker te maken. Wij willen dan ook met deze motie het college helpen om een stevig gesprek te voeren met de organisaties en als raad om een signaal af te geven richting de verhuurders dat dit maatschappelijk gezien onacceptabel is. Wij danken alle partijen voor de prettige samenwerking bij het opstellen van de motie. Dank u wel.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Hartelijk dank mevrouw Aouni voor uw bijdrage vanuit de GroenLinks fractie. Mevrouw Solleveld, aan u is het woord.

Spreker naam 37: mevrouw Solleveld Olthof (raadslid BBA)
Ja, dank u wel voorzitter. Ja, wij vinden het goed dat de raad ook middels een motie het belang blijft onderstrepen dat we niet willen dat inwoners en huurders in financiële problemen komen als gevolg van de combinatie Coronacrisis en de huurverhogingen. Goed ook dat het college zich daar al vanaf het begin hard voor heeft gemaakt. Ook BBA wil zich daar hard voor maken. Er is één kleine kanttekening die wij maken en dat betreft het punt bij het cabinet te pleiten voor bevriezing van de huren en in 2020 af te zien van de

geïndexeerde huurverhogingen. We geloven eerder in maatwerk dan generieke regeling en denken dat de RES op dit punt eigenlijk al is gelopen.
Maar goed, dat neemt niet weg dat wij deze motie van harte ondersteunen en onze inwoners niet in de kou weer laten staan. Dank u wel.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Hartelijk dank mevrouw Solleveld voor uw bijdrage. Dan geef ik nu het woord aan de heer Adriaans voor uw bijdrage.

Spreker naam 10: de heer Adriaans (raadslid SP)
Dank u wel voorzitter. Deze motie is uitermate belangrijk om ook in gemeenteaanbod te brengen, want de verhuurders hebben in de vastgoedmarkt zoals die de afgelopen jaren was, vrij veel grote winst te kunnen maken. Op het moment dat mensen in een goede tijd hebben kunnen profiteren, dan verwacht je ook dat ze in een mindere tijd waarin zij niet veel extra kosten maken ook hun steentje bijdragen. En er zijn een aantal verhuurders die dat ook doen, zoals bijvoorbeeld <…>. Laten we daarom ook als raad ons duidelijk uitspreken en duidelijk dat signaal maken naar al die verhuurders toe van: wij in Amstelveen zorgen voor elkaar ook hier en iedereen draagt een steentje bij, dus ook de verhuurders. Dat is de uitgang van deze motie.
Gelukkig was de VVD in Amsterdam slim genoeg om te zien hoe belangrijk dit is en steunde de, een soortgelijke motie daar wel. Ik snap dan ook niet wat de VVD in Amstelveen bezielt om dat niet te doen.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Dank voor uw bijdrage, de heer Adriaans van de SP fractie. Dan geef ik nu het woord aan de heer de Pijper van de ChristenUnie.

Spreker naam 31: de heer de Pijper (raadslid ChristenUnie)
Voorzitter, ik denk dat het gewoon wel heel belangrijk is dat mensen die door de Cornacrisis in sociale problemen zijn gekomen, worden geholpen. Daarvoor heeft het college al een breed pakket op tafel gelegd, wat we ook in de vrijdag sessies steeds bespreken. Ik heb eigenlijk twee vragen aan de indieners. Wat voegt deze motie nu toe buiten hetgeen wat het college al eigenlijk heeft aangekondigd? Wat moet de, kan dat deze motie wordt aangenomen, het college extra doen buiten hetgeen wat eigenlijk al in het huidige Corona pakket zit? De tweede vraag is: wat is eigenlijk het doel van het vierde punt in het dictum om in Den Haag bepaalde zaken te gaan pleiten.
Er is een wetsvoorstel van minister <…> over <…>. Daarom, wat eigenlijk de indieners bereiken met de oproep uit het kabinet. Dat wil ik even vragen. Dank u wel.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Hartelijk dank, heer de Pijper van de ChristenUnie. En dan de heer Aslanjan van de D66 fractie. U heeft het woord.

Spreker naam 12: de heer Aslanjan (raadslid D66)
Voorzitter, dank je wel. Ook de fracties van D66 vindt deze motie sympathiek. Tegelijkertijd sluit ik me wel aan bij de woorden van de VVD. Dit is iets wat we landelijk moeten moeten regelen. De heer de Pijper, die zei dat net al, minister Ollongren, die is, die is al bezig met een wetsvoorstel en er zijn in Amstelveen inderdaad een aantal partijen die ook particuliere woningen verhuren. En nou ben ik van mening dat deze mensen, dit zijn ook gewoon mensen en als er een moeder die net haar baan is kwijtgeraakt met drie kinderen bij bijvoorbeeld een partij als netjes aanklopt en zegt van: ik kan me huur niet betalen, dan ben ik er heilig van overtuigd dat deze mensen die die, de dame en die kinderen niet zomaar op straat zullen zetten, dus laten we daar ook niet voor zorgen of laat ik ook niet de indruk wekken dat we hier te maken hebben met stelletje zakkenvullers, want het zijn ook gewoon mensen en die houden ook rekening met de situatie.
Dus wat mij betreft moeten we dit landelijk regelen en als het gaat om het maatschappelijk vastgoed. Nou ja, daar moet het college dat maatwerk voor leveren en ik ben ervan overtuigd dat zij dat op dit moment al doen en en in de toekomst ook zullen doen. Dank u wel voorzitter.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Hartelijk dank voor uw bijdrage de heer Aslanjan. Zijn we aan het einde gekomen van de eerste termijn van de gemeenteraad voor deze motie vreemd aan de orde. Wil ik nu het college vragen bij monde van wethouder Rob Ellermeijer voor een reactie in de eerste termijn. Een korte reactie. U heeft het woord, wethouder Meijer.

Spreker naam 1: de heer Ellermeijer (wethouder)
Dank u wel voorzitter en dank ook voor de indieners van de motie. Laat ik beginnen te zeggen dat het college deze motie ontraadt en zal ik u toelichten. Niet, omdat wij ook niet zien dat er door de impact van de Coronacrisis grote financiële problemen bij mensen kunnen ontstaan. Daar alle aandacht voor en dat zijn we ook volop aan het doen. Is ook een mail inmiddels al meerdere keren toegelicht. We hebben, dat werd ook al door de heer Pijper gezegd, ook in het vrijdag overleg, maar ook in de beantwoording van de vragen door AVA, hebben we duidelijk gemaakt waar we mee bezig zijn. Nou, de heer Aslanjan noemde dat Amstelveens maatwerk. Ik neem uw woorden graag over. We hebben een 20 grootste particuliere verhuurders uitgeschreven.
We hebben ook hier nadrukkelijk een onderwerp van gesprek van gemaakt, ook met de gesprekken met eigen haard over de prestatieafspraken. Het is ook niet zo overigens dat alle verhuurders de maximaal toegestane huurverhoging opleggen. Het is een gemixt beeld en wij leggen ook nadruk in onze gesprekken, zowel in de particuliere sector als in de sociale sector. Zowel inwoners als voor ondernemers om verhuurders gematigd te laten omgaan met de huurverhogingen en als mensen in de problemen komen, ook om maatregelen te treffen als het gaat om betalingsuitstel. En er is passende maatregelen. Dat kunnen we in Amstelveen doen met de verhuurders die we in Amstelveen hebben. Ik kan u zeggen. We hebben ook al wat reacties vanuit de contacten die we hebben.

Eén van de reacties is bijvoorbeeld ook door één van de verhuurders en niet de minste heeft besloten om de aangekondigde huurverhoging per één juli ook al tijdelijk op te schorten. Dus we zien ook al dat het effect heeft. Dat is goed om te zien. Misschien ook nog even als het gaat om het punt wat in het dictum staat van de motie over de verhuur van de gemeente zelf.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Wethouder Ellermeijer. De tijd is bijna op. Het is een mooi betoog.

Spreker naam 1: de heer Ellermeijer (wethouder)
Ik zal heel kort houden. Als het gaat om de de verhuur vanuit de gemeente zelf. Daar is om te beginnen sprake van dat de huren daar zes maanden zijn opgeschort. Na zes maanden wordt gekeken om de mogelijkheid hebben om de huur alsnog te betalen, dan wel om te kijken of er kwijtschelding nodig is. En ook daar zijn maatregelen voor getroffen als het gaat om het derde punt. Ja, in het vierde punt van het dictum. Daar is ook al door een aantal sprekers het nodige over gezegd. Dit moet nog echt in Den Haag opgelost worden, dus het gaat hier om landelijk huurbeleid, als het gaat huurbevriezing op landelijk niveau, nou, daar moet het kabinet en de tweede kamer met elkaar zelf gesprek over aangaan. Is al een wetsvoorstel aangekondigd door inderdaad de minister. Dat gaan we niet in Amstelveen doen. Dat moet echt wel in Den Haag geregeld moet worden. Dank u wel voorzitter.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Wethouder, dank u wel. Dames en heren, is er behoefte aan een tweede termijn vanuit de raad? Het college heeft geen tijd meer voor een tweede termijn. Ik kijk even rond. Tweede termijn. Heer Becker. U heeft het woord.

Spreker naam 13: de heer Becker (raadslid AVA)
Dank u wel voorzitter. Ik begin even met de heer Feenstra. Die zegt inderdaad een overbodige motie. Nou ja, dat vind ik ook een beetje een rare bewoording, want ik vind een huurverlaging voor mensen die echt het heel zwaar hebben, is het zeker geen overbodige motie. Ik vind ook een beetje de opstelling van de VVD in deze, als je het inderdaad wat de heer, wat Patrick zei ook al, van de VVD, Amsterdam heeft het wel gesteund zo'n motie. Het is maar goed het, die zal er anders in zitten. Er is wel een soortgelijke motie aangenomen, meerderheid. Dus ik begrijp eigenlijk niet waarom de VVD standpunt in Amstelveen dan zo afwijkt, maar goed, dat mag.
De ChristenUnie, die zegt van: wat doet het, wat voegt het toe?
En die extra inzet? Ja, wat voegt dat toe? Nou, als ChristenUnie zou je dat toch wel moeten weten volgens mij, als je goed naar je mensen luistert.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Heer Becker, let u ook op de tijd. Dames en heren, is motie vreemd aan de orde. Iedereen heeft twee minuten, even service van uw voorzitter.

Spreker naam 13: de heer Becker (raadslid AVA)
Dus de ChristenUnie, ik begrijp niet waarom u daar zo defensief in zit eigenlijk. Dan heb je

ook de D66. De heer Aslanjan begint ook over Den Haag van onder andere, van: ja, wat moet Den Haag ermee? Nou, landelijk beleid. Het is voorlopig <…>, het gaat wel via Den Haag, dus als je daar wat mee zou doen, dan zou je daar en dan wordt gezegd van ja, daar moet de raad voor betaald worden en sociale woningen gebouwd worden. Nou, daar hebben we nog wel een inhaalslag te te maken, dus het is volgens ons gewoon een heel sympathieke motie, en die ook aangeeft, alleen maar aangeeft van: doe dan nog beter je best.
Dit is een middel en meer een motivatie om ook bij die verhuurders nog een keer aan te kloppen van: jongens, kom op nou, zo kan het niet verder. En dat is eigenlijk de opzet van de motie. Maar misschien hebben de andere indieners dan nog een toevoeging op.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Heer Becker, dank u wel. Dames en heren, ik merk dat het vrij laat wordt op de avond. Ik merk dat bijna alle sprekers moeite hebben met de twee minuten. U heeft mij eerder gevraagd in evaluaties daar streng op te zijn, maar als u met zijn allen zegt van: we geven iedereen iets meer tijd, dan vind ik het ook best, want ik wil wel gelijke monniken, gelijke kappen. Mag ik jullie ook vragen rekening te houden met alle luisteraars thuis en alstublieft kort en krachtig te formuleren. De volgende die ik inmiddels heb ontvangen voor een tweede termijn verzoek is de heer Van den Bosch.

Spreker naam 15: de heer van den Bosch (raadslid PvdA)
Voorzitter. Inderdaad nog een aanvulling op wat de heer Becker aangeeft. Om te beginnen, het college, zoals de heer Ellermeijer aangeeft, is inderdaad goed bezig met een moreel appèl dat is gedaan op de op de verhuurders. Dus daar is de Partij van de Arbeid erg blij mee. Dan, wat voegt deze motie dan toe? Maar dat staat in het dictum volgens mij behoorlijk duidelijk aangegeven: één, meenemen in de prestatieafspraken met woningcorporaties.
Twee, invloed uitoefenen op commerciële verhuurders en we hebben met veel commerciële verhuurders hebben we een goede relatie waar wij invloed in kunnen uitoefenen en drie, de voorbeeldfunctie van de gemeente Amstelveen zelf, dus volgens mij drie hele heldere punten die we toevoegen. Tot slot, er wordt vanuit verschillende kanten aangemerkt dat er in Den Haag gesproken wordt over precies dit onderwerp. En wat is er dan logischer dan in Den Haag ons standpunt te laten horen en te bepleiten hoe wij als als gemeente Amstelveen erin zitten? Dus ook dat punt wil ik benadrukken dat dat zeker nu een grote toegevoegde waarde heeft. Daar wou ik het voor nu bij laten. Bedankt voorzitter.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Heel strak in de tijd, meneer van den Bosch. Dank u zeer. Mevrouw Solleveld.

Spreker naam 37: mevrouw Solleveld Olthof (raadslid BBA)
Dank u wel voorzitter. Dank u wel wethouder voor uw toelichting. Jammer dat u het niet adviseert om het te steunen. Wij willen het graag wel steunen. U heeft in de RWN commissie aangegeven dat u met een groot partijen, grote partijen aan tafel zit. U geeft nu

aan dat er al één grote partij inmiddels tijdelijk de huurverhoging heeft opgeschort. Ik weet dat <…> één van de weinige is in Amstelveen die dat al gedaan heb. Dan wil ik van u graag horen. Is dit dan het resultaat van één van uw besprekingen? Dank u wel.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Dank u wel, mevrouw Solleveld. Ik merk dat er partijen zijn die interruptie willen. Bij mijn weten hebben we bij een motie vreemd aan de orde ook interruptiemogelijkheden. Ik kijk even. Tijd is redelijk op overall. Ja, we kunnen van alles doen mensen, ik kan er heel veel interrupties toestaan. We kunnen ook misschien even deze tweede termijn afmaken en kijken hoe we dan zitten. Zit het goed als ordevoorstel om even de ronde in deze termijn af te maken, de tweede termijn, ook gelet op het tijdstip. Lijkt mij goed, zie ik een aantal mensen staan. Prima, gaan we dat volgen, sorry, geen interrupties. Ik volg uw raad, u maakt mede deze vergaderorde. Ik ga door met mijn volgorde die aangediend is en dat betekent mevrouw Aouni nu aan een tweede termijn is nog. U heeft het woord.

Spreker naam 11: mevrouw Aouni (raadslid GroenLinks)
Dank u wel voorzitter. Ik stem helemaal in met de voorgaande sprekers, natuurlijk de heer van den Bosch en de heer Becker. Daarnaast wil ik nog even meegeven dat net als de voorgaande moties, die niet overbodig waren volgens het college, is dit ook een steuntje in de rug die wij aan het college kunnen geven. Er worden talloze moties ingediend waarin wordt opgeroepen om een signaal af te geven vanuit de gemeente richting het landelijk beleid. Als laatste vind ik het van belang, dat heb ik nog niet horen zeggen, dat wij als raad ook hiermee een signaal afgeven richting de verhuurders, dat dit dus niet maatschappelijk verantwoord is.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Dank u wel, mevrouw Aouni. Heer Adriaans. De heer Adriaans, u heeft het woord voor de tweede termijn. Als de heer Adriaans daar geen gebruik van maakt, dan ga ik even door naar de heer de Pijper.

Spreker naam 31: de heer de Pijper (raadslid ChristenUnie)
Ja voorzitter, ik wil nog even reageren op de heer Becker. Ja, ik vond het een beetje flauwe opmerking over de ChristenUnie. Zou toch beter moeten weten, is in zijn bewoordingen. Ik neem daar gewoon afstand van. Het gaat er mij om dat het college al een aantal zaken heeft aangekondigd ten aanzien van overhuren, hoe men daarmee wil omgaan in Amstelveen. En ik heb in de motie op dit moment van de indieners nog geen enkel antwoord gehoord wat nu de motie toevoegt naast het beleid wat het college al voert. En daar is mijn probleem, ik heb daar nog geen antwoord op en dat zou ik toch graag willen horen. Dank u wel.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Dank u wel, de heer de Pijper. Vanuit de tweede termijn heb ik nog een verzoek van de heer Feenstra van de VVD fractie.

Spreker naam 22: de heer Feenstra (raadslid VVD)
Ja, dank voorzitter. Eigenlijk de de heer de Pijper neemt mij de woorden uit de mond. Ik ben het helemaal met hem eens. De gemeente heeft al aangekondigd in noodgevallen maatwerk te leveren. Dit is, zoals ik eerder zei, gewoon fopspeen. Dit is verkiezingsretoriek en als je kijkt naar de poster achter meneer Adriaans, dan hoop ik niet dat de nul procent stopt, dat dat een indicatie is van de verkiezingspeiling voor de uitslag voor de voor de SP. En ik wilde daar eigenlijk maar gewoon bij laten.
Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Dank voor uw bijdrage, de Feenstra. Dan de heer Aslanjan.

Spreker naam 12: de heer Aslanjan (raadslid D66)
Voorzitter, dank u wel. Meneer Becker gaf net aan dat ik gezegd zou hebben van: wat moet Den Haag hiermee. Dat heb ik niet aangegeven. Ik heb aangegeven dat er landelijke regelgeving hierover moet komen. Daar is minister Ollongren al mee bezig. Wethouder Ellermeijer gaf het net ook al aan en ook in de commissievergadering dat zij, dat hij goed in gesprek is met alle partijen, dus ik heb er alle vertrouwen in dat we in Amstelveen geen excessen zullen hebben, maar als dat het geval is, dan grijpen we in. Dank u wel voorzitter.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Dank u wel, heer Aslanjan. Ik wil nog één keer de gelegenheid geven aan de heer Adriaans. Ik begreep dat hij ook wat problemen met zijn microfoon heeft, misschien dezelfde leverancier als de heer Bulsing. Wilt u bij deze het woord nog, de heer Adriaans? En kunt u mij bereiken? Helaas niet het geval. Helaas, wij kunnen er niets aan doen, helaas heer Adriaans, het lukt niet u te ontvangen. Ik heb begrepen dat u de woordvoerder bent van uw partij voor dit onderwerp. Dat betekent dat ik nu naar het college ga. Als u dat goedvindt, beste raad, want u weet dat het college de tijd had opgebruikt. En als we daar toch met een korte reactie van het college willen, moet u dat goedvinden. Als ik geen bezwaren zie, dan ga ik het college vragen heel kort nog een reactie te geven. Wethouder Ellermeijer.

Spreker naam 1: de heer Ellermeijer (wethouder)
Dank u wel voorzitter. Dank voor de gelegenheid. Ik zal het kort houden. Om te beginnen, nogmaals, als het gaat om het doorvoeren van huurverhogingen, er zijn landelijke richtlijnen voor en dat betekent dat we daarvoor echt, als het gaat om die landelijke richtlijn in Den Haag moeten zijn, laat ik daar maar nogmaals duidelijk over zijn en datgene wat we in Amstelveen doen, is vooral natuurlijk met onze corporaties en met onze particuliere verhuurders, daar het goede gesprek over voeren en daar zeker druk uitoefenen en Amstelveens maatwerk leveren. Mevrouw Solleveld Olthof. Ja, inderdaad <…> per één juli heeft opgeschort. Ik kan u zeggen, een andere partij heeft gezegd van: wij voeren alleen een inflatiecorrectie toe, namelijk twee komma zes procent voor de sociale huurwoningen die wij als particulier verhuren.
En verhuurders met de geliberaliseerd contract is het één procent plus inflatie, dus we zien ook al wel dat er behoorlijk terughoudend wordt opgetreden. Er zijn ook particuliere verhuurders en waar het niet zo is, daar zullen we nog nadrukkelijk in de komende maand

ook verder de gesprekken mee voeren, want dit zijn vooral de reacties op onze brief die we gestuurd hebben. Dus daar zijn we mee bezig. Ik heb er alle vertrouwen in dat we daar ook best de nodige coulance gaan krijgen van de particuliere verhuurders. En laat ik dan aan de andere kant ook nog toch nog even zeggen, let wel dat wij de verhuurders natuurlijk niet kunnen verplichten om af te zien van huurverhogingen, want daar zit nou juist die landelijke richtlijn voor. Dus het is een moreel appèl en het moreel appèl, dat werkt. Die maatschappelijke verantwoordelijkheid wordt genomen. Nou. En daar zijn we druk mee bezig als college, dus daar wil ik het bij laten, voorzitter.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Dank u wel, wethouder Ellermeijer. Dames en heren, we zijn naar stemming gekomen van dit deze motie. En zoals u weet inmiddels, hebben wij voor en tegenstanders gehoord in de bijdrage. Dat betekent dat wij automatisch aan een hoofdelijke stemming gaan. We hebben net goede ervaringen gehad met de snelheid van het voorlezen van de achternamen door onze griffier. Dat gaan we nu weer doen. We beginnen bij nummer 28, de heer de Robles. Ook nu weer een verzoek om vlak voor u aan de beurt bent, uw microfoon uit te doen en meteen nadat u voor of tegen heeft gezegd dan weer uit te doen is, eerst aan te doen daarna weer uit te doen.
En mochten de beide microfoons van de heer Bulsing en de heer Adriaans nog steeds niet doen, dan heeft u helaas kunnen zien in onze vergadering handleiding die vooraf gestuurd is, dat dan het niet geldt vanuit de wet, want beeld en geluid moeten overeenstemmen. Het is niet anders. Ik probeer het wel. Meneer de griffier, wilt u beginnen alle namen op te lezen? En, dames en heren, wilt u voor of tegen deze motie stemmen? Meneer de griffier.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
De Robles.

Spreker naam 34: de heer de Robles (raadslid SBA)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Smalhout.

Spreker naam 35: de heer Smalhout (raadslid VVD)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Snoek.

Spreker naam 36: de heer Snoek (raadslid VVD)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Solleveld.

Spreker naam 37: mevrouw Solleveld Olthof (raadslid BBA)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Van der Steenhoven.

Spreker naam 38: de heer van der Steenhoven (raadslid D66)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Veenboer.

Spreker naam 39: mevrouw Veenboer (raadslid PvdA)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Van der Vet.

Spreker naam 4: mevrouw van der Vet (raadslid D66)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Van der Waal.

Spreker naam 40: de heer van der Waal (raadslid D66)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Zuidbroek.

Spreker naam 41: de heer Zuidbroek (raadslid D66)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Zwart.

Spreker naam 42: de heer Zwart (raadslid VVD)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Adriaans.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Aouni.

Spreker naam 11: mevrouw Aouni (raadslid GroenLinks)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Aslanjan.

Spreker naam 12: de heer Aslanjan (raadslid D66)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Becker.

Spreker naam 13: de heer Becker (raadslid AVA)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Van den Bosch.

Spreker naam 15: de heer van den Bosch (raadslid PvdA)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Bulsing.

Spreker naam 16: de heer Bulsing (raadslid VVD)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Casadei.

Spreker naam 17: mevrouw Casadei (raadslid SP)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Chaara.

Spreker naam 18: mevrouw Chaara (raadslid D66)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Coumans.

Spreker naam 19: de heer Coumans (raadslid VVD)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Dennebroek.

Spreker naam 20: de heer Dennebroek (raadslid PvdA)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Van Engelen.

Spreker naam 21: mevrouw van Engelen (raadslid CDA)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Feenstra.

Spreker naam 22: de heer Feenstra (raadslid VVD)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Frequin.

Spreker naam 23: de heer Frequin (raadslid VVD)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Gerritsen.

Spreker naam 44: de heer Gerritsen (raadslid VVD)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Van Herteryk.

Spreker naam 24: mevrouw van Herteryck (raadslid BBA)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Höcker.

Spreker naam 25: mevrouw Höcker (raadslid AVA)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Ben Idder.

Spreker naam 14: de heer Ben Idder (raadslid D66)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Kootker.

Spreker naam 26: de heer Kootker (raadslid BBA)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Kortekaas.

Spreker naam 27: de heer Kortekaas (raadslid GroenLinks)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Kruijer.

Spreker naam 28: mevrouw Kruijer (raadslid GroenLinks)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Leegstra.

Spreker naam 29: mevrouw Leegstra (raadslid VVD)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
De Looze.

Spreker naam 30: de heer de Looze (raadslid GroenLinks)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Noomen.

Spreker naam 5: de heer Noomen (raadslid VVD)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Petiet.

Spreker naam 3: mevrouw Petiet (raadslid BBA)
Voor.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Polderman.

Spreker naam 32: mevrouw Polderman (raadslid GroenLinks)
Voor.
Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
De Pijper.

Spreker naam 31: de heer de Pijper (raadslid ChristenUnie)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Rienks.

Spreker naam 33: de heer Rienks (raadslid CDA)
Tegen.

Spreker naam 43: de heer Philips (griffier)
Adriaans, voor de tweede maal. Nee.

Spreker naam 9: de heer Poppens (voorzitter)
Oké, we hebben even een paar seconden pauze zoals gebruikelijk. Even wordt opgeteld voor en tegen stemmen van deze motie vreemd aan de orde en dan hoort u zodadelijk de uitslag. 16 voor, 20 tegen hoor ik. Daarom heeft de motie het niet gehaald. Dames en heren, dan zijn we hiermee aan het einde van deze toch wel historische raadsvergadering gekomen. Voor de eerste keer ooit een volledig digitale raadsvergadering en wil ontzettend uw beste raadsleden bedanken dat u met uw 37 dit mogelijk heeft gemaakt. Kijk, die crisis overkomt ons.
Het duurt langer dan we hoopten, maar ik vind het in elk geval mooi dat dit democratische proces op deze manier weer handen en voeten krijgt, zo goed en zo kwaad als het gaat. Maar dat is niet mogelijk geweest zonder de grote hulp en steun van zowel de ICT van de gemeente Amstelveen en de griffie. Dus ik wil heel graag hen ook bedanken voor het opzetten van deze bijzondere vergadering. Ik hoor geroffel op de tafel. Dank u wel samen. Dames en heren, bij deze wil ik de raadsvergadering sluiten en naar alle waarschijnlijkheid gaan we de volgende commissierondes in de raadsvergadering ook op deze manier in de raadsvergadering volgen. Maar u weet, daar gaat de agendacommissie met mij over en ook de presidium.
Dames en heren, hele fijne avond nogmaals. Ontzettend bedankt voor uw bijdrage nogmaals en beste inwoners van Amstelveen, fijn dat u geluisterd heeft en hopelijk komt u een keer live kijken, zodra dat weer mogelijk is. Dank u wel en een fijne avond nog voor zolang het duurt.

Mondelinge vragen Burgerbelangen Amstelveen
Raadsvergadering 27 mei 2020

Na de covid 19 uitbraak adviseerde de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) om zoveel mogelijk met de fiets te reizen. De drukte op de fietspaden is inmiddels merkbaar.

Uit een recente peiling van de ANWB onder 2100 mensen blijkt dat ca 27% van de ondervraagden denkt ook na de crisis vaker met de fiets te gaan.
Volgens het Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid kunnen nieuwe gewoonten, zoals vaker op de fiets stappen ook op de lange termijn effect hebben op ons reisgedrag. Hoe langer de crisis duurt en beperkingen aanhouden hoe groter de kans dat de verandering blijvend is.

Het toenemend aantal fietsen in het algemeen maar ook het toenemend aantal elektrische fietsen is aanleiding voor BbA voor de volgende vragen:

- is het college bekend met het onderzoek van de ANWB?
- heeft het college in kaart waar de knelpunten zitten in ons fietsennetwerk?
- zo nee is het college bereid om een inventarisatie te doen van huidige en te verwachten knelpunten in het bestaande fietsennetwerk?
- is het college bereid om lopende fietspaden-projecten te herbeoordelen, denk bv aan het Kazernepad?
- is het college bereid om te onderzoeken of voor de korte termijn het aanleggen van *pop-up fietspaden* een mogelijkheid biedt om meer ruimte te creëren voor fietsers?

Jacqueline Solleveld Olthof

Vz,

In de achterliggende periode was er maar één onderwerp dominant in het nieuws, Corona!

Op velerlei gebied heeft Corona dagelijks enorm veel impact gehad, daarbij niemand of niets ontziend in al haar heftigheid en gevolgen. Het CDA leeft met allen mee en wenst hen uiteraard veel sterkte!

De Cruijffiaanse uitspraak ieder voordeel heb zijn nadeel en ieder nadeel heb zijn voordeel gaat echter ook in deze situatie op.

Want hoe triest het ook is dat vele honderden vliegtuigen ten gevolge van Corona stilstaan op Schiphol (het nadeel), het neemt niet weg dat we in jaren niet zulke mooie en schone luchten met prachtige wolkenpartijen boven Amstelveen hebben gehad (het voordeel).

Het lijkt dat we weer van alles kunnen ruiken, weer schonere lucht kunnen inademen en zelfs de vogels maken luid fluitend kenbaar hoe fijn het wonen en vliegen is in Amstelveen. Maar hoe lang zal dit zo blijven? Helaas kan niemand met zekerheid zeggen wat het effect is van het geringe vliegverkeer boven Amstelveen en het autoverkeer op de A9 op onze luchtkwaliteit. Alhoewel Amstelveen zelf geen metingen uitvoert, zullen ongetwijfeld andere organisaties dit in de afgelopen tijd wel hebben gedaan omtrent de fijnstof en de ultrafijnstof. Deze data kan ook voor Amstelveen interessant zijn.

Willen we dit echter weten dan is haast is geboden immers deze periode van relatieve rust in vooral de lucht zal spoedig voorbij kunnen zijn.

Daarom heeft het CDA, gesteund door GL en sympathie van BBA, de volgende vragen voor de wethouder:

1. het Landelijk Meetnet Luchtkwaliteit voert metingen uit. Is bij de wethouder bekend dat dit ook in de omgeving van Amstelveen wordt gedaan?
2. Worden de uitkomsten van deze metingen met de wethouder gedeeld?
3. Zo nee, Is de wethouder dan bereid deze informatie op te vragen?
4. Is de wethouder bereid om in samenwerking met de GG&D de gegevens hieromtrent te interpreteren en te laten analyseren
5. Is de wethouder bereid deze informatie met de raad te delen?
6. Mocht deze informatie te kort schieten om conclusies te kunnen trekken voor Amstelveen, is de wethouder dan bereid om met het RIVM in gesprek te gaan omtrent het plaatsen van meetapparatuur op korte termijn in onze gemeente?

Griffie

Besluitenlijst van de vergadering van de gemeenteraad Amstelveen 7 april 2020

Aanwezig

Voorzitter	Tjapko Poppens (burgemeester)
Griffier	Marnix Philips

Afwezig

Leden

VVD:	Hans Bulsing, Tom Coumans, Paul Feenstra, Victor Frequin, Arjan Gerritsen, Janneke Leegstra, Kees Noomen, Benjamin Smalhout, Remco Snoek, Bas Zwart
D66:	Tawros Aslanjan, Youssef Ben Idder, Saloua Chaara, Harmen van der Steenhoven, Anne-Mieke van der Vet, Edwin van der Waal, Robert Zuidbroek
GroenLinks:	Cheimaa Aouni, Martin Kortekaas, Stieneke Kruijer, Lennart de Looze, Ilika Polderman
bbA:	Marga van Herteryck, Ruud Kootker, Ewa Petiet, Jacqueline Solleveld Olthof
PvdA:	Arnout van den Bosch, Guido Dennenbroek, Esther Veenboer
SP:	Patrick Adriaans, Marina Casadei
CDA:	Sandra van Engelen, Pier Rienks
AVA :	Michel Becker, Jacqueline Höcker
SBA:	Percy de Robles
ChristenUnie:	Bert de Pijper

1. Opening

De voorzitter constateert dat er, in verband met de maatregelen aanpak coronavirus, geen wettelijk vereist quorum (minimaal aantal leden) aanwezig is voor een vergadering en schrijft de vergadering opnieuw uit voor woensdag 8 april om 20.00 uur (conform Gemeentewet artikel 20).

De voorzitter sluit de vergadering om 17.25 uur

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Amstelveen gehouden op 27 mei 2020.

De griffier, De voorzitter,

Griffie

Besluitenlijst van de vergadering van de gemeenteraad Amstelveen 8 april 2020

Aanwezig

Voorzitter	Tjapko Poppens (burgemeester)
Griffier	Marnix Philips

Aanwezig
Leden

VVD:	Kees Noomen
D66:	Harmen van der Steenhoven
GroenLinks:	Martin Kortekaas
bbA:	Ruud Kootker
PvdA:	Esther Veenboer
SP:	Patrick Adriaans
CDA:	Sandra van Engelen
AVA:	Michel Becker
SBA:	Percy de Robles
ChristenUnie:	Bert de Pijper

Afwezig
Leden

VVD:	Hans Bulsing, Tom Coumans, Paul Feenstra, Victor Frequin, Arjan Gerritsen, Janneke Leegstra, Benjamin Smalhout, Remco Snoek, Bas Zwart
D66:	Tawros Aslanjan, Youssef Ben Idder, Saloua Chaara, Anne-Mieke van der Vet, Edwin van der Waal, Robert Zuidbroek
GroenLinks:	Cheimaa Aouni, Stieneke Kruijer, Lennart de Looze, Ilika Polderman
bbA:	Marga van Herteryck, Ewa Petiet, Jacqueline Solleveld Olthof
PvdA:	Arnout van den Bosch, Guido Dennenbroek
SP:	Marina Casadei
CDA:	Pier Rienks
AVA :	Jacqueline Höcker

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering en staat stil bij het overlijden van oud PvdA-raadslid Harry van den Bergh.

In verband met alle maatregelen vanwege de corona-uitbraak en om de gezondheidsrisico's zoveel mogelijk te beperken, wordt vanavond met instemming van alle fracties in kleiner comité vergaderd.

1.1 Mondelinge vragenronde ex artikel 38 Reglement van Orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad gemeente Amstelveen

Esther Veenboer stelt namens alle fracties vragen over het aantal meldingen van huiselijk geweld in Amstelveen in verband de maatregelen vanwege de corona-crisis.

De vragen zijn door wethouder Frank Berkhout beantwoord.

1.2 Vaststellen besluitenlijst van de vergadering van 11 maart

De raad stelt de besluitenlijst ongewijzigd vast.

1.3 Stand van zaken ingekomen stukken

De raad neemt de stand van zaken ingekomen stukken voor kennisgeving aan.

1.4 Vaststellen bespreekpunten agenda

Gezien de bijzondere setting van deze vergadering besluit de raad de behandeling van de agendapunten 2.1 en 2.3, waarover de raad nog met elkaar in debat wil, uit te stellen tot een volgende raadsvergadering.
De agendapunten 2.2 en 3.1 worden als hamerstuk behandeld. Agendapunt 2.4 wordt behandeld.

SBA-raadslid Percy de Robles neemt via een videoverbinding deel aan de vergadering. Gezien de huidige wetgeving is het nu nog niet mogelijk voor de SBA fractie om digitaal te stemmen over de voorstellen. Ook het aangekondigde amendement kan door de SBA-fractie niet mee worden ingediend.
Dinsdag 7 april is de spoedwet digitale besluitvorming aangenomen. Deze wet zal in werking treden na publicatie in het Staatsblad. Na de publicatie kan gebruik worden gemaakt van alle mogelijkheden die deze wet biedt waaronder digitaal stemmen.

2. Collegevoorstellen

2.1 Beroep bij Raad van State inzake opname plan van scholen Stichting Islamitisch Onderwijs Noord-Holland (SIO-NH)

In juni 2019 heeft de raad besloten het verzoek van SIO-NH voor opname van een basisschool in het plan van scholen af te wijzen. SIO-NH heeft tegen dit besluit administratief beroep ingesteld. De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft dat beroep gegrond verklaard en bepaald dat de gevraagde basisschool moet worden opgenomen in het eerstvolgende plan van scholen. De raad heeft in de raadsvergadering van 11 maart ingestemd met een pro forma beroep bij de Raad van State tegen deze uitspraak van het ministerie. De raad wordt nu gevraagd akkoord te gaan met het voortzetten van deze beroepsprocedure.

Besluitvorming over dit voorstel is uitgesteld tot een volgende raadsvergadering.

2.2 Verbetermaatregelen binnenklimaat basisscholen Orion

Het gebouwencomplex Orion, waar drie basisscholen zijn gehuisvest, heeft een slecht binnenklimaat. De raad heeft ingestemd met een onderzoek naar een toekomstbestendig en duurzaam plan voor vervangende nieuwbouw, maar dat biedt op korte termijn geen oplossing voor het slechte binnenklimaat in het huidige pand. De raad wordt daarom gevraagd om € 120.000,- beschikbaar te stellen om het binnenklimaat van het pand op korte termijn te verbeteren**.**

Stemming
Voor: VVD, D66, GroenLinks, bbA, PvdA, SP, CDA, AVA, ChristenUnie
Tegen:

Het voorstel is aangenomen.

2.3 Het wijzigen van de Re-integratieverordening Participatiewet gemeente

Amstelveen

De raad wordt gevraagd de gewijzigde Re-integratieverordening Participatiewet vast te stellen. Op verzoek van de raad wordt deze verordening zo aangepast dat scholingstrajecten op maat kunnen worden ingezet en voor langer dan een jaar. Ook wordt het gemeentelijke beleid dat de inzet van re-integratie instrumenten niet mag leiden tot verdringing op de arbeidsmarkt nog steviger veranderd in de verordening.

Besluitvorming over dit voorstel is uitgesteld tot een volgende raadsvergadering.

2.4 Lokale maatregelen vanwege corona-uitbraak

Door de fracties van D66, VVD, GroenLinks, bbA, PvdA, SP, CDA, AVA, ChristenUnie wordt het amendement "Verbreden lokaal ondersteuningsfonds corona-uitbraak" ingediend. Voor de volledige tekst zie bijlage 1.

Stemming

Amendement "Verbreden lokaal ondersteuningsfonds corona-uitbraak"
Voor: VVD, D66, GroenLinks, bbA, PvdA, SP, CDA, AVA, ChristenUnie
Tegen:
Het amendement is aangenomen.

Collegevoorstel
Voor: VVD, D66, GroenLinks, bbA, PvdA, SP, CDA, AVA, ChristenUnie
Tegen:
Het geamendeerde voorstel is aangenomen.

3. Overig

3.1 Herbenoeming plaatsvervangend gemeentelijk ombudsman

Het herbenoemen van mevrouw Anne Martien van der Does voor de periode van zes jaar als plaatsvervangend gemeentelijke ombudsman.

Mevrouw Anne Martien van der Does wordt bij acclamatie door de raad herbenoemd als plaatsvervangend gemeentelijke ombudsman.

De voorzitter sluit de vergadering om 21.10 uur.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Amstelveen gehouden op 27 mei 2020.

De griffier, De voorzitter,

Bijlage 1

Raadsvergadering d.d. 08-04-2020
Amendement/Motie nummer: 1
Aanvaard/Verworpen/Ingetrokken
De Griffier

VVD D66 GROENLINKS SP PvdA CDA bbA Burger Belangen Amstelveen AVA! ChristenUnie

AMENDEMENT
Verbreden lokaal ondersteuningsfonds Corona-uitbraak **A**

Naar aanleiding van bespreking collegevoorstel 2.4 'Lokale maatregelen vanwege corona-uitbraak'

De raad van de gemeente Amstelveen in vergadering bijeen d.d. 8 april 2020

Ondergetekende(n) stelt/stellen het volgende amendement voor:

1. De lijst aan ondersteuningsmaatregelen op pagina 2 van het collegevoorstel als gevolg van beslispunt 1) aan het collegevoorstel met de volgende punten uit te breiden:

- Het opschorten van de huurinning door de gemeente te verbreden naar niet-gesubsidieerde instellingen zoals verenigingen en bedrijven.
- Ook in onderbouwde liquiditeitsaanvragen van bedrijven en niet door de gemeente gesubsidieerde instellingen te voorzien. In geval van bedrijven en instellingen blijft het primaat voor kredietverlening bij banken. Ondersteuning van de gemeente kan plaatsvinden in de vorm van korte termijn bevoorschotting of garantstelling.
- Het noodfonds via lokaal maatwerk ook voor natuurlijke personen (bijvoorbeeld voor studenten, minima's, of ZZP'ers) ter beschikking te stellen. Deze regeling vorm te geven in verlengde van de reeds bestaande regelingen. Hierdoor ondersteuning te bieden in situaties waarbij personen tussen 'wal en schip' raken bij Rijksregelingen of een acuut financieel of zorgprobleem als gevolg van de corona-uitbraak. Ook met de voorwaarden van bestaande regelingen kan coulance worden betracht of door uitstel van betaling te geven op gemeentelijke belastingen.
- Ook het versneld uitbetalen van gemeentelijke facturen aan leveranciers en het terugbetalen van reeds betaalde gemeentelijke leges voor evenementen die geannuleerd zijn te betrekken bij de uitwerking van het ondersteuningsfonds.
- Bij het toekennen van de maatregelen uit te gaan van een maximum van EUR 50.000,- per casus voor bedrijven/instellingen (rechtspersonen), respectievelijk een maximum van EUR 10.000,- voor natuurlijke personen. Middels een collegebrief en/of raadsconsultatie kan hiervan in uitzonderlijke gevallen gemotiveerd worden afgeweken.

Punt 2 uit het ondersteuningspakket op pagina 2 van het collegevoorstel:
" 2. Uitbetaalde en nog uit te betalen subsidies voor het jaar 2020 worden niet teruggevorderd (ook als prestatie niet is geleverd)."

Te vervangen door:
"2. Coulant om te gaan met de vaststelling van subsidies, ook wanneer prestaties niet zijn geleverd."

2. Beslispunt 3) van het raadsbesluit als volgt te wijzigen:

- "3) Op korte termijn een lokaal ondersteuningspakket te ontwikkelen en op voorhand daarvoor EUR 15 miljoen te reserveren ten laste van de algemene reserve, waarvan EUR 10 miljoen direct en EUR 5 miljoen na besluit van het college van B&W en raadpleging van de gemeenteraad indien uitbreiding van het krediet noodzakelijk wordt geacht. De maatregelen komen niet in plaats van reeds bestaande of nog te ontwikkelen landelijke regelingen of wetgeving."

3. Een beslispunt 5) aan het raadsvoorstel toe te voegen:

- "De bepalingen uit artikel 4, lid 1, van het Treasury-statuut van de gemeente Amstelveen voor een periode van 6 maanden buiten werking te stellen, voor zover het leningen betreft, zoals in dit collegevoorstel bedoeld.

Toelichting:

Algemene overwegingen:

-Sinds enkele weken het openbare leven door de Corona-uitbraak gedeeltelijk stil is komen te liggen, ook in de gemeente Amstelveen.
-Lokale inwoners, ondernemers en instellingen hiervan direct de economische en maatschappelijke gevolgen ervaren.
-Een lokaal ondersteuningspakket uitkomst kan bieden voor inwoners, ondernemers en instellingen die, ondanks de afgekondigde Rijksregelingen, in zwaar weer terecht komen.
-De gemeente Amstelveen een ruime liquiditeitspositie heeft die juist in tijden van crisis zou moeten worden ingezet ten dienste van de Amstelveense gemeenschap.
-Een verbreding van het noodfonds ook voor bedrijven en natuurlijke personen de korte termijn economische schade voor de gemeente kan beperken.
-Een verbreding van het noodfonds kan leiden tot een omvangrijker beroep op het fonds, dat noodzaakt tot het verruimen van de bedragen voor aanvragen en verruiming van het noodfonds in zijn geheel.

Specifieke toelichting op het amendement:

-De opschorting van de huur geldt in beginsel voor 6 maanden.
-Bij de uitwerking van de regeling voor liquiditeitsaanvragen voor bedrijven nadere regels te stellen voor de reikwijdte en omvang van de regeling. In beginsel deze te richten op het lokale Amstelveense MKB.
-Bij liquiditeitsaanvragen van bedrijven geldt dat bij (uitbetaling van gelden) door de Rijksoverheid dan wel door banken, de door de gemeente verleende bevoorschotting in beginsel direct wordt terugstort naar de gemeente.
-In sommige gevallen kan voor natuurlijke personen de coulantere toetsing van bepaalde vereisten van bestaande regelingen sneller uitkomst bieden, bijvoorbeeld om in aanmerking te voor bijzondere bijstand of woonkostentoeslag. Dit kan bijvoorbeeld gelden voor mensen die naast acute problemen als gevolg van de corona-uitbraak reeds problemen ervaren als gevolg van schulden of mensen die reeds een beroep doen op de bijstand en niet aan de vereisten als de sollicitatieplicht kunnen voldoen.

-De regelingen zijn uitdrukkelijk bedoeld om snel in liquiditeiten te kunnen voorzien voor inwoners, ondernemers en instellingen, dan wel om groepen te bedienen die om moverende redenen niet voor de landelijke overheidsmaatregelen in aanmerking komen.
-Het college geeft regelmatig, maar in ieder geval elke raadsvergadering, een terugkoppeling van de stand van zaken met betrekking tot de ontwikkelingen van het ondersteuningsfonds.

Ondertekening en naam:

Kees Noomen
VVD

Harmen van der Steenhoven
D66

Martin Kortekaas
GroenLinks

Ruud Kootker
bbA

Esther Veenboer
PvdA

Patrick Adriaans
SP

Sandra van Engelen
CDA

Michel Becker
AVA

Bert de Pijper
ChristenUnie

Stand van zaken ingekomen stukken raadsvergadering 27 mei 2020

Datum	Onderwerp	Wijze van afdoening	griffie
15-05-2020	Brief d.d. 7 april 2020 van Landelijke vereniging voor kleine kernen en LSA bewoners inzake zorgen over buurthuizen na de corona crisis	Voor kennisgeving aannemen.	
14-05-2020	Kadernota Vervoerregio 2021	Voor kennisgeving aannemen.	
14-05-2020	Brief d.d. 8 mei 2020 van ondernemer inzake ruimtelijke ontwikkelingen Legmeerdijk 216 en omgeving - woningbouw De Scheg	In handen stellen van B&W	
08-05-2020	Mail d.d. 28 april 2020 van inwoner inzake Huurverhoging next building	In handen stellen van B&W	
04-05-2020	Brief d.d. 28 april 2020 van Vereniging Amsteloever inzake aandacht voor een nieuw beleid met betrekking tot Schiphol	Voor kennisgeving aannemen.	
01-05-2020	Jaarverslag Interbestuurlijk toezicht 2019 van Provincie Noord-Holland	Voor kennisgeving aannemen.	
01-05-2020	Voorlopige Jaarstukken 2019 Vervoerregio Amsterdam	Voor kennisgeving aannemen.	
24-04-2020	Brief d.d. 22 april 2020 van Stichting Lobby Lokaal over het belang van inspraak en tegenmacht in de digitale democratie	Voor kennisgeving aannemen.	
24-04-2020	Brief d.d. 21 april 2020 van Stichting Nationale Boomfeestdag over Corona update organisatie Nationale Boomfeestdag	Voor kennisgeving aannemen.	
23-04-2020	Mail d.d. 22 april 2020 van Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst inzake Oproep laat de jeugd weer buiten kunst maken	Voor kennisgeving aannemen.	
20-04-2020	Brief d.d. 17 april 2020 van Metropoolregio Amsterdam inzake Start uitvoering MRA Agenda 2.0	Voor kennisgeving aannemen.	
16-04-2020	Brief d.d. 15 april 2020 van dierenbescherming over tijdelijke sluiting Dierentehuis Amstelveen	Voor kennisgeving aannemen.	

Stand van zaken ingekomen stukken raadsvergadering 27 mei 2020

14-04-2020	Mail 3 april 2020 van Mail 3 april 2020 van belangenvereniging Pyrotechniek Nederland en stichting VuurwerkCheck over economische situaties rond vuurwerkverkopende winkeliers over economische situaties rond vuurwerkverkopende winkeliers	Voor kennisgeving aannemen.	
14-04-2020	Mail d.d. 11 april 2020 van diverse bewoners inzake Concept startnotitie Charlotte van Montpensierlaan 2A	In handen stellen van B&W	
07-04-2020	Brief d.d. 7 april 2020 culturele instellingen Amstelveen inzake noodmaatregelen inzake corona	Betrekken bij behandeling collegevoorstel	Beantwoord
06-04-2020	Brief d.d. 6 april 2020 van bewoner inzake Reactie startnotitie bouwplan woonappartementen Charlotte van Montpensierlaan 2A	Voor kennisgeving aannemen.	
03-04-2020	Brief d.d. 1 april 2020 van hulporganisaties inzake stand van zaken Actie #500kinderen Griekse Eilanden	Voor kennisgeving aannemen.	
02-04-2020	Mail d.d. 1 april 2020 van Dorpswerk Noord-Holland over Dorphuizen in zwaar weer door maatregelen corona	Voor kennisgeving aannemen.	
02-04-2020	Brief d.d. 18 maart 2020 van Raad van State inzake mededeling uitstel beroep bestemmingsplan Paraplubestemmingsplan Wonen	Voor kennisgeving aannemen.	

Gemeenteraad

Dossiernummer	394
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	27 mei 2020
Agendapunt	2.1
Omschrijving	Financiële stukken Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA)

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	27 mei 2020

Toelichting

Dit collegevoorstel ligt voor ter oordeelsvorming.
Amstelveen maakt deel uit van de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland. Daarin zijn de brandweer,
de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR), de gemeenschappelijke meldkamer
(GMK) en het Veiligheidsbureau ondergebracht. De politie valt wel binnen
de Veiligheidsregio maar wordt vanuit het Rijk gefinancierd.
De gemeenteraad krijgt de mogelijkheid om zich uit te spreken over de financiële stukken van de Veiligheidsregio, voordat ze door het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio worden vastgesteld.

Gemeente Amstelveen

COLLEGEVOORSTEL

Voorstel nr 28
Datum B&W-besluit 21 april 2020
Voor de raadsvergadering van
27 mei 2020

Portefeuillehouder Burgemeester
Afdeling Veiligheid en Handhaving
Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
Bart Boon / Karin vd Heuvel
020 540 4046
b.boon@amstelveen.nl

Behandelen in de raadscommissie Algemeen bestuur en middelen (ABM)
op n.v.t. (De agendacommissie heeft besloten dit voorstel direct als hamerstuk aan de raad voor te leggen ter besluitvorming.)

Onderwerp

Financiële stukken Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA).

Gevraagd besluit

1. De jaarrekening 2019 voor kennisgeving aan te nemen en geen zienswijze in te dienen.
2. De geactualiseerde begroting 2020 VrAA voor kennisgeving aan te nemen en geen zienswijze in te dienen.
3. De geconsolideerde begroting 2021 VrAA voor kennisgeving aan te nemen en geen zienswijze in te dienen.
4. De begroting met ingang van 2020 structureel te verhogen met € 17.000 en met ingang van 2021 met nog eens € 107.000 structureel middels besluitvorming in de perspectiefnota 2021.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

De hulpverlening in de VrAA is op een adequaat niveau georganiseerd. De brandweer, Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR), de gemeenschappelijke meldkamer (GMK) en het Veiligheidsbureau zijn daarvoor uitvoerende organisaties. De politie valt wel binnen de Veiligheidsregio maar wordt vanuit het Rijk gefinancierd.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

De Brandweer, de GHOR , de GMK en het Veiligheidsbureau voldoen aan de wettelijke eisen.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

6. Onderdeel Openbare orde en veiligheid.

Aanleiding

Op grond van de Gemeenschappelijke regeling VrAA en het Burgerlijk Wetboek worden de Programmabegroting 2021, de actualisatie 2020 en de jaarrekening 2019 van de VrAA voorgelegd voor eventueel commentaar aan de deelnemende gemeenten, alvorens deze in het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio van 18 juni 2020 kan worden vastgesteld. Het voorliggende verzoek van de Veiligheidsregio voorziet hierin.

Argumenten

Jaarrekening 2019.

Conform de gemeenschappelijke regeling moet het Algemeen bestuur de jaarrekening voor 1 juli van het jaar, volgend op het jaar waarop de jaarrekening moet worden ingediend, vaststellen (artikel 24 lid 2). Voordat het Algemeen bestuur hiertoe overgaat, krijgen de gemeenteraden de tijd om hun zienswijze kenbaar te maken.

Inhoudelijke toelichting bij de jaarrekening 2019.

Crisisbeheersing.

Voor het programma Crisisbeheersing stond de eerste helft van 2019 in het teken van de afronding van de acties uit het Beleidsplan 2015 – 2018 en de Strategische Agenda Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland. Het betreft hier vier beleidsthema's:

1. Vitale digitale infrastructuur (cyber, data & elektriciteit) / continuïteit van de samenleving.
2. Risico- en crisiscommunicatie (informatievoorziening aan de samenleving).
3. Terrorismegevolgbestrijding.
4. Havenveiligheid.

De praktische en operationele activiteiten die uit deze thema's voortkomen zijn grotendeels afgerond. In 2019 is besloten dat het Veiligheidsbureau geherpositioneerd wordt binnen de VrAA. Aanleiding hiervoor is de constatering van het bestuur dat verbeteringen noodzakelijk zijn op het gebied van:

1. gezamenlijke sturing en uitvoering binnen de Veiligheidsregio.
2. Informatiepositie.
3. Aansluiting in het landelijk netwerk op het gebied van crisisbeheersing.
4. Aandacht voor (de voorbereiding op) crisisbeheersing.
5. Samenwerking met en tussen de gemeenten, brandweer, GHOR, politie en andere netwerkpartners.

Vanaf oktober 2019 is een verkenning gestart naar de wijze waarop deze verbeteringen binnen onze veiligheidsregio kunnen worden gerealiseerd. In 2020 zal hier vanuit het programma Crisisbeheersing concreet invulling aan worden gegeven.

Brandweer.

Voor de brandweerorganisatie was 2019 een bewogen tijd geweest, met veel publiciteit. Dit heeft de aandacht van ons werk zo nu en dan afgeleid. Na uitkomst van het rapport 'Bouwen aan Vertrouwen' is in de eerste helft van 2019 een plaatsvervangend commandant geworven en is een technisch voorzitter voor het overleg tussen de korpsleiding en de ondernemingsraad aangesteld. Tevens is een integriteitsfunctionaris en een specifieke functionaris 'bouwen aan vertrouwen' aangetrokken. Met ingang van 1 oktober 2019 is een nieuwe commandant brandweer, tevens directeur veiligheidsregio, in dienst getreden. In de vergadering van het bestuur van december heeft hij zijn eerste observaties en plannen gedeeld met het bestuur.

Financiële toelichting bij de jaarrekening 2019.

Algemeen.

De Rekeningen van de drie afzonderlijke 'werkmaatschappijen' laten op hoofdlijnen het volgende beeld zien:

Brandweer	**GHOR**	**Vbu**	**Totaal**
-/- 584.000	121.000	508.000	**45.000**

Resultaatbestemming.

De VrAA heeft in 2019 een batig jaarrekeningresultaat van € 0,05 miljoen. Bij de vaststelling van de jaarstukken wordt door het veiligheidsbestuur besloten wat de bestemming van het jaarrekening resultaat wordt.

Brandweer financieel.

De Brandweer Amsterdam-Amstelland sluit het jaar 2019 af met een negatief resultaat van € 584.349,- (584k) ten opzichte van de geactualiseerde begroting.
Per saldo wordt dit voornamelijk veroorzaakt door:

1. Hogere baten (270k positief) doordat de externe omzet van BOCAS hoger dan in de begroting was opgenomen voor trainingen, zoals BHV.
2. Hogere lasten (negatief) door het terugdraaien van de gebudgetteerde vrijval van het saldo van de egalisatie-voorziening voor de huur van het pand aan de Karspeldreef omdat de huur later beëindigd zal worden dan was verwacht (977k), de afgeboekte boekwaarde van de het autoladder-voertuig IJsbrand waarvoor in 2020 door de leverancier kosteloos een vervangend exemplaar zal worden geleverd (731k) en de hogere energielasten (117k).
3. Lagere lasten (positief)voor met name opleiden en oefenen (478k).
4. Mutatie reserves: er is voor een bedrag van 1.782k meer aan reserves onttrokken (positief):
5. 299k aan de reserve Manifest (per saldo door een 413k hogere onttrekking ter dekking van de hogere lasten voor het project HRM en een 114k lagere onttrekking vanwege de verwachte lagere kosten voor de inzet van FLO'ers bij Brandveilig leven);
6. 210k aan de reserve WW ter dekking van de verwachte hogere WW-uitgaven bij de salariskosten;
7. 133k aan de reserve Veiligheidscentrum Haven ter dekking van de hogere kosten voor het project Veiligheidscentrum Haven.

GHOR financieel.
De GHOR heeft in 2019 een batig saldo van € 121.000,- behaald.
De realisatie van de baten is € 36.000,- hoger dan begroot door de indexatie van de Rijksbijdrage voor loon- en prijsbijstellingen 2019.
De realisatie van de lasten is € 250.000,- lager dan begroot. Dit wordt verklaard door de volgende post: Lagere personeelslasten doordat de GHOR vacatures bewust deels niet invult, vooruitlopend op teruglopende inkomsten vanwege de ontvlechting van de GHOR Zaanstreek-Waterland.

Veiligheidsbureau financieel.
Het veiligheidsbureau heeft ten opzichte van de begroting een positief resultaat van € 508.000,-. Dit komt door hogere baten van € 19.000,-, lagere lasten van € 526.000,- en een lagere onttrekking van € 36.000,- (nadelig).
De hogere baten van € 19.000,- wordt veroorzaakt door de indexatie van de Rijksbijdrage voor loon- en prijsbijstellingen 2019.

De totale lasten van het veiligheidsbureau zijn € 526.000,- lager dan begroot. Dit wordt verklaard door de volgende posten:
1. Lagere lasten voor nieuwe innovaties (€ 434.000,-). Voor de besteding van het innovatie budget 2019 (€ 434.000,-) zijn in 2019 twee voorstellen door de toetsingscommissie goedgekeurd namelijk de 1. "Pilot emissie arme tankautospuit" (€ 181.500,-) en 2. "Ontwikkeling virtuele rook toepassing" € 0,-). Beide projecten zijn van start in de voorbereidende fase, maar er zijn nog geen kosten op verantwoord;
2. Lagere lasten voor de inhuur van derden (€ 85.000,-) door vertraging in het inhuurproces;
3. Overige kleinere afwijkingen € 7.000,- (lagere lasten).

De totale mutaties in reserves is € 36.000,- lager dan begroot (nadelig).
De kosten ten behoeve van het onderzoek op het verbeteren van de crisiscommunicatie en crisismanagement in de veiligheidsregio is gedekt binnen de post overige goederen en diensten en hoeft niet onttrokken te worden aan de reserve.

Risico's en weerstandvermogen.
De ratio van het weerstandsvermogen wordt bepaald door de bestaande weerstandscapaciteit te delen door de benodigde weerstandscapaciteit (financiële vertaling van de risico's). Conform de Notitie Weerstandsvermogen wordt een ratio nagestreefd met een bandbreedte tussen de 1 en de 1,4. In de onderstaande tabel is de ontwikkeling van het ratio weerstandsvermogen weergegeven.

bedragen x € 1.000

Ratio Weerstandsvermogen	Actualisatie 2018	Actualisatie 2019	Actualisatie 2020
Benodigde capaciteit	6.595	6.216	7.458
Beschikbare capaciteit	8.534	8.302	7.718
Ratio Weerstandsvermogen	1,3	1,3	1,0

De ratio is ten opzichte van eerdere jaren gedaald; enerzijds door een lichte daling van de algemene reserve, maar in belangrijke mate door de toegenomen risico's. De belangrijkste betreffen het risico op het dalen of geheel wegvallen van de omzet uit externe dienstverlening door het BOCAS, het financieel effect van de mogelijk veranderende rechtspositie van vrijwilligers, de implicaties van de invoering van de nieuwe omgevingswet en het mogelijk ongedekte gedeelte van de aansprakelijkheid rondom beroepsziekten. Het totale effect op het benodigde weerstandsvermogen van deze ontwikkelingen wordt geschat op circa € 1,2 miljoen.

Programmabegroting 2021 & actualisatie 2020.

Conform de gemeenschappelijke regeling moet het Algemeen bestuur de begroting voor 1 juli van het jaar, voorafgaande aan het jaar waarvoor de begroting moet dienen, vaststellen (artikel 21 lid 4). Voordat het Algemeen bestuur hiertoe overgaat, krijgen de gemeenteraden de tijd om hun zienswijze kenbaar te maken (artikel 21, lid 3).

Inhoudelijke toelichting bij de begroting 2021, actualisatie 2020.

In deze programmabegroting wordt een uiteenzetting gegeven van de uitvoering van beleid en doelstellingen, de beoogde prestaties en de benodigde financiën. De programmabegroting geeft daarmee de kaders weer waarbinnen de organisatie kan opereren. Naast de doelstellingen die voortkomen uit het beleidsplan geven prestatie-indicatoren inzicht in de beoogde prestaties van organisatie. Deze toekomst laat zich, door de huidige Coronacrisis, nog heel erg raden. Het is daarom te verwachten dat dit tot afwijkingen op de nu vastgestelde begroting gaat leiden.

Financiële toelichting bij de begroting 2021, actualisatie 2020.

In voorliggende begroting zijn de volgende financiële voorstellen verwerkt:

A. *Compensatie nominale ontwikkeling en nominale ontwikkelingen:*
In de gemeenschappelijke regeling is vastgelegd dat de Veiligheidsregio de indexering van de gemeente Amsterdam volgt voor de compensatie van de nominale ontwikkelingen in de gemeentelijke bijdragen (artikel 23). Voor 2020 is dit 0,94%, voor 2021 1,69%, die op de regionale bijdragen zijn toegepast

B. *Bijstelling gemeentelijke maatwerkbijdragen actualisatie 2020 (verlaging)*
De bijstelling van de maatwerkbijdrage is hiermee gebaseerd op de werkelijke kostenontwikkeling (bijvoorbeeld met betrekking tot Onroerende zaakbelastingen en huurlasten) en niet op een generiek (gewogen) percentage.
Met de gemeente Ouder-Amstel is overeengekomen dat de opgebouwde reserve voor de kazerne Ouderkerk is teruggegeven, nadat ervoor is gekozen deze te sluiten.
De gemeente Amsterdam heeft aangegeven de maatwerkbijdrage FLO in 2020 incidenteel met € 1,0 miljoen te willen verlagen. Daarnaast betaalt de gemeente Amsterdam in 2020 nog voor de frictiekosten voor de afbouw van het dedicated duiken (€ 0,184 miljoen.).

C. *OMS bijdrage 2020*:
De verwachte opbrengsten voor 2020 zijn incidenteel € 0,460 miljoen hoger dan de structureel begrote € 0,700 miljoen. De hogere opbrengst wordt één op één doorberekend aan de gemeenten in de vorm van een incidentele verlaging van de regiobijdrage voor brandweerzorg in 2020. Dit is het laatste jaar dat volgens deze systematiek wordt gewerkt. Vanaf 2021 vallen de OMS-inkomsten geheel weg, en wordt de gemeentelijke bijdrage niet langer met een overeenkomstig bedrag verlaagd.

D. *De ontwikkeling van de Rijksbijdrage (voormalige 'Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR):*
De Rijksbijdrage is bijgesteld naar € 8,907 miljoen. Op grond van de meest recente beschikking de dato 5 december 2019.

Dit leidt tot onderstaande bijdragen per gemeente:

* € 1.000	Aalsmeer	Amstelveen	Amsterdam	Diemen	Ouder-Amstel	Uithoorn	Totaal
Begroting 2020	1.169	4.949	72.474	1.269	591	1.272	81.724
Actualisatie 2020	1.174	4.966	71.666	1.272	593	1.277	80.948
Begroting 2021	1.201	5.073	73.952	1.298	607	1.306	83.437

Kanttekeningen

De accountantsverklaring over de jaarrekening 2019 is nog niet ontvangen. Er zijn geen aanwijzingen dat dit anders dan een goedkeurende verklaring zal zijn.

Financiën

De gemeentelijke bijdrage van Amstelveen bedraagt voor 2020 € 4.949.000,- dit is conform de Amstelveense begroting 2020. In de geactualiseerde begroting 2020 is de bijdrage verhoogd naar € 4.966.000,- als gevolg van een bijstelling van indexatie. Met ingang van 2021 wordt de bijdrage verder verhoogd naar € 5.073.000 als gevolg van het wegvallen van de OMS-bijdrage en indexatie. Om de Amstelveense begroting hierop aan te laten sluiten wordt in de Perspectiefnota 2021 voorgelegd in de besluitvorming om de bijdrage met ingang van 2020 structureel te verhogen met € 17.000,- en vanaf 2021 met nog eens € 107.000,- structureel.

Communicatie

Wanneer het Veiligheidsbestuur de begroting heeft vastgesteld, wordt deze u toegezonden.

Procedure

Indienen zienswijzen gemeenteraden.
18 juni 2020: Vaststelling van de stukken in het Veiligheidsbestuur.

Bijlagen

1. Jaarrekening 2019.
2. Programmabegroting 2021 inclusief actualisatie 2020.
3. Controleverklaring (wordt nagezonden).
4. Brandweermonitor Amstelveen.
5. Aanbiedingsbrief aandachtsveldhouder financiën, 7 april 2020.

De secretaris, De voorzitter,

Bert Winthorst Tjapko Poppens

BEHANDELING RAADSCOMMISSIE

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

n.v.t. (De agendacommissie heeft besloten dit voorstel direct als hamerstuk aan de raad voor te leggen ter besluitvorming.)

Het voorstel aan de raad is	**Aanvaarde amendementen / moties**
Ongewijzigd aanvaard Gewijzigd aanvaard Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

1. De jaarrekening 2019 voor kennisgeving aan te nemen en geen zienswijze in te dienen.
2. De geactualiseerde begroting 2020 VrAA voor kennisgeving aan te nemen en geen zienswijze in te dienen.
3. De geconsolideerde begroting 2021 VrAA voor kennisgeving aan te nemen en geen zienswijze in te dienen.
4. De begroting met ingang van 2020 structureel te verhogen met € 17.000,- en met ingang van 2021 met nog eens € 107.000,- structureel middels besluitvorming in de perspectiefnota 2021.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 27 mei 2020.

De griffier, De voorzitter,

Marnix Philips Tjapko Poppens

Veiligheidsregio
Amsterdam-Amstelland

Jaarverslag en jaarrekening 2019

Conceptversie,
voor aanbieding aan
gemeenten
d.d. 7 april 2020

Inhoudsopgave

1. Inleiding 4
1.1 Bijzonderheden in 2019 4
1.2 Samenvatting financiën 4
Jaarverslag 6
2. Programma Crisisbeheersing 8
2.1 Inleiding programma crisisbeheersing 8
2.2 Verslag crisisbeheersing 9
3. Programma Brandweerzorg 16
3.1 Inleiding programma brandweerzorg 16
3.2 Advies en toezicht brandveiligheid 17
3.3 Brandveilig wonen 19
3.4 Repressie basisbrandweerzorg 20
3.5 Coördinatie en bijzonder optreden 22
3.6 Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen 23
3.7 Bestrijding waterongevallen 23
3.8 Zware hulpverlening 24
3.9 Maatwerk brandweerzorg 25
3.10 Brandweer Opleidingscentrum Amsterdam- Schiphol (BOCAS) 27
3.11 Projecten en incidenten posten 28
4. Programma Alarmering 30
4.1 Inleiding alarmering 30
4.2 Verslag alarmering 30
5. Programma overhead 32
5.1 Inhoudelijke rapportage overhead 32
5.2 Financiële rapportage overhead 33
6. Algemene dekkingsmiddelen 36
6.1 Inhoudelijke algemene dekkingsmiddelen en kosten OMS 36
6.2 Rijksbijdragen 36
6.3 Opbrengsten openbaar meldsysteem (OMS) 37
6.4 Gemeentelijke bijdragen 37
6.5 Overige baten 37
7. Verplichte paragrafen 38
7.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 38
7.2 Bedrijfsvoering 41
7.3 Financiering 42

7.4 Onderhoud kapitaalgoederen 45
7.5 WNT verantwoording 46
Jaarrekening 48
8. Geconsolideerde Balans VrAA 49
8.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 49
8.2 Geconsolideerde balans VrAA 50
8.3 Toelichting op de balans VrAA 51
9. Geconsolideerde resultatenrekening 61
9.1 Structureel begrotingssaldo 62
10. Resultatenrekening Brandweer 63
10.1 Toelichting resultaat 63
10.2 Toelichting baten 64
10.3 Toelichting lasten 66
10.4 Toelichting mutaties reserves 69
11. Resultatenrekening GHOR 70
11.1 Toelichting resultaat 71
11.2 Toelichting baten 71
11.3 Toelichting lasten 71
11.4 Toelichting mutaties reserves 71
12. Resultatenrekening Veiligheidsbureau 72
12.1 Toelichting resultaat 72
12.2 Toelichting baten 72
12.3 Toelichting lasten 73
12.4 Toelichting mutaties reserves 73
13. Bijlagen 74
13.1 Reserves en voorzieningen 74
13.2 Sisa-bijlage 75
13.3 Incidentele baten en lasten 76
13.4 Baten en lasten naar taakvelden (functies IV3 2018) 78
13.5 Controleverklaring 79

1. Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag en de jaarrekening 2019 van de veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA).

De Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland is een samenwerkingsverband van de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn. Binnen de veiligheidsregio werken brandweer, geneeskundige diensten, politie, Openbaar Ministerie en andere publieke en private (veiligheids-)partners samen aan het beheersen van risico's, brandweerzorg, hulpverlening en voorbereiding op crises.

Missie
De Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland zorgt voor een slagvaardige crisisbeheersing, brandweerzorg en GHOR met als doel het zo goed mogelijk anticiperen op risico's, het zo goed mogelijk helpen van getroffenen, het beperken van (im-)materiële schade en een zo spoedig mogelijke terugkeer naar een normale situatie.

1.1 Bijzonderheden in 2019

In 2019 is besloten dat het Veiligheidsbureau geherpositioneerd wordt binnen de VrAA. Aanleiding hiervoor is de constatering van het bestuur dat er verbeteringen noodzakelijk zijn op het gebied van:

- gezamenlijke sturing en uitvoering binnen de Veiligheidsregio;
- Informatiepositie
- Aansluiting in het landelijk netwerk op het gebied van crisisbeheersing;
- Aandacht voor (de voorbereiding op) crisisbeheersing;
- Samenwerking met en tussen de gemeenten, brandweer, GHOR, politie en andere netwerkpartners.

Vanaf oktober 2019 is een verkenning gestart naar de wijze waarop deze verbeteringen binnen de VrAA kunnen worden gerealiseerd. In 2020 zal hier vanuit het programma Crisisbeheersing concreet invulling aan worden gegeven.

Het afgelopen jaar is voor de brandweerorganisatie een bewogen tijd geweest, met veel publiciteit. Dit heeft de aandacht van ons werk zo nu en dan afgeleid. Na uitkomst van het rapport 'Bouwen aan Vertrouwen' is de eerste helft van 2019 een plaatsvervangend commandant geworven en een technisch voorzitter voor het overleg tussen de korpsleiding en de ondernemingsraad aangesteld. Tevens is een integriteitsfunctionaris en een specifieke functionaris 'bouwen aan vertrouwen' aangetrokken. Met ingang van 1 oktober 2019 is een nieuwe commandant brandweer, tevens directeur veiligheidsregio, in dienst getreden. In de vergadering van het bestuur van december heeft de nieuwe commandant zijn eerste observaties en plannen gedeeld met het bestuur.

1.2 Samenvatting financiën

De rekeningen van de drie afzonderlijke werkmaatschappijen laten het volgende beeld zien:

Brandweer	GHOR	Vbu	Totaal VrAA
€ -/- 584.000	€ 121.000	€ 508.000	€ 45.000

Op hoofdlijnen wordt het jaarrekeningresultaat 2019 door de onderstaande afwijkingen verklaard.

- Het nadelig resultaat van de Brandweer van € 0,6 miljoen wordt op hoofdlijnen verklaard door hogere huurlasten van € 1,0 miljoen, extra afschrijving voertuigen van € 0,7 miljoen en lagere personeel

gerelateerde lasten van € 1,1 miljoen. De diverse andere belangrijke over- en onderschrijdingen worden verklaard in hoofdstuk 10, dat een uitgebreide toelichting bevat op de resultatenrekening van de Brandweer.

- Het voordelig resultaat van de GHOR van € 0,1 miljoen wordt voornamelijk verklaard door lagere personeelslasten doordat de GHOR met haar (langlopende) verplichtingen voorsorteert op de ontvlechting van veiligheidsregio Zaanstreek Waterland.
- Het voordelig resultaat van het Veiligheidsbureau van € 0,5 miljoen wordt voornamelijk verklaard doordat het innovatiebudget niet is uitgegeven. In 2019 zijn twee innovatievoorstellen aan de toetsingscommissie en bestuurlijke aandachtsveldhouder voorgelegd.

De toerekening van de kosten van de brandweer aan de programma's en producten heeft in deze jaarrekening plaats gevonden op basis van de prognosecijfers in de Bestuurlijke rapportage 2019.

Jaarverslag

2. Programma Crisisbeheersing

2.1 Inleiding programma crisisbeheersing

2.1.1 Wat wilden we bereiken?

In het Beleidsplan Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland 2015-2018 zijn vier hoofddoelstellingen voor het crisisbeheersingsbeleid geformuleerd. Het betreft:

1. Top risico's: Met de aanpak van een zogenoemd 'toprisico' beogen we een versnellend effect te bewerkstelligen in de kennisopbouw, eventuele maatregelen te nemen en concrete voorbereiding op een voorstelbare crisissituaties te realiseren.
2. Informatie gestuurd werken: We gaan door op de weg van versterking van het informatiemanagement in crisissituaties.
3. Continuïteit van de crisisbeheersing: De Veiligheidsregio en de samenleving zijn in toenemende mate afhankelijk van digitale systemen. Deze systemen dragen bij aan de veiligheid van de stad, maar zijn bij (moedwillige) uitval tevens een risico. Ongeacht de uitval van systemen is het van belang dat de crisisorganisatie blijft functioneren.
4. Gebiedsgerichte hotspot aanpak: We gaan door op de weg om in gebieden waarin sprake is van 'risicostapeling' (de zogenoemde risico hotspots) de risico's onder de loep te nemen en de voorbereiding op calamiteiten te beoordelen en waar nodig te versterken.

De bovenstaande vier hoofddoelstellingen zijn door het Directeurenoverleg Veiligheid vertaald in de volgende vier thema's die samen de Strategische Agenda Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland voor 2018 – 2019 vormen:

A. Vitale digitale infrastructuur (cyber, data & elektriciteit) / continuïteit van de samenleving;
B. Risico- en crisiscommunicatie (informatievoorziening aan de samenleving);
C. Terrorismegevolgbestrijding;
D. Havenveiligheid.

Deze thema's zijn in de tabel hieronder vervolgens weergegeven als resultaat met bijbehorende acties:

Resultaat		Actie	
A.	Strategie cyberveiligheid en cyber resilience voor de veiligheidsregio	A1.	Uitwerken positioneringsvraagstuk
		A2.	Handreiking cybergevolgbestrijding
B.	Inwoners en bedrijven informeren over risico's en handelingsperspectief bij crises	B1.	Nieuw beleidsplan risicocommunicatie
		B2.	Handelingsperspectief continuïteit
		B3.	Uitvoering jaarplan crisiscommunicatie
C.	Voorbereiding terrorismegevolgbestrijding	C1.	Implementeren inzichten uit grote oefening november 2018
		C2.	Uitbouwen publiek-private samenwerking
D.	Verbeteren interregionale samenwerking (Haven)	D1.	Opzetten veiligheidscentrum Haven
		D2.	Vervolgstappen klimaatadaptie
		D3.	Verbeteren interregionale informatie-uitwisseling

Hieronder is een totaal overzicht opgenomen van de producten binnen het programma crisisbeheersing. In de volgende paragrafen volgt per product een toelichting op de behaalde resultaten en de financiën.

bedragen x € 1.000

Overzicht programma Crisisbeheersing	Rekening 2018	Actualisatie 2019	Rekening 2019	Saldo
Preventie en preparatie	3.121	3.458	3.073	385
Crisis- en incidentbestrijding	387	423	419	4
Kwaliteit en innovatie	-	434	-	434
Resultaat	**3.508**	**4.315**	**3.492**	**823**

2.2 Verslag crisisbeheersing

2.2.1 Wat hebben we gerealiseerd?

Prestatie- en volume-indicatoren	Realisatie 2018	Actualisatie 2019	Rekening 2019
Beleid en Planvorming			
Realisatie acties strategische agenda[1]	75%	90%	75%
Verplichte planvorming op orde[2]	95%	100%	100%
Operationele gereedheid bevolkingszorg[3]	80%	80%	69%
Realisatie jaarplan Informatiemanagement[4]	80%	80%	80%
Opleiden, Trainen en Oefenen			
Realisatie multidisciplinaire activiteitenkalender[5]	66%	90%	90%
Balans beleidsprioriteiten / actualiteiten MOTO[6]	67/33	70/30	68/32
Realisatie jaarplan crisiscommunicatie[7]	80%	90%	85%
Crisis- en incidentbestrijding			
Aantal GRIP-incidenten[8]	11	-	13
Functioneren hoofdstructuur[9]	-	-	-
Kwaliteit			
Innovatie[10]	20%	50%	50%
Evalueren van incidenten en oefeningen[11]	-	-	-

op basis van de Wet veiligheidsregio's: Crisisplan, Beleidsplan (incl. MOTO), Regionaal risicoprofiel en Dekkingsplan

[3] Bevolkingszorg bestaat uit de gemeentelijke taken Crisiscommunicatie, Publieke zorg en Preparatie Nafase. Per onderdeel worden drie elementen getoetst: Draaiboek op orde, Geoefendheid op orde en Bemensing op orde. Per element wordt de volgende score toegekend: 0 – niet op orde, 6 – deels op orde, 11 – op orde.

[4] In 2018 wordt een meerjarenbeleidsplan Informatiemanagement 2018 – 2022 opgesteld. In jaarplannen wordt concreet gemaakt welke activiteiten er per kalenderjaar worden uitgevoerd. Over de uitvoering van deze maatregelen wordt gerapporteerd.

[5] De jaarplanning multidisciplinair opleiden, trainen en oefenen (MOTO) bevat een evenredige verdeling van oefeningen voor de verschillende crisisteams (GMK, CoPI, ROT, BT en actiecentra) en voor drie crisisbeheersingsprocessen (leiding & coördinatie, informatiemanagement en crisiscommunicatie). De jaarplanning moet volgens een evenredige verdeling worden uitgevoerd

[6] De inhoudelijke thema's van de MOTO-activiteiten zijn gebaseerd op enerzijds regionale prioriteiten (regionaal risicoprofiel en crisisplan) en verplichtingen (wettelijke vereisten, convenanten en interregionale afspraken) en anderzijds actualiteiten en evaluaties van incidenten/oefeningen. De verdeling van de onderscheiden inhoudelijke thema's zijn genormeerd op 70% voor regionale prioriteiten en verplichtingen en op 30% voor actualiteiten en evaluaties. Gedurende een beleidscyclus van 4 jaar worden alle thema's van de regionale prioriteiten en verplichtingen doorlopen.

[7] Het jaarplan crisiscommunicatie bevat voornamelijk OTO activiteiten op het gebied van crisiscommunicatie. Indien de voorgenomen activiteiten zijn gerealiseerd wordt 100% toegekend. Anders evenredig omlaag

[8] Deze volume-indicator is opgenomen om een (historisch) beeld te geven van het aantal GRIP-opschalingen.

[9] Het functioneren van de hoofdstructuur is als kwalitatieve prestatie-indicator opgenomen. Dat biedt een basis om in de jaarrekening niet alleen kwantitatieve prestaties toe te lichten maar ook de kwalitatieve prestaties.

[10] Jaarlijks kunnen projecten worden gestart. De prestatie-indicator geeft jaarlijks een beeld van het aantal initiatieven dat daadwerkelijk in uitvoering is, gedeeld door het aantal gehonoreerde voorstellen. De uitputting van het innovatiebudget wordt separaat verantwoord.

[11] Het benutten van evaluaties van oefeningen en incidenten als basis voor beleid en OTO-activiteiten is als kwalitatieve prestatie-indicator opgenomen. Dat biedt een basis om in de jaarrekening niet alleen kwantitatieve prestaties toe te lichten maar ook de kwalitatieve prestaties.

Beleid en planvorming

Voor het programma Crisisbeheersing stond de eerste helft van 2019 in het teken van de afronding van de acties uit het Beleidsplan 2015 – 2018 en de Strategische Agenda Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland. Het betreft hier vier beleidsthema's:

* Vitale digitale infrastructuur (cyber, data & elektriciteit) / continuïteit van de samenleving;
* Risico- en crisiscommunicatie (informatievoorziening aan de samenleving);
* Terrorismegevolgbestrijding;
* Havenveiligheid.

De praktische en operationele activiteiten die uit deze thema's voortkomen zijn grotendeels afgerond.

Calamiteiten- en crisisplannen gebruiksklaar

Voor 13 'VR-plichtige' Brzo-bedrijven moet een actueel rampbestrijdingsplan beschikbaar zijn. Voor 13 bedrijven is er een actueel plan beschikbaar. Daarnaast is een nieuw bedrijf in oprichting, TITAN LNG. Plan hiervoor is in voorbereiding. In het voorjaar van 2020 moeten 2 plannen geactualiseerd worden.

Opleiden trainen en oefenen

Realisatie multidisciplinaire activiteitenkalender

De jaarplanning multidisciplinair opleiden, trainen en oefenen (MOTO) bevat een evenredige verdeling van oefeningen voor de verschillende crisisteams (GMK, CoPI, ROT, BT en actiecentra) en voor drie crisisbeheersingsprocessen (leiding & coördinatie, informatiemanagement en crisiscommunicatie). De jaarplanning moet volgens een evenredige verdeling worden uitgevoerd.

In 2019 is 90% (60 van 66) van de oorspronkelijk geplande activiteiten gerealiseerd. Hiermee is ruimschoots voldaan aan de norm van 75%. In verband met een tijdelijke ondercapaciteit binnen het MOTO-team hebben in het derde trimester drie activiteiten geen doorgang kunnen vinden. Daarnaast zijn twee activiteiten doorgeschoven naar begin 2020 en werd één activiteit wegens gebrek aan inschrijvingen geannuleerd. Daar staat tegenover dat er een extra GRIP 3 oefening voor de Amstelland burgemeesters is georganiseerd. Aan het einde van het jaar is de tweejaarlijkse systeemtest met een positief resultaat gerealiseerd.

Balans beleidsprioriteiten / actualisatie MOTO

Opleiden, Trainen en Oefenen

De inhoudelijke thema's van de MOTO-activiteiten zijn gebaseerd op enerzijds regionale prioriteiten (regionaal risicoprofiel en crisisplan) en verplichtingen (wettelijke vereisten, convenanten en interregionale afspraken) en anderzijds actualiteiten en evaluaties van incidenten/oefeningen. De verdeling van de te onderscheiden inhoudelijke thema's zijn genormeerd op 70% voor regionale prioriteiten en verplichtingen en op 30% voor actualiteiten en evaluaties. Gedurende een beleidscyclus van 4 jaar worden alle thema's van de regionale prioriteiten en verplichtingen doorlopen.

Over het gehele jaar is 68% van de activiteiten gericht geweest op regionale prioriteiten en verplichtingen. Daaronder vielen onder andere een GRIP 4 oefening voor de gemeenten Diemen en Amsterdam , een GRIP 3 oefening voor de Amstelland burgemeesters en de systeemtest. Daarnaast is in het najaar een aantal activiteiten gericht geweest op terrorisme- en cybergevolgbestrijding, prioritaire risico's uit het regionaal risicoprofiel. 32% van de activiteiten was gericht op actualiteiten, zoals de themasessies waarin overige modaliteiten en scenario's zijn behandeld. Daarnaast is intensief aandacht besteed aan de nieuwe werkomgeving in het nieuwe Regionale Crisis Centrum.

Crisis- en incidentbestrijding

Incident	GRIP	Type	Gemeente	Datum
Brand Talbotstraat	1	Branden in kwetsbare objecten	Amsterdam	21-feb-19
Plofkraak Cornelis Schuytstraat	1	Ongevallen met brandbare / explosieve stof in open lucht	Amsterdam	28-feb-19
Schietpartij de Grote Wielen Amstelveen	1	Ongevallen met brandbare / explosieve stof in open lucht	Amstelveen	16-mrt-19
Pendeldienst OV-staking	2	Verstoring openbare orde	Amsterdam	26-mei-19
Storm	1	Extreme weersomstandigheden	Regionaal	6-jun-19
Storing KPN & 112	2	Verstoring telecommunicatie en ICT	Landelijk	24-jun-19
Brand Korean Garden	1	Branden in kwetsbare objecten	Amsterdam	27-jun-19
Explosie Korte van Eeghenstraat	1	Ongevallen met brandbare / explosieve stof in open lucht	Amsterdam	6-jul-19
Interne lekkage benzinetanker in Afrikahaven	1	Ongevallen met brandbare / explosieve stof in open lucht	Amsterdam	22-sep-19
Plofkraak Limburg Stirumstraat	1	Ongevallen met brandbare / explosieve stof in open lucht	Amsterdam	30-sep-19
Brand 1e Helmersstraat	1	Branden in kwetsbare objecten	Amsterdam	11-okt-19
Verkeersincident touringcar A10 Noord	1	Verkeersincidenten op land	Amsterdam	28-okt-19
Gaslekkage na schietpartij Diemen	1	Ongevallen met brandbare / explosieve stof in open lucht	Diemen	12-dec-19

In 2019 is er twaalf keer opgeschaald naar GRIP1. Er is één keer opgeschaald naar GRIP2.
Vergelijking GRIP-opschalingen in voorgaande jaren:

2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
11	9	5	9	13	11	13

GHOR

Beleid en planvorming

De missie van de GHOR is:
"Bevorderen van continuïteit van zorg in het werkgebied bij een crisis of dreiging daarvan en bij grootschalige evenementen".
De missie van de GHOR geeft aan waar de GHOR in de kern mee bezig is: het creëren van samenhang en het zolang mogelijk borgen van de continuïteit van zorg onder bijzondere omstandigheden bij crises of dreiging daarvan en bij grootschalige publieksevenementen. Het algemene doel van de GHOR is dat de gezondheidszorg (acute zorg en publieke gezondheidszorg), onder regie van het openbaar bestuur, naadloos kan opschalen van de dagelijkse naar grootschalige hulpverlening en dat de betrokken organisaties daarbij als één samenhangende zorgketen optreden. De daadwerkelijke uitvoering van de geneeskundige hulpverlening blijft steeds een verantwoordelijkheid van de zorginstellingen en zorgverleners zelf. Daarmee wordt bereikt dat de burger onder alle omstandigheden op continuïteit van zorg kan rekenen. De toevoeging in het werkgebied betekent dat de GHOR werkt voor het openbaar bestuur in de veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland.
De activiteiten van de GHOR zijn onderverdeeld in diverse productgroepen; Ketenregie in de witte kolom, de GHOR als crisisorganisatie en Advisering GHOR. In het meerjarenbeleidsplan 2018-2022 zijn voor deze productgroepen doelen geformuleerd. In onderstaande toelichting staat beschreven wat er in 2019 is gebeurd.

Ook heeft 2019 de ontvlechting van de GHOR activiteiten voor de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland plaatsgevonden, wat hier eveneens worden toegelicht.

1. Ketenregie in de witte kolom

De missie van ketenregie is het smeden van de keten in de voorbereiding, zodat de continuïteit van zorg geboden kan worden tijdens een ramp of crisis. Om deze missie te bereiken worden de acute ketenpartners en de care instellingen in de witte kolom gestimuleerd zich voor te bereiden op hun taak bij de rampenbestrijding en crisisbeheersing. De GHOR regisseert en coördineert de samenwerking van de ketenpartners binnen de witte kolom, zodat deze tijdens een crisis als een gesmede keten samenwerken en de slachtoffers van een grootschalig incident de noodzakelijke hulp wordt geboden.

In 2019 hebben er verschillende oefeningen en bijeenkomsten plaatsgevonden om de keten samenwerking te versterken. Ook is het Griepmodel geëvalueerd en omgezet naar een zorgcontinuïteitsmodel, dat ingezet kan worden bij zomer- en winterkrapte.

2. De GHOR als crisisorganisatie

GHOR functionarissen zijn goed voorbereid op een ramp of crisis. In 2019 heeft een uitgebreid OTO-programma plaats gevonden en is gestart met een wekelijkse casuïstiekbespreking tussen de OvD-G en de ACGZ. Daarbij is het proces van mono evaluaties herzien.

3. Advisering GHOR

Ook dit jaar heeft de GHOR weer geadviseerd bij de vele evenementen die in Amsterdam-Amstelland plaatsvinden. De GHOR ontwikkelt een beleidsvisie op grootschalige evenementen die speciale gezondheidsrisico's met zich meebrengen, zoals sportevenementen en evenementen waarbij veel middelengebruik (drugs, alcohol) te verwachten is. Deze vormen de kaders voor de advisering van evenementen.

4. Ontvlechting met Zaanstreek-Waterland

In 2019 heeft de ontvlechting van de GHOR-taken voor de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland plaatsgevonden plaats gevonden. De GHOR taken in beide regio's zijn gedurende de ontvlechtingsperiode kwalitatief geborgd. Per 1 juli 2019 is de ontvlechting van de koude organisatie van de VrZW afgerond. Per 31 december 2019 is ook de crisisorganisatie ontvlecht. Voor dit proces wordt VrAA financieel gecompenseerd door VrZW. Het financieel risico, eerder aangegeven in de Begroting/Actualisatie, is daarmee ondervangen.

2.2.2 Wat heeft het gekost?

bedragen x € 1.000

Preventie en preparatie	Rekening 2018	Actualisatie 2019	Rekening 2019	Saldo
Baten				
Externe opbr. multidisciplinair opleiden en oefenen	65	60	50	10
Subtotaal baten	***65***	***60***	***50***	***10***
Lasten				
Multidisciplinaire crisisbeheersing	1.468	1.979	1.736	243
GGD Integraal Crisisplan, beheer en OTO	180	178	180	2-
Integrale Advisering Crisisbeheersing (IAC)	929	996	768	229
Crisis en risicocommunicatie	152	141	117	24
Planvorming	43	112	73	39
Informatiemanagement	257	233	249	16-
Relatie en netwerken	9	30	-	30
Subtotaal lasten	***3.040***	***3.669***	***3.123***	***546***
Saldo van baten en lasten	***2.975***	***3.609***	***3.073***	***537***
Reserves				
Onttrekkingen	32	152	-	152
Dotaties	178	-	-	-
Mutaties in reserves	***146***	***152-***	***-***	***152-***
Resultaat	**3.121**	**3.458**	**3.073**	**385**

Multidisciplinaire crisisbeheersing

De lasten Multidisciplinaire crisisbeheersing zijn € 243.000 lager dan begroot. Dit wordt voornamelijk verklaard door lagere personeelslasten doordat de GHOR vacatures bewust deels niet invult, vooruitlopend op teruglopende inkomsten vanwege de ontvlechting van de GHOR Zaanstreek-Waterland

Integrale Advisering Crisisbeheersing (IAC)

Bij het onderdeel Integrale Advisering Crisisbeheersing (IAC) zijn € 230.000 lagere lasten gerealiseerd dan was begroot, wat veroorzaakt is door vacatureruimte.

Reserves

De beoogde onttrekking aan de reserve van € 152.000 heeft niet plaatsgevonden vanwege het positief resultaat.

bedragen x € 1.000

Crisis- en incidentbestrijding	Rekening 2018	Actualisatie 2019	Rekening 2019	Saldo
Lasten				
Piketkosten Informatie Coördinator CoPI	-	-	-	-
Piketkosten Brandweer	22	46	46	-
Piketkosten Veiligheidsbureau	17	17	17	-
Piketkosten GHOR	347	360	355	4
Subtotaal lasten	***387***	***423***	***419***	***4***
Resultaat	**387**	**423**	**419**	**4**

bedragen x € 1.000

Kwaliteit en innovatie	Rekening 2018	Actualisatie 2019	Rekening 2019	Saldo
Lasten				
Inrichting crisistool	-	65	-	65
Innovatie	-	369	-	369
Subtotaal lasten	**-**	***434***	**-**	***434***
Resultaat	**-**	**434**	**-**	**434**

Kwaliteit en innovatie

De lasten op kwaliteit en innovatie zijn € 434.000 lager dan begroot. Het veiligheidsbestuur heeft in juni 2017 besloten om geld vanuit de extra Rijksbijdrage gelden geld vrij te maken voor innovaties. Voor de besteding van het innovatie budget 2019 zijn in 2019 twee voorstellen door de toetsingscommissie goedgekeurd namelijk de 1. “Pilot emissie arme tankautospuit” (€ 181.500) en 2. “Ontwikkeling virtuele rook toepassing” € 50.000). Beide projecten zijn van start in de voorbereidende fase, maar er zijn nog geen kosten op verantwoord.

3. Programma Brandweerzorg

3.1 Inleiding programma brandweerzorg

In 2019 is in totaal 13.154 keer een beroep gedaan op Brandweer Amsterdam-Amstelland (BAA). Dat is 949 keer minder dan in 2018. Het aantal incidenten waarbij met de hoogste prioriteit werd uitgerukt lag in 2019 op 8.885. In 626 van deze prio-1-gevallen ging het om binnenbrand, 948 keer werd uitgerukt voor een reanimatie.

Het afgelopen jaar is voor de brandweerorganisatie een bewogen tijd geweest, met veel publiciteit. Dit heeft de aandacht van ons werk zo nu en dan afgeleid. Na uitkomst van het rapport 'Bouwen aan Vertrouwen' is de eerste helft van 2019 een plaatsvervangend commandant geworven en een technisch voorzitter voor het overleg tussen de korpsleiding en de ondernemingsraad aangesteld. Tevens is een integriteitsfunctionaris en een specifieke functionaris 'bouwen aan vertrouwen' aangetrokken. Met ingang van 1 oktober 2019 is een nieuwe commandant brandweer, tevens directeur veiligheidsregio, in dienst getreden. In de vergadering van het bestuur van december heeft de nieuwe commandant zijn eerste observaties en plannen gedeeld met het bestuur.

De overleggen met de OR verliepen tot oktober 2019 erg moeizaam. Met de komst van de nieuwe commandant en het uitschrijven van vervroegde verkiezingen voor de ondernemingsraad lijkt iedereen voornemens om begin 2020 een nieuwe start te maken. De gesprekken tussen de korpsleiding en (demissionaire) OR waren eind 2019 optimistisch en verliepen redelijk constructief. Ook met vertegenwoordiging van de bonden zijn eind 2019 de eerste informele gesprekken gevoerd.

Eind 2019 is via een extern bureau een eerste sfeermeting geweest onder alle medewerkers, die betrekking heeft op het vertrouwen en de tevredenheid binnen de organisatie. Dit was de start van een traject waarbij in 2020 en2021 in totaal drie keer de thermometer in de organisatie wordt gestoken via een uitgebreide meting onder een representatieve klankbordgroep. De resultaten worden gebruikt als handvatten en oplossingsrichtingen om een optimale werkbeleving en vruchtbaar werkklimaat te creëren.

In april heeft de Inspectie J&V een onderzoeksrapport uitgebracht over de bluswatervoorziening in Amstelveen, naar aanleiding van de brand in de Urbanuskerk. Verschillende aanbevelingen zijn gedaan aan de gemeente, de brandweer en aan de veiligheidsregio. Het veiligheidsbestuur heeft vervolgens opdracht gegeven een Quick scan uit te voeren naar de bluswatervoorzieningen in de hele regio. De brandweer heeft deze Quick scan, samen met de zes gemeenten, afgelopen zomer uitgevoerd en een rapportage met een voorstel voor een regionaal plan van aanpak aan het bestuur opgesteld. In december is het bestuur akkoord gegaan met het uitvoeren van het regionale plan van aanpak.

De ambitie om de huisvesting van de kantoorfuncties te verplaatsen van het pand op de Karspeldreef naar de kazernes Nico (in 2018) en Willem (in 2019) is dit jaar afgerond.

Hieronder is een totaal overzicht opgenomen van de producten binnen het programma brandweerzorg. In de volgende paragrafen volgt per product een toelichting op de behaalde resultaten en de financiën.

bedragen x € 1.000

Overzicht programma Brandweerzorg	Rekening 2018	Actualisatie 2019	Rekening 2019	Saldo
Advies en toezicht brandveiligheid	1.453	2.100	1.921	179
Brandveilig wonen	960	689	539	150
Repressie basisbrandweerzorg	46.187	47.771	46.482	1.289
Coördinatie en bijzonder optreden	924	1.012	958	53
Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen	212	186	180	6
Bestrijding waterongevallen	1.418	1.555	1.667	111-
Zware hulpverlening	1.340	1.396	1.430	34-
Maatwerk basisbrandweerzorg	14.007	13.785	13.793	8-
BOCAS	457-	-	600-	600
Projecten en incidentele posten	2.276	1.700	3.385	1.684-
Resultaat	**68.320**	**70.194**	**69.755**	**438**

3.2 Advies en toezicht brandveiligheid

3.2.1 Wat wilden we bereiken?

Het verhogen van het brandveiligheid bewustzijn bij bedrijven in de regio en een bijdrage leveren aan de brandveiligheid van risicovolle objecten. Het product brandveiligheid geeft invulling aan de volgende wettelijke taken (Wvr Paragraaf 4, artikel 25, lid 1 a en e) van de brandweer:

- Het voorkomen, beperken en bestrijden van brand;
- Het adviseren van andere overheden en organisaties op het gebied van brandpreventie, brandbestrijding en het voorkomen, beperken en bestrijden van ongevallen met gevaarlijke stoffen.

3.2.2 Wat hebben we gerealiseerd?

Prestatie- en volume-indicatoren	Realisatie 2018	Actualisatie 2019	Realisatie 2019
Advies en toezicht brandveiligheid			
Aantal gemeenten waarbij BAA optreedt als adviseur bij structuurvisies en bestemmingsplannen	6	6	6
Tijdige afhandeling adviezen brandveiligheid	95%	90%	83%
Aantal operationele analyseteams	4	4	1
Tijdige afhandeling adviesaanvragen externe veiligheid en milieu	100%	90%	100%
Realisatie aantal geplande Brzo inspecties	96%	90%	92%
Planvorming bij Brzo bedrijven up-to-date	100%	90%	92%
Bedrijfsbrandweer aangewezen indien noodzakelijk	80%	90%	82%

Het risicogericht werken heeft ten dele vorm gekregen. Het vroegtijdig met ketenpartners aan tafel zitten om te adviseren op de brandveiligheid gebeurt incidenteel, maar is als proces nog niet ingericht. Dit zal verder vorm worden gegeven in 2020.

Tijdige afhandeling adviesaanvragen brandveiligheid

Door capaciteitstekort staat het tijdig afhandelen van adviezen onder druk. In het laatste kwartaal is de doorlooptijd aanzienlijk verbeterd en op orde. Overigens vindt overleg met de aanvrager plaats over de afhandeling(stermijn).

Aantal operationele analyseteams

Zeven analyseteams van de stadsdelen van de gemeente Amsterdam zijn samengevoegd in één stedelijk Expertiseteam Brandveiligheid (ETB). Hierin wordt voor toezicht gewerkt volgens de HOT100-methodiek. De analyseteams in de Amstelland gemeenten en bij de Omgevingsdienst NZKG zijn de afgelopen periode niet actief geweest, onder andere door capaciteitstekort.

Tijdige afhandeling adviesaanvragen externe veiligheid en milieu

In totaal zijn 50 aanvragen binnen gekomen voor een advies over ruimtelijke ordening, die tijdig binnen de termijn zijn afgehandeld. Er zijn 49 aanvragen voor advies op een omgevingsvergunning binnen gekomen. Deze zijn niet allemaal binnen de standaardtermijn van de omgevingsdienst afgehandeld. Dit komt door de korte termijn voor de soms complexe adviestrajecten. Het lukt meestal wel om in overleg met de omgevingsdienst, het advies alsnog te verwerken in de afgegeven vergunning.

Planvorming bij Brzo bedrijven up-to-date

Voor 13 Brzo-bedrijven moet een actueel rampbestrijdingsplan beschikbaar zijn. Voor 12 bedrijven is dat het geval. Het Brzo-bedrijf FlexFueler 100 is nog in de opstartfase. Het rampbestrijdingsplan hiervoor zal in 2020 gereed komen.

Bedrijfsbrandweer aangewezen indien noodzakelijk

In onze regio zijn 22 bedrijven die kunnen worden verplicht een bedrijfsbrandweer te hebben. Vijf bedrijven zijn inmiddels aangewezen. Voor 13 bedrijven is vastgesteld dat een bedrijfsbrandweer niet nodig is. Voor drie bedrijven loopt het traject nog om de noodzaak tot bedrijfsbrandweer vast te stellen. Door automatische voorzieningen voor te schrijven in de milieuvergunning, streven we ernaar dat een bedrijfsbrandweer-aanwijzing waarschijnlijk hier niet nodig is. Voor één nieuw bedrijf is het traject nog niet gestart.

3.2.3 Wat heeft het gekost?

bedragen x € 1.000

Advies en toezicht brandveiligheid	Rekening 2018	Actualisatie 2019	Rekening 2019	Saldo
Baten				
Advisering vergunningen	675	575	567	8
Controle en toezicht vergunningen	234	130	79	51
BRZO advisering	66	60	50	11
Subsidie externe veiligheid	440	452	817	365-
Subtotaal baten	***1.415***	***1.217***	***1.512***	***295-***
Lasten				
Salarislasten	2.099	2.280	2.145	135
Kapitaallasten	5	5	5	0
Materiële kosten	764	1.033	1.284	251-
Subtotaal lasten	***2.868***	***3.318***	***3.433***	***116-***
Resultaat	***1.453***	***2.100***	***1.921***	***179***

Subsidie externe veiligheid

BAA ontvangt subsidie van de provincie Zuid-Holland voor het project Impuls omgevingsveiligheid en is hiervoor penvoerder voor de andere deelnemende regio's. De hogere baten en hogere materiele kosten zijn voornamelijk veroorzaakt door een administratieve verschuiving van de vergoedingen die BAA aan de andere regio's uitkeert (die waren in de begroting namelijk als negatieve baten opgenomen en zijn in de realisatie naar lasten verplaatst).

3.3 Brandveilig wonen

3.3.1 Wat wilden we bereiken?

We willen het brandveiligheidsbewustzijn van inwoners in de regio verhogen en de eigen verantwoordelijkheid van burgers als het gaat om brandveiligheid vergroten. Winst is te behalen in het voorkomen van brand en het verkorten van de ontdekkingstijd. Onder de noemer Brandveilig Wonen worden activiteiten ontplooid in nauwe samenwerking met gemeenten, woningbouwcorporaties en andere maatschappelijke organisaties. Ook hier wordt het risicogericht werken toegepast.

3.3.2 Wat hebben we gerealiseerd?

Prestatie- en volume-indicatoren	Realisatie 2018	Actualisatie 2019	Realisatie 2019
Brandveilig wonen			
Aantal door BAA uitgevoerde woninginspecties (alleen Amsterdam)	10.688	10.000	11.974
Aantal door externe partners opgehangen rookmelders	25.000	15.000	Totaal 100.000[12]
Rookmelderdichtheid	82%	76%	82%
Brandveiligheid bewustzijn bewoners (door OI&S)	2 jaarlijks	7,0	7,4

Aantal woninginspecties door BAA

De beroepskazernes hebben dit jaar in totaal 10.462 woninginspecties uitgevoerd. Daarmee is de norm van 10.000 per jaar ruimschoots gehaald. Naast de beroepskazernes zijn er door vrijwilligerskazernes 415 woninginspecties uitgevoerd. Hoewel de flexibele basisploeg BVL sinds dit jaar vooral wordt ingezet voor alternatieve activiteiten (zoals voorlichtingen), heeft deze ploeg 1.512 inspecties gerealiseerd.

Aantal door externe partners opgehangen rookmelders

De woningcorporaties zijn onze belangrijkste externe partners bij het plaatsen van rookmelders. Inmiddels is van meer dan 100.000 corporatiewoningen bekend dat er rookmelders aanwezig zijn. Het streven is dat in 2021 in 95% van de woningen in onze regio van Ymere, De Alliantie, Eigen Haard, De Key, Stadgenoot en Rochdale rookmelders aanwezig zijn. Dit is afgesproken in de intentieovereenkomst Brandveilig Wonen die in oktober 2018 is afgesloten. Omdat niet alle corporaties beschikken over een nauwkeurig en sluitend registratiesysteem, is ervoor gekozen in rapportages in beeld te brengen welk percentage van de woningvoorraad voorzien is van een rookmelder. Dit zorgt ervoor dat het doel om op 1 januari 2022 op 95% te komen beter gemonitord kan worden.

Rookmelderdichtheid

Uit de 2-meting van de Dienst Onderzoek, Statistiek en Informatie blijkt dat de rookmelderdichtheid in toeneemt in onze regio. Ten tijde van de nulmeting in 2013 lag dit percentage op 66%. In 2017 is dit toegenomen tot 82%. In 2020 volgt weer een nieuwe 3e meting. Tot die tijd baseren we ons op het cijfer van 2017, de 2-meting.

Brandveiligheid bewustzijn bewoners

Dit cijfer komt voort uit de 2-meting van 2017. Bij de 1-meting in 2015 gaven respondenten het cijfer 7,2 en in 2017 werd het cijfer 7,4 gegeven. In 2020 wordt een nieuwe 3e meting uitgevoerd. Om het brandveiligheidsbewustzijn te verhogen onderneemt BAA het hele jaar uiteenlopende acties. Van

[12] In totaal is bij meer dan 100.000 corporatiewoningen een rookmelder aanwezig. Zie verder toelichting.

woningbezoeken tot communicatie-uitingen, samenwerking met en beïnvloeding via externe partners, netwerkactiviteiten en voorlichtingen aan uiteenlopende doelgroepen.

Risicogericht en informatie gestuurd werken in ontwikkeling

Afgelopen jaar is er een basis gelegd in het programma Object gebonden registratie. Object gegevens worden gekoppeld aan objectlocaties en zijn inzichtelijk middels de diverse applicaties als LiveOP, Mapgallery en dashboarden. Zo heeft zowel incidentbestrijding als preventie dezelfde informatie ter duiding, besluitvorming en analyse. Via LiveCommand is dit jaar een stap gezet om de meldkamer van dezelfde informatie te voorzien als de repressieve dienst ter plaatse.

3.3.3 Wat heeft het gekost?

bedragen x € 1.000

Brandveilig wonen	Rekening 2018	Actualisatie 2019	Rekening 2019	Saldo
Lasten				
Salarislasten	642	673	524	149
Kapitaallasten	2	1	1	0-
Materiële kosten	317	15	14	0
Subtotaal lasten	***960***	***689***	***539***	***150***
Resultaat	***960***	***689***	***539***	***150***

Brandveilig wonen - salarislasten

De lagere salarislasten zijn vooral veroorzaakt door vacatureruimte.

3.4 Repressie basisbrandweerzorg

3.4.1 Wat wilden we bereiken?

De repressieve taak is zorgdragen voor een effectieve bestrijding van brand, beperken van brandgevaar en het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan brand. De tankautospuit, het redvoertuig en het vakbekwame personeel vormen het product repressieve basisbrandweerzorg. De tankautospuit wordt ingezet op alle typen incidenten waar de brandweer op uitrukt: op brand, hulpverlening, gevaarlijke stoffen en waterongevallen.

De komende jaren verandert de brandweer toe naar een meer flexibele organisatie. In het Dekkingsplan 2018-2021 is opgenomen dat de repressieve brandweerzorg flexibeler wordt ingevuld, door repressieve medewerkers in dagdienstbezetting te positioneren en op meer beroepskazernes te laten ‘springen’ tussen diverse voertuigen. De proef met de tankautospuit met vier repressieve medewerkers (TS4)is in de tweede helft van 2018 geëvalueerd. Voornemen is TS4 in 2019 structureel als uitrukvorm te implementeren op kazernes Aalsmeer en Uithoorn en resultaten en de wijze van implementatie worden in 2019 aan het veiligheidsbestuur aangeboden. Daarnaast wordt in de Proeftuinkazerne, die op 1 januari 2019 is geopend, onderzocht hoe een ander rooster kan bijdragen aan een effectieve en moderne brandweerorganisatie.

3.4.2 Wat hebben we gerealiseerd?

Prestatie- en volume-indicatoren	Realisatie 2018	Actualisatie 2019	Realisatie 2019
Repressie basisbrandweerzorg			
Aantal incidenten per type	PRIO 1: 9.740 OMS en PAC: 2.662	n.v.t.	PRIO 1: 8.885 OMS: 2.212
Paraatheid tankautospuiten (1e tankautospuit)	92%	95%	95%
Realisatie opkomsttijden tankautospuiten	59%	76%	62%
Paraatheid redvoertuigen	97%	95%	98%
Realisatie opkomsttijden redvoertuigen (portiekflats vóór 1945)	41%	50%	47%

Uitwerking 'Dekkingsplan 2018-2021'

Conform planning zijn de verschillende maatregelen uit het Uitvoeringsplan van het Dekkingsplan 2018-2021 operationeel uitgevoerd. Hiermee is de dekking en de paraatheid verbeterd en is de beoogde flexibiliteit verhoogd. Door de uitvoering van de verschillende maatregelen ter verbetering van de dekking en paraatheid in Aalsmeer en Uithoorn zijn de gerealiseerde opkomsttijden gestegen. De werkwijze met de TS4 is op deze kazernes structureel geïmplementeerd.

Proeftuinkazerne (Victor Nieuwe Stijl)

Met ingang van januari 2019 is de proeftuinkazerne - Victor Nieuwe Stijl - operationeel en wordt gewerkt in een ander rooster (2 x 8 uur). De kazerne is paraat van 07.00 uur – 23.00 uur. De bezetting van de kazerne heeft diverse activiteiten georganiseerd op het gebied van (brand)veiligheidsbewustzijn. Samen met stadsdeel Oost, Meldpunt, GGD en Bouw- en woningtoezicht worden verschillende activiteiten ten behoeve van de brandweerzorg uitgevoerd. De ervaringen die worden opgedaan met werken in een ander rooster en de ontwikkelingen op het gebied van flexibele roostervarianten worden gebruikt als input voor de stappen die gezet kunnen worden richting de verdere flexibilisering en modernisering van de brandweerorganisatie.

Kazerne in het Westelijk Havengebied

Met de bouw van het Veiligheidscentrum Sloterdijk is gestart en al het personeel van de Gemeenschappelijke Brandweer Amsterdam (GBA) is in dienst en in 2019 is gestart met het opleidingstraject. De juridische ophanging van AYMA is aangepast, zodat de veiligheidsregio Kennemerland in bestuurlijk opzicht meer op afstand is komen te staan. De alarmeringsregeling voor interregionale bijstand bij scheepsbranden is geïmplementeerd bij de meldkamer. De coöperatie GBA is opgericht samen met de Port Of Amsterdam en de ondernemersvereniging als tijdelijk lid. Het veiligheidsbestuur heeft ingestemd met toetreding tot de coöperatie, daarvoor is de Gemeenschappelijke Regeling aangepast en voor zienswijzen aan de zes gemeenteraden aangeboden.

Realisatie opkomsttijd tankautospuiten

De prestatie indicator voor realisatie opkomsttijden tankautospuit is nog niet in de tabel geactualiseerd en in overeenstemming het vastgestelde Dekkingsplan 2018-2019 (dat is toen op 65% gekomen). Bij genormeerde incidenten is door de brandweer in 2019 in 62% aan de opkomstnorm voldaan. Het opkomstpercentage bij binnenbranden is regionaal 72%. Een groot deel van de meldingen bij genormeerde objecten betreft automatische doormeldingen, waarbij - door de verplichte wachttijd - 56% van de objecten op tijd bereikt kan worden.

Paraatheid tankautospuiten

De paraatheid heeft invloed op het behalen van de gestelde wettelijke opkomsttijden. Omdat in onze regio tegelijkertijd meerdere voertuigen worden gealarmeerd is altijd een eenheid beschikbaar om ter plaatse te komen. In het Dekkingsplan 2018-2021 zijn maatregelen opgenomen om de dalende trend in de paraatheid te keren. De paraatheid is in de afgelopen periode verbeterd.

Realisatie opkomsttijd redvoertuigen (portiekflats vóór 1945)

Met de uitvoeringsmaatregelen van het Dekkingsplan, waarbij ook een aantal redvoertuigen binnen de regio zijn verplaatst, is het opkomstpercentage gestegen ten opzichte van vorig jaar. De uitgevoerde maatregelen ten aanzien van de verplaatsing van het redvoertuig ter uitvoering van het Dekkingsplan 2018 – 2021 hebben het gewenste effect.

Paraatheid redvoertuigen

De paraatheid heeft invloed op het behalen van de gestelde wettelijke opkomsttijden. Ook bij 100% paraatheid worden de opkomsttijden niet altijd gehaald bij brand in objecten, echter er is altijd een eenheid beschikbaar om ter plaatse te komen.

3.4.3 Wat heeft het gekost?

bedragen x € 1.000

Repressie basisbrandweerzorg	Rekening 2018	Actualisatie 2019	Rekening 2019	Saldo
Baten				
Dienstverlening	71	48	120	72-
Subtotaal baten	***71***	***48***	***120***	***72-***
Lasten				
Salarislasten	34.886	36.443	35.756	687
Kapitaallasten	3.391	3.501	3.501	1-
Materiële kosten	7.982	7.875	7.344	531
Subtotaal lasten	***46.258***	***47.819***	***46.602***	***1.217***
Resultaat	***46.187***	***47.771***	***46.482***	***1.289***

Baten

De hogere baten voor dienstverlening van €72.000 betreffen de afhijsingen die worden verricht voor Ambulance Amsterdam en de werkzaamheden die de persoonlijke beschermingsmiddelen werkplaats (PBW) en de zeilmakerij verrichten voor onder meer het bedrijf FMTC.

3.5 Coördinatie en bijzonder optreden

3.5.1 Wat wilden we bereiken?

Een adequate coördinatie van de bestrijding van complexe en grote(re) incidenten. Bij grote, complexe of incidenten met een grote impact zet de brandweer meerdere voertuigen tegelijkertijd in. Dit kunnen meerdere tankautospuiten en redvoertuigen zijn, maar ook specialistische voertuigen die bij dergelijke incidenten worden ingezet. BAA heeft voldoende voertuigen om realistische scenario's aan te kunnen en een organisatie om deze complexiteit te coördineren.

3.5.2 Wat hebben we gerealiseerd?

Prestatie- en volume-indicatoren	Realisatie 2018	Actualisatie 2019	Realisatie 2019
Coördinatie en bijzonder optreden			
Aantal incidenten OvD's	581	n.v.t.	1104
Realisatie richtlijn opkomsttijd OVD's	93%	80%	94%

3.5.3 Wat heeft het gekost?

bedragen x € 1.000

Coördinatie en bijzonder optreden	Rekening 2018	Actualisatie 2019	Rekening 2019	Saldo
Lasten				
Salarislasten	284	375	335	41
Kapitaallasten	268	262	262	0-
Materiële kosten	373	374	362	13
Resultaat	***924***	***1.012***	***958***	***53***

3.6 Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen

3.6.1 Wat wilden we bereiken?

Een adequate bestrijding van incidenten met gevaarlijke stoffen. De brandweer heeft de taak bij ongevallen met gevaarlijke stoffen te verkennen, de gevaarlijke stoffen te stabiliseren en mens en dier te ontsmetten.

3.6.2 Wat hebben we gerealiseerd?

Prestatie- en volume-indicatoren	Realisatie 2018	Actualisatie 2019	Realisatie 2019
Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen			
Aantal incidenten AGS	130	n.v.t.	45
Paraatheid AGS	100%	100%	99%
Realisatie richtlijn opkomsttijd AGS	82%	80%	90%
Paraatheid IBGS-voertuig	99%	95%	100%
Realisatie opkomsttijd IBGS-voertuig	100%	80%	80%

3.6.3 Wat heeft het gekost?

bedragen x € 1.000

Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen	Rekening 2018	Actualisatie 2019	Rekening 2019	Saldo
Lasten				
Salarislasten	112	89	85	4
Kapitaallasten	64	65	65	0-
Materiële kosten	36	32	30	2
Subtotaal lasten	***212***	***186***	***180***	***6***
Resultaat	**212**	**186**	**180**	**6**

3.7 Bestrijding waterongevallen

3.7.1 Wat wilden we bereiken?

Een adequate bestrijding van waterongevallen. Het redden van mens en dier bij waterongevallen is een afgeleide van de hulpverlening, die de brandweer biedt anders dan bij brand.

3.7.2 Wat hebben we gerealiseerd?

Prestatie- en volume-indicatoren	Realisatie 2018	Actualisatie 2019	Realisatie 2019
Bestrijding waterongevallen			
Aantal incidenten waterongevallen	308	n.v.t.	232
Paraatheid WO-voertuigen	96%	95%	97%
Realisatie richtlijn opkomsttijd WO-voertuigen	92%	80%	88%

Toelichting bereikte resultaten

In 2019 is de waterongevallen verplaatst naar kazerne Nico, bij de IJtunnel en wordt vanaf maart gesprongen tussen de tankautospuit en de waterongevallen wagen. Daarmee is uitvoering gegeven aan het Dekkingsplan 2018-2021.

3.7.3 Wat heeft het gekost?

bedragen x € 1.000

Bestrijding waterongevallen	Rekening 2018	Actualisatie 2019	Rekening 2019	Saldo
Lasten				
Salarislasten inclusief maatwerk	1.665	1.683	1.873	190-
Verrekening meerkosten dedicated duikteam (maatwerl	921-	691-	691-	-
Salarislasten exclusief maatwerk	744	992	1.182	190-
Kapitaallasten	53	32	32	0-
Materiële kosten	621	531	452	79
Resultaat	**1.418**	**1.555**	**1.667**	**111-**

3.8 Zware hulpverlening

3.8.1 Wat wilden we bereiken?

Het bieden van effectieve 'zware hulpverlening'. De brandweer wordt ook gealarmeerd bij ongevallen anders dan bij brand. Ook dan is de inzet gericht op het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren. Indien er sprake is van extra benodigd materieel en/of voertuigen spreekt BAA van 'zware hulpverlening'.

3.8.2 Wat hebben we gerealiseerd?

Prestatie- en volume-indicatoren	Realisatie 2018	Actualisatie 2019	Realisatie 2019
Zware hulpverlening			
Aantal incidenten zware hulpverlening	225	n.v.t.	190
Paraatheid HV voertuigen	87%	90%	88%
Realisatie richtlijn opkomsttijd HV voertuigen	88%	80%	86%

3.8.3 Wat heeft het gekost?

bedragen x € 1.000

Zware hulpverlening	Rekening 2018	Actualisatie 2019	Rekening 2019	Saldo
Lasten				
Salarislasten	892	1.026	1.073	47-
Kapitaallasten	161	111	111	0-
Materiële kosten	287	258	246	13
Resultaat	***1.340***	***1.396***	***1.430***	***34-***

3.9 Maatwerk brandweerzorg

3.9.1 Wat hebben we gerealiseerd?

Functioneel Leeftijd Ontslag (FLO)-overgangsrecht en –loopbaanbeleid

In 2015 is een FLO convenant afgesloten tussen de brandweer en de gemeenten Amsterdam en Amstelveen, waarin de afspraken zijn vastgelegd over het beleid en dekking van de kosten met betrekking tot de tweede loopbaan en andere consequenties van het FLO akkoord. Vervolgens is in samenspraak met de gemeenten Amsterdam en Amstelveen een plan van aanpak opgesteld voor de tweede loopbaan, dat vanaf 2016 geleidelijk wordt uitgevoerd.
Amsterdam betaalt een maatwerkbijdrage voor de uitvoering van het FLO-akkoord. In 2018 is deze opgehoogd naar een niveau van € 9,5 miljoen per jaar om vanuit de reserve FLO aan de plichten te kunnen voldoen die de komende jaren voortvloeien uit de bestaande regeling(en). De Amstelveense FLO-kosten maken geen onderdeel uit van de exploitatie van de brandweer, omdat deze kosten direct worden doorbelast aan de gemeente.

Eigenaarslasten kazernes

De gemeenten betalen elk een kostendekkende bijdrage voor de eigenaarslasten van de overgedragen kazernes.

Duikteam Amsterdam

Ter uitvoering van de maatregelen in het kader van het vastgestelde Dekkingsplan 2018-2021 is vanaf de eerste helft van 2019 is gestart met een springbemanning op kazerne Nico en is er geen dedicated duikteam. De maatwerkbijdrage wordt in overleg met de gemeente in etappes afgebouwd.

Uitvoering gemeentelijke preventietaken

De gemeenten Diemen en Uithoorn financieren via een maatwerkbijdrage capaciteit (0,5 fte) voor (gemeentelijke) brandpreventiewerkzaamheden.

Jeugdbrandweer Amstelveen

De kosten met betrekking tot de Amstelveense jeugdbrandweer worden via een maatwerkbijdrage door Amstelveen voldaan.

3.9.2 Wat heeft het gekost?

bedragen x € 1.000

Maatwerk brandweerzorg	Rekening 2018	Actualisatie 2019	Rekening 2019	Saldo
Lasten				
FLO	9.543	9.500	9.500	-
Eigenaarslasten kazernes	3.390	3.433	3.441	8-
Lasten dedicated duikteam	921	691	691	-
Kapitaallasten en onderhoud blusboot	81	82	82	-
Lasten uitvoering gemeentelijke preventietaken	57	62	62	-
Lasten jeugdbrandweer	15	17	17	-
Resultaat	**14.007**	**13.785**	**13.793**	**8-**

In de volgende tabel is een nadere specificatie van het resultaat op het product maatwerk brandweerzorg opgenomen.

bedragen x € 1.000

Maatwerk brandweerzorg	Rekening 2018	Actualisatie 2019	Rekening 2019	Saldo
FLO	6.429	6.566	4.470	2.096
Gebouwenbeheer	251	261	257	4
Duiken	921	691	691	-
Jeugdbrandweer	3	8	8	-
Preventie	57	62	62	-
Salarislasten	7.660	7.587	5.487	2.100
Eigenaarslasten	1.605	1.618	1.617	0
Blusboot	68	68	68	-
Kapitaallasten	1.673	1.686	1.685	0
Gebouwen	1.534	1.555	1.567	12-
Blusboot	13	14	14	-
Jeugdbrandweer	12	10	10	-
FLO	-	60	48	12
Materiële kosten	1.559	1.639	1.639	0-
FLO	3.114	2.874	4.982	2.108-
Mutaties reserves	3.114	2.874	4.982	2.108-
Resultaat	**14.007**	**13.785**	**13.793**	**8-**

FLO

In 2019 is per saldo een onderschrijding van de salariskosten voor FLO gerealiseerd van € 2.096.000. Enerzijds is sprake van lagere loonkosten voor het FLO-overgangsrecht. Geconstateerd is dat de begrote en werkelijke loonkosten redelijk sterk uiteenlopen. Er is daarom nog eens kritisch gekeken naar de meerjarenprognose en de onderliggende berekeningen, waarop wordt ingegaan in de ontwerp-Programmabegroting 2021. Anderzijds is sprake van hogere werkgeverskosten van € 600.000 vanwege het verdwijnen van de mogelijkheid tot het sparen van bruto levenslooptegoed. Hiervoor is een vervanger gevonden in de vorm van netto-spaartegoed. Hierdoor moet er voor iedereen versneld en met hogere bedragen worden gespaard.
De totale onderschrijding op de FLO-kosten van € 2.108.000 (bestaande uit salariskosten van € 2.096.000 en materiele kosten van € 12.000) is gedoteerd aan de reserve FLO. Vandaar dat er in 2019 voor een zelfde bedrag meer is gedoteerd aan de reserve FLO dan was begroot.

3.10 Brandweer Opleidingscentrum Amsterdam- Schiphol (BOCAS)

3.10.1 Wat heeft het gekost?

bedragen x € 1.000

BOCAS	Rekening 2018	Actualisatie 2019	Rekening 2019	Saldo
Baten				
Externe opbrengsten brandweeropleidingen	61	50	99	49-
Externe opbrengsten brandweeroefeningen	213	150	38	112
Externe opbrengsten BVH opleidingen	443	425	550	125-
Externe opbrengsten verhuur terrein en overig	522	460	668	208-
Subtotaal baten	***1.240***	***1.085***	***1.355***	***270-***
Lasten				
Salarislasten	1.374	1.559	1.497	62
Kapitaallasten	451	451	451	0-
Inhuur derden	478	325	319	6
Materiële kosten	1.510	1.740	1.564	176
Doorbelasting kosten opleiden en oefenen intern	3.031-	2.990-	3.075-	85
Subtotaal lasten	***782***	***1.085***	***755***	***330***
Resultaat	***457-***	***-***	***600-***	***600***

BOCAS

BOCAS heeft in 2019 een positief resultaat van € 600.000 behaald. BOCAS heeft in 2019 een positief resultaat van € 600.000 behaald. De externe omzet van BOCAS is € 270.000 hoger. Enerzijds is een hogere omzet gerealiseerd bij de BHV-trainingen (€ 125.000), de overige opbrengsten zoals het extra verbruik van middelen en diensten door FMTC (€ 208.000) en bij de opleidingen zoals leergang instructeur, voertuigbedienaar en praktijksimulatie (€ 49.000). Anderzijds is sprake van een lagere omzet voor het oefenen van externe korpsen (€ 112.000). Daarnaast zijn de lasten € 330.000 lager uitgevallen.

3.11 Projecten en incidenten posten

3.11.1 Wat heeft het gekost?

bedragen x € 1.000

Projecten en incidentele posten	Rekening 2018	Actualisatie 2019	Rekening 2019	Saldo
Baten				
Opbrengst verkoop vastgoed	-	-	3.245	3.245-
Subtotaal baten	***-***	***-***	***3.245***	***3.245-***
Lasten				
Projectkosten Manifest - projecten	1.587	567	980	413-
Projectkosten Manifest - inzet FLO'ers voor Brandveilig	209	-	-	-
Projectkosten Veiligheidscentrum Haven	45	-	133	133-
WW-uitkeringen	211	100	310	210-
Toevoeging aan loongerelateerde voorziening	-	-	839	839-
Afgeboekte boekwaarde voertuig autoladder Ysbrand	-	-	731	731-
Afgeboekte boekw. voorm. kazernes Rudolf en Lodewijk	-	-	1.140	1.140-
Vrijval voorziening compensatieverlof > 9 maanden	311-	-	-	-
Vennootschapsbelasting	63	-	-	-
Subtotaal lasten	***1.804***	***667***	***4.132***	***3.466-***
Saldo van baten en lasten	***1.804***	***667***	***887***	***221-***
Reserves				
Onttrekking reserve Vastgoed	-	-	1.140	1.140-
Onttrekking Algemene reserve	-	-	-	-
Onttrekking reserve Manifest - projecten	1.586	681	980	299-
Onttrekking reserve Veiligheidscentrum Haven	45	-	133	133-
Onttrekking reserve WW	211	100	310	210-
Dotatie reserve Manifest	814	814	814	-
Dotatie reserve Veiligheidscentrum Haven	1.000	1.000	1.000	-
Dotatie reserve Transitie LMO	500	-	-	-
Dotatie reserve Vastgoed	-	-	3.245	3.245-
Mutaties in reserves	***472***	***1.034***	***2.497***	***1.463-***
Resultaat	**2.276**	**1.700**	**3.385**	**1.684-**

Baten en onttrekkingen aan reserves

De hogere baten van € 3.245.000 betreffen de verkoop van de:
- voormalige kazerne Rudolf aan het Remmerderplein (€ 410.000);
- voormalige kazerne Lodewijk aan de Van Leijenberglaan (€ 2.100.000);
- grond aan de Den Brielstraat, waarop het provisorium van kazerne Teunis stond (€ 735.000).

Deze opbrengsten zijn gedoteerd aan de reserve vastgoed Amsterdam. Bij de lasten zijn de buitengewone lasten die op deze verkopen betrekking hebben zichtbaar, die zijn gedekt door een onttrekking aan de reserve vastgoed gemeente Amsterdam.

De hogere onttrekking aan de reserve Manifest van € 299.000 bestaat per saldo uit de dekking voor de hogere lasten voor de Manifest-projecten (€ 413.000) en de begrote maar niet gerealiseerde onttrekking voor de inzet van FLO'ers brandveilig leven (€ 114.000). De kosten van de FLO'ers konden worden gedekt binnen de exploitatie.

De hogere onttrekking aan de reserve Veiligheidscentrum Haven van € 133.000 is ter dekking van de niet begrote lasten die op dit project zijn gemaakt.

Lasten en dotaties aan reserves

De projectkosten Manifest kennen een overschrijding van € 413.000. Dit is *vooral* het gevolg van kosten voor juridische bijstand (148k), de niet begrote lasten voor de verbindingsfunctionaris (€ 121.000), de niet begrote kosten voor een tijdelijke aanstelling van een integriteitsadviseur (€ 53.000), hogere lasten voor de diversiteitsadviseur (€ 42.000) en de aangestelde technisch voorzitter voor de OR (€ 38.000).
De niet begrote projectkosten van € 133.000 voor het Veiligheidscentrum Haven (GBA) hebben betrekking op de inhuur van de kwartiermaker en de ondersteuning met betrekking tot de HRM-activiteiten (€ 106.000) en opleidingskosten, juridisch advies en werving en selectie van personeel (€ 27.000).
Op de post WW-uitkeringen is sprake van hogere lasten van € 210.000 voor WW van enkele voormalige brandweermedewerkers. Hier staat een onttrekking aan de reserve WW tegenover van € 210.000.
Er heeft een niet begrote toevoeging aan de loongerelateerde voorziening plaatsgevonden in 2019 voor een bedrag van € 839.000.
In 2019 is er sprake van een afgeboekte boekwaarde van € 731.000 betreffende het autoladdervoertuig IJsbrand, dat is afgebrand. De leverancier draagt in 2020 kosteloos zorg voor een vervangend exemplaar.
Daarnaast is een bedrag van € 1.140.000 afgeboekt als gevolg van de verkoop van vastgoed. Het betreft de afgeboekte boekwaarde van de erfpacht op de grond en het pand van de voormalige kazernes Rudolf en Lodewijk. Er is geen sprake van een afgeboekte boekwaarde voor de grond aan de Den Brielstraat aangezien deze in bezit was van de gemeente Amsterdam. Deze lasten zijn gedekt door een onttrekking aan de reserve vastgoed gemeente Amsterdam.

NB De lasten vennootschapsbelasting (VPB) zijn in de jaarrekening 2019 opgenomen in het programma Overhead.

4. Programma Alarmering

4.1 Inleiding alarmering

4.1.1 Wat wilden we bereiken?

De meldkamer verzorgt een doelmatige en gecoördineerde alarmering. Daarvoor is de meldkamer voortdurend bereikbaar voor burgers en voor hulpverleners. De zorg voor continuïteit in de dienstverlening in een technisch complexe omgeving is de primaire beheersopgave. In het transtieakkoord “Meldkamer van de toekomst” uit 2013 zijn twee maatregelen afgesproken die de continuïteit structureel verbeteren; schaalvergroting tot tien locaties en één landelijke ICT-infrastructuur. In 2019 heeft de Tweede Kamer het wetsontwerp goedgekeurd waarin het beheer van de meldkamers wordt ondergebracht bij de politie.

In de Amsterdamse situatie is het effect van deze maatregelen beperkt. De meldkamer is op het gewenste schaalniveau. In 2013 is het beheer van de meldkamer aan de politie overgedragen. Met de overdracht van het beheer wordt ook het daaraan verbonden budget op landelijk niveau naar de politie overgeheveld.

bedragen x € 1.000

Overzicht programma Alarmering	Rekening 2018	Actualisatie 2019	Rekening 2019	Saldo
Meldkamerfunctie monodisciplinair brandweer	1.405	1.427	1.412	15
GHOR-meldkamertafel	-	-	-	-
Resultaat	**1.405**	**1.427**	**1.412**	**15**

4.2 Verslag alarmering

4.2.1 Wat hebben we gerealiseerd?

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2018	Actualisatie 2019	Realisatie 2019
Meldkamerfunctie monodisciplinair brandweer			
24/7 operationeel voor gelijktijdige meldingen	100%	100%	100%
Verwerkingstijd brandweermeldingen (90 seconden.)	81 sec.	90 sec.	74 sec
Aantal evaluaties brandweerincidenten	10	24	12
Meldkamerfunctie multidisciplinair			
24/7 beschikbaarheid calamiteitencoördinator	100%	100%	100%
Beschikbaarheid incidentbeschrijving voor COPI	5 min	5 min.	5 min.
Tijdige alarmering juiste piketfunctionarissen hoofdstructuur	100 %*	100%	100%*

Meldkamerfunctie monodisciplinair brandweer

24/7 operationeel voor gelijktijdige meldingen

De meldkamer is 24/7 operationeel geweest voor gelijktijdige meldingen.
In 2018 zijn verstoringen in de continuïteit aanleiding geweest tot een succesvolle projectmatige aanpak. De aanpak staat onder regie van drie directies binnen de Nederlandse politie. Het betreft het Politiedienstencentrum, de eenheid Amsterdam en de Landelijke Meldkamer Samenwerking. De directies

opereren gezamenlijk in de vorm van een support group. Inmiddels heeft deze samenwerking geleid tot de oprichting van een Bedrijfsbureau voor de GMK Amsterdam-Amstelland. De aansturing van het bedrijfsbureau is bij de LMS ondergebracht. Met dit bureau wordt het integraal beheer op de processen IV/ICT, FM en IM vormgegeven.

Verwerkingstijd brandweermeldingen (90 seconden.)
In samenwerking met de GMK is in juni 2018 het rekenmodel geïmplementeerd om de gemiddelde verwerkingstijd nauwkeuriger te rapporteren op objectbranden (en niet alleen woningbranden). Deze indicator wordt op maandbasis gerapporteerd. De gemiddelde verwerkingstijd van alle maandrapportages is 74 seconden. Dit is een verbetering ten opzichte van 2018 waarin deze indicator 81 seconden was. Meerdere factoren kunnen de oorzaak zijn van deze verbetering. Een van de oorzaken is mogelijk een verandering van het alarmeringsproces.

Aantal evaluaties brandweerincidenten
De behoefte aan evaluatie van incidenten wordt in het overleg tussen de drie operationele diensten bepaald. Het aantal incidenten dat aanleiding gaf tot evaluatie, in mono- of multi-verband, is in 2019 beperkt gebleven tot 12. Dit komt overeen met de ervaringen in eerdere jaren.
De evaluaties worden gebruikt om de dienstverlening naar burgers of de veiligheid van hulpverleners te verbeteren.

Meldkamerfunctie multidisciplinair
24/7 beschikbaarheid calamiteitencoördinator
De calamitetencoördinator heeft als taak het alarmeren van de hoofdstructuur van de regionale crisisorganisatie en het samenstellen van het meldkamerbeeld bij gelegenheid van GRIP-opschaling. Afspraak tussen de operatonele diensten op de meldkamer is dat de politie de invulling van deze taak op zich neemt. Zowel de Operationele Coördinator als de Officier van Dienst Operationeel Centrum zijn voor deze taak opgeleid. Beide functies zijn 24/7 op de meldkamer aanwezig.

Beschikbaarheid incidentbeschrijving voor COPI
Direct na het besluit tot GRIP opschaling draagt de Calamiteitencoördinator ervoor zorg dat het meldkamerbeeld van het incident op basis van de geldende afspraak wordt ingevoerd in LCMS. Daarmee is het meldkamerbeeld beschikbaar voor alle operationele diensten.

*Tijdige alarmering juiste piketfunctionarissen hoofdstructuur **
Na het besluit tot opschaling wordt de hoofdstructuur van de crisisbeheersing onmiddellijk gealarmeerd. Deze alarmering vindt plaats binnen de wettelijke termijn van 2 minuten.

4.2.2 Wat heeft het gekost?

bedragen x € 1.000

Meldkamerfunctie monodisciplinair brandweer	Rekening 2018	Actualisatie 2019	Rekening 2018	Saldo
Lasten				
Bijdrage GMK	1.381	1.393	1.379	14
Piket officier GMK	25	34	33	1
Resultaat	***1.405***	***1.427***	***1.412***	***15***

5. Programma overhead

5.1 Inhoudelijke rapportage overhead

5.1.1 Apart programma overhead

Met ingang van de actualisatie 2017 / begroting 2018 VrAA is er sprake van een apart programma overhead. Het doel van dit overzicht overhead is om het bestuur op eenvoudige en eenduidige wijze meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead voor de gehele organisatie en ook meer zeggenschap over die kosten te geven. In de overige programma's zijn de kosten opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces.

5.1.2 Wat verstaan we onder overhead?

Om te kunnen vaststellen welke kosten verband houden met de sturing en ondersteuning van het primaire proces en zodoende gerekend kunnen worden tot de overhead, is door de commissie BBV een definitie van overhead geïntroduceerd: "Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces". Volgens de verdere uitwerking over de toepassing van de definitie in de praktijk bestaat overhead, naast de ondersteunende PIOFACH-functies[13] ook uit alle leidinggevende in het primaire proces, bestuursadviseurs en management ondersteuning.

[13] PIOFACH staat voor Personeel, Informatievoorziening, Organisatie, Financiën, Automatisering, Communicatie en Huisvesting.

5.2 Financiële rapportage overhead

In het onderstaand overzicht zijn de lasten voor de overhead per functie weergegeven. De baten bestaan uit opbrengsten die worden gegenereerd door de ondersteunende afdelingen, zoals de verhuur van algemene ruimten en de detachering van een aantal medewerkers.

bedragen x € 1.000

Overzicht programma Overhead	Rekening 2018	Actualisatie 2019	Rekening 2019	Saldo
Baten				
Verhuur gebouwen en personeel	393	433	352	81
Overige goederen en diensten	135	113	240	127-
Subtotaal baten	***528***	***546***	***592***	***46-***
Lasten				
Algemene leiding en ondersteuning	4.432	4.498	4.064	434
Beleidsadvisering	1.501	1.427	1.456	29-
Financiën en audit	1.384	1.562	1.559	3
Personeel en organisatie	2.912	2.902	3.110	208-
Communicatie	471	666	619	48
Informatisering en automatisering	3.085	3.709	3.573	136
Juridische zaken	91	92	95	3-
Facilitaire zaken en beheer	2.780	2.846	3.022	176-
Organisatiebrede kosten en huisvesting	1.752	1.192	2.766	1.573-
Subtotaal lasten	***18.408***	***18.896***	***20.264***	***1.368-***
			-	
Saldo van baten en lasten	***17.880***	***18.350***	***19.673***	***1.322-***
Reserves				
Onttrekkingen	-	50	-	50
Dotaties	-	-	-	-
Mutaties in reserves	***-***	***50-***	***-***	***50-***
Resultaat	**17.880**	**18.300**	**19.673**	**1.372-**

Overhead – Baten

De onderschrijding van € 81.000 op de verhuur van gebouwen en personeel bestaat per saldo uit lagere opbrengsten uit detacheringen waar wat hogere verhuuropbrengsten tegenover staan.
De hogere baten van € 127.000 bij Overige goederen en diensten betreffen vooral de vergoedingen van verzekeringen voor personeel.

Overhead - Lasten

De lagere lasten bij de algemene leiding en ondersteuning van € 434.000 zijn vooral het gevolg van vacatureruimte.
De hogere lasten bij de organisatie brede kosten en huisvesting van €1.573.000 zijn met name veroorzaakt door het niet doorgaan van de begrote vrijval van de egalisatie voorziening voor de huur van het pand aan de Karspeldreef (€ 977.000). Bij het opstellen van de begroting 2019 was namelijk de verwachting dat de huur beëindiging en de financiële afwikkeling in 2019 van dit voormalig hoofdkantoor van de brandweer zou plaatsvinden. Momenteel wordt een beëindigingsdatum verwacht in het eerste kwartaal 2021, zodat de voorziening ook voor het jaar 2020 nog nodig is. Daarnaast is sprake van hogere lasten voor vastgoedbemiddeling (€ 110.000).

6. Algemene dekkingsmiddelen

6.1 Inhoudelijke algemene dekkingsmiddelen en kosten OMS

bedragen x € 1.000

Overzicht algemene dekkingsmiddelen	Rekening 2018	Actualisatie 2019	Rekening 2019	Saldo
Baten				
Rijksbijdragen	12.062	11.282	11.437	-156
OMS opbrengsten	1.242	1.230	1.214	16
Gemeentelijke bijdragen	79.986	81.700	81.700	0
Overige baten	48	50	50	0
Subtotaal baten	***93.337***	***94.261***	***94.401***	***-140***
Lasten				
Kosten beheer OMS	25	25	25	0
Subtotaal lasten	***25***	***25***	***25***	***0***
Resultaat	***93.312-***	***94.236-***	***94.376-***	***140***

6.2 Rijksbijdragen

bedragen x € 1.000

Rijksbijdragen	Rekening 2018	Actualisatie 2019	Rekening 2019	Saldo
Baten				
Rijksbijdrage	9.446	9.506	9.662	156
Uitwerkingskader Meldkamer LMO (incidenteel)	500	-	-	-
Bijzondere bijdrage CBRN-risico's	175	175	175	-
Bijzondere bijdrage interregionale samenwerking	1.251	1.251	1.250	1-
Jaarlijkse bijdrage VRZW	691	350	350	-
Totaal baten	**12.062**	**11.282**	**11.437**	**156**

De hogere ontvangen bijdragen van het Rijk van € 156.000 betreffen de loonbijstelling voor de reguliere bijdrage (brief ministerie van J en V d.d. 4 juli 2019).

6.3 Opbrengsten openbaar meldsysteem (OMS)

bedragen x € 1.000

OMS	Rekening 2018	Actualisatie 2019	Rekening 2019	Saldo
Baten				
OMS opbrengsten structureel	700	700	700	-
OMS opbrengsten incidenteel	542	530	514	16
Subtotaal baten	***1.242***	***1.230***	***1.214***	***16***
Lasten				
Kosten beheer OMS	25	25	25	0-
Subtotaal lasten	***25***	***25***	***25***	***0-***
Resultaat	**1.217-**	**1.205-**	**1.189-**	**16-**

De opbrengsten van de openbare meldsystemen zijn nagenoeg conform begroting.

6.4 Gemeentelijke bijdragen

bedragen x € 1.000

Gemeentelijke bijdragen	Rekening 2018	Actualisatie 2019	Rekening 2019	Saldo
Baten				
Bijdrage crisisbeheersing	1.604	1.627	1.627	0-
Bijdrage brandweerzorg	76.689	78.368	78.368	0-
Bijdrage alarmering	1.419	1.419	1.419	0-
Bijdrage staf Veiligheidsbureau	274	285	285	0-
Subtotaal baten	**79.986**	**81.700**	**81.700**	**0-**

De gemeentelijke bijdragen zijn conform begroting aan de deelnemende gemeenten gefactureerd.

6.5 Overige baten

bedragen x € 1.000

Overige baten	Rekening 2018	Actualisatie 2019	Rekening 2019	Saldo
Baten				
Rentebaten	-	-	-	-
Overige baten	48	50	50	0
Subtotaal baten	**48**	**50**	**50**	**0**

7. Verplichte paragrafen

7.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

7.1.1 Weerstandsvermogen en risico's

Het weerstandsvermogen wordt gedefinieerd als de weerstandscapaciteit in relatie tot de ongedekte risico's (niet begrote kosten en kosten waarvoor geen voorziening is gevormd). De weerstandscapaciteit geeft de mogelijkheden van de Veiligheidsregio aan om deze ongedekte risico's op te vangen.

Er is geen wettelijke norm voor het weerstandsvermogen, de relevantie van de resterende risico's en wat mag worden meegeteld als weerstandscapaciteit. Het beleid en de ratio van het weerstandsvermogen is daarom iets dat door het bestuur van de gemeenschappelijke regeling zelf bepaald moet worden. In de notitie weerstandsvermogen van de VrAA die op 25 september 2017 door het Veiligheidsbestuur is vastgesteld, is dit beleid uitgewerkt.

De ratio van het weerstandsvermogen wordt bepaald door de bestaande weerstandscapaciteit te delen op de benodigde weerstandscapaciteit. In de notitie weerstandsvermogen wordt voorgesteld een ratio na te streven met een bandbreedte tussen de 1 en de 1,4. Ultimo 2019 ligt de ratio weerstandsvermogen op 1,30.

bedragen x € 1.000

Ratio weerstandsvermogen VrAA	Ultimo 2018 actualisatie	Ultimo 2018 realisatie	Ultimo 2019 actualisatie	Ultimo 2019 realisatie *
Benodigde capaciteit	6.595	6.595	6.216	6.216
Beschikbare capaciteit	8.534	8.502	8.302	8.114
Ratio	1,3	1,3	1,3	1,3

*Ad *) na verwerking van voorgestelde resultaatsbestemming*

GHOR

Het BTW-vraagstuk is nog in behandeling bij de Belastingdienst. Hierover zijn geen ontwikkelingen ten aanzien van de begroting/actualisatie geweest.

Met betrekking tot de vraag of de vennootschapsbelasting van toepassing is, is in samenwerking met de fiscaal adviseur tot de conclusie gekomen dat er voldoende redenen zijn dat dit niet van toepassing is.

7.1.2 Financiële kengetallen

In het BBV Wijzigingsbesluit van 15 mei 2015 is in artikel 11 een nieuw onderdeel over (financiële) kengetallen toegevoegd. Het opnemen van kengetallen in de begroting en rekening past in het streven naar meer transparantie en omdat daarmee wordt beoogd provinciale staten, de raad en besturen van openbare lichamen in staat te stellen gemakkelijker inzicht te krijgen in de financiële positie en over de baten en de lasten. De kengetallen vormen een verbinding tussen de verschillende de aspecten die het bestuur en de gemeenteraden in hun beoordeling van de financiële positie moeten betrekken om daar een verantwoord oordeel over te kunnen geven.

Voor veiligheidsregio's zijn de volgende kengetallen relevant:

- Netto schuldquote
- Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
- Solvabiliteitsratio
- Structurele exploitatieruimte

In de onderstaande tabellen zijn de kengetallen van de VrAA weergegeven.

Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving kengetal	Rekening 2018	Actualisatie 2019	Rekening 2019
Ratio netto schuldquote (A+B+C-D1-E-F-G)/H*100%	**26,4%**	**43,9%**	**26,1%**
Ratio netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen (A+B+C-D2-E-F-G)/H*100%	**26,4%**	**43,9%**	**26,1%**
A. Een raming van het totaal van de vaste schulden.	20.933	29.400	29.900
B. Een raming van het totaal van de netto vlottende schulden.	7.869	4.800	13.471
C. Een raming van het totaal van de overlopende passiva.	5.314	7.390	4.734
D1. Het totaal saldo van de financiële vaste activa, genoemd in artikel 36, onderdelen d,e en f, van het BBV provincies en gemeenten.	0	-	-
D2. Het totaal saldo van de financiële vaste activa, genoemd 36, onderdelen b,c,d,e en f, van het BBV provincies en gemeenten.	0	-	-
E. Een raming van het totaal van de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar.	6.652	975	18.628
F. Een raming van het totaal van alle liquide middelen.	248	-3.580	0
G. Een raming van het totaal van de overlopende activa.	1.725	1.534	3.007
H. Het geraamde totaal saldo van de baten, exclusief de mutaties reserves.	96.657	97.216	101.274

De twee kengetallen 'netto schuldquote' en de 'netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen' zijn voor VrAA identiek aangezien zij geen leningen aan derden verstrekt. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de veiligheidsregio ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie (Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, jaargang 2015, 206).
De netto schuldquote (en ook de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen) van de veiligheidsregio voor de rekening 2018, actualisatie 2019 en rekening 2019 zijn respectievelijk 26,4%, 43,9% en 26,1%. In de VNG-uitgave ‘Houdbare Gemeentefinanciën’ (2013) is aangegeven dat wanneer een schuld lager is dan het begrotingstotaal (de quote is <100%) dit als voldoende kan worden bestempeld en boven de 130% als onvoldoende. De percentages van de veiligheidsregio liggen ruim binnen de normen van de VNG.

Solvabiliteitsratio

Bedragen x € 1.000

Omschrijving kengetal	Rekening 2018	Actualisatie 2019	Rekening 2019
Solvabiliteitsratio A/B*100%	**36,7%**	**34,8%**	**33,9%**
A. Een raming van het totale eigen vermogen.	27.578	29.085	32.902
B. Een raming van het totaal van de passiva.	75.054	83.613	97.190

De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit als een percentage van het totale vermogen en geeft daarmee inzicht in de mate waarin de veiligheidsregio in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen (Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, jaargang 2015, 206). Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van veiligheidsregio.
De solvabiliteitsratio's van de veiligheidsregio voor de rekening 2018, actualisatie 2019 en rekening 2019 zijn respectievelijk 36,7%, 34,8% en 33,9%. In de VNG-uitgave 'Houdbare Gemeentefinanciën' (2013) is aangegeven dat wanneer een solvabiliteitsratio hoger is dan 30% dit als voldoende kan worden bestempeld en lager dan 20% als onvoldoende. De percentages van de veiligheidsregio zijn hoger dan 30% en zijn daarmee voldoende volgens de norm van de VNG.

Structurele exploitatieruimte

Bedragen x € 1.000

Omschrijving kengetal	Rekening 2018	Actualisatie 2019	Rekening 2019
Ratio structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/E*100%	**3,8%**	**1,9%**	**1,5%**
A. Structurele lasten = (het totaal van de geraamde lasten minus het geraamde totaal van de incidentele lasten per programma.	89.570	92.793	91.844
B. Structurele baten = (het geraamde totaal van de baten minus het geraamde totaal van de incidentele baten per programma	96.157	97.216	98.029
C. Het beoogde totaal van de structurele toevoegingen aan de reserves voor het overzicht.	3.115	2.874	4.982
D. Het totaal van de structurele onttrekkingen aan de reserves voor het overzicht.	211	266	310
E. Het geraamde totaal van de baten, exclusief de mutaties reserves.	96.657	97.216	101.274

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door de optelsom van het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves te delen door de totale baten, uitgedrukt in een percentage. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken (Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, jaargang 2015, 206).
De ratio's structurele exploitatieruimte van de veiligheidsregio voor de rekening 2018, actualisatie 2019 en rekening 2019 zijn respectievelijk 3,8%, 1,9% en 1,5%. Dit betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

7.2 Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering betreft de bedrijfsprocessen binnen een organisatie om de beleidsdoelstellingen te kunnen realiseren evenals de sturing en beheersing daarvan (Artikel 14 BBV). In de onderstaande tabellen wordt de formatie, bezetting en het verschil per werkmaatschappij weergegeven. In de paragrafen 7.2.1 tot en met 7.2.3 wordt de bedrijfsvoering per werkmaatschappij toegelicht. De bezettingsgegevens in de onderstaande tabel betreffen de bezettingscijfers van december 2019.

Formatie per 31-12-2019	Dagdienst	24-uursdienst en overig repressief	Vrijwilligers	Totaal
Brandweer	286,7	480,0	266,0	**1.032,7**
GHOR	19,7	-	-	**19,7**
Veiligheidsbureau	7,5	-	-	**7,5**
Totaal	**313,9**	**480,0**	**266,0**	**1.059,9**

Bezetting per 31-12-2019	Dagdienst	24-uursdienst en overig repressief	Vrijwilligers	Totaal
Brandweer	238,9	489,8	253,0	**981,7**
GHOR	17,9			**17,9**
Veiligheidsbureau	7,5			**7,5**
				-
Totaal	**264,3**	**489,8**	**253,0**	**1.007,1**

Verschil formatie en bezetting per 31-12-2019	Dagdienst	24-uursdienst en overig repressief	Vrijwilligers	Totaal
Brandweer	47,8	9,8-	13,0	**51,0**
GHOR	1,8	-	-	**1,8**
Veiligheidsbureau	-	-	-	**-**
Totaal	**49,6**	**9,8-**	**13,0**	**52,8**

7.2.1 Veiligheidsbureau

Het Veiligheidsbureau is gepositioneerd bij de directie Openbare Orde en Veiligheid van de gemeente Amsterdam en voert van daaruit regionale taken uit ten behoeve de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland. Het Veiligheidsbureau wordt gefinancierd door bijdragen van de deelnemende gemeenten en bijdragen van de GHOR, de regionale politie AA en Brandweer AA. Bij het Veiligheidsbureau werken ultimo 2019 7,5 fte voor de Veiligheidsregio. Deze personele lasten worden doorberekend aan de deelnemende gemeenten en de operationele diensten.

7.2.2 Brandweer

Het personeel van de brandweer is in dienst van de Veiligheidsregio. De formatie ultimo 2019 van de brandweer bedraagt 1.032,7 fte terwijl de werkelijke bezetting op 31 december 2019 981,7 fte was. Dit houdt in dat er eind 2019 sprake was van een onderbezetting van 51 fte.

7.2.3 GHOR

Het personeel van de GHOR is in een aparte afdeling gepositioneerd bij de GGD Amsterdam van de gemeente Amsterdam en voert van daaruit regionale taken uit ten behoeve van de Veiligheidsregio Amsterdam Amstelland en de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland (t/m 31 december 2019). De formatie van de GHOR bedraagt 19,7 fte en de werkelijke gemiddelde bezetting over 2019 bedraagt 17,9 fte.

7.3 Financiering

7.3.1 Treasuryfunctie

Leidend voor de treasuryfunctie is het Treasurystatuut van de Veiligheidsregio, met daarin de volgende uitgangspunten:

- het risico wordt laag gehouden door gebruik te maken van een liquiditeitsplanning en niet toestaan van het gebruik van allerlei risicovolle financiële producten;
- tijdelijke overschotten worden via Schatkistbankieren ondergebracht bij het Ministerie van Financiën.

Afhankelijk van de ontwikkelingen in daadwerkelijke investeringen en de ontwikkelingen van reserves en voorzieningen worden extra financiële middelen aangetrokken.

7.3.2 Renterisiconorm

De Wet Fido begrenst via de renterisiconorm het deel van de totale langlopende schuld dat in een gegeven jaar een renterisico mag hebben. De renterisiconorm bepaalt dat het bedrag van de langlopende schuld dat binnen een gegeven jaar verplicht moet worden afgelost, of waarvan de rente moet worden herzien, maximaal 20% van het begrotingstotaal mag bedragen. Het doel van deze norm is dat de portefeuille van langlopende leningen zodanig over de jaren verdeeld is, dat het renterisico dat voortkomt uit herfinanciering en renteherzieningen gelijkmatig wordt gespreid. Het bedrag aan herfinanciering betreft het laagste bedrag van de volgende twee bedragen: het bedrag aan nieuw aangetrokken nieuwe schuld in 2019 (€ 10 miljoen) en het bedrag van aflossingen in 2019 (1,033 miljoen). Het bedrag aan renteherziening is € 0.
Het renterisico van de veiligheidsregio bedraagt in 2019 daarom € 1,033 miljoen en dit is ruim binnen de renterisiconorm van € 18,702 miljoen.

bedragen x € 1.000

Renterisiconorm	2019
Begrotingstotaal	93.510
Renterisiconorm (20% omvang begroting)	18.702
Renterisico (renteherzieningen + herfinanciering)	1.033
Ruimte (+)/ overschrijding (-)	17.669

7.3.3 Kasgeldlimiet

De Wet Fido begrenst middels de kasgeldlimiet de maximale kortlopende schuld. Deze limiet bepaalt dat de kortlopende schuld maximaal 8,2% van het begrotingstotaal (het totaal van lasten) mag zijn. De kasgeldlimiet van de veiligheidsregio bedroeg in 2019 € 7,668 miljoen. De gemiddelde liquiditeitspositie van het 1e tot en met het 4e kwartaal in de onderstaande tabel betreft het gemiddelde van de begin- en eindsaldi van het desbetreffende kwartaal. De veiligheidsregio heeft in 2019 ruim binnen de kasgeldlimiet geopereerd.

bedragen x € 1.000

Kasgeldlimiet 2019	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Begrotingstotaal	93.510	93.510	93.510	93.510
Kasgeldlimiet (8,2%) van omvang begroting	7.668	7.668	7.668	7.668
Kortlopende schuld/ liquiditeitspositie	4.973	5.263	3.053	1.756
Ruimte (+) / overschrijding (-)	2.695	2.405	4.615	5.912

7.3.4 Renteresultaat

Een hoger renterisico leidt tot een hoger risicoprofiel, aangezien de rente op lange termijn een onzekere factor is. Momenteel is de rente laag, maar het tij kan op enig moment keren. Dit wordt ondervangen middels een financieringsstructuur die hier zo min mogelijk gevoelig voor is. Door binnen de voorziening kapitaallasten te rekenen met een hogere rekenrente (1,25%) dan de daadwerkelijke effectieve rente die wordt betaald (0,9% in 2019) wordt het renterisico verlaagd. Het bedrag aan werkelijk betaalde rente in 2019 bedraagt € 189.347.
De veiligheidsregio heeft geen renteresultaat.

7.3.5 Financiering vaste activa

In totaal zijn vier vaste geldleningen afgesloten (in 2016 ging het om een aantal van drie en in 2019 om een aantal van één). De specificaties staan in het onderstaande overzicht weergegeven. De bedragen zijn weergeven in duizenden euro's.

leningnr	Leninggever	Datum	Hoofdsom	Totale looptijd	Werkelijke rente	Restschuld 31 december 2017	Aflossing in 2018	Restschuld 31 december 2018	Aflossing in 2019	Restschuld 31 december 2019	Restschuld over 5 jaar	Rest looptijd eind 2020	Aflossing in 2020
			x € 1.000			x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000			x € 1.000		x € 1.000
40.110960	BNG	22-dec-16	5.000	10 jr	0,56%	4.500	500	4.000	500	3.500	1.000	6 jr	500
40.110961	BNG	22-dec-16	8.000	15 jr	0,98%	7.467	534	6.933	533	6.400	3.733	11 jr	533
40.110962	BNG	22-dec-16	10.000	10 jr	0,99%	10.000	0	10.000	0	10.000	10.000	6 jr	0
40.113266	BNG	2-dec-19	10.000	5 jr	-0,15%	0	0	0	0	10.000	0	4 jr	2.000
	Totaal		**33.000**			**21.967**	**1.034**	**20.933**	**1.033**	**29.900**	**14.733**		**3.033**

7.3.6 EMU-saldo

Het EMU-saldo[14] geeft inzicht in hoe de uitgaven zich verhouden tot de inkomsten in een jaar (en hoe investeringen in een jaar zich verhouden tot de afschrijvingen). Bij een negatief EMU-saldo besteedt de veiligheidsregio meer geld dan dat zij ontvangt (en overstijgen de investeringen de afschrijvingen), bij een positief EMU-saldo is dit andersom. In het onderstaande overzicht worden de EMU-saldi van de jaarrekening 2018, actualisatie 2019 en jaarrekening 2019 weergegeven.

[14] Het EMU-saldo is het geraamde onderscheidenlijk gerealiseerde saldo van de ontvangsten en uitgaven van Openbaar Lichaam, berekend op transactiebasis en overeenkomstig de voorschriften van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie (BBV artikel 1. lid 1, sub j).

Bedragen x € 1.000

EMU-Saldo	Rekening 2018	Actualisatie 2019	Rekening 2019
EMU-Saldo (A+B+C-D+E+F-G+H-I-J-K)	**-10.296**	**-29.006**	**-10.547**
A. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves.	-5.933	3.706	-7.524
B. Afschrijvingen ten laste van de exploitatie.	4.516	4.847	4.770
C. Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate van de exploitatie.	2.281	-977	3.101
D. Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd.	10.848	35.477	10.621
E. Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post D.	-	-	-
F. Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord.	-	48	-
G. Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	-	-	-
H. Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord.	-	-	-
I. Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen.	312	1.153	272
J. Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post A genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten.	-	-	-
K. Verwachte boekwinst op exploitatie van verkoop van effecten.	-	-	-

De EMU-saldi voor de rekening 2018, actualisatie 2019 en rekening 2019 zijn respectievelijk minus € 10,296 miljoen, minus € 29,006 miljoen en minus € 10,547 miljoen.

Het EMU-saldo gaat niet uit van baten en lasten, maar gaat uit van ontvangsten en uitgaven, berekend op transactiebasis en overeenkomstig de voorschriften van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie. Investeringen tellen bijvoorbeeld niet mee in het stelsel van baten en lasten, waarbij wordt uitgegaan van de kapitaallasten van de investeringen. Investeringen in een jaar tellen echter wel volledig mee in het EMU-saldo. Bij een sluitende begroting kan een gemeente daardoor toch een negatief EMU-saldo hebben.

7.4 Onderhoud kapitaalgoederen

Het onderhoud van gebouwen wordt uitgevoerd op basis van een meerjarenplanning. Deze is gebaseerd op een uitgevoerde conditiemeting (NEN 2767) van alle gebouwen, een daaropvolgende controle en advies van een bouwkundig adviesbureau en Archidat bouwkosten.
De kosten worden geëgaliseerd via de daarvoor gevormde voorziening. Bij de jaarplanning vindt eventuele bijstelling plaats van de meerjarenplanning (eventueel uitstel als er geen noodzaak is).

Ook het onderhoud van de voertuigen en overig materieel (bijvoorbeeld pakken en ademluchtapparatuur) vindt plaats op basis van een planning die is vastgelegd in een geautomatiseerd systeem.

7.5 WNT verantwoording

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) publiceert jaarlijks een verantwoordingsmodel Wet normering topinkomens (hierna: WNT). Instellingen die onder de reikwijdte van de WNT vallen, kunnen het model gebruiken om aan de openbaarmakingsplicht zoals opgenomen in de WNT te voldoen. De onderstaande tabellen zijn van toepassing op de veiligheidsregio.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2019 ***bedragen x € 1***	**L.J. Schaap**	**M.T.C. van Lieshout**	**J.D. van de Veen**	**N. Jansen-Schoonhoven**
Functiegegevens	Commandant	Directeur	Hoofd GHOR	Hoofd Veiligheidsbureau
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 -30/09	01/10-31/12	01/01 - 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00	1,00	1,00	doorberekend 0,5
Dienstbetrekking?	Ja, bij de politie	Ja	Ja, bij de GGD Amsterdam	Ja, bij OOV gemeente Amsterdam
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	178.896	45.841	123.140	52.270
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	
Subtotaal	178.896	45.841	123.140	52.270
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	145.101	48.899	194.000	97.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	33.794	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging	178.896	45.841	123.140	52.270
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	Overschrijding van de maximum bezoldiging is niet toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	Er worden in 2020 facturen verstuurd naar de functionaris om de onverschuldigde betaling in het kader van de WNT terug te vorderen.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2018 ***bedragen x € 1***	**L.J. Schaap**	**N.v.t.**	**J.D. van de Veen**	**N. Jansen-Schoonhoven**
Functiegegevens	Commandant		Hoofd GHOR	Hoofd Veiligheidsbureau
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 -31/12		01/01 - 31/12	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00		1,00	doorberekend 0,5
Dienstbetrekking?	Ja, bij de politie		Ja, bij de GGD Amsterdam	Ja, bij OOV gemeente Amsterdam
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	184.354		120.326	50.502
Beloningen betaalbaar op termijn	-		-	-
Subtotaal	184.354		120.326	50.502
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	189.000		189.000	94.500

1d. Topfunctionarissen alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een bezoldiging van € 1.700 of minder.

Gegevens 2019	
NAAM TOPFUNCTIONARIS	**FUNCTIE**
F. Halsema	Voorzitter Veiligheidsbestuur
H.B. Eenhoorn	Plaatsvervangend voorzitter Veiligheidsbestuur (tot 28 mei 2019)
T. Poppens	Plaatsvervangend voorzitter Veiligheidsbestuur (vanaf 28 mei 2019)
J.J. Nobel	Lid Veiligheidsbestuur (tot 16 april 2019)
G. Oude Kotte	Lid Veiligheidsbestuur (vanaf 16 april 2019)
J. Langenacker	Lid Veiligheidsbestuur
E. Boog	Lid Veiligheidsbestuur
P. Heiliegers	Lid Veiligheidsbestuur

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2019	
bedragen x 1 euro	**L.J. Schaap**
Functiegegevens	
Functie(s) bij beëindiging dienstverband	Commandant
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00
Jaar waarin het dienstverband is geeindigd	2019
Uikering wegens beëindiging van het dienstverband	
Overeengekomen uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband	75.000
Individuel toepasselijk maximum	75.000
Totaal uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	75.000
Waarvan betaald in 2019	75.000
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Jaarrekening

8. Geconsolideerde Balans VrAA

8.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

8.1.1 Algemeen

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van het “Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten” en de financiële verordeningen.

8.1.2 Vaste activa

De vaste activa zijn gewaardeerd op basis van historische aanschafwaarde onder aftrek van de afschrijvingen. Deze afschrijvingen vinden lineair plaats en zijn afhankelijk van de verwachte economische levensduur, waarbij geen rekening wordt gehouden met restwaarden. Op grond wordt niet afgeschreven.

8.1.3 Voorraden

De voorraden zijn gewaardeerd tegen een vaste verrekenprijs (v.v.p.).
De investeringen die nog niet opgeleverd zijn in het lopende jaar, worden per ultimo boekjaar als onderhanden werk (activa in uitvoering) in de jaarrekening verantwoord.

8.1.4 Vorderingen

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde, onder aftrek van een voorziening voor het risico van oninbaarheid.

8.1.5 Liquide middelen

Liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

8.1.6 Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen zijn opgenomen de algemene reserves, de bestemmingsreserves en het saldo van de rekening van baten en lasten.

8.1.7 Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de voorzienbare verplichting, het verlies en/of risico’s, voor zover de omvang hiervan redelijkerwijs is in te schatten. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen.

8.1.8 Vlottende passiva

De kortlopende schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

8.2 Geconsolideerde balans VrAA

Bedragen x € 1.000

ACTIVA VrAA	Ultimo 2019		Ultimo 2018	
Vaste activa				
Materiële vaste activa		64.045		53.424
A121 Gronden en terreinen	2.990		3.277	
A123 Bedrijfsgebouwen	41.893		31.583	
A125 Vervoermiddelen	11.908		13.515	
A129 Overig	7.254		5.049	
Vlottende activa				
Voorraden		11.509		13.005
A213 Onderhanden werk	10.906		12.463	
A214 Gereed product en handelsgoederen	603		542	
Uitzettingen		18.628		6.652
A221 Vorderingen op openbare lichamen	-		-	
A224 Overige vorderingen	3.254		642	
A225a Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een looptijd < 1jaar	15.374		6.010	
Liquide middelen		-		248
A23 Liquide middelen (kas- en banksaldi)	-		248	
Overlopende activa		3.007		1.725
A29b Nog te ontvangen bijdragen van het Rijk	-		-	
A29c Nog te ontvangen bijdragen van overige overheid	-		-	
A29d Overige overlopende activa	3.007		1.725	
Totaal		**97.190**		**75.054**

Bedragen x € 1.000

PASSIVA VrAA	Ultimo 2019		Ultimo 2018	
Vaste passiva				
Eigen vermogen		32.902		27.578
P111 Algemene reserve	8.503		8.502	
P112 Bestemmingsreserve	24.354		16.876	
P114 saldo van rekeningen	45		2.200	
Voorzieningen		16.184		13.359
P12 Voorzieningen	16.184		13.359	
Vaste Schuld		29.900		20.933
P135a Onderhandse leningen van openbare lichamen (art. 1a Wet Fido)	29.900		20.933	
Vlottende passiva				
Vlottende schulden		13.471		7.869
P212 Rood staan op bank	1.048			
P213 Overige schulden	12.422		7.869	
Overlopende passiva		4.734		5.314
P29c Vooruit ontvangen bijdragen van overige overheid	-			
P29d Overige overlopende passiva	4.734		5.314	
Totaal		**97.190**		**75.054**

8.3 Toelichting op de balans VrAA

8.3.1 Materiële vaste activa

bedragen x € 1.000

Materiële vaste activa	31-12-2019	31-12-2018
Grond in Erfpacht	2.990	3.277
Gebouwen in Erfpacht	11.383	13.797
Gebouwen	30.510	17.786
Voer- en vaartuigen	11.908	13.515
Overig	7.254	5.049
Totaal	**64.045**	**53.424**

In de onderstaande tabel wordt het verloop van de materiële vaste activa nader gespecificeerd.

bedragen x € 1.000

Materiële vaste activa	Grond in erfpacht	Gebouwen in erfpacht	Gebouwen	Voer- en Vaartuigen	Overig	Totaal
Boekwaarde per 1 januari	3.277	13.797	17.786	13.515	5.049	53.424
Bij: investeringen	0	-1.153	13.686	1.168	3.609	17.310
Af: afschrijvingen	-84	-325	-914	-2.044	-1.403	-4.770
Af: buitengebruikstellingen	-203	-937	-48	-731	0	-1.919
Boekwaarde per 31 december	2.990	11.382	30.510	11.908	7.255	64.045
Aanschafwaarde	3.463	12.854	37.025	28.188	16.428	97.958
Cumulatieve afschrijvingen	-472	-1.472	-6.515	-16.280	-9.174	-33.913
Boekwaarde per 31 december	**2.991**	**11.382**	**30.510**	**11.908**	**7.254**	**64.045**

De negatieve investering (-€ 1.153.000) bij *Gebouwen in erfpacht* betreft per saldo de verschuiving vanuit deze categorie van het 'activum renovatie Nico' (-€1.406.000) naar de 'voorbereidingskosten OD renovatie Nico' bij de categorie *Gebouwen*. Daartegenover staat de investering 'proeftuin kazerne Victor' (€ 252.000).
Het bedrag aan investeringen in de categorie *Gebouwen* van € 13.686.000 betreft daarom de genoemde verschuiving (€ 1.406.000) en het daadwerkelijke geïnvesteerde bedrag in gebouwen (€ 12.280.000).

De grootste investeringen 2019 zijn:
- verbouwing kazerne Willem betreffende het gebouw, de installatie en het meubilair (€ 8.826.000);
- verbouwing kazerne Nico betreffende het gebouw, de installatie en het meubilair (€ 4.270.000);
- twee tankautospuiten (€ 982.000);
- sporttoestellen (€ 607.000);
- zonproject (€ 471.000);
- accugereedschap (€ 408.000);
- software (€ 205.000).

Bij de buitengebruikstellingen (buitengebruik minus afschrijving) gaat het om de:
- grond in erfpacht (-€ 203.000) en de gebouwen in erfpacht (-€ 937.000) als gevolg van de verkoop van de voormalige kazernes Rudolf en Lodewijk;
- herindeling 3de en 7de etage Karspeldreef (-€ 48.000) als gevolg van de verhuizing;
- desinvestering van de autoladder IJsbrand als gevolg van brandschade (-€ 731.000).

8.3.2 Voorraden

Onderhanden werk

bedragen x € 1.000

Onderhanden werk	31-12-2019	31-12-2018
Onderhanden werk	10.906	12.463
Totaal	**10.906**	**12.463**

De post onderhanden werk betreft de uitgaven met betrekking tot investeringen die nog niet zijn afgerond en daarom niet zijn geactiveerd in 2019.

Gereed product en handelsgoederen

bedragen x € 1.000

Gereed product en handelsgoederen	31-12-2019	31-12-2018
Kleding	240	152
Auto-onderdelen	304	317
Blusbenodigdheden	10	7
Kantoorbenodigdheden en overige goederen	50	66
Totaal	**604**	**542**

De bovenstaande tabel bevat de specificatie van de voorraad per ultimo boekjaar. Er hebben in 2019 grote schoonmaakacties plaatsgevonden in de voorraad. Hierbij ging het enerzijds om het afboeken van oude bestel- en ontvangstbonnen en het herwaarderen van de voorraad. Periodiek zal vanaf 2020 de voorraad worden geherwaardeerd om fluctuaties in de voorraadwaardering zoveel mogelijk te beperken.

8.3.3 Uitzettingen

Uitzettingen in 's Rijks schatkist (looptijd < 1 jaar)

bedragen x € 1.000

Uitzettingen in 's Rijks schatkist (looptijd < 1 jaar)	31-12-2019	31-12-2018
Uitzettingen in 's Rijks schatkist (looptijd < 1 jaar)	15.374	6.010
Totaal	**15.374**	**6.010**

Bij de post Uitzettingen in 's Rijks schatkist gaat het om de rekening courant schatkistbankieren, waar eind 2019 een bedrag van € 15.374.000 op stond. Dit is altijd een momentopname. Dit bedrag is hoger dan in 2018 omdat er op 2 december 2019 een nieuwe lening is afgesloten van € 10.000.000 en deze is nog niet besteed.

Overige vorderingen

bedragen x € 1.000

Overige vorderingen	31-12-2019	31-12-2018
Debiteuren	3.254	642
Voorziening dubieuze debiteuren	0	0
Totaal	**3.254**	**642**

Er is geen voorziening dubieuze debiteuren omdat er geen posten open staan waarvan wordt verwacht dat deze niet invorderbaar zijn.
Het bedrag van € 3.254.000 betreft openstaande posten, waarvan € 2.579.000 de gemeenten Amsterdam en Amstelveen betreft.

8.3.4 Liquide middelen

bedragen x € 1.000

Liquide middelen	31-12-2019	31-12-2018
Kruisposten	0	0
Kas	0	0
Bank	0	248
Totaal	**0**	**248**

Er wordt geen kas aangehouden.
Eind 2019 had de betaalrekening geen positief saldo. In plaats daarvan was er sprake van een roodstand (zie Rekening courant krediet – rood staan op bank).

8.3.5 Overlopende activa

bedragen x € 1.000

Overige overlopende activa	31-12-2019	31-12-2018
Voorschotten personeel	17	-12
Nog te ontvangen baten	1.132	982
Vooruitbetaalde kosten	1.228	755
Nog te ontvangen belastingen en premies	630	
Totaal	**3.007**	**1.725**

De voorschotten personeel betreffen verrekeningen van voorschotten op kazerneniveau en/of personeelsniveau.
De nog te ontvangen baten hebben betrekking op de nog niet in aan derden gefactureerde posten, die betrekking hebben op het boekjaar 2019. Deze worden in 2020 gefactureerd. Op deze post heeft in 2019 een bedrag van € 0,5 miljoen betrekking op de bijdrage projectkosten voor de Gemeenschappelijke Brandweer Amsterdam (GBA) binnen het Veiligheidscentrum Haven. In 2020 zal sprake zijn van een soortgelijke betaling voor een bedrag van € 0,6 miljoen. Beide zullen in 2020 in de exploitatie worden verantwoord en aan de reserve Veiligheidscentrum Haven worden onttrokken. Hiervoor is gekozen omdat de vraag van VrAA hoe om te gaan met de BTW rondom deze bijdragen, nog bij de Belastingdienst voorligt.

8.3.6 Eigen vermogen

In de vergadering van 25 maart 2019 heeft het Veiligheidsbestuur ingestemd met het éénmalig uitkeren van het jaarrekeningresultaat 2018 van VrAA (€ 2.200.000) aan de gemeenten.
Het jaarrekeningresultaat 2019 voor bestemming is voordelig (€ 45.000).

Het hiernavolgend overzicht geeft de stand van het eigen vermogen weer.

bedragen x € 1.000

Eigen Vermogen	31-12-2019	31-12-2018
Algemene reserve BAA	4.221	4.221
Algemene reserve GHOR	2.908	2.908
Algemene reserve Vbu	1.373	1.373
totaal algemene reserve VrAA	***8.503***	***8.502***
Bestemmingsreserves	24.354	16.876
totaal bestemmingsreserves VrAA	***24.354***	***16.876***
Saldo van rekening BAA	-584	1.301
Saldo van rekening GHOR	121	500
Saldo van rekening Vbu	508	399
totaal saldo van rekening VrAA	***45***	***2.200***
Totaal	**32.902**	**27.578**

Algemene reserve en saldo van rekening

In de onderstaande tabel worden het verloop van de algemene reserve en het saldo van rekening weergegeven.

bedragen x € 1.000

Algemene reserve en saldo van rekening	saldo per 1 januari	Mutaties na bestemming	Bij	Af	saldo per 31 december
Algemene reserve BAA	4.221	-	-	-	**4.221**
Algemene reserve GHOR	2.908	-	-	-	**2.908**
Algemene reserve Vbu	1.373	-	-	-	**1.373**
Saldo van rekening BAA	1.301	1.301-	-	584-	**-584**
Saldo van rekening GHOR	500	500-	121	-	**121**
Saldo van rekening Vbu	399	399-	508	-	**508**
Totaal	**10.702**	**-2.200**	**629**	**-584**	**8.547**

Bestemmingsreserves

Het verloop van de bestemmingsreserves is opgenomen in de onderstaande tabel.

bedragen x € 1.000

Bestemmingsreserve	saldo per 1 januari	Mutaties na bestemming	Bij	Af	saldo per 31 december
Bestemmingsreserve WW	1.813	0	0	-310	1.503
Bestemmingsreserve Manifest	1.030	0	814	-980	865
Bestemmingsreserve Veiligh.Centrum	2.169	0	1.000	-133	3.036
Bestemmingsreserve Transitie LMO	500	0	0	0	500
Bestemmingsreserve vastgoed	3.363	0	3.245	-1.140	5.468
Bestemmingsreserve FLO Amsterdam	8.001	0	4.982	0	12.983
Totaal bestemmingsreserve	**16.876**	**0**	**10.042**	**-2.563**	**24.354**

Bestemmingsreserve WW
Door de herstructurering van het wachtgeldfonds komen vanaf 1 januari 2006 de kosten voor werkloosheid volledig ten laste van de begroting van de Brandweer Amsterdam-Amstelland. Er is derhalve een bestemmingsreserve gevormd, die bedoeld is om over de jaren heen de kosten voor werkloosheid te kunnen reguleren. In 2019 is € 310.000 onttrokken aan deze bestemmingsreserve ter dekking van betaalde werkloosheidsuitkeringen.

Bestemmingsreserve Manifest
Het bestuur heeft op 21 juni 2018 besloten een bestemmingsreserve Manifest in te stellen omdat de uitvoering van het eind 2016 vastgestelde Manifest de afgelopen jaren doorliep. De toevoeging aan de reserve van € 814.000 is conform het bedrag zoals in de geactualiseerde begroting is vastgesteld. De in 2019 betaalde kosten ad € 980.000 voor het Manifest zijn onttrokken aan deze reserve.
Het Veiligheidsbestuur heeft op 30 maart 2020 ingestemd met het per 1 januari 2020 instellen van de reserve Strategisch HRM. Tevens is door het bestuur op die datum ingestemd met het per 1 januari 2020 opheffen van de reserve Manifest en het saldo ultimo boekjaar 2019 (€ 0,865 miljoen) te doteren aan de reserve Strategisch HRM.

Bestemmingsreserve Veiligheidscentrum Haven
Ook is op 21 juni 2018 door het Veiligheidsbestuur besloten om een bestemmingsreserve Veiligheidscentrum Haven in te stellen. De toevoeging van € 1.000.000 is conform de geactualiseerde begroting. De in 2019 gemaakte kosten van € 133.000 zijn onttrokken aan de reserve.
Op de post 'vooruitbetaalde kosten' binnen de overlopende activa op de balans heeft in 2019 een bedrag van € 0,5 miljoen betrekking op de bijdrage projectkosten voor de Gemeenschappelijke Brandweer Amsterdam (GBA) binnen het Veiligheidscentrum Haven. In 2020 zal sprake zijn van een soortgelijke betaling voor een bedrag van € 0,6 miljoen. Beide zullen in 2020 in de exploitatie worden verantwoord en aan de reserve Veiligheidscentrum Haven worden onttrokken. Hiervoor is gekozen omdat de vraag van VrAA hoe om te gaan met de BTW rondom deze bijdragen, nog bij de Belastingdienst voorligt.
Het Veiligheidsbestuur heeft op 30 maart 2020 ingestemd met het per 1 januari 2020 instellen van de reserve Informatiesturing en de reserve Strategisch HRM. Tevens is door het bestuur op die datum ingestemd met het per 1 januari 2020 opheffen van de reserve Veiligheidscentrum Haven en het saldo ultimo boekjaar 2019 (€ 1,936 miljoen) te doteren aan de reserve Informatiesturing (€ 1,700 miljoen) en de Reserve Strategisch HRM (€ 0,236 miljoen).

Bestemmingsreserve Transitie LMO
Het Veiligheidsbestuur heeft op 21 juni 2018 tevens ingestemd met de vorming van een bestemmingsreserve Transitie LMO in verband met de vorming van een Landelijke Meldkamerorganisatie. Op deze reserve zijn in 2019 geen mutaties.
Het Veiligheidsbestuur heeft op 30 maart 2020 ingestemd met het per 1 januari 2020 instellen van de reserve Innovatie. Tevens is door het bestuur op die datum ingestemd met het per 1 januari 2020 opheffen van de reserve Transitie LMO en het saldo ultimo boekjaar 2019 (€ 0,500 miljoen) te doteren aan de reserve Innovatie.

Bestemmingsreserve vastgoed Amsterdam
Het veiligheidsbestuur heeft op 7 april 2014 besloten het resultaat van de verkoop van Amsterdams vastgoed te laten verlopen via de reserve vastgoed Amsterdam.[15]
De dotatie van € 3.245.000 aan de reserve Vastgoed Amsterdam bestaat uit de verkoopopbrengsten van de grond aan de Den Brielstraat waarop het provisorium van de voormalige kazerne Teunis stond (735k) en de kazernes Rudolf (€ 410.000) en Lodewijk (€ 2.100.000).

[15] Het veiligheidsbestuur heeft op 7 april 2014 besloten het negatieve en positieve resultaat van de verkoop van Amsterdams vastgoed te laten verlopen via een onttrekking respectievelijk dotatie aan de reserve vastgoed Amsterdam.

De onttrekking van € 1.140.000 aan de reserve vastgoed gemeente Amsterdam betreft de dekking van de buitengewone lasten van de afgeboekte boekwaarden van de erfpacht en opstal van de kazerne Rudolf (€ 850.000) en Lodewijk (€ 290.000). Er is geen sprake van een afgeboekte boekwaarde voor de grond aan de Den Brielstraat aangezien deze in bezit was van de gemeente Amsterdam.

Bestemmingsreserve FLO Amsterdam
In 2019 is sprake van een onderschrijding van het budget voor FLO-uitkeringen van € 4.982.000. Dit bedrag is toegevoegd aan de hiertoe gevormde reserve.

8.3.7 Voorzieningen

bedragen x € 1.000

Voorzieningen	31-12-2019	31-12-2018
Voorziening egalisatie kap. lasten	12.274	10.527
Voorziening groot onderhoud	2.114	1.720
Overig	1.797	1.112
Totaal	**16.185**	**13.359**

De toekomstbestendigheid van de voorzieningen wordt doorlopend gemonitord. Het verloop van de voorzieningen is in onderstaand overzicht weergegeven.

Voorziening egalisatie kapitaallasten

bedragen x € 1.000

Voorziening egalisatie kapitaallasten	saldo per 1 januari	Dotatie	Aanwending	Vrijval	saldo per 31 december
Aalsmeer	0	0	0	0	0
Amstelveen	169	95	0	0	264
Amsterdam	2.529	458	0	0	2.987
Diemen	303	28	0	0	331
Ouder-Amstel	66	0	0	-66	0
Uithoorn	7	8	0	0	15
Boot	738	0	3	0	735
Bocas	298	138	0	0	436
Regio	6.417	1.089	0	0	7.507
Totaal	**10.527**	**1.816**	**3**	**-66**	**12.274**

De gemeenten betalen jaarlijks een vaste bijdrage voor rente en afschrijving. De kapitaallasten fluctueren daarentegen doordat investeringen niet gelijkmatig over de jaren plaatsvinden. Op basis van de meerjarige investeringsbegroting wordt per gemeente gestuurd op meerjarig evenwicht tussen de bijdragen en de kapitaallasten. Via deze voorziening worden de kapitaallasten geëgaliseerd over de jaren. In 2019 is per saldo € 1.747.000 aan de voorziening toegevoegd. Dit is het resultaat van de dotatie van € 1.816.000 (betreffende de gemeenten Amstelveen, Amsterdam, Diemen, Uithoorn, Bocas en de regio), de aanwending van € 3.000 voor de blusboot en de vrijval van € 66.000 (de creditering van de bijdrage uit 2015 van de gemeente Ouder-Amstel omdat de beoogde overdracht van de kazerne Ouderkerk van de gemeente aan de VrAA niet heeft plaatsgevonden en deze kazerne inmiddels buiten dienst is gesteld).

Voorziening egalisatie kosten groot onderhoud

bedragen x € 1.000

Voorziening egalisatie kosten groot onderhoud	saldo per 1 januari	Dotatie	Aanwending	Vrijval	saldo per 31 december
Amstelveen	212	0	-16	0	196
Amsterdam	1.131	407	0	0	1.538
Uithoorn	69	0	-1	0	68
Diemen	151	38	0	0	189
Regio	0	66	0	0	66
Bocas	157	0	-102	0	55
Totaal	**1.720**	**511**	**-118**	**0**	**2.113**

De gemeenten die het onroerend goed hebben overgedragen aan de Brandweer Amsterdam-Amstelland betalen jaarlijks een vast bedrag voor groot onderhoud. Via deze voorziening worden de kosten voor groot onderhoud geëgaliseerd. In 2014 is de basis gelegd voor deze voorziening. Als de werkelijke kosten gedurende het boekjaar afwijken van hetgeen is begroot, wordt het verschil verrekend met deze voorziening.

Voorzieningen overig

bedragen x € 1.000

Voorzieningen overig	saldo per 1 januari	Dotatie	Aanwending	Vrijval	saldo per 31 december
Personeelsgerelateerd	71	839	-41	0	869
Egalisatie huurkosten Karspeldreef	1.041	0	-113	0	928
Totaal	**1.112**	**839**	**-154**	**0**	**1.797**

Personeelsgerelateerde voorziening

De personeelsgerelateerde voorziening betreft een voorziening voor diverse personele regelingen. In 2019 is hieraan voor een bedrag van € 839.000 gedoteerd. De aanwending bedroeg € 41.000.

Egalisatie huurkosten Karspeldreef

In 2013 is een voorziening gevormd voor de egalisatie van huurkosten van het hoofdkantoor van BAA. In 2013 is een nieuwe huurovereenkomst afgesloten waarin een huurvrije periode is bedongen aan het begin van de nieuwe huurovereenkomst. Middels deze voorziening wordt het voordeel aan het begin van de contractperiode evenredig verdeeld over de gehele looptijd van het huurcontract. In 2019 bedraagt de aanwending van de voorziening € 113.000. Dit is afwijkend ten opzichte van de vrijval van € 977.000 die was begroot. Bij het opstellen van de begroting 2019 was namelijk de verwachting dat de huur beëindiging en de financiële afwikkeling in 2019 zou plaatsvinden. Momenteel wordt een beëindigingsdatum verwacht in het eerste kwartaal 2021, zodat de voorziening ook voor het jaar 2020 nog nodig is.

8.3.8 Vaste schuld

bedragen x € 1.000

Langlopende lening BNG	31-12-2019	31-12-2018
Saldo per 1 januari	20.933	21.967
Bij: nieuwe leningen	10.000	0
Af: saldo aflossing	-1.033	-1.034
Stand per 31 december	**29.900**	**20.933**
Aflossingsverplichting komend boekjaar	-3.033	-1.033

BAA heeft in 2016 drie langlopende leningen afgesloten met de BNG met een looptijd van 10, 10 en 15 jaar. In 2019 is een aanvullende langlopende lening afgesloten van € 10 miljoen met een looptijd van 5 jaar, zoals in de geactualiseerde begroting was aangegeven.
In 2019 is in totaal voor een bedrag van € 1.033.000 afgelost.
Eind 2019 vertegenwoordigen de leningen in totaal een bedrag van € 29.900.000.

In de financieringsparagraaf is een specificatie opgenomen.

8.3.9 Vlottende schulden

bedragen x € 1.000

Vlottende schulden	31-12-2019	31-12-2018
Rood staan op bank (rekening-courant)	1.048	0
Crediteuren	13.811	7.869
Totaal	**14.859**	**7.869**

De Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland heeft een kredietarrangement voor een krediet in rekening-courant afgesloten met de BNG met een kredietlimiet van € 13.500.000. Eind 2019 was de roodstand op deze rekening € 1.048.000.
Eind 2019 staat er voor een bedrag van € 13.811.000 op de post crediteuren op de balans, wat een momentopname is van de facturen die bij VrAA zijn binnengekomen maar eind 2019 nog niet zijn betaald. De grootste post betreft een bedrag van € 5.765.000 ten behoeve van de Belastingdienst voor loonheffing en BTW.

Voor een huurpand is een bankgarantie afgegeven van € 7.000.

8.3.10 Overlopende passiva

bedragen x € 1.000

Overige overlopende passiva	31-12-2019	31-12-2018
Uit te betalen salarissen	2.146	-
Nog te betalen kosten	2.528	1.938
Nog te betalen belastingen en premies	2	3.341
Loongerelateerde verplichtingen	9	-2
Vooruitontvangen baten	49	37
Totaal	**4.734**	**5.314**

Uit te betalen salarissen
Als gevolg van andere wet- en regelgeving is een groot deel van uitstaande levenslooptegoeden als het ware via het salaris opgenomen maar in december niet uitbetaald. In januari 2020, tegelijkertijd met de gewone salarisrun van die maand, zijn de levenslooptegoeden op aparte individuele bankrekeningen gestort. Deze tegoeden worden later gebruikt voor uitkeringen tijdens het overgangsrecht van het Functioneel Leeftijd Ontslag (FLO). Als gevolg van deze late betaling is eind 2019 sprake van een bedrag van € 2.146.000 aan uit te betalen salarissen.

Nog te betalen belastingen en premies
Via het maandelijks loonjournaal wordt het bedrag aan nog te betalen premies en belastingen automatisch geboekt op 'nog te betalen loonheffing'. Op het moment dat de inkoopfactuur van de Belastingdienst volledig is goedgekeurd, dan vindt de boeking plaats van 'nog te betalen loofheffing' aan 'crediteuren'. In de maand daarop vindt de daadwerkelijke betaling plaats en vindt de boeking plaats van 'crediteuren' aan 'bank'. Eind 2018 was de inkoopfactuur van de Belastingdienst nog niet volledig goedgekeurd. Eind 2019 wel. Vandaar het forse verschil tussen het saldo eind 2019 ten opzichte van het saldo eind 2018.

Nog te betalen kosten
Alle lasten voor zover bekend, die betrekking hebben op het boekjaar 2019 en die nog niet via facturen aan de VrAA in rekening zijn gebracht, worden op de rekening 'nog te betalen kosten' gereserveerd. In de loop van 2020 zal het saldo van € 2.528.000 van deze rekening worden afgeboekt.

8.3.11 Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen

Verplichtingen
De Brandweer Amsterdam-Amstelland huurt vijf panden, waarbij de contracten een gemiddelde looptijd van 10,4 jaar hebben. De huurverplichting in 2019 bedraagt € 1.4 miljoen.

Daarnaast zijn er contracten voor:
- koffieautomaten (afgesloten in 2017 met een looptijd van vijf jaar en een huurverplichting van € 46.336 in 2019; hiernaast is het gebruik van de ingrediënten afgerekend in prijs per eenheid);
- kopieerapparaten (afgesloten in 2017 met een looptijd van drie jaar en een huurverplichting van € 92.688 in 2019).;
- catering BOCAS (afgesloten in 2019 met een looptijd van vier jaar en een huurverplichting in 2019 van € 260.140);
- catering BAA (afgesloten in 2019 met een looptijd van twee jaar en 11 maanden en een huurverplichting in 2019 van € 40.443);
- wit- en bruinapparatuur (afgesloten in 2019 met een looptijd van vier jaar en een huurverplichting in 2019 van € 22.682).

Voor de voormalig commandant is in oktober 2016 een contract afgesloten voor een leaseauto voor 24 maanden, dat met 12 maanden is verlengd, met een maandelijks te betalen bedrag van € 805 exclusief BTW. Voor de huidige commandant is door zijn vorige werkgever in april 2019 een contract voor een leaseauto afgesloten voor de duur van 44 maanden met een maandelijks te betalen bedrag van € 1.208 exclusief BTW. Dit contract is door VrAA overgenomen. Voor de plaatsvervangend commandant is in december 2019 een contract voor een leaseauto afgesloten voor de duur van 36 maanden voor een bedrag van € 656 per maand exclusief BTW.

Ultimo 2019 is het openstaande saldo van verlofuren 21.290 uur. Dit zijn de uren boven anderhalf maal het recht op vakantie-uren plus de compensatie-uren boven de 112,5 (voor de dagdienst) en boven de 150 uur (voor de uitrukdienst).

Rechten
Binnen de post buitengewone lasten is de afgeboekte boekwaarde van € 731.000 van het autoladder-voertuig IJsbrand vermeld. De leverancier draagt in 2020 kosteloos zorg voor een vervangend exemplaar.

9. Geconsolideerde resultatenrekening

Voor de toelichting op de geconsolideerde begroting wordt verwezen naar de volgende hoofdstukken 10 t/m 12 waarin de exploitatieoverzichten van de werkmaatschappijen BAA, GHOR en Vbu zijn opgenomen en toegelicht.

bedragen x € 1.000

VrAA	Rekening 2018	Actualisatie 2019	Rekening 2019	Saldo
Baten				
3.5.2 Uitgeleend personeel	382	422	303	119-
3.6 huren	11	11	38	27
3.8 Overige goederen en diensten	4.542	4.142	8.136	3.994
4.3.1 Inkomensoverdrachten - Rijk	11.371	10.931	11.087	157
4.3.2 Inkomensoverdrachten - gemeenten	79.661	81.360	81.361	0
4.3.3 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	691	350	350	-
4.3.8 Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	-	-	-	-
5.1 Rente	-	-	-	-
Totale baten	***96.657***	***97.216***	***101.274***	***4.058***
Lasten				
1.1 Salarissen en sociale lasten	58.974	62.753	60.232	2.520
2.1 Belastingen	62	50	52	2-
3.2 Duurzame goederen	279	220	146	73
3.5.1 Ingeleend personeel	5.808	4.771	5.542	771-
3.8 Overige goederen en diensten	19.065	19.169	21.231	2.061-
5.1 Rente	197	668	189	478
7.2 Mutaties voorzieningen	1.844	1.081	1.813	732-
7.3 Afschrijvingen	4.516	4.799	4.770	30
7.5 Overige verrekeningen	21-	-	224-	224
Totale lasten	***90.724***	***93.510***	***93.751***	***241-***
Saldo van baten en lasten	**5.933**	**3.706**	**7.524**	**3.818**
RESERVES				
Onttrekkingen	1.874	983	2.563	1.580
Dotaties	5.607	4.688	10.042	5.353-
Mutaties in reserves	**3.733**	**3.706**	**7.479**	**3.773**
Resultaat	**2.200**	**-**	**45**	**45**

Voor onvoorzien heeft de veiligheidsregio een bedrag van nul euro opgenomen in begroting. In de rekening is geen gebruik gemaakt van het bedrag van onvoorzien.

9.1 Structureel begrotingssaldo

In de notitie structurele en incidentele baten en lasten (d.d. 30 augustus 2018) adviseert de commissie BBV het structurele begrotingssaldo te presenteren, zie het onderstaande overzicht. Hiermee wordt inzicht gegeven of de begroting en meerjarenraming structureel in evenwicht zijn.

bedragen x € 1.000

Structureel begrotingssaldo	**Rekening 2018**	**Actualisatie 2019**	**Rekening 2019**
Saldo van baten en lasten (-/- is batig)	5.933-	3.706-	7.524-
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves (saldo)	3.733	3.706	7.479
Begrotingssaldo na bestemming (-/- is batig)	9.666-	7.412-	15.002-
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	1.482	-	2.308
Structureel begrotingssaldo (-/- is batig)	8.184-	7.412-	12.695-

Het structurele begrotingssaldo van de rekening 2019 bedraagt € 12,695 miljoen batig.

10. Resultatenrekening Brandweer

bedragen x € 1.000

BAA	Rekening 2018	Actualisatie 2019	Rekening 2019	Saldo
Baten				
3.5.2 Uitgeleend personeel	382	422	303	119-
3.6 Huren	11	11	38	27
3.8 Overige goederen en diensten	4.169	3.754	7.747	3.994
4.3.1 Inkomensoverdrachten - Rijk	7.742	7.281	7.382	102
4.3.2 Inkomensoverdrachten - gemeenten	79.129	80.808	80.808	0
4.3.3 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	-	-	-	-
4.3.8 Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	-	-	-	-
5.1 Rente	-	-	-	-
Totale baten	***91.433***	***92.275***	***96.278***	***4.003***
Lasten				
1.1 Salarissen en sociale lasten	58.974	62.753	60.232	2.520
2.1 Belastingen	62	50	52	2-
3.2 Duurzame goederen	279	220	146	73
3.5.1 Ingeleend personeel	3.187	1.995	3.008	1.014-
3.8 Overige goederen en diensten	17.507	16.802	19.396	2.594-
5.1 Rente	197	668	189	478
7.2 Mutaties voorzieningen	1.844	1.081	1.813	732-
7.3 Afschrijvingen	4.516	4.799	4.770	30
7.5 Overige verrekeningen	-21	-	-224	224
Totale lasten	***86.545***	***88.367***	***89.383***	***1.017-***
Saldo van baten en lasten	**4.888**	**3.908**	**6.894**	**2.987**
RESERVES				
Onttrekkingen	1.842	781	2.563	1.782
Dotaties	5.429	4.688	10.042	5.353-
Mutaties in reserves	**3.587**	**3.908**	**7.479**	**3.571**
Resultaat	**1.301**	**-**	**584-**	**584-**

10.1 Toelichting resultaat

De brandweer sluit het jaar 2019 af met een negatief resultaat van € 584.349.

10.2 Toelichting baten

10.2.1 Uitgeleend personeel

Uitgeleend personeel	Budget	Realisatie tm 31 dec 2019	Verschil met budget
Opbrengsten detachering	421.678	302.995	118.683
	421.678	**302.995**	**118.683**

Enerzijds zijn er in vergelijking met de begroting detacheringen later begonnen of tussentijds beëindigd. Anderzijds zijn er enkele medewerkers enkele maanden gedetacheerd die niet waren begroot. Per saldo vallen de opbrengsten van detacheringen in 2019 van medewerkers van de BAA € 119.000 lager uit.

10.2.2 Huren

Huren	Budget	Realisatie tm 31 dec 2019	Verschil met budget
Huuropbrengsten	10.945	37.584	-26.639
	10.945	**37.584**	**-26.639**

De extra huurinkomsten van € 27.000 zijn voor de tijdelijke verhuur van parkeerplaatsen van het pand aan de Karspeldreef (voormalig hoofdkantoor BAA).

10.2.3 Overige goederen en diensten

Overige goederen en diensten	Budget	Realisatie tm 31 dec 2019	Verschil met budget
Baten OMS	1.230.036	1.214.014	16.022
Baten Veiligh.-& Vergunningsadv.	575.000	566.819	8.181
Baten ETC	130.000	78.991	51.009
Externe omzet BOCAS	1.085.000	1.355.101	-270.101
Baten overige dienstverlening	48.000	119.564	-71.564
Extern gefinancierde activiteiten	572.465	181.510	390.955
Overige baten	113.000	946.916	-833.916
Buitengewone baten	0	3.284.185	-3.284.185
Totaal	**3.753.501**	**7.747.099**	**-3.993.598**

Baten ETC

De opbrengsten voor controles en toetsing zijn € 51.000 lager dan waarmee in de begroting is rekening gehouden. Dit komst door zowel het falen van het ICT-systeem van het Stedelijk expertiseteam brandveiligheid van de gemeente Amsterdam als organisatorische problemen. De vrijgevallen capaciteit bij ETC is onder andere ingevuld met risicogerichte controles samen met de kazernes.

Externe omzet BOCAS

De externe omzet van BOCAS is € 270.000 hoger, die per saldo bestaat uit een:

- hogere omzet bij de BHV-trainingen (€ 125.000), de overige opbrengsten zoals trainingen voor FMTC (208k) en bij de externe opleidingen zoals leergang instructeur, voertuigbedienaar en praktijksimulatie (€ 49.000);
- lagere omzet voor het oefenen van externe korpsen (€ 112.000).

Baten overige dienstverlening
De hogere opbrengsten van € 72.000 betreffen afhijsingen, de zeilmakerij en werkzaamheden van de persoonlijke beschermingsmiddelenwerkplaats (PBW) voor het veiligheidstrainingscentrum FMTC op BOCAS.

Extern gefinancierde activiteiten
De extern gefinancierde activiteiten kennen in 2019 een € 391.000 lagere opbrengst dan was begroot en betreffen vooral de subsidiegelden die BAA ontvangt van de provincie Zuid-Holland voor het project Impuls omgevingsveiligheid. Het gaat hierbij vooral om de volgende administratieve verschuivingen (om eenvoudiger inzicht te krijgen):

- € 340.000 lagere gerealiseerde kosten (negatieve baten). Er was op deze post voor een bedrag van 340k aan kosten gebudgetteerd, die BAA als penvoerder vergoedt aan de andere deelnemende regio's. De gerealiseerde kosten zijn niet op deze post opgenomen maar op de post 'brandweerspecifieke kosten';
- € 725.000 lagere opbrengsten. De gebudgetteerde subsidieopbrengsten bedroegen € 725.000 op deze post. De gerealiseerde opbrengsten zijn echter geboekt op de post 'overige baten'.

Overige baten
Binnen de overige baten is sprake van € 834.000 meer opbrengsten. Het gaat hierbij om hogere baten voor een bedrag van:

- € 747.000 voor niet gebudgetteerde ontvangen subsidies (zie de toelichting bij de bovenstaande post 'extern gefinancierde activiteiten');
- € 87.000 die betrekking heeft op de uitkeringen van personele verzekeringen.

Buitengewone baten
Op de post buitengewone baten is sprake van € 3.284.000 meer opbrengsten dan was begroot. Het betreft bijna geheel de niet begrote opbrengst van in totaal € 3.245.000 van de verkoop van de:

- voormalige kazerne Rudolf aan het Remmerderplein (€ 410.000);
- voormalige kazerne Lodewijk aan de Van Leijenberglaan (€ 2.100.000);
- grond aan de Den Brielstraat, waarop het provisorium van kazerne Teunis stond (€ 735.000).

Deze opbrengsten zijn gedoteerd aan de reserve vastgoed Amsterdam. In paragraaf over de lasten zijn de buitengewone lasten die op deze verkopen betrekking hebben zichtbaar. Het betreft de afgeboekte boekwaarde van de erfpacht op grond en het pand van de voormalige kazernes Rudolf en Lodewijk. Deze lasten zijn gedekt door een onttrekking aan de reserve vastgoed gemeente Amsterdam.

10.2.4 Inkomensoverdrachten - Rijk

Inkomensoverdrachten - Rijk	Budget	Realisatie tm 31 dec 2019	Verschil met budget
Structureel			
Rijksbijdrage regulier	6.168.382	6.269.916	101.534
Rijksbijdrage bijzonder - CBRN	175.000	175.000	0
Rijksbijdrage bijzonder - Versterkingsgelden	937.500	937.500	0
Totaal	**7.280.882**	**7.382.416**	**101.534**

De hogere ontvangen bijdragen van het Rijk van € 102.000 betreffen de loonbijstelling voor de reguliere bijdrage (brief ministerie van J en V d.d. 4 juli 2019). De bijzondere bijdragen Versterkingsgelden (interregionale samenwerking) en CBRN zijn niet geïndexeerd.

10.2.5 Inkomensoverdrachten - Gemeenten

De ontvangen bijdragen van de gemeenten, onderscheiden naar de regionale bijdrage en lokale bijdrage (maatwerk), zijn conform de geactualiseerde begroting. In het overzicht hieronder zijn deze baten per gemeente zichtbaar.

bedragen x € 1

Inkomensoverdrachten - gemeenten	Lokale bijdrage (maatwerk)	Regionale bijdrage	Totaal
Aalsmeer	62.396	1.071.343	1.133.739
Amstelveen	587.131	4.250.661	4.837.791
Amsterdam	12.841.698	58.946.683	71.788.382
Diemen	182.956	1.052.649	1.235.605
Ouder-Amstel	0	574.860	574.860
Uithoorn	105.532	1.131.926	1.237.458
Totaal	**13.779.713**	**67.028.123**	**80.807.836**

10.3 Toelichting lasten

10.3.1 Salarissen en sociale lasten

De salarislasten en sociale premies zijn € 2.520.000 lager dan begroot. Met name door lagere loonkosten voor het FLO-overgangsrecht en door het niet of later (kunnen) opvullen van vacatures.

De grootste onderschrijding (€ 2.052.000) doet zich voor bij het FLO-overgangsrecht. Geconstateerd is dat de begrote en werkelijke loonkosten redelijk sterk uiteenlopen. Er is daarom nog eens kritisch gekeken naar de meerjarenprognose en de onderliggende berekeningen, waarop wordt ingegaan in de ontwerp-Programmabegroting 2021. Hiertegenover staan € 600.000 hogere werkgeverskosten levensloop vanwege het verdwijnen van de mogelijkheid tot het sparen van bruto levenslooptegoed. Voor de uitvoering van het vervangende netto-spaartegoed moet er voor iedereen versneld en met hogere bedragen worden gespaard.

10.3.2 Belastingen

De vennootschapsbelasting komt per saldo € 2.000 hoger uit dan was begroot. Tegenover een € 6.000 hogere voorlopige aanslag vennootschapsbelasting over het jaar 2019, staat een vermindering van € 4.000 op de aanslag over het jaar 2017.

10.3.3 Duurzame goederen & diensten

Op de post duurzame goederen is sprake van een onderschrijding van € 73.000, die zich vooral voordoet ten aanzien van inventaris. Er is besloten de vervanging van de inventaris op twee kazernes naar 2020 door te schuiven.

10.3.4 Ingeleend personeel

De kosten voor ingeleend personeel zijn € 1.114.000 hoger dan in de begroting was opgenomen en is voornamelijk ontstaan door de tijdelijke opvulling van openstaande vacatures bij verschillende sectoren, binnen de projecten van het Manifest (voor een verbindingsfunctionaris, technisch voorzitter voor de OR, een diversiteitsadviseur en medewerkers onderzoek), bij het project Veiligheidscentrum Haven (voor de inhuur van een kwartiermaker en ondersteuning bij de HRM-activiteiten) en de inhuur van bemiddeling bij vastgoedzaken. De overschrijding wordt voor een groot deel gedekt door lagere salarislasten en bij de projecten geheel door een hogere onttrekking aan de reserve Manifest en de reserve Veiligheidscentrum Haven.

10.3.5 Overige goederen en diensten

Overige goederen en diensten	Budget	Realisatie tm 31 dec 2019	Verschil met budget
Brandweerspecifieke kosten	974.718	1.233.437	-258.720
Buitengewone lasten	0	1.924.890	-1.924.890
Energie	890.000	1.007.183	-117.183
Gebouwgerelateerde kosten	3.797.852	4.935.668	-1.137.816
Kleding	438.430	305.220	133.210
Opleiden, oefenen en ontwikkeling	2.360.079	1.882.516	477.563
Overige materiële kosten	3.754.032	3.443.060	310.973
Personeelsgerelateerde kosten	3.095.402	3.052.401	43.001
Voertuig gerelateerde kosten	1.591.335	1.611.946	-20.611
Totaal	**16.901.848**	**19.396.323**	**-2.494.475**

De grootste afwijkingen bij de post overige goederen en diensten hebben zich voorgedaan bij de buitengewone lasten en de gebouwgerelateerde kosten.

Buitengewone lasten

Op deze post waren geen lasten begroot. In 2019 is hierop in totaal € 1.925.000 geboekt, *vooral* bestaande uit:

- € 1.140.000 als gevolg van de verkoop van vastgoed. Het betreft de afgeboekte boekwaarde van de erfpacht op de grond en het pand van de voormalige kazernes Rudolf en Lodewijk. Deze lasten zijn gedekt door een onttrekking aan de reserve vastgoed gemeente Amsterdam. In paragraaf over de baten zijn de buitengewone baten (verkoopopbrengsten), die op deze verkopen betrekking hebben zichtbaar en zijn gedoteerd aan de genoemde reserve;
- € 731.000 aan afgeboekte boekwaarde van het autoladder-voertuig IJsbrand, dat is afgebrand. De leverancier draagt in 2020 kosteloos zorg voor een vervangend exemplaar.

Gebouwgerelateerde kosten

Het budget voor 2019 is bij de gebouwgerelateerde kosten met € 1.138.000 overschreden, wat *met name* verklaard wordt door:

- € 977.000 hogere lasten voor de huur van gebouwen en terreinen door het terugdraaien van de gebudgetteerde vrijval van het resterende saldo van de egalisatievoorziening voor de huur van het pand aan de Karspeldreef. Bij het opstellen van de begroting 2019 was namelijk de verwachting dat de huur beëindiging en de financiële afwikkeling in 2019 zou plaatsvinden. Momenteel wordt een beëindigingsdatum verwacht in het eerste kwartaal 2021, zodat de voorziening ook voor het jaar 2020 nog nodig is.;
- € 202.000 hogere lasten voor het onderhoud aan de installaties in de gebouwen.

10.3.6 Rente, mutaties voorzieningen, afschrijvingen en overige verrekeningen - kapitaallasten

Kapitaallasten	Budget	Realisatie tm 31 dec 2019	Verschil met budget
Rente vaste activa	667.798	189.347	478.452
Toevoeging egalisatievoorziening	1.100.080	1.832.246	-732.166
Onttrekking egalisatievoorziening	-19.251	-19.251	0
Afschrijving materiële vaste activa	4.799.326	4.769.650	29.675
Boekwinst/-verlies vaste activa	0	-224.039	224.039
Buitengewone baten/lasten VA	0	0	0
Totaal	**6.547.952**	**6.547.952**	**0**
Kapitaallasten reg. (excl. BOCAS)	4.411.922	4.411.922	0
Kapitaallasten BOCAS	450.963	450.963	0
Kapitaallasten maatwerk	1.685.067	1.685.067	0
Totaal	**6.547.952**	**6.547.952**	**0**

Aan het einde van het jaar wordt ervoor gezorgd dat de realisatie van de kapitaallasten in totaal uitkomt op het gebudgetteerde bedrag. Bij een verschil tussen realisatie en budget aan het einde van het jaar, volgt de benodigde toevoeging of onttrekking aan de voorziening egalisatie kapitaallasten. Deze voorziening zorgt op basis van een meerjarige investeringsbegroting voor een evenwichtige spreiding van de kapitaallasten over deze jaren. Dit vindt centraal voor de gehele organisatie plaats op een specifieke kostenplaats.

De gerealiseerde rentelasten zijn € 478.000 lager dan die waarmee in het budget rekening is gehouden. In het budget wordt met een iets hogere rente gerekend, dan die daadwerkelijk voor de afgesloten leningen wordt betaald om renteschommelingen over meerdere jaren te kunnen opvangen. Het verschil is aan de egalisatiereserve kapitaallasten toegevoegd.
De verkoop van onder meer fitness toestellen, diverse voertuigen en gereedschap heeft een boekwinst opgeleverd van € 224.000, welke ook is toegevoegd aan de genoemde voorziening.

In bovenstaand schema zijn de kapitaallasten ook uitgesplitst naar regulier (regionaal), BOCAS en maatwerk.

10.4 Toelichting mutaties reserves

Mutatie reserves	Budget	Realisatie tm 31 dec 2019	Verschil met budget
Onttrekkingen			
Bestemmingsreserve WW	100.000	310.196	-210.196
Bestemmingsreserve vastgoed	0	1.139.700	-1.139.700
Bestemmingsreserve FLO Amsterdam	0	0	0
Bestemmingsreserve Manifest	680.500	980.261	-299.761
Bestemmingsreserve Veiligh.Centrum Haven	0	132.662	-132.662
Totaal onttrekkingen	**780.500**	**2.562.820**	**-1.782.320**
Dotaties			
Bestemmingsreserve WW	0	0	0
Bestemmingsreserve vastgoed	0	3.244.997	-3.244.997
Bestemmingsreserve FLO Amsterdam	2.874.000	4.982.188	-2.108.188
Bestemmingsreserve Manifest	814.473	814.473	0
Bestemmingsreserve Veiligh.Centrum Haven	1.000.000	1.000.000	0
Totaal dotaties	**4.688.473**	**10.041.658**	**-5.353.185**
Totaal mutatie reserves	**-3.907.973**	**-7.478.838**	**3.570.865**

Onttrekkingen

Er is in 2019 voor een bedrag van € 1.782.000 meer aan reserves te onttrokken, bestaande uit een hogere onttrekking aan:

- € 1.140.000 aan de reserve vastgoed gemeente Amsterdam[16] om de buitengewone lasten van de afgeboekte boekwaarden van de erfpacht en opstal van de voormalige kazernes Rudolf en Lodewijk te dekken;
- € 299.000 aan de reserve Manifest. Per saldo is deze het gevolg van een € 413.000 hogere onttrekking ter dekking van de hogere lasten voor het project HRM en een € 114.000 lagere onttrekking vanwege de verwachte lagere kosten voor de inzet van FLO'ers bij Brandveilig leven;
- € 210.000 aan de reserve WW ter dekking van de verwachte hogere WW-uitgaven bij de salariskosten;
- € 133.000 aan de reserve Veiligheidscentrum Haven ter dekking van de hogere kosten voor het project Veiligheidscentrum Haven.

Dotaties

In totaal is in 2019 voor een bedrag van € 5.353.000 meer aan de reserves gedoteerd, bestaande uit een hogere dotatie van:

- € 3.245.000 aan de reserve Vastgoed Amsterdam. Dit bedrag bestaat uit de verkoopopbrengsten van de grond aan de Den Brielstraat waarop het provisorium van de voormalige kazerne Teunis stond (€ 735.000) en de kazernes Rudolf (€ 410.000) en Lodewijk (€ 2.100.000);
- € 2.108.000 aan de reserve FLO omdat de FLO-kosten voor 2019 lager liggen dan was gebudgetteerd. De onderschrijding van de kosten wordt in de paragraaf over de lasten toegelicht.

[16] Het veiligheidsbestuur heeft op 7 april 2014 besloten het negatieve en positieve resultaat van de verkoop van Amsterdams vastgoed te laten verlopen via een onttrekking respectievelijk dotatie aan de reserve vastgoed Amsterdam.

11. Resultatenrekening GHOR

bedragen x € 1.000

GHOR	Rekening 2018	Actualisatie 2019	Rekening 2019	Saldo
Baten				
3.5.2 Uitgeleend personeel				-
3.6 huren				-
3.8 Overige goederen en diensten				-
4.3.1 Inkomensoverdrachten - Rijk	2.508	2.522	2.558	36
4.3.2 Inkomensoverdrachten - gemeenten	309	321	321	0
4.3.3 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	691	350	350	-
4.3.8 Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen				-
5.1 Rente		-		-
Totale baten	***3.508***	***3.193***	***3.230***	***37***
Lasten				
1.1 Salarissen en sociale lasten				-
2.1 Belastingen				-
3.2 Duurzame goederen				-
3.5.1 Ingeleend personeel	1.921	2.147	1.898	249
3.8 Overige goederen en diensten	909	1.212	1.211	1
5.1 Rente				-
7.2 Mutaties voorzieningen				
7.3 Afschrijvingen				-
7.5 Overige verrekeningen				
Totale lasten	***2.831***	***3.359***	***3.109***	***250***
Saldo van baten en lasten	**678**	**166-**	**121**	**287**
RESERVES				
Onttrekkingen		166		166-
Dotaties	178	-		-
Mutaties in reserves	**178**	**166-**	**-**	**166**
Resultaat	**500**	**-**	**121**	**121**

11.1 Toelichting resultaat

De GHOR heeft in 2019 een batig saldo van € 121.000 behaald. In de paragrafen hieronder staat de analyse van dit saldo.

11.2 Toelichting baten

Het voordeel van € 36.000 op de baten is gerealiseerd door de indexatie van de Rijksbijdrage voor loon- en prijsbijstellingen 2019. Zie ook de toelichting bij paragraaf 4.1 Rijksbijdragen.
De gemeentelijke bijdragen en de bijdrage van de gemeenschappelijke regeling zijn conform de begroting gerealiseerd.

11.3 Toelichting lasten

De realisatie van de lasten is € 250.000 lager dan begroting. Dit wordt verklaard door de volgende posten:
3.5.1 Ingeleend personeel € 249.000 voordelig

- Ingeleend personeel € 262.000 - Het voordelig resultaat met betrekking tot ingeleend personeel wordt verklaard door dat de bezetting (17,89 fte per 31 december) lager is geweest dan de beschikbare formatie (19,73),
  De GHOR vult deze vacatures bewust deels niet in, vooruitlopend op teruglopende inkomsten vanwege de ontvlechting van de GHOR Zaanstreek-Waterland.
- 3.8 Overige goederen en diensten € 1.000 voordelig

11.4 Toelichting mutaties reserves

Vanwege het positief resultaat is het niet nodig om de begrote onttrekking aan de reserve te effectueren.

12. Resultatenrekening Veiligheidsbureau

bedragen x € 1.000

Veiligheidsbureau	Rekening 2018	Actualisatie 2019	Rekening 2019	Saldo
Baten				
3.5.2 Uitgeleend personeel				-
3.6 huren				-
3.8 Overige goederen en diensten	468	389	389	-
4.3.1 Inkomensoverdrachten - Rijk	1.121	1.128	1.146	19
4.3.2 Inkomensoverdrachten - gemeenten	222	232	232	-
4.3.3 Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen				-
4.3.8 Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen				-
5.1 Rente				-
Totale baten	***1.811***	***1.748***	***1.767***	***19***
Lasten				
1.1 Salarissen en sociale lasten				-
2.1 Belastingen				-
3.2 Duurzame goederen				-
3.5.1 Ingeleend personeel	700	629	635	6-
3.8 Overige goederen en diensten	744	1.155	623	532
5.1 Rente				-
7.2 Mutaties voorzieningen				
7.3 Afschrijvingen				-
7.5 Overige verrekeningen				
Totale lasten	***1.444***	***1.785***	***1.258***	***526***
Saldo van baten en lasten	**367**	**36-**	**508**	**544**
RESERVES				
Onttrekkingen	32	36	-	36-
Dotaties		-		-
Mutaties in reserves	**32-**	**36-**	**-**	**36**
Resultaat	**399**	**-**	**508**	**508**

12.1 Toelichting resultaat

Het veiligheidsbureau heeft ten opzichte van de begroting een positief resultaat van € 508.000. Dit komt door hogere baten van € 19.000, lagere lasten van € 526.000 en een lagere onttrekking van € 36.000 (nadelig).

12.2 Toelichting baten

Hogere baten van € 19.000 door de indexatie van de Rijksbijdrage voor loon- en prijsbijstellingen 2019.

12.3 Toelichting lasten

De totale lasten van het veiligheidsbureau zijn € 526.000 lager dan begroot. Dit wordt verklaard door de volgende posten:

- Lagere lasten voor nieuwe innovaties (€ 434.000). Voor de besteding van het innovatie budget 2019 (€ 434.000) zijn in 2019 twee voorstellen door de toetsingscommissie goedgekeurd namelijk de 1. “Pilot emissie arme tankautospuit” (€ 181.500) en 2. “Ontwikkeling virtuele rook toepassing” € 50.000). Beide projecten zijn van start in de voorbereidende fase, maar er zijn nog geen kosten op verantwoord;
- Lagere lasten voor de inhuur van derden (€ 85.000) door vertraging in het inhuurproces;
- Overige kleinere afwijkingen € 7.000 (lagere lasten).

12.4 Toelichting mutaties reserves

De totale mutaties in reserves is € 36.000 lager dan begroot (nadelig). De kosten ten behoeve van het onderzoek op het verbeteren van de crisiscommunicatie en crisismanagement in de veiligheidsregio is gedekt binnen de post overige goederen en diensten en hoeft niet onttrokken te worden aan de reserve.

13. Bijlagen

13.1 Reserves en voorzieningen

bedragen x € 1.000

Reserves & Voorzieningen	stand	Bestemming resultaat 2018	Vermeerderingen	Verminderingen	stand
	31-12-2018				**31-12-2019**
Algemene reserve BAA	4.221	-	-	-	4.221
Algemene reserve GHOR	2.908	-	-	-	2.908
Algemene reserve Vbu	1.373	-	-	-	1.373
Totaal algemene reserves	**8.503**	**-**	**-**	**-**	**8.503**
WW	1.813	-	-	310	1.502
Vastgoed Amsterdam	3.363	-	3.245	1.140	5.468
FLO Amsterdam	8.001	-	4.982	-	12.983
Manifest	1.030	-	814	980	864
Transitie LMO	500	-	-	-	500
Veiligheidscentrum Haven	2.169	-	1.000	133	3.036
Totaal bestemmingsreserves	**16.876**	**-**	**10.042**	**2.563**	**24.355**
Totaal reserves	**25.379**	**-**	**10.042**	**2.563**	**32.857**
Personeelsgerelateerd	71	-	839	41	869
Egalisatie kapitaallasten	10.527	-	1.816	69	12.274
Egalisatie kosten groot onderhoud	1.720	-	511	118	2.113
Egaliatie huurkosten	1.041	-	-	113	928
Totaal voorzieningen	**13.358**	**-**	**3.167**	**341**	**16.184**
Saldo van reserves & voorzieningen	**38.737**				**49.041**

13.2 Sisa-bijlage

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2019 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 16 januari 2020

JenV	A2	Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR) Besluit veiligheidsregio's artikelen 8.1, 8.2 en 8.3 Veiligheidsregio's	Bestelling (jaar 1)	Aard controle R *Indicatornummer: A2 / 01*	€ 9.837.283

13.3 Incidentele baten en lasten

13.3.1 Overzicht en toelichting incidentele baten

bedragen x € 1.000

Overzicht incidentele baten per programma	Rekening 2018	Actualisatie 2019	Rekening 2019
Baten			
Programma Crisisbeheersing	**0**	**0**	**0**
Crisisbeheersing: Preventie en preparatie	0	0	0
Crisisbeheersing: Crisis- en incidentbestrijding	0	0	0
Crisisbeheersing: Kwaliteitszorg	0	0	0
Programma Brandweerzorg	**0**	**0**	**3.245**
Brandweerzorg: Advies en toezicht brandveiligheid	0	0	0
Brandweerzorg: Brandveilig wonen	0	0	0
Brandweerzorg: Repressie basisbrandzorg	0	0	0
Brandweerzorg: Coördinatie en bijzonder optreden	0	0	0
Brandweerzorg: Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen	0	0	0
Brandweerzorg: Bestrijding waterongevallen	0	0	0
Brandweerzorg: Zware hulpverlening	0	0	0
Brandweerzorg: Maatwerk basisbrandweerzorg	0	0	0
Brandweerzorg: BOCAS	0	0	0
Brandweerzorg: Projecten en incidentele posten	0	0	3.245
Programma Alarmering	**0**	**0**	**0**
Alarmering: Meldkamerfunctie monodisciplinair brandweer	0	0	0
Alarmering: GHOR-Meldkamertafel	0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen en staf Veiligheidsbureau	**500**	**0**	**0**
Rijksbijdragen	500	0	0
OMS	0	0	0
Gemeentelijke bijdragen	0	0	0
Overige baten	0	0	0
Staf veiligheidsbureau	0	0	0
Programma Overhead	**0**	**0**	**0**
Incidentele onttrekkingen aan reserves	**1.664**	**36**	**2.253**
Totaal baten incidenteel	**2.164**	**36**	**5.498**

Brandweerzorg

De hogere baten van € 3.245.000 betreffen de verkoop van de:

- voormalige kazerne Rudolf aan het Remmerderplein (€ 410.000);
- voormalige kazerne Lodewijk aan de Van Leijenberglaan (€ 2.100.000);
- grond aan de Den Brielstraat, waarop het provisorium van kazerne Teunis stond (€ 735.000).

Deze opbrengsten zijn gedoteerd aan de reserve vastgoed Amsterdam. Bij de lasten zijn de buitengewone lasten die op deze verkopen betrekking hebben zichtbaar, die zijn gedekt door een onttrekking aan de reserve vastgoed gemeente Amsterdam.

Onttrekkingen aan reserves

De beoogde incidentele onttrekking van € 36.000 heeft niet plaatsgevonden. Voor de kosten ten behoeve van het onderzoek op het verbeteren van de crisiscommunicatie en crisismanagement in de veiligheidsregio hoeft geen onttrekking plaats te vinden.

De volgende incidentele onttrekkingen aan de reserves hebben plaatsgevonden:

- bestemmingsreserve Vastgoed A'dam € 1.140.000;
- bestemmingsreserve Manifest € 980.000;
- bestemmingsreserve Veiligheidscentrum Haven (€ 133.000).

13.3.2 Overzicht en toelichting incidentele lasten

bedragen x € 1.000

Overzicht incidentele lasten per programma	Rekening 2018	Actualisatie 2019	Rekening 2019
Lasten			
Programma Crisisbeheersing	**-167**	**36**	**36**
Crisisbeheersing: Preventie en preparatie	-199	0	0
Crisisbeheersing: Crisis- en incidentbestrijding	32	36	36
Crisisbeheersing: Kwaliteitszorg	0	0	0
Programma Brandweerzorg	**1.321**	**0**	**1.871**
Brandweerzorg: Advies en toezicht brandveiligheid	0	0	0
Brandweerzorg: Brandveilig wonen	0	0	0
Brandweerzorg: Repressie basisbrandzorg	0	0	0
Brandweerzorg: Coördinatie en bijzonder optreden	0	0	0
Brandweerzorg: Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen	0	0	0
Brandweerzorg: Bestrijding waterongevallen	0	0	0
Brandweerzorg: Zware hulpverlening	0	0	0
Brandweerzorg: Maatwerk basisbrandweerzorg	0	0	0
Brandweerzorg: BOCAS	0	0	0
Brandweerzorg: Projecten en incidentele posten	1.321	0	1.871
Programma Alarmering	**0**	**0**	**0**
Alarmering: Meldkamerfunctie monodisciplinair brandweer	0	0	0
Alarmering: GHOR-Meldkamertafel	0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen en staf Veiligheidsbureau	**0**	**0**	**0**
Rijksbijdragen	0	0	0
OMS	0	0	0
Gemeentelijke bijdragen	0	0	0
Overige baten	0	0	0
Staf veiligheidsbureau	0	0	0
Programma Overhead	**0**	**0**	**0**
Incidentele toevoegingen aan reserves	**2.492**	**0**	**5.060**
Incidentele toevoegingen aan voorzieningen	**0**	**0**	**839**
Totaal lasten incidenteel	**3.646**	**36**	**7.806**

Crisisbeheersing
De kosten van € 36.000 betreffen het onderzoek op het verbeteren van de crisiscommunicatie en crisismanagement in de veiligheidsregio.

Brandweerzorg
De kosten voor een bedrag van € 1.871.000 betreffen:
- De lasten verkoop vastgoed en grond (afgeboekte boekwaarden erfpacht en pand) van € 1.140.000;
- De afgeboekte boekwaarde van het afgebrand voertuig autoladder Ysbrand van € 731.000.

Toevoegingen aan reserves
Het bedrag van € 5.060.000 gaat om toevoegingen aan de:
- Reserve Manifest van € 814.000;
- Reserve Veiligheidscentrum Haven (GBA) van € 1.000.000;
- Reserve Vastgoed Amsterdam van € 3.245.000.

Toevoegingen aan voorzieningen
Het bedrag van € 839.000 betreft een dotatie aan de loongerelateerde voorziening.

13.4 Baten en lasten naar taakvelden (functies IV3 2018)

Taakvelden rekening 2019 - baten

Taakvelden		Programma's					
Taakveldnr.	Omschrijvingtaakveld	Crisisbeheersing	Brandweerzorg	Alarmering	Algemene dekkingsmiddelen	Overhead	Totaal
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	50	6.232	0	94.401	592	101.277

bedragen x € 1.000

Taakvelden rekening 2019 - lasten

Taakvelden		Programma's					
Taakveldnr.	Omschrijvingtaakveld	Crisisbeheersing	Brandweerzorg	Alarmering	Algemene dekkingsmiddelen	Overhead	Totaal
0.1	Bestuur	11	0	0	0	46	57
0.4	Overhead	0	0	0	0	20.165	20.165
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	0	52	0	0	0	52
0.10	Mutaties reserves	0	7.479	0	0	0	7.479
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-3.491	-62.331	-1.412	94.376	-19.619	7.524
							0
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	3.530	68.511	1.412	25	0	73.478

bedragen x € 1.000

13.5 Controleverklaring

<volgt nog>

Veiligheidsregio
Amsterdam-Amstelland

Ontwerp-programmabegroting 2021 & actualisatie 2020

30 maart 2020

Inhoudsopgave

1. Inleiding 4
   1.1 Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland 4
   1.2 Uitgangspunten voor beleid: Beleidsplan 2015-2020 5
   1.3 Leeswijzer programmabegroting 5
   1.4 Ontwikkelingen 6
   1.5 Planning- & controlcyclus 6

Beleidsbegroting 7

2. Programma Crisisbeheersing 8
   2.1 Beleidskader 8
   2.2 Crisisbeheersing 8
3. Programma Brandweerzorg 12
   3.1 Inleiding brandweerzorg 12
   3.2 Advies en toezicht brandveiligheid 13
   3.3 Brandveilig Wonen 15
   3.4 Repressie basisbrandweerzorg 15
   3.5 Coördinatie en bijzonder optreden 17
   3.6 Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen 18
   3.7 Bestrijding waterongevallen 18
   3.8 Zware hulpverlening 19
   3.9 Maatwerk brandweerzorg 19
   3.10 Projecten en incidentele posten 22
4. Programma Alarmering 24
   4.1 Inleiding alarmering 24
   4.2 Meldkamerfunctie monodisciplinair 24
   4.3 Meldkamerfunctie multidisciplinair 25
5. Algemene dekkingsmiddelen 26
   5.1 Inleiding algemene dekkingsmiddelen 26
   5.2 Rijksbijdragen 26
   5.3 Opbrengsten openbaar meldsysteem (OMS) 26
   5.4 Gemeentelijke bijdragen 26
6. Programma Overhead 28
   6.1 Inleiding Overhead 28
7. Verplichte paragrafen 29

7.1 Weerstandsvermogen....29
7.2 Risico's....29
7.3 Bedrijfsvoering....31
7.4 Financiering....31
7.5 Investeringen....33
7.6 Kapitaalgoederen....34
Financiële begroting....36
8. Geconsolideerde begroting VrAA....37
8.1 Geconsolideerd overzicht van baten en lasten....37
8.2 Structureel begrotingssaldo....38
8.3 Geconsolideerde geprognosticeerde balans en financiële kengetallen....38
8.4 Meerjarenbegroting VrAA (2020 - 2024)....42
9. Begroting Brandweer....43
9.1 Toelichting baten....43
9.2 Toelichting lasten....46
9.3 Toelichting mutaties reserves....48
9.4 Meerjarenbegroting Brandweer (2020 - 2024)....49
10. Begroting Veiligheidsbureau....50
10.1 Toelichting baten....50
10.2 Toelichting lasten....51
10.3 Toelichting mutatie reserves....51
10.4 Meerjarenbegroting Veiligheidsbureau (2020 - 2024)....52
11. Begroting GHOR....53
11.1 Toelichting algemeen....54
11.2 Toelichting baten....54
11.3 Toelichting lasten....54
11.4 Meerjarenbegroting GHOR (2020 - 2024)....55
12. Bijlagen....56
12.1 Gemeentelijke bijdrage per gemeente....56
12.2 Maatwerk brandweerzorg per gemeente....57
12.3 Ontwikkeling gemeentelijke bijdrage en maatwerk brandweerzorg....58
12.4 Reserves en Voorzieningen....59
12.5 Tarieventabel BAA....60
12.6 Incidentele baten en lasten....61
12.7 Taakvelden....63

1. Inleiding

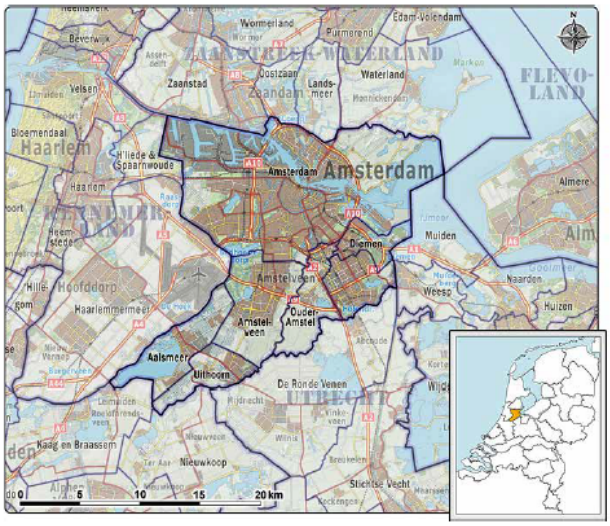
Missie
De Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland zorgt voor een slagvaardige crisisbeheersing, brandweerzorg en GHOR met als doel het zo goed mogelijk anticiperen op risico's, het zo goed mogelijk helpen van getroffenen, het beperken van (im-)materiële schade en een zo spoedig mogelijke terugkeer naar een normale situatie.

1.1 Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

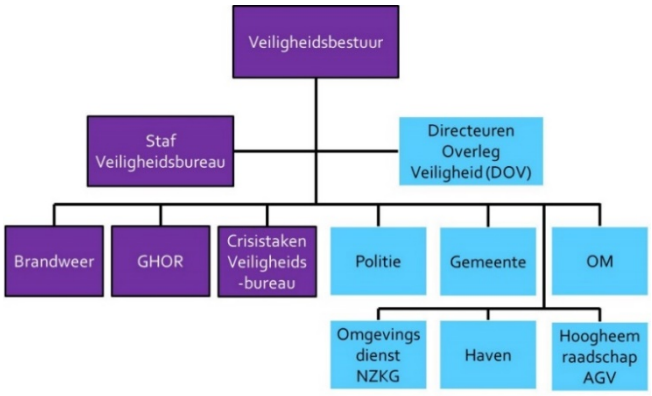
De Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland is een samenwerkingsverband van de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn. Binnen de veiligheidsregio werken brandweer, geneeskundige diensten, politie, Openbaar Ministerie en andere publieke en private (veiligheids-)partners samen aan het beheersen van risico's, brandweerzorg, hulpverlening en voorbereiding op crises.

1.1.1 Bestuur van de Veiligheidsregio

Het besluitvormend orgaan van de veiligheidsregio is het Veiligheidsbestuur. Het Veiligheidsbestuur bestaat uit de burgemeesters van de inliggende gemeenten. De Hoofdofficier van Justitie, de Dijkgraaf van het waterschap Amstel, Gooi en Vecht en de commissaris van de Koning worden uitgenodigd om deel te nemen aan de vergaderingen. De commandant van de brandweer, de Directeur Publieke Gezondheid, de Politiechef Regionale Eenheid Amsterdam en de secretaris van het Veiligheidsbestuur zijn aanwezig bij de vergadering. Het Veiligheidsbestuur wordt geadviseerd door het Directeurenoverleg Veiligheid (DOV).

1.1.2 Ambtelijke organisatie

Het Veiligheidsbureau heeft zowel een ondersteunende taak (staf) als een uitvoerende taak ten aanzien van de crisisbeheersing. Het Veiligheidsbureau was tot 1 oktober 2019 ondergebracht bij de afdeling OOV van de gemeente Amsterdam. Sinds 1 oktober 2019 is het Veiligheidsbureau ondergebracht bij de Brandweer Amsterdam-Amstelland. De GHOR is ondergebracht bij de GGD Amsterdam. Alleen het personeel van de Brandweer Amsterdam-Amstelland is feitelijk in dienst van de Veiligheidsregio. De organisatorische consequenties van de verplaatsing van het Veiligheidsbureau worden in 2020 uitgewerkt.

1.2 Uitgangspunten voor beleid: Beleidsplan 2015-2020

De programmabegroting valt binnen het kader van het Beleidsplan Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland 2015-2020. In dit beleidsplan is een aantal strategische uitgangspunten voor beleid gepresenteerd, te weten:

1. *De focus ligt op crisisbeheersing, maar met een actieve rol in risicobeheersing*: De kern is het aanpakken van concrete rampen en crises. Daarnaast speelt de veiligheidsregio een actieve rol in de risicobeheersing door veiligheidsvraagstukken te helpen agenderen en partijen actief te wijzen op mogelijke proactieve en preventieve oplossingen.
2. *Vanuit het huis van Thorbecke*: Lokaal doen wat lokaal kan en regionaal organiseren wat regionaal moet. We zoeken steeds naar de meest optimale vorm van samenwerking: van publiek-private samenwerking of samenwerking op metropoolniveau tot buurten en gemeenschappen.
3. *We gaan uit van zelfredzame inwoners en bedrijven*: Als uitgangspunt wordt gehanteerd dat inwoners en bedrijven een eigen verantwoordelijkheid hebben ten tijde van crises en om crisis te voorkomen. De veiligheidsregio is er eerst voor verminderd zelfredzamen. Burgers en bedrijven moeten zich enige tijd zelf kunnen redden.
4. *Van 'flitsramp' naar alle soorten crises:* We gaan door op de ingeslagen weg van verbreding van de focus van klassieke 'flitsramp', naar ook niet klassieke crises zoals bijvoorbeeld ICT-uitval.
5. *De VrAA biedt ruimte voor innovatie:* Binnen de verschillende werkdomeinen van de VrAA zijn er mogelijkheden tot innovatie. De VrAA biedt daarvoor ruimte.

2020 is het laatste jaar waarop het huidige beleidsplan betrekking heeft. Momenteel wordt gewerkt aan een nieuw regionaal beleidsplan voor de periode 2021-2025. In een participatief traject zorgen we er met onze partners voor dat de inhoudelijke ambities van de Veiligheidsregio met een stevig mandaat van de deelnemende gemeenten wordt uitgewerkt.

1.3 Leeswijzer programmabegroting

De programmabegroting van onze veiligheidsregio wordt momenteel nog gekenmerkt door drie afzonderlijke kolommen, die in een netwerkorganisatie samenwerken rond drie kernthema's: Crisisbeheersing, Brandweerzorg en Alarmering. Deze drie kernthema's zijn vertaald naar beleidsprogramma's. In tegenstelling tot eerdere jaren zijn aan deze inhoudelijke programma's geen kosten en baten toegerekend. Om een veelheid aan factoren is het niet gelukt de kosten voor de veiligheidsregio vanuit de economische categorieën (personeelslasten, kapitaallasten, materiële lasten) toe te rekenen aan de programma's en producten. Deze informatie wordt op een later moment verschaft.

Aanvullend op de beleidsbegroting is een financiële begroting opgenomen waarin de financiën zijn gerubriceerd op basis van economische categorieën. De financiële begroting is zowel geconsolideerd als per werkmaatschappij opgenomen.

1.4 Ontwikkelingen

1.4.1 Nominale ontwikkeling

In de gemeenschappelijke regeling is vastgelegd dat de Veiligheidsregio de indexering van de gemeente Amsterdam volgt voor de compensatie van de nominale ontwikkelingen in de gemeentelijke bijdragen (artikel 23).

Voor 2020 is de Amsterdamse indexering voor de compensatie nominale ontwikkelingen 1,04 % voor de looncomponent en 0,7% voor de materiële lastencomponent. Dit leidt tot een gewogen indexering (op basis van de begrote verhouding personeel vs. materieel) van 0,94%, die op de regionale bijdrage 2020 is toegepast.

Voor 2021 is de Amsterdamse indexering voor de compensatie nominale ontwikkelingen 2,3 % voor de looncomponent en 0,15% voor de materiële lastencomponent. Dit leidt tot een gewogen indexering (op basis van de begrote verhouding personeel vs. materieel) van 1,69%, die op de regionale bijdrage 2021 is toegepast.

1.4.2 Maatwerk

De maatwerkbijdrage per gemeente is aan een aantal ontwikkelingen onderhevig.

De maatwerkbijdrage van de gemeente Amsterdam wordt geleidelijk neerwaarts bijgesteld doordat, conform het huidige dekkingsplan, de brandweer per 1 maart 2019 is gestopt met dedicated duiken. In 2020 ontvangt de veiligheidsregio nog eenmalig een bedrag van € 0,184 mln. om de frictiekosten van deze afbouw te financieren.

De maatwerkbijdrage van de gemeente Amsterdam is tevens voor 2020 eenmalig met € 1,000 mln. verlaagd, door een incidentele uitname uit de bijdrage voor FLO.

De overige bijdragen zijn aangepast aan de werkelijke lastenontwikkeling, zoals de huur van kazerne Aalsmeer, de OZB en de werkelijke beheerlasten. Andere elementen, zoals de bijdrage voor kapitaallasten zijn niet verhoogd.

Per saldo leidt dit ertoe dat we de maatwerkbijdrage met € 0,122 miljoen minder verhogen dan strikt genomen volgens de systematiek zou mogen.

1.4.3 Ontvlechting GHOR Zaanstreek-Waterland

De Veiligheidsregio Zaanstreek Waterland heeft per 1 januari 2019 het convenant opgezegd waarin de GHOR taken van Zaanstreek Waterland bij de GHOR Amsterdam Amstelland werden belegd. Dit was reeds bekend bij het opstellen van de begroting 2019/actualisatie 2018.

Het op de inkomsten negatieve effect kon op de korte termijn deels met bezuinigingen worden opgevangen, maar voor een verantwoorde afbouw van activiteiten is meer tijd nodig. Bij de begroting van 2019 is besloten om deze inkomstenterugval over meerdere jaren verspreid af te bouwen om verantwoord structurele extra bezuinigingen mogelijk te maken. De tijdelijke tekorten die dan zijn ontstaan kunnen worden opgevangen uit de Algemene reserve, door hier in toekomstige jaren (t/m 2023) wat aan te onttrekken. Zie tevens § 11.1.

1.5 Planning- & controlcyclus

1.5.1 Besluitvorming P&C producten

Uit de Gemeenschappelijke Regeling vloeit voort dat er één bestuurlijk besluitvormingsmoment is ingesteld ten aanzien van besluiten met financiële consequenties, namelijk in maart/april de begroting (j en j+1) met (beleids)voorstellen voor j+1 en bijstellingen en/of aanvullingen op de begroting van j.

1.5.2 Prestatie- en volume-indicatoren

De beleidsbegroting bevat twee typen indicatoren: prestatie- en volume-indicatoren. De prestatie-indicatoren zijn beïnvloedbaar en geven daarmee inzicht in de prestaties van de veiligheidsregio. Voor de prestatie-indicatoren zijn streefwaarden geformuleerd in de begroting. De volume-indicatoren (zoals aantallen incidenten) zijn niet beïnvloedbaar, maar zijn wel relevant om te vermelden in de rapportages. In de begroting zijn deze indicatoren cursief opgenomen, zonder daarbij een streefwaarde te vermelden.

Beleidsbegroting

2. Programma Crisisbeheersing

2.1 Beleidskader

In het Beleidsplan Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland 2015-2020 zijn vier hoofddoelstellingen voor het crisisbeheersingsbeleid geformuleerd. Het betreft:

1. Top risico's: Met de aanpak van een zogenoemd 'toprisico' beogen we een versnellend effect te bewerkstelligen in de kennisopbouw, eventuele maatregelen te nemen en concrete voorbereiding op voorstelbare crisissituaties te realiseren.
2. Informatie gestuurd werken: We gaan door op de weg van versterking van het informatiemanagement in crisissituaties.
3. Continuïteit van de crisisbeheersing: De Veiligheidsregio en de samenleving zijn in toenemende mate afhankelijk van digitale systemen. Deze systemen dragen bij aan de veiligheid van de stad, maar zijn bij (moedwillige) uitval tevens een risico. Ongeacht de uitval van systemen is het van belang dat de crisisorganisatie blijft functioneren.
4. Gebiedsgerichte hotspot aanpak: We gaan door op de weg om in gebieden waarin sprake is van 'risicostapeling' (de zogenoemde risico hotspots) de risico's onder de loep te nemen en de voorbereiding op calamiteiten te beoordelen en waar nodig te versterken.

Binnen het programma Crisisbeheersing zorgen we ervoor dat de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland paraat is om op te treden tijdens crises. We zorgen ervoor dat onze mensen goed worden voorbereid en adequaat worden gefaciliteerd om hun rol goed uit te kunnen voeren.

Eind 2019 heeft het bestuur van de Veiligheidsregio geconstateerd dat er verbeteringen noodzakelijk zijn op het gebied van:

- Gezamenlijke sturing en uitvoering binnen de Veiligheidsregio;
- Informatiepositie;
- Aansluiting in het landelijk netwerk op het gebied van crisisbeheersing;
- Aandacht voor (de voorbereiding op) crisisbeheersing;
- Samenwerking met en tussen de gemeenten, brandweer, GHOR, politie en andere netwerkpartners.

Vanaf oktober 2019 is een verkenning gestart naar de wijze waarop deze verbeteringen binnen de VrAA kunnen worden gerealiseerd. In 2020 zal hier vanuit het programma Crisisbeheersing concreet invulling aan worden gegeven. De lange termijndoelstellingen voor het programma Crisisbeheersing krijgen een plaats in het Beleidsplan Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland 2021 – 2024. In 2020 pakken we een aantal concrete activiteiten op die gericht zijn op de door het bestuur geformuleerde verbeterdoelstellingen.

2.2 Crisisbeheersing

2.2.1 Wat willen we bereiken?

In 2020 richten we ons concreet op de volgende doelstellingen:

1. Het ontwikkelen van een visie op Crisisbeheersing voor de beleidsperiode 2021 – 2024;
2. Het verbeteren van gezamenlijke sturing en uitvoering op het gebied van Crisisbeheersing;
3. Het verbeteren van de samenwerking tussen gemeenten, brandweer, GHOR, politie en netwerkpartners in de voorbereiding op Crisisbeheersing;
4. Het identificeren van verbeterpunten in de crisisorganisatie.

2.2.2 Wat gaan we daarvoor doen?

Prestatie- en volume-indicatoren	Rekening 2019	Begroting 2020	Actualisatie 2020	Begroting 2021
Beleid en Planvorming				
Realisatie acties strategische agenda[1]	75%	vervalt	vervalt	vervalt
Verplichte planvorming op orde[2]	100%	100%	100%	100%
Operationele gereedheid bevolkingszorg[3]	69%	80%	80%	80%
Realisatie jaarplan Informatiemanagement[4]	80%	80%	70%	80%
Opleiden, Trainen en Oefenen				
Realisatie multidisciplinaire activiteitenkalender[5]	90%	90%	70%	90%
Balans beleidsprioriteiten / actualiteiten MOTO[6]	68/32	70/30	70/30	70/30
Realisatie jaarplan crisiscommunicatie[7]	90%	90%	70%	90%
Crisis- en incidentbestrijding				
Aantal GRIP-incidenten[8]	13	-	-	-
Functioneren hoofdstructuur[9]	-	-	-	-
Kwaliteit				
Innovatie[10]	0%	vervalt	vervalt	vervalt
Evalueren van incidenten en oefeningen[11]	-	-	-	-

Beleid en Planvorming

In 2020 stellen we een nieuw Crisisplan op. Conform de Wet veiligheidsregio's beschrijft het Crisisplan de organisatie, de verantwoordelijkheden, de taken en bevoegdheden in het kader van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing. Voor het opstellen van het Crisisplan wordt een project opgestart. In dit project wordt onder andere invulling gegeven aan:

- Het ontwikkelen van een structuur die a. past op de wettelijke kaders en b. adaptief is voor iedere crisis (relatie met risicoprofiel);
- Het betrekken van relevante actoren (intern en extern);
- Verbinding maken met netwerkpartners binnen de VrAA (afstemmen van plannen en werkwijzen);
- Verbinding maken met omliggende veiligheidsregio's.

[1] De strategische agenda liep tot 2020. In 2020 wordt een nieuw beleidsplan opgesteld.

[2] Deze indicator geeft een beeld van de mate waarin we onze verplichte plannen op orde hebben. Het betreft hier verplichte planvorming op basis van de Wet veiligheidsregio's: Crisisplan, Beleidsplan (incl. MOTO), Regionaal risicoprofiel en Dekkingsplan

[3] Bevolkingszorg bestaat uit de gemeentelijke taken Crisiscommunicatie, Publieke zorg en Preparatie Nafase. Per onderdeel worden drie elementen getoetst: Draaiboek op orde, Geoefendheid op orde en Bemensing op orde. Per element wordt de volgende score toegekend: 0 – niet op orde, 6 – deels op orde, 11 – op orde.

[4] In 2018 is een meerjarenbeleidsplan Informatiemanagement 2018 – 2022 opgesteld. In jaarplannen wordt concreet gemaakt welke activiteiten er per kalenderjaar worden uitgevoerd. Over de uitvoering van deze maatregelen wordt gerapporteerd.

[5] De jaarplanning multidisciplinair opleiden, trainen en oefenen (MOTO) bevat een evenredige verdeling van oefeningen voor de verschillende crisisteams (GMK, CoPI, ROT, BT en actiecentra) en voor drie crisisbeheersingsprocessen (leiding & coördinatie, informatiemanagement en crisiscommunicatie). De jaarplanning moet volgens een evenredige verdeling worden uitgevoerd.

[6] De inhoudelijke thema's van de MOTO-activiteiten zijn gebaseerd op enerzijds regionale prioriteiten (regionaal risicoprofiel en crisisplan) en verplichtingen (wettelijke vereisten, convenanten en interregionale afspraken) en anderzijds actualiteiten en evaluaties van incidenten/oefeningen. De verdeling van de onderscheiden inhoudelijke thema's zijn genormeerd op 70% voor regionale prioriteiten en verplichtingen en op 30% voor actualiteiten en evaluaties. Gedurende een beleidscyclus van 4 jaar worden alle thema's van de regionale prioriteiten en verplichtingen doorlopen.

[7] Het jaarplan crisiscommunicatie bevat voornamelijk OTO activiteiten op het gebied van crisiscommunicatie. Indien de voorgenomen activiteiten zijn gerealiseerd wordt 100% toegekend. Anders evenredig omlaag.

[8] Deze volume-indicator is opgenomen om een (historisch) beeld te geven van het aantal GRIP-opschalingen.

[9] Het functioneren van de hoofdstructuur is als kwalitatieve prestatie-indicator opgenomen. Dat biedt een basis om in de jaarrekening niet alleen kwantitatieve prestaties toe te lichten maar ook de kwalitatieve prestaties.

[10] Met ingang van 2020 is er geen separaat innovatiebudget binnen het programma Crisisbeheersing. Het innovatiebudget wordt gedoteerd aan de reserve Innovatie VrAA.

[11] Het benutten van evaluaties van oefeningen en incidenten als basis voor beleid en OTO-activiteiten is als kwalitatieve prestatie-indicator opgenomen. Dat biedt een basis om in de jaarrekening niet alleen kwantitatieve prestaties toe te lichten maar ook de kwalitatieve prestaties.

Verder ontwikkelen we dit jaar een netwerkstrategie. Het doel is om in 2020 een zodanig relevant netwerk rond VRAA in beeld te brengen en te ontsluiten, dat de bekendheid en slagkracht van de veiligheidsregio op het gebied van crisisbeheersing toeneemt. Nevendoel is een handelingsperspectief hoe de relatie tussen de VRAA en de gedefinieerde partners vitaal gehouden kan worden: met wie werken we in welke mate samen? Variërend van periodiek gezamenlijk oefenen tot het sluiten van convenanten of het periodiek uitwisselen van kennis en informatie.

Op basis van het nieuwe Risicoprofiel bezien we in 2020 wat de consequenties van geprioriteerde risico's zijn op onze voorbereiding op Crisisbeheersing. Hoofdvraag daarbij is of geprioriteerde risico's vragen om aanvullende en/of specifieke voorbereidingen.

Opleiden, Trainen en Oefenen

We geven uitvoering aan het jaarplan Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen. Inhoudelijk richten we ons op de prioritaire risico's uit het huidige Risicoprofiel. Daarnaast zijn concreet de volgende thema's uitgelicht voor 2020: Terrorismegevolgbestrijding, Cybergevolgbestrijding en de evenementen EK Voetbal en Sail. Naast deze inhoudelijke thema's richten we ons verder op:

- Intensivering ROT/BT-programma, in relatie tot het nieuwe Crisisplan;
- Doorontwikkeling CoPI-oefeningen;
- Aandacht voor een veilige leeromgeving;
- Bevorderen bekendheid en delen inhoud/opbrengsten van MOTO-activiteiten.

Vanwege de inzet van de crisisstructuur en functionarissen voor de bestrijding van het Corona-virus is de verwachting dat de geplande activiteiten op het gebied van Opleiden, Trainen en Oefenen in ieder geval in het eerste en tweede kwartaal niet volledig uitgevoerd zullen worden. Dit leidt tot een eerste bijstelling van verschillende jaarplannen naar realisatie van 70%.

Crisis- en incidentbestrijding

Het nieuwe Crisisplan moet ons ondersteunen in de doorontwikkeling van crisis- en incidentbestrijding. De lessen die we de afgelopen jaren hebben geleerd nemen we daar in mee. Daarnaast willen we in 2020 starten met het opnieuw inrichten van de multidisciplinaire functies in de piketorganisatie. Nu hebben we per 'multifunctie' afgesproken welke kolom functionarissen levert. In de toekomst zouden multidisciplinaire functies ingevuld kunnen worden door functionarissen uit alle kolommen (veiligheidsregio/brandweer, politie, GHOR, bevolkingszorg). In 2020 starten we met het verbreden van de groep Operationeel Leiders. Later volgen ook de andere multifuncties.

Kwaliteit en innovatie

In 2020 starten we met een vernieuwde evaluatiesystematiek, zodat we de ervaringen uit incidenten en oefeningen beter kunnen benutten voor de verbetering van de crisisorganisatie. Kwaliteitszorg moet hierdoor een impuls krijgen.

GHOR

De GHOR levert een bijdrage aan de multidisciplinaire doelstellingen van de VrAA. Daarnaast zijn er echter ook monodisciplinaire taken en doelstellingen, die in deze paragraaf apart uitgelicht worden. In 2019 is het meerjarenbeleidsplan van de GHOR vastgesteld. Als doelen voor de komende jaren zijn gesteld:

- Evenementenadvisering: risicogerichte advisering gebaseerd op evidence based criteria, op maat en bewezen effectief;
- Inzetbare GHOR-functionarissen: aantoonbaar vakbekwame functionarissen met de juiste competenties, opleiding, training en uitrusting en individuele ontwikkelprogramma's;
- Informatiemanagement: de verdere ontwikkeling van netcentrisch werken en versteviging van de informatiepositie van alle ketenpartners;
- Ketenregie en zorgcontinuïteit: versterken van het netwerk van cure- en care-instellingen, betrekken bij risico- zowel als crisisbeheersing;
- GGD Amsterdam: organisatie en OTO-programma ICP en coördinatie BOT.

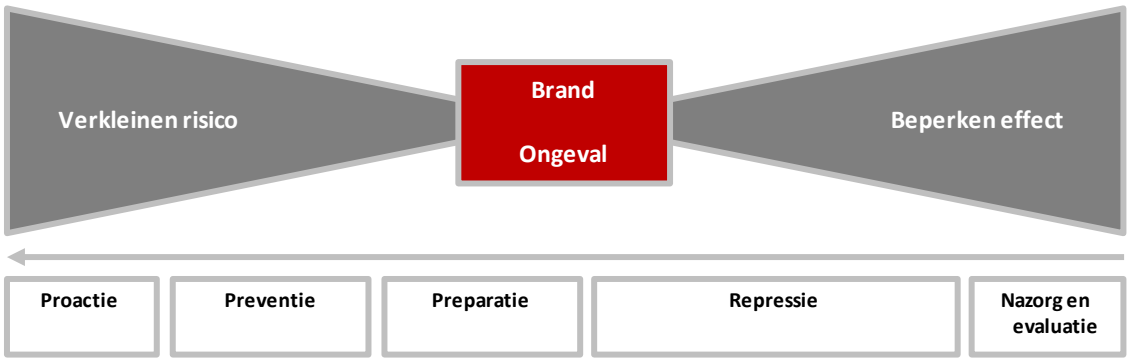
3. Programma Brandweerzorg

3.1 Inleiding brandweerzorg

Het leveren van brandweerzorg is een wettelijke taak van de veiligheidsregio's onder gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van de gemeenten die tot de veiligheidsregio behoren. Binnen het brede terrein van veiligheid is de wettelijke taak (art. 25 lid 1 Wet veiligheidsregio's) van de brandweer gericht op:

- het voorkomen, beperken en bestrijden van brand;
- het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand;
- het waarschuwen van de bevolking;
- het verkennen van gevaarlijke stoffen en het verrichten van ontsmetting;
- het adviseren van andere overheden en organisaties op het gebied van de brandpreventie, brandbestrijding en het voorkomen, beperken en bestrijden van ongevallen met gevaarlijke stoffen.

Met het uitvoeren van deze taak fungeert de brandweer als maatschappelijk vangnet. Om deze taak te volbrengen, richt de brandweer zich zowel op het verkleinen van het risico als het beperken van het effect van de brand of het ongeval.

Vlinderdasmodel: relatie veiligheidsketen en doelstellingen

3.1.1 Ontwikkeling

In 2020 zet de brandweer de koers naar een moderne en flexibele organisatie voort. Een organisatie, die gezond is en leert in al zijn facetten en die klaar is voor huidige en toekomstige opgaven. Om toekomstbestendig en een aantrekkelijke werkgever te zijn voor potentiële en bestaande medewerkers, maakt de brandweer werk van diversiteit en inclusie.

Samen met het bestuur, gemeenten, partners en instanties in de regio zal de veiligheidsregio een nieuw regionaal beleidsplan opstellen, met nieuwe doelen en beoogde activiteiten. De uitgangspunten voor het opstellen van een nieuw Dekkingsplan Brandweer zullen ook in 2020 bestuurlijk worden vastgesteld.

3.1.2 Producten

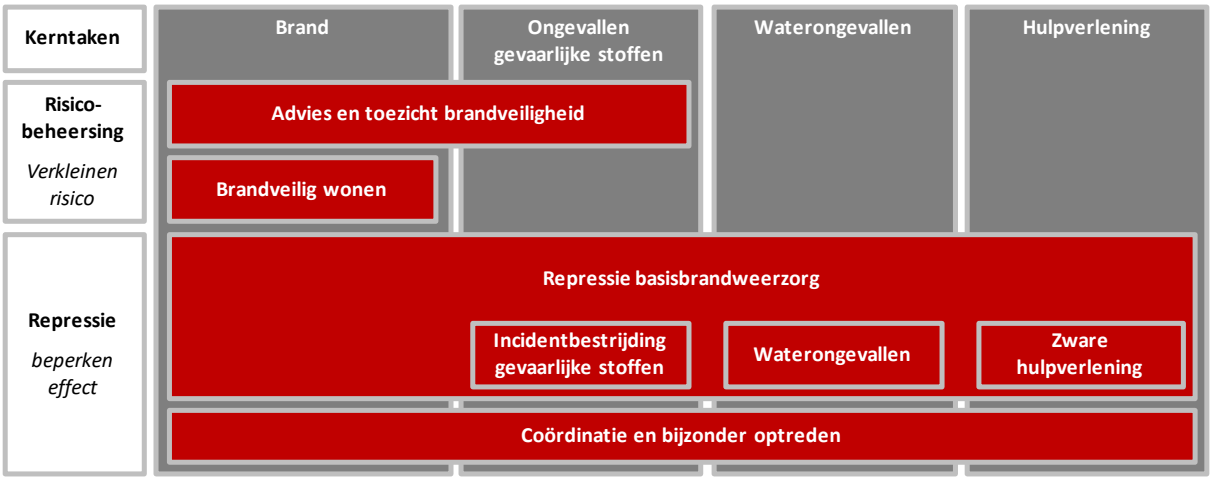
BAA levert zorg bij vier typen incidenten: Brand, Hulpverlening, Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen en Waterongevallen. Op het gebied van brand en gevaarlijke stoffen voert de brandweer zowel activiteiten uit op het beheersen van risico's als op het beperken van het effect. Voor de incidenttypen hulpverlening en waterongevallen beperkt de brandweer alleen de effecten van incidenten.

De taken van de brandweer, zoals genoemd in artikel 25, lid 1 Wet veiligheidsregio's, zijn vertaald naar zeven regionale brandweerzorgproducten:

- Advies en toezicht brandveiligheid;
- Brandveilig wonen;
- Repressie basisbrandweerzorg;

– Coördinatie en bijzonder optreden;
– Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen (regionaal specialisme);
– Bestrijding waterongevallen (regionaal specialisme);
– Zware hulpverlening (regionaal specialisme).

Het product repressie basisbrandweerzorg wordt bij elk type incident ingezet. Afhankelijk van het incident wordt mogelijk aanvullend materieel en personeel ingezet, oftewel nog een product. Het onderstaande figuur is een schematische weergave van de relatie tussen de vier incidenttypen en de zeven brandweerzorgproducten.

Relatie type incidenten en producten brandweerzorg

Naast de zeven reguliere brandweerzorgproducten bevat het programma brandweerzorg de volgende drie aanvullende producten:

- Maatwerk brandweerzorg;
- BOCAS (externe dienstverlening);
- Projecten en incidentele posten.

In de volgende paragrafen komen producten van het programma brandweerzorg aan bod. Per product wordt aangegeven wat de regio wil bereiken en hoe ze dit wil bereiken. Hierbij wordt zowel een algemene beschrijving van het product gegeven als de ontwikkeling.

3.2 Advies en toezicht brandveiligheid

3.2.1 Wat willen we bereiken?

Het verhogen van het brandveiligheid bewustzijn bij bedrijven in de regio en een bijdrage leveren aan de brandveiligheid van risicovolle objecten. Het product brandveiligheid geeft invulling aan de volgende wettelijke taken van de brandweer:

- Het voorkomen en beperken van brand en ongevallen met gevaarlijke stoffen;
- Het adviseren van andere overheden en organisaties op het gebied van brandpreventie, brandbestrijding en het voorkomen, beperken en bestrijden van ongevallen met gevaarlijke stoffen.

Prestatie- en volume-indicatoren	Rekening 2019	Begroting 2020	Actualisatie 2020	Begroting 2021
Aantal gemeenten waarbij BAA optreedt als adviseur bij structuurvisies en bestemmingsplannen	6	6	6	6
Aantal operationele analyseteams	1	4	4	4
Tijdige afhandeling adviesaanvragen externe veiligheid en milieu	100%	90%	90%	90%
Realisatie aantal Brzo inspecties	92%	90%	90%	90%
Planvorming bij Brzo bedrijven up-to-date	92%	90%	90%	90%
Bedrijfsbrandweer aangewezen indien noodzakelijk	82%	90%	90%	90%
Tijdige afhandeling adviezen brandveiligheid	83%	90%	90%	90%

3.2.2 Wat gaan we daarvoor doen?

Risicobeheersing en risicogericht werken

De taak van de brandweer begint vaak al ver voordat de brand ontstaat. De brandweer heeft een taak te adviseren en expertise te leveren op de aanwezige risico's en in toenemende mate hen te overtuigen de maatregelen tegen de gevaren zelf te treffen. Dit is de kern van de transitie, samengevat in de term 'Risicogericht werken'.
De afdeling Risicobeheersing is in 2019 ingericht en wordt in 2020 verder vorm gegeven. De medewerkers werken samen met alle betrokkenen in de veiligheidsketen en andere partners, aan een veilige fysieke leefomgeving. De afdeling is daarmee adviespartner voor het realiseren van een duurzame, gezonde, (brand)veilige fysieke leefomgeving voor de samenleving en de regio en zet haar expertise in op díe thema's waar de meeste veiligheidswinst kan worden bereiken.

BAA streeft ernaar brandveiligheid een belangrijk aspect te maken van de besluitvorming bij ruimtelijke planvorming. Dit werkt het beste door al in de initiatieffase van een ruimtelijk plan aan tafel te zitten. De gevolgen van de nieuwe Omgevingswet en de effecten op de veiligheidsregio worden samen met gemeenten in beeld gebracht.

Bij brandveiligheidsrisico's is het gebruik van een pand een belangrijke factor. Om die reden besteedt de brandweer aandacht aan juist gebruik van objecten door adviezen aan (netwerken van) gebruikers en door controles bij risico-objecten.

Het adviseren van organisaties over hoe zij hun activiteiten brandveilig kunnen uitvoeren noemen we Brandveilig Ondernemen. Door advisering en training van organisaties wordt het brandveiligheidsbewustzijn verhoogd. Dit gebeurt in netwerkverband. Advisering aan gemeenten en ondernemers binnen Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) en participatie bij Brandveilig Gebruik Bouwwerken (BGB) past ook bij deze manier van werken.

Gevaarlijke stoffen

Bij bedrijven die werken met gevaarlijke stoffen zijn over het algemeen meer risico's aanwezig. Om die reden gelden wettelijke eisen aan hoe deze bedrijven met gevaarlijke stoffen werken en welke effecten dit mag hebben voor de omgeving.
Industriële Veiligheid adviseert en inspecteert, samen met andere instanties, Brzo-bedrijven over de risico's van opslag, gebruik en transport van gevaarlijke stoffen. VrAA (brandweer) is wettelijk adviseur en toezichthouder en draagt zorg voor tijdige en adequate advisering. Daarnaast levert een inspectie informatie op die wordt gebruikt voor het opstellen en aanpassen van aanvalsplannen en rampbestrijdingsplannen. De Brzo-inspecties zijn interregionaal georganiseerd. De Brzo-bedrijven in onze regio worden allen jaarlijks door de brandweer, de Omgevingsdienst en de Arbeidsinspectie geïnspecteerd.

Externe Veiligheid richt zich op het onderdeel van de ruimtelijke ordening en planvorming dat met gevaarlijke stoffen te maken heeft en het eventuele effect op de omgeving. Op het gebied van milieu en externe veiligheid is de VrAA (brandweer) adviseur voor alle gemeenten in de regio, op grond van artikel 12 van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi).

3.3 Brandveilig Wonen

3.3.1 Wat willen we bereiken?

BAA wil het brandveiligheid bewustzijn van inwoners in de regio verhogen en de eigen verantwoordelijkheid van burgers als het gaat om brandveiligheid vergroten. Winst is te behalen in het voorkomen van brand en het verkorten van de ontdekkingstijd. Onder de noemer Brandveilig Wonen worden activiteiten ontplooid in nauwe samenwerking met gemeenten, woningbouwcorporaties en andere maatschappelijke organisaties. Ook hier wordt het Risicogericht werken toegepast.

Prestatie- en volume-indicatoren	Rekening 2019	Begroting 2020	Actualisatie 2020	Begroting 2021
Aantal woninginspecties door BAA	11.974	10.000	10.000	10.000
Aantal door externe partners opgehangen rookmelders	Totaal 100.000[12]	15.000	15.000	15.000
Rookmelderdichtheid	82%	76%	76%	76%
Brandveiligheid bewustzijn bewoners	7,4	7,0	7,0	7,0

3.3.2 Wat gaan we daarvoor doen?

Woninginspecties

De brandweer voert woninginspecties uit om burgers te informeren over de gevaren van brand en te adviseren over preventiemaatregelen. De afgelopen jaren is een inhaalslag gerealiseerd. De komende jaren zal door repressieve medewerkers bij de beroepskazernes in Amsterdam onverminderd worden ingezet op het behalen van de doelstelling, zoals die is afgesproken met het bestuur. Daarnaast is een flexibele basisploeg voor woningbezoeken inzetbaar.

Samenwerkingsverbanden met externe partners

De samenwerking met organisaties zoals woningbouwcorporaties, gemeenten en zorgorganisaties wordt voortgezet en uitgebreid naar andere netwerkorganisaties in de regio. Omdat medewerkers van deze organisaties vanuit hun taak achter de voordeur komen, worden zij door de brandweer getraind om woninginspecties uit te voeren, rookmelders op te hangen en geven zij brandonveilige situaties door aan de brandweer.
De woningcorporaties zijn onze belangrijkste, externe partners die het leeuwendeel van de rookmelders plaatsen. In 2018 is voor drie jaar een nieuwe samenwerkingsovereenkomst afgesloten met de woningcorporaties Ymere, De Alliantie, Eigen Haard, De Key, Stadgenoot en Rochdale, waarin het voorstel is gedaan om te komen tot een verbetering van de meting/monitoring van het percentage aanwezige rookmelders in de regio. Er zijn intentieafspraken met de woningcorporaties om te werken aan de ambities dat in 2022 in 95% van de corporatiewoningen in en rond Amsterdam een rookmelder hangt.

3.4 Repressie basisbrandweerzorg

3.4.1 Wat willen we bereiken?

De repressieve taak is zorgdragen voor een effectieve bestrijding van brand, beperken van brandgevaar en het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan brand.

De tankautospuit, het redvoertuig en het vakbekwame personeel vormen het product repressieve basisbrandweerzorg. De tankautospuit wordt ingezet op alle typen incidenten waar de brandweer op uitrukt: op brand, hulpverlening, gevaarlijke stoffen en waterongevallen.

De komende jaren verandert de brandweer toe naar een meer flexibele organisatie. In het Dekkingsplan 2018-2021 is opgenomen dat de repressieve brandweerzorg flexibeler wordt ingevuld, door repressieve medewerkers in dagdienstbezetting te positioneren en op meer beroepskazernes te laten ‘springen’ tussen diverse voertuigen. De TS4 is in 2019 structureel als uitrukvorm geïmplementeerd op kazernes Aalsmeer en Uithoorn. Sinds 2 januari 2019 is de Proeftuinkazerne (Victor Nieuwe Stijl) operationeel. Hier wordt gewerkt in

[12] In totaal is bij meer dan 100.000 corporatiewoningen een rookmelder aanwezig.

een ander rooster (2 x 8 uur) en wordt onderzocht hoe dit kan bijdragen aan een effectieve en moderne brandweerorganisatie. In 2020 wordt een eerste evaluatie naar de werkwijze en effecten opgesteld.

Prestatie- en volume-indicatoren	Rekening 2019	Begroting 2020	Actualisatie 2020	Begroting 2021
Aantal incidenten per type	*Prio 1: 8885* *OMS: 2212*	*n.v.t.*	*n.v.t.*	*n.v.t.*
Paraatheid tankautospuiten	95%	95%	95%	95%
Realisatie opkomsttijden tankautospuiten	62%	76%	65%[13]	65%
Paraatheid redvoertuigen	98%	95%	95%	95%
Realisatie opkomsttijden redvoertuigen (portiekflats vóór 1945)	47%	50%	50%	50%

3.4.2 Wat gaan we daarvoor doen?

Brandweer Amsterdam-Amstelland verzorgt de repressieve basisbrandweerzorg vanuit 17 kazernes, 11 met beroepspersoneel en 5 bemand door vrijwilligers/dagdienstmedewerkers en één bemand met zowel beroeps als vrijwilligers. Deze kazernes hebben elk een verzorgingsgebied gebaseerd op operationele grenzen. De burger krijgt hiermee de snelst mogelijke hulp.
De repressieve basisbrandweerzorg wordt primair geleverd door de eenheden op 21 tankautospuiten en 9 redvoertuigen. De taken worden op verschillende manieren ingevuld. Zo zijn er beroepsmedewerkers in 24 uurs dienst, beroepsmedewerkers in 8 uursdienst, stafmedewerkers op vrijwillige kazernes, vrijwillige kazernes met standaard bezetting (o.a. beroepsmedewerkers) en bemensing van de tankautospuit met 6 en met 4 repressieve brandweermensen. Er is ter uitvoering van het Dekkingsplan 2018-2021 al een goede slag in de flexibiliteit tot stand gekomen. De borging in de organisatie moet in 2020 zijn beslag krijgen.

De brandweer beschikt over vakbekwaam personeel. Vakbekwaam worden en blijven is een belangrijke voorwaarde voor effectief en veilig optreden, zowel voor de burger als voor de medewerkers zelf. In 2020 wordt extra ingezet op leiderschap en eigen verantwoordelijkheid.

De paraatheid van vrijwilligers staat landelijk en ook in onze regio onder druk. Door het inzetten van o.a. dagdienstmedewerkers op de vrijwillige kazernes in Diemen, Aalsmeer en Uithoorn wordt dit deels opgelost. Continu wordt gezocht naar oplossingen om de paraatheid van vrijwilligers ook overdag beter te borgen. Dit blijft in 2020 een belangrijk aandachtspunt.

Uitvoering van Dekkingsplan 2018-2021
Eind 2017 heeft het veiligheidsbestuur het Dekkingsplan 2018-2021 vastgesteld en begin 2018 is het Uitvoeringsplan door het bestuur vastgesteld. Een groot deel van de voorgenomen maatregelen uit het dekkingsplan zijn in 2018 en 2019 uitgevoerd. In 2020 worden o.a. ook de activiteiten voortgezet om te komen tot de doorontwikkeling van het dekkingsplan op weg naar een model met risicogerichte opkomsttijden, waarbij de inrichting van de brandweer in de toekomst beter aan kan sluiten op de feitelijke hulpvraag in de regio. In 2020 zal een nieuw dekkingsplan worden opgesteld, in navolging op een nieuw regionaal beleidsplan.

Proeftuinkazerne
Sinds 2 januari 2019 is kazerne Victor operationeel als proeftuinkazerne met een 2x8 uur rooster en nachtsluiting. De vorderingen worden gemonitord en de proef wordt in 2020 geëvalueerd.

Westelijk Havengebied
Het Westelijk havengebied is aangewezen als risico hotspot. Het risicoprofiel in relatie tot de brandweerzorg in het Westelijk Havengebied heeft geleid tot de opdracht van het veiligheidsbestuur aan BAA om via een publiek-private weg naar een oplossing te zoeken. De gemeente, de Havendienst, bedrijven in het gebied en de brandweer hebben in 2018 een intentieovereenkomst getekend voor een kazerne in het Westelijk Havengebied. Alle voorbereidingen voor de bouw en inrichten van een kazerne in de haven zijn in 2019 gedaan. Met ingang van april 2020 kan de Gezamenlijke Brandweer Amsterdam worden geoperationaliseerd.

[13] Deze indicator (streefwaarde) is bijgesteld naar aanleiding van het meest recente dekkingsplan.

Uitruk op maat
Om de hulpverlening te versnellen in de gebieden waar de opkomsttijd relatief hoog is, is in de gemeenten Uithoorn en Aalsmeer de TS4 operationeel. Onderzoek wordt gedaan hoe verder met uitruk op maat omgegaan kan worden bij de overige vrijwillige kazernes in Diemen, Driemond en Duivendrecht.

Veiligheid van medewerkers in de repressie
Het werk van brandweermensen is niet zonder gevaar. Daarom besteedt de brandweer veel energie aan het zo veilig mogelijk maken van het brandweerwerk. Met de in 2018 afgeronde warme Risico Inventarisatie en Evaluatie zijn arbeidsrisico's in kaart gebracht, waartoe in 2019 en 2020 plannen worden uitgevoerd ter minimalisering van de arbeid gebonden risico's**.** De plannen die er liggen zijn: uitvoeren van het plan van aanpak van de warme RIE, brandweerman in nood, veilig werken met hoogteverschillen en warmtebelasting.

Duurzame inzetbaarheid
BAA heeft van duurzame inzetbaarheid een prioriteit gemaakt. Onder duurzame inzetbaarheid wordt 'gezond en fit tijdens de carrière' begrepen. Hieronder vallen o.a. maatregelen om beroepsziekten te voorkomen, arbeidshygiëne, arbeidsveiligheid en mentale weerbaarheid. Maar er is meer onderzoek nodig, naar de omvang van beroepsziekten en naar de juiste preventieve maatregelen.
Een ander thema is 'mentale weerbaarheid'. De mentale impact van incidenten op brandweermensen valt niet te onderschatten. Om die reden werkt de brandweer aan maatregelen die medewerkers in staat stellen weerbaarder te worden bij de ervaringen die zij hebben bij incidenten.

3.5 Coördinatie en bijzonder optreden

3.5.1 Wat willen we bereiken?

Het doel van dit product is een adequate coördinatie van de bestrijding van complexe en grote(re) incidenten. Bij grote, complexe of incidenten met een grote impact zet de brandweer meerdere voertuigen tegelijkertijd in. Dit kunnen meerdere tankautospuiten en redvoertuigen zijn, maar ook specialistische voertuigen die bij dergelijke incidenten worden ingezet. BAA heeft voldoende voertuigen om realistische scenario's aan te kunnen en een organisatie om deze complexiteit te coördineren.

Prestatie- en volume-indicatoren	Rekening 2019	Begroting 2020	Actualisatie 2020	Begroting 2021
Aantal incidenten OvD's	1.104	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Realisatie richtlijn opkomsttijd OVD's	94%	80%	80%	80%

3.5.2 Wat gaan we daarvoor doen?

Op basis van de huidige kazerneconfiguratie en het aanwezige materieel kan de brandweer op een adequate manier de vereiste slagkracht voor grootschalig optreden leveren en de restdekking organiseren. De slagkracht van de brandweer is nodig als:

- de bestrijding van een incident veel voertuigen tegelijkertijd vereist;
- een incident lang duurt zodat aflossing binnen de regio noodzakelijk is;
- bijstand aan een andere regio geleverd moet worden.

Voor bijzondere en langdurende incidenten beschikt de brandweer over specialistische en ondersteunende eenheden, zoals groot watertransport, een schuimblusvoertuig, containers met bijzondere blusmiddelen en verzorging. Bij grote of langdurige inzetten wordt naast meerdere voertuigen ook 'brandweerondersteuning' (BrOn) ingezet. Deze vrijwilligers voeren vooral logistieke taken uit.

Om een groot, langdurig of complex incident goed te coördineren, maakt de brandweer gebruik van een organisatie bestaande uit officieren en hoofdofficieren. De (hoofd)officier van dienst heeft de operationele leiding en is verantwoordelijk voor coördinatie van de volledige brandweerinzet. Om goed voorbereid te zijn op

een dergelijk incident moeten de (hoofd)officieren van dienst goed getraind zijn, om zowel de monodisciplinaire processen te coördineren als de multidisciplinaire processen. De hoofdofficieren zijn de schakel tussen het mono- en het multidisciplinaire optreden van de brandweer.

3.6 Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen

3.6.1 Wat willen we bereiken?

Bij dit product wordt een adequate bestrijding van incidenten met gevaarlijke stoffen beoogd. De brandweer heeft de taak om bij ongevallen met gevaarlijke stoffen te verkennen, de gevaarlijke stoffen te stabiliseren en mens en dier te ontsmetten.

Prestatie- en volume-indicatoren	Rekening 2019	Begroting 2020	Actualisatie 2020	Begroting 2021
Aantallen incidenten AGS	45	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Paraatheid AGS	99%	100%	100%	100%
Realisatie richtlijn opkomsttijd AGS	90%	80%	80%	80%
Paraatheid IGBS-voertuig	100%	95%	95%	95%
Realisatie opkomsttijd IGBS-voertuig	80%	80%	80%	80%

3.6.1 Wat gaan we daarvoor doen?

Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen

Bij incidentbestrijding van gevaarlijke stoffen wordt de tankautospuit (repressieve basis brandweerzorg) en de officier van dienst (coördinatie en grootschalig optreden) ingezet. Indien nodig worden aanvullend hierop specialistische eenheden ingezet. Hieronder worden de specialistische eenheden toegelicht, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen het brongebied (plaats van het incident) en het effectgebied (de omgeving). Samen met de veiligheidsregio's Kennemerland, Zaanstreek-Waterland en Noord-Holland-Noord werkt BAA interregionaal samen voor dit soort incidentbestrijding. Daartoe is een gezamenlijk IBGS peloton opgezet. Iedere regio heeft één specialistische OGS (ongeval gevaarlijke stoffen) eenheid. Daarnaast zijn er gezamenlijk drie kleinere ontsmettingseenheden en één grootschalige ontsmettingseenheid. Spreiding vindt plaats op basis van het risicoprofiel. Daarnaast wordt ingezet op het gezamenlijk organiseren van opleidingen, het delen van '*best practices*' en het verbeteren van de slagvaardigheid van de basisbrandweerzorg.

Landelijk steunpunt

Onze veiligheidsregio is één van de 6 landelijke steunpuntregio's voor CBRNe-incidenten (chemische, biologische, radiologische of nucleaire stoffen, al dan niet gecombineerd met een explosief). De regio beschikt daarvoor over een GOE (Grootschalige Ontsmettings Eenheid). Het overkoepelend landelijk beheer hiervan geschiedt door het IFV te Zoetermeer. Het dagelijks beheer wordt verzorgd door kazerne Aalsmeer. Bemensing geschiedt door kazerne Uithoorn, die ook verantwoordelijk is voor de Basis Ontsmettings Eenheid.

3.7 Bestrijding waterongevallen

3.7.1 Wat willen we bereiken?

Het doel van dit product is een adequate bestrijding van waterongevallen. Het redden van mens en dier bij waterongevallen is een afgeleide van de hulpverlening die de brandweer biedt anders dan bij brand.

Prestatie- en volume-indicatoren	Rekening 2019	Begroting 2020	Actualisatie 2020	Begroting 2021
Aantal incidenten waterongevallen	232	*n.v.t.*	*n.v.t.*	*n.v.t.*
Paraatheid WO-voertuigen	97%	95%	95%	95%
Realisatie richtlijn opkomsttijd WO-voertuigen	88%	80%	80%	80%

3.7.2 Wat gaan we daarvoor doen?

De brandweer beschikt over twee duikteams (in Amsterdam en Amstelveen), beide 24/7 bezet door een viertal beroepskrachten in springbemanning (tankautospuit/duikwagen):

Het duikteam in Amsterdam is sinds 1 januari 2018 op kazerne Nico aan de IJtunnel gevestigd. Ter uitvoering van het Dekkingsplan 2018-2021 zijn in 2018 voorbereidingen getroffen voor het operationaliseren van een andere werkwijze, conform het duikteam gevestigd in Amstelveen. Dat duikteam bestaat uit vier beroepskrachten springbemanning (tankautospuit/duikwagen). Na zorgvuldige voorbereiding is in de eerste helft van 2019 het springen tussen tankautospuit en duikteam op kazerne Nico ingevoerd. De maatwerkbijdrage van de gemeente Amsterdam is en wordt als gevolg hiervan geleidelijk afgebouwd.

De bestrijding van waterongevallen wordt georganiseerd via interregionale operationele grenzen. Hiertoe zijn met de veiligheidsregio's Gooi & Vechtstreek, Utrecht, Zaanstreek-Waterland en Kennemerland afspraken gemaakt. Voor de inzet van duikteams zijn niet langer de regiogrenzen leidend, maar het duikteam dat als snelste ter plaatse kan komen.

3.8 Zware hulpverlening

3.8.1 Wat willen we bereiken?

Het bieden van effectieve 'zware hulpverlening' is het doel van dit product. De brandweer wordt ook gealarmeerd bij ongevallen anders dan bij brand. De inzet bij zware ongevallen is gericht op het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren en er wordt gebruik gemaakt van extra benodigd materieel en/of voertuigen, met daarvoor opgeleid en geoefende repressieve medewerkers.

Prestatie- en volume-indicatoren	Rekening 2019	Begroting 2020	Actualisatie 2020	Begroting 2021
Aantal incidenten zware hulpverlening	190	*n.v.t.*	*n.v.t.*	*n.v.t.*
Paraatheid HV voertuigen	88%	90%	90%	90%
Realisatie richtlijn opkomsttijd HV voertuigen	86%	80%	80%	80%

3.8.2 Wat gaan we daarvoor doen?

Hulpverlening wordt in eerste instantie verleend door de tankautospuit (repressie basis brandweerzorg). Wanneer dit onvoldoende is, worden de specialistische hulpverleningsvoertuigen ingezet. Deze voertuigen zijn uitgerust met o.a. een kraan en zwaar redgereedschap. De brandweer beschikt over drie specialistische voertuigen voor (zware) hulpverlening:

- HV Teunis: 24/7 beschikbaar, bemand door 2 beroepskrachten door middel van springbemanning (redvoertuig/HV);
- HV Amstelveen: 24/7 beschikbaar, bemand door 2 beroepskrachten door middel van springbemanning (redvoertuig/HV);
- HV Diemen: 24/7 beschikbaar, bemand door vrijwilligers.

Het bieden van effectieve 'zware hulpverlening' is tevens georganiseerd via interregionale samenwerking met toepassing van interregionale operationele grenzen. Hiertoe zijn met de veiligheidsregio's Gooi & Vechtstreek, Utrecht en in Noordwest 4 verband afspraken gemaakt. Voor de inzet van hulpverleningsvoertuigen zijn niet langer de regiogrenzen leidend, maar het hulpverleningsvoertuig dat als snelste ter plaatse kan komen.

3.9 Maatwerk brandweerzorg

De onderstaande tabel toont de totale bijdragen per maatwerkproduct.

bedragen x € 1.000

Maatwerk brandweerzorg	Rekening 2019	Begroting 2020	Actualisatie 2020	Begroting 2021
Lasten				
FLO	9.500	9.500	8.500	9.500
Eigenaarslasten kazernes	3.441	3.429	3.450	3.450
Lasten dedicated duikteam	691	184	184	-
Kapitaallasten en onderhoud blusboot	82	82	95	95
Lasten uitvoering gemeentelijke preventietaken	62	62	66	66
Lasten jeugdbrandweer	17	17	17	17
Resultaat	**13.793**	**13.275**	**12.312**	**13.127**

Per maatwerk(sub)product volgt een toelichting op de bijdrage en de mutaties. Per (sub)product is aangegeven welke gemeente(n) het betreft. Paragraaf 12.2 bevat een overzicht van het totale maatwerk per gemeente.

3.9.1 Functioneel leeftijdsontslag (FLO)

Vanaf 2006 is het functioneel leeftijdsontslag afgeschaft. In het toenmalig afgesloten FLO-akkoord zijn afspraken gemaakt over een overgangsregeling voor personen die vóór 1 januari 2006 in dienst waren. De kosten voor het 'FLO-oud', medewerkers die ontslagen waren voor 1-1-2006 met een FLO-recht, die werden uitbetaald door het ABP ten laste van de gemeente, zijn op 1-1-2016 beëindigd. Alle medewerkers hebben de leeftijd van 65 jaar bereikt, zijnde de datum van beëindiging van de FLO-aanspraken (oude regeling).

Als gevolg van wijzigingen in wet- en regelgeving (verhoging AOW-leeftijd, vervallen levensloopregeling in 2022 en inperking fiscale ruimte voor pensioenstortingen) stond het FLO-overgangsrecht onder druk. Op landelijk niveau onderhandelde een delegatie uit de Brandweerkamer (samenwerking van 25 Veiligheidsregio's op vier brandweerspecifieke Cao-dossiers) daarom met de vakbonden over de herziening van het overgangsrecht.

Het VNG-bestuur heeft op 6 juli 2017 het principeakkoord reparatie FLO-overgangsrecht bekrachtigd. De achterban van de vakbonden stemde op 26 juni in. Vervolgens is het akkoord uitgewerkt. Dit heeft geleid tot een complexe regeling, waarin individuele situaties van medewerkers en individuele keuzes in meerjarig perspectief moesten worden doorgerekend.

Afspraken over FLO met Amsterdam en Amstelveen

In 2015 is een FLO convenant afgesloten tussen de brandweer en de gemeenten Amsterdam en Amstelveen, waarin de afspraken zijn vastgelegd over het beleid en dekking van de kosten met betrekking tot de tweede loopbaan en andere consequenties van het FLO akkoord. Vervolgens is in samenspraak met de gemeenten Amsterdam en Amstelveen een plan van aanpak opgesteld voor de tweede loopbaan, dat vanaf 2016 geleidelijk wordt uitgevoerd.

FLO gemeente Amsterdam

De gemeente Amsterdam betaalt een maatwerkbijdrage voor de uitvoering van het FLO-akkoord. In 2018 is deze opgehoogd naar een niveau van € 9,500 mln. Met deze voorlopig constante jaarlijkse bijdrage blijft de reserve FLO de komende jaren van voldoende niveau om aan de plichten die voortvloeien uit de bestaande regeling(en) te voldoen. Naar verloop van tijd zou de bijdrage kunnen dalen.
De werkelijke kosten worden beïnvloed door keuzes die medewerkers kunnen maken ten aanzien van het langer doorwerken. Als een medewerker langer doorwerkt verschuiven de kosten naar latere jaren. Het effect van deze keuzes op de stand van de Reserve FLO zal minimaal zijn, maar vraagt wel om een adequate monitoring.

Op basis van de meerjarenraming FLO werd normaal gesproken de maatwerkbijdrage jaarlijks bijgesteld. Dat hoeft nu in principe niet meer. De huidige calculaties zouden op dit moment voldoende basis moeten bieden om de meerjarige doorrekening van de kosten FLO op te baseren. De bijdrage FLO van de gemeente Amsterdam is om die reden voor de komende jaren gelijk gehouden op € 9,500 mln. per jaar (in 2020 incidenteel € 8,5 mln.).

Bovenstaande ontwikkeling geeft voor de gemeente Amsterdam de komende jaren het volgende beeld:

bedragen x € 1.000

Meerjarenraming FLO-kosten Amsterdam	2020	2021	2022	2023	2024
Levensloop	1.739	1.514	-	-	-
2e Loopbaan	57	216	404	626	757
Regulier overgangsrecht	527	238	286	248	251
Reparatie overgangsrecht	210	544	1.094	1.651	2.215
Transitie	691	736	1.988	1.900	1.602
AOW-compensatie	775	417	528	802	533
Mutatie bestemmingsreserve	4.502	5.835	5.200	4.273	4.143
Totaal	**8.500**	**9.500**	**9.500**	**9.500**	**9.500**

Voor de langere termijn is het vooral belangrijk om de hoogte van de bestemmingsreserve te monitoren[14]. Deze mag niet < € 0 zijn, maar in het beste geval ten tijde van het eindigen van de betreffende regelingen (medio 2043) is de stand van de Reserve wel € 0. In de praktijk betekent dit dat de reserve de eerste jaren oploopt, om vervolgens te worden ingezet en (dus) ook weer daalt. We houden dit verloop goed in de gaten, om ervoor te waken dat de bijdrage van de gemeente niet te laag, maar ook niet te hoog wordt. Als daar aanleiding voor is, kan op basis van geverifieerde en een door deskundigen gevalideerde herberekening naar verwachting neerwaarts worden bijgesteld.

FLO gemeente Amstelveen

De Amstelveense FLO-kosten maken *geen* onderdeel uit van de exploitatie van de brandweer, omdat deze kosten direct worden doorbelast aan de gemeente. Voor de komende jaren verwachten we daarbij het volgende beeld:

bedragen x € 1.000

Meerjarenraming FLO-kosten Amstelveen	2020	2021	2022	2023	2024
Levensloop	60	60	-	-	-
2e Loopbaan	-	-	-	-	-
Regulier overgangsrecht	74	3	-	-	-
Reparatie overgangsrecht	-	45	45	46	83
Transitie	100	98	183	168	182
AOW-compensatie	40	-	-	-	-
Totaal	**275**	**207**	**229**	**214**	**265**

3.9.2 Eigenaarslasten kazernes

De gemeenten betalen elk een kostendekkende bijdrage voor de overgedragen kazernes. Ten opzichte van de begroting 2019 zijn in de actualisatie de volgende mutaties verwerkt:

- Voor de levering van het maatwerk (per gemeente) is niet de gehele berekende nominale ontwikkeling benodigd. Dit komt doordat de maatwerkbijdrage voor een groot deel betrekking heeft op kapitaallasten (rente en afschrijving), die niet aan loon- en prijsontwikkeling onderhevig zijn. Dit geldt alleen voor het deel dat betrekking heeft op bijvoorbeeld onderhoud en beheerlasten van vastgoed. Om die reden is de maatwerkbijdrage per saldo met € 0,122 miljoen minder verhoogd.
- Met de gemeente Ouder-Amstel is overeengekomen dat de opgebouwde reserve voor de kazerne Ouderkerk is teruggegeven, nadat ervoor is gekozen deze te sluiten.

[14] De reserve FLO is een bestemmingsreserve, die voor niets anders kan worden aangewend dan aan zaken rondom FLO. Ook de accountant ziet daar op toe.

- De gemeente Amsterdam heeft aangegeven de maatwerkbijdrage FLO in 2020 incidenteel met € 1,0 mln. te willen verlagen. Daarnaast betaalt de gemeente Amsterdam in 2020 nog voor de frictiekosten voor de afbouw van het dedicated duiken (€ 0,184 mln.).

3.9.3 Dedicated duikteam Amsterdam

In Amsterdam werd voor waterongevallen gewerkt met een zogenaamd 'dedicated' duikteam: een duikteam dat fulltime paraat is voor uitsluitend de duiktaak. Dit betekende dat elke dag, 24 uur, een duikteam operationeel was. Het duikteam van Amsterdam bestond uit vier opstelplaatsen: een duiker, een reserveduiker, een duikploegleider en een assistent duikploeg.

Ter uitvoering van de maatregelen in het kader van het vastgestelde Dekkingsplan 2018-2021 zijn in 2018 en begin 2019 voorbereidingen getroffen voor het stoppen met het dedicated duikteam in Amsterdam. Sinds maart 2019 wordt gewerkt met een springbemanning op kazerne Nico. Dit betekent dat de duikwagen nog steeds 24 uur per dag paraat staat, maar dat *of* de duikwagen wordt bemenst, *of* de tankautospuit. Er zijn heldere operationele handelswijzen voor die gevallen waarin zich gelijktijdigheid voordoet.

De maatwerkbijdrage wordt in overleg met de gemeente Amsterdam in etappes afgebouwd.

3.9.4 Blusboot Amsterdam

Amsterdam beschikt sinds jaar en dag over een blusboot die onder andere in de grachtengordel kan worden ingezet voor bluswerkzaamheden en waterwinning (pomp). In 2017 is een nieuwe blusboot, de Jan van der Heyde IV in gebruik genomen.

3.9.5 Uitvoering gemeentelijke preventietaken

De gemeenten Diemen en Uithoorn financieren via een maatwerkbijdrage capaciteit (0,5 fte.) voor (gemeentelijke) brandpreventiewerkzaamheden.

3.9.6 Jeugdbrandweer Amstelveen

De kosten met betrekking tot de Amstelveense jeugdbrandweer worden via een maatwerkbijdrage door Amstelveen voldaan.

3.10 Projecten en incidentele posten

3.10.1 Reserve Manifest wordt Reserve Strategisch HRM

De activiteiten die direct voortvloeien uit het Manifest zijn in 2019 afgerond. Het saldo van de reserve wordt opnieuw ingezet om strategische thema's op het gebied van HRM te financieren, door deze middels een besluit van het Veiligheidsbestuur over te hevelen naar een nieuwe egalisatiereserve. Hieruit worden activiteiten gefinancierd die bijdragen aan het realiseren van een moderne, gezonde en lerende organisatie in al zijn facetten, zoals op het gebied van leiderschap, organisatieontwikkeling, diversiteit, integriteit, lerend vermogen en bevordering van samenwerking (intern en extern).

3.10.2 Reserve Innovatie

De veiligheidsregio moet met z'n tijd mee, door te werken aan een toekomstgerichte en technologisch doorontwikkelde vorm van veiligheidszorg, met vernieuwende en duurzame methoden en technieken. Denk hierbij aan elektrische repressieve voertuigen, de inzet van 'augmented reality' bij opleiden en oefenen en aan nieuwe typen inzet bij situaties van extreem geweld, zoals een aanslag.

3.10.3 Reserve Informatiesturing

De inzet van de middelen in deze reserve is gericht op het ontwikkelen en inrichten van een systeem dat een robuuste basis vormt voor een informatie gestuurde veiligheidsorganisatie. Denk hierbij onder meer aan de uitwisseling van informatie met ketenpartners.

3.10.4 Het Veiligheidscentrum Haven

De activiteiten die betrekking hebben op de realisatie van een multidisciplinair veiligheidscentrum in het westelijk havengebied van Amsterdam worden in 2020 afgerond. Per 1 april van dat jaar wordt het GBA (Gezamenlijke Brandweer Amsterdam) operationeel en in juni wordt de fysieke locatie (Veiligheidscentrum

Sloterdijk) geopend, waar het GBA een van de gebruikers van is. De bijdrage in de opstartkosten vanuit de veiligheidsregio bedragen in 2020 nog € 1,100 mln. Het restant van de reserve wordt middels een besluit van het Veiligheidsbestuur voor een groot deel overgeheveld naar een nieuwe Reserve Informatiesturing, en voor een deel naar de hierboven genoemde Reserve Strategisch HRM.

Binnen de Veiligheidsregio wordt geen post ‘Onvoorziene kosten’ begroot.

4. Programma Alarmering

4.1 Inleiding alarmering

De GMK is sinds 26 mei 2013 operationeel. Het programma alarmering bestaat uit twee producten:

– Meldkamerfunctie monodisciplinair brandweer;
– Meldkamerfunctie multidisciplinair.

De Wijzigingswet meldkamers is door de Eerste Kamer recent aangenomen. Na publicatie in het Staatsblad zal de wet naar verwachting per 1 juli 2020 van kracht worden.

Met de invoering van de wet wordt de huisvesting, het facilitair management en de ICT-infrastructuur bij de politie ondergebracht. Anders dan in het verleden is het de minister van Justitie en Veiligheid die de financiële verantwoordelijkheid voor de meldkamer draagt. Dit budget wordt als doeluitkering aan de politie ter beschikking gesteld. Op landelijk niveau wordt een governance ontwikkeld om de aanwending van het budget met alle meldkamergebruikers af te stemmen. Hiermee vervalt de noodzaak voor de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland om de meldkamer als uitgavenpost in haar begroting op te nemen. De financiering door het Rijk gaat samen met een korting op de BDUR-uitkering.

Het gezag op het meldkamerproces volgt de reguliere gezagslijn op de uitvoering van de ambulancezorg, brandweerzorg of politietaak. Het gezag op het opschalingsproces berust bij het Veiligheidsbestuur. Het beheer van de meldkamervoorziening berust bij de minister.

In onze regio is het intake-proces spoedeisende meldingen van brandweer en politie samengevoegd. Deze centralisten zijn in dienst bij de politie. Het voordeel van deze gezamenlijke intake is een grotere verwerkingscapaciteit. Daardoor is de meldkamer beter in staat piekbelastingen van (brandweer)meldingen af te handelen. In de wetswijziging is ruimte gehouden deze praktijk voort te zetten.

De personele kosten die aan de meldkamertaak brandweer verbonden zijn worden door de politie bij de veiligheidsregio in rekening gebracht.

De afspraken in de managementovereenkomst en de samenwerkingsovereenkomst met betrekking tot de snelheid waarmee meldingen worden verwerkt zijn herijkt. Als norm bij objectbranden wordt een gemiddelde van 90 seconden gehanteerd. De realisatie van deze norm wordt voortdurend bewaakt.

4.2 Meldkamerfunctie monodisciplinair

4.2.1 Wat willen we bereiken?

De GMK verzorgt een doelmatige en gecoördineerde alarmering. De meldkamer zet de ongestructureerde spoedeisende melding om in een gestructureerde professionele alarmering. Deze alarmering bevat de geobjectiveerde informatie van de melder, eventueel verrijkt met informatie die de effectiviteit van de inzet en de veiligheid van de hulpverleners verhoogt.

Prestatie-indicatoren	Rekening 2019	Begroting 2020	Actualisatie 2020	Begroting 2021
24/7 operationeel voor gelijktijdige meldingen	99,99%	100%	100%	100%
Verwerkingstijd brandweermeldingen	74 sec.	90 sec.	90 sec.	90 sec.
Aantal evaluaties brandweerincidenten	12	24	24	24

4.2.2 Wat gaan we daarvoor doen?

In het meldkamerproces staan continuïteit en professionaliteit centraal. De leiding van de GMK is gefocust op het tijdig werven van vakbekwame centralisten ten behoeve van het brandweerproces. Het volgen van opleidingen en het deelnemen aan oefeningen dragen bij aan up-to-date houden van kennis en vaardigheden.

Bij de brandweercentralisten is het afleggen van een prof -check reeds langere tijd gangbaar, binnen het politiedomein heeft dit met ingang van 2018 zijn intrede gedaan.

Door het ministerie van Justitie en Veiligheid wordt het C2000 netwerk vervangen. Deze vervanging raakt ook de bediening van het netwerk. De vervanging van C2000 zal in 2019 en in 2020 een extra opleidingsinspanning vragen.

Het intake-proces spoedeisende meldingen van brandweer en politie is samengevoegd. Deze centralisten zijn in dienst bij de politie. Dit is landelijk een unieke situatie. Het voordeel van deze gezamenlijke intake is een grotere verwerkingscapaciteit. Daardoor is de meldkamer in staat piekbelastingen van (brandweer)meldingen beter af te handelen.

De veiligheidsregio heeft haar meldkamertaak ten aanzien van de brandweer uitbesteed aan de GMK. Hiervoor betaalt VrAA een jaarlijkse bijdrage. Daarnaast is een officier op afroep beschikbaar om bij grote incidenten te de aansturing vanuit de meldkamer te coördineren.

4.3 Meldkamerfunctie multidisciplinair

4.3.1 Wat willen we bereiken?

Prestatie-indicatoren	Rekening 2019	Begroting 2020	Actualisatie 2020	Begroting 2021
24/7 beschikbaarheid calamiteitencoördinator	100%	100%	100%	100%
Beschikbaarheid incidentbeschrijving voor COPI	5 min	5 min.	5 min.	5 min.
Tijdige alarmering juiste piketfunctionarissen hoofdstructuur	100%	100%	100%	100%

24/7 beschikbaarheid calamiteitencoördinator

De calamiteitencoördinator heeft als taak het alarmeren van de hoofdstructuur van de regionale crisisorganisatie en het samenstellen van het meldkamerbeeld bij gelegenheid van GRIP-opschaling. Afspraak tussen de operatonele diensten op de meldkamer is dat de politie de invulling van deze taak op zich neemt. Zowel de Operationele Coördinator als de Officier van Dienst Operationeel Centrum zijn voor deze taak opgeleid. Beide functies zijn 24/7 op de meldkamer aanwezig.

Beschikbaarheid incidentbeschrijving voor COPI

Direct na het besluit tot GRIP opschaling zorgt de Calamiteitencoördinator ervoor dat het meldkamerbeeld van het incident op basis van de geldende afspraak in LCMS wordt ingevoerd. Daarmee is het meldkamerbeeld beschikbaar voor alle operationele diensten.

Tijdige alarmering juiste piketfunctionarissen hoofdstructuur

Na het besluit tot opschaling wordt de hoofdstructuur van de crisisbeheersing onmiddellijk gealarmeerd. Deze alarmering vindt plaats binnen de wettelijke termijn van 2 minuten.

4.3.2 Wat gaan we daarvoor doen?

De 24/7 capaciteit om de coördinerende functie bij calamiteiten uit te voeren wordt voortdurend operationeel inzetbaar gehouden.

5. Algemene dekkingsmiddelen

5.1 Inleiding algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen van de veiligheidsregio bestaan uit de Rijksbijdrage, de gemeentelijke bijdragen en (dit jaar voor het laatst) de opbrengsten van het OMS.

In de onderstaande paragrafen volgt een toelichting per onderwerp.

5.2 Rijksbijdragen

Behalve Algemene Rijksbijdrage, ontvangt de VRAA aanvullend hierop een bijdrage vanuit de Veiligheidsregio Kennemerland (VRK) van € 1,250 miljoen als versterkingsgelden interregionale samenwerking (o.a. in verband met gedeelde risico's rond Schiphol) en een bedrag van € 0,175 mln. voor CBRN (Chemisch, Biologisch, Radiologisch en Nucleair materiaal).

De ontvlechting van de GHOR-taken van de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland zijn afgerond. Voor 2019 is nog een financiële bijdrage ontvangen van € 0,350 miljoen. Vanaf 2020 is er geen financiële bijdrage meer.

bedragen x € 1.000

Rijksbijdragen 2020	**GHOR**	**VB**	**BAA**	**Totaal**
Reguliere Rijksbijdrage	2.209.585	1.127.843	5.397.361	8.734.789
Bijzondere Rijksbijdrage CBRN	-	-	175.000	175.000
Bijzondere bijdrage aandeel versterkingsgeld	312.500	-	937.500	1.250.000
Totaal Rijksbijdragen 2020	**2.522.085**	**1.127.843**	**6.509.861**	**10.159.789**

bedragen x € 1.000

Rijksbijdragen 2020 (geactualiseerd)	**GHOR**	**VB**	**BAA**	**Totaal**
Reguliere Rijksbijdrage	2.249.085	1.148.005	5.509.881	8.906.971
Bijzondere Rijksbijdrage CBRN	-	-	175.000	175.000
Bijzondere bijdrage aandeel versterkingsgeld	312.500	-	937.500	1.250.000
Totaal Rijksbijdragen 2020 (geactualiseerd)	**2.561.585**	**1.148.005**	**6.622.381**	**10.331.971**

5.3 Opbrengsten openbaar meldsysteem (OMS)

Het aantal aansluitingen bedraagt eind 2019 circa 1.300. Dit betreft ca. 950 ‘verplichte aansluitingen´ en circa 300 ´niet verplichte aansluitingen´.

Met ingang van 2021 zullen de OMS-inkomsten komen te vervallen. De gemeentelijke bijdrage zal daarom vanaf dat jaar dienovereenkomstig toenemen. Op 25 maart 2019 heeft het veiligheidsbestuur daar reeds kennis van kunnen nemen.

Inhoudelijk wordt er toegewerkt naar een situatie waarin de veiligheidsregio geen partij meer is in de levering van de verbinding met de meldkamer, maar wel haar rol in de keten inhoud kan geven. Dit wordt gerealiseerd middels een projectmatige aanpak, in samenwerking met de veiligheidsregio’s Haaglanden en Zuid-Holland-Zuid. Deze regio’s bevinden zich momenteel in een vergelijkbare situatie als Amsterdam-Amstelland.

5.4 Gemeentelijke bijdragen

In de bijlagen (paragraaf 12.1, 12.2 en 12.3) zijn de bijdragen per gemeente vermeld.

6. Programma Overhead

6.1 Inleiding Overhead

6.1.1 Invoering nieuw BBV

In het Wijzigingsbesluit vernieuwing BBV (5 maart 2016) is een wijziging voor beter inzicht in de Overhead ingevoerd. Om de Provinciale Staten en Gemeenteraden op eenvoudige en eenduidige wijze meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead voor de gehele organisatie, en ook meer zeggenschap over die kosten te geven, wordt voorgeschreven dat in het ontwerpbegroting een apart overzicht moet worden opgenomen van de kosten van de overhead. In de overige programma's moeten dan de kosten worden opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces.

6.1.2 Wat verstaan we onder overhead

Om te kunnen vaststellen welke kosten verband houden met de sturing en ondersteuning van het primaire proces en zodoende gerekend kunnen worden tot de overhead, is door de commissie BBV een definitie van overhead geïntroduceerd: "Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces".

Volgens de verdere uitwerking over de toepassing van de definitie in de praktijk bestaat overhead, naast de ondersteunende PIOFACH-functies, ook uit alle leidinggevende in het primaire proces, bestuursadviseurs en managementondersteuning.

7. Verplichte paragrafen

7.1 Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen wordt gedefinieerd als de weerstandscapaciteit in relatie tot de ongedekte risico's (niet begrote kosten en kosten waarvoor geen voorziening is gevormd). De weerstandscapaciteit geeft de mogelijkheden van de Veiligheidsregio aan om deze ongedekte risico's op te vangen.

Er is geen wettelijke norm voor het weerstandsvermogen, de relevantie van de resterende risico's en wat mag worden meegeteld als weerstandscapaciteit. Het beleid en de ratio van het weerstandsvermogen is daarom iets dat door het bestuur van de gemeenschappelijke regeling zelf bepaald moet worden. In de 'Notitie weerstandsvermogen' die in 2017 door het Veiligheidsbestuur is vastgesteld, is dit beleid uitgewerkt.

De ratio van het weerstandsvermogen wordt bepaald door de bestaande weerstandscapaciteit te delen op de benodigde weerstandscapaciteit. Op grond van de Notitie weerstandsvermogen wordt een ratio nagestreefd met een bandbreedte tussen de 1 en de 1,4. Voor de hele Veiligheidsregio ligt de ratio hier momenteel binnen.

bedragen x € 1.000

Werkmaatschappij	Omvang actualisatie (lasten 2020)	% begroting	Benodigde weerstands-capaciteit	Beschikbare weerstands-capaciteit na resultaat-bestemming 2019	Mutaties reserve cf Actualisatie 2020	Beschikbare weerstands-capaciteit 31/12/2020	Ratio Weerstands-vermogen na resultaat-bestemming
Totaal	**93.098**	**100,00%**	**6.821**	**8.114**	**396-**	**7.718**	**1,1**

7.2 Risico's

Onderstaand overzicht is tot stand gekomen op basis van een brede inventarisatie van organisatierisico's.

Bedragen x € 1.000

Kwantificeerbare risico's					weerstands-capaciteit
Risico	Oorzaak	Gevolg	Kans	Effect	
Kwantificeerbare risico's					
Niet (tijdige) compensatie loon- en prijsbijstelling via nominale ontwikkeling	Door de nieuwe systematiek van het toekennen van nominale ontwikkeling bestaat de mogelijkheid dat de nominale ontwikkeling niet voldoende is om de werkelijke loon- en prijsontwikkeling te compenseren.	Fluctuaties moeten binnen de begroting van het boekjaar worden opgevangen. Het effect betreft 1,5% van de totale begroting.	25%	1.400	350
BTW heffing op doorberekening GGD	De Belastingdienst beraadt zich nog op de vraag of de GHOR-taken als een economische activiteit zijn te beschouwen of niet. In dat laatste geval zijn de taken vrijgesteld van BTW.	De hoogte van het risico is afhankelijk van wat er als BTW-plichtig wordt aangemerkt, en bedraagt maximaal 430.000 euro structureel. Op basis van die uitspraak zal de begroting al dan niet worden aangepast.	25%	430	108
Naheffing BTW over voorgaande jaren	Mogelijk wordt door de Belastingdienst over de afgelopen jaren (maximaal 5 jaar) BTW nageheven op de GHOR-taken en zal de GGD dit ter hoogte van de totale naheffing alsnog doorbelasten aan VrAA.	Het maximale risico is ongeveer 2 miljoen incidenteel, met een kans van 25% (laag). Mogelijk is een deel nog door te belasten aan VrZW.	10%	2.000	200
Ambulance Amsterdam heft BTW	AA heft als zorginstelling geen BTW, maar verricht ook taken die opgevat kunnen worden als niet-zorgtaken.	Gevolg voor volledige naheffing en 1 jaar kosten (al zijn deze structureel)	5%	530	27
Wegvallen, danwel afname van opbrengsten uit dienstverlening	Concurrentie/marktomstandigheden. Bij de BAA gaat het onder andere om BOCAS	Wegvallen of verlaging van algemene dekkingsmiddelen in het lopende boekjaar. Het effect bij de Brandweer is gesteld op 20% van de totale opbrengsten uit de dienstverlening.	25%	850	212
Beroepsziekten	Als gevolg van de blootstelling aan gevaarslijke stoffen of traumatische gebeurtenissen bestaat het risico op beroepsziekten en bv. PTSS.	Het is denkbaar dat dit leidt tot extra kosten voor de brandweer, hetzij door het moeten vergoeden van geleden schade door de medewerker, hetzij door de werkgever (in het geval van vrijwilligers).	10%	500	50
Boete door arbeidsinspectie	Als gevolg van een ongeval buiten de inzet kan een medewerker gewond raken of kunnen ondeugdelijkheden aan het licht komen. Ook kan het zijn dat een dergelijke melding te laat wordt doorgegeven aan de arbeidsinspectie.	In bepaalde gevallen kan dit leiden tot een boete.	25%	50	13
Wet banenafspraak en quotum arbeidsbeperkten	Voor grote overheidswerkgevers, waartoe BAA behoort, geldt vanaf 1 januari 2018 het quotum arbeidsbeperkten.	Indien controle plaatsvindt in 2019, kan dit leiden tot een boete als BAA niet (volledig) aan het quotum voldoet	50%	25	13

Bedragen x € 1.000

Kwantificeerbare risico's					weerstands-capaciteit
Risico	**Oorzaak**	**Gevolg**	**Kans**	**Effect**	
Kwantificeerbare risico's					
Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra)	Een belangrijk gevolg van de Wnra is dat de veranderde positie van vrijwilligers.	De positie van vrijwilligers is mogelijk in strijd met Europese en interne regelgeving, dit leidt tot hogere (loon-)kosten.	50%	2.500	1.250
Boete door Belastingdienst	De Belastingdienst kan fiscale controles uitvoeren op het gebied van onder meer loonheffingen, wkr, facturering, salarisadministratie en declaraties.	In bepaalde gevallen kan dit leiden tot een boete.	10%	120	12
NBC Steunpunt en versterkingsgelden	De BAA ontvangt Rijksmiddelen voor het NBC-steunpunt en versterkingsgelden via de VRK. De besteding hiervan wordt verantwoord. De kans bestaat dat deze verantwoording als niet afdoende wordt beoordeeld.	Indien de verantwoording niet als afdoende wordt beoordeeld leidt dit mogelijk tot (gedeeltelijke) terugvordering van de ontvangen bijdrage.	25%	1.000	250
Aanvullende eisen vanuit de Omgevingswet	Er komt een nieuwe omgevingswet die in 2021 van kracht wordt. Deze wet vraagt om andere en nieuwe expertise van de brandweer.	Door de invoering van de nieuwe wet loopt de Brandweer de kans dat er substantieel geïnvesteerd moet worden in de bijscholing van specialisten en investering in ICT-systemen. Tevens zullen taken wijzigen, waardoor andere expertise nodig is.	50%	1.000	500
Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en Wet meldplicht datalekken	Binnen de BAA wordt gebruik gemaakt van persoonsgegevens, met betrekking tot zowel onze eigen medewerkers als van inwoners.	Het eventueel niet voldoende zorgvuldig omspringen met deze gegevens kan financiële consequenties hebben, in de vorm van een boete van de AP, met een maximum van 10% van de jaaromzet.	5%	9.582	479
Aanbestedingswet en contractmanagement	Binnen de BAA is sprake van contractmanagement, waar bestaande contracten met leveranciers en nieuwe verwervingstrajecten worden gecoördineerd.	We lopen het risicio dat er sprake is van onvoldoende zekerheden rondom leverinsgvoorwaarden, het failissement van een leverancier of het onvoldoende zorgvuldig doorlopen van een Europees aanbestedingstraject. Dit heeft mogelijk financiële consequenties, in de vorm van bijkomende kosten of claims van afgewezen partijen.	25%	500	125
Aansprakelijkheid voor schade na of bij optreden	De BAA is gehouden aan beroepsmatige handelwijze bij het optreden bij incidenten. Het kan in de praktijk voorkomen dat deze niet worden gevolgd.	Indien door derden schade wordt geleden bij of door het optreden van de brandweer en er is sprake van (vermeend) inadequaat optreden door de BAA, dan kunnen daar schadeclaims uit volgen. Bijvoorbeeld als gevolg van het vrijkomen van asbest of andere gevaarlijke stoffen.	10%	2.000	200
Gevolgen van terrorisme en cybercrime	De BAA kan te maken krijgen met cybercrime of gevolgen van terrorisme.	De gevolgschade wordt onvoldoende gecompenseerd in het budget.	5%	5.000	250
Interregionale samenwerking	Vanuit goed buurmanschap kan het voorkomen dat we assistentie verlenen aan andere veiligheidsregio's. Hierdoor is sprake van kans op toegebrachte of ondervonden schade buiten het verzorgingsgebied. Deze schade wordt niet altijd gedekt vanuit een verzekering.	Indien de verzekering(en) van de BAA of collega Veiligheidsregio's de toegebrachte of ondervonden schade niet of niet volledig dekt, heeft dit financiële consequenties.	10%	200	20
In- en uitlenen van arbeidskrachten	Op grond van de Wet Allocatie Arbeidskrachten Door Intermediairs (WAADI) (per 1 juli 2012)is het een ieder verboden in Nederland arbeidskrachten door middel van een onderneming of rechtspersoon ter beschikking te stellen (uitlener) als deze activiteit niet is geregistreerd in het Handelsregister. Tevens is de inlener ook verplicht zich te registeren bij het Handelsregister. BAA is als inlenende organisatie geregistreerd bij het Handelsregister. Het risico bestaat dat, indien bij de uitlenende organisatie een WAADI registratie voor de betreffende medewerker ontbreekt en om die reden een boete riskeert, BAA eveneens een boete kan verwachten.	Niet naleven van deze verplichting kan leiden tot het opleggen van een bestuurlijke boete aan degene waaraan verplichtingen voortvloeiende uit de wet zijn opgelegd.	50%	76	38
Subtotaal kwantificeerbare risico's					**4.096**

Bedragen x € 1.000

Niet-kwantificeerbare risico's					Benodigde weerstands-capaciteit
Risico	**Oorzaak**	**Gevolg**	**Percentage**	**Bedrag begroting**	
Niet kwantificeerbare risico's					
Incidentele middelen benodigd om te kunnen inspelen op ontwikkelingen	Onvoorziene omstandigheden die nieuw/aanvullende maatregelen vereisen in het lopende boekjaar.	Mogelijk negatief exploitatiesaldo boekjaar ten aanzien van de multidisciplinaire projecten	10%	480	96
Niet op alle functies gekwalificeerd personeel kunnen vinden	Krapte op de arbeidsmarkt, veranderende omstandigheden.	Het is voor BAA bijvoorbeeld de afgelopen jaren steeds moeilijker geworden om voldoende gekwalificeerde medewerkers te werven.	50%	592	296
Overige (onvoorziene) exploitatierisico's VRAA	Onvoorziene omstandigheden ten aanzien van de reguliere exploitatie. Naast het wegvallen van baten kan de veiligheidsregio worden geconfronteerd met onvoorziene kosten, zoals bijvoorbeeld claims, onbekende gebreken aan gebouwen en andere risico's.	Mogelijk negatief exploitatiesaldo boekjaar	2,5%	93.329	2.333
Subtotaal niet kwantificeerbare risico's					**2.725**
Totaal kwantificeerbare en niet kwantificeerbare risico's					**6.821**

7.3 Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering betreft de bedrijfsprocessen binnen een organisatie om de beleidsdoelstellingen te kunnen realiseren evenals de sturing en beheersing daarvan (Artikel 14 BBV).

Formatie per 1-1-2020	Dagdienst	24-uursdienst	Overig repressief	Vrijwilligers	Totaal
Brandweer	283,5	444,0	36,0	290,0	**1.053,5**
GHOR	19,7	-	-	-	**19,7**
Veiligheidsbureau	7,5	-	-	-	**7,5**
Totaal	**310,7**	**444,0**	**36,0**	**290,0**	**1.080,7**

Formatie per 1-1-2021	Dagdienst	24-uursdienst	Overig repressief	Vrijwilligers	Totaal
Brandweer	283,5	444,0	36,0	290,0	**1.053,5**
GHOR	19,7	-	-	-	**19,7**
Veiligheidsbureau	7,5	-	-	-	**7,5**
Totaal	**310,7**	**444,0**	**36,0**	**290,0**	**1.080,7**

7.3.1 Brandweer

Met de start van de proeftuinkazerne werken er met ingang van 2019 36 fte. repressieve collega's niet langer in de 24-uursdienst, maar in een ander rooster. Binnen de brandweer zijn geen ontwikkelingen in het aantal formatieplaatsen.

7.3.2 GHOR

Het personeel van de GHOR is in een aparte afdeling gepositioneerd bij de GGD van de gemeente Amsterdam en voert van daaruit regionale taken uit ten behoeve van de Veiligheidsregio Amsterdam Amstelland.

De formatie van de GHOR bedraagt op dit moment 19,7 fte. We verwachten dat door terugloop in inkomsten (vertrek Zaanstreek Waterland) de formatie de komende jaren zal dalen.

7.3.3 Veiligheidsbureau

Het Veiligheidsbureau is momenteel nog gepositioneerd bij directie Openbare Orde en Veiligheid van de gemeente Amsterdam en voert van daaruit regionale taken uit ten behoeve van de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland.

De formatie van het Veiligheidsbureau bedraagt 7,5 fte.

7.4 Financiering

Leidend voor de treasuryfunctie is het Treasurystatuut van de Veiligheidsregio, met daarin de volgende uitgangspunten:

- het risico wordt laag gehouden door gebruik te maken van een liquiditeitsplanning en niet toestaan van het gebruik van allerlei risicovolle financiële producten;
- externe financiering wordt zoveel mogelijk beperkt door interne financieringsbronnen aan te spreken;
- tijdelijke overschotten worden via Schatkistbankieren ondergebracht bij de het Ministerie van Financiën.

Afhankelijk van de ontwikkelingen in daadwerkelijke investeringen en de ontwikkelingen van reserves en voorzieningen worden extra financiële middelen aangetrokken. De kasgeldlimiet en renterisiconorm zijn daarbij kaderstellend.

Om die reden is in de meerjarige begroting rekening gehouden met het aantrekken van € 10,0 miljoen aanvullend vreemd vermogen, om de investeringen te kunnen financieren. Zie tevens § 7.5.

7.4.1 Schatkistbankieren

Het wetsvoorstel Schatkistbankieren, waarin alle gemeenschappelijke regelingen en gemeenten verplicht zijn om hun overtollige middelen in de schatkist te storten, is op 15 december 2013 van kracht gegaan. Tot eind 2016 had de VRAA een vrijstelling, omdat ons vreemd vermogen door de Gemeente Amsterdam werd gefinancierd, en de bankrekening van de VRAA ondergebracht was in een bankrekeningstelsel bij de gemeente. Met ingang van 2017 is hier geen sprake meer van en moeten we het zelf regelen.

In 2017 is aan de huisbankier BNG de opdracht gegeven het banksaldo boven een bedrag van € 0,250 miljoen over te boeken naar de SKB-rekening. Hierdoor is het onmogelijk om boven het bestaande drempelbedrag van € 0,700 miljoen uit te komen.

7.4.2 Financiering vaste activa

In de jaarrekening van de VRAA wordt de (stand van de) huidige leningenportefeuille en kredietfaciliteit weergegeven.

7.4.3 Renterisiconorm

De Wet Fido begrenst via de renterisiconorm het deel van de totale langlopende schuld dat in een gegeven jaar een renterisico mag hebben. De renterisiconorm bepaalt dat het bedrag van de langlopende schuld dat binnen een gegeven jaar verplicht moet worden afgelost, of waarvan de rente moet worden herzien, maximaal 20% van het begrotingstotaal mag bedragen. Het doel van deze norm is dat de portefeuille van langlopende leningen zodanig over de jaren verdeeld is, dat het renterisico dat voortkomt uit herfinanciering en renteherzieningen gelijkmatig wordt gespreid. In onderstaande tabel zijn de gegevens met betrekking tot de renterisiconorm opgenomen.

Bedragen x € 1.000

Renterisiconorm	2020	2021	2022	2023	2024
A. Renteherzieningen	-	-	-	-	-
B. Aflossingen	3.033	3.034	3.033	3.033	3.034
C. Renterisico (A + B)	3.033	3.034	3.033	3.033	3.034
D. Begrotingstotaal	93.329	90.256	89.247	90.266	90.332
E. Renterisiconorm (D * 20%)	18.666	18.051	17.849	18.053	18.066
Ruimte (+) / overschrijding (-) (E - C)	**+ 15.633**	**+ 15.017**	**+ 14.816**	**+ 15.020**	**+ 15.032**

7.4.4 Kasgeldlimiet

De Wet Fido begrenst middels de kasgeldlimiet de maximale kortlopende schuld. Deze limiet bepaalt dat de kortlopende schuld maximaal 8,2% van het begrotingstotaal mag zijn. De eindstand van het betreffende boekjaar wordt getoetst aan het bedrag van de kasgeldlimiet. In onderstaande tabellen zijn de betreffende gegevens opgenomen.

Bedragen x € 1.000

Kasgeldlimiet	2020	2021	2022	2023	2024
A. Begrotingstotaal	93.329	90.256	89.247	90.266	90.332
B. Kasgeldlimiet (A * 8,2%)	7.653	7.401	7.318	7.402	7.407
C. Kortlopende schuld/liquiditeitspositie	-	721-	721-	721-	721-
Ruimte (+) / overschrijding (-) (B - C)	**+ 7.653**	**+ 8.122**	**+ 8.039**	**+ 8.123**	**+ 8.128**

7.5 Investeringen

Investeringen zijn begroot in de meerjaren-investeringsbegroting op basis van de vastgestelde afschrijftermijnen. De meerjaren-investeringsbegroting wordt periodiek herijkt. Hierbij wordt rekening gehouden met conditiemetingen (eventueel uitstel van investeringen als er geen operationele noodzaak is), prijsontwikkelingen en planning (capaciteit, termijnen lopende raamcontracten en aanbestedingskalender).

Onderstaande tabel bevat een overzicht van de geplande investeringen in de komende vijf jaar.

bedragen x € 1.000

Investeringen Brandweer Amsterdam-Amstelland	2020	2021	2022	2023	2024
Grond en gebouwen	10.528	300	300	300	300
Inventaris en inrichting gebouwen	619	-	-	-	-
Voer- en vaartuigen	11.078	2.496	1.083	3.513	4.178
Brandweerspecifiek materiaal	1.995	851	310	361	287
Communicatieapparatuur en ICT	1.141	393	393	393	493
Totaal	**25.360**	**4.040**	**2.086**	**4.567**	**5.258**

In de volgende paragrafen worden de grootste investeringen per categorie vermeld voor 2020.

7.5.1 Grond en gebouwen

- Bouw en installatiekosten Veiligheidscentrum Sloterdijk (2020: € 10,127 miljoen);
- Modernisering Amstelveen (2020: € 0,100 miljoen);
- Verbouwing kazernes Amsterdam (2020: € 0,300 miljoen).

7.5.2 Inventaris en inrichting gebouwen

- Inrichtingskosten Veiligheidscentrum Sloterdijk (2020: € 0,618 miljoen).

7.5.3 Voer- en vaartuigen

- Vervanging autoladder (2020: € 0,739 mln.);
- 2 Hulpverlengingsvoertuigen (2020: € 0,968 mln.);
- 2 Duikwagens (2020: € 0,472 miljoen);
- Dompelpompunits (2020: € 0,800 mln.);
- Vervanging en aanpassing (reddings)vaartuigen (incl. aanhanger) (2020: € 0,254 miljoen);
- Vervanging autospuiten (2020: € 1,791 miljoen);
- Vervanging autospuiten BOCAS (2020: € 0,602 miljoen);
- Vervanging diverse containers en transportmaterieel (2020: € 1,414 mln.);
- Vervanging CW en AW (2020: € 0,894);
- SIE-voertuig OGS (2020: € 0,159 mln.);
- Kleine voertuigen (2020: 1,882 mln.);
- Ordonnans CLT, personenbus en beheersvoertuig (2020: € 0,311 mln.)
- Inventaris voertuigen (2020: € 0,792 mln.).

7.5.4 Brandweerspecifiek materiaal

Naast de reguliere vervanging(en) met betrekking tot brandweerspecifiek materiaal (ca. 0,376 miljoen per jaar) zijn de volgende investeringen gepland:

- Vervanging redvesten (2020: € 0,190 mln.);
- Vervangen oefenmiddelen (2020: 0,252 mln.);
- Vervanging uitrukkleding (2020: € 1,177 mln.).

7.5.5 Communicatieapparatuur en ICT

Naast de reguliere vervanging(en) met betrekking tot kantoorautomatisering (ca. 0,393 miljoen per jaar) zijn de volgende investeringen gepland:

- C2000 mobilofoons en portofoons (2020: € 0,484 miljoen);
- Vervanging objectportofoons (2020: € 0,163 miljoen).

7.6 Kapitaalgoederen

In 2020 worden er wederom belangrijke stappen gezet in de regionalisering, waaronder het in eigendom van de brandweer komen van het vastgoed van de gemeente Ouder-Amstel (kazerne Duivendrecht) en in een later stadium Aalsmeer. Daarnaast is de brandweer druk doende om de herontwikkeling van kazerne Pieter. De locatie Pier Afrika, waar de afdeling Facilitaire Ondersteuning momenteel is gehuisvest, wordt verplaatst naar een nieuw te bouwen ‘Veiligheidscentrum Sloterdijk’, waar ook de GBA zal huisvesten. Met de Ambulance-Amsterdam worden afspraken gemaakt over het gebruik van ‘poorten’ van onze kazernes als uitruklocatie van ambulances, en het gezamenlijk gebruiken van een aantal faciliteiten.

Het onderhoud van gebouwen wordt uitgevoerd op basis van een meerjarenplanning. De kosten worden geëgaliseerd via de daarvoor gevormde voorziening(en). Jaarlijks vindt bijstelling van de meerjarenplanning plaats door een nieuwe opname en inventarisatie van de stand van zaken.

Zodra al het vastgoed in eigendom van de Veiligheidsregio is, zoals de kazernes Duivendrecht en Aalsmeer, zal het systeem rondom en de hoogte van de maatwerkbijdrage opnieuw tegen het licht worden gehouden. Ook zal er in 2020 verder worden gewerkt aan het opstellen het Strategisch Huisvestingsplan, waarin is opgenomen hoe de veiligheidsregio haar vastgoed toekomstbestendig maakt, zowel qua duurzaamheid als veiligheid en multifunctioneel/flexibel gebruik.

Omdat de individuele voorzieningen per gemeente separaat worden geadministreerd, kan per gemeente een bijstelling worden doorgevoerd. Van bestedingen aan andere doeleinden dan het vastgoed binnen de betreffende gemeente kan simpelweg vanuit het oogpunt van rechtmatigheid geen sprake zijn. Ook de accountant ziet hier op toe.

Het onderhoud van de voertuigen en overig materieel (waaronder de blusboot) vindt plaats op basis van een planning die is eveneens vastgelegd in een geautomatiseerd systeem. De kosten hiervan lopen echter niet via een voorziening.

Financiële begroting

8. Geconsolideerde begroting VrAA

Voor de toelichting op de geconsolideerde begroting wordt verwezen naar de volgende hoofdstukken 9 t/m 11 waarin de exploitatieoverzichten van de werkmaatschappijen zijn opgenomen en toegelicht.

8.1 Geconsolideerd overzicht van baten en lasten

bedragen x € 1.000

VrAA	Rekening 2019	Begroting 2020	Actualisatie 2020	Begroting 2021
Baten				
Uitgeleend personeel	303	48	301	168
Huren	38	11	6-	6-
Overige goederen en diensten	8.235	2.720	4.249	2.210
Inkomensoverdrachten - Rijk	11.086	10.153	10.332	10.332
Inkomensoverdrachten - Gemeenten	81.361	81.375	80.948	83.439
Inkomensoverdrachten - Gemeenschappelijke Regelingen	350	-	-	-
Overige bijdragen	-	-	-	-
Rentebaten	-	-	-	-
Totale baten	***101.374***	***94.307***	***95.824***	***96.143***
Lasten				
Salarissen en sociale lasten	60.233	63.025	59.203	63.347
Belastingen	52	-	-	-
Kapitaallasten	6.548	7.178	7.248	7.248
Duurzame goederen	146	108	127	108
Ingeleend personeel	5.711	4.371	4.925	2.775
Overige goederen en diensten	21.160	18.136	21.827	16.778
Totale lasten	***93.850***	***92.818***	***93.329***	***90.256***
Saldo van baten en lasten	**7.524**	**1.489**	**2.495**	**5.887**
RESERVES				
Onttrekkingen	2.563	379	2.661	261
Dotaties	10.042	1.868	5.156	6.148
Mutaties in reserves	**7.479**	**1.489**	**2.495**	**5.887**
Resultaat	**45**	**-**	**-**	**-**

8.2 Structureel begrotingssaldo

In de notitie structurele en incidentele baten en lasten (d.d. 30 augustus 2018) adviseert de commissie BBV het structurele begrotingssaldo te presenteren, zie het onderstaande overzicht. Hiermee wordt inzicht gegeven of de begroting en meerjarenraming structureel in evenwicht zijn.

bedragen x € 1.000

Structureel begrotingssaldo	Actualisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Saldo van baten en lasten	2.495	5.887	6.896	5.877	5.811
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	2.495	5.887	6.895	5.877	5.811
Begrotingssaldo na bestemming (+/+ is batig)	-	0	0	0	0
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	814	-	-	-	-
Structureel begrotingssaldo (+/+ is batig)	814	0	0	0	0

In de actualisatie 2019 heeft de veiligheidsregio een positief structureel begrotingssaldo van € 0,814 miljoen. Dit komt doordat de rentebesparing op de kapitaallasten bij de brandweer van € 0,814 miljoen nog één jaar aan de bestemmingsreserve Manifest wordt gedoteerd.
Zie paragraaf 12.5 voor het overzicht Incidentele baten en lasten.

8.3 Geconsolideerde geprognosticeerde balans en financiële kengetallen

In het Wijzigingsbesluit vernieuwing BBV (5 maart 2016) is voorgeschreven dat de programmabegroting moet worden voorzien van een meerjarige geprognosticeerde balans en een aantal daaruit voortvloeiende kengetallen.

In landelijk verband zijn we hierin met onze collega's van andere veiligheidsregio's tot generieke afspraken gekomen. Op die manier werken we toe naar een situatie waarin de voorgeschreven elementen tot hun recht komen, namelijk om over de tijd en onderling tot een goede vergelijking te komen.

In onderstaande paragrafen staat deze informatie opgenomen.

8.3.1 Geconsolideerde geprognosticeerde balans

In onderstaande overzichten is de geprognosticeerde balans opgenomen. Hiervoor zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De materiele vaste activa zijn berekend op basis van de afschrijvingen en meerjaren investeringsbegroting;
- De voorraden zijn berekend op basis van het gemiddelde over de jaren 2015-2018;
- De vorderingen zijn berekend op basis van het gemiddelde over de jaren 2015-2018;
- Het restant van de benodigde middelen wordt gefinancierd middels een leningenportefeuille bij de BNG;
- De ontwikkeling van de Algemene reserve, de bestemmingsreserve en de voorzieningen is gebaseerd op de meerjarenramingen (zie § 12.4);
- De overlopende activa en passiva zijn berekend op basis van het gemiddelde over de jaren 2015-2018;
- Het banksaldo is de resultante van alle overige mutaties.

Bedragen x € 1.000

ACTIVA	Ultimo 2019	Ultimo 2020	Ultimo 2021	Ultimo 2022	Ultimo 2023	Ultimo 2024
Vaste activa						
Materiële vaste activa	64.045	83.962	80.576	75.033	72.019	70.024
Vlottende activa						
Voorraden	11.509	982	682	604	604	604
Gereed product en handelsgoederen	11.509	982	682	604	604	604
Vorderingen korter dan één jaar	18.628	3.447	8.391	16.905	21.948	26.370
Vorderingen op openbare lichamen	-	-	-	-	-	-
Rek. cour. Verh. Niet fin. Instellingen	-	-	-	-	-	-
Overige vorderingen	3.254	3.448	3.448	3.448	3.448	3.448
Overige uitzettingen	15.374	1-	4.943	13.457	18.500	22.922
Liquide middelen	-	-	721	721	721	721
Bank- en girosaldi	-	-	721	721	721	721
Overlopende activa	3.007	1.620	1.620	1.620	1.620	1.620
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruit betaalde bedragen	3.007	1.620	1.620	1.620	1.620	1.620
Totaal	**97.190**	**90.011**	**91.990**	**94.883**	**96.912**	**99.339**

Bedragen x € 1.000

PASSIVA	Ultimo 2019	Ultimo 2020	Ultimo 2021	Ultimo 2022	Ultimo 2023	Ultimo 2024
Vaste passiva						
Eigen vermogen	32.902	35.320	41.135	47.883	53.650	59.450
Algemene reserve	8.503	7.641	7.408	7.220	7.092	7.085
Bestemmingsreserve	24.354	27.679	33.727	40.663	46.558	52.365
Resultaat voor bestemming	45					
Voorzieningen	16.184	18.033	17.371	16.549	15.844	15.505
Voorzieningen	16.184	18.033	17.371	16.549	15.844	15.505
Langlopende schulden langer dan één jaar	29.900	26.867	23.833	20.800	17.767	14.733
Overige binnenlandse sectoren	29.900	26.867	23.833	20.800	17.767	14.733
Vlottende passiva						
Netto vlottende schulden korter dan één jaar	13.471	7.640	7.500	7.500	7.500	7.500
Bank- en girosaldi	1.048	140	-	-	-	-
Overige schulden	12.422	7.500	7.500	7.500	7.500	7.500
Overlopende passiva	4.734	2.151	2.151	2.151	2.151	2.151
Verplichtingen voorlopend begrotingsjaar	4.734	2.151	2.151	2.151	2.151	2.151
Totaal	**97.190**	**90.011**	**91.990**	**94.883**	**96.912**	**99.339**

8.3.2 Financiële kengetallen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving kengetal	Rekening 2019	Actualisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Ratio netto schuldquote (A+B+C-D1-E-F-G)/H*100%	26,1%	33,0%	23,7%	11,7%	3,3%	-4,5%
Ratio netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen (A+B+C-D2-E-F-G)/H*100%	26,1%	33,0%	23,7%	11,7%	3,3%	-4,5%
A. Een raming van het totaal van de vaste schulden.	29.900	26.867	23.833	20.800	17.767	14.733
B. Een raming van het totaal van de netto vlottende schulden.	13.471	7.640	7.500	7.500	7.500	7.500
C. Een raming van het totaal van de overlopende passiva.	4.734	2.151	2.151	2.151	2.151	2.151
D1. Het totaal saldo van de financiële vaste activa, genoemd in artikel 36, onderdelen d,e en f, van het BBV provincies en gemeenten.	-	-	-	-	-	-
D2. Het totaal saldo van de financiële vaste activa, genoemd 36, onderdelen b,c,d,e en f, van het BBV provincies en gemeenten.	-	-	-	-	-	-
E. Een raming van het totaal van de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar.	18.628	3.447	8.391	16.905	21.948	26.370
F. Een raming van het totaal van alle liquide middelen.	-	-	721	721	721	721
G. Een raming van het totaal van de overlopende activa.	3.007	1.620	1.620	1.620	1.620	1.620
H. Het geraamde totaal saldo van de baten, exclusief de mutaties reserves.	101.274	95.824	96.143	96.143	96.143	96.143

Bedragen x € 1.000

Omschrijving kengetal	Rekening 2019	Actualisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Solvabiliteitsratio A/B*100%	33,9%	39,2%	44,7%	50,5%	55,4%	59,8%
A. Een raming van het totale eigen vermogen.	32.902	35.320	41.135	47.883	53.650	59.450
B. Een raming van het totaal van de passiva.	97.190	90.011	91.990	94.883	96.912	99.339

Bedragen x € 1.000

Omschrijving kengetal	Rekening 2019	Actualisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Ratio structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/E*100%	1,5%	-2,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
A. Structurele lasten = (het totaal van de geraamde lasten minus het geraamde totaal van de incidentele lasten per programma.	91.844	93.329	90.256	89.247	90.266	90.332
B. Structurele baten = (het geraamde totaal van de baten minus het geraamde totaal van de incidentele baten per programma	98.029	95.824	96.143	96.143	96.143	96.143
C. Het beoogde totaal van de structurele toevoegingen aan de reserves voor het overzicht.	4.982	5.656	6.148	7.036	5.995	5.907
D. Het totaal van de structurele onttrekkingen aan de reserves voor het overzicht.	310	927	261	141	118	96
E. Het geraamde totaal van de baten, exclusief de mutaties reserves.	101.274	95.824	96.143	96.143	96.143	96.143

Bedragen x € 1.000

EMU-Saldo	Rekening 2019	Actualisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
EMU-Saldo (A+B+C-D+E+F-G+H-I-J-K)	10.547-	15.574-	8.612	11.617	8.186	7.467
A. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves.	7.524-	2.495	5.887	6.896	5.877	5.811
B. Afschrijvingen ten laste van de exploitatie.	4.770	5.443	7.426	7.629	7.581	7.253
C. Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate van de exploitatie.	3.101	1.848	661-	822-	705-	339-
D. Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd.	10.621	25.360	4.040	2.086	4.567	5.258
E. Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post D.	-	-	-	-	-	-
F. Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord.	-	-	-	-	-	-
G. Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	-	-	-	-	-	-
H. Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord.	-	-	-	-	-	-
I. Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen.	272	-	-	-	-	-
J. Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post A genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten.	-	-	-	-	-	-
K. Verwachte boekwinst op exploitatie van verkoop van effecten.	-	-	-	-	-	-

8.4 Meerjarenbegroting VrAA (2020 - 2024)

De onderstaande meerjarenbegroting geeft inzicht in het financiële kader bij ongewijzigd beleid.

bedragen x € 1.000

VrAA	Actualisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Baten					
Uitgeleend personeel	301	168	168	168	168
Huren	6-	6-	6-	6-	6-
Overige goederen en diensten	4.249	2.210	2.210	2.210	2.210
Inkomensoverdrachten - Rijk	10.332	10.332	10.332	10.332	10.332
Inkomensoverdrachten - Gemeenten	80.948	83.439	83.439	83.439	83.439
Inkomensoverdrachten - Gemeenschappelijke Regelingen	-	-	-	-	-
Overige bijdragen	-	-	-	-	-
Rentebaten	-	-	-	-	-
Totale baten	***95.824***	***96.143***	***96.143***	***96.143***	***96.143***
Lasten					
Salarissen en sociale lasten	59.203	63.347	62.422	63.420	63.482
Belastingen	-	-	-	-	-
Kapitaallasten	7.248	7.248	7.248	7.248	7.248
Duurzame goederen	127	108	108	108	108
Ingeleend personeel	4.925	2.775	2.677	2.677	2.677
Overige goederen en diensten	21.827	16.778	16.792	16.812	16.816
Totale lasten	***93.329***	***90.256***	***89.247***	***90.266***	***90.332***
Saldo van baten en lasten	**2.495**	**5.887**	**6.896**	**5.877**	**5.811**
RESERVES					
Onttrekkingen	2.661	261	141	118	96
Dotaties	5.156	6.148	7.036	5.995	5.907
Mutaties in reserves	**2.495**	**5.887**	**6.895**	**5.877**	**5.811**
Resultaat	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

bedragen x € 1.000

Structureel begrotingssaldo	Actualisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Saldo van baten en lasten	2.495	5.887	6.896	5.877	5.811
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	2.495	5.887	6.895	5.877	5.811
Begrotingssaldo na bestemming (+/+ is batig)	-	0	0	0	0
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	814	-	-	-	-
Structureel begrotingssaldo (+/+ is batig)	814	0	0	0	0

9. Begroting Brandweer

bedragen x € 1.000

BAA	Rekening 2019	Begroting 2020	Actualisatie 2020	Begroting 2021
Baten				
Uitgeleend personeel	303	48	181	48
Huren	38	11	6-	6-
Overige goederen en diensten	7.747	2.251	4.200	2.160
Inkomensoverdrachten - Rijk	7.382	6.510	6.622	6.622
Inkomensoverdrachten - Gemeenten	80.808	80.831	80.048	82.529
Inkomensoverdrachten - Gemeenschappelijke Regelingen		-	-	-
Overige bijdragen		-	-	-
Rentebaten		-	-	-
Totale baten	***96.278***	***89.652***	***91.045***	***91.353***
Lasten				
Salarissen en sociale lasten	60.233	63.025	58.651	62.515
Belastingen	52	-	-	-
Kapitaallasten	6.548	7.178	7.248	7.248
Duurzame goederen	146	108	127	108
Ingeleend personeel	3.008	1.604	2.434	660
Overige goederen en diensten	19.396	15.969	20.129	15.209
Totale lasten	***89.383***	***87.884***	***88.588***	***85.739***
Saldo van baten en lasten	**6.895**	**1.768**	**2.457**	**5.614**
RESERVES				
Onttrekkingen	2.563	100	2.265	100
Dotaties	10.042	1.868	4.722	5.714
Mutaties in reserves	**7.479-**	**1.768-**	**2.457-**	**5.614-**
Resultaat	**584-**	**-**	**-**	**-**

9.1 Toelichting baten

9.1.1 Uitgeleend personeel

bedragen x € 1.000

Uitgeleend personeel	Rekening 2019	Begroting 2020	Actualisatie 2020	Begroting 2021
Opbrengsten detachering	303	48	181	48
Totaal	**303**	**48**	**181**	**48**

Een groot deel van de baten uit detacheringen heeft een incidenteel karakter. Bij de actualisatie van 2020 zijn de incidentele opbrengsten geraamd op basis van lopende detacheringsovereenkomsten.

9.1.2 Huren

bedragen x € 1.000

Huren	Rekening 2019	Begroting 2020	Actualisatie 2020	Begroting 2021
Huuropbrengsten overig	38	11	6-	6-
Totaal	**38**	**11**	**6-**	**6-**

De baten door verhuur hebben betrekking op een tweetal GSM-masten op terreinen/gebouwen van de Brandweer, de verhuur van de voormalige commandantenwoning bij kazerne Dirk en de verhuur van parkeerplaatsen aan de Karspeldreef.

9.1.3 Overige goederen en diensten

De onderstaande tabel geeft inzicht in de baten uit overige goederen en diensten.

bedragen x € 1.000

Overige goederen en diensten	Rekening 2019	Begroting 2020	Actualisatie 2020	Begroting 2021
Opbrengsten OMS	1.214	700	1.160	-
Opbrengsten vergunningadvies	567	-	570	570
Opbrengsten toezicht en controle vergunningen	79	130	130	130
Externe omzet opleiden en oefenen BOCAS	1.355	1.160	1.191	1.191
Opbrengst overige dienstverlening	120	38	91	45
Extern gefinancierde activiteiten	182	130	152	130
Overige opbrengsten	946	93	906	93
Buitengewone baten	3.284	-	-	-
Totaal	**7.747**	**2.251**	**4.200**	**2.160**

Opbrengsten OMS

De verwachte opbrengsten voor 2020 zijn € 0,445 miljoen hoger dan de structureel begrote € 0,700 miljoen. De hogere opbrengst wordt 1 op 1 doorberekend aan de gemeenten in de vorm van een incidentele verlaging van de regiobijdrage voor brandweerzorg in 2019.

Met ingang van 2021 vallen de OMS-inkomsten weg, met een opwaarts effect voor de gemeentelijke bijdrage.

Opbrengsten vergunningadvies

In eerdere jaren werd er nog naar gestreefd de opbrengst van het adviseren op vergunningen terug te brengen naar €0. Dit blijkt niet realistisch. Momenteel is dit weer geraamd op het gebruikelijke niveau.

Opbrengst overige dienstverlening

Dit betreft onder andere de opbrengst voor afhijsingen die niet onder de wettelijke taak van de brandweer vallen (15% van de niet-spoedeisende afhijsingen).

Overige opbrengsten

De VRAA ontvangt jaarlijks incidenteel een aantal subsidies van het Rijk en de provincie, waarvan we soms ook penvoerder zijn richting andere veiligheidsregio's. Daar tegenover staan kosten voor de uitvoering van de werkzaamheden waarvoor de subsidie wordt versterkt en de doorbelasting van andere regio's.

Buitengewone baten

Er zijn in 2020 geen buitengewone baten begroot.

9.1.4 Rijksbijdragen

bedragen x € 1.000

Rijksbijdragen	Rekening 2019	Begroting 2020	Actualisatie 2020	Begroting 2021
Algemene Rijksbijdrage	6.269	5.397	5.510	5.510
Compensatie BTW regionale taken (vervallen)		-	-	-
Compensatie BTW lokale taken (vervallen)		-	-	-
Bijzondere bijdrage CBRNE	175	175	175	175
Bijzondere bijdrage aandeel versterkingsgeld	938	938	938	938
Uitwerkingskader Meldkamer LMO		-	-	-
Totaal	**7.382**	**6.510**	**6.622**	**6.622**

Met ingang van 2020 heeft er een uitname plaatsgevonden in verband met het Uitwerkingskader Meldkamer.

9.1.5 Regiobijdragen

De onderstaande tabel toont de regiobijdragen per gemeente.

bedragen x € 1.000

Regiobijdragen	Rekening 2019	Begroting 2020	Actualisatie 2020	Begroting 2021
Aalsmeer	1.071	1.080	1.083	1.110
Amstelveen	4.251	4.285	4.296	4.402
Amsterdam	58.947	59.411	59.567	61.031
Diemen	1.053	1.061	1.064	1.090
Ouder-Amstel	575	580	581	595
Uithoorn	1.132	1.141	1.144	1.172
Totaal	**67.029**	**67.558**	**67.736**	**69.401**

De volgende mutaties zijn toegepast:

- Nominale ontwikkeling 2020 en 2021;
- Daling van de bijdrage in verband met de incidentele OMS opbrengsten (2020: € -/- 0,460 miljoen incidenteel);
- Stijging van de bijdrage door het geheel wegvallen van de OMS opbrengsten met ingang van 2021.

9.1.6 Lokale bijdragen

De volgende tabel geeft een overzicht van de lokale (maatwerk)bijdrage per gemeente.

bedragen x € 1.000

Lokale bijdragen	Rekening 2019	Begroting 2020	Actualisatie 2020	Begroting 2021
Aalsmeer	62	62	64	64
Amstelveen	587	587	593	593
Amsterdam	12.842	12.335	11.364	12.180
Diemen	183	183	183	183
Ouder-Amstel	-	-	-	-
Uithoorn	106	105	108	108
Totaal	**13.780**	**13.273**	**12.312**	**13.128**

In de lokale bijdragen zijn de volgende mutaties zijn verwerkt:

De maatwerkbijdrage van de gemeente Amsterdam wordt geleidelijk neerwaarts bijgesteld doordat, conform het huidige dekkingsplan, de brandweer per 1 maart 2019 is gestopt met dedicated duiken. In 2020 ontvangt de veiligheidsregio nog eenmalig een bedrag van € 0,184 mln. om de frictiekosten van deze afbouw te financieren. De maatwerkbijdrage van de gemeente Amsterdam is tevens voor 2020 eenmalig met € 1,000 mln. verlaagd, door een incidentele uitname uit de bijdrage voor FLO.

De overige bijdragen zijn aangepast aan de werkelijke lastenontwikkeling, zoals de huur van kazerne Aalsmeer, de OZB en de werkelijke beheerlasten. Andere elementen, zoals de bijdrage voor kapitaallasten zijn niet verhoogd.

Per saldo leidt dit ertoe dat we de maatwerkbijdrage met € 0,122 miljoen minder verhogen dan strikt genomen volgens de systematiek zou mogen.

In paragraaf 3.9 is een uitgebreide toelichting opgenomen van de lokale (maatwerk)bijdragen.

9.2 Toelichting lasten

9.2.1 Salarissen en sociale lasten

De onderstaande tabel geeft inzicht in de opbouw van de salarislasten.

bedragen x € 1.000

Salarissen en sociale lasten	Rekening 2019	Begroting 2020	Actualisatie 2020	Begroting 2021
Loonkosten beroepspersoneel	52.978	52.989	52.427	56.321
Loonkosten vrijwilligers	1.663	1.519	1.572	1.563
FLO-uitkeringen	4.514	7.632	3.767	3.746
Bijdrage GMK	1.078	885	885	885
Projecten	-	-	-	-
Totaal	**60.233**	**63.025**	**58.651**	**62.515**

In de actualisatie zijn de loonkosten van het beroepspersoneel bijgewerkt op basis van de formatie en de laatste cao-ontwikkeling.

De begroting is gebaseerd op de vastgestelde formatie.

9.2.2 Belastingen

Met ingang van 2018 wordt de (te betalen) Vennootschapsbelasting separaat verwantwoord. Deze belasting heeft met name betrekking op OMS en diverse advieswerkzaamheden.

bedragen x € 1.000

Belastingen	Rekening 2019	Begroting 2020	Actualisatie 2020	Begroting 2021
Te betalen Vennootschapsbelasting	52		-	-
Totaal	**52**	**-**	**-**	**-**

9.2.3 Kapitaallasten

bedragen x € 1.000

Kapitaallasten	Rekening 2019	Begroting 2020	Actualisatie 2020	Begroting 2021
Kapitaallasten regulier excl. BOCAS	4.412	5.142	5.212	5.212
Kapitaallasten BOCAS	451	351	351	351
Kapitaallasten maatwerk	1.685	1.685	1.685	1.685
Totaal	**6.548**	**7.178**	**7.248**	**7.248**

De reguliere kapitaallasten zijn vanaf 2020 bijgesteld als gevolg van de verplaatsing van het hoofdkantoor van de brandweer van de Karspeldreef naar de kazernes Nico en Willem en de verplaatsing van de locatie Pier Afrika naar het nieuw te bouwen Veiligheidscentrum Sloterdijk. De kapitaallasten van BOCAS zijn verlaagd als gevolg van een daling in het aantal nieuw aan te schaffen oefenvoertuigen en –objecten.

Aangepaste regelgeving schrijft voor dat bij het presenteren van de kapitaallasten ook de rentecomponent, mutatie van egalisatievoorzieningen en incidentele posten in de kapitaallasten worden verbijzonderd. Deze zijn opgenomen in onderstaand overzicht.

bedragen x € 1.000

Kapitaallasten	Rekening 2019	Begroting 2020	Actualisatie 2020	Begroting 2021
Rente vaste activa	189	1.051	799	1.050
Toevoeging egalisatievoorziening	1.832	121	1.223	195
Onttrekking egalisatievoorziening	19-	541-	19-	856-
Afschrijvingen materiële vaste activa	4.770	6.548	5.245	6.859
Boekwinst/-verlies vaste activa	224-	-	-	-
Buitengewone baten/lasten vaste activa		-	-	-
Totaal	**6.548**	**7.178**	**7.248**	**7.248**

De boekwinst in 2019 heeft betrekking op verkoop van voertuigen, gereedschap en fitnesstoestellen.

9.2.4 Duurzame goederen

bedragen x € 1.000

Duurzame goederen	Rekening 2019	Begroting 2020	Actualisatie 2020	Begroting 2021
Kleine inventaris en meubilair	146	108	127	108
Totaal	**146**	**108**	**127**	**108**

9.2.5 Ingeleend personeel

bedragen x € 1.000

Personeel van derden	Rekening 2019	Begroting 2020	Actualisatie 2020	Begroting 2021
Tijdelijke inhuur vervangingen en externe expertise	2.229	1.279	1.360	335
Instructeurs (BOCAS)	254	325	275	325
Vergunningadvies	226	-	238	-
Brandveilig leven	299	-	561	-
Totaal	**3.008**	**1.604**	**2.434**	**660**

De verhoging van de kosten voor externe inhuur in 2020 wordt verklaard door de externe opdrachten en ontvangen subsidies, die voor het grootste deel worden besteed aan externe inhuur. Ook de inzet op projecten speelt een rol.

9.2.6 Overige goederen en diensten

In de volgende tabel worden de lasten onder de overige goederen en diensten nader gespecificeerd.

bedragen x € 1.000

Overige goederen en diensten	Rekening 2019	Begroting 2020	Actualisatie 2020	Begroting 2021
Externe kosten opleiden en oefenen	1.883	2.206	2.520	1.293
Personeelsgerelateerde kosten	3.052	2.763	3.311	2.938
Kleding	305	350	359	344
Energie	1.007	890	925	925
Gebouwgerelateerde kosten	4.936	3.601	4.084	3.448
Voertuig gerelateerde kosten	1.612	1.588	1.959	1.644
Brandweerspecifieke kosten	1.233	515	1.435	557
Overige materiële kosten	3.443	4.057	4.436	4.060
Buitengewone lasten	1.925	-	1.100	-
Totaal	**19.396**	**15.969**	**20.129**	**15.209**

9.3 Toelichting mutaties reserves

9.3.1 Onttrekkingen

bedragen x € 1.000

Onttrekkingen	Rekening 2019	Begroting 2020	Actualisatie 2020	Begroting 2021
Reserve Veiligheidscentrum Haven	133	-	1.100	-
WW-reserve	310	100	250	100
Bestemmingsreserve Manifest	980			
Bestemmingsreserve vastgoed	1.140	-	-	-
Bestemmingsreserve Innovatie	-	-	281	-
Bestemmingsreserve Strategisch HRM	-	-	634	-
Totaal	**2.563**	**100**	**2.265**	**100**

9.3.2 Dotaties

bedragen x € 1.000

Dotaties	Rekening 2019	Begroting 2020	Actualisatie 2020	Begroting 2021
Algemene reserve	1.814	-	-	-
Bestemmingsreserve vastgoed	3.245	-	-	-
Bestemmingsreserve FLO Amsterdam	4.983	1.868	4.722	5.714
Totaal	**10.042**	**1.868**	**4.722**	**5.714**

9.4 Meerjarenbegroting Brandweer (2020 - 2024)

De onderstaande meerjarenbegroting geeft inzicht in het financiële kader bij ongewijzigd beleid.

bedragen x € 1.000

BAA	Actualisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Baten					
Uitgeleend personeel	181	48	48	48	48
Huren	6-	6-	6-	6-	6-
Overige goederen en diensten	4.200	2.160	2.160	2.160	2.160
Inkomensoverdrachten - Rijk	6.622	6.622	6.622	6.622	6.622
Inkomensoverdrachten - Gemeenten	80.048	82.529	82.529	82.529	82.529
Inkomensoverdrachten - Gemeenschappelijke Regelingen	-	-	-	-	-
Overige bijdragen	-	-	-	-	-
Rentebaten	-	-	-	-	-
Totale baten	***91.045***	***91.353***	***91.353***	***91.353***	***91.353***
Lasten					
Salarissen en sociale lasten	58.651	62.515	61.590	62.588	62.650
Belastingen	-	-	-	-	-
Kapitaallasten	7.248	7.248	7.248	7.248	7.248
Duurzame goederen	127	108	108	108	108
Ingeleend personeel	2.434	660	660	660	660
Overige goederen en diensten	20.129	15.209	15.246	15.289	15.315
Totale lasten	***88.588***	***85.739***	***84.851***	***85.892***	***85.980***
Saldo van baten en lasten	**2.457**	**5.614**	**6.502**	**5.461**	**5.373**
RESERVES					
Onttrekkingen	2.265	100	100	100	100
Dotaties	4.722	5.714	6.602	5.561	5.473
Mutaties in reserves	**2.457-**	**5.614-**	**6.502-**	**5.461-**	**5.373-**
Resultaat	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

In de meerjarige begroting zijn alle bekende meerjarige ontwikkelingen verwerkt.

10. Begroting Veiligheidsbureau

bedragen x € 1.000

Veiligheidsbureau	Rekening 2019	Begroting 2020	Actualisatie 2020	Begroting 2021
Baten				
Uitgeleend personeel	-	-	120	120
Huren	-	-	-	-
Overige goederen en diensten	488	468	50	50
Inkomensoverdrachten - Rijk	1.146	1.121	1.148	1.148
Inkomensoverdrachten - Gemeenten	232	222	576	582
Inkomensoverdrachten - Gemeenschappelijke Regelingen	-	-	-	-
Overige bijdragen	-	-	-	-
Rentebaten	-	-	-	-
Totale baten	***1.866***	***1.812***	***1.894***	***1.900***
Lasten				
Salarissen en sociale lasten	-	-	552	833
Belastingen	-	-	-	-
Kapitaallasten	-	-	-	-
Duurzame goederen	-	-	-	-
Ingeleend personeel	805	697	347	120
Overige goederen en diensten	553	1.115	561	513
Totale lasten	***1.358***	***1.812***	***1.460***	***1.466***
Saldo van baten en lasten	**508**	**-**	**434**	**434**
RESERVES				
Onttrekkingen	-	-	-	-
Dotaties	-	-	434	434
Mutaties in reserves	**-**	**-**	**434**	**434**
Resultaat	**508**	**-**	**-**	**-**

10.1 Toelichting baten

10.1.1 Actualisatie 2020 en begroting 2021

Inkomensoverdrachten - Rijk

De Rijksbijdrage is verhoogd met een loon- en prijsbijstelling.

Regiobijdragen – gemeenten

De gemeenten leveren jaarlijks een financiële bijdrage aan het veiligheidsbureau. Dit bedrag wordt jaarlijks bijgesteld op basis van de nominale ontwikkeling.

Overige goederen en diensten

De overige bijdragen van het Vbu zijn afkomstig van de Politie en de werkmaatschappijen brandweer en GHOR.

10.2 Toelichting lasten

10.2.1 Actualisatie 2020 en begroting 2021

Kosten personele inzet

De kostenstructuur voor de personele inzet is in 2020 aan verandering onderhevig, omdat medewerkers dit jaar in dienst komen van de veiligheidsregio.

Overige goederen en diensten

Vanaf 2020 worden de beschikbare middelen voor innovatie gedoteerd aan de Reserve Innovatie, en niet langer verantwoord via de exploitatie.

10.3 Toelichting mutatie reserves

10.3.1 Actualisatie 2020 en begroting 2021

Zie 10.2.

10.4 Meerjarenbegroting Veiligheidsbureau (2020 - 2024)

De onderstaande meerjarenbegroting geeft inzicht in het financiële kader bij ongewijzigd beleid.

bedragen x € 1.000

Veiligheidsbureau	Actualisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Baten					
Uitgeleend personeel	120	120	120	120	120
Huren	-	-	-	-	-
Overige goederen en diensten	50	50	50	50	50
Inkomensoverdrachten - Rijk	1.148	1.148	1.148	1.148	1.148
Inkomensoverdrachten - Gemeenten	576	582	582	582	582
Inkomensoverdrachten - Gemeenschappelijke Regelingen	-	-	-	-	-
Overige bijdragen	-	-	-	-	-
Rentebaten	-	-	-	-	-
Totale baten	***1.894***	***1.900***	***1.900***	***1.900***	***1.900***
Lasten					
Salarissen en sociale lasten	552	833	833	833	833
Belastingen	-	-	-	-	-
Kapitaallasten	-	-	-	-	-
Duurzame goederen	-	-	-	-	-
Ingeleend personeel	347	120	120	120	120
Overige goederen en diensten	561	513	513	513	513
Totale lasten	***1.460***	***1.466***	***1.466***	***1.466***	***1.466***
Saldo van baten en lasten	**434**	**434**	**434**	**434**	**434**
RESERVES					
Onttrekkingen	-	-	-	-	-
Dotaties	434	434	434	434	434
Mutaties in reserves	**434**	**434**	**434**	**434**	**434**
Resultaat	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

11. Begroting GHOR

bedragen x € 1.000

GHOR	Rekening 2019	Begroting 2020	Actualisatie 2020	Begroting 2021
Baten				
Uitgeleend personeel		-	-	-
Huren		-	-	-
Overige goederen en diensten		-	-	-
Inkomensoverdrachten - Rijk	2.558	2.522	2.562	2.562
Inkomensoverdrachten - Gemeenten	321	321	324	328
Inkomensoverdrachten - Gemeenschappelijke Regelingen	350	-	-	-
Overige bijdragen		-	-	-
Rentebaten		-	-	-
Totale baten	***3.230***	***2.843***	2.886	2.890
Lasten				
Salarissen en sociale lasten	-	-	-	-
Belastingen		-	-	-
Kapitaallasten		-	-	-
Duurzame goederen		-	-	-
Ingeleend personeel	1.898	2.070	2.144	1.995
Overige goederen en diensten	1.211	1.052	1.138	1.055
Totale lasten	***3.109***	***3.122***	3.281	3.051
Saldo van baten en lasten	**121**	**279-**	396-	161-
RESERVES				
Onttrekkingen	-	279	396	161
Dotaties	-	-	-	-
Mutaties in reserves	**-**	**279-**	396-	161-
Resultaat	**121**	**-**	**-**	**-**

11.1 Toelichting algemeen

De veiligheidsregio Zaanstreek Waterland heeft per 1 januari 2020 de GHOR-taken die waren belegd bij de veiligheidsregio Amsterdam Amstelland terug overgenomen. Het negatieve effect van de ontvlechting van de GHOR Zaanstreek –Waterland voor de veiligheidsregio Amsterdam Amstelland is € 0,7 miljoen (structureel per jaar). Eerder is door het bestuur van de VR besloten om deze inkomstenterugval over meerdere jaren verspreid af te bouwen om verantwoord structurele bezuinigingen mogelijk te maken. De tijdelijke tekorten die zullen ontstaan worden opgevangen uit de reserves die in de loop van de jaren zijn opgebouwd.

In 2019 is het niet nodig gebleken om uit de reserves te onttrekken. Voor de actualisatie van de begroting 2020 geldt dat er meer onttrekking nodig is dan verwacht. De reden is enerzijds dat uitstroom van personeel vertraagd is en anderzijds dat extra kosten voor Ambulance Amsterdam (inhuur OvD-G) en extra opleidingskosten (piketfunctionarissen) gemaakt moeten worden.

Voor de jaren 2021-2023 wordt de onttrekking minder dan eerder verwacht.

Meerjarig (doorloop tot 2025) is de totale onttrekking uit de reserve minder dan zoals eerder door het bestuur vastgesteld.

11.2 Toelichting baten

11.2.1 Actualisatie 2020 en begroting 2021

Rijk

De rijksbijdragen zijn in de geactualiseerde begroting toegenomen, vanwege de toepassing van loon- en prijsindexatie. De bijdragen van gemeenten zijn in de geactualiseerde begroting toegenomen vanwege de nominale ontwikkeling.

Gemeenschappelijke regelingen

Zie toelichting paragraaf 5.2.

11.3 Toelichting lasten

11.3.1 Actualisatie 2020 en begroting 2021

De lasten voor 2020 zijn hoger dan eerder begroot. In personeelskosten is de stijging te verklaren door het later uitstromen van personeel. In materiële kosten zien we de kosten voor inhuur van Ambulance Amsterdam (OvD-G-diensten) stijgen en een toename van opleidingskosten (voor nieuwe piketfunctionarissen). De lasten voor 2021 zullen iets lager zijn dan eerder begroot om dezelfde reden als voor 2020, maar dan met een gunstig effect.

11.4 Meerjarenbegroting GHOR (2020 - 2024)

De onderstaande meerjarenbegroting geeft inzicht in het financiële kader bij ongewijzigd beleid.

bedragen x € 1.000

GHOR	Actualisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Baten					
Uitgeleend personeel	-	-	-	-	-
Huren	-	-	-	-	-
Overige goederen en diensten	-	-	-	-	-
Inkomensoverdrachten - Rijk	2.562	2.562	2.562	2.562	2.562
Inkomensoverdrachten - Gemeenten	324	328	328	328	328
Inkomensoverdrachten - Gemeenschappelijke Regelingen	-	-	-	-	-
Overige bijdragen	-	-	-	-	-
Rentebaten	-	-	-	-	-
Totale baten	2.886	2.890	2.890	2.890	2.890
Lasten					
Salarissen en sociale lasten	-	-	-	-	-
Belastingen	-	-	-	-	-
Kapitaallasten	-	-	-	-	-
Duurzame goederen	-	-	-	-	-
Ingeleend personeel	2.144	1.995	1.898	1.898	1.898
Overige goederen en diensten	1.138	1.055	1.033	1.010	988
Totale lasten	3.281	3.051	2.930	2.908	2.886
Saldo van baten en lasten	396-	161-	41-	18-	4
RESERVES					
Onttrekkingen	396	161	41	18	4-
Dotaties	-	-	-	-	-
Mutaties in reserves	396-	161-	41-	18-	4
Resultaat	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

12. Bijlagen

12.1 Gemeentelijke bijdrage per gemeente

12.1.1 Gemeentelijke bijdrage actualisatie 2020

bedragen x € 1.000

Gemeentelijke bijdrage Actualisatie 2020	BAA	GHOR	Vbu	Totaal	*Mutatie t.o.v. begroting 2020*
Aalsmeer	1.147	10	17	1.174	*4*
Amstelveen	4.889	28	49	4.966	*18*
Amsterdam	70.932	265	470	71.666	*807-*
Diemen	1.247	9	16	1.272	*3*
Ouder-Amstel	581	4	7	593	*2*
Uithoorn	1.252	9	16	1.277	*5*
Actualisatie 2020	**80.048**	**324**	**576**	**80.948**	***775-***

12.1.2 Gemeentelijke bijdrage begroting 2021

bedragen x € 1.000

Gemeentelijke bijdrage Begroting 2021	BAA	GHOR	Vbu	Totaal	*Mutatie t.o.v. actualisatie 2020*
Aalsmeer	1.173	10	17	1.201	*27*
Amstelveen	4.994	28	50	5.072	*106*
Amsterdam	73.211	268	475	73.955	*2.288*
Diemen	1.274	9	16	1.298	*26*
Ouder-Amstel	595	4	7	607	*14*
Uithoorn	1.280	9	16	1.306	*29*
Begroting 2021	**82.529**	**328**	**582**	**83.439**	**2.490**

12.2 Maatwerk brandweerzorg per gemeente

12.2.1 Maatwerk actualisatie 2020

bedragen x € 1.000

Maatwerk per gemeente Actualisatie 2020	Aalsmeer	Amstelveen	Amsterdam	Diemen	Ouder-Amstel	Uithoorn	Totaal
FLO	-	-	8.500	-	-	-	**8.500**
Eigenaarslasten kazernes	64	577	2.584	151	-	75	**3.450**
Dedicated duikteam	-	-	184	-	-	-	**184**
Blusboot	-	-	96	-	-	-	**96**
Preventie	-	-	-	33	-	33	**66**
Jeugdbrandweer	-	16	-	-	-	-	**16**
Actualisatie 2020	**64**	**593**	**11.364**	**183**	**-**	**108**	**12.312**

12.2.2 Maatwerk begroting 2021

Maatwerk per gemeente Begroting 2021	Aalsmeer	Amstelveen	Amsterdam	Diemen	Ouder-Amstel	Uithoorn	Totaal
FLO	-	-	9.500	-	-	-	**9.500**
Eigenaarslasten kazernes	64	577	2.584	151	-	75	**3.450**
Dedicated duikteam	-	-	-	-	-	-	**-**
Blusboot	-	-	96	-	-	-	**96**
Preventie	-	-	-	33	-	33	**66**
Jeugdbrandweer	-	16	-	-	-	-	**16**
Begroting 2021	**64**	**593**	**12.180**	**183**	**-**	**108**	**13.128**

12.3 Ontwikkeling gemeentelijke bijdrage en maatwerk brandweerzorg

bedragen x € 1.000

Ontwikkeling Gemeentelijke Bijdrage	R2019	B2020	A2020	B2021	B2022	B2023	B2024
Aalsmeer	1.078	1.107	1.110	1.137	1.137	1.137	1.137
Amstelveen	4.270	4.361	4.373	4.480	4.480	4.480	4.480
Amsterdam	59.136	60.139	60.302	61.774	61.774	61.774	61.774
Diemen	1.059	1.086	1.089	1.115	1.115	1.115	1.115
Ouder-Amstel	578	591	593	607	607	607	607
Uithoorn	1.138	1.166	1.169	1.198	1.198	1.198	1.198
Subtotaal (excl. maatwerk)	**67.260**	**68.450**	**68.636**	**70.311**	**70.311**	**70.311**	**70.311**

bedragen x € 1.000

Ontwikkeling Maatwerk BAA	R2019	B2020	A2020	B2021	B2022	B2023	B2024
Aalsmeer	62	62	64	64	64	64	64
Amstelveen	587	587	593	593	593	593	593
Amsterdam	12.842	12.335	11.364	12.180	12.180	12.180	12.180
Diemen	183	183	183	183	183	183	183
Ouder-Amstel	-	-	-	-	-	-	-
Uithoorn	106	105	108	108	108	108	108
Subtotaal Maatwerk	**13.780**	**13.273**	**12.312**	**13.128**	**13.128**	**13.128**	**13.128**

bedragen x € 1.000

Ontwikkeling Gemeentelijke Bijdrage	R2019	B2020	A2020	B2021	B2022	B2023	B2024
BAA Regionaal	67.028	67.558	67.736	69.401	69.401	69.401	69.401
GHOR	-	321	324	328	328	328	328
Vbu	232	571	576	582	582	582	582
Subtotaal (excl. maatwerk)	**67.260**	**68.450**	**68.636**	**70.312**	**70.312**	**70.312**	**70.312**
BAA Maatwerk	13.780	13.273	12.312	13.128	13.128	13.128	13.128
Totaal Gemeentelijke Bijdrage	**81.039**	**81.723**	**80.948**	**83.439**	**83.439**	**83.439**	**83.439**

12.4 Reserves en Voorzieningen

bedragen x € 1.000

	stand	Vermeerderingen	Verminderingen	stand	Vermeerderingen	Verminderingen	stand	Vermeerderingen	Verminderingen	stand	Vermeerderingen	Verminderingen	stand	Vermeerderingen	Verminderingen	stand
	31-12-2019			**31-12-2020**			**31-12-2021**			**31-12-2022**			**31-12-2023**			**31-12-2024**
Algemene Reserves																
Algemene reserve BAA	4.221	-	-	3.637	-	-	3.637	-	-	3.637	-	-	3.637	-	-	3.637
Algemene reserve GHOR	2.908	-	396	2.633	-	161	2.472	-	41	2.431	-	18	2.413	-	4-	2.417
Algemene reserve Vbu	1.373	-	-	1.447	-	-	1.447	-	-	1.447	-	-	1.447	-	-	1.447
Totaal algemene reserves	**8.503**	**-**	**396**	**7.718**	**-**	**161**	**7.557**	**-**	**41**	**7.516**	**-**	**18**	**7.498**	**-**	**4-**	**7.502**
Bestemmingsreserves																
WW BAA	1.503	-	250	1.253	-	100	1.153	-	100	1.053	-	100	953	-	100	853
Vastgoed Amsterdam	5.468	-	-	5.468	-	-	5.468	-	-	5.468	-	-	5.468	-	-	5.468
FLO Amsterdam	12.983	4.722	-	17.705	5.714	-	23.419	6.602	-	30.021	5.561	-	35.582	5.473	-	41.055
Projectkosten Transitieovereenkomst	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Manifest	865	-	865	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Veiligheidscentrum Haven	3.036	-	3.036	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transitie LMO	500	-	500	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Strategisch HRM	-	1.101	634	467	-	-	467	-	-	467	-	-	467	-	-	467
Informatiesturing	-	1.700	-	1.700	-	-	1.700	-	-	1.700	-	-	1.700	-	-	1.700
Innovatie	-	934	281	1.087	434	-	1.521	434	-	1.955	434	-	2.389	434	-	2.823
Totaal bestemmingsreserves	**24.355**	**8.457**	**5.566**	**27.679**	**6.148**	**100**	**33.727**	**7.036**	**100**	**40.663**	**5.995**	**100**	**46.558**	**5.907**	**100**	**52.365**
Totaal reserves	**32.857**	**8.457**	**5.962**	**35.397**	**6.148**	**261**	**41.284**	**7.036**	**141**	**48.179**	**5.995**	**118**	**54.056**	**5.907**	**96**	**59.867**
Voorzieningen																
Personeelsgerelateerd	869	-	-	869	-	-	869	-	-	869	-	-	869	-	-	869
Egalisatie kapitaallasten	12.274	1.204	-	13.478	-	661	12.816	-	822	11.994	-	705	11.290	-	339	10.950
Egalisatie kosten groot onderhoud	2.113	644	-	2.756	-	-	2.756	-	-	2.756	-	-	2.756		-	2.756
Egalisatie huurkosten	928	-	-	928	-	-	928	-	-	928	-	-	928	-	-	928
Compensatieverlof ouder dan 9 maanden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal voorzieningen	**16.184**	**1.848**	**-**	**18.032**	**-**	**661**	**17.370**	**-**	**822**	**16.548**	**-**	**705**	**15.843**	**-**	**339**	**15.504**
Saldo van reserves & voorzieningen	**49.041**			**53.429**			**58.654**			**64.727**			**69.899**			**75.371**

Structurele toevoegingen en onttrekking aan reserves

WW BAA	1.503	-	250	1.253	-	100	1.153	-	100	1.053	-	100	953	-	100	853
FLO Amsterdam	12.983	4.722	-	17.705	5.714	-	23.419	6.602	-	30.021	5.561	-	35.582	5.473	-	41.055
Algemene reserve (GHOR)	2.908	-	396	2.633	-	161	2.472	-	41	2.431	-	18	2.413	-	4-	2.417
Innovatie	-	934	281	1.087	434	-	1.521	434	-	1.955	434	-	2.389	434	-	2.823
Totaal	**17.394**	**5.656**	**927**	**22.678**	**6.148**	**261**	**28.565**	**7.036**	**141**	**35.460**	**5.995**	**118**	**41.336**	**5.907**	**96**	**47.147**

12.5 Tarieventabel BAA

Nr.	Omschrijving	Tarief 2020 (€)	Tarief 2021 (€)	Eenheid
1	*Inzet operationeel personeel en materieel voor dienstverlening buiten de wettelijke taak*			
	Inzet operationeel personeel (6 personen)	236,10	238,56	
	Inzet tankautospuit	130,28	131,19	
	Inzet autoladder	300,14	302,24	
1.1	Afhijsen van patiënten	666,52	671,99	per inzet
	Inzet duikers (4 personen)	157,40	159,04	
	Inzet duikwagen incl. boot	130,28	131,19	
1.2	Verrichten van duikwerkzaamheden	287,68	290,23	per uur
1.3	Inzet operationeel personeel voor overige werkzaamheden	39,35	39,76	per uur
1.4	Inzet van materieel:			
	- Tankautospuit	130,28	131,19	per uur
	- Autoladder (ladderwagen)	300,14	302,24	per uur
	- Blusboot	569,81	573,80	per uur
2	*Overige dienstverlening*			
2.1	Inzet van adviseurs			
	- Inzet senior adviseur	114,56	111,84	per uur
	- Inzet medior adviseur	98,19	95,86	per uur
	- Inzet junior adviseur	81,84	79,89	per uur
2.2	Werkzaamheden (adembescherming)werkplaats			
	- Vullen cilinders adembescherming	7,35	7,35	per stuk
	- Controleren maskers adembescherming	9,84	9,84	per stuk
	- Overige werkzaamheden werkplaats	76,38	74,57	per uur
3	*Bijzondere bepalingen bij alle voorgaande rubrieken*			
3.1	De vermelde tarieven zijn exclusief omzetbelasting.			
3.2	Voor de berekening van de duur van de operationele inzet wordt uitgegaan van de tijd tussen vertrek en terugkomst van de eenheid op de kazerne, waarbij minimaal één uur in rekening wordt gebracht. Daarna wordt de inzet afgerond op 0,25 uur.			
3.3	De inzet van adviseurs wordt afgerond op 0,25 uur.			

Het Veiligheidsbestuur heeft op 20 oktober 2014 een tarieventabel vastgesteld. Op deze tarieven is de nominale ontwikkeling toegepast. Daarnaast zijn de tarieven van adviseurs in 2015 herijkt op basis van een kostprijsberekening. Ook is in overleg met de Ambulancedienst Amsterdam met ingang van 2017 het tarief voor niet-spoedeisende afhijsingen van patiënten opgehoogd, als gevolg van een extra aanpassing die de brandweer heeft moeten doen aan de autoladders.

12.6 Incidentele baten en lasten

bedragen x € 1.000

Overzicht incidentele baten per programma	Rekening 2019	Begroting 2020	Actualisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Baten							
Programma Crisisbeheersing	-	-	-	-	-	-	-
Crisisbeheersing: Preventie en preparatie	-	-	-	-	-	-	-
Crisisbeheersing: Crisis- en incidentbestrijding	-	-	-	-	-	-	-
Crisisbeheersing: Kwaliteitszorg	-	-	-	-	-	-	-
Programma Brandweerzorg	**3.245**	-	-	-	-	-	-
Brandweerzorg: Advies en toezicht brandveiligheid	-	-	-	-	-	-	-
Brandweerzorg: Brandveilig wonen	-	-	-	-	-	-	-
Brandweerzorg: Repressie basisbrandzorg	-	-	-	-	-	-	-
Brandweerzorg: Coördinatie en bijzonder optreden	-	-	-	-	-	-	-
Brandweerzorg: Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen	-	-	-	-	-	-	-
Brandweerzorg: Bestrijding waterongevallen	-	-	-	-	-	-	-
Brandweerzorg: Zware hulpverlening	-	-	-	-	-	-	-
Brandweerzorg: Maatwerk basisbrandweerzorg	-	-	-	-	-	-	-
Brandweerzorg: BOCAS	-	-	-	-	-	-	-
Brandweerzorg: Projecten en incidentele posten	3.245	-	-	-	-	-	-
Programma Alarmering	-	-	-	-	-	-	-
Alarmering: Meldkamerfunctie monodisciplinair brandweer	-	-	-	-	-	-	-
Alarmering: GHOR-Meldkamertafel	-	-	-	-	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen en staf Veiligheidsbureau	-	-	-	-	-	-	-
Rijksbijdragen	-	-	-	-	-	-	-
OMS	-	-	-	-	-	-	-
Gemeentelijke bijdragen	-	-	-	-	-	-	-
Overige baten	-	-	-	-	-	-	-
Staf veiligheidsbureau	-	-	-	-	-	-	-
Programma Overhead	-	-	-	-	-	-	-
Incidentele onttrekkingen aan reserves	**2.253**	-	-	-	-	-	-
Totaal baten incidenteel	**5.498**	-	-	-	-	-	-

bedragen x € 1.000

Overzicht incidentele baten per programma	Rekening 2019	Begroting 2020	Actualisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Programma Crisisbeheersing	**36**	-	-	-	-	-	-
Crisisbeheersing: Preventie en preparatie	-	-	-	-	-	-	-
Crisisbeheersing: Crisis- en incidentbestrijding	36	-	-	-	-	-	-
Crisisbeheersing: Kwaliteitszorg	-	-	-	-	-	-	-
Programma Brandweerzorg	**1.871**	-	-	-	-	-	-
Brandweerzorg: Advies en toezicht brandveiligheid	-	-	-	-	-	-	-
Brandweerzorg: Brandveilig wonen	-	-	-	-	-	-	-
Brandweerzorg: Repressie basisbrandzorg	-	-	-	-	-	-	-
Brandweerzorg: Coördinatie en bijzonder optreden	-	-	-	-	-	-	-
Brandweerzorg: Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen	-	-	-	-	-	-	-
Brandweerzorg: Bestrijding waterongevallen	-	-	-	-	-	-	-
Brandweerzorg: Zware hulpverlening	-	-	-	-	-	-	-
Brandweerzorg: Maatwerk basisbrandweerzorg	-	-	-	-	-	-	-
Brandweerzorg: BOCAS	-	-	-	-	-	-	-
Brandweerzorg: Projecten en incidentele posten	1.871	-	-	-	-	-	-
Programma Alarmering	-	-	-	-	-	-	-
Alarmering: Meldkamerfunctie monodisciplinair brandweer	-	-	-	-	-	-	-
Alarmering: GHOR-Meldkamertafel	-	-	-	-	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen en staf Veiligheidsbureau	-	-	-	-	-	-	-
Rijksbijdragen	-	-	-	-	-	-	-
OMS	-	-	-	-	-	-	-
Gemeentelijke bijdragen	-	-	-	-	-	-	-
Overige baten	-	-	-	-	-	-	-
Staf veiligheidsbureau	-	-	-	-	-	-	-
Programma Overhead	-	-	-	-	-	-	-
Incidentele toevoegingen aan reserves	**5.060**	-	-	-	-	-	-
Incidentele toevoegingen aan voorzieningen	**839**						
Totaal lasten incidenteel	**7.806**	-	-	-	-	-	-

12.6.1 Toelichting incidentele baten actualisatie 2019

De incidentele onttrekking aan reserves van € 0,717 miljoen heeft betrekking op een onttrekking van € 0,681 miljoen aan de reserve Manifest (BAA) ter dekking van de kosten die gemaakt worden voor de uitvoering van het manifest en op een onttrekking van € 0,036 miljoen aan de algemene reserve (Vbu) voor het onderzoek op het verbeteren van de crisiscommunicatie en crisismanagement in de veiligheidsregio.

12.6.2 Toelichting incidentele lasten actualisatie 2019

De incidentele lasten van € 0,036 miljoen op het programma crisisbeheersing betreffen de kosten voor het onderzoek op het verbeteren van de crisiscommunicatie en crisismanagement in de veiligheidsregio.

De incidentele lasten van € 0,681 miljoen op het programma brandweerzorg zijn kosten die gemaakt worden voor de uitvoering van het manifest van de brandweer.

Voor de incidentele toevoegingen aan reserves van € 0,814 miljoen ligt een besluit voor bij het veiligheidsbestuur om ook in 2019 de rentebesparing op de kapitaallasten aan de Reserve manifest toe te voegen.

12.7 Taakvelden

De verdeling over de taakvelden volgt in een addendum op deze begroting.

12.7.1 Taakvelden actualisatie 2020

Taakvelden actualisatie 2020 - baten

Taakvelden		Programma's					
Taakveldnr.	Omschrijvingtaakveld	Crisisbeheersing	Brandweerzorg	Alarmering	Algemene dekkingsmiddelen	Overhead	Totaal
1.1	Crisisbeheersing en brandweer						0

bedragen x € 1.000

Taakvelden actualisatie 2020 - lasten

Taakvelden		Programma's					
Taakveldnr.	Omschrijvingtaakveld	Crisisbeheersing	Brandweerzorg	Alarmering	Algemene dekkingsmiddelen	Overhead	Totaal
0.1	Bestuur						0
0.4	Overhead						0
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)						0
0.10	Mutaties reserves						0
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten						0
1.1	Crisisbeheersing en brandweer						

bedragen x € 1.000

12.7.2 Taakvelden begroting 2021

Taakvelden begroting 2021 - baten

Taakvelden		Programma's					
Taakveldnr.	Omschrijvingtaakveld	Crisisbeheersing	Brandweerzorg	Alarmering	Algemene dekkingsmiddelen	Overhead	Totaal
1.1	Crisisbeheersing en brandweer						

bedragen x € 1.000

Taakvelden begroting 2021 - lasten

Taakvelden		Programma's					
Taakveldnr.	Omschrijvingtaakveld	Crisisbeheersing	Brandweerzorg	Alarmering	Algemene dekkingsmiddelen	Overhead	Totaal
0.1	Bestuur						0
0.4	Overhead						0
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)						0
0.10	Mutaties reserves						0
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten						0
1.1	Crisisbeheersing en brandweer						0

BRANDWEER
Amsterdam - Amstelland

Jaaroverzicht 2019
Gemeente Amstelveen

90.838 inwoners

44.08 km²

50.362 objecten

2 autospuiten (springbezetting)

1 hulpverleningsvoertuig

1 autoladder

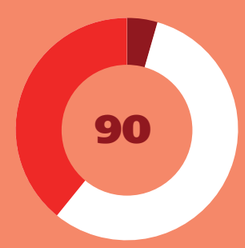
1 brandweerkazerne

1 waterongevallen voertuig

1 schuimblus voertuig

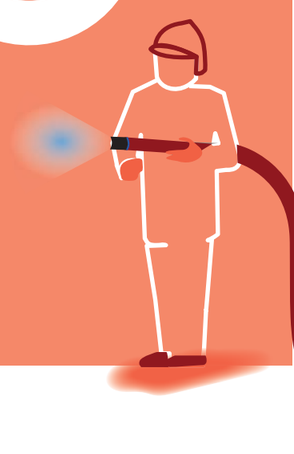
2 bijzondere blusmiddelen containers

46 beroeps
6 bevelvoerders
40 manschappen

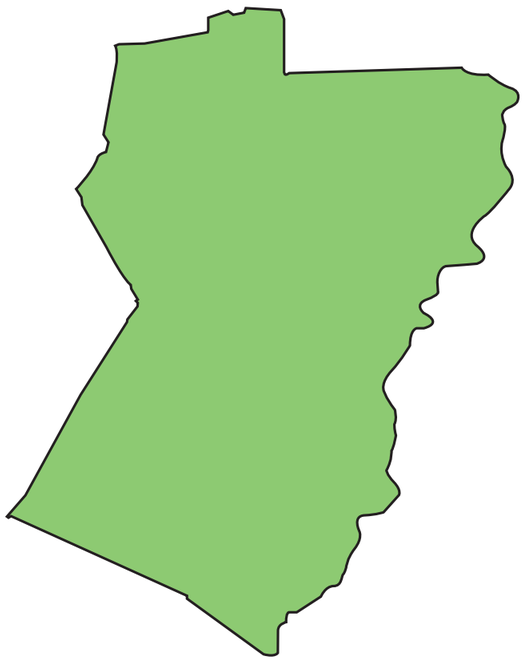
40 vrijwilligers
8 bevelvoerders
32 manschappen

4 jeugdbrandweer

Dekkingsplan BAA 2018 - 2021

Brandrisicoprofiel Brandweer Amsterdam-Amstelland. Vastgesteld op 27-11-2017 in het veiligheidsbestuur.

Paraatheid
In dienst zijn 1e autospuit binnen gemeentegrens

Realisatie
Opkomsttijd 1e autospuit binnen gemeentegrens

Incidentclassificatie

1 GRIP

8 middel

(Brand)Veiligheids-adviesaanvragen

Adviesaanvragen milieu & brandveiligheid en bouwplantoetsing

Risicobeheersing

Brandveilig Leven is als strategisch thema structureel geborgd in het gemeentelijke Integraal Veiligheidsplan

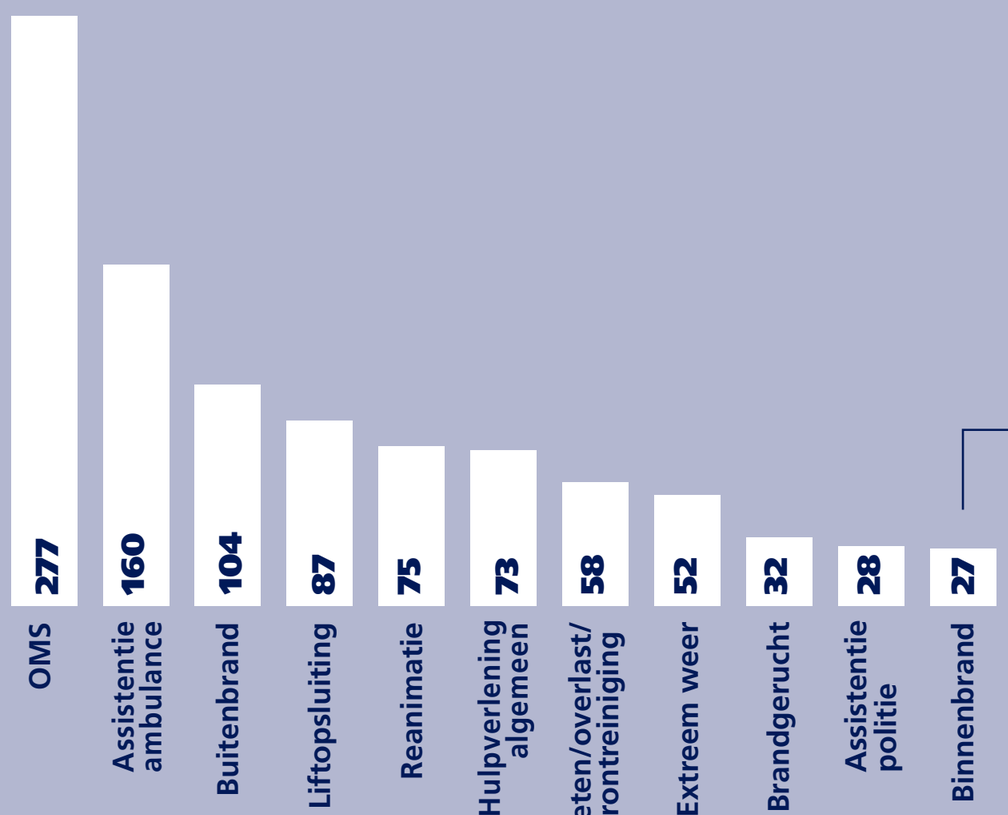
Voorlichtingsbijeenkomsten gehouden bij zelfstandig wonende senioren, VvE's, (veiligheids)markten, in Wijkcentrum 't Open Hof, ook in samenwerking met Het Rode Kruis en op de open dag van de kazerne

Nieuwe scenariokaarten toegevoegd in het kader van externe veiligheid als gevolg van de energie transitie

Team expertise, toezicht en controle (ETC) heeft de gemeente ondersteund (advisering en risicogerichte samenwerking bij complexere objecten) in het uitvoeren van brandveiligheidscontroles op verleende vergunningen en meldingen

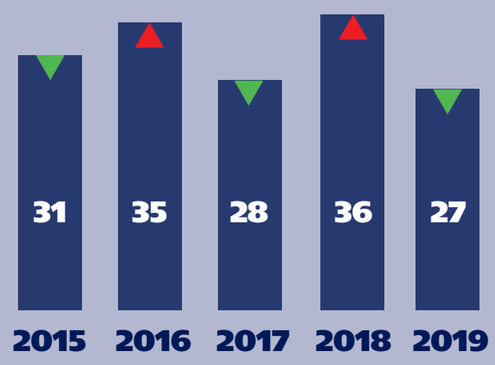
Aantal incidenten

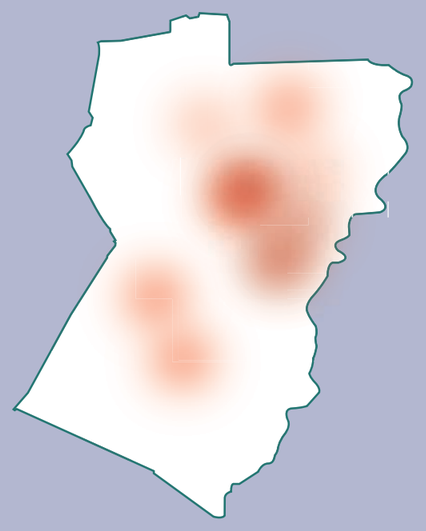
Top 11

Overzicht binnenbranden

Overzicht aantal binnenbranden binnen gemeentegrens

1036
Totaal aantal incidenten PRIO1,2,3 binnen gemeentegrens

Veiligheidsregio
Amsterdam-Amstelland

Burgemeesters Veiligheidsregio AA

Datum	7 april 2020	Telefoon	020-555 6666
Onze referentie	ZOOV20-3916-Uit-20-1095	Fax	-
Behandeld door	B. Meijer/M. de Boo/ S. Barsom	Bijlagen	-
Uw referentie	-	E-mail	infovb@amsterdam.nl
Uw brief van	-	Onderwerp	Jaarstukken 2019 en begroting 2021

Geachte burgemeester,

Graag bied ik u de jaarrekening 2019 en de begroting 2021 (inclusief de actualisatie 2020) aan, ten behoeve van doorgeleiding aan uw gemeenteraad. Dit is conform de afspraak, die wij in de bestuursvergadering van de veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA) van 30 maart jl. maakten.

De gemeenteraden worden gevraagd hun zienswijze kenbaar te maken over zowel de jaarrekening als de begroting, zodat het bestuur van de VrAA in de vergadering van 15 juni a.s. een definitief besluit kan nemen en daarmee kan voldoen aan de wet op de Gemeenschappelijke Regelingen. Deze wet is de onderlegger voor de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland.

Ik licht de verschillende onderdelen graag kort toe.

Jaarstukken 2019
Het bestuur heeft op 30 maart 2020 ingestemd met het aan alle betrokken gemeenteraden aanbieden van de geconsolideerde ontwerprekening 2019. De kern van de jaarrekening is:

a) het negatief resultaat BAA van € 584.000 te dekken door een onttrekking aan de Algemene Reserve VrAA;
b) het positief resultaat GHOR van € 121.000 te doteren aan de Algemene Reserve VrAA;
c) het positief resultaat Vbu van € 508.000 voor een bedrag € 434.000 te doteren aan de Reserve Innovatie VrAA en voor een bedrag van € 74.000 te doteren aan de Algemene Reserve VrAA.

Voor de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland stond 2019 in het teken van de afronding van de acties uit het Beleidsplan 2015 – 2018 en de Strategische Agenda. Daarnaast is door het bestuur besloten dat het veiligheidsbureau, ondergebracht bij de directie Openbare Orde en Veiligheid van de gemeente Amsterdam binnen de directie van de VrAA wordt gepositioneerd. In 2020 zal hier concreet invulling aan worden gegeven.

Voor de brandweerorganisatie is 2019 een bewogen tijd geweest, met veel publiciteit. Na uitkomst van het rapport 'Bouwen aan Vertrouwen' is in de eerste helft van 2019 een plaatsvervangend commandant geworven en met ingang van 1 oktober 2019 is de nieuwe commandant brandweer, tevens directeur veiligheidsregio, in dienst getreden: de heer Tijs van Lieshout. In de bestuursvergadering van december 2019 heeft hij zijn eerste observaties en plannen gedeeld met het bestuur.

Begroting 2021
In deze programmabegroting wordt een uiteenzetting gegeven van de uitvoering van beleid en doelstellingen, de beoogde prestaties en de benodigde financiën. De programmabegroting geeft

daarmee de kaders weer waarbinnen de organisatie kan opereren. Naast de doelstellingen die voortkomen uit het beleidsplan geven prestatie-indicatoren inzicht in de beoogde prestaties van organisatie.

Deze toekomst laat zich, door de huidige Coronacrisis, nog heel erg raden. Het is daarom te verwachten dat dit tot afwijkingen op de nu vastgestelde begroting gaat leiden. Bij het opstellen van deze begroting konden we dit nog niet vermoeden, laat staan beschrijven en verwerken.

De positie en toegevoegde waarde van de Veiligheidsregio bij het beheersen van crises is door de actuele situatie nog duidelijker geworden. Zo ondersteunt de directeur van de Veiligheidsregio de voorzitter van het bestuur in haar rol en acteert hij in zijn functie als voorzitter van de RCDV op interdepartementaal ministerieel niveau. Overige leden van het managementteam hebben een prominente rol in het LOT-C en op het niveau van RBT en ROT, of zijn belast met de aansturing van de interne crisisorganisatie en behoud van continuïteit.

Beroepskrachten, vrijwilligers en stafmedewerkers werken samen om de openbare veiligheid in de regio te behouden en te versterken, van het aanspreken van mensen op de naleving van de landelijke maatregelen, tot (logistieke) ondersteuning bij het uitvoeren van medische testen. Ondertussen gaat het dagelijkse werk gewoon door: het redden van mens en dier, het zo goed mogelijk helpen van getroffenen, het beperken van (im-)materiële schade en een zo spoedig mogelijke terugkeer naar een normale situatie.

Doordachte plannen en een stevige ambitie maken zo mogelijk plaats voor noodgedwongen maatregelen die bijdragen aan de continuïteit van de samenleving en het in stand houden van onze cruciale processen. Op dit moment is nog niet te overzien hoe lang dit duurt en wat dit betekent. Als bestuur houden we dan ook een nadrukkelijke vinger aan de pols met betrekking tot de impact van de crisis op de mensen en middelen van de Veiligheidsregio.

Voor de bespreking van het jaarverslag en de begroting in uw raadscommissie en/of behandeling in uw gemeenteraad is de heer Van Lieshout, indien u dat wenst, beschikbaar een toelichting te geven op de stukken.

Hoogachtend,

Burgemeester P.J. Heiliegers
Aandachtsveldhouder Financiën Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

Gemeente Amstelveen

COLLEGEVOORSTEL

Voorstel nr 28
Datum B&W-besluit 21 april 2020
Voor de raadsvergadering van
27 mei 2020

Portefeuillehouder Burgemeester
Afdeling Veiligheid en Handhaving
Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
Bart Boon / Karin vd Heuvel
020 540 4046
b.boon@amstelveen.nl

Behandelen in de raadscommissie Algemeen bestuur en middelen (ABM)
op n.v.t. (De agendacommissie heeft besloten dit voorstel direct als hamerstuk aan de raad voor te leggen ter besluitvorming.)

Onderwerp

Financiële stukken Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA).

Gevraagd besluit

1. De jaarrekening 2019 voor kennisgeving aan te nemen en geen zienswijze in te dienen.
2. De geactualiseerde begroting 2020 VrAA voor kennisgeving aan te nemen en geen zienswijze in te dienen.
3. De geconsolideerde begroting 2021 VrAA voor kennisgeving aan te nemen en geen zienswijze in te dienen.
4. De begroting met ingang van 2020 structureel te verhogen met € 17.000 en met ingang van 2021 met nog eens € 107.000 structureel middels besluitvorming in de perspectiefnota 2021.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

De hulpverlening in de VrAA is op een adequaat niveau georganiseerd. De brandweer, Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR), de gemeenschappelijke meldkamer (GMK) en het Veiligheidsbureau zijn daarvoor uitvoerende organisaties. De politie valt wel binnen de Veiligheidsregio maar wordt vanuit het Rijk gefinancierd.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

De Brandweer, de GHOR , de GMK en het Veiligheidsbureau voldoen aan de wettelijke eisen.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

6. Onderdeel Openbare orde en veiligheid.

Aanleiding

Op grond van de Gemeenschappelijke regeling VrAA en het Burgerlijk Wetboek worden de Programmabegroting 2021, de actualisatie 2020 en de jaarrekening 2019 van de VrAA voorgelegd voor eventueel commentaar aan de deelnemende gemeenten, alvorens deze in het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio van 18 juni 2020 kan worden vastgesteld. Het voorliggende verzoek van de Veiligheidsregio voorziet hierin.

Argumenten

Jaarrekening 2019.

Conform de gemeenschappelijke regeling moet het Algemeen bestuur de jaarrekening voor 1 juli van het jaar, volgend op het jaar waarop de jaarrekening moet worden ingediend, vaststellen (artikel 24 lid 2). Voordat het Algemeen bestuur hiertoe overgaat, krijgen de gemeenteraden de tijd om hun zienswijze kenbaar te maken.

Inhoudelijke toelichting bij de jaarrekening 2019.

Crisisbeheersing.

Voor het programma Crisisbeheersing stond de eerste helft van 2019 in het teken van de afronding van de acties uit het Beleidsplan 2015 – 2018 en de Strategische Agenda Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland. Het betreft hier vier beleidsthema's:

1. Vitale digitale infrastructuur (cyber, data & elektriciteit) / continuïteit van de samenleving.
2. Risico- en crisiscommunicatie (informatievoorziening aan de samenleving).
3. Terrorismegevolgbestrijding.
4. Havenveiligheid.

De praktische en operationele activiteiten die uit deze thema's voortkomen zijn grotendeels afgerond. In 2019 is besloten dat het Veiligheidsbureau geherpositioneerd wordt binnen de VrAA. Aanleiding hiervoor is de constatering van het bestuur dat verbeteringen noodzakelijk zijn op het gebied van:

1. gezamenlijke sturing en uitvoering binnen de Veiligheidsregio.
2. Informatiepositie.
3. Aansluiting in het landelijk netwerk op het gebied van crisisbeheersing.
4. Aandacht voor (de voorbereiding op) crisisbeheersing.
5. Samenwerking met en tussen de gemeenten, brandweer, GHOR, politie en andere netwerkpartners.

Vanaf oktober 2019 is een verkenning gestart naar de wijze waarop deze verbeteringen binnen onze veiligheidsregio kunnen worden gerealiseerd. In 2020 zal hier vanuit het programma Crisisbeheersing concreet invulling aan worden gegeven.

Brandweer.

Voor de brandweerorganisatie was 2019 een bewogen tijd geweest, met veel publiciteit. Dit heeft de aandacht van ons werk zo nu en dan afgeleid. Na uitkomst van het rapport 'Bouwen aan Vertrouwen' is in de eerste helft van 2019 een plaatsvervangend commandant geworven en is een technisch voorzitter voor het overleg tussen de korpsleiding en de ondernemingsraad aangesteld. Tevens is een integriteitsfunctionaris en een specifieke functionaris 'bouwen aan vertrouwen' aangetrokken. Met ingang van 1 oktober 2019 is een nieuwe commandant brandweer, tevens directeur veiligheidsregio, in dienst getreden. In de vergadering van het bestuur van december heeft hij zijn eerste observaties en plannen gedeeld met het bestuur.

Financiële toelichting bij de jaarrekening 2019.

Algemeen.

De Rekeningen van de drie afzonderlijke 'werkmaatschappijen' laten op hoofdlijnen het volgende beeld zien:

Brandweer	**GHOR**	**Vbu**	**Totaal**
-/- 584.000	121.000	508.000	**45.000**

Resultaatbestemming.

De VrAA heeft in 2019 een batig jaarrekeningresultaat van € 0,05 miljoen. Bij de vaststelling van de jaarstukken wordt door het veiligheidsbestuur besloten wat de bestemming van het jaarrekening resultaat wordt.

Brandweer financieel.

De Brandweer Amsterdam-Amstelland sluit het jaar 2019 af met een negatief resultaat van € 584.349,- (584k) ten opzichte van de geactualiseerde begroting.
Per saldo wordt dit voornamelijk veroorzaakt door:

1. Hogere baten (270k positief) doordat de externe omzet van BOCAS hoger dan in de begroting was opgenomen voor trainingen, zoals BHV.
2. Hogere lasten (negatief) door het terugdraaien van de gebudgetteerde vrijval van het saldo van de egalisatie-voorziening voor de huur van het pand aan de Karspeldreef omdat de huur later beëindigd zal worden dan was verwacht (977k), de afgeboekte boekwaarde van de het autoladder-voertuig IJsbrand waarvoor in 2020 door de leverancier kosteloos een vervangend exemplaar zal worden geleverd (731k) en de hogere energielasten (117k).
3. Lagere lasten (positief)voor met name opleiden en oefenen (478k).
4. Mutatie reserves: er is voor een bedrag van 1.782k meer aan reserves onttrokken (positief):
5. 299k aan de reserve Manifest (per saldo door een 413k hogere onttrekking ter dekking van de hogere lasten voor het project HRM en een 114k lagere onttrekking vanwege de verwachte lagere kosten voor de inzet van FLO'ers bij Brandveilig leven);
6. 210k aan de reserve WW ter dekking van de verwachte hogere WW-uitgaven bij de salariskosten;
7. 133k aan de reserve Veiligheidscentrum Haven ter dekking van de hogere kosten voor het project Veiligheidscentrum Haven.

GHOR financieel.
De GHOR heeft in 2019 een batig saldo van € 121.000,- behaald.
De realisatie van de baten is € 36.000,- hoger dan begroot door de indexatie van de Rijksbijdrage voor loon- en prijsbijstellingen 2019.
De realisatie van de lasten is € 250.000,- lager dan begroot. Dit wordt verklaard door de volgende post: Lagere personeelslasten doordat de GHOR vacatures bewust deels niet invult, vooruitlopend op teruglopende inkomsten vanwege de ontvlechting van de GHOR Zaanstreek-Waterland.

Veiligheidsbureau financieel.
Het veiligheidsbureau heeft ten opzichte van de begroting een positief resultaat van € 508.000,-. Dit komt door hogere baten van € 19.000,-, lagere lasten van € 526.000,- en een lagere onttrekking van € 36.000,- (nadelig).
De hogere baten van € 19.000,- wordt veroorzaakt door de indexatie van de Rijksbijdrage voor loon- en prijsbijstellingen 2019.

De totale lasten van het veiligheidsbureau zijn € 526.000,- lager dan begroot. Dit wordt verklaard door de volgende posten:
1. Lagere lasten voor nieuwe innovaties (€ 434.000,-). Voor de besteding van het innovatie budget 2019 (€ 434.000,-) zijn in 2019 twee voorstellen door de toetsingscommissie goedgekeurd namelijk de 1. "Pilot emissie arme tankautospuit" (€ 181.500,-) en 2. "Ontwikkeling virtuele rook toepassing" € 0,-). Beide projecten zijn van start in de voorbereidende fase, maar er zijn nog geen kosten op verantwoord;
2. Lagere lasten voor de inhuur van derden (€ 85.000,-) door vertraging in het inhuurproces;
3. Overige kleinere afwijkingen € 7.000,- (lagere lasten).

De totale mutaties in reserves is € 36.000,- lager dan begroot (nadelig).
De kosten ten behoeve van het onderzoek op het verbeteren van de crisiscommunicatie en crisismanagement in de veiligheidsregio is gedekt binnen de post overige goederen en diensten en hoeft niet onttrokken te worden aan de reserve.

Risico's en weerstandvermogen.
De ratio van het weerstandsvermogen wordt bepaald door de bestaande weerstandscapaciteit te delen door de benodigde weerstandscapaciteit (financiële vertaling van de risico's). Conform de Notitie Weerstandsvermogen wordt een ratio nagestreefd met een bandbreedte tussen de 1 en de 1,4. In de onderstaande tabel is de ontwikkeling van het ratio weerstandsvermogen weergegeven.

bedragen x € 1.000

Ratio Weerstandsvermogen	Actualisatie 2018	Actualisatie 2019	Actualisatie 2020
Benodigde capaciteit	6.595	6.216	7.458
Beschikbare capaciteit	8.534	8.302	7.718
Ratio Weerstandsvermogen	1,3	1,3	1,0

De ratio is ten opzichte van eerdere jaren gedaald; enerzijds door een lichte daling van de algemene reserve, maar in belangrijke mate door de toegenomen risico's. De belangrijkste betreffen het risico op het dalen of geheel wegvallen van de omzet uit externe dienstverlening door het BOCAS, het financieel effect van de mogelijk veranderende rechtspositie van vrijwilligers, de implicaties van de invoering van de nieuwe omgevingswet en het mogelijk ongedekte gedeelte van de aansprakelijkheid rondom beroepsziekten. Het totale effect op het benodigde weerstandsvermogen van deze ontwikkelingen wordt geschat op circa € 1,2 miljoen.

Programmabegroting 2021 & actualisatie 2020.

Conform de gemeenschappelijke regeling moet het Algemeen bestuur de begroting voor 1 juli van het jaar, voorafgaande aan het jaar waarvoor de begroting moet dienen, vaststellen (artikel 21 lid 4). Voordat het Algemeen bestuur hiertoe overgaat, krijgen de gemeenteraden de tijd om hun zienswijze kenbaar te maken (artikel 21, lid 3).

Inhoudelijke toelichting bij de begroting 2021, actualisatie 2020.

In deze programmabegroting wordt een uiteenzetting gegeven van de uitvoering van beleid en doelstellingen, de beoogde prestaties en de benodigde financiën. De programmabegroting geeft daarmee de kaders weer waarbinnen de organisatie kan opereren. Naast de doelstellingen die voortkomen uit het beleidsplan geven prestatie-indicatoren inzicht in de beoogde prestaties van organisatie. Deze toekomst laat zich, door de huidige Coronacrisis, nog heel erg raden. Het is daarom te verwachten dat dit tot afwijkingen op de nu vastgestelde begroting gaat leiden.

Financiële toelichting bij de begroting 2021, actualisatie 2020.

In voorliggende begroting zijn de volgende financiële voorstellen verwerkt:

A. *Compensatie nominale ontwikkeling en nominale ontwikkelingen:*
In de gemeenschappelijke regeling is vastgelegd dat de Veiligheidsregio de indexering van de gemeente Amsterdam volgt voor de compensatie van de nominale ontwikkelingen in de gemeentelijke bijdragen (artikel 23). Voor 2020 is dit 0,94%, voor 2021 1,69%, die op de regionale bijdragen zijn toegepast

B. *Bijstelling gemeentelijke maatwerkbijdragen actualisatie 2020 (verlaging)*
De bijstelling van de maatwerkbijdrage is hiermee gebaseerd op de werkelijke kostenontwikkeling (bijvoorbeeld met betrekking tot Onroerende zaakbelastingen en huurlasten) en niet op een generiek (gewogen) percentage.
Met de gemeente Ouder-Amstel is overeengekomen dat de opgebouwde reserve voor de kazerne Ouderkerk is teruggegeven, nadat ervoor is gekozen deze te sluiten.
De gemeente Amsterdam heeft aangegeven de maatwerkbijdrage FLO in 2020 incidenteel met € 1,0 miljoen te willen verlagen. Daarnaast betaalt de gemeente Amsterdam in 2020 nog voor de frictiekosten voor de afbouw van het dedicated duiken (€ 0,184 miljoen.).

C. *OMS bijdrage 2020*:
De verwachte opbrengsten voor 2020 zijn incidenteel € 0,460 miljoen hoger dan de structureel begrote € 0,700 miljoen. De hogere opbrengst wordt één op één doorberekend aan de gemeenten in de vorm van een incidentele verlaging van de regiobijdrage voor brandweerzorg in 2020. Dit is het laatste jaar dat volgens deze systematiek wordt gewerkt. Vanaf 2021 vallen de OMS-inkomsten geheel weg, en wordt de gemeentelijke bijdrage niet langer met een overeenkomstig bedrag verlaagd.

D. *De ontwikkeling van de Rijksbijdrage (voormalige 'Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR):*
De Rijksbijdrage is bijgesteld naar € 8,907 miljoen. Op grond van de meest recente beschikking de dato 5 december 2019.

Dit leidt tot onderstaande bijdragen per gemeente:

* € 1.000	Aalsmeer	Amstelveen	Amsterdam	Diemen	Ouder-Amstel	Uithoorn	Totaal
Begroting 2020	1.169	4.949	72.474	1.269	591	1.272	81.724
Actualisatie 2020	1.174	4.966	71.666	1.272	593	1.277	80.948
Begroting 2021	1.201	5.073	73.952	1.298	607	1.306	83.437

Kanttekeningen

De accountantsverklaring over de jaarrekening 2019 is nog niet ontvangen. Er zijn geen aanwijzingen dat dit anders dan een goedkeurende verklaring zal zijn.

Financiën

De gemeentelijke bijdrage van Amstelveen bedraagt voor 2020 € 4.949.000,- dit is conform de Amstelveense begroting 2020. In de geactualiseerde begroting 2020 is de bijdrage verhoogd naar € 4.966.000,- als gevolg van een bijstelling van indexatie. Met ingang van 2021 wordt de bijdrage verder verhoogd naar € 5.073.000 als gevolg van het wegvallen van de OMS-bijdrage en indexatie. Om de Amstelveense begroting hierop aan te laten sluiten wordt in de Perspectiefnota 2021 voorgelegd in de besluitvorming om de bijdrage met ingang van 2020 structureel te verhogen met € 17.000,- en vanaf 2021 met nog eens € 107.000,- structureel.

Communicatie

Wanneer het Veiligheidsbestuur de begroting heeft vastgesteld, wordt deze u toegezonden.

Procedure

Indienen zienswijzen gemeenteraden.
18 juni 2020: Vaststelling van de stukken in het Veiligheidsbestuur.

Bijlagen

1. Jaarrekening 2019.
2. Programmabegroting 2021 inclusief actualisatie 2020.
3. Controleverklaring (wordt nagezonden).
4. Brandweermonitor Amstelveen.
5. Aanbiedingsbrief aandachtsveldhouder financiën, 7 april 2020.

De secretaris, De voorzitter,

Bert Winthorst Tjapko Poppens

BEHANDELING RAADSCOMMISSIE

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

n.v.t. (De agendacommissie heeft besloten dit voorstel direct als hamerstuk aan de raad voor te leggen ter besluitvorming.)

Het voorstel aan de raad is		Aanvaarde amendementen / moties
X	Ongewijzigd aanvaard	
	Gewijzigd aanvaard	
	Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

1. De jaarrekening 2019 voor kennisgeving aan te nemen en geen zienswijze in te dienen.
2. De geactualiseerde begroting 2020 VrAA voor kennisgeving aan te nemen en geen zienswijze in te dienen.
3. De geconsolideerde begroting 2021 VrAA voor kennisgeving aan te nemen en geen zienswijze in te dienen.
4. De begroting met ingang van 2020 structureel te verhogen met € 17.000,- en met ingang van 2021 met nog eens € 107.000,- structureel middels besluitvorming in de perspectiefnota 2021.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 27 mei 2020.

De griffier, De voorzitter,

Marnix Philips Tjapko Poppens

Gemeenteraad

Dossiernummer	365
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	27 mei 2020
Agendapunt	2.2
Omschrijving	Eindrapportage 2019 jaarverslag en -rekening en Meerjarenbegroting Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (NZKG)

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	27 mei 2020

Toelichting

De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied voert voor Amstelveen taken uit in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, de Wet milieubeheer en het Besluit bodemkwaliteit. De gemeenteraad wordt in de gelegenheid gesteld zich uit te spreken over de financiële stukken van dit samenwerkingsverband, voordat deze definitief worden vastgesteld door het dagelijks bestuur van de omgevingsdienst.

Gemeente Amstelveen

COLLEGEVOORSTEL

Voorstel nr 29

Datum B&W-besluit 21 april 2020

Voor de raadsvergadering van
27 mei 2020

Portefeuillehouder wethouder Herbert Raat

Afdeling Veiligheid en Handhaving

Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
G. Zweers
0205404434
g.zweers@amstelveen.nl

Behandelen in de raadscommissie Algemeen bestuur en middelen (ABM)
op n.v.t. (De agendacommissie heeft besloten dit voorstel direct als hamerstuk aan de raad voor te leggen ter besluitvorming.)

Onderwerp

Eindrapportage 2019 jaarverslag en -rekening en Meerjarenbegroting 2021-2024 Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (Omgevingsdienst).

Gevraagd besluit

In te stemmen met:
1. geen zienswijze in te dienen omtrent de Eindrapportage 2019 jaarverslag en –rekening Omgevingsdienst;
2. geen zienswijze in te dienen omtrent de Meerjarenbegroting 2021-2024;
3. de resterende € 90.000,- van het budget voor de Energiebesparende maatregelen te bestemmen als nog te verwachten kosten van de Omgevingsdienst in 2020.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst heeft op 18 maart 2020 ingestemd met het aan alle betrokken gemeenteraden aanbieden van de geconsolideerde jaarrekening 2019 en meerjarenbegroting 2021-2024. Daarmee wordt voldaan aan de wet op de Gemeenschappelijke Regelingen. De raad moet in de gelegenheid worden gesteld om een zienswijze in te dienen, mocht dit noodzakelijk worden geacht.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

Voorgesteld wordt aan de raad geen zienswijzen voor te leggen bij de Omgevingsdienst en de resterende € 90.000,- van het budget voor de Energiebesparende maatregelen te bestemmen als nog te verwachten kosten van de Omgevingsdienst in 2020.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

3,4,5 en 6.

Aanleiding

Amstelveen neemt deel aan de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (Omgevingsdienst), voor het deel van de verplichte wettelijke basistaken. Hiervoor wordt er jaarlijks een Uitvoeringsprogramma (UVO) afgesloten, met daarin opgenomen een Uitvoeringsovereenkomst. In de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst nemen, naast Amstelveen, ook Aalsmeer, Amsterdam, Diemen, Uithoorn, Ouder-Amstel, Haarlemmermeer, Zaanstad en Provincie Noord-Holland deel.

Aan gemeente Amstelveen wordt gevraagd kennis te nemen van de Eindrapportage 2019 jaarverslag en -rekening en de Meerjarenbegroting 2021-2024 van de Omgevingsdienst om

eventueel gebruik te maken van hun recht om zienswijzen in te dienen. Een zienswijze kan ingediend worden indien de raad het, op onderdelen, niet eens is met hetgeen staat in de Jaarrekening en/of de Meerjarenbegroting. De zienswijze wordt meegenomen in het uiteindelijk oordeel en verantwoording van het Algemeen Bestuur (AB) van de Omgevingsdienst over haar eigen ingebrachte stukken.

Argumenten

Algemeen.
Het AB heeft in haar vergadering van 15 maart 2019 de PGF-methodiek (het Prestatiegericht financieren) vastgesteld. De Meerjarenbegroting 2021-2024 is nu opgesteld met alle implicaties die het financieren middels PGF met zich meebrengt.

1. Eindrapportage 2019 jaarverslag en –rekening.

Met de toename van de opdrachten (volume) is de omzet van de Omgevingsdienst gestegen naar bijna 50 miljoen euro. Dit is ten opzichte van 2018 een toename van 9%. Het financiële resultaat van de Omgevingsdienst over 2019 is € 454.000,- positief. Dit positieve resultaat is inclusief vrijval onderhanden werk van € 454.000,-. Deze vrijval betreft een reservering toezicht bouw, welke afgeschaald kon worden. De totale lasten waren wel hoger dan begroot door met name extra inhuurkosten.

De financiële positie van de Omgevingsdienst blijft echter gedegen en de weerstandscapaciteit is op peil. De eindafrekening met Amstelveen komt overeen met de gegevens in de jaarrekening. Ook heeft de accountant een goedkeurende verklaring over de jaarrekening afgegeven.

Aan het Algemeen Bestuur wordt voorgesteld om naar aanleiding van het positieve jaarresultaat van € € 429.000,-, deze als volgt te bestemmen.

- Correctie inzake bedrijvenbestand 2019.

Met ingang van 1 september 2018 is een kwaliteitsslag in het totale bedrijvenbestand doorgevoerd. Dit heeft geleid tot een correctie voor de agrarische bedrijven. De agrarische bedrijven vallen in een hogere risicocategorie en worden daardoor tegen een hoger kengetal afgerekend. De correctie was nog niet doorgevoerd ten tijde van de evaluatie PGF en actualisatie van de begroting in maart 2019 voor de gemeente Haarlemmermeer en Uithoorn. Omdat dit een omissie is van de Omgevingsdienst wordt voorgesteld om richting betreffende opdrachtgevers, deze eenmalig te corrigeren voor de betreffende kostenstijging. Voor de gemeente Haarlemmermeer gaat het om een bedrag van € 105.000,- en voor de gemeente Uithoorn € 14.000. Voor Amstelveen is deze omissie niet aan de orde geweest.

- Terugbetaling Oprichtingskosten aan de Founding Fathers.

De terugbetaling aan de Founding Fathers van de oprichtingskosten is inderdaad reeds afgesproken op basis van het bedrijfsplan en alleen indien het weerstandvermogen binnen de afgesproken grenzen blijft van 1-1,5. Dit is het geval. Er blijft nog een restbedrag staan aan oprichtingskosten van in totaal € 143636,-. (De gemeente Amstelveen heeft zijn bijdrage aan de oprichtingskosten van € 5.000,- al terug gehad).

De Eindrapportage 2019 jaarverslag en -rekening geeft geen aanleiding tot het opstellen van wijzigingsvoorstellen.

2. Meerjarenbegroting 2021-2024 (en begrotingswijziging 2020).

In hoofdstuk 1 van de meerjarenbegroting worden de meerjarige ontwikkelingen uitgewerkt. Vanuit de omgeving ziet de Omgevingsdienst een veranderende behoefte ontstaan op het gebied van profilering en dienstverlening. Deze behoefte, die deels ook wordt vertaald in de nieuwe Omgevingswet, vraagt om een gezamenlijke heroriëntatie op het gebied van positionering en dienstverlening. Het op peil houden van deze kennis en ervaring en het innoveren op de inhoudelijke

speerpunten en opgaves in het omgevingsdomein zal ook voor de komende jaren vragen om een goede strategische personeelsplanning en innovatieve maatregelen om kennis te behouden en binnen te halen, waarbij de effecten op de capaciteit als gevolg van de veranderende wetgeving ook een belangrijke rol spelen. Met al deze factoren is het begrotingsjaar 2021 een spannend jaar voor de Omgevingsdienst.

In juli 2020 wordt een ministerieel besluit verwacht of de Omgevingswet per januari 2021 wordt ingevoerd. De effecten van deze stelselwijziging zijn niet verwerkt in deze meerjarenbegroting aangezien pas in de loop van 2020 de impact van de Omgevingswet op onze werkzaamheden bekend zullen zijn. Op basis hiervan worden diverse taakwijzigingen en -verschuivingen inzichtelijk alsook de wijze van financiering. Dit geldt ook voor Wet kwaliteitsborging Bouw (Wkb) die tegelijk met de Omgevingswet wordt ingevoerd. In de eerste fase zullen toezicht en constructieve toetsing van eenvoudige bouwwerkzaamheden verschuiven naar private partijen. Naar verwachting zullen de effecten voor de Omgevingsdienst nog beperkt zijn. Afhankelijk van evaluatie en verdere fasering zullen de effecten substantieel zijn. Dit geldt eveneens voor de uitvoering van het energie akkoord waarin de Omgevingsdienst zijn kennis en expertise opbouwt en inmiddels inzet voor een aantal opdrachtgevers.

Afhankelijk van deze wetswijzigingen en veranderingen worden in de loop van 2020 nieuwe afspraken met opdrachtgevers gemaakt. Voor zover van toepassing zal de meerjarenbegroting 2021-2024 hierop alsnog bijgesteld moeten worden. Omwille van de bedrijfscontinuïteit wordt echter gestreefd naar financiële stabiliteit in het overgangsjaar. Met de opdrachtgevers zal in 2020 besproken worden hoe dit vorm moet krijgen bij een gewijzigd takenpakket per 2021.
Inmiddels is de invoer van de Omgevingswet uitgesteld naar een nog nader te bepalen datum (Besluit minister van Velhoven op 1-4-2020)

De Omgevingsdienst bereid zich voor op deze stevige veranderingen voor de komende jaren. Los van allerlei technische wijzigingen en procesaanpassingen worden alle medewerkers geschoold op de wetswijzigingen en veranderingen.

De Omgevingsdienst heeft begin 2019 het twee-jarige evaluatietraject van Prestatiegerichte financiering (PGF) afgerond. De huidige meerjarenbegroting is gebaseerd op deze gevalideerde PGF-resultaten. Zoals vorig jaar ook al duidelijk werd, hebben de PGF–effecten geleid tot een structurele verhoging van de bijdrage.

Daarnaast is in 2019 door de raad besloten om vanaf 2020 extra gelden (€ 120.000,-) beschikbaar te stellen om in samenwerking met de Omgevingsdienst te werken aan verdergaande Energiebesparende Maatregelen voor bedrijven. Hiermee stijgt het volume aan taken bij de Omgevingsdienst en hierdoor is ook de bijdrage verhoogd met € 30.000,- ten opzichte van de eerdere begroting voor 2020. Deze € 30.000,- wordt besteed aan milieuadvieskosten. De overige gelden zullen in de loop van 2020 worden ingezet voor het verder opschonen en inbrengen van bedrijven bij de Omgevingsdienst. Door bedrijfstechnische redenen heeft de Omgevingsdienst ervoor gekozen om in hun begroting het ons resterende budget van € 90.000,- niet op te nemen als bijdrage aan de Omgevingsdienst.

Omdat de autonome ontwikkelingen de komende periode niet stil staan, wordt in de Perspectiefnota 2021 budgetuitbreiding gevraagd voor de ontwikkelingen op het gebied van sloopmeldingen en meldingen activiteitenbesluit (zie hiervoor ook punt 2.1 en 2.2 bij de Kanttekeningen).

De Meerjarenbegroting geeft geen aanleiding tot het opstellen van wijzigingsvoorstellen.

Kanttekeningen

1. De arbeidsmarktproblematiek blijft een punt van aandacht. De komende jaren moet er geïnvesteerd blijven worden in het aantrekken van specialistische capaciteit, die deels zelf opgeleid moet worden. Indien dit achterblijft dan kan dit ten koste gaan van de kwaliteit en/of leiden tot hogere uitgaven door inhuur van kennis.

2.1 Om nu en in de toekomst zorg te dragen voor een veilige en gezonde leefomgeving, invulling te geven aan de milieuruimte onder de Omgevingswet en de duurzaamheidopgave, energietransitie succesvol te doorlopen en de kwaliteit in de uitvoering te waarborgen, wordt in de Perspectiefnota 2021 voorgesteld, om het gehele milieutaakveld onder te brengen bij de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied.
Recent zijn we, zoals reeds hierboven aangegeven, gestart met een verdere opschoning van het bedrijvenbestand waaruit blijkt dat een aantal bedrijven nog als basistaak bij de Omgevingsdienst ingebracht moeten worden. Dat is daarmee een autonome ontwikkeling. De overdracht van deze bedrijven kan echter niet meer losgezien worden van de integrale benadering van het duurzaamheidsvraagstuk voor alle bedrijven. In 2020 (en verder) zal daarmee de bijdrage aan de Omgevingsdienst verhoogd worden.

2.2 Recent is duidelijk geworden dat ook het behandelen van en het toezicht op sloop meldingen met asbest een wettelijke basistaak is die door een Omgevingsdienst moet worden uitgevoerd. Daarover is door de Hoge Raad al een uitspraak gedaan (in de zaak tussen de omgevingsdienst Haaglanden en de gemeente Den Haag). Daarmee is dit een onvermijdelijke autonome ontwikkeling. Het niveau waarop de Omgevingsdienst deze taak zal uitvoeren (regionaal op basis van de PGF-norm, 4,7 uur per melding voor beoordeling en toezicht) is op een hoger niveau dan de gemeente. Dit betekent dat de overdracht weliswaar een personele reductie tot gevolg heeft maar toch tot een kostenverhoging leidt. In de Perspectiefnota 2021 is hiervoor een voorstel uitgewerkt.

Financiën

1 Eindrapportage 2019 jaarverslag en -rekening:

Voor 2019 was er € 196.000,- begroot. Uiteindelijk zijn de kosten over 2019 gestegen tot € 241.000,-. Gemeente Amstelveen heeft in 2019 een extra budget beschikbaar gesteld van € 50.000- voor het controleren van bedrijven en het realiseren van energiebesparing bij bedrijven en advisering op duurzaamheidsthema's. Deze werkzaamheden zijn in het derde kwartaal 2019 uitgevoerd. Het totale budget voor 2019 was toereikend om de extra kosten te dekken.

In samenwerking met de gemeente is en wordt ook in 2020 het bedrijvenbestand geschoond. Dat betekent dat inrichtingen die niet in beeld waren zijn overgedragen als wettelijke basistaak aan de Omgevingsdienst. Hierdoor zijn de kosten gestegen en zullen de kosten ook in 2020 en verder stijgen.

Naast de afspraken in de UVO 2019 is op offertebasis constructief advies gegeven bij de ombouw van de Amstelveenlijn. Voor het project A9 en voor de Ouderkerkerlaan heeft de Omgevingsdienst op verzoek van de gemeente zorggedragen voor het volledige pakket aan VTH-taken. De Omgevingsdienst heeft zich op 4 april 2019 gepresenteerd aan enkele raadsleden van de gemeente Amstelveen bij de regionale bijeenkomst 'Samenwerken in de regio'. De Omgevingsdienst heeft een toelichting gegeven op de taken en de werkwijze voor de opdrachtgevers.

2. Meerjarenbegroting 2021-2024 (en begrotingswijziging 2020)

De bijdrage 2020 van Amstelveen is wederom opgesteld op basis van de gevalideerde PGF-resultaten en -effecten. Voor Amstelveen betekent dit dat de bijdrage voor 2020 en verder aan de Omgevingsdienst structureel omhoog is gegaan.

Het huidige budget voor 2020 is € 327.000,-. Dit is inclusief het extra budget van € 120.000,- waar toe in 2019 door de raad is besloten voor verdergaande Energiebesparende maatregelen bij bedrijven.
Conform voorstel van de Omgevingsdienst is de bijdrage van Amstelveen in de Meerjarenbegroting reeds met € 30.000 opgehoogd tot € 237.000,-. De voornaamste redenen voor deze ophoging zijn:

1. Advisering op duurzaamheidsthema's, zoals visie op warmtetransitie, duurzaamheidsvragen, milieuthema's en informatieavonden voor bedrijven.

2. Energiebesparingen bij bedrijven.
3. Verhoogde inzet op bodemtaken.
4. Inzet op het thema PFOS/PFAS.

De overige kosten die de Omgevingsdienst maakt in het kader van die energiebesparende maatregelen, worden in 2020 inzichtelijk en zullen eind 2020 verrekend gaan worden.
Door bedrijfstechnische redenen heeft de Omgevingsdienst ervoor gekozen om in hun begroting het ons resterende budget van €90.000 niet op te nemen als bijdrage aan de Omgevingsdienst.
Derhalve wordt er een apart besluit gevraagd om de resterende €90.000 van het budget voor de Energiebesparende maatregelen te bestemmen als nog te verwachten kosten van de Omgevingsdienst in 2020.

Tevens wordt in de Perspectiefnota 2021 opgave gedaan van de beide voorstellen/effecten zoals omschreven bij de kanttekeningen 2.1 en 2.2. Bij positief besluit zullen de begroting 2020 en de Meerjarenbegroting overeenkomstig aangepast worden.

Communicatie

Het besluit van de Raad zal zo snel mogelijk gecommuniceerd worden aan het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst. Het DB zal het raadsbesluit aan het AB kenbaar maken. Het AB stelt in haar vergadering van 3 juli 2020 de Eindrapportage Jaarverslag en -rekening 2019 en de Meerjarenbegroting 2021-2024 vast.

Procedure

De bijlagen zijn ter inzage gelegd na ontvangst door het DB van de Omgevingsdienst (conform artikel 50 lid 2 Wet gemeenschappelijke regelingen en artikel 190, leden 2 en 3 Gemeentewet.).

Bijlagen

1. Aanbiedingsbrief bij Jaarstukken 2019 en Meerjarenbegroting 2021-2024 Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied.
2. Eindrapportage 2019 Jaarverslag en -rekening Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied.
3. Meerjarenbegroting 2021-2024 Omgevingsdienst.

De secretaris, De voorzitter,

Bert Winthorst Tjapko Poppens

BEHANDELING RAADSCOMMISSIE

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

n.v.t. (De agendacommissie heeft besloten dit voorstel direct als hamerstuk aan de raad voor te leggen ter besluitvorming.)

Het voorstel aan de raad is	Aanvaarde amendementen / moties
Ongewijzigd aanvaard	
Gewijzigd aanvaard	
Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

In te stemmen met:
1. geen zienswijze in te dienen omtrent de Eindrapportage 2019 jaarverslag en –rekening Omgevingsdienst;
2. geen zienswijze in te dienen omtrent de Meerjarenbegroting 2021-2024;
3. de resterende €90.000 van het budget voor de Energiebesparende maatregelen te bestemmen als nog te verwachten kosten van de Omgevingsdienst in 2020.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 27 mei 2020.

De griffier, De voorzitter,

Marnix Philips Tjapko Poppens

Omgevingsdienst NZKG

Bezoekadres
Ebbehout 31
1507 EA ZAANDAM

Postadres
Postbus 209
1500 EE ZAANDAM

info@odnzkg.nl
www.odnzkg.nl

POSTBUS 209, 1500 EE ZAANDAM

Aan de leden van het Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

Uw contactpersoon
Bert Veraa

Doorkiesnummer
06-38 01 08 33

Verzenddatum
25 maart 2020

Betreft: Jaarstukken 2019 en Begroting 2021 en Meerjarenraming 2021-2024 Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

Geachte leden van het Algemeen Bestuur,

Uiterlijk 15 juli 2020 moeten de jaarstukken over 2019 en de begroting 2021 en de meerjarenraming 2021-2024 van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) ingediend worden bij de toezichthouder (Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties). Bijgaand stuur ik u de, door het Dagelijks Bestuur (dd. 18 maart 2020), goedgekeurde stukken toe met het verzoek deze voor eventuele zienswijzen naar uw raad/staten door te geleiden. Ter ondersteuning is een hoofdlijnen notitie toegevoegd.

Vervolg procedure zienswijze
Tijdens het overleg van het Algemeen Bestuur (AB) van de OD NZKG op 3 juli 2020 zullen de stukken voorliggen ter accordering/ besluitvorming (conform de vastgestelde planning en control kalender). Voor die tijd moeten eventuele zienswijzen van uw raad/staten bekend zijn zodat deze kunnen worden meegenomen in het besluitvormingstraject richting het Algemeen Bestuur (alvorens de begroting naar de toezichthouder wordt gestuurd). Wij vragen u graag uiterlijk 8 juni 2020 eventuele zienswijzen aan ons door te geven zodat deze zorgvuldig een plek kunnen krijgen in het besluitvormingstraject.

Ondersteuning vanuit de OD NZKG
Tevens kunnen wij u natuurlijk ondersteunen bij de bespreking van de begroting in uw commissievergaderingen en raad/staten. Graag horen wij daarvoor op welk moment de begroting in uw raad/staten wordt besproken zodat een directielid van de OD NZKG aanwezig kan zijn. Wilt u zo vriendelijk zijn om uw bestuurlijke planning door te geven aan de directiesecretaris dhr. Bert Veraa, bert.veraa@odnzkg.nl.

Bij voorbaat dank voor uw medewerking.

Hoogachtend,

mw. M.H.F. Schuurmans-Wijdeven
Voorzitter bestuur Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

Hoofdlijnen bij de Jaarstukken 2019 en Begroting 2021 en Meerjarenraming 2021-2024 Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG)

Jaarrekening 2019
In de jaarrekening is een toelichting opgenomen op de realisatie per programma, waarbij afwijkingen groter dan 100K en eventuele bestuurlijke aandachtspunten toegelicht worden. De programma's komen overeen met de werkvelden, in de uitvoeringsovereenkomsten. Per programma is inzichtelijk gemaakt of de realisatie conform begroting is. Waar nodig is een technische wijziging op de begroting doorgevoerd. Conform de BBV wetgeving (Besluit Begroting en Verantwoording) worden programma's met betrekking tot het primair proces verantwoord exclusief de personele lasten en materiele overheadkosten. Deze worden apart verantwoord op het programma Bedrijfsvoering.

Financieel resultaat
Met een toename van het aantal bedrijven is de omzet van de OD NZKG gestegen naar bijna 50 miljoen euro. Dit is ten opzichte van 2018 een toename van 9%. Het financiële resultaat van de OD NZKG over 2019 is 429k positief. Dit positieve resultaat is inclusief vrijval onderhanden werk van 454k. De totale lasten waren hoger dan begroot door met name extra inhuurkosten.

Werkzaamheden
De werkzaamheden in 2019 zijn grotendeels uitgevoerd zoals vastgelegd in de uitvoeringsovereenkomst. Er is sprake van een verhoogde aandacht en inzet op het terrein van intensieve handhaving op bestuurlijke gevoelige dossiers. Onze opdrachten nemen qua volume en complexiteit toe. Het aantal bedrijven dat wij in portefeuille hebben is in 2019 met ruim 300 gestegen en de steeds verdergaande wetgeving vraagt om een intensivering van kennis en kwantiteit. In het licht van deze toenemende complexiteit zijn we gezien de krapte op de arbeidsmarkt genoodzaakt om veel personeel in te huren.

In het jaar 2019 heeft de uitvoering van de VTH taken een stevige impact op de organisatie gehad, niet in de laatste plaats door alle maatschappelijke en politieke aandacht voor het Tata dossier. De toenemende druk vanuit de omgeving, de verhoogde bestuurlijke/politieke aandacht, meer WOB- en handhavingsverzoeken en meer persvragen is ook bij andere bedrijven merkbaar. In tegenstelling tot het verleden is sprake van een grotere informatiebehoefte over de duiding van milieueffecten voor veel verschillende doelgroepen: in de pers, bij bewonersbijeenkomsten, en ook bij de gemeenteraden en staten.

Arbeidsmarkt
Al geruime tijd investeert de OD NZKG door gerichte wervingstrajecten zoals inzetten van specialistische bureaus, benadering van instellingen en scholen voor het aantrekken van nieuwe medewerkers. Hoewel de maatregelen effectief zijn is het niet voldoende om de uitstroom en het meerjarig verloop door pensioen op te vangen. De OD NZKG heeft daarom geïnvesteerd in een arbeidsmarkt campagne en een nieuwe website. Het doel van de campagne is gericht om de OD NZKG sterker te profileren middels "Employer Branding": de OD NZKG als een relatief jonge organisatie (nog) bekender maken bij het reeds aanwezige potentieel op de arbeidsmarkt. Dit is uiteindelijk vertaald in een vaste boodschap op de Werken Bij website; "Bekijk de toekomst van alle kanten". In november 2019 is de campagne gestart en zijn we zichtbaar in vakbladen, sociale media.

Voorstel resultaatbestemming
Aan het Algemeen Bestuur wordt voorgesteld om naar aanleiding van het jaarresultaat als volgt te bestemmen:

a. Correctie inzake bedrijvenbestand 2019 Gemeenten Haarlemmermeer en Uithoorn:
   Met ingang van 1 september 2018 is een kwaliteitsslag in het bedrijvenbestand doorgevoerd. Dit heeft geleid tot een correctie voor de agrarische bedrijven. De agrarische

bedrijven vallen in hogere risicocategorie en worden daardoor tegen een hoger kengetal afgerekend. De correctie was nog niet doorgevoerd ten tijde van de evaluatie PGF en actualisatie van de begroting in maart 2019. Omdat dit een omissie is van de Omgevingsdienst wordt voorgesteld om richting betreffende opdrachtgevers, de gemeente Haarlemmermeer en Uithoorn, eenmalig te corrigeren voor de betreffende kostenstijging. Voor de gemeente Haarlemmermeer gaat het om een bedrag van *€ 105.000* en voor de gemeente Uithoorn *€ 14.000*.

b. Terugbetaling inrichtingskosten aan de founding fathers:
Bij de oprichting van de Omgevingsdienst is o.b.v. het bedrijfsplan afgesproken dat bij voldoende weerstandsvermogen, een positief rekeningresultaat gebruikt zou worden voor het terugbetalen van de oprichting- en inrichtingskosten aan de founding fathers. In 2016 en 2017 zijn de oprichtingskosten en een deel van de inrichtingskosten terugbetaald. Van de inrichtingskosten resteert nog een bedrag van € 453.636. Voorgesteld wordt - met inachtneming van voorstel a. - om het resterende rekeningresultaat € *310.000* terug te betalen aan de founding fathers. Dit wordt gedaan conform de verdeelsleutels 2016 en 2017.

Resultaat 2019	**Voorstel resultaatbestemming 2019**	**Bedrag**	**Verdeelsleutel inrichtingskosten conform 2016 en 2017**
Gemeente Haarlemmermeer	compensatie bedrijvenbestand	€ 105.000	
Gemeente Uithoorn	compensatie bedrijvenbestand	€ 14.000	
Gemeente Amsterdam	terugbetaling inrichtingskosten	€ 142.600	46%
Provincie Noord Holland	terugbetaling inrichtingskosten	€ 111.600	36%
Gemeente Haarlemmermeer	terugbetaling inrichtingskosten	€ 43.400	14%
Gemeente Zaanstad	terugbetaling inrichtingskosten	€ 12.400	4%
		€ 429.000	

Begroting 2021 en Meerjarenraming 2021-2024

Samenvattend:
De meerjarenbegroting 2021-2024 van de Omgevingsdienst NZKG (OD NZKG) is gebaseerd op de Kaderbrief die in februari is vastgesteld door het Algemeen Bestuur (AB). Wat we op de inhoud doen ligt voor een groot deel vast vanuit wet, regelgeving en beleidsdoelstellingen van onze opdrachtgevers. Daarop blijft onze inzet uiteraard gericht. De maatschappelijke trends, wettelijks ontwikkelingen, de bestuurlijke ambities en problemen, risico's en opgaven in ons werkgebied leiden ook tot verschuivingen voor ons werk en onze focus. Dit vertaalt zich in onze opgave voor de komende jaren.

De Omgevingsdienst bereid zich voor op stevige veranderingen voor de komende jaren. In juli 2020 verwachten we een ministerieel besluit of de Omgevingswet per januari 2021 wordt ingevoerd. De effecten van deze stelselwijziging zijn niet verwerkt in de meerjarenbegroting aangezien pas in de loop van 2020 zal de impact van de Omgevingswet op onze werkzaamheden bekend zijn. Op basis hiervan worden diverse taakwijzigingen en -verschuivingen inzichtelijk alsook de wijze van financiering. Dit geldt ook voor Wet kwaliteitsborging Bouw (WkB) die tegelijk met de Omgevingswet wordt ingevoerd. In de eerste fase zullen toezicht en constructieve toetsing van eenvoudige bouwwerkzaamheden verschuiven naar private partijen. Naar verwachting zullen de effecten voor de Omgevingsdienst nog beperkt zijn. Afhankelijk van evaluatie en verdere fasering zullen de effecten substantieel zijn. Dit geldt eveneens voor de uitvoering van het energie akkoord

waarin de Omgevingsdienst zijn kennis en expertise opbouwt en inmiddels inzet voor een aantal opdrachtgevers.

Afhankelijk van deze wetswijzigingen en veranderingen worden in de loop van 2020 nieuwe afspraken met opdrachtgevers gemaakt. Voor zover van toepassing zal de meerjarenbegroting 2021-2024 hierop alsnog bijgesteld moeten worden. Omwille van de bedrijfscontinuïteit wordt echter gestreefd naar financiële stabiliteit in het overgangsjaar. Met de opdrachtgevers zal in 2020 besproken worden hoe dit vorm moet krijgen bij een gewijzigd takenpakket per 2021.

Los van allerlei technische wijzigingen en procesaanpassingen worden alle medewerkers geschoold op de wetswijzigingen en veranderingen. De effecten van krapte op de arbeidsmarkt blijven voelbaar. Naast de uitstroom van pensioen gerechtelijke leeftijd-houders zien we dat goed gekwalificeerde medewerkers hun carrière voortzetten bij met name andere overheden. Het vertrek van routine en kennis baart ons zorgen. Naast een intensieve arbeidsmarktcampagne investeren we in een programma 'binden en boeien' voor eigen medewerkers.

Ontwikkelingen
Onze regio kenmerkt zich al lang door de dichtheid en intensiteit van economische en industriële activiteiten in een dichtbevolkt verstedelijkt gebied. Dat zal in de komende decennia alleen nog maar toenemen. Economische ontwikkeling binnen de beschikbare milieuruimte, en het bewaren van kwaliteit van de leefomgeving zullen steeds weer voor dilemma's zorgen waarvoor naar onze OD NZKG zal worden gekeken voor bruikbare oplossingen.

De hierboven geschetste ontwikkelingen van Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging Bouw zorgen voor de grootste veranderingen. Daarnaast blijft de OD NZKG doorontwikkelen op een aantal inhoudelijke thema's. Zoals bijvoorbeeld het klimaatakkoord en circulaire economie, energiebesparing bij bedrijven, veiligheidsvraagstukken zoals bijvoorbeeld die van ZZS (zeer zorgwekkende stoffen), asbesttaken in het basistakenpakket, en een gecoördineerde aanpak van ondermijning. Binnen de organisatie van de OD NZKG wordt gewerkt aan een gestructureerde inbedding van informatie-gestuurd werken.

Het Regionaal uniform uitvoerings- en handhavingsbeleid NZKG 2019 t/m 2022 vormt de basis voor de uitvoering van de regionale basistaken in het omgevingsrecht door de OD NZKG. Daarbinnen is het bestuurlijk referentiekader, vastgesteld door het Algemeen Bestuur, richtinggevend voor de regionale keuzes in de uitvoering en handhaving. Aan de hand van een ontwikkelagenda werkt de OD NZKG samen met alle deelnemers aan de invoering van dit nieuwe beleid in de al ingezette richting naar de Omgevingswet toe. Dit moet zijn afgerond in 2022.

Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

Eindrapportage 2019
Jaarverslag en -rekening

Omgevingsdienst
noordzeekanaalgebied

Inhoud

1 Voorwoord **4**

2 Ontwikkelingen **7**

3 Programma verantwoording **10**

3.1 Programma Bouw 11

3.2 Programma Bodem 13

3.3 Programma Milieu en Brzo 14

3.4 Programma Randvoorwaardelijk 17

3.5 Programma Bedrijfsvoering 19

3.6 Financiële resultaten 25

4 Paragrafen **28**

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 28

4.2 Onderhoud kapitaalgoederen 36

4.3 Financiering 36

4.4 Bedrijfsvoering 37

5 Financiële jaarrekening **40**

5.1 Overzicht baten en lasten 40

5.2 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 41

5.3 Toelichting baten en lasten 43

5.4 Balans 46

5.5 Toelichting op de balans 47

Bijlage 1 Overzicht taakvelden per programma **53**

Bijlage 2 Bijdrage per deelnemer **54**

Bijlage 3 Berekening financiële kengetallen **55**

Bijlage 4 Meerjarig overzicht risico's **56**

Bijlage 5 Controleverklaring accountant **57**

1 Voorwoord

Met veel genoegen bied ik u het jaarverslag en de jaarrekening van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) aan. Het Bestuur van de OD NZKG vraagt de betrokken Raden en Staten om zienswijzen op deze jaarverantwoording 2019 in samenhang met de meerjarenbegroting 2021-2024. Naast de jaarverantwoording 2019 ontvangen onze opdrachtgevers (bevoegde gezagen) specifieke informatie over de uitvoering van het werk.
In het jaar 2019 heeft de uitvoering van de VTH taken een stevige impact op de organisatie gehad, niet in de laatste plaats door alle maatschappelijke en politieke aandacht voor het Tata dossier. De toenemende druk vanuit de omgeving is merkbaar door de verhoogde bestuurlijke/politieke aandacht voor toezicht, veiligheid en milieu. Dat uit zich onder andere in meer WOB- en handhavingsverzoeken en persvragen. Dat geldt voor meer bedrijven dan alleen Tata en Harsco Metals, zoals ook bij AEB, biomassacentrales enNauerna afvalzorg. Ook de discussie rondom de stikstofwetgeving zorgde voor verhoogde belangstelling voor ons werk. De informatiebehoefte groeit over de duiding van milieueffecten voor veel verschillende doelgroepen: in de pers, bij bewonersbijeenkomsten en ook bij de gemeenteraden en staten.

Werkzaamheden

De werkzaamheden in 2019 zijn grotendeels uitgevoerd zoals vastgelegd in de uitvoeringsovereenkomst. Er is sprake van een verhoogde aandacht en inzet op intensieve handhaving en bestuurlijke gevoelige dossiers. Onze opdrachten nemen in volume en complexiteit toe. Het aantal bedrijven dat wij in portefeuille hebben is in 2019 met ruim 300 gestegen en de steeds verdergaande wetgeving vraagt om een intensivering van kennis en kwantiteit. Naast een verdubbeling van WOB-verzoeken zien we eveneens een toename van juridische procedures. Handhaving in de bouw noopte ons in 2019 tot 37 tijdelijke stilleggingen. In het licht van deze toenemende complexiteit en omvang van het werk zijn we genoodzaakt veel personeel in te huren, mede omdat de arbeidsmarkt krap is.

Financieel resultaat

Met de toename van het aantal bedrijven is de omzet van de OD NZKG gestegen naar bijna 50 miljoen euro. Dit is ten opzichte van 2018 een toename van 9%. Het financiële resultaat over 2019 is 429k positief. Dit positieve resultaat is inclusief vrijval onderhanden werk van 454k. In de jaarrekening gaan wij in op de realisatie per programma, waarbij we een toelichting geven bij afwijkingen groter dan 100K en eventuele bestuurlijke aandachtspunten. De totale lasten waren hoger dan begroot door met name de extra inhuurkosten.

Arbeidsmarkt

Al geruime tijd investeren wij in gerichte wervingstrajecten zoals de inzet van specialistische bureaus en het benaderen van onderwijsinstellingen. Hoewel de maatregelen effectief zijn, vangen deze de uitstroom en het meerjarig verloop door pensioen niet voldoende op. Wij hebben daarom geïnvesteerd in een arbeidsmarktcampagne. Het doel van de campagne is de organisatie sterker te profileren middels “employer branding”: de OD NZKG als een relatief jonge organisatie bekender maken op de arbeidsmarkt. Dit is vertaald in een vaste boodschap, die terug komt in alle

wervingsuitingen; “Bekijk de toekomst van alle kanten”. In november 2019 is de campagne gestart en zijn we zichtbaar in vakbladen, sociale media en op abri’s. Ook zijn drie nieuwe websites live gegaan die op dit concept zijn gebaseerd: de corporate website, de werken-bij-website en ons loket, dat gekoppeld is aan ons zaaksysteem.

Financiële en personeels- en salarisadministratie in eigen beheer

Bij de start van de OD NZKG is een dienstverleningsovereenkomst afgesloten met de Provincie Noord-Holland voor het uitvoeren van de financiële- en verplichtingenadministratie en de personeels- en salarisadministratie. In onderling overleg is besloten dat wij deze taken vanaf 2020 in eigen beheer uitvoeren. De implementatie is succesvol verlopen en wij hebben het systeem AFAS in gebruik genomen.

Digitaliseren

Het proces digitaliseren vergunningen is succesvol gestart. De digitale ontsluiting van de vergunningvoorschriften moet ertoe leiden dat alle partijen sneller inzicht krijgen in welke voorschriften waar van toepassing zijn. Ook is hiermee de basis gelegd om de vergunningvoorschriften te screenen op volledigheid en actualiteit. Eind 2019 is de ontsluiting van alle vergunningvoorschriften bij Tata Steel afgerond en opgeleverd.

Wet Natuurbescherming

Na de PAS-uitspraken is het rijk in samenwerking met de provincies gestart met het oplossen van de problemen rond het stikstofdossier. Het belangrijkste doel was het weer op gang brengen van de vergunningprocedures in Nederland. Ondanks dat er nog steeds onduidelijkheid is, is de vergunningverlening in Nederland wel weer op gang gekomen, zo ook bij ons. Wij hebben regelmatig contact met opdrachtgevers en OD Noord Holland Noord (uitvoering bevoegd gezag Wet natuurbescherming) over dit onderwerp, waarbij kennisdelen centraal staat.

Omgevingswet

Op weg naar 2020 hebben wij de voorbereiding op de Omgevingswet geïntensiveerd. Alle medewerkers hebben de basiscursus gevolgd, waarin veel aandacht is besteed aan de regelgeving en de nieuwe manier van samenwerken met onze opdrachtgevers. Ook zijn medewerkers gestart met kennistrainingen en het bespreken van casuïstiek. Onze voorbereiding van de koppeling met het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) ligt op schema. Hierbij zijn we er wel afhankelijk van of het DSO daadwerkelijk gereed is voor een technische koppeling in 2021.

Regionale VTH-strategie

Het Besluit VTH en het Besluit omgevingsrecht (Bor) eisen dat onze opdrachtgevers een gezamenlijk uniform uitvoerings- en handhavingsbeleid (VTH-strategie) hebben voor de taken belegd bij de omgevingsdiensten. OD NZKG en alle deelnemers hebben in goede onderlinge samenwerking in mei 2019 het document “Regionaal uniform uitvoerings- en handhavingsbeleid NZKG 2019 t/m 2022” afgerond. Inmiddels hebben alle colleges van B&W en het college van GS Noord-Holland dit “VTH-beleid” vastgesteld.

Bijzondere projecten in 2019

- In nauwe samenwerking met Amsterdam hebben wij gewerkt aan een project voor de vergunnings-, handhavings- en toezichtswerkzaamheden voor de renovatie van kades en bruggen. Dit heeft geresulteerd in de start van het project met een projectleider vanuit de OD NZKG.
- In Amsterdam hebben we ook succesvol gewerkt aan complexe projecten zoals Tripolis (Zuidas). Samen met Waternet en Port of Amsterdam hebben wij diverse oplossingen onderzocht en vergunningprocedures gevoerd voor het slibprobleem (n.a.v. de gedeeltelijke sluiting van AEB).
- Met het samengaan van Haarlemmerliede met Haarlemmermeer, zijn wij sinds het najaar van 2018 betrokken bij het ontwikkelgebied SugarCity. De ontwikkelaars streven naar maximale vermenging van bedrijfsfuncties.
- Op Schiphol is en wordt een groot aantal nieuwe complexe bouwprojecten (Capital Program) gerealiseerd, zoals een nieuwe terminal. Schiphol is vol in bedrijf gedurende de bouwwerkzaamheden. Samen werken we aan gestroomlijnd proces.
- Bij de bouw van de Zeesluis is dit jaar de caisson van het binnensluishoofd zonder grote problemen afgezonken. Daarmee is een cruciale fase goed verlopen en zal ons werk in rustiger vaarwater komen.
- Bij de Markermeerdijken worden alleen nog voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd in afwachting van de uitspraak in de bodemprocedure. Wel hebben alle gemeenten de VTH-taken aan de OD NZKG gemandateerd. Hierdoor kunnen wij voorzien in een soepel en goed geïntegreerd VTH proces.
- Het project Westfrisiaweg is afgerond.
- De energiebesparing bij bedrijven is één van de belangrijke speerpunten om de energiedoelstellingen uit de Agenda Duurzaam te realiseren. In ons reguliere werk zetten wij fors in op het bevorderen van energiebesparing bij bedrijven. Wij ontvangen veel gegevens, die na analyse kunnen dienen om de aanpak doelgerichter in te zetten. Dit heeft geleid tot het maken van een dashboard waarin het totaal energiegebruik en de CO2 uitstoot te zien is van de bedrijven waarvoor wij het mandaat hebben.

Tot slot

Tot slot alle lof voor de medewerkers van de OD NZKG. Ondanks de toenemende complexiteit van het werk, alle media aandacht èn de ontwikkelingen op het gebied van wetgeving, hebben zij ook in het afgelopen jaar gezamenlijk weer een enorme prestatie geleverd.

Emmy Meijers,
Algemeen Directeur Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

2 Ontwikkelingen

De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) bewaakt en bevordert namens alle aangesloten gemeenten en provincies de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Wat we op de inhoud doen, ligt voor een groot deel vast vanuit wet- en regelgeving en vanuit beleidsdoelstellingen van onze opdrachtgevers. Daarop blijft onze inzet uiteraard gericht. De maatschappelijke trends, wettelijke ontwikkelingen, bestuurlijke ambities en problemen, risico's en opgaven in ons werkgebied bepalen daarnaast ook onze opgave. Het spreekt voor zich dat de OD NZKG de opgedragen taken professioneel en kwalitatief hoogwaardig uitvoert. In dit hoofdstuk schetsen wij een aantal ontwikkelingen die in 2019 van belang waren bij het uitvoeren van de taken.

Personeel

We gaan de komende jaren door met het vinden van nieuwe en binden van bestaande medewerkers aan de organisatie. De OD NZKG heeft in 2019 met een creatieve arbeidsmarktcampagne het werkgeversmerk stevig in de markt gezet. Een campagne die we de komende jaren zullen herhalen. Dat doen we uiteraard via digitale kanalen zoals LinkedIn maar ook via de meer traditionele media zoals via vakbladen en abri's. Door deze intensieve arbeidsmarktcommunicatie willen we onze aantrekkingskracht versterken maar zeker ook de interne trots en verbinding vergroten.

Inmiddels zijn we toe een het derde jaar dat we met extra inzet een stevige instroom van jong talent realiseren. De afgelopen jaren hebben we meer dan dertig jonge mensen opgeleid binnen een specifiek vakgebied. Deze trainees worden begeleid door inhoudelijk ervaren collega's die voor dit mentorschap een training volgen. Dit is mogelijk doordat we een medewerkster specifiek op de werving hebben ingezet. Zij heeft een stevig netwerk opgebouwd en heeft verbinding weten te leggen met relevante opleidingen en met onze eigen vakgebieden.

Net zo belangrijk is het om medewerkers langer aan ons te binden en ervaring niet te laten wegvloeien. Uit onderzoek is gebleken dat we een ruim instrumentarium voorhanden hebben om deze binding mogelijk te maken. Toch zullen we meer gaan investeren in een vorm van talentontwikkeling en onderzoeken we hoe we mensen kunnen helpen een goede balans te vinden tussen werk en privé.

Omgevingswet

Meer dan de helft van de medewerkers heeft in 2019 een basisopleiding of een casusbehandeling gevolgd om zich voor te bereiden op de Omgevingswet. In 2020 gaan we door met de basisopleidingen en starten we met de tweede ronde casusbesprekingen voor het werkveld Milieu. De opleidingen worden gegeven door medewerkers van de OD NZKG. De opleidingen hebben ook een waardevolle input geleverd voor de uitgebreide impactanalyses die de gevolgen van de Omgevingswet voor de OD NZKG grotendeels in kaart hebben gebracht. Aan de hand van deze analyses kunnen we doelgerichter voorbereidingen treffen. Ook is in 2019 een onderzoek gestart naar onze werkwijze bij het geven van een extern, integraal omgevingsadvies. Nu is al te zien dat integraal adviseren steeds meer onderdeel is van ons reguliere werk.

De OD NZKG werkt op verschillende vlakken samen met de opdrachtgevers. We hebben meegeschreven aan en geadviseerd over de provinciale omgevingsverordening van de provincie Noord-Holland. We zijn gestart met advisering over de omgevingsvisie en het omgevingsplan van de gemeente Amsterdam en de gemeente Zaanstad. Bij de gemeente Amsterdam zijn we betrokken bij een werkgroep voor het schrijven van milieuregels voor bedrijven die nu in het activiteitenbesluit staan en die overgaan naar het omgevingsplan. Samen met de gemeenten Diemen, Ouder-Amstel, Uithoorn en Amsterdam organiseren we in 2020 een bijeenkomst over de gevolgen voor vergunningen, toezicht en handhaving.
Met de andere ketenpartners, zoals veiligheidsregio's, GGD's en waterschappen, hebben we contact gelegd en onderzocht waar en hoe we kunnen samenwerken.

Regionale VTH-strategie

Het Besluit VTH en het Besluit omgevingsrecht (Bor) eisen dat de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling en het bestuur van omgevingsdiensten voor taken belegd bij de omgevingsdiensten een gezamenlijk uniform uitvoerings- en handhavingsbeleid (VTH-strategie) hebben. Voor de regionale (basis) taken kan en mag er geen aparte VTH-strategie per deelnemer meer zijn. De OD NZKG en alle deelnemers hebben in goede onderlinge samenwerking in mei 2019 het document "Regionaal uniform uitvoerings- en handhavingsbeleid NZKG 2019 t/m 2022" afgerond. Inmiddels hebben alle colleges van B&W en het college van GS Noord-Holland dit VTH-beleid vastgesteld. Hierin is systematisch beschreven hoe de OD NZKG te werk gaat en hoe de doelen en activiteiten worden bepaald. Aan de hand van een ontwikkelagenda, die in 2021 wordt uitgewerkt, werkt de OD NZKG samen met alle deelnemers aan de invoering van dit nieuwe beleid in de al ingezette richting naar de Omgevingswet toe. Dit moet zijn afgerond in 2022.

Bestuurlijk akkoord Noordzeekanaalgebied+

In 2019 heeft een bestuurlijke heroriëntatie plaatsgevonden op het bestuurlijk akkoord van 2013. Een extern bureau heeft in opdracht van het bestuurlijk kernteam een onderzoek naar de samenwerking uitgevoerd. Dit bureau concludeert dat er op dit moment onvoldoende draagvlak is voor het opzetten van één omgevingsdienst in het Noordzeekanaalgebied. Onderzoekers geven uitdrukkelijk aan dat het efficiënt

is om zaken gezamenlijk op te pakken vanwege bovenregionale ambities, opgaven en ontwikkelingen. Bijvoorbeeld voor verbetering van de luchtkwaliteit en ketenrisico's. De beide omgevingsdiensten in het Noordzeekanaalgebied gaan vanuit dit perspectief gezamenlijk een actuele regionale visie luchtkwaliteit IJmond opstellen.

Besluitvorming prestatiegericht financieren

Na een intensieve voorbereiding heeft het bestuur in maart 2019 besloten tot het invoeren van prestatiegericht financieren. De besluitvorming is tot stand gekomen na een tweejarige validatieperiode waarbij alle opdrachtgevers intensief betrokken zijn geweest. Dit heeft geleid tot een breed gedragen systematiek. De kengetallen zijn voor een periode van vier jaar vastgesteld, tenzij er ontwikkelingen zijn met grote impact op het takenpakket. Hiervan kan in 2021 sprake zijn bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet. De programmaorganisatie Prestatiegericht financieren (PGF) is in 2019 afgebouwd en de staande organisatie heeft de nieuwe processen en producten geïmplementeerd.

Koersen op de toekomst

In 2019 is het programma Koersen op de toekomst afgesloten. Dit programma richtte zich op doorontwikkeling van de OD NZKG naar een toekomstbestendige organisatie. Een belangrijke stap was al in 2018 gezet met de vermindering van het aantal directies van vier naar drie en de versterking van ons relatiebeheer door uitbreiding van het team Accountmanagement. Inhoudelijke ontwikkeling en innovatie vindt plaats langs de volgende lijnen:

- vernieuwing van de werkvelden vergunningverlening, toezicht en handhaving
- uitbouwen van onze expertisepositie in het ruimtelijk domein
- ontwikkeling van nieuwe producten en werkwijzen en innovatie
- benutten van de mogelijkheden van informatietechnologie, data-analyse en informatieanalyse

Een belangrijk strategisch vraagstuk voor de komende jaren is de kwaliteit en kwantiteit van onze medewerkers. We willen onze kennisintensieve organisatie behouden voor de toekomst en op een waardevolle manier inzetten voor onze opdrachtgevers. Daarbij gaat het vooral om activiteiten voor:

- transformatie van gebouwde omgeving en gebiedsontwikkeling
- circulaire economie
- klimaat en energietransitie

3 Programma verantwoording

In de verantwoordingsrapportages die alle opdrachtgevers ontvangen, staat de specifieke informatie over de resultaten zoals vastgesteld in de uitvoeringsovereenkomsten (UVO's) met de opdrachtgevers. In verband met het opmaken van de jaarrekeningen hebben wij onze opdrachtgevers begin januari 2020 al geïnformeerd over de productieresultaten. In dit bestuurlijke jaarverslag rapporteren we over het algemene beeld per programma en de belangrijkste ontwikkelingen.

De programma's komen overeen met de werkvelden in de uitvoeringsovereenkomsten. Per programma maken we inzichtelijk of de realisatie conform begroting is. Waar nodig is een technische wijziging op de begroting doorgevoerd. Conform de BBV-wetgeving (Besluit Begroting en Verantwoording) worden programma's met betrekking tot het primair proces verantwoord exclusief de personele lasten en materiele overheadkosten. Deze worden apart verantwoord op het programma Bedrijfsvoering.

Naast de inkomsten uit de uitvoeringsovereenkomsten heeft de OD NZKG overige inkomsten vanuit het maatwerk. Daarbij gaat het om werkzaamheden die gefinancierd worden uit subsidies en op basis van offertes.

Alle elf opdrachtgevers van de OD NZKG krijgen afzonderlijk een opdrachtgeversrapportage waarin het volume is verwerkt met het daaraan gerelateerde financiële eindresultaat. Dit eindresultaat rekenen we per opdrachtgever af.

Toelichting bedrijvenbestand

De OD NZKG werkt er continu aan om de kwaliteit en actualiteit van het bedrijvenbestand te verbeteren. Hiervoor is een koppeling tot stand gebracht met het Nieuwe Handelsregister (NHR). In de toekomst zullen beide partijen via dit register informatie leveren over de kwaliteit en actualiteit. Vanaf 2020 is namelijk ook sprake van een terugmeldplicht vanuit de overheid naar het NHR. Het bedrijvenbestand wordt jaarlijks op 1 september geactualiseerd zodat we waargenomen verschillen kunnen vertalen in de uitvoeringsovereenkomsten voor het daarop volgende jaar.

Met ingang van 1 september 2018 hebben wij een kwaliteitsslag in het bedrijvenbestand doorgevoerd. Dit heeft geleid tot een correctie voor de agrarische bedrijven. Deze waren opgenomen in een te lage categorie gezien het risicoprofiel. De correctie was nog niet doorgevoerd bij de evaluatie PGF en de actualisatie van de begroting in maart 2019 en is daardoor niet meegenomen.

3.1 Programma Bouw

Het programma Bouw heeft als doelstelling om bij te dragen aan de grote bouwopgaven in de regio en onaanvaardbare risico's, vooral op het gebied van veiligheid en gezondheid, te kunnen afvangen. Voor het verlenen van omgevingsvergunningen, behandelen van meldingen en voor toezicht en handhaving op bouw en sloop in de realisatie- en gebruiksfase is per bouwactiviteit een toetsingsniveau vastgesteld met een oplopende intensiteit per categorie. Daarnaast zijn er diverse thema's en projecten die in samenhang met opdrachtgevers plaatsvinden, zoals EPC (energieprestatie coëfficiënt), MPG (milieuprestatie gebouwen), grootstedelijk onderhoud programma's bruggen en brandveiligheid, zeesluis, Markermeerdijken en Zuidasdok.

Voortgang en ontwikkelingen

De bouwopgave in ons werkgebied blijft onverminderd hoog, al wisselt dat beeld enigszins per opdrachtgever. Ten opzichte van de UVO's laat Amsterdam een daling zien van de VTH-opgave. Voor andere opdrachtgevers geldt dat niet. Dat vraagt om nader onderzoek omdat de totale bouwopgave voor Amsterdam geen daling lijkt te vertonen. Het programma Bouw als totaal geeft een ander beeld voor de output en de regie. Er zijn meer outputproducten geleverd en de benodigde inzet was hoger dan begroot o.b.v. het kengetal.

Uniform kwaliteitsniveau

De afgelopen jaren hanteerden we als gevolg van de krapte in de arbeidsmarkt een aangepast en risicogericht kwaliteitsniveau. In 2019 groeien we naar het uniforme kwaliteitsniveau in de bouwketen. Voor vergunningverlening is in de eerste helft van het jaar het uniform kwaliteitsniveau behaald. In de laatste maanden van dit jaar is ook bij bouwtoezicht het vastgelegde kwaliteitsniveau benaderd. Er was dus meer aandacht voor energie, milieu, gezondheid en kwalitatieve aspecten van de bouw. Alleen voor het onderdeel constructieve veiligheid werken we nog op het aangepaste risico-gestuurde niveau.
Bij de vaststelling van de begrotingsmethodiek is geconstateerd dat, als gevolg van onderbezetting in het werkveld bouw, de geleverde kwaliteit in de validatie-jaren 2017 en 2018 afwijkt van het gewenste uniform uitvoeringsniveau. In 2020 bekijken we of de ontwikkeling van 2019 zich doorzet en zullen we de bestaande kengetallen analyseren. Waarschijnlijk geeft dat aanleiding tot het aanpassen van de begrotingsafspraken tussen de OD NZKG en opdrachtgevers.

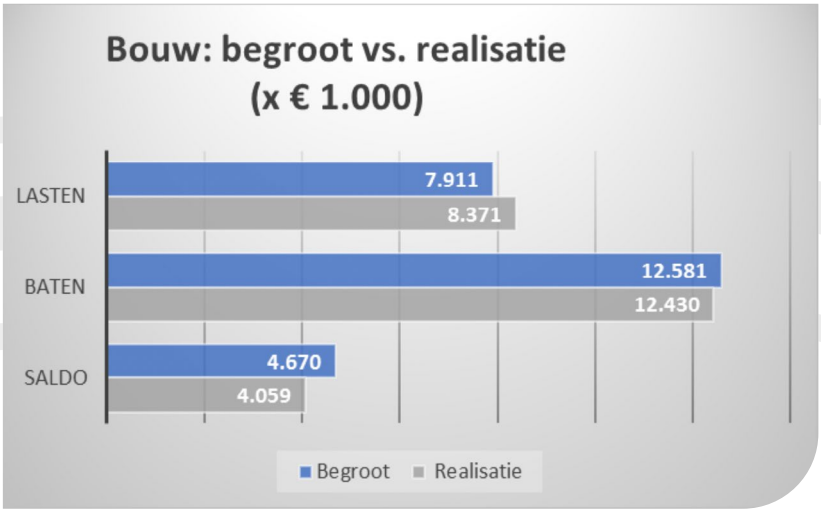
Arbeidsmarkt

De krapte op de arbeidsmarkt blijft een groot probleem. Ondanks de extra inspanningen om extra personeel te vinden, lukt dat moeizaam. Met name constructeurs en toezichthouders maar ook vergunningverleners in de bouw blijven schaars en moeilijk vindbaar. Met inhuur kunnen we dit probleem

slechts deels oplossen. Het leidt tot een hoog percentage inhuur met hogere inhuurtarieven. De structurele onderbezetting bij constructief advies en bouwtoezicht wordt enerzijds gecompenseerd door een relatief hoge directe productiviteit (ruim 5% boven de norm) en anderzijds door een meer risicogerichte manier van werken. Die hogere productiviteit gaat ten koste van de ontwikkeling van medewerkers en dat is op de langere termijn niet wenselijk. Aan de meer risico-gestuurde manier van werken hebben wij in eerdere rapportages al uitgebreid aandacht besteed.

Financiële verantwoording

Voor het programma Bouw zijn er afwijkingen op de lasten en de baten ten opzichte van de gewijzigde begroting. De baten zijn 151K lager door ongeveer 100K minder baten op de uitvoeringsovereenkomsten en 50K op de maatwerk afspraken. De lasten zijn 460K (6%) hoger dan begroot bij het tweede tertaal. Er zijn op outputproducten meer uren gemaakt dan begroot op basis van het kengetal. Daarnaast zijn er kosten gemaakt voor de vervanging van een aantal langdurig zieken.

Lasten zijn exclusief lasten voor bedrijfsvoering. Deze zijn opgenomen in het programma Bedrijfsvoering.

Programma Bouw	Gewijzigde begroting	Realisatie	(bedragen x € 1.000) Verschil Begroting-Realisatie
Lasten	7.911	8.371	460
Baten	-12.581	-12.430	151
Saldo	**-4.670**	**-4.059**	**611**

(-/- = voordeel, + = nadeel)

3.2 Programma Bodem

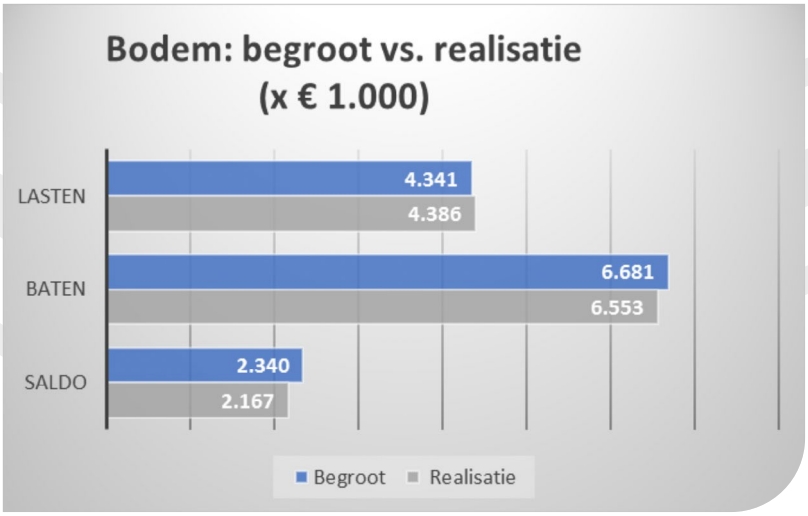
Het doel van het programma Bodem is de bescherming van de leefomgeving voor wat betreft bodem, meer specifiek ten aanzien van bodemverontreiniging. Concreet betekent dat toetsen en toezien of de uitvoering van bodemwerkzaamheden plaatsvindt binnen de kaders van wet- en regelgeving voor bodembescherming. Hierbij hoort ook de toetsing en controle aan standaardvereisten zoals Bus-saneringen (Besluit uniforme saneringen) en de door bevoegde gezagen opgestelde beschikking op een saneringsplan.

Voortgang en ontwikkelingen

Het werkveld Bodem heeft naast de relatie met bouwwerkzaamheden en infrastructuurprojecten ook een verband met energietransitie en klimaatadaptatie. Als de bouwwerkzaamheden aantrekken worden over het algemeen meer leidingen gelegd of vervangen waardoor meer activiteiten in de (verontreinigde) bodem plaatsvinden. Daarnaast zien we een intensiever gebruik van de ondergrond bijvoorbeeld voor warmte-en-koude-opslag (wko). Door slim gebruik van data in de bodem-app hebben we de illegale werkzaamheden goed onder controle. Dat leidt tot meer meldingen en aanvragen. In opdracht van alle deelnemers en de drie waterschappen is een bodemkwaliteitskaart PFOS en PFOA gemaakt. Hierdoor kunnen projecten en baggerwerkzaamheden weer op gang komen.

Financiële verantwoording

Op het programma Bodem is een nadeel gerealiseerd van 173K ten opzichte van de gewijzigde begroting. Aan de lastenkant is er een kleine overschrijding van 45K op personeelskosten. De realisatie van lagere volumes op diverse producten uit de UVO heeft geleid tot 111K minder opbrengst. Ook voor losse opdrachten is de realisatie iets lager dan begroot (17K).

Lasten zijn exclusief lasten voor bedrijfsvoering. Deze zijn opgenomen in het programma bedrijfsvoering.

Programma Bodem	Gewijzigde begroting	Realisatie	(bedragen x € 1.000) Verschil Begroting-Realisatie
Lasten	4.341	4.386	45
Baten	-6.681	-6.553	128
Saldo	**-2.340**	**-2.167**	**173**

(-/- = voordeel, + = nadeel)

Omgevingsdienst noordzeekanaalgebied

3.3 Programma Milieu en Brzo

Doel van het programma Milieu en Brzo is het waarborgen van een schoon, gezond, veilig, leefbaar en duurzaam Noordzeekanaalgebied. De OD NZKG voert ook VTH-taken uit voor de meest risicovolle bedrijven in de provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland. Deze bedrijven vallen onder het Besluit risico's zware ongevallen (Brzo) en/of de Richtlijn Industriële Emissies (RIE-4) en onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Op basis van een landelijke vastgestelde systematiek controleert de OD NZKG in samenwerking met andere partners jaarlijks bij de Brzo-bedrijven. Hiervoor heeft de OD NZKG tevens een intensieve samenwerkingsrelatie opgebouwd met de landelijke Brzo-omgevingsdiensten.

Voortgang en ontwikkelingen

In 2019 is met succes ingezet op de uitvoering van de reguliere toezicht en handhaving (VTH). Dankzij een grote mate van inzet en expertise hebben wij een bijdrage kunnen leveren aan de veiligheid en leefbaarheid in ons werkgebied. Zo zijn alle geplande veiligheidsinspecties uitgevoerd en is opvolging gegeven aan geconstateerde tekortkomingen. In 2019 was sprake van een toename van het aantal omgevingsvergunningen. De daarvoor benodigde inzet is ten koste gegaan van de inzet op de reguliere actualisaties.

Capaciteit en communicatie

In 2019 kregen we te maken met sterk opspelende dossiers bij Tata/Harsco en AEB. Deze zijn breed uitgemeten in de media en vroegen de benodigde bestuurlijke aandacht. Het resultaat van het onderzoek van de Randstedelijke Rekenkamer, de doorlichting van de vergunning bij Tata/Harsco en het nog te starten onderzoek van de Onderzoekscommissie AEB Gemeente Amsterdam geeft een spiegel op de juistheid en zorgvuldigheid van ons handelen. Het is nog niet duidelijk welke gevolgen dit zal hebben voor onze werkwijze en daarmee de benodigde capaciteit (zowel kwaliteit als kwantiteit).
We hebben te maken met een sterk veranderde omgeving, die zich veel actiever en mondiger opstelt t.o.v. van het werk van de OD NZKG. Communicatie vindt hierbij vaak plaats over de OD NZKG via twitter of facebook in plaats van met de OD NZKG. Met proactieve digitale communicatie (direct op onze eigen website) en juist ook fysiek (overleg met bewoners) hebben we het werk van de OD NZKG zichtbaarder gemaakt en gewerkt aan meer reële verwachtingen.

Milieuadvisering en duurzaamheid

Ten opzichte van 2018 is sprake van een significante toename van vraag naar specialistisch milieuadvies. Dit houdt onder meer verband met de woningbouwopgave in diverse gebieden. Daarbij worden bedrijventerreinen getransformeerd naar een gemengd gebied van werken en wonen en spelen ingewikkelde ruimtelijke inpassingsvraagstukken. De steeds complexere leefomgeving en een hogere participatie van burgers en milieuorganisaties (denk aan klachten, bezwaar en beroep) hebben gevolgen voor de inzet van de gebruikelijke VTH-instrumenten. Er is een toename aan de gevraagde inzet van gespecialiseerde milieuadviseurs in het kader van de energie- en warmtetransitie, de transformatie naar een circulaire economie en woningbouw in gebieden met bedrijven. Opdrachtgevers hebben er moeite mee om in programma' s op voorhand concreet te maken welke advisering zij in de loop van het jaar van de OD NZKG gaan vragen. We zijn momenteel bezig met een concrete uitwerking van het Klimaatakkoord op regionaal niveau. Het risico is dat de maatregelen die genomen worden interfereren met andere ontwikkelingen zoals de woningbouwopgave en huidige wet- en regelgeving. Dit kan een vertragend effect hebben op processen als vergunningverlening.

Toezicht op EED-richtlijn

Op 4 juni 2019 is bekend geworden dat de bevoegdheid van het toezicht op de EED-richtlijn per 1 juli 2019 wijzigt. De bevoegdheid gaat van de gemeente over naar de minister van Economische Zaken en Klimaat (EZK), die deze taken laat uitvoeren door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Tweede helft 2019 heeft de OD NZKG lopende zaken van voor 1 juli 2019 afgerond en zaken die na 1 juli 2019 zijn ingediend overgedragen aan de RVO. Dit heeft als resultaat dat eind 2019 alle 3.042 dossiers zijn afgerond of overgedragen aan de RVO.

Daarnaast heeft de OD NZKG de implicaties van de overgang in kaart gebracht. We verwachten dat deze bevoegdheidsverschuiving een flinke impact heeft op de aanpak energiebesparing bij bedrijven omdat het toezicht op energiebesparing nu is opgesplitst. Er moet continue afstemming plaatsvinden tussen de RVO, gemeentes en provincies over bedrijven waarbij zij gezamenlijk toezicht houden op het onderdeel energiebesparing (EED versus Activiteitenbesluit). De verwachting is dat dit een vertragende werking in de aanpak zal hebben. De OD NZKG heeft als voorzitter van het voormalige kernteam EED het initiatief genomen om in overleg te gaan met het ministerie van EZK en de RVO over deze gegevensuitwisseling en samenwerking. We trekken hierin samen op met OD.nl.

Bodemenergiesystemen

Ten opzichte van 2018 is in 2019 opnieuw een significante stijging waar te nemen in het aantal meldingen over plaatsing van gesloten bodemenergiesystemen in de ondergrond. De steeds groter wordende mogelijkheid van onderlinge interferentie heeft een verminderde efficiëntie van deze systemen tot gevolg. Een aantal bedrijven is onder verscherpt toezicht geplaatst. De werkzaamheden met betrekking tot juridisch advies zijn conform begroting uitgevoerd.

VTH

Voor de diverse opdrachtgevers spelen specifieke grote dossiers en ontwikkelingen, die al dan niet van invloed zijn op elkaars belangen en bevoegdheden. Denk bijvoorbeeld aan de gedeeltelijke sluiting van het AEB en de gevolgen in de afvalketen, de ontwikkelingen rond datacentra en biomassacentrales, de geplande Formule 1-races op het Circuit Zandvoort en het evenement Sail. De OD NZKG houdt deze dossiers, ontwikkelingen en belangen nauwlettend in de gaten en communiceert dit ook actief naar de opdrachtgevers.

Ondermijning

Ondermijning is een steeds groter wordend maatschappelijk probleem. Een eerste stap, naast het traditionele toezicht (eventueel gevolgd door handhaving), is het optreden als één overheid. Onder meer gemeenten, politie, omgevingsdiensten en belastingdienst trekken hierin samen op. De OD NZKG is deelnemer in veel projecten om deze sluipende vorm van criminaliteit te bestrijden.

Taskforce Handhaving en intensieve handhaving

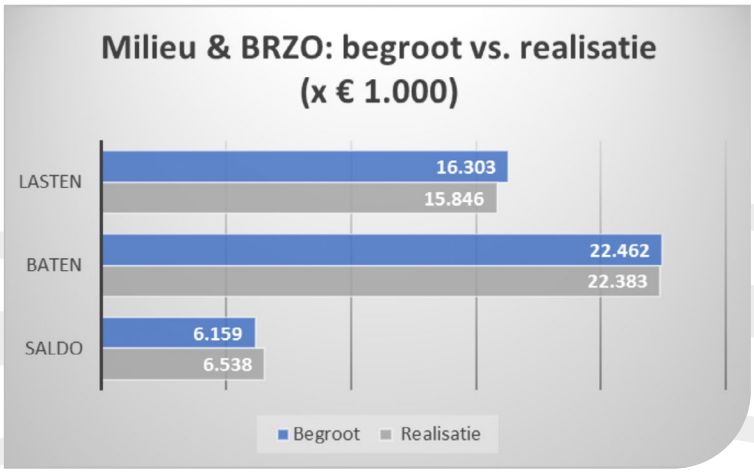
De Taskforce Handhaving komt in beeld bij bedrijven waar de reguliere handhavingsinstrumenten niet tot het gewenste naleefgedrag leiden. In 2019 hebben we de taskforce beter zichtbaar gemaakt in onze eigen organisatie. Met een evaluatie (breed en op dossier) is de meerwaarde aangetoond van de inzet van de taskforce op complexe dossiers. Bij de provincies Noord-Holland en Utrecht was sprake van een verhoogde inzet op het terrein van intensieve handhaving.

Arbeidsmarkt

Om een betere instroom van medewerkers te bereiken, is een arbeidsmarktcampagne gelanceerd: de OD NZKG bekijkt het van alle kanten. Deze campagne nodigt kandidaten uit om hun kracht in te zetten voor de leefomgeving. Met name collega's voor de veiligheidsinspecties en de Taskforce Handhaving zijn moeilijk te vinden.

Financiele verantwoording

Het totale resultaat is 378K positief. De lasten zijn 457K lager dan begroot. Als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt konden diverse vacatures niet worden ingevuld. Het betreft met name werkzaamheden voor kwaliteitsverbetering die alsnog plaats zullen vinden in 2020 en minder inzet op offertewerk. De baten zijn 79K lager dan begroot als gevolg van prioritering van UVO-werkzaamheden boven offertewerkzaamheden.

Lasten zijn exclusief lasten voor bedrijfsvoering. Deze zijn opgenomen in het programma bedrijfsvoering.

Programma Milieu & BRZO	Gewijzigde begroting	Realisatie	(bedragen x € 1.000) Verschil Begroting-Realisatie
Lasten	16.303	15.846	-457
Baten	-22.462	-22.383	79
Saldo	**-6.159**	**-6.538**	**-378**

(-/- = voordeel, + = nadeel)

3.4 Programma Randvoorwaardelijk

In dit programma zitten randvoorwaardelijke producten die voor elke opdrachtgever noodzakelijk zijn. Het gaat om werkzaamheden voor accountmanagement, procesondersteuning en risicobeheersing zoals de consignatiedienst en nieuwe wet- en regelgeving. De opdrachtgevers betalen voor deze producten jaarlijks een vast bedrag. Daarnaast is een aantal programma-overstijgende producten opgenomen: Bibob, Omgevingswet en Verweer in bezwaar en beroep. Deze producten worden op regiebasis afgerekend per opdrachtgever.

Voortgang en ontwikkelingen

Klachten

Bewoners uit het IJmondgebied hebben een app ontwikkeld die het eenvoudig maakt om een milieuklacht tegelijkertijd bij verschillende instanties in te dienen. Deze app is aangesloten op ons zaaksysteem. Gezien de aandacht voor het milieu van bewoners in het IJmondgebied is het aantal milieuklachten enorm toegenomen. Ten opzichte van 2018 is sprake van een verdubbeling van het aantal klachten. De klachten zijn grotendeels Tata/ Harsco-gerelateerd. De toename van klachten wordt incidenteel opgevangen door inzet van extra capaciteit. Maar de grens is bereikt en de kwaliteit van behandeling van klachten staat onder druk. De verwachting is dat deze klachtmeldingen blijven toenemen en dat dit structureel om extra capaciteit vraagt. De terugmeldplicht bij het Nieuwe Handelsregister betekent dat we moeten melden als we een ander soort inrichting constateren dan in het Handelsregister staat aangegeven. Dit levert vooralsnog niet veel structureel werk op. Of dit in 2020 wel meer wordt, zal deels afhangen van de inspanningen die Toezicht op dit onderwerp zal doen. In het kader van de privacywetgeving hebben we voor het anonimiseren van te openbaren stukken gekozen voor een geautomatiseerde aanpak. Als deze automatiseringsslag helemaal is gemaakt, zal dit geen substantiële menskracht meer vragen. De toename van klachten heeft ook geresulteerd in extra media-aandacht, meer complexe Wob-verzoeken en een toename van opmerkingen/klachten via sociale media (webcare). Deze ontwikkeling heeft ook in het derde tertaal doorgezet en vraagt een substantiële inzet van extra capaciteit.

Wob-verzoeken 2019

In 2019 zijn er in totaal 67 Wob-verzoeken binnengekomen bij de OD NZKG. In 2018 waren dat er 30. De Wob-verzoeken worden steeds complexer en omvangrijker. De meeste Wob-verzoeken hadden betrekking op documenten over AEB, Tata/Harsco, I-GES, Circuit Zandvoort en Granuband.

Verweer, bezwaar en beroep

In 2019 was meer inzet nodig op verweer-, bezwaar- en beroepzaken dan begroot. Er zijn in totaal 67 bezwaarzaken afgehandeld. Daarbij is in 23 zaken het bestreden besluit niet herroepen en in 25 zaken is het bezwaar ingetrokken. In 5 zaken is het bestreden besluit gewijzigd en in 8 zaken is het bestreden besluit ingetrokken. In 6 zaken was de bezwaarmaker niet-ontvankelijk of is het bezwaarschrift naar de opdrachtgever gestuurd. Er zijn in totaal 24 beroepzaken (waaronder hoger beroep) afgehandeld. De rechter heeft 1 zaak gegrond en 12 zaken ongegrond verklaard, 9 zaken zijn ingetrokken en 2 zaken waren niet-ontvankelijk. Er zijn in totaal 17 verzoeken om een voorlopige voorziening afgehandeld. De Voorzieningenrechter heeft 11 verzoeken om een voorlopige voorziening afgewezen, 5 verzoeken zijn ingetrokken en 1 verzoek was niet-ontvankelijk. In het voorjaar 2020 volgt een inhoudelijke analyse op de betreffende bezwaar-en beroepzaken om de juridische kwaliteit van het proces en de besluiten van de OD NZKG te optimaliseren.

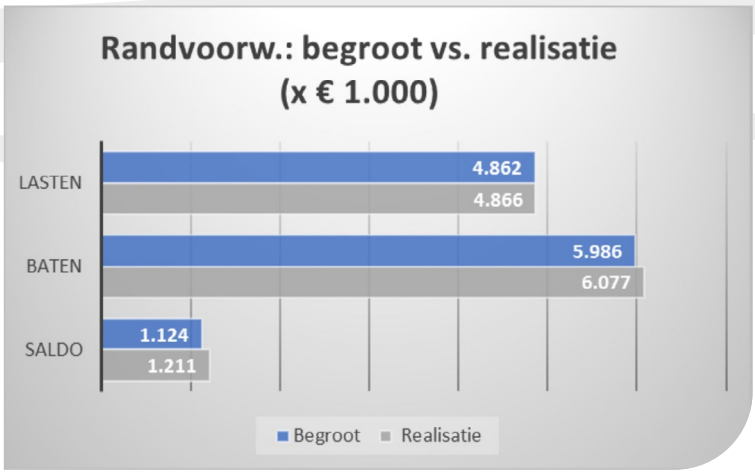
Projecten

Voor enkele grotere, complexere, bestuurlijk gevoelige dossiers hanteert de OD NZKG een projectmatige aanpak. We voeren projecten uit, waarvan sommige in opdracht buiten de UVO om. Enkele resultaten van 2019 zijn.

- Bij de bouw van de Zeesluis is dit jaar het caisson van het binnensluishoofd zonder grote problemen afgezonken. Daarmee is een cruciale fase goed verlopen en zal het werk van de OD NZKG ook in rustiger vaarwater komen.
- Bij de Markermeerdijken worden alleen nog voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd. We wachten op de uitspraak in de bodemprocedure. Wel hebben nu alle gemeenten de VTH-taken aan de OD NZKG gemandateerd.
- We zijn gestart met twee nieuwe projecten: A9 en Schaalsprong Amsterdam Almere in opdracht van Amstelveen en Hoog Frequent Spoor in Amsterdam.
- In ons werkgebied zijn veel tunnels. Voor de IJtunnel en de Buitenvelderttunnel zijn openstellingsvergunningen verleend. Naar verwachting volgen die van de Kaagbaantunnel en de Gaasperdammertunnel in 2020.

Financiële verantwoording

Het programma Randvoorwaardelijk heeft een voordeel van 87K gerealiseerd. Dit is komt door hogere baten waaronder voor bezwaar- en beroepszaken.

Lasten zijn exclusief lasten voor bedrijfsvoering. Deze zijn opgenomen in het programma bedrijfsvoering.

(bedragen x € 1.000)

Programma Randvoorwaardelijk	Gewijzigde begroting	Realisatie	Verschil Begroting-Realisatie
Lasten	4.862	4.866	4
Baten	-5.986	-6.077	-91
Saldo	**-1.124**	**-1.211**	**-87**

(-/- = voordeel, + = nadeel)

Omgevingsdienst noordzeekanaalgebied

3.5 Programma Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering ondersteunt en adviseert de organisatie op het gebied van personeelszaken, informatievoorziening, boekhouding, communicatie, huisvesting, facility management, sturing, coaching en planning en control. Naast deze personele en materiele bedrijfsvoeringskosten worden de personele overheadkosten van het management van de gehele organisatie op dit programma verantwoord.

Voortgang en ontwikkelingen

Btw

In 2019 heeft de Belastingdienst het standpunt ingenomen dat de OD NZKG voor de btw niet meer mag handelen als overheid maar als ondernemer. Omdat de OD NZKG tegen vergoeding een overheidstaak uitvoert die niet haar eigen taak is, nemen we deel aan het economisch verkeer. Als gevolg van deze wijziging is de OD NZKG per 1 januari 2020 volledig btw-plichtig.

Huisvesting

Door een groeiend werkpakket en uitbreiding van de formatie was het noodzakelijk het aantal werkplekken uit te breiden. Tegelijkertijd zijn er ook een aantal kwalitatieve verbeteringen gerealiseerd, zoals meer sta-werkplekken, meer kleine werkoverlegplekken, meer groen in het pand en enkele akoestische verbeteringen. Tevens zijn teams die een nauwe samenwerkingsrelatie met elkaar hebben dicht(er)bij elkaar gehuisvest. Met deze ingrepen hebben we ervoor gezorgd dat het gebouw de komende jaren optimaal wordt benut en er een prettig werkklimaat is voor alle medewerkers. Begin 2020 worden de werkzaamheden aan de Plaza afgerond dat daarmee een meer multifunctioneler karakter krijgt.

Financiële administratie en personeels- en salarisadministratie in eigen beheer

Bij de start van de OD NZKG is een dienstverleningsovereenkomst afgesloten met de provincie Noord Holland voor het uitvoeren van de financiële administratie en de personeels- en salarisadministratie. In onderling overleg is besloten deze taken vanaf 2020 in eigen beheer uit te voeren. Hiervoor is in 2019 een aanbesteding uitgevoerd. Er is gekozen voor het systeem AFAS en de salarisadministratie bij IJK. De implementatie is succesvol verlopen en per 6 januari 2020 is AFAS in gebruik genomen. Met de provincie Noord Holland is nog een “light” overeenkomst gesloten voor specialistische advisering op gebied van rechtspositie en juridische inkoop.

Arbeidsmarkt

Al geruime tijd investeert de OD NZKG in het aantrekken van nieuwe medewerkers. De arbeidsmarkt is krap en dat merken we vooral bij specialistische functies zoals milieukunde, bouwkunde en bodemexpertise. We benaderen afgestudeerden van scholen en opleidingsinstituten en investeren in stages en traineetrajecten. Tevens richten wij ons via specialistische bureaus op gerichte werving. De acties zijn effectief en we slagen erin om gekwalificeerd personeel aan te nemen. In 2019 hebben we ondanks de krapte op de arbeidsmarkt meer dan 80% van de openstaande vacatures kunnen invullen. In 2019 waren er 93 vacatures, waarvan er 78 in zijn vervuld. 20 vacatures hiervan werden vervuld via interne doorstroom. 38 fte zijn uitgestoomd waarvan 25 naar een ander werkgever. Als extra stimuleringsmaatregel en hulp bij de werving looft de OD NZKG een beloning uit aan zittende medewerkers die een potentiele kandidaat aanbrengen die langer dan drie maanden in dienst blijft.

Al deze activiteiten zijn niet voldoende om de uitstroom en het meerjarig verloop door pensioen op te vangen. De OD NZKG heeft geïnvesteerd in een arbeidsmarktcampagne en een nieuwe website. Met die campagne en met employer branding profileren we de OD NZKG als een relatief jonge organisatie (nog) sterker bij het potentieel op de arbeidsmarkt. Deze strategie is uiteindelijk verwoord in de boodschap: Bekijk de toekomst van alle kanten. Dit is vertaald in krachtige creatieve concepten met video's en foto's en uiteraard ook (aan)sprekende teksten. In november 2019 is de campagne gestart en zijn we zichtbaar in vakbladen, sociale media en niet in de laatste plaats op abri's. Tevens zijn twee nieuwe websites live gegaan gebaseerd op dit concept: de corporate website en de werken-bij-website. De eerste effecten van de campagne zijn zichtbaar in een stijging van het aantal sollicitaties. Effecten op daadwerkelijke invulling van de specialistische vakgerichte functies zijn nog niet bekend.

Strategische personeelsplanning: Samen in Ontwikkeling

Strategische personeelsplanning (SPP) richt zich op het kwantitatief en kwalitatief op orde brengen en houden van onze medewerkers. In het plan van aanpak zijn thema's vastgelegd met een focus op ontwikkeling van onze medewerkers. Belangrijk accent betreft de omvangrijke vervangingsvraag door vergrijzing. Met de uitstroom van medewerkers verdwijnt ook veel kennis en ervaring. Hiernaast werken medewerkers steeds langer door. Daarom moet er aandacht zijn voor het duurzaam inzetbaar houden van deze medewerkers en tijdige overdracht van hun kennis. Veel aandacht gaat uit naar talentmanagement, stimulering van persoonlijke ontwikkeling en instroom van jong talent.

Instroom en ontwikkeling van jong talent

Voor de benodigde instroom van jong talent vindt er een inventarisatie plaats op basis van de deskundigheidsgebieden. Hieruit blijkt welke teams binnen de organisatie het zwaarst belast gaan worden qua pensioneringsuitstroom. Om invulling te geven aan tijdige vervanging hiervoor is in 2018 besloten een technisch traineeship te ontwikkelen. Jonge mensen volgen een jaar lang een inhoudelijke training binnen een specifiek vakgebied en worden daarbij individueel begeleid door ervaren mentoren die hier specifiek voor zijn getraind. De trainees krijgen daarnaast basistrainingen in de andere disciplines van de OD NZKG. Hiermee leren zij om binnen het eigen vakgebied integraal te denken. Naast een eigen traineeship participeert de OD NZKG ook in de traineepool van de MRA (Metropool Regio Amsterdam).

Opleiden en ontwikkelen

De OD NZKG is een aantrekkelijke werkgever en weet medewerkers te binden en te boeien. Dit doen we door voorwaarden te scheppen om prettig en goed te kunnen werken. Daarbij hoort ook de mogelijkheid om je te ontwikkelen en te leren. In deze lerende organisatie hebben management en medewerkers een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor ontwikkeling. De medewerker wil als professional verantwoordelijk zijn voor de eigen loopbaan en ontwikkeling. De werkgever/leidinggevende heeft de verantwoordelijkheid om daarbij te coachen, te stimuleren en te faciliteren. Vanuit de cao is een Persoonlijk Ontwikkelbudget (POB) beschikbaar waarmee medewerkers eigen keuzes kunnen maken binnen hun huidige en toekomstige ontwikkeling en loopbaan. Verder heeft de OD NZKG een algemeen opleidingsbudget voor centrale opleidingen en in-company-trainingen.

Kwaliteitscriteria

De OD NZKG werkt met digitale e-portfolio's waarin medewerkers hun deskundigheid, kennis en vaardigheden vastleggen. Hiermee conformeert de OD NZKG zich aan de landelijk vastgestelde kwaliteitscriteria. In 2019 is een update van de kwaliteitscriteria bestuurlijk vastgesteld. Enkele criteria en deskundigheidsgebieden zijn hierin gewijzigd en er zijn deskundigheidsgebieden toegevoegd, zoals energiebesparing en duurzaamheid. Om aan onze opdrachtgevers aan te kunnen tonen dat wij voldoen aan de meest actuele criteria, zijn in de tweede helft van 2019 de deskundigheidsgegevens van alle medewerkers met VTH-taken geactualiseerd. Op basis daarvan is een rapportage opgesteld. Hieruit blijkt dat wij op alle relevantie deskundigheidsgebieden ruim voldoen aan de criteria.

Managementontwikkeling

Met van input van een groot aantal medewerkers en leidinggevenden is een visie op leiderschap opgesteld met als titel Modern leiderschap in een wendbare organisatie. Hierin is aandacht voor de drie rollen van leidinggevenden: als leider (richting geven), coach (ruimte laten) en manager (regelen). Managementontwikkeling is ook een belangrijk onderdeel binnen de strategische personeelsplanning. Welk leiderschap, en meer concreet wat voor een soort managers, heeft de OD NZKG nodig om een goede koers te kunnen varen? Het leertraject voor managers heeft in 2019 een vervolg gekregen. Elk kwartaal vindt er een training of bijeenkomst plaats van alle managers. Doel is ontwikkeling op de verschillende rollen. Om ervoor te zorgen dat het traject aansluit bij zaken waarmee de managers dag in dag uit bezig zijn, bepalen zij zelf de inhoud van de trainingen.

Week van de Mobiliteit

In 2019 hebben wij wederom deelgenomen aan de Week van de Mobiliteit. Deze wordt georganiseerd vanuit RegioFlexWerk, een arbeidsmarktplatform waar vraag en aanbod voor flex klussen, vacatures en stages in de regio's Amsterdam, Zuid-Kennemerland, Haarlemmermeer en Zaanstreek- en Waterland elkaar kunnen vinden. Gedurende deze jaarlijks terugkerende week worden diverse activiteiten georganiseerd, zoals workshops, individuele gesprekken en kijkjes in de keuken bij elkaar en sinds vorig jaar ook een banenmarkt. Doel is om een impuls te geven aan arbeidsmobiliteit, loopbaanontwikkeling, regionale samenwerking en kennisdeling. Daarnaast biedt de Week van de Mobiliteit netwerkkansen binnen en buiten de regio. In 2019 is de eerste banenmarkt een succes gebleken, waar we in 2020 verder op voort kunnen bouwen. Thema's als mobiliteit en persoonlijke ontwikkeling worden hiermee voor alle medewerkers extra gefaciliteerd en gestimuleerd.

Integriteit

De OD NZKG besteedt veel aandacht aan integriteit. We investeren in trainingen morele oordeelsvorming, we verwerken integriteitsaspecten in de werving en selectieprocedure, inventariseren kwetsbare functies en hebben aandacht voor uitwerking in de handhavingspraktijk. Het beoordelen van nevenwerkzaamheden van medewerkers heeft in 2019 plaatsgevonden. De integriteitscoördinator bij de OD NZKG heeft hierbij gebruik gemaakt van het bureau Governance & Integrity als sparringpartner.

Vertrouwenspersonen integriteit

Er zijn bij de OD NZKG twee interne vertrouwenspersonen integriteit werkzaam. Net als vorig jaar bestaat de indruk dat medewerkers de vertrouwenspersonen goed weten te vinden. Ze hebben in 2019 samen in totaal 12 cases afgehandeld in 40 (telefoon)gesprekken, waarvan één case een relatie had met integriteit. In een aantal cases was (mede) sprake van ongewenst gedrag en een aantal had betrekking op het ervaren van een arbeidsconflict of spanningen in de arbeidsrelatie, met name tussen medewerker en leidinggevende. Meldingen hebben in de praktijk vaak niet eenduidig te maken met ongewenst gedrag of een arbeidsconflict.

Vertrouwenspersoon ongewenst gedrag

De OD NZKG maakt gebruik van een externe vertrouwenspersoon voor zaken omtrent ongewenst gedrag. In april 2019 is de externe vertrouwenspersoon ongewenst gedrag opgevolgd in verband met ingang van een nieuwe contractperiode. In 2019 is de vertrouwenspersoon 2 maal geconsulteerd. In 2019 is verder gegaan met de voorlichting over ongewenst gedrag, hetgeen ook zal worden voortgezet in 2020.

Garantiebanen

Via een sociaal akkoord hebben het kabinet en de sociale partners afgesproken om 125.000 extra banen te creëren voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. Deze banen worden garantiebanen genoemd. Aan de OD NZKG is een quotum van 10,28 te realiseren garantiebanen opgelegd. In 2019 hebben we 4,3 garantiebanen gerealiseerd

Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren (WNRA)

Per 1 januari 2020 wordt de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren (WNRA) ingevoerd. Deze wet brengt de rechtspositie van ambtenaren in overeenstemming met die van werknemers in de private sector. Medewerkers van de OD NZKG hebben in november 2019 een arbeidsovereenkomst getekend die ingaat per 1 januari 2020. Daarin zijn de rechtspositieregelingen aanvullend op de cao provinciale sector omgezet naar privaatrecht. HR-medewerkers en juristen zijn intensief geschoold in de nieuwe regelgeving en de directie heeft samen met de ondernemingsraad een WNRA-sessie gevolgd.

Activiteiten OR

Ook in 2019 heeft intensief overleg tussen de OR en de bestuurder plaatsgevonden. Hierbij is de algemene gang van zaken besproken, conform de Wet op de ondernemingsraden (WOR). Hiernaast werden er situationeel zogenaamde technische overleggen per thema georganiseerd. Belangrijke thema's die in 2019 aan de orde kwamen waren:

- WNRA (normalisering van de ambtenarenstatus), nieuwe cao en bijbehorende regelingen en het personeelshandboek (met ingang van 1-1-2020)
- Strategisch personeelsbeleid en het opleidingsbudget
- Prestatiegerichte financiering
- Het huisvestingsconcept en de (interne) verhuizing
- Verlenging contract e-portfolio's medewerkers en VTH-dashboard
- Handleiding Werving en Selectie en omgaan met (interne) vacatures
- MRA-traineepool en status interne kandidaat bij vacatures
- Wijziging van de communicatiefuncties
- Privacy beleidskader voor medewerkers
- Aanpassing klachtenregeling OD NZKG
- Arbozaken, zoals aanbod en beleid keuringen en preventief medisch onderzoek, aanbesteding nieuwe Arboarts per 1 maart 2019 en nieuwe functie medewerker Arbo- en milieu

AVG

Als eerste omgevingsdienst in Nederland heeft de OD NZKG het anonimiseren van publiceerbare documenten gedigitaliseerd. Hiermee heeft de OD NZKG de juiste balans gecreëerd tussen openbaarheid van documenten en het voldoen aan de AVG.

Een belangrijk speerpunt in 2019 was het meenemen van de bescherming van persoonsgegevens bij het ontwikkelen van nieuwe processen en bij aanschaf van systemen waarbij persoonsgegevens een grote rol spelen. Dit wordt *privacy by design* genoemd. Dit is toegepast bij de aanschaf van het systeem AFAS.

De Functionaris Gegevensbescherming heeft in haar jaarverslag een overzicht gegeven van haar werkzaamheden en bevindingen. Tevens heeft zij naar aanleiding van haar bevindingen aanbevelingen gedaan.

Vaste formatie en flexwerk

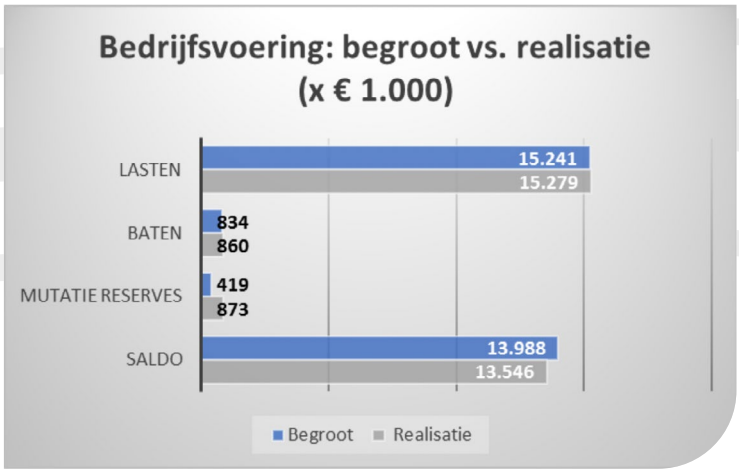
De afgelopen jaren heeft de OD NZKG er steeds meer taken bijgekregen. De vaste formatie van de organisatie sloot hier niet meer goed op aan. Dit werd tijdelijk opgevangen door inhuur. Het gevolg hiervan is echter dat kennis en continuïteit moeilijk geborgd kan worden. De organisatie streeft daarom vanaf 2020 naar een vast/flex-norm van 90/10%. Uitzondering hierop is het werkveld Bouw. In verband met de grote conjuncturele gevoeligheid hanteren we voor dit werkveld een norm van circa 70/30%. De arbeidsmarktcampagne heeft in 2019 ertoe bijgedragen dat meer vacatures vervuld konden worden.

Interne klachtenregeling

De vernieuwde klachtenregeling is na akkoord van directie en ondernemingsraad, vastgesteld door het dagelijks bestuur en gepubliceerd op internet. De ingediende klachten worden geregistreerd.
In 2019 zijn 3 klachten ingediend en afgehandeld.

Financiële verantwoording

Het programma Bedrijfsvoering komt uit op een positief resultaat van 442K. Dit komt onder andere door de vrijval van de voorziening onderhanden werk van 799K. Het risico onderhandenwerk is conform de tweede tertaalrapportage opgenomen in het weerstandsvermogen door toevoeging van het risicobedrag aan de algemene reserve. Op basis van de actualisatie van het risico is de betreffende toevoeging aan de algemene reserve 454K lager dan begroot. De personeelslasten zijn 242K lager dan begroot door het niet kunnen invullen van vacatures. De kosten voor werving en selectie zijn 65K hoger dan begroot. Verder zijn de kosten van het Algemeen ontwikkelbudget 215K hoger dan begroot. Dit komt doordat er meer werkgerelateerde opleidingen zijn gevolgd zijn dan opleidingen in het kader van het persoonlijk ontwikkelbudget. Tot slot zijn de baten 26K hoger door een niet-begrote subsidie.

Lasten zijn exclusief lasten voor bedrijfsvoering. Deze zijn opgenomen in het programma bedrijfsvoering.

Programma Bedrijfsvoering	Gewijzigde begroting	Realisatie	(bedragen x € 1.000) Verschil Begroting-Realisatie
Lasten	15.241	15.279	38
Baten	-834	-860	-26
Mutatie reserves	-419	-873	-454
Saldo	**13.988**	**13.546**	**-442**

(-/- = voordeel, + = nadeel)

3.6 Financiële resultaten

Het financiële resultaat van de OD NZKG over 2019 is 429K positief. Er was een resultaat van 306K begroot. Ten opzichte van de gewijzigde begroting zijn er enkele afwijkingen bij de lasten en de baten. Op hoofdlijnen betreft het onderstaande afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Het totaal van de lasten is 90K hoger dan begroot door:

- Hogere personele lasten Bouw (460K), onder andere door inhuurkosten vanwege nog niet ingevulde vacatures, hogere inzet outputproducten en vervanging langdurig zieken.
- Lagere personele lasten Milieu en BRZO (457K) als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt.
- Bij bedrijfsvoering per saldo 38K hogere lasten waaronder lagere personeelslasten (242K), hogere opleidingskosten (215K) en diverse hogere lasten (65K).
- Overige diverse hogere lasten (49K).

Het totaal van de baten is 241K lager dan begroot door:

- Lagere baten maatwerk en UVO Bouw (151K)
- Lagere baten UVO en maatwerk Bodem (128K)
- Overige diverse hogere baten (38K).

Lagere toevoeging aan de algemene reserve:

- Op basis van de actualisatie van het risico onderhandenwerk is 454K minder dan begroot toegevoegd aan de algemene reserve.

Exclusief deze lagere toevoeging aan de algemene reserve is het resultaat 25K nadelig. Dat is een afwijking van 331K nadelig ten opzichte van de begroting (306K voordelig). De afwijking is het saldo van 241K lagere baten met name maatwerk en 90K hogere lasten.

Zie voor meer informatie over de afwijkingen per programma de toelichting in de programmaverantwoording.

Tabel: overzicht baten en lasten per programma

Resultaten per programma	Primair begroting 2019 lasten	Primair begroting 2019 baten	Primair begroting 2019 saldo	Gewijz. begroting 2019 lasten	Gewijz. begroting 2019 baten	Gewijz. begroting 2019 saldo	Realisatie 2019 lasten	Realisatie 2019 baten	Realisatie 2019 saldo
									(bedragen x €1.000)
Bouw	8.117	-13.823	-5.706	7.911	-12.581	-4.670	8.371	-12.430	-4.059
Bodem	3.706	-5.354	-1.649	4.341	-6.681	-2.340	4.386	-6.553	-2.167
Milieu & BRZO	14.227	-21.927	-7.699	16.303	-22.462	-6.159	15.846	-22.383	-6.538
Randvoorwaardelijk	3.840	-4.306	-466	4.862	-5.986	-1.124	4.866	-6.077	-1.211
Bedrijfsvoering:	15.570	-	15.570	15.241	-834	14.407	15.279	-860	14.419
- Overhead	*15.433*	-	*15.433*	*15.118*	*-834*	*14.284*	*15.234*	*-860*	*14.373*
- Onvoorzien	*137*	-	*137*	*124*	-	*124*	*46*	-	*46*
- Venootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo voor mutaties reserves	**45.460**	**-45.410**	**50**	**48.657**	**-48.544**	**113**	**48.747**	**-48.303**	**444**
Mutaties reserves	**-**	**-50**	**-50**	**1.004**	**-1.423**	**-419**	**550**	**-1.423**	**-873**
Toevoegingen	-	-	-	1.004	-	1.004	550	-	550
Onttrekkingen	-	-50	-50	-	-1.423	-1.423	-	-1.423	-1.423
Saldo na mutaties reserves	**45.460**	**-45.460**	**-**	**49.661**	**-49.967**	**-306**	**49.297**	**-49.726**	**-429**

(-/- = voordeel, + = nadeel)

Dekkingsmiddelen

De OD NZKG realiseert het grootste deel van de dekkingsmiddelen via uitvoeringsovereenkomsten (UVO'S) met de opdrachtgevers. Er zijn UVO's afgesloten met elf opdrachtgevers waaronder de founding fathers (gemeente Amsterdam, gemeente Zaanstad, gemeente Haarlemmermeer en de provincie Noord-Holland), de AM-gemeenten (Amstelland-Meerlanden) en de contractpartners provincie Flevoland en Utrecht.
De overige dekkingsmiddelen bestaan uit opbrengsten voor offertes, subsidies, extern detacheren van personeel en onttrekkingen uit reserves. In bijlage 2 zijn de dekkingsmiddelen verder gespecificeerd.

	Gewijzigde begroting 2019	Realisatie 2019	Resultaat 2019
			(bedragen x € 1.000)
Uitvoeringsovereenkomsten opdrachtgevers	45.796	45.729	-67
Totaal dekkingsmiddelen via Uvo's	**45.796**	**45.729**	**-67**
Overige baten	2.748	2.575	-174
Onttrekking uit reserves	1.423	1.423	-
Totaal dekkingsmiddelen	**49.967**	**49.726**	**-241**

COSCO SHIPPING

4 Paragrafen

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing is een door het Besluit Begroting en Verantwoording voor gemeenten en provincies (BBV) voorgeschreven paragraaf. De beleidskaders vanuit de OD NZKG zijn vastgelegd in de nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement. De paragraaf bestaat uit de volgende onderdelen:

- Ontwikkelingen in 2019
- Weerstandsvermogen, bestaande uit:
  - o Inventarisatie risico's
  - o Inventarisatie weerstandscapaciteit
  - o Berekening en beoordeling van het weerstandsvermogen
- Financiële kengetallen

Ontwikkelingen 2019

Begin 2019 is de validatie van de nieuwe financieringsystematiek van het Prestatiegericht Financieren (PGF) op basis van de realisatiecijfers 2017/2018 afgerond. Via een separaat voorstel aan het bestuur zijn de impact daarvan en de aanpassingen in de productstructuur, kengetallen en tariefdifferentiatie gepresenteerd voor de periode 2019 en verder.

Op basis van de uitkomst van de validatie is gekeken naar de verwachte risico's en de relatie met de hoogte van het weerstandsvermogen. Bij het tweede tertaal is in dat verband een voorstel gedaan om het risico onderhandenwerk Bouw en Bodem op te nemen in de risicoparagraaf en deze niet aan te houden als een voorziening.

Naar aanleiding van het eerste en tweede tertaal was een onttrekking aan de algemene reserve begroot van € 1,4 mln voor de cao-ontwikkeling 2019 en een toevoeging van 799K voor het risico onderhandenwerk Bouw en Bodem. Op basis van de gerealiseerde productie 2019 is het risico onderhandenwerk geactualiseerd. Per saldo leidt dit tot een lager risicobedrag dan begroot. Daarom is de toevoeging aan de algemene reserve 454K lager dan begroot. De beschikbare weerstandscapaciteit was eind 2019 € 2 mln.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is een ratio van de noodzakelijke weerstandscapaciteit ten opzichte van de beschikbare weerstandscapaciteit. De noodzakelijke weerstandscapaciteit wordt berekend aan hand van het financiële effect (gevolg) van risico's. Deze staan in onderstaande tabel. Afhankelijk van de kans dat een risico zich voordoet, wordt een percentage van het financieel effect meegenomen in de berekening van de noodzakelijke weerstandscapaciteit. Daarna volgt een toelichting op de kans dat de strategische risico's zich voordoen en wat de meerjarige effecten daarvan kunnen zijn.

Tabel: overzicht risico's

(bedragen x € 1.000)

RISICO'S	Totaal geschat financieel effect	Risico-bedrag 2018	Risico-bedrag 2019	Risico-bedrag 2020	Risico-bedrag 2021	Risico-bedrag 2022	Risico-bedrag 2023
Reeds bekende risico's							
Wet- en regelgeving	3.598	144	248	398	607	457	457
Conjuncturele ontwikkelingen en arbeidsmarkt	1.846	605	244	590	590	590	590
Bedrijfsvoering	390	176	164	60	45	45	45
Prestatiegericht financieren	2.898	1.192	748	560	782	782	782
	8.732	**2.117**	**1.404**	**1.608**	**2.024**	**1.874**	**1.874**

Toelichting risico's

Wet- en regelgeving (totaal geschat financieel effect 3.598K)

Omgevingswet

De inwerkingtreding van de Omgevingswet in 2021 heeft grote impact op de organisatie en op de inhoudelijke werkzaamheden van de OD NZKG. Het is nog niet duidelijk wat de gevolgen zijn voor de taken van de OD. In 2020 voeren het IPO en de VNG nog overleg over het basistakenpakket. Daarnaast spelen de overdracht van bodemtaken van de provincies naar gemeenten, grote wijzigingen bij het geluidsstelsel en gelijktijdige invoering van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen.
Gezien de afhankelijkheid van de landelijke partijen en opdrachtgevers kunnen vertraagde besluitvorming en de arbeidsmarktproblematiek risico's met zich meebrengen voor de implementatie van de Omgevingswet. Ook de impact op bedrijven kan van invloed zijn op de werkzaamheden. Mogelijk risico is dat voor de implementatie en in de beginfase een piekbelasting komt op de VTH-processen doordat bedrijven op basis van het nieuwe regime vergunningen gaan aanvragen.
Het risico Omgevingswet wordt ingeschat op groot. Bij de halfjaarrapportage 2020 komen wij hierop terug.
Beheersmaatregelen: Er is een projectorganisatie binnen de OD NZKG voor de implementatie van de nieuwe wet. Daarnaast participeert de dienst in landelijke overleggen over het Digitaal Stelsel Omgevingswet.
De kans op dit risico is groot. Het risicobedrag is 300K in 2020 en 2021 en 150K vanaf 2022.

Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)

De in 2019 Wet kwaliteitsborging voor het bouw heeft gevolgen voor de organisatie. Het ministerie van BZK en de VNG voeren nog gespreken over de interpretatie van het wetsvoorstel. Het risico is dat de formatie niet tijdig afgebouwd kan worden. Anders dan eerder verwacht gaan minder taken over naar de markt. De inschatting is dat het van invloed zal zijn op 15-20 fte. Bijkomend risico is dat door de gefaseerde invoering de OD NZKG tijdens een overgangsperiode van circa zes jaar moet werken met twee systemen. De impact van dit risico is nog niet in te schatten.

Beheersmaatregelen: Het formatierisico wordt in eerste instantie opgevangen door de afbouw van de flexibele schil. Vanaf 2025 zal de impact op de organisatie naar verwachting groter zijn. Via strategische personeelsplanning anticiperen we op dit risico.

De kans op dit risico is gemiddeld. Het risicobedrag is 209K vanaf 2021.

Algemene Verordening Gegevensbescherming

Op 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) in werking getreden. Niet naleven van de AVG kan leiden tot boetes en persoonlijke aansprakelijkheid. De boete kan 4% van de jaaromzet bedragen.

Beheersmaatregelen: Er zijn enkele functionarissen aangesteld waaronder een functionaris gegevensverwerking en privacyfunctionaris. Zij zorgen voor de borging, het beleid en het ontwikkelen van bewustzijn binnen de organisatie.

De kans op dit risico is zeer klein. Het risicobedrag is 98K.

Klimaatakkoord

Er wordt nog gewerkt aan een concrete uitwerking van het Klimaatakkoord op regionaal niveau. Het risico is dat de maatregelen interfereren met andere ontwikkelingen zoals de woningbouwopgave en huidige wet- en regelgeving. Hierdoor kunnen de VTH-processen vertragen. Daarnaast kan het tot gevolg hebben dat het toetsingskader voor de VTH-processen niet toereikend of passend is. Hierdoor is meer inzet en expertise nodig voor maatwerk. Het Klimaatakkoord kan ook impact hebben op het takenpakket door een veranderend bedrijvenbestand.

Beheersmaatregelen: De OD NZKG biedt aan opdrachtgevers en bedrijven haar expertise aan om te voorkomen dat wet- en regelgeving een belemmering wordt voor de uitvoeringspraktijk. Daarnaast worden er impactanalyses uitgevoerd. Onderzoeksbureau CE Delft brengt in beeld welke ontwikkelingen in het kader van het klimaat op korte en middellange termijn bij de industriële sector kunnen worden verwacht.

De kans op dit risico is gemiddeld. Het risicobedrag is PM.

Programma Aanpak Stikstof (PAS)

Door de uitspraak van de Raad van Staten op 29 mei 2019 is het PAS buiten toepassing verklaard. Dit had verstrekkende gevolgen voor de vergunningverlening (bouw/milieu) door de OD NZKG. Op landelijk niveau heeft de uitspraak geleid tot de zogenoemde stikstofcrisis. Het Rijk is op regionaal en landelijk niveau met nieuwe maatregelen gekomen. De vergunningverlening komt langzamerhand weer op gang. In 2020 zal de gebiedsgerichte aanpak vorm moeten krijgen. In 2020 zal dit dossier nog de nodige inspanning vergen van de OD NZKG.

De toetsing aan het PAS is ondergebracht bij de Regionale Uitvoeringsdienst Noord Holland-noord. De problematiek rond het PAS kan echter gevolgen hebben voor de vergunningverlening door de OD NZKG namens bevoegde gezagen. De OD NZKG is niet aansprakelijk gesteld voor partijen bij vertragingen in de vergunningprocedure.
Beheersmaatregelen: Naar verwachting zal er niet eerder dan de in de tweede helft van 2020 duidelijkheid zijn over de gevolgen van het arrest. Mogelijk worden dan nieuwe maatregelen toegevoegd aan het PAS, waardoor het PAS kan voldoen aan de eisen die het Hof heeft gesteld.
De kans op dit risico is gemiddeld tot klein. Het risicobedrag is PM.

Wet open overheid (Woo)

De Woo is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur. De Woo heeft tot doel om overheden transparanter te maken doordat overheidsinformatie beter vindbaar en uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. Het wetsvoorstel maakt de toegang en het hergebruik van publieke informatie tot rechten van burgers. Daarnaast wordt de actieve openbaarheid versterkt door het verplicht stellen ervan voor bepaalde categorieën informatie. Overheidsorganen moeten online een register gaan bijhouden van documenten (zoals ingekomen en uitgaande post en belangrijke interne stukken) en van de datasets waarover zij beschikken. De wijzigingen kunnen - indien niet onderkend - tot een grote verstoring in de operatie van de OD NZKG leiden en daarmee tot extra organisatorische kosten.
Beheersmaatregelen: In 2019 is het initiatiefwetsvoorstel ingediend bij de Tweede Kamer. Het voorstel is aangepast om tegemoet te komen aan kritiek over de uitvoerbaarheid en de kosten. Verwacht wordt dat de parlementaire behandeling van deze wet in 2020 zal plaatsvinden. De OD NZKG zal in 2020 de procedure tot invoering van de Woo monitoren en passende maatregelen nemen.
De kans op dit risico is gemiddeld tot klein. Het risicobedrag is PM.

<u>Conjuncturele ontwikkelingen en arbeidsmarkt (totaal geschat financieel effect 1.846k)</u>

Omzetfluctuatie

De omzet van de OD NZKG wordt beïnvloed door conjuncturele ontwikkelingen zoals bouwprojecten en de krapte op de arbeidsmarkt. Het risico is dat de organisatie niet tijdig kan anticiperen op de omzetfluctuaties als gevolg van de conjuncturele ontwikkelen. Er kunnen tekorten ontstaan bij omzetdalingen als de lasten van lopende contracten niet tijdig kunnen worden bijgesteld.
Beheermaatregelen: Het risico wordt in eerste instantie opgevangen door de afbouw van de flexibele schil. De kans op dit risico is gemiddeld. Het risicobedrag is 222K.

Capaciteit

De krapte op de arbeidsmarkt kan gevolgen hebben voor het realiseren van de productie- en kwaliteitsafspraken. Dit wordt nog eens versterkt door de extra capaciteit en de specifieke expertise die nodig zijn voor onder andere de implementatie van de Omgevingswet en de uitvoering van het Klimaatakkoord. Niet realiseren van productieafspraken leidt tot lagere inkomsten. Dat kan gevolgen hebben voor de dekkingsbijdrage van de overheadkosten.

Beheersmaatregelen: De OD NZKG werkt met een flexibele schil van personeel die wordt afgebouwd als het nodig is. We zetten extra in op arbeidsmarktcommunicatie en werken samen met wervingsbureaus en de gemeente Amsterdam.
De kans op dit risico is groot. Het risicobedrag is 368K.

Bedrijfsvoering (totaal geschat financieel effect 390k)

Inkooprisico hogere kosten inhuur en minder inschrijvingen aanbestedingen
Als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt is het risico dat de inhuurkosten stijgen. Daarnaast is een risico dat het aantal inschrijvingen voor uit te bestede diensten zeer beperkt is. Naast hogere kosten kan dit gevolgen hebben voor de kwaliteit van de diensten.
Beheersmaatregelen: Versterken van de inkoop en indien nodig heroverwegen van het kwaliteitsniveau.
De kans op dit risico is gemiddeld. Het risicobedrag is 45K.

Risico overgang financiële administratie en salarisadministratie
De financiële administratie en salarisadministratie is per 1 januari 2020 in eigen beheer genomen. Bij een dergelijke organisatorische wijziging zijn de operationele risico's het tijdig en juist werken van de systemen en processen. In het eerste jaar zijn er risico's met betrekking tot de juistheid en volledigheid van de administratie. Dit kan leiden tot extra werk en kosten.
Beheersmaatregelen: Er is een programmaorganisatie opgezet voor de inrichting en implementatie van het systeem en de processen. Daarnaast zijn er go/no-go-momenten ingebouwd. Om de kennis te borgen, is gewerkt met eigen medewerkers. De verbijzonderde interne controle op de processen wordt in 2020 aangescherpt zodat er tijdig inzicht is in de werking van de processen en de interne beheersmaatregelen.
De kans op dit risico is klein. Het risicobedrag is 15K.

Afbouwrisico door vervallen termijn garantstelling aanvullend pakket
Op basis van het dienstverleningshandvest 2017 zijn er afspraken gemaakt over het takenpakket van de OD NZKG. Voor de uitbreiding van taken geldt een minimumtermijn van vier jaar. Na deze periode kan de opdrachtgever stoppen met het afnemen van de taken. De eerste termijn van vier jaar loopt af in 2021. Het risico is dat de organisatie de formatie niet tijdig kan afbouwen.
Beheersmaatregelen: De opzegtermijn bedraagt minstens één jaar en gaat gepaard met een redelijke frictievergoeding door de opdrachtgever. Hierdoor wordt het financiële risico als zeer klein ingeschat.
De kans op dit risico is zeer klein. Het risicobedrag is nihil.

Prestatiegericht financieren (totaal geschat financieel effect 2.898K)

Afwijking ten opzichte van vastgesteld kengetal
Op basis van de PGF-validatie heeft het algemeen bestuur besloten dat de PGF-systematiek om de vier jaar moet worden herijkt. Nieuwe wet- en regelgeving die impact heeft op de werkwijze, en mogelijk ook op de kengetallen, moet een standaardonderdeel zijn van het beheer en kan dan leiden tot een aanpassing. Dit risico is vanaf 2021 van toepassing op de invoering van de Omgevingswet.
De kengetallen in de PGF-systematiek voor de werkvelden Milieu en BRZO zijn gebaseerd op een tienjaars

gemiddelde, waarvan nog maar drie jaar is verstreken. Daarnaast is bij Milieu en BRZO een nieuwe type C/B/A-indeling met een ketenkengetal voorgesteld. Het risico is dat de gevalideerde kengetallen op termijn niet robuust genoeg blijken te zijn.
Beheersmaatregelen: De afwijking op de kengetallen wordt jaarlijks gemonitord. We vervangen afwijkingen tussen de kengetallen en de feitelijke ureninzet voor zover mogelijk binnen de bestaande begroting en/of op basis van de risico-inschatting binnen het weerstandsvermogen. Bij majeure afwijkingen treden we in overleg met het bestuur.
De kans op dit risico is gemiddeld. Het risicobedrag is € 222K in 2020 en 444K vanaf 2021.

Risico onderhandwerk Bouw en Bodem
Op basis van de PGF-systematiek wordt een deel van het toezicht en de handhaving voor Bouw en Bodem als outputproduct gefinancierd (op basis van vergunningaanvragen). Omdat toezicht en handhaving niet altijd in het lopende jaar plaatsvindt, is er een risico dat er geen dekking is voor onderhandenwerk als het aantal vergunningen in een jaar drastisch afneemt.
Beheersmaatregelen: We maken jaarlijks een inschatting gemaakt van de verwachte aanvragen en maken op basis daarvan UVO/Vthup-afspraken met de opdrachtgevers. Als een drastische daling wordt verwacht en er een dekkingstekort is voor het onderhandenwerk wordt dit bij de halfjaarrapportage en meerjarenbegroting gemeld.
De kans op dit risico is groot. Het risicobedrag is 338K.

Inventarisatie weerstandscapaciteit
De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden van een organisatie om niet-begrote kosten die onverwacht en substantieel zijn te dekken. Het gaat dus om buffers in het eigen vermogen of middelen die in de exploitatie kunnen worden vrijgemaakt zonder dat dit gevolgen heeft voor het bestaande beleid en de uitvoering van taken.

De hoogte van de weerstandscapaciteit is bijgesteld van € 3,1 mln naar € 2 mln. In 2019 is conform begroting € 1,4 mln onttrokken voor de cao-ontwikkeling 2019. Het risico voor onderhandenwerk Bouw en Bodem niet meer opgenomen als voorziening maar als een risicoreservering. Op basis van de actualisatie over 2019 is het financieel gevolg van het risico 677K. Dit is vermenigvuldigd met een kans van 50%. Het risicobedrag komt daarmee op 338K. Dit bedrag is toegevoegd aan de algemene reserve. Dit is lager dan het begrote bedrag.

Tabel: meerjarig beschikbare weerstandscapaciteit

	2019	2020	2021	2022	2023
Reserve weerstandsvermogen	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018
Beschikbare weerstandscapaciteit	**€ 2.018**	**€ 2.018**	**€ 2.018**	**€ 2.018**	**€ 2.018**

Berekening en beoordeling van het weerstandsvermogen

De beschikbare weerstandscapaciteit en de noodzakelijke weerstandscapaciteit worden tegen elkaar afgezet met de ratio weerstandsvermogen[1]. Het algemeen bestuur heeft in 2017 een ratio van 1 tot 1,5 vastgesteld. Deze ratio is naar verwachting toereikend.

Uit onderstaand overzicht blijkt dat meerjarig de verhouding tussen noodzakelijke en beschikbare weerstandscapaciteit voldoet aan de ratio weerstandsvermogen (1 tot 1,5). Meerjarig is dit mede afhankelijk van onttrekkingen uit de algemene reserve.

Tabel: meerjarige ratio voor het weerstandsvermogen

	2019	2020	2021	2022	2023
Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018
Noodzakelijke weerstandscapaciteit	€ 1.404	€ 1.608	€ 2.024	€ 1.874	€ 1.874
Ratio weerstandsvermogen	**1,4**	**1,3**	**1,0**	**1,1**	**1,1**

Legenda

Ratio	Waardering
>2	Uitstekend
1,5 - 2,0	Ruim Voldoende
1,0 - 1,5	Voldoende
0,8 - 1,0	Matig
0,6 - 0,8	Onvoldoende
<0,6	Ruim onvoldoende

Financiële kengetallen

In de volgende tabel staan de drie financiële kengetallen die van toepassing zijn op de OD NZKG. Voor de ratio's zijn normen opgesteld op basis van input van de VNG en op eigen inzichten. De onderstaande beschrijving van de ratio's bevat een verdere toelichting en beoordeling.

Tabel: financiële kengetallen

	Norm	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019
netto schuldquote	≤ 0%	-9%	-8%	-6%
solvabiliteitsratio	≥ 20%	42%	29%	41%
structurele exploitatieruimte	≥ 0%	1%	0%	-2%

Netto schuldquote

Dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen. De schuldpositie van de OD NZKG bestaat voornamelijk uit kortlopende verplichtingen. Daarom hanteren we een norm van 0% of lager. Om aan de norm te voldoen moeten de eigen middelen hoger zijn dan de schuldpositie. In afwijkende gevallen, bijvoorbeeld een grote investering waarvoor we geld wordt aangetrokken, zal het kengetal boven de 0% stijgen. Voor 2019 is het kengetal -/- 6%. Het voldoet daarmee ruim aan de gestelde norm.

1 De normeringsystematiek is ontwikkeld door het Nederlandse Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) in samenwerking met de universiteit Twente.

Solvabiliteit

Dit cijfer geeft inzicht in de mate waarin de organisatie in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid. Dit cijfer geeft dus een soort toekomstvisie weer. Het betreft het aandeel van het eigen vermogen in het totale vermogen. De VNG geeft aan dat bij een ratio lager dan 20% de organisatie zich op glad ijs bevindt. De norm voor de OD NZKG is daarom minimaal 20%. Het kengetal valt vrij laag uit omdat we met voorschotten van de opdrachtgevers werken. De voorschotten hebben een negatief effect op de ratio maar zorgen niet voor een slechte financiële weerbaarheid. Het kengetal is gecorrigeerd met de voorschotten en komt daarmee uit op 41%. De ratio is daarmee voldoende.

Structurele exploitatieruimte

Dit cijfer helpt om te beoordelen welke structurele ruimte de OD NZKG heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Is dit cijfer negatief dan biedt het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte om de lasten te blijven dragen. De norm voor de OD NZKG is 0% of hoger. In 2019 is de ratio -2%. Het negatieve percentage houdt verband met de incidentele onttrekking aan de algemene reserve van € 1,4 mln voor de hogere loonkosten als gevolg van de cao-ontwikkeling 2019. Vanaf 2020 is de cao-stijging structureel verwerkt in de baten via een bijstelling van het verkooptarief.

Algeheel oordeel

Het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) schrijft voor een beoordeling te geven van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie. De drie geldende kengetallen - met inachtneming van de structurele bijstelling van het verkooptarief vanaf 2020 – geven een goed beeld. Er is dus van een degelijke financiële positie.

In bijlage 3 is de berekening van de kengetallen toegelicht.

4.2 Onderhoud kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen die de OD NZKG in bezit heeft, bestaan uit apparatuur, automatisering, meubilair en de verbouwing van het gehuurde pand Ebbehout in Zaandam. Als afschrijvingstermijn hanteren we de economische levensduur als uitgangspunt (conform de financiële verordening).
In 2019 heeft de OD NZKG twee nieuwe investeringen gedaan. In het gehuurde kantoorpand op diverse etages meer werkplekken gecreëerd en akoestische maatregelen genomen. Eind 2019 is een start gemaakt met de aanpassing van de Plaza.

4.3 Financiering

In deze paragraaf komen de onderwerpen aan de orde die behoren tot het geldstromenbeleid van de OD NZKG. Dit zijn onder andere het risicobeheer (vooral rente- en kredietrisico) en de financieringspositie.
Voor uitvoering van de financieringsfunctie gelden de kaders uit de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) en de bijhorende ministeriële regelingen. In deze wet staan transparantie en risicobeheersing centraal. Er zijn voorschriften voor een verplicht financieringsstatuut (treasury-statuut) en een financieringsparagraaf in begroting en jaarrekening.

De OD NZKG werkt volgens het treasury-statuut dat is vastgesteld op 9 december 2015. Een van de doelstellingen van dit statuut is het beschermen van vermogens- en renteresultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals genoemd binnen de Wet fido: renterisico's, koersrisico's, liquiditeitsrisico's en kredietrisico's.

Financierings- en schuldpositie

De OD NZKG gaat uitsluitend leningen aan in de Europese geldeenheid (de euro). In 2013 is bij BNG Bank een lening afgesloten van 1.050K met een looptijd van vijf jaar en een rente van 1,45%. De lening is per 31-12-2018 volledig afgelost.

Kasbeheer

De OD NZKG beperkt interne liquiditeitsrisico's door treasury-activiteiten te baseren op een adequate liquiditeitsplanning. Doordat we overtollige liquide middelen moeten aanhouden in de schatkist (op een rekeningcourant bij het agentschap van het ministerie van Financiën) zijn er geen kredietrisico's.

Om het renterisico te beperken, is vastgelegd dat de kasgeldlimiet en de renterisiconorm niet worden overschreden. We stemmen stemt nieuwe leningen en uitzettingen af op de bestaande financiële positie en de liquiditeitenplanning. De rentetypische looptijd en het renteniveau van de lening of uitzetting wordt zo veel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand en de rentevisie. Binnen deze kaders streven we naar spreiding in de rentetypische looptijden van uitzettingen.

4.4 Bedrijfsvoering

Verplichte beleidsindicatoren:

Vanuit het BBV is het verplicht te verantwoorden op ongeveer veertig beleidsindicatoren. De indicatoren zijn vooral voor gemeenten opgesteld en daarom grotendeels niet van toepassing op de OD NZKG. De indicatoren die wel van toepassing zijn, passen allemaal binnen het programma Bedrijfsvoering. Ze zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Tabel: verplichte BBV-beleidsindicatoren

Naam indicator	Berekening	Realisatie 2019	Toelichting
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Nvt	Niet te berekenen per inwoner. De formatie bedraagt 376,87 FTE (excl. inhuur) per 31-12-2019
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Nvt	Niet te berekenen per inwoner. De bezetting bedraagt 354,19 FTE (excl. inhuur) per 31-12-2019
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Nvt	Niet te berekenen per inwoner. De apparaatskosten bedraagt €49.626k.
Externe Inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur extern	29,6%	
Personele overhead	% van de totale lasten	18,3%	
Materiële overhead	% van de totale lasten	15,7%	

Formatie 2019

Tabel: Overzicht formatie / bezetting d.d. 31-12-2019 in fte (exclusief inhuur)

Directie	Formatie	Bezetting	Verschil
Bedrijfsvoering	50,49	48,86	1,63
Accountmanagement, Staf en Directeur	14,22	13,61	0,61
Regulering & Expertise	166,86	162,26	4,60
Toezicht & Handhaving	145,29	129,46	15,83
Totaal	**376,86**	**354,19**	**22,67**

Tabel : Verhouding man / vrouw

	Aantal	Percentage
Man	223	60 %
Vrouw	150	40 %
Totaal	**373**	**100 %**

Tabel : Aantal parttime / fulltime bij mannen en vrouwen

	Fulltime	Parttime	Totaal
Man	177	46	223
Vrouw	65	85	150

Nieuwe cao provincies 2019-2020

Per 1 januari 2019 stegen de salarissen met 2,5% en per 1 juli 2019 met 1%. De toelagen, vergoedingen en tegemoetkomingen gekoppeld aan de algemene salarisverhogingen zijn als gevolg van de afgesproken loonsverhogingen aangepast. Tevens zijn per 1 juli 2019 de ambtsjubileumgratificatie, bedrijfshulpverlening-toelagen en consignatietoelagen geharmoniseerd. Zij zijn gelijkgetrokken voor alle provincies en cao-volgers.

Boter bij de vis

De jaarlijkse inputbeloning, ook wel bekend als gratificatie, is met de cao 2017-2018 komen te vervallen. Daarvoor in de plaats is de flexibele beloning 'Boter bij de vis' gekomen. Het kan hierbij gaan om cadeaus, cadeaubonnen, geld (de gratificatie), geheel of gedeeltelijke vergoeding van opleidingskosten etc. Boter bij de vis kan zowel individueel als teamniveau worden toegekend. Diverse medewerkers hebben in 2019 op basis van bijzondere geleverde prestaties een dergelijke gratificatie ontvangen.

Verzuim

Over heel 2019 was het ziekteverzuimpercentage 5,83%. Het verzuimpercentage is ten opzichte van 2018 (4,52%) met 1,29% gestegen. Het was ook hoger dan de verzuimnorm van 4,20%. De meldingsfrequentie was 1,4. Dat is een lichte stijging met 0.1 ten opzichte van 2018 en ligt ook iets hoger dan de norm van 1,1.

Jaarlijkse Sociaal Medisch Overleggen (SMO's) op directie- en MT-niveau en drie-gesprekken (met bedrijfsarts, teammanager en HR-adviseur) zorgen ervoor dat verzuim stevig op de agenda blijft staan. Tevens worden frequent verzuimgesprekken met medewerkers gevoerd. Focus vanuit de SMO's voor 2019 waren wederom werkdruk en de balans tussen werk en privé. Er zijn trainingen georganiseerd hoe stresssignalen te (h)erkennen en ermee om te gaan. Dit onderwerp zal ook in 2020 de nodige aandacht behoeven.

Per 1 maart 2019 is de nieuwe bedrijfsarts via een aanbesteding geselecteerd. De bedrijfsarts is ingewerkt conform het verzuimprotocol van OD NZKG.

Bedrijfsmaatschappelijk werk

De OD NZKG hecht eraan om medewerkers die problemen ervaren in de werksfeer of in de privésituatie en die het werk beïnvloeden preventieve hulp te bieden. Hiervoor maken we gebruik van de dienstverlening van een bedrijfsmaatschappelijk werker. Medewerkers kunnen hier zelf naartoe gaan, maar ook op verwijzing van de leidinggevende of de bedrijfsarts.

In 2019 waren er 25 nieuwe aanmeldingen en 6 nog openstaande meldingen. In totaal zijn met deze medewerkers 114 gesprekken gevoerd. Dit komt neer op gemiddelde van 4,5 gesprek per medewerker. Dit is conform de kortdurende hulpverlening die bedrijfsmaatschappelijk werk biedt.

Onderzoek functierisico's en aanbod PMO

De OD NZKG vindt optimale inzetbaarheid van werknemers uiteraard belangrijk. Het aanbieden van een Preventief Medisch Onderzoek (PMO) is vanuit de Arbowetgeving hierbij verplicht. Deze vorm van bewaken en beschermen van de gezondheid van medewerkers is van belang om zo vroeg mogelijk te ontdekken of er bepaalde gezondheidsproblemen bestaan en daar dan iets aan te doen.
Deelname aan een PMO is voor de meeste medewerkers vrijwillig. Uitzondering hierop zijn medewerkers waaraan in verband met de functie en taken bijzondere eisen worden gesteld. Bij de OD NZKG geldt dit voor medewerkers die specifieke werkzaamheden uitvoeren in de bodemsanering of daarop toezicht houden.

In 2019 is gestart met de aanbesteding voor een organisatiebreed PMO. Hierbij is onder meer aandacht voor risico's van het werken met gevaarlijke stoffen, bij calamiteiten, beeldschermwerk, het welzijn van medewerkers en een visusonderzoek. In 2020 krijgen alle medewerkers dit PMO aangeboden.

5 Financiële jaarrekening

5.1 Overzicht baten en lasten

Het totaal van de lasten is 90K hoger dan begroot door:

- Hogere personele lasten Bouw (460K), onder andere door inhuurkosten vanwege nog niet ingevulde vacatures, hogere inzet outputproducten en vervanging langdurig zieken.
- Lagere personele lasten Milieu en BRZO (457K) als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt.
- Bij bedrijfsvoering per saldo 38K hogere lasten waaronder lagere personeelslasten (242K), hogere opleidingskosten (215K) en diverse hogere lasten (65K).
- Overige diverse hogere lasten (49K).

Het totaal van de baten is 241K lager dan begroot door:

- Lagere baten maatwerk en UVO Bouw (151K)
- Lagere baten UVO en maatwerk Bodem (128K)
- Overige diverse hogere baten (38K).

Lagere toevoeging aan de algemene reserve:

- Op basis van de actualisatie van het risico onderhandenwerk is 454K minder dan begroot toegevoegd aan de algemene reserve.

Exclusief deze lagere toevoeging aan de algemene reserve is het resultaat 25K nadelig. Dat is een afwijking van 331K nadelig ten opzichte van de begroting (306K voordelig). De afwijking is het saldo van 241K lagere baten met name maatwerk en 90K hogere lasten.

Zie voor meer informatie over de afwijkingen per programma de toelichting in de programmaverantwoording.

Tabel: overzicht baten en lasten per programma

Resultaten per programma									(bedragen x €1.000)
	Primair begroting 2019 lasten	Primair begroting 2019 baten	Primair begroting 2019 saldo	Gewijz. begroting 2019 lasten	Gewijz. begroting 2019 baten	Gewijz. begroting 2019 saldo	Realisatie 2019 lasten	Realisatie 2019 baten	Realisatie 2019 saldo
Bouw	8.117	-13.823	-5.706	7.911	-12.581	-4.670	8.371	-12.430	-4.059
Bodem	3.706	-5.354	-1.649	4.341	-6.681	-2.340	4.386	-6.553	-2.167
Milieu & BRZO	14.227	-21.927	-7.699	16.303	-22.462	-6.159	15.846	-22.383	-6.538
Randvoorwaardelijk	3.840	-4.306	-466	4.862	-5.986	-1.124	4.866	-6.077	-1.211
Bedrijfsvoering:	15.570	-	15.570	15.241	-834	14.407	15.279	-860	14.419
- Overhead	*15.433*	-	*15.433*	*15.118*	*-834*	*14.284*	*15.234*	*-860*	*14.373*
- Onvoorzien	*137*	-	*137*	*124*	-	*124*	*46*	-	*46*
- Venootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo voor mutaties reserves	**45.460**	**-45.410**	**50**	**48.657**	**-48.544**	**113**	**48.747**	**-48.303**	**444**
Mutaties reserves	**-**	**-50**	**-50**	**1.004**	**-1.423**	**-419**	**550**	**-1.423**	**-873**
Toevoegingen	-	-	-	1.004	-	1.004	550	-	550
Onttrekkingen	-	-50	-50	-	-1.423	-1.423	-	-1.423	-1.423
Saldo na mutaties reserves	**45.460**	**-45.460**	**-**	**49.661**	**-49.967**	**-306**	**49.297**	**-49.726**	**-429**

(-/- = voordeel, + = nadeel)

5.2 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft. Deze voorschriften zijn verder uitgewerkt in de financiële verordening van de OD NZKG.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening
De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. De activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde.
Voor zover het BBV niet anders voorschrijft, zijn de baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn.

ACTIVA

Vaste activa

Immateriële vaste activa
De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd op basis van verkrijgings- of vervaardigingsprijs en worden lineair afgeschreven in vijf jaar.

Materiële vaste activa met economisch nut
De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs en worden lineair afgeschreven.

15 jaar:	technische installaties in bedrijfsgebouwen
10 jaar:	veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen en kantoormeubilair
3 tot 5 jaar:	software, automatiseringsapparatuur, telefooninstallaties
1 tot 10 jaar:	verbouwingen, termijn afhankelijk van looptijd huurcontract, inclusief optietermijn verlenging

Afschrijving start op jaarbasis in het jaar nadat de investering gereed is gekomen of is verworven. Activa met een verkrijgingsprijs van minder dan € 25K per stuk hoeven niet te worden geactiveerd. Deze activa worden in het jaar van aanschaf ten laste van de exploitatie gebracht.

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar
De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Aangezien de debiteuren alleen publieke en geen private partijen zijn, is de kans op oninbaarheid klein. Er is dan ook geen voorziening dubieuze debiteuren gevormd. De uitzettingen omvat ook het rekeningcourantsaldo in de schatkist bij het ministerie van Financiën.

Liquide middelen
De liquide middelen zijn tegen de nominale waarde opgenomen.

Overlopende activa
Dit zijn de transitoria tegen nominale waarde waarmee lasten en baten in het juiste jaar worden verantwoord.

PASSIVA

Vaste passiva

Algemene reserve

De algemene reserve wordt gebruikt voor de vorming van een weerstandsvermogen om risico's op te kunnen vangen.

Bestemmingsreserve

Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan het Algemeen bestuur een bepaalde bestemming heeft gegeven.

Gerealiseerd resultaat

Het gerealiseerde rekeningresultaat is het resultaat in het boekjaar. Dit wordt ter bestemming voorgelegd aan het algemeen bestuur.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting of het voorzienbare verlies.

Vaste schulden

Langlopende schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen.
Deze schulden hebben een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer.

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden

De netto-vlottende schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde en hebben een looptijd van minder dan 1 jaar.

Overlopende passiva

Dit zijn de transitoria tegen nominale waarde waarmee lasten en baten in het juiste jaar worden verantwoord.

5.3 Toelichting baten en lasten

In deze paragraaf staat een toelichting op de afwijkingen tussen de begroting en realisatie in 2019 voor zowel de baten als de lasten. Afwijkingen zijn in ieder geval per programma toegelicht. De richtlijn voor toelichtingen op afwijkingen is gesteld op 100K.

Baten	**241k nadeel**

De baten zijn ten opzichte van de begroting op verschillende onderdelen 209k lager uitgevallen.

Bouw (151k nadeel)

Volume uitvoeringsovereenkomst en maatwerk (151K nadeel)

De baten zijn lager door ongeveer 100K minder baten op de uitvoeringsovereenkomsten (-0,7%) en 50K op de maatwerkafspraken (-10%).

Bodem (128K nadeel)

De realisatie van lagere volumes op diverse producten uit de uitvoeringsovereenkomsten heeft geleid tot 111K minder opbrengst. Ook voor losse opdrachten is de realisatie iets lager dan begroot (17K).

Overige baten (38K voordeel)

Er zijn diverse hogere baten op de posten Randvoorwaardelijk en Bedrijfsvoering. En er zijn diverse lagere baten op offertewerk Milieu.

Lasten	**90k nadeel lasten** **454 voordeel toevoeging reserve**

Ten opzichte van de begroting zijn de lasten 90K hoger uitgevallen.

Bouw (460K nadeel)

Personele capaciteit (460K nadeel)

De lasten zijn 460K (6%) hoger dan begroot bij het tweede tertaal. Er zijn op outputproducten meer uren gemaakt dan begroot op basis van het kengetal. Daarnaast zijn hogere inhuurkosten gemaakt doordat we vacatures niet konden invullen en voor de vervanging van een aantal langdurig zieken.

Bodem (45K nadeel)

Personele capaciteit (45k nadeel)

Milieu en BRZO (457K voordeel)

Personele capaciteit (457K voordeel)

De lasten zijn 457K lager dan begroot als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt waardoor diverse vacatures niet ingevuld konden worden. Het betreft met name werkzaamheden in het kader van kwaliteitsverbetering die alsnog plaats zullen vinden in 2020 en minder inzet op offertewerk.

Randvoorwaardelijk (nihil)

Bedrijfsvoering (38K nadeel)

Personele capaciteit (242K voordeel)

De personeelslasten zijn 242K lager door het niet kunnen invullen van vacatures.

Werving en Selectie (65K nadeel)

Mede als gevolg van de arbeidsmarktcampagne zijn de werving-en-selectiekosten 65K hoger dan begroot.

Algemeen ontwikkelbudget (215K nadeel)

De kosten van het algemeen ontwikkelbudget zijn 215K hoger dan begroot. Dit komt doordat er meer werkgerelateerde opleidingen zijn gevolgd zijn dan opleidingen in het kader van het persoonlijk ontwikkelbudget.

Reserves (454K voordeel)

Lagere toevoeging risico onderhandenwerk (454K voordeel)

Conform de tweede tertaalrapportage is het risico onderhandenwerk Bouw en Bodem niet meer opgenomen als voorziening maar als een risicoreservering. Op basis van de actualisatie over 2019 is het financieel gevolg van het risico 677K. Dit is vermenigvuldigd met een kans van 50%. Het risicobedrag komt daarmee op 338K. Dit bedrag is toegevoegd aan de algemene reserve. Dit is lager dan het begrote bedrag.

Incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten	(Bedragen x € 1.000)
Baten:	
Onttrekking reserve Koesen op de Toekomst	23
Onttrekking reserve Weerstandsvermogen	1.400
Vrijval voorziening Onderhanden Werk	799
Totaal baten:	**2.222**
Lasten:	
Kosten PGF validatie	79
Kosten Koersen op de Toekomst	17
Kosten Omgevingswet	26
Onvoorzien MJA fiche BRZO	46
Toevoeging reserve Weerstandsvermogen	338
Toevoeging voorziening Gekocht verlof	257
Toevoeging reserve POB	211
Totaal lasten:	**974**

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Er zijn geen structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves.

Informatie Wet normering bezoldiging topfunctionarissen

Op grond van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) moeten we in het financieel verslaggevingsdocument verschillende gegevens van topfunctionarissen en niet-topfunctionarissen publiceren, als de maximale bezoldiging wordt overschreden. Dit geldt ook voor (eventueel onbezoldigde) bestuursleden.

Topfunctionarissen

In 2019 is er één functionaris die valt onder de WNT. Dit betreft de functie van algemeen directeur, die gedurende het gehele jaar is vervuld door mw. E.M.J. Meijers. De gegevens staan in onderstaande tabel. Met ingang van 2019 is de bezoldigingsmaximum bepaald op 100% van het ministerssalaris (194K).

Tabel: inkomens topfunctionarissen

Naam		**Mw E.M.J. Meijers**
Functie		Algemeen directeur
Duur dienstverband in 2019		01.01 - 31-12
Omvang dienstverband (fte)		1
Gewezen topfunctionaris		Nee
Dienstbetrekking		Ja
Bezoldiging		
Beloning	€	113.572
Belastbare onkostenvergoeding	€	53
Beloning betaalbaar op termijn (aanspraken)	€	19.922
Totale bezoldiging	**€**	**133.547**

Niet topfunctionarissen

De OD NZKG had in 2019 geen niet-topfunctionarissen in dienst van wie de bezoldiging het maximum heeft overschreden.

Bestuursleden

De leden van het algemeen bestuur van de OD NZKG zijn onbezoldigd. Uit hoofde van hun functie als bestuurder bij deelnemende gemeenten/provincie zijn zij lid van het AB.

Naam	**Functie**
Onno Hoes (t/m juli 2019)	burgemeester gemeente Haarlemmermeer (voorzitter)
Marianne Schuurmans-Wijdeven (vanaf aug.)	burgemeester gemeente Haarlemmermeer (voorzitter)
Jurgen Nobel	wethouder gemeente Haarlemmermeer
Hans Krieger (t/m augustus 2019)	wethouder gemeente Zaanstad (vice voorzitter)
Sanna Munnikendam (vanaf september 2019)	wethouder gemeente Zaanstad (vice voorzitter)
Jaap Bond (t/m maart 2019)	gedeputeerde provincie Noord-Holland
Edward Stigter (vanaf juli 2019)	gedeputeerde provincie Noord-Holland
Adnan Tekin (t/m begin december 2019)	gedeputeerde provincie Noord-Holland
Gido Oude Kotte	burgemeester gemeente Aalsmeer
Herbert Raat	wethouder gemeente Amstelveen
Udo Kock (t/m mei 2019)	wethouder gemeente Amsterdam
Marieke van Doorninck	wethouder gemeente Amsterdam
Joyce Langenacker	burgemeester gemeente Ouder-Amstel
Erik Boog	burgemeester gemeente Diemen
Pieter Heiliegers	burgemeester gemeente Uithoorn
Emmy Meijers	directeur Omgevingsdienst NZKG (secretaris)

5.4 Balans

Activa	31-12-2019	31-12-2018
	(bedragen x € 1.000)	
Vaste activa		
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	250	500
Totaal immateriële activa	**250**	**500**
Investeringen met een economisch nut	1.271	1.248
Totaal materiële activa	**1.271**	**1.248**
Totaal vaste activa	**1.521**	**1.748**
Vlottende activa		
Omzetbelasting	0	0
Doorschuif BTW	0	3.376
Totaal vorderingen op openbare lichamen	*0*	*3.376*
Totaal uitzettingen in 's Rijks schatkist	*8.477*	*3.179*
Debiteuren	8.264	5.073
Totaal overige vorderingen	*8.264*	*5.073*
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	**16.740**	**11.628**
ABN-Amro	10	5.263
Totaal liquide middelen	**10**	**5.263**
Vooruitbetaalde bedragen	227	169
Nog te ontvangen bedragen	1.178	1.047
Totaal overlopende activa	**1.405**	**1.216**
Totaal vlottende activa	**18.155**	**18.106**
Totaal activa	**19.676**	**19.854**
Passiva		
Vaste passiva		
Algemene reserve	-2.018	-3.079
Bestemmingsreserves	-993	-805
Gerealiseerde resultaat	-429	0
Totaal eigen vermogen	**-3.440**	**-3.884**
Voorziening personeel	-82	-272
Voorziening restant verlof	-856	-599
Voorziening onderhanden werk	0	-799
Totaal voorzieningen	**-939**	**-1.670**
Lening BNG	0	0
Totaal vaste schulden	**0**	**0**
Totaal vaste passiva	**-4.379**	**-5.555**
Vlottende passiva		
Crediteuren	-899	-1.842
Af te dragen loonheffing en premies ABP	-1.674	0
Omzetbelasting	-40	-30
Totaal netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar	**-2.613**	**-1.873**
Nog te betalen bedragen	-1.345	-1.800
Vooruitontvangen bedragen	-11.339	-10.627
Totaal overlopende passiva	**-12.684**	**-12.427**
Totaal vlottende passiva	**-15.297**	**-14.300**
Totaal passiva	**-19.676**	**-19.854**

Tabel: Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Leverancier	Omschrijving	Looptijd	(bedragen x € 1.000) Jaarlijkse lasten
Gemeente Zaanstad	Facilitaire diensten	t/m 31-07-2023	620
Gemeente Zaanstad	Huur pand / parkeerplaatsen	t/m 31-12-2023	1.141
Leaseplan	Lease auto's	t/m 01-07-2020	230
Reisbalans	Reiskosten openbaar vervoer woon-werkveer	t/m 31-12-2020	542
Comparex	Licenties Microsoft	t/m 01-03-2020	157
Comparex	TM7 CARP-E Anonymizer/Metadata	t/m 01-07-2020	92
Duvak	ICT Support en beheer	t/m 31-12-2020	473
Mozard	Zaaksysteem	t/m 31-12-2020	265
Afas	Fin. En HR systeem	t/m 31-12-2020	114
GGD	Meetnetten NZKG	t/m 31-12-2020	387
ABOVO	Publicaties	t/m 31-12-2020	275
Common Invent	Geur NZKG en amsterdamrijnkanaal	t/m 31-12-2020	100

5.5 Toelichting op de balans

ACTIVA

Vaste activa

Immateriële vaste activa *250k*

In 2015 is de investering van het eigen zaaksysteem afgerond. In 2016 is gestart met afschrijven, de afschrijving zal gedurende vijf jaar plaatsvinden t/m 2020.

Tabel: verloopoverzicht immateriële vaste activa

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2018	Investeringen / desinvesteringen 2019	Afschrijvingen 2019	Rentekosten 2019	Afwaarderingen 2019	Boekwaarde 31-12-2019
Ontwikkelingskosten software	500		250			250
	500	**-**	**250**	**-**	**-**	**250**

Materiële vaste activa ***1.271k***

In 2019 hebben twee investeringen plaatsgevonden in de materiële vaste activa.

In september heeft een interne verhuizing plaatsgevonden. Omdat er te weinig werkplekken in het gebouw waren is een herverdeling van de werkplekken geweest met de daarbij mogelijke uitbreiding. De revitalisering is begeleid door een extern bureau. Verder zijn er bureaus aangeschaft met de daarbij behorende ICT-faciliteiten. In totaliteit een investering van 265K die in tien jaar wordt afgeschreven.

Na de aanpassingen van de balie en hal is ook de Plaza verbouwd. De werkzaamheden zijn begonnen in december en worden afgerond in 2020. De investeringskosten voor 2019 bedragen 95K. De totale investering wordt afgeschreven in tien jaar.

Tabel: verloopoverzicht materiële vaste activa

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2018	Investeringen / desinvesteringen 2019	Afschrijvingen 2019	Rentekosten 2019	Afwaarderingen 2019	Boekwaarde 31-12-2019
Gevelaanpassing (tochtsluis)	96	-	11			85
Bedrijfsgebouwen	**96**	**-**	**11**	**-**	**-**	**85**
Installaties (o.a. oplaadpalen)	45	-	6			39
Machines, apparaten en installaties	**45**	**-**	**6**	**-**	**-**	**39**
Inventaris/meubilair	487	-	96	2		391
Kantoorautomatisering (laptops)	254	-	127			127
Kantoorautomatisering (telefoons/tablets)	250	-	83			167
Werkpleksensoren	26	-	5			21
Aanpassing Plaza + meubilair	90	95	9			176
Aanpassing Revitalisering huisvesting	-	265	-			265
Overige materiële vaste activa	**1.107**	**360**	**321**	**2**	**-**	**1.147**
	1.248	**360**	**338**	**2**	**-**	**1.271**

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar ***16.740K***

Vorderingen op openbare lichamen 0k

Per 31 december 2019 bedraagt deze post nihil. I.v.m. de overgang naar een nieuw financieel systeem per 1 januari 2020 is de vordering in het kader van de doorschuif BTW opgenomen onder debiteuren.

Uitzettingen in 's Rijks schatkist 8.477K

De OD NZKG is verplicht de overtollige liquide middelen aan te houden in de schatkist bij het ministerie van Financiën, genaamd het schatkistbankieren. Per 31 december 2019 bedraagt het uitstaand bedrag 8.477K. Dit bedrag is toegenomen ten opzichte van 2018 met 5.298K. Dit is veroorzaakt doordat we de ontvangsten van het 1e kwartaal 2020 in december hebben ontvangen en hebben overgeboekt naar de schatkist. Het saldo op onze rekening bij de ABN AMRO is hierdoor 10K.

Debiteuren 8.264K

Het saldo van de vorderingen per 31-12-2019 is 8.264K.

De debiteuren groter dan 100k zijn:

Provincie Noord-Holland	3.609K	UVO 1e kwartaal 2020
Gemeente Amsterdam	1.732K	Doorschuif btw 2019
Provincie Noord-Holland	1.204K	Doorschuif btw 2019
Gemeente Haarlemmermeer	674K	Doorschuif btw 2019
Gemeente Zaanstad	222K	Doorschuif btw 2019

I.v.m. de overgang naar een nieuw financieel systeem per 1 januari 2020 is de vordering in het kader van de doorschuif BTW opgenomen onder debiteuren i.p.v. onder vorderingen op openbare lichamen. In januari 2020 is al 4.012K van de vorderingen ontvangen.

Liquide middelen ***10k***

ABN-AMRO Bank 10k

Het saldo op de ABN AMRO-rekening per 31 december 2019 is 10K. Deze rekening wordt alleen gebruikt als betaalrekening. Met ingang van 1 januari 2016 mag het saldo van deze rekening niet hoger zijn 0,75 % van de totale begroting (in 2019 een bedrag van € 342K) gemiddeld per kwartaal. Om dit te krijgen vindt saldoregulering plaats via de schatkist-rekeningcourant bij het ministerie van Financiën. Dit heeft eind december 2019 plaatsgevonden (zie vorderingen schatkist).

Overlopende activa ***1.405K***

Vooruitbetaalde bedragen 227K

De facturen die vooruitbetaald zijn hebben betrekking op licentiekosten Oracle. Verder zijn tijdens de migratie van de kantoorautomatisering bij Comparex licenties aangeschaft. Deze hebben allemaal een looptijd van twaalf maanden maar beginnen op diversen datums in het jaar (bv. 1 maart en 1 juli).

Nog te ontvangen bedragen 1.178k

Voor de uitvoeringsovereenkomsten hebben opdrachtgevers voorschotten betaald. Op basis van de realisatie in 2019 is een voorlopige afrekening per opdrachtgever gemaakt. Een deel van de opdrachtgevers ontvangt geld terug, zie daarvoor de balanspost 'Nog te betalen bedragen'. En een deel moet bijbetalen wat in deze balanspost is verantwoord: provincie Noord-Holland (405K), gemeente Haarlemmermeer (291K), gemeente Zaanstad (20K), gemeente Aalsmeer (27K) gemeente Amstelveen (46K), gemeente Diemen (48K) en provincie Utrecht (176K).

Daarnaast wordt van de traineepool Metropoolregio Amsterdam 63K terug verwacht omdat geen gebruik is gemaakt van medewerkers uit de traineepool. Aan de Provincie Noord-Holland moet het 3e en 4e kwartaal een detachering (24K) nog in rekening worden gebracht. Voor de subsidies IOV is van de provincie Zuid Holland nog 26K te ontvangen.

PASSIVA

Vaste passiva

Eigen vermogen ***3.440K***

Tabel: verloopoverzicht eigen vermogen

(bedragen x € 1.000)

Reserves	Stand per 31-12-2018	Toevoegingen 2019	Onttrekkingen	Stand per 31-12-2019
Algemene reserve	3.079	338	1.400	2.017
Bestemmingsreserve WW & Reintegratie	235	-	-	235
Bestemmingsreserve Omgevingswet	192	-	-	192
Bestemmingsreserve Wetgevingskalender	152	-	-	152
Bestemmingsreserve Persoonlijk ontwikkelbudget	203	211	-	414
Bestemmingsreserve Koersen op de Toekomst	23	-	23	-
Gerealiseerde resultaat 2019	-	429	-	429
Totaal reserves	**3.884**	**979**	**1.423**	**3.440**

* afrondingsverschil Algemene reserve i.v.t. hoofdtabel

Algemene reserve 2.017K

In 2019 is een onttrekking begroot van 1.400K uit de algemene reserve ter compensatie van de cao-ontwikkeling in 2019. Er is een toevoeging in de reserve van 338K als gevolg van de toevoeging van het risico onderhanden werk. De reserve bedraagt per 31-12 2.017K. Dit is voldoende om de risico's af te dekken.

WW & re-integratie 235k

De reserve WW & re-integratie is bedoeld voor kosten van re-integratie-inspanningen. De reserve is naar verwachting nodig in 2020 voor de begeleiding van langdurig zieken o.a. zoals gemeld in het programma Bouw.

Omgevingswet 192k

De reserve is ingesteld op de extra kosten die voortvloeien uit de invoering van de Omgevingswet te kunnen dekken. In 2019 is geen onttrekking uit de reserve gedaan, omdat de kosten ten dele binnen de bestaande begroting gedekt konden worden en werkzaamheden zijn vertraagd. Er gaan nog werkzaamheden plaatsvinden in 2020/2021.

Wetgevingskalender 152k

Voor de extra inspanning in het kader van de wetgevingskalender is een reserve beschikbaar van 152K. De reserve is voor extra implementatiekosten van toekomstige wijzigingen in wetgeving. In 2019 heeft er geen onttrekking aan de reserve plaatsgevonden. De reserve is in 2020 nodig voor o.a. de Omgevingswet. De reserve Omgevingswet is naar verwachting niet toereikend voor alle extra werkzaamheden die in het kader van de Omgevingswet nog moeten plaatsvinden naast wetswijzigingen als de Wet kwaliteitsborging bouw.

Koersen op de toekomst 0k

Voor het programma 'Koersen op de toekomst' is 100K gereserveerd uit het rekeningresultaat 2017. In 2018 is 77K besteed. Het restant van 23K is in 2019 ingezet ter dekking van nog gemaakte kosten.

Persoonlijk ontwikkelbudget 414k

Medewerkers hebben recht op een persoonlijk ontwikkelbudget dat binnen vijf jaar ingezet kan worden (2018 tot en met 2023). Om de persoonlijke opleidingen te kunnen garanderen (nieuwe cao-verplichting vanaf 2018) is de ruimte in het budget persoonlijke opleidingen toegevoegd aan de reserve. De maximale inzet over totaal vijf jaar kan oplopen tot € 1,8 mln. op basis van de huidige formatie.

Gerealiseerde resultaat 429K

Het gerealiseerde saldo van baten en lasten over 2019 leidt tot een resultaat van 429k.

Voorzieningen ***939K***

Tabel: verloopoverzicht voorzieningen

(bedragen x € 1.000)

Voorzieningen	Stand per 31-12-2018	Toevoegingen 2019	Onttrekkingen / vrijval 2019	Stand per 31-12-2019
Voorziening Personeel	272	-	190	82
Voorziening Restant verlof	599	257	-	856
Voorziening Onderhanden werk	799	-	799	-0
Totaal voorzieningen	**1.670**	**257**	**989**	**938**

* afrondingsverschil 938 i.p.v. 939K tabel door 1000-tallen

Voorziening Personeel 82K

De OD NZKG is eigenrisicodrager voor WW-kosten. In 2019 is voor 190K aan WW-kosten gemaakt en ten laste van deze voorziening gebracht. Voor toekomstige jaren is voor twee medewerkers een verwachte verplichting van 82K. Om deze kosten te dekken is de voorziening op peil.

Voorziening Restant verlof 856K

Deze voorziening is getroffen om capaciteitskosten te compenseren wanneer medewerkers gespaard verlof voor een langere periode in één keer opnemen. Dit heeft te maken met wijzigingen in de cao per 1 januari 2018. Daarin is besloten dat de huidige maximale spaarperiode van vijf jaar vervalt voor (aangekocht) bovenwettelijk verlof en daarmee ongelimiteerd is.
In 2019 is het aankopen van verlof toegenomen daarmee is het saldo verlof in 2019 wederom gegroeid. Om toekomstige kosten van langdurig verlof op te vangen is daarom een toevoeging gedaan van 257K.

Voorziening Onderhanden werk 0k

De voorziening is destijds getroffen voor toezicht- en handhavingswerkzaamheden die volgt op de vergunningaanvraag voor het programma Bouw en Bodem. Bij de tweede tertaalrapportage is besloten de voorziening te laten vrijvallen en het risico onderhandenwerk op te nemen in de risicoparagraaf.

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar ***2.613K***

Crediteuren 899K

Het saldo van crediteuren bestaat uit twee posten:

1. Crediteuren: het saldo van de openstaande facturen bij leveranciers per 31-12-2019 bedraagt 2K.
2. Crediteuren bestellingen: het gaat om verplichtingen die nog te betalen stonden per 31-12-2019 maar waarvan nog geen factuur was ontvangen. Het totaalbedrag van 897K wordt in het eerste kwartaal van 2020 verrekend.

Af te dragen loonheffing en premies ABP

Loonheffing en pensioenpremie december 2019 1.674K

Per balansdatum is in de balans een nog te betalen bedrag opgenomen van in totaal 1.674K. Dit bestaat uit nog te betalen pensioenpremie over december van 389K en te betalen loonheffing ter hoogte van 1.285K. De betaling is in januari 2020 uitgevoerd via het nieuwe financiële systeem AFAS.

Af te dragen omzetbelasting 40k

Overlopende passiva ***12.684K***

Nog te betalen bedragen 1.345K

Per balansdatum is een bedrag van 1.345K opgenomen als nog te betalen. Een groot gedeelte van dit bedrag, (751K) bestaat uit de voorlopige afrekening van de uitvoeringsovereenkomsten over 2019 met opdrachtgevers. De definitieve afrekening zullen we, na overleg met de opdrachtgevers, in 2020 aan de betreffende opdrachtgevers betalen. Het betreft gemeente Amsterdam (603K), gemeente Ouder-Amstel (38K), gemeente Uithoorn (50K) en provincie Flevoland (60K).
Het overige deel (594K) bestaat uit facturen die na sluiten van de crediteuren- en verplichtingenadministratie zijn ontvangen. De prestatie van deze werkzaamheden is verricht in 2019 en daarom zijn de kosten ook in 2019 verantwoord. Door de overgang van de organisatie naar een nieuw financieel en HR-systeem is gekozen om de administratie halverwege de maand december te sluiten. Vandaar dat dit bedrag vrij hoog is. De facturen zijn allemaal in de eerste betaling in januari met het nieuwe systeem gedaan.

Vooruitontvangen bedragen 11.339K

Het bedrag vooruit ontvangen bedragen betreft de bijdragen van de founding fathers voor het eerste kwartaal 2020 voor een totaal bedrag van 11.339K.

Bijlage 1
Overzicht taakvelden per programma

(bedragen x € 1.000)

Taakveld, programma, kostensoort	Gewijzigde begroting 2019 lasten	Gewijzigde begroting 2019 baten	Gewijzigde begroting 2019 saldo	Realisatie 2019 lasten	Realisatie 2019 baten	Realisatie 2019 saldo
Programma Bouw						
Inkomsten		-12.581	-12.581		-12.430	-12.430
Salarislasten	4.213		4.213	4.093		4.093
Inhuur	3.698		3.698	4.278		4.278
Materieel	-		-	-		-
Taakveld 8.3 Wonen en bouwen	**7.911**	**-12.581**	**-4.670**	**8.371**	**-12.430**	**-4.059**
Totaal programma Bouw	**7.911**	**-12.581**	**-4.670**	**8.371**	**-12.430**	**-4.059**
Programma Bodem						
Inkomsten		-6.681	-6.681		-6.553	-6.553
Salarislasten	3.489		3.489	3.469		3.469
Inhuur	801		801	809		809
Materieel	51		51	107		107
Taakveld 7.4 Milieubeheer	**4.341**	**-6.681**	**-2.340**	**4.386**	**-6.553**	**-2.167**
Totaal programma Milieu	**4.341**	**-6.681**	**-2.340**	**4.386**	**-6.553**	**-2.167**
Programma Milieu						
Inkomsten		-22.462	-22.462		-22.383	-22.383
Salarislasten	11.065		11.065	10.760		10.760
Inhuur	3.945		3.945	3.310		3.310
Materieel	1.293		1.293	1.775		1.775
Taakveld 7.4 Milieubeheer	**16.303**	**-22.462**	**-6.159**	**15.846**	**-22.383**	**-6.538**
Totaal programma Milieu & BRZO	**16.303**	**-22.462**	**-6.159**	**15.846**	**-22.383**	**-6.538**
Programma Randvoorwaardelijk						
Inkomsten		-4.011	-4.011		-4.072	-4.072
Salarislasten	2.531		2.531	2.551		2.551
Inhuur	726		726	671		671
Materieel	-		-	39		39
Taakveld 7.4 Milieubeheer	**3.258**	**-4.011**	**-753**	**3.260**	**-4.072**	**-811**
Inkomsten		-1.975	-1.975		-2.006	-2.006
Salarislasten	1.247		1.247	1.256		1.256
Inhuur	358		358	330		330
Materieel	-		-	19		19
Taakveld 8.3 Wonen en bouwen	**1.604**	**-1.975**	**-371**	**1.606**	**-2.006**	**-400**
Totaal programma Randvoorwaardelijk	**4.862**	**-5.986**	**-1.124**	**4.866**	**-6.077**	**-1.211**
Programma Bedrijfsvoering						
Inkomsten		-834	-834		-860	-860
Salarislasten	6.484		6.484	5.977		5.977
Inhuur	1.749		1.749	1.804		1.804
Materieel	6.885		6.885	7.453		7.453
Taakveld 0.4 Overhead	**15.118**	**-834**	**14.284**	**15.234**	**-860**	**14.373**
Onvoorzien	124		124	46		46
Taakveld 0.8 Overige baten en lasten	**124**	**-**	**124**	**46**	**-**	**46**
Taakveld 0.9 Vennootschapsbelasting	**-**	**-**	-	**-**	**-**	**-**
Totaal programma Bedrijfsvoering	**15.241**	**-834**	**14.407**	**15.279**	**-860**	**14.419**
Saldo voor mutaties reserves	**48.657**	**-48.544**	**113**	**48.747**	**-48.303**	**444**
Programma Bedrijfsvoering						
Taakveld 0.10 Mutaties reserves	**1.004**	**-1.423**	**-419**	**550**	**-1.423**	**-873**
Totaal programma Bedrijfsvoering	**1.004**	**-1.423**	**-419**	**550**	**-1.423**	**-873**
Saldo na mutaties reserves	**49.661**	**-49.967**	**-306**	**49.297**	**-49.726**	**-429**

Bijlage 2 Bijdrage per deelnemer

(bedragen x € 1.000)

Deelnemer	UVO 2019	Gewijzigde begroting OD NZKG 2019	Realisatie 2019
Gemeente Amsterdam	19.546	19.097	18.943
Provincie Noord-Holland	13.592	13.945	14.018
Gemeente Zaanstad	2.510	2.518	2.530
Gemeente Haarlemmermeer	7.607	7.859	7.898
Gemeente Aalsmeer	225	261	251
Gemeente Amstelveen	196	210	241
Gemeente Diemen	257	306	305
Gemeente Ouder-Amstel	198	181	160
Gemeente Uithoorn	260	223	210
Provincie Flevoland	306	290	247
Provincie Utrecht	750	907	926
Totaal UVO baten	**45.446**	**45.796**	**45.729**
Projecten		292	284
Subsidies		530	518
Offertes		535	348
Externe detachering		401	444
Overige		990	981
Onttrekking reserves		1.423	1.423
Overig baten		**4.171**	**3.998**
Totale baten		**49.967**	**49.726**

Bijlage 3 Berekening financiële kengetallen

Hieronder volgt de berekening van de financiële kengetallen en toelichting daarop. Zie paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing voor de beoordeling en toelichting op de kengetallen.

Tabel: netto schuldquote

			(bedragen x €1.000)
Netto schuldquote	**Rekening 2018**	**Begroting 2019**	**Rekening 2019**
Vaste schulden	-	-	-
Netto vlottende schuld	1.873	4.887	2.613
Overlopende passiva	12.427	12.221	12.684
Financiële activa (excl. verstrekte leningen)		-	
Financiële activa (verstrekte leningen)		-	
Uitzettingen < 1 jaar *	11.628	7.293	16.740
Liquide middelen	5.263	12.053	10
Overlopende activa	1.216	1.473	1.405
Totale baten (excl. mut. res.)	44.769	45.457	48.303
Netto schuldquote	**-9%**	**-8%**	**-6%**

De netto schuldquote wordt berekend door het saldo van de schulden en vorderingen te delen door te totale baten.

Tabel: solvabiliteitsratio

			(bedragen x €1.000)
Solvabiliteitsratio	**Rekening 2018**	**Begroting 2019**	**Rekening 2019**
Eigen vermogen	3.884	3.460	3.440
Balanstotaal*	9.227	11.887	8.337
Solvabiliteit	**42%**	**29%**	**41%**

*Gecorrigeerd met voorschotten opdrachtgevers
De verhouding tussen het eigen en totale vermogen geeft de ratio voor de solvabiliteit

Tabel: structurele exploitatieruimte

			(bedragen x €1.000)
Structurele exploitatieruimte	**Rekening 2018**	**Begroting 2019**	**Rekening 2019**
Totale structurele lasten	44.179	45.457	48.323
Totale structurele baten	44.529	45.457	47.504
Totale structurele toevoegingen aan de reserves	-	-	-
Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	-	-	-
Totale baten	45.320	45.457	49.726
Structurele exploitatieruimte	**1%**	**0%**	**-2%**

De berekening voor structurele exploitatieruimte is het saldo van structurele baten en lasten en structurele toevoegingen en onttrekkingen van reserves. Het resultaat hiervan wordt gedeeld door de totale baten.

Bijlage 4 Meerjarig overzicht risico's

In onderstaande tabel zijn de strategische bedrijfsrisico's van de OD NZKG opgenomen in een meerjarig overzicht. Per risico is aangegeven wat het geschat financieel effect is, de kans dat het risico zich voordoet en in welk jaar dit zich kan voordoen.

Tabel: meerjarig overzicht noodzakelijk weerstandsvermogen

Risico's	Totaal geschat financieel effect	Risico-bedrag 2018	Risico-bedrag 2019	Risico-bedrag 2020	Risico-bedrag 2021	Risico-bedrag 2022	Risico-bedrag 2023
Verandering in Wet- en regelgeving							
a. Extra werk borging operationele kwaliteit Omgevingwet	600	144	150	300	300	150	150
b. Personele consequenties wet Kwaliteitsborging bouw	1.046				209	209	209
c. Algemene Verordening Gegevensbescherming	1.952		98	98	98	98	98
d. Klimaatakkoord en interfererende wetgeving	-						
e. Natuurwet, gevolgen vergunning verlening PAS uitspraak	-						
f. Wet open overheid, operationele risico's	-						
kans dat het risico zich voordoet		*groot*	*groot*	*groot*	*groot*	*groot*	*groot*
Verandering in Wetgeving	**3.598**	**144**	**248**	**398**	**607**	**457**	**457**
Conjuncturele ontwikkelingen en arbeidsmarkt							
a. omzetfluctuatie door conjuncturele ontwikkelingen	1.111		103	222	222	222	222
b. niet realiseren van de dekkingsbijdrage overhead	735	605	141	368	368	368	368
kans dat het risico zich voordoet		*gemiddeld*	*gemiddeld*	*gemiddeld*	*gemiddeld*	*gemiddeld*	*gemiddeld*
Conjuncturele ontwikkelingen en arbeidsmarkt	**1.846**	**605**	**244**	**590**	**590**	**590**	**590**
Bedrijfsvoering							
a. hogere kosten inhuur en minder inschrijvingen aanbestedingen	90	176	164	45	45	45	45
b. risico overgang financiele en salarisadministratie	300		-	15			
c. afbouwrisico door vervallen termijn garantstelling aanvullend pakket	-		-	-	-	-	-
kans dat het risico zich voordoet		*gemiddeld*	*gemiddeld*	*gemiddeld*	*gemiddeld*	*gemiddeld*	*gemiddeld*
Bedrijfsvoering	**390**	**176**	**164**	**60**	**45**	**45**	**45**
Prestatiegericht financieren							
a. afwijking t.o.v. vastgesteld kengetal	2.221	1.192	410	222	444	444	444
b. risico onderhandenwerk bouw en bodem	677		338	338	338	338	338
kans dat het risico zich voordoet		*groot*	*groot*	*groot*	*groot*	*groot*	*groot*
Prestatiegericht financieren	**2.898**	**1.192**	**748**	**560**	**782**	**782**	**782**
Totaal	**8.732**	**2.117**	**1.404**	**1.608**	**2.024**	**1.874**	**1.874**

Bijlage 5 Controleverklaring accountant

Auditdienst ACAM

Bezoekadres
Oudezijds Voorburgwal 300,
2e etage
1012 GL Amsterdam

Postbus 1078
1000 BB Amsterdam
Telefoon 020 254 9000
www.acam.amsterdam.nl

Nr. 664.000.19-A

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het algemeen bestuur van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel
Wij hebben de jaarrekening 2019 van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied te Zaanstad gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied op 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met het Besluit Begroting en verantwoording (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:
1 de balans per 31 december 2019;
2 het overzicht van baten en lasten over 2019;
3 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met relevante wet- en regelgeving.

De basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen en de Regeling Controleprotocol Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semi publieke sector (WNT). Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening".

Wij zijn onafhankelijk van de Omgevingsdienst Noorzeekanaalgebied zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

ACAM is bereikbaar per metro (lijn 52) en tram (lijn 4 en 14) halte Rokin
Een routebeschrijving vindt u op www.amsterdam.nl

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie die bestaat uit:
- het directieverslag
- de verantwoording programma's
- de Verplichte paragrafen
- overige bijlagen

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat deze informatie:
- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten van de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie voor de jaarrekening
De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de BBV. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de entiteit te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Amsterdam, 28 februari 2020

D. van Eeden RA
Auditdienst ACAM

ACAM is bereikbaar per metro (lijn 52) en tram (lijn 4 en 14) halte Rokin
Een routebeschrijving vindt u op www.amsterdam.nl

Risico's beperken,
leefbaarheid vergroten.

Omgevingsdienst
noordzeekanaalgebied

www.odnzkg.nl

Omgevingsdienst
noordzeekanaalgebied

Ebbehout 31
1507 EA Zaandam
www.odnzkg.nl

Meerjarenbegroting 2021-2024

Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

25 februari 2020

Omgevingsdienst
noordzeekanaalgebied

Inhoud

1	**Inleiding**	**4**
2	**Ontwikkelingen**	**6**
2.1	Ontwikkeling omzet	10
2.2	Tariefontwikkeling OD NZKG	10
3	**Programmabegroting 2021**	**12**
3.1	Programma Bouw	14
3.2	Programma Bodem	16
3.3	Programma Milieu/BRZO	18
3.4	Programma Randvoorwaardelijk	20
3.5	Programma Bedrijfsvoering (incl. management)	22
4.	**Financiële begroting**	**25**
4.1	Resultaatmodel	25
4.2	Uitgangspunten voor de raming Begroting OD NZKG 2021-2024	26
4.3	Toelichting bij de meerjarenraming en financiële positie	27
5.	**Verplichte paragrafen BBV**	**28**
5.1	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	28
5.2	Onderhoud kapitaalgoederen	34
5.3	Financiering	35
5.4	Bedrijfsvoering	36
6.	**Bijlagen**	**37**
6.1	Resultaatmodel per programma en taakveld de baten en lasten	37
6.2	Uitvoeringsovereenkomsten per deelnemer	38
6.3	Kosten per uur, Capaciteit in uren en FTE's	39
6.4	Meerjarig overzicht van de risico's	40
6.5	Overzicht rente, afschrijvingen, EMU saldo en Vennootschapsbelasting	42
6.6	Geprognotiseerde balans	43
6.7	Verklaring kengetallen	45

Omgevingsdienst noordzeekanaalgebied

1 Inleiding

Voor u ligt de meerjarenbegroting 2021-2024 van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG).

Kenmerkend voor de komende jaren is de groeiende aandacht voor ons werk, omdat de samenleving steeds meer belang heeft bij een veilige en duurzame leefomgeving. Tegelijkertijd wordt ons werk complexer en omvangrijker. Er zijn veel nieuwe wetten en ontwikkelingen, die een andere aanpak vergen. We hebben meer mensen en meer kennis nodig, terwijl de arbeidsmarkt krap is. Dat zijn in het kort de dilemma's en uitdagingen waar wij voor staan.

Deze meerjarenbegroting bevat nog onzekerheden, omdat wij over de gevolgen van een aantal wetswijzigingen en veranderingen pas in 2020 afspraken kunnen maken met onze opdrachtgevers. Zo verwachten we in juli 2020 een ministerieel besluit of de Omgevingswet, per januari 2021 wordt ingevoerd. De effecten van deze stelselwijziging zijn niet verwerkt in deze meerjarenbegroting, aangezien de impact van de Omgevingswet op onze werkzaamheden pas in de loop van 2020 bekend zal zijn. Pas dan worden taakwijzigingen en -verschuivingen naar verwachting inzichtelijk. Dit geldt ook voor Wet kwaliteitsborging Bouw (WkB), die tegelijk met de Omgevingswet wordt ingevoerd. In de eerste fase van de WkB zullen toezicht en constructieve toetsing van eenvoudige bouwwerkzaamheden verschuiven naar private partijen. Naar verwachting zijn de effecten voor de OD NZKG dan nog beperkt. In latere fases zullen de effecten echter substantieel zijn. Dit geldt ook voor de uitvoering van het energieakkoord. Wij zetten onze groeiende kennis en expertise in om onze opdrachtgevers te adviseren en te ondersteunen bij het invoeren van dit akkoord.

Afhankelijk van deze wetswijzigingen en veranderingen maken wij in de loop van 2020 nieuwe afspraken met opdrachtgevers. Voor zover van toepassing zullen wij de meerjarenbegroting 2021-2024 hierop alsnog bijstellen. Omwille van de bedrijfscontinuïteit streven wij echter naar financiële stabiliteit in het overgangsjaar. Met de opdrachtgevers bespreken wij in 2020 hoe dit vorm moet krijgen bij een gewijzigd takenpakket per 2021.

De OD NZKG bereidt zich ondertussen voor op deze stevige veranderingen voor de komende jaren. Los van allerlei technische wijzigingen en procesaanpassingen worden alle medewerkers geschoold op de wetswijzigingen en veranderingen.
De effecten van krapte op de arbeidsmarkt blijven voelbaar. We zien medewerkers met pensioen gaan en ook jongere goed gekwalificeerde medewerkers zetten hun carrière regelmatig elders voort, met name bij andere overheden. Het vertrek van routine en kennis baart ons zorgen. We investeren met strategische personeelsplanning, de arbeidsmarktcampagne en traineeprogramma's in het aantrekken van nieuwe medewerkers, maar toch ontstaat een disbalans tussen kennis en ervaring. We anticiperen daarop met een programma 'binden en boeien' voor eigen medewerkers. Voor zover mogelijk huren we medewerkers in om kwaliteit en kwantiteit van ons medewerkersbestand aan te vullen. Dit legt een financiële druk op onze begroting.

Kortom, de jaren 2021-2024 brengen veel nieuwe uitdagingen en kansen. Wij verheugen ons op een goede samenwerking met onze opdrachtgevers, onze medewerkers en alle andere betrokkenen om het Noordzeekanaalgebied zo leefbaar, veilig, duurzaam en schoon mogelijk te maken.

Emmy Meijers,
Algemeen directeur Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

Leeswijzer

De programmabegroting voldoet aan het Besluit Begroting en Verantwoorden (BBV).

Hoofdstuk 2 geeft een overzicht van de ontwikkelingen die relevant zijn voor de OD NZKG.

In hoofdstuk 3 laten we per programma zien wat de baten en lasten zijn, wat we willen bereiken en wat we daarvoor gaan doen. De programma's die we onderscheiden zijn: Bodem, Bouw, Milieu & BRZO, Randvoorwaardelijk en Bedrijfsvoering.

Hoofdstuk 4 bevat de financiële begroting met een toelichting over de uitgangspunten.
Daarin maken we ook in het begrotingsjaar het onderscheid in baten en lasten zichtbaar.

In hoofdstuk 5 zijn de verplichte BBV paragrafen opgenomen.

In hoofdstuk 6 zijn de bijlagen opgenomen.

2 Ontwikkelingen

In de afgelopen jaren zien we dat de behoefte aan onze dienstverlening verandert. Deze veranderende behoefte wordt deels vertaald in de nieuwe Omgevingswet en vraagt om een gezamenlijke heroriëntatie op het gebied van positionering en dienstverlening van de OD NZKG.
We willen hoe dan ook onze kennis en ervaring op peil houden en op de inhoudelijke speerpunten en binnen opgaves in het omgevingsdomein innoveren. Een goede strategische personeelsplanning en innovatieve maatregelen zijn nodig om kennis te behouden en binnen te halen. Daarbij heeft veranderende wetgeving ook een belangrijk effect op de capaciteit. Met al deze factoren is het begrotingsjaar 2021 een spannend jaar voor de OD NZKG.

Wat we doen ligt voor een groot deel vast in wet- en regelgeving en in de beleidsdoelen van onze opdrachtgevers. Daarop blijft onze inzet uiteraard gericht. De maatschappelijke trends, wettelijke ontwikkelingen, bestuurlijke ambities, risico's en opgaven in ons werkgebied leiden ook tot verschuivingen in ons werk en onze focus. Dit vertaalt zich in onze opgave voor de komende jaren.

Inhoudelijke speerpunten

Regie op aanpak Tata
Er is behoefte aan meer regie op de VTH-inzet bij Tata Steel en Harsco Metals. De afgelopen periode is duidelijk geworden dat enerzijds de uitvoering van onze VTH-taken onder druk staat en dat er anderzijds bestuurlijke wensen zijn om de VTH-inzet te versterken.
In het coalitieakkoord 'Duurzaam Doorpakken' van de Provincie Noord-Holland is meer politieke aandacht voor de leefomgevingskwaliteit. De afgelopen jaren stijgt het aantal complexe bedrijvendossiers. De dossiers nemen toe in complexiteit, vragen veel bestuurlijke en maatschappelijke aandacht en vragen veel inzet van inhoudelijke en juridische capaciteit. Een van de extra maatregelen die we namen is het aanstellen van een regisseur voor het Tatadossier, die verantwoordelijk is voor het bewaken van de voortgang en samenhang voor alle lopende zaken. Daarnaast is veel extra inzet voor communicatie en bestuursadvisering nodig, om zo sneller in het proces met elkaar gevoelige zaken te herkennen, te bespreken en proactief te handelen en te communiceren. De extra inzet is deels voorzien in de UVO 2020. Ten aanzien van de extra gelden die onderdeel uitmaken van de kwaliteitsimpuls duurzaam doorpakken, is nog geen besluit genomen. Dit vraagt uiteraard wel aandacht. Uit de nog vast te stellen programmatische aanpak Tata steel kan nog een extra inzet volgen voor de OD NZKG, die mogelijk meerjarig invloed heeft op de inzet en de begroting.

Omgevingswet
De invoering van de Omgevingswet op 1 januari 2021 heeft een grote impact op ons en onze opdrachtgevers. Wij denken met onze opdrachtgevers mee over omgevingsvisies, omgevingsplannen, omgevingsverordening en legesverordeningen.

De Omgevingswet is een complexe stelselherziening met als gevolg dat alle gemeenten, provincies en waterschappen en wij als OD NZKG moeten wennen aan de nieuwe regelgeving en wijze van werken. In 2021 en de jaren daarna zal er nog veel verduidelijking in de wet- en regelgeving plaatsvinden en worden de nieuwe gemeentelijke omgevingsplannen fasegewijs ingevoerd. Deze complexiteit in combinatie met het vervullen van een nieuwe rol doet een groot beroep op onze medewerkers. Daarom is er de komende jaren extra aandacht voor het opdoen van kennis en het ontwikkelen van competenties en vaardigheden.

Zeer belangrijk zijn de landelijke voorziening Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO-LV) en de koppeling daarvan aan ons interne zaaksysteem om vergunningaanvragen en meldingen te ontvangen. De werking van het DSO-LV is een randvoorwaarde om vergunningaanvragen te kunnen ontvangen. Wij zijn afhankelijk van de landelijke voortgang. In 2020 gaan we met proces inrichtingsteams (PIT's) na hoe de Omgevingswet en het DSO onze werkprocessen raken. Wij werken met onze opdrachtgevers samen om werkprocessen en de toegang tot het DSO-LV te verbinden.

In de loop van 2020 zal de impact van de Omgevingswet op de producten- en dienstencatalogus bekend zijn. Dan zijn verschuivingen en vernieuwingen in ons takenpakket en de wijze van financiering op z'n vroegst inzichtelijk. De koppeling van onze systemen met het DSO staat gepland voor medio 2020, maar vanwege de korte doorlooptijd kan dit ook in 2021 nog doorlopen. Wij bespreken uiteraard met onze opdrachtgevers wat de wijzigingen in de producten- en dienstencatalogus, de wijze van financiering en de gevolgen voor de uitvoeringsovereenkomsten en mandaten betekenen.

Wij hebben op basis van het landelijke 'minimumlijstje' van de VNG en OD-NL bepaald welke voorbereidingen we in 2020 moeten doen. Ook in de jaren na de invoering van de Omgevingswet zullen we nog veranderingen doorvoeren om de nieuwe wet optimaal te vervullen en benutten

Wet kwaliteitsborging bouw
De verwachting is dat de Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb) gelijktijdig met de Omgevingswet (2021) in werking zal treden. In het oorspronkelijke wetsvoorstel was het borgen van de kwaliteit volledig toegewezen aan de markt. Voor het gewijzigde wetsvoorstel hebben wij veel expertise geleverd. Hierin is de gemeentelijke positie bij het borgen van de kwaliteit versterkt. De VNG en het ministerie van BZK zijn nog in overleg over de uitwerking in de uitvoeringsregelingen. Als er overeenstemming is over de uitwerking en als de resultaten verwerkt zijn in de uitvoeringsregelingen, kunnen wij een impactanalyse maken voor onze taken en die van onze opdrachtgevers. Daarna kunnen wij met elkaar in gesprek over de aanpak. De verwachting is dat dit in het najaar van 2020 plaats kan vinden.

Klimaatakkoord en circulaire economie
De OD NZKG werkt aan de eerste contouren van een meerjarige ontwikkelagenda klimaat waar de thema's energietransitie, circulaire economie en klimaatadaptatie onderdeel van zijn. Voor het thema circulaire economie hebben wij een concreet plan van aanpak opgesteld voor 2019-2020. Deze is in het najaar van 2019 in het Algemeen Bestuur gepresenteerd.
Het landelijke klimaatakkoord vertaalt zich nu naar regionale en landelijke programma's. Ook in ons werkgebied werken verschillende partijen volop aan een regionale energiestrategie. Wij hebben verkend wat wij vanuit ons werk kunnen bijdragen aan de uitvoering van het klimaatakkoord. Daarbij hebben we gekeken naar zowel onze VTH-taken als de informatie en kennis waarmee we een bijdrage leveren aan het beleid van onze opdrachtgevers en partners. Wij hebben de ambitie zowel voor opdrachtgevers als voor bedrijven een partner te zijn in de energietransitie en circulaire economie. Dat heeft twee voordelen. Het vroegtijdig betrekken van onze kennis en expertise in regionale uitvoeringsprogramma's kan de benodigde maatregelen in de regio versnellen. Het kan tegelijkertijd voorkomen dat wetgeving een belemmering vormt bij de implementatie van veranderingen in de VTH uitvoering.

De impact van het klimaatakkoord op ons uitvoerende werk is echter nog lastig te overzien. De verwachting is in ieder geval dat het klimaatakkoord een sterke impuls geeft aan bedrijven om te innoveren en verduurzamen. Er zullen wijzigingen in het bedrijvenbestand komen door nieuwe producten en het verdwijnen of veranderen van producten.

Om beter zicht te krijgen op de ontwikkelingen op het gebied van klimaat binnen de industriële sector hebben we onderzoeksbureau CE Delft opdracht gegeven dit in beeld te brengen. Het bureau neemt naast energie en circulaire economie ook klimaatadaptatie in het onderzoek mee. Aan de hand van de eerste resultaten volgt een verkenning naar wat de innovatie in de industriële sector betekent voor de kennis die wij nodig hebben over technische processen om onze VTH-taken goed uit te kunnen blijven voeren en goed te kunnen blijven adviseren over beleid, wet en regelgeving. En wat dit op termijn betekent voor de VTH programmering.

De belangrijkste ambities van onze opdrachtgevers zijn de CO2-uitstoot met 95% terug te dringen in 2050 ten opzichte van 1990 en de wijken volledig aardgasvrij te maken. De OD NZKG kan en wil als uitvoeringsorganisatie aan deze ambities bijdragen. Dit kunnen we enerzijds doen binnen het wettelijk instrumentarium - zoals we dat inzetten voor energiebesparing binnen de VTH taken - en anderzijds door te adviseren over beleid en door het geven van informatie aan bedrijven. Wij kennen immers de uitvoeringspraktijk van de bedrijven. Samen met opdrachtgevers zetten we daarnaast in op beïnvloeding van landelijke wet- en regelgeving, zodat deze niet belemmerend is voor het behalen van de doelstellingen.

Wij zetten erop in dat bedrijven hun inzet op energiebesparing intensiveren en de transitie naar circulaire economie versnellen. Programma's en projecten laten zien dat er naast advies over energietransitie en circulaire economie ook veel behoefte is aan advies over veiligheidsvraagstukken zoals Legionella en Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS). De praktijk laat zien dat er veel publieke belangstelling voor deze onderwerpen is. Wij zetten er ons daarom ook voor in om onze opdrachtgevers en bedrijven erover te informeren en te adviseren.

Asbesttaken
In het gewijzigde Besluit omgevingsrecht is de uitvoering van de VTH-taken bij asbest en sloop onderdeel van het basistakenpakket geworden en daarmee bij de omgevingsdiensten belegd. In de zomer 2019 heeft de landsadvocaat uitleg gegeven aan het betreffende artikel. Eenduidig is daarmee dat deze taak door de omgevingsdiensten moet worden uitgevoerd. Wij overleggen met onze opdrachtgevers over een efficiënte overdracht van deze taak van de gemeenten naar ons. In de zomer van 2020 vindt hier besluitvorming over plaats. De implementatie zal dan uiterlijk, al dan niet gefaseerd, per 1 januari 2021 plaatsvinden.

Ondermijning
De problematiek van ondermijning groeit, zo blijkt ook uit het recent gepubliceerde rapport van het centrum voor criminaliteitspreventie en veiligheid. Dit raakt ook de VTH-taken van de OD NZKG. In het kader van Gebiedsaanpak en Ondermijning werken wij nauw samen met gemeenten, provincie, politie, douane, RIEC (Regionaal Informatie- en Expertise Centrum), Belastingdienst, Inspectie SZW en NVWA. Veelal op basis van RIEC-casuïstiek treden wij samen op, vaak in de aanpak van bedrijventerreinen en bij opslagunits. Het doel is om deze samenwerking verder op te bouwen en de maatschappij weerbaarder te maken door als één overheid ondermijning tegen te gaan.

Doorontwikkeling regionale VTH strategie
Alle colleges van B&W en GS van alle deelnemers hebben het Regionaal uniform uitvoerings- en handhavingsbeleid NZKG 2019 t/m 2022 vastgesteld, dat is vereist door het Besluit omgevingsrecht (Bor). Dit is de basis voor de uitvoering van onze regionale basistaken in het omgevingsrecht. Daarbinnen geeft het bestuurlijk referentiekader, vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 21 december 2018, richting voor de regionale keuzes in de uitvoering en handhaving. In het beleid staat systematisch beschreven hoe de OD NZKG te werk gaat en hoe wij de doelen en activiteiten bepalen. Aan de hand van een ontwikkelagenda die in 2020 en 2021 wordt uitgewerkt, werkt de OD NZKG samen met alle deelnemers aan de invoering van dit nieuwe beleid naar de Omgevingswet toe. Dit moet zijn afgerond in 2022.

Organisatieontwikkelingen

Netwerken en samenwerkingsverbanden
Landelijke en regionale netwerken gericht op kennisdeling en samenwerking zijn met de komst van de Omgevingswet en de klimaatopgaven sterk in beweging. De OD NZKG investeert in samenwerkingsverbanden en programma's, zoals Inspectieview en daaraan gerelateerde kennisnetwerken. Wij willen daarmee vroegtijdig aanhaken bij ontwikkelingen die onze uitvoeringspraktijk raken, zodat onze organisatie er op tijd op in kan spelen, samen met onze partners.

Dienstverlening
De OD NZKG gaat de komende jaren de dienstverlening van de primaire processen (VTH, informeren en adviseren) versterken. We ontwikkelen een visie die aansluit bij de uitgangspunten van de Omgevingswet, waarbij dienstverlening is ingericht vanuit het perspectief van bewoners en ondernemers. Op basis van klanttevredenheidsonderzoeken willen we onze dienstverlening voortdurend verbeteren voor burgers en ondernemers. Denk aan het gebruiksvriendelijker maken van webformulieren en e-mailsjablonen, het verbeteren van de telefonische bereikbaarheid en informatie makkelijker vindbaar maken op de website. De eerste focus is het beantwoorden van vragen en behandelen van klachten.

Arbeidsmarkt
Al geruime tijd investeert de OD NZKG in het aantrekken van nieuwe medewerkers. De arbeidsmarkt is krap, zeker op het gebied van specialistische functies zoals milieukunde, bouwkunde en bodemexpertise. We benaderen afgestudeerden via onderwijsinstellingen en investeren in stage- en traineetrajecten. Ook richten wij ons via specialistische bureaus op gerichte werving. De acties zijn effectief en we slagen erin om gekwalificeerd personeel aan te nemen. Dat is echter niet voldoende om de uitstroom en het meerjarig verloop door pensioen op te vangen. De OD NZKG investeert daarom in een meerjarige arbeidsmarktcampagne en een nieuwe en gerichte website (komwerkenaandetoekomst.nl), met als oneliner 'Wij bekijken de toekomst van alle kanten'.

Informatie gericht werken ketentoezicht
Ketentoezicht is een voorwaarde voor een schone, duurzame en veilige leefomgeving. Het kan leiden tot effectiever toezicht. Door de huidige prioriteitstelling voor bijvoorbeeld thema's als ondermijning en circulaire economie, komt de aandacht voor ketentoezicht op dit moment nog onvoldoende uit de verf. Daarom gaan we een pilot 'verkenning grondbanken' starten, om te bezien hoe we de invulling van ketentoezicht binnen de OD NZKG kunnen professionaliseren.

Informatieontsluiting en data analyse
Begin 2019 hebben wij het meerjarig programma informatie & analyse opgezet, waarmee we informatiegestuurd werken structureel willen inbedden in onze organisatie. Het programma heeft als doel om het inrichten en verrichten van de werkzaamheden te onderbouwen en te ondersteunen met analyses. Zo kunnen we een maatschappelijk vraagstuk voorzien van achtergrondinformatie. Door middel van een analyse kunnen we bijvoorbeeld een doelstelling op gebied van circulaire economie prioriteren op type afvalstroom. Door deze afvalstroom vervolgens te voorzien van een ketenanalyse is het mogelijk gerichte interventies te bedenken.
In de uitvoering ondersteunt informatieanalyse de prioritering van het werk en voorziet het toezichthouders, vergunningverleners en projectleiders van geordende feiten ter voorbereiding van hun werk: welke bedrijven of gebieden verdienen aandacht en op welke punten, maar ook hoe kunnen we deze informatie snel en betrouwbaar toegankelijk maken. Het programma draagt bij aan de monitoring van de resultaten van ons werk. We willen daarbij ook de effecten voor de samenleving zichtbaar maken. Bij de analyses maken wij gebruik van de informatie die wij vanuit ons eigen werk verkrijgen, waar nodig aangevuld met informatie van andere overheden of openbare bronnen.

2.1 Ontwikkeling omzet

De omzet vanaf 2021 groeit naar verwachting. Mogelijke effecten op de omzet zijn aanpassingen in wetgeving zoals de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging bouw.

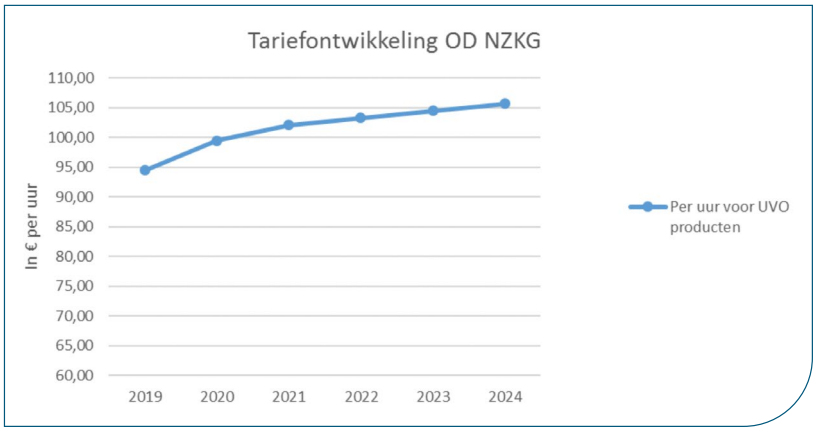
Grafiek: Ontwikkeling omzet OD NZKG (in mln euro)

2.2 Tariefontwikkeling OD NZKG

Vanaf 2019 werken we met een tarief voor reguliere werkzaamheden en een opslag voor projectleiders.
Wij proberen zo goed mogelijk af te stemmen op de reguliere kostenontwikkeling.
De stijging van het tarief wordt veroorzaakt door een hogere loon- en prijscompensatie. Een verdere toelichting is weergegeven in bijlage 6.3.

Grafiek: Tariefontwikkeling OD NZKG (in euro per uur)

Tarief ontwikkeling OD	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Per uur voor UVO producten	94,43	99,46	102,10	103,29	104,48	105,67
Maatwerk door medewerker	94,43	99,46	102,10	103,29	104,48	105,67
Maatwerk door projectleider	122,76	129,30	132,73	134,28	135,82	137,01

* Maatwerkuren gaan buiten de UVO om. Opslag projectleider maatwerk bedraagt 30%.

Omgevingsdienst noordzeekanaalgebied

COSCO SHIPPING

3 Programmabegroting 2021

De programmabegroting 2021 en verder is opgesteld conform het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV). De programma's binnen de OD NZKG komen overeen met de werkzaamheden, ingedeeld in werkvelden conform de uitvoeringsovereenkomsten. Per programma gaan we inzichtelijk maken wat het aandeel in de omzet van de OD NZKG is. Het programma bedrijfsvoering is een ondersteunend programma en daarom niet opgenomen in onderstaand tabel.

Tabel: Omzetverdeling naar programma's (inclusief maatwerkuren)

Programma's	Aandeel
Bouw	27%
Bodem	15%
Milieu & BRZO	45%
Randvoorwaardelijk	13%
Totaal	**100%**

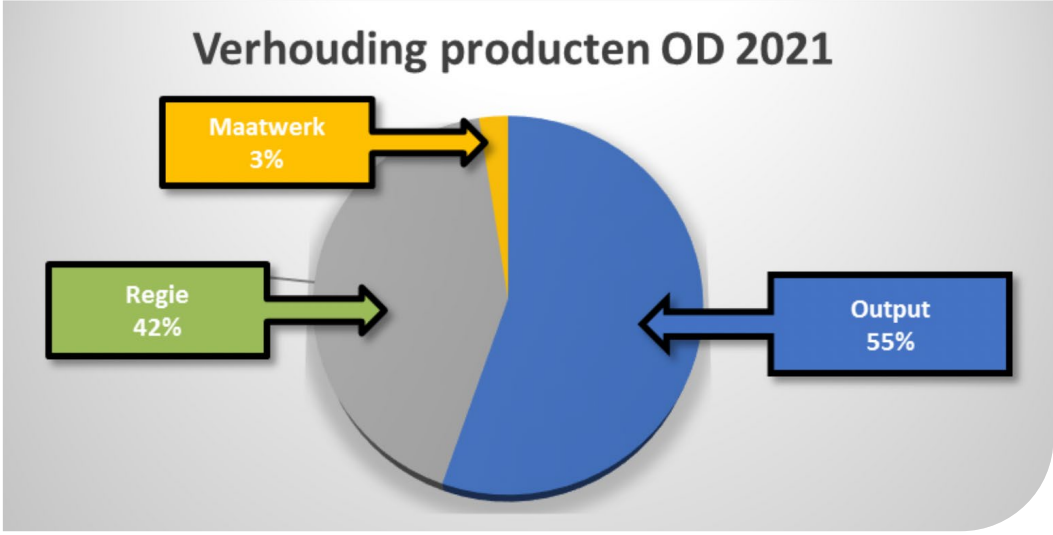
Inclusief maatwerkuren

Via de PGF-begrotingsmethodiek betaalt elke opdrachtgever voor zijn eigen producten. Per werkveld kennen we een categorie ***outputproducten*** en een categorie ***regieproducten***.

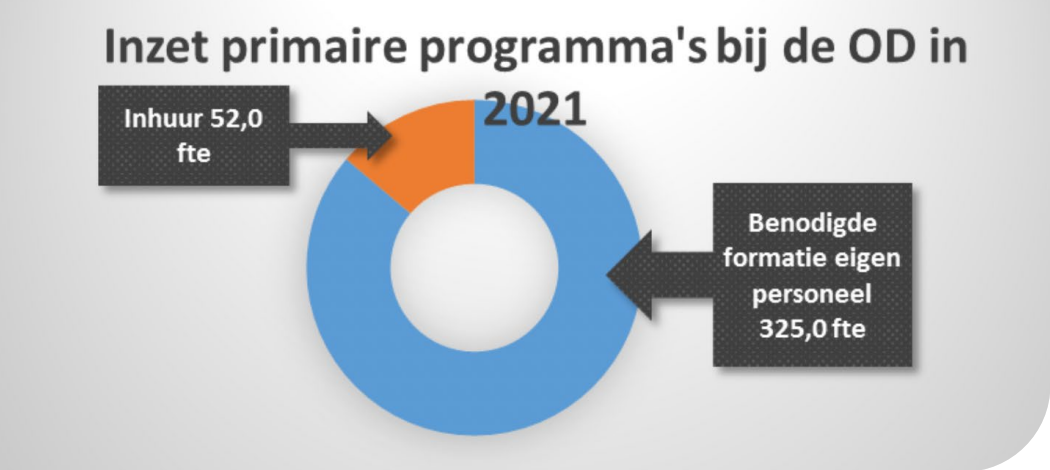
In de uitvoeringsovereenkomsten die afgesproken zijn met de opdrachtgevers is een verdeling output- en regieproduct gemaakt. De verhouding van de producten wordt in de grafiek getoond en vervolgens per programma weegegeven.

Daarnaast kennen we een ***randvoorwaardelijk pakket*** waarin randvoowaardelijke producten zoals procesondersteuning en taken van algemeen nut zijn opgenomen, bijvoorbeeld de Consignatiedienst. De werkzaamheden op het product procesondersteuning zijn grotendeels direct te relateren aan de inzet op de werkpakketten. Voor de overige Randvoorwaardelijk producten wordt per opdrachtgever een verdeelsleutel vastgesteld op basis van de ureninzet per pakket en de afname binnen deze pakketten. De verdeelsleutel voor de overige Randvoorwaardelijk producten is gebaseerd op de UVO 2018 en 2019.

Naast de inkomsten vanuit de uitvoeringsovereenkomsten heeft de OD NZKG overige inkomsten vanuit het maatwerk, dat bestaat uit werkzaamheden die gefinancierd worden uit subsidies en op basis van offertes.

Vanuit de afspraken met opdrachtgevers wordt de ureninzet vertaald naar de mogelijke invulling door het eigen personeel van de OD NZKG en door inhuur. Voor 1.365 productieve uren verwachten wij 1 FTE in te zetten. De verdeling ziet er als volgt uit:

Vanuit de inzet en capaciteit zijn de kosten per programma weergegeven. We verwachten de extra afspraken die in de UVO's 2020 gemaakt zijn met de opdrachtgevers, in eerste instantie circa 14% als flexibele capaciteit in te zetten. Dit maakt dat de OD NZKG wendbaar blijft. Dit is noodzakelijk om ook op de veranderende wetgeving te kunnen anticiperen.

3.1 Programma Bouw

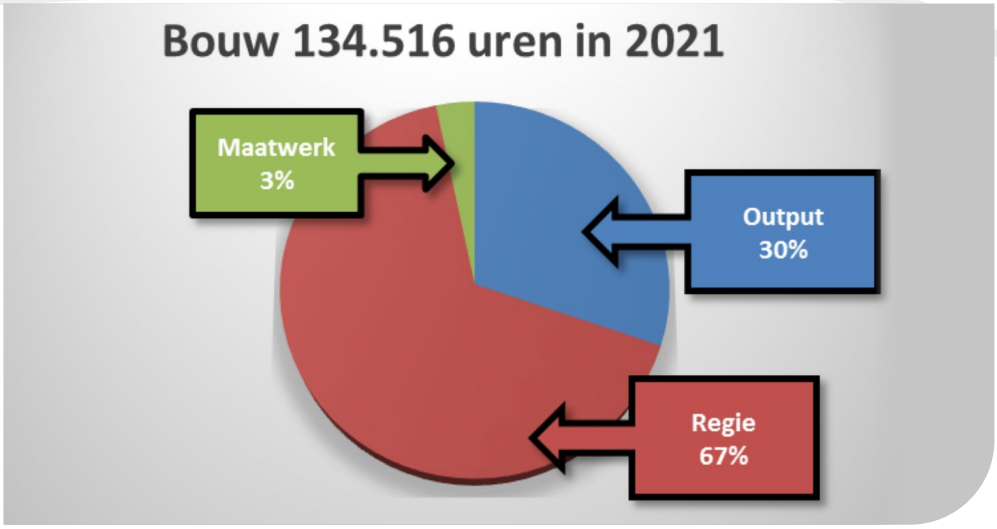
Baten; 13,9 mln

Het programma bouw heeft als doelstelling bij te dragen aan de grote bouwopgaven in de regio en onaanvaardbare risico's af te vangen, vooral op het gebied van veiligheid en gezondheid. Voor het verlenen van omgevingsvergunningen, behandelen van meldingen, toezicht en handhaving op bouw en sloop in realisatie- en gebruiksfase is per bouwactiviteit een toetsingsniveau vastgesteld met een oplopende intensiteit per categorie.

Wat gaan we daarvoor doen in 2021

In onze dynamische regio is er nog steeds sprake van een flinke bouwopgave, zowel voor woningbouw als voor kantoren/hotels etc. Dit maakt dat er vraag blijft naar de inzet van de OD NZKG op de bouwproducten zoals vergunningverlening, constructief advies en toezicht op de vele bouwwerken die in ons gebied gerealiseerd worden. Ook hebben we in 2021 te maken met veranderingen in de wetgeving, namelijk de Wet Kwaliteitsborging Bouw en de Omgevingswet en overige veranderingen zoals Asbesttaken. In 2020 zijn voor de gefaseerde invoering van deze veranderingen al meer uren gecontacteerd. Het definitieve benodigde aantal uren zal naar verwachting aanzienlijk hoger zijn. Daarnaast zijn er nieuwe projecten in ontwikkeling, zoals het programma bruggen en kades van Amsterdam, het programma Hoog Frequent Spoor in Amsterdam en SAA A9 Amstelveen. Ook bouwen we verder aan het groeien naar het uniform uitvoeringsniveau in de bouwketen.

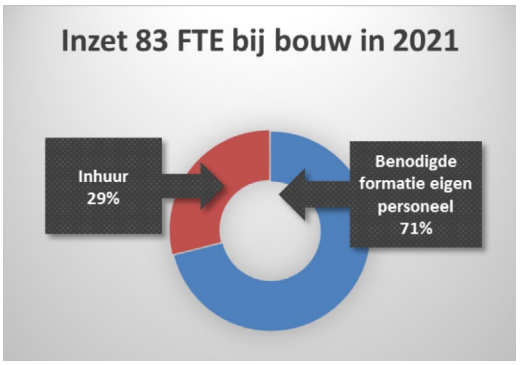
De werkafspraken met de opdrachtgevers zijn vertaald in de volgende pakketten.

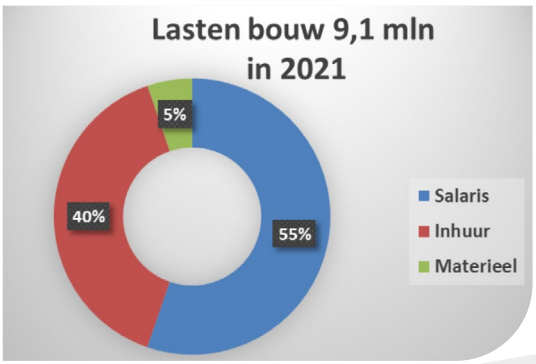

Ontwikkelingen 2021, capaciteit en lasten

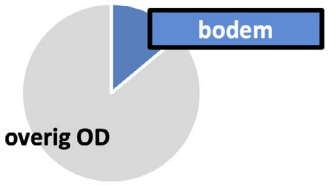
Eerdere jaren hanteerden we een aangepast en risicogericht kwaliteitsniveau als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt. Sinds 2019 groeien we toe naar het uniforme kwaliteitsniveau in de bouwketen. Voor vergunningverlening is in de eerste helft van 2019 het uniform kwaliteitsniveau behaald. In de laatste maanden van dat jaar is ook bij bouwtoezicht het vastgelegde kwaliteitsniveau benaderd, waarmee er ook meer aandacht was voor energie, milieu, gezondheid en kwalitatieve aspecten van de bouw. Alleen voor het onderdeel constructieve veiligheid werken wij nog op het aangepaste risicogestuurde niveau. Bij de vaststelling van de begrotingsmethodiek hebben wij geconstateerd dat de geleverde kwaliteit in de validatie-jaren 2017/2018 afwijkt van het gewenste uniform uitvoeringsniveau, als gevolg van onderbezetting in het werkveld bouw,. In 2020 gaan we nader bekijken of de ontwikkeling van 2019 zich doorzet en zullen we de bestaande kengetallen analyseren. Op basis daarvan kijken we of dat aanleiding geeft tot bespreking met onze opdrachtgevers.

Omgevingsdienst noordzeekanaalgebied

3.2 Programma Bodem

Baten; 7,5 mln

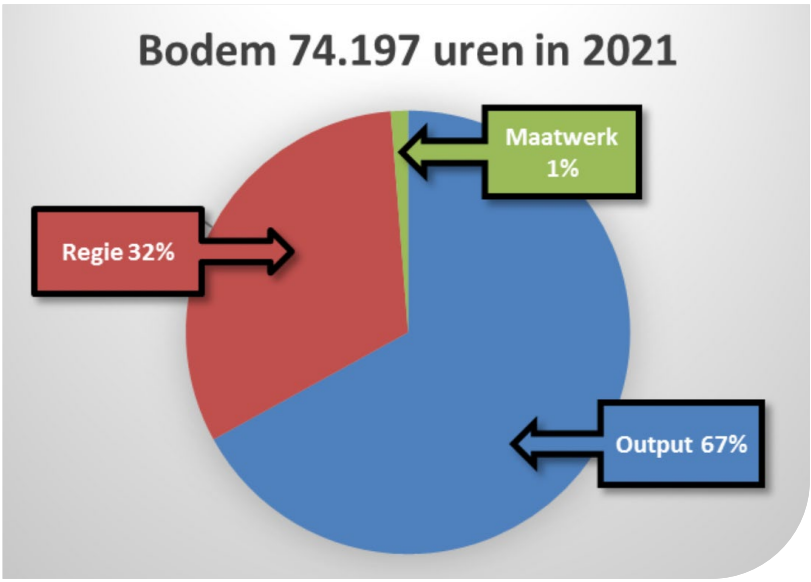
Het doel van het programma bodem is de bescherming van de leefomgeving, ten aanzien van bodemverontreiniging. Concreet betekent dit dat de OD NZKG toetst en erop toeziet of de uitvoering van bodemwerkzaamheden plaatsvindt binnen de kaders van wet- en regelgeving voor bodembescherming. Hierbij hoort ook de toetsing en controle aan standaardvereisten zoals Bus-saneringen (Besluit uniforme saneringen) en de door bevoegde gezagen opgestelde beschikking op een saneringsplan.

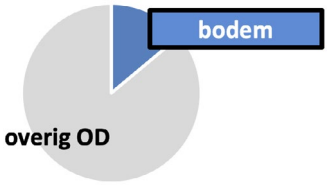
Wat gaan we daarvoor doen in 2021

In onze dynamische regio is sprake van veel activiteiten in (verontreinigde) bodem, zowel voor (nieuw)bouw/ infrastructuur/funderingsherstel als wel in het kader van energietransitie voor het aanleggen van nieuwe kabels, leidingen en warmtenetten. Dit maakt dat er veel vraag blijft naar onze inzet op bodem. Het gebruik van de bodem-app blijkt in de praktijk succesvol. Illegale handelingen kunnen sneller worden gesignaleerd en actief worden aangepakt.

Het leveren van kennis en expertise vanuit Bodem voor de Omgevingsverordening, de Omgevingsvisies en Omgevingsplannen van de opdrachtgevers zal aan de orde zijn. Daarnaast is er sprake van de 'warme overdracht' waarbij bepaalde Wet bodembescherming bevoegdheden die nu belegd zijn bij de Provincie Noord-Holland overgedragen gaan worden aan de gemeenten Haarlemmermeer, Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn. De gemeenten Amsterdam en Zaanstad waren zelf al bevoegd voor deze taken. Ook wijzigt het basistakenpakket, waardoor bepaalde reguleringstaken bodem bij de omgevingsdiensten worden belegd, en deze dan ook voor Zaanstad zullen worden gaan uitgevoerd. Het samengaan van de gemeente Weesp met de gemeente Amsterdam in 2022 vraag in 2021 de nodige voorbereiding.

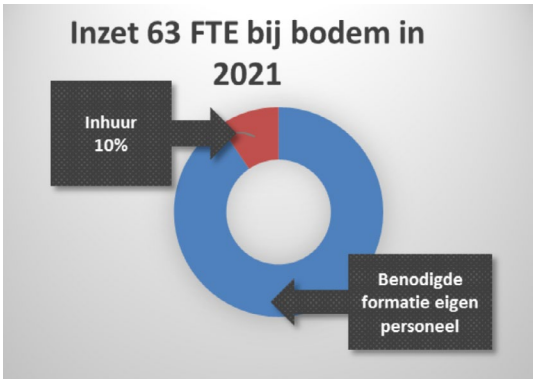
De werkafspraken met de opdrachtgevers zijn als volgt vertaald in de volgende producten.

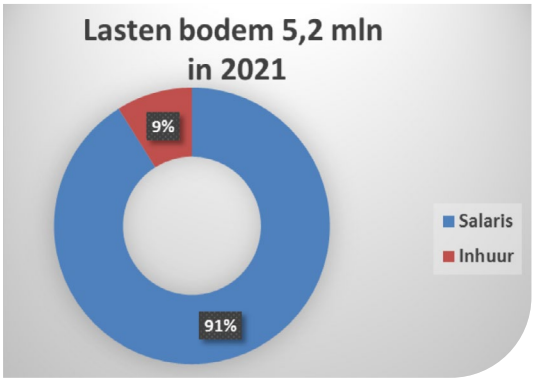

Ontwikkelingen 2021, capaciteit en lasten

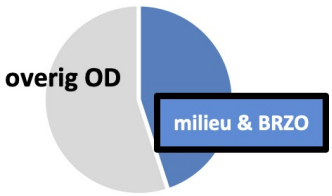
We verwachten voor 2021 een stijging van het volume van de gevraagde werkzaamheden als gevolg van toename van bouwwerkzaamheden en een groei in vergunningaanvragen voor WKO-installaties.

Omgevingsdienst noordzeekanaalgebied

3.3 Programma Milieu/BRZO

Baten; 24,2 mln

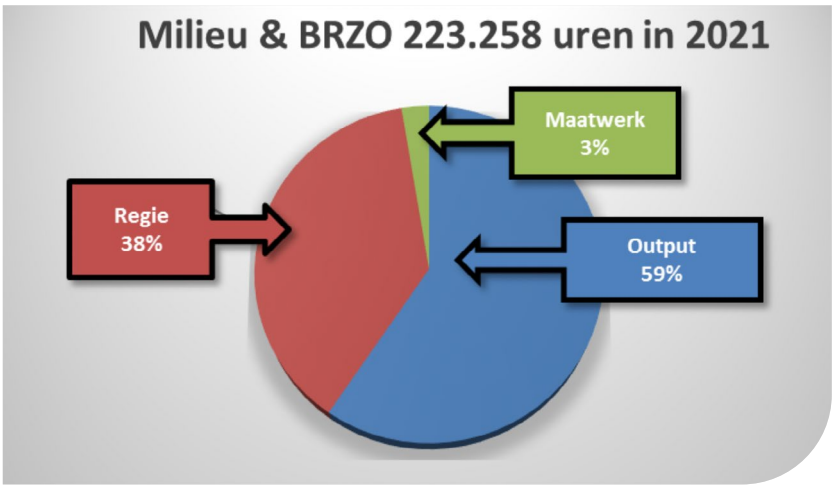
Doel van het programma Milieu & BRZO is het waarborgen van een schoon, veilig, leefbaar en duurzaam Noordzeekanaalgebied. De OD NZKG voert ook VTH-taken uit voor de meest risicovolle bedrijven in de provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland. Deze bedrijven vallen onder het Besluit risico's zware ongevallen (Brzo) en/ of de Richtlijn Industriële Emissies (RIE-4) en onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

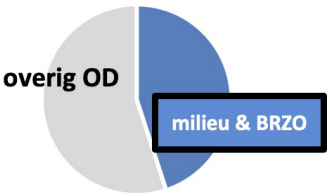
We houden per opdrachtgever rekening met de gewenste verdere ontwikkeling van de (complexe) bedrijvigheid, infrastructuur en woningbouw bij een steeds intensiever gebruik van de ruimte. Hiervoor zetten we alle gebruikelijke VTH-instrumenten in: vergunningverlening, toezicht en handhaving, behandelen van meldingen en klachten, het uitvoeren van projecten en programma's en het leveren van specialistische inhoudelijke en juridische adviezen. Wij inspecteren de Brzo-bedrijven met regelmaat op naleving van deze wetgeving. Voor de Brzo-bedrijven hebben wij een intensieve samenwerkingsrelatie opgebouwd met de andere Brzo-OD's en inspectiepartners als Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Veiligheidsregio's.

Wat gaan we daarvoor doen in 2021

De doelstelling is om de VTH werkzaamheden uit te voeren conform het uniforme uitvoeringsniveau ten behoeve van een vergelijkbare aanpak voor al onze opdrachtgevers (gelijk speelveld in het gehele verzorgingsgebied van de OD NZKG). Het op 21 december 2018 vastgestelde 'Bestuurlijk referentiekader voor de regionale strategie voor VTH, OD NZKG 2019 t/m 2022' speelt een belangrijke rol hierin. Op basis van de afspraken met opdrachtgevers gaan wij daarbij meer focus leggen op duurzaamheidsthema's zoals energiebesparing.

De komst van de Omgevingswet beoogt een vereenvoudiging voor de initiatiefnemer. Gelijktijdig zien wij een toenemende complexiteit ontstaan voor de uitvoeringspraktijk. Voor de thema's lucht en geluid worden majeure inhoudelijke veranderingen verwacht waarbij de uitvoering complex zal zijn. De inzet die we nodig hebben voor implementatie van de wetswijzigingen en beleidswijzigingen zal intensiveren vanaf 2020. Hetzelfde geldt voor de inzet op de externe milieuadvisering op thema's zoals geluid, externe veiligheid, lucht, geur, energiebesparing, CO2 reductie en circulaire economie bij de beleidsinstrumenten zoals omgevingsplannen. Ook zullen we meer inzetten op advies over de implementatie van de wijzigingen in de ambtelijke organisatie van opdrachtgevers.

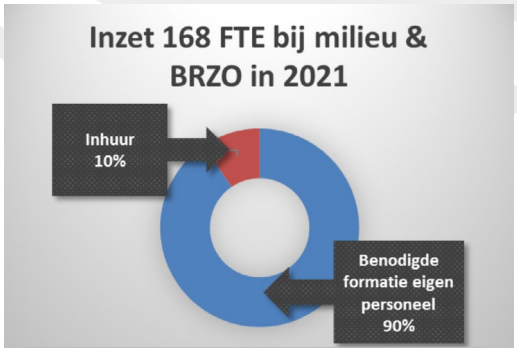

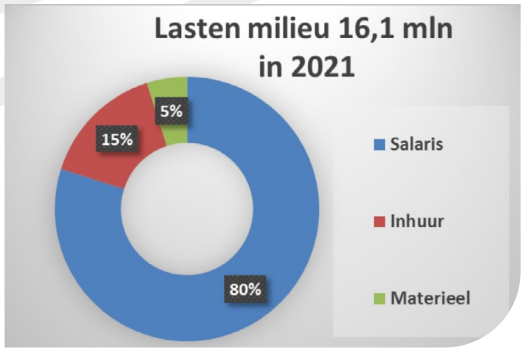
Ontwikkelingen 2021, capaciteit en lasten

De regio blijft onverminderd aantrekkelijk om te wonen en te werken met als gevolg een blijvende hoge druk op de beschikbare (milieu)ruimte. Het wordt steeds ingewikkelder om tegemoet te komen aan de vraag naar woningbouw, bedrijvigheid en infrastructurele voorzieningen. Bij complexe bedrijvigheid, zoals we bijvoorbeeld zien bij Tata Steel, blijven we onverkort scherp in de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving. De vergunningen voor de meest risicovolle bedrijven moeten op orde zijn en blijven. We informeren onze opdrachtgevers tijdig over risicovolle situaties bij bedrijven. Tegelijkertijd speelt in de regio de noodzakelijke transformatie van de energievoorziening, de verduurzaming van woningen en bedrijfsgebouwen en het circulair maken van bedrijfsactiviteiten. In 2021 verwachten we een doorloop van de in 2020 gestarte opleidingen van onze medewerkers. Ook verwachten we dat het doorlichten van de dossiers doorloopt in 2021.

De begroting voor de capaciteit is gebaseerd op het 10-jaars gemiddelde van het werkaanbod. De capaciteit om te actualiseren staat in tijden van hoogconjunctuur onder druk door de toenemende hoeveelheid en complexiteit van de aanvragen. Desondanks zal alles op alles worden gezet om de in de UVO gemaakte afspraken in deze na te komen.

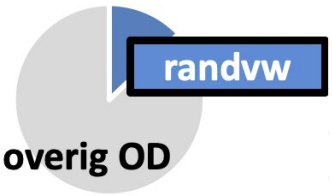
Om nog beter invulling aan onze taak te kunnen geven, gaan we vanaf 2021 bij Toezicht en Handhaving Milieu en Industrie taken splitsen, met enerzijds de reguliere milieu- en veiligheidsinspecties en anderzijds het maatwerk op de Taskforce en de Brzo landelijke samenwerking. De inzet van de Taskforce op complexe dossiers zal de komende jaren toenemen. Deels raakt dit de inzet van verscherpt toezicht voor een volledige locatie/bedrijf en/of intensieve handhavingstrajecten op een bepaald thema. Door de inzet van dossiereigenaars willen we de grip op dossiers vergroten, waar tegelijkertijd verschillende zaken spelen. Vanaf 2021 voeren we de nieuwe manier van inspecteren in namelijk, 'Landelijke benadering Risicobedrijven'. Onze medewerkers worden hierin opgeleid.
Er is nog onzekerheid over de voortzetting van de Impuls-gelden (IOV-subsidies) per 2021. Dit vraagt mogelijk om een andere financiering van de landelijke samenwerking Brzo+ en 6 Brzo-OD's. Hierover worden op landelijk niveau gesprekken gevoerd.

De materiële lasten bestaan voornamelijk uit de kosten voor luchtmeetnet en kosten voor wettelijk verplichte bouw adviezen (de materiële lasten voor bouw, bodem, brzo en milieu zijn verwerkt in programma milieu).

3.4 Programma Randvoorwaardelijk

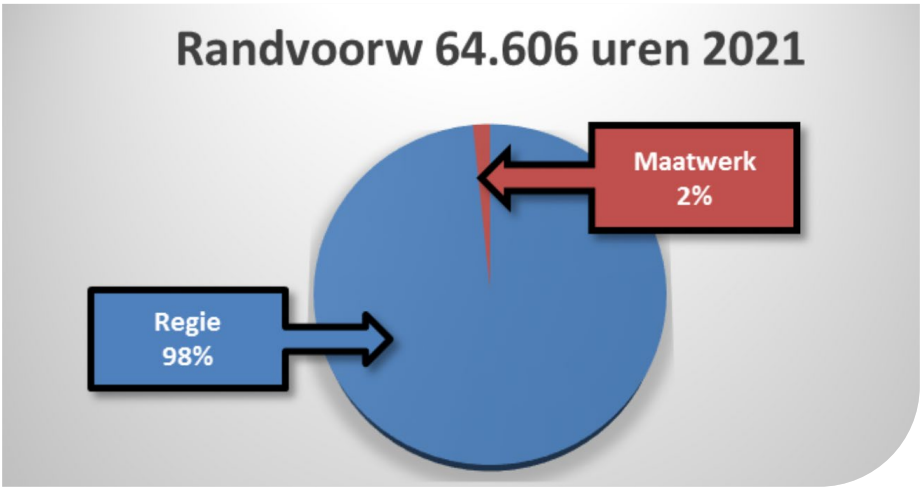

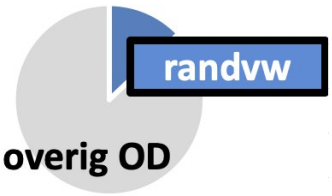
Baten; 6,5 mln

In dit programma zit een aantal randvoorwaardelijke producten die voor elke opdrachtgever noodzakelijk zijn: zoals: procesondersteuning, consignatiedienst, bestuursondersteuning, verzoeken in het kader van de Wet Openbaar Bestuur (WOB) en accountmanagement.
De werkzaamheden op het product Procesondersteuning zijn grotendeels direct te relateren aan de ondersteuning aan de inzet op de werkpakketten (regie en output). Voor de overige randvoorwaardelijke producten wordt per opdrachtgever een verdeelsleutel vastgesteld op basis van de ureninzet per pakket en de afname binnen deze pakketten.
De verdeelsleutel voor de overige randvoorwaardelijke producten is gebaseerd op de UVO 2018 en 2019. Elk jaar wordt de verdeelsleutel aangepast op basis van de UVO's van de twee jaren daar aan voorafgaand.

Wat gaan we daarvoor doen in 2021

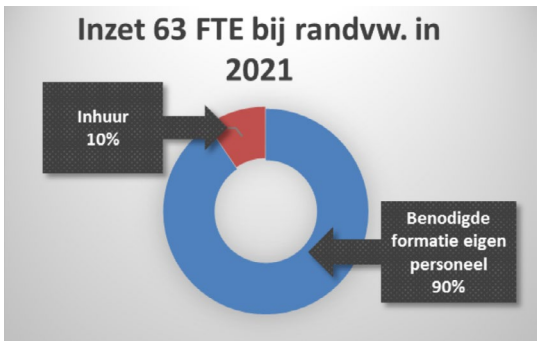
Naast de reguliere taken worden nieuwe ontwikkelingen geïmplementeerd binnen de bestaande organisatie, zoals de Omgevingswet. Dit betekent dat medewerkers opgeleid moeten worden om nieuwe taken uit te kunnen voeren en de processen en dienstverlening moeten worden afgestemd.
Het belang neemt sterkt toe van het goed borgen en toepassen van data. Nieuwe ontwikkelingen zoals de Omgevingswet, maar ook de VTH-strategie, vragen meer en soms andere informatie (of andere wijze van registratie) dan nu het geval is. Zowel het databeheer als data-analyse van de OD NZKG moeten hierop aansluiten. De basis hiervoor is inmiddels gelegd, maar een verdere doorontwikkeling is nodig om aan de vereisten van de toekomst te blijven voldoen.
De digitale doorontwikkeling maakt ook dat meer informatie permanent beschikbaar is voor de groter wordende informatiebehoefte bij bewoners en bedrijven en dat deze informatie opgevraagd wordt bij de overheid. Wij verwachten dat ook in de toekomst complexe en uitgebreide WOB verzoeken zullen worden ingediend bij de OD NZKG.
De afhandeling van klachten over overlast door bedrijven zullen we verder professionaliseren , zodat de dienstverlening naar de burger verbetert.

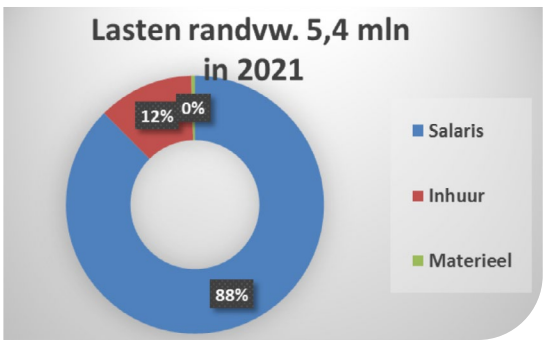

Ontwikkelingen 2021, capaciteit en lasten

De ontwikkeling op het gebied van wet- en regelgeving leidt tot intensivering en uitbreiding van het takenpakket. De Procesondersteuning en overige randvoorwaardelijke taken, zoals bezwaar & beroep, hebben deels een causaal verband met de volumevraag.
Ook is er sprake van steeds meer innovatie door toepassing van vernuftige software, wat zorgt voor verlichting van de administratieve last.

Omgevingsdienst noordzeekanaalgebied

3.5 Programma Bedrijfsvoering (incl. management)

Bedrijfsvoering ondersteunt en adviseert de organisatie op het gebied van: HR, informatievoorziening, financiële administratie, communicatie, huisvesting, facility, sturing, coaching en planning & control. Naast deze personele en materiële bedrijfsvoeringkosten worden de personele overheadkosten van het management van de gehele organisatie op dit programma verantwoord.

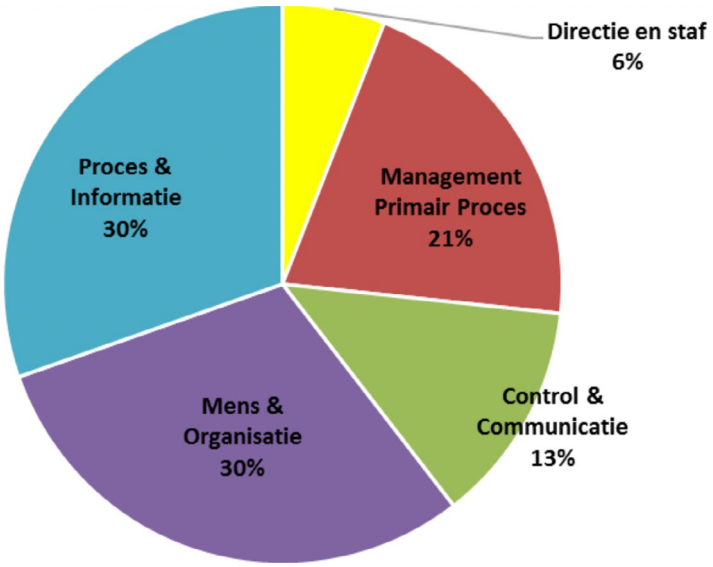
Wat gaan we daarvoor doen in 2021

Doorontwikkeling organisatie
2021 zal in het teken staan van implementatie van de Omgevingswet. Met het programma Koersen op toekomst hebben wij voorgesorteerd op de komst van deze wet. Er is een solide organisatie neergezet met twee lijndirecties en een directie bedrijfsvoering, en daarnaast een stevig accountmanagement. Ook de ontwikkeling naar een andere leiderschapsstijl is in 2019 gestart, meer gericht op faciliteren en ondersteunen van de ontwikkeling van medewerkers. De Omgevingswet zal met name veel vragen van de ontwikkeling van onze medewerkers. Deze ontwikkeling gaat niet alleen over kennis maar ook over vaardigheden.

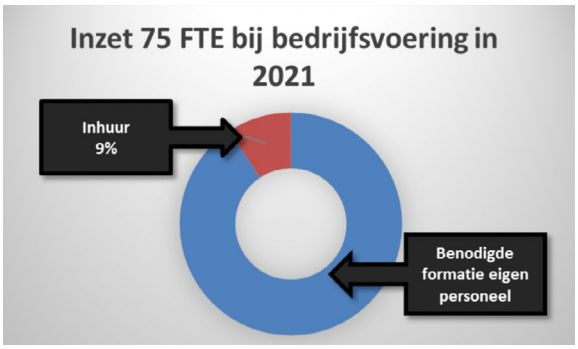
De samenstelling van de directie gaat in 2020/2021 als gevolg van pensionering van twee directieleden veranderen. In de loop van 2020 wordt een adjunct directeur Regulering & Expertise geworven en in 2021 volgt de werving voor de functie algemeen directeur.

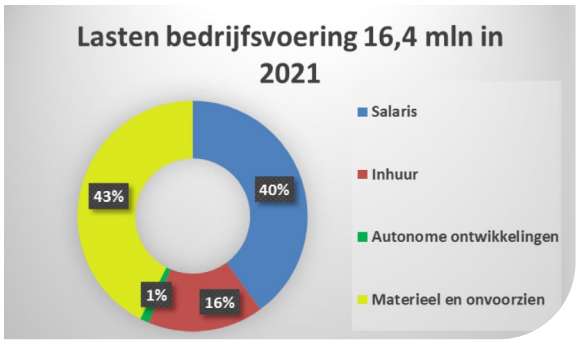
In hoeverre de Wet Arbeid in Balans invloed gaat hebben op de capaciteit is moeilijk te voorspellen. De wet heeft tot doel tot een betere verhouding van 'flexibele en vaste arbeid' te komen. Maar het is onduidelijk wat de kracht is van deze wet in een krappe arbeidsmarkt en of de maatregelen echt effect gaan hebben. Wij zouden wel gebaat zijn bij een betere balans tussen inhuur en vast personeel. Enerzijds vanwege de kosten maar zeker ook voor het versterken van een eigen organisatiecultuur en binding van medewerkers. Daarom streven we naar een vast/flex verhouding van 90/10.

Onder bedrijfsvoering vallen de volgende onderdelen:

Ontwikkelingen 2021, capaciteit en lasten

Omgevingsdienst noordzeekanaalgebied

4. Financiële begroting

4.1 Resultaatmodel

Tabel: Resultaten per werkveld

Programma & taakveld	Rekening 2019	Primitieve begroting 2020	Eerste begrotings-wijziging 2020	Baten 2021	Lasten 2021	Saldo 2021	2022	2023	2024
									(x €1.000)
TOTAAL Baten	**-49.727**	**-48.626**	**-51.633**	**-52.170**	**-**	**-52.170**	**-52.761**	**-53.351**	**-53.941**
TOTAAL Lasten	**49.297**	**48.626**	**51.633**	**-**	**52.170**	**52.170**	**52.761**	**53.351**	**53.941**
8.3 Wonen en bouwen	-4.059	-5.150	-4.666	-13.901	9.112	-4.789	-4.858	-4.927	-4.997
Inkomsten	-12.430	-13.292	-13.552	-13.901		-13.901	-14.058	-14.215	-14.372
Salarislasten	4.093	4.309	4.904		5.036	5.036	5.123	5.211	5.299
Inhuur	4.278	3.833	3.517		3.601	3.601	3.601	3.601	3.601
Materieel	-	-	465		476	476	476	476	476
Bouw	**-4.059**	**-5.150**	**-4.666**	**-13.901**	**9.112**	**-4.789**	**-4.858**	**-4.927**	**-4.997**
7.4 Milieubeheer	-2.168	-2.175	-2.299	-7.517	5.163	-2.355	-2.358	-2.361	-2.364
Inkomsten	-6.553	-6.567	-7.328	-7.517		-7.517	-7.602	-7.687	-7.772
Salarislasten	3.469	3.472	4.579		4.702	4.702	4.784	4.866	4.948
Inhuur	809	920	450		461	461	461	461	461
Materieel	107	-	-		-	-	-	-	-
Bodem	**-2.168**	**-2.175**	**-2.299**	**-7.517**	**5.163**	**-2.355**	**-2.358**	**-2.361**	**-2.364**
7.4 Milieubeheer	-6.538	-7.352	-7.887	-24.203	16.120	-8.084	-8.133	-8.182	-8.231
Inkomsten	-22.383	-22.616	-23.595	-24.203		-24.203	-24.478	-24.751	-25.025
Salarislasten	10.760	11.222	12.542		12.878	12.878	13.103	13.328	13.552
Inhuur	3.310	2.854	2.392		2.449	2.449	2.449	2.449	2.449
Materieel	1.775	1.188	774		792	792	792	792	793
Milieu en BRZO	**-6.538**	**-7.352**	**-7.887**	**-24.203**	**16.120**	**-8.084**	**-8.133**	**-8.182**	**-8.231**
7.4 Milieubeheer		-982		-4.388	3.595	-793	-788	-783	-777
8.3 Wonen en bouwen		-483		-2.161	1.771	-391	-388	-385	-383
Inkomsten	-6.078	-6.100	-6.385	-6.549		-6.549	-6.623	-6.697	-6.771
Salarislasten	3.807	3.868	4.575		4.698	4.698	4.780	4.862	4.943
Inhuur	1.001	767	628		643	643	643	643	643
Materieel	58	-	24		25	25	25	25	25
Randvoorwaardelijk	**-1.212**	**-1.465**	**-1.158**	**-6.549**	**5.365**	**-1.184**	**-1.176**	**-1.168**	**-1.160**
0.4 Overhead	14.374	16.067	16.660	-	16.285	16.285	16.399	16.512	16.626
Baten uitvoeringsovereenkomsten (*)									
Inkomsten	-860								
Salarislasten	5.977	6.376	6.387		6.558	6.558	6.673	6.787	6.901
Inhuur	1.804	625	2.909		2.678	2.678	2.678	2.678	2.678
Autonome ontwikkelingen	-	203	200		205	205	205	205	205
Materieel	7.453	8.863	7.164		6.843	6.843	6.843	6.842	6.842
0.8 Overige baten en lasten	46	126	124	-	126	126	126	126	126
Onvoorzien	46	126	124		126	126	126	126	126
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedrijfsvoering	**14.420**	**16.193**	**16.784**	**-**	**16.411**	**16.411**	**16.525**	**16.639**	**16.753**
Saldo voor mutatie reserves	**443**	**51**	**773**	**-52.170**	**52.170**	**0**	**0**	**0**	**0**
0.10 Mutaties reserves	-873	-51	-773	0	0	0	0	0	0
Toevoegingen	550								
Onttrekkingen	-1.423	-51	-773	0	0	0		0	0
Financien, bedrijfsvoering	**-873**	**-51**	**-773**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Saldo na mutatie reserve	**-430**	**0**	**0**	**-52.170**	**52.170**	**0**	**0**	**0**	**0**

4.2 Uitgangspunten voor de raming Begroting OD NZKG 2021–2024

In tegenstelling tot voorgaande jaren is het voor 2021 nog niet mogelijk om de belangrijkste ontwikkelingen financieel door te vertalen. Als gevolg van het inwerking treden van de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging Bouw, zullen er diverse taakwijzigingen en -verschuivingen zijn. Ten tijde van het opstellen van de meerjarenbegroting is de financiële impact hiervan nog niet bekend. Dit zal pas duidelijk worden in de loop van 2020 op basis van de nieuwe afspraken die met opdrachtgevers worden gemaakt. In de kaderbrief 2021 zijn wel de loon- en prijsindexatie opgenomen.
Bij het opstellen van de exploitatiebegroting zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De basis voor het opstellen van de begroting is het jaar 2020 en de volume afspraken, die afgesproken worden voor de concept Uitvoeringsovereenkomsten (UVO's) 2020 per peildatum februari 2020.
- Nacalculatie prijscompensatie 2018 0,3% en prijscompensatie vanaf 2021 1,9%. Dit betekent een prijsstijging van € 426K.
- Nacalculatie Cao ontwikkelen 2019 1% en cumulatieve looncompensatie 2% vanaf 2021. De loonkosten stijgen daardoor met € 885K.
- Ten tijde van het opstellen van de meerjarenbegroting is nog niet bekend wat de stijging van de pensioenpremie is per 2021. Wel is aangekondigd dat het naar verwachting om een forse stijging zal gaan vanwege de lage rente en beleggingsopbrengsten. Vooralsnog betreft dit een PM post.
  Bij de 1ste begrotingswijziging 2021 wordt hierop teruggekomen.
- De begroting is opgesteld op basis van een gemiddeld tarief € 102,10. Dit is iets lager dan het tarief dat in de kaderbrief was geraamd (€ 102,14).
- De berekende benodigde formatie is gebaseerd op UVO en overige opdrachten daarbij is de gestreefde vast-/flexnorm 90/10. Voor het werkveld Bouw wordt een lagere norm gehanteerd van circa 70/30.
  Per 1 januari 2020 is de totaal benodigde formatie (vaste en inhuur) voor de OD NZKG 452 FTE. Dit is verdeeld in 377 FTE voor primaire taken en 75 FTE voor overhead en ondersteunende taken.

Gewijzigde begroting 2020
Per 2020 is de P&C cyclus aanpast. De tertaalrapportages zijn vervangen door één halfjaarrapportage. Vanwege de aanpassing in de cyclus en omdat de UVO 2020 de basis is voor de meerjarenbegroting wordt gevraagd om in te stemmen met de gewijzigde begroting 2020. Het betreft de wijzigingen zoals opgenomen in het resultaatmodel waaronder:

- Actualisatie van de baten 2020 ad 1,7 mln o.b.v. van de UVO 2020 d.d. februari 2020. In de meerjarenbegroting 2020-2023 was de concept UVO 2019 opgenomen.
- Overige baten € 573.000 waaronder projecten, kleine offertes en subsidies.
- Aanvullende onttrekking aan de reserve Omgevingswet ad € 141.000. In 2020 is extra inzet nodig voor de implementatie van de Omgevingswet waardoor de bestemmingsreserve volledig tot besteding komt. Voor het programma Omgevingswet zijn naar verwachting meer middelen nodig in het laatste jaar. Voor de start van de wet worden de inspanningen geïntensiveerd, daarom wordt ook een onttrekking aan de reserve Wetgevingskalender voorgesteld. Het programma betreft o.a. de benodigde opleidingen, ontwikkeluren voor processen en de koppeling met het Digitaal Stelsel Omgevingswet.

- Onttrekking aan de reserve Wetgevingskalender € 152.000 t.b.v. extra werkzaamheden voor de Omgevingswet mede i.r.t. de Wet kwaliteitsborging Bouw.
- Tevens is in de gewijzigde begroting 2020 het voorstel resultaatbestemming 2019 ad € 429.000 opgenomen conform het voorgestelde besluit bij de jaarrekening 2019.

Per saldo stijgen de baten en lasten in de begroting 2020 met € 3 mln.

4.3 Toelichting bij de meerjarenraming en financiële positie

2021 is een overgangsjaar voor de implementatie van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging bouw. Omdat het effect op het takenpakket van de Omgevingsdienst op zijn vroegst in de loop van 2020 duidelijk zal worden is de financiële impact niet verwerkt in de meerjarenbegroting. Omwille van de bedrijfs- continuïteit wordt echter gestreefd naar financiële stabiliteit in het overgangsjaar. Met de opdrachtgevers zal in 2020 besproken worden hoe dit vorm moet krijgen bij een gewijzigd takenpakket per 2021.

Onderstaande mutaties zijn verwerkt in de meerjarenbegroting 2021 o.b.v. de kaderbrief 2021-2014.

De prijscompensatie is gebaseerd op de consumentenprijsindex (CPI) van het Centraal Plan Bureau (CPB), dit is conform bestendig beleid. De nacalculatie 2018 bedraagt 0,3% en de prijsstijging voor 2021 is naar verwachting 1,9%. Als gevolg van de groei van de economie zien we ook daadwerkelijk een prijsstijging terug in de contracten. De prijzen worden vooralsnog na 2021 constant gehouden.

In onze meerjarenbegroting wordt jaarlijks rekening gehouden met een cumulatieve looncompensatie. Bij de kaderbrief 2021 is voorgesteld om dit percentage aan te passen van 1% naar 2%. Door de hoog conjunctuur van de afgelopen jaren zijn de lonen harder gestegen. Dit leidt tot forse bijstellingen op de begroting en het tarief. Om de grote schommelingen voor zover mogelijk in te perken, is het percentage verhoogd naar 2%.
Ten tijde van het opstellen van de meerjarenbegroting is nog niet bekend wat het pensioenpremie percentage voor 2021 wordt. Wel is aangekondigd dat het naar verwachting om een forse stijging zal gaan vanwege de lage rente en beleggingsopbrengsten. Vooralsnog is de premiestijging nog een PM post.

5. Verplichte paragrafen BBV

5.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

De paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing is een door het Besluit Begroting en Verantwoording voor gemeenten en provincies (BBV) voorgeschreven paragraaf. De beleidskaders vanuit de OD NZKG zijn vastgelegd in de nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement. De paragraaf bestaat uit de volgende onderdelen:

- Ontwikkelingen in 2021
- Weerstandsvermogen, bestaande uit:
  - Inventarisatie risico's
  - Inventarisatie weerstandscapaciteit
  - Berekening en beoordeling van het weerstandsvermogen
- Financiële kengetallen

Ontwikkelingen in 2021

Met ingang van het boekjaar 2021 is de wetwijziging rechtmatig van toepassing. Het Dagelijks Bestuur dient een rechtmatigheidsverantwoording af te geven in de jaarstukken. De commissie BBV heeft hiertoe in januari 2020 een modelverklaring opgesteld. Daarin is opgenomen dat in de paragraaf bedrijfsvoering een nadere toelichting gegeven wordt door het dagelijks bestuur op zaken die de rechtmatigheid raken en hoe de beheersing is vormgegeven. Hierbij moet in ieder geval nadere toelichting worden gegeven op alle afwijkingen die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn vermeld. Ten behoeve van de wettelijke basis is het nodig om het desbetreffende artikel in het BBV aan te passen. Deze wetswijziging wordt naar verwachting in de loop van 2020 afgerond. Om een rechtmatigheidsverantwoording af te kunnen geven wordt de verbijzonderde interne controle van de OD NZKG in 2020/2021 doorontwikkeld, zodat verantwoording afgelegd kan worden over de rechtmatigheid in de jaarrekening 2021.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt in een ratio van de noodzakelijke weerstandscapaciteit ten opzichte van het beschikbare weerstandscapaciteit.

In onderstaande tabel volgt een overzicht van de risico's. Van alle risico's is het financieel effect (gevolg) ingeschat. Afhankelijk van de kans dat een risico zich voordoet, wordt een percentage van het financieel effect meegenomen in de berekening van de noodzakelijke weerstandscapaciteit.

In bijlage 6.4 is een tabel opgenomen met een toelichting op de kans dat de strategische risico's zich voordoen en de meerjarige effecten hiervan.

Tabel: Overzicht risico's

Risico's	Totaal geschat financieel effect	Risico-bedrag 2019	Risico-bedrag 2020	Risico-bedrag 2021	Risico-bedrag 2022	Risico-bedrag 2023	Risico-bedrag 2024
Verandering in Wetgeving	3.598	248	398	607	457	457	457
Conjuncturele ontwikkelingen en arbeidsmarkt	1.846	244	590	590	590	590	590
Bedrijfsvoering	390	164	60	45	45	45	45
Prestatiegericht financieren	2.898	748	560	782	782	782	782
Totaal	8.732	1.404	1.608	2.024	1.874	1.874	1.874

Toelichting risico's

Wet- en regelgeving (totaal geschat financieel effect 3.598K)

Omgevingswet
De inwerkingtreding van de Omgevingswet in 2021 heeft grote impact op de organisatie en op de inhoudelijke werkzaamheden van de OD NZKG. Het is nog niet duidelijk wat de gevolgen zijn voor de taken van de OD NZKG. In 2020 voeren het IPO en de VNG nog overleg over het basistakenpakket. Daarnaast spelen de overdracht van bodemtaken van de provincies naar gemeenten, grote wijzigingen bij het geluidsstelsel en gelijktijdige invoering van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen.
Gezien de afhankelijkheid van de landelijke partijen en opdrachtgevers kunnen vertraagde besluitvorming en de arbeidsmarktproblematiek risico's met zich meebrengen voor de implementatie van de Omgevingswet. Ook de impact op bedrijven kan van invloed zijn op de werkzaamheden. Mogelijk risico is dat er in de beginfase een piekbelasting komt op de VTH-processen doordat bedrijven op basis van het nieuwe regime vergunningen gaan aanvragen.
Beheersmaatregelen: Er is een projectorganisatie binnen de OD NZKG voor de implementatie van de nieuwe wet. Daarnaast participeert de dienst in landelijke overleggen over het Digitaal Stelsel Omgevingswet.
De kans op dit risico is groot. Het risicobedrag is 300K 2021 en 150K vanaf 2022.

Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)
De in 2019 Wet kwaliteitsborging voor het bouw heeft gevolgen voor de organisatie. Het ministerie van BZK en de VNG voeren nog gespreken over de interpretatie van het wetsvoorstel. Het risico is dat de formatie niet tijdig afgebouwd kan worden. Anders dan eerder verwacht gaan minder taken over naar de markt. De inschatting is dat het van invloed zal zijn op 15-20 fte. Bijkomend risico is dat door de gefaseerde invoering de OD NZKG tijdens een overgangsperiode van circa zes jaar moet werken met twee systemen. De impact van dit risico is nog niet in te schatten.
Beheersmaatregelen: Het formatierisico wordt in eerste instantie opgevangen door de afbouw van de flexibele schil. Vanaf 2025 zal de impact op de organisatie naar verwachting groter zijn. Via strategische personeelsplanning anticiperen we op dit risico.
De kans op dit risico is gemiddeld. Het risicobedrag is 209K vanaf 2021.

Algemene Verordening Gegevensbescherming
Op 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) in werking getreden. Niet naleven van de AVG kan leiden tot boetes en persoonlijke aansprakelijkheid. De boete kan 4% van de jaaromzet bedragen.
Beheersmaatregelen: Er zijn enkele functionarissen aangesteld waaronder een functionaris gegevensverwerking en privacyfunctionaris. Zij zorgen voor de borging, het beleid en het ontwikkelen van bewustzijn binnen de organisatie.
De kans op dit risico is zeer klein. Het risicobedrag is 98K.

Klimaatakkoord
Er wordt nog gewerkt aan een concrete uitwerking van het Klimaatakkoord op regionaal niveau. Het risico is dat de maatregelen interfereren met andere ontwikkelingen zoals de woningbouwopgave en huidige wet- en regelgeving. Hierdoor kunnen de VTH-processen vertragen. Daarnaast kan het tot gevolg hebben dat het toetsingskader voor de VTH-processen niet toereikend of passend is. Hierdoor is meer inzet en expertise nodig voor maatwerk. Het Klimaatakkoord kan ook impact hebben op het takenpakket door een veranderend bedrijvenbestand.

Beheersmaatregelen: De OD NZKG biedt aan opdrachtgevers en bedrijven haar expertise aan om te voorkomen dat wet- en regelgeving een belemmering wordt voor de uitvoeringspraktijk. Daarnaast worden er impactanalyses uitgevoerd. Onderzoeksbureau CE Delft brengt in beeld welke ontwikkelingen in het kader van het klimaat op korte en middellange termijn bij de industriële sector kunnen worden verwacht.
De kans op dit risico is gemiddeld. Het risicobedrag is PM.

Programma Aanpak Stikstof (PAS)
Door de uitspraak van de Raad van Staten op 29 mei 2019 is het PAS buiten toepassing verklaard. Dit had verstrekkende gevolgen voor de vergunningverlening (bouw/milieu) door de OD NZKG. Op landelijk niveau heeft de uitspraak geleid tot de zogenoemde stikstofcrisis. Het Rijk is op regionaal en landelijk niveau met nieuwe maatregelen gekomen. De vergunningverlening komt langzamerhand weer op gang. In 2020 zal de gebiedsgerichte aanpak vorm moeten krijgen. In 2020 zal dit dossier nog de nodige inspanning vergen van de OD NZKG.
De toetsing aan het PAS is ondergebracht bij de Regionale Uitvoeringsdienst Noord Holland-noord. De problematiek rond het PAS kan echter gevolgen hebben voor de vergunningverlening door de OD NZKG namens bevoegde gezagen. De OD NZKG is niet aansprakelijk gesteld voor partijen bij vertragingen in de vergunningprocedure.
Beheersmaatregelen: Naar verwachting zal er niet eerder dan de in de tweede helft van 2020 duidelijkheid zijn over de gevolgen van het arrest. Mogelijk worden dan nieuwe maatregelen toegevoegd aan het PAS, waardoor het PAS kan voldoen aan de eisen die het Hof heeft gesteld.
De kans op dit risico is gemiddeld tot klein. Het risicobedrag is PM.

Wet open overheid (Woo)
De Woo is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur. De Woo heeft tot doel om overheden transparanter te maken doordat overheidsinformatie beter vindbaar en uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. Het wetsvoorstel maakt de toegang en het hergebruik van publieke informatie tot rechten van burgers. Daarnaast wordt de actieve openbaarheid versterkt door het verplicht stellen ervan voor bepaalde categorieën informatie. Overheidsorganen moeten online een register gaan bijhouden van documenten (zoals ingekomen en uitgaande post en belangrijke interne stukken) en van de datasets waarover zij beschikken.
De wijzigingen kunnen - indien niet onderkend - tot een grote verstoring in de operatie van de OD NZKG leiden en daarmee tot extra organisatorische kosten.
Beheersmaatregelen: In 2019 is het initiatiefwetsvoorstel ingediend bij de Tweede Kamer. Het voorstel is aangepast om tegemoet te komen aan kritiek over de uitvoerbaarheid en de kosten. Verwacht wordt dat de parlementaire behandeling van deze wet in 2020 zal plaatsvinden. De OD NZKG zal in 2020 de procedure tot invoering van de Woo monitoren en passende maatregelen nemen.
De kans op dit risico is gemiddeld tot klein. Het risicobedrag is PM.

<u>Conjuncturele ontwikkelingen en arbeidsmarkt (totaal geschat financieel effect 1.846k)</u>

Omzetfluctuatie
De omzet van de OD NZKG wordt beïnvloed door conjuncturele ontwikkelingen zoals bouwprojecten en de krapte op de arbeidsmarkt. Het risico is dat de organisatie niet tijdig kan anticiperen op de omzetfluctuaties als gevolg van de conjuncturele ontwikkelen. Er kunnen tekorten ontstaan bij omzetdalingen als de lasten van lopende contracten niet tijdig kunnen worden bijgesteld.
Beheermaatregelen: Het risico wordt in eerste instantie opgevangen door de afbouw van de flexibele schil.
De kans op dit risico is gemiddeld. Het risicobedrag is 222K.

Capaciteit
De krapte op de arbeidsmarkt kan gevolgen hebben voor het realiseren van de productie- en kwaliteitsafspraken. Dit wordt nog eens versterkt door de extra capaciteit en de specifieke expertise die nodig zijn voor onder andere de implementatie van de Omgevingswet en de uitvoering van het Klimaatakkoord. Niet realiseren van productieafspraken leidt tot lagere inkomsten. Dat kan gevolgen hebben voor de dekkingsbijdrage van de overheadkosten.
Beheersmaatregelen: De OD NZKG werkt met een flexibele schil van personeel die wordt afgebouwd als het nodig is. We zetten extra in op arbeidsmarktcommunicatie en werken samen met wervingsbureaus en de gemeente Amsterdam.
De kans op dit risico is groot. Het risicobedrag is 368K.

Bedrijfsvoering (totaal geschat financieel effect 390k)

Inkooprisico hogere kosten inhuur en minder inschrijvingen aanbestedingen
Als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt is het risico dat de inhuurkosten stijgen. Daarnaast is een risico dat het aantal inschrijvingen voor uit te bestede diensten zeer beperkt is. Naast hogere kosten kan dit gevolgen hebben voor de kwaliteit van de diensten.
Beheersmaatregelen: Versterken van de inkoop en indien nodig heroverwegen van het kwaliteitsniveau.
De kans op dit risico is gemiddeld. Het risicobedrag is 45K.

Risico overgang financiële administratie en salarisadministratie
De financiële administratie en salarisadministratie is per 1 januari 2020 in eigen beheer genomen. Bij een dergelijke organisatorische wijziging zijn de operationele risico's het tijdig en juist werken van de systemen en processen. In het eerste jaar zijn er risico's met betrekking tot de juistheid en volledigheid van de administratie. Dit kan leiden tot extra werk en kosten.
Beheersmaatregelen: Er is een programmaorganisatie opgezet voor de inrichting en implementatie van het systeem en de processen. Daarnaast zijn er go/no-go-momenten ingebouwd. Om de kennis te borgen, is gewerkt met eigen medewerkers. De verbijzonderde interne controle op de processen wordt in 2020 aangescherpt zodat er tijdig inzicht is in de werking van de processen en de interne beheersmaatregelen.
De kans op dit risico is klein. Het risicobedrag is 15K.

Afbouwrisico door vervallen termijn garantstelling aanvullend pakket
Op basis van het dienstverleningshandvest 2017 zijn er afspraken gemaakt over het takenpakket van de OD NZKG. Voor de uitbreiding van taken geldt een minimumtermijn van vier jaar. Na deze periode kan de opdrachtgever stoppen met het afnemen van de taken. De eerste termijn van vier jaar loopt af in 2021. Het risico is dat de organisatie de formatie niet tijdig kan afbouwen.
Beheersmaatregelen: De opzegtermijn bedraagt minstens één jaar en gaat gepaard met een redelijke frictievergoeding door de opdrachtgever. Hierdoor wordt het financiële risico als zeer klein ingeschat.
De kans op dit risico is zeer klein. Het risicobedrag is nihil.

Prestatiegericht financieren (totaal geschat financieel effect 2.898K)

Afwijking ten opzichte van vastgesteld kengetal
Op basis van de PGF-validatie heeft het algemeen bestuur besloten dat de PGF-systematiek om de vier jaar moet worden herijkt. Nieuwe wet- en regelgeving die impact heeft op de werkwijze, en mogelijk ook op de kengetallen, moet een standaardonderdeel zijn van het beheer en kan dan leiden tot een aanpassing. Dit risico

is vanaf 2021 van toepassing op de invoering van de Omgevingswet.
De kengetallen in de PGF-systematiek voor de werkvelden Milieu en BRZO zijn gebaseerd op een tienjaars gemiddelde, waarvan nog maar drie jaar is verstreken. Daarnaast is bij Milieu en BRZO een nieuwe type C/B/A-indeling met een ketenkengetal voorgesteld. Het risico is dat de gevalideerde kengetallen op termijn niet robuust genoeg blijken te zijn.
Beheersmaatregelen: De afwijking op de kengetallen wordt jaarlijks gemonitord. We vervangen afwijkingen tussen de kengetallen en de feitelijke ureninzet voor zover mogelijk binnen de bestaande begroting en/of op basis van de risico-inschatting binnen het weerstandsvermogen. Bij majeure afwijkingen treden we in overleg met het bestuur.
De kans op dit risico is gemiddeld. Het risicobedrag is € 444K vanaf 2021.

Risico onderhandwerk Bouw en Bodem
Op basis van de PGF-systematiek wordt een deel van het toezicht en de handhaving voor Bouw en Bodem als outputproduct gefinancierd (op basis van vergunningaanvragen). Omdat toezicht en handhaving niet altijd in het lopende jaar plaatsvindt, is er een risico dat er geen dekking is voor onderhandenwerk als het aantal vergunningen in een jaar drastisch afneemt.
Beheersmaatregelen: We maken jaarlijks een inschatting gemaakt van de verwachte aanvragen en maken op basis daarvan UVO/Vthup-afspraken met de opdrachtgevers. Als een drastische daling wordt verwacht en er een dekkingstekort is voor het onderhandenwerk wordt dit bij de halfjaarrapportage en meerjarenbegroting gemeld.
De kans op dit risico is groot. Het risicobedrag is 338K.

Inventarisatie weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit wordt omschreven als de middelen en mogelijkheden waarover een organisatie beschikt om niet-begrote kosten die onverwacht en substantieel zijn te dekken. Het gaat dus om buffers in het eigen vermogen respectievelijk in de exploitatie die kunnen worden vrijgemaakt, zonder dat dit gevolgen heeft voor het bestaande beleid en de uitvoering van taken.

De hoogte van de weerstandscapaciteit is o.b.v. de jaarrekening 2019 € 2 mln.

Tabel: meerjarig beschikbare weerstandscapaciteit

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Reserve weerstandsvermogen	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018
Beschikbare weerstandscapaciteit	**€ 2.018**	**€ 2.018**	**€ 2.018**	**€ 2.018**	**€ 2.018**	**€ 2.018**

Berekening en beoordeling van het weerstandsvermogen

De beschikbare weerstandscapaciteit en de noodzakelijke weerstandscapaciteit worden tegen elkaar afgezet met de ratio weerstandsvermogen[1]. Het algemeen bestuur heeft in 2017 een ratio van 1 tot 1,5 vastgesteld. Deze ratio is naar verwachting toereikend.

Uit onderstaand overzicht blijkt dat meerjarig de verhouding tussen noodzakelijke en beschikbare weerstandscapaciteit voldoet aan de ratio weerstandsvermogen (1 tot 1,5). Meerjarig is dit mede afhankelijk van onttrekkingen uit de algemene reserve.

1 De normeringsystematiek is ontwikkeld door het Nederlandse Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) in samenwerking met de universiteit Twente.

Tabel: meerjarige ratio voor het weerstandsvermogen

						(Bedragen x € 1.000)
	2019	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018
Noodzakelijke weerstandscapaciteit	€ 1.404	€ 1.608	€ 2.024	€ 1.874	€ 1.874	€ 1.874
Ratio weerstandsvermogen	**1,4**	**1,3**	**1,0**	**1,1**	**1,1**	**1,1**

Legenda	
Ratio	**Waardering**
>2	Uitstekend
1,5 - 2,0	Ruim Voldoende
1,0 - 1,5	Voldoende
0,8 - 1,0	Matig
0,6 - 0,8	Onvoldoende
<0,6	Ruim onvoldoende

Financiële kengetallen

In de volgende tabel staan de drie financiële kengetallen die van toepassing zijn op de OD NZKG. Voor de ratio's zijn normen opgesteld op basis van input van de VNG en op eigen inzichten. De onderstaande beschrijving van de ratio's bevat een verdere toelichting en beoordeling.

Tabel: Financiële kengetallen

	Norm	**Rekening 2019**	**Begroting 2020**	**Begroting 2021**	**Begroting 2022**	**Begroting 2023**	**Begroting 2024**
netto schuldquote	≤ 0%	-6%	-5%	-5%	-5%	-6%	-6%
solvabiliteitsratio	≥ 20%	41%	41%	42%	43%	44%	46%
structurele exploitatieruimte	≥ 0%	-2%	0%	0%	0%	0%	0%

Netto schuldquote

Dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen. De schuldpositie van de OD NZKG bestaat voornamelijk uit kortlopende verplichtingen. Daarom hanteren we een norm van 0% of lager. Om aan de norm te voldoen moeten de eigen middelen hoger zijn dan de schuldpositie. In afwijkende gevallen, bijvoorbeeld een grote investering waarvoor we geld wordt aangetrokken, zal het kengetal boven de 0% stijgen. Voor 2021 is het kengetal -/- 5%. Het voldoet daarmee ruim aan de gestelde norm.

Solvabiliteit

Dit cijfer geeft inzicht in de mate waarin de organisatie in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid. Dit cijfer geeft dus een soort toekomstvisie weer. Het betreft het aandeel van het eigen vermogen in het totale vermogen. De VNG geeft aan dat bij een ratio lager dan 20% de organisatie zich op glad ijs bevindt. De norm voor de OD NZKG is daarom minimaal 20%. Het kengetal valt vrij laag uit omdat we met voorschotten van de opdrachtgevers werken. De voorschotten hebben een negatief effect op de ratio maar zorgen niet voor een slechte financiële weerbaarheid. Het kengetal is gecorrigeerd met de voorschotten en komt daarmee uit op 42%. De ratio is daarmee voldoende.

Structurele exploitatieruimte
Dit cijfer helpt om te beoordelen welke structurele ruimte de OD NZKG heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Is dit cijfer negatief dan biedt het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte om de lasten te blijven dragen. De norm voor de OD NZKG is 0% of hoger. In 2021 is de ratio 0%.

Algeheel oordeel
Het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) schrijft voor een beoordeling te geven van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie. De drie geldende kengetallen geven een goed beeld. Er is dus een degelijke financiële positie.

In bijlage 6.7 is de berekening van de kengetallen toegelicht.

5.2 Onderhoud kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen die de OD NZKG in bezit heeft bestaan uit apparatuur, automatisering, meubilair en de verbouwing van het gehuurde pand Ebbehout in Zaandam. Als afschrijvingstermijn wordt de economische levensduur als uitgangspunt genomen (conform de financiële verordening). In 2018 zijn 3 nieuwe investeringen gedaan door OD NZKG.
In eigen beheer zijn de Iphones en Ipads voor het personeel vervangen, is een aanpassing/splitsing van de Plaza en de receptie gerealiseerd en zijn alle bureaus voorzien van werkpleksensoren.

Huisvesting
De Omgevingsdienst NZKG is nu 6 jaar gehuisvest in het pand aan de Ebbehout 31. Er is bewust gekozen voor een flex-concept bij de inrichting van het pand. Het flex-concept en de manier waarop wij in het pand werken is nu toe aan revitalisering. Op bepaalde onderdelen zal het gebouw aangepast moeten worden. De ervaringen van de afgelopen jaren kunnen hierin worden opgenomen. Zo zal het aantal werkplekken worden uitgebreid maar ook de diversiteit in werkplekken wordt vergroot. Daarnaast zullen er extra akoestische maatregelen worden genomen en ook wordt het restaurant meer multi-functioneel ingericht. Met deze ingrepen wordt beoogd om het gebouw voor de komende jaren optimaal te benutten en een prettig werk klimaat te creëren. De OD NZKG is nog in gesprek met de gemeente Zaanstad, de verhuurder van het pand, om tot een intentieovereenkomst te komen om de resterende looptijd van de huurovereenkomst (5 jaar) te verlengen.

5.3 Financiering

In deze paragraaf komen de onderwerpen aan de orde die behoren tot het geldstromenbeleid van de OD NZKG. Dit zijn onder andere het risicobeheer (vooral rente- en kredietrisico), de financieringspositie en het kasbeheer.

Beleidskader

De uitvoering van de financieringsfunctie dient plaats te vinden binnen de kaders zoals gesteld in de wet Financiering decentrale overheden (Wet Fido) en de daarbij behorende ministeriële regelingen. In deze wet staan transparantie en risicobeheersing centraal. De transparantie komt daarbij tot uitdrukking in voorschriften voor een verplicht Financierings- (treasury-)statuut evenals een financieringsparagraaf in begroting en rekening. De OD NZKG werkt volgens het aangepaste Treasurystatuut dat is vastgesteld op 9 december 2015. Eén van de doelstellingen van dit statuut is het beschermen van vermogens- en (rente-) resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, liquiditeitsrisico's en kredietrisico's.

Financierings- en schuldpositie

Leningen worden uitsluitend aangegaan in de Europese geldeenheid (de euro). Per 2013 is een lening opgenomen bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) van € 1.050.000 met een looptijd van vijf jaar en een rente van 1,45%. In 2018 is deze lening volledig afgelost.

Kasbeheer

De OD NZKG beperkt haar interne liquiditeitsrisico's door haar treasury activiteiten te baseren op een adequate liquiditeitsplanning. Doordat overtollige liquide middelen moeten worden aangehouden in de schatkist zijn er geen kredietrisico's. Om het renterisico te beperken is vastgelegd dat de kasgeldlimiet en de renterisiconorm niet worden overschreden. Nieuwe leningen/uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie en de liquiditeitenplanning, de rente typische looptijd en het renteniveau van de betreffende lening/uitzetting wordt zo veel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand en de rentevisie. Binnen deze kaders streeft de OD NZKG naar spreiding in de rente typische looptijden van uitzettingen.

5.4 Bedrijfsvoering

De paragraaf Bedrijfsvoering is een verplichte paragraaf conform de Besluit Begroten en Verantwoorden vereisten. Het programma bedrijfsvoering wordt beschreven in paragraaf 3.6.

Beleidsindicatoren "bestuur en organisatie"

Vanaf het begrotingsjaar 2017 lichten gemeenten en overheidsorganisaties de effecten van beleid toe door een vaste set beleidsindicatoren op te nemen in de begroting en de jaarrekening.
De OD NZKG wil deze indicatoren ook aanbieden voor haar organisatie.
De meeste van deze indicatoren zijn te vinden op www.waarstaatjegemeente.nl, onder het dashboard "Besluit Begroting en Verantwoording".
De BBV beleidsindicatoren zijn niet dezelfde als de kengetallen die in de benchmark van Berenschot gebruikt worden. Met name voor overhead gaat Berenschot uit van formatieve eenheden en gaat het BBV uit van totale kosten van overhead. Dit laatste zijn niet alleen de salariskosten, maar ook de kosten voor de zogenaamde "PIOFACH-functies". Dat zijn de kosten voor ondersteunde functies als huisvesting en facilitaire zaken, ICT, Personeel, Financiën, Inkoop etc.

Tabel: beleidsindicatoren bestuur en organisatie

Naam indicator	Berekening	Begroting 2021	Toelichting
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Nvt	Niet te berekenen per inwoner omdat de OD NZKG in opdracht van provincies en gemeenten werkzaamheden uitvoert. De benodigde formatie bedraagt 393 FTE.
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Nvt	Niet te berekenen per inwoner omdat de OD NZKG in opdracht van provincies en gemeenten werkzaamheden uitvoert. De bezetting bedraagt 369 FTE per 1 januari 2020.
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Nvt	Niet te berekenen per inwoner omdat de OD NZKG in opdracht van provincies en gemeenten werkzaamheden uitvoert. De apparaatskosten bedraagt € 50.547k.
Externe Inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur extern	22,5%	
Personele overhead	Personele kosten als % van totale kosten	17,7%	
Materiele overhead	Materiele kosten als % van totale kosten	16,2%	

Informatie voor derden Iv3

De Omgevingsdienst voldoet aan de verplichting om de financiële gegevens voor begrotingen en tertaal- en jaarrekeningen ter beschikking te stellen aan het Centraal Bureau voor de Statistiek in verband met het Publicatiebeleid Iv3 open data voor gemeenten, gemeenschappelijke regelingen, provincies en waterschappen.

Rechtmatigheid

Met ingang van het boekjaar 2021 is de wetwijziging rechtmatig van toepassing. Het Dagelijks Bestuur dient een rechtmatigheidsverantwoording af te geven in de jaarstukken. De commissie BBV heeft hiertoe in januari 2020 een modelverklaring opgesteld. Daarin is opgenomen dat in de paragraaf bedrijfsvoering door het dagelijks bestuur een nadere toelichting gegeven wordt op zaken die de rechtmatigheid raken en hoe de beheersing is vormgegeven. Hierbij moet in ieder geval nadere toelichting worden gegeven op alle afwijkingen die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn vermeld. Ten behoeve van de wettelijke basis is het nodig om het desbetreffende artikel in het BBV aan te passen. Deze wetswijziging wordt naar verwachting in de loop van 2020 afgerond. Bij de jaarrekening 2021 wordt de verklaring en toelichting opgenomen in de paragraaf Bedrijfsvoering.

6. Bijlagen

6.1 Resultaatmodel per programma en taakveld de baten en lasten

Tabel Resultaten per werkveld									(x €1.000)
Programma & taakveld	Rekening 2019	Primitieve begroting 2020	Eerste begrotings-wijziging 2020	Baten 2021	Lasten 2021	Saldo 2021	2022	2023	2024
TOTAAL Baten	**-49.727**	**-48.626**	**-51.633**	**-52.170**	**-**	**-52.170**	**-52.761**	**-53.351**	**-53.941**
TOTAAL Lasten	**49.297**	**48.626**	**51.633**	**-**	**52.170**	**52.170**	**52.761**	**53.351**	**53.941**
8.3 Wonen en bouwen	-4.059	-5.150	-4.666	-13.901	9.112	-4.789	-4.858	-4.927	-4.997
Inkomsten	-12.430	-13.292	-13.552	-13.901		-13.901	-14.058	-14.215	-14.372
Salarislasten	4.093	4.309	4.904		5.036	5.036	5.123	5.211	5.299
Inhuur	4.278	3.833	3.517		3.601	3.601	3.601	3.601	3.601
Materieel	-	-	465		476	476	476	476	476
Bouw	**-4.059**	**-5.150**	**-4.666**	**-13.901**	**9.112**	**-4.789**	**-4.858**	**-4.927**	**-4.997**
7.4 Milieubeheer	-2.168	-2.175	-2.299	-7.517	5.163	-2.355	-2.358	-2.361	-2.364
Inkomsten	-6.553	-6.567	-7.328	-7.517		-7.517	-7.602	-7.687	-7.772
Salarislasten	3.469	3.472	4.579		4.702	4.702	4.784	4.866	4.948
Inhuur	809	920	450		461	461	461	461	461
Materieel	107	-	-		-	-	-	-	-
Bodem	**-2.168**	**-2.175**	**-2.299**	**-7.517**	**5.163**	**-2.355**	**-2.358**	**-2.361**	**-2.364**
7.4 Milieubeheer	-6.538	-7.352	-7.887	-24.203	16.120	-8.084	-8.133	-8.182	-8.231
Inkomsten	-22.383	-22.616	-23.595	-24.203		-24.203	-24.478	-24.751	-25.025
Salarislasten	10.760	11.222	12.542		12.878	12.878	13.103	13.328	13.552
Inhuur	3.310	2.854	2.392		2.449	2.449	2.449	2.449	2.449
Materieel	1.775	1.188	774		792	792	792	792	793
Milieu en BRZO	**-6.538**	**-7.352**	**-7.887**	**-24.203**	**16.120**	**-8.084**	**-8.133**	**-8.182**	**-8.231**
7.4 Milieubeheer		-982		-4.388	3.595	-793	-788	-783	-777
8.3 Wonen en bouwen		-483		-2.161	1.771	-391	-388	-385	-383
Inkomsten	-6.078	-6.100	-6.385	-6.549		-6.549	-6.623	-6.697	-6.771
Salarislasten	3.807	3.868	4.575		4.698	4.698	4.780	4.862	4.943
Inhuur	1.001	767	628		643	643	643	643	643
Materieel	58	-	24		25	25	25	25	25
Randvoorwaardelijk	**-1.212**	**-1.465**	**-1.158**	**-6.549**	**5.365**	**-1.184**	**-1.176**	**-1.168**	**-1.160**
0.4 Overhead	14.374	16.067	16.660	-	16.285	16.285	16.399	16.512	16.626
Baten uitvoeringsovereenkomsten (*)									
Inkomsten	-860								
Salarislasten	5.977	6.376	6.387		6.558	6.558	6.673	6.787	6.901
Inhuur	1.804	625	2.909		2.678	2.678	2.678	2.678	2.678
Autonome ontwikkelingen	-	203	200		205	205	205	205	205
Materieel	7.453	8.863	7.164		6.843	6.843	6.843	6.842	6.842
0.8 Overige baten en lasten	46	126	124	-	126	126	126	126	126
Onvoorzien	46	126	124		126	126	126	126	126
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedrijfsvoering	**14.420**	**16.193**	**16.784**	**-**	**16.411**	**16.411**	**16.525**	**16.639**	**16.753**
Saldo voor mutatie reserves	**443**	**51**	**773**	**-52.170**	**52.170**	**0**	**0**	**0**	**0**
0.10 Mutaties reserves	-873	-51	-773	0	0	0	0	0	0
Toevoegingen	550								
Onttrekkingen	-1.423	-51	-773	0	0	0		0	0
Financien, bedrijfsvoering	**-873**	**-51**	**-773**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Saldo na mutatie reserve	**-430**	**0**	**0**	**-52.170**	**52.170**	**0**	**0**	**0**	**0**

6.2 Uitvoeringsovereenkomsten per deelnemer

Tabel Uitvoeringsovereenkomsten						(x €1.000)
Deelnemer	**jaarrekening 2019**	**Eerste begrotings-wijziging 2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Gemeente Amsterdam	18.943	20.315	20.838	21.075	21.310	21.546
Provincie Noord-Holland	14.018	15.544	15.954	16.135	16.316	16.496
Gemeente Zaanstad	2.530	2.679	2.750	2.782	2.813	2.844
Gemeente Haarlemmermeer	7.898	8.371	8.591	8.688	8.785	8.882
Gemeente Aalsmeer	251	249	256	259	262	265
Gemeente Amstelveen	241	232	237	240	243	245
Gemeente Diemen	305	292	300	303	307	310
Gemeente Ouder-Amstel	160	191	196	199	201	203
Gemeente Uithoorn	210	257	263	266	269	272
Provincie Flevoland	247	311	319	323	327	330
Provincie Utrecht	926	916	941	952	963	973
Totaal UVO	**45.729**	**49.359**	**50.647**	**51.221**	**51.794**	**52.367**
Overige baten	**2.575**	**1.501**	**1.523**	**1.540**	**1.557**	**1.575**
Mutaties reserves	**1.423**	**773**	**-**	**-**	**-**	**-**
TOTAAL	**49.726**	**51.633**	**52.170**	**52.761**	**53.351**	**53.941**

6.3 Kosten per uur, Capaciteit in uren en FTE's

De tarieven in 2021 voor werkzaamheden binnen de UVO worden ten opzichte van het tarief 2020 aangepast naar aanleiding van de loon- en prijsontwikkeling (+1311K). Het tarief wordt in 2021 € 102,10.

Tarief ontwikkeling OD	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Per uur voor UVO producten	94,43	99,46	102,10	103,29	104,48	105,67
Maatwerk door medewerker	94,43	99,46	102,10	103,29	104,48	105,67
Maatwerk door projectleider	122,76	129,30	132,73	134,28	135,82	137,01

* Maatwerkuren gaan buiten de UVO om. Opslag projectleider maatwerk bedraagt 30%.

In de begroting 2021 en voor de doorrekening van de tarieven zijn met de volgende hoeveelheden uren rekening gehouden. We rekenen met een groei van de capaciteit in uren ten opzichte van de productie in 2019 van 3,04%.

Capaciteit in uren	Jaarrekening 2019	Begroting 2020 UVO 2020	Begroting 2021
UVO	469.195	484.331	484.331
Maatwerk	12.739	12.246	12.246
	481.934	496.577	496.577
Groei in capaciteit t.o.v. 2019		*3,04%*	*3,04%*

Vanuit de benodigde capaciteit in uren wordt gerekend met een norm van 1.365 uur per Full Time Equivalent (FTE = volledig dienstverband). Met deze norm wordt de capaciteit in uren omgezet naar personeel in FTE's. Met de formatie voor vaste dienstverbanden bij de OD NZKG wordt als saldo de inhuur berekend.

Capaciteit in FTE's	Benodigd eigen personeel	Inhuur	Totaal	%
Programma Bouw	59	24	83	18%
Programma Bodem	57	6	63	14%
Programma Milieu & BRZO	152	16	168	37%
Programma Randvoorwaardelijk	57	6	63	14%
Programma Bedrijfsvoering	68	7	75	17%
Totaal	393	59	452	100%

6.4 Meerjarig overzicht van de risico's

In onderstaande tabel zijn de strategische bedrijfsrisico's van de OD NZKG opgenomen in een meerjarig overzicht. Per risico is aangegeven wat het geschat financieel effect is, de kans dat het risico zich voordoet en in welk jaar zich dit kan voordoen.

Risico's	Totaal geschat financieel effect	Risico-bedrag 2018	Risico-bedrag 2019	Risico-bedrag 2020	Risico-bedrag 2021	Risico-bedrag 2022	Risico-bedrag 2023	Risico-bedrag 2024
Verandering in Wet- en regelgeving								
a. Extra werk borging operationele kwaliteit Omgevingwet	600	144	150	300	300	150	150	150
b. Personele consequenties wet Kwaliteitsborging bouw	1.046				209	209	209	209
c. Algemene Verordening Gegevensbescherming	1.952		98	98	98	98	98	98
d. Klimaatakkoord en interfererende wetgeving	-							
e. Natuurwet, gevolgen vergunning verlening PAS uitspraak	-							
f. Wet open overheid, operationele risico's	-							
kans dat het risico zich voordoet		*groot*	*groot*	*groot*	*groot*	*groot*	*groot*	*groot*
Verandering in Wetgeving	**3.598**	**144**	**248**	**398**	**607**	**457**	**457**	**457**
Conjuncturele ontwikkelingen en arbeidsmarkt								
a. omzetfluctuatie door conjuncturele ontwikkelingen	1.111		103	222	222	222	222	222
b. niet realiseren van de dekkingsbijdrage overhead	735	605	141	368	368	368	368	368
kans dat het risico zich voordoet		*gemiddeld*	*gemiddeld*	*gemiddeld*	*gemiddeld*	*gemiddeld*	*gemiddeld*	*gemiddeld*
Conjuncturele ontwikkelingen en arbeidsmarkt	**1.846**	**605**	**244**	**590**	**590**	**590**	**590**	**590**
Bedrijfsvoering								
a. hogere kosten inhuur en minder inschrijvingen aanbestedingen	90	176	164	45	45	45	45	45
b. risico overgang financiele en salarisadministratie	300		-	15				
c. afbouwrisico door vervallen termijn garantstelling aanvullend pakket	-		-	-	-	-	-	-
kans dat het risico zich voordoet		*gemiddeld*	*gemiddeld*	*gemiddeld*	*gemiddeld*	*gemiddeld*	*gemiddeld*	*gemiddeld*
Bedrijfsvoering	**390**	**176**	**164**	**60**	**45**	**45**	**45**	**45**
Prestatiegericht financieren								
a. afwijking t.o.v. vastgesteld kengetal	2.221	1.192	410	222	444	444	444	444
b. risico onderhandenwerk bouw en bodem	677		338	338	338	338	338	338
kans dat het risico zich voordoet		*groot*	*groot*	*groot*	*groot*	*groot*	*groot*	*groot*
Prestatiegericht financieren	**2.898**	**1.192**	**748**	**560**	**782**	**782**	**782**	**782**
Totaal	**8.732**	**2.117**	**1.404**	**1.608**	**2.024**	**1.874**	**1.874**	**1.874**

De methode van het bepalen van het benodigde weerstandscapaciteit is gebaseerd op het Nederlands Instituut voor Risicomanagement (NAR).

Kans	**Klasse**	**kans**	**Frequentie**	**%**
	1	Zeer klein	1x per 20 jaar	5%
	2	Klein	1x per 10 jaar	10%
	3	Gemiddeld	1x per 5 jaar	20%
	4	Groot	1x per 2 jaar	50%
	5	Zeer groot	1x per jaar	100%

Financieel gevolg	**Klasse**	**min.**	**max.**	**Gemiddeld**
	1	€ 0	€ 50.000	€ 25.000
	2	€ 50.000	€ 100.000	€ 75.000
	3	€ 100.000	€ 250.000	€ 175.000
	4	€ 250.000	€ 500.000	€ 375.000
	5	€ 500.000	maximaal	€ 1.000.000

Risico matrix

		laag		prioriteit		hoog	
	1	5	10	15	20	25	hoog
	2	4	8	12	16	20	
Financieel gevolg	3	3	6	9	12	15	
	4	2	4	6	8	10	
	5	1	2	3	4	5	laag
		1	2	3	4	5	

Kans

Alle risico's krijgen een score van kans maal gevolg. Aan de hand daarvan wordt bepaald hoeveel weerstandscapaciteit nodig is.

6.5 Overzicht rente, afschrijvingen, EMU saldo en Vennootschapsbelasting

Rente

In 2013 heeft de OD NZKG een vijfjarige lening afgesloten bij de Bank Nederlandse Gemeenten van 1.050k voor de financiering/aankoop van meubilair. Er is 5 jaar tot en met 2018 een bedrag van 210k per jaar afgelost, zodat per 31 december 2018 de schuld nihil is.

Afschrijving

De OD NZKG heeft voor een bedrag van 1.271k aan materiële vaste activa (meubilair, laptops en gevelaanpassing) en voor 250k aan immateriële vaste activa (ontwikkeling van software) in bezit (balans per 31 december 2019).

(Bedragen X € 1.000) Afschrijvingen	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Gevelaanpassing tochtsluis (in 10 jaar)	11	11	11	11	11	11
Bedrijfsgebouwen	11	11	11	11	11	11
Installaties (o.a. oplaadpalen in 10 jaar)	7	7	7	7	7	7
Machines, apparaten en installaties	7	7	7	7	7	7
Inventaris/meubilair (in 10 jaar)	96	96	96	96	96	96
Laptops (in 3 jaar)	127	127	0	0	0	0
iphones/ipads (in 3 jaar)	83	84	0	0	0	0
plaza/balie receptie (in 10 jaar)	9	19	19	19	19	19
Huisvestingsplan, werkplekuitbreiding (in 10 jaar)	0	27	27	27	27	27
werkpleksensoren (in 5 jaar)	5	5	5	5	6	6
Overige materiele vaste activa	321	358	147	147	148	148
Kantoorautomatisering software (in 5 jaar)	250	250	0	0	0	0
Immateriele vaste activa	**250**	**250**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totale Afschrijvingen	**589**	**626**	**165**	**165**	**166**	**166**

EMU-saldo

De berekening van het EMU saldo bij de decentrale overheden (en de bijdrage daaraan door de OD NZKG) wordt gemaakt aan de hand van de onderstaande tabel. De categorieën die niet van invloed zijn op het EMU saldo maar die bij de OD NZKG niet voorkomen, zijn niet in de tabel opgenomen.

(Bedragen X € 1.000) Berekening van het EMU saldo	2018	2019	2020	2021	2022
Exploitatiesaldo voor bestemming reserves	0	0	0	0	0
Afschrijvingen	589	589	376	165	165
Totale bijdrage aan EMU saldo	**589**	**589**	**376**	**165**	**165**

Vennootschapsbelasting (Vpb)

Overheidsorganisaties zijn sinds 1 januari 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (Vpb). In een samenwerking met Bureau Belastingplicht Overheidsondernemingen zijn specifieke afspraken gemaakt voor omgevingsdiensten en vastgelegd in een notitie. Eén van de resultaten is een lijst met activiteiten waarvoor geen Vpb-plicht geldt, het gaat dan om wettelijke taken en plustaken. Naast deze lijst zijn er een aantal commerciële activiteiten, bijvoorbeeld het detacheren van personeel. Als de opbrengsten van de commerciële activiteiten niet meer dan kostendekkend zijn, is er geen Vpb-plicht. De Vpb-plicht is in principe van toepassing bij structurele overschotten op alle taken. Echter er is geen plicht tot aangifte Vennootschapsbelasting, wanneer bij een overschot dit eerst wordt bestemd voor een eventuele benodigde aanvulling van het weerstandsvermogen of bestemmingsreserves en vervolgens voor terugbetaling aan de opdrachtgevers.

Voor de OD NZKG geldt dat bijna alle taken wettelijke taken zijn. Het geringe deel aan commerciële activiteiten is maximaal kostendekkend. Voor 2019 en verder geldt dat de begroting sluitend wordt opgesteld en er geen overschotten zijn. Er wordt dan ook geen meerjarige Vpb-plicht verwacht over 2021 tot en met 2024.

6.6 Geprognotiseerde balans

Meerjarenbalans (Bedragen X € 1.000) ACTIVA	waarde bezittingen	Eindbalans 2019	Eindbalans 2020	Eindbalans 2021	Eindbalans 2022	Eindbalans 2023	Eindbalans 2024
Immateriële vaste activa	ontwikkeling software	250	0	0	0	0	0
Materiële vaste activa	investering meubilair	1.271	645	480	315	149	-17
TOTAAL VASTE ACTIVA		**1.521**	**645**	**480**	**315**	**149**	**-17**
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	debiteuren (te ontvangen)	16.740	16.740	16.740	16.740	16.740	16.740
Liquide middelen (kas- en banksaldi)	bankrekening saldo	10	10	10	10	10	10
Overlopende activa	vooruitbetaald	1.405	1.405	1.405	1.405	1.405	1.405
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA		**18.155**	**18.155**	**18.155**	**18.155**	**18.155**	**18.155**
TOTAAL		**19.676**	**18.800**	**18.635**	**18.470**	**18.304**	**18.138**

Meerjarenbalans (Bedragen X € 1.000) PASSIVA	financiering bronnen	Eindbalans 2019	Eindbalans 2020	Eindbalans 2021	Eindbalans 2022	Eindbalans 2023	Eindbalans 2023
Eigen vermogen	weerstandvermogen	2.018	2.018	2.018	2.018	2.018	2.018
Jaarrekeningresultaat vorig boekjaar	saldo vorig jaar	429	0	0	0	0	0
Bestemmingsreserves	WW en 4e tranche	993	649	649	649	649	649
Voorzieningen	personeel, verlof en OHW	939	857	857	857	857	857
looptijd > één jaar	lening bij BNG	0	0	0	0	0	0
TOTAAL VASTE PASSIVA		**4.379**	**3.524**	**3.524**	**3.524**	**3.524**	**3.524**
Netto vlottende schulden met rentetypische looptijd < één jaar	crediteuren (te betalen)	2.613	2.592	2.427	2.262	2.096	1.930
Overlopende passiva	vooruitontvangen	12.684	12.684	12.684	12.684	12.684	12.684
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA		**15.297**	**15.276**	**15.111**	**14.946**	**14.780**	**14.614**
TOTAAL		**19.676**	**18.800**	**18.635**	**18.470**	**18.304**	**18.138**

Verloopoverzicht reserves

(bedragen x € 1.000)

Eigen vermogen	Stand per 31-12-2019	Stand per 31-12-2020	Stand per 31-12-2021	Stand per 31-12-2022	Stand per 31-12-2023	Stand per 31-12-2024
Algemene reserve	2.017	2.017	2.017	2.017	2.017	2.017
Bestemmingsreserve WW & Reintegratie	235	235	235	235	235	235
Bestemmingsreserve 4e Tranche Activiteitenbesluit						
Bestemmingsreserve Omgevingswet	192	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserve Wetgevingskalender	152	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserve Persoonlijk ontwikkelbudget	414	414	414	414	414	414
Bestemmingsreserve Koersen op de Toekomst						
Gerealiseerde resultaat 2019	429		-	-	-	-
Gerealiseerde resultaat						
Totaal reserves	**3.440**	**2.667**	**2.667**	**2.667**	**2.667**	**2.667**

Incidentele baten en lasten

(bedragen x € 1.000)

Incidentele baten en lasten	2019	2020	2021	2022	2023
Baten:					
Resultaatbestemming 2019		429			
Onttrekking bestemmingsreserve Omgevingswet	-	192	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve Wetgevingskalender		152			
Ontrekking bestemmingsreserve koersen op toekomst	23	-			
Onttrekking algemene reserve (CAO 2019)	1.400	-	-	-	-
Vrijval voorziening Onderhanden Werk	799				
Vrijval voorziening personeel	190	82			
Totaal baten	**2.412**	**855**	**-**	**-**	**-**
Lasten:					
Toevoeging reserve POB	211				
Toevoeging voorziening restant verlof	257				
Toevoeging algemene reserve risico Onderhanden Werk	338				
Gerealiseerde resultaat					
Totaal lasten	**807**				

Algemene reserve

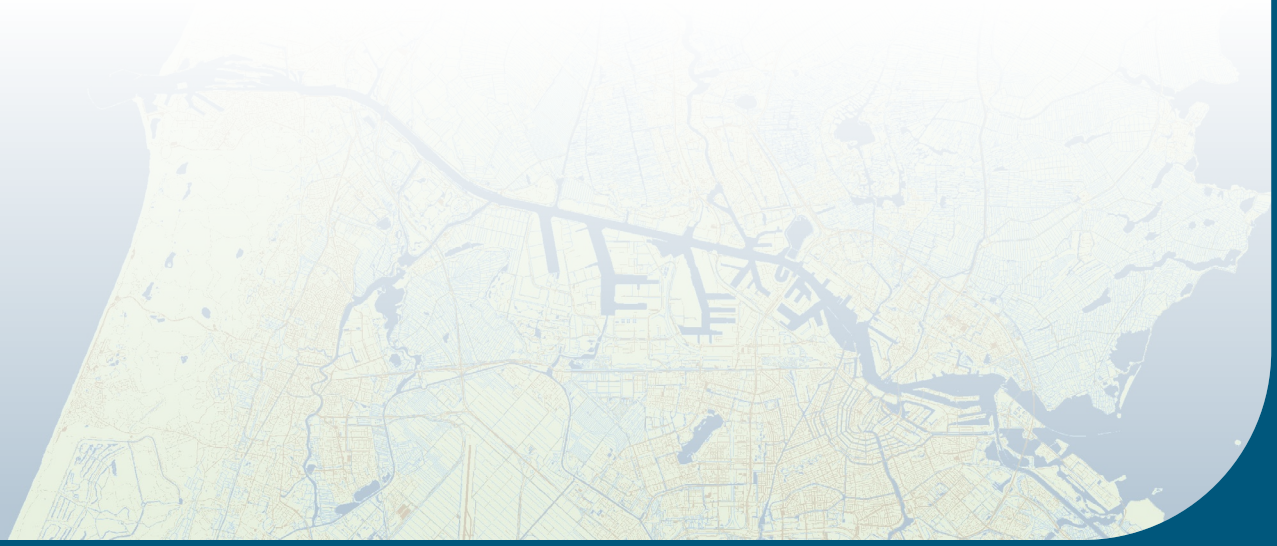
De Algemene reserve vormt het Weerstandsvermogen. Dit Weerstandsvermogen dekt het risico af zoals dit is omschreven in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Bestemmingsreserve Persoonlijk Ontwikkelbudget

Ten gevolge van een CAO wijziging hebben alle medewerkers over een periode van vijf jaar recht op een persoonlijk ontwikkelbudget (POB) van 5k. Met dit POB kan een medewerker investeren in zijn scholing en ontwikkeling. Hiervoor kan de helft van het opleidingsbudget worden ingezet, dat normaliter ook werd gebruikt voor scholing en persoonlijke ontwikkeling. Dit betekent dat over een periode van vijf jaar voor het POB voldoende middelen beschikbaar moeten zijn om aan de verplichting richting de medewerkers te kunnen voldoen.

WW & re-integratie

De OD NZKG is eigen risicodrager voor werkloosheidskosten, re-integratie inspanningen bij ziekte, bemiddeling- en mobiliteitstrajecten, etc. Het is verplicht om voor dit reële bedrijfsrisico een reserve te vormen. Wanneer lopende het jaar een beroep wordt gedaan op deze reserve, zal dit in de halfjaarrapportage worden opgenomen.

6.7 Verklaring kengetallen

Hieronder is de berekening van de financiële kengetallen toegelicht. Zie hoofdstuk 5.1 voor de beoordeling en toelichting op de kengetallen.

(bedragen x €1.000)

Netto schuldquote	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Vaste schulden	-	-	-	-	-	-
Netto vlottende schuld	2.613	2.990	2.825	2.660	2.494	2.328
Overlopende passiva	12.684	12.684	12.684	12.684	12.684	12.684
Financiële activa (excl. verstrekte leningen)	-					
Financiële activa (verstrekte leningen)	-					
Uitzettingen < 1 jaar	16.740	16.740	16.740	16.740	16.740	16.740
Liquide middelen	10	10	10	10	10	10
Overlopende activa	1.405	1.405	1.405	1.405	1.405	1.405
Totale baten (excl. mut. res.)	48.303	50.860	52.170	52.761	53.351	53.941
Netto schuldquote	**-6%**	**-5%**	**-5%**	**-5%**	**-6%**	**-6%**

De netto schuldquote wordt berekend door het saldo van de schulden en vorderingen te delen door de totale baten.

(bedragen x €1.000)

Solvabiliteitsratio	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Eigen vermogen	3.440	2.667	2.667	2.667	2.667	2.667
Balanstotaal*	8.337	6.514	6.349	6.184	6.018	5.852
Solvabiliteit	**41%**	**41%**	**42%**	**43%**	**44%**	**46%**

*Gecorrigeerd met voorschotten opdrachtgevers

De verhouding tussen het eigen vermogen en totale vermogen geeft de ratio voor de solvabiliteit.

(bedragen x €1.000)

Structurele exploitatieruimte	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Totale structurele lasten	48.323	50.778	52.170	52.761	53.351	53.941
Totale structurele baten	47.504	50.778	52.170	52.761	53.351	53.941
Totale structurele toevoegingen aan de reserves	-	-	-	-	-	-
Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	-	-	-	-	-	-
Totale baten	49.726	50.911	52.170	52.761	53.351	53.941
Structurele exploitatieruimte	**-2%**	**0%**	**0%**	**0%**	**0%**	**0%**

De berekening voor structurele exploitatieruimte is het saldo van structurele baten en lasten en structurele toevoegingen en onttrekkingen van reserves. Het resultaat hiervan wordt gedeeld door de totale baten.

Risico's beperken,
leefbaarheid vergroten.

Omgevingsdienst
noordzeekanaalgebied

www.odnzkg.nl

Omgevingsdienst
noordzeekanaalgebied

Ebbehout 31
1507 EA Zaandam
www.odnzkg.nl

Gemeente Amstelveen

COLLEGEVOORSTEL

Voorstel nr 29

Datum B&W-besluit 21 april 2020

Voor de raadsvergadering van
27 mei 2020

Portefeuillehouder wethouder Herbert Raat

Afdeling Veiligheid en Handhaving

Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
G. Zweers
0205404434
g.zweers@amstelveen.nl

Behandelen in de raadscommissie Algemeen bestuur en middelen (ABM)
op n.v.t. (De agendacommissie heeft besloten dit voorstel direct als hamerstuk aan de raad voor te leggen ter besluitvorming.)

Onderwerp

Eindrapportage 2019 jaarverslag en -rekening en Meerjarenbegroting 2021-2024 Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (Omgevingsdienst).

Gevraagd besluit

In te stemmen met:
1. geen zienswijze in te dienen omtrent de Eindrapportage 2019 jaarverslag en –rekening Omgevingsdienst;
2. geen zienswijze in te dienen omtrent de Meerjarenbegroting 2021-2024;
3. de resterende € 90.000,- van het budget voor de Energiebesparende maatregelen te bestemmen als nog te verwachten kosten van de Omgevingsdienst in 2020.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst heeft op 18 maart 2020 ingestemd met het aan alle betrokken gemeenteraden aanbieden van de geconsolideerde jaarrekening 2019 en meerjarenbegroting 2021-2024. Daarmee wordt voldaan aan de wet op de Gemeenschappelijke Regelingen. De raad moet in de gelegenheid worden gesteld om een zienswijze in te dienen, mocht dit noodzakelijk worden geacht.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

Voorgesteld wordt aan de raad geen zienswijzen voor te leggen bij de Omgevingsdienst en de resterende € 90.000,- van het budget voor de Energiebesparende maatregelen te bestemmen als nog te verwachten kosten van de Omgevingsdienst in 2020.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

3,4,5 en 6.

Aanleiding

Amstelveen neemt deel aan de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (Omgevingsdienst), voor het deel van de verplichte wettelijke basistaken. Hiervoor wordt er jaarlijks een Uitvoeringsprogramma (UVO) afgesloten, met daarin opgenomen een Uitvoeringsovereenkomst. In de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst nemen, naast Amstelveen, ook Aalsmeer, Amsterdam, Diemen, Uithoorn, Ouder-Amstel, Haarlemmermeer, Zaanstad en Provincie Noord-Holland deel.

Aan gemeente Amstelveen wordt gevraagd kennis te nemen van de Eindrapportage 2019 jaarverslag en -rekening en de Meerjarenbegroting 2021-2024 van de Omgevingsdienst om

eventueel gebruik te maken van hun recht om zienswijzen in te dienen. Een zienswijze kan ingediend worden indien de raad het, op onderdelen, niet eens is met hetgeen staat in de Jaarrekening en/of de Meerjarenbegroting. De zienswijze wordt meegenomen in het uiteindelijk oordeel en verantwoording van het Algemeen Bestuur (AB) van de Omgevingsdienst over haar eigen ingebrachte stukken.

Argumenten

Algemeen.
Het AB heeft in haar vergadering van 15 maart 2019 de PGF-methodiek (het Prestatiegericht financieren) vastgesteld. De Meerjarenbegroting 2021-2024 is nu opgesteld met alle implicaties die het financieren middels PGF met zich meebrengt.

1. Eindrapportage 2019 jaarverslag en –rekening.

Met de toename van de opdrachten (volume) is de omzet van de Omgevingsdienst gestegen naar bijna 50 miljoen euro. Dit is ten opzichte van 2018 een toename van 9%. Het financiële resultaat van de Omgevingsdienst over 2019 is € 454.000,- positief. Dit positieve resultaat is inclusief vrijval onderhanden werk van € 454.000,-. Deze vrijval betreft een reservering toezicht bouw, welke afgeschaald kon worden. De totale lasten waren wel hoger dan begroot door met name extra inhuurkosten.

De financiële positie van de Omgevingsdienst blijft echter gedegen en de weerstandscapaciteit is op peil. De eindafrekening met Amstelveen komt overeen met de gegevens in de jaarrekening. Ook heeft de accountant een goedkeurende verklaring over de jaarrekening afgegeven.

Aan het Algemeen Bestuur wordt voorgesteld om naar aanleiding van het positieve jaarresultaat van € € 429.000,-, deze als volgt te bestemmen.

- Correctie inzake bedrijvenbestand 2019.

Met ingang van 1 september 2018 is een kwaliteitsslag in het totale bedrijvenbestand doorgevoerd. Dit heeft geleid tot een correctie voor de agrarische bedrijven. De agrarische bedrijven vallen in een hogere risicocategorie en worden daardoor tegen een hoger kengetal afgerekend. De correctie was nog niet doorgevoerd ten tijde van de evaluatie PGF en actualisatie van de begroting in maart 2019 voor de gemeente Haarlemmermeer en Uithoorn. Omdat dit een omissie is van de Omgevingsdienst wordt voorgesteld om richting betreffende opdrachtgevers, deze eenmalig te corrigeren voor de betreffende kostenstijging. Voor de gemeente Haarlemmermeer gaat het om een bedrag van € 105.000,- en voor de gemeente Uithoorn € 14.000. Voor Amstelveen is deze omissie niet aan de orde geweest.

- Terugbetaling Oprichtingskosten aan de Founding Fathers.

De terugbetaling aan de Founding Fathers van de oprichtingskosten is inderdaad reeds afgesproken op basis van het bedrijfsplan en alleen indien het weerstandvermogen binnen de afgesproken grenzen blijft van 1-1,5. Dit is het geval. Er blijft nog een restbedrag staan aan oprichtingskosten van in totaal € 143636,-. (De gemeente Amstelveen heeft zijn bijdrage aan de oprichtingskosten van € 5.000,- al terug gehad).

De Eindrapportage 2019 jaarverslag en -rekening geeft geen aanleiding tot het opstellen van wijzigingsvoorstellen.

2. Meerjarenbegroting 2021-2024 (en begrotingswijziging 2020).

In hoofdstuk 1 van de meerjarenbegroting worden de meerjarige ontwikkelingen uitgewerkt. Vanuit de omgeving ziet de Omgevingsdienst een veranderende behoefte ontstaan op het gebied van profilering en dienstverlening. Deze behoefte, die deels ook wordt vertaald in de nieuwe Omgevingswet, vraagt om een gezamenlijke heroriëntatie op het gebied van positionering en dienstverlening. Het op peil houden van deze kennis en ervaring en het innoveren op de inhoudelijke

speerpunten en opgaves in het omgevingsdomein zal ook voor de komende jaren vragen om een goede strategische personeelsplanning en innovatieve maatregelen om kennis te behouden en binnen te halen, waarbij de effecten op de capaciteit als gevolg van de veranderende wetgeving ook een belangrijke rol spelen. Met al deze factoren is het begrotingsjaar 2021 een spannend jaar voor de Omgevingsdienst.

In juli 2020 wordt een ministerieel besluit verwacht of de Omgevingswet per januari 2021 wordt ingevoerd. De effecten van deze stelselwijziging zijn niet verwerkt in deze meerjarenbegroting aangezien pas in de loop van 2020 de impact van de Omgevingswet op onze werkzaamheden bekend zullen zijn. Op basis hiervan worden diverse taakwijzigingen en -verschuivingen inzichtelijk alsook de wijze van financiering. Dit geldt ook voor Wet kwaliteitsborging Bouw (Wkb) die tegelijk met de Omgevingswet wordt ingevoerd. In de eerste fase zullen toezicht en constructieve toetsing van eenvoudige bouwwerkzaamheden verschuiven naar private partijen. Naar verwachting zullen de effecten voor de Omgevingsdienst nog beperkt zijn. Afhankelijk van evaluatie en verdere fasering zullen de effecten substantieel zijn. Dit geldt eveneens voor de uitvoering van het energie akkoord waarin de Omgevingsdienst zijn kennis en expertise opbouwt en inmiddels inzet voor een aantal opdrachtgevers.

Afhankelijk van deze wetswijzigingen en veranderingen worden in de loop van 2020 nieuwe afspraken met opdrachtgevers gemaakt. Voor zover van toepassing zal de meerjarenbegroting 2021-2024 hierop alsnog bijgesteld moeten worden. Omwille van de bedrijfscontinuïteit wordt echter gestreefd naar financiële stabiliteit in het overgangsjaar. Met de opdrachtgevers zal in 2020 besproken worden hoe dit vorm moet krijgen bij een gewijzigd takenpakket per 2021.
Inmiddels is de invoer van de Omgevingswet uitgesteld naar een nog nader te bepalen datum (Besluit minister van Velhoven op 1-4-2020)

De Omgevingsdienst bereid zich voor op deze stevige veranderingen voor de komende jaren. Los van allerlei technische wijzigingen en procesaanpassingen worden alle medewerkers geschoold op de wetswijzigingen en veranderingen.

De Omgevingsdienst heeft begin 2019 het twee-jarige evaluatietraject van Prestatiegerichte financiering (PGF) afgerond. De huidige meerjarenbegroting is gebaseerd op deze gevalideerde PGF-resultaten. Zoals vorig jaar ook al duidelijk werd, hebben de PGF–effecten geleid tot een structurele verhoging van de bijdrage.

Daarnaast is in 2019 door de raad besloten om vanaf 2020 extra gelden (€ 120.000,-) beschikbaar te stellen om in samenwerking met de Omgevingsdienst te werken aan verdergaande Energiebesparende Maatregelen voor bedrijven. Hiermee stijgt het volume aan taken bij de Omgevingsdienst en hierdoor is ook de bijdrage verhoogd met € 30.000,- ten opzichte van de eerdere begroting voor 2020. Deze € 30.000,- wordt besteed aan milieuadvieskosten. De overige gelden zullen in de loop van 2020 worden ingezet voor het verder opschonen en inbrengen van bedrijven bij de Omgevingsdienst. Door bedrijfstechnische redenen heeft de Omgevingsdienst ervoor gekozen om in hun begroting het ons resterende budget van € 90.000,- niet op te nemen als bijdrage aan de Omgevingsdienst.

Omdat de autonome ontwikkelingen de komende periode niet stil staan, wordt in de Perspectiefnota 2021 budgetuitbreiding gevraagd voor de ontwikkelingen op het gebied van sloopmeldingen en meldingen activiteitenbesluit (zie hiervoor ook punt 2.1 en 2.2 bij de Kanttekeningen).

De Meerjarenbegroting geeft geen aanleiding tot het opstellen van wijzigingsvoorstellen.

Kanttekeningen

1. De arbeidsmarktproblematiek blijft een punt van aandacht. De komende jaren moet er geïnvesteerd blijven worden in het aantrekken van specialistische capaciteit, die deels zelf opgeleid moet worden. Indien dit achterblijft dan kan dit ten koste gaan van de kwaliteit en/of leiden tot hogere uitgaven door inhuur van kennis.

2.1 Om nu en in de toekomst zorg te dragen voor een veilige en gezonde leefomgeving, invulling te geven aan de milieuruimte onder de Omgevingswet en de duurzaamheidopgave, energietransitie succesvol te doorlopen en de kwaliteit in de uitvoering te waarborgen, wordt in de Perspectiefnota 2021 voorgesteld, om het gehele milieutaakveld onder te brengen bij de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied.
Recent zijn we, zoals reeds hierboven aangegeven, gestart met een verdere opschoning van het bedrijvenbestand waaruit blijkt dat een aantal bedrijven nog als basistaak bij de Omgevingsdienst ingebracht moeten worden. Dat is daarmee een autonome ontwikkeling. De overdracht van deze bedrijven kan echter niet meer losgezien worden van de integrale benadering van het duurzaamheidsvraagstuk voor alle bedrijven. In 2020 (en verder) zal daarmee de bijdrage aan de Omgevingsdienst verhoogd worden.

2.2 Recent is duidelijk geworden dat ook het behandelen van en het toezicht op sloop meldingen met asbest een wettelijke basistaak is die door een Omgevingsdienst moet worden uitgevoerd. Daarover is door de Hoge Raad al een uitspraak gedaan (in de zaak tussen de omgevingsdienst Haaglanden en de gemeente Den Haag). Daarmee is dit een onvermijdelijke autonome ontwikkeling. Het niveau waarop de Omgevingsdienst deze taak zal uitvoeren (regionaal op basis van de PGF-norm, 4,7 uur per melding voor beoordeling en toezicht) is op een hoger niveau dan de gemeente. Dit betekent dat de overdracht weliswaar een personele reductie tot gevolg heeft maar toch tot een kostenverhoging leidt. In de Perspectiefnota 2021 is hiervoor een voorstel uitgewerkt.

Financiën

1 Eindrapportage 2019 jaarverslag en -rekening:

Voor 2019 was er € 196.000,- begroot. Uiteindelijk zijn de kosten over 2019 gestegen tot € 241.000,-. Gemeente Amstelveen heeft in 2019 een extra budget beschikbaar gesteld van € 50.000- voor het controleren van bedrijven en het realiseren van energiebesparing bij bedrijven en advisering op duurzaamheidsthema's. Deze werkzaamheden zijn in het derde kwartaal 2019 uitgevoerd. Het totale budget voor 2019 was toereikend om de extra kosten te dekken.

In samenwerking met de gemeente is en wordt ook in 2020 het bedrijvenbestand geschoond. Dat betekent dat inrichtingen die niet in beeld waren zijn overgedragen als wettelijke basistaak aan de Omgevingsdienst. Hierdoor zijn de kosten gestegen en zullen de kosten ook in 2020 en verder stijgen.

Naast de afspraken in de UVO 2019 is op offertebasis constructief advies gegeven bij de ombouw van de Amstelveenlijn. Voor het project A9 en voor de Ouderkerkerlaan heeft de Omgevingsdienst op verzoek van de gemeente zorggedragen voor het volledige pakket aan VTH-taken. De Omgevingsdienst heeft zich op 4 april 2019 gepresenteerd aan enkele raadsleden van de gemeente Amstelveen bij de regionale bijeenkomst 'Samenwerken in de regio'. De Omgevingsdienst heeft een toelichting gegeven op de taken en de werkwijze voor de opdrachtgevers.

2. Meerjarenbegroting 2021-2024 (en begrotingswijziging 2020)

De bijdrage 2020 van Amstelveen is wederom opgesteld op basis van de gevalideerde PGF-resultaten en -effecten. Voor Amstelveen betekent dit dat de bijdrage voor 2020 en verder aan de Omgevingsdienst structureel omhoog is gegaan.

Het huidige budget voor 2020 is € 327.000,-. Dit is inclusief het extra budget van € 120.000,- waar toe in 2019 door de raad is besloten voor verdergaande Energiebesparende maatregelen bij bedrijven.
Conform voorstel van de Omgevingsdienst is de bijdrage van Amstelveen in de Meerjarenbegroting reeds met € 30.000 opgehoogd tot € 237.000,-. De voornaamste redenen voor deze ophoging zijn:

1. Advisering op duurzaamheidsthema's, zoals visie op warmtetransitie, duurzaamheidsvragen, milieuthema's en informatieavonden voor bedrijven.

2. Energiebesparingen bij bedrijven.
3. Verhoogde inzet op bodemtaken.
4. Inzet op het thema PFOS/PFAS.

De overige kosten die de Omgevingsdienst maakt in het kader van die energiebesparende maatregelen, worden in 2020 inzichtelijk en zullen eind 2020 verrekend gaan worden.
Door bedrijfstechnische redenen heeft de Omgevingsdienst ervoor gekozen om in hun begroting het ons resterende budget van €90.000 niet op te nemen als bijdrage aan de Omgevingsdienst.
Derhalve wordt er een apart besluit gevraagd om de resterende €90.000 van het budget voor de Energiebesparende maatregelen te bestemmen als nog te verwachten kosten van de Omgevingsdienst in 2020.

Tevens wordt in de Perspectiefnota 2021 opgave gedaan van de beide voorstellen/effecten zoals omschreven bij de kanttekeningen 2.1 en 2.2. Bij positief besluit zullen de begroting 2020 en de Meerjarenbegroting overeenkomstig aangepast worden.

Communicatie

Het besluit van de Raad zal zo snel mogelijk gecommuniceerd worden aan het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst. Het DB zal het raadsbesluit aan het AB kenbaar maken. Het AB stelt in haar vergadering van 3 juli 2020 de Eindrapportage Jaarverslag en -rekening 2019 en de Meerjarenbegroting 2021-2024 vast.

Procedure

De bijlagen zijn ter inzage gelegd na ontvangst door het DB van de Omgevingsdienst (conform artikel 50 lid 2 Wet gemeenschappelijke regelingen en artikel 190, leden 2 en 3 Gemeentewet.).

Bijlagen

1. Aanbiedingsbrief bij Jaarstukken 2019 en Meerjarenbegroting 2021-2024 Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied.
2. Eindrapportage 2019 Jaarverslag en -rekening Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied.
3. Meerjarenbegroting 2021-2024 Omgevingsdienst.

De secretaris, De voorzitter,

Bert Winthorst Tjapko Poppens

BEHANDELING RAADSCOMMISSIE

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

n.v.t. (De agendacommissie heeft besloten dit voorstel direct als hamerstuk aan de raad voor te leggen ter besluitvorming.)

Het voorstel aan de raad is	Aanvaarde amendementen / moties
X Ongewijzigd aanvaard	
Gewijzigd aanvaard	
Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

In te stemmen met:
1. geen zienswijze in te dienen omtrent de Eindrapportage 2019 jaarverslag en –rekening Omgevingsdienst;
2. geen zienswijze in te dienen omtrent de Meerjarenbegroting 2021-2024;
3. de resterende €90.000 van het budget voor de Energiebesparende maatregelen te bestemmen als nog te verwachten kosten van de Omgevingsdienst in 2020.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 27 mei 2020.

De griffier, De voorzitter,

Marnix Philips Tjapko Poppens

Gemeenteraad

Dossiernummer	401
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	27 mei 2020
Agendapunt	2.3
Omschrijving	Ontwikkelvisie Legmeer

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	27 mei 2020

Toelichting

De gemeente wil bedrijventerrein Legmeer omvormen tot een gemengd woon-/werkgebied. Deze ontwikkeling biedt kansen voor Amstelveen: meer woningen, groei van het aantal inwoners, een grotere diversiteit aan woonmilieus. Ook zijn er kansen voor nieuwe bedrijvigheid, banen en voorzieningen. De gemeenteraad wordt gevraagd deze ontwikkelvisie vast te stellen.

Gemeente Amstelveen

COLLEGEVOORSTEL

Voorstel nr 33

Datum B&W-besluit 21 april 2020

Voor de raadsvergadering van
27 mei 2020

Portefeuillehouder Wethouder Floor Gordon

Afdeling Stedelijke Ontwikkeling

Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
Roy van Pamelen
020 - 540 4162
r.van.pamelen@amstelveen.nl

Behandelen in de raadscommissie Ruimte, wonen en natuur (RWN)
op 14 mei 2020

Onderwerp

Ontwikkelvisie Legmeer.

Gevraagd besluit

1. Vaststellen van de bijgevoegde Ontwikkelvisie Legmeer inclusief bijlagen.
2. Instemmen met de vervolgstappen ten behoeve van de voorbereiding van de transformatie Legmeer, te dekken uit de nog vast te stellen grondexploitatie Legmeer en de besluitvorming over de voorbereidingskosten te betrekken bij de Perspectiefnota 2021 voor de kosten die dit jaar worden gemaakt en de Programmabegroting 2021 voor de periode vanaf 2021.
3. Instemmen met de voorbereiding en planontwikkeling ten behoeve van verplaatsen afvalbrengstation en gemeentewerf, te dekken uit de nog vast te stellen grondexploitatie Nutshub en de besluitvorming over de voorbereidingskosten te betrekken bij de Perspectiefnota 2021 voor de kosten die dit jaar worden gemaakt en de Programmabegroting 2021 voor de periode vanaf 2021.
4. Instemmen met het indienen van de aanvraag Woningbouwimpuls ter hoogte van € 15 miljoen gelijk aan de kosten van verplaatsing van werf en afvalbrengstation, waarbij de uitgangspunten van de bij dit voorstel gevoegde vertrouwelijke businesscase en de uitgangspunten uit de Ontwikkelvisie leidend zijn.
5. De door het college bij besluit van 21 april 2020 opgelegde geheimhouding ten aanzien van de inhoud van de als geheim bestempelde bijlagen in dit collegevoorstel te bekrachtigen op grond van artikel 25 lid 3 van de Gemeentewet juncto artikel 10 lid 2 sub b en g van de Wet openbaarheid van bestuur, met het oog op de financiële belangen van de gemeente en ter voorkoming van bevoordeling van marktpartijen, waarbij de geheimhouding van rechtswege komt te vervallen per 1 januari 2035.
6. Vaststellen van de Nota van Uitgangspunten, kennisnemen van de resultaten van de participatie daarop en de verdere uitwerking daarvan in de Ontwikkelvisie Legmeer.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Het doel van het gevraagde besluit is het tot stand brengen van een transformatie ontwikkeling op Legmeer van bedrijventerrein naar een gemengd woon-/werkgebied. Deze transformatie biedt kansen voor Amstelveen: meer woningen, groei van het aantal inwoners, een grotere diversiteit aan woonmilieus, kansen voor nieuwe bedrijvigheid, banen en voorzieningen.

De transformatie van Legmeer vraagt een zorgvuldige en gefaseerde aanpak, ook vanwege de functie die het bedrijventerrein momenteel heeft in de Amstelveense gemeenschap en vanwege de grote economische belangen in het gebied. Het vastgoed op het terrein is eigendom van een groot aantal partijen, elk met hun eigen toekomstplannen en een eigen visie op het gebied. Mede daarom kiest de gemeente Amstelveen voor een organische ontwikkeling van Legmeer. Deze ontwikkeling gaat stapsgewijs, gedurende een lange tijdsperiode. Zo'n stapsgewijze of gefaseerde ontwikkeling maakt het mogelijk om in de komende decennia goed in te spelen op de (veranderende) plannen en wensen van de betrokkenen.

Voor een meerjarige organische ontwikkeling moet een ruimtelijk en economisch ontwikkelingskader worden opgesteld, met een passende ontwikkelstrategie. Gezocht is naar een planvorm die enerzijds genoeg vastlegt om kwaliteiten te borgen, beleidsambities te verankeren en zekerheid te geven aan de omgeving (bedrijven, omwonenden, gebruikers). Anderzijds moet het plan genoeg flexibiliteit bieden voor wijzigingen in programma, de markt en gebruikers. Deze ontwikkelvisie biedt een kader voor een organische groei, gestoeld op een heldere en krachtige ambitie én op een robuust stedenbouwkundig raamwerk waarmee de ambities die we hebben voor de ruimtelijke kwaliteit stevig geborgd worden. Deze ambities gaan over duurzaamheid, over klimaatadaptiviteit, over goed georganiseerde mobiliteit. Maar bovenal gaan deze ambities over gezond en prettig wonen en werken en de balans hiertussen.

Legmeer wordt een nieuw deel van de stad dat anders is dan het Amstelveen wat we kennen uit het verleden; het wordt een vanzelfsprekend stuk van Amstelveen van de toekomst. Het wordt een wijk die zich de komende jaren gaat ontwikkelen en daarbij langzaam van kleur zal verschieten. De eerste woonbebouwing is inmiddels gerealiseerd in de vorm van de transformatie van een leegstand kantoorgebouw; er staat inmiddels een hotel. Dit proces, waarbij het gebied stap voor stap van kleur verschiet, zal zich de komende jaren verder voltrekken.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

De gemeente kiest binnen Legmeer voor de strategie van "Clusterontwikkeling". Dit houdt in dat de gemeente de mogelijkheid biedt op het niveau van een deellocatie of een cluster van gebouwen tot planontwikkeling te komen. Daar waar mogelijk stimuleert de gemeente samenwerking van kaveleigenaren zodat een goede ontwikkeling van een cluster ontstaat. Iedere grondeigenaar krijgt, onder condities, de mogelijkheid zijn of haar kavel grond te herontwikkelen. De gemeente zal daarbij de rol van partner innemen. Doel is om gezamenlijk met initiatiefnemers/grondeigenaren de mogelijkheden te verkennen om te komen tot kwalitatief hoogwaardige plannen. De gemeente zal de regie voeren over deze ontwikkeling(en); het is aan de markt om de ontwikkeling te trekken. De gemeente werkt dus actief samen met grondeigenaren op bedrijventerrein Legmeer, ontwikkelende partijen, ondernemers en omwonenden om tot haalbare ontwikkelscenario's te komen van de transformatie.

Binnen het plangebied heeft de gemeente zelf twee locaties in eigendom, het afvalbrengstation en de gemeentewerf. Om de ontwikkeling van Legmeer mogelijk te maken is het noodzakelijk dat deze functies uit het gebied verplaatst worden.

Het streven is per cluster of clusters in een anterieure overeenkomst samen met de initiatiefnemer(s) te komen tot ontwikkelafspraken en het kostenverhaal te regelen. Het exploitatieplan dient daartoe als terugvaloptie.

Deze Ontwikkelvisie geldt als de overkoepelende visie en strategie voor de ontwikkeling van Legmeer. Op het moment dat een ontwikkeling van een cluster/ deellocatie concreet wordt, werkt de gemeente samen met initiatiefnemers het ontwikkelperspectief verder uit in een clusterpaspoort waarin overzichtelijk de eisen en ambities op verschillende thema's worden weergegeven.

Nadat deze ontwikkelvisie is vastgesteld kan worden gestart met het opstellen van een structuurvisie/omgevingsvisie en of thematisch bestemmingsplan. Dit is mede afhankelijk van de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet. Deze vormt, tezamen met de eisen en ambities uit de clusterpaspoorten, de basis voor het gewijzigde bestemmingsplan of omgevingsplan met borging van de gewenste samenhang in ruimtelijke kwaliteit tussen projecten en geeft tevens juridische borging voor het kostenverhaal voor Legmeer als geheel.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Programma 5: Ruimtelijke Ontwikkeling.

Aanleiding

Met haar centrale ligging in de Metropoolregio Amsterdam is Amstelveen onderdeel van één van de sterkst groeiende regio's van ons land. Deze groei is meervoudig. Niet alleen het aantal inwoners en arbeidsplaatsen neemt toe, tegelijkertijd neemt het aantal bewoners per woning sterk af. Dat betekent een nog stevigere groei wanneer het gaat om het aantal woningen. Ook Amstelveen zal haar bijdrage moeten leveren aan het accommoderen van die groei. Lange tijd heeft de gemeente kunnen groeien aan de randen, met de nog te ontwikkelen woonwijk de Scheg ten Zuiden van Westwijk en de bebouwing op het voormalige A3 tracé aan de oostkant van de stad als laatste nieuwe ontwikkelingen. Met deze ontwikkelingen is de grens van het bebouwen van het buitengebied bereikt, ook letterlijk. Daarmee gaat Amstelveen een nieuwe fase in. Groei zal niet langer aan de randen plaats kunnen vinden, in de vorm van nieuwe uitleggebieden, maar zal de vorm krijgen van verdichtings- en transformatieopgaven.

Het bedrijventerrein Legmeer is één van de eerste gebieden in Amstelveen dat een grootscheepse transformatie tegemoet gaat zien. Tegelijkertijd is Legmeer ook één van de weinige gebieden in Amstelveen dat grootschalig getransformeerd kan worden en één van de beperkte locaties waar een flinke verdichting mogelijk is. Kwalitatief biedt Legmeer een aantal kansen. Het gebied vormt een scharnier tussen enerzijds het groene hart in de Zuidoost richting en anderzijds het Amsterdamse Bos ten Noordoosten. De locatie is strategisch gelegen aan de Amstelveenlijn, bevindt zich precies tussen de wijkwinkelcentra van Westwijk en Middenhoven en kenmerkt zich door de directe nabijheid van Schiphol. Maar ook het karakter van de transformatie opgave biedt kansen: van een werkgebied naar een dynamisch woon- én werkmilieu. Die opgave voor een gemengd gebied, waar ontspannen wordt gewoond en met veel energie wordt gewerkt is nieuw voor Amstelveen. De herontwikkeling zal een langdurige ontwikkeling zijn.

Een organische gebiedsontwikkeling biedt een uitdaging voor de gemeente. Er moet immers voor deze ontwikkeling, die een lange tijdsperiode in beslag gaat nemen, een ruimtelijk en economisch ontwikkelingskader worden opgesteld met een passende ontwikkelstrategie.

Wat is wenselijk voor de stad Amstelveen en hoe krijgen we daar inzicht in? Om inzicht te verkrijgen hebben we vier scenario's onderzocht. Deze scenario's zijn: Legmeer Zero, Legmeer Village, Productieve Stad en Hoogstedelijk Innovatief. Deze scenario's hebben we opgenomen in de Nota van Uitgangspunten. Uit deze Nota van Uitgangspunten komen twee haalbare scenario's naar voren: Productieve Stad en Hoogstedelijk Innovatief. Ons college stelt voor om het scenario Productieve stad uit te werken. De Raadscommissie RWN gaf op 5 februari 2019 aan dit advies over te nemen en wenste nader onderzoek naar de mogelijke doorgroei naar het scenario Hoogstedelijk Innovatief.

Na behandeling in de Raadsommissie RWN van 5 februari 2019 is de Nota Uitgangspunten Transformatie Legmeer vrijgegeven voor participatie.

In de Nota van Uitgangspunten is in december 2018 gesteld: "Gezocht wordt naar een planvorm die enerzijds genoeg vastlegt om kwaliteiten te borgen, beleidsambities te verankeren en zekerheid te geven aan de omgeving (bedrijven, omwonenden, gebruikers). Anderzijds moet het plan genoeg flexibiliteit bieden voor wijzigingen in programma, de markt en gebruikers".
Op basis van deze Nota van Uitgangspunten, een eerste consultatie van alle stakeholders en een participatietraject met directbetrokkenen en omwonenden begin 2019 formuleren wij de kaders die richting geven aan de ontwikkeling.
De Ontwikkelvisie Legmeer die nu voor u ligt laat zien hoe de gemeente Amstelveen, samen met alle betrokkenen in het gebied, wil werken aan de transformatie van Legmeer.

Binnen het plangebied Legmeer zijn op eigen grond van de gemeente zowel de gemeentewerf als het afvalbrengstation gevestigd. De vraag rijst of het wenselijk is dat zulke voorzieningen, al dan niet op dezelfde plek binnen Legmeer, passen in het toekomstige Legmeer. Het op grote schaal toevoegen van woningen, de ruimtelijke claim van maatschappelijke voorzieningen noodzakelijk voor een vitale woon-werkwijk in een hoge dichtheid (bijvoorbeeld een basisschool en medische voorzieningen), het pakken van een voorbeeldrol in de transformatie vraagt om een antwoord. In de ontwikkelvisie zijn we ervan uitgegaan dat de gemeentewerf en het afvalbrengstation,

gezamenlijk of apart, op een andere plek binnen Amstelveen wordt gerealiseerd. Het niet verplaatsen van de gemeentewerf en het afvalbrengstation leidt niet tot een haalbaar plan.

Argumenten

1. Amstelveen draagt met deze ontwikkeling bij aan de vraag naar woningen in de Metropoolregio Amsterdam.
2. Legmeer is één van de weinige locaties binnen Amstelveen waar op grote schaal woningen kunnen worden toegevoegd binnen de kaders van het Luchthaven Indelingsbesluit.
3. Kwalitatief biedt Legmeer een aantal kansen. Het gebied vormt een scharnier tussen enerzijds het groene hart in de zuidoost richting en anderzijds het Amsterdamse Bos ten noordoosten. De locatie is strategisch gelegen aan de Amstelveenlijn, bevindt zich precies tussen de wijkwinkelcentra van Westwijk en Middenhoven en kenmerkt zich door de directe nabijheid van Schiphol.
4. De transformatie van bedrijventerrein Legmeer gaat leiden tot veranderingen in de bedrijvigheid en de arbeidsplaatsen in het gebied. Een deel van de bestaande arbeidsplaatsen zal verhuizen naar andere locaties, bijvoorbeeld Bedrijventerrein Amstelveen Zuid (BTAZ). Daarvoor in de plaats komt ander werk. De verdichting die op Legmeer gaat plaatsvinden, niet alleen van woningen maar ook van bedrijfsactiviteiten, kan resulteren in een toename van het aantal arbeidsplaatsen per hectare en een stijging van de totale werkgelegenheid in het gebied.

Haalbaarheid ontwikkeling voor de markt.

Om de haalbaarheid van de transformatie van Legmeer met benoemde kwalitatieve en programmatische uitgangspunten aan te tonen is een grondexploitatieberekening gemaakt. De haalbaarheid van de beoogde transformatie van het bedrijventerrein is sterk afhankelijk van de omvang van het in de toekomst te realiseren bouwvolume aan nieuwe functies. De visie geeft een maximum (bovengronds) te realiseren volume van 550.000 m2 bruto vloeroppervlakte (bvo). In de haalbaarheidsanalyse is dit volume verdeeld over 374.000 m² wonen, 91.000 m² voorzieningen/werken en 65.000 m² parkeren (waarvan circa 16.500 m² bvo ten behoeve van fiets-parkeren). Een deel van het bouwvolume is al gerealiseerd op basis van particuliere initiatieven en wordt ingepast in de planvorming.

De 374.000 m² wonen is programmatisch uitgewerkt waarbij als uitgangspunt is gehanteerd 20% sociaal, 45% middelduur en 35% duur. Totaal passen er circa 3.000 nieuwe woningen in het plan, waarbij er nog enige ruimte is voor planoptimalisatie.

De parkeerbalans geeft voor het programma met 3.000 woningen, 45.500 m² bvo commerciële voorzieningen en 45.500 m² bvo niet-commerciële voorzieningen circa 4.125 parkeerplaatsen. Hiervan kunnen er 130 op maaiveld, 1.645 in parkeergarages en circa 200 half verdiept bij grondgebonden programma. De rest (2.150 plaatsen) moet verdiept (ondergronds) worden opgelost. Vooruitlopend op de mobiliteitsvisie zijn overigens gereduceerde parkeernormen gehanteerd.

Het grootste gedeelte van de wegen in het gebied is openbaar en in eigendom van de gemeente. Daarom gaat de gemeente ervan uit dat zij de openbare hoofdstructuren in het gebied aanlegt en de kosten daarvan verhaalt op de ontwikkelende partijen. Totaal lopen deze investeringen op tot circa € 74 miljoen (prijspeil 2020). De exploitatiebijdrage bedraagt circa € 160 per m² bvo (prijspeil 2020, gemeente gaat uit van 2,0% jaarlijkse indexatie) om de publieke investeringen te bekostigen.

Op basis van het plan, huidig- en toekomstig ruimtegebruik en technische inventarisatie van het gebied zijn de uitgaven en inkomsten doorgerekend van de complete planexploitatie. Netto contante waarde van deze planexploitatie op basis van een planperiode van veertien jaar bedraagt € 4,3 miljoen positief, in het basis scenario.

Naast het basis scenario is een "slecht weer" scenario in beeld gebracht met hogere verwervingskosten en lagere ontwikkelwaarden. Dit leidt tot een negatief plansaldo van zo'n € 18

miljoen. Ook is een scenario doorgerekend met optimalisatie van het plan naar 3.400 woningen en besparing op de parkeerkosten. Dit leidt tot een positief saldo van bijna € 24 miljoen.

Op basis van deze uitkomsten wordt de transformatie van Legmeer haalbaar geacht.

Kanttekeningen

Draagvlak vanuit de ondernemers in Legmeer voor een ingrijpend traject als het transformeren van hun bedrijventerrein vereist minimaal een voorbeeldrol van de gemeente, zeker als deze een grondpositie heeft van circa 40% in het gebied waarvan 11 % te ontwikkelen delen (de rest is nu wegen/openbare ruimte).

Het opstarten van een programma als Legmeer houdt in dat de gemeente vooral in het begin (voor)investeringen moet doen. De risico's worden via anterieure overeenkomsten beheerst. Uiteindelijk zal een groot deel daarvan via kostenverhaal weer terugvloeien naar de gemeente.

COVID-19 heeft ook impact op het economisch klimaat van Amstelveen. Onze ontwikkelstrategie houdt in dat een fase pas wordt opgestart als vanuit de markt voldoende voorwaarden zijn gecreëerd. Dit zal mogelijk invloed hebben op het tempo van het transformatieproces.

Deze ontwikkelvisie vormt de basis voor een traject dat zeker tien tot twintig jaar zal duren. Het is zowel een stip op de horizon als een basis voor beleid. Dat houdt in dat binnen die beleidskaders ruimte is of wordt gemaakt voor uitwerking van actuele vraagstukken. Bijvoorbeeld het verplaatsen van bedrijven binnen een specifieke context naar het nieuwe BTA).

Financiën

Financiële consequenties en risico's voor de gemeente.
De investeringen en risico's van de gemeente vallen uiteen in de volgende onderdelen.

Gemeentelijke grondexploitatie voor de gebiedsontwikkeling van Legmeer.
De gemeentelijke grondexploitaties is hoofdzakelijk facilitair, maar heeft ook een actief deel voor het verwerven van gronden die noodzakelijk zijn voor de openbare hoofdstructuur. Wij gaan ervan uit dat de gemeentelijke grondexploitatie straks zal bestaan uit de volgende onderdelen:

1. De kosten van de hoofdstructuur. Deze bestaan uit verwerving van benodigde delen om alle wegen aan te kunnen leggen en de aanlegkosten. Totaal circa € 68 miljoen nominaal inclusief rente en verhaalbaar op marktpartijen.
2. De plankosten van de gemeente. Deze zijn geraamd op € 8,1 miljoen, eveneens verhaalbaar op marktpartijen.
3. Afdracht bovenwijkse voorzieningen door initiatiefnemers: € 25 per m² bvo, totaal € 13 miljoen nominaal
4. Er is een gemeentelijke bijdrage voorzien van € 5 miljoen voor de sociale woningbouwopgave.
5. Totaal € 74 exploitatiebijdrage op prijspeil 2020, deze wordt met 2% indexatie in rekening gebracht, totaal € 84 miljoen nominaal.

De gemeentelijke grondexploitatie laat daarmee een sluitend saldo zien en is haalbaar.

Per ontwikkelfase zal er een grondexploitatie worden opgesteld en worden vastgesteld door de gemeenteraad, op basis van de gesloten anterieure overeenkomsten. Op dit moment wordt uitgegaan van drie fasen en dus drie (deel) grondexploitaties, maar het kunnen er ook meer worden afhankelijk van de marktsituatie.

Bijdrage gemeente sociale woningbouw.
In het onderzoek naar de haalbaarheid is gebleken dat een gewenst percentage van 20% sociale woningbouw op gespannen voet staat met de economische haalbaarheid. De gemeente is daarom in principe bereid om € 5 miljoen beschikbaar te stellen om minimaal 600 sociale woningen te realiseren in het gebied. Dit bedrag is nominaal en wordt niet geïndexeerd. Exacte toerekening aan de ontwikkelclusters wordt nog uitgewerkt en formeel wordt er over deze bijdrage besloten bij het vaststellen van de structuurvisie voor het gebied.

Uitplaatsing van gemeentewerf en afvalbrengstation.

Uitplaatsing van gemeentewerf en afvalbrengstation is randvoorwaardelijk om de ontwikkeling van Legmeer mogelijk te maken. De kosten zijn geraamd op € 15 miljoen. Zie voor een toelichting op deze investeringsraming de geheime bijlage bij dit voorstel.

Investering in onderwijs/maatschappelijke functie.
Een groot woongebied als Legmeer kan niet zonder onderwijsfunctie en aanverwante functies (gymzaal, kinderdagopvang, buitenschoolse opvang). Op basis van inventarisatie door onderwijs wordt uitgegaan van een voorziening met een grondreservering van 3.300 m² en een bouwvolume van 3.600 m² bvo. De kosten hiervan zijn geraamd op € 12,5 miljoen (inclusief index/nominaal en rente).

TOTAAL.
Uitgaande van een sluitende gemeentelijke grondexploitatie bedragen de totale investeringen € 32,5 miljoen (€ 5 miljoen impuls sociale woningbouw, € 15 miljoen verplaatsing gemeentewerf/afvalbrengstation en € 12,5 miljoen onderwijsfuncties). Gezocht wordt naar publieke dekkingsbronnen op provinciaal en rijks niveau voor deze majeure opgave. Inzet vanuit de gemeente is ongeveer de helft van de investeringen, circa € 15 miljoen. Daarnaast zullen we voor 1 juli 2020 bij het ministerie van Binnenlandse Zaken in nauw overleg met de Metropoolregio
Amsterdam (MRA) een aanvraag Woningbouwimpuls doen ad € 15 miljoen.

Voor de verdere planuitwerking, in casu de transformatie Legmeer en de Nutshub zijn middelen nodig. Besluitvorming hierover zal plaatsvinden bij de behandeling van de Programmabegroting eind dit jaar. Voor de voorbereidingskosten die nog gemaakt worden in 2020 en waar eerder een besluit voor nodig is zal besluitvorming plaatsvinden bij de behandeling van de Perspectiefnota op 1 juli 2020.
De hierboven genoemde investeringen in de uitplaatsing gemeentewerf en afvalbrengstation wordt u voorgelegd zodra de nutshub voldoende is voorbereid. De investering in een bijdrage sociale woningbouw wordt in de vorm van een investeringsvoorstel voorgelegd bij het vaststellen van de Structuurvisie Legmeer, naar verwachting eind dit jaar/begin volgend jaar en verwerkt in de perspectiefnota voorjaar 2021. Investeringen in onderwijs/maatschappelijke functie worden u voorgelegd zodra de voorbereiding daartoe is afgerond. Het realiseren van de bovenwijkse voorzieningen wordt aan u voorgelegd zodra daarvoor een investeringsbeslissing moet worden genomen De komende periode tot aan de structuurvisie wordt het plan, samen met de marktpartijen uitgewerkt per fase (groep clusters) en in deel grondexploitaties.

Bij de behandeling van de programmabegroting 2021 eind dit jaar zal u worden gevraagd een bestemmingsreserve in te stellen om de benodigde investeringscapaciteit te reserveren. In dit besluit wordt meegenomen en gewogen de voortgang in de toekenning van de gelden in het kader van de bouwimpuls en eventuele consequenties van de Coronacrisis voor de financiële positie van de gemeente.

Risico's.
De risico's voor de gemeente bestaan uit de volgende componenten:
1. De verwervingsrisico's voor de gronden benodigd voor de hoofdontsluiting.
2. De risico's op niet verhaalbare kosten.
3. De reguliere spreidingsrisico's in de ramingen.
4. Het niet doorgaan van financiële dekking door de Rijksoverheid.

De eerste twee risico's zullen zoveel mogelijk worden afgedekt in anterieure overeenkomst met de ontwikkelende partijen in het cluster. Daarbij valt niet uit te sluiten dat de gemeente nog een beperkt rest risico loopt. Door de COVID-19 crisis is het "slecht weer scenario" kansrijker geworden. Dit uit zich mogelijk in kleinere fasen en extra benodigde tijd voor optimalisaties. Alleen als de risico's voor de gemeente aanvaardbaar zijn, zal de gemeente investeringsbeslissingen nemen over de gemeentelijke grondexploitatie voor het cluster of groep clusters die in de desbetreffende fase in ontwikkeling wordt genomen.

De spreidingsrisico's in de ramingen zijn fluctuaties in hoeveelheden en eenheidsprijzen (marktwerking) die optreedt nadat een anterieure overeenkomst met vaste prijsafspraken is gesloten. Dit is regulier bij alle facilitaire projecten. We gaan uit van minimaal drie fasen

ontwikkeling. Dan is het investeringsvolume per fase vanuit de gemeente zo'n € 20-30 miljoen. Uitgaande van 15% risico's bedraagt de benodigde weerstandscapaciteit gedurende de looptijd van het project circa € 4,5 miljoen.

De Rijksoverheid investeert de komende jaren € 1 miljard in woningbouw via de Woningbouwimpuls (via vier tranches). Dit kan bijdragen aan het dekken van onrendabele toppen (subsidie), maar kan wellicht ook een bijdrage leveren aan langjarige voorfinanciering van grote gebiedsontwikkelingen of het werken met gebiedsfondsen stimuleren (revolverend).

Binnen de MRA is verkend welke projecten aangemeld zouden kunnen worden voor de eerste tranche. Legmeer is hiervoor kandidaat.
Daarnaast fungeert het als één van de vier casussen voor de "botsproef Woningbouwimpuls". Dit is een test waarbij de gemeente alvast de gestelde vragen wel/beantwoordt en op basis daarvan het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkszaken (BZK) een beeld krijgt hoever de aanvragen zijn en of ze de juiste informatie ophalen. Daarvoor hebben we een concept-aanvraag ingediend. Het ministerie van BZK heeft ambtelijk aangegeven dat we de botsproef positief hebben doorstaan. Hoewel dit nog niet leidt tot toekenning van de gevraagde bijdrage geeft het wel een goed beeld over de haalbaarheid van onze aanvraag.

Tot en met 30 juni 2020 kunnen we onze aanvraag indienen. Positieve besluitvorming over de ontwikkelvisie is essentieel voor onze slaagkans op subsidie. Gezien die deadline is uitstel van besluitvorming niet mogelijk.

Kosten en dekking organisatie.
Het transformeren van Legmeer vraagt om inzet van mensen en middelen. De investering die daarvoor nodig is komt voor de periode van 2020 – 2022 uit op een bedrag van € 800.000 per jaar. Daarvoor werken we aan het opstellen van (voor)voorovereenkomsten, structuurvisie – PlanMER, anterieure overeenkomsten, clusterpaspoorten en omgevingsplannen en het uitvoeren van de daarbij benodigde onderzoeken, opstellen grondexploitaties, inrichtingsplannen. In de geheime bijlage bij dit voorstel treft u de plankostenraming aan.

De gemeente heeft mogelijkheden en de verplichting om kosten te verhalen bij initiatiefnemers. Met enkele initiatiefnemers hebben we reeds gesprekken gevoerd over het in rekening brengen van door de gemeente te maken kosten. Zij zijn bereid en in staat die kosten te betalen. Ambtelijk zijn we in de weer met het opstellen van zogenaamde (voor)voorovereenkomsten waarin die kosten zijn opgenomen. Het is nu nog te vroeg een indicatie te geven welk bedragen we in rekening gaan brengen in de (voor)voorovereenkomsten. Nadat we (voor)voorovereenkomsten hebben gesloten zullen partijen later in het traject ook anterieure overeenkomsten met elkaar sluiten. In het verlengde van de (voor)voorovereenkomsten worden ook dan organisatiekosten van de gemeente in rekening gebracht. Het streven is die kosten één op één in rekening te brengen bij initiatiefnemers. Dit zal geschieden via het kostenverhaal systeem voor het hele project waarin alle gemeentelijke kosten worden meegenomen.
Gezien de financiële belangen van de gemeente en het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van de bij gelegenheid betrokken natuurlijke of rechtspersonen dan wel van derden worden de desbetreffende bijlagen niet openbaar gemaakt.

Duurzaam en Circulair.
De gemeentelijke ambitie is in 2040 volledig onafhankelijk te zijn van fossiele brandstoffen en bestand zijn tegen extreme weersomstandigheden. Dit is uitgewerkt in drie gemeentelijke pijlers: energietransitie – circulaire economie – klimaatadaptatie. De ontwikkeling van Legmeer biedt kansen om zich hier met bestaand en nieuw vastgoed en de openbare ruimte aan te conformeren. Dat draagt niet alleen bij aan de ambities van de stad, ook aan de realisatie van een leefbare en gezonde buurt.

In de Nota van Uitgangspunten Legmeer hebben we de ambities verwoord in het document "Duurzaamheid Legmeer, Visiedocument". Voor de Ontwikkelvisie hebben we een verdiepingsslag gemaakt. De genoemde ambities zijn, na een prioriteringsslag te hebben doorlopen, per pijler concreter gemaakt en onderverdeeld in "Need to have" en "Nice to have". Tot slot hebben we per actie onder andere aangegeven de verankering van die actie. Daarmee

bedoelen we dat per actie wordt aangegeven op basis waarvan het mogelijk is die actie wel/niet afdwingbaar is.

Inmiddels zijn we in gesprek met het ministerie van BZK om aan te haken bij de mogelijkheden van de Verbrede reikwijdte van het bestemmingsplan in het kader van de Crisis- en Herstelwet (Chw). Dit als voorloper op de mogelijke inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2021. Daarmee kunnen we, mits het ministerie van BZK instemt met ons voorstel, mogelijkheden vergroten om gewenste ambities te realiseren. Dit traject volgen we voor de aspecten duurzaamheid als kostenverhaal.

Grondbeleid.

De gemeente heeft sinds een jaar of twintig als beleid bij gebiedsontwikkelingen deze op een facilitaire wijze in te vullen, tenzij actieve verwervingen noodzakelijk zijn. De vraag rijst nu of de gemeente daarin door kan blijven gaan gegeven de feiten dat we en zelf positie in het plangebied hebben en dat er veel ambities benoemd zijn die niet vanzelf gerealiseerd kunnen worden. Met andere woorden, wil de gemeente de door haar geformuleerde ambities/doelstellingen realiseren dan zal zij actie(ver) dan voorheen moeten opereren. Het inzetten van instrumenten van gemeentelijk grondbeleid, bijvoorbeeld het vestigen van de Wet voorkeursrecht gemeenten, is daar onderdeel van. En in het geval van het kunnen realiseren van infrastructuur, kan na vaststelling van de gewijzigde bestemming voor de aanleg van openbaar gebied, ook onteigening als (ultiem) middel worden ingezet door de gemeente.

Hoe en op welke wijze gebruik kan worden gemaakt van deze sturingsmiddelen zal in de komende tijd worden uitgewerkt. Uitgangspunt blijft voor de gemeente zo aanvaardbaar mogelijke financiële risico's uit te komen ten behoeve van de gewenste ontwikkeling van Legmeer.

Communicatie

Naar aanleiding van de Nota van Uitgangspunten uit 2018 is begin 2019 een eerste consultatie van alle stakeholders gehouden en is een participatietraject voor direct betrokkenen en omwonenden uitgevoerd. Dit participatietraject bestond uit vier bijeenkomsten op de gemeentewerf: een eerste informatiebijeenkomst op 26 februari, een inloopavond op 6 maart, een workshop op 20 maart en een slotbijeenkomst op 4 april 2019. De bijeenkomsten zijn bezocht door gemiddeld circa 60 personen, waaronder omwonenden (uit Westwijk én Middenhoven), geïnteresseerden c.q. woningzoekenden (voor senioren en jongeren), ondernemers en marktpartijen.
Alle opmerkingen, adviezen en ideeën die wij daarbij hebben mogen ontvangen, zijn verwerkt in de Ontwikkelvisie Legmeer die nu voor u ligt.

Parallel aan dit traject is de startnotitie BTAZ in procedure tot vaststelling door de raad. Hiervoor is eveneens een inspraakprocedure doorlopen. Wij vinden dit van belang zodat belanghebbenden, met name ondernemers uit Legmeer, voordat de raad hierover besluit, kennis kunnen nemen welke mogelijkheden BTAZ voor hen biedt. Dit is ook een signaal dat ondernemers uit Legmeer gaven tijdens de participatiesessies Legmeer.

Binnen het programma Legmeer wordt op structurele wijze met ondernemers en eigenaren gecommuniceerd. Op maandelijkse basis worden in verschillende locaties op Legmeer inloopspreekuren voor en met ondernemers gehouden. Via de nieuwsbrief "het Legmeerjournaal", de bedrijventour door de wethouder economische zaken en door persberichten wordt direct met ondernemers en eigenaren gecommuniceerd. Op deze wijze worden behoeftes, wensen en belangen van ondernemers op zo breed mogelijke wijze geïnventariseerd en acteren we daarop waar mogelijk.

Procedure

1. Met dit besluit stelt u de ontwikkelvisie vast inclusief onderliggende financiële doorrekeningen.
2. Besluitvorming over het beschikbaar stellen van een voorbereidingskrediet voor de te maken kosten in 2020 vindt plaats bij de behandeling van de Perspectiefnota op 1 juli 2020.
3. Besluitvorming over in het instellen van een bestemmingsreserve om de investeringslasten Legmeer te reserveren en over de voorbereidingskosten vanaf 2021 vindt plaats bij de behandeling van de Programmabegroting in november 2020.

4. Verdere besluitvorming over de benodigde investeringskredieten en vast te stellen grondexploitaties vindt daarna plaats.

Bijlagen

1. Ontwikkelvisie Legmeer Amstelveen.
2. Business case Legmeer inclusief bijlagen (GEHEIM).
3. Plankosten raming (GEHEIM).
4. Legmeer Amstelveen, Nota van Uitgangspunten.
5. Mentimeter, online enquête, in samenwerking met De Wijde Blik.
6. Presentatie Participatie De Wijde Blik.
7. Doelgroepenonderzoek Legmeer, Motivaction .

De secretaris, De voorzitter,

Bert Winthorst Tjapko Poppens

BEHANDELING RAADSCOMMISSIE

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het collegevoorstel zal als hamerstuk aan de raad worden voorgelegd ter besluitvorming.

Het voorstel aan de raad is	Aanvaarde amendementen / moties
Ongewijzigd aanvaard	
Gewijzigd aanvaard	
Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

1. Vaststellen van de bijgevoegde Ontwikkelvisie Legmeer inclusief bijlagen.
2. Instemmen met de vervolgstappen ten behoeve van de voorbereiding van de transformatie Legmeer, te dekken uit de nog vast te stellen grondexploitatie Legmeer en de besluitvorming over de voorbereidingskosten te betrekken bij de Perspectiefnota 2021 voor de kosten die dit jaar worden gemaakt en de Programmabegroting 2021 voor de periode vanaf 2021.
3. Instemmen met de voorbereiding en planontwikkeling ten behoeve van verplaatsen afvalbrengstation en gemeentewerf, te dekken uit de nog vast te stellen grondexploitatie Nutshub en de besluitvorming over de voorbereidingskosten te betrekken bij de Perspectiefnota 2021 voor de kosten die dit jaar worden gemaakt en de Programmabegroting 2021 voor de periode vanaf 2021.
4. Instemmen met het indienen van de aanvraag Woningbouwimpuls ter hoogte van € 15 miljoen gelijk aan de kosten van verplaatsing van werf en afvalbrengstation, waarbij de uitgangspunten van de bij dit voorstel gevoegde vertrouwelijke businesscase en de uitgangspunten uit de Ontwikkelvisie leidend zijn.
5. De door het college bij besluit van 21 april 2020 opgelegde geheimhouding ten aanzien van de inhoud van de als geheim bestempelde bijlagen in dit collegevoorstel te bekrachtigen op grond van artikel 25 lid 3 van de Gemeentewet juncto artikel 10 lid 2 sub b en g van de Wet openbaarheid van bestuur, met het oog op de financiële belangen van de gemeente en ter voorkoming van bevoordeling van marktpartijen, waarbij de geheimhouding van rechtswege komt te vervallen per 1 januari 2035.

6. Vaststellen van de Nota van Uitgangspunten, kennisnemen van de resultaten van de participatie daarop en de verdere uitwerking daarvan in de Ontwikkelvisie Legmeer.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 27 mei 2020.

De griffier, De voorzitter,

Marnix Philips Tjapko Poppens

20 APRIL 2020

ONTWIKKELVISIE

LEGMEER AMSTELVEEN

OPDRACHTGEVER

Gemeente Amstelveen

OPDRACHTNEMER

marco.broekman
urbanism research architecture

Wethouder Floor Gordon

VOORWOORD

Ontwikkelvisie Legmeer: een visie op een gefaseerde transformatie van bedrijventerrein naar unieke woonwijk

Amstelveen ligt in het hart van Metroolregio Amsterdam. Een geliefde plek om te wonen en te werken. In de periode tot 2040 is regionaal een vraag voorzien naar circa 230.000 woningen. De grote woningbouwopgave moet gelijke tred houden met de veranderende woonvraag en voorzieningen die horen bij een groei van de stad. Deze kwantitatieve en kwalitatieve woningbouwopgave vindt grotendeels binnenstedelijk plaats. Dat geldt in ieder geval voor Amstelveen. De Bovenkerkerpolder als groene long behouden we, ook vanuit cultuurhistorische en landschappelijke waarde. Het overige buitengebied komt, met uitzondering van de ontwikkeling van woonwijk De Scheg, vanwege geluids- en veiligheidsbeperkingen van luchthaven Schiphol niet in aanmerking voor woningbouw.

Kans op duizenden woningen
Bedrijventerrein Legmeer lag oorspronkelijk buiten de stad en is in de loop van de tijd omringd door woningen. Het is de enige locatie in Amstelveen waar we op grote schaal een variatie aan woningen kunnen toevoegen. Het bedrijventerrein is in de huidige vorm niet toekomstbestendig. Veel van de bebouwing is verouderd en voldoet niet aan huidige eisen van werkplekken en duurzaamheid. Aan de zuidgrens van Amstelveen realiseren we een nieuw bedrijventerrein. Binnenstedelijk bouwen vraagt om investeringen in goede infrastructurele ontsluiting, maar heeft ook economische voordelen. Het versterkt de agglomeratie kracht van steden en vergroot de draagkracht van voorzieningen. Daarom hebben wij onderzocht of het gebied geleidelijk getransformeerd kan worden naar een dynamisch en duurzaam woon- en werkgebied. Met woningen voor alle type inwoners en met extra arbeidsplaatsen. Een kans voor Amstelveen.

Zaak van lange adem
Binnenstedelijke ontwikkeling is een zaak van lange adem. De Coronacrisis onderstreept het belang van een toekomstvisie op de ontwikkeling van Legmeer die bestand is tegen conjunctuurwisselingen. Een kansrijke toekomstvisie in het licht van onze lange termijn en ook maatschappelijke doelen. Een visie die kan rekenen op de interesse en het lange termijn commitment van marktpartijen, andere overheden en woningbouwcorporatie(s). Dat commitment is belangrijk, want de opgave die voor ons ligt is fors en veelzijdig. Het bestaande vastgoed op bedrijventerrein Legmeer is in eigendom van een groot aantal partijen. Ieder met een eigen toekomstplan en visie op het gebied. Alleen samen en met medewerking van huidige ondernemers kunnen we geleidelijk verder bouwen aan onze stad en een stip op de horizon plaatsen voor de wijk 'Nieuw Legmeer'.

Unieke uitstraling
De nieuwe wijk moet een levendige, duurzame, kwalitatief hoogwaardige en unieke Amstelveense wijk worden. Een stedelijke wijk waarin mensen graag wonen, werken en verblijven. Waar zowel rumoer als rust is. Een wijk voor álle inkomensgroepen, van jong tot oud, van inwoners die zelfredzaam zijn tot zij die extra zorg nodig hebben. Een groene wijk die zich onderscheid in haar kwaliteit en uitstraling en leefbaar blijft bij hitte en extreme regenval. In Nieuw Legmeer combineren we wonen en werken met nieuwe voorzieningen en kansen voor werkgelegenheid. Functiemening is daarmee de standaard en onderwijs, ondersteunende maatschappelijke functies en cultuur zijn geruisloos ingepast in het nieuwe woon- en werkmilieu. Nieuw Legmeer krijgt een uniek karakter.

Zorgvuldige en gefaseerde aanpak
De Ontwikkelvisie Legmeer schetst op hoofdlijnen hoe de transformatie van bedrijventerrein Legmeer naar Nieuw Legmeer heel geleidelijk vorm kan krijgen. Een transformatie van 10 tot 15-20 jaar die vraagt om een zorgvuldige en gefaseerde aanpak, want het huidige bedrijventerrein is economisch van belang voor Amstelveen en de Amstelland regio. Voor het verplaatsen, uitbreiding en groei van bedrijven ontwikkelen we daarom de komende jaren een nieuw bedrijventerrein op grensgebied tussen Amstelveen en Uithoorn. Fasering van de transformatie maakt het mogelijk om de komende decennia flexibel te blijven en waar nodig aan te passen aan veranderende omstandigheden. Ondertussen moet deze Ontwikkelvisie genoeg houvast bieden om de beoogde kwaliteit en het unieke karakter te borgen. Want voordat de eerste clusters opgeleverd worden, zijn we jaren en misschien al weer een periode van recessie of hoogconjunctuur verder.

Woord van dank
De Ontwikkelvisie Legmeer die nu voorligt, bevat ruimtelijke en programmatische kaders, context, spelregels en een ontwikkelstrategie. Het is de eerste stap in de ontwikkeling van een unieke Amstelveense wijk, waar het gezond en prettig wonen, werken en verblijven is. Ik ben trots op dit eerste product en hoop dat de Ontwikkelvisie Legmeer ook op uw steun en enthousiasme kan rekenen. Deze visie is tot stand gekomen na consultatie van eigenaren, marktpartijen, gebruikers en omwonenden. Graag richt ik tot slot een woord van dank aan iedereen die betrokken is geweest bij de totstandkoming.

Floor Gordon
Wethouder Ruimtelijke Ordening, Economische Zaken en Duurzaamheid

INTRODUCTIE

De herontwikkeling van het bedrijventerrein Legmeer is een van de eerste gebieden in Amstelveen die een grootscheepse transformatie tegemoet gaat zien. Tegelijkertijd is Legmeer ook een van de weinige gebieden in Amstelveen dat grootschalig getransformeerd kan worden en één van de beperkte locaties waar een flinke verdichting denkbaar is. De lat ligt dus hoog, zowel in de kwantitatieve opgave, als in de kwalitatieve opgave.

Kwalitatief biedt Legmeer een aantal kansen. Het gebied vormt een scharnier tussen enerzijds Het Groene Hart/ De Amstelscheg in de zuidoost richting en anderzijds het Amsterdamse Bos ten noord westen. De locatie is strategisch gelegen aan de Amsteltram en de MRA-hoofdfietsroutes, bevindt zich precies tussen de wijkwinkelcentra van Westwijk en Middenhoven en kenmerkt zich door de directe nabijheid van Schiphol. Maar ook het karakter van de transformatie opgave biedt kansen: van een werkgebied naar een dynamisch woon- én werkmilieu. Die opgave voor een gemengd gebied, waar ontspannen wordt gewoond en met veel energie wordt gewerkt is nieuw voor Amstelveen.

Er ligt hier een kans een kleur aan het rijke palet van Amstelveen toe te voegen, een kleur die anders is dan we kennen. Met meer diversiteit, een groter verschil aan type gebouwen, hoog en laag, maar ook met een historische gelaagdheid. Zo wordt de contour van de oude spoorlijn Amsterdam – Uit-hoorn weer zichtbaar gemaakt, worden er grachten geïntroduceerd en krijgt het gebied een centraal gelegen hart waar – in hoge dichtheid – grondgebonden kan worden gewoond. Rondom dit hart ligt een dynamische ring van bebouwing, met enkele hoogteaccenten maar ook verschillende werkge-bouwen, voor de maakindustrie en voor creatieve bedrijvigheid.

Het nieuwe Legmeer wordt geen wijk die vanaf scratch gebouwd wordt. Het wordt een wijk die zich de komende decennia gaat ontwikkelen en daarbij langzaam van kleur zal verschieten. De eerste woonbebouwing is inmiddels gerealiseerd in de vorm van de transformatie van een leegstand kan-toorgebouw; er staat inmiddels een hotel. Dit proces, waarbij het gebied stap voor stap van kleur verschiet, zal zich de komende jaren verder voltrekken. Een organische groei, maar wel gestoeld op een heldere en krachtige ambitie én op een robuust stedenbouwkundig raamwerk waarmee de ambities die het college van B en W heeft voor de ruimtelijke kwaliteit en leefbaarheid stevig worden geborgd.

Marijn Schenk,
Stadsbouwmeester

AANLEIDING

De voornaamste aanleiding om te komen tot transformatie van bedrijventerrein Legmeer is het grote tekort aan passende woningen en de daaruit voortvloeiende woningbouwopgave in de Metropoolregio Amsterdam en in Amstelveen. Parallel staan wij voor de opgave om voldoende passende en toekomstbestendige ruimte te realiseren voor werken/werkgelegenheid , juist in een groeiende stad als Amstelveen. Daarnaast is Legmeer momenteel een goed functionerend bedrijventerrein en, vanwege de normen van het Luchthavenindelingsbesluit, de enige locatie waar op grote schaal woningen kunnen worden toegevoegd.

De transformatie van bedrijventerrein Legmeer tot een gemengd woon-/werkgebied biedt kansen voor Amstelveen: meer woningen, groei van het aantal inwoners, een grotere diversiteit aan woonmilieus, kansen voor nieuwe bedrijvigheid en banen. Legmeer heeft ook de potentie om een nieuwe woonwijk met hoogstedelijk karakter te worden die iets toevoegt aan Amstelveen. Het is onze ambitie om van Legmeer een levendige en duurzame wijk te maken waar mensen graag wonen, werken en verblijven. Deze Ontwikkelvisie schetst hoe de transformatie vorm kan krijgen en op welke wijze alle betrokken partijen daaraan een bijdrage kunnen leveren.

Naar een gefaseerde en organische ontwikkeling
De transformatie van Legmeer vraagt een zorgvuldige en gefaseerde aanpak, ook vanwege de functie die het bedrijventerrein momenteel heeft in de Amstelveense gemeenschap en de grote economische belangen in het gebied.

Het vastgoed op het terrein is eigendom van een groot aantal partijen, elk met hun eigen toekomstplannen en een eigen visie op het gebied. Mede daarom kiest de gemeente Amstelveen voor een organische ontwikkeling van Legmeer.

We kiezen niet voor een Masterplan waarin de gemeente voorschrijft wat er waar moet gebeuren, maar voor een stapsgewijze ontwikkeling, in nauwe samenwerking met alle betrokken partijen in het gebied. Fasering van de ontwikkeling maakt het mogelijk om in de komende decennia goed in te spelen op de (veranderende) plannen en wensen van de betrokkenen.

De transformatie van Legmeer wordt een langdurig traject

Organische gebiedsontwikkeling biedt een uitdaging voor de gemeente. Er moet immers voor deze ontwikkeling, die een lange tijdsperiode in beslag gaat nemen, een ruimtelijk en economisch ontwikkelingskader worden opgesteld, met een passende ontwikkelstrategie. De Nota van Uitgangspunten Legmeer (december 2018) stelt: “Gezocht wordt naar een planvorm die enerzijds genoeg vastlegt om kwaliteiten te borgen, beleidsambities te verankeren en zekerheid te geven aan de omgeving (bedrijven, omwonenden, gebruikers). Anderzijds moet het plan genoeg flexibiliteit bieden voor wijzigingen in programma, de markt en gebruikers.”

De Ontwikkelvisie die nu voor u ligt laat zien hoe de gemeente Amstelveen, samen met alle betrokkenen in het gebied, wil werken aan de transformatie van Legmeer. Op basis van een eerste consultatie van alle stakeholders en een participatietraject met direct betrokkenen en omwonenden (naar aanleiding van de Nota van Uitgangspunten Legmeer) formuleren wij de kaders die richting geven aan de ontwikkeling. Deel II van deze notitie omvat de Context van Legmeer. Vervolgens schetst Deel III de Spelregels voor de transformatie van het gebied. In Deel IV geven wij aan langs welke weg de gewenste transformatie van Legmeer kan worden gerealiseerd: de Ontwikkelstrategie.

INHOUDSOPGAVE

1 OPGAVE EN SAMENVATTING 10
1.1 OPGAVE EN KANSEN VOOR AMSTELVEEN
1.2 DE ESSENTIE VAN LEGMEER

2 BASISPRINCIPES EN SPELREGELS 28
2.1 GEMENGDE STADSWIJK
2.2 NIEUW MOBILITEITSBELEID
2.3 OPENBARE RUIMTE
2.4 DUURZAAM EN CIRCULAIR
2.5 STEDELIJK KARAKTER

3 ONTWIKKELSTRATEGIE 68
3.1 SPELREGELKAART
3.2 STAPSGEWIJS EN GEZAMENLIJK
3.3 VERVOLG PROCES

TOT SLOT 83

*In deze Ontwikkelvisie vindt u grijze kaders met achtergrondinformatie en gele kaders waarin basispricipes en spelregels van de ontwikkelvisie zijn opgenomen.

Martinez
Bonbons
DE BESTE

1 OPGAVE EN SAMENVATTING

de Dam, Amsterdam
Zuid-As Amsterdam
Amsterdamse Bos
Bijlmer Arena
Luchthaven Schiphol
Stadshart Amstelveen
LEGMEER AMSTELVEEN
De Amstel
Amstelscheg
Het Groene Hart
AMSTERDAM
Amstelveen
Sloten
Osdorp
Nieuwe Meer
Duivendrecht
Ouderkerk aan de Amstel
Nes a/d Amstel
Waver
Uithoorn
De Kwakel
Amstelhoek
Kromme Mijdrecht

1.1 OPGAVE EN KANSEN VOOR AMSTELVEEN

De kern van het streven om het huidige bedrijventerrein Legmeer te transformeren tot een gemengd woon/werkgebied ligt in het grote (en nog steeds toenemende) tekort aan woonruimte in Amstelveen en de omliggende regio. De woonmarkt in de Metropoolregio Amsterdam (MRA) staat onder druk. Binnen de regio is er behoefte aan 230.000 nieuwe woningen voor de periode 2017-2040. Volgens een recent rapport van het RIGO zouden, alleen al om in de toenemende vraag te voorzien, in de MRA per jaar 12.000 woningen moeten worden toegevoegd. Daarbij is nog niet eens rekening gehouden met de krapte op de woningmarkt die nu al wordt ervaren.

Ook in Amstelveen is het tekort aan woningen nijpend. Vandaar dat het coalitieakkoord 2018-2022 van Amstelveen als voornaam doel noemt: bevorderen van de doorstroming op de woningmarkt en starters meer kansen geven.

Amstelveen heeft grote behoefte aan nieuwbouw, die starters en jonge gezinnen kansen biedt om in de gemeente te blijven en ouderen om een comfortabel appartement te betrekken. Op een reeks locaties in Amstelveen worden al nieuwe woningen gebouwd. Wanneer we rekening houden met de belemmeringen die het Luchthaven Indelingsbesluit de gemeente Amstelveen oplegt is Legmeer de enige binnenstedelijke locatie in de gemeente waar nog ruimte is om forse aantallen (lees: duizenden) woningen toe te voegen. Daardoor kunnen veel meer mensen een wooncarrière opbouwen binnen de gemeente en verbetert de doorstroming in het woningbestand aanmerkelijk.

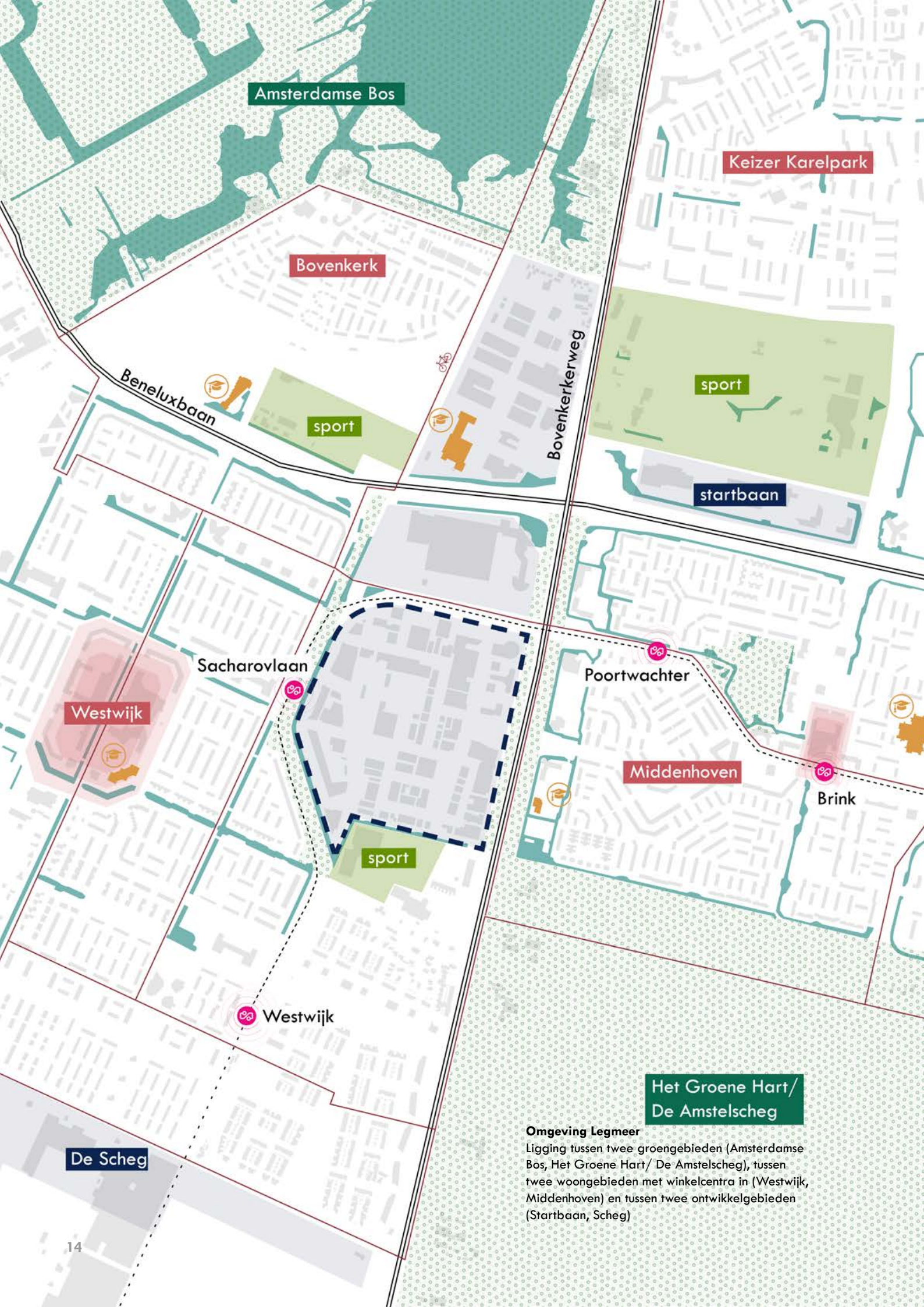
Kansen voor de stad
Legmeer heeft vele troeven in handen om een aantrekkelijke en gewilde woonplek te worden. Het terrein ligt in het stedelijk gebied, aan de rand van Het Groene Hart/ De Amstelscheg, maar ook op fietsafstand van het Amsterdamse Bos. Door de menging van wonen en werken die wordt voorzien voor Legmeer ontstaat hier een hoogstedelijk en levendig woonmilieu. Het aantal inwoners gaat krachtig groeien, wat het draagvlak voor voorzieningen (winkels, scholen, zorg, recreatie en horeca) versterkt, zowel in Legmeer zelf als in omliggende wijken.

De transformatie biedt daarnaast kansen voor bedrijvigheid die makkelijk samengaat met woonfuncties. Steeds meer economische activiteiten floreren in gemengde woon-/werkgebieden.

Een groeiend aantal bedrijven wil zich niet vestigen op bedrijventerreinen, geïsoleerd en ver verwijderd van de levendigheid van de stad. Bedrijven die het moeten hebben van de uitwisseling van ideeën, netwerken en samenwerking met anderen zoeken daarentegen liever een vestigingsplaats middenin het stedelijk gebied, ook omdat hun medewerkers zich daar veel meer thuis voelen. Legmeer kan een uitgelezen locatie worden voor dat soort bedrijvigheid. Ondertussen veranderen trouwens ook de productieprocessen van bedrijven, bijvoorbeeld in de richting van “schoon” maak-industrie die ingepast kan worden binnen stedelijke wijken en buurten.

Dit alles maakt dat de transformatie van bedrijventerrein Legmeer gaat leiden tot veranderingen in de bedrijvigheid en de arbeidsplaatsen in het gebied. Een deel van de bestaande arbeidsplaatsen zal verhuizen naar andere locaties. Daarvoor in de plaats komt ander werk. De verdichting die op Legmeer gaat plaatsvinden, niet alleen van woningen maar ook van bedrijfsactiviteiten, resulteert in een toename van het aantal arbeidsplaatsen per hectare en een stijging van de totale werkgelegenheid in het gebied. Dit is nodig om de huidige balans in arbeidspotentie en banen in Amstelveen te behouden.

Dat past in de doelstellingen van de gemeente, zoals het ook past om bestaande bedrijvigheid en werkgelegenheid zoveel mogelijk te behouden op het terrein zelf en als dat niet kan deze te verplaatsen naar het nieuw te ontwikkelen bedrijventerrein Amstelveen-Zuid (BTAZ). Daarvoor wordt parallel aan deze ontwikkelvisie gewerkt aan een startnotitie BTAZ met als doel zo snel als redelijkerwijs mogelijk is planologische kaders te scheppen waardoor er kan worden gebouwd en bedrijven zich daar kunnen vestigen.

Omgeving Legmeer
Ligging tussen twee groengebieden (Amsterdamse Bos, Het Groene Hart/ De Amstelscheg), tussen twee woongebieden met winkelcentra in (Westwijk, Middenhoven) en tussen twee ontwikkelgebieden (Startbaan, Scheg)

CENTRALE POSITIE

Legmeer is een goed functionerend bedrijventerrein met 186 bedrijven en 2.400 arbeidsplaatsen. Het terrein is grotendeels eind jaren zeventig, begin jaren tachtig gerealiseerd. Eind jaren negentig werd een nieuwe rand aan het bedrijventerrein toegevoegd. Inmiddels wordt Legmeer omringd door de woonwijken Bovenkerk, Westwijk en Middenhoven (de laatste twee met eigen winkelcentrum) en door typische stadsrandfuncties als tennispark, golfcentrum en bowlingcentrum.

Legmeer is gelegen tussen de ontwikkelgebieden Startbaan en De Scheg, met dichtbij ook het NTC (Nationaal Tennis Centrum). In de nabijheid vinden we de grotere groengebieden van De Poel/ Amsterdamse Bos en het Groene Hart.

Op de volgende kaart zien we een ‘artists impression’ van de Amsterdamse Metropoolregio in een verre toekomst. De kaart laat goed zien hoe Legmeer gelegen is middenin het stedelijk gebied van Amstelveen, in het groen, tussen economische hotspots als luchthaven Schiphol, Greenport Aalsmeer en de Amsterdamse Zuidas.

Ontwikkelaars en grondeigenaren op Legmeer zien het bedrijventerrein als een kansrijk transformatiegebied dat veel intensiever kan worden gebruikt dan nu het geval is. De uitgangspositie in het stedelijk weefsel van de Metropoolregio biedt veel kansen om Legmeer te transformeren tot een hoogstedelijk en duurzaam woon-/werkgebied. Dat vraagt om een aanpak die goed gebruik maakt van de sterke punten die Legmeer te bieden heeft.

Structuurvisie 2040 met daarin Legmeer als strategische ontwikkellocatie gemonteerd

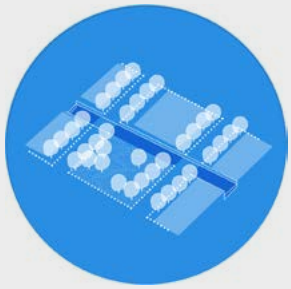
GEMENGDE STADSWIJK

Legmeer wordt een wijk waar mensen graag wonen, werken en verblijven, een hoogstedelijk en levendig woon- en werkmilieu. Nieuwe en bestaande bedrijvigheid wordt ingepast in de wijk. Er komen duizenden woningen bij voor woningzoekenden uit Amstelveen en de regio, jong en oud, uit alle inkomensklassen. De krachtige groei van het aantal inwoners biedt draagvlak voor winkels, scholen, zorg en horeca op Legmeer zelf en in de omliggende wijken.

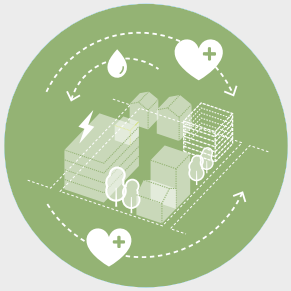
MOBILITEIT

Legmeer ligt midden in de stad, goed bereikbaar met de auto, maar ook voor langzaam verkeer. Fietsers hebben vanuit Legmeer goede aansluitingen op regionale fietsroutes. De vernieuwde Amstelveenlijn (lijn 25) loopt er vlak langs, de halte Sacharovlaan ontwikkelt zich tot een mobiliteitshub waar bewoners en bezoekers snelle OV-verbindingen vinden. Hoewel de halte Spinnerij inmiddels is verwijderd zijn de fundamenten daarvan nog aanwezig. Mocht in de verre toekomst deze halte wederom in gebruik worden genomen, dan is het een kwestie van bouwen op de bestaande fundering.

GROEN-BLAUW

Het bedrijventerrein Legmeer is nu nog een geheel ‘versteend’ gebied, een hitte-eiland midden in de stad. Het nieuwe Legmeer krijgt een heel ander karakter door het toevoegen van een stadspark, bomen langs de straten, binnentuinen en een uitgebreid stelsel van ‘grachten’. Groen en blauw versterken het beeld van Legmeer als een leefbare en aangename stadswijk.

DUURZAAM EN CIRCULAIR

De transformatie van Legmeer biedt kansen om het hele gebied te verduurzamen. De nieuwe woningen gaan voldoen aan de strengste eisen op het gebied van energieprestaties en worden aardgasvrij gerealiseerd, het gebied kan mogelijk worden voorzien van een netwerk voor warmte en koeling. Bij de transformatie van bedrijven op Legmeer worden principes van circulariteit toegepast zodat bouwmaterialen optimaal worden hergebruikt.

STEDELIJK KARAKTER

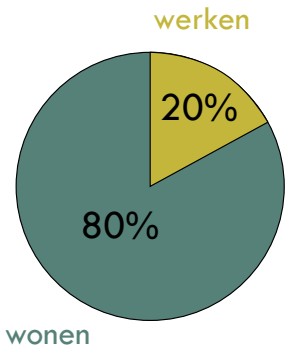
Legmeer wordt een stadswijk zoals Amstelveen nu nog niet kent, met intensief gebruik van de ruimte, menging van functies, sterke contrasten tussen hoge en lage gebouwen, tussen rustige delen van de wijk en gebieden met meer reuring.

1.2 DE ESSENTIE VAN LEGMEER

De essentie van de transformatie van Legmeer is het behouden van de juiste balans tussen wonen en werken in de stad. Een stad die alleen maar bestaat uit woonwijken heeft weinig dynamiek en leidt tot veel pendelstromen omdat inwoners buiten Amstelveen moeten werken. De transformatie van Legmeer maakt het bovendien mogelijk samenhang te realiseren tussen lopende ontwikkelopgaven op diverse beleidsterreinen (woningbouw, voldoende en passende ruimte voor werken/ondernemen, mobiliteit en duurzaamheid). Dit alles komt samen in het concept van een gemengd woon-werkmilieu met de invulling zoals beschreven in deze ontwikkelvisie.

Bovenop de wens om op grote schaal woningen toe te voegen en werkgelegenheid te behouden geldt dat de transformatie kansen biedt om Legmeer duurzamer te maken en beter bestendig tegen de gevolgen van klimaatverandering. Het bedrijventerrein kwam tot stand in de jaren zeventig en tachtig van de vorige eeuw, op een locatie die toen aan de rand lag van het stedelijk gebied van Amstelveen. Inmiddels ligt het midden in de gemeente, omgeven door woonwijken. Het terrein is een 'versteend' gebied met weinig groen tussen de stroken asfalt en bestrating. Daardoor is het niet goed ingericht om toenemende hoeveelheden hemelwater op te vangen en werkt het op warme dagen als een 'hitte-eiland', dat de temperatuur in de omgeving opdrijft. De transformatie van Legmeer maakt het mogelijk om meer oppervlaktewater en meer groen toe te voegen, de openbare ruimte aangenamer en leefbaarder te maken en tegelijkertijd het gebied wat betreft energie (zowel opwek als gebruik) te verduurzamen.

Om deze ambities te kunnen duiden is in de Nota van Uitgangspunten een viertal scenario's opgenomen en daaraan gekoppeld de financiële haalbaarheid. Het College van Burgemeester en Wethouders heeft de voorkeur uitgesproken voor het uitwerken van het scenario Productieve Stad en daarbij te onderzoeken wat de doorgroeimogelijkheden zijn richting het scenario Hoogstedelijk Innovatief (zie Legmeer Amstelveen, Nota van Uitgangspunten, Bureau marco.broekman). De raadscommissie Ruimtelijke Ordening, Wonen en Natuur steunt deze werkwijze.

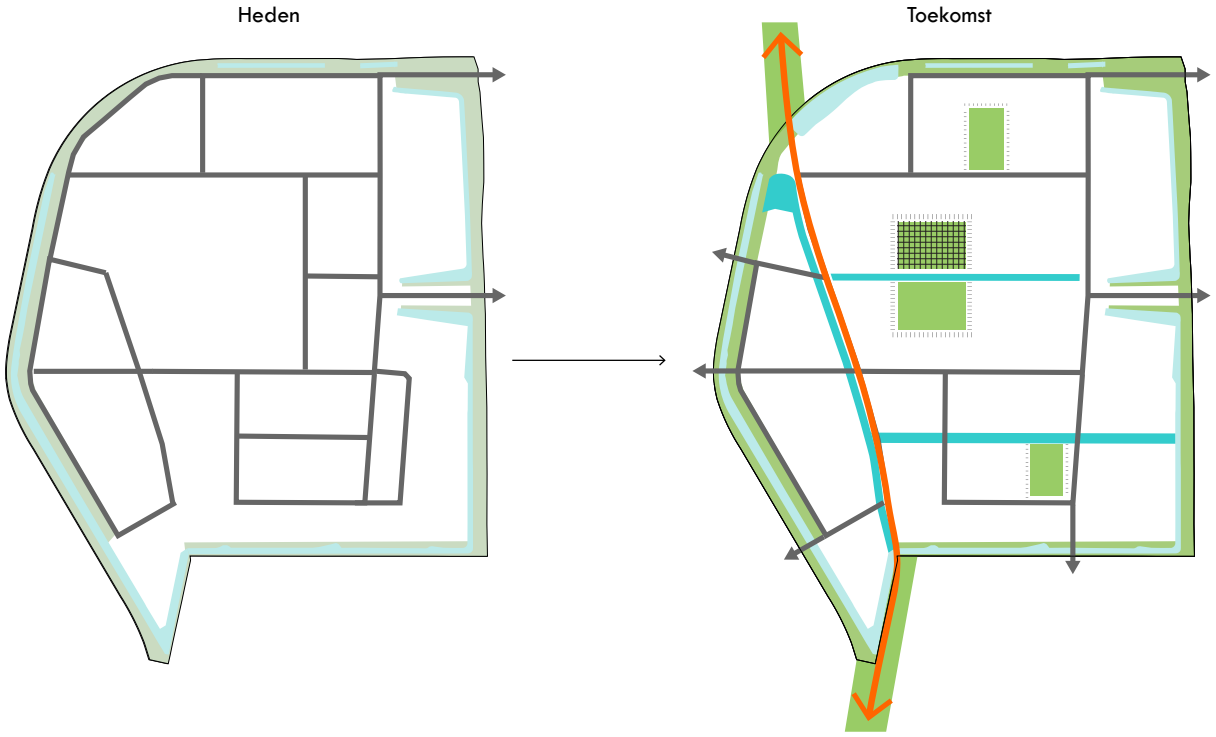

Voorbeeld woningen, Parijs

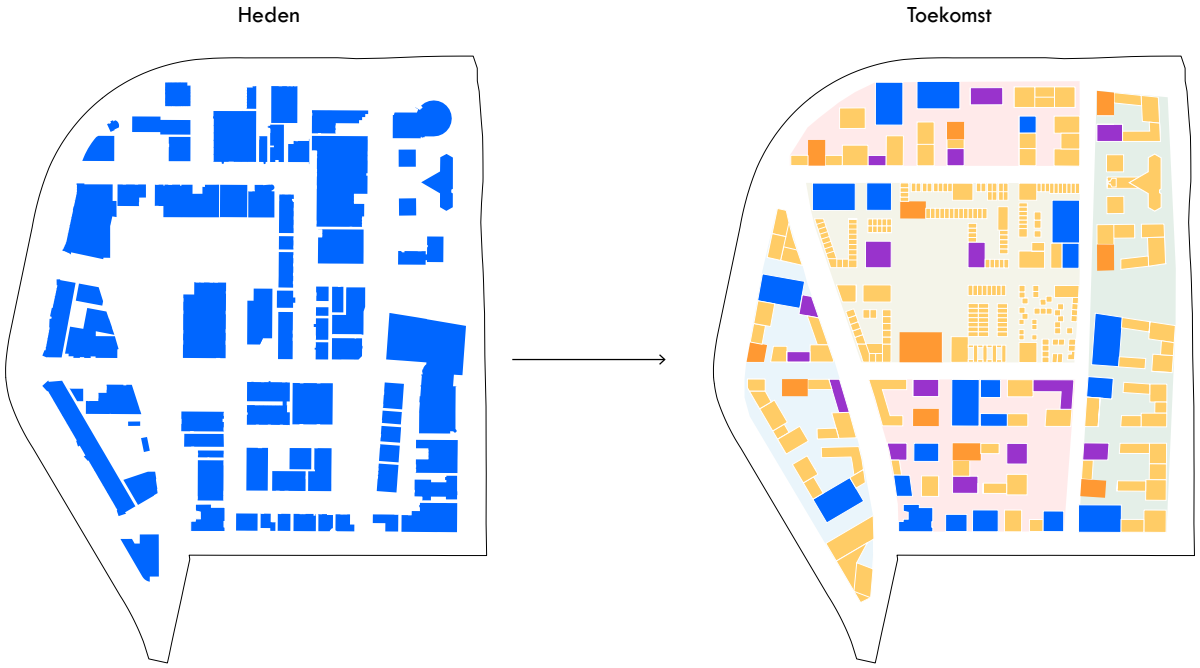

Voorbeeld openbare ruimte, Java-eiland, Amsterdam

Voorbeeld openbare ruimte, Kopenhagen

Bron: 'Nota van Uitgangspunten'

1. RAAMWERK EN GROEN STRUCTUUR

2. GEMENGD PROGRAMMA

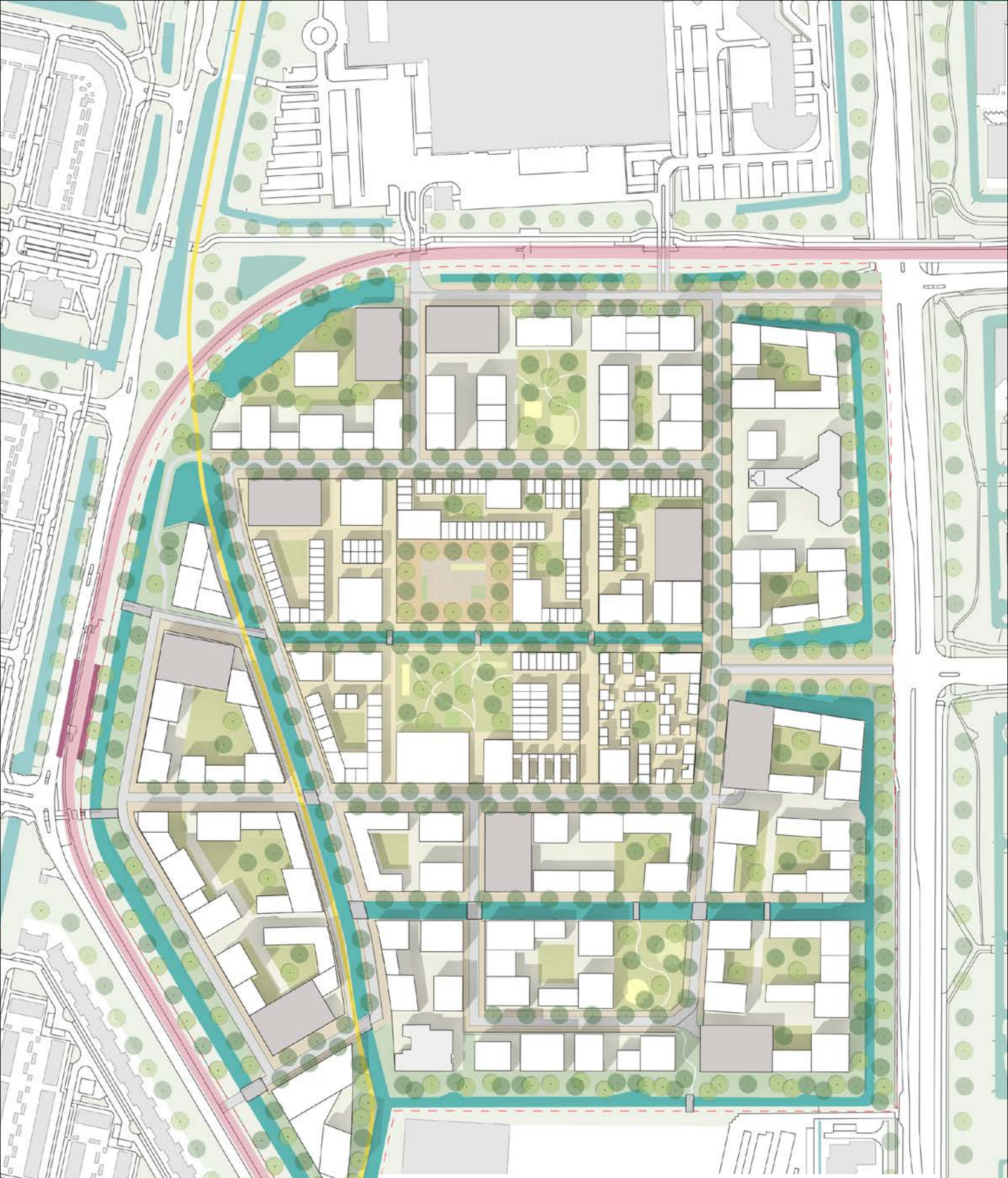
3. FIETS- EN VOETGANGERSGEBIED

4. STEDELIJKE HOGE ACCENTEN

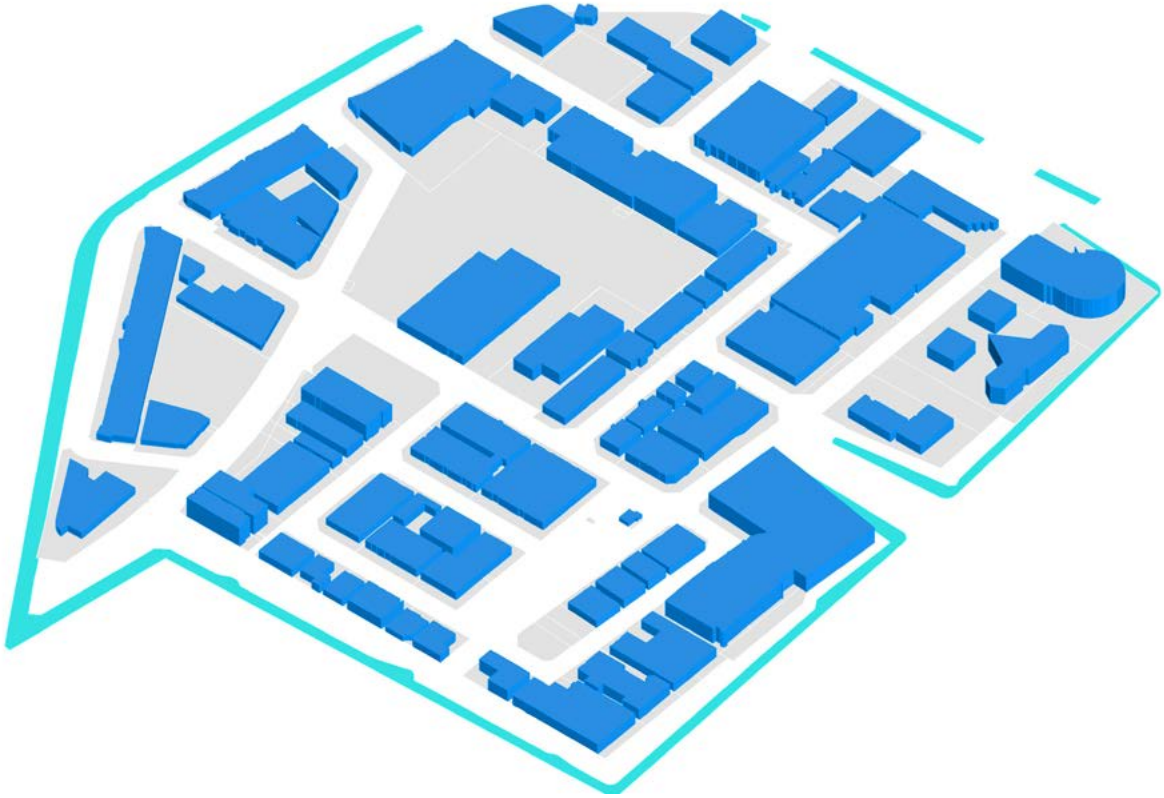
Voorbeelduitwerking van de ontwikkelvisie Legmeer

Legenda

- Gebouwen
- Bestaande gebouwen
- Parkeergarages
- Openbaar vervoer (OV)
- OV-halte
- (Toekomstige) Stedelijke fietsroute
- Plein
- Park / binnenplaats
- Ecologische zone
- Water
- Plangrens

N

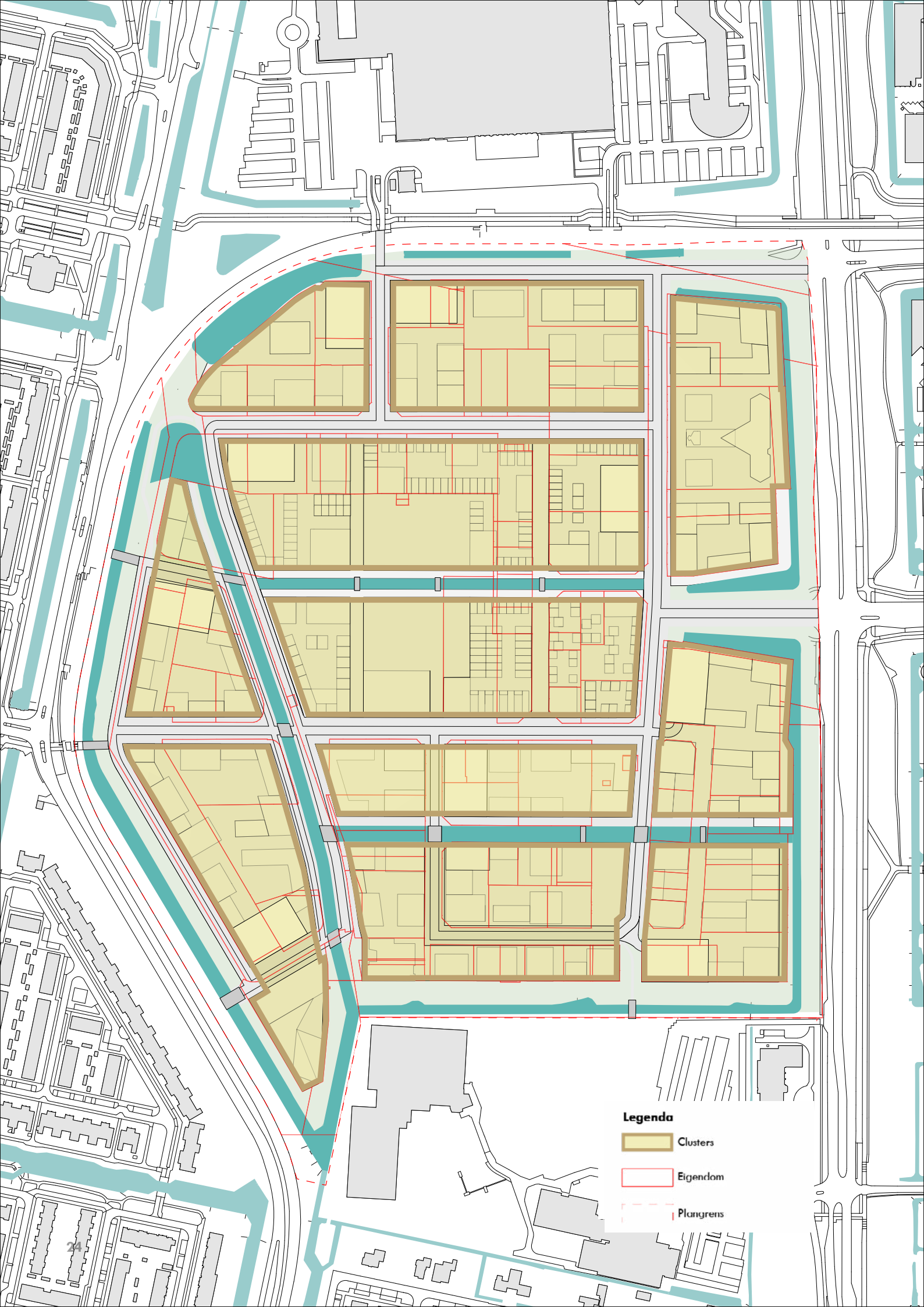
0 30 60 90 120 150

Huidige situatie Legmeer

Voorbeelduitwerking van de ontwikkelvisie Legmeer

Legenda
Clusters
Eigendom
Plangrens

AFSPRAKEN PER CLUSTER / CLUSTERPASPOORT

De gemeente Amstelveen werkt samen met de ontwikkelpartners op Legmeer op basis van een strategie van “clusterontwikkeling”. Het gebied is daartoe verdeeld in 11 clusters. Het organiseren van de transformatie op clusterniveau maakt het mogelijk om op Legmeer de kwaliteit van het stedelijk gebied te realiseren die Amstelveen nodig heeft, en tegelijkertijd te komen tot verdichting.

Per cluster worden spelregels en voorwaarden vastgesteld (‘clusterpaspoort’) die als basis dienen voor de verdere organische ontwikkeling en de overeenkomsten met eigenaren en ontwikkelaars. De inhoudelijke lijn van deze ontwikkelvisie wordt in clusterpaspoort(en) nader uitgewerkt. Dezelfde thema’s komen, op een hoger detailniveau en toegespitst op de specifieke deellocatie/cluster, ook in het clusterpaspoort terug.

De gemeente werkt, in overleg met de betrokken eigenaar/ontwikkelaar per cluster of deellocatie of kavel met een apart bestemmingsplan/ omgevingsplan. Waar mogelijk worden afspraken vastgelegd in een anterieure overeenkomst.

Uitgangspunt is dat we een toekomstbestendige ontwikkeling willen realiseren, maar dat we het slagen van de ontwikkeling ook niet in gevaar willen brengen door een te grote stapeling van eisen. Om die reden werken we in deze fase, indien de gemeente niet de grondeigenaar is, bij voorkeur samen in cocreatie met de betrokken eigenaar en/ of ontwikkelaar en nodigen we hen uit parallel te starten met het ontwerpproces, om zo de haalbaarheid in de praktijk te toetsen.

De gemeente zal wel eerst een zogeheten voorovereenkomst sluiten om zo de te maken gemeentelijke kosten te dekken voor het opstellen van een clusterpaspoort. Bij het opstellen van dit clusterpaspoort gaan we, bij voorkeur samen met de ontwikkelaar, het gesprek aan met de omgeving en toekomstige bewoners en gebruikers over de gewenste ontwikkeling op de betreffende deellocatie/cluster. De clusterpaspoorten van de verschillende deellocaties/clusters worden via het College van B&W aan de raad ter vaststelling aangeboden. In de volgende fase vormen ze de basis voor vervolgstappen in de vorm van een grondtransactie (bij gemeentelijke gronden), een anterieure overeenkomst (bij gronden van derden) en/of een aangepast bestemmingsplan/ omgevingsplan.

Voor deellocaties/clusters waar nog geen concrete ontwikkeling mogelijk is, bijvoorbeeld omdat er nog sprake is van langdurig gebruik of omdat er eerst ontwikkelingen op andere locaties gewenst zijn, worden werkzaamheden aan de clusterpaspoorten voorlopig niet opgestart. Dit biedt de kans om in de toekomst in te spelen op actuele ontwikkelingen.

2

BASISPRINCIPES EN SPELREGELS

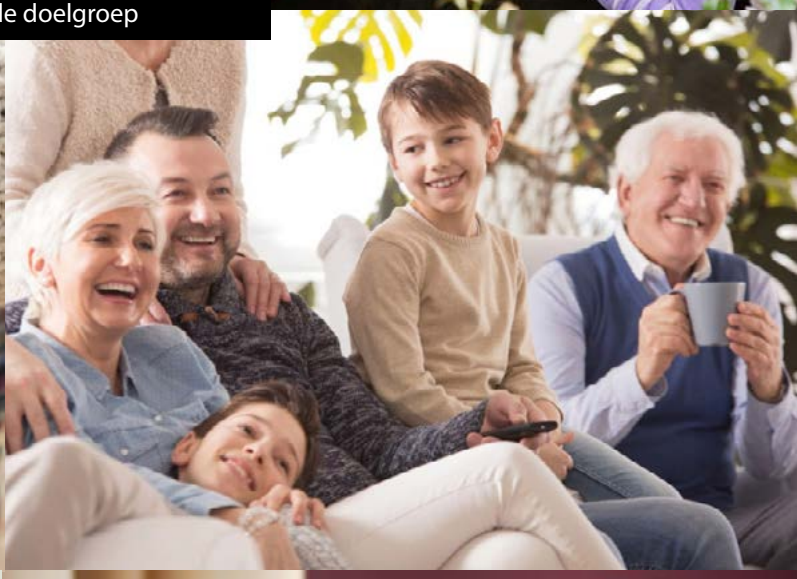

Een brede doelgroep

2.1 GEMENGDE STADSWIJK

WONINGEN TOEVOEGEN VOOR ALLE DOELGROEPEN

De woonmarkt in de Metropoolregio Amsterdam (MRA) staat onder grote druk. Men schat nu dat er in de periode 2017-2040 ongeveer 230.000 woningen in de regio bij moeten komen om te voldoen aan de extra vraag (van mensen die zich in de regio willen komen vestigen). Deze behoefte staat nog los van het huidige tekort op de woningmarkt. In de Woonagenda 2020-2023 gaan wij specifiek in op de vraag welke stad wij willen zijn. Benoemd worden hoe zo goed mogelijk kan worden ingespeeld op de welke behoefte aan woningen er is.

Amstelveen wil haar bijdrage leveren aan deze woningbouwopgave en tegelijkertijd de grootste knelpunten op de lokale woningmarkt aanpakken. Nieuwe woningen op Legmeer zijn in principe bedoeld voor alle doelgroepen die een woning zoeken binnen de gemeente Amstelveen, inclusief mensen met een verstandelijke beperking en/of lichamelijke beperking. In nauwe samen-werking met exploitanten/aanbieders van zorgwoningen, ouderenwoningen, woningen voor jeugd-zorg enz. zal de gemeente zich sterk maken dat deze doelgroepen ook binnen Legmeer gaan wonen. Het toevoegen van minstens 3.000 woningen (zoals voorzien in het scenario Productieve Stad, (zie bijlage Legmeer Amstelveen Nota van Uitgangspunten bureau marco.broekman) daartoe voldoende mogelijkheden.

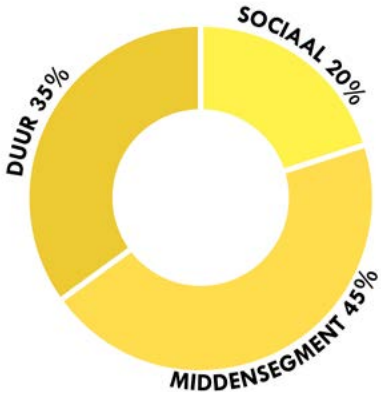
Amstelveen wil voor de nieuw te bouwen woningen de volgende globale verdeling hanteren tussen de categorieën sociaal – middensegment – duur: 20 % sociaal – 45 % middensegment – 35 % duur. Deze verdeling volgt exact de huidige inkomensverdeling van de inwoners van Amstelveen. Dit biedt een solide basis voor het bouwen aan een Amstelveense wijk.

De verdeling binnen de categorie middensegment zal zijn: gelijke delen middensegment huur laag, middensegment huur hoog en middensegment koop.

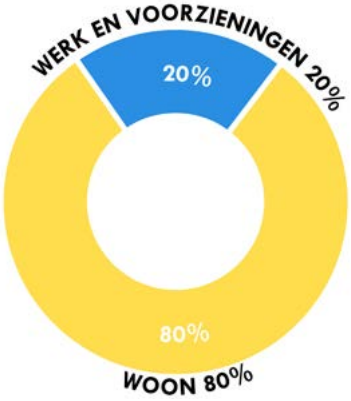
Het coalitieakkoord 2018-2022 van Amstelveen noemt als prioriteiten: meer doorstroming op de woningmarkt en starters meer kansen geven. De nadruk ligt op het realiseren van koop- en huurwoningen in het middensegment. Voor Legmeer betekent dit dat minimaal 50% van de te realiseren nieuwe woningen in het middensegment ontwikkeld gaat worden, waarvan een substantieel deel zal vallen in het lage middensegment. De ervaring leert dat de doorstroming voornamelijk wordt bevorderd door het creëren van nieuwe huur- en koopwoningen in het middensegment, waardoor sociale huurwoningen worden achtergelaten.

Natuurlijk willen we ook tweepersoons huishoudens en gezinnen een kans geven, wat betekent dat er ook woningen met meerdere slaapkamers in het gebied worden gerealiseerd. Het uitgangspunt bij middensegment laag is minimaal 1 slaapkamer en bij middensegment hoog minimaal 2 slaapkamers. Hier ligt een grote opgave, zowel wat betreft het stedenbouwkundig plan als in het opstellen van slimme woningplattegronden voor nieuwe woningen op Legmeer. Amstelveen wil immers toekomstbestendig bouwen!

De hier genoemde uitgangspunten zijn besproken met marktpartijen. Zij onderschrijven in grote lijnen de aanpak en de focus op doelgroepen waar Amstelveen voor kiest.

Indicatieve verdeling: minimaal 10 % sociaal – 50 % middensegment – 40 % duur.

Werken: per netto uitgeefbare ha 135 arbeidsplaatsen (behouden en/of toevoegen)

Opbouwen mogelijke verkaveling

BESTAANDE EN NIEUWE BEDRIJVIGHEID

Legmeer is op het moment een belangrijke bron van bedrijvigheid en arbeidsplaatsen voor Amstelveen. Toch wordt het gebied nu, gezien het aantal arbeidsplaatsen per hectare, niet zeer intensief gebruikt. In een woon/werkomgeving met hogere dichtheden zal werken veelal op de begane grond gevestigd blijven, wonen komt daarboven. Dat biedt mogelijkheden om bestaande bedrijvigheid te combineren met nieuwe kleinschalige werkvormen en zzp'ers die vanuit huis werken. Per saldo kan door het ontstaan van een hoogstedelijk woon/werkmilieu het aantal arbeidsplaatsen op Legmeer toenemen.

Transformatie per cluster vergroot de kwaliteit
Voor de transformatie van bedrijven op individuele percelen en in bedrijfsgebouwen gaan wij er van uit dat eigenaren en ontwikkelaars zich niet beperken tot hun kavels, maar dat er samenwerking gezocht wordt zodat er op clusterniveau ontwikkeld kan worden (voor clusters zie afbeelding hieronder). Op die manier wordt immers een schaalgrootte bereikt die het mogelijk maakt om kwalitatief hoogwaardige nieuwe gebouwen neer te zetten met een gevarieerd en passend programma.

Op Legmeer onderscheiden we vooralsnog 11 clusters (zie de volgende schets, die een globaal beeld geeft van de indeling).

Het uitwerken van plannen per cluster helpt om de hoogwaardige woon/werkmilieus te creëren die Amstelveen en de Metropoolregio nodig hebben. Dit vraagt samenwerking per cluster tussen eigenaren en ontwikkelaars. Alle initiatieven en ontwikkelingen moeten voldoen aan voorwaarden en spelregels die per cluster worden overeengekomen. (Zie hieronder Deel III over deze spelregels).

De transformatie van Legmeer is een organisch en geleidelijk proces.
Het hangt in de eerste plaats af van de eigenaren in het gebied en van de bedrijven die daar gevestigd zijn, hoe het gebied zich verder ontwikkelt. Wanneer een bedrijf wordt verplaatst of kiest voor een andere locatie (bijvoorbeeld op BTAZ), komt er ruimte vrij voor transformatie, en kunnen zowel woningen als nieuwe bedrijfsruimtes worden toegevoegd.
Wanneer een bedrijf wil blijven op Legmeer en past binnen een woon-/werkomgeving, kan de eigenaar/ondernemer de samenwerking voor transformatie gaan zoeken in zijn omgeving/cluster.

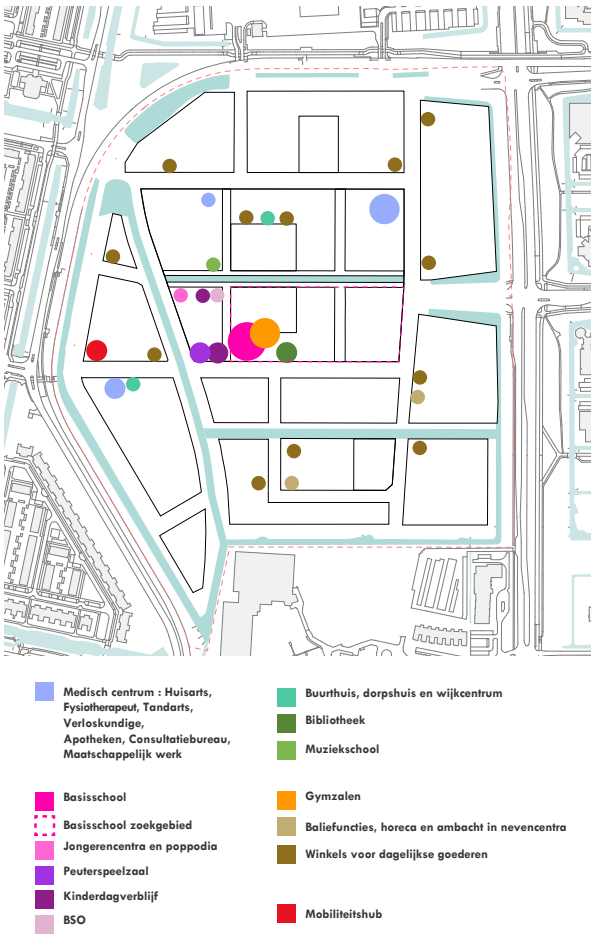
Hoe dit proces precies gaat verlopen laat zich nu nog niet voorspellen. Wel is duidelijk waar we in eerste instantie op mikken: een Productieve Stad. Een levendige en aantrekkelijke woon/werk omgeving met ongeveer 3000 nieuwe woningen, een goede vestigingsplaats voor bedrijvigheid die zich met wonen laat combineren, met minimaal evenveel arbeidsplaatsen als het terrein nu biedt.

Daarbij verschuift het profiel van de arbeidsplaatsen op het huidige bedrijventerrein Legmeer. In de nieuwe situatie zullen we bedrijven toestaan die zich goed lenen voor functiemenging met wonen. Bekeken worden aspecten als mobiliteit, geluid, geur enz. Huidige bedrijven zullen, indien nodig, milieutechnisch ingepast worden. Naar verwachting verschuift het zwaartepunt naar bedrijvigheid met een focus op kennisintensieve productie en kennisintensieve dienstverlening (denk aan ICT, ontwerp en design, 3D-printen, moderne maakindustrie, zorgfuncties).

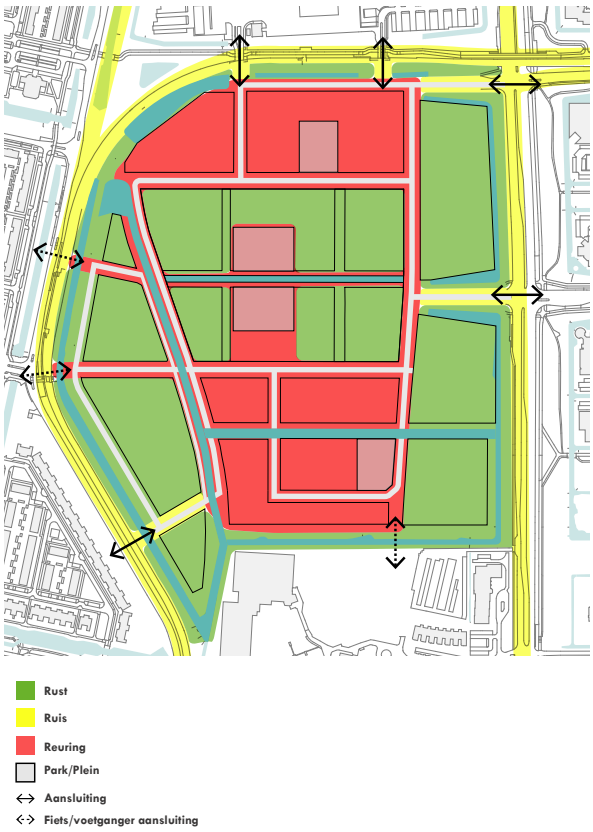
Het scenario Productieve Stad is uitvoerbaar en rendabel
In de Nota van Uitgangspunten voor de transformatie van Legmeer wordt het scenario Productieve Stad geschetst, waarin de beschikbare ruimte op Legmeer gelijk wordt verdeeld tussen wonen en werken (50/50). Voortschrijdend inzicht leert dat binnen het scenario Productieve Stad een verdeling van 80/20 realistischer is. Wij achten de transformatie financieel haalbaar. Echter, er zijn diverse omstandigheden die kunnen leiden tot een aantasting van de haalbaarheid. Het bouwen van circa 3.000 woningen is een eerste stap op weg naar een haalbaar plan.

Daarbij is uitgegaan van een 20–45–35 verdeling: 20 % sociale woningbouw – 45 % woningen (koop en huur) in het middensegment en 35 % duur.
Dit leidt tot de volgende indicatieve aantallen woningen: 600 sociale woningen – 1.351 middensegment en 1.053 duur.

Tevens blijft er op Legmeer ruimte voor circa 2.400 arbeidsplekken. In deze studie is rekening gehouden met het verplaatsen van de gemeentewerf en het afvalbrengstation, met plek voor belangrijke voorzieningen zoals een nieuwe basisschool (25 -30 lokalen), en met voldoende open water en groen om een kwalitatief hoogwaardige openbare ruimte mogelijk te maken.

Mogelijke locaties voor de voorzieningen

Rust, ruis en reuring

Voorzieningen	Voorzieningen in Legmeer bij 8000 inwoners	opp m2 voorzieningen in Legmeer bij 8000 inwoners	aantal per 1000 inwoners tenzij anders aangegeven	eenheid
Huisarts	3,4	448	0,43	fte
Fysiotherapeut	7,0	432	0,88	fte
Tandarts	4,2	456	0,52	fte
Verloskundige	7,8	312	0,97	fte
Consultatiebureaus	0,6	91	1,3	vestigingen
Apotheken	1,0	248	0,13	vestigingen
Verpleeghuizen	44,3	2688	29	bedden
Verzorgingshuizen	62,6	3726	41	bedden
Basisschool	3,5	4542	4,43	vestigingen
speciaal BS	0,4	783	0,54	vestigingen
Voortgezet onderwijs	0,3	3099	0,47	vestigingen
Buurthuis, dorpshuis en wijkcentrum	1,0	560	0,12	vestigingen
Jongerencentra en poppodia	0,2	75	0,23	vestigingen
Peuterspeelzaal	71,4	533	355	plaatsen
Kinderdagverblijf	77,2	734	213	plaatsen
BSO	70,5	458	90	plaatsen
Maatschappelijk werk	6,6	200	0,82	maatschappelijk werkers
Bibliotheek	0,6	480	0,07	vestigingen
Muziekschool	0,1	80	0,015	vestigingen
Gymzalen	2,6	1120	0,33	vestigingen
Zwembaden	0,2	360	0,029	vestigingen
Sporthal	0,7		0,087	vestigingen
Tennishal	0,4	1320	0,044	vestigingen
Speelplekken	34,3	57	60	speelplekken
	5,6	687	10	kleine speelvelden
	1,1	4391	1,67	grote speelvelden
Buitensportaccommodatie	3,4		0,42	voetbalveld
	0,3		0,34	tennisbaan
	1,5		0,19	veld voor hockey, handbal, honkbal, softbal, cricket of kaatsen
Buurt- en wijkpark		32000		
Volkstuin		19200		
Winkels voor dagelijkse goederen	1,7	3360	1,74	winkels
Baliefuncties, horeca en ambacht in nevencentra	3,3	312	0,41	vestigingen

Eerste aanzet maatschappelijke voorzieningen op basis van 8.000 inwoners

EEN GEMENGDE STADSWIJK

Legmeer transformeert naar een levendige, gemengde stadswijk, waarbij wij er voorshands van uitgaan dat minimaal 20% van het totaal aantal vierkante meters bestemd blijft voor werken (bedrijvigheid en voorzieningen). Voor het onderdeel werken hanteren we het uitgangspunt dat per netto uitgeefbare hectare grond 135 arbeidsplaatsen worden gerealiseerd. Op die manier kunnen op clusterniveau extensievere werkfuncties (minder arbeidsplaatsen per hectare) gecombineerd worden met grotere dichtheden aan woningen, terwijl intensieve werkfuncties (dienstverlenend/ kantoorfuncties met veel arbeidsplaatsen per hectare) kunnen worden gecombineerd met 'lagere' dichtheden aan woningen. Het is aan de ontwikkelaars om hier een haalbare case voor te formuleren. Indien ze het voorgeschreven aantal arbeidsplaatsen niet binnen het eigen plangebied kunnen realiseren dan is het de bedoeling dat ze bijvoorbeeld in onderhandeling gaan met een ander deelcluster dat boven het gemiddelde van tenminste 135 arbeidsplaatsen her netto hectare uitkomt.

Amstelveen wil een hoogwaardige woon/ werkomgeving creëren, dat vraagt om een zorgvuldige menging van functies. Door maatwerk toe te passen kan de gewenste bedrijfsmatige activiteit wellicht wel degelijk passen in een woon/werkomgeving. Dit zal per casus worden bekeken. Naarmate de transformatie vordert zal duidelijk worden hoe de werkgelegenheid in het gebied zich ontwikkelt in verhouding tot het aantal vierkante meters bedrijvigheid. Dan is het wellicht mogelijk tot een andere verdeling te komen in de ruimte voor wonen en werken.

Binnen Legmeer kunnen verschillen ontstaan in woonmilieus. In delen van het gebied zal de nadruk meer op wonen komen te liggen, andere bieden relatief meer ruimte voor werken, recreatie en andere functies.

Maatschappelijke voorzieningen
Een vitale woon-werkwijk heeft voorzieningen nodig, bijvoorbeeld een medisch centrum - speelplekken enz. In de tabel op pagina 34 is een eerste aanzet gegeven wat dit voor een wijk als Legmeer inhoudt in het fictieve geval dat er 8.000 inwoners wonen. In de vorm van zoeklocaties worden de voorzieningen en indicatief bepaalde bijbehorende meters geprojecteerd op het plangebied Lemeer. Deze tabel is gebaseerd op ervaringen in soortgelijke trajecten in Nederland.

In de planvorming houden we rekening met het realiseren van een nieuw op te richten basisschool. Legmeer is zoekgebied voor het vestigen van een Voortgezet Onderwijsschool.

Cultuur
Amstelveen ambieert in zijn recent vastgestelde cultuurbeleid 'De stad als podium' een kwaliteitsslag te maken en kunst en cultuur dichter bij de inwoners en ondernemers te brengen. Naast concentratie in bestaande en nieuwe cultuurclusters is het de bedoeling om alle wijken in de stad in te zetten als podium voor ontmoeting, experiment of verbeelding. Dat geldt dus ook voor deze optimaal gemengde wijk in ontwikkeling. Zeker vanwege de relatief geïsoleerde ligging van Nieuw-Legmeer is het zaak om tijdig voldoende aandacht, ruimte en mogelijkheden voor culturele voorzieningen in de verdere planontwikkeling op te nemen zodat de wijk een aantrekkelijke totaalpakket aan alle gebruikers kan bieden. Dat kan ook in allerlei gemengde bestemmingen of door slimme stapeling van functies, bij voorbeeld in combinatie met een wijkcentrum, gezondheidscentrum, school of gebouwde parkeervoorziening. In principe zijn ook veel winkelruimtes in de plinten van meer stedelijke bouwblokken doorgaans geschikt voor meer kleinschalige culturele functies of als woon-werkwoningen voor kunstenaars. Omdat de ontwikkeling naar een gemengde wijk een langdurend proces is en startmotoren nodig heeft, valt te overwegen om kunstenaars gebouwen om niet in gebruik te geven in afwachting van ombouw of sloop/nieuwbouw van panden. Dat vergt durf en inspanning van eigenaren van grond en gebouwen, maar zorgt tegelijk op een snel manier voor een gewild imago van de wijk. Kunstenaars zijn de beste kolonisten en zijn gewend om in een later stadi-um van ontwikkeling verder te trekken. Als het gaat om cultuur moet overigens breed worden gedacht, niet alleen aan hoogdravende kunst en cultuur, maar ook om culturele activiteit van bewoners, ondernemers en werknemers die elkaar willen treffen en inspireren in creatieve bedrijfsruimtes en/of aantrekkelijke horecapunten. Als het gaat om investeren in de kunst in de openbare ruimte bestaat de ambitie om in elke wijk van Amstelveen kunst toe te voegen als herkenningspunt om identiteit aan de wijk te geven en het buurtgevoel te vergroten.

Rust, ruis en reuring
Een gemengde stadswijk heeft afwisselende plekken met reuring, ruis en rust. Wij streven ernaar binnen Legmeer gemengde gebieden te ontwikkelen om een zo breed mogelijke doelgroep te bedienen en om het bedrijfsleven ook een fijne plek te bieden.

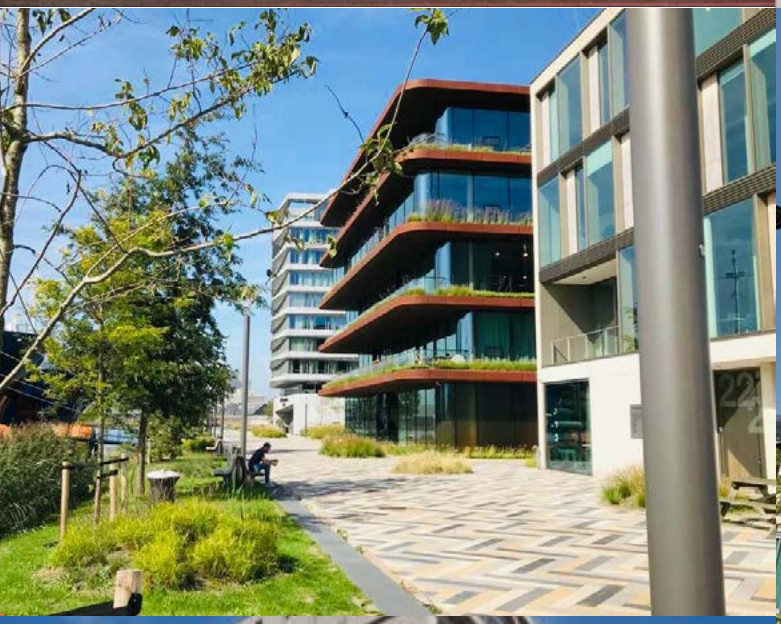
De kaart op pagina 34 geeft een globale indeling van Legmeer in rustige woongebieden, gemengde gebieden met meer activiteit, en intensief benutte zones met veel 'reuring'.

RACINE

Basisprincipes

WONEN

Wonen op Legmeer moet in principe mogelijk zijn voor alle verschillende typen inwoners die Amstelveen rijk is. Minimaal 45 % van de realiseren nieuwe woningen zal worden ontwikkeld in de klasse middensegment woningen, een substantieel deel daarvan zal in de lage middensegment categorie vallen.

De (indicatieve) verdeling van de toe te voegen woningen op Legmeer is minimaal 20 % sociaal- 45 % middensegment – 35 % duur. In het middensegment streven we naar een verdeling van 50 % koop en 50 % huur. Wij stellen deze indicatieve verdeling verplicht voor ontwikkelingen per cluster. Initiatiefnemers en ontwikkelaars kunnen onderling programma uitruilen, mits voor het totale plangebied Legmeer als geheel de genoemde verdeling gehandhaaft blijft.

DYNAMISCHE PLINT, GEDEELDE VOORZIENINGEN

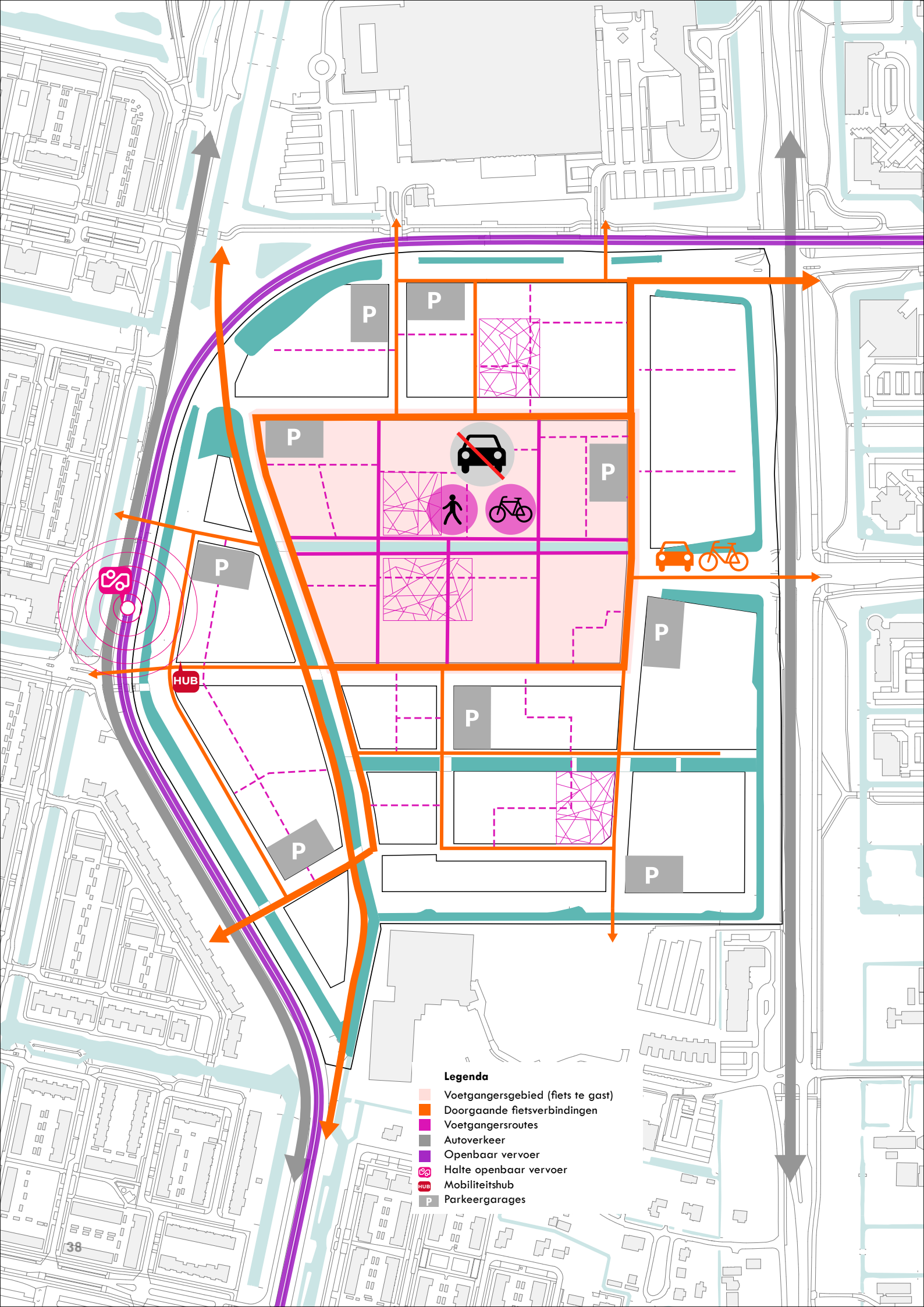
- Bedrijvigheid en voorzieningen worden zoveel mogelijk geconcentreerd in de plinten. Het bestemmen van deze ruimtes voor voorzieningen, ontmoeting, terrassen, kunst en cultuur verlevendigt het straatbeeld zowel overdag als 's avonds. Waar er wordt gewoond op de begane grond is de plint actief in gebruik (woon/werk ruimtes).
- De plinten bieden niet alleen plek voor werken (en soms ook wonen), maar ook voor een aanbod van gedeelde voorzieningen. Denk aan faciliteiten zoals flexwerkplekken, woon-werkcombinaties, culturele voorzieningen, maatschappelijke voorzieningen, wasserette, buurtwinkel, horeca en sport. Zowel bewoners als werknemers maken gebruik van deze voorzieningen.

PROGRAMMA EN FUNCTIES

- Per cluster wordt een maatschappelijk programma vastgelegd.
- Daarbij geldt, dat vierkante meters voor functies en programma onderling kunnen worden uitgeruild tussen clusters.
- Maar dat uitwisselen van programma wordt pas mogelijk bij transformatie, dus als er minimaal een verdubbeling van programma op de desbetreffende kavel wordt gerealiseerd (of als de kavel wordt ingezet voor een andere functie als een parkeergebouw of pocketpark).

BASISPRINCIPE WERKEN

- Per netto uitgeefbare hectare grond dienen 135 arbeidsplaatsen te worden gerealiseerd/ behouden. Het is mogelijk hiervan af te wijken mits voor de cluster het gemiddelde zoals hiervoor omschreven wordt behaald (of overschreden).

P
HUB
Legenda
Voetgangersgebied (fiets te gast)
Doorgaande fietsverbindingen
Voetgangersroutes
Autoverkeer
Openbaar vervoer
Halte openbaar vervoer
Mobiliteitshub
Parkeergarages

2.2 NIEUW MOBILITEITSBELEID

Amstelveen en de regio gaan fors groeien de komende jaren qua inwoners, werkenden, toeristen en als gevolg daarvan ook qua verplaatsingen. Tegelijkertijd komt het regionale én lokale mobiliteitssysteem steeds meer aan zijn grenzen en komen er nieuwe mobiliteitsvormen op ons af. Om Amstelveen toekomstbestendig, duurzaam en veilig bereikbaar te maken is in februari 2020 de Mobiliteitsvisie Amstelveen vastgesteld.

Deze keuzes in de Mobiliteitsvisie hebben gevolgen voor de ontwikkeling van Legmeer en het mobiliteits- en ruimteprofiel dat bij de gebiedsontwikkeling past. Eén van de acties die volgt uit de visie betreft het nadenken over regionale mobiliteitshubs. Een mogelijke locatie daarvoor is de halte (Amsteltram- en R-netbus) Sacharovlaan, die direct grenst aan de westzijde van het plangebied.

Mobiliteit wordt steeds belangrijker voor de planontwikkeling
Voorheen werd het programma van gebieds-ontwikkelingen vooral beïnvloed door de parkeernorm: deze norm (en daarmee de benodigde ruimte voor parkeren) gaf de fysieke grenzen aan van het aantal woningen binnen het plangebied. Daarnaast werd ook wel naar de bereikbaarheid gekeken, maar vaak per modaliteit apart en los van het stedenbouwkundige plan. Doordat de modaliteiten nu veel meer als één systeem gezien gaan worden en er allerlei nieuwe (deel)concepten opkomen werkt die oude methode niet meer. Het is nu van belang om, naast het bekende Stedenbouwkundig Programma van Eisen (SPvE), ook een (integraal) Mobiliteits Programma van Eisen (MPvE) op te stellen als onderdeel van de gebiedsontwikkeling. Mobiliteit volledig vanaf het begin integraal meenemen in de gehele ontwikkeling, en niet pas achteraf.

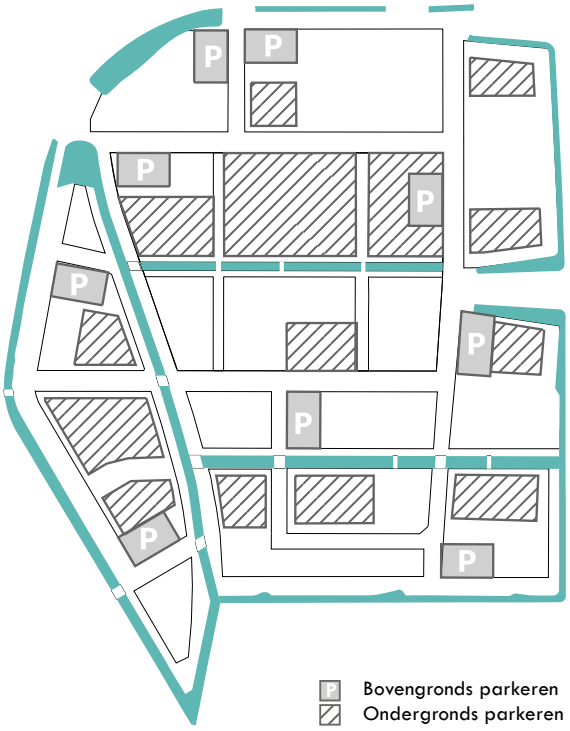
Het MPvE wordt in de vervolgfase van de ontwikkeling van Legmeer ontwikkeld, maar de belangrijkste keuzes, uitgangspunten en uitwerkingsvragen voor de ontwikkeling van Legmeer worden in deze Mobiliteitsparagraaf reeds op een rij gezet. Belangrijk aandachtspunt is dat de mobiliteit, zowel actief als passief (parkeren), zich niet laat vangen in de normen die nu gebruikelijk zijn en dat Legmeer een geleidelijke (her-)ontwikkeling is, geen plan waarmee we bij nul kunnen beginnen.

Huidige bereikbaarheid en mobiliteit Legmeer
Het belangrijkste vervoermiddel voor het huidige Legmeer is de auto. Legmeer is nu in feite volledig op de auto ingericht. Dit is logisch, gezien de aard van het gebied met veel bedrijven en de gemeentewerf. Aan de rand van het gebied zijn enkele OV-haltes gelegen: aan de westzijde Sacharovlaan van de (toekomstige) Amsteltram en de R-net busbundel van Aalsmeer naar Amstelveen/Amsterdam en aan de oostzijde de R-net halte Zetterij voor bussen naar Amstelveen/Amsterdam en Uithoorn. Om het gebied lopen ook goede (regionale) fietspaden en het gebied kent ook stoepen, al is de staat daarvan niet altijd goed.

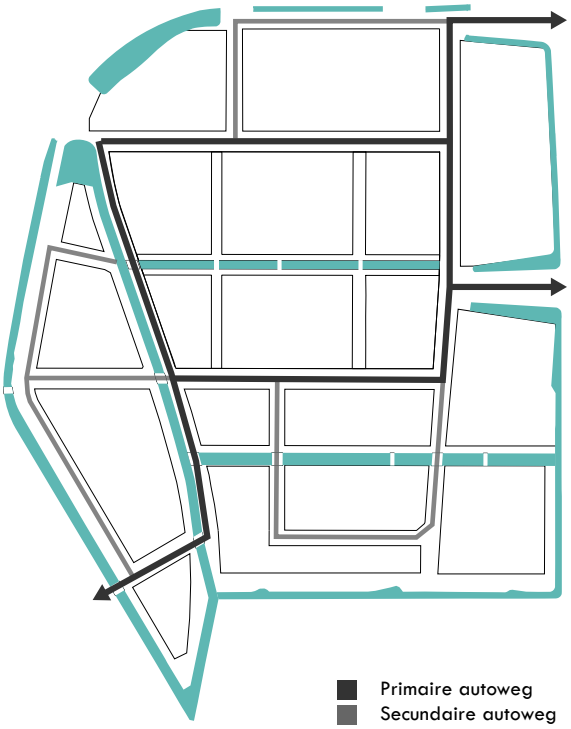
Achtergrond

BELANGRIJKE MOBILITEITSKEUZES

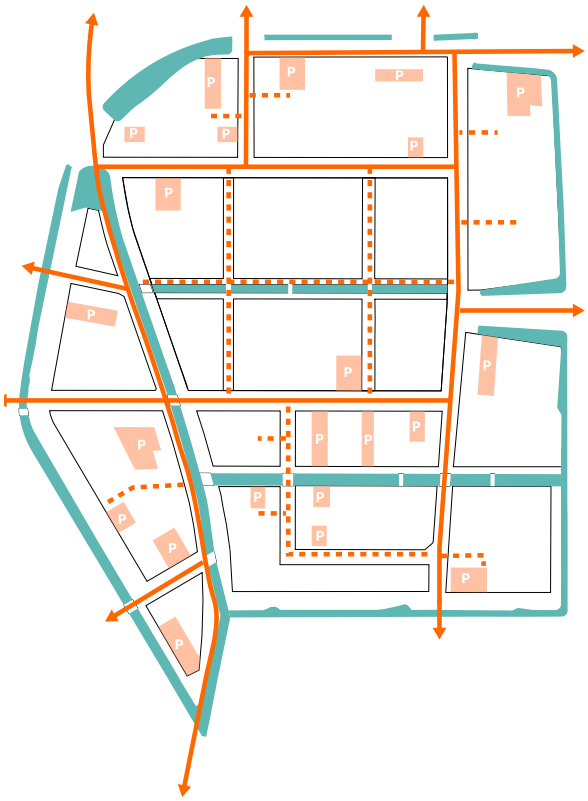
- De mobiliteit als één systeem zien, geen modaliteiten apart;
- Vooral inzetten op de ontwikkeling van het openbaar vervoer en de fiets, maar de auto blijft wel welkom;
- Koppelen van modaliteiten, goede overstap, bijvoorbeeld op hubs;
- Inzetten op (faciliteren van) duurzame, actieve en ruimtebesparende mobiliteit en deelmobiliteit.
- Een nadrukkelijke koppeling maken tussen ruimtelijke ontwikkeling en bereikbaarheid, bijvoorbeeld door flexibel om te gaan met parkeernormen (maatwerk bieden) en nabijheid te creëren.

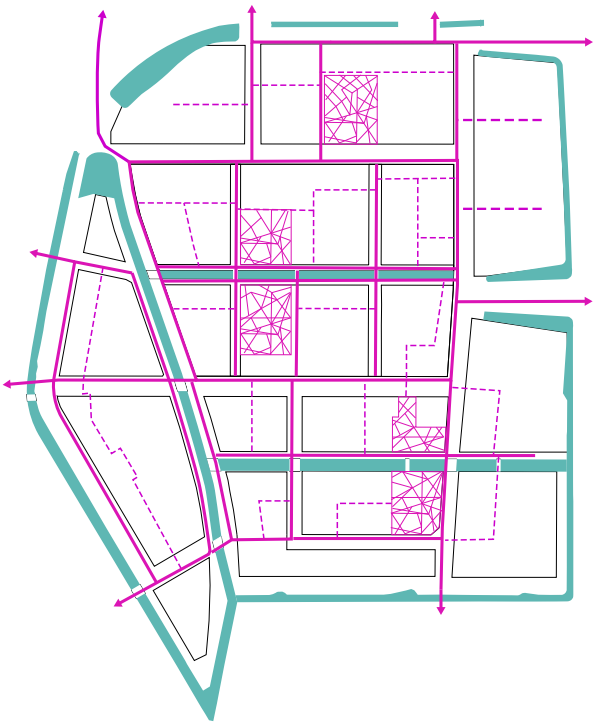
Auto parkeren

Auto

Fietsen

Voetganger

ORGANISCHE ONTWIKKELING LEGMEER

De ontwikkeling van Legmeer van werkgebied naar gecombineerd woon-werkgebied zal in een aantal stappen plaats gaan vinden, er is sprake van een organische ontwikkeling van nu, via een transformatieperiode naar het eindbeeld. Het is daarom onmogelijk en tevens niet slim om op het vlak van mobiliteit gelijk toe te werken naar het gewenste eindbeeld, dit zal voor een aantal keuzes ook in stappen plaats gaan vinden. Waar in het verleden bij gebiedsontwikkeling de auto een prominente rol had als gebrui-ker van de openbare ruimte, is dat nu minder prominent. Dat wil zeggen dat de auto vandaag de dag als onderdeel van de openbare ruimte wel degelijk zijn plek heeft maar dat nu moet delen met voetgangers, fietsers en ander verkeer.

In deze paragraaf maken we dit onderscheid ook: enkele zaken kunnen al meteen worden opgepakt conform het eindbeeld. Maar andere keuzes die gaan stapsgewijs genomen worden en kunnen in de toekomst eventueel nog worden aangepast. Zo houden we de gewenste flexibiliteit om in te kunnen spelen op bestaande en nieuwe ontwikkelingen.

Uitgangspunt 1: Voorrang voor duurzame en actieve modaliteiten en openbaar vervoer
In volgorde van importantie wordt in de gebiedsontwikkeling van Legmeer ruimte gereserveerd voor Stappen (lopen), Trappen (fietsen), Openbaar vervoer, Mobility as a Service (inclusief deelconcepten) en de Privé-auto. Dit staat bekend als de STOMP-aanpak.

Legmeer is goed bereikbaar per openbaar vervoer (knooppunt openbaar vervoer Sacharovlaan aan westzijde van plangebied) en via actieve modaliteiten ((elektrische) fiets, lopend). Deze vervoerswijzen krijgen voorrang in het gebied. De auto is uiteraard wel welkom, maar krijgt minder ruimte, mede omdat het wegennet van Amstelveen vol begint te raken. Het gebruiken van autodeelconcepten in Legmeer is zeer wenselijk bij het terugdringen van het aantal auto's.

Dit vraagt om goede en veilig loop- en fietsroutes zowel in het gebied zelf als bijvoorbeeld naar het winkelcentrum Westwijk en aansluiting op regionale fietsroutes. Daarnaast vraagt het om voldoende (overdekte en afgesloten) parkeerruimte voor fietsen, voldoende laadmogelijkheden voor elektrisch vervoer en ruimte voor deelconcepten (auto's, scooters, fietsen).

Uitgangspunt 2: Toewerken naar een lage parkeernorm
Bij het stimuleren van openbaar vervoer en actieve modaliteiten hoort ook het stimuleren van (toekomstige) bewoners en gebruikers van Legmeer om minder gebruik te maken van de auto. Naast het bieden van alternatieven is er ook nog een andere prikkel om het autogebruik te reguleren: de parkeernorm. Het uitgangspunt is om in stappen toe te werken naar verlaging van de parkeernorm van Legmeer en bijvoorbeeld in de eerdere fase nog wel parkeerruimte te bieden die later (wanneer daadwerkelijk blijkt dat er minder autobezit en –gebruik is) opgeheven kan worden. Het doel is om minder parkeerruimte in het plan te reserveren en zo meer ruimte over te houden voor wonen en werken.

Wij onderzoeken alle mogelijkheden die kunnen leiden tot het verlagen van de parkeernormen. De lange doorlooptijd van het transformeren van Legmeer, andere inzichten over autobezit versus autogebruik en toekomstige manieren van mobiliteit maakt het voor nu lastig hierover harde uitspraken te doen. Hier zien wij uitdrukkelijk een rol van marktpartijen om actief bij te dragen aan het verlagen van de parkeernorm.

Uitganspunt 3: Stimuleren overstap tussen modaliteiten op Mobiliteitshub
De halte Sacharovlaan wordt dé belangrijkste (toekomstige) overstaphalte van Amstelveen-Zuid. Hier kan overgestapt worden van de Amsteltram naar de R Net bussen tussen Aalsmeer-Amstelveen Busstation-Amsterdam en omgekeerd. Daarnaast is het van belang om op deze locatie een goede comfortabele overstap te faciliteren tussen fiets en OV en van bus op sneltram, met voldoende en kwalitatief goede stallingsmogelijkheden.
De halte Sacharovlaan wordt zo een zogenaamde Mobiliteitshub waar meerdere vervoerswijzen en functies samenkomen. Om gebruik van de hub te stimuleren moet de routing er naar toe ook goed zijn: duidelijke en veilige loop- en fietsroutes in de wijk.

Uitgangspunt 4: Nabijheid creëren en functies combineren
De Mobiliteitshub Sacharovlaan wordt de voornaamste mobiliteitsknoop van Amstelveen-Zuid en Legmeer. Om het aantal (en de lengte van de) verplaatsingen zo laag mogelijk te houden en de knoopwaarde van de hub te vergroten is het van belang om de belangrijke voorzieningen van Legmeer op de hub en in (directe) nabijheid van de hub te plaatsen.

Dit gaat op de hub bijvoorbeeld om een kleine supermarkt (to go-concept), pakketophaal- en retourpunt, kleine werklocatie en voorzieningen voor deelmobiliteit. Grote voorzieningen als scholen, kinderopvang en gezondheidscentrum worden vanuit de nabijheidsgedachte liefst nabij de hub gepland om zo combinatie-reizen mogelijk te maken en te voorkomen dat bezoekers uit omliggende wijken met de auto komen.

Uitgangspunt 5: Duurzame logistiek in Legmeer
In Legmeer zijn twee soorten logistiek van belang: de bouwlogistiek (aangezien het om een organische ontwikkeling gaat en er nog gebouwd gaat worden terwijl er al mensen wonen) en de bevoorrading van bedrijven, afvalophaal en pakketbezorging. Van belang is om te streven naar zo weinig mogelijk logistieke bewegingen en om de bewegingen die gemaakt worden duurzaam te laten zijn.

Dit kan bijvoorbeeld door een bouwhub aan de rand van Legmeer te ontwikkelen. Hier worden alle materialen geleverd en vervolgens met kleinere (schonere) voertuigen verder het gebied in gebracht. Daarnaast kan gedacht worden aan ondergrondse afvalinzameling (restafval en wellicht gft-afval), aan het creëren van een pakket-ophaal-punt op hub Sacharovlaan om de wildgroei aan pakketbusjes tegen te gaan en aan gecombineerde bevoorrading van bedrijven.

SLIMME AANPAK VAN PARKEREN SPAART RUIMTE

Op dit moment parkeren werknemers en bezoekers van de bedrijven op Legmeer op het terrein van het bedrijf, of langs de openbare weg. Gedurende de transformatie gaat het aantal woningen en de bedrijfsactiviteiten toenemen. Dat betekent dus ook dat er meer ruimte moet komen voor parkeren. Hoeveel extra ruimte nodig zal zijn voor parkeerplaatsen hangt van veel factoren af (zoals het type bedrijfsactiviteiten dat op Legmeer wordt gevestigd, of de mobiliteitsvraag van nieuwe bewoners). Hoe dan ook, de extra vraag naar parkeerruimte zal stap voor stap ontstaan. Dat biedt de gemeente en de stakeholders in het gebied de gelegenheid om voor Legmeer een stapsgewijze aanpak te ontwikkelen, die steeds kan worden aangepast aan veranderende wensen en omstandigheden van bewoners en gebruikers van het gebied.

Wellicht kan de parkeernorm voor Legmeer in de toekomst worden verlaagd
De huidige parkeernorm van de gemeente Amstelveen (voor nieuwe woningen) is gekoppeld aan de omvang van de woning en loopt van 1,4 parkeerplaats per woning op tot 2,0 parkeerplaatsen. Voor Legmeer gaan we echter uit van een parkeernorm van 1,0 per nieuw toe te voegen woning.

Ook bij die norm zullen gebouwde parkeervoorzieningen moeten worden toegevoegd aan het gebied. Hoeveel, dat is nog niet zeker. Het is denkbaar dat gaandeweg manieren worden gevonden om de parkeerbehoefte van nieuwe bewoners te verlagen. Wellicht daalt onder toekomstige generaties de behoefte om een eigen auto te bezitten en neemt de interesse in het delen van auto's toe. Ook maken nieuwe systemen het mogelijk om slimmer en intensiever gebruik te maken van parkeerruimte (waar 's avonds en 's nachts de wagens van de bewoners staan kan overdag worden geparkeerd door klanten van bedrijven). Dan kan gaandeweg worden besloten om minder gebouwde parkeervoorzieningen toe te voegen.

Naarmate de transformatie op gang komt zullen alle betrokken partijen (gemeente, marktpartijen, bewoners, ondernemers en omwonenden) samen gaan onderzoeken of en hoe de parkeernorm op Legmeer omlaag gebracht kan worden.

De parkeersituatie op Legmeer kan effect krijgen op omliggende wijken
Het op grote schaal toevoegen van woningen op Legmeer zonder tegelijkertijd een systeem te ontwikkelen van betaald parkeren c.q. vergunningparkeren voor dat gebied zal leiden tot problemen. Met name bestaat het gevaar dat een toenemende parkeerdruk op Legmeer leidt tot problemen in de omliggende wijken – wanneer bewoners en bezoekers van Legmeer in die wijken gaan parkeren om betaalde parkeerplaatsen te vermijden. Dit moet nader worden onderzocht.

Parkeergarages per cluster in de eindsituatie
Het is denkbaar dat we komen tot een verdeling, waarbij in de toekomst de helft van het parkeren op Legmeer ondergronds wordt opgelost en de helft in parkeergarages bovengronds. Zo zouden deze parkeergarages er uit kunnen gaan zien (voorbeeld High Tech Campus Eindhoven).

Hoeveel parkeerruimte (ondergronds en bovengronds) in de toekomst nodig zal zijn valt nu nog niet te voorspellen. Wanneer onze omgang met de auto sterk verandert wordt zelfs denkbaar dat eenmaal gebouwde parkeervoorzieningen na verloop van tijd leeg komen te staan. Voor dat geval worden ze zodanig ontworpen, dat functiewijziging (naar werkruimte of woningen) relatief eenvoudig te realiseren is. Daardoor zou extra plancapaciteit aan toekomstige woon-werkmilieus ontstaan, waardoor we van het scenario Productieve Stad door kunnen groeien naar een meer intensieve stedelijke omgeving.

Ondergronds parkeren in één centrale voorziening?
Ondergronds parkeren zou, zoals hierboven geschetst, uiteindelijk de helft van de parkeerbehoefte in het gebied moeten opvangen. Dat kan door verspreid over het gebied ondergrondse voorzieningen te bouwen (bijvoorbeeld per cluster). Het is ook denkbaar dat we streven naar een centrale parkeergarage met voldoende capaciteit voor het hele omliggende gebied.

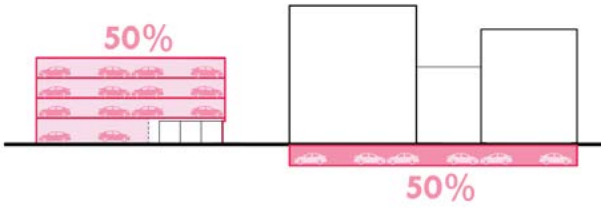
Basisprincipes

PARKEREN

- Wat betreft parkeren op Legmeer geldt de Parkeernota van de gemeente – die zal worden geactualiseerd na het vaststellen van de nieuwe Mobiliteitsvisie.
- Parkeren dient binnen de cluster opgelost te worden, bij voorkeur ondergronds of in gebouwde voorzieningen. Daarbij kan worden uitgeruild met andere clusters, maar het parkeren dient dan wel binnen Legmeer te worden gerealiseerd.
- De gemeente heeft nota genomen van suggesties om op Legmeer één grote parkeerbak te realiseren, en wil deze optie nader onderzoeken. Daarmee kan namelijk zowel in de transitiefase als in de eindsituatie voldaan worden aan een belangrijk deel van de parkeerbehoefte in het gebied.
- Fietsparkeren wordt opgelost per cluster of kavel; eventuele (gebouwde) fietsenstallingen zijn eenvoudig toegankelijk en doen geen afbreuk aan een levendige plint. Wellicht kan ook voor fietsparkeren een centraal gelegen voorziening, in combinatie met fietsparkeren bij clusters/kavels, zinvol zijn.
- In volgende fases van de transformatie van Legmeer wordt de mogelijkheid geboden om gezamenlijk (gemeente, marktpartijen, bewoners, ondernemers en omwonenden) te onderzoeken of de parkeernorm omlaag kan worden gebracht.

Voorbeeld parkeergarage High Tech Campus Eindhoven

Het parkeren vindt voor de helft ondergronds en de helft bovengronds plaats.

Amsterdamse Bos
Keizer Karelpark
Bovenkerk
sport
Bovenkerkerweg
sport
startbaan
Westwijk
Middenhoven
sport
Het Groene Hart/
De Amstelscheg

2.3 OPENBARE RUIMTE

In de huidige situatie zien we overal op Legmeer geparkeerde auto's aan weerszijden van de straat in een sterk versteende omgeving:

Voor het realiseren van een aantrekkelijk en leefbaar woon/werkgebied is het cruciaal dat de gebouwde omgeving en de openbare ruimte een hoogwaardige uitstraling krijgen. Dat heeft gevolgen voor de plannen van ontwikkelaars: er worden eisen gesteld aan de vormgeving van gebouwen en de inpassing in de openbare ruimte. Bijvoorbeeld aan de maximale hoogte en omvang van gebouwen, maar ook aan de wijze waarop bedrijvigheid (winkels, werkplekken, voorzieningen) wordt gecombineerd met woningen. Dat is immers van belang voor het ontstaan van levendige, sociaal veilige stadsstraten.

Zie in het volgende hoofdstuk de Spelregels voor de transformatie van Legmeer, met een uitgebreide lijst aandachtspunten.

Ook de gemeente speelt een rol bij het aantrekkelijk maken van het nieuwe woon/werkgebied. Die is immers verantwoordelijk voor het groen in de nieuwe wijk, de bestrating, het straatmeubilair, de buitenspeelruimte voor kinderen en andere aspecten van de openbare ruimte. Ook hier gaat het er vooral om dat er prettige straten, pleinen, parkjes en andere ontmoetingsplekken ontstaan voor de gebruikers van het gebied.

Bij de vormgeving van de openbare ruimte op Legmeer moet rekening worden gehouden met de kabels en leidingen die nu al door het gebied lopen, dit beperkt soms de mogelijkheden. Zo is het niet mogelijk om bomen te planten op leidingstraten. Het verleggen van kabels en leidingen is een kostbare zaak.

Wegprofielen
Wat betreft de te kiezen profielen voor de inrichting van het gebied: het uitgangspunt van de gemeente is dat alle wegen in het plangebied worden ingericht volgens de Plandelijke principes van "Duurzaam Veilig", waarbij het op Legmeer gaat om erftoegangswegen. Tot nader order gaan we uit van de wegprofielen die nu op Legmeer aanwezig zijn, met een maximale breedte van 6,5 meter. Deze breedte is voldoende voor zowel personenauto's als vrachtverkeer waarbij de ligging van de huidige kabels en leidingstrook als enige variabele vastligt en de as van de weg kan variëren.

HISTORISCHE ONTWIKKELING LEGMEER

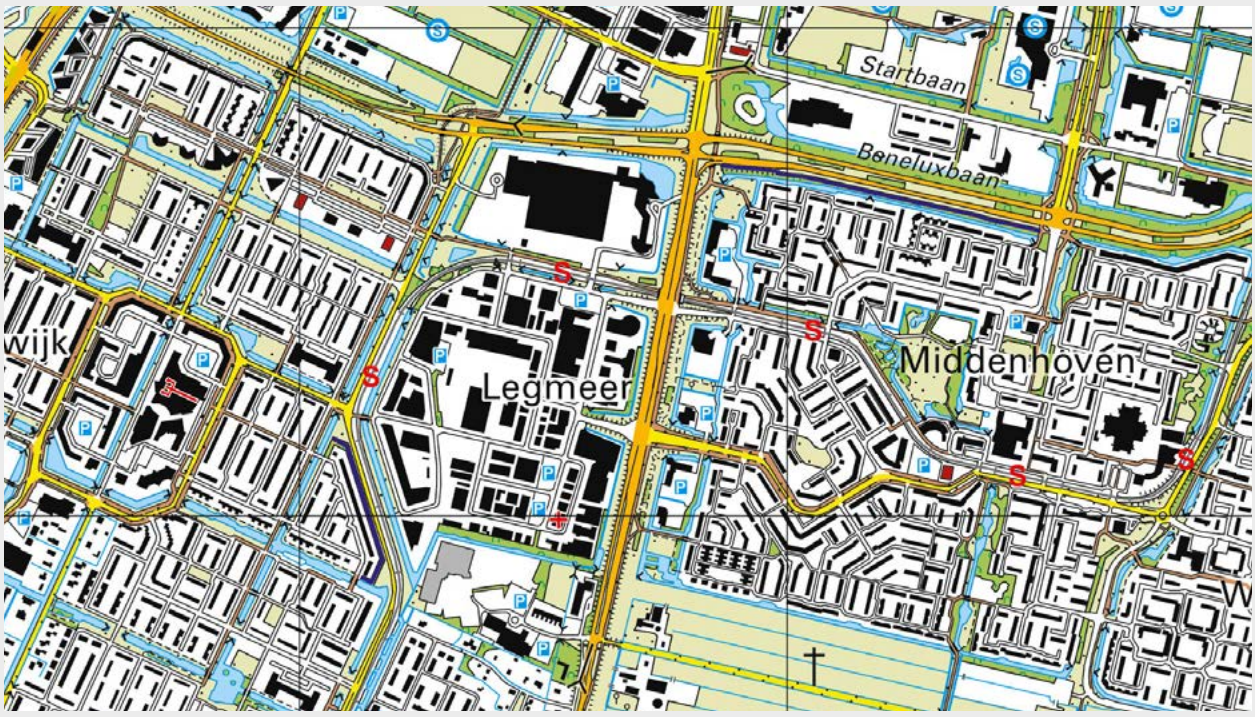
1980

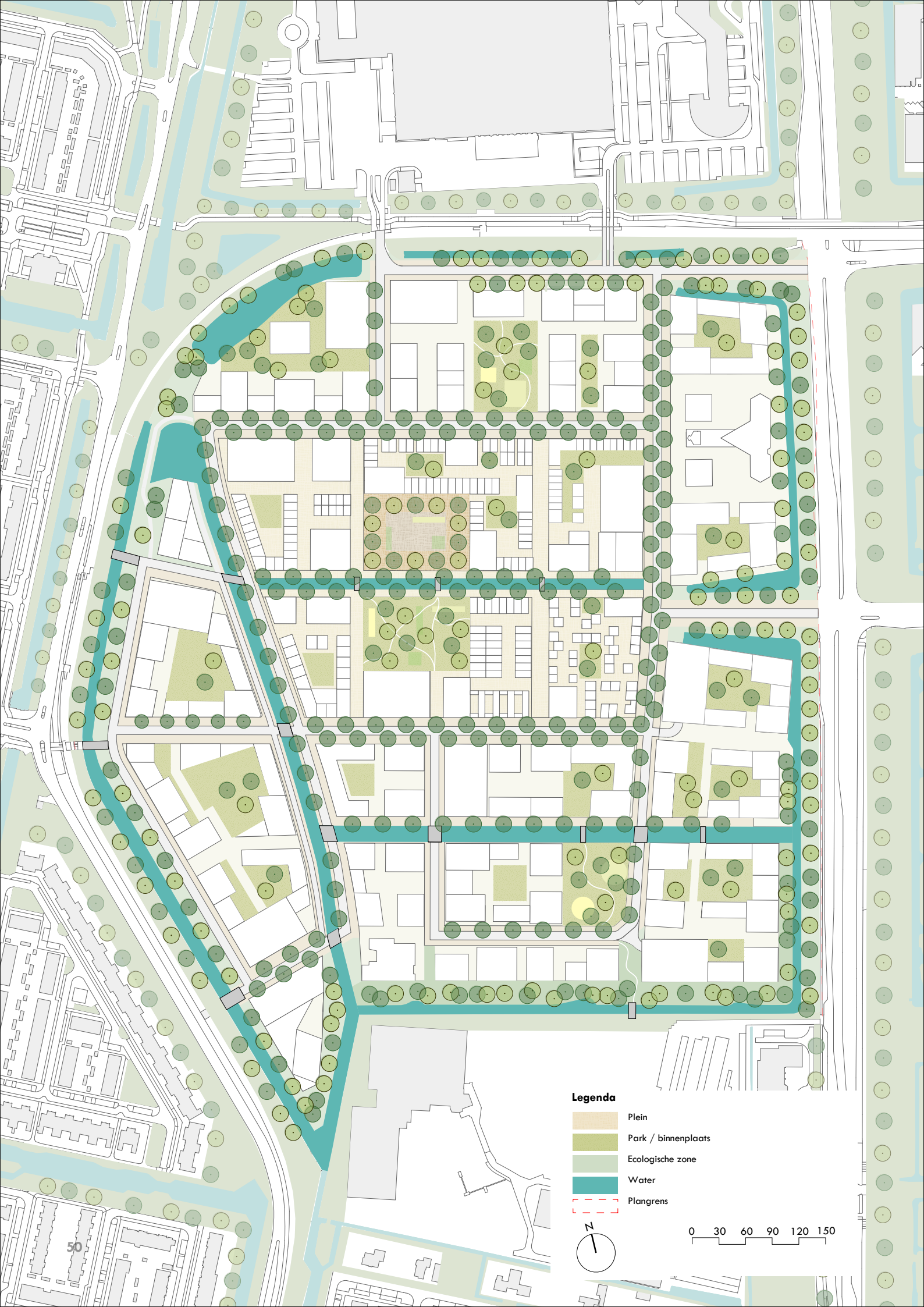
1990

Manege
Startbaan
Beneluxbaan
Westwijk
Legmeer
Middenhoven
De Kagel

2000

Startbaan
Beneluxbaan
wijk
Legmeer
Middenhoven

2018

Legenda
Plein
Park / binnenplaats
Ecologische zone
Water
Plangrens
N
0 30 60 90 120 150

Basisprincipes

OPENBARE RUIMTE

In de openbare ruimte van Legmeer krijgt leefbaarheid prioriteit. Dat leidt tot de volgende spelregels:

- Het publieke domein is de drager voor het stedenbouwkundig raamwerk. Commerciële functies en gebouwentrees zijn altijd vanuit de publieke/openbare ruimte ontsloten.
- Waar de maat van de cluster dat toelaat is het plan doorwaadbaar (er lopen paden doorheen). Het plan kent een diversiteit aan ruimtes en heeft bouwblokken die verschillen in grootte.
- Het nieuwe Legmeer richt zich op de voetganger en minder op de automobilist. De entree naar een gebouw is daarom vanaf de stoep voor voetgangers herkenbaar. De plint is levendig, transparant en optimaal (rolstoel)toegankelijk. Dit geldt zowel voor de woningen als voor bedrijven en (maatschappelijke) voorzieningen.

Disclaimer

REFERENTIE PROFIELEN

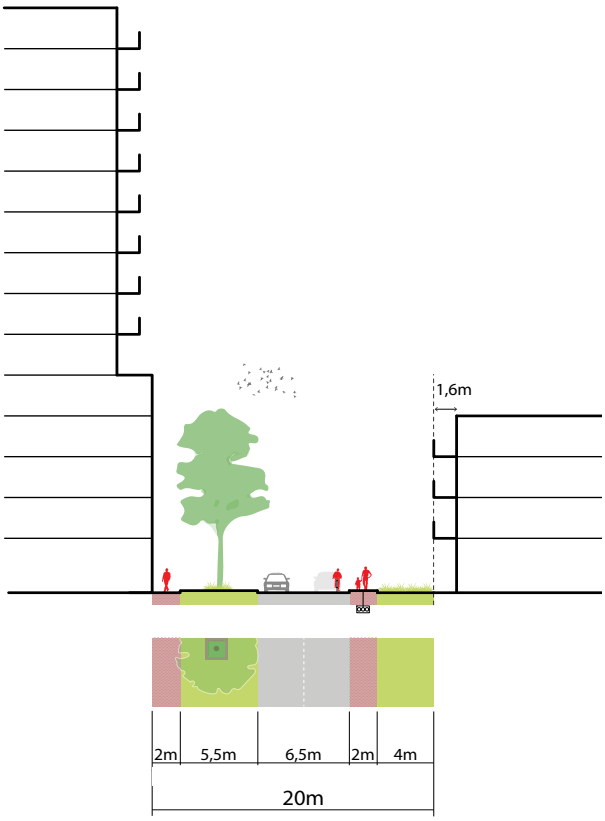
De referentie straatprofielen zoals op de volgende pagina's zijn opgenomen schetsen hoe deze zouden kunnen worden gehanteerd in het nieuwe Legmeer. De verschillende type straten sterken de hiërarchie van het raamwerk en dragen bij aan de kwaliteit en karakter van het openbaar gebied. Of deze profielen kunnen worden toegepast zoals hier geschetst, moet nog worden onderzocht. Een van de cruciale factoren waarmee rekening moet worden gehouden is de ligging van kabels en leidingen in het gebied in combinatie met de bomen.

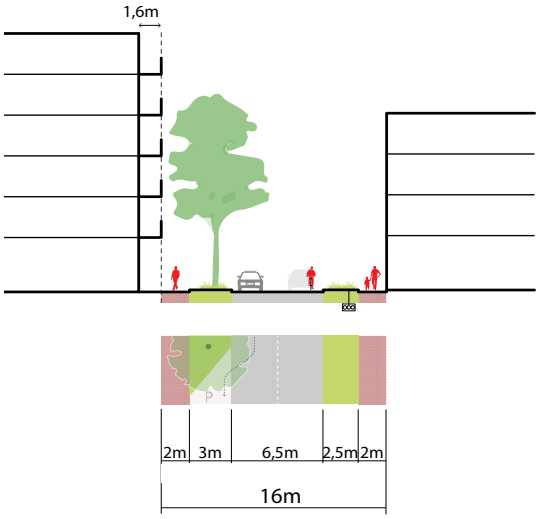

Referentie profiel primaire straat

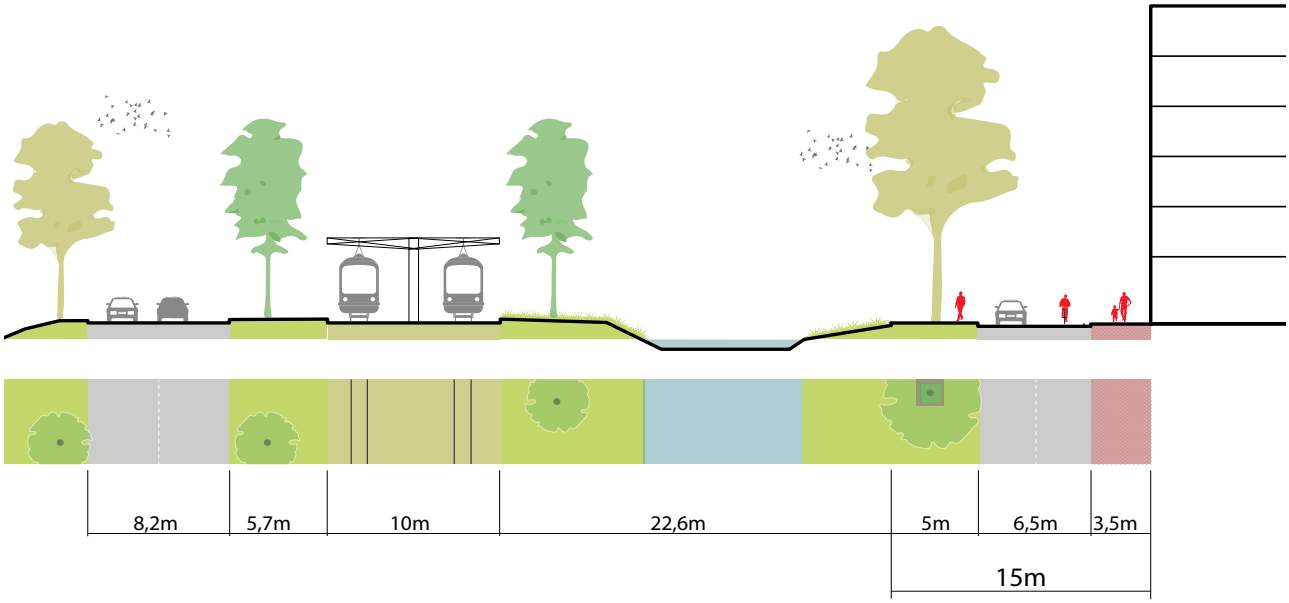
Referentie profiel secundaire straat

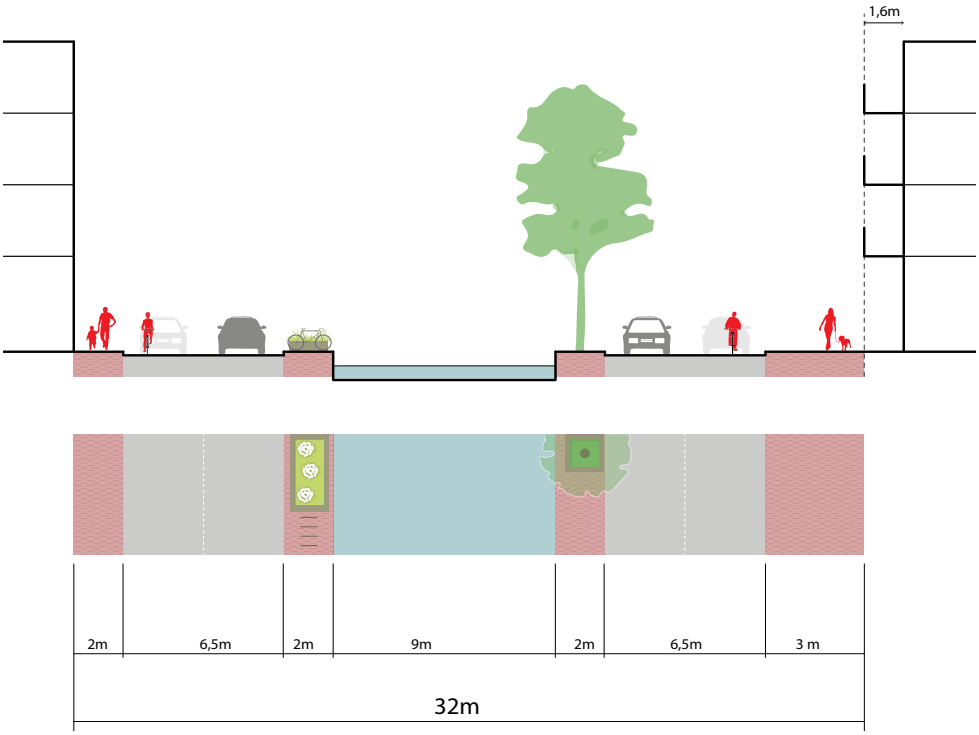
Referentie primaire straat

Referentie secundaire straat

Referentie profiel straat naast de ecologische zone

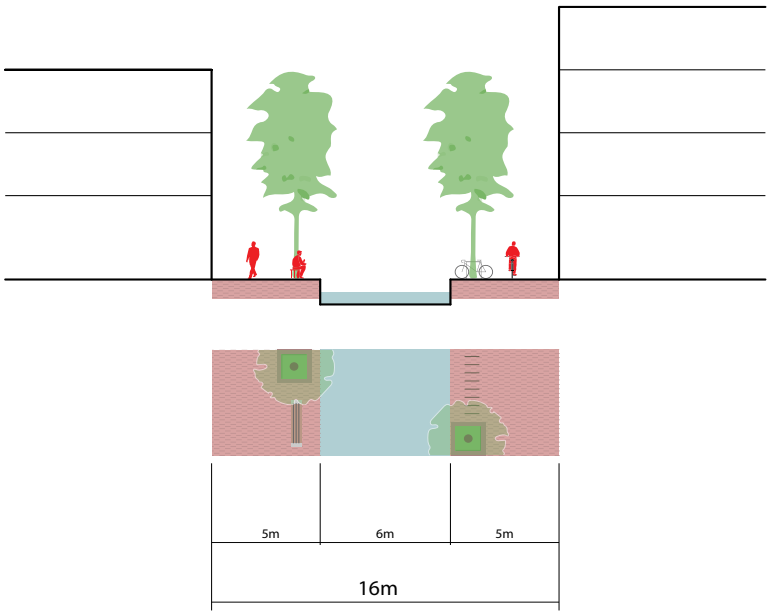
Referentie profiel eiland gracht

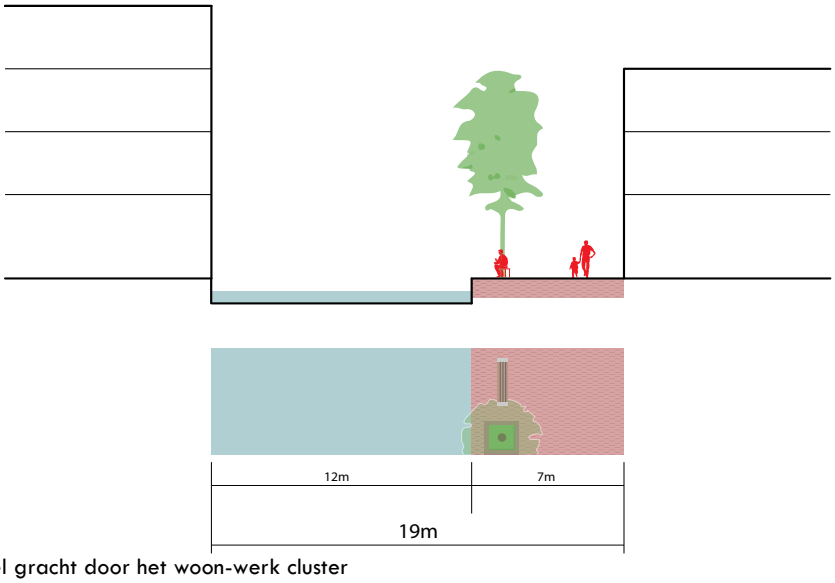
Referentie profiel straat naast de ecologische zone

Referentie profiel eiland gracht

Referentie profiel gracht door Kwadrant

Referentie profiel gracht door het woon-werk cluster

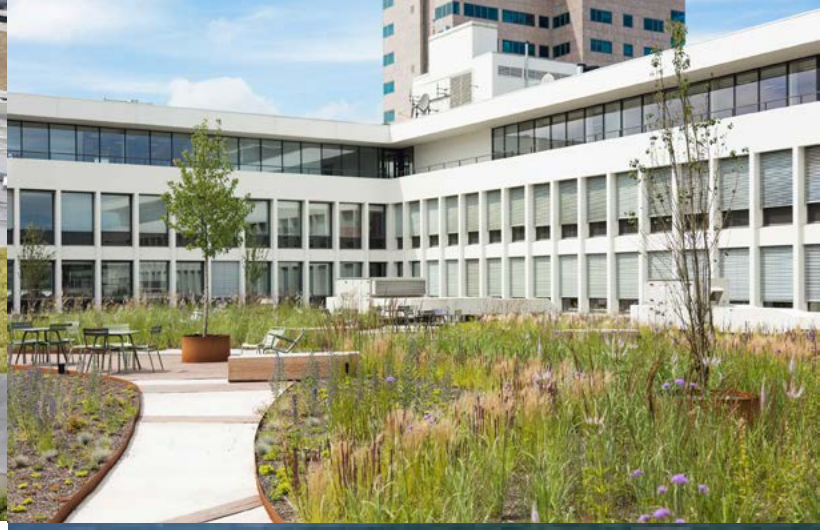

Referentie profiel gracht door Kwadrant

Referentie profiel gracht door het woon-werk cluster

electric drive

FEDA

2.4 DUURZAAM EN CIRCULAIR

Gemeente Amstelveen werkt aan een toekomstbestendige stad. De stad moet volledig onafhankelijk zijn van fossiele brandstoffen (in 2040), en bestand zijn tegen extreme weersomstandigheden. Dit is uitgewerkt in drie gemeentelijke pijlers: energietransitie, circulaire economie en klimaatadaptatie. De ontwikkeling van Legmeer biedt de gemeente kansen om zich hier met bestaand en nieuw vastgoed en de openbare ruimte aan te conformeren. Dat draagt niet alleen bij aan de ambities van de stad, maar ook aan de realisatie van een leefbare en gezonde buurt.

Energietransitie
Het energiegebruik van Legmeer bestaat uit het
Het energiegebruik van Legmeer bestaat uit het
gebruik voor gebouwen (en interne werkprocessen) en de openbare ruimte; waarbij het aandeel van de gebouwen naar verwachting het grootst is. Het doel is om het energiegebruik binnen Legmeer te reduceren tot het minimum en wat nodig blijft duurzaam op te wekken. Daarvoor zijn de gebouwen zelf belangrijk, maar ook de stedenbouwkundige opzet van de ontwikkeling. De gebouwen kunnen worden voorzien van goede isolatie, luchtdichte detaillering, zonwering en duurzame installaties. In het stedenbouwkundig ontwerp kan rekening worden gehouden met het ratio vloer- en geveloppervlak, oriëntatie van de hoofdvolumes ten opzichte van de zon en van elkaar.

Het streven is om compacte en aaneengesloten volumes te creëren, waarmee energieverliezen worden geminimaliseerd. In oriëntatie wordt er rekening gehouden met zoninstraling waar dit nuttig is (in woonverblijven), en vermeden waar het ongewenst is (slaapvertrekken). Er wordt gestreefd naar minimale schaduwwerking van hoge gebouwen op naastgelegen lagere volumes. Dit blokkeert de gewenste zoninstraling, en reduceert de opbrengst van zonnepanelen op daken. Dit wordt vastgelegd in het stedenbouwkundig plan, dat ten grondslag ligt aan de bestemmingsplannen van de clusters.

Vanaf 1 juli 2020 dienen de gebouwen te voldoen aan de BENG-norm; daarbovenop kunnen extra ambities worden vastgelegd in het kader van de Crisis- en herstelwet. Het energiegebruik zal maximaal worden opgewekt met volledig hernieuwbare bronnen. De daken worden benut voor zonnepanelen door zoveel mogelijk oost-west georiënteerde (platte) daken toe te passen. Het dakoppervlak zal naar verwachting onvoldoende zijn om Legmeer energieneutraal (of beter: nul-op-de-meter) te krijgen. Daarvoor wordt integratie van PV-cellen in gevels of raampartijen gestimuleerd tijdens de uitwerking van het ontwerp. Voor duurzame warmte wordt onder meer gekeken naar een grote waterleiding die langs de noordzijde van het gebied loopt; hier kan in potentie veel warmte worden gewonnen. Dit kan samen met een WKO en/of warmtepompen worden ingezet om de gebouwen te verwarmen en voor warm tapwater. Door deze bronnen aan te sluiten op een collectief warmtenet kunnen de gebouwen efficiënt worden voorzien van warmte en koude. Dit dient technisch en financieel verder te worden uitgewerkt, waarbij de fasering van de ontwikkeling een belangrijk aandachtspunt is om de realisatie haalbaar te maken. In samenwerking met Waternet (een van de eigenaren van genoemde waterleiding) wordt onderzocht hoe tot een aanvaardbare businesscase gekomen kan worden. Parallel hieraan wordt het gebied in samenspraak met de Provincie Noord-Holland (bevoegd gezag ogv Waterwet) als Interferentiegebied voor bodemenergie aangewezen zodat daadwerkelijk regie gevoerd kan worden op efficiënte verdeling van beschikbare ondergrondse bodemenergieruimte in relatie tot overige infrastructuren in het gebied. Voorkeur voor collectieve oplossingen boven individuele energieoplossingen kan binnen deze aanwijzing eveneens geregeld worden. Belangrijk aandachtspunt voor de warmteleidingen zijn noodzakelijke vrijwaringszones, afstanden tot drinkwaterleidingen, diepte ligging en afstand tot bebouwing. Deze worden in de straatprofielen verbeeld.

Om gebruik van elektrische auto's te faciliteren worden er voldoende elektrische laadvoorzieningen geplaatst. In de bestemmingsplannen wordt hiervoor een norm (bijv. minimaal 5% van parkeerplaatsen) vastgelegd, waaraan ontwikkelaars in het gebied moeten conformeren. Het elektragebruik zal in de toekomst alleen maar toenemen, daarom is de wens een 'smart grid' te realiseren. De gemeente zal samen met de netbeheerder onderzoeken wat hiervan de mogelijkheden en implicaties zijn. Daarmee worden opwekking, opslag en gebruik op elkaar afgestemd, zodat lokaal opgewekte energie ook lokaal en effectief zal worden gebruikt.

Circulaire economie
Het Rijk streeft naar een circulaire economie in 2050, en voor de bouw is de ambitie om 50% CO_2-uitstoot te reduceren in 2030 en 100% in 2050. Wij zijn 10 jaar eerder wil Amstelveen in 2040

volledig onafhankelijk zijn van fossiele brandstoffen. De transformatie van Legmeer kan hier een grote bijdragen aan leveren. Er worden nieuwe gebouwen gebouwd, oude gebouwen gerenoveerd en nieuwe openbare ruimte aangelegd waarbij een grote hoeveelheid materiaal benodigd is. Deze projecten kunnen nu bijdragen aan de gestelde ambities, door bijvoorbeeld aanwezige grondstoffen her te gebruiken of geschikt te maken voor hergebruik in de toekomst.

Er wordt een inventarisatie gemaakt van mogelijkheden tot transformatie van gebouwen en van de potentiële herbruikbaarheid van bouwmaterialen in het gebied. De materialen worden beschikbaar gesteld voor hoogwaardig hergebruik in nieuwe ontwikkelingen. Wanneer dat niet binnen Legmeer mogelijk is kunnen materialen elders worden ingezet, bijvoorbeeld op BTAZ. Materialen die ongeschikt zijn voor hoogwaardig hergebruik, worden zoveel mogelijk laagwaardig hergebruikt alvorens het gerecycled wordt. Om hergebruik mogelijk te maken is de ambitie om een materiaaldepot in te richten, een fysieke (en digitale) marktplaats voor bouwmaterialen. Materialen worden hier tussen sloop en hergebruik opgeslagen en bewerkt tot bruikbare elementen.

Bij het ontwerp van nieuwe ontwikkelingen dienen architecten en ontwikkelaars rekening te houden met milieuimpact van materialen, hergebruik (nu en in de toekomst) en losmaakbaarheid. Hiervoor kunnen met de Crisis- en herstelwet bovenwettelijke ambities worden opgenomen, bijvoorbeeld met een strengere MPG eis en gebruik van een materialenpaspoort. Daarnaast dient in het stedenbouwkundig plan rekening worden gehouden met flexibiliteit in gebruiksfuncties. Hiermee worden wijzigingen van het gebruik mogelijk, naarmate de behoefte in het gebied verandert. Kantoren kunnen met de juiste voorzorgsmaatregelen (bijv. hoge plafondhoogtes en modulaire installaties) later worden omgevormd tot woningen. Voor specifieke locaties, zoals de nieuwe school, kan ook worden ingezet op ‘building as a service’, waarbij het gebouw als dienst wordt geleverd door marktpartijen.

Ook bij renovatie of herontwikkelingen dienen architecten en ontwikkelaars rekening te houden met het gebruik van primaire grondstoffen. Hierbij is het streven om de reeds aanwezige bouwmaterialen zoveel mogelijk te behouden of her te gebruiken, en bij nieuwe toevoegingen rekening te houden met milieuimpact en losmaakbaarheid. De materialen die vrijkomen kunnen worden opgeslagen in het materiaaldepot, van waaruit het in andere ontwikkelingen kan worden ingezet. Met de Crisis- en herstelwet kan ook voor dit type ontwikkelingen een goede bovenwettelijke eis worden gesteld, zodat de waarde die aanwezig is maximaal wordt benut.
Bij de inrichting van de openbare ruimte is de gemeente zelf aan zet. Hier zal de eigen inkoopkracht worden gebruikt om een goed voorbeeld te geven door maximaal circulair in te kopen. Sloopmaterialen vanuit de gebouwen worden ingezet in nieuwe producten, landschapselementen worden geselecteerd op basis van de milieuimpact en modulair opgebouwd. Hiermee draagt de gemeenten niet alleen bij aan de eigen doelstelling, maar ook aan de profilering van het gebied. De openbare ruimte toont de uitwerking van de ambities in het gebied.

Bedrijfsafval is een bron voor hergebruik van gebruikte materialen. De huidige en toekomstige bedrijven zullen streven om de reeds aanwezige materialen zoveel mogelijk te behouden of her te gebruiken en bij inkoop van nieuw materiaal rekening te houden met milieuimpact en losmaakbaarheid. .

Met de bovenwettelijke ambities worden marktpartijen uitgedaagd om hier extra en nieuwe stappen te zetten. Daarvoor zal de gemeente hen extra ondersteunen, bijvoorbeeld door een gebiedsmanager of duurzaamheidsloket dat informeert over de diverse mogelijkheden. Het streven is om in het gebied een (circulair) projectbureau in te richten, van waaruit de gemeente en/of een (extern) managementteam samen met marktpartijen werkt aan circulaire ontwikkeling.

Klimaatadaptatie
Amstelveen bereidt zich voor op extreme weersomstandigheden. Nieuwe ontwikkelingen zijn de uitgelezen gelegenheid om de leefomgeving robuust en klimaatadaptief in te richten. Hiermee kunnen wateroverlast, hitte, droogte en overstromingen gereduceerd of voorkomen worden. Deze thema’s worden geborgd in het stedenbouwkundig plan en het bestemmingsplan.

We krijgen te maken met steeds meer en hevigere regenval, waarmee het risico op wateroverlast toeneemt. Om dit te ondervangen zorgen we ervoor dat Legmeer bij een hevige regenbui (90 mm/uur) niet zomaar onder water komt te staan.

In de openbare ruimte wordt daarom voldoende waterberging gecreëerd, en wordt ervoor gezorgd dat hemelwater zowel door het HWA, als door infiltratie in de ondergrond kan worden afgevoerd. Dit kan aan de ene kant met voldoende groen en open water (minimaal 10 %), waterpleinen en/ of ondergrondse bergingen. Aan de andere kant zullen de gebouwen een 'watervrije' drempel krijgen, voor als het water toch hoog komt te staan. In het bestemmingsplan worden hiervoor normen opgenomen voor onder meer water en groen, waar iedere ontwikkeling aan moet voldoen.

Onze zomers worden steeds warmer, wat met de toenemende verstedelijking zorgt voor 'hittestress'. Dit kan leiden tot klachten als verminderde concentratie, slaapgebrek, lagere productiviteit, maar in extreme gevallen ook tot voortijdige sterfte onder kwetsbare groepen als senioren en zuigelingen. Hiervoor wordt vooral op de aanleg van groen (bomen) ingezet (uitbreiding van schaduwwerking) en (stromend) water gerealiseerd, en wordt het ontwerp getoetst op windwerking. Windhinder wordt voorkomen op de plekken waar het overlast kan geven (rondom hoogbouw), en juist ingezet op plekken waar het extra comfort oplevert (bij hitte-eilanden). Dit wordt uitgewerkt in het stedenbouwkundig plan. Hitte(-stress) kan niet volledig worden voorkomen, maar deze maatregelen kunnen het wel reduceren.

Door toenemende hitte ontstaat er ook droogte, die bij uitblijvende regen lang kan aanhouden. Dit is slecht voor de landbouw maar ook voor het groen en de biodiversiteit in de bebouwde omgeving. Daarom wordt in Legmeer, samen met het voorkomen van wateroverlast, zorgvuldig omgegaan met hemelwater. Er wordt voor gezorgd dat zoveel mogelijk hemelwater kan infiltreren in de ondergrond, wat zorgt voor een natuurlijke buffer die minder snel uitdroogt bij hitte. Indien nodig kan, in overleg met het waterschap, ook aanvoer plaatsvinden uit open water. Op kwetsbare plekken in het landschap worden soorten gepland die dit aankunnen, en groen wordt altijd in groepen gepland zodat ze elkaar beschutting geven.

Met de stijgende zeespiegel en waterstanden in rivieren moeten we ons ook wapenen tegen overstromingen. We ontwikkelen ten slotte voor tientallen jaren, en weten nog niet hoe de omstandigheden zich zullen ontwikkelen. Wij zorgen ervoor dat in Legmeer het water niet direct in de kelders staat wanneer er een calamiteit is. Door een hoogteverschil tussen drempel en maaiveld ontstaat een buffer die ervoor zorgt dat bewoners zo lang mogelijk droge voeten houden. Deze worden vastgelegd in bouw- en maaiveldpeilen waar iedere ontwikkeling aan moet voldoen. Daarbij is er aandacht voor de vitale delen van de wijk en belangrijke ontsluitingswegen, die essentieel zijn in het geval van een calamiteit. Bescherming tegen overstromingen is primair een verantwoordelijkheid van het waterschap (AGV), samen met de Veiligheidsregio.

Omdat overstromingen vanuit het open water plaatsvinden, moeten ook afspraken gemaakt worden met het waterschap om een calamiteuze gebeurtenis zo beheersbaar mogelijk te maken. Denk bijvoorbeeld aan compartimentering van open water, of het aanwijzen van overstroomgebieden buiten het stedelijk gebied.

BREEAM-gebiedscertificering
De duurzame ontwikkeling van Legmeer kan worden gestimuleerd en gewaarborgd door een certificaat. Bedrijven en bewoners zijn steeds vaker op zoek naar een inspirerende en gezonde woon-werkomgeving. De GPR-stedenbouw methodiek en het BREEAM-gebied certificaat zijn middellen om dit voor een gebied uit te voeren. Bij toepassing van de Crisis- en herstelwet worden dan bovenwettelijke eisen opgenomen voor ontwikkelaars om zich aan te conformeren. Naast deze methodes voor het gebied, zijn er ook methodes voor individuele gebouwen: BREEAM-nieuwbouw of GPR-gebouw.

Basisprincipes

ENERGIE EN DUURZAAMHEID

Aan nieuwe en gerenoveerde gebouwen worden vanuit het perspectief van duurzaamheid steeds hogere eisen gesteld. Zo moeten bestaande kantoorpanden (>100 m^2) vanaf 2023 minimaal energielabel C hebben en vanaf 2030 minimaal energielabel A.

- Amstelveen wil dat nieuwe ontwikkelingen en transformaties op Legmeer voldoen aan de eis van minimaal energielabel A, ook als de kantoorfunctie komt te vervallen.
- Bij nieuwbouw is aardgasvrije realisatie verplicht en geldt per 1-7-2020 de eis BENG (Bijna Energie Neutraal). Bij nieuwbouw op Legmeer streeft Amstelveen echter nu al naar volledig energieneutrale gebouwen, waarbij energie-uitwisseling tussen functies of met de omgeving kan worden ingezet.
- Initiatiefnemers en ontwikkelaars tonen ambitie op het gebied van energietransitie, klimaatadaptatie en circulaire economie, ook in de toekomst. De transformatie gaat geruime tijd duren en de duurzaamheidsvereisten zullen in die periode alleen maar scherper worden. De gemeente Amstelveen denk na over manieren om initiatieven te belonen die op het moment van planontwikkeling verder gaan op het gebied van duurzaamheid dan de wetgeving vereist.
- Materialen die vrijkomen bij de sloop van bestaande gebouwen komen bij voorkeur in de nieuwe gebouwen terug als grondstoffen.
- Bij nieuwe gebouwen wordt een zo laag mogelijke MPG nagestreefd (Milieu Prestatie Getal te vergelijken met de Energie Prestatie Coëfficiënt maar dan voor materiaal gebruik).

Basisprincipes

KLIMAATADAPTATIE

- Elke cluster levert een bijdrage aan het aantrekkelijke groene karakter van het nieuwe Legmeer.
- In de particuliere ruimte wordt gestreefd naar natuurinclusief bouwen en het toevoegen van zoveel mogelijk groen, met een minimum aan verstening.
- Er is een duidelijk onderscheid tussen de openbare ruimte van Legmeer als geheel en het karakter van de groene ruimte van het bouwblok, en het is helder hoe de te realiseren groene ruimtes per cluster kunnen worden bereikt.

De buitenruimte op Legmeer wordt klimaatadaptief ingericht waarbij gewerkt wordt volgens het principe water vasthouden, water bergen en daarna pas gescheiden afvoeren. De uitgangspunten van de aanpak Amstelveen Rainproof zijn van toepassing. Clusters sluiten hierop aan.

- Bedrijven en bewoners worden gestimuleerd zoveel mogelijk eigen dak- en hemelwater af te voeren naar het open water of de nieuwe hemelwaterriolering.
- Groene daken en groene gevels beperken de hittestress (ook in gebouwen!), verbeteren de waterberging in het gebied en worden overal waar mogelijk en zinvol toegepast.
- De fundamenten en ondervloeren van de te bouwen woningen worden, als preventieve maatregel, waterdicht uitgevoerd om grondwaterproblemen te voorkomen;
- De gemeente staat open voor initiatieven om het maaiveld op Legmeer te verhogen om zo gebouwen en kavels beter bestand te maken tegen wateroverlast. Dit kan zowel voor de openbare ruimte als voor gebouwen gelden.

		Rijksdoelstelling	Beleid Amstelveen	Indicator
1. ENERGIETRANSITIE				
1.1 Beperking energieverbruik	Het energieverbruik wordt zo veel mogelijk beperkt, in de bebouwde omgeving, openbare ruimte en andere activiteiten.	BENG 1 (bijna energieneutrale gebouwen)	Bestaande bouw verduurzamen nieuwbouw energieneutraal	**kWh/m²**
1.2 Duurzame energievoorziening	Alle energie die in Legmeer wordt verbruikt is gewonnen uit volledige hernieuwbare bronnen.	37% duurzame energie in 2030 (BENG 3)	Fossiel onafhankelijk in 2040 / Alle nieuwbouw energieneutraal	**% duurzame energie**
1.3 Bedrijven voldoen aan het activiteitenbesluit en Wet Milieubeheer, EED en Meldingsplicht	Ogv de Wet Milieubeheer dienen bedrijven alle maatregelen die zich binnen 5 aar terugverdienen uit te voeren. Binnen de EED en met behulp van meldingsplicht is toetsing hierop mogelijk.	EED-richtlijn	De ambitie van Amstelveen is dat van nagenoeg alle grootverbruikers is vastgesteld of zij voldoen aan de Wet milieubeheer - maatregelen zijn genomen - of	**Aantal bedrijven dat voldoet aan meldingsplicht en maatregelen heeft genomen**
1.3 Faciliteiten elektrische auto's	Gebruik van elektrische auto's stimuleren	-	-	**Aantal beschikbare laadpalen**
1.4 Aanleg smart grid	Aanleg van slim energienetwerk om energieopwekking en -gebruik op elkaar af te stemmen.	-	-	**Toepassing smart grid**
2. CIRCULAIRE ECONOMIE				
2.1 Reduce: milieuimpact verminderen	Stimuleren van circulair ontwerp: o.a. slanker ontwerpen, materiaalkeuzes o.b.v. milieuimpact.	10% circulair inkopen in 2020	10% circulair inkopen in 2020	**% ontwerpen met aandacht voor milieu impact materialen**
2.2a Reuse: materialen hergebruiken	Hergebruik van sloopmateriaal stimulren binnen het gebied.	Volledige circulaire economie in 2050	Onafhankelijk van fossiele brandstoffen in 2040	**% van sloopmaterialen wordt (hoog- of laagwaardig) hergebruikt**
2.2b Reuse: materialen herbruikbaar maken	Bouwelementen herbruikbaar maken bij einde technische levensduur.	"	"	**% van bouwmaterialen dat (hoogwaardig) hergebruikt kan worden**
2.3 Materialenpaspoort	Door inzet van materialenpaspoorten inzicht verkrijgen in de gebruikte materialen en waarde in gebouwen.	"	"	**% gebruik van materialenpaspoort**
2.4 Recycle: afvalstromen optimaliseren	Reststromen vanuit wonen en werken worden circulair ingezet.	VANG: 30 kg restafval, 75% afvalscheiding in 2025	VANG: 30 kg restafval, 75% afvalscheiding in 2025	**Kg restafval per inwoner, en % recycling**
3. KLIMAATADAPTATIE				
3.1 Voorkomen wateroverlast	Voorkomen van wateroverlast bij hevige regenval door lokaal bergen en verwerken	Deltaprogramma: klimaatbestendig en waterrobuust inrichten	-	**Verwerking hemelwater (mm/uur)**
3.2 Groen en open water	Voldoende groen en water in de omgeving t.b.v. een comfortabel klimaat en leefomgeving	"	-	**norm voor bomen / % wateroppervlak**
3.3 Voorkomen hittestress	Hittestress en bijbehorende effecten in de gebouwde omgeving voorkomen	"	-	**Hittereductie in graden (t.o.v. referentie)**
3.4 Voorkomen van (langdurige) droogte	Hemelwater zoveel mogelijk lokaal laten infiltreren, zodat dit een tijdelijke/extra buffer biedt bij (langdurige) droogte.	"	-	**% van oppervlakken die waterdoorlatend zijn**
3.5 Bij overstromingen schade voorkomen	Schade bij overstromingen voorkomen door nu de juiste maatregelen te treffen	-	-	**Waterhoogte boven max. zonder schade aan gebouwen en wegen**

Voorstel ambitie eindsituatie	Toelichting	Voorbeeld	Voorwaarden	Verantwoordelijke partij	Verankering	Kostenindicator E / EE / EEE toelichten wat dit	Prioritering
Woningen: BENG 1. Industrie: bouwbesluit.	Energieverbruik wordt op wettelijk niveau gehouden.	Hoge isolatiewaarden, luchtdicht bouwen, overstekken en oriëntatie t.o.v. de zon	-	Gebouweigenaar of ontwikkelaar	BENG = wettelijk vanaf 1 juli 2020. Met CHW is aanvullende eis mogelijk.	E	**Need to have**
Daken optimaal inzetten voor opwekking, collectieve duurzame warmtebronnen.	Wens van gemeente om alle daken optimaal te benutten voor zon-PV en warmtebronnen collectief te benutten.	Elektra: Zon-PV. Warmte: warmtenet, geothermie, WKO, aquathermie.	Stedenbouwkundig plan houdt rekening qua orientatie en schaduwwerking van torens.	Gebouweigenaar of ontwikkelaar.	Aardgasloos = wettelijk voor kleinverbruikers. CHW geeft mogelijkheid tot aanvullende eis.	EE	**Need to have**
Alle bedrijven voldoen aan EED	Maatregelen met terugverdientijd korter dan 5 jaar worden opgenomen in erkende maatregelenlijst (Infomil)	Waterzijdide inregeling van warmteafgifte systemen.		VTH/ dmv uitvoeringsovereenkomst ODNZKG	EED	E	**Need to have**
minimaal 5% van totale aantal parkeerplaatsen	5% wordt beschouwd als toekomstigbestendige norm.	Centraal laadplein, in gebouwde garage en/of bij reguliere parkeerplaatsen.	-	Gemeente (openbare ruimte), ontwikkelaar (gebouwd parkeren).	Vast te leggen in LIOR voor OR, en BP voor gebouwde plaatsen.	E	Nice to have
Smart grid voor Legmeer	Voor het gehele gebied centraal organiseren.	Smart grid proeftuin in Gorinchem	Netbeheerder als trekker en (ruimte voor) integratie in woningen	Gemeente i.s.m. netbeheerder	Geen verankering, vergt samenwerking met netbeheerder.	EE	Nice to have
100%	Iedere project kan kiezen voor minder/schoner materiaal.	Triodos kantoor: houtbouw. Kantoor Goede doelen loterij: herbestemming bestaand vastgoed.	Voldoende kennis en kunde in bouwteams. Incentive voor circulair ontwerp.	Gemeente (stimulerend) en ontwikkelaars	Met CHW mogelijkheid tot extra eisen, bijv. met CPG van GPR.	E	**Need to have**
≥ 50%	In GWW is dit gebruikelijk, voor gebouwen vraagt het extra inzet.	Bijlmer Bajes: 98% hergebruik. Materiaaldepot voor sloopmaterialen.	Depot voor tijdelijke opslag van bouwmaterialen.	Gemeente (stimulerend) en ontwikkelaars	"	EE	**Need to have**
≥ 40%	Elementen dienen ontkoppelbaar te zijn, en eenvoudig toepasbaar.	Tijdelijke rechtbank Amsterdam, Circl Amsterdam, Sustainer Homes.	Voldoende kennis en ervaring bij marktpartijen.	Gemeente (stimulerend) en ontwikkelaars	"	E/EE	**Need to have**
100% van gebouwen heeft materialenpaspoort	In het paspoort zijn o.a. materialen, levensduur en restwaarde te vinden.	Materialenpaspoort van Madaster	Borging door gemeente of incentive voor gebruik.	Gemeente (stimulerend) en ontwikkelaars	"	E	**Need to have**
30 kg per inwoner en 75% recycling in 2025	Landelijke doelstelling.	Gemeentelijk beleid.	Juiste faciliteiten in de wijk.	Gemeente (stimulerend) en ontwikkelaars	Mogelijkheid tot stimulering via afvalstoffenheffing.	E	**Need to have**
90 mm/uur	Dit is gemeentelijk beleid en voldoende ambitieus.	Waterplein, krattenfilter, wadi-systeem.	Afstemming op lokale omstandigheden als grondwater.	Gemeente (openbare ruimte) en ontwikkelaars	Mogelijkheid tot voorwaardelijke verplichting in BP.	EE	**Need to have**
3.000 bomen / 10% open water	Doelstelling gemeente (bomen) en waterschap (% open water).	-	Goede landschappelijke inpassing.	Gemeente (openbare ruimte)	"	E	**Need to have**
Hittereductie van 3 graden (t.o.v. referentie)	Vast te stellen met standaard model.	Wind bewust inzetten, groene gevels, stromend water	"	Gemeente (openbare ruimte) en ontwikkelaars	"	E	Nice to have
≥ 50%	Groenstroken, maar ook waterdoorlatende verhardingen.	Grastegels, straatsteen met brede voeg, halfverharding voor langzaam verkeer.	"	Gemeente (openbare ruimte) en ontwikkelaars	"	E	**Need to have**
25 cm	Verhogen van drempels en/of verlagen openbare ruimte.	Verhoogd bouwen, holle wegen, wadi-systeem.	"	Gemeente (openbare ruimte) en ontwikkelaars	"	EE	**Need to have**

ART
HOUSE

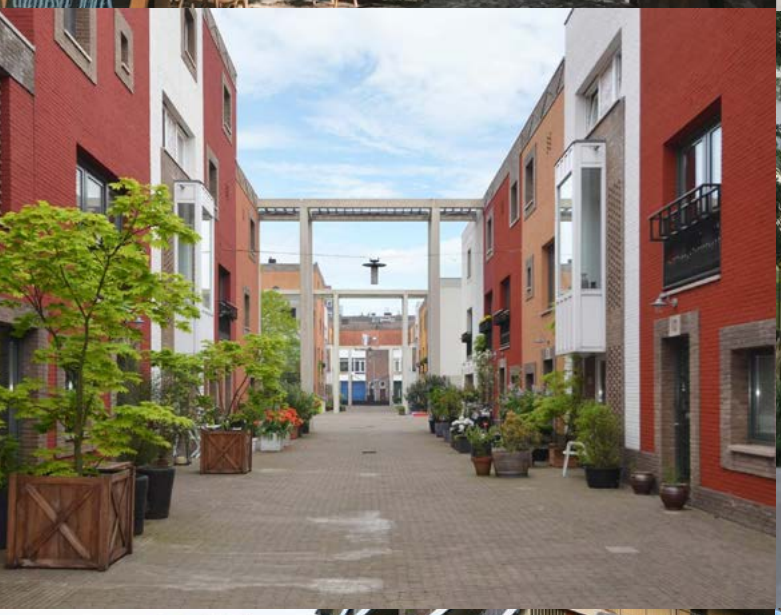

MEER BUREAU advies

Havnebadet Sluseholm

RACINE

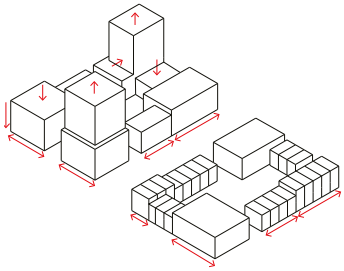

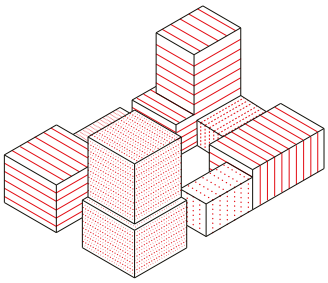

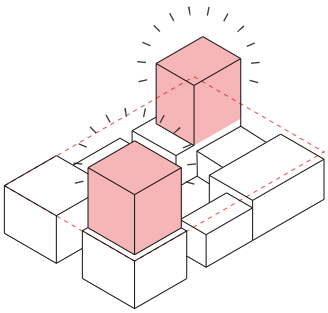
2.5 STEDELIJK KARAKTER

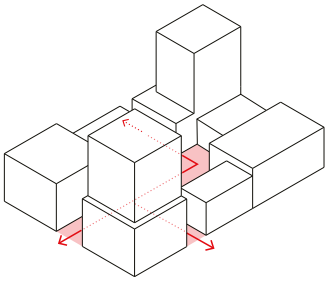
Amstelveen wil verdichten en intensiever bouwen. Zo wordt optimaal gebruik gemaakt van het stedelijk gebied en blijft de groene buitenruimte gespaard. Tegelijkertijd is het streven om een kwalitatief hoogwaardig en aantrekkelijk woon/werkgebied tot stand te brengen. Amstelveen stelt duidelijke grenzen aan hoogbouw, om het karakter van de 'stad tussen de bomen' te behouden.

In de nieuwe Hoogbouwvisie van Amstelveen (2019) formuleert stadsbouwmeester Marijn Schenk de kern van het beleid aldus: "In deze hoogbouwvisie nemen we de 'Amstelveense maat' als uitgangspunt; de maat van de Amstelveense hoogte is bepaald in relatie tot de hoogte van de kruinen van de bomen. Wanneer er hoger gebouwd wordt dan die Amstelveense maat, is hieraan de eis gesteld dat deze hogere gebouwen op een plint staan die deze menselijke maat wel heeft. Ook dienen de hogere gebouwen uitgevoerd te worden in de vorm van slanke torens die als losse elementen door het bladerdak van de bomen uitsteken en waartussen licht en lucht zichtbaar blijft. Zo kunnen de hogere gebouwen herkenningspunten vormen. De belangrijke routes worden met actieve plinten (functies op begane grond, transparante uitstraling) beter begeleid. Het openbaar gebied blijft de lichte, groene uitstraling houden die zo kenmerkend is voor Amstelveen."

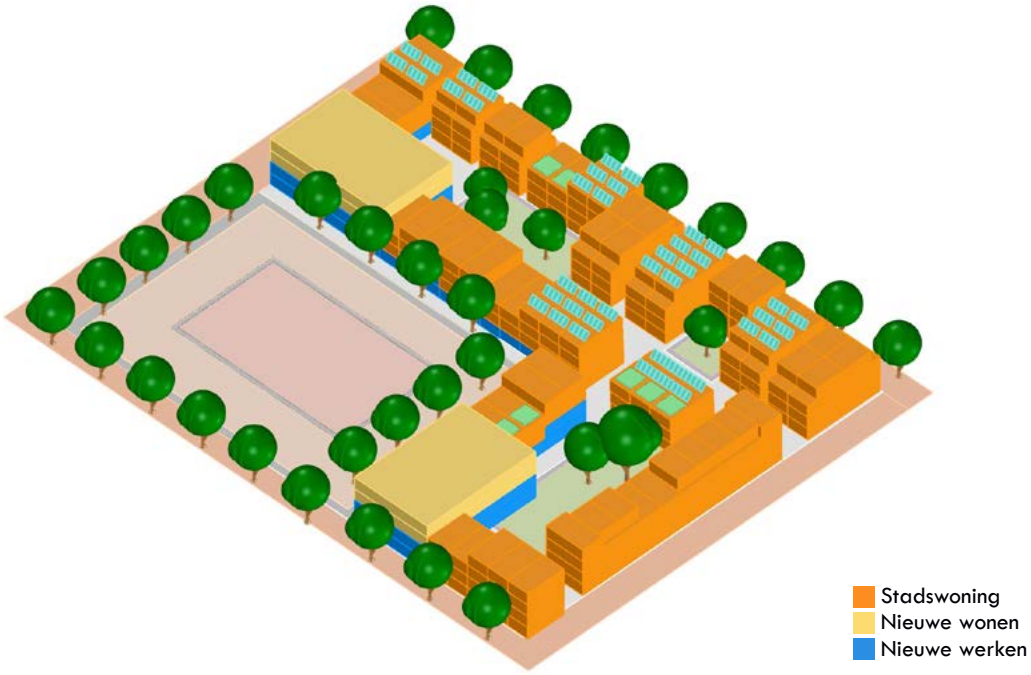
Stedelijke randen en luw binnengebied
Het stedenbouwkundig plan kiest voor een compacte en gemengde stad met een herkenbaar karakter. De stedenbouwkundige opzet onderscheid zich in dichtheid en schaal van de omliggende wijken Westwijk en Middenhoven en verrijkt daarmee het woonlandschap van Amstelveen. De wijk kent een specifieke opbouw van buurten; de stedelijke randen, een luw binnengebied en een eiland. Deze buurten onderscheiden zich door het programma (wonen, voorzieningen en de mate van menging met werken), openbare ruimte, dichtheid en bouwhoogte.

Samengesteld en pandsgewijs
De structuur van het nieuwe Legmeer wordt gevormd door een helder en krachtig raamwerk van water, wegen en groen. Dit raamwerk definieert clusters van bebouwing, die weer bestaan uit bouwblokken. Deze bouwblokken zijn duidelijke afleesbaar en worden gemarkeerd doordat de hoeken in de regel de rooilijn volgen. Ieder bouwblok worden vervolgens gevormd door meerdere gebouwen die zich in vorm en korrel van elkaar onderscheiden, zowel in de breedte en de hoogte. De hiërarchie van cluster naar bouwblok naar gebouw geeft het gebied een aantrekkelijke en leesbare maat en schaal, waar de bewoners en gebruikers zich goed naar kunnen verhouden.

Basishoogte met daarboven torens
De basis bouwhoogte van de gebouwen van Legmeer wordt bepaald door een bebouwing van 4 lagen in het hart en 6 lagen aan de randen, de zogenaamde 'schouderhoogte'. Met deze basishoogte wordt de relatie tussen de woning, balkon en het leven op straat geborgd. Een tweede laag wordt gevormd door hoogbouw accenten met een hoogte van 12 tot 14 lagen. Vanuit de woningen in de hoogbouw wordt de bewoners een uitzicht over de stad en het omliggende landschap geboden. Doordat de hoogbouw boven de basislaag een setback kent aan de straatzijdes, wordt de impact op de ervaring op ooghoogte in het straatbeeld beperkt. Met slankheidsregels en regels met betrekking tot onderlinge afstand, wordt geborgd dat de hoogbouw individuele accenten zijn in het plan.

Gekaderd en toegankelijk
Parken, pleinen en de primaire straten worden omsloten door de bebouwing die op deze plekken veelal schouder aan schouder staat. Doordat de bebouwing in deze randen voor minimaal 80% in de rooilijn staat, worden heldere wanden gevormd die de openbare ruimte structuur geven. Met het opzoeken van de randen van de bouwblokken komen de binnenterreinen beschikbaar voor groene tuinen. Wanneer deze gebieden publiek toegankelijk worden, ontstaat een tweede netwerk van openbare ruimtes: een netwerk van verbonden groene tuinen.

KARAKTER VAN HET KWADRANT

Voorbeelduitwerking van het Kwadrant

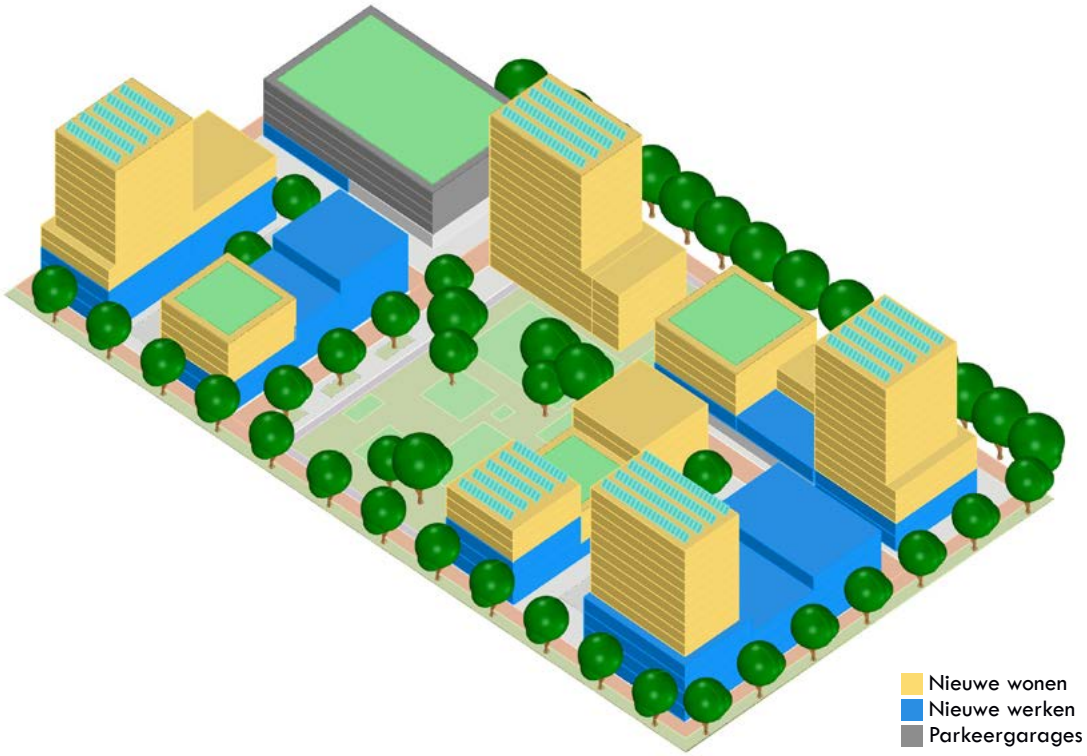

Referentie Primaire autoweg

KARAKTER VAN HET WOON-WERKGEBIED

Voorbeelduitwerking van een woon-werk milieu

Referentie woon/werk programma en karakter

Welkom bij
Louwman Amstelveen
TOYOTA
TOYOTA
Louwman

3 ONTWIKKEL-STRATEGIE

3.1 STAPSGEWIJS EN GEZAMENLIJK

De gemeente kiest binnen Legmeer voor de strategie van “Clusterontwikkeling”. Dit houdt in dat de gemeente de mogelijkheid biedt op het niveau van een deellocatie of een cluster van gebouwen tot planontwikkeling te komen. Dit wil niet zeggen dat een initiatiefnemer van een enkele kavel niet mag ontwikkelen. Echter, de in deze ontwikkelvisie genoemde spelregels plus andere aanvullende bepalingen zullen het voor de individuele kaveleigenaar uitdagend maken een rendabele ontwikkeling te realiseren. Daar waar mogelijk stimuleert de gemeente samenwerking van kaveleigenaren zodat een goede ontwikkeling van een cluster ontstaat.

Legmeer kent versnipperd grondeigendom. Gebiedsontwikkeling zal organisch plaatsvinden. Gekoppeld aan de keuze voor Clusterontwikkeling kiest de gemeente daarom voor een ontwikkelstrategie waarin we per cluster, in overleg met de betrokken eigenaren, werken met een apart bestemmingsplan/omgevingsplan. Waar mogelijk kunnen specifieke deellocaties worden samengevoegd als kwalitatieve overwegingen, haalbaarheid en/of het ontwikkeltempo daar aanleiding toe geeft. Het streven is in een anterieure overeenkomst samen met de initiatiefnemer(s) te komen tot ontwikkelafspraken en het kostenverhaal te regelen. Het exploitatieplan dient daartoe als terugvaloptie.

Rol gemeente
Iedere grondeigenaar heeft de mogelijkheid zin of haar kavel grond te herontwikkelen. De gemeente zal daarbij de rol van partner innemen. Doel is om gezamenlijk met initiatiefnemers/grondeigenaren de mogelijkheden te verkennen om te komen tot kwalitatief hoogwaardige plannen. De gemeente zal de regie voeren over deze ontwikkeling(en) en het is aan de markt om deze te volgen en in te vullen. Daarom werkt de gemeente actief samen met grondeigenaren op bedrijventerrein Legmeer, ondernemers en omwonenden om tot haalbare ontwikkelscenario’s te komen van de transformatie. Op dit moment, situatie eind 2019, is een samenwerking aan de orde tussen de grotere grond- en vastgoedeigenaren op Legmeer. Inclusief de grondeigendommen van de gemeente behelst het circa 40 % van het plangebied waarin op planmatige wijze herontwikkeling mogelijk is. De overige 60 % is (vooralsnog) niet georganiseerd.
Ontwikkeling gemeentelijke kavels.

Binnen het plangebied heeft de gemeente zelf twee locaties in eigendom, het afvalbrengstation en de gemeentewerf. Net als iedere andere grondeigenaar binnen het plangebied heeft de gemeente haar huiswerk te doen. Beide locaties zijn onderwerp van onderzoek, waarbij verplaatsen naar een andere locatie binnen de gemeente een optie is.

De huidige milieucontour of toekomstig beslag op de beschikbare milieuruimte rondom de gemeentewerf en het afvaloverslagstation zal over 7 tot 9 jaar vervallen wanneer een andere manier van afval inzamelen wordt ingevoerd. Daardoor vervalt het gebruik van het afvaloverslagpunt. Het realiseren van woningen binnen die contour wordt dan mogelijk. In het geval de gemeentewerf en/of het afvalbrengstation wordt verplaatst gaat de gemeente actief op zoek naar geschikte partners om deze gebieden te herontwikkelen.

Ontwikkeling overige kavels
Voor de overige kavels ligt het initiatief en tempo tot herontwikkeling bij de private eigenaren/ initiatiefnemers. De gemeente heeft in zulke trajecten een faciliterende rol. Zij zal zich als partner opstellen om gezamenlijk met initiatiefnemers mogelijkheden te verkennen om tot kwalitatief hoogwaardige plannen te komen.

Met deze ontwikkelvisie zet de gemeente de overkoepelende visie en strategie neer. Als onderdeel daarvan zal de gemeente ook zelf investeren in bovenwijkse voorzieningen, die de ontwikkeling van Legmeer en de rest van Amstelveen ten goede komen. Deze investeringen geven een kwalitatieve impuls aan Legmeer, dragen bij aan de waardeontwikkeling in en om Legmeer en daarmee de haalbaarheid van vastgoedprojecten. Amstelveen kan deze investeringen niet alleen dragen en zal op zoek gaan naar subsidies, co-financierende overheden. Gebiedseigen kosten van deellocaties/ clusters zoals sloop- bouw- en woonrijp maken komen voor rekening van de initiatiefnemers zelf.

Grondbeleid
Amstelveen zal instrumenten voor grondbeleid inzetten om het transformeren van Legmeer mogelijk te maken. Vooralsnog gaat Amstelveen uit van een faciliterende rol waar kan en actief waar nodig. Dat betekent concreet een ondersteunende (partner-) rol bij particuliere initiatieven die passen binnen de ontwikkelvisie. Bij initiatieven en plannen die strijdig zijn met de ontwikkelvisie kan de gemeente via verleiden en inspiratie marktpartijen motiveren tot bijstelling van de plannen. In het uiterste geval kan de gemeente overwegen zelf een extra grondpositie in te nemen.

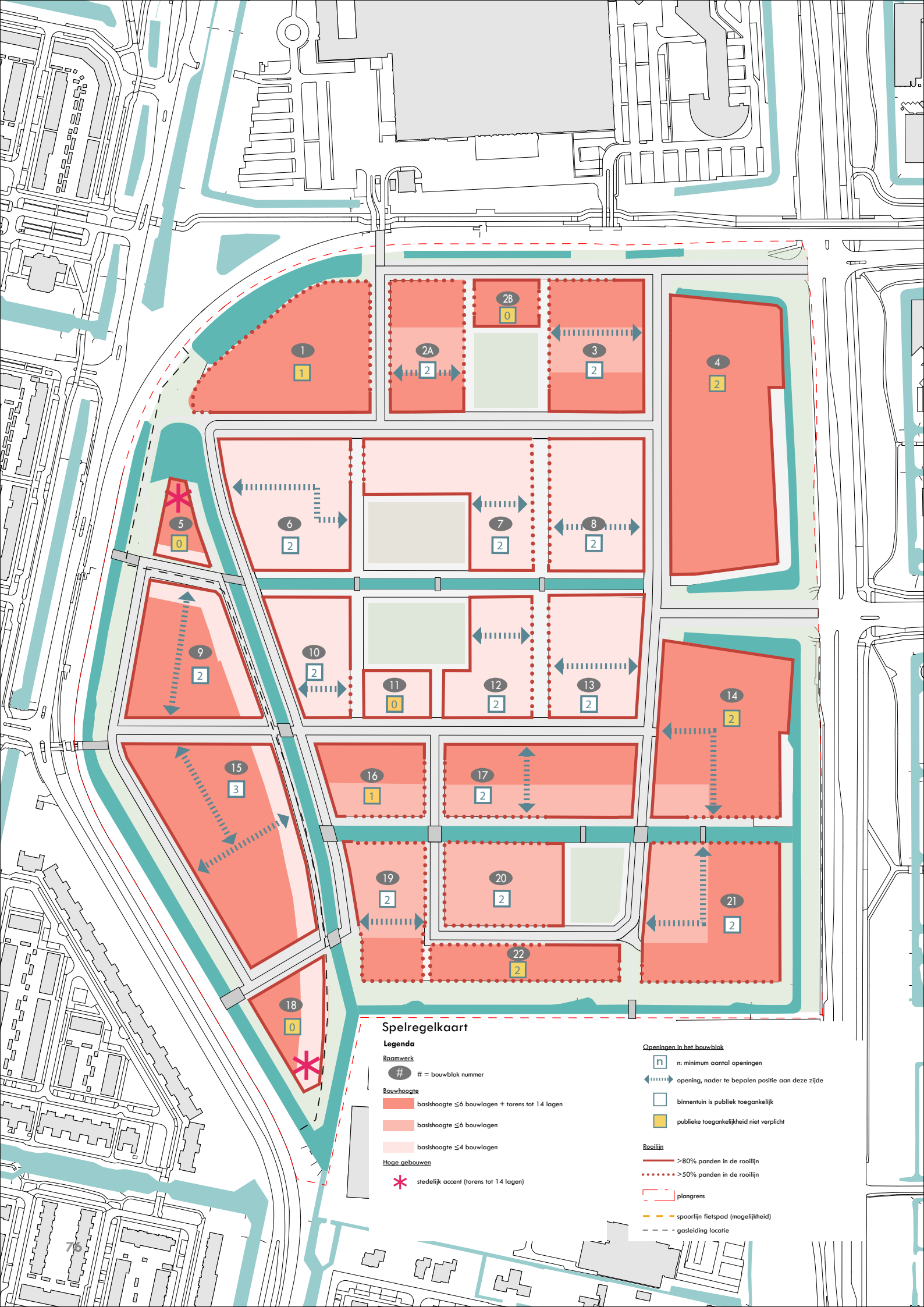
Stap voor stap
Deze Ontwikkelvisie geldt als de overkoepelende visie en strategie voor de ontwikkeling van Legmeer. Op het moment dat een ontwikkeling van een cluster/ deellocatie concreet wordt, werkt de gemeente samen met initiatiefnemer het ontwikkelperspectief verder uit in een clusterpaspoort waarin overzichtelijk de eisen en ambities op verschillende thema's worden weergegeven. Dit vormt vervolgens de basis voor het gewijzigde bestemmingsplan of omgevingsplan.

Achtergrond

FASERING

Zoals eerder gesteld is er voldoende vraag naar woningen in Legmeer. Belangrijk is wel te zorgen voor voldoende onderscheid in het woningaanbod en een onderlinge fasering van de ontwikkelingen binnen de verschillende woonmilieus. De gemeente werkt vooralsnog op basis van de weergegeven indicatieve fasering. Deze fasering is onder andere gebaseerd op de beschikbaarheid van de verschillende deellocaties/clusters en de strategische ligging van de verschillende woonmilieus. Een geslaagde ontwikkeling van een deellocatie/cluster uit de eerste fase kan een hefboom vormen voor de andere deellocaties/clusters binnen het betreffende woonmilieu.

Uitgangspunt is dat de volgende deellocatie/cluster binnen een woonmilieu van start kan gaan als duidelijk is hoe de programmatische en stedenbouwkundige uitgangspunten van de deellocatie uit de voorgaande fase er uit ziet zijn vastgelegd in bijvoorbeeld een anterieure overeenkomst, grondverkoop en/of bestemmingsplan/omgevingsplan. De fasering is niet bedoeld als een blauwdruk, maar wordt door de gemeente gebruikt om een minimale mate van regie te houden op de totale ontwikkeling van Legmeer, om overprogrammering van specifieke woningtypen te voorkomen en ruimtelijke samenhang van verschillende deellocaties te borgen.

1
1
2A
2
2B
0
3
2
4
2
5
0
6
2
7
2
8
2
9
2
10
2
11
0
12
2
13
2
14
2
15
3
16
1
17
2
18
0
19
2
20
2
21
2
22
2
Spelregelkaart
Legenda
Raamwerk
= bouwblok nummer
Bouwhoogte
basishoogte ≤6 bouwlagen + torens tot 14 lagen
basishoogte ≤6 bouwlagen
basishoogte ≤4 bouwlagen
Hoge gebouwen
stedelijk accent (torens tot 14 lagen)
Openingen in het bouwblok
n: minimum aantal openingen
opening, nader te bepalen positie aan deze zijde
binnentuin is publiek toegankelijk
publieke toegankelijkheid niet verplicht
Rooilijn
>80% panden in de rooilijn
>50% panden in de rooilijn
plangrens
spoorlijn fietspad (mogelijkheid)
gasleiding locatie

3.3 SPELREGELS VOOR DE TRANSFORMATIE

De gemeente Amstelveen kiest voor een organische ontwikkeling van Legmeer. De transformatie krijgt vorm in samenspraak met alle belanghebbenden in het gebied, waarbij de gemeente vooral faciliteert. Om die rol goed te kunnen vervullen formuleert de gemeente heldere kaders voor de transformatie van Legmeer, te beginnen met deze ontwikkelvisie.

Wij formuleren in dit hoofdstuk de spelregels voor de transformatie van Legmeer. Concrete plannen van initiatiefnemers worden hieraan getoetst. Daarbinnen krijgen eigenaren, ontwikkelaars en andere initiatiefnemers de ruimte om zélf bouwplannen op te stellen en te realiseren. Indien een plan van uitgesproken kwaliteit is, zonder dat het de omliggende kwaliteit schaadt kan beargumenteerd worden afgeweken van de spelregels.

Nadat deze Ontwikkelvisie is vastgesteld zal worden gestart met het opstellen van een structuurvisie en een beeldkwaliteitsplan, dat een omschrijving biedt van de ruimtelijke kernkwaliteiten van het nieuwe Legmeer en de gewenste samenhang in ruimtelijke kwaliteit tussen projecten.

Spelregels

DICHTHEID EN PROGRAMMA

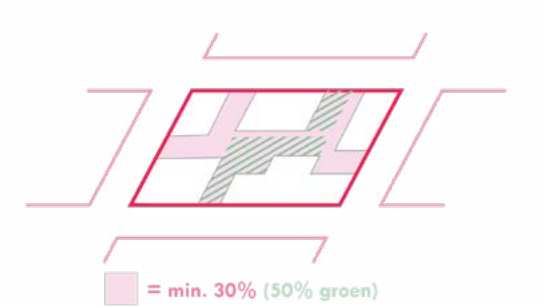
Spelregel 1: het maximale bouwvolume voor Legmeer is 550.000 m²
De 550.000 m² omvat al het bovengronds programma in Legmeer conform de NEN norm, dus exclusief uitkragende balkons.

Spelregel 2: Het maximaal bouwvolume per cluster wordt bepaald.
Op basis van onder andere de positie (in het Kwadrant, of daarbuiten) en de omvang van een cluster wordt een maximale dichtheid voor de bouwblokken bepaald. Dit wordt bij het opstellen van de clusterpaspoorten nader uitgewerkt.

Rooilijnen spelregels

De rooilijnen zijn voornamelijk bebouwd.

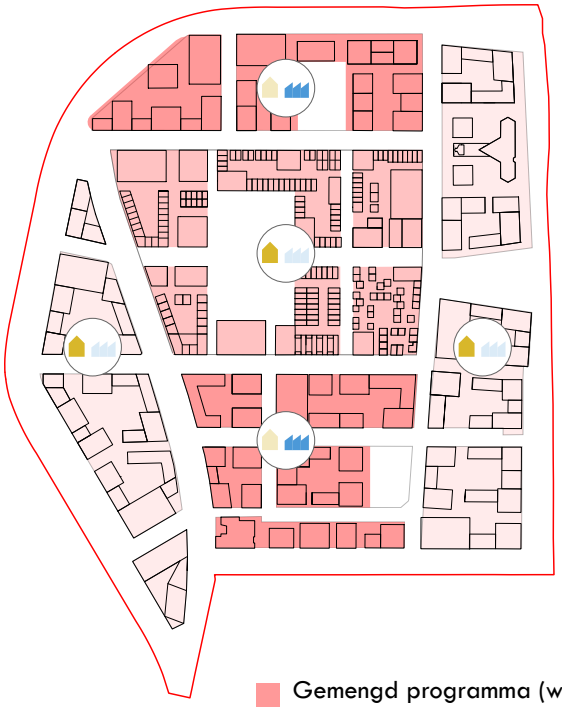

Een deel van het bouwblok is onbebouwd en heeft een groene inrichting.

In de binnentuinen is ruimte voor bomen van voldoende omvang.

Programma Mix

Gemengd programma (woon en werk)
Gemengd programma (woon en voorzieningen)
Gemengd programma (woon en beperkt werk)

ROOILIJNEN, BINNENTUINEN EN VOORZIENINGEN

Spelregels

ROOILIJNEN EN BINNENTUINEN

Spelregel 3: de bebouwing staat grotendeels in de rooilijn.
Het plaatsen van de bebouwing in de rooilijn helpt om de samengestelde bouwblokken afzonderlijk van elkaar te lezen. Op enkele plekken in het plan is dit voor minimaal 80% verplicht omdat daarmee een plein of een park wordt omsloten. Op andere plekken staan gebouwen voornamelijk in de rooilijn en kan een gering aantal gebouwen beperkt worden teruggelegd ten opzichte van de rooilijn. De gevelzijde van deze bouwblokken zijn voor minimaal 50% bebouwd. Gebouwen in het binnengebied zijn ondergeschikt aan de gebouwen in de rooilijn.

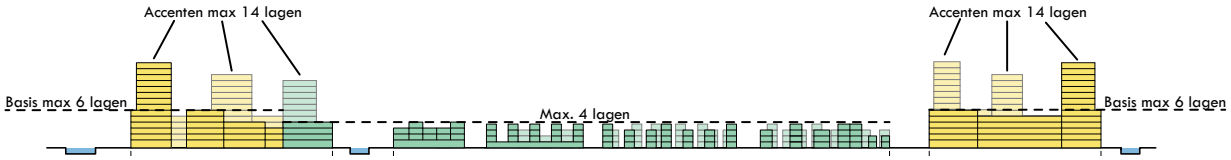
Spelregel 4: Bouwblokken zijn niet geheel gesloten.
De openingen in een bouwblok hebben een tweetal doelen. Enerzijds gaat het om het doorwaadbaar maken van de bouwblokken, waardoor iedereen zich door de blokken kan bewegen. Dit geldt met name voor de grotere bouwblokken. Anderzijds helpen de openingen om (zon)licht tot diep in straten te laten doordringen en de binnenterreinen en het bouwblok transparant te houden zodat mogelijke woningen aan het binnenterreinen nog steeds een (indirecte) relatie hebben met de openbare ruimte. Daarnaast zijn de bouwblokken onder wisselend regime toegankelijk.

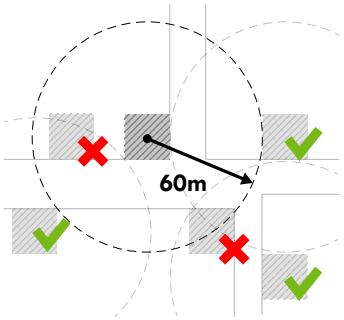
Spelregel 5: De binnenterreinen zijn groen, waar mogelijk collectief en tenminste overdag publiek verbonden met het netwerk van straten, pleinen en parken.
Een bouwblok is voor minimaal 30% onbebouwd, waarvan minimaal 50% een groene invulling krijgt. Het groen is kwalitatief goed, robuust en bestaat bij binnentuinen uit voldoende bomen in verhouding tot de maat en schaal van het bouwblok.

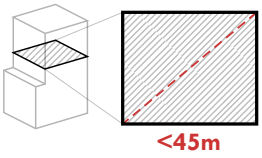
VOORZIENINGEN

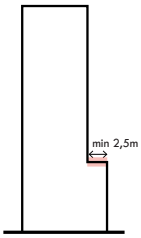
Spelregel 6: Een cluster bestaat uit een mix van wonen, werken en voorzieningen
In de clusterpaspoorten wordt de mix voor een ontwikkelcluster nader bepaald.

BOUWHOOGTE

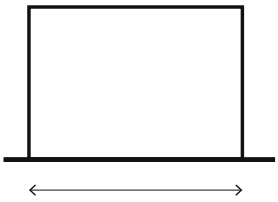

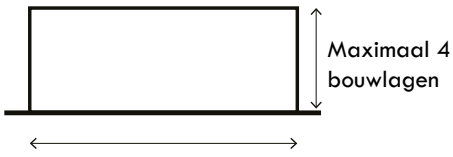

GEBOUWKORREL

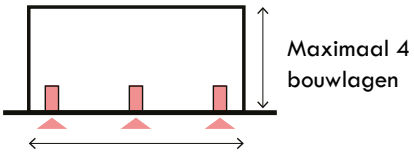

max 30 m

> 30 m

Legmeer

max 30 m

Het Kwadrant

BOUWHOOGTE EN GEBOUWKORREL

Spelregels

BOUWHOOGTE

Spelregel 7: de basishoogte is zichtbaar gevarieerd, met een maximum van 4 tot 6 bouwlagen*.

- De maximale basishoogte ligt tussen de 4 (Kwadrant) en 6 bouwlagen
- De plint heeft een ruime verdiepingshoogte (minimaal 4 meter), is actief en draagt bij aan de belevingskwaliteit op straatniveau;

Spelregel 8: Torens varieren in verschijningsvorm, met een maximum van 14 bouwlagen*.

- Torens (bebouwing boven de Amstelveense hoogte) zijn minimaal 12 bouwlagen en hebben een maximale hoogte van 14 bouwlagen.
- De afstand tussen de torens bedraagt minimaal 60 meter
  (van de kern tot de gevel van de andere toren)
- De horizontale diagonaal van een toren heeft een maximale maat van 45 meter
- Hoogteaccenten zijn alzijdig ontworpen en hebben aan de straatzijde een setback van 1:10 (circa 2,5 meter), met uitzonderingen van de Bovenkerkerweg en de zuidelijke rand van het plangebied.

* Indien in een bouwlaag twee verdiepingen (vide) kunnen worden gemaakt, worden deze als zodanig gerekend (met uitzondering van entrees).

GEBOUWKORREL

Spelregel 9: Bouwblokken bestaan uit samengestelde gebouwen met wisselende breedtes.

- Een zijde van een bouwblok bestaat uit minimaal 2 gebouwen.
- Gebouwen (met uitzondering van het Kwadrant) hebben een maximale lengte van 30 meter van 6 bouwlagen hoog, indien langer geldt een maximale basishoogte van 4 bouwlagen. Daarboven zijn torens (met een setback) toegestaan.
- Gebouwen in het Kwadrant hebben een maximale lengte van 30 meter, waarbij alle woningen met een eigen (voor)deur op maaiveld worden ontsloten.

3.4 VERVOLGPROCES

De Nota van Uitgangspunten voor de transformatie van Legmeer is door het college begin 2018 vastgesteld en in de commissie Ruimtelijke Ordening Wonen en Natuur van 5 februari 2019 behandeld. Naast het vrijgeven voor participatie van deze nota is de opdracht meegegeven het scenario "Productieve Stad" verder uit te werken met doorgroeimogelijkheden naar het scenario "Hoogstedelijk Innovatief". Direct daarna zijn we gestart met het participatietraject en het opstarten van het opstellen van deze ontwikkelvisie. Er zijn diverse onderzoeken uitgevoerd, onder andere naar de vraag wie de toekomstige bewoner van Legmeer zal zijn, de mobiliteit in en om het plangebied en de vertaalslag ambities duurzaamheid.

Daarnaast hebben wij enkele besprekingen gevoerd met de eigenaren van grote(re) grondposities binnen het plangebied, diverse vastgoedontwikkelaars en experts over de ontwikkeling van Legmeer. De waardevolle inzichten uit die gesprekken vormen, in combinatie met een integrale beleidsanalyse en de inhoudelijke bijdragen van verschillende vakspecialisten binnen de gemeente, de Omgevingsdienst, de basis voor deze Ontwikkelvisie Legmeer.

Participatie en communicatie
Amstelveen werkt aan Legmeer 'in de geest van de Omgevingswet'. Dat houdt in dat we werken vanuit een flexibele integrale visie en dat we vroegtijdig eigenaren, (toekomstig) bewoners, ondernemers en overige geïnteresseerden de kans bieden deze ontwikkelvisie mede vorm te geven.

Begin 2019 heeft het college van Amstelveen de Nota van Uitgangspunten voor Legmeer vastgesteld. Op basis van deze nota is van eind februari 2019 tot en met april 2019 een breed participatietraject doorlopen. De opgehaalde resultaten gebruiken we als input voor deze ontwikkelvisie. Het streven is om in Q 1 2020 de ontwikkelvisie vast te stellen. Nadat de ontwikkelvisie is vastgesteld wordt er gestart met de planontwikkeling van de verschillende clusters /deellocaties. Het spreekt voor zich dat stakeholders in die clusters en in de omgeving bij de planontwikkeling en besluitvorming worden betrokken.

Het college van B en W legt vervolgens diverse stukken ter besluitvorming voor aan de gemeenteraad: een ontwikkelvisie Legmeer, startnotitie BTAZ, beeldkwaliteitsplannen, structuurvisie en uiteindelijk omgevingsplannen.

Van Ontwikkelvisie tot gebouw
Ontwikkelvisie: Met deze ontwikkelvisie geeft de gemeente richting aan de ontwikkeling van Legmeer. Zo bepaalt de gemeente op welke plekken wel, of juist niet gebouwd mag worden. Daarbij geeft de gemeente aan waarvoor aandacht moet zijn, bijvoorbeeld het zoekgebied voor (maatschappelijke) voorzieningen. Nadat deze visie is vastgesteld door de gemeenteraad, kan een initiatiefnemer / ontwikkelaar besluiten te willen herontwikkelen/bouwen.

Structuurvisie: De structuurvisie vormt de ruimtelijke vertaling van de Ontwikkelvisie Legmeer 2020. De borging van ruimtelijke kwaliteit van het plangebied staat hierbij voorop. Voorafgaand aan het opstellen van de structuurvisie is er een uitgebreide analyse uitgevoerd naar zowel het vigerend beleid als de ruimtelijke kwaliteiten van de omgeving.

Beeldkwaliteitsplan: In een beeldkwaliteitsplan formuleert de gemeente richtlijnen voor de bebouwde ruimte en openbare ruimte met als doel de ruimtelijke kwaliteit te waarborgen. De richtlijnen garanderen dat de samenhang, de ambitie en uitgangspunten van de ontwikkelvisie Legmeer, verder uitgewerkt in het clusterpaspoort overeind blijven en worden versterkt.

Clusterpaspoort: Een gebied van zo'n 30 hectare kunnen we niet in één keer ontwikkelen. Dat willen we ook niet, want we willen kunnen inspelen op veranderingen. Hoe kun je flexibel ontwikkelen en toch pioniers het gevoel geven dat hun buurtje af is? De basis voor de ontwikkeling van Legmeer is een flexibele planningsstrategie gebaseerd op clusters (logische ruimtelijke eenheden omsloten door bestaande wegen of water). Het gaat om een diversiteit aan plots variërend in grootte. De plots verschillen in dichtheid van bebouwing maar hebben gemeen dat ze een afgemaakt buurtgevoel oproepen. Elke cluster heeft een clusterpaspoort met uitgangspunten voor onder andere dichtheid, bouwhoogtes met aansluiting op ander gebied en variatie in architectuur. De clusters zijn nog niet helemaal uitgewerkt, om zo in te kunnen spelen op toekomstige (duurzaamheids-) wensen en eisen en/ of mogelijkheden van vergroting van de cluster. Een belangrijke eis in het paspoort is dat deze aansluit op een groter gebied. Het clusterpaspoort zal via het College van B&W aan de gemeenteraad worden aangeboden ter vaststelling.

Anterieure Overeenkomst/Exploitatieplan: Met initiatiefnemer/ontwikkelaar zal een traject worden gestart te komen tot kostenverhaal van plankosten en bovenplanse/bovenwijkse kosten. Dit zal of via een anterieure overeenkomst of exploitatieplan plaatsvinden. Voorafgaand aan het starten van het clusterpaspoort zal een zogenaamde voorovereenkomst worden gesloten. Daarna wordt gestart met het opstellen van het clusterpaspoort.

Omgevingsvergunning: Nadat de omgevingsvergunning is aangevraagd en verleend kan de bouw pas echt starten.

Placemaking
Placemaking is gericht op het geven van meer gebruikswaarde aan plekken (in de openbare ruimte). Het werkt vanuit de filosofie dat het maken van een plek draait om mensen, niet om stenen. Waar het vroeger in Nederland gebruikelijk was dat de overheid alles bepaalde, wordt vanuit Placemaking onderzocht in hoeverre de gemeenschap meer het heft in eigen handen kan nemen. Met Placemaking kun je onderzoeken of een gemeenschap plekken kan creëren die voldoen aan de wensen en behoeften van diezelfde gemeenschap. De methode is kansrijk voor Nederland en dus ook voor Legmeer. Vooral als je bedenkt dat co-creatie en participatie hoog op de agenda van overheden staan.

Uit onderzoek van Bureau Motivaction blijkt dat voor placemaking Legmeer een gefaseerde aanpak wenselijk is. Voor de eerste fase richt de placemaking zich op de 'pioniers' van de woonbeleving. Denk daarbij aan postmoderne hedonisten en kosmopolieten. In de tweede fase komen dan de (relatieve) volgers aan bod: postmaterialisten en opwaarts mobielen.

Achtergrond

GEBIEDSEXPLOITATIE

Uitgangspunt is dat we een toekomstbestendige ontwikkeling willen realiseren en de haalbaarheid van de ontwikkeling niet in gevaar willen brengen door een te grote stapeling van eisen. Om dit in de praktijk te brengen, doorlopen we dit traject waar mogelijk in co-creatie met de betrokken marktpartijen. Op deze manier kan de haalbaarheid direct in de praktijk worden getoetst.

Kostenverhaal
Als onderdeel van dit ontwikkelperspectief zal de gemeente zelf ook investeren in bovenwijkse voorzieningen, die de ontwikkeling van Legmeer en de rest van de stad ten goede komen.
De gemeente onderzoekt of naast de gebruikelijke kosten voor het wijzigen van de bestemming en de herinrichting van de openbare ruimte ook de aanleg van (bovenwijkse) voorzieningen, zoals extra toegangswegen, culturele voorzieningen en collectieve maatregelen op het vlak van duurzaamheid kunnen worden verhaald op ontwikkelaars. De ontwikkelingen moeten financieel haalbaar en uitvoerbaar zijn. De gemeente stelt pas een bestemmingsplan vast als er afspraken zijn gemaakt over de door gemeente op marktpartijen te verhalen wettelijke kosten. Gebiedseigen kosten van deellocaties, zoals sloop en bouw- en woonrijp maken, komen voor rekening van de initiatiefnemers zelf.

TOT SLOT

Begin dit jaar boog de Raadscommissie Ruimtelijke Ordening, Wonen en Natuur zich over de verschillende toekomstscenario's voor Legmeer uit de Nota van Uitgangspunten. Daaruit kwam een heldere opdracht voort: werk het scenario Productieve Stad uit, en onderzoek daarbij wat de mogelijkheden zijn om door te groeien richting het scenario Hoogstedelijk Innovatief.

Deze Ontwikkelvisie laat zien dat het mogelijk is om op Legmeer de aantallen woningen te realiseren die passen bij het scenario Productieve Stad, en misschien nog belangrijker: om een nieuwe stadswijk tot stand te brengen waarin wonen en werken op een bijzondere manier wordt samengebracht. Legmeer heeft de potentie om een buitengewoon aantrekkelijke stadswijk te worden, waar mensen graag wonen, werken en recreëren.

De transformatie wordt een grote inspanning voor de gemeente, de ondernemers in het gebied en de ontwikkelaars. Het opbouwen van de nieuwe stadswijk zal vele jaren in beslag nemen.

In deze visie zijn mogelijkheden opgenomen, indien nodig, meer woningen en ruimte voor werken toe te voegen aan het reeds genoemde programma. Deze ruimte komt alleen beschikbaar als aantoonbaar de nu geplande solitair gebouwde parkeervoorzieningen niet (meer) nodig zijn. Ook kan gekozen worden deze (mogelijk) vrijkomende ruimte te gebruiken als openbare ruimte.

Amstelveen heeft grote ambities met het transformeren van het bedrijventerrein Legmeer. Deze Ontwikkelvisie laat zien dat de ambities kunnen worden waargemaakt.

COLOFON

Opdrachtgever en samenwerking

Gemeente Amstelveen

Adviseurs

marco.broekman
urbanism research architecture

Projectteam

Roy van Pamelen	Programmamanager
Martie de Boer	Programmasecretaris
Menno Abrahams	Adviseur infrastructuur
Gauke Adamse	Landschapsarchitect
Jantien Beukema	Adviseur wonen
Tom Brons	Stedenbouwkundige
Marcel Clewits	Adviseur water
Tom van Dijk	Sr accountmanager
Wilco Eindhoven	Coordinator ondergrondse infra
Paul Gillissen	Verkeerskundige
Clement Jager	Adviseur verkeer en parkeren
Anne Kaiser	Adviseur circulaire economie
Wim Kok	Adviseur klimaatadaptatie
Isabelle Kuiper	Sr jurist grondzaken
Rogier van der Laan	Procesmanager energietransitie
Richard van Leeuwen	Adviseur energietransitie
Martin Panday	Adviseur ruimtelijke ordening
Daniel van der Ree	Adviseur wonen
Esther de Rooij	Milieuregiseur
Kyriakos Tsolakidis	Adviseur milieu
Bram van Uden	Sr planeconoom
Ad van der Ven	Sr planeconoom
Anne-Marie Vreman	Sr jurist grondzaken
Juke Warmerdam	Adviseur communicatie
Femke van der Zanden	Adviseur economische zaken
Saskia Zorge	Adviseur duurzaamheid

marco.broekman
KNSM laan 53, 1019 LB Amsterdam
Telefoon: +31 20 7372085
Email: info@marcobroekman.com
Website: www.marcobroekman.com

Team
Marco Broekman
Onno van Rieven
Jordy Stamps
William Priestley
Martha Seitanidou
Giel Wieggers

Royal Haskoning DHV
Mariska Ruiter
Miquel Blokland
Rein Bruinsma
Patrick de Baat
Mark Huuskes

Rogeo
Rosa de Witte

De Wijde Blik
Theo Dohle
Danielle Hasenbos

Motivaction
Marco Sodderland
Pieter Paul Verheggen
Rebecca van der Grient

Eindredactie en vormgeving
marco.broekman

Disclaimer
Niets uit deze publicatie mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden zonder naam- en bronvermelding. Dit document betreft een ontwikkelvisie waarbij geen rechten aan kaarten en dergelijke kunnen worden ontleend. Bureau marco.broekman heeft getracht de gebruikte bronnen zorgvuldig te vermelden en auteursrechten te respecteren. Mocht in dit document iets niet juist zijn vermeld, dan kunt u dat ons laten weten, zodat alsnog de juist bronvermelding kan worden opgenomen.

OPDRACHTGEVER

Gemeente Amstelveen

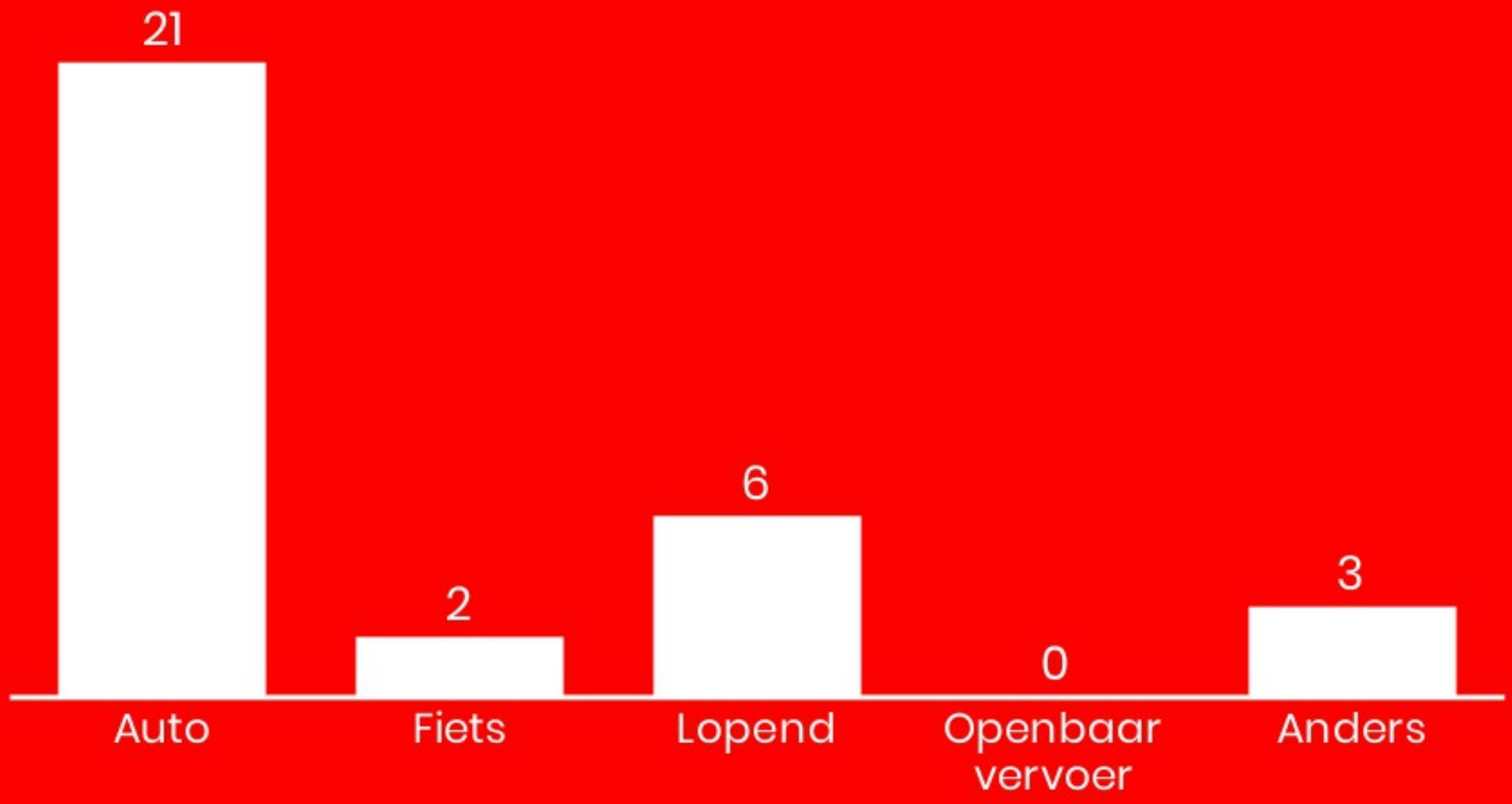
OPDRACHTNEMER

marco.broekman
urbanism research architecture

Pak uw smartphone en ga naar www.menti.com

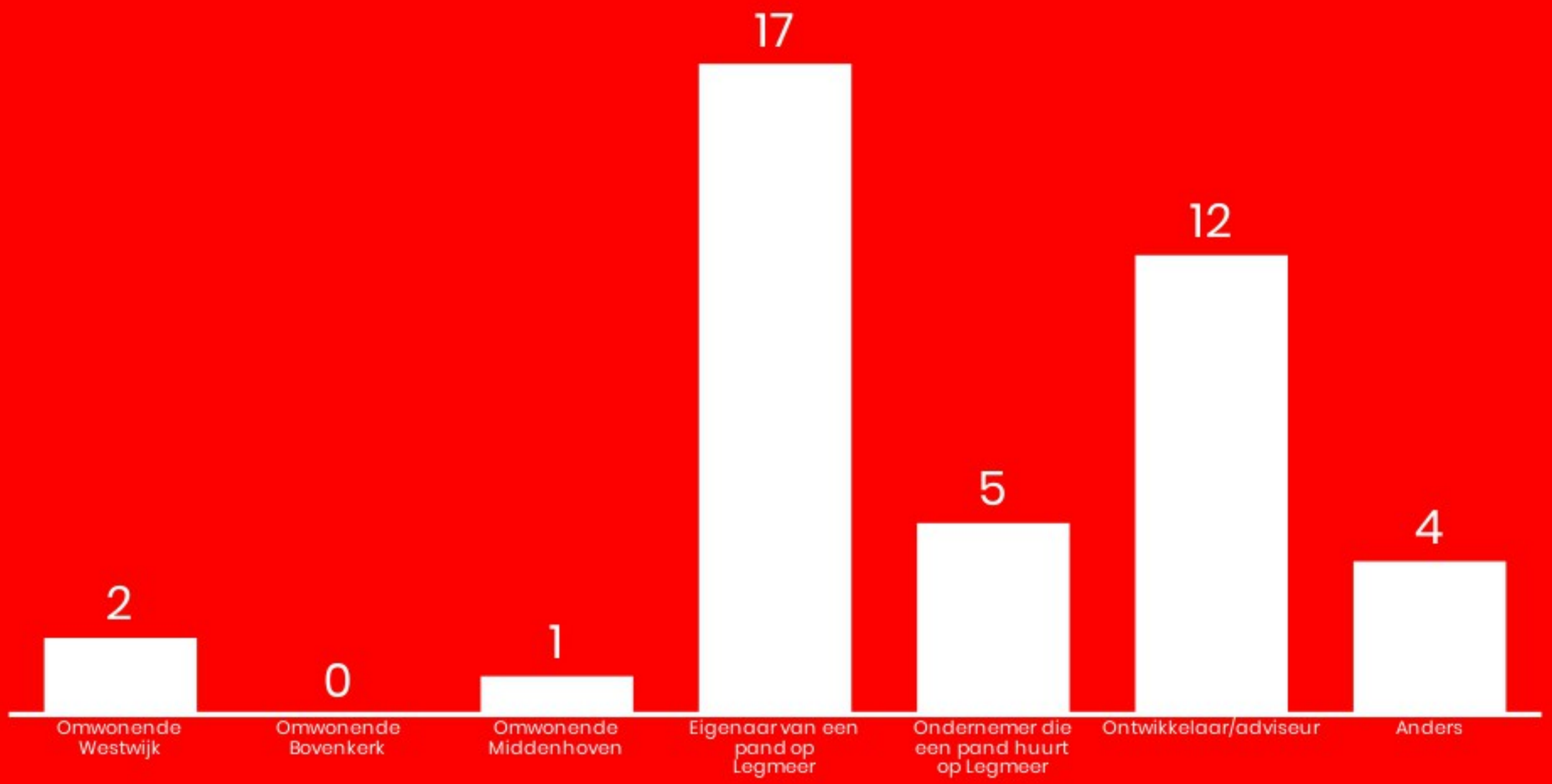
Vul daar de code 36 86 73 in.

Testvraag: hoe bent u vandaag naar deze locatie gekomen?

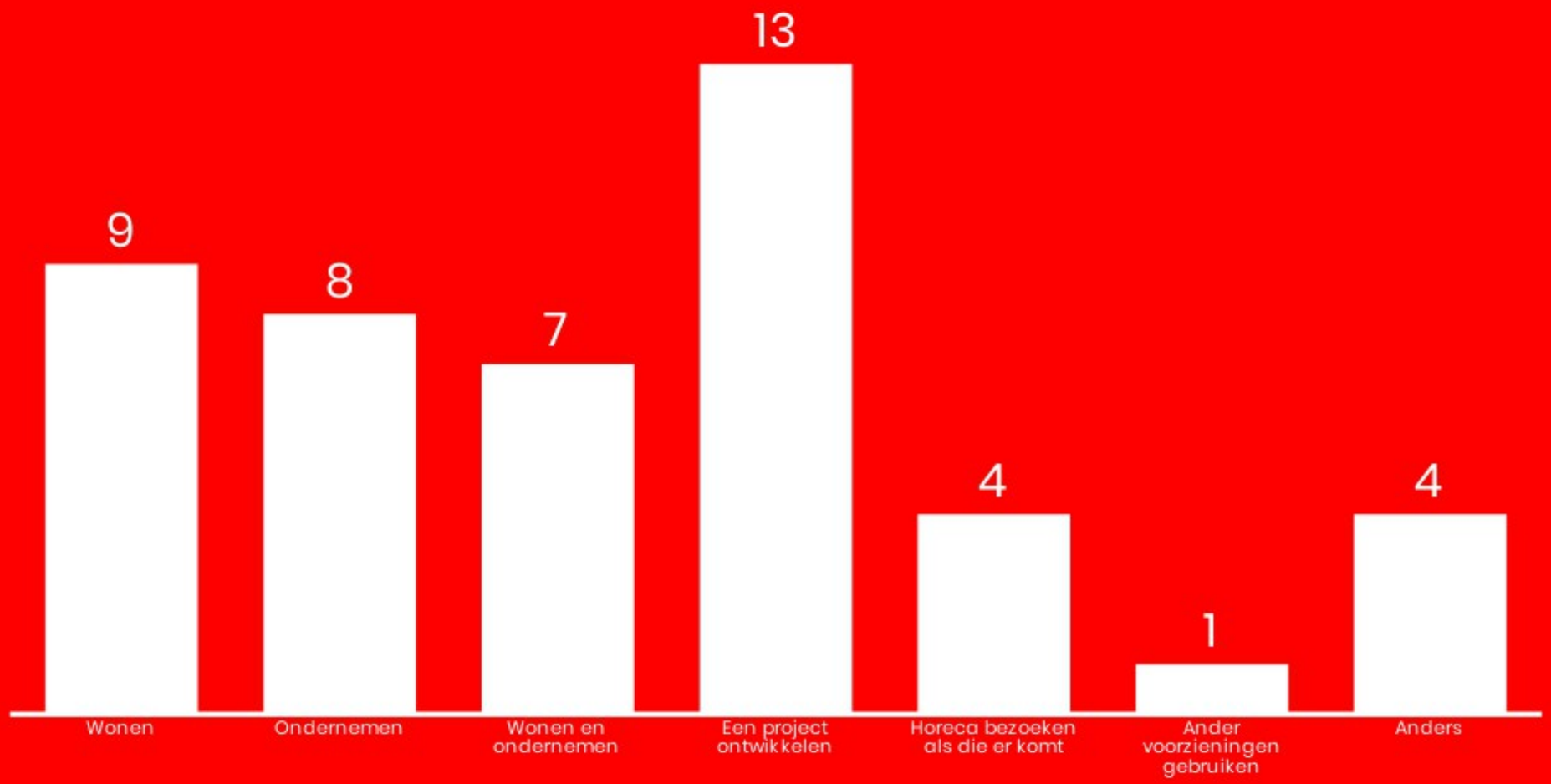
32

Wat is uw achtergrond?

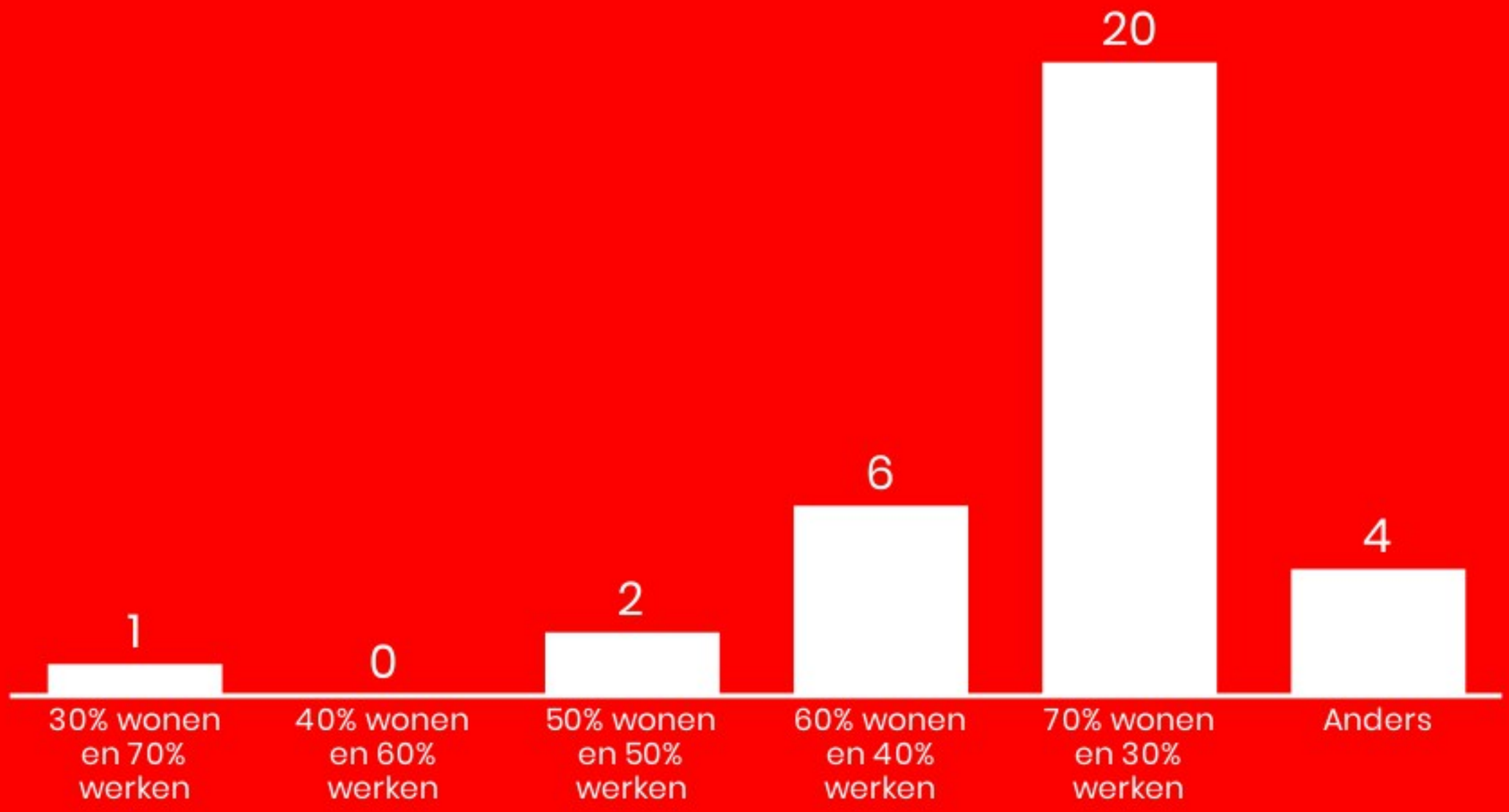
33

Wat wilt u in de toekomst doen in Legmeer?

32

Wat vindt u de ideale verhouding wonen en werken?

33

Welk woord typeert voor u het toekomstige Legmeer?

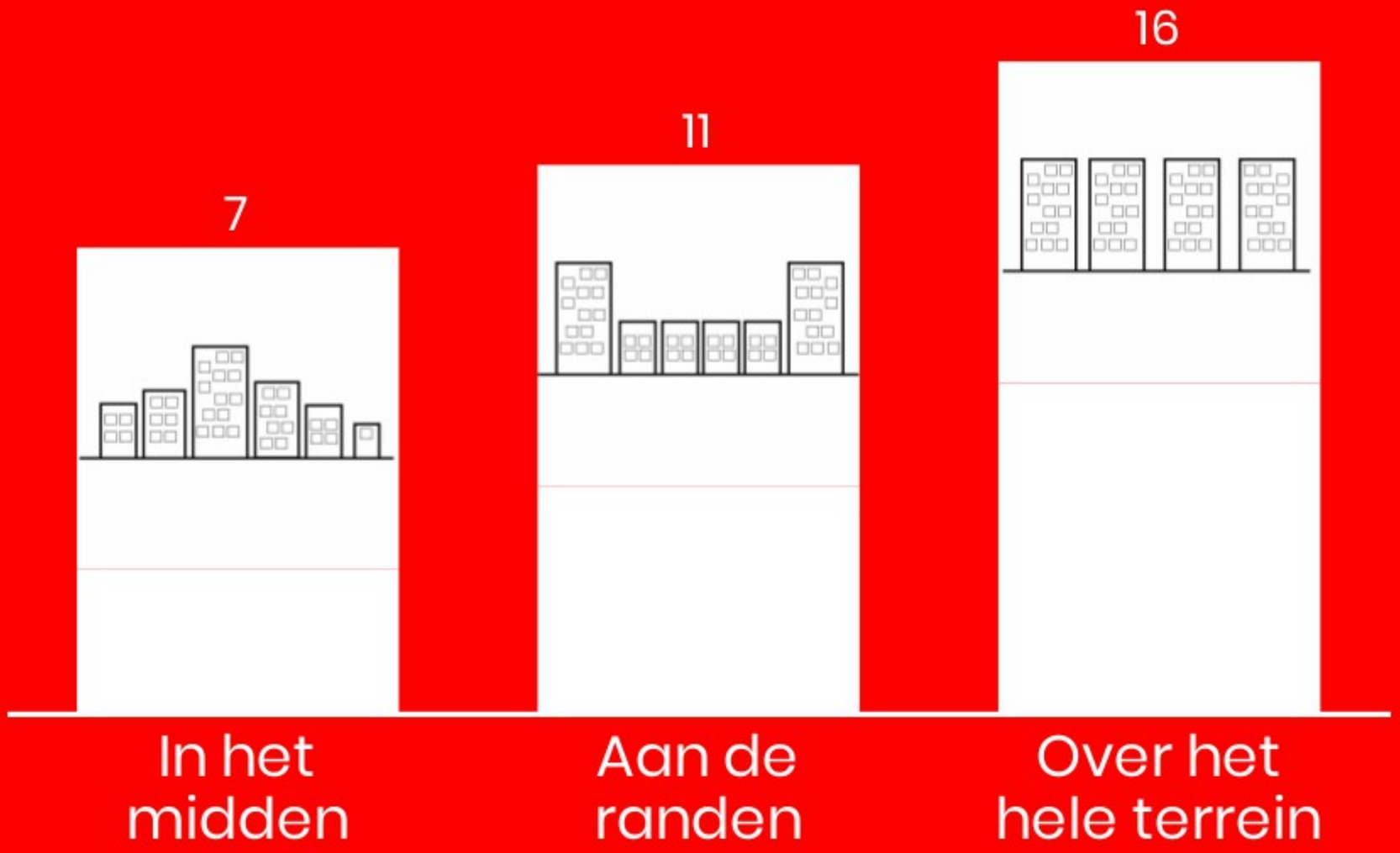
32

Welke voorzieningen moeten in het nieuwe Legmeer komen?

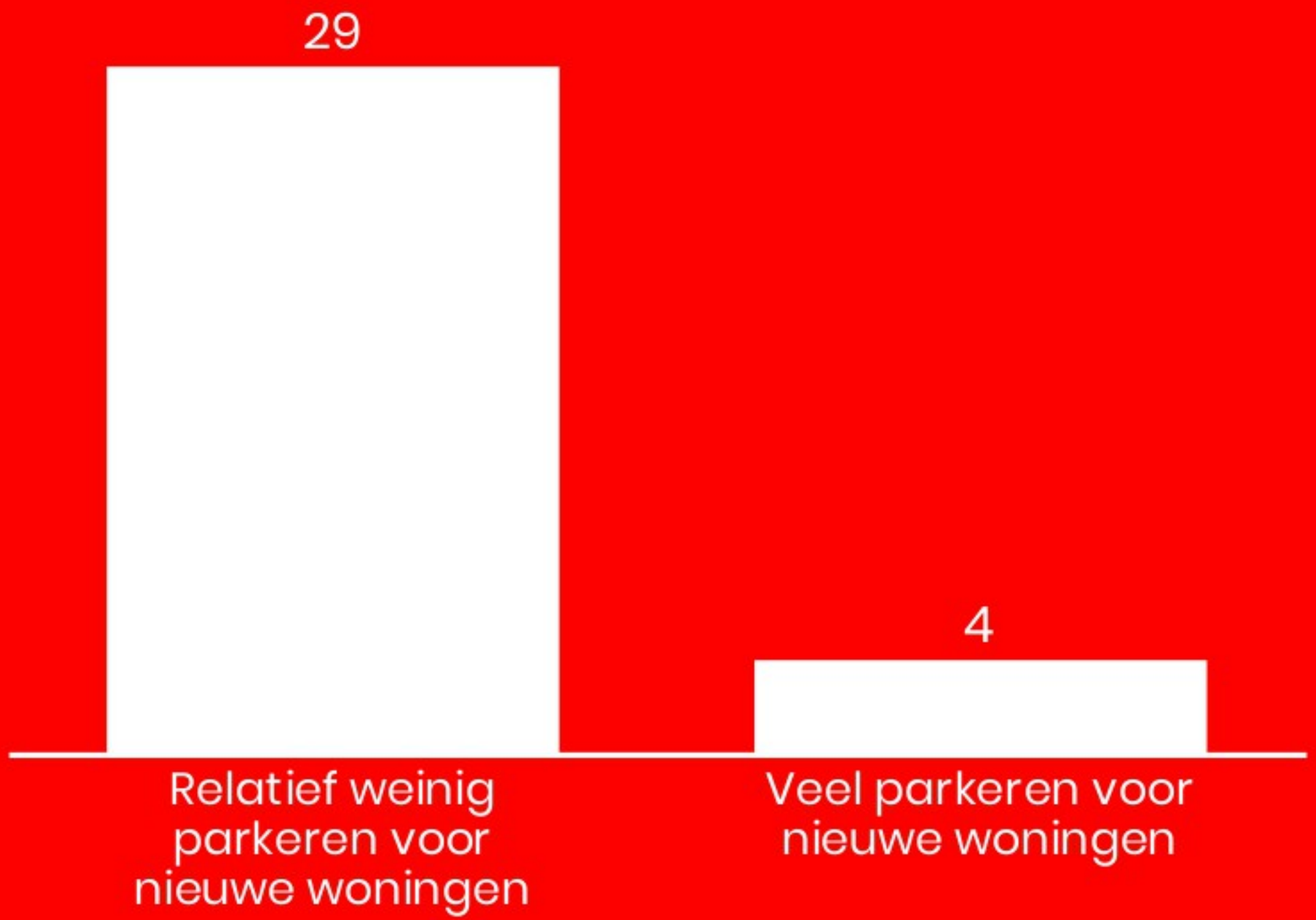
33

Waar zou hoogbouw moeten komen?

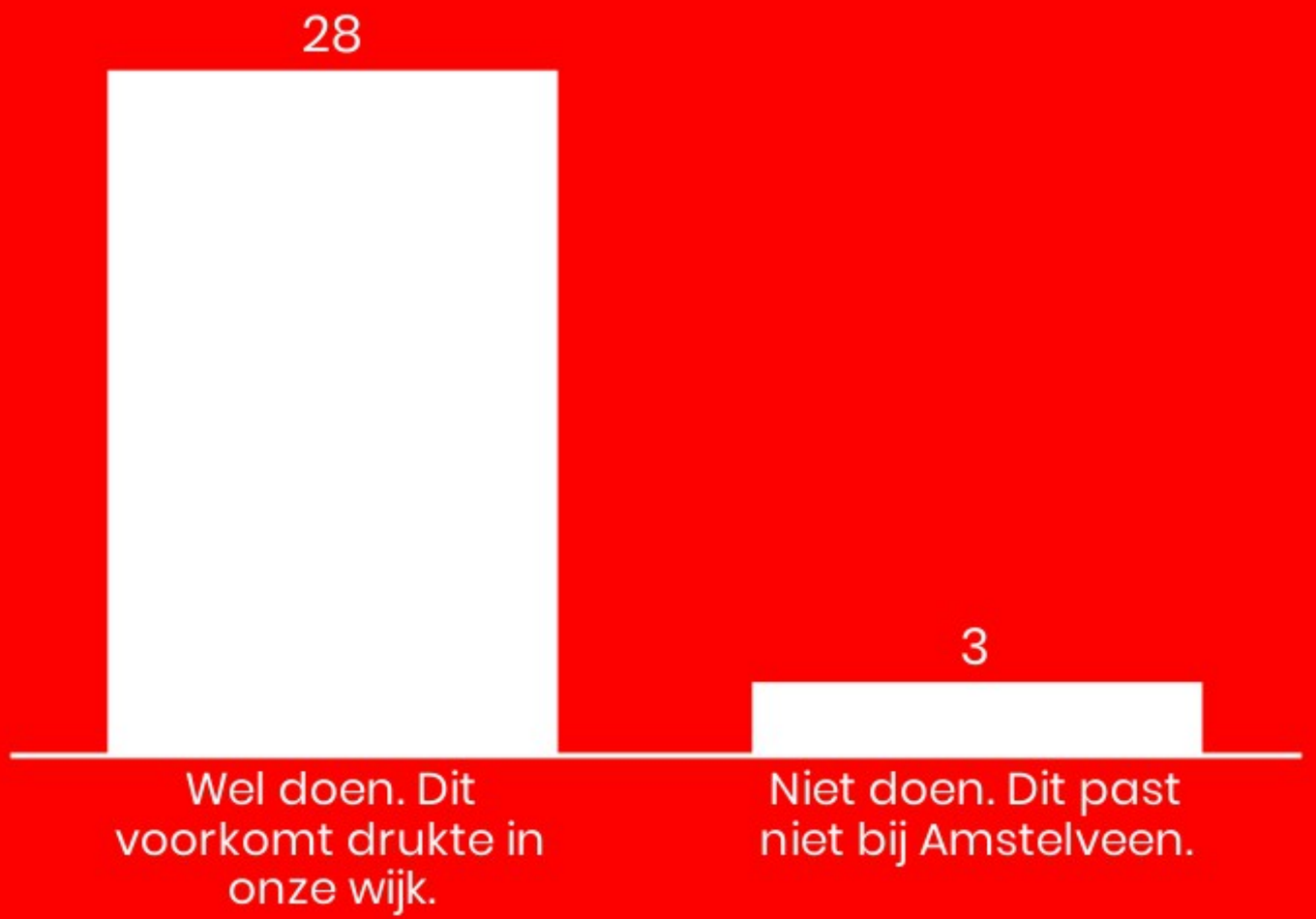
34

Parkeren: hoe ziet u dit?

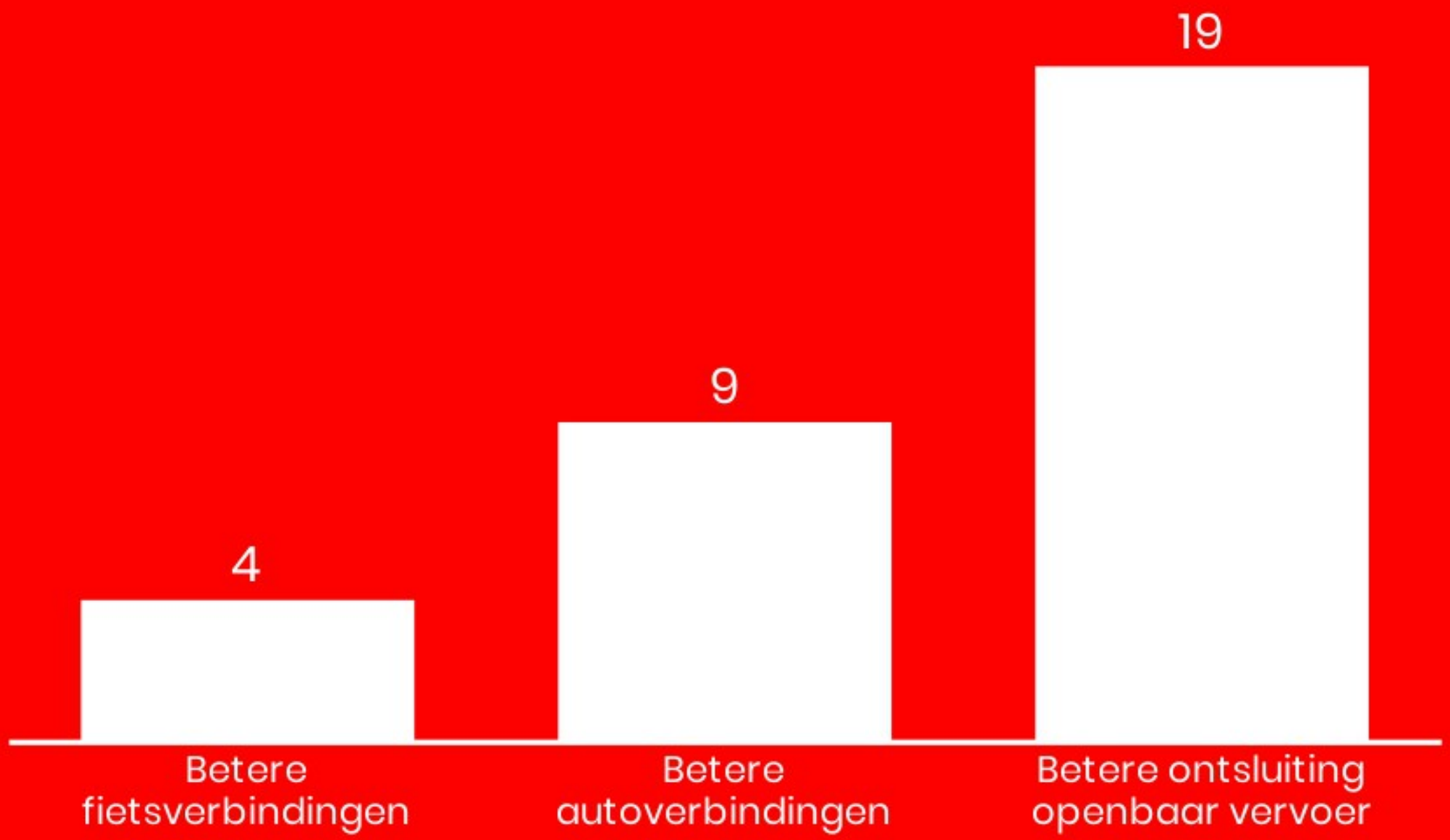
33

Vergunningparkeren tegen lage kosten moeten we:

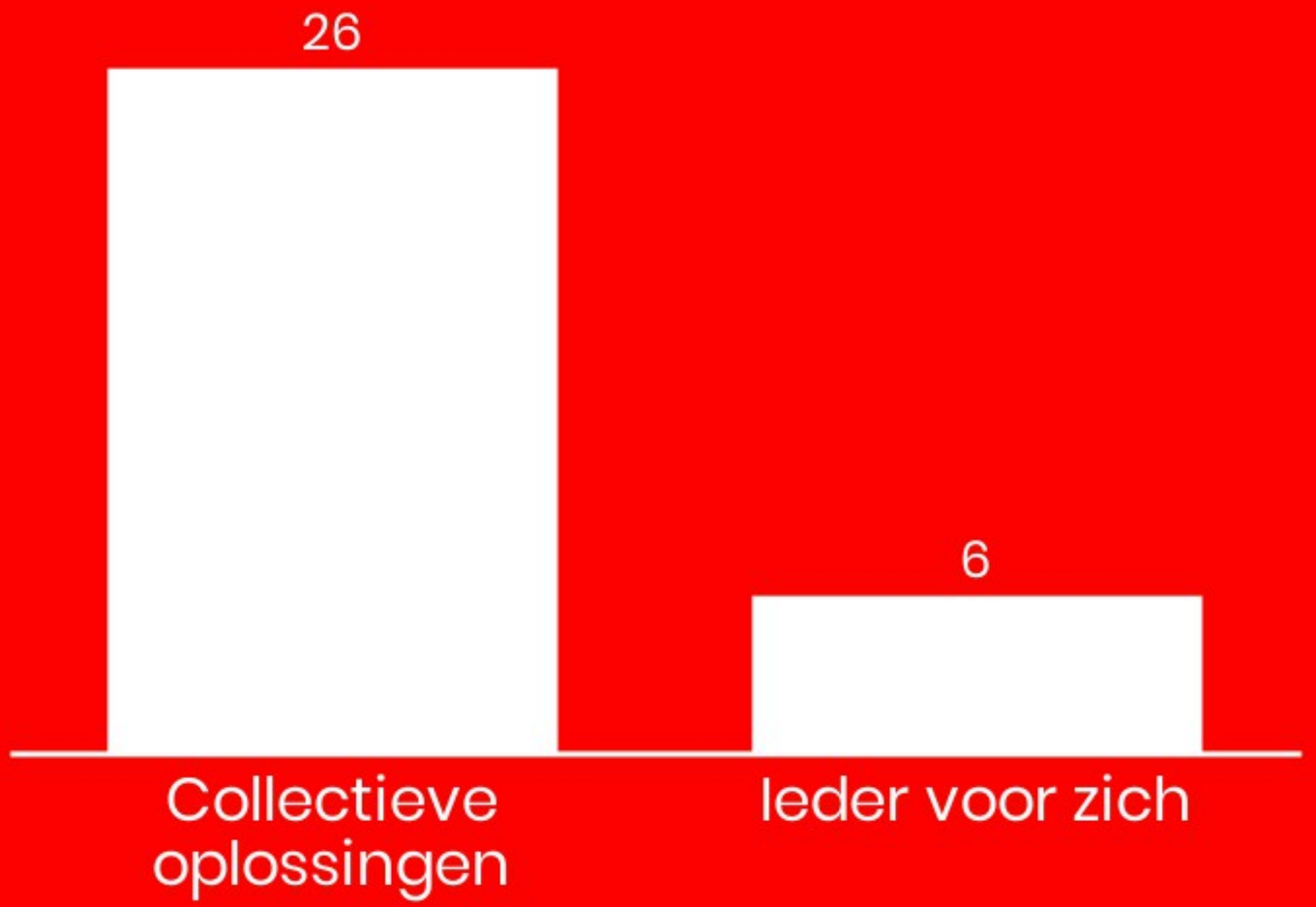
31

Waarin moet vooral worden geïnvesteerd?

32

Duurzaamheid: collectieve oplossingen of ieder voor zich?

32

Wat is het meest Amstelveense dat in Legmeer moet komen?

28

WAT NEMEN WE MEE?

RICHTING ONTWIKKELVISIE

4 april 2019

marco.broekman
urbanism research architecture

BEREIKBAARHEID
& PARKEREN
Hoe zorgen we voor een goede bereikbaarheid en parkeergelegenheid?

LEGMEER WORDT OMARMD

VOORZIENINGEN EN GROEN

voorzieningen Zaandam

restaurant Radio Royaal, Eindhoven

IJSSALON

GOEDE HORECA

VOORZIENINGEN EN GROEN

VOORZIENINGEN OUDEREN

MEDISCH CENTRUM

VOORZIENINGEN EN GROEN

SPORT EN WELLNESS

VOORZIENINGEN EN GROEN

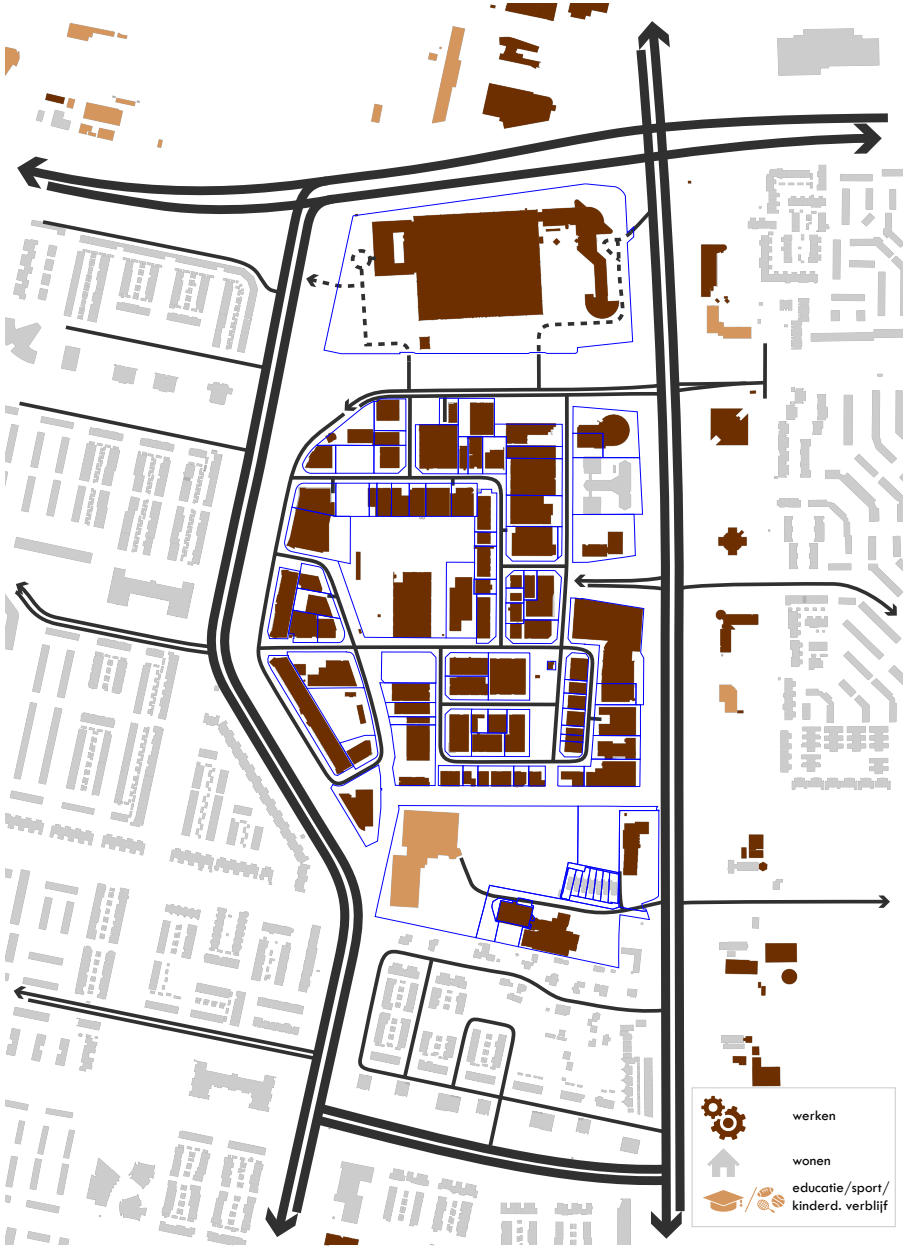
GROTE GROENE PLEKKEN

HOUD LEVENDIGHEID OP STRAAT IN DE AVOND, PLINTPROGRAMMA

voorbeeld terras Den Haag

BEREIKBAARHEID EN PARKEREN

BEREIKBAARHEID EN PARKEREN

G.J. RIGTER & CO B.V.
Verhuizers met het puntje op de i
MAN
BS-XZ-43
GVB

BEREIKBAARHEID EN PARKEREN

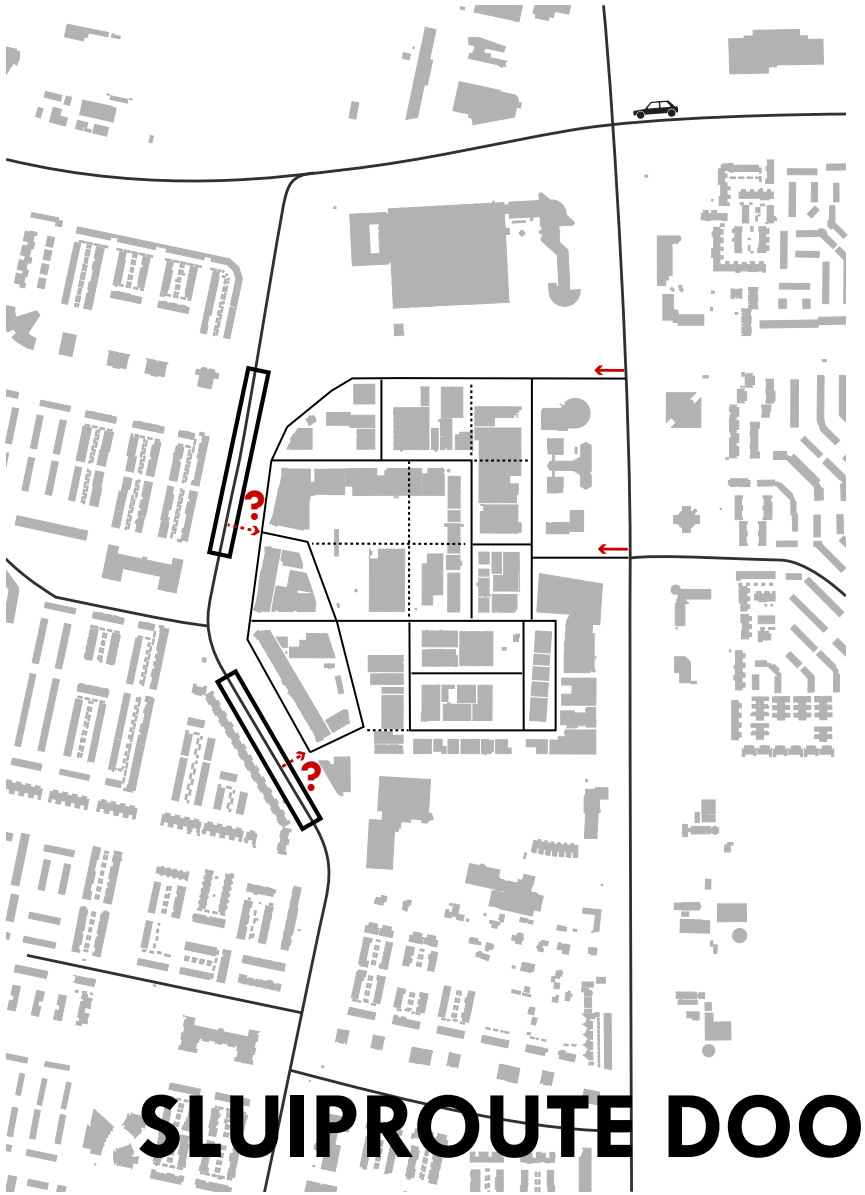
BETERE FIETSPADEN

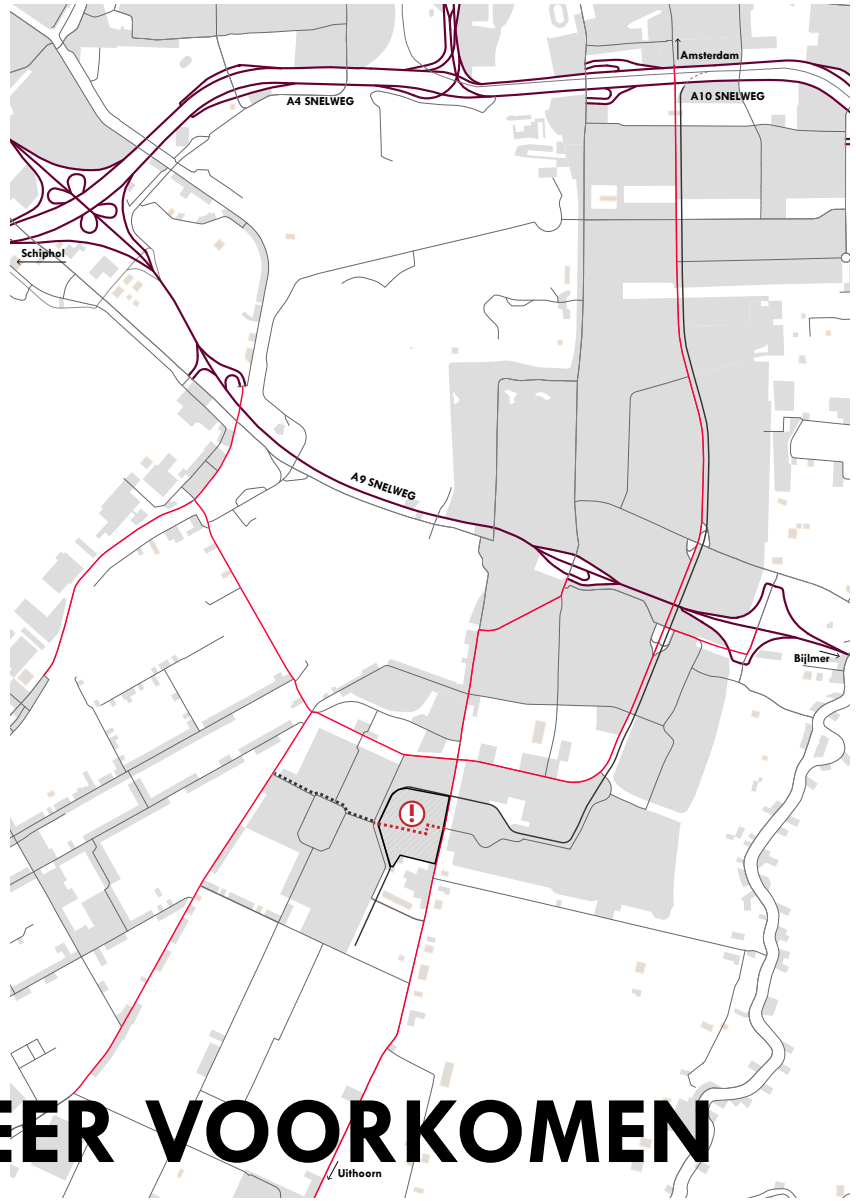
BEREIKBAARHEID EN PARKEREN

sluiproutes

BEREIKBAARHEID EN PARKEREN

SLUIPROUTE DOOR LEGMEER VOORKOMEN

MIX WONEN WERKEN IS EEN WENS...
MET TWIJFELS

VOORKOM ALLEEN WOONWIJK

MIX AAN VOORZIENINGEN

VOOR WERKERS EN WONERS

WERKEN IS OOK DIENSTVERLENING

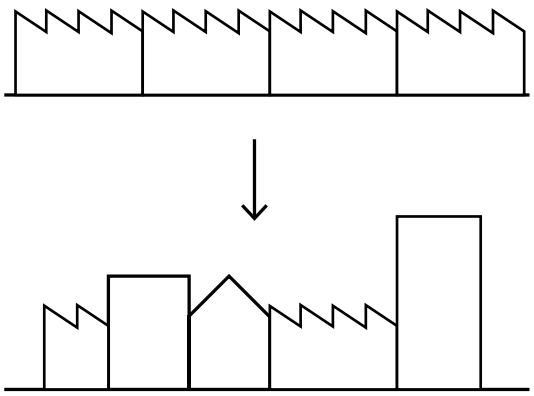
WERKEN IS OOK HORECA

RUIMTES MET EEN VRIJE BESTEMMING

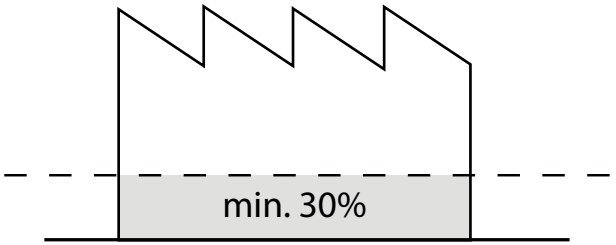

woon-werkpand Kuhne, Rotterdam

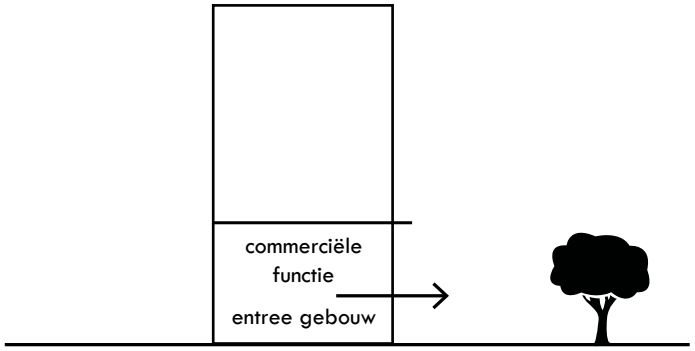
WONEN EN WERKEN GECOMBINEERD

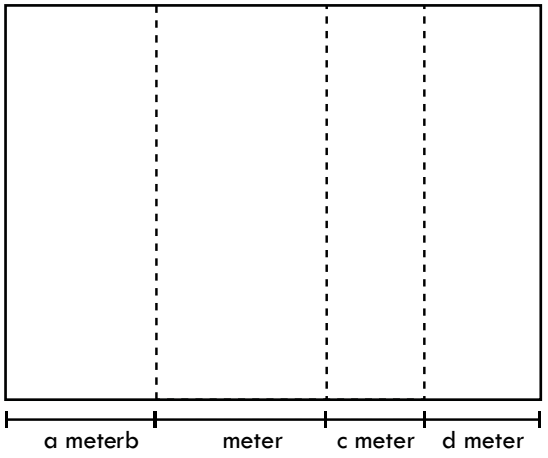
transformatie naar levendige
en gemengde stadswijk

minimaal 30% houdt
bestemming werken

entrees en commerciële plinten
zijn openbaar ontsloten

Maximale lengte gebouw
is de lengte van huidige kavels

HOOGTE EN SFEER

STEDELIJKE DICHTHEID ≠ MAAKINDUSTRIE

WONEN EN WERKEN GECOMBINEERD

Denkwerk

Maakwerk

Thuis/virtueel kantoor

Small box 60-150m²

Klein kantoorbegouw

Groot kantoorgebouw

Plint 50-125m²

Productieve box 12-25m²

Cluster 500-5000m²

Multifunctionele box

Mobiele workshop

Loods 150-600m²

Opslagveld 300-1000m²

Big box 1500-20000m²

huidige werksituatie

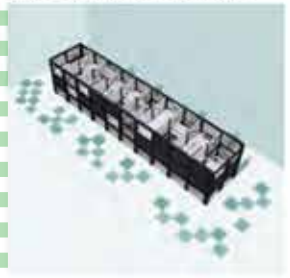
marco.broekman

WONEN EN WERKEN GECOMBINEERD

Brain work

Making

Home office / virtual office

Small-Box 60-150m²

Small oWffice building

Big office building

Plinth 50-125m²

Productive box 12-25m²

Cluster 500-5000m²

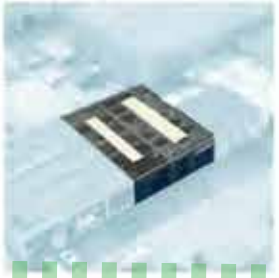
Multifunctional box

Mobile workshop +/- 5m²

Warehouse 150-600m²

Storage field 300-1000m²

Big-Box 1500-20.000+m²

WONEN EN WERKEN GECOMBINEERD

Brain work

Making

Home office / virtual office

Small-Box 60-150m²

Small oWffice building

Big office building

Plinth 50-125m²

Productive box 12-25m²

Cluster 500-5000m²

Multifunctional box

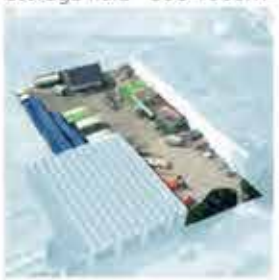
Mobile workshop +/- 5m²

Warehouse 150-600m²

Storage field 300-1000m²

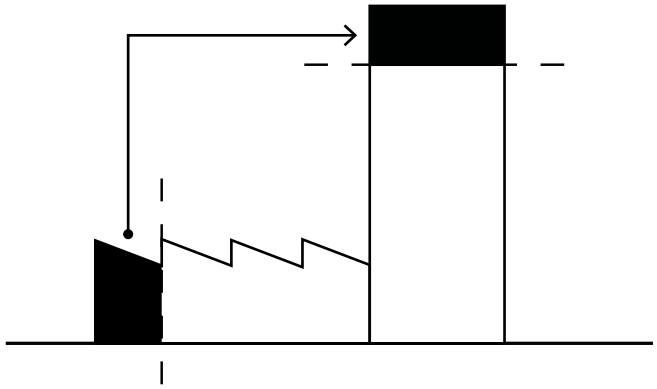
Big-Box 1500-20.000+m²

WONEN EN WERKEN GECOMBINEERD

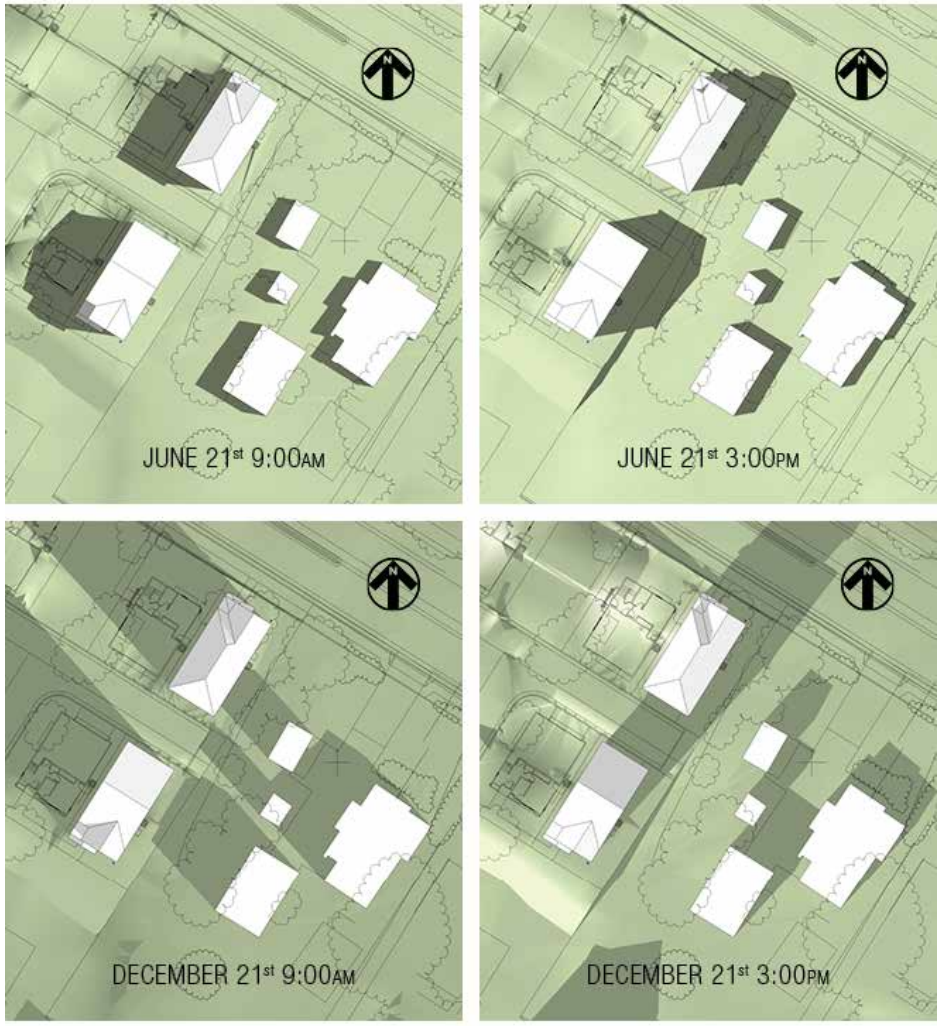
milieu cat. III = +25% opp.
van werken voor wonen

Aelbrechtskade, Rotterdam

HOOG MAG BEST (MEERDERHEID), MAAR HOE WORDT NOG EEN HELE OPGAVE

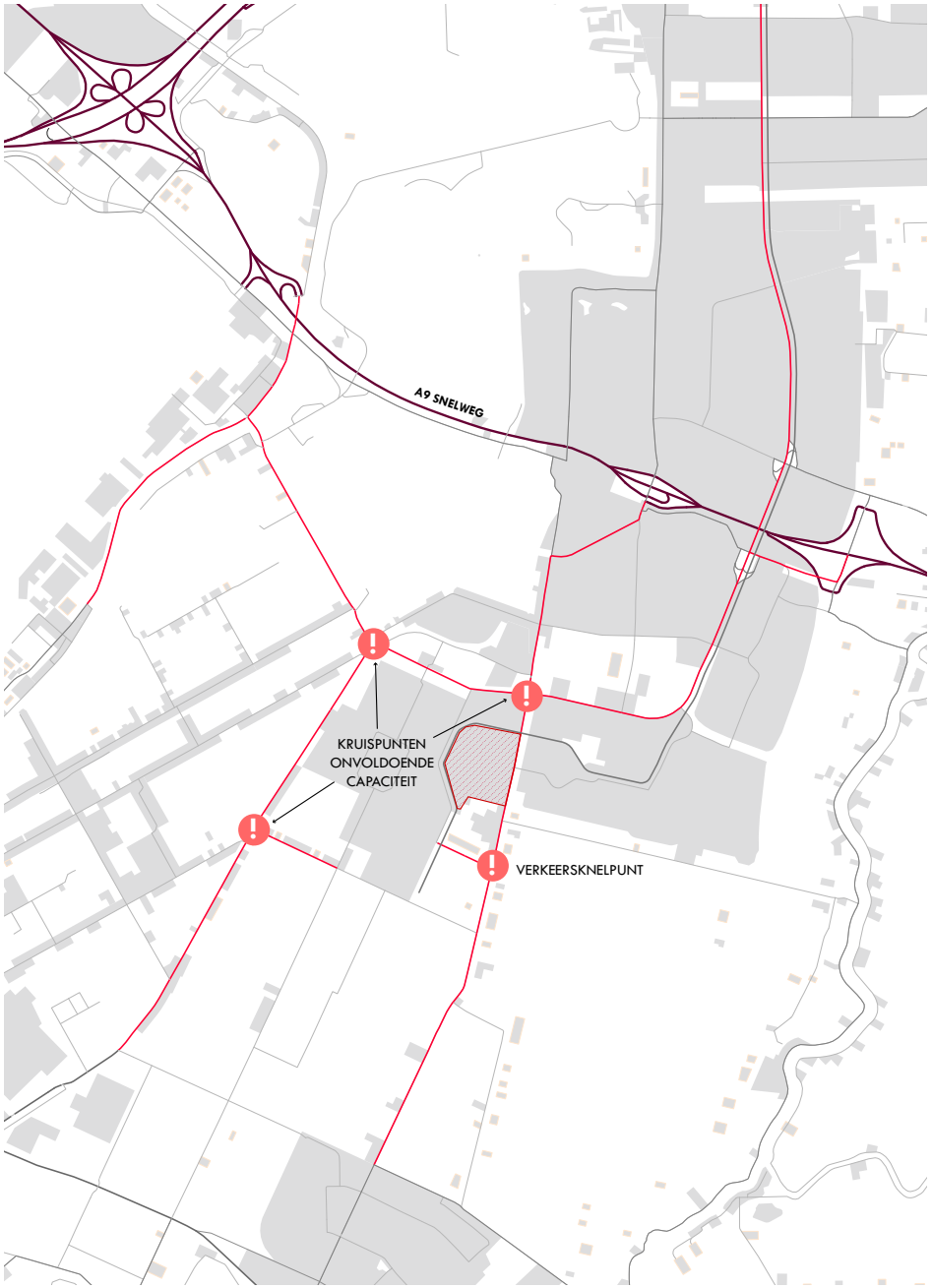
HOOGTE EN SFEER

SLAGSCHADUW HOGE GEBOUWEN

BEREIKBAARHEID EN PARKEREN

HOEVEELHEID AUTOVERKEER EN PARKEERPLAATSEN

BEREIKBAARHEID EN PARKEREN

L

Trein, metro, bus/shuttle, auto, boot, deelfiets, fiets

+

Café, winkels, co-working, wonen, sporten

M

Auto, bus/shuttle, deelfiets, fiets, step

+

Café, co-working, buurtcentrum, wonen, sporten, urban farming

S

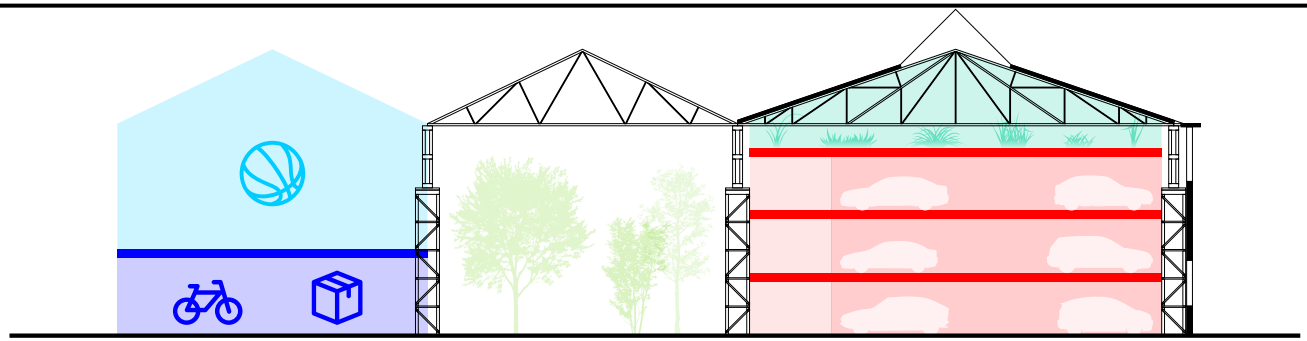
Deelfiets, fiets, step

+

Afval, post

OV-HUB

BEREIKBAARHEID EN PARKEREN

OV-HUB

BEREIKBAARHEID EN PARKEREN

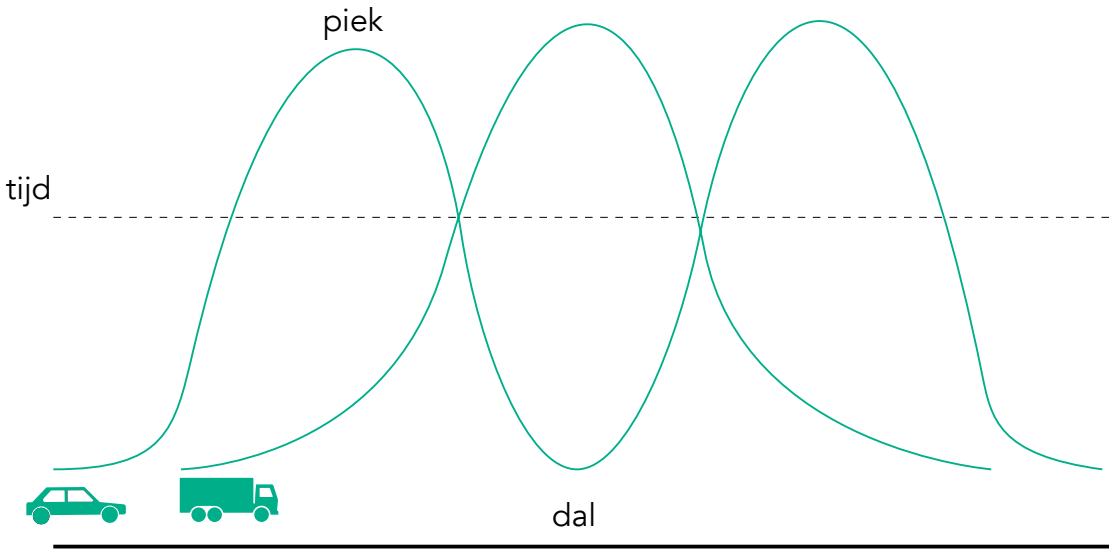

PARKEERGEBOUWEN

BEREIKBAARHEID EN PARKEREN

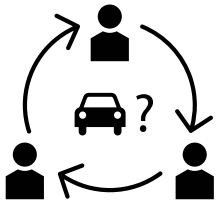
PIEKEN IN PARKEREN

PARKEREN BEZOEKERS ‘WERKEN’

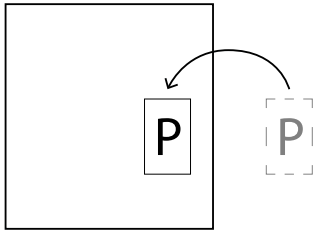
DUBBEL PARKEREN

DOELGROEPEN EN HUN PARKEERNORM

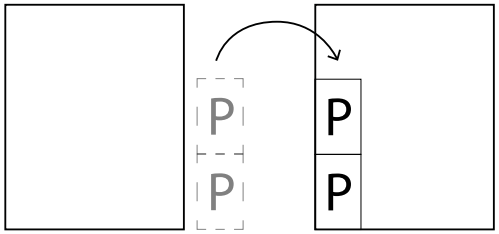
BEREIKBAARHEID EN PARKEREN

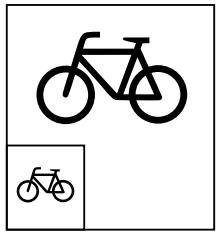
met partijen, gemeente, bewoners,
omwonenden, ondernemers
onderzoeken verlaging P-norm

parkeeroplossingen op kavels
voorkeur ondergronds/gebouw

op eigen kavel parkeren
geen eis (uitruilmogelijkheden)
mits balans klopt

fietsparkeernorm van de gemeente
per cluster of kavel oplossen

UNIFORME SPELREGELS ONTWIKKELEN

AMSTELVEEN ≠ AMSTERDAM

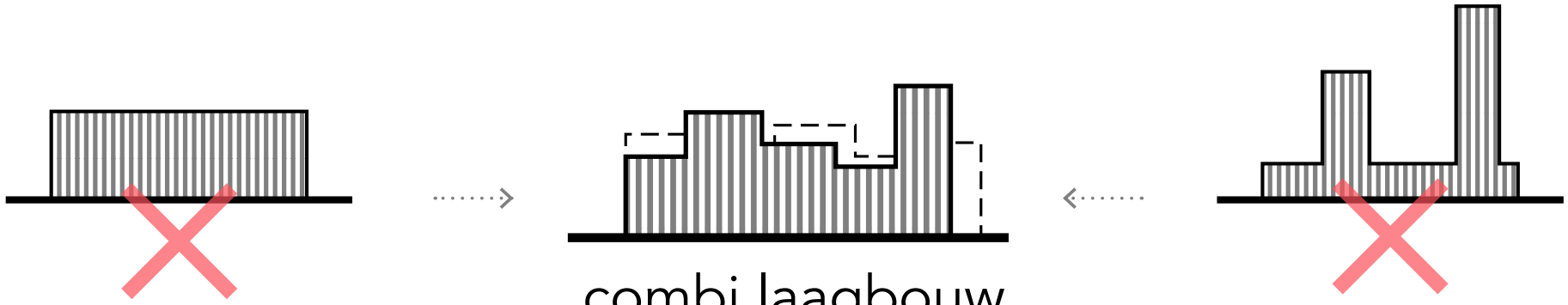

KERSENBLOESEMS

HOOGTE EN SFEER

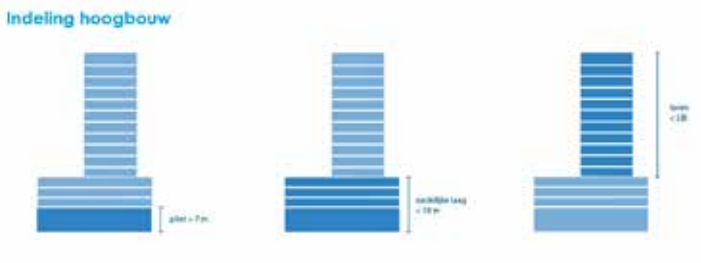
NIET ALLES OP 1 HOOGTE

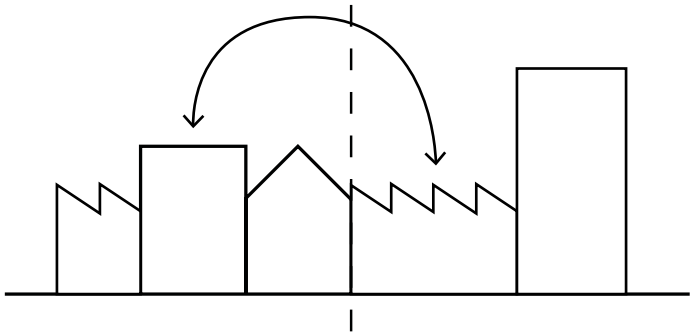
combi laagbouw
en hoogbouw

HOOGBOUWVISIE:

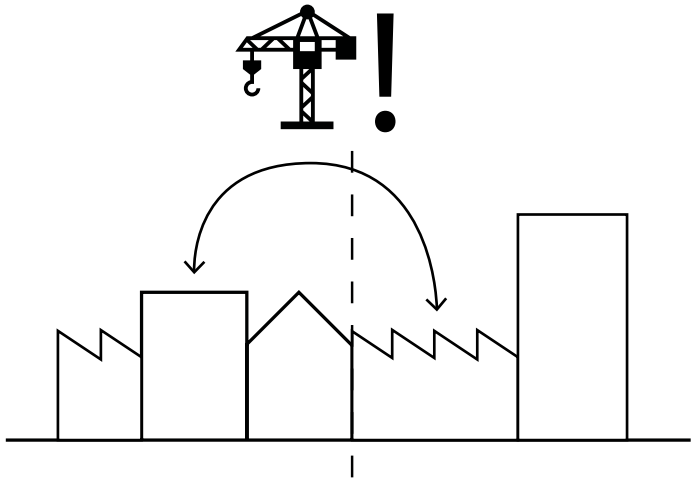
HOOGTE EN SFEER

m²'s programma en functies
onderling verhandelbaar

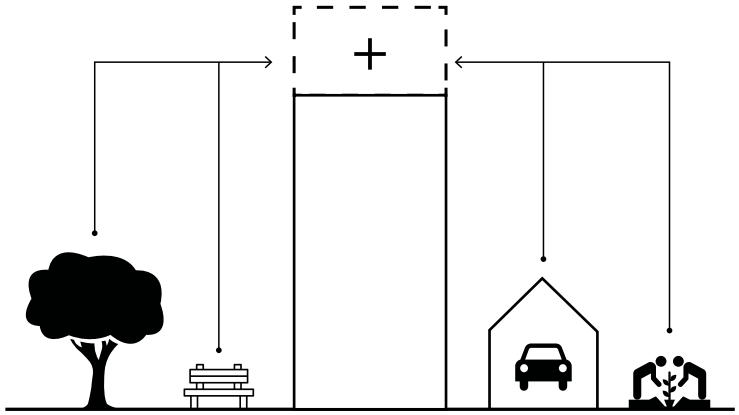
UITRUILPROGRAMMA M²

HOOGTE EN SFEER

alleen verhandelbaar mits
transformatie plaatsvindt

UITRUILPROGRAMMA M²

bijdragen aan leefomgeving
levert FSI-bonus op

VOORBEELDEN VAN SPELREGELS DIE VOORDELEN BIEDEN IN BOUWEN IN DE HOOGTE

DUURZAAMHEID

DUURZAAMHEID

KAVEL

DUURZAAMHEID

CLUSTER/GEBIED

Herbestemming Legmeer

Toekomstige bewonersramingen en -profielen

Marco Sodderland
Rebecca van der Grient
Pieter Paul Verheggen

Conceptrapport (v3) voor:

Gemeente Amstelveen

PROSPERITY

Victoria consult

29 november 2019

Project B4908

motivaction research and strategy

Inhoudsopgave

Achtergrond 3

Conclusies en aanbevelingen 5

Resultaten 11

Bijlagen 45

Achtergrond

Amstelveen is een stad en gemeente in Noord-Holland, die de voorbije decennia een gestage bevolkingstoename kende. Inmiddels is Amstelveen met circa 90.000 inwoners de zesde gemeente van de provincie. De verwachting is, dat de groei zich ook de komende jaren voortzet, met een eveneens toenemende woningbehoefte. Alleen al de periode tot en met 2025 laat zien dat er een additionele woningbehoefte bestaat van circa 2.800 woningen.

Omdat de stadsgrenzen niet rekbaar zijn, zoekt Amstelveen daarbinnen naar bouwlocaties om de druk van de woningmarktketel te halen. Door deze inspanningen zijn al diverse locaties voor nieuwbouw gevonden. Een van deze locaties is een florerend bedrijventerrein, Legmeer, dat onder meer bekend is vanwege het gemeentelijke afvalbrengstation, bouwmarkten maar ook van diverse autobedrijven. Het terrein van ongeveer 25ha lag oorspronkelijk aan de rand van Amstelveen, maar door de genoemde uitbreiding is het in de loop der jaren binnen bebouwd gebied komen te liggen.

Er is gestart met het opstellen van een transformatieperspectief voor Legmeer. Op basis waarvan de gemeente Amstelveen consultatierondes doet ten behoeve van een ontwikkelvisie. Een van de vragen die voor deze visie zullen moeten worden beantwoord is, wie gaan er wonen (en werken en verblijven)?

Het doel van het onderzoek van Motivaction is dan ook het volgende te achterhalen:

- **Profielen van potentiële bewoners van Legmeer (in termen van socio-demografie en waardeoriëntatie), nu en later**
- **Inschatting van het potentieel van deze doelgroepen, nu en later**
- **Gewenste karakteristieken van woningen en openbare ruimte**

Achtergrond

Motivaction heeft een analyse gemaakt van het plan dat de gemeente Amstelveen heeft gemaakt voor de ontwikkeling van bedrijventerrein Legmeer. Er is geïnventariseerd hoe de Mentality-milieus (zie bijlage) bij diverse kenmerken van de wijk Legmeer en een aantal mogelijke aspecten van de te daar te bouwen woningen passen.

Op grond van de aspecten zijn milieus gevonden die goed en minder goed passen bij de plannen voor Legmeer. Hun woonwensen zijn in kaart gebracht, en waar (en in welke mate) deze milieus woonachtig zijn in het gebied waarop het consortium zich met de ontwikkeling van Legmeer zou kunnen richten: Amstelveen en enkele omliggende gebieden (de gemeenten Aalsmeer, Ouder-Amstel, Uithoorn en Amsterdam-Buitenveldert (postcodegebieden 1081, 1082 en 1083).

Conclusies en aanbevelingen

Conclusies en aanbevelingen

Door naar de waardeoriëntatie van de doelgroep te kijken, wordt het gemakkelijker om een woningbouwproject als Legmeer een duidelijker identiteit mee te geven die zich onderscheidt van andere projecten. Deze identiteit komt idealiter in alle facetten naar voren, zoals de stedenbouwkundige opzet, de architectuur, de (nabijheid van) voorzieningen (zoals huisartsenpraktijk, school, kinderdagverblijf) de project-communicatie, maar ook in de *placemaking*. Met een duidelijke identiteit voelen bepaalde doelgroepen zich sterker aangesproken dan andere.

Wanneer een onderbouwde keuze voor een of meer sociale milieus is gemaakt, zoals bijvoorbeeld voor kosmopolieten, postmaterialisten, opwaarts mobielen en postmoderne hedonisten, helpt dat richting te geven aan de ontwikkeling en fasering van deelprojecten, de positionering en (uiteindelijk) de communicatie rondom het project. De kennis over de woonwensen van de Mentality-milieus is vrij algemeen van aard: ze is natuurlijk niet toegespitst op de locatie van Legmeer. We kennen de woonwensen van onze Mentality-milieus echter wel en we weten op welke manier zij het beste kunnen worden aangesproken (look & feel, tone of voice, media, overtuigen).

Deze rapportage brengt in beeld dat de kenmerken van de aan te leggen wijk het best aansluit bij kosmopolieten, opwaarts mobielen,, postmaterialisten en postmoderne hedonisten. We adviseren derhalve om de projectcommunicatie (brochures, website etc.) zodanig in te richten, dat deze milieus zich erdoor aangesproken voelen. Probeer met belangstellenden uit deze milieus in gesprek te gaan (en te blijven) tijdens de planvorming en de uitvoering. Geef die inzichten mee aan de ontwikkelaars.

- Vier Mentality-milieus hebben we dus op basis van analyse van de (nu bekende) kenmerken van de wijk en de te bouwen woningen geïdentificeerd als de meest kansrijke:
    - kosmopolieten
    - postmoderne hedonisten
    - opwaarts mobielen
    - postmaterialisten

Conclusies en aanbevelingen

- Het actuele bruto potentieel, uitgedrukt in huishoudens met een van de voornoemde Mentality-profielen in het targetgebied, is ten minste 52.000.
- Diverse kanttekeningen dienen bij dit potentieel te worden geplaatst:
    - Het betreft álle huishoudens in het afgebakende gebied. Ook andere woningbouwprojecten in de regio, gericht op deze milieus, 'vissen uit de vijver waarin deze milieus zwemmen'.
    - Amstelveen trekt in het algemeen huishoudens aan met hogere inkomens. Het bruto potentieel in het afgebakende gebied, gebaseerd op vier kansrijke Mentality-milieus én een bovenmodaal bruto huishoudinkomen, is 31.276.
    - Nota Bene: Het totale potentieel voor Legmeer is in feite veel groter dan het afgebakende deel. Met name inwoners uit andere delen van Amsterdam dan alleen Buitenveldert zullen de aantrekkingskracht van Legmeer zien. Amstelveen beschikt ten opzichte van Amsterdam over een aantal pullfactoren, dat met name (jonge) gezinnen aanspreekt. Veel van deze pullfactoren komen voor in de wijk Legmeer (groen in de wijk, korte afstand tot park/bos en voorzieningen, aanwezigheid diverse functies, woningen in verschillende prijsklassen, dichtbij Amsterdam), of zijn gepland voor de woningen in de wijk (laadpalen voor elektrische auto, moderne architectuur, eigen buitenruimte, gebruik van duurzame materialen en goed geïsoleerde woningen). Wanneer heel Amsterdam erbij zou worden betrokken, is het totale aantal huishoudens ruim 543.000.
    - Voor Amsterdammers is een aanvullende positionering denkbaar: alle lusten van wonen in een buitenwijk zonder de lasten van de grote stad.
- Qua placemaking kunnen we kort zijn: zorg ervoor dat de eerste bewoners zich eigenaar gaan voelen van Legmeer. Dit zijn de postmoderne hedonisten en de kosmopolieten. Benadruk derhalve sfeer, inrichtingselementen, te verwachten activiteiten en andere kenmerken van Legmeer die hen aanspreken. Na verloop van tijd, wanneer deze twee groepen zijn gesetteld, breekt de fase aan dat (ook) postmaterialisten en opwaarts mobielen actief bij Legmeer kunnen worden betrokken. Het spreekt voor zichzelf dat in die fase hen aansprekende elementen zullen moeten worden benadrukt.

Conclusies en aanbevelingen

- Er is sprake van een **transformatie** en **niet van een *greenfield*-situatie**; om die reden is het verstandig als het consortium zich in eerste instantie richt op milieus die zich het meest thuis voelen in soortgelijke omstandigheden. In het algemeen geldt dat voor de pioniers in woonbeleving: postmoderne hedonisten. Zij staan open voor spannend wonen met een ‘rafelrandje’. Samen met de kosmopolieten, die ook graag wonen in een stedelijke omgeving waar veel te doen is, is Legmeer in de eerste fase bij uitstek geschikt voor hen, de *frontrunners*. Het narratief of de positionering zou kunnen zijn: stoer, spannend, industrieel, ‘on-Amstelveens’ wonen in een stedelijke, goed ontsloten wijk die volop in ontwikkeling is. Zelfbouw zou hier aan te raden zijn. Voorbeeld: Buiksloterham in Amsterdam-Noord. We adviseren een schouw of excursie aldaar.
- De centrale drijfveer in het leven van **postmoderne hedonisten** is het opdoen van nieuwe ervaringen. De motivatie staat los van status of het streven naar maatschappelijke erkenning. Binnen dit milieu wordt gestreefd naar een redelijk comfortabele leefstijl zonder al te veel opgelegde verplichtingen. Materiële zaken spelen geen grote primaire rol. De woning is voor postmoderne hedonisten een verschaffer van identiteit. Dit is de groep die gewaagde keuzes durft te maken voor wijken met een lagere status, maar wél met een goede ligging ten opzichte van het centrum. Met hun woonkeuze willen zij zich onderscheiden van anderen en hun culturele status bevestigd zien. Ook zijn zij in voor vernieuwing, zonder dit meteen te koppelen aan luxe. Zij geven de voorkeur aan een huis dat van binnen en van buiten bijzonder is vormgegeven en vinden de nieuwe technologieën in huis interessant.
- **Kosmopolieten** zoeken in hun stad of wijk voorzieningen, levendigheid en authenticiteit die ze in dorpen en de meeste uitbreidingswijken missen. Ook wonen ze graag in wijken met een goed of 'trendy' imago, waar ze status aan kunnen ontlenen. Ze staan tolerant tegenover andersdenkenden en wonen om die reden graag in etnisch gemengde buurten met een diverse bevolking (geeft de wijk een internationaal tintje), zolang die maar nabij het stadscentrum gelegen zijn, óf goede verbindingen daarmee hebben. Voor de kosmopoliet is het imago van de buurt belangrijk, omdat hij zichzelf er graag mee manifesteert. De woonlocatie is als het ware een onderdeel van zijn identiteit.

Conclusies en aanbevelingen

- Na die eerste fase kan de aandacht zich richten op de *tier-2* milieus, in dit geval (dus) postmaterialisten en opwaarts mobielen. Voorbeeld: Diemerpark in Amsterdam-Oost. Wij raden hierin ook een schouw aan.
- **Postmaterialisten** oriënteren zich vaak op een landelijke woon- en leefstijl (ver weg van commercie: rust, groen, natuur, buiten), maar tegelijkertijd voelen zij zich nog erg aangetrokken door de veelkleurigheid en vrijdenkendheid van de stedelijke omgeving. Postmaterialisten zoeken het collectief op, om individuele doelen te bereiken: bijvoorbeeld collectief wonen om zo een grote tuin te kunnen hebben of om bijvoorbeeld duurzaamheidsidealen te kunnen verwezenlijken etc.
- Net als kosmopolieten wonen ook **opwaarts mobielen** graag in de stad of in een wijk aan de rand van een stad. De ligging van de woning is voor hen minder van belang dan de woning zelf; ze prefereren een groter, luxer huis voor minder geld in een minder aantrekkelijke buurt (ten opzichte van het tegenovergestelde). Deze groep zal zich als laatste van de kansrijke milieus aansluiten in Legmeer: als de straten geplaveid zijn en de gebouwen afgewerkt zien wij hen er naartoe trekken.

- Milieus die qua woonbeleving minder goed met elkaar matchen kunnen op zichzelf prima in een wijk naast elkaar leven. Voor Legmeer zijn er voldoende mogelijkheden om minder matchende Mentality-milieus niet direct in elkaars omgeving te manoeuvreren. Niet dat de milieus niet met elkaar overweg kunnen, maar de *USP's* die ze aantrekkelijk vinden liggen redelijk ver uit elkaar. Legmeer leent zich hier trouwens prima voor, gezien de wijd uiteenlopende kenmerken. In het noordoosten van de wijk kan bijvoorbeeld worden ingezoomd op de nabijheid van het Amsterdamse bos (aantrekkelijk voor postmaterialisten, niet aantrekkelijk voor opwaarts mobielen), terwijl de nadruk elders wellicht kan worden gelegd op comfort/luxe en de nabijheid van het uitgaansleven (wel aantrekkelijk voor opwaarts mobielen en niet voor postmaterialisten).
- De wijk kan prima als groene wijk worden gepositioneerd: vooral voor kosmopolieten en postmaterialisten is dit onderdeel van hun keuzepakket.
- Behalve Mentality-milieu, is uiteraard de levensfase van de toekomstige bewoner van Legmeer van belang.

Conclusies en aanbevelingen

- Benadruk elementen die alle kansrijke milieus zullen aanspreken, zoals een goede, snelle verbinding met Amsterdam en de goede bereikbaarheid van de wijk met zowel OV als auto.
- Voor alle vier de milieus zijn de nabijheid en de goede bereikbaarheid van het Stadshart aantrekkelijk, voor allen (zij het voor opwaarts mobielen in mindere mate), is bereikbaarheid per OV van belang. Alle kansrijke doelgroepen staan ook positief tegenover moderne mobiliteitsmodi: MaaS, autodelen, e-bike to go en andere vormen van mobiliteit kunnen prima in Legmeer worden geïntroduceerd.
- Circa 73% van de huishoudens uit de kansrijke milieus in het targetgebied beschikt op dit moment over één of meer auto's.
- De moderne, urbane architectuur, de duurzame (elementen van de) woningen en het (eventuele) gebruik van bijzondere of natuurlijke materialen zijn de moeite van het benoemen waard en spreken alle vier de milieus aan.
- Collectieve openbare ruimte is voor postmaterialisten en kosmopolieten een pre, voor postmoderne hedonisten en opwaarts mobielen maakt dat niet al te veel uit.
- Openbare ruimte (ook net buiten Legmeer) biedt volop ruimte voor sport, spel en ontspanning; dit mag benadrukt worden.
- Een hoog aandeel sociale huur, bijvoorbeeld als dat hoger zou zijn dan in Amstelveen als geheel (ca. 30%, bron ABF Research, systeemwoningvoorraad 2018), is dat voor geen van de kansrijke milieus een obstakel, maar zorg ervoor dat dit niet aan de grote klok wordt gehangen. Met name opwaarts mobielen zijn gevoelig voor beeldvorming hierover.
- Het is aan te bevelen een duidelijke identiteit te kiezen (bijvoorbeeld op basis van de aansprekende kenmerken en de kansrijke milieus), waarmee een heldere propositie kan worden geformuleerd. Dit draagt bij aan een sterkere acceptatie van het project bij de doelgroep.
- Voor gemeente, ontwikkelaar, makelaar en corporatie biedt Legmeer voldoende (harde en zachte) kenmerken om doelgroep- en wijkgericht te kunnen triggeren, targeten, communiceren, sturen én bouwen.

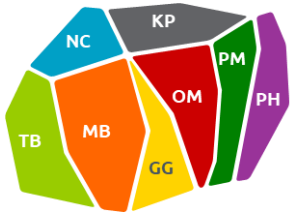

Resultaten

Kenmerken Legmeer woningen vs. Mentality-milieus

Als de (nu reeds bekende) kenmerken van de woningen in Legmeer worden gematcht met de passendheid (preferenties) bij de Mentality-milieus, dan lijken traditionele en moderne burgerij en gemaksgeoriënteerden het minst in aanmerking te komen. Voor nieuwe conservatieven en postmoderne hedonisten zijn er voldoende aanknopingspunten, maar ook een aantal cruciale *pushfactoren*. De 'kopgroep' wordt gevormd door kosmopolieten, opwaarts mobielen en postmaterialisten.

Geen van de kenmerken schrikt deze milieus af. De duurzame aspecten (cradle-to-cradle bouw, duurzame oplossingen voor warmte/energie, aanwezigheid laadpalen, energielabel A, groen dak en het gebruik van duurzame materialen) zorgen voor een positieve match met de kosmopolieten en de postmaterialisten. De opwaarts mobielen zijn vooral gecharmeerd van het urbane en (post) moderne karakter van de wijk en van het verwachte comfort door nieuwe technieken.

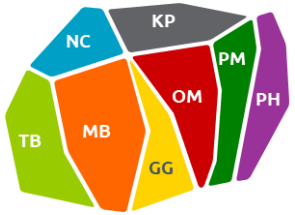
	TB	MB	NC	GG	KP	OM	PM	PH
Aanwezigheid laadpalen elektrische auto	0	0	1	0	2	2	1	0
Afwisseling in buurt (verschillende typen mensen)	-1	0	0	0	2	1	2	2
Authentieke stijlen	1	1	2	0	1	0	0	0
Combinatie vroeger/nu	1	1	1	0	1	0	1	0
Cradle-to-cradle bouw	0	0	0	0	1	0	2	0
Duurzame oplossingen iz. warmte/energie	1	0	0	0	1	0	2	0
Eigen buitenruimte (tuin, balkon, terras)	1	2	2	0	1	2	1	1
Goed geïsoleerd (energielabel A)	2	1	1	0	1	1	2	0
Groen dak	0	0	0	0	1	0	2	0
Luxe (met o.a. technische snufjes)	0	1	2	0	1	2	0	0
Menging koop-/huurwoningen in diverse prijsklassen	0	0	-1	0	2	0	2	1
Moderne, experimentele architectuur	0	0	-1	0	2	2	1	2
Mogelijkheden thuiswerkplekken	0	1	2	0	1	2	1	2
Natuurlijke/duurzame materialen	0	0	0	0	1	1	2	0
Plat dak	-1	-1	-1	1	0	1	0	0
Toepassing nieuwste technische toepassingen	0	0	1	0	1	2	0	0
'Urban' stijl (industrieel, ruig)	-1	-1	-1	0	1	1	1	1
Voldoende parkeergelegenheid in de buurt	1	1	2	1	0	2	0	0
Vooral postmoderne, hedendaagse bouwstijl (strakke gevels)	-1	-1	0	0	1	2	0	1
Totaal	**3**	**5**	**10**	**2**	**21**	**21**	**20**	**10**

Kenmerken Legmeer wijk vs. Mentality-milieus

Sloten de aspecten van de woningen in Legmeer al niet aan bij de traditionele en moderne burgerij, hun passendheid bij de kenmerken van de wijk versterken het beeld dat de match tussen Legmeer en deze Mentality-milieus niet *made in heaven* is.

De postmoderne hedonist zal zich thuis voelen in Legmeer - hij of zij zal zich aan geen van de elementen echt storen. Enig enthousiasme verwachten we van de gemaksgeoriënteerden, die vooral de nabijheid van diverse voorzieningen zullen toejuichen. Woonvoorkeuren van postmaterialisten, opwaarts mobielen en kosmopolieten komen echter het meest overeen met de kenmerken van de wijk die men voorziet voor Legmeer.

Postmaterialisten zijn overigens op voorhand minder gecharmeerd van te veel hoogbouw, maar als die hoogbouw gepaard zou gaan met (benadrukken van aanwezigheid van) groene daken, duurzame materialen etc., dan hoeft dat geen beperking op te leveren.

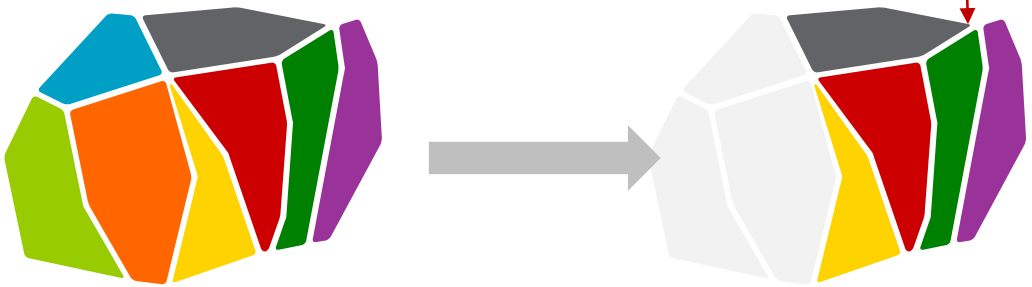

	TB	MB	NC	GG	KP	OM	PM	PH
Aanwezigheid diverse functies (wonen, werken, recreëren)	0	1	-1	2	1	1	1	1
Aanwezigheid hoge gebouwen	0	0	-1	0	1	1	0	0
Aanwezigheid kleinschalige appartementencomplexen	1	1	0	0	0	0	1	0
Aanwezigheid school in omgeving	-1	-1	-1	0	0	0	0	0
Aanwezigheid woningen in verschillende prijsklassen	-1	0	-1	0	1	1	1	0
Avondhoreca	0	0	-1	1	1	1	0	1
Daghoreca	0	0	0	1	1	1	0	1
Gedeelde openbare ruimte	-1	-1	-1	0	1	0	1	0
Geen/weinig grondgebonden woningen	-1	-1	-1	0	0	0	0	0
Geen/weinig winkels (excl. supermarkt) in directe omgeving	-1	-1	0	-1	0	0	1	0
Groen in de wijk	1	1	1	0	2	1	2	0
Grootschalige/stedelijke woonwijk	-1	-1	0	0	1	1	0	0
Loop-/fietsafstand tot park/bos	0	0	1	1	1	1	2	1
Loopafstand tot voorzieningen	1	1	0	2	1	1	1	0
Menging jong en oud, geen aparte zones	1	0	-1	0	2	-1	2	2
Nabijheid fietspaden	1	1	0	1	1	1	2	1
Nabijheid natuur/bos/park/water	1	1	0	2	1	1	1	0
Nabijheid uitgaansvoorzieningen	0	0	-1	1	1	1	0	1
Nabijheid uitvalswegen	0	1	2	1	1	2	0	0
Nabijheid water	0	0	2	2	0	2	1	1
Relatief snel per OV in Amsterdam	1	0	0	1	2	1	2	1
Relatief weinig sociale huur	0	0	2	0	-1	0	1	0
Snelweg goed bereikbaar	0	1	1	1	1	2	0	0
Stedelijke omgeving	0	0	1	0	2	2	0	1
Veiligheid op straat	2	2	2	0	0	0	0	0
Winkels (supermarkten) in directe omgeving	1	1	0	2	1	1	0	0
Totaal	**4**	**6**	**3**	**17**	**22**	**21**	**19**	**11**

Kenmerken totaal vs. Mentality-milieus

De optelsom van passende kenmerken van de woningen en de wijk zelf, resulteert in de onderstaande tabel. Er is een duidelijke top-5 te zien, bestaande uit gemaksgeoriënteerden, postmoderne hedonisten, postmaterialisten, opwaarts mobielen en kosmopolieten. Het volledige potentieel in het richtgebied (zie kader rechts) gebaseerd op deze milieus, bestaat uit bijna 53.000 huishoudens.

	TB	MB	NC	GG	KP	OM	PM	PH
Punten kenmerken woningen Legmeer	3	5	10	2	21	21	20	10
Punten kenmerken wijk Legmeer	4	6	3	17	22	21	19	11
Totaal	**7**	**11**	**13**	**19**	**43**	**42**	**39**	**21**
Percentage van richtgebied	11%	18%	10%	8%	15%	17%	9%	11%
# Inwoners in richtgebied	9.991	16.521	9.121	7.399	13.055	14.596	7.876	9.886

87.445 huishoudens

Totaal aantal huishoudens in het richtgebied

52.812 huishoudens

Aantal kansrijke huishoudens in het richtgebied, o.b.v. de match van kenmerken Legmeer (wijk/ woningen) en Mentality-milieus

Richtgebied:

- Gemeente Amstelveen
- Gemeente Aalsmeer
- Gemeente Ouder-Amstel
- Gemeente Uithoorn
- Amsterdam-Buitenveldert (PC4 1081, 1082, 1083)

Verhuisgeneigdheid en commitment

De bereidheid om van de huidige woonlocatie te verhuizen naar Legmeer is afhankelijk van vele factoren. Een van die factoren is de a priori bereidheid om een verhuizing aan te gaan. De meeste van de passende milieus staan voor een verhuizing: kosmopolieten, postmaterialisten, postmoderne hedonisten en opwaarts mobielen. Voor de andere geschikte groep, gemaksgeoriënteerden, geldt dat zij juist minder openstaan voor verhuizen:

- **Kosmopolieten**: open voor vernieuwing en (woon-) carrière maken, in een levendige buurt, dichtbij sportvoorzieningen, OV, stadscentrum en met veel groen. **Bovengemiddelde verhuisgeneigdheid**.
- **Postmaterialisten**: niet gebonden aan omgeving waar ze zijn opgegroeid, wonen graag in buurt met groen, nabij natuurgebied en OV. **Bovengemiddelde verhuisgeneigdheid**.
- **Opwaarts mobielen**: voorkeur voor nieuwe woningen, in nieuwere wijken nabij werk en uitgaansgelegenheden, maar ook bij buurtcentra en speelvoorzieningen. **Bovengemiddelde verhuisgeneigdheid**.
- **Postmoderne hedonisten**: op zoek naar spanning in een stedelijke omgeving. Locatie, technische nieuwigheden en onderscheidende architectuur vinden zij belangrijk. Zij committeren zich echter nauwelijks aan buurt of wijk en zullen weer snel uit Legmeer vertrekken als zich andere vergelijkbare kansen aandienen of wanneer de wijk niet voldoet aan hun wensen. **Bovengemiddelde verhuisgeneigdheid**.
- **Gemaksgeoriënteerden**: wonen graag in een kindvriendelijke, 'gezellige buurt', liefst met familie en vrienden. Deze groep is sterk gericht op de eigen (bevolkings)groep. **Gemiddelde verhuisgeneigdheid**.

Op grond van de analyse van kenmerken van de wijk en de woningen in Legmeer, gecombineerd met verhuisgeneigdheid (en commitment), zien wij vier relatief kansrijke Mentality-milieus: **kosmopolieten, postmaterialisten, opwaarts mobielen** en **postmoderne hedonisten**.

Maximaal potentieel voor Legmeer

De vijf in eerste instantie relatief kansrijk geachte milieus zijn in het richtgebied goed voor zeven op de tien (circa 70%) van de huishoudens (381.537 van de in totaal 543.040 huishoudens). Dit potentieel bestaat uit kosmopolieten, postmaterialisten, opwaarts mobielen en postmoderne hedonisten. Deze vier milieus zijn bovengemiddeld verhuisgeneigd en vormen ook onderling een prima match. De analyse kan worden gezien als een trechter, of als een koffiefilter: alle milieus zijn aanvankelijk aanwezig, enkele lopen er doorheen, andere blijven als residu achter in het filter.

Richtgebied:

- Gemeente Amstelveen
- Gemeente Aalsmeer
- Gemeente Ouder-Amstel
- Gemeente Uithoorn
- Gemeente Amsterdam

543.040 huishoudens

Totaal aantal huishoudens in het richtgebied

421.677 huishoudens

Aantal kansrijke huishoudens in het richtgebied, o.b.v. de match van kenmerken Legmeer (wijk/ woningen) en Mentality-milieus

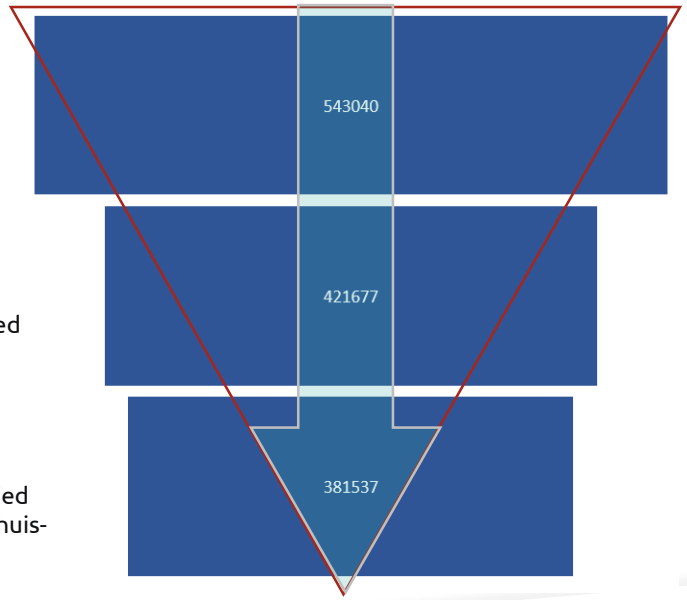
381.537 huishoudens

Aantal kansrijke huishoudens in het richtgebied, o.b.v. de match van kenmerken Legmeer (wijk/woningen), Mentality-milieus en verhuisgeneigdheid

Totaal aantal hh in richtgebied incl. heel Amsterdam

Aantal kansrijke hh in richtgebied incl. heel Amsterdam

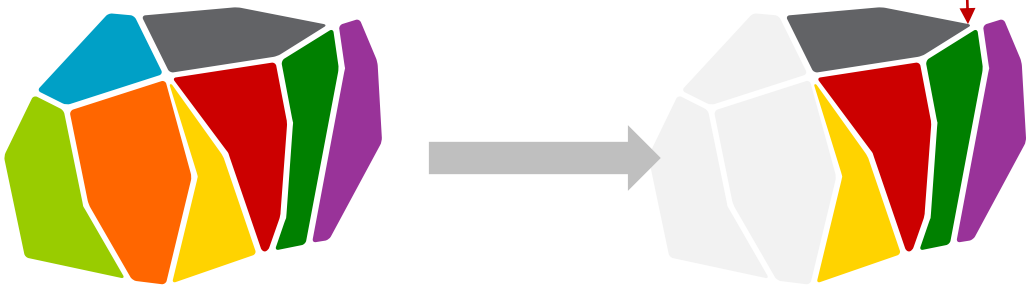
Aantal kansrijke hh in richtgebied incl. heel Amsterdam , incl. verhuis-geneigdheid

Kenmerken totaal vs. Mentality-milieus

Wanneer het richtgebied voor Legmeer wordt verengd tot de afgesproken gemeenten en postcodegebieden (zie kader rechtsonder) resulteert de optelsom van passende kenmerken van de woningen en de wijk zelf, in de onderstaande tabel. Er is een duidelijke top-5 te zien, bestaande uit gemaksgeoriënteerden, postmoderne hedonisten, postmaterialisten, opwaarts mobielen en kosmopolieten. Het volledige potentieel in het richtgebied (zie kader rechts) gebaseerd op deze milieus, bestaat uit bijna 53.000 huishoudens.

	TB	MB	NC	GG	KP	OM	PM	PH
Punten kenmerken woningen Legmeer	3	5	10	2	21	21	20	10
Punten kenmerken wijk Legmeer	4	6	3	17	22	21	19	11
Totaal	**7**	**11**	**13**	**19**	**43**	**42**	**39**	**21**
Percentage van richtgebied	11%	18%	10%	8%	15%	17%	9%	11%
# Inwoners in richtgebied	9.991	16.521	9.121	7.399	13.055	14.596	7.876	9.886

87.445 huishoudens

Totaal aantal huishoudens in het richtgebied

52.812 huishoudens

Aantal kansrijke huishoudens in het richtgebied, o.b.v. de match van kenmerken Legmeer (wijk/ woningen) en Mentality-milieus

Richtgebied:

- Gemeente Amstelveen
- Gemeente Aalsmeer
- Gemeente Ouder-Amstel
- Gemeente Uithoorn
- Amsterdam-Buitenveldert (PC4 1081, 1082, 1083)

Potentieel voor Legmeer

Deze vier relatief kansrijke milieus zijn in het richtgebied goed voor ruim de helft (circa 53%) van de huishoudens (45.413). Dit potentieel bestaat dus uit kosmopolieten, postmaterialisten, opwaarts mobielen en postmoderne hedonisten. Deze vier milieus zijn bovengemiddeld verhuisgeneigd en vormen ook onderling een prima match. De analyse kan worden gezien als een trechter, of als een koffiefilter: alle milieus zijn aanvankelijk aanwezig, enkele lopen er doorheen, andere blijven als residu achter in het filter.

	TB	MB	NC	GG	KP	OM	PM	PH
Punten kenmerken woningen Legmeer	3	5	10	2	21	21	20	10
Punten kenmerken wijk Legmeer	4	6	3	17	22	21	19	11
Totaal	**7**	**11**	**13**	**19**	**43**	**42**	**39**	**21**
Percentage van richtgebied	11%	18%	10%	8%	15%	17%	9%	11%
# Inwoners in richtgebied	9.991	16.521	9.121	7.399	13.055	14.596	7.876	9.886

87.445 huishoudens

Totaal aantal huishoudens in het richtgebied

52.812 huishoudens

Aantal kansrijke huishoudens in het richtgebied, o.b.v. de match van kenmerken Legmeer (wijk/ woningen) en Mentality-milieus

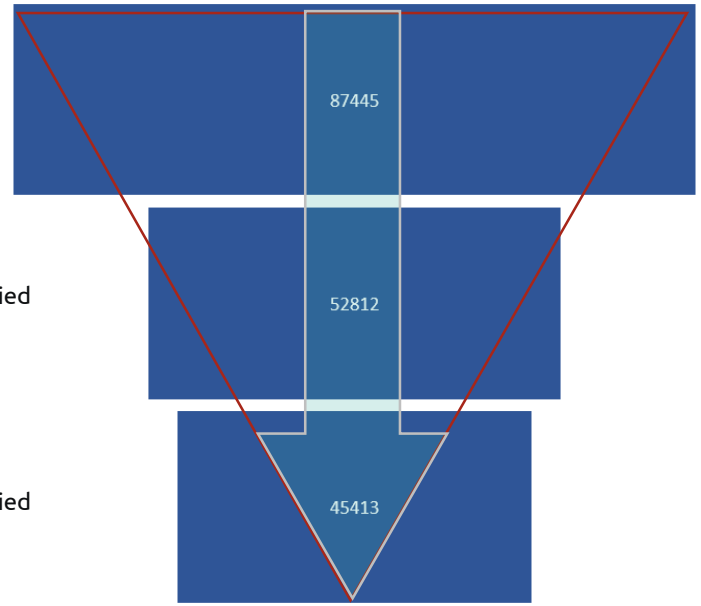
45.413 huishoudens

Aantal kansrijke huishoudens in het richtgebied, o.b.v. de match van kenmerken Legmeer (wijk/woningen), Mentality-milieus en verhuisgeneigdheid

Totaal aantal hh in richtgebied

Aantal kansrijke hh in richtgebied

Aantal kansrijke hh in richtgebied incl. verhuisgeneigdheid

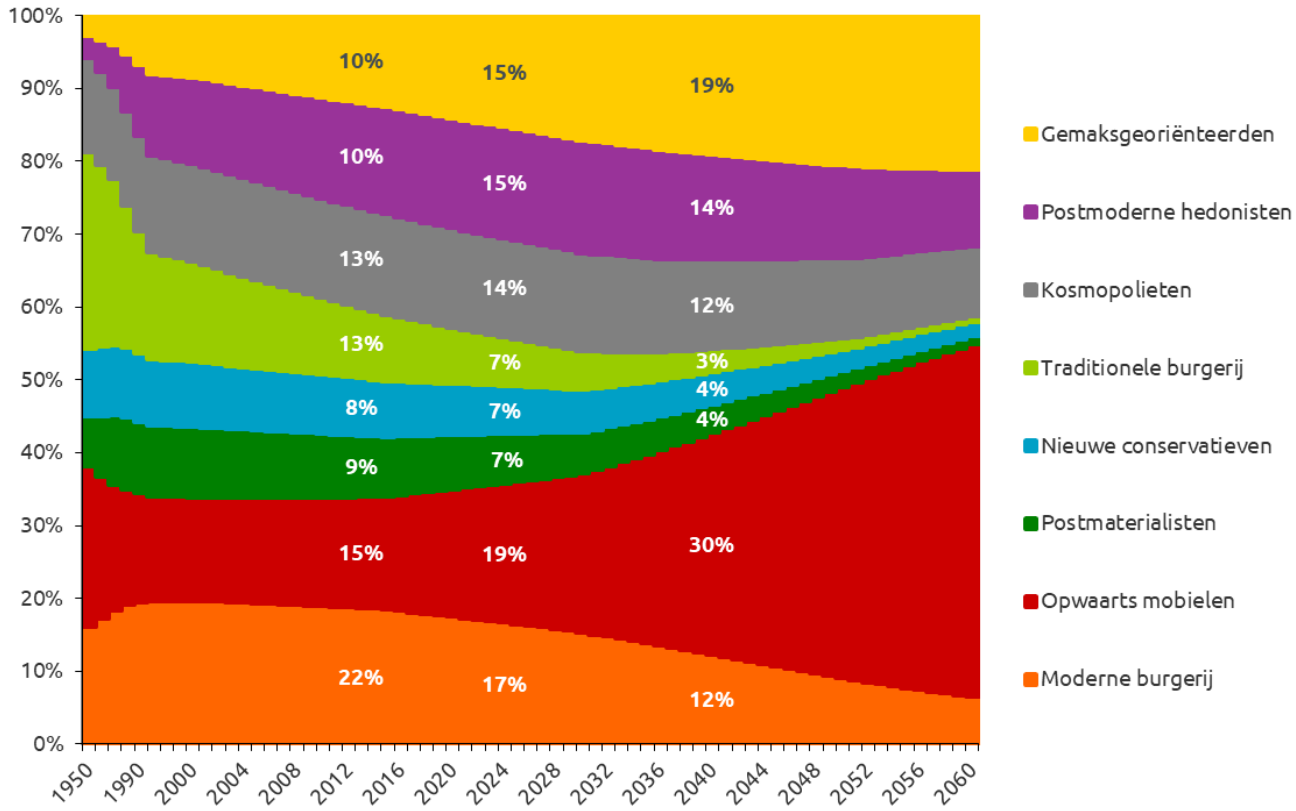
Ontwikkeling Mentality-milieus algemeen

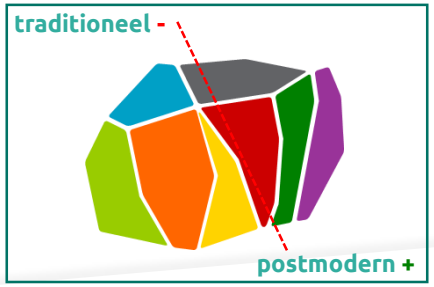
Op basis van analyses van verschillende demografische ontwikkelingen worden veronderstellingen opgesteld over de toekomstige trends rond geboorte, sterfte, migratie en overgangen tussen huishoudensposities (echtscheidingen, uit huis gaan, etc.). De gevolgen van de veronderstellingen worden doorgerekend in een voorspellingsmodel naar de samenstelling en omvang van de Mentality-milieus.

Het Mentality-model is enigszins een generatiemodel en daarom zien we voor Nederland grosso modo dat de groepen met een traditionele waardeoriëntatie kleiner worden en de groepen met een postmoderne waardeoriëntatie groeien (overigens m.u.v. postmaterialisten).

Op de volgende twee pagina's volgen ramingen van de toekomstige Mentality-verdeling in het richtgebied, gebaseerd op een progressief en een conservatief scenario. We gebruiken hierbij een simulatiemodel conform het CBS, waarbij op onderzoek gebaseerde veronderstellingen over geboorte, sterfte, migratie en levensverwachting als basis dienen.

De cijfers zijn met onzekerheden omgeven. Zo kan het aantal migranten van jaar tot jaar sterk fluctueren. Ook is niet in welke mate de levensverwachting in de toekomst verandert en of het kindertal van huishoudens verandert.

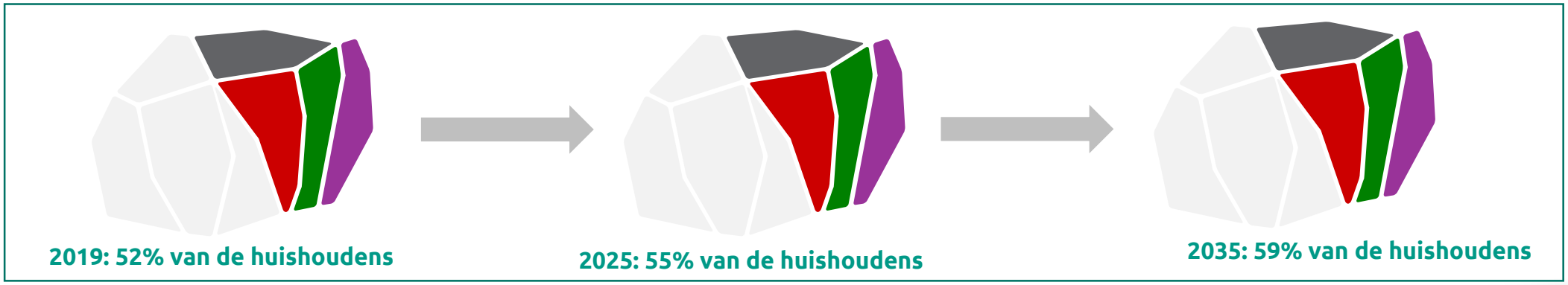

Ontwikkeling Mentality-milieus Legmeer

Rekening houdend met de onzekerheden van de vorige pagina, is verdere groei van de bevolking in elk geval tot eind jaren dertig waarschijnlijk. Hoe de Mentality-milieus zich ontwikkelen, is onzeker. In algemene zin mag worden verwacht dat de voor Legmeer kansrijke milieus zullen toenemen. Op dit moment is de verdeling van de Mentality-milieus in het richtgebied zoals weergegeven in de eerste rij van de onderstaande tabel. Dit geldt als 0-meting.

Progressief scenario	TB	MB	NC	GG	KP	OM	PM	PH
Percentage van richtgebied 2019	11%	18%	10%	8%	15%	17%	9%	11%
Percentage van richtgebied 2025	9%	16%	9%	12%	16%	19%	8%	12%
Percentage van richtgebied 2035	8%	16%	8%	10%	17%	22%	7%	13%

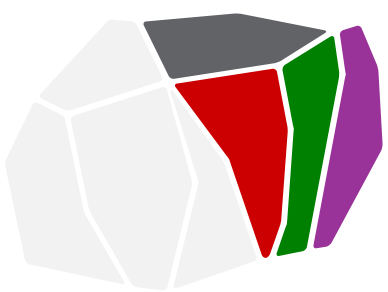
Progressief scenario

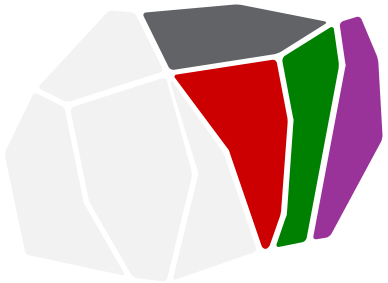
Ontwikkeling Mentality-milieus Legmeer

Conservatief scenario	TB	MB	NC	GG	KP	OM	PM	PH
Percentage van richtgebied 2019	11%	18%	10%	8%	15%	17%	9%	11%
Percentage van richtgebied 2025	10%	18%	10%	8%	16%	17%	9%	12%
Percentage van richtgebied 2035	9%	17%	9%	9%	17%	18%	8%	13%

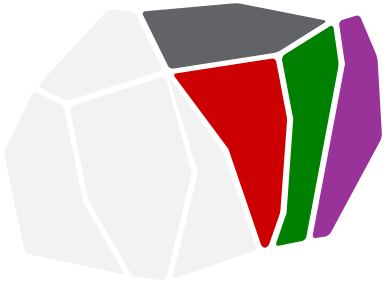
Conservatief scenario

2019: 52% van de huishoudens

2025: 54% van de huishoudens

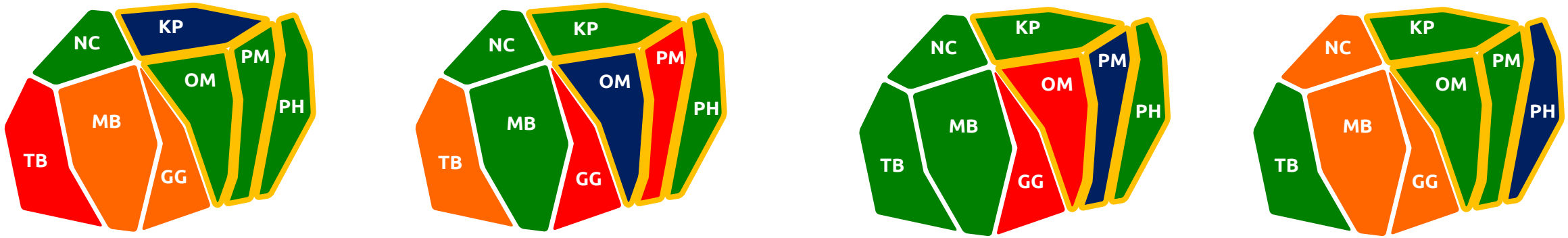

2035: 56% van de huishoudens

Matches en mismatches in woonvoorkeur

We hebben bekeken met welke andere Mentality-milieus de woonwensen van de kansrijke milieus voor Legmeer goed en minder goed samengaan.

- Kosmopolieten (linker figuur) matchen uitstekend met nieuwe conservatieven en met alle drie de andere kansrijke milieus, postmoderne hedonisten, postmaterialisten en opwaarts mobielen.
- Opwaarts mobielen (tweede van links) kunnen het qua woonwensen prima vinden met moderne burgerij en met nieuwe conservatieven, niet met gemaksgeoriënteerden. Binnen de groep kansrijke milieus voor Legmeer is er geen (goede) match met postmaterialisten, wel met kosmopolieten en postmoderne hedonisten.
- De woonwensen van postmaterialisten (tweede van rechts) stroken met die van de meeste andere milieus: nieuwe conservatieven, traditionele en moderne burgerij vormen hoegenaamd geen obstakels. Gemaksgeoriënteerden doen dat wel, evenals (bij de andere kansrijke groepen) opwaarts mobielen. De match met kosmopolieten en postmoderne hedonisten is prima.
- Postmoderne hedonisten kunnen het qua wonen prima vinden met de andere kansrijke groepen en met de traditionele burgerij. Iets minder goed gaan zij qua woonwensen met nieuwe conservatieven, gemaksgeoriënteerden en moderne burgerij door een deur.

Kosmopolieten en wonen

De woning en woningomgeving vormen de identiteit van kosmopolieten. Kosmopolieten zijn nieuwsgierig naar nieuwe technologische snufjes en passen hun huis naar wens aan. Ze vinden het belangrijk om een goede werkplek te hebben in de woning.

Huidige woningtypen

- Helft woont in een koopwoning, wel voorkeur voor koophuizen t.o.v. huren.
- Woont vaker in appartementen, hoogbouw.

Sociodemo's
- Meer vrouwen dan mannen
- Vaker woonachtig in grote steden
- Meer hoogopgeleiden
- Alle leeftijdsgroepen

Architectuur en uitstraling

- Bijzondere woonconcepten (industrieel erfgoed, unieke woonboten, kerken, schoolgebouw, etc.).
- Voorkeur voor natuurlijke materialen.
- Internationale uitstraling vindt men aansprekend.
- Authentieke uitstraling (historisch, glas in lood), maar tegelijkertijd ook tot woningen met een moderne/strakke en experimentele vormgeving.
- Het is een pré als het huis van kosmopolieten net iets anders is dan andere huizen in de buurt. Dit benadrukt de individualiteit die kosmopolieten graag willen uitdragen.
- Voorkeur voor luxe en hoog afwerkingsniveau.
- Comfort is belangrijk.

Kosmopolieten en wonen

Directe woonomgeving

- De kosmopoliet woont het liefst in een stedelijke omgeving waar veel te doen is. Voor de kosmopoliet is het imago van de buurt belangrijk omdat hij zichzelf er graag mee manifesteert. De woonlocatie is als het ware een onderdeel van de identiteit van de kosmopoliet.
- Kosmopolieten staan tolerant tegenover andersdenkenden en woont daarom graag in etnisch gemengde buurten, zolang zij maar nabij het stadscentrum gelegen zijn. De verscheidenheid aan bevolkingsgroepen ervaren zij zelfs vaak als een pré voor de ideale woonomgeving.
- Authenticiteit en historie zijn voor hen kenmerken van een prettige woonomgeving alsmede levendigheid en de nabijheid van uitgaansgelegenheden.
- De kosmopolieten wonen het liefst in een levendige buurt, waar van alles te beleven is en georganiseerd wordt. Ze voelen zich aangetrokken tot hippe wijken met een goed een imago met veel levendigheid, authenticiteit en historie.
- Kosmopolieten wonen vaak stedelijk en reizen veel met het openbaar vervoer. Bereikbaarheid met het openbaar vervoer is dan ook belangrijk, bereikbaarheid met auto is van minder groot belang.
- Meer dan andere milieus zouden kosmopolieten willen wonen in een historische omgeving, maar de groep kosmopolieten die de voorkeur geeft aan een moderne leefomgeving is groter. Het combineren van historie met moderne architectuur spreekt deze groep aan.
- Het is voor de kosmopoliet minder van belang dat hun sociale netwerk zich in hun eigen wijk bevindt.

Kosmopolieten en wonen

Huidige woonsituatie en –omgeving

- Bijna de helft van de kosmopolieten woont in een koophuis.
- Binnen dit milieu zien we dat meer mensen op kamers wonen dan in andere milieus. Dit komt door de oververtegenwoordiging van studenten die kamers huren binnen dit milieu.
- Ze wonen minder vaak in een rijtjeshuis en vaker in een bovenwoning of twee-onder-één-kap.
- Bij de koophuizen van de kosmopolieten ligt de waarde veelal in het middensegment.
- Als kosmopolieten huren, dan ligt de prijs vaker dan bij andere milieus tussen de 390 euro en de 460 euro.

Geprefereerde woonsituatie en –omgeving

- De kosmopoliet staat open voor vernieuwing en carrière maken. Ook op het gebied van de wooncarrière is dat zichtbaar. Deze groep is dan ook bovenmatig verhuisgeneigd.
- Zij verhuizen het liefst naar een wijk midden in de stad, bij voorkeur een oude wijk, gebouwd voor WOII.
- Het grote aandeel studenten en starters onder de kosmopolieten zorgt ervoor dat zij in veel gevallen hun woonwens niet verwezenlijkt hebben, omdat ze niet over de financiële middelen beschikken om te verhuizen naar hun gewenste woning.

Kosmopolieten en wonen

Waardenpatroon	--	-	+/-	+	++
Lokale oriëntatie (contacten in de buurt zijn van belang)		-			
Tolerantie t.a.v. diverse bevolkingssamenstelling				+	
Huisvrede (Huis als plek om terug te trekken)		-			
Belang van duurzaamheid				+	
Belang van privacy			+/-		
Voorkeur woning					
Nieuwbouwwoning ten opzichte van bestaande bouw					++
Appartement ten opzichte van grondgebonden				+	
Voorkeur voor koopwoning ten opzichte van huurwoning				+	
Belang grootte vloeroppervlakte				+	
Experimentele, moderne i.p.v. van traditionele architectuur					++
Gebruik van natuurlijke materialen i.p.v. van kunststof				+	
Technische toepassingen in en om de woning				+	
Goede thuiswerkplek in woning					++
Duurzame oplossingen (zonnepanelen, slimme meter etc.)				+	

Belang voorzieningen	--	-	+/-	+	++
Nabijheid werk			+/-		
Nabijheid winkelvoorzieningen				+	
Nabijheid uitgaansvoorzieningen					++
Nabijheid natuur				+	
Nabijheid water				+	
Nabijheid uitvalswegen			+/-		
Belangrijk in woonomgeving					
Stedelijke omgeving					++
Historische omgeving				+	
Bereikbaarheid woonlocatie per openbaar vervoer				+	
Bereikbaarheid woonlocatie per auto				+	
Parkeerplek voor de deur			+/-		
Kleinschalige woonwijk		-			
Groen in de wijk				+	
Veiligheid op straat			+/-		

Postmoderne hedonisten en wonen

De woning is voor postmoderne hedonisten een verschaffer van identiteit. Dit is de groep die gewaagde keuzes durft te maken voor wijken met een lagere status, maar wél met een goede ligging ten opzichte van het centrum.

Huidige woningtypen

- Zowel in huur- als koopwoning, alle prijscategorieën.
- Bijzondere woonconcepten (mix wonen en werken, gezamenlijkheid, delen).
- Tijdelijke woonplekken (antikraak, etc.), maar ook chique herenhuizen.

Sociodemo's
- Meer mannen dan vrouwen
- Relatief veel hoogopgeleiden
- Alle leeftijdsgroepen, maar jongeren meer vertegenwoordigd

Architectuur en uitstraling

- Huizen uit vooroorlogse periodes, historische panden
- Anders dan anders: onderscheidende of experimentele architectuur (bijvoorbeeld industrieel erfgoed of kerken)
- Culturele elementen
- Invloed hebben op indeling en ontwerp
- Goede thuiswerkplek
- Luxe is welkom, maar geen must.
- Duurzame materialen en gemakkelijk in onderhoud

Postmoderne hedonisten en wonen

Directe woonomgeving

- Ze voelen zich aangetrokken tot een woonomgeving in de stad en zijn veel te vinden in buurten nabij het centrum. Ze voelen zich thuis in buurten waarin ook veel Nieuwe Nederlanders wonen. De postmoderne hedonist heeft in de regel een groot sociaal netwerk, maar dit bevindt zich niet in de directe omgeving. Ze hebben geen behoefte in de omgeving te wonen waar ze zijn opgegroeid, ze willen deze omgeving eerder juist verlaten.
- Ze zijn bereid genoegen te nemen met een woning die deze zaken niet heeft, vooropgesteld dat de woonomgeving compensatie biedt in de vorm van drukte, gezelligheid en voorzieningen. Zij vinden het belangrijk dat het uitgaansleven dicht in de buurt is, waardoor zij vaak in de grote steden te vinden zijn. Daar gebeurt 'het' per slot van rekening allemaal.
- Ze hebben geen boodschap aan maatschappelijke conventies ten aanzien van een 'goede' of 'slechte' wijk. Zij vormen dan ook vaak de eerste groep nieuwe bewoners die een achterstandswijk 'herontdekt' en daarmee een transformatieproces in de wijk op gang kan brengen. Op microniveau zij zijn ook non-conformistisch: geen aangeharkte voortuintjes, maar juist je huis als middel om jezelf als individu uit te drukken.
- Postmoderne hedonisten hebben een uitgebreid sociaal netwerk met vrienden en in mindere mate ook familie, maar deze hoeven niet direct in de buurt te wonen.
- Dit milieu is minder op zoek naar contact met buren, en kijkt minder sterk naar of de bewoners van een buurt bij hen passen. Voor sociale contacten beperken zij zich niet tot hun directe woonomgeving.
- Ze houden van een omgeving die verassende elementen bevat. Kunst en creativiteit in de openbare ruimte worden zeer gewaardeerd. Hoe meer cultuur en voorzieningen een stad biedt, hoe aantrekkelijker deze is voor postmoderne hedonisten.
- Postmoderne hedonisten hebben minder moeite met een langere reisafstand naar hun werk. Daartegenover staat dan wel dat een goede thuiswerkplek erg belangrijk is.

Postmoderne hedonisten en wonen

Huidige woonsituatie en –omgeving

- Postmoderne hedonisten zijn net zo vaak hoofdhuurder als huiseigenaar. Dit milieu huurt minder vaak in de sociale huursector.
- Veelal zijn het huizen die in de vooroorlogse periode zijn gebouwd.
- De meeste koopwoningen van postmoderne hedonisten worden gerekend tot het lage en middensegment.
- Voor de huurhuizen van postmoderne hedonisten betalen zij doorgaans een maandelijkse huur onder de sociale norm. Dit valt te verklaren door het grote aandeel studenten in dit milieu.
- Wonen veelal in buurten nabij het centrum van een grote stad zoals Lombok in Utrecht en Oost in Amsterdam.

Geprefereerde woonsituatie en –omgeving

- Postmoderne hedonisten blijven relatief kort in hun woning wonen. Doordat er relatief vele jongeren in dit milieu zitten, wonen zij ook vaker dan gemiddeld nog thuis en zullen dan ook verhuisgeneigd zijn op korte termijn.
- Ze geven de voorkeur aan een huis dat van binnen en van buiten bijzonder is vormgegeven.
- Zij ambiëren een historisch waardevol pand of staan open voor experimentele woonconcepten.

Postmoderne hedonisten en wonen

Waardenpatroon	--	-	+/-	+	++
Lokale oriëntatie (contacten in de buurt zijn van belang)					
Tolerantie t.a.v. diverse bevolkingssamenstelling					
Huisvrede (Huis als plek om terug te trekken)					
Belang van duurzaamheid					
Belang van privacy					
Voorkeur woning					
Nieuwbouwwoning ten opzichte van bestaande bouw					
Appartement ten opzichte van grondgebonden					
Voorkeur voor koopwoning ten opzichte van huurwoning					
Belang grootte vloeroppervlakte					
Experimentele, moderne i.p.v. van traditionele architectuur					
Gebruik van natuurlijke materialen i.p.v. van kunststof					
Technische toepassingen in en om de woning					
Goede thuiswerkplek in woning					
Duurzame oplossingen (zonnepanelen, slimme meter etc.)					

Belang voorzieningen	--	-	+/-	+	++
Nabijheid werk					
Nabijheid winkelvoorzieningen					
Nabijheid uitgaansvoorzieningen					
Nabijheid natuur					
Nabijheid water					
Nabijheid uitvalswegen					
Belangrijk in woonomgeving					
Stedelijke omgeving					
Historische omgeving					
Bereikbaarheid woonlocatie per openbaar vervoer					
Bereikbaarheid woonlocatie per auto					
Parkeerplek voor de deur					
Kleinschalige woonwijk					
Groen in de wijk					
Veiligheid op straat					

Postmaterialisten en wonen

De postmaterialisten zijn een maatschappijkritische en (milieu)bewuste groep. Dit vertaalt zich in hun keuze voor hun woonomgeving en woning. Zij willen ook met hun woning, door bijvoorbeeld het gebruik van natuurlijke en/of duurzame materialen, een bepaald bewustzijn op het gebied van milieu, ethiek of duurzaamheid uitdragen. Ze hebben duurzaamheid hoog op de agenda en zien graag dat hun woning zo milieuvriendelijk mogelijk is. Postmaterialisten zijn een groep die zowel veel belang hecht aan het beleven van gezamenlijkheid als aan privacy, introspectie en afstand tot anderen. De gemiddeld goede en comfortabele woonsituatie van de postmaterialisten lijkt in eerste instantie in tegenspraak met de levensinstelling van deze groep, waarbij luxe en bezit in principe ondergeschikt zijn aan het jezelf ontplooien en solidariteit met de medemens.

Huidige woningtypen

- Meerderheid is huiseigenaar (relatief hoge segment).
- Vrijstaande woning, herenhuis-grachtenpand, doorgaans relatief grote woningen.

Sociodemo's
- Meer vrouwen dan mannen
- Relatief veel ouderen
- Relatief hoog opleidingsniveau
- Alle inkomensniveau

Architectuur en uitstraling

- Woning met historische waarde.
- Duurzame bouw (energieneutraal) en natuurlijke materialen. Houten woningen.
- Organische vormen.
- Natuurlijk.
- Gezamenlijk en privé (veel kamers).
- Grote woningen.
- Beschutte (ruimte) tuin, groen, één met de natuur.

Postmaterialisten en wonen

Directe woonomgeving

- Voor de postmaterialist dient de woning als een verschaffer van identiteit.
- Aan de ene kant oriënteert de postmaterialist zich op een meer landelijke woon- en leefstijl (ver weg van commercie: rust, groen, natuur, buiten), aan de andere kant voelen zij zich nog steeds aangetrokken door de veelkleurigheid en vrijdenkendheid van de stad.
- Daar waar zij stedelijk georiënteerd zijn, komen hun woonwensen sterk overeen met die van postmoderne hedonisten. De voorkeur gaat bij de niet stedelijk georiënteerde postmaterialist uit naar een groot huis met een tuin in een landelijke omgeving.
- Eenheid en harmonie zijn belangrijke waarden binnen het Mentality-milieu postmaterialisten. Natuur is een belangrijke bron van innerlijke rust. Ze geven de voorkeur aan een rustige en natuurlijke woonomgeving. De landelijke omgeving biedt de mogelijkheid in contact te komen met immateriële zaken en een harmonieus leven.
- Hun interesse in de medemens is van een abstract niveau; zij hechten relatief weinig waarde aan omgang met buurtbewoners. Ze kunnen worden gekarakteriseerd als een groep die begaan is met de rest van de wereld. Zij hebben niet graag dat bekenden makkelijk in en uit kunnen lopen en doen relatief weinig moeite contact te onderhouden met de buurt. Ze voelen zich echter wel betrokken bij de buurt, met name waar zij hun idealisme kunnen koppelen aan de wijk, zoals bij het bevorderen van sociale samenhang en ontwikkelen van duurzaamheidsinitiatieven. Dit milieu hoeft niet per se dicht bij familie of vrienden te wonen.
- De woonwijk hoeft niet direct in de buurt te liggen van een snelweg, ze vinden het niet erg om er wat langer over te doen naar een uitvalsweg en reizen vaker met het OV.
- Postmaterialisten vormen een groep die belang hecht aan zowel beleven van gezamenlijkheid als aan privacy, introspectie en afstand tot anderen.
- Ze zoeken het collectief op om individuele doelen te bereiken: bijvoorbeeld collectief wonen om zo een grote tuin te kunnen hebben, duurzaamheidsidealen te kunnen verwezenlijken etc.

Postmaterialisten en wonen

Huidige woonsituatie en –omgeving

- Postmaterialisten wonen vaker in het stadscentrum.
- Hebben vaker een koophuis. Dit is meestal een rijtjeshuis.
- Postmaterialisten wonen divers, zo wonen ze vaker dan andere milieus in herenhuizen of grachtenpanden, benedenwoningen of op kamers.
- Ze wonen relatief groot.
- Het deel postmaterialisten dat huurt, doet dit met name in de sociale huursector.
- Koophuizen van postmaterialisten zijn meestal getaxeerd in het lagere en middensegment.
- Postmaterialisten met een huurhuis huren veelal onder de sociale huurgrens.

Geprefereerde woonsituatie en –omgeving

- Geven vaker aan binnen een tot twee jaar te willen verhuizen.
- De verhuisgeneigdheid van deze groep is groter dan gemiddeld.
- Velen zijn op zoek naar de woning die bij voorkeur gesitueerd is in een rustgevende en natuurlijke omgeving, bijvoorbeeld in een bosrijke omgeving of aan het water.
- Voelen zich aangetrokken een landelijke omgeving in de buurt van een dorp/stad en historische wijken in oude stadscentra.

Postmaterialisten en wonen

Waardenpatroon	--	-	+/-	+	++
Lokale oriëntatie (contacten in de buurt zijn van belang)					
Tolerantie t.a.v. diverse bevolkingssamenstelling					
Huisvrede (Huis als plek om terug te trekken)					
Belang van duurzaamheid					
Belang van privacy					
Voorkeur woning					
Nieuwbouwwoning ten opzichte van bestaande bouw					
Appartement ten opzichte van grondgebonden					
Voorkeur voor koopwoning ten opzichte van huurwoning					
Belang grootte vloeroppervlakte					
Experimentele, moderne i.p.v. van traditionele architectuur					
Gebruik van natuurlijke materialen i.p.v. van kunststof,					
Technische toepassingen in en om de woning					
Goede thuiswerkplek in woning					
Duurzame oplossingen (zonnepanelen, slimme meter etc.)					

Belang voorzieningen	--	-	+/-	+	++
Nabijheid werk					
Nabijheid winkelvoorzieningen					
Nabijheid uitgaansvoorzieningen					
Nabijheid natuur					
Nabijheid water					
Nabijheid uitvalswegen					
Belangrijk in woonomgeving					
Stedelijke omgeving					
Historische omgeving					
Bereikbaarheid woonlocatie per openbaar vervoer					
Bereikbaarheid woonlocatie per auto					
Parkeerplek voor de deur					
Kleinschalige woonwijk					
Groen in de wijk					
Veiligheid op straat					

Opwaarts mobielen en wonen

De opwaarts mobielen zijn statusgevoelig en hebben idealen die vaak materialistisch van aard zijn. Dit komt terug in hun woonwensen. Je woning is een manier om je maatschappelijk succes te tonen. Ze zijn er gevoelig voor dat hun badkamer en keuken nét iets mooier is dan die van de buren. Opwaarts mobielen zijn niet vaak thuis, maar als ze thuis zijn willen ze luxe en comfort en hechten zij aan hun privacy. Zij hebben graag dat de woning voorzien is van de nieuwste technologische snufjes, dit bevestigt hun status als voorloper op het gebied van technologische ontwikkelingen. Ze steken relatief veel tijd (niet zelf klussen), geld en energie in het aanpassen van het huis aan hun behoeften. De woning van opwaarts mobielen dient goed bereikbaar zijn per auto ('t liefst voor de deur geparkeerd), zodat iedereen ziet dat de auto bij de bewoner hoort.

Huidige woningtypen

- Evenveel kopers als huurders
- Geen standaard rijtjeswoningen (nét iets anders)
- Voorkeur voor nieuwbouw (of geheel gerenoveerde woningen)

Sociodemo's
- Meer mannen dan vrouwen
- Relatief veel jongeren
- Gemiddeld opleidingsniveaus
- Alle inkomensniveaus
- Woont veel Randstedelijk

Architectuur en uitstraling

- Er zijn zowel opwaarts mobielen met een voorkeur voor moderne als traditionele architectuur: belangrijk is in beide gevallen dat de woning onderscheidend is van de 'standaardwoningen' in de wijk.
- De voorkeur gaat uit naar een woning met een praktische indeling: aparte ruimten voor huishoudelijke activiteiten en genoeg bergruimte.
- Geen voorlopers op het gebied van nieuwe architectuur, maar doen wel graag mee aan trends op woongebied.
- Dit milieu hecht minder aan historie bij het uitzoeken van een woning
- Hoogwaardige apparatuur en nieuwe snufjes, hoog afwerkingsniveau en een mooie, goede staat van de woning.

Opwaarts mobielen en wonen

Directe woonomgeving

- Opwaarts mobielen leiden een druk en uithuizig leven. De woning, en de ligging van de woning fungeren dan ook vaak als uitvalsbasis naar werk, vrienden en vrijetijdsbestedingen. Voorzieningen in de buurt zijn van belang om in een druk leven toch alles te kunnen combineren.
- Een goede bereikbaarheid van hun wijk is dan ook van groot belang, nog beter is het als bepaalde voorzieningen in de wijk te vinden zijn, zoals winkels, sportvoorzieningen en horeca.
- Opwaarts mobielen wonen vaker in de stad of in een wijk aan de rand van de stad. De ligging van de woning (iets wat voor kosmopolieten en postmoderne hedonisten wel belangrijk is) is minder van belang dan de woning zelf. VINEX-wijken herbergen doorgaans veel opwaarts mobielen, omdat ze hier vaak een groter en luxer huis kunnen kopen voor minder geld. Ze voelen zich minder aangetrokken tot dorpen en landelijke gebieden.
- Ze wonen graag in een buurt die kindvriendelijk is, waar mensen wonen die bij hen passen en waar zij trots op kunnen zijn. Deze voorkeuren komen vooral voort uit de behoefte aan de status die een dergelijke buurt hen verleent.
- Ze zijn ten aanzien van buurtbewoners niet bijzonder sociaal ingesteld en zetten zich weinig in om de woonomgeving leefbaar te houden.

Opwaarts mobielen en wonen

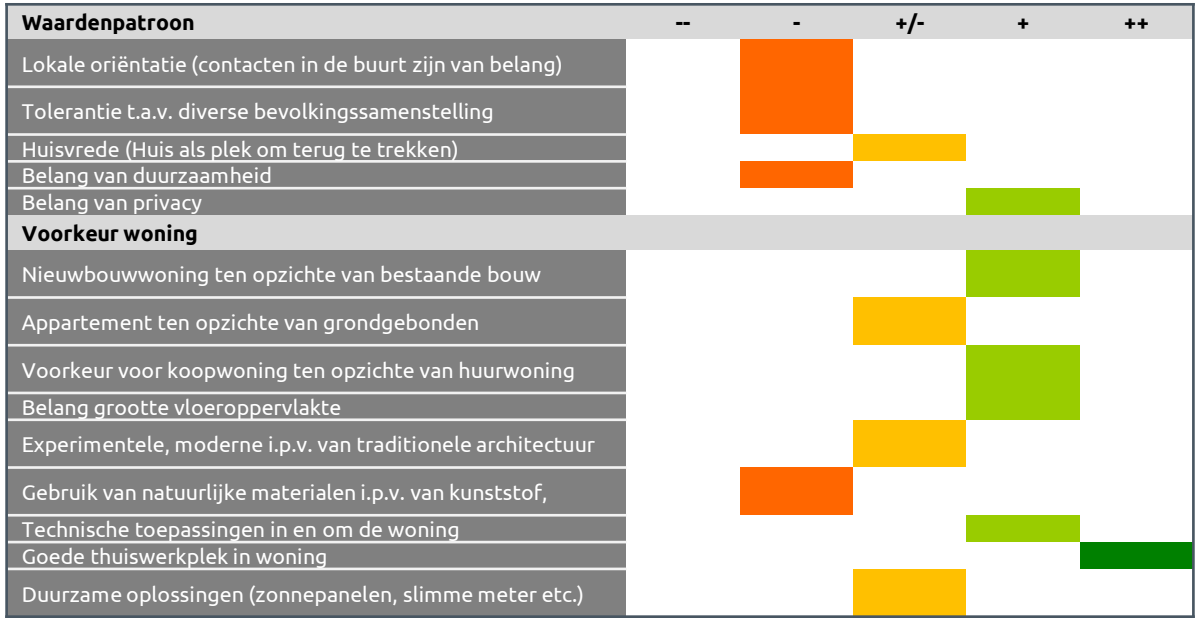
Huidige woonsituatie en –omgeving

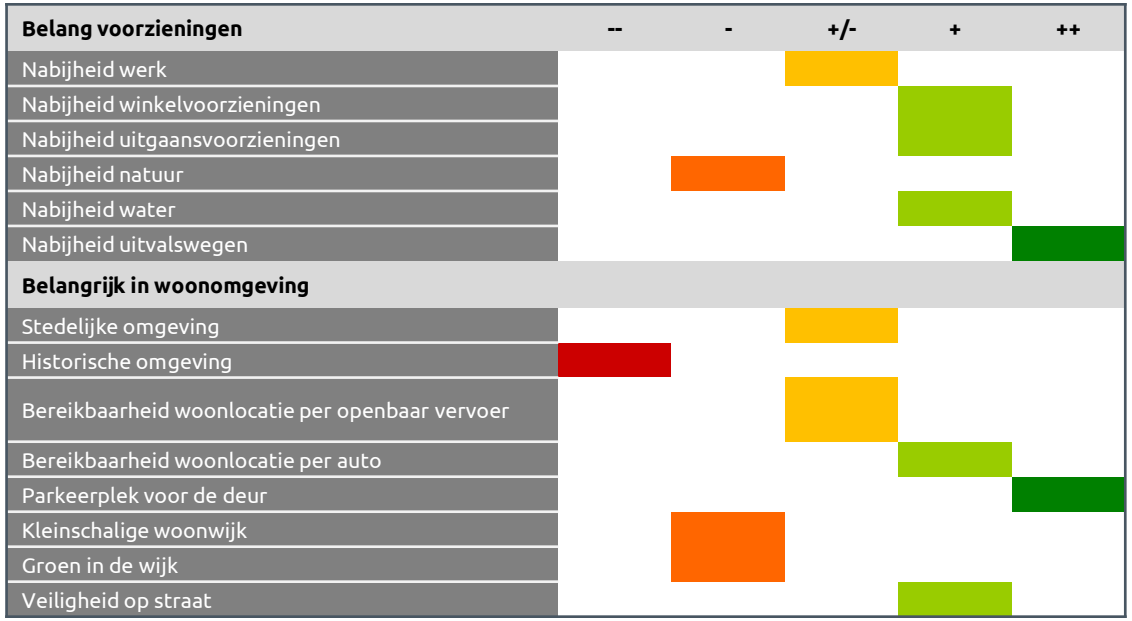
- Opwaarts mobielen wonen vaker in de stad. Het aantal kopers en (sociale) huurders is gelijk verdeeld. Er zijn meer sociale huurders dan in andere milieus (doordat er relatief veel jongeren tot dit milieu behoren).
- Woningen van dit milieu zijn vaak eengezinswoningen in een rij.
- Daarnaast wonen opwaarts mobielen wonen vaker in een appartement met lift.
- Vergeleken met andere milieus woont een groot deel van de opwaarts mobielen nog thuis bij de ouders.
- De waarde van de koophuizen van opwaarts mobielen ligt veelal in het lagere segment. Daarnaast hebben opwaarts mobielen vaker dan andere milieus huizen in het hogere segment.
- Opwaarts mobielen betalen een maandelijkse huur die dicht tegen de sociale huurprijs aan zit.

Geprefereerde woonsituatie en –omgeving

- Opwaarts mobielen zijn vaker dan andere milieus geneigd binnen 1 tot 2 jaar te verhuizen.
- De huidige woonsituatie is vaak nog niet de gewenste situatie. Opwaarts mobielen zijn relatief jong.
- Bij een verhuizing geeft een groot deel aan te willen verhuizen naar een koophuis, bij voorkeur vrijstaand met tuin/balkon.
- Die tuin dient niet al te groot te zijn, dat vergt te veel onderhoud.
- Ook geven opwaarts mobielen vaker aan een verhuizing naar een huurwoning in de vrije sector aantrekkelijk te vinden.
- Ze zijn op zoek naar luxe en praktisch ingedeelde woningen die in goede staat van onderhoud zijn.

Opwaarts mobielen en wonen

Verdere verbijzondering van de kansrijke milieus

Kosmopolieten: flexibele, tolerante, geëngageerde, nieuwsgierige (geïnteresseerde), open (onbevooroordeelde) houding, zowel in de manier waarop men met anderen omgaat, als in de manier waarop men het alledaagse leven organiseert. Juiste etiquette is wel belangrijk. Relatief sterke sociale en maatschappelijke betrokkenheid, uitgebreid netwerk van sociale contacten. Kosmopolieten staan door hun flexibiliteit, tolerantie, engagement, hun onbevooroordeelde houding en hun sociale en maatschappelijke betrokkenheid meer dan welk ander milieu open voor mensen van diverse sociale achtergronden. Kosmopolieten gaan om die reden naar verwachting relatief soepel en gemakkelijk om met groepen mensen die het qua sociale status wat minder hebben getroffen, zoals zorgbehoevenden, ouderen van dagen of jongeren met enige afstand tot de arbeidsmarkt. Uiteraard hangt het er wel van af op welke wijze zij met deze groep mensen worden geconfronteerd. Dit beeld wordt versterkt door de onderstromen: kosmopolieten hechten in relatief hoge mate aan aspecten die appelleren aan wezenlijke interesse, verbondenheid en 'buiten zichzelf kijken'.

Postmaterialisten: leven graag volgens eigen principes en zijn sterk sociaal bewogen. Open, maar kritische houding jegens vernieuwing en verandering. Men sluit zich niet af van nieuwe zaken, maar van verworvenheden met bewezen kwaliteit stapt men niet snel af. Veelal een vast leefpatroon dat weinig hectisch of gejaagd is. Vinden verantwoord leven belangrijk: geen verspilling, winstbejag en geen aantasting van het milieu.

Opwaarts mobielen: leven bijzonder druk en gehaast, weinig aandacht voor huishoudelijke bezigheden als boodschappen doen en koken. Impulsieve, onregelmatige leefstijl, vaak zonder vaste planning. In het algemeen vrij individualistische en materialistische instelling. Streven naar maatschappelijk succes, en dat is soms bron van zorg: ze zijn vaak ontevreden over de erkenning die zij van de samenleving krijgen.

Postmoderne hedonisten: leven impulsief en avontuurlijk, maar ook vrijblijvend en onafhankelijk. Zijn tolerant, ervaringsgericht, eigenwijs en intuïtief. Kiezen vaak voor innovatief en trendsettend, ook in wonen. Met hun woonkeuze willen zij zich onderscheiden van anderen en hun culturele status bevestigd zien. Ook zijn zij in voor vernieuwing, zonder dit direct aan luxe te koppelen. De postmoderne hedonist heeft voorkeur voor huizen die van binnen en van buiten bijzonder zijn vormgegeven en vinden nieuwe technologieën in huis interessant.

Op de volgende sheets gaan we nader in op de woonwensen van de vier Mentality-milieus die wij het meest geschikt achten voor Legmeer.

Aantrekkelijkheid woningen en (visuele) elementen

Benadruk met name de vetgedrukte elementen (indien relevant) van de te bouwen woningen; voor ten minste twee van de vier kansrijke Mentality-milieus zijn het aantrekkelijke kenmerken van huizen. De kwalificatie ‘experimenteel’ is voor drie groepen een aantrekkelijk aspect.

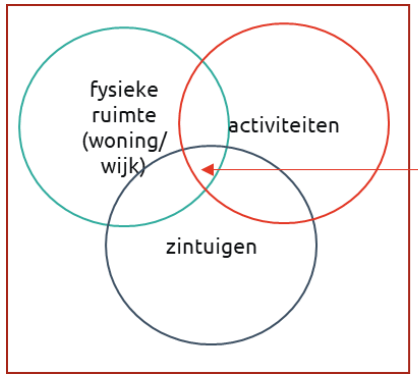
Kosmopolieten	Postmaterialisten	Opwaarts mobielen	Postmoderne hedonisten
Groen dak	Houten gevelbekleding	**Grote ramen**	Ronde vormen
Grote ramen	Jaren ’30 details	Strakke vormen	**Plat dak**
Versierde gevel	**Groen dak**	**Plat dak**	Eigenzinnig
Combinatie van vroeger en nu	**Versierde gevel**	**Gebruik bijzondere materialen**	Afwisseling
Gebruik bijzondere materialen	**Gebruik natuurlijke materialen**	**Experimenteel**	**Sober/minimalistisch**
Gebruik natuurlijke materialen	Authenticiteit	**Modern**	
Natuurlijk/duurzaam	Landelijk	**Luxe**	
Experimenteel	**Sober/minimalistisch**	**Uniek**	
Modern	**Experimenteel**		
Klassiek	**Natuurlijk/duurzaam**		
Luxe	Oudhollands		
Uniek			

Placemaking gebiedsontwikkeling Legmeer

De herstructurering van Legmeer valt onder de zogenoemde *brownfields*: het betreft een bedrijven- of industrieterrein, waar wordt gefocust op vernieuwing van de woningvoorraad en vervanging van bedrijfspanden. Het project leent zich uitstekend voor clusterontwikkeling, waarbij de fasering plaatsvindt op basis van diverse aspecten, waaronder de wensen van de Amstelveense gemeenteraad.

Naast de fysieke aanpak wordt gekeken naar de sociale impuls die Legmeer nodig heeft, uitgaande van vier als kansrijk aangemerkte Mentality-milieus. Het streven is erop gericht een plek te realiseren waar in elk geval de vier kansrijke milieus zich thuis voelen, waar zij het prettig toeven vinden - waar zij graag wonen. Omdat er sprake is van vier tamelijk verschillende doelgroepen, met ieder zijn wensen voor woning en wijk, is de realisatie van zo'n plek geen sinecure. De basis voor een vitale, succesvolle stedelijke plek kan worden gevormd door drie hoofdelementen, zoals het diagram hier (links) onder laat zien. De uitwerking van twee van deze drie elementen vergt een traject buiten dit onderzoek. We hebben ons in dit rapport vooral gericht op de fysieke ruimte van de (al bekende) kenmerken van de wijk en de in de wijk te bouwen woningen. Op basis daarvan kunnen we, samen met het consortium, díe elementen selecteren, die voor placemaking van Legmeer van belang zijn en zullen leiden tot die gewenste succesvolle stedelijke plek.

Uitgangspunt is wat Motivaction betreft, de gefaseerde benadering. In de eerste fase richt de placemaking zich op de 'pioniers' van de woonbeleving, postmoderne hedonisten en kosmopolieten. In de tweede fase komen dan de (relatieve) volgers aan bod: postmaterialisten en opwaarts mobielen.

Fase 1: postmoderne hedonisten, kosmopolieten

- Stoer, 'on-Amstelveens', rafelrandje
- Bijzondere ('unieke') woonervaring
- Vernieuwend, casco-woningen (zelf afbouwen)
- Bijzondere vormgeving woningen
- Trendy, groot-stedelijk
- Industrieel, *urban*
- Nabij stad(scentrum)
- Goede verbindingen met Amsterdam

Fase 2: postmaterialisten, opwaarts mobielen

- Veelkleurig, maar bovenal ook groen
- Rust binnen stedelijke agglomeratie
- Collectieve openbare ruimte
- Duurzaamheid, cradle to cradle, laadpalen
- Ruim wonen (t.o.v. Amsterdam)
- Voldoende (gratis/laag tarief) parkeren
- Comfort, luxe
- Goede verbindingen met Amsterdam

Essentiële elementen bij de start van de transformatie

Een belangrijke voorwaarde voor een potentieel succesvolle transformatie conform de genoemde fasering, is dat elementen die voor de eerste fase essentieel zijn, al aanwezig zijn op het moment dat die eerste bewoners zich in Legmeer melden. In het geval van Legmeer houdt dat in dat de infrastructuur, zoals de verbindingen met het stadscentrum en met Amsterdam er in hoge mate al zijn: dit geldt voor zowel wegen en fietspaden als voor OV-voorzieningen. Een ander belangrijk aspect zij de (in potentie) bijzondere woonervaring, het on-Amstelveense kararkter en het industriële en urbane karakter van de wijk-to-be.

Er bestaat een reële kans, dat (ook) niet-Amstelveners zich met name in die eerste fase op de wijk zullen richten. De schaarste aan woonruimte in met name Amsterdam maakt, dat vooral uit die richting relatief veel postmoderne hedonisten en kosmopolieten zich aangetrokken zullen voelen. Die eerste bewoners creëren aantrekkelijkheid voor de mensen die daarna naar Legmeer trekken. Dit zouden heel goed (betrekkelijk jonge) Amstelveners kunnen zijn, die nog thuis wonen. Door schaarste aan geschikte woonruimte in Amstelveen, blijven zij langer bij hun ouders wonen dan eigenlijk gewenst. Voor de (tweede) fase die dan aanbreekt is het van belang om het aanbod aan collectieve openbare ruimte, groene eigenschappen en ruim wonen te benadrukken.

Het *tipping point* voor Legmeer wordt naar ons idee al vroeg in het proces bereikt: in feite al op de tekentafel. Doordat de druk op de woningmarkt groot is (en het aanbod van woningzoekenden evenzeer, zeker als heel Amsterdam in de overwegingen wordt meegenomen), zal Legmeer geen problemen kennen om te worden geaccepteerd.

Ook met betrekking tot de langetermijnverwachtingen - het gehele transformatieproces kan 30 jaar in beslag nemen - zijn de ontwikkelingen positief voor Legmeer. Rampspoed daar gelaten, zijn de demografische verwachtingen dusdanig dat de bevolkingsgroei blijft stijgen, net als het aandeel van de kansrijke milieus binnen die bevolking. Met die toenemende bevolking neemt ook de woningbehoefte de komende jaren/decennia (dus) toe.

Voorbeeld fase 1 (postmoderne hedonisten, kosmopolieten)

Impressies Buiksloterham, Houthavens (Amsterdam), Rotsoord (Utrecht) en Sluseholmen (Kopenhagen)

Voorbeeld fase 2 (postmaterialisten, opwaarts mobielen)

Impressies Hollandpark (Diemen), Cruquius (Amsterdam), Merwedekanaalzone (Utrecht)

Bijlagen

Omschrijving van de aspecten

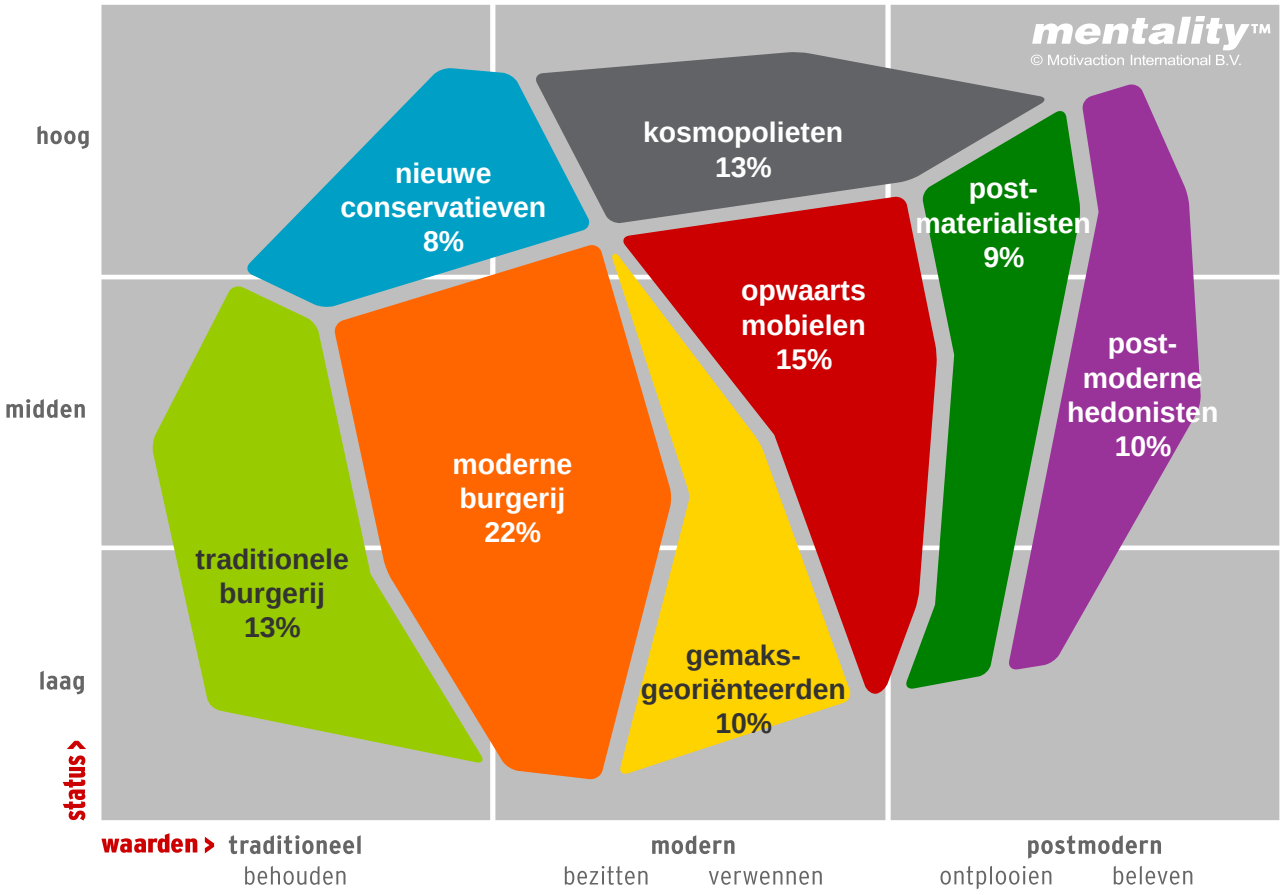
Waardenpatroon	
Lokale oriëntatie	Contacten met buren en buurtbewoners zijn van belang. Emotioneel gehecht aan woonomgeving.
Tolerantie t.a.v. diverse bevolkingssamenstelling	Een wijk met verschillen tussen inwoners qua afkomst, inkomen en levensstijl is aantrekkelijk.
Huisvrede	Woning wordt ervaren als veilig toevluchtsoord, plek om je terug te trekken in woelige wereld.
Belang van duurzaamheid	Voorkeur voor gebruik van milieuvriendelijke materialen en/of technologische toepassingen op het gebied van energiebesparing.
Belang van privacy	Waarde die men hecht aan het hebben van privacy.
Belang voorzieningen	
Nabijheid werk	Belang van korte reisafstand/reistijd voor woon-werkverkeer.
Nabijheid winkelvoorzieningen	Belang van nabijheid: winkelcentra, supermarkt, etc.
Nabijheid uitgaansvoorzieningen	Belang van nabijheid horecagelegenheden: café, restaurant, club, etc.
Nabijheid natuur	Belang van nabijheid natuur: bos, natuurgebied, park.
Nabijheid water	Voorkeur voor woning aan: meer, zee en/of rivier of wijk met grachten, etc.
Nabijheid uitvalswegen	Belang van goede bereikbaarheid met auto (dichtbij snelwegen, etc.)
Voorkeur woning	
Nieuwbouwwoning ten opzichte van bestaande bouw	Meer dan gemiddeld voorkeur voor nieuwbouwwoning t.o.v. bestaande woning.
Appartement ten opzichte van grondgebonden	Meer dan gemiddeld voorkeur voor appartement t.o.v. grondgebonden woning.
Voorkeur voor koopwoning ten opzichte van huurwoning	Meer dan gemiddeld Voorkeur voor koopwoning t.o.v. huurwoning.
Belang grootte vloeroppervlakte	Belang van een grote, ruime woning.
Experimentele, moderne i.p.v. van traditionele architectuur	Voorkeur voor onderscheidende moderne architectuur i.p.v. traditionele bouwstijlen.
Gebruik van natuurlijke/ milieuvriendelijke materialen i.p.v. van kunststof	Voorkeur voor bijvoorbeeld: houten kozijnen, natuursteen, etc.
Technische toepassingen in en om de woning	Voorkeur voor technische toepassingen die wooncomfort verhogen.
Goede thuiswerkplek in woning	Belang van goede werkplek in de woning.
Duurzame technische oplossingen (zonnepanelen, slimme meter etc.)	Voorkeur voor technologische toepassingen op het gebied van energiebesparing.
Belangrijk in woonomgeving	
Stedelijke omgeving	Voorkeur voor wonen in stedelijk gebied.
Historische omgeving	Voorkeur voor wonen in gebied met historie en een verhaal.
Bereikbaarheid woonlocatie per openbaar vervoer	Belang van goede OV-mogelijkheden: bus, trein, etc.
Bereikbaarheid woonlocatie per auto	Belang van goede autobereikbaarheid.
Parkeerplek voor de deur	Voorkeur voor parkeren voor de deur t.o.v. collectieve parkeerplek.
Kleinschalige woonwijk	Voorkeur aan een kleinschalige woonwijk t.o.v. een grootschalige woonwijk.
Groen in de wijk	Belang van groen in de wijk in de vorm van parken, bomen en plantsoenen.
Veiligheid op straat	Belang aan een veilig gevoel op straat in de wijk waar ben woont.

Mentality-model

De verschillende sociale milieus met hun eigen karakteristieke waardeprofielen kunnen globaal worden ingedeeld aan de hand van drie waardenoriëntaties:

- een traditionele waardenoriëntatie gekenmerkt door de waarde ‘behouden’;
- een moderne waardenoriëntatie gekenmerkt door de waarden bezitten’ en ‘verwennen’ (of ‘genieten’);
- een postmoderne waardenoriëntatie gekenmerkt door de waarden ‘ontplooien’ en ‘beleven’.

Deze drie waardenoriëntaties zijn bij de schematische weergave van de sociale milieus als uitgangspunt genomen en zijn bepalend voor de horizontale as van de milieu-index. De verticale as van de milieu-index is samengesteld op basis van sociaaleconomische status. Sociaaleconomische status wordt alleen gebruikt voor de schematische weergave; het speelt geen rol bij de toewijzing van respondenten aan een sociaal milieu (waarin alleen waardeoriëntaties een rol spelen).

Typeringen van de Mentality-milieus

Nieuwe conservatieven
De liberaal-conservatieve maatschappelijke bovenlaag die alle ruimte wil geven aan technologische ontwikkeling, maar terughoudend staat tegenover sociale en culturele vernieuwing.

Familietradities, verantwoordelijk, kwaliteit, betrouwbaar, zo heurt het

Kosmopolieten
De open en kritische wereldburgers die postmoderne waarden als ontplooien en beleven integreren met moderne waarden als maatschappelijk succes, materialisme en genieten.

Nieuwsgierig, brede interesse, statusgericht, esthetisch, presteren, gejaagd, de wereld is mijn speelveld

Postmaterialisten
De maatschappijkritische idealisten die zichzelf willen ontplooien, stelling nemen tegen sociaal onrecht en opkomen voor het milieu.

Maatschappelijk betrokken, balans lichaam en geest, bewust leven, verbeter de wereld, begin bij jezelf

Postmoderne hedonisten
De pioniers van de beleveniscultuur, waarin experiment en het breken met morele en sociale conventies doelen op zichzelf zijn geworden.

Individualist, vrijheid en onafhankelijkheid, tolerantie, ervaring belangrijker dan bezit, never a dull moment

Traditionele burgerij
De moralistische, plichtsgetrouwe en op status-quo gerichte burgerij die vasthoudt aan tradities en materiële bezittingen.

Omdat het zo hoort, fatsoen, veiligheid, rust, reinheid en regelmaat, wat de boer niet kent….

Moderne burgerij
De conformistische, statusgevoelige burgerij die het evenwicht zoekt tussen traditie en moderne waarden als consumeren en genieten.

Gezelligheid, zekerheid, erbij horen, genieten, comfort, doe maar gewoon…

Gemaksgeoriënteerden
De impulsieve en spontane consument die in de eerste plaats streeft naar een onbezorgd, plezierig en comfortabel leven.

Leef bij de dag, plezier maken, consumptiegericht, geen gedoe, wie nu leeft…

Opwaarts mobielen
De carrièregerichte individualisten met een uitgesproken fascinatie voor sociale status, nieuwe technologie, risico en spanning.

Work hard, play hard, iets bereiken, risico en spanningszoekers, if you have it, flaunt it

Wat weten we van de Mentality-milieus?

De typeringen op de vorige pagina geven al aan, dat de verschillende milieus elk zo hun eigen waarden en ideeën hebben. Dit resulteert dan ook vaak in ander gedrag:

Ze zitten er anders bij…

Ze lezen andere tijdschriften…

Ze vinden andere BN'ers leuk…

Wat weten we van de Mentality-milieus?

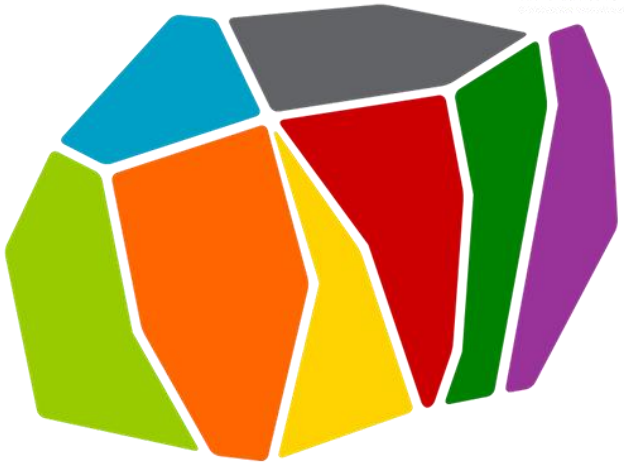
En ze hebben andere woonvoorkeuren…

- Jaren ’30
- Oudhollands
- Privacy
- Klassiek, versierde gevel
- Status

- Versierde gevel
- Natuurlijk/duurzaam
- Experimenteel
- Modern
- Combinatie vroeger en nu

- Landelijk, oudhollands en ‘vroeger en nu’
- Eenheid en sober
- Gelijkvloers
- Jaren ’30 details, puntdak
- Een goede buur…

- Ronde vormen
- Plat dak
- Eigenzinnig
- Afwisseling
- Sober/minimalistisch

- Grote ramen
- Strakke vormen
- Plat dak
- Modern
- Gebruik van bijzondere materialen

- Houten gevelbekleding
- Groen dak
- Authenticiteit
- Sober/minimalistisch
- Natuurlijk/duurzaam

- Mainstream
- Ruime woning
- Scoren veelal gemiddeld op aantrekkelijkheid van (visuele) elementen en omschrijvingen

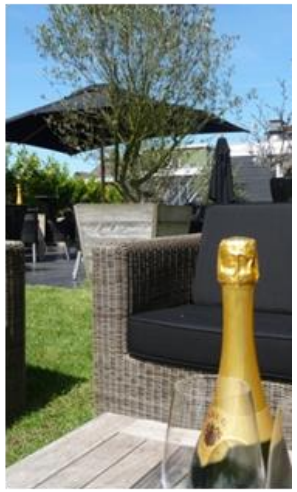
- Vindt geen van de omschrijvingen en visuele aspecten bovengemiddeld aantrekkelijk

Moodboard opwaarts mobielen

Moodboard kosmopolieten

Moodboard postmaterialisten

Moodboard postmoderne hedonisten

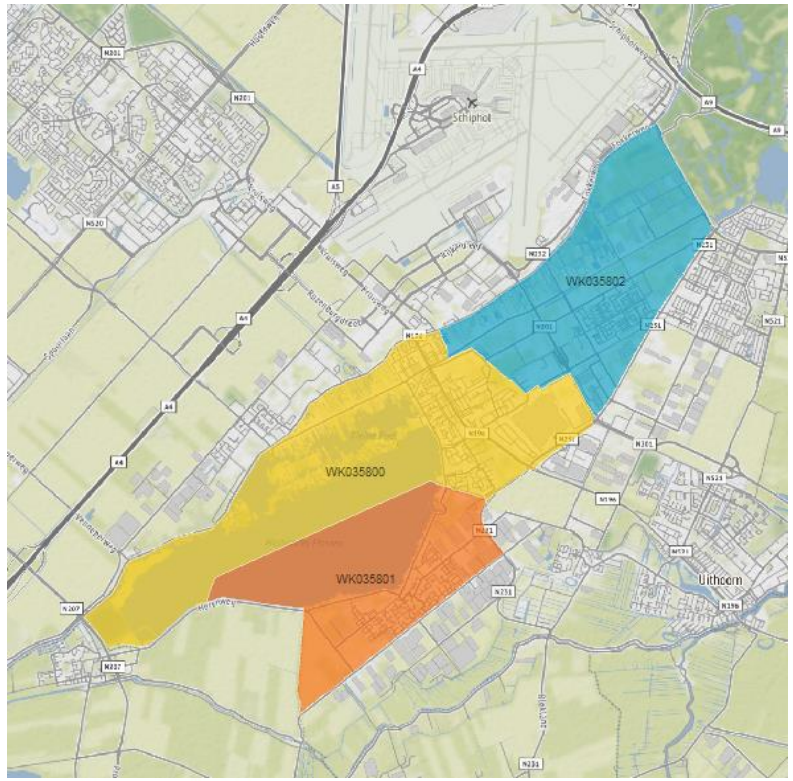

Mentality gebiedsanalyse Aalsmeer

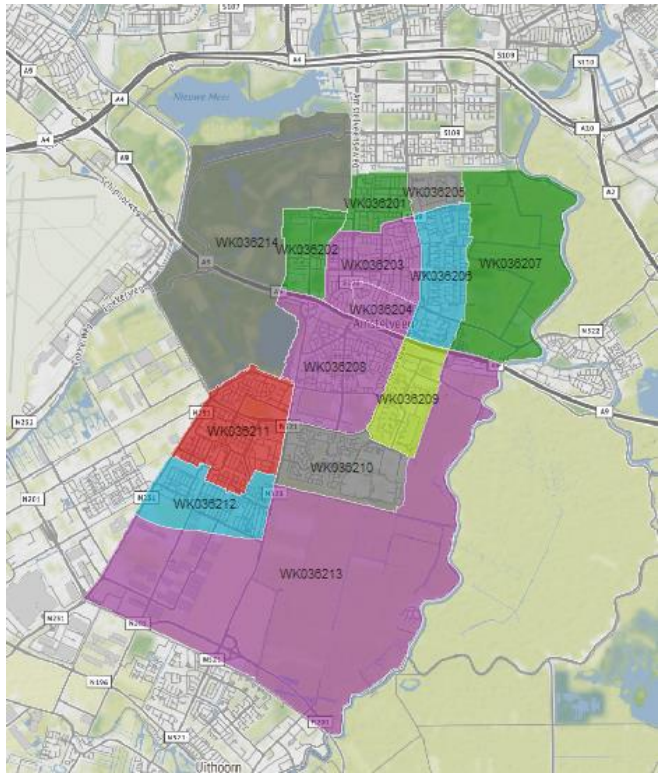
De wijken op de afbeelding zijn in gekleurd naar het relatief meest oververtegenwoordigde milieu (ten opzichte van de benchmark Nederland). De tabel geeft een gedetailleerd overzicht van Mentality-milieus per CBS-wijk.

wijk	Naam	Inwonertal	MB	OM	PM	NC	TB	KP	PH	GG
WK035800	Wijk 00 Aalsmeer	12.380	24%	18%	8%	7%	12%	11%	7%	13%
WK035801	Wijk 01 Kudelstraat en Kalslagen	9.220	31%	16%	5%	9%	11%	12%	7%	10%
WK035802	Wijk 02 Oosteinde	9.895	28%	11%	5%	12%	8%	14%	10%	10%
	# Inwoners	31.495	27%	15%	6%	9%	11%	12%	8%	11%
	# Huishoudens	12825	27%	15%	6%	9%	11%	12%	8%	11%

Mentality gebiedsanalyse Amstelveen

De wijken op de afbeelding zijn in gekleurd naar het relatief meest oververtegenwoordigde milieu (ten opzichte van de benchmark Nederland). De tabel geeft een gedetailleerd overzicht van Mentality-milieus per CBS-wijk.

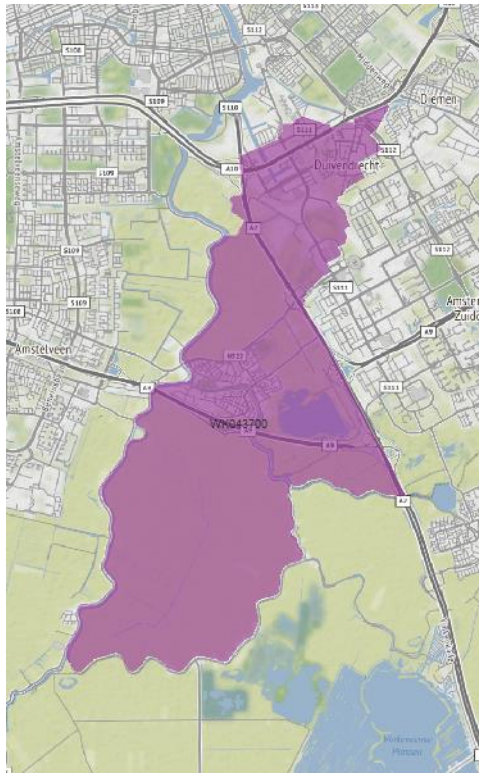
Oververtegenwoordigd milieu

- Moderne Burgerij
- Opwaarts Mobielen
- Postmaterialisten
- Nieuw Conservatieven
- Traditionele Burgerij
- Kosmopolieten
- Postmoderne Hedonisten
- Gemaksgeoriënteerden

wijk	Naam	Inwonertal	MB	OM	PM	NC	TB	KP	PH	GG
WK036201	Randwijck	5.900	9%	12%	21%	12%	6%	18%	15%	7%
WK036202	Patrimonium	3.120	21%	16%	12%	10%	10%	14%	11%	6%
WK036203	Elsrijk	11.205	9%	17%	15%	7%	7%	21%	19%	5%
WK036204	Stadshart	3.020	17%	24%	15%	10%	0%	13%	21%	0%
WK036205	Uilenstede, Kronenburg	3.505	6%	17%	10%	9%	2%	28%	18%	10%
WK036206	Bankras, Kostverloren	9.830	20%	16%	12%	11%	8%	14%	13%	7%
WK036207	Buitengebied Noord	815	12%	0%	35%	10%	0%	44%	0%	0%
WK036208	Keizer Karelpark	11.830	17%	16%	8%	10%	11%	15%	13%	9%
WK036209	Groenelaan	7.845	11%	17%	12%	7%	25%	10%	12%	7%
WK036210	Waardhuizen, Middenhoven	13.190	15%	12%	9%	10%	14%	20%	11%	9%
WK036211	Bovenkerk - Westwijk Noord	10.605	15%	27%	6%	11%	6%	17%	9%	9%
WK036212	Westwijk Zuid	7.635	10%	26%	2%	18%	9%	19%	7%	9%
WK036213	Buitengebied Zuid	1.225	11%	28%	6%	8%	0%	10%	27%	10%
WK036214	Amsterdamse Bos	120	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%
	# Inwoners	89.845	14%	18%	11%	10%	10%	17%	13%	7%
	# Huishoudens	41.750	14%	18%	11%	10%	10%	17%	13%	7%

Mentality gebiedsanalyse Ouder-Amstel

De wijken op de afbeelding zijn in gekleurd naar het relatief meest oververtegenwoordigde milieu (ten opzichte van de benchmark Nederland). De tabel geeft een gedetailleerd overzicht van Mentality-milieus per CBS-wijk.

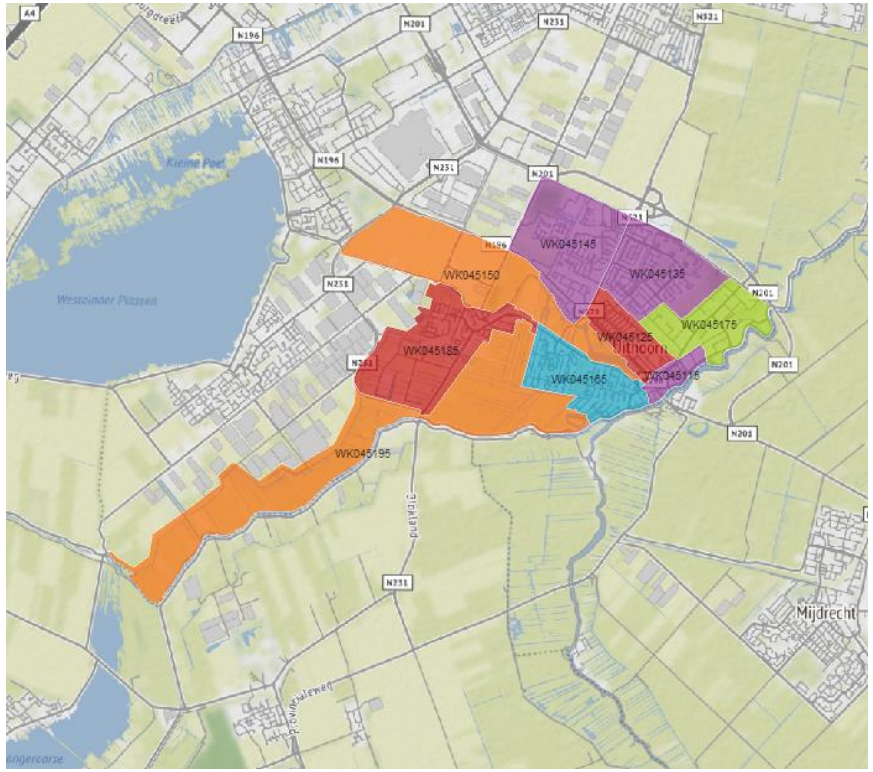
Oververtegenwoordigd milieu

- Moderne Burgerij
- Opwaarts Mobielen
- Postmaterialisten
- Nieuw Conservatieven
- Traditionele Burgerij
- Kosmopolieten
- Postmoderne Hedonisten
- Gemaksgeoriënteerden

wijk	Naam	Inwonertal	MB	OM	PM	NC	TB	KP	PH	GG
WK043700	Wijk 00	13.495	11%	15%	9%	11%	13%	17%	15%	9%
	# Inwoners	13.495	11%	15%	9%	11%	13%	17%	15%	9%
	# Huishoudens	5987	11%	15%	9%	11%	13%	17%	15%	9%

Mentality gebiedsanalyse Uithoorn

De wijken op de afbeelding zijn in gekleurd naar het relatief meest oververtegenwoordigde milieu (ten opzichte van de benchmark Nederland). De tabel geeft een gedetailleerd overzicht van Mentality-milieus per CBS-wijk.

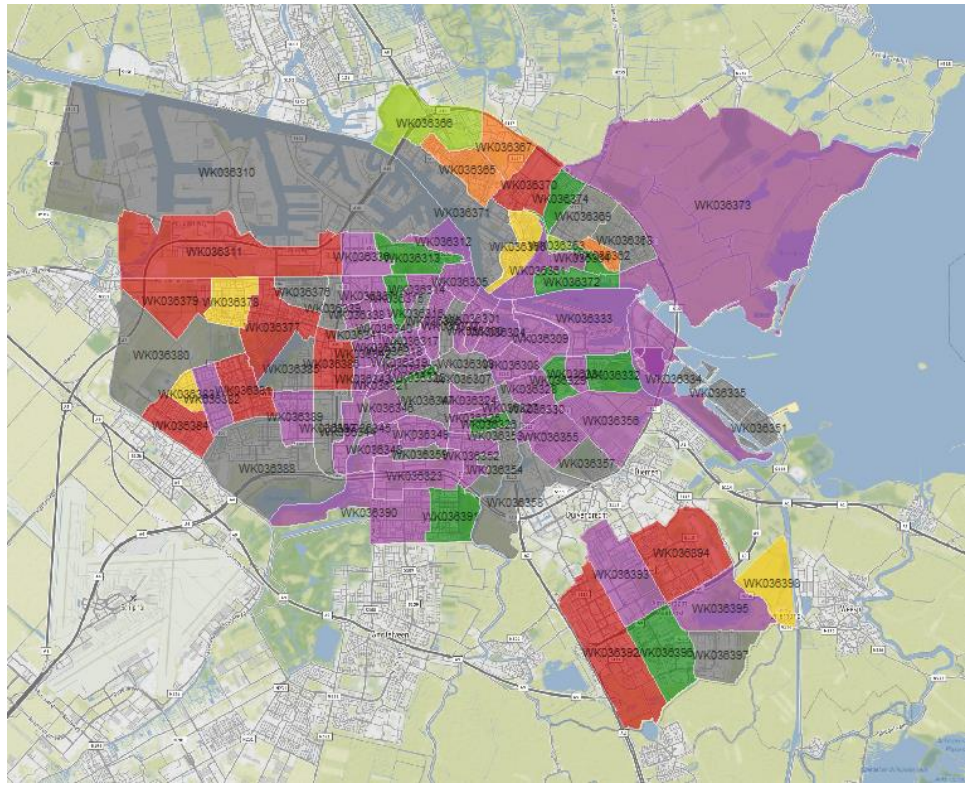
Oververtegenwoordigd milieu

- Moderne Burgerij
- Opwaarts Mobielen
- Postmaterialisten
- Nieuw Conservatieven
- Traditionele Burgerij
- Kosmopolieten
- Postmoderne Hedonisten
- Gemaksgeoriënteerden

wijk	Naam	Inwonertal	MB	OM	PM	NC	TB	KP	PH	GG
WK045115	Wijk 15 Dorpscentrum	1.020	0%	0%	18%	8%	0%	19%	34%	21%
WK045125	Wijk 25 Thamerdal	3.345	26%	20%	8%	6%	8%	12%	11%	9%
WK045135	Wijk 35 Zijdelwaard	7.165	21%	16%	8%	9%	11%	12%	13%	10%
WK045145	Wijk 45 Legmeer	7.400	26%	16%	7%	9%	11%	10%	14%	7%
WK045150	Wijk 50 Langs de Vuurlinie	250	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
WK045155	Wijk 55 Veilinggebied	100								
WK045165	Wijk 65 Meerwijk	5.790	23%	17%	9%	15%	7%	10%	8%	11%
WK045175	Wijk 75 Bedrijventerrein	275	21%	0%	12%	0%	36%	18%	13%	0%
WK045185	Wijk 85 Meerwijk	3.655	30%	24%	7%	3%	6%	12%	6%	13%
WK045190	Wijk 90 Glastuinbouwgebied	315								
WK045195	Wijk 95 Veenweidegebied	105	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
	# Inwoners	29.420	25%	17%	8%	9%	9%	11%	12%	10%
	# Huishoudens	12245	25%	17%	8%	9%	9%	11%	12%	10%

Mentality gebiedsanalyse Amsterdam (1/2)

De wijken op de afbeelding zijn in gekleurd naar het relatief meest oververtegenwoordigde milieu (ten opzichte van de benchmark Nederland). De tabel geeft een gedetailleerd overzicht van Mentality-milieus per CBS-wijk.

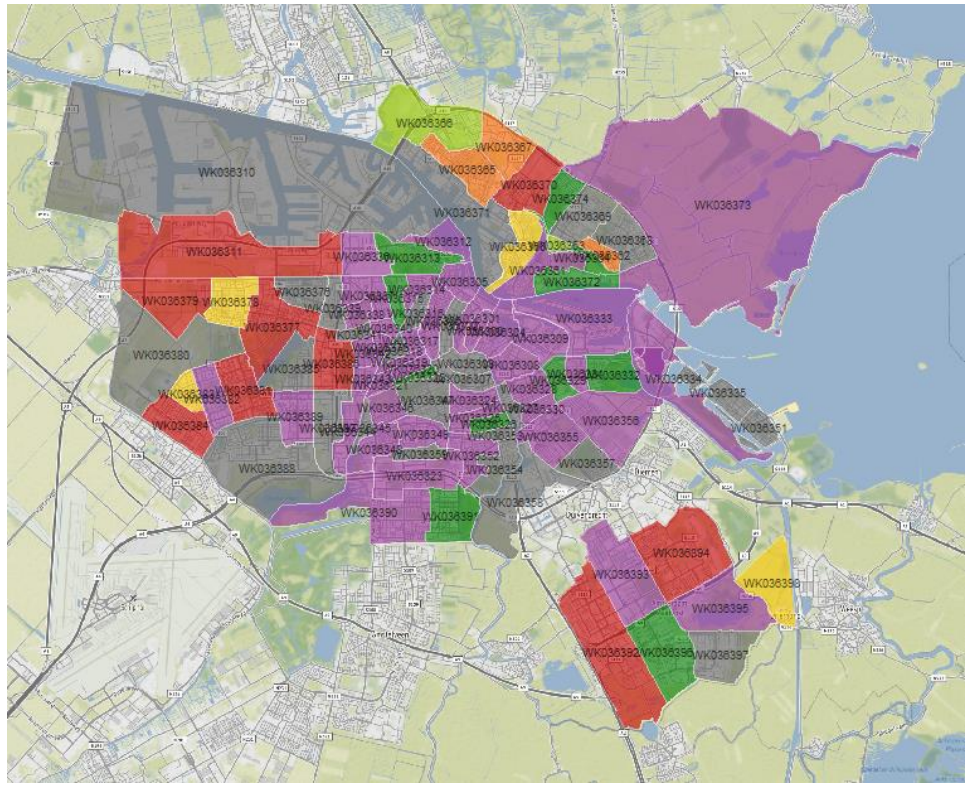
Oververtegenwoordigd milieu

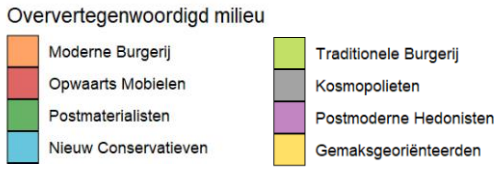
- Moderne Burgerij
- Opwaarts Mobielen
- Postmaterialisten
- Nieuw Conservatieven
- Traditionele Burgerij
- Kosmopolieten
- Postmoderne Hedonisten
- Gemaksgeoriënteerden

wijk	Naam	Inwonertal	MB	OM	PM	NC	TB	KP	PH	GG
WK036300	Burgwallen-Oude Zijde	4.305	6%	14%	14%	8%	3%	24%	29%	1%
WK036301	Burgwallen-Nieuwe Zijde	3.930	2%	20%	8%	13%	1%	23%	26%	5%
WK036302	Grachtengordel-West	6.385	4%	16%	10%	10%	0%	34%	22%	4%
WK036303	Grachtengordel-Zuid	5.350	4%	14%	19%	9%	0%	33%	18%	3%
WK036304	Nieuwmarkt/Lastage	9.765	3%	9%	14%	8%	1%	27%	32%	6%
WK036305	Haarlemmerbuurt	9.305	3%	11%	17%	7%	2%	27%	28%	5%
WK036306	Jordaan	19.435	3%	11%	17%	8%	4%	24%	28%	4%
WK036307	De Weteringschans	7.235	5%	17%	15%	8%	2%	29%	22%	2%
WK036308	Weesperbuurt/Plantage	7.860	4%	10%	18%	8%	1%	26%	30%	3%
WK036309	Oostelijke Eilanden/Kadijken	13.210	3%	8%	24%	5%	2%	25%	30%	4%
WK036310	Westelijk Havengebied	195	22%	15%	0%	0%	20%	25%	7%	11%
WK036311	Bedrijventerrein Sloterdijk	525	0%	32%	9%	0%	0%	22%	21%	16%
WK036312	Houthavens	1.115	3%	14%	5%	6%	0%	28%	38%	6%
WK036313	Spaarndammer- en Zeeheldenbuurt	10.780	3%	12%	20%	5%	2%	28%	23%	7%
WK036314	Staatsliedenbuurt	13.315	4%	9%	19%	4%	3%	28%	27%	5%
WK036315	Centrale Markt	2.420	3%	16%	33%	0%	0%	17%	25%	5%
WK036316	Frederik Hendrikbuurt	8.435	2%	14%	18%	5%	2%	31%	24%	5%
WK036317	Da Costabuurt	4.705	6%	11%	14%	8%	0%	32%	28%	2%
WK036318	Kinkerbuurt	6.590	4%	16%	11%	6%	5%	33%	22%	4%
WK036319	Van Lennepbuurt	6.990	3%	17%	12%	4%	1%	28%	27%	7%
WK036320	Helmersbuurt	7.410	3%	16%	14%	8%	3%	23%	28%	5%
WK036321	Overtoomse Sluis	7.890	2%	16%	15%	5%	2%	25%	30%	5%
WK036322	Vondelbuurt	1.860	8%	8%	26%	10%	0%	26%	18%	4%
WK036323	Zuidas	3.700	0%	27%	3%	12%	0%	21%	37%	0%
WK036324	Oude Pijp	14.820	2%	14%	17%	6%	2%	28%	27%	4%
WK036325	Nieuwe Pijp	12.325	4%	16%	14%	4%	3%	27%	25%	8%
WK036326	Zuid Pijp	8.200	7%	15%	18%	3%	10%	24%	15%	7%
WK036327	Weesperzijde	5.535	4%	11%	12%	9%	0%	36%	24%	4%
WK036328	Oosterparkbuurt	10.890	3%	13%	17%	2%	0%	30%	29%	6%
WK036329	Dapperbuurt	10.065	8%	13%	19%	5%	3%	24%	21%	9%
WK036330	Transvaalbuurt	9.340	6%	13%	13%	3%	5%	24%	28%	6%
WK036331	Indische Buurt West	12.640	5%	13%	18%	4%	3%	26%	22%	10%
WK036332	Indische Buurt Oost	10.215	5%	15%	18%	4%	4%	23%	19%	12%
WK036333	Oostelijk Havengebied	18.545	3%	10%	17%	7%	1%	25%	31%	5%
WK036334	Zeeburgereiland/Nieuwe Diep	3.135	0%	22%	8%	4%	0%	26%	40%	0%
WK036335	IJburg West	14.820	6%	20%	10%	6%	0%	29%	19%	9%
WK036336	Sloterdijk	505	0%	27%	12%	0%	0%	0%	40%	21%
WK036337	Landlust	18.560	9%	17%	12%	4%	5%	24%	21%	9%
WK036338	Erasmuspark	5.845	10%	12%	14%	3%	6%	27%	25%	3%
WK036339	De Kolenkit	10.075	8%	18%	13%	3%	6%	24%	20%	9%
WK036340	Geuzenbuurt	6.895	7%	16%	12%	3%	2%	28%	29%	3%
WK036341	Van Galenbuurt	7.135	10%	17%	12%	5%	3%	28%	18%	8%
WK036342	Hoofdweg E.O	10.415	7%	17%	14%	3%	5%	22%	26%	5%
WK036343	Westindische Buurt	6.945	7%	15%	10%	6%	5%	30%	25%	1%
WK036344	Hoofddorppleinbuurt	11.835	7%	20%	14%	7%	3%	26%	22%	2%
WK036345	Schinkelbuurt	3.820	1%	15%	13%	8%	0%	32%	26%	5%
WK036346	Willemspark	5.500	4%	11%	13%	17%	0%	22%	32%	0%
WK036347	Museumkwartier	12.625	3%	13%	15%	12%	2%	28%	22%	4%
WK036348	Stadionbuurt	11.790	6%	18%	11%	8%	6%	23%	23%	5%

Mentality gebiedsanalyse Amsterdam 2/2

De wijken op de afbeelding zijn in gekleurd naar het relatief meest oververtegenwoordigde milieu (ten opzichte van de benchmark Nederland). De tabel geeft een gedetailleerd overzicht van Mentality-milieus per CBS-wijk.

wijk	Naam	Inwoners	MB	OM	PM	NC	TB	KP	PH	GG
WK036349	Apollobuurt	8.640	3%	23%	11%	13%	3%	23%	21%	2%
WK036351	Ijburg Zuid	8.095	15%	25%	7%	6%	10%	21%	15%	2%
WK036352	Scheldebuurt	15.115	4%	19%	13%	9%	2%	26%	24%	3%
WK036353	Ijselbuurt	5.385	9%	14%	16%	5%	6%	26%	19%	6%
WK036354	Rijnbuurt	9.160	6%	15%	13%	10%	6%	27%	18%	5%
WK036355	Frankendael	10.800	7%	16%	15%	6%	5%	21%	22%	7%
WK036356	Middenmeer	15.450	5%	11%	18%	6%	2%	27%	25%	5%
WK036357	Betondorp	3.250	10%	12%	14%	9%	8%	29%	11%	7%
WK036358	Omval/Overamstel	4.600	4%	32%	8%	6%	0%	29%	17%	4%
WK036359	Prinses Irenebuurt E.O	1.335	0%	16%	4%	15%	0%	45%	20%	0%
WK036360	Volewijck	9.755	16%	13%	13%	2%	12%	16%	12%	16%
WK036361	Ijplein/Vogelbuurt	8.250	17%	12%	9%	3%	13%	18%	16%	10%
WK036362	Tuindorp Nieuwendam	3.535	31%	12%	6%	0%	15%	11%	14%	11%
WK036363	Tuindorp Buiksloot	1.910	29%	15%	5%	0%	20%	5%	11%	15%
WK036364	Nieuwendammerdijk/Buiksloterdijk	1.685	3%	4%	36%	5%	0%	27%	24%	0%
WK036365	Tuindorp Oostzaan	11.525	26%	16%	9%	8%	7%	12%	12%	9%
WK036366	Oostzanerwerf	8.885	15%	18%	9%	7%	16%	14%	11%	9%
WK036367	Kadoelen	3.115	31%	17%	6%	9%	10%	18%	7%	3%
WK036368	Waterlandpleinbuurt	13.175	21%	18%	8%	5%	10%	19%	10%	8%
WK036369	Buikslotermeer	11.170	16%	16%	11%	6%	7%	21%	14%	8%
WK036370	Banne Buiksloot	14.300	22%	21%	8%	4%	10%	14%	10%	11%
WK036371	Noordelijke Ij-Oevers West	3.590	13%	19%	4%	10%	5%	30%	13%	5%
WK036372	Noordelijke Ij-Oevers Oost	315	0%	12%	31%	0%	0%	33%	24%	0%
WK036373	Waterland	2.275	12%	10%	16%	0%	7%	18%	30%	8%
WK036374	Elzenhagen	2.735	15%	10%	29%	6%	0%	13%	14%	14%
WK036375	Chassã©buurt	6.240	5%	8%	16%	1%	4%	28%	29%	9%
WK036376	Slotermeer-Noordoost	9.295	11%	17%	11%	5%	14%	21%	13%	9%
WK036377	Slotermeer-Zuidwest	17.965	7%	30%	10%	5%	9%	18%	14%	8%
WK036378	Geuzenveld	15.700	16%	21%	6%	4%	12%	16%	8%	17%
WK036379	Eendracht	2.440	27%	29%	13%	3%	8%	16%	0%	4%
WK036380	Lutkemeer/Ookmeer	865	0%	15%	0%	17%	0%	40%	28%	0%
WK036381	Osdorp-Oost	16.300	20%	25%	7%	4%	6%	19%	11%	8%
WK036382	Osdorp-Midden	16.050	17%	20%	6%	4%	11%	17%	16%	8%
WK036383	De Punt	6.070	20%	14%	5%	7%	8%	14%	12%	20%
WK036384	Middelveldsche Akerpolder	14.525	15%	24%	11%	7%	9%	15%	9%	10%
WK036385	Slotervaart Noord	7.995	11%	14%	16%	5%	10%	24%	15%	5%
WK036386	Overtoomse Veld	13.355	15%	29%	10%	3%	6%	16%	11%	11%
WK036387	Westlandgracht	10.045	7%	17%	12%	6%	5%	30%	19%	4%
WK036388	Sloter-/Riekerpolder	14.005	12%	18%	12%	9%	5%	22%	17%	5%
WK036389	Slotervaart Zuid	10.550	12%	23%	13%	1%	5%	16%	17%	14%
WK036390	Buitenveldert-West	13.365	13%	14%	11%	11%	8%	21%	18%	4%
WK036391	Buitenveldert-Oost	7.865	7%	19%	15%	9%	10%	21%	14%	6%
WK036392	Amstel Iii/Bullewijk	710	12%	32%	3%	5%	21%	11%	16%	0%
WK036393	Bijlmer Centrum (D,F,H)	24.270	10%	23%	8%	2%	3%	21%	19%	14%
WK036394	Bijlmer Oost (E,G,K)	28.825	8%	27%	11%	4%	9%	19%	11%	11%
WK036395	Nellestein	2.935	10%	19%	17%	2%	10%	19%	21%	2%
WK036396	Holendrecht/Reigersbos	18.265	13%	20%	12%	3%	12%	17%	13%	11%
WK036397	Gein	11.385	16%	19%	11%	4%	8%	18%	10%	13%
WK036398	Driemond	1.545	14%	9%	11%	4%	8%	24%	6%	24%
	# Inwoners	853.800	9%	17%	13%	6%	5%	23%	20%	7%
	# Huishoudens	470.223	9%	17%	13%	6%	5%	23%	20%	7%

Huishoudgrootte richtgebied

	TB	MB	NC	GG	KP	OM	PM	PH
Eén persoon	61%	29%	29%	43%	35%	55%	34%	34%
Twee personen	29%	23%	46%	26%	36%	19%	37%	27%
Drie personen	5%	17%	10%	17%	11%	11%	13%	13%
Vier personen	4%	23%	11%	11%	13%	10%	12%	19%
Vijf of meer personen	2%	8%	4%	4%	4%	5%	4%	7%
Totaal %	11%	18%	10%	8%	15%	17%	9%	11%
# Inwoners in richtgebied	9.991	16.521	9.121	7.399	13.055	14.596	7.876	9.886

Werksituatie hoofdkostwinner richtgebied

	TB	MB	NC	GG	KP	OM	PM	PH
Full-time	18%	44%	32%	39%	42%	44%	45%	59%
Part-time	10%	27%	10%	32%	16%	20%	17%	25%
Gepensioneerd	62%	20%	53%	13%	35%	16%	32%	9%
Student	3%	1%	1%	3%	3%	12%	2%	2%
Zonder baan	7%	7%	3%	13%	4%	9%	5%	5%
Totaal %	11%	18%	10%	8%	15%	17%	9%	11%
# Inwoners in richtgebied	9.991	16.521	9.121	7.399	13.055	14.596	7.876	9.886

Bruto huishoudinkomen richtgebied

Het bruto potentieel in het afgebakende gebied, gebaseerd op de vier Mentality-milieus én een bovenmodaal bruto huishoudinkomen, is 31.276.

	TB	MB	NC	GG	KP	OM	PM	PH
Beneden modaal	45%	18%	5%	34%	12%	39%	7%	8%
(Bijna) modaal	29%	19%	3%	30%	9%	15%	9%	12%
Boven modaal	18%	22%	21%	20%	17%	18%	24%	23%
2 keer modaal	3%	9%	16%	4%	7%	5%	10%	6%
Meer dan 2 keer modaal	5%	32%	56%	12%	54%	22%	50%	51%
					78%	45%	84%	80%
# Inwoners in richtgebied	9.991	16.521	9.121	7.399	13.055	14.596	7.876	9.886
Potentieel voor Legmeer					10.183	6.568	6.616	7.909

Leeftijdsklasse richtgebied

	TB	MB	NC	GG	KP	OM	PM	PH
Jonger dan 25 jaar	4%	2%	3%	4%	5%	14%	3%	3%
25 tot 30 jaar	6%	3%	1%	6%	6%	12%	4%	7%
30 tot 35 jaar	4%	6%	3%	9%	6%	13%	5%	9%
35 tot 40 jaar	3%	8%	5%	10%	9%	12%	5%	9%
40 tot 45 jaar	3%	10%	5%	12%	8%	11%	5%	10%
45 tot 50 jaar	3%	13%	5%	15%	8%	10%	6%	14%
50 tot 55 jaar	5%	16%	6%	14%	8%	6%	8%	16%
55 tot 60 jaar	5%	12%	6%	12%	8%	4%	13%	14%
60 tot 65 jaar	4%	8%	10%	6%	5%	3%	18%	8%
65 tot 70 jaar	10%	6%	12%	3%	9%	3%	13%	3%
70 tot 75 jaar	14%	3%	13%	3%	9%	3%	11%	2%
75 tot 80 jaar	11%	4%	11%	3%	8%	3%	5%	1%
80 jaar of ouder	27%	8%	18%	5%	10%	7%	6%	2%
Totaal %	11%	18%	10%	8%	15%	17%	9%	11%
# Inwoners in richtgebied	9.991	16.521	9.121	7.399	13.055	14.596	7.876	9.886

Levensfase richtgebied

	TB	MB	NC	GG	KP	OM	PM	PH
Alleenstaand of samen zonder kinderen, < 35 jaar	12%	6%	5%	12%	13%	30%	8%	15%
Gezin met kinderen, oudste kind 0-5 jaar	2%	7%	4%	8%	7%	12%	5%	7%
Gezin met kinderen, oudste kind 6-11 jaar	2%	13%	6%	10%	7%	8%	4%	8%
Gezin met kinderen, oudste kind 12-17 jaar	3%	15%	6%	10%	7%	6%	7%	11%
Gezin met kinderen, oudste kind 18plus	6%	17%	11%	13%	10%	6%	15%	17%
Alleenstaand of samen zonder kinderen, 35-49 jaar	5%	6%	5%	17%	11%	15%	7%	16%
Alleenstaand of samen zonder kinderen, 50-64 jaar	9%	15%	11%	17%	10%	8%	22%	18%
Alleenstaand of samen zonder kinderen, >= 65 jaar	62%	20%	52%	13%	34%	16%	31%	8%
Totaal %	11%	18%	10%	8%	15%	17%	9%	11%
# Inwoners in richtgebied	9.991	16.521	9.121	7.399	13.055	14.596	7.876	9.886

Huidige woning richtgebied

Eigendomsverhouding	TB	MB	NC	GG	KP	OM	PM	PH
Koopwoning	19%	51%	91%	18%	72%	42%	78%	83%
Huurwoning	81%	49%	9%	82%	28%	58%	22%	17%
Totaal %	11%	18%	10%	8%	15%	17%	9%	11%
# Inwoners in richtgebied	9.991	16.521	9.121	7.399	13.055	14.596	7.876	9.886

Woningtype	TB	MB	NC	GG	KP	OM	PM	PH
Vrijstaande woning	1%	3%	11%	3%	8%	3%	6%	8%
Twee-onder-één-kap woning	2%	4%	7%	2%	9%	4%	3%	8%
Hoekwoning	9%	14%	12%	12%	12%	8%	16%	13%
Tussenwoning	20%	49%	28%	25%	26%	18%	38%	25%
Appartement	68%	30%	43%	58%	44%	66%	38%	46%
Totaal %	11%	18%	10%	8%	15%	17%	9%	11%
# Inwoners in richtgebied	9.991	16.521	9.121	7.399	13.055	14.596	7.876	9.886

Huidige woning richtgebied

WOZ-waarde	TB	MB	NC	GG	KP	OM	PM	PH
<= 112.500	3%	0%	0%	2%	1%	8%	0%	0%
112.500 - 137.500	10%	4%	1%	10%	4%	12%	2%	3%
137.500 - 162.500	24%	10%	2%	18%	6%	15%	6%	11%
162.500 - 187.500	17%	10%	3%	16%	6%	12%	8%	11%
187.500 - 237.500	23%	18%	4%	20%	7%	13%	8%	8%
237.500 - 300.000	11%	19%	11%	14%	8%	9%	11%	9%
300.000 - 425.000	7%	13%	8%	8%	7%	7%	10%	7%
425.000 - 750.000	4%	16%	35%	7%	16%	11%	24%	12%
750.000+	1%	11%	37%	5%	44%	13%	33%	39%
Totaal %	11%	18%	10%	8%	15%	17%	9%	11%
# Inwoners in richtgebied	9.991	16.521	9.121	7.399	13.055	14.596	7.876	9.886

Huurwaardeklasse	TB	MB	NC	GG	KP	OM	PM	PH
0-400 euro per maand	3%	0%	0%	3%	2%	11%	0%	1%
400-600 euro per maand	1%	0%	1%	1%	1%	2%	0%	1%
600-800 euro per maand	6%	1%	0%	4%	1%	4%	1%	2%
800-1000 euro per maand	8%	4%	0%	7%	2%	6%	2%	5%
1000-1200 euro per maand	22%	12%	1%	20%	6%	16%	6%	11%
1200-1400 euro per maand	36%	30%	12%	29%	15%	22%	18%	20%
1400-1600 euro per maand	22%	38%	45%	27%	22%	23%	32%	20%
1600-2000 euro per maand	3%	13%	32%	7%	44%	15%	35%	30%
> 2000 euro per maand	1%	1%	9%	0%	8%	2%	5%	13%
Totaal %	11%	18%	10%	8%	15%	17%	9%	11%
# Inwoners in richtgebied	9.991	16.521	9.121	7.399	13.055	14.596	7.876	9.886

Aantal auto's in huishouden richtgebied

	TB	MB	NC	GG	KP	OM	PM	PH
Eén auto	38%	44%	63%	38%	44%	30%	57%	37%
Twee of meer auto's	5%	31%	32%	13%	36%	20%	30%	48%
Geen auto	57%	25%	6%	49%	20%	49%	13%	15%
Totaal %	11%	18%	10%	8%	15%	17%	9%	11%
# Inwoners in richtgebied	9.991	16.521	9.121	7.399	13.055	14.596	7.876	9.886

Bijlagen

Wij verminderen onze footprint

Motivaction is ISO 14001-gecertificeerd

Motivaction gebruikt energiezuinige auto’s

Motivaction gebruikt groene stroom

Motivaction gebruikt uitsluitend papier met een FSC-label

Auteursrecht

Het auteursrecht op dit rapport ligt bij de opdrachtgever. Voor het vermelden van de naam Motivaction in publicaties op basis van deze rapportage - anders dan integrale publicatie - is echter schriftelijke toestemming vereist van Motivaction International B.V.

Beeldmateriaal

Motivaction heeft datgene gedaan wat redelijkerwijs van ons verwacht kan worden om de rechthebbenden op beeldmateriaal te achterhalen. Mocht u desondanks menen recht te kunnen doen gelden op gebruikt beeldmateriaal, neem dan contact op met Motivaction.

Pers- en publicatiebeleid

Het vermelden van de naam van Motivaction in persberichten en/of andere publicaties over door Motivaction uitgevoerd onderzoek is gebonden aan een aantal voorwaarden, zoals vastgelegd in ons Pers- en publicatiebeleid.

Motivaction International B.V.

Marnixkade 109F
1015ZL Amsterdam

Postbus 15262
1001MG Amsterdam

020 589 83 83

info@motivaction.nl

www.motivaction.nl

Weet wat mensen drijft.

motivaction
research and strategy

Gemeente Amstelveen

COLLEGEVOORSTEL

Voorstel nr 33

Datum B&W-besluit 21 april 2020

Voor de raadsvergadering van
27 mei 2020

Portefeuillehouder Wethouder Floor Gordon

Afdeling Stedelijke Ontwikkeling

Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
Roy van Pamelen
020 - 540 4162
r.van.pamelen@amstelveen.nl

Behandelen in de raadscommissie Ruimte, wonen en natuur (RWN)
op 14 mei 2020

Onderwerp

Ontwikkelvisie Legmeer.

Gevraagd besluit

1. Vaststellen van de bijgevoegde Ontwikkelvisie Legmeer inclusief bijlagen.
2. Instemmen met de vervolgstappen ten behoeve van de voorbereiding van de transformatie Legmeer, te dekken uit de nog vast te stellen grondexploitatie Legmeer en de besluitvorming over de voorbereidingskosten te betrekken bij de Perspectiefnota 2021 voor de kosten die dit jaar worden gemaakt en de Programmabegroting 2021 voor de periode vanaf 2021.
3. Instemmen met de voorbereiding en planontwikkeling ten behoeve van verplaatsen afvalbrengstation en gemeentewerf, te dekken uit de nog vast te stellen grondexploitatie Nutshub en de besluitvorming over de voorbereidingskosten te betrekken bij de Perspectiefnota 2021 voor de kosten die dit jaar worden gemaakt en de Programmabegroting 2021 voor de periode vanaf 2021.
4. Instemmen met het indienen van de aanvraag Woningbouwimpuls ter hoogte van € 15 miljoen gelijk aan de kosten van verplaatsing van werf en afvalbrengstation, waarbij de uitgangspunten van de bij dit voorstel gevoegde vertrouwelijke businesscase en de uitgangspunten uit de Ontwikkelvisie leidend zijn.
5. De door het college bij besluit van 21 april 2020 opgelegde geheimhouding ten aanzien van de inhoud van de als geheim bestempelde bijlagen in dit collegevoorstel te bekrachtigen op grond van artikel 25 lid 3 van de Gemeentewet juncto artikel 10 lid 2 sub b en g van de Wet openbaarheid van bestuur, met het oog op de financiële belangen van de gemeente en ter voorkoming van bevoordeling van marktpartijen, waarbij de geheimhouding van rechtswege komt te vervallen per 1 januari 2035.
6. Vaststellen van de Nota van Uitgangspunten, kennisnemen van de resultaten van de participatie daarop en de verdere uitwerking daarvan in de Ontwikkelvisie Legmeer.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Het doel van het gevraagde besluit is het tot stand brengen van een transformatie ontwikkeling op Legmeer van bedrijventerrein naar een gemengd woon-/werkgebied. Deze transformatie biedt kansen voor Amstelveen: meer woningen, groei van het aantal inwoners, een grotere diversiteit aan woonmilieus, kansen voor nieuwe bedrijvigheid, banen en voorzieningen.

De transformatie van Legmeer vraagt een zorgvuldige en gefaseerde aanpak, ook vanwege de functie die het bedrijventerrein momenteel heeft in de Amstelveense gemeenschap en vanwege de grote economische belangen in het gebied. Het vastgoed op het terrein is eigendom van een groot aantal partijen, elk met hun eigen toekomstplannen en een eigen visie op het gebied. Mede daarom kiest de gemeente Amstelveen voor een organische ontwikkeling van Legmeer. Deze ontwikkeling gaat stapsgewijs, gedurende een lange tijdsperiode. Zo'n stapsgewijze of gefaseerde ontwikkeling maakt het mogelijk om in de komende decennia goed in te spelen op de (veranderende) plannen en wensen van de betrokkenen.

Voor een meerjarige organische ontwikkeling moet een ruimtelijk en economisch ontwikkelingskader worden opgesteld, met een passende ontwikkelstrategie. Gezocht is naar een planvorm die enerzijds genoeg vastlegt om kwaliteiten te borgen, beleidsambities te verankeren en zekerheid te geven aan de omgeving (bedrijven, omwonenden, gebruikers). Anderzijds moet het plan genoeg flexibiliteit bieden voor wijzigingen in programma, de markt en gebruikers. Deze ontwikkelvisie biedt een kader voor een organische groei, gestoeld op een heldere en krachtige ambitie én op een robuust stedenbouwkundig raamwerk waarmee de ambities die we hebben voor de ruimtelijke kwaliteit stevig geborgd worden. Deze ambities gaan over duurzaamheid, over klimaatadaptiviteit, over goed georganiseerde mobiliteit. Maar bovenal gaan deze ambities over gezond en prettig wonen en werken en de balans hiertussen.

Legmeer wordt een nieuw deel van de stad dat anders is dan het Amstelveen wat we kennen uit het verleden; het wordt een vanzelfsprekend stuk van Amstelveen van de toekomst. Het wordt een wijk die zich de komende jaren gaat ontwikkelen en daarbij langzaam van kleur zal verschieten. De eerste woonbebouwing is inmiddels gerealiseerd in de vorm van de transformatie van een leegstand kantoorgebouw; er staat inmiddels een hotel. Dit proces, waarbij het gebied stap voor stap van kleur verschiet, zal zich de komende jaren verder voltrekken.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

De gemeente kiest binnen Legmeer voor de strategie van "Clusterontwikkeling". Dit houdt in dat de gemeente de mogelijkheid biedt op het niveau van een deellocatie of een cluster van gebouwen tot planontwikkeling te komen. Daar waar mogelijk stimuleert de gemeente samenwerking van kaveleigenaren zodat een goede ontwikkeling van een cluster ontstaat. Iedere grondeigenaar krijgt, onder condities, de mogelijkheid zijn of haar kavel grond te herontwikkelen. De gemeente zal daarbij de rol van partner innemen. Doel is om gezamenlijk met initiatiefnemers/grondeigenaren de mogelijkheden te verkennen om te komen tot kwalitatief hoogwaardige plannen. De gemeente zal de regie voeren over deze ontwikkeling(en); het is aan de markt om de ontwikkeling te trekken. De gemeente werkt dus actief samen met grondeigenaren op bedrijventerrein Legmeer, ontwikkelende partijen, ondernemers en omwonenden om tot haalbare ontwikkelscenario's te komen van de transformatie.

Binnen het plangebied heeft de gemeente zelf twee locaties in eigendom, het afvalbrengstation en de gemeentewerf. Om de ontwikkeling van Legmeer mogelijk te maken is het noodzakelijk dat deze functies uit het gebied verplaatst worden.

Het streven is per cluster of clusters in een anterieure overeenkomst samen met de initiatiefnemer(s) te komen tot ontwikkelafspraken en het kostenverhaal te regelen. Het exploitatieplan dient daartoe als terugvaloptie.

Deze Ontwikkelvisie geldt als de overkoepelende visie en strategie voor de ontwikkeling van Legmeer. Op het moment dat een ontwikkeling van een cluster/ deellocatie concreet wordt, werkt de gemeente samen met initiatiefnemers het ontwikkelperspectief verder uit in een clusterpaspoort waarin overzichtelijk de eisen en ambities op verschillende thema's worden weergegeven.

Nadat deze ontwikkelvisie is vastgesteld kan worden gestart met het opstellen van een structuurvisie/omgevingsvisie en of thematisch bestemmingsplan. Dit is mede afhankelijk van de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet. Deze vormt, tezamen met de eisen en ambities uit de clusterpaspoorten, de basis voor het gewijzigde bestemmingsplan of omgevingsplan met borging van de gewenste samenhang in ruimtelijke kwaliteit tussen projecten en geeft tevens juridische borging voor het kostenverhaal voor Legmeer als geheel.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Programma 5: Ruimtelijke Ontwikkeling.

Aanleiding

Met haar centrale ligging in de Metropoolregio Amsterdam is Amstelveen onderdeel van één van de sterkst groeiende regio's van ons land. Deze groei is meervoudig. Niet alleen het aantal inwoners en arbeidsplaatsen neemt toe, tegelijkertijd neemt het aantal bewoners per woning sterk af. Dat betekent een nog stevigere groei wanneer het gaat om het aantal woningen. Ook Amstelveen zal haar bijdrage moeten leveren aan het accommoderen van die groei. Lange tijd heeft de gemeente kunnen groeien aan de randen, met de nog te ontwikkelen woonwijk de Scheg ten Zuiden van Westwijk en de bebouwing op het voormalige A3 tracé aan de oostkant van de stad als laatste nieuwe ontwikkelingen. Met deze ontwikkelingen is de grens van het bebouwen van het buitengebied bereikt, ook letterlijk. Daarmee gaat Amstelveen een nieuwe fase in. Groei zal niet langer aan de randen plaats kunnen vinden, in de vorm van nieuwe uitleggebieden, maar zal de vorm krijgen van verdichtings- en transformatieopgaven.

Het bedrijventerrein Legmeer is één van de eerste gebieden in Amstelveen dat een grootscheepse transformatie tegemoet gaat zien. Tegelijkertijd is Legmeer ook één van de weinige gebieden in Amstelveen dat grootschalig getransformeerd kan worden en één van de beperkte locaties waar een flinke verdichting mogelijk is. Kwalitatief biedt Legmeer een aantal kansen. Het gebied vormt een scharnier tussen enerzijds het groene hart in de Zuidoost richting en anderzijds het Amsterdamse Bos ten Noordoosten. De locatie is strategisch gelegen aan de Amstelveenlijn, bevindt zich precies tussen de wijkwinkelcentra van Westwijk en Middenhoven en kenmerkt zich door de directe nabijheid van Schiphol. Maar ook het karakter van de transformatie opgave biedt kansen: van een werkgebied naar een dynamisch woon- én werkmilieu. Die opgave voor een gemengd gebied, waar ontspannen wordt gewoond en met veel energie wordt gewerkt is nieuw voor Amstelveen. De herontwikkeling zal een langdurige ontwikkeling zijn.

Een organische gebiedsontwikkeling biedt een uitdaging voor de gemeente. Er moet immers voor deze ontwikkeling, die een lange tijdsperiode in beslag gaat nemen, een ruimtelijk en economisch ontwikkelingskader worden opgesteld met een passende ontwikkelstrategie.

Wat is wenselijk voor de stad Amstelveen en hoe krijgen we daar inzicht in? Om inzicht te verkrijgen hebben we vier scenario's onderzocht. Deze scenario's zijn: Legmeer Zero, Legmeer Village, Productieve Stad en Hoogstedelijk Innovatief. Deze scenario's hebben we opgenomen in de Nota van Uitgangspunten. Uit deze Nota van Uitgangspunten komen twee haalbare scenario's naar voren: Productieve Stad en Hoogstedelijk Innovatief. Ons college stelt voor om het scenario Productieve stad uit te werken. De Raadscommissie RWN gaf op 5 februari 2019 aan dit advies over te nemen en wenste nader onderzoek naar de mogelijke doorgroei naar het scenario Hoogstedelijk Innovatief.

Na behandeling in de Raadsommissie RWN van 5 februari 2019 is de Nota Uitgangspunten Transformatie Legmeer vrijgegeven voor participatie.

In de Nota van Uitgangspunten is in december 2018 gesteld: "Gezocht wordt naar een planvorm die enerzijds genoeg vastlegt om kwaliteiten te borgen, beleidsambities te verankeren en zekerheid te geven aan de omgeving (bedrijven, omwonenden, gebruikers). Anderzijds moet het plan genoeg flexibiliteit bieden voor wijzigingen in programma, de markt en gebruikers".
Op basis van deze Nota van Uitgangspunten, een eerste consultatie van alle stakeholders en een participatietraject met directbetrokkenen en omwonenden begin 2019 formuleren wij de kaders die richting geven aan de ontwikkeling.
De Ontwikkelvisie Legmeer die nu voor u ligt laat zien hoe de gemeente Amstelveen, samen met alle betrokkenen in het gebied, wil werken aan de transformatie van Legmeer.

Binnen het plangebied Legmeer zijn op eigen grond van de gemeente zowel de gemeentewerf als het afvalbrengstation gevestigd. De vraag rijst of het wenselijk is dat zulke voorzieningen, al dan niet op dezelfde plek binnen Legmeer, passen in het toekomstige Legmeer. Het op grote schaal toevoegen van woningen, de ruimtelijke claim van maatschappelijke voorzieningen noodzakelijk voor een vitale woon-werkwijk in een hoge dichtheid (bijvoorbeeld een basisschool en medische voorzieningen), het pakken van een voorbeeldrol in de transformatie vraagt om een antwoord. In de ontwikkelvisie zijn we ervan uitgegaan dat de gemeentewerf en het afvalbrengstation,

gezamenlijk of apart, op een andere plek binnen Amstelveen wordt gerealiseerd. Het niet verplaatsen van de gemeentewerf en het afvalbrengstation leidt niet tot een haalbaar plan.

Argumenten

1. Amstelveen draagt met deze ontwikkeling bij aan de vraag naar woningen in de Metropoolregio Amsterdam.
2. Legmeer is één van de weinige locaties binnen Amstelveen waar op grote schaal woningen kunnen worden toegevoegd binnen de kaders van het Luchthaven Indelingsbesluit.
3. Kwalitatief biedt Legmeer een aantal kansen. Het gebied vormt een scharnier tussen enerzijds het groene hart in de zuidoost richting en anderzijds het Amsterdamse Bos ten noordoosten. De locatie is strategisch gelegen aan de Amstelveenlijn, bevindt zich precies tussen de wijkwinkelcentra van Westwijk en Middenhoven en kenmerkt zich door de directe nabijheid van Schiphol.
4. De transformatie van bedrijventerrein Legmeer gaat leiden tot veranderingen in de bedrijvigheid en de arbeidsplaatsen in het gebied. Een deel van de bestaande arbeidsplaatsen zal verhuizen naar andere locaties, bijvoorbeeld Bedrijventerrein Amstelveen Zuid (BTAZ). Daarvoor in de plaats komt ander werk. De verdichting die op Legmeer gaat plaatsvinden, niet alleen van woningen maar ook van bedrijfsactiviteiten, kan resulteren in een toename van het aantal arbeidsplaatsen per hectare en een stijging van de totale werkgelegenheid in het gebied.

Haalbaarheid ontwikkeling voor de markt.

Om de haalbaarheid van de transformatie van Legmeer met benoemde kwalitatieve en programmatische uitgangspunten aan te tonen is een grondexploitatieberekening gemaakt. De haalbaarheid van de beoogde transformatie van het bedrijventerrein is sterk afhankelijk van de omvang van het in de toekomst te realiseren bouwvolume aan nieuwe functies. De visie geeft een maximum (bovengronds) te realiseren volume van 550.000 m2 bruto vloeroppervlakte (bvo). In de haalbaarheidsanalyse is dit volume verdeeld over 374.000 m² wonen, 91.000 m² voorzieningen/werken en 65.000 m² parkeren (waarvan circa 16.500 m² bvo ten behoeve van fiets-parkeren). Een deel van het bouwvolume is al gerealiseerd op basis van particuliere initiatieven en wordt ingepast in de planvorming.

De 374.000 m² wonen is programmatisch uitgewerkt waarbij als uitgangspunt is gehanteerd 20% sociaal, 45% middelduur en 35% duur. Totaal passen er circa 3.000 nieuwe woningen in het plan, waarbij er nog enige ruimte is voor planoptimalisatie.

De parkeerbalans geeft voor het programma met 3.000 woningen, 45.500 m² bvo commerciële voorzieningen en 45.500 m² bvo niet-commerciële voorzieningen circa 4.125 parkeerplaatsen. Hiervan kunnen er 130 op maaiveld, 1.645 in parkeergarages en circa 200 half verdiept bij grondgebonden programma. De rest (2.150 plaatsen) moet verdiept (ondergronds) worden opgelost. Vooruitlopend op de mobiliteitsvisie zijn overigens gereduceerde parkeernormen gehanteerd.

Het grootste gedeelte van de wegen in het gebied is openbaar en in eigendom van de gemeente. Daarom gaat de gemeente ervan uit dat zij de openbare hoofdstructuren in het gebied aanlegt en de kosten daarvan verhaalt op de ontwikkelende partijen. Totaal lopen deze investeringen op tot circa € 74 miljoen (prijspeil 2020). De exploitatiebijdrage bedraagt circa € 160 per m² bvo (prijspeil 2020, gemeente gaat uit van 2,0% jaarlijkse indexatie) om de publieke investeringen te bekostigen.

Op basis van het plan, huidig- en toekomstig ruimtegebruik en technische inventarisatie van het gebied zijn de uitgaven en inkomsten doorgerekend van de complete planexploitatie. Netto contante waarde van deze planexploitatie op basis van een planperiode van veertien jaar bedraagt € 4,3 miljoen positief, in het basis scenario.

Naast het basis scenario is een "slecht weer" scenario in beeld gebracht met hogere verwervingskosten en lagere ontwikkelwaarden. Dit leidt tot een negatief plansaldo van zo'n € 18

miljoen. Ook is een scenario doorgerekend met optimalisatie van het plan naar 3.400 woningen en besparing op de parkeerkosten. Dit leidt tot een positief saldo van bijna € 24 miljoen.

Op basis van deze uitkomsten wordt de transformatie van Legmeer haalbaar geacht.

Kanttekeningen

Draagvlak vanuit de ondernemers in Legmeer voor een ingrijpend traject als het transformeren van hun bedrijventerrein vereist minimaal een voorbeeldrol van de gemeente, zeker als deze een grondpositie heeft van circa 40% in het gebied waarvan 11 % te ontwikkelen delen (de rest is nu wegen/openbare ruimte).

Het opstarten van een programma als Legmeer houdt in dat de gemeente vooral in het begin (voor)investeringen moet doen. De risico's worden via anterieure overeenkomsten beheerst. Uiteindelijk zal een groot deel daarvan via kostenverhaal weer terugvloeien naar de gemeente.

COVID-19 heeft ook impact op het economisch klimaat van Amstelveen. Onze ontwikkelstrategie houdt in dat een fase pas wordt opgestart als vanuit de markt voldoende voorwaarden zijn gecreëerd. Dit zal mogelijk invloed hebben op het tempo van het transformatieproces.

Deze ontwikkelvisie vormt de basis voor een traject dat zeker tien tot twintig jaar zal duren. Het is zowel een stip op de horizon als een basis voor beleid. Dat houdt in dat binnen die beleidskaders ruimte is of wordt gemaakt voor uitwerking van actuele vraagstukken. Bijvoorbeeld het verplaatsen van bedrijven binnen een specifieke context naar het nieuwe BTA).

Financiën

Financiële consequenties en risico's voor de gemeente.
De investeringen en risico's van de gemeente vallen uiteen in de volgende onderdelen.

Gemeentelijke grondexploitatie voor de gebiedsontwikkeling van Legmeer.
De gemeentelijke grondexploitaties is hoofdzakelijk facilitair, maar heeft ook een actief deel voor het verwerven van gronden die noodzakelijk zijn voor de openbare hoofdstructuur. Wij gaan ervan uit dat de gemeentelijke grondexploitatie straks zal bestaan uit de volgende onderdelen:

1. De kosten van de hoofdstructuur. Deze bestaan uit verwerving van benodigde delen om alle wegen aan te kunnen leggen en de aanlegkosten. Totaal circa € 68 miljoen nominaal inclusief rente en verhaalbaar op marktpartijen.
2. De plankosten van de gemeente. Deze zijn geraamd op € 8,1 miljoen, eveneens verhaalbaar op marktpartijen.
3. Afdracht bovenwijkse voorzieningen door initiatiefnemers: € 25 per m² bvo, totaal € 13 miljoen nominaal
4. Er is een gemeentelijke bijdrage voorzien van € 5 miljoen voor de sociale woningbouwopgave.
5. Totaal € 74 exploitatiebijdrage op prijspeil 2020, deze wordt met 2% indexatie in rekening gebracht, totaal € 84 miljoen nominaal.

De gemeentelijke grondexploitatie laat daarmee een sluitend saldo zien en is haalbaar.

Per ontwikkelfase zal er een grondexploitatie worden opgesteld en worden vastgesteld door de gemeenteraad, op basis van de gesloten anterieure overeenkomsten. Op dit moment wordt uitgegaan van drie fasen en dus drie (deel) grondexploitaties, maar het kunnen er ook meer worden afhankelijk van de marktsituatie.

Bijdrage gemeente sociale woningbouw.
In het onderzoek naar de haalbaarheid is gebleken dat een gewenst percentage van 20% sociale woningbouw op gespannen voet staat met de economische haalbaarheid. De gemeente is daarom in principe bereid om € 5 miljoen beschikbaar te stellen om minimaal 600 sociale woningen te realiseren in het gebied. Dit bedrag is nominaal en wordt niet geïndexeerd. Exacte toerekening aan de ontwikkelclusters wordt nog uitgewerkt en formeel wordt er over deze bijdrage besloten bij het vaststellen van de structuurvisie voor het gebied.

Uitplaatsing van gemeentewerf en afvalbrengstation.

Uitplaatsing van gemeentewerf en afvalbrengstation is randvoorwaardelijk om de ontwikkeling van Legmeer mogelijk te maken. De kosten zijn geraamd op € 15 miljoen. Zie voor een toelichting op deze investeringsraming de geheime bijlage bij dit voorstel.

Investering in onderwijs/maatschappelijke functie.
Een groot woongebied als Legmeer kan niet zonder onderwijsfunctie en aanverwante functies (gymzaal, kinderdagopvang, buitenschoolse opvang). Op basis van inventarisatie door onderwijs wordt uitgegaan van een voorziening met een grondreservering van 3.300 m² en een bouwvolume van 3.600 m² bvo. De kosten hiervan zijn geraamd op € 12,5 miljoen (inclusief index/nominaal en rente).

TOTAAL.
Uitgaande van een sluitende gemeentelijke grondexploitatie bedragen de totale investeringen € 32,5 miljoen (€ 5 miljoen impuls sociale woningbouw, € 15 miljoen verplaatsing gemeentewerf/afvalbrengstation en € 12,5 miljoen onderwijsfuncties). Gezocht wordt naar publieke dekkingsbronnen op provinciaal en rijks niveau voor deze majeure opgave. Inzet vanuit de gemeente is ongeveer de helft van de investeringen, circa € 15 miljoen. Daarnaast zullen we voor 1 juli 2020 bij het ministerie van Binnenlandse Zaken in nauw overleg met de Metropoolregio
Amsterdam (MRA) een aanvraag Woningbouwimpuls doen ad € 15 miljoen.

Voor de verdere planuitwerking, in casu de transformatie Legmeer en de Nutshub zijn middelen nodig. Besluitvorming hierover zal plaatsvinden bij de behandeling van de Programmabegroting eind dit jaar. Voor de voorbereidingskosten die nog gemaakt worden in 2020 en waar eerder een besluit voor nodig is zal besluitvorming plaatsvinden bij de behandeling van de Perspectiefnota op 1 juli 2020.
De hierboven genoemde investeringen in de uitplaatsing gemeentewerf en afvalbrengstation wordt u voorgelegd zodra de nutshub voldoende is voorbereid. De investering in een bijdrage sociale woningbouw wordt in de vorm van een investeringsvoorstel voorgelegd bij het vaststellen van de Structuurvisie Legmeer, naar verwachting eind dit jaar/begin volgend jaar en verwerkt in de perspectiefnota voorjaar 2021. Investeringen in onderwijs/maatschappelijke functie worden u voorgelegd zodra de voorbereiding daartoe is afgerond. Het realiseren van de bovenwijkse voorzieningen wordt aan u voorgelegd zodra daarvoor een investeringsbeslissing moet worden genomen De komende periode tot aan de structuurvisie wordt het plan, samen met de marktpartijen uitgewerkt per fase (groep clusters) en in deel grondexploitaties.

Bij de behandeling van de programmabegroting 2021 eind dit jaar zal u worden gevraagd een bestemmingsreserve in te stellen om de benodigde investeringscapaciteit te reserveren. In dit besluit wordt meegenomen en gewogen de voortgang in de toekenning van de gelden in het kader van de bouwimpuls en eventuele consequenties van de Coronacrisis voor de financiële positie van de gemeente.

Risico's.
De risico's voor de gemeente bestaan uit de volgende componenten:
1. De verwervingsrisico's voor de gronden benodigd voor de hoofdontsluiting.
2. De risico's op niet verhaalbare kosten.
3. De reguliere spreidingsrisico's in de ramingen.
4. Het niet doorgaan van financiële dekking door de Rijksoverheid.

De eerste twee risico's zullen zoveel mogelijk worden afgedekt in anterieure overeenkomst met de ontwikkelende partijen in het cluster. Daarbij valt niet uit te sluiten dat de gemeente nog een beperkt rest risico loopt. Door de COVID-19 crisis is het "slecht weer scenario" kansrijker geworden. Dit uit zich mogelijk in kleinere fasen en extra benodigde tijd voor optimalisaties. Alleen als de risico's voor de gemeente aanvaardbaar zijn, zal de gemeente investeringsbeslissingen nemen over de gemeentelijke grondexploitatie voor het cluster of groep clusters die in de desbetreffende fase in ontwikkeling wordt genomen.

De spreidingsrisico's in de ramingen zijn fluctuaties in hoeveelheden en eenheidsprijzen (marktwerking) die optreedt nadat een anterieure overeenkomst met vaste prijsafspraken is gesloten. Dit is regulier bij alle facilitaire projecten. We gaan uit van minimaal drie fasen

ontwikkeling. Dan is het investeringsvolume per fase vanuit de gemeente zo'n € 20-30 miljoen. Uitgaande van 15% risico's bedraagt de benodigde weerstandscapaciteit gedurende de looptijd van het project circa € 4,5 miljoen.

De Rijksoverheid investeert de komende jaren € 1 miljard in woningbouw via de Woningbouwimpuls (via vier tranches). Dit kan bijdragen aan het dekken van onrendabele toppen (subsidie), maar kan wellicht ook een bijdrage leveren aan langjarige voorfinanciering van grote gebiedsontwikkelingen of het werken met gebiedsfondsen stimuleren (revolverend).

Binnen de MRA is verkend welke projecten aangemeld zouden kunnen worden voor de eerste tranche. Legmeer is hiervoor kandidaat.
Daarnaast fungeert het als één van de vier casussen voor de "botsproef Woningbouwimpuls". Dit is een test waarbij de gemeente alvast de gestelde vragen wel/beantwoordt en op basis daarvan het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkszaken (BZK) een beeld krijgt hoever de aanvragen zijn en of ze de juiste informatie ophalen. Daarvoor hebben we een concept-aanvraag ingediend. Het ministerie van BZK heeft ambtelijk aangegeven dat we de botsproef positief hebben doorstaan. Hoewel dit nog niet leidt tot toekenning van de gevraagde bijdrage geeft het wel een goed beeld over de haalbaarheid van onze aanvraag.

Tot en met 30 juni 2020 kunnen we onze aanvraag indienen. Positieve besluitvorming over de ontwikkelvisie is essentieel voor onze slaagkans op subsidie. Gezien die deadline is uitstel van besluitvorming niet mogelijk.

Kosten en dekking organisatie.
Het transformeren van Legmeer vraagt om inzet van mensen en middelen. De investering die daarvoor nodig is komt voor de periode van 2020 – 2022 uit op een bedrag van € 800.000 per jaar. Daarvoor werken we aan het opstellen van (voor)voorovereenkomsten, structuurvisie – PlanMER, anterieure overeenkomsten, clusterpaspoorten en omgevingsplannen en het uitvoeren van de daarbij benodigde onderzoeken, opstellen grondexploitaties, inrichtingsplannen. In de geheime bijlage bij dit voorstel treft u de plankostenraming aan.

De gemeente heeft mogelijkheden en de verplichting om kosten te verhalen bij initiatiefnemers. Met enkele initiatiefnemers hebben we reeds gesprekken gevoerd over het in rekening brengen van door de gemeente te maken kosten. Zij zijn bereid en in staat die kosten te betalen. Ambtelijk zijn we in de weer met het opstellen van zogenaamde (voor)voorovereenkomsten waarin die kosten zijn opgenomen. Het is nu nog te vroeg een indicatie te geven welk bedragen we in rekening gaan brengen in de (voor)voorovereenkomsten. Nadat we (voor)voorovereenkomsten hebben gesloten zullen partijen later in het traject ook anterieure overeenkomsten met elkaar sluiten. In het verlengde van de (voor)voorovereenkomsten worden ook dan organisatiekosten van de gemeente in rekening gebracht. Het streven is die kosten één op één in rekening te brengen bij initiatiefnemers. Dit zal geschieden via het kostenverhaal systeem voor het hele project waarin alle gemeentelijke kosten worden meegenomen.
Gezien de financiële belangen van de gemeente en het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van de bij gelegenheid betrokken natuurlijke of rechtspersonen dan wel van derden worden de desbetreffende bijlagen niet openbaar gemaakt.

Duurzaam en Circulair.
De gemeentelijke ambitie is in 2040 volledig onafhankelijk te zijn van fossiele brandstoffen en bestand zijn tegen extreme weersomstandigheden. Dit is uitgewerkt in drie gemeentelijke pijlers: energietransitie – circulaire economie – klimaatadaptatie. De ontwikkeling van Legmeer biedt kansen om zich hier met bestaand en nieuw vastgoed en de openbare ruimte aan te conformeren. Dat draagt niet alleen bij aan de ambities van de stad, ook aan de realisatie van een leefbare en gezonde buurt.

In de Nota van Uitgangspunten Legmeer hebben we de ambities verwoord in het document "Duurzaamheid Legmeer, Visiedocument". Voor de Ontwikkelvisie hebben we een verdiepingsslag gemaakt. De genoemde ambities zijn, na een prioriteringsslag te hebben doorlopen, per pijler concreter gemaakt en onderverdeeld in "Need to have" en "Nice to have". Tot slot hebben we per actie onder andere aangegeven de verankering van die actie. Daarmee

bedoelen we dat per actie wordt aangegeven op basis waarvan het mogelijk is die actie wel/niet afdwingbaar is.

Inmiddels zijn we in gesprek met het ministerie van BZK om aan te haken bij de mogelijkheden van de Verbrede reikwijdte van het bestemmingsplan in het kader van de Crisis- en Herstelwet (Chw). Dit als voorloper op de mogelijke inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2021. Daarmee kunnen we, mits het ministerie van BZK instemt met ons voorstel, mogelijkheden vergroten om gewenste ambities te realiseren. Dit traject volgen we voor de aspecten duurzaamheid als kostenverhaal.

Grondbeleid.

De gemeente heeft sinds een jaar of twintig als beleid bij gebiedsontwikkelingen deze op een facilitaire wijze in te vullen, tenzij actieve verwervingen noodzakelijk zijn. De vraag rijst nu of de gemeente daarin door kan blijven gaan gegeven de feiten dat we en zelf positie in het plangebied hebben en dat er veel ambities benoemd zijn die niet vanzelf gerealiseerd kunnen worden. Met andere woorden, wil de gemeente de door haar geformuleerde ambities/doelstellingen realiseren dan zal zij actie(ver) dan voorheen moeten opereren. Het inzetten van instrumenten van gemeentelijk grondbeleid, bijvoorbeeld het vestigen van de Wet voorkeursrecht gemeenten, is daar onderdeel van. En in het geval van het kunnen realiseren van infrastructuur, kan na vaststelling van de gewijzigde bestemming voor de aanleg van openbaar gebied, ook onteigening als (ultiem) middel worden ingezet door de gemeente.

Hoe en op welke wijze gebruik kan worden gemaakt van deze sturingsmiddelen zal in de komende tijd worden uitgewerkt. Uitgangspunt blijft voor de gemeente zo aanvaardbaar mogelijke financiële risico's uit te komen ten behoeve van de gewenste ontwikkeling van Legmeer.

Communicatie

Naar aanleiding van de Nota van Uitgangspunten uit 2018 is begin 2019 een eerste consultatie van alle stakeholders gehouden en is een participatietraject voor direct betrokkenen en omwonenden uitgevoerd. Dit participatietraject bestond uit vier bijeenkomsten op de gemeentewerf: een eerste informatiebijeenkomst op 26 februari, een inloopavond op 6 maart, een workshop op 20 maart en een slotbijeenkomst op 4 april 2019. De bijeenkomsten zijn bezocht door gemiddeld circa 60 personen, waaronder omwonenden (uit Westwijk én Middenhoven), geïnteresseerden c.q. woningzoekenden (voor senioren en jongeren), ondernemers en marktpartijen.
Alle opmerkingen, adviezen en ideeën die wij daarbij hebben mogen ontvangen, zijn verwerkt in de Ontwikkelvisie Legmeer die nu voor u ligt.

Parallel aan dit traject is de startnotitie BTAZ in procedure tot vaststelling door de raad. Hiervoor is eveneens een inspraakprocedure doorlopen. Wij vinden dit van belang zodat belanghebbenden, met name ondernemers uit Legmeer, voordat de raad hierover besluit, kennis kunnen nemen welke mogelijkheden BTAZ voor hen biedt. Dit is ook een signaal dat ondernemers uit Legmeer gaven tijdens de participatiesessies Legmeer.

Binnen het programma Legmeer wordt op structurele wijze met ondernemers en eigenaren gecommuniceerd. Op maandelijkse basis worden in verschillende locaties op Legmeer inloopspreekuren voor en met ondernemers gehouden. Via de nieuwsbrief "het Legmeerjournaal", de bedrijventour door de wethouder economische zaken en door persberichten wordt direct met ondernemers en eigenaren gecommuniceerd. Op deze wijze worden behoeftes, wensen en belangen van ondernemers op zo breed mogelijke wijze geïnventariseerd en acteren we daarop waar mogelijk.

Procedure

1. Met dit besluit stelt u de ontwikkelvisie vast inclusief onderliggende financiële doorrekeningen.
2. Besluitvorming over het beschikbaar stellen van een voorbereidingskrediet voor de te maken kosten in 2020 vindt plaats bij de behandeling van de Perspectiefnota op 1 juli 2020.
3. Besluitvorming over in het instellen van een bestemmingsreserve om de investeringslasten Legmeer te reserveren en over de voorbereidingskosten vanaf 2021 vindt plaats bij de behandeling van de Programmabegroting in november 2020.

4. Verdere besluitvorming over de benodigde investeringskredieten en vast te stellen grondexploitaties vindt daarna plaats.

Bijlagen

1. Ontwikkelvisie Legmeer Amstelveen.
2. Business case Legmeer inclusief bijlagen (GEHEIM).
3. Plankosten raming (GEHEIM).
4. Legmeer Amstelveen, Nota van Uitgangspunten.
5. Mentimeter, online enquête, in samenwerking met De Wijde Blik.
6. Presentatie Participatie De Wijde Blik.
7. Doelgroepenonderzoek Legmeer, Motivaction .

De secretaris, De voorzitter,

Bert Winthorst Tjapko Poppens

BEHANDELING RAADSCOMMISSIE

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het collegevoorstel zal als hamerstuk aan de raad worden voorgelegd ter besluitvorming.

Het voorstel aan de raad is		Aanvaarde amendementen / moties
X	Ongewijzigd aanvaard	
	Gewijzigd aanvaard	
	Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

1. Vaststellen van de bijgevoegde Ontwikkelvisie Legmeer inclusief bijlagen.
2. Instemmen met de vervolgstappen ten behoeve van de voorbereiding van de transformatie Legmeer, te dekken uit de nog vast te stellen grondexploitatie Legmeer en de besluitvorming over de voorbereidingskosten te betrekken bij de Perspectiefnota 2021 voor de kosten die dit jaar worden gemaakt en de Programmabegroting 2021 voor de periode vanaf 2021.
3. Instemmen met de voorbereiding en planontwikkeling ten behoeve van verplaatsen afvalbrengstation en gemeentewerf, te dekken uit de nog vast te stellen grondexploitatie Nutshub en de besluitvorming over de voorbereidingskosten te betrekken bij de Perspectiefnota 2021 voor de kosten die dit jaar worden gemaakt en de Programmabegroting 2021 voor de periode vanaf 2021.
4. Instemmen met het indienen van de aanvraag Woningbouwimpuls ter hoogte van € 15 miljoen gelijk aan de kosten van verplaatsing van werf en afvalbrengstation, waarbij de uitgangspunten van de bij dit voorstel gevoegde vertrouwelijke businesscase en de uitgangspunten uit de Ontwikkelvisie leidend zijn.
5. De door het college bij besluit van 21 april 2020 opgelegde geheimhouding ten aanzien van de inhoud van de als geheim bestempelde bijlagen in dit collegevoorstel te bekrachtigen op grond van artikel 25 lid 3 van de Gemeentewet juncto artikel 10 lid 2 sub b en g van de Wet openbaarheid van bestuur, met het oog op de financiële belangen van de gemeente en ter voorkoming van bevoordeling van marktpartijen, waarbij de geheimhouding van rechtswege komt te vervallen per 1 januari 2035.

6. Vaststellen van de Nota van Uitgangspunten, kennisnemen van de resultaten van de participatie daarop en de verdere uitwerking daarvan in de Ontwikkelvisie Legmeer.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 27 mei 2020.

De griffier, De voorzitter,

Marnix Philips Tjapko Poppens

Gemeenteraad

Dossiernummer	429
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	27 mei 2020
Agendapunt	2.4
Omschrijving	Vaststellen bestemmingsplan Legmeerdijk 220B, ten behoeve van het legaliseren van één woning achter het lint

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	**27 mei 2020**

Toelichting

Sinds ruim 40 jaar wordt het gebouw aan de Legmeerdijk 220B als woning gebruikt, wat afwijkt van het geldende bestemmingsplan. De raad wordt gevraagd het bestemmingsplan vast te stellen, waarmee deze woning daadwerkelijk een woonbestemming krijgt.

Gemeente Amstelveen

COLLEGEVOORSTEL

Voorstel nr 32
Datum B&W-besluit 21 april 2020

Voor de raadsvergadering van
27 mei 2020

Portefeuillehouder wethouder Floor Gordon
Afdeling Stedelijke Ontwikkeling
Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
Sebastiaan Borghans
4542
s.borghans@amstelveen.nl

Behandelen in de raadscommissie Ruimte, wonen en natuur (RWN)
op 14 mei 2020

Onderwerp

Vaststellen bestemmingsplan Legmeerdijk 220B, ten behoeve van het legaliseren van één woning achter het lint.

Gevraagd besluit

1. Het vaststellen van bestemmingsplan "Bestemmingsplan Legmeerdijk 220B" (bestandenset NL.IMRO.0362.11AJ-VG01).
2. Op grond van artikel 6.12, lid 2, van de Wet ruimtelijke ordening af te zien van het vaststellen van een exploitatieplan.
3. Te bepalen dat voor de locatie van de geometrische planobjecten gebruik is gemaakt van een ondergrond welke is ontleend aan de Topografie gemeente Amstelveen met datum 22 november 2019.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Een woning planologisch legaliseren. Hiervoor ter wijziging van het bestemmingsplan Legmeerpolder (2014) het (postzegel) bestemmingsplan (Legmeerdijk 220B) vaststellen.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

Het benodigde bestemmingsplan Legmeerdijk 220B door de gemeenteraad laten vaststellen.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Programma 5. Ruimtelijke ontwikkeling.

Aanleiding

Sinds ruim 40 jaar wordt het gebouw aan de Legmeerdijk 220B als woning gebruikt. De huidige eigenaar wil deze planologisch illegale woning legaliseren door middel van het verkrijgen van een woonbestemming.

Argumenten

De planologische legalisatie van het (woon)gebouw aan de Legmeerdijk 220B past niet binnen de regels van het vigerende bestemmingsplan. Bovendien ligt de planlocatie in een lijn achter het woonlint. Daar zijn woningen ongewenst. Echter, de woning wordt al ruim 40 jaar bewoond, hier was de gemeente geruime tijd van op de hoogte. Van gemeentewege is echter nooit handhavend opgetreden tegen de illegale situatie.

Voor legalisatie is doorslaggevend geweest dat middels een brief van de gemeente uit 2010 gehoor is gegeven aan de vraag de woning te legaliseren. In de reactie werd namelijk aangegeven dat de woning onder het overgangsrecht viel. Dit betekent dat de woning destijds als legaal is aangemerkt. Nu alsnog handhavend optreden is gezien deze achtergrond onrealistisch en onhaalbaar.

Met de aanpassing van de grenzen van het glastuinbouwconcentratiegebied, zoals opgenomen in de provinciale ruimtelijke verordening, is nu de mogelijkheid ontstaan het gebouw met hoge uitzondering (gezien de strijdigheid met gemeentelijke beleid) te bestemmen als zijnde de bestaande gebruikssituatie. Hiervoor wordt middels een bevoegdheid, zoals opgenomen in de Algemene wet bestuursrecht onder artikel 4:84, afgeweken van het beleid waarmee deze ontwikkeling in strijd is. Het beleid is voor de belanghebbende, wegens bijzondere omstandigheden, onevenredig in verhouding tot de met het beleid te dienen doel.

De situatie van deze zaak is uniek, dit wordt benadrukt in de toelichting van het bestemmingsplan. Door de uniekheid van deze zaak wordt precedentwerking uitgesloten.

Het ontwerpbestemmingsplan heeft reeds ter visie gelegen. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

Kanttekeningen

n.v.t.

Financiën

Het onderhavige project is geen bouwplan als bedoeld in artikel 6.12 Wet ruimtelijke ordening. Voor het project is geen exploitatieplan of anterieure overeenkomst nodig. Er treden enkel kosten op die verband houden met het opstellen van het bestemmingsplan. Er zijn geen onvoorziene hoge kosten te verwachten en de gemeente draagt bovendien geen financiële risico's. Ingevolge de legesverordening worden de plankosten verhaald op de aanvrager van het bestemmingsplan.

Communicatie

De terinzagelegging van het vastgestelde bestemmingsplan wordt op de wettelijk voorgeschreven wijze bekend gemaakt door publicatie in de Staatscourant en het Gemeenteblad. Het digitale bestemmingsplan wordt raadpleegbaar gemaakt via de landelijke voorziening ruimtelijkeplannen.nl en de gemeentelijke website. De papieren versie van het bestemmingsplan wordt normaliter ter inzage gelegd in het raadhuis van Amstelveen. Gedurende de periode van maatregelen rondom het coronacrisis kan het raadhuis niet worden bezocht. De stukken kunnen daarom op aanvraag per post worden verstuurd.

Procedure

Het ontwerpbestemmingsplan is op de gebruikelijke wijze bekendgemaakt en ter inzage gelegd voor de gelegenheid tot het indienen van zienswijzen. Er zijn geen zienswijzen ingediend.
Het vastgestelde bestemmingsplan "Bestemmingsplan Legmeerdijk 220B' zal voor de duur van zes weken ter inzage worden gelegd. Gedurende deze termijn (plus één dag) kunnen belanghebbenden die kunnen aantonen dat zij niet redelijkerwijs in staat zijn geweest een zienswijze in te dienen, beroep indienen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Het bestemmingsplan treedt in werking met ingang van de dag na die waarop de beroepstermijn afloopt. Bij de voorzitter van de Afdeling kan tegelijkertijd, naast het indienen van beroep, een verzoek om voorlopige voorziening worden ingediend. In dat geval treedt het vaststellingsbesluit van de gemeenteraad pas in werking nadat op dat verzoek is beslist, bij toekenning van de voorlopige voorziening nadat op het beroep is beslist door de Afdeling.

Bijlagen

1. Bestemmingsplan Legmeerdijk 220B: Toelichting, Regels en Verbeelding.
2. Bijlagen bestemmingsplan (4 bij Toelichting en 5 bij Regels) (digitaal beschikbaar).

De secretaris, De voorzitter,

Bert Winthorst Tjapko Poppens

BEHANDELING RAADSCOMMISSIE

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het collegevoorstel zal als hamerstuk aan de raad worden voorgelegd ter besluitvorming.

Het voorstel aan de raad is	Aanvaarde amendementen / moties
Ongewijzigd aanvaard Gewijzigd aanvaard Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

1. Het vaststellen van bestemmingsplan "Bestemmingsplan Legmeerdijk 220B" (bestandenset NL.IMRO.0362.11AJ-VG01).
2. Op grond van artikel 6.12, lid 2, van de Wet ruimtelijke ordening af te zien van het vaststellen van een exploitatieplan.
3. Te bepalen dat voor de locatie van de geometrische planobjecten gebruik is gemaakt van een ondergrond welke is ontleend aan de Topografie gemeente Amstelveen met datum 22 november 2019.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 27 mei 2020.

De griffier, De voorzitter,

Marnix Philips Tjapko Poppens

REGELS

Hoofdstuk 1 INLEIDENDE REGELS

Artikel 1 Begrippen

In dit plan wordt verstaan onder:

1.1 plan:

het bestemmingsplan "Bestemmingsplan Legmeerdijk 220B" van de gemeente Amstelveen;

1.2 bestemmingsplan:

de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestandNL.IMRO.0362.11AJ-VG01 met de bijbehorende regels (en eventuele bijlagen);

1.3 aan-huis-verbonden bedrijf:

het door (één van) de hoofdbewoners bedrijfsmatig verlenen van diensten, niet zijnde een beroep aan huis, dan wel het uitoefenen van ambachtelijke bedrijvigheid, niet vallend onder vergunningsplicht van de Wet milieubeheer en geheel of overwegend door middel van handwerk, dat door de beperkte omvang ervan in de woning en de daarbij behorende bijbehorende bouwwerken kan worden uitgeoefend met overwegend behoud van de woonfunctie en dat een ruimtelijke uitstraling heeft die met de woonfunctie in overeenstemming is;

1.4 aan-huis-verbonden beroep:

het uitoefenen van een vrij beroep of het beroepsmatig verlenen van diensten op het terrein van de administratieve, juridische, medische, therapeutische, kunstzinnige, ontwerp-technische dienstverlening of hiermee gelijk te stellen dienstverlening door (één van) de hoofdbewoners, dat door de beperkte omvang ervan in diens woning en de daarbij behorende bijbehorende bouwwerken kan worden uitgeoefend met overwegend behoud van de woonfunctie en dat een ruimtelijke uitstraling heeft die met de woonfunctie in overeenstemming is.

1.5 aan- en uitbouw:

een gebouw aan een hoofdgebouw waarmee het in verbinding staat, welk gebouw onderscheiden kan worden van het hoofdgebouw en dat in architectonisch opzicht ondergeschikt is aan het hoofdgebouw;

1.6 aanduiding:

een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden;

1.7 archeologisch onderzoek:

een rapport als bedoeld in de Erfgoedwet;

1.8 archeologische waarde:

de aan een gebied toegekende waarde in verband met de kennis en studie van de in dat gebied voorkomende overblijfselen uit vroegere tijden;

1.9 bebouwing:

één of meer gebouwen en/of bouwwerken, geen gebouwen zijnde;

1.10 bebouwingspercentage:
het deel van het bouwvlak uitgedrukt in procenten dat bebouwd mag worden;

1.11 bed & breakfast
het gedeeltelijk gebruik van een zelfstandige woonruimte voor kort verblijf bij de hoofdbewoner van die woonruimte, al dan niet met ontbijt;

1.12 bestaand bouwwerk:
een bouwwerk, zoals aanwezig op het tijdstip van de ter inzage legging van het ontwerp van het plan en gebouwd conform een vergunning, dan wel bebouwing zoals die mag worden gebouwd krachtens een voor dat tijdstip aangevraagde vergunning;

1.13 bestaand gebruik
het gebruik, zoals aanwezig op het tijdstip van de ter inzage legging van het ontwerp van het plan en in gebruik is genomen conform de geldende gebruiksregels of een omgevingsvergunning;

1.14 bestemmingsgrens:
de grens van een bestemmingsvlak;

1.15 bestemmingsvlak:
een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming;

1.16 bijbehorend bouwwerk:
uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd gebouw, of ander bouwwerk, met een dak;

1.17 bouwen:
het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk, alsmede het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen van een standplaats;

1.18 bouwgrens:
de grens van een bouwvlak;

1.19 bouwlaag:
een doorlopend gedeelte van een gebouw dat door op gelijke of bij benadering gelijke hoogte liggende vloeren (of horizontale balklagen) is begrensd, zulks met inbegrip van de begane grond en met uitsluiting van onderbouw en zolder;

1.20 bouwvlak:
een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde zijn toegelaten;

1.21 bouwwerk:
elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die op de plaats van bestemming hetzij direct of indirect met de grond verbonden is, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond, bedoeld om ter plaatse te functioneren;

1.22 dak:
iedere bovenbeëindiging, vlak of hellend, van een gebouw;

1.23 dakkapel:
een toevoeging van ondergeschikte omvang binnen een hellend dakvlak, waarbij het karakter van het dak in stand blijft;

1.24 druiplijn:
de lijn die van onderen het dak begrenst;

1.25 eerste bouwlaag:
de bouwlaag op de begane grond;

1.26 erf:
al dan niet bebouwd perceel, of een gedeelte daarvan, dat direct is gelegen bij een hoofdgebouw en dat in feitelijk opzicht is ingericht ten dienste van het gebruik van dat gebouw, en, voor zover een bestemmingsplan of een beheersverordening van toepassing is, deze die inrichting niet verbieden;

1.27 erfafscheiding:
bouwwerk op of in de directe nabijheid van een erfgrens bedoeld om een erf, tuin of terrein af te scheiden;

1.28 erker:
een aan de voor- of zijgevel van een woning of een ander gebouw geplaatste uitbouw in één bouwlaag, waarvan de buitenzijde is begrensd door kozijnen, welke onlosmakelijk verbonden is met en deel uitmaakt van de hoofdmassa van die woning of dat gebouw. De uitbouw dient uit functioneel oogpunt ondergeschikt en uit architectonisch oogpunt een aanvulling op de hoofdvorm te zijn;

1.29 gebouw:
elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt;

1.30 geluidgevoelige objecten:
gebouwen welke dienen ter bewoning of ten behoeve van andere geluidgevoelige gebouwen en andere geluidgevoelige functies zoals bedoeld in de Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder;

1.31 goot:
opvangbak voor hemelwater;

1.32 hogere grenswaarde:
een maximale waarde voor de geluidbelasting, die hoger is dan de voorkeursgrenswaarde en die in een concreet geval kan worden vastgesteld op grond van de Wet geluidhinder;

1.33 hoofdgebouw:
gebouw, of gedeelte daarvan, dat noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de geldende of toekomstige bestemming van een perceel en, indien meer gebouwen op het perceel aanwezig zijn, gelet op die bestemming het belangrijkst is;

1.34 hoofdverblijf:
de plaats waar een persoon gedurende een jaar het merendeel van de nachten doorbrengt en waar het sociale leven van deze persoon zich afspeelt;

1.35 huishouden:
een alleenstaande dan wel twee personen met of zonder kinderen, die een gemeenschappelijke huishouding voeren of wensen te voeren;

1.36 maaiveld:
de bovenkant van het oorspronkelijk terrein waar een bouwwerk zal worden opgericht;

1.37 nutsvoorzieningen:
voorzieningen ten behoeve van onder meer transport van aardgas, alarmeringssignalen, elektriciteit, telecommunicatie en water;

1.38 peil:
a. voor een zich op een perceel bevindend bouwwerk, waarvan de gevel direct aan de weg grenst: de hoogte van de kruin van de weg ter plaatse van die gevel;
b. voor een zich op een perceel bevindend bouwwerk in het talud van de dijk, waarvan de gevel niet direct aan de weg grenst en in alle andere gevallen: de hoogte van het bestaande aansluitende, afgewerkte maaiveld ter plaatse van de naar de dijk of weg gekeerde gevel, waarbij plaatselijke, niet bij het verdere verloop van het terrein passende ophogingen anders dan noodzakelijk voor de bouw, buiten beschouwing blijven;
c. indien in of op het water wordt gebouwd: het Normaal Amsterdams Peil dan wel een ander plaatselijk aan te houden oppervlaktewaterpeil;

1.39 voorgevel:
de naar het openbaar toegankelijk gebied gekeerde gevel van een gebouw, of indien een perceel met meerdere zijden aan een weg grenst, de gevel die door de ligging, de situatie ter plaatse en/of de indeling van het gebouw als voorgevel moet worden aangemerkt;

1.40 voorgevelrooilijn:
dit is de denkbeeldige lijn langs de voor- of zijgevel van een hoofdgebouw die naar een openbaar toegankelijk gebied is gekeerd;

1.41 vrij beroep:
de uitoefening van een beroep of het beroepsmatig verlenen van diensten op administratief, juridisch, medisch, therapeutisch, kunstzinnig, ontwerptechnisch of hiermee gelijk te stellen gebied, dat door zijn beperkte omvang in een woning en bijbehorende bouwwerken wordt uitgeoefend door een bewoner van het perceel, waaronder niet wordt begrepen de uitoefening van detailhandel;

1.42 waterberging:
de tijdelijke opslag van een overmaat aan (oppervlakte) water in (oppervlakte) watersystemen. Waterberging kan worden onderverdeeld in drie categorieën:
- natuurlijke overstroming (water dat buiten de beekbedding treedt zonder dat hier speciale voorzieningen zijn aangelegd);
- gestuurde overstroming (retentie) (water dat buiten de beekbedding treedt en waarvoor voorzieningen zijn aangebracht zodat dit met vooraf bepaalde frequentie wordt toegepast in gebieden die hiervoor zijn ingericht);

- noodoverloopgebieden (gebieden die met een zeer lage frequentie worden ingezet in geval van noodsituaties);

1.43 Wet:
de Wet ruimtelijke ordening, zoals deze luidt op het tijdstip van het in ontwerp ter inzage leggen van dit plan;

1.44 waterkering:
grondlichamen (dijk) of constructie met als functie bescherming van lager gelegen gebied (veelal polders) tegen water buiten dat gebied;

1.45 wonen
het met het oogmerk daar permanent verblijf te houden gebruiken van woonruimte door één huishouden;

1.46 woning:
zelfstandige woonruimte;

1.47 woongebouw:
een gebouw, dat meerdere naast elkaar en/of geheel of gedeeltelijk boven elkaar gelegen woningen omvat en dat qua uiterlijke verschijningsvorm als een eenheid beschouwd kan worden;

1.48 woonruimte
besloten ruimte die, al dan niet tezamen met een of meer andere ruimten, bestemd of geschikt is voor bewoning door een huishouden;

1.49 zone:
een op de verbeelding aangegeven gebied, waarvoor aanvullende bepalingen gelden;

Artikel 2 Wijze van meten

2.1 bebouwingspercentage:
het deel van het bouwvlak uitgedrukt in procenten dat bebouwd mag worden;

2.2 de bouwhoogte van een bouwwerk:
vanaf het peil (maaiveld) tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen;

2.3 de dakhelling:
de hoek, gemeten in graden, van een hellend dakvlak ten opzichte van een horizontaal vlak;

2.4 de goothoogte van een bouwwerk:
vanaf het peil (maaiveld) tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel;

2.5 de inhoud van een bouwwerk:

tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen;

2.6 de oppervlakte van een bouwwerk:

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, nederwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk;

2.7 vloeroppervlakte woning:

de som van de oppervlakten van alle bouwlagen, deel uitmakende van het hoofdgebouw, daar onder begrepen kelderruimten en zolderruimten voor zover de vrije hoogte ten minste 1.50 meter bedraagt, en met uitzondering van: ruimten waar kleinere vrije hoogte dan 1.50 meter aanwezig is, alsmede balkons, bijbehorende bouwwerken, gemeenschappelijke berg-, verkeers- en wasruimten en loggia's;

2.8 het bebouwd oppervlak van een bouwperceel:

de oppervlakte van alle op een bouwperceel gelegen bouwwerken tezamen;

2.9 vrije hoogte:

de verticale afstand tussen de bovenkant van een afgewerkte vloer of het maaiveld en de onderkant van het laagste, daarboven gelegen constructiedeel.

Hoofdstuk 2 BESTEMMINGSREGELS

Artikel 3 Tuin

3.1 bestemmingsomschrijving

De voor Tuin (T) aangewezen gronden zijn bestemd voor:
a. tuinen behorende bij de op de aangrenzende gronden gelegen hoofdgebouwen;
b. entreeportalen;
c. erkers;
d. fietsenbergingen;

met de daarbij behorende:
e. bouwwerken, geen gebouwen zijnde;

met daaraan ondergeschikt:
f. verhardingen;
g. parkeren, indien er een inritconstructies/vergunning aanwezig is;

3.2 bouwregels

3.2.1 Gebouwen

Op of in deze gronden mogen geen gebouwen worden gebouwd.

3.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende regels:
a. de hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer bedragen dan:
    1. 6 meter voor palen en masten;
    2. 3 meter voor het overige;
b. voor erf- en perceelafscheidingen bij woningen in een voorerfgebied, dat grenst aan een openbaar toegankelijk gebied gelden de volgende voorwaarden:
    1. de hoogte van de afscheiding in een voorerfgebied mag vanaf het aansluitende terrein niet meer dan 2,00 meter bedragen, mits het voorerfgebied minimaal 2,50 meter diep is ten opzichte van de voorgevelrooilijn van de woning ;
    2. een afscheiding van 2,00 meter hoog in het voorerfgebied mag slechts bestaan uit een transparant rasterwerk dat minimaal 90% open van structuur is, en zich leent voor begroeiing;
    3. de bouwhoogte van gemetselde penanten in een voorerfgebied mag niet meer dan 2,00 meter bedragen;
    4. een toegangspoort, die onderdeel uitmaakt van de totale erf- of perceelafscheiding of die geplaatst wordt tussen groenvoorzieningen, mag niet breder zijn dan 4 meter en niet hoger dan 2 meter ten opzichte van het aansluitende terrein;
c. een vijver is toegestaan onder de volgende voorwaarden:
    1. de oppervlakte mag ten hoogste 50 m2 bedragen;
    2. een vijver mag niet meer dan 0,3 meter boven het aansluitend terrein uitsteken;
    3. een vijver is alleen bedoeld voor het houden van aan water gebonden flora- en fauna, dus niet als zwemvijver.

3.2.3 Erkers

Voor het bouwen van erkers gelden de volgende regels:
a. een erker mag alleen worden gebouwd aan een hoofdgebouw;

b. de diepte van een erker mag maximaal 1 meter bedragen;
c. de breedte van een erker mag maximaal 4/10 deel bedragen van de oorspronkelijke gevelbreedte waar tegenaan wordt gebouwd;
d. de hoogte van een erker mag niet hoger zijn dan de bouwhoogte van de aansluitende eerste bouwlaag van het hoofdgebouw;
e. er dient een niet te bebouwen strook in acht te worden genomen:
   1. van 1 meter ten opzichte van gronden bestemd voor verkeer en groen;
   2. ten opzichte van de perceelsgrens minimaal 2 meter;
f. het dak van een erker grenzend aan, of uitziend op, de openbare weg mag als balkon/dakterras worden ingericht;
g. een erker wordt niet toegestaan indien er ter hoogte van de entree door plaatsing van een bouwwerk als bedoeld in lid 31.2.4 al een overschrijding van de bouwgrens heeft plaatsgevonden of is vergund.

3.2.4 Entreeportalen

Voor het bouwen van entreeportalen gelden de volgende regels:
a. een entreeportaal mag worden opgericht ter plaatse van en aansluitend op de toegang van hoofdgebouwen;
b. de maximum oppervlakte van een entreeportaal bedraagt 5 m²;
c. de hoogte van een entreeportaal mag ten hoogste gelijk zijn aan die van de eerste bouwlaag van het hoofdgebouw;
d. er dient een niet te bebouwen strook van 1 meter in acht te worden genomen ten opzichte van de gronden bestemd voor verkeer en groen;
e. een entreeportaal wordt niet toegestaan indien er door het realiseren van een bouwwerk als bedoeld in lid 31.2.3 al een overschrijding van de bouwgrens heeft plaatsgevonden of is vergund.

3.3 afwijken van de bouwregels

3.3.1 Afwijken m.b.t. erkers

Zolang het ondergeschikte karakter van de erker gehandhaafd blijft, kan met een omgevingsvergunning afgeweken worden van:
a. het bepaalde in artikel 31.2.3 sub b tot een diepte van maximaal 2,50 meter onder de voorwaarde dat een erker ter plaatse van de voorgevel een niet te bebouwen strook van minimaal gelijke breedte is als de diepte van de erker en tevens wordt voldaan aan het gestelde in artikel 31.2.3 onder g;
b. het bepaalde in artikel 31.2.3 sub b tot een diepte van maximaal 2,50 meter onder de voorwaarde dat een erker ter plaatse van de zijgevel tevens wordt voldaan aan het gestelde in artikel 31.2.3 onder e en g;
c. het bepaalde in artikel 31.2.3 sub c tot een breedte van maximaal 2/3 van de breedte van het gevelvlak;
d. het bepaalde in artikel 31.2.3 sub e onder I ter plaatse van de zijgevel tot een diepte tot aan de perceelsgrens wanneer dit een grens met het openbaar gebied is.

3.3.2 Voorwaarden voor afwijken

De in lid 31.3.1 genoemde omgevingsvergunning kan slechts worden verleend, mits:
a. de geluidbelasting vanwege het wegverkeer van geluidgevoelige gebouwen niet hoger zal zijn dan de daarvoor geldende voorkeursgrenswaarde, of een verkregen hogere grenswaarde, en;
b. geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:
   1. het straat- en bebouwingsbeeld;
   2. de woonsituatie;
   3. de verkeersveiligheid; en

4. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

3.4 specifieke gebruiksregels

3.4.1 Strijdig gebruik

Tot een gebruik, strijdig met deze bestemming, zoals bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wabo wordt in ieder geval gerekend:
a. het gebruik van deze gronden voor opslag voor goederen;
b. het gebruik van deze gronden ten behoeve van het parkeren indien er geen inritconstructies/vergunning aanwezig is.

Artikel 4 Water

4.1 bestemmingsomschrijving

De voor 'Water' aangewezen gronden zijn bestemd voor:
a. waterberging, waterhuishouding, waterlopen;

met de daarbij behorende:
b. nutsvoorzieningen;
c. voorzieningen met het oog op het beheer van de bestemming;

4.2 bouwregels

4.2.1 Gebouwen

Op of in deze gronden mogen geen gebouwen worden gebouwd.

4.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Op of in deze gronden mogen geen bouwwerken, geen gebouwen zijnde worden gebouwd.

4.3 specifieke gebruiksregels

4.3.1 Strijdig gebruik

Tot een gebruik, strijdig met deze bestemming, zoals bedoeld in artikel 2.1., eerste lid, onder c, van de Wabo wordt in ieder geval gerekend:
a. het gebruik ten behoeve van (drijvende) steigers en ander daarmee vergelijkbaar drijftuig;

Artikel 5 Wonen

5.1 bestemmingsomschrijving

a. de voor 'Wonen' aangewezen gronden zijn bestemd voor: grondgebonden woningen, al dan niet in combinatie met ruimte voor een aan-huis-verbonden beroep of bedrijf tot maximaal 30% van de vloeroppervlakte van de woning;

met de daarbij behorende:
a. tuinen en erven;

b. parkeervoorzieningen, indien er een inritconstructie/-vergunning aanwezig is;
c. aangebouwde bijbehorende bouwwerken;
d. bouwwerken, geen gebouwen zijnde;

met daaraan ondergeschikt:
e. ontsluitingswegen en andere verhardingen;
f. waterhuishoudkundige voorzieningen;
g. groenvoorzieningen, speelvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen.

5.2 bouwregels

5.2.1 Hoofdgebouwen

Voor het bouwen van hoofdgebouwen gelden de volgende regels:

a. een hoofdgebouw mag uitsluitend binnen het bouwvlak worden gebouwd;
b. per bouwvlak is maximaal één hoofdgebouw (woning) toegestaan;
c. als hoofdgebouw mogen uitsluitend grondgebonden woningen worden gebouwd;
b. de goot- en bouwhoogte van een hoofdgebouw ter plaatse van de aanduiding 'maximum goot- en bouwhoogte' mag niet worden overschreden;
e. de dakhelling van een hoofdgebouw, mag niet meer dan 60º bedragen. Deze contouren gelden voor tenminste twee dakvlakken;

5.2.2 Aangebouwde bijbehorende bouwwerken

Voor aangebouwde bijbehorende bouwwerken ten behoeve van het vergroten van de woning buiten het bouwvlak gelden de volgende regels:

a. de diepte van aangebouwd bijbehorend bouwwerk mag niet meer bedragen dan 2 meter van de buiten het bouwvlak gelegen gronden behorende bij de bestemming Wonen (gemeten vanaf de grens van het bouwvlak);
b. de bouwhoogte van een aangebouwd bijbehorend bouwwerk mag maximaal gelijk zijn aan de goothoogte van het hoofdgebouw;
c. de dakhelling van een aangebouwd bijbehorend bouwwerk mag niet meer dan 60° bedragen.

5.2.3 Vrijstaande bijbehorende bouwwerken

Voor vrijstaande bijbehorende bouwwerken buiten het bouwvlak gelden de volgende bepalingen:

a. de gezamenlijke oppervlakte van vrijstaande bijbehorende bouwwerken bij een woning mag niet meer bedragen dan 40% van de te bebouwen gronden buiten het bouwvlak, binnen de bestemming Wonen. De gezamenlijke oppervlakte mag niet meer bedragen dan 45 m²;
b. de goot- en de bouwhoogte van vrijstaande bijgebouwen mogen niet meer bedragen dan 3 respectievelijk 4,5 meter;
c. de dakhelling van een bijgebouw mag niet meer dan 60° bedragen;

5.2.4 Ondergrondse bouwwerken

Voor het bouwen van ondergrondse bouwwerken gelden de volgende regels:
ondergrondse bouwwerken mogen gesitueerd worden zowel binnen als buiten het bouwvlak;

a. de diepte van ondergrondse bouwwerken mag niet meer bedragen dan één bouwlaag met een diepte (vrije hoogte) van 3 meter;
b. voor zover gelegen binnen het bouwvlak geldt dat er 100 procent ondergronds bebouwd mag worden;
c. voor zover gelegen buiten het bouwvlak geldt de volgende regel:
de (gezamenlijke) oppervlakte van de ondergrondse bouwwerken mag niet meer bedragen dan 40% van de gronden met een maximum van 75 m²;
d. het realiseren van ondergrondse bouwwerken mag geen nadelige effecten hebben op de bodem- en waterhuishouding. Hiertoe dient de aanvrager (vooraf) een watervergunning aan te vragen bij de Waterbeheerder.

5.2.5 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende bepalingen:
a. de hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer bedragen dan:
1. 6 meter voor palen en masten;
2. 3 meter voor lichtmasten en het overige.
b. voor erf- en perceelafscheidingen geldt een maximale bouwhoogte van 2 meter;
a. een zwembad, whirlpool of jacuzzi is toegestaan onder de volgende voorwaarden:
1. de oppervlakte van een zwembad, whirlpool of jacuzzi bedraagt niet meer dan 50 m2;
2. een zwembad mag niet meer dan 0,5 meter boven het aansluitende terrein uitsteken;
d. de gezamenlijke oppervlakte van alle aanwezige bouwwerken en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, bedraagt niet meer dan 50% van de gronden.

5.3 specifieke gebruiksregels

5.3.1 Aan-huis-gebonden beroep of -bedrijf

Het uitoefenen van een aan-huis-gebonden beroep en/of bedrijf is toegestaan onder de volgende voorwaarden:
a. de woonfunctie blijft als primaire functie gehandhaafd;
b. het bruto-vloeroppervlak voor de uitoefening van het aan-huis-gebonden beroep danwel het aan-huis-gebonden bedrijf mag maximaal 30 % van de vloeroppervlakte van de woning bedragen, met inbegrip van de daarbij behorende bouwwerken;
c. het gebruik niet leidt tot een onevenredige aantasting van de verkeersontsluiting en parkeersituatie ter plaatse;
d. het beroep alleen door de bewoner(s) wordt uitgeoefend;
e. er geen horeca-activiteiten en geen detailhandel plaatsvinden;
f. er geen buitenopslag plaatsvindt, noch beroeps- of bedrijfsmatige activiteiten in de openbare ruimte rond de woning, met uitzondering van in- en uitladen.

5.3.2 Bed & breakfast

Het verhuren van kamers ten behoeve van een bed & breakfast is toegestaan onder de volgende voorwaarden:
a. de woonfunctie als primaire functie gehandhaafd blijft;
b. het bruto-vloeroppervlak mag maximaal 30 % van de vloeroppervlakte van de woning bedragen;
c. voor maximaal vier gasten verspreid over maximaal twee kamers voor de duur van maximaal zeven aaneengesloten overnachtingen. Op een kamer mogen maximaal twee slaapplaatsen aanwezig zijn;
d. de kamers maken deel uit van het hoofdgebouw;

e. dat deze alleen door de hoofdbewoner mag wordt uitgeoefend, die ook aanwezig blijft;
f. er dient in voldoende mate in de eigen parkeerbehoefte te worden voorzien op eigen terrein, 1 parkeerplaats per gastenkamer;
g. er geen zelfstandige horeca-activiteiten en geen zelfstandige detailhandel plaatsvinden.

5.3.3 Woningdelen via hospitaverhuur en inwoning

Woningdelen door middel van hospitaverhuur en inwoning is toegestaan onder de volgende voorwaarden:
a. de hoofdbewoner de woning feitelijk als hoofdverblijf heeft;
b. de hoofdbewoner minimaal 60% van de woning zelf bewoond;
c. er mogen maximaal 3 personen in een woning wonen, exclusief een huishouden van hoofdbewoner;
d. elke meerderjarige bewoner heeft een eigen onzelfstandige kamer.

5.3.4 Strijdig gebruik

Tot een gebruik, strijdig met deze bestemming, zoals bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wabo wordt in ieder geval gerekend:
a. het gebruiken of doen gebruiken van meer dan 30% van de vloeroppervlakte van een woning, met inbegrip van de bijbehorende bouwwerken ten behoeve van een aan-huis-verbonden beroep of -bedrijf;
b. het gebruiken en inrichten van de daken van vrijstaande bijbehorende bouwwerken en bouwwerken als dakterras;
c. het gebruik van bijbehorende bouwwerken voor bewoning;
d. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting;
e. het bedrijfsmatig (commercieel) houden van paarden, zoals het stallen en africhten van paarden van derden en de verhuur van paarden aan derden.

5.4 afwijken van de gebruiksregels

5.4.1 Woningdelen via kamergewijze verhuur

Met een omgevingsvergunning kan een woning, in afwijking van artikel 5.1, worden gebruikt voor kamergewijze verhuur met inachtneming van de volgende voorwaarden:
a. er moet sprake zijn van minimaal drie en maximaal vier personen die geen huishouden zijn dan wel geen onderlinge band hebben;
b. elke bewoner heeft een eigen kamer;
c. bij een grondgebonden woning mag binnen een straal van 50 meter geen andere woning aanwezig zijn waar kamergewijze verhuur plaatsvindt;

Artikel 6 Waarde - Archeologie 5

6.1 bestemmingsomschrijving

De gronden met de aanduiding 'Waarde - Archeologie 5' zijn, zoals aangegeven op bijlage 1 van de regels, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor de bescherming en het behoud van de op en/of in deze gronden voorkomende archeologische waarden. Deze bestemming is primair ten opzichte van de overige aan deze gronden toegekende bestemmingen.

6.2 bouwregels

Op de in lid 6.1 bedoelde gronden mogen uitsluitend bouwwerken ten behoeve van overige aan deze gronden toegekende bestemmingen worden gebouwd indien deze bouwwerken voldoen aan de volgende regels:

a. ter plaatse van de aanduiding 'waarde archeologie 5' de bodemingrepen daardoor tot een maximale diepte van 0,30 meter reiken én het bouwwerk een oppervlakte van maximaal 10000 m2 bedraagt;
a. het bepaalde onder a. is niet van toepassing indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bebouwing, waarbij de oppervlakte, voor zover gelegen op of onder het peil, niet wordt uitgebreid en waarbij gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering.

6.3 afwijken van de bouwregels

6.3.1 Afwijkingsbevoegdheid

Met een omgevingsvergunning kan afgeweken worden van het bepaalde in lid 6.2 lid a. voor het bouwen ten behoeve van een overige aan deze gronden toegekende bestemming indien de aanvrager van de omgevingsvergunning een rapport heeft overlegd waarin wordt aangetoond dat:

a. op de betrokken locatie geen archeologische waarden aanwezig zijn; of
b. dat de archeologische waarden van de gronden naar het oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate worden veiliggesteld.

6.3.2 Afwijken m.b.t. mogelijke verstoring archeologisch materiaal

Indien uit het onder 6.3.1 van dit artikel genoemde rapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het verlenen van een omgevingsvergunning zullen of kunnen worden aangetast, kan het bevoegd gezag aan de omgevingsvergunning één of meer van de volgende voorschriften verbinden:

a. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden;
b. de verplichting tot het doen van opgravingen;
c. de verplichting de oprichting van het bouwwerk te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van archeologische monumentenzorg die voldoet aan de door het bevoegd gezag bij de vergunning te stellen kwalificaties.

6.3.3 Voorwaarden voor afwijken m.b.t. mogelijke verstoring archeologisch materiaal

De omgevingsvergunning als bedoeld in lid 6.3.2 wordt niet verleend dan nadat de aanvrager een rapport heeft overlegd, waarin de archeologische waarde van het terrein dat blijkens de aanvraag zal worden verstoord, naar het oordeel van burgemeester en wethouders in voldoende mate is vastgelegd. Alvorens een omgevingsvergunning te verlenen wordt een provinciale archeoloog, of een hiermee gelijk te stellen archeologische deskundige om advies gevraagd.

6.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

6.4.1 Verboden werkzaamheden

Het is verboden op of in de als Waarde - Archeologie bestemde gronden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:

a. het ophogen, egaliseren en ontginnen van gronden, waarbij de hoogte van het maaiveld met meer dan 30 cm wordt gewijzigd;
b. het bodemverlagen of afgraven van gronden waarvoor geen ontgrondingvergunning is vereist, waarbij de hoogte van het maaiveld met meer dan 30 cm wordt gewijzigd;
c. het uitvoeren van grondbewerkingen dieper dan 30 cm, waartoe ook gerekend wordt woelen en draineren;
d. het bebossen van gronden;
e. het aanleggen, verbreden of verharden van wegen, voet-, ruiter- of rijwielpaden, banen of parkeergelegenheden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
f. het aanbrengen van ondergrondse of bovengrondse transport-, energie- of telecommunicatieleidingen en de daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur;
g. het graven of dempen van sloten, watergangen, vijvers of vaarten;
h. het tot stand brengen en/of in exploitatie brengen van boor- en pompputten;
i. het uitvoeren van heiwerken en/of het indrijven van scherpe voorwerpen in de bodem.

6.4.2 Toegestane werkzaamheden

Het onder 6.4.1 bedoelde verbod is niet van toepassing op werken of werkzaamheden die:

a. het normale onderhoud betreffen;
b. op archeologisch onderzoek gericht zijn;
c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit bestemmingsplan.

6.4.3 Voorwaarden voor omgevingsvergunning

Een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 6.4.1 kan worden verleend indien de aanvrager van de omgevingsvergunning een rapport heeft overlegd waarin wordt aangetoond dat:

a. op de betrokken locatie geen archeologische waarden aanwezig zijn; of
b. dat de archeologische waarden van de gronden naar het oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate worden veiliggesteld.

6.5 wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd het plan met toepassing van artikel 3.6 lid 1, sub a Wro te wijzigen door de bestemming 'Waarde-Archeologie' te wijzigen in een ander regime, indien op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat in de betreffende gronden een hogere of lagere archeologische verwachting aanwezig is.

6.6 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd nadere eisen te stellen aan de situering en de inrichting van de gronden, indien uit onderzoek is gebleken dat ter plaatse beschermingswaardige archeologische resten aanwezig zijn. Toepassing van deze bevoegdheid mag niet leiden tot een onevenredige beperking van het meest doelmatige gebruik.

Hoofdstuk 3 ALGEMENE REGELS

Artikel 7 anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 8 algemene bouwregels

8.1 Algemene regels ten aanzien van bestaande maten

Ten aanzien van bestaande maten van bouwwerken gelden de volgende regels:

a. de op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan bestaande afstanden tot, en bouwhoogten, inhoud en/of oppervlakten van bestaande bouwwerken die meer bedragen dan in de bestemmingsregels is voorgeschreven, mogen als maximaal toelaatbaar worden aangehouden;
b. de op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan bestaande afstanden tot, en bouwhoogten, inhoud en/of oppervlakten van bestaande bouwwerken die minder bedragen dan in de bestemmingsregels is voorgeschreven, mogen als minimaal toelaatbaar worden aangehouden;
c. het bepaalde onder a. en b. van deze planregels is uitsluitend van toepassing op bouwwerken die zijn gebouwd met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens de Woningwet dan wel de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;
d. voorts is in geval van herbouw het bepaalde onder a. en b. van dit artikel slechts van toepassing indien de herbouw geschiedt op dezelfde plaats en de afwijking van de bestemmingsregels niet wordt vergroot.

8.2 Toegelaten overschrijdingen

Het is toegestaan de in dit plan aangegeven bestemmings-, bouwgrenzen en/of hoogtematen te overschrijden:

a. ten behoeve van toegangen van bouwwerken, luifels, stoepen, stoeptreden, reclame-uitingen, vrijhangende balkons (al dan niet ondersteund door kolommen) bij woongebouwen, gaanderijen en funderingen en daarmee gelijk te stellen onderdelen van gebouwen, voor zover de bouwgrens met niet meer dan 2.50 meter wordt overschreden en deze onderdelen van gebouwen niet worden opgericht op gronden, bestemd voor verkeer en tevens een niet te bebouwen strook van 1 meter in acht wordt genomen ten opzichte van de gronden, bestemd voor verkeersdoeleinden;
b. vrijhangende balkons, gaanderijen, luifels en reclame-uitingen boven een verkeersbestemming is mogelijk indien er een vrije hoogte aanwezig is van 4,20 m boven de rijweg, met inbegrip van een strook van 0,50 m breedte ter weerszijden van die rijweg en een minimale vrije hoogte van 2,20 m boven een ander deel van de weg;
c. ten behoeve van plaatselijke verhogingen op gebouwen, zoals schoorstenen, luchtkokers, liftkokers, trappenhuizen en lichtkappen, alsmede technische voorzieningen, mits:
d. de oppervlakte van de vergroting niet meer dan 25% van de oppervlakte van het dak(vlak) bedraagt;
e. de hoogte niet meer dan 5 meter van de maximale (bouw)hoogte van het betreffende gebouw.

Artikel 9 algemene afwijkingsregels

Met een omgevingsvergunning kan afgeweken worden van:

a. de in de bestemmingsregels opgenomen maten, afmetingen, percentages tot niet meer dan 10% van die maten, afmetingen en percentages, uitsluitend indien dit nodig is voor een technische betere realisering van het plan. Dit is niet van toepassing bij toegelaten binnenplanse afwijkingen;
b. de bestemmingsregels en toestaan dat de inrichting van wegen of de aansluiting van wegen onderling in geringe mate wordt aangepast, indien de verkeersveiligheid en/of verkeersintensiteit daartoe aanleiding geven;
c. de bestemmingsregels en toestaan dat bouwgrenzen worden overschreden, indien een meetverschil daartoe aanleiding geeft;
d. de bestemmingsregels ten aanzien van de hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, en toestaan dat de hoogte van de bouwwerken, geen gebouwen zijnde, wordt vergroot tot niet meer dan 10 meter;
e. de bestemmingsregels ten aanzien van de hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, en toestaan dat de hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van kunstwerken, geen gebouwen zijnde, en ten behoeve van zend-, ontvang- en/of sirenemasten, wordt vergroot tot niet meer dan 40 meter;
f. de bestemmingsregels ten behoeve van het oprichten van ondergrondse kelderruimte, met dien verstande dat:
    1. bestemmingsvlak dienen te worden gerealiseerd en conform de bestemming te worden gebruikt;
    2. het realiseren van ondergrondse bouwwerken geen nadelige effecten mag hebben op de bodem- en waterhuishouding. Hiertoe dient de aanvrager (vooraf) een watervergunning aan te vragen bij de Waterbeheerder;
g. de bestemmingsregels ten behoeve het bouwen van kleine niet voor bewoning bestemde gebouwtjes ten behoeve van de dienstverlening van overheidswege, het openbaar bestuur en openbare nutsbedrijven, zoals transformatorhuisjes, telefooncellen, gemaalgebouwtjes en wachthuisjes voor verkeersdiensten, mits de inhoud per gebouwtje niet meer bedraagt dan 50 m³ en de bouwhoogte niet meer dan 4 meter;
h. de bestemmingsregels ten behoeve van het realiseren van groene daken op hoofdgebouwen, dan wel bijbehorende bouwwerken, met dien verstande dat:
    1. de overschrijding van de voorgeschreven goot- en/of bouwhoogte bedraagt niet meer dan 10%;
    2. deze overschrijding met 10% heeft slechts betrekking op de extra (constructieve) opbouw op een dak dat nodig is om een groendak te kunnen toepassen, exclusief beplanting;
    3. groene daken mogen niet als dakterras of daktuin worden gebruikt als deze worden toegepast op woningen. Bij andere gebouwen dan woningen wordt het gebruik van een groendak als dakterras of daktuin per geval beoordeeld, waarbij vooral de privacy van naburige woonpercelen niet nadelig mag worden beïnvloed.

Geen omgevingsvergunning wordt verleend indien:

i. daardoor onevenredige afbreuk wordt gedaan (bijvoorbeeld door schaduwwerking) aan de ingevolge de bestemming gegeven gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden en bouwwerken;
j. dit leidt tot aantasting van de ruimtelijke karakteristiek ter plaatste.

Artikel 10 Luchtvaartverkeerzone - LIB artikel 2.2.2

10.1 Omschrijving

Ter plaatse van de aanduiding 'luchtvaartverkeerzone-LIB artikel 2.2.2', zoals aangegeven op bijlage 2 van de planregels, gelden beperkingen met betrekking tot

toetshoogten van objecten zoals gesteld in artikel 2.2.2 van het “Luchthavenindelingbesluit Schiphol”.

10.2 Bouwregels

Ter plaatse van de aanduiding 'luchtvaartverkeerzone-LIB artikel 2.2.2' gelden beperkingen met betrekking tot de hoogte van gebouwen, andere bouwwerken geen gebouwen zijnde en objecten, zoals gesteld in artikel 2.2.2 van het 'Luchthavenindelingbesluit Schiphol'.

10.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan bij omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in artikel 10.2 indien de minister van Infrastructuur en Milieu een verklaring van geen bezwaar afgeven zoals bedoeld in artikel 8.9 van de Wet luchtvaart.

Artikel 11 Luchthavenverkeerzone - LIB artikel 2.2.2a

11.1 Omschrijving

Ter plaatse van de aanduiding 'luchtvaartverkeerzone-LIB artikel 2.2.2a', zoals aangegeven op bijlage 3 van de planregels, gelden beperkingen van hoogten ter bescherming van het functioneren van radarapparatuur als bedoeld in het Luchthavenindelingbesluit Schiphol.

11.2 Bouwregels

Ter plaatse van de aanduiding 'luchtvaartverkeerzone-LIB artikel 2.2.2a' gelden beperkingen met betrekking tot de hoogte van gebouwen, andere bouwwerken geen gebouwen zijnde en objecten, zoals gesteld in artikel 2.2.2a van het 'Luchthavenindelingbesluit Schiphol'.

11.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan bij omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in artikel 11.2 indien uit een advies van de Inspectie Leefomgeving en Transport blijkt dat het object geen belemmering vormt voor het functioneren van radarapparatuur met het oog op veilig luchtverkeer.

Artikel 12 Luchtvaartverkeerszone - LIB artikel 2.2.3

12.1 Omschrijving

Ter plaatse van de aanduiding 'Luchtvaarverkeerzone-LIB artikel 2.2.3', zoals aangegeven op bijlage 4 van de planregels, gelden beperkingen met betrekking tot de vogelaantrekkende werking als bedoeld in het Luchthavenindelingbesluit Schiphol.

12.2 Specifieke gebruiksregels

Ter plaatse van de aanduiding 'Luchtvaarverkeerzone-LIB artikel 2.2.3' gelden beperkingen met betrekking tot de vogelaantrekkende werking zoals gesteld in artikel 2.2.3 van het 'Luchthavenindelingbesluit Schiphol'.

12.3 Afwijken van de gebruiksregels

Het bevoegd gezag kan bij omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in artikel 12.2 indien de minister van Infrastructuur en Milieu een verklaring van geen bezwaar afgeven zoals bedoeld in artikel 8.9 van de Wet luchtvaart.

Hoofdstuk 4 OVERGANGS- EN SLOTREGELS

Artikel 13 overgangsrecht

13.1 Overgangsrecht bouwwerken

Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een bouwvergunning of een omgevingsvergunning, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,

a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

13.2 Afwijken

Met een omgevingsvergunning kan eenmalig afgeweken worden van lid 13.1 voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in lid 13.1 met maximaal 10%.

13.3 Uitzondering op het overgangsrecht bouwwerken

Lid 13.1 is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

13.4 Overgangsrecht gebruik

Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

13.5 Strijdig gebruik

Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in lid 13.4, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.

13.6 Verboden gebruik

Indien het gebruik, bedoeld in lid 13.4, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

13.7 Uitzondering op het overgangsrecht gebruik

Lid 13.4 is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsregels van dat plan.

Artikel 14 slotregel

Deze regels kunnen worden aangehaald als:

Regels van het bestemmingsplan:

'Bestemmingsplan Legmeerdijk 220B'

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van
De griffier, de voorzitter,

Bijlage bij regels

Bijlage 1
Archeologie gemeente Amstelveen

Bijlage 2
Luchtvaartverkeerzone-LIB artikel 2.2.2 toetshoogten

Bijlage 3
Luchtvaartverkeerzone-LIB artikel 2.2.2 radarhoogten

Bijlage 4
Luchtvaartverkeerzone-LIB artikel 2.2.3 vogelaantrekkende werking

Bijlage 5
Printversie planregels

TOELICHTING

HOOFDSTUK 1 INLEIDING

1.1 Aanleiding en doelstelling

Sinds ruim 40 jaar wordt het gebouw aan de Legmeerdijk 220B als woning gebruikt. De huidige eigenaar wil deze planologisch illegale woning legaliseren door middel van het verkrijgen van een woonbestemming.

In dit (postzegel)bestemmingsplan wordt uitsluitend het adres aan de Legmeerdijk 220B meegenomen.

1.2 Ligging en begrenzing plangebied

Het betreffende perceel is gelegen in de Noorder Legmeerpolder, aan de Legmeerdijk 220B. De verbeelding van het plan is opgenomen in bijlage 1 van de toelichting.

Afbeelding 1 & 2: ligging planlocatie

1.3 Geldend bestemmingsplan

Dit bestemmingsplan vervangt (gedeeltelijk) het bestemmingsplan Legmeerpolder, dat op 29 mei 2013 door de gemeenteraad is vastgesteld. Het bestemmingsplan is gewijzigd vastgesteld op 2 juli 2014. Het bestemmingsplan Legmeerpolder (2014) komt met het in werking treden van dit bestemmingsplan gedeeltelijk te vervallen.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk twee worden de uitgangspunten van het ruimtegebruik voor de komende tien jaar gegeven. Hoofdstuk drie bevat de juridische vertaling van de visie van het bestemmingsplan. In hoofdstuk vier komt de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan aan bod. Om een indruk te krijgen wat met het bestemmingsplan wordt beoogd en hoe het juridisch vertaald wordt, is het lezen van deze hoofdstukken voldoende.

Hoofdstuk vijf tot en met zeven geven de achtergronden, toelichting en motivatie op de gemaakte keuzes weer die uiteindelijk hebben geleid tot de planopzet. In hoofdstuk vijf wordt een beschrijving van het plangebied gegeven. Hoofdstuk zes gaat verder in op de beleidskaders. In het laatste hoofdstuk komen de omgevingsaspecten aan bod.

HOOFDSTUK 2 VISIE PLANGEBIED

2.1 Uitgangspunten

Het bestemmingsplan 'Legmeerdijk 220B' maakt de legalisering mogelijk van wonen in het gebouw aan de Legmeerdijk 220B. De bestemming van 'Agrarisch-Glastuinbouw', met functieaanduiding 'caravanstalling, ter plaatste van de specifieke locatie, wordt gewijzigd in bestemmingen 'Tuin', 'Wonen' en 'Water'.

In hoofdstuk zes wordt ingegaan op de relatie tussen het bestemmingsplan en het relevante beleid. De ontwikkeling is in strijd met gemeentelijk beleid. Echter, in hoofdstuk 2.3 (Motivatie gemaakte keuzes) is gemotiveerd waarom wordt afgeweken van dit beleid.

2.2 Functionele en ruimtelijke uitwerking

Voor het genoemde adres is het niet reëel te veronderstellen dat het betreffende gebouw in de (nabije) toekomst nog zal worden aangewend voor een gebruik conform de vigerende bestemming 'Agrarisch-Glastuinbouw'. Met het oog op bovenstaande is de wijziging van deze bestemming naar een woning met bestemmingen 'Tuin', 'Wonen' en 'Water', in overeenstemming met het huidige gebruik, een aannemelijke vervolgstap.

Wat betreft de functionele uitwerking kan worden aangegeven dat met voorliggend bestemmingsplan de bestemming en hiermee het gebruik en functie wijzigt van agrarisch (glastuinbouw) naar wonen (burgerwoning), inclusief bijhorende tuin (en water) voor het genoemde perceel.

Wat betreft de ruimtelijke uitwerking kan worden aangegeven dat voorliggend wijzigingsplan geen fysieke toevoegingen of wijzigingen tot gevolg heeft. Dit bestemmingsplan is er slechts op gericht de planologisch illegale bestaande (sinds 1977) situatie te legaliseren.

In bijlage 2 van de toelichting is de maatvoering van de huidige bebouwing opgenomen.

2.3 Motivatie gemaakte keuzes

De woning aan de Legmeerdijk 220B is reeds sinds 1977 (vanwege stedenbouwkundig en planologisch oogpunt) illegaal bewoond. De woning is gelegen achter de bouwstrook van lintbebouwing voor bedrijfswoningen aan de Legmeerdijk. In deze zone zijn woonbestemmingen ongewenst. In de structuurvisie Noorder Legmeerpolder (2017) wordt aangegeven dat het gebied, waarbinnen de planlocatie zich bevindt, ten zuiden van de toekomstige nieuwbouwwijk De Scheg, is aangemerkt als zogenoemd 'transformatiegebied'. In dit gebied zal een nieuwe stedelijke structuur ontstaan, zijnde een robuust woonlint als begrenzing van een sportpark. Hiervoor wordt de mogelijkheid geboden bedrijfswoningen in burgerwoningen om te zetten. De planlocatie ligt echter niet in het woonlint en betreft geen bedrijfswoning.

Echter, van gemeentewege is niet handhavend opgetreden tegen de bekende illegale situatie. De gemeente is sindsdien meermalig verzocht de agrarische bestemming te wijzigen in een woonbestemming. Het eerste verzoek is destijds afgewezen vanwege de ligging achter het lint van de Legmeerdijk. Op het tweede verzoek werd in een reactie door de gemeente op 12 mei 2010 (zie bijlage 3 van de toelichting) aangegeven dat de woning viel onder de werking van het overgangsrecht van het bestemmingsplan "Landelijk Gebied" (1993). Dit betekent dat de woning destijds als legaal is aangemerkt. Dit is in het bestemmingsplan Legmeerpolder (2014) echter niet opgenomen.
In meer dan 40 jaar tijd is nooit besloten handhavend op te treden tegen de planologisch illegale bewoning van het pand. Nu alsnog handhavend optreden is door

rechtsverwerking onhaalbaar. Handhavend optreden onder deze omstandigheden is dusdanig onevenredig in verhouding tot de daarmee te dienen belangen dat hiervan afgezien wordt.

De planlocatie ligt niet langer binnen glastuinbouwconcentratiegebied. Dit was ten tijden van eerdere verzoeken wel het geval. Met de aanpassing van de grenzen van het glastuinbouwconcentratiegebied, zoals opgenomen in de provinciale ruimtelijke verordening, is nu de mogelijkheid ontstaan het gebouw met hoge uitzondering (gezien de strijdigheid met gemeentelijke beleid) te bestemmen als zijnde de bestaande gebruikssituatie. Hiervoor wordt middels een bevoegdheid, zoals opgenomen in de Algemene wet bestuursrecht (Awb) onder artikel 4:84, afgeweken van het beleid waarmee deze ontwikkeling in strrijd is.

Benadrukt dient te worden dat het legaliseren van deze illegale woning achter het lint niet leidt tot ongewenste precedentwerking. Hier zijn een aantal argumenten voor. Het pand wordt al 42 jaar bewoond, hiervan was de gemeente in ieder geval geruime tijd op de hoogte. Middels een brief uit 2010 is gehoor gegeven aan de wens de woning te legaliseren door aan te geven dat de woning legaal onder het overgangsrecht viel. Precendentwerking dient verder te worden uitgesloten omdat het gebouw buiten de bouwstrook van het lint van de Legmeerdijk voor bedrijfswoningen staat. In deze strook achter het lint zijn woningen ongewenst. Slechts de unieke situatie van deze zaak, zoals geschetst, heeft ertoe geleid, door middel van een herziening van het vigerende bestemmingsplan Legmeerpolder (2014), het woonhuis te legaliseren.

HOOFDSTUK 3 PLANOPZET

3.1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt inzicht gegeven in de wijze waarop de gewenste ruimtelijke en functionele ontwikkeling van het plangebied juridisch is vertaald. In het voorgaande hoofdstuk is beschreven welke ontwikkelingen in het plangebied plaatsvinden. In dit hoofdstuk wordt aangegeven welke juridisch-planologische instrumenten daarbij worden ingezet.

De Wet ruimtelijke ordening (Wro) die per 1 juli 2008 in werking is getreden verplicht gemeenten tot het opstellen van een bestemmingsplan voor het gehele grondgebied. In de Wro en het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is nader uitgewerkt uit welke onderdelen een bestemmingsplan in ieder geval moet bestaan.

Het juridische deel van het bestemmingsplan bestaat uit de verbeelding en de regels. Deze onderdelen zijn bindend. De regels bevatten samen met de verbeelding het juridisch instrumentarium voor het regelen van het gebruik van de gronden en gebouwen en bepalingen omtrent de toegelaten bebouwing. De toelichting is niet juridisch bindend, maar wordt als handvat en beleidskader/interpretatiekader voor het bestemmingsplan gebruikt.

De bruikbaarheid van deze instrumenten is geheel afhankelijk van het doel van het bestemmingsplan en de gewenste bestemmingsmethodiek van de gemeente Amstelveen. Uitgangspunt is dat het bestemmingsplan moet voorzien in een passende regeling voor de komende tien jaar, dit is de geldigheidsduur van een bestemmingsplan.

3.2 De bestemmingen

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Begrippen (artikel 1)
hierin worden de begrippen gedefinieerd die in de planregels worden gebruikt.

Wijze van meten (artikel 2)
hierin wordt aangegeven hoe de diverse maten worden gemeten en de inhoud en oppervlakte van bouwwerken worden berekend om zo een eenduidige toepassing van de bebouwingregeling te bewerkstelligen.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3: Tuin
De voor 'Tuin' aangewezen gronden zijn bestemd voor: tuinen behorende bij de op de aangrenzende gronden gelegen hoofdgebouwen, bouwwerken geen gebouwen zijnde, erkers, entreeportalen, paden en terrassen en parkeervoorzieningen. Op of in deze gronden mogen geen gebouwen worden gebouwd, behalve erkers en entreeportalen. Tevens is het niet toegestaan deze gronden te gebruiken voor opslag van goederen.

Artikel 4: Water
De voor 'Water' aangewezen gronden zijn bestemd voor: slootwater van de sloot die evenwijdig aan de Legmeerdijk loopt. Het water kan tevens worden gebruikt door de brandweer als bluswater.

Artikel 5: Wonen
De voor 'Wonen' aangewezen gronden zijn bestemd voor: woonhuizen al dan niet in combinatie met ruimte voor een aan-huis- verbonden beroep of bedrijf tot maximaal 30% van de vloeroppervlakte van de woning, aan- en uitbouwen en bijgebouwen met de

daarbij behorende erven, waterhuishoudkundige voorzieningen, groenvoorzieningen, parkeervoorzieningen, speelvoorzieningen, openbare nutsvoorzieningen, bouwwerken geen gebouwen zijnde en infrastructurele voorzieningen met het oog op het beheer van de bestemmiing.

Artikel 6: Waarde - Archeologie
De voor 'Waarde - Archeologie' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor de bescherming en het behoud van de op en/of in deze gronden voorkomende archeologische waarden.
Deze bestemming is primair ten opzichte van de overige aan deze gronden toegekende bestemmingen. Op de bedoelde gronden mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van een overige aan deze gronden toegekende bestemming worden gebouwd. De bouwhoogte van deze bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer dan 1.50 meter bedragen.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 7: Anti - dubbeltelregel
Deze bepaling dient om te voorkomen dat bijvoorbeeld een grondoppervlak dat in een bepaald geval al eens als berekeningsgrondslag voor de toelaatbare oppervlakte aan bebouwing heeft gediend, later nog eens als berekeningsgrondslag voor een ander bouwwerk wordt gebruikt, maar dat dan tot gevolg heeft dat in het eerste geval een situatie ontstaat die afwijkt van het plan.

Artikel 8: Algemene bouwregels
In dit artikel (toegelaten overschrijdingen) wordt aangegeven in welke gevallen de in dit plan aangegeven bestemmingsgrenzen, bouwgrenzen en/of hoogtematen overschreden mogen worden. Dit betreffen bijvoorbeeld liftkokers, schoorstenen en balkons.

Artikel 9: Algemene afwijkingsregels
In dit artikel wordt bepaald in het kader van welke algemene afwijkingen in het plangebied gebruik gemaakt kan worden.

Artikel 10, 11 en 12: Luchtvaartverkeerszone - Lib
Hier wordt aangegeven waar de gronden binnen de gebiedsaanduidingen en vrijwaringszones (Luchtvaartverkeerzones LIB) voor bedoeld zijn, welke beperkingen hier gelden en onder welke voorwaarden hiervan kan worden afgeweken.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 13: Overgangsrecht
Samengevat wordt hierin gewaarborgd dat bouwwerken en gebruiksvormen die bij de totstandkoming van het plan reeds bestaan, maar nu in strijd raken met het plan, mogen blijven bestaan. Daarbij wordt het hierin mogelijk gemaakt om op te treden tegen eerder ontstaan illegaal gebruik.

Artikel 14: Slotregel
Voor de duidelijkheid, o.a. bij benoeming en verwijzing, is hierin een eenduidige naam voor het gehele plan inclusief de toelichting aangegeven.

HOOFDSTUK 4 UITVOERBAARHEID

4.1 Nieuwe stedelijke ontwikkeling

In artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening is de verplichting opgenomen om in het geval van nieuwe stedelijke ontwikkeling in de toelichting een onderbouwing op te nemen van de behoefte aan die ontwikkeling en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien.

Op basis van jurisprudentie blijkt dat het realiseren van één of enkele woningen niet gezien kan worden als een stedelijke ontwikkeling. In dit geval wordt slechts één woning mogelijk gemaakt binnen bestaand stedelijk gebied waardoor geen sprake is van een nieuwe stedelijke ontwikkeling. Bovendien wordt feitelijk geen woning toegevoegd, slechts planologisch.

4.2 Economische uitvoerbaarheid

Onderhavig bestemmingsplan heeft een conserverend karakter. Het bestemmingsplan maakt geen ontwikkelingen mogelijk. Uit onderzoek naar de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan is derhalve gebleken dat er enkel kosten optreden die verband houden met het opstellen van het bestemmingsplan. Aanvrager heeft een aparte herziening van het bestemmingsplan Legmeerpolder aangevraagd, waarin ingevolge de legesverordening kosten aan zijn verbonden.

Uit het onderzoek is daarnaast gebleken dat er geen onvoorziene hoge kosten zijn te verwachten en de gemeente bovendien geen financiële risico's draagt. Het bestemmingsplan is derhalve economisch uitvoerbaar binnen de planperiode van tien jaar.

4.3 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

4.3.1 Inspraak

Het voorontwerp is gezien de aard en omvang van het bestemmingsplan niet ter inzage gelegd.

Het ontwerp is gedurende zes weken ter inzage gelegd van woensdag 15 januari 2020 tot en met dinsdag 25 februari 2020. Hiervan is vooraf digitaal kennisgegeven in de Staatscourant en het Gemeenteblad op maandag 14 januari 2020.
Gedurende de termijn van ter inzage legging heeft eenieder de gelegenheid gekregen om schriftelijk zienswijzen kenbaar te maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

4.3.2 Bro-partners

In het kader van het wettelijk vooroverleg op grond van het Besluit op de ruimtelijke ordening is het voorontwerp toegezonden aan de hieronder genoemde provinciale en rijksdiensten en andere instanties op 18-10-2019.
De toezending is gedaan met het verzoek om binnen 3 weken te reageren en met de mededeling, dat indien niet binnen die termijn zal zijn gereageerd, wordt aangenomen, dat het voorontwerp bestemmingsplan geen aanleiding heeft gegeven tot het maken van opmerkingen.

1. Gedeputeerde Staten van Noord-Holland

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland heeft op 04-11-2019 gereageerd dat zij geen opmerkingen hebben, dan wel dat het voorontwerp geen onderwerpen raakt waarbij deze instantie belang heeft.

4.4 Handhaving

Het bestemmingsplan is er op gericht de bestaande situatie van illegale bewoning van het pand aan de Legmeerdijk 220B te legaliseren. Wanneer dit bestemmingsplan onherroepelijk is geworden, dan is de discussie over de inhoud van het plan afgerond en dienen overheid en burgers zich aan het plan te houden. Gebruik en/of bouwen dat niet in overeenstemming is met de verbeelding en/of de planregels is dan in strijd met het geldende bestemmingsplan. De zorg dat situaties gedurende de planperiode in overeenstemming zijn en blijven met het geldende bestemmingsplan valt onder het begrip handhaven. Goede handhaving vereist dat, naast de overheid ook belanghebbenden en de gebruikers van een plangebied op eenvoudige wijze kennis kunnen nemen van de inhoud van het geldende bestemmingsplan. Om dit te bereiken zijn bestemmingsplannen digitaal toegankelijk via het internet. In de opzet van voorliggend bestemmingsplan is al rekening gehouden met deze nieuwe ontwikkeling.

HOOFDSTUK 5 BESCHRIJVING HUIDIGE SITUATIE PLANGEBIED

Dit is een beschrijving van de huidige situatie van het plangebied. Alle ontwikkelingen die mogelijk worden gemaakt met dit bestemmingsplan zijn al behandeld in hoofdstuk 2.

5.1 Ruimtelijke karakteristiek

5.1.1 Het plangebied in groter verband

De planlocatie bevindt zich in de Legmeerpolder waar de komende jaren grote gebiedsontwikkelingen zullen plaatsvinden. Ten zuiden van de planlocatie wordt bedrijventerrein De Loeten (door)ontwikkeld. Dichterbij de planlocatie wordt de zone ten noorden van de planlocatie de komende jaren uitgewerkt tot woon- en recreatiegebied (de Scheg). In een deelgebied van de Legmeerpolder, waarin de planlocatie zich bevindt, wordt in de structuurvisie Noorder Legmeerpolder afgezien van de huidige gebiedsindeling van glastuinbouwgebied. Vanwege de ongunstige gebiedskenmerken ten behoeve van glastuinbouw zal dit gebied tot transformatiegebied behoren, wat betekent dat hier sanering van glastuinbouw zal plaatsvinden door transformatie naar andere bestemmingen.

5.1.2 Beschrijving deelgebieden

Het plangebied onderscheidt geen deelgebieden aangezien de planlocatie slechts één adres betreft.

5.1.3 Cultuurhistorie/archeologie

Er bevinden zich in het gebied geen waardevolle cultuurhistorische objecten en structuren.

Archeologische vondsten zijn te verwachten in de niet-uitgeveende gedeelten van de gemeente (Bovenlanden), de historische dijklinten, de gebieden langs de Amstel en in de Bovenkerkerpolder. Dat wil niet zeggen, dat in het plangebied van de Legmeerpolder geen enkele archeologische vondst zal worden gedaan. Dat is echter in het plangebied minder waarschijnlijk.

5.2 Functioneel gebruik

Het bestemmingsplan voorziet in een bestemmingswijziging van 'Agrarisch Glastuinbouw Bedrijfswoning' naar 'Tuin' 'Water' en 'Wonen'. Deze bestemmingswijziging houdt het toestaan in van een particuliere bewoning. Dit is overeenkomstig de huidige gebruikssituatie waarbij het gebouw en bijgebouw als woonhuis wordt gebruikt. Verder worden de tuinen aan de voorkant, zijkant en achterkant van het hoofdgebouw gebruikt als tuin en voor de ontsluiting van het perceel. Aan de voorzijde van het perceel is tevens een sloot gesitueerd.

HOOFDSTUK 6 BELEIDSKADER

6.1 Inleiding

Dit hoofdstuk geeft een overzicht van de belangrijkste ruimtelijke beleidskaders. Achtereenvolgens komt het relevante rijks-, provinciale, regionale en gemeentelijk beleid aan bod. Het beleid en de wetgeving op milieugebied wordt behandeld in hoofdstuk 7.

6.2 Rijksbeleid

Hieronder volgt het beleid van het rijk, waar indien relevant voor het plangebied met dit Rijksbeleid rekening wordt gehouden in dit bestemmingsplan.

6.2.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte en Amvb Ruimte

Op 13 maart 2012 is de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) van kracht geworden. In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte schetst het kabinet hoe Nederland er in 2040 uit moet zien: concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig. Het ruimtelijke en mobiliteitsbeleid wordt meer aan provincies en gemeenten overgelaten. Hieronder valt bijvoorbeeld het landschapsbeleid. De Rijksoverheid richt zich op nationale belangen, zoals een goed vestigingsklimaat, een degelijk wegennet en waterveiligheid.

Tot 2028 heeft het kabinet in de SVIR 3 Rijksdoelen geformuleerd:
- de concurrentiekracht vergroten door de ruimtelijk-economische structuur van Nederland te versterken. Dit betekent bijvoorbeeld een aantrekkelijk (internationaal) vestigingsklimaat;
- de bereikbaarheid verbeteren;
- zorgen voor een leefbare en veilige omgeving met unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden.

Het Rijk kiest voor een selectievere inzet van Rijksbeleid op slechts 13 nationale belangen. Voor die belangen is het Rijk verantwoordelijk en wil het resultaten boeken ('je gaat er over of niet'). Buiten deze belangen hebben decentrale overheden beleidsvrijheid.
Tevens werkt het Rijk aan eenvoudigere regelgeving. Daarbij verwacht het Rijk dat medeoverheden zich eveneens inzetten voor meer eenvoud en verdere integratie op het gebied van ruimtelijke regelgeving. Hierdoor neemt de bestuurlijke drukte af en ontstaat er ruimte voor regionaal maatwerk.

Rol provincies en gemeenten bij ruimte en mobiliteit
De provincies en gemeenten krijgen in het nieuwe ruimtelijke en mobiliteitsbeleid meer bevoegdheden. Bijvoorbeeld op het gebied van landschappen, verstedelijking en het behoud van groene ruimte. Provincies en gemeenten zijn volgens het kabinet beter op de hoogte van de situatie in de regio en de vraag van bewoners, bedrijven en organisaties. Daardoor kunnen zij beter afwegen wat er in een gebied moet gebeuren. Gemeenten krijgen ruimte voor kleinschalige natuurlijke groei, aansluitend op de woonwensen van mensen. Bij beheer en ontwikkeling van natuur krijgen boeren en particulieren in het landelijk gebied een grotere rol. Bij gebiedsontwikkeling wordt de daadwerkelijke vraag van bewoners, bedrijven en organisaties leidend. Om zorgvuldig ruimtegebruik te bevorderen, wordt een ladder voor duurzame verstedelijking geïntroduceerd. Dat betekent: eerst kijken of er vraag is naar een bepaalde nieuwe ontwikkeling, vervolgens kijken of het bestaande stedelijk gebied of bestaande bebouwing kan worden hergebruikt en, mocht nieuwbouw echt nodig zijn, zorgen voor een optimale (multimodale) bereikbaarheid. Het Rijk vindt de stedelijke regio's van mainports, brainport, greenports en valleys van nationale betekenis. Gebiedsontwikkelingen van nationaal belang zoals de Zuidas en Structuurvisie Mainport Schiphol Amsterdam Haarlemmermeer worden

doorgezet. Om nieuwe projecten van de grond te krijgen, zoekt het Rijk in samenwerking met marktpartijen en andere overheden naar nieuwe vormen van financiering.

Bereikbaarheid verbeteren
Om de bereikbaarheid te verbeteren, zet het Rijk in op investeren, innoveren en instandhouden. Het Rijk geeft vanuit het verlengde Infrastructuurfonds na 2020 prioriteit aan het oplossen van bereikbaarheidsknelpunten voor de main-, brain- en greenports. Bij het verbeteren van de bereikbaarheid wordt sterk gelet op het samenspel tussen alle modaliteiten in samenhang met ruimtelijke ontwikkeling.

Op de weg wordt doorgaand verkeer en bestemmingsverkeer zo veel mogelijk gescheiden, In de Randstad wordt voor snelwegen de standaard 2x4 rijstroken Op het spoor kunnen reizigers vanaf 2020 spoorboekloos reizen (op de drukste trajecten 6 intercity's en 6 sprinters per uur). Verder wordt veel geld uitgetrokken voor wegenonderhoud. Daarnaast wordt er innovatief omgegaan met benutting van infrastructuur, zoals ruimere openstelling spitsstroken, introductie intelligente transportsystemen en afspraken met werkgevers over terugdringen woon- werkverkeer.

Juridische doorwerking
De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) definieert de beleidsverantwoordelijkheid van het rijk inzake de ruimtelijke ordening en mobiliteit. Deze verantwoordelijkheid zal betrekking hebben op basisnormen op het gebied van milieu, leefomgeving, (water)veiligheid en het beschermen van unieke ruimtelijke waarden; (inter)nationale hoofdnetten en ruimtelijke voorwaarden voor versterking van de economische structuur. De structuurvisie moet de Nota Mobiliteit, de Nota Ruimte, de Mobiliteitsaanpak en Randstad 2040 vervangen.

De nationale belangen uit de structuurvisie worden in de Amvb Ruimte juridisch geborgd. Deze Amvb komt in de plaats van de eerdere ontwerp-Amvb Ruimte die in 2009 aan de Tweede kamer is aangeboden. De Amvb Ruimte wordt in juridische termen aangeduid als: Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). De Amvb is deels opgebouwd uit hoofdstukken afkomstig van de 'oude' Amvb en deels uit nieuwe onderwerpen.

De Amvb is een van de uitvoeringsinstrumenten die kunnen worden ingezet om het Rijksbeleid in het beleid van lagere overheden te laten implementeren. De Amvb Ruimte bevat de juridische kaders voor onder meer het bundelen van verstedelijking, de rijksbufferzones, nationale landschappen, de ecologische hoofdstructuur, de kust, grote rivieren, militaire terreinen, de mainportontwikkeling van Rotterdam en de Waddenzee. Hiermee kan bijvoorbeeld precies aangegeven worden in welke zones bestemmingsplannen geen bestemmingen mogen bevatten die verdere verstedelijking toestaan. Dit moet leiden tot snellere besluitvorming en minder bestuurlijke drukte.

Conclusie
De voorziene ontwikkeling bevat geen strijdigheden met bovengenoemd beleid.

6.2.2 Luchthavenindelingbesluit Schiphol (2002)

In het Luchthavenindelingbesluit Schiphol (LIB) dat hoort bij de Schipholwet uit 2003 zijn ruimtelijke maatregelen in verband met de luchthaven Schiphol opgenomen. Het LIB bevat regels waarbij beperkingen zijn gesteld ten aanzien van de bebouwing en het gebruik van gronden, voor zover die beperkingen noodzakelijk zijn met het oog op de veiligheid en de geluidsbelasting in verband met de nabijheid van de luchthaven Schiphol. Op gronden zoals bedoeld in artikel 2.2.1, 2.2.2, 2.2.2a en 2.2.3 van het Luchthavenindelingbesluit gelden in bepaalde gebieden rondom Schiphol aanvullende bepalingen met betrekking tot bebouwing en gebruik van bebouwing, bouwhoogten en functies met een vogelaantrekkende werking.

Op 1 januari 2018 is een nieuwe versie van het LIB van kracht is geworden. Gemeenten hebben daarin meer ruimte gekregen voor een afweging tussen enerzijds het beperkt houden van de hinder door luchtvaartgeluid en anderzijds woningbouw. De 20Ke-contour is nu ook in het LIB opgenomen als LIB 5-gebied.
De regelwijziging ziet op een eigen bevoegdheid voor het lokaal bestuur om binnen bestaand stedelijk gebied woningen toe te voegen. In het bestaand stedelijk gebied binnen de 20 Ke-contour gelden geen kwantitatieve beperkingen aan woningbouw. Echter dient hier wel rekenschap aan gegeven te worden.

Conclusie
Het plangebied valt binnen de invloedzones van luchthaven Schiphol. Ter plaatse gelden drie beperkingen. Twee beperkingen ten aanzien van hoogte (LIB art. 2.2.2): LIB art 2.2.2 nr 4, toetshoogte (maximaal 41 meter) en LIB art. 2.2.2 nr 4a radarhoogte. Hiernaast geldt de beperking ten aanzien van het aantrekken van vogels, LIB art. 2.2.3. Bovendien ligt het plangebied binnen LIB beperkingzone V. De hoogte van de bestaande bebouwing wijzigt niet en blijft ruim binnnen de toets- en radarhoogte. Er zijn geen bestemmingen die een vogelaantrekkende werking hebben. Het bestemmingsplan is in overeenstemming met het luchthavenindelingsbesluit. Voor wat betreft de ligging van de 20Ke-contour wordt naar de volgende paragraaf verwezen.

6.3 Provinciaal en regionaal beleid

6.3.1 Structuurvisie Noord-Holland 2040

De provincie heeft op 21 juni 2010 de "Structuurvisie Noord-Holland 2040 - Kwaliteit door veelzijdigheid" vastgesteld. Op 07 september 2015 is deze gewijzigd. De structuurvisie geeft aan welke provinciale belangen een rol spelen bij de ruimtelijke ordening in Noord-Holland. Daarmee is het een leidraad voor de manier waarop de ruimte in Noord-Holland de komende dertig jaar zou moeten worden ontwikkeld. In het bijbehorende uitvoeringsprogramma is de ontwikkelingsstrategie uitgewerkt in concrete activiteiten met als doel uiteindelijk de visie te realiseren. Via de Provinciale Ruimtelijke Verordening is de doorwerking naar gemeentelijke bestemmingsplannen geregeld.

Uitgangspunt van het ruimtelijke beleid is ook in de toekomst Noord-Holland aantrekkelijk te laten blijven als diverse, internationaal concurrerende regio, in contact met het water en met de kracht van het landschap als basis. Hieruit volgen een aantal provinciale belangen. De drie hoofdbelangen, duurzaam ruimtegebruik, klimaatbestendigheid en ruimtelijke kwaliteit van cultuurlandschappen, natuurgebieden en groen om de stad, vormen gezamenlijk de ruimtelijke hoofddoelstelling van de provincie. Zo wordt de komende dertig jaar het bestaand bebouwd gebied verder verdicht, onder meer door zo'n 200.000 woningen in de provincie bij te bouwen, en zet de provincie in op de ruimtelijke ontwikkeling van OV-knooppunten in Noord-Holland. Op die manier blijft volgens de provincie meer ruimte over om het buitengebied te behoeden en zijn er voldoende mogelijkheden voor duurzame economische ontwikkelingen, recreatie en natuur.

Conclusie
In de structuurvisie is het plangebied aangemerkt als Bestaand Bebouwd Gebied (BBG).

6.3.2 Provinciale ruimtelijke verordening

Op 27 mei 2019 heeft Gedeputeerde Staten de meest recente Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV) vastgesteld. Deze is per 07 juni 2019 in werking getreden. Door middel van de PRV is de doorwerking naar gemeentelijke bestemmingsplannen geregeld. In de verordening is het provinciale beleid in regels vertaald. Het betreft regels voor de inhoud van en de toelichting op bestemmingsplannen

over onderwerpen binnen het gehele provinciale grondgebied en specifiek voor het landelijke gebied van Noord-Holland waarmee een provinciaal belang gemoeid is. Daarnaast worden er regels gesteld over thema's die betrekking hebben op de Groene Ruimte, de Blauwe Ruimte en Energie.

20 Ke-contour

Conform artikel 5e van de PRV kan een bestemmingsplan voorzien in nieuwe woningen binnen de 20 Ke-contour uitsluitend binnen het BSG. Tot BSG wordt gerekend het gebied als bedoeld in artikel 1.1.1 onder h. van het Besluit ruimtelijke ordening: 'bestaand stedenbouwkundig samenstel van bebouwing ten behoeve van wonen, dienstverlening, bedrijvigheid, detailhandel of horeca, alsmede de daarbij behorende openbare of sociaal culturele voorzieningen, stedelijk groen en infrastructuur'.

Afbeelding 3: ligging ten opzichte van 20 Ke-contour.

Voor zover het bestemmingsplan nieuwe woningen toestaat binnen de 20 Ke-contour, dient in de bestemmingsplantoelichting rekenschap te worden gegeven van het feit dat op de locatie sprake is van geluid vanwege het luchtverkeer en worden de redenen vermeld die er toe hebben geleid dat op de locatie nieuwe woningen worden bestemd, alsmede de uitkomsten van het onderzoek naar de maatschappelijke haalbaarheid hieromtrent.

Glastuinbouwconcentratiegebied
De begrenzing van het glastuinbouwconcentratiegebied is na een wijziging op grond van artikel 26c, lid 8 uit de Provinciaal Ruimtelijke Verordening aangepast waardoor de planlocatie niet meer binnen glastuinbouwconcentratiegebied is gelegen.

Conclusie
Het plangebied ligt binnen bestaand stedelijk gebied (BSG). Het plangebied biedt momenteel ruimte voor bedrijvigheid in de vorm van een caravanstalling. Door de ontwikkeling van de gebiedsontwikkeling 'De Scheg' en de functies die rondom het plangebied komen te liggen neemt het aantal stedelijke functies sterk toe.

Dit bestemmingsplan staat één (planologisch) nieuwe woning toe binnen de 20 Ke-contour in bestaand stedelijk gebied. De nieuwe woning is gelegen aan de noordzijde van de 20 Ke-contour binnen de Lden 2016 55 - 60 dB(A) zone. Dit is buiten het beperkingengebied van de 58 Lden contour. Gezien de ligging aan de uiterste rand van de 20 Ke-contour zal het geluidsniveau maximaal 55 dB(A) zijn. Voor wat betreft

vliegverkeer in de nacht valt de planlocatie buiten de Lnight 2016 geluidsbelastingzone.

Het vliegverkeer van en naar Schiphol brengt externe veiligheidsrisico's met zich mee. In heel Nederland kan een vliegtuig neerstorten maar de meeste luchtvaartongevallen gebeuren op of in de directe omgeving van een vliegveld. In het Luchthavenindelingbesluit Schiphol (LIB) zijn daarom regels opgenomen onder meer ten aanzien van het onderwerp externe veiligheid.

Het plangebied valt binnen LIB zone 5. Onderliggend bestemmingsplan heeft niet tot gevolg dat het gebied intensiever wordt gebruikt dan in de huidige situatie. De kans op een vliegtuigramp binnen het plangebied is zeer klein te noemen. Het is in ieder geval kleiner dan 1 op de miljoen per jaar, gelet op de ligging buiten zone 3. Een kans van 1 op de miljoen per jaar wordt in het algemeen (bij andere risicobronnen) al zo gering gezien dat het risico als aanvaardbaar wordt geacht. De kans op het optreden van dergelijk incident is verwaarloosbaar klein.

6.3.3 Leidraad Landschap en Cultuurhistorie

De Leidraad is vastgesteld op 10 april 2018. Met deze Leidraad wil de provincie richting geven aan ruimtelijke kwaliteit in het landelijk gebied. Noord-Holland biedt een rijke variatie aan landschappen, kernen en cultuurhistorische monumenten. Er zijn wadden, duinen, polders, heidevelden, veenweiden en droogmakerijen. De provincie onderscheidt zich door zijn openheid, de grote afwisseling en de contrasten in het landschap. Elk deel heeft zijn eigen ontstaansgeschiedenis, die vaak nog goed afleesbaar is in het landschap. Het huidige landschap van Noord-Holland is een erfenis met een grote aantrekkingskracht op mensen die in de provincie wonen, werken en recreëren. De hoge kwaliteit ervan draagt bij aan het economische vestigingsklimaat in de provincie.
Het landschap is een dynamische leefomgeving die al sinds mensenheugenis verandert en dat ook zal blijven doen. De provincie wil dan ook ruimte blijven bieden aan nieuwe ontwikkelingen, op een manier die bijdraagt aan de waarden en kwaliteiten van het landschap en waarbij de ontstaansgeschiedenis herkenbaar blijft. De Leidraad 2018 is in de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV) verankerd in artikel 15 (ruimtelijke kwaliteitseis).

Ruimtelijke kwaliteit is lastig te definiëren of kwantificeren. Ruimtelijke kwaliteit draait om het samenspel van nieuw en oud en de balans tussen behoud en ontwikkeling bij het maken van keuzen over de toekomst van het landschap. Zonder behoud geen verleden, maar zonder ontwikkeling geen toekomst. Kortom ruimtelijke kwaliteit ontstaat als nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen aansluiten op de huidige kwaliteiten van het landschap. Zodat, waar mogelijk, eenieder het landschap in kan, het kan beleven en ervan kan genieten – ook in de toekomst.

Conclusie
Er zijn geen bijzondere landschappelijke of cultuurhistorische waarden aan dit gebied toegekend, waar met deze (juridisch-planologische) ontwikkeling rekening zou moeten worden gehouden.

6.4 Gemeentelijk beleid

6.4.1 Structuurvisie Amstelveen 2025+

De gemeenteraad van Amstelveen heeft op 21 september 2011 de Structuurvisie Amstelveen 2025+ vastgesteld. Het is op de eerste plaats een ruimtelijke visie, maar ondersteunt ook maatschappelijke ontwikkelingen. Het biedt daarmee helderheid aan inwoners, ondernemers, instellingen en andere overheden over de gewenste ontwikkeling van Amstelveen en de prioriteiten die het bestuur hierbij stelt. De wettelijk

verplichte structuurvisie vormt de grondslag voor bindende bestemmingsplannen en exploitatieplannen.

Amstelveen is in een aantal decennia stormachtig gegroeid door zijn gunstige ligging en door ondernemend op het juiste moment kansen te grijpen. Inmiddels staat de concurrentiepositie van de metropoolregio Amsterdam onder druk. De tijd dat Amstelveen kon meeliften op de groei van de regio is voorgoed voorbij. Dat vraagt om een andere instelling. Vraag is nu meer wat Amstelveen kan betekenen voor de regio. Een aantal thematische uitgangspunten zijn relevant voor dit plangebied.

Werken
De Noorder Legmeerpolder is binnen de Greenport Aalsmeer aangewezen als één van de vier prioritaire herstructureringslocaties van glastuinbouw. Om de duurzame herstructurering te stimuleren, onderzoekt de gemeente samen met de provincie, de regio en de tuinders de mogelijkheden voor de realisatie van een warmtenet eventueel in combinatie met geothermie en biomassacentrale.

Om de glastuinbouw te versterken, dient circa 62 ha in de Noorder Legmeerpolder omgezet te worden naar een meer duurzame glastuinbouw. Het betreft een combinatie van de herstructurering van bestaande kassen en de mogelijkheid om een deelgebied geheel nieuw te ontwikkelen. De ambitie is om de (rest)warmte van de glastuinbouw uit te wisselen met de woningen die in de Scheg (ten noorden van het duurzame glastuinbouwgebied) op termijn gerealiseerd zullen worden.

Wonen
In de Structuurvisie Amstelveen 2025 is het noordelijk deel van de Noorder Legmeerpolder aangewezen als woningbouwlocatie, waarbij het meest noordelijk deel ('De Scheg', ten noorden van de 20 Ke geluidscontour) is aangemerkt als woningbouw 1e fase.

Conclusie
Het bestemmingsplan is niet strijdig met de structuurvisie. De planlocatie ligt binnen een gebied waarin wordt gezocht naar nieuwe suburbane woonmilieus in de 2e fase van de woonwijk Legmeerpolder. In de jaren na vaststelling van de structuurvisie is de planvorming rondom de Legmeerpolder doorontwikkeld. De Deelstructuurvisie Noorder Legmeerpolder is hier een product van.

6.4.2 Deelstructuurvisie Noorder Legmeerpolder (2017)

Verdergaande mondiale concurrentie, wegvallende afzetmarkten
en schaalvergroting in de glastuinbouw heeft geleidt tot de behoefte aan herstructurering en sanering van de glastuinbouw en daarmee aan een alternatieve invulling van voormalig glastuinbouwgebied. Maar ook gewijzigde beleid- en regelgeving (o.a. het Luchthavenindelingbesluit) maken het noodzakelijk om het bestaande ruimtelijke beleid voor de Noorder Legmeerpolder te actualiseren.

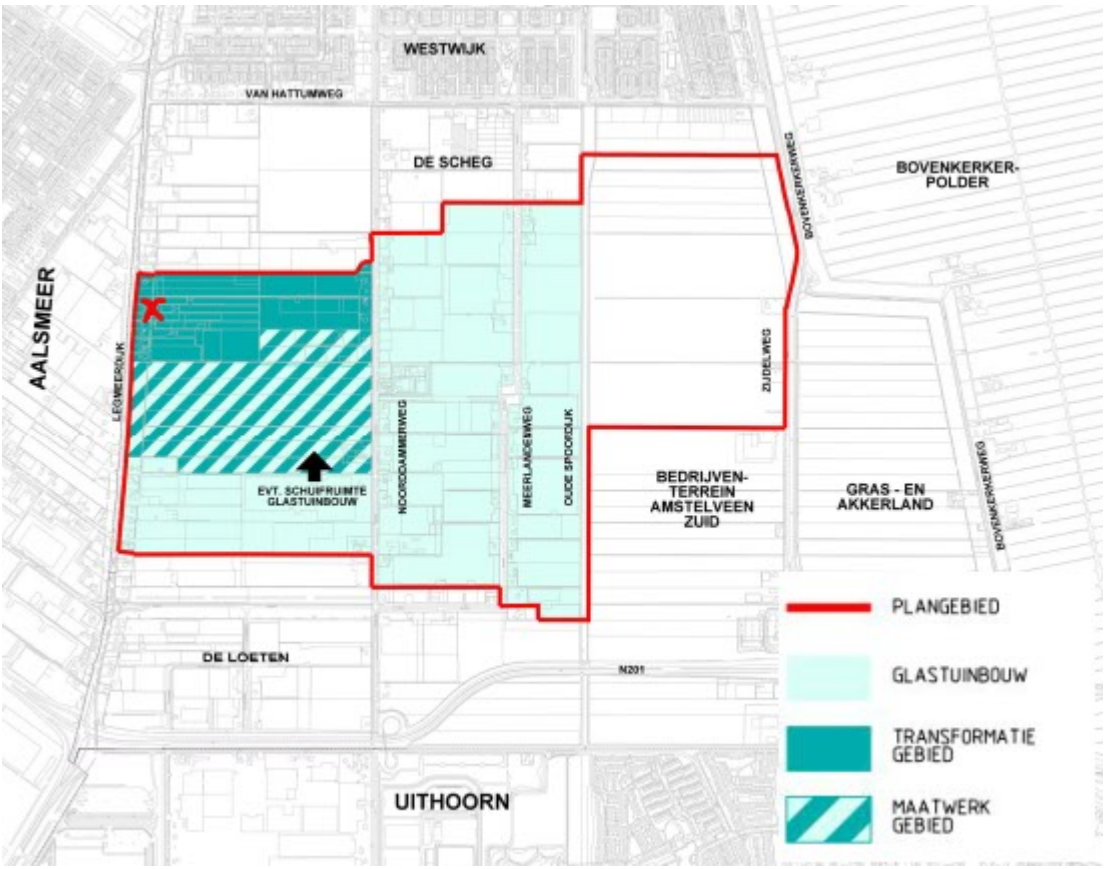
De Ruimtelijke Visie Noorder Legmeerpolder is een (deel) structuurvisie met als doel:
1. het bieden van een perspectief aan ondernemers in de Noorder Legmeerpolder – actief in de glastuinbouw en in andere sectoren – over de toekomstvastheid van glastuinbouw en de mogelijkheden voor alternatieve functies;
2. richting geven aan de transformatie en maatwerkoplossingen bij verouderd en verspreid glas;
3. richting geven aan de wenselijkheid en haalbaarheid van functies anders dan glastuinbouw, die niet in het vigerende bestemmingsplan passen.

Relevantie en conclusie:
Voorliggend bestemmingsplan Legmeerdijk 220B is niet in overeenstemming met de structuurvisie Noorder Legmeerpolder. In onderstaande tekst wordt uiteengezet waarom de planlocatie niet aansluit op de structuurvisie.

Het gebied tussen de Legmeerdijk en de Noorddammerweg, net ten zuiden van toekomstige nieuwbouwwijk De Scheg, is niet langer kansrijk bevonden als glastuinbouwgebied. Dit gebied wordt in de Deelstructuurvisie Noorder Legmeerpolder als 'transformatiegebied' gekenmerkt en is reeds (deels) verkleurd naar overige bedrijvigheid. In het gebied zal sanering of verplaatsing van de resterende glastuinbouw plaatsvinden. Besloten is dat in het transformatiegebied een nieuwe stedelijke structuur ontstaat. De ambitie is om het lint te intensiveren zodat het aan te leggen sportpark wordt begrensd door een hoogwaardig en herkenbaar robuust woonlint. De planlocatie ligt in dit gebied. Het lint zal hier worden versterkt ten behoeve van een nieuwe stedelijke structuur.

Een ontwikkeling van agrarische bestemming naar woonbestemming sluit op zichzelf aan bij het creëren van een stedelijke structuur. Echter, de planlocatie ligt in de eerste lijn achter het woonlint waardoor een strijdigheid ontstaat met de deelstructuurvisie Noorder Legmeerpolder. In de lijn achter het woonlint wordt in het transformatiegebied namelijk een sportpark voorzien. Daarnaast wordt in het transformatiegebied, vanwege de transformatie van glastuinbouw naar een andere (stedelijke) bestemming, slechts ruimte gegeven aan de omzetting van bedrijfswoningen naar burgerwoningen in de woonlinten. In veel gevallen is het meest doelmatige gebruik 'burgerwoning', omdat dit in overeenstemming is met de bestaande gebruikssituatie. De planlocatie betreft echter geen bedrijfswoning. Naast het feit dat de planlocatie niet in een woonlint ligt is dus ook hier een strijdigheid aan te merken met de structuurvisie.

Afbeelding 4: Het plangebied van de Noorder Legmeerpolder (inclusief de planlocatie gemarkeerd door middel van het rode kruis).

HOOFDSTUK 7 OMGEVINGSKWALITEIT

7.1 Bodem

Wettelijk- en Beleidskader
Het bodembeleid heeft tot doel een balans te vinden tussen bodemgebruik en bescherming van bodemfuncties. Met bescherming wordt bedoeld dat een bodemgebruik duurzaam, veilig en gezond is. Bescherming is niet alleen tegen verontreiniging gericht, maar in principe tegen elke aantasting die het gebruik benadeeld.

Het beleid voor bodembescherming kent drie sporen. Het eerste spoor bestaat uit het oplossen van de knelpunten die zijn ontstaan door historische verontreinigingen. Hiervoor is een programmatische aanpak opgesteld, die in de Wet bodembescherming is opgenomen. Het doel, om in 2015 geen locaties meer te hebben waar acute gezondheidsrisico optreden, is in Aalsmeer/Amstelveen bereikt. Het 2e spoor richt zich op het voorkomen van nieuwe aantasting door het stellen van regels aan activiteiten in en op de bodem. De Wet Milieubeheer vormt hiervoor de basis. Het 3e en laatste spoor is het ruimtelijke spoor (Wro) dat tot doel heeft te komen tot een 'goede ruimtelijke ordening'. Dit gebeurt door nieuwe gebruiksfunctie (bv. wonen) alleen te bestemmen op gronden met voldoende bodemkwaliteit. Bij bestaand bodemgebruik worden natuurlijk momenten aangegrepen om de bodemkwaliteit zo nodig te verbeteren. Als ijkpunt kunnen de bodemnormen uit de Regeling bodemkwaliteit worden toegepast.

In gebieden met intensief bodemgebruik is het niet altijd mogelijk om de juiste bodemkwaliteit tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten te bereiken. Het Besluit bodemkwaliteit (Bkk) biedt dan de mogelijkheid om op projectniveau af te wijken van de generieke normen, mits op gebiedsniveau de kwaliteit niet verminderd en dit beleid door lokaal bestuur wordt vastgesteld. In Amstelveen is wel gebiedspecifiek beleid opgenomen in de Nota bodembeheer(2013), maar er zijn geen regels opgenomen die het bestemmen van gebruiksfuncties beperken. Daar is ook weinig aanleiding voor, omdat de chemische bodemkwaliteit over het algemeen geen knelpunt vormt voor bestaand en toekomstig bodemgebruik.

De 3 sporen komen te zijner tijd samen in de Omgevingswet. De uitgangspunten van de Nota bodembeheer worden dan vertaald in de omgevingsvisie en resp. omgevingsplannen.

Provinciale milieuverordening
De provincie beschermt aardkundig interessante gebieden, 'aardkundige waarden', die iets vertellen over manier waarop het landschap is ontstaan. Ze vormen ons aardkundig erfgoed. In de praktijk betekent dit dat alleen grond mag worden toegepast die voldoet aan de bodemchemische normen en die bodemfysisch vergelijkbaar is met de in het toepassingsgebied voorkomende grondsoort. Dit is vastgelegd in de Provinciale milieuverordening. Paragraaf 5.1.3 geeft inzicht in het aanwezige aardkundige erfgoed. Gebieden met aardkundige waarden dienen planologisch te worden beschermd.

Relevantie plangebied
In het kader van voorliggend (postzegel) bestemmingsplan is sprake van een planologische functiewijziging voor één woning, van bewoond gebouw met bestemming 'Agrarisch Glastuinbouw' naar burgerwoning met bestemmingen 'Tuin', 'Water' en 'Wonen'. Er vinden geen bouwwerkzaamheden en verdere wijzigingen in het gebruik plaats. Historisch gebruik van de gronden geeft geen aanleiding tot het vermoeden van bodemverontreiniging en de huidige situatie bestaat reeds jarenlang.

7.2 Water

Beleidsdoelen water
Het doel van waterbeheer in Nederland bestaat van oudsher uit het beschermen tegen overstromingen en het ontwateren van laaggelegen gebieden. Door de klimaatverandering is nieuw beleid gemaakt voor deze taken van veiligheid en peilbeheer. Dit vereist mogelijk ruimte vanwege de versterking en verbreding van dijken en waterkerende werken of voor extra waterberging. Een ander doel betreft het zorgen voor schoon en gezond water. Voor schoon water is een goed functionerend watersysteem vereist met voldoende volume en doorstroming. Een ecologische oeverinrichting is wenselijk, maar legt beslag op de ruimte.

Grondwater wordt volop benut voor de productie van drinkwater. De laatste jaren ontwikkelt het grondwater zich tot een bron en/of opslagmedium voor warmte. Dit vormt een bijdrage aan de beperking van het gebruik van fossiele brandstoffen. Efficiëntie van benutting is een van de redenen voor ruimtelijke ordening van de ondergrond.

Wettelijk kader
De Waterwet regelt het beheer van oppervlaktewater en grondwater en verbetert de samenhang tussen waterbeleid en ruimtelijke ordening. Voor de organisatie van het waterbeheer bevat het Waterbesluit de toedeling van oppervlaktewaterlichamen in beheer bij het Rijk en regels over het verstrekken van informatie met betrekking tot het waterbeheer. Ook regelt het Waterbesluit procedurele en inhoudelijke aspecten van het nationale waterplan en het beheerplan voor de rijkswateren en enkele inhoudelijke aspecten van de plannen in verband met implementatie van de kaderrichtlijn water en de richtlijn overstromingsrisico's. Voorts bevat het besluit bepalingen over de wijze waarop de aanvraag om een watervergunning wordt gedaan, waaronder de gevallen waarin een elektronische aanvraag wordt ingediend.
De Waterregeling bevat regels over de organisatie van het waterbeheer, een aantal kaarten over de toedeling van beheer, de begrenzing van oppervlaktewaterlichamen en de aanwijzing van de drogere oevergebieden, alsmede regels voor gegevensverstrekking aan het Rijk op grond van Europese verplichtingen. Verder regelt de Waterregeling een enkel inhoudelijk aspect van het regionaal waterplan en de beheerplannen.

In de Waterwet is gekozen voor een systeem waarin iedere bestuurslaag haar beleid formuleert en dit vastlegt in plannen. De plannen geven aan wat iedere bestuurslaag wil doen in een bepaalde planperiode om de doelstellingen van het waterbeheer te halen. Deze plannen zijn bindend voor de eigen bestuurslaag. De Waterwet sluit op dit punt zoveel mogelijk aan bij de sturingsvisie van de Wet ruimtelijke ordening.

Om water integraal onderdeel te laten uitmaken van de ruimtelijke planning, is het nodig dat de ruimtelijke gevolgen van de wateropgaven in ruimtelijke plannen worden uitgewerkt. Om dit effectief te kunnen doen, wordt in het planstelsel van de Waterwet een koppeling gelegd met het planstelsel van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening. Dit wil zeggen dat de waterplannen op Rijksniveau en op provinciaal niveau ook ruimtelijke plannen (structuurvisies) zijn op basis van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening.

Stedelijk Waterplan
Het stedelijk waterplan (2008-2015) bevat maatregelen om het stedelijk water minimaal te laten voldoen aan de wettelijke eisen. In het kader van een inventarisatie is gebleken dat er geen tekort aan waterberging is in de huidige situatie. Het is echter wel wenselijk om meer waterberging te realiseren om toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen te faciliteren. Hierop vooruitlopend is binnen de bestemming 'Groen' ook water mogelijk.

De ecologische waterkwaliteit voldoet niet aan de eisen. Het is wenselijk meer oevers te voorzien van een milieuvriendelijke oever en nieuwe oevers ecologisch in te richten. De

ecologische kwaliteit wordt met name veroorzaakt door de inlaat van gebiedsvreemd water.

Gemeentelijk rioleringsplan (GRP) 2015-2020
Vanuit de Wet milieubeheer en de Waterwet heeft de gemeente een verbrede zorgplicht voor afvalwater, voor hemelwater en grondwater. De functie van riolering is het beschermen van de volksgezondheid door het inzamelen en afvoeren van afvalwater, het tegengaan van wateroverlast en het beschermen van het milieu. In het gemeentelijk rioleringsplan wordt uiteengezet hoe deze zorg wordt ingevuld.

Watergebiedsplannen buitengebied
De waterdoelstellingen en ruimtelijke opgaven voor het buitengebied zijn door het waterschap Amstel, Gooi en Vecht vastgelegd in de watergebiedsplannen WesterAmstel (2005) respectievelijk Middenpolder (2008). Een deel van de voorgestelde maatregelen is reeds uitgevoerd.

Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie
Het Deltaprogramma voor 2018 bevat voor het eerst een Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie: een gezamenlijk plan van gemeenten, waterschappen, provincies en het Rijk dat de aanpak van wateroverlast, hittestress, droogte en de gevolgen van overstromingen versnelt en intensiveert.

Het doel van dit deltaplan is adaptatie te versnellen en te intensiveren, zodat Nederland in 2050 waterrobuust en klimaatbestendig is ingericht

In het plan zijn 7 ambities opgenomen:
1. kwetsbaarheid in steden in beeld brengen middels een stresstest;
2. risicodialoog voeren op verschillende niveaus met gebiedspartners en een strategie opstellen;
3. uitvoerings- en investeringsagenda opstellen per regio;
4. het koppelen van uitvoeringsagenda met andere ruimtelijke opgaven (bijv. nieuwbouw en (groot)onderhoud);
5. stimuleren met financiële middelen en faciliteren middels het delen van kennis, instrumenten en ervaringen;
6. reguleren en borgen in beleid en regelgeving;
7. handelen bij calamiteiten indien er toch overlast en schade is bij extreme weersituaties.

De ambities, afspraken en acties kunnen alleen gerealiseerd worden door intensief met elkaar samen te werken.

Relevantie/beschrijving plangebied
Er vindt geen verandering plaats in de kwaliteit of kwantiteit van het water. Er is daarnaast ook geen toename aan verharding.

7.3 Archeologie

Archeologiebeleid gemeente Amstelveen
De gemeente Amstelveen heeft in 2008 archeologisch beleid vastgesteld. Hiertoe is een archeologische verwachtingskaart opgesteld. Op deze kaart zijn in verschillende gradaties de verwachte archeologische waarden opgenomen, waaraan criteria met betrekking tot oppervlakte en diepte van bodemverstoring zijn verbonden. In 2016 is het archeologisch beleid, en de daarbij behorende archeologische verwachtingskaart geactualiseerd. Dit geactualiseerde beleid zal door een paraplubestemmingsplan gemeentebreed worden verankerd.

De gebieden met de hoogste verwachting zijn vermeld als ‘AMK-terrein’ (Archeologische Monumentenkaart) of als ‘historische kern’. Dit zijn de op kaart paars gekleurde gebieden (Amsterdamseweg, oude dorp, bestaande en voormalige buitenplaatsen langs de Amstel en locaties van voormalige molens en posten Linie van Krayenhoff). Hiervoor geldt dat bij bodemverstoringen van meer dan 50 m2 een archeologisch onderzoek dient te worden gestart. In de zones waar ‘historische bebouwing’ heeft plaatsgevonden (Amsterdamseweg, Handweg, Legmeerdijk, Bovenkerkerweg en de Amsteldijk) geldt verplicht archeologisch onderzoek bij bodemverstoringen groter dan 100 m2. De zone van het onverveend bovenland (gebied ten westen van de Amsteldijk, groot loopveld (tracé ten zuiden van de A9) en het onverveende gebied in het noord-westen van Amstelveen) heeft een middelhoge verwachtingswaarde. Hiervoor geldt dat bij bodemverstoringen van meer dan 1.000 m2 een archeologisch onderzoek dient te worden gestart. Tot deze categorie van middelhoge archeologische verwachtingswaarde behoren ook de getij-inversie-ruggen, die liggen in de Bovenkerkerpolder en de Noorderlegmeerpolder. Hiervoor geldt dat bij bodemverstoringen van meer dan 5.000 m2 een archeologisch onderzoek dient te worden gestart. Het overgrote deel van Amstelveen bestaat uit verveend, drooggemaakt of met zand opgespoten gebied. Binnen dit gebied geldt een lage archeologische verwachtingswaarde. Hiervoor geldt dat bij bodemverstoringen van meer dan 10.000 m2 een archeologisch onderzoek dient te worden gestart.

Relevantie/beschrijving plangebied
Voor onderhavige locatie geldt geen verplichting tot archeologisch onderzoek.

7.4 Geluid

Beleidskader
In het algemeen maakt een bestemmingsplan de aanwezigheid van geluidproducerende bronnen, zoals industrie en wegverkeer, ruimtelijk mogelijk. Ook worden bestemmingen mogelijk gemaakt die een zekere mate van rust behoeven, zoals woningen en ziekenhuizen.

De beoordeling van het aspect geluid in ruimtelijke plannen vindt zijn grondslag voor spoor- en wegverkeerslawaai en gezoneerde industrieterreinen in de Wet geluidhinder en voor vliegverkeerlawaai in de Wet luchtvaart en het bijbehorende Luchthavenindelingbesluit. Daarnaast vindt de beoordeling van geluid zijn grondslag in de Wet ruimtelijke ordening, op grond van een goed woon- en leefklimaat.

In de Wet geluidhinder zijn voorkeursgrenswaarden vastgesteld. Als daar niet aan voldaan kan worden, is het in bepaalde situaties mogelijk om zogenoemde hogere waarden vast te stellen. De gemeenteraad van Amstelveen heeft de "Deelnota Hogere Waarden" vastgesteld. In deze nota is de procedure uitgewerkt om de hogere waardenprocedure te doorlopen. In het hogere waardenbeleid is een aantal aspecten opgenomen die bij de afweging van een hogere waarde een rol speelt. Deze aspecten zijn:
1. het heersende geluidsniveau;
2. het toetsingskader om af te wijken van het heersende geluidsniveau;
3. cumulatie en compensatie.

Wegverkeer
Tijdens de voorbereiding van een bestemmingsplan moet inzicht worden gegeven in de geluidsbelasting op nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen die gesitueerd worden binnen de zone van een weg. In geval sprake is van aanleg van een nieuwe weg zal ook de geluidsbelasting veroorzaakt door verkeer op de nieuwe weg op de bestaande geluidgevoelige bestemmingen in beeld moeten worden gebracht.

Luchtverkeer
Bij de ingebruikname van de vijfde baan van Schiphol (Polderbaan) op 20 februari 2003 is het Luchthavenindelingbesluit (Lib) in werking getreden. Hiermee zijn nieuwe beperkingen gesteld aan het ruimtegebruik rond de luchthaven. Naast het luchthavengebied is een beperkingengebied aangegeven. In het beperkingengebied zijn een aantal deelgebieden onderscheiden, waarvoor verschillende regels gelden. Het gaat om o.a. een geluidssloopzone en een beperkingen geluidszone. Deze bepalingen moeten in de bestemmingsplannen worden verwerkt.

Relevantie beschrijving plangebied
Voor wat betreft de geluidgevoeligheid van de planlocatie ten opzichte van de geluidsbron verkeer, afkomstig van de Legmeerdijk, kan geconcludeerd worden dat deze locatie verder van deze geluidsbron afligt dan andere woningen, zoals de burgerwoningen die met het eerste wijzigingsplan Legmeerpolder in burgerwoningen zijn gewijzigd. Hierdoor is de geluidsbelasting lager dan de woningen aan de Legmeerdijk en voldoet het naar verwachting aan de voorkeursgrenswaarde.

Rekening is gehouden met de 20 Ke-contour van Schiphol. Gezien de ontwikkeling slechts het planologisch legaliseren van een bestaand gebouw als woning betreft binnen bestaand stedelijk gebied en er geen nieuwe woning wordt toegevoegd, wordt de leefbaarheid door de geluidsbelasting van vliegverkeer niet aangetast.

7.5 Luchtkwaliteit

Sinds 15 november 2007 zijn de hoofdlijnen voor regelgeving van de luchtkwaliteitseisen vastgelegd in de Wet milieubeheer (Wm). Artikel 5.16 Wm geeft weer onder welke voorwaarden de bestuursorganen bepaalde bevoegdheden (zoals wijzigingen van een bestemmingsplan) mogen uitoefenen. Als aan minimaal één van de volgende voorwaarden wordt voldaan, vormen luchtkwaliteitseisen in principe geen belemmering:
- er is geen sprake van een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde;
- een project leidt per saldo niet tot verslechtering van de luchtkwaliteit;
- een project draagt 'niet in betekenende mate' (NIBM) bij aan de luchtverontreiniging;
- een project past binnen het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) of binnen een regionaal programma van maatregelen.

Vanaf 1 augustus 2009 is het NSL in werking getreden. In het NSL zijn alle maatregelen opgenomen die de luchtkwaliteit moeten verbeteren en tevens zijn ruimtelijke ontwikkelingen opgenomen die de luchtkwaliteit verslechteren. Overheden zijn gehouden de in het NSL opgenomen maatregelen uit te voeren en kunnen het NSL gebruiken als onderbouwing bij plannen voor de NSL-projecten. Met het NSL laat de Nederlandse overheid zien hoe zij aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit gaat voldoen.

Grenswaarden
Voor de beoordeling van de situatie in de omgeving van het plan zijn met name de volgende grenswaarden uit de Wet milieubeheer relevant:
- de jaargemiddelde concentraties voor stikstofdioxide (NO2) moeten vanaf 2015 voldoen aan de grenswaarde van 40 µg/m3;
- voor fijn stof (PM10) geldt vanaf 2011 een grenswaarde van 40 µg/m3 voor de jaargemiddelde concentratie;
- de 24-uurgemiddelde waarde voor PM10 mag niet vaker dan 35 keer per jaar overschreden worden (39 keer als rekening wordt gehouden met de zogenoemde zeezoutaftrek);
- voor PM2,5, deeltjes nog kleiner dan PM10, zijn ook grenswaarden vastgesteld. Deze zijn niet strenger dan de huidige norm voor daggemiddelde concentraties van PM10.

Besluit gevoelige bestemmingen (luchtkwaliteitseisen)
Met het Besluit gevoelige bestemmingen (luchtkwaliteitseisen) wordt de vestiging van zogeheten 'gevoelige bestemmingen' - zoals een school of kinderopvang - in de nabijheid van provinciale wegen (binnen 50 meter) en rijkswegen (binnen 300 meter) beperkt. Dat geldt voor nieuwe situaties en bestaande situaties die worden uitgebreid, waarbij sprake is van een (dreigende) overschrijding van de grenswaarden voor NO2 of PM10. Binnen dit bestemmingsplan bevinden zich geen gevoelige bestemmingen.

Besluit en Regeling niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)
In het Besluit niet in betekenende mate (NIBM) bijdragen (luchtkwaliteitseisen) is vastgelegd wanneer een project 'niet in betekenende mate' bijdraagt aan de luchtverontreiniging. Een project is NIBM als het niet meer dan 3% van de jaargemiddelde grenswaarde voor NO2 en PM10 bijdraagt; concreet betekent dit een bijdrage van maximaal 1,2 µg/m3. Met name NO2 en PM10 zorgen in Nederland nog voor overschrijdingen van grenswaarden, vandaar dat deze grens is gekozen.
In de Regeling NIBM is een aantal categorieën met maximale groottes aangewezen die NIBM zijn, waaronder woningbouw, kantoren en bepaalde inrichtingen. Als een project binnen de grenzen van deze Regeling valt, is verdere toetsing aan de grenswaarden niet nodig.

Relevantie plangebied
Dit (postzegel) bestemmingsplan houdt een ontwikkeling in die geheel niet of niet in betekenende mate (NIBM) bijdraagt aan de luchtverontreiniging. Een luchtkwaliteitsonderzoek is daarom niet noodzakelijk.

7.6 Externe veiligheid

Bij externe veiligheid gaat het om de risico's die derden lopen als gevolg van bepaalde activiteiten. In Amstelveen gaat het met name om de risico's van inrichtingen met gevaarlijke stoffen, het vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg en door buisleidingen.

Besluit externe veiligheid inrichtingen
Het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) legt veiligheidsnormen op aan bedrijven die een risico vormen voor personen in de omgeving van het bedrijf. Het gaat daarbij onder meer om bedrijven die vallen onder het BRZO (Besluit Risico's Zware Ongevallen), LPG-tankstations en opslagplaatsen met gevaarlijke stoffen.

Belangrijke begrippen in het kader van externe veiligheid zijn het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. Het plaatsgebonden risico is in het Bevi gedefinieerd als het "risico op een plaats buiten een inrichting, uitgedrukt als de kans per jaar dat een persoon die onafgebroken en onbeschermd op die plaats zou verblijven, overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval binnen die inrichting waarbij een gevaarlijke stof of gevaarlijke afvalstof betrokken is".

Het groepsrisico is gedefinieerd als de "cumulatieve kansen per jaar dat ten minste 10, 100 of 1000 personen overlijden als rechtstreeks gevolg van hun aanwezigheid in het invloedsgebied van een inrichting en een ongewoon voorval binnen die inrichting waarbij een gevaarlijke stof of gevaarlijke afvalstof betrokken is".

Verder zijn kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten van belang. Kwetsbare objecten zijn bijvoorbeeld scholen, kantoorgebouwen met een bruto vloeroppervlak van meer dan 1.500 m2 en woningen met een dichtheid van meer dan twee woningen per hectare. Beperkt kwetsbare objecten zijn onder meer sporthallen, zwembaden en woningen met een dichtheid van maximaal twee woningen per hectare.

Het Bevi bevat eisen voor het plaatsgebonden risico en regels voor het groepsrisico. Voor het plaatsgebonden risico geldt onder meer een grenswaarde van 10-6 per jaar voor kwetsbare objecten in nieuwe situaties. Voor het groepsrisico geldt dat de gemeenteraad verantwoording moet afleggen over de wijze waarop het groepsrisico is meegewogen in de besluitvorming.

Besluit externe veiligheid transportroutes
Op 1 april 2015 is de Wet Basisnet vervoer gevaarlijke stoffen inwerking getreden. Deze wet vervangt de Circulaire risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen. Het doel van Basisnet is om gevaarlijke stoffen te kunnen vervoeren tussen de belangrijkste industriële plaatsen in Nederland en in het buitenland en de risico's voor omwonenden langs de routes binnen de wettelijke grenzen te houden. Het systeem Basisnet heeft betrekking op het vervoer van gevaarlijke stoffen over grote vaarwegen, spoorwegen en autowegen.

Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb)
Het Besluit externe veiligheid buisleidingen regelt de taken en verantwoordelijkheden van leidingexploitanten en gemeenten. De belangrijkste eisen aan bestemmingsplannen zijn: ruimtelijke reservering voor plaatsgebonden risico, verantwoording van het groepsrisico en een ruimtelijke reservering voor zogenoemde belemmeringenstroken met een aanlegvergunningenstelsel.

Wat is relevant voor het plangebied?
Er is geen sprake van een toename van het plaatsgebonden risico en/of van het groepsrisico.

7.7 Flora en fauna

Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. Doel van deze wet is de bescherming van soorten en leefgebieden. De wet is een implementatie van Europeesrechtelijke en internationale verplichtingen (Habitatrichtlijn, Vogelrichtlijn, Verdrag van Bern en Verdrag van Bonn).

De wet kent een beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, voor soorten van de Habitatrichtlijn en voor andere soorten. Het komt er onder andere op neer dat soorten niet opzettelijk gedood, gevangen of verstoord mogen worden. Ook het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen en rustplaatsen is verboden. Gedeputeerde Staten kunnen in sommige gevallen ontheffing verlenen van de verbodsbepalingen.
Vrijwel alle vogels zijn beschermd ingevolge de Vogelrichtlijn. Habitatrichtlijnsoorten zijn bijvoorbeeld alle vleermuissoorten. Onder andere soorten vallen onder andere de ringslang en de grote modderkruiper.

De gemeente Amstelveen adviseert om de gedragscodes van Stadswerk te gebruiken. Er is een code voor bestendig beheer en onderhoud en een code voor ruimtelijke ingrepen.

Wat is relevant voor het plangebied?
Door de functiewijziging worden eventueel beschermde soorten niet verstoord. Gezien de ontwikkeling bestaat er geen plicht of aanleiding voor het uitvoeren van een ecologisch onderzoek.

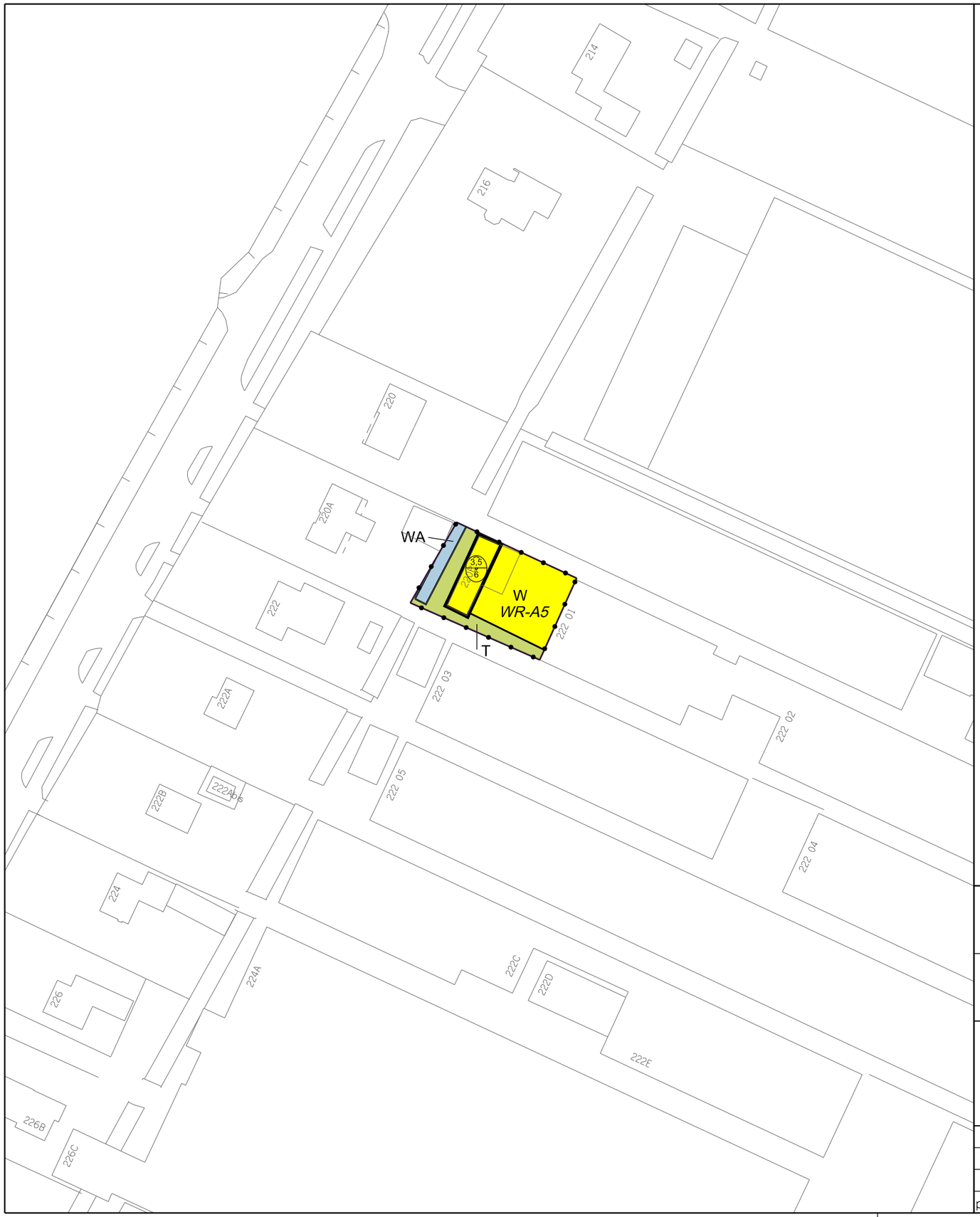
Bijlagen bij toelichting

Bijlage 1
Verbeelding

Bijlage 2
Maatvoering huidige bebouwing

Bijlage 3
Brief overgangsrecht 2010

Bijlage 4
Printversie toelichting

Plangebied

Plangebiedgrens

Bestemmingen

T	Tuin	ART. 3
WA	Water	ART. 4
W	Wonen	ART. 5

Dubbelbestemming

WR-A5	Waarde - Archeologie 5	ART. 6

Gebiedsaanduidingen

zie bijlage 1	luchtvaartverkeerzone - lib art. 2.2.2 nr 4	ART. 10
zie bijlage 2	luchtvaartverkeerzone - lib art. 2.2.2 nr 4a	ART. 11
zie bijlage 3	luchtvaartverkeerzone - lib art. 2.2.3	ART. 12

Bouwvlak

bouwvlak

Maatvoeringaanduidingen

3,5 / 6 maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)

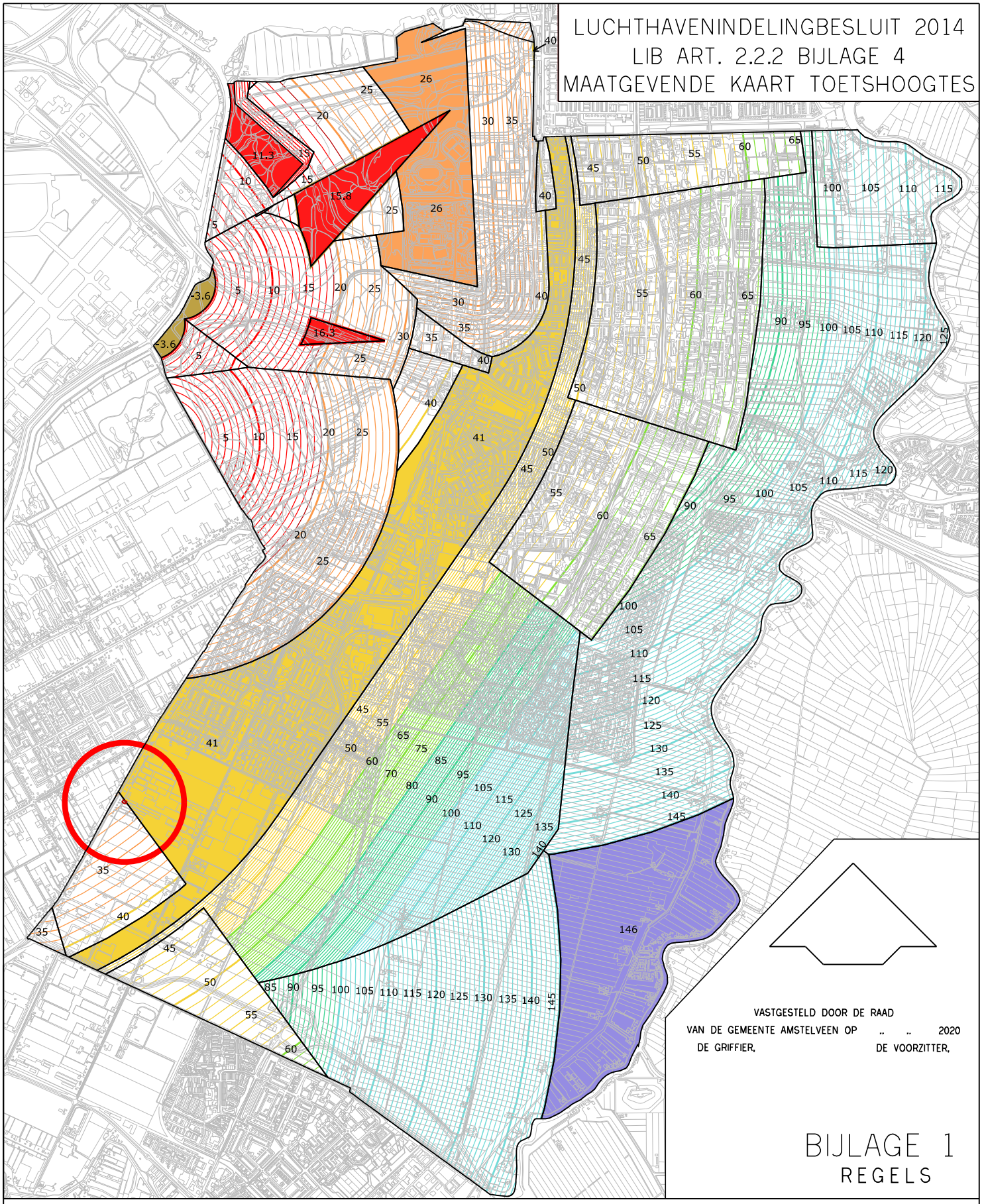
VASTGESTELD DOOR DE RAAD
VAN DE GEMEENTE AMSTELVEEN OP -- -- 2020
DE GRIFFIER, DE VOORZITTER,

Gemeente Amstelveen
Stedelijke Ontwikkeling Bestemmingsplannen
Laan Nieuwer-Amstel 1, 1182 JR Amstelveen, Postbus 4, 1180 BA Amstelveen, T (020) 540 49 11, F (020) 540 45 59

Bestemmingsplan Legmeerdijk 220B

datum : 23 09 19	gewijzigd : 22 11 19		schaal : 1 : 1000
operator : S. Kho			plcfg : imro-2012 V8i.tbl
gecontr. :			tek.nr. BP. 11. 54
plan IDN : NL.IMRO.0362.11AJ-VG01			

LUCHTHAVENINDELINGBESLUIT 2014
LIB ART. 2.2.2 BIJLAGE 4
MAATGEVENDE KAART TOETSHOOGTES

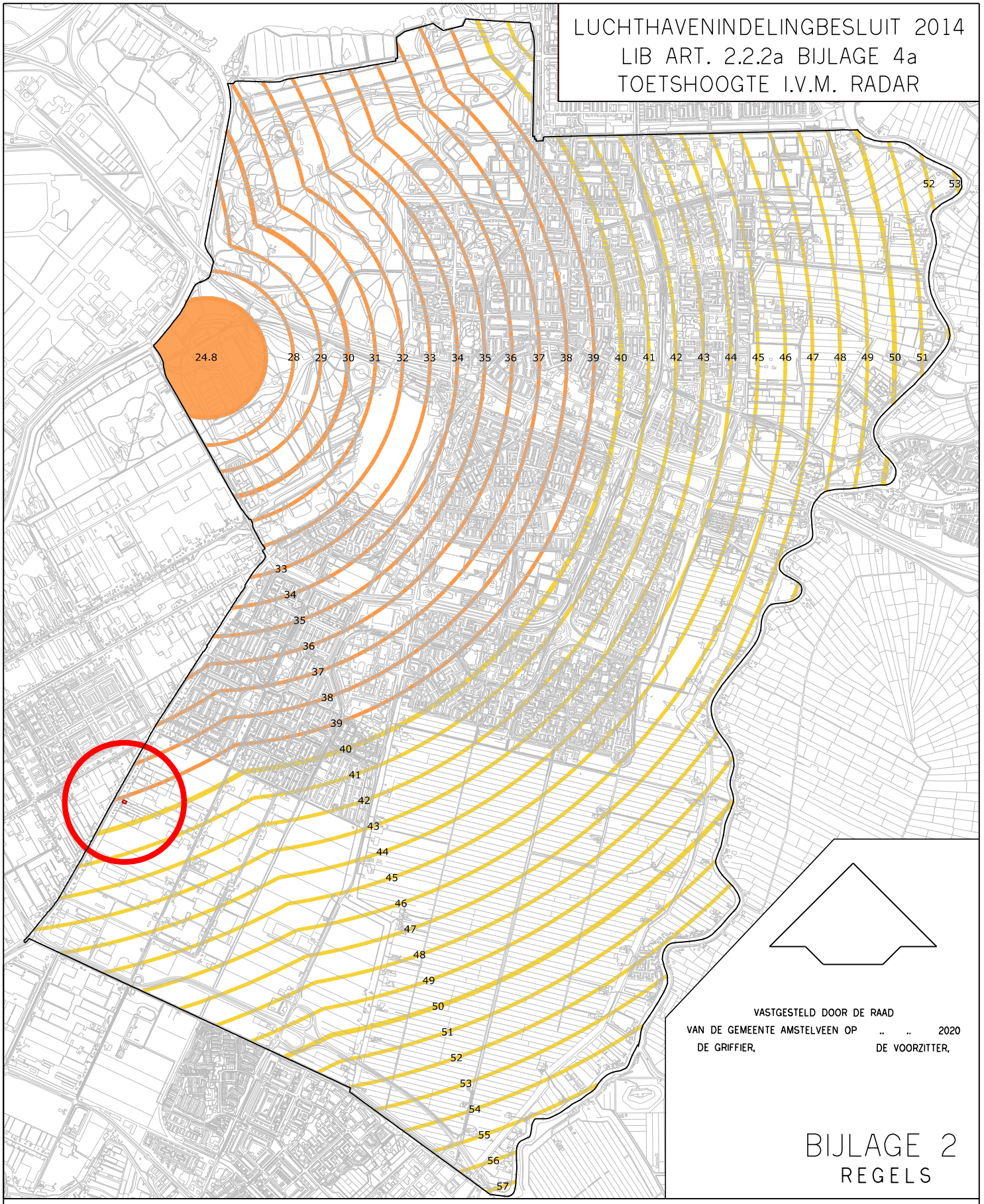
GRENS Bestemmingsplan Legmeerdijk 220B

TOETSHOOGTES T.O.V. NAP:

-4.6	-5 - 0 m. NAP	41 55	40 - 60 m. NAP	120 125 130	100 - 146 m. NAP
15.9 15	0 - 20 m. NAP	60	60 - 80 m. NAP	146	146 m. NAP
26 30	20 - 40 m. NAP	90 95	80 - 100 m. NAP		

IN WERKING 04 – 11 – 2015

LUCHTHAVENINDELINGBESLUIT 2014
LIB ART. 2.2.2a BIJLAGE 4a
TOETSHOOGTE I.V.M. RADAR

VASTGESTELD DOOR DE RAAD
VAN DE GEMEENTE AMSTELVEEN OP 2020
DE GRIFFIER, DE VOORZITTER,

BIJLAGE 2
REGELS

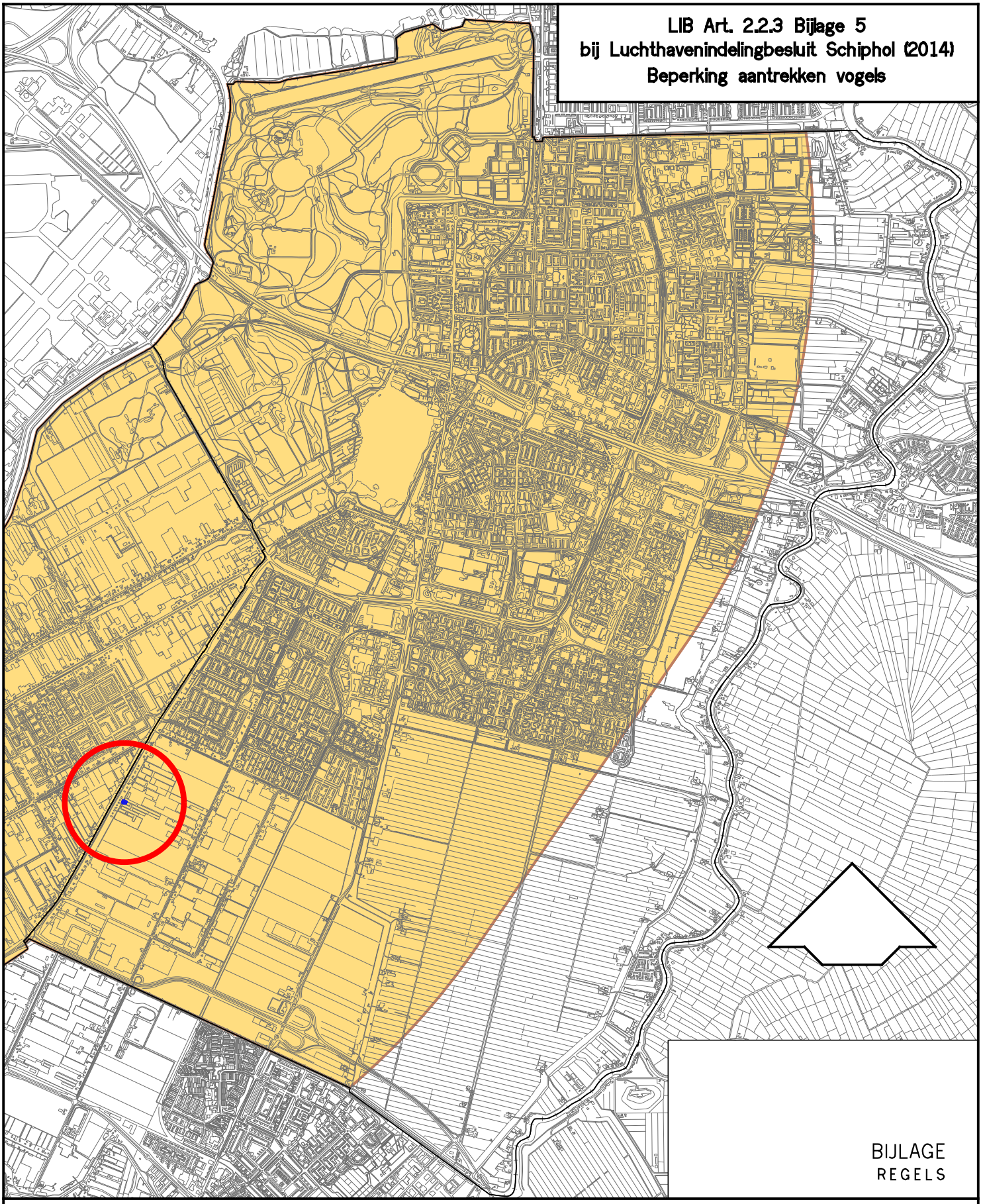
GRENS Bestemmingsplan Lenmeerdijk 220B

TOETSHOOGTES T.O.V. NAP:

24.8 30 31 — 40 - 60 m. NAP

44 45 46 — 60 - 80 m. NAP

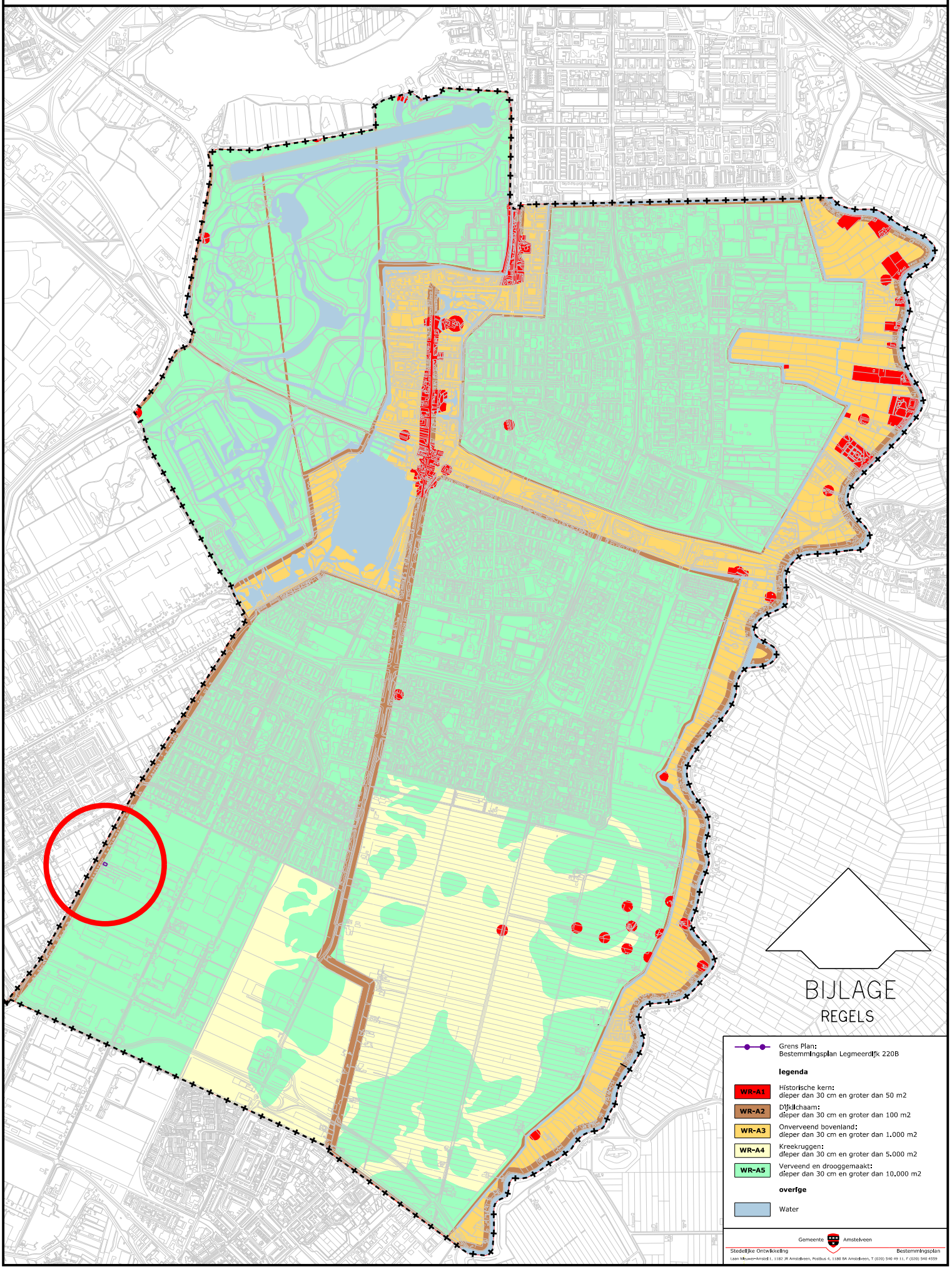
IN WERKING 04 – 11 – 2015

GRENS Bestemmingsplan Legmeerdijk 220B

BEPERKING AANTREKKEN VOGELS (OVEREENKOMSTIG BIJLAGE 5 LUCHTHAVENINDELINGBESLUIT) ALS BEDOELD IN ART. 2.2.3 BIJLAGE 5

ARCHEOLOGIE GEMEENTE AMSTELVEEN 2016

Gemeente Amstelveen

Ruimtelijke Ordening en Projecten

Uw contact L.C. Schouten
T (020) 540 45 30
F (020) 540 45 59
gemeente@amstelveen.nl

Postbus 4, 1180 BA Amstelveen
Vermeld bij reactie ons kenmerk en datum van deze brief

De heer K. Arendse
Legmeerdijk 220A
1187 NK Amstelveen

12 MEI 2010

Datum 12 mei 2010
Ons kenmerk Z-2010/023649

Betreft Woning Legmeerdijk 220B te Amstelveen

Geachte heer Arendse,

Naar aanleiding van uw vraag of het mogelijk is om de woning Legmeerdijk 202B te slopen en te herbouwen het volgende. Het betreffende perceel heeft op grond van het bestemmingsplan "Landelijk Gebied" (1993) de bestemming "Tuinbouwdoeleinden II". Binnen deze bestemming zijn bedrijfsgebouwen en kassen toegestaan t.b.v. de tuinbouw. Een (burger) woning is niet toegestaan.

Reeds in 2000/2003 is bij de gemeente het verzoek binnengekomen de bestemming voor het perceel Legmeerdijk 220 B te wijzigen naar een woonbestemming. De gemeente Amstelveen heeft aangegeven dat gelet op de ligging van de woning achter de bouwstrook (lintbebouwing) voor bedrijfswoningen aan de Legmeerdijk het vanuit stedenbouwkundig en planologisch oogpunt ongewenst is een woonbestemming aan het perceel Legmeerdijk 220B te geven.

Tevens is geconstateerd dat het betreffende pand al sinds 1977 bewoond is. Deze situatie was er al voordat het bestemmingsplan "Landelijk Gebied" op 9 november 1993 is goedgekeurd. Dit betekent dat de woning onder het overgangsrecht valt. Voor wat betreft strijdig gebruik wordt in het overgangsrecht van het bestemmingsplan het volgende bepaald: "Het gebruik van gronden anders dan voor bebouwing, alsmede het gebruik van zich op die gronden bevindende bouwwerken, dat in strijd is met het bestemmingsplan en dat bestaat op het tijdstip, waarop het bestemmingsplan voor zover betrekking hebbend op de strijdigheid van dat gebruik van kracht wordt, mag worden voortgezet". Voor het pand op het perceel Legmeerdijk 220B betekent dit dat deze als woning gebruikt mag worden. Nieuwbouw is niet mogelijk. Volledigheidshalve sturen wij u het betreffende artikel m.b.t het overgangsrecht van het bestemmingsplan Landelijk Gebied met deze brief mee.

Vertrouwende u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
het hoofd van de afdeling Ruimtelijke Ordening & Projecten,

R. Bolderheij

Bijlagen Kopie overgangsrecht Landelijk Gebied

HOOFDSTUK 5

OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

Artikel 33

Overgangsbepaling

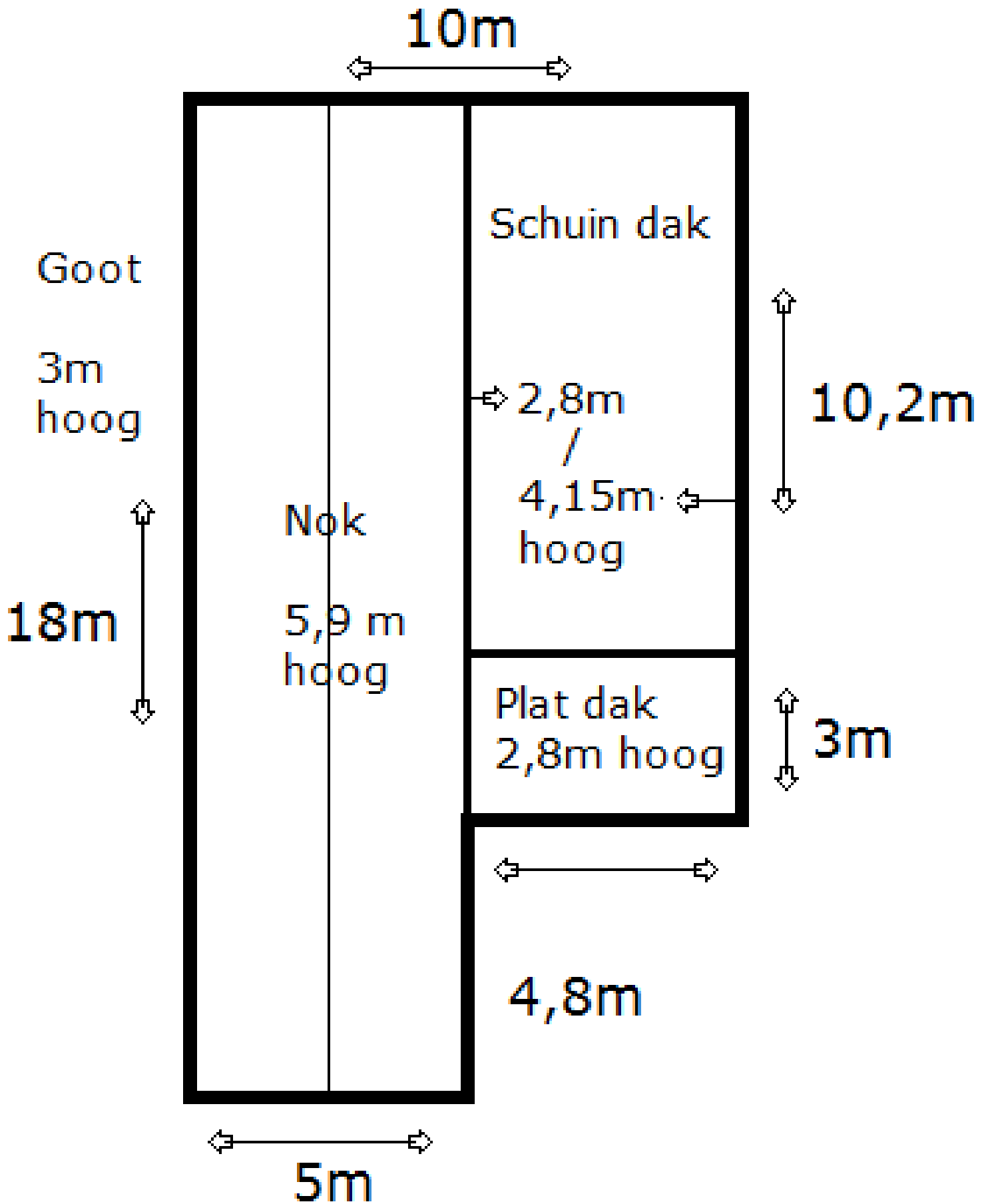
1. Bouwen
   Een bouwwerk, dat op het tijdstip van tervisielegging van het ontwerp van dit plan bestond of in uitvoering was, dan wel is of kan worden gebouwd krachtens een bouwvergunning, waarvoor de aanvraag voor dat tijdstip is ingediend, en dat afwijkt van het in dit plan - behoudens in dit artikellid - bepaalde ten aanzien van de toelaatbaarheid van bebouwing mag, mits de bestaande afwijkingen ook naar hun aard niet worden vergroot en behoudens onteigening:
   a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd, mits dit geen algehele vernieuwing of verandering van het in de aanhef bedoelde bouwwerk tot gevolg heeft;
   b. uitsluitend indien het bouwwerk door een calamiteit is teniet gegaan, geheel worden vernieuwd, met inachtneming van de grenzen welke ten aanzien van het bouwen ter plaatse bij dit plan - behoudens in dit artikellid - zijn bepaald tenzij herbouw hierdoor niet zou zijn toegestaan, en mits de aanvraag tot bouwvergunning is ingediend binnen 24 maanden nadat het bouwwerk is teniet gegaan;
   c. tot niet meer dan 115% van de oppervlakte van het in de aanhef bedoelde bouwwerk worden uitgebreid, met inachtneming van de grenzen welke ten aanzien van het bouwen ter plaatse bij het plan - behoudens dit artikellid - zijn bepaald.

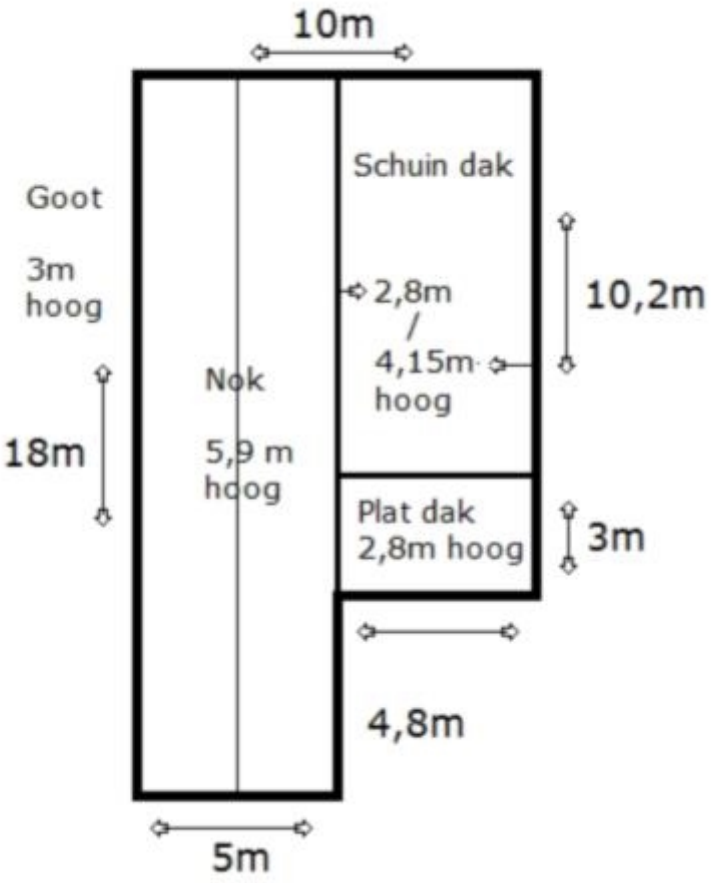
2. Gebruik
   Het gebruik van gronden anders dan voor bebouwing, alsmede het gebruik van zich op die gronden bevindende bouwwerken, dat in strijd is met het in dit plan - behoudens dit artikellid - bepaalde en dat bestaat op het tijdstip, waarop het plan voor zover betrekking hebbend op de strijdigheid van dat gebruik van kracht wordt, mag worden voortgezet en/of gewijzigd, mits door die wijziging de strijdigheid met het plan niet wordt vergroot.

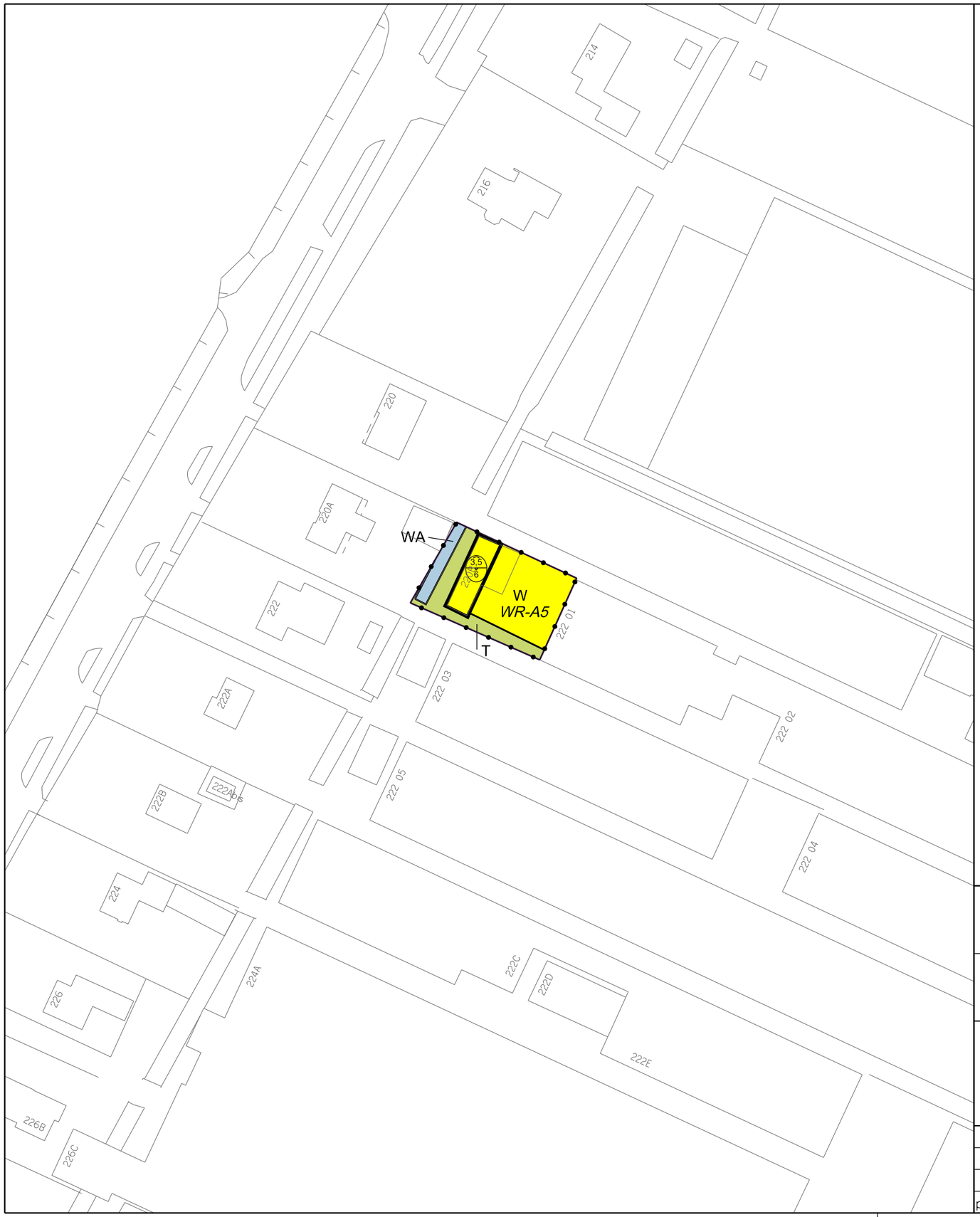
Artikel 34

Strafbaarstellingsbepaling

Voor de toepassing van artikel 59 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening wordt als een strafbaar feit aangemerkt elke overtreding van het bepaalde in artikel 25, lid 1, met betrekking tot het gebruik van gronden en bouwwerken.

10m
Schuin dak
Goot
3m
hoog
2,8m
/
4,15m
hoog
10,2m
Nok
5,9 m
hoog
18m
Plat dak
2,8m hoog
3m
4,8m
5m

10m
Schuin dak
Goot
3m
hoog
2,8m
/
4,15m
hoog
10,2m
Nok
5,9 m
hoog
18m
Plat dak
2,8m hoog
3m
4,8m
5m

Plangebied

Plangebiedgrens

Bestemmingen

T	Tuin	ART. 3
WA	Water	ART. 4
W	Wonen	ART. 5

Dubbelbestemming

WR-A5	Waarde - Archeologie 5	ART. 6

Gebiedsaanduidingen

zie bijlage 1	luchtvaartverkeerzone - lib art. 2.2.2 nr 4	ART. 10
zie bijlage 2	luchtvaartverkeerzone - lib art. 2.2.2 nr 4a	ART. 11
zie bijlage 3	luchtvaartverkeerzone - lib art. 2.2.3	ART. 12

Bouwvlak

bouwvlak

Maatvoeringaanduidingen

3,5 / 6 maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)

VASTGESTELD DOOR DE RAAD
VAN DE GEMEENTE AMSTELVEEN OP -- -- 2020
DE GRIFFIER, DE VOORZITTER,

Gemeente Amstelveen
Stedelijke Ontwikkeling Bestemmingsplannen
Laan Nieuwer-Amstel 1, 1182 JR Amstelveen, Postbus 4, 1180 BA Amstelveen, T (020) 540 49 11, F (020) 540 45 59

Bestemmingsplan Legmeerdijk 220B

datum : 23 09 19	gewijzigd : 22 11 19		schaal : 1 : 1000
operator : S. Kho			plcfg : imro-2012 V8i.tbl
gecontr. :			tek.nr. BP. 11. 54
plan IDN : NL.IMRO.0362.11AJ-VG01			

Gemeente Amstelveen

COLLEGEVOORSTEL

Voorstel nr 32
Datum B&W-besluit 21 april 2020

Voor de raadsvergadering van
27 mei 2020

Portefeuillehouder wethouder Floor Gordon
Afdeling Stedelijke Ontwikkeling
Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
Sebastiaan Borghans
4542
s.borghans@amstelveen.nl

Behandelen in de raadscommissie Ruimte, wonen en natuur (RWN)
op 14 mei 2020

Onderwerp

Vaststellen bestemmingsplan Legmeerdijk 220B, ten behoeve van het legaliseren van één woning achter het lint.

Gevraagd besluit

1. Het vaststellen van bestemmingsplan "Bestemmingsplan Legmeerdijk 220B" (bestandenset NL.IMRO.0362.11AJ-VG01).
2. Op grond van artikel 6.12, lid 2, van de Wet ruimtelijke ordening af te zien van het vaststellen van een exploitatieplan.
3. Te bepalen dat voor de locatie van de geometrische planobjecten gebruik is gemaakt van een ondergrond welke is ontleend aan de Topografie gemeente Amstelveen met datum 22 november 2019.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Een woning planologisch legaliseren. Hiervoor ter wijziging van het bestemmingsplan Legmeerpolder (2014) het (postzegel) bestemmingsplan (Legmeerdijk 220B) vaststellen.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

Het benodigde bestemmingsplan Legmeerdijk 220B door de gemeenteraad laten vaststellen.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Programma 5. Ruimtelijke ontwikkeling.

Aanleiding

Sinds ruim 40 jaar wordt het gebouw aan de Legmeerdijk 220B als woning gebruikt. De huidige eigenaar wil deze planologisch illegale woning legaliseren door middel van het verkrijgen van een woonbestemming.

Argumenten

De planologische legalisatie van het (woon)gebouw aan de Legmeerdijk 220B past niet binnen de regels van het vigerende bestemmingsplan. Bovendien ligt de planlocatie in een lijn achter het woonlint. Daar zijn woningen ongewenst. Echter, de woning wordt al ruim 40 jaar bewoond, hier was de gemeente geruime tijd van op de hoogte. Van gemeentewege is echter nooit handhavend opgetreden tegen de illegale situatie.

Voor legalisatie is doorslaggevend geweest dat middels een brief van de gemeente uit 2010 gehoor is gegeven aan de vraag de woning te legaliseren. In de reactie werd namelijk aangegeven dat de woning onder het overgangsrecht viel. Dit betekent dat de woning destijds als legaal is aangemerkt. Nu alsnog handhavend optreden is gezien deze achtergrond onrealistisch en onhaalbaar.

Met de aanpassing van de grenzen van het glastuinbouwconcentratiegebied, zoals opgenomen in de provinciale ruimtelijke verordening, is nu de mogelijkheid ontstaan het gebouw met hoge uitzondering (gezien de strijdigheid met gemeentelijke beleid) te bestemmen als zijnde de bestaande gebruikssituatie. Hiervoor wordt middels een bevoegdheid, zoals opgenomen in de Algemene wet bestuursrecht onder artikel 4:84, afgeweken van het beleid waarmee deze ontwikkeling in strijd is. Het beleid is voor de belanghebbende, wegens bijzondere omstandigheden, onevenredig in verhouding tot de met het beleid te dienen doel.

De situatie van deze zaak is uniek, dit wordt benadrukt in de toelichting van het bestemmingsplan. Door de uniekheid van deze zaak wordt precedentwerking uitgesloten.

Het ontwerpbestemmingsplan heeft reeds ter visie gelegen. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

Kanttekeningen

n.v.t.

Financiën

Het onderhavige project is geen bouwplan als bedoeld in artikel 6.12 Wet ruimtelijke ordening. Voor het project is geen exploitatieplan of anterieure overeenkomst nodig. Er treden enkel kosten op die verband houden met het opstellen van het bestemmingsplan. Er zijn geen onvoorziene hoge kosten te verwachten en de gemeente draagt bovendien geen financiële risico's. Ingevolge de legesverordening worden de plankosten verhaald op de aanvrager van het bestemmingsplan.

Communicatie

De terinzagelegging van het vastgestelde bestemmingsplan wordt op de wettelijk voorgeschreven wijze bekend gemaakt door publicatie in de Staatscourant en het Gemeenteblad. Het digitale bestemmingsplan wordt raadpleegbaar gemaakt via de landelijke voorziening ruimtelijkeplannen.nl en de gemeentelijke website. De papieren versie van het bestemmingsplan wordt normaliter ter inzage gelegd in het raadhuis van Amstelveen. Gedurende de periode van maatregelen rondom het coronacrisis kan het raadhuis niet worden bezocht. De stukken kunnen daarom op aanvraag per post worden verstuurd.

Procedure

Het ontwerpbestemmingsplan is op de gebruikelijke wijze bekendgemaakt en ter inzage gelegd voor de gelegenheid tot het indienen van zienswijzen. Er zijn geen zienswijzen ingediend.
Het vastgestelde bestemmingsplan "Bestemmingsplan Legmeerdijk 220B' zal voor de duur van zes weken ter inzage worden gelegd. Gedurende deze termijn (plus één dag) kunnen belanghebbenden die kunnen aantonen dat zij niet redelijkerwijs in staat zijn geweest een zienswijze in te dienen, beroep indienen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Het bestemmingsplan treedt in werking met ingang van de dag na die waarop de beroepstermijn afloopt. Bij de voorzitter van de Afdeling kan tegelijkertijd, naast het indienen van beroep, een verzoek om voorlopige voorziening worden ingediend. In dat geval treedt het vaststellingsbesluit van de gemeenteraad pas in werking nadat op dat verzoek is beslist, bij toekenning van de voorlopige voorziening nadat op het beroep is beslist door de Afdeling.

Bijlagen

1. Bestemmingsplan Legmeerdijk 220B: Toelichting, Regels en Verbeelding.
2. Bijlagen bestemmingsplan (4 bij Toelichting en 5 bij Regels) (digitaal beschikbaar).

De secretaris, De voorzitter,

Bert Winthorst Tjapko Poppens

BEHANDELING RAADSCOMMISSIE

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het collegevoorstel zal als hamerstuk aan de raad worden voorgelegd ter besluitvorming.

Het voorstel aan de raad is		Aanvaarde amendementen / moties
X	Ongewijzigd aanvaard	
	Gewijzigd aanvaard	
	Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

1. Het vaststellen van bestemmingsplan "Bestemmingsplan Legmeerdijk 220B" (bestandenset NL.IMRO.0362.11AJ-VG01).
2. Op grond van artikel 6.12, lid 2, van de Wet ruimtelijke ordening af te zien van het vaststellen van een exploitatieplan.
3. Te bepalen dat voor de locatie van de geometrische planobjecten gebruik is gemaakt van een ondergrond welke is ontleend aan de Topografie gemeente Amstelveen met datum 22 november 2019.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 27 mei 2020.

De griffier, De voorzitter,

Marnix Philips Tjapko Poppens

Gemeenteraad

Dossiernummer	443
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	27 mei 2020
Agendapunt	2.5
Omschrijving	Financiële jaarstukken Groengebied Amstelland

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	**27 mei 2020**

Toelichting

Het Groengebied Amstelland is een samenwerkingsverband van de provincie Noord-Holland, Amstelveen, Amsterdam, Diemen en Ouder-Amstel en heeft als doel de openluchtrecreatie in het landelijk gebied te faciliteren en te bevorderen. Iedere deelnemer aan het samenwerkingsverband kan zijn visie geven op de financiële jaarstukken.

COLLEGEVOORSTEL

Voorstel nr 31
Datum B&W-besluit 21 april 2020
Z20-021666
Voor de raadsvergadering van
27 mei 2020

Portefeuillehouder wethouder Floor Gordon
Afdeling Projecten en Advies
Behandelend ambtenaar Chris Fase

Behandelen in de raadscommissie Ruimte, wonen en natuur (RWN)
op 14 mei 2020

Onderwerp

Financiële jaarstukken Groengebied Amstelland.

Gevraagd besluit

1. Geen zienswijze in te dienen omtrent de jaarrekening 2019 Groengebied Amstelland.
2. Geen zienswijze in te dienen omtrent de begrotingswijziging 2020 en de programmabegroting 2021.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Het faciliteren en bevorderen van openluchtrecreatie in het landelijk gebied dat goed samengaat met andere functies, waarbij voldaan is aan de voorwaarden van de gemeenschappelijke regeling Groengebied Amstelland.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

Beoordelen van de financiële jaarstukken.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Programma 4 (Openbare ruimte).

Aanleiding

Het Groengebied Amstelland, circa 4.000 hectare groot, is een samenwerkingsverband in de vorm van een Gemeenschappelijke Regeling, waarin de provincie Noord-Holland en de gemeenten Amstelveen, Amsterdam, Diemen en Ouder-Amstel deelnemen. Op 19 maart 2020 zijn de jaarrekening 2019, de begrotingswijziging 2020 en de programmabegroting 2021 van het Groengebied ontvangen met het verzoek om bij bezwaar binnen twee maanden een reactie kenbaar te maken. Het Algemeen Bestuur van het Groengebied Amstelland zal in zijn vergadering van 2 juli 2020 tot definitieve vaststelling van de jaarstukken kunnen besluiten**.**

Argumenten

1.1 Jaarrekening 2019.
Het financieel resultaat over 2019 is € 1,2 miljoen lager dan begroot. Dit wordt voor € 1,4 miljoen veroorzaakt door een administratieve overboeking van de reserve Vervangingsinvesteringen naar de nieuw ingestelde voorziening Groot onderhoud, aangegeven door de accountant. Dit was in de (bijgestelde) begroting 2019 niet verwerkt. Het restant ad € 0,2 miljoen (positief) heeft betrekking op projecten die nog niet volledig zijn afgerond in 2019, en doorschuiven naar 2020.
Per saldo wordt het resultaat vrijwel geheel via bestemmingsreserves (voornamelijk de reserve Vervangingsinvesteringen) afgewikkeld, slechts € 7.000,- komt ten laste van de algemene reserve.

1.2 Begrotingswijziging 2020.
De begrotingswijziging betreft per saldo een toename van de kosten met € 160.000,-. Dit heeft vooral betrekking op een aantal projecten die in 2020 naar verwachting worden uitgevoerd, zoals de realisatie van het Wandelnetwerk Amstelland en de fysieke infrastructuur voor horecagelegenheden bij de Ouderkerkerplas en de Abcouderstraatweg. Na deze wijziging komt de begroting 2020 op een saldo van € 100.000 negatief, welke onttrokken wordt aan de reserves.

1.3 Programmabegroting 2021.
Het verwachte resultaat over 2021 bedraagt € 330.000,- positief, deze wordt toegevoegd aan de algemene reserve voor een bedrag van € 97.000,- en aan de bestemmingsreserve egalisatie ad € 233.000,-.
De weerstandscapaciteit, de solvabiliteit, de structurele exploitatieruimte en de netto schuldquote bevinden zich allen meerjarig op een acceptabel niveau.

Kanttekeningen

De kosten van Recreatie Noord-Holland (RNH) nemen met ingang van 2020 structureel toe met € 31.500,-.
In 2020 en 2021 kunnen deze gedekt worden door een onttrekking uit de reserve exploitatie. Het voorstel tot verwerking in de begroting vanaf 2022 omvat 2 opties : 1. Verhogen van de participantenbijdrage 2. Bezuinigen op de dienstverlening. Hierover volgt later een besluit, volgordelijk tijdens de vergaderingen van het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur (juni en juli).

De financiële gevolgen van de Corona-crisis zijn op dit moment nog niet te overzien of te kwantificeren. Inmiddels zijn evenementen afgelast tot 1 juni. De verwachte opbrengsten zullen hierdoor lager uitvallen. Ook hebben horecaondernemers schriftelijk verzocht tot opschorting van pacht en huur betaling. RNH brengt medio mei indicatief de gevolgen in beeld en doet een voorstel hoe hier mee om te gaan. In de geplande Algemeen Bestuur vergaderingen van juni en juli kan besluitvorming hierover plaatsvinden

Financiën

De bijdrage vanuit de gemeente Amstelveen bedraagt voor 2019 € 507.706,- , voor 2020 € 518.012,- en voor 2021 € 531.480,- (inclusief btw). Dit betreft een jaarlijkse indexering, deze bijdragen zijn respectievelijk conform de jaarrekening 2019, en passend binnen de begroting 2020 en 2021 (exclusief btw).

Communicatie

Openbare bekendmaking ter inzage legging jaarstukken (jaarrekening 2019, begrotingswijziging 2020, programmabegroting 2021) van de gemeenschappelijke regeling Groengebied Amstelland.

Procedure

Op 19 maart 2020 zijn de jaarstukken van Groengebied Amstelland ontvangen met daarin het verzoek om binnen twee maanden eventuele bezwaren schriftelijk kenbaar te maken. Op 2 juli 2020 kan het Algemeen Bestuur van Groengebied Amstelland de jaarstukken in zijn vergadering vaststellen. Aan Groengebied Amstelland is aangegeven dat de jaarstukken worden besproken in de raadsvergadering van 27 mei 2020 en dat het Groengebied daarna zo snel mogelijk een reactie namens Amstelveen ontvangt.

Bijlagen

1. Financiële jaarstukken Groengebied Amstelland (jaarrekening 2019 alsmede de accountantsverklaring, begrotingswijziging 2020, programmabegroting 2021).
2. Brief aan Groengebied Amstelland waarin is aangegeven dat de gemeente Amstelveen kennis heeft genomen van de financiële jaarstukken en geen zienswijze indient.

De secretaris, De voorzitter,

Bert Winthorst Tjapko Poppens

BEHANDELING RAADSCOMMISSIE

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het collegevoorstel zal als hamerstuk aan de raad worden voorgelegd ter besluitvorming.

Het voorstel aan de raad is	Aanvaarde amendementen / moties
Ongewijzigd aanvaard Gewijzigd aanvaard Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

1. Geen zienswijze in te dienen omtrent de jaarrekening 2019 Groengebied Amstelland.
2. Geen zienswijze in te dienen omtrent de begrotingswijziging 2020 en de programmabegroting 2021

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 27 mei 2020.

De griffier, De voorzitter,

Marnix Philips Tjapko Poppens

JAARREKENING 2019
GROENGEBIED AMSTELLAND

Velsen-Zuid, 2-3-2020

INHOUDSOPGAVE blz.

INLEIDING **3**

DEEL 1: PROGRAMMAVERANTWOORDING 2019 GROENGEBIED AMSTELLAND

1.0 Kerncijfers **4**
1.1 Highlights **4**
1.2 Beleidsverantwoording **5**
1.3 Verduurzaming beheer **5**
1.4 Kort overzicht financiën **6**
1.4.1 Stand van zaken wegwerken beheertekort 7
1.4.2 Resultaat reguliere programma 2019 7
1.4.3 Resultaat incidentele programma 2019 7
1.4.4 Resultaat totaal 2019 8
1.4.5 Reserves 8
1.5 Financieel beheer **10**
1.5.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 10
1.5.2 Onderhoud kapitaalgoederen 10
1.5.3 Financiering 12
1.5.4 Bedrijfsvoering 12
1.5.5 Verkorte balans 12
1.5.6 Investeringsprogramma Diemerbos 13

DEEL 2: FINANCIËLE VERANTWOORDING PROGRAMMA 2019

2.1 Balans per 31 december 2019 **15**
2.1.1 Activa 15
2.1.2 Passiva 16
2.1.3 Waarderingsgrondslagen 17
2.1.4 Toelichting op de balans 19
2.2 Overzicht van baten en lasten over het begrotingsjaar 2019 **25**
2.3 Toelichting op de baten en lasten per deelprogramma **26**
2.3.1 Gebiedsbeheer 26
2.3.2 Toezicht 30
2.3.3 Financiën 31
2.3.4 Bestuursadvisering 32
2.3.5 Secretariaat 34
2.3.6 Communicatie 35
2.3.7 Inrichting en ontwikkeling 36
2.3.8 Totaal 39
2.4 Overzicht baten en lasten per kostensoort **40**
2.5 Wet FIDO modelstaten A en B **41**

DEEL 3: OVERIGE GEGEVENS

3.1 Samenstelling van het Algemeen Bestuur **44**
3.2 Controleverklaring **45**
3.3 Vaststelling door het Algemeen Bestuur **49**

BIJLAGEN

Bijlage I Investerings- en financieringsstaat over 2019 51
Bijlage II Financieel overzicht projectrekening Diemerbos 2019 52
Bijlage III Stand van zaken projecten investeringsprogramma Diemerbos fase 2 53
Bijlage IV Staat van geactiveerde investeringen tot en met 2019 55
Bijlage V Gebeurtenissen na balansdatum 56
Bijlage VI Nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing 57
Bijlage VII WNT-verantwoording 2019 Groengebied Amstelland 62

INLEIDING

Ruimte, cultuurhistorie, natuur en vermaak op een steenworp afstand van Amsterdam; dat is Groengebied Amstelland. In het Groengebied liggen agrarische landerijen en stedelijke voorzieningen dicht bij elkaar. De Amstelscheg en Diemerscheg brengen het groene veenlandschap, de natuur en de bossen diep de stad in. De rijke historie met statige landhuizen langs de Amstel, de meanderende Waver, Holendrecht en Bullewijk; ze bieden de bezoeker volop mogelijkheden om in dit landschap te fietsen, varen, wandelen en vooral genieten! Dit financieel jaarverslag geeft een vertaling van het werk van Groengebied Amstelland waardoor recreatie, natuur en landschap kunnen worden genoten en in stand worden gehouden.

De jaarrekening van Groengebied Amstelland laat over 2019 een negatief resultaat zien als gevolg van een administratieve overboeking. Zonder deze overboeking laat de jaarrekening een positief saldo zien. Met name lagere uitgaven voor de inhuur van personeel en vertraging in de planvoorbereiding voor uitbreiding van het Wandelnetwerk zijn daar debet aan. Het reguliere beheer en het toezicht zijn volgens planning uitgevoerd.

Inhoudelijk heeft het recreatieschap zich in 2019 ingezet op het ontwikkelen van een inspiratie document, het op orde krijgen van de financiële verantwoording conform de BBV en het werven van nieuwe inkomsten. Ook het opwaarderen van het Gaasperplasgebied dat gezamenlijk met Stadsdeel Zuidoost werd opgepakt was een speerpunt in 2019. Vanzelfsprekend is het reguliere beheer en toezicht volgens planning uitgevoerd.

Tenslotte is veel inspanning verricht om de financiële verantwoording in lijn te brengen met de nieuwe wettelijk eisen omtrent de BBV.

DEEL 1: PROGRAMMAVERANTWOORDING 2019

1.0 Kerncijfers

Financieel resultaat 2019

	Jaarrekening 2019	Begroting 2019	**Verschil**
Lasten	5.533.643	4.462.523	**-1.071.120**
Baten	4.062.137	4.161.581	**-99.444**
Saldo	**-1.471.506**	**-300.942**	**-1.170.564**

De jaarrekening laat een hoger negatief saldo zien dan begroot door de administratieve overboeking van € 1.397.070,- startkapitaal voor de voorziening groot onderhoud. In de begrotingswijziging 2019 was dit bedrag nog niet verwerkt in de exploitatie. Buiten deze overboeking zijn de reguliere lasten lager dan begroot omdat voor plus minus € 200.000 aan projecten in 2019 nog niet volledig zijn afgerond. Dit budget schuift door naar 2020.

Participantenbijdrage

	2018	**+ index**	**2019**
Indexatie		1,50%	
Provincie Noord-Holland	**€ 888.943**	€ 13.334	**€ 902.277**
Gemeente Amstelveen	**€ 500.203**	€ 7.503	**€ 507.706**
Gemeente Amsterdam	**€ 1.567.599**	€ 23.514	**€ 1.591.113**
Gemeente Diemen	**€ 152.909**	€ 2.294	**€ 155.203**
Gemeente Ouder-Amstel	**€ 76.520**	€ 1.148	**€ 77.668**
Totaal participantenbijdrage	**€ 3.186.174**	**€ 47.793**	**€ 3.233.967**

De verhoging van de participantenbijdrage wordt in paragraaf 1.3 toegelicht.

1.1 Highlights

Participatie Gaasperplas
Stadsdeel Zuidoost heeft in nauwe samenwerking met GGA een uitgebreid participatietraject uitgevoerd. Hierbij hebben recreanten, omwonenden en belanghebbenden in verschillende sessies en werkgroepen gewerkt aan een visie voor opwaardering van het gebied. De planvorming voor het schetsontwerp is vrijwel afgerond en moet nog bestuurlijk worden bekrachtigd.

Inspiratie voor ambitiedocument
Het algemeen bestuur heeft kenbaar gemaakt meer aandacht en tijd te willen besteden aan de formulering van gezamenlijke bestuurlijke ambities en doelen. Dit wordt gerealiseerd middels een bestuurlijk ambitiedocument met als horizon 2040. Het algemeen bestuur heeft 18 april 2019 besloten om een ambitiedocument op te laten stellen. De eerste stap is een inspiratiedocument die 28 november aan het algemeen bestuur gepresenteerd is. Het streven is om het ambitiedocument eind 2020 op te leveren.

Ontwikkeling horeca Ouderkerkerplas
De aanvraag van de omgevingsvergunning is succesvol afgerond. Planning is dat het gebouw in april 2020 wordt geplaatst aan de Ouderkerkerplas. GGA draagt zorg voor de aanleg van elektra en water. De overige nutsvoorziening zoals riool en gas worden na plaatsing horecapand uitgevoerd. De ondernemers gaan ervanuit begin juli 2020 de deuren te openen.

Horeca Abcouderstraatweg 79
Medio 2019 is een ondernemer geworven voor horecaontwikkeling op Abcouderstraatweg 79. In het vooroverleg bij de gemeente Amsterdam bleek dat er kleine aanpassingen in het bestemmingsplan nodig zijn. Het plan is vervolgens in december 2019 in de Technische Adviescommissie Hoofdgroenstructuur (TAC) besproken. Deze gaf een positief advies af. De inschatting is dat de opening in 2021 gaat plaatsvinden.

Evenementen
In 2019 is meegewerkt aan de inventarisatie voor een regionale evenementen strategie. Deze moet leiden tot een betere spreiding van evenementen en aansluiten op de doelstellingen uit de Strategische Agenda Toerisme in de MRA 2025. Een evenwichtige spreiding over de metropoolregio is gewenst. De evenementen Amsterdam Open Air, Guilty Pleasure Festival, Reggae Lake Festival en Fiesta Macumba hebben een bovenregionale uitstraling.

Financiële verantwoording conform de BBV
Het onderzoek van Berenschot (2019) resulteerde in aanbevelingen: rapport ‘onderzoek naar een efficiëntere uitvoeringsorganisatie’. De aanbevelingen betreffen het verbeteren van de P&C-cyclus, het besluitvormingsproces en omgevingsmanagement. De administratie is inmiddels ingericht conform de BBV. De begroting 2021 voldoet volledig aan de BBV.

Projecten Investeringsprogramma Diemerbos fase 2
In het Investeringsprogramma Diemerbos fase 2 zijn veertien projecten benoemd. Van deze veertien projecten zijn er elf in de afgelopen vijf jaar tot uitvoering gekomen. Tien projecten zijn inmiddels voltooid en één project (Fietsbrug Gaasp) is in uitvoering en één project is op de lange baan geschoven.Twee projecten zijn afgevoerd van de lijst. In bijlage III een overzicht van de stand van zaken per project/deelbudget.

1.2 Beleidsverantwoording

Groengebied Amstelland is ingericht als recreatiegebied om steden en natuurgebieden te ontlasten en aantrekkelijke recreatiemogelijkheid te bieden aan recreanten uit omliggende gemeenten en de regio. De doelen, genoemd in artikel 2 van de Gemeenschappelijke Regeling, worden uitgewerkt in drie hoofdactiviteiten:

a. Beheren en instandhouden van de ingerichte gebieden en voorzieningen.
b. Actueel houden en vernieuwen van het aanbod om aan te sluiten bij wensen en behoeften van de recreant.
c. Uitvoeren van het inrichtingsplan en investeringsprogramma.

In de volgende paragrafen wordt bij het bespreken van de werkzaamheden van het schap zoveel mogelijk gerefereerd aan deze hoofdactiviteiten.

1.3 Verduurzaming beheer (a)

Uit een doorrekening in 2015 werd duidelijk dat een budget van 2,4 miljoen nodig is voor instandhouding van alle voorzieningen. Van het eerder geconstateerde tekort van € 800.000 is inmiddels € 400.000 ingelopen door verhoging van de participantenbijdrage. De overige inkomsten komen voor € 250.000 uit het vergroten van inkomsten uit horecavoorzieningen. In 2019 zijn projecten gestart: Abcouderstraatweg 79 en Oudkerkerplas. Het restant (€ 150.000) moet komen uit versobering van het beheer, met handhaving van het inrichtingsniveau. Hiervan resteert nog ongeveer € 80.000. Het tekort op het beheer moet in 2024 ingelopen zijn.

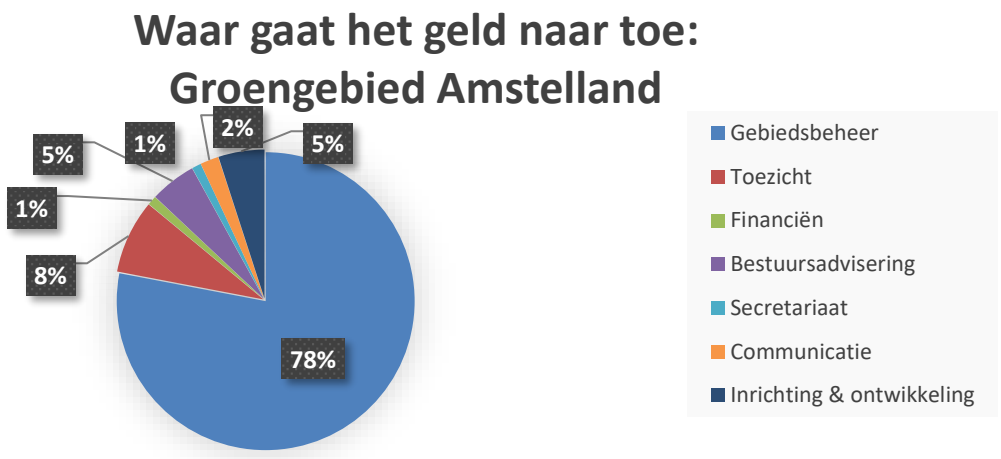
1.4 Kort overzicht financiën

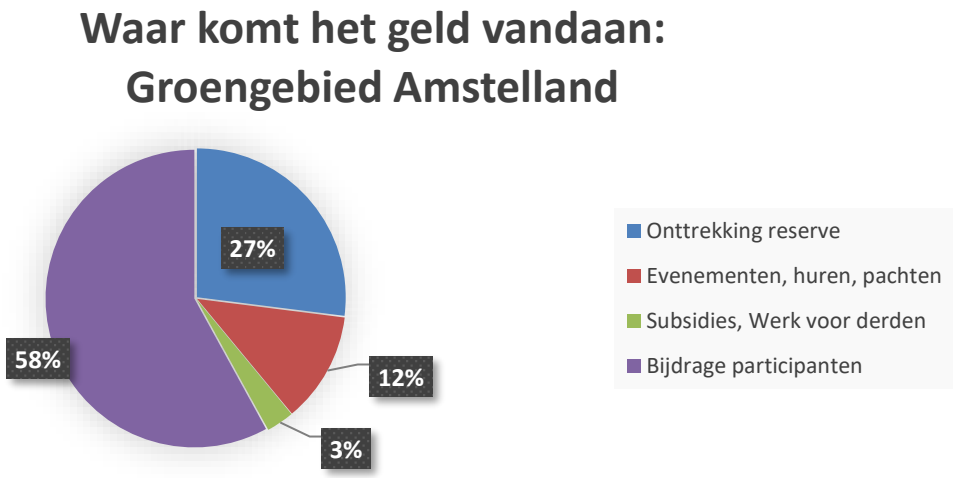
De verschillende taken die het recreatieschap uitvoert zijn verdeeld over 7 deelprogramma´s. Naast beheer voert het recreatieschap een aantal taken uit op het gebied van bestuursadvisering, secretariële ondersteuning en financiële administratie, toezicht, communicatie en ontwikkeling.

Naast kosten zijn er ook exploitatieopbrengsten. Hieronder worden verstaan:

• Huren, erfpachten en vergunningen van exploitaties zoals golfbanen en (sport)verenigingen.
• Veergelden pontjes.
• Gebruiksvergoedingen voor ondermeer muziek- en sport evenementen.

Het grootste deel van kosten wordt gedekt door de jaarlijkse financiële bijdrage van de participanten (de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling). De exploitatieopbrengsten en de participantenbijdragen zijn verwerkt als baten in de begroting van het recreatieschap.

1.4.1 Stand van zaken wegwerken beheertekort (a, b)

Oplossingsrichtingen	Opgave	Resultaat 2017	Resultaat 2018	Resultaat 2019	Nog in te lopen
extra inkomsten sinds 2015	250.000	115.000	185.000	223.000	27.000
versobering onderhoud	150.000	70.000	70.000	70.000	80.000
participantenbijdrage	400.000	0	400.000	400.000	0
Totaal	**800.000**	**185.000**	**655.000**	**693.000**	**107.000**

De versoberingsopgave is grotendeels afgerond. De resterende € 80.000 betreft maatregelen die zijn toegerekend aan het Gaasperplasgebied. Van het participatieproces wordt verwacht dat herinrichting en vernieuwing de onderhoudskosten van het Gaasperplasgebied zullen verlagen. In afwachting van besluiten over inrichting en financiering (2019) werd het onderhoud beperkt tot maatregelen voor een veilig en begaanbaar park.

Uit huren, pachten en evenementen zijn in 2019 € 38.000 meer inkomsten gegenereerd. Voorbereidingen zijn getroffen voor de nieuwe horecavoorzieningen aan de Ouderkerkerplas en in het Diemerbos. Wanneer deze open gaan, zullen de inkomsten structureel verder stijgen

1.4.2 Resultaat regulier programma 2019

	Jaarrekening 2019	Begroting 2019	**Verschil**
Lasten	5.126.028	3.829.598	**-1.296.430**
Baten	3.885.396	3.849.167	**36.229**
Saldo	**-1.240.632**	**19.569**	**-1.260.201**

De reguliere werkzaamheden vallen hoger uit dan begroot. Het grootste verschil zit in de administratieve overboeking van € 1.397.070,- startkapitaal voor de voorziening Groot onderhoud. In begrotingswijziging 2019 is dit bedrag niet via de exploitatie verwerkt.

1.4.3 Resultaat incidentele programma 2019

Het incidentele programma bestaat uit baten en lasten die zich eenmalig of periodiek voordoen. Dat kan zijn binnen een boekjaar of jaargrensoverschrijdend. Het betreft vaak investeringsprojecten of bijvoorbeeld het maken van een visie.

	Jaarrekening 2019	Begroting 2019	**Verschil**
Lasten	407.615	632.925	**225.310**
Baten	176.741	312.414	**-135.673**
Saldo	**-230.874**	**-320.511**	**89.637**

Het incidentele programma van het recreatieschap sluit met een beter (minder negatief) saldo dan begroot door hogere baten en lagere lasten.

Lasten

Het incidentele programma van het recreatieschap sluit met een beter (minder negatief) saldo dan begroot door lagere lasten. De lagere lasten zijn hoofdzakelijk veroorzaakt door projecten die doorgeschoven zijn naar 2020. Het gaat dan bijvoorbeeld om de realisatie van het wandelnetwerk en de infrastructuur voor de horeca in het ouderkerkerplas.

Een uitgebreide toelichting per project wordt gegeven in het hoofdstuk Toelichting per Deelprogramma, met name onder deelprogramma 1 (beheer) en deelprogramma 7 (inrichting en ontwikkeling).

Baten
De subsidies van met name de realisatie van het wandelnetwerk zijn doorgeschoven naar 2020. Hierdoor zijn de incidentele baten ook lager dan begroot.

1.4.4 Resultaat totaal 2019

	Jaarrekening 2019	Begroting 2019	**Verschil**
Lasten	5.533.643	4.462.523	**-1.071.120**
Baten	4.062.137	4.161.581	**-99.444**
Saldo	**-1.471.506**	**-300.942**	**-1.170.564**

Het nadeel is met name ontstaan door de administratieve overboeking van € 1.397.070,- startkapitaal voor de voorziening groot onderhoud. In begrotingswijziging 2019 is dit bedrag niet via de exploitatie verwerkt.

1.4.5 Reserves

Groengebied Amstelland heeft drie verschillende reserves, die elk voor verschillende doelen worden ingezet. Onderstaand tabel geeft de stand van de reserves aan het einde van 2019, en het verschil ten opzichte van 2018 weer. Het totaal van de reserves van Groengebied Amstelland bedroeg aan het eind van het jaar €1.895.186. Het verschil ten opzichte van 2018 komt doordat de bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen is doorgeschoven naar de voorzieningen. Mutaties worden toegelicht in par. 2.1.4
Het doel van de verschillende reserves wordt onder de tabel toegelicht.

Stand van de reserves per	**31-12-2019**	**31-12-2018**	**verschil**
Algemene reserve	1.295.015	1.309.218	-14.202
Bestemmingsreserve verv.investeringen	-	1.428.193	-1.428.193
Bestemmingsreserve investeringen	582.242	629.281	-47.039
Bestemmingsreserve egalisatie	17.928	-	17.928
Totaal	**1.895.186**	**3.366.692**	**-1.471.506**

Algemene reserve
De algemene reserve dient als weerstandscapaciteit voor de financiële risico's die het Groengebied loopt. Het voor 2019 berekende benodigde weerstandsvermogen voor het Groengebied bedroeg € 630.000. Dit is berekend op basis van een inventarisatie van de risico’s, de kans van voorkomen en het financieel gevolg.

Ook worden uit de algemene reserve extra incidentele inspanningen gefinancierd omdat de reserve investeringen beperkt is. De aanvullende, incidentele, opdrachten zijn ‘extra’ en afhankelijk van de mogelijkheden om ze te financieren. Er kunnen verschillende soorten incidentele projecten worden uitgevoerd, zoals op het gebied van groot onderhoud, gebiedsontwikkeling, inkomstenwerving of omvormingen. Voor deze projecten wordt dan een aanvullend budget uit de algemene reserve beschikbaar gesteld door het bestuur. Middelen uit de algemene reserve kunnen dus door het bestuur worden ingezet voor allerlei taken van het Groengebied.

Stand per	31-12-2019	31-12-2018	Verschil
Algemene reserve	1.295.015	1.309.218	-14.202

Bestemmingsreserve investeringen
De bestemmingsreserve investeringen wordt voornamelijk ingezet voor ontwikkeling van het gebied door vernieuwing. Vernieuwing is gericht op het aantrekkelijk houden van de gebieden voor de inwoners van de regio, het betaalbaar houden van het beheer en het realiseren van inkomsten. Voorbeelden van vernieuwing zijn onder andere het plaatsen van sporttoestellen en het faciliteren van nieuwe horecagelegenheden. De ontwikkelingsvisie ‘Behoud door ontwikkeling’ geeft richting aan de vernieuwing van het recreatieve aanbod van het Groengebied.

Stand per	31-12-2019	31-12-2018	Verschil
Bestemmingsreserve investeringen	582.242	629.281	-47.039

Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen
De bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen wordt ingezet voor het investeren in groot onderhoud en vervanging van voorzieningen in het recreatiegebied. Beheer van het gebied vereist een duurzame basis in de begroting, waarbij groot onderhoud en vervangingen van bijvoorbeeld paden en bruggen structureel wordt gedekt. Vanaf 2019 is besloten om de bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen op te heffen en het bedrag uit de bestemmingreserve vervangingsinvesteringen te bestemmen voor de vorming van de Voorziening groot onderhoud;

Stand per	31-12-2019	31-12-2018	Verschil
Bestemmingsreserve vervangingsinvestering	-	1.428.193	-1.428.193

Bestemmingsreserve egalisatie
De bestemmingsreserve egalisatie wordt ingezet voor het investeren in vervanging van voorzieningen in het recreatiegebied.

Stand per	31-12-2019	31-12-2018	Verschil
Bestemmingsreserve vervangingsinvestering	17.928	-	17.928

1.5 Financieel beheer

1.5.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De weerstandscapaciteit om niet begrote kosten te dekken zijn in 2019 opnieuw geïnventariseerd en gekwantificeerd. Het berekende weerstandsvermogen bedraagt € 630.000,-. De onderbouwing hiervan is als bijlage opgenomen. De omvang van de huidige reserves ligt ruimschoots boven het niveau van de berekende risico's. De uitwerking hiervan is als bijlage opgenomen.

Kengetallen:

	R2018	B2019	R2019
netto schuldquote	-82%	-76%	-88%
idem gecorrigeerd voor verstrekte leninge	-82%	-76%	-88%
solvabiliteitsrisico	90%	88%	45%
structurele exploitatieruimte	18%	0%	4%
grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

** De bij het Nationaal Groenfonds in beheer gehouden gelden t.b.v. de project rekening Diemerbos zijn bij berekening van de kengetallen buiten beschouwing gelaten.*

Toelichting:

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Wanneer de schuld lager is dan de jaaromzet (<100%) wordt dit als voldoende bestempeld en boven de 130% als onvoldoende. Het groengebied heeft geen leningen, vandaar de negatieve ratio.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin aan de financiële verplichtingen kan worden voldaan. Een ratio >50% wordt in de regel als voldoende beschouwd.

Het kengetal "structurele exploitatieruimte" geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte in de begroting is om tegenvallers op te vangen. De commissie BBV geeft aan dat een ratio > 0,6% acceptabel is.

1.5.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Wegen en fietspaden

De wegen en (fiets-, wandel- en ruiter)paden, in beheer bij het recreatieschap, worden periodiek geïnspecteerd. Aan de hand van de uitkomst van die inspecties zijn in 2019 de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Herprofileren schelpenpaden Diemerpolder en Middelpolder
- Periodiek onderhoud/herstellen ruiterpaden alle gebieden

Riolering

In het recreatiegebied ligt een rioleringssysteem waarop toiletgebouwen en overige accommodaties zijn aangesloten. Inspectie en regulier onderhoud werd volgens servicecontracten uitgevoerd aan pompen en gemalen. Daarnaast werden bij de Gaasperplas meerdere pompen vervangen.

Water
Voor instandhouding van waterpartijen en kunstwerken is een aantal werkzaamheden uitgevoerd. Kwaliteitszorg (bemonstering) en onderhoud van waterlopen en oevers (schouw werkzaamheden) zijn periodiek terugkerende activiteiten:

- Bemonsteren zwemwaterkwaliteit
- Onderhoud schouwplichtige sloten
- Onderhoud stranden en speelsloten

Groen

Het groenonderhoud bestaat uit maaien van gazons en weidepercelen, onderhoud van bomen, struiken en bospercelen en het opruimen van afval. Het grootste deel van de onderhoudswerkzaamheden is uitbesteed aan aannemers en sociale ondernemingen. De beheerders coördineren die werkzaamheden en stemmen die af op de bestemming, het beheerplan en het gebruik van de terreinen:

- Diverse maaibesteken extensief gras
- Maaibestek intensief gras
- Slootwerk van de schouwplichtige sloten
- Afvalverwijdering
- Onderhoud intensief groen Gaasperplas en Tuin Wester Amstel

Gebouwen
Onderhoud en inspectie aan gebouwen in eigendom van en in gebruik door GGA wordt planmatig uitgevoerd. Het onderhoud aan het kantoorpand en monument WesterAmstel werd in 2019 voor het laatst uitgevoerd. De werkzaamheden betroffen:

- Overdracht Wester Amstel incl. benodigd onderhoud
- Inrichting nieuwe beheerkantoor Groengebied
- (Groot) onderhoud aan gebouwen n.a.v. inspecties
- Periodiek en dagelijks onderhoud aan gebouwen

Bruggen
De Veeneikbrug, de fietsbrug over de A2, de Jac C. Keabrug en de pontveren werden volgens een jaarlijks programma geïnspecteerd. Aan de hand van de uitkomst van de inspecties werd in 2019 (groot) onderhoud uitgevoerd:

- Afsplitten brugdekken De Hoge Dijk
- Jaarlijks onderhoud aan bruggen
- Groot onderhoud steigers pontje Kalfjeslaan
- Groot onderhoud Jac C. Keabrug
- Onderhoud aan overige recreatieve verkeersvoorzieningen:
    - 2x pontveren volgens onderhoudscontract
    - 1x zelfbedienings pontje volgens onderhoudscontract

Door samenwerking met sociale ondernemingen draagt GGA bij aan duurzame inzetbaarheid van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Deze mensen met een sw-indicatie of een re-integratietraject werden ingezet via de ondernemingen:

- Pantar
- Paswerk
- Zorg in het groen
- Lindenhoff Opentuin
- DWI Amsterdam

Totaal onderhoud kapitaalgoederen		
	Realisatie	Begroting
	2019	2019
GO/V	613.254	808.600
Regulier budget	1.166.143	1.168.200
Totaal	**1.779.397**	**1.976.800**

1.5.3 Financiering

Risicobeheer; de Kasgeldlimiet en Rente-risiconorm

Het Groengebied Amstelland is volgens het huidige liquiditeits- en financieringsbeleid binnen de kasgeldlimiet en de rente-risiconorm gebleven. De kasgeldlimiet heeft betrekking op leningen met een looptijd van maximaal 1 jaar en de rente-risiconorm op leningen met een looptijd vanaf 1 jaar.

De normen beperken de budgettaire risico's. Het niveau van de korte leningen, de kasgeldlimiet is 8,2% van het bedrag van de begroting. De rente-risiconorm houdt in dat maximaal 20% van de langlopende leningen per jaar afgelost kan worden. De norm beoogt een evenwichtige opbouw van de leningen in de tijd.

Het Groengebied Amstelland is volgens het huidige liquiditeits- en financieringsbeleid binnen de kasgeldlimiet en de rente-risiconorm gebleven.

1.5.4 Bedrijfsvoering

Recreatie Noord-Holland NV (RNH) werkt als opdrachtnemer voor het bestuur van Groengebied Amstelland. De provincie Noord-Holland is enig aandeelhouder.

De samenwerkingsrelatie is beschreven in een raamcontract. Vanaf 2009 waren dat 5-jarige contracten. In 2017 is de dienstverlening van Recreatie Noord Holland N.V. opnieuw geëvalueerd. De resultaten hiervan werden begin 2018 aan het bestuur gepresenteerd. Met het oog op de lopende discussies over de Gemeenschappelijke Regelingen en de Metropool Regio Amsterdam (en de rol van RNH daar in) werd besloten de contracten te verlengen met 2 jaar, tot en met 2020.

De dienstverlening wordt afgerekend op basis van werkelijk gemaakte kosten en uren.

1.5.5 De verkorte balans

De balans per 31 december 2019 kan verkort als volgt
(bedragen x € 1.000,-)

ACTIVA	**2019**	**2018**	**PASSIVA**	**2019**	**2018**
Vaste activa			***Vaste financieringsmiddelen***		
Materiële vaste activa	20,6	8,1	Reserves	1.895,2	3.366,7
Financiële vaste activa	-	-	Schulden op lange termijn	-	-
Subtotaal	***20,6***	***8,1***			
			Subtotaal	***1.895,2***	***3.366,7***
Vlottende activa			***Voorziening***	1.680,2	-
Vorderingen en overlopende activa	4.036,2	3.580,5	***Vlottende passiva***		
			Schulden op		
Liquide middelen	2.181,9	2.132,8	korte termijn	2.663,3	2.354,8
Subtotaal	***6.218,0***	***5.713,4***	***Subtotaal***	***2.663,3***	***2.354,8***
TOTAAL	**6.238,7**	**5.721,5**	**TOTAAL**	**6.238,7**	**5.721,5**

1.5.6 Investeringsprogramma Diemerbos fase 2

Als gevolg van het Tracébesluit voor de weguitbreiding Schiphol-Amsterdam-Almere wordt er in de periode 2014-2020 geïnvesteerd in en om het Diemerbos in aanpassingen van de Rijks infrastructuur. De in het Diemerbos opererende partijen, Amsterdam, Diemen, Stadsdeel Zuidoost, Staatsbosbeheer en Groengebied Amstelland, liften mee met deze investeringen door in dezelfde periode maatregelen uit te voeren die de toegankelijkheid en attractiviteit van het Diemerbos vergroten. Daarvoor is een investeringsprogramma opgesteld met de titel “Diemerbos fase 2”. Het investeringsprogramma bestaat uit 14 projecten, waarvan er inmiddels 11 tot uitvoering zijn gekomen. Twee projecten blijken niet haalbaar te zijn en zijn afgevoerd van de lijst.

Om de realisatie van de projecten en de financiering ervan gezamenlijk op te pakken zijn de genoemde partijen in april 2014 een samenwerkingsovereenkomst aangegaan. Daarin zijn ook afspraken gemaakt voor instelling van een Beheerfonds, om het beheer van voorzieningen waarvoor de Rijks financiering vanwege bezuinigingen is weggevallen te kunnen blijven financieren.
Op basis van de Samenwerkingsovereenkomst is een projectrekening bij het Nationaal Groenfonds geopend op naam van Groengebied Amstelland, dat ook het beheer over de projectrekening voert. Groengebied Amstelland is verantwoordelijk voor de financiële administratie en de uitvoering van de projecten conform de subsidievoorwaarden, inclusief de eindverantwoording richting de subsidiegevers.

In bijlage II is een financieel overzicht over 2019 gegeven. In bijlage III is de stand van zaken van de projecten ultimo 2019 weergegeven.

De Samenwerkingsovereenkomst loopt tot eind 2020. Omdat het gewenst is het Beheerfonds in stand te houden, wordt een nieuwe samenwerkingsovereenkomst voorbereid voor de periode 2021-2026.

DEEL 2: FINANCIËLE VERANTWOORDING PROGRAMMA 2019

2.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2019

2.1.1. Activa

Omschrijving	31-12-2019		31-12-2018	
VASTE ACTIVA				
Materiële vaste activa				
Investeringen met maatschappelijk nut	17.928		-	
Investeringen met economisch nut	2.704		8.111	
subtotaal materiële vaste activa		*20.632*		*8.111*
TOTAAL VASTE ACTIVA		**20.632**		**8.111**
VLOTTENDE ACTIVA				
Vorderingen en overlopende activa				
Debiteuren algemeen	50		15.158	
Vooruitbetaalde bedragen	7.705		21.909	
Nog te ontvangen bedragen	4.924		24.047	
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	4.023.474		3.519.411	
subtotaal vorderingen en overlopende activa		*4.036.153*		*3.580.524*
Liquide Middelen				
Nationaal Groenfonds (proj.rek. Diemerbos)	2.065.483		1.997.216	
ING bank	116.012		135.441	
Kas	373		186	
subtotaal liquide middelen		*2.181.869*		*2.132.843*
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA		**6.218.022**		**5.713.367**
TOTAAL-GENERAAL ACTIVA		**6.238.654**		**5.721.478**

2.1.2 Passiva

Omschrijving	31-12-2019		31-12-2018	
VASTE FINANCIERINGSMIDDELEN				
Reserves				
Algemene reserve	1.295.015		1.309.218	
Bestemmingsreserve Vervangingsinvest.	-		1.428.193	
Bestemmingsreserve Investeringen	582.242		629.281	
Bestemmingsreserve Egalisatie	17.928		-	
subtotaal reserves		*1.895.186*		*3.366.692*
TOTAAL VASTE FINANCIERINGSMIDDELEN		**1.895.186**		**3.366.692**
VOORZIENING		**1.680.216**		**-**
VLOTTENDE PASSIVA				
Schulden op korte termijn				
Crediteuren	298.208		138.504	
Nog te betalen bedragen	32.234		45.532	
Aangegane verplichtingen	-		12.577	
Vooruitontvangen bedragen	267.328		160.957	
In beheer gehouden gelden projectrek. Diemerbos bij Nationaal Groenfonds	2.065.483		1.997.216	
subtotaal schulden korte termijn		*2.663.253*		*2.354.786*
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA		**2.663.253**		**2.354.786**
TOTAAL-GENERAAL PASSIVA		**6.238.654**		**5.721.478**

2.1.2 Waarderingsgrondslagen

Waarderingsgrondslagen voor de balans en de resultaatbepaling

Materiële vaste activa
Activa worden gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs. Subsidies en bijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. Voor maatschappelijke investeringen zijn bijdragen van reserves aan activeerbare investeringen niet toegestaan.

Voorwaarde voor het activeren van materiële vaste activa is een minimale gebruiksduur van drie jaar waarvoor een ondergrens geldt van:
- € 10.000 voor activa met economisch nut;
- € 50.000 voor activa met maatschappelijk nut.

De materiële activa worden onderverdeeld in:
- Activa met een economisch nut en;
- Activa in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Investeringen worden geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur wordt afgeschreven. De afschrijvingen vinden plaats volgens het lineaire systeem, dus in gelijke jaarlijkse termijnen en startend op 1 januari van het jaar volgend op het jaar van ingebruikname. De tabel met afschrijvingstermijnen is hieronder weergegeven.

Vaste activa	**Afschrijvingsperiode**	**Toelichting**
Immateriële vaste activa		looptijd van de geldlening
Materiële vaste activa		
Gronden/terreinen	n.v.t.	geen afschrijving
Gebouwen/werkplaats	40	
Vervoermiddelen	5	
Machines/werktuigen	5	
Werktuigen	10	
Ponten	20	
Overige vaartuigen	10	
Kunstwerken		
Brug - beton	40	
Brug - staal	40	
Brug - hout	30	
Tunnel	60	
Beschoeiing	30	
Gemalen	40	
Terreinmeubilair	5	
Riolering		
Pompen	20	

Financiële vaste activa
Financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs of de nominale waarde.

Vlottende activa
De vlottende activa worden gewaardeerd tegen de nominale waarde en, waar nodig, verminderd met een voorziening voor oninbaarheid.

Reserves
Het algemeen bestuur van Groengebied Amstelland heeft op 18 juni 2009 besloten om van de acht reserves/fondsen uitsluitend de algemene reserve, de bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen en de bestemmingsreserve investeringen te handhaven.

Het fonds batterij Penbos, de bestemmingsreserve Amsteldijk, de bestemmingsreserve IJsbaan en de bestemmingreserve Toekomst Amstelland te laten opgaan in de bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen

De bestemmingsreserve Middelpolder toe te voegen aan de bestemmingsreserve investeringen

- Algemene reserve
Aan de algemene reserve wordt jaarlijks het resultaat na bestemming toegevoegd respectievelijk onttrokken. Een deel van de renteopbrengst voortvloeiend uit de deposito en de zakelijke spaarrekeningen wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

- Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen
Naar aanleiding van het AB besluit van 7 december 2005 is een bestemmingsreserve vervangingsreserve gevormd ten behoeve van vervangingsinvesteringen en groot onderhoud. Een deel van de renteopbrengst voortvloeiend uit de deposito en de zakelijke spaarrekeningen wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen.

- Bestemmingsreserve investeringen
In het AB van 7 december 2005 is besloten een bestemmingsreserve investeringen te vormen, hieruit moet het lopende investeringsprogramma gedekt worden. Een deel van de renteopbrengst voortvloeiend uit de deposito en zakelijke spaarrekeningen wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve investeringen.

- Bestemmingsreserve egalisatie
De bestemmingsreserve dient ter dekking van de kapitaallasten van geactiveerde kapitaaluitgaven. Deze bestemmingsreserves dienen in stand te worden gehouden ter dekking van de kapitaallasten in de exploitatie.

- Voorzieningen
Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting of het voorzienbare verlies. Onderhoudsvoorzieningen zijn gebaseerd op de meerjarenramingen van het uit te voeren groot onderhoud aan de kapitaalgoederen.

Overige balansposten
Alle overige balansposten zijn, tenzij anders vermeld, gewaardeerd tegen nominale waarde.

De bepaling van het resultaat
Het resultaat is bepaald op basis van de historische kostprijs. Baten en lasten worden toegerekend naar het jaar waarin zij gegenereerd worden.

Subsidies en bijdragen van derden
Ontvangsten inzake subsidies en bijdragen van derden ten behoeve van de realisatie van specifieke projecten, alsmede de daarmee samenhangende uitgaven worden in de programmarekening verantwoord.

2.1.4 Toelichting op de balans

	31-12-2019	31-12-2018
ACTIVA		
Materiële vaste activa	**20.632**	**8.111**

Investeringen met maatschappelijk nut

Het verloop van de boekwaarde van de materiële vaste activa kan als volgt worden gespecificeerd:

Netto investeringen boekjaar		17.928		-
		17.928		-
Afschrijvingen boekjaar	-		-	
Totaal afschrijvingen		-		-
Boekwaarde per 31 december		17.928		-

Investering t.b.v. het realiseren van het complete wandelnetwerk voor Amstelland, inclusief Amsterdamse Bos en gemeenten Aalsmeer en Uithoorn. Het uitbreiden van het aanbod aan recreatieve wandelroutes en het creëren van eenheid in bewegwijzering omvat in totaal 253 km aan wandelroutes.

Investeringen met economisch nut

Het verloop van de boekwaarde van de materiële vaste activa kan als volgt worden gespecificeerd:

Netto investeringen tot boekjaar		139.607		139.607
Desinvesteringen boekjaar		-		-
		139.607		139.607
Afschrijvingen tot boekjaar	131.496		126.089	
Afschrijvingen lopend boekjaar	5.407		5.407	
Afschrijvingen desinvestering boekjr.	-		-	
Totaal afschrijvingen		136.903		131.496
Boekwaarde per 31 december		2.704		8.111

In BIJLAGE IV is een specificatie van de materiële vaste activa is opgenomen in de staat van geactiveerde investeringen tot en met 2019

Vlottende activa

Debiteuren algemeen	**50**	**15.158**
Vooruitbetaalde bedragen	**7.705**	**21.909**

De vooruitbetaalde bedragen per 31 december 2019 bestaan uit kosten voor abonnementen, contributies en verzekeringskosten over 2020.

	31-12-2019	31-12-2018
Nog te ontvangen bedragen	**4.924**	**24.047**
Specificatie:		
Nationaal Groenfonds	4.924	
	4.924	

Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	
Uitzetting Rijk's schatkist GGA	**4.023.474** **3.519.411**

Rijk's schatkist GGA

Drempelbedrag 2019	250.000

Het bedrag aan middelen per kwartaal dat buiten 's Rijks schatkist is aangehouden

	kwartaal 1	kwartaal 2	kwartaal 3	kwartaal 4
Buiten schatkist gehouden	120.748	116.102	124.826	115.999
Ruimte onder drempelbedrag	129.252	133.899	125.174	134.001
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

Liquide middelen

Nationaal Groenfonds (projectrek. Diemerbos)	2.065.483	1.997.216	
ING bank r/c 67.08.64.218	5.909	5.351	
ING bank zak. spaarrekening 67.08.64.218	110.103	130.090	
Kas	373	186	
		2.181.869	**2.132.843**

PASSIVA

	31-12-2019	31-12-2018
Reserves		
Algemene reserve		
Saldo per 1 januari	1.309.218	1.421.930
Bij: Saldo exploitatie	85.809	-
Bij: Liander, vergoeding opstalrecht	1.464	-
Bij: Toevoeging bijdrage beheer/onderhoud natuurzoom	-	101.696
Bij: Verkoop erfpachtrecht verbreding A10/watercompensatie Duivendrechtse polder: eenmalige gebruikersvergoeding grond	-	10.649
Af: Vrijval (opheffen) bestemmingsreserve vv (2018/18)	-94.677	-
Af: Onttrekking conform begroting	-6.798	-194.793
Af: Exploitatiesaldo	-	-30.265
Saldo per 31 december	1.295.015	1.309.218

De algemene reserve is gevormd uit de van het Rijk ontvangen afkoopsom ten behoeve van de inrichting van de Ouderkerkerplas. De onttrekking is conform begrotingswijziging 2019 (AB besluit 14/2019). Derhalve resteert een dotatie t.b.v. exploitatiesaldo.

Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen		
Saldo per 1 januari	1.428.193	809.170
Bij: Saldo toevoeging	94.677	921.900
Af: Onttrekking	-125.800	-302.876
Af: Overheveling naar voorziening groot onderhoud	-1.397.070	
Saldo per 31 december	-	1.428.193

De onttrekking aan de bestemmingsreserve van € 125.800,- heeft betrekking op de uitgaven voor het einde erfpacht WA en huisting naar Elsenhove. Daarnaast een onttrekking ten behoeve van planmatig onderhoud voor de vorming van de voorziening Groot onderhoud. De dotatie betreft het saldo t.b.v. het opheffen van de bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen.

Bestemmingsreserve investeringen		
Saldo per 1 januari	629.281	663.871
Bij: Saldo toevoeging	10.186	8.874
Af: Saldo onttrekking	-39.297	-43.464
Af: investering naar bestemmingsreserve egalisatie	-17.928	-
Saldo per 31 december	582.242	629.281

De dotatie betreft de ontvangen canon van Stichting Watersportpark.
De onttrekking bestaat uit investeringen t.b.v. projecten uitvoeringsprogramma, fietspaden, vaar- en wandelroutenetwerken voor een totaal bedrag van € 38.101,-. Verder is conform begroting de afschrijvingskosten 2019 (€ 5.407,-) van de pont aan de Kalfjeslaan van de reserve onttrokken.

	31-12-2019	31-12-2018
Bestemmingsreserve egalisatie		
Saldo per 1 januari	-	-
Bij: Saldo toevoeging	17.928	-
Af: Saldo onttrekking	-	-
Saldo per 31 december	17.928	-

De dotatie betreft de investering t.b.v. realisatie wandelnetwerk Amsteland

Totaal reserves	**1.895.186**	**2.737.411**

Voorziening

Voorziening groot onderhoud		
Saldo per 1-1	-	-
Overheveling uit bestemmingsreserve vervangingsinvest.	1.397.070	-
Dotatie	896.400	-
Onttrekking	613.254	-
Saldo per 31-12	1.680.216	-

De onderhoudsvoorziening is gebaseerd op de meerjarenramingen van het uit te voeren groot onderhoud aan de kapitaalgoederen.

Schulden op korte termijn

Crediteuren	**298.208**	**138.504**

De post crediteuren is als volgt gespecificeerd:

Specificatie:	
Gemeente Amstelveen	131.376
Recreatie Noord-Holland NV	109.155
Zeldenrijk Groenvoorziening	25.320
Waternet	22.148
Paswerk	6.876
Overige crediteuren	3.333
	298.208
	-

Nog te betalen bedragen	**32.234**	**45.532**

Specificatie:	
BTW 4e kwartaal 2019	5.633
Maai-, schoonmaakkosten recreatiechappen	10.249
Accountantskosten 2019	8.773
Advieskosten	3.083
Electra	4.496
	32.234

De belaste activiteiten betreffen de evenementen Amsterdam Open Air, Gaasperpleasure, Reggae Lake Festival en Fiësta Macumba.

	31-12-2019	31-12-2018
Aangegane verplichtingen	**-**	**12.577**
Vooruitontvangen bedragen	**267.328**	**160.957**

Specificatie:

Bijdrage t.b.v. project Sloepennetwerk	12.293
Bijdrage t.b.v. project Wandelnetwerk Amstelland	224.987
Bijdrage t.b.v. project Bomencompensatie verbreding A2-A9	28.222
Borg	1.826
	267.328

De ontvangen bedragen zijn bestemd voor de projecten sloepennetwerk Amsterdam-Amstelland, wandelnetwerk Amstelland en bomencompensatie verbreding A2-A9.

In beheer gehouden gelden projectrekening Diemerbos bij het Nationaal Groenfonds		**2.065.483**		**1.997.216**
Deelbudgetten partijen Samenwerkingsovereenkomst Diemerbos				
Dienst Landelijk Gebied/Amsterdam	101.275		101.275	
Gemeente Amsterdam	53.480		53.480	
Gemeente Diemen	114.938		114.938	
Groengebied Amstelland	975.397		986.576	
Rijkswaterstaat	-		-	
Staatsbosbeheer	161.364		161.364	
Stadsdeel Zuidoost	193.077		193.077	
		1.599.530		1.610.709
Overige deelbudgetten Samenwerkingsovereenkomst Diemerbos				
Verevening	21.215		21.215	
Beheerfonds	444.601		365.291	
Renteopbrengsten	137		-	
		465.953		386.506
		2.065.483		1.997.216

Toelichting bij projectrekening Diemerbos bij het Nationaal Groenfonds

In de Samenwerkingsovereenkomst Diemerbos (artikel 1.2) is afgesproken dat de deelnemende partijen de eigen bijdragen voor de projecten van het Investeringsprogramma Diemerbos fase 2 in een fonds storten, waarin tevens de bijdragen van derden (bijvoorbeeld Rijkswaterstaat) en de voorschotten voor de subsidies worden gestort. Het fonds heeft gestalte gekregen in de vorm van een projectrekening bij het Nationaal Groenfonds. Het beheer van de projectrekening wordt gevoerd door Groengebied Amstelland.

In de projectbudgetten van 11 projecten is rekening gehouden met reservering van gelden voor het beheer voor een periode van 30 jaar, conform artikel 1.1 van de Samenwerkingsovereenkomst.

Naast de gelden voor investeringen en beheer van de projecten is een beheerfonds opgenomen in de projectrekening (Samenwerkingsovereenkomst art. 1.5). Hiermee moet het beheer gefinancierd worden van in 2010 aangelegde voorzieningen in het kader van Recreatie om de Stad, waarvoor, door het dichtdraaien van de geldkraan door het Rijk, onverwacht geen beheergelden beschikbaar kwamen. De partijen hebben afgesproken gedurende de looptijd van het Investeringsprogramma (2014-2020) op zoek te gaan naar een structurele oplossing voor het beheertekort, onder meer door nieuwe financieringsmodellen, minder intensieve vormen van beheer en verdienmogelijkheden (zoals bijvoorbeeld het organiseren van evenementen).

Voor de financiering van de projecten is een vereveningsmogelijkheid afgesproken (Samenwerkingsovereenkomst art. 1.4). Als één project financiële meevallers kent wordt het financieel overschot, indien nodig, ingezet voor andere projecten in het Investeringsprogramma Diemerbos fase 2. Wanneer na verevening op het investeringsprogramma een overschot blijft bestaan, zal dit overschot ingezet worden voor het beheer.

De renteopbrengsten van de projectrekening worden in het beheerfonds gestort (Samenwerkingsovereenkomst art. 1.5).

In bijlage II is een financieel overzicht over 2019 gegeven. In bijlage III is de stand van zaken van de projecten ultimo 2019 weergegeven.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen.
Recreatie Noord-Holland NV (RNH) werkt als opdrachtnemer voor het bestuur van recreatieschap Groengebied Amstelland. De provincie Noord-Holland is enig aandeelhouder.
De samenwerkingsrelatie is beschreven in een raamcontract. Vanaf 2009 waren dat 5 jarige contracten. In 2017 is de dienstverlening van Recreatie Noord Holland N.V. opnieuw geëvalueerd. De resultaten hiervan werden begin 2018 aan het bestuur gepresenteerd. Met het oog op de lopende discussies over de Gemeenschappelijke Regelingen en de Metropool Regio Amsterdam (en de rol van RNH daar in) werden de contracten te verlengen met 2 jaar (dus 2019-2020).
De dienstverlening wordt afgerekend op basis van werkelijk gemaakte kosten en uren.

2.2 Overzicht van baten en lasten over het begrotingsjaar 2019

	Deelprogramma	Jaarrekening 2019 lasten	baten	saldo	Begroting 2019 lasten	baten	saldo	Jaarrekening 2018 lasten	baten	saldo
1	Gebiedsbeheer	4.372.520	688.113	- 3.684.407	3.011.225	615.200	- 2.396.025	2.363.475	747.837	- 1.615.638
2	Toezicht	446.482	-	- 446.482	480.996	-	- 480.996	505.584	-	- 505.584
3	Financiën	52.771	-	- 52.771	45.622	-	- 45.622	57.828	13	- 57.814
4	Bestuursadvisering	256.057	-	- 256.057	225.916	-	- 225.916	253.277	-	- 253.277
5	Secretariaat	50.709	-	- 50.709	51.720	-	- 51.720	53.260	-	- 53.260
6	Communicatie	93.567	-	- 93.567	85.239	-	- 85.239	90.009	-	- 90.009
7	Inrichting & ontwikkeling	261.536	140.057	- 121.479	561.805	312.414	- 249.391	275.936	137.065	- 138.871
	Bijdrage participanten		3.233.967	3.233.967		3.233.967	3.233.967		3.186.174	3.186.174
	Totaal lasten en baten	**5.533.643**	**4.062.137**	**- 1.471.506**	**4.462.523**	**4.161.581**	**- 300.942**	**3.599.368**	**4.071.090**	**471.721**
	Gerealiseerde totaal saldo baten en lasten	**- 1.471.506**			**- 300.942**			**471.721**		
	Resultaatbestemming									
	Toevoeging algemene reserve	87.273	-	87.273	-	-	-	112.345	-	112.345
	Onttrekking algemene reserve	-	101.475	- 101.475	-	6.798	- 6.798	-	225.058	- 225.058
	Toevoeging bestemmingsreserve vervangingsinv.	94.677	-	94.677	-	-	-	921.900	-	921.900
	Onttrekking bestemmingsreserve vervangingsinv.	-	1.522.870	- 1.522.870	-	180.000	- 180.000	-	302.876	- 302.876
	Toevoeging bestemmingsreserve investeringen	10.186	-	10.186	10.186	-	10.186	8.874	-	8.874
	Onttrekking bestemmingsreserve investeringen	-	57.225	- 57.225	-	124.330	- 124.330	-	43.464	- 43.464
	Toevoeging bestemmingsreserve egalisatie	17.928	-	17.928	-	-	-	-	-	-
	Onttrekking bestemmingsreserve egalisatie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Totaal lasten en baten	**5.743.706**	**5.743.706**	-	**4.472.709**	**4.472.709**	-	**4.642.488**	**4.642.488**	-
	Gerealiseerde resultaat	-			-			-		
	Totalen-generaal	**5.743.706**	**5.743.706**	**-**	**4.472.709**	**4.472.709**	**-**	**4.642.488**	**4.642.488**	**-**

2.3 Toelichting op de baten en lasten per deelprogramma

2.3.1 Gebiedsbeheer

Financieel overzicht:

	Jaarrekening 2019	Begroting 2019	Jaarrekening 2018
Lasten:			
Bedrijfskosten regulier	1.328.160	1.312.131	1.493.250
Inzet RNH regulier	572.112	597.694	516.885
Dotatie voorziening groot onderhoud	2.293.470	896.400	-
Groot onderhoud	613.254	808.600	-
Onttrekking voorz. groot onderhoud	- 613.254	- 808.600	-
Totaal lasten regulier	**4.193.742**	**2.806.225**	**2.010.136**
Baten:			
Opbrengsten regulier	651.429	615.200	616.292
Totaal baten regulier	**651.429**	**615.200**	**616.292**
Saldo regulier	**- 3.542.313**	**- 2.191.025**	**- 1.393.843**
Lasten:			
Lasten incidenteel	151.717	170.000	333.165
Inzet RNH incidenteel	27.061	35.000	20.174
Totaal lasten incidenteel	**178.778**	**205.000**	**353.340**
Baten:			
Opbrengsten incidenteel	1.464	-	131.545
Project subsidies	35.220	-	-
Totaal baten incidenteel	**36.684**	**-**	**131.545**
Saldo incidenteel	**- 142.094**	**- 205.000**	**- 221.795**
Saldo Gebiedsbeheer	**- 3.684.407**	**- 2.396.025**	**- 1.615.638**

Financieel	Toelichting
Het negatieve saldo van gebiedsbeheer valt circa € 1.288.382 hoger uit door hogere dotatie Voorziening groot onderhoud (€1.397.070), lagere Groot onderhoud (€195.346) en hogere incidentele baten (€ 36.684).	
Hogere lasten regulier	Er is een hogere dotatie Voorziening groot onderhoud in verband met een administratieve overboeking (€1.397.070). Verder zijn er lagere kosten voor groot onderhoud doordat geplande werkzaamheden aan de verhardingen Gaasperplas zijn getemporiseerd in afwachting van de uitkomsten participatietraject Opwaardering Gaasperplas. Daarnaast is er vertraging opgetreden bij de baggerwerkzaamheden Gaasperzoom door de stikstofdiscussie.
Lagere lasten incidenteel	Lagere lasten incidenteel dan begroot, doordat de in de begroting opgenomen reservering voor het inrichten van een afsluitbare parkeergelegenheid nabij het nieuwe beheerkantoor (€15.000) niet is uitgevoerd.
Hogere baten incidenteel	Hogere baten incidenteel door de provinciale subsidies ten behoeve van restauratie buitenplaats Wester-Amstel.

Onderbouwing bedrijfskosten regulier

	Jaarrekening 2019	Begroting 2019
Groen	559.193	504.760
Verharding	87.747	98.151
Water	89.963	61.103
Riolering	31.253	24.969
Civiele kunstwerken	33.502	37.860
Meubilair	120.020	85.971
Reiniging	148.498	153.570
Gebouwen	22.413	88.914
Onderhoud pontveer	44.157	70.035
Oevers strand	29.396	42.867
Beheerkosten dagelijks onderhoud	1.166.143	1.168.200
Overig bedrijfskosten	162.017	143.931
Totaal bedrijfskosten regulier	1.328.160	1.312.131

	Jaarrekening 2019	Begroting 2019
Onderbouwing groot onderhoud		
Inzet RNH VAT GO/VV	-	-
Groen	176.180	77.300
Verharding	106.643	289.000
Water	41.836	110.000
Riolering	-	-
Civiele kunstwerken	215.990	255.000
Meubilair	45.273	63.300
Reiniging	-	-
Gebouwen	27.333	14.000
Onderhoud pontveer	-	-
Oevers strand	-	-
Totaal groot onderhoud	613.254	808.600
	-	

Onderbouwing incidentele lasten en baten per project

Jaarrekening:	Lasten incidenteel	Baten incidenteel	Eigen bijdrage
opwaarderen gaasperplasgebied	17.758	-	17.758
einde erfpacht WA, huisvesting	161.020	35.220	125.800
Liander, vergoeding opstalrecht	-	1.464	-1.464
	178.778	36.684	142.094

Begroting:	Lasten incidenteel	Baten incidenteel	Eigen bijdrage
opwaarderen gaasperplasgebied	25.000	-	25.000
einde erfpacht WA, huisvesting	180.000		180.000
	205.000	-	205.000

Reguliere inspanning	Resultaat	Behoud gebied	Vergroten gebruik	Duurzaamheid	Maatschappelijk
Dagelijks onderhouden bestaande recreatielandschap	Binnen budget en conform gewenste kwaliteit	x			
Dagelijks onderhouden bestaande recreatievoorzieningen	Binnen budget en conform gewenste kwaliteit	x			
Controleren veiligheids- en onderhoudssituatie	Onveilige situaties voorkomen	x			x
Updaten meerjarenraming groot onderhoud en vervangingen	Actuele en haalbare meerjarenraming	x		x	
Uitvoeren meerjarenraming groot onderhoud en vervangingen	Uitgevoerd volgens planning en binnen budget	x		x	
Bijhouden beheersysteem	Beheerssysteem up-to-date	x			
Controleren zwemwaterkwaliteit	Verontreiniging tijdig opgemerkt	x			
Uitgeven en reguleren vergunningen/gebruiksovereenkomsten	Naleving gecontroleerd	x			
Begeleiden van kleine en middelgrote evenementen	Organisator tevreden over dienstverlening schap		x		
Onderhouden contacten andere gebruikers en beheerders binnen recreatiegebied	Goede relaties andere partijen	x		x	x
Behandeling klachten	Binnen termijn van vier weken		x		x
Begeleiden werkzaamheden vrijwilligers en inzet werknemers werkvoorzieningsschappen	Inzet nuttig voor schap en bevredigend voor deelnemers			x	x
Zoeken naar mogelijkheden goedkoper beheren	Hogere efficiëntie beheer	x		x	x
Inschakelen agrariërs bij beheer	Lagere beheerlasten (geen verlaging t.o.v. eerdere jaren)	x		x	
Coördineren grote evenementen	Optimale opbrengsten voor Groengebied Amstelland		x	x	
Begeleiden Amsterdam Open Air, Gaasperpleasure, Festival Macumba en sportevenementen	Organisator/gemeente/partners tevreden over dienstverlening schap	x	x	x	

Incidentele inspanning	resultaat	behoud gebied	vergroten gebruik	duurzaamheid	maatschappelijk
'Opwaarderen Gaasperplas'	Stadsdeel Zuidoost heeft in nauwe samenwerking met GGA een uitgebreid participatietraject uitgevoerd. De planvorming is vrijwel afgerond en moet nog bestuurlijk worden bekrachtigd. De inzet van GGA voor dit project heeft minder inzet gekost dan begroot. De lange procestijd heeft tot gevolg dat de onderhoudssituatie van met name de verhardingen zichtbaar slechter wordt, in afwachting tot de benodigde aanpassingen en investeringen.	x	x		x
Einde erfpacht WA, huisvesting	Eigenaar Wester Amstel is tevreden met afhandeling en overdracht. Medewerkers Recreatie Noord Holland zijn tevreden met nieuwe huisvesting en de gemeente Amstelveen is als verhuurder tevreden met nieuwe huurder Groengebied Amstelland.	x			

2.3.2 Toezicht

Financieel overzicht:

	Jaarrekening 2019	Begroting 2019	Jaarrekening 2018
Lasten:			
Bedrijfskosten regulier	13.235	31.275	44.955
Inzet RNH regulier	433.247	449.721	460.629
Totaal lasten regulier	**446.482**	**480.996**	**505.584**
Baten:			
Opbrengsten regulier	-	-	-
Totaal baten regulier	**-**	**-**	**-**
Saldo regulier	**- 446.482**	**- 480.996**	**- 505.584**
Lasten:			
Lasten incidenteel	-	-	-
Inzet RNH incidenteel	-	-	-
Totaal lasten incidenteel	**-**	**-**	**-**
Baten:			
Opbrengsten incidenteel	-	-	-
Project subsidies	-	-	-
Totaal baten incidenteel	**-**	**-**	**-**
Saldo incidenteel	**-**	**-**	**-**
Saldo Toezicht	**- 446.482**	**- 480.996**	**- 505.584**

Financieel	**Toelichting**
Per saldo een onderschrijding van € 34.514 door lagere bedrijfskosten en inzet RNH	
Saldo regulier	
Onderschrijding van € 34.514	Er zijn minder kosten door onderbezetting, waardoor niet de gewenste capaciteit geleverd kon worden.

Reguliere inspanning	resultaat	behoud gebied	vergroten gebruik	duurzaamheid	maatschappelijk
Toezicht houden en handhaven volgens Algemene Verordening	Recreanten voelen zich veilig; toezicht conform handhavingsplan	x			x
Vervullen rol gastheer in het gebied	Recreanten tevreden over gastheerschap	x			x
Jaarlijks opstellen handhavingsplan	Handhaving toegespitst op actuele noodzaak	x			
Specifieke handhaving: zichtbaarheid en handhaving verbeteren	Waarborgen veiligheidsgevoel recreanten en maatschappelijk draagvlak		x		x

2.3.3 Financiën

Financieel overzicht:

	Jaarrekening 2019	Begroting 2019	Jaarrekening 2018
Lasten:			
Bedrijfskosten regulier	15.314	14.691	13.959
Inzet RNH regulier	61.133	56.687	60.717
Totaal lasten regulier	**76.446**	**71.378**	**74.675**
Baten:			
Opbrengsten regulier	-	-	13
Totaal baten regulier	**-**	**-**	**13**
Saldo regulier	**- 76.446**	**- 71.378**	**- 74.662**
Lasten:			
Lasten incidenteel	3	-	7.566
Inzet RNH incidenteel	- 23.678	- 25.756	- 24.414
Totaal lasten incidenteel	**- 23.675**	**- 25.756**	**- 16.848**
Baten:			
Opbrengsten incidenteel	-	-	-
Project subsidies	-	-	-
Totaal baten incidenteel	**-**	**-**	**-**
Saldo incidenteel	**23.675**	**25.756**	**16.848**
Saldo Financiën	**- 52.771**	**- 45.622**	**- 57.814**

Financieel	**Toelichting**
Geen over- of onderschrijdingen boven het rapportagecriterium	

Reguliere inspanning	resultaat	behoud gebied	vergroten gebruik	duurzaamheid	maatschappelijk
Opstellen van de begroting, voortgangsrapportage en jaarrekening	Correcte en leesbare financiële stukken met goedkeurende controleverklaring	x		x	
Voeren financiële administratie	Correcte en betrouwbare administratie	x		x	
Beheren financiële middelen	Optimaal beheer financiële middelen	x		x	
Jaarlijks herijking van de berekening van het gewenste weerstandsvermogen	Weerstandsvermogen geëvalueerd en up-to-date	x		x	

2.3.4 Bestuursadvisering

Financieel overzicht:

	Jaarrekening 2019	Begroting 2019	Jaarrekening 2018
Lasten:			
Bedrijfskosten regulier	6.263	10.281	4.435
Inzet RNH regulier	190.004	205.635	225.242
Totaal lasten regulier	**196.267**	**215.916**	**229.677**
Baten:			
Opbrengsten regulier	-	-	-
Totaal baten regulier	**-**	**-**	**-**
Saldo regulier	**- 196.267**	**- 215.916**	**- 229.677**
Lasten:			
Lasten incidenteel	59.790	5.301	15.783
Inzet RNH incidenteel	-	4.699	7.816
Totaal lasten incidenteel	**59.790**	**10.000**	**23.600**
Baten:			
Opbrengsten incidenteel	-	-	-
Project subsidies	-	-	-
Totaal baten incidenteel	**-**	**-**	**-**
Saldo incidenteel	**- 59.790**	**- 10.000**	**- 23.600**
Saldo Bestuursadvisering	**- 256.057**	**- 225.916**	**- 253.277**

Financieel	Toelichting
Per saldo een overschrijding van ruim € 30.000 door met name de hogere lasten incidenteel	
lagere lasten regulier	lagere lasten door minder inzet RNH en lagere bedrijfskosten dan begroot. Dit komt door minder inzet voor de recreatiemonitor dan begroot, er is geen aanvullend onderzoek uitgevoerd in 2019.
hogere lasten incidenteel	De hogere lasten incidenteel zijn ontstaan door de extra capaciteit voor het visie en ambitietraject. De verwachting is dat het ambitiedocument eind 2021 vastgesteld wordt.

Onderbouwing incidentele lasten en baten (per project uitgesplitst)

Jaarrekening:	Lasten incidenteel	Baten incidenteel	Eigen bijdrage
koudewinning Ouderkerkerplas	-	-	-
ambitiedocument	31.747	-	31.747
visie	28.044		
	59.790	-	31.747

Begroting:	Lasten incidenteel	Baten incidenteel	Eigen bijdrage
koudewinning Ouderkerkerplas	10.000	-	10.000
visie	-	-	-
	10.000	-	10.000

Reguliere inspanning	resultaat	behoud gebied	vergroten gebruik	duurzaamheid	maatschappelijk
Adviseren bestuur	Goed voorbereide besluitvorming en informele advisering	x			
Relatie met participanten onderhouden	Ambtenaren en bestuurders tevreden over de dienstverlening				x
Belangenbehartiging en advisering aan derden	Gereageerd op zaken met directe relatie doelstelling schap	x			x
Adequaat reageren op actualiteiten	Vragen binnen 2 weken beantwoord				x
Bewaken uitvoering van het programma en de jaaropdracht	Programma uitgevoerd conform opdracht bestuur en binnen de gestelde kaders	x			
Recreatiemonitor: aantal bezoeken monitoren	Jaarlijkse meting van het aantal bezoeken aan de deelgebieden. Aanvullend enquête onderzoek wordt weer in 2020 uitgevoerd.				x
Advieskosten	Dit betreft een PM post die gebruikt wordt voor het inzetten van extern juridisch advies.			x	
Monitoren van de beleidsdoelen	Evaluatie van de doelen van het programma	x	x	x	x

Incidentele inspanning	resultaat	behoud gebied	vergroten gebruik	duurzaamheid	maatschappelijk
Koudewinning Ouderkerkerplas	De gesprekken met NUON over inkomsten uit koudewinning verlopen stroef. Er zijn in 2018 geen concrete afspraken gemaakt. In 2019 wordt een laatste poging ondernomen om dit dossier naar tevredenheid af te ronden.			x	
Inspiratie voor ambitiedocument	Een inspiratiedocument dat als startpunt voor het ambitietraject dient	x			x

2.3.5 Secretariaat

Financieel overzicht:

	Jaarrekening 2019	Begroting 2019	Jaarrekening 2018
Lasten:			
Bedrijfskosten regulier	-	3.250	-
Inzet RNH regulier	50.709	48.470	53.260
Totaal lasten regulier	**50.709**	**51.720**	**53.260**
Baten:			
Opbrengsten regulier	-	-	-
Totaal baten regulier	**-**	**-**	**-**
Saldo regulier	**- 50.709**	**- 51.720**	**- 53.260**
Lasten:			
Lasten incidenteel	-	-	-
Inzet RNH incidenteel	-	-	-
Totaal lasten incidenteel	**-**	**-**	**-**
Baten:			
Opbrengsten incidenteel	-	-	-
Project subsidies	-	-	-
Totaal baten incidenteel	**-**	**-**	**-**
Saldo incidenteel	**-**	**-**	**-**
Saldo Secretariaat	**- 50.709**	**- 51.720**	**- 53.260**

Financieel	**Toelichting**
Geen over- of onderschrijdingen boven het rapportagecriterium	

Reguliere inspanning	resultaat	behoud gebied	vergroten gebruik	duurzaamheid	maatschappelijk
Breed bekendmaken van de bestuursbesluiten	Participanten op de hoogte van besluitvorming	x			x
Organiseren vergaderingen AC, DB en AB, inclusief voorbereiding en nazorg	Drie bestuursrondes per jaar begeleid	x			
Secretariële ondersteuning	Afhandeling post en telefoon, archivering	x			

2.3.6 Communicatie

Financieel overzicht:

	Jaarrekening 2019	Begroting 2019	Jaarrekening 2018
Lasten:			
Bedrijfskosten regulier	21.717	15.936	18.860
Inzet RNH regulier	58.661	60.303	60.876
Totaal lasten regulier	**80.378**	**76.239**	**79.736**
Baten:			
Opbrengsten regulier	-	-	-
Totaal baten regulier	**-**	**-**	**-**
Saldo regulier	**- 80.378**	**- 76.239**	**- 79.736**
Lasten:			
Lasten incidenteel	13.189	9.000	10.273
Inzet RNH incidenteel	-	-	-
Totaal lasten incidenteel	**13.189**	**9.000**	**10.273**
Baten:			
Opbrengsten incidenteel	-	-	-
Project subsidies	-	-	-
Totaal baten incidenteel	**-**	**-**	**-**
Saldo incidenteel	**- 13.189**	**- 9.000**	**- 10.273**
Saldo Communicatie	**- 93.567**	**- 85.239**	**- 90.009**

Financieel	**Toelichting**
Geen over- of onderschrijdingen boven het rapportagecriterium	

Reguliere inspanning	resultaat	behoud gebied	vergroten gebruik	duurzaamheid	maatschappelijk
Communicatiestrategie uitvoeren	Gerichte inzet en vernieuwen van analoge en digitale communicatiemiddelen	x	x		x
Voorzien in goede & actuele terreininformatie voor recreanten en omwonenden	Bebording en schriftelijke informatievoorziening up to date en betrouwbaar; gericht informatie geven over werkzaamheden in het gebied	x	x		x
Promoten gebied	Behoud en uitbreiding van de relatie met diverse doelgroepen uit de communicatiestrategie	x	x		x
Benaderen pers en verwerven publiciteit	Positieve free publicity verworven; activiteiten en actualiteiten verspreid	x	x		x
Verzorgen digitale media en beheren website	Website up to date	x	x		x
Gebruik sociale media	Promotie schap en trekken nieuwe bezoekers		x		x

2.3.7 Inrichting & Ontwikkeling

Financieel overzicht:

	Jaarrekening 2019	Begroting 2019	Jaarrekening 2018
Lasten:			
Bedrijfskosten regulier	4.196	-	-
Inzet RNH regulier	77.808	127.124	118.395
Totaal lasten regulier	**82.004**	**127.124**	**118.395**
Baten:			
Opbrengsten regulier	-	-	-
Totaal baten regulier	**-**	**-**	**-**
Saldo regulier	**- 82.004**	**- 127.124**	**- 118.395**
Lasten:			
Lasten incidenteel	111.347	302.926	92.767
Inzet RNH incidenteel	68.186	131.755	64.774
Totaal lasten incidenteel	**179.532**	**434.681**	**157.541**
Baten:			
Opbrengsten incidenteel	-	-	-
Project subsidies	140.057	312.414	137.065
Totaal baten incidenteel	**140.057**	**312.414**	**137.065**
Saldo incidenteel	**- 39.476**	**- 122.267**	**- 20.476**
Saldo Inrichting & Ontwikkeling	**- 121.479**	**- 249.391**	**- 138.871**

Financieel	Toelichting
Per saldo een onderschrijding van ca. € 130.000 doordat werkzaamheden minder omvangrijk zijn dan gebruikelijk.	
lagere lasten incidenteel	Onderschrijdingen omdat de werkzaamheden minder omvangrijk zijn dan gebruikelijk. Er is te hoog begroot. Deze worden hieronder toegelicht in de tabel 'incidentele inspanningen'.
lagere baten incidenteel	Minder baten uit project subsidies dan begroot, zie de toelichting per project.

Onderbouwing incidentele lasten en baten (per project uitgesplitst)

Jaarrekening:	Lasten incidenteel	Baten incidenteel	Eigen bijdrage
uitvoeringsprogramma	19.144	10.000	9.144
fietsbrug over de Gaasp	4.924	4.924	-
fietspaden Diemerbos fase 2	6.375	6.375	-
sloepennetwerk A'dam-Amstelland	4.211	4.211	-
werving Abcoudestraatweg 79	20.331	-	20.331
ruiterroute Diemerpolder	61.843	41.656	20.187
bomencompensatie verbreding A2-A	2.945	2.945	-
wandelnetwerk Amstelland	59.761	59.761	-
infrastructuur horeca O'plas	-	-	-
overige projecten	-	10.186	-10.186
	179.532	140.057	39.476

Begroting:	Lasten incidenteel	Baten incidenteel	Eigen bijdrage
uitvoeringsprogramma	30.000	30.000	-
fietsbrug over de Gaasp	5.532	5.532	-
fietspaden Diemerbos fase 2	13.454	13.454	-
sloepennetwerk A'dam-Amstelland	16.500	16.500	-
werving Abcoudestraatweg 79	25.769	-	25.769
ruiterroute Diemerpolder	72.537	50.776	21.761
bomencompensatie verbreding A2-A	2.250	2.250	-
wandelnetwerk Amstelland	215.000	183.716	31.284
infrastructuur horeca O'plas	53.639	-	53.639
Overige projecten	-	10.186	-10.186
	434.681	312.414	122.267

Reguliere inspanning	resultaat	behoud gebied	vergroten gebruik	duurzaamheid	maatschappelijk
Coördineren en begeleiden maatschappelijke stages	Scholen tevreden over verloop				x
Juridische advisering	Juridisch advies en toetsing uitgevoerd indien noodzakelijk	x	x	x	x
Beheren vastgoedcontracten	Marktconforme opbrengsten uit grond, gebouwen en Leisure ondernemingen	x			
Aanvullen beheerssysteem	Informatie beheerssysteem snel en eenvoudig toegankelijk	x			
Grondverwerving en grondruil	Grondverwerving en –ruil in goede afstemming met partners			x	
Potentiele ondernemers en organisatoren begeleiden	Succesvolle exploitaties		x	x	
Actief verwerven inkomsten	Hogere baten voor het schap			x	
Begeleiden verbreding A2-A9	Project naar tevredenheid begeleid		x		

Incidentele inspanning	resultaat	behoud gebied	vergroten gebruik	duurzaamheid	maatschappelijk
Uitvoeringsprogramma Groengebied Amstelland:					
Vervullen functie recreatiemakelaar	Voorbereiding van projecten aangejaagd, uitbreiding fiets-, wandel en ruitermogelijkheden in het gebied.		x		x
Investeringsprogramma Diemerbos					
Werving horeca Diemerbos	Het project is in volle gang en de bouw is gestart. De planning is dat de deuren van 'House of Bird' in mei 2020 geopend worden		x		
Fietsbrug over de Gaasp	Het project wacht op afronding door Rijkswaterstaat, uiterlijk in 2021. Er zijn in 2019 kosten gemaakt voor projectleiding ten behoeve van verslaggeving aan de subsidieverstrekker.		x		x
Sloepennetwerk A'dam-Amstelland	Het project Sloepennetwerk is in 2018 in uitvoering gekomen en in 2019 voltooid		x		
Ruiterroute Diemerpolder	De voorbereidingen voor de aanleg van een ruiterroute zijn in 2018 gestart. De uitvoering heeft plaatsgevonden in 2019. De financiële afhandeling (o.a. vaststelling subsidie) zal plaatsvinden in 2020.		x		
Overige projecten					
Werving horeca Ouderkerkerplas	De aanvraag van de omgevingsvergunning is succesvol afgerond. Planning is dat het gebouw in april 2020 wordt geplaatst aan de Ouderkerkerplas. De ondernemers gaan ervanuit begin juli 2020 de deuren te openen.		x		
Bomencompensatie. verbreding A2 en A9	Rijkswaterstaat heeft hiervoor een bedrag beschikbaar gesteld. De aanplant van bomen heeft plaatsgevonden in het late najaar van 2018. In 2019 en 2020 vindt onderhoud en nazorg plaats door de aannemer. Vervolgens is er geld gereserveerd voor twee dunningen, vijf en tien jaar na aanplant. Dit geld zal na afrekening van onderhoud en nazorg door de aannemer eind 2020 in de beheerreserve			x	
Werving Abcoudestraatweg 79	In 2019 is een ondernemer geselecteerd voor herontwikkeling van deze locatie. Daarna is gestart met planvorming voor het verplaatsen van de milieustraat die op het perceel aanwezig is. Verwacht wordt dat hierover in 2020 nadere voorstellen kunnen worden gedaan.		x		
Wandelnetwerk Amstelland	Het project Wandelnetwerk Amstelland is in 2018 gestart en loopt door tot in 2021.		x		
Overige	Jaarlijkse vergoeding van het watersportpark in de Ouderkerkerplas				

2.3.8 Totaal

Financieel overzicht:

	Jaarrekening 2019	Begroting 2019	Jaarrekening 2018
Lasten:			
Bedrijfskosten regulier	1.388.884	1.387.564	1.575.459
Inzet RNH regulier	1.443.674	1.545.634	1.496.004
Dotatie voorziening groot onderhoud	2.293.470	896.400	-
Groot onderhoud	613.254	808.600	-
Onttrekking voorz. groot onderhoud	- 613.254	- 808.600	-
Totaal lasten regulier	**5.126.028**	**3.829.598**	**3.071.463**
Baten:			
Opbrengsten regulier	651.429	615.200	616.306
Totaal baten regulier	**651.429**	**615.200**	**616.306**
Saldo regulier	**- 4.474.599**	**- 3.214.398**	**- 2.455.157**
Lasten:			
Lasten incidenteel	336.046	487.227	459.555
Inzet RNH incidenteel	71.568	145.698	68.351
Totaal lasten incidenteel	**407.615**	**632.925**	**527.906**
Baten:			
Opbrengsten incidenteel	1.464	-	131.545
Project subsidies	175.277	312.414	137.065
Totaal baten incidenteel	**176.741**	**312.414**	**268.610**
Saldo incidenteel	**- 230.874**	**- 320.511**	**- 259.296**
Saldo Totaal	**- 4.705.473**	**- 3.534.909**	**- 2.714.453**

2.4 OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN PER KOSTENSOORT

Omschrijving	werkelijk 2019	begroting 2019	werkelijk 2018
Lasten			
Inhuur personeel RNH regulier	1.443.674	1.545.634	1.496.004
Bestuurskosten	4.993	9.339	4.435
Kantoorkosten	27.152	35.748	28.076
Vervoerskosten	22.871	30.403	31.185
PR & marketing	21.717	15.936	18.860
Bedrijfskosten	1.306.418	1.290.220	1.537.582
Projectkosten	407.611	632.925	477.371
Groot Onderhoud	613.254	808.600	-
Afschrijvingen	5.407	5.407	5.407
Rentekosten	327	511	451
Dotatie voorziening groot onderhoud	2.293.470	896.400	-
Onttrekking voorziening groot onderhoud	- 613.254	- 808.600	-
Bijzondere baten en lasten	3	-	- 3
Totaal lasten	**5.533.643**	**4.462.523**	**3.599.368**
Baten			
Exploitatieopbrengsten*	651.429	615.200	616.292
Financiële baten	-	-	13
Overige opbrengsten	1.464	-	131.545
Project subsidies	175.277	312.414	137.065
Totaal baten	**828.170**	**927.614**	**884.916**
Resultaat deelprogramma's	**- 4.705.473**	**- 3.534.909**	**- 2.714.453**
Bijdrage participanten	3.233.967	3.233.967	3.186.174
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	**- 1.471.506**	**- 300.942**	**471.721**
Resultaatbestemming			
Toevoeging algemene reserve	87.273	-	112.345
Onttrekking algemene reserve	- 101.475	- 6.798	- 225.058
Toevoeging bestemmingsreserve vervangingsinv.	94.677	-	921.900
Onttrekking bestemmingsreserve vervangingsinv.	- 1.522.870	- 180.000	- 302.876
Toevoeging bestemmingsreserve investeringen	10.186	10.186	8.874
Onttrekking bestemmingsreserve investeringen	- 57.225	- 124.330	- 43.464
Toevoeging bestemmingsreserve egalisatie	17.928	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve egalisatie	-	-	-
Gerealiseerde resultaat	**-**	**-**	**-**
Exploitatieopbrengsten*:			
Huren	44.963	45.300	54.859
Erfpachten	249.774	247.000	240.101
Vergunning/kioskverkopen	600	2.700	1.000
Veergelden	17.548	18.000	18.137
Overige exploitatie inkomsten (voornamelijk evenementen)	338.544	302.200	302.195
	651.429	615.200	616.292

2.5 Wet FIDO MODELSTATEN A EN B

Modelstaat A (x € 1.000)

Kwartaal	1e			2e		
Maand	1 jan	1 feb	1 mrt	1 apr	1 mei	1 jun
Registratie nr.						
Datum ontvangst						
Vlottende schuld	0	0	0	0	0	0
Vlottende middelen	0	0	0	0	0	0
Netto vl. schuld	0	0	0	0	0	0
Netto vl. overschot	0	0	0	0	0	0
Gem. schuld		0			0	
Gem. overschot		0			0	
Kasgeldlimiet	366	366	366	366	366	366
Ruimte onder limiet		366			366	
Overschrijding		0			0	

Kwartaal	3e			4e		
Maand	1 jul	1 aug	1 sep	1 okt	1 nov	1 dec
Registratie nr.						
Datum ontvangst						
Vlottende schuld	0	0	0	0	0	0
Vlottende middelen	0	0	0	0	0	0
Netto vl. schuld	0	0	0	0	0	0
Netto vl. overschot	0	0	0	0	0	0
Gem. schuld		0			0	
Gem. overschot		0			0	
Kasgeldlimiet	366	366	366	366	366	366
Ruimte onder limiet		366			366	
Overschrijding		0			0	

Toelichting op modelstaat A

De Kasgeldlimiet voor recreatieschap Groengebied Amstelland bedraagt op basis van de begroting 2019 € 366.000,-. Het recreatieschap blijft het gehele jaar binnen de limiet.

Modelstaat B (x € 1.000)

Modelstaat B

1a	Renteherziening op vaste schuld O/G		-	
1b	Renteherziening op vaste schuld U/G		-	
2	Renteherziening op vaste schuld	(1a-1b)		-
3a	nieuw aangetrokken vaste schuld		-	
3b	nieuw uitgezette lange leningen		-	
4	netto nieuw aangetrokken vaste schuld	(3a-3b)		-
5	Betaalde aflossingen		-	
6	herfinanciering	(laagste van 4 en 5)	-	
7	Renterisico op de vaste schuld	(2+6)		-
8	Renterisiconorm			-
9a	ruimte onder			-
9b	Overschrijding			-

Renterisiconorm

10	Stand van de vaste schuld		-	
11	Vastgestelde percentage			
12	Renterisiconorm	(10x11)		-

Er hebben bij het recreatieschap Groengebied Amstelland geen renteherzieningen op vaste schulden plaatsgevonden en er zijn geen nieuwe leningen uitgezet of aangetrokken. De renterisiconorm is derhalve nihil.

DEEL 3: OVERIGE GEGEVENS

3.1 Samenstelling van het Algemeen Bestuur per 31 december 2019

GEMEENTE OUDER-AMSTEL	Mevrouw J. Langenacker (voorzitter)
GEMEENTE AMSTELVEEN	Mevrouw F. Gordon
GEMEENTE AMSTERDAM	De heer J. Wedemeijer (gemandateerd vertegenwoordiger van wethouder mevrouw M. van Doorninck)
	De heer R. Piers (gemandateerd vertegenwoordiger van wethouder mevrouw S. Kukenheim)
	De heer R. Vermin (gemandateerd vertegenwoordiger van wethouder L. Ivens)
GEMEENTE DIEMEN	De heer M. Sikkes-van den Berg
PROVINCIE NOORD-HOLLAND	De heer J. Chr. van der Hoek

3.2 Controleverklaring

Aldus vastgesteld door het Algemeen Bestuur van het Groengebied Amstelland in de openbare vergadering van 2 juli 2020.

voorzitter,
Mevrouw J. Langenacker

BIJLAGEN

BIJLAGE I: INVESTERINGS- EN FINANCIERINGSSTAAT 2019

nr.	Omschrijving	Stand per 1-1-2019	Vermeerde-ringen 2019	Verminde-ringen 2019	Afschrij-vingen 2019	Stand per 31-12-2019
	ACTIVA					
1	Onroerende en roerende bezittingen	8.111	17.928		5.407	20.632
2	Investeringsuitgaven, welke gedekt worden uit reserves					
3	Financiële vaste activa	-			-	-
	Totaal	8.111	17.928	-	5.407	20.632
	PASSIVA					
1	Algemene reserve	1.309.218	87.273	101.475		1.295.015
2	Bestemmingsreserve Vervangingsinvest.	1.428.193	94.677	1.522.870		-
3	Bestemmingsreserve Investeringen	629.281	10.186	57.225		582.242
4	Bestemmingsreserve Egalisatie	-	17.928	-		17.928
4	Voorziening	-	2.293.470	613.254		1.680.216
5	Aangegane langlopende leningen	-				-
	Totaal	3.366.692	2.503.534	2.294.824	-	3.575.402
	Bruto werkkapitaal	**3.358.581**	**2.485.605**	**2.294.824**	**-5.407**	**3.554.769**

BIJLAGE II: Financieel overzicht projectrekening Diemerbos 2019

nr.	*deelbudget*	*projecttrekker*	*budget per 1-1-2019*	*stortingen door derden*	*betalingen aan projecttrekkers*	*budget per 31-12-2019*
1	Fietspad Penbos-Diemerbos	Groengebied Amstelland	-	-	-	-
2	Diemerbosboom en landmark	Staatsbosbeheer	133.851,00	-	-	133.851,00
3	Verbreding watergangen	Dienst Landelijk Gebied/Amsterdam	85.479,32	-	-	85.479,32
4	Bouwrijp maken scoutingterrein	Staatsbosbeheer	-	-	-	-
5	Aansluiting wandelpad Landlust	Dienst Landelijk Gebied/Amsterdam	15.795,70	-	-	15.795,70
6	Faunapassages Provincialeweg	Stadsdeel Zuidoost	193.076,84	-	-	193.076,84
7	Zonering fietspad Diemen-Diemerbos	Gemeente Diemen	114.937,81	-	-	114.937,81
8	Doortrekken waterpartij Diemerdriehoek	Gemeente Diemen	-	-	-	-
9	Fietspaden naar extra onderdoorgang A9	Groengebied Amstelland	160.127,45	-	8.722,72	151.404,73
10	Fietsbrug over de Gaasp	Groengebied Amstelland	791.306,50	-	609,55	790.696,95
11	Aansluiting fietsverbinding IJburg	Gemeente Amsterdam	53.479,96	-	-	53.479,96
12	Fietspad oostkant Diemerbos	Groengebied Amstelland	35.142,38	-	1.847,07	33.295,31
13	Natuurcompensatie Rijkswaterstaat	Rijkswaterstaat	-	-	-	-
14	Promotie en evenementen	Staatsbosbeheer	27.512,52	-	-	27.512,52
15	Verevening	nader te bepalen	21.215,35	-	-	21.215,35
16	Beheerfonds	Staatsbosbeheer en Groengebied A.	365.291,07	130.923,39	51.613,60	444.600,86
17	Renteopbrengsten	naar Beheerfonds	-	136,68	-	136,68
	Totaal		1.997.215,90	131.060,07	62.792,94	2.065.483,03

Bijlage III: Stand van zaken projecten Investeringsprogramma Diemerbos fase 2

In het Investeringsprogramma Diemerbos fase 2 zijn veertien projecten benoemd. Van deze veertien projecten zijn er elf in de afgelopen vijf jaar tot uitvoering gekomen. Negen projecten zijn inmiddels voltooid. Twee projecten zijn afgevoerd van de lijst en één project is op de lange baan geschoven. Hieronder volgt een overzicht van de stand van zaken per project/deelbudget.

1. Fietspad Penbos-Diemerbos. De Stuurgroep heeft besloten om dit project niet uit te voeren, omdat de kosten veel hoger uitkwamen dan was geraamd en te hoog waren om deze investering te rechtvaardigen. De gewenste fietsverbinding is via andere (deels nieuwe) fietspaden gerealiseerd.
2. Diemerbosboom en landmark. Voor dit project is de financiering nog niet rond. Het is daarom nog niet in uitvoering genomen. In 2016 is besloten om realisatie van dit project geen prioriteit te geven. In 2019 is besloten om de gereserveerde middelen voor dit project in stand te houden om zo alvast een startkapitaal te hebben voor de voorstellen in de Beheer- en Ontwikkel Strategie, die ook betrekking hebben op verbetering toegangen.
3. Verbreding watergangen. Dit project is begin 2015 gereed gekomen. Er zijn extra kosten gemaakt voor het afplaggen van percelen, zodat deze als moeras beheerd kunnen worden. Hierdoor kan voor deze percelen een hogere beheervergoeding vanuit de SNL worden verkregen. De meerkosten zijn gedekt via verevening met minderkosten van andere projecten.
4. Bouwrijp maken scoutingterrein. Dit project is in 2015 gereed gekomen. Het projectbudget is licht overschreden. De meerkosten zijn gedekt via verevening met minderkosten van andere projecten.
5. Aansluiting wandelpad Landlust. Het wandelpad is begin 2015 gereed gekomen. In 2017 zijn enkele fruitbomen langs het pad geplant. Het restant van het investeringsbudget zal na afrekening van de subsidie naar het budget voor verevening worden overgeheveld.
6. Faunapassages Provincialeweg. In 2015 is één faunapassage gerealiseerd ter hoogte van de Bijlmerweide. De tweede, ter hoogte van het recreatiegebied Gaasperplas, is in 2019 gerealiseerd. Het restant van het investeringsbudget zal na afrekening van de subsidie naar het budget voor verevening worden overgeheveld.
7. Zonering fietspad Diemen-hoofdingang Diemerbos. In 2015 is de eerste fase (vier deeltracés, ca. 935 meter) gerealiseerd. In 2018 is de tweede fase (ca. 665 meter) gerealiseerd. De meerkosten zijn gedekt via verevening met minderkosten van andere projecten. De door extra subsidies (EFRO en Stadsregio) ontvangen bedragen zullen worden overgeheveld naar het Beheerfonds, conform de subsidievoorwaarde van de Provincie.
8. Doortrekken waterpartij Diemerdriehoek. Dit project hangt nauw samen met de realisatie van project 1, fietspad Penbos-Diemerbos. Omdat het fietspad niet wordt gerealiseerd, heeft de Stuurgroep in 2016 besloten om af te zien van realisatie van dit project. Het beschikbare budget is naar het budget voor verevening overgeheveld en daarmee beschikbaar gekomen voor eventuele andere projecten.
9. Fietspaden naar extra onderdoorgang A9. De fietspaden zijn in 2015 gereed gekomen. De kosten waren lager dan geraamd. De nieuwe onderdoorgang (werk Rijkswaterstaat) is in december 2016 in gebruik genomen. Het restant van het investeringsbudget zal na afrekening van de subsidie naar het budget voor verevening worden overgeheveld onder verrekening van een in 2015 gestort voorschot. De door extra subsidie (EFRO) ontvangen bedragen zullen worden overgeheveld naar het Beheerfonds, conform de subsidievoorwaarde van de Provincie.
10. Fietsbrug over de Gaasp. Dit project is in opdracht van Rijkswaterstaat tot uitvoering gekomen. Hoewel de bouw van de nieuwe brug voorspoedig verloopt, is het voor het fietspad bestemde gedeelte gedurende de gehele bouwtijd van de tunnel in de Gaasperdammerweg nodig voor het omgelegde autoverkeer. Pas als de tunnel in gebruik genomen is kan het fietspadgedeelte beschikbaar komen voor het fietsverkeer. Verwacht wordt dat het fietspad over de brug uiterlijk in 2021 in gebruik kan worden genomen.
11. Aansluiting fietsverbinding IJburg. Dit project is in 2016 in voorbereiding genomen en in 2017 gerealiseerd. Het project is duurder geworden dan geraamd. De meerkosten zijn gedekt via verevening en extra bijdragen van de projecttrekker gemeente Amsterdam. Het restant van het investeringsbudget zal na afrekening van de subsidie naar het budget voor verevening worden overgeheveld.
12. Fietspad oostkant Diemerbos. Dit fietspad is in 2015 gereed gekomen. De kosten waren lager dan geraamd. Het restant van het investeringsbudget zal na afrekening van de subsidie naar

het budget voor verevening worden overgeheveld onder verrekening van een in 2015 gestort voorschot. De door extra subsidie (EFRO) ontvangen bedragen zullen worden overgeheveld naar het Beheerfonds, conform de subsidievoorwaarde van de Provincie.

13. Natuurcompensatie Rijkswaterstaat. Dit project is in 2015 gereed gekomen, geheel in opdracht en voor rekening van Rijkswaterstaat, buiten de projectrekening van het Diemerbos om. In opdracht van de Provincie wordt een uitbreiding voorbereid op de aangrenzende gronden, eveneens buiten de projectrekening van het Diemerbos om.
14. Promotie en evenementen. In 2016 is door Staatsbosbeheer een promotieplan opgesteld. Op basis hiervan is een bedrag uit het projectbudget beschikbaar gesteld voor inrichting van een infotheek. In 2019 is een promotiefilmpje voor de presentatie van de Beheer- en Ontwikkel Strategie gemaakt. De kosten hiervoor zullen in 2020 worden gedeclareerd.
15. Verevening. Door het overblijven van investeringsbudget bij de projecten 5, 6, 9 en 12, door het vervallen van project 8 en door een extra bijdrage voor fietspad 11 is geld beschikbaar gekomen voor de financiering van meerkosten op de projecten 3, 4 en 7.
16. Beheerfonds. Het fonds is gevuld door garantiebijdragen van de gemeente Amsterdam, de gemeente Diemen en de provincie Noord-Holland. Daarnaast zijn de inkomsten uit evenementen en de renteopbrengsten in het beheerfonds gestort. De uitgaven betreffen de niet door SNL-subsidies of andere begrotingen gedekte kosten voor onderhoud door Staatsbosbeheer en Groengebied Amstelland.
17. Renteopbrengsten. Over 2019 is € 136,68 aan rente uitgekeerd. Dit bedrag zal in 2020 worden overgeheveld naar het Beheerfonds.

Groengebied Amstelland,
22 januari 2020.

BIJLAGE IV: Staat van geactiveerde investeringen tot en met 2019

Omschrijving	Jaar van inv.	Geactiv. t/m 2018	Ver-meer-derd	Ver-min-derd	Geactiv. t/m 2019	Ter-mijn	Boek-waarde 1-1-2019	Afschr. t/m 2018	Afschr. 2019	Boek-waarde 31-12-2019	Rest-waarde
Vervoermiddelen											
Realisatie wandelnetwerk	2019	-	17.928	-	17.928		-	-	-	17.928	-
		-	17.928	-	17.928		-	-	-	17.928	-
Vervoermiddelen											
Suzuki 97-LRH-9	2010	38.500	-	-	38.500	5	-	-38.500	-	-	-
Suzuki 00-PPG-4	2011	20.000	-	-	20.000	5	-	-20.000	-	-	-
		58.500	-	-	58.500		-	-58.500	-	-	-
Vaartuigen											
Pont over Amstel	2005	81.107	-	-	81.107	15	8.111	-72.996	5.407	2.704	-
		81.107	-	-	81.107		8.111	-72.996	5.407	2.704	-
Totaal generaal		**139.607**	**17.928**	**-**	**157.535**		**8.111**	**-131.496**	**5.407**	**20.632**	**-**

Bijlage V: GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er zijn in dit kader geen bijzonderheden te melden

Bijlage VI: Nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing Groengebied Amstelland 2019

Op 1 januari 2004 is het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) in werking getreden. Het BBV verplicht het Groengebied Amstelland (GGA) aandacht te besteden aan de risico's. Met de voorliggende 'Nota weerstandsvermogen' wordt het noodzakelijke inzicht in zowel het weerstandsvermogen als de weerstandscapaciteit van het GGA gegeven.

Deze nota is in vier fasen tot stand gekomen.
1. Inventariseren en kwantificeren risico's;
2. De gewenste / benodigde omvang van het weerstandsvermogen;
3. Berekenende weerstandscapaciteit per begin 2019;
4. Matching Gewenst weerstandsvermogen – Berekende weerstandscapaciteit.

In deze nota worden de uitkomsten van deze fasen beschreven.

1. Inventariseren en kwantificeren risico's

In de eerste fase zijn de risico's van GGA geïnventariseerd. Met de budgethouders zijn deze risico's in beeld gebracht. De geïnventariseerde risico's zijn beschreven en onderverdeeld naar:

Hoog / Midden / Laag (kans)
Risico's zijn als 'Hoog' aangemerkt indien de kans van voordoen hoog wordt geacht, enzovoort. Bij een hoog risico is de financiële impact voor 80 procent meegenomen, bij een midden risico voor 50 procent en bij een laag risico voor 20 procent.

Structureel / Incidenteel
Risico's zijn als incidenteel of structureel aangemerkt. Een structureel risico heeft een financiële impact in meerdere begrotingsjaren. Een incidenteel risico heeft een financiële impact in één begrotingsjaar. De structurele risico's zijn voor twee jaar meegenomen in de risicokwantificering omdat er van uit gegaan wordt dat dit risico na twee jaar opgevangen moet zijn binnen de begroting.

Voor het kunnen bepalen van het benodigde weerstandsvermogen is de financiële impact per risico berekend. Risico's zijn per definitie niet goed meetbaar. Dit komt doordat voor voorzienbare en redelijk kwantificeerbare risico's een voorziening moet worden gevormd. Om toch tot een kwantificering te kunnen komen, zijn de bepalende factoren voor een schatting van de kans van optreden (Hoog / Midden / Laag) en de impact van het risico (in euro's) geïdentificeerd. Zoveel mogelijk is de (gemiddelde) omvang van de bij het risico betrokken exploitatielasten en/of investeringsbedragen meegenomen bij de (subjectieve) bepaling van de kans en het effect.

Dit betekent dat niet de gehele omvang van de mogelijke financiële impact wordt opgenomen als risicobuffer. Door vermenigvuldiging van de impact met een kans van optreden wordt een onnodig hoge risicobuffer vermeden. Tegelijkertijd wordt door de combinatie van verschillende risico's in de bepaling van de weerstandscapaciteit redelijkerwijs wel gezorgd voor voldoende vermogen voor tegenvallers.

Op basis van de risico-inventarisatie zijn de volgende risico's onderkend. De geïnventariseerde risico's zijn gekwantificeerd voor een bedrag van in totaal € 566.000,-. Een nadere specificatie van dit bedrag is:

Risico	**Kans**	**Incidenteel / Structureel**	**Financiële impact**	**Uitgaande van twee jaar**
1. Subsidies (risico van terugbetalen / hogere eigen bijdrage m.b.t. KvA)	Laag risico	Incidenteel	€ 50.000	€ 50.000
2. Ingroeiregeling (nieuwe voorzieningen en/of gebieden waarvan het onderhoud op enig moment uit de begroting betaald moet worden.)	Laag risico	Incidenteel	€ 40.000	€ 40.000
3. Talud-stabiliteit Ouderkerker-plas/Gaasperplas	Laag risico	Incidenteel	€ 300.000	€ 300.000
4. Verandering regelgeving (bijvoorbeeld wijziging zwemwater kwaliteit)	Midden risico	Incidenteel	€ 75.000	€ 75.000
5. Verminderde inkomsten door het niet naleven/realiseren van contractvoorwaarden	Midden risico	Incidenteel	€ 53.000	€ 53.000
6. Financiële consequenties contract beëindiging erfpachtnemers / tegenvallend bezoek evenementen	Laag risico	Incidenteel	€ 33.000	€ 33.000
7. Kans op vaststelling bodemverontreiniging	Midden risico	Incidenteel	€ 15.000	€ 15.000
Totaal				**€ 566.000**

- Bij de bepaling van de totale financiële impact voor alle risico's worden de incidentele risico's eenmalig meegenomen. Bij structurele risico's wordt de verwachte financiële impact per jaar met twee vermenigvuldigd.

2. De gewenste / benodigde omvang van het weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is in artikel 11 van het BBV gedefinieerd als “De relatie tussen de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente (of de gemeenschappelijke regeling) beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken, en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie”.

Het weerstandsvermogen weerspiegelt de mate waarin het schap in staat is middelen vrij te maken om de risico's, die zich in de praktijk voordoen, op te vangen zonder dat dit betekent dat het beleid verandert dan wel ingekrompen moet worden. Het vermogen om het beleid door te zetten, is afhankelijk van de omvang van de weerstandscapaciteit.

Er zijn (nog) geen wetenschappelijke of algemeen geldende normen voor de gewenste omvang van een weerstandsvermogen. Iedere gemeente en gemeenschappelijke regeling moet zelf invulling geven aan de gewenste omvang, gelet op haar eigen situatie en context. De omvang van het weerstandsvermogen moet in verhouding staan tot de risico's die de organisatie loopt. De risico's moeten niet kunnen worden opgevangen door stuur- en beheersmaatregelen en / of financieel kunnen worden afgedekt door voorzieningen.

De uitgevoerde risico-inventarisatie inclusief kwantificering is een logische basis voor het bepalen van het gewenste weerstandsvermogen. Hierbij moet rekening worden gehouden met het feit dat niet alle risico's kunnen worden gekwantificeerd (p.m.-posten).

1. Voor de geïdentificeerde en gekwantificeerde risico's worden de uitkomsten van de risico-inventarisatie als norm genomen voor het bepalen van het gewenste minimale weerstands-vermogen. Bij de risico-inventarisatie zijn risico's gekwantificeerd voor een bedrag van € 566.000,-.

2. Voor de niet-gekwantificeerde risico's wordt uitgegaan van 2% van de structurele inkomsten. Het rijk stelt voor de gemeenten die vallen onder het artikel 12-regime, de minimale buffer van de algemene reserve ook op 2% van de som van de structurele inkomsten te stellen. Voor GGA komt 2% van de structurele inkomsten overeen met een bedrag van € 64.000,-. Dit bedrag is daarmee het minimaal gewenste / benodigde weerstandsvermogen voor *niet* gekwantificeerde risico's.

Het totale benodigd weerstandsvermogen komt daarmee op een bedrag van € 630.000,-. In het volgende hoofdstuk wordt de omvang van het weerstandsvermogen gerelateerd aan de aanwezige weerstandscapaciteit.

3. Berekende weerstandscapaciteit per begin 2020

Onder weerstandscapaciteit wordt verstaan: het geheel aan beschikbare en vrij aanwendbare financiële middelen om mogelijke “resterende” risico's met financieel gevolg op te kunnen vangen. Met “resterende” risico's worden bedoeld: de risico's die onvoldoende “in control” zijn of kunnen worden gehouden door stuur- en beheersmaatregelen en/of waarvoor (nog) geen specifieke voorzieningen zijn of kunnen worden getroffen.

De bepaling van de weerstandscapaciteit is een momentopname. De gekozen peildatum is 1 januari 2020. Bij het berekenen van de aanwezige weerstandscapaciteit wordt gekeken naar het “vrije deel” in reserves en voorzieningen

De eventuele stille reserves zijn niet bij de weerstandscapaciteit betrokken.

Ad 1. Vrije deel reserves en voorzieningen

Bij het bepalen van het vrije deel van de reserves en voorzieningen is voorzichtigheid betracht. Criterium is of het algemeen bestuur de betreffende reserve in geval van een calamiteit kan vrijmaken zonder dat hierdoor een exploitatietekort ontstaat. Daarbij komt dat bij gebruik van een reserve, de rente die dit financieringsmiddel genereert tevens structureel gedekt moet worden.

Reserve / voorziening	**Stand 01-01-2020**	**Deel direct beschikbaar voor weerstandscapaciteit**
Algemene reserve	1.295.015	1.295.015
Bestemmingsreserve Vervangingsinvest.	-	
Bestemmingsreserve Investeringen	582.242	
Bestemmingsreserve Egalisatie	17.928	
Totaal	**1.895.186**	**1.295.015**

*Voor de bovengenoemde reserves is de stand van de reserves per 1 januari 2020 als basis genomen waarbij alle goedgekeurde bestuursvoorstellen waarin beslag wordt gelegd op deze reserves zijn meegenomen (tot en met het AB van 28 november 2013). Kortom, alle reeds toegekende bijdragen vanuit de reserves maken geen deel uit van de ruimte hierboven gepresenteerd als weerstandscapaciteit.

Van de reserves (het eigen vermogen) is € 1,3 miljoen aangemerkt als direct beschikbare incidentele weerstandscapaciteit. Deze capaciteit is afkomstig uit de algemene reserve. Het vrije deel uit de overige reserves is niet direct beschikbaar. Het algemeen bestuur moet hiervoor eerst de bestemming van de reserve wijzigen, hetgeen tot de mogelijkheden behoort. Voorzieningen worden niet meegenomen in de weerstandscapaciteit.

In de paragraaf Weerstandsvermogen van de begroting wordt elk jaar de (specificatie van de) weerstandscapaciteit vermeld, overeenkomstig artikel 11, lid 2a van het BBV. In het jaarverslag wordt op grond van artikel 26 BBV verantwoording afgelegd over de ontwikkelingen in de weerstandscapaciteit.

De weerstandscapaciteit wordt elk jaar berekend bij de jaarrekening met als peildatum de balansdatum. De berekeningswijze en de uitgangspunten blijven hierbij ongewijzigd, tenzij het algemeen bestuur anders besluit.

Peildatum van de weerstandscapaciteit, zoals die in de paragraaf Weerstandsvermogen van de begroting wordt vermeld, is de laatste balansdatum. Dit is 31 december van het jaar voorafgaand aan het jaar waarin de begroting wordt samengesteld.

4. Matching Gewenst weerstandsvermogen – Berekende weerstandscapaciteit

De conclusie in deze nota is dat GGA over een weerstandscapaciteit beschikt van € 1,3 miljoen om de risico's te dekken. Het gewenste weerstandsvermogen is berekend op € 630.000.

Voorgesteld wordt de minimale omvang van de algemene reserve voor het benodigd weerstandsvermogen vast te stellen op € 630.000.

Ingaande de begroting 2010 en de jaarrekening 2009 wordt het gewenste / benodigde weerstandsvermogen voor de geïdentificeerde en de gekwantificeerde risico's jaarlijks herzien. Risico's en de omvang van de risico's kunnen jaarlijks wijzigen.

Natuurlijk blijft het signaleren en het beheersen van de risico's een dagelijks proces. Gedurende het jaar wordt het bestuur geïnformeerd over belangrijke nieuwe risico's gedurende het jaar. De risico's met een hoge kans van voordoen worden als vast onderdeel in de planning & control instrumenten (begroting, bestuursrapportages, jaarrekening) behandeld.

Bijlage VII: WNT-verantwoording 2019

Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Groengebied Amstelland van toepassing zijnde regelgeving: “het algemene WNT-maximum”.

In mei 2017 is door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties besloten om in het financieel verslaggevingsdocument de vermelding van iedere topfunctionaris van wie de bezoldiging €1.500 of minder per kalenderjaar bedraagt te wijzigen. In de jaarrekening kan volstaan worden met de naam en de functie.
De bestuurfuncties van het Recreatieschap betreffen onbezoldigde functies.

Overzicht van de bestuurders over het verantwoordingsjaar 2019:

Naam:	**Functie**
Mevrouw J. Langenacker	Lid AB en DB (voorzitter)
De heer J. Wedemeijer	Lid AB en DB (vice voorzitter)
Mevrouw F. Gordon	Lid AB en DB
De heer R. Piers	Lid AB
De heer R. Vermin	Lid AB
De heer M. Sikkes-van den Berg	Lid AB
De heer A. Tekin	Lid AB (tot 7 juli ’19)
De heer J. Chr. van der Hoek	Lid AB (vanaf 8 juli ’19)

Uitbetaalde beëindigingsvergoeding 2019
Er zijn geen uitkeringen gedaan wegens beëindiging dienstverband aan top functionarissen.

Rapportageverplichtingen overige functionarissen
Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2019 een bezoldiging boven het toepasselijke WNT-maximum hebben ontvangen, of waarvoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden. Er zijn in 2018 geen ontslaguitkeringen aan overige functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.

Begrotingswijziging **2020**

Groengebied Amstelland

versie 11 maart 2020

Begrotingswijziging per programma

Programma	Begroting 2020			Wijziging 2020			Begroting na wijziging 2020		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	382.856	255.550	-127.306	352.797	214.315	-138.482	735.653	469.865	-265.788
2. Beheer en onderhoud	2.752.069	649.189	-2.102.880	13.597	4.116	-9.481	2.765.666	653.305	-2.112.361
3. Veiligheid en toezicht	457.492	-	-457.492	-	-	-	457.492	-	-457.492
4. Bestuur en ondersteuning	551.207	-	-551.207	12.000	-	-12.000	563.207	-	-563.207
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves	521	3.299.617	3.299.096	-	-	-	521	3.299.617	3.299.096
Totaal voor bestemming	**4.144.145**	**4.204.356**	**60.211**	**378.394**	**218.431**	**-159.963**	**4.522.539**	**4.422.787**	**-99.752**
Ad 5. Mutaties reserves	96.902	36.691	-60.211	-43.296	116.667	159.963	53.606	153.358	99.752
Totaal na bestemming	**4.241.047**	**4.241.047**	**-**	**335.098**	**335.098**	**-**	**4.576.145**	**4.576.145**	**-**

Specificatie van de baten	Begroting 2020	Wijziging 2020	Begroting na wijziging 2020
Subsidies en projectbijdragen	255.550	218.431	473.981
Inkomsten uit gebiedsexploitatie, zoals evenementen, huren en pachten	649.189	-	649.189
Participantenbijdragen	3.299.617	-	3.299.617
Totaal baten voor bestemming	**4.204.356**	**218.431**	**4.422.787**

Toelichting

De som van de begrotingswijziging is een toename van de kosten met € 159.963. De begroting na wijziging 2020 sluit op een negatief saldo van € 99.752. De lasten nemen toe met een bedrag van € 378.394. De baten nemen toe met € 218.431. De wijzigingen worden hieronder toegelicht.

Programma 1 Ontwikkeling en inrichting

De begrotingswijziging bij Programma 1: Ontwikkeling en inrichting is het gevolg van het doorschuiven van nog niet gerealiseerde activiteiten van 2019 en 2020.

De totale lasten van de begrotingswijziging (€ 352.797) zijn vooral opgebouwd uit:

1. Economische ontwikkeling
    a. Koudewinning Ouderkerkerplas € 10.000
    b. Werving Abcouderstraatweg 79 € 5.440
    c. Recreatiemakelaar € - 30.000
2. Fysieke bedrijfsinfrastructuur
    a. Bouwrijp horecalocatie Abcouderstraatweg 79 € 49.500
    b. Infrastructuur horeca Ouderkerkerplas € 53.640
3. Openbaar groen en (openlucht)recreatie
    a. Bomencompensatie verbreding A2-A9 € - 696
    b. Realisatie wandelnetwerk Amstelland € 223.303
    c. Ruiterroute Diemerpolder € - 1.730
    d. Opwaarderen Gaasperplasgebied € 40.000
4. Verkeer en vervoer
    a. Fietsbrug over de Gaasp € 3.340

De daar tegenoverstaande subsidies (€ 214.315) maakt dat de totale wijziging van het programma Ontwikkeling en inrichting € 138.482 betreft.

Programma 2 Beheer en onderhoud

Door kleine aanpassingen binnen dit programma wordt per saldo een bedrag van € 9.481 meer uitgegeven.

Programma 3 Toezicht en veiligheid

N.v.t.

Programma 4 Bestuur en ondersteuning

Het besluit van 28 november 2019 om bij te dragen aan de kosten van het governance-onderzoek leidt tot een verhoging van het budget met € 12.000.

Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen

De aanvulling vanuit de reserve bedroeg bij de begroting 2020 € 60.211. Het saldo van de wijzigingen 2020 betekent dat de budgetvraag toeneemt met € 159.963. De som van de begrotingswijzigingen betekent dat een bedrag van € 99.752 wordt onttrokken aan de reserves.

Gevolgen

Gevolgen voor de participanten

De begrotingswijziging geeft verder geen aanleiding om de participantenbijdragen te verhogen.

Participant	Bijdragen-verdeling	Bijdrage in 2019	Bijdrage in 2020
Provincie Noord Holland	27,90%	902.277	920.593
Gemeente Amstelveen	15,70%	507.706	518.012
Gemeente Amsterdam	49,20%	1.591.113	1.623.413
Gemeente Diemen	4,80%	155.203	158.354
Gemeente Ouder-Amstel	2,40%	77.668	79.245
Totaal	**100,00%**	**3.233.967**	**3.299.617**

Gevolgen voor de reserves

De begrotingswijziging heeft onderstaande gevolgen voor de reserves van het recreatieschap: een bedrag van € 99.752 wordt onttrokken aan de reserves.

Specificatie van de resultaatbestemming door mutaties reserves (taakveld 0.10)

	Begroting 2020	Wijziging 2020	Begroting na wijziging 2020
Toevoeging algemene reserve	86.716	-33.110	53.606
Onttrekking algemene reserve	-	-44.811	-44.811
Toevoeging bestemmingsreserve	10.186	-10.186	-
Onttrekking bestemmingsreserve	-36.691	-71.856	-108.547
Totaal	**60.211**	**-159.963**	**-99.752**

Vaststelling door het algemeen bestuur

Deze programmabegroting is in de oude opzet vastgesteld door het algemeen bestuur van Groengebied Amstelland in de openbare vergadering van 25 juni 2020.

Voorzitter,
Mevrouw J. Langenacker

Programmabegroting **2021**

Groengebied Amstelland

versie 11 maart 2020

Inhoudsopgave

Samenvatting 3

Programma's 6

Programma 1. Ontwikkeling en inrichting 9
Programma 2. Beheer en onderhoud 12
Programma 3. Toezicht en veiligheid 15
Programma 4. Bestuur en ondersteuning 17
Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen 20

Paragrafen 23

A. Weerstandsvermogen en risicobeheersing 25
B. Kapitaalgoederen 28
C. Financiering 34
D. Bedrijfsvoering 35
E. Grondbeleid 38
F. Participanten 39

Overzicht van baten en lasten 42

Bijlage 1: Risicosessie GGA 51

Samenvatting

De gemeenten Amsterdam, Amstelveen, Diemen en Ouder-Amstel participeren samen met Provincie Noord-Holland in de gemeenschappelijke regeling van recreatieschap Groengebied Amstelland. Zij financieren het grootste deel van het jaarlijkse exploitatietekort, aangevuld met (erf)pacht en verhuur voor recreatieve activiteiten, horeca en evenementen.

Kerngegevens: 4.000 hectare werkgebied, waarvan 712 hectare beheergebied met 188 hectare water. 2,7 á 3 miljoen bezoeken per jaar.

Ambities

Groengebied Amstelland is ingericht als recreatiegebied om steden en natuurgebieden te ontlasten en aantrekkelijke recreatiemogelijkheid te bieden aan recreanten uit omliggende gemeenten en de regio. Het recreatieschap heeft drie hoofdactiviteiten:

a. Beheren en in stand houden van de ingerichte gebieden en voorzieningen.
b. Actueel houden en vernieuwen van het aanbod om aan te sluiten bij wensen en behoeften van de recreant.
c. Uitvoeren van het inrichtingsplan en investeringsprogramma.

Wat wil het recreatieschap bereiken?

Groengebied Amstelland levert door haar reguliere werkzaamheden en projecten een directe bijdrage aan deze opgaven:

- Het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie;
- Het tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu;
- Het tot stand brengen en onderhouden van een harmonisch landschap, dat is afgestemd op de twee voorgaande punten en dat rekening houdt met een gezonde agrarische bedrijfsvoering.

Wat gaat het recreatieschap daarvoor doen?

Activiteiten van Groengebied Amstelland die bijdragen om de gestelde doelen te realiseren zijn:

- Uitvoeren inrichtingsmaatregelen Gaasperplas, om van deze plek een aantrekkelijk en metropolitaan park te maken met respect voor de floriade erfenis en de natuur.
- Richting geven aan de activiteiten en doelen van GGA door het uitwerken van een uitvoeringsprogramma, dat een leidraad is voor de activiteiten in de jaren na 2021.
- Versteken van de natuurwaarden in GGA. Door de beheeractiviteiten van GGA zijn op veel plekken hoge natuurwaarden ontstaan. Het schap probeert deze nog verder te versterken en ze beter onder de aandacht te brengen. Dat vergroot ook de potentie voor natuur-inclusieve recreatie.
- Verbeteren van de recreatieve opvangcapaciteit met 10%. Ook de nieuwe inwoners die door het uitbreiden van het woningaanbod in de regio komen wonen kunnen een plek voor recreatie vinden.
- In stand houden van de bestaande recreatie en natuurgebieden zodat deze optimaal functioneren voor natuur, landschap en recreatie.

En samen met andere Noord-Hollandse recreatieschappen wordt ingezet op:

- Aanscherpen planning & controlcyclus.
- Vernieuwen risicoanalyse.
- Begroting conform het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV).

Bij de programma's zijn de prestaties per taakveld verder uitgewerkt.

Wat gaat het kosten?

De lasten en baten van Groengebied Amstelland zijn als volgt opgebouwd.

Programma	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	1.512.348	1.403.379	-108.969
2. Beheer en onderhoud	2.580.726	670.184	-1.910.542
3. Veiligheid en toezicht	469.386	-	-469.386
4. Bestuur en ondersteuning	565.540	-	-565.540
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves	535	3.385.406	3.384.871
Totaal voor bestemming	**5.128.535**	**5.458.969**	**330.434**
Ad 5. Mutaties reserves	330.434	-	330.434
Totaal na bestemming	**5.458.969**	**5.458.969**	**-**

Financieel resultaat

	Begroting 2021	Begrotings-wijziging 2020	Jaarrekening 2019
Lasten	5.128.535	4.522.539	5.533.639
Baten	5.458.969	4.422.787	4.062.133
Saldo	**330.434**	**-99.752**	**-1.471.506**

Het resultaat 2021 is € 430.186 hoger dan de begroting 2020 na wijziging.

De lasten nemen € 605.996 toe als gevolg van uitvoering van de fietsbrug over de Gaasp (€ 1.275.256). Het overige verschil met de begrotingsniveau van 2020 na wijziging wordt veroorzaakt door het niet weer terugkeren van incidentele projecten: bouwrijk maken Abcouderstraatweg 79 (€ 103.140) en uitvoering Wandelnetwerk Amstelland (€ 318.485).

Daar staat tegenover dat de werkzaamheden aan de fietsbrug over de Gaasp volledig wordt gesubsidieerd (€ 1.275.256). Het Wandelnetwerk (subsidie in 2020: € 341.742) en dus ook de inkomsten keren niet terug in 2021.

Om loon en prijswijzigingen te compenseren wordt in 2021 een indexering met een onderpercentage van 2,6% doorbelast (€ 85.789): CBS november 2019. Door het (met ingang van 2020) activeren van de kapitaalswerken met een waarde groter dan € 50.000 kan storting in de voorziening voor Groot Onderhoud € 233.400 lager zijn. Dat geeft een stijging van de baten te zien € 1.036.000.

Ontwikkeling van reserves en voorzieningen

	Stand per 01-01-2021	Stand per 31-12-2021	Verschil
Algemene reserve	1.303.810	1.401.244	97.434
Bestemmingsreserve investeringen	473.695	473.695	-
Bestemmingsreserve egalisatie	17.928	250.928	233.000
Totaal reserves	**1.795.434**	**2.125.868**	**330.434**
Voorziening groot onderhoud	1.651.816	1.546.316	-105.500
Totaal reserves en voorzieningen	**3.447.250**	**3.672.184**	**224.934**

Risicobeheersing

De belangrijkste risico's voor Groengebied Amstelland zijn:

- Onvoldoende bekostiging van het project 'Toekomstplan Gaasperplas';
- Minder of geen (financiële) bijdrage en steun aan projecten / ontwikkelingen van participanten aan het GGA;
- Geen doorgang van projecten als gevolg van maatregelen in het kader van klimaatverandering en nieuwe regelgeving zoals stikstofproblematiek, bodemverontreinigingen (waaronder PFAS) en het NNN-beleid;
- Geen vergunning van gemeenten voor evenementen of andere activiteiten waar GGA contracten mee heeft of inkomsten uit haalt;
- Optreden extreem weer, ziekte en plagen flora en fauna en afvaldumpingen.

De kwantificering van de risico's leidt tot een gewenst weerstandsvermogen van €585.000,-. De huidige weerstandscapaciteit ligt boven het niveau van de berekende risico's.

Programma's

Hoofddoelstelling

Het doel van Groengebied Amstelland is vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling (GR):

a. Het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie;
b. Het tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu;
c. Het tot stand brengen en onderhouden van een harmonisch landschap, dat is afgestemd op het onder a en b geformuleerde en dat rekening houdt met een gezonde agrarische bedrijfsvoering.

De activiteiten van het recreatieschap dragen bij aan deze doelen. Verder geven de vigerende visie, de MRA regio en het beleid van de participanten richting aan de activiteiten van Groengebied Amstelland.

Visie

De visie voor GGA dateert uit 2007 en is niet meer actueel. Het recreatieschap werkt inmiddels aan een nieuwe ambitie. Die zal een vergezicht moeten schetsten voor de toekomst van deel-gebieden en de functie/rol die ze moeten. In 2021 wordt de nieuwe ambitie leidend voor de programmering van GGA. In afwachting hiervan is de agenda van de MRA regio mede richtinggevend aan de werkzaamheden in 2021, aanvullend op de doelen zoals geformuleerd in de GR.

Strategische doelen 2021 – 2024

De opgaven uit de MRA agenda spelen vooral op de middellande termijn en zijn input voor het ambitiedocument. Waar mogelijk wordt ook bij de huidige activiteiten rekening gehouden met de MRA doelen. Met haar omvangrijke beheergebied aan de zuidkant van Amsterdam is Groengebied Amstelland een natuurlijke partner voor het uitvoeren van de MRA. Groengebied Amstelland heeft veel beheergebied in twee van de Amsterdamse scheggen, de Amstelscheg en de Diemerscheg en de verbinding hiertussen. Bovendien heeft GGA een rol bij het agrarische beheer in de scheggen, als erfpachtgever en bij de deelname aan diverse regionale overlegstructuren.

Groengebied Amstelland levert door haar reguliere werkzaamheden en projecten een directe bijdrage aan deze MRA opgaven:

- Natuur en Ecologie/biodiversiteit
- Agrarische transformatie
- 35% meer druk recreatie en toerisme
- Klimaatadaptatie

Daarnaast zijn er opgaven waarmee Groengebied Amstelland in haar activiteiten rekening houdt als er zich kansen voordoen:

- Circulaire economie
- Bereikbaarheid
- Bodemdaling
- Energietransitie

Actuele ontwikkelingen

De volgende ontwikkelingen zijn de komende jaren van invloed:

- Verdere implementatie NNN beleid
- Implementatie nieuwe omgevingswet
- Nieuwe MRA agenda
- Invulling woningbouw-opgave in de MRA
- Actualisatie en evaluatie evenementenbeleid in Ouder-Amstel en Amsterdam

Programma's

Groengebied Amstelland wil haar doelen realiseren aan de hand van vijf programma's. Per programma wordt gewerkt aan diverse taakvelden. Per taakveld zijn operationele doelen voor 2021 bepaald.

Programma	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	1.512.348	1.403.379	-108.969
2. Beheer en onderhoud	2.580.726	670.184	-1.910.542
3. Veiligheid en toezicht	469.386	-	-469.386
4. Bestuur en ondersteuning	565.540	-	-565.540
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves	535	3.385.406	3.384.871
Totaal voor bestemming	**5.128.535**	**5.458.969**	**330.434**
Ad 5. Mutaties reserves	330.434	-	330.434
Totaal na bestemming	**5.458.969**	**5.458.969**	**-**

De totale baten in 2021 bedragen €5.458.969 en zijn als volgt begroot:

Specificatie van de baten	
Subsidies en projectbijdragen	1.407.495
Inkomsten uit gebiedsexploitatie, zoals evenementen, huren en pachten	666.068
Participantenbijdragen	3.385.406
Totaal baten voor bestemming	**5.458.969**

Programma 1. Ontwikkeling en inrichting

Ambitie

Met het programma ontwikkeling en inrichting zet het recreatieschap zich in voor de ontwikkeling van recreatie en natuur. Voor 2021 gaat het vooral om:

- Het adviseren van het(dagelijks en algemeen) bestuur van het recreatieschap;
- Het ambitiedocument leidend maken voor de programmering
- Integrale programmasturing in tijd, geld en kwaliteit.
- het beter benutten en stimuleren van de productie van diensten vanuit het gebied voor de regio
- Extra aandacht voor omgevingsmanagement en communicatie.
- Ouderkerkerplas benutten als recreatieve hotspot.

Operationele doelen per taakveld voor 2021

De operationele doelen zijn de schakel tussen de strategische doelen en de concrete acties. De activiteiten die voor de realisatie van de doelen worden ondernomen staan in het jaarprogramma's.

Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer

Aanleg van wegen, paden en kunstwerken.

Taakveld 3.1 Economische ontwikkeling

Het ingezette ambitietraject leidt tot een vastgesteld ambitiedocument dat als uitgangspunt dient voor een gedragen uitvoeringsprogramma.
Daarnaast wordt er ingezet op werving en begeleiding van ondernemers en **p**lanvorming en voorbereiding meerjaren gebiedsontwikkelprogramma

Taakveld 3.2.1 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Nieuwe uitgiften op het gebied van huur, erfpacht, koop en verkoop. Aandacht voor het ontwikkelen van horeca gelegenheid.

Daarnaast worden locatieontwikkelingen bouwrijp gemaakt, vindt er groot onderhoud of vervanging commercieel vastgoed en sloop en sanering van commercieel vastgoed plaats en wordt er ingezet op omgevingsmanagement.

Taakveld 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Door het ondernemersloket worden de verzoeken van ondernemers behandeld en zo nodig verder begeleid.

Taakveld 5.7.1 Openbaar groen en openluchtrecreatie

Het uitvoeren en begeleiden van diverse projecten en het uitvoeren en verbeteren van de Recreatiemonitor om het zicht op de effectiviteit van het beleid en het inzicht in het al dan niet voldoen aan de recreatieve vraag te vergroten.

Lasten en baten

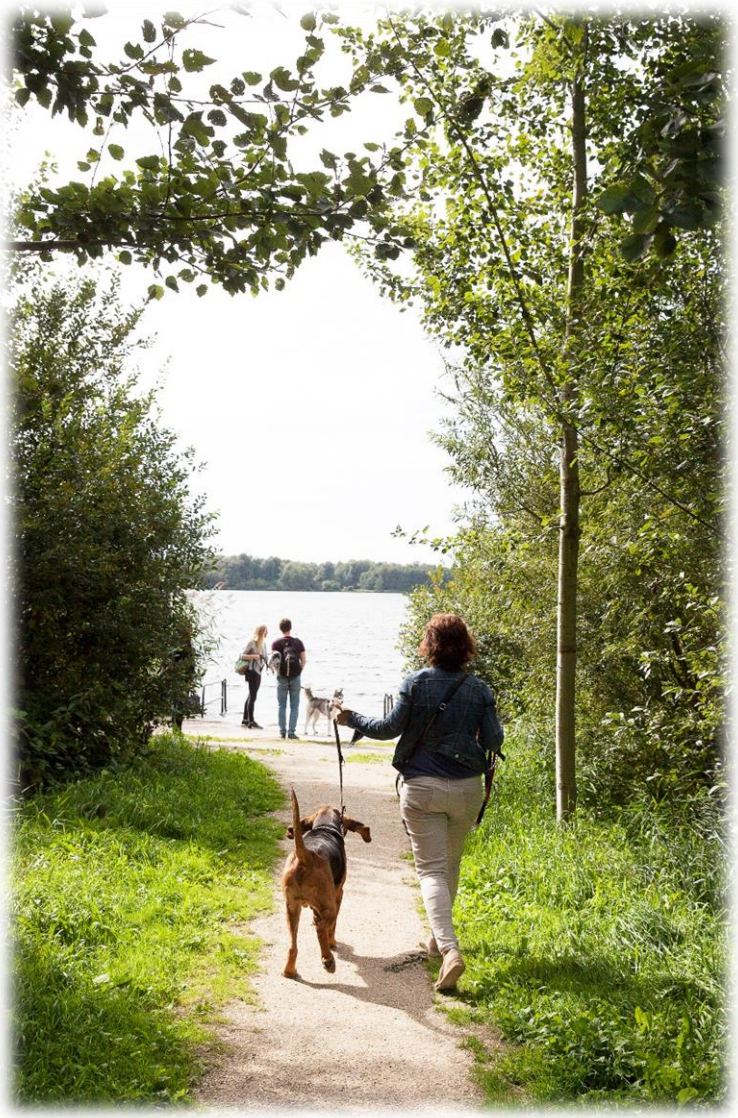
Programma 1. Ontwikkeling en inrichting	Begroting 2021	Begrotings-wijziging 2020	Jaarrekening 2019 (deelprogr. 7)
Bedrijfskosten	1.384.662	483.998	171.137
Inzet RNH	127.686	251.655	68.186
Kapitaallasten*	-	-	-
Totale lasten	**1.512.348**	**735.653**	**239.322**
Opbrengsten	-	-	-
Subsidies en projectbijdragen	1.403.379	469.865	140.057
Totale baten	**1.403.379**	**469.865**	**140.057**
Saldo	**-108.969**	**-265.788**	**-99.266**

Voor een vergelijking met voorgaande jaren zijn bij 2019 de lasten en baten van het voormalige deelprogramma 7 'Inrichting en ontwikkeling' ingevoerd. De scope van dat oude deelprogramma komt niet geheel overeen met het nieuwe programma Ontwikkeling en inrichting, omdat een deel van de kosten nu valt onder de programma's 2. Beheer en onderhoud en 4. Bestuur en ondersteuning.

*) De kapitaallasten worden gedekt uit de mutaties reserves in programma 5.

Meerjareninvesteringsplanning (MJIP) voor 2021-2024

De meerjareninvesteringsplanning is de grondslag voor de begroting van de investeringen. Het schema is een voortschrijdend programma. De bedragen zijn per project zijn in het verleden vastgesteld door het Algemeen Bestuur. Door verschuivingen in de planning van de uitvoering, veroorzaakt door vertragingen of nieuwe inzichten, wordt elk jaar een nieuw vijfjaarlijks schema opgesteld. Daaruit wordt de jaarrekening van het vorige jaar, de begroting van het eerstvolgende jaar en, zonodig, een wijziging van de begroting van het lopende jaar afgeleid.

Programma 1 in tijd, geld en kwaliteit per taakveld

Taakveld		Betreft	Planning	Kwaliteit en accenten	Lasten	Baten
2.1	Verkeer en vervoer	--			1.278.596	1.278.596
3.1	Economische ontwikkeling	Ambitie- en visieproces en programmering			-	-
3.2.1	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	--			-	-
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Ondernemersloket			59.348	-
5.7.1	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Diverse projecten			174.404	124.783
Totaal					**1.512.348**	**1.403.379**

Specificatie van de projecten van taakveld 5.7.1

Projectnaam	Planning	Kwaliteit en accenten	Lasten	Baten
Realisatie wandelnetwerk Amstelland			124.783	124.783
Ingeleend personeel ECC			49.621	
			174.404	**124.783**

Programma 2. Beheer en onderhoud

Ambitie

Met het programma beheer en onderhoud zet het recreatieschap zich in voor de instandhouding van recreatie en natuur. De balans tussen natuur en recreatie is richtinggevend voor het beheer en de ontwikkeling van de gebieden.

Speerpunten voor 2021 zijn:

- Instandhouding van recreatiegebieden en -voorzieningen die aantrekkelijk, schoon, heel en veilig zijn;
- Vergroting van biodiversiteit en duurzame kwaliteit van groen en verhardingen.

Zie voor nadere informatie ook de paragraaf kapitaalgoederen.

Operationele doelen per taakveld voor 2021

Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer

Uitvoeren van groot onderhoud en vervangingsinvesteringen met betrekking tot wegen en paden, kunstwerken, weg- en terreinmeubilair.

Taakveld 3.2.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Uitvoeren van vastgoedbeheer zoals contractherziening- en verlenging, controle naleving contracten, verjaringszaken/oneigenlijk gebruik en administratief beheer.

Taakveld 3.4 Economische promotie

Begeleiden van exploitatieontwikkelingen:

- Het bevorderen van de samenwerking tussen lokale ondernemers en het recreatieschap op het gebied van begeleiden toerisme en recreatie;
- Samen met gemeenten uitwerken locaties voor horeca-ontwikkeling;
- Inspelen op ontwikkelingen met betrekking tot het houden van evenementen.

Taakveld 5.3 Cultuur presentatie en productie

Het faciliteren van evenementen, waaronder Amsterdam Open Air, Reggae Lake, Guilty Pleasure en Fiesta Macumba.

Taakveld 5.7.2 Openbaar groen en openluchtrecreatie

- Instandhouding van recreatiegebieden en -voorzieningen die aantrekkelijk, schoon, heel en veilig zijn. Hiervoor vindt jaarlijks onderhoud, groot onderhoud en vervanging van onder andere gras, beplanting, water, stranden en speeltoestellen plaats.
- Vergroting van biodiversiteit en duurzame kwaliteit van groen en verhardingen. Beheer, zonering en opbouw van beplantingen en overgangen zijn afgestemd op de beheerdoeltypen.

Lasten en baten

Programma 2. Beheer en onderhoud	Begroting 2021	Begrotings-wijziging 2020	Jaarrekening 2019 (deelprogr. 1)
Bedrijfskosten DO	1.217.500	1.186.647	1.166.143
Overige bedrijfskosten	165.292	161.104	336.391
Inzet RNH	529.527	516.108	599.173
GO*	768.500	924.800	613.254
Kapitaallasten**	5.407	5.407	5.407
Subtotaal lasten	**2.686.226**	**2.794.066**	**2.720.368**
Dotatie voorziening GO*	663.000	896.400	2.293.470
Onttrekking voorziening GO*	-768.500	-924.800	-613.254

Saldo mutaties voorziening GO	**-105.500**	**-28.400**	**1.680.216**
Totale lasten	**2.580.726**	**2.765.666**	**4.400.584**
Opbrengsten	666.068	649.189	651.429
Projectsubsidies	4.116	4.116	35.220
Totale baten	**670.184**	**653.305**	**686.649**
Saldo	**-1.910.542**	**-2.112.361**	**-3.713.935**

*) GO betreft groot onderhoud en kleine vervangingen van maatschappelijke kapitaalgoederen, waarvan de kosten minder dan € 50.000 bedragen. Zie ook de toelichting in de paragraaf kapitaalgoederen.
**) De kapitaallasten worden gedekt uit de mutaties reserves in programma 5.

De kosten van programma 3 zijn lager dan het totaal van het voormalige deelprogramma 2, omdat de aansturing nu deel uitmaakt van taakveld 0.4 (overhead) in programma 4.

Meerjarenonderhoudsplanning (MJOP) voor 2021-2024

De volgende operationele doelen zijn gepland voor de volgende jaren:

- Onderhouden groenvoorzieningen, beplantingen, bomen en gazons;
- Onderhoud schelpen- en ruiterpaden en stranden;
- Onderhoud asfaltpaden en elementverhardingen;
- Onderhoud bruggen en beschoeiingen e.e.a. (kunstwerken);
- Onderhoud watergangen, greppels, plassen, incl. baggerwerkzaamheden;
- Onderhoud informatiekasten en ander terrein meubilair en indien nodig vervangen;
- Onderhoud gebouwen incl. reiniging toiletten;
- Schoonhouden terreinen, vegen en ophalen afval.

Operationele doelen zijn gebaseerd op een meerjarig onderhoudsschema:

- De kwaliteit is afgesproken op basis van CROW-systematiek;
- De bekostiging is berekend aan de hand van Cyber-begroting;
- Het meerjarenoverzicht investeringen volgt uit de afgesproken afschrijvingstermijnen.

Programma 2 in tijd, geld en kwaliteit per taakveld

Taakveld	Betreft	Planning	Kwaliteit en accenten	Lasten	Baten
2.1 Verkeer en vervoer	Wegen en paden, kunstwerken, weg- en terreinmeubilair	Q2..Q4	Beeldkwaliteit … (zie verder de paragraaf kapitaalgoederen)	803.314	-
3.2.2 Fysieke bedrijfs-infrastructuur	Vastgoedbeheer	Q1..Q4	Beeldkwaliteit … (zie verder de paragraaf kapitaalgoederen)	67.600	328.047
3.4 Economische promotie	Gebiedspromotie en communicatie	Q2..Q4		79.810	-
5.3 Cultuur presentatie en productie	Evenementen	Q2..Q3		40.517	302.670
5.7.2 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Gras, beplanting, water, stranden, speeltoestellen, evenemententerreinen, routes, etc.	Q2..Q4	Beeldkwaliteit … (zie verder de paragraaf kapitaalgoederen)	1.589.485	39.467
Totaal				**2.580.726**	**670.184**

Programma 3. Toezicht en veiligheid

Ambitie

Door gastheerschap, het houden van toezicht en handhavend optreden wil het recreatieschap bij bezoekers de gevoelens van sympathie, vertrouwen en veiligheid vergroten.

Operationele doelen per taakveld voor 2021

Taakveld 1.2 Openbare orde en veiligheid

De kerntaken van toezicht in het recreatieschap zijn het vervullen van een goed gastheerschap en zorgdragen voor het goed functioneren van het gebied. Een prettig verblijf van de recreant mag niet worden verstoord door andere recreanten die zich niet aan de regels houden. Ook de kwaliteit van het gebied mag niet leiden onder dat gedrag. Handhaven is dus zowel van belang bij het vervullen van het gastheerschap als het functioneren van het gebied.

Belangrijke speerpunten zijn:

1. Vervullen rol gastheer in de gebieden;
2. Toezicht houden en handhaven volgens Algemene Verordening;
3. Jaarlijks opstellen handhavingsplan;
4. En zichtbaarheid verbeteren.

Lasten en baten

Programma 3. Toezicht en veiligheid	Begroting 2021	Begrotings-wijziging 2020	Jaarrekening 2019 *(deelprogr. 2)*
Bedrijfskosten	32.739	31.910	13.235
Inzet RNH	436.647	425.582	433.247
Kapitaallasten	-	-	-
Totale lasten	**469.386**	**457.492**	**446.482**
Opbrengsten	-	-	-
Totale baten	**-**	**-**	**-**
Saldo	**-469.386**	**-457.492**	**-446.482**

De kosten van programma 3 zijn lager dan het voormalige deelprogramma 2, omdat de aansturing nu deel uitmaakt van taakveld 0.4 (overhead) in programma 4.

Programma 3 in tijd, geld en kwaliteit per taakveld

Taakveld	Betreft	Planning	Kwaliteit en accenten	Lasten	Baten
1.2 Openbare orde en veiligheid	Gastheerschap en toezicht door boa's			469.386	-
Totaal				**469.386**	**-**

Programma 4. Bestuur en ondersteuning

Ambitie

Speerpunt voor 2021 is het verder implementeren van de financiële transitie:

- Aanscherpen planning & controlcyclus
- Vernieuwen risicoanalyse.
- Begroting conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Operationele doelen per taakveld voor 2021

Taakveld 0.1 Bestuur

1. Afronden bestuurlijke besluitvorming over het Ambitiedocument en de vertaling naar een meerjaren uitvoeringsprogramma;
2. Naar aanleiding van Governance onderzoek; besluitvorming voorbereiden over de meeste gewenste vorm voor bestuurlijke aansturing en uitvoering;
3. Financieel sluitende meerjarenbegroting voor het recreatieschap;
4. Informatie uitwisseling met deelnemers;
5. Goedkeurende accountantsverklaring bij de jaarrekening 2020.

Taakveld 0.4 Overhead

1. Voorbereiden, bewaken en rapporteren van de jaaropdracht.
2. Invulling geven aan het vastgestelde uitvoeringsprogramma gericht op het realiseren van de doelen van de nieuwe ambities;
3. Goede aansturing in tijd, geld en kwaliteit gericht op realiseren doelen en juist uitvoeren van schapstaken.
4. Omgevingsmanagement gericht op realiseren draagvlak doelen.
5. Voorbereiding en uitvoering van beleid en bestuursbesluiten;
6. Doorlopend aandacht voor kwaliteit van bestuursadvisering (afstemming, tijdigheid en volledigheid);
7. Beantwoorden van bestuurlijke vragen en coördineren evt WOB-verzoeken.
8. Jaarlijks vernieuwing risicoanalyse;
9. Afronden implementatie van de financiële transitie;
10. Planning- en controldocumenten voldoen aan de normen Besluit Begroting en Verantwoording (BBV);

Lasten en baten

Programma 4. Bestuur en ondersteuning	Begroting 2021	Begrotings-wijziging 2020	Jaarrekening 2019 (deelprogr. 3, 4, 5 en 6)
Bedrijfskosten	46.914	57.724	32.288
Inzet RNH	518.626	505.483	414.637
Kapitaallasten	-	-	-
Totale lasten	**565.540**	**563.207**	**446.925**
Opbrengsten	-	-	-
Totale baten	**-**	**-**	**-**
Saldo	**-565.540**	**-563.207**	**-446.925**

De kosten van programma 4 zijn hoger dan het totaal van de voormalige deelprogramma's 3 t/m 6. Dit wordt met name veroorzaakt door de definitie van het taakveld overhead, waar alle hiërarchisch leidinggevenden toe worden gerekend. Ook de locatiebeheerder van het recreatieschap is hiërarchisch leidinggevend en zijn inzet werd voorheen begroot in het voormalige deelprogramma 1. Een ander verschil is dat de inzet van het communicatieteam, dat vooral bestaat uit klantcommunicatie, voortaan wordt begroot bij het nieuwe programma 2. Beheer en onderhoud.

Programma 4 in tijd, geld en kwaliteit per taakveld

Taakveld	Operationele doelen 2020	Planning	Kwaliteit en accenten	Lasten	Baten
0.1 Bestuur	Accountantscontrole			12.139	-
0.4 Overhead	Zie onderstaande specificatie			553.401	-
Totaal				**565.540**	**-**

Specificatie van de overhead (taakveld 0.4)

Onderdeel	Planning	Kwaliteit en accenten	Lasten	Baten
Bestuursadvisering en programmasturing			199.256	
Secretariaat			50.740	
Financiële administratie			59.342	
Locatiebeheerder en management			233.531	
Verlaging risico opslag RNH (1,5% op alle inzet RNH)			-24.243	
Kantoor- en bedrijfskosten			34.775	

Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen

Ambitie

Het recratieschap zet zich in voor behoud van natuurlijke waarden, duurzame ontwikkeling van de recreatiegebieden en gezonde financiën.

Operationele doelen per taakveld voor 2021

Taakveld 0.5 Treasury

1. De financiering van het vastgestelde beleid;
2. Zo weinig mogelijk financieringskosten;
3. Het beperken van de (financiële) risico's.

Taakveld 0.8 Overige baten en lasten

N.v.t.

Taakveld 0.9 Vennootschapsbelasting

N.v.t.

Taakveld 0.10 Mutaties reserves

Het uitvoeren van de beleidsbepalingen conform de Nota reserves en voorzieningen.

Taakveld 0.11 Resultaat rekening baten en lasten

Het resultaat wordt in principe aan de algemene reserve toegevoegd.

Lasten en baten

Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen	Begroting 2021	Begrotings-wijziging 2020 *	Jaarrekening 2019 *
Bedrijfskosten	535	521	327
Inzet RNH	-	-	-
Totale lasten	**535**	**521**	**327**
Participantenbijdragen	3.385.406	3.299.617	3.233.967
Opbrengsten	-	-	1.464
Totale baten	**3.385.406**	**3.299.617**	**3.235.431**
Saldo voor bestemming	**3.384.871**	**3.299.096**	**3.235.104**
Mutaties reserves	330.434	-99.752	-1.471.506
Saldo na bestemming	**3.054.437**	**3.398.848**	**4.706.610**

*) In deze vergelijking met voorgaande jaren zijn hier uitsluitend de participantenbijdragen en mutaties reserves opgenomen.

Specificatie van de resultaatbestemming door mutaties reserves (taakveld 0.10)

	Begroting 2021	Begrotings-wijziging 2020 *	Jaarrekening 2019 *
Toevoeging algemene reserve	97.434	53.606	157.107
Onttrekking algemene reserve	-	-44.811	-
Toevoeging bestemmingsreserve	233.000	-	10.186
Onttrekking bestemmingsreserve	-	-108.547	-1.638.800
Totaal	**330.434**	**-99.752**	**-1.471.506**

Programma 5 in geld per taakveld

Taakveld	Betreft	Lasten	Baten
0.5 Treasury	Bank- en rentekosten	535	-
0.8 Overige baten en lasten	Participantenbijdragen	-	3.385.406
0.9 Vennootschapsbelasting		-	-
0.10 Mutaties reserves	Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	330.434	-
0.11 Resultaat rekening baten en lasten		-	-
Totaal		**330.969**	**3.385.406**

Paragrafen

Over Groengebied Amstelland

Groengebied Amstelland is het groene gebied tussen Amstelveen en het Amsterdam-Rijnkanaal. Langs de stadsrand liggen enkele recreatiegebieden met stranden, speeltoestellen voor kinderen, ruiterpaden, een golfbaan en nog veel meer mogelijkheden om te recreëren.

Het landschap varieert van veenweidepolder zoals de Middelpolder en polder de Rondehoep tot bos zoals het Diemerbos. Je kunt hier fietsen, wandelen, skaten, paardrijden en van de natuur en het landschap genieten op een steenworp afstand van Amsterdam.

Groengebied Amstelland beslaat een oppervlakte van 4.000 ha waarvan 738 ha beheergebied, inclusief 188 ha water. De recreatiegebieden trekken jaarlijkse 2.9 miljoen bezoekers. Voor onze bezoekers zijn diverse voorzieningen, zoals: pontjes over de Amstel, sluisjescomplex, waterspeelplaats Gaasperplas, Ouderkerkerplas en speelsloot Hoge Dijk

Indexatie

De baten en lasten zijn (met uitzondering van afschrijvingen en rente) verhoogd met een index van 2,6 % voor 2021. Ook de participantenbijdrage is met deze index verhoogd.

Deze indexatie is gebaseerd op het inflatiecijfer volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) zoals uitgedrukt in de consumenten prijsindex (CPI) per peildatum 1 november 2019.

A. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre Groengebied Amstelland in staat is om middelen vrij te maken en daarmee substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat het beleid veranderd moet worden.

Om het weerstandsvermogen te berekenen worden alle risico's, waarvoor geen maatregelen getroffen zijn en die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie, geïnventariseerd. Per risico wordt de kans vermenigvuldigd met de potentiële omvang in euro's. Dit bedrag wordt vergeleken met de weerstandscapaciteit: de mogelijk in te zetten middelen om de risico's te dragen. De weerstandscapaciteit moet groter zijn dan het berekende weerstandsvermogen.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bij het recreatieschap wordt gevormd door de middelen in de algemene reserve, de bestemmingsreserve investeringen, de bestemmingsreserve egalisatie en de voorziening voor groot onderhoud.

In de begroting is geen post "onvoorzien" opgenomen voor het opvangen van eventuele niet voorziene lasten in de loop van het jaar. Bij Groengebied Amstelland heeft iedere onvoorziene last van substantiële betekenis dus directe gevolgen, waardoor de uitvoering van het beleid onder druk komt te staan.

Ook heeft het recreatieschap geen stille reserves. Stille reserves zijn activa die tegen geen of een te lage waarde zijn gewaardeerd en direct verkoopbaar zijn.

	Stand per 01-01-2021	Stand per 31-12-2021	Verschil
Algemene reserve	1.303.810	1.401.244	97.434
Bestemmingsreserve investeringen	473.695	473.695	-
Bestemmingsreserve egalisatie	17.928	250.928	233.000
Totaal reserves	**1.795.434**	**2.125.868**	**330.434**
Voorziening groot onderhoud	1.651.816	1.546.316	-105.500
Totaal	**3.447.250**	**3.672.184**	**224.934**

Risico's

Jaarlijks worden de risico's die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie van het recreatieschap geïnventariseerd en gekwantificeerd. Ook wordt er beoordeeld of de kans van optreden groot genoeg is om de gevolgen ervan structureel in de exploitatie op te nemen.

De belangrijkste risico's voor Groengebied Amstelland zijn:

- Het niet doorgaan van het project 'Toekomstplan Gaasperplas'
- Minder of geen (financiële) bijdrage en steun aan projecten / ontwikkelingen van participanten aan het GGA.
- Geen doorgang van projecten als gevolg van maatregelen in het kader van klimaatverandering en nieuwe regelgeving zoals stikstofproblematiek, bodemverontreinigingen (waaronder PFAS) en het NNN-beleid
- Geen vergunning van gemeenten voor evenementen of andere activiteiten waar GGA contracten mee heeft of inkomsten uit haalt.
- Andere eisen met betrekking tot het beheer van flora en fauna
- Optreden extreem weer, ziekte en plagen flora en fauna en dumpingen

Nr.	Risico	Hoogte	Kans	Hoogte x kans
1	Het niet doorgaan van het project 'Toekomstplan Gaasperplas'	€450.000,- (hoog)	20% (gemiddeld)	€90.000,-
2	Minder of geen (financiële) bijdrage en steun aan projecten / ontwikkelingen van participanten aan het GGA.	€350.000, (hoog)-	35% (hoog)	€122.500,-
3	Geen doorgang van projecten als gevolg van maatregelen in het kader van klimaatverandering en nieuwe regelgeving zoals stikstofproblematiek, bodemverontreinigingen (PFAS ea.) en het NNN-beleid	€200.000,- (gemiddeld)	20% (gemiddeld)	€40.000,-
4	Geen vergunning van gemeenten voor evenementen of andere activiteiten waar GGA contracten mee heeft of inkomsten uit haalt.	€250.000,- (gemiddeld)	35% (hoog)	€87.500,-
5	Andere eisen met betrekking tot het beheer van flora en fauna	€300.000,- (gemiddeld)	35% (hoog)	€105.000,-
6	Optreden extreem weer, ziekte en plagen flora en fauna en dumpingen	€400.000,- (hoog)	35% (hoog)	€140.000,-
			Totaal	€585.000

Risicobeheersing

Maatregelen om de genoemde risico's te beheersen, zijn:

- Het niet doorgaan van het project 'Toekomstplan Gaasperplas'
  - Voortzetten bestuurlijk en ambtelijk overleg om financiering (gefaseerd) op gang te krijgen
  - Versneld inzetten op ontwikkeling horecalocaties rond de Gaasperplas
  - Participantenbijdrage opnieuw berekenen op basis van feitelijke kosten, aantal inwoners en WOZ-waarden, omdat taakstelling niet gehaald wordt
  - Communicatie over rol en verantwoordelijkheid GGA in relatie tot Toekomstplan Gaasperpark
- Minder of geen (financiële) bijdrage en steun aan projecten / ontwikkelingen van participanten aan het GGA
  - In gesprek gaan met participanten om bestemmingsplanontwikkeling te actualiseren
  - Hogere bijdragen verantwoordelijke participant
  - Communicatie over (resultaten) gerealiseerde projecten zowel naar gemeenten als bewoners
- Geen doorgang van projecten als gevolg van maatregelen in het kader van klimaatverandering en nieuwe regelgeving zoals stikstofproblematiek, bodemverontreinigingen (waaronder PFAS) en het NNN-beleid
  - In contact blijven met gemeenten en provincie m.b.t. de huidige en toekomstige situatie en de gevolgen voor het GGA
  - Rekening houden met nieuwe regelgeving bij het opstellen van plannen.
  - Vergroten van kennis en capaciteit binnen GGA en RNH
- Geen vergunning van gemeenten voor evenementen of andere activiteiten waar GGA contracten mee heeft of inkomsten uit haalt
  - Vooraf in beeld onder welke omstandigheden een evenement hindervrij georganiseerd kan worden. (gevolgen voor o.a. milieu en omgeving in kaart)

  - Vergunning wordt verleend, maar wordt door een bezwaar- of beroepsprocedure alsnog tegengehouden of ingetrokken
  - Invloed uitoefenen op locatieprofielen en evenementenbeleid (invloed planontwikkeling en gebruiksregels)
  - Sterke communicatie / marketing met positieve effecten van evenement / activiteit
- Andere eisen met betrekking tot het beheer van flora en fauna
  - Uitvoeren van mitigerende maatregelen
  - Rekening houden bij het begroten met extra kosten uitvoer en afvoer
- Optreden extreem weer, ziekte en plagen flora en fauna en dumpingen
  - Kostenpost opnemen in exploitatie bij het aannemen van structurele vormen
  - Meer inzet op toezicht en handhaving
  - Communicatieplan bij risico's

Kengetallen

Conform het BBV worden de kengetallen in onderstaande tabel vermeld.

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Wanneer de schuld lager is dan de jaaromzet (<100%) wordt dit als voldoende bestempeld en boven de 130% als onvoldoende. Het recreatieschap heeft geen leningen, vandaar de negatieve ratio.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin aan de financiële verplichtingen kan worden voldaan. Een ratio >50% wordt in de regel als voldoende beschouwd.

Het kengetal "structurele exploitatieruimte" geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte in de begroting is om tegenvallers op te vangen. De commissie BBV geeft aan dat een ratio > 0,6% acceptabel is.

	Begroot 2019	Jaarrek. 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Raming 2022	Raming 2023
Netto schuldquote	-76%	-88%	-75%	-60%	-74%	-72%
Idem gecorrigeerd voor verstrekte leningen	-76%	-88%	-75%	-60%	-74%	-72%
Solvabiliteitsratio	88%	45%	47%	53%	55%	58%
Structurele exploitatieruimte	0%	4%	4%	8%	11%	11%
Grondexploitatie	n.v.t.					
Belastingcapaciteit	n.v.t.					

B. Kapitaalgoederen

Hieronder wordt een overzicht gegeven van het onderhoud van de kapitaalgoederen, onderscheiden naar de volgende categorieën:

- Verhardingen
- Civiele kunstwerken
- Groen
- Water
- Oevers en stranden
- Pontjes
- Terreinmeubilair
- Hygiënische maatregelen
- Gebouwen (openbaar)
- Gebouwen (in verhuur / erfpacht)

In 2018 werd het het beheerplan in het bestuur gepresenteerd en is het gewenste beeldkwaliteitsniveau vastgesteld op basis van de CROW "kwaliteitscatalogus openbare ruimte 2018".

De CROW-systematiek heeft kwaliteitsnormen van A+ (top)-A-B-C-D. Voor Groengebied Amstelland is de beeldkwaliteit vastgesteld op A-B tot voldoende "hoog".

Aansluiting begroting met de meerjarenplanning beheer

In 2018 werden de beheerkosten doorgerekend voor het in stand houden van de kapitaalgoederen / beheerelementen. Die doorrekening is uitgevoerd door Cyber Adviseurs op basis van de gewenste beeldkwaliteit in combinatie met de hoeveelheden per beheerelement. Daarbij is een gemiddeld jaarlijks bedrag geraamd voor DO (dagelijks / jaarlijks onderhoud), GO (groot onderhoud) en VV (vervangingen), gericht op het langdurig (meer dan 50 jaar) in stand houden van de beheerelementen.

Voor het onderhoud van de kapitaalgoederen kan in de begroting minder budget worden gereserveerd dan volgens het langjarig gemiddelde nodig is. Dat betekent enerzijds dat moet worden ingeleverd op de beeldkwaliteit. Anderzijds kan dat betekenen dat daardoor op termijn een financieel tekort ontstaat.
De uitvoeringsorganisatie probeert met de beperkte middelen zo goed mogelijk de beeldkwaliteit te handhaven.
In deze systematiek wordt uitgegaan van het reserveren voor GO en VV. Met ingang van de begroting 2020 wordt uitgegaan van activeren van de kosten van GO en VV, wanneer die meer bedragen dan € 50.000. De effecten van minder reserveringen en het activeren worden in 2020 herberekend.

Dagelijks / jaarlijks onderhoud

Dagelijks Onderhoud wordt betaald uit de exploitatiebegroting. De som van de begrote kosten voor DO aan alle beheerelementen is gelijk aan de som van de kosten die Cyber op basis van normkosten heeft doorgerekend.

Groot onderhoud en kleine vervangingen

Groot Onderhoud omvat de kosten voor instandhouding die niet ieder jaar terugkeren en levensduur verlengend zijn. Deze maatregelen worden uitgevoerd op basis van inspecties en de meerjarenplanning.

GO en kleine VV (maatschappelijke vervangingen tot € 50.000) betaalt het recreatieschap uit de voorziening GO. Die voorziening wordt gevoed met een jaarlijkse dotatie vanuit de exploitatiebegroting. De jaarlijkse dotatie is berekend op basis van het werkelijk geplande groot onderhoud en de kleine vervangingen in de komende 10 jaren, zoals dat vastligt in een door het bestuur vastgesteld beheerplan (zie de meerjarenbegroting). De dotatie omvat dus de kosten voor GO en de VV, kleiner dan € 50.000. In de doorrekening van Cyber zijn ook de te activeren vervangings-investeringen opgenomen. Om die reden is geen directe aansluiting zichtbaar met de bedragen die Cyber heeft geraamd.

De kosten voor GO en kleine VV worden geboekt via de exploitatie, met daar tegenover een even grote onttrekking uit de voorziening.

Grote vervangingen

Grote VV zijn de maatschappelijke vervangingen boven de € 50.000 en economische vervangingen (voor bijv. gebouwen en evenemententerreinen) boven de € 10.000. Deze investeringen betaalt het recreatieschap uit de bestemmingsreserve investeringen. Alle investeringen worden als materiële vaste activa op de balans geplaatst. De jaarlijkse waardedaling vind plaats aan de hand van de nota AWA (activeren, waarderen en afschrijven). De jaarlijkse afschrijvingslasten worden verwerkt in de jaarlijkse exploitatierekening.

Totale lasten DO, GO en VV

Totaal kapitaalgoederen	2020	2021	2022	2023
Dagelijks onderhoud	1.186.647	1.217.500	1.249.154	1.281.633
Groot onderhoud / vervangingen <50.000	924.800	768.500	519.500	527.600
Kapitaallasten	5.407	5.407	13.007	36.307
Totaal	**2.116.854**	**1.991.407**	**1.781.661**	**1.845.540**

Vervangingsinvesteringen op afschrijving	2020	2021	2022	2023
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	230.000	700.000	520.000
Economische vervangingen > 10.000	-	-	-	-

Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer

In programma 2 zijn voor dit taakveld de volgende kosten begroot:

Specificatie kosten Verkeer en vervoer	2020	2021	2022	2023
Verhardingen	394.000	565.016	374.410	394.585
Civiele kunstwerken	95.000	96.170	102.670	107.202
Inzet RNH	150.222	154.128	158.135	162.247
En per saldo toevoeging (of onttrekking) aan de voorziening GO	398.100	-12.000	184.000	187.000
Totaal	**1.037.322**	**803.314**	**819.215**	**851.034**

Categorie verhardingen

Groengebied Amstelland heeft in totaal 36 hectare aan verhardingen in de vorm van gesloten verharding (asfalt) voor rijbanen, parkeerterreinen, fiets- en wandelpaden en half verharding voor de overige wandelpaden. Ook de ruiterpaden zijn in deze categorie opgenomen. De wegen en paden worden periodiek geïnspecteerd om vast te stellen waar onderhoud noodzakelijk is. De beeldkwaliteit voor verhardingen is vastgesteld op niveau B. Bij gladheid wordt de verharding niet gestrooid.

Verhardingen	2020	2021	2022	2023
Dagelijks onderhoud	116.000	119.016	122.110	125.285
Groot onderhoud / vervangingen <50.000	278.000	446.000	250.000	247.000
Kapitaallasten	-	-	2.300	22.300
Totaal	**394.000**	**565.016**	**374.410**	**394.585**

Vervangingsinvesteringen op afschrijving	2020	2021	2022	2023
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	70.000	600.000	300.000
Economische vervangingen > 10.000				

Categorie civiele kunstwerken

Het recreatieschap heeft totaal 450 stuks kunstwerken waarvan 140 bruggen en 310 waterstaatkundige voorzieningen zoals stuwen en duikers. De beeldkwaliteit voor civiele kunstwerken is vastgesteld op niveau B.

Civiele kunstwerken	2020	2021	2022	2023
Dagelijks onderhoud	45.000	46.170	47.370	48.602
Groot onderhoud / Vervangingen <50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Kapitaallasten	-	-	5.300	8.600
Totaal	**95.000**	**96.170**	**102.670**	**107.202**

Vervangingsinvesteringen op afschrijving	2020	2021	2022	2023
Maatschappelijke vervangingen >50.000	-	160.000	100.000	220.000
Economische vervangingen > 10.000	-	-	-	-

Taakveld 5.7.2 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

In programma 2 zijn voor dit taakveld de volgende kosten begroot:

Specificatie kosten Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2020	2021	2022	2023
Groen	700.007	599.397	607.135	621.231
Water	406.080	208.838	131.668	134.571
Oevers en stranden	-	-	-	-
Pontjes	76.864	78.722	80.628	82.584
Terreinmeubilair	188.216	173.731	213.311	215.958
Hygiënische maatregelen / riolering en reiniging	186.687	191.541	196.521	201.631
Gebouwen (openbaar)	70.000	77.992	75.318	87.778
Overige bedrijfskosten	140.233	143.878	147.618	151.456
Inzet RNH	203.593	208.886	214.317	219.889
En per saldo toevoeging (of onttrekking) aan de voorziening GO	-426.500	-93.500	-40.500	-51.600
Totaal	**1.545.180**	**1.589.485**	**1.626.016**	**1.663.498**

Categorie groen

Groengebied Amstelland bevat in totaal 308 ha aan grasvegetatie in de vorm van intensieve- en extensieve grasvegetatie, moeras en rietlanden. Verder heeft het recreatieschap in totaal 115 ha beplanting bestaande uit cultuurlijke en natuurlijke beplanting. De beeldkwaliteit voor grasvegetaties en cultuurlijke beplanting zijn beide vastgesteld op niveau B.

Groen	2020	2021	2022	2023
Dagelijks onderhoud	515.007	528.397	542.135	556.231
Groot onderhoud/ Vervangingen <50.000	185.000	71.000	65.000	65.000
Kapitaallasten	-	-	-	-
Totaal	**700.007**	**599.397**	**607.135**	**621.231**

Categorie water

Het recreatieschap heeft in totaal 188 ha water. De inrichting van de zwemplekken moeten middels waarschuwingsborden aan de wettelijke eisen voldoen. Ook het zwemwater voldoet aan de minimale wettelijke eisen (Whvbz). De beeldkwaliteit voor water is vastgesteld op niveau B.

Water	2020	2021	2022	2023
Dagelijks onderhoud	106.080	108.838	111.668	114.571
Groot onderhoud/ Vervangingen <50.000	300.000	100.000	20.000	20.000
Kapitaallasten	-	-	-	-
Totaal	**406.080**	**208.838**	**131.668**	**134.571**

Categorie oevers en stranden

Groengebied Amstelland heeft in de verschillende gebieden in totaal 18.500 m2 zandstrand. De beeldkwaliteit voor oevers en stranden is vastgesteld op niveau B.

Categorie pontjes

Het recreatieschap heeft in de verschillende gebieden in totaal twee pontjes. De beeldkwaliteit voor de pontjes is vastgesteld op niveau B.

Pontjes	2020	2021	2022	2023
Dagelijks onderhoud	71.457	73.315	75.221	77.177
Groot onderhoud/ Vervangingen <50.000	-	-	-	-
Kapitaallasten	5.407	5.407	5.407	5.407
Totaal	**76.864**	**78.722**	**80.628**	**82.584**

Categorie terreinmeubilair

Het recreatieschap heeft in totaal 1135 stuks terreinmeubilair, waarvan 40 speeltoestellen en 1095 overig terreinmeubilair zoals picknicksets, banken, anti-autopalen, verkeersborden, enzovoorts. De beeldkwaliteit voor terreinmeubilair is vastgesteld op niveau B.

Terreinmeubilair	2020	2021	2022	2023
Dagelijks onderhoud	96.716	99.231	101.811	104.458
Groot onderhoud/ Vervangingen <50.000	91.500	74.500	111.500	111.500
Kapitaallasten	-	-	-	-
Totaal	**188.216**	**173.731**	**213.311**	**215.958**

Categorie hygiënische maatregelen / riolering en reiniging

Groengebied Amstelland heeft in totaal 13 pompen voor de riolering en het doorspoelen van zwemwater, 14 electrakasten,3500 meter electra leidingen en 3780 meter persriolering. Daarnaast verschillende waterputten, water tappunten en 3000 meter waterleiding. De beeldkwaliteit voor riolering is vastgesteld op niveau B. Het recreatieschap heeft totaal 6 toiletgebouwen, die in het seizoen dagelijks schoongemaakt moeten worden. In de verschillende terreinen staan in totaal 42 ondergrondse afvalcontainers die periodiek leeggezogen worden. Op intensief gebruikte gazons staan in totaal 15 "hete kolen bakken" voor het barbecueën. Ook het periodiek prikken van zwerfvuil en het verwijderen van illegaal gestort afval op de parkeerterreinen behoort tot deze categorie. De beeldkwaliteit voor reiniging is vastgesteld op niveau A.

Hygiënische maatregelen	2020	2021	2022	2023
Dagelijks onderhoud	186.687	191.541	196.521	201.631
Groot onderhoud/ Vervangingen <50.000	-	-	-	-
Kapitaallasten	-	-	-	-
Totaal	**186.687**	**191.541**	**196.521**	**201.631**

Categorie gebouwen (openbaar)

Het recreatieschap heeft in totaal 14 gebouwen in eigen beheer. Taakveld 5.7.2 omvat het onderhoud aan de openbare gebouwen, zoals toiletgebouwen. De beeldkwaliteit voor gebouwen is vastgesteld op niveau B.

Gebouwen (openbaar)	2020	2021	2022	2023
Dagelijks onderhoud	49.700	50.992	52.318	53.678
Groot onderhoud/ Vervangingen <50.000	20.300	27.000	23.000	34.100
Kapitaallasten	-	-	-	-
Totaal	**70.000**	**77.992**	**75.318**	**87.778**

Taakveld 3.2.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

In programma 2 zijn voor dit taakveld de volgende kosten begroot:

Specificatie kosten Fysieke bedrijfsinfrastructuur	2020	2021	2022	2023
Gebouwen (in verhuurd / erfpacht)	4.611	4.731	4.854	4.980
Inzet RNH	61.276	62.869	64.504	66.181
En per saldo toevoeging (of onttrekking) aan de voorziening GO	-	-	-	-
Totaal	**65.887**	**67.600**	**69.358**	**71.161**

Gebouwen (in verhuur / erfpacht)	2020	2021	2022	2023
Dagelijks onderhoud	4.611	4.731	4.854	4.980
Groot onderhoud Vervangingen <50.000	-	-	-	-
Kapitaallasten	-	-	-	-
Totaal	**4.611**	**4.731**	**4.854**	**4.980**

Niet in deze paragraaf kapitaalgoederen opgenomen gebouwen zijn:

- Gebouwen die niet voor recreatief gebruik zijn en slechts tijdelijk door het recreatieschap worden beheerd (taakveld 0.3).
- Onderhoud aan het beheerkantoor (taakveld 0.4).

C. Financiering

Wet Financiering decentrale overheden

De Wet Financiering decentrale overheden (Wet Fido) heeft als uitgangspunt het beheersen van risico's. De belangrijkste kenmerken in dat kader is een tweetal randvoorwaarden voor het treasurybeleid. De eerste is dat het aangaan en verstrekken van geldleningen alsmede het verlenen van garanties allen zijn toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak. De tweede houdt in dat uitzettingen een prudent karakter (=met beleid en inzicht bezien) moeten hebben en niet gericht zijn op het genereren van inkomen door het lopen van onnodige risico's.

Op 29 november 2018 heeft het Algemeen Bestuur in haar openbare vergadering haar verordening financieel beheer vastgesteld in gevolge artikel 57 van de wet Gemeenschappelijke Regelingen en de wet Financiering Decentrale Overheden over de kaders voor de inrichting en uitvoering van de financieringsfunctie. Ook is in deze vergadering vastgesteld de verordening financieel beheer en controle in gevolge artikel 57 van de wet Gemeenschappelijke Regelingen en de artikelen 216 en 217 van de provinciewet.

Risicobeheer

Binnen de Wet Fido zijn 2 normen vermeld waaraan dient te worden voldaan. De normen bestaan uit de kasgeldlimiet en de rente-risiconorm. De kasgeldlimiet heeft betrekking op leningen met een looptijd van maximaal 1 jaar en de renterisiconorm op leningen met een looptijd vanaf 1 jaar. Het doel van deze normen uit hoofde van de Wet Fido is voorkomen dat bij herfinanciering van de leningen bij (aanzienlijk) hogere rente grote schokken optreden in de hoogte van de rente die het recreatieschap moet betalen. De normen beperken de budgettaire risico's.

De kasgeldlimiet is een bedrag ter grootte van een percentage van het totaal van de jaarbegroting bij aanvang van het jaar. Het doel van de limiet is de vlottende schuld (kortlopende leningen) te beperken. In de onderstaande tabel is de kasgeldlimiet voor het begrotingsjaar bepaald. In de begroting 2019 wordt de kasgeldlimiet niet overschreden.

Berekening van de kasgeldlimiet	
Begrotingstotaal (lasten)	5.128.535
Bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	8,2%
Kasgeldlimiet	420.540

De renterisiconorm is een bedrag ter grootte van een percentage van het totaal van de vaste schuld bij aanvang van het jaar. Het doel is het beperken van de gevolgen van een stijgende kapitaalmarktrente op de rente lasten van de organisatie. De norm stelt dat per jaar maximaal 20% van de vaste schuld in aanmerking mag komen voor herfinanciering of renteherziening. In de onderstaande tabel is de renterisiconorm voor het begrotingsjaar bepaald op € 0.

Berekening van de renterisiconorm	
Stand van de vaste schuld per 1 januari	-
Bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20 %
Renterisiconorm	-

D. Bedrijfsvoering

Recreatie Noord-Holland (RNH) werkt als opdrachtnemer voor het bestuur van het recreatieschap. Provincie Noord-Holland is enig aandeelhouder van RNH.

De is beschreven in een raamcontract. Vanaf 2009 waren dat 5 jarige contracten. In 2017 is de dienstverlening van RNH opnieuw geëvalueerd. De resultaten hiervan werden begin 2018 aan het bestuur gepresenteerd. Met het oog op de lopende discussies over de Gemeenschappelijke Regelingen en de Metropool Regio Amsterdam (en de rol van RNH daar in) werden de contracten te verlengen met 2 jaar (dus 2019-2020).

De dienstverlening wordt afgerekend op basis van werkelijk gemaakte kosten en uren. De inzet van RNH voor het recreatieschap behoort tot de kostencategorie ingeleend personeel. In de begroting is hiervoor in totaal een budget van € 1.618.012 opgenomen.

Percentage overhead

Als de overhead wordt afgezet tegen de totale lasten bedraagt het percentage overhead 11 %. Deze overhead bestaat uit de volgende posten:

Opbouw van de overhead	Lasten	Baten
Bestuursadvisering en programmasturing	199.256	-
Secretariaat	50.740	-
Financiële administratie	59.342	-
Locatiebeheerder en management	233.531	-
Verlaging risico opslag RNH	-24.243	-
Kantoor- en bedrijfskosten	34.775	-
Totaal	**553.401**	**-**

Planning en control

RNH maakt voor het recreatieschap voor ieder boekjaar de kadernota en programmabegroting, gevolgd door een jaarplan en begrotingswijziging, en tenslotte de najaarsnotitie en jaarrekening. In één kalenderjaar worden daartoe de volgende stukken aan het bestuur voorgelegd:

- in het voorjaar de jaarrekening van het afgelopen jaar, de begrotingswijziging voor het lopende jaar en de programmabegroting voor het volgende jaar;
- en in het najaar de najaarsnotitie voor het lopende jaar, een jaarplan / financiële uitgangspunten voor het volgende jaar en de kadernota voor het daaropvolgende jaar.

Deze cyclus van planning en control wordt zo goed mogelijk afgestemd op de vergadercyclus van het recreatieschap, de behandeling door participanten en regionale afspraken over de informatie uitwisseling tussen gemeenschappelijke regelingen en gemeenteraden.

Klachtenregistratie

Het recreatieschap biedt op de website de mogelijkheid om een klacht in te dienen. Afgelopen jaren is daarvan geen gebruik gemaakt. Ook via andere communicatiemiddelen en via de klantcontacten met toezichthouders of beheermedewerkers zijn geen klachten ontvangen over het handelen of functioneren van medewerkers die namens het recreatieschap optreden.

Tarieventabel

De tarieventabel volgt uit de Legesverordening 2015 zoals vastgesteld door het algemeen bestuur van Groengebied Amstelland. De tarieven kunnen telkenmale met de vaststelling van de begroting over enig jaar opnieuw worden vastgesteld.

1.	Documenten	
	Aard van de dienstverlening	*Tarief*
1.1.	Toezending link naar digitale openbare vergaderstukken van Algemeen Bestuur op basis van registratie belangstellenden	Nihil
1.2.	Het verstrekken van fotokopieën van schriftelijke stukken, afschriften en dergelijke A4-formaat, per bladzijde (zwart/wit)	€0,40

2.	Archiefwerkzaamheden, opzoeken stukken	
	Aard van de dienstverlening	*Tarief*
2.1.	Opzoeken stukken in archief of in bestanden indien het opzoeken langer duurt dan 15 minuten, eerste kwartier gratis.	€ 15,- per kwartier of gedeelte daarvan

3.	Vergunningen en ontheffingen op grond van de Algemene Verordening (AV) van het recreatieschap	
	Aard van de dienstverlening	*Tarief*
3.1.	Art. 2.2 AV - VERVALLEN (betreft: vergunning voor evenementen)	Nihil
3.2.	Vergunning voor het tegen betaling aanbieden van diensten en lessen, zoals skeeleren, fietsen, kanoën, paardrijden, bewaken van auto's etc. (art. 2.3 AV)	€ 50,- per keer € 250,- per jaar
3.3	Ventvergunning (art 2.4 AV) ten behoeve van de verkoop van (horeca)artikelen: - voor maximaal 3 aansluitende dagen - jaarvergunning venten, per jaar	 € 150,- € 250,-
3.4	Standplaatsvergunning (art. 2.5 AV), in verband met verkoop van (horeca)artikelen vanuit een mobiel verkooppunt, per aangewezen locatie: - voor maximaal 3 aansluitende dagen - jaarstandplaats	 € 150,- € 250,-
3.5	Ontheffing voor het maken van commerciële foto- en filmopnamen (art. 2.6 AV), per dagdeel	€ 250,-
3.6	Vergunning voor het uitlaten van honden door commerciële bedrijven/uitlaatservices (art. 2.14 AV), per jaar, afhankelijk van bezoekfrequentie	van € 250,- tot € 750,-
3.7	Vergunning voor het uitlaten of begeleiden van meer dan drie honden (art. 2.14 AV), particulier/non-profit, per jaar/periode	€ 50,-

3.8	Ontheffing voor het op afstand (radiografisch) besturen van voertuigen en recreatieapparatuur, waaronder drones (art. 2.19 AV), particulier, non-profit, per ontheffing	€ 50,-
3.9	Bescherming groenvoorzieningen (art.3.4 AV); ontheffing voor schade toebrengen aan groenvoorzieningen of grasmat, graven van kuilen etc.(excl. herstel van schade!), per keer	€ 150,-
3.10	Ontheffing motorvoertuig voor rijden in groenvoorzieningen (art. 4.5 AV) voor een periode van maximaal 3 maanden - voor elke verlenging met maximaal drie maanden	€ 50,- € 50,-
3.11	Barbecue etc. (art. 4.18 AV) op daartoe aangewezen plaatsen, met een verwacht bezoekersaantal - van 50 tot 100 personen, per keer - meer dan 100 personen, per keer N.B.: Evt. in combinatie met evenementenvergunning gemeente	€ 50,- *) € 150,- *)
3.12	Wijziging van vergunning of ontheffing, o.a. data/periode	€ 50,-
3.13	Overige vergunningen/ontheffingen op grond van de AV	€ 150,-

*) Groepsactiviteiten (kleinschalige evenementen) maken deel uit van het normale gebruik van het recreatiegebied. De legesverordening kan hiervoor een drempel opwerken als er ontheffing van de Algemene Verordening nodig is. De legesverordening biedt in artikel 6 lid 2 de mogelijkheid tot vrijstelling van heffing van leges of tot vermindering van het bedrag.

Het bestuur van het recreatieschap draagt de uitvoeringsorganisatie op om in elk geval van deze mogelijkheid gebruik te maken ingeval van:

- Sport- en speldagen van scholen;
- Benefietactiviteiten voor algemeen geaccepteerde goede doelen;
- Familiebijeenkomsten tot 100 personen;
- Kleinschalige activiteiten georganiseerd door organisaties met een maatschappelijk doel;
- Kleinschalige sportactiviteiten.

Voorwaarde is dan wel dat de openbare toegankelijkheid van de terreinen en voorzieningen gewaarborgd is en dat er dus geen sprake is van exclusief terreingebruik waarbij derden kunnen worden geweerd of gebruik door anderen wordt geweerd.

E. Grondbeleid

Het recreatieschap is van mening dat gebieden die binnen de grenzen van de Gemeenschappelijke Regeling vallen, in het beheer van het recreatieschap thuishoren.

Indien het recreatieschap een zakelijk of persoonlijk recht verwerft op gronden grenzend aan het gebied, dan worden deze gronden toegevoegd aan de gemeenschappelijke regeling:

- Gronden in erfpacht: 698 ha;
- Gronden niet in eigendom, wel in beheer: 561 ha.

Het recreatieschap geeft gronden in (onder) erfpacht uit. Meerdere contracten bevatten een clausule die bepaalt dat bij beëindiging van het erfpacht door het recreatieschap, het recreatieschap verplicht kan worden de opstal (bebouwing, werken en beplantingen) tegen de dan geldende waarde over te nemen van de erfpachter. Dit heet de eindwaardevergoeding. Het recreatieschap gaat uit dat de erfpachtcontracten doorlopen, ook bij de contractueel afgesproken herziening van de jaarlijkse erfpachtcanon. Hierdoor is er geen sprake van de situatie dat het recreatieschap gehouden is om de eindwaardevergoeding te betalen. Sinds het ontstaan van het recreatieschap is er geen sprake geweest van uitbetaling van een eindwaarde vergoeding. De liquiditeitsbehoefte is dan ook nihil en kan daarnaast redelijke wijze niet bepaald worden. Dat is tevens de reden waarom er geen reservering wordt aangehouden voor de mogelijke vergoeding van de eindwaarde.

In de discussie met Staatsbosbeheer als bloot eigenaar van een groot deel van de gronden in het recreatieschap over de verlening van het erfpachtrecht speelt ook de eindwaardevergoeding een rol. Het recreatieschap gaat er ook hierbij vanuit dat het erfpachtcontract doorloopt (mede ingegeven door het verlengingsrecht), waardoor ook de ondererfpacht contracten met het recreatieschap kunnen doorlopen.

F. Participanten

Vanwege de bestuurlijke, beleidsmatige en financiële belangen voor elke participant is inzicht in en actieve deelname aan de gemeenschappelijke regeling noodzakelijk. Door effectief te sturen op de doelstellingen en prestaties kunnen participanten de gemeenschappelijke regeling maximaal laten bijdragen aan eigen bestuurlijke ambities. Ook de ambtelijke organisaties zullen daarvoor goed samen moeten werken met de uitvoeringsorganisatie Recreatie Noord-Holland.

Participantenbijdragen

Zoals afgesproken in de gemeenschappelijke regeling wordt de participantenbijdrage jaarlijks geïndexeerd. De programmabegroting geeft verder geen aanleiding om de participantenbijdragen te verhogen.

Participant	Bijdragen-verdeling	Bijdrage in 2019	Bijdrage in 2020
Provincie Noord-Holland	27,90%	€ 902.277	€ 920.593
Amstelveen	15,70%	€ 507.706	€ 518.012
Amsterdam	49,20%	€ 1.591.113	€ 1.623.413
Diemen	4,80%	€ 155.203	€ 158.354
Ouder-Amstel	2,40%	€ 77.668	€ 79.245
Totaal	**100,0 %**	**€ 3.233.967**	**€ 3.299.617**

Informeren van participanten

De informatievoorziening van de gemeenschappelijke regeling aan de participanten (de gemeenteraden en provinciale staten) is belangrijk. Daarvoor sluit het recreatieschap aan bij regionale samenwerkingsafspraken zoals die bijvoorbeeld in Noord-Holland Noord en de Metropool Regio Amsterdam zijn of worden gemaakt.

Informatie over verbonden partijen

Deze paragraaf geeft de informatie weer, die elke participant volgens het BBV moet opnemen in haar paragraaf 'Verbonden partijen'.

Naam verbonden partij	Groengebied Amstelland
Vestigingsplaats	Amstelveen
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemende partijen	Provincie Noord-Holland en de gemeenten Amstelveen, Amsterdam, Diemen en Ouder-Amstel
Bestuurlijke vertegenwoordiging	- Gemeente Ouder-Amstel: burgemeester mevrouw J. Langenacker (voorzitter) - Gemeente Amsterdam: wethouder mevrouw M. van Doorninck, wethouder L. Ivens en wethouder mevrouw S. Kukenheim - Gemeente Amstelveen: wethouder mevrouw F. Gordon

	- Gemeente Diemen: wethouder M. Sikkes-van den Berg - Provincie Noord-Holland: gedeputeerde J. Chr. van der Hoek
Doelstelling en openbaar belang (BBV 15, 2a en 2b)	Deze regeling heeft ten doel binnen een gebied, als aangegeven op de bij deze regeling behorende en als zodanig gewaarmerkte tekening: a. het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie; b. het tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu; c. het tot stand brengen en onderhouden van een harmonisch landschap, dat is afgestemd op d. het onder a en b geformuleerde en dat rekening houdt met een gezonde agrarische e. bedrijfsvoering
Activiteiten	Het recreatieschap voert de ontwikkeling en het beheer van het recreatiegebied uit, conform de kaders van de gemeenschappelijke regeling.
Visie op de verbonden partij (BBV 15, 1a)	Gezien de ligging en het gebruik van het gebied door de inwoners hebben de provincie en de gemeenten een direct maatschappelijk belang bij het realiseren van de doelen en nemen daarom deel aan de gemeenschappelijke regeling.
Beleidsvoornemens 2020-2023 (BBV 15, 1a)	De visie van het groengebied vastgesteld in 2007, wordt in 2020 aangepast. De beleidsvoornemens worden uitgewerkt in een meerjarenuitvoeringsprogramma.
(Wijziging) financieel belang (BBV 15, 2b-d)	Voor financiering van de jaarlijkse exploitatie zijn de participanten verantwoordelijk: - Provincie Noord-Holland 27,9% - Amstelveen 15,7% - Amsterdam 49,2% - Diemen 4,8% - Ouder-Amstel 2,4%
Bestuurlijke invloed	Jaarlijks kunnen Provinciale Staten en de gemeenteraden hun gevoelens uitspreken over de begroting en kennis nemen van de jaarrekening en eventuele beleidsdocumenten. In de gemeenschappelijke regeling zijn de bevoegdheden vastgelegd. Voor aanpassing van de regeling is de instemming van alle participanten vereist.
Bestuurlijk belang	Stemgewicht
Eigen vermogen	31-12-2017 € 2.894.971 31-12-2018 € 3.366.692

	31-12-2019 € 1.895.186 31-12-2020 € 1.795.434
Vreemd vermogen	31-12-2017 € 432.138 31-12-2018 € 357.570 31-12-2019 € 2.277.986 31-12-2020 € 2.024.316
Financieel resultaat voor bestemming	€ 330.434
Website	https://www.groengebied-amstelland.nl/
Risicoprofiel	Laag
Risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen (BBV 15, 2e)	Geen
Ontwikkelingen • Het werken aan de uitvoering van het Toekomstplan Gaasperplas;	

- Begeleiden van evenementen en ontwikkelen van horecalocaties;
- Stimuleren van biodiversiteit en medewerking verlenen aan zelfbeheer;
- Het effectueren van een nieuwe governancestructuur;
- Het zorgen voor structureel (financieel) evenwicht.

Overzicht van baten en lasten

Lasten en baten per programma

Programma	Lasten	Baten	Saldo
1. Ontwikkeling en inrichting	1.512.348	1.403.379	-108.969
2. Beheer en onderhoud	2.580.726	670.184	-1.910.542
3. Veiligheid en toezicht	469.386	-	-469.386
4. Bestuur en ondersteuning	565.540	-	-565.540
5. Algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves	535	3.385.406	3.384.871
Totaal voor bestemming	**5.128.535**	**5.458.969**	**330.434**
Ad 5. Mutaties reserves	330.434	-	330.434
Totaal na bestemming	**5.458.969**	**5.458.969**	**-**

Lasten en baten per taakveld

Omdat de begroting van 2019 nog niet was gebaseerd op de BBV taakvelden, wordt in onderstaande tabellen niet gerefereerd aan de cijfers uit de jaarrekening 2019. Verderop bij de financiële meerjarenraming 2019-2023 wordt wel gerefereerd aan de cijfers uit de jaarrekening 2019.

Nr.	Lasten per taakveld	Begroting na wijziging 2020	Begroting 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024
0.1	Bestuur	11.831	12.139	12.455	12.779	13.111
0.4	Overhead	551.376	553.401	567.789	582.551	597.697
0.5	Treasury	521	535	549	563	578
0.8	Overige baten en lasten	-	-	-	-	-
0.9	Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-
0.10	Mutaties reserves	53.606	330.434	344.583	347.818	357.739
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-	-	-
1.2	Openbare orde en veiligheid	457.492	469.386	481.591	494.112	506.959
2.1	Verkeer en vervoer	1.040.662	2.081.910	819.215	851.034	877.073
2.2	Parkeren	-	-	-	-	-
3.1	Economische ontwikkeling	15.440	-	-	-	-
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	169.027	67.600	69.358	71.161	73.011
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	57.844	59.348	60.891	62.474	64.098
3.4	Economische promotie	77.787	79.810	81.885	84.014	86.199
5.3	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	39.490	40.517	41.570	42.651	43.760
5.5	Cultureel erfgoed	-	-	-	-	-
5.7	Openbaar groen en (openlucht)recreatie	2.101.069	1.763.889	1.676.927	1.715.733	1.755.550
	Totaal lasten	**4.576.145**	**5.458.969**	**4.156.813**	**4.264.890**	**4.375.775**

Nr.	Baten per taakveld	Begroting na wijziging 2020	Begroting 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024
0.1	Bestuur	-	-	-	-	-
0.4	Overhead	-	-	-	-	-
0.5	Treasury	-	-	-	-	-
0.8	Overige baten en lasten	3.299.617	3.385.406	3.473.426	3.563.735	3.656.391
0.9	Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-
0.10	Mutaties reserves	153.358	-	-	-	-
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-	-	-
1.2	Openbare orde en veiligheid	-	-	-	-	-
2.1	Verkeer en vervoer	3.340	1.278.596	-	-	-
2.2	Parkeren	-	-	-	-	-
3.1	Economische ontwikkeling	-	-	-	-	-
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	319.734	328.047	336.577	345.328	354.306
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-	-	-	-	-
3.4	Economische promotie	-	-	-	-	-
5.3	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	295.000	302.670	310.539	318.613	326.897
5.7	Openbaar groen en (openlucht)recreatie	505.096	164.250	36.271	37.214	38.181
	Totaal baten	**4.576.145**	**5.458.969**	**4.156.813**	**4.264.890**	**4.375.775**
	Saldo van baten en lasten	-	-	-	-	-
	Specificatie van taakveld 0.8 overige baten en lasten	Wijziging 2020	2021	2022	2023	2024
	Bijdrage Provincie Noord-Holland	920.593	944.528	969.086	994.282	1.020.133
	Bijdrage gemeente Amstelveen	518.012	531.480	545.298	559.476	574.022
	Bijdrage gemeente Amsterdam	1.623.413	1.665.622	1.708.928	1.753.360	1.798.947
	Bijdrage gemeente Diemen	158.354	162.471	166.695	171.029	175.476
	Bijdrage gemeente Ouder-Amstel	79.245	81.305	83.419	85.588	87.813
	Totaal	**3.299.617**	**3.385.406**	**3.473.426**	**3.563.735**	**3.656.391**

Lasten en baten per kostensoort

Lasten per kostensoort	Begroting 2021	Begroting na wijziging 2020	Jaarrekening 2019
Belastingen	-	-	-
Grond	-	-	-
Duurzame goederen	768.500	924.800	613.254
Pachten	4.731	4.611	5.340
Ingeleend personeel	1.632.358	1.590.992	1.470.206
Huren	-	-	-
Overige goederen en diensten	2.822.504	2.024.608	1.758.889
Rente	535	521	327
Mutatie voorzieningen	-105.500	-28.400	1.680.216
Afschrijvingen	5.407	5.407	5.407
Overige verrekeningen	-	-	-
Totaal lasten	**5.128.535**	**4.522.539**	**5.533.639**
Baten per kostensoort	**Begroting 2021**	**Begroting na wijziging 2020**	**Jaarrekening 2019**
Grond	-	-	-
Pachten	278.060	271.014	249.774
Huren	49.987	48.720	44.963
Leges en andere rechten	2.827	2.755	600
Overige goederen en diensten	335.194	326.700	356.092
Subsidies	128.899	470.641	175.277
Inkomensoverdrachten	4.664.002	3.302.957	3.235.431
Kapitaaloverdrachten	-	-	-
Rente	-	-	-
Overige verrekeningen	-	-	-3
Totaal baten	**5.458.969**	**4.422.787**	**4.062.133**

Saldo van baten en lasten	330.434	-99.752	-1.471.506

Resultaatbestemming			
Toevoeging algemene reserve	97.434	53.606	157.107
Onttrekking algemene reserve	-	-44.811	-
Toevoeging bestemmingsreserve	233.000	-	10.186
Onttrekking bestemmingsreserve	-	-108.547	-1.638.800
Totaal mutaties reserves	330.434	-99.752	-1.471.506

Geraliseerd resultaat	-	-	-

Beleidsindicatoren

De uniforme basisset beleidsindicatoren voor gemeenten cf BBV zijn voor het recreatieschap niet van toepassing.

Geprognotiseerde balans 2021

Activa	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024
Materiële vaste activa	149.419	416.854	1.099.854	1.579.554	1.681.954
Vorderingen op lange termijn					
Leningen u/g	-	-	-	-	-
Totaal vorderingen op lange termijn	-	-	-	-	-
Saldo werkkapitaal	3.297.830	2.924.895	3.060.412	3.063.930	3.340.769
Totaal	**3.447.250**	**3.341.750**	**4.160.267**	**4.643.485**	**5.022.724**
Passiva	**31-12-2020**	**31-12-2021**	**31-12-2022**	**31-12-2023**	**31-12-2024**
Reserves					
Algemene reserve	1.303.810	1.401.244	1.512.827	1.627.645	1.752.384
Bestemmingsreserve investeringen	473.695	473.695	473.695	473.695	473.695
Bestemmingsreserve egalisatie	17.928	250.928	483.928	716.928	949.928
Totaal reserves en fondsen	1.795.434	2.125.868	2.470.451	2.818.269	3.176.008
Voorzieningen	1.651.816	1.546.316	1.689.816	1.825.216	1.846.716
Totaal	**3.447.250**	**3.672.184**	**4.160.267**	**4.643.485**	**5.022.724**

Financiële meerjarenraming 2019-2023

Bij de jaren 2019, 2021, 2022 en 2023 zijn in onderstaande tabellen nog de bedragen van de voormalige deelprogramma's genoteerd. Alleen voor 2020 en volgende jaren zijn de bedragen gebaseerd op de nieuwe indeling van taakvelden en programma's. De inhoud van de voormalige deelprogramma's komt niet helemaal overeen met de afbakening van de nieuwe programma's, maar voor het totaaloverzicht geeft dit toch een redelijk beeld.

Voor een vergelijking met voorgaande jaren zijn bij 2019 de lasten en baten van voormalige deelprogramma's vergeleken met de nieuwe programma's. Zoals in voorliggende begroting per programma ook is benoemd, gaat deze vergelijking mank, omdat de scope van de voormalige deelprogramma's niet overeenkomt met de nieuwe programma's. Op totaalniveau geeft dit wel een goed beeld van de ontwikkeling in de loop van de jaren.

Lasten per programma	2019	2020	2021	2022	2023
1. Ontwikkeling en inrichting	239.322	735.653	1.512.348	111.802	114.709
2. Beheer en onderhoud	4.400.584	2.765.666	2.580.726	2.638.044	2.712.358
3. Veiligheid en toezicht	446.482	457.492	469.386	481.591	494.112
4. Bestuur en ondersteuning	446.925	563.207	565.540	580.244	595.330
5. Algemene dekkingsmiddelen exclusief mutaties reserves	327	521	535	549	563
Totaal	**5.533.639**	**4.522.539**	**5.128.535**	**3.812.230**	**3.917.072**

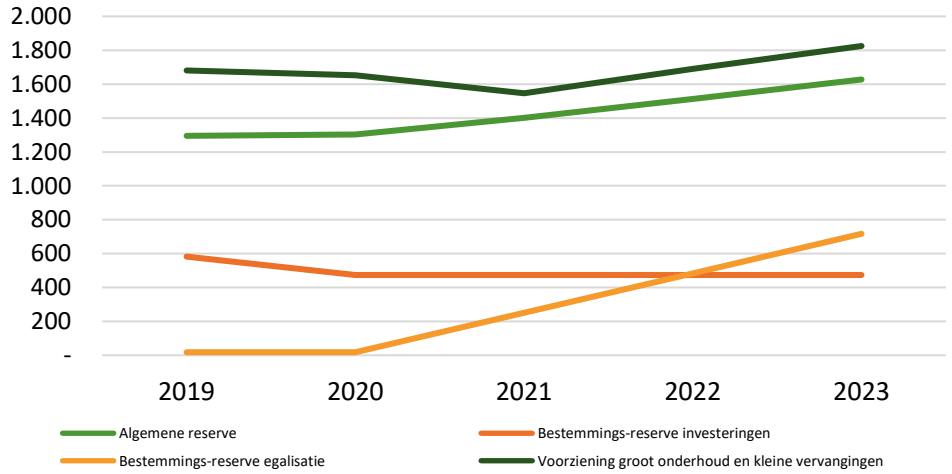
Baten per programma	2019	2020	2021	2022	2023
1. Ontwikkeling en inrichting	140.057	469.865	1.403.379	-	-
2. Beheer en onderhoud	686.649	653.305	670.184	683.387	701.155
3. Veiligheid en toezicht	-	-	-	-	-
4. Bestuur en ondersteuning	-	-	-	-	-
5. Algemene dekkingsmiddelen exclusief mutaties reserves	3.235.427	3.299.617	3.385.406	3.473.426	3.563.735
Totaal	**4.062.133**	**4.422.787**	**5.458.969**	**4.156.813**	**4.264.890**

Saldo lasten en baten	-1.471.506	-99.752	330.434	344.583	347.818

Mutaties reserves (standen per 31-12)	2019	2020	2021	2022	2023
Algemene reserve	157.107	8.795	97.434	111.583	114.818
Bestemmingsreserve	-1.628.614	-108.547	233.000	233.000	233.000
Totaal	**-1.471.506**	**-99.752**	**330.434**	**344.583**	**347.818**

Ontwikkeling van reserves en voorzieningen 2019 – 2023

(bedragen x 1000)

Ontwikkeling van reserves en voorzieningen

De algemene reserve neemt de komende jaren toe. De algemene reserve is ruim voldoende voor het berekende benodigde weerstandsvermogen. Het bestuur kan besluiten extra inspanningen (mede) te financieren uit de algemene reserve. Volgens de huidige meerjarenraming groeit de algemene reserve door naar € 1.401.244 in 2022. De bestemmingsreserve investeringen groeit door naar € 473.696. De bestemmingsreserve egalisatie groeit door naar € 250.928

	Jaar	Saldo 1 jan	Onttrekking	Dotatie	Saldo 31 dec
Algemene reserve	2020	1.295.015	44.811	53.606	1.303.810
Bestemmingsreserve investeringen	2020	582.242	108.547	-	473.695
Bestemmingsreserve egalisatie	2020	17.928	-	-	17.928
Totaal reserves		**1.895.186**	**153.358**	**53.606**	**1.795.434**
Voorziening GO	2020	1.680.216	924.800	896.400	1.651.816
Totaal voorziening		**3.575.402**	**1.078.158**	**950.006**	**3.447.250**
	Jaar	Saldo 1 jan	Onttrekking	Dotatie	Saldo 31 dec
Algemene reserve	2021	1.303.810	-	97.434	1.401.244
Bestemmingsreserve investeringen	2021	473.695	-	-	473.695
Bestemmingsreserve egalisatie	2021	17.928	-	233.000	250.928
Totaal reserves		**1.795.434**	**-**	**330.434**	**2.125.868**
Voorziening GO	2021	1.651.816	768.500	663.000	1.546.316
Totaal voorziening		**3.447.250**	**768.500**	**993.434**	**3.672.184**

	Stand per 31-12-2020	Stand per 31-12-2021	Verschil
Algemene reserve	1.303.810	1.401.244	97.434
Bestemmingsreserve investeringen	473.695	473.695	-
Bestemmingsreserve egalisatie	17.928	250.928	233.000
Totaal reserves	**1.795.434**	**2.125.868**	330.434
Voorziening GO	1.651.816	1.546.316	- 105.500
Totaal reserves en voorzieningen	**3.447.250**	**3.672.184**	**224.934**

Vaststelling door het algemeen bestuur

Deze programmabegroting is vastgesteld door het algemeen bestuur van Groengebied Amstelland in de openbare vergadering van 25 juni 2020.

Voorzitter,
Mevrouw J. Langenacker

Bijlage 1: Risicosessie GGA

Werkwijze risicosessie GGA van 16 januari 2020

In de risicosessie van 16 januari 2020 zijn de risico's voor het Groengebied Amstelland in kaart gebracht. Hierbij zijn de risico's beschreven aan de hand van kans van voorkomen en de gevolgen/impact als het risico zich voordoet. Op basis van deze uitkomsten zijn de risico's geplaatst in onderstaand matrix. Lage scores (groen gekleurd) geven lage risico's weer. Deze behoeven weinig tot geen aandacht. Hoge scores (rood gekleurd) geven hoge risico's weer. Deze risico's zijn niet aanvaardbaar. Voor deze risico's moeten beheersmaatregelen worden getroffen. De vermenigvuldiging van de kansen met de financiële gevolgen leidt tot de positionering in de matrix.

De uitkomsten zullen terugkomen in de begrotingsparagraaf A Weerstandsvermogen en risicobeheersing, waarbij het risico als volgt wordt gedefinieerd: Risico = kans x gevolg

Let wel: alles wat gecalculeerd wordt ziet er wetenschappelijker en exacter uit dan kwalitatieve informatie. Maar, het is geen wetenschap, het is slechts een hulpmiddel, waarbij de input leidend is. Als een ervaren projectleider of beheerder aangeeft dat aandacht voor een bepaald risico essentieel is, dan is dat net zo "waar", als wanneer een risico met de hoogste score uit een kwantificering komt.

Op basis van deze risicosessie hebben de onderstaande zes risico's een 4 of hoger gescoord in de matrix, waardoor ze een plek verdienen in de risicoparagraaf.

- Het niet doorgaan van het project 'Toekomstplan Gaasperplas'
- Minder of geen (financiële) bijdrage en steun aan projecten / ontwikkelingen van participanten aan het GGA.
- Geen doorgang van projecten als gevolg van maatregelen in het kader van klimaatverandering en nieuwe regelgeving zoals stikstofproblematiek, bodemverontreinigingen (waaronder PFAS) en het NNN-beleid
- Geen vergunning van gemeenten voor evenementen of andere activiteiten waar GGA contracten mee heeft of inkomsten uit haalt.
- Andere eisen met betrekking tot het beheer van flora en fauna
- Optreden extreem weer, ziekte en plagen flora en fauna en dumpingen

	Gevolg / impact		
Kans	1= *<3% begroting GGA* (<100k)	2= *3-10% begroting GGA* (100-300k)	3= *>10% begroting GGA* (>300k)
1= <5% (5%)	1	2	3
2= 5–25% (20%)	2	4	6
3= >25% (35%)	3	6	9

Risico's nader in beeld

- **Toekomstplan Gaasperplas**

Risico's bij het, t.g.v. het niet ter beschikking komen van de benodigde investeringsgelden vanuit de gemeente Amsterdam, niet doorgaan van het project 'Toekomstplan Gaasperplas' bestaan uit extra kosten en personele inzet in eerste instantie voor nieuwe planvorming en communicatie en de daaruit voortvloeiende uitvoeringskosten. Gelijktijdig dient begonnen te worden met het wegwerken van opgelopen achterstallig onderhoud aan met name de wegen, paden en bruggen. Groengebied Amstelland zal hierbij veel moeten communiceren om uitleg te kunnen geven over nut en noodzaak en de gevolgen.

<table>
<tr><td colspan="2">Risico / Kans

Het niet doorgaan van het project 'Toekomstplan Gaasperplas'</td><td>Oorzaak
Het niet ter beschikking komen van de benodigde investeringsgelden vanuit de gemeente Amsterdam.

Gevolg / impact
- Extra kosten en personele inzet voor nieuwe planvorming en communicatie, met de daaruit voortvloeiende uitvoeringskosten.
- Het wegwerken van opgelopen achterstallig onderhoud aan met name de wegen, paden en bruggen.
- Extra communicatie over nut en nootzaak en de gevolgen.</td></tr>
<tr><td>Kans(cijfer): 2
(20%)</td><td>Gevolg(cijfer): 3
(450k)</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3">Beheersmaatregel
- Voortzetten bestuurlijk en ambtelijk overleg om financiering (gefaseerd) op gang te krijgen.
- Versneld inzetten op ontwikkeling horecalocaties rond de Gaasperplas.
- Participantenbijdrage opnieuw berekenen op basis van feitelijke kosten, aantal inwoners en WOZ-waarden, omdat taakstelling niet gehaald wordt.
- Communicatie over rol en verantwoordelijkheid GGA in relatie tot Toekomstplan Gaasperpark
- €90.000 reserveren voor het weerstandsvermogen in de risicoparagraaf van begroting 2021.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Naam: Henk Meuleman</td><td>Datum 16 januari 2020</td></tr>
</table>

- **Minder bijdrage participanten aan ontwikkeling GGA**

<table>
<tr><td colspan="2">Risico / Kans

Minder of geen (financiële) bijdrage en steun aan projecten / ontwikkelingen van participanten aan het GGA.</td><td>Oorzaak
Participanten trekken zich terug uit projecten of ontwikkelingen. Bijvoorbeeld een gemeente acteert niet tijdig om horeca mogelijk te maken</td></tr>
<tr><td colspan="2" rowspan="2"></td><td>Gevolg / impact
- Structureel geld te kort
- Te weinig inkomen om werkzaamheden te doen
- Minder draagvlak werkzaamheden en activiteiten
- Minder ontwikkelmogelijkheden als recreatieschap</td></tr>
<tr><td>Kans(cijfer): 3
(35%)</td><td>Gevolg(cijfer): 3
(350k)</td></tr>
<tr><td colspan="3">Beheersmaatregel
- In gesprek gaan met participanten om bestemmingsplanontwikkeling te actualiseren
- Hogere bijdragen verantwoordelijke participant
- Communicatie over (resultaten) gerealiseerde projecten zowel naar gemeenten als bewoners
- €122.500 reserveren voor het weerstandsvermogen in de risicoparagraaf van begroting 2021</td></tr>
<tr><td colspan="2">Naam Kees Rood</td><td>Datum 16 januari 2020</td></tr>
</table>

- **Effecten klimaatverandering en nieuwe regelgeving**

Risico's vanwege de stikstofproblematiek, bodemverontreinigingen (waaronder PFAS) of het NNN-beleid leiden tot extra kosten en personele inzet voor onderzoek en de mogelijk daaruit voortvloeiende wijzigingen van plannen of uitvoeringsmethodes. Bovendien bestaat bij uitstel en eventueel afstel van uitvoering van onderhoudsmaatregelen, projecten of evenementen het risico van schadeclaims van gedupeerde ondernemers.

<table>
<tr><td rowspan="2">Risico / Kans

Geen doorgang van projecten als gevolg van maatregelen in het kader van klimaatverandering en nieuwe regelgeving zoals stikstofproblematiek, bodemverontreinigingen (waaronder PFAS) en het NNN-beleid</td><td>Oorzaak
- Nieuwe effecten die nog niet in beeld zijn
- Aanscherping of opstellen van nieuwe regels en wetgeving
- Klimaatverandering zorgt voor extremere weersituaties</td></tr>
<tr><td>Gevolg / impact
- Extra kosten en personele inzet voor onderzoek
- Wijzigingen van plannen of uitvoeringsmethodes</td></tr>
</table>

		- Uitstel of afstel uitvoering onderhoud, projecten of evenementen met mogelijke schadeclaims - Onvoorzien bodemverontreiniging tegenkomen
Kans(cijfer): 2 (20%)	Gevolg(cijfer): 2 (200k)	
Beheersmaatregel - In contact blijven met gemeenten en provincie m.b.t. de huidige en toekomstige situatie en de gevolgen voor het GGA - Rekening houden met nieuwe regelgeving bij het opstellen van plannen. - Vergroten van kennis en capaciteit binnen GGA en RNH - *€40.000 reserveren voor het weerstandsvermogen in de risicoparagraaf van begroting 2021*		
Naam Wim Roozenbeek		**Datum** 16 januari 2020

- **Geen vergunningverlening gemeenten voor evenementen**

Risico / Kans Geen vergunning van gemeenten voor evenementen of andere activiteiten waar GGA contracten mee heeft of inkomsten uit haalt.		**Oorzaak** - Gemeenten geven geen vergunning voor het organiseren van evenementen in het gebied - Vergunning wordt verleend, maar wordt door een bezwaar- of beroepsprocedure alsnog tegengehouden of ingetrokken - Geen horecavergunning van gemeenten - Kruimelregeling loopt af voor Amsterdam Open Air
Kans(cijfer): 3 (35%)	Gevolg(cijfer): 2 (250k)	**Gevolg / impact** - Geen vergunning voor nieuwe horeca gelegenheden - Geen vergunning voor Amsterdam Open Air, Reggae Lake, Guilty Pleasure Festival of Fiesta Macumba. - Geen inkomsten uit evenementen/horeca en het maken van proceskosten / claims
Beheersmaatregel - Vooraf in beeld onder welke omstandigheden een evenement hindervrij georganiseerd kan worden. (gevolgen voor o.a. milieu en omgeving in kaart). - Invloed uitoefenen op locatieprofielen en evenementenbeleid (invloed planontwikkeling en gebruiksregels)		

- Sterke communicatie / marketing met positieve effecten van evenement / activiteit. - *€87.500 reserveren voor het weerstandsvermogen in de risicoparagraaf van begroting 2021*	
Naam: Kees Rood	**Datum** 16 januari 2020

- **Veranderingen regelgeving beheer flora en fauna**

Risico's vanwege de aanwezigheid van beschermde soorten of andere regelgeving in het kader van de natuurwetgeving bestaan uit extra kosten en personele inzet voor onderzoek en de mogelijk daaruit voortvloeiende wijzigingen van plannen of uitvoeringsmethodes. Bovendien bestaat bij uitstel en eventueel afstel van uitvoering van onderhoudsmaatregelen, projecten of evenementen het risico van schadeclaims van gedupeerde ondernemers.

<table>
<tr><td colspan="2">Risico / Kans

Andere eisen met betrekking tot het beheer van flora en fauna</td><td>Oorzaak
- Regelgeving flora en fauna verandert door aanwezig beschermde soorten
- bij werkzaamheden bedreigde soorten tegenkomen
- Ontdekken invasieve soorten</td></tr>
<tr><td colspan="2" rowspan="2">Kans(cijfer): 3 (35%)
Gevolg(cijfer): 2 (300k)</td><td>Gevolg / impact
- Extra kosten en personele inzet voor onderzoek
- Wijzigingen van plannen of uitvoeringsmethodes
- Afvoeren van bagger in plaats van op de kant zetten
- Bestrijden invasieve soorten
- Uitstel of afstel uitvoering onderhoud, projecten of evenementen met mogelijke schadeclaims</td></tr>
<tr><td colspan="3">Beheersmaatregel
- Uitvoeren van mitigerende maatregelen
- Rekening houden bij het begroten met extra kosten uitvoer en afvoer
- €105.000 reserveren voor het weerstandsvermogen in de risicoparagraaf van begroting 2021</td></tr>
<tr><td colspan="2">Naam Henk Meuleman</td><td>Datum 16 januari 2020</td></tr>
</table>

- **Optreden stormschade, ziekte en plagen flora en fauna**

<table>
<tr><td colspan="2">Risico / Kans

Optreden extreem weer, ziekte en plagen flora en fauna en dumpingen</td><td>Oorzaak
- Natuurrampen en ander van buiten afkomend onheil (afvaldumpingen, ziekte en plagen, hitte- en stormschade etc.)
- Ontdekken nieuwe bedreigingen (Japanse duizendknoop)</td></tr>
<tr><td>Kans(cijfer): 3 (35%)</td><td>Gevolg(cijfer): 2 (400k)</td><td>Gevolg / impact
- Extra kosten en personele inzet voor beveiligen, bestrijding en opruiming
- Inzet derden voor bestrijding en opruiming
- Bestrijden Japanse duizendknoop
- Hitte of stormschade
- Quarantaine maatregelen (o.a. zwemverbod en gebiedsverbod)
- Uitstel of afstel uitvoering onderhoud, projecten of evenementen met mogelijke schadeclaims</td></tr>
<tr><td colspan="3">Beheersmaatregel
- Kostenpost opnemen in exploitatie bij het aannemen van structurele vormen,
- Meer inzet op toezicht en handhaving.
- Communicatieplan bij risico's
- €140.000 reserveren voor het weerstandsvermogen in de risicoparagraaf van begroting 2021</td></tr>
<tr><td colspan="2">Naam Henk Meuleman</td><td>Datum 16 januari 2020</td></tr>
</table>

Conclusie:

De kwantificering van de risico's leidt tot een gewenst weerstandsvermogen van **€ 585.000,-**

In de begroting 2020 was het weerstandsvermogen vastgesteld op €630.000 en lagen de op dat moment beschikbare reserves (weerstandscapaciteit) op het niveau van de berekende risico's.

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Wilhelminapark 29
Postbus 6222
2001 HE Haarlem
Telefoon 023 - 5319539
Fax 023 - 5311700
info@ipa-acon.nl
www.ipa-acon.nl

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Groengebied Amstelland

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van de Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Groengebied Amstelland gecontroleerd. Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2019 als van de activa en passiva van de Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Groengebied Amstelland, op 31 december 2019 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen zoals opgenomen in het vigerende normenkader.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2019;
- het overzicht van baten en lasten over 2019;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (Wnt) 2019. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Groengebied Amstelland zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties, de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en diverse bijlagen. Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat. Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten.
Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het Dagelijks Bestuur voor de jaarrekening

Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten. Het Dagelijks Bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen zoals opgenomen in het vigerende normenkader.

In dit kader is het Dagelijks Bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het Dagelijks Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het Dagelijks Bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het Dagelijks Bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het Dagelijks Bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het Dagelijks Bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het Algemeen Bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de organisatie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, Bado, het Controleprotocol Wnt 2019, de ethische voorschriften en onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,

  Het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het Dagelijks Bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het Dagelijks Bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring.
- toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de controle. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de onderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met het Algemeen Bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het Algemeen Bestuur hebben gecommuniceerd. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Haarlem, 31 maart 2020
Reg.nr.: 101819/215/421/631
Ipa-Acon Assurance B.V.

Was getekend : mr. drs. J.C. Olij RA

Gemeente Amstelveen

Projecten en Advies

Uw contact: C. Fase
T (020) 540 44 11
gemeente@amstelveen.nl

Postbus 4, 1180 BA Amstelveen
Vermeld bij reactie ons kenmerk en datum van deze brief

Groengebied Amstelland
p/a Recreatie Noord-Holland NV
T.a.v. dhr. Rood
Postbus 2571
2002 RB Haarlem

Datum 27 mei 2020
Uw brief van (volgt)
Uw kenmerk (volgt)
Ons kenmerk Z20-021666

Betreft Financiële jaarstukken Groengebied Amstelland

Geachte heer Rood,

Hierbij berichten wij u dat wij kennis hebben genomen van de voorgelegde jaarstukken; de jaarrekening 2019, de begrotingswijziging 2020 en de programmabegroting 2021.

Wij hebben besloten geen zienswijze in te dienen met betrekking tot de jaarrekening 2019, de begrotingswijziging 2020 en de begroting 2021.

Wij gaan ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

namens de gemeenteraad van de gemeente Amstelveen,

de griffier, de burgemeester,

Marnix Philips Tjapko Poppens

COLLEGEVOORSTEL

Voorstel nr 31
Datum B&W-besluit 21 april 2020
Z20-021666
Voor de raadsvergadering van
27 mei 2020

Portefeuillehouder wethouder Floor Gordon
Afdeling Projecten en Advies
Behandelend ambtenaar Chris Fase

Behandelen in de raadscommissie Ruimte, wonen en natuur (RWN)
op 14 mei 2020

Onderwerp

Financiële jaarstukken Groengebied Amstelland.

Gevraagd besluit

1. Geen zienswijze in te dienen omtrent de jaarrekening 2019 Groengebied Amstelland.
2. Geen zienswijze in te dienen omtrent de begrotingswijziging 2020 en de programmabegroting 2021.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Het faciliteren en bevorderen van openluchtrecreatie in het landelijk gebied dat goed samengaat met andere functies, waarbij voldaan is aan de voorwaarden van de gemeenschappelijke regeling Groengebied Amstelland.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

Beoordelen van de financiële jaarstukken.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Programma 4 (Openbare ruimte).

Aanleiding

Het Groengebied Amstelland, circa 4.000 hectare groot, is een samenwerkingsverband in de vorm van een Gemeenschappelijke Regeling, waarin de provincie Noord-Holland en de gemeenten Amstelveen, Amsterdam, Diemen en Ouder-Amstel deelnemen. Op 19 maart 2020 zijn de jaarrekening 2019, de begrotingswijziging 2020 en de programmabegroting 2021 van het Groengebied ontvangen met het verzoek om bij bezwaar binnen twee maanden een reactie kenbaar te maken. Het Algemeen Bestuur van het Groengebied Amstelland zal in zijn vergadering van 2 juli 2020 tot definitieve vaststelling van de jaarstukken kunnen besluiten**.**

Argumenten

1.1 Jaarrekening 2019.
Het financieel resultaat over 2019 is € 1,2 miljoen lager dan begroot. Dit wordt voor € 1,4 miljoen veroorzaakt door een administratieve overboeking van de reserve Vervangingsinvesteringen naar de nieuw ingestelde voorziening Groot onderhoud, aangegeven door de accountant. Dit was in de (bijgestelde) begroting 2019 niet verwerkt. Het restant ad € 0,2 miljoen (positief) heeft betrekking op projecten die nog niet volledig zijn afgerond in 2019, en doorschuiven naar 2020.
Per saldo wordt het resultaat vrijwel geheel via bestemmingsreserves (voornamelijk de reserve Vervangingsinvesteringen) afgewikkeld, slechts € 7.000,- komt ten laste van de algemene reserve.

1.2 Begrotingswijziging 2020.
De begrotingswijziging betreft per saldo een toename van de kosten met € 160.000,-. Dit heeft vooral betrekking op een aantal projecten die in 2020 naar verwachting worden uitgevoerd, zoals de realisatie van het Wandelnetwerk Amstelland en de fysieke infrastructuur voor horecagelegenheden bij de Ouderkerkerplas en de Abcouderstraatweg. Na deze wijziging komt de begroting 2020 op een saldo van € 100.000 negatief, welke onttrokken wordt aan de reserves.

1.3 Programmabegroting 2021.
Het verwachte resultaat over 2021 bedraagt € 330.000,- positief, deze wordt toegevoegd aan de algemene reserve voor een bedrag van € 97.000,- en aan de bestemmingsreserve egalisatie ad € 233.000,-.
De weerstandscapaciteit, de solvabiliteit, de structurele exploitatieruimte en de netto schuldquote bevinden zich allen meerjarig op een acceptabel niveau.

Kanttekeningen

De kosten van Recreatie Noord-Holland (RNH) nemen met ingang van 2020 structureel toe met € 31.500,-.
In 2020 en 2021 kunnen deze gedekt worden door een onttrekking uit de reserve exploitatie. Het voorstel tot verwerking in de begroting vanaf 2022 omvat 2 opties : 1. Verhogen van de participantenbijdrage 2. Bezuinigen op de dienstverlening. Hierover volgt later een besluit, volgordelijk tijdens de vergaderingen van het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur (juni en juli).

De financiële gevolgen van de Corona-crisis zijn op dit moment nog niet te overzien of te kwantificeren. Inmiddels zijn evenementen afgelast tot 1 juni. De verwachte opbrengsten zullen hierdoor lager uitvallen. Ook hebben horecaondernemers schriftelijk verzocht tot opschorting van pacht en huur betaling. RNH brengt medio mei indicatief de gevolgen in beeld en doet een voorstel hoe hier mee om te gaan. In de geplande Algemeen Bestuur vergaderingen van juni en juli kan besluitvorming hierover plaatsvinden

Financiën

De bijdrage vanuit de gemeente Amstelveen bedraagt voor 2019 € 507.706,- , voor 2020 € 518.012,- en voor 2021 € 531.480,- (inclusief btw). Dit betreft een jaarlijkse indexering, deze bijdragen zijn respectievelijk conform de jaarrekening 2019, en passend binnen de begroting 2020 en 2021 (exclusief btw).

Communicatie

Openbare bekendmaking ter inzage legging jaarstukken (jaarrekening 2019, begrotingswijziging 2020, programmabegroting 2021) van de gemeenschappelijke regeling Groengebied Amstelland.

Procedure

Op 19 maart 2020 zijn de jaarstukken van Groengebied Amstelland ontvangen met daarin het verzoek om binnen twee maanden eventuele bezwaren schriftelijk kenbaar te maken. Op 2 juli 2020 kan het Algemeen Bestuur van Groengebied Amstelland de jaarstukken in zijn vergadering vaststellen. Aan Groengebied Amstelland is aangegeven dat de jaarstukken worden besproken in de raadsvergadering van 27 mei 2020 en dat het Groengebied daarna zo snel mogelijk een reactie namens Amstelveen ontvangt.

Bijlagen

1. Financiële jaarstukken Groengebied Amstelland (jaarrekening 2019 alsmede de accountantsverklaring, begrotingswijziging 2020, programmabegroting 2021).
2. Brief aan Groengebied Amstelland waarin is aangegeven dat de gemeente Amstelveen kennis heeft genomen van de financiële jaarstukken en geen zienswijze indient.

De secretaris, De voorzitter,

Bert Winthorst Tjapko Poppens

BEHANDELING RAADSCOMMISSIE

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het collegevoorstel zal als hamerstuk aan de raad worden voorgelegd ter besluitvorming.

Het voorstel aan de raad is		Aanvaarde amendementen / moties
X	Ongewijzigd aanvaard	
	Gewijzigd aanvaard	
	Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

1. Geen zienswijze in te dienen omtrent de jaarrekening 2019 Groengebied Amstelland.
2. Geen zienswijze in te dienen omtrent de begrotingswijziging 2020 en de programmabegroting 2021

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 27 mei 2020.

De griffier, De voorzitter,

Marnix Philips Tjapko Poppens

Gemeenteraad

Dossiernummer	363
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	27 mei 2020
Agendapunt	3.1
Omschrijving	Vaststellen Jaarstukken 2019

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	27 mei 2020

Toelichting

Met de jaarstukken 2019 legt het college van B&W verantwoording af over het door het college gevoerde bestuur in 2019. Er wordt ingegaan op wat is bereikt en wat daarvoor is gedaan.

Gemeente Amstelveen

COLLEGEVOORSTEL

Voorstel nr 27

Datum B&W-besluit 21 april 2020

Voor de raadsvergadering van
27 mei 2020

Portefeuillehouder wethouder Herbert Raat

Afdeling Financiën

Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
Mark Spijker/Ruud Koper
540 42 11/ 44 30
m.spijker@amstelveen.nl
r.koper@amstelveen.nl

Behandelen in de raadscommissie Algemeen bestuur en middelen (ABM), Burgers en samenleving (B&S) en Ruimte, wonen en natuur (RWN)
op 12, 13 en 14 mei 2020

Onderwerp

Vaststellen jaarstukken 2019.

Gevraagd besluit

1. De jaarstukken 2019 vaststellen.
2. Het rekeningresultaat van € 24,6 miljoen (begroot € 22,6 miljoen) te onttrekken aan de algemene reserve.
3. Instemmen met het beschikbaar houden in het begrotingsjaar 2020 van per saldo € 3.217.000,- aan restantkredieten, alsmede met het wijzigen van de begroting 2020 voor de met deze kredieten samenhangende reservemutaties.
4. Instemmen via resultaatbestemming met budgetoverheveling van € 1,438 miljoen naar komend jaar en de begroting 2020 wijzigen voor de vermelde bedragen, alsmede instemmen met overheveling van € 1 miljoen voor Amity naar 2021 en de begroting 2021 hiervoor te wijzigen.
5. Instemmen met het storten van € 417.000,- in de reserve "dekking kapitaallasten" ter dekking van de kapitaallasten die samenhangen met de nieuwbouw van het Hermann Wesselink (HWC), een bedrag van dezelfde omvang te onttrekken aan de reserve "Nieuwbouw HWC" en hiervoor de begroting 2020 te wijzigen.
6. Instemmen met het storten van € 1.297.000,- in de reserve "dekking kapitaallasten" ter dekking van de kapitaallasten die samenhangen met de nieuwbouw van de Piet Heinschool, een bedrag van dezelfde omvang te onttrekken aan de reserve "Nieuwbouw Piet Heinschool" en hiervoor de begroting 2020 te wijzigen.
7. Instemmen met het opheffen van de reserves "Nieuwbouw Wending", "Energiebeleidsplan (inclusief SLOK), alsmede "Meubilair Zorgvlied" waarvan het restant ad € 2.000,- kan vrijvallen en met het opheffen van de voorziening "Bedrijfsafval".
8. Instemmen met de overheveling van € 1 miljoen voor Amity van de jaarschijf 2020 naar 2021 en de begroting 2020 + 2021 hiervoor te wijzigen.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

De jaarstukken gaan in op wat is bereikt (effectindicatoren) en wat daarvoor is gedaan (prestatie-indicatoren).

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

Zie voorgaand punt.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

De jaarstukken geven een integraal overzicht van alle programma's. De zogenoemde SiSa-bijlage is bedoeld om de hieronder vallende regelingen te verantwoorden aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Aanleiding

Soort verklaring.
Over 2019 wordt een **goedkeurende** verklaring van de accountant verstrekt.

Auditcommissie.
Op dinsdag 21 april staat de bespreking van de jaarstukken gepland in de Auditcommissie in aanwezigheid van de accountant. Op deze dag is ook de B&W-vergadering waarin de stukken worden besproken voor de meiraad. Dit betekent dat evenals voorgaande jaren bij de bespreking van de jaarstukken in het college van B&W zowel de notitie van de Auditcommissie als de beantwoording hierop door het college van B&W ontbreekt. Bij uitzondering worden beide documenten later toegevoegd aan de besluitvormingsstukken, maar wel voor de eerste commissiebehandeling op 12 mei.

Belangrijk aandachtspunt hierbij vormt de huidige coronacrisis. In de komende weken moet beoordeeld worden hoe de stukken besproken kunnen worden met de Auditcommissie.

Behandeling in drie commissies.
In het voorzittersoverleg van 6 januari 2016 is besloten om de jaarstukken en perspectiefnota in alle commissies te agenderen en niet alleen in de Raadscommissie ABM.

Inhoudelijke afwijkingen
In de jaarstukken wordt gewerkt met kleurenvlaggen:

groen	besluit is genomen	geen toelichting nodig
rood	besluit is niet genomen	korte toelichting
oranje	besluit is anders genomen dan gepland	korte toelichting

Van de 78 voorgenomen besluiten is 62% gerealiseerd en 32% anders gerealiseerd of bijna gerealiseerd. Bij dat laatste bleek soms een besluit niet nodig en in de nodige gevallen is enige vertraging opgetreden. Vier besluiten (5%) zijn niet gerealiseerd. De 70 uitvoerende actiepunten zijn grotendeels uitgevoerd (79%) of anders/iets later uitgevoerd (16%).
Conclusie is dat het grootste deel van de plannen is gerealiseerd en/of uitgevoerd in 2019.

Financiële afwijkingen / rekeningresultaat.
De begroting na wijzigingen bedraagt € 22,6 miljoen negatief. De belangrijkste reden van het begrote tekort betreft de besluitvorming Perspectiefnota 2020, inclusief 1e tijdvakrapportage 2019.

De rekening sluit met een werkelijk saldo van minus € 24,6 miljoen (inclusief reservemutaties). Dit ligt in de lijn van het begrotingstekort

In het hoofdstuk “Algemeen beeld” staat vermeld dat het nadelige verschil ten opzichte van de begroting van € 2,0 miljoen onder andere wordt verklaard door winstafdrachten grondexploitaties die niet in 2019 maar in latere jaren worden ontvangen. Per saldo betreft dit voor 2019 een nadeel van € 3,9 miljoen dat vanaf 2020 ten gunste van de algemene reserve komt (fasering).

Rekening houdende met deze fasering sluit 2019 af met een voordelig resultaat ten opzichte van de begroting van afgerond € 2 miljoen. In de besluitvorming is een beslispunt opgenomen om voor projecten € 2,4 miljoen over te hevelen, waarvan de bijdrage voor Amity en fasering bij het programma Digitale transformatie qua volume de grootste zijn. Als de raad hiermee instemt is het rekeningresultaat 2019 afgerond nul.

Een toelichting op de grotere afwijkingen staat in hoofdstuk 2 “programmaverantwoording”.

Argumenten

De controle van de jaarrekening heeft geresulteerd in de volgende beslispunten.

1. vaststellen jaarstukken.
Beslispunt 1: De jaarstukken 2019 vaststellen.

2. rekeningresultaat.
Beslispunt 2: Het rekeningresultaat van € 24,6 miljoen (begroot € 22,6 miljoen) te onttrekken aan de algemene reserve.

3. fasering kredieten.
Eind 2019 resteert een investeringsbedrag aan gevoteerde kredieten van € 4,192 miljoen.

Omschrijving (bedrag x € 1.000)	Gevoteerde bedrag (A)	Uitgaven t/m 2018 (B)	Uitgaven 2019 (C)	Restant eind 2019 (D)	verwachte lasten na 2019 (E)
Vastgoed: bedrijfsgebouwen	548	269	357	-78	-78
Wegen en Verkeer (maatschappelijk nut tlv reserve)	6.375	2.183	2.201	1.991	1.513
Investeringsfondsen	11.580	5.393	4.242	1.945	1.937
Onderwijshuisvesting (investeringsfonds en exploitatie)	24.381	8.504	16.115	-238	-325
Overig	346	155	195	-4	-4
Subtotaal algemene middelen	**43.230**	**16.504**	**23.110**	**3.616**	**3.043**
Afvalbeheer (incl. bedrijfsafval)	3.950	3.538	356	56	59
Riolering	3.056	901	1.638	517	115
Zorgvlied	230	203	24	3	0
Subtotaal kostendekkende exploitaties	**7.236**	**4.642**	**2.018**	**576**	**174**
TOTAAL	**50.466**	**21.145**	**25.128**	**4.192**	**3.217**

Van de restantkredieten wordt een groot deel afgewikkeld met een daarvoor gevormde bestemmingsreserve. Voor de begrotingsrechtmatigheid is het belangrijk dat naast de overheveling van kredieten met bijbehorende kapitaallasten tevens wordt ingestemd met het wijzigen van de begroting 2019 voor de hiermee samenhangende reservemutaties, zodat dit één-op-één aansluit met de gefaseerde kredietonttrekking. Dit betreft de reserve "dekking kapitaallasten" en de specifiek gevormde bestemmingsreserves.

Beslispunt 3: Instemmen met het beschikbaar houden in het begrotingsjaar 2020 van per saldo € 3.217.000,- aan restantkredieten, alsmede met het wijzigen van de begroting 2020 voor de met deze kredieten samenhangende reservemutaties.

4. Budgetoverheveling 2019 naar 2020.
Via resultaatbestemming wordt voorgesteld om enkele niet bestede bedragen beschikbaar te houden in 2020 voor het afronden van werkzaamheden/projecten. De toelichting staat vermeld op de programma's.

Voorstel budgetoverheveling 2019 naar 2020 e.v. (bedrag x € 1.000)	saldo	programma
Sociale samenhang	293	1
Amity	1.000	3
Subsidie Groen op gebouwen	40	4
Brug Nationaal TennisCentrum	105	4
Groei van de stad	100	5

Programma digitale transformatie	900	7
Totaal-generaal (resultaatbestemming)	**2.438**	

Beslispunt 4: Instemmen via resultaatbestemming met budgetoverheveling van € 1,438 miljoen naar komend jaar en de begroting 2020 wijzigen voor de vermelde bedragen, alsmede instemmen met overheveling van € 1 miljoen voor Amity naar 2021 en de begroting 2021 hiervoor te wijzigen.

5. Faseringsverschil krediet Nieuwbouw HWC.
Voor nieuwbouw van het HWC is een totaal krediet van € 26,3 miljoen beschikbaar gesteld. Voor de jaarschijf 2019 werd verwacht dat € 8,5 miljoen besteed zou worden. Daadwerkelijk is in 2019 € 8,9 miljoen geïnvesteerd.

De met dit krediet samenhangende reservemutaties mogen vanuit de Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV)-voorschriften maximaal tot het begrote bedrag worden gemuteerd. Een hogere onttrekking betekent een onrechtmatige uitgave. Om de reservemutaties in de pas te laten lopen met het krediet wordt voorgesteld om aanvullend € 417.000,- te onttrekken aan de reserve Nieuwbouw HWC en een aanvullende dotatie aan de reserve dekking kapitaallasten voor hetzelfde bedrag.

Beslispunt 5: Instemmen met het storten van € 417.000 in de reserve "dekking kapitaallasten" ter dekking van de kapitaallasten die samenhangen met de nieuwbouw van het HWC, een bedrag van dezelfde omvang te onttrekken aan de reserve "Nieuwbouw HWC" en hiervoor de begroting 2020 te wijzigen.

6. Faseringsverschil krediet Nieuwbouw Piet Heinschool
Voor nieuwbouw van de Piet Heinschool is een totaal krediet van € 12,2 miljoen beschikbaar gesteld. Voor de jaarschijf 2019 werd verwacht dat € 4,1 miljoen besteed zou worden. Daadwerkelijk is in 2019 € 5,1 miljoen geïnvesteerd.

De met dit krediet samenhangende reservemutaties mogen vanuit de BBV-voorschriften maximaal tot het begrote bedrag worden gemuteerd. Een hogere onttrekking betekent een onrechtmatige uitgave. Om de reservemutaties in de pas te laten lopen met het krediet wordt voorgesteld om aanvullend € 1.297.000,- te onttrekken aan de reserve Nieuwbouw Piet Heinschool en een aanvullende dotatie aan de reserve dekking kapitaallasten voor hetzelfde bedrag.

Beslispunt 6: Instemmen met het storten van € 1.297.000,- in de reserve "dekking kapitaallasten" ter dekking van de kapitaallasten die samenhangen met de nieuwbouw van de Piet Heinschool, een bedrag van dezelfde omvang te onttrekken aan de reserve "Nieuwbouw Piet Heinschool" en hiervoor de begroting 2020 te wijzigen.

7. Opheffen reserves Nieuwbouw Wending, Energiebeleidsplan, Meubilair Zorgvlied en de voorziening bedrijfsafval.
De genoemde reserves en voorziening kunnen worden opgeheven.

Beslispunt 7: Instemmen met het opheffen van de reserves "Nieuwbouw Wending", "Energiebeleidsplan (inclusief SLOK), alsmede "Meubilair Zorgvlied" waarvan het restant ad € 2.000,- kan vrijvallen en met het opheffen van de voorziening "Bedrijfsafval".

8. Amity.
Sinds kerst stagneert het leerlingenaantal rond de 200 leerlingen. Een aantal kinderen is nu ook van school gehaald, omdat de ouders en kinderen (met name Indiërs) teruggaan naar

het land van herkomst. Voor 28 april moeten ouders aangeven of de kinderen die nu op Amity zitten ook het komende schooljaar weer deelnemen. De verwachting is echter dat dit jaar niet het aantal van 280 wordt bereikt. Voorgesteld wordt om de in 2020 begrote bijdrage aan Amity (evenals de € 1 miljoen vanuit 2019; zie beslispunt 4) over te hevelen naar 2021.

Beslispunt 8: Instemmen met de overheveling van € 1 miljoen voor Amity van de jaarschijf 2020 naar 2021 en de begroting 2020 + 2021 hiervoor te wijzigen.

Kanttekeningen

De wettelijke voorschriften voor het opstellen van de gemeentelijke jaarrekening worden voor het grootste deel ontleend aan het BBV.

Financiën

Het document "jaarstukken 2019" bevat een groot aantal financiële mutaties, die in onderlinge samenhang worden gepresenteerd en toegelicht. Het algemeen beeld schetst de voornaamste ontwikkelingen die aan het financiële resultaat hebben bijgedragen. Per programma is een nadere toelichting opgenomen op de mutaties in de programmasaldi ten opzichte van de bijgestelde begroting.

De rekening sluit met een werkelijk saldo van minus € 24,6 miljoen (inclusief reservemutaties). Dit ligt in de lijn van de begroting na wijziging.

Communicatie

Een digitale versie van de jaarstukken 2019 staat vanaf begin mei online en is bereikbaar via de url: https://amstelveen.pcportal.nl/ .

Procedure

n.v.t.

Bijlagen

1. Jaarstukken 2019.
2. Accountantsverslag 2019.
3. Controllerrapport 2019.
4. Brief aan Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (ondertekening na raadsbehandeling).
5. Rapportage bluswatervoorziening.

Voor de commissiebehandeling van 12 mei volgt:
a. Rapport van de Auditcommissie.
b. Indien nodig reactie van het college op het rapport van de Auditcommissie.

De secretaris, De voorzitter,

Bert Winthorst Tjapko Poppens

BEHANDELING RAADSCOMMISSIE

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

ABM: De jaarstukken 2019 worden als bespreekstuk aan de raad voorgelegd ter besluitvorming. GroenLinks heeft een motie aangekondigd inzake de bluswatervoorziening. Als debatpunten zijn

aangedragen de digitale transformatie (GroenLinks) en de veiligheidssubsidies (D66, VVD, ChristenUnie).

B&S: Het collegevoorstel zal als bespreekstuk aan de raad worden voorgelegd ter besluitvorming. ChristenUnie en AVA hebben aangegeven te willen debatteren over Amity en de ChristenUnie overweegt op dit punt een motie. De SP overweegt een motie inzake sociale samenhang.

RWN: Het collegevoorstel zal als bespreekstuk aan de raad worden voorgelegd ter besluitvorming. CDA overweegt een motie inzake meting fijnstof. Er zijn geen andere specifieke debatpunten voor de raad.

Het voorstel aan de raad is	**Aanvaarde amendementen / moties**
Ongewijzigd aanvaard Gewijzigd aanvaard Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

1. De jaarstukken 2019 vaststellen.
2. Het rekeningresultaat van € 24,6 miljoen (begroot € 22,6 miljoen) te onttrekken aan de algemene reserve.
3. Instemmen met het beschikbaar houden in het begrotingsjaar 2020 van per saldo € 3.217.000,- aan restantkredieten, alsmede met het wijzigen van de begroting 2020 voor de met deze kredieten samenhangende reservemutaties.
4. Instemmen via resultaatbestemming met budgetoverheveling van € 1,438 miljoen naar komend jaar en de begroting 2020 wijzigen voor de vermelde bedragen, alsmede instemmen met overheveling van € 1 miljoen voor Amity naar 2021 en de begroting 2021 hiervoor te wijzigen.
5. Instemmen met het storten van € 417.000,- in de reserve "dekking kapitaallasten" ter dekking van de kapitaallasten die samenhangen met de nieuwbouw van het HWC, een bedrag van dezelfde omvang te onttrekken aan de reserve "Nieuwbouw HWC" en hiervoor de begroting 2020 te wijzigen.
6. Instemmen met het storten van € 1.297.000,- in de reserve "dekking kapitaallasten" ter dekking van de kapitaallasten die samenhangen met de nieuwbouw van de Piet Heinschool, een bedrag van dezelfde omvang te onttrekken aan de reserve "Nieuwbouw Piet Heinschool" en hiervoor de begroting 2020 te wijzigen.
7. Instemmen met het opheffen van de reserves "Nieuwbouw Wending", "Energiebeleidsplan (inclusief SLOK), alsmede "Meubilair Zorgvlied" waarvan het restant ad € 2.000,- kan vrijvallen en met het opheffen van de voorziening "Bedrijfsafval";
8. Instemmen met de overheveling van € 1 miljoen voor Amity van de jaarschijf 2020 naar 2021 en de begroting 2020 + 2021 hiervoor te wijzigen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 27 mei 2020.

De griffier, De voorzitter,

Marnix Philips Tjapko Poppens

Gemeente Amstelveen

Jaarstukken 2019

Inhoudsopgave

1 Algemeen 5

1.1 Leeswijzer 6
1.2 Personalia per 31 december 2019 8
1.3 Algemeen beeld 9
1.4 Beslispunten rekening 13

A Jaarverslag 15

2 Programmaverantwoording 17

2.1 Sociaal domein 18
2.2 Onderwijs en ontplooiing 25
2.3 Economie en duurzaamheid 31
2.4 Openbare ruimte 35
2.5 Ruimtelijke ontwikkeling 42
2.6 Bestuur, bevolking en veiligheid 53
2.7 Overhead 57
2.8 Algemene dekkingsmiddelen 62

3 Paragrafen 67

3.1 Lokale heffingen 68
3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 75
3.3 Onderhoud kapitaalgoederen 79
3.4 Bedrijfsvoering 80
3.5 Verbonden Partijen 84
3.6 Grondbeleid 86
3.7 Financiering 91

B Jaarrekening 95

4 Baten en lasten 97

4.1 Grondslagen voor resultaatbepaling 98
4.2 Overzicht van baten en lasten 99
4.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten 100
4.4 Gerealiseerde lasten en baten per taakveld 106

5 Balans 109

5.1 Waarderingsgrondslagen 110
5.2 Balans 115
5.3 Toelichting op de balans 117
5.4 Niet Uit de Balans Blijkende Verplichtingen 137

6 Bijlagen 141

6.1 Single Information Single Audit (SiSa) 142
6.2 Meerjarenprojectenplan Buitenruimte 144

6.3 Subsidies 148
6.4 Vertaaltabel programma/taakvelden 163
6.5 Verplichte beleidsindicatoren inclusief toelichting 164
6.6 Lijst van afkortingen 170

1 Algemeen

1.1 Leeswijzer

Digitale versie jaarstukken 2019
Een digitale versie van de jaarstukken 2019 staat vanaf half mei online en is bereikbaar via de url: https://amstelveen.pcportal.nl/.

Algemeen

Met de jaarstukken 2019 wordt beoogd transparante, leesbare en toegankelijke verslaglegging te verstrekken, met inachtneming van de wettelijke voorschriften zoals vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De gemeente moet via dit jaarverslag verantwoording afleggen aan diverse organisaties. Naast de eigen organisatie (raad) betreft dit onder andere het Centraal Bureau voor de Statistiek, de Provincie en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Het dienen van meerdere lezers waarbij tevens moet worden voldaan aan wettelijke voorschriften (programma-indeling en voorgeschreven paragrafen) leidt er wel toe dat wat voor de ene lezer nuttige informatie betreft dit voor de ander een overdaad van gegevens betekent.

Ondanks deze beperkingen die ons worden opgelegd bij het schrijven van dit document proberen wij alle geïnteresseerden een leesbaar jaarverslag aan te bieden. Een document dat zoveel als mogelijk zelfstandig leesbaar is, maar waarbij we er soms toch de voorkeur aan geven om voor meer uitgebreide informatie te verwijzen naar andere documenten zoals raadsbesluiten of programmabegroting.

Hierna volgt een korte leeswijzer met de onderdelen die in de jaarstukken staan opgenomen.

Algemeen beeld
In het inleidend hoofdstuk vindt u een overzicht van het College van Burgemeester en Wethouders en de portefeuilles waar zij verantwoordelijk voor zijn.

Daarnaast wordt kort ingegaan op de realisatie van bestuurlijke actiepunten. Tevens wordt op hoofdlijnen het financiële resultaat toegelicht.

Als sprake is van beslispunten die voortvloeien uit de rekening wordt in dit hoofdstuk daar nader op ingegaan.

Programmaverantwoording
De kern van de jaarstukken wordt gevormd door de programmaverantwoordingen die elk zijn verdeeld in een aantal vastgestelde taakvelden.

Per programma wordt ingegaan op de voortgang van de bestuurlijke actiepunten en de financiële verschillen ten opzichte van de begroting. Op de kredieten, subsidies, reserves en voorzieningen wordt ingegaan als dit van toepassing is op het programma.

Uitgangspunt is dat een financieel verschil van € 100.000 wordt toegelicht. Als het bestuurlijk relevant is kan een lagere afwijking worden verantwoord op het programma.

De volgende programma's maken onderdeel uit van de jaarstukken:
1. Sociaal domein
2. Onderwijs en ontplooiing
3. Economie en duurzaamheid
4. Openbare ruimte
5. Ruimtelijke ontwikkeling
6. Bestuur, bevolking en veiligheid
7. Overhead
8. Algemene dekkingsmiddelen

In de jaarrekening wordt gewerkt met kleuren:

groen	besluit is genomen	geen toelichting nodig
rood	besluit is niet genomen	korte toelichting
oranje	besluit is anders genomen dan gepland	korte toelichting

Paragrafen
Voor een aantal onderwerpen is een paragraaf opgenomen waarin een "dwarsdoorsnede" wordt gepresenteerd van de verschillende programma's. De onderwerpen zijn: lokale heffingen, weerstandsvermogen & risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, bedrijfsvoering, verbonden partijen, grondbeleid en financiering.

Balans
In dit overzicht is ruimte voor "verplichte" financiële overzichten, zoals waarderingsgrondslagen, balans, kredieten en investeringen, reserves en voorzieningen en niet uit de balans blijkende verplichtingen zoals gegarandeerde geldleningen.

Bijlagen
Het boekwerk bevat de bijlagen: Single Information en Single Audit (SISA), het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte, overzicht subsidies, de vertaaltabel programma/taakvelden, verplichte beleidsinidcatoren en een lijst van (meest) gebruikte afkortingen.

Single Information en Single Audit (SISA)
Elke gemeente is verplicht in de jaarstukken een bijlage op te nemen met wettelijk voorgeschreven verantwoordingsinformatie waarmee het Rijk de specifieke uitkeringen beoordeelt. Met single audit wordt bedoeld dat voor de controle door de accountant gebruik wordt gemaakt van de reguliere controle van de jaarrekening door de accountant.

Het overzicht in de SISA-bijlage is beperkt tot 4 regelingen voor Amstelveen. Ofschoon de bijlage is opgenomen in het jaarverslag van Amstelveen betreft het feitelijk informatie voor het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Afronding
Door het geautomatiseerd inlezen vanuit het financieel pakket kan de situatie optreden dat er afrondingsverschillen optreden.

1.2 Personalia per 31 december 2019

Burgemeester en wethouders

Burgemeester Tjapko Poppens
Openbare orde en veiligheid, integraal veiligheidsbeleid, bevolking, communicatie en externe betrekkingen, algemeen bestuur waaronder coördinatie collegebrede projecten.

Wethouder Herbert Raat
Financiën, handhaving en vergunningen, welstand en monumenten, dienstverlening, kunst en cultuur, Schiphol, Projecten A9 en Stadshart.

Wethouder Rob Ellermeijer
Wonen en volkshuisvesting, verkeer en vervoer, openbaar vervoer, project Amstelveenlijn, Gebiedsontwikkeling Oude Dorp, media, sport en recreatie.

Wethouder drs. Floor Gordon
Ruimtelijke ordening, economische zaken, integraal wijkbeheer, duurzaamheid, milieu, waterbeheer, groen, afvalbeleid, parkeren, natuur en milieu educatie en emancipatie en discriminatie*.

Wethouder drs. Frank Berkhout
Onderwijs, onderwijshuisvesting, jeugdzorg, jeugd, jongeren, vastgoed, ICT en de gemeentelijke organisatie.

Wethouder dr. Marijn van Ballegooijen
Werk en inkomen, zorg en WMO, gezondheid, welzijn, Zorgvlied en emancipatie en discriminatie*.

**gezamenlijke portefeuille*

Gemeentesecretaris

drs. Bert Winthorst

Griffier

drs. Marnix Philips

Directieteam

drs. Henk Huitink, directeur
Walter Huith, directeur

Bestuur ondernemingsraad

Jim Udo	voorzitter
Lisette Schraag	plaatsvervangend voorzitter
Annemarie Malcorps	secretaris
Mario van Deijzen	algemeen DB-lid

1.3 Algemeen beeld

Financieel sterke positie
Amstelveen heeft een sterke financiële positie. Dit blijkt onder andere uit de verplichte financiële kengetallen in de paragraaf weerstandsvermogen. Daar waar de gemeente gebruik maakt van schattingen wordt een conservatieve lijn gevolgd, maar niet te behoudend. De gemeente kan hierdoor tegenvallers opvangen, goed haar taken uitvoeren en hoeft haar inwoners en ondernemers niet overmatig te belasten.

Bestuurlijke actiepunten

Van de 78 voorgenomen besluiten is 62% gerealiseerd en 32% anders gerealiseerd of bijna gerealiseerd. Bij dat laatste bleek soms een besluit niet nodig en in de nodige gevallen is enige vertraging opgetreden. Vier besluiten (5%) zijn niet gerealiseerd. De 70 uitvoerende actiepunten zijn grotendeels uitgevoerd (79%) of anders/iets later uitgevoerd (16%).
Conclusie is dat het grootste deel van de plannen is gerealiseerd en/of uitgevoerd in 2019.

Begrotingsontwikkeling

De begrotingsontwikkeling is als volgt (positief saldo = onttrekking aan de algemene reserve):

Besluit (bedrag x € 1.000)	Begrotingsontwikkeling
Primitieve begroting 2019	-861
Tweede tijdvakrapportage 2018	721
Collegeuitvoeringsprogramma 2018-2022	1.375
Budgetoverheveling van 2018 naar 2019	423
Legesverordening 2019 waaronder bouwleges	-1.100
Functionele, voor kinderen aansprekende, beeldende kunst in de wijken	50
Financiële ondersteuning Internationaal Georiënteerd Basisonderwijs (IGBO)	150
Instandhoudingsbijdrage RTVA	30
Perspectiefnota 2020, inclusief Eerste tijdvakrapportage 2019	17.549
Uitvoering Motie Verduurzaming sportverenigingen	220
Vaststellen jaarstukken 2018	8.416
Actualisering grondexploitaties ultimo 2018	-2.897
Tweede tijdvakrapportage 2019	-1.101
Vaststellen krediet voor viaduct over de N201 in de Uithoornlijn	158
Aanbieding Programmabegroting 2020	-282
Budgetoverheveling en rechtmatigheid jaarstukken 2019	-1.290
Aanpassen begroting 2019 en 2020 op het gebied van bouwleges	1.084
Begrotingsaldo ultimo 2019	**22.644**

Rekeningresultaat

De rekening sluit met een werkelijk saldo van minus € 24,6 miljoen (inclusief reservemutaties). De gewijzigde begroting met een saldo van minus € 22,6 miljoen wijkt licht in deze lijn.

Een uitgebreide toelichting op de verschillen staat in het hoofdstuk "programmaverantwoording". De grootste afwijkingen **ten opzichte van de begroting** zijn de volgende:

Programma/onderwerp (bedrag x € 1.000)	saldo	programma
Jeugdhulp	-1.400	1
vrijval onderhoudsvoorziening	752	2
onderwijsbeleid	520	2
Amity	1.000	3
Buitenruimte	863	4
Afval	-530	4
Grondexploitaties *	-3.869	5
Pensioenvoorziening (ex)-wethouders	-1.000	6
Digitale transformatie	1.084	6
Algemene uitkering	510	8
subtotaal	**-2.070**	
overige verschillen op de taakvelden	152	
Saldo (minbedrag => rekening heeft negatieve afwijking t.o.v. begroting)	**-1.918**	
* Faseringsverschil (minbedrag => voordeel rekening 2019 = nadeel 2020ev)	3.869	
Resultaat 2019 incl. faseringsverschillen (excl. budgetoverheveling)	**1.951**	

De fasering bij grondexploitaties is van een dusdanige omvang dat dit het saldo in vorenstaand overzicht sterk vertekent. Het betreft winstafdrachten die voor 2019 waren begroot, maar door vertraging pas vanaf 2020 ten gunste van het rekeningresultaat komen.

In de gedachte dat deze bijdrage in komende jaren nog volgt wordt deze post geneutraliseerd om het rekeningresultaat 2019 beter te duiden. Concreet betekent dit dat op alle overige onderwerpen een voordeel wordt gerealiseerd ten opzichte van de begroting van € 2,0 miljoen.

Budgetoverheveling

Via resultaatbestemming wordt voorgesteld om enkele niet bestede bedragen beschikbaar te houden in 2020 voor het afronden van werkzaamheden/projecten. De toelichting staat vermeld op de programma's.

Voorstel budgetoverheveling 2019 naar 2020 e.v. (bedrag x € 1.000)	saldo	programma
Sociale samenhang	293	1
Amity	1.000	3
Subsidie Groen op gebouwen	40	4
Brug Nationaal TennisCentrum	105	4
Groei van de stad	100	5
Programma digitale transformatie	900	7
Totaal-generaal (resultaatbestemming)	**2.438**	

Als de raad instemt met de het voorstel budgetoverheveling/resultaatbestemming wordt een deel van het resultaat 2019 besteed in 2020. Het eerdergenoemde resultaat van € 2,0 miljoen wordt dan alsnog in 2020 ingezet voor een bedrag van € 2,4 miljoen.

(bedrag x € 1.000)	saldo
Resultaat 2019 inclusief faseringsverschillen	1.951
Voorstel budgetoverheveling 2019 naar 2020	-2.438
Resultaat 2019 incl. faseringsverschillen en voorstel budgetoverheveling	**-487**

Baten en lasten totaal per programma

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de lasten en baten per programma. Een negatief bedrag in de kolom "Saldo" betekent een positief begrotings- of rekeningsaldo (lasten<baten). De rechterkolom "Saldo 2019" betreft het verschil tussen het begrotings- en rekeningsaldo.

bedrag x € 1.000	Rekening	Begroting 2019				Rekening 2019			Saldo
Programma	2018	Primitief	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	2019
01 Sociaal domein	43.959	43.249	74.464	24.852	49.612	75.596	24.934	50.662	1.049
02 Onderwijs en ontplooiing	18.366	19.576	24.641	4.348	20.293	23.902	5.396	18.507	-1.786
03 Economie en duurzaamheid	-127	2.269	2.895	1.333	1.562	1.754	1.440	315	-1.248
04 Openbare ruimte	9.804	17.181	50.355	26.872	23.483	51.387	27.625	23.762	279
05 Ruimtelijke ontwikkeling	-6.589	-2.822	29.867	37.375	-7.507	20.079	23.374	-3.295	4.212
06 Bestuur, bevolking en veiligheid	12.212	13.495	16.009	2.026	13.983	16.264	2.005	14.259	276
07 Overhead	28.639	27.040	60.626	25.815	34.810	55.021	24.604	30.417	-4.393
08 Algemene dekkingsmiddelen	-122.192	-121.316	3.186	131.001	-127.815	2.838	131.627	-128.789	-974
Totaal saldo van baten en lasten	**-15.929**	**-1.329**	**262.044**	**253.622**	**8.422**	**246.841**	**241.005**	**5.837**	**-2.585**
Reservemutatie	36.550	468	55.201	40.979	14.222	55.224	36.498	18.725	4.503
Resultaat	**20.621**	**-861**	**317.245**	**294.601**	**22.644**	**302.065**	**277.503**	**24.562**	**1.918**

Begrotingsrechtmatigheid

Accountantscontrole: goedkeurende verklaring
Over 2019 wordt een goedkeurende verklaring door de accountant verstrekt.

begrotingsoverschrijding per programma
Voor het beoordelen van geconstateerde fouten en onzekerheden in de jaarrekening voor het aspect rechtmatigheid wordt een percentage van de lasten + dotaties aan de reserves gehanteerd (zie regel resultaat bij de kolom "lasten rekening 2019", zoals staat vermeld in de vorige paragraaf "baten en lasten totaal per programma": € 302 miljoen):
voor fouten geldt een goedkeuringstolerantie van 1%: afgerond € 3,0 miljoen;
voor onzekerheden geldt een goedkeuringstolerantie van 3%: afgerond € 9,0 miljoen.

In het kader van de rechtmatigheidtoetsing dient de accountant in het verslag van bevindingen aan te geven welke begrotingsoverschrijdingen nog moeten worden geautoriseerd door de raad. Daartoe dienen deze overschrijdingen goed herkenbaar in de jaarstukken te worden opgenomen. Onderstaand overzicht geeft hierover uitsluitsel.

De belangrijkste afwijkingen zijn:

- programma 1: Hulp bij het Huishouden en jeugdhulp.
- programma 4: verhoging van Rijksbelasting op het verbranden van afval en forse stijging energielasten van het crematorion
- programma 6: de contante (overdrachts)waarde van de pensioenen van (ex-)bestuurders wordt voor een belangrijk deel bepaald door de marktrente. De gehanteerde 25-jaarsrente voor deze berekening is gedaald van 1,577% naar 0.290%. De voorziening voor de pensioenen moet met € 1,0 miljoen worden aangevuld om aan de toekomstige verplichting te kunnen voldoen.

Bedrag x € 1.000	Lasten geraamd	Lasten werkelijk	Verschil
01 Sociaal domein	74.464	75.596	1.132
02 Onderwijs en ontplooiing	24.641	23.902	-739
03 Economie en duurzaamheid	2.895	1.754	-1.141
04 Openbare ruimte	50.355	51.387	1.031
05 Ruimtelijke ontwikkeling	29.867	20.079	-9.788
06 Bestuur, bevolking en veiligheid	16.009	16.264	255
07 Overhead	60.626	55.021	-5.605
08 Algemene dekkingsmiddelen	3.186	2.838	-348
Totaal-generaal	**262.044**	**246.841**	**-15.202**

1.4 Beslispunten rekening

1. vaststellen jaarstukken
Beslispunt 1: De jaarstukken 2019 vaststellen.

2. rekeningresultaat
Beslispunt 2: Het rekeningresultaat van € 24,6 miljoen (begroot € 22,6 miljoen) te onttrekken aan de algemene reserve.

3. fasering kredieten
Eind 2019 resteert een investeringsbedrag aan gevoteerde kredieten van € 4,192 miljoen.

Omschrijving (bedrag x € 1.000)	Gevoteerde bedrag (A)	Uitgaven t/m 2018 (B)	Uitgaven 2019 (C)	Restant eind 2019 (D)	verwachte lasten na 2019 (E)
Vastgoed: bedrijfsgebouwen	548	269	357	-78	-78
Wegen en Verkeer (maatschappelijk nut tlv reserve)	6.375	2.183	2.201	1.991	1.513
Investeringsfondsen	11.580	5.393	4.242	1.945	1.937
Onderwijshuisvesting (investeringsfonds en exploitatie)	24.381	8.504	16.115	-238	-325
Overig	346	155	195	-4	-4
Subtotaal algemene middelen	**43.230**	**16.504**	**23.110**	**3.616**	**3.043**
Afvalbeheer (incl. bedrijfsafval)	3.950	3.538	356	56	59
Riolering	3.056	901	1.638	517	115
Zorgvlied	230	203	24	3	0
Subtotaal kostendekkende exploitaties	**7.236**	**4.642**	**2.018**	**576**	**174**
TOTAAL	**50.466**	**21.145**	**25.128**	**4.192**	**3.217**

Van de restantkredieten wordt een groot deel afgewikkeld met een daarvoor gevormde bestemmingsreserve. Voor de begrotingsrechtmatigheid is het belangrijk dat naast de overheveling van kredieten met bijbehorende kapitaallasten tevens wordt ingestemd met het wijzigen van de begroting 2019 voor de hiermee samenhangende reservemutaties, zodat dit 1-op-1 aansluit met de gefaseerde kredietonttrekking. Dit betreft de reserve "dekking kapitaallasten" en de specifiek gevormde bestemmingsreserves.

Beslispunt 3: Instemmen met het beschikbaar houden in het begrotingsjaar 2020 van per saldo € 3.217.000 aan restantkredieten, alsmede met het wijzigen van de begroting 2020 voor de met deze kredieten samenhangende reservemutaties.

4. Budgetoverheveling 2019 naar 2020
Via resultaatbestemming wordt voorgesteld om enkele niet bestede bedragen beschikbaar te houden in 2020 voor het afronden van werkzaamheden/projecten. De toelichting staat vermeld op de programma's.

Voorstel budgetoverheveling 2019 naar 2020 e.v. (bedrag x € 1.000)	saldo	programma
Sociale samenhang	293	1
Amity	1.000	3
Subsidie Groen op gebouwen	40	4
Brug Nationaal TennisCentrum	105	4
Groei van de stad	100	5
Programma digitale transformatie	900	7
Totaal-generaal (resultaatbestemming)	**2.438**	

Beslispunt 4: Instemmen via resultaatbestemming met budgetoverheveling van € 1,438 miljoen naar komend jaar en de begroting 2020 wijzigen voor de vermelde bedragen, alsmede instemmen met overheveling van € 1 miljoen voor Amity naar 2021 en de begroting 2021 hiervoor te wijzigen.

5. Faseringsverschil krediet Nieuwbouw HWC
Voor nieuwbouw van het Herman Wesselink College (HWC) is een totaal krediet van € 26,3 miljoen beschikbaar gesteld. Voor de jaarschijf 2019 werd verwacht dat € 8,5 miljoen besteed zou worden. Daadwerkelijk is in 2019 € 8,9 miljoen geïnvesteerd.

De met dit krediet samenhangende reservemutaties mogen vanuit de BBV-voorschriften maximaal tot het begrote bedrag worden gemuteerd. Een hogere onttrekking betekent een onrechtmatige uitgave. Om de reservemutaties in de pas te laten lopen met het krediet wordt voorgesteld om aanvullend € 417.000 te onttrekken aan de reserve Nieuwbouw HWC en een aanvullende dotatie aan de reserve dekking kapitaallasten voor hetzelfde bedrag.

Beslispunt 5: Instemmen met het storten van € 417.000 in de reserve "dekking kapitaallasten" ter dekking van de kapitaallasten die samenhangen met de nieuwbouw van het HWC, een bedrag van dezelfde omvang te onttrekken aan de reserve "Nieuwbouw HWC" en hiervoor de begroting 2020 te wijzigen.

6. Faseringsverschil krediet Nieuwbouw Piet Heinschool
Voor nieuwbouw van de Piet Heinschool is een totaal krediet van € 12,2 miljoen beschikbaar gesteld. Voor de jaarschijf 2019 werd verwacht dat € 4,1 miljoen besteed zou worden. Daadwerkelijk is in 2019 € 5,1 miljoen geïnvesteerd.

De met dit krediet samenhangende reservemutaties mogen vanuit de BBV-voorschriften maximaal tot het begrote bedrag worden gemuteerd. Een hogere onttrekking betekent een onrechtmatige uitgave. Om de reservemutaties in de pas te laten lopen met het krediet wordt voorgesteld om aanvullend € 1.297.000 te onttrekken aan de reserve Nieuwbouw Piet Heinschool en een aanvullende dotatie aan de reserve dekking kapitaallasten voor hetzelfde bedrag.

Beslispunt 6: Instemmen met het storten van € 1.297.000 in de reserve "dekking kapitaallasten" ter dekking van de kapitaallasten die samenhangen met de nieuwbouw van de Piet Heinschool, een bedrag van dezelfde omvang te onttrekken aan de reserve "Nieuwbouw Piet Heinschool" en hiervoor de begroting 2020 te wijzigen.

7. Opheffen reserves Nieuwbouw Wending, Energiebeleidsplan, Meubilair Zorgvlied en de voorziening bedrijfsafval.
De genoemde reserves en voorziening kunnen worden opgeheven.

Beslispunt 7: Instemmen met het opheffen van de reserves "Nieuwbouw Wending", "Energiebeleidsplan (incl. SLOK), alsmede "Meubilair Zorgvlied" waarvan het restant ad € 2.000 kan vrijvallen en met het opheffen van de voorziening "Bedrijfsafval".

8. Amity
Sinds kerst stagneert het leerlingenaantal rond de 200 leerlingen. Een aantal kinderen is nu ook van school gehaald, omdat de ouders en kinderen (met name Indiërs) teruggaan naar het land van herkomst. Voor 28 april moeten ouders aangeven of de kinderen die nu op Amity zitten ook het komende schooljaar weer deelnemen. De verwachting is echter dat dit jaar niet het aantal van 280 wordt bereikt. Voorgesteld wordt om de in 2020 begrote bijdrage aan Amity (evenals de € 1 miljoen vanuit 2019; zie beslispunt 4) over te hevelen naar 2021.

Beslispunt 8: Instemmen met de overheveling van € 1 miljoen voor Amity van de jaarschijf 2020 naar 2021 en de begroting 2020 + 2021 hiervoor te wijzigen

A Jaarverslag

2 Programmaverantwoording

2.1 Sociaal domein

Missie 2018-2022

In onze gemeente gaan samenredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid van inwoners hand in hand. Voor mensen die kunnen werken is een betaalde baan nog altijd de beste manier om een zelfstandig eigen leven te kunnen leiden. Voor mensen die zorg nodig hebben wordt zorg op maat geboden. We werken aan betere integratie van buitenlandse gemeenschappen en maken een emancipatieprogramma. We willen dat alle inwoners binnen hun eigen mogelijkheden mee kunnen doen in de samenleving en dat ieder kind veilig en gezond kan opgroeien. Op die manier creëren we een inclusieve stad.

Door het bevorderen van sociale samenhang en ondersteuning van informele zorg door de gemeente versterken we de rol van de eigen omgeving. Via vroegsignalering en preventie willen we inwoners helpen hun problemen op te lossen en erger te voorkomen. We bieden ondersteuning zo dichtbij mogelijk aan.

2.1.1 Zorg en welzijn

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
01. Voorbereiding nieuwe Wmo-nota (2019-2022).	Raad	Wmo maakt onderdeel uit van de door de raad vastgestelde nota Sociaal Domein.
02. Herzien contracten hulp bijhuishouding (uitwerking nieuwe cao)	College	
03. Doorvoeren abonnementstarief eigen bijdrage Wmo per 01-01-2019	Raad	
04. In gang zetten aanbesteding contracten hulpmiddelen Wmo	Uitvoering	
05. Opstellen visie wijkcentra	Raad	Na de evaluatie "ontmoetingsplaatsen" kan de visie worden opgesteld.
06. Verbeteren ketenzorg dementie	Uitvoering	
07. Evalueren kosteneffectiviteit binnen het SD	Uitvoering	Doorlopend worden onderdelen uit het sociaal domein onderzocht op kosteneffectiviteit.
08. Pilot in Patrimonium sociale wijkproblemen aanpakken	College	Binnen het leertraject Versterken sociale basis.
09. Analyseren en verbeteren coördinatie en regie multiprobleemhuishoudens	College	In 2019 hebben we ons gefocust op het opstellen van de jeugdagenda 2020-2024 en de samenhang van dit actiepunt met actiepunten in die agenda. In 2020 pakken we de actiepunten in samenhang op.
10. Verbeteren gezondheidsaanpak gericht op gezond gewicht, eten en bewegen	College	
11. Starten 5e inlooplocatie dagstructurering Amstelveen Noord	Uitvoering	De inloopvoorzieningen maken deel uit van de kosteneffectiviteits-analyse. De uitkomsten worden meegenomen naar toekomstig beleid.
12. Uitvoeren quickscan vergroten toegankelijkheid gebouwen en voorzieningen	Uitvoering	Quickscan Toegankelijkheid is uitgevoerd in 2019.

13. Versterken ondersteuning mantelzorgers	College		Het versterken van de ondersteuning is een doorlopend actiepunt voor de komende jaren.
14. Co-financieren 2 boodschappenplusbussen	Uitvoering		
15. Opstellen actieplan aanpak schrijnende gevallen SD	Uitvoering		Evaluatie wordt afgerond in januari met naar aanleiding daarvan mogelijk aanpassingen in de aanpak.
16. Verbeteren ondersteuning zelfstandig wonende GGZ-cliënten	College		We subsidiëren een aantal (nieuwe) projecten en dit actiepunt is onderdeel van de regioaanpak beschermd wonen en maatschappelijke opvang.
17. Verbeteren ondersteuning zelfstandig wonende LVB-ers	Uitvoering		

2.1.2 Werk en inkomen

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	**Soort**		**Toelichting**
01. Voorbereiding nieuwe nota Participatiewet 2019-2022.	Raad		Participatiewet maakt onderdeel uit van de door de raad vastgestelde nota Sociaal Domein.
02. Doorontwikkelen trajecten inburgering en participatieverklaring	Uitvoering		
03. Veranderen bekostiging begeleiding inwoners naar werk	Raad		
04. Opstellen actieplan vergroten kansen arbeidsmarkt voor 50+ers, ZZP'ers en met een afstand tot de arbeidsmarkt.	Raad		Dit actiepunt is ingevuld met de campagne 'Ontmoet uw nieuwe werkgever' met een doorlooptijd van een jaar.
05. Uitvoering participatiewet (ophogen budget)	Uitvoering		De Participatiewet wordt uitgevoerd. Het ophogen van het budget is nog niet noodzakelijk gebleken.
06. Opstellen vernieuwde aanpak begeleiding statushouders	College		
07. Uitwerken pilot verlengde leerweg 'Ons Tweede Thuis' (bijspringen en versterken, ism Participe)	Uitvoering		
08. Herijken armoede en schuldenbeleid	Raad		De beleidsnota minimabeleid is in 2019 vastgesteld. De beleidsnota schuldhulpverlening 2016-2020 wordt in 2020 vervangen door een nieuwe beleidsnota waarin de aanbevelingen van het rekenkameronderzoek worden verwerkt.
09. Uitbreiden formatie van incidenteel naar structureel door toename klantenbestand SHV	Uitvoering		
10. Opstellen preventieprogramma schulden	Uitvoering		

2.1.3 Jeugd

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
1. Op basis van ervaringen met de per 1-1-18 ingevoerde regionale inkoopmethodiek overwegen of deze inkoopmethodiek, al dan niet in aangepaste vorm, wordt voortgezet vanaf 2020.	Uitvoering	De inkoopmethodiek wordt voortgezet en in 2020 geëvalueerd.
2. Opstellen beleidsplan jeugdhulp 2019-2022.	Raad	Het beleidsplan is opgesteld en vastgesteld door de Raad
3. Uitvoering geven aan het regionale transformatieplan	Uitvoering	De gemeente is betrokken bij de uitvoering van het regionaal transformatieplan. De nadruk ligt momenteel bij de opzet / uitvoering van twee initiatieven: in de veiligheidsketen en wijkgericht werken vanuit school.
4. Continueren medewerker 'ondersteuner toegang'	Raad	De functie is opgenomen in de vaste formatie
5. Continueren meerkosten gedragswetenschapper	Raad	De uren zijn opgenomen in de vaste formatie

2.1.4 Samenkracht en burgerparticipatie

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
1. Ontwikkelen van een visie op vernieuwende vormen van participatie	Raad	De visie wordt naar verwachting dit voorjaar aan de raad aangeboden
2. Exploreren nieuwe communicatievormen	Uitvoering	Continu proces. Zo is in 2019 gestart met denkmee.amstelveen.nl.
3. Opstellen actieplan vergroten burgerschap kinderen	College	Geen actieplan, wel uitgevoerd. In het schooljaar van 2018/2019 is de eerste kinderraad opgericht. Jaarlijks wordt er een nieuwe raad verkozen die zijn eigen thema kiest en daarover adviseert.
4. Opstellen van een plan van aanpak voor een Diversiteitsagenda	College	

Financieel overzicht

bedrag x € 1.000	Rekening	Begroting 2019				Rekening 2019			Saldo
Programma	2018	Primitief	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	2019
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	8.567	8.925	10.776	386	10.390	10.449	371	10.078	-312
6.2 Wijkteams	4.383	4.707	5.224	80	5.144	5.146	87	5.059	-84
6.3 Inkomensregelingen	-725	122	22.090	23.336	-1.245	21.812	23.234	-1.421	-176
6.4 Begeleide participatie	1.350	1.818	1.877	48	1.829	1.842	46	1.796	-33
6.5 Arbeidsparticipatie	971	1.524	1.436	69	1.367	1.542	95	1.447	80
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	2.787	1.841	2.938	57	2.881	2.658	136	2.522	-359
6.7 Maatwerkdienstverlening 18+	7.533	8.074	10.499	709	9.790	10.878	734	10.144	354
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	14.804	11.605	14.880	0	14.880	16.302	65	16.237	1.357
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	176	185	295	109	185	276	107	168	-17
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	1.300	1.319	1.319	0	1.319	1.576	0	1.576	258
7.1 Volksgezondheid	2.814	3.131	3.131	58	3.073	3.113	58	3.055	-18
Totaal saldo van baten en lasten	**43.959**	**43.249**	**74.464**	**24.852**	**49.612**	**75.596**	**24.934**	**50.662**	**1.049**
Reservemutatie	257	-121	0	171	-171	0	88	-88	83
Resultaat	**44.216**	**43.128**	**74.464**	**25.023**	**49.441**	**75.596**	**25.022**	**50.574**	**1.133**

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Aanpak Dementie (nadeel € 225.000)

De gemeente Amstelveen is één van de vier "Social Trial"- gemeenten. Dit betekent dat Amstelveen, samen met zorg- en welzijnspartijen en Zorg & Zekerheid, deelneemt aan experiment met het ondersteunen van mensen met dementie en hun naasten volgens de Sociale Benadering Dementie. Het experiment duurt vier jaar, is eind 2018 gestart en wordt gefinancierd vanuit verschillende organisaties/bronnen. Eén van de financiers is het Rijk. De eerste helft van hun bijdrage aan het experiment is beschikbaar gesteld in de septembercirculaire 2018. De tweede helft is via de decembercirculaire 2019 beschikbaar gesteld. Doordat de bedragen gespreid worden besteed in de periode november 2018 – november 2022 wordt het volledig ontvangen bedrag van € 225.000 gereserveerd.

Sociale samenhang (voordeel € 293.000)

In 2019 heeft het college plannen gemaakt en besluiten genomen op basis van pilots (vervolg Bijspringen en Versterken en wijkaanpak Patrimonium) en moties (lief- en leedaanpak, renovatie Pluspunt, incidentele uitbreiding ouderenadvies) om de sociale samenhang in Amstelveen te versterken. Het gaat om eenmalige uitgaven die vanwege de tijd niet in 2019 maar in 2020 gebeuren: besluitvorming, informatie en participatie vonden in december plaats en het contracteren van een aannemer was eind 2019 niet opportuun. Voorgesteld wordt om € 293.000 over te hevelen naar 2020 voor de uitvoering van de pilots en moties.

Innovatiefonds (voordeel € 80.000)

Het innovatiefonds mag zich verheugen in een toenemende bekendheid. In het laatste kwartaal van 2019 kwamen relatief veel aanvragen binnen en deze trend lijkt zich in het eerste kwartaal van 2020 voort te zetten. Niet elke aanvraag betekent ook een aanvraag die aansluit bij de doelen van het innovatiefonds en die voldoet aan alle criteria. Dit heeft er toe geleid dat een aantal aanvragen is afgewezen, waardoor er in 2019 € 80.000 resteert. Het restantbudget 2019 blijft beschikbaar in de reserve om vanaf 2020 in te zetten voor aanvragen innovatiefonds.

Diverse onderdelen binnen taakveld 6.1 (voordeel € 255.000)
Er is een voordeel ontstaan van € 255.000 op diverse onderdelen zoals jongerenwerk, inburgering, burgerparticipatie, preventie, communicatie, hulp op afstand, toegankelijkheid en gezond in Amstelveen (stoppen met roken). In 2019 is voorzichtig omgesprongen met het aangaan van meerjarige verplichtingen gelet op de ombuigingen die in de begroting van 2020 zijn geland. Hierdoor zijn niet alle budgetten besteed.

Collectief Vervoer (nadeel € 95.000)
Sinds 2017 zien we een stijging in het gebruik en kosten van het Collectief Vervoer. Meer aanvragen, meer reizigers, meer ritten en meer gereden kilometers. Gezien het structurele karakter van deze toename zal hier bij de Perspectiefnota 2021 op teruggekomen worden.

6.3 Inkomensregelingen
Debiteuren sociale dienst (voordeel € 93.000)
In 2019 is voor een bedrag van € 474.000 aan vorderingen opgelegd. In de begroting wordt rekening gehouden met een budget van € 325.000. Het overschot van € 149.000 wordt veroorzaakt door enkele grote fraudevorderingen.

Daarnaast moesten er enkele grote vorderingen worden afgeboekt (kwijtschelding) wat een nadeel geeft van € 168.000.

Het beoordelen van de (grote) openstaande vorderingen leidt er tevens toe dat het risico van de debiteuren is afgenomen wat een voordeel geeft van € 112.000.

Minimabeleid (voordeel € 115.000)
Het totaal aantal toekenningen voor minimaregelingen is licht gestegen ten opzichte van 2018. Een mogelijke verklaring hiervoor is de toegenomen communicatie rondom dit onderwerp.

Het overschot is met name ontstaan doordat het aantal toekenningen van bijstand ten behoeve van verhuis- en inrichtingskosten is gedaald. Dit geldt voor toekenningen als gift en voor toekenningen in de vorm van leenbijstand. Hierdoor zijn ook minder terugvorderingen opgelegd.

De voornaamste achterliggende reden is het feit dat er vanwege de krapte op de woningmarkt minder verhuisbewegingen zijn. Een andere belangrijke oorzaak van de afname van het aantal aanvragen voor verhuis- en inrichtingskosten wordt verklaard door de afname van het aantal te plaatsen statushouders.

6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)
Hulpmiddelen (voordeel € 355.000)
In de begroting is rekening gehouden met enkele grote woningaanpassingen. De aanvragen hiervoor zijn uitgebleven en dit verklaart een onderbenutting van € 145.000. Daarnaast blijken opgenomen verplichtingen uit 2018 om uiteenlopende redenen lager uit te vallen; goedkopere uitvoering, verhuizingen, niet doorzetten aanvraag (totaal € 140.000). Tot slot zijn hulpmiddelen uit het depot aan leveranciers verkocht vanwege de wijziging in maart van het contract van koop naar huur. Dit betekent een afwijking van € 70.000.

6.7 Maatwerkdienstverlening 18+
Hulp bij het Huishouden en Begeleiding (nadeel € 410.000)
Er is een overschrijding ontstaan van € 410.000 op de onderdelen Hulp bij het Huishouden en Begeleiding. Dit wordt in belangrijke mate veroorzaakt door een aantal facturen waar in de jaarrekening 2018 niet in is voorzien (€ 360.000). Daarnaast is er een toename in het aantal toekenningen op beide onderdelen, zoals in het Tweede Tijdvak is aangegeven (€ 50.000).

6.72 Maatwerkdienstverlening 18-
Het tekort op maatwerkdienstverlening 18- heeft diverse oorzaken zoals historie, zwaardere trajecten, meer cliënten, beperkte invloed, meer jeugdhulp op speciaal onderwijs.

Ongeveer twee derde van de jeugdhulp loopt door uit het voorgaande jaar. Dit betekent dat maximaal een derde van het budget in een jaar direct te beïnvloeden is. De invloed op deze nieuwe (en bestaande) trajecten is beperkt.

Voor de bestaande trajecten geldt dat de gemiddelde kosten per traject stijgen. Dit komt mede door een trend van de verzwaring van de problematiek (duurdere en of langere trajecten) en een bredere blik op het gezin en thuis (in plaats van alleen op het kind).
Daarnaast viel de financiële afrekening van de korter lopende 'niet duurzame' trajecten uit 2019 die zijn gestart in 2018 tegen. Dit heeft te maken met de afrekening op werkelijke kosten uit 2018 waardoor de verhouding van 70% bij start zorg en 30% bij einde zorg anders uitpakt en hierdoor een groter deel van de lasten (dan de 30%) op 2019 terecht komt.

Voor de nieuwe trajecten geldt dat het aantal cliënten stijgt (ongeveer 3% per jaar). Dit is een belangrijke verklaring voor de stijging van het nadeel. De stijging van het aantal kinderen wordt veroorzaakt door het vaker en eerder zien van de problematiek en bevolkingsgroei.
Ook wordt er meer specialistische jeugdhulp ingezet op de diverse scholen voor het speciaal (basis-) onderwijs.

Wel is in 2019 een ontwikkeling zichtbaar waarin het aantal nieuwe zware segment C trajecten per maand afneemt. Het aantal nieuwe verwijzingen via de gemeente neemt af, terwijl het aantal lichtere segment B verwijzingen via de huisarts juist duidelijk toeneemt.

Het tekort van € 1,4 miljoen bevat een nadeel over 2019 van € 2,1 miljoen en een voordeel over 2018 van € 0,7 miljoen. Dit betreft verwachte kosten over het jaar 2018 die tot heden niet in rekening zijn gebracht en waarvan de verwachting is dat deze niet meer komen.

6.82 Geëscaleerde zorg 18-

Het tekort van € 258.000 wordt veroorzaakt door een stijging van het tarief van de organisaties die de jeugdbescherming uitvoeren (de gecertificeerde instellingen). Deze organisaties voeren preventieve jeugdbescherming en gerechtelijke maatregelen uit en hebben derhalve te maken met de zwaarste problematiek in de (veiligheids) keten.
In 2019 is de caseload per medewerker bij de jeugdbescherming verlaagd omdat deze te hoog was voor de steeds zwaardere problematiek die deze instellingen tegenkomen. Dit heeft geleid tot een stijging van de kosten. Dit is in lijn met landelijke ontwikkelingen ten aanzien de kostprijs. Het aantal trajecten is nagenoeg gelijk gebleven.

Reservemutatie met toelichting

bedrag x € 1.000	bijgestelde begroting			jaarrekening					verschil
taakveld + omschrijving	a. toe-voeging	b. ont-trekking	c=a-b verschil	stand 1jan	d. toe-voeging	e. ont-trekking	stand 31dec	f=d-e verschil	g=c-f
6.1 Innovatiefonds Zorg en Welzijn Amstelveen	0	171	-171	257	0	88	169	-88	-83
1 Sociaal domein	**0**	**171**	**-171**	**257**	**0**	**88**	**169**	**-88**	**-83**

Voorzieningenmutatie met toelichting

bedrag x € 1.000	bijgestelde begroting			jaarrekening					verschil
taakveld + omschrijving	a. toe-voeging	b. ont-trekking	c=a-b verschil	stand 1jan	d. toe-voeging	e. ont-trekking	stand 31dec	f=d-e verschil	g=c-f
6.3 Dubieuze debiteuren sociale dienst	0	0	0	1.445	10	0	1.456	10	-10
1 Sociaal domein	**0**	**0**	**0**	**1.445**	**10**	**0**	**1.456**	**10**	**-10**

Verbonden partijen

Naast de eigen organisatie dragen verbonden partijen bij aan het realiseren van de beleidsdoelstellingen. Bij de realisering van de doelstellingen van het programma Sociaal domein zijn betrokken: Openbare GezondheidsZorg (OGZ) Amstelland, GGD Amsterdam-Amstelland en Werkorganisatie Amstelland en Meerlanden (werknaam: AM-match). Voor aanvullende informatie per partij wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen.

Subsidies

Voor de van toepassing zijnde subsidies op dit programma wordt verwezen naar de bijlage Subsidies.

2.2 Onderwijs en ontplooiing

Missie 2018-2022

Onderwijs, sport en cultuur vormen in onze samenleving de basis voor ontplooiing.Voor jongeren is goed onderwijs hierbij van essentieel belang. Goed onderwijs vraagt om een professioneel schoolgebouw, passend onderwijs dat aansluit op het kind en leraren die toegerust zijn om hun werk kwalitatief goed te doen.

Investeren in sport is een investering in levenslange gezondheid. Sport helpt ook bij het leggen van sociale contacten voor jong en oud en draagt bij aan de integratie van nieuwe inwoners in de samenleving.

Kunst en cultuur dragen bij aan de ontplooiing van inwoners van Amstelveen en culturele instellingen kunnen een impuls aan de lokale economie geven. We verwachten van de instellingen dat ze innovatiever en bedrijfsmatiger gaan werken.

2.2.1 Onderwijs

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
1. Resultaat onderzoek Internationaal Onderwijs op het HWC.	Uitvoering	Het onderzoek is tijdelijk gestaakt. Het HWC zal in 2020 met een plan van aanpak komen om een vorm van Internationaal onderwijs te realiseren.
2. Aanpassen van het gemeentelijk beleid Voor- en vroegschoolse educatie als gevolg van de wijzigingen in rijksbeleid OnderwijsAchterstanden.	Raad	Uitbreiding Voorschoolse educatie van 10 naar 16 uur p.w. is gerealiseerd per 1-1-2020.
3. Uitvoeren integrale scan laaggeletterdheid en formuleren verbeteracties	Uitvoering	De scan is gereed, er is begonnen met het aanpassen van gemeentelijke brieven.
4. Intensiveren lokaal onderwijsbeleid	Raad	Door samen met het onderwijs de onderwijsagenda op te stellen is het lokale beleid versterkt.
5. Ontwikkelen plan van aanpak internationalisering onderwijs (start IGBO)	Raad	De IGBO is in september gestart.

2.2.2 Onderwijshuisvesting

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
01. Nieuwbouw Piet Heinschool aan de Schaepmanlaan.	Uitvoering	De nieuwbouw aan Dr. Schaepmanlaan 2 is eind 2019 nagenoeg gereed en wordt begin 2020 opgeleverd.
02. Nieuwbouw Hermann Wesselinkcollege	Uitvoering	In 2019 is gestart met de nieuwbouw van het HWC. Ingebruikname is gepland in 2020.
03. Realisatie programma onderwijshuisvesting 2019	Uitvoering	
04. Planvorming scholenbouw Landtong	Raad	In aansluiting op de vaststelling van de startnotitie Landtong

			wordt nu een begin gemaakt met het ontwerpproces voor de scholenbouw, gericht op uitvoering in 2021.
05. Planvorming huisvesting t.b.v. internationalisering	Uitvoering		In september 2019 is de Amstelland International School na inpandige aanpassing van De Overloop aan Asserring 93-95 van start gegaan. De definitieve huisvesting van deze school loopt mee in IHP2.
06. Keizer Karel College	Raad		In 2019 heeft het KKC het voorbereidingskrediet gebruikt voor de ontwerpfase. In 2020 biedt het KKC een doorgerekend definitief ontwerp aan.
07. Orion	Raad		De voorgenomen scenariostudie is uitgevoerd. Op basis daarvan wordt in 2020 een voorstel gedaan voor een vervolgonderzoek in een groter zoekgebied.
08. Planvorming onderwijs Amstelveen Zuid	Raad		De planvorming met betrekking tot een vijfde VO-school in Amstelveen-Zuid is on hold gezet, maar zal gezien de leerlingenprognose na 2024 weer actueel worden.
09. Verduurzamen gemeentelijk vastgoed (zie ook thema 5.6)	Uitvoering		De eerste tranche van de verduurzaming van de gemeentelijke gebouwenvoorraad is in uitvoering. Zie voor de besluitvorming over het vervolg thema 5.6.

2.2.3 Sport, recreatie en natuur- en milieueducatie

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort		Toelichting
1. Externe audit en benchmark Sportbedrijf Amstelveen.	Uitvoering		
2. Planvorming zwembad	College		Onderzoek naar scenario's voor toekomstig zwembad is afgerond. Verdere planvorming vindt in 2020 plaats.
3. Meerkosten toevoegen aan beschikking Sportbedrijf (Beweeg-box turnhal)	Uitvoering		
4. Opstellen plan van aanpak individuele sporters	College		Onderzoeken zijn afgerond. Plan van aanpak is in wording. .

De sportformateurs zijn vierde kwartaal 2019 gestart met het proces dat moet leiden tot het opstellen van het Lokaal Sportakkoord.

Onderzoeken naar behoeften nu en in de toekomst met betrekking tot binnen- en buitensport zijn afgerond in 2019.

Stichting Sportbedrijf Amstelveen is in 2019 getransformeerd naar AmstelveenSport BV.

Vanaf 1 januari 2019 is de btw vrijstelling in de sport verruimd; de btw kan niet langer worden verrekend. Hiervoor zijn in 2019 de gemeente en AmstelveenSport deels gecompenseerd door de SPUK (regeling Specifieke Uitkering stimulering sport).

2.2.4 Kunst en cultuur

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
01. Opstellen uitgangspunten lokaal mediafonds	Raad	Uitgesteld naar 1e kwartaal 2020.
02. Advisering over nieuwe toewijzing uitzendlicentie lokale omroep	Raad	
03. Samenstellen nieuwe cultuuragenda	Raad	
04. Herijking subsidierelatie Cobra Museum	Raad	Uitgesteld naar 4e kwartaal 2020.
05. Besluitvorming over uitbreiding cultuurstrip	Raad	Uitgesteld, afhankelijk van uitkomst Pathé.
06. Herijking subsidie P60	Raad	
07. Beoordeling ambities van en subsidierelatie met museum Jan van der Togt	Raad	
08. Verder na gaan in hoeverre deelname aan Meer Muziek in de klas mogelijk is.	Uitvoering	Komend jaar wordt in de nieuwe ronde langs de scholen het afnemen van cultuurprojecten onder de aandacht gebracht.
09. Opstellen programmaplan Historisch Besef	Uitvoering	
10. Opstellen actieplan Jan van der Togt	Uitvoering	
11. Stimuleren kleine culturele initiatieven	Uitvoering	
12. Corrigeren weeffout cultuurbezuiniging	Uitvoering	

Financieel overzicht

bedrag x € 1.000	Rekening	Begroting 2019				Rekening 2019			Saldo
Programma	2018	Primitief	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	2019
4.1 Openbaar basisonderwijs	120	121	121	0	121	124	0	124	3
4.2 Onderwijshuisvesting	3.158	3.921	4.731	1.078	3.653	4.675	1.987	2.688	-965
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	2.807	3.045	4.076	802	3.273	3.739	1.020	2.719	-555
5.1 Sportbeleid en activering	3.967	4.041	4.387	0	4.387	4.229	0	4.229	-158
5.2 Sportaccommodaties	1.114	1.312	3.376	2.467	909	3.329	2.388	941	32
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	3.748	3.783	4.162	0	4.162	4.076	0	4.076	-86
5.4 Musea	1.158	1.173	1.398	0	1.398	1.398	0	1.398	0
5.5 Cultureel erfgoed	160	146	265	0	265	250	0	250	-15
5.6 Media	2.134	2.035	2.125	0	2.125	2.083	0	2.083	-42
Totaal saldo van baten en lasten	**18.366**	**19.576**	**24.641**	**4.348**	**20.293**	**23.902**	**5.396**	**18.507**	**-1.786**
Reservemutatie	20.867	-104	19.338	18.741	596	17.990	17.035	955	359
Resultaat	**39.233**	**19.471**	**43.979**	**23.090**	**20.889**	**41.892**	**22.430**	**19.462**	**-1.427**

4.2 Onderwijshuisvesting

Onderwijshuisvesting (voordeel € 965.000)

De afwijking op onderwijshuisvesting wordt met name veroorzaakt door:

- Aan de hand van de actualisatie van de voorziening meerjarig onderhoud onderwijshuisvesting is gebleken dat de omvang van de voorziening toereikend is en dat er € 752.000 uit de onderwijsvoorziening kan vrijvallen,
- Van het benodigde budget voor Onderwijshuisvesting nieuwbouw en renovatie is € 306.000 niet besteed in 2019. Dit bedrag is daardoor ook niet onttrokken uit de reserve Overige toekomstige huisvesting,
- Een in beginsel budgettair neutraal hoger niveau van verrekeningen met gebruikers van € 141.000,
- Diverse schade uitkeringen (niet begroot) voor € 61.000

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Onderwijsbeleid en Leerlingzaken (voordeel € 250.000)

De Taalklassen krijgen per schooljaar een subsidie. Vanaf 2019 is ervoor gekozen om per kalenderjaar af te rekenen op basis van deelnemende leerlingen. De schoolbesturen dienen twee maal per jaar een rekening in voor het aantal leerlingen. Dit geeft een eenmalig voordeel van € 180.000 in 2019 omdat de 2e helft van het schooljaar 2019/2020 ten laste van 2020 komt.

Het overige voordeel van € 70.000 is met name ontstaan door lager beroep op onderwijssubsidies.

Onderwijsachterstandenbeleid (voordeel € 270.000)

Vooruitlopend op de aangekondigde wettelijke uitbreiding van uren Voorschoolse Educatie (van 10 naar 16 uur in 2020) is het aantal kindplaatsen in 2019 bevroren. Hierdoor is een bedrag van € 93.000 niet ingezet in 2019. Daarnaast is er bij de subsidievaststellingen een totale terugvordering van € 20.000. Oorzaak hiervan is een lage inschatting van de te ontvangen ouderbijdrage bij de subsidieaanvragen. Tenslotte is op diverse kleine onderdelen een voordeel van € 22.000 ontstaan.

De voorlopige beschikking Onderwijsachterstandenbeleid die in september 2018 is afgegeven ligt € 135.000 lager dan de definitieve beschikking die in oktober 2019 is ontvangen. Door een berekeningsfout van het ministerie die pas in de zomer 2019 duidelijk werd is dit verschil ontstaan.

De gemeenten heeft haar beleidsdoelen kunnen realiseren zonder de inzet van deze extra rijksmiddelen, waardoor de extra middelen incidenteel kunnen vrijvallen.

5.1 Sportbeleid en activering

De onderbesteding op het sportbudget is vooral te verklaren door de subsidieregeling verduurzaming sportaccommodaties. Eind mei is de deze in werking getreden met een toegevoegd budget van € 200.000. Vanwege de voorbereidingstijd hebben maar vijf verenigingen hier in 2019 gebruik van kunnen maken voor een totaalbedrag van afgerond € 82.000. Voor 2020 lopen reeds 2 nieuwe aanvragen.

Reservemutatie met toelichting

bedrag x € 1.000	bijgestelde begroting			jaarrekening					verschil
taakveld + omschrijving	a. toe-voeging	b. ont-trekking	c=a-b verschil	stand 1jan	d. toe-voeging	e. ont-trekking	stand 31dec	f=d-e verschil	g=c-f
4.2 Dekking kapitaallasten onderwijsgebouwen	14.724	1.882	12.842	67.634	13.435	1.882	79.187	11.553	1.290
4.2 Nieuwbouw HWC	1.000	8.456	-7.456	23.528	1.000	8.456	16.072	-7.456	0
4.2 Nieuwbouw Landtong	200	200	0	0	200	0	200	200	-200
4.2 Nieuwbouw Piet Heinschool	0	4.142	-4.142	5.907	0	4.142	1.765	-4.142	0
4.2 Nieuwbouw Wending	0	100	-100	100	0	100	0	-100	0
4.2 Overige toekomstige huisvesting	3.050	2.318	732	3.877	3.050	915	6.012	2.135	-1.403
4.2 Verv nieuwbouw schoolgebouw Keizer Karel college	224	224	0	0	224	224	0	0	0
5.1 KNLTB garantie	0	0	0	1.000	0	0	1.000	0	0
5.2 Dekking kapitaallasten sportaccommodaties	139	1.240	-1.100	14.057	49	1.240	12.866	-1.191	91
5.2 Kunstgrasrugbyveld	0	50	-50	522	0	46	476	-46	-4
5.2 Sportlaan 29, aanbouw Goudsmithal	0	130	-130	130	0	30	99	-30	-100
5.5 Monumentenzorg	0	0	0	127	32	0	160	32	-32
2 Onderwijs en ontplooiing	**19.338**	**18.741**	**596**	**116.882**	**17.990**	**17.035**	**117.837**	**955**	**-359**

Dekking kapitaallasten onderwijsgebouwen
Dit betreft met name de faseringsverschillen bij de nieuwbouw van het HWC en de nieuwbouw van de Piet Heinschool.

Nieuwbouw HWC
Voor nieuwbouw van het Herman Wesselink College (HWC) is een totaal krediet van € 26,3 miljoen beschikbaar gesteld. Voor de jaarschijf 2019 werd verwacht dat € 8,5 miljoen besteed zou worden. Daadwerkelijk is in 2019 € 8,9 miljoen geïnvesteerd.

De met dit krediet samenhangende reservemutaties mogen vanuit de BBV-voorschriften maximaal tot het begrote bedrag worden gemuteerd. Een hogere onttrekking betekent een onrechtmatige uitgave. Om de reservemutaties in de pas te laten lopen met het krediet bevat het raadsvoorstel bij de jaarstukken een voorstel om aanvullende € 417.000 te onttrekken aan de reserve Nieuwbouw HWC en een aanvullende dotatie aan de reserve dekking kapitaallasten voor hetzelfde bedrag.

Nieuwbouw Landtong
Voor nieuwbouw van Landtong is een voorbereidingskrediet van € 200.000 beschikbaar gesteld. De werkzaamheden zullen in 2020 starten.

Nieuwbouw Piet Heinschool
Voor nieuwbouw van de Piet Heinschool is een totaal krediet van € 12,2 miljoen beschikbaar gesteld. Voor de jaarschijf 2019 werd verwacht dat € 4,1 miljoen besteed zou worden. Daadwerkelijk is in 2019 € 5,1 miljoen geïnvesteerd.

De met dit krediet samenhangende reservemutaties mogen vanuit de BBV-voorschriften maximaal tot het begrote bedrag worden gemuteerd. Een hogere onttrekking betekent een onrechtmatige uitgave. Om de reservemutaties in de pas te laten lopen met het krediet bevat het raadsvoorstel bij de jaarstukken een voorstel om aanvullende € 1.297.000 te onttrekken aan de reserve Nieuwbouw Piet Heinschool en een aanvullende dotatie aan de reserve dekking kapitaallasten voor hetzelfde bedrag.

Overige toekomstige huisvesting
De reserve overige toekomstige huisvesting komt ten goede aan diverse bestedingen, zoals het voorbereidingskrediet Keizer Karel College, financiële ondersteuning internationaal georiënteerd basisonderwijs, programma onderwijshuisvesting 2019 en programma onderwijshuisvesting 2020. Voor de nieuwbouw en het inrichten van de diverse onderwijslocaties was in 2019 een bedrag geraamd van € 2,3 miljoen. Daadwerkelijk is € 0,9 miljoen besteed.

Dekking kapitaallasten sportaccommodaties
Dit betreft met name de faseringsverschillen bij de investeringen in sportaccommodaties.

Sportlaan 29, aanbouw Goudsmithal
Voor de Sportlaan 29 de aanbouw Goudsmithal is per saldo een krediet beschikbaar gesteld van € 2,1 miljoen. Van de verwachte werkzaamheden in 2019 van € 130.000 is er € 30.000 besteed. In de reserve resteert ultimo 2019 € 100.000 hetgeen beschikbaar blijft in 2020.

Voorzieningenmutatie met toelichting

bedrag x € 1.000	bijgestelde begroting			jaarrekening					verschil
taakveld + omschrijving	a. toe-voeging	b. ont-trekking	c=a-b verschil	stand 1jan	d. toe-voeging	e. ont-trekking	stand 31dec	f=d-e verschil	g=c-f
4.2 Onderhoud onderwijsgebouwen	299	163	136	1.271	299	1.176	394	-877	1.013
2 Onderwijs en ontplooiing	**299**	**163**	**136**	**1.271**	**299**	**1.176**	**394**	**-877**	**1.013**

Onderhoud onderwijsgebouwen (verschil € 1.013.000 nadelig)
De noodzakelijk omvang van de voorziening voor meerjarig onderhoud van onderwijshuisvesting wordt jaarlijks bij het opstellen van de jaarrekening geactualiseerd. Aan de hand van de actualisatie is gebleken dat de omvang van de voorziening een vrijval van € 752.000 toelaat.

Naast genoemde vrijval is voor onderhoud € 261.000 meer onttrokken dan begroot in verband met faseringsverschillen van projecten. In belangrijke mate is dit het gevolg van een inhaalslag met betrekking tot oudere reserveringen.

Verbonden partijen

Naast de eigen organisatie dragen verbonden partijen bij aan het realiseren van de beleidsdoelstellingen. Bij de realisering van de doelstellingen van het programma Onderwijs en ontplooing is betrokken: AmstelveenSport B.V. Voor aanvullende informatie per partij wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen.

Subsidies

Voor de van toepassing zijnde subsidies op dit programma wordt verwezen naar de bijlage Subsidies.

2.3 Economie en duurzaamheid

Missie 2018-2022

Amstelveen zet in op de toekomst en wil de stad goed achterlaten voor onze kinderen en kleinkinderen. De economie floreert en dat betekent enerzijds dat de gemeente zich terug kan trekken uit activiteiten die inmiddels vanzelf vanuit de markt ontstaan en anderzijds aandacht voor de effecten op de economie, zoals krapte op de arbeidsmarkt en druk op de voorzieningen. We gaan onder meer een visie op toerisme en recreatie opstellen en er komt meer aandacht voor het lokale MKB, de motor van de lokale economie.

Duurzaamheid biedt kansen voor economische ontwikkeling en economisch rendement. Amstelveen zet vol in op een duurzaamheidsagenda: daarmee werken we aan een toekomstbestendige stad. We gaan investeren in een circulaire economie; de stad moet in 2040 onafhankelijk zijn van fossiele brandstoffen; de gemeentelijke organisatie streeft ernaar om in 2030 fossielonafhankelijk te zijn. We passen de stad aan op extreme weersomstandigheden en de veranderingen in het klimaat en hebben aandacht voor luchtkwaliteit.

We kunnen dat niet alleen. Ieder heeft hierin een verantwoordelijkheid te nemen, of het nu een bedrijf, instelling of inwoner betreft. Als gemeente willen we leren van succesvolle initiatieven uit andere steden en zullen we zelf het goede voorbeeld geven. Daarnaast gaan we inwoners en bedrijven stimuleren tot duurzaamheidsinitiatieven, waarbij zij zelf eigenaar blijven van deze initiatieven.

2.3.1 Economie

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
1. Opstellen visie recreatie en toerisme (inclusief uitvoeringsprogramma en financiële paragraaf)	Raad	De visie is in juli 2019 door de raad vastgesteld. Het uitvoeringsprogramma komt dit voorjaar in het college. .
2. Opstellen plan van aanpak stadspromotie	College	Aanpak stadspromotie wordt jaarlijks opgesteld.
3. Aanstellen evenementencoördinator	Raad	De raad heeft in juli 2019 tijdens de begrotingsraad structurele middelen beschikbaar gesteld voor de inzet van de evenementen coordinator / adviseur.

2.3.2 Schiphol

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
1. Bepalen visie en inzet Amstelveen op de ontwikkeling van Schiphol op de middellange termijn	College	Position Paper Schiphol
2. Monitoren inzet Buitenveldertbaan en bevorderen alternatieve maatregelen voor hinderbeperking in verband met leefbaarheid Amstelveen-Noord.	Uitvoering	Continue, in gesprek met Schiphol over hinderreductie.
3. Lobby voor verruiming lokale afwegingsruimte en maatwerk in kader van het LIB	Uitvoering	

4. Transformeren kantorenlocatie Kronenburg naar onder meer studentenhuisvesting	Uitvoering		Planvorming is gestart in 2019.

2.3.3 Amsterdam inbusiness

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort		Toelichting
1. Blijvende inzet Amsterdam inbusiness activiteiten.	Uitvoering		
2. Blijvende inzet internationaal onderwijs.	Uitvoering		
3. Blijvende inzet expatcenter.	Uitvoering		Het Expatcenter heet nu INAmsterdam.
4. Inzet international housing.	Uitvoering		

2.3.4 Duurzaamheid

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort		Toelichting
1. Programma Circulaire Economie.	College		Met de vaststelling van PLECK (Plan voor Energietransitie, Circulaire economie en Klimaatadaptatie) is ook de werkagenda voor Circulaire Economie vastgesteld.
2. Uitwerken energie transitieplan gebouwde omgeving	Uitvoering		
3. Duurzaamheidsfonds Amstelveen evaluatie en vervolg.	College		In het vierde kwartaal van 2019 is de evaluatie van het Duurzaamheidsfonds gestart. Naar aanleiding van de evaluatie Duurzaamheidsfonds volgt medio tweede kwartaal 2020 een voorstel voor het vervolg van het Duurzaamheidsfonds Amstelveen.
4. Onderzoeken verduurzamen gemeentelijk wagenpark (zie ook thema 4.2)	Raad		
5. Pilot zelfrijdend vervoer Kronenburg	Uitvoering		
6. Beleid klimaatadaptieve maatregelen bij inrichting/reconstructie openbare ruimte (zie ook 4.2)	Raad		Er vinden werksessies plaats met vakspecialisten en externe partners. Besluitvorming in de raad is gepland voor de 2e helft 2020.
7. Opstellen en uitvoeren communicatieplan duurzaamheid	Uitvoering		
8. Kennis ontwikkelen circulair inkopen	Uitvoering		Er zijn verschillende pilotprojecten uitgevoerd. Het circulair inkopen van Bedrijfskleding en Retourstroom Bedrijfskleding wordt naar verwachting in 2020 afgerond.

9. Aanstellen strategisch adviseur duurzaamheid	Raad	

Financieel overzicht

bedrag x € 1.000	Rekening	Begroting 2019				Rekening 2019			Saldo
Programma	2018	Primitief	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	2019
3.1 Economische ontwikkeling	391	406	446	56	390	418	38	380	-10
3.3 Bedrijfsloket en -ontwikkelingen	-217	-278	235	514	-280	287	638	-351	-72
3.4 Economische promotie	-301	2.142	2.215	762	1.452	1.050	763	286	-1.166
Totaal saldo van baten en lasten	**-127**	**2.269**	**2.895**	**1.333**	**1.562**	**1.754**	**1.440**	**315**	**-1.248**
Reservemutatie	-3	0	0	0	0	34	0	34	34
Resultaat	**-130**	**2.269**	**2.895**	**1.333**	**1.562**	**1.789**	**1.440**	**349**	**-1.213**

3.3 Bedrijfsloket en -ontwikkelingen

Grondbank (voordeel € 34.000)

De baten op de Grondbank zijn € 95.000 hoger dan begroot. Dit betreft met name het positieve resultaat op de bagger-inname van € 175.000. Ondanks gestegen prijzen voor grondbewerking en transport is er uiteindelijk een klein voordeel behaald op het resultaat van de Grondbank Amstelveen. Het positief saldo bedraagt € 34.000 en is toegevoegd aan de egalisatiereserve.

3.4 Economische promotie

Gastvrij Amstelveen (voordeel € 65.000)

Voor het vieren van 75 jaar vrijheid op 5 mei 2020 is aan Oranjevereniging Amstelveen gevraagd invulling te geven aan het dagprogramma. Het College heeft besloten om een subsidie van in totaal € 75.000 euro te verlenen. Ter voorbereiding heeft de vereniging in 2019 € 10.000 ontvangen. Het resterende bedrag wordt uit het budget 2020 gefinancierd omdat de daadwerkelijke activiteiten in 2020 plaatsvinden. Hierdoor valt er eenmalig € 65.000 vrij in 2019.

Internationale bedrijven Amstelveen (voordeel € 73.000)

Er is een onderschrijding op het budget internationale bedrijven Amstelveen van € 73.000 doordat er buiten het Japan en Diwali festival geen bijdragen aan evenementen nodig waren en weinig delegaties zijn ontvangen. Het aanschaffen van lokale relatiegeschenken is uitgesteld tot 2020 in verband met de ontwikkeling van de huisstijl visit Amstelveen.

Amity (voordeel € 1 miljoen)

Amity is in twee jaar tijd hard gegroeid. In 2018-2019 heeft de school haar eerste volledige schooljaar gedraaid. Er is gestart met een basisschool en bij aanvang van het schooljaar 2019/2020 is ook de middelbare school (gevestigd in hetzelfde pand) geopend. Amity ontvangt volgens de overeenkomst tussen de gemeente Amstelveen en Amity een subsidiebedrag van in totaal € 5 miljoen. Inmiddels heeft de school op basis van de gemaakte afspraken tot nu toe € 3 miljoen ontvangen. De 3e tranche (€ 1 miljoen) wordt uitgekeerd bij het behalen van 280 leerlingen en de 4e en tevens laatste tranche (€ 1 miljoen) wordt uitgekeerd bij het behalen van 400 leerlingen. Op 31 december 2019 telde Amity 197 leerlingen. Volgens de initiële planning van Amity had men de verwachting eind 2019 al aan het aantal van 280 leerlingen te voldoen. Men is volop actief op het gebied van marketing en communicatie om de school te positioneren en te werken aan het verder bekend maken van de naam Amity in de regio. Men verwacht in 2020 de benodigde accreditaties te ontvangen om ook de middelbare scholieren het zogenaamde IB curriculum te kunnen aanbieden. Daarmee verwacht men ook een toename in het aantal (middelbare) scholieren in 2020. Voorgesteld wordt de 3e tranche van € 1 miljoen over te hevelen naar 2020

Reservemutatie met toelichting

bedrag x € 1.000	bijgestelde begroting			jaarrekening					verschil
taakveld + omschrijving	a. toe-voeging	b. ont-trekking	c=a-b verschil	stand 1jan	d. toe-voeging	e. ont-trekking	stand 31dec	f=d-e verschil	g=c-f
3.3 Egalisatiereserve Grondbank (max. 500K)	0	0	0	0	34	0	34	34	-34
3 Economie en duurzaamheid	**0**	**0**	**0**	**0**	**34**	**0**	**34**	**34**	**-34**

Egalisatiereserve Grondbank
Het positieve saldo van € 34.000 van de Grondbank is toegevoegd aan de egalisatiereserve.

Verbonden partijen

Niet van toepassing.

Subsidies

Voor de van toepassing zijnde subsidies op dit programma wordt verwezen naar de bijlage Subsidies.

2.4 Openbare ruimte

Missie 2018-2022

De komende jaren staan in het teken van een aantal grote projecten in Amstelveen: de aanleg van de Amstelveenlijn, modernisering van het Stadshart en verbreding van de A9. Om de leefbaarheid en doorstroming in de stad te garanderen is grote aandacht nodig voor de bereikbaarheid tijdens de uitvoering van deze grote projecten. Het streven is de overlast als gevolg van de werkzaamheden zo veel mogelijk te beperken.

Amstelveen is een groene stad met een aantal parels, zoals de verschillende heemparken, de Bovenkerkerpolder en Middelpolder en het Amsterdamse Bos met Oeverlanden en de Poel. Wij willen het groene karakter van de stad behouden en versterken.

2.4.1 Groen

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
1. Bestekken groenonderhoud herzien	Uitvoering	
2. Aanstellen specialist bodem en milieu	Uitvoering	
3. Aanstellen voorman 'social return' wijkbeheer	Uitvoering	
4. Verbeteren waterkwaliteit Amstelveense Poel (ism Waterschap Rijnland)	Uitvoering	Rijnland is een pilot gestart met defosfateren, waarvan de effecten worden gemonitord. De gemeente is in gesprek met Rijnland om in 2020 te starten met de verbetering van de waterkwaliteit van de Poel.
5. Actieplan groener Amstelveen	College	In 2019 zijn de voorbereidingen getroffen voor het 'Actieplan Groener Amstelveen'. In 2020 worden concrete maatregelen genomen en acties uitgevoerd.
6. Onderzoek Groen in eigen beheer, Amstelveen Zuid	Uitvoering	

2.4.2 Wegen, verkeersmaatregelen, openbare verlichting, riolering en water

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
1. Ontwerp verdubbeling/capaciteitsverruimende maatregelen op de Bovenkerkerweg tussen de bebouwdekomgrens en Dr. Willem Dreesweg.	Raad	Subsidieaanvraag en gedetailleerde raming op basis van het laatste ontwerp en op basis van technische onderzoeken moeten nog plaatsvinden.
2. Aanstellen medewerker toezicht kabels en leidingen	Uitvoering	
	College	Bij de verkeersstudie Noorddammerlaan- Legmeerdijk

3. Reconstructie Noorddammerlaan: onderzoek verkeersveiligheid, opstellen voorkeursvariant, kostenraming en dekkingsplan voor maatregelen langere termijn.			is de voorkeursvariant bepaald. Deze wordt nog uitgewerkt, geraamd en er wordt een dekkingsplan opgesteld.
4. Onderzoek (evt) beleidsintensivering dierenwelzijn	Uitvoering		In 2019 is een externe partij geselecteerd voor het onderzoek naar beleidsintensivering dierenwelzijn. In 2020 wordt dit uitgewerkt.
5. Actualiseren Uitvoeringsprogramma verkeer.	Raad		

2.4.3 Afvalinzameling

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort		Toelichting
3. Pilot zondag openstelling afvalstation	Raad		Het afvalbrengstation is vanaf september 2019 gedurende een periode van 9 weken op zondag open geweest. De evaluatie hiervan zal in 2020 worden afgerond.

2.4.4 Begraafplaats

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort		Toelichting
1. Historische monumenten Zorgvlied worden geïnventariseerd op achterstallig onderhoud.	Uitvoering		Opgenomen in het Bedrijfsplan Zorgvlied 2020-2024. .

Financieel overzicht

bedrag x € 1.000	Rekening	Begroting 2019				Rekening 2019			Saldo
Programma	2018	Primitief	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	2019
2.1 Verkeer en vervoer	3.915	11.699	20.614	3.587	17.028	20.062	3.595	16.467	-561
5.7 Openbaar groen en openluchtrecreatie	9.557	9.662	10.470	338	10.132	10.299	389	9.909	-222
7.2 Riolering	-1.029	-1.432	6.531	7.963	-1.432	6.480	7.911	-1.432	0
7.3 Afval	-3.047	-2.785	8.000	10.784	-2.785	8.902	11.156	-2.255	530
7.4 Milieubeheer	1.246	895	1.423	0	1.423	1.656	17	1.639	217
7.5 Begraafplaatsen	-839	-860	3.318	4.200	-883	3.989	4.556	-567	315
Totaal saldo van baten en lasten	**9.804**	**17.181**	**50.355**	**26.872**	**23.483**	**51.387**	**27.625**	**23.762**	**279**
Reservemutatie	10.143	-758	13.999	10.730	3.269	11.736	8.457	3.279	10
Resultaat	**19.947**	**16.423**	**64.354**	**37.602**	**26.752**	**63.122**	**36.082**	**27.041**	**288**

2.1 Verkeer en vervoer
Het voordelige saldo van € 561.000 wordt met name verklaard door de navolgende onderwerpen:

Meerjarenprojectenplan Buitenruimte (voordeel € 624.000)
Voor het gedeelte van het resultaat wat betrekking heeft op het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte zijnde € 0,6 miljoen wordt verwezen naar de desbetreffende bijlage bij de jaarrekening (kopje Financiering, begroot € 4,3 miljoen, realisatie € 3,6 miljoen). Het gaat hierbij om een verschil op de exploitatiebudgetten en niet op de investeringen binnen het programma buitenruimte. Zie de tabel in bijlage 6.2 onder Financiering, bij 2.1 Totaal in de kolom "Via exploitatie".

Schoonhouden buitenruimte (nadeel € 127.000)
Het tekort van € 127.000 wordt grotendeels veroorzaakt door hogere kosten van afvaltransport en -verwerking zoals ook blijkt bij de toelichting op taakveld 7.3 Afval.

5.7 Openbaar Groen en openluchtrecreatie
Het voordelige saldo van € 222.000 wordt met name verklaard door de navolgende onderwerpen:

Meerjarenprojectenplan Buitenruimte (voordeel € 239.000)
Voor het gedeelte van het resultaat wat betrekking heeft op het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte zijnde € 0,2 miljoen wordt verwezen naar de desbetreffende bijlage bij de jaarrekening (kopje Financiering, begroot € 693.000, realisatie € 454.000). Het gaat hierbij om een verschil op de exploitatiebudgetten en niet op de investeringen binnen het programma buitenruimte. Zie de tabel in bijlage 6.2 onder Financiering, bij 2.1 Totaal in de kolom "Via exploitatie".

Bomen (nadeel € 113.000)
Het nadeel betreft voornamelijk (extra) kosten die voortvloeien uit maatregelen vanuit de boomveiligheidscontrole. De onderliggende oorzaak hiervan is een inhaalslag op het snoeionderhoud en de gevolgen van de droge zomer van 2018 op het bomenareaal. Tenslotte is er ook sprake van een kostenstijging als gevolg van een forse toename van de eikenprocessierups.

Maaiwerk (nadeel € 61.000)
Het nadeel is voornamelijk ontstaan door extra kosten vanwege nieuwe contractering/gestegen marktprijzen voor het ecologisch maaien, nagekomen kosten 2018 en meerwerk.

Subsidie Groen op gebouwen (voordeel € 40.000)
Per 1 mei 2019 is de subsidieregeling Groene Daken vervangen door de regeling Groen op Gebouwen om inwoners en bedrijven te stimuleren om meer gebruik te maken van deze regeling. Voorgesteld wordt om € 40.000 over te hevelen naar 2020 voor de uitvoering van de regeling Groen op Gebouwen.

Water en baggeren (voordeel € 39.000)
Het in de begroting opgenomen budget voor onvoorziene uitgaven is niet volledig nodig gebleken. Alle geplande werkzaamheden zijn uitgevoerd.

7.2 Riolering
Het resultaat van dit product rekent af met de daartoe gevormde egalisatievoorziening. De toelichting is opgenomen bij de betreffende voorziening op dit programma.

***7*.3 Afval**
Het resultaat van het product afval is € 530.000 lager dan begroot, na maximale verrekening met de egalisatievoorzieningen bedrijfs- en huishoudelijk afval (ad € 78.000).

In de eerste en tweede tijdvakrapportages, en in de Perspectiefnota 2020 was reeds aangegeven dat er rekening werd gehouden met een kostenstijging van afgerond € 1 miljoen. Deze stijging komt voor 2019 uit op € 0,9 miljoen. Dit komt door niet beïnvloedbare kostenstijgingen, met name de invoering van de verhoging van de Rijksbelasting op het verbranden van afval en ongunstige ontwikkelingen op de verwerking van afvalstoffen op de wereldmarkt voor o.a. papier en metaal.

De baten zijn € 0,4 miljoen hoger dan begroot. Dit heeft betrekking op een hogere uitkering van het afvalfonds (€ 0,1 miljoen), een voordeel op de afvalstoffenheffing (€ 0,2 miljoen) en een hogere bijdrage uit de egalisatievoorzieningen (€ 0,1 miljoen).
In de begroting en tariefstelling 2020 is rekening gehouden met de structurele kostenstijgingen en de actuele stand van de (structurele) opbrengsten.

7.4 Milieubeheer
De overschrijding betreft voornamelijk duurzaamheid voor € 267.000. Het gaat hier om budgetten welke via de decembercirculaire zijn ontvangen (energieloket € 55.000, transitievisie warmte € 202.000 en wijkaanpak € 10.000). Deze budgetten worden gereserveerd en zullen pas in 2020 tot besteding komen.

7.5 Begraafplaats
Het resultaat van begraafplaats Zorgvlied is € 315.000 lager dan begroot, na maximale verrekening met de egalisatievoorziening Zorgvlied (ad. € 25.000).

De ontvangen meerjarige afkoopsommen voor grafrecht en onderhoud zijn € 289.000 hoger dan begroot. Deze worden vervolgens afgestort in de afkoopvoorzieningen, waardoor zowel de lasten als de baten op het product € 289.000 hoger zijn dan begroot. Per saldo heeft dit geen effect op het resultaat. De toelichting hierop is opgenomen bij de desbetreffende voorzieningen op dit programma.

Naast de afstorting van de ontvangen afkoopsommen naar de afkoopvoorziengen, resteert een overschrijding op de *lasten* van € 382.000. Dit wordt onder andere veroorzaakt door een forse stijging van de energielasten van het crematorion (€ 112.000) en de niet-begrote aanschaf van een gedenkmonument (€ 47.000). Het restant van de overschrijding heeft te maken met hogere kosten van het snoeien, kappen en rooien van de bomen en de inzet van materieel voor begraven, evenals de kosten voor onkruid- en ongediertebestrijding.

Naast de ontvangen afkoopsommen resteert een hogere *bate* van € 67.000. De ontvangsten van het jaarlijks onderhoudskohier zijn € 185.000 lager dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door een afname van het aantal graven waar jaarlijkse inkomsten tegenover staan.
De ontvangsten uit hoofde van begraven en cremeren zijn € 250.000 hoger dan begroot. De inspanningen die geleverd zijn om meer uitvaarten, plechtigheden en condoleances op Zorgvlied uit te voeren hebben een positief effect gehad.

Reservemutatie met toelichting

bedrag x € 1.000	bijgestelde begroting			jaarrekening					verschil
taakveld + omschrijving	a. toe-voeging	b. ont-trekking	c=a-b verschil	stand 1jan	d. toe-voeging	e. ont-trekking	stand 31dec	f=d-e verschil	g=c-f
2.1 Dekking kapitaallasten UP Groen, water, recreatie	150	0	150	0	0	0	0	0	150
2.1 Dekking kapitaallasten UP Verkeer en vervoer	4.042	70	3.972	3.905	2.201	70	6.036	2.131	1.841
2.1 Groot onderhoud wegen	4.642	5.488	-846	5.592	4.372	3.814	6.150	559	-1.404
2.1 Openbare verlichting (m.n. lichtmasten)	448	537	-89	828	448	483	792	-35	-54
2.1 Verkeersmaatregelen	1.696	1.293	404	2.815	1.696	1.319	3.193	377	26
2.1 Verkeersregelinstallaties	421	802	-381	2.037	421	622	1.836	-201	-179
5.7 Buitenruimte groen, water en spelrecreatie	973	843	130	126	973	454	644	519	-389
7.4 Energiebeleidsplan (incl.SLOK)	0	78	-78	77	0	77	0	-77	0
7.5 Dekking kapitaallasten Zorgvlied	27	0	27	203	24	0	228	24	3
7.5 Meubilair Zorgvlied	0	27	-27	27	0	24	2	-24	-3
4 Openbare ruimte	**12.398**	**9.136**	**3.263**	**15.610**	**10.135**	**6.863**	**18.882**	**3.272**	**-10**

2.1 Dekking kapitaallasten "UP Groen, water, recreatie" en "UP Verkeer en vervoer"
Meerjarenprojectenplan Buitenruimte
Ten opzichte van de begroting is € 1,4 miljoen minder onttrokken dan begroot. Voor de toelichting zie bijlage 6.2 (kopje Financiering, kolommen "Via investeringen", taakveld 2.1 en 5.7, in de tabel).

Brug Nationaal Tenniscentrum (NTC)
De brug voor het NTC was oorspronkelijk geraamd op circa € 260.000. Deze kostenraming ging uit van een constructie die de fietsbrug tevens incidenteel geschikt zou maken voor gemotoriseerd verkeer. Bij de vaststelling van de Perspectiefnota is er bestuurlijk voor gekozen om slechts een budget van € 110.000 ter beschikking te stellen. Dit budget is toereikend voor een fietsbrug, zonder de mogelijkheid voor gemotoriseerd verkeer. Hierdoor moest een nieuw ontwerp van de brug worden gemaakt, waardoor de oorspronkelijke planning is vertraagd. Voorgesteld wordt € 105.000 over te hevelen naar 2020 voor de uitvoering van de fietsbrug.

De Loeten
In 2018 heeft de gemeente gronden aangekocht op het bedrijventerrein De Loeten, voor de aanleg van het openbaar gebied, zijnde een toegangsweg. Deze aanlegkosten worden voor het grootste deel gedekt uit exploitatiebijdragen. Voor het resterende deel was een bedrag aanwezig in de voorziening facilitaire projecten.

Omdat de uitgaven voor de aanleg van de toegangsweg plaatsvinden in 2020 en er een nieuwe grondexploitatie wordt vastgesteld waarin deze kosten zijn opgenomen, kan de voorziening vrijvallen en is de storting van € 478.000 in de reserve dekking kapitaallasten niet meer nodig.

2.1 "Groot onderhoud wegen", "Openbare verlichting (m.n. lichtmasten)", "Verkeersmaatregelen", "Verkeersregelinstallaties" en 5.7 "Buitenruimte groen, water en spelrecreatie"
Bovengenoemde reserves hebben betrekking op het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte.
Projecten uit dit plan rekenen af met deze reserves. De verschillen tussen begrote en werkelijke onttrekkingen aan de reserves hebben aan de ene kant te maken met fasering van projecten, die over de jaargrens heen lopen en eerder of nog niet klaar zijn.
Aan de andere kant zijn er ook voordelige resultaten behaald op projecten die afgerond zijn of jaarlijkse beheerbudgetten die niet geheel besteed zijn.

De verwachte storting in de reserve "groot onderhoud wegen" van € 270.000 vanuit de grondexploitatie Westwijk Zuidoost, terzake van de verdubbeling van de Bovenkerkerweg, heeft niet plaatsgevonden in 2019 maar is doorgeschoven naar 2020.

Een verdere toelichting staat in de bijlage "Meerjarenprojectenplan Buitenruimte".

Voorzieningenmutatie met toelichting

bedrag x € 1.000	bijgestelde begroting			jaarrekening					verschil
taakveld + omschrijving	a. toe-voeging	b. ont-trekking	c=a-b verschil	stand 1jan	d. toe-voeging	e. ont-trekking	stand 31dec	f=d-e verschil	g=c-f
7.2 Riolering	0	-1.049	1.049	2.345	0	-1.099	3.443	1.099	-50
7.3 Bedrijfsafval	0	0	0	11	0	11	0	-11	11
7.3 Huishoudelijk afval	548	815	-267	335	300	635	0	-335	68
7.5 Afkoop onderhoud graven	385	322	63	2.679	546	306	2.918	240	-177
7.5 Begraafplaats Zorgvlied	140	237	-97	122	0	122	0	-122	25
7.5 Dubieuze debiteuren Zorgvlied	0	0	0	58	14	3	69	11	-11
7.5 Uitgifte graven	543	597	-53	4.147	671	571	4.247	100	-153
4 Openbare ruimte	**1.616**	**922**	**694**	**9.697**	**1.530**	**550**	**10.677**	**981**	**-286**

7.2 Riolering
De stand van de voorziening riolering is opgelopen tot € 3,4 miljoen. Dit overschrijdt ruimschoots het plafond van 10% van de omzet op het taakveld riolering. Bij de Perspectiefnota 2020 is besloten om tijdelijk een hogere stand van de voorziening toe te staan, in afwachting van nadere voorstellen, uiterlijk bij de Perspectiefnota 2021. Deze voorstellen hebben betrekking op een duurzame matiging van de lastenontwikkeling, mede met het oog op de ontwikkelingen rond klimaatadaptatie en grondwaterzorg.

7.3 Huishoudelijk- en bedrijfsafval
Het saldo van de egalisatievoorzieningen huishoudelijk- en bedrijfsafval bedraagt ultimo 2019 nihil. Ten opzichte van de begroting is € 79.000 meer onttrokken in verband met het negatieve resultaat van het product afval. De begroting en de tariefstelling 2020 zijn aangepast aan de kostenstijging, bij eventuele negatieve afwijkingen is er dus geen mogelijkheid meer om deze te verrekenen met de egalisatievoorzieningen.

7.5 Afkoop onderhoud graven en uitgifte graven
De hogere toevoeging aan deze voorzieningen heeft betrekking op ontvangen afkoopsommen. Deze zijn € 289.000 hoger dan begroot (onderhoud graven € 161.000, afkoop graven € 128.000) door een opschoonactie van de grafadministratie. Dit heeft incidenteel geleid tot extra inkomsten over de afgelopen drie jaren.
De vrijval is € 43.000 lager dan begroot op basis van de werkelijk ontvangen afkopen in 2018.

7.5 Begraafplaats Zorgvlied.
De bedrijfsvoering Zorgvlied staat onder druk. Het saldo van de egalisatievoorziening Zorgvlied, waarmee de resultaten van het product begraven worden verrekend, bedraagt ultimo 2019 nihil.
Via een apart traject krijgt dit nadrukkelijke aandacht om te komen tot een nieuw, meerjarig bedrijfsplan. Aan de hand daarvan kunnen, naar verwachting begin 2020, voorstellen en besluitvorming volgen over de (financiële) toekomst van Zorgvlied.

Kredieten

Riool gemalen
Het beschikbare krediet voor de renovatie van het rioolgemaal Nes aan de Amstel bedraagt in 2019 € 876.000. Hiervan is € 873.000 in 2019 besteed. Het project is afgerond.

Het beschikbare krediet voor de overige rioolgemalen bedraagt in 2019 € 400.000. In 2019 is dit bedrag niet uitgegeven. Het krediet kan vrijvallen.

Grondstoffenvisie
De levering en plaatsing van de ondergrondse containers heeft in 2018 plaatsgevonden. Het restantkrediet eind 2018 van € 309.000 is voornamelijk ingezet om in 2019 oplossingen te realiseren bij een aantal "hotspots". Het project is eind 2019 afgerond.

Renovatie overslagstation
De renovatie is in 2018 afgerond en hiermee is het overslagstation voor de komende 5–10 jaar te gebruiken. In 2019 zijn er nog enkele vervolgacties uitgezet ter optimalisatie maar dit heeft nog niet tot het gewenste resultaat geleid. Het restantkrediet ad. € 59.000 wordt in 2020 ingezet voor de laatste slagen ter verbetering.

Meubilair Zorgvlied
Het restantkrediet uit 2018 van € 27.000 is in 2019 voor € 24.000 besteed. Het krediet wordt afgesloten eind 2019.

Meerjarenprojectenplan Buitenruimte
Voor de kredieten die opgenomen zijn in het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte wordt verwezen naar de desbetreffende bijlage in deze rekening.

Investeringen in maatregelen onderliggend wegennet A9
Afgelopen jaar zijn in opdracht van - en op kosten van - Rijkswaterstaat en de Vervoerregio drie deelprojecten van het onderliggend wegennet A9 in uitvoering genomen:

- De projecten Keizer Karelweg en Burgemeester Boersweg zijn afgerond in 2019. Alle kosten zijn verhaald bij Rijkswaterstaat;
- De uitgaven voor project Knoop Ouderkerkeraan zijn in 2019 gestart en € 3 miljoen hoger dan geraamd omdat er een groter deel van het project in 2019 is gerealiseerd ten opzichte van het deel dat nog in 2020 wordt gerealiseerd. De realisatie van het project Knoop Ouderkerkerlaan vindt plaats in twee jaarschijven. In de budgetplanning bij de subsidieaanvraag is er echter vanuit gegaan dat het zwaartepunt van de uitgaven in de 1e helft 2020 zou vallen. De vergoeding van de kosten door de externe partners Vervoerregio Amsterdam en Rijkswaterstaat vindt plaats conform de contractueel afgesproken betalingsschema's en ijlt dus iets na. In 2020 wordt nog een subsidie uitkering van ruim € 5,5 miljoen verwacht van de Vervoerregio.

Inrichting buitenruimte facilitaire projecten
De geraamde investeringen zijn lager dan begroot (€ 2,3 miljoen). Dit betreft fasering, met name in de buitenruimte van De Loeten.

Verbonden partijen

Naast de eigen organisatie dragen verbonden partijen bij aan het realiseren van de beleidsdoelstellingen. Bij de realisering van de doelstellingen van het programma Openbare ruimte zijn het Groengebied Amstelland en de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied betrokken. Voor aanvullende informatie over deze partijen wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen.

Subsidies

Voor de van toepassing zijnde subsidies op dit programma wordt verwezen naar de bijlage Subsidies.

2.5 Ruimtelijke ontwikkeling

Missie 2018-2022

De economie bloeit en dat merken we aan de vele initiatiefnemers die plannen willen ontwikkelen in Amstelveen voor woningbouw, bedrijvigheid of voorzieningen. Om de verdeling van de schaarse ruimte te optimaliseren zullen we diverse integrale gebiedsvisies ontwikkelen, onder andere voor het Stadshart, Legmeer en het gebied in en rondom het Oude Dorp.

We werken aan stadsvernieuwing en renovatie in overleg met inwoners, eigenaren en corporaties. Daarbij behouden we het karakter van de wijken en het Amstelveens cultureel erfgoed.

De woningmarkt in Amstelveen is momenteel overspannen en het aanbod sluit onvoldoende goed aan bij de vraag. We willen een stad zijn waar alle Amstelveners een woning kunnen vinden. Daarvoor proberen wij ook de doorstroming op gang te houden. We streven ernaar bij nieuwbouw minimaal de helft van de woningen te realiseren in het middeldure huur- en koopsegment. In de sociale huursector stimuleren we verkoop van woningen. Het aantal verkochte sociale huurwoningen bouwen wij terug, zodat de sociale voorraad gelijk blijft.

Parkeren in eigen wijk moet mogelijk blijven voor bewoners. Hierbij is betaald parkeren geen doel, maar een middel. Er wordt prioriteit gegeven aan een toekomstvast meerjarenplan voor parkeren om te voorkomen dat in bepaalde gebieden in de stad de parkeerdruk onevenredig groot gaat worden.

2.5.1 Ruimtelijke ontwikkeling, projecten en grondexploitaties

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
1. Uitvoeringsprogramma VTH 2019-2020	College	
2. Jaarrapportage SO 2019 vaststellen	College	Deze jaarrapportage is ten onrechte als actie opgevoerd, een jaarrapportage is niet nodig. De stand van de projecten worden gerapporteerd in de actualisering van de grondexploitaties, omgevingsvergunningen via jaarplan en rapportage VTH.
3. Projectcommunicatie stedelijke projecten	Uitvoering	Een verbeterde website voor Stedelijke projecten is op dit moment in voorbereiding: Projectenportal Amstelveen. Deze website wordt gecombineerd met projectcommunicatie rond buitenruimteprojecten en stedelijke bereikbaarheid.

<u>Voorbereidingen mobiliteitsvisie</u>
In 2019 is gewerkt aan de Mobiliteitsvisie Amstelveen. Hierbij zijn de Amstelveense inwoners en ondernemers betrokken middels een Stadsgesprek, enquêtes onder OV-reizigers, internationals en ondernemers en middels één-op-één gesprekken met ondernemers en instellingen. Ook de Raadsleden zijn meermaals actief betrokken. De visie is in drie stappen opgezet: via een Startdocument en Koersdocument naar de uiteindelijke (concept) Mobiliteitsvisie die in oktober 4 weken ter inzage heeft gelegen. Dit heeft 6 inspraakreacties opgeleverd en deze hebben geleid tot enkele aanpassingen. In februari 2020 is de Mobiliteitsvisie Amstelveen door de Gemeenteraad

vastgesteld en is hiermee de koers op weg naar een toekomstbestendig, duurzaam en veilig bereikbaar Amstelveen bepaald.

2.5.2 Stedelijke ontwikkelingen

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
1.1. Uitvoering deelproject Keizer Karelweg - Mr. G. Groen van Prinstererlaan van het pakket verkeersmaatregelen onderliggend wegennet A9.	Uitvoering	
1.2. Uitvoering deelproject Burg. Boersweg - Marathonlaan.	Uitvoering	
1.3. Uitvoering deelproject knoop Ouderkerkerlaan (1e fase).	Uitvoering	
1.4. Voorbereiding uitvoering deelproject Oranjebaan.	Uitvoering	
1.5. Omgevingsmanagement en communicatie via onder meer Amstelveen InZicht.	Uitvoering	
2.1. Vaststellen Bestemmingsplan A9.	Raad	
2.2. Sluiten samenwerkingsovereenkomst met Rijkswaterstaat inzake scopewijzigingen overkappingen Oude Dorp, Stadshart (bomenbrug) en Meander.	College	
2.3. Opstellen voorlopig ontwerp inrichting overkapping Meander.	College	
2.4. Begeleiden aanbesteding project A9 RWS.	Uitvoering	
2.5. Facelift Oude dorp: gebiedsvisie in en om het Oude Dorp met uitvoeringsprogramma	Uitvoering	Start uitvoering facelift medio 2020. Gebiedsvisie wordt naar verwachting 2e helft 2020 aan de raad aangeboden.
3.1. Begeleiding realisatie ombouw Amstelveenlijn en aanleg opstelterrein Noorder Legmeerpolder.	Uitvoering	
3.3. Vaststellen Bestemmingsplan Uithoornlijn (inclusief onteigeningsplan).	Raad	
4.1. Actief contact met stakeholders.	Uitvoering	
6.2. Vernieuwing winkelstrip Stadsplein zuidoost.	Uitvoering	Aanvraag Omgevingsvergunning is in voorbereiding
6.4. Planvorming Rembrandtwegpassage.	College	
6.5. Planvorming entreegebied A9/Stadshart zuidwest.	College	Vaststelling Gebiedsvisie Traverse A9 - Stadshart is uitgesteld naar 2020
8.1. Groen licht omgevingsvergunning Rembrandtpassage.	Raad	Aanvraag omgevingsvergunning is in voorbereiding
8.2. Groen licht omgevingsvergunning locatie Tanuki.	Raad	Dit deelproject ligt stil / wordt pas later opgepakt door eigenaar URW.
9.1. Planontwikkeling herontwikkeling Cultuurstrip en bioscoop.	College	
9.2. Planvorming herinrichting openbare ruimte Stadsplein en Rembrandtweg (o.a. t.b.v. de markt).	College	Wordt afgerond in samenhang met de afgifte Omgevingsvergunning uitbreiding winkels Rembrandtweg
9.3. Planvorming herontwikkeling busstation en passage bomenbrug-busstation-Stadsplein.	College	

			Wordt opgepakt na vaststelling Gebiedsvisie Traverse A9 - Stadshart

2.5.3 Wonen en volkshuisvesting

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort		Toelichting
1. Onderzoek wensen en mogelijkheden van huurders om door te stromen naar een koopwoning.	Uitvoering		Doorstroming is een belangrijk uitgangspunt in de Woonagenda 2020-2023. Het bereiken van doorstroming vormt een continu proces binnen de uitvoering.
2. Realisatie 30% eigenbouw in project de Scheg.	Uitvoering		Percentage vrije kavels, oorspronkelijk 30%, is gewijzigd tot alleen PO-kavels langs de linten. Daarachter is nu ruimte voor middensegment, zowel huur als koop.
3. Opstellen Woonvisie 2018-2022	College		De Woonagenda 2020-2023 is opgesteld en wordt aan de gemeenteraad voorgelegd op 12 februari 2020.

Met ingang van 1 maart 2019 heeft de gemeente een contract met Stichting !Woon. Stichting !Woon biedt huurdersondersteuning. Inwoners kunnen terecht met vragen over bijvoorbeeld onderhoud, prijs, huisvesting, oprichten van een bewonerscommissie, contracten, energie.

2.5.4 Openbaar vervoer

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort		Toelichting
1. Reactie op vervoerplan 2020.	College		Zie toelichting hieronder.

In samenwerking met de Vervoerregio en Connexxion wordt verder gezocht naar OV fijnmazigheidsoplossingen.

2.5.5 Parkeren

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort		Toelichting
1. Bijstellen beleid parkeerregulering	Raad		9 Januari 2020 vindt een beeldvormende bijeenkomst plaats over nieuw betaald-parkeerbeleid met een doorkijk voor de aankomende jaren.
2. Inzet scanscooter	College		Marktverkenning heeft plaatsgevonden in Q4-2019, daadwerkelijk implementatie van de scanscooter zal plaatsvinden in eerste helft 2020.
3. Visie / meerjarenplan Parkeren	Raad		9 Januari 2020 vindt een beeldvormende bijeenkomst

		plaats over nieuw betaald-parkeerbeleid met een doorkijk voor de aankomende jaren.

2.5.6 Maatschappelijk Vastgoed

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
1. Verbouwing wijkcentrum Noorddamcentrum	Uitvoering	In de loop van 2019 is besloten om niet verder te gaan met het initiatief Parel aan de Poel. Pas daarna kon de voorbereiding van de vernieuwing van het Noorddamcentrum worden opgepakt.
2. Besluitvorming over toekomstige huisvesting van de wijkcentra Alleman en Pluspunt	Raad	De voorbereiding van de Startnotitie Alleman heeft meer tijd gekost, vooral voor nadere afweging van programma versus exploitatieresultaat. Gericht wordt nu op besluitvorming in het tweede kwartaal van 2020. In het geval van Pluspunt is gekozen voor maatregelen die de levensduur nog voor enige tijd verlengen. Deze worden momenteel uitgewerkt.
3. Besluitvorming over verduurzaming gebouwenvoorraad	Raad	Met de vaststelling van de Perspectiefnota 2020 is er voor gekozen, de tweede tranche van de verduurzaming van de gemeentelijke gebouwenvoorraad een jaar door te schuiven.

Financieel overzicht

bedrag x € 1.000	Rekening	Begroting 2019				Rekening 2019			Saldo
Programma	2018	Primitief	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	2019
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-3.361	-1.060	3.997	4.421	-425	4.540	5.055	-515	-90
0.63 Parkeerbelasting	-1.867	-1.876	389	2.549	-2.160	385	2.338	-1.953	207
2.2 Parkeren	253	187	632	501	131	824	536	289	158
2.5 Openbaar vervoer	97	331	264	0	264	195	55	140	-124
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	-8	9.206	9.194	12	1.305	1.305	0	-12
8.1 Ruimtelijke ordening	1.885	2.345	4.696	2.145	2.551	4.831	2.054	2.777	226
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-2.899	-3.627	6.295	14.832	-8.537	3.362	8.030	-4.668	3.870
8.3 Wonen en bouwen	-697	885	4.390	3.733	657	4.636	4.001	635	-22
Totaal saldo van baten en lasten	**-6.589**	**-2.822**	**29.867**	**37.375**	**-7.507**	**20.079**	**23.374**	**-3.295**	**4.212**
Reservemutatie	180	-1.539	8.402	3.487	4.914	6.769	1.542	5.227	312
Resultaat	**-6.409**	**-4.362**	**38.269**	**40.862**	**-2.593**	**26.848**	**24.916**	**1.932**	**4.525**

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden
Het voordelig saldo van € 251.000 wordt voor € 202.000 verklaard door de navolgende onderwerpen.

Onderhoud Vastgoed (per saldo nadeel € 8.000)
Aan de hand van de actualisatie van de voorziening meerjarig onderhoud vastgoed is gebleken dat de omvang van de voorziening niet toereikend is en dat er eenmalig € 199.000 aan de onderwijsvoorziening moet worden toegevoegd voor het meerjarige onderhoud.

In 2019 ontstaat er een eenmalig voordeel op reeds afgesloten projecten en valt er € 191.000 uit de voorziening.

Beheer gebouwen (nadeel € 172.000)
Het nadeel op het onderdeel beheer gebouwen is met name ontstaan door kosten voor belastingen, heffingen en verzekeringen (€ 68.000) en door het verhuurbaar maken van diverse locaties (€ 104.000).

Beheer gronden (voordeel € 296.000)
Door de verkoop van gronden is een voordeel ontstaan op beheer gronden. Deze opbrengst komt onder andere uit grondverkopen aan de Meijerslaan en de Colijnweg en diverse tuingrond verkopen.

Startkoop (voordeel € 86.000)
Daarnaast is er een voordeel uit Startkoop Amstelveen. In het raadsvoorstel beleidsnotitie koopstarters (4 februari 2009) is besloten dat indien bij aankoop van tranches of bij de verkoop van de woning gelden naar de gemeente toevloeien deze, in afwachting van nadere besluitvorming over startersvoorzieningen, worden gestort in de bestemmingsreserve "Startkoop Amstelveen".

In november 2019 zijn vier Tranches en bijbehorend bloot eigendom verkocht. Hierdoor heeft een storting plaatsgehad in de reserve Startkoop en Startersleningen van € 86.000.

0.63 Parkeerbelasting
Er is een nadeel ontstaan op de baten parkeerbelasting. De inkomsten van parkeerautomaten en van GSM Parkeren zijn mede door de uitbreidingen van betaald parkeergebieden gestegen, echter niet zoveel als verwacht (nadeel € 96.000). Daarnaast ontstaat er een nadeel van € 114.000 op de naheffingsaanslagen parkeerbelasting door toename betalingsbereidheid onder parkeerders binnen de gemeente Amstelveen.

2.2 Parkeren
Het nadeel van € 158.000 op parkeren wordt met name veroorzaakt door extra kosten voor de ombouw van parkeerautomaten. Vanuit Maestro en Mastercard/Visa is de verplichting opgelegd dat alle kaartlezers voorzien moeten zijn van contactloos betalen (Tap & Co). Daarnaast is de certificering van de kaartlezers vervangen om de betaalveiligheid te waarborgen.

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur
Bouwgrondexploitaties (afwijkingen op lasten en/of baten van projecten, neutraal met balans)
Over- en onderbestedingen op geraamde jaarbudgetten voor inkomsten en uitgaven van projecten worden over het algemeen veroorzaakt door afwijkingen ten opzichte van de verwachte fasering per jaar. Deze afwijkingen hebben geen invloed op (de toereikendheid van) het projectbudget. Omdat hierdoor het resultaat op het jaarbudget wijzigt, muteert ook het bedrag dat op de balans wordt opgenomen. Voor de projecten is er in 2019 € 8,8 miljoen lagere lasten gerealiseerd.

<u>De Loeten – Verhagen lagere kosten; neutraal met balans)</u>
Verkoop van het perceel grond Verhagen is reeds enkele jaren geleden gerealiseerd. In 2019 stond een budget begroot voor het afronden van het bouw- en woonrijp maken rond deze locatie. Eind 2019 heeft een integrale actualisatie plaatsgevonden van alle grondexploitaties inzake "de Loeten" en deze zijn samengevoegd tot één actieve en één facilitaire grondexploitatie De Loeten. Herijking van alle benodigde civiele budgetten tot einde project is hierin meegenomen en maakt onderdeel uit van deze twee grondexploitaties vanaf 1-1-2020.

Bedrijventerrein Amstelveen Zuid (lagere kosten; neutraal met balans)
De in 2019 gereserveerde middelen voor grondverwervingen zijn niet benut en blijven in 2020 beschikbaar.

8.1 Ruimtelijke Ordening
Dit taakveld bevat enerzijds afwijkingen die afwikkelen met het rekeningresultaat en anderzijds neutrale faseringsverschillen.

A) Belangrijkste afwijkingen die afwikkelen met het rekeningresultaat (verklaart voordeel van € 31.000):
Dotatie voorziening facilitaire projecten (nadeel € 237.000).
In totaal is een nadeel ontstaan van € 237.000 door verliesgevende facilitaire projecten. Het betreft een dotatie aan de voorziening facilitaire projecten voor de volgende projecten:
- *Groenelaan*, hogere kosten door stijging percentage Voorbereiding, Toezicht en Uitvoering voor de aanleg van de laatste 2 bruggen in het plangebied;
- *Klaasje Zevenster*, hogere plankosten door langere looptijd van het project zijn er meer kosten gemaakt om tot een definitief inrichtingsplan openbare ruimte te komen;
- *Maalderij*, hogere plankosten veroorzaakt door nader onderzoek naar en onderhandeling over het programma met de ontwikkelaar,
- *Straat van Messina*, hogere plankosten veroorzaakt door te nemen maatregelen vanwege overlast op de bouwplaats en nazorg (fiscale) afwikkeling van de grondtransactie;
- *Texelstraat*, hogere plankosten door nadere onderhandelingen over het programma.

Groei van de Stad (voordeel € 100.000)
Medio 2019 is gestart met werkzaamheden en diverse deelonderzoeken voor de bestuursopdracht Groei van de Stad. Alhoewel er diverse onderzoeken in 2019 zijn opgestart heeft dit nog niet geleid tot lasten in 2019. Voorgesteld wordt om € 100.000 over te hevelen naar 2020 voor de uitvoering van de bestuursopdracht Groei van de Stad.

Projectorganisatie grote projecten (voordeel € 168.000)
De uitgaven van het budget voor de projectorganisatie grote projecten zijn € 168.000 lager dan geraamd. Het betreft een optelsom van een aantal ondergeschikte deelactiviteiten die in 2019 wel waren begroot, maar nog niet geheel of gedeeltelijk konden worden uitgevoerd door vertraging in de planvorming. De afwikkeling vindt plaats met de reserve "grote projecten" en de reserve "Stadshart". Deze onttrekking aan beide reserves samen is daarom ook € 168.000 lager.

B) Afwijkingen toekomstige facilitaire projecten die afwikkelen met het rekeningresultaat (nadeel € 234.000)
Legmeer (nadeel uitgaven: € 99.000, nadeel inkomsten: € 185.000)
De plankosten die zijn gemoeid bij het opstellen en vaststellen van de ontwikkelvisie zijn € 99.000 hoger dan begroot.De begrote inkomsten van € 185.000 zijn op dit moment onzeker en daarom ook nog niet opgenomen.

Kronenburg (nadeel uitgaven: € 208.000, voordeel inkomsten: € 257.500)
Er is een tekort ontstaan van € 208.000 door de plankosten die zijn gemaakt voor het opstellen van een ontwikkelingsvisie en het starten van de planvorming met diverse eigenaren. Door het sluiten van vooroverenkomsten met de ontwikkelaars (€ 257.000) wordt een voordeel verwacht van € 49.000.

C) Faseringsverschillen binnen facilitaire projecten (budgettair neutraal); € 259.000 minder uitgaven en opbrengsten
Bedrijventerrein De Loeten
De fasering heeft vooral betrekking op Bedrijventerrein De Loeten. Voor deelprojecten binnen De Loeten zijn anterieure overeenkomsten gesloten tussen de gemeente en private partijen. Hierbij zijn conform de grondexploitatiewet afspraken gemaakt over kostenverhaal. Dit houdt in dat deze partijen naar rato bijdragen aan de totale kosten in het totale plan de Loeten. Dit betreft de betaalde

exploitatiebijdrage, waarmee de gemeente de gronden voor openbare ruimte / infrastructuur in eigendom overneemt en inricht.
Eind 2019 heeft een integrale actualisatie plaatsgevonden van de exploitatieplan-opzet die ten grondslag ligt aan het kostenverhaal. Ook zijn alle losse grondexploitaties samengevoegd tot één actieve en één facilitaire grondexploitatie De Loeten. Definitieve besluitvorming hierover vindt plaats bij de vaststelling van de actualisering grondexploitaties en projecten in mei 2020.

8.2 Grondexploitaties (niet bedrijventerreinen)
Omdat het resultaat van de bouwgrondexploitaties elk jaar op de balans wordt opgenomen, is het saldo van baten en lasten in evenwicht. De belangrijkste uitzondering op dit evenwicht van baten en lasten zijn winstnemingen (en het corrigeren van teveel genomen winsten). Daarnaast kunnen geringe verschillen optreden in het geval van bijvoorbeeld gesneefde projecten. Voor de begroting van 2020 vormt het nadeel in 2019 een voordeel van € 3,2 miljoen (fasering).

A) Afwijkingen die afwikkelen met het rekeningresultaat (nadeel € 3,870 miljoen)
Mutaties voor bouwgrondexploitaties met **invloed op het resultaat:**

Appellaan-Notenlaan (hogere winstneming € 128.000)
Het project is in 2019 opgeleverd. Er is een winst van € 861.800 genomen in 2019. Dit is € 128.000 meer dan geraamd. Dit komt door lagere kosten in de buitenruimte.

Hortensialaan (lagere winstneming € 445.000)
Voor het project Hortensialaan is € 260.000 aan tussentijdse winst genomen. Alle gronden zijn verkocht. De verwachting is dat het project in 2020 wordt afgerond, waarna het resterende positieve resultaat (circa € 500.000) kan worden genomen. Afronding in 2020 is zoals in 2019 ook begroot.

Kostverlorenweg 19 (lagere winstneming € 758.000)
De kavel is gereserveerd in 2019 en wordt verkocht in 2020. De eigendomsoverdracht zal plaatsvinden in 2020 waardoor de winstneming verschuift naar het boekjaar 2020. De verwachte winstneming bedraagt € 836.000.

Middenwaard (lagere winstneming € 869.000)
Van de verwachte grondverkopen € 3.400.000 is in 2019 € 3.124.000 gerealiseerd. In 2020 zal uitgifte van het Oostelijk deel worden afgerond, waarna uitgifte van het Westelijk gedeelte (2021-2023). Een deel van de kosten zijn doorgeschoven. Op basis van deze ontwikkelingen is de winstneming over 2019 € 506.000. Het verwachte eindresultaat van dit project is als gevolg van actualisatie van de grondexploitatie naar boven bijgesteld, de lagere winstneming komt dus door vertraging en heeft geen negatieve invloed op het eindresultaat.

Westwijk Zuidoost (hogere winstneming € 385.000 en bijdrage voor verdubbeling Bovenkerkerweg van € 270.000 uitgesteld)
Voor het project Westwijk Zuidoost is een zorgwoningen complex uitgewerkt in 2019. Op basis hiervan is de grondexploitatie aangepast. Dit leidt tot een winstneming in 2019 van € 1.968.900, mede op basis van de eerdere resultaten van Westwijk Zuidoost. Afronding van het project is voorzien in 2022.

De bijdrage voor de verdubbeling Bovenkerkerweg van € 270.000 is uitgesteld, het project is nog niet in uitvoering.

De Loeten (lagere winstneming € 755.000)
In 2019 is een deel van de winstneming in 2015 gecorrigeerd, op basis van de herziene grondexploitatie (met de meest actuele kasstromen). Deze winstneming wordt volgens de herziene grondexploitatie de komende periode gerealiseerd.

Zonnestein 64+66 (lagere winstneming € 1,7 miljoen)
Verwacht was beide delen van het project te verkopen. Hiervan is 60% gerealiseerd. Hiermee is een winstneming in 2019 van € 1.794.000 genomen. De rest van de winstnemingen volgen in 2020 en 2021 als de resterende gronden zijn verkocht en het bouw- en woonrijp maken gereed.

B) Budgettair **neutrale mutaties** voor bouwgrondexploitaties (afwijkingen op lasten en/of baten van projecten, neutraal met balans)
Over- en onderbestedingen op geraamde jaarbudgetten voor inkomsten en uitgaven van projecten worden over het algemeen veroorzaakt door afwijkingen ten opzichte van de verwachte fasering per jaar. Deze afwijkingen hebben geen invloed op (de toereikendheid van) het projectbudget.

Omdat hierdoor het resultaat op het jaarbudget wijzigt, wijzigt ook het bedrag dat op de balans wordt opgenomen. De afwijking op de baten en lasten die betrekking hebben op de boeking naar de balans, bedraagt respectievelijk € 3,5 miljoen lagere baten en € 1,8 miljoen lagere lasten. De bedragen zijn de tegenhangers van de afwijking op de gerealiseerde baten en lasten op de projecten.

De afwijking op de baten en lasten zijn voornamelijk te verklaren door ontwikkelingen binnen een zevental grondexploitaties. Bij de overige projecten zijn geen begrotingsafwijkingen groter dan € 100.000. Hiermee worden de voornaamste verschillen toegelicht.

Appellaan/Notenlaan (€ 128.000 lagere kosten)
Alle werkzaamheden betreffende het woonrijp maken zijn afgerond, hierdoor kan het project worden afgesloten. De verwachte kosten voor 2019 in de buitenruimte zijn lager uitgevallen dan gedacht.

Kostverlorenweg 19 (€ 950.000 lagere opbrengsten en € 69.000 lagere kosten)
De gronduitgifte heeft dit jaar niet plaatsgevonden en verschuift naar 2020. Hierdoor zijn de opbrengsten niet binnengekomen met als gevolg dat er ook geen winstneming heeft plaatsgevonden.

Middenwaard (€ 275.000 lagere opbrengsten, € 1.229.000 lagere kosten)
De civiele werken hebben enige vertraging opgelopen, met als gevolg dat er minder kosten zijn gemaakt in 2019 en deze zijn doorgeschoven naar de komende jaren. Dit heeft ook gevolgen voor de winstneming, welke dus ook lager is dan begroot.

Van Heuven Goedhartlaan 15-17 (€ 191.000 lagere kosten)
De reservering betreffende btw-kosten blijkt niet meer nodig te zijn. Hierdoor zijn de gemaakte kosten lager dan geraamd.

Westwijk Zuidoost (€ 305.000 lagere kosten)
Door een planaanpassing voor de voorzieningenstrook dient zoals ook in de 2e tijdvakrapportage is gemeld een nieuwe ruimtelijke procedure te worden doorlopen. De verwachte opbrengsten zijn hierdoor hoger maar worden later gerealiseerd. Dit geldt ook voor de kosten.

Zonnestein 64+66 (€ 2.247.000 lagere opbrengsten, € 80.000 lagere kosten)
Het project heeft enige vertraging opgelopen waardoor de gronden nog niet volledig zijn uitgegeven. Met het gevolg dat ook de gemaakte kosten lager zijn dan geraamd.

Carmenlaan (€ 168.000 hogere kosten)
De plankosten Carmenlaan zijn hoger uitgevallen als gevolg van planaanpassingen en onderhandelingen met de betrokken ontwikkelaars.

8.3 Wonen en bouwen
Dwangsommen (nadeel lasten € 140.000, voordeel baten € 220.000)
Het is beleid dat verbeurde dwangsommen in principe worden ingevorderd. Deze inkomsten zijn niet voorzien en worden niet verwerkt in de begroting.
In 2019 is € 140.000 aan dwangsommen opgelegd. Deze vorderingen worden als dubieus beschouwd en worden 100% voorzien in de voorziening dubieuze debiteuren. Gemotiveerde verzoeken tot matiging of de solvabiliteit van de overtreder zijn bijvoorbeeld redenen waarom invordering niet of

slechts gedeeltelijk plaatsvindt. De betaling van de kosten die gemaakt zijn voor de bestuursdwang aan de Amsterdamseweg heeft geleid tot een vrijval van de voorziening met 80.000 euro in 2019.

Inzet woonagenda (nadeel lasten € 43.000)
Afgelopen periode is extra inzet gepleegd om de woonagenda en achterliggende besluiten voor te bereiden. De doorbelasting van deze inhuur leidt tot een nadeel van 43.000.

Toezicht omgevingsvergunningen (lasten nadeel € 52.000)
Voor projecten groter dan € 500.000 is in 2019 € 192.000 meer aan capaciteit ingezet dan waar rekening mee was gehouden in de hiervoor opgenomen posten.
Tegenover deze extra uitgaven staat een vrijval ad. € 140.000 van een reservering van toezichtsuren 2017 voor projecten groter dan € 500.000.

Reservemutatie met toelichting

bedrag x € 1.000	bijgestelde begroting			jaarrekening					verschil
taakveld + omschrijving	a. toe-voeging	b. ont-trekking	c=a-b verschil	stand 1jan	d. toe-voeging	e. ont-trekking	stand 31dec	f=d-e verschil	g=c-f
0.3 Cultuurinvesteringen cultuurstrip	55	557	-502	502	55	409	148	-354	-148
0.3 Dekking kapitaallasten gebouwen	2.085	801	1.284	15.398	366	801	14.963	-435	1.719
0.3 Dekking kapitaallasten gronden	759	0	759	1.006	759	0	1.765	759	0
0.3 Schuilkelder Wolfert van Borsselenweg	0	150	-150	150	0	0	150	0	-150
0.3 Wijkcentra, Noorddamcentrum	500	1.196	-696	696	500	0	1.196	500	-1.196
0.3 Wijkcentrum Alleman	200	200	0	0	200	0	200	200	-200
2.5 Amstelveense bijdrage M51	0	178	-178	246	0	96	150	-96	-82
3.2 Bedrijventerrein Amstelveen Zuid	4.408	0	4.408	0	4.408	0	4.408	4.408	0
8.1 Geo meetapparatuur	15	45	-30	39	15	44	10	-29	-1
8.1 Stadshart	0	120	-120	210	0	72	138	-72	-48
8.2 Grote projecten	530	1.834	-1.304	2.409	530	1.714	1.226	-1.184	-120
8.2 Toekomstige gemeentelijke investeringen A9	1.451	0	1.451	5.400	1.451	0	6.850	1.451	0
8.3 Startkoop Amstelveen en Startersleningen	0	0	0	1.023	86	0	1.108	86	-86
5 Ruimtelijke ontwikkeling	**10.002**	**5.081**	**4.921**	**27.079**	**8.369**	**3.136**	**32.312**	**5.233**	**-312**

Cultuurinvesteringen cultuurstrip
Voor cultuurinvesteringen Cultuurstrip is € 750.000 beschikbaar gesteld. In 2019 werd het restantkrediet van € 557.000 gereserveerd en is daadwerkelijk € 409.000 besteed. De lagere onttrekking aan de reserve van € 148.000 betreft een faseringseffect.

Dekking kapitaallasten gebouwen
Investeringsfondsen zijn één-op-één gekoppeld aan investeringen die ingevolge Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)-voorschriften zijn geactiveerd, maar die reeds in één keer vanuit reserves zijn gedekt. Het betreft de administratieve afwikkeling ter dekking van de kapitaallasten van deze investeringen. Tegenover de investeringsfondsen staat een gelijke boekwaarde.

Schuilkelder Wolfert van Borsselenweg
In de kadernota 2017 is voor de renovatie van de Schuilkelder Wolfert van Borsselenweg € 150.000 beschikbaar gesteld. Zoals is gemeld zijn na goedkeuring van het krediet voor de renovatie van de schuilkelder door derden meerdere juridische procedures gestart. Daarom zijn de werkzaamheden nog niet gestart. Totdat alle procedures zijn afgerond wordt het krediet niet besteed. Voorgesteld wordt (via beslispunt "fasering kredieten") om dit bedrag in 2020 beschikbaar te houden.

Wijkcentrum Noorddamcentrum
Ten behoeve van renovatie van wijkcentrum Noorddamcentrum is een krediet beschikbaar gesteld van € 1,2 miljoen. Door het besluitvormingstraject inzake het burgerinitiatief Parel aan de Poel kon de voorbereiding van de renovatie pas in het najaar van 2019 worden gestart en worden de eerste uitgaven verwacht in 2020.

Wijkcentrum Alleman
Ten behoeve van Wijkcentrum Alleman is € 200.000 voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld. Vanwege een nog niet afgerond programma eisen van de toekomstige gebruikers zijn in 2019 nog geen uitgaven gedaan.

Grote projecten / Stadshart
Zie toelichting bij "wat heeft het gekost" taakveld 8.1 Ruimtelijke Ordening.

Voorzieningenmutatie met toelichting

bedrag x € 1.000	bijgestelde begroting			jaarrekening					verschil
taakveld + omschrijving	a. toe-voeging	b. ont-trekking	c=a-b verschil	stand 1jan	d. toe-voeging	e. ont-trekking	stand 31dec	f=d-e verschil	g=c-f
0.3 (Huur) woonwagens en -lokaties	108	61	47	434	108	130	412	-22	69
0.3 Onderhoud Vastgoed	3.135	2.014	1.122	4.145	3.251	1.830	5.566	1.421	-300
8.2 Facilitaire projecten	0	494	-494	926	237	494	669	-257	-237
8.3 Dubieuze debiteuren bouwleges	0	0	0	247	27	8	266	19	-19
5 Ruimtelijke ontwikkeling	**3.243**	**2.569**	**675**	**5.751**	**3.623**	**2.462**	**6.913**	**1.161**	**-487**

Onderhoud Vastgoed
Er is voor onderhoud per saldo € 292.000 minder onttrokken dan begroot in verband met faseringsverschillen van verschillende onderhoudsprojecten. Daarnaast is er sprake van een eenmalige vrijval van € 191.000 als voordeel op reeds afgesloten projecten en een eenmalige dotatie van € 199.000 om voorziening meerjarig op peil te houden.

Facilitaire projecten
Zie toelichting bij "wat heeft het gekost" taakveld 8.1 Ruimtelijke Ordening.

Kredieten

Gronden De Loeten
Voor deelprojecten binnen De Loeten zijn anterieure overeenkomsten gesloten tussen de gemeente en private partijen (zie verder toelichting taakveld 8.1; projecten facilitair grondbeleid)

Vastgoed
Dikwijls loopt de besteding van kredieten over meer dan één jaar. In dat geval vraagt het BBV om het begroten van jaarschijven. Jaarschijven zijn afhankelijk van de voortgang van het werk en kunnen vaak niet anders dan globaal worden voorspeld. Dit kan leiden tot afwijkingen van de begrote jaarschijven, ook indien er (nog) geen sprake is van kredietoverschrijding. Over 2019 was dit, afgezien van ondergeschikte afwijkingen, het geval bij de kredieten voor renovatie van het Noorddamcentrum (onderschrijding van de jaarschijf met € 1.196.000) en voor voorbereiding van nieuwbouw van het wijkcentrum Alleman (niet tot uitgave komen van de jaarschijf ad € 200.000).
Een ogenschijnlijke overschrijding met € 106.000 van het krediet voor de verbouwing van Melkweg 2 is het gevolg van het niet in 2019 ten laste van de onderhoudsvoorziening brengen van de duurzaamheidsmaatregelen waarvoor aldaar € 101.000 was gebudgetteerd (1ste tranche verduurzaming).

Verbonden partijen

Naast de eigen organisatie dragen verbonden partijen bij aan het realiseren van de beleidsdoelstellingen. Bij de realisering van de doelstellingen van het programma Ruimtelijke Ontwikkeling is de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied betrokken. Voor aanvullende informatie over deze partij wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen.

Subsidies

Voor de van toepassing zijnde subsidies op dit programma wordt verwezen naar de bijlage Subsidies.

2.6 Bestuur, bevolking en veiligheid

Missie 2018-2022

In Amstelveen staat veiligheid onverminderd hoog op de agenda. Inwoners moeten zich veilig voelen in hun wijk of buurt en in het verkeer. Om dit te bevorderen werkt de gemeente samen met politie en justitie om de veiligheid in de stad te waarborgen. Daarnaast doen we steeds meer samen met inwoners, bijvoorbeeld op het gebied van buurtpreventie. Zij weten wat er speelt in hun leefomgeving en zijn goed in staat om signalen af te geven bij onveilige situaties.

Uitgangspunt van communicatie is dat inwoners en andere partijen tijdig en helder geïnformeerd zijn over gemeentelijke plannen, projecten en besluitvorming. Daarnaast weten inwoners de gemeente sneller te vinden en willen ze sneller hun vragen beantwoord zien. Wij willen mee met onze tijd en communiceren steeds meer digitaal. Daarbij heeft communicatie veel meer vormen gekregen; zowel per brief, persoonlijk, via de media als via social media zoals facebook en twitter.

2.6.1 Veiligheid en handhaving

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
01. Vaststellen en uitvoeren van integraal veiligheidsplan 2019-2022	Raad	
02. Opstellen en vaststellen actieplan veiligheid.	College	In verband met nieuwe ontwikkelingen ondermijning en nieuwe visie op actieplan doorgeschoven naar 2020.
03. Opstellen actieplan bestrijding inbraken	Uitvoering	
04. Uitvoeringsprogramma VTH 2019-2020.	College	
05. Jaarrapportage VTH 2018 vaststellen.	College	
06. Vaststellen integrale wijziging Algemene plaatselijke verordening * Indien een wijziging van de APV door specifieke actuele omstandigheden opportuun is kan tussentijds een voorstel aan de rad worden aangeboden.	Raad	
07. Financiële jaarstukken VrAA 2018.	Raad	
08. Schijnwerper in de wijk: resultaten Kostverloren-Bankras.	College	
09. Datagedreven handelen (predictive policing)	Uitvoering	
10. Inhaalslag toezicht en handhaving	Uitvoering	

2.6.2 Dienstverlening burger

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
1. Uitbreiding formatie klachtencoördinatie	Raad	
2. Huisvesting aanpassingen, exploitatie en uitwerking plan	Raad	Modernisering Raadhuis is omgezet in programma van

			eisen, in 2019 aanbesteed en reeds in uitvoering. Projectuitvoering is verdeeld over 3 jaren tot en met 2021 en loopt op dit conform planning en binnen het beschikbare budget.
3. Onderzoeken behoefte glasvezel in buitengebieden (digitale bereikbaarheid)	Uitvoering		
4. Introduceren nieuwe social media als whatsapp en instagram.	Uitvoering		In 2020 wordt gestart met Instagram. Per 7 december 2019 mogen gemeenten voor de dienstverlening geen gebruik meer maken van de particuliere versie van WhatsApp. Zij dienen gebruik te maken van de business-variant van WhatsApp. Gemeenten mogen (nog) geen licentie aanschaffen voor de business-variant.
5. Digitale transformatie/organisatieontwikkeling uitvoeringsplan 2019	Uitvoering		

2.6.3 Deregulering

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
1. Afschaffen hondenbelasting	Raad	

Financieel overzicht

bedrag x € 1.000	Rekening	Begroting 2019				Rekening 2019			Saldo
Programma	2018	Primitief	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	2019
0.1 Bestuur	2.444	3.167	2.985	0	2.985	3.808	9	3.799	814
0.2 Burgerzaken	897	965	2.834	1.546	1.288	2.950	1.574	1.375	87
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	5.389	5.765	5.807	8	5.799	5.446	8	5.437	-361
1.2 Openbare orde en veiligheid	3.482	3.598	4.383	472	3.911	4.061	414	3.647	-264
Totaal saldo van baten en lasten	**12.212**	**13.495**	**16.009**	**2.026**	**13.983**	**16.264**	**2.005**	**14.259**	**276**
Reservemutatie	-72	-394	0	461	-461	16	159	-143	318
Resultaat	**12.140**	**13.101**	**16.009**	**2.487**	**13.522**	**16.280**	**2.164**	**14.116**	**594**

0.1 Bestuur

Burgemeester en wethouders (nadeel € 0,9 miljoen)

De contante ("overdrachts") waarde van de pensioenen wordt voor een belangrijk deel bepaald door de marktrente. De overdrachtswaarde is begin 2020 berekend door een extern specialist voor pensioenberekening bestuurders.

De gehanteerde 25-jaarsrente van De Nederlandsche Bank voor de berekening is van 1,577% gedaald naar 0,290%. Om in de toekomst aan de verplichtingen te kunnen voldoen moet door deze lagere rente van bijna 1,3%-punt nu meer geld beschikbaar zijn in de voorziening. Ter indicatie: 1%-punt mutatie betekent dat de voorziening voor 30% aangepast moet worden.

De aanvulling van de bestaande voorziening past in dit beeld en bedraagt € 1,0 miljoen. In de tweede tijdvakrapportage kon de omvang nog niet bepaald worden en werd verwezen naar de jaarrekening.

Daarnaast is door het college van burgemeester en wethouders € 60.000 minder besteed aan vervoerskosten, representatie en overige kosten.

Regionale Samenwerking (voordeel € 77.000)
In de vergadering van 13 februari 2019 heeft de raad nieuw beleid vastgesteld voor de internationale samenwerking. We streven naar samenwerking die wederkerig is en een bijdrage levert aan lokale doelstellingen (zowel in onze eigen stad als bij de internationale partner). De samenwerking focust op de partnersteden Tempelhof-Schöneberg en Villa El Salvador. 2019 stond in het teken van onderzoek naar nieuwe samenwerkingsmogelijkheden. Aan dit onderzoek waren slechts geringe kosten verbonden, waardoor € 77.000 resteert. De verwachting is dat met de uitvoering van nieuwe projecten in 2020 het budget voor regionale samenwerking volgend jaar wel wordt besteed.

0.2. Burgerzaken
In 2019 zijn documenten aangeschaft die voor een deel pas in 2020 worden uitgegeven (nadeel € 87.000).

1.1 Crisisbeheersing en brandweer
Functioneel Leeftijdsontslag (voordeel € 302.000)
De werkelijke kosten van het Functioneel Leeftijdsontslag (FLO) voor brandweermedewerkers zijn € 302.000 lager dan begroot. Er wordt, voor zover van toepassing, nog weinig gebruik gemaakt van de levensloopregeling noch van het beleid rondom een 2e loopbaan.

De onttrekking uit de reserve FLO is derhalve € 302.000 lager dan begroot. De hogere stand van de reserve wordt ingezet voor eventuele meerkosten in de toekomst.

1.2 Openbare Orde en Veiligheid
Er is een onderschrijding van € 264.000 op diverse budgetten. Meest opmerkelijke is dat de subsidiebudgetten voor kleine veiligheidsprojecten voor inwoners (bijvoorbeeld beveiliging achterpaden) en veilig ondernemen in geringe mate worden aangesproken. Deze zullen nog explicieter onder de aandacht worden gebracht.

Het voorlichtingsbudget kent de laatste jaren een onderschrijding vanwege de verdergaande digitalisering en gebruik internet. De woninginbraken kende een forse daling in 2019. Van de subsidiemogelijkheid is goed gebruik gemaakt maar minder dan in voorgaande jaren. De bibobondersteuning vanuit Amsterdam is later in het jaar van start gegaan en is minder intensief qua uren dan verwacht. Ten aanzien van radicalisering kan wederom worden gemeld dat er alsnog een (regionale) subsidie via het Actiecentrum Veiligheid en Zorg voor de radicaliseringsregisseur is vrijgekomen dit jaar. Op regionaal niveau wordt steeds intensiever samengewerkt, onder meer op gebied van ondermijning in het RIEC, op het snijvlak van veiligheid en zorg (jeugd en veiligheid, top 1000, treiteraanpak, radicalisering,) en in het Actiecentrum Veiligheid en Zorg (voorheen Veiligheidshuis). Deelname aan deze samenwerkingsverbanden was tot en met 2019 zonder kosten voor de Amstellandgemeenten en geheel voor rekening van de gemeente Amsterdam. In 2019 is overleg gestart om afspraken te maken over een meer evenredige kostenverdeling.

Reservemutatie met toelichting

bedrag x € 1.000	bijgestelde begroting			jaarrekening					verschil
taakveld + omschrijving	a. toe-voeging	b. ont-trekking	c=a-b verschil	stand 1jan	d. toe-voeging	e. ont-trekking	stand 31dec	f=d-e verschil	g=c-f
0.4 Bedrijfsvoeringsfondsen	0	0	0	113	16	0	129	16	-16
1.1 FLO kosten Brandweer	0	461	-461	2.791	0	159	2.632	-159	-302
6 Bestuur, bevolking en veiligheid	**0**	**461**	**-461**	**2.904**	**16**	**159**	**2.761**	**-143**	**-318**

1.1 FLO kosten Brandweer
Zie toelichting taakveld.

Voorzieningenmutatie met toelichting

bedrag x € 1.000	bijgestelde begroting			jaarrekening					verschil
taakveld + omschrijving	a. toe-voeging	b. ont-trekking	c=a-b verschil	stand 1jan	d. toe-voeging	e. ont-trekking	stand 31dec	f=d-e verschil	g=c-f
1.1 Sociaal statuut brandweer	0	8	-8	8	0	8	0	-8	0
6 Bestuur, bevolking en veiligheid	**0**	**8**	**-8**	**8**	**0**	**8**	**0**	**-8**	**0**

Via de besluitvorming van de jaarstukken 2018 is het restantbedrag vrijgevallen en de voorziening opgeheven.

Verbonden partijen

Naast de eigen organisatie dragen verbonden partijen bij aan het realiseren van de beleidsdoelstellingen. Bij de realisering van de doelstellingen van programma Bestuur, bevolking en veiligheid zijn betrokken: Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland, Vervoerregio Amsterdam, Amstelland- en Meerlandenoverleg, Ombudsman Metropool Amsterdam en Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied. Voor aanvullende informatie per partij wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen.

Subsidies

Voor de van toepassing zijnde subsidies op dit programma wordt verwezen naar de bijlage Subsidies.

2.7 Overhead

Inleiding

BBV schrijft voor dat overhead op een apart programma wordt begroot/verantwoord. De programma's bevatten de baten en lasten van het primaire proces.

Samengevat gaat het bij overhead om de volgende zaken: a) leidinggevenden en management-ondersteuning in het primair proces, b) de financiële functie, c) P&O/HRM, d) de inkoopfunctie, e) de communicatiefunctie, f) juridische zaken, g) ICT, h) bestuurszaken en bestuursondersteuning en i) facilitaire zaken en huisvesting (incl. post en archief).

Financieel overzicht

bedrag x € 1.000	Rekening	Begroting 2019				Rekening 2019			Saldo
Programma	2018	Primitief	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	2019
0.4 Ondersteuning organisatie	28.639	27.040	60.626	25.815	34.810	55.021	24.604	30.417	-4.393
Totaal saldo van baten en lasten	**28.639**	**27.040**	**60.626**	**25.815**	**34.810**	**55.021**	**24.604**	**30.417**	**-4.393**
Reservemutatie	1.177	-615	9.463	7.389	2.074	14.679	9.218	5.461	3.387
Resultaat	**29.816**	**26.425**	**70.088**	**33.204**	**36.884**	**69.700**	**33.822**	**35.878**	**-1.006**

Overhead, algemeen

In de bespreking met de Rekeningencommissie van de jaarstukken 2018 is aangegeven dat de verantwoording in de jaarrekening van dit programma summier is. Het betreft echter wel een programma met per saldo € 90 miljoen aan apparaatskosten.

Leidraad voor de bedrijfsvoering is de nota "begrotingsbeheer en budgetbeheer". Met het budgetbeheer zijn kaders bepaald voor de bedrijfsvoering. De verantwoordelijkheid voor de bedrijfsvoering is hiermee vergaand neergelegd bij het ambtelijk management. Daarbij is al gedurende een reeks van jaren een leidend principe: Het gemeentebestuur bepaalt wat er gebeurt en de organisatie is verantwoordelijk voor de uitvoering, hoe het gebeurt.

Vorenstaande impliceert dat problemen in de bedrijfsvoering (die niet samenhangen met bestuurlijke initiatieven, c.q. vraagstellingen) worden opgelost op ambtelijk niveau door het treffen van maatregelen door het verantwoordelijk management. Financieel-beheersmatig heeft zich dit vertaald in taakstellende budgetten voor de bedrijfsvoering met als sluitstuk een systematiek van bedrijfsvoeringfondsen. Er zijn fondsen per afdeling met een overkoepelend fonds gemeentebrede bedrijfsvoering onder de hoede van de Directie. Als bovengrens voor de omvang van dit geheel geldt een plafond van 5% van de bedrijfsvoeringbudgetten.

De waarde c.q. het bestaansrecht van de bedrijfsvoeringfondsen is als volgt samen te vatten:

- Logisch sluitstuk van een systematiek van taakstellende budgetten voor de bedrijfsvoering.
- Behulpzaam om problemen binnen de bedrijfsvoering op te lossen, inclusief concerndenken.
- Biedt flexibiliteit over de jaargrens heen (fasering/egalisatie)
- Biedt prikkel om binnen budgetten te blijven.

Deze verantwoordelijkheid is met een volume van € 90 miljoen over een meerjarig tijdperk goeddeels uit te voeren. Het biedt ook de mogelijkheid om incidenteel tegenvallers op te vangen of bedrijfsmatige noodzakelijke aanpassingen in te passen. Zo worden de investeringen in de ICT in 2018 voor een bedrag van € 2,8 miljoen binnen de bedrijfsvoering geaccommodeerd. Dit betekent wel dat t/m 2022 jaarlijks € 0,7 miljoen van de apparaatskosten benodigd is om dit "terug te verdienen".

Voor een beter inzicht van wat zich afspeelt binnen dit taakveld is de regel "0.4 Ondersteuning organisatie" uitgesplitst om te komen tot een nadere analyse. De administratief voorgeschreven verwerking vanuit BBV betekent dat de kolom lasten ook negatieve bedragen bevat voor de interne doorberekeningen naar de overige programma's.

bedrag x € 1.000	Begroting 2019			Rekening 2019			Saldo
Programma	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	2019
personeelslasten inclusief inhuur	80.442	1.258	79.183	79.489	1.782	77.707	1.476
digitale transformatie (incl. digitaal werken)	4.432	0	4.432	3.290	0	3.290	1.141
gemeentebrede bedrijfsvoering	1.723	0	1.723	2	0	2	1.721
ICT	4.949	0	4.949	4.290	0	4.290	659
huisvesting	4.434	0	4.434	4.054	27	4.027	407
projectmatige onderdelen	1.076	3.936	-2.860	-313	2.290	-2.602	-258
bedrijfsmiddelen	-328	0	-328	-40	10	-50	-278
overig	11.019	4.751	6.268	11.369	4.670	6.699	-431
A) totaal apparaatskosten	**107.747**	**9.946**	**97.801**	**102.142**	**8.779**	**93.363**	**4.438**
interne doorberekeningen	-43.321	0	-43.321	-43.321	0	-43.321	0
dienstverleningsbijdrage	0	15.869	-15.869	0	15.825	-15.825	-45
B) totaal doorberekening/inkomsten	**-43.321**	**15.869**	**-59.191**	**-43.321**	**15.825**	**-59.146**	**-45**
Totaal saldo van baten en lasten	**64.426**	**25.815**	**38.610**	**58.821**	**24.604**	**34.217**	**4.393**
Reservemutatie	9.463	7.389	2.074	14.679	9.218	5.461	-3.387
Resultaat	**73.888**	**33.204**	**40.684**	**73.500**	**33.822**	**39.678**	**1.006**

Naast afwikkeling met het bedrijfsvoeringsfonds resteert een voordelig resultaat ten gunste van het rekeningsaldo van € 1 miljoen. Dit betreft vrijwel volledig een faseringsafwijking op digitale transformatie. Voorgesteld wordt om € 0,9 miljoen over te hevelen, zodat het traject in 2020 kan worden voortgezet. Het restant van afgerond € 0,1 miljoen valt vrij ten gunste van het rekeningsaldo doordat vanwege deze fasering (en door inkoop-, aanbesteding- en efficiencyvoordelen) een deel van het programmabudget niet benodigd is. In deze jaarrekening 2019 zijn nog niet verwerkt de uitkomsten van de geschillenprocedure Aalsmeer-Amstelveen over een Aalsmeerse bijdrage in de kosten van ICT/Digitale Transformatie. Deze geschillenprocedure gaat ook over in 2019 gemaakte kosten, inclusief de vrijval hierop. De uitwerking c.q. afwikkeling hiervan vindt plaats in 2020 zal wordt meegenomen in een volgend P&C-moment.

Apparaatskosten
De werkelijke totale apparaatskosten van de organisatie AA bedragen afgerond € 93 miljoen. Dit betreft € 78 miljoen personeelslasten, inclusief inhuur en € 15 miljoen overige budgetten. Een deel van dit laatste bedrag betreft incidentele bedragen voor ICT en huisvesting zoals beschikbaar gesteld via besluitvorming CUP 18-22 en Perspectiefnota 2021.

Overhead/doorberekeningen:
- Van de totale apparaatskosten wordt de directe ambtelijke capaciteitsinzet verantwoord op de verschillende programma's/taakvelden (€ 43 miljoen; "interne doorberekeningen").
- Het aandeel overhead staat op het programma overhead € 34 miljoen; "totaal saldo van baten en lasten".
- Ten slotte wordt een deel apparaatskosten van de organisatie AA gedekt door inkomsten op dit programma. Dit betreft doorberekeningen aan Aalsmeer (dienstverleningsbijdrage), de GR Belastingen en projecten/grondexploitaties (€ 16 miljoen; dienstverleningsbijdrage).

De paragraaf bedrijfsvoering, elders in deze jaarstukken, bevat een uitvoeriger inhoudelijke toelichting op de ontwikkeling van de organisatie.

Belangrijkste afwijkingen (zie kolom saldo 2019)
De belangrijkste afwijkingen betreffen de volgende posten (x € 1 miljoen):

a.	Personeelslasten, incl. inhuur en samenhangende inkomsten	1,5	V
b.	Programma Digitale Transformatie	1,1	V
c.	Vrijval stelpost gemeentebrede bedrijfsvoering ter versterking bedrijfsvoeringsfonds	1,7	V
d.	Lagere kosten reguliere budgetten ICT	0,7	V
e.	Nadelig resultaat projectmatige onderdelen (groter projectenvolume)	0,3	N
f.	Bedrijfsmiddelen	0,3	N
g.	Huisvesting incl. incidentele middelen catering en koffie	0,4	V
h.	Overige	0,4	N
Totaal		4,4	V

a) Personeelslasten, incl. inhuur en samenhangende inkomsten
Deze categorie is met € 78 miljoen het grootste volume binnen het programma overhead.

Er is sprake van hogere inkomsten personeel door detachering, UWV bijdragen en werkzaamheden voor derden (€ 0,2 miljoen) en van onderuitputting op de budgetten voor overige personeelskosten (€ 0,5 miljoen, o.a. opleidingen).

Het overige verschil ad. € 0,8 miljoen betreft personeelslasten en inhuur. Dit komt onder andere door besluitvorming via het CUP 18-22 en de Perspectiefnota 2020, alsmede een toename van het projectenvolume. De daadwerkelijke personele invulling, c.q. bezetting kon in 2019 niet meteen gelijke tred houden met de vastgestelde ambities.

b) Programma Digitale Transformatie
Voor de Digitale Transformatie wordt jaarlijks een uitvoeringsplan opgesteld. De start van de Digitale transformatie vond plaats in het jaar 2019. Er is direct projectleiding en expertise aangetrokken en een projectorganisatie ingericht om het uitvoeringsplan uit te voeren. Daarnaast zijn de essentiële aanpassingen en aanvullingen gedaan die nodig waren om de aanbevelingen uit de ICT reviews, die in opdracht van de raad eind 2018 zijn uitgevoerd, door te voeren. Een belangrijke aanpassing vormde de aanbeveling om een pas op de plaats te maken en een heroriëntatie uit te voeren op de digitalisering van processen, alvorens verder te gaan.

Het grootste deel van alle projecten is echter succesvol afgerond in 2019. Daarnaast zijn er ook projecten die doorlopen in 2020 omdat het project een langere doorlooptijd had dan voorzien of doordat het project, veelal door de uitgevoerde heroriëntatie, pas later kon worden gestart. Voor deze projecten wordt verzocht om € 900.000, samen met in het uitvoeringsplan vastgelegde resultaten, naar 2020 over te brengen.

Er zijn structurele budgetten door de latere start van projecten niet gebruikt en door inkoop-, aanbesteding- en efficiency voordelen is ook een deel van het programmabudget niet gebruikt. Dit verklaart het resterende verschil van € 0,1 miljoen dat vrijvalt in het rekeningresultaat.

c) Vrijval stelpost gemeentebrede bedrijfsvoering ter versterking bedrijfsvoeringsfonds
Op het moment dat besluitvorming aan de orde is over groei of krimp van de organisatie wordt rekening gehouden met een opslag voor overhead ("integrale kostprijs"). Deze bedragen worden op een centrale plek in de begroting verwerkt. De directie weegt bewust organisatiebreed af waar de inzet van deze middelen nodig is. De extra middelen zijn in eerste instantie gealloceerd voor de nog openstaande verplichting inzake het terugverdienen van de € 2,8 miljoen investering in ICT waarvan de 1e schijf in 2019 speelt.

d) Lagere reguliere kosten ICT
De lagere kosten ICT betreffen voor € 0,7 miljoen een eenmalig effect doordat in 2019 geraamde budgetten deels in 2020 tot uitvoering/besteding komen (fasering):

- Voor de migratie van Office 2010 naar Office 2016 en Exchange 2016 is een budget toegekend van € 0,35 miljoen. In 2019 is migratie van Office/Exchange versie 2010 naar versie 2016 gerealiseerd en zijn alle gebruikers ondersteund in training en begeleiding bij deze verandering. Voor 2020 is het doel om de onderliggende hardware te migreren, zodat een compleet nieuwe Office/Exchange 2016 omgeving is gecreëerd die de nieuwe werkplekomgeving, die in 2020 wordt uitgerold, kan ondersteunen.
- Voor noodzakelijke aanpassingen aan de ICT infrastructuur en mobiele apparatuur was een budget beschikbaar van € 0,4 miljoen, met name voor de beheerbaarheid (RES) en veiligheid (MDM) van ICT apparatuur. In 2020 vindt de uitrol plaats van een nieuwe ICT infrastructuur. Deze ICT infrastructuur maakt tijd, plaats en apparaat onafhankelijk werken mogelijk en faciliteert een veilige en betrouwbare basis voor de interne organisatie en de dienstverlening naar burgers en bedrijven. Om desinvestering te voorkomen, worden de noodzakelijke investeringen in 2020 gedaan in directe relatie met de uitrol van de nieuwe ICT infrastructuur.

e) Nadelig resultaat projectmatige onderdelen (groter projectenvolume)
Met name in de sfeer van grondexploitaties, locatie-ontwikkelingen en omgevingsvergunningen is sprake van sterk gestegen omzet- en projectvolumes. Daardoor is de flexibele schil om deze vraag te accommoderen sterk toegenomen. Versterkt door een krappe arbeidsmarkt betekent dit dure inhuur op een schaal die niet meer binnen de marges van de bedrijfsvoering kan worden opgevangen. Voor 2019 is op de genoemde onderdelen een tekort binnen de bedrijfsvoering ontstaan van € 1 miljoen. Dit tekort wordt gedempt door dekkingsvoordelen op andere projectmatige onderdelen (€ 0,4 miljoen; buitenruimte en vastgoed) en doordat de hogere omzet op projecten ook een extra bijdrage levert aan de dekking van bestaande overheadkosten (€ 0,3 miljoen).

De actuele dynamiek en omzetvolumes vragen nadere doordenking. De druk op de onderdelen grondexploitaties, locatie-ontwikkelingen en omgevingsvergunningen is ook in 2020 vol aan de orde. Voor 2020 is de opgave om dit op de korte termijn binnen de kaders van de totale bedrijfsvoering te beheersen en te verantwoorden. Dit moet leiden tot een voorstel voor een financieel sluitende inbedding van de actuele dynamiek binnen de bedrijfsvoering voor de toekomst.

f) Bedrijfsmiddelen
Reparatie en huur van bedrijfsmiddelen vormt het belangrijkste verschil (€ 233.000). Omdat het aantal toezichthoudende taken (kabels en leidingen, bereikbaarheid, infra) toeneemt, is het aantal auto's niet meer toereikend en moest extra inhuur plaatsvinden. Daarnaast is sprake van een tekort bij materialen/magazijnleveranties en verzekeringen.

g) reguliere kosten huisvesting en incidentele middelen catering en koffie
De verbouwing en herinrichting van het raadhuis is eind 2019 gestart en loopt door in 2020 en 2021. Het tempo van de verbouwing bepaalt ook het moment waarop de decentrale serviceruimtes worden verbouwd en ingericht. Hiervoor is in 2019 een budget van € 0,3 miljoen beschikbaar gesteld. Het moment waarop dit gaat plaatsvinden staat voor 2020 gepland.

Voor 2019 en 2020 is een incidenteel budget toegekend van € 0,45 miljoen voor verbetering van de koffie-/theevoorzieningen, bedrijfscatering en huisvesting. De Europese Aanbestedingen van deze dienstverleningen zijn in 2019 afgerond. Hierdoor zijn de contracten later in het jaar tot stand gekomen en is het beschikbaar bedrag gedeeltelijk gebruikt. Vanaf 2020 is het gebudgetteerde bedrag wel benodigd (structureel).
In 2019 valt van het budget voor de koffie-/theevoorzieningen incidenteel € 0,2 miljoen vrij. Dit bedrag is in 2019 meegenomen in de toevoeging aan het bedrijfsvoeringfonds en wordt betrokken bij de besluitvorming over het vervolg van deze voorzieningen vanaf 2020 (Perspectiefnota 2021).

Reservemutatie met toelichting

bedrag x € 1.000	bijgestelde begroting			jaarrekening					verschil
taakveld + omschrijving	a. toe-voeging	b. ont-trekking	c=a-b verschil	stand 1jan	d. toe-voeging	e. ont-trekking	stand 31dec	f=d-e verschil	g=c-f
0.4 Bedrijfsvoeringsfondsen	1.529	2.522	-994	797	6.880	4.487	3.191	2.394	-3.387
0.4 Dekking kapitaallasten bedrijfsmiddelen	1.067	207	859	995	1.047	207	1.835	840	19
0.4 Dekking kapitaallasten Informatiebeheer	896	0	896	1.624	825	0	2.450	825	71
0.4 Dekking kapitaallasten Services algemeen	2.000	79	1.921	210	1.955	79	2.086	1.876	45
0.4 Egalisatie digitale transformatie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0.4 Hardware IT	0	896	-896	1.176	0	825	350	-825	-71
0.4 Icl bedrijfsmiddelen	1.172	1.685	-513	4.866	1.172	1.666	4.372	-494	-19
0.4 Raadhuis aanpassing huisvesting	2.800	2.000	800	0	2.800	1.955	845	845	-45

Bedrijfsvoeringsfondsen (€ 2,4 miljoen dotatie i.p.v. € 0,9 miljoen onttrekking)
Het fonds bevat middelen van projecten die gefaseerd zijn, maar waarvan de middelen benodigd blijven binnen de bedrijfsvoering. Op het moment dat projecten niet tot uitvoering komen geldt de lijn, dat de hiervoor toegekende middelen vrijvallen in het rekeningresultaat.
Het saldo is daarnaast benodigd om de voorfinanciering van de investering 2018 in ICT van € 2,8 miljoen "terug te verdienen" uit bestaande budgetten (2020 t/m 2022 € 0,7 miljoen per jaar).

Met inachtneming hiervan is de omvang van het bedrijfsvoeringfonds ad. € 3,2 miljoen beperkt en onder het afgesproken "plafondbedrag" van € 4,5 miljoen (5% van apparaatskosten; € 90 miljoen).

Hardware IT en dekking kapitaallasten informatiebeheer (€ 71.000 neutraal)
De verbouwing en herinrichting van het raadhuis is eind 2019 gestart en loopt door in 2020 en 2021. Het tempo van de verbouwing bepaalt ook het moment waarop de decentrale serviceruimtes worden verbouwd en ingericht. Hiervoor is in 2019 een budget van € 275.000 beschikbaar gesteld. Het moment waarop dit gaat plaatsvinden staat voor 2020 gepland.

Voor de aanleg van de nieuwe datalijnen naar de verschillende buitenlocaties is in 2019 € 75.000 beschikbaar gesteld. De aansluiting heeft vertraging opgelopen. De reden ligt in de landelijke VNG aanbesteding van datalijnen. De partij die de landelijke aanbesteding gegund heeft gekregen is nog bezig met de planning, vergunning aanvraag en aanleg van de aansluitingen voor een grote hoeveelheid Nederlandse gemeenten.

Voorzieningenmutatie met toelichting

bedrag x € 1.000	bijgestelde begroting			jaarrekening					verschil
taakveld + omschrijving	a. toe-voeging	b. ont-trekking	c=a-b verschil	stand 1jan	d. toe-voeging	e. ont-trekking	stand 31dec	f=d-e verschil	g=c-f
0.4 Bijdrage Aalsmeer	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7 Overhead	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Voor het zakelijke geschil tussen Aalsmeer en Amstelveen is met behoud van alle rechten c.q. aanspraken, via besluitvorming van de begroting 2020 een voorziening gevormd van € 3,8 miljoen ingaande 2020.

Subsidies

Voor de van toepassing zijnde subsidies op dit programma wordt verwezen naar de bijlage Subsidies.

2.8 Algemene dekkingsmiddelen

Inleiding

Onder algemene dekkingsmiddelen vallen de inkomsten waarvan de besteding niet gebonden is aan een bepaald programma. Dit bestaat voor het grootste deel uit de uitkering gemeentefonds en uit de algemene belastingen.

Financieel overzicht

bedrag x € 1.000	Rekening	Begroting 2019				Rekening 2019			Saldo
Programma	2018	Primitief	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	2019
0.5 Treasury	-2.959	-2.716	-212	2.758	-2.970	-173	2.760	-2.933	36
0.61 OZB Woningen	-10.270	-10.518	1.002	11.534	-10.532	1.029	11.597	-10.567	-35
0.62 OZB Niet woningen	-8.994	-9.565	313	10.657	-10.344	313	10.648	-10.335	9
0.64 Belastingen overig	-194	-188	49	0	49	49	0	49	0
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	-99.798	-104.420	0	105.752	-105.752	0	106.262	-106.262	-510
0.8 Overige baten en lasten	-29	6.091	406	300	106	407	360	46	-59
0.9 Vennootschapsbelasting (VPB)	52	0	1.628	0	1.628	1.214	0	1.214	-414
Totaal saldo van baten en lasten	**-122.192**	**-121.316**	**3.186**	**131.001**	**-127.815**	**2.838**	**131.627**	**-128.789**	**-974**
Reservemutatie	4.000	4.000	4.000	0	4.000	4.000	0	4.000	0
Resultaat	**-118.192**	**-117.316**	**7.186**	**131.001**	**-123.815**	**6.838**	**131.627**	**-124.789**	**-974**

0.61 OZB woningen en 0.62 OZB Niet woningen

De taakvelden 0.61 en 0.62 bevatten naast de OZB-inkomst ook uitvoeringslasten/-baten om deze inkomst te realiseren. Voor het beoordelen van de OZB-inkomst worden in onderstaand overzicht de uitvoeringslasten/-baten geëlimineerd.

Bedrag x	1.000	Saldo begroting	correctie uitvoering	Begrote OZB inkomst	Saldo rekening	correctie uitvoering	Verkelijke OZB inkomst
061 OZB woningen		-10.532	881	-11.413	-10.567	862	-11.429
062 OZB Niet woningen		-10.344	313	-10.657	-10.335	313	-10.648
Totaal		**-20.876**	**1.194**	**-22.070**	**-20.902**	**1.175**	**-22.077**

Bedrag x	1.000	woningen	Niet woning gebruik	Niet woning eigendom	Totaal
Begroot		**11.413**	**4.404**	**6.253**	**22.070**
werkelijk aanslagjaar 2019		11.431	4.321	6.089	21.841
werkelijk oude aanslagjaren		-1	72	165	236
Werkelijk		**11.430**	**4.393**	**6.254**	**22.077**
Begroot minus werkelijk		**-17**	**11**	**-1**	**-7**

De primitieve begroting 2019 ad. € 22,070 miljoen wijkt niet noemenswaardig af van de werkelijke inkomst 2019.

De werkelijke opbrengst over het aanslagjaar 2019 zal nog wijzigen door het opleggen van aanslagen en het afhandelen van bezwaarschriften in 2020.

0.7 Algemene uitkering

mutaties na septembercirculaire (voordeel € 0,5 miljoen)

De actuele begrotingsraming 2019 is gebaseerd op de septembercirculaire. De uitkomsten daarvan zijn meegenomen in de begrotingsraad van 6 november 2019.

De notitie "effecten decembercirculaire 2019 uitkering gemeentefonds" meldt dat voor het verslagjaar 2019 een bedrag voor taakmutaties beschikbaar is gesteld van € 526.000. De twee belangrijkste onderwerpen zijn "experiment sociale dementie" en "klimaatakkoord". De toegekende taakmutaties verklaren grotendeels het verschil ten opzichte van de actuele raming.
Daarnaast wordt in de notitie melding gedaan van een incidenteel voordeel over oude jaren (€ 193.000) en een nadelige bijstelling van de uitkering 2019 van € 228.000.

stellige uitspraak BBV algemene uitkering (balanspost)

Met betrekking tot de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Dit houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling die doorgaans is opgenomen in de septembercirculaire van het boekjaar. Als hiervan wordt afgeweken moet worden opgenomen dat er een stellige uitspraak is en aanvullend moet worden toegelicht welke circulaire en/of aanvullende informatie in de jaarrekening is verwerkt. Dit betreft de volgende twee aanvullende aannames/correcties (totaal € 447.000).

1. BTW-compensatiefonds (BCF)

Gemeenten kunnen hun betaalde BTW (met inachtneming van de nodige nuanceringen) declareren bij het BCF. Via het Regeerakkoord Rutte II is besloten, dat het gemeentefonds wordt gekort als gemeenten in totaliteit meer declareren dan beschikbaar is in het BCF. Als gemeenten minder declareren wordt het niet benutte deel van het fonds (de onderuitputting) gerestitueerd ten gunste van het gemeentefonds. Na afloop van het jaar wordt de balans opgemaakt en wordt afgerekend op basis van de werkelijke resultaten. Op dit moment wordt een onderuitputting van het fonds geraamd, maar deze verdwijnt op het moment dat de BTW-declaraties toenemen. De verwachting is (ook bij de VNG), dat de huidige gemeentefondscijfers te rooskleurig c.q. geflatteerd zijn en dat de BTW-declaraties zullen toenemen door aantrekkende investeringen, stijgende prijzen en BTW-jurisprudentie.

De bestendige Amstelveense gedragslijn is om een onderschrijding van het BCF-plafond niet vooraf in te boeken, maar jaarlijks achteraf te verwerken conform de nacalculatie zoals opgenomen in de desbetreffende meicirculaire. Sinds de invoering van deze systematiek (meicirculaire 2014) wordt deze lijn expliciet verwoord in de jaarlijkse bestuurlijke rapportage over de meicirculaire, die onderdeel uitmaakt van de behandeling van de Perspectiefnota.

Concreet wordt in de algemene uitkering 2019 rekening gehouden met een lagere uitkeringsfactor (min 5 punten) dan staat vermeld in de circulaire. Dit betekent dat de "eigen" algemene uitkering 2019 € 383.000 lager is dan de opgave van het Ministerie van BZK. Wel verwerkt in deze jaarrekening 2019, op basis van de meicirculaire 2019, is de nacalculatie over 2018 ad. € 528.000.

2. OZB aftrekpost

De hoogte van de algemene uitkering uit het gemeentefonds van een gemeente hangt onder andere af van de zogenoemde 'OZB-belastingcapaciteit' van een gemeente. Het idee daarachter is: hoe meer geld een gemeente aan OZB kan binnenhalen, des te minder geld uit het gemeentefonds nodig is.

Bij opmaak van de jaarrekening wordt een actuele stand van de WOZ-waarden berekend aan de hand van gegevens die de belastingsamenwerking Gemeentebelastingen Amstelland aanlevert. Deze stand is actueler dan de gegevens die bij het CBS bekend zijn. De algemene uitkering 2019 is gebaseerd op de actuele hogere WOZ-waarden en voor 2019 leidt dit tot een lagere algemene uitkering van € 64.000.

0.8 Overige baten en lasten

Stelpost onvoorzien

In de tweede tijdvakrapportage is de stelpost "onvoorzien" gehandhaafd in afwachting van mogelijke "onvoorziene" uitgaven. In de loop van 2019 is geen aanspraak gedaan op deze stelpost waardoor het restant van € 128.000 incidenteel vrijvalt.

0.9 Vennootschapsbelasting (VPB)

Actualisering van bouwgrondexploitaties met een aangepast resultaat (in totaalbedrag of per jaarschijf) heeft een directe invloed op de VPB last. In 2019 ontstaat hierdoor een incidenteel voordeel. In de Perspectiefnota 2020 wordt een actueel meerjarig beeld voor de VPB verplichting ter besluitvorming voorgelegd.

Reservemutatie met toelichting

bedrag x € 1.000	bijgestelde begroting			jaarrekening					verschil
taakveld + omschrijving	a. toe-voeging	b. ont-trekking	c=a-b verschil	stand 1jan	d. toe-voeging	e. ont-trekking	stand 31dec	f=d-e verschil	g=c-f
0.8 investeringen in energietransitie en duurzaamheid	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0.8 Sparen vooraf	4.000	0	4.000	5.628	4.000	0	9.628	4.000	0
8 Algemene dekkingsmiddelen	**4.000**	**0**	**4.000**	**5.628**	**4.000**	**0**	**9.628**	**4.000**	**0**

Voorzieningenmutatie met toelichting

bedrag x € 1.000	bijgestelde begroting			jaarrekening					verschil
taakveld + omschrijving	a. toe-voeging	b. ont-trekking	c=a-b verschil	stand 1jan	d. toe-voeging	e. ont-trekking	stand 31dec	f=d-e verschil	g=c-f
0.8 Alg. pensioenwet politiek ambtsdragers + wachtgeld	140	185	-45	3.061	1.122	283	3.900	839	-885
0.8 Dubieuze debiteuren	0	0	0	954	280	416	818	-136	136
0.8 Dubieuze vorderingen op openbare lichamen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8 Algemene dekkingsmiddelen	**140**	**185**	**-45**	**4.015**	**1.402**	**699**	**4.718**	**703**	**-748**

Algemene pensioenwet politiek ambtsdragers (APPA)

Voor het bepalen van de voorziening is de rekenrente van essentieel belang. Hoe hoger de rente, hoe lager de waarde van het lopende jaar moet zijn om in de toekomst aan de verplichtingen te kunnen voldoen.

Een lagere rekenrente per 1 januari 2020 (0,290% t.o.v. 1,577% per 1 januari 2019) betekent dat een aanvullende dotatie aan de wachtgeldvoorziening noodzakelijk was van € 1 miljoen. In de tweede tijdvak kon de omvang nog niet bepaald worden en werd verwezen naar de jaarrekening.

dubieuze debiteuren
In de verordening 212 staan gedragsregels voor het bepalen van het saldo dubieuze debiteuren. De voorziening geeft een indicatie van de vorderingen waar de gemeente een risico loopt ten aanzien van het (volledig) terugontvangen van vorderingen.

De noodzakelijke omvang wordt vastgesteld door afhankelijk van de ouderdom van de openstaande posten een bepaald percentage als dubieuze vordering te beschouwen; tussen 1 en 2 jaar is dit 50%, tussen 2 en 3 jaar 75% en voor oudere vorderingen 100%.

Dit leidt tot een voorziening per 31 december 2019 van € 818.000. De grootste post hierbinnen betreft belastingdebiteuren (€ 0,6 miljoen).

Verbonden partijen

Naast de eigen organisatie dragen verbonden partijen bij aan het realiseren van de beleidsdoelstellingen. Bij de realisering van de doelstellingen van het programma Algemene dekkingsmiddelen zijn betrokken: Samenwerking belastingen Amstelland-Meerlanden, Centrumregeling ambtelijke samenwerking Aalsmeer en Amstelveen, AmstelveenSport B.V., Eneco Groep (energiebedrijf), Stedin Groep (netwerkbedrijf) en NV Bank Nederlandse Gemeenten. Voor aanvullende informatie per partij wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen.

3 Paragrafen

3.1 Lokale heffingen

Inleiding

De paragraaf lokale heffingen bevat, conform het BBV, een overzicht van de inkomsten, het beleid ten aanzien van de lokale heffingen en een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, de lokale lastendruk en een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

De beleidsvoornemens zijn terug te vinden in de begroting 2019 (https://amstelveen.begroting-2019.nl/p10879/3-1-lokale-heffingen). Eventuele afwijkingen t.o.v. deze beleidsvoornemens staan vermeld in deze paragraaf. Dit in tegenstelling tot voorgaande jaren waarbij het bestaande beleid grotendeels werd herhaald in de paragraaf van de jaarstukken.

De meest recente beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid en lokale lastendruk staat in de begroting 2020 (https://amstelveen.begroting-2020.nl/p26212/3-1-lokale-heffingen).

In de Gemeentewet en een aantal bijzondere wetten is geregeld welke heffingen (belastingen en retributies) een gemeente mag opleggen. De gemeenteraad bepaalt de hoogte van het tarief en welke van die heffingen ook daadwerkelijk worden geheven.

Inkomsten lokale heffingen

Gemeten naar financiële omvang bepalen de onroerende zaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en het rioolrecht met afgerond 75% de opbrengst lokale heffingen.

bedrag x € 1.000 omschrijving	rekening 2018	begroting 2019	rekening 2019
Ozb niet-woning gebruik	3.819	4.404	4.393
Ozb-niet-woning eigendom	5.449	6.254	6.255
Ozb woning eigendom	11.126	11.414	11.430
Toeristenbelasting	477	762	774
Hondenbelasting	237	0	0
Subtotaal belastingen	**21.108**	**22.834**	**22.852**
Afvalstoffenheffing	8.585	8.693	8.889
Rioolrecht	8.876	8.989	9.004
Marktgelden	148	141	150
Begrafenisrecht	2.158	2.206	2.567
Grafrecht (onderhoud)	1.354	1.584	1.560
Bouwleges	5.192	3.733	3.769
Parkeerinkomsten	2.582	3.050	2.877
Bevolking	1.862	1.546	1.574
APV vergunningen	131	123	102
Overig	0	31	37
Subtotaal retributies	**30.888**	**30.096**	**30.529**
Totaal	**51.996**	**52.930**	**53.381**

Belastingen
Belastingen zijn heffingen waarvan de opbrengst vrij besteedbaar is. Parkeergeld betreft een belasting (regulerende functie). Tegelijkertijd hebben parkeergelden (deels) ook het karakter van een vergoeding voor een dienst. Daarom zijn de inkomsten in deze paragraaf verantwoord onder retributies.

Retributies
Retributies zijn heffingen waarbij een bepaalde vergoeding wordt betaald voor een specifieke dienst.

Uitwerking financiële kaders per heffing c.q. groep van heffingen

Hieronder maken wij per heffing c.q. groep van heffingen de relevante kosten en mate van kostendekkendheid inzichtelijk. Via "overige toe te rekenen kosten" worden kosten betrokken bij de kostendekkendheid die niet op het taakveld staan van de heffing. Op onderdelen kan sprake zijn van enigszins afgeronde bedragen die beperkt afwijken van de exacte bedragen op de programma's en in de administratie.

kostendekkendheid in begroting en rekening
Bij het bepalen van de kostendekkendheid in begroting en rekening inclusief de verwerking van verschillen tussen begroting en rekening gelden de volgende uitgangspunten:

Directe lasten en baten op het taakveld van de heffing
- de *directe* lasten en baten op het taakveld van de heffing maken integraal onderdeel uit van de verantwoording van de kostendekkendheid (rekent af met de voorziening). In de begroting zijn dit de geraamde directe lasten/baten, in de rekening zijn dit de werkelijke directe lasten/baten;

Overige toe te rekenen kosten
- als algemene regel geldt dat de primitief bepaalde bedragen voor de overige toe te rekenen kosten het gehele jaar van kracht zijn (begroting = rekening; voorcalculatie = nacalculatie);
- hierop geldt één uitzondering: het bedrag voor overhead kan door specifieke besluitvorming (bijvoorbeeld krimp/groei) en/of gehanteerde systematiek van kostentoerekening afwijken in de begroting na wijziging en op rekeningbasis;
- het gehanteerde overheadpercentage in de rekening is gelijk aan het berekende percentage in de begroting;
- de op te nemen bedragen voor straatvegen en baggeren worden periodiek bij de begroting getoetst en indien nodig geactualiseerd aan de hand van de VNG-matrix;
- voor de overige onderdelen worden de gehanteerde begrotingsramingen getoetst aan de werkelijke cijfers. Dit kan leiden tot aanpassing in de eerstvolgende op te stellen begroting.

Verrekeningen met de egalisatievoorzieningen rioolrecht, huishoudelijk afval en Zorgvlied
- begrotingswijzigingen sluiten via een verrekening met de voorziening;
- de afwijking op de regel "saldo kosten -/- heffing" tussen de rekening en de begroting na wijziging wordt verrekend met de egalisatievoorziening (dekkingspercentage blijft dan gelijk);
- een egalisatievoorziening "mag niet negatief staan". Mocht sprake zijn van een onverhoopt tekort dat groter is dan het saldo in de egalisatievoorziening, dan komt het resterende tekort na uitputting van de egalisatievoorziening ten laste van het rekeningresultaat. Dit leidt bij rioolrecht, huishoudelijk afval en Zorgvlied tot een verschil op de regel "saldo kosten -/- heffing" tussen de rekening en de begroting na wijziging;
- het dekkingspercentage bedraagt in de rekening maximaal 100%;
- Als het percentage hoger dan 100% uitkomt in de rekening wordt een bedrag gestort in de egalisatievoorziening waarna het dekkingspercentage 100 bedraagt.

Rioolrecht

Toelichting
De stand van de voorziening riolering is opgelopen tot € 3,4 miljoen, dit overschrijdt ruimschoots het plafond van 10% van de omzet op het taakveld riolering (€ 0,9 miljoen). Bij de Perspectiefnota 2020 was reeds sprake van een overschrijding van het onderhavige plafond en is besloten om tijdelijk een hogere stand van de voorziening toe te staan, in afwachting van nadere voorstellen, uiterlijk bij de Perspectiefnota 2021. Deze voorstellen hebben betrekking op een duurzame matiging van de lastenontwikkeling, mede met het oog op de ontwikkelingen rond klimaatadaptatie en grondwaterzorg.

Financieel overzicht
De concrete toepassing van de hiervoor omschreven uitgangspunten leidt tot onderstaand financieel overzicht (bedrag x € 1.000).

RIOOLRECHT	BGR'19 PRIMITIEF	BGR'19 INCL. WIJZ.	REK'19
1a. lasten	7.371	6.531	6.480
1b. baten, exclusief heffingen	-22	-22	-5
1c. verrekening met voorziening	-211	1.049	1.099
1. Taakveld riolen (netto kosten)	**7.138**	**7.558**	**7.574**
2a. straatvegen	322	322	322
2b. Baggerkosten	81	81	81
2c. overhead	492	503	503
2d. BTW	839	839	839
2. Overige toe te rekenen kosten	**1.734**	**1.745**	**1.745**
3. Totaal voor rioolrecht relevante kosten	**8.872 N**	**9.303 N**	**9.319 N**
4a. geraamde opbrengst excl. evt. tariefvoorstel	-8.569	-8.989	-9.005
4b. evt. tariefvoorstel 2019	0	0	0
4. Opbrengst rioolrecht	**-8.569 V**	**-8.989 V**	**-9.005 V**
5. Saldo kosten -/- heffing	**303 N**	**314 N**	**314 N**
6. Dekkingspercentage	**-96,6%**	**-96,6%**	**-96,6%**

Afvalstoffenheffing

Toelichting
In beide tijdvakrapportages 2019 en in de Perspectiefnota 2020 was reeds aangegeven dat er rekening werd gehouden met een kostenstijging van afgerond € 1 miljoen. De werkelijke stijging 2019 bedraagt € 0,9 miljoen. Dit komt door niet beïnvloedbare kostenstijgingen, met name de invoering van de verhoging van de Rijksbelasting op het verbranden van afval en ongunstige ontwikkelingen op de verwerking van afvalstoffen op de wereldmarkt voor onder andere papier en metaal.

De baten zijn € 0,4 miljoen hoger dan begroot. Dit heeft betrekking op een hogere uitkering van het afvalfonds (€ 0,1 miljoen), een voordeel op de afvalstoffenheffing (€ 0,2 miljoen) en een hogere bijdrage uit de egalisatievoorzieningen (€ 0,1 miljoen).

Het uiteindelijke tekort 2019 kan voor € 0,5 miljoen niet worden verrekend met de voorziening doordat die na gedeeltelijke afwikkeling van het tekort is uitgeput. Dit leidt er tevens toe dat het dekkingspercentage daalt van 90,5% naar 86,8%.

De onder "2. Overige toe te rekenen kosten" vermelde bedragen worden niet afgewikkeld met de voorziening, maar zijn bedoeld om het tarief te bepalen. De werkelijke overheadkosten zijn lager dan begroot (€ 72.000). Het verschil bij "5. Saldo kosten -/- heffing" is daardoor lager dan de hierboven vermelde € 0,5 miljoen.

In de begroting en tariefstelling 2020 is rekening gehouden met de structurele kostenstijgingen en de actuele stand van de (structurele) opbrengsten.

Financieel overzicht
De concrete toepassing van de hiervoor omschreven uitgangspunten leidt tot onderstaand financieel overzicht (bedrag x € 1.000).

HUISHOUDELIJK AFVAL	BGR'19 PRIMITIEF	BGR'19 INCL. WIJZ.	REK'19
1a. lasten	7.195	7.638	8.546
1b. baten, exclusief heffingen	-1.100	-1.276	-1.411
1c. verrekening met voorziening	0	-267	-335
1. Taakveld huishoudelijk afval (netto kosten)	**6.095**	**6.095**	**6.801**
2a. straatvegen	269	269	269
2b. kwijtschelding	555	555	555
2c. handhaving	157	157	157
2d. overhead	1.714	1.743	1.671
2e. BTW	790	790	790
2. Overige toe te rekenen kosten	**3.485**	**3.514**	**3.442**
3. Totaal voor huish. afval relevante kosten	**9.580 N**	**9.610 N**	**10.242 N**
4a. geraamde opbrengst excl. evt. tariefvoorstel	-8.523	-8.693	-8.889
4b. evt. tariefvoorstel 2018	-170	0	0
4. Totale opbrengst afvalstoffenheffing	**-8.693 V**	**-8.693 V**	**-8.889 V**
5. Saldo kosten -/- heffing	**887 N**	**917 N**	**1.354 N**
6. Dekkingspercentage	**90,7%**	**90,5%**	**86,8%**

Zorgvlied

Toelichting
De bedrijfsvoering Zorgvlied staat onder druk. Het saldo van de egalisatievoorziening Zorgvlied, waarmee de resultaten van het product begraven worden verrekend, bedraagt ultimo 2019 nihil.
Via een apart traject krijgt dit nadrukkelijke aandacht om te komen tot een nieuw, meerjarig bedrijfsplan. Aan de hand daarvan kunnen, naar verwachting begin 2020, voorstellen en besluitvorming volgen over de (financiële) toekomst van Zorgvlied.

De overschrijding op de lasten van € 0,4 miljoen wordt onder andere veroorzaakt door een stijging van de energielasten van het crematorion (€ 112.000) en de niet-begrote aanschaf van een gedenkmonument (€ 47.000).

De ontvangsten van het jaarlijks onderhoudskohier zijn € 185.000 lager dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door een afname van het aantal graven waar jaarlijkse inkomsten tegenover staan.
De ontvangsten uit hoofde van begraven en cremeren zijn € 250.000 hoger dan begroot. De inspanningen die geleverd zijn om meer uitvaarten, plechtigheden en condoleances op Zorgvlied uit te voeren hebben een positief effect gehad.

Het uiteindelijke tekort 2019 kan voor € 315.000 niet worden verrekend met de voorziening die na gedeeltelijke afwikkeling is uitgeput. Dit leidt er tevens toe dat het dekkingspercentage daalt van 98,2% naar 91,5%. De regel "1c. verrekening met voorziening" bevat bij Zorgvlied naast afwikkeling van het resultaat ook ontvangen afkoopsommen die worden gestort in de voorzieningen "afkoop onderhoud graven" en "uitgifte graven".

Financieel overzicht
De concrete toepassing van de hiervoor omschreven uitgangspunten leidt tot onderstaand financieel overzicht (bedrag x € 1.000).

Zorgvlied	BGR'19 PRIMITIEF	BGR'19 INCL. WIJZ.	REK'19
1a. lasten	3.364	2.390	2.758
1b. baten, exclusief heffingen	-313	-313	-306
1c. verrekening met voorziening	-120	831	1.108
1. Taakveld Zorgvlied (netto kosten)	**2.931**	**2.908**	**3.560**
2a. ov.res.mut. afschr. uit reserve	-23	-22	-22
2b. overhead	971	974	974
2. Overige toe te rekenen kosten	**948**	**952**	**952**
3. Totaal voor Zorgvlied relevante kosten	**3.879 N**	**3.860 N**	**4.512 N**
4a. geraamde opbrengst excl. evt. tariefvoorstel	-3.716	-3.790	-4.127
4b. evt. tariefvoorstel 2019	-74	0	0
4. Opbrengst heffing rechten Zorgvlied	**-3.790 V**	**-3.790 V**	**-4.127 V**
5. Saldo kosten -/- heffing	**89 V**	**70 N**	**385 N**
6. Dekkingspercentage	**97,7%**	**98,2%**	**91,5%**

Bouwleges

De legesinkomsten worden begroot op basis van verwachte vergunningaanvragen voor ruimtelijke projecten die bij de gemeente bekend zijn. Daarbij zit altijd een zeker risico: de gemeente is afhankelijk van het tempo van de aanvrager. Bovendien moet de gemeente op basis van een inschatting van het programma een raming maken van de leges, terwijl een exact bouwplan nog niet bekend is.

In de raadsvergadering van december 2018 is op basis van een prognose van kosten en opbrengsten een kostendekkend tarief vastgesteld. Ten opzichte hiervan is sprake van een groter volume aan kleinere bouwaanvragen met bijbehorende hogere kosten. Op de grotere projecten is sprake van een lager volume (met name door fasering). Dit leidt tot een nadeel (verwerkt in de bijgestelde begroting) vanwege kruissubsidiëring tussen grote en kleine projecten.

De rekening 2019 wijkt niet substantieel af ten opzichte van de bijgestelde begroting.

Financieel overzicht
De concrete toepassing van de hiervoor omschreven uitgangspunten leidt tot onderstaand financieel overzicht (bedrag x € 1.000).

BOUWLEGES	BGR'19 PRIMITIEF	BGR'19 INCL. WIJZ.	REK'19
1a. lasten	919	2.757	2.768
1b. baten, exclusief heffingen	0	0	-5
1c. verrekening met voorziening	0	0	19
1. Taakveld bouwvergunningen (netto kosten)	**919**	**2.757**	**2.782**
2a. Overhead	592	1.764	1.734
2b. Capaciteit stedelijke ontwikkeling	125	125	125
2c. Vergoedingen welstandscommissie	41	42	30
2. Overige toe te rekenen kosten	**758**	**1.931**	**1.889**
3. Totaal voor bouwleges relevante kosten	**1.677 N**	**4.688 N**	**4.671 N**
4a. geraamde opbrengst excl. evt. tariefvoorstel	-1.622	-3.733	-3.767
4b. evt. tariefvoorstel 2018	-45	0	0
4. Totale opbrengst bouwleges	**-1.667 V**	**-3.733 V**	**-3.767 V**
5. Saldo kosten -/- heffing	**10 N**	**955 V**	**904 V**
6. Dekkingspercentage	**99,4%**	**79,6%**	**80,6%**

Burgerzaken

Slechts een deel van de taken van de afdeling Burgerzaken is legesgerelateerd. Dit verklaart dat het dekkingspercentage in de orde van 40% à 50% ligt.

Financieel overzicht
De concrete toepassing van de hiervoor omschreven uitgangspunten leidt tot onderstaand financieel overzicht (bedrag x € 1.000).

BURGERZAKEN	BGR'19 PRIMITIEF	BGR'19 INCL. WIJZ.	REK'19
1a. lasten	2.796	2.542	2.634
1b. baten, exclusief heffingen	0	0	0
1. Taakveld burgerzaken (netto kosten)	**2.796**	**2.542**	**2.634**
2a. Overhead	1.258	1.277	1.277
2. Overige toe te rekenen kosten	**1.258**	**1.277**	**1.277**
3. Totaal voor burgerzaken relevante kosten	**4.054 N**	**3.819 N**	**3.911 N**
4a. geraamde opbrengst excl. evt. tariefvoorstel	-1.879	-1.546	-1.573
4b. evt. tariefvoorstel 2019	-38	0	0
4. Opbrengst burgerzaken	**-1.917 V**	**-1.546 V**	**-1.573 V**
5. Saldo kosten -/- heffing	**2.137 N**	**2.273 N**	**2.338 N**
6. Dekkingspercentage	**47,3%**	**40,5%**	**40,2%**

Onroerende zaakbelastingen (OZB)

Toelichting
De onroerende zaakbelastingen zijn de belangrijkste gemeentelijke belastingen. De onroerende zaakbelastingen bestaan uit een belasting voor het gebruik (alleen niet-woningen) en een belasting voor het eigendom (woningen en niet-woningen). De totale OZB-opbrengst voor het aanslagjaar 2019 bedraagt € 21,8 miljoen.

Overige heffingen

Hondenbelasting
De hondenbelasting is ingaande aanslagjaar 2019 afgeschaft.

Parkeren
Er is een nadeel ontstaan op de baten parkeerbelasting. De inkomsten van parkeerautomaten en van GSM Parkeren zijn mede door de uitbreidingen van betaald parkeergebieden gestegen, echter niet zoveel als verwacht (nadeel € 96.000). Daarnaast ontstaat er een nadeel van € 114.000 op de naheffingsaanslagen parkeerbelasting door toename betalingsbereidheid onder parkeerders binnen de gemeente Amstelveen.

Naast een tekort bij de inkomst is sprake van extra kosten voor de ombouw van parkeerautomaten van € 158.000. Vanuit Maestro en Mastercard/Visa is de verplichting opgelegd dat alle kaartlezers voorzien moeten zijn van contactloos betalen (Tap & Co). Daarnaast is de certificering van de kaartlezers vervangen om de betaalveiligheid te waarborgen.

Lokale lastendruk

Woonlastenvergelijking

Voor 2019 bedragen de Amstelveense woonlasten (meerpersoonshuishoudens) € 720, hetgeen lager is dan het landelijk gemiddelde van € 740. Dit betreft cijfers uit de Atlas van de lokale lasten 2019, opgesteld door het COELO.

Vergeleken met de ons omliggende gemeenten Aalsmeer, Diemen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel en Uithoorn kent Amstelveen de laagste lokale lasten. Gesteld kan worden dat Amstelveen in staat is haar kwalitatief hoogwaardig voorzieningenniveau te koppelen aan relatief lage woonlasten.

3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Advies Rekeningencommissie en behandeling jaarstukken 2018 in de raad

In haar advies bij de jaarstukken 2018 vraagt de Rekeningencommissie “best practices” op te halen om te komen tot een transparanter document en verminderen van het aantal pagina’s. Bij het bespreken van de jaarstukken 2018 in de raad is aandacht gevraagd voor een scherper onderscheid tussen enerzijds het verleden (=jaarstukken) en anderzijds toekomst (=perspectiefnota).

Het onderscheid tussen verleden en toekomst liep vooral in deze paragraaf door elkaar heen. Door in de jaarstukken dit te beperken tot de verantwoording over 2019, zoals dit gebeurt bij de meeste gemeenten, wordt getracht te voldoen aan de vermelde wensen in de vorige alinea.

Inleiding

In tegenstelling tot andere onderdelen van de jaarstukken worden de actuele cijfers vergeleken met de cijfers uit het meest recente P&C product. Dit betreft de Programmabegroting 2020 (zie https://amstelveen.begroting-2020.nl/p26213/3-2-weerstandsvermogen-en-risicobeheersing).

Het beleidskader is met de nota Risicobeleid en reservebeleid in 2012 vastgesteld. De nota is de kapstok aan de hand waarvan deze paragraaf is uitgewerkt. Onderdeel van de Perspectiefnota 2020 was een notitie risicomanagement en activabeleid. Deze notitie gaf een totaalbeeld van het bestaande financiële beleid en signaleert de nieuwe vraagstellingen die op ons afkomen als het gaat om het bestendigen van een gezonde financiële positie op langere termijn.
De nieuwe antwoorden krijgen vorm in samenspraak met de gemeenteraad via (het bestuurlijk debat rond) de Perspectiefnota en de Programmabegroting en zullen ook hun vertaling krijgen in een nieuwe nota reserves en voorzieningen. Daarnaast is in 2019 in enkele sessies met raadsleden van gedachten gewisseld over met name het activabeleid.

Het besluit Begroting en Verantwoording (BBV, artikel 11) definieert het weerstandsvermogen als de relatie tussen de capaciteit om tegenvallers op te vangen (weerstandscapaciteit) en de materiële risico's waarvoor geen specifieke voorzieningen zijn getroffen. De conclusie in de programmabegroting 2020 dat het weerstandsvermogen als goed wordt gekwantificeerd blijft ongewijzigd.

Ontwikkelingen na de programmabegroting 2020

Eneco
Als op 26 februari 2020 (of uiterlijk 25 maart 2020 als de aanmeldingsdrempel van 75% niet in februari is gerealiseerd) Mitsubishi en Chubu Electric Power de aandelen koopt van onder andere de gemeente Amstelveen wordt deze transactie verwerkt in de begroting 2020. De verkoop heeft geen invloed op de balanswaarde in deze jaarstukken.

Het betreft voor Amstelveen wel een relevante gebeurtenis na balansdatum. Door de verkooptransactie verbetert de reservepositie sterk en daarmee het weerstandsvermogen. Dit heeft ook invloed op bijvoorbeeld de in deze paragraaf vermelde ratio solvabiliteit.

De aandeelhouderscommissie Eneco heeft in een informerende notitie in overweging gegeven om de volgende tekst in deze paragraaf op te nemen:
Bij de verkoop van de aandelen in Eneco Groep N.V. (hierna Eneco) in 2020 is de koper gevrijwaard van de claim van de oud-aandeelhouders van REMU N.V. (hierna REMU). Samenvattend stelt REMU dat Eneco door het juridisch verzet tegen de Splitsingswet verhinderd heeft dat Eneco vóór 31 december 2010 verkocht is en dat REMU daardoor een contractueel afgesproken privatiseringsvergoeding niet ontvangen heeft. Eneco betoogt op hoofdlijnen dat Eneco, inclusief REMU, niet vóór 31 december 2010 verkocht is en dat de aandeelhouders daartoe ook geen plan hadden.

De hoogte van de claim bedraagt nominaal € 133 miljoen. De totale claim bedraagt het nominale bedrag vermeerderd met de wettelijke handelsrente vanaf 1 juli 2009.

De rechtbank Amsterdam heeft op 27 februari 2019 alle vorderingen van de voormalige REMU-aandeelhouders afgewezen. Op 10 september 2019 is hiertegen in hoger beroep gegaan bij het gerechtshof Amsterdam.

Ambtelijke samenwerking Amstelveen-Aalsmeer
Op 17 oktober heeft de gemeenteraad van Aalsmeer een motie aangenomen om de samenwerking in de huidige vorm per 1 januari 2022 te beëindigen en samen met Amstelveen andere samenwerkingsvormen te onderzoeken.

In opdracht van het college van Amstelveen heeft het bureau Berenschot een quick scan uitgevoerd om op een rij te zetten wat het wijzigen van de huidige samenwerking betekent voor de dienstverlening, de te maken kosten en de AA-organisatie. Het college van Amstelveen heeft uit het rapport geconcludeerd dat de belangen van Amstelveen het best zijn gediend bij voortzetting van de samenwerking in een vorm die dicht bij de huidige situatie ligt. Verwacht wordt dat eind maart 2020 meer duidelijkheid bestaat over de toekomstige samenwerking en wat dat betekent voor de organisatie (o.a. kosten van ICT/digitalisering; eventuele voortzetting van de dienstverlening; aanpak, planning en spelregels bij ontvlechting van de huidige en opbouw van de nieuwe samenwerking). Bij opmaak van deze jaarstukken is dit de meest actuele stand van zaken.

Vennootschapsbelasting (Vpb)
De belastingdienst heeft een vaststellingsovereenkomst (VSO) voor het belaste gemeentelijke grondbedrijf opgesteld die afwijkt van de gehanteerde berekening. Indien alle onzekerheden bekend zijn wordt deze veranderde berekeningswijze doorgerekend en wordt bepaald of de gemeente Amstelveen een VSO grondbedrijf ondertekent. De gemeente Amstelveen heeft een afstemmingsbrief opgesteld om zo te komen tot een VSO. De belastingdienst heeft nog niet gereageerd op deze brief. De aangiften 2016 en 2017 zijn gebaseerd op de in de afstemmingsbrief gehanteerde berekeningswijze.

Voor het bedrijfsafval is in de aangifte 2017 rekening gehouden met een Vpb last. Voor de jaren na 2017 wordt ook een positief resultaat verwacht op dit fiscale cluster.

In afwachting van de VSO zijn voor de jaren 2018 en 2019 voorlopige aanslagen ingediend en betaald om ongewenste boetes/belastingrente te voorkomen. Bij het opstellen van de jaarrekening 2019 is een grove inschatting gemaakt van de Vpb 2018 en 2019.

Coronavirus
De uitbraak van het Coronavirus wordt gezien als een gebeurtenis na balansdatum, aangezien de uitbraak van dit virus pas in de loop van januari 2020 van wezenlijke omvang werd. Voor de jaarrekening 2019 houdt dit in dat, in lijn met de verslaggevingsrichtlijnen BBV hieromtrent, een toelichting rondom (de impact van) het Coronavirus wordt opgenomen bij de grondslagen en bij de in de toelichting opgenomen gebeurtenissen na balansdatum.

Gemeente Amstelveen heeft de belangrijkste risico's en onzekerheden geïnventariseerd en getracht een volledig beschrijving te geven van bijzondere gebeurtenissen waarmee in de jaarrekening geen rekening behoeft te worden gehouden en de verwachtingen daaromtrent. De situatie en ontwikkelingen rond het Coronavirus veranderen per dag. De lange termijn impact op de maatschappij en economie is hoogst onzeker.

Sinds maart neemt de maatschappelijke ontwrichting als gevolg van de corona-uitbraak in snel tempo toe. Veel is nog onzeker en eigenlijk iedereen (Rijk, gemeenten etc.) is op zoek naar duidelijkheid en informatie waarop verder kan worden gebouwd. Veel reeds genomen maatregelen en landelijke regelgeving zullen successievelijk worden uitgewerkt.

De gevolgen voor inwoners, maatschappelijke, culturele en sport instellingen/verenigingen en ondernemend Amstelveen/ondernemers zullen steeds beter in beeld komen. Met het oog hierop is voor de korte termijn gestart met alleen uitspraken te doen/besluiten te nemen die betrekking hebben op de lokale werkterreinen en waarvan de impact (financieel en inhoudelijk) is te overzien/in te schatten.

Daarnaast is gestart met het uitwerken van een lokaal ondersteuningspakket, waar de volgende maatregelen in elk geval deel van uitmaken:

1. Huurinning door de gemeente aan gesubsidieerde instellingen wordt voor 6 maanden opgeschort.
2. Uitbetaalde en nog uit te betalen subsidies voor het jaar 2020 worden niet teruggevorderd (ook als prestatie niet is geleverd).
3. Gemeente spreekt de bereidheid uit culturele, maatschappelijke en sportinstellingen op basis van concreet onderbouwde aanvragen het komende half-jaar in liquiditeit te voorzien
4. Gecontracteerde zorgaanbieders die de komende drie maanden vanwege de Corona perikelen niet –helemaal- aan hun verplichtingen kunnen voldoen, kunnen de gemeente schriftelijk onderbouwd verzoeken om coulance te betrachten bij de eindafrekening.
5. Uitstel en/of (gedeeltelijke) kwijtschelding van lokale belastingen.

De inventarisatie moet nader worden uitgewerkt in samenhang met de verder uitgewerkte maatregelen van het Rijk, bankinstellingen en –eventueel- anderen initiatieven (VNG/gemeenten).

Naast dit pakket is de uitvoering van de verruimde bijzondere bijstand, die het rijk als maatregel heeft aangekondigd vanaf 24 maart 2020 operationeel. Die maatregel richt zich op inkomensondersteuning voor zelfstandige ondernemers en zzp-ers.

Als zich precaire situaties voordoen rond inwoners, instellingen, ondernemers of bedrijven die om onmiddellijke actie vragen wordt in overleg met de betrokkenen getracht ondersteuning op maat te bieden, die onherstelbare schade voorkomt.

Amstelveen heeft een solide financiële positie. Er wordt een onderbouwde kostenraming voor het lokale pakket noodmaatregelen opgesteld. De financiële consequenties hiervan worden verwerkt in de perspectiefnota 2021.

Kengetallen financiële positie

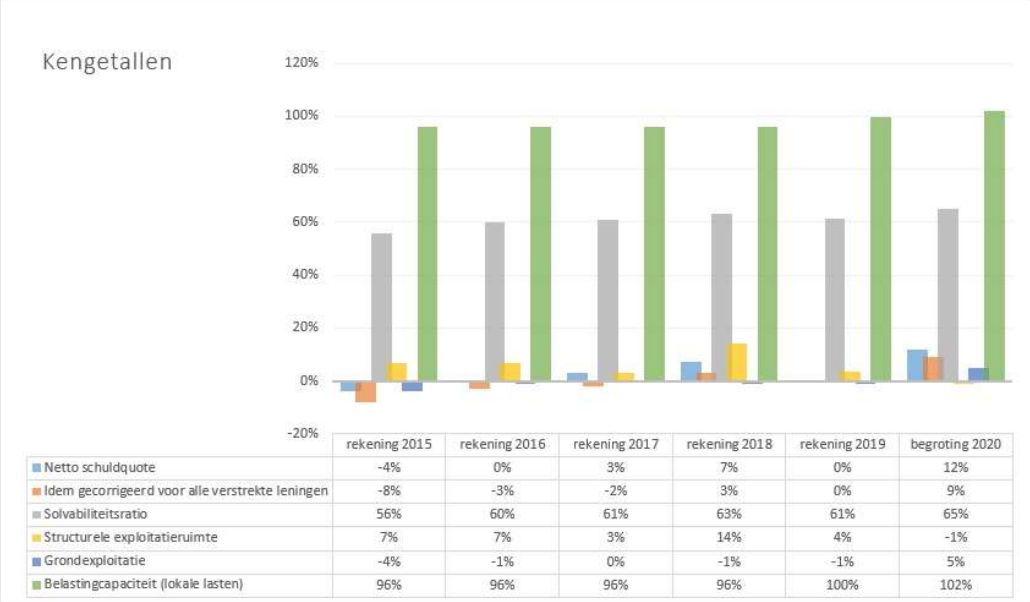
Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeente (BBV) stelt vijf kengetallen verplicht. Doel hiervan is dat de gemeenteraad gemakkelijker inzicht krijgt in de financiële positie van hun gemeente. Een externe normering is niet aan de orde.

Eén afzonderlijk kengetal zegt niet alles, de kengetallen moeten altijd in relatie tot elkaar worden bezien. Als de combinatie een verontrustend beeld geeft kan dit betekenen dat de financiële positie onder druk staat en dat maatregelen noodzakelijk zijn om de situatie te verbeteren.

In het kort is de betekenis van het percentage als volgt, waarbij **ter indicatie** in de kolom "betekenis %" de grenswaarde van het beste resultaat staat vermeld (zie https://www.findo.nl/dashboard/dashboard/gemeentelijke-rekening-kengetallen/):

Kengetal	Toelichting	betekenis %
BALANS:		
Netto schuldquote	Heeft de gemeente een hoge schuld exclusief verstrekte leningen?	Hoe lager, hoe beter (<90%)
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	Heeft de gemeente een hoge schuld gecorrigeerd voor verstrekte leningen?	Hoe lager, hoe beter (<90%)
Solvabiliteitsratio	Heeft de gemeente voldoende eigen vermogen om aan haar financiële verplichtingen te voldoen?	Hoe hoger, hoe beter (>50%)
Grondexploitatie	Dit kengetal geeft aan hoe groot de grondpositie (waarde van de grond) is ten opzichte van de totale baten. Wanneer de grond tegen de prijs van landbouwgrond is aangekocht, loopt een gemeente relatief gering risico.	Hoe lager, hoe beter (<20%)
EXPLOITATIE:		
Structurele exploitatieruimte	De structurele baten en lasten worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.	Hoe hoger, hoe beter (>0%)
Belastingcapaciteit (lokale lasten)	De woonlasten (OZB, riool- en reinigingsheffing) van Amstelveen worden gerelateerd aan de hoogte van de gemiddelde landelijke woonlasten van vorig jaar. Een percentage lager dan 100% betekent dat de woonlasten 2019 lager zijn dan de gemiddelde landelijke woonlasten 2018.	Hoe lager, hoe beter (<95%)

Dit levert voor Amstelveen de volgende waarden op:

	rekening 2015	rekening 2016	rekening 2017	rekening 2018	rekening 2019	begroting 2020
Netto schuldquote	-4%	0%	3%	7%	0%	12%
Idem gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-8%	-3%	-2%	3%	0%	9%
Solvabiliteitsratio	56%	60%	61%	63%	61%	65%
Structurele exploitatieruimte	7%	7%	3%	14%	4%	-1%
Grondexploitatie	-4%	-1%	0%	-1%	-1%	5%
Belastingcapaciteit (lokale lasten)	96%	96%	96%	96%	100%	102%

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Deze paragraaf geeft inzicht in de wijze waarin de duurzame instandhouding van de fysieke gemeentelijke infrastructuur (kapitaalgoederen genoemd) is gewaarborgd. Het betreft het onderhoud aan wegen, openbaar groen, water, openbare verlichting, verkeersregelinstallaties, riolering en gemeentelijk vastgoed. Met het onderhoud van deze kapitaalgoederen is een substantieel deel van de financiële middelen van de gemeente Amstelveen gemoeid.
Rente en afschrijving over kapitaalgoederen maken geen deel uit van "onderhoud". Binnen de regels van het BBV worden geen kosten van onderhoud geactiveerd, waardoor ook geen rente en afschrijving over onderhoud in deze paragraaf wordt meegenomen.

De meest actuele stand van zaken omtrent de beleidsvoornemens betreft de begroting 2020. Zie https://amstelveen.begroting-2020.nl/p26214/3-3-onderhoud-kapitaalgoederen. In deze paragraaf staan alleen substantiële afwijkingen t.o.v. deze beleidsvoornemens vermeld.

Beleidskader en kwaliteit

Onderstaande tabel vat het beleidskader en de bijbehorende kosten van de diverse categorieën kapitaalgoederen samen (x € 1.000). De bedragen zijn een dwarsdoorsnede van de begroting en worden via de programma's geautoriseerd. Waar naast budgetten voor onderhoud ook sprake is van budgetten voor vervanging wordt dat afzonderlijk aangegeven omdat onderhoud en vervanging nauw aan elkaar gerelateerd zijn. Immers: lang wachten met vervangen, resulteert in hogere onderhoudslasten.

Omschrijving kapitaalgoed	Bijgestelde begroting 2019			Rekening 2019		
	Organisatie-kosten	Overige kosten	Totaal	Organisatie-kosten	Overige kosten	Totaal
Wegen*	2.224	4.601	6.825	2.224	3.754	5.978
Openbare verlichting		1.492	1.492		1.416	1.416
Verkeersregelinstallaties		663	663		480	480
Groen**	5.827	2.982	8.810	5.827	2.895	8.722
Water		396	396		349	349
Riolering	786	1.100	1.886	786	1.048	1.834
Vastgoed	457	7.122	7.579	457	7.249	7.706
Totalen	**9.294**	**18.355**	**27.649**	**9.294**	**17.192**	**26.486**

Organisatiekosten zijn excl.overhead en overige kosten zijn excl. kosten van investeringen > € 100.000

*De organisatiekosten bij wegen betreft ook de inzet voor openbare verlichting en verkeersregelinstallaties

**De organisatiekosten bij groen betreft ook de inzet voor water

3.4 Bedrijfsvoering

Inleiding

Het verwezenlijken van de door de raad vastgestelde doelstellingen in de programma's krijgt voor een groot deel vorm door de uitvoering in de ambtelijke organisatie. Een goed functionerende bedrijfsvoering is van cruciaal belang voor de realisatie van de bestuurlijk vastgestelde kaders op een zo doelmatig mogelijke wijze.

Het BBV schrijft voor dat de paragraaf bedrijfsvoering tenminste inzicht geeft in de stand van zaken van de bedrijfsvoering. In het hoofdstuk "programmaverantwoording: bedrijfsvoering" wordt onder andere een beeld gegeven van de kosten voor overhead.

Organisatievisie

In de organisatievisie 'de AA-organisatie in verbinding; onze visie' zijn de missie, visie en principes opgenomen die ten grondslag liggen aan de manier waarop de organisatie werkt. Onderstaande figuur verbeeldt de organisatievisie, die is vastgesteld in 2018.

De organisatievisie bevat een aantal thema's die aandacht vragen en in deze bestuursperiode successievelijk worden opgepakt.

In 2019 heeft de voorbereiding van de verbouwing van het raadhuis plaatsgevonden. De modernisering van het Raadhuis maakt een andere manier van werken mogelijk, zoals flexwerken. Onder het motto 'Werken waar het werk is' gaat dit enerzijds om het efficiënter omgaan met beschikbare werkplekken, maar anderzijds ook om de samenwerking over afdelingsgrenzen heen te stimuleren. In bijeenkomsten, workshops en door gerichte communicatie worden medewerkers en hun leidinggevenden begeleid in wat dit van hen vraagt en betekent voor de dagelijkse manier van werken.

Er is een campagne OOnderweg gestart, gericht op bewustwording rond relevante thema's uit de organisatievisie, zoals een 'escaperoom informatiebeveiliging', een workshop over veranderende dienstverlening en een kennismaking met digitale ontwikkelingen zoals robotisering.

Iedere medewerker die nieuw in de gemeente komt werken krijgt een 'on-boarding' traject aangeboden om in korte tijd kennis te maken met onze gemeente(n), onze werkwijzen en systemen en onderwerpen die voor een goede functievervulling van belang zijn, zoals bijvoorbeeld integriteit.

Een werkgroep van leidinggevenden heeft in 2019 een 'Afwegingskader zelf doen of uitbesteden' ontwikkeld. Dit afwegingskader gebruiken we om op natuurlijke momenten af te wegen of we gemeentelijke diensten en producten vanuit de ambtelijke organisatie willen (blijven) leveren of dat uitbesteding de voorkeur heeft. Het afwegingskader is een hulpmiddel om op geëigende momenten stil te staan bij de vraag of de manier waarop we onderdelen van de gemeentelijke dienstverlening organiseren effectief en doelmatig is en bijdraagt aan de speerpunten uit de organisatievisie: Snelheid, Bereikbaarheid en Samenhang.

In 2019 is de organisatievisie uitgewerkt in een I-visie. Uitgangspunt daarvoor zijn de Informatiserings-principes, die in de organisatievisie zijn opgenomen. Belangrijk om de I-visie te kunnen praktiseren zijn de programma's 'Digitaal Werken' en 'Digitale Transformatie'.

ICT en informatievoorziening

Vervolg Programma Digitaal Werken
In 2019 heeft de afronding plaatsgevonden van het programma Digitaal Werken. In dit programma is een groot aantal werkprocessen gedigitaliseerd in het zaaksysteem, zodat deze processen digitaal in de organisatie kunnen plaatsvinden. De uitvoering van de 'nazorg'-fase van het programma Digitaal Werken heeft in 2019 plaatsgevonden. In de nazorg waren oplossing van openstaande problemen in het zaaksysteem en een grote update van het zaaksysteem de belangrijkste acties. Vervolgens is een start gemaakt met een strategische heroriëntatie op het zaaksysteem en de manier waarop we zaakgericht werken. Op basis van deze heroriëntatie besluiten we in 2020 hoe de volgende stappen in de digitalisering van werkprocessen eruit gaan zien.

Informatieveiligheid en privacy
Jaarlijks stellen we op basis van het informatieveiligheidsbeleid en een risicoanalyse een jaarplan informatieveiligheid en privacy op. Hierin zijn alle acties voor het betreffende jaar vastgelegd, inclusief planning, uitvoerder en resultaat. Eén van de acties in 2019 betrof het succesvol doorlopen van de wettelijk verplichte ENSIA audit. Daarnaast vormde dit jaar de voorbereiding op de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) een belangrijk onderdeel. De BIO vervangt, als brede algemene norm voor informatieveiligheid bij de gehele overheid, de tot nu toe gehanteerde BIG (Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten).

Uitvoeringsplan Digitale Transformatie 2019
De gemeente Amstelveen heeft rond de Digitale Transformatie een vierjarig programma 'AA Connected' ingericht om processen, middelen en mensen te transformeren naar de door het rijk, maar vooral ook door de samenleving gevraagde efficiënte, klantgerichte, digitale dienstverlening. Jaarlijks stellen we een 'Uitvoeringsplan Digitale Transformatie' op om de doelen zo actueel – en specifiek mogelijk te kunnen te kunnen vastleggen. De ruim 30 projecten binnen de Digitale Transformatie die in 2019 zijn opgepakt zijn onderverdeeld in 4 thema's:
1. Samenleving, Verbeteren van de dienstverlening
2. Systemen, Versterken van de interne beheersing op ICT
3. Processen, Voldoen aan wet- en regelgeving
4. Mensen, Investeren in de organisatie

ICT reviews
In opdracht van de gemeenteraad hebben eind 2018 een drietal onafhankelijke ICT reviews plaatsgevonden. Het betrof een review op de ICT organisatie, een review op het Programma Digitaal Werken en een review op de ICT infrastructuur. De ICT reviews zijn begin 2019 opgeleverd. De aanbevelingen uit de reviews zijn vervolgens direct omgezet in concrete verbeteracties. Het jaar 2019 is gebruikt om veel van de aanbevelingen uit de reviews door te voeren en af te ronden.

In het najaar van 2019 is daarom aan dezelfde onafhankelijke onderzoekers gevraagd om een toets te doen op de wijze waarop de gemeente de aanbevelingen heeft omgezet in verbeteracties. Dit is gebeurd door middel van uitvoering van een AAP (Assurance of Action Plan). Kort samengevat is de conclusie uit de AAP dat "Amstelveen met een bewonderenswaardige energie, inzet en focus opvolging heeft gegeven aan de aanbevelingen van beide Gateway Reviews. Met deze opvolging is de inhoudelijke lijn van de aanbevelingen gevolgd en hebben beide rapporten als leidraad en impuls voor de doorontwikkeling gediend."

HRM

Inhuur
Uitgangspunt van het college is dat de werkzaamheden zoveel als mogelijk door het eigen personeel worden gedaan. Dit draagt bij aan een robuuste organisatie die interessant werk heeft, ontplooiingskansen biedt aan het personeel en de diensten en producten levert tegen zo laag mogelijke kosten. Dit uitgangspunt stond in 2019 onder druk door de economische hoogconjunctuur. De arbeidsmarkt is voor een aantal functies zeer krap. Navraag naar de motieven voor inhuur in 2019 wijst uit dat een substantieel deel van de inhuurkosten voortkomt uit de arbeidsmarktproblematiek.

Onderstaande tabel brengt de totale kosten van inhuur over 2019 in beeld. Ter vergelijking zijn de kolommen prognose uit de tweede tijdvak 2019 en de rekeningcijfers van 2017 en 2018 opgenomen in onderstaande tabel (bedrag x € 1.000).

	Rekening 2017	Rekening 2018	Prognose 2019	Rekening 2019
Inhuur	14.654	19.730	20.970	20.325
Loonsom	61.094	63.108		66.910
% van de loonsom	**19%**	**24%**		**23%**

De kosten voor inhuur zijn in 2019 gestabiliseerd. De kosten blijven iets achter bij de prognose, omdat minder uren zijn gemaakt dan geprognosticeerd. Het gemiddelde uurtarief is iets hoger dan in 2018.

Onderzoek naar de motieven voor inhuur van personeel heeft het volgende inzicht opgeleverd. De meeste inhuur vindt plaats op de afdelingen die te maken hebben met de grote stedelijke ontwikkelingsprojecten, projectmanagement en toezicht op de naleving van vergunningen. Daarnaast vindt veel inhuur plaats van ICT-expertise, waaronder het programma Digitale Transformatie. De kosten van inhuur voor deze werkzaamheden zijn opgenomen in onderstaande tabel (bedrag x € 1.000).

Afdelingen/ programma's met meeste inhuur	Rekening 2017	Rekening 2018	Rekening 2019
Automatisering en informatiemanagement	831	2.195	2.619
Programma Digitaal Werken	1.853	2.646	380
Programma Digitaal Transformatie	-	-	881
Stedelijke Ontwikkeling	1.352	2.985	4.325
Veiligheid en Handhaving	2.604	3.872	3.578
Totaal	**6.640**	**11.698**	**11.783**

Motieven voor externe inhuur komen voort uit 'piek, ziek en uniek'. Externe inhuur van personeel is nodig om pieken in het werk op te vangen, voor vervanging van ziekte- en ander verlof en als tijdelijk specifieke kennis of vaardigheden nodig zijn. Daarnaast is de arbeidsmarkt voor een aantal functies zeer krap en is alleen tijdelijke externe inhuur mogelijk. Via een marktplaats werven we alle inhuur rechtmatig en voeren we contractbeheer uit.

Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren (WNRA)

Per 1 januari 2020 is de WNRA van kracht: 2019 was een voorbereidingsjaar daarvoor. Kern is dat de arbeidsverhouding tussen overheidswerkgever en werknemer gelijk geschakeld is met het privaatrecht. In 2019 zijn alle managers en HR adviseurs bijgeschoold in een gerichte sessie over de veranderingen die de WNRA voor hun werkpraktijk met zich meebrengt. Ook zijn de consequenties van de WNRA doorgevoerd in werkwijzen en systemen.

Financiële beheersing

Op verzoek van de beide colleges van Aalsmeer en Amstelveen heeft in 2017 een doelmatigheidsonderzoek plaatsgevonden naar de financiële beheersing van projecten in het fysiek domein. Het onderzoek uit 2017 bevat een aantal aanbevelingen, die zijn overgenomen. Begin 2019 heeft de directie een tussentijdse quick scan laten uitvoeren op de voortgang van de aanbevelingen. Doel van de quick scan was niet om het onderzoek van 2017 geheel over te doen, maar om op basis van een aantal gesprekken en documentstudies een beeld te krijgen van de huidige stand van zaken. De raad is in maart 2019 geïnformeerd over de uitkomsten van het onderzoek. Daarbij is aangegeven dat de prioriteit uitgaat naar het werkend krijgen van de financiële informatiestroom van de bouwgrondexploitaties.

In de aanloop naar de opmaak van de Perspectiefnota 2020 heeft een validatie plaatsgevonden op de opbrengstverwachting van de grondexploitaties. Deze validatie is uitgevoerd door Twynstra Gudde. Door Twynstra Gudde is een aantal aanbevelingen gedaan over de inrichting, risicobeheersing en sturing op de grondexploitaties, alsmede over verbetering van de transparantie en inzichtelijkheid voor bestuurlijke besluitvorming. In de tweede helft van 2019 zijn wij gestart met de implementatie van deze aanbevelingen.

Onderzoeken

Om relevante data te verzamelen en de tevredenheid over onze dienstverlening te meten voeren we periodieke onderzoeken uit. In 2019 zijn de volgende onderzoeken afgerond:

- Inwoner enquête 2019 voor Amstelveen
- Gemeentepeiling 2019 Aalsmeer
- Expat inwoner enquête 2019 voor Amstelveen
- Bevolkingsprognose 2019-2040 Amstelveen/Aalsmeer
- Onderzoeken ten behoeve van de mobiliteitsvisie Amstelveen/Aalsmeer
- Cliëntervaringsonderzoek WMO Amstelveen/Aalsmeer (2)
- Kleine (participatie)onderzoeken (speeltoestellen/waterberging/kunstwerken)
- Bezorging Amstelveens weekblad

3.5 Verbonden Partijen

Advies Rekeningencommissie en behandeling jaarstukken 2018 in de raad

In haar advies bij de jaarstukken 2018 vraagt de Rekeningencommissie “best practices” op te halen om te komen tot een transparanter document en verminderen van het aantal pagina’s. Bij het bespreken van de jaarstukken 2018 in de raad is aandacht gevraagd voor een scherper onderscheid tussen enerzijds het verleden (=jaarstukken) en anderzijds toekomst (=perspectiefnota).

Bij het opmaken van de jaarstukken zijn de resultaten van verbonden partijen over het verslagjaar veelal nog niet bekend. De meest recente financiële gegevens komen uit de jaarrekening 2018 van de verbonden partij. In de paragraaf verbonden partijen van de jaarstukken worden hierdoor dezelfde overzichten gepresenteerd als in de meest recente behandelde begroting.

Door te verwijzen naar de begroting 2020 ontstaat geen informatieverlies, maar wordt wel een forse reductie van het aantal pagina’s gerealiseerd. De overzichten per verbonden partij zijn in te zien via de volgende link: https://amstelveen.begroting-2020.nl/p26346/verbonden-partijen

In de webpresentatie van de jaarstukken 2019 worden de overzichten wel getoond.

Inleiding

De gemeente Amstelveen heeft tot doel om het publieke belang te behartigen. De gemeente dient zelf gemotiveerd te bepalen welke activiteiten tot de publieke taak behoren. Een gemeente kan grotendeels zelf bepalen hoe taken worden uitgevoerd. De gemeente kan er voor kiezen om de uitvoering zelf ter hand te nemen. Maar er kan ook een voorkeur bestaan om taken uit te laten voeren via een gemeenschappelijke regeling met andere gemeenten. Vaak zijn er ook andere oplossingen mogelijk, zoals het verstrekken van een subsidie aan een private stichting.

Verbonden partijen voeren beleid uit dat de gemeente in principe ook zelf zou kunnen doen. De gemeente houdt ook de uiteindelijke verantwoordelijkheid voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma’s. Kernvragen in deze paragraaf zijn of de doelstellingen van de verbonden partijen nog steeds corresponderen met die van de gemeente en of de doelstellingen van de gemeente via de verbonden partijen gerealiseerd worden. Verder is van belang dat de kosten en risico’s die met verbonden partijen gemoeid zijn binnen de perken blijven.

De gemeente Amstelveen zal steeds moeten afwegen met welke aanpak de taken het beste kunnen worden uitgevoerd op een zo voordelig mogelijke manier. Hiervoor is het van belang dat de gemeente voldoende inhoudelijk en financieel zicht heeft op de uit te voeren taken. Deze paragraaf heeft tot doel inzicht te geven in de verbonden partijen van de gemeente Amstelveen.

Wat is een verbonden partij?

De definitie van verbonden partijen die gebruikt wordt is dat de gemeente zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft bij die partijen.

- Bestuurlijk belang: het hebben van stemrecht of het hebben van een zetel in het bestuur.
- Financieel belang: gemeente heeft middelen ter beschikking gesteld die niet verhaalbaar zijn in het geval van faillissement van de verbonden partij of financiële problemen bij de verbonden partij kunnen op de gemeente verhaald worden.

Het gaat om deelnemingen in vennootschappen, gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en verenigingen. De gemeente participeert in 2019 in 11 gemeenschappelijke regelingen en 4 overige verbonden partijen.

Ontwikkelingen 2019 e.v. inclusief eventuele risico's voor vermogenspositie

Eneco
Als op 26 februari 2020 (of uiterlijk 25 maart 2020 als de aanmeldingsdrempel van 75% niet in februari is gerealiseerd) Mitsubishi en Chubu Electric Power de aandelen koopt van onder andere de gemeente Amstelveen wordt deze transactie verwerkt in de begroting 2020. De verkoop heeft geen invloed op de balanswaarde in deze jaarstukken.

Overzicht verbonden partijen

Verbonden partij (bedrag x € 1.000)	Budget 2019	Bijdrage 2019	Resultaat 2018	Eigen Vermogen 1-1-2018	Eigen Vermogen 1-1-2019	Vreemd Vermogen 1-1-2018	Vreemd Vermogen 1-1-2019	Vertegen-woordi-ging (*)
A. Gemeenschappelijke regelingen:								
1. Vervoerregio Amsterdam	n.v.t.	n.v.t.	19.248	1.264	796	287.517	336.914	DB en AB
2. Amstelland-Meerlanden overleg	78	65	-115	218	103	0	0	DB en AB
3. Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA)	4.784	4.779	2.200	21.646	27.578	45.308	47.476	DB en AB
4. Openbare GezondheidsZorg (OGZ) Amstelland	3.215	3.224	79	684	1.088	1.391	118	DB en AB
5. GGD Amsterdam-Amstelland	105	93	89	424	512	0	0	DB en AB
6. Groengebied Amstelland	435	412	472	2.895	3.367	2.970	2.355	DB en AB
7. Amstelland en Meerlanden Werkorganisatie	naar afname	naar afname	226	6.569	5.376	2.463	1.695	DB en AB
8. Ombudsman Metropool Amsterdam	25	28	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
9. Gemeentebelastingen Amstelland	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	DB en AB
10. Centrumregeling ambtelijke samenwerking Aalsmeer en Amstelveen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	DB en AB
11. Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied	246	234	-348	5.371	3.884	17.692	15.970	DB en AB
B. Overige verbonden partijen:								
1. Eneco Groep	0	0	136.000	2.869.000	2.939.000	2.787.000	2.804.000	
2. Stedin Groep	0	0	118.000	2.583.000	2.699.000	3.869.000	4.292.000	
3. BNG Bank	0	0	337.000	4.953.000	4.991.000	135.072.000	132.518.000	
4. Amstelveen Sport B.V.	0	0	-470	671	201	4.128	5.160	

(*) DB= Dagelijks Bestuur en AB= Algemeen Bestuur

3.6 Grondbeleid

Inleiding

Artikel 16 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) bepaalt dat de paragraaf grondbeleid in elk geval moet bevatten:

- Visie op het grondbeleid in relatie tot de doelstellingen van de programma's;
- Aanduiding van de wijze waarop het grondbeleid wordt gevoerd;
- Actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitaties;
- Een onderbouwing van de geraamde winstneming;
- Beleidsuitgangspunten omtrent de reserves van grondzaken in relatie tot de risico's van grondzaken.

Visie

Voor veel gemeentelijke activiteiten is grond nodig. Gemeentelijke ontwikkelingen, bijvoorbeeld op het gebied van volkshuisvesting (wonen, bouwlocaties, stedelijke vernieuwing), economie (ontwikkeling bedrijventerrein), natuur (ontwikkeling en behoud groenstructuren), milieu (bufferzones, milieuzonering) en recreatie hebben consequenties voor het grondgebruik in de gemeente, waardoor in veel gevallen het bestaande grondgebruik veranderd moet worden. Het gemeentelijk grondbeleid is ondersteunend om die veranderingen in het grondgebruik te sturen. Het voeren van grondbeleid is daarmee geen doel op zich, maar vormt een instrument van ruimtelijke ordening.

Bij actief grondbeleid wordt de bestemming verwezenlijkt door gebruik te maken van een gemeentelijke grondpositie. Hierbij worden de grondexploitatiekosten gedekt uit de opbrengst van de gronduitgifte. De door de gemeente gewenste bestemming kan ook door een particulier worden verwezenlijkt waarbij de gemeente een facilitaire rol heeft en grondexploitatiekosten verhaalt. Het gemeentelijk grondbeleid is vastgelegd in de nota Grondbeleid die door het college van B&W in 2012 is vastgesteld. In het raadsvoorstel 'Tweede tranche deregulering Lokaal Ruimtelijk Beleid' (raadsvergadering 3 februari 2016) is voorgesteld de nota te actualiseren. Dit is eind 2019 opgepakt. De nieuwe nota Grondbeleid wordt in 2020 ter besluitvorming voorgelegd aan de raad.

Het eindbeeld van een voorgestane ruimtelijke ontwikkeling wordt opgenomen in een ruimtelijk besluit, zoals een bestemmingsplan. Indien het ruimtelijk besluit een of meer directe bouwtitels bevat, dient als financieel kader voor de uitvoering, een begroting ("grondexploitatieopzet") voor deze ruimtelijke ontwikkeling te worden vastgesteld. In de grondexploitatieopzet worden alle ruimtelijke kosten en opbrengsten opgenomen die nodig zijn om de voorgenomen bouwplannen mogelijk te maken.

Naast de gemeentelijke grondexploitatie heeft de wetgever in de Wet ruimtelijke ordening de omgang met de particuliere grondexploitatie geregeld. Ruimtelijke besluiten zijn rechtsgeldig indien gelijktijdig een besluit wordt genomen over de vorm van het wettelijk kostenverhaal. Indien het bestuur besluit hiervoor geen exploitatieplan vast te stellen dient dit te worden gemotiveerd. Het gemeente bestuur dient op het moment van het nemen van het ruimtelijk besluit en het nemen van het besluit over de vorm van het verplichte kostenverhaal zich verzekerd te weten van het verhaal van de grondexploitatiekosten, zoals door middel van een anterieure overeenkomst.

Het grondbeleid speelt een belangrijke rol bij het realiseren van de ambities van de gemeente. De doelstelling hierbij is het zodanig sturing geven aan de inzet en het gebruik van grond dat daarmee ruimtelijke en beleidsdoelstellingen (ten aanzien van wonen, werken, onderwijs, zorg, natuur en recreatie) kunnen worden gerealiseerd.

Het grondbeleid is zowel in juridisch als financieel opzicht instrumenteel van aard en is volgend ten aanzien van doelstellingen die de gemeente heeft gesteld met betrekking tot beleidsvelden zoals Wonen, Economische Zaken, Verkeer en Vervoer, Groen en Ruimtelijke Kwaliteit. De hoofdlijn van de gemeentelijke ruimtelijke ambities is opgenomen in de structuurvisie.

Met het vaststellen van de structuurvisie Amstelveen 2025+ in 2011 heeft de gemeenteraad de ruimtelijke agenda van de gemeente voor de komende jaren vastgelegd. Daarnaast heeft de gemeente een Woonagenda, de economische agenda, de detailhandelsnota en het Amstelveens verkeers- en vervoersplan vastgesteld. Voor de uitgifte van gronden is naast de nota Grondbeleid en de algemene verkoopvoorwaarden ook een grondprijsnotitie vastgesteld.

Aanduiding van de wijze waarop het grondbeleid wordt gevoerd

De gemeente Amstelveen beschikt (nog) over een beperkte voorraad ontwikkelgronden. Gezien de (financiële) risico's die verbonden zijn aan grote voorinvesteringen bij actief grondbeleid is de gemeente terughoudend met het aankopen van gronden. De gemeente Amstelveen is hierdoor aangewezen op het voeren van facilitair grondbeleid en geeft actief ruimte aan particulieren om hun gronden zelf te ontwikkelen.

Bij actief grondbeleid volgt de resultaatneming bij lopende grondexploitaties bij het afsluiten van de grondexploitatie. Indien een project zeker met een positief resultaat zal afsluiten is het verplicht eerder tot winstneming over te gaan. Het Besluit begroting en verantwoording (BBV) stelt deze randvoorwaarden voor vervroegde winstneming. Deze zijn opgenomen in de Notitie grondexploitaties 2019 van de commissie BBV (juli 2019). In deze notitie wordt de zogenoemde POC methode voorgeschreven voor winstnemingen. Door toepassing van deze methode worden winsten eerder genomen, naar rato van de voortgang van het project.

Facilitair grondbeleid gaat uit van een kosten neutrale ontwikkeling. Eventueel ontstane tekorten of overschotten worden in het jaar waarin ze zich voordoen verantwoord.

De woningmarkt in de regio van Amstelveen staat nog immer onder hoge druk. In 2019 zijn positieve resultaten gerealiseerd bij de verkoop van vrije bouwkavels. Door de enorme druk op de woningmarkt Amsterdam is het prijsniveau van bouwrijpe grond inmiddels ruim boven het niveau van voor de recessie. Er zijn wel verschillen in prijs per locatie. Zo blijven er verschillen tussen Amstelveen Noord en Amstelveen Zuid.

Verbetering op de markt voor bouwkavels ten behoeve van de realisering van werklocaties (bedrijventerreinen en kantoren) is in beweging, maar die beweging beperkt zich tot Amstelveen Noord waar met name eigenaren in Kronenburg zoeken naar een mix van functies. Sec het ontwikkelen van kantoren is niet aan de orde. Het structurele overaanbod van kantoren en bedrijventerreinen wordt bestreden door mee te werken aan transformatie van bestaande locaties naar nieuwe bestemmingen.

In 2019 is gestart met het opstellen van een ontwikkelvisie voor de transformatie van bedrijventerrein Legmeer. Deze visie wordt begin 2020 voorgelegd aan de gemeenteraad. Daarnaast heeft de Provincie eind 2018 aangegeven medewerking te verlenen aan het ontwikkelen van het bedrijventerrein Amstelveen Zuid (BTAZ). De Startnotitie voor BTAZ is in 2019 opgesteld en wordt in 2020 aan de raad voorgelegd ter besluitvorming. In 2019 is de bouw voor herontwikkeling van het leegstaande kantoorpand aan de Biesbosch 225 gestart, is de omgevingsvergunning voor Startbaan 8 verleend, is de Startnotitie Startbaan 16 vastgesteld en zijn een aantal kleinere initiatieven voor herontwikkeling van oude (kantoor)panden ingediend (Acacialaan, Charlotte van Montpensierlaan en Laan Rozenburg). Daarmee is een goede aanzet gedaan om het aandeel van leegstaande kantoorpanden verder terug te dringen. Daarnaast is 2019 de Visie Kronenburg vastgesteld en is er in december 2019 een intentieverklaring ondertekend met diverse eigenaren voor de transformatie van een aantal locaties binnen Kronenburg.

Tenslotte is het mogelijk dat reeds tijdens de voorbereiding de particuliere ontwikkelaar afziet van de verdere ontwikkeling van zijn initiatief. Er resteert in een dergelijk geval geen wettelijke grondslag voor het gemeentelijk kostenverhaal. Om dit risico te beperken wordt, na de vaststelling van de "Quick scan", een afspraak gemaakt over de financiering van ambtelijke plankosten in de voorbereidende fase via een voorovereenkomst. Dit vindt plaats in drie stappen. Middels de zogenaamde brief opstartkosten worden kosten voor het opstellen van de projectnotitie (het opstarten van het project) en het opstellen van de voorovereenkomst in rekening gebracht. Vervolgens wordt in de voorovereenkomst geregeld dat de kosten tot en met het vaststellen van de Startnotitie worden verhaald plus de kosten voor opstellen van de anterieure overeenkomst. In de anterieure overeenkomst worden alle kosten voor het realiseren van het project verhaald die de gemeente moet maken.

Instrumentarium voor facilitair grondbeleid en de inzet ervan in 2019

Met facilitair grondbeleid wordt een groot aantal kleinere locaties en enkele grotere locaties ontwikkeld.

In 2019 is onder andere gestart met de volgende projecten:
Startbaan 16 (initiatief voor de herontwikkeling van de kantoorpanden op de voormalige HP locatie), Bioscoop Stadshart, Charlotte van Montpensierlaan (herontwikkeling kantoorpand), Laan Rozenburg (herontwikkeling kantoorpand), Acacialaan (herontwikkeling kantoorpand), diverse 1-woning ontwikkelingen aan de Amsteldijk en diverse ontwikkelingen op bedrijventerrein De Loeten.

En verder is er onder andere gewerkt aan het verder brengen / uitwerken van de projecten Carmenlaan/ Parelvisserslaan (gemengd actief en facilitair), Scheg, Groen van Prinstererlaan 114, Lindenlaan 315-323, Maalderij -8, Uilenstede 471-473 (student experience), Legmeer, BTAZ.

Instrumentarium voor actief grondbeleid en de inzet ervan in 2019

Bij actieve grondexploitaties ontwikkelt de gemeente de grond vanuit een eigen grondpositie. De kosten worden hierbij gedekt uit de opbrengsten van de gemeentelijke gronduitgifte.

Belangrijke actuele ontwikkelingen.
Hortensialaan
12 kavels zijn inmiddels bebouwd. De laatste woning is in aanbouw. Daarmee kan het project Hortensialaan in 2020 worden afgerond.

Middenwaard
In 2019 zijn 8 kavels uitgegeven. De tender voor de ontwikkelingen van de overige delen is verschoven naar 2020. Dit is afhankelijk van de werkzaamheden ten behoeve van de Amstelveenlijn. Op Middenwaard is een werkterrein van Vital ingericht. Hierover zijn afspraken gemaakt.

Zonnestein 64 en 66
De gronduitgifte heeft in 2019 plaatsgevonden. De bouw van de woningen start in 2020.

Lindenlaan 315-323
De locatie krijgt een andere invulling en wordt ingezet om overwegend maatschappelijke functies te accommoderen.

Carmenlaan/Parelvisserslaan
Dit is een gebiedsontwikkeling waarbij de uitwerking om tot een haalbaar plan te komen (en de onderhandelingen met de twee betrokken partijen) veel tijd kost. Daardoor schuift de planning van de ruimtelijke procedure door naar 2020.

Overig
In 2019 is de Startnotitie voor Landtong (brede school en woningbouw) vastgesteld, Voor de locatie Oostelijk halfrond 9 (gebiedsontwikkeling – combinatie locatie Bankrashal met locatie gezondheidscentrum en wijkcentrum – woningen, gezondheidscentrum en wijkvoorziening) is de ontwerp Startnotitie vrijgegeven voor participatie. Deze Startnotitie wordt begin 2020 ter besluitvorming voorgelegd aan de raad. Voor de ontwikkeling van het medisch centrum aan de Van Heuven Goedhartlaan 933 (medisch centrum Zonnestein) is eind 2019 overeenstemming bereikt met de initiatiefnemers en is de verkoopovereenkomst inmiddels gesloten.

Actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie

Voor de bouwgronden in exploitatie bedraagt het totaal te verwachten resultaat op basis van de zogenaamde POC methode (zie toelichting bij "Onderbouwing van de geraamde winstneming") € 17,3 miljoen positief. In 2020 wordt verwacht dat hiervan afgerond € 6,3 miljoen, als positief resultaat kan worden genomen. De verwachte resultaatnemingen voor 2021 tot en met 2023 zijn afgerond € 11 miljoen positief.

Voor enkele facilitaire projecten worden tekorten verwacht in de komende jaren. Voor deze tekorten is een voorziening gevormd. In 2020 wordt € 257.000 toegevoegd aan deze voorziening voor facilitaire projecten. Wanneer de tekorten zich voordoen, worden deze ten laste van de voorziening gebracht.

Het afsluiten van voltooide grondexploitaties

In 2019 zijn de volgende actieve grondexploitaties afgesloten:
- Appellaan Notenlaan
- De Schulp
- Machineweg
- Westwijk Centrum
- De grondexploitatie De Loeten Verhagen is administratief omgezet naar de grondexploitatie De Loeten actief deel (naast het facilitaire deel)

Een onderbouwing van de geraamde winstneming

De uitgangspunten voor de financiële resultaatneming bij grondexploitatie zijn opgenomen in de eerder genoemde notitie van de commissie BBV van juli 2019. In deze notitie wordt gesproken over de zogenaamde POC methode. Door toepassing van deze methode worden winsten eerder genomen, naar rato van de voortgang van het project. Dit betekent dat het percentage verkochte grond maal het percentage gerealiseerde kosten maal de verwachte winst minus de resterende risico's het bedrag bepaald dat aan tussentijdse winst genomen moet worden.

Indien een verlies wordt voorzien moet direct een verliesvoorziening worden gevormd.

In de onderstaande tabel is de boekwaardeontwikkeling van de grondexploitaties met hun resultaatneming in 2019 opgenomen. In het eerste halfjaar 2020 wordt u via een separaat raadsvoorstel een actualisatie van de grondexploitaties voorgelegd.

SAMENVATTING GRONDEXPLOITATIES

bedragen x € 1.000	Totaal	Bouwgronden in exploitatie	Bouwgrond-exploitatie in voorbereiding
Opbouw projectsaldo portefeuille eind 2019			
gerealiseerde opbrengsten t/m 2019	112.510	112.203	308
af: geïnvesteerd vermogen t/m 2019	67.830	65.495	2.334
af: genomen resultaat tlv projecten t/m 2019	43.704	43.696	8
projectsaldo/boekwaarde portefeuille eind 2019	977	3.011	-2.035
Ontwikkeling projectsaldo portefeuille in 2019			
projectsaldo portefeuille op 1/1 2019	1.307	2.490	-1.183
bij: opbrengsten 2019	6.836	6.735	101
af: kosten 2019	2.499	1.546	953
af: resultaatneming 2019 tlv projectsaldo	4.667	4.667	0
projectsaldo portefeuille eind 2019	977	3.011	-2.035
Specificatie resultaatneming in 2019			
verrekend met eigen vermogen in 2019	4.667	4.667	0
kosten gesneefde projecten in 2019	0	0	0
kosten ten laste van gevormde voorzieningen in 2019	0	0	0
totaal resultaatneming in 2019	4.667	4.667	0

Prognose

PROGNOSE RESULTATEN GRONDEXPLOITATIES

bedragen x € 1.000	Bouwgronden in exploitatie
verwacht resultaat van in uitvoering genomen projecten	61.058
reeds genomen winst op deze projecten	43.718
nog te nemen resultaat 2020 e.v.	17.340
nog te genereren opbrengst 2020 e.v.	21.864
nog te maken kosten eind 2020 e.v.	7.514

Beleidsuitgangspunten omtrent de reserves

Wat de beleidsuitgangspunten omtrent reserves in relatie tot de risico's van grondzaken betreft, geldt dat indien een verlies wordt voorzien, hiervoor direct een verliesvoorziening moet worden gevormd. Voor deze eventuele toekomstige verliezen worden voorzieningen aangehouden conform gestelde BBV richtlijnen.

Voor enkele projecten met is een voorziening getroffen. Deze bedroeg € 926.000 per 1 januari 2019.

In 2019 is € 257.000 vrijgevallen in de voorziening, voornamelijk door de herziening van de grondexploitatie De Loeten. De stand van de voorziening facilitaire projecten bedraagt per ultimo 2019 € 669.000

3.7 Financiering

Inleiding

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is opgenomen dat de paragraaf financiering van de begroting en jaarstukken naast de beleidsvoornemens en het gerealiseerde beleid ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille ook inzicht moet geven in:
1. de rentelasten;
2. het renteresultaat;
3. de wijze waarop rente wordt toegerekend aan investeringen, grondexploitaties en projecten;
4. de financieringsbehoefte.

De meest actuele stand van zaken omtrent de beleidsvoornemens betreft de begroting 2020. Zie https://amstelveen.begroting-2020.nl/p26215/3-7-financiering Eventuele afwijkingen t.o.v. deze beleidsvoornemens staan vermeld in deze paragraaf. Dit in tegenstelling tot voorgaande jaren waarbij het bestaande beleid grotendeels werd herhaald in de paragraaf van de jaarstukken.

De wet Financiering decentrale overheden (Fido) stelt regels voor het beheersen van financiële risico's, zowel op aangetrokken als op uitgezette middelen en voor het treasurybeheer.

Net als het BBV verplicht de wet Fido gemeenten om een financieringsparagraaf op te nemen in de begroting en de jaarrekening. Deze paragraaf heeft met name betrekking op de treasuryfunctie. Treasury is het vakgebied dat zich bezighoudt met de financiering en liquiditeit van een organisatie en de daaruit voortvloeiende financiële risico's.

Renteschema voor bepalen omslagrente

In de notitie rente 2017 van de commissie BBV staat aangegeven dat door opnemen van het renteschema in de paragraaf financiering inzicht wordt gegeven aan de volgende drie punten:
1. de rentelasten;
2. het renteresultaat;
3. de wijze waarop rente wordt toegerekend aan investeringen, grondexploitaties en projecten.

Het voorgeschreven rentemodel houdt rekening met 4 grootheden:
A. Werkelijk ontvangen en betaalde rente;
B. Rente die aan grondexploitaties moet worden doorberekend op basis van het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille, naar verhouding vreemd vermogen / totaal vermogen van de balans per 1 januari;
C. Interne rente over eigen vermogen en voorzieningen;
D. Boekwaarde vaste activa per 1 januari;
De som van A t/m C wordt gedeeld door D en uitgedrukt in een percentage.

Amstelveen rekent -naast een interne rentevergoeding over het eigen vermogen- rente over voorzieningen die gewaardeerd zijn tegen contante waarde. De rente is daarbij nodig om in de toekomst het benodigde bedrag gespaard te hebben.

Het renteschema leidt tot een toegestaan percentage van 3,31%. De omslagrente mag binnen een marge van 0,5%-punt worden afgerond. De gehanteerde omslagrente van 3,50% past binnen deze marge. Het positieve renteresultaat in 2019 van € 346.000 ontstaat doordat de omslagrente hoger is dan 3,31%.

Renteschema volgens BBV notitie (bedrag x € 1.000)	begr. 2019	werk. 2019
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering	3.367	3.370
b. -/- de externe rentebaten	-667	-667
a+b totaal door te rekenen externe rente	**2.700**	**2.703**
De rente die aan de grex MOET worden doorberekend	22	21
-/- De rente van projectfinanciering die aan het taakveld MOET worden doorberekend	0	0
c. -/- rente grondexploitaties	**22**	**21**
d. Aan taakvelden toe te rekenen EXTERNE rente (a tm c)	2.722	2.724
e1. Rente over eigen vermogen	800	800
e2. Rente over voorzieningen (gewaardeerd op CW)	140	122
Betreft A9, wachtgeld en Zorgvlied (graven) tegen 4,5%		
f. Totaal geraamde/werkelijk aan taakvelden toe te rekenen rente (d+e)	3.662	3.646
g. De geraamde/werkelijk aan taakvelden toegerekende rente	-4.009	-3.993
h. Renteresultaat op het taakveld treasury (f+g)	**-348**	**-346**

1. Boekwaarde vaste activa (excl. investeringsfonds) -/- aan derden verstrekte leningen per 1 januari	110.679	110.679
2. Saldo bij f)	3.662	3.646
Toegestaan % (2 gedeeld door 1)	**3,31%**	**3,29%**

1. Renteresultaat	-348	-346
2. Totaal werkelijk aan taakvelden toe te rekenen rente (saldo bij f)	3.662	3.646
Afwijking mag niet > 25% bedragen (1 gedeeld door 2)	**-9,50%**	**-9,49%**

Risicobeheer

In de wet Fido is een tweetal kwantitatieve normen opgenomen om ongewenste renterisico's te voorkomen. Deze kwantitatieve eisen zijn gericht op het bevorderen van een solide financiering en beperking van het renterisico.

Kasgeldlimiet (kortlopende schuld)
Onder de kasgeldlimiet wordt het maximale bedrag verstaan dat de gemeente voor kortlopende leningen mag lenen in een bepaald jaar. Dit bedrag is gelijk aan 8,5 % van de begrotingsomvang. Dit komt voor Amstelveen overeen met een volume van ongeveer € 19 miljoen. De kasgeldlimiet is gericht op het voorkomen van ongewenste renterisico's die ontstaan door het aangaan van overmatig korte termijnfinancieringen. In Amstelveen is in 2019 in geen enkel kwartaal de financieringsbehoefte ingevuld via het aantrekken van kort geld.

Renterisiconorm (lange financiering)
De Fido-norm voor lange financiering houdt in dat de jaarlijkse verplichte aflossing en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Het doel van deze norm is: hoe meer de aflossing van de schuld in de tijd wordt gespreid, hoe minder gevoelig de begroting wordt voor renteschokken bij herfinanciering. De norm geeft niet aan hoeveel een gemeente langlopend mag financieren, maar hoeveel zij maximaal mag aflossen. Onderdeel van de berekening vormt het bedrag aan renteherziening. Dit is voor Amstelveen niet van toepassing. Het betreft hier namelijk leningen waarbij op basis van de lening voorwaarden de rente door de tegenpartij eenzijdig kan worden opgezegd. De lening portefeuille bevat geen leningen met deze voorwaarde.

De renterisiconorm bedraagt voor Amstelveen ongeveer € 45 miljoen. Met andere woorden: de aflossing op de aangetrokken gelden mag in de komende jaren niet meer bedragen dan genoemd bedrag per jaar. Tot en met 2022 wordt op de leningportefeuille in een begrotingsjaar niet meer afgelost dan € 2,25 miljoen zodat ruimschoots aan de norm wordt voldaan.

Garanties
Voor een nadere uiteenzetting ten aanzien van de gegarandeerde waarborg woningen, woningcorporaties en Nationale Hypotheek Garantie wordt verwezen naar de balanstoelichting.

Financiering

Schatkistbankieren
Amstelveen heeft een grote kasreserve. De jaarrekening 2019 meldt dat per 31 december € 54 miljoen staat uitgezet via schatkistbankieren tegen een rentevergoeding van 0%.

Opgenomen leningen
Amstelveen heeft eind 2013 de vierde tranche ter beschikking gekregen van een opgenomen lening van totaal € 90 miljoen tegen een gemiddeld rentepercentage van 4,45. Eind 2019 resteert een schuld van € 73 miljoen.

Begin 2020 is aan de BNG gevraagd of een deel van de 40-jarige lening van € 90 miljoen vervroegd afgelost kan worden met de uitstaande middelen via schatkistbankieren. Indicatief moet rekening worden gehouden met vooruit te betalen rente van € 9 miljoen bij het vervroegd aflossen van een lening van € 20 miljoen met afloopdatum 2050. Dit leidt tot lagere rentelasten in de toekomst, maar betekent wel dat nu ten laste van de algemene reserve moet worden voorgefinancierd. Voor de gehele opgenomen lening van oorspronkelijk € 90 miljoen zou dit een voorfinanciering betekenen van ongeveer € 35 miljoen. Dit saldo is niet beschikbaar in de algemene reserve of het verdringt andere investeringen.

Uitstaande lening
Amstelveen heeft een bedrag van € 9 miljoen met een looptijd tot en met 2020 uitgezet bij de BNG. Over dit bedrag ontvangt de gemeente een rentevergoeding van 7,35 procent.

B Jaarrekening

4 Baten en lasten

4.1 Grondslagen voor resultaatbepaling

Wettelijke voorschriften

De gehanteerde waarderingsgrondslagen zijn in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Baten en lasten

- De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.
- Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.
- Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling, die doorgaans is opgenomen in de september circulaire van het boekjaar. Amstelveen wijkt hiervan af en licht op Algemene dekkingsmiddelen toe op welke onderdelen.
- Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeenten afdraagt geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2015 van de commissie BBV het volgende. Gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen WMO-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht. In de jaarstukken worden alleen de werkelijk ontvangen bedragen verantwoord.
- Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken.
- Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Als sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijv. door reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.
- Per 1 januari 2018 is gestart met een nieuw jeugdhulpstelsel inclusief een nieuwe vorm van financiering tussen de regiogemeenten van Amsterdam/Amstelland, Zaanstreek/Waterland en gecontracteerde jeugdhulpaanbieders voor (hoog) specialistische jeugdhulp. Met deze trajectfinanciering wordt een resultaat ingekocht in plaats van afrekening op geproduceerde uren. De nieuwe financiering vindt plaats op basis van een 70% betaling bij start van de zorg en de resterende 30% betaling bij einde van de zorg.
- De uitbraak van het Coronavirus wordt gezien als een gebeurtenis na balansdatum, aangezien de uitbraak van dit virus pas in de loop van januari 2020 van wezenlijke omvang werd. De situatie en ontwikkelingen rond het Coronavirus veranderen per dag. De lange termijn impact op de maatschappij en economie is hoogst onzeker. Amstelveen heeft een solide financiële positie. Er wordt een onderbouwde kostenraming voor het lokale pakket noodmaatregelen opgesteld. De financiële consequenties hiervan zijn bij opmaak van deze jaarrekening nog onduidelijk en worden verwerkt in de perspectiefnota 2021.

4.2 Overzicht van baten en lasten

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de lasten en baten per programma. Een negatief bedrag in de kolom "Saldo" betekent een positief begrotings- of rekeningsaldo (lasten<baten). De rechterkolom "Saldo 2019" betreft het verschil tussen het begrotings- en rekeningsaldo.

bedrag x € 1.000	Rekening	Begroting 2019				Rekening 2019			Saldo
Programma	2018	Primitief	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	2019
01 Sociaal domein	43.959	43.249	74.464	24.852	49.612	75.596	24.934	50.662	1.049
02 Onderwijs en ontplooiing	18.366	19.576	24.641	4.348	20.293	23.902	5.396	18.507	-1.786
03 Economie en duurzaamheid	-127	2.269	2.895	1.333	1.562	1.754	1.440	315	-1.248
04 Openbare ruimte	9.804	17.181	50.355	26.872	23.483	51.387	27.625	23.762	279
05 Ruimtelijke ontwikkeling	-6.589	-2.822	29.867	37.375	-7.507	20.079	23.374	-3.295	4.212
06 Bestuur, bevolking en veiligheid	12.212	13.495	16.009	2.026	13.983	16.264	2.005	14.259	276
07 Overhead	28.639	27.040	60.626	25.815	34.810	55.021	24.604	30.417	-4.393
08 Algemene dekkingsmiddelen	-122.192	-121.316	3.186	131.001	-127.815	2.838	131.627	-128.789	-974
Totaal saldo van baten en lasten	**-15.929**	**-1.329**	**262.044**	**253.622**	**8.422**	**246.841**	**241.005**	**5.837**	**-2.585**
Reservemutatie	36.550	468	55.201	40.979	14.222	55.224	36.498	18.725	4.503
Resultaat	**20.621**	**-861**	**317.245**	**294.601**	**22.644**	**302.065**	**277.503**	**24.562**	**1.918**

Vennootschapsbelasting
Artikel 25b van BBV schrijft voor dat de programmaverantwoording bestaat uit het bedrag voor de heffing voor de vennootschapsbelasting (VpB).

Het taakveld "0.9 Vennootschapsbelasting" is -gelet op de geringe omvang- niet als apart programma opgenomen in de jaarrekening, maar maakt onderdeel uit van Algemene dekkingsmiddelen. In de rekening 2019 is aan lasten € 1,2 miljoen verantwoord (2018: € 52.000).

4.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Artikel 25 en 28 van BBV schrijft voor dat inzicht wordt gegeven in het gebruik van het geraamde bedrag voor "onvoorzien".

Daarnaast is in BBV artikelen 19-c en 28-c bepaald dat in de toelichting op het overzicht van baten en lasten bij de begroting en bij de jaarrekening een overzicht van incidentele baten en lasten wordt gevoegd.

Onvoorzien

In de primitieve begroting is op algemene dekkingsmiddelen een gemeentebreed bedrag ter grootte van € 228.200 euro opgenomen voor "onvoorzien". Van dit bedrag is € 100.000 euro ingezet voor de volgende doeleinden:

- Aanschaf woonwagens t.b.v. verhuur; raadsbesluit 9 d.d. 13 februari 2019 (€ 60.000);
- Beeldende kunst verkeersplein Keizer Karelweg; raadsbesluit 14 d.d. 27 maart 2019 (€ 40.000).

Structurele en eenmalige middelen

BBV onderscheid structureel en incidenteel
In BBV artikelen 19-c en 28-c is bepaald dat in de toelichting op het overzicht van baten en lasten bij de begroting en bij de jaarrekening een overzicht van incidentele baten en lasten wordt gevoegd. In de toelichting bij het BBV staat dat voor een nadere invulling van het begrip incidenteel kan worden gedacht aan baten en lasten die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen.

Aanvullende notitie "Structurele en incidentele baten en lasten"
De notitie van de commissie BBV gaat nader in op de begrippen "incidenteel" en "structureel" en biedt uitgewerkte voorbeelden. In de begroting moet een limitatief overzicht van de incidentele baten en lasten worden gegeven.

Het BBV geeft geen scherpe definitie wat incidenteel of structureel is. Van belang voor het bepalen en tonen ervan is of de incidentele lasten en/of baten van materiële omvang zijn. Het zijn vooral de uitschieters die er echt toe doen. Bijvoorbeeld een eenmalige extra legesopbrengst vanwege een groot en bijzonder project, boekwinst bij de verkoop van tafelzilver of een winst dan wel verlies in het grondbedrijf.

Daarbij dient opgemerkt te worden dat voor een structureel begrotingsevenwicht de structurele lasten **altijd** gedekt dienen te worden door structurele baten. Incidentele lasten mogen zowel door incidentele als door structurele baten gedekt worden.

Structurele en incidentele reservemutaties
In beginsel wordt iedere aanwending van de reserves beschouwd als een incidentele bate. Er zijn echter reserves waarvan jaarlijks een bepaald bedrag ten gunste van de exploitatie komt. Dit betreft voor de gemeente Amstelveen de dekking van de (kapitaal)lasten van investeringen.

In deze gevallen gaat het over een tijdvak van meer dan drie jaar. De looptijd is gelijk aan de afschrijvingstermijn van de investeringen. In dit geval kan bij inzet van deze reserves worden gesproken van structurele dekkingsmiddelen.

Structureel evenwicht
De commissie BBV doet de aanbeveling om het structurele begrotingssaldo te presenteren volgens een in notitie *"Structurele en incidentele baten en lasten"* opgenomen voorbeeld.

In de Perspectiefnota en in de begroting wordt de raad jaarlijks geïnformeerd over het structurele evenwicht. Het meest recente overzicht betreft de begroting 2020 (https://amstelveen.begroting-2020.nl/p26285/1-4-door-de-raad-te-autoriseren-begrotingsbedragen). Hieruit blijkt dat de jaren 2020 en 2021 structureel niet in evenwicht zijn. Vanaf 2022 is sprake van een structureel overschot van € 229.000. Volgens het voorbeeld van BBV is de opbouw als volgt:

bedrag x € 1.000	2020	2021	2022	2023
Saldo baten en lasten	-17.023	592	-1.338	-5.543
Mutaties reserves	23.051	616	-1.069	2.547
Saldo na bestemming	6.028	1.208	-2.407	-2.997
Waarvan incidenteel (saldo)	-4.706	-601	2.178	2.768
Structureel saldo	1.322	607	-229	-229

Overzicht incidentele baten en lasten per programma in de jaarrekening
Zoals in de notitie van de commissie BBV staat vermeld zijn structurele lasten en baten de regel en incidentele lasten en baten de uitzondering. Daarnaast geeft het BBV geen scherpe definitie van wat incidenteel en structureel is.

Uit de begroting 2020 blijkt dat sprake is van een meerjarig structureel evenwicht vanaf 2022. In de perspectiefnota die in juli 2020 aan de raad wordt aangeboden staat een nieuwe meerjarige prognose opgenomen. De jaarrekening 2019 is daarin een tussenstation waarin een overzicht van de belangrijkste incidentele baten en lasten per programma wordt gespecificeerd. Dit betreft zowel verwachte als gerealiseerde lasten en baten. Minder belangrijke posten staan als totaalbedrag vermeld.

Op een begrotingsvolume van minimaal € 225 miljoen vormen de incidentele lasten en baten een beperkt deel. Voor het overzicht per programma wordt het volgende verondersteld:
- de in de begroting 2019 toegekende incidentele baten en lasten zijn volledig benut. Van bedragen met een minimale omvang van € 2,25 miljoen wordt dit specifiek nog nagevraagd (waarbij onder het begrip "uitschieter" is gekozen voor 1% van het begrotingsvolume);
- alle bestemmingsreserves zijn incidenteel met uitzondering van "dekking kapitaallasten";
- winstafdrachten worden apart beoordeeld;
- het rekeningresultaat is incidenteel;
- indien het inzicht wordt vergroot door een individuele post te benoemen wordt deze in het overzicht verwerkt en toegelicht.

bedrag x € 1.000 Omschrijving	begroting lasten	begroting baten	rekening lasten	rekening baten
Sociaal domein				
Saldo baten en lasten	74.464	24.852	75.596	24.934
Mutaties reserves	0	171	0	88
Saldo na bestemming	**74.464**	**25.023**	**75.596**	**25.022**
Waarvan incidenteel (saldo)	-214	-171	-214	-88
Structureel saldo	**74.250**	**24.852**	**75.382**	**24.934**

bedrag x € 1.000 Omschrijving	begroting lasten	begroting baten	rekening lasten	rekening baten
Onderwijs en ontplooiing				
Saldo baten en lasten	24.641	4.348	23.902	5.396
Mutaties reserves	19.338	18.741	17.990	17.035
Saldo na bestemming	**43.979**	**23.090**	**41.892**	**22.430**
Incidenteel dotatie onderwijshuisvesting	-4.050	0	-4.050	0
Waarvan overig incidenteel (saldo)	-5.511	-15.620	-5.543	-13.913
Structureel saldo	**34.418**	**7.470**	**32.299**	**8.517**

bedrag x € 1.000 Omschrijving	begroting lasten	begroting baten	rekening lasten	rekening baten
Economie en duurzaamheid				
Saldo baten en lasten	2.895	1.333	1.754	1.440
Mutaties reserves	0	0	34	0
Saldo na bestemming	**2.895**	**1.333**	**1.789**	**1.440**
Waarvan incidenteel (saldo)	-250	0	-284	0
Structureel saldo	**2.645**	**1.333**	**1.504**	**1.440**

bedrag x € 1.000 Omschrijving	begroting lasten	begroting baten	rekening lasten	rekening baten
Openbare ruimte				
Saldo baten en lasten	50.355	26.872	51.387	27.625
Mutaties reserves	13.999	10.730	11.736	8.457
Saldo na bestemming	**64.354**	**37.602**	**63.122**	**36.082**
Waarvan incidenteel (saldo)	-9.127	-9.824	-6.933	-3.513
Structureel saldo	**55.227**	**27.778**	**56.189**	**32.569**

bedrag x € 1.000 Omschrijving	begroting lasten	begroting baten	rekening lasten	rekening baten
Ruimtelijke ontwikkeling				
Saldo baten en lasten	29.867	37.375	20.079	23.374
Mutaties reserves	8.402	3.487	6.769	1.542
Saldo na bestemming	**38.269**	**40.862**	**26.848**	**24.916**
Incidenteel winstafdracht grondexploitaties	0	-8.537	0	-4.668
Waarvan incidenteel (saldo)	-7.817	456	-7.903	2.401
Structureel saldo	**30.452**	**32.781**	**18.945**	**22.649**

bedrag x € 1.000 Omschrijving	begroting lasten	begroting baten	rekening lasten	rekening baten
Bestuur, bevolking en veiligheid				
Saldo baten en lasten	16.009	2.026	16.264	2.005
Mutaties reserves	0	461	16	159
Saldo na bestemming	**16.009**	**2.487**	**16.280**	**2.164**
Waarvan incidenteel (saldo)	-979	-855	-995	-553
Structureel saldo	**15.030**	**1.632**	**15.285**	**1.611**

bedrag x € 1.000 Omschrijving	begroting lasten	begroting baten	rekening lasten	rekening baten
Bedrijfsvoering				
Saldo baten en lasten	60.626	25.815	55.021	24.604
Mutaties reserves	9.463	7.389	14.679	9.218
Saldo na bestemming	**70.088**	**33.204**	**69.700**	**33.822**
Waarvan incidenteel (saldo)	-5.500	-7.803	-10.852	-9.633
Structureel saldo	**64.588**	**25.401**	**58.848**	**24.190**

bedrag x € 1.000 Omschrijving	begroting lasten	begroting baten	rekening lasten	rekening baten
Algemene dekkingsmiddelen				

Saldo baten en lasten	3.186	131.001	2.838	131.627
Mutaties reserves	4.000	0	4.000	0
Saldo na bestemming	**7.186**	**131.001**	**6.838**	**131.627**
Waarvan incidenteel (saldo)	-4.000	-1.349	-4.000	-1.349
Structureel saldo	**3.186**	**129.652**	**2.838**	**130.278**

bedrag x € 1.000 Omschrijving	begroting lasten	begroting baten	rekening lasten	rekening baten
Totaal				
Saldo baten en lasten	262.044	253.622	246.841	241.005
Mutaties reserves	55.201	40.979	55.224	36.498
Saldo na bestemming	**317.245**	**294.601**	**302.065**	**277.503**
Waarvan incidenteel (saldo)	-37.448	-43.703	-40.775	-31.314
Begrotingsaldo/Rekeningresultaat incidenteel	-22.644		-24.562	
Structureel saldo	**257.153**	**250.898**	**236.728**	**246.188**

Analyse afwijkingen begroting (na wijziging) en jaarstukken

In BBV artikel 28-a is bepaald dat in de toelichting op het overzicht van baten en lasten bij de begroting en bij de jaarrekening een analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de jaarstukken wordt gevoegd. In onderdeel "A Jaarverslag" staat per programma een uitvoerige specificatie van afwijkingen.

De rekening sluit met een werkelijk saldo van minus € 24,6 miljoen (inclusief reservemutaties). De gewijzigde begroting met een saldo van minus € 22,6 miljoen ligt in deze lijn. De grootste afwijkingen **ten opzichte van de begroting** zijn de volgende:

Programma/onderwerp (bedrag x € 1.000)	saldo	programma
Jeugdhulp	-1.400	1
vrijval onderhoudsvoorziening	752	2
onderwijsbeleid	520	2
Amity	1.000	3
Buitenruimte	863	4
Afval	-530	4
Grondexploitaties *	-3.869	5
Pensioenvoorziening (ex)-wethouders	-1.000	6
Digitale transformatie	1.084	6
Algemene uitkering	510	8
subtotaal	**-2.070**	
overige verschillen op de taakvelden	152	
Saldo (minbedrag => rekening heeft negatieve afwijking t.o.v. begroting)	**-1.918**	
* Faseringsverschil (minbedrag => voordeel rekening 2019 = nadeel 2020ev)	3.869	
Resultaat 2019 incl. faseringsverschillen (excl. budgetoverheveling)	**1.951**	

De fasering bij grondexploitaties is van een dusdanige omvang dat dit het saldo in vorenstaand overzicht sterk vertekent. Het betreft winstafdrachten die voor 2019 waren begroot, maar door vertraging pas vanaf 2020 ten gunste van het rekeningresultaat komen.

In de gedachte dat deze bijdrage in komende jaren nog volgt wordt deze post geneutraliseerd om het rekeningresultaat 2019 beter te duiden. Concreet betekent dit dat op alle overige onderwerpen een voordeel wordt gerealiseerd ten opzichte van de begroting van € 2,0 miljoen.

Opgenomen gebeurtenissen na balansdatum

Coronavirus

De uitbraak van het Coronavirus wordt gezien als een gebeurtenis na balansdatum, aangezien de uitbraak van dit virus pas in de loop van januari 2020 van wezenlijke omvang werd. Voor de jaarrekening 2019 houdt dit in dat, in lijn met de verslaggevingsrichtlijnen BBV hieromtrent, een toelichting rondom (de impact van) het Coronavirus wordt opgenomen bij de grondslagen (bij de paragraaf inzake continuïteit en/of schattingen) en bij de in de toelichting opgenomen gebeurtenissen na balansdatum.

Amstelveen heeft een solide financiële positie. Er wordt een onderbouwde kostenraming voor het lokale pakket noodmaatregelen opgesteld. De financiële consequenties hiervan worden verwerkt in de perspectiefnota 2021. In de paragraaf weerstandsvermogen wordt nader ingegaan op de status van maatregelen bij het opmaken van de jaarstukken.

Wet Normering Topinkomens (WNT)

De WNT verplicht gemeenten met ingang van 2013 een aantal gegevens openbaar te maken over financiële vergoedingen aan in de gemeentelijke organisatie werkzame (top)functionarissen.

Gepubliceerd dienen te worden:

- Alle in de wet genoemde vergoedingen aan topfunctionarissen. Voor Amstelveen zijn dit de gemeentesecretaris en de griffier;
- Ontslagvergoedingen aan topfunctionarissen hoger dan het jaarsalaris met een maximum van € 75.000

Bij Amstelveen zijn geen toezichthoudende functionarissen werkzaam.

Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte.

Naast de hierna vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2019 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Gegevens 2019 bedragen x € 1	**M.C.C. Philips**	**H.H. Winthorst**
Functiegegevens	Griffier	Secretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	101.858	136.240
Beloningen betaalbaar op termijn	16.212	20.206
Subtotaal	118.070	156.446
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194.000	194.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totaal bezoldiging	**118.070**	**156.446**
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2018 **bedragen x € 1**	**M.C.C. Philips**	**H.H. Winthorst**
Functiegegevens	Griffier	Secretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	91.014	134.243
Beloningen betaalbaar op termijn	15.157	18.476
Subtotaal	106.171	152.719
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	189.000	189.000
Totaal bezoldiging 2018	**106.171**	**152.719**

4.4 Gerealiseerde lasten en baten per taakveld

bedrag x € 1.000	Gerealiseerde lasten	Gerealiseerde baten
0.1 Bestuur	3.808	9
0.10 Mutatie reserves P1	0	88
0.10 Mutatie reserves P2	17.990	17.035
0.10 Mutatie reserves P3	34	0
0.10 Mutatie reserves P4	11.736	8.457
0.10 Mutatie reserves P5	6.769	1.542
0.10 Mutatie reserves P6	16	159
0.10 Mutatie reserves P7	14.679	9.218
0.10 Mutatie reserves P8	4.000	0
0.2 Burgerzaken	2.950	1.574
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	4.540	5.055
0.4 Ondersteuning organisatie	55.021	24.604
0.5 Treasury	-173	2.760
0.61 OZB Woningen	1.029	11.597
0.62 OZB Niet woningen	313	10.648
0.63 Parkeerbelasting	385	2.338
0.64 Belastingen overig	49	0
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	0	106.262
0.8 Overige baten en lasten	407	360
0.9 Vennootschapsbelasting (VPB)	1.214	0
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	5.446	8
1.2 Openbare orde en veiligheid	4.061	414
2.1 Verkeer en vervoer	20.062	3.595
2.2 Parkeren	824	536
2.5 Openbaar vervoer	195	55
3.1 Economische ontwikkeling	418	38
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	1.305	1.305
3.3 Bedrijfsloket en -ontwikkelingen	287	638
3.4 Economische promotie	1.050	763
4.1 Openbaar basisonderwijs	124	0
4.2 Onderwijshuisvesting	4.675	1.987
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	3.739	1.020
5.1 Sportbeleid en activering	4.229	0
5.2 Sportaccommodaties	3.329	2.388
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	4.076	0
5.4 Musea	1.398	0
5.5 Cultureel erfgoed	250	0

5.6 Media	2.083	0
5.7 Openbaar groen en openluchtrecreatie	10.299	389
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	10.449	371
6.2 Wijkteams	5.146	87
6.3 Inkomensregelingen	21.812	23.234
6.4 Begeleide participatie	1.842	46
6.5 Arbeidsparticipatie	1.542	95
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	2.658	136
6.7 Maatwerkdienstverlening 18+	10.878	734
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	16.302	65
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	276	107
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	1.576	0
7.1 Volksgezondheid	3.113	58
7.2 Riolering	6.480	7.911
7.3 Afval	8.902	11.156
7.4 Milieubeheer	1.656	17
7.5 Begraafplaatsen	3.989	4.556
8.1 Ruimtelijke ordening	4.831	2.054
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	3.362	8.030
8.3 Wonen en bouwen	4.636	4.001
Totaal-generaal taakvelden	**302.065**	**277.503**

Overhead
De kosten voor overhead op taakveld 0.4 zijn volledig toegerekend aan programma 7 Ondersteuning Organisatie in het overzicht van baten en lasten.

5 Balans

5.1 Waarderingsgrondslagen

wettelijke voorschriften
De gehanteerde waarderingsgrondslagen zijn in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

schattingswijziging afschrijvingen
De materiële vaste activa worden afgeschreven volgens de afschrijvingstabel.

immateriële vaste activa
De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief. Afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden afgeschreven gedurende de restant looptijd van de betrokken geldlening.

Voorbereidingskosten voor grondexploitaties is toegestaan onder immateriële vaste activa als de kosten passen binnen de kostensoortenlijst van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro), waarbij na 5 jaar activering de kosten hebben geleid tot een actieve grondexploitatie danwel zijn afgeboekt t.l.v. het jaarresultaat en de plannen waarvoor de voorbereidingskosten worden gemaakt moeten bestuurlijke instemming hebben, blijkend uit een raadsbesluit of (indien gedelegeerd) een collegebesluit.

materiële vaste activa
gehanteerde afschrijvingstermijnen
In februari 2017 is door de raad besloten dat in principe vanaf 2017 alles lineair wordt afgeschreven. Investeringen tot € 100.000 worden direct in de lasten verantwoord conform de financiële verordening 212. De gehanteerde afschrijvingstabel staat opgenomen na deze waarderingsgrondslagen.

gronden: strategisch en anticiperend
Gronden die worden verworven met het oog op exploitatie (strategisch en anticiperend) worden in eerste instantie geactiveerd onder materiële vaste activa. Pas wanneer de raad het grondexploitatiecomplex inclusief grondexploitatiebegroting heeft vastgesteld, wordt de grond gekwalificeerd als "Bouwgrond in exploitatie" tegen vervaardigingsprijs.

De gronden worden gewaardeerd tegen de historische kostprijs verminderd met gerealiseerde verkoopopbrengsten, of tegen de commerciële taxatiewaarde indien deze lager is. Als van een district de historische kostprijs verminderd met de gerealiseerde verkopen negatief is, wordt dat district op nul gewaardeerd. Ook een eventuele afwaardering naar de lagere taxatiewaarde vindt plaats per district.

gronden in eeuwigdurende erfpacht
Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde.

in erfpacht uitgegeven gronden
De in erfpacht uitgegeven gronden zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (in dit geval de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen). Gronden waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht, zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen.

investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven
Wanneer investeringen grotendeels worden gedaan voor riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere investeringen waarvoor een bestemmingsheffing kan worden geheven alsook voor rechten die op grond van art. 229 lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

investeringen met economisch nut & investeringen in openbare ruimte met maatschappelijk nut
Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming als regel lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Via apart raadsbesluit kan in specifieke gevallen worden besloten tot annuïtaire afschrijving.

Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

financiële vaste activa
Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn – tenzij hierna anders is vermeld – opgenomen tegen verkrijgingsprijs.

Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

voorraden
bouwgrond in exploitatie (BIE)
De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken), alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.

Het startpunt van Bouwgrond in exploitatie (BIE) is het raadsbesluit met de vaststelling van het grondexploitatiecomplex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de BIE geopend en kunnen kosten worden geactiveerd en bijgeschreven op de voorraadpositie op de balans. Om de risico's die samenhangen met zeer langlopende projecten te beperken is de looptijd van een grondexploitatiecomplex maximaal 10 jaar.

Conform de nota grondbeleid (2012) worden voor verliezen direct een voorziening gevormd. Bij het bepalen van winst is de "percentage of completion" (Poc) methode toegepast.

faciliterend grondbeleid: overige nog te ontvangen bedragen
Afhankelijk van de status van het overlopend actief dient deze post in de toelichting op de balans van de gemeente nader toegelicht en gespecificeerd te worden als verhaalbare kosten, nog te verhalen kosten en nog te verrekenen kosten. Bepalend hiervoor is de aanwezigheid van een getekende overeenkomst.

In verreweg de meeste gevallen is bij faciliterend grondbeleid sprake van een anterieure (en soms posterieure) overeenkomst. Als een overeenkomst is gesloten worden de hiermee samenhangende gerealiseerde verhaalbare kosten gekwalificeerd als 'verhaalbare kosten'.

Als kosten worden gemaakt terwijl met een private ontwikkelaar nog geen overeenkomst tot verrekening is afgesloten worden de kosten gekwalificeerd als "nog te verrekenen kosten" en verantwoord als een overlopend actief (ex BBV artikel 40 a, lid b). Er moet wel worden verwacht dat deze binnen 10 jaar verrekend kunnen worden. Als geen zicht is op toekomstige verrekening is sprake van een "niet in de balans opgenomen recht".

gerede producten
Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich vooral voor indien voorraden incourant worden. De kostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

overige grond- en hulpstoffen
De overige grond- en hulpstoffen (magazijnvoorraden) worden gewaardeerd tegen standaard verrekenprijzen die zijn gebaseerd op de gemiddeld betaalde inkoopprijs. Verschillen tussen de standaard verrekenprijs en betaalde inkoopprijs worden als resultaat verantwoord. Incourante voorraden worden afgewaardeerd naar marktwaarde.

vorderingen en overlopende activa
De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde en overlopende activa tegen verkrijgingsprijs. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt bepaald op basis van de vastgestelde spelregels in de financiële verordening 212.

liquide middelen en overlopende posten
Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

bestemmingsreserves: dekking kapitaallasten
Afgezonderde middelen ter dekking van de kapitaallasten van investeringen (bruto-activering). In het verleden genomen investeringsbeslissingen met als dekking een gemeentelijke reserve worden via deze fondsen administratief afgewikkeld.

bestemmingsreserves: egalisatiereserve
Schommelingen op bepaalde technische c.q. bedrijfsmatige begrotingsonderdelen van de begroting worden via afzonderlijke egalisatiereserves afgewikkeld. Dit om de bestuurlijke afweging– en allocatiefunctie van de begroting te "vrijwaren" van fluctuaties van bedrijfstechnische aard. Dit betreft met name (meerjarig) wegenonderhoud en de vervanging van bedrijfsmiddelen.

De instelling en werking berust op bestuurlijke besluitvorming, die jaarlijks wordt geconcretiseerd in de begroting en jaarrekening. Behoudens beleidswijziging zijn deze middelen niet vrij aanwendbaar.

voorzieningen
Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

De onderhoudsegalisatievoorzieningen stoelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet.

vaste schulden
Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

vlottende passiva
De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

borg- en garantstellingen
Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

afschrijvingstabel
De afschrijvingstabel voor de balanspost materiële vaste activa is als volgt (niet limitatief):

AFSCHRIJVINGSTABEL MATERIËLE VASTE ACTIVA
70 jaar: # betonnen brug (verkeersfunctie)
50 jaar: # buizen en leidingen riolering # duikers # stalen brug (verkeersfunctie)
40 jaar: # nieuwbouw gebouwen # bomenstructuur
30 jaar # beschoeiing en vooroevers
25 jaar: # gemalen(gebouw) # nieuwbouw sporthal, gymzaal, clubhuis, magazijn en werkplaats # drainage Zorgvlied # huurwoonwagens # verhardingen # openbaar groen(gras, bermen en beplanting) # houten brug (langzaam verkeer)
20 jaar: # atletiekbaan, sportvloeren, Meerkamp grotere investeringen # schooltuinen # ondergrondse containers

AFSCHRIJVINGSTABEL MATERIËLE VASTE ACTIVA
15 jaar: # (renovatie) sportvelden, tennisbanen, wielerparcours, sportattributen: o.a. verlichting, meubilair # riolering overig (gemalen, drukriolering, pompen, installaties) # loodsen, depot # verkeersinstallaties # openbare verlichting # speeltoestellen # straatmeubilair (bankjes, prullenbakken, paaltjes, fietsenrekken)
10 jaar: # herstraten schoolplein, verkeersremmende maatregelen # verbouwing/renovatie: dak, kozijnen, deuren, sanitair, lift, asbest verwijderen, CV + radiatoren, verlichting, meubilair, vloerbedekking, elektronica, noodstroomvoorziening, koeling/ ventilatoren, luchtbehandeling # leermiddelen (1e inrichting) # fietsenrek/stalling # voertuigen: dieplader, vorkheftruck, graafmachine, aanhangwagen # parkeermeters # vervanging sportvloer # afvalcontainers (schroot 40 m3) # wachthuisje # huisjes ondergrondse containers, minicontainers # divers: ademapparatuur, hefbrug, pompen en schakelkasten, luchtverhitter, telefooncentrale, blusmateriaal, kleding, urnen, gereedschap, brandveiligheid
8 jaar: # (toplaag) kunstgrasvelden, vloeistofdichte vloer # software
7 jaar: # voertuigen: bestelauto, pick-up, tractor, hoogwerker, shovel, was-, kraan-, kieper-, kraakpers-, container-, grofvuil-, dierplaagwagen # divers: veegmachine groot, takkenkneuzer, maaimachine, kolkenzuiger, sleuvenstamper, verdichter overslagstation
5 jaar: # hardware # divers: veegmachine klein, wegenlijnmachine, onkruidborstel, trilplaten, hogedrukreiniger # tijdelijke lokalen

5.2 Balans

bedrag x € 1.000

ACTIVA	31-12-2019	31-12-2018
Immateriële vaste activa	**2.019**	**1.182**
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	2.019	1.182
Materiële vaste activa	**223.882**	**206.837**
Investeringen met een economisch nut	136.989	121.134
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	80.415	81.460
Investeringen in openbare ruimte met maatschappelijk nut	6.477	4.243
Financiele activa	**13.036**	**22.080**
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	7.693	7.693
Overige langlopende leningen	5.344	14.388
Totaal Vaste Activa	**238.937**	**230.099**
Voorraden	**-2.727**	**-2.143**
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	-2.974	-2.489
Gereed product en handelsgoederen	247	346
Uitzettingen met rentetypische looptijd korter dan één jaar	**72.771**	**83.112**
Vorderingen op openbare lichamen	2.626	2.742
Overige vorderingen	15.667	6.094
Uitzettingen in ’s Rijks schatkist met rentetypische looptijd korter dan één jaar	54.478	74.276
Liquide middelen	**87**	**44**
Kas- en banksaldi	87	44
Overlopende activa	**32.054**	**29.264**
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	4.666	1.574
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	27.387	27.690
Totaal Vlottende Activa	**102.185**	**110.276**
TOTAAL ACTIVA	**341.122**	**340.376**

bedrag x € 1.000

PASSIVA	31-12-2019	31-12-2018
Eigen vermogen	**209.652**	**215.489**
Algemene Reserve	37.462	58.085
Bestemmingsreserves	196.753	178.028
Resultaat	-24.562	-20.623
Voorzieningen	**21.549**	**19.483**
Voorzieningen	21.549	19.483
Vaste schulden met rentetypische looptijd één jaar of langer	**73.653**	**75.819**
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	73.375	75.625
Waarborgsommen	278	194
Totaal Vaste passiva	**304.855**	**310.790**
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**7.239**	**6.005**
banksaldi	252	159
Overige schulden	6.987	5.846
Overlopende passiva	**29.028**	**23.580**
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	20.401	14.035
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	852	851
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	7.776	8.695
Totaal Vlottende Passiva	**36.267**	**29.586**
TOTAAL PASSIVA	**341.122**	**340.376**

Herclassificatie balans 31 december 2018
Ten opzichte van de balans in de jaarstukken 2018 is het negatieve saldo van de BNG ultimo dat jaar (€ 159.000) in vorenstaande balans verantwoord onder "Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar" in plaats van onder "liquide middelen".

Borg en garantstellingen
Per 31 december 2019 staat de gemeente garant voor € 574 miljoen.

5.3 Toelichting op de balans

immateriële vaste activa

bedrag x € 1.000	Boekwaarde 1 januari	Investe-ringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Boekwaarde 31 december
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	1.182	925	88	0	2.019
Immateriële vaste activa	**1.182**	**925**	**88**	**0**	**2.019**

mutatie boekwaarde
Op immateriële activa staan de voorbereidingskosten voor grondexploitaties met bestuurlijke instemming. Het saldo betreft met name de projecten Lindenlaan 315-323, Oostelijk halfrond 9 en Carmenlaan.

materiële vaste activa

bedrag x € 1.000	Boekwaarde 1 januari	Investe-ringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Boekwaarde 31 december
1.1 Gronden en terreinen	5.723	1.051	551	161	6.063
1.2 Woonruimten	999	0	0	134	865
1.3 Bedrijfsgebouwen	108.353	18.632	104	3.711	123.171
1.4 Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	2.160	0	0	538	1.622
1.5 Vervoermiddelen	878	1.047	0	190	1.735
1.6 Machines, apparaten en installaties	2.476	759	0	165	3.070
1.7 Overige materiële vaste activa	545	24	0	105	464
1. Investeringen met een economisch nut	**121.134**	**21.514**	**654**	**5.005**	**136.989**
2.1 Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	68.029	1.638	0	2.148	67.519
2.2 Bedrijfsgebouwen	5.366	-36	0	323	5.007
2.3 Machines, apparaten en installaties	720	0	0	40	680
2.4 Overige materiële vaste activa	7.345	356	0	492	7.209
2. Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten heffing kan worden geheven	**81.460**	**1.957**	**0**	**3.003**	**80.415**
3.2 Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	4.243	13.347	11.036	76	6.477
3. Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	**4.243**	**13.347**	**11.036**	**76**	**6.477**
Materiele vaste activa	**206.837**	**36.818**	**11.690**	**8.084**	**223.882**

bijdragen van derden
In het verloopoverzicht onder desinvesteringen is sprake van bijdragen van derden. Dit betreft:

- verwerving gronden Uithoornlijn en Amstelveenlijn van Vervoerregio Amsterdam ad. € 551.900. Hiervan is € 395.000 nog te ontvangen;
- verbouwing Elsenhove bijdrage van Groengebied Amstelland € 102.000;
- maatregelen omliggend wegennet A9 bijdrage RWS ad € 5.620.000 en Vervoerregio Amsterdam ad. € 2.383.000;
- diverse projecten in de buitenruimte ontvangen hiervoor bijdragen van Vervoerregio Amsterdam ad. € 1.114.000;
- inrichting buitenruimte diverse facilitaire projecten vanwege kostenverhaalsovereenkomsten ad. € 1.908.000.

afwaardering wegens duurzame waardevermindering
In het verloopoverzicht is geen sprake van duurzame waardevermindering.

buitengebruikstelling activa
In het verloopoverzicht is er geen sprake van buitengebruikstelling van activa.

mutatie boekwaarde economisch nut
gronden en terreinen
De vermeerdering en vermindering betreft met name de verwerving van gronden voor de Amstelveenlijn en Uithoornlijn (€ 0,5 miljoen) en het terrein voor de nieuwbouw van het Hermann Wesselink College (€ 0,5 miljoen).

bedrijfsgebouwen
De vermeerdering betreft met name de nieuwbouw Piet Heinschool (€ 6,3 miljoen), nieuwbouw Herman Wesselink College (€ 8,4 miljoen), aanpassing huisvesting Raadhuis (€ 2,0 miljoen), de verbouwing Elsenhove (€ 0,4 miljoen), aankoop en verbouwing Melkweg 2 (€ 0,4 miljoen) en investeringen in de Cultuurstrip (€ 0,3 miljoen).

Vervoermiddelen
De vermeerdering betreft een viertal inzamelvoertuigen (€ 1,0 miljoen).

machines, apparaten, installaties
In 2019 is geïnvesteerd in de vervanging van hardware it (€ 0,8 miljoen)

mutatie boekwaarde economisch nut, waarvoor heffing kan worden geheven
In 2019 is voor totaal € 1,6 miljoen geïnvesteerd in riolering en gemalen. Voor de afvalinzameling is voor € 0,3 miljoen geïnvesteerd in ondergrondse containers.

mutatie boekwaarde investeringen in de openbare ruimte maatschappelijk nut
De vermeerdering en vermindering betreft investeringen in wegen en verkeersmaatregelen (€ 3,2 miljoen), maatregelen omliggend wegennet A9 (€ 8,1 miljoen), inrichting buitenruimte voor facilitaire projecten (€ 1,9 miljoen) en buitenruimte scholen Piet Heinschool (€ 0,1 miljoen).

erfpacht
Van investeringen met economisch nut; gronden en terreinen betreft € 0,9 miljoen erfpachtposities. In de Bovenkerkerpolder gaat het om € 260.000 en bij de International School of Amsterdam om € 632.000.

balanswaardering gemeentelijke gebouwen
De boekwaarde van de gemeentelijke investeringen in gebouwen die formeel in eigendom zijn van de gemeente bedraagt € 128 miljoen (zie tabel materiële vaste activa). Dit weerspiegelt niet de volledige waarde van het gemeentelijk bezit aan gebouwen.

De WOZ-waarde van deze gemeentelijke gebouwen bedraagt € 222 miljoen euro. De verzekerde waarde (= herbouwwaarde exclusief funderingskosten) van de gemeentelijke panden benadert het beste de feitelijke balanswaarde: € 340 miljoen euro. Incourante objecten, zoals raadhuis en zwembad hebben een WOZ-waarde die beduidend lager is dan de verzekerde waarde.

materiële vaste activa: nog te investeren (restantkredieten)

Omschrijving (bedrag x € 1.000)	Gevoteerde bedrag (A)	Uitgaven t/m 2018 (B)	Uitgaven 2019 (C)	Restant eind 2019 (D)	verwachte lasten na 2019 (E)
Vastgoed: bedrijfsgebouwen	548	269	357	-78	-78
Wegen en Verkeer (maatschappelijk nut tlv reserve)	6.375	2.183	2.201	1.991	1.513
Investeringsfondsen	11.580	5.393	4.242	1.945	1.937
Onderwijshuisvesting (investeringsfonds en exploitatie)	24.381	8.504	16.115	-238	-325
Overig	346	155	195	-4	-4
Subtotaal algemene middelen	**43.230**	**16.504**	**23.110**	**3.616**	**3.043**
Afvalbeheer (incl. bedrijfsafval)	3.950	3.538	356	56	59
Riolering	3.056	901	1.638	517	115
Zorgvlied	230	203	24	3	0
Subtotaal kostendekkende exploitaties	**7.236**	**4.642**	**2.018**	**576**	**174**
TOTAAL	**50.466**	**21.145**	**25.128**	**4.192**	**3.217**

totaaloverzicht restantkredieten
Eind 2019 resteert een investeringsbedrag aan door de raad gevoteerde kredieten van € 4,2 miljoen Als beslispunt in de jaarrekening wordt opgenomen om € 3,217 miljoen beschikbaar te stellen.

verwachte lasten
subtotaal algemene middelen

- Vastgoed: Verbouwing Elsenhove;
- Wegen en verkeer betreft de projecten uit het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte (€ 1,4 miljoen) en brug Nationaal Tenniscentrum (€ 0,1 miljoen);
- Investeringsfonds betreft met name het krediet voor wijkcentrum Noorddamcentrum (€ 1,2 miljoen), wijkcentrum Alleman (€ 0,2 miljoen), cultuurinvesteringen cultuurstrip (€ 0,2 miljoen), renovatie schuilkelder Wolfert van Borsselenweg (€ 0,2 miljoen) en aanbouw Goudsmithal (€ 0,1 miljoen);
- Onderwijshuisvesting bevat kredieten voor nieuwbouw onderwijsgebouwen. In de Kadernota en de begroting wordt twee keer per jaar een beeld geschetst van de voortgang nieuwbouw onderwijshuisvesting. De nog te verwachten lasten betreft vooral de uitbreiding IKC Mio Mondo (€ 0,6 miljoen), plaatsen tijdelijke lokalen De Linde (€ 0,3 miljoen) aanpassing School of Understanding (€ 0,1 miljoen) en het voorbereidingskrediet scholen Landtong (€ 0,2 miljoen). De uitvoering van de nieuwbouw HWC (€ 0,4 miljoen) en nieuwbouw Piet Heinschool inclusief BSO (€ 1,1 miljoen) gaan sneller dan verwacht. Hiervoor worden beschikbare de middelen van 2020 aangewend ;

subtotaal kostendekkende exploitaties

- Afvalbeheer betreft containers ondergrondse inzameling en renovatie overslagstation (€ 0,1 miljoen);
- Riolering betreft met name investeringen gemalen (€ 0,4 miljoen);

Vorenstaande betreft de restantkredieten eind 2019. Voor de periode t/m 2023 is sprake van een kredietvotering van ongeveer € 59 miljoen.

financiële vaste activa

bedrag x € 1.000	Boekwaarde 1 januari	Investe-ringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Boekwaarde 31 december
BNG Bank	326	0	0	0	326
Eneco	7.367	0	0	0	7.367
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	**7.693**	**0**	**0**	**0**	**7.693**

financiële vaste activa: kapitaalverstrekking aan deelnemingen

BNG Bank
De gemeente Amstelveen bezit 143.520 aandelen, hetgeen neerkomt op een beperkt belang van afgerond 0,2% van het totaal aantal aandelen. De balanswaarde per 31 december bedraagt € 326.000 en dit is de verkrijgingsprijs van de in 2001 omgewisselde aandelen type A en B. Amstelveen had 677.600 aandelen A tegen een waarde van ƒ 1,00 en 160 aandelen B tegen een waarde van ƒ 250,00 met een totale waarde van ƒ 717.600,00 (= € 325.632,68).

Eneco
De gemeente bezit 73.671 stemhebbende aandelen (waarde € 7,4 miljoen). Hiermee behoort Amstelveen tot de groep gemeenten met minder dan 2% van de aandelen.

Als op 26 februari 2020 (of uiterlijk 25 maart 2020 als de aanmeldingsdrempel van 75% niet in februari is gerealiseerd) Mitsubishi en Chubu Electric Power de aandelen koopt van onder andere de gemeente Amstelveen wordt deze transactie verwerkt in de begroting 2020. De verkoop heeft geen invloed op de balanswaarde in deze jaarstukken.

Na verkoop van de aandelen Eneco bedraagt de boekwaarde € 0.

De gemeente bezit na verkoop van de aandelen Eneco nog wel 73.671 aandelen Stedin. Deze zijn verkregen na de splitsing van Eneco Holding N.V. in netwerkbeheerder Stedin en het energieleveringsbedrijf Eneco. De aandelen Stedin hebben geen boekwaarde.

financiële vaste activa: overige langlopende leningen

De gemeente heeft € 5,3 miljoen aan langlopende leningen uitstaan en betreft vrijwel geheel verstrekte leningen via het SVn. Op 1 januari 2019 staat de verstrekte lening aan de BNG hier verantwoord (€ 9,1 miljoen). Door de beperkte resterende looptijd staat die lening eind 2019 verantwoord onder " overige vorderingen".

bedrag x € 1.000	Saldo 1 januari	Investe-ringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Saldo 31 december
SVn Stimuleringslening duurzaamheidsfonds	350	0	0	0	350
SVn Startersleningen	4.941	0	0	0	4.941
Betaalde waarborgsommen	21	32	0	0	53
Overige langlopende leningen	**5.312**	**32**	**0**	**0**	**5.344**

duurzaamheidsfonds
Een stimuleringslening duurzaamheidsfonds kan worden toegekend door het college voor verduurzamingsactiviteiten die aantoonbaar bijgedragen aan een of meer van de beleidsdoelen zoals beschreven in 'Aanpak Duurzaamheid Amstelveen, Slimme keuzes voor de toekomst (9 mei 2016)'. Dit zijn de lokale energiebesparing, reductie van lokale CO2-uitstoot en/of het vergroten van de capaciteit van fossiel-onafhankelijke energieopwekking binnen de gemeente.

De stimuleringslening is een annuïteitenlening met een looptijd van maximaal 15 jaar met een vast rentepercentage van 1,5% op jaarbasis. Het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn) verzorgt de krediettoets, verstrekt en beheert de toegewezen Stimuleringslening.

startersleningen
Een starterslening overbrugt het verschil tussen de aankoopkosten van een woning en het bedrag dat de starter maximaal kan lenen. De risico's voor de gemeente zijn zeer gering omdat de NHG terugbetaling van de leningen garandeert. De hoogte van de starterslening is afhankelijk van de aankoopprijs. Maximaal is dit € 40.000. De totale lening (hypotheek + starterslening) mag niet meer bedragen dan het maximum dat de Nationale Hypotheek Garantie (NHG) jaarlijks bepaalt.

De starterslening is een annuïteitenlening met een looptijd van 30 jaar. De gemeente en het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn) bieden haar aan als aanvulling op de eerste hypotheek van de koopstarter. De eerste drie jaar is de lening renteloos en aflossingsvrij. Daarna betaalt de koper wel rente en aflossing, tenzij een gevraagde inkomenstoets anders uitwijst. De toets kan leiden tot verlenging van de renteloze en aflossingsvrije periode danwel kan aanleiding geven om de hoogte van rente en aflossing bij te stellen.

Het SVn stuurt jaarlijks een opgave met onder andere de verstrekte leningen. Tot en met 2019 heeft de gemeente € 4,94 miljoen gestort in het startersfonds. Per 31 december 2019 is voor € 6,0 miljoen euro (2018: € 5,9 miljoen) aan leningen met garantie verstrekt. Door starters is per 31 december 2019 een bedrag terugbetaald van € 3,7 miljoen (2018: € 3,2 miljoen).

Het verschil tussen verstrekte en terugbetaalde leningen is lager dan de storting in het startersfonds. Dit bedrag is beschikbaar voor nieuwe te verstrekken startersleningen.

waarborgsommen
Dit betreft een waarborgsom inzake Maarssengroep Vastgoedinvesteringen.

voorraden

Ter voorkoming van allerlei dubbele overzichten wordt u voor meer achtergrond van de grondexploitaties verwezen naar de paragraaf "grondbeleid".

Aan de verkrijgingsprijs van grondexploitaties wordt over de boekwaarde per 1 januari de interne rente toegevoegd.

bedrag x € 1.000	Boekwaarde 1 januari	Vermeerde-ringen	Vermin-de-ringen	Afschrij-vingen	Boekwaarde 31 december
1.1 Magazijnvoorraad	346	-99	0	0	247
1. Gereed product en handelsgoederen	**346**	**-99**	**0**	**0**	**247**
2.1 Bouwgronden in exploitatie	-2.489	1.574	2.059	0	-2.974
2. Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	**-2.489**	**1.574**	**2.059**	**0**	**-2.974**
Voorraden (excl. voorziening)	**-2.143**	**1.475**	**2.059**	**0**	**-2.727**

voorraden: gereed product en handelsgoederen

Het saldo per 31 december van € 247.000 betreft zand, tegels e.d.

voorraden: onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

Bouwgrond in exploitatie (BIE) is een grondexploitatie in uitvoering. Onder voorraden worden bouwgronden in exploitatie verantwoord. Gronden die worden verworven met het oog op exploitatie (strategisch en anticiperend) worden in eerste instantie geactiveerd onder de materiële vaste activa. Pas wanneer de raad het grondexploitatiecomplex inclusief grondexploitatiebegroting heeft vastgesteld wordt de grond gekwalificeerd als BIE.

In onderstaand overzicht staan de grondexploitaties gespecificeerd die een positieve/negatieve boekwaarde per 31 december hebben boven de € 500.000.

bedrag x € 1.000	Boekwaarde 1 januari	Vermeerde-ringen	Verminde-ringen	Boekwaarde 31 december
Bedrijventerrein De Loeten, Verhagen	-318	23	768	-1.063
Hortensialaan 1	-866	107	135	-894
Zonnestein 64+66 (was1603)	137	87	1.415	-1.191
Totaal boekwaarde per 31 december < 500.000 euro	-1.442	1.356	-259	173
Onderhanden werk	**-2.489**	**1.574**	**2.059**	**-2.974**

projectsaldo
Per 31 december 2019 is sprake van een positieve netto-investering c.q. positief projectsaldo van € 2,97 miljoen (31 dec. 18: € 2,49 miljoen). Dit betekent dat het totaal aan verantwoorde (werkelijke) kosten, zoals bouwrijpmaken en openbare verlichting, **lager** is dan het totaal aan verantwoorde (werkelijke) opbrengsten, zoals grondverkopen en subsidies.

resultaat
Het resultaat op deze grondexploitaties wordt afgedragen bij oplevering van een deelplan. Van het rekeningresultaat 2019 betreft € 4,668 miljoen een dotatie aan de algemene reserve (zie paragraaf "grondbeleid": tabel samenvatting grondexploitaties).

De uitgangspunten voor de financiële resultaatneming bij grondexploitatie zijn opgenomen in de notitie van de commissie BBV (zie 7.1 waarderingsgrondslagen)

actualisering van de begrotingen van lopende grondexploitaties
De meeste grondexploitaties lopen over verschillende boekjaren. Budgetten voor de nog uit te voeren plandelen moeten minstens één keer per jaar worden bijgesteld. Hierbij dient een zo reëel mogelijk beeld te worden gegeven. De actualisering van de budgetten die vanaf 1 januari 2019 nodig waren voor de afronding van de plannen zijn vastgesteld in de raadsvergadering van 10 juli 2019. Met het vaststellen van de vernieuwde budgetten wordt het financieel perspectief van de grondexploitaties nader vastgesteld.

Voor eventuele toekomstige verliezen worden voorzieningen aangehouden conform gestelde BBV richtlijnen. Er zijn geen vastgestelde actieve grondexploitaties met een negatief eindsaldo onderhanden.

Voor een toelichting op de ontwikkelingen in het verwachte eindresultaat van de afzonderlijke grondexploitaties wordt verwezen naar de actualisering van grondexploitaties, die in 2020 aan de raad wordt aangeboden.

toekomstige opbrengsten & lasten en winstprognose
De nog te nemen winstafdrachten bij actieve grondexploitaties bedraagt € 17,34 miljoen. Hiervan kan een gedeelte van € 0,977 miljoen worden aangemerkt als relatief "hard", in de zin dat dit gedeelte onderbouwd wordt door reeds afgesloten overeenkomsten over gronduitgifte (zie paragraaf "grondbeleid": tabel samenvatting grondexploitaties).

winstafdracht 2019
Op programma 5 Ruimtelijke ontwikkeling wordt op taakveld "8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerrein" een winstafdracht begroot van € 8,5 miljoen. De werkelijke winstafdracht ten gunste van de algemene reserve (rekeningresultaat) bedraagt € 4,668 miljoen. Dit bedrag is ook terug te vinden in de paragraaf Grondbeleid bij het onderdeel " samenvatting grondexploitaties".

PROGNOSE RESULTATEN GRONDEXPLOITATIES

bedragen x € 1.000	Bouwgronden in exploitatie
verwacht resultaat van in uitvoering genomen projecten	61.058
reeds genomen winst op deze projecten	43.718
nog te nemen resultaat 2020 e.v.	17.340
nog te genereren opbrengst 2020 e.v.	21.864
nog te maken kosten eind 2020 e.v.	7.514

Deze ramingen zijn tot stand gekomen in geactualiseerde berekeningen waarbij de volgende parameters zijn gehanteerd:
- Looptijd maximaal 10 jaar;
- Rente 1,63%;
- Indexatie civiele kosten: 5,0%;
- Indexatie overige kosten: 3,25%
- Toename verkoopprijzen: woningbouw 3,0%, bedrijventerrein en overig 1,0%.

uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

bedrag x € 1.000	31-12-2019	31-12-2018
Overige vorderingen: 1. handelsdebiteuren	12.910	2.980
Overige vorderingen: 2. belastingdebiteuren	2.017	2.325
Overige vorderingen: 3. sociale dienst debiteuren	3.347	3.452
Overige vorderingen: 4. voorziening dubieuze debiteuren	-2.608	-2.705
Overige vorderingen: 5. facilitaire projecten: nog te facturen	0	42
Uitzettingen in s Rijks schatkist met rentetypische looptijd korter dan één jaar	54.478	74.276
Vorderingen op openbare lichamen	2.626	2.742
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**72.771**	**83.112**

1 t/m 3 en vorderingen op openbare lichamen: debiteurensaldo
Van het debiteurensaldo ad € 18,2 miljoen euro resteert in februari 2019 € 1,6 miljoen voor handels–, € 3,3 miljoen voor sociale dienst–, € 1,7 miljoen voor belastingdebiteuren en € 0,4 miljoen vorderingen op openbare lichamen (totaal € 7,0 miljoen). Hierbij moet echter in acht worden genomen dat het saldo van sociale dienstdebiteuren een specifiek karakter heeft, waarbij afloop van de vordering op korte termijn veelal niet wordt gerealiseerd.

Op 1 juli 2020 vervalt een uitstaande lening aan de BNG van € 9,1 miljoen. Doordat de aflosdatum binnen 1 jaar valt staat de lening verantwoord onder deze balanscategorie.

4 voorziening dubieuze debiteuren
Van de voorziening dubieuze debiteuren heeft € 1,4 miljoen betrekking op het openstaande saldo "sociale dienstdebiteuren" ad. € 3,3 miljoen euro. Van de overige debiteuren met een volume van € 14,9 miljoen euro per 1 januari wordt € 1,1 miljoen euro als dubieuze vordering beschouwd. De voorziening wordt bepaald op basis van de vastgestelde spelregels in de financiële verordening 212.

5 facilitaire projecten: nog te factureren
Het betreft hier kosten faciliterend grondbeleid die verhaald kunnen worden op derden en waarbij sprake is van een getekende overeenkomst. Conform de notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019) maken deze posten ultimo 2019 onderdeel uit van de overlopende activa en niet meer van de overige vorderingen.

uitzettingen in 's Rijks schatkist
In het Begrotingsakkoord 2013 is afgesproken dat decentrale overheden vanaf 2013 gaan schatkistbankieren waardoor tegoeden worden aangehouden in de Nederlandse schatkist. Hierdoor zal de Nederlandse staat minder geld hoeven te lenen op de financiële markten en daalt de staatsschuld.

In het besluit begroting en verantwoording (BBV) staat opgenomen dat met ingang van de rekening 2014 in de balans over (het gebruik van) het drempelbedrag wordt gerapporteerd volgens het navolgende voorgeschreven format. Uit de gegevens blijkt dat in 2019 het drempelbedrag in geen enkel kwartaal is overschreden.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar	2019		
(1)	**Drempelbedrag**	**1693**			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**327**	**445**	**366**	**307**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	1.367	1.249	1.328	1.386
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar	2019		
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	225.774			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	225.774			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	1693			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	29.391	40.451	33.634	28.271
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	327	445	366	307

liquide middelen

bedrag x € 1.000	31-12-2019	31-12-2018
1. kas	32	21
2. Rabo	47	15
3. ING-postbank	8	8
Liquide middelen	**87**	**44**

Het drempelbedrag waarboven het geld moet worden uitgezet bij het Rijk bedraagt € 1,7 miljoen euro (zie tabel uitzettingen < 1 jaar). Het saldo dat op 31 december 2019 bij de overige banken is uitgezet ligt onder deze norm.

overlopende activa

bedrag x € 1.000	31-12-2019	31-12-2018
Te ontvangen/vooruitbetaalde bedragen: 1. te ontvangen BTW-compensatiefonds	13.739	13.216
Te ontvangen/vooruitbetaalde bedragen: 3. vooruitbetaalde kosten	7.543	8.667
Te ontvangen/vooruitbetaalde bedragen: 4. te verhalen bedragen	5.369	5.078
Te ontvangen/vooruitbetaalde bedragen: 5. te verhalen kosten facilitaire projecten	648	462
Te ontvangen/vooruitbetaalde bedragen: 6. overige overlopende activa	89	268
Van Europese/Nederlandse overheidslichamen te ontvangen voorschotbedragen	4.666	1.574
Overlopende activa	**32.054**	**29.264**

Te ontvangen/vooruitbetaalde bedragen

1 en 6 nog te ontvangen btw-compensatiefonds/overig
De belangrijkste vordering die onder overlopende activa is opgenomen betreft te verrekenen btw met het BTW-compensatiefonds. Dit bedrag wordt op 1 juli volgend op het verslagjaar uitbetaald.

3 en 4 vooruitbetaalde kosten/nog te verhalen bedragen
Transitoria zijn kosten welke toegerekend moeten worden aan een andere periode dan de verslagperiode. Aan de activazijde kunnen deze overlopende posten vooruitbetaalde kosten/nog te verhalen bedragen betreffen. De belangrijksten zijn de gemeentelijke bijdragen aan RWS infra voor de gemeentelijke infrastructuur, fietsbrug en watersysteem overkapping (€ 7,1 miljoen)

5 facilitaire projecten: nog te verhalen kosten
Het betreft hier kosten faciliterend grondbeleid die verhaald kunnen worden op derden en waarbij nog geen overeenkomst is getekend.

Het saldo van de te verhalen facilitaire kosten is als volgt de specificeren:

bedrag x € 1.000	Boekwaarde 1 januari	Boekwaarde 31 december
De Loeten	0	42
Verhaalbare kosten	**0**	**42**
Kostverlorenhof	40	0
Maalderij 4-8	23	36
Haagbeuklaan 1-3	0	9
Scheg	360	546
Paviljoen zwembad (Poels UP)	39	16
Nog te verhalen kosten	**462**	**607**
Totaal facilitaire projecten: nog te verhalen kosten	**462**	**648**

Van Europese/Nederlandse overheidslichamen te ontvangen voorschotbedragen

bedrag x € 1.000	Saldo 1 januari	Toevoe-gingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31 december
RWS wegennet A9	53		53	0
Project Schiphol-Amsterdam-Almere	600	300		900
RWS knoop Ouderkerkerlaan	0	2.714		2.714
RWS Fietsbrug A9	0	7		7
RWS Maatregel A9 Keizer Karelweg	0	19		19
Soza: BBZ nog te ontvangen declaratie 2015	18		18	0
nog te ontvangen gelden Rijk	**671**	**3.040**	**71**	**3.640**
Vervoersregio: diverse projecten	903	585	903	585
Vervoersregio: gronden uithoorn	0	441		441
Provincie Noord-Holland sloop Amsteldijk Noord 1a	0			0
nog te ontvangen gelden andere overheden	**903**	**1.026**	**903**	**1.026**
Van overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen	**1.574**	**4.066**	**974**	**4.666**

eigen vermogen

Onder de waarderingsgrondslagen staat het vigerende beleidskader reserves en voorzieningen beschreven waarnaar kortheidshalve wordt verwezen. In onder andere het algemeen beeld en de paragraaf weerstandsvermogen wordt nader ingegaan op het verloop van de algemene reserve. Het rekeningresultaat wordt verrekend met de algemene reserve.

Op de programmabladen wordt nader ingegaan op de mutaties voor dit verslagjaar van de reserves. De eerste kolom van de overzichten verwijst naar het programmanummer, waarbij "7" verwijst naar overhead en "8" naar algemene dekkingsmiddelen.

reserve	doel reserve
dekking kapitaallasten	Investeringsfondsen zijn één-op-één gekoppeld aan investeringen die ingevolge Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)-voorschriften zijn geactiveerd, maar die reeds in één keer vanuit reserves zijn gedekt. Het betreft de administratieve afwikkeling ter dekking van de kapitaallasten van deze investeringen. Tegenover de investeringsfondsen staat een gelijke boekwaarde.
vervanging bedrijfsmiddelen	Via de ideaalcomplexen lopen dotaties en onttrekkingen in verband met investeringen in bedrijfsmiddelen.
bedrijfsvoeringsfondsen	In de nota begrotingsbeheer en budgetbeheer staat het volgende opgenomen: Onder en overschrijdingen op bedrijfsvoeringbudgetten blijven binnen de afdeling (middels een bedrijfsvoeringfonds), wanneer deze geen consequenties hebben op de realisatie van doelstellingen en activiteiten uit het afdelingsplan; In het geval de problematiek naar het oordeel van het betreffende afdelingshoofd uitstijgt boven de mogelijkheden van de afdeling volgt (zo veel mogelijk vooraf) een oplossingsvoorstel ten behoeve van de directie; Het bedrijfsvoeringfonds van de afdeling mag, zowel in positieve als in negatieve zin, niet het percentage van 5% van het totaal van het eigen

reserve	doel reserve
	bedrijfsvoeringbudget overschrijden. Afwijkingen hierop dienen onderwerp te zijn van besluitvorming door de directie; Toevoegingen en onttrekkingen aan het bedrijfsvoeringfonds worden middels het reguliere traject van afdelingsplannen en de verantwoording daarop voorgelegd aan de directie.
P3: egalisatiereserve grondbank	In de 2e tijdvakrapportage 2015 is de egalisatiereserve voor resultaten van de grondbank ingesteld. Het maximum van deze reserve bedraagt € 500.000.
P4: buitenruimte groen, water en spelrecreatie	Met ingang van 2018 is de vervanging van groen, water en spelrecreatie aan het uitvoeringsprogramma toegevoegd. In de Perspectiefnota 2019 is de egalisatiereserve Buitenruimte groen, water en spelrecreatie ingesteld. Het gaat om investeringen die niet zozeer een economische waarde hebben maar een maatschappelijke waarde. Via structurele budgetten in de exploitatie wordt de vervanging geregeld. Vanaf 2017 worden werken met materiële omvang geactiveerd. Bij vertraging in werkzaamheden worden restantbudgetten verrekend met de reserve.
P4: groot onderhoud wegen	Bij wegen gaat het om investeringen die niet zozeer een economische waarde hebben maar een maatschappelijke waarde. Via structurele budgetten in de exploitatie wordt de vervanging geregeld. Vanaf 2017 worden werken met materiële omvang geactiveerd. Bij vertraging in werkzaamheden worden restantbudgetten verrekend met de reserve.
P4: openbare verlichting (m.n. lichtmasten)	Bij openbare verlichting gaat het om investeringen die niet zozeer een economische waarde hebben maar een maatschappelijke waarde. Via structurele budgetten in de exploitatie wordt de vervanging geregeld. Vanaf 2017 worden werken met materiële omvang geactiveerd. Bij vertraging in werkzaamheden worden restantbudgetten verrekend met de reserve. Met ingang van 2018 is de vervanging van lichtmasten aan het uitvoeringsprogramma toegevoegd.
P4: verkeersmaatregelen	Bekostigen van nieuwe maatregelen ter verbetering van de verkeersveiligheid. Vanaf 2017 worden werken met materiële omvang geactiveerd.
P4: verkeersregelinstallaties	Via structurele budgetten in de exploitatie wordt de instandhouding van de verkeersregelinstallatie(vri) geregeld. Vanaf 2017 worden werken met materiële omvang geactiveerd.
P1: innovatiefonds Zorg en Welzijn Amstelveen	De raad heeft op 13 december 2017 ingestemd met de inrichting van het Innovatiefonds Zorg en Welzijn Amstelveen per 1 januari 2018. Het gaat om een proef voor twee jaar. Het fonds draagt bij aan het doorontwikkelen van gebruikersgerichte zorg en het vinden van passende oplossingen, samen met de mensen die zorg nodig hebben.
P2: KNLTB garantie	De raad heeft op 15 juni 2016 ingestemd met het raadsvoorstel "Nationaal Tennis Centrum (NTC) en bondskantoor Koninklijke Nederlandse Lawn Tennisbond (KNLTB)" waarmee een garantstelling van € 400.000 per jaar met een maximale looptijd van tien jaar is verstrekt. Het risico voor de gemeente wordt geschat op 25% en op basis hiervan is een bestemmingsreserve getroffen van € 1 miljoen
P2: kunstgrasrugbyveld	In de kadernota 2017 heeft de raad € 522.000 beschikbaar gesteld voor het vervangen van het kunstgrasrugbyveld.
P2: monumentenzorg	Aan de eigenaar van een gemeentelijk monument kan een subsidie worden verleend ter tegemoetkoming in de kosten die noodzakelijk zijn om de specifieke beschermingswaardige onderdelen van het monument in stand te houden. In de reservenota van 2012 is het maximum vastgesteld op € 200.000
P2: nieuwbouw Piet Heinschool	De nieuwbouw Piet Heinschool is de laatste school die wordt bekostigd vanuit de reserve "Nieuwbouw onderwijshuisvesting". In de Kadernota

reserve	doel reserve
	2016 is besloten laatstgenoemde reserve af te sluiten en een aparte reserve voor de nieuwbouw Piet Heinschool in te stellen.
P2: nieuwbouw HWC	In de Kadernota 2017, kadernota 2018 en Perspectiefnota 2018 is gereserveerd voor nieuwbouw van het Herman Wesselink College (HWC) voor de realisatie van de nieuwbouw en het tijdelijk voorzien in ruimten voor bewegingsonderwijs.
P2: nieuwbouw Landtong	In het college uitvoeringsprogramma 2018-2022 zijn middelen beschikbaar gesteld voor het opstellen van een startnotitie voor herontwikkeling van het terrein Landtong en onderzoek naar nieuwbouw van de school in het ontwikkelgebied.
P2: nieuwbouw Wending	Voor de nieuwbouw van Wending op de locatie van De Schakel is in de Kadernota 2017 ten laste van de algemene reserve een krediet beschikbaar gesteld van € 1.900.000.
P2: overige toekomstige huisvestingsvoorzieningen	Voor kleine kredieten is het administratief omslachtig om nieuwe specifieke reserves aan te maken. Deze worden gebundeld en administratief verwerkt in deze reserve.
P2: verbouwing vierde sporthal (Goudsmithal)	Diverse onderwijsinstellingen en sportverenigingen hebben aangegeven aanvullende behoefte aan goede binnensportruimte te hebben. In de Kadernota 2016 is voor de verbouwing van een vierde sporthal € 1,65 miljoen beschikbaar gesteld. Naar aanleiding van de gehouden aanbesteding en de gekozen invulling is in het raadsbesluit bij de kadernota 2018 besloten een aanvullend krediet te voteren van € 0,3 miljoen voor de aanbouw van de Goudsmithal.
P2: nieuwbouw school Keizer Karel College (KKC)	Uit de reserve overige toekomstige huisvestingsvoorzieningen is een voorbereidingskrediet van € 224.000 beschikbaar gesteld voor permanente uitbreiding en vervanging van dele van de school Keizer Karel College.
P4: energiebeleidsplan (incl. SLOK)	Met de vaststelling van het energiebeleidsplan 2013-2016 is door de raad een nieuw kader geformuleerd. Het is bestemd voor energiebesparende maatregelen. De middelen zijn in 2019 besteed en de reserve kan worden afgesloten.
P4: meubilair Zorgvlied	In de kadernota 2017 is € 230.000 gereserveerd voor plaatsing van nieuw en extra meubilair in ruimten en op de begraafplaats Zorgvlied. Het krediet is eind 2019 gereed en de reserve kan worden afgesloten.
P5: grote projecten	Dit betreft beschikbaar gestelde middelen voor de projectenorganisatie inzake grotere onderwerpen zoals Amstelveenlijn, Stadshart en A9. De middelen voor toekomstige gemeentelijke investeringen A9 en Stadshart zijn in 2018 overgeheveld naar nieuw ingestelde afzonderlijke reserves.
P5: stadshart	Bij de programmarekening 2017 heeft de raad ingestemd met het instellen van de reserve 'Stadshart' voor het budgetneutraal uitvoeren van herinrichting van openbare ruimte via opbrengsten uit verkoop van gemeentelijke gronden en gebouwen. De middelen welke in 2017 zijn gestort in reserve 'Grote projecten' voor dit doel worden overgeheveld. Vanaf 2018 wordt de financiële afwikkeling van het raadsvoorstel "Vaststellen Ruimtelijke Uitwerking Visie Stadshart geëgaliseerd via deze reserve.
P5: toekomstige gemeentelijke investeringen A9	In het raadsvoorstel van 12 december 2018 inzake vaststelling bijdragen aan Rijkswaterstaat voor scopewijziging en toekomstige gemeentelijke investeringen project A9 heeft de raad ingestemd met de vorming van deze reserve. Het doel is de middelen te reserveren voor dekking van toekomstige kapitaallasten als gevolg van vooruitbetaalde gemeentelijke investeringen en de middelen welke zijn gereserveerd in de reserve grote projecten over te hevelen.

reserve	doel reserve
P5: startkoop Amstelveen en Startersleningen	Deze reserve wordt gevoed uit de aankopen van 'tranches' van de zogenoemde 'startkoopamstelveen' woningen. Dit zijn woningen die op erfpachtbasis met korting zijn verkocht. Het verschil tussen de verkoopprijs en de marktwaarde van de woningen wordt aan Amstelveen betaald zodra de bewoner/koper meer gaat verdienen. Deze betaling geschiedt in 4 tranches. Zodra de reserve enige omvang heeft, zal aan college en raad een voorstel worden gedaan voor de aanwending van deze reserve. Te denken valt aan het opnieuw ontwikkelen van woningen onder de 'startkoopamstelveen' regeling.
P5: amstelveense bijdrage M51	Via de Kadernota 2012 is ten laste van de algemene reserve € 6 miljoen gereserveerd voor de Amstelveense bijdrage aan de M51. In raadsbesluit "Uitvoeringsbesluit voor het ombouwen van de Amstelveenlijn" van november 2015 is besloten van dit bedrag € 5,72 miljoen op te nemen als bijdrage en hiervoor een voorziening te treffen na ondertekening van het contract in 2016. Het restant blijft vooralsnog in de reserve.
P5: bedrijventerrein Amstelveen Zuid	Deze reserve is via het raadsvoorstel van 13 februari 2019 ingesteld ter risicoafdekking van de zijner tijd in te stellen actieve grondexploitatie "Bedrijventerreinen Amstelveen Zuid" en gevormd door een storting van € 4,4 miljoen ten laste van de algemene reserve
P5: cultuurinvesteringen Cultuurstrip	In de kadernota 2017 is voor de aanpak van de cultuurstrip € 750.000 euro opgenomen ten behoeve van een gezamenlijke entree voor de Muziek- en Dansschool en de Volksuniversiteit, een nieuwe entree voor de Schouwburg, verplaatsing van de balie van de Muziek- en Dansschool, realisatie van een horecaruimte in de plint en het aanbrengen van flexibele glazen afscheiding tussen de schouwburg en de horecaruimte.
P5: wijkcentrum Noorddamcentrum	In lijn met het vastgestelde beleid "Bewoners AanZ" faciliteert de gemeente concrete initiatieven om wijkcentra te exploiteren. Net als in Randwijck en Elsrijk is dit ook in Bovenkerk aan de orde. In het kader van de uitwerking van het initiatief "Parel aan de Poel" door de Stichting Bovenkerk, c.q. het wijkplatform is een aantrekkelijk wijkcentrum een belangrijk punt. Dit vraagt een renovatie van het bestaande wijkgebouw, dat functioneel verouderd is (bouwjaar 1983). Een renovatie biedt ook de mogelijkheid om de klimaatbeheersing en energie zuinigheid op peil te brengen. In de kadernota 2018 is naast de beschikbare middelen uit het reguliere onderhoudsprogramma, een extra gemeentelijk bijdrage beschikbaar gesteld van € 0,7 miljoen.
P5: wijkcentrum Alleman	In de Perspectiefnota 2020 is een voorbereidingskrediet verstrekt (€ 0,2 miljoen) om een bouwplan uit te werken voor de nieuwbouw voor wijkcentrum Alleman.
P5: schuilkelder Wolfert van Borsselenweg	Voor de renovatie van de Schuilkelder Wolfert van Borsselenweg is € 150.000 beschikbaar gesteld.
P6: FLO kosten Brandweer	De rentedotatie aan de voorziening "Incidentele kostenontwikkelingen brandweer" is vanaf 2014 omgezet in een structureel budget van € 160.000 ter afdekking van de in rekening gestelde kosten door de Brandweer Amsterdam-Amstelland voor de overgangsregeling Functioneel Leeftijdsontslag; De voorziening "Incidentele kostenontwikkelingen brandweer" is tevens in 2014 omgezet naar een egalisatiereserve waarmee het jaarlijkse verschil tussen de werkelijke kosten en het structurele bedrag in de exploitatie wordt afgewikkeld.

reserve	doel reserve
P7: hardware IT	Reserve ter dekking van kapitaallasten van de investering in een groot aantal maatregelen om de continuïteit van de ICT voorziening te garanderen en een stabiele basis ICT infrastructuur te realiseren. De raad heeft het krediet van € 2,8 miljoen verleend in de vergadering van 16 mei 2018.
P7: raadhuis aanpassing huisvesting	Reserve ter dekking van kapitaallasten van de investering in de verbouwing van het raadhuis. De inrichting wordt in fases vernieuwd en flexibel gemaakt. Rekeninghoudend met de digitale transformatie wordt een activiteit-gebonden inrichting gerealiseerd op basis van werken, denken, lezen en ontmoeten. Er wordt een open structuur gemaakt met veel spreek-/concentratie en ontmoetingsruimten. Tevens worden de facilitaire voorzieningen aangepast aan de moderne vorm van werken en worden koffiecorners en catering/café tot ontmoetingsruimten omgevormd. De raad heeft het krediet van € 7,6 miljoen verleend via het College Uitvoeringsprogramma 2018-2022.
P8: sparen vooraf	De algemene reserve is allereerst samen met de reserve "sparen vooraf" belangrijk als risicobuffer om tegenvallers op te vangen. Het door de raad vastgestelde minimumniveau voor de bufferfunctie is in de Kadernota 2018 bepaald op € 15 miljoen. Dit benodigde minimumbedrag wordt regelmatig getoetst op basis van een actuele risico- analyse in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van de programmabegroting en – rekening. Uitgangspunt van beleid is verder, dat er niet voor verschillende begrotingsonderdelen afzonderlijke buffers (bestemmingsreserves) worden gevormd. Dat vormt ook het uitgangspunt voor de risico-analyse ter onderbouwing van de gewenste minimum-omvang van de gemeentebreed benodigde buffer. Nauw hieraan verbonden is, dat de algemene reserve tevens voldoende handelingsmarge biedt voor frictie- en transitiekosten en eenmalige beleidsintensiveringen c.q. bestuurlijke prioriteiten in brede zin. Uiteindelijk is het bij uitstek een politiek-bestuurlijke integrale afweging om in onderlinge balans en samenhang de kaders te stellen voor de noodzakelijke en gewenste voeding en aanwending van zowel de algemene reserve als de reserve sparen vooraf.

bedrag x € 1.000	Boekwaarde 1januari	Toevoeging	Onttrekking	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Boekwaarde 31december
P9: Algemene reserve	58.085	0	20.623	0	37.462
P9: Resultaat	-20.623	-3.939	0	0	-24.562
a1. algemene reserve	**37.462**	**-3.939**	**20.623**	**0**	**12.900**
A. TOTAAL ALGEMENE RESERVE	**37.462**	**-3.939**	**20.623**	**0**	**12.900**
Dekking kapitaallasten	105.032	20.661	0	4.278	121.416
b1. Dekking kapitaallasten	**105.032**	**20.661**	**0**	**4.278**	**121.416**
Vervanging bedrijfsmiddelen	4.905	1.187	1.710	0	4.382
b2.1 Bedrijfsmiddelen	**4.905**	**1.187**	**1.710**	**0**	**4.382**
Bedrijfsvoeringsfondsen	910	6.896	4.487	0	3.319

b2.2 Bedrijfsvoeringsfondsen	**910**	**6.896**	**4.487**	**0**	**3.319**
P3: Egalisatiereserve Grondbank (max. 500K)	0	34	0	0	34
P4: Buitenruimte groen, water en spelrecreatie	126	973	454	0	644
P4: Groot onderhoud wegen	5.592	4.372	3.814	0	6.150
P4: Openbare verlichting (m.n. lichtmasten)	828	448	483	0	792
P4: Verkeersmaatregelen	2.815	1.696	1.319	0	3.193
P4: Verkeersregelinstallaties	2.037	421	622	0	1.836
b2.3 Overige egalisatiereserves	**11.397**	**7.944**	**6.691**	**0**	**12.650**
P1: Innovatiefonds Zorg en Welzijn Amstelveen	257	0	88	0	169
P2: KNLTB garantie	1.000	0	0	0	1.000
P2: Kunstgrasrugbyveld	522	0	46	0	476
P2: Monumentenzorg	127	32	0	0	160
P2: Nieuwbouw HWC	23.528	1.000	8.456	0	16.072
P2: Nieuwbouw Landtong	0	200	0	0	200
P2: Nieuwbouw Piet Heinschool	5.907	0	4.142	0	1.765
P2: Nieuwbouw Wending	100	0	100	0	0
P2: Overige toekomstige huisvesting	3.877	3.050	915	0	6.012
P2: Sportlaan 29, aanbouw Goudsmithal	130	0	30	0	99
P2: Verv nieuwbouw schoolgebouw Keizer Karel college	0	224	224	0	0
P4: Energiebeleidsplan (incl.SLOK)	77	0	77	0	0
P4: Meubilair Zorgvlied	27	0	24	0	2
P5: Amstelveense bijdrage M51	246	0	96	0	150
P5: Bedrijventerrein Amstelveen Zuid	0	4.408	0	0	4.408
P5: Cultuurinvesteringen cultuurstrip	502	55	409	0	148
P5: Grote projecten	2.409	530	1.714	0	1.226
P5: Schuilkelder Wolfert van Borsselenweg	150	0	0	0	150
P5: Stadshart	210	0	72	0	138
P5: Startkoop Amstelveen en Startersleningen	1.023	86	0	0	1.108
P5: Toekomstige gemeentelijke investeringen A9	5.400	1.451	0	0	6.850
P5: Wijkcentra, Noorddamcentrum	696	500	0	0	1.196
P5: Wijkcentrum Alleman	0	200	0	0	200
P6: FLO kosten Brandweer	2.791	0	159	0	2.632
P7: Hardware IT	1.176	0	825	0	350
P7: Raadhuis aanpassing huisvesting	0	2.800	1.955	0	845
P8: Sparen vooraf	5.628	4.000	0	0	9.628
b3. Overige bestemmingsreserves	**55.783**	**18.535**	**19.332**	**0**	**54.986**
B. TOTAAL BESTEMMINGSRESERVES	**178.028**	**55.224**	**32.220**	**4.278**	**196.753**
Eigen vermogen (A+B)	**215.489**	**51.284**	**52.843**	**4.278**	**209.652**

voorzieningen

Op de programmabladen wordt nader ingegaan op de mutaties voor dit verslagjaar van de voorzieningen. De eerste kolom van de overzichten verwijst naar het programmanummer, waarbij "8" verwijst naar algemene dekkingsmiddelen.

voorziening	doel voorziening
P2: onderhoud onderwijs-gebouwen	Zie onderhoud Vastgoed.
P5: (huur)woonwagens en -lokaties	Zie onderhoud Vastgoed.
P5: onderhoud Vastgoed	Via het besluit uniformering begrotingssystematiek vastgoed wordt niet gewerkt met kapitaallasten, maar met inpassing van meerjaarlijkse onderhoudsbudgetten (MOP) in de budgetten. De bestaande boekwaarde en kapitaallasten geven namelijk geen juist beeld geven voor de vervangingsvraag. Budgetten voor meerjarig onderhoud worden in de voorziening gestort terwijl de uitgaven aan meerjarig onderhoud direct ten laste van de voorziening worden gebracht. Verschillen tussen budget en werkelijke uitgaven over de jaren worden op deze wijze geëgaliseerd.
P6: sociaal statuut brandweer	Met ingang van 1 januari 2012 maakt de Brandweer Amstelveen onderdeel uit van de regionale Brandweer Amsterdam-Amstelland (conform raadsbesluit nummer 89 van 1 november 2007). Een aandachtspunt voor de regionalisering is de harmonisering van de arbeidsvoorwaarden. Er is voor gekozen de arbeidsvoorwaarden van de gemeente Amsterdam te hanteren (Rechtspositie Gemeente Amsterdam). Voor de overgang naar de arbeidsvoorwaarden van de gemeente Amsterdam is tot 1 januari 2018 een overgangsregeling bepaald in overeenstemming met de bonden.
P8: alg. pensioenwet politiek ambtsdragers + wachtgeld	Op grond van indicatieve berekeningen wordt periodiek het redelijkerwijs in te schatten uitgavenniveau voor wachtgelden en pensioenen van (met name) voormalig wethouders vastgesteld.
P4: afkoop onderhoud graven	Bekostiging van het onderhoud van graven met de hiervoor van particulieren ontvangen afkoopsommen.
P4: uitgifte graven	Bekostiging van het grafrecht met de hiervoor van particulieren ontvangen afkoopsommen voor gebruik van het graf.
P4: bedrijfsafval	Egaliseren van het exploitatieresultaat ten einde een evenwichtige tariefsontwikkeling mogelijk te maken
P4: begraafplaats Zorgvlied	Egaliseren van het exploitatieresultaat ten einde een evenwichtige tariefsontwikkeling mogelijk te maken. Als algemeen beleidsuitgangspunt geldt voor de egalisatievoorziening dat deze maximaal 10% van de te egaliseren jaaromzet bedraagt (nota reserves en voorzieningen 2012). Als op rekeningbasis dit maximum wordt overschreden zal bij de eerstvolgende Perspectiefnota concrete voorstellen gedaan worden hoe hier mee om te gaan, waarbij de herkomst van de middelen nadrukkelijk in ogenschouw wordt genomen. In de Kadernota 2017 is de maximale stand van de egalisatievoorziening "Zorgvlied" tot en met 2020 vastgesteld op 25% van de exploitatie.
P4: huishoudelijk afval	Egaliseren van het exploitatieresultaat ten einde een evenwichtige tariefsontwikkeling mogelijk te maken. Algemeen uitgangspunt: zie P4: begraafplaats Zorgvlied.
P4: riolering	Egaliseren van het exploitatieresultaat ten einde een evenwichtige tariefsontwikkeling mogelijk te maken. Algemeen uitgangspunt: zie P4: begraafplaats Zorgvlied.

voorziening	doel voorziening
P5: facilitaire projecten	Door gewijzigde wetgeving vallen facilitaire projecten niet meer onder de balanspost "Voorraden". Het in de voorziening "Verliesgevende projecten" opgenomen bedrag dat betrekking heeft op facilitaire projecten is ingaande 2016 in deze voorziening opgenomen.
P1, 4, 5 en 8: debiteuren	De voorziening debiteuren bevat een bedrag voor mogelijk oninbare vorderingen. De voorziening wordt bij opmaak van de rekening geactualiseerd.

bedrag x € 1.000	Boekwaarde 1januari	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31december
P2: Onderhoud onderwijsgebouwen	1.271	299	815	361	394
P5: (Huur) woonwagens en -lokaties	434	108	45	85	412
P5: Facilitaire projecten	926	237	494	0	669
P5: Onderhoud Vastgoed	4.145	3.251	246	1.584	5.566
P6: Sociaal statuut brandweer	8	0	8	0	0
P8: Alg. pensioenwet politiek ambtsdragers + wachtgeld	3.061	1.122	0	283	3.900
a. Algemene voorzieningen	**9.844**	**5.017**	**1.608**	**2.313**	**10.940**
P4: Afkoop onderhoud graven	2.679	546	0	306	2.918
P4: Uitgifte graven	4.147	671	0	571	4.247
b1. Geoormerkte gelden - algemeen	**6.826**	**1.217**	**0**	**877**	**7.165**
P4: Bedrijfsafval	11	0	11	0	0
P4: Begraafplaats Zorgvlied	122	0	122	0	0
P4: Huishoudelijk afval	335	300	635	0	0
P4: Riolering	2.345	0	-1.099	0	3.443
b2. kostendekkende exploitaties	**2.813**	**300**	**-330**	**0**	**3.443**
A. TOTAAL VOORZIENING PASSIVA	**19.483**	**6.534**	**1.278**	**3.190**	**21.549**
P1: Dubieuze debiteuren sociale dienst	1.445	10	0	0	1.456
P4: Dubieuze debiteuren Zorgvlied	58	14	0	3	69
P5: Dubieuze debiteuren bouwleges	247	27	8	0	266
P8: Dubieuze debiteuren	954	280	176	240	818
c2. Debiteuren	**2.705**	**331**	**185**	**243**	**2.608**
B. TOTAAL VOORZIENING ACTIVA	**2.705**	**331**	**185**	**243**	**2.608**
Voorzieningen (A+B)	**22.187**	**6.865**	**1.462**	**3.432**	**24.157**

beoordeling egalisatievoorziening kostendekkende exploitatie
In de nota reserve en voorzieningen 2012 staat opgenomen dat de egalisatievoorzieningen "Zorgvlied", "huishoudelijk afval" en "riolering" maximaal 10% van de omzet mogen bedragen. Voor het bepalen van de omzet is gekozen voor het in de paragraaf lokale heffingen vermelde bedrag in de kolom "opbrengst heffing in de rekening".

riolering
Bij de Perspectiefnota 2020 is besloten om tijdelijk een hogere stand van de voorziening toe te staan, in afwachting van nadere voorstellen, uiterlijk bij de Perspectiefnota 2021.

bedrag x € 1.000	maximaal percentage	omzet / opbrengst	omzet x %	Boekwaarde 31dec19	toegestaan -/- boekwaarde
begraafplaats Zorgvlied	25%	4.127	1.032	0	1.032
huishoudelijk afval	10%	8.889	889	0	889
riolering	10%	9.005	901	3.443	-2.543

vaste schulden

bedrag x € 1.000	Rente %	Oorspronkelijk bedrag	Boekwaarde 1-jan	Opgenomen	Aflossing lopend jaar	Boekwaarde 31-dec	Rente lopend jaar
BNG (lening tm 15dec50)	4,2000	20.000	16.000	0	500	15.500	671
BNG (lening tm 15dec51)	4,4000	20.000	16.500	0	500	16.000	725
BNG (lening tm 15dec52)	4,5000	25.000	21.250	0	625	20.625	955
BNG (lening tm 15dec53)	4,6500	25.000	21.875	0	625	21.250	1.016
Totaalbedrag		**90.000**	**75.625**	**0**	**2.250**	**73.375**	**3.367**

Amstelveen heeft een lening van in totaal € 90 miljoen aangetrokken met een looptijd van 40 jaar. Het gemiddeld percentage van de lening komt uit op 4,45 procent. Met deze lening heeft de gemeente voor zeer lange termijn voorzien in haar financieringsbehoefte. Bij het bepalen van de looptijd van de lening is aansluiting gezocht bij de looptijd van de te financieren activa (met name riolering en onderwijshuisvesting).

waarborgsommen
Het saldo van € 278.000 betreft vooral in onderpand gegeven geldsommen waarop de gemeente eventuele schade kan verhalen. Daarnaast bevat deze post (kleine) bedragen voor bijvoorbeeld uit te keren planschade en enkele maanden betaalde borg door huurders van gemeentelijke panden.

netto-vlottende schulden

bedrag x € 1.000	31-12-2019	31-12-2018
1. BNG	252	159
2. Overige schulden	6.987	5.846
Netto-vlottende schulden	**7.239**	**6.005**

overige schulden: crediteuren
De onder crediteuren opgenomen ontvangen facturen zijn per eind januari 2019 vrijwel alle betaald.

overlopende passiva

bedrag x € 1.000	31-12-2019	31-12-2018
Opgebouwde verplichtingen in begrotingsjaar: 1. nog te betalen bedragen	14.126	8.921
Opgebouwde verplichtingen in begrotingsjaar: 2. loonheffing/pensioenbijdragen	4.493	4.254
Opgebouwde verplichtingen in begrotingsjaar: 3. te betalen btw	502	770
Opgebouwde verplichtingen in begrotingsjaar: 5. overig	1.279	90
Overige vooruitontvangen bedragen: 1. leefbaarheidsbudget wijkplatforms	61	79
Overige vooruitontvangen bedragen: 2. vooruitontvangsten Vastgoed	-83	11
Overige vooruitontvangen bedragen: 3. facilitaire projecten grondexploitatie	5.248	6.635
Overige vooruitontvangen bedragen: 4. overig	2.549	1.970
Van Europese/Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen	852	851
Overlopende passiva	**29.028**	**23.580**

opgebouwde verplichtingen in begrotingsjaar

1 - nog te betalen bedragen

Dit betreft uitgaven voor een activiteit in dit verslagjaar waar nog geen nota voor is ontvangen per balansdatum 31 december, maar waar wel een verplichting voor is aangegaan. De grootste bedragen hebben betrekking op facturen voor jeugdhulp en sociale voorzieningen. Evenals de reservering voor grote projecten.

overige vooruitontvangen bedragen

1 - leefbaarheidsbudget wijkplatforms

Sinds 2011 vindt de verantwoording van het leefbaarheidsbudget Wijkplatforms plaats via de exploitatie van de gemeente.

3 – facilitaire projecten grondexploitatie, vooruitvangen

Het gaat hier om facilitaire grondexploitatieprojecten waarbij de gemeente bedragen heeft ontvangen die hoger zijn dan de tot heden gemaakte kosten.

Van Europese/Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen

bedrag x € 1.000	Saldo 1 januari	Toevoe-gingen	Uitgegeven bedragen	Saldo 31 december
BBZ 2019	0	15		15
SPUK	0	149		149
Heemparken	63	56		119
beveiliging Joodse instellingen	44			44
vooruitontvangen gelden Rijk	**107**	**220**	**0**	**327**
ISV 3	83		83	0
Verduurzamen particulier woningbezit	29		25	4
Regiobudget zorg & welzijn (buffer)	23		11	12
Regiobudget zorg & welzijn (2018)	53		53	0
Regiobudget zorg & welzijn (2019)	0	2		2
Subsidie sanering woningen	200			200
RMC	246	64	95	215
Kasfunctie EZ agenda	69		38	31
RIEC AA Gemeenten ondermijning	0	39		39
Regionale samenwerking	37		37	0
Top 400/600 en TopX-verwerking	4	22	4	22
vooruitontvangen gelden overheden	**744**	**127**	**346**	**525**
Van overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen	**851**	**347**	**346**	**852**

5.4 Niet Uit de Balans Blijkende Verplichtingen

Verstrekken van garanties ca

In de financiële verordening gemeente Amstelveen staat in artikel 10 (financieringsfunctie), lid 3 dat het verstrekken van leningen en garanties uitsluitend wordt gedaan uit hoofde van de publieke taak. Bij het uitzetten van middelen, het verstrekken van garanties en het aangaan van financiële participaties bedingt het college, indien mogelijk, zekerheden. Het college motiveert in zijn besluit het openbaar belang van dergelijke uitzettingen van middelen, verstrekkingen van garanties en financiële participaties.

Woningbouw

Via de regelingen Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) en Nationale Hypotheek Garantie (NHG) staat de gemeente voor substantiële bedragen garant.

Daarnaast staat de gemeente garant voor geldleningen via Stater N.V. voor € 5,1 miljoen (2018: € 5,2 miljoen) en garanties in het kader van de 2 regelingen "Beschikking deelneming van het Rijk in garanties van de gemeente voor bestaande woningen" en de "Beschikking geldelijke steun eigen woningen 1984" voor € 2,7 miljoen (2018: € 3,9 miljoen).
Op grond van deze laatste 2 regelingen is de gemeente ingeval van faillissement voor 100% aansprakelijk. De helft van eventuele aanspraken is dan vervolgens verhaalbaar op het Rijk. Dit deel van de gewaarborgde leningen zal de komende jaren afnemen door privatisering van deze garantiestellingen. De gemeente is uitsluitend aansprakelijk voor de garanties tot en met 1994.

Via raadsvoorstellen staat de gemeente garant voor woningbouw ca. Dit betreft bijvoorbeeld ook een atletiekbaan. Het gaat hier om een garantie per 31 december 2019 van € 586.000 (2018: € 248.000).

Waarborgfonds

Het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) zorgt door middel van garantstelling er voor dat woningbouwcorporaties tegen lagere rentetarieven leningen kunnen aantrekken. Daarbij is het uitgangspunt dat de sector zelf als eerste garant staat voor eventuele tekorten. Rijk en gemeenten staan vervolgens als achtervang garant mocht de sector zelf onvoldoende verhaal bieden.

Om te voorkomen dat WSW een aanspraak krijgt op zijn borgstelling, kent het stelsel verschillende buffers en vangnetten.

- De deelnemende corporatie heeft zelf een vermogensbuffer en kasstroom;
- Het risicovermogen van WSW is de eerste buffer om aanspraken op de borg op te vangen. Deze reserve kan zo nodig worden aangevuld door het onderpand van de noodlijdende corporatie te gelde te maken;
- De tweede buffer is de onderlinge waarborg van corporaties (het obligo). Corporaties voldoen op eerste verzoek 3,85% van hun geborgde schuldrestant aan WSW;
- Ten slotte heeft WSW met het Rijk en de gemeenten (de 'achtervangers') de afspraak dat WSW, indien nodig, kan beschikken over renteloze leningen.

In totaliteit betreft het leningen met een omvang van € 374 miljoen (2018: € 397 miljoen). Het bedrag is als volgt verdeeld naar woningcorporaties:

bedrag x € 1.000.000	eind 2019	eind 2018
Eigen Haard	265	288
Duwo	60	60
Woonzorg Nederland	49	49
Totaal	**374**	**397**

Nationale Hypotheek Garantie (NHG)

Bij (tijdelijke) liquiditeitstekorten van het Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW) is de gemeente samen met alle andere Nederlandse gemeenten en het Rijk de verplichting aangegaan renteloze leningen aan het waarborgfonds te verstrekken. Het Rijk neemt 50% van deze renteloze leningen voor zijn rekening. Gemeenten nemen gezamenlijk de andere 50% voor hun rekening. Bij aanspraken op de achtervang betaalt het WEW de leningen in betere tijden terug.

Op 15 april 2009 is tussen het Rijk en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) bestuurlijk afgesproken dat de achtervangfunctie van de gemeenten met ingang van 2011 zal worden beëindigd en volledig door het Rijk wordt overgenomen. Voor de tot deze ingangsdatum verstrekte garanties blijft de gemeente voor de helft achtervang evenals het Rijk, waarbij de gemeentelijke aanspraak plaatsvindt naar rato van de som van de nominale bedragen van de nog lopende leningen (50%) en de som van de verliesbedragen (50%).

Amstelveen staat bij opmaak van de rekening in totaal voor € 192 miljoen (2018: € 195 miljoen) garant.

Overige garanties

Kabels en leidingen

Voor het realiseren van woonprojecten e.d. kan het voor komen dat Amstelveen een garantie afgeeft dat in de toekomst grond wordt geleverd zonder kabels en leidingen.

KNLTB

De raad heeft op 15 juni 2016 ingestemd met het voorstel "Nationaal Tennis Centrum (NTC) en bondskantoor Koninklijke Nederlandse Lawn Tennisbond (KNLTB)" waarmee een garantstelling van € 400.000 per jaar met een maximale looptijd van tien jaar is verstrekt. Het risico voor de gemeente wordt geschat op 25% en op basis hiervan is een reserve getroffen van € 1 miljoen.

Financiële verplichtingen voor toekomstige jaren die meer bedragen dan € 400.000 (voor inkoop- en huurcontracten)

In de raadsvergadering van 12 februari 2020 is het raadsvoorstel "Normenkader voor de accountantscontrole van de jaarrekening 2019 van de gemeente Amstelveen" voorgelegd ter besluitvorming.

Onderdeel van dit raadsbesluit vormt het beslispunt om in de toelichting op de balans financiële verplichtingen voor toekomstige jaren op te nemen die meer bedragen dan € 400.000 (voor inkoop- en huurcontracten). Via dit raadsvoorstel is de reikwijdte van artikel 53a BBV nader ingevuld, waarin gesproken wordt over "belangrijke financiële verplichtingen waaraan de gemeente voor toekomstige jaren is verbonden". Er zijn geen huurcontracten die een verplichting hebben van meer dan € 400.000.

Het volume aan inkoopcontracten met een meerjarige verplichting bedraagt ongeveer € 35 miljoen. De contracten die onder de reikwijdte vallen van € 400.000 zijn de volgende (W=Werk, D= Dienst, L=Levering):

Projectnaam	Procedure aanbesteding	W/D/L
Afzet grond AW tm industrie vrijkomend via de grondbank uit div werken	Europese aanbesteding	D
Collectief regiovervoer	Europese aanbesteding	D
Raamovereenkomst leverantie betonnen verhardingsmaterialen	Europese aanbesteding	L
WMO Begeleiding	Europese aanbesteding	D
Raamovereenkomst inhuur Secretarieel/administratieve krachten tm schaal 8	Europese aanbesteding	D
Levering Parkeerautomaten incl. installatie, beheer en onderhoud	Europese aanbesteding	L+D
WMO Hulpmiddelen	Europese aanbesteding	L
Nieuwbouw Brede school Piet Hein	Nationaal openbaar	W
Software licenties	Europese aanbesteding	L
Onderhoud elementenverharding	Europese aanbesteding	D
Hulp bij het Huishouden	Europese aanbesteding	D
Asfalteerwerkzaamheden	Nationaal openbaar	W
Integraal onderhoud wijken Kostverloren en Kronenburg	Europese aanbesteding	D
Bestrijden onkruiden op verharding stadsbreed A'veen	Europees	D
Warme dranken automaten	Europese aanbesteding	D
Bouwkundige werkzaamheden herinrichting raadhuis Amstelveen	Meervoudig onderhands	W
Collectieve zorgverzekering minima	Enkelvoudig onderhands	D
Catering/banqueting raadhuis/werf	Europese aanbesteding	D

6 Bijlagen

6.1 Single Information Single Audit (SiSa)

Basis idee bij het principe single information single audit is dat het Rijk bij het vragen van informatie zoveel mogelijk aansluit bij de informatiebehoeften en verantwoordingsmomenten van de medeoverheden zelf. Bij single information hoeft de gemeente, provincie of gemeenschappelijke regeling niet speciaal een aparte verantwoording voor het rijk op te stellen.

Door in de jaarstukken een bijlage op te nemen met wettelijk voorgeschreven verantwoordingsinformatie kan het Rijk de specifieke uitkeringen beoordelen. Met single audit wordt bedoeld dat voor de controle door de accountant gebruik wordt gemaakt van de reguliere controle van de jaarrekening door de accountant.

Toelichting:
Indicator H4/10: de verantwoorde bestedingen zijn onzeker als gevolg van 'geen zekerheid btw-positie sportbedrijf'.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2019 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 27 januari 2020

OCW	D8	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO) *Aard controle:R* *Indicatornummer: D8101*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO) *Aard controle:R* *Indicatornummer: D8102*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform *Aard controle:R* *Indicatornummer: D8103*					
			507.536	312.880	6.269					
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle:n.v.t.* *Indicatornummer: D8104*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbele **Bedrag** *Aard controle:R* *Indicatornummer: D8105*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle:n.v.t.* *Indicatornummer: D8106*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbelei **Bedrag** *Aard controle:R* *Indicatornummer: D8107*				
			1							
SZW	G2	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2019** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle:R* *Indicatornummer: G2101*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle:R* *Indicatornummer: G2102*	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers *Aard controle:R* *Indicatornummer: G2103*	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers *Aard controle:R* *Indicatornummer: G2104*	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen **(IOAZ)** *Aard controle:R* *Indicatornummer: G2105*	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen *Aard controle:R* *Indicatornummer: G2106*
			14.623.781	286.039	907.046	9.141	150.297	0		
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) **(Bbz 2004)** *Aard controle:R* *Indicatornummer: G2107*	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) *Aard controle:R* *Indicatornummer: G2108*	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle:R* *Indicatornummer: G2109*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle:R* *Indicatornummer: G2110*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle:R* *Indicatornummer: G2111*	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee *Aard controle:n.v.t.* *Indicatornummer: G2112*
			20.875	658	0	407.694	0	Ja		
SZW	G3	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2019** Besluit bijstandverlening	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) *Aard controle:R* *Indicatornummer: G3101*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) *Aard controle:R* *Indicatornummer: G3102*	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief *Aard controle:R* *Indicatornummer: G3103*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) *Aard controle:R* *Indicatornummer: G3104*	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) *Aard controle:R* *Indicatornummer: G3105*	Besteding (jaar T) Bob *Aard controle:R* *Indicatornummer: G3106*		
			65.178	22.504	30.415	85.793	11.461	0		
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) *Aard controle:R* *Indicatornummer: G3107*	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz *Aard controle:R* *Indicatornummer: G3108*	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee *Aard controle:n.v.t.* *Indicatornummer: G3109*					
			0	0	Ja					

WWS	H4	Specifieke uitkering Sport Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle:R; Indicatornummer: H4 / 01*	Projectnaam / nummer *Aard controle:n.n.t. Indicatornummer: H4 / 02*	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen (automatisch berekend) *Aard controle:R Indicatornummer: H4 / 03*	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle:R Indicatornummer: H4 / 04*	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle:R Indicatornummer: H4 / 05*	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle:R Indicatornummer: H4 / 06*
		1	778.403	Nieuwbouw sporthal HWC	60.472	1.766	0	0
		2		Vervangen kunstgrasrugbyveld	110.533	0	0	0
		3		Bijdrage/subsidie aan Amstelveen sport, onroerende zaken, renovatie.	7.053	0	0	0
		4		Bijdrage/subsidie aan Amstelveen sport, onroerende zaken beheer en exploitatie	276.157	271.193	0	0
		5		Beheer en onderhoud sportaccomodaties door gemeente zelf tlv exploitatie	63.038	57.495	0	0
		6		Beheer en onderhoud sportaccomodaties door gemeente zelf tlv voorziening	129.915	22.727	0	0
		7		Bijdrage/subsidie aan Amstelveen sport voor aankoop roerende zaken	6.352	0	0	0
		8		Bijdrage/subsidie aan Amstelveen sport, vervanging inventaris en blaashal	0	0	88.313	0
		9		Bijdrage/subsidie aan AmstelveenSport, dienstverlening derden roerende zaken, samengevoegd met regel 136	74.905	0	0	0
		10		Bijdrage/subsidie aan Amstelveen sport, dienstverlening derden	180.640	0	0	143.072
		11		BTW nadeel door Verslechtering mengpercentages	43.660	0	0	44.682

	Kopie projectnaam / nummer *Aard controle:n.n.t. Indicatornummer: H4 / 07*	Totale besteding (Jaar T) per project ten lasten van Rijksmiddelen (automatische berekening) *Aard controle:R Indicatornummer: H4 / 08*	Percentage besteed (Jaar T) per project tenopzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening) *Aard controle:R Indicatornummer: H4 / 09*	Toelichting Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen *Aard controle:n.n.t. Indicatornummer: H4 / 10*	Overig (Jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld *Aard controle:n.n.t. Indicatornummer: H4 / 11*
1	Nieuwbouw sporthal HWC	1766	7,77%	Investering komt in 2020, zoals gemeld in onze brief van 0911. In 2019 zijn alleen wat voorbereidingskosten gemaakt	149.155
2	Vervangen kunstgrasrugbyveld		14,20%	Project is doorgeschoven naar 2020, zoals gemeld in onze brief van 0911	
3	Bijdrage/subsidie aan Amstelveen sport, onroerende zaken, renovatie.		0,91%	Hoorde niet thuis bij de onroerende zaken, zit verwerkt in regel 139/244	
4	Bijdrage/subsidie aan Amstelveen sport, onroerende zaken beheer en exploitatie	271193	35,48%		
5	Beheer en onderhoud sportaccomodaties door gemeente zelf tlv exploitatie	57495	8,10%		
6	Beheer en onderhoud sportaccomodaties door gemeente zelf tlv voorziening	22727	16,69%		
7	Bijdrage/subsidie aan Amstelveen sport voor aankoop roerende zaken		0,82%	Project is doorgeschoven naar 2020, zoals gemeld in onze brief van 0911	
8	Bijdrage/subsidie aan Amstelveen sport, vervanging inventaris en blaashal	88313	0,00%	Vervanging Blaashal obv artikel 13. Vervanging inventaris was bij aanvraag op onroerend aangemeld, maar is roerend	
9	Bijdrage/subsidie aan AmstelveenSport, dienstverlening derden roerende zaken, samengevoegd met regel 136		9,62%	Deze hoorde thuis bij regel 240/136	
10	Bijdrage/subsidie aan Amstelveen sport, dienstverlening derden	143072	23,21%		
11	BTW nadeel door Verslechtering mengpercentages	44682	5,61%		

6.2 Meerjarenprojectenplan Buitenruimte

Inleiding

Op 10 juli 2019 is door de raad het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte 2019-2022 vastgesteld. In de Tweede Tijdvakrapportage hebben hierop nog een aantal wijzigingen plaatsgevonden.
Voor 2019 is een bedrag van in totaal € 9,3 miljoen in de bijgestelde begroting opgenomen voor de duurzame instandhouding van de openbare ruimte. Dit bedrag is verdeeld over drie taakvelden:
- 2.1 Verkeer en vervoer (wegen, verkeer, VRI en openbare verlichting) € 7,6 miljoen
- 5.7 Openbaar Groen (groen, water, spelen) € 0,8 miljoen
- 7.2 Riolering € 0,9 miljoen.

In onderstaande tabel staan de bijgestelde begrote uitgaven, de gerealiseerde uitgaven en de afwijkingen tussen beide vermeld. De kolom 'fasering' laat zien hoeveel er nog uitgevoerd moet worden, de kolom 'resultaat' laat gerealiseerde voor- en nadelen zien. Na het onderdeel Financiën wordt, waar nodig, een toelichting per onderdeel gegeven.

bedrag x € 1.000

Taakveld	Onderdeel	Begroot	Gerealiseerd	Verschil	Verschil betreft :	
					Fasering *	Resultaat
2.1	Wegen	5.363	3.688	1.675	1.484	191
	Verkeer	1.293	1.319	-26	61	-87
	VRI (verkeer)	401	222	179	143	36
	Openbare verlichting	537	483	54	56	-2
	2.1 Totaal	*7.594*	*5.712*	*1.882*	*1.744*	*138*
5.7	Groen	408	247	161	34	127
	Water	150	0	150	150	0
	Spelen	285	207	78	78	0
	5.7 Totaal	*843*	*454*	*389*	*262*	*127*
7.2	Riolering	879	765	114	117	-3
	Totaal	**9.316**	**6.931**	**2.385**	**2.123**	**262**

* Uitvoering uitgesteld naar 2020 e.v.

Een aantal projecten is in 2019 uitgevoerd en afgerond. Voor een aantal projecten is een verplichting aangegaan, en is gestart met de voorbereiding tot uitvoering. Deze projecten lopen veelal over de jaargrens heen, wat betekent dat het voor deze projecten gereserveerde deel van het beschikbare budget wordt doorgezet naar 2020. Ook is van enkele projecten wel de voorbereiding gestart, maar zijn er nog geen kosten gemaakt. Enkele grote projecten zijn in 2019 gerealiseerd, waaronder de herinrichting van het Keizer Karelplein, de aanleg van de rotonde Keizer Karelweg-Lindenlaan-Kastanjelaan, de reconstructie van de buurt rond de Straat van Sicilië en het aanbrengen en verbreden van fietsstroken op diverse wegen. Op diverse locaties is groot onderhoud gepleegd aan asfaltverhardingen en bestratingen en op diverse locaties is de openbare verlichting vernieuwd. Er zijn twee verkeersregelinstallaties vervangen, inclusief wijzigingen van de inrichting ter plaatse en er is een deel van de bomen, plantvakken en gazons vervangen. Daarnaast heeft het reguliere onderhoud aan wegen, groen, verlichting, straatmeubilair en verkeersvoorzieningen doorgang gevonden.

De huidige begrotingssystematiek is erop gericht om op projectniveau voldoende budget beschikbaar te hebben voor te verwachten uitgaven, inclusief de financiële ruimte om fluctuaties in de planning, onzekerheden en optredende risico's te kunnen opvangen. Ook moet worden voorkomen dat door onvoldoende budget een project stil komt te liggen of door onvoldoende gemeentelijke dekking de subsidiegever geen bijdrage in de kosten verstrekt. Vanwege de onzekerheid over deze externe projectbijdragen, zoals van de Vervoerregio, kunnen deze niet altijd al worden meegenomen in de projectbegrotingen. In 2019 is een nieuwe systematiek van kracht geworden met de mogelijkheid om tussen projectbudgetten te schuiven. Het effect hiervan is over 2019 nog niet merkbaar. De systematiek zal verder worden uitgewerkt en geëffectueerd in 2020.

2.1 Verkeer en vervoer

Onder dit taakveld vallen de deelprogramma's wegen, verkeer, verkeersregelinstallaties (VRI's), bruggen en openbare verlichting. Op het totale taakveld was € 7,6 miljoen begroot en is € 5,7 miljoen uitgegeven. Het verschil heeft betrekking op fasering (projecten lopen door naar 2020) en op een behaald positief resultaat.

Fasering projecten € 1.744.000

- De grootste afwijking is te melden op het project **Fietsroute museumspoorlijn** (Zetterij-Noorddammerlaan). Een deel van het budget voor dit project was nog in 2019 begroot voor het geval dat alles mee zou zitten in de voorbereidingen en we in december konden starten. De situatie rond kabels en leidingen, inclusief het verkrijgen van de watervergunning, bleek echter toch te complex om dit te halen. Het werk wordt wel zoals eerder toegezegd in het voorjaar van 2020 afgerond. Het begrote budget van 2019 (per saldo € 865.000) schuift door naar en wordt toegevoegd aan het budget van 2020.
- De bijdrage aan een **nieuwe brug bij Groenelaan 3-5** (€ 80.000) schuift door naar 2020, omdat deze brug pas in 2020 wordt aangelegd.
- € 107.000 minder uitgegeven aan het **groot onderhoud asfalt**. Enkele onderhoudswerken zijn doorgeschoven naar 2020 om deze te combineren met andere werken of omdat deze werkzaamheden zouden leiden tot bereikbaarheidsproblemen.
- Het project **fietsenstallingen bij R-nethaltes** is door lange levertijden gespreid over 2019 en 2020 en het gedeelte van 2019 (stallingen bij het busstation) is voordeliger uitgevoerd dan begroot. Zo konden diverse rekken worden hergebruikt. Daardoor zal ook de bijdrage van de Vervoerregio omlaag gaan. Het restantbudget (zowel de uitgaven als de inkomsten) schuift vooralsnog door naar 2020, totdat het project klaar is en de eindafrekening en definitieve bijdrage van de Vervoerregio bekend zijn (€ 108.000 uitgaven en € 135.000 inkomsten).
- In twee wijken (**Chirurgijn e.o. en Straat van Sicilië e.o.**) is een reconstructie gestart, waarbij riolering en verharding aangepast en vervangen worden. Door een lichte vertraging is sprake van fasering van het budget naar 2020. De Straat van Sicilië is nagenoeg klaar. In 2019 is op het taakveld wegen voor deze twee projecten € 137.000 minder uitgegeven dan begroot. In 2020 worden beide projecten afgerond en wordt een toelichting gegeven op het resultaat.
- € 125.000 lagere bijdrage aan het provinciale **project Amstelbrug** in 2019 dan begroot door de bekende vertragingen aan dit project. Daarnaast worden de gemeentelijke bijdragen opnieuw tegen het licht gehouden in 2020. Het restant van de reservering voor de bijdrage aan dit project schuift vooralsnog door naar 2020.
- Voor de **openbare verlichting** moet een nieuw schakelsysteem worden aangeschaft. Het systeem is besteld maar wordt pas begin 2020 geleverd en geïnstalleerd. Daarom schuift het restantbudget hiervoor door naar 2020 (€ 54.000).
- € 245.000 **diverse projecten**. Er zijn diverse projecten nagenoeg gereed. Deze kunnen echter nog niet worden afgesloten omdat er nog kleine werkzaamheden gedaan moeten worden, de oplevering nog moet plaatsvinden of er is discussie met aannemers over meerwerk of over de kwaliteit van het werk. Daarom schuift het restant van deze budgetten door naar 2020. Dit geldt bijvoorbeeld voor de projecten Vervanging damwand Overburg, Vervanging VRI Keizer Karelweg-Ouderkerkerlaan, Vervanging drukriolering Legmeerdijk en Reconstructie Keizer Karelplein. Van de eerste twee hierboven genoemde projecten is reeds bekend dat deze een positief resultaat gaan behalen. De exacte resultaten worden in de loop van 2020 duidelijk.

- Zoals gebruikelijk zijn ook in 2019 diverse **voorbereidingsbudgetten** voor nieuwe projecten (deels) onbenut gebleven. De voorbereiding hiervan wordt opgepakt in 2020 of later. Het gaat hierbij om in totaal € 157.000.

Behaalde resultaten op projecten € 138.000
- Op **diverse beheerbudgetten** van wegen en verkeer is ongeveer € 128.000 (ca 6%) minder uitgegeven dan begroot. Dit betreft kleine projecten op het gebied van wegen en verkeer. Het zijn onder andere budgetten voor dagelijks onderhoud bestrating en asfalt, markeringen, verkeersborden, bewegwijzering, voor het schoonhouden van de openbare ruimte, het uitvoeren van onderzoeken en inspecties, en het realiseren van kleine verkeersmaatregelen.
- Er zijn meer werkzaamheden verricht door nutsbedrijven dan verwacht. Daardoor is er € 230.000 meer aan **inkomsten van nutsbedrijven** binnengekomen voor het herstel van kabelsleuven. Het herstel en dagelijks onderhoud van open verhardingen heeft daarentegen wat meer gekost dan begroot (€ 158.000).

5.7 Openbaar groen en openluchtrecreatie

Op het taakveld groen, water, spelen was 0,84 miljoen begroot en is 0,45 miljoen uitgegeven. Per saldo is € 389.000 minder uitgegeven dan begroot.

Fasering projecten € 262.000
- Het renoveren van **twee speeltuinen** (Malandolaan en Karel Doormanweg) schuift over de jaargrens heen naar het eerste kwartaal van 2020 (€ 112.000). Alle voorbereidende onderzoeken zijn gedaan en de participatie is ook afgerond. Deze projecten zullen in 2020 beide duurder uitvallen dan begroot, omdat een groter deel van de verharding wordt meegenomen in het werk en extra groenvoorzieningen worden gerealiseerd.
- Diverse **beschoeiingen** kunnen pas begin 2020 worden vervangen als gevolg van het aanbestedingsproces. Uiteindelijk is daardoor de uitvoering net over de jaargrens heen geschoven naar januari 2020. Een bedrag van € 150.000 schuift daarom door naar 2020.

Resultaat projecten € 127.000
- Op de beheerbudgetten voor **gazons, oevers, bomen en plantvakken** vloeit in totaal ongeveer € 126.000 terug naar de reserve voor de komende jaren. In 2020 worden enkele grootschalige inspecties afgerond (waaronder bomen en beschoeiingen) waaruit een actueel beeld ontstaat van de noodzakelijke werkzaamheden. Maatregelen die in 2019 zijn voorbereid worden vooralsnog uit de vaste beheerbudgetten van 2020 betaald. Bij de actualisatie van het meerjarenprojectenplan wordt bezien in hoeverre aanvullend budget voor 2020 nodig is om het areaal in goede staat te houden.

7.2 Riolering

Op het taakveld riolering was 0,9 miljoen begroot en is 0,8 miljoen uitgegeven.

Toelichting
Het verschil wordt vrijwel geheel verklaard door de lichte uitloop van twee reconstructieprojecten (**Chirurgijn e.o. en Straat van Sicilië e.o.**). In 2019 is hierdoor op het taakveld riolering per saldo € 115.000 minder uitgegeven dan begroot. Voor een toelichting zie taakveld 2.1 Verkeer en vervoer.

Financiering

Het Meerjarenprojectenplan kent verschillende financieringsbronnen. De begroting bevat structurele exploitatiebudgetten voor de onderdelen wegen, verkeer, verkeersregelinstallaties, openbare verlichting, groen, water en spelen. Voor rioolwerken worden deels kredieten gevoteerd en komen de kosten van kleinere projecten direct ten laste van de exploitatie. Subsidies/bijdragen van derden komen op de uitgaven in mindering en kunnen zo de netto-gemeentelijke kosten beperken. Financieel sluitstuk is een egalisatiereserve per onderdeel om schommelingen en faseringen in de loop van de jaren te egaliseren.

bedrag x € 1.000							
Taakveld	**Onderdeel**	**Via exploitatie**		**Via investeringen**		**Totaal**	
		Begroot	Realisatie	Begroot	Realisatie	Begroot	Realisatie
2.1	Wegen	3.103	2.674	2.260	1.014	5.363	3.688
	Verkeer	520	467	773	852	1.293	1.319
	VRI (verkeer)	124	37	278	185	402	222
	Openbare verlichting	537	483	0	0	537	483
	2.1 Totaal	*4.284*	*3.661*	*3.311*	*2.051*	*7.595*	*5.712*
5.7	Groen	408	247	0	0	408	247
	Water	0	0	150	0	150	0
	Spelen	285	207	0	0	285	207
	5.7 Totaal	*693*	*454*	*150*	*0*	*843*	*454*
7.2	Riolering	0	0	879	765	879	765
	Totaal	**4.976**	**4.115**	**4.340**	**2.816**	**9.316**	**6.931**

6.3 Subsidies

Kolom Begroot
De cijfers in de begrote kolom zijn de cijfers van de primitieve begroting 2019.

Kolom Werkelijk
Er is een aantal subsidies opgenomen die administratief in de primitieve begroting zijn begroot als inkoop, extern advies, overige uitgaven enz. Daarnaast zijn er gedurende het jaar besluiten genomen om subsidies te verstrekken voor een specifiek onderdeel. Voor de volledigheid staan alle subsidies (uitgaven) verantwoord in deze tabel.
Subsidies programma 1 Sociaal domein

Bedrag x € 1.000					
Instelling	**Gesubsidieerde activiteit**	**Doelstelling**	**Begroot**	**Werkelijk**	
Programma 1 Sociaal domein					
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie					
Stichting Meldpunt Discriminatie Regio Amsterdam	Klachtenbehandeling, voorlichting en advies.	Bestrijden en voorkomen discriminatie.	30	34	
Stichting Vluchtelingenwerk Amstelland	Het verzorgen van de eerste opvang en het geven van maatschappelijke begeleiding bij het inburgeringsproces.	Sociale integratie.	360	266	1
Stichting Brentano Amstelveen	Coördinatie boodschappenplusbus.	Ondersteuning gericht op het (collectief) compenseren van beperkingen ten einde de maatschappelijke deelname te vergroten.	90	88	
Stichting Brentano Amstelveen	Ondersteuningsaanbod t.b.v. woonservicezones	Ondersteuning gericht op het (collectief) compenseren van beperkingen ten einde de maatschappelijke deelname te vergroten.	84	82	
Participe Amstelland	Inzet WWZ-wijkteams in wijken.	Bevorderen ondersteuning en participatie van kwetsbare burgers.	20	0	
Stichting Vita Welzijn en Advies	Maaltijdenfonds.	Ondersteuning gericht op het compenseren van beperkingen ten einde de maatschappe-lijke deelname te vergroten.	0	0	
Stichting Sociaal Steunpunt Amstelveen	Ondersteuning vrijwilligers organisatie.	Ondersteuning gericht op het (collectief) compenseren van beperkingen ten einde de maatschappelijke deelname te vergroten.	11	9	
Stichting Alzheimer Nederland	Alzheimercafé.	Ondersteuning gericht op het (collectief) com-penseren van beperkingen van met name ouderen en hun mantelzorgers ten einde de maatschappelijke deelname te vergroten.	2	3	
Stichting Belklus	Vrijwilligers klussen bij ouderen.	Ondersteuning gericht op het (collectief) compenseren van beperkingen van met name ouderen ten einde de maatschappelijke deelname te vergroten.	20	21	

Stichting Kledingbank Amstelland	Kledingproject voor houders van de stadspas Amsterdam, vluchte-lingen en Amstelveense minima.	Ondersteuning gericht op het (collectief) com-penseren van beperkingen van Amstelveense minima, houders van de stadspas Amsterdam en vluchtelingen.	14	13	
Roads	Maatjesproject: koppeling van burgers met GGZ problematiek aan burgers die hen sociaal maatschappelijk ondersteunen.	Ondersteuning gericht op het compenseren van beperkingen van burgers met psycho-sociale problematiek ten einde de maatsch-appelijke deelname te vergroten en sociaal isolement en overlast te voorkomen.	0	0	
Voedselbank Amstelveen	Ondersteuning minima d.m.v. voedselpakketten	Ondersteunen minima.	16	26	
Vrijwilligerscentrale Amstelland	Werven, bemiddeling en training vrijwilligers / gespecialiseerde vrijwilligersketen: coördinatie (gespecialiseerde) vrijwilligersinzet t.b.v. burgers.	Ondersteunen van vrijwillige inzet: beperkingen van mensen compenseren door oplossingen dicht bij de inwoner te onderst-eunen, waarbij de inwoner en sociale omge-ving zelf een zo groot mogelijke rol spelen. Tevens bevorderen van de participatie.	263	263	
Stichting Amstelring (Mantelzorg-steunpunt)	Ondersteuning mantelzorgers.	Ondersteuning van mantelzorgers: beperkingen van mensen compenseren door oplossingen dicht bij de inwoner te onderst-eunen, waarbij de inwoner zelf en de sociale omgeving een zo groot mogelijke rol speelt.	186	255	
Participe Amstelland, Zonnehuis-groep Amstelland	Opzetten en uitvoeren van vrij toegankelijke dagstructurerings-activiteiten.	Realiseren dagstructurering als algemene voorziening in wijken voor inwoners met lichte beperkingen.	155	168	
Inloopinitiatieven voor kanker-patiënten in Villa Randwijck en Alleman	Coördinatie en ontmoetingsactiviteiten.	Ondersteuning van kankerpatiënten en hun naasten door ervaringsdeskundigen.	7	12	
Diverse instellingen OGGZ	Aanpak depressie, drugsgebruik en alcohol, overbelaste mantelbe-zorgers en introductie crisiskaart.	Ondersteuning aan inwoners met ernstige psychische en/of verslavingsproblemen, vaak gepaard gaand met multiproblematiek en zorgmijdend gedrag, teneinde de maatschap-pelijke deelname te vergroten en sociaal iso-lement en overlast te voorkomen, alsmede het bijdragen aan een integrale benadering en voorkoming van zwaardere problematiek bij deze doelgroepen.	318	290	
Carafit, De Schakel Vrijetijdsver-eniging, Stichting De Regenboog, Stichting De Vrijbuiter, Stichting Paardrijden	Ondersteuning vrijetijdsbesteding verstandelijk gehandicapten.	Ondersteuning gericht op het (collectief) compenseren van beperkingen ten einde de maatschappelijke deelname te vergroten.	31	30	
Vrijwilligerscentrale Amstelland	Uitvoering van maatschappelijke stages	Stimuleren van maatschappelijke participatie/ vrijwilligerswerk en algemene ontwikkelingen jeugd.	42	42	

Participe Amstelland	Cöordinatie van activiteiten, wijk-welzijnswerk en beheer van wijk-centra.	Bevorderen infrastructuur,sociale samenhang en verbeteren en behoud van de woon- en leefomgeving in de Amstelveense wijken.	1.239	1.252	
Diverse instellingen en stichtingen	Cöordinatie van activiteiten.	Bevorderen sociale samenhang.	288	268	
Stichting Dorpshuis Nes aan de Amstel	Diverse activiteiten gericht op maatschappelijke participatie bewoners Nes aan de Amstel.	Bevorderen sociale infrastructuur Nes aan de Amstel.	14	17	
Amstelveense aanvrager o.b.v. subsidieregeling 'Fonds Doen'	Projectmatige activiteit voor en door jongeren, begeleid door een ondersteuningsorganisatie.	Stimuleren initiatieven van jongeren.	0	0	
St. Brijder, GGD	Voorlichting op onder meer scholen.	Preventie alcohol- en drugsgebruik.	34	27	
Diverse instellingen	Vakantiekamp voor Amstelveense kinderen.	Vrijetijdsaanbod voor de jeugd in de zomer-vakantie.	27	24	
Diverse instellingen	Onder andere kosten voor sociale restaurants en technologische innovatie.	Zorginstellingen een vergoeding bieden voor de infrastructuur bij het leveren van extramu-rale zorg (zorginfrastructuur).	0	0	
Diverse instellingen	Toegankelijkheid verbeteren binnen de gemeente.	Wettelijke verplichting VN-verdrag handicap.	0	14	
Diverse instellingen	Innovatie Zorg en Welzijn	Projecten die zijn gefinancieerd vanuit het Innovatiefonds Zorg en Welzijn.	0	71	
Diverse instellingen	Kleinere subsidies voor diverse activiteiten m.b.t. de WMO.	Ontmoeting en activering.	0	10	
Vital 10	E-health pilot gezonde leefstijl.	Bevorderen en stimuleren van een gezonde leefstijl (preventie).	0	0	
Stichting Brentano Amstelveen	Diverse activiteiten op het gebied van valpreventie.	Voorkomen van valincidenten bij ouderen.	0	19	
Amstelring Wijkzorg	Onderzoeken of Tiny Bots behulp-zaam zijn bij het vergroten van comfort, kwaliteit van leven en (het gevoel van) veiligheid van betrokkenen.	Ondersteuning bieden aan inwoners met de-mentie en hun mantelzorgers.	0	0	
Diverse instellingen	Diversiteitsagenda	Bevorderen van diverse emancipatievormen.	0	10	
Diverse instellingen	Amstelveens diversiteitscafé.	Bevorderen LHBTI-emancipatie.	0	1	
Diverse instellingen	Kunstbeoefening voor de doelgroep ouderen	Belemmeringen bij ouderen wegnemen om aan kunstbeoefening deel te nemen.	0	19	
Fysiotherapie Dekker	Het geven van cursussen i.v.m. valpreventie.	Bijdragen (preventief) aan het voorkomen van valincidenten.	0	10	
Amstelveense scoutingsvereni-gingen o.b.v. de subsidieregeling 'Scouting'	Accommodatie en scoutingsactivi-teiten voor Amstelveense jeugd-leden.	Vrijetijdsaanbod voor de jeugd.	157	158	
6.2 Wijkteams					

Stichting Humanitas	Getrainde vrijwilligers bieden de nodige steun en praktische hulp aan de ouders van Amstelveense gezinnen met tenminste één kind jonger dan 6 jaar met het opvoed ondersteuningsprogramma Home-start.	Preventieve jeugdzorg ter bevordering van de veiligheid en gezondheid van jeugdigen en gezinnen en ter voorkoming van het vererg-eren van bestaande problematiek.	68	58	
Stichting Kindbehartiger	Belangenbehartiger van kinderen in een echtscheidingssituatie.	Kinderen met een vertrouwd en veilig gevoel verder laten gaan na de scheiding van hun ouders.	0	0	
Samenwerkingsverband Amstel-land en de Meerlanden	Maatschappelijk werk op school	Preventieve hulp en ondersteuning van leerlingen en hun ouders in het voortgezet onderwijs.	0	177	2
Verlofkundige Kring Amstelland en Meerlanden	Voorlichtingsavonden over borst-voeding en Lifestyle & Centring Pregnancy	Preventieve hulp en ondersteuning voor zwangeren.	0	2	
Buurtgezinnen	Vraaggezinnen worden door steungezinnen geholpen in de buurt.	Ouders ontlasten en sterker maken, opvoedingsklimaat verbeteren en netwerk van het gezin uitbreiden.	0	24	
Participe Amstelland	Ouderbetrokkenheid in de wijk Bankras/Kostverloren	Sociale samenhang in de wijk en op school vergroten, vroegsignalering en netwerk vergroten.	0	13	
Sezo	Opvoedspreekuren.	Preventieve jeugdzorg ter bevordering van de veiligheid en gezondheid van jeugdigen en gezinnen en ter voorkoming van het verergeren van bestaande problematiek.	43	55	
6.3 Inkomensregelingen					
Save the Children Nederland	SpeakingMinds brengt jongeren en beleidsmedewerkers van gemeenten bij elkaar. Samen buigen ze zich in een traject van meerdere weken over het gemeentelijk armoedebeleid.	Door de doelgroep te betrekken krijgt de gemeente beter zicht op wat jongeren die opgroeien in een gezin met laag inkomen nodig hebben.	0	0	
Stichting Humanitas	Betaalde coordinator voor de thuisadministratie.	Adequate begeleiding van de vrijwilligers.	0	43	

Publieke schoolbesturen van het primair onderwijs	Met het beschikbaar stellen van dit budget kunnen scholen laag-drempelig inspelen op schrijnen-de (financiële) situaties van kind-eren die kunnen leiden tot kans-enongelijkheid. Het budget kan voor deze kinderen en/of hun ouders/verzorgers breed ingezet worden voor bijvoorbeeld: het vergoeden van activiteiten in of rond school, aanschaf van gym-kleding, een tolk bij een ouderge-sprek. De scholen krijgen het vertrouwen vanuit de gemeente een positieve bijdrage te leveren aan de participatie van de kinder-en en/of hun ouders/verzorgers, waardoor de kansen van deze kinderen in de maatschappij worden vergroot. Het gevoel van uitsluiting en onzekerheid bij het kind kan dan worden verminderd.	Kinderen uit een gezin met een laag inkomen kunnen op sociaal en/of cultureel gebied meedoen in de maatschappij. Meer kinderen bereiken die opgroeien in een gezin met een laag besteedbaar inkomen.	0	0	
7.1 Volksgezondheid					
Diverse instellingen	In het kader van Gezond in de Stad activiteiten organiseren om gezondheidsvaardigheden in de lage SES-wijken te verbeteren.	Stimuleren van een gezonde leefstijl.	0	41	
Totaal Programma 1 Sociaal Domein			**3.519**	**3.914**	

1 Perspectiefnota 2020.

2 Deze uitgaven stonden voorheen op een andere kostencategorie.

Subsidies programma 2 Onderwijs en ontplooiing

Bedrag x € 1.000				
Instelling	**Gesubsidieerde activiteit**	**Doelstelling**	**Begroot**	**Werkelijk**
Programma 2 Onderwijs en ontplooiing				
4.1 Openbaar basisonderwijs				
Stichting Amstelwijs	Exploitatiebijdrage aan de openbare basisschool in Nes aan de Amstel die onder de opheffingsnorm valt.	Basisonderwijs beschikbaar houden in Nes.	121	124
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken				
Amstelwijs	Bovenschoolse voltijd taalklassen voor nieuwkomers	De Nederlandse taal leren aan nieuwkomers, gericht op instroom in het reguliere onderwijs	113	61
Onderwijsgroep Amstelland Stichting ROC (Educatie) van Amsterdam	Bovenschoolse deeltijd taalklassen voor nieuwkomers	De Nederlandse taal leren aan nieuwkomers, gericht op instroom in het reguliere onderwijs	69	96
Stichting Wereldbuur	Coördinatie Taalhuis, waaronder het werven en begeleiden van laaggeletterden en vrijwilligers	Laaggeletterdheid bestrijden en de sociale samenhang bevorderen door uitwisseling op het gebied van de Nederlandse taal tussen burgers.	41	64
Stichting Wereldbuur	Voorleesexpres.	Bevordering van de taalontwikkeling bij jonge kinderen.	0	23
Vrijwilligerscentrale	Ondersteunen van de vrijwilligers van het taalhuis	Laaggeletterdheid bestrijden en de sociale samenhang bevorderen door uitwisseling op het gebied van de Nederlandse taal tussen burgers.	0	33
Onderwijsgroep Amstelland	Startsubsidie IGBO	Onderwijs bieden aan kinderen van kortblijvende internationals.	0	263
OnderwijsAdvies	Preventieve logopedie op Amstel-veense kinderopvanginstellingen en bij de GGD.	Vroegstijdige onderkenning van problemetiek in de spraak- en taalontwikkeling van jonge kinderen ter voorkoming van onderwijsach-terstanden.	86	83
Ons Tweede Thuis	Opstap en Opstapje: Gezinsprogramma's die de onderwijskansen van jonge kinderen met een (taal)achterstand vergroten.	Bestrijden onderwijsachterstanden.	99	52
Amstelveense onderwijsinstelling-en o.b.v. subsidieregeling 'Kwaliteitsimpuls Onderwijs'	Kwaliteitsprojecten van Amstel-veense basisscholen.	Projectmatig ondersteunen van basisscholen bij hun ambitie om het onderwijs voor hun leerlingen te verbeteren.	437	149
Amstelveense onderwijsinstelling-en o.b.v. subsidieregeling 'Brede School'	Projecten van brede scholen die ondersteunend zijn aan de start of doorontwikkeling van de brede school of gericht zijn op kwetsbare kinderen.	Ondersteuning van partners binnen brede school op basis van de Nota Onderwijsbeleid.	72	0
Rotary Club Amstelveen	Leerlingendebat	Deelname debatwedstrijden en training.	0	7

Kindercentrum De Stoel, Kinder-Rijk Dagopvang B.V., Stichting Opvang Anders, Wolkewietje, Hestia Amstelveen, Majest Amstelveen, Peuterspeelzaal Teddy, Onderwijsgroep Amstelland	Peuterarrangementen en Kind-plaatsen VVE	Bestrijden onderwijsachterstanden.	571	724
5.1 Sportbeleid en activering				
Amstelveense sportverenigingen o.b.v. de subsidieregeling 'Jeugd-sportstimulering'	Verlaagde contributie voor jeugd-leden.	Brede sportdeelname Amstelveense jeugd.	30	28
Sportservice Noord-Holland	Activiteiten ter ondersteuning van individuele gehandicapte sporters en sportverenigingen en voor pro-motie van aangepaste sporten.	Het sportaanbod voor mensen met een be-perking te stimuleren en te optimaliseren.	15	16
Sticht. Amstelveens Sportbedrijf	Projectmatige activiteiten t.b.v. breedtesport.	Sportstimulering.	539	0
Amstelveense aanvragers	Breedte- en topsportevenement-en o.b.v. subsidieregelingen	Sportstimulering.	52	15
Amstelveense aanvragers	Projectmatige activiteiten t.b.v. breedtesport.	Sportstimulering.	14	17
Sticht. Amstelveens Sportbedrijf	Beheer en exploitatie van alle gemeentelijke binnen -en buiten-sportaccommodaties en algehele sportsportstimulering / advisering aan gemeente over sportbeleid.	Kwalitatieve en goedkope dienstverlening aan verenigingen, huurders en bezoekers van de sportaccommodaties die schoon, attractief en veilig zijn.	3.160	0
RKAVIC	Onderhoud velden.	Uitvoering overeenkomst over gemeentelijk aandeel in onderhoudskosten van de velden.	33	27
Hockeyvereniging HIC	Onderhoud velden.	Uitvoering overeenkomst over gemeentelijk aandeel in onderhoudskosten van de velden.	41	32
Diverse Amstelveense sportorga-nisaties	Duurzaamheidsactiviteiten.	Het verduurzamen van sportaccommodaties in Amstelveen.	0	82
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie				
Stichting Muziek- en Dansschool Amstelveen	Muziek- en dansonderwijs, met name gericht op Amstelveense jongeren met behulp van groeps-gerichte activiteiten.	Bevorderen cultuurdeelname en -educatie en versterken culturele klimaat.	927	0
Sticht. Volksuniversiteit Amstel-land	Onderwijs aan volwassenen.	Onderwijs aan volwassenen gericht op hun persoonlijke ontplooiing.	145	0
Stichting Amstelveen Oranje	Viering van nationale feestdagen Koningsdag (en -nacht) en 4 en 5 mei.	Bevorderen historisch besef van huidige en toekomstige generaties.	47	47
Stichting Kunst en Cultuur Noord- Holland	Organiseren van culturele evene-menten, ontmoetingen en projec-ten en ontwikkelen van diensten en producten.	Vergroten van cultuurparticipatie, verhogen professionaliteit producenten, opdrachtgevers en afnemers en de samenwerking tussen pu-blieke en private partijen verbeteren.	1	0

Stichting Amstelveense Kunstbe-langen	Cursusactiviteiten op het gebied van beeldende kunst voor begin-ners en gevorderden.	Bevorderen actieve cultuurparticipatie.	14	14
Comité Herdenking Gevallenen in Nederlands Indië	De jaarlijkse herdenking op 14 augustus.	Bevorderen historisch besef van huidige en toekomstige generaties.	1	1
Cultuurcentrum VU Griffioen	Activiteiten Griffioen.	Aantrekkelijke woonomgeving Uilenstede.	2	2
Stichting Sinterklaas Comité Amstelveen	Intocht St. Nicolaas.	Bevorderen saamhorigheid.	1	0
Stichting Amstelveenweb	Onderhouden van een website over de Gemeente Amstelveen m.b.t. historie, gebeurtenissen en nieuws van de gemeente en van publieke organisaties.	Het geven van informatie en educatie aan potentiële bezoekers en inwoners van de Gemeente Amstelveen, aan inwoners van de gemeente en daarbuiten, over de Gemeente Amstelveen.	5	8
Stichting Beeldende Kunst / Kunstuitleen Amstelveen	Uitlenen van kunstwerken, kunst-verwerving, tentoonstellingen en educatie t.b.v. particulieren, inst-ellingen en bedrijven.	Een breed publiek in contact brengen met hedendaagse beeldende kunst. Bevorderen cultuurdeelname en in samenwerking met de cultuurinstellingen in het stadshart versterken van het culturele klimaat in Amstelveen.	19	0
Stichting Platform C	(Kunst)Educatie voor jongeren en volwassenen en uitleen kunstwer-ken en organisatie van exposities en diverse projecten.	Een breed publiek in contact brengen met hedendaagse beeldende kunst. Bevorderen cultuurdeelname en in samenwerking met de cultuurinstellingen in het stadshart versterken van het culturele klimaat in Amstelveen.	0	1.106
Stichting Amstelveens Poppen-theater	Kindervoorstellingen in het theater.	Stimuleren van passieve cultuurparticipatie door kinderen.	118	112
Sticht. Schouwburg Amstelveen	Voorstellingen in de grote en de kleine theaterzaal.	Bevorderen cultuurdeelname en, in samen-werking met cultuurinstellingen in het stads-hart, versterken van het culturele klimaat in Amstelveen.	1.430	1.431
Stichting Poppodium P60	Podium bieden voor cultuur, pop en media en verhuur van oefen-ruimtes met inzet van vrijwilligers	Bevorderen cultuurdeelname en, in samen-werking met cultuurinstellingen in het stads-hart, versterken van het culturele klimaat in Amstelveen. Uitvoering geven aan het jonge-renbeleid.	651	652
Cultuurcentrum VU Griffioen / Filmhuis Uilenstede	Voorstellingen in de filmzaal.	Versterken leefklimaat Uilenstede.	4	4
Sticht. Theater Het Amsterdamse Bos	Voorstellingen in het openlucht-theater.	Bevorderen cultuurdeelname en versterken van het culturele klimaat in Amstelveen.	4	30

Amstelveense verenigingen voor amateurkunst o.b.v. de subsidie-regeling 'Stimulering Amateur-kunst'	Projecten op het gebied van de amateurkunst en de activiteiten van de Christelijke Oratorium Vereniging Amstelveen, Paulus-koor, Amstelveens Symfonie Orkest, Toneelgroep D, Muziek-vereniging Bovenkerk, Toneel-vereniging Bovenkerk en de Operette- en Musicalvereniging.	Stimuleren actieve cultuurdeelname.	59	60
Stichting Beeldende Kunst / Kunstuitleen Amstelveen	Organiseren atelierroute.	Een breed publiek in contact brengen met hedendaagse beeldende kunst.	16	0
Stichting Cobra Kunstprijs Amstelveen	De prijs, het geldbedrag en de tentoonstelling met publicatie in het Cobra Museum, wordt twee-jaarlijks uitgereikt aan een beel-dend kunstenaar die in Nederland woonachtig is of aan Nederland is verbonden.	Versterken van het culturele klimaat in Amstelveen en het stimuleren van talent.	15	0
Stichting Platform C	Aanbod van lespakketten inzake cultuuronderwijs.	Leerlingen van het basisonderwijs en voort-gezet onderwijs kennis laten maken met de verschillende disciplines door middel van cul-tuureducatie.	0	54
Diverse instellingen	Festivals en evenementen	De inwoners van de gemeente op een laag-drempelige wijze kennis laten maken met de verschillende disciplines door het organiseren van festivals en evenementen.	0	22
Stichting Platform C	Onverwachte eenmalige kosten die (gedeeltelijk) verband houden met de realisatie van de fusie en de verbouwing van het pand.	Waarborging continuiteit.	0	0
Amstelveense aanvrager o.b.v. de subsidieregeling incidentele subsidies 'Innovatieve Projecten / Activiteiten / Festivals'	Projectmatige (multidisciplinaire) activiteiten van Amstelveense instellingen en particulieren.	Bevorderen cultuurdeelname en versterken van het culturele klimaat in Amstelveen.	52	35
Amstelveense aanvragers op basis van de regeling 'Promotie Amstelveense Kunstenaars'	Projectmatige activiteiten van Amstelveense instellingen en kunstenaars.	Promotie Amstelveense kunstenaars.	37	14
Stichting Noord-Holland Pop	Wedstrijd tussen bandjes die bestaan uit jong talent	Stimuleren van lokaal / provinciaal en jong muzikaal talent	0	4
5.4 Musea				
Stichting Cobra Museum voor Moderne Kunst Amstelveen	Openstelling museum en het or-ganiseren van ten minste 1 ten-toonstellingsprogramma.	Bevorderen cultuurdeelname en, in samen-werking met cultuurinstellingen in het stads-hart, versterken van het culturele klimaat in Amstelveen.	1.173	1.173
Museum Jan van der Togt	Ten behoeve van de exploitatie en verdere professionalisering van Museum Jan van der Togt.	Bevorderen cultuurdeelname/museumbezoek en verhogen eigen inkomsten.	0	225
5.5 Cultureel erfgoed				

Vereniging Historisch Amstelveen	Publicaties, website, lezingen, on-derzoek, collectievorming en ex-cursies over de geschiedenis van Amstelveen.	Lokale geschiedenis bestuderen, vastleggen en openstellen voor publiek en daarnaast de belangstelling voor geschiedenis stimuleren.	18	18
Stichting Herdenking Gevallenen in Nederlands-Indie	Herdenking gevallenen en slachtoffers in Nederlands-Indië	In stand houden herdenking gevallenen en slachtoffers Nederlands-Indië middels extra subsidie. Sinds 2017 loopt de financiering vanuit defensie terug. Defensie levert nog wel een militaire kapel en enkele praktische zaken als stoelen in natura.	0	1
Diverse instellingen	Historisch besef van huidige en toekomstige generaties.	Bevorderen historisch besef van huidige en toekomstige generaties.	0	12
Amstelveense aanvragers o.b.v. de Monumentenverordening	Instandhouding (onderhoud en restauratie) van het monument.	Monumentenzorg.	90	8
5.6 Media				
Stichting Amstelland Bibliotheken	Uitvoeren van de kernfuncties van een basisbibliotheek met ruime openstelling en een inter-actieve website.	Laagdrempelige en deskundige toegang tot alle bronnen van kennis, cultuur en verbeeld-ing in onze samenleving.	1.956	1.956
Dorpsraad Nes a/d Amstel, Aagje Deken	Aanschaf media.	Bibliotheekvoorziening Nes aan de Amstel.	1	1
Stichting RTV Amstelveen	Uitzendingen op radio en tv.	Uitvoering geven aan de zorgplicht voor de bekostiging van de lokale omroep volgens de mediawet.	75	146
Totaal Programma 2 Onderwijs en ontplooiing			**12.354**	**9.030**

1 De begrote budgetten van de onderdelen Brede School, Kwaliteitsprojecten en Taalklassen zijn in de praktijk samengevoegd. Voor de Taal-klassen valt de bijdrage onder een andere kostencategorie. Daarnaast betreft het ook de CUP 2018-2022 en de Perspectiefnota 2020.

2 Betreft CUP 2018-2022, Perspectiefnota 2020 en een deel van de uitgaven stonden voorheen op een andere kostencategorie.

3 Vanaf het jaar 2019 valt deze bijdrage onder een andere kostencategorie.

4 Motie verduurzaming sportverenigingen (2019-2021).

5 Per 01-01-2018 is Stichting Platform C opgericht. Dit waren voorheen Stichting Muziek -en Dansschool Amstelveen, Stichting Volksuniversiteit Amstelland en Stichting Beeldende Kunst / Kunstuitleen Amstelveen.

6 Betreft CUP 2018-2022.

7 In de begroting is structureel een bedrag opgenomen van € 41.000. Wanneer de subsidieaanvragen hoger zijn dan het bedrag wat is opgenomen in de exploitatie, wordt de reserve monumentenfonds aangewend. Lagere uitgaven vloeien aan het eind van het jaar terug naar de reserve monumentenfonds, tot € 200.000.

8 Betreft Perspectiefnota 2020.

Subsidies programma 3 Economie en duurzaamheid

Bedrag x € 1.000					
Instelling	**Gesubsidieerde activiteit**	**Doelstelling**	**Begroot**	**Werkelijk**	
Programma 3 Economie en duurzaamheid					
3.1 Economische ontwikkeling					
Diverse instellingen	Versterking lokaal ondernemerschap	Amstelveen zet actief in op behoud van haar goede concurrentiepositie als aantrekkelijke woon-, verblijf- en vestigingsplaats. De gemeente zorgt voor co-financiering van innovatieve initiatieven van ondernemers en bedrijven ter ondersteuning van "het in de etalage zetten van Amstelveen" en de versterking van lokaal ondernemerschap.	0	18	
Schiphol Werkgroep Amstelveen Buitenveldert	Tegemoetkoming in de uitgaven van meningsvorming en voorlich-ting inzake ontwikkeling Schiphol.	Bewonersgroep tegen overlast Schiphol.	0	3	
3.4 Economische promotie					
Amity	Internationale school	Versterken van het vestigingsklimaat voor bedrijven en internationale werknemers; verlagen druk op de wachtlijsten van de internationale scholen en verlagen druk op het Nederlandstalig onderwijs.	0	0	
Atletiekvereniging Startbaan	Lentemarathon Amstelveen	Promotie van het groene en actieve karakter van de stad, gecombineerd met sport.	0	2	
Totaal Programma 3 Economie en duurzaamheid			**0**	**23**	

Subsidies programma 4 Openbare ruimte

Bedrag x € 1.000					
Instelling	**Gesubsidieerde activiteit**	**Doelstelling**	**Begroot**	**Werkelijk**	
Programma 4 Openbare ruimte					
5.7 Openbaar groen en openluchtrecreatie					
Stichting Vrijwilligers Speelboer-derij Elsenhove	Ondersteuning bij de organisatie van (kinder)activiteiten en werk-vrijdagen, waarop door vrijwillig-ers grote(re) klussen worden uit-gevoerd.	Natuur- en milieueducatie en inzet van vrij-williger s.	5	4	
Vereniging Vrijwilligers Bediening Koenensluis	Gemeente Amstelveen ondersteunt de vereniging in de kosten voor de oprichting en in een jaarlijkse bijdrage om de bediening uit te voeren.	De sluis is de enige toegang van en naar de Amstelveense Poel vanaf de Nieuwe Meer. Voor de gemeente is het van belang dat de Amstelveense Poel een verbinding houdt met het open vaarwater.	0	6	
Eigenaren van panden	Aanleggen van een groen dak	Stimuleren van de aanleg van groene daken op bestaande gebouwen teneinde een bijdra-ge te leveren aan de realisatie van waterber-ging en ter stimulering van de biodiversiteit.	0	44	
7.4 Milieubeheer					
Aanvragers o.b.v. de subsidie-regeling 'Duurzaamheidsfonds Gemeente Amstelveen'	Haalbaarheidsonderzoek van duurzaamheidsprojecten energie	Bijdrage aan een beter werk- en woonklimaat in Amstelveen door (nieuwe) lokale bedrijvig-heid en initiatieven te faciliteren die substan-tieel bijdragen aan de verduurzaming van de gebouwde omgeving.	0	71	1
Totaal Programma 4 Openbare ruimte			**5**	**126**	

1 Het subsidiebudget Duurzaamheidsfonds betreft een eenmalig budget CUP 2018-2022 en Perspectiefnota 2020.

Subsidies programma 5 Ruimtelijke ontwikkeling

Bedrag x € 1.000					
Instelling	**Gesubsidieerde activiteit**	**Doelstelling**	**Begroot**	**Werkelijk**	
Programma 5 Ruimtelijke ontwikkeling					
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden					
Stichting Poppodium P60	Voor het mogelijk maken van cashless betalen, plaatsen van lockers in de garderobe en voor verbetering van de uitstraling van gebouw en interieur.	Vernieuwingsslag cultuurinstelling realiseren	0	110	
8.1 Ruimtelijke ontwikkeling					
Vereniging Centrum Promotie Amstelveen	Bijdrage aan de Wintervillage Amstelveen 2019. Organiseren van Kerstmarkt en schaatsbaan op het Stadsplein in Amstelveen.	Het organiseren van evenementen die een positieve bijdrage leveren aan de levendig-heid van het Stadshart en het Stadsplein in het bijzonder.	0	0	
Comité Schakers van Formaat	Bijdrage aan evenement waar mensen op een laagdrempelige manier in aanraking kunnen komen met de schaaksport.	Het organiseren van evenementen die een positieve bijdrage leveren aan de levendig-heid van het Stadshart en het Stadsplein in het bijzonder.	0	10	
Totaal Programma 5 Ruimtelijke ontwikkeling			**0**	**120**	

Subsidies programma 6 Bestuur, bevolking en veiligheid

Bedrag x € 1.000					
Instelling	**Gesubsidieerde activiteit**	**Doelstelling**	**Begroot**	**Werkelijk**	
Programma 6 Bestuur, bevolking en veiligheid					
0.1 Bestuur					
Amstelveense aanvrager o.b.v. subsidieregeling Internationale Initiatieven	Internationale initiatieven.	Voorlichting (en bewustwording) met betrek-king tot internationale samenwerking en het internationale karakter van Amstelveen.	16	12	
1.2 Openbare orde en veiligheid					
Stichting Slachtofferhulp Amsterdam-Amstelland	Kosteloze ondersteuning aan slachtoffers van misdrijven en ernstige verkeersongelukken.	Ondersteuning gericht op zelfredzaamheid en weerbaarheid van het slachtoffer.	21	20	
Stichting Beterburen	Kosteloze bemiddeling door vrij-willigers bij verstoorde relaties tussen buren.	Veilige stad zonder overlast waarbij inwoners invulling geven aan hun eigen verantwoorde-lijkheid.	27	36	
Amstelveense aanvragers o.b.v. de subsidieregelingen (kleine) Veiligheidsprojecten voor Parti-culieren, onder voorbehoud van vaststelling Actieplan Integrale Veiligheid 2014.	Veiligheidsprojecten in de wijken geïnitieerd door georganiseerde particulieren.	Uitvoering van het integraal veiligheidsbeleid 2011-2014 ten einde veiligheid en gevoel van veiligheid te verbeteren.	10	0	
Amstelveense aanvragers o.b.v. de subsidieregelingen (kleine) Veiligheidsprojecten voor Bedrij-ven, onder voorbehoud van vast- stelling Actieplan Integrale Veilig-heid 2014.	Veiligheidsprojecten bedrijven.	Uitvoering van het integraal veiligheidsbeleid 2011-2014 ten einde veiligheid en gevoel van veiligheid te verbeteren.	10	1	
Diverse instellingen	Voldoende beschikbaarheid van AED’s voor burgerhulpverleners en een goede dekkingsgraad op elk moment van de dag realiseren.	Middels deze subsidieregeling meer AED’s op straat realiseren. Op dit moment bevinden (te) veel AED’s zich in gebouwen die in de avonduren en weekenden gesloten zijn. De gesubsidieerde AED's komen buiten te hangen in een buitenkast die te allen tijde bereikbaar / beschikbaar is voor burgerhulpverleners.	0	11	
Stichting Sinterklaas Amstelveen	Inzet parkeerregelaars en het plaatsen van afzettingen.	Organisatie intocht Sinterklaas.	0	0	
Stichting Amstelveen Oranje	Inzet parkeerregelaars en het plaatsen van afzettingen.	Herdenking 4 en 5 mei.	0	0	
Totaal Programma 6 Bestuur, bevolking en veiligheid			**84**	**80**	

Subsidies programma 7 Overhead

Bedrag x € 1.000					
Instelling	**Gesubsidieerde activiteit**	**Doelstelling**	**Begroot**	**Werkelijk**	
Programma 7 Bedrijfsvoering					
0.4 Ondersteuning organisatie					
Groenraad Amstelveen	Vanuit ervaringsdeskundigheid en als vertegenwoordiging van een georganiseerde achterban bijdra-gen aan de ontwikkeling en de uitvoering van het groenbeleid.	Uitvoering geven aan de verordening proce-dure en vormgeving structurele participatie Gemeente Amstelveen 2016.	9	10	
Advies Commissie Wonen	Vanuit vakkennis en ervarings-deskundigheid adviseren over de ruimtelijke ontwikkeling en bijdr-agen aan de gebruikerskwaliteit van woningen en woonomgeving uit het oogpunt van de toekomst-ige bewoner.	Uitvoering geven aan de verordening proce-dure en vormgeving structurele participatie Gemeente Amstelveen 2016.	6	4	
Participatieraad Sociaal Domein	Vanuit ervaringsdeskundigheid en als vertegenwoordiging van een georganiseerde achterban advies geven aan het college over de ontwikkeling van sociaal beleid en sociale leefomgeving.	Uitvoering geven aan de verordening proce-dure en vormgeving structurele participatie Gemeente Amstelveen 2016.	35	24	
Cliëntenraad Minima	Vanuit ervaringsdeskundigheid advies geven aan het college over uitvoeringsaangelegenheden die de minima betreffen.	Uitvoering geven aan de verordening proce-dure en vormgeving structurele participatie Gemeente Amstelveen 2016.	20	19	
Stichting Amstelveen Oranje	Wetenschappelijk onderzoek naar historisch besef, Project "Nooit meer terugkomen".	Historisch besef.	0	35	
Totaal Programma 7 Bedrijfsvoering			**70**	**92**	

Subsidies totaalsaldo alle programma's

Bedrag x € 1.000					
Instelling	**Gesubsidieerde activiteit**	**Doelstelling**	**Begroot**	**Werkelijk**	
TOTAAL			**16.032**	**13.384**	

6.4 Vertaaltabel programma/taakvelden

Programma 1 Sociaal Domein	
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	F. Berkhout
6.2 Wijkteams	F. Berkhout
6.3 Inkomensregelingen	M. van Ballegooijen
6.4 Begeleide participatie	F. Berkhout
6.5 Arbeidsparticipatie	F. Berkhout
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	M. van Ballegooijen
6.7 Maatwerkdienstverlening 18+	M. van Ballegooijen
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	F. Berkhout
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	M. van Ballegooijen
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	F. Berkhout
7.1 Volksgezondheid	M. van Ballegooijen
Programma 2 Onderwijs en ontplooiing	
4.1 Openbaar basisonderwijs	F. Berkhout
4.2 Onderwijshuisvesting	F. Berkhout
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	F. Berkhout
5.1 Sportbeleid en activering	R. Ellermeijer
5.2 Sportaccommodaties	R. Ellermeijer
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	F. Berkhout
5.4 Musea	H. Raat
5.5 Cultureel erfgoed	H. Raat
5.6 Media	R. Ellermeijer
Programma 3 Economie en duurzaamheid	
3.1 Economische ontwikkeling	F. Gordon
3.3 Bedrijfsloket en -ontwikkelingen	F. Gordon
3.4 Economische promotie	F. Gordon
Programma 4 Openbare ruimte	
2.1 Verkeer en vervoer	R. Ellermeijer
5.7 Openbaar groen en openluchtrecreatie	F. Gordon
7.2 Riolering	F. Gordon
7.3 Afval	F. Gordon
7.4 Milieubeheer	F. Gordon
7.5 Begraafplaatsen	M. van Ballegooijen
Programma 5 Ruimtelijke ontwikkeling	
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	F. Berkhout
0.63 Parkeerbelasting	F. Gordon
2.2 Parkeren	F. Gordon
2.5 Openbaar vervoer	R. Ellermeijer
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	F. Gordon
8.1 Ruimtelijke ordening	F. Gordon
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	F. Gordon
8.3 Wonen en bouwen	R. Ellermeijer
Programma 6 Bestuur, bevolking en veiligheid	
0.1 Bestuur	burgemeester
0.2 Burgerzaken	burgemeester
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	burgemeester
1.2 Openbare orde en veiligheid	burgemeester

6.5 Verplichte beleidsindicatoren inclusief toelichting

Met de wijziging van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) van 5 maart 2016 (Stb. 101) zijn gemeenten voortaan gehouden om in de programma's in de begroting en in het jaarverslag, de maatschappelijke effecten die met de verschillende programma's worden beoogd of gerealiseerd, toe te lichten aan de hand van beleidsindicatoren.

Deze indicatoren dragen bij om de begroting en jaarverslagen beleidsmatiger te maken, zodat raadsleden op de belangrijke momenten in een beleidscyclus zich een beeld kunnen vormen over behaalde beleidsresultaten en te behalen beleidsresultaten. Omdat het wenselijk is de resultaten van gemeenten te kunnen vergelijken worden de indicatoren die ten minste moeten worden gebruikt, opgenomen in een bijlage bij een ministeriële regeling.

Indien gemeenten daarnaast nog gebruik willen maken van andere indicatoren staat het hen vrij die naast de verplichte indicatoren in de programma's en programmaverantwoording op te nemen.

Ontbrekende gegevens
In de overzichten per programma staan de gegevens ingevoerd die bij opmaak van de rekening beschikbaar zijn. Vooral voor het jaar 2018 betekent dit dat veel velden niet zijn ingevuld.

programma 1 - sociaal domein

Omschrijving	2016	2017	2018	2019
Cliënten met een maatwerk-arrangement per 10.000 inwoners		450		
Personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners 18 jaar e.o.	194,4	205,9	207,5	202,4
Lopende re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners 15-64 jaar	162,8	176,2	154,6	
% Kinderen tot 18 jaar in uitkeringsgezin	3,0	4,0	3,0	
% Werkloze jongeren (16-22 jaar)	1	1	1	
% Jongeren met jeugdhulp (van alle jongeren tot 18 jaar)	7,8	7,3	8,1	
% Jongeren met jeugdbescherming (van allejongeren tot 18 jaar)	0,4	0,3	0,4	

Indicator: **Cliënten met een maatwerk-arrangement per 10.000 inwoners**

Toelichting: Een maatwerk-arrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 321 deelnemende gemeenten.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Indicator: **Personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners 18 jaar e.o.**

Toelichting: Het aantal personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners van 18 jaar en ouder

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Indicator: **Lopende re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners 15-64 jaar**

Toelichting: Het aantal re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Indicator: **% Kinderen tot 18 jaar in uitkeringsgezin**

Toelichting: Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.

Bron: Verwey Jonker Instituut

Indicator: **% Werkloze jongeren (16-22 jaar)**

Toelichting: Het percentage werkloze jongeren 16 tot en met 22 jaar.

Bron: Verwey Jonker Instituut

Indicator: **% Jongeren met jeugdhulp (van alle jongeren tot 18 jaar)**

Toelichting: Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.

Bron: CBS Jeugd

Indicator: **% Jongeren met jeugdbescherming (van allejongeren tot 18 jaar)**

Toelichting: Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.

Bron: CBS jeugd

programma 2 - onderwijs en ontplooiing

Omschrijving	2016	2017	2018	2019
Relatief verzuim per 1.000 leerplichtige leerlingen	17	16	14	
Absoluut verzuim per 1.000 leerplichtigen	0,2	0,3	-	
% Voortijdig schoolverlaters (vsv-ers) totaal	1,1	1,8	1,2	
% Niet-sporters	43,7			

Indicator: **Relatief verzuim per 1.000 leerplichtige leerlingen**

Toelichting: Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen.

Bron: DUO/Ingrado

Indicator: **Absoluut verzuim per 1.000 leerplichtigen**

Toelichting: Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen.

Bron: DUO/Ingrado

Indicator: **% Voortijdig schoolverlaters (vsv-ers) totaal**

Toelichting: Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 tot 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. Van zowel deelnemers aan het VO als MBO.

Bron: DUO/Ingrado

Indicator: **% Niet-sporters**

Toelichting: Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.

Bron: Gezondheidsmonitor volwassenen, GGD, CBS en RIVM

programma 3 - economie en duurzaamheid

Omschrijving	2016	2017	2018	2019
Banen per 1.000 inwoners 15-74 jr	800,4	804,5	828,3	810,8
% Netto arbeidsparticipatie	67,7	68,0	68,7	
% Functiemenging	54,7	55,8	56,6	56,2
% Hernieuwbare elektriciteit	1,3	1,8	2,6	
Vestigingen (van bedrijven) per 1.000 inwoners 15-64 jaar	176,2	182,2	185,5	

Indicator: **Banen per 1.000 inwoners 15-74 jr**

Toelichting: Het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 74 jaar.

Bron: LISA Vestigingenregister

Indicator: **% Netto arbeidsparticipatie**

Toelichting: Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Indicator: **% Functiemenging**

Toelichting: De functiemenging weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

Bron: LISA Vestigingenregister

Indicator: **% Hernieuwbare elektriciteit**

Toelichting: Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.

Bron: Rijkswaterstaat Klimaatmonitor

Indicator: **Vestigingen (van bedrijven) per 1.000 inwoners 15-64 jaar**

Toelichting: Aantal vestigingen van bedrijven per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.

Bron: LISA Vestigingenregister

programma 4 - openbare ruimte

Omschrijving	2016	2017	2018	2019
Omvang huishoudelijk restafval (kg per inwoner)	201	201	182	

Indicator: **Omvang huishoudelijk restafval (kg per inwoner)**

Toelichting: De hoeveelheid niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval (kg) per inwoner per jaar.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

programma 5 - ruimtelijke ontwikkeling

Omschrijving	2016	2017	2018	2019
Gemiddelde WOZ waarde woningen (x€1.000)	261	296	342	389
Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen	9,2	2,6		

Indicator: **Gemiddelde WOZ waarde woningen (x€1.000)**

Toelichting: De gemiddelde WOZ waarde van woningen.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Indicator: **Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen**

Toelichting: Het aantal nieuwbouwwoningen per 1.000 woningen.

Bron: ABF Syswov

programma 6 - bestuur, bevolking en veiligheid

Omschrijving	2016	2017	2018	2019
Diefstallen uit woning per 1.000 inwoners	3,3	4,5	4,4	
Winkeldiefstallen per 1.000 inwoners	1,3	1,8	1,7	
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	3,9	3,9	3,6	
Vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte per 1.000 inwoners	4,8	4,4	4,2	
Verwijzingen Halt per 10.000 jongeren 12-17 jaar	95	81	136	
% Jongeren (12-21 jaar) met een delict voor de rechter	1	0	0	
% Jongeren (12-22 jaar) met jeugdreclassering (van alle jongeren 12-22 jaar)	0,2	0,2	0,3	
% Demografische druk	56,8	57,4	57,9	57,9
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishoudens in euro's	660	649	660	676
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens in euro's	704	694	703	720

Indicator: **Diefstallen uit woning per 1.000 inwoners**

Toelichting: Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Indicator: **Winkeldiefstallen per 1.000 inwoners**

Toelichting: Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Indicator: **Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners**

Toelichting: Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Indicator: **Vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte per 1.000 inwoners**

Toelichting: Het aantal vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte per 1.000 inwoners.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Indicator: **Verwijzingen Halt per 10.000 jongeren 12-17 jaar**

Toelichting: Het aantal verwijzingen naar Halt per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12 tot en met 17 jaar.

Bron: Stichting Halt

Indicator: **% Jongeren (12-21 jaar) met een delict voor de rechter**

Toelichting: Het percentage jongeren (12 tot en met 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.

Bron: Verwey Jonker Instituut

Indicator: **% Jongeren (12-22 jaar) met jeugdreclassering (van alle jongeren 12-22 jaar)**

Toelichting: Het percentage jongeren (12 tot en met 22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren 12 tot en met 22 jaar.

Bron: CBS Jeugd

Indicator: **% Demografische druk**

Toelichting: De som van het aantal personen van tot 15 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 15 tot 65 jaar.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Indicator: **Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishoudens in euro's**

Toelichting: Het gemiddelde totaalbedrag in euro's dat een eenpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten dat een eenpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten dat een eenpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

Bron: Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO)

Indicator: **Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens in euro's**

Toelichting: Het gemiddelde totaalbedrag woonlasten in euro's dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

Bron: Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO)

Overhead

Omschrijving	2016	2017	2018	2019
Aantal inwoners per 1 januari	88.609	89.321	89.904	90.831
Formatie (FTE) per 1.000 inwoners		10,01	10,98	10,91
Bezetting (FTE) per 1.000 inwoners		9,15	10,37	9,96
Apparaatskosten per inwoner		309	332	437
Kosten inhuur externen als % van totale loonsom plus totale kosten inhuur externen.		17	21	23
Overhead (in % van totale lasten)		14,2	12,9	13.7

Indicator: **Aantal inwoners per 1 januari**

Toelichting: Aantal inwoners per 1 januari

Bron: Basisregistratie personen (BRP)

Indicator: **Formatie (FTE) per 1.000 inwoners**

Toelichting: Uitgangspunt is het vastgestelde/toegestane formatieplan per 1 januari. 1 FTE is het equivalent van een 36-urige werkweek. In de formatie wordt geen expliciet onderscheid gemaakt tussen fte formatie werken voor derden (bijvoorbeeld Aalsmeer) en fte formatie van Amstelveen zelf.

Bron: Eigen gegevens afdelingen HRM en financiën

Indicator: **Bezetting (FTE) per 1.000 inwoners**

Toelichting: Voor de begroting is het uitgangspunt de werkelijke bezetting per 1 januari van het vorige jaar. Voor het jaarverslag wordt het gemiddelde van de werkelijke bezetting op 1 januari en 31 december berekend. In de formatie wordt geen expliciet onderscheid gemaakt tussen fte formatie werken voor derden (bijvoorbeeld Aalsmeer) en fte formatie van Amstelveen zelf.

Bron: Eigen gegevens afdelingen HRM en Financiën

Indicator: **Apparaatskosten per inwoner**

Toelichting: Apparaatskosten (ofwel organisatiekosten) zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten en dergelijke voor de uitvoering van de organisatorische taken. Apparaatskosten zijn dus alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur.

Bron: Eigen begroting/rekening: totale lasten minus totale baten taakveld 0.4 (inclusief reservemutaties)

Indicator: **Kosten inhuur externen als % van totale loonsom plus totale kosten inhuur externen.**

Toelichting: Het betreft onder andere inzet van uitzendkrachten, zzp'ers of detachering. Dit kan inhuur zijn voor tijdelijke vervanging of specialistische kennis. Kenmerkend is dat de inhuurkracht een plaats krijgt in de hiërarchie van de organisatie.

Bron: Eigen begroting/rekening: loonsom taakveld 0.4/inhuur externen en de paragraaf bedrijfsvoering

Indicator: **Overhead (in % van totale lasten)**

Toelichting: Dit betreft de op taakveld 0.4 begrote/verantwoorde overheadkosten (exclusief reservemutaties). Deze kosten moeten worden gedeeld door het totaal saldo van de lasten (exclusief toevoegingen aan reserves).

Bron: Eigen begroting/rekening

6.6 Lijst van afkortingen

In deze jaarstukken staan diverse afkortingen vermeld. Hierna volgt een lijst met afkortingen die veel gebruikt zijn in dit document of minder algemeen bekend zijn.

AA	Aalsmeer-Amstelveen
AM	Amstelland-de Meerlanden
AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
APPA	Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
BBZ	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen
BCF	BTW CompensatieFonds
BDU	Brede DoelUitkering
BIE	Bouwgrond In Exploitatie
BIG	Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeentene
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
Bor	Besluit omgevingsrecht
Bro	Besluit ruimtelijke ordening
BRS	Bestuurlijke Regie Schiphol
BSO	BuitenSchoolse Opvang
BTAZ	BedrijvenTerrein Amstelveen Zuid
BTW	Bruto Toegevoegde Waarde
BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorziening Gemeenten
B.V.	Besloten Vennootschap
B&W	Burgemeester en Wethouders
BZK	(Ministerie van) Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CAK	Centraal Administratie Kantoor
CBS	Centraal Bureau Statistiek
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden verbonden aan de Rijksuniversiteit Groningen
CROW	Kennisorganisatie voor infrastructuur, openbare ruimte en verkeer & vervoer
CW	Contante Waarde
DB	Dagelijks Bestuur
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
DU	Decentralisatie-uitkering
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
EMU	Economische en Monetaire Unie
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information Audit
EW	Eindwaarde
EZ	Economische Zaken
Fido	Financiering decentrale overheden
FLO	Functioneel Leeftijdsontslag
GBA	Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens
GGD	Geneeskundige Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke GezonheidsZorg
GIDS	Gezond in de stad
GR	Gemeenschappelijke regeling
GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan

HALT	Het ALTernatief
Hbh	Hulp bij het huishouden
IGBO	Internationaal Georiënteerd BasisOnderwijs
ICL	IdeaalComplex
ICT	Informatie en Communicatie Technologie
IOAW	Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemers
IOAZ	Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
JOP	Jaarlijks OnderhoudsPlan
KCC	Klant Contact Centrum
Ke	Meeteenheid voor geluidszones rond Schiphol / geluidsbelasting door vliegtuigen
KNLTB	Koninklijke Nederlandse Lawn Tennis Bond
LIB	Luchthaven IndelingsBesluit
LISA	Landelijk Informatiesysteem van Arbeidsplaatsen
LVB	Licht Verstandelijke Beperking
M51	Amstelveenlijn (Metro 51)
MER	Milieu Effect Rapportage
MOP	Meerjarig OnderhoudsPlan
MRA	Metropoolregio Amsterdam
MVI	Maatschappelijk Verantwoord Inkopen
NHG	Nationale Hypotheek Garantie
NME	Natuur- en MilieuEducatie
NTC	Nationaal Tennis Centrum
OAB	OnderwijsAchterstandenBeleid
OGZ	Openbare Gezondheidszorg
OGGz	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
OIS	Onderzoek, Informatie en Statistiek
P&C	Planning & Control
Pgb	Persoonsgebonden budget
PLECK	PLan voor de Energietransitie, Circulaire economie en Klimaatadaptatie
PMD	Plastic verpakkingen, Metalen verpakkingen (blik) en Drinkpakken
PO-kavel	Particulier Opdrachtgeverschap kavel
POC	Percentage Of Completion
PvA	Plan van Aanpak
Pw	Participatiewet
RTVA	Radio en Televisie Amstelveen
RvT	Raad van Toezicht
RWS	RijksWaterStaat
SES-wijken	Sociaal Economische Status wijken
SHV	SchuldHulpVerlening
SLOK	Stimulering Lokale Klimaatinitiatieven
SLS	Stichting Leefomgeving Schiphol
SMASH	Structuurvisie Mainport Amsterdam Schiphol Haarlemmermeer
SROI	Social Return on Investment
SVn	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten
SW	Sociale Werkvoorziening

U/G	Uitgeleende Gelden
UP	UitvoeringsProgramma
VGRP	Verbreed Gemeentelijk RioleringsPlan
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet Onderwijs
Vpb	Vennootschapsbelasting
VrAA	Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland
VRI	Verkeersregelinstallatie
VSO	VastStellingsOvereenkomst
Vte	Voltijds equivalenten
VU	Vrije Universiteit Amsterdam
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
VWS	Volksgezondheid, Welzijn en Sport
WEW	Stichting Waarborgfonds Eigen Woning
Wgr	Wet gemeenschappelijke regeling
Wlz	Wet langdurige zorg
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WNRA	Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren
WNT	Wet Normering Topinkomens
Wob	Wet openbaarheid van bestuur
WPG	Wet Publieke Gezondheid
WPO	Wet op het Primair Onderwijs
Wro	Wet ruimtelijke ordening
Wsw	Wet sociale werkvoorziening
WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw
WWB	Wet Werk en Bijstand
WWIK	Wet Werk en inkomen Kunstenaars
WWZ	Wonen, Welzijn en Zorg
Zvw	Zorgverzekeringswet
ZZP's	Zorgzwaartepakketten
ZZP	Zelfstandige Zonder Personeel

22 april 2020

ACCOUNTANTSVERSLAG 2019

Gemeente Amstelveen

Concept 22 april 2020

BDO

Concept tbv de raad

Aanbiedingsbrief

Aan:

Gemeente Amstelveen
T.a.v. het college van B&W
Postbus 4
1180 BA AMSTELVEEN

Amstelveen, 9 april 2020

Kenmerk: RB/JvS/EdG

Ter informatie
De digitale versie van dit document is vanaf de inhoudsopgave interactief. Aan de hand van de navigatiebalk onderaan de pagina en/of de menustructuur bovenaan de pagina kan door het document genavigeerd worden.

VORIGE PAGINA
VOLGENDE PAGINA
DASHBOARD
AANBIEDINGSBRIEF

Geachte leden van de raad,

Wij hebben de jaarrekening 2019 van gemeente Amstelveen (hierna te noemen ‘gemeente’) gecontroleerd. Zoals afgesproken in onze opdrachtbevestiging d.d. 7 november 2019, ontvangt u hierbij ons accountantsverslag 2019. In dit verslag hebben we de belangrijkste bevindingen en conclusies van de jaarrekeningcontrole opgenomen.

Onze bevindingen en aanbevelingen hebben wij afgestemd met de verantwoordelijke wethouder. Een afschrift van dit verslag is toegezonden aan het college van burgemeester en wethouders.

Het opstellen en controleren van de jaarrekening vraagt elk jaar weer een aanzienlijke inspanning. Bij deze willen wij alle betrokken medewerkers van de gemeente bedanken voor de constructieve en plezierige samenwerking tijdens de controle. Een samenwerking met een aantal inefficiënties, de maatregelen rond de coronacrisis die ons partte speelde, maar wel een samenwerking waar een ieder zijn uiterste best heeft gedaan.

Wij hopen u met dit verslag van dienst te zijn. Vanzelfsprekend zijn wij graag bereid om een nadere toelichting op de inhoud te geven.

Met vriendelijke groet,

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

H.C.J. Bot RA
Partner en extern accountant gemeente Amstelveen

Concept tbv de raad

Inhoudsopgave

1. DASHBOARD ACCOUNTANTSCONTROLE

2. UITKOMSTEN JAARREKENINGCONTROLE

3. RESULTAAT & FINANCIËLE POSITIE

4. BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN

BIJLAGEN

Concept tbv de raad

1. Dashboard accountantscontrole

1.1 Dashboard accountantscontrole

Concept tbv de raad

1.1 Dashboard accountantscontrole

STREKKING CONTROLEVERKLARING

- De jaarrekening 2019 is getrouw.
- De baten en lasten als ook de balansmutaties in de jaarrekening 2019 zijn in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving tot stand gekomen.
- De onzekerheden als gevolg van het Coronavirus zijn toereikend toegelicht.
- Ongecorrigeerde controleverschillen blijven onder de goedkeuringstolerantie.
- Jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening.
- De grondslagen van de jaarrekening zijn aanvaardbaar en het BBV wordt nageleefd.
- De WNT is nageleefd.
- Voor de SiSa-bijlage is voor indicator H4/10 betreffende SPUK bestedingen voor Amstelveen Sport sprake van een onzekerheid van €503.000.
- De samenwerking is constructief en plezierig verlopen.

Grondexploitaties en infra-investeringen

GRONDEXPLOITATIES

- 2019 genomen resultaat bedraagt €4,7 miljoen
- Verwacht resultaat van in uitvoering genomen projecten € 61 miljoen, reeds genomen winst op deze projecten €44 miljoen (72%). Nog te nemen resultaat 2020 e.v. €17 miljoen.
- De nog te realiseren opbrengsten bedragen € 22 miljoen, hiermee is reeds ruim 81% van de verwachte opbrengsten (totaal € 134 miljoen) gerealiseerd.
- De nog te realiseren kosten bedragen € 8 miljoen, hiermee is reeds ruim 89% van de verwachte kosten (totaal € 75 miljoen) gerealiseerd.

INFRA-INVESTERINGEN

Investeringen in maatregelen omliggend wegennet A9 bedroegen 2019 € 8,1 miljoen (71%) van de totale investering in wegen en verkeersmaatregelen €11,9 miljoen

RESULTAAT 2019

(x €1.000)	2019	Begroting (na wijziging)
Saldo van baten en lasten	5.837	8.422
Mutatie reserves	18.725	14.222
Resultaat	24.562	22.644

Het resultaat 2019 wijkt ongeveer 0,63% af van de totale begrote lasten (na wijziging). Op basis van onze ervaringsnorm bij decentrale overheden is een afwijking van 2-3% inherent aan een complex begrotingsproces. Amstelveen is in control als het gaat om de resultaat prognoses.

ONTWIKKELING SOCIAAL DOMEIN

SOCIAAL DOMEIN

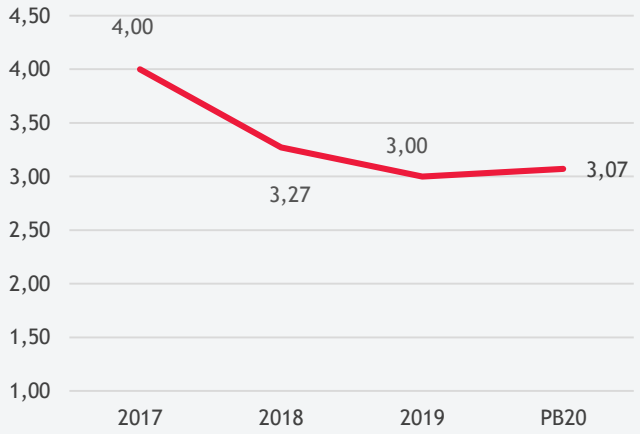
- Bestedingen sociaal domein nemen verder toe naar 49,3 miljoen (2018; 46.7 miljoen).
- Amstelveen heeft 2019 voor het onderdeel Jeugd niet gewerkt met vaststellingsovereenkomsten, hierdoor wordt de zekerheid omtrent de prestatielevering behaald met behulp van productieverantwoordingen, controleverklaringen accountants, interne controlemaatregelen en enquêtes onder cliënten. 2018 zijn voor een groot aantal zorgaanbieders wel vaststellingsovereenkomsten gesloten, dit resulteert voor 2019 in een hogere onzekerheid omtrent de prestatielevering
- De procedures en controles binnen de AA organisatie borgen de getrouwheid van de lasten voor 2019, hier zijn geen verschillen geconstateerd boven onze rapporteringsgrens.

BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN

- Geen getrouwheidsfouten en/of onzekerheden resterend
- Onrechtmatigheid in de (EU) aanbestedingen € 2.007.000. Veelal oudere (ICT) contracten en een aantal nieuwe inhuurcontracten.
- Onzekerheid in het sociaal domein € 3.618.000. (paragraaf 4.2)
- AA organisatie is in control over haar AO/IB en processen, hoewel verbeterpunten bestaan
- VIC voldoet niet aan de vereisten van COS 610 om er op te steunen, maar de VIC vormt wel het sluitstuk van de AO/IB

UW FINANCIËLE POSITIE VERGELEKEN

RATIO WEERSTANDSVERMOGEN

Concept tbv de raad

2. Uitkomsten jaarrekeningcontrole

2.1 De jaarrekening is getrouw & rechtmatig
2.2 Rechtmatigheid van de jaarrekening
2.3 Coronavirus en de jaarrekening 2019

Concept tbv de raad

2.1 De jaarrekening is getrouw

De jaarrekening 2019 is getrouw

Wij hebben bij de jaarrekening 2019 van de gemeente Amstelveen een goedkeurende controleverklaring afgegeven met betrekking tot de getrouwheid en rechtmatigheid. Een goedkeurende verklaring met betrekking tot getrouwheid betekent dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2019 als van de activa en passiva per 31 december 2019 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV). Wij hebben enkele controleverschillen geconstateerd van beperkte omvang welke door de gemeente zijn gecorrigeerd. Naast de geconstateerde en verwerkte controleverschillen, zijn tijdens onze controle tevens resterende controleverschillen geconstateerd ten aanzien van getrouwheid en rechtmatigheid. Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 150.000 rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Onzekerheid SPUK € 0,5 miljoen

POST/OMSCHRIJVING VAN DE TOELICHTING	FOUTEN	ONZEKERHEDEN	VERWIJZING
Getrouwheid			
SiSa regeling H4 indicator 10 SPUK Amstelveen Sport	-	503.000	-
Totaal	**0**	**503.000**	

Wij hebben, voor zover mogelijk, het college verzocht om deze controleverschillen te corrigeren. Het college heeft gemotiveerd aangegeven waarom zij deze verschillen niet heeft verwerkt en dat zij van oordeel is dat deze posten zowel individueel als gezamenlijk niet materieel zijn voor de jaarrekening als geheel. Deze verschillen en de analyse van de impact zijn bevestigd in de bevestiging van het college bij de jaarrekening.

Wij concluderen dat de resterende niet-verwerkte controleverschillen zowel individueel als gezamenlijk niet materieel zijn voor de jaarrekening als geheel en hebben derhalve een goedkeurende verklaring verstrekt met betrekking tot de getrouwheid. De goedkeuringstolerantie bedraagt € 3.017.000 voor fouten en € 9.051.000 voor onzekerheden.

Totaal gecorrigeerde controleverschillen € 3,3 miljoen

Gecorrigeerde controleverschillen			
POST/OMSCHRIJVING VAN DE TOELICHTING	**FOUTEN**	**ONZEKERHEDEN**	**VERWIJZING**
Voorziening oninbaarheid debiteuren (Aalsmeer)	+ 3.800.000	-	Nog geen sprake van een verplichting, daarnaast inbaarheid niet betrouwbaar te schatten
Waardevermindering vastgoed	- 161.000	-	Waardering was hoger dan de WOZ waarde, lijkt sprake van een duurzame waardevermindering.
Grondexploitatie	-341.000	-	Terugname winstneming niet doorgevoerd (€-786.000) en niet kwalificeerbare risico's doorberekend in grondexploitaties (€427.000)
Totaal	**3.298.000**	**-**	

Concept tbv de raad

2.2 Rechtmatigheid van de jaarrekening

De baten en lasten als ook de balansmutaties in de jaarrekening 2019 zijn in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving tot stand gekomen.

Onrechtmatigheidsfout en € 2,0 miljoen. Onzekerheden onrechtmatigheid € 4,1 miljoen

Naast de gecorrigeerde en ongecorrigeerde controleverschillen in het kader van de getrouwheid van de jaarrekening zijn de volgende controleverschillen ten aanzien van het aspect rechtmatigheid geconstateerd. Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 150.000 rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

POST/OMSCHRIJVING VAN DE TOELICHTING	FOUTEN	ONZEKERHEDEN	VERWIJZING
Rechtmatigheid			
Ongesaldeerde getrouwheidsfouten en/of onzekerheden	geen	503.000	SiSa regeling H4 indicator 10 SPUK Amstelveen Sport
Sociaal domein – pgb Jeugdzorg en Wmo		625.000	4.2
Sociaal domein – Wmo ZIN		549.000	4.2
Sociaal domein – Jeugdzorg ZIN		2.444.000	4.2
Aanbestedingsrechtmatigheid	2.007.000		
Totaal	**2.007.000**	**4.121.000**	

Wij concluderen dat de resterende niet-verwerkte controleverschillen zowel individueel als gezamenlijk niet materieel zijn voor de jaarrekening als geheel en hebben derhalve een goedkeurende verklaring verstrekt met betrekking tot de rechtmatigheid. De goedkeuringstolerantie bedraagt € 3.017.000 voor fouten en € 9.051.000 voor onzekerheden.

Concept tbv de raad

2.3 Coronavirus en de jaarrekening 2019

De onzekerheden als gevolg van het Coronavirus zijn toereikend toegelicht.

Coronavirus en de jaarrekening 2019

De situatie en ontwikkelingen rond het Coronavirus veranderen per dag. De lange termijn impact op de maatschappij en economie zijn hoogst onzeker. Tijdens de controle hebben wij aandacht besteed aan de impact van het Coronavirus op gemeente Amstelveen. Daarbij gaan wij uit van de aanwijzingen van onze beroepsorganisatie (NBA) en de Commissie BBV die breed in de sector moeten worden toegepast. Hierover hebben wij overleg gevoerd met de organisatie en het college van burgemeester en wethouders.

De belangrijkste gevolgen voor gemeente Amstelveen voor zover deze op dit moment zijn in te schatten zijn volgens het college:

- Amstelveen is gestart met het uitwerken van een lokaal ondersteuningspakket;
- De uitvoering van de verruimde bijzondere bijstand, die het rijk als maatregel heeft aangekondigd vanaf 24 maart 2020 operationeel;
- Amstelveen heeft een solide financiële positie. Er wordt een onderbouwde kostenraming voor het lokale pakket noodmaatregelen opgesteld. De financiële consequenties hiervan worden verwerkt in de perspectiefnota 2021.

De uitbraak van het Coronavirus wordt gezien als een gebeurtenis na balansdatum, aangezien de uitbraak van dit virus pas in de loop van januari 2020 van wezenlijke omvang werd. Voor de jaarrekening 2019 houdt dit in dat, in lijn met de verslaggevingsrichtlijnen hieromtrent, een toelichting rondom (de impact van) het Coronavirus is opgenomen bij de in de toelichting opgenomen gebeurtenissen na balansdatum (pagina 107).

Daarnaast is in het jaarverslag een beschrijving opgenomen van de belangrijkste risico's en onzekerheden waaronder een beschrijving van de wijze waarop de bijzondere gebeurtenissen waarmee in de jaarrekening geen rekening behoeft te worden gehouden, de verwachtingen hebben beïnvloed (pagina77) en is aandacht besteed aan (de impact van) het Coronavirus.

Als onderdeel van onze controle werkzaamheden hebben wij de aanvaardbaarheid en toereikendheid van deze toelichtingen beoordeeld.

Zoals hierboven genoemd is het onduidelijk wat voor de langere termijn de gevolgen zijn van het Coronavirus. Wij onderhouden graag contact met u in de tussentijd en zijn bereid en bereikbaar om u te ondersteunen waar nodig en mogelijk.

Concept tbv de raad

3. Resultaat & financiële positie

3.1 Resultaat 2019
3.2 Uw financiële positie vergeleken

Concept tbv de raad

3.1 Resultaat 2019

Resultaat 2019 ten opzichte van de gewijzigde begroting bedraagt € 1,9 miljoen (0,6%)

Het resultaat van gemeente Amstelveen over het jaar 2019 ten opzichte van de gewijzigde begroting bedraagt € 1,9 miljoen nadelig. In het onderstaand overzicht is het resultaat in het kort weergegeven:

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN (x 1.000)	2019	BEGROTING NA WIJZIGINGEN	VERSCHIL	IN % TOTALE LASTEN
Saldo van baten en lasten	5.837	8.422	-2.585	-0,86%
Mutatie reserves	18.725	14.222	4.503	1,49%
Resultaat	**24.562**	**22.644**	**1.918**	**0,63%**

De afwijkingen van het resultaat ten opzicht van de begrote lasten is minimaal

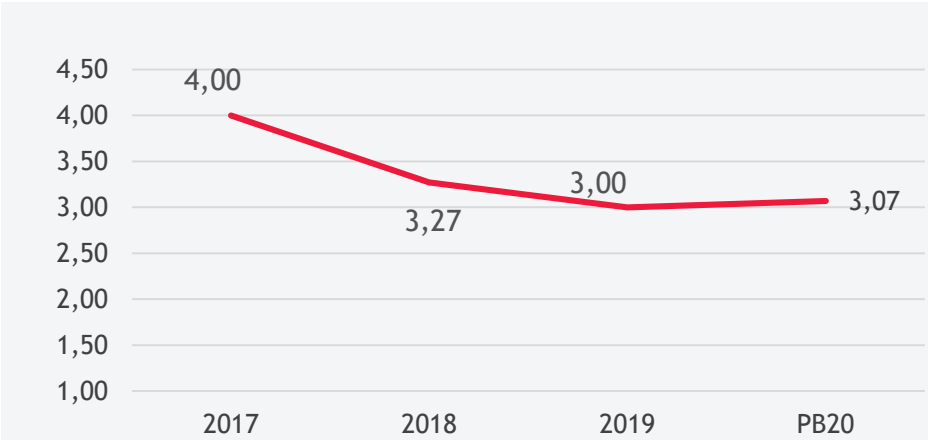
Voor de belangrijkste afwijkingen van de begroting na wijzigingen verwijzen wij naar de toelichting in de jaarrekening onder “Analyse afwijkingen begroting (na wijziging) en jaarstukken” vanaf pagina 105.

Het resultaat 2019 wijkt ongeveer 0,63% af van de totale begrote lasten (na wijziging). Op basis van onze ervaringsnorm bij decentrale overheden is een afwijking van 2-3% inherent aan een complex begrotingsproces.

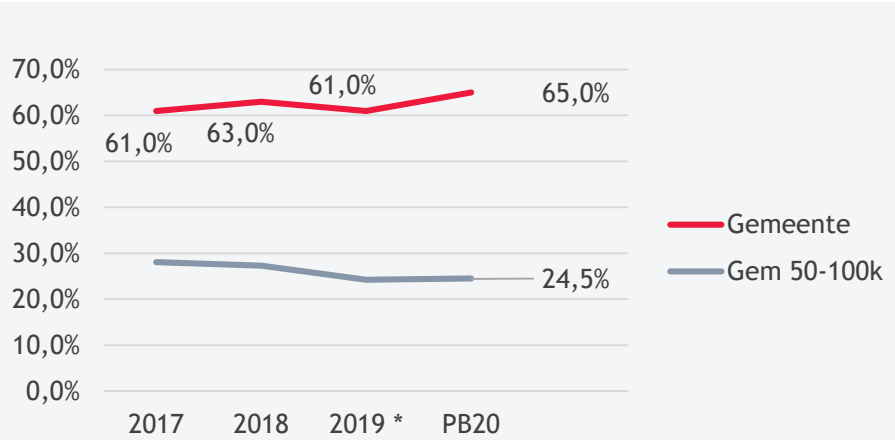
Concept tbv de raad

3.2 Uw financiële positie vergeleken (1/3)

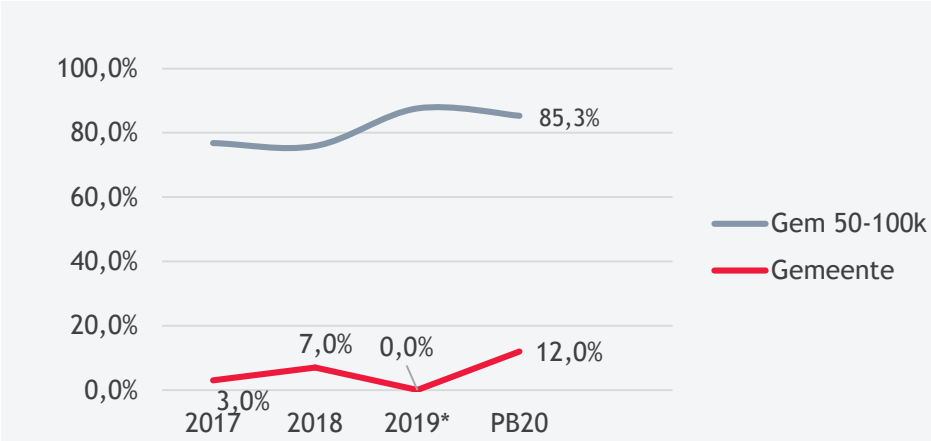
RATIO WEERSTANDSVERMOGEN

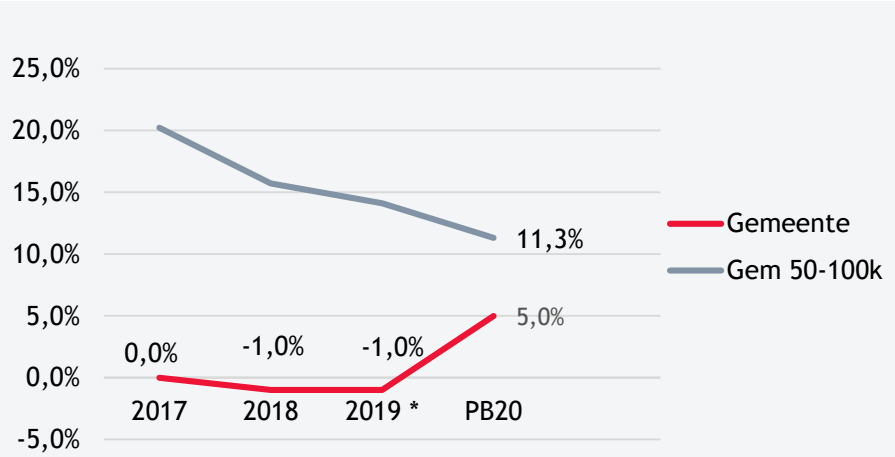
SOLVABILITEITSRATIO

NETTO SCHULDQUOTE

RATIO GRONDEXPLOITATIE

** 2019 betreft realisatie Gemeente Amstelveen, tegen begroting gemiddelde gemeente. De bron voor de gemiddelden "Gem 50-100k" betreft het gemiddelde over 2017 en 2018 en begrotingen 2019 en 2020 voor gemeenten in de categorie 50.000-100.000 inwoners. Data gebaseerd op www. www.findo.nl*

Concept tbv de raad

3.2 Uw financiële positie vergeleken (2/3)

Kengetallen moeten in relatie tot elkaar worden bezien

Signaleringswaarden GTK 2020

Onze rol in relatie tot het weerstandsvermogen en financiële kengetallen

De analyse van het weerstandsvermogen en de financiële kengetallen is een onderdeel van het jaarverslag en de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Vanuit onze controlerende rol dienen wij vast te stellen of het jaarverslag (en dus deze paragraaf) niet strijdig is met de jaarrekening en geen materiële onjuistheden bevat. De kengetallen moeten altijd in relatie tot elkaar worden bezien. Uit de combinatie van de kengetallen kan een beeld worden gemaakt van de financiële positie van de gemeente. Daarbij kan ook inzichtelijk worden gemaakt wat de oorzaak is van een sterke of zwakke financiële positie. De financiële kengetallen geven, met de inherente beperkingen hierbij, inzicht in (de ontwikkeling) uw financiële positie, mede in relatie tot de landelijke benchmark.

Signaleringswaarden volgens het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader 2020 (GTK 2020)

Vanuit hun taak als financieel toezichthouder hebben de twaalf provincies een gemeenschappelijk financieel toezichtkader opgesteld dat vanaf begrotingsjaar 2021 gaat gelden. In het GTK 2020 zijn signaleringswaarden opgenomen voor de financiële kengetallen zoals opgenomen in het jaarverslag van de gemeente.

Weerstandsratio	Betekenis
>= 2.0	Uitstekend
1.4 < 2.0	Ruim voldoende
1.0 < 1.4	Voldoende
0.8 < 1.0	Matig
0.6 < 0.8	Onvoldoende
< 0.6	Ruim onvoldoende

Waarderingscijfer	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
Netto schuldquote	< 90%	90% - 130%	> 130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 90%	90% - 130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	> 50%	20% - 50%	< 20%
Grondexploitatie	< 20%	20% - 35%	> 35%
Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
Belastingcapaciteit	< 95%	95% -105%	> 105%

Concept tbv de raad

3.2 Uw financiële positie vergeleken (3/3)

Uw financiële positie is sterk

Uw weerstands-vermogen is ruim voldoende

De gemeente kan aan haar langetermijn-verplichtingen voldoen

Financieel risico als gevolg van de grondexploitatie is laag

Weerstandsvermogen gemeente Amstelveen is ruim voldoende

In de paragraaf weerstandsvermogen heeft het college een overzicht opgenomen van de weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit bedraagt volgens deze paragraaf €46 miljoen. In het weerstandsvermogen ultimo 2019 is een bedrag van €30 miljoen meegeteld van vrij aanwendbare bestemmingsreserves. Ingeval van calamiteiten is het mogelijk om een deel van deze reserves een andere aanwending te geven. In de paragraaf weerstandsvermogen zijn de relevante risico's benoemd. De gemeente Amstelveen heeft op basis van interne berekeningen het totale bedrag aan risico's waaraan de organisatie is blootgesteld bepaald op € 15 miljoen. Het weerstandsvermogen van de gemeente Amstelveen is volgens het GTK2020 ruim voldoende en zelfs sterk te noemen.

Solvabiliteit en netto-schuldquote

De solvabiliteit bedraagt ultimo 2019 61%. Voor de solvabiliteit geldt dat hoe hoger dit percentage is, hoe beter de gemeente Amstelveen in staat is om haar verplichtingen op lange termijn de voldoen.

De netto schuldquote bedraagt 0%. De netto-schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie en de hoogte van de investeringen uit het nabije verleden.

Zowel de solvabiliteit als de netto-schuldquote laten een positieve ontwikkeling zien ten opzichte van de signaleringswaarden volgens het gemeenschappelijk financieel toezichtkader (GTK2020) .

Ratio grondexploitatie

Voor de ratio grondexploitatie geldt dat hoe lager deze is, hoe beter. De ratio grondexploitatie van de gemeente Amstelveen is laag doordat de grondpositie (de waarde van de grond) ten opzichte van de totale baten laag is. De ratio grondexploitatie < 20% is het minst risicovol te noemen volgens het GTK2020. Binnen gemeente Amstelveen zijn geen grondexploitaties aanwezig met een hoog financieel risico.

Concept tbv de raad

4. Belangrijkste bevindingen

4.1 Interne beheersing en rechtmatigheidsverantwoording
4.2 Sociaal domein uitgelicht
4.3 Ontwikkeling grondexploitaties
4.4 BBV, WNT en SiSa
4.5 Begrotingsrechtmatigheid
4.6 Significante schattingsposten

Concept tbv de raad

4.1 Interne beheersing en rechtmatigheidsverantwoording (1/2)

Nog aandachtspunten in de interne beheersing. Onze controle vooral gegevensgericht. Zie ook managementletter 2019.

In voering rechtmatigheids-verantwoording 2021

Notitie commissie BBV en BADO (verwacht)

Invoering naar onze mening een kans

Interne beheersing

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij een interim-controle uitgevoerd. De bevindingen naar aanleiding van deze controle hebben wij opgenomen in onze management letter d.d. 16 december 2019.

Samenvattend hebben wij geconstateerd dat er bij uw gemeente, net als veel andere gemeenten, nog aandachtspunten resteren. Dit betekent niet dat uw gemeente niet in control is, maar wel dat het in control zijn voor ons niet toetsbaar blijkt uit controlesporen in de processen en systemen. Derhalve konden wij het afgelopen jaar voor onze controle (nog) niet steunen op uw interne beheersing en hebben wij de jaarrekening voornamelijk achteraf en gegevensgericht gecontroleerd (middels deelwaarnemingen, cijferbeoordelingen, steekproeven, etc.).

Invoering rechtmatigheidsverantwoording door het college met ingang van 2021

Met ingang van 2021 moeten Colleges van burgemeester en wethouders zelf een rechtmatigheidsverantwoording afgeven bij de jaarrekening. Dit heeft aanzienlijke gevolgen voor de (interne) beheersing van gemeentelijke organisaties en ook de rol van de accountant verandert hierdoor. Een uitdaging, maar naar onze mening ook een kans voor gemeenten.

Uit de notitie van de commissie BBV blijkt dat er een standaard model van de verklaring komt, rechtmatigheid wordt beperkt tot drie rechtmatigheidsaspecten, de raad de tolerantiegrenzen kan bepalen (tot 3%) en bevindingen moeten worden opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering. De commissie BADO komt naar verwachting ook nog met een nadere uitwerking en toelichting.

BDO ziet de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording als een kans om de controlerend rol van de raad te versterken en te investeren in een verdere ontwikkeling van de bedrijfsvoering. Het gaat daarbij om fundamentele vragen als:

- Op welke onderwerpen en met welke diepgang wilt u gemeenteraad kaders stellen en controleren?
- In hoeverre werkt u als college rechtmatig en/of bent u in control?
- In hoeverre is uw bedrijfsvoering, interne controle en IT beheer op orde en wat is ervoor nodig om daar te komen?
- En misschien wel de moeilijkste vraag van allemaal: wat zijn uw ambities (zie ook vorige paragraaf en onze managementletter) en is uw huidige organisatie in staat is om aan die doelen en verwachtingen te voldoen?

In onze visie zijn er drie varianten waar u als gemeente naar kunt streven:

Concept tbv de raad

4.1 Interne beheersing en rechtmatigheidsverantwoording (2/2)

Drie varianten:
1. Minimale
2. Ambitie
3. ICS

1. De minimale variant van de rechtmatigheidsverantwoording
In deze variant zorgt het college (in afstemming met raad en accountant) voor een interne beheersing specifiek gericht op de rechtmatigheidsverantwoording. Dat betekent dat de interne controles zodanig systeem- of gegevensgericht gepland worden, dat het college tot een gedegen onderbouwd oordeel kan komen over de rechtmatigheid. De aanpak wordt vastgelegd in het interne controleplan en vanwege de relatie met de controle van de getrouwheid afgestemd met de accountant.

2. De ambitie variant
In deze variant gaat de gemeente een stapje verder en gebruikt de rechtmatigheidsverantwoording als impuls om de bedrijfsvoering te verbeteren. Middels een plan van aanpak wordt uitgewerkt wat de ambitie van de gemeente is ten aanzien van de AO/IB (systeemgericht), IT- beheer en VIC. Daarbij wordt de gehele organisatie betrokken, bijvoorbeeld middels het zogenaamde 'Three Lines of Defence'- model, zodat ook de verantwoordelijke managers in de 1e en 2e lijn mede verantwoordelijk worden voor het rechtmatigheidsbeheer. Om dit ook in de organisatie vorm te geven zal meer tijd vragen.

3. De in control statement
Deze variant gaat nog weer een stap verder. In dit geval verklaart het college niet alleen getrouw / rechtmatig te hebben gewerkt, maar ook dat het systeem van interne beheersing en risicomanagement toereikend is om de risico's te beheersen, ofwel dat de organisatie 'in control' is. Hiervoor moet een specifiek normenkader worden afgesproken, dat verder kan gaan dan alleen interne procedures (compliance) maar ook kan gaan over de beheersmaatregelen ten aanzien van operationele en strategische doelen. In dit normenkader zouden bijvoorbeeld ook de activiteiten op het gebied van het sociaal domein kunnen worden opgenomen of prestaties ten aanzien van duurzaamheid(afhankelijk van de behoefte van college en raad).

Varianten 1 en 2 meest reëel

Invoering rechtmatigheidsverantwoording door het college met ingang van 2021 (vervolg)
Kijkend naar deze drie varianten zal de eerste variant voor 2020 al de nodige inspanning kosten. De tweede variant is wat ons betreft op langere termijn te adviseren, omdat dit een goede impuls kan zijn voor de bedrijfsvoering. Rechtmatigheid is immers ook de verantwoordelijkheid van de gehele organisatie en niet alleen het probleem van de IC- afdeling of controllers. De derde variant zal naar onze inschatting, zeker op korte termijn, voor veel gemeenten meer tijd vergen.

Advies: opstellen Business Case en plan van aanpak

In alle gevallen zal het jaar 2020 gebruikt moeten worden om een plan van aanpak te schrijven gericht op de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording. Hiervoor moeten de volgende stappen worden gezet:
1. Informeren en afstemmen van deze ontwikkeling met raad, college en organisatie
2. Opstellen business case 'rechtmatigheidsverantwoording'
3. Vormen projectteam en opstellen plan van aanpak
4. Uitvoering en implementatie
5. Afgeven rechtmatigheidsverantwoording
6. Evaluatie business case

Wij zijn graag bereid met u van gedachten te wisselen over de verdere uitwerking hiervan. Daarnaast hebben wij deskundige collega's die naast het meedenken kunnen assisteren bij de uitwerking en implementatie.

Concept tbv de raad

4.2 Sociaal domein uitgelicht (1/3)

Sociaal domein 2019 bedragen circa € 29 miljoen aan zorg in natura

Sociaal domein in de jaarrekening

De lasten van gemeente Amstelveen (exclusief toerekening formatie) met betrekking tot het sociaal domein bedragen voor de zorg in natura over 2019 circa € 29 miljoen. In hoofdlijnen zijn deze lasten als volgt opgebouwd:

ONDERDEEL	2019	2018
Jeugdzorg ZIN	17.100	15.200
Wmo ZIN	10.300	9.000
Pgb	1.790	1680
Totaal	**29.190**	**25.880**

Concept tbv de raad

4.2 Sociaal domein uitgelicht (2/3)

Fout pgb mede gebaseerd op projectiebrieven

Rechtmatigheid fouten pgb € 625.000

Geen financiële fouten pgb

Onzekerheden pgb geraamd op €625.000

Geraamde fout in de persoonsgebonden budgetten

De SVB controleert zorgovereenkomsten, toetst facturen en declaraties en betaalt uit aan zorgverleners of andere instellingen. Uw gemeente verstrekt de beschikkingen pgb en is verantwoordelijk voor een adequate cliëntregistratie en het vaststellen van de prestatielevering. Uit de accountantscontrole 2019 bij de SVB blijkt dat landelijk sprake is van een afkeurend oordeel. Ten aanzien van de rechtmatigheidsfouten zijn de foutpercentages opgenomen in de gemeente specifieke projectiebrieven. Voor gemeente Amstelveen zijn de percentages voor rechtmatigheidsfouten en voor getrouwheidsfouten voor zowel de Wmo als Jeugdzorg opgenomen in onderstaande tabel:

PGB PER CATEGORIE	FINANCIËLE RECHTMATIGHEIDSFOUT	FINANCIËLE GETROUWHEIDSFOUT
Jeugdzorg	1,14%	1,14%
Wmo	1,47%	1,47%

De financiële rechtmatigheidsfout voor pgb voor de gemeente Amstelveen bedraagt circa € 625.000. Voor de getrouwheidsfouten geldt dat deze gelijk zijn voor alle gemeenten in Nederland. Daarnaast bestaat er geen verschil tussen de verantwoording in de jaarrekening en de verantwoording van de SVB .

De SVB toetst niet op levering van de zorg. Hierdoor is er sprake van een onzekerheid. De gemeente verkrijgt echter zekerheid door intern ingerichte processen, zoals het toekenningsproces, de controles op betalingen en de controleverklaring van zorginstellingen, waardoor deze onzekerheid deels teniet wordt gedaan. De processen van pgb Jeugdzorg en Wmo lopen op een aantal onderdelen verschillend, waardoor voor Jeugdzorg en Wmo niet dezelfde zekerheid wordt verkregen.
Tevens verkrijgt de gemeente aanvullende zekerheid vanwege de ontvangsten van het CAK. Op basis van het zekerheidspercentage dat de gemeente Amstelveen hierdoor verkrijgt, zijn de onzekerheden voor pgb geraamd op circa € 625.000, bestaande uit € 427.000 Wmo en € 198.000 Jeugdzorg.

Wij hebben een review gedaan en kunnen steunen op de werkzaamheden van de accountant van de SVB. Daarbij concluderen wij dat de formele fouten zoals geconstateerd door de accountant van de SVB geen impact hebben op het rechtmatigheidsoordeel over de jaarrekening 2019 van uw gemeente. Deze review staat gepland op 23 april door het NBA en rapportage en verwerking van de uitkomsten 30 april.

Concept tbv de raad

4.2 Sociaal domein uitgelicht (3/3)

Onzekerheid ten aanzien van prestatielevering

Afwijkingen bij productie-verantwoordingen beperkt

Resterende onzeker-heid Wmo ZIN circa € 549.000

Resterende onzeker-heid Jeugdzorg circa € 2,4 miljoen

Wmo ZIN

De productieomvang van Wmo ZIN bij zorginstellingen bedraagt in 2019 circa € 11,6 miljoen. De toekenning van voorzieningen in het kader van Wmo ZIN vindt plaats vanuit de gemeente Amstelveen. De gemeente heeft derhalve zelf inzicht in de cliënten en de gemaakte afspraken. De gemeente heeft een IC-plan opgesteld waarin de wijze van verantwoorden is opgenomen. Met betrekking tot de lasten Wmo ZIN vraagt de gemeente Amstelveen per zorginstelling om finaal af te rekenen middels een vaststellingsovereenkomst, welke door gemeente en zorginstelling is ondertekend.

Bij een aantal zorginstellingen is het niet gelukt om tijdig deze finale afrekening rond te krijgen, waarmee kan worden onderbouwd dat voor de gefactureerde zorg ook daadwerkelijk prestaties zijn verricht. Uit de controle blijken geen onjuistheden. Uitgaande van de interne beheersing op het proces van beschikkingen tot en met betalingen bij uw gemeente, de ervaringen uit voorgaande jaren en de vaststellingsovereenkomsten ramen wij het bedrag van deze resterende onzekerheid in totaliteit op € 549.000 van de € 998.000.

Jeugdzorg ZIN

Ten aanzien van de jeugdhulp heeft de gemeente Amstelveen zorginstellingen gecontracteerd. Met betrekking tot de lasten inzake jeugdhulp vraagt de gemeente Amstelveen bij zorginstellingen om een verklaring conform het landelijke protocol (productieverantwoording en controleverklaring). Uit onze controle blijkt dat van een aantal zorginstellingen nog onvoldoende controle-informatie is ontvangen, waarmee kan worden onderbouwd dat voor de gefactureerde zorg ook daadwerkelijk prestaties zijn verricht.

De opgave van de Jeugdzorg ZIN van de verschillende zorginstellingen is beschikbaar gesteld aan uw gemeente. Hierdoor heeft uw gemeente geruime tijd weinig zicht gehad op de definitieve kosten voor de Jeugdzorg ZIN. Uit de ontvangen verantwoording van verschillende zorginstellingen blijkt dat van een aantal zorginstellingen nog onvoldoende controle-informatie is ontvangen, waarmee kan worden onderbouwd dat voor de gefactureerde zorg ook daadwerkelijk prestaties zijn verricht. In de financiële verantwoording Jeugdhulp 2019 is voor een bedrag ad € 4.072.000 (2018; €2.800.000 door vaststellingsovereenkomsten met veel zorginstellingen) aan onzekerheden geconstateerd. Uitgaande van de interne beheersing op het proces van beschikkingen tot en met betalingen bij uw gemeente, de ervaringen uit voorgaande jaren, het cliënt-ervaringsonderzoek, de uitkomsten van de in 2019 ontvangen controleverklaringen, ramen wij het bedrag van de resterende onzekerheid in totaliteit op circa € 2.444.000.

Concept tbv de raad

4.3 Ontwikkeling grondexploitaties (1/3)

Redelijkheid belang-rijkste schattings-elementen vastgesteld

Actualisatie en bijstelling grondexploitaties

De veruit grootste balanspost met betrekking tot onderhanden projecten betreft de voorraden (grondexploitaties). Door de invloed van de parameters (zoals kostenstijgingen, fasering, druk op verkoopprijzen, rente-effecten) die bepalend zijn voor de in de toekomst te realiseren opbrengsten hebben wij bij onze controle de grondexploitaties diepgaand gecontroleerd.

De risico's voor de grondexploitaties zijn in essentie terug te brengen tot drie P's:

- **Planning**: is de tijdsplanning van de projecten afgestemd op de (on)mogelijkheden in de markt? Immers, de marktbehoefte bepaalt welke projecten op welk moment te realiseren zijn.
- **Programmering**: in de afgelopen jaren hebben economische ontwikkelingen geleid tot belangrijke wijzigingen in vooral de woningbehoefte. Is er een kritische analyse van de 'mix' van woningen (huur, koop, vrije kavel appartementen, etc.) in de projecten in relatie tot de huidige marktvraag in de gemeente?
- **Prijs**: inherent gevolg van de economische crisis is dat de verkoopprijzen van woningen en dus van grond onder druk staan. Is afgewogen welke prijzen kunnen worden gehandhaafd, rekening houdend met het risico dat gronden later of in het geheel niet worden afgenomen?

Deze drie P's zijn tijdens de jaarrekeningcontrole besproken met uw medewerkers. Tijdens deze gesprekken zijn de uitgangspunten gechallenged. De grondexploitaties zijn met deze uitgangspunten per 31 december 2019 geactualiseerd. Tevens is beoordeeld of het onderhanden werk in de jaarrekening op een juiste wijze zijn gewaardeerd en of er mogelijk een (aanvullende) verliesvoorziening moet worden getroffen.

Ontwikkelingen grondexploitaties

2019 genomen resultaat bedraagt €4,7 miljoen (begroot €8,5 miljoen). De belangrijkste lopende grondexploitaties betreffen Bedrijventerrein De Loeten, Verhagen, Hortensialaan 1, Zonnestein 64+66. In de jaarrekening zijn deze toegelicht in de paragraaf Grondbeleid en in de toelichting bij de balans.

- Verwacht resultaat van in uitvoering genomen projecten € 61 miljoen, reeds genomen winst op deze projecten €44 miljoen (72%). Nog te nemen resultaat 2020 e.v. €17 miljoen.
- De nog te realiseren opbrengsten bedragen € 22 miljoen, hiermee is reeds ruim 81% van de verwachte opbrengsten (totaal € 134 miljoen) gerealiseerd.
- De nog te realiseren kosten bedragen € 8 miljoen, hiermee is reeds ruim 89% van de verwachte kosten (totaal € 75 miljoen) gerealiseerd.
- Voor de grondexploitatie Loeten, waar besluitvorming in voorbereiding is om het programma te wijzigen, is een deel van de tot en met 2018 genomen winst (€1,2 miljoen) in 2019 teruggenomen voor een bedrag van € 786.000.

Infra -investeringen

Een grootschalig project voor de gemeente betreft de aanpassing aan de rijksweg A9. Rijkswaterstaat zal een deel van de A9 ondergronds maken. Gemeente Amstelveen is verantwoordelijk voor maatregelen van omliggend wegennet A9. Deze investeringen bedroegen 2019 € 8,1 miljoen (71%) van de totale investering in wegen en verkeersmaatregelen €11,9 miljoen

Concept tbv de raad

4.4 BBV, WNT en SiSa

BBV wordt nageleefd

WNT-verantwoording voldoet aan de vereisten

Geen bevindingen SiSa-bijlage

Bevindingen ten aanzien van naleving van de wettelijke verslaggevingsregels (BBV)

Wij hebben vastgesteld dat gemeente Amstelveen de wettelijke verslagleggingsregels (BBV) heeft nageleefd.

Naleving van de (publicatieverplichtingen) WNT

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is met ingang van 2013 van toepassing en vervangt tegelijkertijd de Wopt (Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens). Doelstelling van de wet is te verhinderen dat instellingen in de publieke en semipublieke sectoren rechtens in staat zijn bovenmatige bezoldigingen toe te kennen.

Voor gemeenten geldt dat de gemeentesecretaris en de griffier als topfunctionaris worden aangemerkt. De algemene bezoldiging voor een topfunctionaris mag voor 2019 niet meer bedragen dan € 194.000 per jaar. De externe accountant is belast met de controle op de naleving van de WNT door de instelling.

Overschrijding van de bezoldigingsnorm wordt aangemerkt als een onverschuldigde betaling, die door de topfunctionaris terugbetaald moet worden aan de instelling. Gebeurt dit niet, dan is BDO als accountant wettelijk verplicht om bij het ministerie melding te doen van deze onverschuldigde betaling. Wij hebben tevens een meldingsplicht indien u geen of onjuiste gegevens heeft gepubliceerd in de jaarrekening.

Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2019 van de gemeente Amstelveen niet strijdig zijn met de WNT en dat de jaarrekening 2019 van de gemeente Amstelveen voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

SiSa-bijlage

Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachting accountantscontrole SiSa 2019. Op grond van ons onderzoek hebben wij bij uw specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden. Zie tevens **Bijlage B**. Voor H4, Regeling specifieke uitkering stimulering sport (“SPUK”) bestaat een onzekerheid ten aanzien van de aftrekbaarheid van de BTW voor het sportbedrijf. Aangezien dit een lopende procedure is met de belastingdienst heeft de gemeente gekozen voor het opnemen van de kosten in de regeling en de onzekerheid toe te lichten.

Concept tbv de raad

4.5 Begrotingsrechtmatigheid

Overschrijding baten/lasten € 1,3 miljoen

Controle begrotingsrechtmatigheid

Naast de controle op de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2019, hebben wij de begrotingsrechtmatigheid gecontroleerd. De toe te passen normen voor dit begrotingscriterium zijn gebaseerd op artikelen 189, 190 en 191 van de Gemeentewet en moeten door de raad nader worden ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet. Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV. Belangrijk hierbij is dat het overschrijden van de begroting altijd onrechtmatig is, maar niet in alle gevallen hoeft te worden meegewogen in het accountantsoordeel. In het kader van de begrotingsrechtmatigheid moet gekeken worden naar de lastenoverschrijdingen per programma. Zie hierna voor een overzicht van de lastenoverschrijdingen per programma en de overschrijdingen van investeringskredieten.

Zoals blijkt uit de figuur op voorgaande pagina is op drie programma's een begrotingsoverschrijding op de lasten te constateren. Deze zijn in te delen in de onderstaande categorieën zoals opgenomen in de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV.

LASTENOVERSCHRIJDING PROGRAMMA	BEGROTINGSAFWIJKING	ONRECHTMATIG	
		TELT NIET MEE IN OORDEEL	TELT WEL MEE IN OORDEEL
1. **Sociaal domein** (totaal € 47.000)	Past binnen het bestaande beleid welke niet tijdig is gesignaleerd. Dit betreft hogere kosten inzake Hulp bij het Huishouden en jeugdhulp.	✓	
4. **Openbare ruimte** (totaal € 1.031.000)	Past binnen het bestaande beleid welke niet tijdig is gesignaleerd. Dit betreft hogere kosten inzake verhoging van Rijksbelasting op het verbranden van afval en forse stijging energielasten van het crematorion	✓	
6. **Bestuur, bevolking en veiligheid** (totaal € 255.000)	Past binnen het bestaande beleid welke niet tijdig is gesignaleerd. De gehanteerde 25-jaarsrente voor deze berekening is gedaald van 1,577% naar 0.290%. De voorziening voor de pensioenen moet hierop aangepast worden.	✓	

Wij verwijzen voor een inhoudelijke en meer specifieke analyse van de begrotingsafwijkingen naar de analyse begrotingsafwijkingen, zoals opgenomen in de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2019 (hoofdstuk 1,3).

Concept tbv de raad

4.6 Significante schattingsposten

Schatting zijn in het algemeen neutraal van aard

Inherent aan het opmaken van een jaarrekening is dat het college schattingen moet maken. Bepaalde schattingen zijn van bijzonder belang door hun invloed op de jaarrekening en de waarschijnlijkheid dat toekomstige gebeurtenissen significant afwijken van de verwachtingen van het management. Een goed inzicht in de jaarrekening vereist kennis van deze posten. Als onderdeel van de controle hebben wij de aanvaardbaarheid van de schattingen beoordeeld. In het hierna opgenomen overzicht hebben wij van de jaarrekeningposten waaraan een belangrijke schatting ten grondslag ligt grafisch weergegeven op welke wijze wij de door het college gebruikte mate van prudentie inschalen.

POST IN DE JAARREKENING	BEDRAG (x € 1.000)	BEOORDELING HUIDIG BOEKJAAR	TOELICHTING SCHATTING
Voorziening dubieuze debiteuren	2.600		De voorziening dubieuze debiteuren is consistent met voorgaand jaar gepaald aan de hand van de werkelijke debiteuren, afloop in het boekjaar en algemene rekenregels
Voorzieningen	10.841		Na correctie van de voorziening voor de bijdrage gemeente Aalsmeer aan de IT investeringen resteert hoofdzakelijk onderhoud vastgoed o.b.v. een gedegen onderhoudsplan en de voorziening pensioen, gebaseerd op een actuariële berekening.
Waardering materiële vaste activa	223.882		De schattingsonzekerheid hier is zeer beperkt aangezien de voorgeschreven afschrijvingspercentages worden gehanteerd. Voor duurzame waardeverminderingen wordt aansluiting gezocht bij (WOZ) taxaties
Waardering financiële vaste activa	13.036		Waardering op basis van verkrijgingsprijs. Duurzame waardevermindering is ingeschat op basis van de intrinsieke waarde van deelnemingen. Voor leningen wordt de situatie van de lening nemer beoordeeld.
Waardering grondexploitaties	4.677		Bij de winstneming zijn risico's meegewogen die wij niet middels onderbouwde, cijfermatige analyses hebben kunnen aansluiten/controleren. Aangezien deze analyses het resultaat drukken achten we deze conservatief, maar acceptabel.

Conservatief maar acceptabel Neutraal Optimistisch maar acceptabel

Concept tbv de raad

Bijlagen

A Onze controle
B Bevindingen SiSa-bijlage

Concept tbv de raad

A. Onze controle

Concept tbv de raad

A. Onze controle (1/4)

Materialiteit
€ 3 miljoen

Wij zijn onafhankelijk

Doel en object van de controle

Het doel van de controle is het geven van een onafhankelijk oordeel of de financiële overzichten van de gemeente Amstelveen, in alle van materieel belang zijnde opzichten, zijn opgesteld zijn in overeenstemming met het BBV. Voor een uitgebreide beschrijving van onze aanpak verwijzen wij naar onze opdrachtbevestiging d.d. 7 november 2019 met kenmerk RB/JvS/DR/AA19-1735

Materialiteit

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel. Bij onze controlewerkzaamheden hebben wij als uitgangspunt de door de raad vastgestelde toleranties gehanteerd. De raad heeft ons daarbij opgedragen om bij onze oordeelsvorming en rapportering uit te gaan van de hierna vermelde goedkeurings- en rapporteringstolerantie. Op basis van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) en onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 3.006.000. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 150.000 rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn. Onze controle richt zich tevens op de getrouwheid en rechtmatigheid van de informatie in de WNT-verantwoording en de SiSa-bijlage van de jaarrekening. Voor de WNT en SiSa gelden specifiek voorgeschreven rapporteringstoleranties die veelal lager zijn dan uw rapporteringstolerantie. Wij passen deze voorgeschreven WNT- en SiSa-toleranties eveneens op correcte wijze toe.

Onafhankelijkheid

Nederlands recht en overige beroepsregels, zoals de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO), vereisen dat wij onafhankelijk zijn ten opzichte van onze controle cliënten. Wij zijn van mening dat door ons is voldaan aan deze eisen. Wij bevestigen dat we geen giften hebben gegeven aan dan wel aangenomen van de organisatie of haar personeel. Wij hebben de overige dienstverlening naast de controle van de jaarrekening beoordeeld aan de hand van onze beroepsregels en hebben geconcludeerd dat het type dienstverlening en de vergoeding onze onafhankelijkheid niet beïnvloeden.

Concept tbv de raad

Opdracht en controleaanpak

Wij hebben de jaarrekening gecontroleerd conform de Nederlandse controlestandaarden en de met u gemaakte afspraken in de opdrachtbevestiging van 7 november 2019. Tevens beoordeelden wij de verenigbaarheid van de andere informatie, inclusief de overige gegevens en het jaarverslag met de jaarrekening en of deze geen materiële afwijkingen bevatten op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins. Voor een accountantscontrole gelden inherente beperkingen, die zijn uiteengezet in de opdrachtbevestiging.

Onze controleaanpak is gebaseerd op een risicogerichte benadering, waarbij hoofdzakelijk gegevensgericht wordt gecontroleerd. Deze aanpak gaat uit van een risicoanalyse op transactiestromen, zoals verkoopactiviteiten en personeelszaken. Daarnaast worden bedrijfsrisico's beoordeeld die voortvloeien uit de strategie en operaties van gemeente Amstelveen. In de risicoanalyse hebben wij beoordeeld in hoeverre de onderkende risico's van invloed kunnen zijn op de jaarrekening.

Onderkende risico's:
- Management override
- EU-aanbestedingen
- Waardering grex
- ICT

De risico's met een hoge waarschijnlijkheid van het zich voordoen en mogelijk materiële impact hebben in onze controle meer aandacht gehad. Deze risico's betreffen:

- In onze controlestandaarden (NV COS) wordt expliciet het risico van management override (bewuste beïnvloeding door bestuur of management van de jaarcijfers) als belangrijk te onderkennen theoretisch risico benoemd. Als accountant moeten wij in onze werkzaamheden hier specifiek aandacht aan besteden. Management override kan plaatsvinden door bijvoorbeeld schattingen te beïnvloeden. Om het resterende risico te beperken beoordelen wij schattingsprocessen en bijzondere journaalposten in detail.
- Het niet naleven van de Europese aanbestedingsregels waardoor gelden onrechtmatig besteed worden.
- Onjuiste waardering bouwgronden in exploitatie (materiële post met verschillende schattingselementen).
- Een niet getrouw beeld in de jaarrekening als gevolg van ongeautoriseerde handelingen in de IT-systemen.
- Onrechtmatige besteding van gelden aan de jeugdzorg en Wmo doordat de prestatielevering niet vastgesteld kan worden.

Strekking van de controle-verklaring

Aangezien de jaarrekening 2019 van gemeente Amstelveen aan de daaraan te stellen eisen voldoet, hebben wij een goedkeurende controle-verklaring, gedateerd op datum, afgegeven bij deze jaarrekening. Alle bevindingen voortvloeiend uit onze controle van de jaarrekening 2019 zijn afdoende behandeld en onze controle is afgerond.

Continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar

Continuïteit

De waarderingen in de jaarrekening van gemeente Amstelveen zijn gebaseerd op de veronderstelling dat gemeente Amstelveen als geheel in continuïteit zal worden voortgezet. De inschatting of een duurzame voorzetting mogelijk is, inclusief de eventueel in de jaarrekening op te nemen toelichting, is de wettelijke verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders. Specifiek is dit jaar een toelichting opgenomen ten aanzien van de ontwikkelingen rond het COVID-19, corona virus. Als accountant beoordelen wij de aanvaardbaarheid van de door het college van burgemeester en wethouders ingeschatte mogelijkheden tot een duurzame voortzetting. Wij vinden deze inschatting aanvaardbaar.

Concept tbv de raad

A. Onze controle (3/4)

Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening en bevat geen materiële afwijkingen

De jaarstukken 2019 van uw gemeente bestaan uit:

- Het jaarverslag 2019 (programmaverantwoording en verplichte paragrafen).
- De jaarrekening 2019 (balans met toelichting, overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting inclusief SiSa-bijlage en taakvelden).

In het onderdeel ‘programmaverantwoording’ van het jaarverslag dient informatie opgenomen te worden over: wat hebben we gedaan, wat hebben we bereikt en wat heeft het gekost? De programmaverantwoording vormt samen met de verplicht voorgeschreven paragrafen (zoals weerstandsvermogen, bedrijfsvoering etc.) het jaarverslag. Beide onderdelen vallen niet (expliciet) onder de controle van de jaarrekening. Het primaire object van de accountantscontrole (op grond van artikel 213 van de Gemeentewet) is de jaarrekening (de balans met toelichting en het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting). De inhoud van het jaarverslag (programmaverantwoording en paragrafen) hebben wij getoetst. Bij onze controle hebben wij geen materiële afwijkingen tussen het jaarverslag en de jaarrekening geconstateerd. Het jaarverslag en de jaarrekening zijn met elkaar verenigbaar.

De grondslagen van de jaarrekening 2019 zijn aanvaardbaar

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van uw gemeente zijn uiteengezet in de grondslagen van de jaarrekening 2019. In 2019 zijn er geen wijzigingen geweest in toegepaste verslaggevingsgrondslagen die een aanzienlijke invloed hebben op de baten en lasten of de financiële positie van uw gemeente. Significante verslaggevingsgrondslagen en toepassing hiervan zijn belangrijk voor de presentatie van de financiële positie van uw gemeente en de baten en lasten in de jaarrekening. Daarnaast vereisen zij van het college en het management dat zij een oordeel vormen ten aanzien van soms moeilijke, subjectieve en complexe posities vaak vanwege de noodzaak om inschattingen te moeten maken over het effect van zaken die inherent onzeker zijn. Wij hebben het door het college en het management toegepaste proces met betrekking tot significante verslaggevingsaspecten geëvalueerd en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd.

Concept tbv de raad

Geen materiële non-compliance geconstateerd

Fraude en non-compliance

Onze controle is niet specifiek gericht op het ontdekken van fraude. Bij de planning voor de jaarrekeningcontrole, houden wij rekening met het risico dat de jaarrekening als gevolg van fraude en onregelmatigheden onjuistheden van materieel belang zou kunnen bevatten. Daarnaast hebben wij beoordeeld in hoeverre sprake kan zijn van een risico omtrent corruptie. Eén van de door ons uitgevoerde maatregelen is het bespreken van de mogelijke frauderisico's en mogelijke fraudesituaties op verschillende niveaus binnen de organisatie Hiertoe hebben wij de mogelijke frauderisico's en de mogelijke fraudesituaties besproken met de directie en functionaris(sen) (waaronder concern controller) en met de auditcommissie en de wethouder. Deze besprekingen en onze controlewerkzaamheden hebben geen aanwijzingen voor materiële fraude opgeleverd.

Bij de beoordeling van het risico omtrent corruptie hebben wij gekeken naar gemeente specifieke omstandigheden zoals de activiteiten (waaronder aanbestedingen), hebben we gekeken naar de sectoren waar corruptie meer dan gemiddeld voorkomt en hebben we beoordeeld in hoeverre buitenlandse wetgeving als de UK Bribery Act en de US Foreign Corrupt Practices Act van invloed kunnen zijn.

Wij hebben aandacht besteed aan de compliance met de voor u van toepassing zijnde wet- en regelgeving en overige bepalingen voor zover wij die van belang achten in het kader van onze controle van de jaarrekening. Bij die werkzaamheden hebben wij geen materiële non-compliance geconstateerd.

meerdere tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking

Geautomatiseerde gegevensverwerking

De accountant dient op basis van artikel 2:393, lid 4 BW, melding te maken van zijn bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Tijdens de interim-controle hebben wij ook relevante processen met betrekking tot de geautomatiseerde gegevensverwerking getoetst. Voor onze bevindingen verwijzen wij naar onze management letter 2019. Wij hebben de automatiseringsorganisatie van de organisatie uitsluitend in het kader van de jaarrekeningcontrole beoordeeld. De interim-controle heeft meerdere tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht namelijk de belangrijkste bevindingen zijn:

- Identificatie gebruikers en toekennen rechten niet sterk
- Geen sterk, geïmplementeerd wachtwoordbeleid voor Gouw en Suite4SociaalDomein
- User controls in wijzigingsbeheer onduidelijk

Concept tbv de raad

B. Bevindingen SiSa-bijlagen

Concept tbv de raad

B. Bevindingen SiSa-bijlage

Inleiding

Bij de jaarrekening wordt als bijlage de SiSa-verantwoording toegevoegd. De gemeente Amstelveen heeft de rechtmatige totstandkoming van de SiSa-bijlage getoetst.

STREKKING CONTROLEVERKLARING RECHTMATIGHEID	GOEDKEUREND
Strekking controleverklaring getrouwheid	Goedkeurend

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit rapport over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in 2019 in het kader van SiSa worden verantwoord. Wij doen dit middels een tabel, die ook moet worden opgenomen als geen fouten of onzekerheden zijn geconstateerd. Per regeling wordt aangegeven of, en zo ja welke financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd. Deze tabel hierna weergegeven.

NR.	SPECIFIEKE UITKERING OF OVERIG	FOUT OF ONZEKERHEID	FINANCIËLE OMVANG IN €	TOELICHTING FOUT/ONZEKERHEID
D9	OCW D9 Onderwijs Achterstanden Beleid	Geen		
G2	SZW G2 Gebundelde uitkering	Geen		
G3	SZW G3 Besluit bijstandsverlening zelfstandigen	Geen		
H4	VWS Specifieke uitkering Sport	Onzekerheid	502.578	geen zekerheid btw-positie sportbedrijf

Voor H4, Regeling specifieke uitkering stimulering sport (“SPUK”) bestaat een onzekerheid ten aanzien van de aftrekbaarheid van de BTW voor het sportbedrijf. Aangezien dit een lopende procedure is met de belastingdienst heeft de gemeente gekozen voor het opnemen van de kosten in de regeling en de onzekerheid toe te lichten.

Concept tbv de raad

bdo.nl

Concept tbv de raad

Gemeente Amstelveen

Controllerrapport 2019

Maart 2019
Marco Slinger, Concerncontroller

Deze beknopte rapportage bevat de bevindingen van de concerncontroller over de rechtmatige en doelmatige uitvoering van de begroting 2019. Rechtmatigheid gaat over het vaststellen of gewerkt wordt overeenkomstig de gestelde (wettelijke) bepalingen. Doelmatigheid ziet toe op de relatie tussen inzet van middelen en de daarmee gerealiseerde producten.

I. Rechtmatigheid
De betekenis die de Commissie BBV aan het begrip 'rechtmatigheid' geeft, is dat baten, lasten en balansmutaties overeenkomstig financiële wet- en regelgeving tot stand zijn gekomen. Om de rechtmatigheid vast te kunnen stellen, zijn diverse controlewerkzaamheden uitgevoerd. Deze werkzaamheden zijn gebaseerd op een met de accountant afgestemd, en door de directie vastgesteld, auditplan.

Uit de uitgevoerde audits zijn, behoudens onrechtmatigheid bij aanbestedingen, geen materiële onrechtmatigheden geconstateerd. De aanbestedingsonrechtmatigheid in het jaar 2019 bedraagt 2,2 miljoen euro. Er zijn maatregelen genomen (waaronder opstarten van aanbestedingstrajecten) om een aantal als onrechtmatig aangemerkte inkopen af te bouwen. Tegelijkertijd moet in 2020 rekening worden gehouden met nieuwe onrechtmatigheden als gevolg van niet tijdig afgeronde aanbestedingstrajecten. De financiële omvang van de nieuwe onrechtmatigheid is nog niet te kwantificeren, maar zal naar verwachting wel enkele tonnen belopen. Geadviseerd wordt om te beoordelen of er mogelijkheden zijn om een deel van de bestaande onrechtmatigheid versneld af te bouwen (bijvoorbeeld door een onrechtmatige inkoop te beëindigen door over te stappen op een andere leverancier en gelijktijdig een nieuw aanbestedingstraject op te starten). Dit om te voorkomen dat de nieuwe onrechtmatigheid mogelijk leidt tot een niet-goedkeurende accountants-verklaring.

Alle bevindingen van de accountant en de eigen organisatie zijn door de directie verwerkt in een plan van aanpak. In dat plan zijn de aanbevelingen omgezet in acties die het komende jaar worden uitgevoerd om de 'tekortkomingen' op te lossen. Hierop vindt periodieke monitoring plaats met en door het verantwoordelijk management.

II. Onderzoeken naar doelmatigheid en doeltreffendheid
Het afgelopen jaar zijn de volgende onderzoeken uitgevoerd.

1. Opvolging reviews 2018 Bureau Gateway
In navolging van de in 2018 uitgevoerde Gateway ICT-Reviews heeft afgelopen jaar een onderzoek plaatsgevonden door Bureau Gateway. Doel hiervan was het verkrijgen van een deskundig oordeel over de wijze waarop de gemeente de aanbevelingen van de ICT-Reviews 2018 heeft omgezet in de juiste maatregelen en acties.

Kort samengevat is de conclusie dat: *"Amstelveen met een bewonderenswaardige energie, inzet en focus opvolging heeft gegeven aan de aanbevelingen van beide Gateway Reviews. Met deze opvolging is de inhoudelijke lijn van de aanbevelingen gevolgd en hebben beide rapporten als leidraad en impuls voor de doorontwikkeling gediend."*

Minstens zo belangrijk als voorgaande conclusie zijn de in de rapportage benoemde aandachts-punten:
- De voorsprong die de ICT-afdeling heeft op de 'business' (vakafdelingen) en CIO-office. Advies is dat laatstgenoemden "een been bijtrekken".
- De focus niet alleen te leggen op de opgave van digitalisering (van papier naar digitaal), maar ook oog te houden voor bredere ontwikkelingen (zoals datasturing, machine learning, process mining, zelfschrijvende software etc.)

Mede naar aanleiding van de reviews en de gedane aanbevelingen is er een nieuwe verdeling van bevoegdheden en beslissingsrechten ('governancestructuur') over informatieprocessen en IT (programmering, samenhang, prioritering etc.). Doel hiervan is dat vakafdelingen meer regie krijgen. Het is dan ook van groot belang dat afdelingen die regierol waar kunnen maken en voldoende deskundig op dit gebied zijn. Het huidige uitgangspunt is dat medewerkers zelf verantwoordelijk zijn voor het verkrijgen en onderhouden van voldoende deskundigheid. Hiervoor zijn opleidingsmiddelen vrijgemaakt. Geadviseerd wordt om vanuit management en directie toe te zien dat medewerkers die deskundigheid in voldoende mate ontwikkelen om zo de regiefunctie vorm te kunnen geven.

2. IT-beveiliging en informatiebeveiliging
Met behulp van externe expertise is een onderzoek uitgevoerd naar mogelijke kwetsbaarheden in de IT- en informatiebeveiliging van de gemeente (een zogenoemde vulnerability assessment). Doel van het assessment was inzicht verkrijgen in de risico's en, als gevolg daarvan, mogelijk misbruik door derden.

Het onderzoek is uitgevoerd op de WiFi-netwerken, de in- en externe infrastructuur, de werkplekken en externe webapplicaties. De bevindingen zijn gedeeld met het verantwoordelijk management en de CIO. Naar aanleiding van de bevindingen is een plan van aanpak opgesteld. Vanwege het openbare karakter van het controllerrapport wordt op deze plaats niet nader ingegaan op de specifieke bevindingen.

3. E-facturatie
Gemeenten moeten per april 2019 zogenoemde 'e-facturen' kunnen ontvangen en verwerken. Dit is een wettelijke verplichting. E-facturatie is het proces waarbij een digitale factuur, de 'e-factuur', wordt uitgewisseld in de vorm van een bestand (dus geen PDF). Deze e-factuur wordt zonder tussenkomst van een medewerker verwerkt van het systeem van de verzender in het systeem van de ontvanger.

Afgelopen jaar heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de betrouwbaarheid van door de gemeente gekozen oplossing voor e-facturatie. Vanwege de benodigde expertise is gebruik gemaakt van een extern deskundige partij (BDO).

Uitkomst van het onderzoek is dat "*de e-facturatie van gemeente Amstelveen voldoet aan de daaraan te stellen eisen vanuit de wettelijke verplichting"* en dat "*de techniek over het algemeen goed is geregeld, maar dat er met name procesmatig nog enkele verbeteringen mogelijk zijn*".

De procesmatige aanbevelingen zijn onder aandacht van het verantwoordelijk management gebracht. De meest relevante betreffen:

- Het maken van afspraken rondom de continuïteit bij een derde partij die de e-facturatie faciliteert
- Het verkrijgen van inzicht over het adequaat functioneren van de uitbestede IT-beheersmaat-regelen bij betrokken derde partijen

4. Aanwezigheid en registratie van activa
De gemeente is eigenaar van veel verschillende soorten goederen (activa). Afgelopen jaar is onderzoek uitgevoerd op de registratie en aanwezigheid van een deel van de bezittingen; te weten gemeentelijk kunstbezit en (rollend) materieel zoals auto's, vrachtwagens, tractoren scooters, fietsen, wintermaterieel, maaiers, etc.

Conclusie ten aanzien van het (rollend) materieel is dat het beheer daarvan adequaat is. De activa die volgens het beheersysteem aanwezig dient te zijn, is dat ook. Uit controle (na werktijd) blijkt dat het materieel op afgesloten gemeentelijk terrein is gestald.
Voor wat betreft de registratie van het gemeentelijk kunstbezit is op korte termijn verbetering nodig. Een aantal kunstwerken (van schilders van de CoBrA-beweging) is rond 2007 in bruikleen gegeven aan het Cobra Museum. Niet duidelijk is of destijds bruikleenovereenkomsten zijn opgesteld. Noch de vakafdeling, noch het archief heeft dergelijke overeenkomsten terug kunnen vinden. Niet duidelijk is hoeveel en welke kunstwerken er behoren te zijn en welke zijn uitgeleend.

Geadviseerd wordt op korte termijn, en in samenspraak met het Cobra Museum, na te gaan welke gemeentelijke kunstwerken aan derden zijn uitgeleend en welke in het raadhuis en buitenlocaties aanwezig (behoren te) zijn. Vervolgens wordt de registratie van gemeentelijk kunstbezit, met inbegrip van bruikleenovereenkomsten, op één centrale plek in de organisatie georganiseerd en actueel gehouden.

III. Risico's gemeentelijke dienstverlening
De uitvoering van de gemeentelijke begroting gaat gepaard met risico's. Een overheid kan die risico's niet ontgaan door risicovolle taken niet langer uit te voeren, dus zal zij die risico's goed moeten kennen, monitoren en maatregelen treffen. Vanuit de functie van controller bezien zijn onderstaand de belangrijkste risico's opgenomen. Die genoemd onder 1 en 2 zijn nog dezelfde als vorig jaar. De essentie daarvan is beknopt weergegeven.

1. Risico's van projecten wonen en bedrijvigheid vragen om versterking beheersing en tegenspraak
Voor de komende jaren liggen er forse ambities op het vlak van wonen en bedrijvigheid. Waarborgen om die ambities waar te maken moeten in ieder geval te bestaan uit het organiseren van voldoende tegenwicht en tegenspraak binnen de organisatie. In de eerste plaats dient dat georganiseerd te worden binnen de afdeling verantwoordelijk voor de ruimtelijke programma's.

Visie, ambitie en realisatie dienen binnen de afdeling kritisch gevolgd en afgewogen te worden, bijvoorbeeld door het versterken van de beheersing binnen de afdeling. Het opzoeken van potentieel tegengeluid geldt ook voor disciplines buiten de afdeling. Hierbij valt in ieder geval te denken aan weerwerk vanuit de afdelingen financiën, juridische zaken en concerncontrol. Vanuit de directie zal moeten worden toegezien op invoering van adequate checks en balances, het verder vorm geven aan verantwoordelijkheden en zorg dragen voor sturing op de afspraken en de beoogde kwaliteit.

2. Risico's samenhangend met doorontwikkeling organisatie vraagt om focus en koersvastheid
Om te zorgen dat de doorontwikkeling van de organisatie met goed gevolg wordt gerealiseerd is het van belang dat:
- de visie bekend is bij medewerkers zodat zij weten wat de richting van de organisatie is en zien hoe hun werkzaamheden passen binnen de strategische koers van de organisatie
- vanuit rust en overzicht kan worden gewerkt aan de organisatieontwikkeling
- realistisch te blijven in de hoeveelheid werkzaamheden die de organisatie aan kan en de termijnen waarop resultaten worden opgeleverd

3. Om sturende rol in jeugdhulp waar te kunnen maken is meer en tijdig (in)zicht op inhoudelijke prestaties van aanbieders nodig.
Een van de kenmerken van jeugdhulp is dat de dienstverlening niet rechtstreeks plaatsvindt aan de gemeente. Dat bemoeilijkt het vaststellen er daadwerkelijk gepresteerd is overeenkomstig de gecontracteerde en in rekening gebracht zorg. Daar komt nog bij dat niet alleen de gemeente toegang tot zorg verleent, maar overeenkomstig de Jeugdwet, ook derden doorverwijzen (bijv. een arts).

De gemeente is per 2018 overgegaan op een nieuwe bekostigingswijze voor (specialistische) jeugdhulp, te weten trajectfinanciering. Niet langer betaalt de gemeente voor input (geleverde uren zorg), maar voor een resultaat. Bij niet-duurzame trajecten (trajecten die korter duren dan anderhalf jaar) wordt vooraf een vast bedrag (70%) betaald en volgt betaling van de rest (30%) als het gedefinieerde resultaat is behaald. Contractueel is afgesproken dat de gemeente vaststelt of de behaalde doelen door de zorgaanbieder zijn behaald.

De hulpvraag en te behalen doelen (resultaat) legt de gemeente vast in een 'perspectiefplan'. Dit plan wordt samen met de ouders of jeugdige opgesteld. Het perspectiefplan is de basis voor te leveren zorg door de zorgaanbieder.

Zodra het perspectiefplan is opgesteld en het zorgtraject door de aanbieder is opgestart, heeft de gemeente in beginsel weinig inzicht in de voortgang en resultaten op cliëntniveau. Voor de vraag of de resultaten behaald zijn, is de gemeente afhankelijk van de informatie van de aanbieder. Deze geeft aan in hoeverre de doelen uit het perspectiefplan zijn behaald.

Zoals hiervoor beschreven, heeft de aanbieder financieel belang bij het succesvol afronden van een traject. Om mogelijk opportunistisch gedrag te voorkomen (theoretisch risico: hier is geen onderzoek naar gedaan) verdient het aanbeveling als gemeente zelf (tussentijds) vast te stellen in hoeverre doelen zijn/worden bereikt en de aanbieder recht heeft op de afgesproken laatste 30%.

Ook wordt geadviseerd met zorgaanbieders afspraken te maken over de groep jongeren die niet door de gemeente worden verwezen, maar door een derde. Nu komt het voor dat de gemeente een rekening ontvangt van een zorgaanbieder voor een jongere aan wie hulp wordt verleend, maar die niet bij de gemeente bekend is.

4. Financiële advisering behoeft versterking
De huidige capaciteit van de afdeling Financiën is voor het overgrote deel benodigd voor het goed laten verlopen van de P&C-cyclus en het opmaken van de bijbehorende rapportages (perspectiefnota, begroting, tussentijdse rapportages en jaarrekening). Er is onvoldoende capaciteit voor advisering op (strategische) onderwerpen buiten de cyclus om en de advisering aan afdelingen.

Het gaat om onderwerpen die ook van grote invloed kunnen zijn op de financiële huishouding van de gemeente. Om die reden is tijdig advies op die onderwerpen, naast een goed lopende P&C-cyclus, van groot belang. Zowel de eerder in dit rapport genoemde noodzakelijke ‘tegenkracht’ (checks and balances) als de groei en ontwikkeling van de organisatie, vragen om versterking van de financiële adviescapaciteit.

Gemeente Amstelveen

Financien

Uw contact M. Spijker
T (020) 540 42 11
F (020) 540 45 59
gemeente@amstelveen.nl

Postbus 4, 1180 BA Amstelveen
Vermeld bij reactie ons kenmerk en datum van deze brief

Ministerie van BZK
T.a.v. De Minister van BZK
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Datum 6 april 2020
Ons kenmerk Z20-022340

Betreft Aanbieding SiSa-verantwoordingsinformatie 2019 Gemeente Amstelveen

Aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Hierbij treft u de verantwoording over de specifieke uitkeringen van 2019 aan. De verantwoording bestaat uit de jaarstukken, zijnde de jaarrekening en het jaarverslag als bedoeld in artikel 17a, eerste lid, onderdeel a van de Financiële-verhoudingswet, en de accountantsverklaring en het verslag van bevindingen als bedoeld in artikel 17a, eerste lid, onderdeel b van de Financiële-verhoudingswet.

De aangeleverde Excel-bestanden zijn inhoudelijk gelijk aan de SiSa-bijlage, zoals opgenomen in de jaarrekening en aan de tabel met fouten en onzekerheden in het verslag van bevindingen van de accountant.
De jaarstukken zijn d.d. 27 mei 2020 door de gemeenteraad vastgesteld.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Amstelveen,
de secretaris, de burgemeester,

Bert Winthorst Tjapko Poppens

Bijlagen
- Jaarstukken
- Controleverklaring
- Verslag van Bevindingen
- Bijlage Verantwoordingsinformatie inclusief tabel van fouten en onzekerheden

Gemeente Amstelveen

Audit bluswatervoorziening 2019

Maart 2020

Marco Slinger, Concerncontroller

Aanleiding
Naar aanleiding van de brand in de Urbanuskerk in 2018 zijn maatregelen getroffen om de sturing en regie op bluswatervoorziening professioneler vorm te geven. De maatregelen die de gemeente treft/heeft getroffen, zijn verwoord in de 'Totaalrapportage Brandkranen Amstelveen'. Deze rapportage is behandeld in de commissie ABM van 26 november en vermeldt:

"*Jaarlijks zal in opdracht van Centrale Beheertaken en onder regie van de afdeling ConcernControl een audit worden verricht op het proces van brandkraancontroles. De uitkomst hiervan zal onderdeel uitmaken van de jaarrekening die aan de raad wordt aangeboden*."

Reikwijdte van de audit
De audit heeft plaatsgevonden op de taken uitgevoerd binnen de ambtelijke organisatie. Er is geen audit uitgevoerd bij de partners van de gemeente (waaronder o.a. brandweer, PWN en Waternet).

Doel van de audit
Deze audit geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in de dagelijkse praktijk invulling geeft aan haar verantwoordelijkheid voor bluswatervoorziening om zo tot een oordeel te kunnen komen over de effectiviteit van de werkzaamheden op dat gebied en de mate waarin de verbetermaatregelen zijn geïmplementeerd.

Uitgevoerde werkzaamheden
De 'Totaalrapportage Brandkranen Amstelveen' en de bijbehorende bijlagen beschrijven rollen, taken en verantwoordelijkheden. Deze zijn voor deze audit aangemerkt als 'normen'. Aan de hand van de volgende werkzaamheden is beoordeeld of conform de norm wordt gewerkt:

- Inwinnen van inlichtingen bij management en medewerkers
- Raadplegen van in- en extern vervaardigde documenten

De werkzaamheden zijn uitgevoerd in februari 2020 en deze rapportage bevat dus een oordeel of er op dát moment wel, niet of gedeeltelijk aan een norm werd voldaan.

Bevindingen
De bevindingen zijn per norm uitgewerkt in de bijlage.

Conclusies
Twee zaken vallen in het bijzonder op. Ten eerste de afhankelijkheid van alle partners in de keten. Wil de gemeente haar verantwoordelijkheid voor de bluswatervoorziening waar kunnen maken dan heeft zij daar uiteraard ook anderen buiten de organisatie voor nodig (brandweer en waterleidingbedrijven). Uit de interviews komt naar voren dat de contacten verder lijken te zijn geïntensiveerd, maar dat er ook aandachtspunten zijn wat betreft de tijdige operationele gegevensuitwisseling en het conform de normtijden herstellen van defecten. Die afgesproken normtijden worden momenteel niet altijd of deels gehaald. Voor wat betreft de gegevensuitwisseling is bij de gemeente niet altijd bekend wanneer een defect hersteld is of wanneer er een brandkraan wordt verwijderd. Dat maakt het lastig om de verantwoordelijkheid voor de bluswatervoorziening volledig waar te kunnen maken.

Een tweede opmerking betreft de waargenomen betrokkenheid van medewerkers bij het onderwerp bluswatervoorziening. In de interviews met medewerkers geven zij blijk van voldoende verantwoordelijkheids-besef in relatie tot het onderwerp. Een ieder is zich bewust van het belang van het onderwerp bluswater-voorziening en de rol en verantwoordelijkheid die zij daarin hebben. Aandacht wordt daarbinnen gevraagd voor de functie regisseur brandkranen. Deze speelt een belangrijke rol in het op orde brengen en houden van gegevensbeheer, controle, herstel etc. Uit de audit ontstaat de indruk dat de vooraf ingeschatte capaciteitsinzet niet in balans lijkt te zijn met de werkelijke inzet. Mede in het licht van het verwachtings-patroon dat samenhangt met de 'regisseursfunctie' (in de praktijk al snel een 'duizend dingen doekje').

Aanbevelingen

Zoals in de conclusie verwoord wordt nog niet aan alle normen (geheel) voldaan. Geadviseerd wordt een planning op te stellen voor de nog openstaande punten waarbij de meest urgente ‘risico’s’ als eerste worden opgepakt. En daarbij ook te betrekken, op basis van de opgedane ervaring, of er wellicht nieuwe maatregelen moeten worden toegevoegd die nog niet in het oorspronkelijk ‘totaalplan’ waren opgenomen.

Tevens wordt geadviseerd met de waterleidingbedrijven te bespreken of de thans geldende hersteltermijn voor defecten reëel is en hierover zo nodig andere (tijdelijke) afspraken te maken. Onderdeel van bespreking moet ook zijn de wijze waarop, en de termijn waarbinnen, de gemeente in kennis gesteld wordt van andere relevante informatie met betrekking tot de bluswatervoorziening (waaronder het verwijderen van brandkranen).

Ten slotte is het advies te beoordelen of de werkelijke capaciteitsinzet van de regisseur brandkranen in overeenstemming is met de vooraf verwachte inzet.

Norm	Uitvoering conform norm			Toelichting
	ja	nee	Deels	
Inzicht in kwaliteit brandkranen				
Er is een overzicht van alle geboorde putten, open water en aanwezige opstelplaatsen. Deze informatie is gedeeld met de brandweer			X	Het overzicht is er. In het verleden zijn er door een individuele medewerker toezeggingen aan de brandweer gedaan over (de kwaliteit van de) opstelplaatsen. Deze afspraken zijn nog niet allemaal geformaliseerd. De gemeente zal in overleg met de brandweer treden om te bezien of het nog reëel is alle toezeggingen gestand te doen.
De gemeente heeft een overzicht van alle locatiegegevens van brandkranen.	x			De gemeente heeft toegang tot de systemen van PWN en Waternet waarin de locatiegegevens van brandkranen zijn terug te vinden. Deze gegevens zijn vervolgens ingetekend in 'Kijk op Amstelland'. Enkele malen is gebleken dat Waternet brandkranen heeft verwijderd zonder de gemeente daarvan in kennis te stellen.
De brandweer verstrekt de gemeente inzicht in de uitkomsten van de uitgevoerde periodieke controles ('droog')	x			De gemeente ontvangt meerdere malen per kwartaal een overzicht van de uitgevoerde controles en de bijbehorende bevindingen.
Waternet vertrekt de gemeente inzicht in de uitkomsten van de periodieke controles ('droog' en 'nat')	x			Waternet communiceert niet actief met de gemeente over de uitkomst van de periodieke controles, maar geeft de gemeente inzicht in haar systemen. Daaruit kan de gemeente afleiden wat de uitkomst van de controles is.
De gemeente zet de door de brandweer geconstateerde gebreken bij brandkranen uit bij waterleidingbedrijven en de eigen organisatie.	x			De gebreken worden per mail uitgezet bij de waterleidingbedrijven.
Er is een overzicht van bruikbaarheid van kranen en deze wordt periodiek gemonitord	x			De regisseur brandkranen houdt een overzicht bij van alle defecten en de voortgang van het herstel.
Defecten worden tijdig verholpen (PWN: binnen vier weken, Waternet: binnen tien dagen)		x		Defecten worden niet in alle gevallen hersteld binnen de contractueel afgesproken termijn. Dit is reeds onderwerp van gesprek met de waterleidingbedrijven geweest. De terugkoppeling vanuit Waternet wordt als moeizaam ervaren. De communicatie met PWN wordt als adequaat ervaren.
De gemeente voert steekproefsgewijs controle uit op de door de waterbedrijven uitgevoerde herstelwerkzaamheden.	x			Achter de steekproef zit niet een methodiek met vaste aantallen en een uniforme wijze van steekproeftrekking. De vastlegging van de uitgevoerde werkzaamheden is navolgbaar door achterliggende informatie waaronder fotomateriaal.
De controleur brandkranen stelt halfjaarlijks een rapportage op met status van alle brandkranen en stuurt deze aan hoofd CBT.	x			De rapportage is opgesteld.
Hoofd CBT bespreekt rapportage met brandweer, PWN en Waternet en maakt een actielijst op.		x		De rapportage is nog niet besproken. Overleg staat gepland in mei.

Gemeente Amstelveen

Griffie

Uw contact M.C.C. Philips
T (020) 06 23 23 60 57
F (020) 540 45 59
m.philips@amstelveen.nl

Postbus 4, 1180 BA Amstelveen

Gemeenteraad Amstelveen
Cc: college en directie

Datum 6 mei 2020
Ons kenmerk Technisch advies auditcommissie

Onderwerp: Advies gemeenteraad inzake jaarrekening en accountantsverslag 2019

Betreft

Geachte raad,

De auditcommissie heeft op 21 april gesproken met de accountant BDO, de concerncontroller en een delegatie van de afdeling financiën. Onderwerp van gesprek was de aan BDO verstrekte opdracht tot controle van de jaarrekening 2019 van de gemeente Amstelveen en het accountantsverslag.

Allereerst maakt de commissie complimenten voor een goedkeurende verklaring zonder beperking voor wat betreft de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening. De jaarrekening geeft een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2019 als van de activa en de passiva per 31 december 2019 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording Provincie en Gemeenten (BBV). De auditcommissie adviseert de gemeenteraad om de jaarrekening 2019 vast te stellen.

De auditcommissie geeft een aantal aandachtspunten mee aan het college. De bestedingen sociaal domein (onderdeel Jeugd) nemen verder toe en er is hogere onzekerheid geconstateerd omtrent de prestatielevering van zorgaanbieders.

Een tweede aandachtspunt betreft de grondexploitaties. Gezien de stijgende relevantie van dit punt gaat de auditcommissie hierover graag dit najaar het gesprek aan met het college. Ook betrekt de auditcommissie bij dit gesprek de noodzakelijke verbeteringen van de verbijzonderde interne controles (VIC) met name waar het proces- en systeemgerichte controles betreft.

Een derde aandachtspunt, zoals genoemd in onze brief van dd. 14 januari 2020, betreft de visie op de wijziging van de Besluit en Begroting en Verantwoording (BBV) inzake de rechtmatigheidsverantwoording vanaf 2021. De auditcommissie ziet graag dat het college, conform het door BDO gegeven advies, komend najaar een business case " rechtmatigheidsverantwoording" presenteert inclusief een plan van aanpak gericht op de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording.

Naast de jaarstukken heeft de commissie met belangstelling kennisgenomen van het Controllerrapport 2019. Dat brengt ons tot een vierde en laatste aandachtspunt. Ruimte voor 'tegenkracht' en de groei en ontwikkelingen van de ambtelijke organisatie vragen om versterking van de financiële adviescapaciteit. De commissie vraagt het college om spoedig met voorstellen te komen die tot doel heeft de verhoging van de inzet op de capaciteit voor advisering op (strategische) onderwerpen buiten de P&C cyclus om en de advisering aan de afdelingen.

Tot slot, in de jaarrekening is een passage opgenomen over het coronavirus. Hoewel de uitbraak na de balansdatum heeft plaatsgehad geven wij rekenschap aan het feit dat dit jaar een onzeker jaar zal zijn. De impact op de maatschappij en economie zijn nauwelijks in te schatten. De auditcommissie is graag bereid om met het college mee te denken over hoe Amstelveen hier financieel mee kan omgaan.

Namens de auditcommissie Amstelveen,

Harmen van der Steenhoven
Voorzitter

Een kopie van deze brief is 7 mei verzonden aan college van B&W met een verzoek om een reactie.

AMENDEMENT Herziening subsidieovereenkomst Amity	A

Voorstel: Vaststellen Jaarstukken 2019 (agendapunt 3.1)

De raad van de gemeente Amstelveen in vergadering bijeen d.d. 27 mei 2020

Ondergetekende(n) stelt/stellen het volgende amendement voor:

De tekst van beslispunt 4:
"Instemmen via resultaatbestemming met budgetoverheveling van € 1,438 miljoen naar komend jaar en de begroting 2020 wijzigen voor de vermelde bedragen, alsmede instemmen met overheveling van € 1 miljoen voor Amity naar 2021 en de begroting 2021 hiervoor te wijzigen."

te wijzigen in:
"Instemmen via resultaatbestemming met budgetoverheveling van € 1,438 miljoen naar komend jaar en de begroting 2020 wijzigen voor de vermelde bedragen."

De tekst van beslispunt 8:
"Instemmen met de overheveling van € 1 miljoen voor Amity van de jaarschijf 2020 naar 2021 en de begroting 2020 + 2021 hiervoor te wijzigen."

te wijzigen in:
"Instemmen met een overheveling van € 1 miljoen voor Amity uit de begroting van 2020 naar **een voorziening die geoormerkt geld voor de internationalisering van het onderwijs bevat** en de begroting 2020 hiervoor te wijzigen."

Toelichting:

1. Het leerlingenaantal aan het begin van 2020 iets boven de 200 leerlingen is.
2. Voor 28 april 2020 ouders moesten aangeven of de kinderen die nu op Amity zitten ook het komende schooljaar weer deelnemen.
3. Uit deze inventarisatie is gekomen dat in het schooljaar 2020/2021 ca. 160 leerlingen ingeschreven blijven.
4. Er in het kader van de subsidieovereenkomst met Amity inmiddels twee van de vier tranches (totaal € 3 miljoen) aan Amity zijn overgemaakt.
5. Een derde tranche van € 1 miljoen wordt overgemaakt bij het behalen van 280 leerlingen en een vierde en laatste tranche wordt overgemaakt bij 440 leerlingen.
6. Het niet te verwachten is dat de komende jaren Amity aan de voorwaarden zal voldoen om de derde en vierde tranche uit de subsidieovereenkomst te laten uitbetalen.
7. Dat het ongewenst is uit hoofde van het effectief begroten dat begrootte, grote bedragen niet worden ingezet, maar jaarlijks worden doorgeschoven naar de begroting van de daarop volgende jaren.

8. Het college met de andere subsidiepartners (Rijk en gemeente Amsterdam) in overleg moet gaan om de subsidieovereenkomst met Amity te beëindigen, omdat Amity het komend schooljaar minder dan 200 leerlingen zal hebben.
9. De inzet van het overleg met de subsidiepartners moet zijn dat vanaf het tijdstip dat de verwachting is dat Amity weer zal doorgroeien naar 280 leerlingen er een nieuwe subsidieovereenkomst met Amity wordt gesloten onder nader overeen te komen voorwaarden.

Ondertekening en naam:

Bert de Pijper	Ilika Polderman	Patrick Adriaans	Sandra van Engelen
ChristenUnie	GroenLinks	SP	CDA

Stemming

Voor	VVD	D66	GL	BBA	PvdA	SP	CDA	AVA	SBA	CU
Tegen	VVD	D66	GL	BBA	PvdA	SP	CDA	AVA	SBA	CU

De griffier

GROENLINKS CDA

bbA Burger Belangen Amstelveen AVA!

MOTIE
Neem nu echt regie bluswatervoorziening

M

De raad van de gemeente Amstelveen in vergadering bijeen d.d. 27-5-2020

Collegevoorstel: Vaststellen Jaarstukken 2019

De Raad,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat

1. de audit die is uitgevoerd op het proces van de bluswatervoorziening, een audit is die beperkt is tot het interne deel van het proces bij de gemeente en niet de afgesproken audit op het hele ketenproces;
2. uit de beperkte audit blijkt dat
    a. de gemeente de verantwoordelijkheid voor de bluswatervoorziening niet waar kan maken zonder volledige medewerking van de ketenpartners;
    b. de gegevensuitwisseling beter moet (de gemeente weet bijvoorbeeld niet altijd wanneer een brandkraan gerepareerd is of verwijderd);
    c. normtijden voor reparatie niet altijd gehaald worden;
    d. een planning om de meest urgente gevallen op te lossen ontbreekt;
    e. de communicatie met de waterleidingbedrijven gebrekkig is;
    f. de regisseur bluswatervoorziening blijkbaar onvoldoende tijd heeft om de regierol op de hele keten goed uit te voeren;
3. de behandeling in ABM en de collegebrief d.d. 19-05-2020 geen antwoord geven op de belangrijkste vragen:
    a. waarom de gemeente geen audit op het hele proces bij de ketenpartijen zou kunnen (laten) uitvoeren;
    b. hoe de gemeenteraad zonder audit op het hele proces kan controleren dat de afspraken geborgd zijn.

Van mening dat

1. de inwoners van Amstelveen er 100% van uit moeten kunnen gaan dat alle brandkranen altijd werken en bereikbaar zijn als er brand is;
2. de gemeente verantwoordelijk is voor de bluswatervoorziening en de ketenregie op dit proces.

Verzoekt het college

1. de afspraak uit 2019 na te komen en nu alsnog de audit op het hele ketenproces bluswatervoorziening uit te (laten) voeren;
2. met de bevindingen uit deze audit het proces samen met de ketenpartners te verbeteren en de afspraken met de ketenpartners aan te scherpen;
3. uiterlijk eind 2020 de raad te informeren dat het proces op de bluswatervoorziening uitgevoerd is conform de normen die de ketenpartijen met elkaar hebben afgesproken.

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening en naam:

M.Kortekaas, GroenLinks

P.Rienks, CDA

R.Kootker, Burgerbelangen Amstelveen

M.Becker, AVA

Stemming

Voor	VVD	D66	GL	BBA	PvdA	SP	CDA	AVA	SBA	CU
Tegen	VVD	D66	GL	BBA	PvdA	SP	CDA	AVA	SBA	CU

De griffier

MOTIE
Ondersteuning van beleid op hoofdlijnen Coronavirus en de jaarrekening 2019

M

De raad van de gemeente Amstelveen in vergadering bijeen d.d. 27 mei 2020

Collegevoorstel: Jaarstukken 2019 en Accountantsverslag

De Raad,

gehoord de beraadslaging in de Raadscommissies en de actuele informatie uitwisseling in de openbare sessies over de Coronacrisis.

Overwegende dat:
- De accountant van de gemeente in zijn verslag een aparte paragraaf opneemt over Coronavirus en Jaarstukken 2019 en daarbij aangeeft dat de lange termijn impact op de maatschappij en economie hoogst onzeker is;
- in de beeldspraak van 'de bomen en het bos' er behoefte kan zijn een uitspraak te doen over 'het bos' in de zin van het door het College gevoerde beleid over de huidige Coronacrisis op hoofdlijnen;
- dit verschillen van politiek inzicht op onderdelen, 'de bomen' onverlet laat;
- het College druk doende is de effecten van de Coronacrisis op Amstelveen zo goed mogelijk bij te sturen in de zin van de gewenste continuïteit van de opgebouwde samenleving;
- het uittrekken van 15 miljoen euro extra uit de lokale middelen hiervoor passend is in de huidige situatie;
- het College en de achterliggende ambtelijke organisatie in gesprek zijn met organisaties, bedrijven, inwoners die getroffen zijn door de crisis;
- de Coronacrisis bestaande plannen en/of ideeën kan en mag cq moet wijzigen.

Spreekt uit:
- zich rekenschap te geven van de onzekerheid die de accountant aangeeft;
- het huidige beleid van het College op hoofdlijnen te ondersteunen;
- het College ook te ondersteunen in zijn werk de negatieve effecten van de Coronacrisis op de Amstelveense samenleving zoveel mogelijk te verzachten;
- het College en de achterliggende ambtelijke organisatie expliciet dank te zeggen voor de extra inspanningen in deze tijd van Coronacrisis;
- hen te vragen deze inspanningen voort te zetten ten einde de opgebouwde Amstelveense samenleving zoveel mogelijk te kunnen continueren.

Roept op:

- dat het College daarbij zoveel mogelijk uitgaat van het 'first things first' principe, waarmee bedoeld wordt dat de belangrijke functies van de gemeente zoveel mogelijk in stand worden gehouden;
- dat het College daarmee de ruimte neemt om bestaande plannen en/of ideeën mogelijk te herzien in het kader van nieuwe afwegingen die het gevolg zijn van de Coronacrisis, en daarmee naar de Raad te komen voor besluitvorming;

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening en naam:

Victor Frequin Michel Becker
VVD AVA

Stemming

Voor	VVD	D66	GL	BBA	PvdA	SP	CDA	AVA	SBA	CU
Tegen	VVD	D66	GL	BBA	PvdA	SP	CDA	AVA	SBA	CU

De griffier

Gemeente Amstelveen

COLLEGEVOORSTEL

Voorstel nr 27

Datum B&W-besluit 21 april 2020

Voor de raadsvergadering van
27 mei 2020

Portefeuillehouder wethouder Herbert Raat

Afdeling Financiën

Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
Mark Spijker/Ruud Koper
540 42 11/ 44 30
m.spijker@amstelveen.nl
r.koper@amstelveen.nl

Behandelen in de raadscommissie Algemeen bestuur en middelen (ABM), Burgers en samenleving (B&S) en Ruimte, wonen en natuur (RWN)
op 12, 13 en 14 mei 2020

Onderwerp

Vaststellen jaarstukken 2019.

Gevraagd besluit

1. De jaarstukken 2019 vaststellen.
2. Het rekeningresultaat van € 24,6 miljoen (begroot € 22,6 miljoen) te onttrekken aan de algemene reserve.
3. Instemmen met het beschikbaar houden in het begrotingsjaar 2020 van per saldo € 3.217.000,- aan restantkredieten, alsmede met het wijzigen van de begroting 2020 voor de met deze kredieten samenhangende reservemutaties.
4. Instemmen via resultaatbestemming met budgetoverheveling van € 1,438 miljoen naar komend jaar en de begroting 2020 wijzigen voor de vermelde bedragen, alsmede instemmen met overheveling van € 1 miljoen voor Amity naar 2021 en de begroting 2021 hiervoor te wijzigen.
5. Instemmen met het storten van € 417.000,- in de reserve "dekking kapitaallasten" ter dekking van de kapitaallasten die samenhangen met de nieuwbouw van het Hermann Wesselink (HWC), een bedrag van dezelfde omvang te onttrekken aan de reserve "Nieuwbouw HWC" en hiervoor de begroting 2020 te wijzigen.
6. Instemmen met het storten van € 1.297.000,- in de reserve "dekking kapitaallasten" ter dekking van de kapitaallasten die samenhangen met de nieuwbouw van de Piet Heinschool, een bedrag van dezelfde omvang te onttrekken aan de reserve "Nieuwbouw Piet Heinschool" en hiervoor de begroting 2020 te wijzigen.
7. Instemmen met het opheffen van de reserves "Nieuwbouw Wending", "Energiebeleidsplan (inclusief SLOK), alsmede "Meubilair Zorgvlied" waarvan het restant ad € 2.000,- kan vrijvallen en met het opheffen van de voorziening "Bedrijfsafval".
8. Instemmen met de overheveling van € 1 miljoen voor Amity van de jaarschijf 2020 naar 2021 en de begroting 2020 + 2021 hiervoor te wijzigen.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

De jaarstukken gaan in op wat is bereikt (effectindicatoren) en wat daarvoor is gedaan (prestatie-indicatoren).

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

Zie voorgaand punt.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

De jaarstukken geven een integraal overzicht van alle programma's. De zogenoemde SiSa-bijlage is bedoeld om de hieronder vallende regelingen te verantwoorden aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Aanleiding

Soort verklaring.
Over 2019 wordt een **goedkeurende** verklaring van de accountant verstrekt.

Auditcommissie.
Op dinsdag 21 april staat de bespreking van de jaarstukken gepland in de Auditcommissie in aanwezigheid van de accountant. Op deze dag is ook de B&W-vergadering waarin de stukken worden besproken voor de meiraad. Dit betekent dat evenals voorgaande jaren bij de bespreking van de jaarstukken in het college van B&W zowel de notitie van de Auditcommissie als de beantwoording hierop door het college van B&W ontbreekt. Bij uitzondering worden beide documenten later toegevoegd aan de besluitvormingsstukken, maar wel voor de eerste commissiebehandeling op 12 mei.

Belangrijk aandachtspunt hierbij vormt de huidige coronacrisis. In de komende weken moet beoordeeld worden hoe de stukken besproken kunnen worden met de Auditcommissie.

Behandeling in drie commissies.
In het voorzittersoverleg van 6 januari 2016 is besloten om de jaarstukken en perspectiefnota in alle commissies te agenderen en niet alleen in de Raadscommissie ABM.

Inhoudelijke afwijkingen
In de jaarstukken wordt gewerkt met kleurenvlaggen:

groen	besluit is genomen	geen toelichting nodig
rood	besluit is niet genomen	korte toelichting
oranje	besluit is anders genomen dan gepland	korte toelichting

Van de 78 voorgenomen besluiten is 62% gerealiseerd en 32% anders gerealiseerd of bijna gerealiseerd. Bij dat laatste bleek soms een besluit niet nodig en in de nodige gevallen is enige vertraging opgetreden. Vier besluiten (5%) zijn niet gerealiseerd. De 70 uitvoerende actiepunten zijn grotendeels uitgevoerd (79%) of anders/iets later uitgevoerd (16%).
Conclusie is dat het grootste deel van de plannen is gerealiseerd en/of uitgevoerd in 2019.

Financiële afwijkingen / rekeningresultaat.
De begroting na wijzigingen bedraagt € 22,6 miljoen negatief. De belangrijkste reden van het begrote tekort betreft de besluitvorming Perspectiefnota 2020, inclusief 1e tijdvakrapportage 2019.

De rekening sluit met een werkelijk saldo van minus € 24,6 miljoen (inclusief reservemutaties). Dit ligt in de lijn van het begrotingstekort

In het hoofdstuk “Algemeen beeld” staat vermeld dat het nadelige verschil ten opzichte van de begroting van € 2,0 miljoen onder andere wordt verklaard door winstafdrachten grondexploitaties die niet in 2019 maar in latere jaren worden ontvangen. Per saldo betreft dit voor 2019 een nadeel van € 3,9 miljoen dat vanaf 2020 ten gunste van de algemene reserve komt (fasering).

Rekening houdende met deze fasering sluit 2019 af met een voordelig resultaat ten opzichte van de begroting van afgerond € 2 miljoen. In de besluitvorming is een beslispunt opgenomen om voor projecten € 2,4 miljoen over te hevelen, waarvan de bijdrage voor Amity en fasering bij het programma Digitale transformatie qua volume de grootste zijn. Als de raad hiermee instemt is het rekeningresultaat 2019 afgerond nul.

Een toelichting op de grotere afwijkingen staat in hoofdstuk 2 “programmaverantwoording”.

Argumenten

De controle van de jaarrekening heeft geresulteerd in de volgende beslispunten.

1. vaststellen jaarstukken.
Beslispunt 1: De jaarstukken 2019 vaststellen.

2. rekeningresultaat.
Beslispunt 2: Het rekeningresultaat van € 24,6 miljoen (begroot € 22,6 miljoen) te onttrekken aan de algemene reserve.

3. fasering kredieten.
Eind 2019 resteert een investeringsbedrag aan gevoteerde kredieten van € 4,192 miljoen.

Omschrijving (bedrag x € 1.000)	Gevoteerde bedrag (A)	Uitgaven t/m 2018 (B)	Uitgaven 2019 (C)	Restant eind 2019 (D)	verwachte lasten na 2019 (E)
Vastgoed: bedrijfsgebouwen	548	269	357	-78	-78
Wegen en Verkeer (maatschappelijk nut tlv reserve)	6.375	2.183	2.201	1.991	1.513
Investeringsfondsen	11.580	5.393	4.242	1.945	1.937
Onderwijshuisvesting (investeringsfonds en exploitatie)	24.381	8.504	16.115	-238	-325
Overig	346	155	195	-4	-4
Subtotaal algemene middelen	**43.230**	**16.504**	**23.110**	**3.616**	**3.043**
Afvalbeheer (incl. bedrijfsafval)	3.950	3.538	356	56	59
Riolering	3.056	901	1.638	517	115
Zorgvlied	230	203	24	3	0
Subtotaal kostendekkende exploitaties	**7.236**	**4.642**	**2.018**	**576**	**174**
TOTAAL	**50.466**	**21.145**	**25.128**	**4.192**	**3.217**

Van de restantkredieten wordt een groot deel afgewikkeld met een daarvoor gevormde bestemmingsreserve. Voor de begrotingsrechtmatigheid is het belangrijk dat naast de overheveling van kredieten met bijbehorende kapitaallasten tevens wordt ingestemd met het wijzigen van de begroting 2019 voor de hiermee samenhangende reservemutaties, zodat dit één-op-één aansluit met de gefaseerde kredietonttrekking. Dit betreft de reserve "dekking kapitaallasten" en de specifiek gevormde bestemmingsreserves.

Beslispunt 3: Instemmen met het beschikbaar houden in het begrotingsjaar 2020 van per saldo € 3.217.000,- aan restantkredieten, alsmede met het wijzigen van de begroting 2020 voor de met deze kredieten samenhangende reservemutaties.

4. Budgetoverheveling 2019 naar 2020.
Via resultaatbestemming wordt voorgesteld om enkele niet bestede bedragen beschikbaar te houden in 2020 voor het afronden van werkzaamheden/projecten. De toelichting staat vermeld op de programma's.

Voorstel budgetoverheveling 2019 naar 2020 e.v. (bedrag x € 1.000)	saldo	programma
Sociale samenhang	293	1
Amity	1.000	3
Subsidie Groen op gebouwen	40	4
Brug Nationaal TennisCentrum	105	4
Groei van de stad	100	5

Programma digitale transformatie	900	7
Totaal-generaal (resultaatbestemming)	**2.438**	

Beslispunt 4: Instemmen via resultaatbestemming met budgetoverheveling van € 1,438 miljoen naar komend jaar en de begroting 2020 wijzigen voor de vermelde bedragen, alsmede instemmen met overheveling van € 1 miljoen voor Amity naar 2021 en de begroting 2021 hiervoor te wijzigen.

5. Faseringsverschil krediet Nieuwbouw HWC.
Voor nieuwbouw van het HWC is een totaal krediet van € 26,3 miljoen beschikbaar gesteld. Voor de jaarschijf 2019 werd verwacht dat € 8,5 miljoen besteed zou worden. Daadwerkelijk is in 2019 € 8,9 miljoen geïnvesteerd.

De met dit krediet samenhangende reservemutaties mogen vanuit de Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV)-voorschriften maximaal tot het begrote bedrag worden gemuteerd. Een hogere onttrekking betekent een onrechtmatige uitgave. Om de reservemutaties in de pas te laten lopen met het krediet wordt voorgesteld om aanvullend € 417.000,- te onttrekken aan de reserve Nieuwbouw HWC en een aanvullende dotatie aan de reserve dekking kapitaallasten voor hetzelfde bedrag.

Beslispunt 5: Instemmen met het storten van € 417.000 in de reserve "dekking kapitaallasten" ter dekking van de kapitaallasten die samenhangen met de nieuwbouw van het HWC, een bedrag van dezelfde omvang te onttrekken aan de reserve "Nieuwbouw HWC" en hiervoor de begroting 2020 te wijzigen.

6. Faseringsverschil krediet Nieuwbouw Piet Heinschool
Voor nieuwbouw van de Piet Heinschool is een totaal krediet van € 12,2 miljoen beschikbaar gesteld. Voor de jaarschijf 2019 werd verwacht dat € 4,1 miljoen besteed zou worden. Daadwerkelijk is in 2019 € 5,1 miljoen geïnvesteerd.

De met dit krediet samenhangende reservemutaties mogen vanuit de BBV-voorschriften maximaal tot het begrote bedrag worden gemuteerd. Een hogere onttrekking betekent een onrechtmatige uitgave. Om de reservemutaties in de pas te laten lopen met het krediet wordt voorgesteld om aanvullend € 1.297.000,- te onttrekken aan de reserve Nieuwbouw Piet Heinschool en een aanvullende dotatie aan de reserve dekking kapitaallasten voor hetzelfde bedrag.

Beslispunt 6: Instemmen met het storten van € 1.297.000,- in de reserve "dekking kapitaallasten" ter dekking van de kapitaallasten die samenhangen met de nieuwbouw van de Piet Heinschool, een bedrag van dezelfde omvang te onttrekken aan de reserve "Nieuwbouw Piet Heinschool" en hiervoor de begroting 2020 te wijzigen.

7. Opheffen reserves Nieuwbouw Wending, Energiebeleidsplan, Meubilair Zorgvlied en de voorziening bedrijfsafval.
De genoemde reserves en voorziening kunnen worden opgeheven.

Beslispunt 7: Instemmen met het opheffen van de reserves "Nieuwbouw Wending", "Energiebeleidsplan (inclusief SLOK), alsmede "Meubilair Zorgvlied" waarvan het restant ad € 2.000,- kan vrijvallen en met het opheffen van de voorziening "Bedrijfsafval".

8. Amity.
Sinds kerst stagneert het leerlingenaantal rond de 200 leerlingen. Een aantal kinderen is nu ook van school gehaald, omdat de ouders en kinderen (met name Indiërs) teruggaan naar

het land van herkomst. Voor 28 april moeten ouders aangeven of de kinderen die nu op Amity zitten ook het komende schooljaar weer deelnemen. De verwachting is echter dat dit jaar niet het aantal van 280 wordt bereikt. Voorgesteld wordt om de in 2020 begrote bijdrage aan Amity (evenals de € 1 miljoen vanuit 2019; zie beslispunt 4) over te hevelen naar 2021.

Beslispunt 8: Instemmen met de overheveling van € 1 miljoen voor Amity van de jaarschijf 2020 naar 2021 en de begroting 2020 + 2021 hiervoor te wijzigen.

Kanttekeningen

De wettelijke voorschriften voor het opstellen van de gemeentelijke jaarrekening worden voor het grootste deel ontleend aan het BBV.

Financiën

Het document "jaarstukken 2019" bevat een groot aantal financiële mutaties, die in onderlinge samenhang worden gepresenteerd en toegelicht. Het algemeen beeld schetst de voornaamste ontwikkelingen die aan het financiële resultaat hebben bijgedragen. Per programma is een nadere toelichting opgenomen op de mutaties in de programmasaldi ten opzichte van de bijgestelde begroting.

De rekening sluit met een werkelijk saldo van minus € 24,6 miljoen (inclusief reservemutaties). Dit ligt in de lijn van de begroting na wijziging.

Communicatie

Een digitale versie van de jaarstukken 2019 staat vanaf begin mei online en is bereikbaar via de url: https://amstelveen.pcportal.nl/ .

Procedure

n.v.t.

Bijlagen

1. Jaarstukken 2019.
2. Accountantsverslag 2019.
3. Controllerrapport 2019.
4. Brief aan Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (ondertekening na raadsbehandeling).
5. Rapportage bluswatervoorziening.

Voor de commissiebehandeling van 12 mei volgt:
a. Rapport van de Auditcommissie.
b. Indien nodig reactie van het college op het rapport van de Auditcommissie.

De secretaris, De voorzitter,

Bert Winthorst Tjapko Poppens

BEHANDELING RAADSCOMMISSIE

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

ABM: De jaarstukken 2019 worden als bespreekstuk aan de raad voorgelegd ter besluitvorming. GroenLinks heeft een motie aangekondigd inzake de bluswatervoorziening. Als debatpunten zijn

aangedragen de digitale transformatie (GroenLinks) en de veiligheidssubsidies (D66, VVD, ChristenUnie).

B&S: Het collegevoorstel zal als bespreekstuk aan de raad worden voorgelegd ter besluitvorming. ChristenUnie en AVA hebben aangegeven te willen debatteren over Amity en de ChristenUnie overweegt op dit punt een motie. De SP overweegt een motie inzake sociale samenhang.

RWN: Het collegevoorstel zal als bespreekstuk aan de raad worden voorgelegd ter besluitvorming. CDA overweegt een motie inzake meting fijnstof. Er zijn geen andere specifieke debatpunten voor de raad.

Het voorstel aan de raad is		**Aanvaarde amendementen / moties**
X	Ongewijzigd aanvaard Gewijzigd aanvaard Verworpen	M2

RAADSBESLUIT

Besluit

1. De jaarstukken 2019 vaststellen.
2. Het rekeningresultaat van € 24,6 miljoen (begroot € 22,6 miljoen) te onttrekken aan de algemene reserve.
3. Instemmen met het beschikbaar houden in het begrotingsjaar 2020 van per saldo € 3.217.000,- aan restantkredieten, alsmede met het wijzigen van de begroting 2020 voor de met deze kredieten samenhangende reservemutaties.
4. Instemmen via resultaatbestemming met budgetoverheveling van € 1,438 miljoen naar komend jaar en de begroting 2020 wijzigen voor de vermelde bedragen, alsmede instemmen met overheveling van € 1 miljoen voor Amity naar 2021 en de begroting 2021 hiervoor te wijzigen.
5. Instemmen met het storten van € 417.000,- in de reserve "dekking kapitaallasten" ter dekking van de kapitaallasten die samenhangen met de nieuwbouw van het HWC, een bedrag van dezelfde omvang te onttrekken aan de reserve "Nieuwbouw HWC" en hiervoor de begroting 2020 te wijzigen.
6. Instemmen met het storten van € 1.297.000,- in de reserve "dekking kapitaallasten" ter dekking van de kapitaallasten die samenhangen met de nieuwbouw van de Piet Heinschool, een bedrag van dezelfde omvang te onttrekken aan de reserve "Nieuwbouw Piet Heinschool" en hiervoor de begroting 2020 te wijzigen.
7. Instemmen met het opheffen van de reserves "Nieuwbouw Wending", "Energiebeleidsplan (inclusief SLOK), alsmede "Meubilair Zorgvlied" waarvan het restant ad € 2.000,- kan vrijvallen en met het opheffen van de voorziening "Bedrijfsafval";
8. Instemmen met de overheveling van € 1 miljoen voor Amity van de jaarschijf 2020 naar 2021 en de begroting 2020 + 2021 hiervoor te wijzigen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 27 mei 2020.

De griffier, De voorzitter,

Marnix Philips Tjapko Poppens

Gemeenteraad

Dossiernummer	402
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	27 mei 2020
Agendapunt	3.2
Omschrijving	Het wijzigen van de Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Amstelveen

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	7 april 2020
Gemeenteraad	8 april 2020
Gemeenteraad	**27 mei 2020**

Toelichting

De raad wordt gevraagd de gewijzigde Re-integratieverordening Participatiewet vast te stellen. Op verzoek van de raad wordt deze verordening zo aangepast dat scholingstrajecten op maat kunnen worden ingezet en voor langer dan een jaar. Ook wordt het gemeentelijke beleid dat de inzet van re-integratie instrumenten niet mag leiden tot verdringing op de arbeidsmarkt nog steviger veranderd in de verordening.

Gemeente Amstelveen

COLLEGEVOORSTEL

Voorstel nr 22

Datum B&W-besluit 3 maart 2020

Voor de raadsvergadering van
8 april 2020 (aangehouden)
27 mei 2020

Portefeuillehouder wethouder Marijn van Ballegooijen

Afdeling Werk & Inkomen

Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
Bart Zonnenberg
540 48 38
b.zonnenberg@amstelveen.nl

Behandelen in de raadscommissie op Burgers en samenleving (B&S) 25 maart 2020

Onderwerp

Het wijzigen van de Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Amstelveen.

Gevraagd besluit

In te stemmen met het 'Besluit van de raad van de gemeente Amstelveen tot wijziging van de Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Amstelveen'.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Door de Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Amstelveen te wijzigen wordt het volgende bereikt:

1. De in de verordening opgenomen maximering van de scholing tot een periode van één jaar wordt uit de verordening verwijderd.
2. Het gemeentelijke beleid dat de inzet van re-integratie-instrumenten niet mag leiden tot verdringing op de arbeidsmarkt wordt nog steviger verankerd in de verordening.
3. De re-integratieverordening wordt geactualiseerd en re-integratie-instrumenten waar de gemeente niet mee werkt worden verwijderd uit de verordening.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

De wijzigingsvoorstellen zoals opgenomen in het document 'Besluit van de raad van de gemeente Amstelveen tot wijziging van de Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Amstelveen', worden verwerkt in de Re-integratieverordening.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Programma 1 Sociaal Domein.

Aanleiding

De aanleiding voor het wijzigen van de verordening is de motie 'Maatwerk voor meer kansen op werk' die door de gemeenteraad is aangenomen op 12 juni 2019. Daarnaast worden enkele wijzigingen van de verordening voorgesteld om de Re-integratieverordening te actualiseren.

Argumenten

Met het nemen van het Besluit tot wijziging van de Re-integratieverordening Participatiewet Gemeente Amstelveen wordt invulling gegeven aan de oproep aan het college in de motie 'Maatwerk voor meer kansen op werk'. In deze motie wordt het college verzocht enkele wijzigingen door te voeren op de Re-integratieverordening zodat scholingstrajecten op maat kunnen worden ingezet en voor langer dan een jaar. Verder wordt het college opgeroepen om regels uit de

verordening en ander beleid te schrappen die een belemmering vormen bij het toepassen van maatwerk bij re-integratie.

Naast de wijzigingsvoorstellen die voortvloeien uit de hierboven genoemde motie wordt voorgesteld enkele artikelen uit de verordening te laten vervallen aangezien daarin een instrument wordt genoemd dat niet wordt ingezet (Artikel 6. Detacheringsbaan). De Participatieplaats wordt ook niet ingezet door de gemeente, maar in de Participatiewet wordt expliciet gesteld dat dit in de gemeentelijke verordening moet worden uitgewerkt. Verder is de no-riskpolis (Artikel 12.) uit de verordening verwijderd aangezien deze regeling niet meer door de gemeente wordt uitgevoerd maar inmiddels door het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV). De participatievoorziening loonkostensubsidie (Artikel 9.) is eveneens uit de verordening verwijderd aangezien deze voorziening afdoende in de Participatiewet is geregeld. Ten slotte is de individuele studietoeslag gewijzigd waarmee deze in lijn is met de richtlijnen van het Rijk.

Kanttekeningen

Geen bijzonderheden.

Financiën

Op dit moment worden geen extra middelen geclaimd. In de Planning & Control-cyclus wordt gemonitord in hoeverre de gewijzigde Re-integratieverordening zich vertaald in hogere kosten voor participatie en voor bijstandsuitkeringen.

Communicatie

De gewijzigde verordening wordt op de gebruikelijke manier gepubliceerd.

Procedure

Naast het publiceren van de gewijzigde verordening zijn hier geen bijzonderheden te melden.

Bijlagen

Besluit van de raad van de gemeente Amstelveen tot wijziging van de Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Amstelveen.
Wijzigingen Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Amstelveen (was – wordt tabel).

De secretaris,

Bert Winthorst

De voorzitter,

Tjapko Poppens

BEHANDELING RAADSCOMMISSIE

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het collegevoorstel wordt op verzoek van GroenLinks, SP en ChristenUnie als bespreekstuk aan de raad voorgelegd voor nadere oordeelsvorming en besluitvorming.

Het voorstel aan de raad is op 8 april 2020	**Aanvaarde amendementen / moties**
	Ongewijzigd aanvaard
	Gewijzigd aanvaard
	Verworpen
X	Aangehouden

Het voorstel aan de raad is op 27 mei 2020	**Aanvaarde amendementen / moties**
Ongewijzigd aanvaard Gewijzigd aanvaard Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

In te stemmen met het 'Besluit van de raad van de gemeente Amstelveen tot wijziging van de Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Amstelveen'.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 27 mei 2020.

De griffier, De voorzitter,

Marnix Philips Tjapko Poppens

Besluit van de raad van de gemeente Amstelveen tot wijziging van de Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Amstelveen

Zaaknummer: Z20-001986

De raad van de gemeente Amstelveen;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 3 maart 2020;

gelet op artikel van de ;

gezien het advies van de commissie Burgers & Samenleving;

besluit:

Artikel I
De Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Amstelveen wordt als volgt gewijzigd:

A.
In Artikel 1. Begrippen

- komt sub g. no risk polis voor verzuimrisico: vergoeding, als bedoeld in artikel 8a, tweede lid, van de wet, voor een werkgever bij ziekte van de werknemer die een structurele functionele of andere beperking heeft of ten behoeve van wie die werkgever een loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d van de Participatiewet ontvangt, voor zover artikel 29b van de Ziektewet niet van toepassing is,

te vervallen.

- wordt toegevoegd: WW: Werkloosheidswet

B.
In artikel 2. Evenwichtige verdeling en financiering

- wordt lid 1 gewijzigd van:

Bij de keuze van de mogelijkheden van ondersteuning en het aanbieden van voorzieningen wordt door het college een afweging gemaakt, waarbij gekeken wordt of de ondersteuning of de voorziening, gelet op de mogelijkheden en capaciteiten van belanghebbende, het meest doelmatig is met het oog op inschakeling in de arbeid. Bij de beoordeling van wat doelmatig is, hanteert het college de uitgangspunten in het door de raad vastgestelde Beleidsplan Participatiewet 2015 – 2018.

in:

Bij de keuze van de mogelijkheden van ondersteuning en het aanbieden van voorzieningen wordt door het college een afweging gemaakt, waarbij gekeken wordt of de ondersteuning of de voorziening, gelet op de mogelijkheden en capaciteiten van belanghebbende, het meest doelmatig is met het oog op inschakeling in de arbeid.

- wordt lid 3 toegevoegd:

Wie tot de doelgroep loonkostensubsidie behoort wordt vastgesteld aan de hand van een gevalideerde loonwaarde-methodiek

- wordt lid 6 toegevoegd:

Het college beoordeelt bij de inzet van re-integratie voorzieningen of er geen sprake is van verdringing op de arbeidsmarkt.

C.
In artikel 3 Algemene bepalingen over voorzieningen

- wordt lid 2 gewijzigd van:

Het college stelt in ieder geval voor de volgende re-integratie voorzieningen beleidsregels vast:
a. Werkstage;
b. Proefplaatsing;
c. Werkervaringstraject;
d. Participatieplaats;
e. Scholing;
f. Loonkostensubsidie
g. Tijdelijke loonkostensubsidie;
h. No-risk polis;
i. Kinderopvang;
j. Jobcoaching
k. Detacheringsbaan

in:

Het college stelt in ieder geval voor de volgende re-integratie voorzieningen beleidsregels vast:
a. Werkstage;
b. Proefplaatsing;
c. Werkervaringstraject;
d. Participatieplaats;
e. Scholing;
f. Tijdelijke loonkostensubsidie;
g. Kinderopvang;
h. Jobcoaching

D.
Artikel 4. Preventieve inzet middelen uit Participatiebudget

1. Personen die een uitkering ontvangen in het kader van de WW behoren tot de doelgroep die aanspraak kan maken op een uit het Participatiebudget gefinancierde re-integratievoorziening.

2. WW-gerechtigden kunnen aanspraak maken op middelen uit het Participatiebudget indien:
   a. de resterende WW-uitkering 4 maanden of korter bedraagt, en
   b. hij/zij op basis van een toets een kans maakt om op termijn in aanmerking te komen voor een bijstandsuitkering.

komt te vervallen.

E.
Artikel 5 Werkstage

- wordt in lid 4 toegevoegd:

c. hoe de verzekering geregeld is.

F.
Artikel 6. Detacheringsbaan

1. Het college kan aan een persoon die tot de doelgroep behoort, een dienstverband aanbieden in de vorm van een detacheringsbaan, waarbij de persoon wordt geplaatst bij een werkgever.

2. De detachering wordt vastgelegd in een schriftelijke overeenkomst tussen zowel de werkgever en inlenende organisatie als tussen de werknemer en inlenende organisatie.

3. Een werknemer wordt uitsluitend geplaatst als hierdoor de concurrentieverhoudingen niet onverantwoord worden beïnvloed en er geen verdringing op de arbeidsmarkt plaatsvindt,

komt te vervallen.

G.
Artikel 7. Scholing

- wordt lid 2 gewijzigd van:

Een scholingstraject bestaat uit een kortdurende opleiding of cursus van maximaal één jaar en is gericht op arbeidsinschakeling.

in:

Een scholingstraject bestaat uit een opleiding of cursus die past bij de persoonlijke omstandigheden van de klant en is gericht op duurzame arbeidsinschakeling in een sector waarin voldoende werkgelegenheid is.

- wordt lid 3 gewijzigd van:

Het eerste lid is niet van toepassing op personen als bedoeld in artikel 7, derde lid, onderdeel a, van de Participatiewet.

in:

Het college stelt nadere regels op ten aanzien van de scholing.

H.
Artikel 9. Participatievoorziening Loonkostensubsidie

1. Het college kan de voorziening loonkostensubsidie aanbieden aan een persoon uit de doelgroep die arbeidsmogelijkheden heeft en door een beperking van lichamelijke, verstandelijke, psychische of andere aard niet het wettelijk minimumloon kan verdienen.

2. De voorziening loonkostensubsidie wordt op aanvraag aangeboden.

3. De voorziening loonkostensubsidie kan ook ambtshave worden aangeboden aan personen uit de doelgroep als bedoeld in het eerste lid, die naar verwachting over een verdiencapaciteit beschikken van 70% van het wettelijk minimumloon of lager, behalve voor niet-uitkeringsgerechtigden en personen met een uitkering op grond van de Algemene nabestaandenwet.

4. De loonwaarde wordt vastgesteld aan de hand van één gevalideerde loonwaarde methodiek die gebruikt wordt in de regio Groot Amsterdam,

komt te vervallen.

I.
Artikel 10. Participatievoorziening beschut werk

- wordt de titel gewijzigd in: Nieuw beschut werk

J.
Artikel 12. No-riskpolis

1. Het college kan de loonkosten bij ziekte vergoeden ten behoeve van een werknemer die een loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d van de Participatiewet ontvangt, voor zover artikel 29 b van de Ziektewet niet van toepassing is.

2. De hoogte en duur van de loonkostenvergoeding wordt vastgesteld en uitbetaald door het UWV.

3. De hoogte van de vergoeding loonkosten bij ziekte bedraagt ten minste 70% van het (cao) loon.

4. Gedurende de periode dat er recht op een vergoeding loonkosten bij ziekte bestaat wordt de betaling van de loonkostensubsidie over de ziekteperiode beëindigd,

komt te vervallen.

K.
Artikel 14. Individuele studietoeslag

- wordt lid 1 gewijzigd van:

Het college kan op aanvraag aan een persoon die voldoet aan het gesteld in artikel 36b, eerste lid, van de wet, en die arbeidsmogelijkheden heeft en door een beperking van lichamelijke, verstandelijke, psychische of andere aard met voltijdse arbeid niet het wettelijk minimumloon kan verdienen, een individuele studietoeslag verlenen.

in:

Het college kan op aanvraag aan een persoon die door een medische beperking naast de studie niet structureel kan bijverdienen, een individuele studietoeslag verlenen.

- komt lid 2:

De hoogte van de individuele studietoeslag bedraagt een percentage van de bijstandsnorm voor gehuwden, bedoeld in artikel 21, onderdeel b, van de wet. Dit percentage is voor personen in de leeftijd:

a. tot 21 jaar 15 %;
b. van 21 jaar 18 %;
c. van 22 jaar 21 %:
d. vanaf 23 jaar 25 %,

te vervallen.

- wordt lid 3. gewijzigd van:

De individuele studietoeslag wordt maandelijks uitbetaald.

in:

De hoogte van de individuele studietoeslag is conform het normbedrag van de Rijksoverheid en wordt maandelijks uitbetaald.

Artikel II
Dit besluit treedt in werking op de dag na de bekendmaking.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 8 april 2020.

De griffier,

Marnix Philips

De voorzitter,

Tjapko Poppens

Wijzigingen Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Amstelveen

Artikel 1. Begrippen

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
g) no risk polis voor verzuimrisico vergoeding, als bedoeld in artikel 8a, tweede lid, van de wet, voor een werkgever bij ziekte van de werknemer die een structurele functionele of andere beperking heeft of ten behoeve van wie die werkgever een loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d van de Participatiewet ontvangt, voor zover artikel 29b van de Ziektewet niet van toepassing is;	Punt g over no risk polis komt te vervallen. Toegevoegd wordt: WW: Werkloosheidswet

Artikel 2. Evenwichtige verdeling en financiering

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
1. Bij de keuze van de mogelijkheden van ondersteuning en het aanbieden van voorzieningen wordt door het college een afweging gemaakt, waarbij gekeken wordt of de ondersteuning of de voorziening, gelet op de mogelijkheden en capaciteiten van belanghebbende, het meest doelmatig is met het oog op inschakeling in de arbeid. Bij de beoordeling van wat doelmatig is, hanteert het college de uitgangspunten in het door de raad vastgestelde Beleidsplan Participatiewet 2015 – 2018.	1. Bij de keuze van de mogelijkheden van ondersteuning en het aanbieden van voorzieningen wordt door het college een afweging gemaakt, waarbij gekeken wordt of de ondersteuning of de voorziening, gelet op de mogelijkheden en capaciteiten van belanghebbende, het meest doelmatig is met het oog op inschakeling in de arbeid. Wordt toegevoegd: 3.Wie tot de doelgroep loonkostensubsidie behoort wordt vastgesteld aan de hand van een gevalideerde loonwaarde-methodiek. 6. Het college beoordeelt bij de inzet van re-integratie voorzieningen of er geen sprake is van verdringing op de arbeidsmarkt.

Artikel 3. Algemene bepalingen over voorzieningen

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
2. Het college stelt in ieder geval voor de volgende re-integratie voorzieningen beleidsregels vast: a. Werkstage; b. Proefplaatsing;	2. Het college stelt in ieder geval voor de volgende re-integratie voorzieningen beleidsregels vast: a. Werkstage; b. Proefplaatsing;

c. Werkervaringstraject; d. Participatieplaats; e. Scholing; f. Loonkostensubsidie g. Tijdelijke loonkostensubsidie; h. No-risk polis; i. Kinderopvang; j. Jobcoaching k. Detacheringsbaan	c. Werkervaringstraject; d. Participatieplaats; e. Scholing; f. Tijdelijke loonkostensubsidie; g. Kinderopvang; h. Jobcoaching

Artikel 4. Preventieve inzet middelen uit het Participatiebudget

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
1. Personen die een uitkering ontvangen in het kader van de WW behoren tot de doelgroep die aanspraak kan maken op een uit het Participatiebudget gefinancierde re-integratievoorziening. 2. WW-gerechtigden kunnen aanspraak maken op middelen uit het Participatiebudget indien: a. de resterende WW-uitkering 4 maanden of korter bedraagt, en b. hij/zij op basis van een toets een kans maakt om op termijn in aanmerking te komen voor een bijstandsuitkering	Dit artikel komt te vervallen

Artikel 5. Werkstage

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
4.In een schriftelijke overeenkomst wordt in ieder geval vastgelegd: a. het doel van de werkstage, en b. de wijze waarop de begeleiding plaatsvindt.	4.In een schriftelijke overeenkomst wordt in ieder geval vastgelegd: a. het doel van de werkstage, en b. de wijze waarop de begeleiding plaatsvindt, en c. hoe de verzekering geregeld is

Artikel 6. Detacheringsbaan

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
1. Het college kan aan een persoon die tot de doelgroep behoort, een dienstverband aanbieden in de vorm van een detacheringsbaan, waarbij de persoon wordt geplaatst bij een werkgever. 2. De detachering wordt vastgelegd in een schriftelijke overeenkomst tussen zowel de	Dit artikel komt te vervallen

werkgever en inlenende organisatie als tussen de werknemer en inlenende organisatie. 3. Een werknemer wordt uitsluitend geplaatst als hierdoor de concurrentieverhoudingen niet onverantwoord worden beïnvloed en er geen verdringing op de arbeidsmarkt plaatsvindt.	

Artikel 7. Scholing

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
1. Het college kan een persoon die behoort tot de doelgroep een scholingstraject aanbieden die de toegang tot de arbeidsmarkt bevordert. 2. Een scholingstraject bestaat uit een kortdurende opleiding of cursus van maximaal één jaar en is gericht op arbeidsinschakeling. 3. Het eerste lid is niet van toepassing op personen als bedoeld in artikel 7, derde lid, onderdeel a, van de Participatiewet.	1. Het college kan een persoon die behoort tot de doelgroep een scholingstraject aanbieden die de toegang tot de arbeidsmarkt bevordert 2. Een scholingstraject bestaat uit een opleiding of cursus die past bij de persoonlijke omstandigheden van de klant en is gericht op duurzame arbeidsinschakeling in een sector waarin voldoende werkgelegenheid is. 3. Het college stelt nadere regels op ten aanzien van de scholing.

Artikel 9 Participatievoorziening Loonkostensubsidie

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
1. Het college kan de voorziening loonkostensubsidie aanbieden aan een persoon uit de doelgroep die arbeidsmogelijkheden heeft en door een beperking van lichamelijke, verstandelijke, psychische of andere aard niet het wettelijk minimumloon kan verdienen. 2. De voorziening loonkostensubsidie wordt op aanvraag aangeboden. 3. De voorziening loonkostensubsidie kan ook ambtshave worden aangeboden aan personen uit de doelgroep als bedoeld in het eerste lid, die naar verwachting over een verdiencapaciteit beschikken van 70% van het wettelijk minimumloon of lager, behalve voor niet-uitkeringsgerechtigden en	Dit artikel komt te vervallen

personen met een uitkering op grond van de Algemene nabestaandenwet. 4. De loonwaarde wordt vastgesteld aan de hand van één gevalideerde loonwaarde methodiek, die gebruikt wordt in de regio Groot Amsterdam.	

Artikel 10 Participatievoorziening beschut werk

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
Artikel 10.Participatievoorziening beschut werk	Artikel 10. Nieuw beschut werk

Artikel 12 No-riskpolis

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
1. Het college kan de loonkosten bij ziekte vergoeden ten behoeve van een werknemer die een loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d van de Participatiewet ontvangt, voor zover artikel 29 b van de Ziektewet niet van toepassing is. 2. De hoogte en duur van de loonkostenvergoeding wordt vastgesteld en uitbetaald door het UWV. 3. De hoogte van de vergoeding loonkosten bij ziekte bedraagt ten minste 70% van het (cao) loon. 4. Gedurende de periode dat er recht op een vergoeding loonkosten bij ziekte bestaat wordt de betaling van de loonkostensubsidie over de ziekteperiode beëindigd.	Dit artikel komt te vervallen

Artikel 14. Individuele studietoeslag

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
1. Het college kan op aanvraag aan een persoon die voldoet aan het gesteld in artikel 36b, eerste lid, van de wet, en die arbeidsmogelijkheden heeft en door een beperking van lichamelijke, verstandelijke, psychische of andere aard met voltijdse arbeid niet het wettelijk minimumloon kan verdienen, een individuele studietoeslag verlenen.	1. Het college kan op aanvraag aan een persoon die door een medische beperking naast de studie niet structureel kan bijverdienen, een individuele studietoeslag verlenen. 2. De hoogte van de individuele studietoeslag is conform het normbedrag van de

2. De hoogte van de individuele studietoeslag bedraagt een percentage van de bijstandsnorm voor gehuwden, bedoeld in artikel 21, onderdeel b, van de wet. Dit percentage is voor personen in de leeftijd: a. tot 21 jaar 15 %; b. van 21 jaar 18 %; c. van 22 jaar 21 %: d. vanaf 23 jaar 25 %. 3. De individuele studietoeslag wordt maandelijks uitbetaald.	Rijksoverheid en wordt maandelijks uitbetaald.

Gemeente Amstelveen

COLLEGEVOORSTEL

Voorstel nr 22

Datum B&W-besluit 3 maart 2020

Voor de raadsvergadering van
8 april 2020 (aangehouden)
27 mei 2020

Portefeuillehouder wethouder Marijn van Ballegooijen

Afdeling Werk & Inkomen

Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
Bart Zonnenberg
540 48 38
b.zonnenberg@amstelveen.nl

Behandelen in de raadscommissie op Burgers en samenleving (B&S) 25 maart 2020

Onderwerp

Het wijzigen van de Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Amstelveen.

Gevraagd besluit

In te stemmen met het 'Besluit van de raad van de gemeente Amstelveen tot wijziging van de Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Amstelveen'.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Door de Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Amstelveen te wijzigen wordt het volgende bereikt:

1. De in de verordening opgenomen maximering van de scholing tot een periode van één jaar wordt uit de verordening verwijderd.
2. Het gemeentelijke beleid dat de inzet van re-integratie-instrumenten niet mag leiden tot verdringing op de arbeidsmarkt wordt nog steviger verankerd in de verordening.
3. De re-integratieverordening wordt geactualiseerd en re-integratie-instrumenten waar de gemeente niet mee werkt worden verwijderd uit de verordening.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

De wijzigingsvoorstellen zoals opgenomen in het document 'Besluit van de raad van de gemeente Amstelveen tot wijziging van de Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Amstelveen', worden verwerkt in de Re-integratieverordening.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Programma 1 Sociaal Domein.

Aanleiding

De aanleiding voor het wijzigen van de verordening is de motie 'Maatwerk voor meer kansen op werk' die door de gemeenteraad is aangenomen op 12 juni 2019. Daarnaast worden enkele wijzigingen van de verordening voorgesteld om de Re-integratieverordening te actualiseren.

Argumenten

Met het nemen van het Besluit tot wijziging van de Re-integratieverordening Participatiewet Gemeente Amstelveen wordt invulling gegeven aan de oproep aan het college in de motie 'Maatwerk voor meer kansen op werk'. In deze motie wordt het college verzocht enkele wijzigingen door te voeren op de Re-integratieverordening zodat scholingstrajecten op maat kunnen worden ingezet en voor langer dan een jaar. Verder wordt het college opgeroepen om regels uit de

verordening en ander beleid te schrappen die een belemmering vormen bij het toepassen van maatwerk bij re-integratie.

Naast de wijzigingsvoorstellen die voortvloeien uit de hierboven genoemde motie wordt voorgesteld enkele artikelen uit de verordening te laten vervallen aangezien daarin een instrument wordt genoemd dat niet wordt ingezet (Artikel 6. Detacheringsbaan). De Participatieplaats wordt ook niet ingezet door de gemeente, maar in de Participatiewet wordt expliciet gesteld dat dit in de gemeentelijke verordening moet worden uitgewerkt. Verder is de no-riskpolis (Artikel 12.) uit de verordening verwijderd aangezien deze regeling niet meer door de gemeente wordt uitgevoerd maar inmiddels door het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV). De participatievoorziening loonkostensubsidie (Artikel 9.) is eveneens uit de verordening verwijderd aangezien deze voorziening afdoende in de Participatiewet is geregeld. Ten slotte is de individuele studietoeslag gewijzigd waarmee deze in lijn is met de richtlijnen van het Rijk.

Kanttekeningen

Geen bijzonderheden.

Financiën

Op dit moment worden geen extra middelen geclaimd. In de Planning & Control-cyclus wordt gemonitord in hoeverre de gewijzigde Re-integratieverordening zich vertaald in hogere kosten voor participatie en voor bijstandsuitkeringen.

Communicatie

De gewijzigde verordening wordt op de gebruikelijke manier gepubliceerd.

Procedure

Naast het publiceren van de gewijzigde verordening zijn hier geen bijzonderheden te melden.

Bijlagen

Besluit van de raad van de gemeente Amstelveen tot wijziging van de Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Amstelveen.
Wijzigingen Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Amstelveen (was – wordt tabel).

De secretaris,

Bert Winthorst

De voorzitter,

Tjapko Poppens

BEHANDELING RAADSCOMMISSIE

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het collegevoorstel wordt op verzoek van GroenLinks, SP en ChristenUnie als bespreekstuk aan de raad voorgelegd voor nadere oordeelsvorming en besluitvorming.

Het voorstel aan de raad is op 8 april 2020	**Aanvaarde amendementen / moties**
	Ongewijzigd aanvaard
	Gewijzigd aanvaard
	Verworpen
X	Aangehouden

Het voorstel aan de raad is op 27 mei 2020		Aanvaarde amendementen / moties
X	Ongewijzigd aanvaard	
	Gewijzigd aanvaard	
	Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

In te stemmen met het 'Besluit van de raad van de gemeente Amstelveen tot wijziging van de Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Amstelveen'.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 27 mei 2020.

De griffier,

Marnix Philips

De voorzitter,

Tjapko Poppens

Gemeenteraad

Dossiernummer	442
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	27 mei 2020
Agendapunt	3.3
Omschrijving	Bedrijventerrein Amstelveen Zuid (BTAZ): Startnotitie - Nota van beantwoording

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	27 mei 2020

Toelichting

De gemeente wil het voornamelijk agrarische gebied ten westen van de Zijdelweg, grenzend aan Uithoorn en aan bedrijventerrein de Loeten tot ontwikkeling brengen. In dit gebied kan voorzien worden in de aantoonbare ruimtebehoefte van lokale en regionale bedrijven. Ook kunnen daar bedrijven worden gehuisvest die nu op bedrijventerrein Legmeer zitten, dat wordt omgevormd tot een woon-/werkgebied. Bedrijventerrein Amstelveen Zuid vormt ook een zoekgebied voor de mogelijke nieuwe locaties voor het afvalbrengstation en de gemeentewerf. De gemeenteraad wordt gevraagd de startnotitie waarin deze ontwikkelingen zijn uitgewerkt, vast te stellen.

Gemeente Amstelveen

COLLEGEVOORSTEL

Voorstel nr	34	**Portefeuillehouder**	wethouder Floor Gordon
Datum B&W-besluit	21 april 2020	**Afdeling**	Stedelijke Ontwikkeling
		Behandelend ambtenaar	Eric Heerschop
Voor de raadsvergadering van		(voor technische vragen)	06-2494 2429
27 mei 2020			e.heerschop@amstelveen.nl

Behandelen in de raadscommissie Ruimte, Wonen en Natuur (RWN)
op 14 mei 2020

Onderwerp

Bedrijventerrein Amstelveen Zuid (BTAZ): Startnotitie - Nota van beantwoording.

Gevraagd besluit

1. De startnotitie voor de ontwikkeling van BTAZ vast te stellen.
2. Akkoord te gaan met de wijze van beantwoording op de ontvangen reacties, zoals is weergegeven in de Nota van Beantwoording.
3. Het college opdracht te geven een bestemmingsplan BTAZ op te stellen.
4. De Startnotitie als beleidskader te hanteren op basis waarvan medewerking verleend kan worden aan reeds lopende initiatieven die voldoen aan de kaders in deze Startnotitie, voortlopend op een Bestemmingsplanwijziging.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Het doel van het gevraagde besluit is een ontwikkeling tot stand te brengen in het voornamelijk agrarisch gebied ten westen van de Zijdelweg, aan de zuidzijde grenzend aan de gemeente Uithoorn en aan de westzijde grenzend aan het bestaande bedrijventerrein De Loeten. De noordgrens van het gebied grenst aan de onlangs gerealiseerde opstal. De ontwikkeling van BTAZ wordt mogelijk gemaakt in een op te stellen bestemmingsplan. Het bruto plangebied van BTAZ is ruim 63 hectare.

Met het nieuwe bestemmingsplan voor het plangebied BTAZ willen we bereiken dat de aantoonbare ruimtebehoefte van lokale en regionale bedrijven kan worden geaccommodeerd. Tevens biedt het plangebied daarmee mogelijkheden tot vestiging van bedrijven, die op dit moment gehuisvest zijn op het te transformeren bedrijventerrein Legmeer. Ten slotte is het plangebied aangewezen als zoekgebied voor mogelijke nieuwe locaties voor het afvalbrengstation en de gemeentewerf. De laatste is momenteel nog gevestigd op het naar een woon/-werkgebied te transformeren bedrijventerrein Legmeer. Ook onderzoeken we de mogelijkheid ruimte te vinden voor realisatie van een Middenspanningsstation waar TenneT en Liander in de reactie op de concept startnotitie op ingaan.

De ontwikkeling van het nieuwe bedrijventerrein BTAZ anticipeert op de duurzaamheidsambities van de gemeente Amstelveen. Voor de thema's energietransitie, klimaatadaptatie en circulaire economie wordt in de concept-startnotitie inzichtelijk gemaakt welke acties wenselijk zijn en welke acties voorwaardelijk zijn.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

In de "Startnotitie BTAZ" zijn de ruimtelijke randvoorwaarden en uitgangspunten van de gemeente verwoord voor de ontwikkeling van het plangebied. De gronden binnen het plangebied zijn in eigendom van meerdere eigenaren; de gemeente heeft eigendom in het plangebied ter grootte van circa 1,1 hectare. Nadat "Startnotitie BTAZ" door de gemeenteraad is vastgesteld zullen we met die

eigenaren c.q. partijen opvolgende anterieure overeenkomsten tot kostenverhaal of mogelijk koopovereenkomsten aangaan.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Programma 5: Ruimtelijke Ontwikkeling.

Aanleiding

De Metropoolregio Amsterdam is een groeimotor voor de Nederlandse economie. Binnen de Metropoolregio Amsterdam (MRA) is deelregio Amstelland-Meerlanden de koploper, met jaar op jaar een krachtige groei van bedrijvigheid en werkgelegenheid. Geen wonder, dat de ruimte in dit deel van de MRA schaars wordt voor bedrijven die willen uitbreiden of zich nieuw willen vestigen.

Amstelveen heeft, net als de andere gemeenten in Amstelland-Meerlanden, dringend behoefte aan ruimte voor haar ondernemers. De gemeente beschikt nauwelijks meer over kavels voor bedrijven die kunnen worden uitgegeven nu bedrijventerrein De Loeten nagenoeg volledig is uitgegeven. Het gebrek aan ruimte in de regio begint te knellen, het beperkt de mogelijkheden voor ondernemers en instellingen om nieuwe initiatieven te nemen en de werkgelegenheid verder te laten groeien.

Waar in de regio nog terreinen zijn die beschikken over ruimte is die grotendeels bestemd voor specifieke segmenten (zoals grootschalige logistiek in Haarlemmermeer). Voor het segment regionaal-gemengd is nauwelijks nog plaats beschikbaar. Een van de laatste locaties in de regio waar nog ruimte kan worden gevonden om bedrijven te huisvesten ligt in het zuiden van de gemeente Amstelveen: het terrein dat grenst aan bedrijventerrein De Loeten, langs de N201 en N521. Hier wil de gemeente het Bedrijventerrein Amstelveen Zuid creëren, kortweg BTAZ.

In de Structuurvisie Amstelveen Zuid 2010 was dit bedrijventerrein reeds voorzien, ook als kostendrager voor de gemeentelijke bijdrage aan de totstandkoming van het laatste deel van de N201. De economische teruggang aan het begin van dat decennium gooide echter roet in het eten: de Provincie vreesde op dat moment voor een overmaat aan bedrijventerreinen in de regio en de ontwikkeling van BTAZ werd uitgefaseerd. Alleen bedrijventerrein De Loeten mocht tot ontwikkeling worden gebracht.

Inmiddels is de ruimtebehoefte van het bedrijfsleven sterk gegroeid. Een doelgerichte lobby door de gemeente heeft bewerkstelligd dat de Metropoolregio en de Provincie nu het acute ruimtegebrek in Amstelveen en de omliggende regio erkennen. Het Platform Bedrijven en Kantoren (Plabeka) is in december 2018 akkoord gegaan met het omzetten van de status van BTAZ naar een ‘hard plan’. Daardoor kan de planontwikkeling voor dit bedrijventerrein met een lokale/regionale functie van start gaan.

De planontwikkeling van BTAZ heeft urgentie, te meer omdat de transformatie van bedrijventerrein Legmeer verplaatsing van bedrijven naar bijvoorbeeld BTAZ met zich mee gaat brengen. Daarbij wordt nadrukkelijk ook gekeken naar mogelijke nieuwe locaties voor het afvalbrengstation en de gemeentewerf die op Legmeer zijn gevestigd. Met het uitplaatsen van bedrijven die hun vastgoed willen transformeren en mogelijkheden zien om hun bedrijfsactiviteiten buiten Legmeer – bijvoorbeeld BTAZ - te verplaatsen, kan op Legmeer fysieke en milieuruimte worden vrijgemaakt voor de extra woningen en voorzieningen, die Amstelveen en de regio nodig heeft. Het tot stand komen van BTAZ biedt bovendien mogelijkheden om een duurzaam bedrijventerrein te creëren, een toekomstbestendige locatie voor bedrijvigheid en werkgelegenheid. Daarin past ook de bereidheid medewerking te verlenen aan het verzoek van TenneT en Liander om BTAZ en omgeving als zoeklocatie voor het benodigde Middenspanningsstation te bezien.

Argumenten

a) De gemeente Amstelveen streeft naar het ontwikkelen en tot stand brengen van een nieuw bedrijventerrein met een gemengd lokale/regionale functie in het zuidelijk deel van de gemeente. BTAZ gaat in de eerste plaats ruimte bieden voor bedrijven en instellingen nu gevestigd op bedrijventerrein Legmeer, die een nieuwe locatie zoeken binnen de gemeente. Zo blijft (lokaal gebonden) bedrijvigheid en werkgelegenheid in de gemeente en ontstaan nieuwe economische kansen.
b) Op die manier kan met BTAZ in de toekomst ruimte worden vrijgespeeld op Legmeer om dat bedrijventerrein te transformeren tot een gemengd woon/werkgebied. De ontwikkeling van BTAZ is urgent en voor een aantal ondernemers vanuit Legmeer randvoorwaardelijk voor de transformatie van Legmeer. Op Legmeer zijn nu een aantal bedrijven gevestigd die vanwege hun milieucontour barrières opwerpen voor het transformeren van het gebied naar een gemengd woon/werk milieu. Dit geldt bijvoorbeeld voor een deel van de automotive branche (op Legmeer sterk vertegenwoordigd). Wij willen dergelijke bedrijven faciliteren om alternatieve locaties te vinden binnen de gemeente en BTAZ kan daarin een belangrijke rol spelen.
c) BTAZ kan daarnaast ruimte bieden om te voorzien in de vraag uit de regio Amstelland-Meerlanden. Het is de ambitie van de gemeente dat het nieuwe bedrijventerrein duurzaam en toekomstbestendig wordt en daarmee ook een bijdrage levert aan de duurzaamheidsambities van de gemeente Amstelveen.
d) Voor de verdere ontwikkeling van het bedrijventerrein is het noodzakelijk de huidige bestemming om te zetten in die voor bedrijven. Het opstellen van een nieuw bestemmingsplan is hiervoor het geëigende middel.
e) Met de vaststelling van de startnotitie is een beleidskader gegeven voor ontwikkelingen binnen de contouren van BTAZ. Met dit beleidskader kan medewerking verleend worden aan lopende initiatieven die voldoen aan het kader en die daarmee vooruit lopen op een bestemmingsplan wijziging.

Kanttekeningen

a. De regie voor het ontwikkelen van BTAZ is als gevolg van de te kiezen ontwikkelstrategie beperkt tot het stellen van publiekrechtelijke kaders en randvoorwaarden. Daarnaast zullen privaatrechtelijke overeenkomsten wellicht mogelijkheden geven voor het stellen van nadere voorwaarden of het bijstellen van de visie en kaders.
b. Als gevolg van de te kiezen ontwikkelstrategie kan de gemeente afhankelijk worden van de "intentie en inspanningen" van private grondeigenaren bij de ontwikkeling van het plangebied en de realisatie van het bestemmingsplan.
c. De in het plangebied opgenomen ruimtelijke reservering voor de haltevoorziening van de toekomstige Uithoornlijn zorgt nog niet voor het daadwerkelijk inzetten als positieve locatiefactor voor het vestigen van bedrijven.
d. Het plangebied zal gefaseerd worden ontwikkeld. Afhankelijk van de vraag, behoefte en ontwikkeling van bedrijven zal het plangebied worden ingericht en de kavels worden uitgegeven. Dit kan betekenen dat enerzijds financiële voorinvesteringen noodzakelijk zijn voor de uitgifte van gronden en anderzijds dat ontwikkelingen in de toekomst niet strookt met de eerder gehanteerde uitgangspunten.

Financiën

Vanuit het verleden rust op het plangebied BTAZ een financiële claim van circa € 7,2 miljoen. Hierdoor is dit bedrag in de grondexploitatie opgenomen, zonder dat één meter plangebied is ontwikkeld. De claim omvat de afdracht vanuit de ontwikkeling naar bedrijventerrein als dekking van het aan BTAZ toegerekende deel van de reeds aangelegde N201. De ontwikkeling van BTAZ draagt bij aan het terugdringen van deze claim op de grondexploitatie.

De financiële haalbaarheid laat bij de huidige concept stedenbouwkundige verkaveling en randvoorwaarden een negatief resultaat zien. Kanttekening hierbij is dat eerdergenoemde claim hiervan onderdeel uitmaakt wat leidt tot een negatief resultaat. Wordt die claim niet meegerekend, dan is sprake van een significant positief resultaat.

In de verdere uitwerking van de concept stedenbouwkundige verkaveling, de gesprekken met grondeigenaren en de randvoorwaarden en uitgangspunten voor de haalbaarheidsberekening zal naar optimalisatie worden gezocht.

Voor de huidige fase van planvoorbereiding is een voorbereidingskrediet beschikbaar en is een budget voor eventuele strategische verwervingen door de gemeenteraad gevoteerd.

Communicatie

De gemeente heeft deze startnotitie BTAZ opgesteld waarbij de relevante stakeholders zijn geconsulteerd. Met de gemeente Uithoorn is op ambtelijk niveau overleg geweest over de ontwikkeling van BTAZ. Ook op bestuurlijk niveau is contact gelegd.

Tevens is contact geweest met Buurtbeheer Legmeer in de gemeente Uithoorn. Dit naar aanleiding van het bewonersinitiatief om te komen tot het Legmeerbos ten zuiden van het westelijk deel van BTAZ. Na vaststelling door B&W van de startnotitie is wederom contact met Buurtbeheer Legmeer gelegd om de door hen opgestelde visie op het Legmeer bos te bespreken en te onderzoeken of delen van de visie te integreren zijn in de plannen van Amstelveen.
De indieners van een reactie hebben allen een brief toegezonden gekregen waarin is opgenomen welke onderdelen uit de concept-startnotitie zijn gewijzigd en is als bijlage de Nota van Beantwoording meegestuurd. In de brief is tevens aandacht besteed aan de verdere besluitvorming en de mogelijkheid om een reactie mee te geven aan de commissieleden.

Procedure

Na instemming van de Startnotitie BTAZ wordt verder gewerkt aan de verkaveling en zal deze, in gesprekken met grondeigenaren en belanghebbenden geoptimaliseerd worden.
Na vaststelling van de startnotitie en de nota van beantwoording door College en Raad starten we met het opstellen van het bestemmingsplan/omgevingsplan. Het is de bedoeling het ontwerp bestemmingsplan samen met het planMER vóór 1 januari 2021 ter visie te leggen voor zienswijzen. Een ieder mag zienswijzen indienen. Na vaststelling van het bestemmingsplan door de gemeenteraad, kunnen belanghebbenden die ook een zienswijze hebben ingediend eventueel beroep indienen bij de Raad van State.

De startnotitie zal na vaststelling door de raad ook worden beschouwd als beleidskader voor verklaringen van geen bedenkingen voor initiatieven die een aanvraag voor een omgevingsvergunning in afwijking van het bestemmingsplan.

Bijlagen

1. Startnotitie BTAZ.
2. Nota van Beantwoording.
3. Memo onderzoek verkeerseffecten uitbreiding BTAZ.

De secretaris,

Bert Winthorst

De voorzitter,

Tjapko Poppens

BEHANDELING RAADSCOMMISSIE

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het collegevoorstel zal als bespreekstuk aan de raad worden voorgelegd ter besluitvorming. D66 overweegt een motie inzake goede bereikbaarheid, per openbaar vervoer, van het bedrijventerrein. Er zijn geen andere specifieke debatpunten voor de raad.

Het voorstel aan de raad is	Aanvaarde amendementen / moties
Ongewijzigd aanvaard Gewijzigd aanvaard Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

1. De startnotitie voor de ontwikkeling van BTAZ vast te stellen.
2. Akkoord te gaan met de wijze van beantwoording op de ontvangen reacties, zoals is weergegeven in de Nota van Beantwoording.
3. Het college opdracht te geven een bestemmingsplan BTAZ op te stellen.
4. De Startnotitie als beleidskader te hanteren op basis waarvan medewerking verleend kan worden aan reeds lopende initiatieven die voldoen aan de kaders in deze Startnotitie, voortlopend op een Bestemmingsplanwijziging.

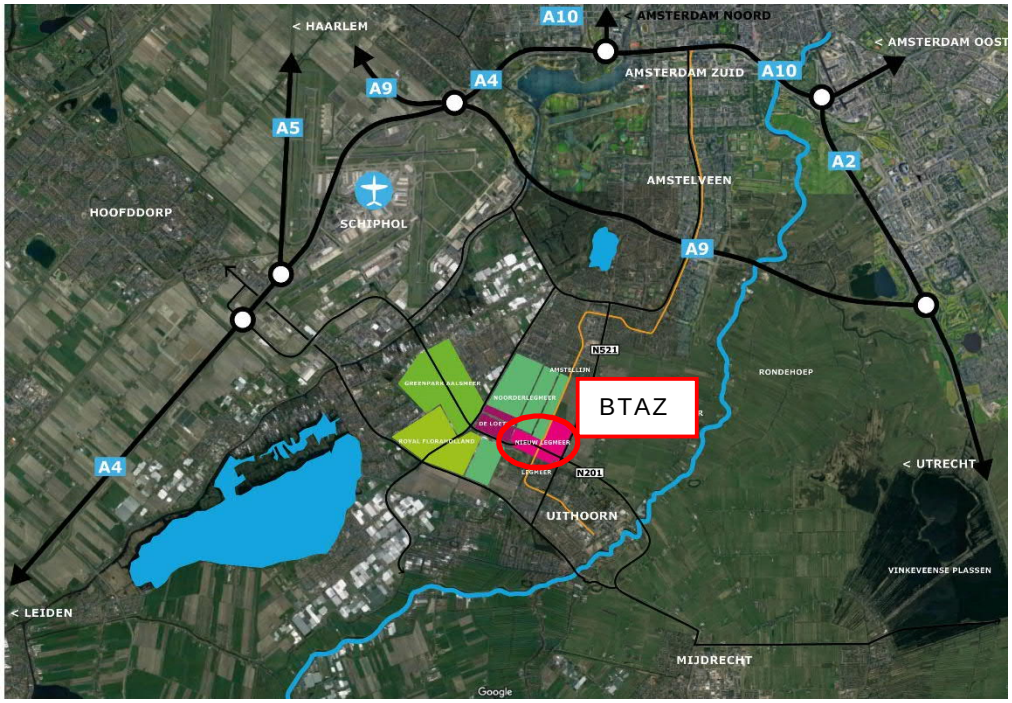
Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 11 maart 2020.

De griffier, De voorzitter,

Marnix Philips Tjapko Poppens

STARTNOTITIE

BEDRIJVENTERREIN AMSTELVEEN ZUID

Inhoudsopgave

1. Aanleiding
   - 1.1. Rol startnotitie 3
   - 1.2. Lijn reacties en effect op Project 3
   - 1.3. Projectdoelstelling 3
   - 1.4. Plangebied en gebiedsbegrenzing 6

2. Analyse huidige situatie
   - 2.1 Omgevingsanalyse 7
   - 2.2 Analyse plangebied 7
   - 2.3 Stedenbouwkundige analyse (huidige situatie) 8

3. Toetsingskader
   - 3.1 Juridisch planologisch kader 10
   - 3.2 Eigendomssituatie 12
   - 3.3 Milieu en veiligheid 12
   - 3.4 Beleidskaders 15

4. Projectdefinitie
   - 4.1 Amstelveen zoekt ruimte voor ondernemers 18
   - 4.2 Voor welke bedrijvigheid is BTAZ bedoeld? 18
   - 4.3 Stedenbouwkundige uitgangspunten 19
   - 4.4 Randvoorwaarden
     - 4.4.1 Stedenbouw 22
     - 4.4.2 Bereikbaarheid 23
     - 4.4.3 Parkeren op BTAZ 25
     - 4.4.4 Energie en Duurzaamheid 26

5. Financiën 31

6. Planproducten en planning 33

7. Communicatie en participatie 33

Colofon

Titel	BTAZ
Nummer	Versie 1.0
Datum	10 april 2020
Portefeuillehouder	F.C. Gordon
Projectmanager	E. Heerschop
Ambtelijk Opdrachtgever	J. de Poorter

Bijlagen:

1. Milieuzonering nieuwe stijl
2. Memo onderzoek verkeerseffecten uitbreiding BTAZ

1. Aanleiding

De Metropoolregio Amsterdam is een groeimotor voor de Nederlandse economie. Binnen de MRA is deelregio Amstelland-Meerlanden de koploper, met jaar op jaar een krachtige groei van bedrijvigheid en werkgelegenheid. De ruimte in dit deel van de MRA wordt schaars voor bedrijven die willen uitbreiden of zich nieuw willen vestigen.

Amstelveen heeft, net als de andere gemeenten in Amstelland-Meerlanden, dringend behoefte aan ruimte voor haar ondernemers. De gemeente beschikt nauwelijks meer over kavels voor bedrijven die kunnen worden uitgegeven nu bedrijventerrein De Loeten nagenoeg volledig is uitgegeven. Het gebrek aan ruimte in de regio begint te knellen, het beperkt de mogelijkheden voor ondernemers en instellingen om nieuwe initiatieven te nemen en de werkgelegenheid verder te laten groeien.

Waar in de regio nog terreinen zijn die beschikken over ruimte is die grotendeels bestemd voor specifieke segmenten (zoals grootschalige logistiek in Haarlemmermeer). Voor het segment regionaal-gemengd is nauwelijks nog plaats beschikbaar. Een van de laatste locaties in de regio waar nog ruimte kan worden gevonden om bedrijven te huisvesten ligt in het zuiden van de gemeente Amstelveen: het terrein dat grenst aan bedrijventerrein De Loeten, langs de N 201 en N521. Hier wil de gemeente het BedrijvenTerrein Amstelveen Zuid creëren, kortweg BTAZ.

In de Structuurvisie Amstelveen Zuid 2010 was dit bedrijventerrein reeds voorzien, ook als kostendrager voor de gemeentelijke bijdrage aan de tot stand koming van het laatste deel van de N201. De economische teruggang aan het begin van dat decennium gooide echter roet in het eten: de Provincie vreesde op dat moment voor een overmaat aan bedrijventerreinen in de regio en de ontwikkeling van BTAZ werd uitgefaseerd. Alleen bedrijventerrein De Loeten mocht tot ontwikkeling worden gebracht.

De afgelopen jaren is de ruimtebehoefte van het bedrijfsleven sterk gegroeid. Een doelgerichte lobby door de gemeente heeft bewerkstelligd dat de Metropoolregio en de Provincie nu het acute ruimtegebrek in Amstelveen en de omliggende regio erkennen. Plabeka is akkoord gegaan met het omzetten van de status van BTAZ naar een ‘hard plan’. Daardoor kan de planontwikkeling voor dit bedrijventerrein met een lokale/regionale functie van start gaan.

Deze planontwikkeling heeft grote urgentie, te meer omdat de transformatie van het Amstelveense bedrijventerrein Legmeer verplaatsing van bedrijven met zich mee gaat brengen. Daarbij wordt nadrukkelijk ook gekeken naar mogelijke nieuwe locaties op of nabij BTAZ voor het afvalbrengstation en de gemeentewerf die op Legmeer zijn gevestigd. Hierbij wordt mogelijk ook het door Alliander en TenneT gewenste Middenspanningsstation betrokken dat op korte termijn noodzakelijk geacht wordt om de elektriciteitsvoorziening op pijl te kunnen houden en ook toekomstige bedrijvigheid te kunnen voorzien . Met het uitplaatsen van bedrijven die hun vastgoed willen transformeren en mogelijkheden zien om hun bedrijfsactiviteiten naar buiten Legmeer te verplaatsen kan op Legmeer ruimte worden vrijgemaakt voor de extra woningen en voorzieningen die Amstelveen en de regio nodig heeft. Het tot stand komen van BTAZ biedt bovendien mogelijkheden om een duurzaam bedrijventerrein te creëren, een toekomstbestendige locatie voor bedrijvigheid en werk.

1.1 Rol Startnotitie

Deze Startnotitie loopt vooruit op de procedure voor een wijziging van de bestemming van het betrokken gebied waar BTAZ zal worden gevestigd. Een Startnotitie geeft het ruimtelijk kader en de randvoorwaarden op basis waarvan de initiatiefnemers de plannen verder kunnen uitwerken, waarna hun plan de basis kan vormen voor het op te stellen bestemmingsplan.

De Startnotitie geeft inzicht in de ruimtelijke raakvlakken en de maatschappelijke c.q. financiële overwegingen waar het project mee te maken krijgt (of kan krijgen). Zo kan worden vastgesteld of het op die basis haalbaar is om verder te gaan met de plannen voor BTAZ. De opgenomen afbeeldingen in deze startnotitie geven daarmee alleen aan dat een verkaveling mogelijk is en welke financiele consequenties daaraan verbonden zijn. De structuren van groen, water en openbare ruimte zijn de dragers van het gebied en kunnen verschuiven op basis van veranderende inzichten en visievorming.

Daarnaast heeft de concept-startnotitie een belangrijke rol vervuld bij de participatie van betrokkenen en belanghebbenden. De concept-startnotitie heeft gedurende vier weken ter inzage gelegen en op 25 februari heeft een informatieavond plaatsgevonden. Op de concept-startnotitie zijn 30 reacties ontvangen die voorzien zijn van een antwoord en samen gebracht zijn in een Nota van Beantwoording. Vragen en opmerkingen van betrokkenen en belanghebbenden zijn door het college van een antwoord voorzien en deze worden tezamen met de startnotitie ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden, zodat de raad deze mening mee kan wegen in haar besluitvorming. Vragen en opmerkingen leiden tot aanpassing van het project.

Door vervolgens in te stemmen met de startnotitie stelt de raad het ruimtelijk kader voor dit project vast.

1.2 Lijn reacties en effect op Project

In deze paragraaf wordt ingegaan op de rode draad uit de reacties en welk effect dit heeft op het project. Uit de 30 reacties op de concept-startnotitie is op te maken dat de meeste vragen gaan over:

1. Positionering bedrijven ten opzichte van de woningen in woonwijk Legmeer in Uithoorn.
2. Bouwhoogtes en volumes van de bedrijven.
3. De inrichting van de groenstrook tussen de woonwijk Legmeer en het nieuwe bedrijventerrein.
4. Bereikbaarheid van BTAZ per auto, fiets en openbaar vervoer.

1.2.1 Positionering bedrijven

De vragen met betrekking tot de positionering van bedrijven gaan met name over mogelijke hinder van deze bedrijven. Gedacht moet worden aan onder andere geur en geluid. In paragraaf 3.3 wordt daar dieper op ingegaan. De tekst is in de startnotitie aangepast zodat dit duidelijker verwoord is. Het vergt geen aanpassing op het plan, omdat de gemeente zich heeft te houden aan de wet- en regelgeving omtrent deze onderdelen van de positionering.

1.2.2 Bouwhoogtes en volumes

Het bedrijventerrein Amstelveen Zuid wil zich onderscheiden van andere bedrijventerrein door veel aandacht aan kwaliteit te geven. Zo worden regels gesteld aan de uitstraling van de bedrijven, zeker waar deze op zicht locaties langs de N201 worden gehuisvest. Dit is ten slotte de eerste kennismaking met het bedrijventerrein en wellicht met Amstelveen. De volumes van de te plaatsen bedrijven zijn sterk afhankelijk van de bedrijven die zich willen vestigen op BTAZ. De gemeente wenst geen grote vierkante gebouwen die als dozen

in het landschap worden geplaatst, zoals bijvoorbeeld data centers. Eveneens is aan het type bedrijf de hoogte van het gebouw gekoppeld. Het ene bedrijf heeft minder hoogte nodig dan het andere. Hiermee wordt zoveel mogelijk rekening gehouden bij de positionering van de bedrijven, evenals met het uitzicht vanuit Uithoorn op het bedrijventerrein.

1.2.3 Groenstrook

Het uitzicht van de woonwijk Legmeer in Uithoorn op het bedrijventerrein is voor deze bewoners essentieel. Meerdere vragen zijn ontvangen over de inrichting van de groenstrook tussen de woonwijk en BTAZ. Verzoeken om de strook breder te maken en er een flink bos op te planten zijn veelvuldig geuit.
Bij de uitwerking van de plannen wordt nader onderzocht of aan deze wens tegemoet gekomen kan worden. Dit is afhankelijk van een aantal factoren, zoals de wensen en eisen van het waterschap, de eigenaar van de daar aanwezige waterleiding, de grootte van de resterende kavels en het oppervlakte uitgeefbare grond. Binnen deze parameters wordt gezocht naar optimalisatie. Dit doen wij in nauw overleg met Buurtbeheer Legmeer.

1.2.4 Bereikbaarheid

Zorgpunt van de indieners van reacties is de bereikbaarheid van BTAZ per auto, fiets en openbaar vervoer. Het grootste deel van BTAZ wordt ontsloten via de noordelijke rotonde op de Zijdelweg, ter hoogte van de aansluiting met de N201. Deze rotonde heeft, met een aanpassing van de huidige westelijke tak, voldoende capaciteit.
Voor het openbaar vervoer wordt gesproken met de Vervoerregio Amsterdam voor het realiseren van een halte bij de Uithoorn tramlijn. Een reservering voor deze halte is opgenomen in de plannen. Deze halte biedt tevens kansen voor het realiseren van een mobiliteitshub. Of deze hub er komt en de manier waarop deze zou kunnen worden vormgegeven, vergt nog nader onderzoek. Voorts wordt gesproken met de vervoerregio en de provincie voor de bediening per bus. Een aanpassing van het project is voor dit onderdeel niet nodig.

1.3 Projectdoelstelling

De gemeente Amstelveen streeft naar het tot stand brengen van een nieuw bedrijventerrein met een gemengd lokale/regionale functie in het zuidelijk deel van de gemeente. Het Bedrijven Terrein Amstelveen Zuid (kortweg BTAZ) gaat in de eerste plaats ruimte bieden voor bedrijven en instellingen nu gevestigd op bedrijventerrein Legmeer, die een nieuwe locatie zoeken binnen de gemeente. Zo blijft (lokaal gebonden) bedrijvigheid en werkgelegenheid in de gemeente en ontstaan nieuwe economische kansen.
Tegelijkertijd kan met BTAZ in de toekomst ruimte worden vrijgespeeld op bedrijventerrein Legmeer om dat bedrijventerrein te transformeren tot een gemengd woon/werkgebied.

Op bedrijventerrein Legmeer is nu een aantal bedrijven gevestigd dat vanwege hun activiteiten barrières opwerpen voor het transformeren van het gebied naar een gemengd woon/werk milieu. Dit geldt bijvoorbeeld voor een deel van de Automotive branche (op Legmeer sterk vertegenwoordigd). Wij willen dergelijke bedrijven faciliteren om alternatieve locaties te vinden binnen de gemeente en BTAZ kan daarin een belangrijke rol spelen.

BTAZ kan daarnaast ruimte bieden om te voorzien in de vraag uit de regio Amstelland-Meerlanden. Mocht met het voorzien in de vraag vanuit de regio nog ruimte resteren op BTAZ, dan kan gekeken worden naar invulling door bedrijven elders uit het land. Insteek is dat deze trap (lokaal en regionaal) eerst afgelopen wordt alvorens breder (nationaal) ingezet wordt op vestiging van bedrijven. Het is de ambitie van de gemeente dat het nieuwe bedrijventerrein duurzaam en toekomstbestendig wordt en daarmee ook een bijdrage levert aan de duurzaamheidsambities van de gemeente Amstelveen.

1.4 Plangebied en gebiedsbegrenzing

Het gebied waar BTAZ kan worden gevestigd betreft een voornamelijk open agrarisch gebied ten westen van de Zijdelweg, aan de zuidzijde grenzend aan de gemeente Uithoorn en aan de westzijde grenzend aan het bestaande bedrijventerrein De Loeten. Het gebied wordt doorsneden door de N201 en de toekomstige Uithoornlijn. Zie onderstaande luchtfoto.

Het bruto plangebied van BTAZ is 631.585 m² groot. Hiervan is volgens de huidige inzichten 436.952 m² “uitgeefbaar gebied”. Op basis van het stedenbouwkundig plan zal worden vastgesteld hoeveel hectare daadwerkelijk met de bestemming bedrijven kan worden ingezet.

Er heeft nog geen sluitende kadastrale inventarisatie van het gebied plaatsgevonden. Deze inventarisatie volgt op korte termijn.

2. Analyse huidige situatie

2.1 Omgevingsanalyse

Binnen het plangebied zijn de volgende belangrijke partijen belanghebbend:

- eigenaren van gronden in het plangebied

Betrokkenen buiten het plangebied

- bewoners en ondernemers gevestigd aan de Meerlandenweg en de Noorddammerweg, in de directe omgeving van het toekomstige BTAZ.
- ondernemers op het naastgelegen bedrijventerrein De Loeten, met op iets grotere afstand het Green Park Aalsmeer.
- ondernemers, nu gevestigd op bedrijventerrein Legmeer, die zoeken naar mogelijkheden om uit te breiden of hun onderneming te verplaatsen.
- buurgemeenten in de regio: Aalsmeer, Uithoorn, Haarlemmermeer, Diemen, Ouder-Amstel, de Ronde Venen.

Eveneens zijn betrokkenen bij de ontwikkeling van BTAZ tenslotte de bewoners van de Uithoornse wijk Legmeer, die individueel of via Buurtbeheer Legmeer betrokken zijn en op de hoogte gehouden willen worden over de ontwikkeling van het bedrijventerrein. Kanttekening hierbij dient gemaakt te worden over de term ‘betrokkenen’ of ‘belanghebbende’. De term ‘belanghebbende’ is niet aan de gemeente om te benoemen. Dit is een juridische term die in het kader van de bestemmingsplanprocedure consequenties kan hebben. Of iemand ‘belanghebbend’ is, is uiteindelijk aan de Raad van State. De gemeente Amstelveen betrekt de inwoners verenigd in Buurtbeheer Legmeer bij de uitwerking van de plannen.

Enkele beelden van het plangebied:

Met grondeigenaren en belangrijke stakeholders is inmiddels contact gelegd over de concept-startnotitie, de aanpassingen aan de notitie en het vervolg van de ontwikkeling van BTAZ. Een aantal van hen heeft tevens een reactie ingediend op de concept-startnotitie.

2.2 Analyse plangebied

Het plangebied heeft nu voor het grootste deel een agrarische bestemming. Grotendeels betreft dat akkerbouw en langs de Meerlandenweg een deel glastuinbouw dat nog wordt gebruikt voor bloemenkweek. Op meerdere locaties in het plangebied zijn agrarische bedrijfswoningen aanwezig.

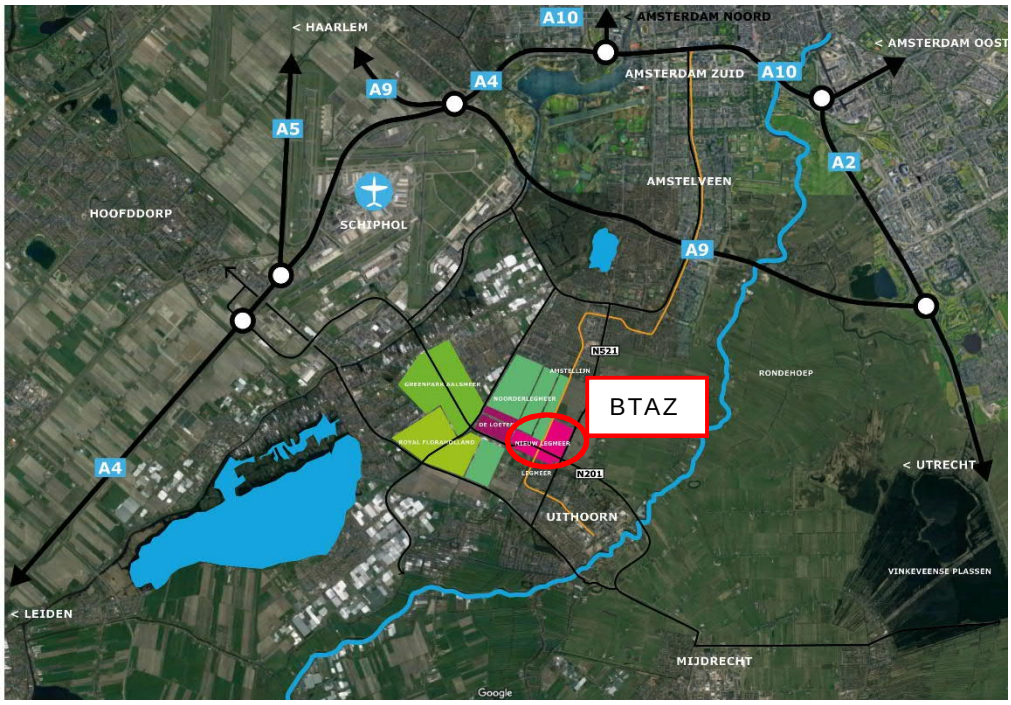
Waar de Zijdelweg aansluit op de N201 is reeds een aantal bedrijven gevestigd. Ten noorden van de N201 bevinden zich een tankstation en een vestiging van een fastfood-keten. Ten zuiden van de N201 bevinden zich een autobedrijf, een bedrijfshal in aanbouw, een vestiging van een vloerenbedrijf en een transportbedrijf. Aan de noordzijde van het

plangebied, ter hoogte van Zijdelweg 3 en 5 zijn twee bedrijfshallen voor opslag, waarvan één nog in aanbouw is.

2.3 Stedenbouwkundige analyse (huidige situatie)

Positionering

Het toekomstige bedrijventerrein BTAZ kan bogen op een centrale ligging en dankzij de N201 ook op een zeer goede bereikbaarheid: midden in de Noorderlegmeerpolder, aan de rand van de Bovenkerkerpolder en toch dichtbij Amsterdam, Utrecht, Haarlem. Luchthaven Schiphol ligt op iets minder dan 20 minuten. Ideaal voor bedrijven met een internationaal karakter en geschikt voor zowel grote als kleine bedrijven. De entree via de N201 is het visitekaartje voor Amstelveen, en bedrijven kunnen zich hier profileren op zichtlocaties. (zie onderstaande kaart)

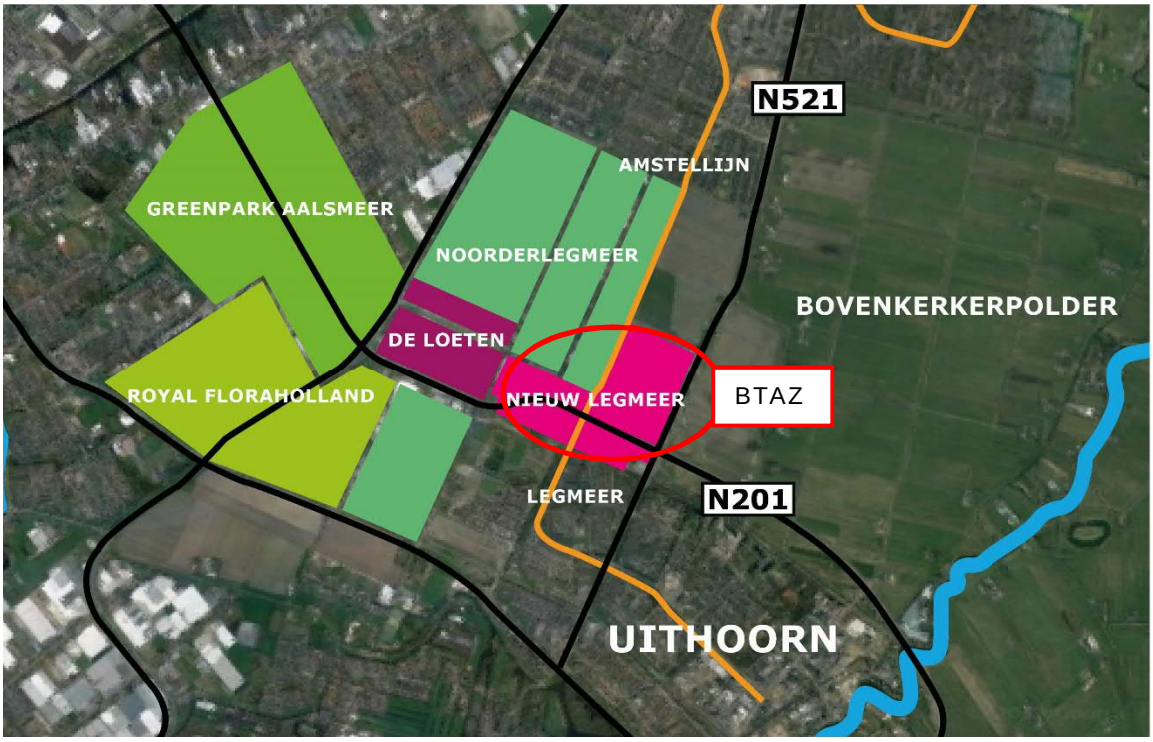
Stedenbouwkundige analyse

Verhaal van de plek; Van Legmeer naar Legmeerpolder naar bedrijventerrein Amstelveen-Zuid

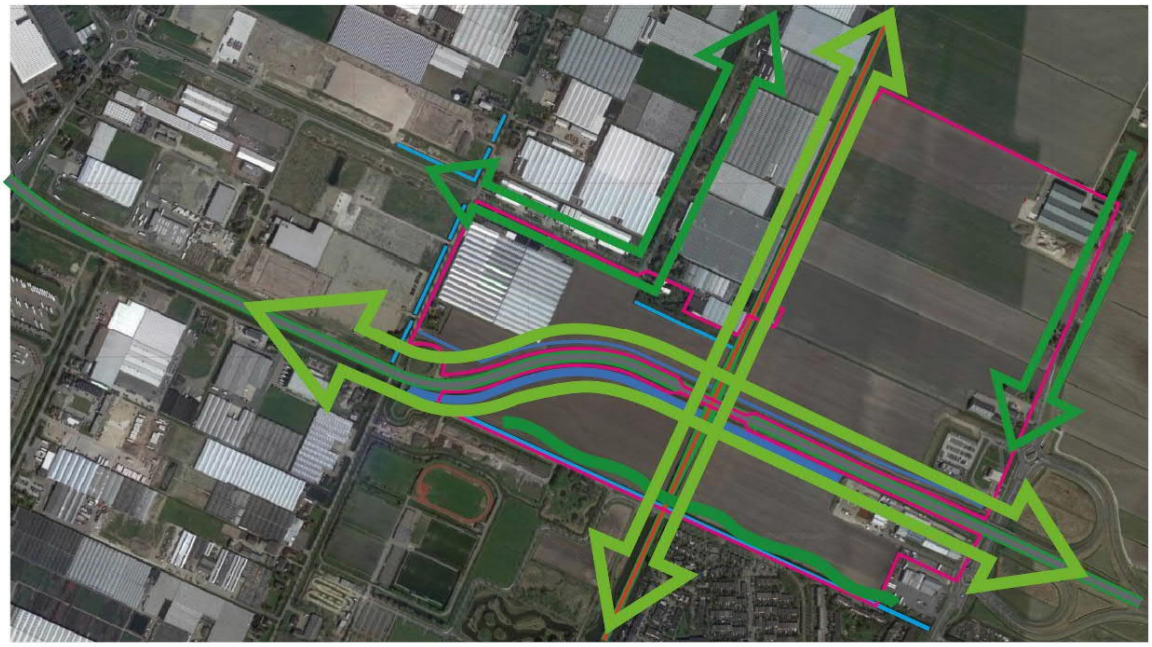
Het plangebied Bedrijventerrein Amstelveen-Zuid ligt in de Noorderlegmeerpolder. De westzijde van het gebied, ter hoogte van bedrijventerrein de Loeten wordt voornamelijk gekenmerkt door agrarische bedrijven en karakteristieke lintbebouwing langs de dijken.

Het plangebied reikt tot aan de Zijdelweg, die uitkijkt richting Bovenkerkerpolder, een gebied met een open polderkarakter dat zoveel mogelijk gehandhaafd moet blijven. Ten zuiden van het plangebied ligt het dorp Uithoorn, aangrenzend vinden we een gronddepot en de woonwijk Legmeer.

Het plangebied wordt daarnaast nog eens in vieren gedeeld door verkeersinfrastructuur. De Provinciale weg N201 buigt zich door het plangebied in de oost-west richting en in de noord-zuid richting wordt de Uithoornlijn dwars door het plangebied over de N201 aangelegd. Zie het volgende kaartbeeld:

Ruimtelijke structuurdragers

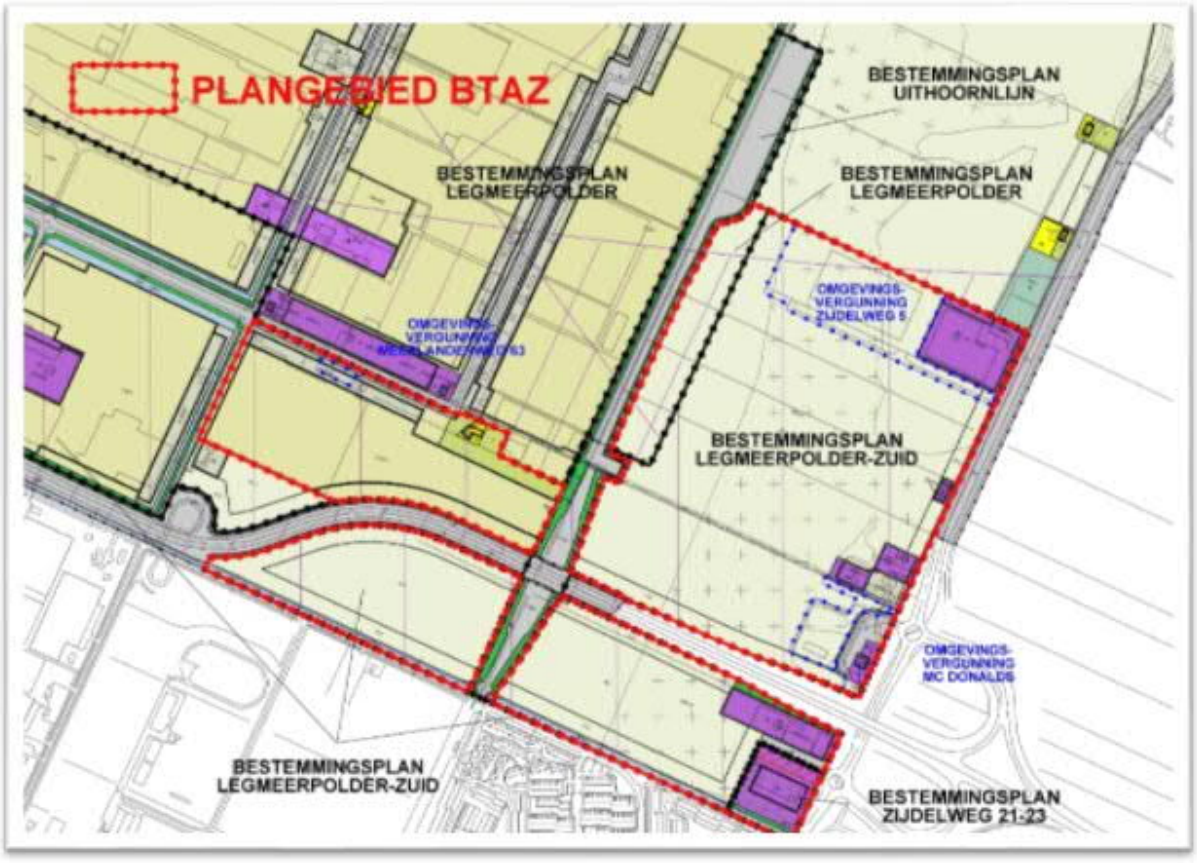
- Provinciale weg N201 (zichtlocatie, hoofdentree, visitekaartje voor Amstelveen)
- Uithoornlijn (vernieuwde Amstelveenlijn naar het dorpscentrum van Uithoorn)
- Meerlandenweg & Zijdelweg (karakteristieke lintbebouwing met bedrijfswoningen en bedrijfsebouwen)

3. Toetsingskader (beleid, wetgeving en wensen)

3.1 Juridisch planologisch kader

Het plangebied is gelegen binnen twee vigerende bestemmingsplannen. Het overgrote deel van het plangebied is gelegen in het bestemmingsplan “Legmeerpolder Zuid” en is overwegend bestemd voor agrarische doeleinden. Een klein deel van het plangebied, gelegen tussen het bestemmingsplan “Uithoornlijn” en het bestemmingsplan “Legmeerpolder Zuid”, is gelegen in het bestemmingsplan “Legmeerpolder”. Ook ingevolge dat plan geldt een agrarische bestemming.
Daarnaast zijn in het plangebied in afwijking van het bestemmingsplan twee omgevingsvergunningen verleend; in 2015 voor de bouw van een vestiging van McDonalds nabij Zijdelweg 15 en in 2018 voor de bouw van een bedrijfsgebouw op het perceel Zijdelweg 5. Zie onderstaande afbeelding.

Het te realiseren bedrijventerrein is niet in overeenstemming met de bepalingen van de geldende bestemmingsplannen. Daarom moet een nieuw bestemmingsplan door burgemeester en wethouders worden voorbereid en door de gemeenteraad worden vastgesteld.

Kaart Plangebied BTAZ met vigerende bestemmingsplannen

<u>Analyse volgens de Ladder voor duurzame verstedelijking</u>
Het Bureau Stedelijke Planning uit Gouda heeft voor de gemeente Amstelveen een analyse gemaakt van BTAZ volgens de Ladder voor duurzame verstedelijking. Het doel van deze Ladder is om vast te stellen of nieuwe initiatieven die een beslag leggen op de ruimte in ons land echt nodig zijn, en of zorgvuldig wordt omgegaan met de schaarse ruimte, nu en in de toekomst.

De analyse laat zien dat de beschikbare ruimte voor nieuwe bedrijvigheid is in de regio Amstelland-Meerlanden sterk is geconcentreerd in de Haarlemmermeer en bedoeld is voor specifieke activiteiten: grootschalige logistiek, luchthaven gebonden bedrijvigheid, internationale concerns. In de regio Amstelland-Meerlanden is er volgens het BSP-rapport een tekort aan ruimte voor gemengde bedrijvigheid in de (zogenaamde) milieuhinder categorieën 1,2,3 en eventueel 4. Tot 2029 beloopt dat tekort tussen de 30 en de 60 hectare.

De onderzoekers concluderen dat BTAZ voorziet in de behoefte aan gemengd regionale bedrijventerreinen waarvan, behalve op de Loeten, geen aanbod meer beschikbaar is. “De locatie van BTAZ sluit bovendien goed aan op de vestigingscriteria van bedrijven door de centrale ligging in stedelijk gebied en de goede ontsluiting. Ook sluit de ontwikkeling aan op het Provinciaal, regionaal en lokaal beleid. Binnen Plabeka is de ontwikkeling van BTAZ opgenomen als plan en is de zacht-hard procedure doorlopen. De ontwikkeling van BTAZ zal niet tot nauwelijks effect hebben op het functioneren van de bestaande bedrijventerreinen en is daarmee planologisch acceptabel.”

Eindoordeel van het rapport: “Het huidige aanbod [kan] niet voorzien in de additionele behoefte aan bedrijventerreinen. Uit bovenstaande analyse blijkt dat ca. 30 tot 60 ha niet ingepast kan worden in bestaand stedelijk gebied. Dit betekent dat de ontwikkeling van BTAZ past binnen de richtlijnen van de Ladder.”

Naar een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte

Amstelveen dient bij het Ministerie van Infrastructuur en Milieu (I&M) een aanvraag in om voor het BTAZ een ‘bestemmingsplan met verbrede reikwijdte’ te mogen opstellen. Op deze manier krijgt de gemeente, voorafgaand aan de inwerkingtreding van de omgevingswet, de mogelijkheid om af te wijken van de aangegeven onderdelen van onder andere de Wet ruimtelijke ordening, het Besluit Ruimtelijke ordening, de Wet milieubeheer en het activiteitenbesluit. Concreet biedt dit mogelijkheden om voor BTAZ een samenhangend bestemmingsplan te maken, voor een langere periode en met ruimere voorschriften op het gebied van duurzaamheid, circulariteit en klimaatadaptatie. De gemeente kiest in dit geval met name voor een verbrede reikwijdte omdat de ontwikkeling van het bedrijventerrein waarschijnlijk enkele decennia in beslag gaat nemen. Bovendien kunnen de gemeentelijke ambities, bijvoorbeeld op een thema als duurzaamheid, zo beter worden geborgd. Binnen het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte neemt Amstelveen beleidsregels op waar, in de uitwerking van de percelen, de eigenaren en ontwikkelaars aan dienen te voldoen. Deze beleidsregels zijn voor veel onderwerpen vastgesteld door de raad. Indien in de toekomst wijzigen optreden in wet- en regelgeving dan wordt dat vertaald in beleidsregels welke van toepassing worden verklaard via het bestemmingsplan op de gronden van BTAZ.

Regionale functie

Het gebied wordt niet hoofdzakelijk ontwikkeld voor ondernemers van bedrijventerrein Legmeer of van elders in Amstelveen. Het krijgt een gemengd regionale functie. Dit betekent dat het mogelijk is dat ook bedrijven met een grotere milieucontour die een locatie zoeken binnen de (AM-)regio zich hier willen vestigen. Hiervan zal op zorgvuldige wijze bekeken worden of inpassing op BTAZ mogelijk is.

3.2 Eigendomssituatie

De gronden in het plangebied zijn overwegend in eigendom van particuliere eigenaren. Ook de gemeente Amstelveen heeft voor een gedeelte grondeigendom in het plangebied.

3.3 Milieu en veiligheid

Milieuzonering nieuwe stijl
De VNG-uitgave Bedrijven en milieuzonering (2009) gaat uit van een indeling van bedrijven in milieucategorieën met bijbehorende richtafstanden tot een rustige woonwijk en gemengd gebied. In een Staat van bedrijfsactiviteiten zijn bedrijven aan de hand van de SBI-code ingedeeld in een milieucategorie.

De milieucategorie en de daarbij behorende richtafstand geeft een eerste indicatie van de benodigde afstand tot wonen, maar ook niet meer dan dat. In de praktijk is al vaak gebleken dat de werkelijk benodigde milieuruimte van een bedrijf flink kan afwijken van de richtafstand: deze kan zowel groter zijn als kleiner. Dit is één van de redenen dat de VNG besloten heeft de huidige VNG-uitgave Bedrijven en milieuzonering niet meer te actualiseren. Naar de mening van de VNG is deze uitgave niet geschikt voor toepassing onder het nieuwe stelsel van de omgevingswet. In mei 2019 heeft de VNG de uitgave Milieuzonering nieuwe stijl gepubliceerd.

Milieuzonering nieuwe stijl anticipeert op de integratie van milieu en ruimte in de Omgevingswet en gaat uit van de beschikbare milieuruimte voor een bedrijf, zonder verwijzing naar een Staat van bedrijfsactiviteiten met richtafstanden op basis van de SBI-code. De methodiek is veel flexibeler, omdat:
1. Er geen discussie meer is of een bepaald bedrijf wel of niet is genoemd in de Staat van Bedrijfsactiviteiten, immers er is geen bedrijvenstaat meer.
2. Een bedrijf niet ‘vast’ zit aan een bepaalde milieucategorie met bijbehorende richtafstand. Als een bedrijf minder milieuruimte nodig heeft, is plaatsing in een andere zone zonder specifieke omgevingsvergunning goed mogelijk.

Bijkomend voordeel van de nieuwe sytematiek is dat de woonomgeving beter beschermd wordt tegen geluid- en geuroverlast. Anders dan bij de huidige systematiek gelden er namelijk concrete milieunormen op een afstand van 30 of 50 meter van de terreingrens van het bedrijf, naast de normen op grond van het Activiteitenbesluit die gelden op de gevels van woningen (zie bijlage 1 voor verduidelijking).

In het bestemmingsplan voor BTAZ zal een zonering worden opgenomen conform de nieuwe systematiek.

Daarnaast gelden de volgende randvoorwaarden voor de toelating van (bedrijfs)activiteiten:
1. De gronden zijn bestemd voor de functie bedrijf. Andere functies, zoals zelfstandige kantoren, horeca, detailhandel, benzinesevicestations, worden niet direct toegelaten.
2. Wel kunnen andere functies (dan bedrijf) met een omgevingsvergunning als bestemmingsplanactiviteit in de zin van de Crisis- en herstelwet (voorheen binnenplanse afwijking) onder bepaalde voorwaarden worden toegelaten. De voorwaarden zijn onder meer:
    a. de activiteit draagt bij aan de ambties en doelstellingen van BTAZ
    b. de activiteit leidt niet tot een onaanvaardbare aantasting van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving
    c. belangen van derden worden niet onevenredig geschaad.
3. De volgende activiteiten zijn niet toegelaten:
    a. IPPC-activiteiten in de zin van de Richtlijn industriële emissies (RIE)
    b. activiteiten in de zin van het Bevi
    c. activiteiten in de zin van de Wet geluidhinder
    d. milieuvergunningplichtige activiteiten die tevens MER-(beoordelings)plichtig zijn in de zin van het Besluit milieueffectrapportage.

In bovenstaande tekst van punt 3 is beschreven dat onder bepaalde voorwaarden ook andere functies geplaatst mogen worden op BTAZ dan 'bedrijven', mits deze functies geen overlast veroorzaken. De andere functies zijn genoemd onder punt 1 en zijn de functies waarbij wordt aangegeven dat deze niet direct worden toegelaten.
Het op deze wijze vorm te geven planologsiche kader voor de toelating van bedrijven sluit goed aan bij de bedrijvigheid waarvoor BTAZ is bedoeld, als beschreven in paragraaf 4.2.

Geluid
BTAZ genereert wegverkeerslawaai en geluid door bedrijven.

Op het wegverkeerslawaai is de Wet geluidhinder van toepassing. In het kader van het MER wordt geluid nader onderzocht. BTAZ beschikt over een goede ontsluiting, onder meer langs verschillende hoofdwegen (de Zijdelweg en de N201, zie ook paragraaf 4.2.3. over ontsluiting). Substantiële extra geluidhinder door wegverkeer van en naar BTAZ is dan ook niet te verwachten.

Aandachtpunt zijn de wegen op het bedrijventerrein direct aan de noordzijde van de woonwijk Legmeer in Uithoorn. Een te onderzoeken optie is om de bedrijven direct ten noorden van de woonwijk Legmeer niet te ontsluiten met een weg die is gelegen tussen die bedrijven en de woonwijk, maar juist andersom: de bedrijven liggen tussen de woonwijk en de ontsluitingsweg. Het geluid van de weg alsmede het laden en lossen vanaf die weg vindt dan op grotere afstand van de woonwijk plaats en wordt bovendien door de gebouwen van die bedrijven afgeschermd. Aandachtspunt bij deze positionering van de bedrijven vormt de zijde die gericht is naar de woonwijk Legmeer. Deze dient kwalitatief goed ontworpen en ingericht te zijn.

Het geluid door de bedrijven zelf wordt begrensd met de methodiek van milieuzonering nieuwe stijl. Daarnaast kan gebruik gemaakt worden van de mogelijkheid binnen bestemmingsplannen verbrede reikwijdte, om met toepassing van artikel 2.19 van het Activiteitenbesluit af te wijken van de standaard geluidnormen en deze te vervangen door scherpere, gebiedsgerichte geluidnormen, zowel voor de gemiddelde geluidniveaus als voor de geluidpieken (de maximale geluidniveaus). Gedacht wordt aan een aanscherping van beide normen met 5 dB.

Luchthavenindelingbesluit Schiphol
Dit plangebied ligt niet in zone 3 of zone 4 van het beperkingengebied van het Luchthavenindelingbesluit Schiphol (LIB).
Het LIB kent regels met betrekking tot de maximaal toegelaten bouwhoogten in de omgeving van Schiphol. De maximale bouwhoogte hier bedraagt 97 meter boven NAP. Voor de radar is de hoogte maximaal 43 meter boven NAP. Voor hogere bouwhoogtes is toestemming nodig van Luchtverkeersleiding Nederland dan wel een verklaring van geen bezwaar van de Inspectie Leefomgeving en Transport.

Luchtkwaliteit
Het Programma Aanpak Stikstof (PAS) werd tot voorkort gebruikt als 'toestemming' van een planologisch besluit. Tevens bood het PAS de mogelijkheid om, ten aanzien van stikstofdepositie, omgevingsvergunningen en natuurvergunning te verlenen. Op 29 mei 2019 heeft de Raad van State uitgesproken dat het PAS geen grondslag biedt voor vrijstellingen en vergunningverlening, en heeft daarmee het PAS onbruikbaar verklaard. Omdat het PAS niet meer van toepassing is, dient (in nagenoeg) alle gevallen de (mogelijke) stikstofdepositie vanwege een plan of project te worden berekend. Derhalve wordt voor BTAZ de stikstofdeposities vanwege het project op stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden berekend. Het door RIVM ontwikkelde AERIUS blijft het meest actuele en best onderbouwde rekeninstrument voor het bepalen van de stikstofdepositie van projecten en activiteiten.
Een plan dat meer dan 0,00 mol/ha/jaar bijdraagt aan de stikstofdepositie op een overbelast stikstofgevoelig habitattype of leefgebied heeft in potentie een significant effect. Bij (wijziging van) plannen wordt het projecteffect bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. De referentiesituatie bij plannen is de feitelijke bestaande planologisch legale situatie ten tijde van vaststelling van het plan.

Wanneer er sprake is van een toename in stikstofdepositie kan in een ecologische voortoets of passende beoordeling onderzocht worden of effecten daadwerkelijk op gaan treden als gevolg van het plan en of deze de natuurlijke kenmerken van het gebied aantasten.

Risicobronnen

Het plangebied ligt binnen het invloedsgebied van een hogedruk aardgasleiding en valt dus onder het Besluit externe veiligheid inrichtingen. Nader onderzoek naar het groepsrisico of plaatsgebonden risico is noodzakelijk.

Flora en Fauna

Vanwege de ontwikkeling van het gebied is onderzoek naar Flora en Fauna noodzakelijk.

Bodem

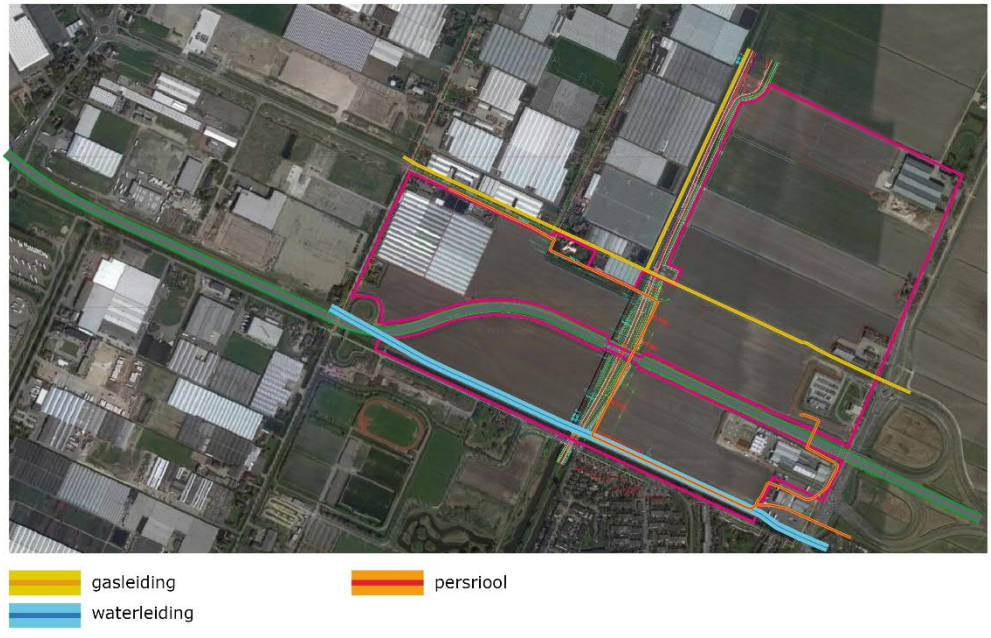
Het overgrote deel van het plangebied is niet onderzocht. Er zal daarom bij het opstellen van het bestemmingsplan een verkennend bodemonderzoek moeten plaatsvinden.

Water

Conform de regels van het waterschap moet minimaal 10% van het plangebied oppervlaktewater zijn, het exacte percentage wordt bepaald door Waternet. De locatie en bouwvormen lenen zich ook om in het gebied en in de bebouwing maatregelen te nemen waardoor de opvang van hemelwater vertraagd kan worden en dit water in het gebied vastgehouden kan worden. Door dit soort maatregelen kan ook worden voldaan aan de doelstellingen van de gemeente om klimaatadaptief te bouwen. Hierbij wordt het hemelwater in het gebied opgevangen, geïnfiltreerd of afgevoerd naar het oppervlaktewater en niet via het riool het gebied uitgeleid.

Kabels en leidingen

Voor de locatie is een zogenaamde KLIC-melding gedaan waarbij alle in de bodem aanwezige kabels en leidingen zijn opgenomen. Conclusies: dwars door het plangebied BTAZ loopt met name door het deelgebied Noord Oost een gasleiding van de Gasunie. Vanuit de Meerlandenweg loopt de gasleiding door tot aan de Zijdelweg waarvan, gemeten vanuit het hart van de gasleiding, minimaal 4 meter afstand dient te worden gehouden. Stedin heeft op dit moment drukloze leidingen in het plangebied liggen die verwijderd moeten worden. Dat is tijdens de aanleg van N201 afgesproken met de gemeente.

Archeologie
Het plangebied is groter dan 1 hectare, wat als grens wordt genomen of er al dan niet verkennend archeologisch onderzoek benodigd is. Ook wordt de bodem dieper dan 30 centimeter onder het maaiveld geroerd. Archeologisch (bureau)onderzoek dient daarom te worden uitgevoerd.

Energie en duurzaamheid
Vanaf 1 januari 2021 geldt BENG (Bijna Energieneutraal Gebouw) als nieuwe wetgeving in Nederland die de huidige EPC-norm voor nieuwbouw vervangt. BENG is gebaseerd op de "Trias Energetica", een driestappenstrategie om een energiezuinig ontwerp te maken. De huidige EPC-methode om de energieprestatie van gebouwen te berekenen voldoet niet meer. Bij de huidige EPC nieuwbouweis is het bijvoorbeeld mogelijk om het energieverlies van een gebouw door de gebouwvorm, bijvoorbeeld door een grote glaswand, te compenseren met zonnepanelen.
Er is daardoor bij de huidige eis geen relatie met het energieverbruik per m^2. De BENG-eisen houden hier wel rekening mee. Er wordt een aparte eis gesteld aan de buitenkant van een gebouw, de zogenoemde schil, om de energiebehoefte te limiteren. Dit noemen we BENG 1. Daarnaast moet de energievraag van een gebouw zo veel mogelijk uit hernieuwbare energie bestaan: de BENG 3-eis. En tenslotte moet de resterende energiebehoefte zo efficiënt mogelijk worden opgewekt: BENG 2.

3.4 Beleidskaders

De volgende beleidskaders zijn voor het project van belang:

Coalitieakkoord en College Uitvoeringsprogramma 2018-2022
Het college van B&W benoemt in haar Coalitieakoord en College Uitvoeringsprogramma voor de periode 2018-2022 haar speerpunten op het gebied van werk, ondernemerschap en bedrijfshuisvesting.

Met de ontwikkeling van BTAZ geeft de gemeente samen met de grondeigenaren en ondernemers invulling aan deze speerpunten

Plan voor energietransitie, circulaire economie en klimaatadaptatie (2019)
De kaders voor duurzaamheid in de gemeente Amstelveen zijn vastgesteld in de gemeenteraad van 10 juli 2019. Dit plan heeft 3 duurzaamheidspijlers, die in samenhang worden uitgevoerd:

- Energietransitie: de gemeentelijke organisatie werkt in 2030 fossielonafhankelijk en CO2-uitstootvrij. In 2040 zal de stad onafhankelijk van fossiele brandstoffen moeten functioneren. De gemeente werkt aan regels voor bouwprojecten om dit te stimuleren. Belangrijk aandachtspunt bij nieuwbouw en renovatie is dat het energiegebruik zoveel mogelijk gereduceerd wordt door o.a. isolatie en efficiënt inzetten van installaties. Daarnaast is aandacht voor duurzame energieopwekking gewenst. Dit wordt binnen het bouwbesluit 2012 getoetst en vanaf 1 januari 2021 moet minimaal worden voldaan aan de normen van BENG.
- Circulaire economie: de gemeente werkt aan een proces om naar een circulaire economie te groeien. Dat wil zeggen dat een product of dienst minimale toepassing van nieuwe materialen en fossiele energie in het productieproces toepast. Zelf heeft de gemeente tot doel in 2022 10% circulair in en in 2025 50% circulair in te kopen. Voor bouwprojecten worden regels opgesteld om circulariteit te stimuleren.
- Klimaatadaptatie: de inrichting van de stad moet in 2050 klimaatadaptief zijn. De stad moet worden aangepast aan toenemende neerslag, hitte en verdroging en aan een grotere kans op overstromingen vanuit open water. Dit geldt zowel voor de openbare als de particuliere ruimte

Beleidsuitgangspunten uit 'Bouwsteen Strategie Werklocaties'
De gemeenteraad van Amstelveen stemt op 12 februari 2020 (onder voorbehoud) in met de volgende beleidsuitgangspunten als kader voor het werklocatie-beleid (bron: 'Bouwsteen strategie werklocaties Amstelveen', opgesteld door Buck Consultants International in opdracht van gemeente Amstelveen):

1. Werklocaties worden in een regionaal of metropolitaan verband gepositioneerd en hebben een profilering die aansluit bij lokale en regionale marktbehoeften.
2. Werklocaties bieden kwantitatief en kwalitatief geschikte ruimte voor autonome groeikracht van lokale ondernemers
3. Werklocaties spelen in op de groei van kleinschalige ondernemersvormen door marktgerichte (vastgoed)concepten te stimuleren en te faciliteren
4. Werklocaties worden multifunctioneel ingericht waarbij initiatieven die bijdragen aan de aantrekkelijkheid en levendigheid van de werkomgeving zoveel als mogelijk worden gefaciliteerd. Functies worden gescheiden waar dat nodig is
5. Werklocaties beschikken over een mobiliteitsprofiel passend bij gewenste typen functies en doelgroepen, waar mogelijk met nieuwe mobiliteitsconcepten
6. Werklocaties worden op een duurzame wijze (her)ontwikkeld door initiatieven te stimuleren voor energiebesparing, -opwekking, circulariteit, duurzame mobiliteit, ruimtelijke (beeld)kwaliteit en klimaatadaptatie.

Specifiek voor BTAZ wordt de volgende ontwikkelrichting voorzien:
Ontwikkelen van beschikbare ruimte als regionaal-gemengd bedrijventerrein voor de opvang van transformatie Legmeer en de doorgroei van Amstelveense bedrijven. Doel daarbij is dat bedrijven een toegevoegde waarde leveren voor de lokale economie. Dit betekent dat de gemeente geen medewerking verleent aan de korte termijn verkoop van grootschalige kavels voor logistiek vastgoed of datacenters met beperkte toegevoegde waarde voor de lokale economie.

De gemeente geeft in samenwerking met grondeigenaren, toekomstige gebruikers en andere belanghebbenden invulling aan bovenstaande beleidsuitgangspunten.

Structuurvisie Amstelveen 2025 (2011)
De gemeenteraad van Amstelveen heeft op 21 september 2011 de Structuurvisie Amstelveen 2025+ vastgesteld. Het is op de eerste plaats een ruimtelijke visie, maar ondersteunt ook maatschappelijke ontwikkelingen. Het biedt daarmee helderheid aan inwoners, ondernemers, instellingen en andere overheden over de gewenste ontwikkeling van Amstelveen en de prioriteiten die het bestuur hierbij stelt. De wettelijk verplichte structuurvisie vormt de grondslag voor bindende bestemmingsplannen en exploitatieplannen.

Groenstructuurplan (2008-2018)
Het Groenstructuurplan is in 2008 vastgesteld door de gemeenteraad. Het biedt op hoofdlijnen de Amstelveense visie op groen op basis waarvan bij ruimtelijke ingrepen goede afgewogen keuzes kunnen worden gemaakt. Het benoemt tevens de specifieke karakteristieken van het Amstelveense groen en beschrijft ook de ambities om de groenstructuur verder te versterken.

In de Ruimtelijke Visie Noorder Legmeerpolder is voor de polder een groen casco opgenomen, gebaseerd op een aangenomen motie uit 2016 en het Groenstructuurplan 2008-2018. Dit casco bestaat met betrekking tot het plangebied Zuid uit een groene bufferzone tussen het bedrijventerrein en de grens met Uithoorn, de voormalige spoordijk, en een bufferzone tussen de bedrijventerreinen De Loeten & BTAZ en het aangrenzende (glas-)tuinbouwgebied. Dit casco dient ook als basis voor de ecologische structuur en voor het geven van ruimte aan eventuele ecologische compensaties als die bij de gebiedsontwikkeling nodig blijken.

Naast dit casco is het Landschapsplan voor de N201 van belang. Dit plan moet de inpassing van de weg in het gebied vormgeven. Het plan voorziet in een bomenrij langs de noordzijde van de weg en een brede waterpartij aan de zuidzijde ter hoogte van het bedrijventerrein BTAZ.

De Nota parkeernormen 2016 (2015)
Op 16 december 2015 heeft de gemeenteraad de Nota parkeernormen 2016 vastgesteld. Hierin regelt de raad het voorgeschreven aantal parkeerplaatsen bij o.a. voorzieningen, winkels en woningen.
Parkeernormen zijn van belang in geval van nieuwbouw, verbouw of functiewijziging. Maatwerk per situatie en locatie blijft mogelijk.

Structuurvisie Noord-Holland 2040 (2015) en provinciale ruimtelijke verordening (2016)
De provincie stuurt de ruimtelijke ontwikkelingen met een structuurvisie en een ruimtelijke verordening.

4. Projectdefinitie

4.1 Amstelveen zoekt ruimte voor ondernemers

Amstelveen doet het economisch goed. De economie is de afgelopen jaren gegroeid en die groei zet ook in 2019 en 2020 door. De recent verschenen Economische Verkenningen Metropoolregio Amsterdam 2019 geven een positief beeld van de regionaal economische ontwikkelingen. De verwachte groeikracht van de deelregio Amstelland-Meerlanden, waar de gemeente Amstelveen deel van uitmaakt, is bovengemiddeld sterk.
Amstelveen profiteert van deze groei, als een belangrijke schakel van de economische regio. Vanwege de gunstige ligging in de Metropoolregio, vlakbij Schiphol, is de economie van Amstelveen internationaal sterk verbonden. Dit maakt Amstelveen een aantrekkelijke locatie voor (inter)nationale kantoorvestigingen en een gewilde woonomgeving voor (internationale) kenniswerkers. Daarnaast vinden we in Amstelveen een sterke community van lokaal gewortelde ondernemers en zelfstandigen (niet minder dan 8.000!), die zorgen voor een autonome economische groeikracht.
Deze economische kracht kan verder worden vergroot door versterking van het ondernemers- en vestigingsklimaat. Amstelveen moet naast een aantrekkelijke woonstad met een groeiend aantal inwoners ook een interessante stad blijven om te werken en te ondernemen. Vooral voor ruimte-extensieve bedrijven zijn binnenstedelijke locaties niet (meer) te betalen en bepaalde typen activiteiten laten zich, bijvoorbeeld vanwege geldende milieucontouren/ hinder categorieën, veiligheidsnormen, of omdat ze veel verkeer aantrekken, niet op goede wijze mengen met de woonfunctie en kunnen beter een plek krijgen op functionele bedrijventerreinen, zoals BTAZ.

4.2 Voor welke bedrijvigheid is BTAZ bedoeld?

Buck Consultants International stelt in het recente rapport ‘Bouwsteen Strategie Werklocaties Amstelveen’ (2019): ‘Het huidige kwalitatieve aanbod van kantorenlocaties en bedrijventerreinen in Amstelveen sluit soms onvoldoende aan bij de vraag.’ Bij het bouwen van nieuwe toekomstbestendige vestigingsmilieus moet volgens de consultants worden gewerkt vanuit zes richtinggevende ontwikkelprincipes. De volgende vier principes zijn daarbij met name van toepassing op de plannen voor het BTAZ:

- Benut de schaarse ruimte op bedrijventerreinen niet voor grootschalige vestigers van elders (bijv. datacenters en grote logistieke centra), maar richt je op lokale bedrijven uit Amstelveen en buurgemeenten. Biedt voldoende ruimte op werklocaties voor de autonome groeikracht van de lokale ondernemers. De bedrijventerreinen moeten ruimte bieden aan bedrijven die niet meer ingepast kunnen worden in de woonomgeving in Amstelveen.
- Stimuleer multifunctionaliteit. Maak zorgvuldige afwegingen op bedrijventerreinen (gevarieerde verkaveling en verschillende typen bedrijven/branches en aandacht voor beeldkwaliteit).
- Stimuleer initiatieven op het gebied van energiebesparing en circulaire economie. Denk aan duurzame energieopwekking, duurzame mobiliteit, ruimtelijke kwaliteit, waterberging en (milieu)ruimte voor enkele circulaire bedrijven. Dat leidt tot nieuwe bebouwing met andere materialen en andere inrichting van gebouwen en terreinen (flexibel, meer ruimte voor opwekking, opslag en distributie van energie en materiaalstromen) en klimaatneutraal.

Schuifruimte voor bedrijven uit Legmeer

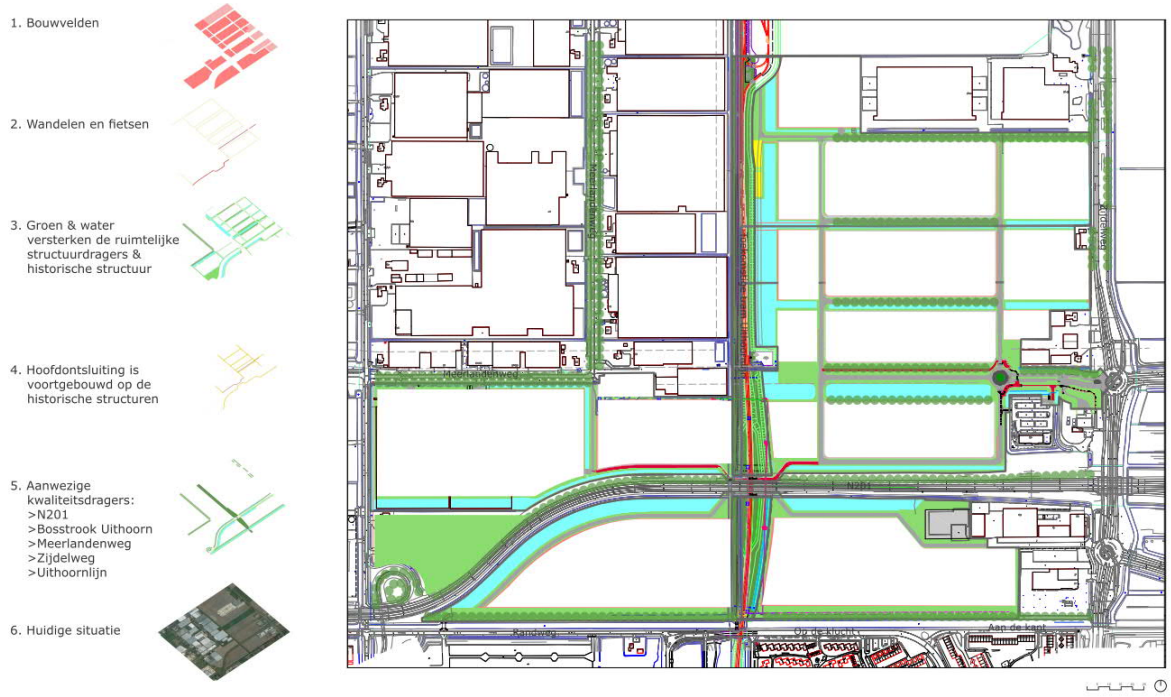
Voor bedrijventerrein Legmeer wordt momenteel gewerkt aan transformatie naar een woon/werk gebied. Het tekort aan bedrijventerreinen in de omgeving beperkt de mogelijkheden voor deze transformatie van Legmeer.
Daarom is het scheppen van ruimte op BTAZ een noodzakelijke voorwaarde om de gewenste ontwikkeling op Legmeer op gang te brengen. Onvoldoende schuifruimte voor lokale bedrijven met uitbreidings- of verplaatsingsvraagstukken zet een rem op de gewenste economische dynamiek voor geheel Amstelveen.

Daarnaast krijgt BTAZ een regionale functie

BTAZ krijgt tevens een opvangfunctie voor regionale bedrijven die door de verstedelijkingsdruk (transformaties) op zoek moeten naar een nieuwe locatie en voor bedrijven die in de regio een locatie komen zoeken. Er zijn momenteel in de directe omgeving (de gemeenten in deelregio Amstelland / Meerlanden) geen andere locaties beschikbaar in het segment gemengd regionaal. BTAZ is de enige locatie die in de vraag naar gemengd regionaal kan voorzien.

4.3 Stedenbouwkundige uitgangspunten voor een aantrekkelijk en toekomstbestendig bedrijventerrein

Het bedrijventerrein BTAZ wordt een bedrijventerrein dat kwaliteit uitstraalt. Een aangenaam gebied om te ondernemen en te werken, duurzaam en toekomstbestendig. BTAZ wordt zo vormgegeven dat het terrein decennia lang goed kan blijven functioneren.

Daarbij bouwen wij voort op de historische structuren in het gebied. De Legmeerpolder was ooit – zoals de naam al aangeeft, een meer. Het werd drooggelegd en geschikt gemaakt voor agrarisch gebruik. De parallelle sloten die door de polder lopen, grofweg van Oost naar West, herinneren nog aan de drooglegging. Deze historische structuur kan worden benut als basis voor een robuust ruimtelijk raamwerk voor het gebied, waarbij de

oost-west lijnen worden benadrukt door de verkaveling, het openhouden van zichtlijnen naar het open landschap van de Bovenkerkerpolder en het groene raamwerk in het gebied.

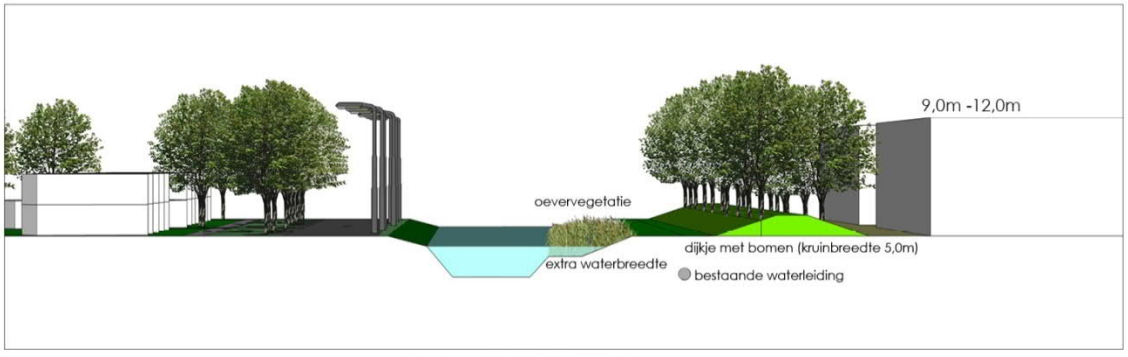
Het plangebied sluit aan op de aanwezige kwaliteitsdragers zoals de provinciale weg N201, de karakteristieke lintbebouwing langs de Meerlandenweg en Zijdelweg, de toekomstige nog in te passen bosstrook langs het woongebied Uithoorn en de Uithoornlijn die over de N201 zal gaan.

N201
Beeldbepalende provinciale weg waar ruimte is voor groen, brede watergangen en (grote) bedrijven die hechten aan een locatie waar ze gezien mogen worden. Het economisch profiel mag langs deze zichtlocatie extra worden benadrukt: dat laat de dynamiek zien van de bedrijvigheid op BTAZ.

Meerlandenweg en Zijdelweg
De kenmerkende aanwezige bedrijfswoningen met daarachter gelegen bedrijfsgebouwen bepalen de schaal en maat en daarmee de beleving van de karakteristieke lintbebouwing. Het heeft een meerwaarde wanneer nieuwe bebouwing langs deze wegen aansluit op de genoemde kwaliteiten. De aanwezigheid van open landschap rondom de erven, smalle en brede sloten en beplantingen rondom de erven, zichtlijnen richting het poldergebied zijn hier gewenst.

Uithoornlijn
De toekomstige tram (Uithoornlijn) loopt straks via het tracé van de oude spoorbaan over de N201 met als eindpunt het dorpscentrum van Uithoorn. Binnen het plangebied wordt ook fysiek ruimte gereserveerd voor een haltevoorziening.

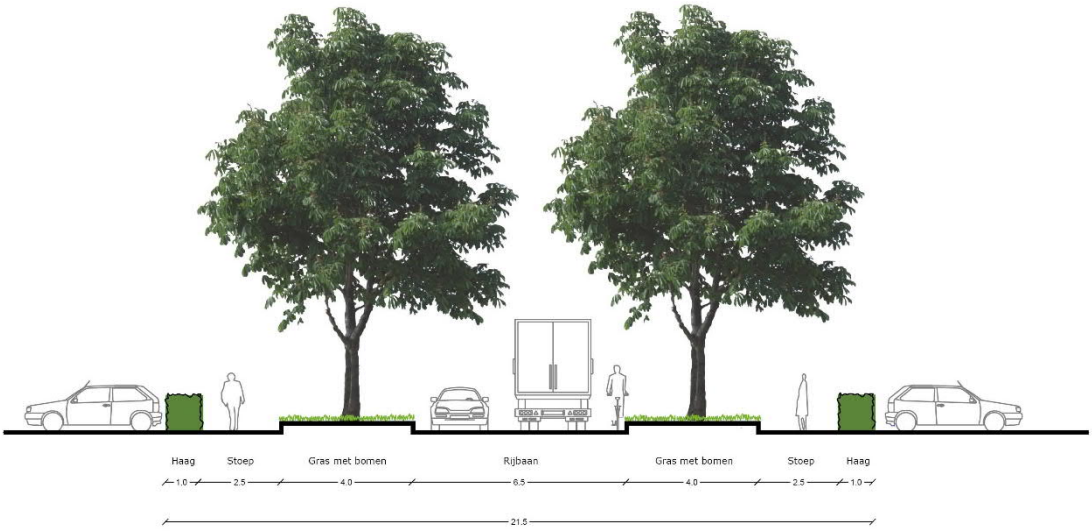
Bosstrook Uithoorn
De bosstrook tussen het plangebied en het woongebied vormt een natuurlijke overgang tussen het bedrijventerrein en het aangrenzende woongebied van Uithoorn. De bosstrook maakt tevens onderdeel uit van het groene casco in het gebied en zou een onderdeel kunnen zijn van een route tussen de Amstel en Westeinderplassen in Aalsmeer. Op basis van de ontvangen reacties en de gedane suggesties is een voorlopig onderzoek gedaan naar mogelijke aanpassingen. Onderstaand een eerste concept impressie hiervan. Dit profiel dient nog besproken te worden met het waterschap en met de eigenaar van de aanwezige waterleiding.

Doorsnede Op de Klucht

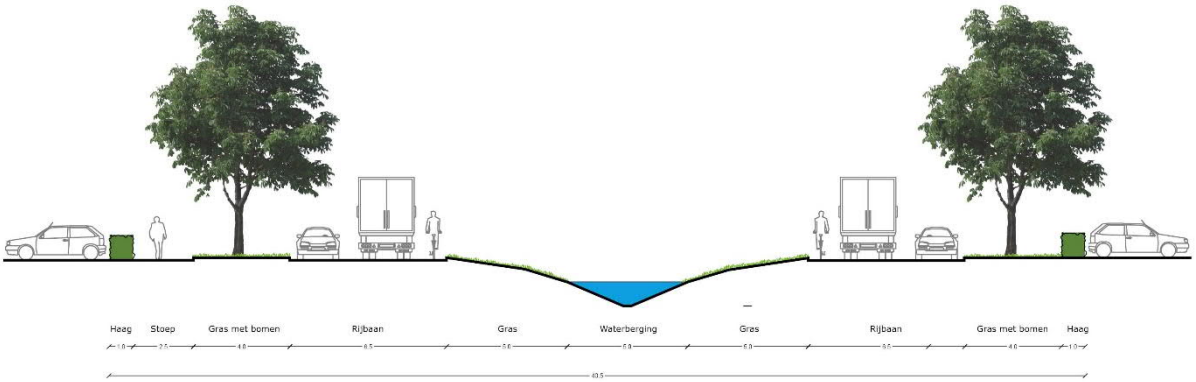
Basisprofiel openbare ruimte

De beleving van een bedrijventerrein wordt vaak gedomineerd door geasfalteerde wegen en verharding waar ruimte is voor parkeren en laad- en losplekken. Voor BTAZ kiezen wij daarentegen voor een robuust raamwerk met een functionele groene inrichting waar ruimte is voor verschillende verkeersbewegingen. Per perceel komt er 1 op/afrit, interne logistiek wordt afgewikkeld op eigen terrein. De geasfalteerde hoofdweg biedt ruimte voor vrachtauto's en fietsers en wordt geflankeerd door brede groene bermen waar voldoende ruimte is voor volwaardige bomen. Een apart trottoir biedt werknemers de ruimte om gedurende de dag een wandeling te maken door het gebied: daaronder kunnen kabels en leidingen een plek krijgen. Percelen die aan het trottoir gelegen zijn worden afgescheiden door middel van een haag.

Watergangen in verschillende maten

Per deelgebied is het de opgave om minimaal 10% (open) waterberging te realiseren. De aanwezige watergangen ontstaan vanuit het voormalige polderstructuur die worden gebruikt als inspiratiebron om de waterlopen zichtbaar te maken in dit gebied. Met name in het grootste plangebied ten noorden gelegen van de N201 richting de Zijdelweg worden de waterlopen zichtbaar gemaakt in de oost-west richting. Bij de hoofdentree vanuit de Zijdelweg wordt ruimte gemaakt voor een bredere watergang om het entreegebied extra te benadrukken. De smalle watergangen ingepast in het basisprofiel zorgen bovendien voor een breder profiel en bieden zichtlijnen richting Zijdelweg en Bovenkerkerpolder waar het open polderkarakter benadrukt wordt. Zo kan de brede watergang nabij de hoofdentree bij de Zijdelweg er uit gaan zien:

Zie als referentiebeeld de entree van het Polanenpark in Osdorp

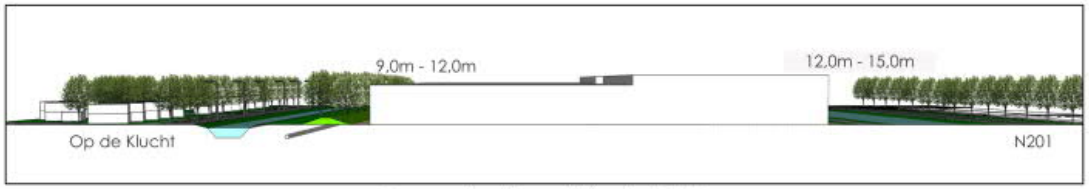
4.4 Randvoorwaarden

4.4.1 Stedenbouw

De volgende stedenbouwkundige randvoorwaarden zijn van toepassing:

- Bebouwing : Het patroon van de bestaande bebouwing in de polder is een inspiratiebron bij het vormgeven van het toekomstige bedrijventerrein. Denk aan het contrast tussen lage bebouwing aan de weg met hogere gebouwen daarachter.

  Bebouwing op een kavel houdt afstand van naastliggende infrastructuur en de bouwhoogte kan variëren. Deze is afhankelijk van het type bedrijf en de logistiek binnen het bedrijf en de positie binnen BTAZ. Voor de strook ten zuiden van de N201 is onderstaande bouwhoogte in concept uitgewerkt.

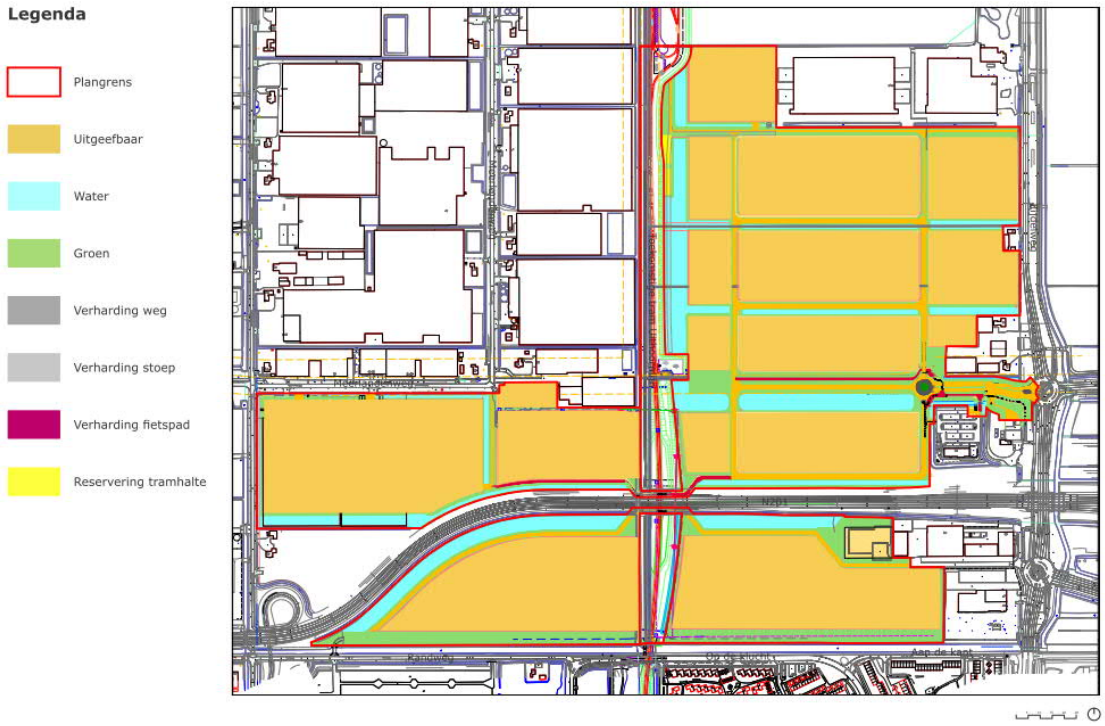
Doorsnede zuid-oostelijke deel BTAZ

- Groen: De hoeveelheid groen in het plan is een praktisch gevolg van de verkaveling. Uitgangspunt is voldoende groen in de openbare ruimte om te voldoen aan klimaatdoelstellingen (hittestress), een goede groene aankleding van de openbare ruimte, begeleiding van wegen met bomen en afschermende groenstroken naar de omgeving toe waar dat gewenst is. Dit wordt ingevuld door groenstroken langs de wegen op BTAZ, met name op wegen met een oost-west oriëntatie. Deze zijn bovendien goed zichtbaar vanaf de Zijdelweg.

In overeenstemming met de Ruimtelijke Visie Noorder Legmeerpolder wordt een groene bufferzone aangehouden tussen de zuidelijke rand van BTAZ en de woonbebouwing in Uithoorn.

- Parkeren vindt plaats op eigen terrein, er wordt niet geparkeerd op de openbare weg. Parkeren kan ruimtelijk niet worden gecombineerd met laad/los docks.

- Beeldkwaliteit: er wordt een beeldkwaliteitskader opgesteld voor BTAZ. Hierbij dient rekening te worden gehouden met de welstandsstatus van het gebied. Inzet van de gemeente is er op gericht om ruimtelijk een kwalitatief hoogwaardig bedrijventerrein te realiseren.

Concept stedenbouwkundige verkaveling (voorbeeld uitwerking van verkaveling en structuren binnen het gebied. Dit kan wijzigen naar inzicht van nog op te stellen visies.)

4.4.2 Bereikbaarheid

De ontsluiting van BTAZ vraagt maatwerk
In principe is het plangebied goed bereikbaar en ontsloten via de Zijdelweg, de N201 en lokale toegangswegen. Het plangebied ten oosten van de toekomstige Uithoornlijn is met de auto bereikbaar via de Zijdelweg ter hoogte van de aansluitingen op de N201. Het ten noordwesten van de Uithoornlijn gelegen deelgebied is via de Legmeerdijk en Meerlandenweg ontsloten. Het zuidwestelijke deel wordt momenteel enkel ontsloten via de Randweg op grondgebied van de gemeente Uithoorn. Na overleg met de gemeente Uithoorn is echter gebleken dat een ontsluiting van dit deel van BTAZ via de Randweg als onacceptabel wordt gezien. Het alternatief is ontsluiting via een onderdoorgang onder de tramlijn door.

Na overleg met de Vervoerregio Amsterdam ligt er nu concreet een voorstel om bovengenoemd stuk BTAZ wel te ontsluiten en te verbinden met de Zijdelweg. Dit vereist

een verlenging van de overspanning over de N201 voor de Uithoornlijn, zodat aan de zuidzijde van de N201 in twee richtingen ruimte is voor auto/vrachtverkeer en voor langzaam verkeer. Aan de noordzijde van de N201 is ruimte gereserveerd voor een verbinding voor enkel langzaam verkeer. Met deze oplossing blijven alle delen van het toekomstig bedrijventerrein BTAZ goed bereikbaar vanaf het omliggend wegennetwerk.

Het oostelijke plangebied, ontsloten via de noordelijke rotonde op de Zijdelweg, is het grootste plangebied van BTAZ. Afgezien van de rotonde is nu alleen een inrit aanwezig ter hoogte van Zijdelweg 3.

Het adviesbureau Goudappel Coffeng BV heeft nader onderzoek gedaan naar de verkeersafwikkeling op het Bedrijventerrein Amstelveen Zuid in de toekomst, als het terrein zich begint te vullen. Zodra de definitieve resultaten van dit onderzoek bekend zijn worden ze hier ingevoegd.

De belangrijkste voorlopige resultaten:

- Voor de autonome groei (tot 2030) levert de rotonde naar verwachting geen problemen op.
- Bij een volledige inrichting als turborotonde kan 60-70% van de planontwikkeling gerealiseerd worden. In de toekomstige situatie is het mogelijk de nieuwe verkeerintensiteiten van het bedrijventerrein op de bestaande rotonde af te wikkelen.
- Het toepassen van kruispuntoplossingen voor de vulling van BTAZ kan bijdragen aan een vlotte afwikkeling bij 100% vulling van het terrein.

Structuur Fietsverbindingen

<u>Langzaam verkeer: goede fietsverbindingen verdienen prioriteit</u>
Vanuit de optiek van bereikbaarheid en duurzaamheid is het van belang dat BTAZ goed bereikbaar wordt met langzaam verkeer (fietspaden, wandelroutes) en met openbaar vervoer. Ook gezien de groeiende populariteit van de elektrische fiets is het urgent om de fietsverbindingen te verbeteren, aansluitend op het regionaal fietsbeleid van de Provincie. BTAZ dient veilige en goede aansluitingen te krijgen voor fietsers op het regionale hoofdfietsnetwerk.

Openbaar vervoer

De toekomstige tram (Uithoornlijn) loopt door het gebied. Er is fysiek ruimte gereserveerd binnen het tracé van de Uithoornlijn voor een haltevoorziening nabij BTAZ en de functie is opgenomen in het bestemmingsplan Uithoornlijn. Het is echter de vraag of de ruimtelijke reservering van zo'n halte ook daadwerkelijk leidt tot ingebruikname/aanleggen van de halte. Eigenaren en ondernemers die vestiging op BTAZ overwegen pleiten voor zo'n halte. De gemeente zal in overleg treden met de Vervoerregio Amsterdam om te komen tot een halte BTAZ. Er dreigt immers een situatie te ontstaan waarbij bedrijven die veel vervoersvraag voor het OV met zich mee zouden nemen afzien van vestiging op BTAZ.

Het toevoegen van haltes voor openbaar vervoer is zinvol en rendabel als er voldoende vervoersvraag is. Dat hangt op BTAZ af van de invulling van het gebied: het tempo waarin bedrijven zich op BTAZ vestigen en de aard van hun activiteiten. Arbeidsintensieve bedrijvigheid (zoals kantoren) brengt meer arbeidsplaatsen en een grotere vervoersvraag met zich mee dan bijvoorbeeld een verdeelstation van het elektriciteitsnet. Desalniettemin zet Amstelveen zich in om een halte in de Uithoorlijn toegevoegd te krijgen. Daarnaast zijn er wellicht goede mogelijkheden om een dergelijke halte op te waarderen tot mobiliteitshub. Of en hoe een dergelijke hub invulling kan krijgen, zal nog nader onderzocht dienen te worden.

De aanhaking van het toekomstige BTAZ op het OV-netwerk is een belangrijke vestigingsvoorwaarde voor bedrijven. Een aantal bedrijven die denken over het verplaatsen van hun activiteiten naar BTAZ stelt een goede OV-bereikbaarheid als voorwaarde. Een bijkomend voordeel is dat dan ook bedrijventerrein De Loeten beter bereikbaar kan worden gemaakt met openbaar vervoer.

In de beginfase van de ontwikkeling van BTAZ geldt hetzelfde voor een busverbinding. Bij onvoldoende vervoersvraag is de kans op het toevoegen van haltes niet groot. Naarmate het terrein zich vult met bedrijvigheid zullen die haltes zinvol en rendabel worden. Momenteel ligt de dichtstbijzijnde halte van de bus op een kwartier lopen van BTAZ. Een halte dichterbij het middelpunt van BTAZ is gewenst. De meest voor de hand liggende locatie voor een bushalte lijkt de rotonde op de Zijdelweg (bij het Shell-station) voor het oostelijke deel. Voor het westelijke deel van BTAZ is een bushalte op de Legmeerdijk ter hoogte van de Meerlandenweg het meest aangewezen, deze halte voorziet tevens bedrijventerrein De Loeten. Om op deze plekken op termijn haltes mogelijk te maken moet nu al ruimte worden gereserveerd.

Privaat vervoerssysteem

Wanneer er aanvankelijk geen goede OV-verbindingen beschikbaar komen voor bedrijven en werknemers op BTAZ, kan mogelijk een privaat vervoerssysteem worden ingezet. Denk aan het inzetten van taxi's of bussen via contracten met private vervoerders. Dit biedt het voordeel dat rekening kan worden gehouden met individuele wensen en belangen van op het terrein gevestigde bedrijven. Het opzetten van een dergelijke regeling is een taak voor een toekomstig parkmanagement op BTAZ. Een privaat vervoersysteem kan onderdeel vormen van een mogelijke mobiliteitshub op BTAZ.

4.4.3 Parkeren op BTAZ

Ontwikkelingen op BTAZ moeten voldoen aan de parkeernormen zoals opgenomen in de Nota Parkeernormen Amstelveen 2016. Parkeren dient geheel op eigen terrein plaats te vinden. In de openbare ruimte zal niet worden voorzien in parkeergelegenheid.

4.4.4 Energie en duurzaamheid

Het is in ieders belang dat BTAZ een toekomstbestendig bedrijventerrein wordt, een stabiele basis voor bedrijven om zich te vestigen en te ontwikkelen. Daartoe houden we nu al rekening met vereisten waaraan bedrijven en instellingen in de nabije toekomst zullen moeten voldoen, zodat ze niet later worden geconfronteerd met hoge investeringslasten. Zo maken we op BTAZ verstandig gebruik van de beschikbare ruimte, bijvoorbeeld door te streven naar meervoudig ruimtegebruik – denk aan kantoren boven een bedrijfshal.

Amstelveen wil in 2040 fossiel onafhankelijk zijn. Het duurzaamheidskader dat Amstelveen heeft ontworpen voor het toekomstige gemengd woon-werkgebied van het huidige bedrijventerrein Legmeer is ook richtinggevend voor BTAZ. In dat kader worden drie pijlers beschreven:

1. Energietransitie
   Toewerken naar een energieneutraal bedrijventerrein.
2. Circulaire economie
   Terugdringen van afvalstromen, bijvoorbeeld door hergebruik van bouwmaterialen.
3. Klimaatadaptatie
   De weerstand vergroten van het terrein tegen extreme weersomstandigheden (zoals langdurige droogte, afgewisseld met hoosbuien).
   Hieronder komen de voor BTAZ relevante aspecten van deze drie pijlers aan de orde. De concrete ambitieniveaus voor elke pijler zijn uitgewerkt in een tabel, die als bijlage bij deze Startnotitie BTAZ is opgenomen.

<u>Pijler 1: Energietransitie</u>

Bij de ontwikkeling van BTAZ streven wij er naar om het energiegebruik zoveel mogelijk te reduceren en duurzame opwekking te maximaliseren. De gebouwen spelen hierbij een cruciale rol, omdat het energiegebruik daar het grootste zal zijn. De openbare ruimte kan daarbij (extra) ruimte bieden voor duurzame opwekking met zon-PV en duurzame warmtebronnen. De doelstelling is om geen aardgasaansluitingen aan te leggen (ook niet voor grootverbruikers).

<u>Aardgas en alternatieve bronnen</u>
Voor grootverbruikers van aardgas is het nu nog wel mogelijk om een aardgasaansluiting te realiseren, alhoewel de netbeheerder niet meer verplicht is om deze aansluiting aan te leggen. De ambitie is dan ook om op BTAZ geen enkele aardgasaansluiting te realiseren; er zijn duurzame bronnen (bijvoorbeeld bodemwarmte en aquathermie) die al veelvuldig worden gebruikt als alternatief. Deze ambitie wordt vastgelegd in het voorziene bestemmingsplan met verbrede reikwijdte (in het kader van de Crisis- en Herstelwet). Mocht er toch aardgas nodig zijn voor bepaalde productieprocessen, dan kan wordt gekeken naar de totale omvang van het bedrijf en dient het bedrijf aan te tonen waarom het aanhouden van aardgas voor de productie duurzamer is dan nu over te schakelen op andere energiebronnen. Tevens moet bekeken en voorgesorteerd worden op alternatieven energiebronnen als een biogasinstallatie.

Qua energiegebruik zullen kantoorruimtes vanaf januari 2021 aan de BENG-norm moeten voldoen. Dat geeft een goede standaard die ondernemers moeten volgen. Voor industriegebouwen is er (nog) geen wettelijk minimum in het Bouwbesluit opgenomen Het is aan ondernemers om hierin een keuze te maken. Door energiegebruik en kosten op lange termijn mee te wegen, kan een extra investering op dit vlak op termijn geld opleveren. In een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte kan een eis voor aangescherpte energieprestaties worden opgenomen voor zowel de kantoorruimtes als industriegebouwen. Daarnaast kan de gemeente door het opstellen of faciliteren van ‘parkmanagement’ de ondernemers bewust maken van het (financiële) effect van deze keuzes. De ondernemers kunnen dan een weloverwogen keuze maken. Hiervoor kan

bijvoorbeeld een ‘strippenkaart-regeling’ worden ingevoerd, waarmee ondernemers een aantal keer extern advies kunnen inwinnen. Dit zorgt voor uniformiteit en kennisontwikkeling over duurzaam ontwikkelen.

Het energiegebruik op BTAZ zal uitsluitend worden opgewekt met volledig hernieuwbare bronnen. Voor warmte (en koude) doen gemeente en ontwikkelaars onderzoek naar potentiële bronnen, zoals bodemenergie of aquathermie. Wanneer er een geschikte bron is dan kan de warmte collectief ontsloten worden met een warmtenet. Dit levert een efficiënter systeem op en geeft tevens de mogelijkheid om eventuele restwarmte relatief gemakkelijk te ontsluiten. Voor de opwekking van elektriciteit bieden de grote dakoppervlakken een kans. In een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte kan worden vastgelegd dat alle daken geschikt dienen te zijn voor maximale opwekking met zon-PV. Hiermee kan in de toekomst meer elektriciteit worden opgewekt dan de bedrijven nodig hebben. Wanneer dit collectief en goed wordt georganiseerd, levert dit een sluitende business case en een gezamenlijke kans voor de ondernemers. Het parkmanagement en de gemeente zullen hier een cruciale rol spelen, bijvoorbeeld met het opzetten van een lokale energiecorporatie.

Parkmanagement
Het parkmanagement kan een belangrijke rol vervullen in de collectiviteit en ondersteuning van ondernemers. Dit is een professionele organisatie waarvan alle ondernemers lid worden, en waar de gemeente aan deelneemt. Ze werken aan de kwaliteit van het terrein en onderzoeken collectieve kansen zoals duurzame bronnen, duurzame mobiliteit, (grote hoeveelheden) zonnepanelen en een ‘smart grid’. Een voorwaarde voor de kansen waaraan wordt gewerkt, is dat het iedere ondernemer een voordeel oplevert. Hiervan is de strippenkaart een voorbeeld, dat inspeelt op de behoefte van iedere ondernemer.

Wat zijn de concrete mogelijkheden om herwinbare energie (zoals zon en wind) in te zetten op BTAZ?

Zon
Het winnen van zonne-energie op daken is in principe altijd toegestaan en hoeft daardoor niet in het bestemmingsplan geregeld te worden. Het beoogde beeldkwaliteitsplan voor BTAZ staat het aanbrengen van zonnepanelen op daken toe. PV-systemen aan gevels zijn bespreekbaar. Bij de verkaveling is het aan te bevelen gebouwen zo te oriënteren dat zon-pv mogelijk is.

Dubbel ruimtegebruik door zonnepanelen boven parkeerplaatsen wordt mogelijk gemaakt door dubbele bestemming. In de ontwerpen van gebouwen wordt rekening gehouden met de verhoogde dakbelasting van zonnepanelen, de aangebrachte dakdoorvoeren (schoorstenen, regenpijpen etc.) worden zoveel mogelijk geclusterd. Daardoor kunnen zonnepanelen zoveel mogelijk aaneensluitend worden geplaatst.

Het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl), de opvolger van het Bouwbesluit onder de Omgevingswet, gaat naar verwachting meer mogelijkheden geven aan gemeenten om toepassing van zon-PV op daken van woningen en bedrijven af te dwingen. Minister Wiebes is voornemens om gemeenten in het Bbl de bevoegdheid te geven via een zogenoemde maatwerkregel in het omgevingsplan te eisen dat nieuwe gebouwen die niet al onder de voorgenomen BENG-eisen vallen, zoals onverwarmde industriehallen, hun dak moeten gebruiken voor duurzame opwek van energie of klimaatadaptatie. De gemeente kan hierbij gebiedsgericht differentiëren.

Wind
De Provinciale Ruimtelijke Verordening van Noord-Holland stelt momenteel hoge eisen aan het plaatsen van windturbines, er zijn zoekgebieden aangewezen en alleen een lijnopstelling van minimaal 6 windturbines in een windpark is toegestaan. Amstelveen heeft hierin geen aangewezen zoekgebied wind binnen haar grenzen. Tegelijkertijd wordt de urgentie steeds groter om duurzame energiebronnen aan te boren. Vanuit de Regionale Energie Strategie dienen alle regio’s aan te geven welke bijdrage zij kunnen leveren aan

de benodigde duurzame energie-opwek zoals afgesproken in het kader van het Klimaatakkoord. Amstelveen participeert in de deelregio Noord-Holland Zuid.

In dat kader wil Amstelveen de mogelijkheden voor (kleinschalige) windturbines op haar grondgebied serieus onderzoeken. De vraag is daarbij welke beperkingen op dit gebied spelen (denk aan bouwhoogtes in verband met Schiphol) en welke kansen er zijn om wind toe te passen. Er zal geen sprake zijn van windturbines van grote omvang zoals die in de concept Regionale Energie Strategie worden beoogd. BTAZ is daarom ook niet als zoekgebied voor wind in de concept RES opgenomen. Er zal worden onderzocht wat kleinschalige windturbines kunnen betekenen op BTAZ.

Reststromen

De raad heeft, zowel in de structuurvisie Legmeerpolder als in de structuurvisie Amstelveen 2025 (vastgesteld op 21 september 2011) aangegeven dat BTAZ een mogelijke zoeklocatie is voor realisatie van een inzamelings-en verwerkingslocatie van (groene) reststromen.[1] In de ruimtelijke visie Noorder Legmeerpolder, vastgesteld op 21 juni 2017 is dit nogmaals bevestigd.[2]

In de nota van beantwoording ten aanzien van die ruimtelijke visie Noorder Legmeerpolder uit 2017 stelt het college van B&W: het uitfaseren van fossiele brandstoffen is het doel, niet het realiseren van een inzamelings- en verwerkingslocatie op zich. En: ‘de milieu-impact van een dergelijke functie is hoger. Juist om die reden is aandacht besteed aan een geschikt zoekgebied. Dat wil niet zeggen dat er ook daadwerkelijk een biomassacentrale komt. Initiatieven vanuit de markt zullen dit moeten uitwijzen.’ Het gaat hierbij om de inzameling en hoogwaardige verwerking van uit Amstelveen en regio afkomstige (groene) reststromen.

Pijler 2: Circulaire economie

Het rapport Amstelveen Circulair, Kansen voor de circulaire economie in Amstelveen, (december 2018) laat zien welke kansen circulair denken biedt voor bedrijven en instellingen. Met name bij de ontmanteling van oude locaties (zoals op Legmeer) en de opbouw van nieuwe bedrijfsgebouwen kan een bouwstoffen-kringloop op gang worden gebracht die niet alleen de afvalstromen terugbrengt maar ook veel kosten bespaart. Overleg en afstemming tussen bedrijven op BTAZ over afvalstromen en grondstoffen kan ook op dit gebied leiden tot grote besparingen.

Op BTAZ zullen diverse ondernemers nieuwe huisvesting ontwikkelen, waarbij van oudsher weinig aandacht wordt besteed aan milieu-impact, ‘losmaakbaarheid’ en herbruikbaarheid van materialen. In een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte kunnen bovenwettelijke eisen worden gesteld aan de Milieu Prestatie van Gebouwen (MPG) en het materialenpaspoort. Ondernemers moeten zich hieraan conformeren en worden zo gedwongen om na te denken over de toepassing en de toekomstige waarde van bouwmaterialen. Dit levert voordelen op, zoals nieuwe inzichten voor beheer en onderhoud, en extra waarde bij einde economische levensduur. De materialen behouden namelijk een deel van hun waarde, waarmee het gebouw niet volledig afgeschreven hoeft te worden over de gebruiksperiode. Het parkmanagement kan een belangrijke rol vervullen in het informeren en ondersteunen van ondernemers.

Naast nieuwe gebouwen wordt de openbare ruimte ontwikkeld door de gemeente, deze zal ook hier inzetten op circulair materiaalgebruik. De GWW-sector loopt voorop in circulair materiaalgebruik, en aanbestedingen aan de hand van milieu-impact. Deze ervaringen en tools zullen voor BTAZ worden ingezet om te komen tot een optimum in kwaliteit en hergebruik / herbruikbaarheid van materialen. De toepassingen in de openbare ruimte

[1] https://www.amstelveen.nl/in-amstelveen/publicatie/bestemmingsplannen-en-structuurvisies_structuurvisies_structuurvisie-amstelveen-2025

[2] https://www.amstelveen.nl/in-amstelveen/publicatie/bestemmingsplannen-en-structuurvisies_structuurvisies_ruimtelijke-visie-noorder-legmeerpolder

weerspiegelen daarmee de ambitie voor het hele park. Een deel van de toepassingen kunnen ook door ondernemers worden toegepast op eigen terrein, hier kan het parkmanagement een rol spelen om kennis en voorbeelden te ontsluiten.

Vanuit de herontwikkeling van bedrijventerrein Legmeer is de doelstelling om een materiaaldepot in te richten waar vrijkomende materialen vanuit sloopprojecten worden opgeslagen. Aannemers kunnen deze materialen gebruiken bij de bouw van gebouwen of openbare ruimte. Er wordt een inventarisatie uitgevoerd om inzicht te verwerven in de vrijkomende materialen en de herbruikbaarheid daarvan. Deze worden tijdelijk opgeslagen in het materiaaldepot en hier tevens geschikt gemaakt voor hergebruik.

De toekomstige bedrijven zullen gezamenlijk nog veel afval produceren, dat betekent dat er veel grondstoffen vrijkomen. Het parkmanagement kan gezamenlijk met de bedrijven nagaan welke kansen er zijn om deze stromen aan elkaar te koppelen. Het afval van het ene bedrijf kan de grondstof worden voor een ander. Daarnaast zijn de bedrijven zelf verantwoordelijk voor het scheiden en ophalen van hun bedrijfsafval. Het parkmanagement kan een belangrijke rol spelen om ervoor te zorgen dat materialen gescheiden worden opgehaald en zoveel mogelijk worden hergebruikt. Bijvoorbeeld door gezamenlijk een aanbieder te contracteren, die de afvalstromen gescheiden ophaalt. Dat zorgt niet alleen voor betere verwerking, maar ook voor een reductie van de vervoersbewegingen.

Pijler 3: Klimaatadaptatie

Amstelveen bereidt zich voor op extreme weersomstandigheden. Nieuwe ontwikkelingen als BTAZ bieden een uitgelezen gelegenheid om de woon/werkomgeving robuust en klimaat-adaptief in te richten. Hiermee kunnen wateroverlast, hitte, droogte en overstromingen gereduceerd of voorkomen worden. Deze thema's worden geborgd in de ontwikkeling van het stedenbouwkundig plan en het bestemmingsplan.

We krijgen te maken met steeds meer en hevigere regenval, waarmee het risico op wateroverlast toeneemt. Om dit te ondervangen wordt ervoor gezorgd dat BTAZ bij een hevige regenbui (90 mm/uur) niet onder water komt te staan. In het stedenbouwkundig plan en bestemmingsplan worden normen vastgelegd voor oppervlakken water(-verwerking) en groen. Deze normen zullen op ieder kavel nageleefd moeten worden, zodat er een robuust systeem ontstaat dat hemelwater buffert en afvoert. Dit kan door toepassing van open water, een grijswatersysteem en ondergronds berging. Zo ontstaat er een waterbestendig terrein, zonder druk op (gemeentelijk) uitgeefbare grond.

Advies Waternet over de wateropgave op BTAZ

Zoals hierboven al gesteld wordt ruim 10 % van het oppervlak van BTAZ benut voor water. Waternet heeft, namens het hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht, het volgende advies gegeven ten aanzien van de wateropgave op het toekomstige BTAZ:

"De wateropgave op BTAZ moet in 3 gebieden verdeeld worden in verband met doorkruisende wegen, tramlijn en capaciteit van duikers. Het gaat om het gebied ten zuiden van de N201, en daarboven om het gebied west en oost van de tramlijn. Dit is om een robuust watersysteem op te zetten voor een terrein waar veel verhard oppervlak en dus versnelde afstroming zal komen.

Watergangen omlijnen bij voorkeur elke kavel zodat er minder overlast zal zijn bij heftige neerslag omdat er geen afwenteling van kavel op kavel kan ontstaan. Hierbij staan watergangen altijd met elkaar in contact en zijn er geen doodlopende watergangen. Eventueel kunnen kavels ook gescheiden worden met een soort wadi die aansluit op een watergang.

Breedte van de watergangen hangt af van het type water waarvoor gekozen wordt: primair of secundair. Primair water wordt door Waternet onderhouden en moet daarom aan eisen

voldoen die staan beschreven in het Programma van Eisen. Secundair water moet worden onderhouden door de perceel eigenaar, daarbij moet er dus wel ruimte zijn om te kunnen onderhouden en moet het water bereikbaar zijn om te schouwen.

Er is een groot risico voor opbarsting van watergangen in deze omgeving. Onderzoek naar het risico is noodzakelijk voor het aanleggen of verbreden van watergangen. Voor stuwen en andere kunstwerken in het watersysteem is het van belang het Programma van Eisen aan te houden.

De singels en waterlopen zijn onderling verbonden, de oevers zijn natuurvriendelijk (met een talud van minimaal 1:3). De openbare ruimte wordt zodanig ingericht dat het gebied aantoonbaar een hoosbui met 90 mm neerslag per uur kan verwerken. Ook het rioolsysteem wordt op dergelijke hoeveelheden neerslag ontworpen. De mogelijkheden worden onderzocht om publiek/private grijswatercircuits toe te passen (regenwateropvang voor was- en spoelwater) en om met het rioolsysteem energie (warmte) te oogsten.“

Hittestress tegengaan

Zomers worden steeds warmer, wat met toenemende mate van verstedelijking zorgt voor ‘hittestress’. Deze kan bij bewoners en werknemers leiden tot klachten zoals verminderde concentratie, slaapgebrek en lagere productiviteit. Om dat tegen te gaan wordt er op BTAZ voldoende groen en (stromend) water gerealiseerd en wordt het ontwerp getoetst op windwerking. Windhinder wordt voorkomen op de plekken waar het overlast kan geven en juist ingezet op plekken waar het extra comfort biedt (bij hitte-eilanden). Hitte(-stress) kan niet volledig worden voorkomen, maar deze maatregelen kunnen het wel reduceren.

Door toenemende hitte ontstaat er ook droogte, die bij uitblijvende regen lang kan aanhouden. Dit is slecht voor de landbouw maar ook voor de biodiversiteit in de bebouwde omgeving. Daarom wordt op BTAZ, parallel aan het voorkomen van wateroverlast, zorgvuldig omgegaan met hemelwater. Ondernemers moeten op eigen terrein het hemelwater infiltreren in de ondergrond, wat zorgt voor een natuurlijke buffer die minder snel uitdroogt bij hitte. Dit kan door gebruik van waterdoorlatende verharding of ondergronds berging met infiltratie.

Met de stijgende zeespiegel en waterstanden in rivieren moeten we ons ook wapenen tegen overstromingen. We ontwikkelen ten slotte voor tientallen jaren en weten nog niet hoe de omstandigheden zich zullen ontwikkelen. Op BTAZ wordt ervoor gezorgd dat het water niet direct in de werkplaats staat wanneer er een calamiteit is. Door een hoogteverschil tussen de drempels en maaiveld ontstaat een buffer die ervoor zorgt dat de bedrijven het langer droog houden. Dit wordt vastgelegd in bouw- en maaiveldpeilen. Daarbij is er aandacht voor de vitale delen van het terrein en belangrijke ontsluitingswegen, zodat het terrein zo lang mogelijk gebruikt kan worden.

Zicht op groen en blauw

De randen van het bedrijventerrein zijn belangrijk voor de uitstraling van het gebied. Het gebied komt in beeld vanaf de Zijdelweg, de N201 en de spoordijk met naastliggende tramlijn.

Vanaf de Zijdelweg is het aanzicht bepaald door bestaande lintbebouwing waartussen nieuwe bedrijven kunnen komen. Deze bedrijven kunnen zich passend in het lint richten op de Zijdelweg. De ontsluiting van de bedrijven blijft echter aan de andere kant van de gebouwen, daar vindt dus ook de verkeersafwikkeling plaats.

Vanaf de N201 zijn de bedrijven goed zichtbaar. Het is belangrijk dat de bedrijven die daar gesitueerd worden op een goede manier gebruik maken van die zichtbaarheid door een aantrekkelijke presentatie en een groene aankleding. Een ontsluitingsweg langs de N201 waar bedrijven met hun voorzijde naar toe gekeerd zijn kan door een groene inpassing van die ontsluitingsweg bijdragen aan een aantrekkelijk beeld.

Vanaf de oude spoordijk en de nieuwe tramlijn aan de oostkant daarvan kan de aankleding van het terrein vormgegeven worden door het eerder genoemde groene casco, bestaande uit een zone met groen en water. Een wandelpad door het groen kan werknemers de mogelijkheid bieden een wandeling te maken (als dat relevant is voor het type bedrijven dat daar wordt gevestigd).

5. Financiën

Relaties met andere investeringen en ontwikkelingen

De ontwikkeling van BTAZ is verbonden met de herontwikkeling van het bestaande bedrijventerrein Legmeer. Het plangebied BTAZ en de voorgenomen ontwikkeling van BTAZ biedt de ruimte aan verplaatsing en vestiging van bedrijven vanuit dit bestaande bedrijventerrein. Indien geen of nog geen herontwikkeling van het bedrijventerrein Legmeer aan de orde is, beïnvloedt dit de (financiële) haalbaarheid van de ontwikkeling en realisatie van het plangebied BTAZ. Hetzelfde, maar dan andersom, geldt indien de herontwikkeling van het bedrijventerrein Legemeer wel c.q. op korte termijn doorgang vindt.

Daarnaast brengt de voorgenomen ontwikkeling van het BTAZ en de voorgenomen herontwikkeling van het bedrijventerrein Legmeer de nodige druk op bestaande (infrastructurele) voorzieningen met zich mee. Het aanpassen van de Zijdelweg, openbaar vervoervoorzieningen, ontsluiting van de gebieden, wateropgaven, etc. zijn aspecten die nader onderzoek vergen rekening houdend met het voorziene programma op BTAZ en Legmeer.

Een beschouwing van de financiële haalbaarheid van de ontwikkeling van het plangebied BTAZ is dient daarom in samenhang met andere ontwikkelingen (met name de herontwikkeling van bedrijventerrein Legmeer) en investeringen op hun kansen, risico's en (financiële) gevolgen te worden gewogen en beoordeeld.

Ontwikkelingsstrategie

In 2018 heeft de gemeente gebruik gemaakt van de Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg) en het voorkeursrecht gevestigd op de eigendommen van derden in het plangebied van BTAZ. Met deze vestiging van de Wvg heeft de gemeente een "licht actief" instrument voor het voeren van grondbeleid ingezet.

Het gevestigde voorkeursrecht houdt in dat de grondeigendommen, die in eigendom zijn van derden (niet zijnde gemeente Amstelveen), ten eerste aan de gemeente Amstelveen moeten worden aangeboden, indien deze derde zijn / haar grondeigendom wil verkopen. De gemeente Amstelveen wordt als eerste in de gelegenheid gesteld om te reageren op het aanbod. Indien aan de orde gaan de gemeente Amstelveen en de derde vervolgens in gesprek over de aankoop van het betreffende grondeigendom. Leidt dit niet tot een overeenstemming tussen partijen, en de gemeente Amstelveen wenst wel het betreffende grondeigendom te verwerven, dan dient een zogenaamde Wvg prijsvaststellingsprocedure te worden gevolgd. In deze procedure wordt onafhankelijk van de partijen de prijs, waarvoor de koop/verkoop van de gronden dient plaats te vinden, door deskundigen vastgesteld voor partijen. Leidt deze vastgestelde prijs niet tot overeenstemming tussen partijen, dan blijft het voorkeursrecht gevestigd, maar is er geen koop/verkoop tot stand gekomen. De gemeente kan ten einde beoordelen of zij een eventuele onteigening van de gronden wenst in te zetten om het betreffende grondeigendom (deels) te verwerven.

De rol van de gemeente Amstelveen in de ontwikkeling van BTAZ is, voor het overige, faciliterend of facilitair. Dat wil zeggen dat de gemeente de ontwikkeling van BTAZ publiekrechtelijk mogelijk maakt. Daarvoor zullen de publiekrechtelijke kaders en

voorwaarden van de ontwikkeling voorbereiden en vastleggen in een bestemmingsplan en indien noodzakelijk in een exploitatieplan voor BTAZ. De gemeente Amstelveen zal geen volledig actieve en risicodragende rol nemen in de realisatie van het bestemmingsplan.

Het is wel mogelijk dat, mede als gevolg van het gevestigde voorkeursrecht, de gemeente het particuliere grondeigendom verwerft ten behoeve van een private partij, die voor zijn rekening en risico het betreffende grondeigendom, binnen de gestelde publiekrechtelijke kaders en voorwaarden, ontwikkelt en realiseert. De gemeente zal alsdan alle kosten verbonden aan de betreffende aankoop doorleggen aan de private partij, zodat de gemeente geen financieel nadeel heeft van de betreffende aankoop.

Tenslotte is het denkbaar, dat de gemeente het voorkeursrecht doorhaalt, indien de gemeente met zekerheid weet dat het betreffende particuliere grondeigendom aan een gegoede private partij wordt verkocht en deze private partij het grondeigendom voor eigen rekening en risico aankoopt, ontwikkelt en realiseert, binnen de gestelde publiekrechtelijke kaders en voorwaarden van het bestemmings- en exploitatieplan.

Voorafgaand aan de vaststelling van het bestemmingsplan is de gemeente bereid en voornemens om privaatrechtelijke (anterieure) overeenkomsten te sluiten met private (ontwikkelende) partijen, die hun grondeigendom of een particulier grondeigendom in het plangebied BTAZ willen ontwikkelen. Deze privaatrechtelijke overeenkomsten verzekeren het gemeentelijk kostenverhaal voor de betreffende ontwikkeling en bevatten, indien van toepassing, de verplichtingen, kaders en voorwaarden, waaraan de private partijen in de ontwikkeling en bij de realisatie dienen te voldoen.

Na vaststelling van het bestemmingsplan is de gemeente nog steeds bereid om medewerking te verlenen aan initiatieven van private partijen en particuliere grondeigenaren. Het initiatief dient dan wel te passen binnen de kaders en voorwaarden van het bestemmingsplan (en eventueel exploitatieplan) of er dient te worden gemotiveerd waarom een wijziging van het (alsdan vigerende) bestemmingsplan noodzakelijk is.

De gemeentelijke ontwikkelingsstrategie voor het plangebied BTAZ is derhalve gericht op het ontwikkelen en realiseren van het plangebied BTAZ grotendeels voor rekening en risico van private partijen, binnen de gestelde publiekrechtelijke kaders en voorwaarden. De gemeente verzekert haar kostenverhaal en neemt waar nodig een gedeeltelijke actieve rol aan. De realisatie van het plangebied BTAZ zal door middel van grond-uitgifte, anterieure overeenkomsten en, indien nodig op basis van een exploitatieplan, plaatsvinden.

<u>Gefaseerde uitgifte</u>
Het plangebied zal gefaseerd worden ontwikkeld. Afhankelijk van de vraag, behoefte en ontwikkeling van bedrijven zal het plangebied worden ingericht en de kavels worden uitgegeven. Dit maakt het mogelijk om de uitgifte goed te laten aansluiten op de ontwikkelingen in de lokale en regionale markt, en de investeringen in het openbaar gebied aan te laten sluiten bij uitgifte van bedrijfsgronden.

6. Planproducten en planning

De concept-Startnotitie BTAZ is ter inzage gelegd waarbij belanghebbenden en omwonenden hun reactie hebben kunnen geven op deze plannen. De reacties zijn verzameld in een Nota van Beantwoording. Deze worden vervolgens samen met deze Startnotitie voorgelegd aan de raad ter besluitvorming. Daarna zal een bestemmingsplan worden opgesteld en in procedure worden gebracht.

Ter visie legging en beroep
Wanneer de raad haar besluit over de Startnotitie heeft genomen wordt het bestemmingsplan opgesteld en in procedure gebracht. De bestemmingsplanprocedure gaat gepaard met de wettelijke tervisielegging van het ontwerp bestemmingsplan gedurende zes weken. Belanghebbenden kunnen hierop hun zienswijze geven. Na vaststelling van het bestemmingsplan kan beroep worden aangetekend bij de Raad van State door personen die eerder een zienswijze hebben gegeven. Streven is om het ontwerp bestemmingsplan in het 3e kwartaal van 2020 ter visie te leggen.

7. Communicatie en participatie

De gemeente heeft deze startnotitie BTAZ opgesteld waarbij grondeigenaren en belanghebbenden zijn geconsulteerd. Met de gemeente Uithoorn is op ambtelijk niveau overleg geweest over de ontwikkeling van BTAZ. Tevens is contact geweest met Buurtbeheer Legmeer in de gemeente Uithoorn. Dit naar aanleiding van het bewonersinitiatief om te komen tot het Legmeerbos.

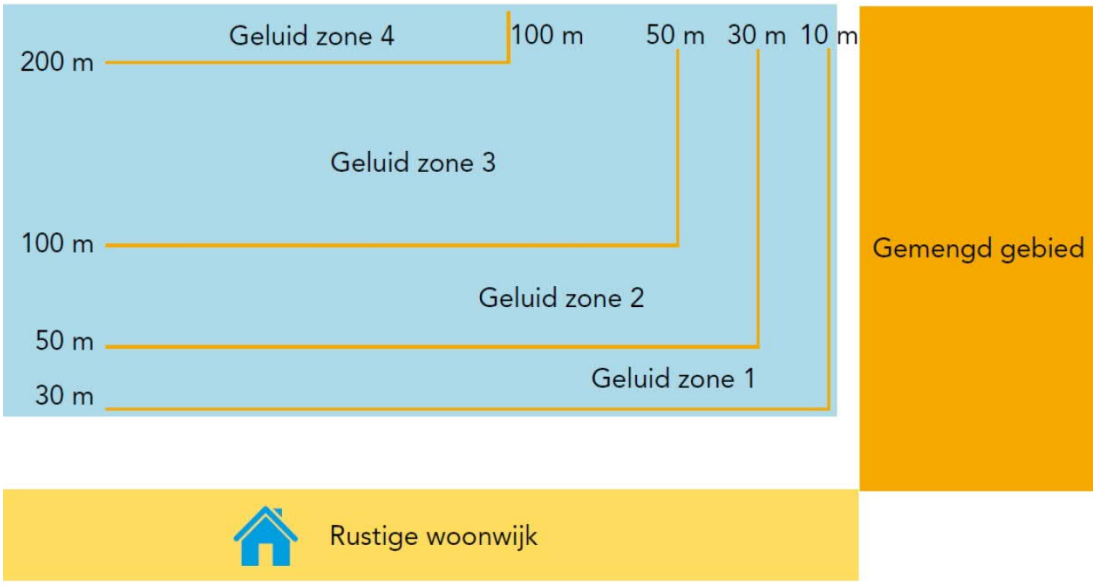
Na vaststelling door B&W van de startnotitie ontvangen de indieners van zienswijzen een brief met daarin aangegeven op welke onderdelen de startnotitie zijn aangepast. Tevens wordt als bijlage bij de brief in geanonimiseerde vorm de Nota van Beantwoording meegestuurd.
Bij de uitwerking van de plannen blijft de gemeente in contact treden met eigenaren en met Buurtbeheer Legmeer. Doel hiervan is om visies die particulieren en Buurtbeheer hebben opgesteld of aan het opstellen zijn af te stemmen op de kaders van deze startnotitie. Op die manier wordt voor de ontwikkeling van BTAZ voor alle partijen een bevredigend resultaat behaald.

Bijlage 1

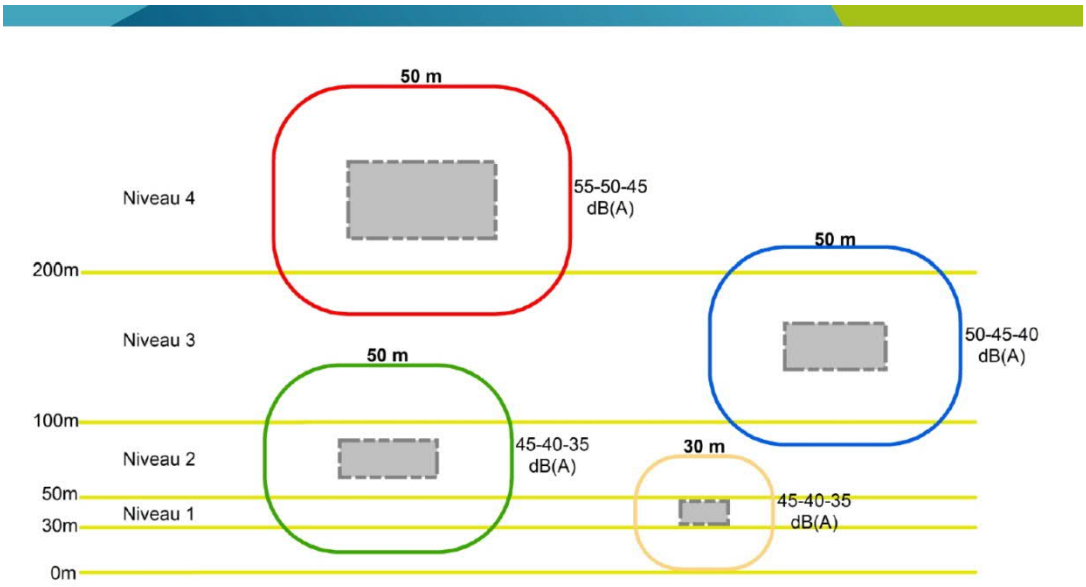
Milieuzonering Nieuwe Stijl

Onderstaande afbeeldingen zijn afkomstig uit de Milieuzonering nieuwe Stijl, welke een uitgave is van de VNG in mei 2019. De uitgave is te vinden via de volgende link https://vng.nl/publicaties/milieuzonering-nieuwe-stijl

Milieuzonering nieuwe stijl biedt standaard minder geluidruimte dan het Activiteitenbesluit, namelijk verschillende zones bij een oplopende afstand tot een rustige woonwijk. Tevens is vastgelegd welke geluidsbelasting per zone is toegestaan. Onderstaande afbeeldingen geven dit grafisch weer.

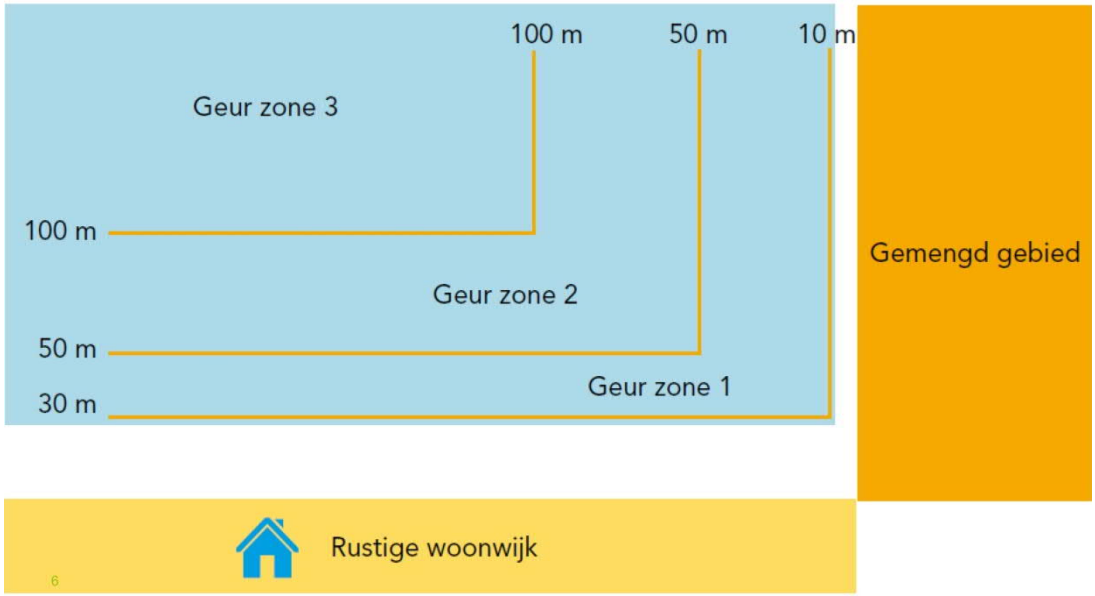

Overzicht afstanden en geluidszones

Overzicht geluidsniveaus per afstand

Verder is de geurruimte voor bedrijven die komen te liggen in de strook tegenover de woningen aan de zuidkant van BTAZ (rustige woonwijk) zodanig beperkt, dat zich daar geen geurrelevante bedrijven zullen/kunnen vestigen.

Op andere delen van BTAZ is de milieuruimte (geur en geluid) groter, zodat zich daar wél geluid- en geurrelevante bedrijven kunnen vestigen, al dan niet met een omgevingsvergunning voor meer geurruimte dan standaard beschikbaar is (op maat dus). De afstand tot de betreffende woningen is dan zodanig groot dat dit niet zal leiden tot geurhinder.

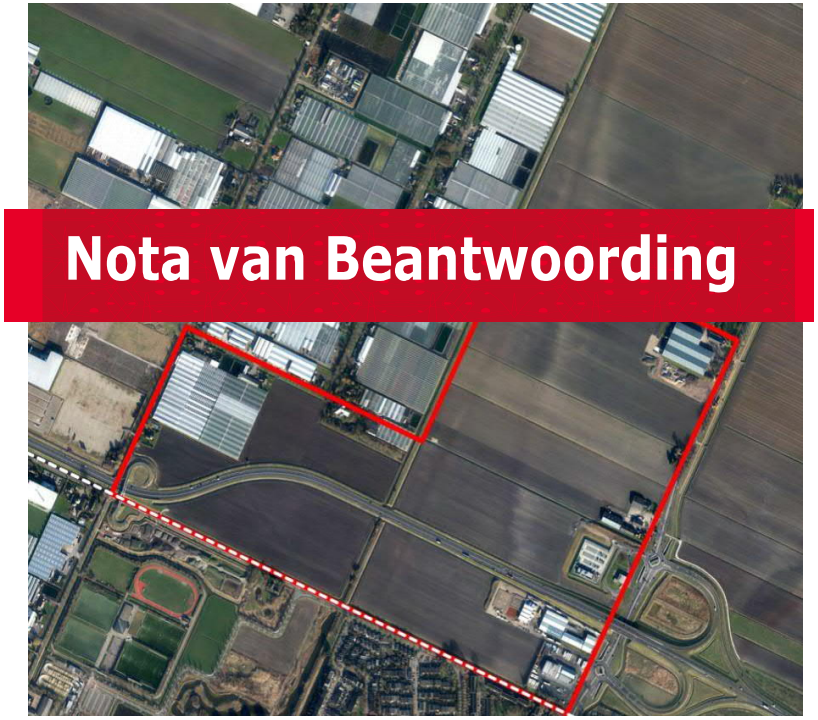
Bijlage 2

Memo onderzoek verkeerseffecten uitbreiding BTAZ

Uitgevoerd door Goudappel Coffeng van 6 maart 2020

Het onderzoek is sepraat bij deze startnotitie gevoegd.

Gemeente Amstelveen

Nota van Beantwoording

Ontvangen reacties en beantwoording van reacties op de

concept startnotitie bedrijventerrein Amstelveen-Zuid (BTAZ)

Amstelveen, 10-04-2020

Wijze van beantwoording

Deze Nota van Beantwoording bevat de beantwoording van inspraakreacties die zijn ingediend tijdens de ter inzage legging periode van de concept startnotitie Bedrijventerrein Amstelveen Zuid van 13 februari 2020 tot 12 maart 2020. De ingediende reacties zijn samengevat weergegeven. Ook delen van de reacties die niet expliciet genoemd worden, zijn bij de beoordeling betrokken.

De ontvangen reacties worden per indiener puntsgewijs behandeld. Links staat naast de nummering een beknopte opsomming van de punten uit de reactie en in de kolom daarnaast staat puntsgewijs de beantwoording. In de rechterkolom staat of de reactie leidt tot aanpassing van het voorstel met indien van toepassing een korte toelichting daarop.

De Nota van Beantwoording wordt samen met de startnotitie Bedrijventerrein Amstelveen-Zuid (BTAZ) ter besluitvorming aangeboden aan de gemeenteraad. Op de vaststelling ervan is geen bezwaar of beroep mogelijk. Dat kan wel bij zienswijzen op het bestemmingsplan of op omgevingsvergunningen.

Alle indieners ontvangen op dat moment een (geanonimiseerd) totaaloverzicht. Op deze wijze is de beantwoording van de reacties overzichtelijk en transparant.

Samenvatting

Er zijn in totaal 30 reacties ingediend op de concept startnotitie.

De meeste reacties komen van inwoners van de wijk Legmeer in Uithoorn, die aan de zuidkant van BTAZ grenst. Zij maken zich vooral zorgen over de invulling van de groene buffer tussen de wijk Legmeer en het bedrijventerrein, over de hoogte van de gebouwen en de milieucategorieën- en zonering van bedrijven.

Samenvatting ingediende reacties per inzender	Beantwoording reacties per punt	Plan-aanpassing
1 Pagina 16 en 17 gaan over de “bosstrook tussen het bedrijventerrein en het aangrenzende woongebied in Uithoorn. De bosstrook maakt tevens deel uit van het groene casco in het gebied. Langs de strook loopt een recreatieve route tussen de Amstel en de Westeinder plassen in Aalsmeer”. Wat is het groene casco? 1. Hoe breed is de bosstrook? 2. Loopt de recreatieve route langs of door de bosstrook? 3. Kan de bosstrook breder worden aangelegd?	Met het groene casco wordt de groene uitstraling van het bedrijventerrein bedoeld. 1. De bosstrook is 23,0m breed, getekend over de hele lengte van de zuidgrens van het plangebied. De definitieve breedte wordt nog bepaald aan de hand van een inrichtingsplan. Mogelijk wordt gekozen voor verschil in breedte tussen het deel ter hoogte van de woonwijk en het deel ten westen van het spoor. 2. Dit moet nog nader onderzocht worden of er door of langs de bosstrook een recreatieve route kan lopen. Hierover zal nog overleg met de gemeente Uithoorn plaats vinden. Ontvangen suggesties worden daarin meegenomen. 3. Bij het realiseren van het bedrijventerrein is het van belang een goede balans te vinden tussen groen, water, openbaar gebied en uitgeefbaar terrein. Binnen deze balans nemen wij de wens mee of de groenstrook breder kan worden aangelegd. Overleg met o.a. het waterschap en de PWN is hiervoor nodig.	Nader uitwerken Nader uitwerken Nader uitwerken

	Samenvatting ingediende reacties per inzender	Beantwoording reacties per punt	Plan-aanpassing
2	1. Mijn opdrachtgever is bezorgd over de bouwhoogtes van de te bouwen opstallen. Aan beide zijden van zijn bedrijf zullen er bouwwerken verrijzen met vermoedelijke bouwhoogtes van 10 m+. dit betekent dat zijn kas in de schaduw komt te staan met veel lichtverlies. In de glastuinbouw is er een regel dat 1% licht ook 1% productieverlies geeft. Planschade is dan ook te verwachten.	1. Deze zorg is begrijpelijk en de inschatting voor de bouwhoogtes aan weerszijden is terecht. Dit kan leiden tot productieverlies. Dat betekent dat de eigenaar van het perceel planschade kan claimen, indien een bouwvergunning voor een bedrijf met dergelijke bouwhoogtes afgegeven gaat worden.	Niet van Toepassing
	2. Het aantal verkeersbewegingen zal behoorlijk omhoog gaan; dit komt de veiligheid niet ten goede.	2. De veiligheid met betrekking tot verkeer staat bij ons voorop. De openbare ruimte wordt zodanig ontworpen en ingericht dat dit de veiligheid te goede komt.	Niet van Toepassing
	3. Blijft mijn opdrachtgever gewaarborgd qua nutsvoorzieningen? Blijft er voldoende capaciteit (gas/electra) voor handen na ontwikkeling van dit bedrijventerrein?	3. De toelevering van nutsvoorzieningen is niet de taak van de gemeente. Wel zal de gemeente zorgen voor het mogelijk maken van de aanleg van (extra) nutsvoorzieningen als dit noodzakelijk is.	Niet van Toepassing
	4. Het bedrijf van mijn opdrachtgever valt momenteel onder het Activiteitenbesluit met de normering voor de glastuinbouw. Welke consequenties heeft dit zodra het nieuwe bestemmingsplan aangeeft dat dit gebied de bestemming bedrijventerrein heeft gekregen? Heeft dit invloed op de diverse activiteiten van mijn opdrachtgever en op de verschillende nutsaansluitingen qua keuring? Zijn de eisen voor het bedrijventerrein hoger?	4. Zodra in het bestemmingsplan is vastgelegd dat het gebied een bedrijventerrein wordt betekent dit niet dat uw opdrachtgever per direct weg moet. Wel is het zo dat de gemeente voor ogen heeft dat glastuinbouw uit het gebied verdwijnt en dat dit geschiedt binnen de looptijd van het nieuwe bestemmingsplan. Huidige situaties, zoals het bedrijf van uw opdrachtgever, kunnen blijven voortbestaan onder de condities die nu gelden.	Niet van Toepassing

5. Er is aan de Meerlandenweg een grote waterpartij ingetekend. Zoals dit nu ingevuld is gaat dit ten koste van een deel van het bedrijventerrein. Deze waterpartijen kunnen beter op andere locaties gesitueerd worden zoals in de strook grond langs de Noorddammerweg, waar toch niet gebouwd kan worden.	5. De aanleg van waterpartijen wordt bepaald in overleg met Waternet. Er is een regelmatige spreiding van watergangen over het gebied nodig om wateroverlast te voorkomen. Uw suggestie om watergangen elders te plaatsen wordt meegenomen bij de uitwerking van het gebied.	Volgt in uitwerking
6. Mijn opdrachtgever heeft momenteel 20.700 m2 verhard oppervlak in gebruik. Hier is in het verleden al rekening mee gehouden m.b.t. de watertoets. Wordt mijn opdrachtgever gecompenseerd bij het inleveren van zijn verhard oppervlak? Het Hoogheemraadschap Rijnland en Hollands Noorderkwartier houden rekening met bestaand verhard oppervlak en waarderen dit ook. Gaat dat in deze situatie ook gelden?	6. In de huidige situatie heeft uw opdrachtgever verhard oppervlak liggen dat volledig gebruikt wordt. Indien deze oppervlakte niet wijzigt is er geen reden aan te nemen dat een compensatie moet plaatsvinden. Bij het opnieuw inrichten van het terrein wordt dan gekeken naar de eisen die gelden. Deze kunnen nu strenger zijn dan in het verleden.	Niet van Toepassing
7. Welke afstandsnorm wordt er gehouden m.b.t. de bestaande opstal (kas/schuur) tot de te bouwen opstallen aan de Meerlandenweg? Wat is de rooilijn of het bouwvlak naast het huidige perceel van mijn opdrachtgever? Dit geldt zowel voor de voorzijde als voor de rooilijn aan de zijkant van het bedrijf.	7. Voor de rooilijn aan de voorzijde van het bedrijf is afgesproken dat deze 40 meter uit de rooilijn moet liggen van de panden aan de andere zijde van de Meerlandenweg. Ten aanzien van de rooilijn aan de zijkant zijn (nog) geen eisen gesteld.	Niet van Toepassing
8. Mijn opdrachtgever heeft momenteel een grote gasaansluiting (65G aansluiting/400 m3 per uur) en een grote elektra aansluiting (2 kVa). Wat gaat hiermee gebeuren? Worden deze aansluitingen geïntegreerd in het plan? Moet hij deze weg laten halen bij een eventuele verkoop? Kan of wil de gemeente deze aansluitingen overnemen?	8. De huidige aardgasaansluitingen blijven liggen. Zodra het kavel verkocht wordt en/of er komt een bedrijf conform de invulling van het bedrijventerrein op, dan dient deze te voldoen aan de duurzaamheidseisen die worden opgelegd. De gemeente gaat aansluitingen niet overnemen.	Niet van Toepassing

9. Wat is het tempo van ontwikkeling? Nu gaan er al geluiden op dat er vertraging plaatsvindt. Is het streven dat het voorontwerp bestemmingsplan voor 2021 ter inzage ligt? Wanneer is het streven naar een vaststelling van dit plan?	9. De planning en activiteiten zijn zodanig ingericht dat het ontwerp bestemmingsplan voor 1 januari 2021 ter visie gelegd kan worden. Vervolgens is het streven om in 2021 het bestemmingsplan onherroepelijk te krijgen.	Niet van Toepassing
10. Hoe gaat de financiële compensatie geregeld worden? In het kader van de Wvg heeft u waarschijnlijk het glastuinbouwbedrijf niet of niet direct nodig. Mijn opdrachtgever zal zich beraden op een eventuele verplaatsing van het bedrijf. Deze kosten zijn enorm hoog. Vindt er dan ook een schadeloosstelling op basis van de Onteigeningswet plaats?	10. Voor het vaststellen van een verkoopprijs van het kavel vindt een procedure plaats, waarbij door onafhankelijke makelaars (2 stuks) een prijs wordt bepaald van het onroerend goed. Het gemiddelde van deze prijs is de verkoopprijs. Komen partijen tot een vergelijk dan koopt de gemeente het kavel en is er geen spraken van compensatie. Komen partijen niet tot een vergelijk dan kan uiteindelijk onteigend worden, waarbij de prijs en een compensatie door de rechter wordt vastgesteld.	Niet van Toepassing
11. In het geval dat mijn opdrachtgever het perceel zelf gaat ontwikkelen als bedrijventerrein zal er een financiële bijdrage verlangd gaan worden vanuit de gemeente. Houdt de gemeente dan rekening met bovengenoemde factoren (afbraak van verhard oppervlak, de aanwezigheid van nutsvoorzieningen)? Komt dat terug in een lagere financiële bijdrage aan de gemeente?	11. Indien uw opdrachtgever kiest voor de mogelijkheid tot zelf realisatie dan dient hij een bijdrage te leveren aan het ontwikkelen van het gehele terrein. De hoogte van deze bijdrage is nog niet bepaald en wordt niet verrekend met de reeds aanwezige verharding of andere roerende zaken op het perceel.	Niet van Toepassing

3	Dat Amstelveen zijn industrieterrein wenst uit te breiden is begrijpelijk. Wat niet begrijpelijk is, is het plaatsen van de zuidgrens van dit terrein pal tegen een woonwijk waar ik dan ook ernstig bezwaar tegen aanteken.	Er zal in vorm en functie rekening worden gehouden met de aanwezigheid van de bestaande woningen. Het Milieu Effect Rapport en het bestemmingsplan zullen beperkingen opleggen aan de maximale milieuhinder vanaf het bedrijventerrein ten opzichte van de gevoelige functies.	Wordt uitgewerkt
4	1. Ik heb niet kunnen ontdekken hoe hoog de bebouwing gaat worden. Inmiddels staat er langs de N201 al meer dan 1,5 jaar een staalskelet die zonder vergunning gebouwd is. De gemeente Amstelveen zou in de zomer van 2019 hierover een besluit nemen en het spookskelet staat er nog steeds. De hoogte van dat skelet is vanuit Uithoorn onacceptabel; ben ook mede daarom benieuwd wat de hoogte gaat worden van de nieuw te bouwen hallen cq panden. 2. Hoop dat vanuit Uithoorn gezien de achterkant van de bebouwing een eenheid wordt, zodat we niet tegen opslag e.d. aankijken.	1. De hoogte van de bebouwing zal variëren en mede afhankelijk zijn van de wens van het te vestigen bedrijf. De hoogte op het terrein ten zuiden van de N201 loopt, gezien vanaf Uithoorn, op. Achter de groenstrook langs de gemeentegrens is een hoogte mogelijk variërend van 9 tot 12 meter. De bedrijven die grenzen aan de N201 hebben een hoogte variërend tussen de 12 en 15 meter. 2. De gemeente wil dat het bedrijventerrein kwaliteit gaat uitstralen en daarvoor zijn randvoorwaarden vastgelegd in de start notitie. U vraagt tevens aandacht voor de achterkant, zodat vanuit Uithoorn niet tegen opslag e.d. aangekeken wordt.	Wordt uitgewerkt Wordt uitgewerkt

5	Middels een brief wil ik graag contact leggen met andere eigenaren in sectie O. Voor ons als eigenaar van een kavel (nummer 10293) in sectie O, welke buiten de grenzen van het te ontwikkelen bestemmingsplan is gehouden, is het van groot financieel belang 1 partij te vormen met de andere eigenaren in deze sectie, om gezamenlijk als 1 partij aan te kunnen sluiten bij de vorming van het bestemmingsplan.	Allereerst een algemene reactie op de overwegingen die vooraf gaan aan de genummerde vragen: Sectie O is de kadastrale sectieletter waaronder dit gebied in Amstelveen valt in de kadastrale registratie. Alle kadastrale percelen binnen het plangebied van BTAZ vallen binnen de kadastrale gemeente Amstelveen sectie O. Dit betreft niet alleen het gedeelte van de percelen die in de Startnotitie buiten het plangebied van BTAZ zijn gelaten. Het staat u vrij om te trachten tot een samenwerking te komen met de andere eigenaren van de percelen die buiten het plangebied van BTAZ zijn gelaten. De gemeente kan daarin geen rol spelen, wegens privacy regelgeving is het de gemeente niet toegestaan om bij de gemeente bekende contactgegevens te delen. Daarnaast is de gemeente niet de aangewezen partij om daarbij als bemiddelaar op te treden. De partij van wie u de grond heeft gekocht kan u daarbij wellicht van dienst zijn en ook kunt u het Kadaster daarvoor –tegen betaling- raadplegen.	Niet van Toepassing
	1. Op welke termijn wordt de grond overgedragen aan een projectontwikkelaar en wanneer zou het verkoopbedrag uitgekeerd worden aan de huidige grondeigenaren.	1. deze vraag kan de gemeente niet voor u beantwoorden. Dat hangt af van de afspraken die u als grondeigenaar zelf maakt met een projectontwikkelaar.	NvT

2. In het exploitatieplan wordt een prijs vastgesteld per m2 grond. Hoe wordt die prijs bepaald en door wie?	2. Het exploitatieplan, en dan met name de berekening van de verschuldigde exploitatiebijdrage, maakt gebruik van input van kosten en opbrengsten. Met betrekking tot de in het plangebied betrokken gronden wordt de inbrengwaarde van de grond bepaald aan de hand van een onafhankelijke taxatie in opdracht van de gemeente. De waardebepaling geschiedt op basis van de in de wet voorgeschreven wijze. Daarnaast wordt de uitgifteprijs van toekomstig netto uitgeefbare bedrijfskavels getaxeerd. De inbrengwaarde is een van de kostenposten die wordt opgenomen in de berekening van de exploitatiebijdrage. De uitgifteprijs van de kavel bepaalt of de netto opbrengst van de hele ontwikkeling binnen het exploitatiegebied positief is. Per eigenaar wordt de totale exploitatiebijdrage (de bijdrage in de kosten van de totale ontwikkeling) bepaald aan de hand van de opbrengstpotentie van het betreffende grondeigendom. In de netto exploitatiebijdrage per eigenaar is rekening gehouden met een vergoeding van de inbrengwaarde. Daaronder vallen ook de perceelgedeelten die aan de gemeente moeten worden overgedragen ten behoeve van de aanleg van openbaar gebied.	NvT
3 Als ik als belegger van een stuk grond in sectie O mijn grond aan de gemeente wil aanbieden, wat is dan een goed moment?	3. Daar is geen onderscheidend moment voor aan te geven. Het gemeentelijk voorkeursrecht is gevestigd met het oog op het voorkomen van verdere grondspeculatie binnen het toekomstig bedrijventerrein. Vanwege de versnippering van de eigendom van de percelen waar u op doelt, is er sprake van een bijzondere ongeschiktheid van deze percelen om tot ontwikkeling te komen, daardoor ligt een aankoop door de gemeente minder voor de hand.	NvT
4 Blijft de prijs na de tervisielegging nog stijgen of blijft de prijs van het exploitatieplan gehandhaafd in het verdere vervolg?	4. Alle bedragen die zijn opgenomen in de exploitatieplanberekening worden jaarlijks herzien op basis van de dan geldende (markt)omstandigheden, dat geldt ook voor de inbrengwaarden en de uitgifteprijzen.	NvT

	Samenvatting ingediende reacties per inzender	Beantwoording reacties per punt	Plan-aanpassing
6.	Met interesse hebben wij kennis genomen van de concept Startnotitie BTAZ. Wij hebben hierin ook gezien dat links onderin het plangebied een groot aantal versnipperde kavels liggen welke als niet uitgeefbare grond zijn aangemerkt. Kunt u ons aangeven waarom deze kavels in deze ontwikkeling als niet-uitgeefbaar aangegeven zijn en of er verder nog plannen zijn met betrekking tot deze kavels?	Deze percelen zijn ruimtelijk, functioneel en economisch niet noodzakelijk voor de ontwikkeling van BTAZ. Daarnaast is een eventuele ontwikkeling van dit versnipperde grondeigendom praktisch en financieel niet uitvoerbaar voor de gemeente. Mochten de eigenaren van de versnipperde kavels zich weten te verenigen en een partij vinden die de grond met een plan wil ontwikkelen binnen de door de gemeente vastgesteld kaders, dan is het altijd mogelijk om daarover met de gemeente in gesprek te gaan. Op dit moment is er voor de gemeente geen aanleiding om de locatie mee te nemen in de ontwikkeling van het bedrijventerrein. Het meenemen van de locatie is ruimtelijk, functioneel en economisch niet noodzakelijk voor de ontwikkeling en zou door de praktische onuitvoerbaarheid van een ontwikkeling vanwege de versnippering zelfs een belemmering kunnen vormen voor BTAZ. En snelheid en effectiviteit van de ontwikkeling van BTAZ is belangrijk voor de gemeente vanwege de relatie met de transitie van Bedrijventerrein Legmeer.	Niet van Toepassing
7	1. Wordt bij de bouw rekening gehouden met uniformiteit wat betreft de hoogte, kleur en logo's (gericht naar de N201)?	De bedrijven langs de N201 komen op een zicht locatie te zitten. Dit is direct de entree naar het bedrijventerrein en het zicht op Amstelveen. De gemeente wil dat deze bedrijven een kwalitatief goede uitstraling hebben. Kleuren van logo's zijn niet op elkaar af te stemmen, omdat dit bedrijf gerelateerd is.	Niet van Toepassing
	2. Houdt u bij de bouw rekening met reeds bestaande bouw, dus aan de zuidzijde niet hoger dan de reeds bestaande gebouwen van Hogenhout en Kaatee?	We nemen deze suggestie mee in de uitwerking.	Wordt uitgewerkt

8	1. Omdat wij als bewoners van Uithoorn direct kijken op het terrein, verzoeken wij een bredere groenstrook tot aan de sloot, omdat tot daar Amstelveen doorloopt. Zeker ten oosten van de trambaan.	1. Bij het realiseren van het bedrijventerrein is het van belang een goede balans te vinden tussen groen, water, openbaar gebied en uitgeefbaar terrein. Binnen deze balans nemen wij de wens mee of de groenstrook breder kan worden aangelegd. Overleg met o.a. het waterschap en de PWN is hiervoor nodig.	Nader uitwerken
	2. In paragraaf 2.2 wordt gesproken over “een aantal bedrijven gevestigd”. Vestigen bedrijven en zullen de gebouwen die het dichtst grenzen aan de buurt Op de Klucht (zoals eerder werd afgesproken met de Gemeente Uithoorn) alleen laagbouw betreffen; dus op die locatie geen hallen met daarboven ook nog eens kantoren? We maken ons zorgen over precedentwerking als de bouwvergunning zal worden verstrekt aan Hogenhout voor afbouw van de staalconstructie tot een bouwwerk. Immers ons is ter ore gekomen dat men voornemens is die te geven met een gewijzigd bestemmingsplan met een maximumhoogte van 15 mtr. Graag uw antwoord hierop ook al valt deze bouwvergunning buiten het plan BTAZ.	2. De hoogte van de bebouwing zal variëren en mede afhankelijk zijn van de wens van het te vestigen bedrijf. De hoogte op het terrein ten zuiden van de N201 loopt, gezien vanaf Uithoorn, op. Achter de groenstrook langs de gemeentegrens is een hoogte mogelijk variërend van 9 tot 12 meter. De bedrijven die grenzen aan de N201 hebben een hoogte variërend tussen de 12 en 15 meter.	Nader uitwerken
	3. Paragraaf 3.1, alinea: Regionale functie. Hier wordt gesproken over “Dat betekent dat er eventueel ook plaats zal zijn voor bedrijven met een zwaardere milieucategorie die een locatie zoeken binnen de (AM-) regio”. Een zwaardere milieucategorie dan 1,2 en 3 kunnen wij bewoners, wonende in de buurt grenzend aan het BTAZ, niet accepteren.	3. Deze paragraaf wordt gecorrigeerd. Bij het bestemmingsplan BTAZ wordt geen gebruik meer gemaakt van de traditionele categorie-indeling voor milieuhinder. Er wordt specifiek per locatie aangetoond dat op de aspecten geur, stof, geluid en gevaar een goed woon- en leefklimaat blijft bestaan bij de nabijgelegen gevoelige functies zoals woningbouw. In sommige gevallen kan dat betekenen dat zwaardere industrie mogelijk wordt gemaakt als kan worden aangetoond dat geen hinder optreedt. Om te voorkomen dat hinder optreedt, moeten bepaalde maatregelen in acht worden genomen zoals voldoende afstand bewaren, filters, geluidsdemping etc.	Ja

4. Paragraaf 3.4 Beleidskaders, alinea: Groenstructuurplan (2008-2018). Hier wordt gesproken over "Naast dit casco is het Landschapsplan voor de N201 van belang. Dit plan moet de inpassing van de weg in het gebied vormgeven. Het plan voorziet in een bomenrij langs de noordzijde van de weg en een brede waterpartij aan de zuidzijde ter hoogte van het bedrijventerrein BTAZ". Hier wordt gesproken over de noordzijde van de weg. Welke weg wordt hiermee bedoeld?	4. Bedoeld wordt een bomen rij langs de noordzijde van de N201. Dit is een rij iepen die de provincie destijds bij de aanleg van de weg al heeft geplant.	Niet van Toepassing
5. Wat verstaat u onder een bomenrij? Wat is de breedte van deze rij en wat wordt de hoogte van de bomen? Graag zien wij een breedte van 50 meter en waar precies komt de brede waterpartij?	5. De bomenrij bestaat uit een enkele rij iepen. Deze bomen worden hier naar schatting uiteindelijk tussen de 15 en 20 meter hoog.	Niet van Toepassing
6. Paragraaf 4.3 Stedenbouwkundige uitgangspunten voor een aantrekkelijk en toekomstig bedrijventerrein. Op pagina 16 wordt gesproken over "..de toekomstige nog in te passen bosstrook langs het woongebied Uithoorn en de Uithoornlijn die over de N201 gaat". Wat verstaat U onder bos? Graag zien wij een bos aangeplant, zoals verwoord in de Boswet. In deze wet is een bos officieel een bos als 10 are (1000 vierkante meter) uit bomen bestaat.	6. Onder een bosstrook wordt verstaan een gemende beplanting bestaande uit met name inheemse bomen en struiken, die hier vooral bedoeld is om het zicht op het bedrijventerrein aan te kleden. De breedte van de strook, en daarmee ook de totale oppervlakte, moet nog worden bepaald. Om de bedoelde afscherming te kunnen bieden moet de strook voldoende breedte hebben, en dat naast de oeverzone en zone waarin de waterleiding ligt en waar geen boombeplanting is toegestaan.	Niet van Toepassing
7. Alinea Uithoornlijn. Hier wordt gesproken over "Binnen het plangebied wordt er ook "fysiek ruimte gereserveerd voor een haltevoorziening". Heeft U al een idee waar deze halte gerealiseerd gaat worden. Is dat, zoals in het plan aangemerkt met een teken?	7. De locatie van de reservering van een eventuele tramhalte wordt in het bestemmingsplan aangegeven door middel van een geel vlak.	Niet van Toepassing
8. Alinea Bosstrook Uithoorn. Hier wordt gesproken over "een natuurlijke overgang tussen het bedrijventerrein en het aangrenzende woongebied" en "de bosstrook maakt tevens onderdeel uit van het groene casco in het gebied. Langs de strook loopt een recreatie route tussen de Amstel en Westeinderplassen in Aalsmeer". Kunt bovenstaande concreet maken d.m.v. een plattegrond? Graag zouden wij willen dat deze strook loopt langs de bosstrook en de waterpartij parallel lopend aan Op de Klucht en Aan de Kant.	8. Tijdens de inloopavond is er een tekening gepresenteerd met stedenbouwkundige uitgangspunten waarin een plattegrond te zien is. De ambitie is een bosstrook langs de bestaande watergang. De bosstrook langs Op de Klucht en Aan de kant zal nog nader uitgewerkt worden, waarin de bestaande waterleiding de inrichting in sterke mate bepaald.	Nader uitwerken

9. Paragraaf 4.4 Randvoorwaarden, 4.4.1. Stedenbouw, tweede aandachtspunt: “In overeenstemming met de Ruimtelijke Visie Noorder Legmeerpolder wordt een groene buffer aangehouden tussen de zuidelijke rand van BTAZ en de woonbebouwing in Uithoorn.” Kan deze bufferzone een breedte krijgen van 50 meter en kan de bufferzone bestaan uit een hoge wal, waarop groenblijvende begroeiing tegen schuttingen en bomen en struiken staan. (zie kruising Machineweg en Japanlaan in Aalsmeer). Dat de al jaren door Buurtbeheer Legmeer bepleite groenstrook van minstens 50 mtr welke zou kunnen worden geïntegreerd in het door Schiphol gesubsidieerde recreatiegebied zal dienen te worden geïmplementeerd in de plannen in onze voortuin en in de verre achtertuin van Amstelveen is voor ons buurtbewoners van essentieel belang.	9. Bij het realiseren van het bedrijventerrein is het van belang een goede balans te vinden tussen groen, water, openbaar gebied en uitgeefbaar terrein. Binnen deze balans nemen wij de wens mee of de groenstrook breder kan worden aangelegd. Overleg met o.a. het waterschap en PWN is hiervoor nodig.	Nader uitwerken
10. Paragraaf 4.4.2 Tweede alinea: “…….zodat aan de zuidzijde van de N201 in twee richtingen ruimte is voor auto/vrachtverkeer en voor langzaam verkeer.” Wanneer deze weg er komt en er worden bedrijven gevestigd in dit deel, dan moet er wel een zeer brede en hoge bebossing komen in de afscheiding van het bedrijventerrein en het bewoonde gedeelte van Uithoorn (o.a. Op de Klucht en Aan de Kant).	10. Bij het realiseren van het bedrijventerrein is het van belang een goede balans te vinden tussen groen, water, openbaar gebied en uitgeefbaar terrein. Binnen deze balans nemen wij de wens mee of de groenstrook breder kan worden aangelegd. Overleg met o.a. het waterschap en PWN is hiervoor nodig.	Nader uitwerken
11. Paragraaf 4.4.4 Energie en duurzaamheid, alinea Wind. Hier staat “In dat kader wil Amstelveen de mogelijkheden voor (kleinschalige) windturbines op haar grondgebied serieus onderzoeken…….”. Kijk niet alleen naar de hoogte van de turbines, maar ook naar slagschaduw en het geluid voor de bewoners van Uithoorn.	11. Ook voor windturbines geldt dat de potentiële geluidhinder, slagschaduw en externe veiligheidsfactoren in acht dienen te worden genomen met betrekking tot omliggende (bestaande) functies. Als windturbines geplaatst kunnen worden zal op basis van het Milieu Effect Rapport moeten blijken dat dit geen hinder veroorzaakt en wellicht ook wat de beste plek is om windturbines toe te passen. Voor windturbines van 12 meter en hoger (vanaf rotor diameter van 5 meter en ashoogte van 7 meter) hebben we als gemeente rekening te houden met de Provinciale Milieu Verordening, deze laat momenteel geen windturbines toe buiten de aangewezen gebieden. BTAZ is geen aangewezen gebied. Er zal dus echt sprake zijn van zeer kleinschalige windturbines. Geluidsnormeringen en potentiele slagschaduw zijn onderdeel van het onderzoek.	Wordt in MER getoetst

12. Algemene Opmerking: de bedrijven op het bedrijventerrein BTAZ moeten voor 100% voldoen aan De Wet milieubeheer (Wm) en aan de Omgevingswet, welke per 1 januari 2021 in werking gaat. In de Omgevingswet worden meer dan 20 wetten, 120 AMvB's, honderden regelingen en 40 planvormen op het gebied van ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water geïntegreerd. Tevens worden hierin ondergebracht de belangrijkste "losse" wetten zoals de Wet Geluidshinder, de Waterwet, de Wet bodembescherming en de Meststoffenwet.	12. Het ontwerp bestemmingsplan voor BTAZ wordt opgesteld en ter visie gelegd in 2020, en valt dus onder het 'oude' recht.	Niet van Toepassing
13. Verder vragen we u vooruitlopend op de nieuwe omgevingswet 2021, nu reeds, de dan wettelijk van kracht wordende burgerparticipatierechten te hanteren. Dat lijkt ons in het kader van de wetten mbt behoorlijk bestuur geen onredelijk verzoek.	13. De inspraakronde op de startnotitie en de inloopavond voor de startnotitie organiseren wij in het kader van participatie. Gedurende het planproces van milieu-effectrapportage en bestemmingsplan volgen de wettelijk voorgeschreven mogelijkheden om zienswijzen in dienen.	Niet van Toepassing
14. De groenstrook, grenzend aan Op de Klucht en Aan de Kant, moet een doorlopende strook groen zijn rijk aan biodiversiteit. Biodiversiteit zorgt voor interactie met omgevingsfactoren voor ecosystemen waarin organismen kunnen leven, zoals bijvoorbeeld de mens. In een gebied, als de onze moeten wij zeer alert zijn. Wij hebben al meer dan genoeg overlast, op alle gebied, van onze laag overvliegende vliegtuigen.	14. De inrichting van de strook moet nog worden bepaald, maar uitgangspunt is een aanplant van inheemse bomen en struiken. De ecologische betekenis van de bosstrook en de aangrenzende bermen en waterkanten zal hierbij zeker aandacht krijgen.	Nader uitwerken

	Samenvatting ingediende reacties per inzender		Beantwoording reacties per punt	Plan-aanpassing
9	Wij zijn beiden niet tegen uitbreiding van industrieterreinen, maar wél tegen afval- en vuilverbranding zó dicht bij onze woonplaatsen. Veel te dichtbij!!		Afval- en vuilverbranding gaat niet plaats vinden op het BTAZ. In de startnotitie benoemen we het opnemen van de mogelijkheid voor een verwerkingslokatie van (lokale) groene reststromen. In de in 2017 opgestelde structuurvisie wordt nog over een biomassacentrale gesproken. Het is niet onze bedoeling biomassa van ver weg te laten verwerken, wij doelen nadrukkelijk op lokale reststromen, hierbij denken wij bijvoorbeeld aan een biomassavergistingsinstallatie voor bijvoorbeeld GFT-reststromen. Het is geenszins de bedoeling dat er de mogelijkheid wordt geboden voor afval- en vuilverbranding, dit staat ons inziens ook op gespannen voet met de circulaire ambitie die we met BTAZ na streven.	Niet van Toepassing

10	1. Wat wordt er gedaan aan de verkeersexplosie aan de Zijdelweg; staat nu al vast. Wordt dit een 4-baans weg?	1. De Zijdelweg betreft een Provinciale weg. Door de ontwikkeling van BTAZ, maar ook vanwege andere uitbreidingsplannen van de gemeente Amstelveen en omliggende gemeenten in het kader van de woningbouwopgave voor de metropoolregio Amsterdam, zal een verkeerstoename op de Zijdelweg gaan plaatsvinden. Er bestaat daardoor een reële kans dat op termijn de Zijdelweg zal worden verbreed naar 2 maal 2 rijstroken. Dit is echter ter besluitvorming van de provincie.	Niet van Toepassing
	2. Als dat zo is, maak dan aan de bewonerskant een ventweg (samen met het fietspad) en plaats de 4-baans weg dan verder bij de woonbestemming vandaan.	2. Het is momenteel niet bekend of, en zo ja wanneer en op welke wijze capaciteitsuitbreiding van de Zijdelweg gaat plaatsvinden. De weg is eigendom van de Provincie. Weguitbreiding zal derhalve een provinciaal project worden.	Niet van Toepassing
	3. Wordt er rekening gehouden met extra lawaai of kunnen jullie dan mijn woning gratis isoleren of kopen jullie mij op???	3. Er wordt geluidsonderzoek uitgevoerd ten behoeve van dit bestemmingsplan. Als de realisatie van BTAZ leidt tot een geluidhinder die de maximale waarden overstijgt, zal inderdaad contact worden opgenomen om geluidwerende maatregelen mogelijk te maken. We zullen er echter naar streven om de geluidsbelasting zo laag mogelijk te houden en uiteraard diverse opties tegen elkaar afwegen in (onder andere) het Milieu Effect Rapport.	Nader uitwerken
11	1. Buiten alle ongemakken van dit project willen wij grote kritiek geven op de beplanting langs de N201. Waarom bomen aan de kant van Amstelveen en niet aan de kant van Uithoorn? Daar wonen mensen die de hele dag naar het langsrazend verkeer kijken.	1. De bomen langs de N201 aan de kant van Amstelveen zijn al geplant. Ons voorstel voor de bosstrook langs de Randweg, Op de Klucht en Aan de kant is een landschappelijke inrichting met bomen, struiken en een groene wal. We gaan onderzoeken of dit mogelijk is binnen de bosstrook en of we voldoende afstand houden van de bestaande waterleiding.	Nader Uitwerken
	2. Wanneer worden de stalen geraamtes van Hogenhout verwijderd? Ze staan daar illegaal en zijn te hoog volgens het bestemmingsplan Belachelijk! Duur veel te lang!	2. Het staalskelet is niet rechtmatig en zonder vergunning opgetrokken. Momenteel vindt handhaving plaats. Daarom is de bouw destijds door de gemeente stilgelegd. De vergunningprocedure kan echter worden opgestart zodra overeenstemming bestaat tussen de ontwikkelende partijen en de gemeente. Dan zal uit een ruimtelijke onderbouwing moeten blijken dat voldaan wordt aan een goede ruimtelijke ordening.	Niet van Toepassing

12	1. Zijdelweg: fietsroute van de noordelijke rotonde ten westen van de zuidelijke rotonde via een verbrede brug, richting Uithoorn-west. Dit is een grote wijk geworden. 2. Bij “groen en water” staan wegdoorsneden getekend suggestie: verdeel de ruimte voor de fiets en de ruimte voor de voetganger anders. Misschien gecombineerd fiets-voetpad? Dat is beter dan de fiets krap naast de vrachtauto’s.	1. De Zijdelweg en bijbehorende fietspaden is in beheer en onderhoud bij de Provincie Noord-Holland. De gemeente Amstelveen heeft geen plannen om de fietsinfrastructuur langs de Zijdelweg te wijzigen en is hiertoe ook niet bevoegd. 2. BTAZ zal voor een klein deel een vrijliggend fietspad krijgen. Op de overige wegen binnen het bedrijventerrein zal de fietser gebruik maken van dezelfde rijbaan als het overige verkeer. Dit is vrij gebruikelijk op vergelijkbare bedrijventerreinen, waar relatief maar weinig gefietst wordt. Het voorstel is om de fietser op 2 plekken de ruimte te geven voor vrijliggende fietspaden. Bij de hoofdentree nabij Zijdelweg langs een brede waterpartij en het stuk onder de viaduct van de nieuwe Uithoornlijn. De wegen zijn bovendien op alle plekken 6,5 meter breed waar er ook gefietst kan worden. Voor de voetganger is er wel rekening gehouden met wandelpaden van 2,5m breed.	Niet van Toepassing Niet van Toepassing

13	1. In paragraaf 2.2 wordt gesproken over “een aantal bedrijven gevestigd”. Wat wordt de maximale hoogte van de te vestigen bedrijven?	1. De hoogte van de bebouwing zal variëren en mede afhankelijk zijn van de wens van het te vestigen bedrijf. De hoogte op het terrein ten zuiden van de N201 loopt, gezien vanaf Uithoorn, op. Achter de groenstrook langs de gemeentegrens is een hoogte mogelijk variërend van 9 tot 12 meter. De bedrijven die grenzen aan de N201 hebben een hoogte variërend tussen de 12 en 15 meter. Voor de overige gebieden moeten de hoogtes nog bepaald worden.	Nader uitwerken
	2. In paragraaf 23.1 wordt gesproken over “dat betekent dat er eventueel ook plaats zal zijn voor bedrijven met een zwaardere milieucategorie die een locatie zoeken….”. wij als bewoners in de wijk grenzend aan BTAZ kunnen die zwaardere categorie niet hebben!	2. Deze paragraaf wordt gecorrigeerd. Bij het bestemmingsplan BTAZ wordt geen gebruik meer gemaakt van de traditionele categorie- indeling voor milieuhinder. Er wordt specifiek per locatie aangetoond dat op de aspecten geur, stof, geluid en gevaar een goed woon- en leefklimaat blijft bestaan bij de nabijgelegen gevoelige functies zoals woningbouw. In sommige gevallen kan dat betekenen dat zwaardere industrie mogelijk wordt gemaakt als kan worden aangetoond dat geen hinder optreedt. Om te voorkomen dat hinder optreedt, moeten bepaalde maatregelen in acht worden genomen zoals voldoende afstand bewaren, filters, geluidsdemping etc.	Ja
	3. In paragraaf 3.4 wordt gesproken over “naast dit casco is het Landschapsplan voor de N201 van belang. Dit plan moet de inpassing van de weg in het gebied vormgeven. Het plan voorziet in een bomerij langs de noordzijde van de weg en een brede waterpartij aan de zuidzijde….”. over welke weg gaat het bij de “noordzijde van de weg”?	3. Bedoeld wordt een bomen rij langs de noordzijde van de N201. Dit is een rij iepen die de provincie destijds bij de aanleg van de weg al heeft geplant.	Niet van Toepassing
	4. Wat verstaat u onder een bomenrij? Wat is de breedte van deze rij en wat wordt de hoogte van de bomen? Graag zien wij een breedte van 50 meter.	4. Bij het realiseren van het bedrijventerrein is het van belang een goede balans te vinden tussen groen, water, openbaar gebied en uitgeefbaar terrein. Binnen deze balans nemen wij de wens mee of de groenstrook breder kan worden aangelegd. Overleg met o.a. het waterschap en de PWN is hiervoor nodig. Specifieke maten over breedte en hoogte van de bomen moet nog nader uitgewerkt gaan worden.	Nader Uitwerken
	5. Waar komt precies de waterpartij?	5. In alle deelgebieden komen nieuwe watergangen voor. De poster met de stedenbouwkundige uitgangspunten is een plattegrond te zien waar de nieuwe watergangen zich zullen bevinden.	Niet van Toepassing
	6. Paragraaf 4.3 pag 16 hier wordt gesproken over “…. De toekomstige nog in te passen bosstrook langs het woongebied Uithoorn en de Uithoornlijn die over de N201 gaat”. Wat verstaat u onder bos? Graag zien wij een bos aangeplant zoals verwoord in de Boswet. In deze wet is een bos officieel een bos als 10 are (1000 m2) uit bomen bestaat.	6. We verstaan onder een bosstrook waarin we langs de bestaande watergang langs Op de Klucht en Aan de kant binnen een strook landschappelijk willen gaan inrichten.	Niet van Toepassing

7. Uithoornlijn. Hier wordt gesproken over “binnen het plangebied wordt er ook fysieke ruimte gereserveerd voor een haltevoorziening”. Heeft u al een idee waar deze halte gerealiseerd gaat worden? Is dat, zoals in het plan aangemerkt met een teken?	7. Dat is inderdaad de locatie die gereserveerd wordt voor de nieuwe tramhalte	Niet van Toepassing
8. Bosstrook Uithoorn. Hier wordt gesproken over “een natuurlijke overgang tussen het bedrijventerrein en het aangrenzende woongebied” en “ de bosstrook maakt tevens onderdeel uit van het groene casco in het gebied. Langs de strook loopt een recreatie route tussen de Amstel en Westeinderplassen in Aalsmeer”. Kunt u bovenstaande concreet maken dmv een schets? Graag zouden wij willen dat deze strook loopt langs de bosstrook en de waterpartij parallel lopend aan Op de Klucht en Aan de Kant.	8. Tijdens de inloopavond is er een tekening gepresenteerd met stedenbouwkundige uitgangspunten waarin een plattegrond te zien is. De ambitie is een bosstrook langs de bestaande watergang. Een recreatieve route van Aalsmeer tot Amstel valt niet binnen het plangebied en is een visie van bewoners van Uithoorn die zij samen met bureau VlugP hebben uitgewerkt.	Nader uitwerken
9. In paragraaf 4.4.1. randvoorwaarden stedenbouw wordt gesproken over “in overeenstemming met de ruimtelijke visie Noorder legmeerpolder wordt een groene buffer aangehouden tussen de zuidelijke rand van BTAZ en de woonbebouwing in Uithoorn”. Kan deze bufferzone een breedte krijgen van 50 meter en kan de bufferzone bestaan uit een hoge wal waarop bomen en struiken staan?	9. Bij het realiseren van het bedrijventerrein is het van belang een goede balans te vinden tussen groen, water, openbaar gebied en uitgeefbaar terrein. Binnen deze balans nemen wij de wens mee of de groenstrook breder kan worden aangelegd. Overleg met o.a. het waterschap en de PWN is hiervoor nodig.	Nader uitwerken
10. In paragraaf 4.4.2. Bereikbaarheid wordt gesproken over “….. zodat aan de zuidzijde van de N201 in twee richtingen ruimte is voor auto/vrachtverkeer en voor langzaam verkeer”. Wanneer komt deze weg en worden bedrijven gevestigd in dit deel; dan moet er wel een zeer brede en hoge bebossing komen in de afscheiding van het bedrijventerrein en het bewoonde deel van Uithoorn	10. Dit deel van het bedrijventerrein is als laatste gepland om te ontwikkelen. Reden daarvoor is dat eerst het viaduct voor de tramlijn gereed moet zijn. Door dit viaduct wordt het perceel ten westen van de tramlijn en ten zuiden van de N201 bereikbaar. In welk jaar dit gaat plaatsvinden is nog onduidelijk.	Nader uitwerken

11. Paragraaf 4.4.4 Energie en duurzaamheid, alinea Wind. Hier staat “In dat kader wil Amstelveen de mogelijkheden voor (kleinschalige) windturbines op haar grondgebied serieus onderzoeken. Kijk niet alleen naar de hoogte van de turbines, maar ook naar slagschaduw en het geluid dat zij zullen produceren. Het mag geen overlast zijn voor de bewoners van Uithoorn.	11. Voor windturbines van 12 meter en hoger (vanaf rotor diameter van 5 meter en ashoogte van 7 meter) hebben we als gemeente rekening te houden met de Provinciale Milieu Verordening, deze laat momenteel geen windturbines toe buiten de aangewezen gebieden. BTAZ is geen aangewezen gebied. Er zal dus echt sprake zijn van zeer kleinschalige windturbines. Geluids-normeringen en potentiele slagschaduw zijn onderdeel van het onderzoek.	Wordt in MER getoetst
12. Algemene Opmerking: de bedrijven op het bedrijventerrein BTAZ moeten voor 100% voldoen aan De Wet milieubeheer (Wm) en aan de Omgevingswet, welke per 1 januari 2021 in werking gaat. In de Omgevingswet worden meer dan 20 wetten, 120 AMvB’s, honderden regelingen en 40 planvormen op het gebied van ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water geïntegreerd. Tevens worden hierin ondergebracht de belangrijkste “losse” wetten zoals de Wet Geluidshinder, de Waterwet, de Wet bodembescherming en de Meststoffenwet.	12. Als de gemeenteraad de startnotitie BTAZ vaststelt, kan het ontwerp bestemmingsplan voor BTAZ worden opgesteld en na vaststelling in 2020 ter visie worden gelegd, en valt dus onder het ‘oude’ recht	Niet van Toepassing
13. De groenstrook, grenzend aan Op de Klucht en Aan de Kant, moet een doorlopende strook groen zijn rijk aan biodiversiteit. Biodiversiteit zorgt voor interactie met omgevingsfactoren voor ecosystemen waarin organismen kunnen leven, zoals bijvoorbeeld de mens. In een gebied, als de onze moeten wij zeer alert zijn. Wij hebben al meer dan genoeg overlast, op alle gebied, van onze laag overvliegende vliegtuigen.	13. De inrichting van de strook moet nog worden bepaald, maar uitgangspunt is een aanplant van inheemse bomen en struiken. De ecologische betekenis van de bosstrook en de aangrenzende bermen en waterkanten zal hierbij zeker aandacht krijgen.	Nader uitwerken

		Samenvatting ingediende reacties per inzender	Beantwoording reacties per punt	Plan-aanpassing
13	14	Voor het proces van productie is het noodzakelijk beperkt gas te gebruiken. Op het moment dat biogas voorhanden kan overgeschakeld worden. Op dit moment zijn er echter geen passende andere oplossingen voor en verzocht wordt om het beperkt gebruik van gas toe te staan voor het proces.	Wij zullen in overleg met de Netbeheerder Stedin treden op welke wijze we de ambitie aardgasloos bedrijventerrein het best kunnen realiseren. Hierbij zullen we specifiek aandacht besteden aan bedrijven welke aangeven voor hun bedrijfsprocessen nog (aard)gas nodig te hebben. We willen voorkomen dat eventuele uitzonderingen leiden tot algeheel gebruik van aardgas hetgeen niet past bij de ambities van ons als gemeente en het Klimaatakkoord.	Nader uitwerken
14		Pg1: Plabeka is akkoord. Wat / wie is Plabeka? Wat is de status van Plabeka? Wat is de status van hun akkoord?	Het bestuurlijk Platform Economie is in de Metropoolregio Amsterdam (MRA) verantwoordelijk voor de Ruimtelijk-economische ontwikkelingen. Het platform bedrijventerreinen en kantoren - Plabeka – maakt onderdeel uit van het Platform Economie. Hier vindt regionale afstemming plaats over de kwaliteit en kwantiteit van werklocaties binnen de MRA. Plabeka heeft als doel om voldoende ruimte én kwaliteit van werkmilieus in de MRA te creëren, om zo bij te dragen aan de internationale concurrentiepositie van de MRA. Plabeka heeft een adviserende functie richting de bestuurders van het Platform Economie en de Provincie Noord-Holland. Feitelijk is de goedkeuring van de Provincie Noord-Holland nodig om nieuwe ontwikkelruimte toe te voegen aan de gemeentelijke voorraad bedrijventerreinen of kantoorlocaties. Plabeka heeft de provincie geadviseerd akkoord te gaan met de ontwikkeling van BTAZ als bedrijventerrein. De Provincie heeft gehoor gegeven aan dit advies	Niet van Toepassing

15 a. Pg1: Mogelijke nieuwe locaties voor <u>afvalbrengstation en gemeentewerf</u> die op Legmeer zijn gevestigd. Wil Amstelveen dit station op BTAZ vestigen? Zo ja verzoek ik Amstelveen om volledige transparantie hieromtrent. Zo nee verzoek ik Amstelveen om een garantie af te geven dat iets dergelijks niet gaat worden toegestaan.	a. Amstelveen onderzoekt de mogelijkheden om zowel het afvalbrengstation als de gemeentewerf te vestigen op BTAZ. Dit nieuwe bedrijventerrein is geschikt voor het plaatsen van beide functies. Om die reden is de gevraagde garantie niet aan de orde. De gemeente zal op de gebruikelijke zorgvuldige manier communiceren over deze kwesties waar mogelijk.	Niet van Toepassing
b. Pg1: <u>Uitplaatsen</u> van bedrijven. Welke bedrijven wil Amstelveen nog meer op BTAZ gaan vestigen of toestaan? Zitten ook bedrijven zoals een biomassavergister of -centrale in de doelstellingen van Amstelveen voor het BTAZ? Zo ja verzoek ik Amstelveen om volledige transparantie hieromtrent. Zo nee verzoek ik Amstelveen om een garantie af te geven dat iets dergelijks niet gaat worden toegestaan.	b. De segmentering van het bedrijventerrein is 'regionaal-gemengd'. Een 'gewoon' functioneel bedrijventerrein, geschikt voor verschillende functie categorieën. In het nog op te stellen bestemmingsplan wordt in meer detail gespecificeerd welke functiecategorieën worden toegestaan (en welke niet). Het terrein wordt niet als 'hoogste milieu-categorieën met de meeste overlast' of logistiek terrein ontwikkeld en de gemeente heeft daar ook geen toestemming voor van de Provincie Noord Holland. Dit wil niet zeggen dat logistieke activiteiten in het algemeen worden uitgesloten. Grootschalige datacenters en logistiek wordt niet toegestaan.	Nader uitwerken
c. Pg 1 en 2: Door het beoogde verplaatsen van bedrijvigheid zoals het <u>afvalbrengstation,</u> de gemeentewerf (Pg1), de Automotive branche (Pg2) naar BTAZ zullen Amstelveners die deze bedrijven veelvuldig bezoeken voor <u>elk retourtje ca. 10 km extra</u> moeten rijden. Dit lijkt niet verenigbaar met onder meer het klimaatakkoord van Parijs. Indien er wordt verplaatst naar BTAZ dan nodig ik Amstelveen uit te motiveren en voor te rekenen hoe de bedrijfsverplaatsingen inclusief de daardoor gegenereerde verkeerstoename een bijdrage gaan vormen aan het behalen van nationale - en internationaal door Nederland ondertekende klimaat- en milieudoelstellingen, denk bij voorbeeld aan emissies van stikstof, geluid, geur, koolzuur, fijnstof.	c. Voor de planvorming te komen tot de ontwikkeling van BTAZ zullen wij een Milieu Effect Rapportage opstellen. De door u aangegeven veranderingen in vervoersbewegingen zijn daar onderdeel van. Wanneer mensen verder weg wonen van voorzieningen en/of hun werklocatie zal dit ook extra vervoersbewegingen genereren. Een deel van de mensen kunnen nu op bedrijventerrein Legmeer gaan wonen hetgeen vervoersbewegingen bespaard. Om het aantal vervoerbewegingen te beperken wordt gekeken of het mogelijk is op het bedrijven terrein een halte van de Uithoornlijn te realiseren.	Blijkt uit MER

d. Pg2: Duurzaam bedrijventerrein: Wat is in deze Amstelveens definitie van duurzaam? Deze vraag omdat de tijd achter ons ligt dat iets al duurzaam genoemd kon worden als het lang meeging ook al was het van illegaal gekapt oerbos gemaakt.	d. Een duurzaam bedrijventerrein is in onze definitie een toekomstbestendig bedrijventerrein dat een stabiele basis biedt voor bedrijven om zich te vestigen en te ontwikkelen. Daarbij houden we nu al rekening met vereisten waar aan bedrijven en instellingen in de nabije toekomst moeten voldoen. We gaan goed om met schaarse ruimte door toepassen van dubbelruimtegebruik, spelen in op het veranderende klimaat door klimaatbestendige inrichting en zetten in op circulariteit, lage milieubelasting en duurzame opwek van energie.	Niet van Toepassing
e. Pg2: Op te stellen bestemmingsplan: Is daar al een concept van? Welk? Doorloopt dit plan t.z.t. nog inspraak / bezwaarprocedures? Welke?	e. Er is nog geen bestemmingsplan momenteel. Er zal een ontwerp bestemmingsplan met MER worden opgesteld die nog vóór 1 januari 2021 ter visie zal worden gelegd. Een ieder kan hier zienswijzen op geven. Na deze procedure wordt het bestemmingsplan vastgesteld door de gemeenteraad en wordt het plan wederom ter visie gelegd. Hierop mogen belanghebbenden dien een zienswijze hebben ingediend een beroep indienen bij de Raad van State.	Niet van Toepassing
f. Pg2: Milieucontour barrieres: Welke? Welke zouden op het BTAZ (nabij de bebouwing van Uithoorn) een andere weging krijgen dan op BTLegmeer (nabij bebouwing van Amstelveen)? Hoe precies anders en waarom?	f. Deze paragraaf wordt gecorrigeerd. Bij het bestemmingsplan BTAZ wordt geen gebruik meer gemaakt van de traditionele categorie-indeling voor milieuhinder. Er wordt specifiek per locatie aangetoond dat op de aspecten geur, stof, geluid en gevaar een goed woon- en leefklimaat blijft bestaan bij de nabijgelegen gevoelige functies zoals woningbouw. In sommige gevallen kan dat betekenen dat zwaardere industrie mogelijk wordt gemaakt als kan worden aangetoond dat geen hinder optreedt. Om te voorkomen dat hinder optreedt, moeten bepaalde maatregelen in acht worden genomen zoals voldoende afstand bewaren, filters, geluidsdemping etc.	Niet van Toepassing
g. Pg3: Bruto versus uitgeefbaar plangebied: Hoe is dit gemeten (tekeningen s.v.p.) of berekend? Gaarne ontvang ik tevens de aangekondigde kadastrale inventarisatie.	g. De meting van het bruto plangebied volgt de gekozen grenzen van het plangebied cq. de kadastrale grenzen van de eigendommen. Het uitgeefbaar gebied is “gemeten” door het ruimtegebruik van het stedenbouwkundig plan, passend bij en binnen het bruto plangebied, digitaal te verwerken. Vanuit deze verwerking volgt dan per functie (uitgeefbaar, water, groen, verharding, etc.) de oppervlakte van de betreffende functie.	Niet van Toepassing

h. Pg4: Indirect betrokkenen: Ik teken hierbij bezwaar aan tegen de indeling van de bewoners van Uithoorns wijk De Legmeer als indirect betrokkenen. Zij dienen als directe buur ook als direct betrokkenen of belanghebbenden te worden gezien. Na massieve overlast door de omgelegde N201, door de luchtvaartroute die vanaf de Aalsmeerbaan speciaal een bocht maakt over hun wijk, de straks aangelegde Uithoorn tramlijn die de Legmeer grotendeels zonder stoppen voorbij rijdt dus daar alleen tot last is, dient elke nieuwe overlast (toegenomen geluid, stank, licht, wegverkeer, weggenomen natuur en uitzicht etc.) uitdrukkelijk worden gewogen als directe overlast voor de Legmeerbewoners. De terechte bezwaren uit hun wijk zijn ontvankelijk!	h. Momenteel is er nog geen formele procedure op basis waarvan beoordeeld wordt wie belanghebbend is en wie niet. Iedereen mag inspreken op de startnotitie en iedereen mag zienswijzen indienen op het ontwerp bestemmingsplan met bijbehorend MER. Zie ook onze reactie onder e. De term indirect betrokkenen is ongelukkig gekozen. Ook inwoners van Legmeer die uitkijken op het bedrijventerrein zijn voor de gemeente Amstelveen direct betrokkenen. De term 'belanghebbende' is niet aan de gemeente om te benoemen. Dit is een term in het bestuursrecht die in het kader van vergunningen of bestemmingsplanprocedure wordt gebruikt voor degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken. Of iemand 'belanghebbend' is, is uiteindelijk aan de Raad van State.	Ja
i. Pg4: Visitekaartje, profileren op zichtlocaties: Dit doet ruimhartigheid vermoeden van Amstelveen in het toestaan van schreeuwerige reclames en grote lelijke bedrijfsgebouwen. Een eerste aanzet heeft Amstelveen op BTAZ al gerealiseerd in de vorm van een Amerikaans fastfoodbedrijf dat vooral goed is voor bergen verpakkingsafval op straat. Wat wil Amstelveen precies gaan toestaan en wat niet? Zou Amstelveen willen verduidelijken hoe men in het huidige ecologiebewuste tijdsgewricht denkt om hier het "Visitekaartje voor Amstelveen" (pg5) te realiseren? Het rijtje bomen? Of moeten we deze terminologie zien als verkooppraat om de met voorkeur verworven grond zo snel en zo duur mogelijk te kunnen doorverkopen?	i. De gemeente gaat met een beeldkwaliteitsplan bepalen hoe de bedrijfsgebouwen voor het hele gebied eruit moeten gaan zien en wat toegestaan is met reclame-uitingen.	Nader uitwerken

j. Pg8: <u>Schaarste / tekort aan ruimte voor bedrijven:</u> Hoe kan Amstelveen in haar aard op de hele aarde steeds schaarser wordende grond bij voorkeur uitgeven aan bedrijven waardoor bestemmingen zoals natuur, landbouw, woningbouw per definitie op achterstand staan? Is (alweer) het geld leidend? Wordt (alweer) de vrijheid van de een geofferd ten bate van de vrijheid van de ander? Als de grenzen aan de groei nu nog steeds niet duidelijk zijn, wanneer wel? Wil Amstelveen echt op de handen zitten tot recessies als gevolg van wanbeleid, ziekten en oorlogen een einde aan het groei-piramidespel gaan inleiden?	j. De gemeente Amstelveen ziet verschillende ruimteclaims op zich afkomen, waaronder woningbouw, ruimte voor kantoren en bedrijven, natuur, landbouw en recreatie en toerisme. Daarbovenop komen nog de ruimte-claims vanuit duurzaamheidsdoelstellingen (energietransitie, circulaire economie, klimaatadaptatie). Op dit moment is er nauwelijks nog ruimte beschikbaar om (lokale) ondernemers een plek te geven. Dit vindt de gemeente een onwenselijke situatie. Want (lokale) ondernemers spelen een belangrijke rol in het creëren van werkgelegenheid voor (en binnen het bereik van) Amstelveense inwoners. Om binnenstedelijk ruimte te creëren om o.a. woningbouwambities te realiseren (op Legmeer) is elders ruimte nodig om verplaatsende (lokale) ondernemers een plek te geven.	Niet van Toepassing
k. Pg8: Bestemmingsplan met <u>ruimere voorschriften</u> op het gebied van duurzaamheid, circulariteit en klimaatadaptatie dan nu. Wat wordt hiermee bedoeld? Hoeveel ruimer precies?	k. Het bestemmingsplan zal het toetsingskader niet zozeer verruimen, eerder zal per geval concreet moeten worden bezien wat de uitstoot en hinder is voor nabijgelegen gevoelige functies. Daarnaast kunnen ook extra eisen worden gesteld aan duurzaamheid, circulariteit en klimaatadaptatie (eisen die in traditionele bestemmingsplan niet op die wijze konden worden gesteld). De huidige wet- en regelgeving kent een aantal beperkingen omdat bijvoorbeeld voorschriften in het Bouwbesluit zijn vastgelegd waardoor wij als gemeente geen strengere eisen mogen opstellen. Door gebruik te maken van de mogelijkheden van de verruimde reikwijdte en in te spelen op de komst van de OmgevingsWet is het mogelijk aanvullende eisen te stellen aan zich vestigende bedrijven op het gebied van toepassing zonne-energie op grote daken, klimaatadaptieve inrichting van buitenruimte etc. Mogelijkheden die onder huidige instrumentarium beperkt zijn.	Niet van Toepassing
l. Pg8: <u>Zwaardere milieucategorie:</u> Wat zegt u Amstelveen? Gaarne grondige uitleg!	l. Deze paragraaf wordt gecorrigeerd. Bij het bestemmingsplan BTAZ wordt geen gebruik meer gemaakt van de traditionele categorie-indeling voor milieuhinder. Er wordt specifiek per locatie aangetoond dat op de aspecten geur, stof, geluid en gevaar een goed woon- en leefklimaat blijft bestaan bij de nabijgelegen gevoelige functies zoals woningbouw. In sommige gevallen kan dat betekenen dat zwaardere industrie mogelijk wordt gemaakt als kan worden aangetoond dat geen hinder optreedt. Om te voorkomen dat hinder optreedt, moeten bepaalde maatregelen in acht worden genomen zoals voldoende afstand bewaren, filters, geluidsdemping etc	Ja

n	Pg8: Gezien de staat van de aarde - en de gemeente Amstelveen in het bijzonder - teken ik uitdrukkelijk bezwaar aan tegen elke verruiming van voorwaarden. Indien er wel wordt vastgehouden aan verruiming dan dient gemotiveerd te worden hoe de verruimingen een bijdrage gaan vormen aan het behalen van nationale - en internationaal door Nederland ondertekende klimaat- en milieudoelstellingen, denk bij voorbeeld aan emissies van o.a. stikstof, geluid, geur, koolzuur, fijnstof.	n	Bij het bestemmingsplan zal een Milieu Effect Rapport worden opgesteld waarin een weergave wordt gegeven van alle milieu onderzoeken die zijn uitgevoerd. Hierin wordt het plan getoetst aan Nederlandse en Europese regelgeving.	Blijkt uit MER
o	Pg9-14: Milieuzonering nieuwe stijl en verder: Hier worden veel woorden gebruikt maar geen enkele concrete voorstelling van zaken geboden waarop ik als belanghebbende buur zou kunnen reageren. Amstelveen dient deze wazigheid in de planning- en inspraakfase geheel op te heffen.	o	Zie antwoord onder l.	Ja
p	Pg14: “Vooral voor ruimte-extensieve bedrijven zijn binnenstedelijke locaties niet (meer) te betalen en bepaalde typen activiteiten laten zich, bijvoorbeeld vanwege geldende milieucontouren/ hinder categorieën, veiligheidsnormen, of omdat ze veel verkeer aantrekken, niet op goede wijze mengen met de woonfunctie en kunnen beter een plek krijgen op functionele bedrijventerreinen, zoals BTAZ”. Ergo dus: Bij en in de bestaande Uithoornse woonfunctie wijk Legmeer is wederom het afvalputje waar de groeistuipen hun niet goed mengbare beloop mogen krijgen? Hoezo gaat u de woonfunctie van Uithoorn een andere (laagwaardiger) weging geven dan de woonfunctie van Amstelveen?	p	De context is dat hier sprake is van menging van bedrijven en wonen in het gebied zelf. In het geval van de wijk Legmeer in de gemeente Uithoorn is hier geen sprake. Bedrijven in BTAZ komen niet in de wijk Legmeer en dus is er geen menging van bedrijvigheid met de woonfuncties van Uithoorn.	Niet van Toepassing

q	Pg15: Segment gemengd regionaal, geen zelfstandige kantoren (Pg9): Waarom zoveel verhullende woorden en uitspraken? Amstelveen, zeg nou eens gewoon eerlijk dat BTAZ gewoon een dertien-in-een-dozijn industrieterrein wordt, gelokaliseerd zo ver mogelijk van de mensen, d.w.z. de Amstelveense mensen!	q	Het wordt een regulier bedrijventerrein. Deze terreinen kennen een gevarieerd aanbod aan bedrijvigheid, voornamelijk lichte moderne industrie en overige ('modale') industrie. Regionaal gemengde terreinen zijn veelal gericht op grotere ondernemingen en liggen in de nabijheid van een provinciale of rijksweg. Er vindt een zorgvuldige afweging plaats welke functies op welke locaties kunnen landen en waar dat wenselijk is. Zowel op bestuurlijk als ambtelijk niveau vindt bovendien afstemming plaats over de ruimtelijk-economische ontwikkelingen aan beide kanten van de gemeentegrenzen.	Niet van Toepassing
r	Pg15-18: Vele goede bedoelingen maar nog niet zo veel concrete invulling. Ik ontvang graag alle informatie zodra plannen meer concreet zijn. Ik vraag om t.z.t. een nieuwe ronde om bezwaren en zienswijzen in te kunnen dienen.	r	Het ontwerp bestemmingsplan en het MER zullen op de website van de gemeente Amstelveen worden aangekondigd en op www.ruimtelijkeplannen.nl inzichtelijk worden gemaakt.	Niet van Toepassing
s	Pg17: Bostrook tussen BTAZ Uithoorn als afgebeeld op Pg20 lijkt hooguit te bestaan uit een rij bomen of struiken langs de grenssloot. Gesuggereerd wordt "langs de strook loopt een recreatieve route tussen de Amstel en Westeinderplassen in Aalsmeer". De tekening Pg21 leert dat het niet gaat om winst voor de recreant maar om de al bestaande weg Op de Klucht – Randweg. Amstelveen wat zijn wij blij met dode mussen. Hoe breed wordt die bosstrook precies en wat voor beplanting? Kun je er wandelen of fietsen en hoe kom je daar (en bij de rest van BTAZ) vanuit wijk De Legmeer zonder bruggetjes? Bootjes? Zwemmend?	s	Bij het realiseren van het bedrijventerrein is het van belang een goede balans te vinden tussen groen, water, openbaar gebied en uitgeefbaar terrein. Binnen deze balans nemen wij de wens mee of de groenstrook breder kan worden aangelegd. Overleg met o.a. het waterschap en de PWN is hiervoor nodig.	Nader uitwerken

t	P221: “De gemeente zal in overleg treden met de Vervoerregio Amsterdam om te komen tot een (tram) halte BTAZ”. Want de bedrijven zouden kunnen afzien van vestiging. Hoezo? en wat een verschil in omgaan met bedrijven en met mensen in De Legmeer. Die mensen wonen er al dus dan mag de tram hun buurt kennelijk een kilometer voorbijrijden voor ie een keertje een halte krijgt. Rechtsgelijkheid? Of ligt dit aan beleidsverschillen tussen twee gemeenten?	t	De Vervoerregio Amsterdam is het orgaan dat namens de aangesloten gemeentes gaat over welke vorm van openbaar vervoer wordt aangeboden en waar haltes komen. Gezien de toekomstige vestiging van bedrijven waarvan personeel nu nog met het openbaar vervoer komt is het wenselijk dat beleid voort te zetten. Als deze mensen met de auto komen is het een verdere verhoging van het aantal autobewegingen op de Zijdelweg en omgeving. Wij vinden het belangrijk dat een goede balans ontstaat tussen automobiliteit en economie. Het inzetten van openbaar vervoer is wat ons een belangrijk speerpunt om de automobiliteit zoveel mogelijk te beperken.	Niet van Toepassing
u	P22-26: Energie, duurzaamheid, klimaat: De impact van verplaatsen van bedrijvigheid, naar een voor Amstelveners veel verder weg gelegen plek, op bij voorbeeld energieverbruik en CO2 uitstoot / klimaatopwarming ontbreekt geheel en dient te worden doorgerekend zoals eerder in dit reactieformulier (onder d.) al aangegeven.	u	Zie antwoord onder d.	Blijkt uit MER
v	Reactie / Slotadvies: Stop met dit plan en leg op het BTAZ gebied een gevarieerd bos aan.	v	Dank voor uw suggestie	Niet van Toepassing
w	Reactie / Slotadvies: Werk aan groei maar anders: geen materiele groei maar groei in bewustzijn.	w	Dank voor uw suggestie	Niet van Toepassing

16	1	In hoeverre wordt gelet op de milieucontour, hindercategorie en veiligheidsnorm? Vanuit Buurt-beheer De Legmeer doen wij een dringende oproep om te bekijken of bedrijven met een zwaardere milieucontour, hindercategorie en veiligheidsnorm (hoofdstuk 4.1, pagina 14) wel passen in BTAZ in de nabijheid van een woonwijk. U benoemt zelf dat deze functies zich niet goed mengen met de woonfunctie. We nemen aan dat u dat ook van toepassing acht op de woonwijk De Legmeer?	1	Bij het bestemmingsplan BTAZ wordt geen gebruik meer gemaakt van de traditionele categorie- indeling voor milieuhinder. Er wordt specifiek per locatie aangetoond dat op de aspecten geur, stof, geluid en gevaar een goed woon- en leefklimaat blijft bestaan bij de nabijgelegen gevoelige functies zoals woningbouw. In sommige gevallen kan dat betekenen dat zwaardere industrie mogelijk wordt gemaakt als kan worden aangetoond dat geen hinder optreedt. Om te voorkomen dat hinder optreedt, moeten bepaalde maatregelen in acht worden genomen zoals voldoende afstand bewaren, filters, geluidsdemping.	Ja
	2	Als bewoners blijven we te allen tijde tegen de plaatsing van een biomassa/biogasinstallatie in het BTAZ. In de notitie wordt meerdere malen de zoeklocatie voor groene reststromen benoemd. Kunt u ons de toezegging doen dat daarvan in de toekomst geen sprake zal zijn?	2	Wij vinden het belangrijk dat wij als gemeente wanneer daar een initiatief voor genomen wordt vanuit de markt bijdragen aan lokale verwerking van groene reststromen. In de regio zijn de mogelijkheden hiertoe zeer beperkt, BTAZ is een van de laatste potentiele vestigingslocatievoor dergelijke bedrijvigheid. Wij zullen daarbij zeker rekenschap geven van de aanwezige woonwijk Legmeer, vestiging van dergelijke locatie is dan ook niet te verwachten ten Zuiden van de N201, deze aanscherping voeren we door in de startnotitie.	Ja
	3	Hoogte van de toekomstige bebouwing; In de Startnotitie wordt de bedrijfshal in aanbouw genoemd (achter Hogenhout aan de zuidzijde van de N201) die daar, zoals de projectleider zelf ook heeft gezegd, illegaal is neergezet 1,5 jaar geleden. Deze zou daar dus helemaal niet mogen staan. Het lijkt nu net of deze situatie toch gelegaliseerd wordt door een verklaring van geen bezwaar van de gemeente Amstelveen. Het kan toch niet zo zijn dat deze illegale situatie nu toch wordt gehonoreerd, waarmee een precedent voor de bouwhoogte van andere nog te bouwen bedrijfsgebouwen wordt geschapen.	3	De hoogte van de bebouwing zal variëren en mede afhankelijk zijn van de wens van het te vestigen bedrijf. De hoogte op het terrein ten zuiden van de N201 loopt, gezien vanaf Uithoorn, op. Achter de groenstrook langs de gemeentegrens is een hoogte mogelijk variërend van 9 tot 12 meter. De bedrijven die grenzen aan de N201 hebben een hoogte variërend tussen de 12 en 15 meter.	Nader uitwerken

16	Vanuit Buurtbeheer De Legmeer doen wij dan ook een dringende oproep om in een toekomstige bestemmingsplanwijziging niet toe te staan dat de bouwhoogte wordt verhoogd. Met deze dringende oproep verzoeken wij u in te stemmen. Wat is hierop uw reactie?			
4	Bosstrook tussen het BTAZ en de woonwijk; In de notitie (pagina 17) wordt benoemd dat de bosstrook tussen het plangebied en het woongebied een natuurlijke overgang vormt. Langs de strook loopt een recreatieve route tussen de Amstel en Westeinderplassen in Aalsmeer wordt gesteld. Hoe stelt u zich voor dat deze recreatieve route wordt ingepland als deze langs het plangebied loopt? Voor zover ons nu bekend is de breedte van de groenstrook ten noorden van de Hoofdtocht op het terrein van het toekomstig BTAZ berekend op 23 meter. Echter in deze strook ligt een grote waterleiding op ongeveer 12 meter van de tocht, waardoor de aanplant van de bosstrook beperkt wordt, omdat ter plekke geen diepwor-telende bomen mogen worden aangeplant. Hoe denkt u dan toch deze bosstrook te realiseren? Zoals bekend ligt aan de zuidzijde van de Hoofdtocht een voormalige landbouwweg die inmiddels deels een wijkontsluiting en deels een woonstraat is en die doodloopt op de Zijdelweg. Daar zijn geen mogelijkheden voor een recreatieve route. Kortom ons verzoek is deze groenstrook die onderdeel uitmaakt van het toekomstige BTAZ veel breder te maken, op zo'n 40 meter vanaf de noordzijde van de Hoofdtocht, zodat er daadwerkelijk sprake kan zijn van die recreatieve route in het plangebied. Daarmee is het ook mogelijk om een robuuste groene afscheiding te maken om bewoners in De Legmeer enigszins tegemoet te komen.	4	Bij het realiseren van het bedrijventerrein is het van belang een goede balans te vinden tussen groen, water, openbaar gebied en uitgeefbaar terrein. Binnen deze balans nemen wij de wens mee of de groenstrook breder kan worden aangelegd. Overleg met o.a. het waterschap en de PWN is hiervoor nodig.	Nader uitwerken

16	5	In overleg wat Buurtbeheer met het Waterschap heeft gehad, wordt aanbevolen door het Waterschap om de Hoofdtocht 2 meter breder te maken om een betere afwatering van het terrein mogelijk te maken, mogelijk in combinatie met een natuurvriendelijke oever voor meer waterberging. Wat is uw mening hierover?	5	Als de ruimte tussen de watergang en de waterleiding ten noorden daarvan voldoende is om de noordoever aan te passen dan kan dit worden besproken met PWN. Naast verbreding is ook de aanleg van een flauwere oever met oeverplanten dan inderdaad een mogelijkheid.	Nader uitwerken
	6	Ziet u kansen om de groene afscheiding in aanleg naar voren te trekken zodat deze zich alvast kan ontwikkelen voordat de eerste nieuwbouw gerealiseerd wordt?	6	De grond waarop de groenstrook gerealiseerd moet worden is (nog) geen eigendom van de gemeente. We zullen het naar voren halen in overleg met de eigenaar moeten regelen.	Nader uitwerken
	7	Toenemende druk op de infrastructuur; In de notitie is te lezen (pagina 21) dat het adviesbureau Goudappel Coffeng BV nader onderzoek heeft gedaan naar de verkeersafwikkeling op het Bedrijventerrein Amstelveen Zuid in de toekomst, als het terrein zich begint te vullen. De belangrijkste voorlopige resultaten: in de toekomstige situatie is het niet mogelijk de nieuwe verkeerintensiteiten van het bedrijventerrein op de bestaande rotonde af te wikkelen. Autonoom levert de rotonde naar verwachting geen probleem, maar al met 10% van de ontwikkeling loopt het naar verwachting vast. Hoe denkt u deze problematiek aan te pakken?	7	Het onderzoek van Goudappel Coffeng was gebaseerd op verkeerde aannames. Nader onderzoek heeft uitgewezen dat bij vulling tot ongeveer 70% er geen problemen zijn te verwachten met de afwikkeling van het verkeer, indien er enkele eenvoudige maatregelen worden getroffen (aanpassing van de westelijke toegang tot de noordelijke rotonde Zijdelweg. Goudappel Coffeng heeft hierbij gerekend met een verdeling 50% arbeidsextensieve bedrijvigheid en 50% arbeidsintensieve bedrijvigheid. Een van de mogelijkheden is het sturen op meer arbeidsextensieve bedrijvigheid. Daarnaast is ook het uitbreiden van de capaciteit van de Zijdelweg een mogelijkheid. Deze weg is eigendom van de provincie Noord-Holland.	Ja
	8	Substantiële extra geluidhinder door wegverkeer van en naar BTAZ is niet te verwachten wordt in de notitie gesteld. Het gebied tussen de N201 en de woonwijk is nu een landbouwgebied en wordt een bedrijventerrein met de nodige verkeersstromen. Dit zal met meer geluid gepaard gaan, wat extra hinder oplevert in de woonwijk. Waarom denkt u dat er geen substantiële extra geluidshinder zal ontstaan? De geluidshinder op dit moment is al groot genoeg. Meer kunnen we er niet bij hebben. Welke geluid beperkende maatregelen denkt u te nemen?	8	De gebouwen ten zuiden van de N201 worden zodanig gepositioneerd dat de logistiek (laden en lossen) aan de zijde van de N201 gebeurt. Door deze positie werken de gebouwen die tussen Legmeer en de N201 in staan als geluidsbarrières, waardoor een toename van de geluidshinder niet wordt verwacht.	Niet van Toepassing

16	9	Fietsverbindingen; In de notitie valt te lezen dat de Zijdelweg prioriteit heeft voor de gemeente Amstelveen i.v.m. de toenemende verkeersstromen en de verschillende snelheden op het fietspad. Dat juichen wij toe. Er is echter een stuk doodlopend fiets-voetpad waar wij uw aandacht voor vragen ter hoogte van de entree van Katee. Gebruikers van dat fiets-voetpad die naar De Legmeer willen, lopen of fietsen langs de rijbaan voor auto's op de Zijdelweg om over de Hoofdtocht op Uithoorns grondgebied via een olifantenpad de wijk via Aan de Kant binnen te rijden. Dit is al jaren een ongewenste en gevaarlijke situatie. Kan een fiets-voetpad door de bosstrook daar een oplossing voor zijn?	9	De mogelijkheden om in de bosstrook een voet/fietsverbinding toe te voegen ten behoeve van de inwoners van Uithoorn is een mogelijkheid die nader onderzocht moet worden. Dit is mede afhankelijk van de inrichting van de bosstrook en de eisen van PWN ten aanzien van de daar aanwezige waterleiding.	Nader uitwerken
	10	Verlenging viaduct i.v.m. ontsluiting zuidwestelijk deel van het BTAZ. We hebben begrepen dat aan de zuidzijde van de N201 onder de trambaan het viaduct wordt verlengd om een tweebaansweg mogelijk te maken naar het meest westelijk gelegen gedeelte. Door deze verlenging wordt de afstand tot de Randweg kleiner, waar de tram weer op wegniveau moet zijn teruggebracht. Is daar wel voldoende ruimte voor? Heeft de tram wel voldoende tijd/gelegenheid om voldoende af te remmen als zij vanuit noordelijke richting aan komt rijden? Zorgt dat niet voor gevaarlijke situaties bij de Randweg?	10	De mogelijkheden voor een transferium op BTAZ worden onderzocht. De bereikbaarheid van het bedrijventerrein kan daarmee vergroot worden. Nadeel van een transferium is dat dit juist een extra verkeersaantrekkende werking kan veroorzaken, waardoor de Zijdelweg juist extra belast zal gaan worden. We denken dan met name aan automobilisten die in de toekomst vanuit Uithoorn de tram willen nemen, en die comfortabel met de auto naar de halte gaan in plaats van te voet of met de fiets.	Nader uitwerken

16	11	Transferium halte tram; In het BTAZ wordt al rekening gehouden met een toekomstige halte. Bedrijven die zich willen vestigen zien dat ook als een belangrijk pluspunt. Wij willen u in overweging geven om naast een flinke fietsenstalling ook een transferium voor auto's aan te leggen in de nabijheid van de halte, zodat de Zijdelweg wordt ontlast en automobilisten en fietsers uit de wijde regio daar een mogelijkheid hebben op de Amsteltram te stappen. In Uithoorn liggen de 3 haltes in een woonwijk, waar extra parkeerdruk wordt verwacht. Het transferium zou hiervoor mogelijk een oplossing zijn. Op pagina 30 van de concept notitie wordt uitgelegd hoe de procedure verder zal verlopen. Kunt u nog meer duidelijkheid geven over het daarbij behorende tijdpad?	11	In de planontwikkeling van BTAZ nemen we ook de mogelijkheid van een transferium voor auto's mee. Echter, dit betekent niet dat die er ook komt. Er zijn meer factoren die een rol spelen bij het wel of niet realiseren van een transferium. Over het tijdpad kunnen we nu nog geen indicatie geven, immers wij zijn nog volop met planontwikkeling bezig.	Nader uitwerken

17	1	Het is zonde dat van de eerst prachtige Legmeerpolder zo onderhand een industriegebied wordt gemaakt. De polder had eerst een agrarische/tuinbouw bestemming. Wij willen graag dat er gekeken wordt naar de enorme toename van het vrachtverkeer op de Meerlandenweg. De Meerlandenweg, vooral het gedeelte van nummer 65 tot de Van Hattumweg is inmiddels van een “normale” weg waar vrachtwagen producten komen halen en brengen geworden naar ons inziens een ”snelweg” met heel veel vrachtverkeer. Gemiddeld rijden er dagelijks ongeveer 50 grote lange combinaties heen en weer langs ons huis, dus totaal ongeveer 100 keer. Deze toename wordt vnl veroorzaakt door 3 grote bedrijven, RM Plants, Welyflor en vooral sinds de komst van BLOOM ON (Meerlandenweg 40) is het verkeer drastisch toegenomen.	1	De Meerlandenweg is in noordelijke richting inderdaad minder geschikt als doorgaande route voor vrachtverkeer. In westelijke richting, richting rotonde Legmeerdijk, is de weg wel geschikt voor vrachtverkeer. In de nabije toekomst zal de Meerlandenweg in noordelijke richting minder aantrekkelijk worden voor doorgaand verkeer, aangezien deze weg uit zal gaan komen in de geplande nieuwe woonwijk “De Scheg”. Met de aanleg van “De Scheg “zal hiermee rekening gehouden dienen te worden.	Niet van Toepassing
	2	De haakse bocht in de Meerlandenweg is voor deze combinaties veel te krap. Graskanten, stenen en bermen worden kapot gereden omdat de vrachtwagens elkaar amper kunnen passeren. Ook ‘s nachts gaat dit verkeer door. Dit bevorderd uiteraard niet onze nachtrust. Ook Schiphol (uitvliegroute Aalsmeerbaan) geeft veel geluidsoverlast en de N201 is ook niet geheel geruisloos.	2	De Meerlandenweg is in noordelijke richting inderdaad minder geschikt als doorgaande route voor vrachtverkeer. In westelijke richting, richting rotonde Legmeerdijk, is de weg wel geschikt voor vrachtverkeer. In de nabije toekomst zal de Meerlandenweg in noordelijke richting minder aantrekkelijk worden voor doorgaand verkeer, aangezien deze weg uit zal gaan komen in de geplande nieuwe woonwijk “De Scheg”. Met de aanleg van “De Scheg “zal hiermee rekening gehouden dienen te worden.	Niet van Toepassing
	3	Op de inloopavond is gebleken dat er ook nog een ontsluitingsweg komt van het nog te ontwikkelen bedrijventerrein op of bij de haakse bocht (tegenover huisnr. 52) Voor ons bewoners van nr. 52 nog meer overlast en autolichten die in ons huis gaan schijnen.	3	Helaas is daar niet veel aan te doen. Indien u suggesties heeft om dit op te lossen, zonder dat dit ten koste gaat van de bereikbaarheid dan vernemen wij dat graag	Niet van Toepassing

4	Buiten het te ontwikkelen bedrijventerrein nog een vraag: wat gaat er gebeuren/ gebouwd worden op de stukken land, volgens ons met kadasternrs. 6578 en 9169 welke inmiddels in handen zijn van een projectontwikkelaar?	4	U geeft aan “buiten het te ontwikkelen bedrijventerrein”, de door u genoemde percelen maken echter wel onderdeel uit van het plangebied bedrijventerrein BTAZ en deze percelen komen daarom in aanmerking voor een ontwikkeling binnen de randvoorwaarden van de Startnotitie. De precieze invulling is nog niet bekend	Niet van Toepassing
5	Ook wordt er gesproken over dat de rotonde Meerlandenweg/Legmeerdijk het verkeer inmiddels op bepaalde tijdstippen nu al niet meer aankan. (Buslaadstation, De Rijk vrachtwagens en de al genoemde toename van het vrachtverkeer op de Meerlandenweg. Ons inziens wordt en is de verkeerssituatie in dit gebied onhoudbaar en wordt door de ontwikkeling van de bedrijventerreinen dit probleem nog groter.	5	De gemeente verwacht, buiten enige filevorming tijdens de ochtend- en avondspits, vooralsnog geen grote capaciteitsproblemen op de rotonde Legmeerdijk-Meerlandenweg.	Niet van Toepassing

18	1	In punt 2.2 van het concept-startnotitie Bedrijventerrein Amstelveen-Zuid wordt een analyse gegeven van een aantal bedrijven die ten zuiden van de N201 is gevestigd. Onder meer wordt in deze opsomming een “bedrijfshal in aanbouw” vermeld. Deze term lijkt me een eufemisme voor een illegaal opgetrokken stalen geraamte, waarvan de verdere afbouw al bijna twee jaar is stilgelegd. Dit metalen skelet bevindt zich op het adres Zijdelweg 19 waar de firma Hogenhout is gevestigd. Met name de hoogte van vermeld casco baart een groot aantal inwoners van de wijk Legmeer in Uithoorn zorgen.	1	1 t/m 3: De gemeente neemt deze opmerkingen voor kennisgeving aan. De zorgen van bewoners van de wijk Legmeer in Uithoorn kunnen hopelijk worden weggenomen zodra duidelijkheid wordt gegeven middels ontwerp bestemmingsplan en MER.	Niet van Toepassing
	2	Hoewel de gemeente Amstelveen deze bouwactiviteit heeft stilgelegd wegens het ontbreken van een omgevingsvergunning wordt naar mijn mening een precedent geschapen voor komende nieuwbouw van bedrijfspanden en met name de hoogte ervan in BTAZ.	2	Zie antwoord bij 1.	Niet van Toepassing
	3	Voor jurisprudentie over dit onderwerp verwijs ik naar het Bestemmingsplan Zijdelweg 21-23(firma Kaatee), vastgesteld in de raadsvergadering van de Gemeente Amstelveen op 21 september 2011. Onder punt 1.1. van vernoemd Bestemmingsplan wordt de goothoogte van een op te richten bedrijfspand van 6 meter verhoogd naar 7.5 meter.	3	Zie antwoord bij 1.	Niet van Toepassing
	4	Ik zou u nadrukkelijk willen vragen om deze hoogte-eis uit voornoemd bestemmingsplan aan te houden voor te bouwen bedrijfspanden in het gebied aan de zuidzijde van de N201.	4	De hoogte van de bebouwing zal variëren en mede afhankelijk zijn van de wens van het te vestigen bedrijf. De hoogte op het terrein ten zuiden van de N201 loopt, gezien vanaf Uithoorn, op. Achter de groenstrook langs de gemeentegrens is een hoogte mogelijk variërend van 9 tot 12 meter. De bedrijven die grenzen aan de N201 hebben een hoogte variërend tussen de 12 en 15 meter. Voor de overige gebieden moeten de hoogtes nog worden bepaald.	Nader uitwerken

18	5	Nu al wordt in de conceptstart-notitie onder punt 4.4.1 Stedenbouw hier enige aandacht aan besteed, maar deze citaten zijn weinig concreet en redelijk vaag. Zie eerste alinea bebouwing. 1e Citaat: Denk aan het contrast tussen lage bebouwing aan de weg met hogere bebouwing daarachter. 2e Citaat: Bebouwing op een kavel houdt afstand van naastliggende infrastructuur. Samenvattend wil ik u vragen bij het vaststellen van de hoogte van de op te richten bedrijfspanden en met name voor die bedrijfspanden, die ten zuiden van de N201 in het BTAZ gebouwd zullen worden, nadrukkelijk rekening te houden met het woon-en leefgenot van omwonenden in de directe omgeving(Uithoorn-Legmeer) en u daarbij te conformeren aan de toegepaste hoogte-eis uit het Bestemmingsplan Zijdelweg 21-23.	5	De hoogte van de bebouwing zal variëren en mede afhankelijk zijn van de wens van het te vestigen bedrijf. De hoogte op het terrein ten zuiden van de N201 loopt, gezien vanaf Uithoorn, op. Achter de groenstrook langs de gemeentegrens is een hoogte mogelijk variërend van 9 tot 12 meter. De bedrijven die grenzen aan de N201 hebben een hoogte variërend tussen de 12 en 15 meter. Voor de overige gebieden moeten de hoogtes nog worden bepaald.	Nader uitwerken
19	1	Is er een duidelijke plattegrond te ontvangen (gespecificeerd) waarop de verschillende bedrijfsterreinen duidelijk staan ingetekend.	1	In de startnotitie is een concept verkaveling opgenomen waar de bedrijfsterreinen op zijn ingetekend.	Niet van Toepassing
	2	Er is een 2-tal doorverwijs links in de concept startnotitie welke helaas niet werken. Is op andere wijze mogelijk deze stukken te kunnen zien.	2	In de definitieve startnotitie werken de doorverwijs linken.	Ja
	3	Tijdens de inloopavond is door derden vernomen dat de grond tegenover Meerlandenweg 58-56-54 niet meer van Martinez is maar is doorverkocht aan een projectontwikkelaar. Graag zouden wij vernemen wie de projectontwikkelaar is en welke plannen voorliggen op deze locatie.	3	Indien u hierover informatie wilt kunt u zich in verbinding stellen met Martinez. De gemeente doet hierover geen mededelingen.	Niet van Toepassing
	4	Is ook bekend wie er in het parkmanagement hebben deelgenomen? Is het mogelijk daar de contactgegevens van te mogen ontvangen?	4	De gemeente verzoekt u hierover contact op te nemen met de projectleider BTAZ.	Niet van Toepassing

19	5	Ad concept plannen: Ad. Luchthavenindelingsbesluit: LIB welke hoogte zal gebouwd gaan/mogen worden en wat zijn op dit moment de plannen op het terrein tegenover Meerlandenweg 58-56-54?	5	De bouwhoogtes op het gebied ten zuiden van de N201 zijn vastgelegd, voor de overige gebieden zijn de hoogtes zijn nog niet vastgesteld. De plannen tegenover Meerlandenweg 58 t/m 54 zijn bij de gemeente niet bekend.	Nader uitwerken
	6	Ad. Busstation staat nu gepland op de Legmeerdijk. Voor gebruikers openbaar vervoer op de Meerlandenweg is dat een behoorlijke afstand; zou het een mogelijkheid zijn om de laatste bushalte bij de entree van Connexxion aan het midden van de Meerlandenweg te plaatsen? Dat is ook een prettigere uitstaplocatie dan de Legmeerdijk qua vervoersbeweging.	6	Het ligt niet in de lijn der verwachting dat er een buslijn over de Meerlandenweg gaat lopen. Daarvoor is met name het noordelijke deel van de Meerlandenweg niet voor geschikt. Vooralsnog zullen we inzetten op een extra bushalte op de Legmeerdijk, ter hoogte van de rotonde met de Meerlandenweg en een extra halte op de Zijdelweg, ter hoogte van de noordelijke rotonde bij de N201.	Nader uitwerken

20	Bij de informatieavond heb ik mij verbaasd dat er toch niet aan alles gedacht is. Aan de logistiek belangrijke Meerlandenweg wordt niets gedaan. Na de recente opening van een kwekerij aan de Meerlandenweg is het hier gedaan met de rust. Van de 12-15 vrachtauto's zitten we nu op 50-60 vrachtauto's per etmaal. En het vervoer gebeurt met zeer grote combinaties die elkaar moeilijk kunnen passeren. Wat tot gevolgd heeft kapot gereden bermen en veel lawaai tot in de nacht aan toe. Als BTAZ gerealiseerd wordt komt daar zeker verkeersaanbod bij voor de te smalle Meerlandenweg. Daar komt nog bij dat de Meerlandenweg onder de Aalsmeerbaan ook al de nodige herrie te verstouwen krijgt. Het rustige agrarische gedeelte van Amstelveen is en wordt nog erger verstoord door het aanleggen van BTAZ. We willen graag de nodige aandacht voor dit grote probleem.	20	De Meerlandenweg is in noordelijke richting inderdaad minder geschikt als doorgaande route voor vrachtverkeer. In westelijke richting, richting rotonde Legmeerdijk, is de weg wel geschikt voor vrachtverkeer. In de nabije toekomst zal de Meerlandenweg in noordelijke richting minder aantrekkelijk worden voor doorgaand verkeer, aangezien deze weg uit zal gaan komen in de geplande nieuwe woonwijk "De Scheg". Met de aanleg van "De Scheg "zal hiermee rekening gehouden dienen te worden. Met de aanleg van nieuwe bedrijfspercelen en nieuwe ontsluitingen zal rekening gehouden dienen te worden met de verkeerssituatie op de Meerlandenweg en de bestaande (woon)bebouwing. Wellicht dat dit betekent dat het profiel en de haakse bocht in de Meerlandenweg aanpassing behoeft.	Niet van Toepassing

21	1	Bij deze merk ik op dat de watergang aan de Meerlandenweg zoals deze nu is getekend veel te breed is.	1	De gemeente neemt kennis van uw opmerking	Niet van Toepassing
	2	De rol van startnotitie zoals beschreven in 1.1. word mede gelet op wat hierboven onder algemeen staat niet gehaald Hierdoor zal in het opvolgende bestemmingsplantraject nog heel veel duidelijk moeten worden. Vraag is dan ook hoe daarbij de participatie wordt opgepakt.	2	Het ontwerp bestemmingsplan wordt ter visie gelegd waarop de mogelijkheden voor het indienen van zienswijzen, bezwaren en beroepen open staat voor een belanghebbenden.	Niet van Toepassing
	3	Zoals onder 1.2 gesteld is een duidelijke relatie ,met Legmeer aan de orde, wij zien daar weinig over terug als we het proces, voortgang en informatievoorziening ten aanzien van bepaalde bedrijven beschouwen.	3	De startnotitie is niet bedoeld om de voortgang van de verplaatsing van bedrijven te melden.	Niet van Toepassing
	4	Op pagina 8 wordt gesproken over mogelijkheden voor bedrijven uit milieucategorie 1,2, 3 en mogelijk 4. Op welke wijze staat u het vestigen van een bedrijf toe?	4	Bij het bestemmingsplan BTAZ wordt geen gebruik meer gemaakt van de traditionele categorie- indeling voor milieuhinder. Er wordt specifiek per locatie aangetoond dat op de aspecten geur, stof, geluid en gevaar een goed woon- en leefklimaat blijft bestaan bij de nabijgelegen gevoelige functies zoals woningbouw. In sommige gevallen kan dat betekenen dat zwaardere industrie mogelijk wordt gemaakt als kan worden aangetoond dat geen hinder optreedt. Om te voorkomen dat hinder optreedt, moeten bepaalde maatregelen in acht worden genomen zoals voldoende afstand bewaren, filters, geluidsdemping etc	Niet van Toepassing
	5	Gaat de keuze voor een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte, die u primair maakt vanwege de verlengde looptijd en milieuzonering (pagina 9) ook extra eisen ten aanzien van duurzaamheid opleveren boven het nu al geldende regime? En zo ja kunt u die kwantificeren?		De gemeente Amstelveen wil in het bestemmingsplan voor BTAZ onder meer gebruik kunnen maken van mogelijkheden om in het bestemmingsplan te kunnen verwijzen naar specifieke beleidsregels waarin bijvoorbeeld iets wordt verplicht op het gebied van duurzame energie of op het gebied van klimaatadaptief bouwen. Deze mogelijkheden zijn er bij reguliere bestemmingsplannen in mindere mate. De ambities van de gemeente worden vertaald in een duurzaamheidsparagraaf, waarvan delen al zijn openomen onder paragraaf 4.4.4 ‘Energie en duurzaamheid’	Niet van Toepassing

21	6	Naast de 10% waterberging spreekt u op pagina 11 ook over vasthouden van water (vertraagde afvoer). Beoogd u hiervoor een eis op te nemen?	6	In de verdere uitwerking van de plannen wordt hiervoor een eis opgenomen.	Nader uitwerken
	7	U geeft op pagina 13 aan te streven naar een EPC van 7,5 en een score van 10 op Energie. Hoe moeten wij in dit kader “streven” interpreteren.	7	In de startnotitie wordt aangegeven dat de gemeentelijke ambitie een streven van GPR 7,5 is (hierbij staat GPR voor Gemeentelijke Praktijk Richtlijn). In de aanvraag ihkv de verruimde reikwijdte CHW werken wij dit verder uit evenals de ambitie van 10 (energieneutraal) op het thema energie. Overigens passen we de tekst aan naar het door de raad vastgestelde kader ‘ Plan energietransitie, circulair en klimaatadaptief’ van 10 juli 2019	Ja
	8	U gaat uit van gasloos bouwen (concreet op pagina 23) ; onder welke voorwaarden mag daarvan worden afgeweken in specifieke situaties, bijvoorbeeld irt bedrijfsprocessen	8	Voor het realiseren van een aardgasloos bedrijfsterrein besteden wij specifiek aandacht aan bedrijven die voor hun bedrijfsprocessen nog (aard)gas nodig hebben. We willen voorkomen dat eventuele uitzonderingen leiden tot algeheel gebruik van aardgas hetgeen niet past bij de ambities van ons als gemeente en het Klimaatakkoord.	Nader uitwerken
	9	Op pagina 16 en verder toont u het stedenbouwkundige plan. Wij constateren een aantal afwijkingen met eerder gemaakte afspraken. Kunt u aangeven hoe met deze afwijkingen wordt omgegaan?	9	De afwijkingen die door u zijn geconstateerd worden met u besproken en, indien nodig, aangepast op de verkavelingstekening	Nader uitwerken
	10	Op pagina 26/27 geeft u tal van zaken aan die verder gaan dan 10% open water. Deels ook zaken, zoals infiltratie/waterdoorlatende verharding waarvan eerder is aangegeven dat deze niet kunnen vanwege de bodemopbouw (klei). Kunt u concreet maken welke zaken verplicht en welke facultatief zijn?	10	De gemeente gaat dit jaar beleid vaststellen voor klimaatadaptatie. Dit is gemeentelijk beleid, dat naast de eisen vanuit het waterschap AGV/PWN voor het open water onderdeel moet worden bij de planvorming. Zoals het er nu naar uitziet komt er voor de neerslag een eis dat nieuwe ontwikkelingen een bui van 90mm/uur moeten kunnen verwerken. Het is aan de initiatiefnemer om invulling aan deze eis te geven. Mogelijke oplossingen is infiltratie/waterdoorlatende verharding. Dit is geen eis maar een oplossingsrichting, mits dit toepasbaar is voor de situatie. Op de site www.amstelveenrainproof.nl staan ook alternatieve oplossingen.	Nader uitwerken

22	1	De 3e alinea op pagina 1 luidt: Waar in de regio nog terreinen zijn die beschikken over ruimte is die grotendeels bestemd voor specifieke segmenten (zoals grootschalige logistiek in Haarlemmermeer). Voor het segment regionaal-gemengd is nauwelijks nog plaats beschikbaar. In het zuiden van de gemeente Amstelveen ligt nog een van de laatste locaties waar ruimte kan worden gevonden het terrein dat grenst aan de bedrijventerrein De Loeten. Opvalt dat hier een belangrijk aspect wordt weggelaten, namelijk dat het bedoelde terrein direct grenst aan de woonwijk De Legmeer van de gemeente Uithoorn. Het lijkt mij correct de situatie zo te omschrijven dat er een volledig beeld ontstaat. Direct grenzen aan een woonwijk is een zeer belangrijk aspect dat zwaar dient te worden meegewogen. Ik verzoek u de concept Startnotitie dienovereenkomstig aan te passen cq. aan te vullen.	1	In de startnotitie wordt aandacht besteed aan de woonwijk Legmeer. Uw verzoek om de startnotitie aan te passen wordt gehonoreerd, maar wel onder paragraaf 2.3 ‘Stedebouwkundige analayse (huidige situatie)’	Niet van Toepassing
	2	De 4e alinea op pagina 1 beschrijft: Daarbij wordt nadrukkelijk ook gekeken naar mogelijke nieuwe locaties voor het afvalbrengstation en de gemeentewerf die op Legmeer zijn gevestigd. Is het echt noodzakelijk om te kijken naar nieuwe locaties voor het afvalbergstation en de gemeentewerf die op Legmeer zijn gevestigd? De verplaatsing van bedrijven is een complexe activiteit. Het terrein waar de gemeente ruimte denkt te kunnen vinden in het zuiden van de gemeente Amstelveen kan het beste worden bestemd voor het bouwen van woningen. Er hoeft dan geen ruimte te worden vrijgemaakt op Legmeer, maar er kan direct worden begonnen met de bouw van woningen, zelfs meer woningen dan op de plaatsen die vrij komen door verplaatsing van een aantal bedrijven. Voorts merk ik op dat het zo kan zijn dat in de Structuurvisie Amstelveen Zuid 2010 dit bedrijventerrein reeds was voorzien, ook als kostendrager voor de gemeentelijke bijdrage aan de totstandkoming van het laatste deel van de N201. Het ontgaat mij waarom het bouwen van woningen op dit terrein niet kan dienen als kostendrager. Ik verzoek u mij dit uit te leggen.		De groei van de stad geschiedt, vanuit stedenbouwkundig oogpunt, vaak vanuit de kern van het dorp. De bedrijven worden, zo dit mogelijk is, tussen de woningen geplaatst en, indien dit mogelijk is, aan de rand van de gemeentegrens. Kleinschalige bedrijvigheid ligt vaak dicht tegen het centrum en grootschalige bedrijvigheid wordt naar de randen verplaatst. Dit hangt nauw samen met goede bereikbaarheid. Om die reden is gekozen voor woningbouw dicht bij het centrum en bedrijvigheid aan de rand. Dit betekent dan ook dat de kostendrager die toegerekend wordt vanuit de bedrijvigheid komt en niet vanuit woningbouw. Op BTAZ is het niet mogelijk woningen te bouwen vanwege het Luchthaven IndelingsBesluit (LIB). Voor Amstelveen is de zuidgrens van de nieuw te bouwen wijk De Scheg de rand waarbinnen nog woningen mogen gebouwd. Bedrijventerrein Legmeer kent deze beperking niet en daar kan wel op grote schaal woningen worden toegevoegd.	Niet van Toepassing

22	2	De 4e alinea op pagina 1 beschrijft: Daarbij wordt nadrukkelijk ook gekeken naar mogelijke nieuwe locaties voor het afvalbrengstation en de gemeentewerf die op Legmeer zijn gevestigd. Is het echt noodzakelijk om te kijken naar nieuwe locaties voor het afvalbergstation en de gemeentewerf die op Legmeer zijn gevestigd? De verplaatsing van bedrijven is een complexe activiteit. Het terrein waar de gemeente ruimte denkt te kunnen vinden in het zuiden van de gemeente Amstelveen kan het beste worden bestemd voor het bouwen van woningen. Er hoeft dan geen ruimte te worden vrijgemaakt op Legmeer, maar er kan direct worden begonnen met de bouw van woningen, zelfs meer woningen dan op de plaatsen die vrij komen door verplaatsing van een aantal bedrijven. Voorts merk ik op dat het zo kan zijn dat in de Structuurvisie Amstelveen Zuid 2010 dit bedrijventerrein reeds was voorzien, ook als kostendrager voor de gemeentelijke bijdrage aan de totstandkoming van het laatste deel van de N201. Het ontgaat mij waarom het bouwen van woningen op dit terrein niet kan dienen als kostendrager. Ik verzoek u mij dit uit te leggen.	2	Afval- en vuilverbranding gaat niet plaats vinden op het BTAZ. In de startnotitie benoemen we het opnemen van de mogelijkheid voor een verwerkingslocatie van (lokale) groene reststromen. In de in 2017 opgestelde structuurvisie wordt nog over een biomassacentrale gesproken. Het is niet onze bedoeling biomassa van ver weg te laten verwerken, wij doelen nadrukkelijk op lokale reststromen, hierbij denken wij bijvoorbeeld aan een biomassavergistingsinstallatie voor bijvoorbeeld GFT-reststromen. Het is geenszins de bedoeling dat er de mogelijkheid wordt geboden voor afval- en vuilverbranding, dit staat ons inziens ook op gespannen voet met de circulaire ambitie die we met BTAZ na streven. Het bouwen van woningen in het plangebied BTAZ is vanwege hindercontouren LIB niet mogelijk in tegenstelling tot het bedrijventerrein Legmeer waar woningen wel gerealiseerd mogen worden.	Niet van Toepassing

22	3	Op p.2, 3e alinea Hier wordt geschreven over de participatie van belanghebbenden. Onder punt 2.1 van de notitie wordt opgesomd wie “belanghebbend” zijn. Teleurstellend is het te moeten lezen dat “tenslotte de bewoners van de Uithoornse wijk De Legmeer, die individueel of via de bewonersvereniging op de hoogte willen worden gehouden over de ontwikkeling van het bedrijventerrein worden aangemerkt als “indirect betrokkenen” bij de ontwikkeling van het BTAZ”. Opmerkelijk omdat de bedrijven van het BTAZ bijna in hun voortuinen komen te liggen. Het gaat die bewoners, waar ik er één van ben, niet hoofdzakelijk om het uitzicht, maar wel om het klimaat, de luchtkwaliteit (die door het Longfonds als matig wordt gekwalificeerd), het lawaai, de vervuiling, weer meer afbraak van de natuur ten gunste van economische belangen. Mijn vraag: Kunnen de bewoners van de wijk De Legmeer van de gemeente Uithoorn worden aangemerkt als belanghebbenden? Mijn verzoek: Merk de bewoners van de wijk De Legmeer, gelet op vorenstaande klimaat- en overlastaspecten, aan als belanghebbenden, zodat ook zij - en niet alleen degenen met economische belangen- een gelijkwaardige stem cq gelijkwaardige invloed hebben, zoals bedoeld onder 2.1 van de notitie. Zo kunnen door echte participatie economische en niet-economische belangen goed hand in hand gaan en zorgen voor een bedrijventerrein waar iedereen zich in kan vinden.	3	Het ter inzage leggen van een concept-startnotitie is geen procedure in het kader van de Algemene Wet Bestuursrecht maar in het kader van participatie. De term ‘belanghebbende’ is niet aan de gemeente om te benoemen. Dit is een term in het bestuursrecht die in het kader van vergunningen of bestemmingsplanprocedure wordt gebruikt voor degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken. De rechter bepaalt wie ‘belanghebbend’ is De term indirect betrokkenen is ongelukkig gekozen. Ook inwoners van Legmeer die uitkijken op het bedrijventerrein zijn voor de gemeente Amstelveen direct betrokkenen.	Ja

22	4	Op pagina 4 onder 2.2 Analyse van het gebied staat: “Ten zuiden van de N201 bevinden zich een autobedrijf, een bedrijfshal in aanbouw, een vestiging van een vloerenbedrijf en een transportbedrijf.” Dit is een opmerkelijke tekst. Het gaat hier niet om “een bedrijfshal in aanbouw”. Het is gewoon een illegaal bouwwerk, waarvan de bouw is stilgelegd en het geraamte dat is gebouwd dus moet worden gesloopt. Iedereen kan het illegale bouwwerk in de verte en van dichtbij zien staan. Uit alle informatie die ik heb kunnen verkrijgen blijkt ten aanzien van het illegale bouwwerk, waarover hierboven onder punt 4 wordt geschreven dat het lijkt of de illegale situatie van het bouwwerk gelegaliseerd gaat worden door “een verklaring van geen bezwaar” van de gemeente Amstelveen. Klopt dit en is dat de reden dat er bij de balie Bouwen en Vergunningen van de gemeente Amstelveen niets bekend is en ook niet op www.officiëlebekendmakingen.nl. Wordt dit bewust weggehouden voor de omwonenden?	4	Het staalskelet is niet rechtmatig opgetrokken. De bouwstop is vanaf september 2018 van kracht. Initiatiefnemer is sinds begin 2017 in gesprek met de gemeente voor het oprichten van een bouwwerk. Het indienen van een aanvraag om bouwvergunning is tot op heden niet gedaan en daardoor is het dus ook niet geregistreerd. Naar verwachting zal dit binnenkort wel gebeuren en zal dit conform de regels worden gepubliceerd. Dan kunt u kennis nemen van het voornemen.	Niet van Toepassing
22	5	Pagina 8, 2e alinea Welke soort bedrijven vallen onder milieuhinder categorie 4? Valt “eventueel” de gemeentewerf Amstelveen hieronder en het afvalbrengstation Amstelveen?	5	Bij het bestemmingsplan BTAZ wordt geen gebruik meer gemaakt van de traditionele categorie- indeling voor milieuhinder. Er wordt specifiek per locatie aangetoond dat op de aspecten geur, stof, geluid en gevaar een goed woon- en leefklimaat blijft bestaan bij de nabijgelegen gevoelige functies zoals woningbouw. In sommige gevallen kan dat betekenen dat zwaardere industrie mogelijk wordt gemaakt als kan worden aangetoond dat geen hinder optreedt. Om te voorkomen dat hinder optreedt, moeten bepaalde maatregelen in acht worden genomen zoals voldoende afstand bewaren, filters, geluidsdemping etc	Ja

22	6	Pagina 8, 5e alinea De gemeente Amstelveen dient een aanvraag in bij het Ministerie van Infrastructuur en Milieu om voor het BTAZ een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte te mogen opstellen. Kunt u mij aangeven wat onder “verbrede reikwijdte” wordt verstaan? Op welke punten wil de gemeente afwijken, voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet van de aangegeven onderdelen van onder andere de Wet Ruimtelijke ordening, het Besluit Ruimtelijke ordening, de Wet milieubeheer en het activiteitenbesluit. Van welke wetgevingen, besluiten en regelingen wil de gemeente Amstelveen nog meer afwijken. Wordt afgeweken ter voorkoming van het moeten voldoen aan de nieuwe wetgeving? Of wordt de afwijking van de oude wetgeving bedoeld, vooruitlopend op de nieuw wetgeving? Wat wordt in deze alinea bedoeld met een samenhangend bestemmingsplan. Welke samenhang wordt beoogd? Samenhang met de natuur, het klimaat, de bewoners van de direct aangrenzende woonwijk De Legmeer in de gemeente Uithoorn?	6	De aanvraag om een experiment in het kader van de Crisis en herstelwet is vooral bedoeld om bepaalde zaken in het bestemmingsplan op te nemen die onder de Wet ruimtelijke ordening niet mogelijk zijn. Hierbij kan worden gedacht aan andere/extra bepalingen met betrekking tot beeldkwaliteit, duurzaamheid, klimaatadaptatie en milieuhinder. In de Omgevingswet zijn die mogelijkheden grotendeels overgenomen, maar de inwerking treding van de nieuwe Omgevingswet en het instrumentenpakket voor gemeenten is nog niet geheel uitgekristalliseerd. De gemeente Amstelveen wil in het bestemmingsplan voor BTAZ onder meer gebruik kunnen maken van mogelijkheden om in het bestemmingsplan te kunnen verwijzen naar specifieke beleidsregels waarin bijvoorbeeld iets wordt verplicht op het gebied van duurzame energie of op het gebied van klimaatadaptief bouwen. Deze mogelijkheden zijn er bij reguliere bestemmingsplannen in mindere mate. Daarnaast wil de gemeente Amstelveen gebruik maken van de nieuwe VNG-methodiek voor bedrijven en milieuzonering, waardoor bedrijven op andere wijze moeten aantonen dat voldoende afstand wordt gehouden tot gevoelige functies met betrekking tot geur, gevaar, stof en geluid.	Niet van Toepassing
	7	Pagina 8, 6e alinea Welke zwaardere milieucategorie wordt hier bedoeld? Hoe gaat de gemeente Amstelveen vormgeven aan de participatie zijn van de inwoners van de Uithoornse wijk De Legmeer bij de in deze alinea genoemde inpassing? Uit de concept Startnotitie begrijp ik dat er meerdere malen contact is geweest met het bewonerscomité van de wijk Legmeer in de gemeente Uithoorn, naar aanleiding van het bewonersinitiatief om te komen tot het Legmeerbos. Ik vraag hiermee de concept Startnotitie aan te vullen met de vorm van participatie, van de inwoners, of het bewonerscomité van De Legmeer in Uithoorn.	7	We zijn nog druk bezig met planontwikkeling. Bij het reguleren van milieu aspecten gaan we uit van de mogelijkheden die de Omgevingswet biedt in de vorm van milieugebruiksruimte. Deze systematiek vraagt om meer onderzoek en daarom kunnen we nu nog geen antwoorden geven over welke milieu categorieën waar zullen komen. Het Legmeerbos is een initiatief vanuit het bewonersoverleg Legmeer. In samenspraak met zowel de gemeente Uithoorn als genoemd bewonersoverleg zullen we ons inspannen tot het realiseren van een groene buffert tussen BTAZ en de gemeente Uithoorn, i.c. de wijk Legmeer. Over de exacte invulling daarvan zullen partijen in het vervolg nadere afspraken maken.	Nader uitwerken

22	8	Pagina 9, 4e alinea onder punt 2 Hier wordt in de concept Startnotitie geschreven: “Als een bedrijf minder milieuruimte nodig heeft is plaatsing in een andere zone, zonder specifieke omgevingsvergunning goed mogelijk” Betekent dit dat bedrijven in een zwaardere milieucategorie dichter bij de woonwijk De Legmeer kan worden geplaatst? Waaruit blijkt het in de volgende alinea genoemde bijkomende voordeel van de nieuwe systematiek dat de woonomgeving beter wordt beschermd tegen geluid- en geuroverlast. Ik verzoek u dat nader uit te leggen of te omschrijven.	8	Bij het bestemmingsplan BTAZ wordt geen gebruik meer gemaakt van de traditionele categorie- indeling voor milieuhinder. Er wordt specifiek per locatie aangetoond dat op de aspecten geur, stof, geluid en gevaar een goed woon- en leefklimaat blijft bestaan bij de nabijgelegen gevoelige functies zoals woningbouw. In sommige gevallen kan dat betekenen dat zwaardere industrie mogelijk wordt gemaakt als kan worden aangetoond dat geen hinder optreedt. Om te voorkomen dat hinder optreedt, moeten bepaalde maatregelen in acht worden genomen zoals voldoende afstand bewaren, filters, geluidsdemping etc	Ja
	9	Pagina 9, laatste alinea onder punt 1 Er wordt gesproken over functie bedrijf. Het ligt voor de hand wat daarmee wordt bedoeld, maar kunt u aangeven voor wat voor soort bedrijven de gronden zijn bestemd, als daar geen kantoren, horeca, detailhandel en benzineservice station direct worden toegelaten. Betekent “niet direct worden toegelaten” dat de mogelijkheid wel wordt opengelaten dat dergelijke bedrijven zich daar toch kunnen vestigen?	9	In de startnotitie is een set basis uitgangspunten opgenomen. In de komende maanden wordt het bestemmingsplan voor BTAZ opgesteld, waarin de categorieën/ typen bedrijven die hier (niet) mogen vestigen nader worden gespecificeerd en vastgelegd als ook de voorwaarden waaronder bedrijven zich mogen vestigen.	Niet van Toepassing

22	10	Pagina 9, laatste alinea punt 2 onder b wat verstaat de concept Startnotitie hier onder een onaanvaardbare aantasting van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving. In dit verband de vraag of het illegale bouwsel, dat in de concept Startnotitie op p. 4 onder 2.2 is beschreven als bedrijfshal in aanbouw, dat waarschijnlijk zal bestemd zijn voor de opslag van chemisch materiaal, dicht bij een woonwijk, een onaanvaardbare aantasting is van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving. Het komt mij voor dat een dergelijke opslag van chemisch afval zo dicht bij een woonwijk als gevaarlijk moet worden beschouwd en daarmee een onaanvaardbare aantasting is van de veilige en gezonde fysieke leefomgeving zoals de wijk De Legmeer in de gemeente Uithoorn.	10	Initiatiefnemer heeft zich te houden aan wetgeving rondom mileuzonering en de opslag voor gevaarlijke stoffen Deze wet- en regelgeving vormt onder andere de basis voor het afgeven van een vergunning. Een gezonde en fysieke leefomgeving speelt daarbij een belangrijke rol. De gemeente zal handhaven indien initiatiefnemer deze wet of regelgeving overtreedt.	Niet van Toepassing
	11	Pagina 9, laatste alinea punt 3 onder a, b, c en d Het is mij niet duidelijk wat hier wordt bedoeld. Het is voor een niet ingewijde burger niet mogelijk om hier een reactie op te geven dan wel er een vraag over te stellen. Kunt u mij precies uitleggen wat hier wordt bedoeld en ik verzoek u mij de gelegenheid te bieden om er na die uitleg nog op te reageren.	11	In lekentaal staat er dat er onder bepaalde voorwaarden ook andere functies mogen komen dan ‘bedrijven’ mits het geen overlast veroorzaakt. De andere functies zijn genoemd onder punt 1 onderaan bladzijde 9. Dit zijn de functies waarbij wordt aangegeven dat deze niet direct worden toegelaten.	Ja

22	12	Pagina 14 onder 4.1 laatste zin beschrijft: “Bepaalde typen activiteiten laten zich, bijvoorbeeld vanwege geldende milieucontouren / hinder categorieën, veiligheidsnormen, of omdat ze veel verkeer aantrekken, niet op goede wijze mengen met de woonfunctie en kunnen beter een plek krijgen op functionele bedrijventerreinen, zoals BTAZ”. Dit is een belangrijke vaststelling. BTAZ grenst aan de woonwijk De Legmeer in de gemeente Uithoorn. De Amstelveense wereld lijkt aan de zuidelijke gemeentegrens op te houden. Er wordt hiermee volstrekt voorbijgegaan aan het feit dat de genoemde activiteiten wel worden gemengd met de woonfunctie van de wijk De Legmeer, daar waar dit ergens anders niet in de woonfunctie past. Ik als bewoner van deze wijk voel mij hierdoor geheel genegeerd. Ik doe hierbij dan ook een dringende oproep aan u om de Startnotitie zo aan te passen dat de bedrijven met een zwaardere milieu categorie, hindercategorie en veiligheidsnorm hier geen vestigingsmogelijkheid hebben.	12	Bij het bestemmingsplan BTAZ wordt geen gebruik meer gemaakt van de traditionele categorie- indeling voor milieuhinder. Er wordt specifiek per locatie aangetoond dat op de aspecten geur, stof, geluid en gevaar een goed woon- en leefklimaat blijft bestaan bij de nabijgelegen gevoelige functies zoals woningbouw. In sommige gevallen kan dat betekenen dat zwaardere industrie mogelijk wordt gemaakt als kan worden aangetoond dat geen hinder optreedt. Om te voorkomen dat hinder optreedt, moeten bepaalde maatregelen in acht worden genomen zoals voldoende afstand bewaren, filters, geluidsdemping etc	Ja

22	13	Het aanleggen van een goede mooie brede bosstrook is wat voor de aangrenzende bewoners kan worden gedaan. Goede zaak dat dit het gevolg is van het overleg met het bewonerscomité van onze wijk De Legmeer in Uithoorn. Ik stel voor de volgende bosstrook te realiseren: a. Legmeerbosstrook met een breedte van minimaal 50 meter op de geplande locatie (ten noorden van de Hoofdtocht) b met aan de noordelijke zijde naast de Legmeerbos-strook de beschreven recreatieve route c. met daarnaast een aardewal verhoging met daarop voldoende afscherming en groen om de hoge gebouwen in het BTAZ aan het gezicht te onttrekken en zo een mooie bufferzone te creëren als compensatie voor het verlies van natuur in dit gebied. Deze samenstelling van de Legmeerbosstrook ondersteunt alle voordelen van een goede samenhang tussen woonwijk, klimaat, natuur (niet-economisch) en bedrijven (economisch). Niet-economische aspecten gaan hier hand in hand met wel-economische aspecten.	13	De genoemde aanbevelingen zullen worden meegenomen in het overleg met de gemeente Uithoorn over de inrichting van de groenstrook langs de zuidgrens van het plangebied.	Nader uitwerken

22	14	Pagina 22, punt 4.4.4 Pijler 1 op pagina 24, laatste alinea Dat er alternatieve duurzame energiebronnen moeten worden onderzocht is een goede zaak. Het is een collectief belang waarin iedereen dient te participeren. De gemeente Amstelveen wil de mogelijkheden van kleinschalige windturbines op haar grondgebied serieus onderzoeken. Voor de gemeente is de vraag daarbij te denken aan bouwhoogtes in verband met Schiphol en welke kansen er zijn om wind toe te passen. Behalve deze belangrijke vragen is er nog een aspect dat daarbij zwaar dient te worden meegewogen en dat is de geluidsoverlast, die dan nog eens bovenop alle andere eerder in deze reactie beschreven geluidsoverlast komt, die van windmolens. Ik dring er op aan dit aspect zwaar te laten meewegen en te participeren met de omwonenden.		Bij het genoemde onderzoek speelt geluid en voorkomen van slagschaduw een rol. Vanwege de huidige beperkingen vanuit de Provinciale MilieuVerordening op het gebied van windturbines zal het overigens over daadwerkelijk kleine windturbines gaan (rotor kleiner of gelijk aan 5 meter en ashoogte kleiner of gelijk aan 7 meter). Zie onze reactie onder 8.11	Niet van Toeapssing

22	15	Pagina 22, punt 4.4.4. Pijler 1 op pagina 25, 2e alinea In de startnotitie wordt de mogelijkheid van een biomassacentrale beschreven. De gemeente laat dat over aan de initiatieven vanuit de markt. Marktwerking zou hier geen rol moeten mogen spelen. Biomassacentrales zijn een ramp voor het klimaat. Er wordt in die plannen en systemen gesproken over stikstofschuld (eerst kappen en direct verbanden en tientallen jaren wachten tot het bos weer stikstof kan opnemen / terugnemen. Het klimaat houdt met deze boekhoudkundige gedachte geen rekening. Bossen worden gekapt, er blijft een totaal kaalgeslagen rampgebied over, waar het totale leven is weggejaagd, stikstof wordt per direct niet opgenomen. Het gekapte hout moet worden getransporteerd naar een bedrijf dat het hout verwerkt tot pellets (vervoer en verwerking = stikstof) vervolgens per vrachtauto, per schip, weer per vrachtauto naar de biomassacentrale om daar te worden verbrand. Die verbranding levert meer stikstof op dan aardgasverbranding en ook nog eens meer stikstof dan een kolencentrale, een heilloze weg dus. Inzameling en hoogwaardige verwerking (= verbranding) van uit Amstelveen en de regio afkomstige groene reststromen. Ik stel mij zo voor dat een deel van die reststromen uit de kassen komt. Kassen waar voedsel en bloemen worden gekweekt. Die groensoort bevat bestrijdingsmiddelen die giftig zijn en via verbranding in het milieu komen. Bij verbanding van groen van bloementeelt gelden andere regels voor bestrijdingsmiddelen dan bij teelt van gewassen die voor de consumptie bestemd zijn. Dat betekent een nog giftiger uitstoot het milieu in. Ik verzoek u hiermee geen biomassacentrale te laten plaatsen in het BTAZ. Kunt u dit toezeggen en die mogelijkheid niet meer in de Startnotitie beschrijven	15	In de startnotitie benoemen we het opnemen van de mogelijkheid voor een verwerkingslocatie van (lokale) groene reststromen. In de in 2017 opgestelde structuurvisie wordt nog over een biomassacentrale gesproken. Het is niet onze bedoeling biomassa van ver weg te laten verwerken, wij doelen nadrukkelijk op lokale reststromen, hierbij denken wij bijvoorbeeld aan een biomassavergistingsinstallatie voor bijvoorbeeld GFT-reststromen. Het is geenszins de bedoeling dat er de mogelijkheid wordt geboden voor afval- en vuilverbranding, dit staat ons inziens ook op gespannen voet met de circulaire ambitie die we met BTAZ na streven.	Niet van Toepassing

22	16	Pagina 30, onder 6 Hier wordt geschreven over “Belanghebbenden”, “omwonenden” en “personen” en “indirect betrokkenen”? Waarom is onderscheid er? Omwonenden voelen zich zeer nauw betrokken en achten zich belanghebbende te zijn als het gaat om hun woonfunctie, waarover elders in deze concept Startnotitie wordt geschreven.	16	De term indirect betrokkenen is ongelukkig gekozen. Ook inwoners van Legmeer die uitkijken op het bedrijventerrein zijn voor de gemeente Amstelveen direct betrokkenen. De term ‘belanghebbende’ is niet aan de gemeente om te benoemen. Dit is een term in het bestuursrecht die in het kader van vergunningen of bestemmingsplanprocedure wordt gebruikt voor degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken. De rechter bepaalt wie ‘belanghebbend’ is.	Ja
	17	Tot slot Wat wordt bedoeld met het meewegen van participatieacties? Wat verstaat u onder deze participatieacties? Wie organiseren die participatieactie? Is er een samenhang op dit punt met de ambtelijke organisatie of lokale politiek?	17	Het gaat om participatie reacties die gegeven zijn tijdens de ter inzage leggingsperiode van de concept-startnotitie. De reacties die wij nu beantwoorden in deze Nota van Beantwoording. De Nota van Beantwoording leggen wij samen met de definitieve startnotitie (die mogelijk is aangepast naar aanleiding van uw reacties) ter besluitvorming voor aan B en W en dan aan de gemeenteraad. Bij het bestemmingsplan en de omgevingsvergunning heeft u ook nog de mogelijkheid om wettelijk te reageren met een zienswijze.	Niet van Toepassing

23	1	Onder 1.2 wordt aangegeven dat er nu op Legmeer een aantal bedrijven zijn gevestigd die vanwege hun milieucontour barrières opwerpen voor het transformeren van het gebied naar een gemengd woon/werkmilieu. Dit geldt bijvoorbeeld voor een deel van de Automotive branche (op Legmeer sterk vertegenwoordigd). Mijn vraag is: Waarom wordt het geen bezwaar geacht om deze bedrijven te verplaatsen naar BTAZ? Zo ligt het geplande bedrijventerrein op een steenworp afstand van mijn woonmilieu. Zo is mijn woning slechts door een weg en sloot van het geplande BTAZ afgescheiden. Wat wordt precies onder milieucontour verstaan?	1	Voor alle nieuw te vestigen bedrijven op BTAZ zal beoordeeld moeten worden of het past binnen de milieugebruiksruimte die beschikbaar is op het moment van beoordeling. Feit blijft dat BTAZ een gebied is met een bruto grootte van 60 ha. Dat biedt voldoende mogelijkheden om bedrijven die veel milieugebruiksruimte innemen een plek te geven die hen en de omgeving het beste past. De afstand tot en het minimaliseren van overlast voor naastgelegen functies (o.a. wonen) wordt zorgvuldig geborgd. Zie ook paragraaf 3.3. Milieu en veiligheid op blz. 9. In mei 2019 heeft de VNG de uitgave Milieuzonering nieuwe stijl gepubliceerd. Als een bedrijf minder milieu-ruimte nodig heeft is plaatsing in een andere zone zonder specifieke omgevingsvergunning goed mogelijk. Bijkomend voordeel van de nieuwe systematiek is dat de woonomgeving beter beschermd wordt tegen geluid- en geuroverlast. Anders dan bij de huidige systematiek gelden er namelijk concrete milieunormen op een afstand van 30 of 50 meter van de terreingrens van het bedrijf, naast de normen op grond van het Activiteitenbesluit die gelden op de gevels van woningen. In het bestemmingsplan voor BTAZ zal een zonering worden opgenomen conform de nieuwe systematiek. Zowel in de huidige als in de toekomstige situatie zullen bedrijven zich moeten houden aan de milieunormen. In uw geval betekent dit dat nieuw te vestigen bedrijven zich moeten houden aan een bepaalde afstand van uw woning.	Niet van Toepassing

23	2	Onder 2.1 worden de belanghebbende partijen genoemd. Opmerkelijk is dat daarbij wel de bewoners aan de Meerlandenweg en de Noorddammerweg worden genoemd, maar niet de bewoners van de Uithoornse wijk Legmeer. Wij staan slechts als indirect betrokkenen vermeld. Mijn vraag is: Waarom worden de bewoners aan de Meerlandenweg en Noorddammerweg aangemerkt als belanghebbenden en wij slechts als indirect betrokkenen? Wij zijn toch zeker ook belanghebbenden. Mogelijk niet vanuit financieel/economische oogpunt, (maar dat geldt volgens mij dan evenzeer voor de bewoners van de Meerlandenweg en Noorddammerweg), maar in ieder geval vanuit milieuoogpunt, zoals uit punt 3.1 blijkt.	2	Ook bewoners van de wijk Legmeer zijn betrokkenen of belanghebbenden. De term indirect betrokken is ongelukkig geformuleerd.	Ja
	3	Onder 2.2 worden de reeds ten zuiden van de N201 in het plangebied gevestigde bedrijven genoemd. Opmerkelijk is dat daarbij wordt gesproken over een transportbedrijf, terwijl daar reeds twee transportbedrijven zijn gevestigd (Kaatee en Hogenhout) en dat er gesproken wordt van een bedrijfshal in aanbouw, terwijl er sprake is van twee bedrijfshallen, waarvan de bouw reeds geruime tijd geleden is stilgelegd. Mijn vraag is: Waarom is de bouw van deze bedrijfshallen stilgelegd? Werd niet voldaan aan de welstandscriteria en/of milieu en veiligheidseisen? Bestaat de mogelijkheid dat de bouw van deze bedrijfshallen weer wordt hervat? Zo ja, wat is er in de tussentijd veranderd waardoor dit weer mogelijk is? Zo nee, wanneer zullen deze bedrijfshallen in aanbouw worden gesloopt?	3	Het staalskelet is niet rechtmatig opgetrokken. De bouwstop is vanaf september 2018 van kracht. Initiatiefnemer is sinds begin 2017 in gesprek met de gemeente voor het oprichten van een bouwwerk. Dit is de reden dat de bouw destijds door de gemeente is stilgelegd. De vergunningprocedure kan echter worden opgestart zodra overeenstemming bestaat tussen de ontwikkelende partijen en de gemeente. Dan zal uit een ruimtelijke onderbouwing moeten blijken dat voldaan wordt aan een goede ruimtelijke ordening. Het indienen van een aanvraag om bouwvergunning is tot op heden niet gedaan en daardoor is het dus ook niet geregistreerd. Naar verwachting zal dit binnenkort wel gebeuren en zal dit conform de regels worden gepubliceerd. Dan kunt u kennis nemen van het voornemen.	Niet van Toepassing

23	4	Onder 3.1 wordt aangegeven dat het te realiseren bedrijventerrein niet in overeenstemming is met de bepalingen van de geldende bestemmingsplannen. Daarom moet een nieuw bestemmingsplan worden voorbereid en vastgesteld. Mijn vraag is: Met welke bepalingen van de geldende bestemmingsplannen is het te realiseren bedrijventerrein niet in overeenstemming?	4	De huidige bestemming van het gebied is overwegend agrarisch. Deze bestemming klopt niet met de wens dit gebied te transformeren naar een bedrijventerrein.	Niet van Toepassing
	5	Verder dat er eventueel ook plaats zal zijn voor bedrijven met een zwaardere milieucategorie. Mijn vraag is: Aan welke milieucategorie moet daarbij gedacht worden? Aan de eerder genoemde categorie 4 of zelfs nog hoger? En dan m.n. aan wat voor bedrijven?	5	Bij het bestemmingsplan BTAZ wordt geen gebruik meer gemaakt van de traditionele categorie- indeling voor milieuhinder. Er wordt specifiek per locatie aangetoond dat op de aspecten geur, stof, geluid en gevaar een goed woon- en leefklimaat blijft bestaan bij de nabijgelegen gevoelige functies zoals woningbouw. In sommige gevallen kan dat betekenen dat zwaardere industrie mogelijk wordt gemaakt als kan worden aangetoond dat geen hinder optreedt. Om te voorkomen dat hinder optreedt, moeten bepaalde maatregelen in acht worden genomen zoals voldoende afstand bewaren, filters, geluidsdemping etc	Ja
	6	Verder geeft u (v.z.v. door mij te herleiden) aan, zie onder aan pag. 9, dat grote milieubevuilende bedrijven, intensieve veehouderij en bedrijven met gevaarlijke stoffen niet zijn toegelaten, maar “andere functies (dan bedrijf) met een omgevingsvergunning als bestemmingsactiviteit in de zin van de Crisis en herstelwet (voorheen binnenplanse afwijking) onder bepaalde voorwaarden wel kunnen worden toegelaten.” Mijn vraag is: Aan wat voor “functies” moet dan gedacht worden? Wat staat er nu precies in lekentaal in de laatste alinea van pag. 9? Onder 4.3 wordt gesproken van Bosstrook Uithoorn, die een natuurlijke overgang tussen het bedrijventerrein en het aangrenzende woongebied van Uithoorn zal vormen. Een nadere invulling hiervan zie ik niet terug.	6	In lekentaal staat er dat er onder bepaalde voorwaarden ook andere functies mogen komen dan ‘bedrijven’ mits het geen overlast veroorzaakt. De andere functies zijn genoemd onder punt 1 onderaan bladzijde 9. Dit zijn de functies waarbij wordt aangegeven dat deze niet direct worden toegelaten.	Ja

		Samenvatting ingediende reacties per inzender		Beantwoording reacties per punt	Plan-aanpassing
23	7	<u>Mijn vraag is:</u> Waaraan moet gedacht worden? Aan welke afmetingen wordt daarbij gedacht? Wordt hierbij eventueel ook nog aan een geluidswal gedacht? Aan welke begroeiing wordt gedacht? Mocht hierbij gedacht worden aan een zelfde randje bomen als nu bij Kaatee dan lijkt mij dat absoluut niet afdoende. Zoals u zelf ook al op pag. 27 aangeeft de randen van bedrijventerreinen zijn belangrijk voor de uitstraling van het gebied, waarbij dat natuurlijk niet alleen geldt voor het gebied dat in beeld komt vanaf de Zijdelweg, de N201 en de spoordijk met naastliggende tramlijn maar ook vanaf De Klucht, Bertram en Aan de Kant in Uithoorn.	7	We verstaan onder een bosstrook waarin we langs de bestaande watergang langs Op de Klucht en Aan de kant een strook landschappelijk willen gaan inrichten met bomen en struiken. Dit moet nog nader onderzocht worden of dit gaat passen ivm een bestaande waterleiding.	Nader uitwerken

		Samenvatting ingediende reacties per inzender		Beantwoording reacties per punt	Plan-aanpassing
24	1	Ik ben inwoner van De Legmeer in Uithoorn en heb als particulier niks in te brengen en mag het concept van de Startnotitie BTAZ inzien; is dit wat er bedoeld wordt met participatie van de burger en de burger als buurgemeente? Heeft de gemeente Amstelveen overleg met de gemeente Uithoorn over zaken die de gemeente Uithoorn en haar bewoners raken?	1	U kunt inderdaad inspreken op deze startnotitie. Daarnaast wordt ook een Notitie Reikwijdte en Detailniveau ter visie gelegd voor een Milieu Effect Rapport (MER). Verder wordt ook het bestemmingsplan zelf als ontwerp ter visie gelegd. Hierop mag iedereen een zienswijze indienen dus ook bewoners uit omliggende gemeenten. De gemeente Uithoorn is inderdaad in overleg met de gemeente Amstelveen over de ontwikkeling.	Niet van Toepassing
	2	Wordt er ook rekening gehouden met “overlast” voor de bewoners van De Legmeer in Uithoorn in de zin van milieu, stank, veiligheid, lawaai, zicht (grote dozen)?	2	Jazeker. Het MER is bedoeld om de milieu-effecten te onderzoeken en te laten aangeven hoe deze het beste kunnen worden beperkt.	Blijkt uit MER
	3	Verkeersstructuur: Uithoorn-Amstelveen en vice versa. Deze weg is de enige Noord-zuid route en die wordt met nog meerop- en afritten gepland; wat wordt de bereikbaarheid van Uithoorn, Amstelveen? En in de piekuren?	3	Door de ontwikkeling van BTAZ, maar ook vanwege andere uitbreidingsplannen van de gemeente Amstelveen en omliggende gemeenten in het kader van de woningbouwopgave voor de metropoolregio Amsterdam, zal een verkeerstoename op de Zijdelweg gaan plaatsvinden. Er bestaat daardoor een reële kans dat op termijn de Zijdelweg zal worden verbreed naar 2 maal 2 rijstroken. Het is momenteel niet bekend of, en zo ja wanneer en op welke wijze capaciteitsuitbreiding van de Zijdelweg gaat plaatsvinden. De weg is eigendom van de Provincie. Weguitbreiding zal derhalve een provinciaal project worden.	Niet van Toepassing
	4	Pag 3 van Startnotitie: omgevingsanalyse; bewoners van de directe omgeving van BTAZ is buurgemeente Uithoorn en Uithoornse wijk De Legmeer. Waarom alleen op de hoogte brengen? Of hebben wij toch nog invloed op de gang van zaken?	4	U heef invloed door te reageren op de concept-startnotitie	Niet van Toepassing

24	5	Pag 8: analyse tekort aan gemengd bedrijventerrein. Er is een tekort met milieuhinder categorie 1, 2, 3 en evt 4. De gemeente wil alvast afwijken ivm inwerkingtreding Omgevingswet en wil dit al oprekken.	5	De gemeente heeft zich te houden aan de wet- en regelgeving omtrent de vestiging van bedrijven in de buurt van woningen. Van 'oprekken' is geen sprake. De gemeente volgt de gebruikelijke procedures.	Niet van Toepassing
	6	Pag 9: milieuzonering en veiligheid. Toelating randvoorwaarden: onder bepaalde voorwaarden wel bedrijven toelaten (biomassa overslag en biosmassa verwarming).	6	Bij het toelaten van de bedrijven wordt geen concessie gedaan ten aanzien van veiligheid, het toepassen van de beoogde milieuzonering gaat uit van daadwerkelijke activiteiten en milieu-impact.	Niet van Toepassing
	7	Pag 10: vervolg milieu. Geluidsoverlast De Legmeer? En standaard geluidsnormen aanscherpen van normen met 5 dB fijnstof)? Wordt er goed opgelet voor de luchtkwaliteit, ontwikkelingen die naast natuurgebieden liggen? Kan ook de bewoners van De Legmeer schaden.	7	standaard geluidsnormen aanscherpen van normen met 5 dB? = Geen idee over welke aanscherping hier wordt bedoeld? Wordt dit ook meegenomen in de MER (oa stikstof, fijnstof, ultra fijnstof)? = uiteraard. Wordt er goed opgelet voor de luchtkwaliteit, ontwikkelingen die naast natuurgebieden liggen? uiteraard.	Niet van Toepassing
	8	Pag 13: geen medewerking voor logistiek en datacenters. Mag het enorme logistieke gebouw achter Christinahoeve dan wel? En het staketsel achter Kaatee? Hoezo?	8	Beide door u genoemde plannen maken geen onderdeel uit van het plangebied van BTAZ vallen daarmee ook niet onder de ruimtelijke randvoorwaarden van onderhavige Startnotitie.	Niet van Toepassing
	9	Pag 13/14: groenstructuurplan. 1 rij bomen langs de zuidzijde als zicht en bosstructuur voor De Legmeer?	9	In het groenstructuurplan is een bosstrook naast de bestaande watergang opgenomen langs Op de Klucht en Aan de kant die we landschappelijk willen gaan inrichten met bomen en struiken. Een enkele bomenrij betreft de rij iepen langs de N201 die de provincie heeft aangeplant. De groenstrook langs de grens met Uithoorn moet nog nader worden vormgegeven. Daarbij zal overleg worden gevoerd met de gemeente Uithoorn.	Nader uitwerken

24	10	Pag 14: projectdefinitie. Wordt met de plaatsing van bedrijven ook rekening gehouden met De Legmeer en de diverse lasten die dat oplevert? De opvang en schuifruimte voor en van de regio: grote dozen en datagebouwen?	10	BTAZ is bestemd voor het vestigen van lokaal en regionaal gemengde bedrijven. Bedrijven uit de direct omliggende regio zijn kandidaten voor het vestigen op BTAZ. Voordat bedrijven zich zullen vestigen op BTAZ zal duidelijk moeten zijn of ze passen binnen de beschikbare milieugebruiksruimte. Daardoor wordt zeker gesteld dat bedrijven de omgeving niet bovenwettelijk belasten qua milieuhinder. In de startnotitie is het vestigen van datacentra en grootschalige logistiek uitgesloten. Bij het ontwikkelen van bedrijventerreinen wordt via wet en regelgeving rekening gehouden met het inpassen van het toekomstige bedrijf en de impact daarvan op de directe omgeving. In de concept startnotitie wordt expliciet gemeld dat grootschalige logistiek en datacenters geen plek krijgen op BTAZ.	Niet van Toepassing
	11	Pag 16: technische tekening. Is de bomenstructuur een rij bomen langs het woongebied?	11	Zie vorige punt	Niet van Toepassing
	12	Pag 17: stedenbouwkundig. De Uithoorn tramlijn gaat over de N201. De brug wordt langer ivm de ontsluiting van een perceel, dus de tram heeft een kortere lijn om te dalen en blijft langer hoog rijden. Dit geeft geluidshinder voor De Legmeer en is gevaarlijk.	12	De geluidseffecten van deze maatregel zijn doorgerekend en de geluidsbelasting blijft binnen de wettelijke contouren. Dat dit gevaarlijk is bestrijden wij. Besluitvorming over het planologische en juridische kader voor de Uithoornlijn heeft al plaatsgevonden bij de vaststelling van het bestemmingsplan op 12 juni 2019. Deze kaders staan in deze startnotitie niet ter discussie.	Niet van Toepassing
	13	Pag 18: watergang. Waarom wordt de watergang aan de zuidzijde van de N201 verbreed en niet de watergang aan de noordzijde bij De Legmeer? Dit in combinatie met de bosstructuur zou de afstand tussen De Legmeer en BTAZ beter maken.	13	Bij het realiseren van het bedrijventerrein is het van belang een goede balans te vinden tussen groen, water, openbaar gebied en uitgeefbaar terrein. Binnen deze balans nemen wij de wens mee of de groenstrook breder kan worden aangelegd. Overleg met o.a. het waterschap en de PWN is hiervoor nodig.	Nader uitwerken
	14	Pag 19: beeldkwaliteit. Wordt er rekening gehouden met de beeldkwaliteits-/welstandsstatus aan de zuidkant voor De Legmeer?	14	Het beeldkwaliteitsplan geldt voor alle deelgebieden in BTAZ en houdt ook rekening mee met het zuidelijk deel richting Uithoorn.	Niet van Toepassing

24	15	Pag 21: advies van Goudappel. Bij verkeerstoename van meer dan 10% loopt het verkeer vast en is het niet fijn voor de gemeente Uithoorn: ca 3 uitgangen aan de Zijdelweg.	15	Het onderzoek van Goudappel Coffeng was gebaseerd op verkeerde aannames. Nader onderzoek heeft uitgewezen dat bij vulling tot ongeveer 70% er geen problemen zijn te verwachten met de afwikkeling van het verkeer, indien er enkele eenvoudige maatregelen worden getroffen (aanpassing van de westelijke toegang tot de noordelijke rotonde Zijdelweg. Goudappel Coffeng heeft hierbij gerekend met een verdeling 50% arbeidsextensieve bedrijvigheid en 50% arbeidsintensieve bedrijvigheid. Een van de mogelijkheden is het sturen op meer arbeidsextensieve bedrijvigheid.	Ja
	16	Pag 22: men spreekt hier over arbeidsintensieve kantoren. Ik dacht dat het industrie moest zijn?	16	Het gegeven van een voorbeeld dient slechts als ondersteuning van de uitleg over de vervoersvraag. Het bedrijventerrein krijgt geen kantoorfunctie, met uitzondering van kantoorruimtes voor de vestigen bedrijven.	Niet van Toepassing
	17	Pag 25: circulaire economie. Wordt er rekening gehouden met De Legmeer in Uithoorn bij industrie van recyclen: lawaai, stank en vervuiling? Wordt deze industrie ver wegvan De Legmeer gepland? Denk aan bijv. biomassaverwarming, bio overslag, huisvuilafvoer etc.	17	Er wordt rekening gehouden met alle bestaande woningen, zodat overlast binnen de perken blijft. Er wordt op grond van de toe te passen milieuzonering voldoende afstand van de woningen gehouden.	Niet van Toepassing
	18	Pag 27: uitstraling bedrijven. Graag aan alle kanten een mooie uitstraling en niet alleen naar de zuidkant. Tot slot: vele vragen zijn nog niet beantwoord of soms kan de gemeente Amstelveen geen antwoord geven omdat de gemeente daar geen zeggenschap over heeft, maar de koper en de ontwikkelaar wel. Bijvoorbeeld de economisch planning: bedrijven met een hoog vervuilingspercentage het meest plannen aan de zuidkant van het industrieterrein met eventueel veel overlast voor De Legmeer in Uithoorn. In mijn ogen zou er wel degelijk rekening gehouden kunnen worden en randvoorwaarden gecreëerd moeten worden.	18	De gemeente gaat met een beeldkwaliteitsplan bepalen hoe de bedrijfsgebouwen voor het hele gebied eruit moeten gaan zien.	Niet van Toepassing

		Samenvatting ingediende reacties per inzender		Beantwoording reacties per punt	Plan-aanpassing
25	1	Liander N.V. en TenneT TSO (hierna: Liander en TenneT) Willen middels deze brief reageren op de concept-startnotitie 'Bedrijventerrein Amstelveen-Zuid (btaz)'. Liander en TenneT zijn als netbeheerders verantwoordelijk voor een goed functionerende energievoorziening in o.a. de gemeente Amstelveen. Om in een robuust en toekomst vast net te kunnen voorzien worden verwachte capaciteitsknelpunten vroegtijdig in beeld gebracht. Op deze wijze kan tijdig geacteerd worden door het elektriciteitsnet op tijd aan te passen en/of uit te breiden. Door de energietransitie en ambities van gemeenten om klimaatdoelen te behalen staat het elektriciteitsnet – in bepaalde delen van Nederland –onder druk. Liander heeft samen met de gemeente Amstelveen een verkenning uitgevoerd naar de toekomstige energiebehoefte in de gemeente Amstelveen. Deze verkenning heeft aangetoond dat de geplande woningbouw, economische groei en de opgave in de energietransitie niet kunnen plaatsvinden zonder verzwaring van het elektriciteitsnet op middenspanningsniveau. Naar aanleiding van de uitkomsten van deze verkenning is door Liander samen met TenneT onderzocht wat de impact is op het landelijk hoogspanningsnet dat wordt beheerd door TenneT. Uitkomst daarvan is dat ook het hoogspanningsnet moet worden uitgebreid.			

25	1	Toekomstige noodzakelijke netuitbreidingen regio Amstelveen Uit onderzoek van Liander en nader overleg met TenneT is gebleken dat de huidige prognoses aanleiding geven het volgende te realiseren: Een nieuw 20kV-onderstation (Liander) in Amstelveen-Zuid en een nieuw 150kV-station (TenneT) nabij Amstelveen-Zuid (zo dicht als mogelijk nabij de locatie van Liander); o Een 150kV-kabelverbinding (bestaande uit drie 150kV ircuits) tussen het bestaande 150kV-station Amstelveen en het te realiseren 150kV- station in Amstelveen-Zuid; o Diverse 20kV-verbindingen (Liander) vanaf het nieuw te realiseren 20kV-onderstation naar een aantal nader te bepalen locaties. TenneT en Liander vragen separaat in een principeverzoek het college van B&W om een principebesluit te nemen ten behoeve van de gewenste en noodzakelijk geachte netuitbreiding voor zowel de midden- als de hoogspanning. In 2018 heeft Liander reeds een haalbaarheidsstudie uitgevoerd om zoeklocaties te formuleren voor een toekomstige uitbreiding. In het gebied doen zich vele (ruimtelijke) ontwikkelingen voor en zijn er aanzienlijke ruimteclaims bekend waaronder nu dus de ontwikkeling van BTAZ. Dit betekent dat beschikbare ruimte snel afneemt. De locatie van BTAZ valt in het primaire zoekgebied voor realisatie van een 15 0/20kV-station. Indien er geen ruimte beschikbaar komt voor de hierboven genoemde netuitbreiding van Liander en TenneT (o.a. in de omgeving Amstelveen-Zuid), is aansluiting van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied op het elektriciteitsnet lastig c.q. niet mogelijk. Het vestigingsklimaat voor bedrijven is dan zeer ongunstig.				

25	1	Conclusie: Om te voorkomen dat realisatie van voorgaande beschreven netuitbreiding (station en kabel tracés) niet meer mogelijk is, wordt verzocht om hiervoor op het BTAZ voldoende ruimte te reserveren	1	De gemeente onderkent de urgentie voor het toevoegen van een 150 kV middenspanningsstation voor Amstelveen en omgeving. In de Startnotitie is BTAZ en omgeving genoemd als zoeklocatie hiervoor. In de planontwikkeling van BTAZ wordt in nauw overleg met Liander en TenneT samengewerkt om de beschreven netuitbreiding te realiseren.	Nader uitwerken
26	1	<u>Zie Bijlage 1</u> Lijst van eigenaren van nader aangegeven kadastrale percelen. Belanghebbenden hebben bemerkt dat hun percelen schijnbaar 'over het hoofd zijn gezien' (of juist niet?), reden voor onderhavige reactie. Belanghebbenden hebben, gezien de voorgaande beleidskaders alsmede het vestigen van het voorkeursrecht in 2018, altijd in de veronderstelling geleefd dat de in eigendom van belanghebbenden behorende percelen onderdeel zouden worden van een grotere (bedrijfsmatige) ontwikkeling. Gezien de structurele vraag naar het middels het BTAZ voorgestane grondgebruik, willen belanghebbenden graag dat de in eigendom behorende gronden – samen ruim 2 hectare omvattende – mee genomen worden in de verdere planuitwerking. Verzocht wordt derhalve om de weergave van het plangebied op pagina 7 van de startnotitie dienovereenkomstig aan te passen opdat de percelen van belanghebbenden binnen het plangebied van BTAZ zullen vallen.	1	Deze percelen zijn ruimtelijk, functioneel en economisch niet noodzakelijk voor de ontwikkeling van BTAZ. Daarnaast is een eventuele ontwikkeling van dit versnipperde grondeigendom praktisch en financieel niet uitvoerbaar voor de gemeente. Mochten de eigenaren van de versnipperde kavels zich weten te verenigen en een partij vinden die de grond met een plan wil ontwikkelen binnen de door de gemeente vastgesteld kaders, dan is het altijd mogelijk om daarover met de gemeente in gesprek te gaan. Op dit moment is er voor de gemeente geen aanleiding om de locatie mee te nemen in de ontwikkeling van het bedrijventerrein. Het meenemen van de locatie is ruimtelijk, functioneel en economisch niet noodzakelijk voor de ontwikkeling en zou door de praktische onuitvoerbaarheid van een ontwikkeling vanwege de versnippering zelfs een belemmering kunnen vormen voor BTAZ. En snelheid en effectiviteit van de ontwikkeling van BTAZ is belangrijk voor de gemeente vanwege de relatie met de transitie van Bedrijventerrein Legmeer.	Niet van Toepassing
	2	Namens belanghebbenden wil ik u verzoeken om met ons in gesprek te gaan opdat voor belanghebbenden duidelijkheid wordt verkregen over de in eigendom behorende percelen alsmede wat er voor ontwikkelmogelijkheden zijn. Immers de vigerende bestemming(en) in combinatie met de oppervlakte maken realisering daarvan (grondgebonden agrarische bedrijfsvoering) praktisch onmogelijk	2	De gemeente staat open voor het voeren van een gesprek. U kunt daartoe contact opnemen met de gemeente en vragen naar de projectmanager BTAZ	Niet van Toepassing

		Samenvatting ingediende reacties per inzender		Beantwoording reacties per punt	Plan-aanpassing
27	1	Onze huurders op Legmeer die bereid zijn te verhuizen naar BTAZ geven allen aan dat zij zekerheid willen hebben vooraf over de komst van hoogwaardig OV zoals op Legmeer.	1	De Vervoerregio Amsterdam is het orgaan dat namens de aangesloten gemeentes gaat over welke vorm van openbaar vervoer wordt aangeboden en waar haltes komen. Gezien de toekomstige vestiging van bedrijven waarvan personeel nu nog met het openbaar vervoer komt is het wenselijk dat beleid voort te zetten. Als deze mensen met de auto komen is het een verdere verhoging van het aantal autobewegingen op de Zijdelweg en omgeving. Wij vinden het belangrijk dat een goede balans ontstaat tussen automobiliteit en economie. Het inzetten van openbaar vervoer is wat ons een belangrijk speerpunt om de automobiliteit zoveel mogelijk te beperken.	Niet van Toepassing
	2	Onze bedrijven zijn ook van mening dat het ontwikkelen van een nieuwe en duurzaam bedrijventerrein anno 2020 ev niet kan zonder de in het BP opgenomen halte voor HOV. Wij verzoeken de gemeente met klem dit met de vervoersregio op te pakken. Als wij daarin van betekenis kunnen zijn middels het concretiseren van die behoefte, vernemen wij dat graag.	2	Zie antwoord onder punt 1	Niet van Toepassing
	3	Wij verzoeken de gemeente bij haar overwegingen over het al dan niet meewerken (i.v.m. de WVG op het gebied) bij aankopen door derden van gronden in het gebied in het bijzonder in de eerste fase de eis te stellen dat de koper de gronden zal inzetten om huurders/gebruikers op Legmeer te verplaatsen teneinde de realisatie van de hoognodige woningen op Legmeer mogelijk te maken.	3	Het doel van het ontwikkelen van BTAZ is om ruimte te creëren op Legmeer, Dit is opgenomen in de startnotitie onder paragraaf 1.2 ‘Projectdoelstelling’	Niet van Toepassing

Samenvatting ingediende reacties per inzender			Beantwoording reacties per punt		Plan-aanpassing
28	1	Lokale en regionale behoefte In de startnotitie voor BTAZ wordt aandacht besteed aan de toekomstige bedrijvigheid voor het terrein. Dit wordt echter te nauw gedefinieerd en is bovendien niet gebaseerd op marktonderzoek. In de startnotitie wordt meermaals benoemd dat BTAZ vooral voor de opvang van lokale Amstelveense bedrijven voorziet. Het verzoek is dit genuanceerder te benoemen. De ontwikkelrichting wordt hiermee te beperkend ingestoken. De mogelijke opvang van lokale bedrijven uit Amstelveen betreft slechts een deel van BTAZ. De omvang van BTAZ is vele malen groter dan de verplaatsingsvraag vanuit Legmeer. Het bedrijventerrein Legmeerpolder is ca 18 ha en een deel van de bedrijvigheid kan blijven zitten. In Plabeka verband is de vervangingsvraag op 12 ha geraamd. In de analyse voor de Ladder voor Duurzame Verstedelijking blijkt uit een recente inventarisatie dat beoogd is ca 8 ha aan bedrijvigheid te verplaatsen naar BTAZ. De voorliggende ontwikkeling van BTAZ voorziet in de realisatie van ca 45 ha uitgeefbaar areaal. De opvang van de transformatie vanuit Legmeer is dus beperkt t.o.v. het totale areaal.	1	De urgentie om BTAZ tot ontwikkeling te brengen is vooral ingegeven door de behoefte aan ruimte voor de opvang van lokale Amstelveense bedrijven die vanuit bedrijventerrein Legmeer verplaatsen. Die maken met hun verplaatsing ruimte voor het invullen van een deel van de woningbouwopgave waar Amstelveen voor staat. BTAZ is bestemd voor het vestigen van lokaal en regionaal gemengde bedrijven. Bedrijven uit de direct omliggende regio zijn kandidaten voor het vestigen op BTAZ. Voordat bedrijven zich zullen vestigen op BTAZ zal duidelijk moeten zijn of ze passen binnen de beschikbare milieugebruiksruimte. Daardoor wordt zeker gesteld dat bedrijven de omgeving niet bovenwettelijk belasten qua milieuhinder.	Niet van Toepassing

Samenvatting ingediende reacties per inzender			Beantwoording reacties per punt		Plan-aanpassing
28	2	Niet zomaar uitsluiten van bepaalde bedrijven, maar kijken naar behoefte vanuit de markt In de startnotitie worden bepaalde typen bedrijven uitgesloten voor BTAZ. Er wordt aangegeven dat het terrein BTAZ niet voor grootschalige vestigers als datacenters en grote logistieke centra is bedoeld. Er ligt echter geen onderzoek of onderbouwing aan ten grondslag waarom deze bedrijven van BTAZ zouden moeten worden geweerd. Om een aantrekkelijk en toekomstbestendig bedrijventerrein te ontwikkelen is een optimaal beeld van de marktbehoefte en kansrijke doelgroepen essentieel. Hiermee is ook inzicht in een kansrijke positionering en profilering voor het terrein van belang. Bovendien kunnen grootschalige bedrijven juist veel toegevoegde waarde hebben voor de lokale economie.	2	Naast marktkansen en behoeften in de markt spelen ook andere overwegingen een rol bij het vormgeven van de toekomstige invulling van het terrein. De gemeente Amstelveen heeft een veelheid aan maatschappelijke taken en verantwoordelijkheden (o.a. creëren van werkgelegenheid, zorgvuldig ruimtegebruik). De Provinciale Ruimtelijke Verordening en de provinciale regelgeving speelt ook een rol van betekenis. Amstelveen is bovendien onderdeel de deelregio Amstelland-Meerlanden (AM) en de Metropool Regio Amsterdam (MRA), waarbinnen wordt samengewerkt en afgestemd om tot een evenwichtig aanbod van bedrijventerreinen en kantoorlocaties binnen de regio te komen en leegstand/ overaanbod of tekorten zoveel mogelijk te voorkomen. Uit een onderzoek naar de stand van zaken op de Werklocatiemarkt binnen de AM-regio blijkt dat er zonder extra aanbod in 2030 een ruimte-tekort ontstaat in het segment regionaal-gemengd. Binnen de deelregio is de ambitie om te komen tot een samenhangend en complementair aanbod van bedrijventerreinen en onderlinge concurrentie waar mogelijk tegen te gaan. Binnen de regio (gemeente Haarlemmermeer) is nog ruim voldoende ontwikkelruimte voor grootschalige logistiek. Mede daarom komt dit segment niet in aanmerking voor BTAZ. Met betrekking tot datacenters is op dit moment nog onvoldoende bekend over de lokale impact die ze hebben (o.a. m.b.t. ruimtebeslag en energiebehoefte). Wat wel bekend is, is dat ze relatief weinig werkgelegenheid genereren in relatie tot het ruimtebeslag. Dit is de reden waarom datacenters niet als kansrijke doelgroep wordt gezien voor dit terrein: grootschalige bedrijven in het algemeen worden niet uitgesloten, grootschalige logistiek en datacenters wel.	Niet van Toepassing

28	3	Andere functies op BTAZ Elders in de startnotitie staat vermeld dat andere functies niet direct worden toegelaten. Behalve als deze bijdragen aan de ambities en doelstellingen van BTAZ, maar onduidelijk is wat deze precies zijn. De definitie van gemengd bedrijventerrein is volgens Plabeka: gemengde bedrijventerreinen zijn bestemd voor reguliere bedrijvigheid in milieuhindercategorie 1, 2, 3 en eventueel 4. Op pagina 9 van de startnotitie zijn de randvoorwaarden voor de toelating van (bedrijfs) activiteiten vastgelegd. Een van de randvoorwaarden is dat kantoren, horeca, detailhandel en benzineservicestations niet direct worden toegelaten; dit is echter nergens onderbouwd. Daarnaast kunnen deze functies juist zorgen voor een aantrekkelijk gebied en werkomgeving. Op dit moment bevindt zich ook al horeca op BTAZ (McDonalds)	3	De ambitie is om BTAZ als regulier gemengd lokaal regionaal bedrijventerrein te ontwikkelen. Plaatsing van bedrijven op BTAZ gaat volgens de methodiek bij punt 2 omschreven. De doelstelling van het BTAZ is lokale en regionale bedrijven te vestigen. De gemeente wenst geen extra kantoren, detailhandel of horeca te vestigen op dit bedrijventerrein. Daar zijn andere locaties beter geschikt voor.	Niet van Toepassing
	4	Stedenbouwkundig plan BTAZ Het bruto plangebied van BTAZ is 631.585 m2 groot. Hiervan is volgens de huidige inzichten 436.952 m2 uitgeefbaar gebied. Dat is 69%. In Nederland lag in 2018 de gemiddelde bruto/netto verhouding op 81%. Dit is fors hoger dan nu bij BTAZ. In de startnotitie is ook opgenomen dat 10% van het areaal bestemd moet worden voor water. Dit is gebaseerd op de regelgeving van het waterschap en de Keur. Echter de Keur biedt ook de mogelijkheid om water op een andere manier te compenseren. I.p.v. open water aanleggen kan een initiatiefnemer ook compenseren met alternatieve waterberging. Deze moet dan zodanig groot zijn dat het effect op het watersysteem gelijkwaardig is aan het effect van compensatie door aanleg van open water. Daarnaast is onduidelijk waar de randvoorwaarde van 10% openbaar groen op is gebaseerd. Dit komt ook niet terug in andere beleidsstukken. Ruimte voor groen kan op meerdere manieren gerealiseerd worden, bijvoorbeeld door groene daken.	4	De ambitie voor BTAZ is een groene bedrijventerrein met voldoende ruimte voor groen, water, voetgangers en fietsers. Brede groene bermen met ruimte voor volwaardige bomen, groene taluds voor watergangen en voetgangerspaden kosten ruimte. 10% water is een eis van PWN. Open water kan niet gecompenseerd worden met wadi's, waterdoorlatende wegen of groene daken.	Niet van Toepassing

		Samenvatting ingediende reacties per inzender		Beantwoording reacties per punt	Plan-aanpassing
28	5	Conclusie: Het is nog onduidelijk of de voorgestelde verkaveling aansluit op de behoefte van de kansrijke doelgroepen. Wij delen het belang van ruimte en groen op het terrein, maar zien graag ook aandacht voor innovatieve oplossingen zoals waterdoorlatende wegen en groen op de daken. Wij stellen graag een visie op, die op basis van gedegen marktonderzoek een beeld geeft van de kansrijke doelgroepen en daarbij passende vestigingscriteria en ruimtelijke verkaveling van het gebied.	5	De gemeente is tevens voorstander van innovatieve oplossingen en is benieuwd naar uw visie. Een gesprek over de visie van u en van de gemeente is wenselijk. Daarvoor kunt u contact opnemen met de projectmanager BTAZ.	Nader uitwerken
29	1	De gemeente Uithoorn ondersteunt de plannen voor het Bedrijventerrein Amstelveen-Zuid. Een bedrijventerrein met een lokale en regionale functie. De plannen worden in overleg met de gemeente Uithoorn vorm gegeven. We vragen (collegiale) aandacht voor een aantal inhoudelijke punten. <u>Milieucategorieën - bestemmingsplan</u> Op pagina 8 van de startnotitie is benoemd dat in de regio Amstelland-Meerlanden volgens 'het BSP-rapport' een tekort aan ruimte voor gemengde bedrijvigheid in de milieuhinder categorieën 1,2,3 en eventueel 4. Een tekort van tussen de 30 tot 60 ha tot 2029. Tevens is in de startnotitie opgenomen dat het project wordt aangemeld als 'bestemmingsplan met verbrede reikwijdte'. Voor het nieuw op te stellen bestemmingsplan wordt gebruik gemaakt van de 'milieuzonering nieuwe stijl', van de VNG. Gezien de directe nabijheid van de woonwijk De Legmeer, zijn we als gemeente scherp op de te realiseren milieuzonering: een goed woon- en leefklimaat (een goede fysieke leefomgeving) voor onze inwoners staat centraal.	1	De paragraaf met betrekking tot de milieuzonering wordt aangepast en bij de positionering van de bedrijven houdt de gemeente Amstelveen rekening met de woonwijk Legmeer.	Nader uitwerken

Samenvatting ingediende reacties per inzender			Beantwoording reacties per punt		Plan-aanpassing
29	2	<u>Stedenbouw</u> In de startnotitie wordt de stedenbouwkundige geleding van het gebied gemist. Onduidelijk is hoe intensief en hoe hoog er gebouwd gaat worden. Gezien het tekort van 30tot 60 ha tot 2029, de omvang van het gebied (circa 43 ha) en de doorsnijding van het gebied door infrastructuur, wordt verwacht dat de kavels maximaal bebouwd gaan worden. Gevraagd wordt duidelijkheid te geven over de maximale invulling van het gebied. Daarbij rekening houdend met de nabijheid van woonwijk De Legmeer. Wij denken daarbij aan een lagere bouwhoogte nabij de gemeentegrens met Uithoorn, welke naar het noorden toe op loopt.	2	Het uitgeefbaar gebied van BTAZ is circa 69%, waarbij rekening is gehouden met groen- en waterstructuren. De hoogte van de bebouwing zal variëren en mede afhankelijk zijn van de wens van het te vestigen bedrijf. De hoogte op het terrein ten zuiden van de N201 loopt, gezien vanaf Uithoorn, op. Achter de groenstrook langs de gemeentegrens is een hoogte mogelijk variërend van 9 tot 12 meter. De bedrijven die grenzen aan de N201 hebben een hoogte variërend tussen de 12 en 15 meter. Voor de overige gebieden moeten de hoogtes nog worden bepaald.	Nader uitwerken
	3	<u>Bosstrook</u> Op pagina 16 (en verder) van de startnotitie wordt de bosstrook tussen de woonwijk de Legmeer en het toekomstige bedrijventerrein genoemd. De gemeente Uithoorn blijft graag betrokken bij de verdere uitwerking en invulling van deze groenstrook.	3	Deze groenstrook is onderwerp van gesprek met de gemeente Uithoorn en met Buurtbeheer De Legmeer in Uithoorn. De uitwerking wordt in de volgende fase ter hand genomen.	Nader uitwerken
	4	<u>Ontsluiting</u> De toekomstige tram (Uithoornlijn) loopt door het gebied. Er is fysiek ruimte gereserveerd binnen het tracé van de Uithoornlijn voor een haltevoorziening nabij. Eigenaren en ondernemers die vestiging op BTAZ overwegen pleiten voor zo'n halte. De gemeente Amstelveen treedt in overleg met de Vervoerregio Amsterdam om te komen tot een halte BTAZ. Er dreigt immers een situatie te ontstaan waarbij bedrijven die veel vervoersvraag voor het OV met zich mee zouden nemen, afzien van vestiging op BTAZ (pag. 21 van de startnotitie).	4	De gemeente onderkent het belang van de tramhalte en zet zich in voor de realisatie hiervan.	Niet van Toepassing

29	4	Mocht een extra halte in de toekomst daadwerkelijk worden onderzocht, zien wij graag dat met de volgende aandachtspunten rekening wordt gehouden: • Het is voor ons belangrijk dat de Uithoornlijn conform de huidige plannen en planning wordt gerealiseerd. Dat betekent dat wij dit onderzoek los van het project Uithoornlijn zien. • Als de extra halte er in de toekomst komt, is het belangrijk dat er ook extra parkeerplaatsen vooroverstappers uit de regio worden gerealiseerd. Dan kan het functioneren als extra P&R en de haltes in Uithoorn ontlasten (daarbij rekening houdend met de aandachtspunten die er vanuit de VRA zijn, namelijk dat verkeer steeds verder naar de 'regio gedrukt' wordt). In de huidige plannen zijn er voor deze overstapreizigers (op basis van de gehouden parkeeronderzoeken) voldoende (extra) parkeerplaatsen gepland. • Uithoorn heeft niet zodanig belang bij een extra halte dat het voor de hand ligt dat Uithoorn bijdraagt aan de investeringskosten of aan de extra exploitatielasten die een extra halte met zich meebrengt. Zoals opgenomen in de startnotitie is een ontsluiting van het BTAZ via de Randweg onacceptabel voor de gemeente Uithoorn. Gewaardeerd wordt dat onderzocht wordt wat de mogelijkheden zijn om BTAZ op een juiste wijze te ontsluiten, zonder dat dit via grondgebied van Uithoorn gaat. Daarbij is de aanpassing van de overspanning over de N201 voor de Uithoornlijn wel een aandachtspunt. In de startnotitie is opgenomen dat een verlenging van het kunstwerk over de N201 nodig is . Zover wij hebben begrepen is een reservering voor deze verlenging reeds opgenomen in het ontwerp van de Uithoornlijn. Mochten toch aanpassingen nodig zijn, is voor Uithoorn van belang dat dit geen vertraging van het project Uithoornlijn met zich meebrengt en ook geen extra kosten voor Uithoorn.	4	Bij de verdere uitwerking van de halte en de OV voorzieningen neemt de gemeente Amstelveen kennis van de aandachtspunten van de gemeente Uithoorn. Met betrekking tot het aanleggen van extra parkeerplaatsen merken wij het volgende op. De mogelijkheden voor een P+R transferium op BTAZ worden onderzocht. Nadeel van een P+R transferium is dat dit juist extra verkeersaantrekkende werking kan veroorzaken, waardoor de Zijdelweg juist extra belast zal gaan worden. We denken dan met name aan automobilisten die momenteel vanuit Uithoorn de bus (en straks de tram) nemen, en die straks comfortabel met de auto naar de halte gaan in plaats van te voet of met de fiets.	Nader uitwerken

	Samenvatting ingediende reacties per inzender		Beantwoording reacties per punt	Plan-aanpassing
29	5 <u>Direct en indirect betrokkenen</u> In de startnotitie wordt gesproken over direct en indirect betrokkenen. De bewoners van De Legmeer worden hierbij aangemerkt als indirect betrokkenen. Dit leidt tot onbegrip, vanwege de directe nabijheid van de bewoners. Gevraagd wordt de terminologie in de vast te stellen startnotitie te wijzigen, waarbij de inwoners van de gemeente Uithoorn niet als 'indirect betrokkenen' worden aangemerkt.		De term indirect betrokkenen is ongelukkig gekozen. Ook inwoners van Legmeer die uitkijken op het bedrijventerrein zijn voor de gemeente Amstelveen direct betrokkenen. De term 'belanghebbende' is niet aan de gemeente om te benoemen. Dit is een term in het bestuursrecht die in het kader van vergunningen of bestemmingsplanprocedure wordt gebruikt voor degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken. Of iemand 'belanghebbend' is, is uiteindelijk aan de Raad van State.	Ja

	Samenvatting ingediende reacties per inzender		Beantwoording reacties per punt	Plan-aanpassing
29	6 <u>Participatie</u> De gemeente Uithoorn blijft graag, zowel ambtelijk als bestuurlijk, betrokken bij de plannen van het BTAZ. De inspanningen van de gemeente Amstelveen om de bewoners van woonwijk de Legmeer (west) actief te betrekken bij de planvorming wordt gewaardeerd. In Uithoorn loopt ook een burgerinitiatief van het Buurtbeheer de Legmeer met betrekking tot de groenstrooktussen De Legmeer en BTAZ. We vragen aandacht voor een afstemming/koppeling tussen die plannen en de ontwikkeling van het BTAZ. Buurtbeheer is op zoek naar iemand van Amstelveen met wie zij in gesprek kunnen over deze groenstrook. Zij zullen zelf de gemeente Amstelveen benaderen. We willen de gemeente Amstelveen vragen de gemeente Uithoorn en haar inwoners ook in het vervolg van het Proces goed betrokken te houden.		Bij de verdere uitwerking van de plannen houdt de gemeente Amstelveen nauw contact met zowel bestuur als ambtenaren van de gemeente Uithoorn.	Niet van Toepassing

	Samenvatting ingediende reacties per inzender		Beantwoording reacties per punt	Plan-aanpassing
30	Als eerste ben ik zeer onaangenaam getroffen door het feit dat ik, burger van de gemeente Uithoorn, als 2e rang burger wordt beschouwd. Dit blijkt uit de tekst bij punt 2.1 waar gesproken wordt over “betrokkende buiten het plangebied”. Hieronder verstaat U diverse groepen inwoners IN de gemeente Amstelveen en Indirect betrokkenen nl. de bewoners van de wijk Legmeer in Uithoorn. Als er iemand DIRECT betrokken is dan zijn dat wel de DIRECTE buren van het BTAZ die ook nog eens hun uitzicht op het akkerland moeten opgeven. Ik verzoek U de tekst aan te passen waardoor ook de bewoners van de Legmeer in Uithoorn als DIRECT betrokkenen worden benoemd. Dit gezegd hebbende wil ik u voorstellen BTAZ onder te verdelen in: BTAZ 1 = het BTAZ-terrein aan de westkant van de spoordijk en ten noorden van de N201 BTAZ 2a = het grote terrein ten zuiden van de N201 BTAZ 2b = het kleine terrein ten zuiden van de N201 BTAZ 3 = het grote terrein ten noorden van de N201aan de oostkant van de spoordijk. Door het BTAZ op te splitsen kan in de startnotitie en ook later in de bestemmingsplannen duidelijk worden gemaakt over welke delen van het BTAZ wordt gesproken. Voor mij en ook mijn buren is BTAZ 2a het meest belangrijke aangezien wij daarop kijken en ook op korte afstand wonen. Straks in het bestemmingsplan kan ik mij voorstellen dat de bouweisen voor BTAZ 3 mogelijk anders en ruimen kunnen worden dan voor BTAZ 2a en b.		Het ter inzage leggen van een concept-startnotitie is geen procedure in het kader van de Algemene Wet Bestuursrecht maar in het kader van participatie. De term ‘belanghebbende’ is niet aan de gemeente om te benoemen. Dit is een term in het bestuursrecht die in het kader van vergunningen of bestemmingsplanprocedure wordt gebruikt voor degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken. De rechter bepaalt wie ‘belanghebbend’ is De term indirect betrokkenen is ongelukkig gekozen. Ook inwoners van Legmeer die uitkijken op het bedrijventerrein zijn voor de gemeente Amstelveen direct	

Samenvatting ingediende reacties per inzender			Beantwoording reacties per punt		Plan-aanpassing
30	1	Bij de inleiding schrijft U dat er nadrukkelijk wordt gekeken Voor een nieuwe locatie voor de gemeentewerf en het afval- brengstation. De reden daar toe laat zich raden. De gemeente wil haar bewoners niet opzadelen met grote verkeersdrukte van en naar genoemde werf en station. Ook wil de gemeente haar bewoners behoeden voor stank en lawaai. Ik mag dan wel hopen dat de gemeente dezelfde richtlijnen gebruikt voor de bewoners in Uithoorn. Kunt U mij informeren dat deze activiteit niet op BTAZ 2a en b gesitueerd gaan worden? Verkeerstechnisch lijkt het mij ook verstandiger om dit op BTAZ 3 te situeren.	1	Amstelveen onderzoekt de mogelijkheden om zowel het afvalbrengstation als de gemeentewerf te vestigen op BTAZ. Dit nieuwe bedrijventerrein is geschikt voor het plaatsen van beide functies. Waar op BTAZ dit mogelijk wordt is onderdeel van het onderzoek. Wij kunnen om deze reden niet ingaan op uw verzoek om de gevraagde activiteiten niet op BTAZ te situeren.	Niet van Toepassing
	2	Bij punt 1.2 schrijft U dat zoveel mogelijk bedrijven uit Legmeer Amstelveen verplaatst gaan worden naar BTAZ. Kunt u mij bevestigen dat de gemeente bij de toewijzing van de locatie rekening zal gaan houden met het feit dat bedrijven die stank, lawaai, fijnstof of gevaar opleveren, zal plaatsen op BTAZ 3. Ver weg van woonwijken. In Uithoorn hebben wij al genoeg fijnstof en lawaai dankzij Schiphol.	2	Bij het bestemmingsplan BTAZ wordt geen gebruik meer gemaakt van de traditionele categorie- indeling voor milieuhinder. Er wordt specifiek per locatie aangetoond dat op de aspecten geur, stof, geluid en gevaar een goed woon- en leefklimaat blijft bestaan bij de nabijgelegen gevoelige functies zoals woningbouw. In sommige gevallen kan dat betekenen dat zwaardere industrie mogelijk wordt gemaakt als kan worden aangetoond dat geen hinder optreedt. Om te voorkomen dat hinder optreedt, moeten bepaalde maatregelen in acht worden genomen zoals voldoende afstand bewaren, filters, geluidsdemping etc.	Nader uitwerken

Samenvatting ingediende reacties per inzender			Beantwoording reacties per punt		Plan-aanpassing
30	3	Punt 2.2 Deze bedrijfshal in aanbouw is een illegaal neergezet gebouw door de firma Hogenhout. Dit bedrijf doet aan transport maar ook aan opslag van chemische vloeistoffen. Nu Hogenhout kennelijk wil uitbreiden zou de gemeente zich moeten afvragen of zij chemische opslag op 30m van een woonwijk wil faciliteren. Zou het niet beter zijn als Hogenhout verhuist naar BTAZ 3. Dit is een stuk veiliger voor de 1000 bewoners in de Legmeer-Uithoorn. Graag hoor ik of U in gesprek gaat met Hogenhout en of zij gaan verhuizen dan wel de uitbreiding op BTAZ 3 gaan maken. Tevens ben ik van mening dat het stukje grond waar dat stalen geraamte op staat gewoon moet meelopen met de inrichting van BTAZ 2a. Er is geen enkele reden om deze illegale bouw te belonen met een speciale behandeling, zijndeeen apart bestemmingsplan. Misdaad, in welke vorm dan ook mag nooit beloond worden. Gaat U het stukje grond met het illegale bouwwerk toevoegen aan het BTAZ ontwikkel plan? Ook de hoogte van het gebouw is mij een doorn in het oog.bedrijvengebouwen op BTAZ 2a en b? ik moet er niet aan denken dat pal voor de deur (30meter) een dergelijk gebouw geplaatst gaat worden.	3	De gemeente is al een behoorlijke tijd in overleg met het bestaande bedrijf om hun activiteiten uit te breiden, ruim voordat is gestart met het opstellen van de startnotitie. Het is om die reden dat het buiten de scope van de startnotitie is gehouden en er een aparte procedure wordt doorlopen. Het staalskelet is zonder vergunning opgetrokken. Dit is de reden dat de bouw destijds door de gemeente is stilgelegd. De vergunningprocedure kan echter worden opgestart zodra overeenstemming bestaat tussen de ontwikkelende partijen en de gemeente. Dan zal uit een ruimtelijke onderbouwing moeten blijken dat voldaan wordt aan een goede ruimtelijke ordening.	Niet van Toepassing
	4	Punt 3.1; hier komt het milieu om de hoek kijken. En wat blijkt. De gemeente wil een verruiming van de regelgeving zodat zij ook bedrijven die meer schadelijke stoffen produceren of in opslag hebben in het BTAZ-gebied geplaatst kunnen worden. Geldt dit alleen voor BTAZ 3, of ook voor BTAZ 2a en b. En zo ja wat gaat dit voor mij betekenen?	4	Deze regelgeving gaat gelden voor het gehele bedrijventerrein. Voor de positionering en methodiek van de bedrijven verwijs ik u naar onze reactie bij punt 30.2. Het betreft geen verruiming, maar een verplaatsing van de bewijslast. Een bedrijf moet in de toekomst meer doen om aan te tonen dat het past binnen een bepaalde afstand van ‘gevoelige functies’ .	Niet van Toepassing

	Samenvatting ingediende reacties per inzender			Beantwoording reacties per punt	Plan-aanpassing
30	5	Punt 3.4; in welke context moet ik de tekst “Zowel de nieuwbouw van het schoolgebouw als de woningen moeten aan deze normen gaan voldoen.” lezen. Komen er scholen en woningen in BTAZ ?	5	Deze tekst is per abuis opgenomen en wordt verwijderd uit de startnotitie	Ja
	6	Punt 3.4; de groene bufferzone tussen de bedrijven en de woningen in Uithoorn. Dit is voor mij, en naar ik begreep ook voor mijn buren van groot belang. Na meer dan 30 jaar uitzicht op een akkerland te hebben gehad moeten ik het straks doen met gebouwen op 30 meter afstand. Dit is een ernstige inlevering van woonplezier. De gemeente kan dit “leed” verzachten door naast een toegezegde bomenrij ook een aarden wal van 5 meter hoog neer te leggen met daarbovenop bomen en wintergroene struiken waarmee het zicht op de industrie ongedaan wordt gemaakt. Bijkomend voordeel is dat dit een onderdeel kan uitmaken van een groene recreatieve route voor wandelaars, personeel die tussen de middag in het groen hun boterhammetje willen eten EN bij voldoende dichte begroeiing kan dit ook het fijnstof opvangen. Vraag: Gaat aan mijn verzoek voldoen en zo nee waarom niet?	6	Bij het realiseren van het bedrijventerrein is het van belang een goede balans te vinden tussen groen, water, openbaar gebied en uitgeefbaar terrein. Binnen deze balans nemen wij de wens mee of de groenstrook breder kan worden aangelegd. Overleg met o.a. het waterschap en de PWN is hiervoor nodig.	Nader uitwerken
	7	Ander punt is dat de woonwijk op -/-4.7 n.a.p. ligt en BTAZ 2a op -/-4.1 n.a.p.. BTAZ ligt dus 60cm hoger dan de woonwijk. Door BTAZ 2a enigszins af te graven komen de bedrijfsgebouwen t.o.v. de woningen minder hoog te liggen en de afgegraven grond zou gebruikt kunnen worden voor de aardenwal. Wil de gemeente dit voorstel toepassen?	7	Peil- en bouwhoogte voor bedrijfshallen moet nog nader bepaald worden. Uw voorstel wordt meegenomen bij de verdere uitwerking van de groenstrook	Nader uitwerken

	Samenvatting ingediende reacties per inzender			Beantwoording reacties per punt		Plan-aanpassing
30	8	Punt 4.2; U schrijft dat “De bedrijventerreinen moeten ruimte bieden aan bedrijven die niet ingepast kunnen worden in de woonomgeving in Amstelveen”. En hoe zit dat dan met de woonomgeving van Uithoorn? Het kan niet zo zijn dat de gemeente bedrijven uit de directe woonomgeving van Amstelveen weert en deze bedrijven dan wel in de directe woonomgeving van Uithoorn vestigt. Ook hier verwacht ik van Amstelveen dat zij deze bedrijven niet op BTAZ 2a en 2b zal toelaten. Graag hoor ik dat van U.	8	Bij het bestemmingsplan BTAZ wordt geen gebruik meer gemaakt van de traditionele categorie- indeling voor milieuhinder. Er wordt specifiek per locatie aangetoond dat op de aspecten geur, stof, geluid en gevaar een goed woon- en leefklimaat blijft bestaan bij de nabijgelegen gevoelige functies zoals woningbouw. In sommige gevallen kan dat betekenen dat zwaardere industrie mogelijk wordt gemaakt als kan worden aangetoond dat geen hinder optreedt. Om te voorkomen dat hinder optreedt, moeten bepaalde maatregelen in acht worden genomen zoals voldoende afstand bewaren, filters, geluidsdemping etc.	Niet van Toepassing
	9	Punt 4.2; U schrijft dat “De bedrijventerreinen moeten ruimte bieden aan bedrijven die niet ingepast kunnen worden in de woonomgeving in Amstelveen”. En hoe zit dat dan met de woonomgeving van Uithoorn?	9	Zie de reactie bij punt 34.8		Niet van Toepassing
	10	Het kan niet zo zijn dat de gemeente bedrijven uit de directe woonomgeving van Amstelveen weert en deze bedrijven dan wel in de directe woonomgeving van dat zij deze bedrijven niet op BTAZ 2a en 2b zal toelaten. Graag hoor ik dat van U.	10	Zie de reactie bij punt 34.8		Niet van Toepassing
	11	Ook staat bij 4.2 vermeld dat BTAZ bedoeld is voor bedrijven die duurzame energie opwekken. Ik zou graag zien dat de gemeente expliciet biomassacentrales, waarvan tegenwoordig meerdere onafhankelijke organisaties en onderzoekers hebben bewezen dat deze slecht zijn voor mens en milieu, dat deze centrales expliciet worden uitgesloten voor vestiging in BTAZ. Het zou de gemeente sieren als zij afstand doet van haar plannen uit 2017 om biomassacentrales te willen toelaten op het BTAZ-terrein. Graag Uw reactie.	11	In de startnotitie benoemen we het opnemen van de mogelijkheid voor een verwerkingslokatie van (lokale) groene reststromen. In de in 2017 opgestelde structuurvisie wordt nog over een biomassacentrale gesproken. Het is niet onze bedoeling biomassa van ver weg te laten verwerken, wij doelen nadrukkelijk op lokale reststromen, hierbij denken wij bijvoorbeeld aan een biomassavergistingsinstallatie voor bijvoorbeeld GFT-reststromen. Het is geenszins de bedoeling dat er de mogelijkheid wordt geboden voor afval- en vuilverbranding, dit staat ons inziens ook op gespannen voet met de circulaire ambitie die we met BTAZ na streven	

	Samenvatting ingediende reacties per inzender			Beantwoording reacties per punt	Plan-aanpassing
30	12	Punt 4.4.2; onder het kopje bereikbaarheid staat “goede fietsverbindingen verdienen prioriteit”. Als dat zo is waarom komt er dan geen noord-zuid fietsverbinding langs de tram? De gemeente wil over een aantal jaren co2 neutraal zijn. Dat lukt alleen als veel mensen de fiets pakken. Goede fietsverbindingen vereisen ook goede fiets voorzieningen. Dus geen omwegen. Graag Uw antwoord.	12	Een fietsverbinding langs de tramlijn zou inderdaad een mooie aanvulling kunnen zijn op de bestaande fietsinfrastructuur. Het is echter helaas niet meer mogelijk dit nog toe te voegen aan het project Uithoornlijn. Dit project is inmiddels reeds aanbesteed. Met name het wijzigen van het viaduct over de N201 zou een enorme kostenpost zijn. Daarnaast lopen er momenteel over de Meerlandenweg en langs de Zijdelweg acceptabele noord-zuid fietsroutes tussen Amstelveen en Uithoorn.	Niet van Toepassing
	13	Ook de busverbinding en bijbehorende haltes is zoiets. Als er dan een bushalte bij McDonald’s komt waarom dan niet aansluitend een P&R terrein. Ook dat beperkt het dichtslippen van Amstelveen. Elke automobilist die op het P&R terrein zijn/haar auto zet is een verkeersbeweging minder in Amstelveen. Graag Uw reactie.	13	De mogelijkheden voor een P+R transferium op BTAZ worden onderzocht. Nadeel van een P+R transferium is dat dit juist extra verkeersaantrekkende werking kan veroorzaken, waardoor de Zijdelweg juist extra belast zal gaan worden. We denken dan met name aan automobilisten die momenteel vanuit Uithoorn de bus (en straks de tram) nemen, en die straks comfortabel met de auto naar de halte gaan in plaats van te voet of met de fiets.	Nader uitwerken
	14	Punt 4.4.4. Energietransitie; zoals ook al bij 9) is vermeld is de biogasinstallatie een SLECHTE vervanger voor aardgas en moet je NIET willen. Dus vraag ik U expliciet te noemen dat Amstelveen geen biogasinstallatie gaat (laten) neerzetten. Als er dan gas nodig is op BTAZ dan moet dit gewoon aardgas zijn. Ons omringende landen zijn juist bezig aardgas te promoten. Dat doen zij niet als aardgas een slecht product is. Graag Uw toezegging. M.b.t. de PV-panelen voor de opwekking van elektriciteit wil ik de gemeente vragen garant te staan dat zonlicht niet weerkaatst gaat worden richting de woningen. Graag Uw toezegging.	14	Amstelveen heeft als ambitie om in 2040 onafhankelijk van fossiele brandstoffen te zijn. In eerste instantie zetten we in op terugdringen van de vraag naar aardgas door isolatie en efficiëntere technieken en energie-uitwisseling. Ook verwachten we veel van bodemenergie (warmte-koude opslag) en mogelijk ook geothermie waar momenteel landelijk onderzoek naar gedaan wordt. Daarnaast kan inzet van groengas als vervanger van aardgas evenals mogelijk waterstof nodig zijn. Voor zover plaatsing van zonnepanelen vergunningsvrij gerealiseerd mag worden (op platte daken, of in dakvlak) zal er geen sprake van schittering richting de woningen in de wijk Legmeer zijn. Voor plaatsing van zonnepanelen op gevels of andere opstellingen is een omgevingsvergunning noodzakelijk. Voorkomen van overlast voor de omgeving en veiligheid zijn hierbij toetsingskaders.	Niet van Toepassing

		Samenvatting ingediende reacties per inzender		Beantwoording reacties per punt	Plan-aanpassing
30	15	Nog zo'n stukje tekst waarvan ik niet weet wat ik er mee moet: "Wat zijn de concrete mogelijkheden om herwinbareenergie (zoals zon en wind) te produceren en in te zetten op BTAZ?" Hoe denkt de gemeente zonne-energie en windenergie te herwinnen. Wordt er van de stroom die over is, een ventilator aangedreven zodat er weer wind ontstaat? Misschien anders formuleren!	15	Wij nemen de suggestie over deze tekst anders te formuleren. Bedoeld werd niet eindige energiebronnen als zon en wind in te zetten.	Ja
	16	Verderop staat "Het winnen van zonne-energie hoeft niet in het bestemmingsplan". Het lijkt mij verstandig wel regels te maken voor pv-panelen en ook de wijze van plaatsen van de pv-panelen om overlast (schittering naar de woonhuizen) te voorkomen. Graag Uw toezegging.	16	Zie reactie bij 34.14	Niet van Toepassing
	17	Zo ook voor windmolens. Deze zouden niet zichtbaar of hoorbaar mogen zijn vanuit aangrenzende woningen. BTAZ 2a en b zijn dan niet geschikt maar BTAZ 3 als opstelplaats waarschijnlijk wel mogelijkheden biedt. Graag Uw reactie.	17	Bij het onderzoek naar mogelijkheden voor kleinschalige windturbines wordt rekening gehouden met voorkomen van geluidsoverlast, slagschaduw en eventuele visuele hinder.	Niet van Toepassing

	Samenvatting ingediende reacties per inzender			Beantwoording reacties per punt	Plan-aanpassing
30	18	Verderop de tekst “zoeklocatie is voor realisatie van een inzamelings-en verwerkingslocatie van (groene) reststromen”. Dus opnieuw de biogasinstallatie die onverstandig en ongewenst en ongezond is. Verbazing wekkend is dat de leugen, dat een biovergassings-installatie co2 neutraal is, al meer dan een jaar bekend is en het dan toch meerdere keren in deze notitie staat die, naar ik aanneem, pas 1 of 2 maanden oud is. De reststromen waarover geschreven wordt zijn zo klein dat deze slechts voor enkele huizen of bedrijven een aanvulling zou kunnen zijn. Met het wegtrekken van de kassen zullen de reststromen in de directe omgeving alleen maar kleiner worden en dan gaat er groen en houtsnippers uit het verre Canada of Finland gehaald worden met schepen die op stookolie varen en vrachtwagens die op diesel rijden. Opnieuw mijn verzoek om in de definitieve notitie de biogasinstallatie te verbieden. Graag Uw toezegging.	18	In deze startnotitie benoemen we het opnemen van de mogelijkheid voor een inzamelings- en hoogwaardige verwerkingslokatie van groene reststromen uit Amstelveen en regio.. In de in 2017 opgestelde structuurvisie wordt nog over een biomassacentrale gesproken. Het is niet onze bedoeling biomassa van ver weg te laten verwerken, wij doelen nadrukkelijk op lokale reststromen, hierbij denken wij bijvoorbeeld aan een biomassavergistingsinstallatie voor bijvoorbeeld GFT-reststromen. Het is geenszins de bedoeling dat er de mogelijkheid wordt geboden voor afval- en vuilverbranding, dit staat ons inziens ook op gespannen voet met de circulaire ambitie die we met BTAZ na streven. Vanuit de doelstelling huishoudelijk afval nog beter te scheiden en vanuit de groei van het aantal huishoudens in Amstelveen en regio is de verwachting dat de hoeveelheid ingezameld GFT sterk toeneemt en de behoefte aan een verwerkingslokatie ontstaat.	Niet van Toepassing
	19	Aan het einde van 4.4.4 “zicht op groen en blauw”; de randen van het terrein zijn belangrijk voor de uitstraling. Hier wordt de buitenzijde beschreven in het oosten, het westen, het noorden. En verder niets. Is er dan niets in het zuiden. O ja daar is Uithoorn. Maar ja, die is niet belangrijk. Ook de bewoners tellen niet mee. Waarom zullen we hun uitzicht beschrijven? Gemeente Amstelveen ga U schamen en zet er ook even een stukje tekst bij voor de bewoners die er dagelijks tegen aan moeten kijken. Graag Uw toezegging.	19	Wij nemen kennis van uw opmerking en houden rekening met de bewoners in de woonwijk Legmeer.	Ja

Deventer
Snipperlingsdijk 4
7417 BJ Deventer
Postbus 161
7400 AD Deventer
T +31 (0)570 666 222
goudappel@goudappel.nl

Den Haag
Anna van Buerenplein 46
2595 DA Den Haag

Leeuwarden
F. HaverSchmidtwei 2
8914 BC Leeuwarden

Eindhoven
Emmasingel 15
5611 AZ Eindhoven

Amsterdam
De Ruyterkade 143
1011 AC Amsterdam

adviseurs mobiliteit
Goudappel Coffeng

Gemeente Amstelveen

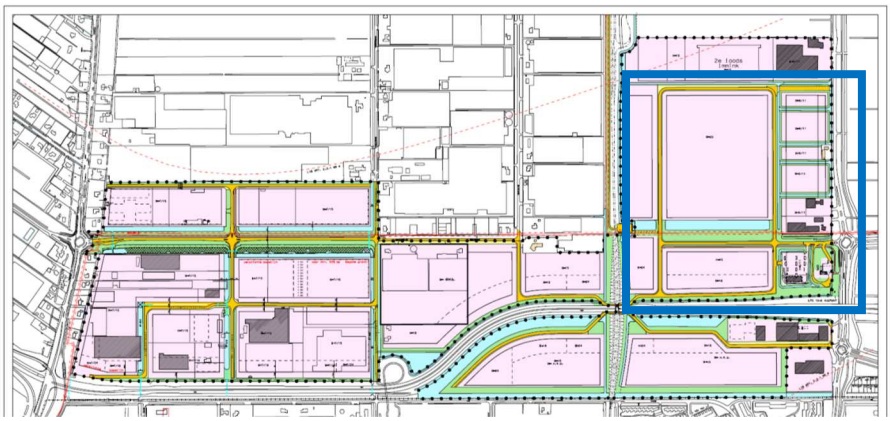
Memo onderzoek verkeerseffecten uitbreiding BTAZ

Uitbreiding bedrijventerrein Amstelveen Zuid

Datum 6 maart 2020
Kenmerk 005582.20191219.R1.06
Auteur Martijn Stevens

1 Inleiding

Het bedrijventerrein Amstelveen Zuid en de Loeten is voornemens uit te breiden. Voor het noord westelijke deel (blauw omkaderd in figuur 1.1). Dit deel van het bedrijventerrein heeft één ontsluiting, namelijk de rotonde op de Zijdelweg ter hoogte van de noordelijke ontsluiting van de N201. Uit dit verkeersonderzoek moet blijken of deze ontsluiting voldoende capaciteit heeft, of dat er naar alternatieve gezocht moet worden.

figuur 1.1 Overzicht van BTAZ met het plangebied aangegeven door de blauwe rechthoek

2 Werkwijze

In deze studie hebben we 3 stappen doorlopen:

1. Verkeerstelling huidige verkeersstromen rotonde
Om een goed beeld van de huidige verkeersstromen te krijgen, hebben we tellingen uitgevoerd op de rotonde met behulp van camera's. Hierbij zijn niet alleen de intensiteiten in beeld gebracht, maar ook de routering van het verkeer. Op een rotonde is dit namelijk veelal maatgevend. De tellingen zijn uitgevoerd op donderdag 28 november 2019.

2. Verkeersgeneratie uitbreidingen bedrijventerrein
De verkeersgeneratie van het bedrijventerrein is bepaald aan de hand van kencijfers uit landelijke CROW richtlijnen. Met behulp van deze kencijfers is het oppervlak van het te ontwikkelen gebied omgerekend naar verkeersintensiteiten, uitgaande van een mix van arbeidsintensieve en arbeidsextensieve functies.

Om tot een robuuste verkeersoplossing te komen is naast de verkeersgeneratie uit het plangebied ook uitgegaan van 10 jaar autonome groei van verkeer. Hiervoor maken we gebruik van het verkeersmodel van de regio (NHZ versie 2.4).

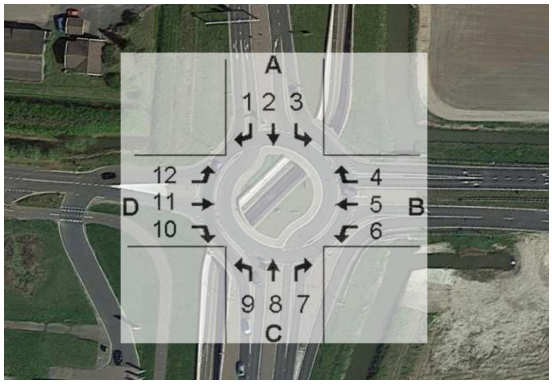
3. Kruispuntberekeningen
De verkeersafwikkeling op de rotonde is in beeld gebracht voor de ochtendspits en avondspits voor drie situaties:
- De huidige situatie (2019)
- De autonome situatie (2030, zonder uitbreiding)
- De plansituatie (2030, met uitbreiding)

Aan de hand van deze verkeerscijfers is met behulp van de meerstrooksrotondeverkenner per tak van de rotonde bepaald of de rotonde in de huidige, autonome en toekomstige situatie voldoende capaciteit heeft en welk deel van de planontwikkeling kan worden gerealiseerd. In de offerte uitgebracht op 8 november 2019 is voorgesteld om gebruik te maken van een dynamische verkeerssimulatie (VISSIM) voor de kruispuntberekeningen. Echter is vastgesteld dat de meerstrooksrotondeverkenner in deze fase van de verkenning naar een uitbreiding van BTAZ voldoende inzicht geeft in de toekomstige verkeersafwikkeling op de rotonde. Wanneer er op een specifieker detailniveau inzicht nodig is in de verkeersafwikkeling stellen we voor om gebruik te maken van een VISSIM simulatie.

3 Tellingen rotonde Zijdelweg – aansluiting N201

Op donderdag 28 november 2019 zijn visuele tellingen uitgevoerd. De resultaten zijn weergegeven in tabel 3.1. In Bijlage 1 zijn de volledige telresultaten terug te vinden.

	Ochtendspits	Avondspits
	pae/uur	pae/uur
1	31	95
2	411	1178
3	161	91
4	357	314
5	14	37
6	32	63
7	399	145
8	744	548
9	47	89
10	35	98
11	31	26
12	25	40

tabel 3.1 Tellingen voor ochtend en avondspits in de huidige situatie (2019) (bron: telling donderdag 28 november 2019)

4 Verkeersgeneratie

Als gevolg van de uitbreiding van het Bedrijventerrein Amstelveen Zuid (BTAZ) neemt de verkeersintensiteit op de westelijke tak van de rotonde waar de Zijdelweg en de aansluiting op de N201 elkaar kruisen. Aan de hand van kencijfers die zijn vastgesteld in landelijke CROW richtlijnen en de voorgestelde verkaveling zoals weergegeven in figuur 4.1 is de verkeersgeneratie berekend.

Figuur 4.1 Verkaveling van de te ontwikkelen uitbreiding van het BTAZ (bron: gemeente Amstelveen)

Uitgangspunten

Het gebied waarin de rotonde plaatsvindt wordt gekenmerkt als schil centrum van een sterk stedelijk gebied. Hierbij horen de volgende CROW kencijfers voor de verkeersgeneratie:

- Bedrijf arbeidsintensief: 8,8 mvt/etm per 100 m^2
- Bedrijf arbeidsextensief: 4,7 mvt/etm per 100 m^2

De precieze invulling van het nieuw te ontwikkelen BTAZ is nog onzeker. In deze studie is daarom aangenomen dat 50% van het gebied bestaat uit arbeidsintensieve bedrijvigheid en 50% uit arbeidsextensieve bedrijvigheid. We gaan er hierbij van uit dat 70% het aangegeven perceeloppervlak zoals weergegeven in figuur 4.1 zal worden bebouwd met 1 bouwlaag. Dit is het bruto vloeroppervlak (bvo).

Om ook de verkeersgeneratie te berekenen voor de maatgevende periodes van de dag zijn de spitsintensiteiten berekend. Om de etmaalintensiteit naar spitsintensiteit om te rekenen zijn de volgende percentages gebruikt op basis van CROW:

- Etmaal naar ochtend spitsuur (08:00 – 09:00): 9% van etmaalintensiteit
  - Waarvan: 24% vertrekkend en 76% aankomend
- Etmaal naar avond spitsuur (17:00 – 18:00): 8% van etmaalintensiteit
  - Waarvan: 78% vertrekkend en 22% aankomend

Resultaten

In tabel 4.1 is een overzicht weergegeven van de berekende verkeersgeneratie in mvt/etmaal per zone zoals genummerd in figuur 3.

Zone	bvo [m2]	Verkeersgeneratie [mvt/etmaal]
		Indeling gebied: 50% arbeidsextensief, 50% arbeidsintensief
1	23.150	1.560
2	6.310	430
3.1	13.550	920
3.2	11.690	790
3.3	3.580	240
4.1	27.270	1.840
4.2	23.900	1.610
4.3	19.840	1.340
5.1	7.180	490
5.2	5.90	400
5.3	4.790	320
6	12.610	850
Totaal	159.770	10.790

Tabel 4.1 Overzicht verkeersgeneratie per zone

De in totaal gegenereerde etmaalintensiteit gelijk aan 10.790 is vergelijkbaar met de intensiteit op een gebiedsontsluitingsweg buiten de bebouwde kom. Om te inventariseren of dit verkeer kan worden afgewikkeld door de rotonde, zijn deze etmaalintensiteiten omgerekend naar intensiteiten per spitsuur. Deze staan weergegeven in tabel 4.2.

Overzicht Verkeersgeneratie BTAZ Amstelveen	50% arbeidsextensief, 50% arbeidsintensief
Etmaalintensiteit [mvt/etm]	10.790
OS aankomend [mvt/u]	740
OS vertrekkend [mvt/u]	230
AS aankomend [mvt/u]	190
AS vertrekkend [mvt/u]	670

Tabel 4.2 Verkeersgeneratie BTAZ Amstelveen

5 Kruispuntberekeningen

Om te bepalen of de rotonde Zijdeweg – aansluiting N201 voldoende capaciteit heeft in de plansituatie worden de intensiteiten van de huidige situatie afkomstig uit de tellingen verrijkt met de autonome groei uit het verkeersmodel en de verkeersgeneratie uit het planeffect.

De rotondeberekeningen zijn uitgevoerd met de Meerstrooksrotondeverkenner. Voor de beoordeling van de rotondes wordt gekeken naar de verzadigingsgraad. Daarvoor wordt de classificatie toegepast als weergegeven in tabel 5.1. Bij berekeningen met de Meerstrooksrotondeverkenner wordt geen rekening gehouden met de eventuele aanwezigheid van overstekend fietsverkeer. Vanwege de ongelijkvloerse kruising van langzaam verkeer is dit een passende aanpak voor deze rotonde.

beoordeling afwikkeling	verzadigingsgraad	toelichting
goed	< 0,7	geen problemen met verkeersafwikkeling
redelijk/matig	0,7 - 0,8	kans op problemen met verkeersafwikkeling met wachtrijen tot gevolg
slecht	> 0,8	de vormgeving biedt onvoldoende capaciteit om het verkeersaanbod te verwerken

Tabel 5.1 Grenswaarden: beoordeling van verkeersafwikkeling o.b.v. verzadigingsgraad

Allereerst is met behulp van de Meerstrooksrotondeverkenner per tak van de rotonde berekend of er voldoende capaciteit beschikbaar is voor het afwikkelen van verkeer in de huidige en de autonome situatie. De rotonde is een combinatie van een turborotonde (noord, oost en zuidtak) en een eirotonde (westtak). Daaropvolgend is de verzadigingsgraad berekend voor verschillende percentages van de plansituatie om te inventariseren welk deel van de ontwikkeling kan worden gerealiseerd zonder verkeersproblematiek op de rotonde. De resultaten zijn weergegeven in tabel 5.2.

Huidige vormgeving	Maatgevende verzadigingsgraad	Maatgevende tak tijdens avondspits
Telling (2019)	0,51	Noord
Autonoom (2030)	0,56	Noord
Plansituatie 100%	2,67	West
Plansituatie 50%	1,49	West
Plansituatie 40%	1,27	West
Plansituatie 30%	1,06	West
Plansituatie 20%	0,86	West
Plansituatie 10%	0,66	West

Tabel 5.2 Verzadigingsgraad per tak van de rotonde voor huidige vormgeving

Uit deze berekeningen kan worden geconcludeerd met betrekking tot de huidige vormgeving:

- De huidige vormgeving kan het verkeersaanbod in de autonome situatie goed verwerken, verzading: 0,56 op de noordtak;
- De volledige plansituatie kan met de huidige vormgeving niet worden afgewikkeld, de verzadiging is gelijk aan 2,67 op de westtak in de avondspits;
- Met de huidige vormgeving is een plansituatie mogelijk waarbij circa 10% van de ontwikkeling gerealiseerd kan worden.
- De westtak is met 1 beschikbare rijstrook maatgevend (lees beperkend) voor de verkeersafwikkeling op de rotonde in z'n huidige vormgeving. De avondspits is hierbij de maatgevende periode.

Omdat de in de huidige vormgeving slechts 10% van de volledige ontwikkeling kan worden gerealiseerd, is ook onderzocht welk deel van de ontwikkeling kan worden gerealiseerd wanneer de vormgeving van de rotonde wordt aangepast naar een gehele turborotonde. Hiermee wordt de capaciteit op de westtak vergroot tot de maximale vormgeving. De resultaten zijn weergegeven in tabel 5.3.

Volledige turborotonde	VG	Maatgevende periode	Maatgevende tak
Plansituatie 50%	0,6	Avondspits	Noord
Plansituatie 60%	0,69	Avondspits	West
Plansituatie 70%	0,78	Avondspits	West
Plansituatie 80%	0,88	Avondspits	West
Plansituatie 90%	0,97	Avondspits	West
Plansituatie 100%	1,08	Avondspits	West

tabel 5.3 Verzadigingsgraad per tak van rotonde voor aangepaste vormgeving

Wanneer het verkeersaanbod met een turborotonde wordt afgewikkeld heeft elke tak 2 toe en 2 afrijdende rijstroken beschikbaar. Wanneer er een volledige turborotonde wordt gerealiseerd kunnen de volgende conclusies getrokken worden:

- De volledige plansituatie kan ook met volledige turborotonde niet afgewikkeld worden. 100% planontwikkeling leidt namelijk tot een verzadigingsgraad gelijk aan 1,08 op de westtak in de avondspits;
- Het is mogelijk om ca. 60 – 70% van de planontwikkeling te realiseren waarbij het verkeer op een goede manier kan worden afgewikkeld door de rotonde.

6 Conclusies

Naar aanleiding van de kruispuntberekeningen kan worden geconcludeerd dat de rotonde Zijdelweg – aansluiting N201 voldoende capaciteit heeft om de verkeersvraag in de toekomstige situatie (2030) af te wikkelen. Echter, wanneer er een uitbreiding van BTAZ wordt gerealiseerd leidt dit tot verkeersproblematiek. In de huidige vormgeving heeft de rotonde voldoende restcapaciteit om 10% van de plansituatie te kunnen

realiseren waarbij wordt uitgegaan van een mix van 50% arbeidsintensieve en 50% arbeidsextensieve bedrijvigheid.

Wanneer de vormgeving van de rotonde wordt aangepast tot een volledige turborotonde, waarbij elke tak 2 toe en 2 afrijdende rijstroken beschikbaar heeft, kan er een groter aandeel van de planontwikkeling gerealiseerd worden zonder dat dit problemen oplevert voor de verkeersafwikkeling. Dit gaat om ca. 60 – 70% van de planontwikkeling.

Er zijn oplossingen te bedenken om alsnog 100% van de planontwikkeling te realiseren. Dit kan zijn, de verkeersgeneratie op de westtak van de rotonde verlagen door middel van een andere invulling van het plangebied. Arbeidsextensieve bedrijvigheid genereert namelijk minder verkeer dan arbeidsintensieve bedrijvigheid. Een alternatieve mogelijkheid zou kunnen zijn om van de turborotonde een VRI te maken, waarmee extra kruispuntcapaciteit wordt gecreëerd.

Een tweede ontsluiting zou tot de oplossingsmogelijkheden kunnen behoren. Echter staat het niet vast dat een tweede ontsluiting zorgt voor een verlichting van de belasting op de rotonde, aangezien dit afhankelijk is van de oriëntatie van het verkeer vanuit het ontwikkelgebied. Wanneer we veronderstellen dat 50% van het verkeer uit het ontwikkelgebied op een alternatieve wijze wordt ontsloten, zorgt dit voor een verlichting van de rotonde Zijdelweg – aansluiting N201 op de westtak. Echter is de kans groot dat een aanzienlijk deel van de andere 50% van het verkeer uit het ontwikkelgebied, dat gebruik maakt van een tweede ontsluiting, wordt afgewikkeld via de noordtak van de rotonde Zijdelweg – aansluiting N201. Dit zorgt voor een grote kans dat de rotonde opnieuw overbelast raakt.

Om uitsluitsel te kunnen geven of beide rotondes het verkeer af kunnen wikkelen in de nieuwe situatie is een aanvullende studie nodig die inzicht geeft in de routering van het verkeer bij een alternatieve ontsluiting.

Halte Bedrijven Terrein Amstelveen Zuid M

Collegevoorstel: Bedrijventerrein Amstelveen Zuid (BTAZ)
De raad van de gemeente Amstelveen in vergadering bijeen 27 mei 2020
Collegevoorstel: Startnotitie bedrijventerrein Amstelveen-Zuid (BTAZ)
Constaterende dat: • De Amstelveenlijn doorgetrokken wordt naar Uithoorn. • De toekomstige Uithoornlijn door het gebied Bedrijven terrein Amstelveen Zuid loopt. • Er alleen fysieke ruimte gereserveerd is binnen het tracé van de Uithoornlijn voor een haltevoorziening nabij BTAZ • Het niet zeker is of de ruimtelijke reservering van de halte ook daadwerkelijk leidt tot het aanleggen van de halte BTAZ • Als reizigers eenmaal gekozen hebben voor een modaliteit zij moeilijker te bewegen zijn om een andere vervoersvorm te kiezen, m.a.w. eenmaal gewend aan de auto is de stap naar OV vaak te groot. Van oordeel dat: • Dat BTAZ voor toekomstige bezoekers/werknemers per Uithoornlijn bereikbaar moet zijn • Eigenaren en ondernemers die een verhuizing van Legmeer naar BTAZ overwegen het belangrijk vinden dat BTAZ goed bereikbaar is voor bezoekers en werknemers. • Een aantal bedrijven die overwegen om hun bedrijfsactiviteiten te verplaatsen van Legmeer naar BTAZ een goede bereikbaarheid met het openbaar vervoer als voorwaarde stelt. • Het van belang is dat OV vroegtijdig beschikbaar is
Roept het college op om: • Bij de vervoersregio het verzoek neer te leggen om een halte BTAZ aan te leggen voor de toekomstige tram (Uithoornlijn)

- In dit verzoek aan te dringen op een vroegtijdige aanleg zodat de ov-infrastructuur klaar is voor de (grootschalige) in gebruik name van het BTAZ, en daarmee vanaf het begin een reëel alternatief biedt.
- Daarbij wel de nadrukkelijke voorwaarde dat vooraf een realistische prognose gemaakt wordt van de rentabiliteit van de halte op de middellange termijn.

- De raad over de voortgang van deze motie te informeren.

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening en naam:

Tawros Aslanjan (D66) Patrick Adriaans (SP) Michel Becker (AVA) Pier Rienks (CDA)

Jacqueline Solleveld Olthof (BBA) Bert de Pijper (CU) Percy de Robles (SBA)

Arjan Gerritsen (VVD) Arnout van den Bosch (PvdA) Lennart de Looze (GroenLinks)

Stemming

Voor	VVD	D66	GL	BBA	PvdA	SP	CDA	AVA	SBA	CU
Tegen	VVD	D66	GL	BBA	PvdA	SP	CDA	AVA	SBA	CU

De griffie

Gemeente Amstelveen

COLLEGEVOORSTEL

Voorstel nr	34	**Portefeuillehouder**	wethouder Floor Gordon
Datum B&W-besluit	21 april 2020	**Afdeling**	Stedelijke Ontwikkeling
		Behandelend ambtenaar	Eric Heerschop
Voor de raadsvergadering van		(voor technische vragen)	06-2494 2429
27 mei 2020			e.heerschop@amstelveen.nl

Behandelen in de raadscommissie Ruimte, Wonen en Natuur (RWN)
op 14 mei 2020

Onderwerp

Bedrijventerrein Amstelveen Zuid (BTAZ): Startnotitie - Nota van beantwoording.

Gevraagd besluit

1. De startnotitie voor de ontwikkeling van BTAZ vast te stellen.
2. Akkoord te gaan met de wijze van beantwoording op de ontvangen reacties, zoals is weergegeven in de Nota van Beantwoording.
3. Het college opdracht te geven een bestemmingsplan BTAZ op te stellen.
4. De Startnotitie als beleidskader te hanteren op basis waarvan medewerking verleend kan worden aan reeds lopende initiatieven die voldoen aan de kaders in deze Startnotitie, voortlopend op een Bestemmingsplanwijziging.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Het doel van het gevraagde besluit is een ontwikkeling tot stand te brengen in het voornamelijk agrarisch gebied ten westen van de Zijdelweg, aan de zuidzijde grenzend aan de gemeente Uithoorn en aan de westzijde grenzend aan het bestaande bedrijventerrein De Loeten. De noordgrens van het gebied grenst aan de onlangs gerealiseerde opstal. De ontwikkeling van BTAZ wordt mogelijk gemaakt in een op te stellen bestemmingsplan. Het bruto plangebied van BTAZ is ruim 63 hectare.

Met het nieuwe bestemmingsplan voor het plangebied BTAZ willen we bereiken dat de aantoonbare ruimtebehoefte van lokale en regionale bedrijven kan worden geaccommodeerd. Tevens biedt het plangebied daarmee mogelijkheden tot vestiging van bedrijven, die op dit moment gehuisvest zijn op het te transformeren bedrijventerrein Legmeer. Ten slotte is het plangebied aangewezen als zoekgebied voor mogelijke nieuwe locaties voor het afvalbrengstation en de gemeentewerf. De laatste is momenteel nog gevestigd op het naar een woon/-werkgebied te transformeren bedrijventerrein Legmeer. Ook onderzoeken we de mogelijkheid ruimte te vinden voor realisatie van een Middenspanningsstation waar TenneT en Liander in de reactie op de concept startnotitie op ingaan.

De ontwikkeling van het nieuwe bedrijventerrein BTAZ anticipeert op de duurzaamheidsambities van de gemeente Amstelveen. Voor de thema's energietransitie, klimaatadaptatie en circulaire economie wordt in de concept-startnotitie inzichtelijk gemaakt welke acties wenselijk zijn en welke acties voorwaardelijk zijn.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

In de "Startnotitie BTAZ" zijn de ruimtelijke randvoorwaarden en uitgangspunten van de gemeente verwoord voor de ontwikkeling van het plangebied. De gronden binnen het plangebied zijn in eigendom van meerdere eigenaren; de gemeente heeft eigendom in het plangebied ter grootte van circa 1,1 hectare. Nadat "Startnotitie BTAZ" door de gemeenteraad is vastgesteld zullen we met die

eigenaren c.q. partijen opvolgende anterieure overeenkomsten tot kostenverhaal of mogelijk koopovereenkomsten aangaan.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Programma 5: Ruimtelijke Ontwikkeling.

Aanleiding

De Metropoolregio Amsterdam is een groeimotor voor de Nederlandse economie. Binnen de Metropoolregio Amsterdam (MRA) is deelregio Amstelland-Meerlanden de koploper, met jaar op jaar een krachtige groei van bedrijvigheid en werkgelegenheid. Geen wonder, dat de ruimte in dit deel van de MRA schaars wordt voor bedrijven die willen uitbreiden of zich nieuw willen vestigen.

Amstelveen heeft, net als de andere gemeenten in Amstelland-Meerlanden, dringend behoefte aan ruimte voor haar ondernemers. De gemeente beschikt nauwelijks meer over kavels voor bedrijven die kunnen worden uitgegeven nu bedrijventerrein De Loeten nagenoeg volledig is uitgegeven. Het gebrek aan ruimte in de regio begint te knellen, het beperkt de mogelijkheden voor ondernemers en instellingen om nieuwe initiatieven te nemen en de werkgelegenheid verder te laten groeien.

Waar in de regio nog terreinen zijn die beschikken over ruimte is die grotendeels bestemd voor specifieke segmenten (zoals grootschalige logistiek in Haarlemmermeer). Voor het segment regionaal-gemengd is nauwelijks nog plaats beschikbaar. Een van de laatste locaties in de regio waar nog ruimte kan worden gevonden om bedrijven te huisvesten ligt in het zuiden van de gemeente Amstelveen: het terrein dat grenst aan bedrijventerrein De Loeten, langs de N201 en N521. Hier wil de gemeente het Bedrijventerrein Amstelveen Zuid creëren, kortweg BTAZ.

In de Structuurvisie Amstelveen Zuid 2010 was dit bedrijventerrein reeds voorzien, ook als kostendrager voor de gemeentelijke bijdrage aan de totstandkoming van het laatste deel van de N201. De economische teruggang aan het begin van dat decennium gooide echter roet in het eten: de Provincie vreesde op dat moment voor een overmaat aan bedrijventerreinen in de regio en de ontwikkeling van BTAZ werd uitgefaseerd. Alleen bedrijventerrein De Loeten mocht tot ontwikkeling worden gebracht.

Inmiddels is de ruimtebehoefte van het bedrijfsleven sterk gegroeid. Een doelgerichte lobby door de gemeente heeft bewerkstelligd dat de Metropoolregio en de Provincie nu het acute ruimtegebrek in Amstelveen en de omliggende regio erkennen. Het Platform Bedrijven en Kantoren (Plabeka) is in december 2018 akkoord gegaan met het omzetten van de status van BTAZ naar een ‘hard plan’. Daardoor kan de planontwikkeling voor dit bedrijventerrein met een lokale/regionale functie van start gaan.

De planontwikkeling van BTAZ heeft urgentie, te meer omdat de transformatie van bedrijventerrein Legmeer verplaatsing van bedrijven naar bijvoorbeeld BTAZ met zich mee gaat brengen. Daarbij wordt nadrukkelijk ook gekeken naar mogelijke nieuwe locaties voor het afvalbrengstation en de gemeentewerf die op Legmeer zijn gevestigd. Met het uitplaatsen van bedrijven die hun vastgoed willen transformeren en mogelijkheden zien om hun bedrijfsactiviteiten buiten Legmeer – bijvoorbeeld BTAZ - te verplaatsen, kan op Legmeer fysieke en milieuruimte worden vrijgemaakt voor de extra woningen en voorzieningen, die Amstelveen en de regio nodig heeft. Het tot stand komen van BTAZ biedt bovendien mogelijkheden om een duurzaam bedrijventerrein te creëren, een toekomstbestendige locatie voor bedrijvigheid en werkgelegenheid. Daarin past ook de bereidheid medewerking te verlenen aan het verzoek van TenneT en Liander om BTAZ en omgeving als zoeklocatie voor het benodigde Middenspanningsstation te bezien.

Argumenten

a) De gemeente Amstelveen streeft naar het ontwikkelen en tot stand brengen van een nieuw bedrijventerrein met een gemengd lokale/regionale functie in het zuidelijk deel van de gemeente. BTAZ gaat in de eerste plaats ruimte bieden voor bedrijven en instellingen nu gevestigd op bedrijventerrein Legmeer, die een nieuwe locatie zoeken binnen de gemeente. Zo blijft (lokaal gebonden) bedrijvigheid en werkgelegenheid in de gemeente en ontstaan nieuwe economische kansen.
b) Op die manier kan met BTAZ in de toekomst ruimte worden vrijgespeeld op Legmeer om dat bedrijventerrein te transformeren tot een gemengd woon/werkgebied. De ontwikkeling van BTAZ is urgent en voor een aantal ondernemers vanuit Legmeer randvoorwaardelijk voor de transformatie van Legmeer. Op Legmeer zijn nu een aantal bedrijven gevestigd die vanwege hun milieucontour barrières opwerpen voor het transformeren van het gebied naar een gemengd woon/werk milieu. Dit geldt bijvoorbeeld voor een deel van de automotive branche (op Legmeer sterk vertegenwoordigd). Wij willen dergelijke bedrijven faciliteren om alternatieve locaties te vinden binnen de gemeente en BTAZ kan daarin een belangrijke rol spelen.
c) BTAZ kan daarnaast ruimte bieden om te voorzien in de vraag uit de regio Amstelland-Meerlanden. Het is de ambitie van de gemeente dat het nieuwe bedrijventerrein duurzaam en toekomstbestendig wordt en daarmee ook een bijdrage levert aan de duurzaamheidsambities van de gemeente Amstelveen.
d) Voor de verdere ontwikkeling van het bedrijventerrein is het noodzakelijk de huidige bestemming om te zetten in die voor bedrijven. Het opstellen van een nieuw bestemmingsplan is hiervoor het geëigende middel.
e) Met de vaststelling van de startnotitie is een beleidskader gegeven voor ontwikkelingen binnen de contouren van BTAZ. Met dit beleidskader kan medewerking verleend worden aan lopende initiatieven die voldoen aan het kader en die daarmee vooruit lopen op een bestemmingsplan wijziging.

Kanttekeningen

a. De regie voor het ontwikkelen van BTAZ is als gevolg van de te kiezen ontwikkelstrategie beperkt tot het stellen van publiekrechtelijke kaders en randvoorwaarden. Daarnaast zullen privaatrechtelijke overeenkomsten wellicht mogelijkheden geven voor het stellen van nadere voorwaarden of het bijstellen van de visie en kaders.
b. Als gevolg van de te kiezen ontwikkelstrategie kan de gemeente afhankelijk worden van de "intentie en inspanningen" van private grondeigenaren bij de ontwikkeling van het plangebied en de realisatie van het bestemmingsplan.
c. De in het plangebied opgenomen ruimtelijke reservering voor de haltevoorziening van de toekomstige Uithoornlijn zorgt nog niet voor het daadwerkelijk inzetten als positieve locatiefactor voor het vestigen van bedrijven.
d. Het plangebied zal gefaseerd worden ontwikkeld. Afhankelijk van de vraag, behoefte en ontwikkeling van bedrijven zal het plangebied worden ingericht en de kavels worden uitgegeven. Dit kan betekenen dat enerzijds financiële voorinvesteringen noodzakelijk zijn voor de uitgifte van gronden en anderzijds dat ontwikkelingen in de toekomst niet strookt met de eerder gehanteerde uitgangspunten.

Financiën

Vanuit het verleden rust op het plangebied BTAZ een financiële claim van circa € 7,2 miljoen. Hierdoor is dit bedrag in de grondexploitatie opgenomen, zonder dat één meter plangebied is ontwikkeld. De claim omvat de afdracht vanuit de ontwikkeling naar bedrijventerrein als dekking van het aan BTAZ toegerekende deel van de reeds aangelegde N201. De ontwikkeling van BTAZ draagt bij aan het terugdringen van deze claim op de grondexploitatie.

De financiële haalbaarheid laat bij de huidige concept stedenbouwkundige verkaveling en randvoorwaarden een negatief resultaat zien. Kanttekening hierbij is dat eerdergenoemde claim hiervan onderdeel uitmaakt wat leidt tot een negatief resultaat. Wordt die claim niet meegerekend, dan is sprake van een significant positief resultaat.

In de verdere uitwerking van de concept stedenbouwkundige verkaveling, de gesprekken met grondeigenaren en de randvoorwaarden en uitgangspunten voor de haalbaarheidsberekening zal naar optimalisatie worden gezocht.

Voor de huidige fase van planvoorbereiding is een voorbereidingskrediet beschikbaar en is een budget voor eventuele strategische verwervingen door de gemeenteraad gevoteerd.

Communicatie

De gemeente heeft deze startnotitie BTAZ opgesteld waarbij de relevante stakeholders zijn geconsulteerd. Met de gemeente Uithoorn is op ambtelijk niveau overleg geweest over de ontwikkeling van BTAZ. Ook op bestuurlijk niveau is contact gelegd.

Tevens is contact geweest met Buurtbeheer Legmeer in de gemeente Uithoorn. Dit naar aanleiding van het bewonersinitiatief om te komen tot het Legmeerbos ten zuiden van het westelijk deel van BTAZ. Na vaststelling door B&W van de startnotitie is wederom contact met Buurtbeheer Legmeer gelegd om de door hen opgestelde visie op het Legmeer bos te bespreken en te onderzoeken of delen van de visie te integreren zijn in de plannen van Amstelveen.
De indieners van een reactie hebben allen een brief toegezonden gekregen waarin is opgenomen welke onderdelen uit de concept-startnotitie zijn gewijzigd en is als bijlage de Nota van Beantwoording meegestuurd. In de brief is tevens aandacht besteed aan de verdere besluitvorming en de mogelijkheid om een reactie mee te geven aan de commissieleden.

Procedure

Na instemming van de Startnotitie BTAZ wordt verder gewerkt aan de verkaveling en zal deze, in gesprekken met grondeigenaren en belanghebbenden geoptimaliseerd worden.
Na vaststelling van de startnotitie en de nota van beantwoording door College en Raad starten we met het opstellen van het bestemmingsplan/omgevingsplan. Het is de bedoeling het ontwerp bestemmingsplan samen met het planMER vóór 1 januari 2021 ter visie te leggen voor zienswijzen. Een ieder mag zienswijzen indienen. Na vaststelling van het bestemmingsplan door de gemeenteraad, kunnen belanghebbenden die ook een zienswijze hebben ingediend eventueel beroep indienen bij de Raad van State.

De startnotitie zal na vaststelling door de raad ook worden beschouwd als beleidskader voor verklaringen van geen bedenkingen voor initiatieven die een aanvraag voor een omgevingsvergunning in afwijking van het bestemmingsplan.

Bijlagen

1. Startnotitie BTAZ.
2. Nota van Beantwoording.
3. Memo onderzoek verkeerseffecten uitbreiding BTAZ.

De secretaris,

Bert Winthorst

De voorzitter,

Tjapko Poppens

BEHANDELING RAADSCOMMISSIE

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het collegevoorstel zal als bespreekstuk aan de raad worden voorgelegd ter besluitvorming. D66 overweegt een motie inzake goede bereikbaarheid, per openbaar vervoer, van het bedrijventerrein. Er zijn geen andere specifieke debatpunten voor de raad.

Het voorstel aan de raad is		Aanvaarde amendementen / moties
X	Ongewijzigd aanvaard	M3
	Gewijzigd aanvaard	
	Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

1. De startnotitie voor de ontwikkeling van BTAZ vast te stellen.
2. Akkoord te gaan met de wijze van beantwoording op de ontvangen reacties, zoals is weergegeven in de Nota van Beantwoording.
3. Het college opdracht te geven een bestemmingsplan BTAZ op te stellen.
4. De Startnotitie als beleidskader te hanteren op basis waarvan medewerking verleend kan worden aan reeds lopende initiatieven die voldoen aan de kaders in deze Startnotitie, voortlopend op een Bestemmingsplanwijziging.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 27 mei 2020.

De griffier, De voorzitter,

Marnix Philips Tjapko Poppens

Gemeenteraad

Dossiernummer	361
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	27 mei 2020
Agendapunt	3.4
Omschrijving	Concept Regionale Energie Strategie (RES) Noord-Holland Zuid

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	27 mei 2020

Toelichting

De Regionale Energie Strategie (RES) komt voort uit afspreken van het Klimaatakkoord. In de RES wordt gekeken naar locaties in Amstelveen en de regio waar mogelijkheden zijn om grootschalige duurzame energie op te wekken.

Gemeente Amstelveen

COLLEGEVOORSTEL

Voorstel nr 35
Datum B&W-besluit 21 april 2020

Voor de raadsvergadering van
27 mei 2020

Portefeuillehouder wethouder Floor Gordon
Afdeling Stedelijke ontwikkeling
Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
R.J. van der Laan

Behandelen in de raadscommissie Ruimte, wonen en natuur (RWN)
op 14 mei 2020

Onderwerp

Concept Regionale Energie Strategie (RES) Noord-Holland Zuid.

Gevraagd besluit

Kennisnemen van de concept RES Noord-Holland Zuid en geen wensen/bedenkingen bij de provincie in te brengen.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

De gemeente Amstelveen wil in 2040 onafhankelijk van fossiele brandstoffen zijn. De gemeente heeft hier een duidelijke voorbeeldfunctie: de gemeentelijke organisatie en dienstverlening streeft ernaar om al in 2030 fossielonafhankelijk te zijn. In het Coalitieakkoord is vastgelegd dat bij nieuwbouw en transformaties standaard energieneutraal en van gas los wordt gebouwd. Daarnaast is het
verduurzamen van de bestaande bouw een belangrijke opgave.

De eerste stap in het verduurzamen van de bestaande bouw is het terugdringen van het energiegebruik door bijvoorbeeld isolatie. Het vervolg daarop is het opwekken van duurzame energie. Dit kan kleinschalig op woningen en grootschalig op gebouwen en parkeerterreinen.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

In het plan voor energietransitie, circulaire economie en klimaatadaptatie (PLECK Amstelveen) is de energietransitie een belangrijke pijler. Naast het beperken van het energiegebruik is het opwekken van duurzame energie is een van de belangrijke onderdelen van de energietransitie in Amstelveen.

In het kader van PLECK en het klimaatakkoord wordt de RES Noord-Holland Zuid ontwikkeld. In de RES wordt gekeken waar in Amstelveen en de regio mogelijkheden zijn om grootschalig duurzame energie op te wekken. Door de beperking van Schiphol is windenergie van enige omvang in Amstelveen niet toegestaan.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Programma 3.

Aanleiding

De concept-RES is een uitvloeisel van de afspraak in het Klimaatakkoord om regio's een grote rol te geven in de transitie van fossiel brandstofgebruik naar opwek van hernieuwbare energie. Er zijn in het land dertig energieregio's die de ruimte krijgen om zelf invulling te geven aan hun bijdrage aan het nationale doel om in 2030 35 TWh hernieuwbare energie op te wekken voor de gebouwde omgeving. Noord-Holland Zuid is een van deze energieregio's die hiertoe een RES opstellen. De

energieregio Noord-Holland Zuid is opgedeeld in zes deelregio's. Amstelland, Amsterdam, Gooi en Vecht, Haarlemmermeer, IJmond & Zuid-Kennemerland en Zaanstreek/ Waterland.

De voorliggende concept-RES is een tussenstap in de periode naar maart 2021 wanneer de 'RES 1.0' gereed moet zijn.

Argumenten

Zoals hierboven aangegeven komt de RES voort uit afspraken van het landelijk klimaatakkoord. De RES geeft de locaties aan voor opwekking van duurzame elektriciteit door zon en wind, een inventarisatie van de warmtevraag en het warmteaanbod (via de Regionale Structuur Warmte, RSW) en een infrastructuur analyse. Deze locaties zijn aangegeven op kaarten met de beoogde energieopbrengst. Het nationaal programmabureau/Planbureau voor de Leefomgeving zal de energieopbrengst van regio doorrekenen.

Bod energieregio.
Het aanbod van de energieregio Noord-Holland Zuid is om in 2030 2,4 TWh hernieuwbare energie op te wekken. Dit is de optelsom van 0,5 TWh aan hernieuwbare energie die al wordt opgewekt en 1,9 TWh nieuw te realiseren opwek.

Deelregio's
Amstelland kenmerkt zich als een stedelijke regio met daartussen waardevolle natuurlandschappen. De regio kent een grote druk op de ruimte. Dit vraagt om een goede ruimtelijke afstemming en afweging van verschillende functies. Het gebrek aan vrije ruimte gecombineerd met de grote woningbouwopgave, maakt het realiseren van hernieuwbare energie in Amstelland een uitdaging. Dit geldt temeer door de ruimtelijke (hoogte-)beperkingen die voor een groot deel van de regio gelden door de aanwezigheid van Schiphol, waardoor de mogelijkheden voor windenergie beperkt zijn.

Het aanbod van de regio Amstelland is om 283 GWh (0,28 TWh) hernieuwbare energie op te wekken in 2030. Dit aanbod bestaat uit de huidige opwek (53 GWh) en de opwek uit zoekgebieden (230 GWh). In onderstaande kaart zijn globaal de zoekgebieden ingetekend. De zoekgebieden zijn gebaseerd op een technische analyse van de mogelijkheden en randvoorwaarden in de regio, de uitkomst van meerdere (lokale) ateliers met stakeholders en belanghebbenden, en uiteindelijk een politieke keuze. De concept-RES is een dynamisch document en geeft de inspanning weer waar de deelnemers zich in de komende jaren voor zullen inzetten. Nieuwe initiatieven buiten de zoekgebieden worden niet uitgesloten en worden ook onderzocht op haalbaarheid en zoekgebieden kunnen ook afvallen.

Deelregio Amsterdam.
Net als de Amstelland gemeenten heeft ook Amsterdam een concept RES opgesteld. Een van de door Amsterdam benoemde zoekgebieden bevindt zich op de grens met Amstelveen. Dit betreft het zoekgebied Amsterdam Zuid (Amstelscheg). Amsterdam wil hier windmolens gaan realiseren. De participatie met de inwoners van Amstelveen heeft nog niet plaatsgevonden.

Amstelveen.
In lijn met de uitkomsten van het lokale atelier jongstleden 3 februari en vanuit het idee dat dit relatief laaghangend fruit is, zet het college in op zon op grote daken, zon op of langs geluidsschermen en infrastructuur en boven grote parkeerplaatsen. In Amstelveen zijn twee grotere zoekgebieden benoemd.

1. Duurzame opwek door zonne-energie Langs de A9. Dit is voor een deel reeds onderdeel van de ombouwplannen van de A9.
2. Duurzame opwek door zonne-energie op de gebouwen van het nieuw te realiseren bedrijventerrein Amstelveen Zuid. In de startnotitie bedrijventerrein Zuid is deze opgave opgenomen.

Door de beperking van Schiphol is windenergie van enige omvang in Amstelveen niet toegestaan.

Warmte.
In het kader van de concept RES is een inventarisatie gemaakt van de warmtebronnen in de regio. In de RES 1.0 wordt het thema warmte verder uitgewerkt. Naast inzicht in de warmtevraag en het warmteaanbod wordt dan ook aandacht besteed aan de afstemming van vraag en aanbod, de benutting van bovengemeentelijke bronnen, de nieuw te ontwikkelen bovengemeentelijke warmte-infrastructuur, de stand van zaken van de Transitievisies Warmte per gemeente, de planning en tot slot de kansen en knelpunten.

Kanttekeningen

Samen met betrokkenen is in het afgelopen jaar gezocht naar kansrijke zoekgebieden voor windturbines en zonnepanelen. Hierbij is gekeken naar kwantiteit (waar kunnen slagen worden gemaakt in opwekking?), maatschappelijk draagvlak (welke belangen, opvattingen en bedenkingen leven in de samenleving?), ruimtegebruik (ruimtebeslag, landschaps- en natuurwaarden, leefbaarheid) en systeemefficiëntie (combinaties maken met bestaande functies, vraag en aanbod fysiek bij elkaar brengen).

In deze zoektocht is een integrale afweging van de nu opgenomen zoekgebieden nog niet gemaakt. Er kunnen nog zoekgebieden afvallen en ook nog nieuwe bijkomen. In de komende periode worden de zoekgebieden scherper in kaart gebracht en beoordeeld op haalbaarheid, wenselijkheid, kansen en beperkingen en de effecten. De afweging van deze belangen en de dialoog daarover met inwoners en andere betrokkenen van al deze aspecten gebeurt in de daarvoor bestaande beleidskaders, zoals de provinciale en gemeentelijke omgevingsvisies en de daaruit voortvloeiende omgevingsverordeningen en -plannen. De planning is om in maart 2021 de ‘RES 1.0’ gereed te hebben. Daarin zijn de zoekgebieden verder geconcretiseerd, onderbouwd en ruimtelijk scherper afgebakend. Dan zullen ook de effecten in beeld zijn gebracht.

Uiteindelijk zullen de gemaakte keuzes worden vastgelegd in de wettelijke ruimtelijke beleidskaders: de omgevingsvisies, de provinciale omgevingsverordening en gemeentelijke omgevingsplannen.

Financiën

Er zijn geen financiële gevolgen voor de gemeente Amstelveen. De gemeente is afhankelijk van initiatieven van bedrijven en inwoners. Het stimuleren van deze initiatieven wordt binnen de begroting uitgevoerd.

Communicatie

De communicatie rond de concept RES vindt zoveel mogelijk plaats in regionaal verband.

Procedure

De concept-RES van NHZ wordt uiterlijk 5 juli 2020 formeel aangeboden aan het Nationaal Programma RES (NP RES) om te worden beoordeeld en doorgerekend. Het NP RES beoordeelt de concept-RES op basis van het landelijke afwegingskader. Hieruit volgt een advies voor het vervolgproces. Tegelijkertijd berekent het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) of de voorgestelde strategieën voldoende bijdragen aan het realiseren van grootschalige hernieuwbare opwek van elektriciteit op land (35 TWh in 2030). Is dit niet het geval, dan moet elke RES-regio opnieuw naar de tekentafel om het nog ontbrekende aandeel aan te vullen. Hiervoor is een landelijke verdeelsystematiek ontwikkeld.

De ontwikkeling van de RES 1.0 gaat van start zodra de concept-RES is afgerond. Ook in dat deel van het proces staat participatie centraal. Op hoofdlijnen zijn de volgende stappen voorzien:
1. De reacties op de concept-RES worden verzameld. De reacties worden verwerkt in een reactienota, waarin aangegeven wordt hoe met reacties wordt omgegaan. Bij de ontwikkeling van de reactienota worden belangrijke dilemma’s besproken met stakeholders uit de deelregio’s.

2. Na de zomer start het nader concretiseren en uitwerken van de zoekgebieden voor wind- en/of zonne-energie. Relevant is dat in de ontwikkeling van de RES 1.0 zoekgebieden kunnen wijzigen, afvallen en worden toegevoegd.
3. De relatie met andere sectoren wordt verder geconcretiseerd (mobiliteit, landbouw en industrie). Daarnaast wordt de Regionale Structuur Warmte verder uitgewerkt. Ook wordt een aanzet gemaakt voor de uitvoeringsstructuur die nodig is voor de uitvoering van de RES.

De opbrengsten worden gebundeld in de RES 1.0. De RES 1.0 wordt, via de stuurgroep en de colleges (B&W, Gedeputeerde Staten en Dagelijks Bestuur waterschappen) rond maart 2021 ter besluitvorming voorgelegd aan de algemene besturen (raden, Staten en Algemeen Bestuur).

Bijlagen

Concept Regionale Energie Strategie Noord-Holland Zuid.

De secretaris,

Bert Winthorst

De voorzitter,

Tjapko Poppens

BEHANDELING RAADSCOMMISSIE

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het collegevoorstel zal als bespreekstuk aan de raad worden voorgelegd ter besluitvorming. CDA en SP overwegen een motie inzake mede-eigenaarschap zonnepanelen. Er zijn geen andere specifieke debatpunten voor de raad.

Het voorstel aan de raad is	Aanvaarde amendementen / moties
Ongewijzigd aanvaard Gewijzigd aanvaard Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

Kennisnemen van de concept RES Noord-Holland Zuid en geen wensen/bedenkingen bij de provincie in te brengen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 1 juli 2020.

De griffier,

Marnix Philips

De voorzitter,

Tjapko Poppens

We zijn begonnen!

NOORD-HOLLANDSE ENERGIE REGIO

2,7 TWh duurzame energie in 2030

In 2018 wekten we 0,7 TWh op

Concept-RES

Noord-Holland Zuid
8 april 2020

Voorwoord

Na een uitvoerig participatietraject is de concept-Regionale Energiestrategie (RES) Noord-Holland Zuid gereed. Het past om allereerst iedereen te danken die hieraan een bijdrage heeft geleverd. De concept-RES is de uitkomst van een intensief samenwerkingstraject tussen gemeenten, waterschappen, provincie en netbeheerders. Zij werken daarbij vanaf het begin samen met inwoners, energiecoöperaties, experts en maatschappelijke organisaties. In totaal hebben al 1.500 mensen meegedacht en gediscussieerd over de energietransitie in onze regio.

Met de concept-RES Noord-Holland Zuid komen we de gemaakte afspraak uit het Klimaatakkoord na om als energieregio een strategie te ontwikkelen voor de grootschalige opwekking van hernieuwbare energie op land. Ook de warmtevraag in de bebouwde omgeving, het huidige warmteaanbod en de beschikbare infrastructuur komen aan bod.

Het hart van de concept-RES is het ‘aanbod’ wat de regio in 2030 aan duurzame energie wil gaan opwekken en de zoekgebieden waar dat mogelijk zou kunnen. In het afgelopen jaar is zeer intensief met alle betrokkenen gediscussieerd over deze zoekgebieden. De wensen, ambities en belangen van de verschillende betrokkenen waren leidend. Op basis van deze input is een politieke keuze gemaakt voor de zoekgebieden, zoals die nu in deze concept-RES in kaart en tekst zijn vervat.

Het vinden van zoekgebieden voor opwekking van wind- en zonne-energie blijkt een complexe opgave. Enerzijds koestert de regio een stevige ambitie om een bijdrage aan de energietransitie te leveren. Anderzijds vraagt het vinden van mogelijkheden voor wind- en zonne-energie om zorgvuldige landschappelijke inpassing en om een scherp oog voor leefbaarheid en natuur. Deze concept-RES is daarom niet alleen het aanbod van de regio maar ook een weergave van de zoektocht naar de balans tussen ambitie en de zorg voor leefbaarheid, landschap en natuur.

De betrokken overheden in Noord-Holland Zuid hebben de ambitie om de realisatie van hernieuwbare energie in deze zoekgebieden te faciliteren en mogelijk te maken in de periode naar 2030. Wij vragen aan de andere energieregio’s om hetzelfde te doen om zo gezamenlijk de doelstellingen uit het Klimaatakkoord te halen.

Over de status van de zoekgebieden zijn we duidelijk: deze liggen nog niet vast, maar zijn een eerste proeve. Ze geven zeker de denk- en zoekrichting

aan, maar er kunnen nog steeds zoekgebieden afvallen of bijkomen. Deze verdere uitwerking gebeurt in de komende periode als we aan de RES 1.0 gaan werken.

Daarnaast willen we hier benadrukken dat een integrale afweging nog niet is gemaakt. Bij de keuze voor zoekgebieden is uiteraard nagedacht over beperkingen vanuit leefbaarheid, ruimte, natuur, landschap en milieu, over slimme combinaties maken van energievraag en -aanbod en of er draagvlak voor is. De integrale afweging gebeurt echter als we een stap verder zijn in de verkenning.

We staan aan het begin van een proces van dertig jaar om de energietransitie in Nederland en Noord-Holland Zuid te realiseren. We zijn dankbaar en trots dat we mede dankzij uw inbreng met de concept-RES hierin een eerste stap hebben kunnen zetten. We hopen van harte dat wij onze samenwerking met u mogen voortzetten.

Noord-Holland Zuid, 15 april 2020
Stuurgroep Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid

Inhoud

Samenvatting i

Concept-RES Noord-Holland Zuid i

Aanbod en zoekgebieden i

Participatie iii

Zoekgebieden: verkenning van kansen iii

Effecten v

Ruimtelijke context v

Infrastructuur v

Warmte vi

Wat gaan we doen en wat vragen we aan het Rijk vi

Vervolg: concretiseren en integraal afwegen vii

Leeswijzer 1

1. Waarom een RES? 1

1.1 Een energiestrategie voor Noord-Holland Zuid 1

1.2 Waarom werken aan een Regionale Energiestrategie? 2

1.3 Energieregio NHZ: afbakening en ambitie 3

1.4 Samenspel van overheid, inwoners en bedrijfsleven 4

1.5 Positie gemeenten, waterschappen en provincie 6

1.6 Wat gebeurt al in de regio, waar staan we nu? 8

2. Waar doen we wat 12

2.1 Aanbod en zoekgebieden 12

2.2 Effecten 16

2.3 Ruimtelijke context 22

2.4 Energie-infrastructuur 30

2.5 Regionale Structuur Warmte 34

3. Amstelland 46

3.1 Samenvatting 46

3.2 Kenmerken en ambities Amstelland 49

3.3 Elektriciteit en warmte 51

3.4 Energie-infrastructuur 54
3.5 Gemeentelijke ambities 55
3.6 Participatie en draagvlak 66

4. Amsterdam 67
4.1 Samenvatting 67
4.2 Ambities en context deelregio Amsterdam 70
4.3 Elektriciteit en warmte 71
4.4 Energie-infrastructuur 77
4.5 Leefomgeving en ruimte 79
4.6 Proces en invulling aanbod in de zoekgebieden 81

5. Gooi en Vechtstreek 84
5.1 Samenvatting 84
5.2 Kenmerken en ambities Gooi en Vechtstreek 86
5.3 Energiebesparing Gooi en Vechtstreek 88
5.4 Elektriciteit en warmte 97
5.5 Energie-infrastructuur 100
5.6 Gemeentelijke ambities 101
5.7 Participatie en draagvlak 120

6. Haarlemmermeer 122
6.1 Samenvatting 122
6.2 Kenmerken en ambities Haarlemmermeer 124
6.3 Elektriciteit en warmte 130
6.4 Energie-infrastructuur 133
6.5 Participatie en draagvlak 135

7. IJmond & Zuid-Kennemerland 137
7.1 Samenvatting 137
7.2 Kenmerken en ambities IJmond & Zuid-Kennemerland 139
7.3 Elektriciteit en warmte 141
7.4 Energie-infrastructuur 143
7.5 Gemeentelijke ambities en inzet 145

7.6 Participatie en draagvlak 164

8. Regio Zaanstreek/Waterland 167

8.1 Samenvatting 167

8.2 Kenmerken en ambities deelregio Zaanstreek/Waterland 170

8.3 Elektriciteit en warmte 172

8.4 Energie-infrastructuur 175

1.5 Gemeentelijke ambities en inzet 176

1.6 Participatie en draagvlak 192

9. Relaties met andere opgaven 194

9.1 Inleiding 194

9.2 Klimaattafels 194

9.2.1 Industrie, haven en datacenters 194

9.2.2 Land- en tuinbouw 197

9.2.3 Mobiliteit 199

9.3 Economie, ruimte en maatschappij 200

9.3.1 Verstedelijking en regionale ontwikkeling MRA 200

9.3.2 Bedrijventerreinen 201

9.3.3 Arbeidsmarkt en scholing 202

9.3.4 Kernenergie 205

10. Hoe maken we de RES? 207

10.1 Naar een concept-RES 207

10.2 Van concept-RES naar RES 1.0 212

10.3 Drie stappen op weg naar RES 1.0 212

10.4 Vervolg na RES 1.0 214

10.5 Besluitvorming RES 215

10.6 Uitvoering 216

10.7 Weging milieubelang in RES Noord-Holland Zuid 221

10.8 Data en monitoring RES 223

10.9 Communicatie en participatie 224

Bijlage 1. Begrippenlijst 226

Bijlage 2. Bronnen.....231

Bijlage 3. Weging milieuaspecten in de RES.....232

Bijlage 4. Afwegingskader HHNK 235

Bijlage 5. Netimpactanalyse 236

Samenvatting

Concept-RES Noord-Holland Zuid

In de afgelopen periode is hard gewerkt aan de concept-Regionale Energiestrategie (hierna: concept-RES) voor Noord-Holland Zuid. De concept-RES beschrijft de verkenning van de mogelijkheden voor grootschalige opwek van hernieuwbare energie in de regio. Daarnaast is een eerste inventariserende stap gezet om vraag naar en aanbod van warmte, en de warmte-infrastructuur in kaart te brengen.

Bijdragen aan nationale opgave

De concept-RES is een uitvloeisel van de afspraak in het Klimaatakkoord om regio's een grote rol te geven in de transitie van fossielebrandstofgebruik naar opwek van hernieuwbare energie. Er zijn dertig energieregio's die de ruimte krijgen om zelf invulling te geven aan hun bijdrage aan het nationale doel om in 2030 35 TWh hernieuwbare energie op te wekken voor de gebouwde omgeving. Noord-Holland Zuid is een van deze energieregio's die hiertoe een RES opstellen. De voorliggende concept-RES is een tussenstap in de periode naar maart 2021 wanneer de 'RES 1.0' gereed moet zijn.

Aanbod en zoekgebieden

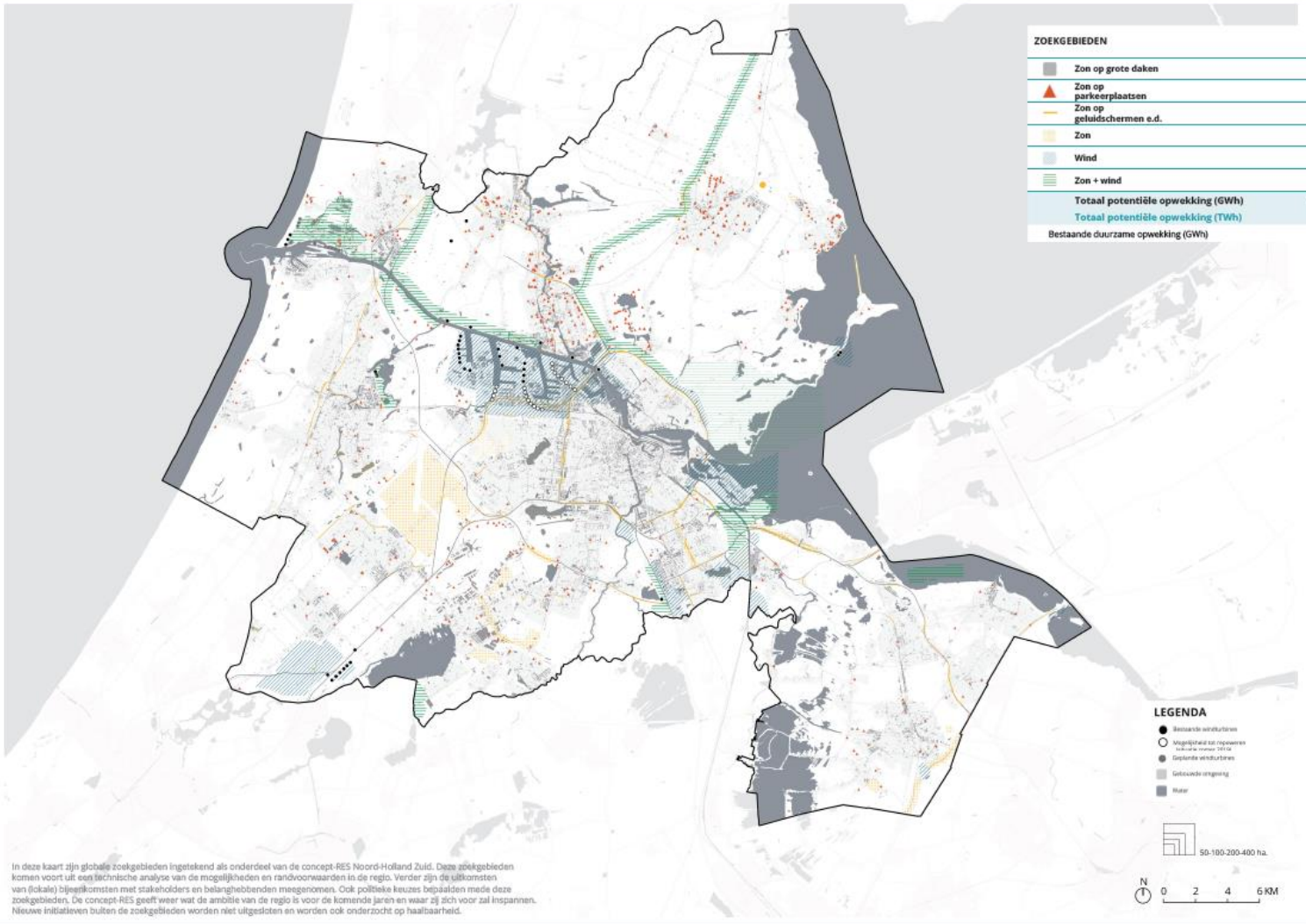
Aanbod: 2,7 TWh

Het aanbod van de energieregio Noord-Holland Zuid is om in 2030 2,7 TWh hernieuwbare energie op te wekken. Dit is de optelsom van 0,7 TWh aan hernieuwbare energie die al wordt opgewekt en 2,0 TWh nieuw te realiseren opwek. In de kaart op de volgende pagina zijn de globale zoekgebieden ingetekend die de onderlegger vormen van het aanbod.

Deelregio's

Het aanbod en de zoekgebieden-kaart zijn een optelsom van de analyses, inzichten en ideeën uit de verschillende bijeenkomsten en de gemaakte keuzes in de zes deelregio's. Amstelland, Amsterdam, Gooi en Vecht, Haarlemmermeer, IJmond & Zuid-Kennemerland en Zaanstreek/ Waterland vormen gezamenlijk de energieregio Noord-Holland Zuid. In de hoofdstukken 3 tot en met 8 zijn de kaarten, onderbouwingen en accenten per deelregio opgenomen.

NOORD-HOLLAND ZUID

In deze kaart zijn globale zoekgebieden ingetekend als onderdeel van de concept-RES Noord-Holland Zuid. Deze zoekgebieden komen voort uit een technische analyse van de mogelijkheden en randvoorwaarden in de regio. Verder zijn de uitkomsten van (lokale) bijeenkomsten met stakeholders en belanghebbenden meegenomen. Ook politieke keuzes bepaalden mede deze zoekgebieden. De concept-RES geeft weer wat de ambitie van de regio is voor de komende jaren en waar zij zich voor zal inspannen. Nieuwe initiatieven buiten de zoekgebieden worden niet uitgesloten en worden ook onderzocht op haalbaarheid.

Participatie

70 bijeenkomsten, 1.500 mensen hebben meegepraat

Het aanbod en de kaart met zoekgebieden zijn de opbrengst van een uitvoerig participatieproces. De 29 betrokken gemeenten, de provincie en de drie waterschappen in de energieregio Noord-Holland Zuid hebben ruim 70 regionale en lokale bijeenkomsten georganiseerd die door meer dan 1.500 mensen zijn bijgewoond. In de regionale bijeenkomsten en werksessies leverden overheden, brancheorganisaties, energiepartijen en experts hun bijdrage. Vervolgens is in de lokale bijeenkomsten een goed en soms ook stevig gesprek gevoerd met inwoners, energiecoöperaties, dorpsraden, verenigingen van eigenaren en lokale belangenvertegenwoordigers. In onderstaand kader zijn de hoofdpunten uit de bijeenkomsten en werksessies samengevat.

Hoofdpunten uit de bijeenkomsten en werksessies

- De noodzaak van energietransitie wordt breed onderschreven. Niet alleen de overheid is aan zet maar er is ook grote bereidheid om zelf iets te doen.
- Grootschalige opwek met zonnepanelen en windturbines kan onder voorwaarden. Houd rekening met leefbaarheid en plaats geen windturbines binnen afzienbare afstand van het huis.
- Heb oog voor landschappelijke kwaliteiten.
- Wees voorzichtig met onomkeerbaarheid van inpassing in het landschap, omdat over een aantal jaar mogelijke nieuwe technieken voorhanden zijn.
- Kijk naar dubbel ruimtegebruik en sluit waar mogelijk aan bij bestaande infrastructuur.
- Geef jongeren een stem in de RES.
- Zeker doen: zonnepanelen op daken en parkeerplaatsen.
- Geen/weinig steun: zon op agrarische gronden, zon/wind in natuurgebieden (duinen, bos) en zon/wind in cultuurhistorisch landschap.
- Verdeel de lusten en de lasten: opbrengsten uit wind- en zonne-energie moeten ook ten goede komen aan de gemeenschap.
- Een zorgpunt dat werd onderschreven was de energie-infrastructuur. Kan het netwerk het aan en hoe lossen we de benodigde opslag van energie op?

Zoekgebieden: verkenning van kansen

Zon op dak

Tijdens de gevoerde gesprekken kwam vrij consequent naar voren dat het realiseren van zonnepanelen op daken op veel draagvlak kan rekenen. Dit wordt gezien als laaghangend fruit en heeft door de omvang van het stedelijk gebied in de regio een groot potentieel. Hierbij kan tegelijkertijd

de kanttekening worden gemaakt dat de realisatie ervan serieuze uitdagingen kent.

Zoekgebieden op en langs infrastructuur
Verder lijken (vaar)wegen en het spoor zich op meerdere fronten te lenen voor een combinatie met hernieuwbare energie. Enerzijds omdat dit structurerende lijnen in het landschap zijn, anderzijds vanwege de mogelijkheden van dubbel ruimtegebruik. Zon op parkeerplaatsen en zon op geluidswering konden in alle bijeenkomsten op draagvlak rekenen. Ook vormen de zoekgebieden voor grootschalige opwek van wind- en zonne-energie zich vaak langs de infrastructurele lijnen.

Zoekgebieden bij industrie en bedrijventerreinen
Daarnaast kwam tijdens het zoeken naar mogelijkheden veelvuldig naar voren dat het combineren van hernieuwbare energie-opwek met industriële gebieden en bedrijventerreinen potentiële locaties zijn waarvoor het grootste draagvlak wordt verwacht. Niet alleen vanuit landschappelijk oogpunt. Maar ook, of juist, om zoveel mogelijk grote hoeveelheden energie op te wekken op plekken waar de vraag ook groot is.

Zoekgebieden op en nabij water
Tot slot zien we in de energieregio Noord-Holland Zuid een aantal zoekgebieden op of nabij water. Deze zoekgebieden lenen zich voor pilots om te leren en te ervaren hoe technische oplossingen voor wind- en zonne-energie gecombineerd kunnen worden met andere opgaven. Een mooi voorbeeld hiervan is het Gooimeer, waar het gebruik van zonnepanelen op water mogelijk een bijdrage kan leveren aan verbetering van de waterkwaliteit.

En waar niet?
Naast de mogelijkheden en kansen is in de ateliers heel duidelijk aangegeven waar hernieuwbare energie *niet* wenselijk is. De cultuurhistorische landschappen, natuurgebieden, duinen en het open landschap in de regio worden zonder uitzondering gekoesterd. Dit vertaalt zich op de kaart in zoekgebieden die voornamelijk tegen het stedelijk gebied aanliggen. Deze keuze is niet alleen om landschappelijke redenen wenselijk, maar ook met het oog op het elektriciteitsnetwerk. Vraag en aanbod van energie liggen hier immers dicht bij elkaar.

Effecten

Ruimtelijke ingrepen zoals zonnepanelen en windturbines hebben een ruimtelijk effect. Daarnaast brengt een dergelijke ruimtelijke ingreep diverse andere effecten met zich mee. Inzicht in de diverse effecten van de zoekgebieden geeft betrokkenen houvast en helpt om het gesprek richting de RES 1.0 verder brengen. Om dit gesprek te kunnen voeren bevat paragraaf 2.2 een kwalitatieve toelichting op de effecten van de zoekgebieden op de kosten en opbrengsten en natuur en landschap. Bij de concretisering richting de RES 1.0 wordt de discussie over de specifieke zoekgebieden ook concreter onder andere doordat dan meer regionale en lokale effecten en belangen inzichtelijk worden.

Ruimtelijke context

Windturbines en zonnepanelen zijn zichtbaar in het landschap en vragen om doordachte inpassing en een gedegen ruimtelijk ontwerp. Zorgvuldig ruimtegebruik is van groot belang om ruimte te kunnen blijven bieden aan alle ruimtevragende functies, zeker in de energieregio Noord-Holland Zuid waar de ruimte zeer schaars is. Paragraaf 2.3 gaat op de ruimtelijke context van de RES-opgave in. Aandachtspunten daarbij zijn ruimtelijke kwaliteit, ontwerp van opwekgebieden in lijn met het landschap, combinaties met functies als landbouw en de kansen en bedreigingen van hernieuwbare energieopwek voor de natuur.

Infrastructuur

Netimpactanalyse

Een robuuste energie-infrastructuur is randvoorwaardelijk voor het realiseren van het aanbod. De netbeheerder heeft een netimpactanalyse uitgevoerd die een eerste beeld geeft van de impact van het aanbod voor de concept-RES van Noord-Holland Zuid. Conclusie is dat er al een robuust net ligt in Noord-Holland Zuid om aan de energievraag te voldoen. Hierdoor is er veel netcapaciteit beschikbaar voor de opwekking van hernieuwbare energie. Echter, niet alle geplande grootschalige opwekprojecten passen geheel binnen het huidige elektriciteitsnet van 2030 omdat de teruglevering veelal op andere locaties is gepland dan het verbruik. Daarnaast blijkt dat het aanbod van NHZ voor uitdagingen zorgt om het netwerk tijdig, betaalbaar en met beperkte maatschappelijke impact te realiseren.

Inspelen op plannen en beperking impact
De netbeheerder doet een aantal aanbevelingen om effectief in te kunnen spelen op toekomstige plannen en om de impact in tijd, geld en ruimte van het RES bod te beperken, waaronder clustering van grootschalige opwekking, zorgen voor snelle planprocedures en ruimtereservering. De netimpactanalyse en de aanbevelingen staan in paragraaf 2.4 en in bijlage vijf.

Warmte

Regionale Structuur Warmte
In de concept-RES is de vraag naar warmte en het aanbod aan warmtebronnen verkend. Voor de zogeheten Regionale Structuur Warmte in de energieregio NHZ wordt gebruik gemaakt van de informatie vanuit het *MRA Warmte/koude programma*. Binnen het domein van de sectortafel Gebouwde Omgeving (exclusief industrie en landbouw) zijn woningen de grootste warmtevragers. De regio heeft circa 250 warmtebronnen die in een deel van de warmtevraag kunnen voorzien. De meeste warmtebronnen bevinden zich in het havengebied, aan de zuidzijde van Amsterdam en bij de monding van het Noordzeekanaal. In Noord-Holland Zuid zijn vooral in Amsterdam veel warmtenetten aanwezig. Ook in Zaanstad, Haarlem, Heemstede, Purmerend en Amstelveen liggen enkele (kleinere) warmtenetten.

Verdere uitwerking op weg naar RES 1.0
In de RES 1.0 wordt het thema warmte verder uitgewerkt. Naast inzicht in de warmtevraag en het warmteaanbod wordt dan ook aandacht besteed aan de afstemming van vraag en aanbod, de benutting van bovengemeentelijke bronnen, de nieuw te ontwikkelen bovengemeentelijke warmte-infrastructuur, de stand van zaken van de Transitievisies Warmte per gemeente, de planning en tot slot de kansen en knelpunten.

Wat gaan we doen en wat vragen we aan het Rijk

Zowel de betrokken overheden - gemeenten, waterschappen en provincie - als de netbeheerder en de private betrokkenen bij de RES NHZ nemen de energie- en warmtetransitie zeer serieus. Zij hebben hiervoor concrete plannen en (stimulerings)instrumenten opgezet. In de komende periode worden de zoekgebieden en de warmtestrategie uit de concept-RES verder geconcretiseerd en richting uitvoering gebracht. De overheden in de regio committeren zich aan de ambities in de RES door, waar mogelijk

gezamenlijk, de juiste randvoorwaarden te creëren, aan te jagen en te zorgen voor de passende beleidskaders. Aan het Rijk wordt gevraagd wet- en regelgeving zo aan te passen dat duurzame energieprojecten daadwerkelijk gerealiseerd kunnen worden en dat er passende (fiscale) maatregelen zijn. Zie paragraaf 10.5 voor meer informatie over dit onderwerp.

Vervolg: concretiseren en integraal afwegen

Samen met betrokkenen is in het afgelopen jaar gezocht naar kansrijke zoekgebieden voor windturbines en zonnepanelen. Hierbij is gekeken naar kwantiteit (waar kunnen slagen worden gemaakt in opwekking?), maatschappelijk draagvlak (welke belangen, opvattingen en bedenkingen leven in de samenleving?), ruimtegebruik (ruimtebeslag, landschaps- en natuurwaarden, leefbaarheid) en systeemefficiëntie (combinaties maken met bestaande functies, vraag en aanbod fysiek bij elkaar brengen).

In deze zoektocht is een integrale afweging van de nu opgenomen zoekgebieden nog niet gemaakt. Er kunnen nog zoekgebieden afvallen en ook nog nieuwe bijkomen. In de komende periode worden de zoekgebieden scherper in kaart gebracht en beoordeeld op haalbaarheid, wenselijkheid, kansen en beperkingen en de effecten. Een aantal belangenorganisaties zoals Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland, LTO en Staatsbosbeheer hebben hun visiekaarten en principes inmiddels gedeeld. Deze worden in deze fase meegewogen. De planning is om in maart 2021 de ‘RES 1.0’ gereed te hebben. Daarin zijn de zoekgebieden verder geconcretiseerd, onderbouwd en ruimtelijk scherper afgebakend. Dan zijn ook de effecten in beeld gebracht.

Leeswijzer

Deze concept-RES voor Noord-Holland Zuid bestaat uit vijf hoofdonderdelen.

Hoofdstuk 1 beschrijft waarom we een RES maken, de ambitie, de afbakening en wat er al in onze energieregio aan hernieuwbare energie wordt opgewekt.

Hoofdstuk 2 gaat in op het aanbod van de energieregio Noord-Holland Zuid in termen van grootschalige wind- en zonne-energieopwekking en warmte, en welke globale zoekgebieden in gezamenlijkheid zijn bepaald om deze grootschalige opwekking van duurzame energie te realiseren. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de effecten, de ruimtelijke samenhang, de infrastructuur en het warmtevraagstuk.

In de hoofdstukken 3 tot en met 8 wordt het aanbod per deelregio verder beschreven, onderbouwd en uitgewerkt. Hier krijgen ook de gemeentelijke ambities en de uitkomsten van de lokale ateliers de nodige aandacht. Achtereenvolgens komen de deelregio's Amstelland, Amsterdam, Gooi en Vecht, Haarlemmermeer, IJmond & Zuid-Kennemerland en Zaanstreek/Waterland aan de orde.

De opgaven van de RES, elektriciteit en gebouwde omgeving raken aan de andere sectortafels uit het Klimaatakkoord: industrie, mobiliteit en landbouw. Ook zijn er raakvlakken met thema's op het gebied van economie, arbeidsmarkt en maatschappij. Deze onderwerpen komen in hoofdstuk 9 aan bod.

Hoofdstuk 10 gaat tot slot in op het proces, de wijze waarop de participatie is vormgegeven en de vervolgstappen na de concept-RES. Daarnaast wordt hier aandacht besteed aan de beoordelingsmethodiek van de milieueffecten van de RES-plannen en hoe de dataverzameling en monitoring worden georganiseerd.

1. Waarom een RES?

1.1 Een energiestrategie voor Noord-Holland Zuid

In het in 2019 gesloten Klimaatakkoord is afgesproken dat de dertig energieregio's in Nederland een Regionale Energiestrategie (RES) opstellen. De focus van de RES ligt op de opgaven van de 'sectortafels' Gebouwde omgeving en Elektriciteit. Noord-Holland Zuid (NHZ) is een van deze energieregio's. Gezien de omvang van deze regio heeft binnen de energieregio NHZ de uitwerking plaatsgevonden in deelregio's, te weten Amstelland, Amsterdam, Gooi en Vechtstreek, Haarlemmermeer, IJmond & Zuid-Kennemerland en Zaanstreek/Waterland (zie kader).

In de Regionale Energiestrategieën werken overheden samen met maatschappelijke partners, netbeheerders (gas, elektriciteit en warmte), het bedrijfsleven en inwoners regionaal gedragen keuzes uit. Dit doen zij om bij te dragen aan de landelijke opgaven om 35 Terawattuur (TWh) aan duurzame elektriciteit op te wekken, voor de warmtetransitie in de gebouwde omgeving (van fossiele naar duurzame bronnen) en de daarvoor benodigde opslag- en energie-infrastructuur. Deze keuzes worden vertaald naar gebieden, projecten en de implementatie en uitvoering van die projecten.
Bron: www.klimaatakkoord.nl

De concept-RES is de eerste stap in een proces van dertig jaar om de energietransitie in Nederland en de energieregio's vorm te geven. Nadat de concept-RES is vrijgegeven wordt deze samen met betrokkenen verder uitgewerkt naar de RES 1.0. Daarna wordt de RES elke twee jaar geactualiseerd aan de hand van nieuwe inzichten en ontwikkelingen. In hoofdstuk 10 leest u meer over dit proces.

1.2 Waarom werken aan een Regionale Energiestrategie?

De opgave: terugdringen CO_2-uitstoot en behoud eindige voorraden

De energie- en warmtetransitie waar Nederland voor staat, is urgent en wordt breed gevoeld. We gaan onze energie en warmte in toenemende mate halen uit hernieuwbare bronnen om de uitstoot van broeikasgassen terug te dringen en de eindige voorraden aan fossiele brandstoffen niet uit te putten. Dit geldt niet alleen voor het elektriciteitsgebruik door inwoners maar ook voor het verwarmen van woningen en bedrijfs- en kantoorgebouwen en voor het energiegedrag van de sectoren mobiliteit, industrie en landbouw.

Klimaatakkoord en 'Parijs'

In Nederland krijgt de energietransitie gestalte via het Nederlandse Klimaatakkoord en de afspraken die daaruit voortvloeien. De ambitie van Nederland is om de Nederlandse broeikasgasuitstoot in 2050 met 80 tot 95 procent te verminderen ten opzichte van 1990. Ook internationaal heeft Nederland afspraken gemaakt. Het mondiale doel is de uitstoot van broeikasgassen zodanig terug te dringen dat de wereldwijde temperatuurstijging ruim beneden de 2 °C blijft. Het streven is om onder de 1,5 °C te blijven. Dat is in 2015 afgesproken tijdens de VN-klimaattop in Parijs.

Impact energietransitie op de leefomgeving is groot

De energietransitie heeft een grote impact op de fysieke leefomgeving. Zo moeten onder meer gebouwen worden geïsoleerd en van het aardgas af. Ook moeten voertuigen in toenemende mate elektrisch rijden en moet er ruimte worden gevonden voor windturbines en zonnepanelen. De opgave van de RES is om ruimte voor hernieuwbare energie en om alternatieve (duurzame) warmtebronnen te vinden.

"We hebben windmolens nodig, dus zet ze maar gewoon neer."

Leerling van het Kennemer Lyceum in Haarlem

Belangrijke voorwaarde bij deze opgave is om dit slim in onze leefomgeving in te passen en/of te combineren met andere functies. Hierbij moet ook de energie-infrastructuur worden aangepast om veranderingen in opname en aflevering van stroom goed aan te kunnen. Daarnaast moeten beschikbare warmtebronnen worden aangeboord en verbonden met warmtevragers.

Regionale benadering noodzakelijk voor goede en gedragen oplossingen
Het vraagstuk van grootschalige opwekking van wind- en zonne-energie overstijgt gemeente- en ook regiogrenzen. Meerdere regio's en gemeenten kunnen gebruik maken van een energie- of warmtebron. Gezamenlijk moet worden gekeken wat de beste plek is voor elektriciteitsopwekking en welke warmtebron het meest geschikt is, zowel vanuit kostenoogpunt als om redenen van leefbaarheid en landschap. Dit vergt veel uitzoekwerk en veel dialoog. De ene gemeente heeft een grote energie- en warmtevraag en veel daken waar panelen op kunnen, maar weinig ruimtelijke mogelijkheden voor grootschalige opwek. In een andere deelregio of gemeente is wel ruimte, maar liggen bijvoorbeeld grote natuurgebieden en beschermde landschappen en dorpsgezichten. Op weer andere plekken zijn de mogelijkheden voor windenergie beperkt, bijvoorbeeld door radargebieden of aanvliegroutes van luchtverkeer, maar liggen er kansen voor geothermie waar ook andere gemeenten gebruik van kunnen maken.

Waarom 35 TWh op land?
Een van de afspraken uit het Klimaatakkoord is om in 2030 70 procent van de elektriciteitsproductie fossielvrij maken. Daarvoor zijn aan de sectortafel Elektriciteit diverse doelen gesteld: onder andere de opschaling van wind op zee naar 49 TWh, een autonome groei van zon kleinschalig op dak (tot ca. 60 panelen per installatie) naar 7,5 TWh en opschaling naar 35 TWh grootschalige hernieuwbare opwekking op land. Totaal 84 TWh.

1.3 Energieregio NHZ: afbakening en ambitie

De energieregio Noord-Holland Zuid bestaat uit 29 gemeenten, de provincie en drie waterschappen en is verdeeld in zes deelregio's. Noord-Holland Zuid is een gevarieerd gebied en strekt zich uit van IJmuiden tot Hilversum en van de Beemster tot de Haarlemmermeer. De regio beschikt onder meer over twee luchthavens, een zeehaven, zware industrie (NZKG), het financiële centrum van Nederland, FloraHolland (bloemenveiling Aalsmeer), Media Valley en clusters van creatieve bedrijven. Daarnaast kenmerkt de regio zich door een aantal innoverende industriële clusters,

tal van aantrekkelijke historische steden en een grote landschappelijke variëteit.

In Noord-Holland Zuid zijn uiteenlopende belangen om nationale afspraken uit het Klimaatakkoord in de praktijk te brengen en om van de energietransitie een succes te maken. De een is gemotiveerd vanuit een verantwoordelijkheidsgevoel voor een schone leefomgeving met minder CO_2-uitstoot. Een ander ziet kansen op het gebied van innovaties, werkgelegenheid of het verbeteren van het vestigingsklimaat voor bedrijven. Voor veel inwoners en bedrijven zijn een betaalbare energierekening en het behoud van leefbare woon-werkomgeving belangrijke drijfveren.

Ambitie: maximaal bijdragen aan energie- en warmtetransitie
De stuurgroep van de energieregio Noord-Holland Zuid bestaat uit bestuurlijke vertegenwoordigers van de zes deelregio's, de provincie Noord-Holland, het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Hoogheemraadschap van Rijnland, Waterschap Amstel-, Gooi en Vecht, de netbeheerders, vertegenwoordigers vanuit de natuur en milieu organisaties, de energie coöperaties en het bedrijfsleven. De Stuurgroep stelde zich in de Startnotitie van de RES als doel: "met de regio maximaal bijdragen aan de opwekking van duurzame elektriciteit oplopend tot 35 TWh in 2030, de warmtetransitie in de gebouwde omgeving (van fossiele naar duurzame bronnen) en de daarvoor benodigde energie-infrastructuur".

De afzonderlijke overheden hebben hierbij aanvullende ambities: de provincie werkt samen met de partners toe naar 'Noord-Holland in 2050 energieneutraal en circulair', alle waterschappen streven naar 'energieneutraliteit waarbij het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier ook de ambitie heeft tot CO_2-neutraliteit en iedere gemeente heeft eigen ambities en prioriteiten (zie ook de gemeentepagina's in de hoofdstukken 3 tot en met 8).

1.4 Samenspel van overheid, inwoners en bedrijfsleven

De gemeenten, provincie en de waterschappen hebben gezamenlijk het voortouw genomen in het proces om te komen tot de concept-RES. De overheden hebben dat niet alleen gedaan. De concept-RES is in nauwe samenwerking gemaakt met netbeheerders, bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties, energiecoöperaties, natuurorganisaties en

inwoners. Al deze partijen zijn actief en breed uitgenodigd voor bijeenkomsten waar zij hun inbreng leverden. Want de energietransitie wordt alleen een succes als we met elkaar samenwerken, met elkaar nadenken over de complexe keuzes in de RES en samen knopen doorhakken.

Het proces om tot de concept-RES en vervolgens de RES 1.0 te komen is in handen van een programmaorganisatie die dat doet in opdracht van de gemeenten, de provincie Noord-Holland en de waterschappen Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Hoogheemraadschap van Rijnland en Waterschap Amstel Gooi en Vecht. Deze overheden zijn het 'bevoegd gezag' en nemen de formele besluiten die in het kader van de Regionale Energiestrategie genomen moeten worden.

De programmaorganisatie ondersteunt de stuurgroep en de werkgroep. Vanuit elke deelregio, de provincie, de waterschappen en de netbeheerders nemen vertegenwoordigers hieraan deel. De stuurgroep is verantwoordelijk voor het proces, de voortgang en de kwaliteit van het RES-programma. Daarnaast heeft zij de rol als vertegenwoordiger van het belang van de energieregio NHZ in het Nationale Programma RES. De werkgroep is verantwoordelijk voor de uitvoering van het RES-programma door alle betrokken overheden. Een ambtelijke opdrachtgeversgroep zorgt ervoor dat betrokken overheden het programma goed kunnen uitvoeren. Daar worden onder andere knelpunten in ambtelijke capaciteit en bestuurlijke aandachtspunten geagendeerd.

“We zetten in op een gelijke verdeling van de lasten en de lusten. Waarbij zoveel mogelijk mensen in de omgeving van een windpark of zonneweide hiervan kunnen profiteren. Voor wat hoort wat.”

Edward Stigter, gedeputeerde provincie Noord-Holland

(bron: website Energieregio NHZ)

De globale zoekgebieden die in hoofdstuk 2 tot en met 8 worden beschreven, zijn na een uitvoerig participatieproces met de betrokken overheden, inwoners, maatschappelijke partners en stakeholders tot stand gekomen. Hierbij is rekening gehouden met de draagkracht en unieke kenmerken van het landschap in onze regio en is veel aandacht besteed aan ruimtelijke inpassing van hernieuwbare opwekking. Ook zijn de eerste stappen gezet om de warmtevraag en het warmteaanbod inzichtelijk te maken.

1.5 Positie gemeenten, waterschappen en provincie

Gemeenten staan voor een grote opgave met veel impact

Voor de gemeenten is de opgave groot en de ruimtelijke impact in meer of mindere mate voelbaar. De rol van de gemeenten in het realiseren van de opgave is om die reden cruciaal. Het daadwerkelijk kunnen realiseren van de in de zoekgebieden gevonden mogelijkheden, vraagt van de gemeenten betrokkenheid en daadkracht. Dit kan zich bijvoorbeeld vertalen in het stimuleren van zonnepanelen op daken om zodoende de potentie van zon op dak maximaal te benutten. Maar ook het mogelijk maken van grootschalige opwek van wind- en zonne- energie op land vraagt van de gemeenten een voortvarende aanpak bij het inzetten van ruimtelijke beleidsinstrumenten.

“Ik ga ervan uit dat we de ambitie van het Klimaatakkoord kunnen halen.”

Jurgen Nobel, wethouder Haarlemmermeer

(bron: website Energieregio NHZ)

Ook in de warmteopgave heeft de gemeente veel taken de komende decennia. Het daadwerkelijk overgaan van aardgas als warmtebron naar alternatieve duurzame warmtebronnen, is een opgave waar we stap voor stap en in gezamenlijkheid doorheen zullen lopen. De uitwerking van de warmtevraag en het warmteaanbod in deze concept-RES, de bronnenstrategie (Regionale Structuur Warmte, RSW) en de Transitievisie Warmte (TVW) van de gemeente vormen hiervoor belangrijke leidraden.

Waterschappen

Waterschappen zijn verantwoordelijk voor afvalwaterzuivering, het beheer van de oppervlaktewateren, waterkeringen en bergingsgebieden, grondwater en ondersteunende waterstaatkundige kunstwerken. De waterschappen in de regio hebben vanuit hun taken en verantwoordelijkheden en vanuit hun positie als eigenaar en beheerder van grote water- en landoppervlakten een belangrijke rol bij het realiseren van de duurzame energie ambities. Watershappen hebben een wettelijk toetsende rol. Daarnaast kan hun rol variëren van faciliteren tot stimuleren, mede realiseren, of zelf ontwikkelen. Nog niet elk waterschap heeft hierin zijn positie bepaald.

“De waterschappen zitten zelf ook in transitie. Vroeger ging het alleen om droge voeten en schoon water. Intussen zitten we bovenop de ontwikkeling van aquathermie.”

Thea Fierens, bestuurder van het Hoogheemraadschap van Rijnland

(bron: website Energieregio NHZ)

Bij het verwarmen en koelen van gebouwen kan biogas uit slibvergisting en Thermische energie uit water ingezet worden. Energie uit afvalwater (TEA), oppervlaktewater (TEO) en drinkwater (TED) heeft een groot potentieel, waarbij opgemerkt dat drinkwater niet de verantwoordelijkheid van waterschappen is. Waterschappen zetten de thermische warmtebronnen graag in voor lage temperatuur en midden temperatuur warmte/koudenetten.

Ambities waterschappen Noord-Holland Zuid

Het *Hoogheemraadschap van Rijnland* is met haar waterbeheer en afvalwaterzuivering een grote energieverbruiker en verbruikt per jaar ongeveer 578 TJp. 49 procent daarvan wordt nu al duurzaam opgewekt. De resterende hoeveelheid verwachten we de komende jaren te kunnen realiseren. Een deel van deze energie zal in de RES NHZ gerealiseerd worden en draagt daarmee bij aan de gezamenlijke ambitie. Naast energieopwekking zet Rijnland onverminderd in op energiebesparing.

Het *Hoogheemraadschaap Hollands Noorderkwartier (HHNK)* werkt samen in de RES om bij te dragen aan een toekomstgerichte samenleving waarin milieu en leefbaarheid centraal staan en ingespeeld wordt op onder andere de klimaatverandering. Het HHNK heeft de ambitieuze doelstelling om zelf in 2025 energie- en CO2-neutraal te zijn. Samenwerken in de RES biedt mogelijkheden om deze doelstellingen sneller en efficiënter te behalen.

Het doel van *Waterschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV)* is om op het gebied van energietransitie, duurzaamheid en kringloopeconomie het goede voorbeeld te geven met de eigen bedrijfsmatige processen en in de regionale samenwerking. De ambitie van AGV is om energieneutraal te zijn in 2021 en aan het einde van deze bestuursperiode, in 2023, aantoonbaar energiepositief. Forse energiebesparing en opwekken van elektriciteit uit zon en wind gaan naast biogasproductie hieraan bijdragen.

Provincie

De provincie Noord-Holland is een van de betrokken partners in de energieregio Noord-Holland Zuid. De provincie Noord-Holland streeft naar klimaatneutraliteit in 2050 en heeft daarbij verschillende rollen: van bevoegd gezag op het gebied van het ruimtelijk instrumentarium, tot regisseur, kennisontwikkelaar en subsidieverlener. Gelet op de bovenregionale impact van de energietransitie heeft de provincie daarnaast nog een andere rol. Deze rol gaat over het maken van doelmatige energietransitie-keuzes, het realiseren van samenhang tussen de deelregio's en het borgen van de kwaliteit van het Noord-Hollandse landschap en de Noord-Hollandse economie.

1.6 Wat gebeurt al in de regio, waar staan we nu?

We zijn al begonnen

Er gebeurt al een heleboel in de regio. Het totale reeds opgewekte energieproductie aan hernieuwbare energie op land binnen de regio Noord-Holland Zuid bedraagt 0,7 TWh. Naast een aantal grootschalige zonnelocaties dragen bijvoorbeeld opweklocaties voor windenergie rondom Amsterdam, de IJmond en in de Haarlemmermeer rondom het

knooppunt Burgerveen (A4/A44) hier in belangrijke mate aan bij. Ook in de warmtetransitie zijn eerste stappen gezet. Voorbeelden zijn de toepassing van geothermie in de bestaande bouw in Haarlem en IJmond, het nieuwe warmtenet in Zaanstad, de proeftuinen aardgasvrije wijken in Purmerend en Amsterdam, de gecombineerde warmte-CO_2-opgave bij de Greenport, de Energy Hub Aalsmeer (LT energie-uitwisselingsnet dat warmte levert aan diverse afnemers) en de vele energiecoöperaties met hun duurzame energieprojecten.

Zoeken naar nieuwe mogelijkheden

Met de ontwikkeling van de RES is gestart met het zoeken naar nieuwe mogelijkheden voor opwek van hernieuwbare energie op land. Dit heeft zich vertaald naar een aantal zoekgebieden die in potentie 2,0 TWh aan energie kunnen opwekken in 2030. Met de reeds bestaande opwek zet de energieregio zich daarmee in om 2,7 TWh bij te dragen aan de doelstelling in het Klimaatakkoord om in 2030 35 TWh hernieuwbare energie op te wekken.

Elk landschap in de energieregio heeft haar eigen unieke kenmerken. Het inpassen van hernieuwbare energie vraagt om zorgvuldigheid. De regio Noord-Holland Zuid kent veel verschillende landschappelijke gezichten. Het metropolitane karakter van de grootstedelijke gebieden rondom Amsterdam, Haarlem, Haarlemmermeer en Amstelveen met het aangrenzende open polderlandschap in Zaanstreek, Waterland en Amstelland, het jonge duingebied langs de Noordzeekust en het cultuurhistorische landschap in de Gooi en Vechtstreek, vragen om maatwerk in het ruimtelijk ontwerp. Veel gehoorde opmerking in de regionale en gemeentelijke ateliers en bijeenkomsten is dat elk landschap uniek is en dus vraagt om zorgvuldigheid met oog voor het landschap. Per regio ligt dit vanzelfsprekend anders. Hieronder een korte schets van kansen en opvallende punten per regio. In de deelregiohoofdstukken komen deze zaken uiteraard meer uitgebreid aan bod.

Amstelland

Deze deelregio kenmerkt zich door de vele beperkingen als gevolg van de veiligheidscontouren rondom Schiphol en een aantal kwetsbare natuurgebieden. De ambitie is om hier in te zetten op wind- en zonne-energie, waarbij mogelijkheden voor windenergie zich vooral bundelen rondom infrastructuur zoals de A2 en het Amsterdam-Rijnkanaal.

Amsterdam

Amsterdam presenteerde medio februari 2020 haar ambities in de concept-RES Amsterdam. De RES voor deze deelregio is met enkele

redactionele aanpassingen en wensen uit de gemeenteraad, opgenomen in de concept-RES voor Noord-Holland Zuid. Het aanbod van de stad en tevens deelregio Amsterdam is, om in 2030 tachtig procent van de eigen elektriciteitsbehoefte zelf hernieuwbaar op te wekken. Amsterdam is een grootstedelijk gebied waar vooral langs de stadsranden de zoekgebieden voor wind zich laten aftekenen. Daarnaast kent het stedelijk gebied veel dakoppervlakte dat maximaal benut kan worden.

Gooi en Vechtstreek

In de regio Gooi en Vechtstreek laat men duidelijk zien trots te zijn op het oudste cultuurhistorisch landschap van Nederland. Deze natuurrijke en mede daardoor kwetsbare omgeving leent zich minder voor grootschalige opwekking van windenergie. De ambitie is daarom vooral gericht op zonne-energie (zon op grote daken en parkeerplaatsen) en forse energiebesparing. De zoekgebieden voor windturbines bevinden zich bijna uitsluitend langs infrastructuur aan de randen van het gebied. Kansen voor grootschalige energie-opwek met zonnepanelen zijn vooral te vinden rond infrastructuur, vliegveld Hilversum en het Gooimeer. Met name deze laatste locatie leent zich om te onderzoeken of zonnepanelen op water een positief effect kunnen hebben op de waterkwaliteit.

Haarlemmermeer

In het unieke landschap van Haarlemmermeer is de geschiedenis van de drooglegging en van de agrarische sector duidelijk leesbaar. In de gemeente en tevens deelregio Haarlemmermeer ligt de uitdaging in het versterken en verrijken van de kwaliteiten van dit landschap. Dit in harmonie met de vele maatschappelijke ontwikkelingen in de regio. Haarlemmermeer ziet kansen voor een aantal grootschalige zonne-akkers in het zogeheten zonne-carré rond de luchthaven Schiphol. Hierover is bestuurlijk (college van B&W) al overeenstemming bereikt. Daarnaast ziet de gemeente kansen voor wind in het zuidelijk deel van de Haarlemmermeer in- en rondom de spoordriehoek.

IJmond & Zuid-Kennemerland

De regio IJmond & Zuid Kennemerland kenmerkt zich als een regio met aan de ene kant grootschalige natuur- en duingebieden en aan de andere kant het industriële karakter van het Noorzeekanaalgebied. Bovendien is er veel infrastructuur; zowel water, weg, spoorweg als energie-infrastructuur eisen hun ruimte op en tekenen lijnen in het landschap. Het benutten van (rest)ruimte rond de infrastructuur en het versterken van de lijnen in het landschap hebben geleid tot de zoekgebieden voor wind- en zonne-energie. Daarnaast wordt bekeken in hoeverre het uitgestrekte terrein van Tata Steel ruimte biedt voor opwekking van duurzame energie.

Zaanstreek/Waterland

De regio Zaanstreek/Waterland bestaat enerzijds uit stedelijk gebied tegen de randen van Amsterdam en anderzijds uit open landschap. De regio herbergt twee Unesco-werelderfgoederen: de Beemster en de Stelling van Amsterdam. Een groot deel van de regio is bijzonder provinciaal landschap (zoals NNN-gebieden en Natura 2000), daardoor gelden er aanvullende natuurbeschermingsregimes. De regio heeft dan ook een grote biodiversiteit. Om die reden zet de regio vol in op zon op daken, parkeerterreinen en nog uit te geven bedrijventerreinen. Daarnaast is een aantal aanvullende zoekgebieden voor wind- en zonne-energie geïdentificeerd, waarvan de mogelijkheden nog moeten worden verkend.

2. Waar doen we wat

2.1 Aanbod en zoekgebieden

Het aanbod van de regio Noord-Holland Zuid telt op tot 2,7 TWh. In de regio wordt al 0,7[1] TWh opgewekt. Het aanvullende aanbod komt daarmee op 2,0 TWh, verdeeld over de volgende zoekgebieden:

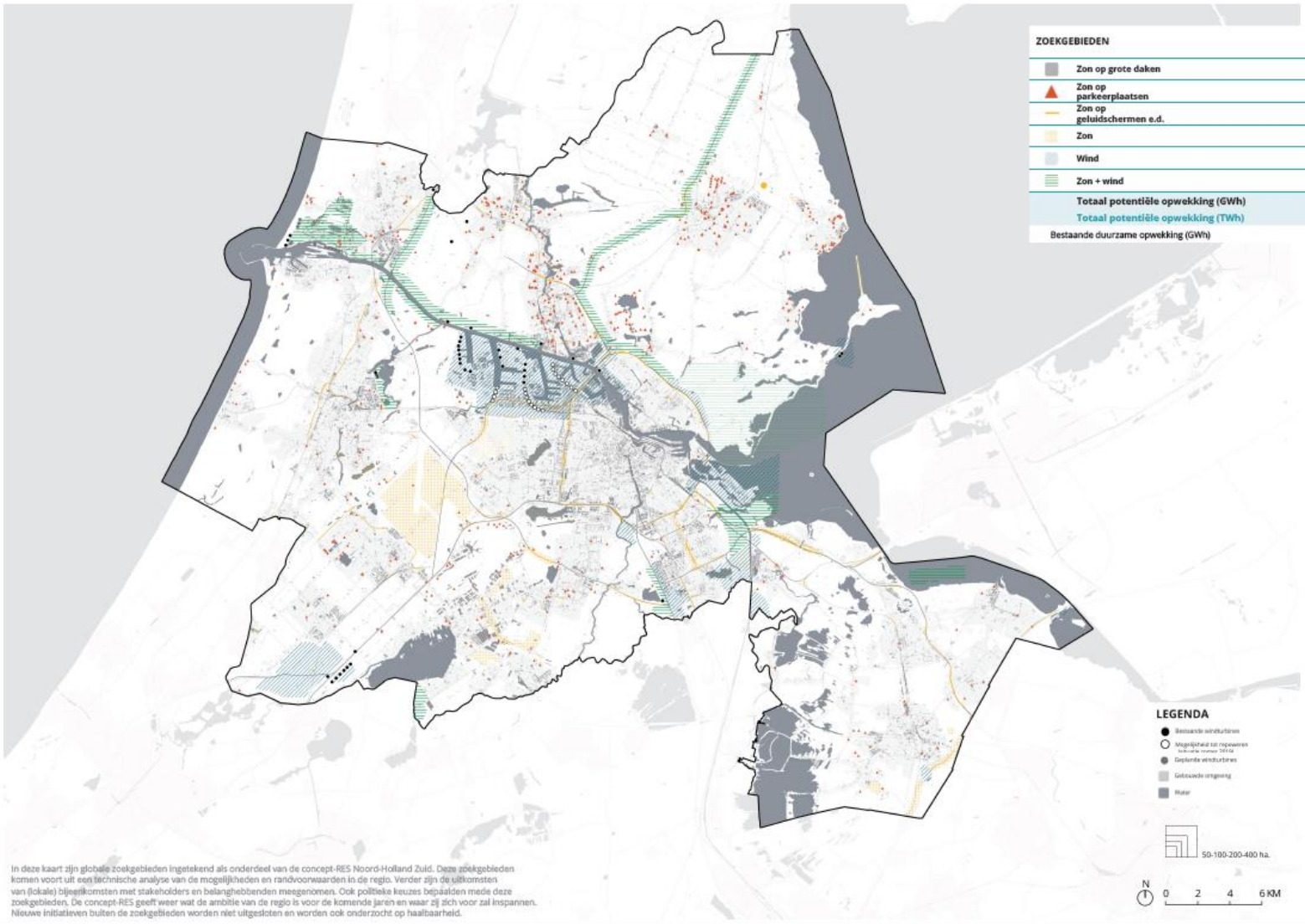
- Zon op grote daken.
- Zon op parkeerplaatsen.
- Zon op geluidsweringen langs infrastructuur.
- 42 grootschalige zoekgebieden voor opwek van wind en/of zonne-energie.

Hoe interpreteert u de zoekgebiedenkaart?
De zoekgebieden in de concept-RES zijn richtinggevend voor het aanbod aan het Rijk in de RES 1.0.De precieze haalbaarheid, wenselijkheid en invulling worden nader onderzocht.

De RES is een dynamisch instrument en geeft de inspanning weer waar de deelnemers zich in de komende jaren voor zullen inzetten. Nieuwe initiatieven buiten de zoekgebieden worden niet uitgesloten en worden ook onderzocht op haalbaarheid.

[1] Cijfers Analysekaarten NPRES (oktober 2019). Voor Amsterdam en Zaanstreek/Waterland zijn regionale analyses gedaan.

NOORD-HOLLAND ZUID

In deze kaart zijn globale zoekgebieden ingetekend als onderdeel van de concept-RES Noord-Holland Zuid. Deze zoekgebieden komen voort uit een technische analyse van de mogelijkheden en randvoorwaarden in de regio. Verder zijn de uitkomsten van (lokale) bijeenkomsten met stakeholders en belanghebbenden meegenomen. Ook politieke keuzes bepaalden mede deze zoekgebieden. De concept-RES geeft weer wat de ambitie van de regio is voor de komende jaren en waar zij zich voor zal inspannen. Nieuwe initiatieven buiten de zoekgebieden worden niet uitgesloten en worden ook onderzocht op haalbaarheid.

Hoe is het aanbod tot stand gekomen?
Het aanbod en de zoekgebieden zijn de opbrengst van een intensief proces. Het afgelopen jaar is in diverse gespreksvormen en met veel verschillende partijen het gesprek gevoerd. Door de gemeenten, provincie en waterschappen van de Energieregio Noord-Holland Zuid zijn ruim 70 bijeenkomsten georganiseerd. Al deze bijeenkomsten waren erop gericht om alle betrokkenen – ambtenaren, inwoners, belangenorganisaties en experts - mee te laten denken over de mogelijkheden. Naast verschillende regionale ateliers en werksessies waar professionele partijen hun bijdrage hebben geleverd, is in lokale ateliers een goed en soms stevig gesprek gevoerd met inwoners en lokale belangenvertegenwoordigers.

De regionale en lokale ateliers waren bedoeld om betrokkenen zonder een beleidsmatige of wettelijke taak al direct in de opbouwfase naar de RES 1.0 een plek in het proces te geven. Het vertrekpunt daarbij was de opgave binnen de energietransitie. In de regio Noord-Holland Zuid hebben meer dan 1.500 mensen aan de regionale en lokale ateliers deelgenomen. Inwoners en ondernemers hebben hier meegedacht en actief bijgedragen, samen met een groot aantal deelnemers die als vertegenwoordiger aanwezig waren namens een grotere achterban. Denk hierbij aan energiecoöperaties, dorpsraden, Verenigingen van Eigenaren of natuur- en milieuorganisaties. Het bereik van de ateliers was daarmee nog vele malen groter dan alleen de aanwezigen.

Uit de gesprekken tijdens de ateliers en bijeenkomsten valt een aantal signalen op. Onderstaande inzet geeft weer hoe de deelnemers aankijken tegen de (on)mogelijkheden van grootschalige opwek van zonne- en windenergie. Een klinkende boodschap aan de overheid was: pak als overheid een kaderstellende én stimulerende rol om de energietransitie te versnellen en besteed aandacht aan energiebesparing! Treed daarbij als overheid daadkrachtig op.

Hoofdpunten uit de ateliers

- De noodzaak van energietransitie wordt breed onderschreven. Niet alleen de overheid is aan zet, maar er is ook grote bereidheid om zelf iets te doen.
- Grootschalige opwek met zonnepanelen en windturbines kan onder voorwaarden. Houd rekening met leefbaarheid en plaats geen windturbines binnen afzienbare afstand van het huis.
- Wees voorzichtig met onomkeerbaarheid van inpassing in het landschap, omdat over een aantal jaar mogelijke nieuwe technieken voor handen zijn.
- Kijk naar dubbel ruimtegebruik en sluit waar mogelijk aan bij bestaande infrastructuur.
- Geef jongeren een stem in de RES.
- Zeker doen: zonnepanelen op daken en parkeerplaatsen.
- Geen/weinig steun: zon op agrarische gronden, zon/wind in natuurgebieden (duinen, bos) en zon/wind in cultuurhistorisch landschap.
- Verdeel de lusten en de lasten: opbrengsten uit wind- en zonne-energie moeten ook ten goede komen aan de gemeenschap.
- Een zorgpunt dat werd onderschreven was de energie-infrastructuur. Kan het netwerk het aan en hoe lossen we de benodigde opslag van energie op?

Samen zoeken naar mogelijkheden

Zon op dak

Tijdens de gevoerde gesprekken kwam vrij consequent naar voren dat het realiseren van zonnepanelen op daken op veel draagvlak kan rekenen. Dit wordt gezien als laaghangend fruit en heeft door het stedelijk oppervlakte in de regio een groot potentieel. Hierbij kan tegelijkertijd de kanttekening worden gemaakt dat de realisatie veel verschillende uitdagingen kent. Veelvuldig is in de ateliers aangegeven dat stimulering en sturing hierop vanuit het Rijk met wet- en regelgeving en financiële maatregelen wenselijk is.

Zoekgebieden langs infrastructurele lijnen

Verder lijken (vaar)wegen en spoorinfrastructuur zich op meerdere fronten te lenen voor een combinatie met hernieuwbare energie. Enerzijds omdat dit structurerende lijnen in het landschap zijn, anderzijds vanwege de mogelijkheden van dubbel ruimtegebruik. Zon op parkeerplaatsen en zon op geluidswering konden beide in alle ateliers op draagvlak rekenen. Ook vormen de zoekgebieden voor grootschalige opwek van wind- en zonne-energie zich vaak langs de infrastructurele lijnen.

Zoekgebieden bij industrie en bedrijventerreinen
Daarnaast kwam tijdens het zoeken naar mogelijkheden vaak naar voren dat het combineren van hernieuwbare energie-opwek met industriële gebieden en bedrijventerreinen potentiële locaties zijn waarvoor het grootste draagvlak wordt verwacht. Niet alleen vanuit landschappelijk oogpunt. Maar ook, of juist, om zoveel mogelijk grote hoeveelheden energie op te wekken op de plek waar de vraag ook groot is.

Zoekgebieden op en nabij water
Tot slot zien we in de energieregio Noord-Holland Zuid een aantal zoekgebieden op of nabij water. Deze zoekgebieden lenen zich voor pilots om te leren en te ervaren hoe technische oplossingen voor wind- en zonne-energie gecombineerd kunnen worden met andere opgaven. Een mooi voorbeeld hiervan is het Gooimeer, waar het gebruik van zonnepanelen op water mogelijk een bijdrage kan leveren aan verbetering van de waterkwaliteit.

En waar niet?
Uit de ateliers kwamen bovenstaande mogelijkheden voor hernieuwbare energie naar voren. Daarnaast is ook in de ateliers heel duidelijk aangegeven waar hernieuwbare energie niet wenselijk is. De cultuurhistorische landschappen, natuurgebieden, de duinen en het open landschap in de regio worden zonder uitzondering gekoesterd. Dit vertaalt zich op de kaart naar zoekgebieden die voornamelijk tegen het stedelijk gebied aanliggen. Deze keuze kan om meerdere redenen wenselijk zijn, bijvoorbeeld vanuit het oogpunt van het elektriciteitsnetwerk. Vraag en aanbod van energie liggen hier immers dicht bij elkaar.

De hierboven beschreven zoekgebieden zijn de opbrengsten uit het zorgvuldige, intensieve proces van de afgelopen maanden. Nu deze zoekgebieden voor het eerst beschreven zijn, zal in de vervolgstap richting de RES 1.0 een zorgvuldige afweging tussen verschillende belangen en belanghebbenden nodig zijn. Hierbij moet onder andere worden bekeken hoe de hernieuwbare energie past in het landschap, of vraag en aanbod bij elkaar gerealiseerd kunnen worden en of de opgave voor hernieuwbare energie gecombineerd kan worden met andere opgaven in de regio.

2.2 Effecten

Om op weg naar de RES 1.0 nadere keuzes te kunnen maken, is het wenselijk om verschillende effecten van de zoekgebieden in beeld te hebben. Daarom volgt hieronder een kwalitatieve toelichting van de

effecten van de zoekgebieden op natuur, landschap, kosten en opbrengsten[2].

Onderstaande toelichting geeft inzicht in de effecten op het schaalniveau van de energieregio en kan daarmee bijdragen aan het vervolggesprek rond de zoekgebieden. De effecten van de zoekgebieden zijn op hoofdlijnen verkend. Voor concrete keuzes in het proces richting RES 1.0 is het wenselijk om de specifieke effecten ook bij de concretisering van zoekgebieden in beeld te brengen. Bij de concretisering richting de RES 1.0 kan het gesprek over de specifieke zoekgebieden breder worden gevoerd door bijvoorbeeld meer lokale effecten en belangen mee te nemen.

De effecten op de kosten en opbrengsten
Tijdens de concept-RES zijn de kosten en opbrengsten van de realisatie en productie van hernieuwbare energie per deelregio in beeld gebracht. Het gaat hierbij om de investerings- en beheer- en onderhoudskosten. De haalbaarheid van een investering hangt af van verschillende aspecten. De kosten kunnen onder meer toe- of afnemen door de benodigde kabellengtes, de benodigde materialen en efficiëntieverbeteringen. De opbrengsten kunnen toe- of afnemen met het aanbod zon en wind, maar ook door de fluctuerende elektriciteitsprijs.

Op veel locaties wegen de kosten van het realiseren van hernieuwbare energie nog niet op tegen de opbrengsten. Dit betekent dat op dit moment wind- en zonne-energie in veruit de meeste gevallen nog niet gerealiseerd kan worden zonder financiële steun van de overheid, veelal in de vorm van subsidie. Een subsidie verkort de terugverdientijd van de investering, waardoor investeren aantrekkelijker wordt. Subsidies kunnen ook de kosten dekken die nodig zijn bij een goede inpassing in het landschap, waardoor ogenschijnlijk minder haalbare locaties toch in aanmerking kunnen komen als zoekgebied.

Wat valt op voor de energieregio Noord-Holland Zuid
Op het niveau van de energieregio Noord-Holland Zuid valt een aantal algemene aspecten op waardoor de kosten en opbrengsten kunnen variëren. Die aspecten worden hieronder kwalitatief beschreven.

De verschillen tussen de zoekgebieden zijn soms groot. De kosten dalen bijvoorbeeld wanneer een zoekgebied dicht bij een netaansluiting ligt en er daardoor kortere verbindingen nodig zijn om de installaties aan te sluiten.

[2] De gehanteerde methode voor het bepalen van deze effecten is hier terug te vinden.

Dit is bijvoorbeeld het geval bij de zoekgebieden Diemerscheg en A2 Ouderkerkerplas in Amstelland. Afhankelijk van de grootte van de installatie variëren de aansluitingskosten van het systeem op het netwerk.

Voor een aantal andere zoekgebieden in Noord-Holland Zuid is er op dit moment relatief veel kabel nodig, omdat dit langgerekte zoekgebieden zijn. Dit zijn bijvoorbeeld de zoekgebieden A9 De Kil, het Noordzeekanaalgebied, de N208 in IJmond & Zuid-Kennemerland of de A10-A8-A7 in de Zaanstreek/Waterland. Een langere kabel zorgt voor een toename van de investeringskosten. In de vervolgstappen richting de RES 1.0 is het raadzaam in beeld te brengen hoe de extra kosten van de langgerekte zoekgebieden kunnen worden voorkomen of hoe ze zich verhouden tot die van andere, meer geclusterde zoekgebieden. Dit betekent niet dat deze langgerekte gebieden op voorhand moeten worden uitgesloten. Die afweging zal aan de hand van gesprekken en een bredere belangafweging moeten worden gevoerd.

De kosten nemen naar verwachting in de toekomst af door innovaties en toename van technische en ruimtelijke efficiëntie. Dit geldt bijvoorbeeld op voor zoekgebieden als zon op parkeerplaatsen en geluidsweringen die door de hele energieregio verspreid liggen. Maar geldt ook voor zoekgebieden op water, waar ook de nodige aanpassingen aan de energie-infrastructuur moeten gebeuren (bijvoorbeeld in het IJsselmeer en Gooimeer). Ook kunnen schaalvoordelen een rol spelen als er sprake is van grootschalige locaties. Een afname van de kosten en een efficiëntieverbetering betekent een kortere terugverdientijd. Investeren wordt daarmee in theorie aantrekkelijker.

In de toekomst zal de opbrengst van de verkoop van hernieuwbaar opgewekte elektriciteit nog steeds afhankelijk zijn van de handelsprijs van elektriciteit. Die prijs is onderhevig aan marktwerking en fluctueert op basis van vraag en aanbod: de hoeveelheid opgewekte energie uit wind- en zonne-energie in relatie tot de gevraagde elektriciteit.

Effecten op het landschap

De effecten van mogelijke opwek van hernieuwbare energie op het landschap van de zoekgebieden in Noord-Holland Zuid worden beoordeeld aan de hand van vier verschillende invalshoeken. De zoekgebieden zijn per deelregio beoordeeld, waarna de beoordeling is geaggregeerd naar tot een beoordeling op energieregioniveau[3]. In de nadere uitwerking richting RES

[3] De gehanteerde methode voor het bepalen van deze effecten is hier terug te vinden.

1.0 is het van belang dat de specifieke effecten van de zoekgebieden na concretisering worden beoordeeld. Zo kunnen keuzes worden gemaakt, zowel binnen als tussen de zoekgebieden in de bredere context van de hele regio. De samenhang met andere zoekgebieden wordt in het vervolgproces nader verkend. Dit wordt als een ontwerpopgave opgepakt, de negatieve effecten worden zoveel mogelijk beperkt en er wordt gekeken naar het lokale schaalniveau. Hieronder volgen de vier invalshoeken voor de beoordeling van de mogelijke effecten op het landschap.

Aansluiting bij huidig beleid
De zoekgebieden sluiten in het zogenoemde buitengebied niet allemaal zonder meer aan op het huidig provinciaal landschappelijk beleid. Zo vergt zon op dak in de door het Rijk beschermde stads- en dorpsgezichten nadere aandacht in de uitwerking van de zoekgebieden. Daarnaast vormen gebieden met een Unesco-status, zogenoemde bufferzones, aardkundige monumenten, provinciaal landschappelijke monumenten en/of weidevogelkerngebieden op dit moment belemmeringen. In de uitwerking naar de RES 1.0 worden de zoekgebieden nader beoordeeld op de aansluiting bij het huidige beleid. Het huidige beleid is in ontwikkeling, hierover moet per gebied nadere afstemming met het bestuursorgaan plaatsvinden dat het bevoegd gezag heeft.

“We willen zoveel mogelijk duurzame energieopwek, maar we hebben ook de rol van bewaker van de kwaliteit van natuur en landschap. Toch staan de belangen niet haaks op elkaar.”

Sijas Akkerman, directeur Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland
(bron: website Energieregio NHZ)

Aansluiting bij bestaande landschappelijke kwaliteiten
Er zijn veel zoekgebieden in stedelijk gebied of gekoppeld aan gebieden met een bedrijvig of industrieel karakter. De duurzame energie-opwek kan in deze gevallen aansluiten bij het stedelijk gebied. Ook zijn er zoekgebieden die gekoppeld zijn aan infrastructuur, waardoor bovenregionale lijnen in het landschap kunnen worden versterkt. Eventuele doorsnijding van verschillende landschapstypen vraagt om nadere uitwerking, zodat de verschillende landschapstypen herkenbaar blijven. De grote zoekgebieden voor wind- en zonne-energie, onder andere in de

Haarlemmermeer en het Gooimeer hebben sterk invloed op de aanwezige landschapskwaliteiten, waaronder de openheid. Meer verspreide zoekgebieden hebben vaker een plaatselijk effect op de landschapskwaliteiten maar kunnen gezamenlijk ook een regionaal effect hebben.

Bijdrage aan duurzame energielandschappen
In hoeverre een zoekgebied bijdraagt aan de uitstraling van een duurzaam energielandschap, hangt af van de kenmerken van het zoekgebied en van de omgeving. De zoekgebieden zon op dak in stedelijk gebied, zon op geluidweringen en een aantal zoekgebieden voor windenergie dragen bij aan het meervoudig gebruik maar kunnen in de context van de omgeving ook bijdragen aan de ervaring van een duurzaam energielandschap. De zoekgebieden rond Tata Steel, het Noordzeekanaalgebied en het Westelijk Havengebied kennen een sterke associatie met duurzame energie door de grootschaligheid van die zoekgebieden. De grootschalige zoekgebieden zon nabij Schiphol en wind in de Haarlemmermeer kunnen door hun omvang transformeren naar herkenbare duurzame energielandschappen.

Bijdrage aan de provinciale ruimtelijke kwaliteit
Door de aansluiting van zoekgebieden bij stedelijk gebied en de keuze voor een geconcentreerd aantal zoekgebieden lijkt het palet aan huidige provinciale landschappen redelijk intact te blijven. Met de juiste aandacht en uitwerking van de zoekgebieden, kunnen de gebieden bijdragen aan de provinciale ruimtelijke kwaliteit. Zo is de overgang tussen landschapstypen een aandachtspunt, bijvoorbeeld in Waterland langs de A10 en bij overschrijding van grenzen van de energieregio. Het grootschalige open landschap in de Beemster en Wormer, de Haarlemmermeer, rond Weesp en in het IJmeer vragen vanwege de impact op de omgeving ook om zorgvuldige inpassing van energie-opwek. Door de bundeling van zoekgebieden met infrastructuur of bedrijvigheid van bovenregionaal niveau (zoals Schiphol en Tata Steel) ontstaan clusters van energie-opwek met een bovenregionale betekenis.

De effecten op natuur
De effecten op de natuur van de zoekgebieden in Noord-Holland Zuid worden op dezelfde manier beoordeeld als de effecten op landschap. Hieronder volgen de drie invalshoeken voor de beoordeling van de mogelijke effecten op de natuur.

Aansluiting bij huidig beleid en wet- en regelgeving op internationaal niveau
De Nederlandse kustzones worden van essentieel belang geacht als internationale migratieroute van trekvogels en vleermuizen. De deelregio's

langs de Noordzeekust, het Markermeer en de Randmeren hebben hun kustzones voor een groot deel ontzien door hier geen zoekgebieden voor grootschalige windopstellingen in te tekenen. Windparken in de kustzones zijn echter niet volledig uitgesloten door de huidige wet- en regelgeving en plaatselijk is een verkennend gesprek over hernieuwbare energie in deze zones mogelijk.

De zoekgebieden voor wind bij Tata Steel en verder in het Noordzeekanaalgebied en langs het Amsterdam-Rijnkanaal bevinden zich langs migratieroutes. Het plaatsen van windturbines in migratiegebieden kan de routes aantasten en veroorzaakt mogelijk aanvaringsslachtoffers onder migrerende dieren.

Bij het nader invulling geven aan de zoekgebieden langs internationale migratieroutes is uitgebreid en kostbaar ecologisch onderzoek verplicht vanuit migratiebeleid en bestaande Europese wetgeving. Uit deze onderzoeken moet blijken of de mogelijke negatieve effecten kunnen worden voorkomen of beperkt door de turbines te clusteren, verder landinwaarts te plaatsen, rekening te houden met de rotorhoogte of door de turbines uit te zetten tijdens de seizoenstrek.

De zoekgebieden voor windenergie zoals opgenomen in deze concept-RES sluiten nog niet aan op huidig internationaal beleid en wetgeving. Europese natuurwetgeving en internationale afspraken ten aanzien van migratieroutes beperken op dit moment de mogelijkheden concrete invulling te geven aan de zoekgebieden voor windenergie. Nader onderzoek zal moeten uitwijzen of en zo ja in welke mate binnen de zoekgebieden passende maatregelen moeten worden genomen bij het plaatsen van hernieuwbare energie oplossingen.

Natuurbeleid en -wetgeving op nationaal, provinciaal en lokaal niveau
In de energieregio is geen sprake van een grootschalige overlap van zoekgebieden voor duurzame energie met volledig beschermde natuurgebieden waar opwek van hernieuwbare energie is uitgesloten. In bijna alle deelregio's is echter wel sprake van oppervlaktebeslag in natuurgebied, Haarlemmermeer vormt hierop de uitzondering. Dit oppervlaktebeslag grenst veelal aan infrastructuur. De zoekgebieden voor windturbines in het Gooimeer, IJmeer en langs de kust overlappen met natuurgebied en brengen mogelijk negatieve effecten met zich mee.

Een toekomstig energielandschap in de regio kan reeds bestaande barrières tussen natuurgebieden mogelijk verder vergroten. Daarnaast hebben enkele zoekgebieden die buiten natuurgebied liggen mogelijk een

negatief effect, doordat aanvaringsslachtoffers onder soorten uit het beschermd gebied mogelijk zijn. Ook hier geldt dat nader uitgebreid onderzoek verplicht is voordat projecten gerealiseerd kunnen worden.

Er is regelmatig sprake van ruimtebeslag in natuurgebieden, terwijl andere mogelijkheden voor energieopwek nog niet benut zijn. Zo wordt momenteel bijvoorbeeld alleen op het terrein van TATA Steel en het havengebied van Amsterdam grootschalig ingezet op wind op industrieterrein. Verder is alleen in de deelregio's Amsterdam en Zaanstreek/Waterland sprake van een (maximaal) gebruik van het dakoppervlak voor zonne-energie. Dit leidt mogelijk tot het vroegtijdig benutten van natuurgebieden terwijl andere mogelijkheden nog niet maximaal zijn benut.

Bijdrage aan biodiversiteit en benutten van kansen
De zoekgebieden voor opwek van hernieuwbare energie zijn voor een deel geconcentreerd in het stedelijk gebied en langs infrastructurele werken. In het buitengebied bevinden zich voornamelijk natuurgebieden (met uitzondering van Haarlemmermeer) die al een biodiversiteitdoelstelling hebben. In deze gebieden liggen mogelijk kansen voor het eerder behalen van die doelstelling wanneer er grootschalige energie-opwek komt.

Er is in mindere mate sprake van versnippering van het energielandschap doordat voor een kleiner aantal maar in omvang grotere zoekgebieden is gekozen. Biodiversiteitsherstel en toegankelijkheid, kwaliteit en kwantiteit van natuur blijven daardoor in veel deelregio's onveranderd. Uit de kaarten is op dit moment niet op te maken of (extensieve) zonne-energie en natuur gecombineerd kunnen en zullen worden. Lokaal liggen mogelijk kansen voor het combineren van zonne-energie en natuur.

2.3 Ruimtelijke context

Het inpassen van de opwek van hernieuwbare energie is een maatschappelijke, financiële maar tegelijkertijd ook ruimtelijke en ontwerpopgave. Windturbines en zonnepanelen zijn zichtbaar en vragen om zorgvuldige inpassing en een goed ruimtelijk ontwerp. Zorgvuldig ruimtegebruik is van groot belang om ruimte te kunnen blijven bieden aan alle functies die ruimte vragen in de regio.

Het eerste gedeelte van deze paragraaf bevat een aantal aandachtspunten voor de inpassing van hernieuwbare energie. In tweede gedeelte van deze

paragraaf worden verschillende aanbevelingen voor de inpassing van hernieuwbare energie in verschillende gebieden toegelicht.

Aandachtspunten ruimtelijke kwaliteit
Wanneer de zoekgebieden van de verschillende deelregio's integraal worden bezien valt het volgende op dat herkenbare ruimtelijke structuren door (deel)regio's worden opgeknipt. Bij verdere uitwerking van de zoekgebieden moeten deze structuren weer in beeld worden gebracht om de integraliteit van de ruimtelijke kwaliteit te borgen. Het is daarbij noodzakelijk om voorbij de grenzen van de (deel)regio's te kijken. Dit geldt voor verschillende zones in Noord-Holland Zuid:

- Maatregelen langs infrastructuren die (deel)regio's doorsnijden, zoals de snelwegen, het Noordzeekanaal en de spoorlijnen;
- Natuurstructuren zoals de duinstrook en het Groene Hart;
- Erfgoedstructuren zoals de Stelling van Amsterdam, de Hollandse Waterlinie en de Beemster.

Daarnaast valt op dat de zoekgebieden die zijn ontstaan niet altijd vanuit landschappelijke logica zijn gevormd. Dit wordt veroorzaakt door de begrenzingen die de deelregio's nu kennen en de begrenzing tussen Noord-Holland Zuid en Noord-Holland Noord. Deze administratieve lijnen kunnen leiden tot verdere versnippering van het landschap of tot een invulling die minder goed past bij de lokale identiteit. Richting de RES 1.0 moet hier in de uitwerking rekening gehouden mee worden.

Aanbevelingen meerwaarde en ruimtelijke kwaliteit rond zoekgebieden
Bij de uitwerking van de zoekgebieden is het van belang rekening te houden met de context, dynamiek en historie van het zoekgebied en de (ruimtelijke) samenhang met de andere gebieden. In de paragraaf effecten (2.2) is een aantal invalshoeken uiteengezet waarop de zoekgebieden in de uitwerking richting RES 1.0 worden beoordeeld. Deze paragraaf bevat een aantal aanbevelingen in de vorm van mogelijke kansen en aandachtspunten bij de verdere uitwerking van de zoekgebieden voor het stedelijk gebied, infrastructuur, het landschap en de natuur die meegenomen kunnen worden in de uitwerking richting de RES 1.0.

Om tot weloverwogen keuzes te kunnen komen voor zoekgebieden en om de opgave vorm te geven, is ondersteuning in de vorm van ontwerpend onderzoek geboden bij het opstellen van de concept-RES. Daarbij zijn onderzoeksvragen op het gebied van energie in relatie tot stedelijk gebied, infrastructuur, landbouw, natuur, erfgoed en vliegvelden verder verkend. De verkenningen zijn hier te vinden.

Energie in stedelijk gebied

In de hele regio bestaat een voorkeur voor de opwek van hernieuwbare energie binnen bestaand stedelijk gebied door zon op grote daken en op parkeerplaatsen. Zonnepanelen laten zich goed combineren met functies in de gebouwde omgeving. De energietransitie wordt hierdoor zichtbaar en gaat leven voor inwoners en ondernemers in de stad. Opwek van energie in de nabijheid van de vraag zorgt er ook voor dat het ruimtebeslag van benodigde energie-infrastructuur beperkt wordt.

Het stedelijk gebied biedt kansen voor innovaties op het gebied van hernieuwbare energie zoals de inzet van gevels voor zonne-energie en wind op dak. Deze kunnen een bijdrage leveren aan de stappen na de RES 1.0 en de periode tussen 2030 en 2050. Daarnaast kunnen zogenoemde 'wachtgebieden' en nieuw te ontwikkelen gebieden vooruitlopend op verdere ontwikkeling ingezet worden voor zon op land.

Inspiratiebeeld duurzame stedenbouw

Bron: Consortium ruimtelijk ontwerpers

Deze afbeelding is een inspiratiebeeld van een mogelijke inpassing van duurzame energie in het stedelijk gebied, dit is geen weergave van de werkelijkheid. Denkend aan de toekomst is het strategisch om zonneparken te situeren in gebieden waar - op termijn - stedelijke ontwikkelingen gaan plaatsvinden. Daarmee kan de investering in het netwerk ook worden ingezet voor de stedelijke ontwikkeling erna.

Energie op en langs infrastructuur

Opwekking van hernieuwbare energie langs of in de buurt van infrastructuur is een oplossing waar maatschappelijke acceptatie voor lijkt te bestaan. Een generieke aanpak op basis van energie langs infrastructuur doet geen recht aan de landschappen en infrastructuren van Noord-Holland Zuid. Het is daarom van belang om rekening te houden

met de karakteristieken van het landschap en de infrastructuur van de specifieke locatie. Kansen voor in de vorm van inzet van ongebruikte restruimtes zoals waterbergingen en taluds en het versterken van het landschap kunnen zich hier voordoen. Vanaf de weg of vanuit de trein is er de wens de Noord-Hollandse landschappen te ervaren. Het aanliggende landschap en het uitzicht daarop vanaf de weg of vanuit de trein moeten dan ook mee worden genomen in de verkenning van locaties voor wind- en zonne-energie. Op een aantal locaties liggen zoekgebieden langs meerdere soorten infrastructuur op korte afstand van elkaar. Hier is het aan te bevelen om deze locaties in samenhang te ontwerpen en het totale landschap te betrekken.

Inspiratiebeeld energieopwekking en infrastructuur

Bron: Consortium ruimtelijk ontwerpers

De opwek van duurzame energie kan op allerlei wijzen geïntegreerd worden langs infrastructuur. Dit kan in lijnopstelling langs een weg of kanaal, maar kan ook geconcentreerd als zonnevelden langs de infrastructuur of als onderdeel van elementen als een geluidsscherm of boven een parkeerplaats.

Energie gecombineerd met landbouw

Om wind- en zonne-energie op agrarische gronden te kunnen realiseren is samenwerking met de land- en tuinbouwsector van belang. Veel agrarische gronden zijn potentieel aantrekkelijk, maar zijn ook van waarde voor de agrarische sector. Relatief kleinschalige inpassing van opwek van zonne-energie waarbij ook de bestaande landbouwproductiviteit in stand blijft, lijkt kansrijk.

Een combinatie van landbouw en opwek van hernieuwbare energie wordt in Nederland nog niet algemeen toegepast. Noord-Holland is een van de meest innovatieve provincies als het om akkerbouw gaat. Deze regio leent zich daarom goed om ook ruimte te bieden aan innovaties voor de opwek van hernieuwbare energie in deze sector.

De opwek van energie concurreert mogelijk met voedselproductie. Het karakter, de schaal en de openheid van het landschap in de landbouw leent zich niet overal voor grootschalige toepassing van de opwek van energie. Het is daarom aan te bevelen de koppeling aan andere opgaven en functies te onderzoeken en te bekijken op welke manier energieopwekking de meeste meerwaarde heeft voor het landschap.

Inspiratiebeeld energieopwekking en landbouw

Bron: Consortium ruimtelijk ontwerpers

Deze afbeelding is een inspiratiebeeld van een mogelijke inpassing van duurzame energie in de land- en tuinbouw, dit is geen weergave van de werkelijkheid. De opwek van zonne-energie kan op allerlei wijzen geïntegreerd worden in de agrarische productie. Op bovenstaande afbeelding wordt bijvoorbeeld de opwek van zonne-energie geïntegreerd in de kassen en op hoogte boven proefvelden van de seed-valley.

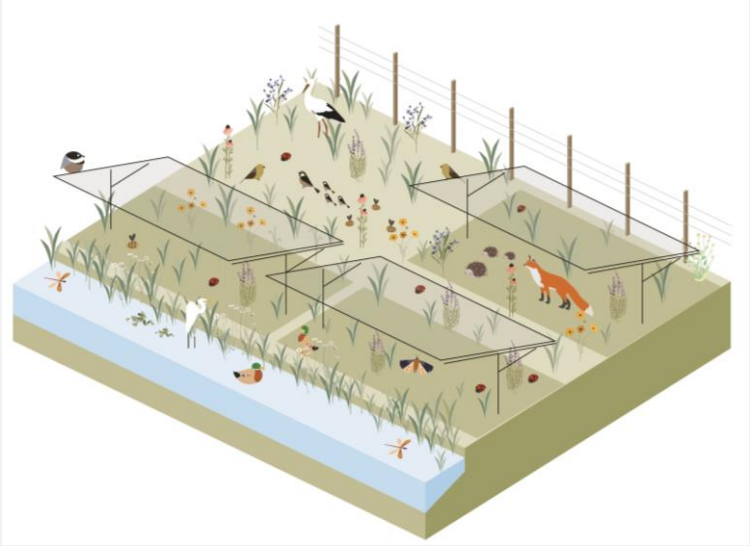
Energie gecombineerd met natuur

Hernieuwbare energiebronnen als wind- en zonne-energie hebben impact op de natuur. Dat maakt combinatie van wind- of zonne-energie met bestaande natuurgebieden niet eenvoudig. Bij de ontwikkeling van (nieuwe) natuur kan opwek van hernieuwbare energie van toegevoegde waarde zijn en een aanjagend effect hebben. Zowel in de tijd, doordat de ontwikkeling eerder kan plaatsvinden, als in de kwaliteit, omdat er bijvoorbeeld meer geld of ruimte beschikbaar komt.

Daarnaast kunnen gebieden voor energieproductie ook (tijdelijk) rust aan gebieden met slechte water- of grondkwaliteit bieden, waardoor ze

bijdragen aan het herstel van het gebied. Goed ingerichte wind- en zonneparken en -zones onder hoogspanning tracés kunnen (versnipperde) natuurgebieden met elkaar verbinden en het leefgebied voor soorten vergroten. Zorgvuldig ingepaste zonneparken vergroten de biodiversiteit en bieden een habitat aan wilde bestuivers die een cruciale rol spelen in de landbouw in de omgeving.

Inspiratiebeeld duurzame energie als onderdeel van de natuur

Bron: Consortium ruimtelijk ontwerpers

Deze afbeelding is een inspiratiebeeld van een mogelijke inpassing van duurzame energie en de flora en fauna. Zonne-energie kan op verschillende manieren worden geïntegreerd met de natuur. Afhankelijk van structuur van een zonnepark en het type vogel kunnen zonneparken bijvoorbeeld dienen als habitat voor bepaalde soorten. Daarnaast is het mogelijk de insectenaantallen, met name die van bijen, hommels en vlinders, te verhogen als er tussen de zonnepanelen wordt gewerkt met bloemrijke vegetatie.

Samenhang met omliggende RES-regio's

Als RES-regio's hebben we een verantwoordelijkheid om keuzes die regio-overstijgende effecten kunnen hebben, af te stemmen met omliggende RES-regio's. Deze afstemming is gericht op een goede kwaliteit van de leefomgeving. De energietransitie vraagt om een integrale benadering en om een passende weging van belangen. Dat speelt nog meer in gebieden die qua ruimtelijke kwaliteit uniek en kwetsbaar zijn. In die gebieden lopen veel ontwikkelingen gelijktijdig. Zonder passende afstemming kan dit tot onsamenhangende keuzes leiden. Dit geldt bijvoorbeeld in Noord-Holland Zuid voor de UNESCO werelderfgoederen als de Beemster en de Stelling van Amsterdam maar ook voor het Groene Hart en het IJsselmeergebied die zich over meerdere RES-regio's uitstrekken. Zowel in provinciaal als Rijksbeleid (de Nationale Omgevingsvisie) wordt het belang van

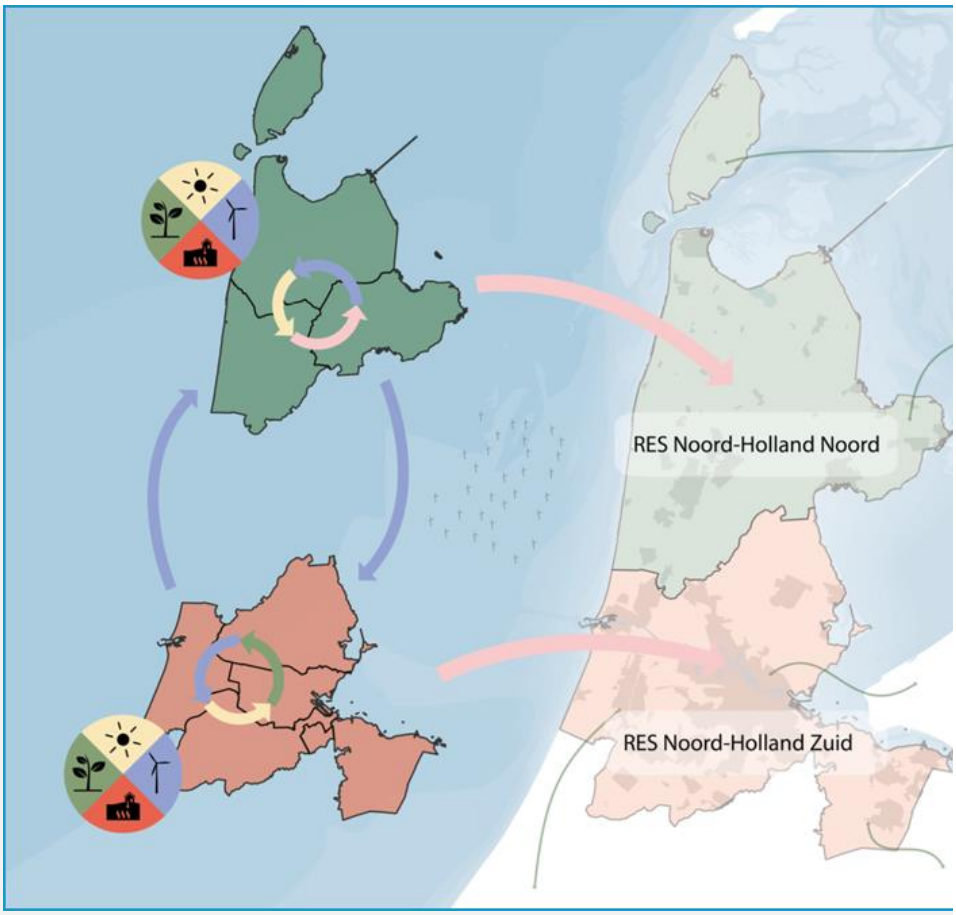
dit soort gebieden benadrukt. Voor dit soort regio overstijgende gebieden wordt in samenwerking met de relevante overheidspartijen zoals BZK en RWS gewerkt aan gedeelde uitgangspunten voor hernieuwbare energieopwekking.

De ruimtelijke samenhang binnen de provincie Noord-Holland

De provincie Noord-Holland heeft verschillende beleidsonderdelen die samenhangen met de invulling en uitwerking van de RES. Hieronder wordt toegelicht hoe de provincie aankijkt tegen de ruimtelijke samenhang in de RES. Relevante beleidsstukken zijn onder meer het *Noord-Hollands perspectief op de RES, Bijzondere Provinciale Landschappen* en tot slot de *Provinciale Ruimtelijke Verordening*. Daarnaast wordt in de MRA Agenda 2.0, het Klimaatakkoord en de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) meervoudig ruimtegebruik benoemd als belangrijk inrichtingsprincipe.

Noord-Hollands perspectief op de RES

In het *Noord-Hollands perspectief op de RES* [1] is het provinciale vertrekpunt voor de RES beschreven, volgend uit vastgestelde of lopende beleidstrajecten. Het gaat bijvoorbeeld om de ontwikkelprincipes uit de Omgevingsvisie NH2050 en de inzichten uit de strategische Energie & Ruimte-verkenningen. Het Noord-Hollands perspectief bevat een nadere uitwerking hiervan in `leidende principes' en `ontwerpprincipes' voor de RES. Doel is te komen tot integrale, effectieve en samenhangende keuzes voor de energietransitie in Noord-Holland. De principes gaan bijvoorbeeld over het ontwerpen met oog voor verschillende typen landschappen. Ook wordt ingegaan op de effecten van bepaalde keuzes op het hogere schaalniveau. Verder worden mogelijkheden beschreven om met wind- en zonne-energie meerwaarde te realiseren voor de omgeving. De principes kunnen helpen bij de uitwerking van zoekgebieden tot concrete projectlocaties. En bij het bovenregionaal, in samenhang bekijken van zoekgebieden.

Bijzonder Provinciaal Landschap

De provincie Noord-Holland heeft een aantal beschermingsgebieden aangewezen op het gebied van natuur, landschap, cultuurhistorie, aardkunde en stilte. Momenteel wordt gewerkt aan de nieuwe provinciale Omgevingsverordening. In de Omgevingsverordening wordt een aantal van de bestaande beschermingsregimes samengevoegd in een nieuw beschermingsregime, het 'Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL). Het Bijzonder Provinciaal Landschap gaat uit van sturing op basis van gebiedsspecifieke kernkwaliteiten. De kwaliteiten van een gebied worden centraal gesteld, en er komt ruimte voor nieuwe ontwikkelingen, zoals opstellingen voor wind en/of zonne-energie, zolang deze de kernkwaliteiten van het betreffende gebied in acht nemen. Hiermee worden deze bijzondere gebieden behouden voor de toekomst, zonder ze compleet op slot te gooien voor nieuwe ontwikkelingen.

Provinciale Ruimtelijke Verordening

In de afgelopen periode zijn er veel vragen gesteld over de minimale afstandsnorm voor wind en woningen. Daarbij werd de 600 meter-regel uit de huidige Provinciale Ruimtelijke Verordening aangehaald, als norm voor leefbaarheid. Deze regel is één van de 'Wind op Land'-regels uit de PRV die specifiek gelden voor herstructureringsgebieden voor windenergie. De nieuwe Provinciale Omgevingsverordening (vaststelling medio 2020) geeft

als vertaling van het coalitieakkoord *Duurzaam Doorpakken* meer ruimte voor windenergie in de MRA (RES NHZ) vooruitlopend op de RES. Daarbij zijn de herstructureringsgebieden voor windenergie in de MRA intact gebleven met versoepeling van een aantal voorwaarden en wordt voorgesteld dat Gedeputeerde Staten windenergiegebieden mogen aanwijzen. Dit betreft een eerste stap. Daarna zal het RES proces verder uitwijzen of en waar ruimte en draagvlak is voor nieuwe windenergielocaties. Mocht blijken dat er (onder voorwaarden) voldoende draagvlak is voor wind op een bepaalde locatie dan kan de omgevingsverordening op dat punt worden aangepast.

2.4 Energie-infrastructuur

De realisatie van grootschalige duurzame opwek kan niet los gezien worden van de energie-infrastructuur. Er is immers een elektriciteitsnetwerk nodig om de opgewekte elektriciteit uit bijvoorbeeld zonnepanelen of windturbines te kunnen transporteren. Dit betekent dat er voldoende capaciteit op het netwerk moet zijn of moet worden gerealiseerd. In deze paragraaf wordt eerst de huidige situatie van de energie-infrastructuur in Noord-Holland geschetst. Vervolgens worden de uitkomsten van de netimpactanalyse voor Noord-Holland Zuid kort toegelicht.

Huidige stand van zaken in Noord-Holland

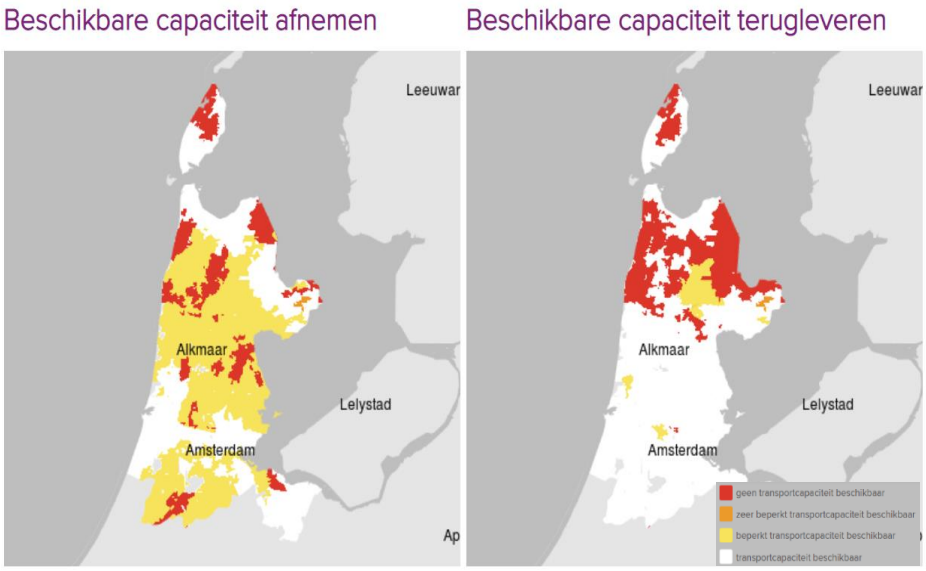
In Noord-Holland is sprake van een toenemende vraag van onder meer zonneparken, datacenters en andere snel ontwikkelende energie-intensieve sectoren zoals glastuinbouw. Bovendien heeft Noord-Holland een grote (versnelde) nieuwbouwopgave en wordt het grootste windturbinepark op land, met 99 windturbines, in Nederland aangesloten in de Wieringermeer. Het elektriciteitsnet raakt dan ook op steeds meer plekken vol, zowel voor afname van stroom (LDN) als teruglevering van stroom (ODN).

Transportschaarste

In de regio Noord-Holland Zuid geldt dat er op dit moment zowel voor het afnemen als het terugleveren van elektriciteit niet overal voldoende capaciteit beschikbaar is (zie afbeelding[4]). Wanneer er geen transportcapaciteit beschikbaar is voor het afnemen van stroom, betekent dit dat niet alle aanvragen hiervoor kunnen worden gerealiseerd. Hetzelfde

[4] In de figuren is breder gekeken dan de RES-doorrekeningen. Deze doorrekeningen zijn alleen gedaan op het hoogste Liander-stationsniveau. In de figuren zijn ook de lagere spanningsniveaus meegenomen.

geldt voor het terugleveren van stroom.

Overzicht van beschikbare capaciteit en beperkingen in NHZ (maart 2020)[5]

De netbeheerder werkt daarom hard aan het versterken van het energienetwerk, maar de snelheid waarop de netbeheerders kunnen uitbreiden loopt niet altijd in pas met de realisatiesnelheid van zonneweides en grootschalig zon op dak.

Systeemstudie Noord-Holland en verdiepende scenario-analyses
In 2019 is door CE Delft in opdracht van onder andere de provincie Noord-Holland en de netbeheerder een systeemstudie uitgevoerd. Deze studie had als doel een integraal beeld te geven van de (energie)ontwikkelingen in de toekomst (voor 2020-2030-2050) en de impact hiervan op de noodzakelijke infrastructuur. Een van de voornaamste conclusies is dat een groot deel van het elektriciteitsnetwerk onder druk staat of komt te staan en dat de netwerkbeheerder de komende jaren veel werkzaamheden zal hebben aan het uitbreiden van het net[6].

Daarnaast zijn in 2019 zijn door Liander verdiepende scenariostudies uitgevoerd met als doel om een integraal beeld te kunnen geven van de belasting van de elektra-infrastructuur. De studie is gemaakt in samenwerking met de gemeenten uit de regio Noord-Holland Zuid. De

[5] De afbeeldingen geven het beeld van maart 2020. Dit verandert voortdurend. Voor een actueel overzicht van de beschikbare transportcapaciteit kijkt u hier.

[6] Zie ook Systeemstudie Infrastructuur NH 2020-2050

voornaamste conclusie van deze scenariostudie is dat binnen 10 jaar een aanzienlijk deel van de stations in het elektriciteitsnet in de regio overbelast raakt. Het gaat daarbij voornamelijk om knelpunten met betrekking tot afname van elektriciteit. Deze worden gedreven door de snel toenemende vraag naar meer energie in de regio. Het aanbod voor de concept-RES heeft voornamelijk impact op de terugleveringszijde van het net. Dit kan daarom tot aanvullende knelpunten leiden.

“Om slimme oplossingen te kunnen uitvoeren, moeten alle partijen over hun eigen hekje stappen.”

Jocelyn Schaap, strategisch omgevingsmanager Liander

(bron: website Energieregio NHZ)

Uitbreiden van het elektriciteitsnet noodzakelijk

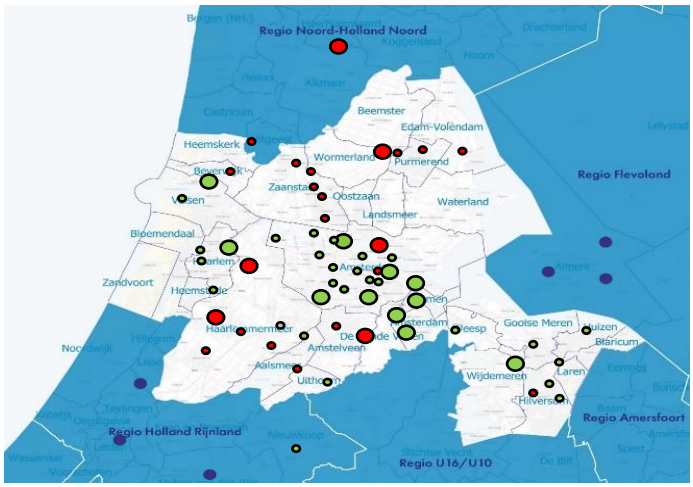
Om de energietransitie te faciliteren en aan de toenemende vraag naar capaciteit te kunnen voldoen, is het uitbreiden van het elektriciteitsnet noodzakelijk. De komende jaren moeten onder andere enkele nieuwe onderstations gerealiseerd worden.

Netimpactanalyse Noord-Holland Zuid

Een robuuste energie-infrastructuur is randvoorwaardelijk voor het realiseren van het aanbod. De netbeheerder heeft een netimpactanalyse uitgevoerd die een eerste beeld geeft van de impact van het aanbod voor de concept-RES van Noord-Holland Zuid.

Conclusie is dat er al een zwaar net ligt in Noord-Holland Zuid om aan de huidige energievraag te voldoen. Er is veel netcapaciteit beschikbaar voor de opwekking van hernieuwbare energie. Dit betekent echter niet dat al de geplande grootschalige opwekprojecten geheel binnen het energienet passen omdat de teruglevering veelal op andere locaties is gepland dan het verbruik (zie afbeelding).

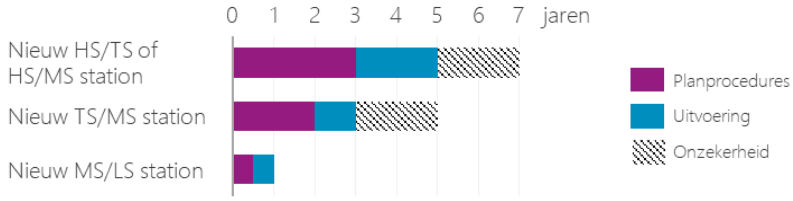
Op basis van regionale studies zoals de Thematische Studie Elektriciteit Amsterdam blijkt dat een veel hoger aantal stations overbelast raakt dan wat op basis van landelijke data (de ‘back-updataset’) wordt aangenomen.

(Beperkt) capaciteit beschikbaar	32 stations
Maximale capaciteit waarschijnlijk bereikt	23 stations

Naar verwachting wordt in 2030 op 23 stations de maximale capaciteit bereikt (aan de afnemers- of terugleveringszijde). Daarnaast blijkt dat het aanbod van NHZ voor uitdagingen zorgt om het netwerk tijdig, betaalbaar en met beperkte maatschappelijke impact te realiseren. Het realiseren van een station heeft bijvoorbeeld, afhankelijk van de grootte, een doorlooptijd van jaren (zie afbeelding). Het is belangrijk om zo snel mogelijk met elkaar te starten met het vinden van geschikte zoekgebieden zodat er kan worden gestart met de bouw zodra het aanbod concreet is.

Indicatieve benodigde tijd voor het bouwen van een nieuw station

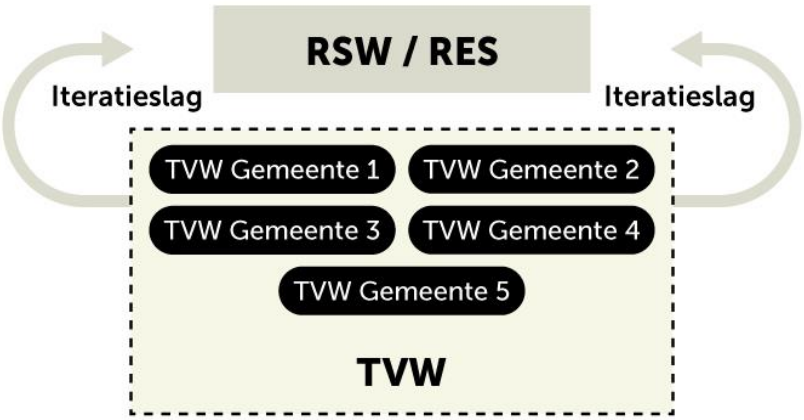
De netbeheerder reikt een aantal aandachtpunten aan om de impact in tijd, geld en ruimte van het RES-aanbod te beperken, waaronder clustering van grootschalige opwekking, zorgen voor snelle planprocedures en ruimtereservering. Daarnaast is verbetering van de landelijke dataset nodig. Een uitgebreide toelichting van de netimpactanalyse voor Noord-Holland Zuid is opgenomen in bijlage 5.

2.5 Regionale Structuur Warmte

Het deel van de RES dat over warmte gaat, heet de Regionale Structuur Warmte (RSW). Elke energieregio maakt een RSW. De RSW beschrijft hoe de beschikbare warmtebronnen en de potentiële warmtevraag in de regio op een logische, efficiënte en betaalbare wijze kunnen worden gekoppeld en welke consequenties dit heeft voor de warmte-infrastructuur. In de RES zal het vooral gaan over de grotere warmtebronnen die relevant zijn voor meerdere gemeenten, de bovengemeentelijke warmtebronnen.

Parallel aan het RES-traject ontwikkelen gemeenten een zogeheten Transitievisie Warmte (TVW). In de TVW wordt op buurtniveau inzicht gegeven in de best passende warmte-infrastructuur (collectief of individueel) en wordt nagedacht over de volgorde van het aardgasvrij maken van buurten. De TVW's zijn een verantwoordelijkheid van de gemeenten, niet van de RES-regio's. De RES maakt geen keuze welk type warmte-infrastructuur waar wordt toegepast, dat doen gemeenten in hun TVW.

De TVW's en de bijbehorende Uitvoeringsplannen vormen input voor de RES 1.0 (en verder) en daarmee voor een Regionale Structuur Warmte. Andersom levert de RSW inzichten over de beschikbare bovengemeentelijke warmtebronnen die meegenomen kunnen worden in de TVW. Deze wisselwerking is dus een steeds terugkerend proces (zie figuur).

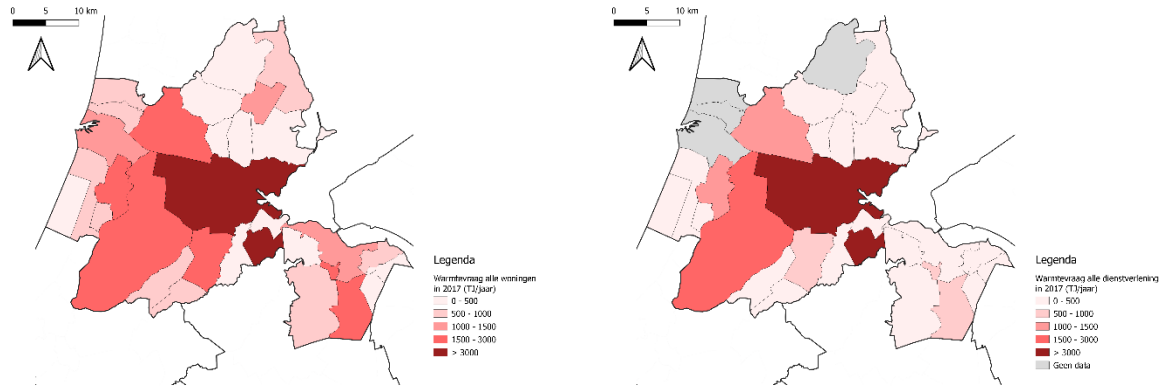
Voor de RSW binnen de energieregio NHZ wordt gebruik gemaakt van de reeds ontwikkelde informatie vanuit het *MRA Warmte/koude programma*. Gedetailleerde kaartinformatie is te vinden op de website www.warmteiscool.nl[7].

[7] Deze kaarten geven een indicatie maar gerichter onderzoek is nodig.

Warmtevraag

De vraag naar warmte voor ruimteverwarming en warm tapwater valt uiteen in een vraag voor de woningen in de regio en de vraag vanuit de dienstverlening: de kantoren, ziekenhuizen en scholen in de regio. De warmtevraag in deze regio wordt gedomineerd door de woningen. De totale warmtevraag van de woningen is 39,3 PJ (10,9 TWh). De totale warmtevraag uit de dienstverlening is niet bekend. Dit komt doordat niet voor alle gemeenten in de regio de warmtevraag vanuit de dienstverlening volledig bekend is. Onderstaande afbeelding geeft de warmtevraag per gemeente weer. Deze is het hoogst in de gemeente Amsterdam, gevolgd door Haarlemmermeer. Ook in Velsen, Beverwijk en Heemskerk is veel dienstverlening gevestigd vanuit het complex rondom Tata-steel. De exacte vraag hiervan is echter op basis van landelijke openbare data niet bekend.

Warmtevraag woningen (links) en dienstverlening (rechts) NHZ

Bron: CE Delft, Generation.Energy. (2019)

Verkenning technieken voor verwarmen woningen

Op basis van verschillende modellen zijn regiobrede verkenningen uitgevoerd naar manieren om woningen te verwarmen. Een van deze modellen is het CEGOIA-model. Dit model berekent de kosten van duurzame warmteopties over de hele keten: productie, distributie, besparing en consumptie. Hierin zijn technisch-economische berekeningen gemaakt van welke warmtetechnieken gemiddeld per buurt in 2050 de laagste totale kosten hebben voor de maatschappij, als er geen gebruik wordt gemaakt van aardgas.

Hiernaast geeft de startanalyse van PBL [2] ook een beeld van de uitkomsten voor deze regio.

Op gemeentelijk niveau worden Transitievisies Warmte opgesteld, waarbij rekening wordt gehouden met lokale omstandigheden. Hiervoor kunnen andere modellen worden gebruikt. Er is wisselwerking tussen nog op te stellen RSW en de Transitievisies Warmte.

Aanbod van warmtebronnen

Er bestaan verschillende bronnen waaruit op drie temperatuurniveaus warmte kan worden gewonnen. Onderstaand een overzicht.

Hogetemperatuurbronnen (HT)

- Biomassa (≈ 120˚). De term 'biomassa' refereert aan vele verschillende soorten natuurlijke stoffen die voor verschillende doelen worden ingezet, zoals:
    - Mest en resten uit de voedingsmiddelenindustrie kunnen worden vergast of vergist om groen gas te maken;
    - Plantaardige oliën en (dierlijke) vetten kunnen worden verbrand voor warmte en/of elektriciteit.
    - Hout kan zowel worden vergast als verbrand voor energieproductie.

  Er zijn vele toepassingen voor duurzame biomassa. Er is niet genoeg duurzame biomassa om hiermee alle fossiele brandstoffen en grondstoffen te vervangen. Voor toepassing in de warmtevoorziening van de gebouwde omgeving wordt duurzame biomassa gezien als transitiebron die een deel van de fossiele brandstoffen kan vervangen in delen van de gebouwde omgeving, totdat ook daar alternatieven zoals geothermie, waterstof of elektrische verwarming op grote schaal kunnen worden toegepast. Die transitieperiode kan duren tot na 2030.
- (Diepe) geothermie, warmte uit de ondergrond.
  Per 100 meter wordt de ondergrond 3°C warmer. Diepe geothermie is meer dan 2 km diep en levert hogetemperatuurwarmte van >60-80°C. Een bron gaat ongeveer 15-30 jaar mee.
- Ultradiepe geothermie (UDG). Ultradiepe geothermie levert uit meer dan 4 kilometer diepte warmte van >120°C. Het kan tevens elektriciteit opwekken door met stoom generatoren aan te drijven.

Middentemperatuurbronnen (MT)

- Datacenters. De outputtemperatuur van een datacenter ligt tussen de 25 en 35 graden. Deze warmte wordt nu afgegeven aan de buitenlucht. Bijna alle datacenters zijn technisch geschikt om hun warmte te leveren aan een warmtenet (bron: Dutch Data Center Association).
- Aquathermie: Aquathermie, een oorspronkelijk lagetemperatuurbron (LT), zal als MT-warmtebron gebruikt kunnen gaan worden wanneer transitiebronnen en het verbranden van biomassa uitgefaseerd worden. Voor het benutten van laagwaardige bronnen als datacenters en aquathermie zijn warmtepompen nodig om de warmte op een bruikbaar temperatuurniveau te brengen.

Lagetemperatuurbronnen (LT)

- Thermische energie uit oppervlaktewater (TEO ≈ 20˚). Met een pomp wordt in de zomer warm oppervlaktewater opgeslagen in de bodem, de opgenomen warmte wordt opgeslagen. 's winters wordt het warme grondwater weer opgepompt. Er zijn collectieve

systemen met een centrale warmtepomp en individuele systemen met een warmtepomp in huis.

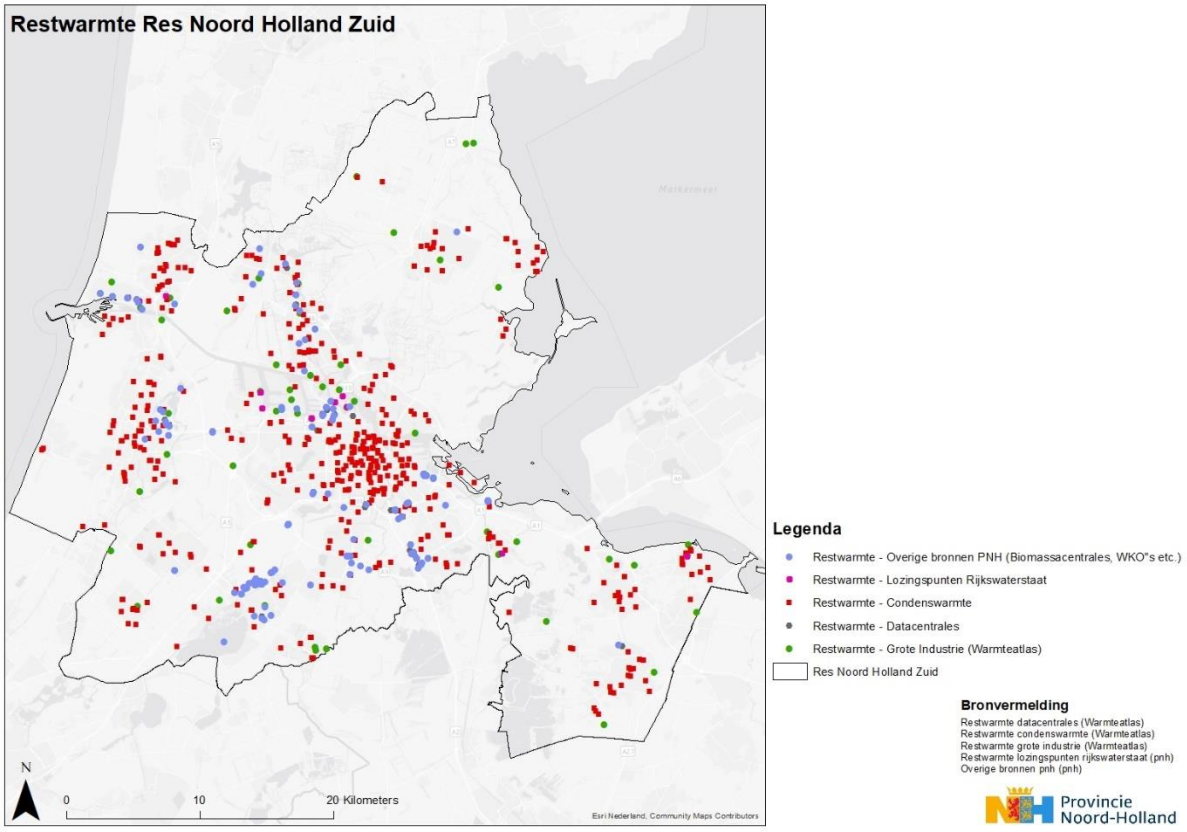
- Thermische energie uit afvalwater (TEA≈ 20˚). Uit afvalwater is warmte terug te winnen. Met de teruggewonnen warmte uit afvalwater van drie huizen kan één nieuwbouwhuis weer volledig verwarmd worden. De warmteterugwinning wordt nog beter als warm en koud afvalwater gescheiden blijven.
- Thermische energie uit drinkwater (TED≈ 20˚). Van het drinkwater dat wordt geconsumeerd, is de ene helft van het jaar koude uit te winnen en de andere helft van het jaar warmte.

Restwarmtebronnen

De regio Noord-Holland Zuid heeft circa 250 warmtebronnen die in een deel van de warmtevraag kunnen voorzien. De meeste warmtebronnen bevinden zich in het havengebied, aan de zuidzijde van Amsterdam en bij de monding van het Noordzeekanaal (zie afbeelding[8]). Dit zijn onder andere datacenters en warmte uit grotere industriële processen. Een groot aantal datacenters in de regio kunnen lagetemperatuurwarmte leveren. Deze liggen ook in het Amsterdams Havengebied en ten zuiden van Schiphol in de gemeente Haarlemmermeer.

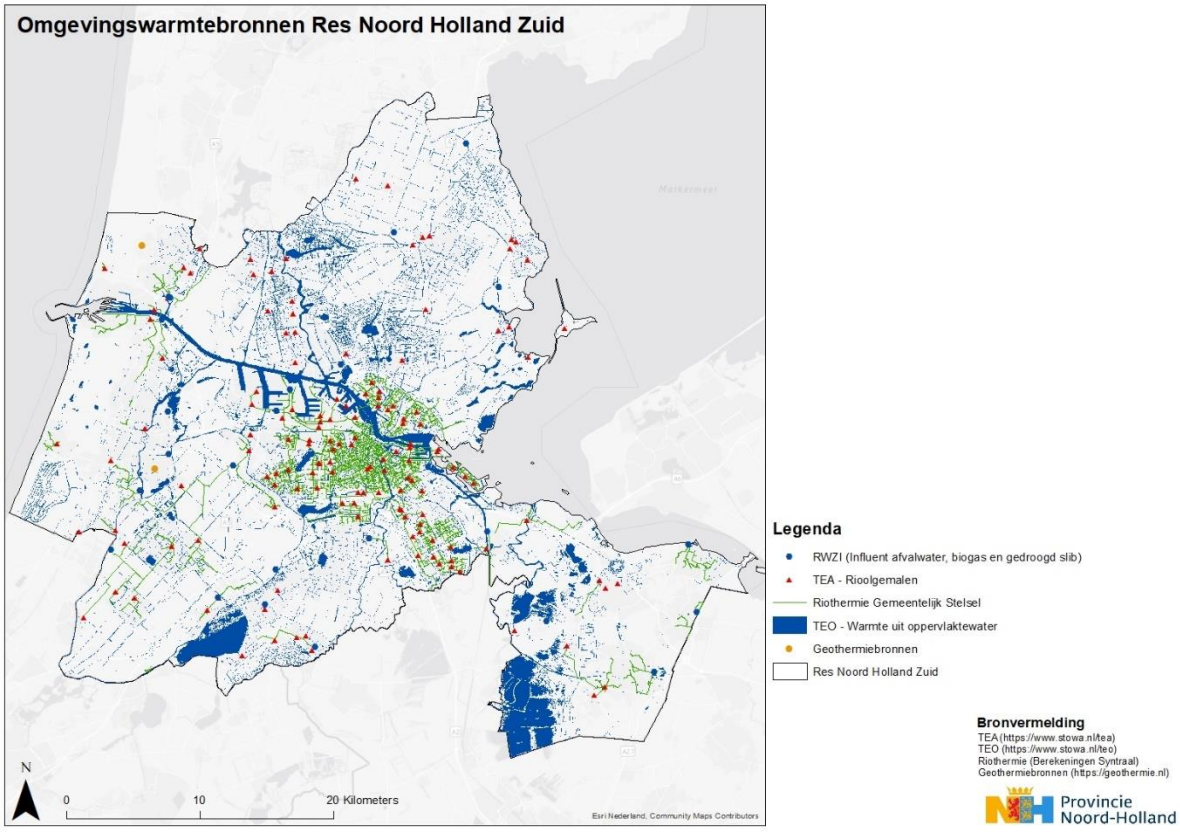
Daarnaast kan in Noord-Holland Zuid gebruik worden gemaakt van restwarmte uit koelprocessen, ook wel condenswarmte genoemd. Fabrieken, koel- en vrieshuizen, de ICT-sector en supermarkten gebruiken veel energie voor hun koelsystemen, en die energie wordt bijna helemaal omgezet in warmte. Dit zijn echter vaak relatief kleine bronnen, zoals vleesverwerkingsbedrijven, supermarkten en bakkerijen. In heel Noord-Holland Zuid zijn dat ongeveer 500 bedrijven.

[8] De gegevens uit dit kaartbeeld zijn verzameld door de provincie Noord Holland. De dataset met meer informatie over deze warmtebronnen is terug te vinden via deze link.

Omgevingswarmtebronnen

De regio Noord-Holland Zuid bevat vele meren, en grenst aan het oosten aan het Markermeer en aan het westen aan de Noordzee. Langs de meren en de kusten in de regio is er dan ook een grote potentie voor het winnen van thermische energie uit oppervlaktewater. Het vergt echter veel inspanning om met name warmte uit zeewater te winnen. Technisch is dit lastig vanwege verschillende factoren. Bijvoorbeeld vanwege het eb- en vloedsysteem, transport door de duinen of andere zeekeringen en omdat zout een corrosie-impact heeft op de toe te passen materialen. Deze potentie is daarom niet op kaart weergegeven. Verder liggen er voor warmte uit oppervlaktewater met name kansen in het Noordzeekanaalgebied en de boezemwateren en kanalen van de polders (zie afbeelding).

Thermische energie uit afvalwater kan gewonnen worden bij enkele gemalen en rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI's). De RWZI's bij Amsterdam-West en Beverwijk hebben de hoogste potentie. Ook kunnen RWZI's biogas en gedroogd slib produceren wat vervolgens gebruikt kan worden als warmtebron. RWZI's in Amsterdam-West, Horstermeer en Amstelveen produceren bijvoorbeeld gedroogd slib en biogas. Ook kan warmte gewonnen worden uit de effluentleidingen van de RWZI's[9]. In de regio hebben deze een relatief lage potentie. Een uitzondering hierop zijn enkele rioolleidingen in Amsterdam, en de effluentleiding van RWZI Amsterdam West. De overige rioolleidingen die de regio doorkruisen hebben over het algemeen een geringere potentie, maar kunnen wel een interessante bron zijn voor kleine(re) warmtevragen.

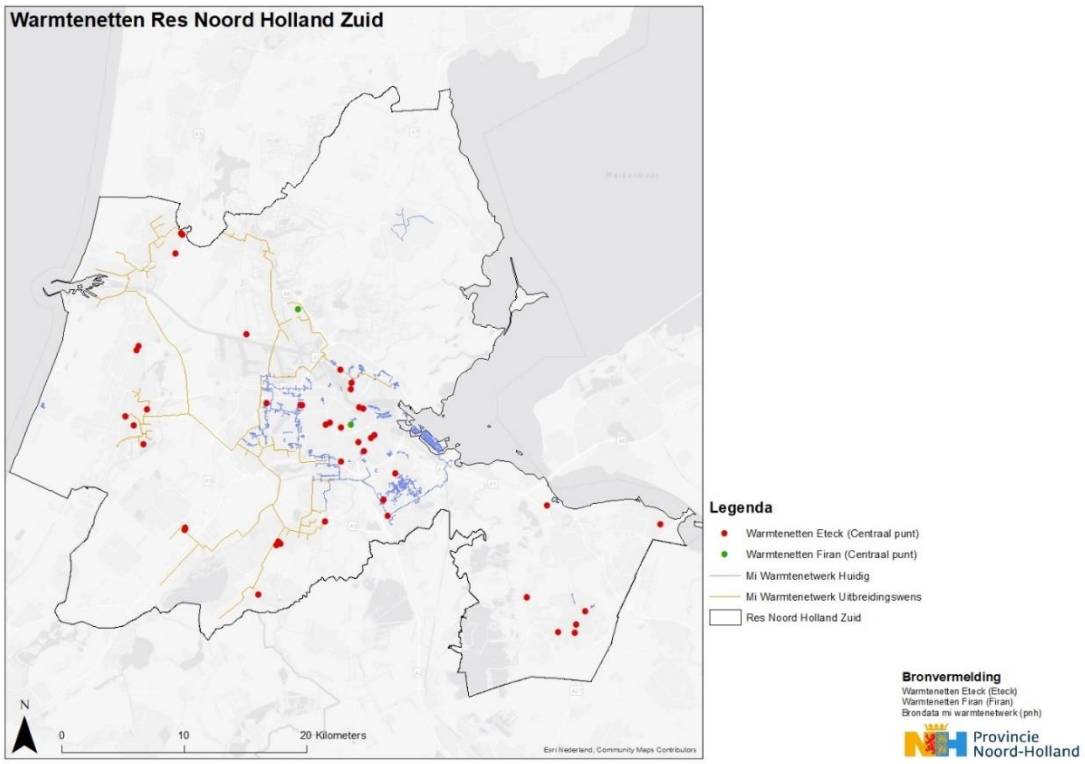
Tot slot kan ook uit de drinkwaterpersleiding die door de regio loopt thermische energie worden gewonnen. De potentie van deze leidingen is voor een deel bepaald, maar omdat het om vitale infrastructuur gaat is dit (nog) niet op kaart zichtbaar gemaakt. Vanuit het drinkwaterbedrijf is

[9] Het inkomende vuile water het *influent*, wordt in een aantal stappen gezuiverd. Het gezuiverde water wordt het *effluent* genoemd.

inmiddels in samenwerking met de gemeente Heemstede een onderzoek gaande naar deze toepassing.

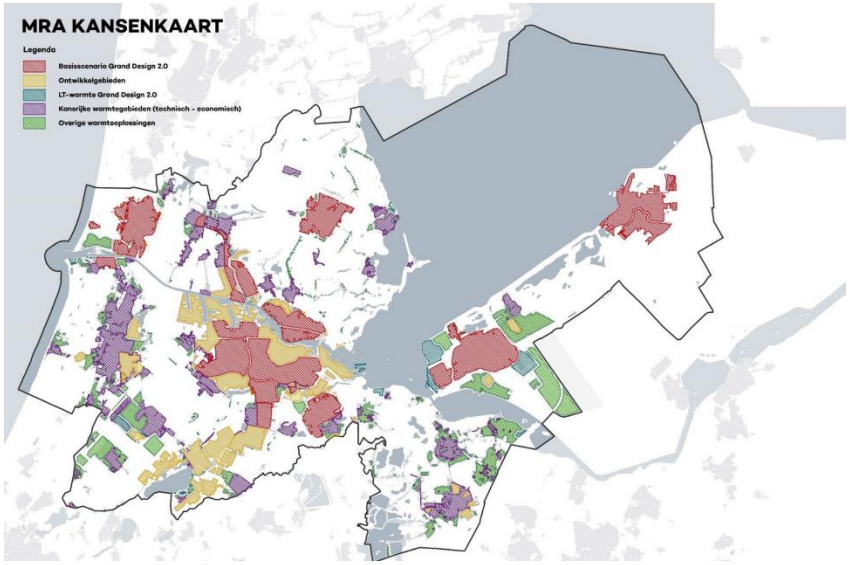
Warmte-infrastructuur

In Noord Holland Zuid zijn vooral in Amsterdam veel warmtenetten aanwezig. Ook in Zaanstad, Haarlem, Heemstede, Purmerend en Amstelveen liggen enkele (kleinere) warmtenetten.

Regionale context en samenwerking

Het *MRA Warmte/koude programma* heeft een routekaart uiteengezet, de *Warmtenetten Roadmap* (zie afbeelding). De routekaart van de Metropoolregio Amsterdam (MRA) biedt lokaal en regionaal inzicht in de potentie van duurzame warmtenetten voor alle inwoners van de MRA. Deze routekaart biedt handelingsperspectief en moet helpen de energietransitie te versnellen.

In de MRA is het naar verwachting mogelijk 600.000 woningequivalenten (WEQ's) in 2040 aan te sluiten op warmtenetten. Daarmee kan worden voldaan aan ongeveer een derde van de totale warmtevraag.

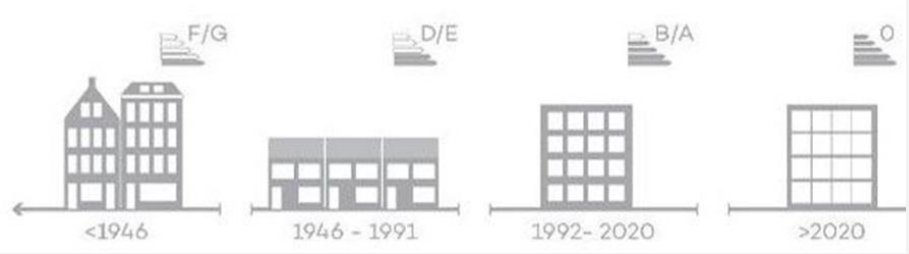
Opbouw Routekaart
Door warmteaanbod te koppelen aan warmtevraag en infrastructuur, zijn gebieden met perspectief op hoge- (HT), midden- (MT) en lagetemperatuur (LT) warmtenetten geïdentificeerd.

Onderscheid in robuustheid van te ontwikkelen gebieden is gemaakt door gebruik te maken van drie warmtebronscenario's. Hoe groter de potentie van warmtebronnen, hoe omvangrijker de ontwikkeling van warmtenetten. Waar warmtenetten niet geschikt of waarschijnlijk zijn, is onderzoek naar alternatieven zoals *all electric* en duurzame gassen gewenst.

*Mogelijke warmtetechnieken per bouwjaargroep van woningen**

Afhankelijk van gebouwkarakteristieken moeten woningen met een bepaald temperatuurniveau en bijbehorende techniek verwarmd worden. Hiervoor zijn vier bouwjaargroepen onderscheiden. Hieronder is aangegeven welke collectieve warmtetechnieken kunnen passen bij de bouwjaargroepen:

- **Tot 1946**: de panden hebben vaak geen spouwmuur en zijn moeilijk te isoleren. Daarom zijn dit soort woningen alleen geschikt voor een HT-warmtenet. Als een woning toch geïsoleerd kan worden, zijn ook MT-warmtenetten geschikt.
- **1946 t/m 1991**: na een eenvoudige isolatie zijn deze woningen geschikt voor aansluiting op collectieve warmtenetten op MT. Na isolatie van de woning is eventueel zelfs een LT-systeem mogelijk.
- **1992 t/m 2004**: wanneer de woningen redelijk geïsoleerd zijn, is verwarming op MT mogelijk. Voor dit woningtype is het moeilijk om door te ontwikkelen naar een LT-systeem. Dit komt door de grote ingrepen in gebouwen en/of installaties die dan gedaan moeten worden.
- **2005 t/m 2019**: door de aanwezigheid van goede isolatie (en vloerverwarming) zijn de woningen in deze categorie geschikt voor verwarmingssystemen op lagere temperatuur.
- **Vanaf 2020**: woningen die vanaf 2020 gerealiseerd zijn of worden, worden zo ingericht dat deze op LT-systemen kunnen worden aangesloten, of op een *all electric*-systeem.

Regionale aansturing

Door schaarste aan grote warmtebronnen in de MRA is overzicht en regionale aansturing noodzakelijk. Zo wordt suboptimalisatie in aanleg van warmtenetten voorkomen. Waar bijvoorbeeld hoge temperatuurbronnen beschikbaar zijn en isolatiemaatregelen MT-warmtenetten mogelijk maken, leidt toewijzing van deze warmte aan naastgelegen gebieden waar isolatie niet mogelijk is op termijn mogelijk tot meer CO_2-reductie.

Voorbeelden gebiedsgericht handelingsperspectief[10]

Haarlem

De warmtevraag in Haarlem past bij de aanleg van een collectief warmtenet. Aanvullend beschikbare warmtebronnen dragen bij aan de haalbaarheid van de aanleg. Onderzoek naar geothermie en warmte uit datacenters zijn nodig en in ontwikkeling. Ook is onderzoek nodig naar geschiktheid van een warmtenet en/of alternatief voor aardgas (groengas) in het historisch centrum vanwege beperkt beschikbare ondergrondse ruimte.

Aalsmeer/Haarlemmermeer

De aanwezige warmtevraag past bij de aanleg van een warmtenet en biedt een geschikte oplossing voor woningen en kassen. Er is onderzoek nodig naar aanvullende warmtebronnen zoals geothermie, biomassa, en datacenters. Daarnaast is meer focus nodig op toekomstige elektriciteitsvoorziening, met het oog op de vele elektriciteitsvragers in dit gebied (datacenters en toekomstige LT-warmteoplossingen). Voor nieuwbouw zijn LT-oplossingen geschikt: individuele warmtepompen of LT-warmtenetten. Per situatie moet op basis van bronbeschikbaarheid en kosten deze afweging gemaakt worden.

Gooi- en Vechtstreek

Vanuit de warmtevraag is een warmtenet op sommige plekken een geschikte oplossing. Ook voor deze regio is het belangrijk om naar aanvullende warmtebronnen te zoeken, zoals geothermie, maar ook biomassa of waterstof uit duurzame elektriciteit.

Amstelveen

Voor het grootste deel van Amstelveen zal een warmtenet een goede oplossing zijn. Er wordt verkend welke mogelijkheden er zijn om het warmtenet uit te breiden.

IJmond

Geothermie is de meest kansrijke warmtebron (bv. bij Flora Cultura in Heemskerk), eventueel later aangevuld met restwarmte van Tata Steel. Een warmtenet in het dichtbebouwde IJmond lijkt daardoor een serieuze optie, uitbreiding daarvan richting Haarlem is mede afhankelijk van regionale afspraken over toebedeling van de restwarmte.

Zaanstad

Vanuit de warmtevraag is een warmtenet een geschikte oplossing. Het warmtenet wordt uitgebreid en draait nu nog op biomassa. Het is de bedoeling dat de biomassacentrale vanaf het tweede kwartaal van 2020 het grootste deel van de jaarlijkse warmtevraag van het warmtenet Zaandam-Oost gaat invullen. Voor in de toekomst is belangrijk om naar aanvullende warmtebronnen te zoeken, zoals geothermie, aquathermie of restwarmte uit de industrie.

Amsterdam

Voor delen van Amsterdam kan een warmtenet een goede oplossing kan zijn. Er is nog onderzoek nodig naar de geschiktheid van een warmtenet in het historische centrum (vanwege beperkt beschikbare ondergrondse ruimte) en naar de geschiktheid van andere technische oplossingen zoals warmtepompen en het isoleren van woningen.

[10] Zie voor meer informatie de rapportage van het 'Grand Design 2.0'.

Purmerend

In Purmerend staat een biowarmtecentrale van 44 Mwt. Sinds de jaren '80 wordt alle nieuwbouw in Purmerend aangesloten op het bestaande (HT) warmtenet. Uitbreiding van het bestaande HT-warmtenet is op veruit de meeste plekken (vanwege de relatief hoge bebouwingsdichtheid) de oplossing om woningen aardgasvrij te verwarmen.

De logische aanpak voor de aanleg van warmtenetten kan per gebied verschillen. In de *Warmtenetten Roadmap* worden verschillende gebieden onderscheiden[11]:

- Basisgebieden: gebieden waar voldoende warmtevraag en warmteaanbod is om >600.000 WEQ's aan warmtenetten te koppelen.
- Ontwikkelgebieden: gebieden waar warmtenetten reeds ontwikkeld worden met voldoende warmtevraag en –aanbod op lokale schaal.
- LT-warmte gebieden: gebieden waar de gebouwde omgeving (warmtevraag) goed is te isoleren en geschikt is voor LT-warmte en/of *all electric*.
- Kansrijke warmtegebieden: gebieden waar de gebouwde omgeving kansrijk is voor HT- en MT-warmte, zonder bekende bronnen. Wanneer er geen bronnen gevonden kunnen worden is *all electric* de meest voor de hand liggende oplossing. Als de woningen hiervoor niet voldoende geïsoleerd kunnen worden, moet gekeken worden naar een alternatieve HT-bron (groengas, biomassa, waterstof of andere innovaties).
- Overige gebieden: *all electric* of alternatieve HT-bron (groengas, biomassa, waterstof of andere innovaties).

Nadere uitwerking RSW in RES 1.0

Naast inzicht in de warmtevraag en het warmteaanbod wordt in de RES 1.0 een nadere uitwerking gegeven aan:

- Een beschrijving hoe vraag en aanbod op elkaar afgestemd gaan worden en hoe er over de benutting van bovengemeentelijke bronnen zal worden afgestemd;
- Inzicht in eventueel nieuw te ontwikkelen bovengemeentelijke warmte-infrastructuur, waarin een beeld wordt gegeven hoe op regionaal niveau bronnen en vragers op elkaar afgestemd kunnen worden;
- Voor zover TVW's, de gemeentelijke uitvoeringsplannen op wijkniveau en/of andere plannen bekend zijn, zullen de effecten hiervan op het regionale niveau voor de RSW worden beschreven.

[11] Voor meer informatie zie www.warmteiscool.nl

Hierbij zal tevens een overzicht worden gevoegd van de stand van zaken van de TVW per gemeente;
- Planning: aangegeven zal worden, voor zover bekend, wat de verwachte planning is om tot een logische inzet en verdeling van warmtebronnen voor de gebouwde omgeving te komen. In de planning worden de belangrijkste mijlpalen opgenomen;
- Kansen en knelpunten: inschatting van huidige en toekomstige cruciale knelpunten en/of kansen voor ontwikkeling op regionaal niveau.

Op basis van de eerste verkenningen in de RES 1.0 kunnen stappen gezet worden om te komen tot een mogelijke businesscase op hoofdlijnen voor regionale warmtenetten.

3. Amstelland

3.1 Samenvatting

Aanbod van Amstelland

Het aanbod van de regio Amstelland is om 283 GWh (0,28 TWh) hernieuwbare energie op te wekken in 2030. Dit aanbod bestaat uit de huidige opwek (53 GWh[12]) en de opwek uit zoekgebieden (230 GWh). In onderstaande kaart zijn globaal de zoekgebieden ingetekend. De zoekgebieden zijn gebaseerd op een technische analyse van de mogelijkheden en randvoorwaarden in de regio, de uitkomst van meerdere (lokale) ateliers met stakeholders en belanghebbenden, en uiteindelijk een politieke keuze. De concept-RES is een dynamisch document en geeft de inspanning weer waar de deelnemers zich in de komende jaren voor zullen inzetten. Nieuwe initiatieven buiten de zoekgebieden worden niet uitgesloten en worden ook onderzocht op haalbaarheid.

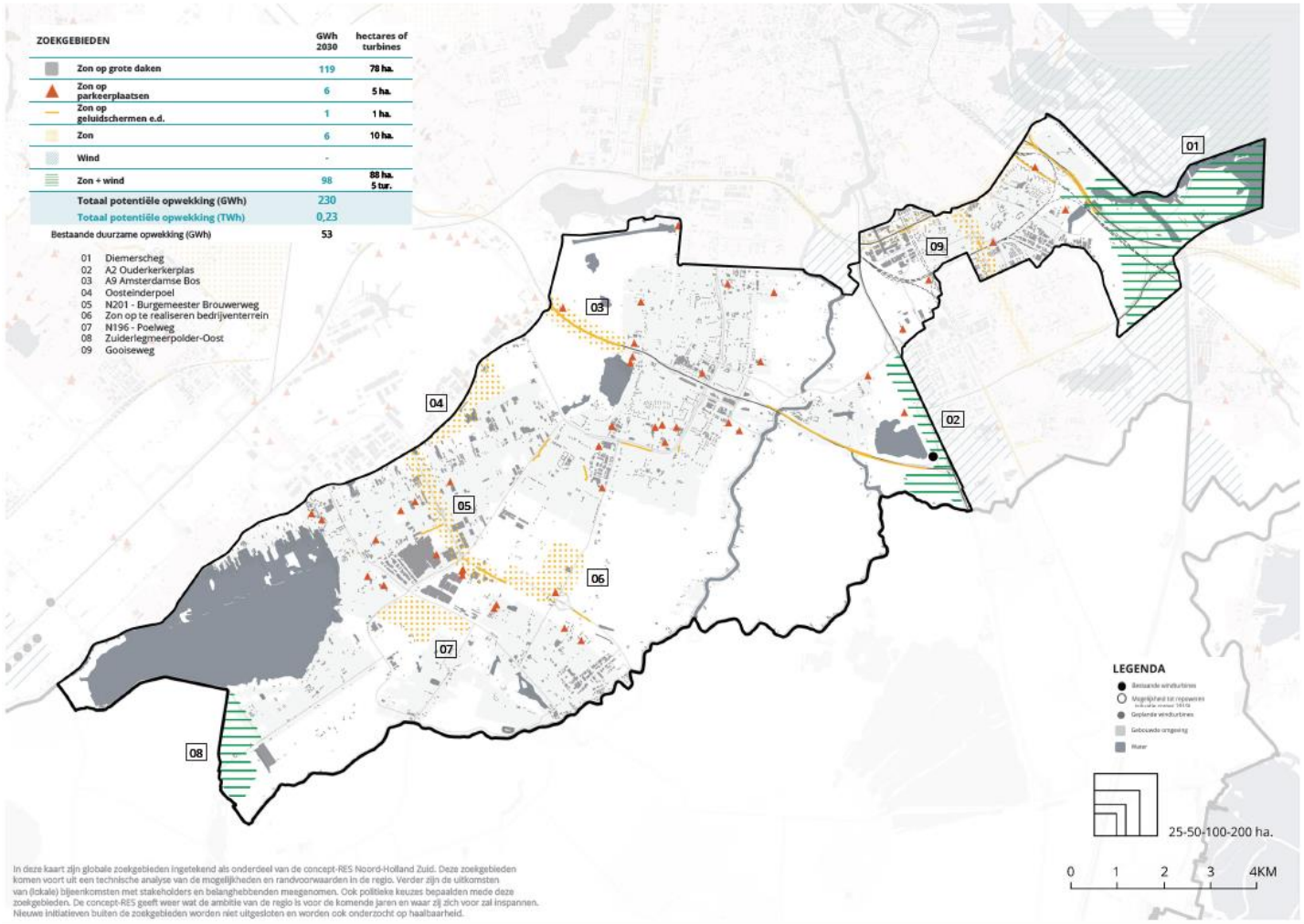
Amstelland kenmerkt zich als een stedelijke regio met daartussen waardevolle natuurlandschappen. De regio kent een grote druk op de ruimte. Dit vraagt om een goede ruimtelijke afstemming en afweging van verschillende functies. Het gebrek aan vrije ruimte gecombineerd met de grote woningbouwopgave, maakt het realiseren van hernieuwbare energie in Amstelland een uitdaging. Dit geldt temeer door de ruimtelijke (hoogte-)beperkingen die voor een groot deel van de regio gelden door de aanwezigheid van Schiphol, waardoor de mogelijkheden voor windenergie beperkt zijn. Duurzaamheidsambities en -doelstellingen zijn lokaal bepaald in Amstelland. Wel wordt er vanuit de regio incidenteel en op specifieke onderwerpen samengewerkt op het gebied van duurzaamheid en energie.

[12] Nationaal programma RES - *RES Analysekaarten* (oktober 2019)

DEELREGIO AMSTELLAND

ZOEKGEBIEDEN	GWh 2030	hectares of turbines
Zon op grote daken	119	78 ha.
Zon op parkeerplaatsen	6	5 ha.
Zon op geluidschermen e.d.	1	1 ha.
Zon	6	10 ha.
Wind	-	
Zon + wind	98	88 ha. 5 tur.
Totaal potentiële opwekking (GWh)	230	
Totaal potentiële opwekking (TWh)	0,23	
Bestaande duurzame opwekking (GWh)	53	

01 Diemerscheg
02 A2 Ouderkerkerplas
03 A9 Amsterdamse Bos
04 Oosteinderpoel
05 N201 - Burgemeester Brouwerweg
06 Zon op te realiseren bedrijventerrein
07 N196 - Poelweg
08 Zuiderlegmeerpolder-Oost
09 Gooiseweg

In deze kaart zijn globale zoekgebieden ingetekend als onderdeel van de concept-RES Noord-Holland Zuid. Deze zoekgebieden komen voort uit een technische analyse van de mogelijkheden en randvoorwaarden in de regio. Verder zijn de uitkomsten van (lokale) bijeenkomsten met stakeholders en belanghebbenden meegenomen. Ook politieke keuzes bepaalden mede deze zoekgebieden. De concept-RES geeft weer wat de ambitie van de regio is voor de komende jaren en waar zij zich voor zal inspannen. Nieuwe initiatieven buiten de zoekgebieden worden niet uitgesloten en worden ook onderzocht op haalbaarheid.

Het aanbod van de regio Amstelland is opgebouwd uit de volgende zoekgebieden:

- **001 Diemerscheg.** Rondom het Amsterdam-Rijnkanaal, de A1 en A9 ziet de deelregio Amstelland in combinatie met de gemeenten Amsterdam en Weesp mogelijkheden voor wind- en zonne-energie. Voor de opwek van windenergie kan gezocht worden langs infrastructuur. Ook kan er gekeken worden naar mogelijkheden van wind- en zonne-energie in het Diemerbos, rond de Diemer Vijfhoek en op het IJmeer in relatie met aansluitingsmogelijkheden rondom de Diemercentrale. Aandachtspunt bij dit zoekgebied is dat de Diemer Vijfhoek een geliefd natuurgebied is en het IJmeer Natura 2000 gebied.
- **002 A2-Ouderkerkerplas**. Een strook direct langs de A2 ter hoogte van het bedrijventerrein in Amsterdam Zuidoost en het gebied rondom het wegenknooppunt A2/A9 leent zich mogelijk voor de opwek van wind- en zonne-energie langs infrastructuur. In het lokale atelier bleek dat zowel positief als negatief werd gedacht over dit zoekgebied. Dit is een gecombineerd zoekgebied van de gemeente Ouder-Amstel en Amsterdam.
- **003 A9-Amsterdamse Bos.** Het deel van de A9 dat door het Amsterdamse bos loopt biedt mogelijkheden voor de opwek van zonne-energie op geluidsschermen.
- **004 Oosteinderpoel**. Dit gebied biedt mogelijkheden voor de opwek van zonne-energie langs het glastuinbouwgebied. Gezocht kan worden naar het inpassen van zonneweides met als doel om de omgeving te versterken. Uitgangspunt hierbij is dat gezocht wordt naar oplossingen waarbij dubbelruimtegebruik wordt toegepast.
- **005: N201 Burgermeester Brouwerweg** In dit zoekgebied kan gezocht worden naar het inpassen van zonne-energie langs infrastructuur.
- **006: Meerlandenweg- bedrijventerrein Zuid.** Dit gebied biedt mogelijkheden voor de opwek van zonne-energie op de gebouwen van het nieuw te realiseren bedrijventerrein.
- **007 N196-Poelweg**. Tussen de twee bedrijventerreinen in, ten zuiden van de N196, kan gezocht worden naar inpassing van zonne-energie. Dit gebied ligt in de Stelling van Amsterdam. Dat betekent dat er mogelijk beperkingen gelden. In het lokale atelier was bij een aantal aanwezigen draagvlak om dit zoekgebied verder uit te werken. Daarbij werden een goede ruimtelijke inpassing en zoeken naar mogelijkheden voor dubbelgebruik, zoals natuur en/of recreatie genoemd.
- **008 Zuiderlegmeerpolder Oost.** In de zuidelijke punt van de regio liggen mogelijkheden voor de opwek van wind- en zonne-energie. Het verder verkennen van de mogelijkheden in dit zoekgebied vraagt om een zorgvuldig proces, omdat uit de lokale ateliers in de gemeenten Aalsmeer en Uithoorn bleek dat zowel positief als negatief werd gedacht over toepassen van wind- en zonne-energie in dit gebied. Samen met belanghebbenden zal onderzocht moeten worden of er mogelijkheden zijn, al dan niet in combinatie met omliggende gemeenten.

In aanvulling op bovenstaande zoekgebieden ziet men kansen voor duurzame opwek op de volgende plekken in de deelregio:

- De potentie voor zon op daken, parkeerplaatsen, geluidsweringen en infrastructuur langs de trein wil de regio zo veel mogelijk benutten.
- Reserveringen voor bedrijven en glastuinbouw: gekeken kan worden hoe gebieden die gereserveerd zijn voor glastuinbouw of andersoortige bedrijven tijdelijk gebruikt kunnen worden voor de opwek van zonne-energie op daken of tussen de kassen. Delen van het kernglastuinbouwgebied in de Kwakel lenen zich hier mogelijk voor, net als bedrijventerrein Greenpark Aalsmeer.
- Voor de opwek van zonne-energie op de Westeinderplassen is weinig draagvlak. Onder meer vanwege de recreatieve waarde en gebruik. De mogelijkheden van opwek van zonne-energie op de zuidoever om zo de afslag van water tegen te gaan, kan verder worden onderzocht

3.2 Kenmerken en ambities Amstelland

Algemeen

De regio Amstelland bestaat uit de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn. De regio telt ruim 196.000 inwoners en maakt onderdeel uit van de Metropoolregio Amsterdam (MRA). De Greenport, als logistieke mainport, vormt met circa 50.000 werkenden bij teeltbedrijven, veiling, handelsbedrijven, exporteurs, tuinbouwleveranciers en veredelaars een belangrijke economische motor voor de regio. De Diemer Centrale heeft een belangrijke regionale functie, als energieleverancier van zowel warmte als elektriciteit.
Om naar de toekomst toe een goede concurrentiepositie te behouden werken de greenport-gemeenten Aalsmeer, Amstelveen en Uithoorn samen met de gemeente Haarlemmermeer en andere partijen aan de opgave om het gebied te transformeren naar een modern en duurzaam tuinbouwcluster.

De regio kent een grote druk op de ruimte. Dit vraagt om een goede ruimtelijke afstemming en afweging van verschillende functies. Het gebrek aan vrije ruimte, gecombineerd met de grote woningbouwopgave, maakt het realiseren van hernieuwbare energie in Amstelland een uitdaging. Daarom is het ook van belang dat de regiogemeenten zo goed mogelijk sturen op energieprestaties bij nieuwbouw van woningen en bedrijven. Ook zijn er ruimtelijke beperkingen die voor een groot deel van de regio gelden door de aanwezigheid van Schiphol. Tegen deze achtergrond wordt de regio uitgedaagd ruimte te vinden voor de realisatie van duurzame energie

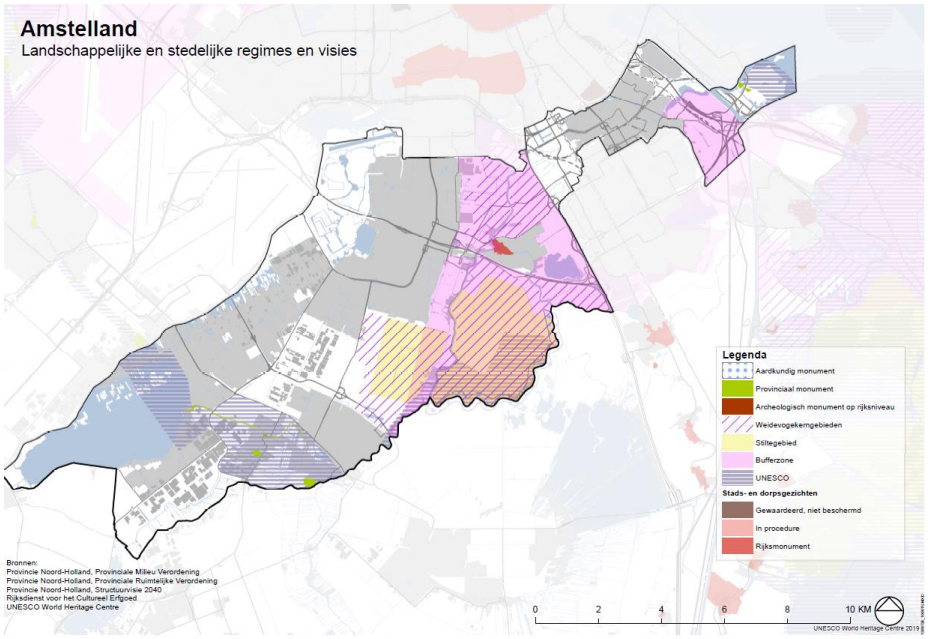
initiatieven om zo toch een bijdrage te kunnen leveren aan de landelijke klimaatdoelstellingen.

Landschap

De regio kenmerkt zich als een stedelijke regio met daartussen waardevolle natuurlandschappen. De openheid en het agrarisch gebruik in contrast met het omliggende stedelijk gebied vormt een kernwaarde van dit landschap wat iconisch is binnen de metropoolregio Amsterdam. De regio ligt aan het IJsselmeer, maakt onderdeel uit van het Groene Hart en wordt grotendeels gevormd door de landschappelijke groene long ten zuiden van Amsterdam, bestaande uit veenrivierenlandschap, veenpolderlandschap en droogmakerijenlandschap. Buiten het stedelijk gebied van de deelregio Amstelland zijn veel natuurwaarden aanwezig, onder andere de Diemerscheg en de Amstelscheg, met daarbinnen de Ronde Hoep, het Amsterdamse bos, het Diemerbos, de Westeinderplassen en de Ouderkerkerplas.

Deze natuurwaarden brengen ook landschappelijke beperkingen met zich mee, zowel vanuit Europees -, nationaal - of provinciaal beleid. Ook wordt het landschap doorsneden door diverse soorten infrastructuur, denk hierbij aan snelwegen en het Amsterdam-Rijnkanaal.

Landschapstypen en stedelijke functies Amstelland

Bron: Foto energie & ruimte Amstelland (2019)

Regionaal beleid en bestuurlijke ambities
Amstelland heeft geen regionaal duurzaamheidsbeleid. Ambities en doelstellingen zijn lokaal bepaald. Wel wordt er vanuit de deelregio incidenteel en op specifieke onderwerpen samengewerkt op het gebied van duurzaamheid en energie. Bijvoorbeeld op het gebied van het verduurzamen van particulier woningbezit, in samenwerking met het Regionaal Energieloket.

3.3 Elektriciteit en warmte

Wind
Huidige situatie
Momenteel is er één windturbine in de regio waarmee 6 GWh aan windenergie wordt opgewekt.

Aandachtspunten
Voor toekomstige opweklocaties geldt dat rekening moet worden gehouden met een aantal beperkingen. Zo valt een groot deel van het gebied binnen de hoogtebeperkingen rondom Schiphol, waardoor in deze beperkingsgebieden geen grote windturbines mogelijk zijn. Naast de veiligheidsbeperkingen, gelden er ook natuur – en landschappelijke beperkingen vanuit Europees, landelijk en provinciaal beleid.

Mogelijkheden
Mede door bovengenoemde beperkingen zijn de mogelijkheden voor windenergie beperkt in Amstelland. De mogelijkheden die er zijn liggen met name in het noorden van de regio (Diemerscheg), het zuidoosten (zone A2/A9 en wegenknooppunt A2/A9) en in de zuidwestelijke punt van de deelregio.

Zon
Huidige situatie
Momenteel wordt er 47 GWh via grootschalige zonne-energie opgewekt in de regio Amstelland. Tot nu toe gebeurt dit voornamelijk via zonnepanelen op daken. Ook is er een groot aantal grootschalige zonnedaken gepland. Recent zijn twee grootschalige opweklocaties voor zonne-energie op een open veld gerealiseerd: één bij Amstelveen (op het terrein van Waternet) en één bij Uithoorn (ook op het terrein van Waternet). Al wel gepland, maar nog niet gerealiseerd is een grootschalige opweklocatie bij de A9 ter hoogte van Amstelveen.

Aandachtspunten
Voor toekomstige zonnevelden gelden veel beperkingen die voortkomen uit zowel Europese, nationale en provinciale regelgeving en beleid. Zo maakt een deel van de regio onderdeel uit van Natuurnetwerk Nederland (NNN) en Natura 2000 en zijn er diverse weidevogelkern- en -leefgebieden. Ook geeft de Unesco- status van de Stelling van Amsterdam beperkingen.

Mogelijkheden
Met name zon op grote daken biedt mogelijkheden. Grote daken liggen voornamelijk op de bedrijventerreinen en gezien het innovatie karakter, op termijn ook (na 2030) op de kassen. Ook zon langs infrastructuur (op geluidsschermen en in de berm) wordt als kansrijk ingeschat. Daarnaast kan gekeken worden hoe gebieden die gereserveerd zijn voor glastuinbouw of andersoortige bedrijven tijdelijk gebruikt kunnen worden voor de opwek van zonne-energie op daken of tussen de kassen.

Warmte
De grootste warmtebron in de regio Amstelland is de Diemercentrale. Daarnaast zijn er verschillende (potentiële) warmtebronnen in de regio Amstelland: geothermie, biomassa, restwarmte van industrie en datacenters, warmte- en koudeopslag en aquathermie. Deze paragraaf beschrijft, op basis van huidige kennis, de mogelijk te benutten warmtebronnen in de regio. In de Transitievisie Warmte wordt per gemeente vastgelegd in welk tempo wijken aardgasvrij kunnen worden en welke oplossingen daarbij voor de hand liggen. Op het thema warmte wordt regionaal samengewerkt via het Warmte & Koude programma van de MRA, omdat dit thema de gemeentelijke - en deelregiogrenzen overstijgt.

Geothermie
De potentie van geothermie wordt momenteel onderzocht (SCAN onderzoek). De resultaten worden in een volgende versie, indien beschikbaar, opgenomen.

Biomassa
Er wordt in de regio Amstelland anno 2017 in beperkte mate hernieuwbare elektriciteit opgewekt uit biomassa (2 GWh). Dit aandeel telt niet mee in het bod van de RES. De potentie van duurzame biomassa naar de toekomst toe is onduidelijk en zal de komende tijd onderzocht moeten worden. Er is één warmtekrachtkoppeling aanwezig bij een rioolwaterzuiveringsinstallatie in Amstelveen. Daarnaast is er is een

vergunningaanvraag (100 MW) gedaan voor een biomassacentrale in Diemen.

Restwarmtebronnen
Amstelland heeft een relatief klein aantal restwarmtebronnen. In het kader van het Warmte en Koude programma van de Metropoolregio Amsterdam (MRA) wordt gekeken naar potentiele restwarmtebronnen in de deelregio. Er is één regionaal warmtenet in Amstelland dat vanuit de Diemercentrale via Diemen en Duivendrecht doorloopt tot Amstelveen. In de Energy Hub in Aalsmeer wordt restwarmte ingezet als bron voor warmte voor andere gebouwen. Net over de grens met Haarlemmermeer in het noordoosten van de deelregio Amstelland ligt een cluster datacentra, die potentieel ook aan deze deelregio warmte zouden kunnen leveren aan nieuwbouw en recent gebouwde gebouwen.

Warmte – en koudeopslag (WKO)
De open WKO-potentie in de deelregio Amstelland is goed in het zuidwesten van de regio en gemiddeld tot laag in de rest van de regio. Toch is er een aanzienlijk aantal open- en gesloten WKO-projecten aanwezig in de regio. Er is een aantal wijken met een WKO-net. Zo wordt de Westwijk in Amstelveen en de wijk Sniep in Diemen (grotendeels) van warmte voorzien vanuit een WKO-net. Alleen aan de zuidgrens van de deelregio zijn er beperkingen voor WKO-projecten vanwege de aanwezigheid van aardkundige monumenten.

Aquathermie
De regio Amstelland heeft een goede theoretische potentie voor het winnen van thermische energie uit oppervlaktewater, met name vanuit de Westeinderplassen en andere open wateren in de regio. Er zijn gemalen aanwezig in de regio. Er zijn twee rioolwaterzuiveringsinstallaties aanwezig; in Amstelveen en bij Uithoorn. Zowel influent- als effluentleidingen[13] van rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI's) doorkruisen de deelregio Amstelland. De potentie voor het winnen van thermische energie uit afvalwater is voor leidingen bekend, en moet voor gemalen en RWZI's nog bepaald worden. Ook drinkwaterleidingen bieden potentie voor het winnen van zowel warmte als koude. Er zijn er drie in de regio: één in Aalsmeer en twee in Amstelveen. Let wel, deze potenties zijn niet zonder meer bij elkaar op te tellen omdat het om hetzelfde water gaat, en het gebruik van de thermische energie door de één grote invloed heeft op de gebruiksmogelijkheden van een ander.

[13] Het inkomende vuile water het *influent*, wordt in een aantal stappen gezuiverd. Het gezuiverde water wordt het *effluent* genoemd.

3.4 Energie-infrastructuur

De netimpactanalyse laat zien dat in de deelregio Amstelland het aanbod voor grootschalige opwek vrijwel overal past binnen het huidige elektriciteitsnet qua capaciteit. Echter, door de toename in verbruik raakt toch een aantal stations overbelast.

De netbeheerder heeft op 2 maart jl. data verkregen voor de netimpactbepaling. Deze data is geleverd vanuit het programmamanagement van de RES regio Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid voor de hele energieregio. Alleen de data voor grootschalige opwek van zonne-energie (gebouw en niet-gebouwgebonden) en windenergie komt vanuit de deelregio. Voor de overige categorieën is de door het NP RES verstrekte backup-data gebruikt.

Door de dynamiek van het proces zijn de uitkomsten van de netimpactanalyse niet geheel in lijn met het aanbod in deze concept-RES. In de RES 1.0 kan de netimpact-analyse concreter worden wanneer de zoekgebieden verder uitgekristalliseerd zijn.

De verwachting is dat in 2030 op vier stations de maximale capaciteit bereikt wordt. Het gaat om de volgende stations:

- *OS Amstelveen Bolwerk* lijkt volgens de back-up data alleen een knelpunt te worden voor teruglevering. In de door de netbeheerder uitgevoerde analyse lijkt Amstelveen Bolwerk ook aan de afnemerskant een knelpunt te vormen. Er wordt volgens deze analyse meer nieuwbouwwoningen op dit onderstation verwacht.
- *OS Amstelveen* zal haar maximale leveringscapaciteit bereikt hebben in 2030. Glastuinbouw en datacenters zorgen voor de grootste toename van verbruik.
- *OS Aalsmeer Bloemenveiling* zal haar maximale afnemerscapaciteit bereikt hebben.
- *OS Venserweg* zal in 2030 haar maximale afnemerscapaciteit bereikt hebben. Dit wordt veroorzaakt door een verwachte groei in datacenters.

Gezien de tijd die nodig is voor het aanpassen of uitbreiden van het net, moet op korte termijn gestart worden met uitbreidingen of nieuwbouw van stations. De belangrijkste oorzaken van het bereiken van de maximale capaciteit in de deelregio Amstelland zijn grootschalige niet-gebouwgebonden opwek van zonne-energie (energieopwek) en nieuwbouw van woningen en datacenters (energievragers).

Aandachtspunten

- Voor 150kV-installatie Amstelveen is er 110 MVA beschikbaar voor teruglevering over in de *minimale belastingssituatie*. Vanuit netperspectief lijkt het gunstig om grootschalige opwekprojecten in deze omgeving te plaatsen.
- Suggestie tot samenwerking met Amsterdam (Zuid-West) waar er nog relatief veel ruimte voor teruglevering op het net is.
- De netbeheerder geeft aan dat de gebruikte back-up gegevensset verder moet worden verfijnd zodat er meer zekerheid gegeven kan worden over te verwachten belasting en de bijbehorende impact op het net.

3.5 Gemeentelijke ambities

Aalsmeer

Aalsmeer is, met 32.000 inwoners een gemeente waar mensen graag wonen en recreëren. Ook is Aalsmeer een belangrijke economische motor in de regio. De sierteelt, scheepsbouw, logistiek, recreatie en toerisme, en de woon- & tuinbranche zijn sectoren van formaat en van groot belang voor de werkgelegenheid in de regio. Om ervoor te zorgen dat we een leefbare wereld aan onze kinderen doorgeven zijn we samen met inwoners en bedrijven aan de slag met grote thema's zoals circulaire economie, de energietransitie en klimaatadaptatie. Samen maken we Aalsmeer (steeds) toekomstbestendig(er).

Energie-ambities

In 2030 gebruikt de gemeentelijke organisatie geen fossiele brandstoffen meer. En in 2040 moet dat voor de hele gemeente gelden. Daarom werkt gemeente Aalsmeer aan energiebesparing en duurzame energiebronnen. Om deze ambities te kunnen bereiken moeten energiebronnen in de gemeente zelf, maar ook daarbuiten worden gezocht. Al de benodigde energie binnen de gemeentegrenzen opwekken vergt een onrealistisch grote inzet; zonnepanelen op 95% van het daarvoor geschikte landelijk gebied en op 100 procent van het totale dakoppervlak!
Gemeente Aalsmeer gaat haar best doen om de ambitie fossielonafhankelijk 2040 zo veel mogelijk te behalen, wetende dat dit zonder extra landelijke inzet niet haalbaar is. Daarom focust de gemeente op de dingen waar ze invloed op heeft. En zet Aalsmeer in op verdere samenwerking met de regio. Ook zullen er nog problemen en uitdagingen

naar voren komen, die soms lokaal, regionaal of provinciaal opgelost moeten worden maar vaak een landelijke oplossing vergen.

Rol van de gemeente

Het verduurzamen van onze elektriciteitsvoorziening en warmtevoorziening zijn complexe transitieopgaven met een grote impact op ons allemaal. Er leven veel zorgen in de samenleving zoals, wat betekent het voor mijn huis, bedrijf en mijn omgeving? Hoe gaan we dat betalen? En doen we eigenlijk wel genoeg? Of kan het niet sneller? De gemeente wil voorkomen dat inwoners en bedrijven onnodig hoge kosten moeten maken en wil graag dat ze kunnen profiteren van lokale duurzame opwek. De gemeente kan (en wil) inwoners en bedrijven niet dwingen om maatregelen te nemen, maar wel laten zien dat alternatieven aantrekkelijker kunnen zijn. De gemeente heeft een belangrijke rol bij het vertellen van het verhaal: waarom doen we het? En hoe kunnen we dat (slim en samen) doen? Dit vergt een participatieve aanpak. Gemeente Aalsmeer kiest een stimulerende, faciliterende en ondersteunende rol in de energietransitie!

Enkele voorbeelden in Aalsmeer:

- Energy-hub Aalsmeer: een energie-uitwisselingsnet tussen een datacentrum, sportcentrum, zwembad, integraal-kind-centrum, groothandel en op termijn mogelijk woningbouw.
- Duurzaamheidsfonds Aalsmeer: ondersteunt lokale energie-initiatieven met subsidie en of financiering.
- Duurzaamheidslening een aantrekkelijke manier voor woningeigenaren om duurzaamheidsmaatregelen te financieren
- Een sterke energieloketfunctie gericht op het adviseren en ontzorgen van woningeigenaren bij woningverduurzaming door o.a. groepsaankopen, wijkaanpakken etc.
- Stichting MVO-platform Aalsmeer.

Lokaal atelier

Om de lokale gemeenschap optimaal te betrekken is een brede vertegenwoordiging uit de samenleving uitgenodigd, zoals ondernemers van diverse branches, bewonersvertegenwoordigers, raadsleden, en het burgerinitiatief Werkgroep Aalsmeer Gasloos, om gezamenlijk van gedachten te wisselen over duurzame energie-opwek in Aalsmeer. De 25 aanwezigen deelden in een goede sfeer wensen, bedenkingen, kansen en knelpunten. Iedereen was het erover eens dat opwek op daken en dubbelruimtegebruik altijd de voorkeur verdient, om de weinige groene ruimte zoveel mogelijk te ontzien. Windenergie ligt erg gevoelig bij de aanwezigen. Windenergie is alleen mogelijk in een klein gebied ten zuiden van Kudelstaart. Omdat het opwek potentieel groot is, werd gesuggereerd toch nader draagvlakonderzoek te doen. Voor het draagvlak kan het helpen als omwonenden kunnen profiteren van de opbrengsten. Zon op water werd vanwege de sterke recreatiesector op de Westeindeplas als onwenselijk ervaren. Maar op de zuidoevers kan opwek mogelijk helpen om oeverafslag te voorkomen.

Amstelveen

Amstelveen werkt aan een toekomstbestendige stad en wil in 2040 onafhankelijk zijn van fossiele brandstoffen, zoals aardgas. De energie die we gebruiken moet dan uit duurzame bronnen komen. Dat betekent dat ruim 41.000 (bestaande) woningen en 3.000 bedrijven in dat jaar

energiezuinig zijn en gebruikmaken van hernieuwbare elektriciteit en duurzame warmte. Om deze ambities waar te maken zet gemeente Amstelveen in op het verduurzamen van woningen en gebouwen.

“Wind en zon zijn zo complementair, idealiter voeg je dat samen.”

Deelnemer lokale bijeenkomst Amstelveen

Amstelveen koestert haar groene ruimte en de recreatieve en landschappelijke waarden hiervan. Met dit als uitgangspunt draagt Amstelveen - als onderdeel van de regio Noord-Holland Zuid - bij aan de opgave van het Klimaatakkoord om landelijk 35 TWh aan hernieuwbare energie op te wekken met zonne- en windenergie.

Door de ligging van Amstelveen vlak naast Schiphol zijn de mogelijkheden voor windenergie zeer beperkt.

In gemeente Amstelveen heeft op 3 februari 2020 participatie plaatsgevonden met inwoners, organisaties en bedrijven over de mogelijkheden om grootschalig duurzame energie op te wekken.

De duurzaamheidsambities van Amstelveen zijn uitgewerkt in de volgende maatregelen.

- In 2020 wordt de Transitievisie Warmte ontwikkeld en vastgesteld door de gemeenteraad. In de Transitievisie Warmte staat hoe we het energiegebruik in de gemeente terugdringen en hoe Amstelveen van het aardgas afgaat.
- Gemeente is bezig met de verduurzaming van haar vastgoed en gebruikt in 2030 geen fossiele brandstoffen meer. Daarom werkt

gemeente Amstelveen aan energiebesparing en duurzame energiebronnen. Om deze ambities te kunnen bereiken moeten energiebronnen in de gemeente zelf, maar ook daarbuiten worden gezocht.

- Het duurzaamheidsbeleid van de gemeente is vormgegeven rondom de hoofdthema's Energietransitie, Klimaatadaptatie en Circulaire Economie. Voor energie ligt de focus op het tegengaan van de uitputting van fossiele brandstoffen, het terugdringen van het energiegebruik en het vergroten van het aandeel duurzaam opgewekte energie vanuit bronnen als zon en warmte.
- Regionaal Energieloket is beschikbaar voor informatie en advies aan woningeigenaren.
- Via het duurzaamheidsfonds ondersteunt Amstelveen initiatieven en projecten met subsidie en financiering die gericht zijn op het verduurzamen van de gebouwde omgeving. Denk aan energiebesparing en het opwekken van duurzame energie. Hierbij ziet de gemeente zichzelf in de rol van 'makelaar' en bruggenbouwer. Voorbeelden van grootschalige opwek zijn het postcoderoos project aan de Johannes Calvijn laan, de energiecoöperatie Nes aan de Amstel, en het zonnedak op bedrijf Dillewijn Zwapak.
- Amstelveen ondersteunt inwoners met subsidieregelingen en collectieve inkoopacties bij het verduurzamen van hun woning, zonnepanelen en isolatie.
- De opwek van duurzame elektriciteit wordt gestimuleerd door het ontwikkelen ruimtelijke kaders voor de opwek van zonne-energie.
- Stimuleren en ondersteunen bewonersinitiatieven
- Sportverenigingen worden door subsidieregelingen ondersteund bij het verduurzamen.
- Met corporaties worden afspraken gemaakt over de verduurzaming van sociale huurwoningen.
- Amstelveen heeft bij de energietransitie aandacht voor mensen met een lager inkomen.

Lokaal atelier

In Amstelveen heeft op 3 februari 2020 de gemeentelijke bijeenkomst plaatsgevonden. De deelnemers hebben gesproken over de bouwstenen en welke hun voorkeur hebben. In totaal hebben circa 35 mensen deelgenomen aan de bijeenkomst, bestaande uit inwoners, raadsleden, ondernemers, natuur- en milieuorganisaties en de wethouder. De aanwezigen zagen vooral potentie voor zon op grote daken en zon langs infrastructuur. De natuur en de bestaande landschappen, Bovenkerkerpolder, Amstelscheg en het Amsterdamse Bos, worden als te

waardevol gezien (weidevogelgebied en Bijzonder Provinciaal Landschap) voor grootschalige opwek. Gegeven het feit dat er in Amstelveen veel beperkingen zijn om windenergie op te wekken (In verband met Schiphol (LIB) en radar), wordt voor grootschalige opwekking van windenergie weinig tot geen potentie gezien.

Diemen

Diemen onderkent de urgentie van de klimaatcrisis. Die gaat de gemeente, alle inwoners, ondernemers en organisaties in Diemen aan. Alleen samen zijn we in staat om de uitdagingen waar de klimaatcrisis ons voor stelt op te lossen. De gemeente geeft hierbij prioriteit aan het investeren in de energietransitie, het versterken van de natuur in en om Diemen, het verkleinen van de afvalberg en het klimaatadaptief vormgeven van de openbare ruimte.

Diemen koestert haar groene ruimte en de recreatieve en landschappelijke waarden hiervan. Met dit als uitgangspunt draagt Diemen - als onderdeel van de regio Noord-Holland Zuid - bij aan de opgave van het Klimaatakkoord om landelijk 35 TWh aan hernieuwbare energie op te wekken met zonne- en windenergie.

De gemeente Diemen heeft de ambitie om in 2030 een klimaatneutrale gemeentelijke organisatie te realiseren. Dit houdt in dat de gemeentelijke organisatie geen broeikasgassen meer uitstoot. Diemen heeft hiertoe de Parijsverklaring van het Klimaatverbond medeondertekend.

Om deze ambitie waar te kunnen maken zal fors worden ingezet op energiebesparing. Hierbij pleit Diemen voor nationale regelgeving die de noodzakelijke stappen mogelijk maakt, zoals bijvoorbeeld het verlagen van de maximumsnelheid op de omliggende snelwegen. Het energieverbruik van het autoverkeer op de snelwegen rond Diemen wordt namelijk aan de gemeente Diemen toegerekend.

Daarnaast heeft de gemeente Diemen in het Coalitieakkoord ‘Duurzaam samenleven 2018-2022’ het onderstaande pakket aan maatregelen opgenomen:

- De gemeente ondersteunt duurzame maatschappelijke initiatieven. Een voorbeeld hiervan is het platform Daarom Duurzaam Diemen dat in co-creatie met inwoners werd opgezet. Inmiddels zijn onder deze paraplu een aantal initiatieven gestart op thema's als energie, voedsel en grondstoffen.
- Diemen zet zich in voor de realisatie van minimaal drie windturbines in het Diemerbos. Hierbij is de inzet dat toekomstige winsten (deels) ten goede moeten komen aan de ontwikkeling en het beheer van het natuurgebied en aan de inwoners van Diemen.
- Diemen ondersteunt zon- en windcoalities om bovengenoemde initiatieven tot een succes te maken. Hierbij ziet de gemeente zichzelf in de rol van 'makelaar' en bruggenbouwer. Een voorbeeld is de lokale duurzame energiecoöperatie Diemen Ecostroom. Deze coöperatie maakt het mogelijk dat buurtbewoners en ondernemers als collectief zonne-energie opwekken op daken in de buurt. Medio 2019 zijn al twee grote daken volgelegd met zonnepanelen.
- In geval van nieuwbouw, die nog niet planologisch of contractueel vastligt, worden uitsluitend gasloze gebouwen toegestaan. Deze gebouwen zijn minimaal nul-op-de-meter, waarbij er wordt gestreefd naar energie-positief. Een voorbeeld is de ontwikkeling van de energieneutrale wijk Holland Park West met 706 woningen en een brede school met kinderdagverblijf.
- Met corporaties en huurders worden afspraken gemaakt over de verduurzaming van sociale huurwoningen.
- Keuzes voor warmtebronnen, zoals warmtenetten en WKO, worden in kaart gebracht en kansen worden in de tijd uitgezet. Biomassa als warmtebron is in Diemen ongewenst. Van datacenters die zich in Diemen willen vestigen wordt verwacht dat ze met hun restwarmte een bijdrage leveren aan de warmtetransitie.
- Diemen zoekt waar mogelijk aansluiting bij regionale en landelijke initiatieven om één of meerdere wijken van het gas af te halen. Kansen in Diemen worden actief benut, waarbij (ook) externe financieringskansen worden onderzocht.
- Diemen zoekt naar manieren om energiearmoede te bestrijden en heeft bij de energietransitie aandacht voor mensen met een lager inkomen. Hierbij wordt vanaf 2020 een programma gestart met 'energiecoaches'. Deze coaches gaan bij inwoners op bezoek om praktische tips rond energiebesparing te geven.

Expertsessie en lokaal atelier

Op 28 januari 2020 heeft Diemen een expertsessie over wind- en grootschalige zonne-energie gehouden om de drie scenario's te verrijken en een eerste toets te doen op de haalbaarheid. Hierbij is gebruik

gemaakt van het ‘geodesign platform’ Tygron. Met behulp van dit computerprogramma wordt een nieuw initiatief (bijv. een windturbine) in 3D getekend, in een bestaande situatie. Mogelijke locaties voor wind- en grootschalige zonne-energie zijn met behulp van Tygron tijdens deze sessie ingetekend in het landschap en besproken. Aanwezigen waren overwegend positief over de sessie: het is een nuttig hulpmiddel om te praten over een complex onderwerp zoals dit, het geeft inzicht in beperkingen en is een goed startpunt voor nader onderzoek. Na afloop van de sessie werd ook een video gemaakt met een visualisatie van de verschillende locaties die er besproken zijn. De video werd tijdens het Lokale Scenario Atelier getoond.

35 inwoners van Diemen hebben op 4 februari 2020 deelgenomen aan de bijeenkomst over de RES. In een positief kritische sfeer hebben de deelnemers meegepraat over drie scenario’s voor grootschalige opwek van elektriciteit via wind en zon. Het resultaat was een gevarieerde mix van bouwstenen voor Diemen, maar ook inzicht in wat veel inwoners helemaal niet zien zitten. Opmerkelijk was een voorkeur voor de ambities van het scenario ‘Lokale Kracht’, met de bouwstenen uit het scenario Energiestad en -dorp. Dit toont in ieder geval dat inwoners het belangrijk vinden om actief betrokken te zijn bij de energietransitie. Ze zien mogelijkheden voor een aanpak met zon- en windcoöperaties, maar blijven qua bouwstenen liever binnen de bestaande infrastructuur. Dan moet men denken aan zon op grote daken, parkeerplaatsen, langs spoorbermen en op geluidschermen langs snelwegen. Een aantal deelnemers zag ook kansen voor windturbines rond het knooppunt A1/A9.

Ouder-Amstel

Duurzaamheid betekent “aansluiten op de behoeften van het heden, zonder het vermogen van toekomstige generaties om in hun behoeften te voorzien in gevaar te brengen”. Oftewel: genieten van de welvaart die het huidige leven ons biedt, maar tegelijkertijd goed zorgen voor mens en milieu zodat ook de generaties na ons dat kunnen blijven doen. Dat lukt niet als we nu niets doen aan problemen zoals de uitputting van grondstoffen en fossiele brandstoffen, CO_2-uitstoot en opwarming van de aarde. Kortom: er is een omslag nodig in denken en doen.

Met zo’n 14.000 inwoners is de gemeente Ouder-Amstel een relatief kleine gemeente met een heel bijzonder gebied. Naast de doorsnijding van het

grondgebied door snelwegen en spoorlijnen zijn er, met name in Duivendrecht, veel stedelijke ontwikkelingen gepland die zullen leiden tot een verdubbeling van het aantal inwoners. Ook Schiphol drukt een stempel op het gebied, evenals de oprukkende stedelijke ontwikkelingen van buurgemeenten. Ouder-Amstel is trots en zuinig op het nog aanwezige groen en water en speelt dan ook een belangrijke rol op het gebied van recreatie en natuur, ook voor de omliggende gemeenten. Het duurzaamheidsbeleid van de gemeente is vormgegeven rondom de hoofdthema's Energie en Circulaire Economie. Voor energie ligt de focus op het tegengaan van de uitputting van fossiele brandstoffen, het terugdringen van het energiegebruik en het vergroten van het aandeel duurzaam opgewekte energie vanuit bronnen als wind, zon en warmte. Lokale initiatieven zoals die van coöperatie De Windvogel, die de huidige windturbine heeft gerealiseerd, zijn daarbij erg belangrijk. Binnen de gegeven mogelijkheden ondersteunen wij uitbreiding van deze duurzame opwekcapaciteit. Uiteraard is verder onderzoek nodig naar de ruimtelijke inpassing, bouw en exploitatie. In dat kader heeft lokaal eigendom van de productie (inwoners en/of bedrijven) onze voorkeur (minstens 50 procent lokaal). Een uiteindelijke initiatiefnemer (die een windturbine wil plaatsen) moet een proces opzetten om te komen tot een wenselijke en haalbare vormgeving van participatie. Dit kan op verschillende manieren zoals procesparticipatie, financiële participatie, eigendomsparticipatie, een omgevingsfonds of een combinatie hiervan.

Lokaal atelier

Ook tijdens het lokale RES atelier met inwoners kwam duidelijk naar voren dat benutting van bestaande (bedrijfs-)daken en de ruimte langs de infrastructuur van (spoor)wegen eerst moet plaatsvinden. Het open gebied en de bestaande natuur moet zoveel mogelijk behouden blijven.

Uithoorn

Uithoorn is uniek gelegen aan de Amstel en Het Groene Hart, én nabij alle grootstedelijke voorzieningen. Aan de ene zijde ligt het veenweidegebied lang de Amstel, aan de rand van het Groene Hart. Aan de andere kant is de gemeente direct verbonden met de stedelijke regio rond Amsterdam, Amstelveen en Aalsmeer/de Greenport. Het kernglastuinbouwgebied van De Kwakel is een belangrijk onderdeel van de gemeente Uithoorn.

Duurzaamheid is een onderwerp dat veel in de belangstelling staat, ook in de gemeente Uithoorn. Gemeente Uithoorn heeft in de duurzaamheidsagenda 2019-2022 vastgelegd op welke manier de gemeente wil bijdragen aan de klimaatdoelen. De duurzaamheidsagenda richt zich op de thema's 'energietransitie', 'klimaatadaptatie' en 'circulaire economie'.

Voor energie ligt de focus op het tegengaan van de uitputting van fossiele brandstoffen, het terugdringen van het energiegebruik en het vergroten van het aandeel duurzaam opgewekte energie vanuit bronnen als wind, zon en warmte. In eerste instantie zet de gemeente Uithoorn in op energiebesparing; het doel is om het energiegebruik binnen de gemeentegrenzen jaarlijks met minimaal 1,5 procent te reduceren. In de resterende energiebehoefte wordt zoveel mogelijk voorzien door middel van duurzaam opgewekte energie. De gemeente wil in 2040 fossielonafhankelijk zijn. De duurzame energie die daarvoor nodig is, komt bij voorkeur uit lokale en regionale bronnen. Daarnaast zal de gemeente Uithoorn ook waarschijnlijk duurzame energie van elders nodig hebben, gezien de beperkte ruimte en de beperkingen voor windenergie die de nabijheid van luchthaven Schiphol met zich meebrengt.

Een aantal voorbeelden van activiteiten in Uithoorn:

- Regionaal Energie Loket is beschikbaar voor informatie en advies aan woningeigenaren.
- Verduurzaming (koop)woningen door duurzame buurtacties per wijk en gemeentebrede isolatie- en zonnepanelen acties
- Stimuleren en ondersteunen bewonersinitiatieven
- Uithoorn heeft bij de energietransitie aandacht voor mensen met een lager inkomen.
- Met corporaties worden afspraken gemaakt over de verduurzaming van sociale huurwoningen.
- Energiecoaches: Deze coaches gaan bij inwoners op bezoek om praktische tips rond energiebesparing te geven.
- Duurzame meedenkers: een aantal inwoners van onze gemeente is bereid om op regelmatige basis met ons mee te denken over de aanpak van de activiteiten

- In 2020 wordt een gemeentelijke duurzaamheidslening[14] opgestart om een gunstige leenmogelijkheid voor de aanschaf van zonnepanelen te bieden.
- De gemeente werkt mee aan de mogelijke uitrol van een CO_2-leiding naar het de glastuinbouwgebieden in de regio Aalsmeer, waar ook het glastuinbouwgebied in De Kwakel deel van uitmaakt.

Lokaal atelier

Op 6 februari vond het lokale atelier plaats waar de scenario's en de bouwstenen lokaal werden getoetst en verfijnd. Voor deze bijeenkomst zijn diverse groepen uitgenodigd, zoals de buurtbeheren, de ondernemers- en winkeliersvereniging, lokale milieu- en groengroepen, het waterschap/waternet, netbeheerders, LTO en de Greenport. Ook inwoners waren natuurlijk welkom. Vijfentwintig inwoners, raadsleden, bedrijven en vertegenwoordigers van buurtbeheren hebben aan deze bijeenkomst deelgenomen. In een positief kritische sfeer hebben de deelnemers kunnen meepraten en discussiëren over de zoekgebieden en kansen voor grootschalige opwek van elektriciteit met wind en zon in Uithoorn en De Kwakel.

Aanwezigen hebben samen gekeken of en waar ze kansen zien voor grootschalige opwek van duurzame energie in de vorm van zonneparken en windturbines in de gemeente Uithoorn. Het resultaat was een gevarieerde mix van mogelijkheden voor Uithoorn en De Kwakel. Deelnemers waren ook duidelijk over wat ze niet zien zitten. Niet geheel onverwacht waren de meeste deelnemers positief over het gebruik van de zon voor energieopwekking. Vooral voor 'zon op (grote) daken' bleek veruit het meeste draagvlak.

De deelnemers hebben ook duidelijk uitgesproken dat er bij hen géén draagvlak is om het Veenweidegebied te gebruiken voor zonnepanelen of voor windturbines. Een aantal aanwezigen stond er wel voor open om te kijken naar andere buiten stedelijke gebieden in de gemeente waar dat wel kan, onder voorwaarde dat het goed landschappelijk ingepast wordt en wordt gekeken naar mogelijke dubbelfuncties.

[14] Besluitvorming hierover gebeurt in de gemeenteraadsvergadering van 26 maart 2020.

3.6 Participatie en draagvlak

Regionale ateliers
Tijdens regionale ateliers zijn drie scenario's gemaakt voor de deelregio Amstelland. Hiervoor zijn diverse belanghebbenden uitgenodigd zoals professionals van overheden, maatschappelijke organisaties, belangenorganisaties, energie coöperaties en energiebedrijven. Voor de deelregio Amstelland zijn het de scenario's 'lokale kracht', 'energiestad en dorp' en 'kostenefficiënt' geworden. Op deze manier hebben de deelnemers de gelegenheid gekregen mee te praten over de plannen voor de opwek van duurzame energie in de deelregio Amstelland.

In het tweede atelier zijn de drie uitgewerkte scenario's gepresenteerd, waarbij ook de effecten per scenario in beeld zijn gebracht. Doel van de sessie was om bij de betrokkenen op te halen of de scenario's duidelijk zijn, welke bouwstenen een belangrijke rol spelen in de regio, welke bouwstenen niet passend zijn voor de regio en welke bouwstenen eventueel zouden kunnen[15].

Lokale scenario-ateliers
Vervolgens zijn deze scenario's gepresenteerd tijdens lokale ateliers. Per gemeente is tenminste één atelier voor inwoners, bedrijven en organisaties georganiseerd. De uitkomsten van de gesprekken over de scenario's in de lokale ateliers vormen een belangrijke laatste stap om tot zoekgebieden te komen voor de concept-RES. De diverse gemeentepagina's zoals opgenomen in deze concept-RES geven een korte impressie van de ateliers. De volledige verslagen van de ateliers in Amstelland vindt u hier.

[15] Uitkomsten scenario ateliers

4. Amsterdam

4.1 Samenvatting

Het Amsterdamse aanbod
Het aanbod van Amsterdam is om in 2030 663 GWh (0,65 TWh) elektriciteit op te wekken door 283 GWh wind te realiseren in zeven zoekgebieden en 380 GWh zon op grote daken en dubbelgebruik van stedelijke ruimtes (de huidige opwek is onderdeel van het bod, maar staat niet op de kaart als zoekgebied)[16]. Mocht dit niet lukken in de zoekgebieden of als er vanuit het Rijk een extra opgave wordt verwacht van de RES Noord-Holland Zuid, heeft Amsterdam voor wind en zon 'extra zoekgebieden' benoemd. Daarnaast gaat de gemeente inzetten op 135 GWh zon op kleine daken. Daarmee is in 2030 de helft van alle geschikte daken gebruikt voor zonne-energie.

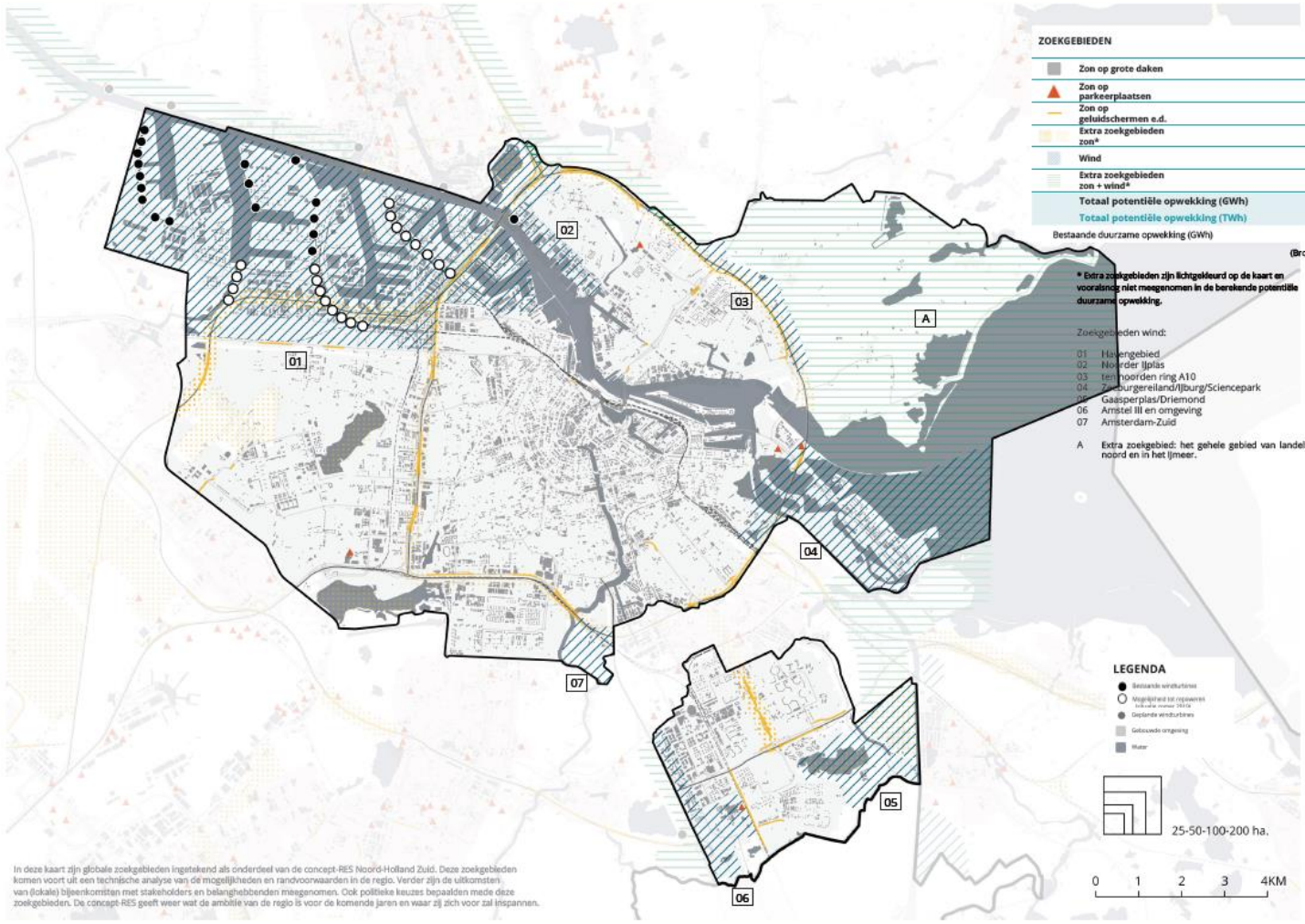
De gemeente Amsterdam heeft de ambitie om de stad klimaatneutraal te maken. Grootschalige opwek van duurzame energie speelt daarin een belangrijke rol. Amsterdam is daarin ambitieus en wil zo veel mogelijk schone energie opwekken op eigen grondgebied. Daarbij zet Amsterdam ook en vooral in op lokaal eigendom van mensen in de stad, en de inzet van Amsterdammers die zich bewust zijn van de noodzaak van de energietransitie en zich hier actief voor willen inzetten. En Amsterdam vraagt het Rijk om steun voor de transitie.

"Juist omdat Amsterdam niet in haar eigen energiebehoefte kan voorzien en dus leunt op de regio, wil ik de mogelijkheden die er zijn voor wind en zon zoveel mogelijk benutten."

Marieke van Doornick, wethouder Amsterdam
(bron: website Energieregio NHZ)

[16] Concept RES Amsterdam

DEELREGIO AMSTERDAM

ZOEKGEBIEDEN	GWh 2030	hectares of turbines
Zon op grote daken	333	-
Zon op parkeerplaatsen	-	-
Zon op geluidschermen e.d.	-	-
Extra zoekgebieden zon*	-	-
Wind	127	-
Extra zoekgebieden zon + wind*	-	-
Totaal potentiële opwekking (GWh)	460	
Totaal potentiële opwekking (TWh)	0,46	
Bestaande duurzame opwekking (GWh)	203	

(Bron: Concept RES Amsterdam)

* Extra zoekgebieden zijn lichtgekleurd op de kaart en vooralsnog niet meegenomen in de berekende potentiële duurzame opwekking.

Zoekgebieden wind:

01 Havengebied
02 Noorder IJplas
03 tenhoorden ring A10
04 Zeeburgereiland/IJburg/Sciencepark
05 Gaasperplas/Driemond
06 Amstel III en omgeving
07 Amsterdam-Zuid

A Extra zoekgebied: het gehele gebied van landelijk noord en in het IJmeer.

In deze kaart zijn globale zoekgebieden ingetekend als onderdeel van de concept-RES Noord-Holland Zuid. Deze zoekgebieden komen voort uit een technische analyse van de mogelijkheden en randvoorwaarden in de regio. Verder zijn de uitkomsten van (lokale) bijeenkomsten met stakeholders en belanghebbenden meegenomen. Ook politieke keuzes bepaalden mede deze zoekgebieden. De concept-RES geeft weer wat de ambitie van de regio is voor de komende jaren en waar zij zich voor zal inspannen.

- **1 Havengebied**: Het grondgebied van het Havenbedrijf Amsterdam en daarbuiten de gebieden Sloterdijk-west en de Brettenzone.
- **2 Noorder IJ-plas en havengebied stadsdeel Noord**: Het gebied van de Noorder IJpolder ten oosten van de A8. En het bedrijventerrein langs het IJ en ten zuiden van de Cornelis Douweweg, inclusief het Keerkringpark.
- **3 Ten noorden van de ring A10 noord**: Het gebied tussen de ring A10 noord en de hoogspanningsmast.
- **4 Zeeburgereiland/IJburg/Sciencepark**: Het gebied langs het Amsterdam-Rijnkanaal, langs de A10 Zuid (bij Sciencepark), het IJmeer op enige afstand van (de nieuwe eilanden van) IJburg, en rondom Zeeburgereiland.
- **5 Gaasperplas / Driemond**: Het gebied langs het Amsterdam-Rijnkanaal, het knooppunt Diemen, het Diemerbos, langs het terrein van Waternet ten zuiden van de Gaasperplas, de Gaasperplas en het Gaasperpark.
- **6 Amstel III en omgeving**: Het gebied ten oosten van de de A2 en in de buurt van het AMC, inclusief het golfterrein.
- **7 Amsterdam-Zuid**: Het gebied tussen A10, A2 en de Amstel in de kop van de Amstelscheg.
- **Extra zoekgebied**: het gehele gebied van landelijk noord en in het IJmeer.

Aanbod Amsterdam wind, zon en warmte

Windenergie

- 50 MW (127 GWh) extra windenergie in 2030, bovenop de nu al gerealiseerde 66 MW en geplande 11 MW. In totaal dus 127 MW (283 GWh) wind in 2030.
- Zeven concept-zoekgebieden en Waterland/ IJmeer als aanvullend zoekgebied open houden. Dit aanvullende zoekgebied komt in beeld wanneer andere zoekgebieden niet voldoende zijn voor het halen van de ambitie van 50 MW of wanneer er vanuit het Rijk een extra opgave opgelegd wordt.

Zonne-energie

- De ambitie is om de helft van de totale potentie om zonne-energie te wekken, oftewel 550 MW (520 GWh) in 2030 te realiseren, waarvan 400 MW (380 GWh) op grote daken. Oftewel een groei van circa 350 MW (333 GWh) ten opzichte van 2019.
- Inzet op zon op daken, dubbel ruimtegebruik en tijdelijk gebruik braakliggend terrein.
- Waterland/IJmeer en andere groene gebieden en wateroppervlaktes als aanvullend zoekgebied onder de voorwaarde ‘nee, tenzij’ wanneer de andere zoekgebieden niet voldoende zijn om de ambitie te realiseren of wanneer er vanuit het Rijk een extra opgave opgelegd wordt.

Warmte

- Amsterdam aardgasvrij in 2040 en nieuwbouw is altijd aardgasvrij.
- Regionale Structuur Warmte (RSW) volgt op de Transitievisie Warmte (TVW) die gereed is vóór vaststelling RSW.
- Amsterdam zet in op nieuwe duurzame, betaalbare en toekomstbestendige warmtebronnen (geothermie, restwarmte datacenters, aquathermie).

Amsterdam beschouwt deze ambities als een ondergrens. Als het participatieproces in de RES duidelijk maakt dat daar draagvlak voor is, zal een hoger resultaat worden gerealiseerd[17].

4.2 Ambities en context deelregio Amsterdam

Coalitieakkoord Een nieuwe lente en een nieuw geluid

Amsterdam heeft de ambitie om de stad klimaatneutraal te maken. In het coalitieakkoord uit mei 2018 *Een nieuwe lente en een nieuw geluid* is deze ambitie vastgelegd inclusief de doelstellingen 55 procent CO_2-reductie in 2030 en 95 procent CO_2-reductie in 2050. In de RES is beschreven en onderbouwde welke potentiële bijdrage de opwek van zonne- en windenergie aan deze ambitie kan leveren. Wat betreft zonne-energie stelt het coalitieakkoord als doel om de hoeveelheid zonnepanelen in de stad door te laten groeien tot 250 MW in 2022. In het coalitieakkoord staat daarnaast beschreven dat Amsterdam het potentieel voor windturbines in de stad optimaal wil benutten. Op het gebied van warmte heeft het gemeentebestuur de ambitie om Amsterdam in 2040 aardgasvrij te laten zijn en nieuwbouw altijd aardgasvrij te realiseren. In 2022 is in 3 wijken / 12 buurten een onomkeerbaar proces ingezet om deze wijken aardgasvrij te maken.

Relatie met Routekaart Amsterdam Klimaatneutraal 2050[18] en Transitievisie Warmte

Naast de RES wordt er in Amsterdam in diverse andere majeure producten aan de energietransitie gewerkt, zoals de Routekaart Klimaatneutraal en de Transitievisie Warmte. In de Routekaart Amsterdam Klimaatneutraal 2050 “Nieuw Amsterdams Klimaat” vastgesteld door college van B&W Amsterdam op 3 maart 2020 beschrijft het college welke acties uitgevoerd worden om de doelstelling van 55% CO_2-reductie te halen. De ambities uit de RES zijn onderdeel van de Routekaart als pijlers 10 en 11 binnen het “transitiepad” duurzame elektriciteit. Hier wordt de potentiele bijdrage beschreven die de opwek van zonne- en windenergie kan leveren aan de ambitie Amsterdam Klimaatneutraal 2050. De RES gaat daarnaast in op het thema warmte in de zogeheten Regionale Structuur Warmte (RSW). De RSW vormt input voor de *Transitievisie Warmte* die in de loop van 2020 gepresenteerd wordt.

[17] Daarmee wordt voldaan aan de motie D van het lid Groen (GL) inzake kansen voor het realiseren van meer megawatt van 11 maart 2020.
[18] Zie deze link.

Omgevingsvisie: integrale afweging RES in de Amsterdamse context
De RES is een belangrijke bouwsteen voor het integreren van ambities op het gebied van klimaat en energie in de Omgevingsvisie waaraan momenteel wordt gewerkt. Het beeld dat de RES geeft van het ruimtebeslag dat nodig is om de energieambitie te halen, wordt in de Omgevingsvisie geborgd en geïntegreerd met andere ruimtelijke belangen onder het motto 'Richting geven en ruimte bieden'. Tegelijk met de groeiende ruimtevraag voor duurzame energie en de daarvoor benodigde infrastructuur groeit en bloeit de stad. De groei gaat veel sneller dan verwacht in aantallen inwoners, banen en toeristen. Hoge ambities voor woningbouw en benodigde ruimte voor energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire bedrijvigheid, groen en bereikbaarheid zorgen voor conflicterende ruimteclaims. De groei biedt daarmee kansen, maar leidt ook tot spanningen en negatieve gevolgen voor stad en regio. Daarbij ontstaan nieuwe inzichten rond democratisering, economie, gezondheid en circulair denken en doen. De integratie van de energieopgave vraagt daarmee niet alleen om een technische benadering maar ook om een duidelijke visie op de ruimtelijke inpassing en een rechtvaardige verdeling van lusten en lasten.

Bij de bespreking van de concept-RES Amsterdam op 11 maart 2020, als inbreng in de concept-RES NHZ heeft de Amsterdamse raad een aantal wensen geuit. Deze zijn verwerkt in dit document.

4.3 Elektriciteit en warmte

Energievraag
Amsterdam heeft als regio een relatief grote elektriciteits- en warmtevraag voor de gebouwde omgeving (woningen en utiliteiten zoals bedrijfsgebouwen, kantoren en winkels, maar ook scholen en ziekenhuizen). Met een elektriciteitsvraag van 3,8 TWh is dit ongeveer de helft van de totale elektriciteitsvraag in de regio Noord-Holland Zuid. De verwachting is dat de elektriciteitsvraag voor de gebouwde omgeving (woningen en utiliteiten) naar 2030 toe afneemt, daarbij is geen rekening gehouden met de te verwachten elektrificatie van de warmtevraag omdat deze niet eenduidig te kwantificeren is. In de RES analyse is ook geen rekening gehouden met de toekomstige groei van elektrische mobiliteit, industrie en datacenters. In de themastudie elektriciteit van Amsterdam worden aannames gedaan over de snelheid en de impact van deze ontwikkelingen op de elektriciteitsvraag, deze themastudie wordt in de eerste helft 2020 geactualiseerd. De huidige warmtevraag van de gebouwde omgeving in Amsterdam komt neer op 6,9 TWh en neemt

waarschijnlijk af tot 6,1 TWh in 2030. Voor zowel de elektriciteits- als warmtevraag geldt dat er in Amsterdam niet genoeg opwekpotentie is om te voorzien in de eigen vraag. Zelfs niet wanneer alle mogelijkheden voor energie-opwek optimaal benut worden.

Uitkomsten 'foto'

Het fotodocument bestaat uit een set analysekaarten en gaat in op de thema's landschap, elektriciteit en warmte. De belangrijkste conclusies voor Amsterdam zijn:

- In het algemeen is er in Amsterdam beperkt ruimte beschikbaar voor de opwek van duurzame energie.
- Door nieuw provinciaal beleid ('ja, mits') ontstaat er potentieel meer ruimte voor windenergie.
- De nationale potentieberekeningen zijn gebaseerd op één type windturbine (de meest voorkomende in Nederland) en niet alle lokale beperkingen zijn meegenomen, zoals de helikopterroute in het havengebied.
- Uit de potentieanalyse (maximaal) voor zon blijkt dat de beschikbare ruimte voor zon op daken veel groter is dan de potentie voor zon op agrarische gronden. De potentie voor zon op daken is 75 procent van het totaal. De resterende 25 procent is potentie van zon op agrarische gronden, water en alle resterende typen ondergronden samen.
- Er is in het grootste deel van de regio voldoende ruimte voor opname van hernieuwbare energie door het net.
- Amsterdam heeft een uitgebreid warmtenet en kleinere koudenetten in het zuiden van de regio. En er zijn verschillende warmtebronnen die – in combinatie met een warmtepomp – warmte kunnen leveren (datacenters, havengebied, etc.). Op dit moment zijn AEB en Vattenfall de belangrijkste restwarmtebronnen. Ook maakt Amsterdam gebruik van een bovengemeentelijke warmtebron de Diemercentrale.

Windenergie

Huidig vermogen: 66 MW + 11 MW extra in 2021

In de zomer van 2019 stonden er in Amsterdam 38 windturbines met een gezamenlijk vermogen van 66 MW (128 GWh). Al deze windturbines bevinden zich in het havengebied, waarvan een in het havengebied in stadsdeel Noord. De verwachting is dat er in 2021 circa 11 MW (28 GWh) extra opgesteld vermogen is bijgeplaatst in het havengebied. Er zijn namelijk 16 kleine windturbines verwijderd langs de nieuwe Hemweg en Noordzeeweg die worden vervangen voor 10 grote windturbines. Het totaal opgesteld vermogen in Amsterdam in 2021 wordt daarmee 77 MW (156 GWh).

Inschatting potentie 105 MW = 35 windturbines

In het proces van de RES is gekeken naar potentiegebieden voor windenergie. Dit zijn de gebieden waar - wettelijk en technisch - ruimte is voor windturbines (die buiten onder meer de geluids-en veiligheidseisen vallen). Woningbouwafspraken zijn vervolgens als aanvullende beperking toegevoegd (variërend van plannen tot realisatie, volgens de Plancapaciteit 2018). Daaruit volgt een potentie van 105 MW (288 GWh), wat neerkomt op 35 windturbines op het grondgebied van Amsterdam. Bij deze potentie is geen rekening gehouden met provinciale beperkingen door natuurbescherming (natuurnetwerk NL en Natura 2000).

Meeste ruimte in havengebieden

De meeste ruimte voor windenergie lijkt in het havengebied te liggen. De helikopterroute is echter niet bij de beperkingen meegenomen. Het is maatwerk in hoeverre windturbines in de buurt van deze helikopterroute kunnen worden geplaatst.

Maatwerk: mogelijk meer potentie

Er is veel onderzoek én maatwerk nodig om plekken te vinden voor nieuwe windturbines. De potentiegebieden die uit de RES naar voren komen zijn niet de enige plekken waar nieuwe windturbines geplaatst kunnen worden. In de eerste plaats omdat de RES-analyse gebaseerd is op risicocontouren uit het *Handboek risicozonering windturbines*. De vuistregels (afstanden tot objecten) in dit handboek zijn redelijk ruim genomen. In de tweede plaats is de RES-analyse gebaseerd op de meeste voorkomende windturbine in Nederland van 3 MW. Er kunnen bijvoorbeeld ook kleinere windturbines

(van 2 MW) worden geplaatst waardoor risicocontouren voor geluid en veiligheid afnemen. Hoe kleiner de turbine, hoe dichter deze bij objecten kan worden geplaatst. Daarnaast streeft naar minimaal 50 procent lokaal eigendom (inwoners en/of bedrijven).

Zon

Huidig vermogen: exponentiele groei zonnepanelen

Het aantal zonnepanelen in Amsterdam neemt de laatste jaren exponentieel toe. Van 2012 tot halverwege 2019 is het aantal zonnepanelen in Amsterdam jaarlijks met circa 50 procent gegroeid.

Uit de RES-analyse voor Amsterdam blijkt dat de opwek van zonne-energie op grote daken tot 2030 het meest kan bijdragen aan de groei van opgewekte duurzame elektriciteit. Als 60 procent van de capaciteit van de grote daken benut wordt, kan circa 400 MW (380 GWh) worden opgewekt in 2030 (inclusief huidig opgewekt vermogen, bron *Zonatlas 2018*).

Inzet kleine daken belangrijk in Amsterdam

Naast de grote daken leveren ook kleine daken in Amsterdam een significante bijdrage aan de opwek van duurzame energie. De opwek van duurzame energie op kleine daken is in de periode tot 2030 groter dan de voor de RES berekende bijdrage van zon op alternatieve locaties als agrarische grond etc. Hiermee is het belang van opwek op kleine daken in stedelijk gebied duidelijk.

Dubbel ruimtegebruik

Naast daken zet Amsterdam in op andere vormen van dubbel ruimtegebruik. Zo wordt gekeken naar zonneprojecten op P&R-locaties (in combinatie met het opladen van elektrische mobiliteit) en worden scenario's uitgewerkt voor tijdelijke zonnevelden op braakliggend terrein (bijvoorbeeld Strandeiland, IJburg). Ook werkt Amsterdam samen met Rijkswaterstaat (RWS) aan het gebruik van geschikte locaties langs snelwegen, zoals taluds, geluidsschermen of anders. In eerste instantie richt Amsterdam zich op de Westrandweg (A5). De infrastructuur wordt hier niet aangepast de komende 15 jaar en de panelen zijn goed in te passen In de omgeving. De gronden zijn in eigendom van RWS en zij moeten deze gronden beschikbaar stellen. Amsterdam vraagt het ministerie de rijksgronden langs de A5 onderdeel te maken van het programma *Hernieuwbare Energieopwekking* op Rijksvastgoedgronden.

Zonneweides

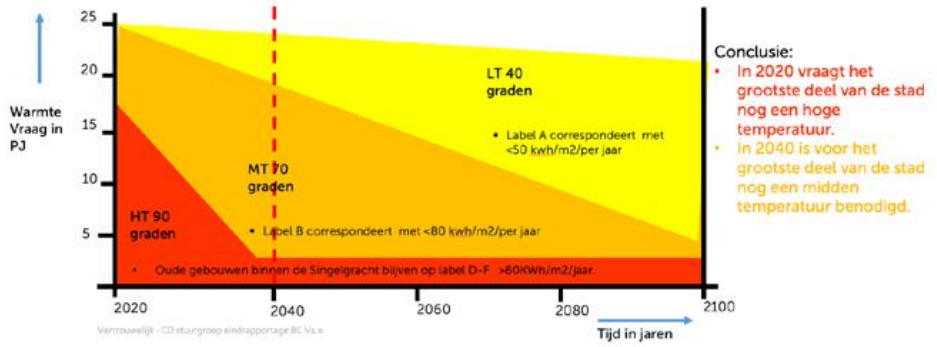
Amsterdam heeft geen doelstelling voor de opwek van energie in landschappelijk gebied of op water en hanteert daarom een regeling "nee tenzij". Amsterdam gebruikt de "ladder voor het landschap" (Amsterdam, juli 2019) om een afweging te maken tussen de ruimteclaims voor de energietransitie en die van andere landschapsfuncties. Zo heeft het de voorkeur om door het toepassen van dubbel ruimtegebruik een initiatief binnen de stadsgrenzen of op een bedrijventerrein te realiseren. Een ander onderdeel van de ladder is de vraag of het voorstel tot stand is gekomen via co-creatie of participatie. Voorwaarde voor ontwikkeling van een zonneweide voor Amsterdam is dat lokale inwoners kunnen participeren en dat dit in samenwerking met de omgeving en initiatiefnemers zoals energiecoöperaties gebeurt. Waarbij Amsterdam ook voor zon streeft naar minimaal 50 procent lokaal eigendom (inwoners en/of bedrijven).

Warmte

Warmtevraag

Amsterdam werkt met de *City Deal*-partners (zoals woningcorporaties, Liander, Vattenfall en Waternet) samen aan het onderzoeken en implementeren van betaalbare, duurzame en transparante alternatieven voor aardgas in Amsterdam. Vanuit de City Deal is de onderstaande figuur uitgewerkt die schematisch de verwachte ontwikkeling van de warmtevraag van de stad weergeeft. Hierin zijn gebouwde omgeving, utiliteiten én de groei van de stad meegenomen.

De ontwikkeling van de warmtevraag in de gebouwde omgeving is bepalend voor temperatuurniveaus waarop de aardgas-vrij-transitie kan plaatsvinden. Veel gebouwen in de stad hebben tot 2040 nog hogetemperatuur (HT) nodig om verwarmd te worden. Door na-isolatie in de komende decennia lijkt het haalbaar om rond 2040 volledig over te schakelen naar een middentemperatuur-regime. Nieuwbouwwoningen, woningen gebouwd na 2000 en woningen die op hoog niveau [label A+] zijn gerenoveerd kunnen met lage temperatuur (LT) verwarmd gaan worden. Voor deze woningen zullen naar verwachting meer lage temperatuurnetten en lage temperatuur warmtebronnen komen. Alternatieve bronnen en technieken voor aardgas moeten qua beschikbaarheid, betaalbaarheid en duurzaamheid zo goed mogelijk bij de warmtevraag en de temperatuurregimes van gebouwen aansluiten. Ondanks de groei van de stad zal de warmtevraag in de komende decennia licht dalen door isolerende maatregelen in de gebouwde omgeving. Daardoor kan ook de temperatuur van warmtebronnen dalen van hoog naar midden temperatuur.

Warmteaanbod (bronnen)

Er zijn verschillende (potentiële) warmtebronnen in Amsterdam: aquathermie, biomassa, geothermie, restwarmte industrie en datacenters *(*zie *Foto energie en ruimte deelregio Amsterdam)*. Bovendien geeft het *Bronnenboek Amsterdam; warmtevraag en -aanbod in beeld (2019)* de laatste stand van zaken in de verschillende duurzame warmtebronnen die de stad Amsterdam nu en in de nabije toekomst tot haar beschikking heeft. De inventarisatie is daarmee een belangrijke onderlegger voor de TVW en de RES.

Beschikbaarheid betaalbare en toekomstbestendige warmtebronnen

Op korte termijn zijn voldoende fossiele, hoge temperatuur (HT) en middentemperatuur (MT)-bronnen beschikbaar, zoals de Stoom en

Gascentrales (STEG) en Afvalenergiecentrale (AEC). Voor de toekomst zijn deze bronnen onvoldoende toereikend. Hiervoor moeten nieuwe duurzame, betaalbare en toekomstbestendige warmtebronnen worden ontwikkeld, bijvoorbeeld de inzet van geothermiebronnen of groengas. Van beide is nog onzeker of er voldoende voor en in Amsterdam beschikbaar komt.

Vijf bovengemeentelijke HT warmtebronnen relevant voor Amsterdam

Daarnaast zijn er bovengemeentelijke HT warmtebronnen relevant voor Amsterdam. Dit zijn de STEG-centrales (stoom- en gascentrales) Diemen en Hemweg, de Afvalenergiecentrale, Biomassacentrale AEB en mogelijk geothermie:

- De Diemercentrale bestaat uit twee STEG-warmtekrachtcentrales. De Diemen 33 (sinds 1995) heeft een elektrisch vermogen van 266 MW en een thermisch vermogen van 180 MW. De Diemen 34 (sinds 2012) heeft een maximaal elektrisch vermogen van 435 MW en een thermisch vermogen van 260 MW.
- De Stoom-en-Gas-centrale (STEG) Hemweg 9 (2013) kan elektriciteit en warmte produceren en heeft een vermogen van 435 MW-e en kan vanaf 2020 260 MW-th warmte leveren.
- Afvalenergiecentrale. Het Afval Energiebedrijf Amsterdam (AEB) heeft 6 verbrandingslijnen voor afval. De door de ketels geproduceerde stoom wordt omgezet in stroom en warmte. De maximale capaciteit is 155 MW. Voor de warmteuitkoppeling is 150 MW aan warmtewisselaars beschikbaar. Deze wordt binnenkort uitgebreid naar 200 MW.
- Biomassacentrale: Het AEB bouwt in het Westelijk Havengebied van Amsterdam een energiecentrale die gaat draaien op biomassa. Deze heeft een vermogen van 30 MW en gaat in de zomer 2020 open. De Amsterdamse installaties zijn voor 12 jaar vanuit de Stimuleringsregelingen duurzame energie (SDE) gesubsidieerd.
- Geothermie: Voor de RES kan geothermie potentieel als bovengemeentelijke warmtebron dienen. Geothermie biedt kansen om op een duurzame manier in een deel van de warmtevraag te voorzien.

4.4 Energie-infrastructuur

Capaciteit elektriciteitsnetwerk voor grootschalige opwek

Liander heeft in kaart gebracht hoeveel capaciteit de verschillende onderstations in Amsterdam hebben om elektriciteit op te nemen (paragraaf 3.1). De kaarten laten zien dat de meeste onderstations voldoende capaciteit hebben voor duurzame opwek. Enkel in het

havengebied (onderstation IJpolder) is nog beperkt capaciteit beschikbaar, aan de uitbreiding van deze capaciteit wordt gewerkt.

Thematische studie elektriciteit Amsterdam
De gemeente Amsterdam en de netbeheerder hebben samen een verkenning gedaan naar de impact van de plannen en ontwikkelingen in Amsterdam op het elektriciteitsnetwerk. In deze *Thematische studie elektriciteit Amsterdam* (maart 2019) is niet alleen gekeken naar de effecten van de groei van de stad, maar ook naar de ambities en ontwikkelingen op het gebied van de energietransitie en de veranderende mobiliteit. De *Thematische studie elektriciteit Amsterdam* wordt tweejaarlijks geactualiseerd op basis van nieuwe inzichten. De eerste update is voorzien in de eerste helft van 2020 en zal de input vanuit de ambitie van de RES bevatten.

In de studie zijn vier scenario's uitgewerkt: laag, midden, hoog en 'special's'[19]. Bepalende factoren hierin zijn groei van de stad, aardgasvrij maken woningvoorraad, zon, elektrische mobiliteit en industrie, datacenters en grootschalige opwek.

Vraagontwikkeling zeer snel met grote onzekerheidsmarge
De snelheid van de ontwikkelingen is zeer hoog. In 2050 is de vermogensvraag 2,5 keer (laag scenario) tot 5 keer (hoog scenario) zo hoog in vergelijking met 2018. Datacenters hebben de grootste 'netimpact'. De zogeheten onderstations (stedelijk schaalniveau) zijn bepalend voor de capaciteit. Uit de themastudie elektriciteit (2018) blijkt dat 17 van de 24 onderstations overbelast zijn in 2030 in een midden scenario. Daarnaast is er op buurtniveau ruimte nodig voor extra infrastructuur. De inpassing van de infrastructuur in de ondergrond vraagt extra aandacht.

Strategie: drie sporen
Om in het licht van deze ontwikkelingen tot een toekomstbestendig elektriciteitsnetwerk te komen, werken de netbeheerder en de gemeente Amsterdam intensief samen langs drie sporen:
1. Ruimtelijke planning van de benodigde uitbreidingen.
2. Het onderzoeken en testen van innovatieve toepassingen om de impact op en van het netwerk te reduceren.
3. Het strategisch en integraal plannen van ambities en opgaven. De uitkomsten van de RES zijn hier input voor.

[19] In het special-scenario is de impact van volledige elektrificatie van de verschillende thema's in 2050 bekeken, waarbij tevens maximale groei van de stad is aangehouden.

Overweging in het kader van de RES

Bij het plannen van het elektriciteitsnetwerk in Amsterdam is de netbeheerder afhankelijk van meer ontwikkelingen dan alleen duurzame opwek. Het netwerk wordt tot nu toe met name uitgelegd voor vraag naar elektriciteit. In de stedelijke context van Amsterdam is het inpassen van energie-opwekking daarom in het algemeen geen probleem. Dit komt doordat de piekvraag naar elektriciteit vrijwel overal hoger zal zijn dan het piekaanbod dat technisch gerealiseerd kan worden. Vraag en aanbod kunnen tegen elkaar worden weggestreept als het gaat om de capaciteit van het netwerk. Lokaal kan de inpassing van zonnepanelen en windturbines nog wel tot uitdagingen leiden. Deze uitdagingen zijn echter oplosbaar met het uitbreiden van het netwerk. Daarom is een goede tijdsplanning van bijvoorbeeld grote zonnedaken noodzakelijk. Voor wind geldt dat de procedures voor het inpassen van een windturbine min of meer een gelijke hoeveelheid tijd kosten als de procedures voor het uitbreiden van het netwerk.

4.5 Leefomgeving en ruimte

De impact van de energietransitie op de fysieke leefomgeving is groot. Het is een van de grootste opgaven voor de ruimtelijke ordening in de komende decennia. Een duurzaam energiesysteem vergt hier meer ruimte dan een fossiel systeem. Bovendien zullen er tijdelijk verschillende systemen naast elkaar bestaan. Duurzame energie is ook zichtbaarder: steden en landschappen zullen er door de transitie anders uit gaan zien. Dit betekent dat de transitie direct zichtbaar en voelbaar wordt in de leefomgeving van mensen. In elke gemeente moet de energieopgave gecombineerd worden met andere transities en grote opgaven, zoals woningbouw en klimaatadaptatie.

Opwek duurzame energie vraagt veel ruimte

De grootschalige opwek van duurzame energie vraagt ruimte. Die ruimte is in een compacte en groeiende stad als Amsterdam beperkt. De verschillende ruimtelijke opbouw en cultuurhistorie van deze gebieden brengen kansen en belemmeringen met zich mee voor de opwek van energie.

Ruimtelijke kansen

Het Amsterdam Rijnkanaal is als industriële lijn in het landschap goed inzetbaar voor positionering van twee rijen windturbines aan weerszijden kanaal. Mogelijkheid om in gezamenlijkheid met Diemen en Weesp op te pakken en uit te werken.

- Waterland: kleinschalig veen en polderlandschap waar landschappelijke inpassing hoogste prioriteit heeft. Mogelijkheid voor inpassing kleinere of andere varianten windturbines vanuit ruimtelijk oogpunt.

Noordzeekanaal; als groot industrieel kanaal waarlangs belangrijke knopen in energienetwerk aanwezig zijn, goed inzetbaar voor positionering van twee rijen windturbines aan weerszijden kanaal. In gezamenlijkheid oppakken met Zaanstad, Haarlemmermeer en IJmond.

Schets Ruimtelijke kansen windenergie in regionaal verband

Opgaven met elkaar in verband brengen

Naast verschillende kernkwaliteiten en ruimtelijke kenmerken heeft elk gebied ook zijn eigen specifieke opgaven of uitdagingen: de snelle groei van de stad, klimaatadaptatie, de bodemdaling in het veenweidegebied, afnemende biodiversiteit in het landelijk gebied, een havengebied dat op zoek is naar een duurzaam toekomstperspectief, de groeiende mobiliteit, etc. Deze opgaven kunnen niet los worden gezien van de opgave om energie op te wekken. Slimme combinaties worden gemaakt en kansen worden benut die ook ruimtelijke kwaliteit opleveren.

4.6 Proces en invulling aanbod in de zoekgebieden

Analyse van de opgave en een breed proces met stakeholders en inwoners

De Amsterdamse ambitie en het aanbod is gebaseerd op een technische analyse van het potentieel, een breed proces met stakeholders en inwoners en uiteindelijk een politieke keuze. Er zijn diverse ateliers georganiseerd waar experts, belanghebbenden en inwoners een bijdrage konden leveren aan het proces. Samenvattend zeggen degenen die de ateliers bijgewoond hebben dat Amsterdam ambitieus energiebeleid moet voeren, waarbij de gemeente de inwoners betrekt, de leefbaarheid van de stad waarborgt en het groen in en om de stad beschermt.
Ondanks dit proces blijft het een bestuurlijke keuze en afweging om uiteindelijk te kiezen voor een bepaalde ambitie en voor de locaties van grootschalige opwek van wind- en zonne-energie.

Keuze Amsterdam: minimaal 50 procent lokaal eigendom

Amsterdam streeft bij deze ambitie naar minimaal 50 procent lokaal eigendom (inwoners en/of bedrijven). Indien dit niet zo is, zal Amsterdam zorgen dat omwonenden door een andere manier mee profiteren en dit vast leggen in een omgevingsovereenkomst[20].

[20] Hiermee wordt voldaan aan motie K van het lid Bakker (SP) inzake meeprofiteren omwonenden, en de motie L van het lid Bakker (SP) inzake omgevingsovereenkomst RES, beide van 11 maart 2020.

Keuze Amsterdam: alle mogelijkheden benutten

Het Amsterdamse gemeentebestuur kiest ervoor om álle technisch mogelijke locaties te benutten voor het zoeken naar de realisatie van grootschalige opwek van duurzame elektriciteit door zon en wind. Er worden geen gebieden bij voorbaat uitgesloten. Dit vertaalt zich in twee typen zoekgebieden: 1) gebieden met een energie-ambitie en 2) 'extra' zoekgebieden met als voorwaarde 'nee, tenzij' voor zon als de ambitie niet in het eerstgenoemde type gebieden gerealiseerd kan worden.

Met oog voor kwetsbaarheden en wensen inwoners zoeken naar optimale bijdrage

Deze verdeling in twee type zoekgebieden sluit aan bij de kwetsbaarheid van de gebieden, de wens van inwoners, om voor grootschalig zon eerst op de daken te zoeken en de verschillende beperkingen. Echter, Amsterdam geeft met de extra zoekgebieden ook het signaal af om zelf op eigen gebied optimaal te willen bijdragen aan de energietransitie en geen gebieden bij voorbaat al uit te sluiten.

Maatwerk en nader onderzoek naar realisatie, inpassing, bouw en exploitatie

Het vinden van ruimte voor, en het proces tot realiseren van windturbines is maatwerk. Binnen de zoekgebieden gaat de gemeente Amsterdam (en voor het havengebied het Havenbedrijf Amsterdam) analyseren welke ruimtelijke belemmeringen er zijn om verschillende types windturbines te plaatsen. Per gebied wordt het maximum aantal MW en het maximum aantal turbines bepaald (in technische zin). Vervolgens wordt verdiepend onderzoek gedaan naar de ruimtelijke inpassing, bouw en exploitatie. Dit gebeurt in samenwerking met ruimtelijke experts, initiatiefnemers (zoals windenergiecoöperaties) en de lokale omgeving, waaronder ook omwonenden.

Participatie en opstellen omgevingsovereenkomst

Ten slotte moet de uiteindelijke initiatiefnemer (die de windturbine wil plaatsen) een proces opzetten om te komen tot een wenselijke en haalbare vormgeving van participatie. Dit kan zijn procesparticipatie, financiële participatie, financiële obligaties, eigendomsparticipatie, een omgevingsfonds of een combinatie hiervan. Omwonenden (in algemene zin in ieder geval de personen die de gevolgen kunnen ervaren van het geluid) worden persoonsgericht uitgenodigd voor bijeenkomsten zodra potentiele locaties concreter worden. De gemeente Amsterdam controleert dat initiatiefnemers en lokale omgeving het gesprek aangaan en zal ervoor zorgen dat tijdens de gesprekken er realistische beelden worden geportretteerd van windturbines in het Amsterdamse landschap, zodat

omwonenden weten waar ze aan toe zijn.[21] Afspraken met de omgeving worden vastgelegd in een omgevingsovereenkomst. Op basis hiervan wordt er een projectplan gemaakt waarin wordt beschreven hoe binnen het project de participatie optimaal wordt ingericht en hoe de omgeving optimaal mee profiteert, mochten zij niet mede-eigenaar zijn.[22]

Zorgen voor capaciteit op het netwerk en passende wettelijke en beleidskaders

Het elektriciteitsnetwerk heeft in algemene zin voldoende capaciteit om de grootschalige opwek van zon en wind op te vangen. Er ontstaan wel capaciteitsknelpunten op bepaalde plekken en in bepaalde periodes. Deze uitdagingen zijn oplosbaar met het uitbreiden van het netwerk. De knelpunten worden ook door andere factoren veroorzaakt zoals de toename van het elektrisch (openbaar) vervoer. Daarnaast is Amsterdam voor het halen van haar ambities afhankelijk van wettelijke kaders en regelgeving van het Rijk en de provincie.

Vervolgstappen

Amsterdam doet het maximale om op eigen grondgebied oplossingen te vinden, maar is afhankelijk van de energie-import uit andere regio's. Daarom gaat de gemeente Amsterdam het gesprek aan met de andere gemeenten in Noord-Holland Zuid en met de provincie. In dit proces moet van elkaar geleerd worden en gezorgd worden voor samenhang. Gezien de aanwezige kennis en capaciteit ziet Amsterdam voor zichzelf hierin een actieve rol. Ook zal Amsterdam een rol spelen om er bij het Rijk en de provincie op aan te dringen de benodigde instrumenten en kaders te leveren. Daarnaast wordt in het vervolgproces het vraagstuk over ruimtelijke inpassing / het ruimtelijk ontwerp verder uitgewerkt, bijzondere aandacht verdient het onderwerp biodiversiteit en natuur. Er zal onderzoek worden gedaan naar de gevolgen van zonneweides en windturbines voor de biodiversiteit in de zoekgebieden van de RES. En er zal onderzoek worden gedaan naar maatregelen die bij de aanleg van zonneweides en windturbines kunnen voorkomen dat de biodiversiteit achteruit gaat – of te bevorderen dat de biodiversiteit vooruit gaat[23].

En natuurlijk verankert Amsterdam de plannen in haar beleidskaders, waarin met name de Omgevingsvisie een belangrijke rol zal spelen.

---

[21] Hiermee wordt voldaan aan motie J van het lid Marttin (VVD) inzake het concreter maken van het participatieproces bij de uitwerking van de RES van 11-3-2020.

[22] Hiermee wordt voldaan aan moties K en L van 11-3-2020, zie eerdere opmerking hierover.

[23] Hiermee wordt voldaan aan de motie E van de leden Timman (D66), Groen (GL) en Van Lammeren (PvdD) inzake onderzoek naar gevolgen zonneweides en windturbines voor biodiversiteit gerelateerd aan RES-zoekgebieden van 11-3-2020.

5. Gooi en Vechtstreek

5.1 Samenvatting

Aanbod van Gooi en Vechtstreek
Het aanbod van Gooi en Vechtstreek is om in 2030 321 GWh (0,32 TWh) hernieuwbare energie op te wekken. Dit aanbod bestaat uit de huidige opwek (21 GWh[24]) en de opwek uit zoekgebieden (300 GWh). In de kaart op de volgende pagina zijn de zoekgebieden ingetekend. De zoekgebieden zijn gebaseerd op een technische analyse van de mogelijkheden en randvoorwaarden in de regio, de uitkomst van meerdere (lokale) ateliers met stakeholders en belanghebbenden, en uiteindelijk een politieke keuze. De concept-RES is een dynamisch document en geeft de inspanning weer waar de deelnemers zich in de komende jaren voor zullen inzetten. Nieuwe initiatieven buiten de zoekgebieden worden niet uitgesloten en worden ook onderzocht op haalbaarheid.

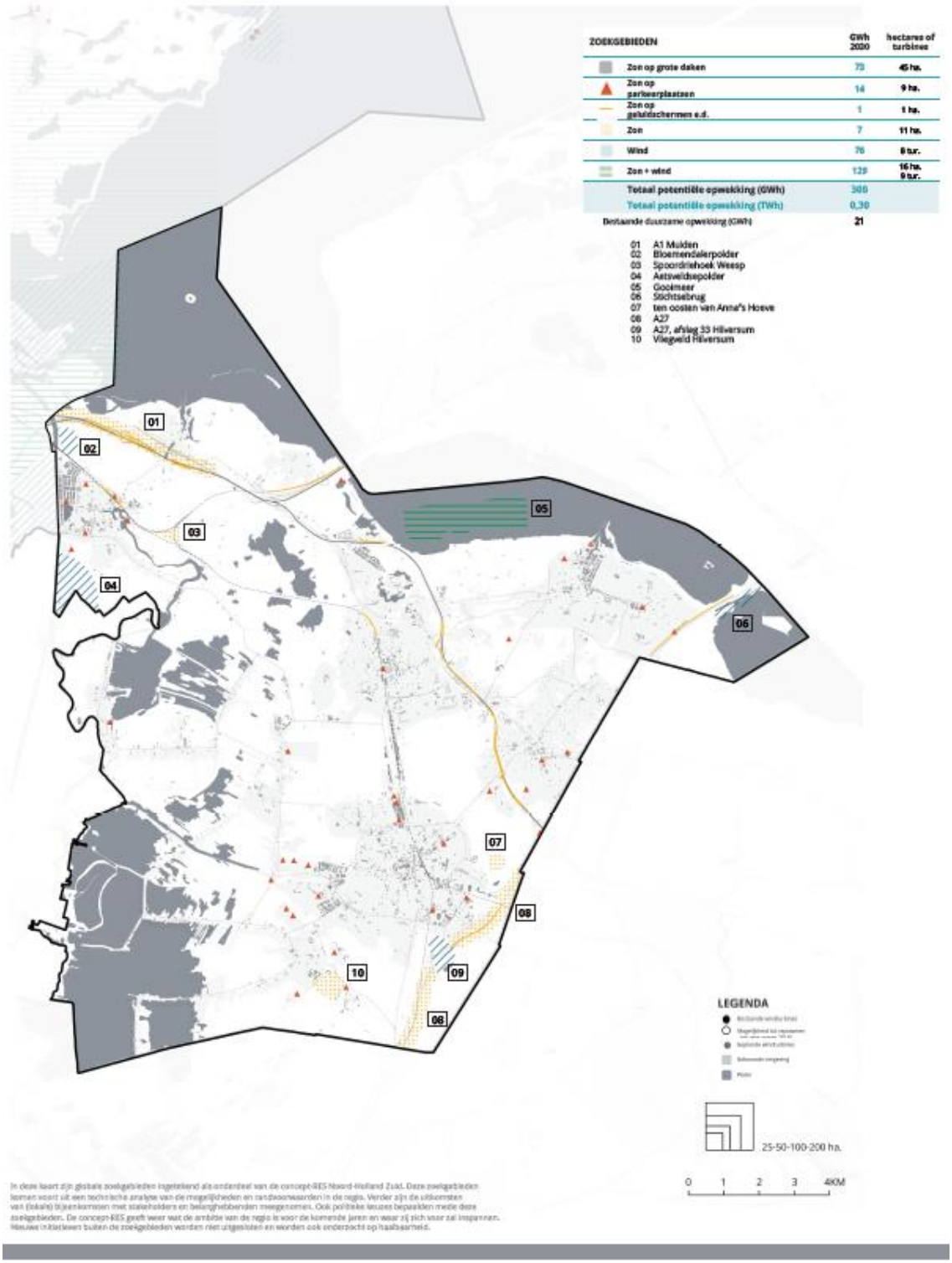
Gooi en Vechtstreek heeft weinig vrije ruimte; het landschap om de kernen is grotendeels cultuur- of natuurlandschap en de kernen hebben veelal een beschermde status. Dit zorgt ervoor dat er weinig plekken zijn waar grootschalige opwekking van duurzame energie zoals zonneweiden en windturbines inpasbaar is. Uitgangspunt voor de energietransitie is dat de toekomstige energiemix passend dient te zijn bij de unieke regionale landschappelijke en gebiedskwaliteiten en de economische kansen van het gebied. Dit betreft zowel van hernieuwbare energie in de ondergrond, op de bovengrond en in de bebouwde omgeving. Hiermee rekening houdend staat de ambitie om een klimaatneutrale regio in 2050 te zijn. Daarnaast zoekt de regio naar andere mogelijkheden om bij te dragen aan de energietransitie. Zo zet Gooi en Vechtstreek extra in op energiebesparing en vermindering van CO2 uitstoot door extra inzet op verduurzaming van bebouwing en aanpak van bodemdaling in het veenweidegebied.

Uitgangspunten

- Beperkende factor voor zowel wind- als zonne-energie is dat grote delen in de regio zijn aangemerkt als (potentieel) werelderfgoed, Natura 2000, stiltegebied en Natuurnetwerk Nederland (NNN). Daarnaast zijn er weidevogelkerngebieden en hebben diverse gemeenten een beschermd stads- of dorpsgezicht.
- De potentie voor zon op grote daken, langs spoorwegen en op parkeerplaatsen wil de regio zo veel mogelijk benutten.

[24] Nationaal programma RES - *RES Analysekaarten* (oktober 2019)

DEELREGIO GOOI EN VECHTSTREEK

In deze kaart zijn globale zoekgebieden ingetekend als onderdeel van de concept-RES Noord-Holland Zuid. Deze zoekgebieden komen voort uit een technische analyse van de mogelijkheden en randvoorwaarden in de regio. Verder zijn de uitkomsten van (lokale) bijeenkomsten met stakeholders en belanghebbenden meegenomen. Ook politieke keuzes bepalen mede deze zoekgebieden. De concept-RES geeft weer wat de ambitie van de regio is voor de komende jaren en waar zij zich voor zal inspannen. Nieuwe initiatieven buiten de zoekgebieden worden niet uitgesloten en worden ook onderzocht op haalbaarheid.

Het aanbod van de regio Gooi en Vechtstreek is opgebouwd uit de volgende zoekgebieden:

- **001 A1 Muiden.** De A1 ter hoogte van Muiden biedt mogelijkheden voor de opwek van zonne-energie op zowel geluidsschermen als in de berm.
- **002 Bloemerdalerpolder.** Mogelijkheden kunnen verkend worden voor de opwek van windenergie in de Bloemendalerpolder in Weesp.
- **003 Spoordriehoek Weesp.** Het gebied tussen de spoordriehoek bij Weesp leent zich mogelijk voor de opwek van zonne-energie.
- **004 Aetsveldsepolder.** Ten zuiden van Weesp is een zoekgebied voor windenergie gedefinieerd. Gezien dit een weidevogelkerngebied is zal ook hier nadere verkenning in overleg met provincie en natuurorganisaties moeten plaatsvinden. Het gebied behoort tevens tot de Stelling van Amsterdam, Unesco-Werelderfgoed. Ook grenst het gebied aan een zoekgebied van Amsterdam, waardoor eventuele ontwikkeling in samenhang zal worden bezien.
- **005 Gooimeer.** Het Randmeer is aangewezen als zoekgebied voor wind- en zonne-energie, mits dit als experimenteergebied wordt aangemerkt, waarbij naast opwek ook gestreefd wordt naar het verbeteren van de biodiversiteit.
- **006 Stichtste Brug.** De strook ten oosten van de Stichtse Brug is aangemerkt als zoekgebied voor windenergie op land.
- **007 Ten oosten van Anna's Hoeve.** Ten noorden van Hilversum is een zoekgebied voor de opwek van zonne-energie gedefinieerd.
- **008 A27**. De A27 ter hoogte van Hilversum biedt mogelijkheden voor de opwek van zonne-energie op zowel geluidsschermen als in de berm.
- **009 A27, afslag 33 Hilversum.** De A27 ter hoogte van de afslag Hilversum is een zoekgebied voor windenergie.
- **010 Vliegveld Hilversum** Ten zuiden van Hilversum kunnen op het vliegveldterrein Hilversum de mogelijkheden voor de opwek van zonne-energie op land verkend worden.

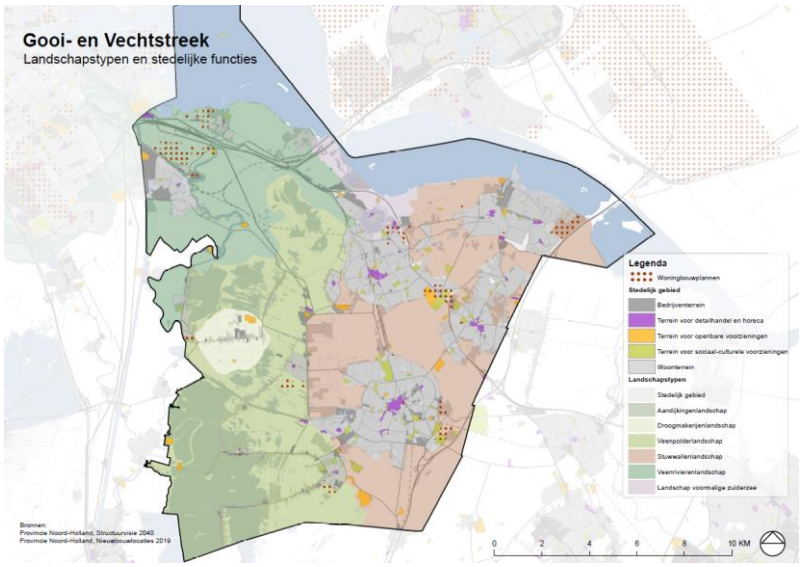
5.2 Kenmerken en ambities Gooi en Vechtstreek

Algemeen

De deelregio Gooi en Vechtstreek bestaat uit de gemeenten Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren, Weesp en Wijdemeren. De regio telt in totaal ruim 250.000 inwoners. Kenmerkend voor de regio zijn de bijzondere cultuurhistorische kwaliteiten en de vele natuur. De diversiteit van gebieden zoals de Gooise stuwwal, de Vechtweiden, het Naardermeer (Nederlands eerste natuurmonument), de voormalige Zuiderzee en de veenplassen, binnen één regio in de Randstad is uniek. De regio wordt ook gekenmerkt door enkele landschappen van (inter)nationale waarde, zoals de waterlinies en de buitenplaatsen van 's Graveland.

De regio heeft weinig vrije ruimte; het landschap om de kernen is grotendeels cultuur- of natuurlandschap en de kernen hebben vaak een hoge stedenbouwkundige, architectonische of monumentale waarde, vaak met een beschermde status. Dit zorgt ervoor dat er weinig plekken zijn waar grootschalige opwekking van duurzame energie zoals zonneweiden en windturbines inpasbaar is.
Om deze reden zoekt de regio naar andere mogelijkheden om bij te dragen aan de energietransitie. Zo zet Gooi en Vechtstreek extra in op energiebesparing en vermindering van CO_2-uitstoot door extra inzet op verduurzaming van bebouwing en aanpak van bodemdaling in het veenweidegebied.

Landschapstypen en stedelijke functies Gooi en Vechtstreek

Bron: *Foto energie & ruimte Gooi en Vechtstreek* (2019)

Regionaal beleid en bestuurlijke ambities
Om te komen tot een gezamenlijke strategie en aanpak voor een klimaatneutrale regio werken gemeenten, energiecoöperaties, de netbeheerder, waterschap Amstel Gooi en Vecht, provincie, bedrijfsleven en woningcorporaties sinds november 2017 samen. ‘Samen op Pad’ is het regionale programma waarin een langjarige intensieve samenwerking met partners voor de energietransitie is vastgelegd. De focus ligt daarbij op de gebouwde omgeving, omdat daar de grootste energie- en warmtevraag ligt.

Voor de jaren 2019 – 2022 is een strategische samenwerkingsagenda opgesteld met als titel ‘Voor inwoners, met elkaar’. Eén van de speerpunten van deze agenda is ‘een duurzaam Gooi en Vechtstreek’. De

ambitie van de regio is om een klimaatneutrale regio in 2050 te zijn. Gemeenten willen dit realiseren door:

- Inwoners en mkb-bedrijven vanuit een regionaal energieloket te ondersteunen bij het isoleren, ventileren en elektrificeren van de gebouwde omgeving.
- Met partners in 2020 geschikte plekken en bronnen (zon, wind, water, geothermie) voor hernieuwbare energie (elektriciteit en warmte) in Gooi en Vechtstreek aan te wijzen in de RES en de Transitievisie Warmte.
- De slagkracht, kennis en expertise op het gebied van klimaatadaptatie, biodiversiteit en milieu te bundelen.

De samenwerkingsagenda is vertaald in een uitvoeringsprogramma waarin bovenstaande aanpak is geconcretiseerd[25]. De uitvoeringsagenda 2020-2022 heeft twee speerpunten: het zoeken naar mogelijkheden voor klein- en grootschalige opwek en het vinden van mogelijkheden om de regionale energievraag te reduceren.

Regionale uitgangspunten

De regio heeft een aantal uitgangspunten vastgesteld waarbinnen de energietransitie plaats dient te vinden. Zo dient de toekomstige energiemix passend te zijn bij de unieke regionale landschappelijke en gebiedskwaliteiten en de economische kansen van het gebied. Dit betreft zowel hernieuwbare energie in de ondergrond, op de bovengrond en in de bebouwde omgeving. Kansen voor geothermie en aquathermie als energiebron wegen volwaardig mee. Tot slot heeft de energiebesparingsopgave in de gebouwde omgeving prioriteit in Gooi en Vechtstreek.

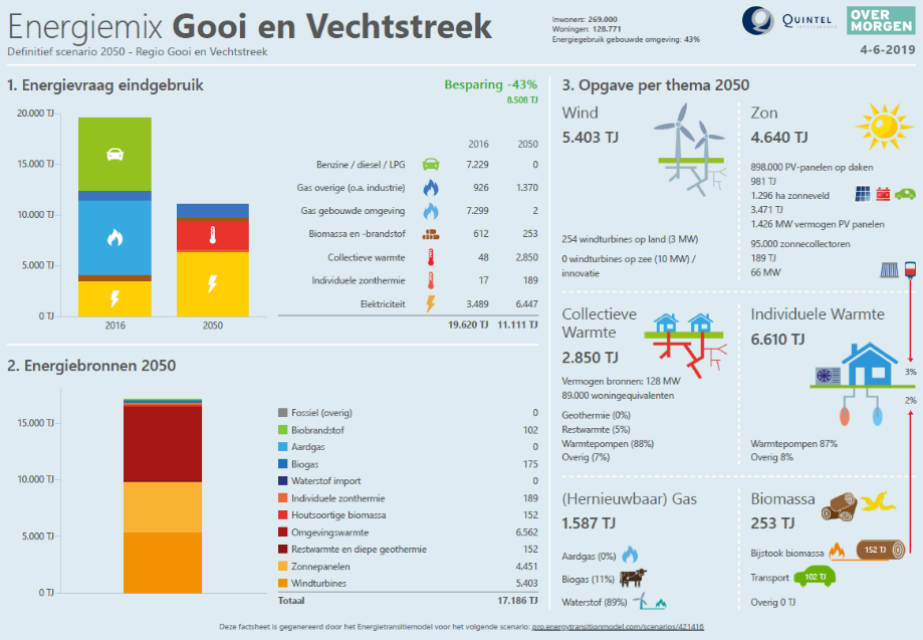
5.3 Energiebesparing Gooi en Vechtstreek

Inleiding

In Gooi en Vechtstreek is de gebouwde omgeving verantwoordelijk voor 58 procent van de CO_2–uitstoot in de regio. Het energiebesparingspotentieel in de regio bedraagt 43 procent ten opzichte van 2016. Om deze reden ligt de nadruk van de energietransitie in de regio op energiebesparing. Vanuit de gedachte ‘wat je bespaart, hoef je ook niet op te wekken’. is dit de meest effectieve manier om de CO_2-uitstoot te verminderen. De regio richt zich daarbij op alle inwoners, bedrijven en instellingen. Uitgangspunt is dat iedere partij verantwoordelijkheid neemt om een concrete bijdrage

[25] Energietransitie Gooi en Vechtstreek: uitvoeringsprogramma 2020-2022

te leveren aan de opgave. Dit moet leiden tot een reductie van de uitstoot van CO_2 met 49 procent in 2030 ten opzichte van 1990. Gemeenten, in samenwerking met regionale partners, faciliteren inwoners en bedrijven met het verduurzamen van de gebouwde omgeving.

Kenmerken gebouwde omgeving

Onder de gebouwde omgeving worden alle woningen en bedrijven in de regio verstaan. In Gooi en Vechtstreek gaat het om 115.000 woningen en 30.000 bedrijven. Bijna 60 procent van de woningen is in bezit van particulieren, kleine 30 procent is sociale en de rest particuliere huur. Circa 70 procent van de bedrijven (veel éénmansbedrijven/ZZP) zijn gevestigd op zogenaamde informele werklocaties. Op bedrijventerreinen zijn er 7.200 en op kantoorlocaties zijn 1.800 bedrijven gevestigd. Kenmerkend is dat wonen en werken dicht bij elkaar liggen in Gooi en Vechtstreek.

Woningen[26]	**115.000**
Sociale huur	32.000
Particuliere huur	16.100
Koop	66.700

Bedrijven[27]	**30.000**
Bedrijventerrein	7.200
Kantoorlocatie	1.800
Informele werklocatie	21.000

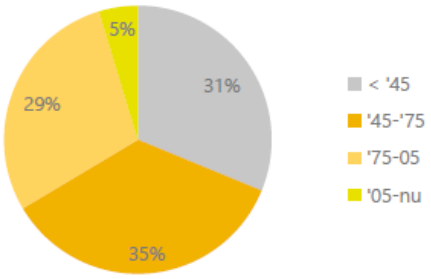
Het bouwjaar van de woningen is ook bepalend voor de te nemen maatregelen. Tweederde van de woningvoorraad in Gooi en Vechtstreek is

[26] Woonvisie Regio Gooi en Vechtstreek.

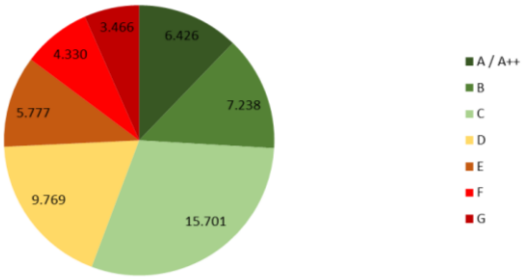
[27] CBS, statline.

gebouwd vóór 1975. De isolatiewaarde van deze relatief oudere woningen is meestal niet goed. Daarbij is dit type woningen vaak niet geschikt voor verwarming met lage temperatuur, zoals bij vloerverwarming. De mate van geschiktheid hangt naast de isolatiewaarde ook af van de kwaliteit van het verwarmingssysteem. Dat maakt dat het grootste deel van de woningvoorraad in Gooi en Vechtstreek op dit moment onvoldoende geschikt is om over te stappen op lagetemperatuurwarmtebronnen.

Woningvoorraad Gooi en Vechtstreek energielabel

Aantal woningen met geldig naar bouwjaar

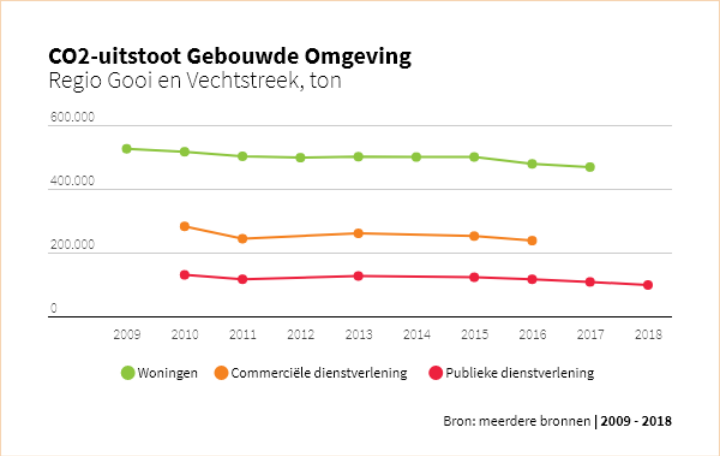
Bron: *Klimaatmonitor 2018*

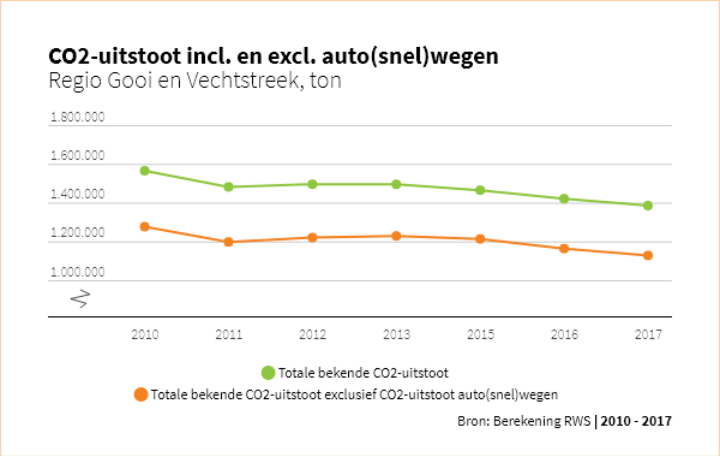
De opgave voor de gebouwde omgeving richt zich daarom in de komende periode op het versnellen van de verduurzaming van woningen en bedrijven door de bestaande voorraad te isoleren. Zonder deze stap is het vervangen van de warmtebronnen geen effectieve maatregel. Gelet op de omvang van de particuliere voorraad moet het huidige tempo sterk omhoog om de landelijke doelstelling van 49% reductie in 2030 halen. Indien alle woningen uiterlijk in 2050 zijn verduurzaamd, betekent dit dat er de komende 30 jaar jaarlijks bijna 3.800 woningen aangepakt moeten worden.

CO_2-reductie

De totale CO_2-uitstoot in de regio in 2017 is 1.384.500 ton per jaar.[28] Om de CO_2-uitstoot met 49 procent te verminderen in 2030 zijn er drie opties: vermindering van de energievraag, verduurzaming van het energie-aanbod en toepassing van duurzame oplossingen en producten. De besparing gaat de regio stimuleren bij woningen en bedrijven en instellingen.

[28] Klimaatmonitor.

Energievraag verminderen

Voor het verminderen van de energievraag zijn diverse maatregelen mogelijk. Een eerste zogenoemde *no regret*-maatregel in gebouwde omgeving is isolatie, mits op de juiste wijze toegepast. Daarbij houdt de regio rekening met verschillende typen gebouwen, bouwjaren en functionele, technische en economische veroudering. Een tweede *no regret*-maatregel is het sturen op energiezuinig gedrag. Dit kan met energiemanagementsystemen, al dan niet in combinatie met gedragsbeïnvloeding. Maar er moet ook gedacht worden aan het installeren van energiezuinige apparaten en het optimaal inregelen van bestaande installaties.

Energieaanbod verduurzamen

Gooi en Vechtstreek kijkt in deze RES naar onder andere de aanwezigheid en potentie van duurzame warmtebronnen voor de gebouwde omgeving. Daarvoor zijn verschillende bronnen onderzocht. Daarnaast zet Gooi en Vechtstreek in op het stimuleren van zonnepanelen op daken van

woningen en bedrijven en zoekt zij naar geschikte locaties voor grootschalige opwekking van duurzame energie.

Toepassen duurzame installaties en producten
Technologische ontwikkelingen zijn bepalend in de energietransitie en gaan heel snel. Denk hierbij aan ontwikkelingen op het gebied van (hybride) warmtepompen, opslag in de vorm van een (warmte-)batterij en toepassingen van aquathermie en geothermie. Wat nu nog onhaalbaar lijkt zal straks wellicht dé oplossing zijn. Daarom is regelmatige herijking van de RES en de gemeentelijke transitievisie warmtes noodzakelijk. Flexibiliteit en een gefaseerde aanpak zijn nodig om nieuwe kansen te benutten en een verdere CO_2-reductie te realiseren.

Samenwerking
In Gooi en Vechtstreek werken gemeenten samen met woningcorporaties, netbeheerders, waterschap, provincie en energiecoöperaties. Sinds 2018 wordt er op deze manier samengewerkt aan de regionale energietransitie. Onder het motto ‘Samen op pad’ zijn intenties uitgesproken en afspraken gemaakt om te komen tot een gezamenlijke strategie en aanpak voor een klimaatneutrale regio. Het regionale programma ‘Samen op Pad’ zet in op een langjarige intensieve samenwerking met partners. Focus ligt daarbij op de gebouwde omgeving, omdat hier de grootste energie- en warmtevraag zich voordoet. Gemeenten en stakeholders werken samen in het Regionaal Energietransitie Team (RET) en het Bestuurlijk Overleg Gooi en Vechtstreek (BOEG).

Particuliere woningbouw
Voor inwoners en bedrijven kunnen er verschillende redenen zijn om geen maatregelen te nemen om het energieverbruik terug te dringen. Gebrek aan juiste of volledige informatie kan een argument zijn, maar ook onzekerheid over de garanties van adviezen. Het huidige aanbod van diensten en producten in de regio is divers en moeilijk onderling te vergelijken. Dat geldt voor enkelvoudige maatregelen, maar nog meer voor aardgasvrij- en energieneutraal renoveren. Ook de financiële situatie kan een belemmering vormen om te handelen, of een afwachtende houding richting de overheid. Los van enkele maatregelen zoals spouwmuurisolatie, HR++ glas en zonnepanelen, is er relatief weinig vraag naar aardgasvrije renovaties. Daarnaast blijft een passend en ruim aanbod vanuit de bouwsector achter, en wordt er ook onvoldoende ingezet op opleiding en training van personeel.

Het financieren van de verduurzamingsmaatregelen is een ander knelpunt. Een tweede hypotheek met langjarige looptijd is een goede mogelijkheid

maar is niet voor iedereen bereikbaar. De energiebespaarleningen via gemeenten (SvN) en NEF (Nationaal Energiebespaar Fonds) met een korte looptijd (10-15 jaar) zijn geschikt voor renovaties die veelal onder de € 25.000,- blijven. Voor grotere renovaties naar aardgasvrij (jaren '30 en '70 woningen) waarbij tevens achterstallig onderhoud aan de orde is, is een gebouwgebonden financiering met lange looptijd vaak de enige optie. Zeker als je het uitgangspunt hanteert dat de woonlasten voor de huiseigenaar nagenoeg gelijk moeten blijven. In het kader van het Klimaatakkoord worden landelijk voorstellen ontwikkeld voor gebouwgebonden financiering, het aanpassen van de krediettoets voor verduurzaming en een methodiek voor woonlastenneutraliteit. Er zijn initiatieven en pilotprojecten die hierop anticiperen door de inzet van onder andere baatbelasting, erfpacht en kwalitatief recht. Voor VvE's bestaat zo'n gebouwgebonden financiering al via het NEF.

Aanpak

Om de particuliere woningen te verduurzamen, kiest Gooi en Vechtstreek voor een aanpak gericht op het ontzorgen van de particulier: duurzame keuzes zo makkelijk en aantrekkelijk mogelijk maken. Energiebesparing is voor de huiseigenaar slechts een van de motivaties om met de eigen woning aan de slag te gaan. Vaak is het een combinatie van besparen met comfort, gezond binnenklimaat, levensloopbestendig wonen en groot onderhoud. Ontzorgen betekent niet alleen dat je de huiseigenaar zoveel mogelijk uit handen neemt. Het gaat ook om betrouwbaarheid, transparantie, prestatiegarantie, financiering en de mogelijkheid om te participeren in wijkprocessen. Welk 'pad' de huiseigenaar ook kiest, in alle gevallen moet het proces duidelijk zijn.

Startprojecten[29]

Komende jaren werkt Gooi en Vechtstreek samen aan een aanpak die op grote schaal kan worden doorgevoerd en impact oplevert. Samen met partijen als Bouwend Nederland en Techniek Nederland doet Gooi en Vechtstreek aanbiedingen aan woningeigenaren en gezamenlijke acties met een aanbod dat past binnen de strategie van 'no-regret maatregelen':

- Een goed onafhankelijk woningadvies voor woningeigenaren door een energieloket met intensieve samenwerking met de energiecoöperaties, technisch adviseurs en bedrijvencoalities uit de tweede en derde lijn.
- Het opleiden van aannemers en installateurs in duurzame oplossingen en werkwijzen en het stimuleren van samenwerking tussen deze partijen op het vlak van energietransitie.

[29] Deze lijst is niet volledig, gezien projecten van coöperatie de Alliantie ontbreken.

- Ontwikkelen van een speciale aanpak voor woonhuismonumenten.
- Bevordering regionale samenwerking van de lokale energiecoöperaties en doorontwikkeling van hun onafhankelijke rol in het informeren, stimuleren en enthousiasmeren van inwoners.
- Optimaliseren van de samenwerking tussen deze vrijwilligers, het Energieloket, de technisch adviseurs, communicatieadviseur en de bedrijven.
- Doorontwikkeling van een speciale aanpak voor Verenigingen van Eigenaren (VvE's)
- Samen met bedrijfsleven vier zogenaamde product markt combinaties (PMC's) inclusief energieprestatiegarantie uitwerken die het gehele woningwerkveld afdekken. Indeling PMC's op basis van bouwjaren en de benodigde kennis, kunde en specifieke aanpak.
- Oprichting van Energiedienstenbedrijf Gooi en Vechtstreek als uitvoeringsorganisatie met de volgende functionaliteiten:
    - Regisseren van de samenwerking energiebesparing bestaande bouw, ketensamenwerking en gebundelde dienstverlening.
    - Organiseren online en offline campagnes om een zo hoog mogelijke conversie en rendement te behalen.
    - Technische advisering door onafhankelijke gecertificeerde EPA-W-adviseurs.

Sociale woningbouw

De corporaties in de regio

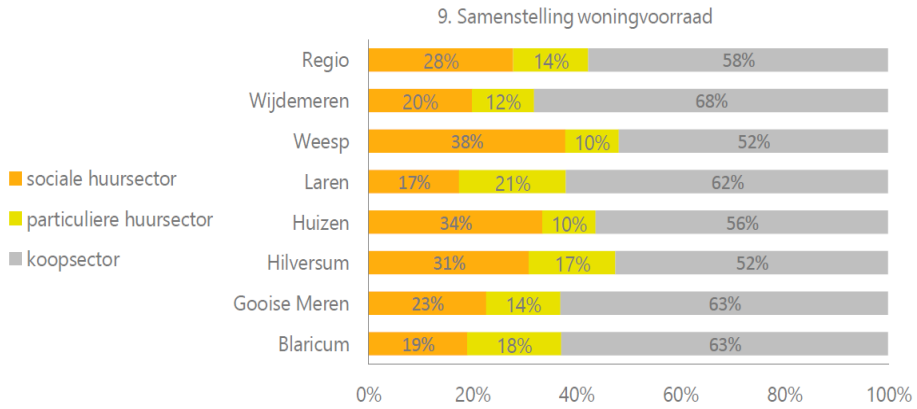
In de zeven gemeenten van Gooi en Vechtstreek zijn in totaal 14 woningcorporaties actief. Samen beheren zij circa 30.000 (2015) sociale huurwoningen. De vier grootste woningcorporaties bezitten bijna 90 procent van alle huurwoningen.

Afspraken

De woningcorporaties zijn actief betrokken bij de RES. Sectorbreed zijn er afspraken gemaakt om de woningvoorraad in 2050 CO_2-neutraal te laten zijn. Dit gaat niet in een keer, maar wordt stapsgewijs aangepakt. De eerste doelstelling, gemiddeld label B eind 2020, is voor veel corporaties reeds bereikt of ligt binnen handbereik voor de corporaties in Gooi en Vechtstreek.

In het klimaatakkoord is een belangrijke rol voor de corporaties weggelegd. De corporaties worden in staat geacht te fungeren als een startmotor. Ambitie is om 100.000 woningen aardgasvrij of 'aardgasvrijready' te maken in de periode 2019-2022. Dat kan door vergelijkbare woningen in een wijk samen aan te sluiten op een bestaand warmtenet, door grootschalige verduurzaming met (hybride)

warmtepompen of met isolatie. Doel is om zo snel mogelijk een stevig begin te maken met de verduurzaming van de woningvoorraad. Zo worden nieuwe technieken ontwikkeld en dalen de kosten voor de investeringen.

Samenstelling woningvoorraad (2015)

Bovenstaande figuur laat zien dat 1/3 van de woningvoorraad bestaat uit sociale huurwoningen. De woningportefeuille is zeer divers: eengezins en meergezins, laagbouw en hoogbouw, verspreid en geconcentreerd en jong - en oud vastgoed. Het aantal doelgroepen is daarbij breed: starters, gezinnen, senioren, inwoners met een zorgvraag, etc. Deels gefragmenteerd bezit (dat wil zeggen geen hele blokken of woongebouwen in eigendom, een deel van de woningen is in eigendom van particulieren). Veel monumentale woningen (beschermd dorpsgezicht en gemeentelijke monumenten, enkele rijksmonumenten).

De opgave van de corporaties is niet alleen gelegen in duurzaamheid. Ook beschikbaarheid (forse nieuwbouwopgave) en betaalbaarheid zijn belangrijke aandachtspunten in onze regio. En duurzaamheid is ook breder dan alleen de warmtetransitie, zo wordt er ook gewerkt aan een betere klimaatadaptatie en circulair bouwen. Bij iedere investering moet de afweging gemaakt worden of de andere doelen niet teveel in het gedrang komen. De haalbaarheid van de verduurzamingsopgave staat hierdoor onder druk.

Oog voor de huurder

Bij het uitwerken van de energietransitie is het van belang het belang van de huurder voor ogen te houden. Kosten voor energie, vastrecht, levering etc. mogen niet leiden tot hoge lasten voor een toch al financieel kwetsbare groep. Dit is ook van belang voor het te creëren draagvlak voor de transitie.

Startprojecten

- Meedenken bij onderzoeken (door lokale energiecoöperaties) naar mogelijke alternatieve warmtebronnen (Kerkelanden, Hilversumse Meent, Blaricummer Bijvanck, Ankeveen)
- Samenwerken met gemeenten en regio om te komen tot Transitievisies Warmte
- Verduurzaming bestaande woningvoorraad:
  - St. Vitus / Faisantenstraat, Hilversum: 13 eengezinswoningen
  - Electrobuurt, Hilversum: 176 eengezinswoningen
  - Stad en Lande, Laren: 76 eengezinswoningen
  - Gooiergracht e.o., Laren: 42 eengezinswoningen
  - Diverse eengezinswoningen Laren: 114 woningen (in onderzoek)
  - +/- 5.500 sociale huurwoningen in periode 2020-2030 integrale aanpak naar label A/B (gehele regio)
  - Modulaire aanpak voor overige woningen (verduurzaming op logische onderhoudsmoment)
  - Label B - Hilversum: 395 woningen
  - Label B – Gooise Meren: 614 woningen
  - Orchidee Hilversum: 30 woningen
  - Van Speijklaan Hilversum: 54 woningen
  - Verduurzamen van VvE's (duurzaam MJOB)
  - Aanpak zonnepanelen op daken

Utiliteitsbouw

In Gooi en Vechtstrek is nauwelijks industrie maar vooral mkb-bedrijven. Het mediapark in Hilversum is één van de grootste energieverbruikers. Veel bedrijven voldoen nu nog niet aan de energie-eisen uit de Wet milieubeheer. Bedrijven met een jaarlijks elektriciteitsverbruik van meer dan 50.000 kWh en/of 25.000 m3 aardgas, zijn wettelijk verplicht maatregelen te nemen die zich binnen vijf jaar laten terugverdienen. Per 1 juli 2019 hebben deze bedrijven de plicht bij de Rijksdienst voor Ondernemingen (RVO) te melden of ze aan de energiebesparingsplicht voldoen. Per 1 januari 2023 moet elk kantoor groter dan 100m2 minimaal energielabel-C hebben. Dit betekent een Energie-Index van 1,3 of beter. Voldoet het pand dan niet aan de eisen, dan mag het pand per 1 januari 2023 niet meer als kantoor gebruikt worden.

Ondernemers hebben een grote rol in de opgave om in 2050 energieneutraal te zijn. Toch is energiebesparing en het opwekken van duurzame energie meestal niet de core business van een ondernemer. In het kader van de energietransitie ontbreekt het de ondernemer vaak aan een combinatie van inhoudelijke kennis, kennis van projectontwikkeling,

tijd, samenwerkingspartners en/of geld. Hierdoor worden kansen onvoldoende benut en stranden initiatieven vaak vroegtijdig.

Aanpak
Een effectieve ketenaanpak bestaat uit een combinatie van informeren & stimuleren (wortel) en toezicht & handhaving (stok) waarbij bedrijven versneld energie besparen, minimaal voldoen aan de Wet milieubeheer. Daar waar aanwezig worden bedrijven gestimuleerd om platte daken te gebruiken voor de opwekking van duurzame energie. Zonnepanelen op grote daken is één van de bouwstenen die op veel draagvlak kon rekenen in de lokale ateliers van de RES. Omdat zonnepanelen voor ondernemers vaak aantrekkelijker zijn dan besparen kan hier gestart worden, om vervolgens de ondernemer te interesseren om het vastgoed verder te verduurzamen. De deelregio pleit voor een aanpassing van het bouwbesluit zodat de regelgeving voldoende ondersteuning biedt in het versnellen van deze transitie.

Startprojecten
- Stimulerend toezicht: een nieuwe manier om het besparingspotentieel van bedrijven vast te stellen, de data beschikbaar te stellen aan RVO en de bedrijven te begeleiden en aan te zetten tot het implementeren van de Energie Maatregelen Lijsten (EML) door de Omgevingsdienst Flevoland Gooi en Vechtstreek.
- Ontwikkeling van een aanpak die de knelpunten wegneemt die er nu voor zorgen dat energiebesparing bij bedrijven achterblijft. De aanpak is gericht op het onafhankelijk informeren over en stimuleren van energiebesparende maatregelen. Binnen de hele keten wordt samengewerkt en de klantreis is volledig verzorgd: van informeren en stimuleren via onafhankelijk energieadvies op maat naar uitvoering door bedrijven (consortia). Opwekking van duurzame energie door zonnepanelen op bedrijfsdaken is hier nadrukkelijk onderdeel van.

5.4 Elektriciteit en warmte

Wind
Huidige situatie
Er zijn momenteel geen windinitiatieven of geplande initiatieven in de regio.

Aandachtspunten
Beperkende factor voor de aanleg van windturbines is dat grote delen in de regio zijn aangemerkt als werelderfgoed, Natura 2000, stiltegebied,

Natuurnetwerk Nederland (NNN) en kleine delen als bufferzone. De grootste potentie in de regio ligt bij windenergie op water, met name in het Randmeer.

Mogelijkheden

Mede door bovenstaande beperkingen ligt op het land zeer beperkt ruimte voor windenergie. Wel biedt het Randmeer mogelijkheden voor windenergie in combinatie met zon, mits dit als experimenteergebied wordt aangemerkt, waarbij naast opwek ook gestreefd wordt naar het verbeteren van de biodiversiteit. Ook de A27 bij Hilversum biedt mogelijkheden, evenals twee polders in het westen van de deelregio (Aetsveldsepolder en Bloemendalerpolder).

Zon

Huidige situatie

Momenteel wordt er 21 GWh via grootschalige zonne-energie opgewekt in de regio Gooi en Vechtstreek. Tot nu toe is er in Gooi en Vechtstreek alleen sprake van zonnepanelen op daken. Wel zijn er drie initiatieven voor grootschalige opwek voor zonne-energie op een open veld gepland.

Aandachtspunten

Voor toekomstige opweklocaties moet rekening gehouden worden met een aantal beperkingen van het gebied. Zo liggen op het buitengebied van Gooi en Vechtstreek bijna in zijn geheel beperkingen vanuit de ruimtelijke verordening. De (potentiele) Unesco-gebieden Hollandse Waterlinie, de Stelling van Amsterdam en Geopark Gooi en Vechtstreek doorsnijden het gebied. Een groot deel van het gebied is onderdeel van het Natuurnetwerk. Daarnaast kent het kleine stukken die als aardkundig monument gelden, weidevogelkerngebied zijn of als bufferzone gelden. Ook hebben diverse gemeenten (Hilversum, Naarden, Gooise Meren, Laren, Weesp en Muiden) één of meerdere beschermde stads- of dorpsgezichten.

Mogelijkheden

Rekening houden met bovenstaande beperkingen liggen mogelijkheden voor zonne-energie met name rondom infrastructuur (op geluidsschermen of in berm), parkeerplaatsen en op daken. Grote daken liggen met name op de bedrijventerreinen van Hilversum, Naarden, Weesp en Huizen.

Warmte

Er zijn verschillende (potentiële) warmtebronnen in Gooi en Vechtstreek: geothermie, biomassa, restwarmte van industrie en datacenters, warmte- en koudeopslag en aquathermie. Deze paragraaf beschrijft, op basis van

huidige kennis, de mogelijk te benutten warmtebronnen in de regio. In de Transitievisie Warmte wordt vastgelegd in welk tempo wijken aardgasvrij kunnen worden en welke oplossingen daarbij voor de hand liggen. De visie wordt in regionaal verband afgestemd en ontwikkeld, omdat dit een thema is dat de gemeentelijke grenzen overstijgt.

Geothermie

De potentie van geothermie wordt momenteel onderzocht (SCAN-onderzoek). De resultaten hiervan worden in een volgende versie van de RES, indien beschikbaar, opgenomen. Er zijn geen huidige of geplande geothermieprojecten.

Biomassa

Er wordt in Gooi en Vechtstreek in beperkte mate (3 GWh) hernieuwbare elektriciteit opgewekt uit biomassa. Dit aandeel telt niet mee in het bod van de RES. Er is één verbrandingsinstallatie aanwezig in Hilversum en één warmtekrachtkoppeling bij een rioolwaterzuiveringsinstallatie in Ankeveen.

Restwarmtebronnen

Gooi en Vechtstreek heeft weinig restwarmtebronnen. Er zijn drie relatief kleine warmtenetten aanwezig in de gemeente Hilversum.

Warmte- en koudeopslag (WKO)

De open WKO-potentie is goed tot zeer goed in het noorden van de deelregio en gemiddeld in de rest van de deelregio. Er zijn open en gesloten WKO-projecten aanwezig, vooral in het oosten van de deelregio. In het noorden, het oosten en het zuidwesten van de deelregio zijn drinkwaterbeschermingsgebieden en aardkundige monumenten aanwezig die beperkingen meebrengen voor de ontwikkeling van WKO-projecten.

Aquathermie

Gooi en Vechtstreek heeft vooral in het westen en het noorden een relatief hoge theoretische potentie voor het winnen van thermische energie uit oppervlaktewater. Thermische energie uit afvalwater kan gewonnen worden bij gemalen en rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI's) en de influent- en effluentleidingen van[30]. Er zijn gemalen aanwezig in de hele regio. Er zijn vier RWZI's aanwezig in de deelregio: bij Weesp, Huizen, Ankeveen en Hilversum. Een aantal influentleidingen van

[30] Het inkomende vuile water het *influent*, wordt in een aantal stappen gezuiverd. Het gezuiverde water wordt het *effluent* genoemd.

rioolwaterzuiveringsinstallaties doorkruisen Gooi en Vechtstreek. De potentie voor het winnen van thermische energie uit afvalwater is deels gekend (voor leidingen), en moet deels nader bepaald worden (voor gemalen en RWZI's). Let wel, deze potenties zijn niet zonder meer bij elkaar op te tellen omdat het om hetzelfde water gaat waar maar één keer warmte uit gewonnen kan worden.

5.5 Energie-infrastructuur

De netimpactanalyse laat zien dat in de deelregio Gooi en Vechtstreek het aanbod voor grootschalige opwek binnen het huidige elektriciteitsnet qua capaciteit past. De netbeheerder verwacht wel dat op drie stations de maximale capaciteit bereikt wordt aan de afnemerszijde.

De netbeheerder heeft op 2 maart jl. data verkregen voor de netimpactbepaling. Deze data is geleverd vanuit het programmamanagement van de RES regio Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid voor de hele energieregio. Alleen de data voor grootschalige opwek van zonne-energie (gebouw en niet-gebouwgebonden) en windenergie komt vanuit de deelregio. Voor de overige categorieën is de door het NP RES verstrekte backup-data gebruikt.

Door de dynamiek van het proces zijn de uitkomsten van de netimpactanalyse niet geheel in lijn met het aanbod in deze concept-RES. In de RES 1.0 kan de netimpact-analyse concreter worden wanneer de zoekgebieden verder uitgekristalliseerd zijn.

De verwachting is dat voor of na 2030 op mogelijk drie stations de maximale capaciteit bereikt wordt als gevolg van de vraag naar elektriciteit. Het gaat om de volgende stations:

- *OS Weesp*. Op basis van de NP RES-data wordt niet verwacht dat dit station haar maximale capaciteit bereikt. Wanneer ontwikkelingen op het gebied van woningbouw en datacenters meegenomen wordt, zal de maximale capaciteit worden bereikt. Er vinden op dit moment gesprekken plaats om OS Weesp uit te breiden en een nieuw station te bouwen ten noorden van Weesp.
- *OS Naarden*. Op basis van de NP RES-data wordt niet verwacht dat dit station haar maximale capaciteit bereikt. De netbeheerder ziet ontwikkelingen op het gebied van woningbouw en als deze meegenomen worden, wordt de maximale capaciteit wel bereikt. Er is een plan om een nieuwe station (OS Crailo, zie onder) te realiseren en daarmee een deel van de belasting van OS Naarden over te nemen.

- *OS Hilversum Jonkerweg*. Volgens de modellen van NP RES wordt verwacht dat de maximale capaciteit wordt bereikt door een toename in de baseload. In de belastingprognose zien we dit niet terug en verwachten we geen knelpunt voor 2030 op basis van onze prognose.
- *OS Crailo*. Dit station staat in de planning voor de komende jaren om duurzaam gebouwd te gaan worden. De gemeente is hierbij nauw betrokken. De planning is dat dit station begin 2024 gereed is.

Gezien de tijd die nodig is voor het aanpassen of uitbreiden van het net, moet op korte termijn gestart worden met uitbreidingen of nieuwbouw van stations.

Aandachtspunten

- In dit gebied is er meer capaciteit beschikbaar voor teruglevering dan wat er nu wordt verbruikt. Het aanbod in de deelregio bedraagt 96 MW aan wind- en zonne-energie. Vanuit netperspectief is het beter om het aanbod van zonne- en windenergie meer over het gebied te verspreiden en te combineren. Richting RES 1.0 kan dit verder worden onderzocht.
- Verrijken van NP RES-data is nodig om de uitkomsten van netimpactanalyses betrouwbaarder te maken.

5.6 Gemeentelijke ambities

Blaricum

Blaricum heeft de ambitie om voor 2050 energieneutraal te zijn. Met hulp van inwoners, bedrijfsleven en andere overheden wordt Blaricum een duurzamere gemeente. Om hier vorm aan te geven heeft Blaricum in 2018 het “Programma Duurzaam Blaricum 2018-2022 opgesteld”. Elk jaar stelt de gemeente een uitvoeringsplan (Energietransitie Blaricum periode 2020) op waarin een pragmatische aanpak gehanteerd wordt die aansluit bij de mogelijkheden die er op dit moment in de markt en bij gebouweigenaren zijn[31].

Om een duurzamere gemeente te worden kiest Blaricum ervoor om de duurzaamheidsscore te verbeteren. Dit betekent dat Blaricum de CO_2-uitstoot wil beperken, het elektriciteit- en gasverbruik van huishoudens en van bedrijven wil verminderen. Daarnaast wil Blaricum haar inwoners stimuleren om duurzame maatregelen aan te brengen. Zo biedt de gemeente onder andere een duurzaamheidslening aan de inwoners aan.

[31] Het programma en uitvoeringsplan zijn te vinden via de link: https://www.blaricum.nl/inwoners/Bouwen/Duurzaam_Blaricum.

Blaricum kijkt jaarlijks naar haar doelen en behaalde resultaten. Dit doet Blaricum aan de hand van de volgende thema's:

- Circulaire economie
- Energie
- Mobiliteit
- Groen & Klimaatbestendig

Circulaire economie
Blaricum scheidt minimaal 75% van het huishoudelijk afval zodat vrijgekomen grondstoffen gerecycled kunnen worden.

Energie
Blaricum wil in 2022 een CO_2-reductie van 28 procent behalen ten opzichte van 1990. Ook wil de gemeente 16 procent van het energieverbruik duurzaam opwekken.

Mobiliteit
In 2022 wil Blaricum dat het aantal elektrische en hybride auto's flink is toegenomen. Om dit mogelijk te maken worden er in de gemeente laadpalen of laadpunten gerealiseerd.

Groen & Klimaatbestendig
In 2020 wil Blaricum nog steeds een hele groene gemeente zijn. Dit doet Blaricum door het verminderen van de verhardingen en zuinig te zijn op het groen.

Genoemde thema's met hun eigen doelstelling zijn uitgewerkt in het uitvoeringsplan.

Uitvoeringsplan en de RES

Onder het thema energie wordt ingegaan op de RES. Per RES-regio moet een jaar na het ondertekenen van het Klimaatakkoord een bod uit worden gebracht hoe de regio bijdraagt aan hernieuwbare energie (met bewezen technieken, o.a. zon en wind) en hoe ze in een duurzame warmtevoorziening voorziet.

Lokaal atelier

Op 23 januari 2020 vond het werkatelier in Blaricum plaats. In totaal waren er 25 deelnemers: inwoners uit Blaricum, ondernemers, raadsleden, twee leden van de Eerste Kamer, vertegenwoordigers van Liander, de Energiecommissaris van de Gooi en Vechtstreek. Na in gesprek te zijn geweest over de drie scenario's, waren de belangrijkste uitkomsten: probeer zoveel mogelijk energiebronnen op één plek te concentreren (dus niet verschillende bronnen op verschillende locaties), windenergie zou bij de Stichtse Brug opgewekt kunnen worden, liever geen energiebronnen in woonwijken.

Gooise Meren

Uitgangspunten

Het college en de gemeenteraad van Gooise Meren de heeft een aantal speerpunten, die ook in de energietransitie als uitgangspunten dienen voor beleid en uitvoering:

- Een CO_2-reductie van 49% in 2030
- Behoud van landschappelijke waarden en cultureel erfgoed;
- Herstellen van de biodiversiteit;

- Een volledig circulaire samenleving in 2050;
- Een eerlijke verdeling van lusten en lasten;
- Zoveel mogelijk (economische) kansen voor de samenleving benutten
- De vruchtbare samenwerking met netwerkorganisatie in Samen Sneller Duurzaam continueren en intensiveren.

Deze uitgangspunten zijn deels randvoorwaarden, maar geven ook richting en laten zien waar (koppel)kansen liggen.

Gooise Meren heeft de ambitie om een CO_2-reductie van 49 procent in 2030 te realiseren stevig omarmd en ook tot doel gemaakt voor de eigen organisatie. Daarbij heeft Gooise Meren de instelling om de lat hoog te leggen. Kenmerkend voor Gooise Meren zijn de landschappelijke waarden en het cultuur-historisch erfgoed. De grote uitdaging schuilt erin om de ambities op de verschillende terreinen met elkaar te combineren. Een grote kracht van Gooise Meren komt uit de bevolking waar actieve, betrokken en kundige inwoners de handen ineenslaan op het gebied van verduurzaming. Gemeente en inwoners werken samen aan verschillende duurzaamheidsopgaven binnen de netwerkorganisatie Samen Sneller Duurzaam.

Doelen

Om CO_2-reductie te realiseren heeft de gemeente Gooise Meren drie subdoelen: 1) het opwekken van zoveel mogelijk hernieuwbare, schone, energie; 2) overgaan naar een schone manier van verwarmen van de bebouwde omgeving in 2050 en; 3) zoveel mogelijk energie en warmte besparen. De drie doelen overlappen en versterken elkaar. In 2020 concretiseert Gooise Meren deze doelstellingen verder naar haalbare, maar ambitieuze resultaten.

Besparen

De CO_2-uitstoot in onze regio komt voor 70 procent van energiegebruik door de gebouwde omgeving. Vanwege het relatief hoge aandeel gebouwen met een laag energielabel, liggen hier de meeste kansen om de CO_2-uitstoot terug te dringen. Besparen kan de opgaven van de andere twee subdoelen vereenvoudigen. Gooise Meren ondersteunt wooneigenaren in samenwerking met lokale energiecoöperatie WattNu op meerdere manieren bij de verduurzaming van hun huis. Ook werkt de gemeente aan het verduurzamen van het eigen vastgoed met als eerste doel vijf grote gebouwen in 2030 gemiddeld energieneutraal te laten zijn.

"We moeten erbij stilstaan dat we kijken naar de natuur op korte termijn, terwijl het hier gaat om natuur op de lange termijn."

Deelnemer lokale bijeenkomst Gooise Meren

Opwek

Voor het opwekken van hernieuwbare, schone energie probeert de gemeente zoveel mogelijk kansen te benutten, binnen de mogelijkheden die er zijn. Gooische Meren wil inwoners zoveel mogelijk laten meeprofiteren van de energieopbrengsten en werkt daarom samen met lokale energiecoöperatie WattNu. Op basis van de huidige beschikbare kennis zijn zon en wind voor Gooise Meren de meest duurzame en betaalbare energiebronnen, daarom zet Gooise Meren daar op dit moment op in. Daarbij volgt Gooise Meren de ontwikkelingen op de voet, zodat nieuwe mogelijkheden als gevolg van innovatie ingezet kunnen worden. Een energiebron als biomassa is volgens de gemeente geen duurzame oplossing.

Warmte

Gooise Meren start in 2020 met de Transitievisie Warmte en gaat tegelijkertijd in enkele wijken praktijkervaring op doen met als doel deze wijken voor 2030 van het gas af te krijgen. Gooise Meren benut zoveel mogelijk koppelkansen en kijkt over beleidsterreinen heen om efficiënte en integrale wijkoplossingen te bedenken. De grote verscheidenheid aan woningen en wijken maakt dat Gooise Meren steeds moet kijken wat passend is. Aquathermie is een potentiële warmtebron in Gooise Meren die kansrijk is en wordt onderzocht. Geothermie is een andere mogelijkheid voor de toekomst. Ook hier volgt de gemeente de ontwikkelingen.

Participatie

In het proces richting RES 1.0 en de ontwikkeling van de Transitievisie Warmte speelt inwonersparticipatie een grote rol. Gooise Meren betrekt inwoners actief bij de visieontwikkeling door middel van klankbordgroepen. Naarmate de plannen concreter worden, zullen inwoners als stakeholder directer worden betrokken.

Lokaal Atelier Gooise Meren

In Gooise Meren hebben circa 35 betrokken inwoners zich gebogen over de bouwstenen voor zonne- en windenergie. Samengevat leverde dit de volgende inzichten op:

Het scenario met het hoogste ambitieniveau sprak een meerderheid van de aanwezigen het meeste aan. Men wil zoveel mogelijk kansen benutten om duurzame energie op te wekken. Het blijven zoeken naar innovatieve oplossingen wordt erg belangrijk gevonden en past bij de ambitie van dit scenario.

Op dit moment haalbare bouwstenen, die niet schadelijk zijn voor de biodiversiteit, flora en fauna, zijn volgens de aanwezigen: zon op grote daken en turbines naast de snelweg. Daarnaast werd zonnepanelen op dijken gezien als een kans, mits uitdroging van de veendijken wordt voorkomen en de esthetiek van de dijken niet teveel wordt aangetast.

Het combineren van zonnepanelen met huidige infrastructuur wordt gezien als kans. Ook wordt er gepleit voor het ruimtelijk combineren van bouwstenen. De belangrijkste reden hiervoor is esthetiek en stedenbouwkundige kwaliteit. Een voorbeeld: spoorlijnen. Er kan gebruikt worden gemaakt van de huidige portalen. Kanttekening hierbij is dat de transparantie van de spoorwegen behouden blijft. Het moeten geen dichte tunnels door het landschap worden. Inpassing: er moet oog zijn voor de natuur.

Er wordt belang gehecht aan de samenwerking met belangrijke stakeholders. Mensen/partijen die verstand hebben van de materie moeten meepraten over de landschappelijke/natuurlijke kwaliteit. Bijvoorbeeld het Goois natuurreservaat en andere instituten zullen de bouwstenen moeten toetsen. Iedereen is welwillend, we weten dat we iets moeten doen, maar het is belangrijk dat we kritisch blijven kijken en de maatregelen laten toetsen.

Tot slot kwam de volgende kanttekening: we moeten erbij stilstaan dat we kijken naar de korte termijn natuur, terwijl het hier gaat om de lange termijn 'natuur'. Verlies de lange termijn niet uit het oog.

Hilversum

Voorbereiden en in gang zetten van de energietransitie.

De doelstelling is aardgasvrij in 2040 en CO_2-neutraal in 2050. Dit vergt de komende jaren ontwikkeling van kennis, samenwerking, ervaring opdoen, techniek, wetten en andere sturingsmogelijkheden. 2020 is het laatste jaar van het programma Duurzaam Hilversum 2016-2020, gericht op CO_2-reductie. Dit jaar maakt Hilversum een nieuw uitvoeringsprogramma Energietransitie 2021-2025. Dit wordt het sturend kader voor de energietransitie in Hilversum. De gemeente werkt samen in de regio Gooi en Vechtstreek, onder meer aan de RES, de Transitievisie Warmte en het regionale energieloket voor energiebesparing. Lokaal werkt de gemeente samen met onder meer de Hilversum100,

https://www.hilversum100.nl/, het platform voor duurzame denkers en doeners. De gemeente verleent subsidie aan energiecoöperaties HilverZon en Hilversumse Energietransitie (HET) om hun concrete plannen uit te voeren om “voor en door inwoners” aan de energietransitie te werken. De gemeente heeft “green deals” met diverse bedrijven in de stad, waaronder grote mediabedrijven, om hun manier van werken te verduurzamen. De gemeente zet “green deal coaches” in om de beoogde resultaten te bereiken en de koplopers een podium te bieden. De focus ligt op energiebesparing en de voorbereiding van de energietransitie.

Omgevingsvisie

De gemeente Hilversum stelt momenteel een Omgevingsvisie op, zodat deze gereed is voor de invoering van de Omgevingswet op 1 januari 2021. Doel is om als gemeente een samenhangende visie te bieden op de actuele opgaven op het gebied van energie, klimaatadaptatie, biodiversiteit, wonen, werken en mobiliteit, inclusief aandacht voor duurzaamheid en gezondheid. De informatie vanuit het RES-proces is dan ook inbreng voor de Omgevingsvisie Hilversum.

Lokale ateliers

Drie avonden hebben vijftig betrokken Hilversummers zich verdiept in de mogelijkheden hoe we in de regio Gooi en Vechtstreek en specifiek in Hilversum grootschalig duurzame energie kunnen opwekken. Drie toekomstateliers met mooie gesprekken, goede discussies, kritische kanttekeningen en veel inspiratie. Dit heeft geleid tot hun advies op de Regionale Energie Strategie.

De adviesgroep Duurzame energieopwekking

De adviesgroep bestaat uit rond de 50 betrokken Hilversummers, die hebben gereageerd op de advertentie van de gemeente in de Gooi en Eembode, of zijn ingegaan op de uitnodiging die de gemeente en Hilversum100 hebben verspreid onder lokale partners, initiatieven en bewonersorganisaties. Wij zijn allen zeer betrokken bij Hilversum en hebben onze denkkracht graag ingezet. Graag had de gemeente meer vrouwen en deelnemers tussen de 20 en 40 in onze groep gehad. Bij het delen van ons advies streeft de gemeente ernaar ook deze groepen in Hilversum te bereiken.

De vragen aan de adviesgroep

- Hoe en waar kan duurzaam opwekken van energie worden gerealiseerd binnen de regio Gooi en Vechtstreek, en waarom?
- Welke kansen, knelpunten en voorwaarden zijn er voor Hilversum met de drie scenario's 'Iedereen doet mee', 'Nieuw energielandschap' en 'Stedelijke ruggengraat' als inspiratie?
- Welke onderdelen en type locaties spreken wel of niet aan, en waarom?

De adviesgroep adviseert

1. Hilversum de ambitie te hebben net zoveel energie duurzaam op te wekken als er binnen de gemeentegrenzen verbruikt wordt. Minder dan de helft van de adviesgroep vreest dat dit niet realistisch is en adviseert zoveel mogelijk binnen de gemeentegrenzen op te wekken;
2. het opwekken van duurzame energie langs wegen, op bedrijventerreinen en op grote daken te realiseren zoals in het scenario Stedelijke ruggengraat;
3. spoor- en snelwegen te overkappen en de stedelijke ontwikkeling te combineren met zonnepanelen en (kleine) windturbines;
4. natuur en landschap te sparen en heel beperkt over te gaan tot grootschalig opwekken. Een derde van de adviesgroep adviseert helemaal niet grootschalig (zoals in het scenario Nieuw energielandschap) energie op te wekken;
5. meer ruimte voor maatwerk voor duurzame energie bij beschermde stads- en dorpsgezichten en gemeentelijke monumenten;
6. dat nieuwbouw altijd meer energie moet opwekken dan verbruiken;
7. te borgen dat (zoals in het Klimaatakkoord afgesproken) bij nieuwe duurzame energieopwekking 50% lokaal eigendom is;
8. inwoners en ondernemers te stimuleren zoveel mogelijk zelf met energie besparen en zonnepanelen aan de slag te gaan;

9. open te staan voor innovaties bijvoorbeeld in/bij stedenbouw en architectuur, multifunctioneel ruimtegebruik, geïntegreerde zonnepanelen, waterstof, energieopslag;

Over zon

10. in 2025 op alle daarvoor geschikte grote daken zonnepanelen te realiseren. Het percentage geschikte daken kan door strengere regelgeving, incentives voor vastgoedeigenaren en het verplichten van zon op nieuwe daken veel hoger zijn dan de 30 procent uit de scenario's;
11. waar mogelijk zonnepanelen op geluidschermen, in bermen langs wegen en sporen en op parkeerplaatsen te realiseren;
12. zonneweiden zo in te richten dat zij bijdragen aan biodiversiteit. Door hiervoor agrarische gronden vooral rond natuurgebieden te gebruiken is dit ook goed voor het verminderen van de stikstofbelasting;

Over wind

13. een deel van onze energie met windturbines duurzaam op te wekken. En bij voorkeur in participatief eigendom. Verken de mogelijkheden voor een hoge windturbine boven bosgebied, middenhoge turbines langs infrastructuur en (vergunningvrije) kleine turbines bij boeren;
14. windturbines langs wegen, sporen, kanalen/vaarten, fietspaden te plaatsen onder voorwaarde dat ze stil en minimaal de landelijke norm van woningen verwijderd zijn;
15. alleen windturbines op randmeren te realiseren als vogels kunnen worden ontzien;
16. daken en lichtmasten te benutten voor kleine windturbines;
17. pas nadat alle andere mogelijkheden zijn benut, windturbines op agrarische gronden, in veenlandschappen en in de randen van de stad te realiseren;
18. geen windturbines in natuurgebieden en in gebieden met weidse vergezichten te realiseren;

De adviesgroep heeft gebrainstormd over mogelijke te verkennen locaties:

- Zonnepanelen: op geluidschermen langs de A27 West-Indische Buurt, in combinatie met waterberging op de voormalige afslag afrit A27, langs de randen van het vliegveld Hilversum;
- Windturbine(s): op de televisietoren, langs de A1 en de A27, aan het Gooimeer bij Huizen, langs de N236 (Loodijk) tegenover het industrieterrein De Boomgaard, bij de (voormalige) Mebin betoncentrale aan de Zuiderloswal.

Huizen

De gemeente Huizen is er ook voor de generaties na ons. Met het hergebruik van grondstoffen, duurzame opwekking van energie en het terugdringen van verontreiniging maken wij dat mogelijk. Daarbij passen we onze leefomgeving aan, zodat overlast door de veranderingen in het klimaat worden beperkt.

“Hoe wordt een keuze gemaakt tussen de hoeveelheid opwek en de negatieve effecten? Wie bepaalt hoe de ‘schuifjes geschoven worden’?”

Deelnemer lokale bijeenkomst Huizen

De ambitie in Huizen is: klimaatneutraal in 2050. Het Klimaatakkoord is het landelijk kader waarbinnen Huizen tot uitvoering van die ambitie wil komen. Huizen voert de energietransitie samen uit met inwoners, bedrijven en maatschappelijke partners. Draagvlak, haalbaarheid en betaalbaarheid voor iedereen zijn centrale uitgangspunten bij het ontwikkelen van het beleid en het uitvoeren daarvan.
Regionale samenwerking is voor de energietransitie van groot belang. Gemeenten in Gooi en Vechtstreek, woningcorporaties, energiecoöperaties, netbeheerders en het waterschap zien de energietransitie als een gezamenlijke opgave. Met de instelling van het Bestuurlijk Overleg Energietransitie Gooi en Vechtstreek, bestaande uit vertegenwoordigers van bovengenoemde partners, wil Gooi en Vechtstreek bereiken dat ze elkaar voortdurend informeren over actuele ontwikkelingen om zo tot een gezamenlijk transitieproces met een bijbehorend programma te komen. Daarin is Gooi en Vechtstreek al een eind op weg.

Activiteiten en speerpunten

In de periode 2018 - 2022 zet Huizen in elk geval de volgende stappen:

- In afstemming met partners en gemeenten in de regio ontwikkelen van een Transitievisie Warmte en een Regionale Energiestrategie.
- Met inwoners de mogelijkheden en randvoorwaarden verkennen voor een aardgasvrije wijk.
- Ontwikkelen en faciliteren van een isolatieprogramma voor woningen.
- Voorzetting van de lokale energiesubsidieregeling voor woningeigenaren.

- Voorlichting geven en betrekken inwoners en organisaties bij de energietransitie.
- Aardgasvrije oplevering van nieuwbouw, en waar mogelijk ook energieneutraal.
- Opstellen van een visie en plan op voor aardgasvrij en energieneutraal gemeentelijk - en maatschappelijk vastgoed.
- Bestaande scholen faciliteren bij verduurzaming. Nieuwe schoolgebouwen worden aardgasvrij en waar mogelijk energieneutraal opgeleverd.
- Intensiveren van de aanpak van energiebesparing voor bedrijven samen met de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (OFGV).
- Faciliteren van het groeiend aantal oplaadpalen voor elektrisch rijden.

Enkele projecten uitgelicht

Regionale Energiestrategie (RES)

Binnen de regio Noord-Holland Zuid ontwikkelen gemeenten in Gooi en Vechtstreek samen deze strategie, in nauw overleg met betrokken partners. Hiermee is in 2019 gestart. De regio Gooi en Vechtstreek zet samen stappen in de richting van de RES 1.0.

Transitievisie Warmte

In de Transitievisie Warmte wordt vastgelegd in welk tempo wijken aardgasvrij kunnen worden en welke oplossingen daarbij voor de hand liggen. De visie wordt in regionaal verband afgestemd en ontwikkeld. In de gemeente Huizen zal de visie uiterlijk in 2021 zijn vastgesteld.

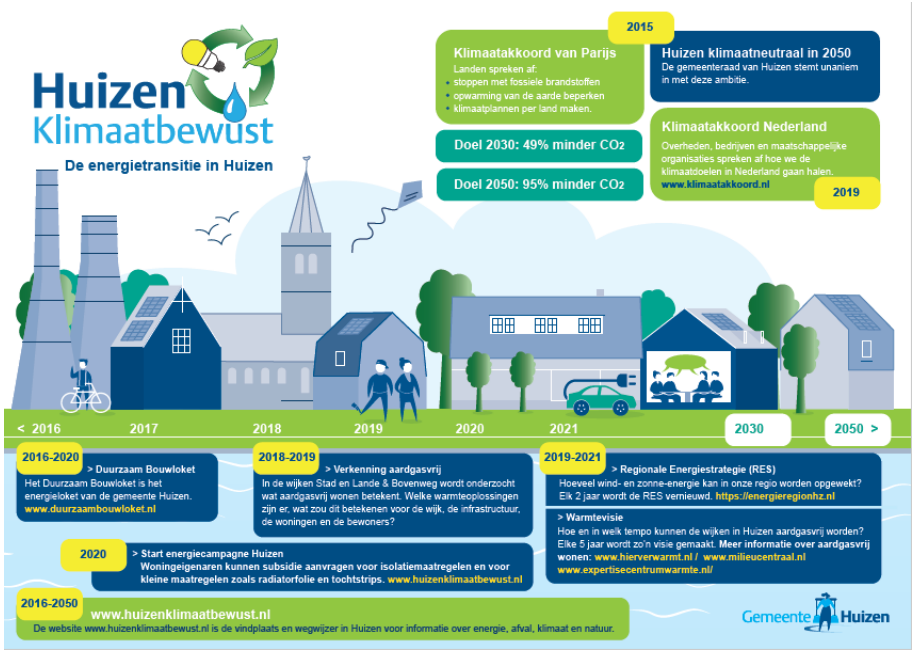
Inwoners ondersteunen

Voor veel inwoners ligt een aardgasvrije en energieneutrale woning nog in de verre toekomst. Daarom is er veel aan gelegen inwoners zo goed mogelijk te ondersteunen bij de eerste stappen naar een aardgasvrije woning. Huizen doet dat door in 2020 vol in te zetten op een meerjarige isolatiecampagne. Het doel is om inwoners optimaal te informeren, te adviseren en te ondersteunen om energie te besparen, ook om voorbereid te zijn op aardgasvrij wonen. Daarbij wordt onder meer gebruik gemaakt van de inzet van bewonersorganisaties, energiecoaches, de diensten van het Duurzaam Bouwloket, subsidieregelingen voor woningisolatie, de Regeling Reductie Energiegebruik.

Alle gemeentelijke informatie over het klimaatbeleid bundelt Huizen op één overzichtelijke website: www.huizenklimaatbewust.nl. Zo wordt voor inwoners, bedrijven en andere organisaties een wegwijzer aangereikt voor

informatie over thema's als energie, afval en grondstoffen, klimaatbestendigheid en biodiversiteit.

Onderstaande infographic van de energietransitie geeft de ambities van Huizen beknopt weer.

Lokaal atelier

Inwoners van Huizen en belanghebbenden hebben op dinsdag 17 december 2019 hun mening gegeven over de mogelijkheden en locaties voor het opwekken van duurzame energie zoals wind en zon in hun omgeving. Er waren circa 40 mensen aanwezig. Op 15 januari 2020 was er eenzelfde RES-bijeenkomst voor raadsleden. Daar deden circa 30 personen aan mee. De deelnemers aan de lokale ateliers hebben de verschillende scenario's kritisch bekeken en waardevolle opmerkingen, suggesties en kanttekeningen teruggegeven.

Laren

Laren heeft de ambitie om tegen 2040 energieneutraal te zijn. Dit is een zeer ambitieuze doelstelling. Om hieraan vorm en inhoud te geven heeft Laren in 2018 het "Klimaatbeleidsplan Laren 2018-2022 opgesteld. Elk jaar stelt Laren een uitvoeringsplan (Energietransitie Laren Periode 2020) op waarin gemeente een praktische uitwerking geeft aan het klimaatbeleidsplan[32].

[32] Het klimaatbeleidsplan en uitvoeringsplan zijn te vinden via de link: https://www.laren.nl/inwoners/Bouwen/Duurzaam_Laren .

Ambitie

Laren vindt het belangrijk om de gemeentelijke gebouwen energiezuinig te maken. De gemeente kent maar een geringe hoeveelheid direct of indirect vastgoed, maar vindt dat zij hier een voorbeeldfunctie in vervuld. De gemeente werkt aan een plan om dit projectmatig aan te pakken. Ook zijn er met de woningcorporatie al afspraken gemaakt om woningen in hun bezit te verduurzamen. Verder is het voor de gemeente belangrijk om eerst de energievraag terug te brengen, dus in te zetten op goede isolatie of LED-verlichting. In die zin wordt er gewerkt aan het aanbrengen van verLEDding van straatverlichting en sportverenigingen.

In het Klimaatbeleidsplan worden de projecten genoemd die nodig zijn om de verduurzamingsdoelstelling te halen. In het voorgaande uitvoeringsplan 2018-2019 en het uitvoeringsplan 2020 is per project een praktische vertaalslag hiervan gemaakt. Daarbij is rekening gehouden met de mogelijkheden die er op dat moment in de markt en bij gebouweigenaren zijn.

De projecten zijn:

- Project 1: Buurtgerichte aanpak naar aardgasloos en hernieuwbaar
- Project 2: Stimuleren en ontzorgen
- Project 3: Een goed draaiend energieloket
- Project 4: Corporatiewoningen verduurzaamd
- Project 5: Monumentale of beeldbepalende objecten verduurzaamd
- Project 6: Gemeentelijk vastgoed verduurzaamd

- Project 7: Scholen en sportverenigingen verduurzaamd
- Project 8: Particuliere initiatieven
- Project 9: Gas en elektriciteit jaarlijks vergroend
- Project 10: Openbare verlichting vervangen door LED
- Project 11: Natuur en milieueducatie op scholen
- Project 12: Nieuwbouw aardgasloos
- Project 13: Communicatie en voorlichting
- Project 14: Verkenning ultradiepe geothermie

Uitvoeringsplan en de RES

Onder project 1 van het uitvoeringsplan wordt de RES benoemd. Per RES-regio (Regionale Energiestrategie) moet een jaar na het ondertekenen van het Klimaatakkoord een bod uit worden gebracht hoe de regio bijdraagt aan hernieuwbare energie (met bewezen technieken, o.a. zon en wind) en hoe ze in een duurzame warmtevoorziening voorziet. Laren valt daarbij onder de deelregio Gooi en Vechtstreek, dat weer valt onder de RES-regio Noord-Holland Zuid (RES NHZ).

Lokaal atelier

Op 27 januari 2020 vond er in Laren een werkatelier plaats. In totaal hebben tussen de 25 en 30 mensen deelgenomen aan de bijeenkomst. De samenstelling van de groep bestond uit inwoners, ondernemers, vertegenwoordigers van energiecorporatie en raadsleden. Via drie rondes werden er drie scenario's besproken. Belangrijkste punten die werden genoemd: er bestaat een voorkeur voor het clusteren van de opwek van energie, daarbij is het belangrijk om rekening te houden met de natuur en woonkernen bij keuze voor opwek door zonnepanelen en windturbines. Ook werden er vragen gesteld over de democratische legitimering.

Weesp

Weesp heeft de ambitie om in 2030 energieneutraal te zijn. In 2025 moet 18 procent van de in Weesp gebruikte energie hernieuwbaar zijn. Daarmee loopt zij voor op de landelijke en provinciale ambities. Het signaal dat hiervan uitgaat is in ieder geval duidelijk: we moeten ons maximaal inspannen door energie te besparen, te voorkómen dat er (meer) energie wordt gebruikt en de energie die in 2030 nog nodig is duurzaam op te wekken.

In de Nota Duurzaam Weesp heeft de gemeente het principe van *Cradle-to Cradle* omarmd. Dat betekent dat elke grondstof dat voor een materiaal wordt gebruikt, ook weer opnieuw moet kunnen worden hergebruikt, zonder dat het zijn waarde verliest. De kernwaarden People, Planet en Profit vormen de leidraad voor de gemeentelijke visie en beleid ten aanzien van duurzaamheid.

De gemeente heeft een regierol en kan het proces van energietransitie versnellen, maar is afhankelijk van inwoners, bedrijven en organisaties die allemaal kunnen en moeten bijdragen. Wij zien voor onszelf vooral in een faciliterende, communicerende en verbindende rol daar waar kansrijke initiatieven ontstaan vanuit de samenleving. Participatie en communicatie zijn sleutelbegrippen in het hele proces op de weg naar een energieneutraal Weesp. Een eerlijke verdeling tussen lusten en lasten in de transitie is randvoorwaardelijk.

Uitvoeringsprogramma

In het uitvoeringsprogramma VerduurSAMEN 2019-2020 heeft Weesp het onderstaande pakket aan maatregelen opgenomen:

- Gemeente Weesp ondersteunt en faciliteert maatschappelijke initiatieven. Weesp Duurzaam is daar een mooi voorbeeld van. Dit platform opereert op thema's als groen & biodiversiteit, afval, mobiliteit en energie. Met steun van de gemeente Weesp, is de Energiecoöperatie Weesp Eco Energie, in 2019 opgericht. Zij stellen zich ten doel om zoveel mogelijk inwoners en ondernemers te betrekken en samen te werken aan energiebewustzijn, energiebesparing en energieopwekking.
- Weesp ondersteunt de bedrijven en industrie met het besparen van energie. Door middel van het project "Stimulerend Toezicht" worden bedrijven begeleid en ondersteund in het proces.

- Faciliteren van Energiecoaches. Zij worden ingezet om woningeigenaren & huurders te helpen om structureel zuiniger met energie om te springen.
- Met woningcorporaties worden prestatieafspraken gemaakt en gemonitord om de woningvoorraad te verduurzamen.
- Weesp faciliteert een collectieve inkoopactie voor isolatie en zonnepanelen
- Weesp zoekt naar manieren om energiearmoede te bestrijden en heeft bij de energietransitie veel aandacht voor mensen met een kleine beurs.
- Weesp is met verschillende partijen in gesprek om mogelijke warmtebronnen voor Weesp in kaart te brengen.
- Weesp zet in op Operatie Steenbreek, het "vergroenen" van particuliere tuinen.

RES

De gemeente Weesp vindt het belangrijk om een passende bijdrage te leveren aan de landelijke ambitie om 35 TW duurzaam op te wekken. Daarom wil de gemeente maximaal inzetten om de Weesper daken van zonnepanelen te voorzien. Maar de gemeente kijkt ook verder. Het behouden en versterken van de Weesper cultuurhistorische waarde is het uitgangspunt. Maar in het kader van de grote uitdagingen waar we als samenleving voor staan, sluit Weesp in beginsel niets uit. Maatregelen hoeven niet voor eeuwig te zijn. De nadruk ligt op tijdelijkheid en de zorg dat landschap en gebouwen weer in oude staat te herstellen zijn. In het proces richting RES 1.0 speelt inwonersparticipatie een grote rol. In de verschillende fasen blijft Weesp haar inwoners en stakeholders actief betrekken.

“Door het omleggen van de A1 is er ruimte ontstaan waar windmolens geplaatst kunnen worden.”

Deelnemer lokale bijeenkomst Weesp

Transitievisie Warmte

Weesp is met verschillende partijen in gesprek om mogelijke warmtebronnen voor Weesp in kaart te brengen. Er worden volop gesprekken gevoerd om de mogelijkheden in kaart te brengen. Halverwege 2020 verwacht Weesp te starten met het opstellen van de Transitievisie Warmte. De Transitievisie Warmte geeft richting in de aanpak. Het bevat

ook een wijk-voor-wijkstappenplan dat alle partijen houvast geeft voor de planning.

Lokaal atelier

Ongeveer vijftig Weespers hebben gediscussieerd over de mogelijkheden van grootschalige energieopwekking in de regio Gooi en Vechtstreek, en dan specifieke in Weesp. Aan de hand van een drietal scenario's en bouwstenen zijn de deelnemers in drie groepen gaan nadenken wat geschikte plekken zijn voor het opwekken van energie. De meeste Weespers denken dat de meeste winst in het stedelijk gebied is te halen door de daar aanwezige daken van zonnepanelen te voorzien. Ook werden zij enthousiast van het overkappen van bruggen of het plaatsen van panelen langs snelwegen en spoorwegen. De meeste deelnemers waren het eens dat het unieke landschap van Weesp zich niet leent voor het plaatsen van grootschalige zonneweides. Maar "Je kunt niet te veel uitsluiten. Je hebt wel meters nodig, met kleine beetjes ga je het niet redden".

Wijdemeren

In 2018 heeft de gemeente Wijdemeren een Duurzaamheidsagenda vastgesteld. Daarin stelt de gemeente dat Wijdemeren in 2050 klimaatneutraal moet zijn. Dit is een reis die inwoners, maatschappelijke organisaties, ondernemers en overheid de komende jaren met elkaar afleggen. Samen wordt hier prioriteit aan gegeven. De gemeente Wijdemeren is 'samen op pad' naar een duurzamere leefomgeving. Als gemeente durft Wijdemeren het aan om duidelijk te zijn in wat zij wil en moet doen en wat ze waar kunnen maken. Dit is uitgewerkt in de Duurzaamheidsagenda 2018-2021[33].

De opgave

De gemeente Wijdemeren staat voor een grote opgave. De gemeente wil de CO_2-uitstoot drastisch verlagen. Daarvoor moet de gemeente van fossiele brandstoffen afstappen. Er is een energietransitie nodig voor de opwek van elektriciteit en het verwarmen van de gebouwen. De gemeente werkt daarom aan een warmtevisie en -plannen om wijken en straten van het aardgas af te krijgen. Met de Regionale Energiestrategie wordt gezocht naar mogelijkheden voor duurzame energieopwekking. Tijdens dit traject heeft gemeente Wijdemeren meer inzicht gekregen in de potentie voor de opwek van grootschalige zonne- en windenergie in de gemeente.

[33] Zie Duurzaamheidsagenda Wijdemeren.

De gemeente koestert daarbij haar natuurgebieden, ecologische waarden en haar cultuur-historisch erfgoed. Dit betekent dat de gemeente in eerste instantie kijkt naar de mogelijkheden van energieopwekking daar waar het past binnen het landschap, zoals zonnepanelen op grote daken. Ook zet de gemeente sterk in op energiebesparing en omarmt zij nieuwe technieken zoals aquathermie.

De gemeente Wijdemeren werkt daarbij nauw samen met de Energiecoöperatie Wijdemeren. Onder andere wordt in gezamenlijkheid een project voor 'zon op bedrijfsdaken' gestart, worden sportverenigingen verduurzaamd en worden collectieve inkoopacties voor isolatie en zonnepanelen gehouden.

Participatie

In het traject van de Regionale Energiestrategie werkt gemeente Wijdemeren samen met belanghebbenden in de regio, waaronder: inwoners, bedrijven, overheden, netbeheerders, maatschappelijke organisaties en energiecoöperaties. Toewerkend naar de RES 1.0 en het opstellen van warmteplannen is verdere lokale participatie belangrijk. Komend jaar betrekt de gemeente inwoners en belanghebbenden dan ook actief hierbij.

Lokaal atelier

Op 11 december 2019 hebben een vijftiental betrokken inwoners, bedrijven en organisaties meegedacht over de mogelijkheden voor grootschalige duurzame energieopwekking. Centrale vragen waren:

- Hoe en waar kunnen we duurzaam energie opwekken?
- Welke kansen, knelpunten en voorwaarden zijn er voor Wijdemeren?

- Welke onderdelen en type locaties spreken wel of niet aan, en waarom?

Om discussie uit te lokken lagen er drie ‘extreme’ scenario’s’. Met behulp van grote kaarten werd inzichtelijk gemaakt wat de gevolgen zouden zijn bij het kiezen voor een van de plannen. Belangrijke overwegingen zijn het draagvlak onder inwoners, ondernemers en organisaties alsmede haalbaarheid op gebied van implementatie en kosten.

Wijdemeren kijkt terug op een productieve bijeenkomst. De mogelijkheden voor zonne- en windenergie zijn in Wijdemeren echter beperkt. Groot deel van de gemeente is beschermd natuurgebied. Ondanks dat alle aanwezigen erkennen dat het opwekken van duurzame energie heel belangrijk is, moet dit samen gaan met het behoud van onze natuur.

Na afloop van deze bijeenkomst is gemeente Wijdemeren samen met de Energiecoöperatie Wijdemeren gestart met een plan om de opwek van zonne-energie op grote daken te versnellen. Er zijn nog veel braakliggende daken in de gemeente die gemeente Wijdemeren kan benutten in de energietransitie.

5.7 Participatie en draagvlak

Ateliers in Gooi en Vechtstreek
Om tot een toekomstbeeld te komen zijn scenario’s opgesteld. Deze scenario’s zijn gemaakt in scenarioateliers in de deelregio’s, waarvoor professionals van overheden, maatschappelijke organisaties en energiebedrijven zijn uitgenodigd.
Deelnemers benoemden speerpunten en ambities in de regio om vervolgens na te denken over de plek daarvan in de energietransitie. Dit resulteerde in een lijst van leidende principes: principes die voor Gooi en Vechtstreek belangrijk zijn en als leidend in een scenario gezien konden worden. Dit vormde de input voor verdere uitwerking van de scenario’s. In Gooi en Vechtstreek zijn in het najaar van 2019 twee ateliers gehouden.

Het doel van de eerste sessie was om scenario's verder vorm te geven; welke uitgangspunten horen bij elk scenario, welke technieken passen in een scenario en horen daar bepaalde voorwaarden bij? In de tweede sessie zijn de drie uitgewerkte scenario's gepresenteerd, met daarbij nu ook de effecten per scenario. Doel van deze sessie was om bij de deelnemers op te halen of de scenario's duidelijk zijn, waar belangrijke spanningen zijn tussen de uitgangspunten in de scenario's en welke rol verschillende stakeholders hebben in de scenario's[34].

Lokale scenario-ateliers

Iedere gemeente heeft in januari en februari 2020 een lokaal scenario-atelier georganiseerd. Via verschillende communicatie kanalen zijn uitnodigingen verstuurd om deel te nemen. De diverse gemeentepagina's geven een korte impressie van de ateliers. De volledige verslagen van de ateliers in Gooi en Vechtstreek vindt u hier.

[34] Een beschrijving van de scenario's en de uitkomsten hiervan zijn te vinden in: Uitkomsten scenario ateliers.

6. Haarlemmermeer

6.1 Samenvatting

Het aanbod van Haarlemmermeer voor 2030 is om 557 GWh (0,56 TWh) hernieuwbare energie op te wekken. Dit aanbod bestaat uit de huidige opwek (140 GWh[35]) en de opwek uit zoekgebieden (417 GWh). In onderstaande kaart zijn de zoekgebieden ingetekend. De zoekgebieden zijn gebaseerd op een technische analyse van de mogelijkheden en randvoorwaarden in de regio, de uitkomst van meerdere (lokale) ateliers met stakeholders en belanghebbenden en uiteindelijk een politieke keuze. De concept-RES is een dynamisch document en geeft de inspanning weer waar de deelnemers zich in de komende jaren voor zullen inzetten. Nieuwe initiatieven buiten de zoekgebieden worden in de toekoms niet uitgesloten en worden ook onderzocht op haalbaarheid.

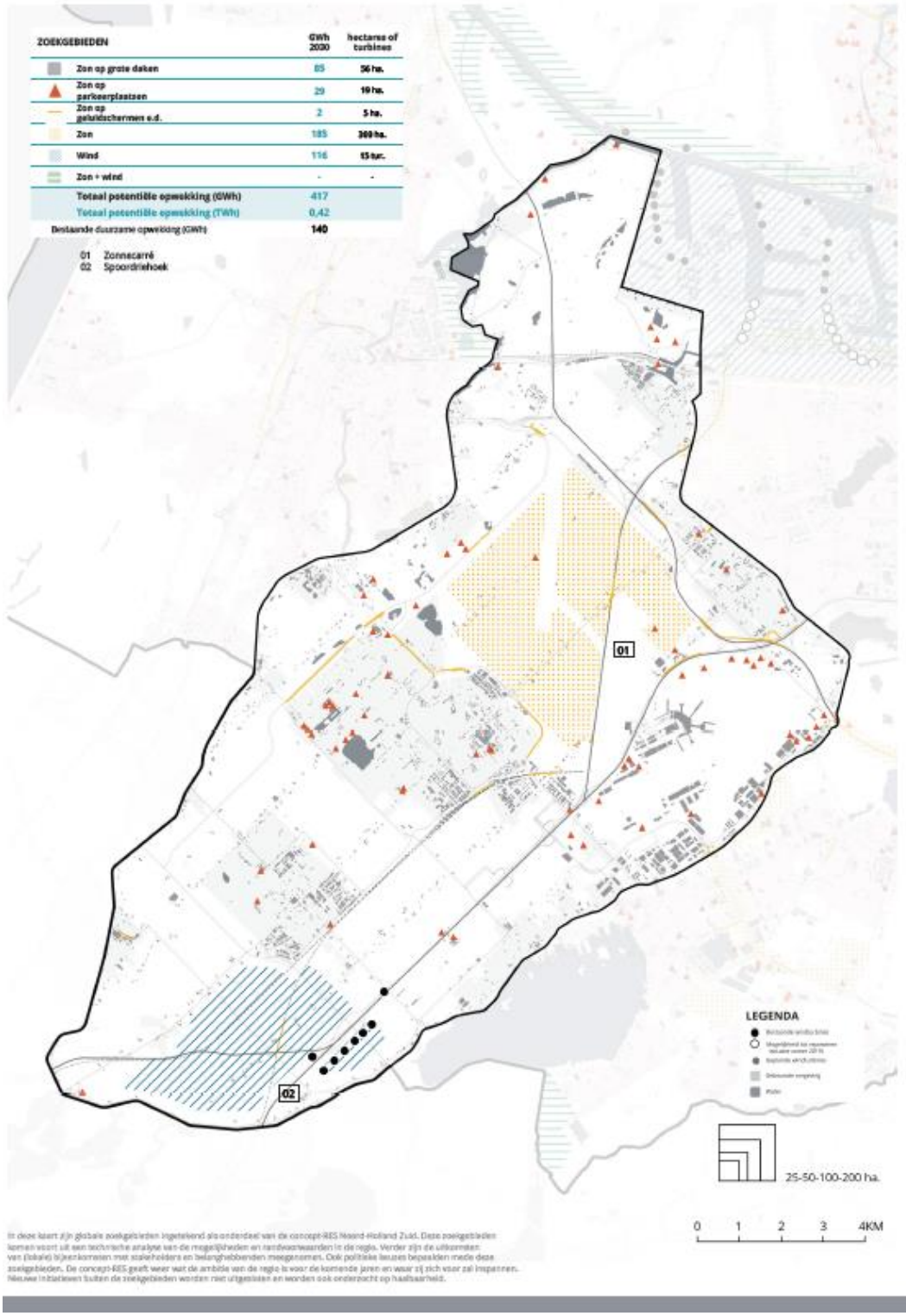
De gemeente Haarlemmermeer heeft met de programmatische aanpak Energietransitie als doel vastgelegd dat het energiesysteem in Haarlemmermeer in 2050 CO2-neutraal is. Dat betekent onder andere dat de duurzame energie die wordt gebruikt ook zoveel mogelijk in Haarlemmermeer wordt opgewekt. Het is de ambitie van Haarlemmermeer om zich hiervoor maximaal in te spannen, maar wel met een aanpak met oog voor draagvlak en realisme. Waar mogelijk zorgt de gemeente Haarlemmermeer er voor dat inwoners, ondernemers en instellingen kunnen profiteren van de economische voordelen die de transitie oplevert.

Toelichting op het aanbod van Haarlemmermeer

Haarlemmermeer richt zich nadrukkelijk op de eigen lokale opgave, te weten de elektriciteitsbehoefte van woningen, lokale bedrijven en van mobiliteit op lokale wegen. Het energiegebruik van bijvoorbeeld datacenters is een landelijk vraagstuk. Zonnepanelen moeten bij voorkeur op daken worden geplaatst en alleen indien nodig op land terecht komen. De ontwikkelingen op daken en andere locaties in de bebouwde omgeving mogen niet achterblijven. De mogelijkheden van zon op kassen worden verkend in de periode tot aan de RES 1.0. Naast ruimte voor energieopwekking, moeten er 20.000 nieuwe woningen gebouwd worden en er is ruimte voor kantoren en bedrijven nodig. Nieuwe infrastructuur en ruimte voor recreatie horen ook bij deze opgaven. De ruimte in Haarlemmermeer is dus schaars. Daarom concentreert Haarlemmermeer de opwek van duurzame energie op enkele plekken en is dit de maximale inzet voor 2030. Daar waar zonnepanelen op land gerealiseerd worden, gelden heldere ontwikkelprincipes die onder andere gaan over (ruimtelijke) inpassing, functiecombinaties, waarde voor de omgeving en milieueffecten. Hieronder volgt een kaart en beschrijving van de zoekgebieden.

[35] Nationaal programma RES - *RES Analysekaarten* (oktober 2019)

DEELREGIO HAARLEMMERMEER

Zoekgebied 001 Zonneakker. Haarlemmermeer kiest voor concentratie van zon op land in het zonnecarré: het zoekgebied rond het banenstelsel van Schiphol (1000 ha bruto). Haarlemmermeer wil beginnen met een eerste fase van circa 300 hectare in een geconcentreerd gebied binnen het carré. Het gebied zal vanuit vliegtuigen zeer goed zichtbaar zijn en is het visitekaartje van Nederland. De inpassing van een zonneveld in dit gebied vraagt daarom ook om een samenhangend plan waarin begrenzingen duidelijk zijn aangegeven en oog is voor de ruimtelijke kwaliteit. Naast ruimte voor zon, spelen er andere belangen in het gebied, zoals de huidige landbouw, de aanwezige woningen, het uitloopgebied voor de aangrenzende kernen en de (langzaam verkeer) verbindingen door het gebied. Deze belangen gaan vóór de snelle ontwikkeling van een zonneveld.

Zoekgebied 002 Spoordriehoek. De westzijde van Haarlemmermeer-Zuid is het gebied met veel (nieuwe) woningen en is belangrijk als recreatief uitloopgebied. Dit gebied is daarom niet geschikt voor windturbines. De gemeente gaat na of er ruimte is voor 15 windturbines en of deze gerealiseerd kunnen worden in het zoekgebied ten oosten van de Hoofdvaart.

Aanvullende ambities. Opwek op daken, boven parkeerterreinen, langs infrastructuur en in wachtlandschappen

Voor het benutten van de agrarische daken en andere bedrijfsdaken denkt Haarlemmermeer het haalbaar is om vóór 2030 circa 15% van het dakoppervlakte voor zonne-energie in te zetten. Voor parkeerterreinen rond onder andere Schiphol denk de gemeente dat het haalbaar is om voor 2030 circa 20 hectare operationeel te hebben. De gemeente Haarlemmermeer wil de mogelijkheden onderzoeken om de zones langs infrastructuur in te zetten. Het gaat hierbij niet om een brede strook langs de snelwegen, maar alleen om zonnepanelen op taluds en bij op- en afritten van snelwegen. De gemeente Haarlemmermeer denkt dat het benutten van een oppervlakte van 25 hectare daarvan haalbaar is. In de wachtlandschappen - gebieden die op termijn bebouwd worden als bedrijventerrein of voor glastuinbouw – houdt de gemeente in verband met de complexiteit van de dynamiek rekening met een beperkte beschikbaar oppervlakte voor zonne-energie.

6.2 Kenmerken en ambities Haarlemmermeer

De deelregio Haarlemmermeer is gelijk aan de gemeente Haarlemmermeer. Daardoor bestaat de deelregio uit één gemeente. De gemeente telt ruimt 154.000 inwoners.

Lokale opgaven in relatie tot de energietransitie
Haarlemmermeer is een dynamische gemeente waar de komende jaren veel (gebieds)ontwikkelingen plaatsvinden. Er komen 20.000 nieuwe woningen bij in Haarlemmermeer. Aangrenzende gemeenten verdichten intensief, waardoor de behoefte aan groene uitloopgebieden in Haarlemmermeer groter wordt. Haarlemmermeer is een aantrekkelijk gebied voor kantoren, logistiek, datacenters en andere bedrijvigheid en glastuinbouw. Onder andere de aanwezigheid van Schiphol is aanleiding tot grote economische dynamiek. Naast de bovengrondse ruimtelijke uitdagingen, zorgen deze ontwikkelingen ook voor inpassingsvraagstukken in de ondergrond vanwege de benodigde energie-infrastructuur.

De samenhang tussen de ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen
De samenhang tussen ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen wordt gekaderd in de Structuurvisie Haarlemmermeer 2030 en de Structuurvisie Haarlemmerliede en Spaarnwoude 2035. Haarlemmermeer heeft een uniek landschap waarin de geschiedenis van de drooglegging en agrarische sector duidelijk leesbaar is. De openheid en de grote maten van ruimte worden gewaardeerd. Door de ligging tussen vele steden en dorpen is de druk op het recreatieve gebruik van het landschap groot. Haarlemmerliede en Spaarnwoude vormt een groene buffer tussen Haarlem en Amsterdam met zowel een verstedelijkte delen als een groen gebied dat landelijk en weids aandoet. Het groene gebied kenmerkt zich door de natuurwaarden, recreatiemogelijkheden en agrarisch gebruik. In het veenweidegebied gaat het om natuur, gecombineerd met veeteelt. De agrarische kerngebieden van de vruchtbare kleigronden van Haarlemmermeerpolder zijn belangrijk voor de voedselproductie. Ontwikkelingen vonden en vinden plaats met respect voor de aanwezige landschappelijke- en natuurwaarden.

Het is een uitdaging om de kwaliteiten van deze landschappen in harmonie met alle maatschappelijke ontwikkelingen te versterken en te verrijken. Ruimte zoeken voor het opwekken van duurzame energie geeft aanvullende uitdagingen, maar biedt ook kansen voor het ontsluiten en verder ontwikkelen van aantrekkelijke landschappen. Landschappen waarin de groeiende behoefte naar groen, openheid en recreatie ook invulling krijgt. De ruimtelijk economische dynamiek onder andere rondom Schiphol zorgt voor druk op de ruimte. Gericht ruimtelijk beleid (o.a. bufferzone beleid en Groene Hart beleid) heeft ervoor gezorgd dat de openheid behouden is gebleven en stedelijke gebieden niet aaneen gegroeid zijn. Dit beleid wil Haarlemmermeer handhaven.

De aanwezigheid van de luchthaven Schiphol brengt ruimtelijke beperkingen (bijvoorbeeld voor windenergie) met zich mee.
De bufferzone moet de openheid van het landschap bewaren. De Stelling van Amsterdam heeft de status van Unesco-werelderfgoed. In Spaarnwoude is een aardkundig waardevol element aanwezig. De verkavelingsstructuren van de polder zijn zowel vanaf de weg als van boven goed te herkennen in het landschap.

Landschappelijke kaart Haarlemmermeer

Bron: Gemeente Haarlemmermeer

De samenhang met het bestaand ruimtelijke beleid
Naast de ruimtelijke beperkingen van Schiphol speelt voor een gedeelte van de deelregio dat er Rijks- en provinciaal beschermde gebieden zoals de Stelling van Amsterdam en de bufferzone in de gemeente aanwezig zijn. De verkavelingsstructuren van de polder zijn zowel vanaf de weg als van boven goed te herkennen in het landschap.

Haarlemmermeer heeft op dit moment mogelijkheden om agrarische gronden (tijdelijk) in te zetten voor energieopwek. Haarlemmermeer heeft eigen beleid ontwikkeld om haar energievraag ook voor een aanzienlijk deel zelf op te wekken. De opgave is te groot om ook in de vraag van andere gemeenten te voorzien, maar Haarlemmermeer voelt een duidelijke verantwoordelijkheid voor de lokale energievraag van woningen, lokale bedrijven en lokaal verkeer; het gaat daarbij dus niet om de energievraag van datacenters, glastuinbouw en de luchthaven.

Regionaal beleid en bestuurlijke ambities

Ambities

Haarlemmermeer ziet de huidige energietransitie als een veranderopgave met een lange doorlooptijd. De veranderingen zijn groot en kosten tijd om te realiseren, maar vragen tegelijkertijd ook directe actie. Daarom vindt Haarlemmermeer het belangrijk om een langere termijn perspectief te hebben om zich op te richten. In Haarlemmermeer wordt daarom gezamenlijk gewerkt aan een energiesysteem dat in 2050 CO_2-neutraal is. Dat gebeurt met behoud van leefbaarheid, welzijn en betaalbaarheid, in samenhang met andere gemeentedoelen en in nauwe samenwerking met de omgeving. Dit is vastgesteld in de *Programmatische aanpak Energietransitie Haarlemmermeer*. In het programma is de ambitie uitgesproken dat de lokale elektriciteitsproductie in 2050 ten minste genoeg moet zijn voor het gebruik van onze woningen, lokale bedrijvigheid en lokaal transport. Met de huidige kennis en verwachtingen voor de toekomst, betekent dit een enorme (ruimtelijke) opgave voor de bebouwde omgeving én het buitengebied. In de *Programmatische aanpak Energietransitie Haarlemmermeer* [36] heeft ook de RES een plek gekregen.

- Betrokkenheid: richt zich op de voorbeeldrol van de gemeente en het proces ‘van iedereen’ maken.
- Energiegebruik en fossielvrij: richt zich op de gebruikers met als doel het energiegebruik te halveren.
- Lokale productie van duurzame energie: richt zich op het formuleren van de bijdrage van de gemeente aan de landelijke afspraken en het vastleggen van zoekgebieden.
- Energie-infrastructuur: het tijdig realiseren van de energie-infrastructuur op een doelmatige en toekomstbestendige manier.

Bron: Programmatische aanpak Energietransitie Haarlemmermeer

[36] Gemeente Haarlemmermeer (juli 2019), *Programmatische aanpak Energietransitie Haarlemmermeer*.

Deelregionaal beleid

Coalitieakkoord

In het Coalitieakkoord 2019-2022[37] is uitgesproken dat Haarlemmermeer zich op korte termijn met name richt op het ontwikkelen van beleid en instrumenten om de energietransitie te realiseren. Daarnaast wordt ervaring opgedaan en worden initiatieven gestimuleerd. Vervolgens kan opschaling plaatsvinden. Daarbij maakt Haarlemmermeer gebruik van kennis en ervaring van andere gemeenten en het bedrijfsleven.

Structuurvisies binnen de gemeente Haarlemmermeer

In de structuurvisies geeft Haarlemmermeer[38] aan dat het werkt aan energiebesparing en -opwekking en dat alle ontwikkelgebieden energieneutraal moeten zijn[39].

Omgevingsvisie Haarlemmermeer

De gemeente Haarlemmermeer stelt momenteel een Omgevingsvisie op. Doel is om als gemeente een samenhangende visie te bieden op de actuele opgaven op het gebied van energie, klimaatadaptatie, biodiversiteit, wonen, werken en mobiliteit, inclusief aandacht voor duurzaamheid en gezondheid. De informatie vanuit het RES-proces is dan ook inbreng voor de Omgevingsvisie Haarlemmermeer.

Zonbeleid

In het kader van de *Programmatische aanpak Energietransitie Haarlemmermeer* en de Omgevingsvisie Haarlemmermeer ontwikkelt de gemeente het *Beleidskader zonneakkers Haarlemmermeer*[40]. In het zonbeleid beschrijft de gemeente een zonneladder en een zoekgebied voor grootschalige opwek van zon en onder welke voorwaarden dit zou zijn. Er is minimaal 1.000 hectare aan zonneakkers nodig om in 2050 aan de eigen lokale energiebehoefte te voldoen. Deze omvang staat gelijk aan 50 oorspronkelijke polderkavels (vergelijkbaar met de omvang van Park21). De 1.000 hectare gaat ervan uit dat 90% van de geschikte daken benut kunnen worden, daarnaast gaat het uit van de energievraag van woningen en lokale bedrijven en wegen. Zie figuur 2.2 voor een overzicht van de door de gemeente doorgerekende scenario's. De gemeente richt zich op

---

[37] Gemeente Haarlemmermeer (januari 2019). *Coalitieakkoord 2019-2022 'Samen bouwen aan een krachtig nieuwe Haarlemmermeer'*.

[38] Gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude (2012). *Structuurvisie 2035. Samen naar een groene, duurzame en economische sterke gemeente in 2035*.

[39] Gemeente Haarlemmermeer (2012). *Structuurvisie Haarlemmermeer 2030*

[40] Gemeente Haarlemmermeer (november 2019). *Beleidskader zonneakkers Haarlemmermeer*

het opwekken van de eigen opgave. De verwachting (en hoop) is dat technologische innovatie niet stilstaat en zonnepanelen een steeds kleiner ruimtebeslag hebben voor dezelfde hoeveelheid duurzame energie.

*Energiescenario's voor 2050 die variëren in energievraag en benutting van dakoppervlak. In alle gevallen exclusief luchtzijdig Schiphol. Een basiswaarde voor efficiëntieverbeteringen van zonnepanelen is meegenomen. Er wordt daarnaast uitgegaan van 15 windturbines in Haarlemmermeer. Aannames uit de Ruimtelijke Verkenning Energietransitie (2018) zijn overgenomen. *onder industrie vallen in dit geval sectoren als datacenters, chemie en voedsel. Vanwege de impact van datacenters, geeft de tabel ook de uitkomst weer als industrie wordt meegerekend exclusief datacenters (DC's).*

	Uitgaande van energievraag van:				
Benutting daken	**Woningen en bedrijven**	**Industrie***	**Lokale wegen**	**Rijkswegen**	**Opgave zon***
90%	✓	✗	✓	✗	1000 ha
	✓	✓ Ex. DC's	✓	✗	1200 ha
	✓	✓	✓	✗	3300 ha
	✓	✓	✓	✓	4000 ha
50%	✓	✗	✓	✗	1500 ha
	✓	✓ Ex. DC's	✓	✗	1600 ha
	✓	✓	✓	✗	3800 ha
	✓	✓	✓	✓	4600 ha

Bron: *Beleidskader zonneakkers Haarlemmermeer* (2019)

Het beleid zet in op clustering van de opgave om verrommeling van het landschap van Haarlemmermeer te voorkomen. Ook wordt ingezet op het benutten van locaties waar al hinder is of waar andere ontwikkelingen lastig zijn. Er lijkt draagvlak te bestaan voor een zoekgebied voor grootschalige zonneakkers rond het banenstelsel van Schiphol. Haarlemmermeer vindt het belangrijk dat bij de ontwikkeling van zonneakkers de lokale omgeving participeert, dat de ontwikkelingen goed worden ingepast in de omgeving en dat de kansen voor meervoudig ruimtegebruik en medegebruik worden benut.

Het beleidskader gaat hand in hand met de inzet van de gemeente voor de RES. Het RES-proces wordt benut om een definitieve keuze te maken voor een zoekgebied. Tegelijkertijd ziet de gemeente het beleidskader als leidend voor de inzet in de RES en in de omgang met initiatieven voor zonneakkers. Zowel het zonbeleid als de RES worden verankerd in de omgevingsvisie.

Windenergie

In 2007 heeft de gemeente inwoners gevraagd om een plan te ontwikkelen voor een windpark in het zuiden van Haarlemmermeer. Ondanks draagvlak onder inwoners, grondeigenaren en gemeente, is dit initiatief gestrand als gevolg van provinciale beperkingen. In het Programma Energietransitie is de kans voor een windpark opnieuw benoemd.

6.3 Elektriciteit en warmte

Wind

Huidige situatie

In Haarlemmermeer wordt op dit moment al hernieuwbare elektriciteit door wind opgewekt nabij knooppunt Burgerveen. In totaal wordt er circa 37 GWh met windturbines opgewekt in Haarlemmermeer.

Beperkingen

De veiligheidsbeperkingen gelden met name rondom Schiphol en woonkernen. Door de ligging van Schiphol zijn de plaatsingsmogelijkheden voor windturbines beperkt. Naast de veiligheidsbeperkingen, gelden er ook beperkingen vanuit het provinciaal beleid: een deel van de deelregio ligt in een bufferzone en is onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland. Daarnaast loopt de Stelling van Amsterdam door het gebied; dit is aangemerkt als Unesco- werelderfgoed.

Mogelijkheden

In het proces van de RES is gekeken naar potentiegebieden voor windenergie. Dit zijn de gebieden waar - wettelijk en technisch - ruimte is voor windturbines (gebieden die buiten onder meer de geluids-en veiligheidseisen vallen). De enige mogelijkheden voor windenergie in Haarlemmermeer bevinden zich in het zuiden van de deelregio, mits er aan de hoogtenorm van Schiphol wordt voldaan.

Zon

Huidige situatie

In Haarlemmermeer wordt op dit moment 103 GWh door zon opgewekt. Deze elektriciteitsopwekking vindt plaats in zonnepark de Groene Hoek en bij de A4 nabij Rijsenhout. Er loopt een kleinschalig initiatief om zonnepanelen te plaatsen bij het pompstation van PWN. Daarnaast is er een grootschalig initiatief van een tomatenkweker bij de A4 die zonnepanelen wil plaatsen op een groot waterbassin. Ook grote daken worden door de hele deelregio ingezet voor de opwek van energie.

Zonnepark Groene Hoek in Haarlemmermeer

Beperkingen

De beperkingen voor zonne-energie liggen met name in het noorden van de deelregio vanwege het provinciaal beleid. De bufferzone, het Natuurnetwerk Nederland en een weidevogelkerngebied beperken hier de mogelijkheden voor zonne-energie. Ook in het westen van de deelregio zijn beperkingen vanwege woningbouwontwikkelingen.

Mogelijkheden

De potentie voor zonne-energie bevindt zich voor een groot deel rondom Schiphol. Niet alleen de gebieden rond het banenstelsel van Schiphol, maar ook de daken van Schiphol bieden veel potentie.

Warmte

De warmtevraag van Haarlemmermeer is nagenoeg gelijk tussen woningen en utiliteiten. Er zijn geen warmtenetten aanwezig in de eigen regio. Een deel van het warmtenet van Amsterdam ligt wel dicht bij de grens van Haarlemmermeer in het noordoosten van de regio. Kenmerkend voor

Haarlemmermeer is dat er weinig warmtebronnen zijn. Mogelijk kan restwarmte van datacenters worden benut omdat er veel datacenters aanwezig zijn en ook nieuwe datacenters zich willen vestigen in Haarlemmermeer. De potentiele warmtebronnen in Haarlemmermeer zijn geothermie, restwarmte, WKO's, aquathermie en biomassa.

Geothermie

Voor de hele deelregio Haarlemmermeer is de geothermiepotentie onbekend. Er zijn geen huidige of geplande geothermieprojecten, wel is er een opsporingsvergunning toegekend die een deel van het noordwesten van de deelregio bedekt. De resultaten hiervan worden eind dit jaar verwacht.

Restwarmte

De deelregio Haarlemmermeer heeft vooral in het oosten, aan de grens met de deelregio Amstelland, een cluster van datacentra die potentieel lagetemperatuurrestwarmte zou kunnen leveren.

Warmte- en koudeopslag (WKO)

In het zuidwesten van Haarlemmermeer is de open WKO-potentie zeer goed. In noordoosten van de deelregio is de potentie gemiddeld tot laag. Alleen in het noorden van de deelregio zijn aardkundige monumenten aanwezig die beperkingen met zich meebrengen voor de ontwikkeling van WKO-projecten. Er zijn dan ook al meerdere open en gesloten WKO-projecten in de deelregio aanwezig. De open WKO-projecten liggen vooral in het deel met een lagere open WKO-potentie.

Aquathermie

Haarlemmermeer heeft een gemiddelde theoretische potentie voor het winnen van thermische energie uit oppervlaktewater. Thermische energie uit afvalwater kan gewonnen worden bij gemalen en rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI's). De potentie voor het winnen van thermische energie uit afvalwater is deels bekend (voor leidingen), en moet deels nader bepaald worden (voor gemalen en RWZI's). Twee drinkwaterpersleidingen lopen van het noordwesten naar het zuidoosten van de regio, deze potentie moet nader bepaald worden.

Biomassa

Er wordt binnen de deelregio geen hernieuwbare elektriciteit opgewekt uit biomassa. Eventuele opwek uit biomassa telt niet mee in het bod van de RES, maar draagt wel bij aan CO_2-reductie in de regio. De potentie voor verbrandbare biomassa is gemiddeld in de deelregio Haarlemmermeer.

De potentie voor vergistbare biomassa is hoog. Er zijn reeds twee vergistingsinstallaties aanwezig in de deelregio. Haarlemmermeer is overwegend kritisch op het gebruik van biomassa.

6.4 Energie-infrastructuur

Het aanbod voor grootschalige opwek in de deelregio Haarlemmermeer past qua capaciteit alleen op de elektriciteitsnetten als deze verdeeld wordt over het regionale net van Liander en het transportnet van TenneT.

Uit de netimpactstudie blijkt dat voor 2030 op vijf stations de maximale capaciteit bereikt wordt. Gezien de tijd die nodig is voor het aanpassen of uitbreiden van het net, moet op er nu gestart worden met nieuwbouw van station(s).

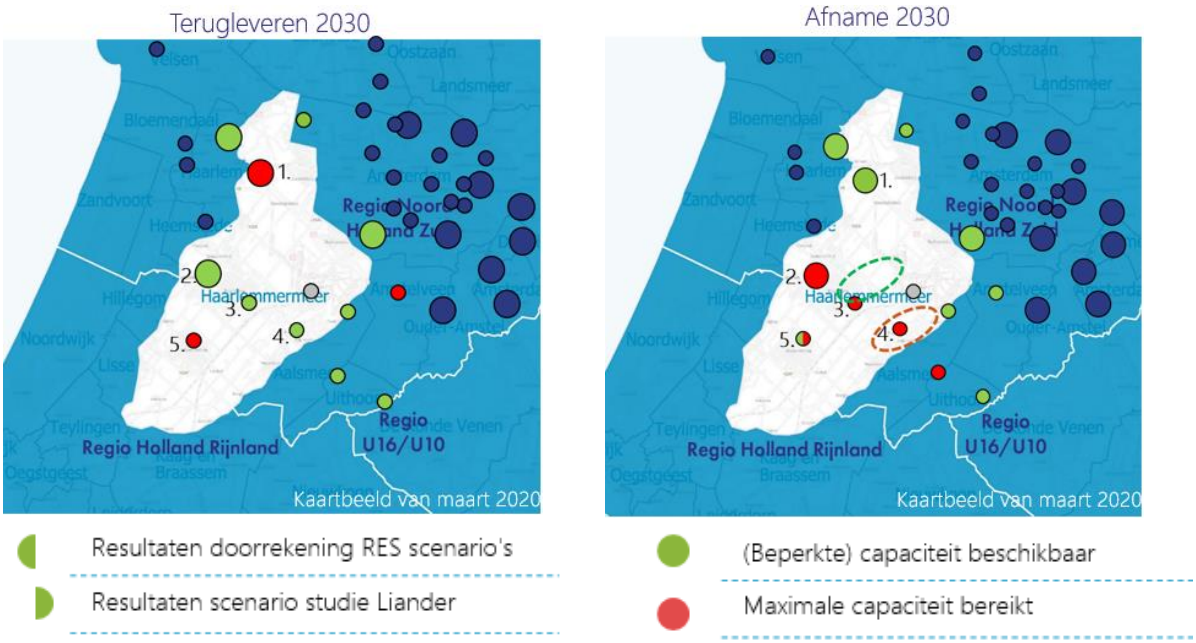
De netbeheerder heeft op 2 maart jl. data verkregen voor de netimpactbepaling. Deze data is geleverd vanuit het programmamanagement van de RES regio Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid voor de hele energieregio. Alleen de data voor grootschalige opwek van zonne-energie (gebouw en niet-gebouwgebonden) en windenergie komt vanuit de deelregio. Voor de overige categorieën is de door het NP RES verstrekte backup-data gebruikt.

Door de dynamiek van het proces zijn de uitkomsten van de netimpactanalyse niet geheel in lijn met het uiteindelijke aanbod in de concept-RES. De huidige conclusies geven daarmee een eerste indicatie, die richting de RES 1.0 concreter zal worden.

Aan de afnemerskant worden er knelpunten verwacht op stations Haarlemmermeer (2), Hoofddorp (3), Rozenburg (4) en op Nieuw Vennep (5). Voor deze stations geldt dat de overbelasting wordt veroorzaakt door datacenters, glastuinbouw, nieuwbouw, warmtepompen en zonnepanelen. Vanuit de back-up gegevensset wordt op OS Nieuw Vennep geen knelpunt verwacht en dit komt onder andere door een lager aantal woningen in deze gegevensset.

Aan de opnamekant wordt een knelpunt verwacht op OS Nieuw Vennep (5). Daarnaast ontstaat er mogelijk een knelpunt bij OS Vijfhuizen (1) als gevolg van grootschalige niet-gebouwgebonden zon. Er wordt in het gebied rondom de landingsbanen rondom Schiphol een omvangrijk areaal aan zonneweides verwacht, het zonnecarré. Eventuele knelpunten voor het aansluiten van de zonneweides kunnen naar verwachting grotendeels worden opgevangen. Dit opvangen kan naar verwachting door een deel

rechtstreeks aan te sluiten via TenneT en deels door mogelijke koppelingen in het net met grote afnemers in de buurt te benutten. Ondanks deze manier van aansluiten zou het kunnen gebeuren dat OS Vijfhuizen aan de opnamekant haar maximale capaciteit bereikt.

Aanbevelingen

- Er zijn een aantal knelpunten te verwachten aan de afnemerskant. Deze worden onder andere veroorzaakt door datacenters. Een prognose van datacenters ontbreekt in de nationale back-up set en omdat dit voor Haarlemmermeer cruciaal is, zijn in de netimpactanalyse prognoses gebruikt. Gezien het moeilijk is de energievraag van deze sector te voorspellen en er op voorhand vaak met ambitieuze inteken-vermogens gewerkt wordt, vraagt deze 2030 prognose om voorzichtigheid.
- Omdat er op meerdere stations aan de afnemerskant de maximale capaciteit is bereikt is het noodzakelijk om op korte termijn het net uit te breiden met een onderstation. Het zoekgebied voor het nieuwe station is aangegeven met het rood gestippelde gebied. Voor de uitbreidingen aan de Westflank van de A4 is eveneens een nieuw station nodig. Dit zoekgebied is groen gestippeld. Dit station zal waarschijnlijk iets kleiner zijn dan het eerst te bouwen station.
- De hoge energievraag in het gebied biedt ook mogelijkheden. Door direct de opgewekte energie in het gebied te verbruiken vindt er minder belasting op de installaties plaats.

6.5 Participatie en draagvlak

Samen zoeken

Participatie

In 2019 en 2020 is in totaal met een vijftal ateliers en diverse *serious games* het draagvlak voor lokale elektriciteitsopwekking verkend bij een brede groep betrokkenen. Bij deze bijeenkomsten waren onder anderen raadsleden, inwoners, energiecoöperaties, woningcorporaties, belangenvertegenwoordigers (zoals de Land- en Tuinbouworganisatie) en (nuts)bedrijven aanwezig. Eenieder heeft zo de gelegenheid gekregen inbreng te leveren in de plannen en strategieën en het beleid voor elektriciteitsopwekking in Haarlemmermeer.

In de twee regionale Energieateliers ging Haarlemmermeer aan de slag met het voorbereiden van de verkennende scenario's. Deelnemers benoemden speerpunten en ambities in de deelregio om vervolgens na te denken over de plek daarvan in de energietransitie. Dit resulteerde in een lijst van leidende principes: principes die voor de Haarlemmermeer belangrijk zijn en als leidend in een scenario gezien konden worden. Dit vormde de input voor de verdere uitwerking van de scenario's. In het eerste atelier is voortgeborduurd op de opgehaalde leidende principes in de vorm van drie mogelijke scenario's, te weten: Synergetische energiestad, Leefomgeving als drager en Duurzame efficiëntie.

In het tweede Energieatelier zijn de drie uitgewerkte scenario's gepresenteerd, met daarbij nu ook de effecten (GWh, hectares en ruimtegebruik, kosten en baten, natuur en landschap) per scenario. Doel van deze sessie was om bij de deelnemers op te halen of de scenario's duidelijk zijn, welke bouwstenen een belangrijke rol spelen in de deelregio en met welke bouwstenen verder moet worden gegaan. Uit de ateliers kwam naar voren welke bouwstenen interessant zijn voor de regio.

In de latere ateliers gingen gemeente en aanwezigen verder met de bouwstenen aan de slag die naar voren kwamen in de Energieateliers.

Zoekgebieden voor opwek van elektriciteit

De zoekgebieden geven aan welke locaties aangewezen zijn voor opwekking van wind- en zonne-energie. De zoekgebieden geven houvast voor de verdere uitwerking van de RES voor Noord-Holland Zuid. Tijdens meerdere lokale ateliers met stakeholders en belanghebbenden zijn de meest geschikte zoekgebieden gedefinieerd. Voor een aantal zoekgebieden geldt dat verdere uitwerking en afstemming nodig is, vanwege verschillende standpunten van betrokken partijen.

Er is veel opgehaald tijdens het proces. Als rode draad komt naar voren dat er veel kansen zijn voor het opwekken van elektriciteit, waarbij vooral gekeken wordt naar goede (ruimtelijke) inpassing, het benutten van locaties die weinig overlast geven en bovenal het benutten van ‘no-regret’ locaties. Er is vaak aangegeven dat (grote) daken en parkeerterreinen sowieso benut moeten worden. Daarnaast worden ook veel kansen gezien voor het benutten van wegbermen, taluds en geluidschermen. Het concentreren van de (grootschalige) opgave wordt als positief gezien. Voor zonnepanelen wordt vooral het gebied rondom de landingsbanen van Schiphol genoemd en de stroken langs Rijksinfrastructuur. Het gebied rond het banenstelsel van Schiphol wordt in het beleidskader Zonneakkers het zonnecarré genoemd. Voor windturbines wordt de zuidpunt van Haarlemmermeer genoemd, nabij de bestaande turbines en langs spoor en snelweg. Meer kleinschalige ontwikkelingen - verspreid over de gemeente - worden als minder positief gezien.

7. IJmond & Zuid-Kennemerland

7.1 Samenvatting

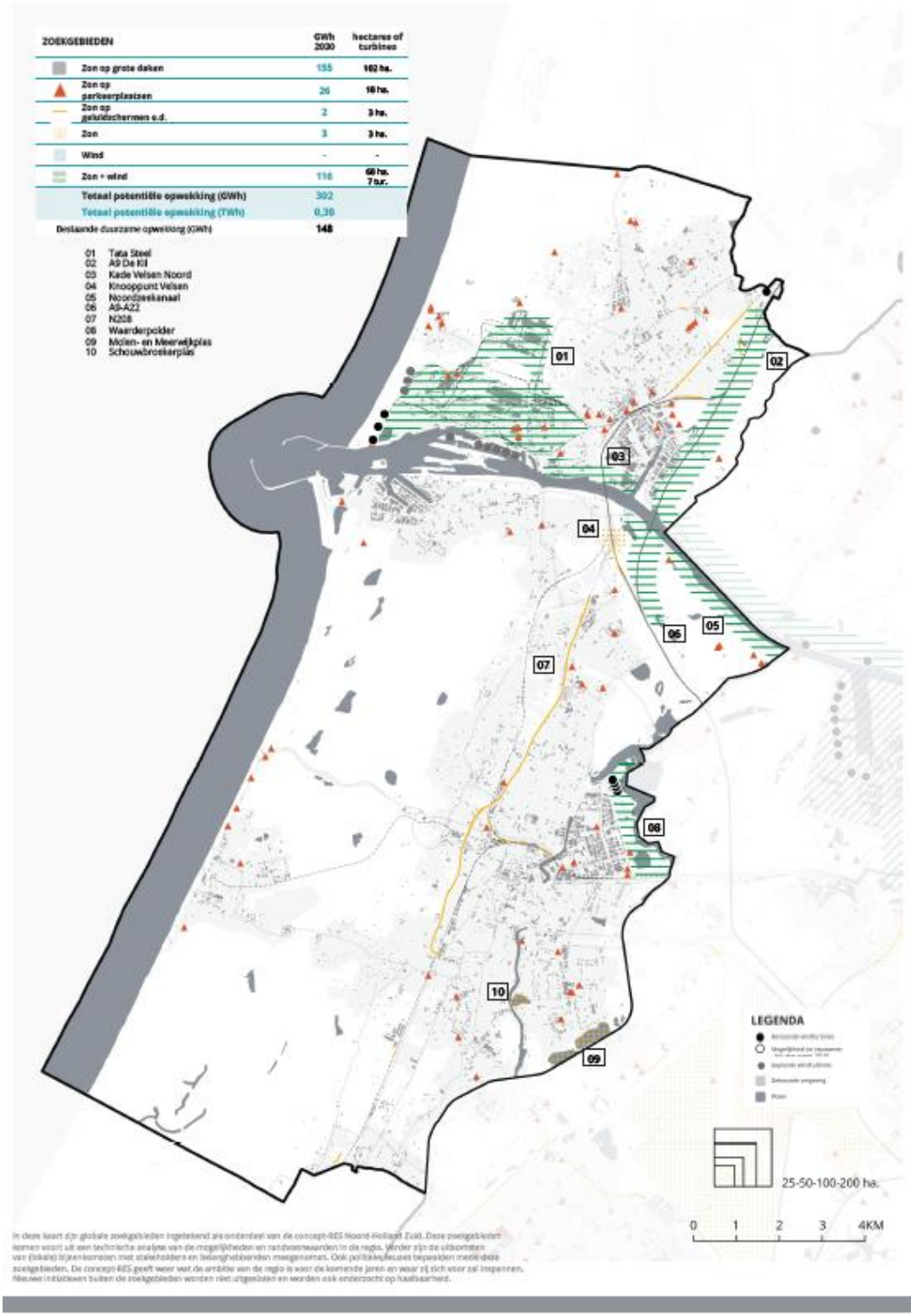
De regio IJmond & Zuid-Kennemerland wil een significante bijdrage leveren aan de nationale opgave van de realisatie van 35 TWh in 2030. Daarvoor is zorgvuldig gezocht naar mogelijke locaties om wind en zonne-energie op te wekken, rekening houdend met de specifieke landschappelijke kwaliteiten en natuurwaarden van het gebied. Dit zoekproces heeft geleid tot een intensieve ambtelijke en bestuurlijke samenwerking tussen zowel de gemeentes onderling als met de waterschappen, de provincie en inwoners. Naast opwekking van duurzame energie ontwikkelt de regio gezamenlijke programma's voor energiebesparing, kleinschalige opwekking en duurzame warmte bij particulieren, huurders en bedrijven.

Het aanbod van de deelregio IJmond & Zuid-Kennemerland voor 2030 is om 450 GWh wind- en zonne-energie op te wekken (0,45 TWh). Dit aanbod bestaat uit de huidige opwek (148 GWh[41]) en de opwek uit zoekgebieden (302 GWh). In de kaart zijn hiervoor de globale zoekgebieden ingetekend.

De zoekgebieden zijn gebaseerd op een technische analyse van de mogelijkheden en randvoorwaarden in de regio, de uitkomst van meerdere (lokale) ateliers met stakeholders en belanghebbenden en uiteindelijk een politieke keuze. De concept-RES is een dynamisch document en geeft de inspanning weer waar de deelnemers zich in de komende jaren voor zullen inzetten. Deze zoekgebieden zijn richtinggevend voor het aanbod naar het Rijk, maar de precieze haalbaarheid, wenselijkheid en invulling worden nader onderzocht. Daarnaast sluit deze kaart met zoekgebieden nieuwe initiatieven niet uit. Er kunnen dus zoekgebieden bij komen.

[41] Nationaal programma RES - *RES Analysekaarten* (oktober 2019)

DEELREGIO IJMOND & ZUID-KENNEMERLAND

In deze kaart zijn globale zoekgebieden ingetekend als onderdeel van de concept-RES Noord-Holland Zuid. Deze zoekgebieden komen voort uit een technische analyse van de mogelijkheden en randvoorwaarden in de regio. Verder zijn de uitkomsten van (lokale) bijeenkomsten met stakeholders en belanghebbenden meegenomen. Ook politieke keuzes bepalen mede deze zoekgebieden. De concept-RES geeft weer wat de ambitie van de regio is voor de komende jaren en waar zij zich voor zal inspannen. Nieuwe initiatieven buiten de zoekgebieden worden niet uitgesloten en worden ook onderzocht op haalbaarheid.

Uitgangspunten aanbod en zoekgebieden

- Voldoende afstand rond de (grootschalige) woonbebouwing, zoals de gebieden langs de A9 (Hofgeest, Grote Buitendijk en Broekpolder).
- De deelregio ziet kansen voor zonne-energie op grote daken en zet daar actief op in.
- Ook zijn er goede kansen voor zonne-energie boven parkeerterreinen, mits landschappelijk ingepast.
- De mogelijkheden voor zonnepanelen in het beschermd stadsgezicht (Haarlem) worden verkend.
- Drijvende zonnepanelen op wateren biedt mogelijkheden.
- Zonne-energie langs infrastructuur is eveneens een goede mogelijkheid, met name in combinatie met geluidsschermen.
- Er is geen draagvlak voor windturbines of zonnepanelen in natuurgebied zoals de duinen. Het duingebied en de binnenduinrand moeten dan ook worden ontzien voor energieopwekking.
- De regio werkt intensief aan energiebesparing en duurzame warmte.
- Zoekgebied 7: N208. De westelijke randweg N208 is een zoekgebied voor zon omdat deze randweg een vrij ruim profiel heeft waar mogelijk zonnepanelen geplaatst kunnen worden.
- Zoekgebieden wind. Er zijn kansen voor windenergie op en langs de grote industrieterreinen zoals Tata Steel, Waarderpolder, en langs de A9 en het Noordzeekanaal. Zo worden bestaande turbines vervangen door grotere exemplaren (zoals de Waarderpolder in Haarlem) en worden bestaande lijnvormige windparken uitgebreid (Noordpier Wijk aan Zee).
- Zoekgebied 8: Waarderpolder. In het gebied ten oosten van de Waarderpolder in Haarlem zijn kansen voor wind energie. Vanwege de luchtvaart worden er eisen gesteld aan de maximale hoogte voor windturbines in dit gebied. Daarnaast gelden er andere beperkingen, zoals natuur- en cultuurhistorische beperkingen. Op Schoteroog zijn er kansen voor een zonneweide.
- Zoekgebied 10: Schouwbroekerplas. Ten zuiden van Haarlem zijn twee plassen waarvan onderzocht kan worden of drijvende zonnepanelen mogelijk zijn.

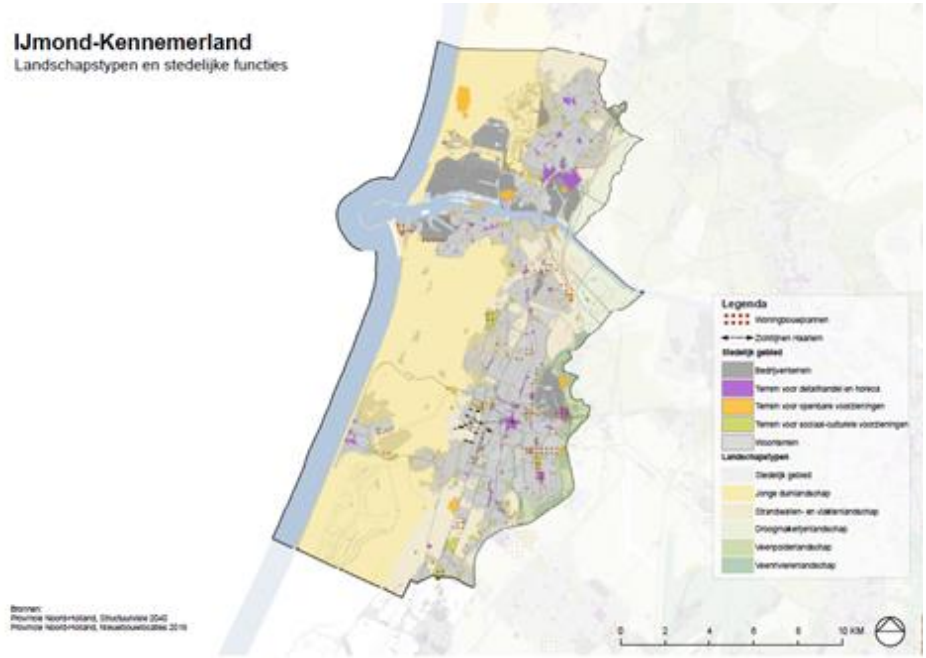
7.2 Kenmerken en ambities IJmond & Zuid-Kennemerland

Regionale context IJmond & Zuid-Kennemerland

De deelregio IJmond & Zuid-Kennemerland is zeer divers en kan weer onderverdeeld kan worden in de regio's IJmond & Zuid-Kennemerland. De IJmond bestaat uit de gemeenten Beverwijk, Heemskerk en Velsen met samen bijna 148.000 inwoners. Zuid-Kennemerland omvat de gemeenten Haarlem, Heemstede, Bloemendaal en Zandvoort waar samen circa 230.000 mensen wonen.

Stedelijke zone

Achter het jonge duinlandschap langs de kust van IJmond & Zuid-Kennemerland ligt een aaneengeschakeld stedelijk gebied met Heemskerk, Beverwijk, Velsen, Haarlem en Heemstede. Zandvoort, IJmuiden aan Zee en Wijk aan Zee zijn bekende kustplaatsen in deze regio, terwijl Bloemendaal onderdeel uitmaakt van de binnenduinrand. De regio wordt doorsneden door het Noordzeekanaal met de daaraan aangrenzende havens en de daar gevestigde logistieke en industriële bedrijvigheid. Toonaangevend in economisch en landschappelijk opzicht is Tata Steel.

Natuur en landschap

De deelregio kent naast de aanwezige bebouwing en de bedrijven veel beschermde natuurgebieden. Het uitgestrekte duingebied en de landgoederen in de binnenduinen behoren tot het *Natuurnetwerk Nederland* (NNN) en zijn ten zuiden van het Noordzeekanaal onderdeel van het Nationaal Park Zuid-Kennemerland. Het resterende deel van het buitengebied kent diverse kleinere natuurgebieden, natuurverbindingen en weidevogelleefgebieden. Daarnaast zijn er beschermde landschappen.

De stad Haarlem en het Bloemendaalse Park / Duin zijn beschermd stadsgezicht. In het oostelijk deel van de deelregio IJmond & Zuid-Kennemerland ligt de Stelling van Amsterdam met de status van Unesco-

werelderfgoed. Ten noordoosten van Haarlem ligt een bufferzone waar de openheid van het landschap behouden moet blijven.

Ambitie
De deelregio IJmond & Zuid-Kennemerland wil een significante bijdrage leveren aan de nationale opgave van de realisatie van 35 TWh in 2030. Daarvoor is zorgvuldig gezocht naar mogelijke locaties om wind- en zonne-energie op te wekken, rekening houdend met de specifieke landschappelijke kwaliteiten en natuurwaarden van het gebied.

Dit gezamenlijke zoekproces heeft geleid tot een intensieve ambtelijke en bestuurlijke samenwerking tussen zowel de gemeentes onderling als met de waterschappen, de provincie en inwoners. Regionaal wordt geïnvesteerd in gezamenlijke programma's gericht op energiebesparing, kleinschalig opwekken van duurzame energie en duurzame warmte bij particulieren, huurders en bedrijven.

7.3 Elektriciteit en warmte

Wind: aandachtspunten en mogelijkheden
Voor windenergie gelden veel *beperkingen* in het gebied. Naast de natuurwaarden zijn er veiligheids- en geluidsbeperkingen rond het geclusterde stedelijk gebied. Verder zijn ten oosten van Haarlem beperkingen vanuit Schiphol. Rondom het industriële cluster ten noorden van het Noordzeekanaal zijn risicozones. In het duingebied loopt een aantal buisleidingen en langs de A9 zijn hoogspanningslijnen aanwezig. De aanlanding van wind-op-zee in Wijk aan Zee en Beverwijk betekent eveneens een ruimtelijke beperking. De kernzone van de waterkering is in het noordelijke duingebied breed en kan hier een beperking opleveren voor windenergie.

Zon: aandachtspunten en mogelijkheden
In bijna heel de deelregio liggen *beperkingen* voor zonne-energie. Het hele duingebied is onderdeel van Natuurnetwerk Nederland. Ten zuiden van het Noordzeekanaal ligt achter de duinen een aantal gebieden die zijn aangemerkt als aardkundig monument. Bij Heemskerk is het gebied achter de duinen tuinbouwconcentratiegebied, zonne-energie is daar moeilijk inpasbaar. Aan de oostzijde van Haarlem is het gebied onderdeel van de Stelling van Amsterdam. Het recreatiegebied Spaarnwoude is Natuurnetwerk Nederland. Haarlem en Bloemendaal kennen een beschermd stads- of dorpsgezicht.

Rond het stedelijk gebied is een aantal plekken met mogelijkheden voor zonnevelden op landbouwgrond, veelal tegen het bebouwd gebied aan. Daarnaast zijn er op de bedrijventerreinen grote daken waar grote zonne-energieprojecten gerealiseerd kunnen worden. De meeste ontwikkelingen voor grootschalige elektriciteitsopwekking uit wind en zon zijn aanwezig rondom het industriecomplex van Tata Steel. Hier is een aantal windturbines geplaatst en is er een aantal gepland. Ook zijn daar plannen voor grootschalige opwekking van zonne-energie. In Haarlem zijn acht collectieve zonnestroomdaken met behulp van de 'postcoderoos'-regeling gerealiseerd[42].

Warmte: bronnen

In de 'foto'[43] is gekeken naar de huidige kennis van mogelijk te benutten warmtebronnen in de regio.

- In grote delen van de deelregio IJmond & Zuid-Kennemerland is de *geothermiepotentie* onbekend, maar in Heemskerk is al een productielocatie van geothermie actief bij een groot tuinbouwbedrijf. Daar is overcapaciteit, mogelijk bruikbaar in een toekomstig warmtenet. In het zuidoosten van de deelregio is een geothermieproject gepland waarvoor een opsporingsvergunning is afgegeven.
- De deelregio IJmond & Zuid-Kennemerland heeft een cluster potentiële *hogetemperatuurrestwarmtebronnen* in het havengebied. Daarnaast is er een *lagetemperatuurrestwarmtebron* (datacenter) in Haarlem.
- Er zijn weinig *warmtenetten* in de regio aanwezig. Er is een relatief klein *warmtenet* in Zandvoort en er ligt een warmtenet in Velsen.
- De *open warmte-koudeopslag (WKO)-potentie* is gemiddeld tot goed in de regio. Echter, bijna het gehele westelijke deel van de deelregio IJmond & Zuid-Kennemerland heeft de status van aardkundig monument of drinkwatergebied waardoor er beperkingen zijn voor het toepassen ervan.
- *Aquathermie*. De deelregio IJmond & Zuid-Kennemerland heeft een gemiddelde tot hoge theoretische potentie voor het winnen van thermische energie uit oppervlaktewater. In het kustgebied en bij het Noordzeekanaal is de potentie hoog, omdat warmte uit zeewater en kanaalwater kan worden gewonnen. Thermische energie uit afvalwater kan gewonnen worden bij gemalen en rioolwaterzuiveringsinstallaties

[42] De postcoderoosregeling (Regeling Verlaagd Tarief) is een belastingmaatregel voor huishoudens die in hun woonomgeving duurzame energie willen opwekken.

[43] Voor de achterliggende documenten klik hier .

(RWZI's) en de influent- en effluentleidingen van RWZI's[44]. Er zijn gemalen aanwezig in de hele regio, vooral in het oosten van de deelregio. Er zijn meerdere RWZI's aanwezig, ook vooral in het oosten van de deelregio. Een aantal influentleidingen van rioolwaterzuiveringsinstallaties doorkruisen de deelregio IJmond & Zuid-Kennemerland. De potentie voor het winnen van thermische energie uit afvalwater is deels bekend (voor leidingen) en moet deels nader bepaald worden (voor gemalen en RWZI's). Let wel, deze potenties zijn niet zonder meer bij elkaar op te tellen omdat het om hetzelfde water gaat waar maar één keer warmte uit gewonnen kan worden.

- Momenteel wordt 3 GWh elektriciteit opgewekt uit biomassa. De potentie voor verbrandbare *biomassa* is gemiddeld in de deelregio IJmond & Zuid-Kennemerland. De potentie voor vergistbare biomassa is laag. Er is één vergistingsinstallatie aanwezig in Beverwijk, daarnaast zijn er twee rioolwaterzuiveringsinstallaties met een warmtekrachtkoppeling, één bij Velsen-Zuid en één in Haarlem. In de gemeente Haarlem is warmtevoorziening op basis van verbrandbare of houtige biomassa niet toegestaan.

7.4 Energie-infrastructuur

Het aanbod van grootschalige opwek past in deelregio IJmond & Zuid-Kennemerland niet overal binnen het huidige elektriciteitsnet qua capaciteit. Dit blijkt uit de netimpactanalyse[45].

De netbeheerder heeft op 2 maart jl. data verkregen voor de netimpactbepaling. Deze data is geleverd vanuit het programmamanagement van de RES regio Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid voor de hele energieregio. Alleen de data voor grootschalige opwek van zonne-energie (gebouw en niet-gebouwgebonden) en windenergie komt vanuit de deelregio. Voor de overige categorieën is de door het NP RES verstrekte backup-data gebruikt.

Door de dynamiek van het proces zijn de uitkomsten van de netimpactanalyse niet geheel in lijn met het aanbod in deze concept-RES. In de RES 1.0 kan de netimpact-analyse concreter worden wanneer de zoekgebieden verder uitgekristalliseerd zijn.

[44] Het inkomende vuile water het *influent*, wordt in een aantal stappen gezuiverd. Het gezuiverde water wordt het *effluent* genoemd.

[45] Er is gerekend met de aangeleverde data van 2 maart 2020.

De verwachting is na 2030 op zes stations de maximale capaciteit wordt bereikt. Gezien de tijd die nodig is voor het aanpassen of uitbreiden van het elektriciteitsnet, moet op korte termijn gestart worden met uitbreidingen of nieuwbouw van stations. Aan de terugleveringszijde (door duurzame opwek) verwachten we dat de volgende stations de maximale capaciteit bereiken:

- *OS Uitgeest*, door grootschalig niet-gebouwgebonden zon (zonneparken op land).
- *OS Beverwijk*, door grootschalig gebouwgebonden zon (zon op dak).
- *OS Velsen*, door grootschalig gebouwgebonden zon (zon op dak)[46].
- *OS Vijfhuizen*, door grootschalig niet-gebouwgebonden zon. Deze zonneparken liggen voornamelijk in de gemeente Haarlemmermeer.

Aan de afnemerskant (door toenemende vraag) zijn er drie stations waar mogelijk de maximale capaciteit bereikt wordt. Dit zijn stations bij Overveen, Schalkwijk en IJmuiden. Overveen en Schalkwijk nemen de belasting van OS Haarlem West over omdat deze buiten dienst gesteld wordt. De aangeleverde dataset beschikt niet over deze informatie en zal zonder het overnemen van OS Haarlem West geen knelpunt verwachten op deze stations. OS IJmuiden loopt naar verwachting vol door onder andere elektrificatie van scheepvaart (walstroom).

Aandachtspunten

- In het aanbod van de deelregio ontstaan er op verschillende locaties knelpunten door opwek van zonne-energie. Op andere locaties, zoals bijvoorbeeld op het 150kV-station Waardepolder, zit nog aanzienlijke ruimte voor energie-opwek. Het is wellicht interessant om te kijken of geplande grootschalige projecten verplaatst kunnen worden van gebieden met weinig beschikbare capaciteit naar gebieden met veel capaciteit.
- Opwek door middel van wind- en zonne-energie gebeurt vrijwel altijd op verschillende momenten, waardoor er veel kansen zijn voor het combineren van deze technieken. Dit heeft de volgende voordelen:
    - Aansluitkabels kunnen worden gedeeld, ook wel *cable pooling* genoemd.
    - Het opgestelde aansluitvermogen kan ook worden gedeeld, aangezien de gelijktijdigheid van zon en wind laag is.
- De netbeheerder raadt aan om te onderzoeken of de windprojecten in deze regio gecombineerd kunnen worden met nabijgelegen zonneprojecten.

[46] OS Velsen krijgt naar verwachting een overbelasting van 9,2% en is opgenomen als station waar de maximale capaciteit waarschijnlijk bereikt wordt.

- Een aantal stations zit op de rand van overbelasting volgens de geleverde dataset. Het is van belang om deze dataset verder te verfijnen zodat er meer zekerheid kan worden gegeven over de te verwachten belasting.

7.5 Gemeentelijke ambities en inzet

Beverwijk

Algemeen

Beverwijk is een middelgrote stad in de IJmond en daarmee onderdeel van de deelregio IJmond & Zuid-Kennemerland. Beverwijk is een knooppunt van infrastructuur met het Noordzeekanaal en de noord-zuidgerichte snelwegen, spoorlijnen en energieverbindingen. En het wordt ook de belangrijkste aanlanding van groene energie vanaf de Noordzee.

Naast de aanwezigheid van deze (boven)regionale voorzieningen en werkgebieden is Beverwijk ook zelf een belangrijk woon- en leefgebied. Ruim 41.000 inwoners met een grote diversiteit aan achtergrond hebben in Beverwijk een bestaan opgebouwd. De genoemde (boven)regionale voorzieningen, de omvangrijke industriële activiteiten en de nog te verwachten ruimtelijke opgaven leggen een grote druk op de kwaliteit van het woon- en leefmilieu.

De duurzaamheidstransitie ziet de gemeente Beverwijk als kans om dat woon- en leefmilieu te verbeteren. De energietransitie is daar een belangrijk onderdeel van: het is een grote inspanning, maar ook een kans om de kwaliteit van woningen te verbeteren en de uitstoot door industrie en verkeer te verminderen. Daarom zet Beverwijk zich daar met veel ambitie voor in: het streven is om in 2040 CO_2-neutraal te zijn. Beverwijk wil een snelle transitie naar duurzame energie, maar wel een die alle Beverwijkers mee kunnen maken.

Opgave

Beverwijk is behoorlijk vol: veel ruimte is bebouwd gebied. Woningen, bedrijven en veel verkeersruimte. Dat maakt inpassing van windturbines en zonneparken tot een uitdaging. Anderzijds biedt de bebouwingsdichtheid kansen voor bijvoorbeeld een warmtenet. En er zijn ook veel grote daken en verkeersruimte die potentieel in aanmerking komen voor plaatsing van zonnepanelen. Daarnaast biedt zowel het bedrijventerrein van Tata Steel als de grootschalige infrastructuur van snelwegen en Noordzeekanaal de mogelijkheid windturbines te plaatsen met een aanvaardbare landschappelijke inpassing.

Op hoofdlijn was dat ook de mening van deelnemers aan het lokale atelier waarin de verschillende scenario's besproken zijn (hier is het verslag daarvan te vinden). Meest uitgesproken mening: zonnepanelen op (grote) daken zijn altijd goed en de schaarse natuurgebieden moeten ontzien worden. Daar dus geen windturbines en zonneparken. Op het terrein van Tata Steel en langs de A9 zijn daar wellicht wel mogelijkheden voor.

Beleid, ambities, doelstellingen

Beverwijk is geen stad van hoogdravende ambities, maar wel van aanpakken. Mouwen opstropen en aan de slag. De duurzaamheidstransitie, daar kan je lang en kort over praten, maar je kan het ook gewoon doen. Dat is de cultuur.

De gemeente streeft naar CO_2-neutraliteit voor Beverwijk in 2040 en wil daarbij ook zelf een voorbeeldfunctie vervullen. Dat geldt voor de hele transitie naar een circulaire, duurzame economie. Bewonersinitiatieven die daarbij passen worden ondersteund.

Deze ambitie leidt tot een veelheid aan concrete doelen en projecten. Relatief kleinschalige projecten om elektrische mobiliteit te faciliteren, zoals plaatsing van oplaadpalen op 11 geselecteerde locaties. Maar ook projecten met een grote omvang en impact ter verduurzaming van de industrie in de IJmond, een van de grootste CO_2-bronnen van het land.

Er wordt op uitgebreide schaal ingezet op de aanpak bij particuliere woningen. De woningcorporaties zijn actief op zoek naar de mogelijkheden om samen met HVC een warmtenet te ontwikkelen. Verenigde ondernemers (GreenBiz) hebben met gemeente en provincie een Green Deal gesloten om het bedrijventerrein Beverwijk (700 bedrijven) energiepositief te maken.

“Als we het grootschalig aanpakken, dan is het op lange termijn misschien wel kostenefficiënter dan nu zuinig ‘doorakkeren’.”

Deelnemer lokale bijeenkomst Beverwijk

Participatieproces

Net als in andere gemeenten is ook in Beverwijk het participatieproces de grootste uitdaging in de duurzaamheidstransitie. Een opkomst bij een lokaal atelier van een kleine 50 inwoners is heel mooi, maar nog steeds maar circa 1 promille van de bevolking van de stad. Toch is het van groot belang om noodzaak en urgentie van de duurzaamheidstransitie breed te verspreiden. En om inwoners en ondernemers mee te laten denken over de beste oplossingen en de manier om die in hun situatie het best te implementeren.

Dat vergt een grote inspanning van de gemeente. Maar wel een noodzakelijke: Beverwijk is er van overtuigd dat een succesvolle transitie naar een duurzame samenleving alleen mogelijk is als iedereen mee doet. En dus mee kan doen. Dat heeft te maken met goede communicatie en participatie. Maar ook met uitgekiend advies aan de keukentafel en met een duurzaamheidslening, zodat het voor iedereen betaalbaar is.

Deze inzet van de gemeente in combinatie met de beschreven cultuur in Beverwijk, maakt veel mogelijk. Ook een succesvolle energietransitie die de nationale doelen ruimschoots gaat halen.

Bloemendaal

Bloemendaal is een prachtige gemeente omgeven door natuurgebieden en landgoederen. Het huisvest onder meer het Nationaal Park Zuid-Kennemerland, een van de 21 nationale parken in Nederland. Een divers kustgebied met woeste duinen, natte duinvalleien, maar ook weelderige buitenplaatsen, bossen en duinmeren. Die ruimtelijke kwaliteit wil de gemeente voor de toekomst behouden zodat huidige en toekomstige generaties daarvan kunnen blijven genieten. Deze uitkomst was ook de teneur in het lokale atelier dat 6 februari 2020 in Bloemendaal is gehouden.

De gemeente ziet daarom in het open landschap van Bloemendaal geen plek voor windturbines en zonnevelden, en zet daarom maximaal in op opwekking van zonne-energie op daken. De ernst en de grootte van de opgave om de klimaatontwrichting tegen te gaan is bekend: de prognoses van de zeespiegelstijging als gevolg van het smelten van de ijskappen op Groenland en de Zuidpool zijn alarmerend en kunnen voor Nederland, als deltagebied, het einde inhouden van grote delen van West-Nederland. We zullen alle zeilen moeten bijzetten om dit scenario te ontwijken. Daarom moet er nu gehandeld worden. Het klimaatakkoord is daar een aanzet toe, maar snellere en effectieve vervolgstappen zullen nodig zijn.

Gebouwde omgeving

Bloemendaal is hoofdzakelijk een woongemeente (ruim 23.000 inwoners) en bestaat uit vijf verspreid liggende kernen, waarvan een aantal kernen aan omliggende gemeentes grenst, zoals Haarlem en Heemstede. Een flink deel van met name de particuliere woningvoorraad bestaat uit relatief grote en vooroorlogse woningen met een relatief hoog energieverbruik. Ter vergelijking: een gemiddeld Bloemendaals huishouden verbruikt 2.100 kuub gas, dat is 65 procent meer dan een gemiddeld Nederlands huishouden. Er zijn buurten met een gemiddeld verbruik van 3.000 m^3. Als er wordt gecorrigeerd naar oppervlakte van de woning, dan verbruikt een gemiddeld Bloemendaals huishouden nog altijd 20 procent meer dan het gemiddelde Nederlandse huishouden.

De komende jaren blijft het dus zaak om de energetische schil van de woningen te verbeteren, en op die manier het gasverbruik terug te brengen. De corporaties in Bloemendaal hebben al grotere stappen gemaakt en zijn al langer bezig om hun bezit op gemiddeld labelniveau B te brengen. Wat betreft de vervanging van aardgas in de gebouwde omgeving, sluiten we op voorhand geen bronnen of verwarmingstechniek uit. De toepassing van een warmtenet lijkt op dit moment vanuit financieel oogpunt niet voor de hand te liggen, al wordt de aanwezigheid van aardwarmte uit de diepe ondergrond op dit moment onderzocht op de lijn Haarlem-Nijmegen. Uiterlijk 2021 stelt de gemeente de Transitievisie Warmte vast, met daarin een voorstel voor het tempo van de uitfasering van aardgas per wijk.
Veel inwoners nemen zelf al stappen en isoleren hun woning, rijden elektrisch en plaatsen zonnepanelen als dat kan. Dit zijn de voorlopers, en met hun hulp probeert de gemeente door middel van het hagelnieuwe platform www.bloemendaalzetstappen.nl andere inwoners te enthousiasmeren om ook stappen te zetten, groot of klein.

Goede voorbeeld

Ook de gemeente zelf neemt stappen. De openbare verlichting schakelt over naar LED, en het in 2015 opgeleverde gemeentehuis betrekt haar koude en warmte van een WKO-installatie. De gemeente ziet een groeiende vraag naar publieke elektrische oplaadpunten, en faciliteert dit via het MRA-portal. Ook heeft het bestuur eind januari 2020 haar akkoord gegeven voor de bouw van een zonnepark op haar twee parkeerterreinen bij het strand van Bloemendaal aan Zee, waardoor er straks geparkeerd kan worden onder een zonnedak dat stroom levert voor 600 huishoudens. Een bescheiden bijdrage, maar wel op een hele zichtbare plek waar jaarlijks honderdduizenden bezoekers langskomen.

Iedereen doet mee

De gemeente Bloemendaal vindt het belangrijk dat iedereen binnen zijn of haar vermogen mee kan doen aan de energietransitie. Huurders krijgen in 2020 een aanbod om een Energiecoach in te schakelen om te bekijken welke gedragsmaatregelen kunnen bijdragen aan een lagere energierekening. Eigenaar-bewoners krijgen in 2020 het aanbod om gebruik te maken van de verworven RRE (Regeling Reductie Energiegebruik) subsidie van het Rijk. De gemeente Bloemendaal heeft deze aanvraag samen met de omliggende gemeentes in Zuid-Kennemerland eind 2019 ingediend en toegewezen gekregen. Samen met installateurs, bouwers, omliggende gemeentes proberen we vaart te krijgen in de opgave die voor ons ligt. Elke dag telt. En elke dag leren we. Ontstaan nieuwe verbindingen, nieuwe initiatieven waarbij inwoners de handen ineenslaan, nieuwe technieken worden gevonden en een nieuwe economie ontstaat. Op naar de toekomst!

Haarlem

Haarlem wil een duurzame, sociale en toekomstbestendige stad zijn, die stappen zet in de richting van een circulaire economie en waarin iedereen kan meedoen. De gemeente staat open voor de kennis in de stad en wil de uitdagingen samen aangaan.

Haarlem wil in 2040 aardgasvrij zijn met de ambitie om in 2030 zo veel mogelijk elektriciteit lokaal en duurzaam op te wekken. Tijdens drie ateliers die in Haarlem zijn gehouden voor de RES kwamen veel ideeën naar boven om dit doel te halen. In de bijeenkomsten gingen inwoners, raadsleden, vertegenwoordigers van energiecoöperaties, corporaties, ondernemers, wijkraden, provincie, natuurverengingen, Alliander en ProRail met elkaar in gesprek. De aanwezigen vonden dat kostenefficiënte plannen zo snel mogelijk moeten worden uitgevoerd. In de tussentijd kunnen plannen worden gemaakt om extra elektriciteit op te wekken en dat moet als een ontwerpopgave gezien worden. Aanwezigen wilden zorgdragen voor het landschap en het behoud van plekken waar mensen tot rust komen. De verslagen van de ateliers staan hier.

De gemeente biedt Haarlemmers zoveel mogelijk duidelijkheid en informatie, zodat inwoners keuzen kunnen maken voor hun woning of onderneming tijdens een verbouwing, verhuizing, of bij het aanschaffen van apparatuur en installaties. Met de langlopende campagne ‘Haarlem wordt steeds gasvrijer’ inspireren we Haarlemmers om aan de slag te gaan.

Haarlem wil dat de energietransitie voor iedereen betaalbaar is, daar wordt hard aan gewerkt. De gemeente is solidair met mensen met een lager inkomen; de voordelen moeten bij iedereen terecht komen. Meerwijk is de eerste wijk waar een warmtenet wordt aangelegd. Verder steunt Haarlem wijkinitiatieven om gasvrij te worden. In het Ramplaankwartier zijn inwoners samen met de gemeente en TU Delft al ver in een gasvrije wijkoplossing.

"De combinatie van drinkwater en energie kan interessant zijn. Dan wordt water voor mij gezuiverd met een extra functie."

Deelnemer lokale bijeenkomst Haarlem

Er komen doorlopend nieuwe ideeën en betere oplossingen voor de energietransitie. We durven risico's te nemen, wat betekent dat Haarlem rekent op interessante opbrengsten, maar ook dat onze inzet soms minder rendabel zal zijn. Er wordt niet afgewacht, Haarlem is ervan overtuigd dat de energietransitie zich op allerlei manieren gaat terugbetalen.

In het coalitieakkoord *Duurzaam doen 2018-2022* en de *Routekaart Haarlem Aardgasvrij 2040* staan de maatregelen waar de gemeente samen met de stad aan werkt:

Warmtenetten met duurzame bronnen

- Haarlem zet zich in voor warmtenetten met duurzame bronnen zoals geothermie, restwarmte uit datacenters en oppervlaktewater. Houtige biomassa als warmtebron wordt in Haarlem niet gebruikt.
- Haarlem co-creëert samen met inwoners en TU Delft in het project SpaarGas in het Ramplaankwartier. De gasvrije oplossing in deze wijk wordt een bottom-up buurtwarmtenet op zonne-energie. Ruim honderd wijkbewoners hebben al hun huisdossier ingevuld. Met vrijwilligers als straatcoaches wil de wijk alle woningen in kaart brengen.
- Aan de rand van Haarlem ligt het grote bedrijventerrein de Waarderpolder. Haarlem onderzoekt of de bedrijven daar gezamenlijk gebruik kunnen maken van een warmtenet.
- Haarlem kijkt naar de toekomst en kiest voor innovatieve oplossingen. Zo onderzoekt de gemeente samen met het waterschap de inzet van biogas van de afvalwaterzuiveringsinstallatie en van warmte uit afvalwater.

Energiecoöperaties

- Haarlem heeft een lange geschiedenis van duurzame wijkinitiatieven. Verschillende energiecoöperaties zorgen voor collectieve zonnestroom. Met acht collectieve zonnestroomdaken in de stad kunnen Haarlemmers die geen zonnepanelen op eigen dak kunnen plaatsen, toch duurzame stroom gebruiken. De koepelcoöperatie Kennemer Kracht beheert de collectieve zonnestroomdaken namens de energiecoöperaties zodat de coöperaties niet zelf het wiel opnieuw hoeven uit te vinden.

Energiebesparing

- Met de woningcorporaties Elan Wonen, Ymere en Pré Wonen maakt de gemeente prestatieafspraken over de verduurzaming van huurwoningen. Met deze woningcorporaties is bijvoorbeeld ook een samenwerkingsovereenkomst ondertekend om gezamenlijk het warmtenet in Meerwijk te realiseren.
- De gemeente Haarlem zet samen met de woningcorporaties energiecoaches in die Haarlemmers helpen om energiekosten te besparen. De energiecoach is gratis en geeft de bewoner tijdens een bezoek een bespaaradvies op maat, waarmee de bewoner veel energie én geld kan besparen.
- In de wijk Garenkokerskwartier zorgt een wijkinitiatief voor verduurzaming van woningen tegelijkertijd met het groot onderhoud.

Met het Buurt Onderhouds Plan kunnen buurtgenoten collectieve maatregelen nemen als de woning daaraantoe is.

- Bewoners van flats en Verenigingen van Eigenaren (VvE's) krijgen advies over energiebesparing. De gemeente organiseert daarom regelmatig bijeenkomsten waar Haarlemmers zich kunnen informeren over recente ontwikkeling rondom de verduurzamingsmogelijkheden van VvE's.
- Haarlem biedt woningen van na 1995 een oplossing om aardgasvrij te worden. Een samenwerkingsverband van vakmensen uit Haarlem stelt een aantrekkelijk bod voor deze inwoners samen. We starten met een pilot in de wijk Schoolenaer.
- Haarlem is een stad met vele oude woningen en monumenten. In Haarlem is aandacht voor het verduurzamen van deze historische woningen waarbij de uitvoerders rekening houden met de bouwkundige staat van het gebouw en de zorg voor het monument. Verschillende monumenten zijn al vergaand verduurzaamd of aardgasvrij.

Elektrische opwekking

Haarlem heeft de ambitie om in 2030 zo veel mogelijk (circa 750 TJ) elektriciteit lokaal en duurzaam op te wekken. In de ateliers spraken de deelnemers over de kansen die er in Haarlem zijn om dit doel te halen:

- De grote daken in Haarlem kunnen beter benut worden voor zonnepanelen.
- In Haarlem staan windturbiness op Schoteroog al langere tijd stil omdat deze niet meer te maken zijn. Samen met de eigenaar van de turbines kijkt de gemeente naar de mogelijkheden voor vervanging.
- Haarlem onderzoekt de mogelijkheden om in lijn met de windturbines op Schoteroog extra windturbines te plaatsen langs het bedrijventerrein de Waarderpolder.
- Onlangs werd het achtste collectieve zonnestroomdak in gebruik genomen. Deze voortvarende aanpak van zonnestroomdaken blijven we stimuleren.
- Haarlem onderzoekt onder welke voorwaarden zonnepanelen in het beschermd stadsgezicht toegestaan kunnen worden.
- Haarlem zet zich in om versneld uitvoering te geven aan zonnepanelen op daken van huurwoningen en maatschappelijk vastgoed.
- Haarlem ziet kansen voor zonnepanelen langs infrastructuur zoals het spoor, in de spoordriehoek en langs de westelijke randweg.
- In en om de stad zijn er mogelijkheden voor zonnepanelen op parkeerterreinen, op Schoteroog en op het water van de Schouwbroekplas en de Meerwijkplas.

- Distributiecentra en datacenters hebben niet alleen daken maar ook gevels die gebruikt kunnen worden om elektriciteit op te wekken.

Heemskerk

Heemskerk staat bekend als een duurzame en sociale gemeente. Gemeente en inwoners hebben daar samen hard aan gewerkt en doen dat nog steeds. Duurzaamheid blijft in Heemskerk de komende jaren een belangrijk thema. Door in te zetten op duurzame energie, een circulaire economie, een groen Heemskerk en schone mobiliteit, kan Heemskerk duurzaam ontwikkelen en toch haar eigen kracht en waarden behouden. Werken aan een duurzaam Heemskerk is een taak die Heemskerk samen met de inwoners, het bedrijfsleven en andere betrokkenen oppakt. De gemeente wil hierin een verbindende en richtinggevende rol spelen.

Werken aan een duurzamer Heemskerk

De gemeente Heemskerk geeft het goede voorbeeld als het gaat om energietransitie, duurzame gebouwen en gebruik van voertuigen op duurzame brandstoffen. De gemeente is het kennisloket voor inwoners en bedrijven. Als de gemeente de kennis niet zelf heeft, gaat ze als partner mee op zoek naar de informatie. Heemskerk wil met bedrijven die innovatieve ideeën op het gebied van duurzaamheid hebben op zoek gaan naar subsidiemogelijkheden op provinciaal, landelijk en Europees niveau. Bij alle bouwprojecten wordt duurzaamheid en energietransitie een prominente rol gegeven. Algemeen uitgangspunt is het achterlaten van een goede en gezonde leefomgeving voor alle volgende generaties. Alle

inwoners leren van jongs-af-aan op school al de basisprincipes van dit brede, integrale duurzame denken en doen.

Energiezuinig en energiebesparend gedrag is vanzelfsprekend

Daarbij past de ambitie om onafhankelijk te worden van fossiele brandstoffen. Energiezuinig en energiebesparend gedrag van inwoners, bedrijven én gemeente is vanzelfsprekend en alle bebouwing is energiezuinig of zelfs energie producerend. De resterende energiebehoefte wordt duurzaam opgewekt, grotendeels door lokale energiecoöperaties en andere lokale initiatieven. De energie-infrastructuur is aangepast aan de nieuwe vormen van energieproductie en -verbruik. 'Smart grids' zorgen ervoor dat vraag en aanbod goed op elkaar zijn afgestemd. Door voortvarend gebruik te maken van de kansen in het versterkingsprogramma en de middelen die daardoor beschikbaar zijn gekomen, zijn alle initiatieven en ambities extra voortvarend en uitgebreid opgepakt en gerealiseerd. Daarbij blijft het wel van belang om ervoor te zorgen dat de transitie haalbaar en betaalbaar is. Heemskerk blijft de ontwikkelingen in de wetenschap en in de markt volgen om te komen tot de juiste oplossing voor de inwoners van Heemskerk.

Regionale Energiestrategie in Heemskerk

Het besef dat fossiele energiebronnen eindig zijn en het gebruik ervan klimaatverandering tot gevolg heeft, is breed aanwezig in de samenleving. In de lijn van het internationale Klimaatakkoord van Parijs verandert de energievoorziening de komende decennia ingrijpend. Een drastische reductie van het gebruik van fossiele energie en een transitie naar duurzame energiebronnen is noodzakelijk. Dit houdt een reductie in van 49 procent CO_2 in 2030 en bijna geheel CO_2 neutraal in 2050. De opgave is complex, de energietransitie raakt iedereen. Inwoners, bedrijven en overheden zullen grote inspanningen moeten leveren.

Het Klimaatakkoord van 28 juni 2019 biedt een speelveld en kaders die ondersteunend zijn in het realiseren van de CO_2-reductiedoelstellingen. Energietransitie raakt alle facetten van de werkgebieden waar de gemeente een rol heeft. Toekomstbestendigheid voor de veranderende woonvraag biedt veel kansen om tegelijkertijd ook andere verduurzamingsmaatregelen door te voeren en daarmee de energietransitie te versnellen. Heemskerk kijkt daarom niet alleen naar zon en wind op land, zoals in de Regionale Energiestrategie, maar voegt daar warmte aan toe. Waar liggen kansen en mogelijkheden om in Heemskerk energie op te wekken en te besparen? Daar wil de gemeente haar inwoners en ondernemers nadrukkelijk bij betrekken. Om zo belangrijke input te krijgen en tegelijkertijd draagvlak te creëren.

Lokaal atelier Heemskerk

In Heemskerk hebben zo'n 40 mensen meegepraat tijdens de bijeenkomst over de Regionale Energiestrategie. Inwoners, raadsleden, leden van Eco Heemskerk en de klankbordgroep energie en een enkele ondernemer reageerden op de drie scenario's. De Heemskerkse deelnemers hebben voorkeur voor zon op grote daken, op parkeerterreinen en geluidsschermen. En voor zon en wind op en rond industrieterreinen. De meeste deelnemers waren tegen zon en wind in natuurgebieden en op cultureel erfgoed, zoals de Stelling van Amsterdam en de Oer IJ-dijken. Voor het verslag klikt u hier.

Velsen

RES Velsen, tussen rauwe energie en stille zonneweide

Velsen kenmerkt zich door een grote ruimtelijke en landschappelijke diversiteit. Het industriële bedrijvige en maritieme karakter, stedelijk IJmuiden, de rauwe kust. Maar ook prachtige oude dorpskernen, lieflijke landgoederen en de stilte van het een Nationaal Park, waar het ruisen van de wind door het bos hooguit wordt overstemd door dat van de zee.

Het huidige raadsakkoord en het collegeprogramma 2019 – 2022 van Velsen bevatten daardoor logischerwijs een breed palet aan ambities, gericht op een samenleving die al even divers is als de gemeente zelf. De doelstellingen van college en raad op het domein van de energietransitie en verduurzaming vragen om maatwerk, sluiten vanzelfsprekend aan bij de landelijke doelstellingen maar gaan op een aantal punten ook verder. Denk aan innovatieve en succesvolle projecten met riothermie, *Green deal*-projecten, Velsen als *offshore wind*-gemeente en het vormgeven aan een lokaal klimaatakkoord.

"Inwoners, bedrijven, gemeenten en waterschappen moeten het met elkaar en voor elkaar doen."

Floor Bal, wethouder Velsen

(bron: website Energieregio NHZ)

De Regionale Energiestrategie is een belangrijk traject om inhoud te geven aan de energietransitie en daarmee aan de vermindering van de CO_2-uitstoot. De genoemde diversiteit van Velsen biedt goede kansen voor duurzame opwekking van energie maar vraagt tegelijkertijd om een zeer

zorgvuldige ruimtelijk-maatschappelijke afweging. Lang niet elke mogelijkheid is ook wenselijk.

Daarbij zijn onder meer de *Structuurvisie Velsen* en de Velsense verkenning Wind op Land belangrijke referentiedocumenten. Tevens hecht Velsen groot belang aan het maatschappelijk draagvlak voor te nemen maatregelen waarbij de keuzes tegelijkertijd zorgvuldig inhoudelijk onderbouwd zijn.

Vanuit de notie dat de RES 1.0 tot doel heeft een grote eerste slag in de energietransitie te maken maar dat er dat er bij het maken van de keuzes van nu rekening gehouden moet worden met snel veranderende technologie (RES 2.0 en verder) ziet Velsen goede kansen voor:

- Het stimuleren en realiseren van zon op daken. Binnen Velsen is er een groot potentieel aan mogelijkheden. In samenwerking met energiecoöperaties, woningcorporaties en het bedrijfsleven wordt gewerkt aan een groot aantal initiatieven en zijn al aansprekende resultaten geboekt. Dat geldt ook voor het eigen gemeentelijke vastgoed (voorbeeldfunctie gemeente).
- Het realiseren van zonnecollectoren langs infrastructuur, met name de snelwegen A9 en A22 (bijvoorbeeld in combinatie met geluidschermen) en zonnecollectoren langs het spoor met inachtneming van ecologie en bomen.
- Het realiseren van zonnecollectoren op grote parkeerplaatsen, bijvoorbeeld die aan de kust.
- Het realiseren van zonnecollectoren in combinatie met windturbines in lijnopstellingen.
- Ruimte voor het realiseren van windturbines in lijnopstellingen langs de industrie aan de noordzijde van het Noordzeekanaal, de IJmond en de Reindersweg (deels reeds gerealiseerd of in aanbouw); Windturbines in lijnopstelling langs de A22 (ten noorden en zuiden van het Noordzeekanaal).
- Solitaire windturbines op het Tata-terrein.

Vanuit de eerder genoemde ruimtelijke diversiteit ziet Velsen geen mogelijkheden voor:

- (Iconische) windturbines bij de pieren.
- Windturbines en zonnecollectoren in het Nationaal Park.
- Windturbines (zowel solitair als in lijn) in het open landschap en zonnecollectoren in de bestaande groenstructuren van de gemeente. Bijvoorbeeld in de ruimte tussen de kernen of op de (beperkte) agrarische grond of grasland.

Binnen het gemeentelijke programma *Klimaat en Duurzaamheid* valt de RES onder het thema Schone Energie. Binnen dat thema hebben ook de Transitievisie Warmte, de Regionale Warmte Strategie en projecten, het warmtenet IJmond en het zoeken naar en benutten van bronnen als aqua-, geo-, en riothermie een plek. Naast Schone Energie kent het programma nog vier andere thema's Onder elk van deze thema's vindt een groot aantal projecten en initiatieven plaats:

- Schone energie.
- Circulaire economie.
- Klimaatverandering.
- Duurzaam vervoer.
- Schone lucht.

De kernboodschap van Velsen is dat zij op weg is naar een duurzame, klimaatneutrale gemeente. We gaan anders om met energie en houden rekening met klimaatverandering in een circulaire economie vol economische kansen. We consumeren anders en minder, denken na over

schoon vervoer en hergebruiken materialen. Verandering bereiken we samen met inwoners, instellingen en ondernemers. Iedereen draagt bij en de gemeente geeft het goede voorbeeld, verbindt en wijst de weg.

Heemstede

Heemstede is samen op weg naar een mooier, duurzamer en socialer dorp. De gemeente werkt aan een circulaire economie waarin iedereen mee kan doen. En zoekt actief de samenwerking op met inwoners, ondernemers en maatschappelijk organisaties.

De energietransitie

Heemstede kenmerkt zich als een compacte, bebouwde gemeente met een groot aantal landgoederen en groene gebieden. Dit vergt voor de ruimtelijk inpassing van energietransitie veel creativiteit. De urgentie van de energietransitie is echter ook voor Heemstede duidelijk. Voor duurzame energie wordt vanuit de RES in Heemstede met name ingezet op zon op daken en parkeerplaatsen. Ondertussen is voorbereidend onderzoek naar kansen en alternatieven voor het aardgas in de gebouwde omgeving in volle gang. Een eerste energieverkenning en onderzoek naar restwarmte uit rioolwater (riothermie) en restwarmte uit de transportwaterleiding (aquathermie) worden uitgevoerd. Alle potentiele alternatieve bronnen komen daarmee in beeld en leiden uiteindelijk tot de Transitievisie Warmte. Naast de transitie naar duurzame energiebronnen zet Heemstede in op energiebesparing. Daarom is er veel ondersteuning bij maatregelen voor energiebesparing en een aardgasvrije woning.

Wat we willen bereiken

Heemstede streeft ernaar in 2040 een klimaatneutrale gemeente te zijn. De ambitie voor de gemeentelijk organisatie inclusief gemeentelijk gebouwen en scholen is om in 2030 klimaatneutraal te zijn en daarmee een voorbeeldfunctie te hebben. Waarbij ook circulair bouwen belangrijk is om bij te dragen aan de CO_2-reductie. De energietransitie moet voor iedereen betaalbaar zijn en we komen op voor de inwoners met een lager inkomen.

Ambitieus duurzaamheidsbeleid

Gelijktijdig met het opstellen van de RES wordt in Heemstede ambitieus duurzaamheidsbeleid opgesteld voor de komende vier jaar passend bij de wereldwijde *Sustainable Global Goals*. We kijken vooral goed naar koppelkansen als het gaat om gemeentelijk vastgoed, onderwijsgebouwen, sportaccommodaties, de lokale economie en onderhoud en inrichting van de openbare ruimte. De kansen worden zo goed mogelijk benut om bij te dragen aan de verduurzaming van Heemstede. Heldere acties op het gebied van verduurzamen van scholen en gemeentelijke gebouwen, openbare verlichting en verkeersregelinstallaties, ecologie en maatschappelijk verantwoord inkopen worden de komende jaren uitgevoerd. Reductie van CO_2-wordt immers gerealiseerd door een integrale aanpak van duurzaamheid en al deze acties dragen samen met de energietransitie bij aan de klimaatdoelstellingen.

Vooral samen

De gemeente werkt daarvoor samen met inwoners, ondernemers, Heemsteeds Duurzamer, maatschappelijke organisaties, energiecoöperaties, -leveranciers, -coaches en scholen. Zo heeft de zonne-energie coöperatie Zon op Heemstede samen met de gemeente Heemstede al zeven energiecoöperaties opgericht en het doel is om tot 2030 maximaal in te zetten op lokale energiecoöperaties.
Twee nieuw gebouwde projecten zijn volledig gasloos en bijna energieneutraal. Heemstede zet vanaf nu bovendien ook in op circulair bouwen en vindt de ecologische waarden in de openbare ruimte van groot belang.

Heemstede organiseert samen met partners en vrijwilligers bijeenkomsten voor verschillende doelgroepen over besparen van energieverbruik en verduurzamen van de gebouwde omgeving. En Heemstede stimuleert initiatieven die de energietransitie versnellen. Het regionaal energieloket van het Duurzaam Bouwloket is een waardevolle ondersteuning.

“Als je ergens bordjes bijzet met ‘Dit wordt mogelijk gemaakt door zonne-energie’, dan raken mensen geïnteresseerd en betrokken.”

Deelnemer lokale bijeenkomst Heemstede

Door actief te informeren, stimuleren en faciliteren van Verenigingen van Eigenaren (VvE’s) en woningcorporaties (via de prestatieafspraken) worden kansen voor versneld verduurzamen optimaal ingezet. En zoals ook voor de RES wordt in de energietransitie (zowel elektra als warmte) samengewerkt met de regio. Om kennis en ervaring te delen en gebruik te maken van elkaars kracht.

Veel inwoners in Heemstede zijn bewust duurzamer gaan leven, wonen en werken. De website www.wijmakenheemstede.nl faciliteert hierin en deelt tips en inspiratie over duurzame initiatieven om anderen te stimuleren en activeren.

Zandvoort

Zandvoort is een kleine gemeente met grote kwaliteiten: het strand, het dorp, de duinen en het circuit. Jaarlijks komen meer dan 5 miljoen bezoekers met plezier naar onze gemeente. Om deze kwaliteiten ook in de toekomst te behouden, willen we en moeten we stappen ondernemen.

De duurzame ambities van Zandvoort zijn realistisch en haalbaar. De gemeente biedt haar inwoners en bedrijven concreet handelingsperspectief en geeft daarbij zelf het goede voorbeeld.

2050

In 2050 wonen en werken we in een energieneutrale omgeving door ons energieverbruik te verminderen en meer duurzame energie op te wekken. De gemeente geeft hierbij de komende jaren het goede voorbeeld met het maatschappelijk vastgoed Inwoners verwachten dit ook van haar gemeente. Zandvoort levert een bijdrage aan de landelijke doelstellingen

van energiebesparing en duurzame energieopwekking zoals vastgelegd in de Klimaatwet en het Klimaatakkoord.

Voor Zandvoort is het belangrijk om in te zetten op een circulaire economie waarin minder wordt weggegooid en meer wordt hergebruikt. Stap voor stap verduurzamen we onze afvalinzameling: steeds meer en betere scheiding aan de bron en hergebruiken wat hergebruikt kan worden. Zandvoort is een badplaats die veel toeristen ontvangt. De gemeente wil het hen makkelijker maken afval tegen te gaan, in te zamelen en te scheiden. De uitstraling van een schone, groene en duurzame gemeente is aantrekkelijk voor inwoners en toeristen, juist ook voor toeristen die een langer verblijf overwegen. Zo houden we onze zee, duinen en stranden schoon en gaan wij verspilling tegen.

Zandvoort is in 2050 zo goed mogelijk klimaatbestendig en robuust ingericht voor wateroverlast, droogte, hitte en overstromingen, zoals bepaald in de *Deltabeslissing Ruimtelijke Adaptatie*. Met deze maatregelen versterken we een groene omgeving, en daarmee de biodiversiteit: de gemeente zorgt met onze partners voor droge voeten in een groene omgeving.

Zon en wind

Zandvoort heeft als kustplaats veel aanbod van wind- en zonuren, maar een beperkt oppervlak om duurzame energie op te wekken. Zandvoort kan op haar grondgebied waarschijnlijk niet voldoende produceren om in haar eigen energiebehoefte te voorzien, ook door beperkingen van drinkwaterbeschermingszones, aardkundige monumenten en natuurlijk het beschermde natuurgebied van het Nationaal Park Zuid-Kennemerland

en de Amsterdamse Waterleidingduinen. Het is niet wenselijk dat de kwaliteit van dit gebied wordt aangetast door het opwekken van energie, aldus de meeste deelnemers aan lokale ateliers in de regio en de gehele gemeenteraad van Zandvoort.

Uit het lokale scenarioatelier blijkt een ‘dorpse’ schaal belangrijk te zijn voor Zandvoorters bij het opwekken van duurzame energie. Onze inwoners moeten kunnen profiteren van lokale opwekking. De ambitie uit het Klimaatakkoord om te streven naar 50 procent lokaal eigendom sluit hier goed op aan.

De mogelijkheden voor diepe geothermie zijn nog onvoldoende bekend, maar lijken in de regio wel kansrijk. Deze kansen onderzoek de gemeente samen met de regio en de provincie Noord-Holland.

Gebouwde omgeving

Op daken van woningen en bedrijven is nog veel ruimte voor het opwekken van zonne-energie: uit het lokale atelier bleken daken en gevels van gebouwen aanwenden voor zonne-energie een populaire maatregel. Prioriteit voor bestaande gebouwen is het verminderen van de energievraag door isolatie. Zandvoort kent veel naoorlogse woningen met ‘slechte’ energielabels. Daarnaast zijn er meer dan honderd rijks- en gemeentelijke monumenten die om maatwerk vragen.

De gemeente adviseert haar inwoners en bedrijven over energiebesparing. Daarvoor maakt zij gebruik van de expertise van het Duurzaam Bouwloket en de Omgevingsdienst IJmond. Hierbij wordt in eerste instantie de nadruk gelegd op zogeheten *no regret*-maatregelen (zoals isolatie en zonnepanelen) voordat er meer informatie is over beschikbare warmtebronnen en mogelijke collectieve oplossingen. In Zandvoort zijn veel flatgebouwen. In de dorpskern staan woningen dicht op elkaar, in Bentveld juist niet.

In de dorpskern behoort een warmtenet met (middel)hoge temperatuur tot een van de oplossingsrichtingen. In gebieden met lagere dichtheden, zoals Bentveld, zal een warmtenet niet rendabel zijn. In Zandvoort zijn al twee kleine warmtenetten aangesloten op nieuwe woningen waarvan een wordt gevoed door een gasgestookte WKK en de ander door een WKO-installatie.

Waar zet Zandvoort op in?

- Zandvoort stimuleert lokale initiatieven van inwoners en bedrijven.

- We bevorderen opwekking van duurzame energie en energiebesparing door ondersteuning van collectieve projecten, het stimuleren van zonne-energie op bedrijfsdaken en gezamenlijke inkoopacties van zonnepanelen en isolatiemaatregelen.
- Zandvoort onderzoekt samen met andere kustgemeenten mogelijkheden van opwekking duurzame energie op en rondom het strand. Bijvoorbeeld door zonnepanelen of door thermische energie uit oppervlaktewater.
- We bevorderen energiebesparing bij ondernemers door voorlichting, inzet van dataloggers en toezicht en handhaving op energiebesparende maatregelen.
- Zandvoort bespaart energie met ledverlichting in de openbare verlichting (20 procent in 2020 t.o.v. 2013, 50 procent in 2030).
- Hoe maakt Zandvoort haar eigen vastgoed energieneutraal? Daar doen we het komende jaar onderzoek naar.
- Zandvoort maakt – net zoals alle Nederlandse gemeenten – een tijdspad voor het gasvrij maken van wijken. Dit tijdspad is de Transitievisie Warmte (uiterlijk eind 2021) met daarbij wijkuitvoeringsplannen.
- Met de woningcorporaties maakt Zandvoort prestatieafspraken waarin duurzaamheidseisen worden opgenomen.
- Zandvoort biedt onafhankelijke informatie voor woningeigenaren over mogelijke energiebesparende maatregelen via o.a. het Duurzaam Bouwloket en spreekuren op locatie.
- In Zandvoort worden energiecoaches ingezet voor energie- en geldbesparingsadvies voor huurders en inwoners met de laagste inkomens.
- Al bestaande instrumenten, zoals de Green Key voor accommodaties of de Green Deal voor zorginstellingen, worden actief bij ondernemers gepromoot.
- Grote evenementen, waaronder de Dutch Grand Prix, worden gestimuleerd om duurzame energie te gebruiken en energiebesparende maatregelen te nemen.

7.6 Participatie en draagvlak

Ateliers in de regio IJmond & Zuid-Kennemerland

Eind 2019 hebben twee regionale ateliers plaatsgevonden. Tijdens de ateliers is met een brede groep van 40 à 50 betrokkenen verkend waar kansen liggen voor elektriciteitsopwekking in de regio IJmond & Zuid-Kennemerland. Bij de ateliers waren onder anderen raadsleden, energiecoöperaties, woningcorporaties, belangenvertegenwoordigers

(zoals de Natuur & Milieu federatie), waterschappen, netbeheerder, overige (nuts)bedrijven en de provincie aanwezig. Eenieder heeft zo de gelegenheid gekregen inbreng te leveren voor visievorming omtrent de inpassing van elektriciteitsopwekking in de regio.

In het eerste atelier is men aan de slag gegaan met het voorbereiden van de verkennende scenario's. Deelnemers benoemden kansen, belemmeringen, wensen en ambities voor de regio. Vervolgens is gezamenlijk besproken welke plek deze kunnen krijgen in de energietransitie. Dit resulteerde in een lijst van principes die voor de regio belangrijk zijn en als leidend in een scenario gezien konden worden. Dit vormde de input voor de verdere uitwerking van drie mogelijke scenario's, te weten: Maximale energieopbrengst, Kostenefficiëntie en Nieuw energielandschap.

In het tweede atelier zijn de drie uitgewerkte scenario's gepresenteerd. Inclusief de effecten per scenario. Doel van deze sessie was om bij de deelnemers op te halen of de scenario's herkenbaar waren, welke bouwstenen een belangrijke rol spelen in de regio en welke bouwstenen het meest kansrijk zijn om verder te verkennen. Met de opbrengst van het tweede atelier zijn de drie scenario's verrijkt, en hebben ze gediend als vertrekpunt voor de lokale scenario-ateliers die per gemeente zijn georganiseerd.

Lokale scenario-ateliers

Iedere gemeente heeft in januari en februari 2020 een lokaal scenario-atelier georganiseerd. Via verschillende communicatie kanalen zijn uitnodigingen verstuurd om deel te nemen. Dat resulteerde in deelnemersaantallen tussen de 10 en de 55 per atelier, waaronder ook een aantal jongeren die met een andere bril naar het vraagstuk keken. Veel aanwezigen hadden een bovengemiddelde interesse in het thema duurzaamheid. Tijdens de start van de ateliers is een 3D film getoond met een selectie van de ruimtelijke-energetische bouwstenen, ingepast in de regio. De visualisatie is positief ontvangen en inspireerde de deelnemers. Na de visualisatie zijn de drie scenario's toegelicht en zijn de deelnemers aan het slag gegaan met het verrijken daarvan. Naast kansen, wensen en belemmeringen met betrekking tot de opwek van duurzame energie, zijn daarbij ook geanimeerde gesprekken gevoerd over onder meer vraagreductie, kernenergie en waterstof. Zeer relevante thema die, hoewel nu buiten de scope van de RES, onderdeel vormen van de energietransitie. Na het bespreken van de scenario's hebben deelnemers met stickers aangegeven welke bouwstenen zij kansrijk vonden om verder te verkennen, óf juist niet. De hoofdlijn van de opbrengst (zonder uitputtend te zijn) is

dat er in de regio groot belang wordt gehecht aan het zorgvuldig omgaan met de lokale karakteristieken. Natuurgebieden moeten geen zoekgebied worden. Tegelijkertijd zijn er kansen geïdentificeerd voor zon op dak, parkeerplaatsen en rondom infrastructuur. Voor windenergie bij industriegebieden, infrastructuur en het Noordzeekanaal. Daarnaast zijn ook veel goede ideeën geopperd door deelnemers die misschien niet direct terug te zien in het kaartbeeld. Deze kunnen echter relevant blijven voor de invulling van het vervolgtraject.

De verslagen van de ateliers in IJmond & Zuid-Kennemerland vindt u hier.

8. Regio Zaanstreek/Waterland

8.1 Samenvatting

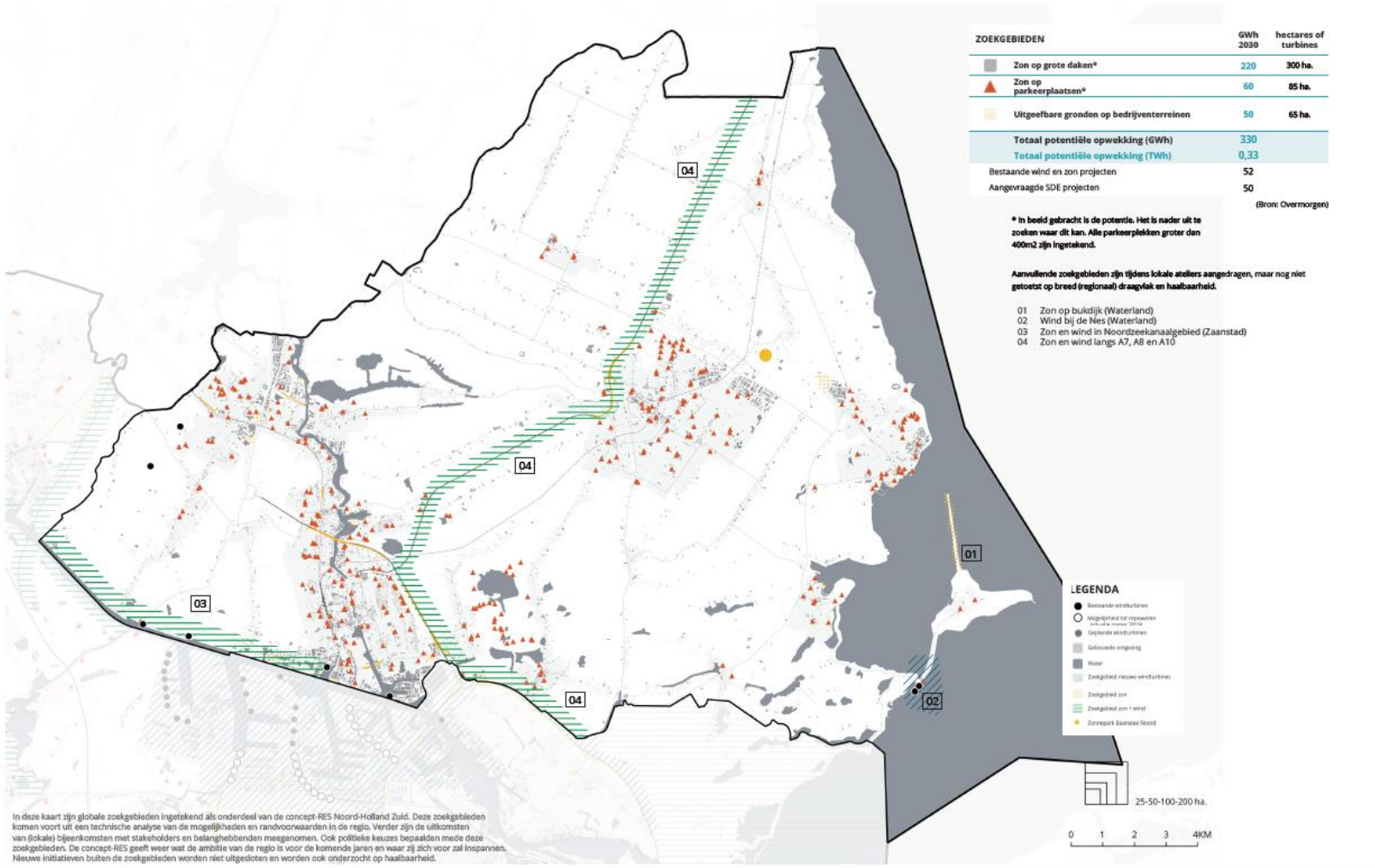
Het aanbod van de regio Zaanstreek/Waterland is om 0,33 TWh zonne-energie op te wekken op grote daken, boven parkeerterreinen en op nog uit te geven bedrijventerrein in 2030. Daarbovenop komt de huidige opwek (0,05 TWh) en de reeds aangevraagde SDE projecten (0,05 TWh). Het totale aanbod van Zaanstreek/Waterland telt dus op tot 0,43 TWh.

De regio Zaanstreek/Waterland is goed voor 1,2% van het landelijk energieverbruik in Nederland. Als deze verhouding wordt geprojecteerd op de landelijke ambitie van 35 TWh, dan resulteert een regionale bijdrage van 0,40 TWh. In onderstaande kaart zijn daarnaast vier aanvullende zoekgebieden voor zon- en windenergie ingetekend, waarvan mogelijkheden, draagvlak en invulling nog moeten worden verkend. Het regionale aanbod is gebaseerd op een technische analyse van het potentieel, een analyse van beleidsmatige mogelijkheden en beperkingen, afstemming met stakeholders en inwoners, en is uiteindelijk een politieke keuze.

De regio Zaanstreek/Waterland omvat acht gemeenten die samen het karakteristieke noorden van de Metropoolregio Amsterdam vormen.
Het is een streek met veel cultuurhistorisch en industrieel erfgoed, zoals de historische lintbebouwingen, herkenbare verkavelingsstructuur, gebouwde en archeologische monumenten. Maar ook het dagtoerisme naar het 'oude Holland', zoals de Zaanse Schans en klederdrachten in Volendam en Marken. Daarnaast de polders met diverse, waterrijke landschappen, de waardevolle veenweidenatuur en Unesco-werelderfgoed De Beemster en de Stelling van Amsterdam.
De mogelijkheden voor zonne- en windenergie zijn op basis van het huidig beleid beperkt, vanwege vele beschermde (natuur-) gebieden. Gezien de landschappelijke kwaliteiten van Zaanstreek/Waterland is een integrale benadering voor de grootschalige energieopwekking in het buitengebied van belang, waarbij ook gekeken wordt naar andere (toekomstige) opgaven.

DEELREGIO ZAANSTREEK-WATERLAND

Het regionale aanbod bestaat dus uit zon op daken, parkeerterreinen en bedrijventerreinen (bovenop de bestaande opwek en wat in de pijplijn zit). Op de kaart staan daarnaast nog vier andere zoekgebieden die nog in een verkennend stadium zitten. De haalbaarheid, wenselijkheid en invulling hiervan moeten nader worden verkend. Deze kaart met zoekgebieden sluit nieuwe initiatieven niet uit. Er kunnen in de toekomst dus zoekgebieden bij komen of afvallen.

- **01 Zon op de Bukdijk** (Marken, gemeente Waterland).
- **02 Windturbines bij de Nes** (Marken, gemeente Waterland)
- **03 Zon langs A7, A8 en A10** (geluidschermen en middenberm)
- **04 Zon en wind in Noordzeekanaalgebied** (gemeente Zaanstad)

Uitgangspunten van het regionale aanbod

De regio Zaanstreek/Waterland wil zich de komende jaren met name richten op maximale benutting van beschikbare daken. Tijdens de bijeenkomsten met professionele stakeholders, bestuurlijke sessies en ateliers voor geïnteresseerden en belanghebbenden is brede steun uitgesproken voor deze aanpak. Er is brede steun voor het handhaven van reeds bestaande zon- en windprojecten in de regio. Voor nieuwe grootschalige duurzame-energieprojecten zijn de volgende zoekgebieden gedefinieerd:

- Alle bestaande grote(re) daken van bijvoorbeeld maatschappelijk, industrieel en agrarisch vastgoed;
- De uitgeefbare, niet in gebruik genomen, gronden van bedrijventerreinen;
- Grote parkeerplaatsen;
- Aangevraagde, maar nog niet gerealiseerde SDE-projecten.

Daarnaast zullen ook particuliere woningeigenaren, VvE's en woningstichtingen worden gestimuleerd om de daarvoor geschikte daken aan te wenden voor energieopwekking.

De zoekgebieden voor zon op grote daken, parkeerterreinen en uit te geven bedrijventerreinen leiden, inclusief de bestaande opwek en de aangevraagde SDE projecten tot een potentiële opbrengst van 0,43 TWh (zie tabel).

Projecten	Potentie
Bestaande wind en zon projecten	0,05 TWh
Aangevraagde SDE projecten	0,05 TWh
Potentie bestaande grote daken (>60 panelen)	0,22 TWh
Uitgeefbare gronden op bedrijventerreinen	0,05 TWh
Zonnedak op (grote) parkeerplaatsen	0,06 TWh
Totaal	**0,43 TWh**

Bron: Overmorgen

De regio Zaanstreek/Waterland is als eerste Noord-Hollandse deelregio gestart met de voorbereiding van een energiestrategie. Daardoor was de aanpak in deze deelregio anders dan in de andere deelregio's.

8.2 Kenmerken en ambities deelregio Zaanstreek/Waterland

De transitie naar een CO_2-arme energievoorziening in 2050
Onze energievoorziening zal de komende decennia ingrijpend veranderen. In het Klimaatakkoord van Parijs is de ambitie vastgelegd om de opwarming van de aarde te beperken tot ruim onder de twee graden Celsius. Deze mondiale afspraak vraagt om een reductie van het gebruik van fossiele energie, tot dichtbij nul in 2050. Elektriciteit wordt dan duurzaam opgewekt, gebouwen worden duurzaam verwarmd, bedrijven hebben hun productieprocessen aangepast en het vervoer is aangepast. Ook de regio Zaanstreek/Waterland wil haar bijdrage aan deze transitie leveren.

Deze internationale ambitie is met het Nationaal Klimaatakkoord vertaald naar nationale doelen. Om deze te behalen is regionaal maatwerk nodig om te komen tot gedragen keuzes met maatschappelijk partners, inwoners en bedrijfsleven. Dit geldt in het bijzonder voor de ruimtelijke inpassing van hernieuwbare opwek, opslag en de infrastructuur voor elektriciteit en warmte. In dit hoofdstuk staat beschreven hoe de deelregio Zaanstreek/Waterland tot haar bijdrage aan de RES NHZ is gekomen.

De regio Zaanstreek/Waterland omvat acht gemeenten: Zaanstad, Beemster, Edam-Volendam, Purmerend, Oostzaan, Wormerland,

Landsmeer en Waterland. Deze vormen samen het karakteristieke noorden van de Metropoolregio Amsterdam.

Het Zaanse deel van Zaanstreek/Waterland kenmerkt zich door een van oudsher bijzondere mix van wonen en werken. Het is een streek met veel cultuurhistorisch en industrieel erfgoed, zoals de historische lintbebouwingen, herkenbare verkavelingsstructuur, gebouwde en archeologische monumenten en de Zaanse Schans. Daarnaast de polders met diverse, waterrijke landschappen en de waardevolle veenweidenatuur. En natuurlijk de rivier de Zaan als beeldbepalende drager. Traditioneel zijn economische clusters zoals de voedingsmiddelenindustrie, de logistiek, de nautische sector, de landbouw en de ambachtelijke maakindustrie goed vertegenwoordigd in de streek. Ook het toerisme is een belangrijke economische factor. De Zaanse Schans trekt bijvoorbeeld jaarlijks 1,5 tot 2 miljoen bezoekers. De kwaliteit van het open veenweidelandschap is van grote recreatieve waarde voor de Zaanstreek en Metropoolregio Amsterdam als geheel, nu en in de toekomst.

Het Waterlandse deel van Zaanstreek/Waterland heeft een recreatieve en toeristische aantrekkingskracht op binnen- en buitenland, en een veelheid van woonmilieus. De rust en ruimte van het polderlandschap en dijken, haar vele fiets- en vaarroutes, havens en natuurlandschappen en rijkdom aan water- en weidevogels zijn karakteristieke kenmerken van dit deel van de regio. Daartussen bevinden zich de vele historische (lint)dorpen en monumentale stadscentra zoals Monnickendam en vestingsteden Purmerend en Edam. En ook het dagtoerisme: het ‘oude Holland’ met haar klederdrachten in Volendam en Marken en Unesco-werelderfgoed De Beemster en de Stelling van Amsterdam. Deze karakteristieke waarden worden gecombineerd met alle denkbare woonmilieus, van stads tot dorps en landelijk wonen, een zeer intensief busnetwerk en ruimte voor ondernemen, van agrarisch tot industrieel.

Binnen Zaanstreek/Waterland wordt op vele gebieden intensief samengewerkt. Grensoverschrijdende vraagstukken zoals economie, woningbouw en klimaatadaptatie worden regionaal afgestemd en opgepakt. Ook de energietransitie en in het bijzonder het opstellen van een Regionale Energiestrategie is onderdeel van deze duurzame samenwerking.

8.3 Elektriciteit en warmte

Wind

De provincie Noord-Holland heeft in de Structuurvisie Noord-Holland 2040 gebieden aangegeven waar plaatsing van windturbines niet is toegestaan. Uitzondering hierop is het één-op-één vervangen van bestaande turbines door nieuwe turbines (eventueel met andere dimensies) op dezelfde plek (rekening houdend met eventuele restricties). Het huidige beleid beperkt zich tot ontwikkeling van windgebied Wieringermeer en herstructureringsgebieden. In herstructureringsgebieden zijn zogenaamde suggestiestroken aangegeven. Dit zijn gebieden waar op basis van de PlanMER plaatsing van windturbines haalbaar lijkt. Binnen de regio Zaanstreek/Waterland ligt in het Noordzeekanaalgebied (NZKG) in Zaanstad een suggestiestrook. Nader (MER)onderzoek moet uitwijzen of windenergie daar daadwerkelijk haalbaar is.

Als de beperkingen voor windturbines over elkaar worden gelegd, blijven er heel weinig plekken in de regio Zaanstreek/Waterland over waar, op basis van huidig (lokaal, provinciaal, nationaal, internationaal) beleid, windturbines kunnen worden geplaatst[47].

Zon

De provincie Noord-Holland heeft in de Provinciale Ruimtelijke Verordening mei 2018 (behorend bij Structuurvisie Noord-Holland 2040) beleid geformuleerd voor opstellingen voor zonne-energie op land (artikel 32A). De provincie stelt dat opstellingen voor zonne-energie in het landelijk gebied niet zijn toegestaan op gronden die zijn aangemerkt als:

- Natuurnetwerk Nederland en natuurverbinding;
- Erfgoed van uitzonderlijke universele waarden (de Stelling van Amsterdam);
- Bufferzones;
- Weidevogelleefgebieden.

Op gronden met nutsvoorzieningen[48] of infrastructuur voor weg, spoor, water en vliegverkeer mogen opstellingen voor zonne-energie in het

[47] Zie ook het Noord-Hollands perspectief op de RES. Dit is het provinciale vertrekpunt voor de RES, volgend uit vastgestelde of lopende beleidstrajecten.

[48] Onder nutsvoorzieningen worden verstaan voorzieningen die gebruikt worden voor doelen van openbaar nut, zoals faciliteiten voor de levering van drinkwater (bijvoorbeeld spaarbekkens of zuiveringsinstallaties) of de reiniging van afvalwater (rioolwaterzuivering) en (voormalige) opslaglocaties voor afval zoals stortlocaties of slibdepots. Leidingtracés voor gas, water en elektriciteit zijn expliciet uitgezonderd.

landelijk gebied wel bij bestemmingsplan mogelijk worden gemaakt. Als infrastructuur worden ook bijbehorende voorzieningen, zoals parkeerterreinen en bermen van (spoor)wegen, aangemerkt. Voorwaarde voor inpassing van zonne-energie op dit soort gronden is dat de bestaande functie op die locatie wordt gehandhaafd. Er is dan sprake van zogenaamd meervoudig ruimtegebruik. Naast provinciaal beleid zijn de volgende beperkingen aan de orde:

- Natura2000.
- Conflicterende bestemmingen (recreatie- of sportterreinen, bebouwde kom).

Als al deze beperkingen in acht worden genomen, blijft er maar een beperkt aantal plekken in de regio Zaanstreek/Waterland over waar, op basis van huidig (lokaal, provinciaal, nationaal, internationaal) beleid, opwek van zonne-energie mogelijk is.

Provinciale Verordening

Momenteel ligt de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2020 ter inzage. Deze nieuwe verordening biedt meer ruimte om gebieden, welke zijn aangewezen in de Regionale Energiestrategie als kansrijk zoekgebied, in overleg met de provincie nader te onderzoeken als potentiegebied voor de grootschalige opwek van duurzame energie.

De restricties vanuit huidig (inter-)nationaal en provinciaal beleid die van toepassing zijn voor de regio Zaanstreek/Waterland zijn weergeven op een kaart[49].

Warmte

Binnen Metropool Regio Amsterdam (MRA) werken overheden en marktpartijen sinds 2015 samen in het Warmte & Koude programma aan de ontwikkeling van duurzame warmtenetten tegen zo laag mogelijke kosten. De aanleg van warmtenetten vraagt namelijk om nauwe afstemming tussen vele partijen. Het Warmte & Koude programma stimuleert onderzoek en toepassing van duurzame warmtebronnen en initieert de eventuele aanleg. Daarnaast zorgt het programma voor regionale verbinding van verschillende initiatieven voor warmtenetten om zo de leveringszekerheid van warmte te optimaliseren en te borgen. Een aantal gemeenten in de regio Zaanstreek/Waterland doet mee in dit proces.

Op dit moment zijn er verschillende warmtebronnen in de regio:

[49] Deze kaart kunt u inzien via deze link (PM).

- In Purmerend is reeds een warmtebron in gebruik; de biowarmtecentrale De Purmer. Deze biowarmtecentrale heeft een vermogen van 44 MWt en is eigendom van het warmtebedrijf Stadsverwarming Purmerend. De Purmer wekt warmte op voor het stadsverwarmingsnet van Purmerend. Het warmtenet heeft bijna 27.000 aansluitingen in de gebouwde omgeving. De Purmer wordt qua warmtelevering bijgestaan door twee gasgestookte piekcentrales (90MWt en 25MWt).
- In Zaanstad bevinden zich twee warmtebronnen: een gasgestookte WKK (warmtekrachtkoppeling) in Assendelft-Noord (aan de Blauwe Ring) en een biomassacentrale van BioForte in Zaandam (aan de Pascalstraat):
- In Assendelft-Noord staat een WKK (warmtekrachtkoppeling: een centrale die zowel elektriciteit als warmte produceert). Het vermogen van deze centrale is 2,0 MWt. Op deze WKK zijn middels een hoog temperatuur warmtenet 1.245 woningequivalenten in Assendelft-Noord (Saendelft-Oost) aangesloten. Deze WKK is eigendom van HVC.
- De biomassacentrale van BioForte kent een vermogen van 3,4 MWt. Het is de bedoeling dat deze centrale vanaf het tweede kwartaal van 2020 het grootste deel van de jaarlijkse warmtevraag van het warmtenet Zaandam-Oost gaat invullen. Het hierop aangesloten hoog temperatuur warmtenet van Zaanstad (WNZ BV) is een samenwerking van de gemeente, Firan, ENGIE en woningbouwcorporaties Parteon en Rochdale. WNZ is in november 2019 in gebruik genomen en voorziet in warmte voor 2.200 woningen in Zaandam-Oost. Vooruitlopend op de ingebruikname van de biomassacentrale wordt voor de eerste warmtelevering gebruik gemaakt van een gasgestookte hulpwarmtecentrale.

Kansen voor warmte in de regio

Voor de concept-RES zijn de aanwezige (potentiële) (rest)warmtebronnen binnen regio Zaanstreek/Waterland geïnventariseerd. Daarnaast wordt onderzoek gedaan naar de mogelijke inzetbaarheid van warmte uit oppervlaktewater en geothermie. Voor de het inventariseren van de potentie van geothermie wordt het landelijke SCAN-programma gevolgd, naast lokaal aanvullend onderzoek. De eerste resultaten van deze trajecten worden eind 2020 verwacht.

Potentiële nieuwe bronnen in de regio zijn:

- (Tweede) biowarmtecentrale (14 MWt) in Purmerend. – Hoog temperatuur.
- Biovergister/-vergasser op bedrijventerrein Baanstee-Noord te Purmerend, voor de opwek van groen gas.

- Rioolzuiveringsinstallaties en gemalen HHNK – zowel laag als hoog temperatuur (door levering biogas).
- Aquathermie – midden- en laag temperatuur.

Met het opstellen van Transitievisies Warmte wordt er meer duidelijk over de mogelijke warmte-opties op lokaal niveau. Hierdoor kan een betere inschatting worden gemaakt van de regionale toe- en eventuele verdeling warmtebronnen. In de meeste gevallen zal sprake zijn van bronnen die lokaal ingezet en benut zullen worden.

Regionale ontwikkelingen

Het bestaande warmtenet in Purmerend wordt de komende jaren regionaal uitgebreid naar gemeente Beemster. Daarnaast heeft Stadsverwarming Purmerend een rol bij de lokale opwek van warmte bij een nieuwbouwlocatie in de gemeente Wormerland.

Voor vele gebieden in de regio is een warmtenet echter geen reële optie door het ontbreken van een potentiële (rest)warmtebron. In deze gebieden zal meer moeten worden gekeken naar individuele oplossingen (zoals bijvoorbeeld een warmtepomp). Op korte termijn blijft de besparingsopgave dan ook het belangrijkste: isoleren, met het oog op reductie van de warmtevraag.

8.4 Energie-infrastructuur

De netbeheerder heeft de inzet van deelregio Zaanstreek-Waterland getoetst aan het bestaande netwerk, inclusief de reeds voorgenomen netwerkaanpassingen en- uitbreidingen. Geconcludeerd wordt dat de beoogde groei op termijn niet past binnen de geplande beschikbare ruimte voor grootschalige elektriciteitsopwekking in het elektriciteitsnet. De verwachting is dat, indien de capaciteit niet verder wordt uitgebreid, de maximale capaciteit op alle negen stations rond 2030 wordt bereikt. De belangrijkste oorzaken voor het bereiken van deze maximale capaciteit is de geambieerde groei van de (grootschalig) gebouwgebonden opwek van zonne-energie aan de opnamekant.

De netbeheerder heeft op 2 maart jl. data verkregen voor de netimpactbepaling. Deze data is geleverd vanuit het programmamanagement van de RES regio Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid voor de hele RES regio. Alleen de data voor grootschalige opwek van zonne-energie (gebouw en niet-gebouwgebonden) en windenergie komt vanuit de deelregio. Voor de overige categorieën is de door het NPRES verstrekte back-up-data gebruikt.

Door de dynamiek van het proces zijn de uitkomsten van de netimpactanalyse niet geheel in lijn met het aanbod in deze concept-RES. In de RES 1.0 kan de netimpact-analyse concreter worden wanneer de zoekgebieden verder uitgekristalliseerd zijn.

Aandachtspunt
De door de regio aangedragen zoekgebieden komen voort uit de uitdagende situatie, Zaanstreek-Waterland is immers een regio met ruimteclaims vanuit veel verschillende functies (cultuurhistorisch, agrarisch, industrieel, recreatief, enz). De realisatietijd in de voorliggende zoekgebieden is dan ook sterk afhankelijk van de uiteindelijke locatiekeuze en planprocedures. Hier kunnen de netbeheerder en deelregio gezamenlijk in optrekken om verdere optimalisatie na te streven in de planvorming op weg naar de RES 1.0 en verder.

1.5 Gemeentelijke ambities en inzet

Beemster
Het Klimaatakkoord dat eind vorig jaar mede door de VNG ondertekend is, maakt dat duurzame energie-opwekking geen keuze meer is, maar een opgave waar alle gemeenten aan mee moeten werken. De gemeente Beemster doet dit ook, onder andere door invulling te geven aan een bijdrage aan de concept-RES Noord-Holland Zuid.

De gemeente Beemster volgt wat betreft de duurzame opwekking van het energiegebruik en reductie van CO_2 de landelijke ambities. Dit betekent dat in 2020 14% duurzame energie moet worden opgewekt, oplopend tot ten minste 49% in 2030, en (conform Klimaatakkoord) 100% in 2050. Tegelijkertijd heeft de status van Unesco-werelderfgoed en de daarbij behorende (beschermde) waarden effect op de mogelijkheden die de gemeente Beemster heeft, daar waar het gaat om (lokale) duurzame energie opwekking. De gemeente Beemster wil de toepassing van zonne-energie bij particulieren, organisaties en bedrijven stimuleren en faciliteren, zonder dat de kernwaarden van het werelderfgoed worden aangetast. In de huidige regelgeving is het plaatsen van zonnepanelen op

een dak vergunningsvrij als het aan bepaalde voorwaarden voldoet. Daarnaast zijn grondgebonden zonnepanelen volgens het vigerende bestemmingsplan en onder bepaalde voorwaarden binnen het bouwvlak toegestaan.

Zon op agrarische daken

De gemeente Beemster heeft samen met LTO (Land en Tuinbouworganisatie) en netbeheerder Liander een project gestart om het plaatsen van zonnepanelen op (agrarische) daken te faciliteren en stimuleren. Knelpunt in de gemeente Beemster is de capaciteit van het elektriciteitsnetwerk. In grote delen van Beemster is de netwerkcapaciteit onvoldoende. Daarom zal een deel van de ondernemers pas over circa 3 jaar van start kunnen gaan.

Beemster aardgasvrij

De nieuwbouw in de gemeente Beemster wordt sinds 1 juli 2017 aardgasvrij opgeleverd. Een project in de kern Zuidoostbeemster wordt aangesloten op het warmtenet van Stadsverwarming Purmerend, en de gemeente is voornemens ook een nieuwbouwproject in de kern Middenbeemster aan te sluiten op dit warmtenet. Dit biedt kansen voor het aardgasvrij worden van de bestaande bouw in deze kernen.

Reductie energiegebruik

De gemeente Beemster stimuleert energiezuinig gedrag bij inwoners, onder andere door energiebesparende maatregelen te subsidiëren. Hoe minder energie de gebouwen nodig hebben om te verwarmen, hoe minder er hoeft te worden opgewekt.

Bijdrage Beemster in de RES NHZ

De Unesco-werelderfgoed status van de gemeente Beemster heeft effect op de mogelijkheden die de gemeente Beemster heeft om duurzame energie op te wekken. De gemeente Beemster ziet vooral potentie in het inzetten van (grote) daken voor de opwekking van duurzame energie.

Edam-Volendam

Wereldwijd is de energietransitie reeds jaren geleden in gang gezet. Gemeente Edam-Volendam heeft er voor gekozen om hier proactief op in te spelen. Op 14 december 2017 heeft de gemeenteraad de ‘Duurzaamheidsagenda Verantwoord Vooruit 2018-2022’ vastgesteld. In deze agenda heeft de gemeente concrete ambities en doelen geformuleerd voor de korte en (middel)lange termijn op het gebied van energie, klimaatadaptatie, circulaire economie, duurzaam toerisme en de

gemeentelijke organisatie. Gemeente Edam-Volendam committeert zich hierbij aan het landelijk streven naar een aardgasvrije en energieneutrale samenleving in 2050. Zij ambieert geen voortrekkersrol, maar wil lokale kansen benutten waar deze zich aandienen. De energietransitie biedt namelijk vele kansen, als we de beschikbare kennis en kunde weten te bundelen en te versterken. Dat vraagt om nieuwe en vruchtbare samenwerkingsverbanden tussen bedrijven, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties en overheden. De transitie wordt zo meer dan alleen een verandering van energiebronnen; het wordt een (innovatief) proces dat de kracht van de Nederlandse economie en samenleving versterkt.

Het landschap als basis

In het dichtbevolkte Nederland is open landschap een schaars goed. Niet alleen de omgang met de beperkte hoeveelheid groen, maar ook het behoud en de verbetering van de kwaliteit van de natuur vormen een continue uitdaging. Dit is niet alleen een taak van de natuurbeheerders, maar eveneens van de (lokale) overheden, inwoners en bedrijven. Met diverse vormen van natuurbeleid, vaak gebaseerd op internationale richtlijnen, wordt de natuur beschermd en wordt gewerkt aan verbetering van de kwaliteit. Gemeente Edam-Volendam bestaat voor het grootste gedeelte uit landelijk agrarisch- en natuurgebied waarvan een groot gedeelte de status Natura 2000 bezit. Het beheer en gebruik is voor een groot deel in handen van de agrarische sector en Staatsbosbeheer (SBB). In het huidige coalitieakkoord is vastgesteld dat genoemde partijen samen met de provincie, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) en de gemeente een juiste balans moeten vinden tussen alle belangen die hierbij in het geding zijn, waaronder de energietransitie.

Kernwaarden in balans

Gemeente Edam-Volendam onderschrijft de noodzaak om te komen tot een gemeentelijke en regionale bijdrage in de landelijke ambitie van 35 TWh. Het college heeft hierbij een realistisch en verantwoord pad voor ogen, waarbij de balans met andere kernwaarden (open landschap) en opgaven in de regio (bijvoorbeeld woningbouw) wordt gezocht. Deze balans is noodzakelijk voor draagvlak en maatschappelijk acceptatie voor de opgave. In het RES-traject is dan ook de samenwerking gezocht met bestuurders, professionele stakeholders, maatschappelijke organisaties, energiecoöperaties, ondernemers, inwoners en andere belanghebbenden om een helder beeld te vormen van de kansen en (on)mogelijkheden. De door de landelijke overheid vastgestelde planning bood echter beperkt ruimte om een regionaal gedragen toekomstvisie vast te stellen. In aanloop naar de vervolgversies van de RES (2.0, 3.0 en verder) kan hier in

de regio het ‘goede gesprek’ over worden gevoerd ter vaststelling van toekomstgerichte ambities en voorwaarden. De nu voorliggende inzet vanuit regio Zaanstreek/Waterland dient dan ook te worden gezien als vertrekpunt voor deze gesprekken.

Bijdrage RES-NHZ

Tot 2030 wil gemeente Edam-Volendam de focus leggen op energiebesparing. Energie die niet verbruikt wordt hoeft immers ook niet te worden opgewekt. Daarnaast wil zij het aandeel ‘zon op dak’ maximaliseren om het ‘prachtlandschap’ (vooralsnog) te vrijwaren van ruimtelijke ontwikkelingen als zonneweiden en windturbines. Lokaal zien wij verder nog kansen in de stimulering van dubbel ruimtegebruik middels de realisatie van zonnestroomprojecten boven parkeerterreinen en op braakliggende bedrijfsterreinen. Om deze ambities waar te kunnen maken heeft gemeente Edam-Volendam de volgende strategie voor ogen:

- Gemeente Edam-Volendam ondersteunt en faciliteert maatschappelijke initiatieven. Voorbeelden hiervan zijn de jaarlijkse ‘regionale duurzaamheidsmarkt’ en de postcoderoosstichting ‘Zon op Edam-Volendam’. Voorts worden particuliere woningeigenaren middels collectieve inkoopacties verleid om het energieverbruik te reduceren of duurzaam op te wekken. De gemeente neemt haar voorbeeldfunctie in dit kader serieus. Inmiddels is circa 50% van de openbare verlichting ‘ver-LED’, wordt het wagenpark geëlektrificeerd en zijn zes gemeentelijke locaties aangewezen waar grootschalige zonnestroominstallaties zullen worden gerealiseerd met als doel om in 2022 20% van de huidige elektrabehoefte zelf op te wekken.
- Gemeente Edam-Volendam is koploper op het gebied van aardgasvrije nieuwbouw (97% in 2019). Bij toekomstige ontwikkelingen geldt energieneutraal als minimum voorwaarde en energieleverend als streven.
- Met corporaties en huurdersverenigingen worden jaarafspraken gemaakt over de verduurzaming van sociale huurwoningen binnen gemeente Edam-Volendam.
- Simultaan aan het traject van de RES is gemeente Edam-Volendam gestart met het opstellen van een Transitievisie Warmte (TVW). In samenwerking met buurgemeenten wordt de potentie van geothermie en de winning van warmte uit afval- en oppervlaktewater onderzocht als duurzaam alternatief voor de verwarming van de gebouwde omgeving. Met professionele partners wordt gekeken naar kansrijke wijken waar reeds een start kan worden gemaakt met de aardgasvrijstelling van woningen. Duurzaam, betrouwbaar en betaalbaar vormt hierbij het uitgangspunt.

- Gemeente Edam-Volendam heeft een sterk ondernemersklimaat en ziet kansen om deze aan te wenden in dienst van de energietransitie. Een directe koppeling naar het onderwijsveld is daarbij van wezenlijk belang. De gemeente stelt zich open voor initiatieven uit de markt die complementair zijn aan het gemeentelijk beleid en maatschappelijke meerwaarde bieden.

Landsmeer
De gemeente Landsmeer ziet klimaatverandering als een van de belangrijkste uitdagingen van deze tijd. Het gevoel van urgentie leeft bij zowel de gemeente als bij inwoners en ondernemers. Alleen samen kunnen we deze uitdaging het hoofd bieden.

De gemeente wil haar CO_2-uitstoot verminderen door energie te besparen, de opwekking van hernieuwbare energie te stimuleren en afvalstromen te verminderen. Door onze leefomgeving te vergroenen zorgen we ervoor dat negatieve gevolgen van extreme neerslag en hitte worden verminderd.

Er wordt veel waarde gehecht aan het groen en de natuurgebieden in de gemeente en de landschappelijke en recreatieve waarden hiervan. Het behoud van deze waarden is voor Landsmeer dan ook het startpunt in de zoektocht naar mogelijkheden om de hernieuwbare energie-ambities in te vullen. Landsmeer onderschrijft dan ook de regionale inzet en ambitie ‘alle daken vol’.

De doelstelling van de gemeente is om in 2050 energiepositief te zijn. Dat wil zeggen dat er met hernieuwbare bronnen netto meer wordt opgewekt dan er wordt verbruikt. Ook heeft de eigen gemeentelijke organisatie zichzelf ten doel gesteld om in 2025 energieneutraal te zijn.

In het uitvoeringsprogramma van de duurzaamheidsvisie van gemeente Landsmeer 2018-2024 zijn de volgende acties opgenomen om bovengenoemde ambities te bewerkstelligen:

- De gemeente onderzoekt en ondersteunt diverse opties voor hernieuwbare energie, zowel voor elektriciteit als voor warmte. Bijvoorbeeld mogelijkheden voor het realiseren van zonnedaken of aquathermie.
- De gemeente stimuleert de verduurzaming van particuliere koopwoningen (incl. Vereniging van Eigenaars). Op dit moment wordt dit gedaan door voorlichting en de gezamenlijke inkoop van zonnepanelen en isolatiemateriaal.
- De gemeente maakt en monitort prestatieafspraken met corporaties t.a.v. verduurzaming van sociale huurwoningen.

Bij de uitvoering van dit beleid zoekt de gemeente aansluiting bij en wisselt zij kennis uit met andere gemeenten in regio Zaanstreek/Waterland en de MRA.

Oostzaan

'Daadkrachtig aan de slag voor Oostzaan'

Het collegeprogramma 2018-2022 'Daadkrachtig aan de slag voor Oostzaan' geeft aan dat de ambitie van de gemeente Oostzaan is om als gemeentelijke organisatie in 2040 energieneutraal te zijn. Om dit te realiseren wil de gemeente in 2020 een gedragen duurzaamheidsvisie opstellen.

Landelijk is in het Energieakkoord afgesproken dat we in 2050 een duurzame energievoorziening hebben. Om dit doel te halen heeft gemeente Oostzaan samen met de partners in de Metropoolregio Amsterdam een intentieovereenkomst ondertekend om aardgasvrij te bouwen. Ook wordt er samen met stakeholders gewerkt aan de eerste Transitievisie Warmte: Route naar een aardgasvrije gebouwde omgeving.

Oostzaan streeft naar energieneutraliteit in 2040 voor de eigen gemeentelijke organisatie, met alle gebouwen en het gebruik wat daar bij hoort. Ook die ambitie zorgt ervoor dat we, naast de opgave voor het reduceren van energie door bijvoorbeeld isolatie of het gebruik van nieuwe technieken, met elkaar op zoek moeten naar kansen en mogelijkheden voor het opwekken van duurzame energie. De energie die nog nodig is na 2040 wil de gemeente Oostzaan duurzaam opwekken.

Lokale ontwikkelingen
Gemeente Oostzaan stimuleert de verduurzaming van de gebouwde omgeving door particuliere woningeigenaren aan te zetten tot het treffen van duurzame maatregelen. Zo zijn er collectieve inkoopacties voor zonnepanelen georganiseerd en komen er in 2020 informatieavonden en collectieve inkoopacties voor zowel zonnepanelen als ook isolatiemaatregelen. Het Duurzaam Bouwloket is beschikbaar voor inwoners om vragen te stellen over welke maatregelen zij het beste kunnen treffen voor het isoleren en aardgasvrij maken van hun woning. Ook de bedrijven in Oostzaan zijn actief op het gebied van verduurzaming en maatregelen die zij kunnen nemen.

Woningbouwvereniging WOV Oostzaan brengt het bezit naar gemiddeld label B door vergaande isolatiemaatregelen te treffen en kiest bij renovatie zo mogelijk al voor aardgasvrij.

En ook een net ontstaan buurtinitiatief is aan de slag met het onderzoeken hoe zij hun woningen het beste kunnen verduurzamen. De methode en kennis die zij opdoen voor hun woningen willen ze graag delen met andere buurten in Oostzaan.

Bijdrage RES gemeente Oostzaan
Gemeente Oostzaan onderschrijft de noodzaak om te komen tot een gemeentelijke en regionale bijdrage in de landelijke ambitie van 35 TWh. De gemeente Oostzaan sluit zich aan bij de Inzet Zaanstreek/Waterland voor de periode tot 2030. Het landschap, de natuur staat voorop binnen de gemeente. De ambitie “alle daken vol” sluit hier mooi op aan.
De aangewezen zoekgebieden, als extra ambitie, zoals zon of wind op land

zijn nog niet verkend binnen de gemeente Oostzaan. Om deze projecten te kunnen realiseren is een breed participatietraject noodzakelijk en lokaal draagvlak staat hierbij voorop. De haalbaarheid zal de komende jaren nader moeten worden onderzocht.

Purmerend
Het Klimaatakkoord dat eind vorig jaar mede door de VNG ondertekend is, maakt dat duurzame energieopwekking geen keuze meer is, maar een opgave waar alle gemeenten aan mee moeten werken. De gemeente Purmerend doet dit ook, onder andere door invulling te geven aan een bijdrage aan de RES Noord-Holland Zuid.

Purmerend wil een bijdrage leveren aan de doelstellingen uit het Klimaatakkoord. Dit betekent dat Purmerend afscheid neemt van het aardgas, zo min mogelijk energie gebruikt en ernaar streeft (lokaal) duurzame energie op te wekken. Deze ambitie is verder uitgewerkt in de Duurzaamheidsagenda 2019-2022. Deze agenda wordt jaarlijks geactualiseerd, op basis van nieuwe inzichten en mogelijkheden op het gebied van duurzaamheid. Tegelijkertijd kent de gemeente Purmerend meer opgaven, zoals de ontwikkeling van het (duurzame) bedrijventerrein Baanstee Noord en het toevoegen van ca 10.000 woningen aan de bestaande stad (zoveel mogelijk binnenstedelijk).

“Het landschap van Zaanstreek/Waterland is van oudsher een energielandschap. Er is hier altijd turf gestoken en windenergie opgewekt om polders te bemalen. De vraag is: Wat is een energielandschap anno 2020 en hoe past dat in onze regio? We moeten heel zorgvuldig kijken waar we wat doen.”

Thijs Kroese, wethouder Purmerend (bron: website Energieregio NHZ)

Aardgasvrije gebouwde omgeving

In Purmerend is ca 75% van de gebouwde omgeving al aardgasvrij. Dit komt doordat vanaf de jaren ’80 alle nieuwbouw is aangesloten op het warmtenet van Stadsverwarming Purmerend. De warmte voor dit warmtenet wordt opgewekt in biowarmtecentrale De Purmer, door middel van de verbranding van hout van Staatsbosbeheer. Daarmee is het een van de duurzaamste warmtenetten in Nederland.

Purmerend heeft de ambitie om te voldoen aan de afspraak uit het Klimaatakkoord. Dit betekent dat de resterende 10.000 woningen die nog zijn aangesloten op aardgas, voor 2050 op een andere manier moeten worden verwarmd dan met aardgas.
In 2016 is gestart met een pilot om een kleine 100 particuliere woningen aardgasvrij te maken. Dit wordt gecombineerd met grootschalige rioolvervangingswerkzaamheden.
In 2018 is hiervoor een bijdrage van het ministerie van BZK ontvangen (Proeftuin Aardgasvrije wijken), waarbij opgeschaald wordt naar bijna 1300 gebouwen.

De gemeente streeft ernaar dat de energietransitie zo veel mogelijk kostenneutraal verloopt en dat de lasten voor inwoners niet stijgen.

Zo min mogelijk energie gebruiken

De gemeente Purmerend heeft in 2020 een subsidie beschikbaar om woningen te isoleren. Hoe minder energie de gebouwen nodig hebben om te verwarmen, hoe minder er moet worden opgewekt.

(lokaal) duurzame energie opwekken

In Purmerend is de afgelopen jaren fors geïnvesteerd in duurzame energie, zoals de biowarmtecentrale, het zonnepanelenpark op Baanstee Noord en zonnepanelen op daken van woningen en bedrijven. Purmerend wil deze lijn doorzetten en de gehele stad voorzien van 100% duurzame energie. Het is de bedoeling om Purmerenders direct bij deze ambitie te betrekken en hen te bewegen tot het meebetalen aan (kleinere)projecten op het gebied van zonne- en/of windenergie; onder meer op daken van grotere gebouwen, zoals het stadhuis (energiecoöperatie Opgewekt in Purmerend). Komende jaren wordt geïnvesteerd in meer lokale opwekking; er wordt een tweede biowarmtecentrale gerealiseerd,

Bijdrage Purmerend in de RES

Purmerend is een sterk verstedelijkte gemeente. Er is weinig ruimte om bijvoorbeeld een groot zonnepanelenpark of windturbinepark te realiseren. Voor de opwek van duurzame energie (elektriciteit) wordt vooral ingezet op zon-op-dak.
Purmerend heeft een uitgebreid warmtenet en heeft voor de RES NHZ de vraag gesteld of een regionale bron binnen Zaanstreek/Waterland kan bijdragen aan de warmtebehoefte binnen de regio. En hoe kan aan deze opgave in regionaal verband invulling worden gegeven? In Purmerend worden momenteel de voorbereidingen getroffen voor een tweede biowarmtecentrale, die mede hiervoor kan worden ingezet.

Waterland

De gemeente streeft een duurzame ontwikkeling van het kenmerkende (water)landschap en de mooie stads- en dorpsgezichten na, door in te

zetten op lokaal opgewekte duurzame energie en energiebesparing.

Duurzaamheidsagenda

De gemeente heeft de ambitie om in 2050 energieneutraal te zijn. Dit betekent dat in 2050 alleen energie van hernieuwbare bronnen (zon, wind, biomassa, aardwarmte) wordt gebruikt, voor alle gebouwen (woningen, kantoren, bedrijfspanden) en voor het verkeer en vervoer op het grondgebied van de gemeente Waterland. Om dit te bereiken zet de gemeente sterk in op duurzaamheid, echter, met oog voor de kenmerkende waarden binnen de gemeente. De gemeente zoekt daartoe samenwerking met inwoners, bedrijven en andere overheden.

Naast de verduurzaming van haar eigen bedrijfsvoering en vastgoed, stimuleert en ondersteunt de gemeente duurzame invulling van initiatieven van lokale ondernemers en inwoners in de vorm van advies, facilitering, ambtelijke ondersteuning, communicatie en/of participatie. De speerpunten zijn:

- Energiebesparing en duurzame energie: de gemeente zet in op zonne-energie, maar ondersteunt – waar mogelijk – ook windenergie-initiatieven.
- Een duurzame gemeente: het verduurzamen van de gemeentelijke bedrijfsvoering en het gemeentelijk vastgoed.
- Grondstoffen en recycling: het bijdragen aan het hergebruik van nuttige grondstoffen door gescheiden in te zamelen en het verminderen van het totaal huishoudelijk afval in kg/inwoner.
- Duurzame mobiliteit: het omlaag brengen van uitstoot van verkeer en vervoer door het elektrisch vervoer en overige vormen van duurzame mobiliteit, zoals per fiets of over water, te stimuleren.
- Openbaar groen en landelijk gebied: het stimuleren en vergroten van de biodiversiteit binnen de gemeente en het stoppen van vervuiling van water en natuurschoon.
- Aardgasloos: het is de ambitie van de gemeente om de bestaande- en nieuwbouw (zoals het Galgeriet) duurzaam te verwarmen. Een mogelijkheid hiertoe is het gebruik van thermische energie uit oppervlaktewater, kortweg TEO. Dit is een duurzame vorm van warmte en koude die aan het oppervlaktewater onttrokken kan worden. Daarnaast worden ook andere vormen van warmte onderzocht om de transitie naar aardgasloos in uiterlijk 2050 te realiseren. Overige duurzame warmte-oplossingen moeten vooral gezocht worden in bodemwarmte, waterstof en all-electric. Om deze ambitie te realiseren werkt de gemeente aan een Transitievisie Warmte en maakt het (energie)prestatieafspraken met woningcorporaties.

Daarnaast daagt de gemeente de markt uit door het belonen van projecten die meer aan duurzaamheid doen dan wettelijk is voorgeschreven. Duurzaamheid wordt voor minimaal 30 procent meegewogen in de criteria bij de selectie van ontwikkelplannen en ontwikkelende partijen.

Wormerland

Collegeprogramma "Voor elkaar"

Het collegeprogramma 2018-2022 'Voor elkaar' geeft aan dat de ambitie van de gemeente Wormerland is om als organisatie in 2030 energieneutraal te zijn en de klimaatdoelstellingen voor de gemeenschap uit te voeren. Landelijk is in het Energieakkoord afgesproken dat we in 2050 een duurzame energievoorziening hebben. Om dit doel te halen heeft gemeente Wormerland samen met de partners in de Metropoolregio Amsterdam een intentieovereenkomst ondertekend om aardgasvrij te bouwen. De gemeente steunt, faciliteert en enthousiasmeert lokale duurzaamheidsinitiatieven.

De gemeente Wormerland wil in 2050 klimaatneutraal zijn: "Samen naar Klimaatneutraal" luidt de titel van de in 2018 opgestelde visie. Klimaatneutraal rijkt verder dan alleen warmte en energie. Voor Wormerland gaat dit over verantwoord vervoeren, de natuur zien als een bondgenoot, het stimuleren van duurzaam gedrag door bewustwording, zelfvoorzienend zijn en de energietransitie. Alle initiatieven die uit deze visie ontstaan zijn ondergebracht in een Routekaart. Alle projecten op het gebied van de gebouwde omgeving, landschap, industrie, mobiliteit en

energieopwekking krijgen eveneens een plaats op de Routekaart. Van elk project moet duidelijk worden welke bijdrage aan de CO_2-reductie dat project tot gevolg heeft.

Wormerland wil dat de CO_2-uitstoot naar nul wordt teruggebracht door het gebruik van fossiele brandstoffen af te bouwen en over te schakelen op duurzame bronnen. Nieuwe woningen worden zonder gasaansluiting gebouwd en waar mogelijk wordt ook bij bestaande bouw zo snel mogelijk de overstap gemaakt van gas naar duurzamere bronnen.
Woningcorporaties hebben meer dan 35% van de woningen in Wormerland in bezit en hebben ambities om bestaande woningen te verduurzamen naar gemiddeld energielabel B.

Energiebesparing door middel van verduurzaming van woningen is een cruciale stap, omdat in Wormerland nog veel gebouwen niet voldoende zijn geïsoleerd om van het aardgas af te kunnen. In het verleden zijn er in Wormerland al diverse inkoopacties georganiseerd gericht op energiebesparing en gezamenlijke inkoop van zonnepanelen (in Neck en Plaszoom-Oost en Prins van Oranjestraat in Wormer). Tevens was er in 2019 een zonnepanelen actie voor de gehele gemeente, waarbij door 115 huishoudens ruim 1.200 zonnepanelen zijn aangeschaft.

De ambitie vraagt ook dat we met elkaar op zoek moeten naar kansen en mogelijkheden voor het grootschalig opwekken van duurzame energie. De gemeente Wormerland werkt daarom samen met bedrijven, inwoners, woningcorporaties, maatschappelijke organisaties en overheden waaronder de gemeenten in de regio Zaanstreek/Waterland aan een Regionale Energiestrategie. Deze opgaaf is grensoverschrijdend en dit kunnen we als gemeente niet alleen.

Bijdrage RES gemeente Wormerland

Gemeente Wormerland onderschrijft de noodzaak om te komen tot een gemeentelijke en regionale bijdrage in de landelijke ambitie van 35 TWh. Wormerland sluit zich aan bij de Inzet Zaanstreek/Waterland voor de periode tot 2030. De gemeente heeft ambitie op vele vlakken, onder meer op het gebied van woningbouw, natuur en recreatie. De ambitie “alle daken vol” sluit hier goed op aan door in de gebouwde omgeving zoveel mogelijk duurzame energie op te wekken op de beschikbare daken.
De aangewezen zoekgebieden, als extra ambitie, zoals zon of wind op land (o.a. langs de A7) zullen binnen de gemeente Wormerland nader worden onderzocht. Om deze projecten te kunnen realiseren is een breed participatietraject noodzakelijk en lokaal draagvlak staat hierbij voorop. De haalbaarheid zal de komende jaren nader moeten worden onderzocht.

Zaanstad
Zaanstad benadert duurzaamheid vanuit de wisselwerking tussen economie, ecologie en de wensen van de samenleving. De missie van Zaanstad is om de gehele gemeente tussen 2030-2040 klimaatneutraal te maken. Het beleid van Zaanstad is erop gericht om in co-creatie met de stad de route te bepalen naar een klimaatneutraal en circulair Zaanstad en wat leidt tot een klimaatakkoord.

Klimaatneutraal is een heel breed begrip en omvat eigenlijk alles: van afvalscheiding en klimaatadaptatie tot eiwittransitie, van consuminderen tot de energietransitie. De focus van de gemeente richt zich op die thema's waar zij op lokaal niveau invloed op kan uitoefenen: de energietransitie van fossiel- naar duurzaam energiegebruik- en duurzame schone opwekking van energie is een flink aandeel.

De Zaanse opgave om energieneutraal te worden is fors. Zaanstad heeft een aantal bedrijven die tot de top 200 van Nederland behoren qua energiegebruik. Daarnaast heeft Zaanstad een grote woningbouwopgave. De ambitie is om deze nieuwbouwwoningen zoveel mogelijk energieneutraal te maken. Maar de grootste uitdaging in de energietransitie ligt bij de bestaande woningen. Zaanstad heeft een grote hoeveelheid oudere woningen die slecht geïsoleerd zijn. Ook wonen er relatief veel lagere inkomensgroepen in de stad die de hogere kosten niet zomaar kunnen dragen. Daarom zet Zaanstad in op een zoveel mogelijk coöperatieve energietransitie, waarin zoveel mogelijk door inwoners en organisaties wordt samengewerkt en de baten van de opwekking direct bij inwoners terecht komen.

Zaanstad is een gemeente met een dicht stedelijk gebied, maar ook waardevolle groene ruimte met landschappelijke, natuur- en recreatieve waarden Bovendien gelden voor het overgrote deel van het landelijk gebied restricties vanuit Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland (NNN). Voor Zaanstad betekent dit vooral gebruik maken van huidige stedelijke infrastructuur. Zaanstad heeft bijv. de wens om windturbines langs het Noordzeekanaal te plaatsen, waarbij ook hier het streven is om inwoners van Zaanstad optimaal te laten profiteren van de opbrengst van deze turbines, bij voorkeur door collectief beheer.

Bovenstaande uitgangspunten vormen de basis voor de inzet vanuit Zaanstad - als onderdeel van de deelregio Zaanstreek/Waterland en de Energieregio Noord-Holland Zuid – voor de opgave van het Klimaatakkoord om landelijk 35 TWh aan hernieuwbare energie op te wekken met zonne- en windenergie.

Daarnaast wordt o.a. vanuit het Coalitieakkoord ‘De molen op de wind zetten’ ingezet op een pakket aan maatregelen, met als doel de samenleving in staat te stellen om de energietransitie zélf vorm te geven. Voorbeelden hiervan zijn:

- Verduurzaming van de bestaande woningen is onderdeel van de Samenwerkingsafspraken (2020 – 2024) met woningcorporaties.
- Zaanstad organiseert jaarlijks voor particuliere woningeigenaren collectieve inkoop voor isolatie, zonnepanelen en andere verduurzamingsmaatregelen.
- Om verduurzaming ook financieel toegankelijker te maken, zoekt Zaanstad naar alternatieve financieringsmogelijkheden voor het verduurzamen van woningen.
- Zaanstad zorgt voor Energiecoaches voor huurders en Klimaatcoaches voor buurtgenoten, om de Zaankanters te informeren over de mogelijkheden voor energiebesparing en andere verduurzamingsmaatregelen.
- Zaanstad heeft een toegankelijke verduurzamingssubsidie voor woningeigenaren (de Stappensubsidie).
- Zaanstad ondersteunt Warmtescan-projecten, om woningeigenaren te informeren over warmtelekken en isolatiemogelijkheden.
- Zaanstad informeert inwoners over verduurzaming op verschillende manieren: van social media tot informatiebijeenkomsten.
- Een andere grote ontwikkeling die aan het begin staat maar op termijn een belangrijke bijdrage aan de energietransitie kan leveren is de ontwikkeling van het Warmtenet, dat nu nog op biomassa draait. Voor in de toekomst wordt gezocht naar andere warmtebronnen.
- Zaanstad werkt aan een warmteplan om meer woningen en bedrijven van het gas af te halen.
- Zaanstad stimuleert lokale coöperatie initiatieven.
- Zaanstad stimuleert gebruik van lokale duurzame energie voor haar inwoners en ondernemers via een lokaal handelsplatform voor lokale duurzame energie.
- Zaanstad ziet gemeenschappelijke kansen in de MRA voor het Noordzee-kanaalgebied voor de aanlanding van energie uit wind op zee, de bouw van een waterstoffabriek voor duurzame energieopslag en voor de overslag van fossiele brandstoffen naar duurzame energie.
- Zaanstad investeert de komende jaren 10 miljoen euro in de verduurzaming van ons eigen (maatschappelijk) vastgoed, onze onderwijsgebouwen en ons wagenpark.

1.6 Participatie en draagvlak

Samen zoeken

In 2018 is Zaanstreek/Waterland gestart met het opstellen van haar bijdrage aan de RES NHZ. In de RES staat de grootschalige opwek van hernieuwbare energie centraal. Gezien de landschappelijke kwaliteiten van Zaanstreek/Waterland zijn de landschappelijke waarden ook nadrukkelijk meegenomen; een integrale benadering dus voor de grootschalige energieopwekking in het buitengebied, waarbij ook gekeken is naar andere (toekomstige) opgaven.

Voor de totstandkoming van de bijdrage zijn meerdere werksessies georganiseerd. Ook is gesproken met de energiecoöperaties. Tijdens twee regionale ateliers is het voorstel voorgelegd aan geïnteresseerden en belanghebbenden. Raadsleden zijn geïnformeerd tijdens een regioraad en tijdens verschillende sessies in de betrokken gemeenten. Het doorlopen proces ten behoeve van de bijdrage van Zaanstreek/Waterland verschilt hiermee van de andere deelregio's.
De regio Zaanstreek/Waterland wil zich de komende jaren met name richten op maximale benutting van beschikbare daken. Daarnaast richt de regio zich op zon op parkeerterreinen en op nog niet uitgegeven bedrijventerreinen. Tijdens de bijeenkomsten met professionele stakeholders, bestuurlijke sessies en ateliers voor geïnteresseerden en belanghebbenden is brede steun uitgesproken voor deze aanpak.

Aanvullende zoekgebieden

Tijdens twee bijeenkomsten hebben geïnteresseerden en betrokkenen uit de verschillende gemeenten in de regio Zaanstreek/Waterland meegedacht over energietransitie. Deelnemers konden hun mening geven over de regionale inzet voor de RES en aanvullende ideeën aandragen.

Een groot aantal deelnemers aan de bijeenkomsten is bezorgd over de klimaatverandering en vindt dat Nederland en de regio moeten bijdragen aan CO_2-reductie. Maar niet ten koste van alles. Deelnemers vonden dat er terughoudend en zorgvuldig moet worden omgegaan met het plaatsen van windturbineparken en zonnepanelen binnen het landschap van Zaanstreek/Waterland. Tegelijkertijd vonden bijna alle deelnemers dat Zaanstreek/Waterland een bijdrage moet leveren. Aanvullende ideeën die zijn genoemd variëren van wind en zon op bedrijventerreinen tot op dijken en langs andere infrastructuur. Over verschillende locaties werd stevig gediscussieerd. Het gepresenteerde scenario 'alle daken vol' kon rekenen op draagvlak bij vrijwel alle deelnemers.

Deze ateliers hebben geleid tot de volgende aanvullende zoekgebieden voor de korte termijn (tot 2030):

- Zonne-energie
    - Zon langs A7, A8 en A10 (windschermen en middenberm).
    - Zon in Noordzeekanaalgebied (gemeente Zaanstad).
    - Zon op de Bukdijk (Marken, gemeente Waterland).
- Windenergie
    - Wind langs A7, A8 en A10.
    - Wind in Noordzeekanaalgebied (op de bedrijventerreinen, gemeente Zaanstad).
    - Wind bij de Nes (Marken, gemeente Waterland).

De haalbaarheid en het draagvlak in de regio voor deze aanvullende zoekgebieden moeten nog worden verkend.

9. Relaties met andere opgaven

9.1 Inleiding

De Regionale Energiestrategie (RES) focust zich op de opgave om over te stappen op duurzame elektriciteit en warmte. Die opgave staat echter niet op zichzelf en heeft relaties met andere opgaven, thema's, sectoren. Dit hoofdstuk belicht de relaties met die terreinen en de kansen en aandachtspunten die de energietransitie met zich meebrengt. Per thema is dit een eerste beschrijving van de relaties, in de RES 1.0 wordt dit verder uitgewerkt. Dan zal ook meer aandacht worden besteed aan de uitvoering van de samenwerkingen en ambities. De teksten in dit hoofdstuk zijn in samenspraak met verschillende partijen tot stand gekomen.

Leeswijzer
In paragraaf 9.2 staat de relatie van de RES met de overige sectortafels van het Klimaatakkoord centraal. Paragraaf 9.3 gaat in op het thema economie, ruimte en maatschappij en wat er al gebeurt op het gebied van energietransitie binnen deze thema's.

9.2 Klimaattafels

9.2.1 Industrie, haven en datacenters

Ontwikkelstrategie: in 2050 de industrie circulair
De in de Ontwikkelstrategie energietransitie Noordzeekanaalgebied geformuleerde ambitie is dat de industrie in 2050 circulair is en bijna geen broeikasgas meer uitstoot. De industrie draait dan volledig op hernieuwbare energie. Naast gebruiker is de industrie ook producent en buffer van energie. In deze *Ontwikkelstrategie* zijn ook relaties gelegd met andere clusters (Greenports Aalsmeer/NHN en de Boekelermeer/HVC) en de Haven van Den Helder. De *Ontwikkelstrategie* bestaat uit zes basisstappen voor de korte termijn en vier ontwikkelrichtingen (innovatiesporen) voor de lange termijn. Kern van de basisstappen is 'Infra op orde'. Deze is ook vanuit economisch perspectief essentieel. Het Noordzeekanaalgebied (NZKG) is een van de vijf nationale industrieclusters die als koploper worden gezien voor de energietransitie in Nederland en die ook internationaal een belangrijke rol spelen. Verder zit in industrieclusters naar verhouding niet alleen de grootste vraag naar energie maar zitten hier ook kennisintensieve bedrijven die een belangrijke rol als koploper hebben.

CO_2-emissies NZKG ruim 11 procent van totaal in Nederland

De totale omvang aan directe CO_2-emissies in het NZKG is circa 19 Mton per jaar. Dat is ruim 11 procent van de CO_2-emissies van Nederland als geheel (164 Mton in 2017 (CBS). De grootste emissies zijn afkomstig van de elektriciteitscentrales[50], Tata Steel[51] en het AfvalEnergiebedrijf Amsterdam (AEB)[52]. De twee belangrijkste energiedragers zijn op dit moment aardolie en aardgas. In het kader van het klimaatakkoord zullen veel bedrijven hun processen moeten elektrificeren om zo de nodige CO_2-emissiereducties te kunnen realiseren.

Samenwerken aan projecten om CO_2-emissies te reduceren

In het kader van CO_2-reductie werken Tata Steel, Gasunie, EBN, en Port of Amsterdam samen aan het Athos-project. De haalbaarheidsstudie toonde aan dat het door middel van een *Carbon Capture, Usage & Storage* (CCUS)-netwerk mogelijk is om de CO_2-uitstoot van bedrijven in het NZKG met 7,5 miljoen ton te reduceren. Naast opslag, biedt CO_2-infrastructuur ook mogelijkheden voor hergebruik van CO_2 voor de productie van bijvoorbeeld synthetische brandstof. Integratie met Porthos (het soortgelijke CO_2 netwerk van Rotterdam), en OCAP (CO_2-levering aan de glastuinbouw) ligt voor de hand.

Ontwikkelingen waterstof in het NZKG

Waterstof gaat in de toekomst een grote rol spelen op het gebied van energieopslag. Dit is nodig om vraag en aanbod in balans te brengen. Dit is een uitdaging, enerzijds door de toenemende vraag naar elektriciteit en anderzijds doordat het aanbod van zonne- en windenergie van nature fluctueert. In het NZKG zijn diverse partijen om verschillende redenen geïnteresseerd in waterstof. De ligging aan de Noordzee (aanlanding van elektriciteit van wind op zee) biedt mogelijkheden voor bijvoorbeeld Tata Steel om over te stappen op waterstof (in welk geval het bedrijf circa 4 GWh nodig zou hebben). Gasunie ziet mogelijkheden haar gasnetwerk aan te passen zodat het waterstof kan transporteren (nationale *backbone*). De Amsterdamse Haven zoekt als grootste benzinehaven ter wereld naar een nieuw, duurzaam verdienmodel. Opslag en overslag van waterstof heeft zodoende veel potentie. Port of Amsterdam zet zich op verschillende manieren in om de ontwikkeling van waterstof infrastructuur te versnellen (o.a. werven van afnemers van waterstof, onderzoeken mogelijkheden waterstof-elektrolyser). Om een waterstofmarkt tot stand te laten komen is

[50] Complex Hemweg en Complex Velsen/IJmond; totaal 9,8 Mton/jr

[51] 6,3 Mton/jr

[52] 1,7 Mton/jr

commitment van, en samenwerking nodig tussen zowel afnemers, producenten als distributeurs van waterstof.

Waterstof
De toepassing van waterstof is geen onderdeel van de RES maar kan wel bijdragen aan het bereiken van de klimaatdoelen. Groene waterstof is namelijk een klimaatneutrale energiedrager en de verwachtingen daarvan zijn voor de toekomst hooggespannen. Omdat waterstof zelf geen energiebron is maar een energiedrager, zijn er bronnen nodig om waterstof te maken. Dit kan bijvoorbeeld via zon- of windenergie (door elektrolyse) of biomassa (door vergassing). Het toepassen van waterstof in de gebouwde omgeving kan in de toekomst een reële optie zijn. Hoe en wanneer deze toepassing vorm krijgt is nog niet duidelijk. Dit kan zijn als direct gebruik van het waterstof, of kan weer worden omgezet en als elektriciteit worden gebruikt.

Voor 2030 worden er geen grootschalige toepassingen in de gebouwde omgeving verwacht. Er vinden wel al enkele kleinschalige en pilotprojecten plaats. Na 2030 is een kleinschalige toepassing denkbaar bij bijvoorbeeld wijken die op een andere manier (*all-electric* of via warmtenetten) niet of alleen tegen zeer hoge kosten van het aardgas af kunnen. Waterstof brengt ook vraagstukken met zich mee over de efficiëntie van de productie en de distributie. Op dit moment gaat een deel van de energie verloren bij het omzetten van elektriciteit in waterstof en is de infrastructuur nog niet klaar voor distributie van waterstof.

Datacenters en de energietransitie
Datacenters hebben een grote invloed op het energiesysteem vanwege hun grote energievraag. Nederland huisvest een derde van de Europese datacenter capaciteit en ruim 70 procent daarvan bevindt zich in de MRA. Het aantal datacenteraanvragen neemt snel toe en wederom het grootste deel daarvan wil zich wegens connectiviteitsredenen vestigen in de MRA. Het elektriciteitsnetwerk van Noord-Holland Zuid zit echter aan zijn capaciteitsgrenzen (zie de netimpactanalyse en de Systeemstudie Infrastructuur NH 2020-2050). Daarnaast hebben de datacenters een grote ruimteclaim en is ruimte in toenemende mate schaars. Vanuit infrastructuuroogpunt is het slim om de datacenters dicht bij elektriciteitsaanbod te plaatsen (systeemefficiëntie). In dat kader zou Beverwijk (aanlanding wind op zee) een interessante optie kunnen zijn. Momenteel (eerste helft 2020) wordt uitgezocht wat de beste plek is voor een vierde datacentercluster in de MRA. Daarbij wordt onder meer gekeken naar Almere/Zeewolde en Velsen-Beverwijk. Die keuze wordt gekoppeld aan het traject van de MRA-Verstedelijkingsstrategie en neemt al gauw een periode in beslag van meer dan 10 jaar.

Relatie met de RES

Deze ontwikkelingen in de industrie en het NZKG hebben een grote ruimtelijke impact, zowel boven- als ondergronds. Extra claims vanuit de RES maakt deze impact nog groter, zowel fysiek als wat betreft milieu. De ruimte voor industrie en voor producenten en verwerkers van grondstoffen in het NZKG is schaars. De ruimte moet optimaal worden benut door transformatie, intensivering, herstructureren en ruimte creëren. Tegelijkertijd zijn er ook voordelen van het industriecluster in het NZKG. Het gebied is namelijk een belangrijke schakel en draaischijf in de opwekking, opslag en conversie van hernieuwbare energie en in verwerking van grondstoffen. De gebouwde omgeving kan hier maximaal gebruik van maken waardoor ruimte bespaard kan worden. Van gescheiden energiesystemen naar een geïntegreerd energiesysteem vraagt om kennis en samenwerking tussen verschillende partijen en niet alleen met de huidige netbeheerders. Bestaande en nieuwe nog onbekende bedrijven in NZKG op het gebied van energie en grondstoffen gaan hierin een belangrijke rol spelen.

Het industriecluster in het Noordzeekanaalgebied is met verschillende ontwikkelingen bezig op het gebied van energietransitie.

- De Taskforce Infrastructuur Industrie komt begin april 2020 met advies dat ook invloed zal hebben op de energie-infrastructuur buiten industrieclusters en daarmee ook de RES.
- Onderzoek naar eigen energiesysteem in NZKG om daarmee algemeen energiesysteem buiten NZKG te ontlasten en extra ruimteclaims die geïntegreerd energiesysteem vraagt te beperken.
- Voor de Industrie moet vanuit Klimaatakkoord / Koplopersoverleg een regioplan worden gemaakt. Deze geeft inzicht in de plannen en behoeftes van de regionale industrieclusters.

9.2.2 Land- en tuinbouw

Opgave, doelstellingen en kansen in de land- en tuinbouwsector

Omdat voor de opwekking van duurzame energie de meeste oplossingen in het buitengebied liggen, is het belangrijk dat de agrarische sector betrokken wordt bij de RES. De sector wil een helpende hand bieden aan de maatschappelijke opgave en het doel om in 2030 35 TWh aan hernieuwbare en duurzame energie op te wekken. De sector kan dit doen door de koppeling te leggen tussen de eigen opgaven en die van de RES. De landbouw staat voor tal van opgaven die gekoppeld zijn aan de energietransitie. Denk daarbij aan de verduurzaming van het energiegebruik, de uitbreiding van de energie-infrastructuur, de levering

en opwekking van elektriciteit en warmte en de druk op de landbouwgrond.

Streven naar klimaatneutrale glastuinbouw
In het Klimaatakkoord en het Tuinbouwakkoord zijn afspraken gemaakt rond de ambitie 'de glastuinbouw klimaatneutraal in 2040'. In het Klimaatakkoord is afgesproken dat via gebiedsvisies in de glastuinbouwgebieden inzichtelijk gemaakt moet worden hoe de energietransitie plaatsvindt. Het gaat hierbij om visies waarin de ontwikkeling van ruimte, economie en energie in evenwicht worden gebracht. Omdat de glastuinbouw niet alleen veel elektriciteit maar ook warmte gebruikt, bieden deze gebiedsvisies de kans om de koppeling te leggen met de woningbouw, bedrijventerreinen en om samen te werken met de RES. Greenports zijn de trekkers van de gebiedsvisies.

"In pilotvorm kan er veel ontwikkeld worden bij boerenbedrijven, maar dan moet de regelgeving wel aangepast."

Ton van Schie, LTO Noord

(bron: youtubekanaal Energieregio NHZ)

De opgave van de glastuinbouw in relatie tot de energietransitie
Vanwege maatschappelijke belangen, maar zeker ook vanuit bedrijfseconomische overwegingen is energie een van de belangrijkste thema's in de glastuinbouw. De energiestromen zijn leidend. Warmte, elektra voor de belichting, water en CO_2 zijn basisbehoeften. Ongeveer 30 procent van de begroting betreft deze energiestromen. Afhankelijk van het type landbouw (bloembollenteelt, akkerbouw, vollegrondsgroenteteelt en melkveehouderij) ligt bij de energievraag de nadruk op warmte of elektriciteit. Naast benodigde energiebronnen voor warmte, is er in de tuinbouw ook elektriciteit nodig voor de opslag en koeling en toenemend gebruik van LED-verlichting.

Landbouw speelt een belangrijke rol in de emissie en/of opslag van broeikasgassen. Aan de ene kant legt de landbouw CO_2 (koolstof) vast via plantaardige productie. Een deel hiervan wordt (tijdelijk) in de bodem opgeslagen of kan worden gebruikt als hernieuwbare energiebron. Aan de andere kant stoot landbouw CO_2 uit door gebruik van fossiele energie en door afbraak van organische stof in de bodem.

De relatie van de land- en tuinbouwsector met de RES

In het RES-proces wordt, in samenwerking met LTO, het agrarisch productiegebied in beeld gebracht als kansrijk gebied voor windturbines en zonnevelden omdat hier weinig belemmeringen zijn. De afweging tussen de productiefunctie (vanuit het economisch belang van het agribusiness cluster) en energie-opwek is onderwerp van gesprek. Daarnaast is het vanwege de grote vraag naar warmte en elektriciteit van de glastuinbouw zaak om de samenwerking met de RES te leggen. Het is voor de sector belangrijk dat zij in deze discussie niet fungeert als 'kleurplaat' maar juist zelf actief aan het roer staan om agrarisch gebied te benutten voor opwekking van energie. De sector hecht daarbij veel waarde aan de manier waarop dat gebeurt. De land- en tuinbouwsector kiest voor maatschappelijke geaccepteerde vormen, waarbij op regionaal niveau gebiedsaanpakken worden opgesteld om energie, natuur en landbouw in synergie te laten opereren. Momenteel zijn verschillende gebiedsaanpakken met lokale overheden gestart en wordt gewerkt aan blauwdrukken voor nieuwe energiesystemen.

9.2.3 Mobiliteit

Opgave, doelstellingen en aanpak

In de huidige situatie neemt de sector Mobiliteit ongeveer 25 procent van het energieverbruik in Noord-Holland voor haar rekening[2]. Uit de Nationale Markt- en Capaciteitsanalyse (NMCA 2017) blijkt dat de mobiliteitsbehoefte van met name het zuidelijk deel van Noord-Holland tot 2040 fors groeit. Het terugdringen van het gebruik van fossiele brandstoffen en de omslag naar een circulaire economie moet dus gecombineerd worden met een groeiende mobiliteitsopgave. Om de doelstellingen uit het Klimaatakkoord uit te werken, wordt een Regionaal Mobiliteitsprogramma (RMP) Noord-Holland & Flevoland opgesteld. Hierin staan alle projecten/maatregelen die (al) worden uitgevoerd om CO_2-uitstoot te verminderen. De processen voor het RMP en de RES lopen parallel aan elkaar. Het maatregelenpakket dat wordt opgesteld voor het RMP en de daarbij behorende doorrekeningen worden meegenomen in de uitwerking naar RES 1.0.

Ontwikkelingen op het gebied van duurzame mobiliteit in Noord-Holland

De transitie van fossiel naar voornamelijk elektrisch rijden zal zorgen voor een toenemende vraag naar elektriciteit voor mobiliteit. Voor het project MRA-Elektrisch realiseert Pitpoint vanaf 2020 20.000 nieuwe laadpunten in de provincies Noord-Holland, Flevoland en Utrecht. De stroom hiervoor wordt onder andere geleverd door 134.000 nog te plaatsen zonnepanelen.

Daarnaast zijn de ontwikkeling van Zero Emissie Zones, de Zero Emissie Stadslogistiek en Zero Emissie OV-concessies relevant voor de RES. Dit vraagt om laadinfrastructuur en groene stroom.

9.3 Economie, ruimte en maatschappij

9.3.1 Verstedelijking en regionale ontwikkeling MRA

Scope

De verstedelijkingsstrategie van de MRA kent een brede inhoudelijke scope die aansluit bij de breedte van de geschetste verstedelijkingsopgaven voor leefbaarheid, wonen, werken, bereikbaarheid, landschap, klimaatadaptatie, circulaire economie en energietransitie. De strategie bevat de volgende onderdelen:

- Verstedelijkingsconcept voor de MRA voor de middellange en lange termijn (op hoofdlijnen).
- Fasering en prioritering van te ontwikkelen gebieden met synergie tussen de beleidsdomeinen en trajecten.
- Investeringsstrategie (bekostiging en financiering) waarin een innovatiever en efficiënte inzet van middelen wordt uitgewerkt.

Regionale Energiestrategie en MRA Agenda

De MRA Agenda 2.0 (17 april 2020) biedt de inhoudelijke basis voor de regionale samenwerking in het gebied waarbinnen ook de RES-regio Noord-Holland Zuid valt. De Metropoolregio Amsterdam (MRA) is een regio die weliswaar goed presteert, maar toch ook staat voor urgente, grote en complexe opgaven die vragen om samenwerking, niet alleen tussen regionale overheden, maar ook tussen regionale overheden en andere relevante partijen. De woningmarkt staat onder hoogspanning, de tekorten op de arbeidsmarkt lopen op, op diverse plekken zet toerisme de leefbaarheid onder druk, het mobiliteitssysteem heeft haar grenzen bereikt en de sociaaleconomische verschillen binnen de regio groeien. Daarbovenop komen nog de transitieopgaven, waaronder de energietransitie, die net zo urgent, complex en omvangrijk zijn.

Hoewel de RES NHZ een andere geografische scope heeft dan de MRA-samenwerking, kan deze wel degelijk ten dienste staan van de RES-trajecten in NHZ en Flevoland. Zo is de MRA Agenda - die in het teken staat van het werken aan een toekomstbestendige en evenwichtige metropool - er mede op gericht om:

- Het thema energietransitie te verbinden met andere MRA thema's als ruimte, landschap, economie, bouwen / wonen, mobiliteit en aan MRA-trajecten als verstedelijkingsstrategie en de MRA-datacenterstrategie.
- Via programma's zoals het Warmte/Koude-programma, het programma Herstructurering Bedrijventerreinen, de Human Capital Agenda Klimaatopgave, concrete input en ondersteuning te bieden voor de RES-trajecten.
- Via het gezamenlijke investeringsfonds InvestMRA ruimte te creëren voor investeringen in innovatie projecten op het terrein van de energietransitie.

Relatie met het proces van de RES

In de verstedelijkingsstrategie worden uitspraken gedaan over verschillende systemen op MRA-niveau, zo ook het energiesysteem. De RES is input voor de verstedelijkingsstrategie. Aandachtspunt hierbij is het goed laten aansluiten van de opbrengsten uit het RES-traject en de ideeën over systeemoplossingen in het verstedelijkingsconcept. Wanneer er een mismatch zit tussen systeemuitspraken in het verstedelijkingsconcept met de opwekplekken uit de RES, kan dat tot draagvlakproblemen voor het verstedelijkingsconcept leiden.

9.3.2 Bedrijventerreinen

Verduurzamen bedrijventerreinen kans voor energietransitie

Bestaande bedrijventerreinen zijn niet alleen gebieden waar gewerkt wordt maar bieden ook kansen voor de energietransitie en daarmee de uitvoering van het Klimaatakkoord. Toch blijven bedrijventerreinen in het Klimaatakkoord enigszins buiten beeld omdat de tafel gebouwde omgeving zich primair richt op woningen en bedrijven en de tafel industrie zich alleen richt op de 350 grootste energie gebruikende bedrijven. Het is daarom belangrijk om het energiebesparingspotentieel van bedrijventerreinen expliciet te maken, te 'verzilveren' en dit mee te nemen in de Regionale Energiestrategieën.

Bedrijventerreinen bieden veel fysieke ruimte om te verduurzamen. Denk aan dakoppervlak maar ook aan de openbare ruimte. Hierdoor zijn maatregelen in het groene landschap niet of minder nodig. Verduurzaming van bedrijventerreinen draagt naast het behalen van klimaatdoelstellingen van overheden bij aan het opzetten van verdienmodellen voor ondernemers. Ondernemers verenigen zich in lokale ondernemersinitiatieven die collectief de verduurzaming van het

bedrijventerrein vormgeven. Verduurzaming draagt ook bij aan de toekomstbestendigheid van bedrijventerreinen. Het blijkt dat duurzaamheidsinitiatieven tot een betere organisatiegraad leiden op bedrijventerreinen. Dit biedt op termijn ook kansen voor andere ontwikkelingen zoals het uitwisselen en hergebruiken van grondstoffen en reststromen en het verduurzamen van mobiliteitsstromen.

Ambities en doelstellingen van de sector

Bedrijventerreinen kunnen vanuit deze visie gaan functioneren als energie-hub. In het algemeen is er op een bedrijventerrein veel energievraag, veel ruimte om duurzame energie op te wekken en veel ruimte voor opslag en conversie. Daarnaast kan de restwarmte uit bedrijfsprocessen worden gebruikt als duurzame warmtebron voor de verwarming van woonwijken en biedt het energiegebruik op bedrijventerreinen mogelijkheden voor het afstemmen van energieproductie en energiegebruik[53]. Een gezamenlijke aanpak kan daardoor zeer positieve effecten hebben.

Relatie met de RES

Bedrijventerreinen kunnen een sleutelpositie gaan innemen in de decentrale energievoorziening en alles wat daar voor nodig is. Het energieverbruik op bedrijventerreinen is omvangrijk, er liggen kansen om dit te beperken en bedrijventerreinen kunnen een rol gaan spelen bij de realisatie van de energiedoelstellingen van andere sectoren. Daarom is het belangrijk dat bedrijventerreinen een plek krijgen in de RES en dat vanuit de RES de genoemde ontwikkelingen worden ondersteund. In de uitvoering kunnen het Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord (regio Noord-Holland Noord) en het Projectbureau Herstructurering Bedrijventerreinen (regio Noord-Holland Zuid) gemeenten en ondernemers vanuit een neutrale rol ondersteunen, adviseren en faciliteren om de benoemde visie en doelstelling te realiseren.

9.3.3 Arbeidsmarkt en scholing

De opgave op de arbeidsmarkt

De situatie op de arbeidsmarkt vormt een bedreiging voor de energietransitie. In sectoren als de bouw en installatiebranche groeit het tekort aan mensen. Daarnaast impliceert de energietransitie dat sommige banen zullen verdwijnen en zittende werknemers met andere technieken zullen moeten gaan werken en andere skills nodig gaan hebben. Ten slotte bestaat het risico dat het draagvlak voor de energietransitie in de

[53] Bedrijfsprocessen zijn actief tijdens de piek van de productie van elektriciteit uit zonnepanelen en is in sommige gevallen ook regelbaar.

maatschappij afneemt doordat mensen onzeker worden over de consequenties daarvan voor hun baanzekerheid.

In beginsel biedt de energietransitie uiteraard ook kansen voor mensen om een positie op de arbeidsmarkt te veroveren of hun positie te verbeteren. Dit kan het draagvlak voor de energietransitie juist versterken, waarbij wel de kanttekening past dat het onwaarschijnlijk is dat de energietransitie zal leiden tot een grote instroom van mensen die op dit moment niet deelnemen in het arbeidsproces. Over de omvang van de arbeidsmarkteffecten van de energietransitie valt nog weinig te zeggen.

Duidelijk lijkt in ieder geval dat de energietransitie per saldo leidt tot:

- Een toenemende vraag naar arbeid (en daarmee de spanningen op de arbeidsmarkt in de MRA de komende jaren vergroot).
- Verschuivingen tussen en binnen sectoren.
- Verschuivingen in de gevraagde kennis en skills.

Verkenningen van bijvoorbeeld het PBL laten zien dat de grootste arbeidsmarkteffecten van de energietransitie zijn gekoppeld aan de gebouwde omgeving. Met name betreft dit het isoleren van de bestaande woningvoorraad en het installeren van duurzame energiebronnen. De arbeidsmarkteffecten van andere opgaven binnen de energietransitie waarop de RES zich primair richt (zoals de opwek van zonne-energie en windenergie) zijn naar verwachting relatief klein.

Belangrijk is het besef dat de energietransitie een opgave inhoudt voor een langere periode en dus over conjunctuurcycli heen zal lopen. Dit creëert enerzijds de mogelijkheid om programma's te laten uitvoeren in perioden waarin de marktvraag relatief laag is. Anderzijds roept dit de vraag op of via het slim programmeren van programma's kan worden voorkomen dat in een recessie arbeidskrachten uitstromen uit een sector die in de daarop volgende hoogconjunctuur weer hard nodig zijn.

De relevantie van deze opgave voor de RES

De RES is onderdeel van de energietransitie waarover in het Klimaatakkoord afspraken zijn gemaakt. Het Klimaatakkoord benadrukt het belang van *human capital* voor de energietransitie. Dat kreeg vorm via een landelijke taakgroep en sectortafels. In lijn met het SER-advies *Energietransitie en Werkgelegenheid* uit 2018 (zie kader) wordt daarnaast de vertaling van nationale en sectorale afspraken naar regionaal-economische agenda's cruciaal geacht en expliciet genoemd in het

Klimaatakkoord. De MRA heeft daartoe samen met House of Skills het initiatief genomen voor een traject dat moet resulteren in een Human Capital Agenda Klimaatopgave. Dit traject wordt samen met de Amsterdam Economic Board en de provincies Noord Holland en Flevoland opgepakt. In de Human Capital Agenda Klimaatopgave kunnen de arbeidsmarktopgaven die voortvloeien uit de RES-sen worden meegenomen.

'Op veel gebieden zijn snel maatregelen nodig. De kansen op de arbeidsmarkt moeten regionaal worden bekeken en benut, omdat mensen veelal zoeken naar werk en scholing in de regio waarin ze wonen. Samenwerking tussen werkgevers- en werknemersorganisaties, overheden en regionale organisaties is cruciaal voor het succes. (Bron: SER-advies *Energietransitie en werkgelegenheid*, 2018)

Human Capital Agenda om samenwerking te stimuleren

Werknemers- en werkgeversorganisaties moeten samen, op landelijk, regionaal en sectoraal niveau, oplossingen zoeken. Zonder Human Capital Agenda (HCA) geen energietransitie en oplossing voor de klimaatopgave. Onderwijs- en arbeidsmarktissues overstijgen het niveau van de individuele gemeente. Het gaat om een landelijke opgave die vraagt om een regionale vertaling. De noodzaak om op regionaal niveau te komen tot samenwerking tussen werkgevers- en werknemersorganisaties, overheden en regionale overheden vraagt om een vehikel om vorm te geven aan die samenwerking.

Stand van zaken m.b.t. de HCA Klimaatopgave

In het kader van de voorbereiding de HCA Klimaatopgave is aantal activiteiten ontplooid:

- Globaal is in kaart gebracht hoe de arbeidsmarktsituatie in onze regio is en zich zal ontwikkelen in relatie tot de klimaatopgave, alsmede wat de belangrijkste initiatieven zijn op dat terrein;
- De noodzaak van een regionale HCA Klimaatopgave is in gesprekken en via een enquête getoetst bij allerlei stakeholders en er is gepeild hoe zij hun rol daarbij zagen;
- Met de programmamanagers van RES-sen zijn gesprekken gevoerd en zijn afspraken gemaakt over hoe de voorbereiding van de HCA Klimaatopgave input kan gaan leveren voor deze RES-sen;
- Er is een aantal inhoudelijke events georganiseerd (stakeholdersmeetings, presentaties, diner pensant) over deze thematiek met relevante stakeholders.
- Concrete initiatieven zijn ontwikkeld en in gang gezet (zie bijlage).

Uit de gesprekken en de enquête komt een redelijk eenduidig beeld naar voren. Iedereen herkent zich in de problematiek van een tekort aan gekwalificeerd personeel voor de klimaatopgave, waarbij de focus met name wordt gelegd op technisch geschoold personeel op mbo niveau. Vrijwel alle gesprekspartners en respondenten zijn bereid hun verantwoordelijkheid te nemen, een actieve rol te pakken in de HCA Klimaatopgave en via geld of capaciteit bij te dragen aan de ontwikkeling en uitrol daarvan. Er is een bestuurlijke kopgroep ingericht om invulling van de HCA Klimaatopgave te regisseren.

De HCA moet gaan fungeren als *learning community* en versnippering van gesprekken en kennis voorkomen. Daarnaast wordt ook het ontwikkelen van schaalbare oplossingen via de HCA bevorderd en kan de HCA bijdragen aan het voorkomen van ongewenste concurrentie tussen ROC's en PPS'en. Met de focus op skills kan sneller op de veranderingen op de arbeidsmarkt, als gevolg van de energietransitie, gereageerd worden dan met de focus op diploma's. Het lopende programma House of Skills heeft daarvoor al een stevige basis gelegd.

Regionale samenwerking kan ook helpen om te voorkomen dat de regionale arbeidsmarkt nodeloos verder onder druk wordt gezet doordat allerlei gemeenten op hetzelfde moment met de energietransitie gekoppelde opgaven aan de slag gaan. In de nadere uitwerking naar RES 1.0 zal overwogen worden om een concreet project op te nemen dat betrekking heeft op de onderwijs- en arbeidsmarkt. Voor NHZ zou dat bijvoorbeeld het project van groen gas in Gaasperdam kunnen zijn.

9.3.4 Kernenergie

Huidig aandeel en ontwikkeling[51]

Kerncentrales produceren geen CO_2 en kunnen dus een bijdrage leveren aan het tegengaan van klimaatverandering. Daarom bevatten veel mondiale lange termijn scenario's voor het beperken van de CO_2-emissie een zeker aandeel kernenergie, met name scenario's die de temperatuurstijging beperken tot 1,5 graad Celsius.
Momenteel staan er wereldwijd 452 kernreactoren die in 2019 samen 10 procent van de mondiaal benodigde elektriciteit leverden. Het aandeel loopt terug, want in 2010 was dit nog 17 procent.

In Europa zijn er 14 landen met een kerncentrale waarmee in 2019 in 25 procent van de totale elektriciteitsbehoefte werd voorzien. Ook hier is de verwachting is dat het aandeel afneemt, omdat er meer kerncentrales worden gesloten dan er nieuwe bij komen. Er worden nu vier nieuwe kerncentrales gebouwd in Finland, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk. Dit zijn centrales van 1650 MW per stuk. Nederland heeft één

kerncentrale van 480 MW in Borssele. Deze levert 4 procent van onze elektriciteit en wordt uiterlijk in 2033 gesloten.

De kernreactoren die nu in Europa gebouwd worden, zijn van het type EPRs (European Pressurized Water Reactors). Dit zijn reactoren van de zogenaamde derde generatie. Gesmolten zout- en thorium reactoren, die veiliger zijn en ook minder schadelijk afval met zich meebrengen, worden tot de vierde generatie gerekend. Deze reactoren zijn nu nog in ontwikkeling en komen naar verwachting niet voor 2040-2050 op de markt.

De investeringskosten voor kernenergie zijn in Europa de afgelopen jaren gestegen als gevolg van de hogere eisen aan de veiligheid en het achterwege blijven van serieproductie. Kernenergie kan qua kosten dan ook niet concurreren met zon en wind. Het Planbureau voor de Leefomgeving geeft aan dat dit op termijn anders zou kunnen zijn, maar ook dat de inpasbaarheid van kernenergie in een energiesysteem dat voor de basislast op zon en wind is gebaseerd, niet eenvoudig is. Kerncentrales doen het om economische redenen namelijk ook het beste in basislast, vanwege de hoge investeringskosten. Naast zon en wind zou er dan bij voorkeur een beter regelbare bron als achtervang moeten zijn, met ook een betere verhouding tussen de vaste en de marginale kosten.

Relatie met de RES

Het Rijk sluit het voor de lange termijn niet uit, maar ziet voor ons land geen rol voor kernenergie voor de periode tot 2030, de periode waarop de RES zich richt.

10. Hoe maken we de RES?

10.1 Naar een concept-RES

Participatieproces en werken aan draagvlak
Na de presentatie van het Klimaatakkoord door het kabinet (juni 2019) zijn de gemeenten, provincie en waterschappen in Noord-Holland Zuid gestart met de voorbereidingen voor de RES. Nadat de VNG, het IPO en de UvW het Klimaatakkoord hebben ondertekend, is de *Startnotitie RES NHZ*[52] voor besluitvorming aan alle gemeenteraden, Provinciale Staten en de algemeen besturen van de waterschappen voorgelegd (najaar 2019). Vervolgens is gelijktijdig ook het participatieproces gestart.
De VNG, het IPO en de UvW hebben gepleit om de RES te maken vanuit een *bottom up*-benadering. In de energieregio NHZ is daaraan volop gehoor gegeven. De concept-RES NHZ is daarmee het product van een intensieve samenwerking met inwoners en ondernemers samen met een groot aantal vertegenwoordigers namens een grotere achterban. Denk hierbij aan energiecoöperaties, dorpsraden, Verenigingen van Eigenaren of natuur en milieuorganisaties en andere belanghebbenden.

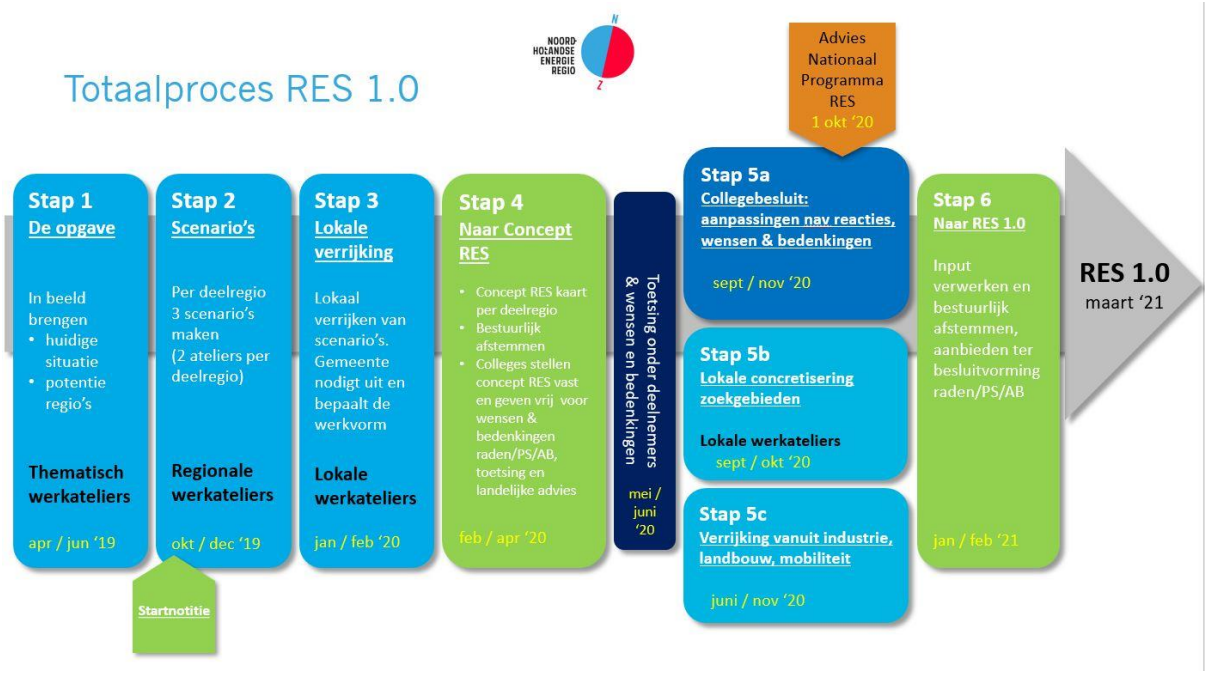
"We moeten leren leven met het feit dat we onze energie op een andere manier moeten verkrijgen. De RES is een goede start om dit proces in goede banen te leiden en meteen onze energiebehoefte te verduurzamen."

Aernoud Olde, Vertegenwoordiger energiecoöperaties NHZ/Participatiecoalitie NH

De concept-RES is het eerste resultaat van een regionaal proces om te komen tot de RES 1.0. Op basis van de concept-RES wordt het participatieproces voortgezet.

Het proces om in Noord-Holland Zuid te komen tot de RES 1.0 bestaat uit zes stappen (zie figuur). In stap vier ronden we de concept-RES af. Om de relatief korte tijd optimaal te benutten, is de energieregio Noord-Holland Zuid al met stap 1 van dit proces gestart voordat het Klimaatakkoord was ondertekend . Voor elk van de zes deelregio's is een zogenoemde *Foto energie & ruimte*[53] opgesteld, met daarin een inventarisatie van de huidige energieopwekking, de energievraag (huidig en 2030) en ruimtelijke beperkingen voor zon- en windenergie (landschap,

natuur, veiligheid en geluid). Hierdoor werd het potentiële aanbod van de regio inzichtelijk. In verschillende regionale bijeenkomsten hebben experts, ambtenaren en regionale belanghebbenden de foto aangescherpt en aangevuld[54].

Vervolgens zijn in stap 2 per deelregio 'scenario's' ontwikkeld. Hiervoor zijn per deelregio twee regionale bijeenkomsten georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomsten hebben uiteenlopende partners uit de gemeenten, regionale stakeholders en maatschappelijke partners met elkaar de scenario's ontwikkeld. Per bijeenkomst waren er 50 tot 70 deelnemers. Meerdere raadsleden van verschillende gemeenten, Statenleden en leden van het algemeen bestuur van de waterschappen waren aanwezig bij deze regionale bijeenkomsten.

"De energietransitie moet niet leiden tot een niesbui van kleine initiatieven."

Steven Slabbers, onafhankelijk provinciaal adviseur ruimtelijke kwaliteit (bron: youtubekanaal Energieregio NHZ)

Scenario 's en bouwstenen

Voor elke deelregio zijn drie scenario's ontwikkeld. Deze scenario's hadden als doel om aan de hand van uitersten te verkennen welke invulling van de duurzame energieopwekking past binnen de RES-(deel)regio en gemeenten. De scenario's zijn geen reële toekomstbeelden maar bedoeld om inzicht te geven in ontwikkelrichtingen en effecten die samenhangen met die scenario's. De scenario's zijn dus geen inhoudelijke handelingsperspectieven waartussen een keuze gemaakt moest worden, maar een hulpmiddel om het gesprek te voeren.

De scenario's zijn opgebouwd uit 'bouwstenen'. Een bouwsteen bestaat uit een vorm van energieopwekking, een type locatie en eventueel aanvullende voorwaarden. Bijvoorbeeld: zonne-energie, op land, langs infrastructuur. De bouwstenen hadden twee doelen. Enerzijds om te verkennen onder welke voorwaarden draagvlak is voor de opwekking van zon- of wind energie. Daarnaast kon met behulp van de bouwstenen worden bepaald hoeveel GWh de scenario's opleverden en wat de effecten waren voor onder andere ruimte, landschap en natuur.

In stap 3 zijn de scenario's tijdens lokale bijeenkomsten voorgelegd aan de inwoners, ondernemers en andere belangstellenden uit de samenleving. Per gemeente zijn een of meerdere lokale bijeenkomsten georganiseerd. Per bijeenkomst waren 15 tot 70 personen aanwezig. Tijdens deze lokale bijeenkomsten zijn de onderdelen (bouwstenen) van de scenario's op draagvlak getoetst en is besproken onder welke condities de opwekking van hernieuwbare energie in de betreffende gemeente passend is. Aanwezigen konden aangeven welke bouwstenen zij passend en of kansrijk vinden en welke niet. Ook raadsleden, Statenleden en leden van het algemeen bestuur van de waterschappen zijn bij verschillende lokale ateliers aanwezig geweest.

In de bijeenkomsten is beperkt stilgestaan bij de warmte. Voor het warmtevraagstuk wordt gebruik gemaakt van de resultaten uit het MRA Warmte/Koude programma dat nagenoeg de hele regio beslaat. Het proces van het MRA Warmte/Koude programma kent daarnaast ook verschillende participatiemomenten, waardoor de uitkomsten goed aansluiten bij het RES proces.

In stap vier, zijn de resultaten uit voorgaande stappen verwerkt in deze concept-RES (hoofdstuk 2). Op kaarten is aangegeven waar globale zoekgebieden liggen voor grootschalige opwek van wind- en zonne-energie.

Naar zoekgebieden

De uitkomsten van de lokale bijeenkomsten vormen de basis voor de concept-RES kaart. Tijdens de lokale bijeenkomsten spraken de deelnemers met groene en oranje stickers hun voorkeur over bouwstenen ui. De onderdelen uit de scenario's die meer positief dan negatief beoordeeld zijn, zijn vertaald naar een kaart per deelregio met globale zoekgebieden: de concept-RES-kaarten.

Om te komen tot de globale zoekgebieden is eerst een selectie gemaakt van bouwstenen waarop meer groene dan oranje stickers in de deelregio zijn geplakt. Vervolgens is deze selectie twee keer getoetst:

- Eerst zijn de verslagen van alle lokale ateliers in de deelregio nog een keer doorgenomen om te controleren dat er geen stickers of opmerkingen zijn gemist.
- Daarna is met gemeentelijke vertegenwoordigers vanuit de deelregio gecontroleerd dat de weergave van de bouwstenen in elke gemeente juist en volledig is. Lokale ontwikkelingen, zoals de uitbreiding van een bedrijventerrein, zijn daardoor ook goed op de kaart gezet en niet onterecht als zoekgebied aangegeven.

Na deze controles zijn alle bouwstenen en gecontroleerde locaties ingevoerd in het rekenprogramma waarmee de concept-RES kaart wordt gemaakt. Met dit programma is eerst de relatie tussen locatie en bouwsteen gelegd, waardoor 'vlekken' op de kaart ontstaan. Zo wordt de bouwsteen 'zon op bedrijventerreinen' vanzelfsprekend gekoppeld aan alle bedrijventerreinen in de deelregio. Daarna zijn de geldende veiligheids- en milieurestricties uit de vlekken gesneden. Tot slot is op basis van lokale kennis en expertise een laatste toets gedaan op haalbaarheid naar 2030, waarmee de vlekken zijn verfijnd tot de zoekgebieden in deze concept-RES.

Op basis daarvan is het aanbod van de energieregio bepaald: de ambitie voor opwek van hernieuwbare energie in TWh in 2030. Voor een aantal zoekgebieden geldt dat verdere uitwerking en afstemming nodig is, vanwege verschillende standpunten van betrokken partijen. Naast de globale zoekgebieden is in de concept-RES aandacht besteed aan bestaande en potentiële warmtebronnen, de warmtevraag, huidige projecten en plannen, effecten voor kosten, natuur en landschap. Ook de impact op de energie-infrastructuur is onderzocht door de netbeheerder.

Kennis en regionale samenwerking borgen

De energietransitie is een ingewikkelde en nieuwe opgave voor overheden. Tegelijkertijd vraagt het regionale samenwerking op verschillende beleidsterreinen. Daarom zijn parallel aan het participatieproces verschillende informatiebijeenkomsten, kennisdeeldagen en expertsessies georganiseerd om de kennis en regionale samenwerking te borgen. In het vervolgtraject naar de RES 1.0 wordt dit voortgezet.

Proces van betrekken, raadplegen en toetsen

- Bestuurders en raadsleden zijn op verschillende manieren bij de ontwikkeling van de concept-RES betrokken. Zij zijn geïnformeerd over het proces en de resultaten via (regionale) informatiebijeenkomsten, toelichting tijdens (bestaande) bestuurlijke regionale overleggen, raadsbrieven en online nieuwsbrieven. Ook waren bestuurders en raadsleden aanwezig bij de verschillende regionale en lokale bijeenkomsten.
- Tijdens bijeenkomsten die voor de gehele provincie zijn georganiseerd, konden volksvertegenwoordigers met elkaar én met stakeholders uit de regio in gesprek over de RES. Voorbeelden zijn de inspiratiesessie 'verbreed je ruimtelijke blik op de energietransitie' en de reflectiebijeenkomst voorafgaand aan besluitvorming over de concept-RES en RES 1.0.
- Naast dat experts en stakeholders aanwezig waren bij de regionale en lokale bijeenkomsten, zijn expertsessies georganiseerd. Deze sessies hadden als doel regionale kennis op te halen en een gezamenlijk kader voor de effectbepaling te ontwikkelen.
- Ambtenaren van gemeenten, provincies en waterschappen zijn uitgenodigd voor kennisdeeldagen. Tot aan de concept-RES zijn er 3 kennisdagen georganiseerd. Het doel van de kennisdagen hing af van het moment in het proces. Bijvoorbeeld input ophalen, resultaten toetsen, voorbereiding op het participatieproces en voorbereiden op de uitvoering van de RES. Het is belangrijk om alle kennis en kunde regionaal en lokaal goed te borgen. Zodat vanaf 1 maart 2021 de RES gewoon onderdeel kan worden van normale organisatiestructuren. Daarom zijn ook ambtenaren van aangrenzende beleidsterreinen (RO, communicatie, landschap, erfgoed, ed.) uitgenodigd voor de kennisdagen.

Vervolgstap: ophalen wensen en bedenkingen concept-RES

De concept-RES wordt voorgelegd aan de colleges van alle gemeenten, Gedeputeerde Staten van de provincie en de dagelijks besturen van de waterschappen voor vaststelling en vrijgave voor wensen en bedenkingen. Op basis van de concept-RES worden wensen en bedenkingen opgehaald bij de gemeenteraden, Provinciale Staten en de algemeen bestuenr van de waterschappen. Daarnaast krijgen de deelnemers aan de regionale en lokale bijeenkomsten de concept-RES toegestuurd, waarop ze een reactie kunnen geven. Daarnaast heeft een aantal partijen tijdens het proces tot aan de concept-RES alternatieve plannen en visies ingediend. In het vervolg van het RES-proces is ruimte om visies, plannen en voorstellen van belanghebbenden een plek te geven. De wensen en bedenkingen worden samen met de reacties van de deelnemers van het proces en alternatieve plannen en visies gebundeld en toegevoegd aan de concept-RES en aangeboden aan het NP

RES. Het document met de wensen en bedenkingen komt ook op de website te staan.

10.2 Van concept-RES naar RES 1.0

Doorrekening en advies Nationaal Programma RES

De concept-RES van NHZ wordt uiterlijk 5 juli 2020 formeel aangeboden aan het Nationaal Programma RES (NP RES) om te worden beoordeeld en doorgerekend[55]. Het NP RES beoordeelt de concept-RES op basis van het landelijke afwegingskader[56]. Hieruit volgt een advies voor het vervolg-proces. Tegelijkertijd berekent het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) of de voorgestelde strategieën voldoende bijdragen aan het realiseren van grootschalige hernieuwbare opwek van elektriciteit op land (35 TWh in 2030). Is dit niet het geval, dan moet elke RES-regio opnieuw naar de tekentafel om het nog ontbrekende aandeel aan te vullen. Hiervoor is een landelijke verdeelsystematiek ontwikkeld, 'Route35' (zie kader).

Route35

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat de Regionale Energie Strategieën (RES'en) optellen tot de landelijke doelstelling van tenminste 35 TeraWattuur (TWh) aan grootschalige hernieuwbare elektriciteitsopwekking op land, voor 2030. Daarbij is afgesproken dat de decentrale overheden een verdeelsystematiek ontwikkelen voor het geval de RES'en onverhoopt niet optellen tot de nationale opgave. Deze verdeelsystematiek is Route35 genoemd: de route om tot 35 TWh te komen. Op 1 juni 2020 dient de verdeelsystematiek te worden opgeleverd (tegelijkertijd met de concept-RES van de 30 RES-regio's), waarna de systematiek zal worden vastgesteld. IPO, VNG en de UvW zijn verantwoordelijk voor Route35, en ook het Rijk is betrokken.

De concept-RES wordt tevens voor advies toegestuurd aan de Commissie m.e.r. Paragraaf 4.4 gaat hier nader op in.

10.3 Drie stappen op weg naar RES 1.0

De ontwikkeling van de RES 1.0 gaat van start zodra de concept-RES is afgerond. Ook in dat deel van het proces staat participatie centraal. Op hoofdlijnen zijn de volgende stappen voorzien:

- De reacties op de concept-RES worden verzameld. Deze zijn enerzijds afkomstig van de verschillende overheden in de vorm van 'wensen en bedenkingen'. Anderzijds worden reacties van de deelnemers aan de tot nu toe georganiseerde

bijeenkomsten verzameld. Alternatieve plannen en visies van belanghebbenden zijn onderdeel hiervan. Zo hebben de Natuur- en Milieufederatie, LTO en Staatsbosbeheer bijvoorbeeld hun visies en inbreng reeds in een kaart van het gebied van de energieregio verwerkt. Deze reacties worden verwerkt in een reactienota, waarin aangegeven wordt hoe met reacties wordt omgegaan. Bij de ontwikkeling van de reactienota worden belangrijke dilemma's besproken met stakeholders uit de deelregio's. De reactienota wordt vastgesteld door de dagelijkse besturen van de betrokken overheden (colleges van B&W, GS en DB waterschappen).

- Na de zomer start het nader concretiseren en uitwerken van de zoekgebieden voor wind- en/of zonne-energie. Dit vraagt om maatwerk op bovenlokaal niveau; waar het ene zoekgebied al vrij concreet is vanwege bijvoorbeeld een uitgewerkt plan of initiatief, kunnen andere zoekgebieden nog veel meer verkenning met belanghebbenden vragen. Concretisering en uitwerking gebeurt op de schaal van de zoekgebieden, onder aanvoering van de bij het zoekgebied betrokken partijen. Afhankelijk van de specifieke aard, context en concreetheid van de zoekgebieden krijgt de werkwijze nadere invulling. Hierbij worden belanghebbenden actief betrokken en worden opnieuw diverse mogelijkheden voor participatie geboden. Dit leidt tot een scherper inzicht in de haalbaarheid en potentiele opwek van de verschillende zoekgebieden. Relevant is dat in de ontwikkeling van de RES 1.0 zoekgebieden kunnen wijzigen, afvallen en worden toegevoegd.
- De relatie met andere sectoren wordt verder geconcretiseerd (mobiliteit, landbouw en industrie). Daarnaast wordt de Regionale Structuur Warmte verder uitgewerkt. Ook wordt een aanzet gemaakt voor de uitvoeringsstructuur die nodig is voor de uitvoering van de RES.
- De opbrengsten worden gebundeld in de RES 1.0, Dit kent zo veel als mogelijk dezelfde opzet als deze concept-RES, waarin de nieuwe inzichten verwerkt zijn. de RES 1.0 wordt, via de stuurgroep en de colleges (B&W, GS en DB waterschappen) ter besluitvorming voorgelegd aan de algemene besturen (raden, Staten en AB).

De resultaten van bovenstaande stappen worden samen met de doorrekening en advies van het NP RES en het advies van de Commissie MER, verwerkt in de RES 1.0.

Daarnaast zal verder worden gewerkt aan de warmtetransitie, door onderzoek, kennisdeling en samenwerking. Zie paragraaf 2.1.5 voor een nadere toelichting op het thema warmte in de concept-RES.

10.4 Vervolg na RES 1.0

De RES is een continu proces. Elke regio bekijkt de RES elke twee jaar opnieuw. Verloopt de uitvoering volgens planning, moet er worden bijgestuurd of moeten er nieuwe projecten worden opgenomen? Ook kunnen op deze manier nieuwe (technologische) ontwikkelingen worden meegenomen in het vervolgproces van de RES. Vervolgens wordt een nieuwe RES gemaakt (RES 2.0 en verder). In dit proces is opnieuw ruimte voor inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden om hun stem te laten horen.

In de RES 1.0 wordt de uitvoeringsstructuur voor de uitvoering, borging en actualisatie van de RES verder uitgewerkt.

Borging in omgevingsbeleid
Het maken van keuzes in de RES gaat gepaard met het maken van ruimtelijke keuzes. Daarom kent het RES-proces overlap met afwegingen die thuishoren in een omgevingsvisie, zoals: combinatie met andere opgaves en transities, maatschappelijke betrokkenheid en aansluiting op kenmerken van een gebied.

“De RES en het Klimaatakkoord markeren de overgang van de pioniers- naar de versnellingsfase in de energietransitie. Dit betekent dat het speelkwartier nu écht voorbij is. Dat is maar goed ook!”

Herman Verhagen, sr. adviseur lokale energietransitie bij HVC
(bron: website Energieregio NHZ)

De in de RES 1.0 gemaakte afspraken krijgen pas een juridische status als deze worden uitgewerkt en worden vastgesteld in omgevingsrechtelijke instrumenten. Het Klimaatakkoord wijst in dit verband op de gemeentelijke omgevingsvisies, programma’s en omgevingsplannen. Ook de provinciale omgevingsvisie, omgevingsverordening en projectbesluiten zijn instrumenten om de RES juridisch vorm te geven.

Doelstelling is om in 2021 de keuzes uit de RES 1.0 te borgen in het omgevingsbeleid van gemeenten en provincie. Dit met het oog op een versnelling van de energietransitie en een vergunningverlening vóór 2025. Zodoende kan nog gebruik gemaakt worden van de landelijke SDE+-subsidieregeling die in 2025 afloopt. Dit betekent dat de keuzes in de concept- RES en RES 1.0 al op korte termijn ingebracht moeten worden in het gesprek over omgevingsvisies en -plannen.

10.5 Besluitvorming RES

De RES kent een langjarig regionaal proces, met de volgende besluitvormingsmomenten:

- *Startnotitie*: in de *Startnotitie Regionale Energiestrategie NHZ* zijn afspraken gemaakt over wat er in de RES uitgewerkt moet worden, hoe het proces er uit ziet en wie erbij betrokken zijn. De gemeenteraden, Provinciale Staten
  en de algemeen besturen van de waterschappen hebben de startnotitie vastgesteld, dan wel ter kennisgeving aangenomen en in een aantal gevallen aanvullende kaders meegegeven.
- *Concept-RES:* de concept-RES wordt vastgesteld door de Colleges van B&W, Gedeputeerde Staten en de dagelijks besturen van de waterschappen en vrijgegeven voor:
  - Wensen en bedenkingen van de raden, Staten en algemeen besturen van de waterschappen.
  - Reactie door de betrokken deelnemers van het RES-proces.
  - Beoordeling door Nationaal Programma RES (NP RES).
- *Reactienota concept-RES:* De wensen en bedenkingen en reacties van deelnemers worden gewogen en verwerkt in een reactienota. De reactienota wordt voor vaststelling aangeboden aan de Colleges van B&W, Gedeputeerde Staten en het
  dagelijks besturen van de waterschappen.
- *RES 1.0*. In de RES 1.0 zijn de zoekgebieden verder uitgewerkt. Ook worden de reactienota, de beoordeling door het NP RES en het advies van de Commissie m.e.r. meegenomen in de uitwerking van de RES 1.0. De definitieve besluitvorming van de RES vindt plaats op basis van de RES 1.0, deze wordt ter vaststelling aangeboden aan alle gemeenteraden, Provinciale Staten en de algemeen besturen van de waterschappen. De RES 1.0 wordt aangeboden aan het NP RES.
- *Uitvoering van de RES*: na vaststelling van de RES 1.0 worden de ruimtelijke opgaven opgenomen in het omgevingsbeleid van

gemeenten en provincie. Het streven is om dit in 2021 afgerond te hebben.
- *Actualisatie RES (tweejaarlijks)*: de RES wordt elke twee jaar geactualiseerd, gemonitord en opnieuw vastgesteld.

10.6 Uitvoering

Provinciaal beleid

De provincie Noord-Holland stimuleert de realisatie van zonne-energie op daken en nutsfuncties. Voor de periode 2019-2021 is een bedrag van in totaal € 4,5 miljoen beschikbaar voor de activiteiten in onderstaand kader. Het thema zonne-energie is nog volop in ontwikkeling. De provincie staat daarom open voor nieuwe ideeën en samenwerking om zonne-energie te versnellen, ook in het kader van de RES.

Provinciale stimuleringsregelingen

Aanjagen zon op dak

Noord-Hollandse bedrijven kunnen gebruik maken van de HIRB-regeling die inzet op brede verduurzaming van bedrijventerreinen. Met de versnellingsaanpak Zon op bedrijfsdaken worden ondernemers op weg geholpen om te komen tot de realisatie van zonnepanelen. In dit project wordt zoveel mogelijk samengewerkt met bestaande duurzaamheidscampagnes- en collectieven. Daarnaast is de provincie de pilot "gebiedsaanpak zon op agrarische daken" gestart, samen met LTO Noord, Liander, Rabobank en drie gemeenten. Doel is te komen tot een versnelling van zonne-energie op agrarisch vastgoed. Tijdens informatiebijeenkomsten worden agrarische ondernemers geïnformeerd over het traject. Geïnteresseerden krijgen vervolgens een zon-advies op maat. Het traject vormt voor Liander een strategische agenda voor netverzwaring. Verder verzorgt de provincie de Zonatlas, werkt actief samen met de Stichting Schooldakrevolutie en stimuleert de provincie via het woonbeleid de realisatie van zonnepanelen op nieuwbouw.

Innovatief meervoudig ruimtegebruik

De provincie juicht innovatief meervoudig ruimtegebruik toe. Zonne-energie kan op veel meer plekken dan alleen op daken. Zo wordt gewerkt aan een tool die de potentie en business case van zon-parkeren in Noord-Holland in beeld gaat brengen. De tool moet gemeenten en ontwikkelaars handvaten bieden om tot de realisatie van zon-parkings te komen. Verder neemt de provincie deel in het Nationaal Consortium Zon op Water. In dit samenwerkingsverband worden de mogelijkheden voor drijvende zonnepanelen onderzocht en aangejaagd.

De inzet van het eigen (infra-)areaal

De provincie Noord-Holland wil haar infrastructuur inzetten voor de opwekking van duurzame energie. Het gaat bijvoorbeeld om de toepassing van zon-geluidsschermen en zon-geleiderails, maar ook om de plaatsing van zonnepanelen op bermen, taluds en steunpunten. Er loopt een aantal pilots. Dit wordt de komende tijd uitgebreid tot concrete uitvoeringsprojecten. Verder neemt de provincie deel in SolaRoad. Naast de provincie zetten ook het Rijksvastgoedbedrijf, Rijkswaterstaat en Staatsbosbeheer het eigen areaal in en bieden de waterschappen haar gronden aan voor de opwek van zonne-

RES biedt kansen voor klimaatadaptatie

Het feit dat Noord-Holland nu bezig is met het opstellen van Regionale Energiestrategieën (RES) biedt kansen om nieuw aan te leggen voorzieningen zo klimaatbestendig mogelijk te maken. Kansen kunnen liggen bij het koppelen van het opwekken van zon- en windenergie aan bijvoorbeeld ontwikkeling van natuur- en waterbergingsgebieden. Maar het biedt ook kansen waar het gaat om nieuwe investeringen waarbij vanaf de start rekening gehouden kan worden met de klimaatbestendigheid van de

investeringen. Gezien de hoge druk waaronder de energietransitie uitgevoerd moet worden, zal er niet vanzelfsprekend aandacht zijn voor de weerbaarheid tegen klimaatveranderingen. De provincie heeft als bovenregionale overheid de taak om het bewustzijn op dit onderwerp te vergroten, kennis te delen en verschillende opgaven ruimtelijk te koppelen (zie ook Agenda Klimaatadaptatie Noord-Holland). Om dit te bereiken moet ruimtelijke adaptatie vanaf 2020 onderdeel van het beleid zijn. Op provinciaal niveau heeft klimaatadaptatie een prominente plaats in de Omgevingsvisie gekregen.

Overige stimuleringsregelingen duurzame energie
Tot slot zijn er diverse regelingen waarmee Noord-Holland een impuls geeft aan (de grootschalige opwekking van) hernieuwbare energie, zoals:

- Participatiefonds Duurzame Economie Noord-Holland (PDENH): investeringsfonds voor duurzame bedrijven en initiatieven in Noord-Holland.
- Programma Investeringsgereed Innovatief MKB Noord-Holland (PIM): initiatief van de provincie Noord-Holland om innovatieve en duurzame mkb'ers te helpen met financieringsvragen.
- GO!-NH: stimuleert vernieuwende ideeën op het gebied van circulaire economie en duurzame mobiliteit. In het programma worden ondernemers ondersteund met het verder ontwikkelen van hun innovatieve idee tot een uitvoerbaar product of dienst.
- Regeling duurzaamheidsinitiatieven burgercollectieven Noord-Holland: Provincie Noord-Holland verstrekt subsidie aan burgercollectieven om inwoners te stimuleren te investeren in duurzaamheidsmaatregelen.

De inzet van de waterschappen de komende periode

Alle waterschappen zet zich in om een bijdrage te leveren aan de energietransitie. Dit doen zij op verschillende manieren:

- *Waterschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV)* benut haar bedrijfslocaties al goed. Daarnaast bekijkt AGV (opnieuw) de mogelijkheden voor een windpark op de RWZI West. De grote waterbergingsgebieden bieden mogelijk kansen voor grootschalige opwek met wind- en/of zonne-energie. Ook gaat AGV als input voor de RES 1.0 een scan uitvoeren naar het potentieel van zon en wind op water, op dijken en waterbergingsgebieden. Onderzocht wordt of er op bepaalde plekken wind- en zonne-energie mogelijk is waarbij zowel dijkveiligheid als waterkwaliteit, natuurwaarden en biodiversiteit geborgd zijn of zelfs verbeteren.
- *Hoogheemraadschap van Rijnland* steunt actief enkele pilots om innovatie technieken te testen en biedt ruimte aan initiatieven van derden. Daarnaast verwacht het Hoogheemraadschap van Rijnland dat bij de toekomstige omvang van de slibvergisting in Waardepolder meer biogas geproduceerd wordt dan nodig is voor de eigen bedrijfsvoering. Het overschot kan bijdragen aan de groeiende vraag naar groen gas. Ook wordt bekeken in hoeverre op de eigen terreinen energie opgewekt kan worden met zonnepanelen en windturbines.
- *Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK)* heeft de ambitie om meer in te zetten op participatie met andere partijen en een voorbeeld te zijn op het gebied van duurzaamheid en innovatie. HHNK heeft voor verschillende technieken van duurzame opwek in beeld gebracht hoe zij hiermee om willen gaan. HHNK wil bijvoorbeeld initiatieven voor geothermie ondersteunen en actief gemeenten benaderen om gebruik van TEO en TEA te stimuleren (zie bijlage 4 voor gehele afwegingskader).

Wat wordt van het Rijk gevraagd?

De netbeheerder werkt met de RES-partners aan een optimale duurzame energie-infrastructuur. De netbeheerder maakt de impact van ontwikkelingen helder en is duidelijk over de (maatschappelijke) kosten. Voor de netbeheerder is de RES de basis voor een langjarige en planmatige aanpak, waarmee gericht kan worden ingezet op het vinden van geschikte locaties voor kabels en elektriciteitsstations, het doorlopen van vergunningstrajecten en het inzetten van schaarse technici om al het werk te realiseren. Om te komen tot een effectieve en tijdige uitvoering van de RES is meer nodig vanuit het Rijk:

- Aanpassing van wet- en regelgeving om snellere en efficiëntere aansluiting van duurzame energieprojecten en transport van duurzame energie mogelijk te maken.
- Maatregelen om een betere afstemming van vraag en aanbod van producenten en afnemers mogelijk te maken, zoals *smart charging*.

- Aansluiting van nationale programma's, zoals het Programma Energie Hoofdinfrastructuur, op de RES; aandacht voor ruimte voor infrastructuur in energieplannen en snellere besluitvormingsprocedures incl. escalatiemechanismes.
- Maatregelen die ertoe leiden dat er meer technici worden opgeleid voor de energietransitie.
- Gemeenten moeten de warmtetransitie lokaal realiseren en voldoende flexibiliteit hebben om tot maatwerkoplossingen te komen. Zij moeten voldoende bevoegdheden hebben om indien nodig volledig dekkende gebiedsoplossingen te realiseren. Hiermee moet worden voorkomen dat de zogenoemde 'krenten uit de pap worden gehaald' en minder aantrekkelijke investeringen blijven liggen. Zij moeten de mogelijkheid hebben om bedrijven in publiek eigendom, waaronder de netwerkbedrijven, aan te kunnen wijzen als warmtebedrijf. Hieronder worden verstaan warmteproducent, exploitant van het warmtenet en/of warmteleverancier. Wetgeving moet niet gericht zijn op het reguleren van één type voorziening, maar de diversiteit aan netten ondersteunen, ruimte bieden voor toekomstige innovaties en een gelijk speelveld creëren voor alle partijen die actief kunnen zijn in warmte, zowel privaat als publiek.

Naast dat het wenselijk is de juiste landelijke gereedschappen te bieden voor de ontwikkeling van de benodigde netinfrastructuur, is tijdens het RES-proces gevraagd om rijksbeleid te ontwikkelen voor:

- Mogelijkheden voor het combineren van agrarische activiteiten met opwek van hernieuwbare energie. Hierbij kent met name het huidige belastingstelsel belemmeringen. Het Rijk wordt gevraagd deze belemmeringen in kaart te brengen en waar mogelijk aanpassingen te doen.
- Mogelijkheden voor maatwerk of verruiming van de kaders ten aanzien van windturbines. In een aantal zoekgebieden zou een minimale wijziging van de (hoogte)norm een significant grotere opbrengst kunnen genereren. Daarnaast gelden in een aantal specifieke zoekgebieden (hoogte)beperkingen. Door deze (hoogte)beperkingen is slechts een beperkt aantal soorten windturbines op deze plekken realiseerbaar, deze turbines vallen echter (deels) buiten de voorwaarden voor SDE-subsidie. Aan het Rijk wordt gevraagd bij de afweging voor de SDE-subsidie beschikking ook rekening te houden met minder rendabele businesscases als gevolg van deze (hoogte)beperkingen.
- De wet- en regelgeving rond het Bouwbesluit kent nog geen verplichtend karakter om initiatiefnemers

duurzaamheidsmaatregelen op te leggen, zoals het toepassen van zonnepanelen op grote bedrijfsdaken en isolerende maatregelen bij nieuwbouw. Ook het energieneutraal bouwen is hierin nog onvoldoende geïntegreerd. Het Rijk wordt gevraagd te onderzoeken welke wet- en regelgeving, naast de huidige aanpassingsagenda, aangepast kan worden om gemeenten en provincies hierin meer mogelijkheden te bieden.

"We zoeken naar gebieden waar veel opgaven samenkomen én naar gebieden die juist leeg kunnen blijven."

Taco Kuijers, ruimtelijk ontwerper (bron: youtubekanaal Energieregio NHZ)

10.7 Weging milieubelang in RES Noord-Holland Zuid

De concept-RES en de RES 1.0 bevatten alle relevante milieu-informatie over de scenario's en zoekgebieden, om zo het milieubelang op juiste wijze te kunnen wegen in de keuze voor de locaties waar duurzame energie opgewekt kan worden. Dit sluit aan bij het doel en de 'geest' van een milieueffectrapportage (m.e.r.).Voor de RES NHN en NHZ wordt geen formele m.e.r.-procedure doorlopen en dus ook geen milieueffectrapport (MER) opgesteld[57]. Wel zijn en worden verschillende stappen gezet die vergelijkbaar zijn met een formele m.e.r.-procedure (zie bijlage 3. Om kennis uit te wisselen wordt deelgenomen aan een landelijke pilot over de RES in relatie tot een m.e.r.

MER en RES

Een (landelijk) veel gestelde vraag is: moet er een m.e.r. gemaakt worden voor de RES? Feitelijk is het niet verplicht. Maar er zijn overwegingen om wel een m.e.r. op te stellen tijdens het RES-proces. De keuze is afhankelijk van de regionale aanpak voor de RES. Wanneer de afspraken in het RES-proces vooral een indicatief/strategisch karakter hebben zal een m.e.r. pas later (bij RO-procedures) aan de orde zijn. Worden in het RES-proces meer bindende, concrete afspraken vastgelegd, dan kan een m.e.r.-plicht ontstaan (zie ook kader).

Waarom geen m.e.r. voor de RES:

- De RES is niet “door wettelijke of bestuursrechtelijke bepalingen voorgeschreven” en heeft dus geen juridische status. Daarom is een m.e.r. niet verplicht bij de RES.
- Het RES-proces in Noord-Holland kent vele overlappen met een MER. Het opstellen van een m.e.r. zou dubbel werk betekenen.
- De concept- RES gaat vooral over het aanwijzen van zoekgebieden, hiervoor is geen m.e.r. nodig; het is een waardevrije inhoudelijke beoordeling van gebieden op geschiktheid voor wind/zon.

Waarom wel een m.e.r. voor de RES:

- In de RES worden strategische keuzes gemaakt die richtinggevend zijn voor projectbesluiten die m.e.r.-(beoordelings)plichtig zijn. Denk bijvoorbeeld aan de locatiekeuzes voor zonne- of windparken.
- Er kan een m.e.r.-plicht ontstaan als bij een rechterlijke toets een RES kaderstellend blijkt te zijn voor latere besluiten over energieprojecten. Indien een m.e.r. wordt opgesteld in het RES-proces, worden juridische risico’s in een later stadium (bij de besluitvorming voor de projecten ter uitvoering van de RES) voorkomen.
- Een m.e.r. kan helpen bij het maken van strategische keuzes en besluiten. Een m.e.r. brengt de omgevingseffecten van een plan of project in beeld. Daarnaast kan een m.e.r. bijdragen aan een snellere vergunningverlening van energieprojecten, deelnemende gemeenten in de regio kunnen de resultaten hergebruiken in de RO-procedures.

De stuurgroepen van zowel de regio Noord-Holland Noord als Noord-Holland Zuid hebben beide besloten om geen m.e.r. te maken bij de concept-RES, omdat er in het RES-proces verschillende stappen worden gezet die vergelijkbaar zijn met een formele m.e.r.-procedure. Daarnaast is besloten om deel te nemen aan een landelijke pilot (zie kader). Er wordt gezocht naar synergie waar dat kan en tegelijkertijd leren en ontdekken de deelnemers wat (straks) nog aanvullend nodig is bij de RES 1.0 en ten behoeve van een m.e.r. in het kader van procedures voor omgevingsvisies en -plannen.

Pilot RES en milieueffectrapportage

De RES-regio’s NHN en NHZ nemen deel aan de pilot Regionale Energiestrategieën en milieueffectrapportage. In die pilot willen enkele RES-regio’s, de provincies Gelderland en Noord-Brabant, het Nationaal Programma RES en de Commissie voor de milieueffectrapportage (verder: Cie m.e.r.) ervaring op doen en kennis delen over strategische milieueffectrapportage bij de RES. Onderdeel van de pilot is ten eerste een startgesprek met het secretariaat van de Cie m.e.r. over de insteek van de pilot voor NHN en NHZ en waarop advies gevraagd wordt. Ten tweede zal een werkgroep van de Cie m.e.r. een advies geven op de concept-RES. Dit advies zal ook antwoord geven op vragen die vanuit NHN en NHZ worden gesteld. Ten derde zullen de lessen en ervaringen worden gedeeld met

de RES-regio's in de pilot en waarschijnlijk ook met overige RES-regio's die niet deelnemen in de pilot.

10.8 Data en monitoring RES

Om de energietransitie vorm te kunnen geven en uit te voeren is het noodzaak om monitoren, leren en bijsturen consequent onderdeel te maken van de RES. De toegang tot actuele, betrouwbare data speelt hierin een belangrijke rol, denk aan de elektriciteitsproductie met behulp van wind en (grootschalig) zon-pv en de ontwikkeling van vraag en aanbod van warmte.

Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) heeft van het Rijk de taak gekregen om zorg te dragen voor de monitoring en evaluatie van de voortgang van zowel het Klimaatakkoord als de RES. Het Nationaal Programma RES (NP RES) biedt daarbij richtlijnen, instrumenten en expertise waarvan we in Noord-Holland (RES NHN en RES NHZ) dankbaar gebruik zullen maken.

Zoals opgenomen in de *Startnotitie* heeft de provincie Noord-Holland tijdens het proces om te komen tot de concept-RES'en de wenselijkheid en mogelijkheid verkend een regierol te spelen op het vlak van data & monitoring. Naast het bieden van een ondersteunende rol betreffende kaart- & datavragen is de provincie in de zomer van 2019 gestart met het organiseren van ambtelijk collegiaal overleg met gemeentelijke monitorings- en GIS/data-deskundigen. Dit groeiende kennisnetwerk is een aantal keren bij elkaar gekomen om kennis, ervaringen en ook zorgen te delen over hun (potentiële) rol bij het ondersteunen van lokaal klimaatbeleid en het aanjagen van de energietransitie.

De ondersteunende rol van de provincie in data en monitoring ten behoeve van de -RES is van toegevoegde waarde. In het collegiaal overleg is geconstateerd dat de beschikbare capaciteit op het gebied van databeheer en GIS-expertise in de meeste deelregio's (nog) beperkt is en meer samenwerking op dit terrein wenselijk is. Gezien de complexiteit van de energietransitie en de stevige opgaven neergelegd bij de RES en verwante plannen (o.a. Transitievisies Warmte en Regionale Mobiliteitsprogramma's) zal dit de komende jaren een belangrijk punt van aandacht zijn.

De provincie gaat in nauwe samenwerking met de gemeenten en de netbeheerders zorgdragen voor eenduidigheid, toegankelijkheid,

vergelijkbaarheid en optelbaarheid van cijfers op de verschillende (bestuurlijke) niveaus. Daarbij wordt aangesloten op de landelijke monitoringssystematiek. De provincie ondersteunt hiermee de implementatie en actualisatie van de RES en zal hierin een regierol nemen, dit houdt in grote lijnen inh:

- Het vervullen van een 'scharnierfunctie' tussen de landelijke data- en monitoringstrajecten gerelateerd aan het Klimaatakkoord en de kennis, ervaring en behoeften in de regio's/gemeenten;
- Centraal (aanspreek/informatie)punt voor het verzamelen en beschikbaar stellen van benodigde data en informatie ten behoeve van de RES. Hiervoor is eveneens een dashboard Energietransitie in NH in de maak;
- Het initiëren en ondersteunen van een lerend netwerk op niveau van de provincie en/of de Noord-Hollandse RES waarmee ruimte gemaakt wordt voor het delen van kennis en ervaring, co-creatie (gezamenlijke data/GIS-projecten) en momenten van reflectie;
- Het verder stimuleren van samenwerking en capaciteitsontwikkeling binnen de (deel)RES-regio's.

10.9 Communicatie en participatie

De communicatie door de energieregio Noord-Holland Zuid is in de afgelopen periode voornamelijk gericht op het ondersteunen van het ontwikkelproces van de concept-RES. De belangrijkste doelgroepen zijn hierbij de deelnemers van de energieregio: gemeenten, provincie, waterschappen en energiebedrijven. De communicatie met inwoners en ondernemers behoort tot de verantwoordelijkheid van de gemeenten. Elke gemeente heeft hier op eigen wijze invulling aan gegeven. Het programmateam van de energieregio NHZ vervult hierbij een ondersteunende rol.

Communicatie over proces en inhoud

Het communicatiebeleid van de energieregio bestaat uit twee lijnen: procescommunicatie en inhoud van de RES. Zie kader.

Lijn 1. Procescommunicatie
De procescommunicatie gaat over zaken als het voorbereiden en aankondigen van de regionale en lokale ateliers, de inspiratiesessies en de kennisdeeldagen. Hierbij is veel aandacht besteed aan hoe ieder vanuit zijn of haar rol kan deelnemen aan het ontwikkelen van de concept-RES en wat er met de inbreng wordt gedaan. Over dit onderwerp zijn onder meer raadsinformatiebrieven opgesteld.

De website en nieuwsbrief van de energieregio waren het centrale communicatiemiddel. Op de website zijn alle documenten gepubliceerd, transparant en volledig. Denk daarbij aan de Startnotitie, fotodocumenten, scenario's en verslagen van onderzoeken en lokale bijeenkomsten. Op LinkedIn en Twitter zijn artikelen (interviews), verslagen van bijeenkomsten, relevante ontwikkelingen en voorbeelden van de energietransitie gedeeld.

Lijn 2. Inhoud van de RES
De concept-RES is een complex document dat aan veel politiek en publiek gevoelige thema's raakt. De Energieregio heeft zich hierin neutraal opgesteld. Toonzetting van de communicatie was functioneel en zakelijk. Er is steeds benadrukt dat de RES verplicht is, stap voor stap en *bottom up* ontwikkeld wordt en flexibel is in de uitvoering, omdat de RES om de twee jaar wordt geactualiseerd. Hierbij is niet voorbij gegaan aan moeilijke kwesties en is aandacht gevraagd voor kansen. Dit laatste onder meer door interviews te publiceren met de gedeputeerde, met een aantal wethouders, Natuur & Milieufederatie, Waterschappen en de netbeheerder.

Er leven veel vragen, bijvoorbeeld over wat een RES is, waarom windturbines op zee niet meetellen, waarom er geen rekening wordt gehouden met waterstof en kernenergie enzovoorts. Om dit soort vragen op een toegankelijke en neutrale manier te beantwoorden is een RES Kennistest gemaakt (www.restestnh.nl) en zijn factsheets gepubliceerd.

Media-aandacht
De energieregio voerde een *reactief* persbeleid. De belangrijkste journalistieke media zijn geïnformeerd over de rol van de energieregio en met welke vragen men terecht kan. De media-aandacht voor de RES in Noord-Holland Zuid is tot dit moment relatief beperkt gebleven. Uitzondering hierop was de concept-RES van de gemeente Amsterdam, die positief is ontvangen door onder andere het Parool en de Volkskrant.

Bijlage 1. Begrippenlijst

Aardgasvrij
Niet aangesloten op de fossiele brandstof aardgas. Dit betekent niet gasloos; er kan groen gas worden toegepast.

Aardwarmte
Zie geothermie

Aquathermie
Aquathermie gaat over het gebruik van warmte uit water. Dat kan oppervlaktewater zijn, zoals kanalen, rivieren en meren of afvalwater uit het riool.

Bebouwde omgeving
Woningen en gebouwen die gebruikt worden voor dienstverlening (kantoren, scholen, ziekenhuizen, etc.)

Biogas
Biogas is gas dat verkregen wordt bij de vergisting van organisch afval en dat voor energieopwekking gebruikt kan worden.

Biomassa
Plantaardig en dierlijk (rest)materiaal, dat als grondstof wordt gebruikt voor de energieopwekking of direct als biobrandstof

Bouwsteen
Bouwstenen zijn een bepaalde techniek van energieopwekking (bijv. een windturbine), op een plek (bijv. agrarische grond) en onder een bepaalde conditie (bijv. langs de snelweg).

Circulaire economie
Producten en grondstoffen worden hergebruikt en zo min mogelijk vernietigd.

CO_2-neutraliteit
Terugdringen van de CO_2-footprint door de CO_2-uitstoot te minimaliseren. Het ultieme doel is om, deels via compenserende maatregelen, de uitstoot van broeikasgassen te neutraliseren.

Duurzame energie/ warmtebronnen
Duurzame energie is opgewekt uit bronnen die niet op kunnen raken. Soms wordt voor duurzame energie een beperktere definitie gehanteerd, namelijk: energie uit bronnen die niet op kunnen raken én die niet vervuilen.

Draagvlak
Positieve houding of steun ten opzichte van een doel, principiële keuze of concreet besluit.

Effluent
Gezuiverd afvalwater dat de rioolwaterzuiveringsinstallatie verlaat. [wiki]

Elektrolyse
Een chemische reactie waarbij onder invloed van een elektrische stroom samengestelde stoffen worden ontleed tot enkelvoudige stoffen en/of andere samengestelde stoffen. [wiki]

Energiecoöperatie
Een energiecoöperatie is een coöperatie die zich richt op het bevorderen van een duurzame energievoorziening.

Energiedrager
Een energiedrager is een grondstof die fungeert als bron voor energie, bijv. aardolie, aardgas, steenkool, elektriciteit, stoom en vormen van duurzame energie.

Energie-infrastructuur
Netwerk om elektriciteit te kunnen transporteren.

Energieneutraal
Wanneer in een regio het totale energiegebruik niet groter is dan de hoeveelheid uit hernieuwbare bronnen opgewekte energie, bijvoorbeeld zon, wind, aardwarmte en (onder voorwaarden) biomassa.

Energieregio
Nederland is voor de RES'en in 30 energieregio's ingedeeld die aangeven hoeveel duurzame warmte en elektriciteit op eigen grondgebied kan worden gerealiseerd.

Energietransitie
Structurele verandering naar een duurzame energiehuishouding.

Energievraag
De hoeveelheid energie die gebruikt wordt in de regio.

Geothermie
Geothermie (aardwarmte) maakt gebruik van warmte uit de grond. Hiervoor wordt een diep gat geboord van gemiddeld 2 tot 4 km diepte. Warm water wordt hieruit omhoog gepompt om bijvoorbeeld water in een warmtenet te verwarmen.

Gj/Gigajoule
De energie-inhoud van aardgas wordt uitgedrukt in MJ (megajoule) of GJ (gigajoule).

Groengas
Duurzame variant van aardgas en wordt gemaakt door biogas op te waarderen tot het dezelfde kwaliteit heeft als aardgas.

GWh
Gigawattuur: hoeveelheid energie die per uur opgewekt kan worden.

Hernieuwbare energie
Schone, duurzame en onuitputtelijke energie die het leefmilieu niet schaadt.

Hernieuwbaar gas
Overkoepelende term voor gas dat is opgewekt uit hernieuwbare bronnen. Naast groengas valt een gas als waterstof hier ook onder.

Influent
Ongezuiverd afvalwater.

Infrastructuur
Zie Energie-infrastructuur

Klimaatadaptatie
Klimaatadaptatie is het aanpassen aan de huidige of toekomstige effecten van klimaatverandering.

Klimaatneutraal
Klimaatneutraal heeft betrekking op bepaalde activiteiten die geen negatief effect hebben op het klimaat, wat betekent: geen CO_2-emissie.

Klimaatmonitor
Monitoringportaal van het Rijk dat gegevens voor de monitoring van lokaal en regionaal klimaat- en energiebeleid presenteert.

Koude/warmteopslag (KWO)
Het opslaan van koude of warmte ten behoeve van respectievelijk koeling of verwarming, bijvoorbeeld van (tap)water of een gebouw.

MW
Megawatt: eenheid voor elektrisch vermogen.

Nationaal Klimaatakkoord
De Nederlandse invulling (juni 2019) van het Klimaatakkoord van Parijs, bestaande uit meer dan 600 afspraken tussen bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden om de uitstoot van broeikasgassen in 2030 te halveren ten opzichte van 1990.

Omgevingsvisie
Rijk, provincies en gemeenten stellen ieder een omgevingsvisie op: een strategische visie voor de lange termijn voor de gehele fysieke leefomgeving.

Petajoule
Een Joule is gelijk aan een Wattseconde, een kilowattuur is dus 3,6 miljoen Joule. Eén petajoule staat gelijk aan 1 x 10^15 Joule (1 miljoen miljard Joule). Ter illustratie: dat is ongeveer gelijk aan het jaarlijks elektriciteitsverbruik van 80.000 huishoudens.

Regionale Energie Strategieën (RES)
De landelijke afspraken van het Nationaal Klimaatakkoord worden uitgewerkt in 30 Regionale Energie Strategieën. Iedere regio onderzoekt haar vraag naar warmte en elektriciteit en geeft aan hoeveel duurzame warmte en elektriciteit op eigen grondgebied kan worden gerealiseerd.

Regionale Structuur Warmte (RSW)
Het deel van de RES dat over warmte gaat, heet de RSW. Die afkorting staat voor Regionale Structuur Warmte. De RSW brengt de vraag naar, het aanbod aan en de infrastructuur van warmte in kaart.

Repoweren
Het opwaarderen van bestaande winparken of windturbines.

Restwarmte
Restwarmte is warmte die overblijft bij (industriële) processen. Wanneer deze warmte niet inzetbaar is in het proces zelf, wordt gesproken van restwarmte.

Riothermie
Bij riothermie wordt warmte uit het afvalwater van het riool gehaald. Deze warmte kan worden gebruikt om het water in een lagetemperatuur-warmtenet te verwarmen.

Scenario's
Scenario's zijn mogelijke toekomstbeelden en bedoeld om inzicht te geven in ontwikkelrichtingen en effecten die samenhangen met die scenario's. De scenario's zijn dus geen inhoudelijke handelingsperspectieven waartussen een keuze gemaakt moet worden, maar een hulpmiddel om het gesprek te voeren.

TEA
Thermische Energie uit Afvalwater.

TED
Thermische Energie uit Drinkwater.

TEO
Thermische Energie uit Oppervlaktewater. Uit oppervlaktewater zoals meren en rivieren kan in de winter warmte worden gewonnen en in de zomer koude om daarmee bijvoorbeeld woningen te verwarmen en te koelen.

TWh
Terawattuur: hoeveelheid energie die per uur opgewekt kan worden. 1 TWh is 1.000 GWh.

Transitievisie Warmte
In de Transitievisie Warmte wordt vastgelegd op welke termijn wijken aardgasvrij worden en welke alternatieve warmtevoorziening het meest voor de hand ligt.

Utiliteit
Dienstverlening, oftewel kantoren, scholen, ziekenhuizen, etc.

Warmtebron
Een bron waar warmte uit gewonnen kan worden. Bijvoorbeeld warmte uit de aarde (geothermie) of uit het water (TEO/TEA/TED).

Warmtenet
Een warmtenet is een netwerk van leidingen onder de grond, waardoor warm water stroomt. Dat warme water, afkomstig van een warmtebron in de buurt, kan worden gebruikt om huizen of andere panden te verwarmen.

Warmte/koudeopslag (WKO)
Zie: Koude/warmteopslag (KWO).

Warmtevraag
De hoeveelheid warmte die nodig is om woningen of andere gebouwen te verwarmen.

Werpafstand
De maximale afstand waarop een onderdeel van een windturbine bij falen terecht kan komen.

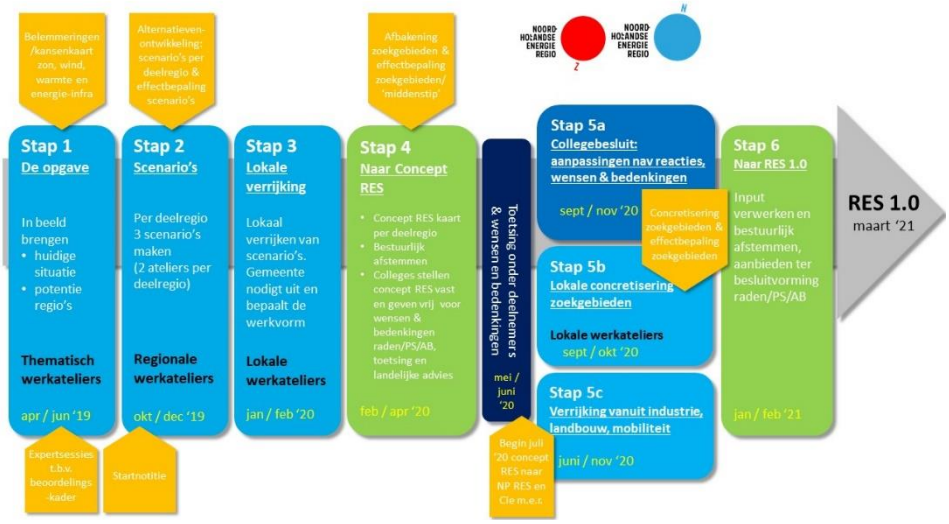
Zoekgebied
Zoekgebieden zijn gebieden waar de mogelijkheid voor grootschalige opwek van wind- en zonne-energie nader onderzocht gaat worden. De zoekgebieden zijn richtinggevend voor het aanbod naar het Rijk, maar de precieze haalbaarheid, wenselijkheid en invulling worden nader onderzocht. Nieuwe initiatieven buiten de zoekgebieden worden niet uitgesloten en worden ook onderzocht op haalbaarheid.

Bijlage 2. Bronnen

PM

Bijlage 3. Weging milieuaspecten in de RES

Meerdere onderdelen en stappen uit het advies van de Cie m.e.r. over de RES en m.e.r.[54], zijn onderdeel van het RES-proces. De stappen die in de RES worden gezet om de effecten op het milieu mee te wegen, zijn zichtbaar in het schema en worden in deze paragraaf kort beschreven.

Participatie

In het genoemde advies over de RES en m.e.r. geeft de Cie m.e.r. aan dat een m.e.r-procedure een goed instrument is om participatie te organiseren. Ook deze participatie is in het RES-proces van NHN en NHZ georganiseerd. Het is een *bottom up* participatief proces, waarbij de RES op maatschappelijk draagvlak (op provinciaal, regionaal en lokaal niveau) wordt getoetst. De milieu-informatie wordt ook in dat proces meegenomen en besproken.

Belemmeringen-/kansenkaart zon, wind, warmte en energie-infrastructuur

Voor iedere RES-deelregio is een 'Foto energie & ruimte' opgesteld[55]. Deze foto's geven inzicht in het huidige aanbod van hernieuwbare energie, huidige infrastructuur voor warmte en elektriciteit, voorziene ruimtelijke ontwikkelingen, energetische mogelijkheden (onder meer potentiegebieden voor zonne-, windenergie, aquathermie, geothermie),

[54] Het *Advies Regionale Energiestrategie en milieueffectrapportage* is hier te vinden.

[55] Voor NHN staan de documenten hier, die van NHZ treft u hier aan.

toekomstige energie- en warmtevraag, landschappelijke karakteristieken en ruimtelijke beperkingen voor wind- en zonne-energie, waaronder nationale en provinciale beleidsregimes van natuur en landschap (bijvoorbeeld Natuurnetwerk Nederland, weidevogelgebieden, Unesco-gebieden) en afstanden vanuit veiligheid en geluid.

Beoordelingskader
In verschillende expertsessies is bepaald op welke manier en op welk schaalniveau de effecten van de verschillende scenario's en zoekgebieden voor opwekking van duurzame energie in beeld worden gebracht. Het betreft effecten op de milieuthema's ruimtegebruik & hinder, natuur en landschap en daarnaast voor economische effecten en kosten en exploitatie. Per thema zijn de criteria benoemd en is de methode van effectbepaling beschreven[56].

Alternatieven: scenario's per deelregio
In een MER worden veelal alternatieven beschreven en beoordeeld op effecten. In de concept-RES zijn per deelregio drie scenario's voor de opwekking van duurzame energie beschreven (zie hoofdstuk 2 en 4.2.1). Deze scenario's hadden als doel om aan de hand van de deze extremen te verkennen welke invulling van de duurzame opwekking van energie past binnen de RES-(deel)regio. Uit de discussie aan de hand van de scenario's komen knelpunten, leerpunten en spanningen naar voren, maar ook kansen voor de regio. De scenario's in de concept-RES zijn te zien als alternatieven in termen van een MER en zijn op een vergelijkbare wijze tot stand gekomen en beoordeeld.

Afbakening: zoekgebieden
Met het fotodocument is een eerste afbakening van geschikte gebieden voor de opwekking van duurzame energie gemaakt (stap 1 RES-proces). Samen met de informatie uit de scenario's en de bouwstenen zijn de zoekgebieden verder afgebakend (stap 4 RES-proces). In de stappen van een concept-RES naar RES 1.0 worden deze zoekgebieden verder geconcretiseerd. Op deze wijze worden de zoekgebieden steeds verder afgebakend.

Effectbeoordeling in stappen
De effectbeoordeling van milieuthema's in het RES-proces vindt plaats in de volgende stappen:
- Effectbeoordeling scenario's

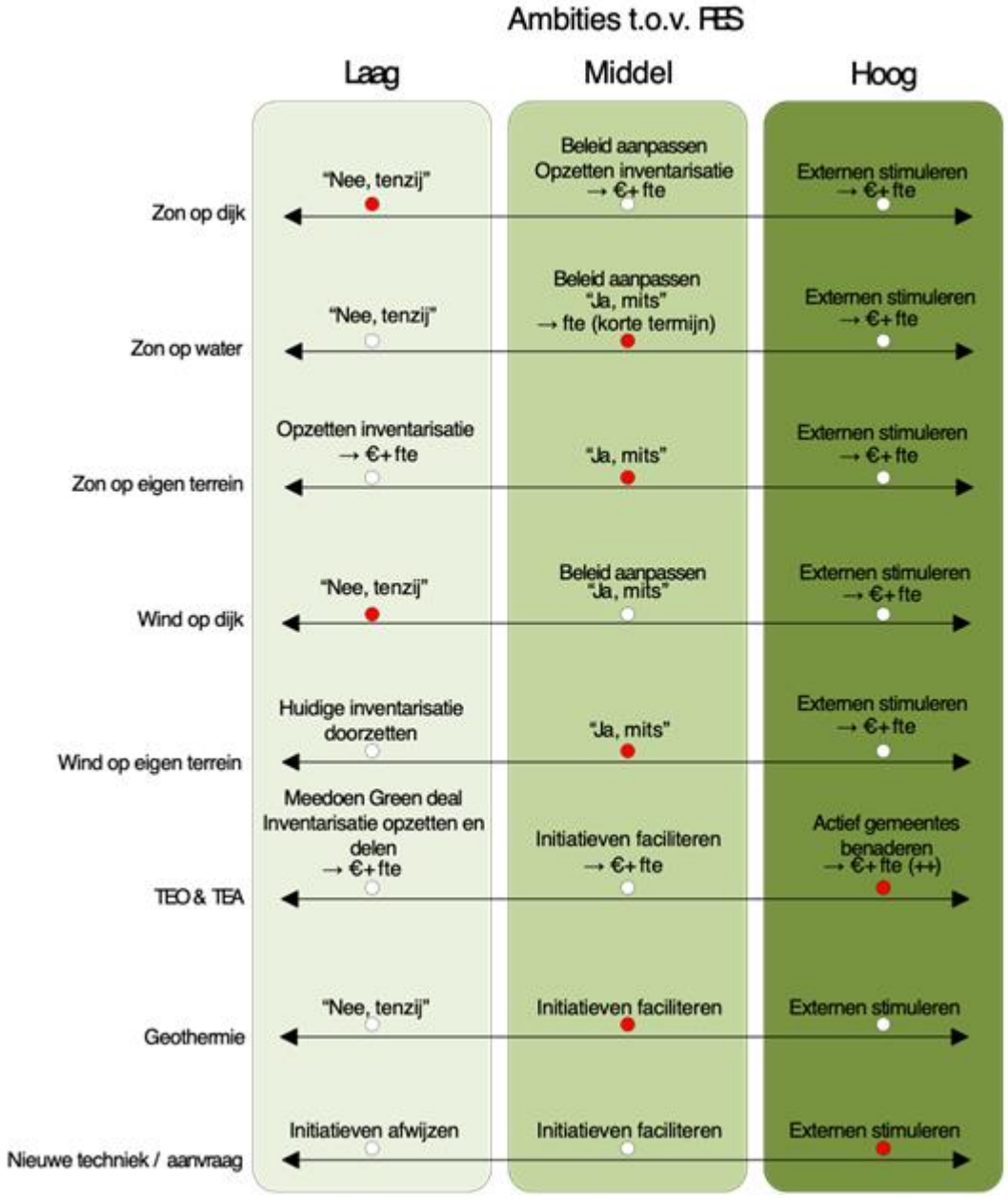
[56] De uitkomsten van de expertsessies zijn opgenomen in het Integraal rapport expertsessies effectbepaling.

- Effectbeoordeling zoekgebieden: concept-RES
- Effectbeoordeling concretere zoekgebieden: RES 1.0

Zoals eerder beschreven zijn de scenario's te zien als alternatieven. De zoekgebieden die in de concept-RES worden beoordeeld als een optimalisatie daarvan en de zoekgebieden in de RES 1.0 als een voorkeurskeuze. Bij deze laatste twee beoordelingen wordt voor zover relevant aangegeven met welke randvoorwaarden rekening moet worden gehouden .

In de concept-RES en RES 1.0 sluiten de effectbeoordelingen aan bij het abstractieniveau van de zoekgebieden. Onderzoeken naar leefbaarheid zoals geluid, zicht, slagschaduw en ecologische veldonderzoeken worden niet meegenomen in de concept-RES en RES 1.0. Dergelijke onderzoeken zijn pas zinvol op lokale schaal aangezien deze specifiek locatiegebonden zijn en afhangen van de concrete scope van het project (zoals omvang, type windturbine, wijze van aanleg etc.). Deze onderzoeken zullen dan ook pas plaatsvinden in het kader van bijvoorbeeld het omgevingsplan of de omgevingsvergunning. Op hoofdlijnen worden wel - zoals ook bij een plan MER - effecten kwalitatief beschreven in de concept-RES en RES 1.0. Bijvoorbeeld effecten op Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk Nederland en voor hinder.

Bijlage 4. Afwegingskader HHNK

Bijlage 5. Netimpactanalyse

1

Introductie

Betaalbaar, betrouwbaar en toegankelijk
De Nederlandse elektriciteits-, gas- en warmtenetten gaan door de energietransitie ingrijpend veranderen. Zo moet het elektriciteitsnet in hoog tempo uitgebreid worden en moeten er aanpassingen gemaakt worden in het gasnet. Ook wordt het aanleggen en gebruik van warmtenetten op veel plekken verkend. Niet alles is tegelijkertijd mogelijk. Er moeten keuzes worden gemaakt. Het is belangrijk dat we deze uitbreidingen samen efficiënt en slim ontwerpen. We betalen immers allemaal mee aan de kosten ervan. Ook neemt infrastructuur fysieke ruimte in, waardoor de inpassing in een dichtbevolkt land als Nederland een uitdaging kan zijn.

Om te zorgen dat de energie-infrastructuur in de toekomst betaalbaar, betrouwbaar en toegankelijk blijft voor iedereen, is het belangrijk om de impact van regionale keuzes op de energie-infrastructuur inzichtelijk te maken. De netbeheerders hebben hiervoor in samenspraak met Planbureau voor de Leefomgeving en het NP RES een werkwijze ontwikkeld om de netimpact van de regionale plannen uit te werken. Het 'Netimpact bepalen werkproces' is onderdeel van het afwegingskader Energiesysteem Efficiëntie uit de Handreiking Regionale Energiestrategie 1.1.

Over dit document
Deze rapportage geeft inzicht in de impact op het energienet op basis van de door de regio aangeleverde gegevens. Regionale keuzes worden vertaald naar impact op het niveau van kosten, doorlooptijd en ruimtebeslag van de elektriciteits- en gasinfrastructuur. Bij het bepalen van de impact op de elektriciteitsinfrastructuur is op dit moment gefocust op de impact op hoog spanningsniveau. Zodra de netbeheerder nauwkeurigere gegevens aangeleverd krijgt van de regio is het mogelijk om de impact op meer spanningsniveaus aan te geven.

Wat volgt later?
Na 1juni (oplevering concept RES) kunnen netbeheerders op een aantal onderdelen meer gedetailleerd inzicht geven. Denk aan de bovenregionale impact van de regio's, de impact op de landelijke hoogspanningsinfrastructuur van TenneT en het totale landelijke beeld. Deze slag kan pas gemaakt worden als de doorrekeningen voor alle regio's gemaakt zijn.

2

Introductie

Gebruikte gegevens en werkwijze
Om de netimpact te bepalen, gebruiken we de aangeleverde gegevens van de regio aangevuld met landelijke gegevenssets. De aangeleverde gegevens van 2 maart 2020 zijn gebruikt de voor doorrekening. Op basis daarvan wordt met rekenmodellen en kennis van experts de netimpact uitgewerkt. De impact is altijd een dynamisch samenspel van vraag en aanbod op de elektriciteits- en gasinfrastructuur. Meer informatie over de gebruikte gegevens en de werkwijze is verderop in deze rapportage te vinden.
Na 2 maart 2020 is het bod aangepast door de regio. Deze nieuwe gegevens zijn niet meer meegenomen in de doorrekening. De effecten van deze aanpassingen zijn kwalitatief beoordeeld en tekstueel toegelicht.

Leeswijzer
Het document begint met een overzicht van regiokarakteristieken en een samenvatting van de aangeleverde gegevens. Vervolgens wordt het aangeleverde bod voor de gehele regio beoordeeld inclusief indicatie van impact op de elektriciteitsinfrastructuur in tijd, kosten en ruimte. Tot slot volgen de conclusies en aanbevelingen per deelregio.

In de bijlage is de volgende informatie beschikbaar:
- Verdieping
- Bronnen en verwijzingen
- Terminologie en gebruikte afkortingen
- Een toelichting op de methodiek

Disclaimer
Dit document is met zorg samengesteld ten behoeve van de RES ontwikkeling in een regio.

Het document geeft een globale indicatie van de impact van de regionale ontwikkelingen op het elektriciteitsnet vanuit de beschikbare informatie op het moment van analyse. Door dit globale karakter worden diverse onderwerpen niet meegenomen, bijvoorbeeld de belasting op individuele kabels of de lokale spanningskwaliteit op delen van het net. Ook is in deze doorrekening de impact op het hoogspanningsnet van TenneT niet meegenomen.

Deze indicatie van de impact is beoordeeld vanuit de huidige wet- en regelgeving. Het is mogelijk dat netbeheerders door Europese of nationale ontwikkelingen andere mogelijkheden of verplichtingen krijgen. Dit kan invloed hebben op de indicatie van de impact.

De impact is bepaald op basis van gegevens aangeleverd vanuit de regio, aangevuld met back-up gegevens vanuit het NP RES. Liander draagt geen verantwoordelijkheid voor deze gegevens.

De informatie in dit document kan gebruikt worden om het RES bod in een regio verder te ontwikkelen. Het verdient de aanbeveling om deze informatie altijd samen met de regionale plannen te publiceren. Deze netimpact analyse kan tot verkeerde conclusies leiden wanneer de context van de regionale plannen niet wordt meegenomen.

Aan de informatie in dit document kunnen geen rechten worden ontleend.

3

3

4

4

Samenvatting

Klik op het icoon om naar de inhoudsopgave te gaan.

5

5

Samenvatting: conclusies elektriciteitsinfrastructuur

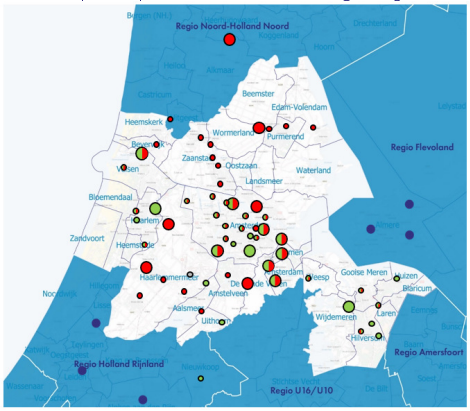
Energie-infrastructuur is randvoorwaardelijk
Een robuuste energie-infrastructuur is randvoorwaardelijk voor het realiseren van de ambities in de RES en het klimaatakkoord. Daarom wordt in deze rapportage de impact van de concept RES scenario's op de energie-infrastructuur toegelicht.

Beschrijving van aangeleverde data en aantal scenario's
- De regio heeft de gegevens voor grootschalige opwek (wind, zonneweides en gebouw-gebonden) zelf aangeleverd. De netimpactbepaling is gedaan op basis van de op 2 maart aangeleverde gegevens. Veranderingen in het concept-RESbod die ontstaan zijn uit ambtelijke overleggen nadien zijn niet meegenomen in deze doorrekening.
- Voor de 12 overige gegevens is gebruik gemaakt van landelijk opgestelde back-up sets (zie slide 18).
- De regio heeft één scenario aangeleverd om door te rekenen.

Elektriciteitsinfrastructuur
De RES-regio Noord-Holland Zuid is omvangrijk en bevat 55 stations. De regio Noord-Holland Zuid bestaat voor een groot deel uit verstedelijkt gebied. Dit betekent dat er al een robuust net ligt om aan de energievraag te voldoen, maar op 23 stations wordt de maximale capaciteit bereikt. Dit robuuste net zorgt er ook voor dat er veel netcapaciteit beschikbaar is voor opwek van duurzame energie. De regio bestaat uit zes deel RES-regio's die elk een eigen bod uit brengen.

Op basis van de netimpactberekening wordt verwacht dat in 2030 op 23 stations de maximale capaciteit bereikt wordt, zij het aan de afnemers- of terugleveringszijde. Als we alleen naar teruglevering kijken, dan verwachten we 15 overbelaste stations. Er kan dus gesteld worden dat grootschalige opwek op een meerderheid van de stations **wel** binnen het huidige elektriciteitsnet past qua capaciteit. In dit verstedelijkte gebied met bijbehorende hoge energievraag zijn er meer knelpunten te verwachten aan de afnemerskant. Gezien de doorlooptijd van het maken van nieuwe stations, zeker in hoogstedelijk gebied, moet uiterlijk in 2023 gestart worden met planprocedures om nieuwe stations in 2030 gerealiseerd te kunnen hebben.
Op basis van regionale studies zoals de thematische studie elektriciteit Amsterdam blijkt dat een veel hoger aantal stations overbelast raakt dan naar voren komt in deze netimpactberekening. In het figuur is dit weergegeven met de halve cirkels. Dit verschil is te verklaren door de gebruikte verbruiksgegevens. In deze RES doorrekening is de nationale back-up gegevens set gebruikt. Deze back-up set is niet compleet, bijvoorbeeld datacenters zijn niet in deze prognose meegenomen.

Beschikbare capaciteit op stations voor afnemen en teruglevering (in 2030).

	(Beperkt) capaciteit beschikbaar	32 stations
	Maximale capaciteit waarschijnlijk bereikt	23 stations
	Resultaten doorrekening RES scenario's	
	Resultaten regiostudies elektriciteit	

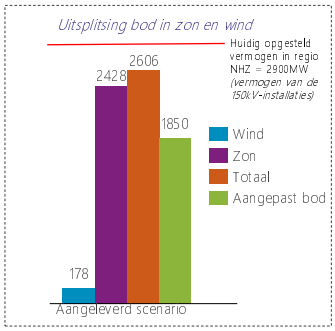
*De netimpactanalyse is uitgevoerd met de op 2 maart 2020 aangeleverde data.

6

6

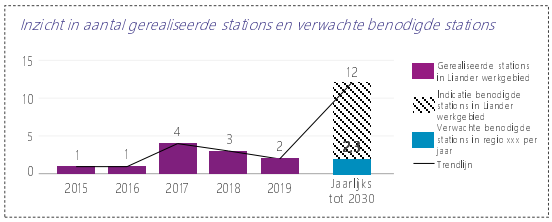
Samenvatting: conclusies vermogen en tijd

Vermogen
De algemene conclusie is dat het bod bestaat uit geplande grootschalige opwek projecten met een gezamenlijk vermogen van ruim 2600 MW. Deze geplande grootschalige opwek projecten passen in de voorgestelde configuratie niet geheel binnen het huidige elektriciteitsnet van 2030 omdat de teruglevering op andere locaties is gepland dan het verbruik (Zie aanbevelingen voor verdere toelichting).

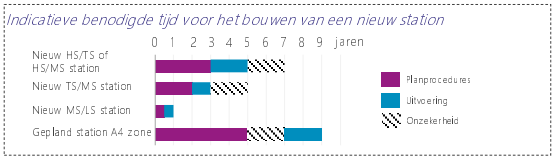

Er is vanuit de regio een aangepast bod gedaan (groene staaf in het figuur). Deze gegevens zijn na deze doorrekening aangeleverd. Het totale geplande vermogen laat een daling zien naar ongeveer 1850 MW (per 24/03/2020). Het nieuwe bod daalt vrijwel in iedere regio, behalve in Gooi en Vechtstreek.

Tijd
Het realiseren van de benodigde uitbreidingen van de energie-infrastructuur is nu al een uitdaging. Deze uitdaging wordt de komende jaren groter. Onderstaand figuur geeft een beeld van het aantal stations (HS/TS en HS/MS) die afgelopen jaren in het werkgebied van Liander gerealiseerd zijn. Het laat ook zien hoeveel stations we ruwweg verwachten tot 2030 jaarlijks te moeten realiseren. in het werkgebied van Liander zijn dit er 12 per jaar, en in de regio Noord-Holland Zuid 23 tot 2030, dus **2,3** per jaar.

Het realiseren van een station heeft, afhankelijk van de grootte, een doorlooptijd van enkele jaren. Belangrijk is om zo snel mogelijk met elkaar te starten met het vinden van een zoeklocaties zodat we kunnen bouwen als bod concreet is. Daarnaast kan de doorlooptijd worden verkort bij een efficiënte samenwerking tussen Liander, gemeentes en provincies. Daarmee vermijden we langlopende trajecten zoals de A4-zone.

7

Samenvatting: conclusies ruimte en kosten

Ruimte
Het bouwen van nieuwe energie-infrastructuur neemt fysieke ruimte in. Uit het bod blijkt dat er 27 tot 63 voetbalvelden aan ruimte benodigd zijn. Daardoor kan de inpassing in een dichtbevolkt gebied zoals Noord-Holland Zuid een uitdaging worden.

Wanneer er geen capaciteit meer beschikbaar is op een station, wordt altijd eerst onderzocht of flexibiliteitsoplossingen voor de energieverbruikers mogelijk zijn. Als dit niet het geval is onderzoeken we of we stations kunnen uitbreiden. Een andere optie is nieuwbouw op een nieuwe locatie. Voor nieuwbouw kijken we eerst naar mogelijkheden voor uitbreiding op bestaande stations. In de basisinformatie energie-infrastructuur is meer informatie te vinden over de benodigde ruimte voor een nieuw station.

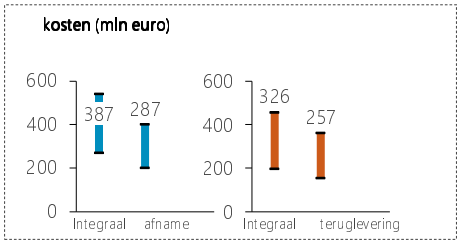
Kosten
In het Klimaatakkoord hebben partijen aangegeven te streven naar de laagste maatschappelijke kosten voor de energietransitie. Door duurzame opwekking en grotere energievragers slim in te passen in de netten, wordt onnodige extra maatschappelijke kosten voorkomen. In de basisinformatie energie-infrastructuur is meer informatie te vinden over de gemiddelde kosten van aanpassingen en uitbreidingen van het energienet.

Inzicht in ruimte en kosten
In tabel hiernaast wordt inzicht gegeven in benodigde kosten en ruimtebeslag voor de benodigde aanpassingen in de stations (kabels en andere aanpassingen zijn niet meegerekend). Er is gebruik gemaakt van bovengenoemde kengetallen voor de gemiddelde benodigde ruimte en de inschatting van de kosten.

NB1: In de kosten zijn alleen de verwachte aanpassingen doorgerekend vanuit de nationale back-up dataset. Dit is een conservatieve inschatting van de effecten. Daarnaast is er voor Amsterdam een separate RES doorrekening gemaakt (op basis van TSA studie) en uit deze doorrekening bleek dat er meer aanpassingen gedaan moeten worden. De weergegeven kosten zijn om deze reden optimistisch en werkelijke kosten zullen waarschijnlijk een stuk hoger uitvallen.

NB2: In deze netimpactanalyse zijn alleen de kosten voor stations meegenomen. De kosten voor bijvoorbeeld kabelverbindingen zijn in de huidige analyse niet meegenomen. De hiernaast weergegeven investeringen beslaan dan ook maar een deel van het totaal en zullen in werkelijkheid significant hoger liggen.

Indicatie van de kosten en ruimte

	#	Kosten (in miljoenen €)	Ruimtebeslag (in m²)
Nieuw of uitbreiden HS/TS station	7	114 (gem)	105.000 – 280.000 m²
Nieuw of uitbreiden TS/MS station	16	270 (gem)	28.800 – 35.200 m²
Totaal		**384 miljoen (gem)**	**133.800 – 315200 m²**

Deze indicaties horen bij een verzwaring van 2440MVA in heel Noord-Holland Zuid

8

Samenvatting: conclusies bod

Elektriciteitsinfrastructuur
De verhouding tussen de opwekking van zonne-energie en windenergie laat zien dat er een groter vermogen voor zon dan voor wind gepland is. Ruim 93% van het voorgestelde opwekvermogen bestaat uit zon. Voor een verstedelijkt gebied is dit een logische uitkomst. Er zijn beperkende factoren voor de aanleg van windturbines: grote delen in de regio zijn aangemerkt als werelderfgoed, natuur (Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland) stiltegebied, weidevogelkerngebied, Aanvullend gelden er veiligheidsbeperkingen rondom Schiphol. Door de ligging van Schiphol in deze regio zijn de plaatsingsmogelijkheden voor windturbines beperkt.

Over het algemeen zorgt het combineren van zon en wind voor een efficiënter gebruik van het elektriciteitsnet. Hoewel wind in deze regio niet veel voorkomend is, zien we toch een combinatie van wind en zon in het zuiden van Haarlemmermeer en wordt er door deze combinatie goed gebruikt gemaakt van de netcapaciteit.

Een andere optimalisatie ligt in het lokaal opwekken waar de energie wordt verbruikt. In dit bod wordt er veel zon op dak geplaatst. Dit is de meest optimale manier om opwek en verbruik aan elkaar te koppelen. Toch kunnen er ook nadelen kleven aan deze vorm van opwek als dit op zeer grote schaal gebeurt. Wanneer ieder dak in een straat wordt volgelegd met zonnepanelen kan dit tot overbelasting leiden van het laagspannings- en distributienet. Dit komt niet naar voren in deze netimpactanalyse omdat deze op een hoger netniveau wordt berekend. Een oplossing voor dit probleem is het toepassen van 'curtailment'. Door deze methode wordt er een iets kleinere vermogen aangesloten dan het maximale vermogen van de zonnepanelen. Op die manier wordt er aan peakshaving gedaan met een beperkte invloed op de hoeveelheid duurzaam geproduceerde energie. Door deze methode kunnen er meer zonnepanelen worden aangesloten.

Naast het zon op dak combineren zien we in deze regio ook een combinatie van zonneweides koppelen aan (grote) verbruikers zoals datacenters. Dit is een mooi voorbeeld van lokaal opwekken waar er verbruik is.

Zonneweides op grotere schaal kunnen door clustering ook efficiënt aangesloten worden. Een grote zonneweide kan gecluster worden tot één grote aansluiting en kan er direct op een grootverbruiker (bijvoorbeeld een datacenter) worden aangesloten. Daarnaast kunnen gecluster zonneweides direct aan TenneT aangesloten worden. Beide mogelijheden worden voorgesteld voor het zonnecarré in Haarlemmermeer. Liander is voorstander van een clustering van grootschalige opwekking. Door clustering raakt het landschap minder versnipperd. Voor Liander is het makkelijker eén maal benodigde aanpassingen in één groot gebied realiseren dan meerdere aanpassingen in kleinere gebieden.

Uit het aangeleverde scenario komen ook een aantal knelpunten naar voren. Dit zijn met name gebieden waar in verhouding niet veel energieverbruik is. Voor grootschalige opwek initiatieven is er op deze plaatsen een beperkte teruglevering mogelijk en kan het interessant zijn om de opwek te verplaatsen naar andere gebieden.

Gasinfrastructuur
Werk als regio (via de Regionale Structuur Warmte) en als gemeenten (via de Transitievisies Warmte) verder uit welke warmteoplossingen waar het best toegepast kunnen worden. Onderzoek de mogelijkheden voor het gebruik van de gasinfrastructuur.

De netbeheerders zetten de gasnetten graag in voor een alternatieve warmtebron. Zo voorkomen we zoveel mogelijk onnodige afschrijvingen van het gasnet en onnodige kosten voor het verwijderen van de gasinfrastructuur.

Groen gas kan een waardevolle bijdrage leveren in de transitiefase richting een aardgasloze toekomst. Groen gas is biogas dat wordt opgewerkt tot de kwaliteit van aardgas en kan worden ingevoed in de gasnetten van netbeheerders.

In het aangeleverde scenario is groen gas nog geen onderdeel van het bod. We willen benadrukken dat het gebruik van groen gas in uw regio extra kosten voor verzwaring van elektriciteitsnetten kan voorkomen en eraan bijdragen dat regionale ambities tijdig gerealiseerd worden.

Samenvatting: aanbevelingen RES-bod

Aanbevelingen voor de samenwerking met uw netbeheerder
De regio NHZ heeft geen data aangeleverd voor de ontwikkeling van het energieverbruik. Alle data met betrekking tot energieverbruik komen uit nationale databanken (NP RES en Elaad) en deze databanken voorzien niet in iedere sector de juiste data en in sommige gevallen is er geen data. Datacenters en warmtepompen in bestaande woningen zijn grote componenten in de energievraag van Noord Holland Zuid, maar deze maken geen onderdeel uit van de nationale back-up set. Dit leidt tot een onderschatting van het energieverbruik in 2030 en als gevolg hiervan komen er weinig knelpunten aan de energieverbruik kant.

We willen aanbevelen dat deze dataset wordt verrijkt zodat voor deze regio een accuraat beeld gevormd kan worden van het te verwachten energieverbruik. Door het ontwikkelen van een eigen NHZ dataset met gevalideerde input zal het advies van Liander scherper worden met betrekking tot de te verwachten aanpassingen in het net. We kunnen daarnaast aanbevelen dat er een integratie moet gaan plaatsvinden tussen de gegevens van de Systeemstudie Noord-Holland en de nationale back-up data.

Het afstemmingsproces van het opstellen van boden kan verbeterd worden. Het doorrekenen van het aangeleverde bod kost tijd en tijdens het doorrekenen van deze concept-RES zijn er een aantal aanpassingen door de regio uitgevoerd op het RES bod. We hebben kwalitatief deze nieuwe boden beoordeeld en het is gebleken dat er in sommige gevallen een flinke wijziging heeft plaatsgevonden. Deze wijzigingen zijn in dit stadium niet meer door te rekenen en als gevolg kunnen conclusies en aanbevelingen veranderen. Per deelregio is aangegeven waar wij een andere verwachting hebben ten opzichte van de aangeleverde data.

Kijk waar er draagvlak is, zowel bestuurlijk als bij de bewoners voor het realiseren van duurzame opwek. Zodra er concrete ideeën zijn kunnen we in gesprek over doorlooptijden voor het realiseren van de plannen. Zo kunnen we nu al starten met werken aan het doel voor 2030.

Aanbevelingen voor het RES-bod
De regio bestaat voor een groot deel uit verstedelijkt gebied met een hoog energieverbruik. Daar wordt nog niet optimaal gebruik van gemaakt. We zien op de terugleveringskant vooral in de buitengebieden dat de netten hun maximale capaciteit bereiken. In de stedelijke gebieden gebeurt dat nauwelijks. We willen adviseren om goed te kijken of er mogelijkheden zijn om de opwek meer te verplaatsen richting de stations waar nog teruglevercapaciteit beschikbaar is.

Uw netbeheerder is voorstander van een clustering van grootschalige opwekking (zon of/en wind). Dit komt doordat een grote aanpassing makkelijker te realiseren is dan meerdere kleine aanpassingen. Een gebiedsgerichte aanpak met gecluster de aanvragen heeft ook een grote voorkeur om het werk planmatig aan te pakken om zo de juiste technische oplossingen te realiseren en heeft daarnaast voordelen zoals minder kosten (lagere energierekeningen), minder ruimtegebruik en kans dat energieinfra eerder klaar is voor regionale ambities. Tijdens deze netimpact analyse is het clusteren van grootschalige opwek nog niet aan de orde gekomen. In de volgende doorrekening is het goed om potentiele clusterlocaties te specificeren. Hierdoor komen we, via het iteratieve proces van de RES, tot een gedragen plan waarop de netbeheerder kan gaan investeren.

Het aanpassen van energie-infrastructuur kost tijd. Netbeheerders hebben voldoende tijd nodig om de energie-infrastructuur uit te breiden en aan te passen. Daarnaast geldt dat de verschillende opwektechnieken verschillende doorloopsnelheden hebben. Zonneparken kunnen in verhouding snel aangelegd worden, soms zelfs binnen een half jaar. Liander kan netaanpassingen en aansluitingen niet zo snel realiseren.

Houdt rekening met de opgave voor 2050. De opgave stopt niet bij 2030 en Liander zal haar investeringen niet alleen moeten baseren op de opgave voor 2030 maar ook moeten doorkijken naar 2050 om het zo efficiënt mogelijk in te passen.

Disclaimer
Dit document is met zorg samengesteld. Het geeft een indicatie van de impact van de regionale ontwikkelingen op het elektriciteits- en gasnet. De informatie in dit document kan gebruikt worden om het RES bod in een regio verder te ontwikkelen. Het verdient de aanbeveling om deze informatie altijd samen met de regionale plannen te publiceren. Aan de informatie in dit document kunnen geen rechten worden ontleend.

11

11

RES regio in beeld

De 30 RES regio's van Nederland
Eén van de afspraken uit het klimaatakkoord is dat 30 regio's in Nederland een Regionale Energiestrategie (RES) opstellen. Gemeenten, provincies en waterschappen hebben zelf de begrenzing gekozen.

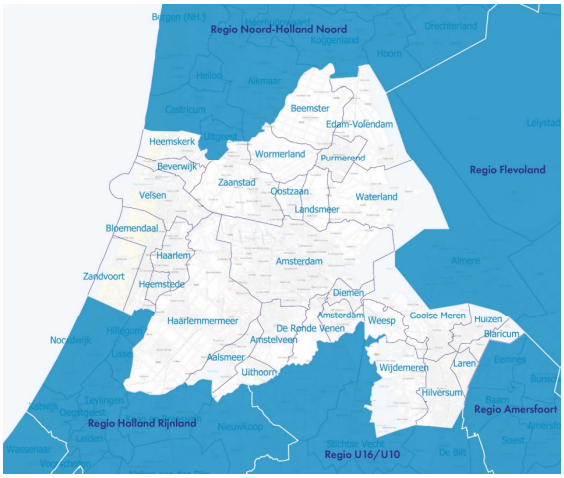
De RES regio Noord-Holland Zuid ligt in provincie Noord-Holland en bestaat uit de volgende gemeenten:

Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Beemster, Beverwijk, Blaricum, Bloemendaal, Diemen, Edam-Volendam, Gooise Meren, Haarlem, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Haarlemmermeer, Heemskerk, Heemstede, Hilversum, Huizen, Landsmeer, Laren, Oostzaan, Ouder-Amstel, Purmerend, Uithoorn, Velsen, Waterland, Weesp, Wijdemeren, Wormerland, Zaanstad, Zandvoort.

In deze regio liggen 3 waterschappen, namelijk: Hoogheemraadschap Rijnland, Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht, en Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.

In het grootste deel van de regio is Liander de regionale netbeheerder voor zowel gas als elektra. In Heemstede is Stedin de regionale netbeheerder voor zowel gas als elektra. In Aalsmeer, Uithoorn, Amstelveen, Ouderkerk a/d Amstel Haarlemmerliede, Zandvoort, Heemskerk en Beverwijk is Stedin de regionale netbeheerder voor gas, en Liander voor elektra. Daarnaast zijn in de regio landelijke netbeheerders TenneT en Gasunie actief.

De RES regio Noord-Holland Zuid grenst aan de volgende RES regio's:
- Noord-Holland Noord
- Holland Rijnland
- Amersfoort
- Utrecht (U10 / U16)

12

12

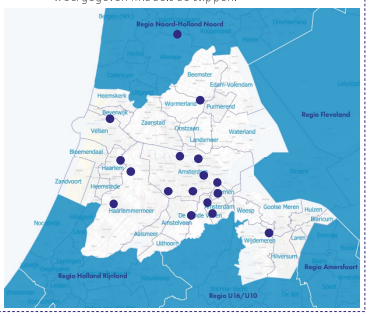
Regio in beeld

Er zijn verschillende energiedragers. In Nederland kennen we vooral elektriciteit, (aard)gas en warmte. Voor deze verschillende energiedragers kennen we verschillende energie-infrastructuren om de energie te transporteren.

Elektriciteit*

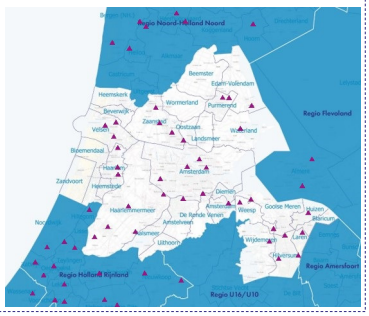
16 HS/MS stations in regio, 1 buiten de regio
44 TS/MS stations in regio, 2 buiten de regio

De HS/MS stations zijn in de afbeelding hieronder weergegeven middels de stippen.

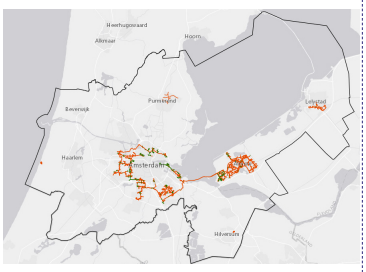
Gas

35 stations binnen de regio
24 stations buiten de regio
0 groen gas invoeder(s)

Warmte (netten)

Er zijn meerdere warmtenet(ten) in deze regio, zie onderstaand figuur voor de ligging.

Op bovenstaande kaart zijn de warmtenetten in de regio weergegeven. Bron: https://warmteiscool.nl/roadmap/

* = voor uitleg terminologie en afkortingen: zie de bijlage.

13

13

Regio in beeld – huidige belasting

Het elektriciteitsnet raakt op steeds meer plekken vol. Dat komt onder meer door ontwikkelingen van zonneparken, datacenters en andere snel ontwikkelende energie-intensieve sectoren zoals glastuinbouw.

De ruimte op het net noemen we de beschikbare transportcapaciteit. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen het terugleveren van elektriciteit en het afnemen van elektriciteit.

In de regio Noord-Holland Zuid geldt dat er op dit moment zowel voor het afnemen- als het terugleveren van elektriciteit niet overal voldoende capaciteit beschikbaar is. Wanneer er geen transportcapaciteit beschikbaar is voor afnemen betekent dit dat niet alle aanvragen voor het afnemen van stroom kunnen worden gerealiseerd. Wanneer er geen transportcapaciteit beschikbaar is voor terugleveren betekent dit dat niet alle aanvragen voor teruglevering van duurzame energie kunnen worden gerealiseerd.

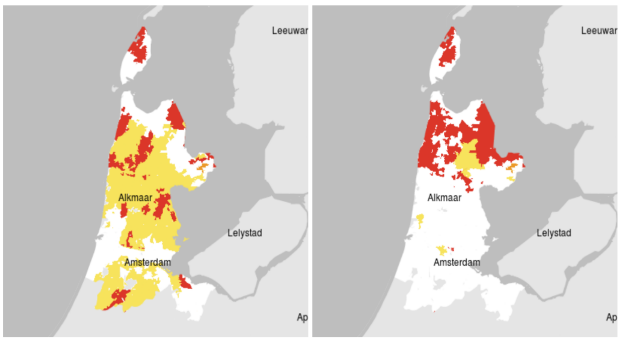
De afbeeldingen hiernaast geven het beeld ten tijde dat dit document is opgemaakt (maart 2020). Een actueel overzicht van beschikbare transportcapaciteit voor het afnemen en terugleveren van elektriciteit is hier te vinden.

Een beperking in transportcapaciteit kan op verschillende (installatie)niveaus worden veroorzaakt (zoals kabels, beschikbare velden etc.). In deze netimpactanalyse wordt de capaciteit alleen weergegeven op stationsniveau en zijn bijvoorbeeld kabels en beschikbaarheid van velden niet meegenomen. In deze netimpact analyse worden alleen knelpunten op stations weergegeven, dit geeft daardoor een beperkt inzicht in de knelpunten.
Liander benut flexibele oplossingen om ruimte op het elektriciteitsnet te creëren. Dit zijn vaak geen structurele oplossingen, maar deze kunnen wel tijdelijk beperkte ruimte opleveren. Voor meer informatie zie de bijlage.

Per deelregio zijn achtergronden te vinden over de specifieke knelpunten per station. In de rest van deze analyse zijn achtergronden te vinden over de specifieke knelpunten per station.

Overzicht van beschikbare capaciteit en beperkingen in NHZ – Maart 2020

Beschikbare capaciteit afnemen | Beschikbare capaciteit terugleveren

14

14

Regio in beeld - Transportschaarste

Systeemstudie Noord-Holland
In 2019 is door CE Delft in opdracht van o.a. de provincie Noord-Holland en Liander een systeemstudie uitgevoerd met als doel een integraal beeld te kunnen geven van de (energie) ontwikkelingen in de toekomst (voor 2020-2030-2050) en de impact hiervan op de noodzakelijke infrastructuur.

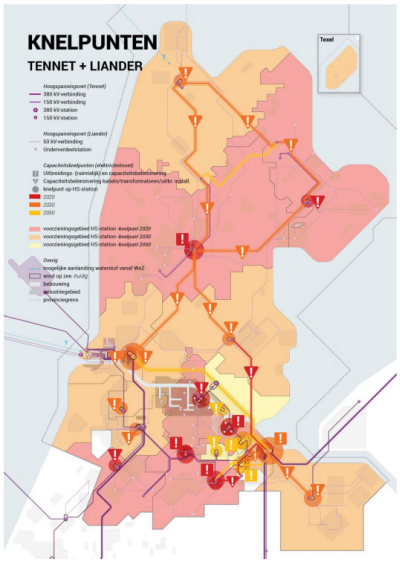
Eén van de voornaamste conclusies van deze systeemstudie is dat een groot deel van het elektriciteitsnetwerk onder druk staat of komt te staan en dat Liander de komende jaren veel werkzaamheden zal hebben aan het uitbreiden van het net. Inzicht in ontwikkelingsplannen, zoals bijvoorbeeld door middel van een vastgestelde RES, helpt Liander om verantwoorde investeringskeuzes te kunnen maken.

Verdieping scenario analyse
Naast de systeemstudie zijn in 2019 zijn door Liander verdiepende scenario studies uitgevoerd met als doel om een integraal beeld te kunnen geven van de belasting van de elektra infrastructuur. De studie is gemaakt in samenwerking met de gemeenten uit de regio Noord-Holland zuid. De voornaamste conclusie van deze scenariostudie is dat binnen 10 jaar een aanzienlijk deel van de stations in het elektriciteitsnet in de regio overbelast raakt. Het gaat daarbij voornamelijk om knelpunten met betrekking tot afname van elektriciteit. Deze worden gedreven door de snel toenemende vraag naar meer energie in de regio. Het RES-bod heeft voornamelijk impact op de terugleveringszijde van het net. Dit kan daarom tot nieuwe knelpunten leiden.

Investeringen
Om de energietransitie te faciliteren en aan de toenemende vraag naar capaciteit te kunnen voldoen, is het uitbreiden van het elektriciteitsnet noodzakelijk. De komende jaren moeten onder andere enkele nieuwe onderstations gerealiseerd worden. Eén van de noodzakelijke uitbreidingen ligt in gemeente Haarlemmermeer (A4 zone), de afgelopen jaren is er nog geen akkoord behaald over de definitieve locatie van het station. In het jaarplan van 2020 heeft Liander de ambitie geuit om in heel Noord-Holland nog eens 271 miljoen euro te investeren van de totale 882 miljoen die Liander voor haar hele verzorgingsgebied heeft gepland.

Deze impact analyse houdt geen rekening met de geplande uitbereidingen. Deze uitbreidingen zullen meer ruimte bieden voor het aansluiten van duurzame opwek.

Knelpuntenstudie CE DELFT Noord Holland voor periode t/m 2050

Bron: Noord-Holland.nl

15

15

16

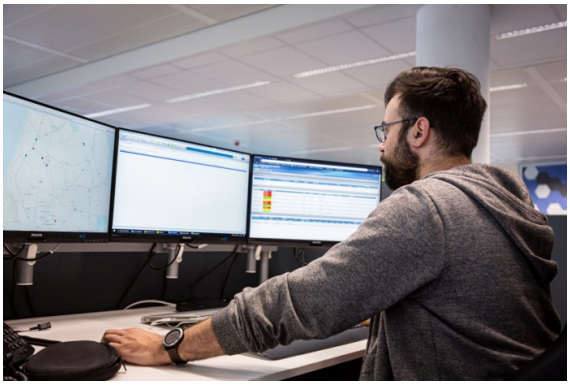
16

Aangeleverd scenario

Liander heeft op 2 maart jl. data verkregen voor de netimpactbepaling. Deze data is geleverd vanuit het programmamanagement van de RES regio Noord-Holland Zuid voor de hele RES regio.

Alleen de data voor grootschalig opwek zon (gebouw en niet gebouw gebonden) en windopwek komt vanuit de regio. Voor de overige categorieën is de door het NPRES verstrekte backup-data gebruikt.

Inmiddels zijn de aangeleverde gegevens veranderd, evenals onderliggende zoekgebieden. Dit betekent dat de uitkomsten van onze netberekening niet meer geheel in lijn zullen lopen met de huidige status van het concept RESbod. De huidige gegevens geven daarmee een eerste indicatie, welke richting RES 1.0 steeds concreter moet worden.

17

17

Aangeleverde gegevens (1/2)

De impact van dit regionale bod is doorgerekend aan de hand van verschillende gegevensbronnen. De regio is gevraagd om informatie aan te leveren over verwachte duurzame opwekking (aanbod) en verwachte ontwikkelingen van afnemers van energie (vraag). Wanneer geen gegevens zijn aangeleverd is gebruik gemaakt van de landelijke back-up gegevens van het NP RES. Voor elektrisch vervoer wordt gerekend met een basis gegevensset opgesteld door stichting Elaad. Voor een aantal onderdelen zijn (nog) geen gegevens beschikbaar. In onderstaande tabel ziet u welke gegevens zijn gebruikt.

Aanbod

Elektriciteit	Wind op land	Regio
	Grootschalig gebouwgebonden zon (>1 kWp)	Regio
	Grootschalig niet-gebouwgebonden zon (zonnevelden) (>15kWp)	Regio
	Kleinschalige zon (<15 kWp)	Back-up
	Overige duurzame opwek	Back-up
Gas	Groengas	Back-up
Waterstof	Groene waterstof	Geen gegevens

Overig

Gebouwde omgeving warmtestrategie	Back-up
Flexibiliteit	Geen gegevens

Vraag

Elektriciteit	Nieuwbouw woningen	Back-up
	Nieuwbouw utiliteit	Back-up
	Bestaande utiliteit	Back-up
	Elektrisch vervoer	Basis
	Landbouw/glastuinbouw	Back-up
	Datacenters*	Alleen Haarlemmermeer
	Industrie	Back-up
Gas	Utiliteit	Back-up
	Industrie	Back-up
	Landbouw/glastuinbouw	Back-up
	Vervoer	Geen gegevens
Waterstof	Totale vraag	Geen gegevens

*Omdat een prognose van datacenters niet in de nationale back-up set zit, en dit voor Haarlemmermeer cruciaal is hebben we hiervoor Liander prognoses gebruikt. Dit is overigens niet gebeurd voor Amsterdam, deze gemeente is dus doorgerekend zonder de impact van geplande datacenters.

Op de website van het NP RES is meer informatie over de gebruikte gegevens te vinden: https://www.regionale-energiestrategie.nl/ondersteuning/np+res+invulformulieren/default.aspx

18

18

Aangeleverde gegevens (2/2)

Voor een aantal sectoren is er gebruik gemaakt van de landelijke back-up gegevens van het NP RES*. Voor elektrisch vervoer wordt gerekend met een basis gegevens set opgesteld door stichting Elaad. Deze back-up gegevens leiden tot de onderstaande tabellen. Deze gegevens zijn meegenomen in de netimpact berekening.

Amstelland	
Glastuinbouw	47,2 MWp
Nieuwbouw utiliteit	646.734 m2
Nieuwbouw woningen	18.214 Aantal wooneenheden
EV	17.506 Aantal auto's (stuks)

Haarlemmermeer	
Glastuinbouw	27,9 MWp
Nieuwbouw utiliteit	569.920 m2
Nieuwbouw woningen	14409 Aantal wooneenheden
EV	17816 Aantal auto's (stuks)

Amsterdam	
Glastuinbouw	0,4 MWp
Nieuwbouw utiliteit	343.601 m2
Nieuwbouw woningen	17.654 Aantal wooneenheden
EV	37.927 Aantal auto's (stuks)

IJmond Zuid-Kennemerland	
Glastuinbouw	7,6 MWp
Nieuwbouw utiliteit	381.993 m2
Nieuwbouw woningen	18.928 Aantal wooneenheden
EV	29.994 Aantal auto's (stuks)

Gooi en Vechtstreek	
Glastuinbouw	1,7 MWp
Nieuwbouw utiliteit	116.684 m2
Nieuwbouw woningen	11.419 Aantal wooneenheden
EV	24.721 Aantal auto's (stuks)

Zaanstreek Waterland	
Glastuinbouw	5,8 MWp
Nieuwbouw utiliteit	965.438 m2
Nieuwbouw woningen	26.069 Aantal wooneenheden
EV	31.658 Aantal auto's (stuks)

*Omdat een prognose van datacenters niet in de nationale back-up set zit, en dit voor Haarlemmermeer cruciaal is hebben we hiervoor Liander prognoses gebruikt. Dit is overigens niet gebeurd voor Amsterdam omdat daar reeds een gezamenlijke studie is uitgevoerd, deze gemeente is dus doorgerekend zonder de impact van geplande datacenters.

Op de website van het NP RES is meer informatie over de gebruikte gegevens te vinden:
https://www.regionale-energiestrategie.nl/ondersteuning/np+res+invulformulieren/default.aspx

19

19

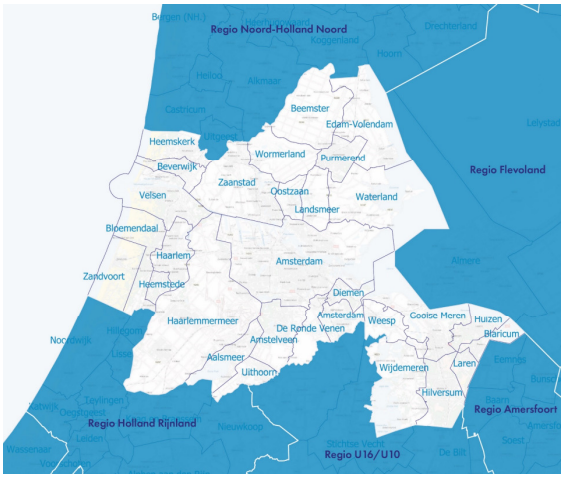
Duiding regionale ambities

De regio heeft voor de doorrekening één scenario aangeleverd. Voor Noord-Holland Zuid zijn afwegingen gemaakt hoe de openbare ruimte gebruikt kan worden voor het genereren van duurzame energie. Daarnaast hebben verschillende partijen visiekaarten aangeleverd hoe de ruimte het meest optimaal ingezet kan worden. Deze kaarten zorgen voor een eerste afbakening in het vinden van zoeklocaties voor duurzame opwek.

De regio Noord-Holland Zuid bestaat voor een groot deel uit verstedelijkt gebied. Dit betekent dat er al een robuust net ligt om aan de energievraag te voldoen. Dit robuuste net zorgt er ook voor dat er veel netcapaciteit beschikbaar is voor de opwek van duurzame energie. Tegelijkertijd is de ruimte schaars en bestaat de wens om de schaarse open ruimten zoveel mogelijk open te houden. Om dit te kunnen bewerkstelligen is voor het vaststellen van zoekgebieden voor duurzame opwek in de regio Noord-Holland Zuid de zogeheten zonneladder toegepast. Volgens deze methode worden eerst de gebouwgebonden daken gebruikt voor het plaatsen van zonnepanelen, daarna de bebouwde arealen en parkeerplaatsen. Een volgende stap is het zoeken naar dubbel ruimtegebruik zoals het integreren van zonnepanelen in geluidsschermen langs verkeersaders of het combineren van zonnepanelen in een waterberging gebied. De laatste trede op de zonneladder is het plaatsen van zonnepanelen op landbouwgronden. Dit wordt als minst aantrekkelijke optie bestempeld.

De focus van deze RES-regio ligt op gebouwgebonden zon, zowel groot- als kleinschalig. Ook vanuit netperspectief is deze aanpak over het algemeen gunstig, omdat de opwek dicht bij de verbruikers geïnstalleerd wordt.

Verder is het bod voornamelijk gericht op zonne-energie en minder op windenergie. Vanuit netbeheerder perspectief zou een meer gelijke verhouding wind- en zon- positief zijn, omdat wind in verhouding meer duurzame energie produceert per opgesteld vermogen dan zon en er per MW opgesteld vermogen minder uitbreidingen van het net nodig zijn.

20

20

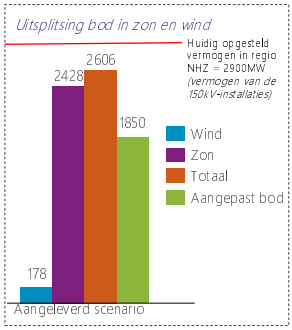
Dia 20

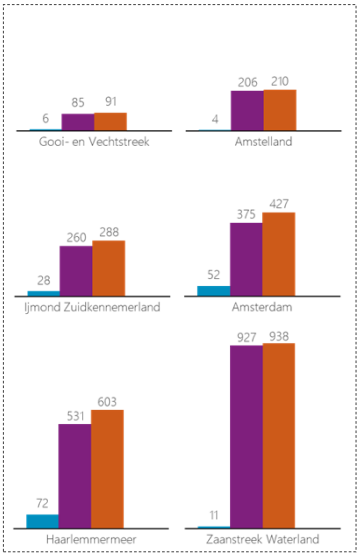
SBvd88 veel aansluitcapaciteit van duurzame bronnen. Wordt daarmee bedoelt veel aansluitcapaciteit voor de opwek van duurzame energie?
Dan zou ik dat er van maken.
Sman, Bente van der; 23-3-2020

Aangeleverd scenario

Impact bod op netbelasting (MW)
De regionale ambities hebben geleid tot een bod en deze is doorgerekend. De invulling van het totale bod leidt tot een opgesteld vermogen van 2428 MW zon en 178 MW wind. In een later stadium is het bod in de verschillende regio's aangepast. Dit bod is na de doorrekening binnen gekomen, maar we kunnen wel het totale overzicht geven. Het aangepaste totaalbod is weergegeven met de groene staaf in het diagram.

Er zijn een aantal opvallende wijzigingen te melden. De Gooi en Vechtstreek had in eerste instantie een afwijkend bod ingediend dat gefocust was op het besparen van energie. In het aangepaste bod bedraagt het totale vermogen ongeveer 180 MW.
De andere regio's hebben hun bod verlaagd. Zaanstreek Waterland laat de grootste verandering zien omdat in de eerste versie de volledige zoekgebieden zijn meegenomen in de aangeleverde vermogensberekening.
Ten tijde van het schrijven van dit rapport (25 maart) was het nieuwe bod nog niet in vermogen aan Liander verstrekt, maar als jaarlijks opgewekte energie hoeveelheid. Zie onderstaande tabel.

Type zoekgebied / Deelregio	Amstelland	Amsterdam	Gooi en Vecht	Haarlemmermeer	Ijmond Zuid-Kennemerland	Zaanstreek Waterland*
Zon (GWh)	132	333	95	393	186	389
Wind (GWh)		127	35	116	36	0
Zon+Wind (GWh)	98		76	0	80	36
Totaal GWh	230	460	206	509	302	425

De keuze om de opwek veelal in te vullen met zonneweides en grootschalige zon op dak zorgt voor een inefficiënt gebruik van het netwerk. Idealiter is de verhouding tussen opgesteld wind en zon vermogen in balans (omdat windmolens en zonnepanelen nauwelijks op het zelfde moment veel opwekken). We begrijpen dat er beperkende factoren zijn voor de aanleg van windturbines zoals de veiligheidsbeperkingen rondom Schiphol en woonkernen. Daarnaast zijn er nog bijzondere gebieden zoals natuurgebieden Natuurnetwerk Nederland, Natura 2000, stiltegebieden en weidevogelkerngebieden.

21

21

Impact regionaal bod: elektriciteit

22

22

Analyse aangeleverd scenario

Conclusie
De RES-regio Noord-Holland Zuid is een omvangrijk gebied met veel stations. De regio bestaat uit 6 deelregio's die elk een eigen bod uit brengen. Doordat de deelregio's verschillen qua aard en allen een eigen bod uit brengen wijken de uitkomsten van deze analyse per deelregio van elkaar af. Daarom lichten we verderop in dit document toe welke conclusies en aanbevelingen er zijn per deelregio. Er ontstaat op een 15 installaties overbelasting door de geplande opwek. Er kan dus gesproken worden van grootschalige opwek die **op de meeste plaatsen past** binnen het huidige elektriciteitsnet qua capaciteit. We verwachten dat de meeste knelpunten ontstaan door een toename in energieverbruik en niet door opwek. Deze knelpunten komen niet goed naar voren in deze impact analyse omdat belangrijke ontwikkelingen (bijv. datacenters) ontbreken in gebruikte datasets vanuit NPRES.

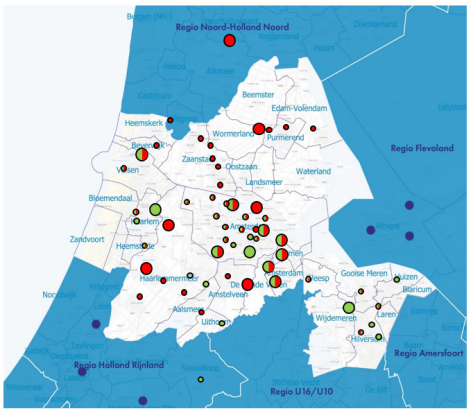
Capaciteit op stations
- We verwachten dat na 2030 op 23 stations de maximale capaciteit bereikt wordt, zij het aan de afnemers- of terugleveringszijde. Gezien de tijd die nodig is voor het aanpassen of uitbreiden van het net, moet op korte termijn gestart worden met uitbreidingen of nieuwbouw van stations.
- Op 32 stations is voldoende capaciteit voorzien tot na 2030: er is hier voldoende ruimte om duurzame opgewekte energie te leveren aan het elektriciteitsnet. Uit de systeemstudie en regiostudies verwachten we aan de afnamekant van het net meer knelpunten. Deze verwachte knelpunten uit de regiostudie zijn weergegeven als halve cirkels.

De belangrijkste oorzaken van het bereiken van de maximale capaciteit in dit scenario zijn voor energie-opwek: grootschalige zon (zowel gebouw gebonden als niet-gebouw gebonden) voor de energievraag: glastuinbouw, datacenters, elektrisch vervoer en nieuwbouw utiliteit en nieuwbouw woningen.

Scenario aanbevelingen (1/2)
- De verhouding tussen windenergie en zonne-energie laat zien dat er veel meer zon dan wind gepland is. In een verstedelijkt gebied ligt dit in de lijn der verwachting. Er zijn beperkende factoren voor de aanleg van windturbines: grote delen in de regio zijn aangemerkt als werelderfgoed, Natuurgebieden (Natura 2000, Natuurnetwerk Nederland), stiltegebied, weidevogelkerngebied,. Aanvullend gelden er veiligheidsbeperkingen rondom Schiphol en woonkernen.
- De afstemming tussen afname van elektriciteit (vraag) en teruglevering van elektriciteit (aanbod) kan verbeterd worden. Hoewel er in Amsterdam al veel zon op dak gepland is laten de stations in de verstedelijkte gebieden zien dat er nog meer ruimte is voor teruglevering. Zie voor specifieke aanbeveling de pagina's waar op de deelregio's gefocust word.

* Dit is een analyse op basis van de op 2 maart aangeleverde gegevens. Wijzigingen in de aangeleverde gegevens zullen vanzelfsprekend gevolgen hebben voor de conclusies. De bovenregionale doorrekening kan tevens nog effect hebben op de beschikbare capaciteit

Beschikbare capaciteit op stations (in 2030)

(Beperkt) capaciteit beschikbaar	32 stations
Maximale capaciteit waarschijnlijk bereikt	23 stations
Resultaten doorrekening RES scenario's	
Resultaten regiostudies elektriciteit	

Analyse aangeleverd scenario

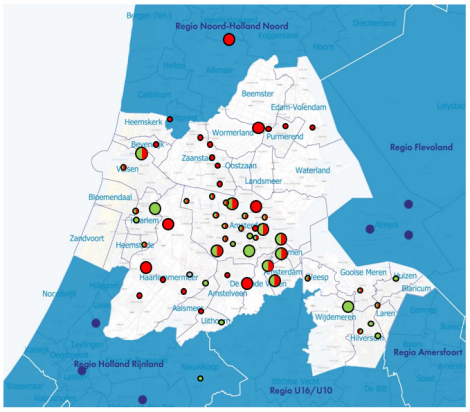
Scenario aanbevelingen (2/2)
- Er is sprake van onderbenutting van bepaalde stations. Er zijn 55 stations in het totaal, als we alleen naar teruglevering kijken zijn er 15 overbelast, voor de overige 40 geldt dat er capaciteit beschikbaar is op de stations voor meer teruglevering. Het is het onderzoeken waard of er mogelijkheden zijn om de overbelaste teruglevering stations te ontlasten. Dit kan gedaan worden door de n-1 veiligheid voor teruglevering te verlaten (de reservestrook te gebruiken). Als dat niet mogelijk is, kan het misschien lonen om de opwek op een andere locatie te plaatsen.
  Het aangepaste bod van Zaanstreek Waterland is lager dan wat in deze netimpactanalyse is doorgerekend waardoor er mogelijk minder knelpunten ontstaan. In een volgende versie van de netimpactberekening kunnen we dit beeld verduidelijken.

- Een andere optimalisatie mogelijkheid is het toepassen van 'curtailment'. Dit is een vorm van peakshaven waarbij, in het geval van mogelijke overbelasting op een station op terugleveringszijde, de piekvermogens worden beperkt. De opwek krijgt dan een iets gelimiteerde aansluiting waardoor deze de hoogste pieken niet kan terugleveren, maar wordt afgetopt. Deze top wordt over het algemeen maar 3% van de tijd gehaald en we voorkomen grote investeringen in het net voor de hoogste piekvermogens.

- Er is gebruikt gemaakt van de nationale back-up gegevensset. Deze data wijkt af van onze verwachtingen in het gebied. We pleiten ervoor dat de regio deze gegevens verrijkt in de definitieve versie van de RES 1.0 Deze verrijking kan gedaan worden door bijvoorbeeld een integratie van de gegevens van de systeemstudie Noord-Holland. Dit zal tot betere inzichten leiden, waardoor we als netbeheerder een betere analyse kunnen maken van de te verwachten impact op de netten.

* Dit is een analyse op basis van de op 2 maart aangeleverde gegevens. Wijzigingen in de aangeleverde gegevens zullen vanzelfsprekend gevolgen hebben voor de conclusies. De bovenregionale doorrekening kan tevens nog effect hebben op de beschikbare capaciteit

Beschikbare capaciteit op stations (in 2030)

(Beperkt) capaciteit beschikbaar	32 stations
Maximale capaciteit waarschijnlijk bereikt	23 stations
Resultaten doorrekening RES scenario's	
Resultaten regiostudies elektriciteit	

De netimpact: ruimte en kosten

Ruimte
Het bouwen van nieuwe energie-infrastructuur neemt fysieke ruimte in. Daardoor kan de inpassing in een dichtbevolkt gebied zoals Noord-Holland Zuid een uitdaging zijn.

Wanneer er geen capaciteit meer beschikbaar is op een station, wordt altijd eerst onderzocht of flexibiliteitsoplossingen voor de energieverbruikers mogelijk zijn. Als dit niet het geval is onderzoeken we of we stations kunnen uitbreiden. Een andere optie is nieuwbouw op een nieuwe locatie. Voor nieuwbouw kijken we eerst naar mogelijkheden voor uitbreiding op bestaande stations. In de basisinformatie energie-infrastructuur is meer informatie te vinden over de benodigde ruimte voor een nieuw station.

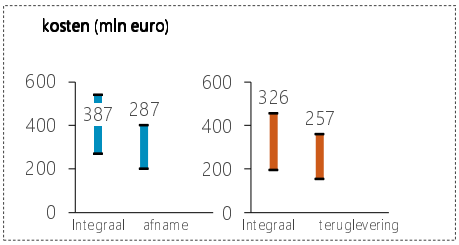
Kosten
In het Klimaatakkoord hebben partijen aangegeven te streven naar de laagste maatschappelijke kosten voor de energietransitie. Door duurzame opwekking en grotere energievragers slim in te passen in de netten, wordt onnodige extra maatschappelijke kosten voorkomen. In de basisinformatie energie-infrastructuur is meer informatie te vinden over de gemiddelde kosten van aanpassingen en uitbreidingen van het energienet.

Inzicht in ruimte en kosten
In tabel hiernaast wordt inzicht gegeven in benodigde kosten en ruimtebeslag voor de benodigde aanpassingen in de stations (kabels en andere aanpassingen zijn niet meegerekend). Er is gebruik gemaakt van bovengenoemde kengetallen voor de gemiddelde benodigde ruimte en de inschatting van de kosten.

NB1: In de kosten zijn alleen de verwachte aanpassingen doorgerekend vanuit de nationale back-up dataset. Dit is een conservatieve inschatting van de effecten. Daarnaast is er voor Amsterdam een separate RES doorrekening gemaakt (op basis van TSA studie) en uit deze doorrekening bleek dat er meer aanpassingen gedaan moeten worden. De weergegeven kosten zijn om deze reden optimistisch en werkelijke kosten gaan waarschijnlijk een stuk hoger uitvallen.

NB2: De netimpact analyse rekent alleen kosten voor stations. Bij een aanpassing in het net worden moeten alle kosten wel worden meegenomen. Over het algemeen zijn de totale kosten 2 tot 3 keer hoger dan alleen hier weergegeven stationskosten.

Indicatie van de kosten en ruimte

	#	Kosten (in miljoenen €)	Ruimtebeslag (in m²)
Nieuw of uitbreiden HS/TS station	7	114 (gem)	105.000 – 280.000 m²
Nieuw of uitbreiden TS/MS station	16	270 (gem)	28.800 – 35.200 m²
Totaal		**384 miljoen (gem)**	**133.800 – 315200 m²**

Deze indicaties horen bij een verzwaring van 2440MVA in heel Noord-Holland Zuid

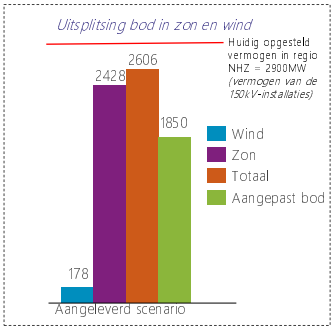
25

25

De netimpact: een inschatting van haalbaarheid in tijd

Vermogen
De algemene conclusie is dat het bod bestaat uit geplande grootschalige opwek projecten met een gezamenlijk vermogen van ruim 2600 MW. Deze geplande grootschalige opwek projecten passen in de voorgestelde configuratie niet geheel binnen het huidige elektriciteitsnet van 2030 omdat de teruglevering op andere locaties is gepland dan het verbruik (Zie aanbevelingen voor verdere toelichting).

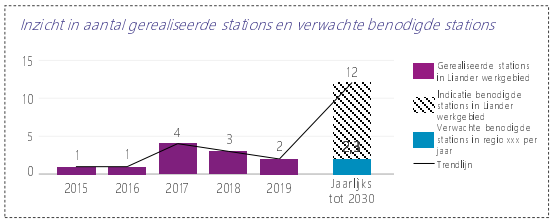
Uitsplitsing bod in zon en wind

Er is vanuit de regio een aangepast bod gedaan (groene staaf in het figuur). Deze gegevens zijn na deze doorrekening aangeleverd. Het totale geplande vermogen laat een daling zien naar ongeveer 1850 MW (per 24/03/2020). Het nieuwe bod daalt vrijwel in iedere regio, behalve in Gooi en Vechtstreek.

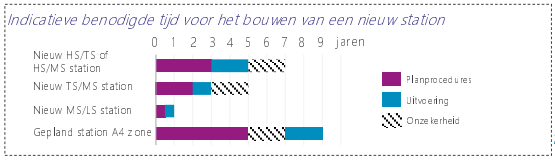
Tijd
Het realiseren van de benodigde uitbreidingen van de energie-infrastructuur is nu al een uitdaging. Deze uitdaging wordt de komende jaren groter. Onderstaand figuur geeft een beeld van het aantal stations (HS/TS en HS/MS) die afgelopen jaren in het werkgebied van Liander gerealiseerd zijn. Het laat ook zien hoeveel stations we ruwweg verwachten tot 2030 jaarlijks te moeten realiseren. in het werkgebied van Liander zijn dit er 12 per jaar, en in de regio Noord-Holland Zuid 23 tot 2030, dus **2,3** per jaar.

Inzicht in aantal gerealiseerde stations en verwachte benodigde stations

Het realiseren van een station heeft, afhankelijk van de grootte, een doorlooptijd van enkele jaren. Belangrijk is om zo snel mogelijk met elkaar te starten met het vinden van een zoeklocaties zodat we kunnen bouwen als bod concreet is. Daarnaast kan de doorlooptijd worden verkort bij een efficiënte samenwerking tussen Liander, gemeentes en provincies. De doorlooptijden kunnen dan worden verkort en daarmee vermijden we langlopende trajecten zoals de A4-zone.

Indicatieve benodigde tijd voor het bouwen van een nieuw station

26

26

Sector analyse

Sectorale ontwikkelingen kunnen van grote invloed zijn op de beschikbare capaciteit op het elektriciteitsnet.
Per sector* is hieronder toegelicht welke specifieke sectorale ontwikkelingen er in de aangeleverde data een impact hebben op het elektriciteitsnet, inclusief een indicatie van de omvang van de impact.

Landbouw - Glastuinbouw
Ontwikkelingen in de agrarische sector met veel impact op het elektriciteitsnet zijn zon op (glas)tuinbouw en zonneweides op landbouwgronden. Aangeraden wordt om regionale ontwikkelingen in de landbouwsector goed in beeld te hebben en indien mogelijk meer gedetailleerde informatie met Liander te delen. In deze analyse is gebruik gemaakt van gegevens uit de landelijke back-up gegevensset. In onze regionale studies hebben we aanvullende inzichten oer de ontwikkelingen van (glas)tuinbouwgebieden en intensiteit.

Industrie
Naast procesoptimalisatie speelt elektrificatie een belangrijke rol bij het realiseren van duurzaamheidsambities binnen de industrie. Gezien de grote hoeveelheden energie die gebruikt worden gaat dit impact hebben op de energie-infrastructuur.
We willen aanbevelen om NZKG aan te haken bij het verfijnen van de data.

Rood = veel impact
Oranje = gemiddelde impact
Groen = weinig impact

Mobiliteit
De laadinfrastructuur die nodig is voor elektrisch vervoer heeft een (significante) impact op de elektriciteitsinfrastructuur. Het advies is om de prognoses voor mobiliteit in de regionale mobiliteitsvisies verder uit te werken, in overleg met de NAL samenwerkingsregio (Nationale Agenda Laadinfrastructuur). Er is in deze doorrekening gebruikt gemaakt van een basis gegevensset opgesteld door stichting Elaad.

Gebouwde omgeving
Voor de impact op de gebouwde omgeving is gebruik gemaakt van de Startanalyse (PBL). Deze gegevens zijn niet verfijnd met lokale data over warmtebronnen of de beschikbaarheid van warmtenetten. Op basis van deze analyse blijkt dat de impact van keuzes voor warmteoplossingen voor de gebouwde omgeving op de elektriciteits- en gasinfrastructuur groot kan zijn. Verzwaringen van het elektriciteitsnet betekent ook dat er ruimte voor nieuwe middenspanning en laagspanning stations nodig is in de wijken. Aangeraden wordt om bij de verdere uitwerking van de Transitievisies Warmte en Wijkuitvoeringsplannen de impact op het elektriciteits- en gasnet en de openbare ruimte goed mee te nemen.

*In het huidige Concept-RES bod hebben we gebruik gemaakt van de landelijke back-up data set voor de energie ontwikkelingen aan de verbruikerszijde. Hiermee zijn onder andere de hierboven weergegeven de categorieën als ontwikkelingen bij landbouw, industrie, mobiliteit en gebouwde omgeving mee ingevuld. De back-updata levert echter onvoldoende inzicht op de te verwachten ontwikkelingen. Raadzaam is in een vervolg RESbod deze vraag data als regio te verrijken.
Wij bevelen aan om de data te verrijken door het toevoegen van andere data(bronnen). Er is in 2019 een systeemstudie uitgevoerd door CE Delft waarin de focus ligt op de energieverbruikers in Noord-Holland tot en met 2050. Verder zijn er regionale studies uitgevoerd door Liander waarin ook planologische ontwikkelingen zoals Walstroom in Amsterdam, nieuwbouwwijken etc zijn meegenomen.

27

27

28

28

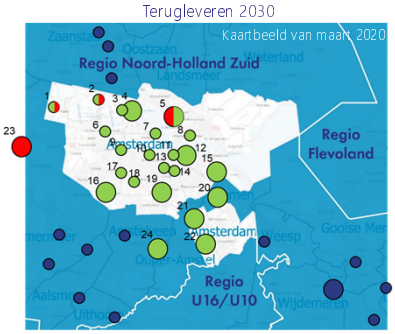
Analyse Amsterdam

Conclusie
In de stedelijke context van Amsterdam is het inpassen van opwek over het algemeen geen probleem. Op slechts drie stations ontstaat overbelasting als gevolg van opwek. Verwachting is dat deze knelpunten tijdig opgelost kunnen worden. Op basis van de NP RES data houden ook voor verbruik de meeste stations voldoende capaciteit. Echter, op basis van de themastudie elektriciteit Amsterdam blijkt dat voor verbruik een groot aantal stations overbelast raakt in 2030*.

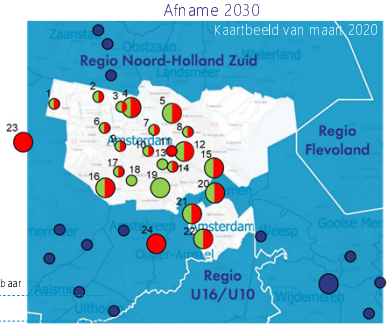
Capaciteit op stations
- De gemeente Amsterdam en Liander hebben samen een verkenning gedaan naar de impact van de plannen en ontwikkelingen in Amsterdam op het elektriciteitsnetwerk. In deze Thematische studie elektriciteit Amsterdam (TSA, maart 2019) is niet alleen gekeken naar de effecten van de groei van de stad, maar ook naar de ambities en ontwikkelingen op het gebied van de energietransitie en de veranderende mobiliteit. In de afbeeldingen hiernaast zijn zowel de resultaten van de RES (linkerhelft van de bolletjes) als de TSA weergegeven (rechterhelft).
- Het Amsterdamse bod (127 MW wind en 400 MW zon) valt binnen de bandbreedtes van de scenario's zoals deze in de TSA zijn gehanteerd. Op drie stations treedt er voor opwek toch een verschil op tussen de impact van de RES en TSA doorrekening. Dit wordt voor twee stations in het havengebied (1 en 2) veroorzaakt doordat de opwek uit het RES scenario qua locatie verschilt en daarom op andere (nabij gelegen) stations wordt gealloceerd. Op station Papaverweg in Noord (5) wordt dit veroorzaakt doordat een deel van de 'RES opwek' uit Zaanstreek Waterland gealloceerd is op dit station.
- De impact van de NP RES data voor verbruik laten een grote afwijking zien. Dit wordt veroorzaakt doordat de in de TSA gehanteerde scenario's zijn geladen met actuele data vanuit gemeente Amsterdam en de scope uitgebreider is dan de NP RES data. Ontwikkelingen die niet in de NP RES data zitten zijn o.a.: datacenters, warmte transitie gebouwde omgeving, elektrische vervoer anders dan personen auto's en specifieke ontwikkelingen zoals walstroom. Op basis hiervan geven de TSA resultaten een volledig beeld.

Scenario aanbevelingen
- Overall geldt een forse toename van de benodigde netcapaciteit in Amsterdam hetgeen tot een uitdagende opgave leidt om dit tijdig te realiseren. De gemeente Amsterdam en Liander werken daarom samen langs 3 sporen: (1) ruimtelijke planning van de benodigde uitbreidingen inclusief zoeklocaties voor nieuwe transformatorstations. (2) het onderzoeken en testen van innovatieve toepassingen om de impact op en van het netwerk te reduceren en (3) het strategisch en integraal plannen van ambities en opgaven.
- De RES scenario's worden meegenomen in de actualisatie van de TSA, die plaatsvindt in Q3 van 2020. Dit leidt tot een verdere verrijking omdat ook de ontwikkelingen in omliggende regio's meegenomen worden.

Terugleveren 2030

Afname 2030

Resultaten doorrekening RES scenario's
Resultaten Thematische studie elektriciteit
(Beperkte) capaciteit beschikbaar
Maximale capaciteit bereikt

*een toelichting is terug te vinden op p. 33 van de Concept RES Amsterdam

29

29

Analyse Amstelland Meerlanden

Conclusie
In dit scenario past grootschalige opwek vrijwel overal binnen het huidige elektriciteitsnet qua capaciteit. Maar op basis van toename in verbruik raken toch aantal stations overbelast.

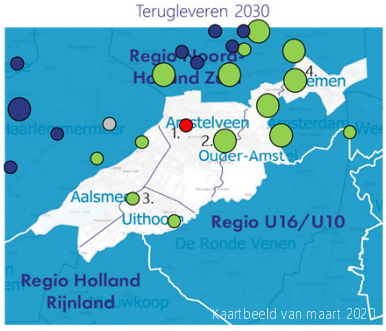
Capaciteit op stations
We verwachten dat in 2030 op 4 stations de maximale capaciteit bereikt wordt. Het gaat om de volgende stations:
1. OS Amstelveen Bolwerk lijkt volgens de back-up data alleen een knelpunt te worden voor teruglevering. In de door Liander uitgevoerde scenario analyse lijkt Amstelveen Bolwerk ook aan de afnemerskant een knelpunt te vormen. Er wordt volgens deze analyse meer nieuwbouwwoningen op dit onderstation verwacht.
2. OS Amstelveen zal haar maximale leveringscapaciteit bereikt hebben in 2030. Glastuinbouw en datacenters zorgen voor de grootste toename van verbruik.
3. OS Aalsmeer Bloemenveiling zal haar maximale afnemerscapaciteit bereikt hebben
4. OS Venserweg zal in 2030 haar maximale afnemerscapaciteit bereikt hebben. Dit wordt veroorzaakt door een verwachte groei in datacenters.

Gezien de tijd die nodig is voor het aanpassen of uitbreiden van het net, moet op korte termijn gestart worden met uitbreidingen of nieuwbouw van stations.

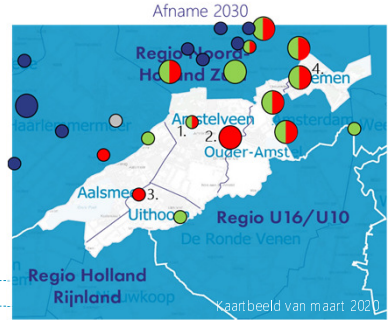
De belangrijkste oorzaken van het bereiken van de maximale capaciteit in dit scenario zijn grootschalige niet-gebouw gebonden zon (energie opwek) en nieuwbouw woningen/datacenters (energievragers).

Scenario aanbevelingen
- Voor 150kV installatie Amstelveen is er 110MVA beschikbaar voor teruglevering over in de *minimale belastingssituatie*. Vanuit netperspectief lijkt het gunstig om grootschalige opwek-projecten in deze omgeving te plaatsen.
- Suggestie tot samenwerking met Amsterdam (Zuid-West) waar er nog relatief veel ruimte voor teruglevering op het net is.
- We willen aanbevelen dat de gebruikte back-up gegevensset verder verfijnd word zodat er meer zekerheid gegeven kan worden over te verwachten belasting en de bijbehorende impact op het net.

Terugleveren 2030

Afname 2030

Resultaten doorrekening RES scenario's
Resultaten scenario studie Liander
(Beperkte) capaciteit beschikbaar
Maximale capaciteit bereikt

30

30

Analyse Gooi en Vechtstreek

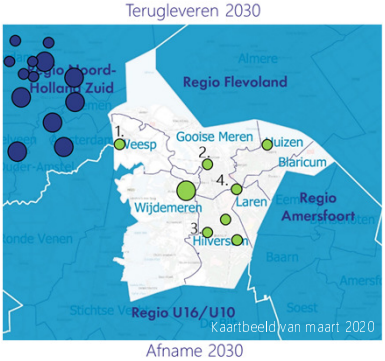
Conclusie
In dit scenario past grootschalige opwek wel binnen het huidige elektriciteitsnet qua capaciteit. Liander verwacht wel dat op 4 stations de maximale capaciteit bereikt wordt aan de afnemerszijde. In dit scenario is gerekend met de aangeleverde data van 2 maart 2020.

Capaciteit op stations (alle niveaus)
- **Terugleveren**: Zoals gezegd past de grootschalige opwek die aangeleverd is op 2 maart wel binnen de capaciteit van de bestaande stations. Op 24 maart is aanvullende data aangeleverd die kwantitatief niet meer meegenomen is in deze doorrekening. Verwachting is dat de capaciteit van de stations nog steeds toereikend zal zijn, maar dat er wel nieuwe velden (stekkers) en verbindingen geplaatst moeten worden. Dit gaat de nodige impact hebben in de openbare ruimte.
- **Afname**: We verwachten dat voor of na 2030 op mogelijk 3 stations de maximale capaciteit bereikt wordt als gevolg van afname van elektriciteit. De verklaringen hiervoor zijn:
  1. OS Weesp. De NP RES data verwacht niet dat dit station haar maximale capaciteit bereikt. Liander ziet ontwikkelingen op het gebied van woningbouw en industrie (datacenter) en als deze meegenomen worden wordt de maximale capaciteit wel bereikt. Er vinden op dit moment gesprekken plaats om OS Weesp uit te breiden en een nieuw station te bouwen ten noorden van Weesp.
  2. OS Naarden. De NP RES data verwacht niet dat dit station haar maximale capaciteit bereikt. Liander ziet ontwikkelingen op het gebied van woningbouw en als deze meegenomen worden wordt de maximale capaciteit wel bereikt. Plan is om Crailo te realiseren en daarmee een deel van de belasting van OS Naarden over te nemen.
  3. OS Hilversum Jonkerweg. Volgens de modellen van de NP RES wordt verwacht dat de maximale capaciteit wordt bereikt door een toename in de baseload. In de belastingprognose zien we dit niet terug en verwachten we geen knelpunt voor 2030 op basis van onze prognose.
  4. OS Crailo: Dit station staat in de planning voor de komende jaren om duurzaam gebouwd te gaan worden. De gemeente is hierbij nauw betrokken. De planning is dat dit station begin 2024 gereed is.

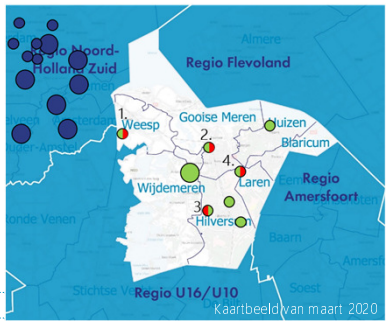
Gezien de tijd die nodig is voor het aanpassen of uitbreiden van het net, moet op korte termijn gestart worden met uitbreidingen of nieuwbouw van stations.

Scenario aanbevelingen*
- In dit gebied is er meer capaciteit beschikbaar voor teruglevering dan wat er nu wordt verbruikt. Het RES bod bedraagt 96 MW aan wind en zon. Vanuit netperspectief is het beter om het aanbod van zon en wind meer over het gebied te verspreiden en wind en zon meer te combineren. Onduidelijk is hoe dit is in het bod van 24 maart 2020.
- Verrijken van NP-RES data. Uitkomsten per model niet stabiel en dit geeft onzekerheid. Er heerst onduidelijkheid over de uitkomsten zoals hierboven ook geschetst. De kwaliteit van de data moet verbeterd worden om dit op te lossen.

Terugleveren 2030

Afname 2030

Resultaten doorrekening RES scenario's | Resultaten belastingprognose Liander | (Beperkte) capaciteit beschikbaar | Maximale capaciteit bereikt

31

31

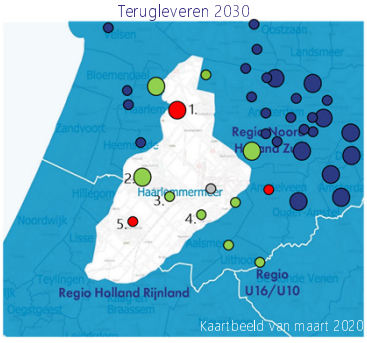
Analyse Haarlemmermeer

Conclusie
In dit scenario past grootschalige opwek in de voorgestelde configuratie qua capaciteit alleen op de elektriciteitsnetten als we deze verdelen over het regionale net van Liander en het transportnet van TenneT. Op de volgende pagina wordt dit verder toegelicht.

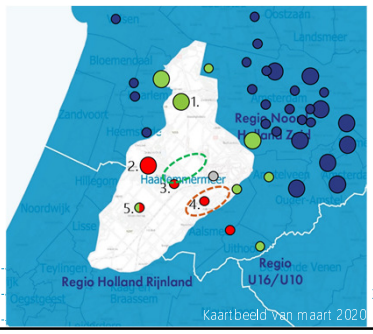
Capaciteit op stations (alle niveaus)
- We verwachten dat voor 2030 op 5 stations de maximale capaciteit bereikt wordt. Gezien de tijd die nodig is voor het aanpassen of uitbreiden van het net, moet er nu gestart worden met nieuwbouw van station(s).
- Aan de afnemerskant worden er knelpunten verwacht op stations Haarlemmermeer (2), Hoofddorp (3), Rozenburg (4) en op Nieuw Vennep (5). Voor deze stations geldt dat de overbelasting wordt veroorzaakt door datacenters, glastuinbouw, nieuwbouw, warmtepompen en EV.
  Vanuit de back-up gegevensset wordt op OS Nieuw Vennep geen knelpunt verwacht en dit komt onder andere door een lager aantal woningen in deze gegevensset.
- Aan de opnamekant worden knelpunten verwacht op OS Vijfhuizen (1) en OS Nieuw Vennep (5). Dit wordt veroorzaakt door grootschalig niet-gebouwgebonden zon. Er wordt in het gebied rondom de landingsbanen rondom Schiphol een omvangrijk areaal aan zonneweides verwacht, het zonnecarré. Om deze zonneweides aan te kunnen sluiten is de verwachting dat een deel wordt gedusterd en direct via TenneT aansluitingen aan het net aangesloten worden.
  Ondanks deze manier van aansluiten zou het kunnen gebeuren dat OS Vijfhuizen op opnamekant haar maximale capaciteit bereikt.

Scenario aanbevelingen
- Er zijn een aantal knelpunten verwacht aan de afnemerskant. Deze worden onder andere veroorzaakt door datacenters. Een prognose van datacenters ontbreekt in de nationale back-up set, en omdat dit voor Haarlemmermeer cruciaal is, zijn hiervoor Liander prognoses gebruikt. Gezien het moeilijk is de energievraag van deze sector te voorspellen, en er op voorhand vaak met ambitieuze inteken-vermogens gewerkt wordt, vraagt deze 2030 prognose om voorzichtigheid.
- Omdat er op meerdere stations aan afnemerskant de maximale capaciteit is bereikt is het noodzakelijk om op korte termijn het net uit te breiden met een onderstation. Het zoekgebied voor het nieuwe station is aangegeven met het rood gestippelde gebied. Voor de uitbreidingen aan de Westflank van de A4 is eveneens een nieuw station nodig. Dit zoekgebied is groen gestippeld. Dit station zal waarschijnlijk iets kleiner zijn dan het eerst te bouwen station.
- De hoge energievraag in het gebied biedt ook mogelijkheden. Door direct de opgewekte energie in het gebied te verbruiken vindt er minder belasting op de installaties plaats. Teken dus opwek in op locatie met veel industriële energievraag! Zie bijvoorbeeld 50kv installatie Rozenburg, hier is ruimte voor 80 MVA aan opwek door de continue energievraag van datacenters.

Terugleveren 2030

Afname 2030

Resultaten doorrekening RES scenario's | Resultaten scenario studie Liander | (Beperkte) capaciteit beschikbaar | Maximale capaciteit bereikt | Zoekgebied onderstation

32

32

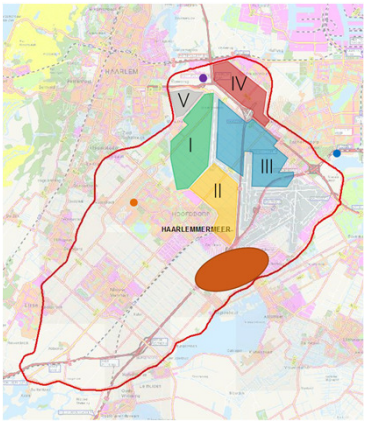
Analyse Haarlemmermeer – aansluiten zonnecarré

Aansluiten van zonnecarré
In Haarlemmermeer is een zonnecarré gepland rondom Schiphol. Liander heeft een mogelijkheid uitgewerkt om het zonnecarré op een manier aan te sluiten waarin de elektriciteitsinfrastructuur zo goed mogelijk benut wordt. Dit betekent dat een deel van het zonnecarré op het regionale net van Liander aangesloten wordt en dat een deel op TenneT aangesloten wordt.

Deelgebieden
Als eerste is het de verwachting dat het zonnecarré in 2030 nog niet volledig aangelegd is. Liander rekent in dit voorstel met de waarden van het uiteindelijke zonnecarré en deze kunnen afwijken van het nu ingediende bod.

- Deelgebied I en II. Beide deelgebieden hebben een opgesteld vermogen van elk 175 MW. Beide deelgebieden (350MW) kunnen samen aangesloten worden via één 150kV-aansluiting op onderstation A4-zone (zie zoekgebied).
- Deelgebied III heeft een verwacht vermogen van 350 MW. Dit vermogen kan alleen via één 150 kV-aansluiting aangesloten worden op OS Nieuwe-Meer. In de huidige installatie is daar momenteel geen ruimte voor en deze voorziening zal gerealiseerd moeten worden.
- Deelgebied IV heeft een verwacht vermogen van 150 MW. Dit vermogen kan opgedeeld worden in 20 of 40 MW per aansluiting en aangesloten worden op de 20kV aansluitingen op OS Vijfhuizen.
- Deelgebied V heeft een verwacht vermogen van 50MW. Dit vermogen kan opgedeeld worden in 10 of 20 MW per aansluiting en op de 20kV aansluiten onderstation Vijfhuizen.

Dit voorstel laat één van de mogelijke oplossingen zien om het zonnecarré aan te sluiten. Er zijn verschillende manieren om het zonnecarré aan te sluiten. Dit voorstel is gemaakt op basis van het efficiënt gebruiken van maatschappelijke middelen en ruimtelijke inpassing op stations. Ondanks dat er andere mogelijke oplossingen zijn is het noodzakelijk dat een deel van de velden op TenneT aangesloten wordt (150 kV). Het vermogen per 150 kV aansluiting is maximaal 350 MW, op 20 kV is dit 20 MVA. Als alles op 20 kV zal worden aangesloten betekent dit dat er minimaal 45 aansluitingen op onderstations moeten worden gerealiseerd en dit is qua fysieke aansluitruimte niet wenselijk.

- Beoogde voorkeurslocatie voor een 400 MVA N-1 station
- OS Nieuwe-Meer
- OS Vijfhuizen
- OS Haarlemmermeer

33

33

Analyse Zaanstreek Waterland

Conclusie
In dit scenario past grootschalige opwek niet binnen het huidige elektriciteitsnet qua capaciteit*. We verwachten dat op alle 9 stations de maximale capaciteit bereikt wordt in 2030, zij het aan de afnemers- of terugleveringszijde**.
De belangrijkste oorzaken van het bereiken van de maximale capaciteit in dit scenario is grootschalig gebouw gebonden zon-opwek aan de opnamekant, en nieuwbouw en elektrisch vervoer aan de afnemerskant.

Capaciteit op stations

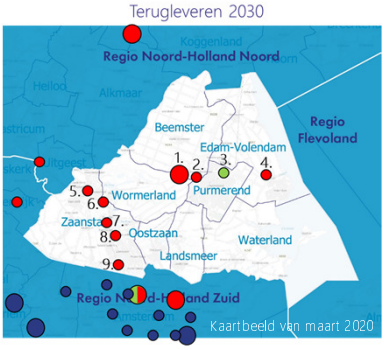
- We verwachten dat in 2030 op alle stations de maximale capaciteit bereikt wordt; Liander herkent zich niet in het geprojecteerde 'groene' beeld dat aan de vraagzijde op onderstations vrij beschikbaar vermogen is rond 2030. Wij verwachten dat de gebruikte landelijke back-updata niet passend is voor de situatie Zaanstreek Waterland.
- Het bod bestaat voor een groot deel uit zon op dak en dit scenario is ambitieus in vergelijking met ander regio's. Dit zal tot knelpunten leiden op de onderstations, maar ook op het distributienet. Deze knelpunten op het distributienet zijn niet op te lossen door de n-1 redundantie op de onderstations te verlaten (de reservestrook te gebruiken).

Scenario aanbevelingen

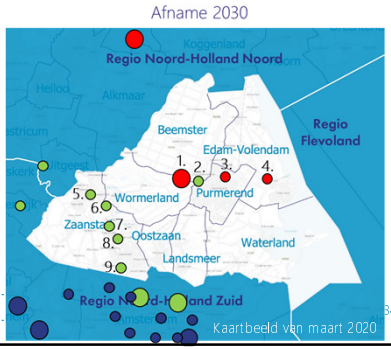
- Gezien de ambitieuze prognose m.b.t. grootschalig gebouw gebonden zon, raken alle stations in de regio overbelast. Door een deel van de ambities m.b.t. grootschalige opwek van energie in te vullen met wind, wordt effectiever gebruik gemaakt van de beschikbare capaciteit. Opwek door middel van wind en zon gebeurt vrijwel altijd op andere momenten, waardoor minder capaciteit nodig is op de stations voor dezelfde hoeveelheid duurzame opwekprojecten.
- Een effectieve methode om het distributienet niet over te belasten is door 'curtailment' toe te passen. Hierbij wordt het maximale te leveren vermogen beperkt, waardoor de belastingpieken aanzien verlaagd kunnen worden. Daarnaast heeft curtailment een beperkte impact op de totale hoeveelheid duurzaam geproduceerde energie.
- We zien kansen voor wind-projecten in combinatie met de gebouw-gebonden zon projecten. Wanneer er bijvoorbeeld op industrieterreinen een combinatie van windmolens met grootschalig gebouw-gebonden zon staat kan er (1) aansluitkabels gedeeld worden – cable pooling; (2) optimaal gebruik worden gemaakt van opgesteld installatievermogen in de onderstations.
- In de regio wordt reeds gesproken over zoekgebieden voor uitbreidingen, waarbij het vinden van grond in deze drukbezette regio een enorme uitdaging is. Locatie en planprocedures bepalen de realisatietijd, hier kunnen we gezamenlijk in versnellen.
- Zoals reeds benoemd, herkent Liander het beeld niet dat er op afnemerszijde geen knelpunten ontstaan. We raden aan om de back-up data te verrijken zodat dit een beter beeld geeft van de ontwikkelingen in deze regio.

*Dit is een analyse op basis van aangeleverde gegevens. Wijzigingen in de aangeleverde gegevens zullen vanzelfsprekend gevolgen hebben voor de conclusies. De bovenregionale doorrekening kan tevens nog effect hebben op de beschikbare capaciteit.
** In de later aangeleverde data is de hoeveelheid opgesteld vermogen ruwweg gehalveerd. Dit zou er toe kunnen leiden dat niet op ieder station de maximale teruglevercapaciteit wordt gehaald.

Terugleveren 2030

Afname 2030

- Resultaten doorrekening RES scenario's
- Resultaten scenario studie Liander
- (Beperkte) capaciteit beschikbaar
- Maximale capaciteit bereikt

34

34

Analyse IJmond Zuid-Kennemerland

Conclusie
In dit scenario past grootschalige opwek in de voorgestelde configuratie niet overal binnen het huidige elektriciteitsnet qua capaciteit. Maar op basis van toename in verbruik verwachten we dat toch een aantal station overbelast zullen raken.

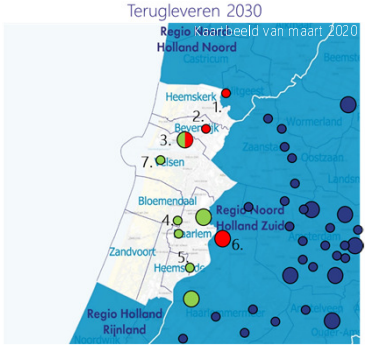
Capaciteit op stations
- We verwachten dat na 2030 op 6 stations de maximale capaciteit wordt bereikt. Gezien de tijd die nodig is voor het aanpassen of uitbreiden van het elektriciteitsnet, moet ruim voor 2030 gestart worden met uitbreidingen of nieuwbouw van stations.
- Aan de terugleveringszijde (door duurzame opwek) verwachten we dat de volgende stations de maximale capaciteit bereiken:
  1. OS Uitgeest, door grootschalig niet-gebouw gebonden zon (zonneparken op land);
  2. OS Beverwijk door grootschalig gebouw gebonden zon (zon op dak);
  3. OS Velsen door grootschalig gebouw gebonden zon (zon op dak);*
  6. OS Vijfhuizen door grootschalig niet-gebouw gebonden zon. Deze zonneparken liggen voornamelijk in de gemeente Haarlemmermeer.
- Aan de afnemerskant (door toenemende vraag) zijn er 3 stations waar mogelijk de maximale capaciteit bereikt wordt. Dit zijn stations Overveen (4), Schalkwijk (5) en OS IJmuiden. Overveen en Schalkwijk nemen de belasting van OS Haarlem West over omdat deze buiten dienst gesteld wordt. De aangeleverde dataset beschikt niet over deze informatie en zal zonder het overnemen van OS Haarlem West geen knelpunt verwachten op deze stations. OS IJmuiden loopt naar verwachting vol door elektrificatie van scheepvaart (walstroom). Deze ontwikkelingen zijn weergegeven als half rood/ half groene cirkels omdat de NPRES data verrijking nodig heeft op dit punt.

Scenario aanbevelingen
- In dit scenario ontstaan er op verschillende locaties knelpunten door zon-opwek. Op andere locaties, zoals bijvoorbeeld op het 150kV station Waardepolder, zit nog aanzienlijke ruimte voor energie opwek. Het is wellicht interessant om te kijken of geplande grootschalige projecten verplaatst kunnen worden van gebieden met weinig beschikbare capaciteit naar gebieden met veel capaciteit.
- Opwek door middel van wind en zon gebeurt vrijwel altijd op verschillende momenten, waardoor er veel kansen zijn voor het combineren van deze technieken. Dit heeft de volgende voordelen:
  - Aansluitkabels kunnen worden gedeeld – ook wel cable pooling genoemd,
  - Het opgestelde aansluitvermogen kan ook worden 'gedeeld' aangezien de gelijktijdigheid van zon en wind laag is.
- We raden aan om te onderzoeken of de windprojecten in deze regio gecombineerd kunnen worden met nabijgelegen zonneprojecten.
- Een aantal stations zitten op de rand van overbelasting volgens de geleverde dataset. Het is van belang om deze dataset verder te verfijnen zodat er meer zekerheid kan worden gegeven over de te verwachten belasting.

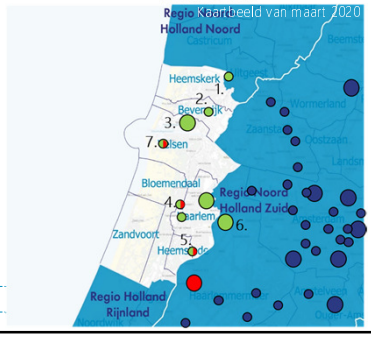
*OS Velsen (3) krijgt naar verwachting een overbelasting van 9,2% en is opgenomen als station waar de maximale capaciteit waarschijnlijk bereikt wordt.

Resultaten doorrekening RES scenario's
Resultaten scenario studie Liander
(Beperkte) capaciteit beschikbaar
Maximale capaciteit bereikt

Terugleveren 2030

Afname 2030

35

35

Impact regionaal bod: gas

36

36

Impact gasinfrastructuur

Eén integrale energievoorziening
In onze energievoorziening maken we gebruik van elektriciteit, gas en warmte. Een verandering in één energiedrager heeft vanzelfsprekend invloed op de andere energiedragers. Elk alternatief om het aardgasverbruik terug te dringen, heeft impact op het elektriciteits- en gasnet. Voor de netbeheerder is het van groot belang om bij overwegingen voor het aanpassen van gasinfrastructuur, bijvoorbeeld vanwege een oude of slechte staat, de plannen voor alternatieve warmteoplossingen mee te nemen. In de verdieping is meer informatie te vinden over de afhankelijkheid tussen elektriciteits- en gasnet.

Warmtetransitie
De warmtetransitie heeft voor netbeheerders grote gevolgen, zowel voor de gas- als elektranetten. Waar mogelijk zetten we onze gasnetten in voor een alternatieve warmtebron en bouwen we het gebruik van aardgas op een slimme manier af. In de transitievisie warmte en wijkuitvoeringsplannen kijken we daarom naar de ouderdom en opbouw van ons net. Ook nemen we dan de hogere elektriciteitsvraag door de warmtetransitie mee, voor o.a. het koken op inductie en evt. een collectieve of individuele warmtepomp bij de toepassing van een lage temperatuur warmtebron.

De plannen om van het aardgas af te gaan zorgen ervoor dat een deel van de huidige gasinfrastructuur op termijn verwijderd zal worden en vroegtijdig afgeschreven moet worden. Ook het verwijderen van gasleidingen en stations brengt kosten met zich mee. In het basisdocument over de energie-infrastructuur is uitgebreide informatie te vinden over het Nederlandse gasnet, typen gasstations en kosten, ruimte en benodigde tijd voor het realiseren en verwijderen van gasstations en leidingen.

Aanbevelingen
Werk als regio (via de Regionale Structuur Warmte) en als gemeenten (via de Transitievisies Warmte) verder uit welke warmteoplossingen waar het best toegepast kunnen worden. Lever regio specifieke gegevens aan bij uw netbeheerder voor een gedetailleerder inzicht in de impact op de gasinfrastructuur.

Er is potentie voor groengas in uw regio. Door gebruik te maken van deze groengas potentie kunnen kosten en ruimte beslag voor verzwaring van elektriciteitsnetten voorkomen worden. Wij bevelen aan maximaal gebruik te maken van de mogelijkheden van groengas en eventueel andere duurzame gassen.

37

37

38

38

Aanbevelingen (1)

Aanbevelingen voor de samenwerking met uw netbeheerder
De regio NHZ heeft geen data aangeleverd voor de ontwikkeling van het energieverbruik. Alle data met betrekking tot energieverbruik komen uit nationale databanken (NP RES en Elaad) en deze databanken voorzien niet in iedere sector de juiste data en in sommige gevallen is er geen data. Datacenters en warmtepompen in bestaande woningen zijn grote componenten in de energievraag van Noord Holland Zuid, maar deze maken geen onderdeel uit van de nationale back-up set. Dit leidt tot een onderschatting van het energieverbruik in 2030 en als gevolg hiervan komen er weinig knelpunten aan de energieverbruik kant.

We willen aanbevelen dat deze dataset wordt verrijkt zodat voor deze regio een accuraat beeld gevormd kan worden van het te verwachten energieverbruik. Door het ontwikkelen van een eigen NHZ dataset met gevalideerde input zal het advies van Liander scherper worden met betrekking tot de te verwachten aanpassingen in het net. We kunnen daarnaast aanbevelen dat er een integratie moet gaan plaatsvinden tussen de gegevens van de Systeemstudie Noord-Holland en de nationale back-up data.

Het afstemmingsproces van het opstellen van boden kan verbeterd worden. Het doorrekenen van het aangeleverde bod kost tijd en tijdens het doorrekenen van deze concept-RES zijn er een aantal aanpassingen door de regio uitgevoerd op het RES bod. We hebben kwalitatief deze nieuwe boden beoordeeld en het is gebleken dat er in sommige gevallen een flinke wijziging heeft plaatsgevonden. Deze wijzigingen zijn in dit stadium niet meer door te rekenen en als gevolg kunnen conclusies en aanbevelingen veranderen. Per deelregio is aangegeven waar wij een andere verwachting hebben ten opzichte van de aangeleverde data.

Kijk waar er draagvlak is, zowel bestuurlijk als bij de bewoners, voor het realiseren van duurzame opwek. Zodra er concrete ideeën zijn kunnen we in gesprek over doorlooptijden voor het realiseren van de plannen. Zo kunnen we nu al starten met werken aan het doel voor 2030.

Aanbevelingen voor het RES-bod
De regio bestaat voor een groot deel uit verstedelijkt gebied met een hoog energieverbruik. Daar wordt nog niet optimaal gebruik van gemaakt. We zien op de terugleveringskant vooral in de buitengebieden dat de netten hun maximale capaciteit bereiken. In de stedelijke gebieden gebeurt dat nauwelijks. We willen adviseren om goed te kijken of er mogelijkheden zijn om de opwek meer te verplaatsen richting de stations waar nog terugle vercapaciteit beschikbaar is.

Uw netbeheerder is voorstander van een clustering van grootschalige opwekking (zon of/en wind). Dit komt doordat een grote aanpassing makkelijker te realiseren is dan meerdere kleine aanpassingen. Een gebiedsgerichte aanpak met gecluste rde aanvragen heeft ook een grote voorkeur om het werk planmatig aan te pakken om zo de juiste technische oplossingen te realiseren en heeft daarnaast voordelen zoals minder kosten (lagere energierekeningen), minder ruimtegebruik en kans dat energieinfra eerder klaar is voor regionale ambities. Tijdens deze netimpact analyse is het clusteren van grootschalige opwek nog niet aan de orde gekomen. In de volgende doorrekening is het goed om potentiele clusterlocaties te specificeren. Hierdoor komen we, via het iteratieve proces van de RES, tot een gedragen plan waarop de netbeheerder kan gaan investeren.

Het aanpassen van energie-infrastructuur kost tijd. Netbeheerders hebben voldoende tijd nodig om de energie-infrastructuur uit te breiden en aan te passen. Daarnaast geldt dat de verschillende opwektechnieken verschillende doorloopsnelheden hebben. Zonneparken kunnen in verhouding snel aangelegd worden, soms zelfs binnen een half jaar. Liander kan netaanpassingen en aansluitingen niet zo snel realiseren.

Houdt rekening met de opgave voor 2050. De opgave stopt niet bij 2030 en Liander zal haar investeringen niet alleen moeten baseren op de opgave voor 2030 maar ook moeten doorkijken naar 2050 om het zo efficiënt mogelijk in te passen.

39

39

Aanbevelingen (2)

Planprocedures efficiënt inrichten
Start tijdig met benodigde planprocedures voor de energie-infrastructuur. Dit voorkomt een mismatch tussen de opleverdatum van duurzame opwekprojecten en de benodigde uitbreidingen aan de infrastructuur. We zien grote verschillen in doorlooptijden van vergunningsverlening en het wijzigen van bestemmings- of omgevingsplannen tussen de verschillende gemeenten en provincies. Onderzoek hoe planprocedures versneld kunnen worden, bijvoorbeeld door te leren van de aanpak van andere overheden.

Reserveer ruimte voor energie-infrastructuur in omgevingsbeleid
Nieuw aan te leggen energie-infrastructuur heeft fysieke ruimte nodig. Houdt hier rekening mee door ruimte te reserveren voor energie-infrastructuur in omgevingsvisies- en plannen.

Tekorten op de arbeidsmarkt
Het tekort aan technisch personeel gaat zorgen voor vertragingen. Gericht arbeidsmarktbeleid kan het verschil maken, zowel op landelijk als regionaal niveau. Stimuleer dat mensen in uw regio enthousiast worden om de techniek in gaan. Onderzoek mogelijkheden voor regionaal samenwerken aan Human Capital Agenda's voor (technische beroepen in) de energiesector.

Werk aan een integrale RES
Neem in de volgende RES uitwerking alle sectoren (gebouwde omgeving, industrie (klein en groot), mobiliteit, duurzame opwek, landbouw) mee. Een regionaal gedragen beeld van de totale energievraag en -aanbod is noodzakelijk om de energie-infrastructuur tijdig aan te kunnen passen. Een integrale RES maakt het ook mogelijk om een optimale afweging te maken tussen gas-, elektriciteits- en warmte-infrastructuur.

Landelijke knelpunten
Om te komen tot een effectieve en tijdige uitvoering van de RES zijn ook een aantal landelijke maatregelen nodig. Wij vragen de regio om hier samen met ons richting het Rijk aandacht voor te vragen. Wij bepleiten de volgende maatregelen vanuit het Rijk:
- Aanpassing van wet- en regelgeving om snellere en efficiëntere aansluiting van duurzame energieprojecten en transport van duurzame energie mogelijk te maken,
- Maatregelen om een betere afstemming van vraag en aanbod van producenten en afnemers mogelijk te maken, zoals smart charging.
- Aansluiting van nationale programma's op de RES, zoals het Programma Energie Hoofdinfrastructuur, aandacht voor ruimte voor infrastructuur in energieplannen en snellere besluitvormingsprocedures incl. escalatiemechanismes.
- Maatregelen die ertoe leiden dat er meer technici worden opgeleid voor de energietransitie.
- Ruimte in warmtewetgeving. Gemeenten moeten de warmtetransitie lokaal realiseren en voldoende flexibiliteit hebben om tot maatwerkoplossingen te komen, inclusief de mogelijkheid om bedrijven in publiek eigendom, waaronder de netwerkbedrijven, aan te kunnen wijzen als warmtebedrijf. Wetgeving moet dus niet gericht zijn op het reguleren van één type voorziening, maar de diversiteit aan netten ondersteunen, ruimte bieden voor toekomstige innovaties en een gelijk speelveld creëren voor alle partijen die actief kunnen zijn in warmte, zowel privaat als publiek.

Aanbevelingen voor data aanlevering aan netbeheerder
De huidige analyse is gebaseerd op een groot aantal back-up gegevenssets van NP RES. Deze zijn niet optimaal. Werk aan betere regio specifieke gegevens om de conclusies aan te scherpen. Hoe gedetailleerder de gegevens, hoe beter de netimpact bepaald kan worden en hoe beter u zicht heeft op de mogelijkheden in uw regio.

Aanbevelingen voor de samenwerking met uw netbeheerder
- Netbeheerders hebben voldoende tijd nodig om de energie-infrastructuur uit te breiden en aan te passen. Dat kan alleen als plannen concreet en zeker zijn. Geef het door zodra u beter zicht hebt op ontwikkelingen. Hoe concreter en zekerder de inzichten zijn, hoe beter de netimpact bepaald kan worden.
- Door duurzame opwekking en grotere energievragers slim in te passen in de netten, worden onnodige extra maatschappelijke kosten voorkomen. Daarom denkt uw netbeheerder graag met u mee in het verder uitwerken van plannen.

.

40

40

Vervolg proces

Hoe verder tot RES 1.0?
Voor de RES 1.0 is het mogelijk om meerder iteraties (doorrekeningen) uit te voeren. Dit zullen we in het procesplan op moeten nemen. Door het uitvoeren van meerdere iteraties krijgt de regio inzicht in de mogelijkheden van de energie-infrastructuur voor het realiseren van grootschalige opwek. Zo kunnen we samen komen om een gedragen plan waarbij de regio 3.6 PJ aan opwek in 2030 zal kunnen realiseren.

Wilt u als regio nog andere scenario's laten doorrekenen?
Houdt dan rekening met een doorlooptijd van het netimpact bepalen proces van minimaal 2 weken. We raden daarbij aan om tussen concept RES en RES 1.0 ook een doorrekening te maken met TenneT. Deze doorrekening heeft een doorlooptijd van 4 weken.

41

41

Bijlagen

42

42

43

Detail uitwerking

	Netvlak	Overbelast station	Overbelasting door opwek	Overbelasting door vraag	Oplossing	Inschatting haalbaarheid in tijd voor 2030
1	HS	150 kV-STATION AMSTELVEEN		✓	HS 80 MVA doorlooptijd 5-7 jaar	150 kV installatie moet vervangen worden, nieuw onderstation gepland in omgeving. Waarschijnlijk gereed voor 2030.
2	HS	150 kV-STATION HAARLEMMERMEER		✓	HS 240 MVA	Nieuw station benodigd (A4-zone). Waarschijnlijk gereed voor 2030. 2e station is ook nodig, twijfelachtig of dier voor 2030 klaar is
3	HS	150 kV-STATION VIJFHUIZEN	✓	✓	HS 160 MVA	Opgenomen in huidige werkplanning. Waarschijnlijk gereed voor 2030. Onzeker of dit voldoende capaciteit biedt om het bod te kunnen faciliteren*
4	HS	150 kV-STATION WESTWOUD	✓	✓	HS 240 MVA + HS 80 MVA	Station is net uitgebreid (2019), tot 33 MVA. Zeer beperkt mogelijkheden om uit te breiden op 10 kV.*
5	HS	150 kV-STATION WIJDEWORMER	✓	✓	HS 240 MVA	Opgenomen in werkplanning waarschijnlijk gereed 2030.*
6	HS	150 kV-STATION NOORD PAPAVERWEG	✓		HS 80 MVA	Als onderdeel op het vervolg van de TSA wordt gezocht naar meerdere nieuwe onderstation locaties en mogelijkheden om de bestaande stations uit te breiden.*
7	HS	150 kV-STATION OTERLEEK	✓	✓	HS 240 MVA + HS 80 MVA	Placeholder. In een volgende versie zal dit station verder uitgewerkt worden.
8	TS	50 kV-STATION HILVERSUM JONKERWEG		✓	1xTS 40MVA	Niet opgenomen in de huidige werkplanning.
9	TS	50 kV-STATION HOOFDDORP		✓	2xTS 40MVA	Nieuw station benodigd (A4-zone). Waarschijnlijk gereed voor 2030. 2e station is ook nodig, twijfelachtig of dier voor 2030 klaar is
10	TS	50 kV-STATION PURMEREND KWADIJKERKOOGWEG		✓	1xTS 40MVA	Opgenomen in huidige werkplanning: waarschijnlijk gereed voor 2030. Maar nog onzeker of dit voldoende capaciteit biedt om het bod te kunnen faciliteren*
11	TS	50 kV-STATION ROZENBURG		✓	2xTS 40MVA	Nieuw station benodigd (A4-zone). Waarschijnlijk gereed voor 2030. 2e station is ook nodig, twijfelachtig of dier voor 2030 klaar is.
12	TS	50 kV-STATION UILENBURG		✓	TS 40MVA	Als onderdeel op het vervolg van de TSA wordt gezocht naar meerdere nieuwe onderstation locaties en mogelijkheden om de bestaande stations uit te breiden.*

* De kolom inschatting in haalbaarheid en tijd is een eerste inzicht. Er zijn op dit moment veel veranderende factoren exacte invulling beïnvloeden en of bemoeilijken. Dit maakt de inschatting in haalbaarheid en tijd voor 2030 nog onvoldoende zeker. In een volgend RES bod zal dit verder worden geconcretiseerd. Tevens is de inschatting in tijd voor 2030 is een enigszins technische inschatting. Hier wordt geen rekening gehouden met langere doorlooptijden door de gelijktijdigheid van alle geplande uitbreidingen, het niet verkrijgen van gronden voor uitbreiding, bezwaarprocedures of het niet afgeven van vergunningen. Daarnaast is het tekort aan technisch personeel ook een reden dat er een langer tijdsbestek benodigd is.

44

Detail uitwerking

	Netvlak	Overbelast station	Overbelasting door opwek	Overbelasting door vraag	Oplossing	Inschatting haalbaarheid in tijd voor 2030
13	TS	50 kV-STATION AMSTELVEEN BOLWERK	✓		TS 40 MVA	Meer ruimte nodig voor nieuw spanningsniveau. Waarschijnlijk gereed voor 2030.
14	TS	50 kV-STATION BEVERWIJK	✓		TS 40 MVA	Placeholder. In een volgende versie zal dit station verder uitgewerkt worden
15	TS	50 kV-STATION EDAM	✓		2xTS 40 MVA	Opgenomen in huidige werkplanning: waarschijnlijk gereed voor 2030.*
16	TS	50 kV-STATION KROMMENIE	✓		2xTS 40MVA	Nog niet opgenomen in planning. Onzeker of gereed in 2030.
17	TS	50 kV-STATION NIEUW VENNEP	✓		2xTS 40MVA	Nieuw station benodigd (A4-zone). Waarschijnlijk gereed voor 2030. 2e station is ook nodig, twijfelachtig of dier voor 2030 klaar is
18	TS	50 kV-STATION PURMEREND SCHAEPMANSTRAAT	✓		2*TS 40MVA	Opgenomen in huidige werkplanning. Waarschijnlijk gereed voor 2030. Onzeker of dit voldoende capaciteit biedt om het bod te kunnen faciliteren.
19	TS	50 kV-STATION UITGEEST	✓		TS 40MVA	Opgenomen in huidige werkplanning. Onzeker of dit gereed is voor 2030. Onzeker of dit voldoende capaciteit biedt om het bod te kunnen faciliteren.
20	TS	50 kV-STATION WORMERVEER	✓		TS 40 MVA	Nog niet opgenomen in huidige werkplanning. Onzeker of gereed voor 2030.*
21	TS	50 kV-STATION ZAANDAM NOORD	✓		4xTS 40 MVA + n-1 loslaten	Opgenomen in huidige werkplanning. Onzeker of dit gereed is voor 2030. Onzeker of dit voldoende capaciteit biedt om het bod te kunnen faciliteren.
22	TS	50 kV-STATION ZAANDAM WEST	✓		TS 40 MVA + n-1 loslaten	Opgenomen in huidige werkplanning. Onzeker of dit gereed is voor 2030. Onzeker of dit voldoende capaciteit biedt om het bod te kunnen faciliteren.
23	TS	50 kV-STATION ZAANDIJK	✓		TS 40 MVA + n-1 loslaten	Opgenomen in huidige werkplanning. Onzeker of dit gereed is voor 2030. Onzeker of dit voldoende capaciteit biedt om het bod te kunnen faciliteren.
24	MS	SS WESTZANERPOLDER	✓		SS 20 MVA	Nog niet opgenomen in planning. Zeer beperkte mogelijkheden om verder uit te breiden op 10 kV.*

* De kolom inschatting in haalbaarheid en tijd is een eerste inzicht. Er zijn op dit moment veel veranderende factoren exacte invulling beïnvloeden en of bemoeilijken. Dit maakt de inschatting in haalbaarheid en tijd voor 2030 nog onvoldoende zeker. In een volgend RES bod zal dit verder worden geconcretiseerd. Tevens is de inschatting in tijd voor 2030 is een enigszins technische inschatting. Hier wordt geen rekening gehouden met langere doorlooptijden door de gelijktijdigheid van alle geplande uitbreidingen, het niet verkrijgen van gronden voor uitbreiding, bezwaarprocedures of het niet afgeven van vergunningen. Daarnaast is het tekort aan technisch personeel ook een reden dat er een langer tijdsbestek benodigd is.

45

45

Flexibiliteitsoplossingen

Liander onderzoekt ook altijd andere (tijdelijke) flexibele oplossingen om meer ruimte op stroomnet te creëren. Dit levert soms tijdelijk beperkte ruimte op. De regio heeft zelf mogelijkheden om oplossingen als 'energie omzetten in duurzame gassen' en 'energie opslag' te stimuleren. De netbeheerders werken aan de overige drie flexibiliteitsoplossingen.

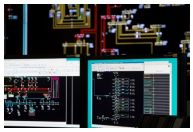
Energie omzetten in duurzame gassen
Door elektriciteit om te zetten in duurzame gassen kan de gasinfrastructuur gebruikt worden om energie te transporteren. Bovendien kan op deze manier energie opgeslagen worden en later weer gebruikt worden.

Energie opslag
Het gebruiken van energie opslag kan pieken op het elektriciteitsnet voorkomen waardoor netverzwaringen kunnen worden voorkomen.

Dynamisch afregelen
Netwerken worden uitgelegd op de piek, maar die piek komt maar zelden voor. Dan kun je twee dingen doen; het netwerk bouwen op de piek of de piek afregelen zodra die voorkomt. Dat gebeurt met dynamisch afregelen.

Flexibiliteitsmarkt en congestiemanagement
Veelal vindt een knelpunt in het elektriciteitsnetwerk niet continu plaats. Vaak zijn het maar een paar momenten per jaar waarop het netwerk overbelast dreigt te raken, denk bijvoorbeeld aan die ene zonnige zomerdag waarop alle zonnepanelen maximaal terugleveren. Door congestiemanagement en de flexibiliteitsmarkt in te zetten kunnen deze pieken verminderd worden door een marktmodel te introduceren.

Verlaten redundantie
Het elektriciteitsnet is in heel Nederland redundant uitgelegd. Dat wil zeggen, als één component uitvalt kan een andere het altijd overnemen. Het netwerk is echter 99,997% van de tijd niet in storing en dus wordt voor het grootste deel van de tijd niet op zijn maximale capaciteit gebruikt. Het is te vergelijken met een vluchtstrook op de snelweg. Dit wordt alleen tijdens de spits gebruikt en is voor de rest van de uren zinloos asfalt. De (maatschappelijke) impact van een zonnepark dat zeg 4 uur niet kan terugleveren is vele malen kleiner dan een ziekenhuis. Daarom is het niet-redundant aansluiten van duurzame opwek een goede benutting van het bestaande elektriciteitsnetwerk.

46

46

Indicatie van relatie tussen elektriciteits- en gasnet

		ELEKTRICITEITSNET		GASNET	
warmtevoorziening & infrastructuur	aansluitingen in de woning	woningen per transformator	bovengronds ruimtebeslag	woningen per districtstation	bovengronds ruimtebeslag
huidige situatie (E+G)	E G W	400	25 m² (1 transformator)	500	5 m² (1 districtstation)
all electric (E)	E G W	150	75 m²	geen gasinfrastructuur in de wijk nodig	geen bovengronds ruimtebeslag
HT Warmte (E+W)*	E G W	250	50 m²	geen gasinfrastructuur in de wijk nodig	geen bovengronds ruimtebeslag
LT warmte (E+W)*	E G W	200	50 m²	geen gasinfrastructuur in de wijk nodig	geen bovengronds ruimtebeslag
hybride (E+G)	E G W	200	50 m²	1.000	5 m²

Bron: Alliander

47

47

48

48

Bronnen en verwijzingen

Titel	Omschrijving	Bron
Basisinformatie over energie-infrastructuur, opgesteld voor de Regionale Energie Strategieën, Netbeheer Nederland, mei 2019	Een introductie op en beschrijving van rollen in de elektriciteits- en gasmarkt, typen van elektriciteits- en gasstations, kosten van het bouwen van een station en aanleggen van nieuwe verbindingen in tijd, geld en ruimte, de impact van verschillende (warmte)scenario's op het elektriciteitsnet, basis ontwerpprincipes voor de inpassing van hernieuwbare productie, kosten van verwijderen van gasleidingen en –stations.	https://www.netbeheernederland.nl/_upload/Files/Basisdocument_over_energie-infrastructuur_143.pdf
Onderzoek naar toekomstbestendige gasdistributienetten, Netbeheer Nederland, juli 2018.	De belangrijkste conclusie uit dit onderzoek is, dat het bestaande gasnetwerk met de juiste maatregelen prima ingezet kan worden om duurzame gassen zoals (100%) waterstof en biomethaan te distribueren. GT-170272	https://www.netbeheernederland.nl/Toekomstbestendigegasdistributienetten
Factsheets over de relatie tussen de Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL) en RES, Elaad, december 2019.	Tien factsheets met achtergrondinformatie over de relatietussen de NAL en de RES. Het doel van de Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL) is ervoor te zorgen dat de laadinfrastructuur is voorbereid op de grootschalige uitrol van elektrisch vervoer. In de NAL wordt beschreven hoe we tot voldoende laadpunten komen om al deze auto's slim op te laden.	https://www.elaad.nl/projects/nal-res/
Verantwoording gebruikte gegevens netimpact proces via het Nationaal Programma RES	Op de website van het Nationaal Programma RES is informatie te vinden over de gebruikte back-up en basisgegevens voor het bepalen van de netimpact. Deze gegevens worden gebruikt wanneer er geen gebruik gemaakt kan worden van regio-specieke informatie vanuit de invulformulieren.	https://www.regionale-energiestrategie.nl/ondersteuning/np+res+invulformulieren/default.aspx
Potentieel van lokale biomassa en invoedlocaties van groen gas. Een verkenning voor 2030, CE Delft januari 2020	In de studie is verkend hoeveel groengas uit lokale biomassa zou kunnen worden ingevoed in het openbare aardgasnet in 2030 en wat de locaties van invoeding zouden kunnen zijn. Hiervoor is bestudeerd hoeveel biomassa er economisch beschikbaar kan komen voor groengasproductie en -invoeding in 2030. De studie beperkt zich tot biomassareststromen.	www.ce.nl, publicatienummer 190281

49

49

50

50

Terminologie en afkortingen

Afkorting	Betekenis
HS	Hoogspanning (>52kV). Hoogspanningsnetten worden gebruikt als nationale hoofdtransportnetten, welke middels een middenspannings-tussenstap bij de gebruikers als laagspanning terecht komen.
TS	Tussenspanning. Op sommige locaties in Nederland wordt elektriciteit op hoogspanning direct omgezet naar middenspanning. Op andere plekken zit er nog een spanningsniveau tussen, de zogenoemde tussenspanning. Dit verschil is historisch ontstaan.
MS	Middenspanning (1-52kV)
LS	Laagspanning (<1kV)

Eenheden	Betekenis
TWh	TerraWattuur. Staat gelijk aan 10^9 Kilowatttuur. Het jaarlijkse elektriciteitsgebruik van heel Nederland wordt uitgedrukt in terawattuur.
kWp	KiloWattpiek. Eenheid om piekvermogen uit te drukken.
W MW	Watt. Dit beschrijft de energie per tijdseenheid (Joule per seconde). MegaWatt is 10^6 Watt.
A	Ampère. Een eenheid van elektrische stroomsterkte.
V kV	Volt. Eenheid van elektrische spanning. kiloVolt: 1000 Volt.
VA	Voltampere. Een eenheid van complexe of schijnbare elektrisch vermogen, weergegeven met symbool VA dat in het geval van gelijkstroom gelijk is aan de Watt.
J	Joule. Energie-eenheid. (VA=W=J/seconde)
m^3	Kubieke meter

Terminologie	Betekenis
Netimpact	De net-belasting op installatieniveau. De berekening houdt rekening met vermogens en profielen van alle energievragers en –aanbieders. Dit dynamische samenspel resulteert in de belasting van de Liander installaties welke in magnitude en lengte kan worden uitgedrukt, met mogelijke knelpunten (overbelasting) tot gevolg.
Knelpunt	Een overbelasting op installatie-niveau waarbij flexibele net-oplossingen geen hulp kunnen bieden. Dit geldt voor een overbelasting van >10% van de installatiecapaciteit OF >1% van het jaar
Congestiemanagement	Congestiemanagement gebruikt prijsmechanismes en marktwerking om het aanbod en de vraag naar elektriciteit te sturen. Goede uitleg via: https://www.tennet.eu/nl/elektriciteitsmarkt/nederlandse-markt/congestiemanagement/

51

51

52

52

Netimpact bepalen werkproces toegelicht

De energietransitie van fossiele bronnen naar duurzame opwekking, de toenemende rol van elektriciteit in het dagelijkse leven en de economische groei vereisen een continue en tijdige doorontwikkeling van het energiesysteem. Om de impact van regionale keuzes inzichtelijk te maken hebben de netbeheerders in samenspraak met PBL en NP RES het "netimpact bepalen" werkproces ontwikkeld.

Het proces bestaat uit drie stappen:

1. **Invulformulieren voor energievraag en -aanbod:** Voor alle relevante energievragers en –aanbieders zijn invulformulieren opgesteld. Hiermee ontstaat inzicht in de ontwikkeling van vraag en aanbod over de tijd heen. Zodra een regio de netimpact van een regionaal scenario van ontwikkelingen wil laten doorrekenen kunnen de formulieren gedeeld worden met de regionale netbeheerder in de regio.
2. **Analyse, begrip en oplossingen:** De netbeheerders zullen de invulformulieren met informatie over de toekomstige energievraag en -aanbod toetsen aan de huidige elektriciteits- en gasinfrastructuur. Binnen Alliander wordt hiervoor het systeem Andes-Light gebruikt (zie volgende pagina voor meer informatie). Uit dit systeem wordt duidelijk waar de huidige infrastructuur ontoereikend is, de zogenoemde knelpunten. Zodra knelpunten in beeld zijn wordt onderzocht waardoor ze ontstaan en hoe ze opgelost kunnen worden. Voor oplossingen wordt naar een breed scala van mogelijkheden gekeken. Eerst wordt onderzocht of flexibiliteitsoplossingen mogelijk zijn. Als dit niet het geval is onderzoeken we of stations uitgebreid kunnen worden. Een andere optie is nieuwbouw op een nieuwe locatie
3. **Inzicht in impact oplossingen:** De resultaten van de tweede stap worden gebundeld in deze rapportage. Hierin wordt de impact geduid in de doorlooptijd die nodig is om aanpassingen te realiseren, het ruimtebeslag dat de aangepaste infrastructuur met zich meebrengt en de kosten die gemaakt worden voor het maken van de aanpassingen. De systemische analyse van mogelijkheden om impact op infrastructuur te verkleinen wordt samengevat tot aanbevelingen voor de regio.

Stap 1: Invulformulieren voor energievraag en -aanbod

Stap 2: Analyse, begrip en oplossingen

Stap 3: Inzicht in impact van oplossingen

53

53

Rekensysteem Andes-light

Wat is Andes-light?
Andes-light is een systeem dat door Liander gebruikt wordt om de belasting op het energienet in kaart te brengen. Hiermee kunnen we per gebied de netimpact bepalen van toekomstige netontwikkelingen op zowel elektriciteit- als gasniveau.

Hoe werkt Andes-light?
Andes-light maakt gebruik van een rekenkern genaamd ANDES. Deze simuleert de netimpact van individuele segmenten op basis van vermogen, stroom en profielen, en is hiermee in staat het samenspel van energievragers en -opwekkers in kaart te brengen. De impact van grootschalige opwekkers (zonneweides en wind) worden op de hoofdinstallaties van Liander - lees koppelpunten met TENNET - gemodelleerd. Dit zijn de 150 en 110 kV installaties. Alle andere opwekkers en vragers vinden hun weg via het dichtstbijzijnde en meest toepasselijke laag, midden en hoogspanningsnet.

Wie heeft toegang tot Andes-light?
Regio's/gemeentes hebben zelf geen directe toegang tot het systeem. Wel nodigen we iedereen die dat nuttig vindt uit om contact met ons te zoeken bij vragen.

Zijn de elektriciteit- en gasnetten klaar voor de energietransitie?

Zo ja, top!
Zo nee, hoe gaan we deze klus klaren?

https://www.duurzaamnieuws.nl/van-het-gas-af-9-energietransitie-betekent-samen-keuzes-maken/

54

54

CDA D66 bbA Burger Belangen Amstelveen

SENIOREN BELANGEN AMSTELVEEN SP AVA! PvdA

MOTIE
Stimuleren van duurzame energieopwekking door bedrijven en instellingen

M

De raad van de gemeente Amstelveen in vergadering bijeen d.d. 27-05-2020

Collegevoorstel: Concept Regionale Energie Strategie (RES) Noord-Holland Zuid

De Raad,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat

- in het rapport Regionale Energiestrategie (RES) voor energieregio Noord-Holland Zuid de ambitie is uitgesproken om in 2030 vier keer zoveel duurzame energie op te wekken dan nu het geval is;
- Amstelveen haar bijdrage wil leveren aan de ambities vanuit de RES;
- in het concept Visie op Zonne-energie duidelijk in kaart is gebracht waar nu en in de toekomst in Amstelveen zonnepanelen kunnen worden geplaatst,
- een bedrijfspand, appartementencomplex of maatschappelijke instelling meestal een industrieel karakter heeft en zodoende geschikt is voor het plaatsen van zonnepanelen zonder afbreuk te doen aan de welstand;
- op dit moment niet elk bedrijf, appartementencomplex of maatschappelijke instelling zonnepanelen plaatst;
- indien een bedrijf, appartementencomplex of maatschappelijke instelling wel zonnepanelen plaatst niet altijd het volledige dakoppervlak wordt benut;
- er op dit moment in Amstelveen nog weinig gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid je dak als eigenaar van een bedrijf, appartementencomplex of maatschappelijke instelling beschikbaar te stellen voor mede-eigenaarschap van zonnepanelen of het doorleveren van energie als eigen energieopwekker;
- er in Nederland platforms voor energie-opwekking zoals bijvoorbeeld Powerpeers en de Zoncoalitie maar daar in Amstelveen nog geen gebruik van wordt gemaakt.

van mening dat

- het benutten van zoveel mogelijk dakoppervlak van bedrijven, appartementencomplexen en maatschappelijke instellingen de ambities neergelegd in de RES beter kunnen worden gerealiseerd;
- mede-eigenaarschap van zonnepanelen en het doorleveren van energie als eigen energieopwekker maakt dat veel meer particulieren gebruik kunnen maken van energie van de zon;

- dat lokaal bij elkaar brengen van vraag en aanbod en slim georganiseerde energienetwerken energiekosten reduceren en overbelasting van het elektriciteitsnetwerk tegengaat;
- lokale regelgeving op het gebied van lenen, vergunningen en bouwregels obstakels kunnen vormen;
- we naar een energietransitie streven tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten

Verzoekt het college,

- mede-eigenaarschap van zonnepanelen in Amstelveen te stimuleren;
- eigenaren van bedrijven, appartementencomplexen en maatschappelijke instellingen te stimuleren zelf energieopwekker te worden om daarmee de stroom die ze voor hun eigen energievoorziening niet nodig hebben door te kunnen leveren aan inwoners in Amstelveen;
- alle aspecten die met mede-eigenaarschap van zonnepanelen en eigen energieopwekking door zonnepanelen te maken hebben te onderzoeken; aanwezige obstakels weg te nemen en met nadere voorstellen te komen;
- de raad hier in het eerste kwartaal van 2021 over te informeren.

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening en naam:

Pier Rienks CDA	Edwin van der Waal D66	Jacqueline Solleveld-Olthof bbA	Percy de Robles SBA
Patrick Adriaans SP	Michel Becker AVA	Arnout van den Bosch PvdA	

Stemming

Voor	VVD	D66	GL	BBA	PvdA	SP	CDA	AVA	SBA	CU
Tegen	VVD	D66	GL	BBA	PvdA	SP	CDA	AVA	SBA	CU

De griffier

Gemeente Amstelveen

COLLEGEVOORSTEL

Voorstel nr 35
Datum B&W-besluit 21 april 2020

Voor de raadsvergadering van
27 mei 2020

Portefeuillehouder wethouder Floor Gordon
Afdeling Stedelijke ontwikkeling
Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
R.J. van der Laan

Behandelen in de raadscommissie Ruimte, wonen en natuur (RWN)
op 14 mei 2020

Onderwerp

Concept Regionale Energie Strategie (RES) Noord-Holland Zuid.

Gevraagd besluit

Kennisnemen van de concept RES Noord-Holland Zuid en geen wensen/bedenkingen bij de provincie in te brengen.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

De gemeente Amstelveen wil in 2040 onafhankelijk van fossiele brandstoffen zijn. De gemeente heeft hier een duidelijke voorbeeldfunctie: de gemeentelijke organisatie en dienstverlening streeft ernaar om al in 2030 fossielonafhankelijk te zijn. In het Coalitieakkoord is vastgelegd dat bij nieuwbouw en transformaties standaard energieneutraal en van gas los wordt gebouwd. Daarnaast is het
verduurzamen van de bestaande bouw een belangrijke opgave.

De eerste stap in het verduurzamen van de bestaande bouw is het terugdringen van het energiegebruik door bijvoorbeeld isolatie. Het vervolg daarop is het opwekken van duurzame energie. Dit kan kleinschalig op woningen en grootschalig op gebouwen en parkeerterreinen.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

In het plan voor energietransitie, circulaire economie en klimaatadaptatie (PLECK Amstelveen) is de energietransitie een belangrijke pijler. Naast het beperken van het energiegebruik is het opwekken van duurzame energie is een van de belangrijke onderdelen van de energietransitie in Amstelveen.

In het kader van PLECK en het klimaatakkoord wordt de RES Noord-Holland Zuid ontwikkeld. In de RES wordt gekeken waar in Amstelveen en de regio mogelijkheden zijn om grootschalig duurzame energie op te wekken. Door de beperking van Schiphol is windenergie van enige omvang in Amstelveen niet toegestaan.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Programma 3.

Aanleiding

De concept-RES is een uitvloeisel van de afspraak in het Klimaatakkoord om regio's een grote rol te geven in de transitie van fossiel brandstofgebruik naar opwek van hernieuwbare energie. Er zijn in het land dertig energieregio's die de ruimte krijgen om zelf invulling te geven aan hun bijdrage aan het nationale doel om in 2030 35 TWh hernieuwbare energie op te wekken voor de gebouwde omgeving. Noord-Holland Zuid is een van deze energieregio's die hiertoe een RES opstellen. De

energieregio Noord-Holland Zuid is opgedeeld in zes deelregio's. Amstelland, Amsterdam, Gooi en Vecht, Haarlemmermeer, IJmond & Zuid-Kennemerland en Zaanstreek/ Waterland.

De voorliggende concept-RES is een tussenstap in de periode naar maart 2021 wanneer de 'RES 1.0' gereed moet zijn.

Argumenten

Zoals hierboven aangegeven komt de RES voort uit afspraken van het landelijk klimaatakkoord. De RES geeft de locaties aan voor opwekking van duurzame elektriciteit door zon en wind, een inventarisatie van de warmtevraag en het warmteaanbod (via de Regionale Structuur Warmte, RSW) en een infrastructuur analyse. Deze locaties zijn aangegeven op kaarten met de beoogde energieopbrengst. Het nationaal programmabureau/Planbureau voor de Leefomgeving zal de energieopbrengst van regio doorrekenen.

Bod energieregio.
Het aanbod van de energieregio Noord-Holland Zuid is om in 2030 2,4 TWh hernieuwbare energie op te wekken. Dit is de optelsom van 0,5 TWh aan hernieuwbare energie die al wordt opgewekt en 1,9 TWh nieuw te realiseren opwek.

Deelregio's
Amstelland kenmerkt zich als een stedelijke regio met daartussen waardevolle natuurlandschappen. De regio kent een grote druk op de ruimte. Dit vraagt om een goede ruimtelijke afstemming en afweging van verschillende functies. Het gebrek aan vrije ruimte gecombineerd met de grote woningbouwopgave, maakt het realiseren van hernieuwbare energie in Amstelland een uitdaging. Dit geldt temeer door de ruimtelijke (hoogte-)beperkingen die voor een groot deel van de regio gelden door de aanwezigheid van Schiphol, waardoor de mogelijkheden voor windenergie beperkt zijn.

Het aanbod van de regio Amstelland is om 283 GWh (0,28 TWh) hernieuwbare energie op te wekken in 2030. Dit aanbod bestaat uit de huidige opwek (53 GWh) en de opwek uit zoekgebieden (230 GWh). In onderstaande kaart zijn globaal de zoekgebieden ingetekend. De zoekgebieden zijn gebaseerd op een technische analyse van de mogelijkheden en randvoorwaarden in de regio, de uitkomst van meerdere (lokale) ateliers met stakeholders en belanghebbenden, en uiteindelijk een politieke keuze. De concept-RES is een dynamisch document en geeft de inspanning weer waar de deelnemers zich in de komende jaren voor zullen inzetten. Nieuwe initiatieven buiten de zoekgebieden worden niet uitgesloten en worden ook onderzocht op haalbaarheid en zoekgebieden kunnen ook afvallen.

Deelregio Amsterdam.
Net als de Amstelland gemeenten heeft ook Amsterdam een concept RES opgesteld. Een van de door Amsterdam benoemde zoekgebieden bevindt zich op de grens met Amstelveen. Dit betreft het zoekgebied Amsterdam Zuid (Amstelscheg). Amsterdam wil hier windmolens gaan realiseren. De participatie met de inwoners van Amstelveen heeft nog niet plaatsgevonden.

Amstelveen.
In lijn met de uitkomsten van het lokale atelier jongstleden 3 februari en vanuit het idee dat dit relatief laaghangend fruit is, zet het college in op zon op grote daken, zon op of langs geluidsschermen en infrastructuur en boven grote parkeerplaatsen. In Amstelveen zijn twee grotere zoekgebieden benoemd.

1. Duurzame opwek door zonne-energie Langs de A9. Dit is voor een deel reeds onderdeel van de ombouwplannen van de A9.
2. Duurzame opwek door zonne-energie op de gebouwen van het nieuw te realiseren bedrijventerrein Amstelveen Zuid. In de startnotitie bedrijventerrein Zuid is deze opgave opgenomen.

Door de beperking van Schiphol is windenergie van enige omvang in Amstelveen niet toegestaan.

Warmte.
In het kader van de concept RES is een inventarisatie gemaakt van de warmtebronnen in de regio. In de RES 1.0 wordt het thema warmte verder uitgewerkt. Naast inzicht in de warmtevraag en het warmteaanbod wordt dan ook aandacht besteed aan de afstemming van vraag en aanbod, de benutting van bovengemeentelijke bronnen, de nieuw te ontwikkelen bovengemeentelijke warmte-infrastructuur, de stand van zaken van de Transitievisies Warmte per gemeente, de planning en tot slot de kansen en knelpunten.

Kanttekeningen

Samen met betrokkenen is in het afgelopen jaar gezocht naar kansrijke zoekgebieden voor windturbines en zonnepanelen. Hierbij is gekeken naar kwantiteit (waar kunnen slagen worden gemaakt in opwekking?), maatschappelijk draagvlak (welke belangen, opvattingen en bedenkingen leven in de samenleving?), ruimtegebruik (ruimtebeslag, landschaps- en natuurwaarden, leefbaarheid) en systeemefficiëntie (combinaties maken met bestaande functies, vraag en aanbod fysiek bij elkaar brengen).

In deze zoektocht is een integrale afweging van de nu opgenomen zoekgebieden nog niet gemaakt. Er kunnen nog zoekgebieden afvallen en ook nog nieuwe bijkomen. In de komende periode worden de zoekgebieden scherper in kaart gebracht en beoordeeld op haalbaarheid, wenselijkheid, kansen en beperkingen en de effecten. De afweging van deze belangen en de dialoog daarover met inwoners en andere betrokkenen van al deze aspecten gebeurt in de daarvoor bestaande beleidskaders, zoals de provinciale en gemeentelijke omgevingsvisies en de daaruit voortvloeiende omgevingsverordeningen en -plannen. De planning is om in maart 2021 de ‘RES 1.0’ gereed te hebben. Daarin zijn de zoekgebieden verder geconcretiseerd, onderbouwd en ruimtelijk scherper afgebakend. Dan zullen ook de effecten in beeld zijn gebracht.

Uiteindelijk zullen de gemaakte keuzes worden vastgelegd in de wettelijke ruimtelijke beleidskaders: de omgevingsvisies, de provinciale omgevingsverordening en gemeentelijke omgevingsplannen.

Financiën

Er zijn geen financiële gevolgen voor de gemeente Amstelveen. De gemeente is afhankelijk van initiatieven van bedrijven en inwoners. Het stimuleren van deze initiatieven wordt binnen de begroting uitgevoerd.

Communicatie

De communicatie rond de concept RES vindt zoveel mogelijk plaats in regionaal verband.

Procedure

De concept-RES van NHZ wordt uiterlijk 5 juli 2020 formeel aangeboden aan het Nationaal Programma RES (NP RES) om te worden beoordeeld en doorgerekend. Het NP RES beoordeelt de concept-RES op basis van het landelijke afwegingskader. Hieruit volgt een advies voor het vervolgproces. Tegelijkertijd berekent het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) of de voorgestelde strategieën voldoende bijdragen aan het realiseren van grootschalige hernieuwbare opwek van elektriciteit op land (35 TWh in 2030). Is dit niet het geval, dan moet elke RES-regio opnieuw naar de tekentafel om het nog ontbrekende aandeel aan te vullen. Hiervoor is een landelijke verdeelsystematiek ontwikkeld.

De ontwikkeling van de RES 1.0 gaat van start zodra de concept-RES is afgerond. Ook in dat deel van het proces staat participatie centraal. Op hoofdlijnen zijn de volgende stappen voorzien:
1. De reacties op de concept-RES worden verzameld. De reacties worden verwerkt in een reactienota, waarin aangegeven wordt hoe met reacties wordt omgegaan. Bij de ontwikkeling van de reactienota worden belangrijke dilemma’s besproken met stakeholders uit de deelregio’s.

2. Na de zomer start het nader concretiseren en uitwerken van de zoekgebieden voor wind- en/of zonne-energie. Relevant is dat in de ontwikkeling van de RES 1.0 zoekgebieden kunnen wijzigen, afvallen en worden toegevoegd.
3. De relatie met andere sectoren wordt verder geconcretiseerd (mobiliteit, landbouw en industrie). Daarnaast wordt de Regionale Structuur Warmte verder uitgewerkt. Ook wordt een aanzet gemaakt voor de uitvoeringsstructuur die nodig is voor de uitvoering van de RES.

De opbrengsten worden gebundeld in de RES 1.0. De RES 1.0 wordt, via de stuurgroep en de colleges (B&W, Gedeputeerde Staten en Dagelijks Bestuur waterschappen) rond maart 2021 ter besluitvorming voorgelegd aan de algemene besturen (raden, Staten en Algemeen Bestuur).

Bijlagen

Concept Regionale Energie Strategie Noord-Holland Zuid.

De secretaris,

Bert Winthorst

De voorzitter,

Tjapko Poppens

BEHANDELING RAADSCOMMISSIE

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het collegevoorstel zal als bespreekstuk aan de raad worden voorgelegd ter besluitvorming. CDA en SP overwegen een motie inzake mede-eigenaarschap zonnepanelen. Er zijn geen andere specifieke debatpunten voor de raad.

Het voorstel aan de raad is		Aanvaarde amendementen / moties
X	Ongewijzigd aanvaard	M4
	Gewijzigd aanvaard	
	Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

Kennisnemen van de concept RES Noord-Holland Zuid en geen wensen/bedenkingen bij de provincie in te brengen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 27 mei 2020.

De griffier,

Marnix Philips

De voorzitter,

Tjapko Poppens

Gemeenteraad

Dossiernummer	437
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	27 mei 2020
Agendapunt	3.5
Omschrijving	Beroep bij Raad van State inzake opname plan van scholen Stichting Islamitisch Onderwijs Noord-Holland (SIO-NH)

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	7 april 2020
Gemeenteraad	8 april 2020
Gemeenteraad	**27 mei 2020**

Toelichting

In juni 2019 heeft de raad besloten het verzoek van SIO-NH voor opname van een basisschool in het plan van scholen af te wijzen. SIO-NH heeft tegen dit besluit administratief beroep ingesteld. De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft dat beroep gegrond verklaard en bepaald dat de gevraagde basisschool moet worden opgenomen in het eerstvolgende plan van scholen. De raad heeft in de raadsvergadering van 11 maart ingestemd met een pro forma beroep bij de Raad van State tegen deze uitspraak van het ministerie. De raad wordt nu gevraagd akkoord te gaan met het voortzetten van deze beroepsprocedure.

Gemeente Amstelveen

COLLEGEVOORSTEL

Voorstel nr 24
Datum B&W-besluit 17 maart 2020

Voor de raadsvergadering van
8 april 2020 (aangehouden)
27 mei 2020

Behandelen in de raadscommissie op Burgers en Samenleving (B&S) 25 maart 2020

Portefeuillehouder wethouder Frank Berkhout
Afdeling Jeugd & Samenleving
Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
j.betjes
020-5404688

Onderwerp

Beroep bij Raad van State inzake opname plan van scholen Stichting Islamitisch Onderwijs Noord-Holland (SIO-NH).

Gevraagd besluit

Akkoord te gaan met het advies om de beroepsprocedure bij de Raad van State, naar aanleiding van de uitspraak van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) inzake het verzoek van SIO-NH tot opname in het plan van scholen, voort te zetten.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

De gemeente streeft naar toekomstbestendige en levensvatbare scholen, afgestemd op de behoefte in de gemeente.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

De gemeente dient aanvragen tot stichting van scholen te toetsen volgens de voorgeschreven wettelijke regels. De huidige landelijke wetgeving ter zake is vastgelegd in de Wet op het Primair Onderwijs (WPO), artikel 73-83.
Een voorstel voor nieuwe wetgeving "Wet meer ruimte voor nieuwe scholen" is op 1 oktober 2019 aangenomen door de Tweede Kamer en ligt ter besluitvorming bij de Eerste Kamer.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Programma 2 Onderwijs-Onderwijshuisvesting.

Aanleiding

Op 12 juni 2019 heeft de gemeenteraad besloten niet in te stemmen met het verzoek van SIO-NH om een school voor basisonderwijs in het plan van scholen op te nemen. SIO-NH heeft tegen dit besluit administratief beroep ingesteld bij de minister van OCW.

De minister heeft op 10 februari 2020 het beroep van SIO-NH gegrond verklaard en bepaald dat de gemeenteraad de gevraagde basisschool moet opnemen "in het eerstvolgende plan van scholen als bedoeld in artikel 80, tweede lid" van de WPO. Het ministerie oordeelt dat Amstelveen en Maastricht in voldoende mate vergelijkbaar zijn en dat daarom het Maastrichtse belangstellingspercentage voor Islamitisch onderwijs mag worden toegepast op de gemeente Amstelveen.

Op 11 maart 2020 heeft de gemeenteraad besloten om pro-forma bij de Raad van State in beroep te gaan tegen het besluit van het ministerie. Door een pro-forma beroep stuitte de raad de beroepstermijn van zes weken en creëerde de raad meer tijd voor het college om de zaak nader te onderzoeken en voor te leggen aan de raad in april.

Het college is van mening dat SIO-NH onvoldoende heeft kunnen aantonen dat de school werkelijk levensvatbaar is. Derhalve stelt het college voor het pro-forma beroep nader te onderbouwen en de levensvatbaarheid van de school te laten meten conform de nieuwe regelgeving via ouderverklaringen of marktonderzoek.

Argumenten

1. **De afweging van het ministerie gaat onzes inziens voorbij aan de reële situatie**: het oordeel van het ministerie van OCW dat Amstelveen en Maastricht vergelijkbaar zijn is gebaseerd op een zeer beperkt aantal punten. Het ministerie acht het voldoende dat de gemeentes dezelfde oppervlakte en mate van stedelijkheid kennen en dat er in Amstelveen meer kinderen uit de doelgroep wonen.

   Het feit dat:
   a. Maastricht in tegenstelling tot Amstelveen een interregionale centrumfunctie vervult,
   b. het aantal inwoners van Amstelveen significant lager ligt,
   c. de leerlingdichtheid van beide gemeentes sterk afwijkt,
   d. de bevolking in Amstelveen gemiddeld een hogere sociaal-economische status en opleiding heeft,
   e. bij de gemeente of de schoolbesturen geen enkel signaal is binnengekomen dat in de gemeente behoefte was aan een Islamitische school,

   vormt volgens het ministerie geen reden om aan te nemen dat er onvoldoende belangstelling is voor een Islamitische school. Het college stelt zich nog steeds op het standpunt dat de voornoemde feiten, zoals nader verwoord in het raadsbesluit van 12 juni 2019, redenen zijn om aan te nemen dat er voor de school van SIO-NH onvoldoende belangstelling zal zijn.

2. **Aanvrager SIO-NH heeft nooit eerder de vereiste stichtingsnorm gehaald.** Met de keuze voor Maastricht als vergelijkbare stad kiest SIO-NH een succesvol Islamitisch schoolbestuur als voorbeeld. Als we kijken naar de locaties waar aanvrager SIO-NH op basis van de huidige regelgeving zelf scholen heeft mogen stichten is het beeld anders. Zo is de eerste school van SIO-NH in de IJmond, per 1 augustus 2019 gesloten omdat zij na vijf jaar te weinig leerlingen telde om de vereiste stichtingsnorm te halen. De tweede school van SIO-NH in Hoorn blijft na vier jaar zodanig achter in groei (circa 50% van de stichtingsnorm) dat de stichtingsnorm naar alle waarschijnlijkheid hier niet ook gehaald zal worden.

3. **Omdat huidige regelgeving niet meer van deze tijd is zouden wij ons moeten richten op de nieuwe regelgeving:** https://www.raadvanstate.nl/@112740/w05-16-0307/**.**
   De bovenstaande vergelijking van de situaties in Maastricht, Hoorn en de IJmond geeft aan hoezeer de huidige regelgeving gebaseerd is op een theoretisch rekenmodel waarbij de aanvrager op basis van een (te) beperkt aantal overeenkomsten een gemeente mag kiezen met een succesvolle school van de gewenste 'richting'.
   ➔ In de toelichting van het ministerie van OCW bij de nieuwe regelgeving wordt duidelijk aangegeven dat het huidige systeem van prognose verouderd is en "*niet meer correspondeert met de huidige geseculariseerde samenleving. Dit systeem gaat immers uit van de stabiliteit van de getalsmatige aanhang van gevestigde geloofsovertuigingen en levensbeschouwingen. Deze zogenaamde 'indirecte meting, gebaseerd op de bestaande verdeling van scholen van een bepaalde richting, brengt met zich mee dat niet gekeken wordt naar de concrete belangstelling van een specifieke school, maar naar de veronderstelde belangstelling voor een bepaalde richting. […] Daar komt bij dat er geen rekening gehouden wordt met verschillen tussen scholen van dezelfde richting. […] Derhalve hebben de huidige prognoses nog slechts een beperkte voorspellende waarde.*"
   ➔ De afdeling advisering van de Raad van State schrijft over de huidige systematiek:" *Een dergelijk stelsel functioneerde wellicht adequaat in een verzuilde samenleving, maar voldoet*

minder een goed in de huidige tijd in verband met voortschrijdende individualisering, secularisatie en pluriformiteit."

Kanttekeningen

Strikt juridisch wordt de aanvraag alsmede het beroep getoetst aan de hand van de huidig geldende regelgeving. In beginsel dient derhalve te worden uitgegaan van een indirecte meting, zoals door SIO-NH is toegepast en op deze wijze door de minister van OCW geaccepteerd. Het beroep bij de Raad van State zit in de eerste lijn op de juiste toepassing van de regelgeving en subsidiair op het anticiperen op de aangekondigde nieuwe regelgeving. Er wordt in de vaste jurisprudentie slechts bij uitzondering geanticipeerd op nieuwe regelgeving, zoals toepassing van de directe meting.

Financiën

Als de gemeente het beroep niet nader onderbouwt zal de gemeente conform de WPO zorg moeten dragen voor huisvesting en eerste inrichting van de school per 1 augustus 2021.

Communicatie

Persbericht na besluit.

Procedure

Als de raad akkoord is met het voortzetten van het beroep zal het beroep bij de Raad van State van nadere bezwaargronden worden voorzien.

Bijlagen

1. Raadsbesluit SIO-NH 12 juni 2019.
2. Beslissing ministerie op bezwaar.

De secretaris,

Bert Winthorst

De voorzitter,

Tjapko Poppens

BEHANDELING RAADSCOMMISSIE

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het collegevoorstel wordt op verzoek van GroenLinks als bespreekstuk voorgelegd aan de raad voor nadere oordeelsvorming en besluitvorming.

Het voorstel aan de raad is op 8 april 2020	**Aanvaarde amendementen / moties**
	Ongewijzigd aanvaard
	Gewijzigd aanvaard
	Verworpen
X	Aangehouden

Het voorstel aan de raad is op 27 mei 2020	**Aanvaarde amendementen / moties**
Ongewijzigd aanvaard Gewijzigd aanvaard Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

Akkoord te gaan met het advies om de beroepsprocedure bij de Raad van State, naar aanleiding van de uitspraak van het Ministerie van OCW inzake het verzoek van SIO-NH tot opname in het plan van scholen, voort te zetten.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 27 mei 2020.

De griffier,

Marnix Philips

De voorzitter,

Tjapko Poppens

Gemeente Amstelveen

RAADSVOORSTEL

Raadsvoorstel nr 45

Datum B&W-besluit 7 mei 2019

Voor de raadsvergadering van
12 juni 2019

Portefeuillehouder wethouder Frank Berkhout

Afdeling Jeugd en Samenleving

Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
J. Betjes
020-25572700
j.betjes@amstelveen.nl

Behandelen in de raadscommissie Burgers en samenleving (B&S)
op 22 mei 2019

Onderwerp

Afwijzing aanvraag Stichting Islamitisch Onderwijs Noord-Holland (SIO- NH).

Gevraagd besluit

1. Niet in te stemmen met de aanvraag van de SIO-NH, op grond van artikel 76 van de Wet op het Primair onderwijs (WPO) tot opneming van een Islamitische basisschool op het "plan van nieuwe scholen 2020-2022".
2. Conform artikel 83 van de WPO geen plan van nieuwe scholen vast te stellen.
3. De aanvrager SIO-NH te informeren over dit besluit.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

De gemeente streeft naar toekomstbestendige en levensvatbare scholen, afgestemd op de behoefte in de gemeente.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

De gemeente dient aanvragen tot stichting van scholen te toetsen volgens de voorgeschreven wettelijke regels. De landelijke wetgeving ter zake is vastgelegd in de WPO, artikel 73-83.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Programma 2: Onderwijs-Onderwijshuisvesting.

Aanleiding

SIO-NH heeft op 29 januari 2019 een aanvraag ingediend om een school voor basisonderwijs in het Plan van Scholen op te nemen. De gevraagde ingangsdatum is 1 augustus 2020. Het voedingsgebied van de school is de gemeente Amstelveen.
De procedure van het Plan van Scholen is de enige mogelijkheid voor schoolbesturen om een nieuwe door de overheid bekostigde basisschool te stichten. Een uitgebreide beschrijving van de procedure is bijgevoegd als bijlage "procedure plan van scholen".
In dit kader dient de gemeenteraad voor 1 augustus 2019 een besluit te nemen op het ingekomen verzoek van de SIO-NH om opname van een Islamitische basisschool in het Plan van Scholen.
Indien met het verzoek van SIO-NH wordt ingestemd betekent dit dat de school met ingang van het schooljaar 2020-2021 zal starten.

Taak van de gemeente is om het verzoek van de SIO-NH te toetsen aan de rechtsregels voortvloeiend uit het juridisch kader 'de Wet op het Primair Onderwijs (WPO), afdeling 2, artikel 73 tot en met 85'.
Het verzoek is in behandeling genomen door de gemeente Amstelveen en beoordeeld op basis van de ingediende gegevens. In de gemeente Amstelveen is geen school van een dezelfde denominatie

aanwezig. De aanvrager dient daarom de aanvraag te onderbouwen met een prognose op basis van belangstellingspercentage van een vergelijkbare gemeente. Als vergelijkbare gemeente heeft de aanvrager gekozen voor de gemeente Maastricht.

Op basis van de WPO en de jurisprudentie wordt vastgesteld dat de gemeente Maastricht niet als vergelijkbare gemeente kan worden opgevoerd voor het berekenen van het leerlingenpotentieel voor het islamitisch basisonderwijs in Amstelveen. Het is niet aannemelijk gemaakt dat de school binnen vijf jaar vanaf de datum van bekostiging en voorts gedurende vijftien jaar na die periode van vijf jaar zal worden bezocht door ten minste het aantal leerlingen dat overeenkomt met de voor Amstelveen geldende stichtingsnorm, waardoor het verzoek niet voldoet aan het gestelde in artikel 77, lid 1 van de WPO.

Gelet op de WPO, artikelen 74 en verder, stellen wij aan de gemeenteraad voor niet in te stemmen met het verzoek van de SIO-NH tot opneming van een Islamitische basisschool op het Plan van Scholen.

Argumenten

De gemeente Amstelveen is niet vergelijkbaar met de gemeente Maastricht wat betreft het aantal inwoners: Amstelveen heeft 90.000 inwoners. Maastricht heeft 122.000 inwoners.

1. Beide gemeentes zijn niet vergelijkbaar op basis van regionale ligging en functie. Maastricht is de grootste stad in de Regio Zuid-Limburg en vervult een centrumfunctie die regio-overstijgend is: ook deel van de aangrenzende Belgische provincies Limburg en Luik zijn voor voorzieningen aangewezen op Maastricht. Daar waar Maastricht gelegen is aan het groene nationaal landschap Zuid-Limburg, is de gemeente Amstelveen gelegen in de Randstad, direct aangrenzend aan de gemeente Amsterdam (863.000 inwoners). Het betreft hier een sterk verstedelijkt gebied met uitstekende verbindingen via wegen en openbaar vervoer.
2. De aanvrager geeft aan dat het voedingsgebied voor de Amstelveense vestiging zich beperkt tot de gemeente Amstelveen. Het is niet alleen zo dat Amstelveen aanzienlijk kleiner is dan Maastricht: het herkomstgebied van de leerlingen voor de Islamitische school in Maastricht is vele malen groter dan alleen de gemeente Maastricht. Het dichtstbijzijnde alternatief is de Islamitische basisschool in Heerlen op circa 30 km afstand van Maastricht. De school heeft dan ook als voedingsgebied de gehele regio Zuid-Limburg alsmede een deel van de Belgische provincies Limburg en Luik.
3. Ook als de aanvrager het doelgroepgebied breder zou hebben benoemd is het niet aannemelijk dat er een noemenswaardig grotere instroom ontstaat van leerlingen: er bestaat in tegenstelling tot de Maastrichtse situatie in de nabije omgeving een groot aanbod aan Islamitische basisscholen. De aanvrager SIO-NH opent per 1 augustus 2019 nog een Islamitische basisschool in Amsterdam-Zuid (zie bijlage kaart Islamitische scholen regio Amsterdam).
4. De keuze van de aanvrager voor Amstelveen lijkt willekeurig. Er is geen direct aantoonbare belangstelling van ouders in de gemeente voor Islamitisch Onderwijs. Noch de gemeente noch de schoolbesturen hebben signalen ontvangen dat er vraag is naar Islamitisch Onderwijs. Het aantal kinderen uit Amstelveen dat momenteel is ingeschreven op een van de Islamitische basisscholen in de omgeving is beperkt tot vijf.

Kanttekeningen

Indien de gemeenteraad een aanvraag tot opneming in het plan van scholen niet heeft ingewilligd kan de aanvrager administratief beroep instellen bij de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) (artikel 80 WPO).

Financiën

Afwijzing heeft geen financiële gevolgen.
Alleen als de gemeente akkoord zou gaan met het verzoek van SIO-NH tot plaatsing op het plan van scholen zou dat gevolgen hebben: de gemeente dient te voorzien in een locatie en de eerste inrichting van de lokalen.

Communicatie

Aanvrager zal per brief worden geïnformeerd over dit besluit.

Procedure

Informeren SIO-NH.

Bijlagen

1. Procedure Plan van Scholen.
2. Prognose SIO-NL.
3. Aanvraag SIO-NL.
4. Kaart Islamitisch Onderwijs regio Amsterdam.

De secretaris,

Bert Winthorst

De voorzitter,

Bas Eenhoorn

BEHANDELING RAADSCOMMISSIE

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

De commissie heeft het onderwerp besproken. Het raadsvoorstel kan als hamerstuk aan de raad worden voorgelegd ter besluitvorming.

Het voorstel aan de raad is	Aanvaarde amendementen / moties
X Ongewijzigd aanvaard	
Gewijzigd aanvaard	
Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

1. Niet in te stemmen met de aanvraag van de SIO-NH, op grond van artikel 76 van de WPO tot opneming van een Islamitische basisschool op het "plan van nieuwe scholen 2020-2022".
2. Conform artikel 83 van de WPO geen plan van nieuwe scholen vast te stellen.
3. De aanvrager SIO-NH te informeren over dit besluit.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 12 juni 2019.

De griffier,

Marnix Philips

De voorzitter,

Tjapko Poppens

Dienst Uitvoering Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

> Retouradres Postbus 30205 2500 GE Den Haag

Stichting Islamitisch Onderwijs Noord-Holland
p/a Cascade advocaten
mw. mr. A. Yandere
Bankaplein 2
2585 EV DEN HAAG

Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag

www.duo.nl/zakelijk/oneens-met-duo

Contactpersoon
mevr. mr. F.J.J. van West de Veer

T 06-21804706

E
frederike.vanwestdeveer@duo.nl

Onze referentie
DUO/BNB-2020/1102M

Uw referentie

Zaaknummer
BC190201

Datum 10 FEB. 2020
Betreft Beslissing op administratief beroep

Geacht bestuur,

Bij brief van 29 januari 2019 hebt u een verzoek ingediend tot het opnemen van een school voor primair onderwijs op islamitische grondslag in het plan van scholen 2020-2022 van de gemeente Amstelveen. Als voedingsgebied hebt u de gemeente Amstelveen aangemerkt.

Bij brief van 18 juni 2019 is aan u meegedeeld dat de gemeenteraad van Amstelveen op 12 juni 2019 heeft besloten niet in te stemmen met uw verzoek van 29 januari 2019 en geen plan van nieuwe scholen vast te stellen. In het raadsbesluit is aangegeven dat de gemeente Maastricht niet als vergelijkbare gemeente kan worden opgevoerd voor het berekenen van het leerlingenpotentieel voor het islamitisch basisonderwijs in Amstelveen en niet aannemelijk is gemaakt dat de school binnen vijf jaar vanaf de datum van bekostiging en voorts gedurende vijftien jaar na die periode van vijf jaar zal worden bezocht door ten minste het aantal leerlingen dat overeenkomt met de voor Amstelveen geldende stichtingsnorm.
Het verzoek is afgewezen, omdat Maastricht niet vergelijkbaar is met Amstelveen op grond van het aantal inwoners, de regionale ligging, de functie, het herkomstgebied van de leerlingen, de aanwezigheid van een islamitische basisschool in Amsterdam-Zuid die u per 1 augustus 2019 heeft geopend en het ontbreken van aantoonbare belangstelling van ouders voor islamitisch onderwijs. Noch gemeente noch schoolbesturen zouden signalen hebben ontvangen dat er vraag is naar islamitisch onderwijs.

Bij brief van 16 juli 2019, ontvangen 18 juli 2019, hebt u administratief beroep ingesteld tegen het besluit van de gemeenteraad van Amstelveen.

Op 28 oktober 2019 heeft de hoorzitting plaatsgevonden. Tijdens de hoorzitting waren van de zijde van uw stichting aanwezig de heer Y. Altuntas, de heer B. Mom en mevrouw mr. A. Yandere. Van de zijde van de gemeente Amstelveen waren aanwezig de heer J. Betjes, mevrouw C. Denneboom en de heer C. van Splunder en de heer mr. drs. J.P. Dikker. U bent gehoord door mevrouw mr. M.Y. van Hattum, de heer R.H.O. van Velzen en mevrouw mr. F.J.J. van West de Veer van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO).

Met deze brief wordt op uw administratief beroep beslist.

Besluit
Ik verklaar uw administratief beroep gegrond en vernietig het raadsbesluit van 12 juni 2019, waarbij uw verzoek is afgewezen, omdat het aannemelijk is dat de door u verlangde islamitische basisschool zal worden bezocht door ten minste het wettelijk vereiste aantal leerlingen. De door u verlangde islamitische basisschool moet via het eerstvolgende plan van scholen als bedoeld in artikel 80, tweede lid. van de Wet op het primair onderwijs voor bekostiging in aanmerking worden gebracht.

Gronden van uw beroep
In uw beroepschrift en tijdens de hoorzitting hebt u – kort weergegeven – het volgende opgemerkt.

De gemeenteraad dient volgens u allereerst de vergelijkbaarheid van factoren van de gemeente Amstelveen en de gemeente Maastricht te beoordelen voor zover deze relevant zijn.
U geeft aan dat de aanvraag betrekking heeft op een basisschool op islamitische grondslag. Volgens u zijn het totaal aantal inwoners, de regionale ligging, de functie en de omvang geen relevante en doorslaggevende factoren voor een basisschool op islamitische grondslag en zijn de gemeente Amstelveen en de gemeente Maastricht op de doorslaggevende factor, het aantal moslims[1] en het aantal 0-15 jarigen met een islamitische achtergrond zeer goed vergelijkbaar.
U merkt op dat de gemeente Amstelveen 4.932 moslims kent en de gemeente Maastricht 5.335 moslims en dat die aantallen in de leeftijdscategorie 0-15 jaar 1.189 respectievelijk 1.026 zijn.
U hebt tevens aangegeven dat het niet uitmaakt wat de precieze samenstelling van de groep moslims is en of er dus bijvoorbeeld meer Marokkanen zijn of meer Turken, het zijn allemaal moslims.

Op de hoorzitting hebt u onder verwijzing naar de uitspraak van de Afdeling van 14 november 2018 aangegeven dat Maastricht veel onbebouwd gebied heeft en dat Amstelveen meer schoolgaande kinderen telt. Ten aanzien van de leerlingdichtheid is volgens u sprake van een positieve indicatie (voor de belangstelling voor islamitisch onderwijs in de gemeente). Het verschil in de leerlingdichtheid wordt veroorzaakt door een grotere basisgeneratie in Amstelveen (9.082 kinderen) dan in Maastricht (7.013 kinderen), hetgeen betekent dat er meer potentiële leerlingen aanwezig zijn in Amstelveen dan in Maastricht.

Ter hoorzitting hebt u aangegeven dat het voedingsgebied Amstelveen is, maar dat er in de feitelijke situatie ook altijd wel leerlingen van buiten de gemeente komen. U hebt voorts aangegeven dat in de prognose geen rekening is gehouden met een toestroom van buiten Amstelveen, maar dat dit ook niet hoeft aangezien het aantal Amstelveense moslimkinderen voldoende is om de stichtingsnorm te behalen.
Uit de prognose komt volgens u naar voren dat het verwachte aantal leerlingen op een basisschool op islamitische grondslag tenminste 533 zal zijn. De basisschool op islamitische grondslag in Maastricht telde volgens u op 1 oktober 2018 376 leerlingen, waarvan 29% uit België kwam.
Wanneer er 29% van de 533 leerlingen wordt afgetrokken dan blijft het verwachte aantal leerlingen met 378 leerlingen boven de stichtingsnorm van 290. Ook wanneer rekening wordt gehouden met het gegeven dat volgens de gemeente in Maastricht een percentage van 40% van buiten de stad komt en in de prognose voor Amstelveen 40% wordt afgetrokken dan nog blijft volgens u een aantal van iets meer dan 300 over en wordt aan de stichtingsnorm voldaan.

[1] Ter hoorzitting hebt u aangegeven dat in uw prognose onder moslims wordt verstaan: de inwoners met een herkomst uit de volgende islamitische landen: Turkije, Marokko, Somalië, Pakistan, Iran, Irak, Ethiopië, Egypte en Afghanistan.

U bent van mening dat niet relevant is of de school in de vergelijkingsgemeente al dan niet voldoet aan de stichtings- of opheffingsnorm, maar dat van belang is of met het belangstellingspercentage wordt voldaan aan de stichtingsnorm in de gemeente waar de aanvraag is gedaan. Overigens stelt de gemeenteraad volgens u ten onrechte dat de school in Maastricht niet voldoet aan de stichtings- en opheffingsnorm indien de Belgische leerlingen niet worden meegeteld. Na aftrek van de Belgische leerlingen wordt aan beide normen voldaan.

Ten aanzien van de afwijzingsgrond dat er geen signalen zijn ontvangen dat er vraag is naar islamitisch onderwijs wenst u volledigheidshalve op te merken dat dit geen criterium is om de belangstelling te meten. U geeft aan dat de belangstelling wordt aangetoond middels een prognose en dat u daaraan hebt voldaan.
U merkt op dat u in tegenstelling tot de gemeente en de niet-islamitische schoolbesturen in Amstelveen wel verzoeken heeft gekregen vanuit ouders om een basisschool op islamitische grondslag op te richten in Amstelveen. Dat ouders daarvoor niet aankloppen bij de gemeente of de niet-islamitische schoolbesturen is volgens u niet vreemd, aangezien deze geen scholen op islamitische grondslag kunnen oprichten.

U geeft aan dat Amstelveen inderdaad een zeer grote buurgemeente kent die Maastricht niet heeft. Ook hierbij is de vraag wat de betekenis is van dit verschil. U wijst erop dat de gemeenteraad uit het gegeven dat er negen islamitische basisscholen zijn in Amsterdam en een gering aantal leerlingen vanuit Amstelveen islamitisch onderwijs volgt in Amsterdam de conclusie trekt dat Amstelveense moslims geen belangstelling hebben voor islamitisch onderwijs.
U bent van mening dat deze conclusie onjuist is en niet onderbouwd is. U geeft aan dat de gemeenteraad geen onderzoek heeft gedaan naar factoren die een rol spelen bij de schoolkeuze van de betreffende ouders. Een meer logische verklaring zou volgens u zijn dat (Amstelveense) ouders geen grote afstanden willen afleggen in welk geval ook niet aannemelijk is dat uw islamitische basisschool in Amsterdam-Zuid een substantieel aantal leerlingen uit Amstelveen zal aantrekken.
Ter zitting hebt u aangegeven dat het een feit van algemene bekendheid is dat moslims bereid zijn afstanden af te leggen om hun kinderen islamitisch onderwijs te laten volgen, en dat de enige conclusie die voor de Amstelveense moslims getrokken kan worden is dat zij niet bereid zijn om hun kinderen onderwijs te laten volgen op een school in Amsterdam. Hier zijn volgens u aannemelijke redenen voor, bijvoorbeeld het feit dat Amsterdam een grote stad is en een grote steden problematiek kent die de bewoners van buiten Amsterdam juist wensen te vermijden en het feit dat het parkeren voor de Amsterdamse scholen erg lastig is en ook nog eens betaald, hetgeen los van de brandstof nog eens extra kosten met zich meebrengt.
Volgens u zijn de reisafstanden niet kort en liggen deze tussen de 13 en 22 km en dienen ouders in alle gevallen via de snelweg te reizen. Met name tijdens de spits zijn deze afstanden niet gemakkelijk af te leggen, waarbij een reistijd van meer dan een half uur voor jongere kinderen zeer vermoeiend is. Ter zitting hebt u aangegeven dat de afstand tot een van de scholen, Elif, vanuit het centrum van Amstelveen 14 km is (met de auto) en met openbaar vervoer 50 minuten duurt.

U hebt op de hoorzitting uiteengezet hoe de situatie was in Heemskerk en Hoorn en aangegeven dat er geen indicatie is dat dit schoolbestuur de school niet in stand zal kunnen houden. Er spelen volgens u andere factoren een rol bij het daadwerkelijk behalen van de stichtingsnorm of niet. Zo is huisvestiging volgens u het grootste knelpunt waarom scholen de stichtingsnorm niet halen. Er bestaan geen duidelijke contra-indicaties waarom het in Amstelveen niet zou lukken.

Volgens u zijn de gemeenten Amstelveen en Maastricht vergelijkbaar en is een school op islamitisch grondslag in Amstelveen volgens de prognose levensvatbaar.

Verweer gemeente Amstelveen
De gemeente Amstelveen heeft in het verweerschrift en ter hoorzitting – kort weergegeven – het volgende opgemerkt.

De gemeenteraad heeft verwezen naar een uitspraak van de Afdeling van

14 november 2018 (ECLI:NL:RVS:2018:3686) voor de vraag hoe gemeenten met elkaar moeten worden vergeleken en is van oordeel dat Maastricht niet vergelijkbaar is met Amstelveen.
Zo wijst de gemeente erop dat beide gemeenten substantieel van elkaar verschillen ten aanzien van zowel het totale aantal inwoners (Amstelveen heeft slechts 73% van het aantal inwoners van Maastricht) als de leerlingdichtheid. Daarnaast is volgens de gemeenteraad een relevante factor dat Amstelveen, anders dan Maastricht, geen regio- en centrumfunctie heeft. De regiofunctie speelt volgens de gemeente een rol bij de beoordeling van de vraag of sprake is van een vergelijkbare gemeente en is een aspect dat slechts kan worden betrokken bij de vergelijking van de ligging van de gemeenten. Dat Maastricht een regiofunctie heeft, betekent volgens de gemeente dat de daar gevestigde islamitische basisschool een hoger leerlingaantal heeft, omdat die school niet alleen wordt bezocht door leerlingen uit Maastricht maar ook door leerlingen uit de regio rondom Maastricht. Het verzorgingsgebied strekt zich volgens de gemeente uit tot geheel Zuid-Limburg en de Belgische provincies Limburg en Luik. De gemeente merkt op dat het dichtstbijzijnde alternatief voor de islamitische basisschool in Maastricht de islamitische basisschool el Wahda in Heerlen op ca. 30 km afstand is. Ook geeft de gemeente aan dat terwijl het voedingsgebied van de verlangde school uitsluitend Amstelveen is, uit twee recente uitspraken[2] blijkt dat maar liefst ca. 40% van de leerlingen die de islamitische basisschool in Maastricht bezoeken van buiten de stad komt. Zonder deze leerlingen zou de school volgens de gemeente niet aan de stichtings- c.q. opheffingsnorm voldoen. Dit zou volgens de gemeenteraad bewijzen dat een islamitische basisschool in Amstelveen die geen enkele leerling van buiten de gemeente aantrekt niet levensvatbaar is en op voorhand geen toekomst heeft. Maastricht kan dan ook volgens de gemeenteraad niet als referentiegemeente dienen voor het voedingsgebied. Dit is volgens de gemeente een significant verschil met de situatie in Amstelveen waaraan eveneens doorslaggevende betekenis toekomt.

Verder is volgens de gemeente een verschil dat Amstelveen, in tegenstelling tot Maastricht, in een sterk verstedelijkt gebied ligt (de Randstad) met in de naastgelegen gemeente (Amsterdam) - die onder andere ten behoeve van Amstelveen een regiofunctie vervult - zeker negen islamitische basisscholen. Ondanks de korte reisafstand bezoeken slechts vijf Amstelveense kinderen een van die scholen. Dit verschil is volgens de gemeente van invloed op de belangstelling voor islamitisch basisonderwijs en leidt ertoe dat Amstelveen niet vergelijkbaar is met Maastricht.

De gemeente heeft ter hoorzitting opgemerkt, dat als er werkelijk belangstelling was, er wel meer leerlingen uit Amstelveen naar een islamitische school zouden gaan, en dat het feit dat dit niet het geval is een belangrijke indicatie vormt voor de stelling dat in Amstelveen geen of onvoldoende belangstelling is voor een islamitisch school in Amstelveen.
De gemeente heeft in dit verband ook verwezen naar islamitische scholen die niet lang geleden door dezelfde stichting zijn opgericht in Heemskerk en Hoorn.

---

[2] Afd. bestuursrecht Raad van State 24 maart 2019, ECLI:NL:RVS:2019:1320, rov 6 (61% uit Maastricht en 39% daarbuiten). Afd. bestuursrecht Raad van state 14 november 2018, ECLI:NL:RVS:2018:3686, rov 8.1 (63% uit Maastricht en 37% daarbuiten).

De school in Heemskerk heeft al na een paar jaar de stichtingsnorm niet gehaald en is inmiddels gesloten en de school in Hoorn (73.000 inwoners) is sinds 2014-2015 open, maar heeft op dit moment de stichtingsnorm niet gehaald.
Een zorg van de gemeente is dat er een islamitische school wordt opgericht waarvoor toch geen belangstelling is en dat dan achteraf voor niets is voorzien in huisvesting.

Ter hoorzitting heeft de gemeente aangegeven dat zij heeft gekeken naar de website Alle cijfers.nl met gegevens ontleend aan CBS e.d. van alle gemeenten. Volgens de gemeente blijken hieruit significante verschillen tussen Amstelveen en Maastricht, waardoor de gemeenten toch niet vergelijkbaar zijn. Zo is het gemiddelde inkomen per inwoner in Amstelveen € 32.700 en in Maastricht € 24.200. De gemeente heeft aangegeven dat er ook op het punt van de bevolkingssamenstelling een verschil is tussen Maastricht en Amstelveen. Zo heeft Maastricht 68,1% autochtonen en 11,1 % niet-westerse migranten en Amstelveen 57,3% autochtonen en 23,6% niet-westerse migranten. Hierbij heeft Amstelveen dan inderdaad een veel grotere groep niet-westerse migranten, maar heeft de groep niet-westerse migranten in Amstelveen wel een andersoortige samenstelling met bijvoorbeeld heel veel Japanners en Indiërs. De percentages Marokkanen en Turken van die niet-westerse migranten zijn in Maastricht met 4,5% en 4,2% veel groter dan in Amstelveen (3,7 en 2,6%). De gemeente heeft specifiek naar deze beide groepen gekeken, omdat dat voornamelijk mensen met een moslimachtergrond zijn.

De gemeente heeft voor wat betreft de afstanden tot de scholen in Amsterdam gerekend vanuit het Stadshart, dat centraal ligt in de gemeente Amstelveen, en heeft (per wijk) gekeken naar waar de meeste kinderen van de doelgroep wonen. Ze wonen volgens de gemeente met name rond het Stadshart en ten noorden daarvan richting Amsterdam en minder in het zuiden. De afstanden tot de scholen in Amsterdam liggen volgens de gemeente tussen de 7 en 17 km.

De gemeente is van mening dat Amstelveen en Maastricht niet vergelijkbaar zijn en dat niet aannemelijk is dat in Amstelveen de stichtingsnorm zal worden gehaald.

De gemeente verzoekt mij uw beroep ongegrond te verklaren en u te veroordelen in de proceskosten.

Wettelijk kader
Ingevolge artikel 74, eerste lid, van de WPO kan de bekostiging van een bijzondere school slechts een aanvang nemen, indien zij voorkomt op een voor de gemeente van vestiging vastgesteld plan van nieuwe scholen.

Ingevolge artikel 74, tweede lid, WPO stelt de gemeenteraad het plan van nieuwe scholen elk jaar voor 1 augustus vast. Het plan bestrijkt 3 achtereenvolgende schooljaren volgende op het jaar van de vaststelling en vermeldt in elk geval welke scholen bij de aanvang van het eerste schooljaar van de planperiode voor bekostiging in aanmerking komen en de reden waarom de overige scholen daarvoor niet in aanmerking komen. Het plan vermeldt verder van elke school de plaats van vestiging en de te verwachten omvang.

Op grond van het bepaalde in artikel 76, eerste lid, WPO dient een verzoek om opneming in het plan van scholen vóór 1 februari bij de gemeenteraad te worden ingediend. Het verzoek gaat krachtens artikel 76, tweede lid, WPO vergezeld van een prognose. De prognose bevat onder meer gegevens omtrent het belangstellingspercentage.
In artikel 76, tweede lid, sub a, WPO is bepaald dat, indien het verzoek betrekking heeft op een school van een richting waarvoor nog geen basisonderwijs binnen de gemeente wordt gegeven, in de prognose wordt uitgegaan van het belangstellingspercentage voor het basisonderwijs van die richting in een vergelijkbare gemeente.

Ingevolge artikel 77, eerste lid, WPO neemt de gemeenteraad een bijzondere school in elk geval in het plan op, indien op grond van de bij het verzoek overgelegde gegevens aannemelijk is dat de school binnen 5 jaar vanaf de datum van ingang van de bekostiging en voorts gedurende 15 jaar na die periode van 5 jaar zal worden bezocht door ten minste het aantal leerlingen dat overeenkomt met de voor de gemeente geldende stichtingsnorm.
De stichtingsnorm voor de gemeente Amstelveen is 290 leerlingen.

Indien de gemeenteraad een verzoek tot opneming in het plan van scholen niet heeft ingewilligd, kan de verzoeker ex artikel 80, eerste lid, WPO bij de minister beroep instellen. Indien een onherroepelijk geworden beslissing van de minister strekt tot het voor bekostiging in aanmerking brengen van de school, neemt de gemeenteraad, ex artikel 80, tweede lid, WPO de school op in het na de onherroepelijk geworden beslissing vast te stellen plan.

Overwegingen
U hebt een verzoek ingediend tot het opnemen van een islamitische basisschool in het plan van scholen van de gemeente Amstelveen. U hebt de gemeente Amstelveen als voedingsgebied aangemerkt.
Aangezien er in de gemeente Amstelveen nog geen basisschool van islamitische richting is, bent u voor het belangstellingspercentage uitgegaan van de belangstelling voor islamitisch basisonderwijs in de gemeente Maastricht.
De gemeenteraad heeft uw verzoek afgewezen. De vraag die in geschil is, is of de gemeenteraad op goede gronden heeft besloten uw verzoek tot opneming in het plan van scholen van een islamitische school af te wijzen.

Uit het raadsvoorstel blijkt dat de gemeenteraad van Amstelveen de gemeente Maastricht niet als vergelijkbare gemeente heeft aangemerkt, waardoor het belangstellingspercentage voor islamitisch onderwijs in Maastricht niet kon worden gebruikt in de prognose. Het gaat bij de beoordeling van het administratief beroep dan ook specifiek om de vraag of de gemeenteraad op goede gronden heeft geoordeeld dat de gemeente Maastricht geen vergelijkbare gemeente is in de zin van artikel 76, tweede lid, onder a, van de WPO.

Volgens de Memorie van Toelichting bij de Wet op het basisonderwijs (Tweede Kamer 1992-1993, 23070, nr. 3, p. 21) zijn verschillende factoren van belang als het gaat om de bepaling van een vergelijkbare gemeente, zoals de ligging van de gemeente, de bevolkingssamenstelling en als het een groeigemeente betreft, de gemeente waaruit de desbetreffende bevolking afkomstig is. Andere elementen die bij de vergelijkbaarheid een rol spelen zijn de leerlingdichtheid, het totale aantal inwoners en de plaats waar de gemeente zich bevindt (Tweede Kamer 1992-1993, 23070, nr. 6, p. 40). Uit de wetsgeschiedenis blijkt voorts dat gestreefd wordt naar een zo groot mogelijke vergelijkbaarheid tussen gemeenten waardoor wordt voorkomen dat de ene gemeente wordt opgezadeld met de toevallige denominatieve verdeling in een andere gemeente (Tweede Kamer 1992-1993, 23070, nr. 13, p. 24).

Uit vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (zie uitspraak inzake Hulst, nr. 200902283, van 18 november 2009) vloeit voort dat de gemeenteraad een zekere ruimte heeft bij de beoordeling van het verzoek tot opneming in het plan van scholen en dat de beoordeling van de vergelijkbaarheid van gemeenten niet is beperkt tot de in de wetsgeschiedenis genoemde criteria. De situatie in een concreet geval is bepalend voor de vraag welke beoordelingscriteria voor de vergelijkbaarheid van gemeenten relevant zijn. Uit de vaste jurisprudentie van de Afdeling volgt voorts dat ik bij de beantwoording van de vraag of de gemeente Maastricht als vergelijkbaar met de gemeente Amstelveen kan worden aangemerkt, alle argumenten die de gemeenteraad heeft aangevoerd moet meewegen.

U hebt in de prognose aangegeven waarom u de gemeente Maastricht een met de gemeente Amstelveen vergelijkbare gemeente acht. Uit de door u opgestelde tabel blijkt het volgende.

	Amstelveen	Maastricht
inwoners	89.870	122.723
niet westerse allochtonen		
% nw allochtonen	0,0 %	0,0 %
aantal moslims	4.932	5.335
aantal moslims 0 t/m 15 jr	1.189	1.026
woningvoorraad	41782	61955
g.w.b.	2,2	2,0
g.w.b. bao	0,22	0,11
leerlingdichtheid	214	120
oppervlakte land in km	41,1	55,99
stedelijkheid	2	2

U hebt tevens ter hoorzitting aangegeven dat er in Amstelveen met 9.082 kinderen een grotere basisgeneratie is dan in Maastricht met 7.013 kinderen.

De gemeenteraad heeft blijkens het raadsbesluit de gemeente Maastricht niet als een vergelijkbare gemeente aangemerkt.
De gemeenteraad merkt op dat Maastricht qua inwoneraantal en leerlingdichtheid niet vergelijkbaar is met Amstelveen. Amstelveen heeft slechts 73% van het aantal inwoners van Maastricht. De gemeenteraad wijst er verder op dat Amstelveen, anders dan Maastricht, geen regio- en centrumfunctie heeft en bij de school in Maastricht 40% van de leerlingen van buiten Maastricht komt. Verder zou Amstelveen, in tegenstelling tot Maastricht, in een sterk verstedelijkt gebied (de Randstad) liggen, waarbij in de naast Amstelveen gelegen gemeente Amsterdam negen islamitische basisscholen aanwezig zijn, waarop slechts 5 Amstelveense kinderen zitten. Ook zijn volgens de gemeente de percentages Turken en Marokkanen van de niet-westerse migranten in Maastricht veel groter dan in Amstelveen en is ook het gemiddelde inkomen per inwoner in Amstelveen hoger dan in Maastricht. Tevens wijst de gemeente op het feit dat u per 1 augustus 2019 een islamitische basisschool hebt geopend in Amsterdam-Zuid en ontbreekt volgens de gemeente een aantoonbare belangstelling voor islamitisch onderwijs in Amstelveen.

Met betrekking tot het standpunt van de gemeenteraad van Amstelveen dat de gemeente Maastricht niet als een vergelijkbare gemeente kan worden aangemerkt, merk ik het volgende op.

Geen enkele gemeente is 100% vergelijkbaar met een andere gemeente. Verschillen zullen er altijd zijn. Het gaat er om of die verschillen dusdanig groot zijn en kenmerkend voor de betreffende gemeente dat er niet kan worden gesproken van een vergelijkbare gemeente in de zin van artikel 76, tweede lid, onder a, van de WPO. Het islamitisch onderwijs heeft basisscholen in 40 gemeenten, waardoor het niet anders kan dan dat er enige verschillen bestaan tussen de gemeente waar de verlangde school is gevraagd en de vergelijkbare gemeente. Dat neemt echter niet weg dat ik alle argumenten die de gemeenteraad van Amstelveen heeft aangevoerd moet meewegen en daarbij moet beoordelen of de aangegeven verschillen dusdanig groot en kenmerkend zijn dat niet kan worden gesproken van een vergelijkbare gemeente. Gemeenten hoeven niet in alle opzichten gelijk te zijn, maar wel in relevante opzichten voldoende vergelijkbaar.[3]

[3] Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 23 augustus 2017, nr. 201604191, r.o. 7.3.

Uit de jurisprudentie volgt dat de structuur van een gemeente wat stedelijkheid en oppervlakte betreft van belang is bij het beoordelen van de vergelijkbaarheid. De mate van stedelijkheid is in zowel Amstelveen als Maastricht 2 en dus vergelijkbaar. Ook wat betreft oppervlakte (41,1 tegenover 55,99) komen beide gemeenten redelijk overeen.

Wat betreft de leerlingdichtheid is duidelijk dat voor beide gemeenten een andere leerlingdichtheid geldt. De leerlingdichtheid is in Maastricht 120 en in Amstelveen 214. De leerlingdichtheid is de uitkomst van het aantal inwoners van 4 tot en met 11 jaar in die gemeente gedeeld door het aantal km2 grondoppervlakte van die gemeente.
De hogere leerlingdichtheid van Amstelveen wordt veroorzaakt door het hogere aantal kinderen van 4 tot en met 11 jaar (8.324) vergeleken met Maastricht (6.907), in combinatie met een kleinere oppervlakte.
Het is niet aannemelijk te achten dat het verschil in leerlingdichtheid zal leiden tot een lager schoolbezoek in Amstelveen vergeleken met Maastricht.
Hoewel er dus sprake is van een verschil in leerlingdichtheid betekent dit verschil niet dat er daardoor geen sprake is van vergelijkbaarheid.

De gemeente heeft aangegeven, dat Amstelveen minder inwoners heeft dan Maastricht, en heeft - onder verwijzing naar de website Allecijfers.nl – opgemerkt, dat de percentages Turken en Marokkanen van de groep niet-westerse migranten in Amstelveen lager liggen dan in Maastricht[4].

Ik merk op dat uit de jurisprudentie volgt, dat het aandeel niet-westerse allochtonen een aspect is dat van belang is bij de beoordeling van de vergelijkbaarheid van gemeenten waar het gaat om een nieuwe islamitische basisschool. Uit de jurisprudentie blijkt in dit verband dat de religieuze achtergrond van de groep niet-westerse allochtonen een factor van gewicht is bij het meten van de belangstelling voor islamitisch onderwijs[5].
Aangezien de religieuze voorkeur van de bevolking als zodanig niet een factor is die wordt geregistreerd, is het niet onredelijk om uit te gaan van herkomstlanden met een islamitische cultuur.

Voor het bepalen van de vergelijkbaarheid waar het gaat om een nieuwe islamitische basisschool gaat het dus met name om de groep niet-westerse allochtonen met een herkomst uit een islamitisch land. Hierbij moet dan ook naar de gehele groep worden gekeken (en dus niet alleen naar de Turken en Marokkanen), omdat uit alle door u aangegeven negen landen in deze groep kinderen naar de nieuwe school kunnen komen en niet alleen uit Turkije of Marokko.
Wanneer ik kijk naar de groep niet-westerse allochtonen met een herkomst uit een islamitisch land dan zie ik dat het aantal in Amstelveen (4.932) redelijk overeen komt met dat in Maastricht (5.335).

Blijkens de uitspraken van de Afdeling 201805329 en 201701009 is het in het kader van de vergelijkbaarheid van de bevolkingssamenstelling niet alleen van belang om te kijken naar bijvoorbeeld het aantal inwoners met Turkse en Marokkaanse achtergrond, respectievelijk het aantal niet- westerse allochtonen met een herkomst uit een islamitisch land, maar ook naar het aantal basisschoolgaande kinderen.
Wanneer ik dan kijk naar het aantal 0-15-jarigen binnen de groep niet-westerse allochtonen met een herkomst uit een islamitisch land dan is dat aantal in

---

[4] Overigens blijkt uit de gegevens van Allecijfers.nl dat de door de gemeente genoemde percentages de verhouding betreffen van het aantal Turken en Marokkanen in de groep migranten, waaronder zich behalve de niet-westerse migranten ook de westerse migranten bevinden.

[5] Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 10 september 2014, nr. 201402256, r.o. 4.2.

Amstelveen met 1.189 hoger dan in Maastricht met 1.026. Hierbij is ook het percentage 0-15-jarigen binnen de groep niet-westerse allochtonen met een herkomst uit een islamitisch land in Amstelveen (24,1%) groter dan in Maastricht (19,2%). Verder is ook de groep 4 t/m 11 jarigen in Amstelveen (8.324) veel groter dan in Maastricht (6.907) en kent Amstelveen tevens een andere verhouding wat betreft het aantal leerlingen van 4 tot en met 11 jaar ten opzichte van het totaal aantal inwoners, dan Maastricht. In Amstelveen is het aantal 4 tot en met 11-jarigen 9,3% van de totale bevolking, in Maastricht is dat 5,6%.
Deze verschillen vormen een positieve indicatie voor de belangstelling voor islamitisch basisonderwijs in Amstelveen.
Uit de uitspraak van de Afdeling van 29 maart 2017[6] blijkt immers dat verschillen mogelijk positieve indicaties kunnen vormen voor de belangstelling voor islamitisch basisonderwijs en dat er bij een positieve indicatie ondanks de verschillen toch sprake kan zijn van vergelijkbaarheid waar het gaat om het beantwoorden van de vraag of de verlangde islamitische basisschool in ten minste de stichtingsnorm zal halen.
Aangezien er in Amstelveen meer kinderen wonen uit de doelgroep voor een islamitische basisschool dan in Maastricht is het niet aannemelijk dat er in Amstelveen minder belangstelling zal zijn voor een islamitische basisschool dan in Maastricht.

Waar er sprake is van een verschil in totaal aantal inwoners en bevolkingssamenstelling, vormen deze verschillen gelet op de aspecten die hiervoor zijn opgemerkt, onvoldoende aanleiding om te veronderstellen dat de gemeente Maastricht niet als vergelijkbare gemeente met de gemeente Amstelveen kan worden aangemerkt.

Een ander punt dat de gemeente Amstelveen nog van belang acht is de regio-/centrumfunctie van Maastricht.
Voor de berekening van het belangstellingspercentage is niet van belang of een gemeente een regio-/centrumfunctie voor omliggende gemeenten vervult, aangezien het belangstellingspercentage voor een richting wordt berekend aan de hand van de gegevens van alle basisscholen binnen de gemeente.
Dit volgt ook uit de uitspraak van de Afdeling van 10 september 2014, ECLI:NL:RVS:2014:3370. Dit neemt niet weg dat het hebben van een centrumfunctie wel een rol kan spelen bij de beoordeling van de vraag of sprake is van een vergelijkbare gemeente.
Los van de vraag of Amstelveen al dan niet een regio-/centrumfunctie heeft net als Maastricht zijn er - gelet op hetgeen hierboven is gesteld - voldoende leerlingen te verwachten.
Immers, in Amstelveen wonen meer kinderen uit de doelgroep voor een islamitische basisschool dan in Maastricht en het is hierdoor niet aannemelijk dat er in Amstelveen minder belangstelling zal zijn voor een islamitische basisschool dan in Maastricht.
Zelfs indien op de prognose een correctie van 60% (het percentage leerlingen dat op 1 oktober 2018 de islamitische school in Maastricht bezoekt en afkomstig is uit Maastricht) wordt toegepast, wordt nog steeds verwacht dat de stichtingsnorm in Amstelveen wordt gehaald. De aantallen zouden in dat geval namelijk in 2020 319 leerlingen en in 2025 321 leerlingen zijn.
Ik ben dan ook van oordeel dat het mogelijke verschil in regio-/centrumfunctie er in dit geval niet toe leidt dat Maastricht niet als vergelijkbare gemeente kan worden aangemerkt.

De gemeente heeft voorts nog gewezen op het verschil tussen het gemiddelde inkomen per inwoner in Amstelveen en in Maastricht. De gemeente heeft niet aangegeven waarom dit verschil ertoe zou moeten leiden dat beide gemeenten

[6] Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 29 maart 2017, nr. 201603217, r.o. 5.3.

niet vergelijkbaar zijn. Ik acht ook dit verschil niet doorslaggevend om te oordelen dat beide gemeenten niet vergelijkbaar zijn.

Bij de beoordeling van een verzoek tot het opnemen van een school in het plan van scholen is het op grond van artikel 77, eerste lid, van de WPO van belang te beoordelen of het op grond van de bij het verzoek overgelegde gegevens aannemelijk is dat de school zal worden bezocht door ten minste het aantal leerlingen van de geldende stichtingsnorm, in dit geval 290 leerlingen. Alhoewel er verschillen bestaan tussen de gemeente Maastricht en de gemeente Amstelveen, ben ik van oordeel dat er ondanks die verschillen sprake kan zijn van vergelijkbaarheid in de zin van artikel 76, tweede lid, onder a, van de WPO, voor het bepalen van het belangstellingspercentage voor islamitisch basisonderwijs en dat de gemeente Maastricht in dit concrete geval kan worden aangemerkt als een vergelijkbare gemeente.
Het belangstellingspercentage voor islámitisch basisonderwijs in Maastricht kan worden gebruikt in de prognose voor de verlangde islamitische basisschool in Amstelveen.

In Maastricht is de belangstelling voor islamitisch basisonderwijs 5,8% (op de teldatum 1 oktober 2018, welke is gehanteerd in de prognose). De stichtingsnorm van de gemeente Amstelveen bedraagt 290 leerlingen. Uitgaande van een belangstellingspercentage van 5,8% zal de verlangde islamitische basisschool in Amstelveen blijkens de prognose worden bezocht door minimaal het wettelijk vereiste aantal leerlingen.

Voor wat betreft de keuze van het voedingsgebied merk ik tot slot nog het volgende op. Blijkens de uitspraak van de Afdeling van 23 januari 2008, nr. 200703622 of recenter de uitspraak van 11 oktober 2017, 201607042/1/A2 en 201701064/1/A2 bepaalt het schoolbestuur de omvang van het voedingsgebied. U hebt gekozen voor Amstelveen als voedingsgebied. Indien het gekozen voedingsgebied binnen de grenzen van de gemeente waarin de school zal worden gevestigd valt, moet bij de beoordeling van het verzoek van dat voedingsgebied worden uitgegaan, tenzij bijzondere omstandigheden tot de conclusie nopen dat onvoldoende leerlingen uit het gekozen voedingsgebied zullen kunnen worden aangetrokken. Er is niet gebleken van omstandigheden op grond waarvan niet van het gekozen voedingsgebied mocht worden uitgegaan. Het enkele feit dat er nu vrijwel geen islamitische leerlingen vanuit Amstelveen naar een islamitische school in Amsterdam gaan, is onvoldoende om te concluderen dat er bij islamitische ouders in Amstelveen geen of onvoldoende belangstelling voor islamitisch onderwijs is en er ook geen leerlingen naar een islamitische school in Amstelveen zouden gaan. Er is dus niet op voorhand aan te nemen dat er (vanwege het feit dat er nu vrijwel niemand naar de islamitische scholen in Amsterdam gaat) onvoldoende leerlingen uit Amstelveen zullen komen om de stichtingsnorm te halen.

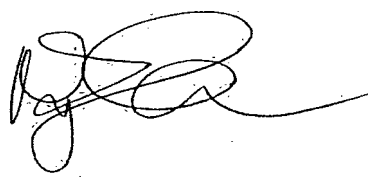
Conclusie
Alles overziende kom ik tot het oordeel dat de gemeente Maastricht als vergelijkbare gemeente kan worden aangemerkt in de zin van artikel 76, tweede lid, onder a van de WPO. Gelet op artikel 80, tweede lid, van de WPO dient de gemeenteraad van Amstelveen de door u gevraagde islamitische basisschool op te nemen in het eerstvolgende plan van scholen als bedoeld in artikel 80, tweede lid.

Proceskosten
U hebt een verzoek gedaan om vergoeding van de proceskosten. Op grond van artikel 7:28 van de Algemene wet bestuursrecht worden de kosten die u in verband met de behandeling van hét beroep redelijkerwijs heeft moeten maken, uitsluitend door het bestuursorgaan vergoed voor zover het bestreden besluit wordt herroepen wegens aan het bestuursorgaan te wijten onrechtmatigheid. Nu ik het raadsbesluit heb vernietigd wegens onrechtmatigheid, dien ik de vergoeding vast te stellen die het bestuursorgaan, de gemeente Amstelveen, verschuldigd is.

Beroepschrift: 1 punt (€ 525)
Verschijnen op hoorzitting: 1 punt (€ 525)
Gewicht van de zaak: gemiddeld.

Ik stel de vergoeding vast op € 1.050.

Hoogachtend,
de minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media,
namens deze,
de directeur Onderwijsinstellingen van de Dienst Uitvoering Onderwijs,

mr. N.C.M. Zeijlemaker

U kunt tegen deze beschikking beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Het beroepschrift moet binnen zes weken na de dag waarop de beschikking u is toegezonden, worden gestuurd naar de Raad van State, Afdeling bestuursrechtspraak, Postbus 20019, 2500 EA Den Haag.

Gemeente Amstelveen

COLLEGEVOORSTEL

Voorstel nr 24
Datum B&W-besluit 17 maart 2020

Voor de raadsvergadering van
8 april 2020 (aangehouden)
27 mei 2020

Behandelen in de raadscommissie op Burgers en Samenleving (B&S) 25 maart 2020

Portefeuillehouder wethouder Frank Berkhout
Afdeling Jeugd & Samenleving
Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
j.betjes
020-5404688

Onderwerp

Beroep bij Raad van State inzake opname plan van scholen Stichting Islamitisch Onderwijs Noord-Holland (SIO-NH).

Gevraagd besluit

Akkoord te gaan met het advies om de beroepsprocedure bij de Raad van State, naar aanleiding van de uitspraak van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) inzake het verzoek van SIO-NH tot opname in het plan van scholen, voort te zetten.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

De gemeente streeft naar toekomstbestendige en levensvatbare scholen, afgestemd op de behoefte in de gemeente.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

De gemeente dient aanvragen tot stichting van scholen te toetsen volgens de voorgeschreven wettelijke regels. De huidige landelijke wetgeving ter zake is vastgelegd in de Wet op het Primair Onderwijs (WPO), artikel 73-83.
Een voorstel voor nieuwe wetgeving "Wet meer ruimte voor nieuwe scholen" is op 1 oktober 2019 aangenomen door de Tweede Kamer en ligt ter besluitvorming bij de Eerste Kamer.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Programma 2 Onderwijs-Onderwijshuisvesting.

Aanleiding

Op 12 juni 2019 heeft de gemeenteraad besloten niet in te stemmen met het verzoek van SIO-NH om een school voor basisonderwijs in het plan van scholen op te nemen. SIO-NH heeft tegen dit besluit administratief beroep ingesteld bij de minister van OCW.

De minister heeft op 10 februari 2020 het beroep van SIO-NH gegrond verklaard en bepaald dat de gemeenteraad de gevraagde basisschool moet opnemen "in het eerstvolgende plan van scholen als bedoeld in artikel 80, tweede lid" van de WPO. Het ministerie oordeelt dat Amstelveen en Maastricht in voldoende mate vergelijkbaar zijn en dat daarom het Maastrichtse belangstellingspercentage voor Islamitisch onderwijs mag worden toegepast op de gemeente Amstelveen.

Op 11 maart 2020 heeft de gemeenteraad besloten om pro-forma bij de Raad van State in beroep te gaan tegen het besluit van het ministerie. Door een pro-forma beroep stuitte de raad de beroepstermijn van zes weken en creëerde de raad meer tijd voor het college om de zaak nader te onderzoeken en voor te leggen aan de raad in april.

Het college is van mening dat SIO-NH onvoldoende heeft kunnen aantonen dat de school werkelijk levensvatbaar is. Derhalve stelt het college voor het pro-forma beroep nader te onderbouwen en de levensvatbaarheid van de school te laten meten conform de nieuwe regelgeving via ouderverklaringen of marktonderzoek.

Argumenten

1. **De afweging van het ministerie gaat onzes inziens voorbij aan de reële situatie**: het oordeel van het ministerie van OCW dat Amstelveen en Maastricht vergelijkbaar zijn is gebaseerd op een zeer beperkt aantal punten. Het ministerie acht het voldoende dat de gemeentes dezelfde oppervlakte en mate van stedelijkheid kennen en dat er in Amstelveen meer kinderen uit de doelgroep wonen.

   Het feit dat:
   a. Maastricht in tegenstelling tot Amstelveen een interregionale centrumfunctie vervult,
   b. het aantal inwoners van Amstelveen significant lager ligt,
   c. de leerlingdichtheid van beide gemeentes sterk afwijkt,
   d. de bevolking in Amstelveen gemiddeld een hogere sociaal-economische status en opleiding heeft,
   e. bij de gemeente of de schoolbesturen geen enkel signaal is binnengekomen dat in de gemeente behoefte was aan een Islamitische school,

   vormt volgens het ministerie geen reden om aan te nemen dat er onvoldoende belangstelling is voor een Islamitische school. Het college stelt zich nog steeds op het standpunt dat de voornoemde feiten, zoals nader verwoord in het raadsbesluit van 12 juni 2019, redenen zijn om aan te nemen dat er voor de school van SIO-NH onvoldoende belangstelling zal zijn.

2. **Aanvrager SIO-NH heeft nooit eerder de vereiste stichtingsnorm gehaald.** Met de keuze voor Maastricht als vergelijkbare stad kiest SIO-NH een succesvol Islamitisch schoolbestuur als voorbeeld. Als we kijken naar de locaties waar aanvrager SIO-NH op basis van de huidige regelgeving zelf scholen heeft mogen stichten is het beeld anders. Zo is de eerste school van SIO-NH in de IJmond, per 1 augustus 2019 gesloten omdat zij na vijf jaar te weinig leerlingen telde om de vereiste stichtingsnorm te halen. De tweede school van SIO-NH in Hoorn blijft na vier jaar zodanig achter in groei (circa 50% van de stichtingsnorm) dat de stichtingsnorm naar alle waarschijnlijkheid hier niet ook gehaald zal worden.

3. **Omdat huidige regelgeving niet meer van deze tijd is zouden wij ons moeten richten op de nieuwe regelgeving:** https://www.raadvanstate.nl/@112740/w05-16-0307/**.**
   De bovenstaande vergelijking van de situaties in Maastricht, Hoorn en de IJmond geeft aan hoezeer de huidige regelgeving gebaseerd is op een theoretisch rekenmodel waarbij de aanvrager op basis van een (te) beperkt aantal overeenkomsten een gemeente mag kiezen met een succesvolle school van de gewenste 'richting'.
   ➔ In de toelichting van het ministerie van OCW bij de nieuwe regelgeving wordt duidelijk aangegeven dat het huidige systeem van prognose verouderd is en "*niet meer correspondeert met de huidige geseculariseerde samenleving. Dit systeem gaat immers uit van de stabiliteit van de getalsmatige aanhang van gevestigde geloofsovertuigingen en levensbeschouwingen. Deze zogenaamde 'indirecte meting, gebaseerd op de bestaande verdeling van scholen van een bepaalde richting, brengt met zich mee dat niet gekeken wordt naar de concrete belangstelling van een specifieke school, maar naar de veronderstelde belangstelling voor een bepaalde richting. […] Daar komt bij dat er geen rekening gehouden wordt met verschillen tussen scholen van dezelfde richting. […] Derhalve hebben de huidige prognoses nog slechts een beperkte voorspellende waarde.*"
   ➔ De afdeling advisering van de Raad van State schrijft over de huidige systematiek:" *Een dergelijk stelsel functioneerde wellicht adequaat in een verzuilde samenleving, maar voldoet*

minder een goed in de huidige tijd in verband met voortschrijdende individualisering, secularisatie en pluriformiteit."

Kanttekeningen

Strikt juridisch wordt de aanvraag alsmede het beroep getoetst aan de hand van de huidig geldende regelgeving. In beginsel dient derhalve te worden uitgegaan van een indirecte meting, zoals door SIO-NH is toegepast en op deze wijze door de minister van OCW geaccepteerd. Het beroep bij de Raad van State zit in de eerste lijn op de juiste toepassing van de regelgeving en subsidiair op het anticiperen op de aangekondigde nieuwe regelgeving. Er wordt in de vaste jurisprudentie slechts bij uitzondering geanticipeerd op nieuwe regelgeving, zoals toepassing van de directe meting.

Financiën

Als de gemeente het beroep niet nader onderbouwt zal de gemeente conform de WPO zorg moeten dragen voor huisvesting en eerste inrichting van de school per 1 augustus 2021.

Communicatie

Persbericht na besluit.

Procedure

Als de raad akkoord is met het voortzetten van het beroep zal het beroep bij de Raad van State van nadere bezwaargronden worden voorzien.

Bijlagen

1. Raadsbesluit SIO-NH 12 juni 2019.
2. Beslissing ministerie op bezwaar.

De secretaris,

Bert Winthorst

De voorzitter,

Tjapko Poppens

BEHANDELING RAADSCOMMISSIE

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het collegevoorstel wordt op verzoek van GroenLinks als bespreekstuk voorgelegd aan de raad voor nadere oordeelsvorming en besluitvorming.

Het voorstel aan de raad is op 8 april 2020	**Aanvaarde amendementen / moties**
	Ongewijzigd aanvaard
	Gewijzigd aanvaard
	Verworpen
X	Aangehouden

Het voorstel aan de raad is op 27 mei 2020		Aanvaarde amendementen / moties
X	Ongewijzigd aanvaard	
	Gewijzigd aanvaard	
	Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

Akkoord te gaan met het advies om de beroepsprocedure bij de Raad van State, naar aanleiding van de uitspraak van het Ministerie van OCW inzake het verzoek van SIO-NH tot opname in het plan van scholen, voort te zetten.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 27 mei 2020.

De griffier,

Marnix Philips

De voorzitter,

Tjapko Poppens

Gemeenteraad

Dossiernummer	368
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	27 mei 2020
Agendapunt	3.6
Omschrijving	Jaarrekening 2019, begroting 2021 Gemeenschappelijke Regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland (GR OGZ Amstelland)

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	**27 mei 2020**

Toelichting

De Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) Amsterdam voert voor de gemeente Amstelveen en omliggende gemeenten taken uit op grond van de Wet publieke gezondheid en de Wet maatschappelijke ondersteuning. Het doel is de gezondheid van de bevolking te beschermen en te bevorderen, het voorkomen en tijdig opsporen van ziekten onder de bevolking en het bevorderen van de openbare gezondheidszorg. De gemeenteraad wordt gevraagd zich uit te spreken over de financiële stukken van dit samenwerkingsverband.

Gemeente Amstelveen

COLLEGEVOORSTEL

Voorstel nr 30

Datum B&W-besluit 21 april 2020

Voor de raadsvergadering van
27 mei 2020

Portefeuillehouder wethouder Marijn van Ballegooijen

Afdeling Jeugd & Samenleving

Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
F. Hoekstra en I. Brugman
020-5404020
i.brugman@amstelveen.nl

Behandelen in de raadscommissie Burgers en samenleving (B&S)
op 13 mei 2020

Onderwerp

Jaarstukken 2019 en Begroting 2021 Gemeenschappelijke Regeling Openbare Gezondheidszorg (GR OGZ) Amstelland.

Gevraagd besluit

1. Kennis te nemen van de Jaarstukken 2019 van de GR OGZ Amstelland.
2. Geen zienswijze in te dienen over de Begroting 2021 van de GR OGZ Amstelland en daarmee akkoord te gaan met de gemeentelijke bijdrage voor 2021 van € 3.463.214,-.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Het doel van de GR OGZ Amstelland is het beschermen en bevorderen van de gezondheid van de bevolking of specifieke groepen daarbinnen, het voorkomen en tijdig opsporen van ziekten onder de bevolking en het bevorderen van de openbare gezondheidszorg.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

De GGD Amsterdam voert voor de GR OGZ Amstelland alle taken op grond van de Wet Publieke Gezondheid (Wpg) uit. Hieronder vallen onder andere de gezondheidsbevorderingstaken, medische milieukunde, technische hygiënezorg, infectieziektebestrijding en de jeugdgezondheidszorg (JGZ), inclusief het uitvoeren van het Rijksvaccinatieprogramma. Verder wordt er periodiek onderzoek gedaan om inzicht te krijgen in de leefstijl en gezondheidstoestand van de inwoners. Deze gegevens worden gepubliceerd op de website van de GGD onder Gezondheid in Beeld (https://www.ggdgezondheidinbeeld.nl/publicaties-amstelland/) en dienen om de effecten van de werkzaamheden te monitoren en om beleid op te maken en bij te sturen.

De inhoud van de taken is nader omschreven in het Productenboek van de GR OGZ Amstelland. De GR OGZ Amstelland geeft in de Jaarstukken aan in hoeverre de geplande werkzaamheden in 2019 zijn uitgevoerd en in de Begroting 2021 wat de geplande werkzaamheden voor het komende jaar zijn. De Jaarstukken 2019 worden ter kennisneming aangeboden. De Begroting 2021 wordt voor zienswijze aan de raad voorgelegd.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Programma 1.

Aanleiding

De gemeenten zijn in het kader van de Wpg verantwoordelijk voor de uitvoering van de openbare gezondheidszorgtaken. Overeenkomstig de bepalingen in de GR OGZ Amstelland, heeft deze GR de taak het doen uitvoeren van de gemeentelijke taken bij of krachtens de wet voor zover deze taken

behoren tot het gezamenlijke en aanvullende takenpakket. De GGD Amsterdam is de uitvoerende organisatie. Het bestuur van de GR heeft op 2 april 2020 de Jaarstukken 2019 en de begroting 2021 in concept (in afwachting van eventuele zienswijzen) vastgesteld.

Argumenten

Jaarstukken 2019.
In de programma's zijn dit jaar voor het eerst meerjarige resultaten opgenomen. Ook is in de bijlage de vaccinatiegraad in de verschillende gemeenten opgenomen. In de bestuurlijke samenvatting van de Jaarstukken 2019 is een kort overzicht gegeven van de uitgevoerde werkzaamheden.

In het verleden werd de accountantsverklaring pas afgegeven nadat de jaarstukken de gemeenteraden gepasseerd waren. De accountantsverklaring wordt nu met de jaarstukken meegestuurd aan de gemeenteraden.

Het beschikbare budget in 2019 bedroeg € 6.957.947,-. Ten opzichte van realisatie van € 6.750.004,- is daarmee sprake van een voordelig resultaat van € 207.944,-. De reden hiervoor is met name gelegen in een onderbesteding op JGZ vanwege personeelstekort. Aangezien de algemene reserve conform de GR al 10% van de begroting bedraagt, en het niet nodig is andere reserves te vormen, kan het gehele voordelige resultaat terugvloeien naar de deelnemers. Voor Amstelveen betekent dit dat er een bedrag van € 104.354,- zal terugvloeien. Dit wordt in de Perspectiefnota verwerkt.

Begroting 2021.
De Begroting 2021 is gebaseerd op de GR, het onderliggende convenant en het productenboek 2018.

Voor het opstellen van de Begroting 2021 is de Begroting van 2020 als basis genomen. De stijging van de kosten Begroting 2021 ten opzichte van de Begroting 2020 bedraagt in totaal € 255.729,-. Deze stijging wordt met name veroorzaakt door een nominale loon- en prijsontwikkeling van 2,3%. Daarnaast is het thematisch onderzoek technische hygiënezorg als plustaak in de begroting opgenomen en zijn de kosten voor de SOA-poli verhoogd. Deze kosten zijn verhoogd omdat de afgelopen tien jaar, de bijdrage voor bron- en contactopsporing alleen zijn aangepast met de nominale ontwikkeling. Mede dankzij de ontwikkeling van de capaciteit van de SOA-poli is echter het aantal consulten in die periode wel vervijfvoudigd.

De uiteindelijke begroting 2021, verdeeld naar bijdrage per gemeente, is als volgt:

GR OGZ Amstelland	Aalsmeer	1.209.635
GR OGZ Amstelland	Amstelveen	3.463.214
GR OGZ Amstelland	Diemen	1.190.663
GR OGZ Amstelland	Ouder-Amstel	537.914
GR OGZ Amstelland	Uithoorn	1.137.365
Eindtotaal		**7.538.791**

Kanttekeningen

De taken die belegd zijn bij de GR en vervolgens bij de GGD zijn uitvoeringstaken en bestaan grotendeels uit wettelijke (Wpg) taken. De beleidsvrijheid komt tot uitdrukking op het terrein van lokaal gezondheidsbeleid.

Financiën

De bijdrage voor de gemeente Amstelveen 2021 is geraamd € 3.463.214,- Dit bedrag past niet binnen de financiële kaders van de gemeentelijke meerjarenbegroting. Dit wordt in de Perspectiefnota 2021 meegenomen.

Communicatie

n.v.t.

Procedure

Na de behandeling in de vijf gemeenteraden, worden de Jaarstukken 2019 en de ontwerp Begroting 2021 na verwerking van eventuele zienswijzen, definitief vastgesteld door het bestuur van de GR OGZ Amstelland. De Jaarstukken 2019 en Begroting 2021 worden vervolgens toegezonden aan het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland.

Bijlagen

1. Jaarstukken 2019.
2. Accountantsverklaring bij de Jaarstukken 2019.
3. Bestuurlijke samenvatting van de Jaarstukken 2019.
4. Ontwerp Begroting 2021.

De secretaris,

Bert Winthorst

De voorzitter,

Tjapko Poppens

BEHANDELING RAADSCOMMISSIE

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het collegevoorstel kan als bespreekstuk aan de raad worden voorgelegd ter besluitvorming. CDA en GroenLinks willen debatteren over een fijnstofmeting en het CDA overweegt een motie op dit punt.

Het voorstel aan de raad is	Aanvaarde amendementen / moties
Ongewijzigd aanvaard Gewijzigd aanvaard Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

1. Kennis te nemen van de Jaarstukken 2019 van de GR OGZ Amstelland.
2. Geen zienswijze in te dienen over de Begroting 2021 van de GR OGZ Amstelland en daarmee akkoord te gaan met de gemeentelijke bijdrage voor 2021 van € 3.463.214,-.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 27 mei 2020.

De griffier,

Marnix Philips

De voorzitter,

Tjapko Poppens

Jaarstukken 2019

GR OGZ Amstelland

Versie: 1.7 Datum: 17-03-2020

Gemeente Aalsmeer

Gemeente Amstelveen

Gemeente Diemen

gemeente Ouder-Amstel

Gemeente Uithoorn

Inhoud

Voorwoord **3**
1 Programmaverantwoording **6**
1.1 Gezondheidsbevordering, epidemiologie en beleidsadvisering 8
1.2 Milieu en Gezondheid 10
1.3 Algemene infectieziekten, soa-aids en tuberculosebestrijding 13
1.3.1 Algemene infectieziekten 13
1.3.2 TBC bestrijding 15
1.3.3 SOA Polikliniek 16
1.4 Hygiëne en Inspectie 17
1.4.1 Inspectie Kinderopvang 17
1.4.2 Hygiëne 18
1.4.3 Legionella preventie 19
1.4.4 Verlenen van vergunningen tatoeëren en piercen 19
1.5 Jeugdgezondheidszorg 20
1.6 Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (Vangnet) 26
1.7 Beschikbaarheid lijkschouwing 28
1.8 Bedrijfsvoering 29
1.9 Algemene dekkingsmiddelen 30
1.10 Onvoorzien 30

2 Verplichte paragrafen **31**
2.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 31
2.2 Solvabiliteitsratio 33
2.3 Netto schuldquote 33
2.4 Structurele exploitatieruimte 34
2.5 EMU-saldo 34
2.6 Onderhoud kapitaalgoederen 34
2.7 Financiering 35
2.8 Bedrijfsvoering 35
2.8.1 Wet normering topinkomens (WNT) 35

3 Jaarrekening **36**
3.1 Balans per 31 december 2019 36
3.2 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over 2019 38
3.3 Toelichtingen 39
3.3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 39
3.3.2 Toelichting op de balans per 31 december 2019 40
3.3.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2019 43
3.3.4 Overzicht van het exploitatiesaldo naar taken / activiteiten 44
3.4 Resultaat per gemeente 46
3.5 Resultaatbestemming 2019 50

Bijlage – overzicht Vaccinatiegraden **51**

Voorwoord

Voor u liggen de jaarstukken 2019 van de Gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland (GR OGZ Amstelland).

GGD Amsterdam-Amstelland voert haar taken in de openbare gezondheidszorg uit in Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn, op basis van het productenboek 2018 en het Basispakket Jeugdgezondheidszorg (JGZ). Het Basispakket JGZ is in 2019 opnieuw vastgesteld. Ook heeft in 2018 een evaluatie van de afspraken rond begroten en verantwoorden plaatsgevonden en zijn afspraken hierover licht gewijzigd. Zo worden alle gezamenlijke kosten verdeeld naar de gemeenten op basis van inwoneraantallen. In de voorliggende jaarrekening is conform afspraak uitgegaan van de inwoneraantallen per 1 januari 2019.Deze zijn:

	Inwoneraantal 1.1.2019	
Aalsmeer	31.728	16,3%
Amstelveen	90.838	46,6%
Diemen	29.196	15,0%
Ouder-Amstel	13.916	7,1%
Uithoorn	29.424	15,1%
Amstelland	**195.102**	**100%**

Door de komst van de nieuwe Wet gemeenschappelijke regelingen (2015) voldeed de GR OGZ Amstelland niet meer aan de wet. Dit is in 2019 gecorrigeerd met een wijziging van de GR OGZ Amstelland. De regeling is ingevolge de Wgr omgezet van een 'gemengde regeling' in een zogenoemde 'collegeregeling' en het openbaar lichaam is gewijzigd in een bedrijfsvoeringsorganisatie. Bij de wijziging van de regeling is zoveel mogelijk vastgehouden aan de vorige regeling en ook aan de constructie met de GGD Amsterdam die destijds is verkozen.

Resultaat 2019 t.o.v. de begroting

De realisatie 2019 bedraagt € 6.750.004, waarmee het jaar is afgesloten met een positief resultaat van € 207.943 ten opzichte van de begroting 2019. Dit resultaat wordt op hoofdlijnen veroorzaakt bij de volgende onderdelen:

Basistaken:	
Crisisdienst	€ 30.000
Jeugdgezondheidszorg	€ 88.000
TBC	€ 5.000-
Epidemiologie	€ 15.000
Inspectie Kinderopvang	€ 55.000
Plustaken	
Ondersteuning meldpunt Z&O	€ 18.000-
Bedrijfsvoering:	
Huisvesting	€ 30.000
Technische wijziging	
De gezonde school	€ 13.000

Een toelichting op de substantiële afwijkingen, is opgenomen bij de betreffende onderdelen in de programmaverantwoording. In dit overzicht is de 'Gezonde School' als technische wijziging opgenomen. Het programma 'Gezonde School' wordt uitgevoerd als onderdeel van de basistaken. In de begroting 2019 was dit voor Aalsmeer echter opgenomen als plustaak, terwijl het ook daar als basistaak is uitgevoerd.

Resultaat t.o.v. gemeentelijke bijdragen 2019

Het saldo van € 207.943 kan terugbetaald worden aan de GR gemeenten.

Gemeente	Jaarbijdragen 2019*	Realisatie 2019**	Te verrekenen met GR gemeenten
Aalsmeer	1.130.827	1.087.416	43.411
Amstelveen	3.217.652	3.113.297	104.354
Diemen	1.033.339	1.035.128	-1.790
Ouder-Amstel	501.558	486.181	15.377
Uithoorn	1.074.573	1.027.981	46.592
Eindtotaal	**6.957.947**	**6.750.004**	**207.944**

* : Begroting 2019, gebaseerd op inwoneraantal per 1 januari 2018.

** : Jaarrekening 2019, gebaseerd op inwoneraantal per 1 januari 2019

Bovenstaande tabel geeft per gemeente het verschil tussen de realisatie en de in rekening gebrachte jaarbijdragen en het uiteindelijk te verrekenen bedrag.

Het negatieve resultaat voor de gemeente Diemen is ontstaan doordat de jaarbijdragen en de realisatie verschillende verdeelsleutels kennen. Het begrote jaarbedrag is gebaseerd op de inwoneraantallen per 1 januari 2018, de realisatie is gebaseerd op de inwoneraantallen per 1 januari 2019. In mindere mate geldt dit ook voor de andere gemeenten. Daarnaast worden alle taken nu op basis van inwoneraantallen naar de gemeenten verdeeld.

inwoneraantallen	**1.1.2018**	**1.1.2019**	**Verschil**	
Aalsmeer	31.502	31.728	226	0,7%
Amstelveen	89.904	90.838	934	1,0%
Diemen	28.139	29.196	1.057	3,8%
Ouder-Amstel	13.497	13.916	419	3,1%
Uithoorn	29.432	29.424	-8	-0,03%
Totaal	**192.474**	**195.102**	**2.628**	

Bedrijfsvoering & huisvesting

Ten aanzien van bedrijfsvoering en huisvesting hebben zich in 2019 geen opvallende zaken voorgedaan.

Reserves & Voorzieningen

In 2019 is de reserve pilot Technische Hygiënezorg geheel onttrokken.

In verband met de latere toetreding van de gemeente Diemen tot de GR OGZ Amstelland, heeft Diemen de jaarlijkse bijdragen aan de algemene reserve en de reserve huisvesting gedoteerd (resp. € 10.075 en € 5.038). Conform afspraak vinden in 2021 de laatste dotaties plaats.

1 Programmaverantwoording

De Wet publieke gezondheid bepaalt dat elke veiligheidsregio een GGD in stand moet houden en een aantal taken op het terrein van publieke gezondheid gezamenlijk uit moet voeren. Deze gezamenlijkheid is bedoeld om ook in tijden van een crisis een goed werkende organisatie op regionaal niveau te hebben, die gemeenten kunnen ondersteunen bij de aanpak van de crisis. Om deze reden is de Gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland (GR OGZ Amstelland) ingericht. De deelnemende gemeenten in deze gemeenschappelijke regeling hebben deze gemeenschappelijke regeling opgericht met het doel de taken op het terrein van de publieke gezondheid (beschreven in een productenboek) in gezamenlijkheid uit te voeren om op die manier invulling te geven aan de artikelen 1 en 2 van de Wet publieke gezondheid.

Het bestuur van de GR wordt gevormd uit collegeleden van de deelnemende gemeenten. Het huidige bestuur bestaat uit:

Naam	Functie	Gemeente
De heer Marijn van Ballegooijen	Voorzitter	Amstelveen
Mevrouw Wilma Alink-Scheltema	Lid	Aalsmeer
De heer Jeroen Klaasse	Lid	Diemen
Mevrouw Barbara de Reijke	Lid	Ouder-Amstel
Mevrouw Ria Zijlstra	Lid	Uithoorn

Gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland

In 2018 is het vernieuwde 'Productenboek OGZ Amstelland' vastgesteld door het bestuur van de GR. In dit productenboek zijn alle activiteiten opgenomen die in het kader van de GR OGZ Amstelland door GGD Amsterdam worden uitgevoerd. Uitzondering hierop is de jeugdgezondheidszorg. Hiervoor is een apart basispakket opgesteld. De activiteiten in het productenboek zijn gecategoriseerd als basistaak of als plus taak. Hierbij geldt dat basistaken in alle deelnemende gemeenten worden uitgevoerd. Plustaken kunnen gezamenlijk door een aantal gemeenten of door gemeenten afzonderlijk worden afgenomen.

De basistaken zijn:

- Epidemiologie & Gezondheidsbevordering
- Leefomgeving Milieu & Gezondheid
- Algemene Infectieziekten
- Tuberculose bestrijding
- SOA Polikliniek
- Inspectie Kinderopvang
- Legionella preventie
- Jeugdgezondheidszorg
- Crisisdienst (Vangnet & Advies)
- Hygiënisch woningtoezicht
- Lijkschouwing

De plustaken zijn:

- Ondersteuning van meldpunten voor zorg en overlast
- Desgewenst extra inzet of projecten op basistaken
    - Technische hygiënezorg
    - Jeugdgezondheidszorg

Verantwoording over de uitvoering van deze basistaken en plustaken vindt plaats op de volgende pagina's.

1.1 Gezondheidsbevordering, epidemiologie en beleidsadvisering

De afdeling Epidemiologie, Gezondheidsbevordering en Zorginnovatie (EGZ) heeft de staat van de gezondheid van de bevolking in de regio Amstelland gemeten. Onderzoek hiernaar betreft:

1. Epidemiologisch onderzoek naar de frequentie en verspreiding van gezondheidsproblemen onder de bevolking evenals naar (beïnvloedbare en niet-beïnvloedbare) determinanten die hieraan te grondslag liggen;
2. Kwalitatief onderzoek naar determinanten van gezondheid en welzijn;
3. Effectevaluatie onderzoek naar de mate waarin beoogde doelstellingen van een preventieprogramma/beleid zijn bereikt (doelrealisatie).

De onderzoeksresultaten zijn aangeboden als bouwstenen voor gezondheidsbeleid, gezondheidsbevordering en zorginnovatie.

Medewerkers van EGZ hebben ondersteuning gegeven aan beleidsambtenaren van de Amstelland gemeenten. Onder andere door het informeren over relevante regionale en landelijke ontwikkelingen en bijvoorbeeld bij het opstellen van een Nota Volksgezondheid.

Epidemiologie

In 2019 is de Jeugdgezondheidsmonitor gepubliceerd en zijn hierover met de Amstelland gemeenten gesprekken gevoerd en presentaties verzorgd voor verschillende partijen (o.a. raadsleden, lokale zorgverleners, welzijnsverwerkers).

Alle verzamelde gegevens zijn gepubliceerd op Gezondheid in Beeld (GIB), de interactieve website van de GGD Amsterdam. Op deze website bepaalt de bezoeker zelf welke informatie hij/zij wil zien. Na het kiezen van een informatiebron en onderwerp wordt de informatie op het scherm getoond in de vorm van tabellen, kaarten, taartgrafieken, histogrammen en lijndiagrammen.

Gezondheidsbevordering

In het kader van gezondheidsbevordering voert de GGD het programma 'de Gezonde School' uit op scholen in het voortgezet onderwijs[1]. Gezonde School is een werkwijze waarbij scholen structurele aandacht besteden aan gezondheid en een gezonde leefstijl van leerlingen in en om school. Werken aan gezondheid draagt bij aan een blijvend positief leer- en leefklimaat op school. Gezonde School is bij uitstek een manier om daar concreet invulling aan te geven.

Thema's van Gezonde School zijn welbevinden en sociale veiligheid, genotmiddelen, voeding, bewegen en sport, relaties en seksualiteit, mediawijsheid en slapen. Op basis van het schoolprofiel dat de GGD opstelt en de kennis en signalen van de school zelf, kan gekozen worden voor een thema. Ook externe partijen als Trimbos, Brijder en MEE doen mee aan deze bijeenkomsten.

Alle Amstelland gemeenten zijn ondersteund bij de anti-rook campagne 'Stoptober'. In Uithoorn zijn meerdere gesprekken geweest over statushouders en er is advies gegeven over de nota volksgezondheid.

---

[1] In de gemeenten Diemen en Ouder-Amstel voerde de GGD het programma *Gezonde School* ook uit in het Primair Onderwijs. Dit gebeurt echter buiten de GR om en wordt apart aan deze gemeenten gefactureerd.

In Ouder- Amstel is deelgenomen aan de bijeenkomst psychische gezondheid. In Aalsmeer en Amstelveen is de GGD ook betrokken bij Valpreventie

Wat heeft het gekost?

GR OGZ Amstelland 2019	Realisatie 2018	Begroting 2019	Realisatie 2019	Afwijking 2019
Epidemiologie, gezondheidsbevordering & beleidsadvisering	224.042	287.077	272.032	15.045

1.2 Milieu en Gezondheid

Het team Milieu en Gezondheid heeft gewerkt aan het voorkomen of verminderen van negatieve gezondheidseffecten en het bevorderen van positieve gezondheidseffecten als gevolg van milieufactoren bij mensen in het verzorgingsgebied. Het gaat daarbij om verschillende factoren zoals lucht, bodem, geluid, hitte, binnenmilieu, elektromagnetische velden, biologische factoren, chemische stoffen, loden waterleidingen en ziekteclusters. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende taken: signaleren van ongewenste situaties, voorlichting en risicocommunicatie, behandelen van meldingen van burgers en adviseren aan de gemeente.[2]

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
In 2019 is verschillende malen geadviseerd over de relatie van gezondheid met ruimtelijke ordening en de vele activiteiten rondom de Omgevingswet. Daarnaast was er aandacht voor geluid, luchtkwaliteit in het algemeen, Schiphol en houtrook. Biomassacentrales en loden waterleidingen waren actuele onderwerpen waar het team zich mee bezig heeft gehouden.

In 2019 is gewerkt aan een aantal onderwerpen die voor alle gemeenten in de regio Amsterdam-Amstelland van belang zijn. Voorbeelden daarvan zijn werk aan het hitteplan en de website.
Het hitteplan is gericht op het informeren en instrueren van een groot aantal intermediaire organisaties (in de zorg, het onderwijs) over wat ze kunnen doen tijdens een periode van hitte om kwetsbare mensen te beschermen. Hiervoor is onder andere nieuw materiaal ontwikkeld, zowel algemeen poster/flyer materiaal als materiaal voor (hardloop) evenementen.
De website is op verschillende onderwerpen aangepast. We merken dat de website een belangrijke informatiebron is en vaak hoog scoort op Google. Het websitebezoek is afgelopen jaren gestaag omhoog gegaan. Daarom is het van belang dat de informatie op de site goed leesbaar is, actueel en gemakkelijk te lezen via een smartphone. Hieraan is ook weer gewerkt in 2019, dit zal doorlopend gebeuren.

Onderzoek Schiphol
De GGD Amsterdam is (net als de GGD Kennemerland) betrokken bij het meerjarige onderzoek naar de gezondheidseffecten van ultrafijn stof in de omgeving van Schiphol. Het onderzoek wordt uitgevoerd in opdracht van het RIVM, deels in de Amstelland gemeenten. Dit onderzoek wordt niet gefinancierd met geld vanuit deze gemeenten, maar omdat de resultaten voor Amstelland belangrijk zijn, wordt het wel genoemd in dit jaarverslag. https://www.rivm.nl/fijn-stof/ultrafijn-stof/onderzoek-gezondheidsrisicos-schiphol

In juni 2019 zijn de resultaten beschikbaar gekomen van de eerste twee modules van het onderzoek, over blootstelling aan ultrafijn stof (UFP) en de gezondheidseffecten van korte termijn blootstelling.

- *Blootstelling aan UFP*
  Het rekenmodel is op twee punten aangepast. Taxiënde vliegtuigen zijn als bron toegevoegd. Daarnaast zijn extra gegevens over de uitstoot uit de wetenschappelijke literatuur gebruikt. De

[2] Het nauw aan Milieu en Gezondheid verwante team Luchtkwaliteit beheert het luchtmeetnet van de gemeente Amsterdam en doet luchtmetingen in opdracht van een groot aantal opdrachtgevers, waaronder Ouder-Amstel. Dit zijn echter apart betaalde projecten, buiten de gemeenschappelijke regeling om.

rekenresultaten zijn afgestemd op de UFP concentraties die in 2017 en 2018 zijn gemeten op 10 meetlocaties rondom Schiphol. De blootstelling van omwonenden aan ultrafijn stof van vliegverkeer op Schiphol is het hoogst vlak bij de luchthaven en neemt deze af naarmate ze verder weg wonen: https://www.rivm.nl/publicaties/metingen-en-berekeningen-van-ultrafijn-stof-van-vliegverkeer-rond-schiphol

- *Korte termijn effecten op gezondheid*
  Blootstelling aan UFP rond Schiphol kan kortdurend effect hebben op de gezondheid. Op dagen met meer UFP hebben kinderen meer luchtwegklachten, zoals kortademigheid en piepende ademhaling. Ook gebruiken kinderen dan meer medicijnen. De effecten treden vooral op bij kinderen die al klachten aan de luchtwegen hebben en hiervoor al medicijnen gebruiken. Bij kinderen en gezonde volwassenen zijn kortdurende verminderingen in de longfunctie gemeten en bij de gezonde volwassen is ook kortdurende vermindering van de hartfunctie gemeten bij tijdelijk hogere blootstelling. Gemiddeld genomen zijn deze veranderingen klein en hoeven ze niet tot directe gezondheidsklachten te leiden. Voor individuen die hiervoor gevoelig zijn, bijvoorbeeld omdat ze astma of hartaandoeningen hebben, kunnen deze veranderingen groter zijn. https://www.rivm.nl/publicaties/onderzoek-naar-gezondheidseffecten-van-kortdurende-blootstelling-aan-ultrafijn-stof

De GGD Amsterdam was mede-auteur van het onderzoek naar korte termijn gezondheidseffecten. Ook hebben we meegewerkt aan het opstellen van de Q&A's en zijn we aanwezig geweest op een druk bezochte informatie-avond voor gemeenten en omwonenden waar het RIVM de bevindingen van het onderzoek heeft toegelicht. De komende twee jaar zullen de lange termijn effecten van blootstelling aan ultrafijn stof worden onderzocht.

Meldingen en Adviezen
In elke gemeente zijn specifieke adviezen verstrekt naar aanleiding van vragen. Dat varieerde van kleine tot grotere zaken. De volgende acties zijn onder andere uitgevoerd:

- Er is uitgebreid gewerkt aan het onderwerp loden drinkwaterleidingen, dit naar aanleiding van een casus in Amsterdam, maar de informatie is nuttig voor alle gemeenten.
- Het team milieu en gezondheid heeft meegewerkt aan mediainterviews over onder andere geluid, ventilatie, houtrookoverlast en 5G netwerk (elektromagnetische velden).
- In Diemen werden veel vragen gesteld over de biomassacentrale. Hier werd verschillende keren over geadviseerd aan de gemeente. Ook werden vragen gesteld over luchtmetingen en loden waterleidingen. Tevens werd geadviseerd over bouwplannen in Holland park Zuid, over een casus met dode honden in het Diemerbos en een incident met een kwikthermometer.
- In Amstelveen heeft het team Milieu en Gezondheid vragen beantwoord over luchtkwaliteit, over ultrafijn stof, over schimmel in woningen, over hoe gezondheid een plek te geven in ruimtelijke ordening en de omgevingswet.
- In Aalsmeer zijn verschillende adviezen gegeven die allemaal met Schiphol te maken hadden.
- In Ouder-Amstel is verschillende malen geadviseerd over luchtkwaliteit, astma en metingen. Ook waren er vragen over de bomenkap langs de A9 en over het gezondheidskundig onderzoek bij Schiphol waaraan de GGD meedoet.
- In Uithoorn werd advies uitgebracht over laag frequent geluid meldingen, een boottocht met ouderen tijdens een hittegolf en het onderzoek bij Schiphol.

Onderstaande tabel geeft het aantal meldingen van burgers en het aantal adviezen en voorlichting.

	Aalsmeer	Amstelveen	Ouder-Amstel	Uithoorn	Diemen	Totaal
Aantal meldingen	3	21	4	4	9	**41**
Aantal adviezen/voorlichting	5	9	11	5	15	**45**
Totaal	8	30	15	9	24	**86**

Het aantal meldingen in Amstelland varieert tussen de gemeenten en per jaar. Het aantal meldingen (41) komt nagenoeg overeen met begroting (40). In het algemeen valt op dat meldingen over laag frequent geluid toenemen. Het aantal voorlichting en adviezen (45) is in totaal meer dan in de begroting opgenomen (34) het geplande aantal, waarbij de meeste adviezen dit jaar aan de gemeente Diemen zijn gegeven.

Het aantal meldingen en adviezen kent een jaarlijkse variatie. Hier is geen duidelijke reden voor aan te geven.

Totaal Amstelland	2016	2017	2018	2019
Aantal meldingen	43	33	44	41
Aantal adviezen/voorlichting	31	33	32	45
Totaal	**74**	**66**	**76**	**86**

Wat heeft het gekost?

GR OGZ Amstelland 2019	Realisatie 2018	Begroting 2019	Realisatie 2019	Afwijking 2019
Leefomgeving MMK	68.972	65.312	68.972	-3.660

1.3 Algemene infectieziekten, soa-aids en tuberculosebestrijding

Algemeen

De doelstelling van de afdeling Infectieziekten is de bestrijding van infectieziekten. Dit gebeurt onder andere door screening van risicogroepen, onderzoek en behandeling van mensen met een seksueel overdraagbare aandoening en door bron- en contactonderzoek van patiënten. Deze screening wordt uitgevoerd door de teams Soa-polikliniek, TBC bestrijding, Algemene Infectieziekten en Hygiëne & Inspectie. De afdeling verricht, veelal in samenwerking met andere instellingen, ook wetenschappelijk onderzoek naar infectieziekten. Daarnaast verzorgt zij diagnostiek voor tbc en soa, en ook voor huisartsen en zorginstellingen in de regio.

1.3.1 Algemene infectieziekten

Conform de Wet publieke gezondheid worden meldingen van infectieziekten door artsen, laboratoria en instellingen verwerkt, vindt bron- en contactonderzoek plaats om verdere verspreiding te voorkomen, vindt uitbraakmanagement plaats en preventie-activiteiten in hoog-risicogroepen. Infectieziekte uitbraken, ook in het buitenland, leiden steeds vaker tot onrust. Algemene Infectieziekten heeft als taak o.a. huisartsen, ziekenhuizen en burgers van uniforme en betrouwbare informatie te voorzien. Daarnaast worden reizigers geadviseerd en beschermd tegen een infectie op reis door voorlichting, vaccinaties, chemoprofylaxe (medicatie ter bescherming) en overige beschermende maatregelen.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Bij het team Algemene infectieziekten is in 2019 het aantal meldingen van infectieziekten (148) bij de inwoners van de regio Amstelland gestegen ten opzichte van 2018 (117). Dit is met name het gevolg van een uitbreiding van de lijst met ziekten waar een meldingsplicht voor geldt.
Het aantal meldingen van instellingen (zoals verpleeg- en verzorgingshuizen en kinderdagverblijven) met ongewoon aantal zieken is gedaald.

	Meldingsplichtige ziekten	Meldingen mbt instellingen met ongewoon aantal zieken*	totaal
Aalsmeer	16	7	23
Amstelveen	44	16	60
Uithoorn	17	6	23
Ouder-Amstel	17	5	22
Diemen	16	4	20
Totaal	**110**	**38**	**148**

*: Conform de Wet publieke gezondheid moet een instellingen waar kwetsbare groepen verblijven (bijv. verpleeghuizen, kinderdagverblijven) melding maken van een ongewoon aantal zieken of zieke personeelsleden met maag- en darmaandoeningen, geelzucht, huidaandoeningen of andere ernstige aandoeningen van vermoedelijk infectueuze aard.

	2016	2017	2018	2019
Meldingsplichtige ziekten	48	27	57	110
Meldingen mbt instellingen met ongewoon aantal zieken	58	44	60	38
Behandeling uit voorzorg bij risicovolle accidenten	133	117	71	126
Bezoekers reizigersvaccinatie	997	1.230	1.617	1.483

In 2019 was in 126 gevallen van risicovolle accidenten (Rabiës post expositie, contactonderzoek etc.). Hierbij gaat het bijvoorbeeld om mensen die in het buitenland een ongeluk hebben gehad en uit voorzorg een behandeling/inenting krijgen. Dit kent een jaarlijkse variatie:

Aantal behandelingen bij risicovolle accidenten	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**
Aalsmeer	11	10	5	6
Amstelveen	65	44	42	52
Uithoorn	23	17	10	19
Ouder-Amstel	14	18	4	5
Diemen	20	18	10	44
Totaal	**133**	**117**	**71**	**126**

Daarnaast zijn meerdere vragen van burgers en gemeenten Amstelland afgehandeld, bijvoorbeeld over de risico's omtrent zwemmen in open water zoals de Bosbaan en vragen omtrent zieke honden in het Diemerbos. We hebben JGZ ondersteund bij de meningokokken vaccinatiecampagne. Het reizigersvaccinatiebureau heeft ook dit jaar weer een groot aantal cliënten in de regio bediend.

Aantal bezoekers reizigersvaccinatie	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**
Aalsmeer	36	39	61	52
Amstelveen	528	696	846	798
Uithoorn	43	68	69	61
Ouder-Amstel	76	44	61	66
Diemen	314	383	580	506
Totaal	**997**	**1.230**	**1.617**	**1.483**

Wat heeft het gekost?

GR OGZ Amstelland 2019	**Realisatie 2018**	**Begroting 2019**	**Realisatie 2019**	**Afwijking 2019**
Alg. Infectieziekten	184.130	189.846	185.554	4.292

1.3.2 TBC bestrijding

De werkzaamheden in het kader van de tuberculosebestrijding bestaan uit het voorkomen, bestrijden, opsporen en behandelen van tuberculose. Een belangrijk onderdeel hierbij is het contactonderzoek. Het doel van het contactonderzoek is om bij contacten die besmet zijn te voorkomen dat zij tuberculose krijgen. Ook worden immigranten uit landen waar veel tuberculose voorkomt gescreend als zij langer dan 3 maanden in Nederland willen verblijven.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Voor de Amstelland gemeenten heeft de afdeling in het kader van de TBC-bestrijding conform afspraken de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Screening (o.a. thoraxfoto's), voornamelijk van risicogroepen als buitenlandse werknemers, immigranten, asielzoekers en reizigers naar risicolanden.
- Contactonderzoek en bronopsporing: bij een melding van Tbc-besmetting het zo snel mogelijk achterhalen van de bron en zijn/haar contacten, waar nodig ook internationaal.
- Mantoux testen evt. aangevuld met IGRA-test om infecties aan te tonen en BCG-vaccinaties, in het kader van preventie om de meest ernstige vormen van tuberculose bij kleine kinderen te voorkomen.
- Voorlichting aan individuen, professionals of bedrijven op het gebied van TBC.
- Behandeling en begeleiding van patiënten die TBC hebben of bij wie een latente infectie is vastgesteld met behulp van medicatie.

Vanwege de eliminatieopdracht van de WHO (World Health Organisation) wordt landelijk steeds meer ingezet op het opsporen en behandelen van personen met een latente tuberculose infectie.
In 2019 werden in de Amstelland gemeenten 9 patiënten gediagnosticeerd met actieve tuberculose t.o.v. 19 patiënten in 2018. Bij 21 personen uit de Amstellandgemeenten is in 2019 een profylactische behandeling gestart vanwege een latente tuberculose infectie die werd gevonden in contactonderzoek of bij screening.

Kengetallen	**2018**	**2019**
Tuberculose	19	9
Latente tuberculose infectie	20	21

Wat heeft het gekost?

GR OGZ Amstelland 2019	**Realisatie 2018**	**Begroting 2019**	**Realisatie 2019**	**Afwijking 2019**
TBC	116.860	114.212	119.600	-5388

1.3.3 SOA Polikliniek

De soa-polikliniek houdt zich bezig met de soa-bestrijding en het bevorderen van de seksuele gezondheid in Amsterdam en Amstelland en is regionaal coördinator van de landelijke regeling aanvullende seksuele gezondheid. De soa-polikliniek verzorgt spreekuren curatieve soa-zorg, waarin er aandacht is voor testen, behandelen, partnerwaarschuwing en preventie. Jongeren tot 25 jaar kunnen ook terecht op de seksualiteitsspreekuren, waar vooral veel hulpvragen over seksualiteit, anticonceptie, zwangerschap, en seksueel geweld worden besproken. De afdeling voert voor de mannen die seks hebben met mannen en sekswerkers ook collectieve preventieprogramma's uit, waarin voorlichting, vaccinatie en soa-testen worden geïntegreerd.
In september 2019 is daar ook het verstrekken van, en leveren van de zorg aan gebruikers van PrEP, de hiv-preventiepil, dat een belangrijk middel is in de ambitie naar nul nieuwe hiv-infecties in Amsterdam/Amstelland, als nieuwe taak aan toegevoegd.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Het team SOA-polikliniek voert de volgende activiteiten uit:

- Surveillance: het verzamelen, analyseren en interpreteren van infectieziektegegevens (soa's).
- Preventie: voorlichting aan risicogroepen, geven van preventieve vaccinaties en het aanbieden van profylaxe.
- Bron- en contactonderzoek.
- Bieden van een (telefonisch) spreekuur voor infectieziekten en Soa/Aids.

In 2019 heeft de soa-polikliniek een verandering van de manier van werken, waaronder een verbouwing, van meerdere jaren afgerond. De verwachting is dat daardoor meer consulten kunnen worden gedaan.

In de Amstelland gemeenten is in 2019 het aantal soa-consulten gestegen naar 2.744 (2018: 2.606) consulten . In 1.432 consulten is een hiv-test gedaan (2018: 1.523). Het percentage consulten waarin een soa is geconstateerd is met 16,4% licht gestegen t.o.v. 2018 (2018:15,7%). Bron- en contactopsporing is uitgevoerd bij de relevant gevonden soa's (447).

	Nieuwe consulten	HIV testen	Aantal consulten met minimaal 1 soa (%)
Aalsmeer	93	49	16 (17,2%)
Amstelveen	1.594	788	248 (15,6%)
Uithoorn	125	66	26 (20,8%)
Ouder-Amstel	87	20	17 (19,5%)
Diemen	845	509	140 (16,6%)
Totaal	**2.744**	**1.432**	**447 (16,3%)**

GR Amstelland	2016	2017	2018	2019
Nieuwe consulten	2.123	2.383	2.606	2.744
HIV testen	1.389	1.485	1.523	1.432
Aantal consulten met minimaal 1 soa (%)	379 (17,8%)	392 (16,4%)	409 (15,7%)	447 (16,3%)

Wat heeft het gekost?

De financiering van de consulten vindt plaats vanuit een landelijke financiering. Via het ministerie van VWS ontvangt het RIVM een bedrag wat verder verdeeld wordt over de coördinerende GGD-en in Nederland. Bron- en contactopsporing, ook wel partnerwaarschuwing genoemd, is een wettelijke gemeentelijke taak om, indien er soa is geconstateerd ook na te gaan of geïnfecteerde contacten op te sporen zijn zodat die kunnen worden behandeld. Deze taak valt buiten de landelijke financiering en moet door gemeenten zelf gefinancierd worden. Dit is een belangrijke taak omdat we binnen de groep "gewaarschuwden" relatief vaak een soa vinden. In 2019 is in 447 gevallen een bron-en contactonderzoek uitgevoerd. Gezien de beperkte ruimte in de begroting zijn deze onderzoeken maar ten dele doorbelast aan de GR.

GR OGZ Amstelland 2019	Realisatie 2018	Begroting 2019	Realisatie 2019	Afwijking 2019
SOA Poli (bron- en contactopsporing)	10.885	11.607	11.143	464

1.4 Hygiëne en Inspectie

Het team Hygiëne en Inspectie heeft twee taken:

- Toezicht op kinderopvang (kinderdagverblijven, buitenschoolse opvang, gastouderbureaus en gastouders) en tatoeage- en piercingstudio's.
- Advies in het kader van de Wet publieke gezondheid om de hygiëne en infectiepreventie bij diverse instellingen en collectieve voorzieningen te verbeteren.

1.4.1 Inspectie Kinderopvang

Alle kinderdagverblijven, buitenschoolse opvang en gastouderbureaus zijn in 2019 jaarlijks geïnspecteerd. Van de gastouders is in 2019 77% geïnspecteerd. In 2018 was dit nog 10%. In 2019 heeft het ministerie van SZW extra financiële middelen beschikbaar gesteld om het toezicht op de gastouderopvang te intensiveren. Deze intensivering bestond o.a. uit een thematisch onderzoek naar gastouders die bij meerdere gastouderbureaus zijn aangesloten, meer jaarlijkse onderzoeken (36) verder zijn er quick-scans (46) gedaan en zijn er onderzoeken binnen drie maanden na registratie (29) uitgevoerd. Ook is er uitgebreider gekeken naar de kwaliteit van het gastouderbureau.
In de Wet kinderopvang is het toezicht belegd bij de GGD en de handhaving bij de gemeente. Per 1 april 2019 is (landelijk) het Herstelaanbod ingevoerd. Dit houdt in dat de toezichthouder in veel gevallen aan de houder van een kindercentrum of gastoudervoorziening aanbiedt om overtredingen binnen een kort tijdsbestek te herstellen. Indien dit het geval is, kan tijdrovende handhaving worden voorkomen. Mocht het herstel niet of niet voldoende zijn uitgevoerd, dan volgt alsnog handhaving door de gemeente.

Wat heeft het gekost?

In 2019 heeft de Inspectie Kinderopvang minder opdrachten voor nader onderzoek van de gemeenten gekregen dan begroot. Ook waren er in 2019 minder nieuwe aanvragen voor nieuwe kindercentra en

gastouders dan waarin de begroting rekening werd gehouden. Hierdoor is er sprake van een onderbesteding van € 55.222.

GR OGZ Amstelland 2019	Realisatie 2018	Begroting 2019	Realisatie 2019	Afwijking 2019
Inspectie Kinderopvang	365.416	463.182	407.960	55.222

1.4.2 Hygiëne

De tweede taak van het team Hygiëne & Inspectie in het kader van de Wet publieke gezondheid is in 2019 wederom actief opgepakt. Gemeenten zijn op basis van de Wet publieke gezondheid (Wpg) verantwoordelijk voor de uitvoering van taken op het gebied van de publieke gezondheidszorg. Om de verspreiding van infectieziekten te beperken én te voorkomen, zijn maatregelen op het gebied van hygiëne en infectiepreventie (technische hygiënezorg) noodzakelijk (Wpg, art. 2, lid 2f).
De GR OGZ Amstelland heeft zowel in 2018 als in 2019 extra financiële middelen beschikbaar gesteld om een pilot Technische Hygiënezorg uit te voeren. De resultaten hiervan zijn met alle individuele gemeenten besproken en hebben geleid tot structurele investeringen voor technische hygiënezorg in de komende jaren. Het resultaat hiervan is dat elke gemeente in de toekomst een goed beeld heeft van de aanwezige collectieve voorzieningen én de risico's op het gebied van hygiëne en infectiepreventie per (type) voorziening. De GGD adviseert zo nodig aan de locaties om specifieke interventies uit te voeren om de hygiëne en infectiepreventie te verbeteren.

Wat heeft het gekost?

GR OGZ Amstelland 2019	Realisatie 2018	Begroting 2019	Realisatie 2019	Afwijking 2019
Pilot Technische Hygiënezorg	22.819	0	22.181	-22.181

De kosten van de pilot Technische Hygiënezorg worden niet gedekt uit de bijdrage van de gemeenten, maar uit een reserve. Daarom staat de begroting hier op nul.

1.4.3 Legionella preventie

De GGD voert op basis van de Wet publieke gezondheid bronopsporing uit bij een patiënt met legionellose en adviseert instellingen/bedrijven als er een verhoogde concentratie legionellabacteriën in water wordt aangetroffen.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Er zijn in 2019 5 patiënten met legionellose geweest; 3 in Uithoorn, 1 in Diemen en 1 in Aalsmeer. Bij één patiënt (Aalsmeer) heeft hiervoor bronopsporing plaatsgevonden; bij de andere patiënten was dit niet mogelijk of noodzakelijk (bijv. door verblijf in buitenland tijdens incubatieperiode). Alle mogelijke watervernevelende bronnen waarmee de patiënt in aanraking is geweest tijden de incubatieperiode zijn onderzocht; bij deze locaties is water afgetapt en in het laboratorium onderzocht.
Er zijn daarnaast regelmatig verhoogde concentraties legionellabacteriën (meer dan 1000 kolonievormende eenheden per liter) aangetroffen in waterleidingsystemen. De Inspectie Leefomgeving en Transport (toezichthouder in deze) meldt verhoogde concentraties door aan de GGD. Indien nodig en gewenst heeft de GGD de instelling of het bedrijf hierin geadviseerd.

Het aantal keer dat er een verhoogde concentratie legionellabacteriën is aangetroffen en gemeld was in 2019 iets lager dan in 2018 (74 vs 79):

	Zorginstelling	Ziekenhuis	Hotel	Koeltoren	Zwembad	Overig*
Aalsmeer	5	-	1	-	-	2
Amstelveen	35	2	3	1	2	-
Ouder-Amstel	7	-	-	-	-	-
Uithoorn	11	-	-	-	-	-
Diemen	-	-	-	1	-	2
Totaal	**58**	**2**	**4**	**2**	**2**	**4**

*Dit betrof een restaurant en watersportaccommodatie in Aalsmeer en een zorgboerderij en politiegebouw in Diemen.

Wat heeft het gekost?

GR OGZ Amstelland 2019	Realisatie 2018	Begroting 2019	Realisatie 2019	Afwijking 2019
Legionella preventie	11.278	11.628	11.628	0

1.4.4 Verlenen van vergunningen tatoeëren en piercen

In 2019 hebben 8 van de 33 voorzieningen (peildatum 20 december 2019) voor tatoeëren en piercing een nieuwe vergunning gekregen. Deze vergunning is weer drie jaar geldig. Hier zijn geen kosten voor de GR aan verbonden. De voorzieningen betalen zelf de kosten hiervoor.

1.5 Jeugdgezondheidszorg

De afdeling Jeugdgezondheidszorg (JGZ) voert in alle gemeenten van de regio Amstelland werkzaamheden uit voor kinderen en ouders van prenataal – 9 maanden tot 18 jaar (en in MBO tot 23 jaar). Voor de 0-4 jarigen wordt er op de zes locaties van de JGZ gewerkt, maar vanaf 4 jaar wordt er zoveel mogelijk vanuit de scholen gewerkt om zo een goed bereik te hebben en verbinding met het onderwijs te maken.

JGZ werkt vanuit de visie dat alle kinderen het recht hebben om gezond, veilig en kansrijk op te groeien. Jeugdgezondheidszorgprofessionals (JGZ-professionals) dragen daaraan bij door problemen of risico's zo vroeg mogelijk te signaleren zodat actie kan worden ondernomen. Hierbij dient het concept van positieve gezondheid als uitgangspunt. Er wordt een beroep gedaan op veerkracht en zelfregie waarbij de klant, ouders en met name kinderen, centraal staan. Waar nodig ondersteunt de JGZ ouders en kinderen hun veerkracht te vergroten. Een brede blik op gezondheid en een multidisciplinaire samenwerking met onze partners zoals de jeugdhulpverlening, de wijkteams en het onderwijs zijn cruciaal om werken aan positieve gezondheid vorm te geven. Immers, gezondheid en welbevinden zijn onlosmakelijk verbonden met participatie, zingeving en kwaliteit van leven.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Aantal kinderen in zorg

Het totaal aantal 0- tot 4-jarigen was in 2019 lager dan in 2018 (7.869 vs. 8.001). Dit is een sterkere daling dan waar bij het opstellen van de begroting mee rekening is gehouden. Het aantal 1-jarigen steeg van 1.877 in 2018 naar 1.961 in 2019. Met name Diemen kende een relatief grote stijging van de 0- en 1-jarigen. Dit is een gevolg van de nieuwe woonwijken in Diemen.

Onderstaande tabel geeft het aantal leerlingen op scholen voor primair onderwijs (PO), speciaal onderwijs (SO) en voortgezet onderwijs (VO) per 31 december 2019.Ook deze aantallen zijn lager dan in 2018:

Aantal kinderen onder zorg	2016	2017	2018	2019
Aantal kinderen 0-4	8.068	7.963	8.001	7.869
Aantal kinderen PO	16.268	16.575	17.451	16.999
Aantal kinderen SBO en SVO	635	635	635	624
Aantal kinderen VO	9.960	10.018	9.445	9.354
Totaal aantal kinderen onder zorg	**34.931**	**35.191**	**35.532**	**34.846**

Bereik

Bereik van kinderen is een kwaliteitsnorm voor de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd. JGZ streeft naar een permanent hoog bereik van kinderen en hun ouders. Net als voorgaande jaren is de streefwaarde voor het bereik van 0- en 3-jarigen gesteld op 95% en voor 5-, 10-, 14- en 16-jarigen op 90%. Dit zullen ook in de toekomst de uitgangspunten blijven.

Onderstaande tabel laat zien dat het gemiddeld bereik van 0-jarigen op 99,2% en van 3-jarigen op 92,5% ligt. Het bereik van 3-jarigen is iets onder de norm van 95%.

Het landelijke tekort aan jeugdverpleegkundigen en jeugdartsen is ook merkbaar bij GGD Amsterdam-Amstelland. Omdat het moeilijk is om vacatures in te vullen, is in een deel van 2019 met een onvolledige bezetting gewerkt. In de werkzaamheden is voorrang gegeven aan de 0- en 1-jarigen. Hierdoor is op de locaties Bourgondische Laan en Diemen een aantal driejarigen later gezien, op inmiddels 4-jarige leeftijd. Deze vier jarigen worden niet in de automatisch gegenereerde bereikcijfers meegenomen. Dit geeft dus een vertekend beeld van het bereik onder driejarigen. Omdat 92% van de driejarigen uit Duivendrecht op de locatie in Diemen onder zorg zijn, is ook daar het bereikpercentage vertekend. Ditzelfde geldt voor de bereikcijfers van 10-jarigen, die voor een deel pas op 11-jarige leeftijd is gezien.

Locatie	0 jr Norm 95%	3 jr Norm 95%	5 jr** Norm 90%	10 jr** Norm 90%	14 jr** Norm 90%	16 jr** Norm 90%
Aalsmeer	100%	99%	98%	95%	95%	85%
Amstelveen Westwijk	100%	96%	93%	92%	93%	89%
Amstelveen Bourgondische Laan	98%	93%				
Diemen	99%	75%	97%	79%		
Duivendrecht*	98%	68%				
Ouderkerk a/d Amstel*	99%	99%	96%	89%		
Uithoorn	100%	97%	100%	94%	95%	93%
Totaal	**99%**	**93%**	**96%**	**91%**	**94%**	**89%**

* Omdat Duivendrecht geen JGZ-locatie heeft, is op aanvraag van de gemeente Ouder-Amstel in het bereik van 0- en 3-jarigen voor de plaatsen Duivendrecht en Ouderkerk a/d Amstel berekend op basis van de woonplaats (postcode) van het kind. Voor de andere gemeenten/plaatsen is het bereik berekend op basis van dossierlocatie.
** Bereik van 5-, 10-, 14- en 16-jarigen is berekend op basis van de begeleidende JGZ-locatie horende bij de schoollocatie van een leerling, het bereik is berekend over het schooljaar 2018-2019.

Indicatoren

Met het vaststellen van het nieuwe Basispakket Jeugdgezondheidszorg zijn ook een aantal nieuwe indicatoren vastgelegd.

Samen Starten

In het kader van Samen Starten voert een jeugdverpleegkundige een gesprek (consult) met ouders van nieuwgeboren kinderen. In dit gesprek komen onderwerpen als jeugd, relatie, financiën en huisvesting aan de orde. Het gesprek is ter ondersteuning van de ouders geeft de verpleegkundige de mogelijkheid om de gezinssituatie in kaart te brengen.

	2018		2019	
Aantal Samen Starten	**consulten**	**bereik**	**consulten**	**bereik**
Aalsmeer	278	97,5%	244	96,4%
Amstelveen	782	95,2%	787	94,7%
Diemen	297	92,8%	362	92%
Ouder-Amstel	81	100%	72	93,5%
Uithoorn	262	97%	248	93,2%
Totaal	**1.700**	**95,6%**	**1.713**	**94,1%**

Verwijzingen naar Vroeg- en Voorschoolse Educatie (VVE)
De jeugdgezondheidszorg verwijst kinderen in de leeftijd van 11 maanden tot 4 jaar door naar de Vroeg- en Voorschoolse Educatie (VVE). De gehanteerde verwijscriteria verschillen per gemeente.

	2019	
Aantal indicering VVE	**Indicering VVE**	**%**
Aalsmeer	39	2%
Amstelveen	110	3%
Diemen	89	8%
Ouder-Amstel	11	4%
Uithoorn	61	7%
Totaal	***310***	***5%***

Aantal Stevig Ouderschap
Stevig Ouderschap is een preventief programma ter ondersteuning van kwetsbare gezinnen daarmee grote(re) problemen te voorkomen.

	2018		2019	
Aantal Stevig Ouderschap	**Nieuw in zorg**	**In zorg eind kalenderjaar**	**Nieuw in zorg**	**In zorg eind kalenderjaar**
Aalsmeer	4	6	19	5
Amstelveen	23	22	18	17
Diemen	10	9	10	12
Ouder-Amstel	3	1	4	2
Uithoorn	11	7	8	12
Totaal	**51**	**45**	**59**	**48**

Aantal ziekteverzuimbegeleiding Voortgezet Onderwijs
Bij twee weken aaneengesloten verzuim, of driemaal binnen zes weken wordt de leerling en ouder uitgenodigd voor een consult bij de Jeugdarts. Samen wordt de belastbaarheid van de leerling vastgesteld en er worden afspraken gemaakt. Met toestemming van leerling en ouders worden de afspraken gedeeld met school. Wanneer het ongeoorloofd verzuim betreft dan wordt er nauw samengewerkt met de Leerplicht ambtenaar en school om de leerling weer op gang te helpen.

Aantal ziekteverzuim-begeleiding	**2018**	**2019**
Aalsmeer	12	15
Amstelveen	173	139
Uithoorn	46	75
Totaal	**231**	**229**

Vaccinatiegraad Rijksvaccinatieprogramma
Bijlage 1 geeft een overzicht van de vaccinatiegraden in de verschillende gemeenten. Op dit moment worden een aantal onderzoeken uitgevoerd naar de lage vaccinatiegraden. Resultaten worden in 2020 verwacht.

Realisatie Basispakket

Het onderstaande overzicht geeft het percentage uitgevoerde werkzaamheden weer ten opzichte van de begroting.

	%realisatie
01. 1e huisbezoek	107%
02. 2e huisbezoek	107%
03. PGO door arts	98%
04. PGO door verpleegkundige	104%
05. Speciaal onderwijs	91%
06. Open spreekuren	152%
07. Extra zorg	112%
08. Rijksvaccinatieprogramma	107%
10. Jeugdgezondheidsmonitor 4-18	100%
11. Huisbezoek op indicatie	116%
12. Toeleiden VVE	94%
13. Participatie casuïstiekoverleg onderwijs	58%
14. Groepsbijeenkomsten en cursussen	442%
15. Prenatale zorg risicogezinnen & Stevig ouderschap	99%
16. Ziekteverzuimbegeleiding VO	92%
18. Participatie MBO	100%
19. EKD materiële lasten	100%
20. BAP materiële lasten overig	55%
Totaal	**98%**

De tekst hieronder geeft een toelichting op de afwijkingen in de realisatie van de verschillende producten van het Basispakket.

Invoering Zorg op Maat
De begroting 2019 is in april 2017 vastgesteld, aan de hand van het oude Basispakket. In 2019 al een start is gemaakt met het werken volgens Zorg op Maat. Dit leidt tot verschuivingen in de realisatiecijfers.

JGZ stimuleert dat de meeste zorg naar kwetsbare gezinnen gaat in de vorm van Extra Zorg en Huisbezoeken en dit is in de cijfers terug te zien. In de nieuwe werkwijze wordt er meer gewerkt met zorg op maat. Hiermee verschuiven de werkzaamheden naar meer extra zorg voor de groepen kwetsbare kinderen en ouders. Dit leidt tot een hogere realisatie in de posten *Extra Zorg* (112%) en *huisbezoeken op indicatie* (116%)

In 2019 is meer gerealiseerd binnen de post *Open Spreekuren* (150%). Hierbij gaat het om zowel het inloop-en weegspreekuur als de Jongerenchat en de Ouderchat.

1e en 2e huisbezoek (1 en 2)
Het aantal 1e en 2e huisbezoeken was in 2019 hoger dan de begroting. Hoewel het totaal aantal kinderen is gedaald zijn er in 2019 meer kinderen zijn geboren (1.712) dan waar in de begroting rekening mee was gehouden (1.643). Alle kinderen die geboren worden zien wij bij een 1e en 2e huisbezoek.

Participatie casuïstiekoverleg (13)
Onder de post *Participatie casuïstiekoverleg* valt het overleg met scholen. Door het wegvallen van de wettelijke verplichting van Zorg Advies Teams op scholen is minder inzet van de JGZ gevraagd. Dit wordt bijgesteld in de begroting van 2021.

Prenatale huisbezoeken en Stevig Ouderschap
Bij Prenatale huisbezoeken en Stevig Ouderschap gaat het om ondersteuning van kwetsbare gezinnen met als doel het versterken van het ouderschap en voorkomen van kindermishandeling. De prenatale huisbezoeken vinden plaats op indicatie van verloskundigen en ziekenhuizen. In de meeste gevallen stromen de gezinnen uit het programma van de Prenatale Huisbezoeken direct door naar Stevig Ouderschap. Hierdoor worden activiteiten in het kader van Prenatale Huisbezoeken zijn uitgevoerd, geboekt onder Stevig Ouderschap. Samengevoegd kent de begrotingspost *Prenatale huisbezoeken en Stevig Ouderschap* een inzet conform begroting (99%)

BAP materiële lasten overig (20)
Onder de begrotingspost *BAP materiele lasten overig* is ook de inhuur van tijdelijke krachten ondergebracht. Door de krapte op de arbeidsmarkt heeft minder inhuur plaatsgevonden dan begroot.

Ontwikkelingen
Rijksvaccinatie Programma
In 2019 was volop aandacht voor het Rijksvaccinatie programma. Naast de reguliere groepsvaccinatie voor BMR/DTP voor 9-jarigen en HPV zijn er ook twee grote campagnes voor jongeren (14-18 jaar) georganiseerd voor de meningokokkenprik. De groepsvaccinaties vonden plaats in de Emergohal in Amstelveen en in Sportcentrum De Waterlelie in Aalsmeer. Jongeren konden desgewenst ook naar de groepsvaccinaties in de RAI komen. Vanaf 2020 wordt de meningokokkenvaccinatie opgenomen in het RVP en worden 14 jarigen regulier in een groepscampagne gevaccineerd.

Verder is in 2019 het vaccinatieprogramma uitgebreid met de vaccinatie voor zwangere vrouwen tegen kinkhoest (maternale kinkhoestvaccinatie). Hiervoor zijn op alle Amstelland-locaties extra spreekuren ingepland. Door tijdens de zwangerschap te vaccineren, wordt een kind beschermd wordt geboren. Kinderen van gevaccineerde moeders krijgen één vaccinatie minder. De kinderen van ongevaccineerde moeders ontvangen het voorheen gebruikelijke drie vaccinaties.

Landelijk Professioneel Kader en Basispakket 2020-2024
In 2019 is een voorzichtige start gemaakt met het werken conform het Landelijk Professioneel Kader (LPK). Vanaf 2020 zal deze werkwijze volledig worden geïmplementeerd. Het LPK biedt handvatten aan de JGZ-professional om flexibel invulling te geven aan het Basispakket JGZ. Hierdoor kan beter worden aangesloten op de behoeften en mogelijkheden van jeugdigen en hun ouders en biedt JGZ zorg op Maat. Gezamenlijk wordt gekeken naar wat nodig is en op welke manier. Deze manier van werken betreft een verandering in de werkwijze van alle professionals die rondom de publieke zorg voor jeugd werken.

Het Basispakket 2020-2024 is ondersteunend aan de huidige maatschappelijke opgaven en stelt "positieve gezondheid" centraal: mensen hebben het vermogen om zich aan te passen aan fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven.
Gevolg van deze manier van werken is dat er minder vaste contactmomenten zijn en meer Zorg op maat. Dit betekent meer open spreekuren, meer inhaalspreekuren voor vaccinaties, meer huisbezoeken, meer overleg met derden. Ook andere vormen van werken worden geïmplementeerd, zoals Centering Parenting waar ouders van baby's naar groepsconsulten komen in plaats van een individueel consult. In 2019 is hier reeds een start mee gemaakt door het instellen van Open Spreekuren op alle locaties, een verpleegkundige te trainen in Centering Parenting en het aanbieden van gezins- consulten.

Wat heeft het gekost?

De begrote kosten 2019 zijn € 4. 454.615. De realisatie is € 4.366.797, wat een positieve afwijking van € 87.818 betekent ten opzichte van de begroting 2019.

De onderbesteding is een gevolg van de arbeidsmarktkrapte waardoor vacatures onder voor de onder bereik genoemde noodzakelijke vervanging niet konden worden ingevuld.

GR OGZ Amstelland 2019	Realisatie 2018	Begroting 2019	Realisatie 2019	Afwijking 2019
JGZ	4.027.780	4.454.615	4.366.797	87.818

1.6 Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (Vangnet)

De afdeling Vangnet MGGZ (Vangnet) houdt zich bezig met personen die zich in een sociaal maatschappelijke crisis bevinden. Het gaat hierbij om mensen met psychiatrische en/of psychosociale problematiek die hulp nodig hebben doordat zij overlast veroorzaken en/of hulpbehoevend zijn. De problematiek kan acuut zijn maar ook al lang bestaan. Deze OGGZ-cliënten mijden vaak zorg of hebben geen (adequate) hulpvraag. De reguliere hulpverlening kent de cliënt vaak niet, is de cliënt uit het oog verloren of is nog niet in staat een adequate behandeling te bieden. Intrinsiek aan het OGGZ-takenpakket is dat de interventies een hoog "crisis" gehalte hebben. Meestal gaat het om chronische problemen en komen cliënten meerdere malen in beeld.

Vangnet kent een 24-uurs crisisdienst. Hier komen meldingen binnen van de politie en van de gemeentelijke meldpunten Zorg en Overlast. Tijdens kantooruren (openingsuren van gemeentelijke meldpunten) zijn de hulpverleners van Vangnet alleen actief in de gemeenten Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn. Aalsmeer en Amstelveen handelen eigen meldingen af. Buiten kantooruren zijn de hulpverleners van Vangnet in alle regiogemeenten actief.

GGD Amsterdam verzorgt in de hele regio Amstelland het Hygiënisch Woningtoezicht. Als bij vervuilde of verrommelde woningen sprake is van gevaar voor de omgeving of gevaar voor de publieke gezondheid kunnen ambtenaren van het Hygiënisch Woningtoezicht op basis van de Woningwet en de Omgevingswet ingrijpen. In het ergste geval leidt dit tot ontruiming van woningen.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2019 is het aantal crisismeldingen gedaald. Mogelijke oorzaken hiervan kunnen zijn o.a. de directe lijn tussen de politie en de spoedeisende psychiatrie. Hierdoor is de inzet en betrokkenheid van de GGD minder noodzakelijk en mogelijk heeft de inzet van de lokale zorgnetwerken een preventieve invloed om crisissituaties terug te dringen en mogelijk te voorkomen.
Het aantal meldingen ondersteuning zorg en overlast (alleen DUO-gemeenten) is nagenoeg gelijk gebleven.

Vangnet Amstelland	2016	2017	2018	2019
Crisisdienst	246	265	182	171
Zorg & Overlast	187	120	116	112
Hygiënisch Woningtoezicht	45	81	44	26
Totaal	**478**	**466**	**342**	**309**

Uitgesplitst naar de Amstelland-gemeenten ziet de verdeling in 2019 er als volgt uit:

	Amstelveen	Aalsmeer	Diemen	Ouder-Amstel	Uithoorn	Totaal
Crisisdienst	68	5	30	11	57	**171**
Meldingen HWT	12	4	2	2	6	**26**
Ontruimingen HWT	-	-	-	-	-	**-**
Wijk-GGD	3	1	46	18	44	**112**
Totaal	**108**	**18**	**105**	**39**	**112**	**382**

De ondersteuning van de gemeentelijke meldpunten Zorg en Overlast (tijdens kantooruren) is een plustaak die alleen door de gemeenten Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn worden afgenomen. De meldpunten van Aalsmeer en Amstelveen hebben ondersteuning van eigen hulpverleners. In vier gevallen is Vangnet tijdens kantooruren (i.e. buiten de crisisdienst) ingezet op meldingen uit Aalsmeer en Amstelveen. In 2018 was dit nog in 10 gevallen.

Wat heeft het gekost?

GR OGZ Amstelland 2019	Realisatie 2018	Begroting 2019	Realisatie 2019	Afwijking 2019
Crisisdienst	74.401	103.836	73.508	30.328
Hygiënisch woningtoezicht	17.845	7.352	11.177	-3.825
Totaal	**92.246**	**111.188**	**84.685**	**26.503**

De ondersteuning van Meldpunten Zorg & Overlast vindt alleen plaats in Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn. Aalsmeer en Amstelveen hebben eigen medewerker voor het opvolgen van meldingen Zorg & Overlast (tijdens kantooruren).

Plusproduct Z&O	Realisatie 2018	Begroting 2019	Realisatie 2019	Afwijking 2019
Ondersteuning Zorg & Overlast*	43.497	30.528	48.146	-17.617
Totaal	**43.497**	**30.528**	**48.146**	**-17.617**

1.7 Beschikbaarheid lijkschouwing

De afdeling Forensische Geneeskunde regelt de inzet van onafhankelijke artsen en verpleegkundigen bij medisch onderzoek van overledenen, en slachtoffers en daders van zedendelicten en geweld. Ook leveren zij medische zorg aan arrestanten op de politiebureaus.

Het team forensisch artsen
De forensisch artsen werken op het grensgebied tussen justitie en zorg. Zij verrichten 24/7 medische forensische taken zoals lijkschouwingen, onderzoek van slachtoffers en daders van geweld en zedendelicten, en bloedafnames in het kader van de Wet Middelengebruik in verkeer en de Wet Middelengebruik bij geweldsdelicten. De artsen werken veelal in opdracht van politie en justitie. Daarnaast worden de forensisch artsen gevraagd voor medisch advies en/of contraexpertise (second opinion) door de rechtbank en wordt er medische zorg verleend aan arrestanten.

Het team forensisch verpleegkundigen
De forensisch verpleegkundigen brengen 2x per dag op vaste tijden bij de cellencomplexen van de politie alle voorkomende medische problemen in kaart, handelen deze af of dragen ze over aan de dienstdoende forensisch arts.
Daarnaast verzorgen de forensisch verpleegkundigen nazorg bij slachtoffers van zedendelicten. Dit houdt in dat de forensisch verpleegkundigen, nadat ze geassisteerd hebben bij het zedenonderzoek, de nazorg coördineren en het contact met het slachtoffer onderhouden gedurende de weken na het incident.
Sinds eind 2017 houden de forensisch verpleegkundigen een spreekuur voor slachtoffers van vrouwelijke genitale verminking (VGV) op de locatie OLVG West.

Wat heeft het gekost?
In de begroting van de GR OGZ Amstelland is alleen de beschikbaarheid van forensisch artsen voor lijkschouw opgenomen. De lijkschouwen zelf worden apart per gemeente door de GGD Amsterdam in rekening gebracht. De in de regio Amstelland uitgevoerde arrestantenzorg wordt gefinancierd door Politie Amsterdam Amstelland. Dit geldt ook voor forensisch medisch onderzoek.

GR OGZ Amstelland 2019	Realisatie 2018	Begroting 2019	Realisatie 2019	Afwijking 2019
Beschikbaarheid lijkschouwing	59.468	62.267	59.468	2.799

1.8 Bedrijfsvoering

De GGD Amsterdam is een gemeentelijke dienst met 7 primaire afdelingen en bijbehorende overhead. Elke afdeling voert, indien van toepassing, één of meer activiteiten uit ten behoeve van de GR OGZ Amstelland. Hiervoor heeft elke afdeling aparte bedrijfseenheden waar deze kosten verantwoord worden.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Onder de post Bedrijfsvoering vallen alle ondersteunende diensten van de GGD Amsterdam die ook voor de GR OGZ Amstelland worden ingezet. Het gaat hierbij om zaken als ICT, juridisch advies, personeel en organisatie, financiële administratie en communicatie.

Wat heeft het gekost?

GR OGZ Amstelland 2019	Realisatie 2018	Begroting 2019	Realisatie 2019	Afwijking 2019
Bedrijfsvoering	605.794	614.880	614.880	0
Huisvesting	450.197	513.777	483.784	29.993
Totaal bedrijfsvoering	**1.055.991**	**1.128.657**	**1.098.664**	**29.993**

Het voordelige resultaat op de huisvesting komt voort uit lagere schoonmaakkosten dan begroot, en minder kosten onderhoud gebouwen dan begroot. In dit resultaat zit ook de versnelde afschrijving van activa op het afgestoten pand Laan van de Helende Meesters.

1.9 Algemene dekkingsmiddelen

Er is geen sprake van algemene dekkingsmiddelen binnen de GR OGZ Amstelland. De kosten die worden gemaakt in verband met de uitvoering van het gezamenlijke takenpakket en voor de instandhouding van de bedrijfsvoeringsorganisatie, worden naar evenredigheid van het aantal inwoners verdeeld over de gemeenten die hiervoor een bijdrage uit het gemeentefonds ontvangen.

Voor de uitvoering van alle activiteiten binnen de GR OGZ Amstelland wordt er in de begroting een totaal bedrag vastgesteld per gemeente, waarin zowel de wettelijke taken, de bedrijfsvoering en aanvullende taken zoals projecten zijn opgenomen.

Aan het einde van het jaar wordt het resultaat op de wettelijke taken afgerekend op basis van inwoneraantallen van de gemeenten. De plustaken worden afgerekend op basis van de werkelijke kosten. Wordt een plustaak in meerdere gemeenten uitgevoerd, dan worden de kosten naar inwoneraantal verdeeld over de gemeenten waar de plustaak is uitgevoerd.

1.10 Onvoorzien

In de begroting van de GR OGZ Amstelland is geen post onvoorzien opgenomen. Onvoorziene uitgaven kunnen gedekt worden uit de Algemene reserve (zie 3.1.1).

2 Verplichte paragrafen

In het jaarverslag dienen dezelfde paragrafen opgenomen te worden als die in de begroting opgenomen zijn.

Paragrafen die niet terugkomen in dit jaarverslag zijn 'Lokale heffingen', 'Verbonden partijen' en 'Grondbeleid'. Deze zijn niet van toepassing binnen deze gemeenschappelijke regeling.

2.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In de paragraaf weerstandsvermogen dient een inventarisatie te worden geven van de risico's en van de weerstandscapaciteit, evenals een inventarisatie van het beleid ter zake.

Voor de GR OGZ Amstelland is een aantal risico's geïdentificeerd. Een deel van deze risico's wordt afgedekt door het treffen van maatregelen. De paragraaf risicomanagement en weerstandsvermogen gaat in op de vraag in welke mate de financiële positie van de GR OGZ Amstelland toereikend is om de financiële gevolgen van de risico's die de GR OGZ Amstelland loopt op te kunnen vangen. Anders gezegd: hoe is de relatie tussen de risico's waar geen maatregelen voor zijn getroffen en de capaciteit van middelen en mogelijkheden die de organisatie heeft om de niet begrote kosten op te vangen.

De GR OGZ Amstelland stelt dat het weerstandsvermogen wordt vastgesteld op maximaal 10% van de totale bijdrage van de deelnemende gemeenten. De bijdrage in de begroting 2019 bedraagt € 6,957 miljoen. Het weerstandsvermogen bedroeg op 31-12-2019 € 660.530, wat 9,49% van de begrote bijdrage is.

Risicoprofiel

#	(Strategisch) Risico	Waarde	Kans klasse	Mate van beïnvloeding	Beheersing
1	Bij staken overeenkomst met Amsterdam dient de GR de boekwaarde van de investeringen aan Amsterdam te betalen.	Eind 2019: € 189.184	1	Hoog	
2	Krap zijn en blijven van de arbeidsmarkt voor artsen en verpleegkundigen maakt dat vacatures moeilijk vervuld worden.	Risico is dat JGZ een lager bereik haalt en onvoldoende kan voldoen aan de maatschappelijke opdracht. Risico is niet financieel	2	Laag	- Blijven investeren in werving en opleiding voor jeugdartsen en jeugdverpleegkundigen. - Innovatieve wervingsacties uitzetten in samenwerking met vacatureloket en andere partners. - Mogelijkheden om secundaire arbeidsvoorwaarden aan te passen om medewerkers wonend buiten Amsterdam aan te kunnen nemen.
3	BTW kwestie: loopt vanaf 2008. De GGD heeft, samen met PWC, aan het ministerie gevraagd of de GGD BTW in rekening moet brengen over de geleverde diensten aan de GR Amstelland.	21% van de kosten bedrijfsvoering ad € 614.880 = € 129.125. Gedurende 5 jaar = € 645.624	3	Laag	Er is geen antwoord van het Ministerie ontvangen. In overleg met Fiscaal Advies & Control (FAC) is afgesproken een reactie van de Belastingdienst af te wachten.
4	Bij staken overeenkomst met Amsterdam kan er nog sprake zijn van lopende huurcontracten m.b.t. de panden die als JGZ locatie gebruikt worden.	Bij beëindiging per 31-12-2019 zal er nog 2,331 miljoen aan huur betaald moeten worden.	1	Hoog	Dit is financieel het grootste risico, maar de kans dat dit zich voordoet is zeer klein. Beheersing zit vooral in het in goed overleg blijven met elkaar.

Kwantiteit	Referentiebeelden	Kans klasse	Toelichting kans klasse
10%	0 of 1 keer per 10 jaar	1	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's waarvan het onwaarschijnlijk is dat deze zich in de komende jaren voordoen.
30%	1 keer per 5-10 jaar	2	Deze klasse hanteren we voor risico's waarvan het niet waarschijnlijk is dat ze zich in het komende jaar voordoen.
50%	1 keer per 2-5 jaar	3	Deze klasse hanteren we voor risico's die zich in het komende jaar wel maar ook niet kunnen voordoen.
70%	1 keer per 1-2 jaar	4	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's waarvan het waarschijnlijk is dat ze zich in het komende jaar zullen voordoen.
90%	1 keer per jaar of vaker	5	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's waarvan het zeer waarschijnlijk is dat ze zich in het komende jaar gaan voordoen.

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2.0	uitstekend
B	1.4-2.0	ruim voldoende
C	1.0-1.4	voldoende
D	0.8-1.0	matig
E	0.6-0.8	onvoldoende
F	<0.6	ruim onvoldoende

De totale gevolgen van de risico's bedragen € 3.165.808. Als we de kans meenemen dat een risico zich voordoet, daalt het totale risico tot € 574.830. Aangezien de weerstandscapaciteit maximaal gevuld wordt ad € 660.530, leidt dat tot een ratio weerstandsvermogen van 1.15 wat voldoende is.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{\text{€ 660.530}}{\text{€ 574.830}} = 1.15$$

De gemeenschappelijke regeling moet een basis set van financiële kengetallen opnemen in de begroting en de jaarrekening. Het betreft hier netto schuldquota, solvabiliteitsratio en structurele exploitatieruimte. Naast de door het BBV voorgeschreven kengetallen, is tevens de weerstandsratio toegevoegd.

2.2 Solvabiliteitsratio

Het totaal vermogen van de GR OGZ Amstelland bestaat voor 100% uit eigen vermogen, waarmee het een solvabiliteitsratio heeft van 1.0.

2.3 Netto schuldquote

De netto schuldquote is een raming van het totaal van de volgende financiële vaste activa:

- uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rente typische looptijd van één jaar of langer;
- uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rente typische looptijd van één jaar of langer;
- overige uitzettingen met een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Deze zijn in het geval van de GR OGZ Amstelland nul.

2.4 Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. De baten voor de GR OGZ Amstelland komen voornamelijk voort uit bijdragen van de participerende gemeenten en zijn structureel van aard.

2.5 EMU-saldo

Het EMU-saldo wordt op de volgende wijze gedefinieerd:

(O-x) – (U-y) = EMU-saldo

Hierbij staat O voor de inkomsten (ontvangsten) in een jaar, U voor de uitgaven en x en y voor respectievelijk de inkomsten en uitgaven ten aanzien van aandelen in bedrijven en kredietverstrekking. De opbrengst van de verkoop van aandelen telt dus niet als inkomsten, de aankoop niet als uitgaven. Verder telt lenen en het ontvangen van een aflossing niet als inkomen, en uitlenen en aflossen niet als uitgaven.

Het EMU-saldo van de GR OGZ Amstelland is 0 (nul), omdat de inkomsten gelijk zijn aan de uitgaven, zonder dat daar inkomsten en/of uitgaven t.a.v. aandelen en kredietverstrekking doorheen lopen.

2.6 Onderhoud kapitaalgoederen

De GR OGZ Amstelland heeft zelf geen kapitaalgoederen, maar de GGD namens de GR wel. Deze hebben allen betrekking op vernieuwing en onderhoud van de JGZ locaties.

Investeringen	Boekwaarde 1-1-2019	Afschrijvingen 2019	Boekwaarde 31-12-2019
Camerasysteem	10.428	913	9.516
Meubilair	1.391	500	891
Verbouwing	188.939	10.162	178.777
Eindtotaal	**200.758**	**11.575**	**189.184**

De aan de GGD Amsterdam betaalde afschrijvingslasten zijn hierboven gespecificeerd. De boekwaarde van de activa, aangeschaft ten behoeve van de JGZ locaties Amstelland, per einde boekjaar 2019 bedraagt € 189.184.

Op investeringen in jaar T wordt afgeschreven vanaf jaar T+1. Afschrijvingen vinden plaats totdat de restwaarde nul is.

Bij beëindiging van de samenwerking dienen de resterende kapitaallasten versneld afgeschreven te worden. Dit is ook opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

2.7 Financiering

Financiering van de GR OGZ Amstelland geschiedt volledig door de vijf deelnemende gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn. Dit heeft als gevolg dat er door de GR geen zelfstandige financieringstransacties worden aangegaan. Hiermee wordt bedoeld dat de Gemeenschappelijke Regeling zelf geen extra middelen nodig heeft. Zie verder paragraaf 2.9.

Betaling geschiedt via een bankrekening van de Bank Nederlandse Gemeenten.

Vanaf begrotingsjaar 2017 is het verplicht om rente toe te rekenen aan programma's op basis van de omvang van de activa binnen de programma's. Vanaf begrotingsjaar 2018 moet de rekenrente volgens een vaste formule worden berekend en kan de gemeenteraad deze niet meer vrij bepalen. De invloed van de gemeenteraad op het renteresultaat is vanaf dat moment beperkt tot de keuze om wel of geen rente over het eigen vermogen te berekenen.

De omvang van de rente die over het eigen vermogen mag worden berekend, is met ingang van de begroting 2017 gemaximeerd op het gemiddelde rentepercentage dat de gemeente over haar extern aangetrokken leningen betaalt.

De GR heeft tot op heden bepaald om geen rente over haar eigen vermogen te berekenen.

2.8 Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering wordt uitgevoerd door de GGD Amsterdam. De primaire taken van de GGD worden ondersteund door de teams personeel & organisatie, facilitaire zaken & huisvesting, ICT & DIV en financiën (PIJOFACH functies).

De budgetten t.b.v. GR OGZ Amstelland worden in de begroting vastgesteld door het bestaande budget te verhogen met de nominale ontwikkeling, indien van toepassing.

Binnen de bedrijfsvoering gaat Informatievoorziening (IV) een steeds grotere rol spelen, en de GGD gaat daar de komende jaren op inzetten.

2.8.1 Wet normering topinkomens (WNT)

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector, kortweg de Wet normering topinkomens (WNT), die op 1 januari 2013 in werking is getreden, stelt een maximum aan de bezoldiging van (gewezen) topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector. De bezoldiging van topfunctionarissen dient, ongeacht de hoogte, openbaar gemaakt te worden in de jaarstukken.

De leden van het bestuur van de GR OGZ Amstelland ontvangen geen vergoeding.

3 Jaarrekening

3.1 Balans per 31 december 2019

Activa

Balans GR OGZ Amstelland per 31 december 2019 (bedragen x € 1,00)				
ACTIVA	**2019**		**2018**	
VASTE ACTIVA				
Materiële vaste activa		**0**		**0**
Investeringen met economisch nut	0		0	
Overige investeringen met een economisch nut	0		0	
TOTAAL VASTE ACTIVA		**0**		**0**
VLOTTENDE ACTIVA				
Voorraden		**0**		**0**
Gereed product en handelsgoederen	0		0	
Uitzettingen met een rente typische looptijd < 1 jaar		**207.944**		**351.183**
Vorderingen op de GGD Amsterdam	207.944		349.528	
Vorderingen op gemeenten	0		1.655	
Overige vorderingen	0		0	
Liquide middelen		**1.167.011**		**855.056**
Bank Nederlandse Gemeenten	1.167.011		855.056	
Rekening Courant GGD	0		0	
Overlopende activa		**0**		**0**
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA		**1.374.955**		**1.206.239**
TOTAAL ACTIVA		**1.374.955**		**1.206.239**

Passiva

Balans GR OGZ Amstelland per 31 december 2019 (bedragen x € 1,00)				
PASSIVA	**2019**		**2018**	
VASTE PASSIVA				
Eigen Vermogen		**1.080.837**		**1.088.146**
Reserves				
Algemene reserve	660.530		650.697	
Bestemmingsreserves				
Gezondheidsmonitor	110.231		110.231	
Huisvesting	310.076		305.038	
Pilot THZ	0		22.181	
Resultaat uit het overzicht baten en lasten		**207.944**		**79.106**
voor bestemming	207.944		79.106	
Vaste schulden met een				
rente typische looptijd > 1 jaar		**0**		**0**
Onderhandse leningen:				
Overige vaste schulden	0		0	
TOTAAL VASTE PASSIVA		**1.288.781**		**1.167.252**
VLOTTENDE PASSIVA				
Netto vlottende schulden met				
een rente typische looptijd < 1 jaar		**86.174**		**38.987**
Overige kasgeldleningen	0		0	
Schulden aan de GGD	86.174		0	
Schulden aan gemeenten	0		38.987	
Overlopende passiva		**0**		**0**
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA		**86.174**		**38.987**
TOTAAL PASSIVA		**1.374.955**		**1.206.239**

3.2 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over 2019

Het na te verrekenen bedrag 2019 bedraagt € 207.944 voordelig.

GR OGZ Amstelland Totalen	Jaarrekening 2018	Begroting 2019	Jaarrekening 2019	Afwijking 2019
LASTEN				
Personeel v. derden	2.806.010	2.922.762	2.987.679	-64.917
Ov. goederen en diensten	1.166.272	1.246.630	1.519.300	-272.670
Kapitaallasten	22.951	15.081	37.597	-22.516
Bankkosten	53	0	241	-241
Totaal directe Lasten	**3.995.286**	**4.184.473**	**4.544.818**	**-360.345**
INTERNE BATEN & LASTEN				
Bedrijfsvoering	602.088			0
Interne leveranties	2.086.659	2.791.361	2.251.685	539.676
Totaal indirecte kosten	**2.688.747**	**2.791.361**	**2.251.685**	**539.676**
Totaal Lasten	**6.684.033**	**6.975.834**	**6.796.504**	**179.331**
BATEN				
Externe baten activiteiten	400.597	33.000	39.432	-6.432
Baten GR OGZ Amstelland	6.279.575	6.957.947	6.957.947	0
Externe ontvangsten	**6.680.172**	**6.990.947**	**6.997.379**	**-6.432**
Totaal Baten	**6.680.172**	**6.990.947**	**6.997.379**	**-6.432**
SALDO EXCL. RESERVES	**-3.861**	**15.113**	**200.876**	**-185.763**
RESERVES				
Ten gunste van (best) reserves	-15.113	-15.113	-15.113	0
Ten laste van (best) reserves	22.819		22.181	-22.181
Aanvulling weerstandsvermogen	-66.776			0
Vrijval reserve actualisatie 2018	142.037			0
Toevoeging/onttrekking per saldo	**82.967**	**-15.113**	**7.068**	**-22.181**
SALDO INCL. RESERVES	**79.106**	**0**	**207.944**	**-207.944**

* Door een andere manier van boeken zijn de kosten Bedrijfsvoering niet meer een aparte post, maar zijn ze een onderdeel van de interne leveranties.

3.3 Toelichtingen

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

3.3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Vaste activa

(Im)materiële vaste activa
De (im)materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Activa	Afschrijvingstermijn
Verbouwingen	15 – 25 jaar*
Machines, apparaten en installaties	10 – 15 jaar*
Meubilair	10 jaar

*De wisselende afschrijvingstermijnen hebben te maken met de aard van de verbouwing of de technische aanpassing.

Vlottende activa

Vorderingen en overlopende activa
De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Liquide middelen
Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vlottende passiva
De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Omgang met overschotten en/of tekorten

Een overschot of tekort t.o.v. de begroting komt bij ongewijzigd beleid ten gunste c.q. ten laste van de GR OGZ Amstelland.

3.3.2 Toelichting op de balans per 31 december 2019

Activa

Vlottende activa

Uitzettingen met een rente typische looptijd < 1 jaar

Uitzettingen met een looptijd < 1 jaar
De vordering op de GGD Amsterdam bedroeg € 349.528 per 01-01-2019. Dit bedrag is overgemaakt naar de BNG rekening. Het nieuwe saldo bedraagt het resultaat voor bestemming 2019 ad € 207.944.

De vordering op de gemeenten is verrekend op de BNG.

Liquide middelen

Bank Nederlandse Gemeenten
Dit betreft het saldo op de rekening Bank Nederlandse gemeenten. Per saldo is het saldo van de BNG in 2019 met € 311.945,35 gestegen door de verrekening van openstaande balansposten en de bankkosten.

Passiva

Vaste passiva

Reserves

Algemene reserve / weerstandsvermogen
Het weerstandsvermogen van de GR OGZ Amstelland is vastgesteld op maximaal 10% van de totale omzet van de GR OGZ Amstelland gemeenten conform artikel 27 van de gemeenschappelijke regeling. Verandering van de maximale hoogte van het weerstandsvermogen kan alleen na goedkeuring door het algemeen bestuur. De begrote dotatie van de gemeente Diemen wordt toegevoegd aan de Algemene reserve.

De Algemene reserve bedraagt na de dotatie van de gemeente Diemen € 660.530. Dit betreft 9,49% van de totale omzet van de GR OGZ Amstelland.

Gezondheidsmonitor
De reserve gezondheidsmonitor wordt gebruikt om de vierjaarlijkse monitor te financieren (laatst gehouden in 2016, de eerstvolgende staat gepland voor 2020). Geen mutaties in 2019.

Huisvesting
De reserve huisvesting is ingesteld in 2018, ter vervanging van de voorziening groot onderhoud. Er is conform de jaarlijkse bijdrage van de gemeente Diemen ad € 5.038 gedoteerd, waarmee de reserve op € 310.076 uitkomt.

Pilot THZ
Het restant van deze reserve is in 2019 ingezet worden om de resterende kosten van de pilot THZ te dekken.

Overzicht mutaties reserves

Reserves	Stand 31-12-2018	Dotatie 2019	Onttrekking 2019	Stand 31-12-2019
Algemene reserve / Weerstandscapaciteit	650.697	10.075	-242	660.530
Gezondheidsmonitor	110.231			110.231
Huisvesting	305.038	5.038		310.076
Pilot Hygiëne	22.181		-22.181	0
Totaal	**1.088.146**	**15.113**	**-22.423**	**1.080.837**

Resultaat voor bestemming

Gerealiseerd resultaat uit het overzicht baten en lasten voor bestemming
Het resultaat 2019 voor bestemming bedraagt € 207.944.

Te bestemmen resultaat 2019	Bedrag
Na verrekenen met GR gemeenten 2019	207.944

Vlottende passiva

Uitzettingen met een rente typische looptijd < 1 jaar

Dit bedrag is in 2019 verrekend.

Schulden aan de GGD

Dit bedrag betreft de balansmutaties gedaan nadat de vordering op de GGD is verrekend. Dit zijn:

Balansmutatie	Bedrag
Bijdrage Diemen aan alg. reserve	-10.075,00
Bijdrage Diemen aan reserve huisvesting	-5.038,00
Restantbedrag pilot THZ	22.181,00
Terugbetaling resultaat 2018	79.106,00
Totaal	**86.174,00**

Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen

Huurovereenkomsten
Er zijn huurcontracten afgesloten voor 6 panden die als JGZ locaties gebruikt worden in de Amstelland gemeenten.

Gemeente	Adres	Contractduur	Contracteinde	Huurkosten p.j.*
Aalsmeer	Drie kolommenplein	10 jaar	29-2-2024	57.000
Amstelveen	Kamillelaan	15 jaar	30-11-2030	130.000
Amstelveen	Bourgondische laan	Jaarlijks opzegbaar		30.000
Diemen	D.J. den Hartoglaan	5 jaar	31-12-2023	87.000
Ouder-Amstel	Koningin Julianalaan	Jaarlijks opzegbaar		17.000
Uithoorn	Koningin Maximalaan	5 jaar	31-12-2019	65.000
Totaal				**386.000**

*De huurkosten per jaar zijn gebaseerd op de realisatie 2019, en bevatten zowel de huurkosten als de servicekosten

Zie verder paragraaf 3.1.6 voor kapitaallasten van activa die niet bij de GR op de balans staan.

3.3.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2019

Lasten

GGD Amsterdam Personeel
De personele lasten zijn marginaal hoger dan begroot.

Overige goederen en diensten
Hoger dan begroot. Dit betreft een verschuiving met de interne lasten.

Kapitaallasten
Hoger dan begroot, omdat er versneld is afgeschreven op niet meer bestaande activa.

Interne baten en lasten

Interne leveranties
De interne leveranties zijn lager dan begroot, en zijn deels een verschuiving met overige goederen en diensten, en deels een stuk onderbesteding in 2019 zoals toegelicht op pagina 3.

Basistaken:	
Crisisdienst	€ 30.000
Jeugdgezondheidszorg	€ 88.000
TBC	€ 5.000-
Epidemiologie	€ 15.000
Inspectie Kinderopvang	€ 55.000
Plustaken	
De gezonde school	€ 13.000
Ondersteuning meldpunt Z&O	€ 18.000-
Bedrijfsvoering:	
Huisvesting	€ 30.000

Baten

Externe baten activiteiten
Betreffen de baten ontvangen voor de hielprik.

3.3.4 Overzicht van het exploitatiesaldo naar taken / activiteiten

Soort	GR OGZ Amstelland 2019	Realisatie 2018	Begroting 2019	Realisatie 2019	Afwijking 2019
Lasten	Epidemiologie	224.042	287.077	272.032	15.045
Lasten	Leefomgeving MMK	68.972	65.312	68.972	-3.660
Lasten	Algemene Infectieziekten	184.130	189.846	185.554	4.292
Lasten	Tuberculose bestrijding	116.860	114.212	119.600	-5.388
Lasten	SOA Polikliniek	10.885	11.607	11.143	464
Lasten	Inspectie kinderopvang	365.416	463.182	407.960	55.222
Lasten	Legionella preventie	11.278	11.628	11.628	0
Lasten	Jeugdgezondheidszorg	4.027.780	4.454.615	4.366.797	87.818
Lasten	Crisisdienst	74.401	103.836	73.508	30.328
Lasten	Hygiënisch woningtoezicht	17.845	7.352	11.177	-3.825
Lasten	Beschikbaarheid lijkschouwing	59.468	62.267	59.468	2.799
Subtotaal	**Totaal basistaken**	**5.161.076**	**5.770.933**	**5.587.839**	**183.093**
Lasten	Ondersteuning Zorg & Overlast	43.497	30.528	48.146	-17.617
Lasten	De gezonde school	0	12.716	0	12.716
Lasten	Pilot Technische Hygiënezorg	22.819	0	22.181	-22.181
Subtotaal	**Totaal plustaken**	**66.316**	**43.245**	**70.327**	**-27.082**
Lasten	Bedrijfsvoering	605.794	614.880	614.880	0
Lasten	Huisvesting	450.197	513.777	483.784	29.993
Lasten	Bankkosten	53	0	242	-242
Subtotaal	**Totaal bedrijfsvoering**	**1.056.044**	**1.128.657**	**1.098.906**	**29.752**
Subtotaal	**Totaal GR OGZ Amstelland voor reserves**	**6.283.436**	**6.942.834**	**6.757.072**	**185.763**
Lasten	Toevoeging reserve huisvesting via Diemen	5.038	5.038	5.038	0
Lasten	Toevoeging Algemene reserve via Diemen	10.075	10.075	10.075	0
Subtotaal	**Mutatie 'inkoop' Diemen**	**15.113**	**15.113**	**15.113**	**0**
Subtotaal	**Totaal GR OGZ Amstelland na reserves**	**6.298.549**	**6.957.947**	**6.772.185**	**185.763**
Dekking	Jaarbijdragen GR gemeenten 2018	6.279.575	6.957.947	6.957.947	0
Dekking	Onttrekking reserve pilot Hygiëne	22.819		22.181	-22.181
Subtotaal		**-3.845**	**0**	**-207.944**	**207.944**
Bestemming	Aanvulling Algemene reserve	66.776			
Bestemming	Vrijval reserves	-142.037			
Subtotaal		**-75.261**	**0**	**0**	**0**
Resultaat		**-79.106**	**0**	**-207.944**	**207.944**

Toelichting resultaat t.o.v. begroting 2019

Ten opzichte van de begroting is er een voordelig resultaat gerealiseerd van € 207.944. Voor een onderverdeling zie paragraaf 1.

3.4 Resultaat per gemeente

Basistaken

Als gevolg van het bestuursbesluit van 7 februari 2019 zijn er op sommige onderdelen correcties toegepast voor wat betreft verdeling tussen deelnemers. Alles wordt vanaf 1 januari 2018 op inwoneraantallen afgerekend.

Omschrijving	Gemeente	Begroting 2019	Realisatie 2019	Afwijking 2019
Epidemiologie	Aalsmeer	46.986	44.239	2.747
Epidemiologie	Amstelveen	134.093	126.656	7.437
Epidemiologie	Diemen	41.970	40.708	1.261
Epidemiologie	Ouder-Amstel	20.131	19.403	728
Epidemiologie	Uithoorn	43.898	41.026	2.872
Subtotaal		**287.077**	**272.032**	**15.045**
Leefomgeving MMK	Aalsmeer	10.690	11.216	-527
Leefomgeving MMK	Amstelveen	30.507	32.113	-1.606
Leefomgeving MMK	Diemen	9.548	10.321	-773
Leefomgeving MMK	Ouder-Amstel	4.580	4.920	-340
Leefomgeving MMK	Uithoorn	9.987	10.402	-415
Subtotaal		**65.312**	**68.972**	**-3.660**
Alg. Infectieziekten	Aalsmeer	31.072	30.175	897
Alg. Infectieziekten	Amstelveen	88.676	86.393	2.284
Alg. Infectieziekten	Diemen	27.755	27.767	-12
Alg. Infectieziekten	Ouder-Amstel	13.313	13.235	78
Alg. Infectieziekten	Uithoorn	29.030	27.984	1.046
Subtotaal		189.846	185.554	4.292
TBC	Aalsmeer	18.693	19.450	-757
TBC	Amstelveen	53.348	55.685	-2.337
TBC	Diemen	16.697	17.898	-1.200
TBC	Ouder-Amstel	8.009	8.531	-522
TBC	Uithoorn	17.465	18.037	-573
Subtotaal		**114.212**	**119.600**	**-5.388**
SOA Poli	Aalsmeer	1.900	1.812	88
SOA Poli	Amstelveen	5.421	5.188	233
SOA Poli	Diemen	1.697	1.667	29
SOA Poli	Ouder-Amstel	814	795	19
SOA Poli	Uithoorn	1.775	1.681	94
Subtotaal		**11.607**	**11.143**	**464**

Omschrijving	Gemeente	Begroting 2019	Realisatie 2019	Afwijking 2019
Inspectie kinderopvang	Aalsmeer	62.308	66.344	-4.036
Inspectie kinderopvang	Amstelveen	214.893	189.943	24.950
Inspectie kinderopvang	Diemen	62.000	61.049	951
Inspectie kinderopvang	Ouder-Amstel	48.080	29.098	18.982
Inspectie kinderopvang	Uithoorn	75.901	61.526	14.375
Subtotaal		**463.182**	**407.960**	**55.222**
Legionella preventie	Aalsmeer	1.903	1.891	12
Legionella preventie	Amstelveen	5.431	5.414	18
Legionella preventie	Diemen	1.700	1.740	-40
Legionella preventie	Ouder-Amstel	815	829	-14
Legionella preventie	Uithoorn	1.778	1.754	24
Subtotaal		**11.628**	**11.628**	**0**
Jeugdgezondheidszorg	Aalsmeer	729.082	710.140	18.942
Jeugdgezondheidszorg	Amstelveen	2.080.737	2.033.147	47.589
Jeugdgezondheidszorg	Diemen	651.249	653.468	-2.220
Jeugdgezondheidszorg	Ouder-Amstel	312.374	311.470	905
Jeugdgezondheidszorg	Uithoorn	681.174	658.572	22.602
Subtotaal		**4.454.615**	**4.366.797**	**87.818**
Crisisdienst	Aalsmeer	16.995	11.954	5.041
Crisisdienst	Amstelveen	48.501	34.225	14.276
Crisisdienst	Diemen	15.180	11.000	4.180
Crisisdienst	Ouder-Amstel	7.281	5.243	2.038
Crisisdienst	Uithoorn	15.878	11.086	4.792
Subtotaal		**103.836**	**73.508**	**30.328**
Hygiënisch woningtoezicht	Aalsmeer	0	1.818	-1.818
Hygiënisch woningtoezicht	Amstelveen	0	5.204	-5.204
Hygiënisch woningtoezicht	Diemen	7.352	1.673	5.679
Hygiënisch woningtoezicht	Ouder-Amstel	0	797	-797
Hygiënisch woningtoezicht	Uithoorn	0	1.686	-1.686
Subtotaal		**7.352**	**11.177**	**-3.825**
Beschikbaarheid lijkschouwing	Aalsmeer	10.191	9.671	520
Beschikbaarheid lijkschouwing	Amstelveen	29.085	27.688	1.397
Beschikbaarheid lijkschouwing	Diemen	9.103	8.899	204
Beschikbaarheid lijkschouwing	Ouder-Amstel	4.366	4.242	125
Beschikbaarheid lijkschouwing	Uithoorn	9.522	8.969	553
Subtotaal		**62.267**	**59.468**	**2.799**

Plustaken

Omschrijving	Gemeente	Begroting 2019	Realisatie 2019	Afwijking 2019
Ondersteuning Z&O	Aalsmeer	0	0	0
Ondersteuning Z&O	Amstelveen	0	0	0
Ondersteuning Z&O	Diemen	12.088	19.379	-7.291
Ondersteuning Z&O	Ouder-Amstel	5.798	9.237	-3.439
Ondersteuning Z&O	Uithoorn	12.643	19.530	-6.887
Subtotaal		**30.528**	**48.146**	**-17.617**
De gezonde school	Aalsmeer	12.716	0	12.716
De gezonde school	Amstelveen	0	0	0
De gezonde school	Diemen	0	0	0
De gezonde school	Ouder-Amstel	0	0	0
De gezonde school	Uithoorn	0	0	0
Subtotaal		**12.716**	**0**	**12.716**
Pilot Technische Hygiënezorg	Aalsmeer	0	3.607	-3.607
Pilot Technische Hygiënezorg	Amstelveen	0	10.327	-10.327
Pilot Technische Hygiënezorg	Diemen	0	3.319	-3.319
Pilot Technische Hygiënezorg	Ouder-Amstel	0	1.582	-1.582
Pilot Technische Hygiënezorg	Uithoorn	0	3.345	-3.345
Subtotaal		**0**	**22.181**	**-22.181**

Bedrijfsvoering

Omschrijving	Gemeente	Begroting 2019	Realisatie 2019	Afwijking 2019
Bedrijfsvoering	Aalsmeer	102.160	99.993	2.167
Bedrijfsvoering	Amstelveen	285.908	286.283	-376
Bedrijfsvoering	Diemen	87.833	92.014	-4.180
Bedrijfsvoering	Ouder-Amstel	43.747	43.857	-110
Bedrijfsvoering	Uithoorn	95.232	92.732	2.500
Subtotaal		**614.880**	**614.880**	**0**
Huisvesting	Aalsmeer	86.132	78.674	7.458
Huisvesting	Amstelveen	241.052	225.246	15.806
Huisvesting	Diemen	74.053	72.396	1.658
Huisvesting	Ouder-Amstel	32.249	34.507	-2.258
Huisvesting	Uithoorn	80.291	72.961	7.330
Subtotaal		**513.777**	**483.784**	**29.993**

Bankkosten & mutaties reserves

Omschrijving	Gemeente	Actualisatie 2019	Realisatie 2019	Afwijking 2019
Bankkosten	Aalsmeer	0	39	-39
Bankkosten	Amstelveen	0	113	-113
Bankkosten	Diemen	0	36	-36
Bankkosten	Ouder-Amstel	0	17	-17
Bankkosten	Uithoorn	0	36	-36
Subtotaal		**0**	**242**	**-242**
Toevoeging Algemene reserve	Diemen	**10.075**	**10.075**	**0**
Toevoeging reserve huisvesting	Diemen	**5.038**	**5.038**	**0**
Onttrekking reserve pilot THZ	Aalsmeer	0	-3.607	3.607
Onttrekking reserve pilot THZ	Amstelveen	0	-10.327	10.327
Onttrekking reserve pilot THZ	Diemen	0	-3.319	3.319
Onttrekking reserve pilot THZ	Ouder-Amstel	0	-1.582	1.582
Onttrekking reserve pilot THZ	Uithoorn	0	-3.345	3.345
Subtotaal		**0**	**-22.181**	**22.181**

3.5 Resultaatbestemming 2019

Het met de gemeenten na te verrekenen bedrag is € 207.944 voordelig.

GR OGZ Amstelland 2019	Begroting 2019	Realisatie 2019	Afwijking 2019
Basistaken	5.770.933	5.587.839	183.093
Plustaken	43.245	70.327	-27.082
Bedrijfsvoering	1.128.657	1.098.906	29.752
Toevoeging reserve huisvesting via Diemen	5.038	5.038	0
Toevoeging Algemene reserve via Diemen	10.075	10.075	0
Subtotaal lasten	**6.957.947**	**6.772.185**	**185.763**
Onttrekking reserve pilot Hygiëne		22.181	-22.181
Subtotaal dekking reserves	**0**	**22.181**	**-22.181**
Te verrekenen met GR gemeenten	**6.957.947**	**6.750.004**	**207.944**

Het na te verrekenen bedrag van € 207.944 wordt teruggerekend naar de gemeenten door de bijdragen uit de begroting 2019 te vergelijken met de realisatie 2019.

Gemeente	Jaarbijdragen 2019	Realisatie 2019	Te verrekenen met GR gemeenten
Aalsmeer	1.130.827	1.087.416	43.411
Amstelveen	3.217.652	3.113.297	104.354
Diemen	1.033.339	1.035.128	-1.790
Ouder-Amstel	501.558	486.181	15.377
Uithoorn	1.074.573	1.027.981	46.592
Eindtotaal	**6.957.947**	**6.750.004**	**207.944**

Bijlage – overzicht Vaccinatiegraden

Overzicht vaccinatiegraad Rijksvaccinatieprogramma, verslagjaar 2015-2019 (bron: RIVM)

	AALSMEER				
	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**
Zuigelingen (2 jaar)					
DKTP basisimmuun	95,00%	95,80%	97,20%	93,30%	94,4
Hib volledig afgesloten	96,70%	96,60%	97,80%	94,30%	94,7
Hepatitis B	95,00%	95,50%	96,90%	93,30%	94,4
BMR basisimmuun	97,20%	96,90%	98,40%	93,60%	94,7
Men. C /ACWY volledig afgesloten	96,90%	97,50%	98,80%	94,30%	94,4
Pneumokokken volledig afgesloten	95,30%	96,10%	96,90%	94,60%	95,1
Kleuters (5 jaar)					
DKTP gerevaccineerd	94,90%	93,20%	94,50%		
DKTP voldoende gevaccineerd	97,20%	95,60%	96,90%	94,60%	97,5
Schoolkinderen (10 jaar)					
DTP volledig afgesloten	95,20%	94,90%	95,40%	94,50%	94,2
BMR volledig afgesloten	95,90%	94,90%	94,90%	94,20%	94,7
HPV	69,50%	57,50%	63,50%	54,20%	39,8

	AMSTELVEEN				
	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**
Zuigelingen (2 jaar)					
DKTP basisimmuun	91,70%	92,30%	90,80%	91,70%	89,6
Hib volledig afgesloten	93,00%	93,20%	92,40%	92,90%	91,2
Hepatitis B	89,60%	87,20%	87,40%	85,60%	84,7
BMR basisimmuun	93,50%	94,10%	94,10%	93,00%	91,9
Men. C / ACWY volledig afgesloten	91,40%	89,80%	90,30%	88,80%	87,8
Pneumokokken volledig afgesloten	91,30%	90,40%	91,90%	91,30%	89,3
Kleuters (5 jaar)					
DKTP gerevaccineerd	83,80%	85,80%	82,60%		
DKTP voldoende gevaccineerd	90,20%	90,70%	88,10%	88,50%	89,3
Schoolkinderen (10 jaar)					
DTP volledig afgesloten	90,60%	89,30%	88,90%	86,40%	85,1
BMR volledig afgesloten	90,70%	89,30%	89,90%	87,40%	87,2
HPV	71,00%	63,50%	63,70%	57,60%	50,7

	DIEMEN				
	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**
Zuigelingen (2 jaar)					
DKTP basisimmuun	96,70%	90,10%	94,40%	93,80%	92,2
Hib volledig afgesloten	96,70%	92,10%	95,40%	94,40%	92,8
Hepatitis B	96,30%	90,90%	94,00%	93,50%	90,3
BMR basisimmuun	96,00%	94,90%	96,10%	96,10%	94,4
Men. C / ACWY volledig afgesloten	96,70%	94,50%	95,80%	95,30%	93,5
Pneumokokken volledig afgesloten	95,60%	90,10%	94,70%	95,80%	93,1
Kleuters (5 jaar)					
DKTP gerevaccineerd	91,80%	91,60%	91,90%		
DKTP voldoende gevaccineerd	95,10%	95,30%	93%	93,60%	89,5
Schoolkinderen (10 jaar)					
DTP volledig afgesloten	91,00%	92,40%	90,40%	89,80%	88,1
BMR volledig afgesloten	91,00%	92,40%	88,80%	90,20%	87,7
HPV	58,60%	64,80%	56,70%	45,30%	43,6

	OUDER-AMSTEL				
	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**
Zuigelingen (2 jaar)					
DKTP basisimmuun	94,50%	95,10%	97,00%	93,70%	99,3
Hib volledig afgesloten	95,30%	93,20%	97,00%	94,30%	99,3
Hepatitis B	93,80%	93,20%	94,80%	94,30%	98,6
BMR basisimmuun	96,10%	95,10%	98,50%	94,90%	99,3
Men. C / ACWY volledig afgesloten	95,30%	94,40%	98,50%	94,90%	98,6
Pneumokokken volledig afgesloten	92,20%	91,40%	95,60%	94,30%	99,3
Kleuters (5 jaar)					
DKTP gerevaccineerd	91,20%	91,20%	94,50%		
DKTP voldoende gevaccineerd	95,30%	94,10%	97,30%	96,60%	95,9
Schoolkinderen (10 jaar)					
DTP volledig afgesloten	95,90%	92,60%	95,00%	92,90%	93,2
BMR volledig afgesloten	95,90%	92,60%	95,00%	92,90%	93,9
HPV	68,30%	75,30%	63,60%	57%	58,4

	UITHOORN				
	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**
Zuigelingen (2 jaar)					
DKTP basisimmuun	97,00%	94,20%	94,40%	93,40%	94,6
Hib volledig afgesloten	97,00%	94,90%	95,10%	94,10%	95,9
Hepatitis B	96,70%	93,50%	93,70%	93,40%	94,0
BMR basisimmuun	98,10%	95,60%	95,40%	95,30%	96,8
Men. C / ACWY volledig afgesloten	97,80%	94,90%	95,40%	94,10%	94,6
Pneumokokken volledig afgesloten	96,30%	93,90%	94,00%	93,40%	93,4
Kleuters (5 jaar)					
DKTP gerevaccineerd	93,40%	92,70%	92,50%		
DKTP voldoende gevaccineerd	95,50%	94,60%	93,80%	92,30%	94,8
Schoolkinderen (10 jaar)					
DTP volledig afgesloten	94,90%	94%	92,90%	91,70%	92,9
BMR volledig afgesloten	94,40%	94%	93,20%	91,70%	93,7
HPV	72,20%	62,90%	55,50%	51,30%	48,2

Gemeente Amsterdam

Bezoekadres
Oudezijds Voorburgwal 300
1012 GL Amsterdam

Postbus 1078
1000 BB Amsterdam
Telefoon 020 254 9000
amsterdam.nl

Nr. 357.301.19-A

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling OGZ Amstelland

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel
Wij hebben de jaarrekening 2019 van de Gemeenschappelijke Regeling OGZ Amstelland te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de Gemeenschappelijke Regeling OGZ Amstelland op 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving.

De jaarrekening bestaat uit:
1 de balans per 31 december 2019;
2 het overzicht van baten en lasten over 2019 met de toelichtingen;
3 het overzicht van de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling;
4 de paragraaf inzake de Wet Normering Topinkomens (WNT).

De basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Gemeenschappelijke Regeling OGZ Amstelland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit
De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves. Deze goedkeuringstolerantie is door het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling OGZ Amstelland

vastgelegd in het controleprotocol voor de accountantscontrole van de jaarrekening 2019. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de toleranties gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2019.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:
- de programmaverantwoording;
- de verplichte paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie in overeenstemming met de BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling OGZ Amstelland voor de jaarrekening voor de jaarrekening
Het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling OGZ Amstelland is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de BBV.

Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het bestuur ook verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Amsterdam, 28 april 2020

T.J.J.M. Veerman RA
Auditdienst ACAM

Bestuurlijke samenvatting

Jaarrekening 2019
Gemeenschappelijke Regeling OGZ Amstelland

Voorwoord

Jeugdgezondheidszorg (JGZ)

Gezondheidsbevordering, Epidemiologie en Beleidsadvisering

Milieu en Gezondheid

Hygiëne en Inspectie

Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (Vangnet)

Forensische Geneeskunde

Financiën

colofon

INHOUD

Voorwoord	4
Jeugdgezondheidszorg	5
Gezondheidsbevordering, epidemiologie en beleidsadvisering	10
Milieu en Gezondheid	11
Hygiëne en Inspectie	12
Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (Vangnet)	13
Forensische Geneeskunde	15
Financiën	18
Colofon	19

Voorwoord

In de Gemeenschappelijke Regeling (GR) OGZ Amstelland hebben de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn de taken in de openbare gezondheidszorg ondergebracht. In het kader van deze regeling , die in 2019 is geactualiseerd, voert de GGD Amsterdam-Amstelland haar taken in de regio Amstelland uit. De werkzaamheden zijn vastgelegd in productenboek 2018 en het Basispakket Jeugdgezondheidszorg (JGZ). Het Basispakket JGZ is in 2019 opnieuw vastgesteld. Het bestuur van de GR bestaat uit leden van de colleges van de deelnemende gemeenten:

Naam	Functie	Gemeente
De heer Marijn van Ballegooijen	Voorzitter	Amstelveen
Mevrouw Wilma Alink-Scheltema	Lid	Aalsmeer
De heer Jeroen Klaasse	Lid	Diemen
Mevrouw Barbara de Reijke	Lid	Ouder-Amstel
Mevrouw Ria Zijlstra	Lid	Uithoorn

Ook is in 2019 een evaluatie van de afspraken rond begroten en verantwoorden besproken en zijn afspraken hierover licht gewijzigd. Zo worden alle gezamenlijke kosten verdeeld naar de gemeenten op basis van inwoneraantallen.

De belangrijkste overige ontwikkelingen in 2019 kunt u per thema terugvinden in deze bestuurlijke samenvatting. Mocht u behoefte hebben aan verdieping op bepaalde onderwerpen, dan kunt u uiteraard de gehele jaarrekening raadplegen.

Jeugdgezondheidszorg

De afdeling Jeugdgezondheidszorg (JGZ) voert in alle gemeenten van de regio Amstelland werkzaamheden uit voor kinderen en ouders van prenataal – 9 maanden tot 18 jaar (en in MBO tot 23 jaar). Voor de 0-4 jarigen wordt er op de zes locaties van de JGZ gewerkt, maar vanaf 4 jaar wordt er zoveel mogelijk vanuit de scholen gewerkt om zo een goed bereik te hebben en verbinding met het onderwijs te maken.

JGZ werkt vanuit de visie dat alle kinderen het recht hebben om gezond, veilig en kansrijk op te groeien. Jeugdgezondheidszorgprofessionals (JGZ-professionals) dragen daaraan bij door problemen of risico's zo vroeg mogelijk te signaleren zodat actie kan worden ondernomen. Hierbij dient het concept van positieve gezondheid als uitgangspunt. Er wordt een beroep gedaan op veerkracht en zelfregie waarbij de klant, ouders en met name kinderen, centraal staan. Waar nodig ondersteunt de JGZ ouders en kinderen hun veerkracht te vergroten. Een brede blik op gezondheid en een multidisciplinaire samenwerking met onze partners zoals de jeugdhulpverlening, de wijkteams en het onderwijs zijn cruciaal om werken aan positieve gezondheid vorm te geven. Immers, gezondheid en welbevinden zijn onlosmakelijk verbonden met participatie, zingeving en kwaliteit van leven.

Bereik kinderen

JGZ streeft naar een permanent hoog bereik van kinderen en hun ouders. Net als voorgaande jaren is de streefwaarde voor het bereik van 0- en 3-jarigen gesteld op 95% en voor 5-, 10-, 14- en 16-jarigen op 90%.

Aantal kinderen onder zorg	2016	2017	2018	2019
Aantal kinderen 0-4	8.068	7.963	8.001	7.869
Aantal kinderen PO	16.268	16.575	17.451	16.999
Aantal kinderen SBO en SVO	635	635	635	624
Aantal kinderen VO	9.960	10.018	9.445	9.354
Totaal aantal kinderen onder zorg	**34.931**	**35.191**	**35.532**	**34.846**

Locatie	0 jaar	3 jaar	5 jaar**	10 jaar**	14 jaar**	16 jaar**
Aalsmeer	100%	99%	98%	95%	95%	85%
Amstelveen Westwijk	100%	96%	93%	92%	93%	89%
Amstelveen Bourgondische Laan	98%	93%				
Diemen	99%	75%	97%	79%		
Duivendrecht*	98%	68%				
Ouderkerk a/d Amstel*	99%	99%	96%	89%		
Uithoorn	100%	97%	100%	94%	95%	93%
Totaal Amstelland	**99%**	**93%**	**96%**	**91%**	**94%**	**89%**

* Omdat Duivendrecht geen JGZ-locatie heeft, is op aanvraag van de gemeente Ouder-Amstel het bereik van 0- en 3-jarigen voor de plaatsen Duivendrecht en Ouderkerk a/d Amstel berekend op basis van de woonplaats (postcode) van het kind. Voor de andere gemeenten/plaatsen is het bereik berekend op basis van dossierlocatie.

** Bereik van 5-, 10-, 14- en 16-jarigen is berekend op basis van de begeleidende JGZ-locatie horende bij de schoollocatie van een leerling

Het gemiddeld bereik van 0-jarigen was 99,2%. Bij de 3-jarigen was dit 92,5% , wat wil zeggen dat 92% van de 3-jarigen op het reguliere moment is gezien. Omdat het moeilijk is om vacatures in te vullen, is in een deel van 2019 met een onvolledige bezetting gewerkt. In de werkzaamheden is voorrang gegeven aan de 0- en 1-jarigen. Hierdoor is op de locaties Bourgondische Laan en Diemen een aantal driejarigen later gezien, op inmiddels 4-jarige leeftijd. Deze vier jarigen worden niet in de automatisch gegenereerde bereikcijfers meegenomen. Dit zorgt voor een vertekend beeld van het bereik onder driejarigen (zie onderstaande tabel "Bereik conform reguliere planning"). Het werkelijke (totale) bereik ligt op 97%-99%. Omdat 92% van de driejarigen uit Duivendrecht op de locatie in Diemen onder zorg zijn, is ook daar het bereikpercentage vertekend. Ditzelfde geldt voor de bereikcijfers van 10-jarigen, die voor een deel pas op 11-jarige leeftijd is gezien

Indicatoren

Met het vaststellen van het nieuwe Basispakket Jeugdgezondheidszorg zijn ook een aantal nieuwe indicatoren vastgelegd.

Samen Starten

In het kader van Samen Starten voert een jeugdverpleegkundige een gesprek (consult) met ouders van nieuwgeboren kinderen. In dit gesprek komen onderwerpen als jeugd, relatie, financiën en huisvesting aan de orde. Het gesprek is ter ondersteuning van de ouders geeft de verpleegkundige de mogelijkheid om de gezinssituatie in kaart te brengen.

	2018		2019	
Samen Starten	**consulten**	**bereik**	**consulten**	**bereik**
Aalsmeer	278	97,5%	244	96,4%
Amstelveen	782	95,2%	787	94,7%
Diemen	297	92,8%	362	92%
Ouder-Amstel	81	100%	72	93,5%
Uithoorn	262	97%	248	93,2%
Totaal	**1.700**	**95,6%**	**1.713**	**94,1%**

Verwijzingen naar Vroeg- en Voorschoolse Educatie (VVE)

De jeugdgezondheidszorg verwijst kinderen in de leeftijd van 11 maanden tot 4 jaar door naar de Vroeg- en Voorschoolse Educatie (VVE). De gehanteerde verwijscriteria verschillen per gemeente.

Indicering VVE	**Aantal**	**%**
Aalsmeer	39	2%
Amstelveen	110	3%
Diemen	89	8%
Ouder-Amstel	11	4%
Uithoorn	61	7%
Totaal	**310**	**5%**

Stevig Ouderschap

Stevig Ouderschap is een preventief programma ter ondersteuning van kwetsbare gezinnen daarmee grote(re) problemen te voorkomen. Onderstaande tabel geeft het aantal gezinnen dat in een jaar nieuw in zorg zijn.

Stevig Ouderschap	**2018**	**2019**
Aalsmeer	4	19
Amstelveen	23	18
Diemen	10	10
Ouder-Amstel	3	4
Uithoorn	11	8
Totaal	**51**	**59**

Ziekteverzuimbegeleiding Voortgezet Onderwijs

Bij twee weken aaneengesloten verzuim, of driemaal binnen zes weken wordt de leerling en ouder uitgenodigd voor een consult bij de Jeugdarts. Samen wordt de belastbaarheid van de leerling vastgesteld en er worden afspraken gemaakt. Met toestemming van leerling en ouders worden de afspraken gedeeld met school. Wanneer het ongeoorloofd verzuim betreft dan wordt er nauw samengewerkt met de leerplichtambtenaar en school om de leerling weer op gang te helpen.

Aantal ziekteverzuim-begeleiding	**2018**	**2019**
Aalsmeer	12	15
Amstelveen	173	139
Uithoorn	46	75
Totaal	**231**	**229**

Gezondheidsbevordering, Epidemiologie en Beleidsadvisering

De afdeling Epidemiologie, Gezondheids-bevordering en Zorginnovatie (EGZ) van de GGD meet onder andere de staat van de gezondheid van de bevolking in Amsterdam en de Amstelland gemeenten. De onderzoeksresultaten worden meegenomen in het gezondheidsbeleid en toegepast bij gezondheidsbevordering en zorginnovatie (tevens verzorgd door deze afdeling). Hierbij kan gedacht worden aan het bevorderen van een gezonde leefstijl, een gezonde school of een gezonde wijk.

Jeugdgezondheidsmonitor
In 2019 is de Jeugdgezondheidsmonitor gepubliceerd en zijn hierover met de Amstelland gemeenten gesprekken gevoerd en presentaties verzorgd voor verschillende partijen (o.a. raadsleden, lokale zorgverleners, welzijnsverwerkers).

Alle verzamelde gegevens zijn gepubliceerd op Gezondheid in Beeld (GIB), de interactieve website van de GGD Amsterdam. Op deze website bepaalt de bezoeker zelf welke informatie hij/zij wil zien. Na het kiezen van een informatiebron en onderwerp wordt de informatie op het scherm getoond in de vorm van tabellen, kaarten, taartgrafieken, histogrammen en lijndiagrammen.

Gezondheidsbevordering
In het kader van gezondheidsbevordering voert de GGD het programma 'de Gezonde School' uit op scholen in het voortgezet onderwijs. Met 9 scholen voor voortgezet onderwijs in de Amstelland Gemeenten zijn Gezonde School gesprekken gevoerd, op basis van het Schoolgezondheidsprofiel. Onderwerpen die in dit kader aan de orde komen zijn welbevinden en sociale veiligheid, genotmiddelen, voeding, bewegen en sport, relaties en seksualiteit, mediawijsheid en slapen. Ook externe partijen als Trimbos, Brijder en MEE doen mee aan deze bijeenkomsten.

Alle gemeenten zijn ondersteund bij de anti-rook campagne 'Stoptober'. In Uithoorn zijn meerdere gesprekken geweest over statushouders en er is advies gegeven over de nota volksgezondheid. In Ouder- Amstel is deelgenomen aan de bijeenkomst psychische gezondheid. In Aalsmeer en Amstelveen is de GGD ook betrokken bij Valpreventie.

Milieu en Gezondheid

Het team Milieu en Gezondheid heeft gewerkt aan het voorkomen of verminderen van negatieve gezondheidseffecten en het bevorderen van positieve gezondheidseffecten als gevolg van milieufactoren bij mensen in het verzorgingsgebied. Het gaat daarbij om verschillende factoren zoals lucht, bodem, geluid, hitte, binnenmilieu, elektromagnetische velden, biologische factoren, chemische stoffen, loden waterleidingen en ziekteclusters. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende taken: signaleren van ongewenste situaties, voorlichting en risicocommunicatie, behandelen van meldingen van burgers en adviseren aan de gemeente.

In 2019 is verschillende malen geadviseerd over de relatie van gezondheid met ruimtelijke ordening en de vele activiteiten rondom de Omgevingswet. Daarnaast was er aandacht voor geluid, luchtkwaliteit in het algemeen, Schiphol en houtrook. Biomassacentrales en loden waterleidingen waren actuele onderwerpen waar het team zich mee bezig heeft gehouden.

Onderzoek Schiphol
De GGD Amsterdam is (net als de GGD Kennemerland) betrokken bij het meerjarige onderzoek naar de gezondheidseffecten van ultrafijn stof in de omgeving van Schiphol. Het onderzoek wordt uitgevoerd in opdracht van het RIVM, deels in de Amstelland gemeenten. Dit onderzoek wordt niet gefinancierd met geld vanuit deze gemeenten, maar omdat de resultaten voor Amstelland belangrijk zijn, wordt het wel genoemd in dit jaarverslag.
https://www.rivm.nl/fijn-stof/ultrafijn-stof/onderzoek-gezondheidsrisicos-schiphol

De GGD Amsterdam was mede-auteur van het onderzoek naar korte termijn gezondheidseffecten. Ook hebben we meegewerkt aan het opstellen van de Q&A's en zijn we aanwezig geweest op een druk bezochte informatie-avond voor gemeentes en omwonenden waar het RIVM de bevindingen van het onderzoek heeft toegelicht. De komende twee jaar zullen de lange termijn effecten van blootstelling aan ultrafijn stof worden onderzocht.
https://www.rivm.nl/publicaties/onderzoek-naar-gezondheidseffecten-van-kortdurende-blootstelling-aan-ultrafijn-stof

	Meldingen	Adviezen/Voorlichting	Totaal
Aalsmeer	3	5	8
Amstelveen	21	9	30
Ouder-Amstel	4	11	15
Uithoorn	4	5	9
Diemen	9	15	24
Totaal	**41**	**45**	**86**

Hygiëne en Inspectie

Het team Hygiëne en Inspectie heeft twee taken:

- Toezicht op kinderdagverblijven, buitenschoolse opvang, gastouderbureaus, gastouders, maatschappelijke ondersteuningsvoorzieningen (zoals dagbesteding, ambulante ondersteuning, hulp bij huishouden etc.) en tatoeage- en piercingstudio's.
- Advies in het kader van de Wet publieke gezondheid om de hygiëne en infectiepreventie bij diverse instellingen en collectieve voorzieningen te verbeteren.

Alle kinderdagverblijven, buitenschoolse opvang en gastouderbureaus zijn in 2019 jaarlijks geïnspecteerd. Van de gastouders is in 2019 77% geïnspecteerd. In 2018 was dit nog 10%. In 2019 heeft het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelenheid extra financiële middelen beschikbaar gesteld om het toezicht op de gastouderopvang te intensiveren. Deze intensivering bestond o.a. uit een thematisch onderzoek naar gastouders die bij meerdere gastouderbureaus zijn aangesloten, meer jaarlijkse onderzoeken (36) verder zijn er quick-scans (46) gedaan en zijn er onderzoeken binnen drie maanden na registratie (29) uitgevoerd. Ook is er uitgebreider gekeken naar de kwaliteit van het gastouderbureau.

In de Wet kinderopvang is het toezicht belegd bij de GGD en de handhaving bij de gemeente. Per 1 april 2019 is (landelijk) het Herstelaanbod ingevoerd. Dit houdt in dat de toezichthouder in veel gevallen aan de houder van een kindercentrum of gastoudervoorziening aanbiedt om overtredingen binnen een kort tijdsbestek te herstellen. Indien dit het geval is, kan tijdrovende handhaving worden voorkomen. Mocht het herstel niet of niet voldoende zijn uitgevoerd, dan volgt alsnog handhaving door de gemeente

De tweede taak van het team Hygiëne & Inspectie in het kader van de Wet publieke gezondheid (Wpg) is in 2019 wederom actief opgepakt. Gemeenten zijn op basis van de (Wpg) verantwoordelijk voor de uitvoering van taken op het gebied van de publieke gezondheidszorg. Om de verspreiding van infectieziekten te beperken én te voorkomen, zijn maatregelen op het gebied van hygiëne en infectiepreventie (technische hygiënezorg) noodzakelijk (Wpg, art. 2, lid 2f).

De GR OGZ Amstelland heeft zowel in 2018 als in 2019 extra financiële middelen beschikbaar gesteld om een pilot Technische Hygiënezorg uit te voeren. De resultaten hiervan zijn met alle individuele gemeenten besproken en hebben geleid tot structurele investeringen voor technische hygiënezorg in de komende jaren. Het resultaat hiervan is dat elke gemeente in de toekomst een goed beeld heeft van de aanwezige collectieve voorzieningen én de risico's op het gebied van hygiëne en infectiepreventie per (type) voorziening. De GGD adviseert zo nodig aan de locaties om specifieke interventies uit te voeren om de hygiëne en infectiepreventie te verbeteren.

Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (Vangnet)

De afdeling Vangnet MGGZ (Vangnet) houdt zich bezig met personen die zich in een sociaal maatschappelijke crisis bevinden. Het gaat hierbij om mensen met psychiatrische en/of psychosociale problematiek die hulp nodig hebben doordat zij overlast veroorzaken en/of hulpbehoevend zijn. De problematiek kan acuut zijn maar ook al lang bestaan. Deze OGGZ-cliënten mijden vaak zorg of hebben geen (adequate) hulpvraag. De reguliere hulpverlening kent de cliënt vaak niet, is de cliënt uit het oog verloren of is nog niet in staat een adequate behandeling te bieden. Intrinsiek aan het OGGZ-takenpakket is dat de interventies een hoog "crisis" gehalte hebben. Meestal gaat het om chronische problemen en komen cliënten meerdere malen in beeld.

Vangnet kent een 24-uurs crisisdienst. Hier komen meldingen binnen van de politie en van de gemeentelijke meldpunten Zorg en Overlast. Tijdens kantooruren (openingsuren van gemeentelijke meldpunten) zijn de hulpverleners van Vangnet alleen actief in de gemeenten Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn. Aalsmeer en Amstelveen handelen eigen meldingen af. Buiten kantooruren zijn de hulpverleners van Vangnet in alle regiogemeenten actief.

GGD Amsterdam verzorgt in de hele regio Amstelland het Hygiënisch Woningtoezicht. Als bij vervuilde of verrommelde woningen sprake is van gevaar voor de omgeving of gevaar voor de publieke gezondheid kunnen ambtenaren van het Hygiënisch Woningtoezicht op basis van de Woningwet en de Omgevingswet ingrijpen. In het ergste geval leidt dit tot ontruiming van woningen.

Het aantal crisismeldingen in 2018 is ten opzichte van 2017 gedaald. Mogelijke oorzaken hiervan kunnen zijn o.a. de directe lijn tussen de politie en de spoedeisende psychiatrie. Hierdoor is de inzet en betrokkenheid van de GGD minder noodzakelijk en mogelijk heeft de inzet van de lokale zorgnetwerken een preventieve invloed om crisissituaties terug te dringen en mogelijk te voorkomen.
Het aantal meldingen ondersteuning zorg en overlast (alleen DUO-gemeenten) vertoont een lichte daling in 2018, ten opzichte van 2016 en 2017. Deze afname heeft waarschijnlijk te maken met de lokale zorgnetwerken die meer werk tot zich nemen.
De totale indicatoren zien er per product over heel 2018 als volgt uit:

Vangnet Amstelland	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**
Crisisdienst	246	265	182	171
Zorg & Overlast	187	120	116	112
Hygiënisch Woningtoezicht	45	81	44	26
Totaal	**478**	**466**	**342**	**309**

Uitgesplitst naar de Amstelland-gemeenten ziet de verdeling er als volgt uit:

	Amstelveen	Aalsmeer	Diemen	Ouder-Amstel	Uithoorn	Totaal
Crisisdienst	68	5	30	11	57	**171**
Meldingen HWT	12	4	2	2	6	**26**
Ontruimingen HWT	-	-	-	-	-	**-**
Wijk-GGD	3	1	46	18	44	**112**
Totaal	**108**	**18**	**105**	**39**	**112**	**382**

De ondersteuning van de gemeentelijke meldpunten Zorg en Overlast (tijdens kantooruren) is een plustaak die alleen door de gemeenten Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn worden afgenomen. De meldpunten van Aalsmeer en Amstelveen hebben ondersteuning van eigen hulpverleners. In vier gevallen is Vangnet tijdens kantooruren (i.e. buiten de crisisdienst) ingezet op meldingen uit Aalsmeer en Amstelveen. In 2018 was dit nog in 10 gevallen.

Forensische Geneeskunde

De afdeling Forensische Geneeskunde regelt de inzet van onafhankelijke artsen en verpleegkundigen bij medisch onderzoek van overledenen, en slachtoffers en daders van zedendelicten en geweld. Ook leveren zij medische zorg aan arrestanten op de politiebureaus in de regiogemeenten.

Het team forensisch artsen
De forensisch artsen werken op het grensgebied tussen justitie en zorg. Zij verrichten 24/7 medische forensische taken zoals lijkschouwingen, onderzoek van slachtoffers en daders van geweld en zedendelicten, en bloedafnames in het kader van de Wet Middelengebruik in verkeer en de Wet Middelengebruik bij geweldsdelicten. De artsen werken veelal in opdracht van politie en justitie.
Daarnaast worden de forensisch artsen gevraagd voor medisch advies en/of contraexpertise (second opinion) door de rechtbank en wordt er medische zorg verleend aan arrestanten.

Het team forensisch verpleegkundigen
De forensisch verpleegkundigen brengen 2x per dag op vaste tijden bij de cellencomplexen van de politie alle voorkomende medische problemen in kaart, handelen deze af of dragen ze over aan de dienstdoende forensisch arts.
Daarnaast verzorgen de forensisch verpleegkundigen nazorg bij slachtoffers van zedendelicten. Dit houdt in dat de forensisch verpleegkundigen, nadat ze geassisteerd hebben bij het zedenonderzoek, de nazorg coördineren en het contact met het slachtoffer onderhouden gedurende de weken na het incident.
Sinds eind 2017 houden de forensisch verpleegkundigen een spreekuur voor slachtoffers van vrouwelijke genitale verminking (VGV) op de locatie OLVG West.

inzet Lijkschouw 2019

	Lijkschouw	Euthanasie
Aalsmeer	5	10
Amstelveen	59	31
Diemen	6	5
Ouder Amstel	0	5
Uithoorn	4	24
Totaal Amstelland	**74**	**75**

Financiën

Het financieel resultaat over 2019 bedraagt € 207.944 positief en is als volgt opgebouwd:

GR OGZ Amstelland	Begroting 2019	Realisatie 2019	Afwijking 2019
Basistaken	5.770.933	5.587.839	183.093
Plustaken	43.245	70.327	-27.082
Bedrijfsvoering	1.128.657	1.098.906	29.752
reserves	15.113	15.113	0
Subtotaal lasten	**6.551.967**	**6.298.549**	**253.418**
Onttrekking reserve pilot Hygiëne	0	22.181	-22.181
Te verrekenen met GR gemeenten	**6.957.947**	**6.750.004**	**207.944**

Het positieve resultaat van € 207.944 vloeit terug naar de deelnemende gemeenten op basis van de afgesproken verdeelsleutel.

Eigen vermogen
De algemene reserve eind 2019 bedraagt € 660.530. Dit is 9,5 % van de omzet van de GR OGZ Amstelland.

Colofon

Dit is een uitgave van de Gemeenschappelijke Regeling OGZ Amstelland
April 2020.

Begroting 2021

Gemeenschappelijke Regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland

Versie: 1.6

d.d. 18-03-2020

Gemeente Aalsmeer

Gemeente Amstelveen

Gemeente Diemen

gemeente Ouder-Amstel

Gemeente Uithoorn

Inhoudsopgave

Voorwoord **3**
1 Programma's **4**
1.1 Gezondheidsbevordering, epidemiologie en beleidsadvisering 5
1.2 Milieu en Gezondheid 8
1.3 Algemene infectieziekten, soa-aids en tuberculosebestrijding 9
1.3.1 Algemene infectieziekten 9
1.3.2 TBC bestrijding 10
1.3.3 SOA Polikliniek 11
1.4 Hygiëne en Inspectie 12
1.4.1 Inspectie Kinderopvang 12
1.4.2 Hygiënezorg en Legionella preventie 13
1.4.3 Verlenen van vergunningen tatoeëren en piercen 13
1.5 Jeugdgezondheidszorg 15
1.6 Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (Vangnet) 20
1.7 Beschikbaarheid lijkschouwing 21
1.8 Bedrijfsvoering 22
1.9 Algemene dekkingsmiddelen 23
1.10 Onvoorzien 23

2 Verplichte paragrafen **24**
2.1.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 24
2.1.2 Solvabiliteitsratio 26
2.1.3 Netto schuldquote 26
2.1.4 Structurele exploitatieruimte 26
2.1.5 EMU-saldo 27
2.1.6 Onderhoud kapitaalgoederen 27
2.1.7 Financiering 27
2.1.8 Overhead 28
2.1.9 Wet normering topinkomens (WNT) 28

3 Begroting **29**
3.1 Begroting 2021 en verder 30
3.2 Begroting 2021 en verder per taakveld 31
3.3 Overzicht incidentele baten en lasten 31
3.4 Meerjarenbalans 32
3.5 Toelichtingen 34
3.5.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 34
3.5.2 Toelichting op de begroting 2021 35
3.5.3 Toelichting op de meerjarenbegroting 35
3.5.4 Toelichting op de meerjarenbalans 35

Bijlage 1 – Gemeentelijke bijdragen per taak **36**

Voorwoord

Voor u ligt de begroting 2021 van de Gemeenschappelijke Regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland (GR OGZ Amstelland), gebaseerd op de taken zoals beschreven in het productenboek en het basispakket Jeugdgezondheidszorg, en de bestuurlijk gemaakte afspraken die daarbij horen.

Begroting 2021
Deze begroting is gebaseerd op een nominale ontwikkeling voor de lonen in 2021 van 2,30%. Dit percentage is gebaseerd op de verwachte loonkostenstijgingen. Het definitieve percentage was bij het opstellen van deze begroting nog niet bekend. Paragraaf 4.2 van het convenant tussen de GR OGZ Amstelland en de gemeente Amsterdam, stelt dat er wordt geïndexeerd volgens de richtlijnen van de gemeenten Amsterdam.

De bedragen per basis- en/of plustaak worden met de GR afgerekend op basis van daadwerkelijke kosten. Het totaal bedrag wordt over de deelnemende gemeenten verdeeld volgens de inwoneraantallen per 01-01-2019 van het CBS. In de afrekening wordt er vervolgens gerekend met de inwoneraantallen per 01-01-2021.

Gemeente	Stand per 01-01-2019	Percentage
Aalsmeer	31.728	16,3%
Amstelveen	90.838	46,6%
Diemen	29.196	15,0%
Ouder-Amstel	13.916	7,1%
Uithoorn	29.424	15,1%
Totaal	**195.102**	**100,0%**

Bron: CBS

1 Programma's

De Gemeenschappelijke Regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland is er primair voor de uitvoering van de taken die door de dienst in het kader van de Wet publieke gezondheid standaard worden uitgevoerd voor alle gemeenten, zoals beschreven in het productenboek (vastgesteld op 5 april 2018) en losse afgesproken plustaken.

Gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland
De Wet publieke gezondheid bepaalt dat elke veiligheidsregio een GGD in stand moet houden en een aantal taken op het terrein van publieke gezondheid gezamenlijk uit moet voeren. Deze gezamenlijkheid is bedoeld om ook in tijden van een crisis een goed werkende organisatie op regionaal niveau te hebben, die gemeenten kunnen ondersteunen bij de aanpak van de crisis. De deelnemende gemeenten in deze gemeenschappelijke regeling hebben deze gemeenschappelijke regeling opgericht met het doel de taken op het terrein van de publieke gezondheid in gezamenlijkheid uit te voeren om op die manier invulling te geven aan de artikelen 1 en 2 van de Wet publieke gezondheid.

Er is daarbij sprake van de volgende onderscheidende activiteiten. De basistaken zijn:

- Epidemiologie & Gezondheidsbevordering (incl. de Gezonde School)
- Leefomgeving Milieu & Gezondheid
- Algemene Infectieziekten
- Tuberculose bestrijding
- SOA Polikliniek
- Inspectie Kinderopvang
- Legionella preventie & Technische Hygiënezorg
- Jeugdgezondheidszorg
- Crisisdienst (Vangnet & Advies)
- Hygiënisch woningtoezicht
- Lijkschouwing

De plustaken zijn:

- Ondersteuning van gemeentelijke meldpunten voor zorg en overlast voor de gemeente Diemen, Uithoorn en Ouder-Amstel.
- Extra inzet jeugdgezondheidszorg Diemen
- Thematisch onderzoek Technische Hygiënezorg voor de alle gemeenten

In de volgende paragrafen wordt per programma besproken:

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?
In de begroting 2021 zijn per programma doelstellingen en taken opgenomen, die passen binnen de taakomschrijving van de Gemeenschappelijke Regeling. Om onze doelstellingen te behalen voeren we allerlei activiteiten uit.

Wat gaat het kosten?
Hier beschrijven we schematisch wat de uitvoering van het programma in 2021 gaat kosten.

1.1 Gezondheidsbevordering, epidemiologie en beleidsadvisering

Gezondheidsachterstanden verkleinen en de gezondheid van de bewoners verbeteren zijn de kerntaken van Epidemiologie, Gezondheidsbevordering & Digitale Zorginnovatie (EGZ). Daarom doet EGZ onderzoek naar de gezondheid van de bevolking in Amsterdam en Amstelland. Het vertaalt de resultaten naar beleid en preventieve interventies. Interventies zijn gericht op de inwoners zelf en op hun sociale en fysieke omgeving. Beleidsadviezen geeft de afdeling op basis van gesignaleerde (risico's op) gezondheidsachterstanden en knelpunten in de preventieve zorg.

Epidemiologie
De afdeling Epidemiologie, Gezondheidsbevordering en Zorginnovatie (EGZ) doet onderzoek naar de gezondheid van jongeren, volwassenen en ouderen in Amsterdam en de Amstelland Gemeenten. Het onderzoek betreft:

1. epidemiologisch onderzoek naar de frequentie en verspreiding van gezondheidsproblemen onder de bevolking evenals naar (beïnvloedbare en niet-beïnvloedbare) determinanten die hieraan te grondslag liggen;
2. kwalitatief onderzoek ter exploratie van determinanten van gezondheid en welzijn;
3. onderzoek naar de mate waarin beoogde doelstellingen van een preventieprogramma/beleid zijn bereikt (doelrealisatie).

Gezondheidsbevordering
Gezondheidsbevordering ontwikkelt en implementeert preventieprojecten ter bevordering van gezond gedrag. Dit doet de afdeling door voorlichting en educatie aan doelgroepen en intermediairs. Gezondheidsbevordering heeft als doel het beschermen, bevorderen en/of behouden van gezondheid van (risico)groepen door planmatige, structurele en gedragsgerichte interventies.

Digitale Zorginnovatie
De digitale zorginnovatie draagt zorg voor de positionering van de GGD als partner, ontwikkelaar en uitvoerder van innovatieve en digitale dienstverlening op gebied van gezondheidszorg in Amsterdam en Amstelland.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?
Epidemiologie
Jeugdgezondheidsmonitor (4-19 jaar)
In de regio Amstelland worden jaarlijks door de GGD Amsterdam gegevens verzameld ten behoeve van de preventieve gezondheidsonderzoeken (PGO) door de Jeugdgezondheidszorg. Met Gezondheid in Beeld (GIB), de interactieve website van de GGD Amsterdam, kunnen deze monitorgegevens jaarlijks worden gepubliceerd. Met GIB kunnen elk jaar de gegevens over jongeren op het basisonderwijs (5- en 10/11-jarigen) en op het voortgezet onderwijs (13/14-jarigen, klas 2, en 15/16-jarigen, klas 4) worden gepubliceerd. Daarnaast maakt GIB het mogelijk om jaarlijks (over-)gewicht cijfers voor 6 leeftijdsgroepen te presenteren (voor 2- en 3-jarigen, voor 5- en 10/11-jarigen op het BaO en voor 13/14-jarigen, klas 2, en 15/16-jarigen, klas 4, op het VO). De cijfers kunnen op GIB worden gepresenteerd op gemeente- en wijkniveau.

Gezondheidsmonitor volwassenen en ouderen (19 jaar en ouder)
De gezondheidsmonitor volwassenen en ouderen wordt één keer in de vier jaar uitgevoerd. In 2020 wordt een gezondheidsmonitor uitgevoerd. De eerstvolgende monitor daarna staat gepland voor 2024. In de

begroting 2021 wordt al een bedrag gereserveerd ter dekking van de kosten van dit vierjaarlijkse onderzoek.

Gezondheid in Beeld
Gezondheid in Beeld is een makkelijk toegankelijke en interactieve website die inzicht geeft in de gezondheid, het welzijn, de leefstijl en de leefomgeving van de bevolking in het werkgebied van de GGD Amsterdam. Gezondheid in beeld wordt gevoed door gegevens uit de diverse monitorstudies die binnen de GGD Amsterdam plaatsvinden.

Beleidsadvisering
De GGD adviseert op diverse terreinen het bestuur over gezondheidsaspecten zoals bij het opstellen van de nota Volksgezondheidsbeleid. Werkzaamheden bestaan uit:

- het volgen en doorgeven van relevante regionale en landelijke ontwikkelingen;
- het signaleren en aandacht vragen voor gezondheidsproblemen en formuleren van passend beleid;
- het geven van ondersteuning aan de beleidsambtenaren van de gemeenten bij het ontwikkelen van lokaal gezondheidsbeleid.

Indien gewenst kan de juiste deskundigheid beschikbaar worden gesteld op diverse terreinen voor het adviseren van het bestuur van de gemeenten over gezondheidsaspecten zowel op het gebied van het totale volksgezondheidsbeleid als op specifieke onderdelen.

Gezondheidsbevordering
De Gezonde School
De Gezonde School aanpak heeft in het voortgezet onderwijs in 2018 vaste voet aan de grond gekregen. Met vrijwel alle scholen voor het voortgezet onderwijs zijn Gezonde School gesprekken gevoerd, om samen met de school, belangrijke gezondheidsthema's in beeld te krijgen. Vanaf het schooljaar 2020/2021 vinden op alle scholen voor het voortgezet onderwijs in de Amstelland gemeenten activiteiten plaats in het kader van de Gezonde School (gezonde school en genotmiddelen, relaties en seksualiteit en voeding en beweging).

Schoolgezondheidsprofiel
De VO scholen in Amstelland ontvangen elk schooljaar een Schoolgezondheidsprofiel. Dit op maat gemaakte rapport geeft, op basis van de gegevens uit 'Jij en Je Gezondheid', een goed beeld van de gezondheidssituatie van de leerlingen op school. Onderwerpen die aan bod komen zijn onder andere angst, depressie, alcoholgebruik, roken, drugsgebruik, gamegedrag, pesten en veilige en vrijwillige seks. In het schoolgezondheidsprofiel staat ook aangegeven hoe de school het doet ten opzichte van andere scholen in de regio. Het Schoolgezondheidsprofiel speelt een belangrijke rol bij de keuzes die de school maakt bij de Gezonde School aanpak.

Jij en Je Gezondheid
Jij en Je Gezondheid is een werkwijze waarmee leerlingen vanaf 12 jaar met (een verhoogde kans op) sociaaleconomische en sociaal medische problemen actief worden opgespoord, ondersteund en zo nodig toegeleid naar veelbelovende en effectieve (preventie) programma's. Jij en Je Gezondheid maakt hierbij gebruik van relatief korte, eenvoudige en betrouwbare online vragenlijsten die door de leerling worden ingevuld. Jij en Je Gezondheid is ook een eerste stap voor gericht nader (diagnostisch) onderzoek door de jeugdarts of psycholoog op school.

Jeugdpreventiewijzer
Een database/website met alle veelbelovende en effectieve preventieprogramma's die in de regio worden aangeboden. De databank effectieve jeugdinterventies van het Nederlands Jeugd Instituut is hierbij leidend. De opgenomen preventieprogramma's richten zich zowel op de lichamelijke als op de psychosociale gezondheid. De Jeugdpreventiewijzer motiveert professionals en andere betrokkenen om een passende interventie te zoeken bij gesignaleerde gezondheidsproblemen.

Trammelant in tandenland
Trammelant in Tandenland is een programma over mondverzorging voor kinderen van 4 t/m 8 jaar. De activiteit beoogd te resulteren in een gezonde mondgezondheid/gewoonte en een afname van cariës bij kinderen. Scholen in de Amstelland Gemeenten krijgen op aanvraag kosteloos materialen toegestuurd.

Wat gaat het kosten?

GR OGZ Amstelland 2021	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Epidemiologie & Gezondheidsbevordering	272.032	286.702	293.296	300.042	306.943	314.003

1.2 Milieu en Gezondheid

De afdeling Milieu en Gezondheid houdt zich bezig met het voorkomen of verminderen van negatieve gezondheidseffecten en het bevorderen van positieve gezondheidseffecten als gevolg van milieufactoren bij mensen in het verzorgingsgebied. Het gaat daarbij om verschillende factoren zoals lucht, bodem, geluid, hitte, binnenmilieu, elektromagnetische velden, biologische factoren, chemische stoffen en ziekteclusters. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende taken: signaleren van ongewenste situaties, voorlichting en risicocommunicatie, behandelen van meldingen van burgers en adviseren aan de gemeente. Daarnaast verricht de afdeling Milieu en Gezondheid, al dan niet in samenwerking met wetenschappelijke instituten, onderzoek op het gebied van milieu en gezondheid.

Wat willen we bereiken?

Op het gebied van Milieu en Gezondheid voert de GGD in 2021 de volgende activiteiten uit:

- Het onderhouden van het netwerk binnen de diverse gemeenten.
- Het reageren op vragen en klachten van burgers.
- Inhoudelijke ondersteuning en beleidsadvies op het gebied van milieu en gezondheid. Men kan daarbij denken aan de volgende onderwerpen: luchtkwaliteit, geluidsoverlast, stilte, groen in de stad, ruimtelijke ordening, laagfrequent geluid, windturbines, elektromagnetische velden van hoogspanning of UMTS, chemische stoffen, waterkwaliteit, bodemsaneringen, asbest, binnenmilieu in woningen en scholen, MER-procedures, eikenprocessierups, Schiphol etc.
- De afdeling levert indien gewenst een bijdrage aan projecten en beleidsplannen in de Amstellandgemeenten, zoals actieplannen luchtkwaliteit en geluid, een richtlijn gevoelige bestemmingen, projecten rond specifieke bouwplannen enzovoorts.
- Ondersteuning door het leveren van informatie en het delen van ervaring bij het bestrijden van de eikenprocessierups (in samenwerking met de afdeling dierplaagbeheersing van de GGD).
- Aandacht voor binnenmilieu op scholen zal blijven bestaan wanneer scholen of gemeenten daar zelf vragen over stellen. De afdeling kan op verzoek een onderzoek instellen naar de kwaliteit van het binnenmilieu op een school.
- De afdeling blijft regelmatig berichten verspreiden in media, ook in de Amstellandgemeenten. Inmiddels weten burgers met vragen Milieu en Gezondheid goed te vinden.

De begroting voor Milieu en Gezondheid is gebaseerd op de onderstaande verwachte inzet:

	Totaal	Aalsmeer	Amstelveen	Ouder-Amstel	Uithoorn	Diemen
Aantal meldingen	40	6	19	3	6	6
Aantal adviezen	28	5	13	2	4	4
Aantal voorlichtingsactiviteiten	6	1	2	1	1	1

Wat gaat het kosten?

GR OGZ Amstelland 2021	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Milieu & Gezondheid	68.972	68.800	70.382	72.001	73.657	75.351

1.3 Algemene infectieziekten, soa-aids en tuberculosebestrijding

De doelstelling van de afdeling Infectieziekten is de bestrijding van infectieziekten. Dit gebeurt onder andere door screening van risicogroepen, onderzoek en behandeling van mensen met een seksueel overdraagbare aandoening en door bron- en contactonderzoek van patiënten. Deze screening wordt uitgevoerd door de teams Soa-polikliniek, TBC bestrijding, Algemene Infectieziekten en Hygiëne & Inspectie.
De afdeling verricht, veelal in samenwerking met andere instellingen, ook wetenschappelijk onderzoek naar infectieziekten en verzorgt diagnostiek voor tbc en soa, maar ook huisartsen en zorginstellingen in de regio.

1.3.1 Algemene infectieziekten

Conform de Wet Publieke Gezondheid worden meldingen van infectieziekten door artsen, laboratoria en instellingen verwerkt, vindt bron- en contactonderzoek plaats om verdere verspreiding te voorkomen, vindt uitbraakmanagement plaats en preventie-activiteiten in hoog-risicogroepen. Infectieziekte uitbraken, ook in het buitenland, leiden steeds vaker tot onrust. Verder hebben we te maken met een toenemende dreiging door antibioticaresistentie en dalende vaccinatiegraad. Algemene Infectieziekten heeft als taak o.a. huisartsen, ziekenhuizen, bestuurders en burgers van uniforme en betrouwbare informatie te voorzien. Daarnaast worden reizigers geadviseerd en beschermd tegen een infectie op reis door voorlichting, vaccinaties, chemoprofylaxe en overige beschermende maatregelen.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

In het kader van de Wet publieke gezondheid is er een meldingsplicht voor laboratorium en behandelend arts om een patiënt met een infectieziekte te melden bij de GGD. De GGD gaat vervolgens na waar of wie de bron is van de Infectieziekte en wie van de contacten beschermd moeten worden door middel van vaccinatie of antibiotica of andere maatregelen zoals bv hygiënische maatregelen of wering van een kinderdagverblijf/school/werk . Daarnaast is er een meldingsplicht voor instellingen om een ongewoon aantal zieken te melden, zodat de GGD kan adviseren over diagnostiek en hygiëne- en overige beheersmaatregelen. Scholing van artsen en verpleegkundigen om deze taak goed te blijven uitvoeren is hierbij essentieel, ook met betrekking tot het management van uitbraken van Infectieziekten. Daarom zal hierin ook in 2020 weer geoefend worden. Tevens zal de intervisie voor verpleegkundigen en artsen regionaal georganiseerd blijven.

Het team algemene infectieziekte bestrijding voert de volgende activiteiten uit:

- Surveillance: het verzamelen, analyseren en interpreteren van infectieziektegegevens.
- Preventie: voorlichting aan risicogroepen, geven van preventieve vaccinaties en het aanbieden van profylaxe.
- Bron- en contactonderzoek.
- Afstemmingsfunctie tussen de preventieve en curatieve gezondheidszorg, het onderhouden van een lokaal netwerk met huisartsen, verzorg- en verpleeghuizen, ziekenhuizen.
- Outbreakmanagement: het managen van taken bij uitbraken van infectieziekten waarbij specialistische kennis nodig is.

Aantallen van verwachte infectieziekten voor 2021 zijn niet te geven.

Wat gaat het kosten?

GR OGZ Amstelland 2021	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Algemene Infectieziekten	185.554	195.541	200.038	204.639	209.346	214.161

1.3.2 TBC bestrijding

De werkzaamheden in het kader van de tuberculosebestrijding bestaan uit het voorkomen, bestrijden, opsporen en behandelen van tuberculose. Een belangrijk onderdeel hierbij is het contactonderzoek. Het doel van het contactonderzoek is om bij contacten die besmet zijn te voorkomen dat zij tuberculose krijgen. Ook worden immigranten uit landen waar veel tuberculose voorkomt gescreend als zij langer dan 3 maanden in Nederland willen verblijven.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

De afdeling tuberculosebestrijding blijft zich inzetten voor de vroege diagnose, behandeling en preventie van tuberculose. De activiteiten waarmee dat wordt bereikt zijn:

- Screening en periodieke screening op tuberculose en tuberculose infectie, voornamelijk van risicogroepen als buitenlandse werknemers, immigranten, asielzoekers en reizigers naar risicolanden.
- Preventie: voorlichting aan risicogroepen, het aanbieden van profylaxe en geven van vaccinatie aan pasgeborenen met ouders afkomstig uit risicolanden.
- Behandeling en begeleiding van patiënten die tuberculose of een tuberculose infectie hebben en medicijnen daartegen gebruiken.
- Bron- en contactonderzoek bij personen die mogelijk in contact zijn geweest met tuberculose.
- Surveillance: het verzamelen, analyseren en interpreteren van gegevens waarmee (landelijke) beleidsaanpassingen onderbouwd kunnen worden.

Wat gaat het kosten?

GR OGZ Amstelland 2021	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
TBC	119.600	117.638	120.344	123.112	125.943	128.840

1.3.3 SOA Polikliniek

De soa-polikliniek houdt zich bezig met de soa-bestrijding en het bevorderen van de seksuele gezondheid in Amsterdam en Amstelland en is regionaal coördinator van de landelijke regeling aanvullende seksuele gezondheid (ASG regeling). De soa-polikliniek verzorgt spreekuren curatieve soa-zorg, waarin er aandacht is voor testen, behandelen, partnerwaarschuwing en preventie. De laatste jaren is er extra aandacht besteed aan partnerwaarschuwing. De groep "gewaarschuwden" blijft de groep met het hoogste percentage aan gevonden Soa's (tussen de 30-40%). Voor de publieke gezondheidszorg is dit een zeer belangrijke groep.

Jongeren tot 25 jaar kunnen ook terecht op de seksualiteitsspreekuren, waar vooral veel hulpvragen over anticonceptie, seksueel geweld en rond zwangerschap worden besproken. De afdeling voert voor de doelgroepen mannen die seks hebben met mannen en voor commerciële sekswerkers ook collectieve preventieprogramma's uit, waarin voorlichting, outreachend werken en soa-testen worden geïntegreerd. Daarnaast verstrekt de afdeling PrEP aan mensen die geen hiv hebben, maar die wel een verhoogd risico lopen om geïnfecteerd te raken. PrEP is een pil die een hiv-infectie kan voorkomen. In aanvulling op het bestaande preventie aanbod, biedt PrEP een goede kans om de hiv-epidemie te stoppen.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Het team SOA-polikliniek voert de volgende activiteiten uit:

- Surveillance: het verzamelen, analyseren en interpreteren van infectieziektegegevens (soa's).
- Preventie: voorlichting aan risicogroepen, geven van preventieve vaccinaties en het aanbieden van profylaxe.
- Uitvoering landelijk PrEP-programma
- Bron- en contactonderzoek. Deze activiteit is de laatste jaren flink uitgebreid. In 2019 ging dit om 447 onderzoeken.
- Bieden van een (telefonisch) spreekuur voor infectieziekten en Soa/Aids.

Wat gaat het kosten?

De financiering van consulten op de SOA-poli vindt plaats vanuit een landelijke financiering. Via het ministerie van VWS ontvangt het RIVM een bedrag wat verder verdeeld wordt over de coördinerende GGD-en in Nederland. De bron- en contactopsporing (als er een SOA geconstateerd is, is de GGD verplicht ook na te gaan of besmette contacten op te sporen zijn) is een taak die buiten de landelijke financiering valt en door gemeenten zelf gefinancierd moet worden.

De afgelopen 10 jaar is de bijdrage van de GR voor bron- en contactopsporing alleen aangepast met de nominale ontwikkeling. Mede dankzij de ontwikkeling van de capaciteit van de SOA-poli is echter het aantal consulten in die periode wel vervijfvoudigd. Gezien de beperkte ruimte in de begroting zijn de afgelopen jaren de kosten voor bron- en contactopsporing maar ten dele aan de GR doorbelast. De voorliggende begroting 2021 is aangepast op basis van actuele kosten. Deze kosten zijn gebaseerd op het aantal bron- en contactopsoringen van 2019 (447 onderzoeken)

GR OGZ Amstelland 2021	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
SOA Poli	11.143	11.955	48.500	49.616	50.757	51.924

1.4 Hygiëne en Inspectie

In het kader van de Gemeenschappelijke Regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland voert het team Hygiëne en Inspectie twee taken uit:

- Toezicht op kinderopvang (kinderdagverblijven, buitenschoolse opvang, gastouderbureaus, gastouders) en tatoeage- en piercingstudio's.
- Advies in het kader van de Wet publieke gezondheid om de hygiëne en infectiepreventie bij diverse instellingen en collectieve voorzieningen te verbeteren.

1.4.1 Inspectie Kinderopvang

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

De inspectie Kinderopvang bezoekt jaarlijks alle kinderdagverblijven. Buitenschoolse opvang, gastouderbureaus, gastouders worden steekproefsgewijs geïnspecteerd.

Handhaving is een gemeentelijke taak die niet is ondergebracht in de GR OGZ Amstelland. Als het team Inspectie Kinderopvang bij een inspectie aanleiding voor handhaving ziet, stuurt zij een signaal naar de afdeling handhaving van de betreffende gemeente. Na de handhaving door de gemeente krijgt de Inspectie Kinderopvang opdracht om de uitvoering van de opgelegde aanbevelingen te onderzoeken

Sinds 2019 werkt de inspectie met een zogenaamd herstelaanbod: als bij een inspectie tekortkomingen worden gesignaleerd krijgt een kinderopvang een mogelijk voor herstel, alvorens de gemeentelijke handhaving wordt ingeschakeld. Treedt geen verbetering op, dan wordt alsnog het handhavingstraject gestart. Worden bij een inspectie grove tekortkomingen gesignaleerd, dan volgt geen herstelaanbod, maar wordt direct de handhaving ingeschakeld.

Wat gaat het kosten?

De begroting voor de Inspectie Kinderopvang is gebaseerd op de gerealiseerde werkzaamheden in 2019. Omdat structureel minder inzet na gemeentelijke handhaving nodig is, is de begroting naar beneden bijgesteld. Daarnaast is er vanaf 2020 in het Gemeentefonds (meicirculaire 2020) structureel extra geld beschikbaar voor het toezicht op de voorschoolse educatie. Dit extra toezicht is in de begroting verwerkt
.

GR OGZ Amstelland 2021	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Inspectie kinderopvang	407.960	470.343	468.751	479.532	490.562	501.844

1.4.2 Hygiënezorg en Legionella preventie

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?
Op basis van de Wet publieke gezondheid voert Hygiëne & Inspectie de volgende taken uit:

Legionella preventie
Dit betreft bronopsporing bij patiënten met legionellose en het geven van advies aan instellingen/bedrijven als een verhoogde concentratie legionellabacteriën in hun leidingwater is aangetroffen.

Algemene technische hygiënezorg (THZ)
De GGD functioneert als vraagbaak op het gebied van hygiëne en infectiepreventie. Zorginstellingen en publieke voorzieningen moeten te allen tijde een vraag over hygiëne en infectiepreventie aan de GGD kunnen stellen. De deskundige infectiepreventie van de GGD kan de voorziening van een antwoord of advies op maat voorzien.

Om zicht te hebben op de publieke voorzieningen en de eventueel aanwezige risico's op het gebied van technische hygiënezorg, houden we een lijst bij van dergelijke instellingen.

Daarnaast bieden we ondersteuning aan collectieve voorzieningen bij een uitbraak van infectieziekten. Dit is een wettelijke taak van gemeenten met als doel de verdere verspreiding van een infectieziekte te voorkomen. Het team Hygiëne & Inspectie geeft ook advies over de te nemen hygiënemaatregelen om toekomstige uitbraken te voorkomen. Hiervoor bezoeken we locaties, kijken mee en adviseren en geven indien nodig een voorlichting gegeven aan de medewerkers.

Thematisch onderzoek
Het thematisch onderzoek is een plustaak die in de Amstelland gemeenten wordt uitgevoerd. Het bestuur van de GR bepaalt jaarlijks waar het thematisch onderzoek zich op richt, en welke gemeenten aan dit onderzoek meedoen. Dit zijn bijvoorbeeld voorzieningen met een hoog risico of voorzieningen waarbij geen toezichthouder is aangewezen.

Wat gaat het kosten?

GR OGZ Amstelland 2021	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Legionella preventie	11.628	11.977	12.252	12.534	12.823	13.117
Algemene THZ	22.181	20.146	20.772	21.437	21.930	22.434
Totaal	**33.809**	**32.123**	**33.024**	**33.971**	**34.753**	**35.551**
Plusproduct						
Thematisch onderzoek THZ		18.273	18.693	19.123	19.563	20.013

1.4.3 Verlenen van vergunningen tatoeëren en piercen

Ook in 2021 behandelen we aanvragen voor het verlenen van een vergunning voor tatoeëren en piercen. Daarnaast worden er zo nodig vrijstellingen van de vergunningplicht verleend voor evenementen waarop getatoeëerd of gepiercet wordt.

De kosten voor deze vergunningen dan wel vrijstellingen zijn voor rekening van de exploitant of organisator.

1.5 Jeugdgezondheidszorg

In deze begroting wordt aangesloten op landelijke en lokale ontwikkelingen en vernieuwingen (transformatie) in de uitvoering van Jeugdgezondheidszorg. De landelijke ontwikkelingen lichten wij in deze inleiding kort toe. Verderop beschrijven wij lokale ontwikkelingen in de Jeugdgezondheidszorg, en vervolgens lichten wij de mutaties in de kosten, producten en de opbrengsten toe.

Per 1 januari 2020 is het Basispakket Jeugdgezondheid 2020-2024 voor de GR OGZ Amstelland van kracht. Dit basispakket hangt nauw samen met het Landelijk Professioneel Kader (LPK) en is ondersteunend aan de huidige maatschappelijke opgaven en stelt "positieve gezondheid" centraal: mensen hebben het vermogen om zich aan te passen aan fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven. Veerkracht en zelfregie vergroten staan daarbij centraal. De herziening van het Basispakket faciliteert dat zorg sneller, meer op maat en dichtbij huis georganiseerd wordt waarbij ouders, kinderen en jongeren het voortouw hebben. Ook wordt het mogelijk extra inzet in de gebieden te plegen waar grotere gezondheidsrisico's spelen. Verder spelen het opbouwen van partnerschap met ouders en kinderen/jongeren en meer autonomie voor de professionals een belangrijke rol. Doel: meer wendbaarheid en beslissingsruimte voor de professional creëren om in samenspraak met ouders kinderen/ jongeren zorg op maat te bieden. Samen met een werkgroep van GGD en beleidsadviseurs van de Amstellandgemeenten is het nieuwe Basispakket JGZ tot stand gekomen, en is bestuurlijk vastgesteld op 7 februari 2019.

De begroting is vanaf 2020 niet meer onderverdeeld in 18 verschillende producten, maar in 5 leeftijdsgroepen en 3 aparte producten. De leeftijdsgroepen zijn 0-4 jaar Baby/Peuter, 4-12 jaar Schoolkind, 12-18 jaar Adolescent, 0-18 jaar Speciaal Onderwijs en 0-18 jaar Jeugdigen. De producten zijn Stevig Ouderschap, Ziekteverzuim en MBO.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?
In 2019 zijn we gestart met het nieuwe werken volgens het Basispakket 2020-2024, waarin Zorg op Maat centraal staat. Met deze werkwijze bieden wij meer zorg op maat aan kinderen, jongeren en ouders. We doen dit door samen met ouders en jongeren de zorgbehoeften af te stemmen en afspraken te maken over een flexibele invulling (vorm, inhoud, frequentie) van jeugdgezondheidszorg contacten. JGZ contacten kunnen op verschillende manieren vorm worden gegeven; van face-to-face, telefonisch, e-mail tot chat contact. Per leeftijdsfase bieden wij contactmomenten aan. Als het goed gaat met kind/jongere en gezin kunnen (onderdelen van) contacten worden verplaatst, in een andere vorm (bijvoorbeeld digitaal) worden aangeboden, of helemaal vervallen. Wanneer er meer nodig is, bij problemen of risico's in gezondheid, zetten wij extra zorg in. JGZ hanteert hierbij het principe van Positieve Gezondheid. Hiermee bedoelen we dat JGZ de draagkracht en draaglast goed in beeld brengt en JGZ inspeelt op de individuele situatie en behoefte van de ouders en jongeren.

Prestatie indicatoren
In samenspraak tussen de GGD en de gemeenten wordt op onderstaande prestatie indicatoren gestuurd en ook verantwoord:
- JGZ heeft vrijwel alle kinderen in zorg en in beeld;
- Vaccinatiegraad (≥ 90%);
- Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE);
- Stevig Ouderschap, zowel de prenatale begeleiding als de begeleiding na de geboorte;
- Aantal instroomconsulten nieuwkomers;
- Aantal ziekteverzuimbegeleiding.

Samenwerking met partners
JGZ werkt samen met partners die vanuit verschillende wettelijke kaders werkzaam zijn in publieke gezondheid en het medische en sociale domein. JGZ speelt vanuit haar preventieve taak hierbij een verbindende rol en voorkomt dat jeugdigen te vroeg, te laat en/of onterecht worden toe geleid naar zwaardere en duurdere vormen van zorg en ondersteuning. De samenwerking met sociale teams/loketten, onderwijs en andere partners is hiermee cruciaal. Dit gebeurt onder meer door structurele participatie van een jeugdverpleegkundige of jeugdarts in (casuïstiek)overleggen.
Eventueel kan door jeugdarts of jeugdverpleegkundige na het signaleren van een risico of probleem tijdelijk lichte ondersteuning worden geboden. Het streven is dat kind en gezin weer zo snel mogelijk op eigen kracht en/of met steun van een (eigen) netwerk verder kunnen. Indien nodig wordt verwezen naar bijvoorbeeld curatieve zorg of jeugdhulp.

Alle kinderen in beeld
JGZ heeft vrijwel alle kinderen in beeld en in zorg. De JGZ adviseert op basis van informatie, verkregen uit individuele contacten, over een collectieve aanpak op lokaal (gemeente en anderen zoals scholen) en landelijk niveau.

Wettelijke en niet wettelijke taken
De grondslag voor de uitvoering van Jeugdgezondheidszorg ligt verankerd in de Wet publieke gezondheid (Wpg) en het (aangepaste) Besluit Publieke Gezondheid. Er wordt gewerkt conform het landelijk Professioneel Kader. De activiteiten die voor iedere jeugdige beschikbaar moeten zijn, blijven in de Wpg geborgd. De activiteiten die niet aan alle jeugdigen worden aangeboden en waar samenhang met de activiteiten uit het jeugddomein van belang is, zijn ondergebracht in de Jeugdwet en heten 'jeugdhulp'.
De onderdelen van het voorheen maatwerkdeel zijn als volgt verdeeld:

- Geven van voorlichting, advies, instructie en begeleiding is opgenomen in het basispakket;
- Adviseren over collectieve maatregelen is opgenomen in het basispakket;
- Uitvoeren van specifieke programma's of (groeps-)activiteiten na signalering van risico's of problemen is geen onderdeel van het basispakket. Deze programma's en activiteiten vallen deels onder preventie op basis van de Jeugdwet. Het gaat bijvoorbeeld om programma's als Stevig Ouderschap, M@zl (ziekteverzuimbegeleiding) en opvoedcursussen. Groepsactiviteiten gericht op gezondheidsbevordering blijven onderdeel van de Wet publieke gezondheid;
- Contactmoment voor adolescenten is toegevoegd als taak aan het basispakket;
- Leeftijdsgrens van de JGZ wordt gesteld op 0-18 jaar, zodat deze gelijk loopt met die van jeugdhulp.

JGZ-professionals kunnen ondersteuning bieden in het kader van preventieve activiteiten op grond van de Jeugdwet, zoals in het geval van Stevig Ouderschap en M@zl. Dat is een afweging die gemeenten maken.

Onder wettelijke taken jeugdgezondheidszorg verstaan wij taken die op grond van de Wpg en het (aangepaste) Besluit Publieke Gezondheid in het Basispakket JGZ worden uitgevoerd. Onder niet wettelijke taken verstaan wij taken die niet op grond van de Wpg en het Besluit Publieke Gezondheid in het Basispakket JGZ worden uitgevoerd, maar op grond van een ander wettelijk kader, zoals de Jeugdwet.

In het Basispakket JGZ Amstelland 2016-2020 is een aantal niet wettelijke taken opgenomen, deze zijn gehandhaafd in het nieuwe Basispakket 2020-2024. Dit zijn:

- Groepsbijeenkomsten en cursussen (0-4 jaar Baby/Peuter);
- Prenatale Zorg Risicogezinnen (0-4 jaar Baby/Peuter);
- Ziekteverzuimbegeleiding volgens methode M@zl (apart);
- Stevig ouderschap (apart);

- MBO (apart).

Ontwikkelingen in 2021

Ontwikkelingen in het kader van de toepassing Jeugdwet

De Gemeenten kopen specialistische jeugdhulp in. Gezinnen wordt aan de hand van een perspectiefplan, dat samen met ouders/ jeugdige is opgesteld, integrale hulpverlening geboden. Het gezin krijgt zo de hulp die nodig is. Het uitgangspunt is om ouders/ jongeren meer regie te geven over hun eigen hulpverlening en als professionals multidisciplinair samen te werken met ouders. JGZ heeft vanuit haar taken in het basispakket JGZ een belangrijke rol in het verbinden met partners die binnen de Jeugdwet werkzaam zijn.

Kindaantallen

In onderstaande tabellen staan de kindaantallen die zijn gebruikt voor de begrotingen van 2020 en 2021. Het gaat hier om de kinderen onder zorg, dit is de basis voor de berekening van de wettelijke taak. Bovenstaande houdt in dat de variabele factor die een kostenstijging of -daling beïnvloedt het aantal kinderen onder zorg is, en niet het aantal kinderen woonachtig.

Kinderen onder zorg	Begroting 2020	Begroting 2021
0-jarigen	1.737	1.712
1-4	6.264	6.248
4-12	17.451	16.999
12-19	9.445	9.354
SO	635	624
Totaal	**35.532**	**34.937**

Tabel 1: Ontwikkeling kindaantallen

Het totaal aantal kinderen daalt met 1,7% ten opzichte van de begroting 2020. Deze daling zit in alle leeftijdscategorieën. Binnen de categorieën zijn nog wel verschillen te zien. Zo daalt het aantal 0- en 2-jarigen, maar stijgt het aantal 1- en 3-jarigen licht. Binnen het Primair Onderwijs (PO) dalen alle leeftijden in aantal, behalve de 4-jarigen.In het Voortgezet Onderwijs (VO) is sprake van een daling van het aantal kinderen in de eerste 3 leerjaren, maar een stijging voor leerjaar 4, 5 en 6.
Voor de leeftijdsgroep 4-19 is de bepalende factor waar het kind naar school gaat. Kinderen die wel woonachtig zijn in een van de Amstellandgemeenten, maar bijvoorbeeld in Amsterdam naar school gaan, zijn wel onder zorg van een GGD, maar worden niet geteld als onder zorg bij de GR OGZ Amstelland.

Wat gaat het kosten?

Een belangrijke basis voor het opstellen van de begroting is het aantal kinderen onder zorg. In de vorige paragraaf is de ontwikkeling van de kindaantallen weergegeven en toegelicht.

De vergoeding voor de Hielprikken ad € 35.000 zal ook in 2021 door het RIVM rechtstreeks aan de GGD worden overgemaakt. Tot nu toe werd de bijdrage van het RIVM verwerkt in de begrote kosten. Vanaf de begroting 2021 wordt deze vergoeding als externe baten opgenomen en daarmee in mindering gebracht op de bijdragen van de GR. De vergoeding voor de uitvoering van het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) ontvangen de gemeenten via de uitkering uit het Gemeentefonds.

GR OGZ Amstelland	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Jeugdgezondheidszorg	4.406.229	4.671.303	4.796.000

Tabel 2: Kosten Jeugdgezondheidszorg. In de begroting 2020zijn de kosten verminderd met de RIVM-bijdrage voor hielprikken.

Specificatie begroting JGZ
De begroting 2021 is ingedeeld in 5 leeftijdsgroepen en 3 aparte producten, conform het basispakket 2020-2024. In onderstaande tabel is een vergelijk gemaakt tussen de begroting 2020 en 2021 op de leeftijdsgroepen en producten.

Basispakket leeftijdscategorie	2020 x € 1.000	2021 x € 1.000
0-4 jaar Baby/Peuter	2.086	2.230
4-12 jaar Schoolkind	973	934
12-18 jaar Adolescent	588	560
0-18 jaar Speciaal Onderwijs	129	122
0-18 jaar Jeugdigen*	0	31
MBO	52	53
Stevig Ouderschap	85	87
Ziekteverzuim	84	93
Overige materiële lasten	708	687
Totaal kosten	**4.704**	**4.796**
Stijging begroting 2021		92

* In 2021 is dit in tegenstelling tot 2020 niet verdeeld over de verschillende leeftijdsgroepen. Het betreft namelijk inzet bij (vermoeden) kindermishandeling/VGV en Multisignaal voor alle leeftijden.

Tabel 3: kosten JGZ voor het Basispakket

Toelichting wijzigingen
Tabel 3 laat zien dat de begrote kosten 2021 van JGZ ten opzichte van de begroting 2020 met € 92.000 zijn toegenomen. De stijging is veroorzaakt door de volgende 2 oorzaken:

- Afname aantal kinderen, Functie differentiatie en efficiëntie -/-€ 32.000
- Nominale ontwikkeling € 124.000

Afname aantal kinderen, functie differentiatie en efficiëntie.
De daling van het aantal fte is in totaal 0,15 fte ten opzichte van begroting 2020. Functiedifferentiatie is in 2019 verder doorgevoerd. Het resultaat hiervan is dat het aantal fte jeugdartsen en Jeugdverpleegkundige is afgenomen en het aantal fte doktersassistenten en CB-assistenten is toegenomen. De stijging van het aantal assistenten is nodig voor een structurele baliebezetting.

Toelichting Materiële lasten
De post overige materiële lasten is in tabel 3 weliswaar verlaagd in vergelijking met de begroting 2020, maar dit komt door een verschuiving van kosten naar de leeftijdsgroepen en de producten. Per saldo zijn de materiële lasten gelijk aan de begroting 2020.

In de tabel hieronder is te zien met welke materiële lasten JGZ te maken krijgt bij de uitvoering van haar werkzaamheden. Waar mogelijk zijn deze kosten aan een specifieke leeftijdsgroep of aan een specifiek product toegekend.

Categorie	omschrijving	Bedrag
0-4 jaar Baby/Peuter	gehoorscreeningen 1e huisbezoek	€ 13.000
0-4 jaar Baby/Peuter	folders 1e huisbezoek/ incl. Groeigids	€ 32.500
0-4 jaar Baby/Peuter	vervoerskosten 1e huisbezoek	€ 6.550
0-4 jaar Baby/Peuter	tolken	€ 2.500
Totaal 0-4 jaar Baby/Peuter		***€ 54.550***
Stevig Ouderschap	supervisie en lidmaatschap	€ 6.400
Totaal Stevig Ouderschap		***€ 6.400***
4-12 jaar Schoolkind	Rijksvaccinatiecampagne	€ 69.000
Totaal 4-12 jaar Schoolkind		***€ 69.000***
Overige materiele lasten	JEJG vragenlijsten	€ 12.000
Overige materiele lasten	Jeugdgezondheidsmonitor	€ 70.000
Overige materiele lasten	porto	€ 17.000
Overige materiele lasten	vaccins/geneesmiddelen/overig medisch materiaal	€ 17.000
Overige materiele lasten	Kidos	€ 380.625
Overige materiele lasten	Diversen	€ 190.000
Totaal Overige materiele lasten		***€ 686.625***
Totaal		**€ 816.575**

Tabel 4: Materiële lasten/ Uitbesteed werk Basispakket

De post Diversen onder de Overige materiele lasten bevat posten zoals automatiseringskosten, locatiekosten en overige personele lasten (bv. afdelingsactiviteiten, inentingen, incidentele reiskosten).

Plustaken
Door de gemeente Diemen worden twee plusproducten ingekocht. Dit betreft 12 uur per week opvoedondersteuning (12 uur per week) en een extra weegmoment voor 8-jarigen. Kosten hiervoor zijn apart opgenomen onder 'Plustaken' en komen niet ten laste van de overige gemeenten.

GR OGZ Amstelland 2021	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Jeugdgezondheidszorg	4.406.229	4.671.303	4.796.000	4.906.308	5.019.153	5.134.593

1.6 Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (Vangnet)

De afdeling Vangnet MGGZ (Vangnet) houdt zich bezig met personen die zich in een sociaal maatschappelijke crisis bevinden. Het gaat hierbij om mensen met psychiatrische en/of psychosociale problematiek die hulp nodig hebben doordat zij overlast veroorzaken en/of hulpbehoevend zijn. De problematiek kan acuut zijn maar ook al lang bestaan. Deze OGGZ-cliënten mijden vaak zorg of hebben geen (adequate) hulpvraag. De reguliere hulpverlening kent de cliënt vaak niet, is de cliënt uit het oog verloren of is nog niet in staat een adequate behandeling te bieden. Intrinsiek aan het OGGZ takenpakket is dat de interventies een hoog "crisis" gehalte hebben. Zij komen tot stand in het kader van de 24-uurs crisisdienst indien de politie in acute gevallen de melder is. Dan wel via de meldpunten Zorg en Overlast waarbij het meldpunt voor het gemeentebestuur vraagt om ondersteuning. Meestal gaat het in beide gevallen om chronische problemen die vaak meerdere malen in beeld kunnen komen.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?
De Vangnet-taken die in de Amstelland-gemeenten zullen worden uitgevoerd in 2021 zijn:

Ondersteuning Meldpunt Zorg & Overlast (alleen in de Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn)
De afdeling Vangnet werkt samen met het gemeentelijke Meldpunt Zorg en Overlast. Hier kunnen burgers en hulpverleners terecht als zij zich zorgen maken om iemand in de buurt die zelf geen hulp vraagt of ernstige overlast ervaren van buren (zoals agressie, lawaai, stank, vervuiling). Het meldpunt neemt de melding in behandeling en waar nodig wordt Vangnet ingeschakeld. De afdeling onderzoekt na de melding wat er precies aan de hand is. Dit doet zij door middel van netwerkanalyse en probleeminventarisatie. Vangnet werkt samen met externe instanties waaronder de GGZ, verslavingszorg, woningcorporaties, Thuiszorg en politie.

Crisisdienst (Amstelland-breed)
Wanneer de politie wordt geconfronteerd met personen, die in een crisis of hulpbehoevend zijn en/of extreme overlast veroorzaken, kunnen zij 24 uur per dag een beroep doen op Vangnet. Vangnet kijkt ter plaatse wat er aan de hand is en verwijst door naar de juiste hulpverlening. Het doel hiervan is het optimaliseren van crisishulp in de regio Amstelland 24 uur per dag, 7 dagen per week. Dit houdt in dat er intensiever zal worden samengewerkt met de sociale teams in Amstelveen en Aalsmeer, die tijdens kantooruren crisismeldingen afhandelen.

Hygiënisch Woningtoezicht (Amstelland-breed)
De inspecteur Hygiënisch Woningtoezicht is belast met het opsporen, opruimen en ontruimen van vervuilde woningen. De huisbezoeken vinden regelmatig plaats samen met een sociaal psychiatrisch verpleegkundige van de afdeling omdat vervuiling vaak gerelateerd is aan psychiatrische en/of verslavingsproblemen dan wel aan een sociaal maatschappelijk probleem.

Wat gaat het kosten?

GR OGZ Amstelland 2021	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Crisisdienst	73.508	72.572	74.241	75.949	77.696	79,483
Hygiënisch woningtoezicht	11.177	17.545	17.949	18.361	18.784	19.216
Totaal	**84.685**	**90.117**	**92.190**	**94.310**	**96.480**	**98.699**
Plusproduct						
Ondersteuning Zorg & Overlast	48.146	46.255	47.319	48.407	49.521	50.660

1.7 Beschikbaarheid lijkschouwing

De afdeling FGMA (Forensische Geneeskunde en Medisch Advisering) levert als onderdeel van de GGD Amsterdam medische zorg en advisering ten behoeve van gemeentelijke instanties, gemeenten, evenals burgers van de gemeenten en politie en justitie in de regio's Amsterdam-Amstelland en provincie Noord-Holland. FGMA functioneert en wil dat blijven doen op het scharnierpunt tussen overheid en zorg, waarbij de forensische geneeskunde (incl. verpleegkunde), zorg in penitentiaire instellingen en detentiecentra de hoofdactiviteiten zijn. De uitvoering van diverse wet- en regelgeving speelt hierbij een belangrijke rol.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

De gemeentelijke taak is de uitvoering van de Wet op Lijkbezorging. Sinds 2009 is bepaald dat een lijkschouwer geregistreerd moet staan als forensisch arts. Buiten de gemeentelijke taak verricht de afdeling medisch onderzoek van slachtoffers en daders van geweld en bloedafnames in het kader van de Wegenverkeerswet en urineafnames voor Reclassering Nederland. Daarnaast wordt de afdeling benaderd voor medisch advies en wordt er curatieve zorg aan arrestanten en gedetineerden verleend. Dit in opdracht van gemeente, politie, KMAR en justitie.

Wat gaat het kosten?

GR OGZ Amstelland 2021	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Beschikbaarheid lijkschouwing	59.468	63.089	64.540	66.024	67.543	69.097

1.8 Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering wordt uitgevoerd door de GGD Amsterdam. De primaire taken van de GGD worden ondersteund door de teams personeel & organisatie, facilitaire zaken & huisvesting, ICT & DIV en financiën (PIJOFACH functies).

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Er is in deze begroting meer aandacht voor de eindredactie van de programmaverantwoording, in plaats van losse bijdragen van verschillende afdelingen.

Binnen de bedrijfsvoering gaat Informatievoorziening (IV) een steeds grotere rol spelen, en de GGD gaat daar de komende jaren op inzetten.

In Amstelveen verhuist in 2021 de JGZ locatie van de Bourgondische laan naar een nieuwe locatie in gezondheidscentrum Zonnestein.

Wat gaat het kosten?

GR OGZ Amstelland 2021	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Bedrijfsvoering	614.880	633.326	647.893	662.794	678.038	693.633
Huisvesting	483.784	521.484	539.306	547.396	555.607	563.941
Totaal bedrijfsvoering	**1.098.664**	**1.154.810**	**1.187.199**	**1.210.190**	**1.233.645**	**1.257.574**

1.9 Algemene dekkingsmiddelen

Er is geen sprake van algemene dekkingsmiddelen binnen de Gemeenschappelijke Regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland. De kosten die worden gemaakt in verband met de uitvoering van het gezamenlijke takenpakket en voor de instandhouding van de bedrijfsvoeringsorganisatie, worden naar evenredigheid van het aantal inwoners verdeeld over de gemeenten die hiervoor een bijdrage uit het gemeentefonds ontvangen.

Voor de uitvoering van alle activiteiten wordt er in de begroting een totaal bedrag vastgesteld per gemeente, waarin zowel de basistaken (wettelijke taken), de bedrijfsvoering en plustaken zijn opgenomen.

Aan het einde van het jaar wordt het resultaat afgerekend op basis van daadwerkelijke kosten. Het totaal bedrag wordt over de deelnemende gemeenten verdeeld volgens de inwoneraantallen per 01-01-2021 van het CBS. Bij plustaken worden de kosten van die taken verdeeld over de gemeenten waar de taken zijn uitgevoerd. Ook dat gebeurt op basis van de inwoneraantallen per 01-01-2021.

Financiering geschiedt volledig via de vijf deelnemende gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn. Dit heeft als gevolg dat er door de GR geen zelfstandige financieringstransacties worden aangegaan. Betaling geschiedt via een bankrekening van de Bank Nederlandse Gemeenten.

1.10 Onvoorzien

In de begroting van de Gemeenschappelijke Regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland is geen post onvoorzien opgenomen. Onvoorziene uitgaven kunnen gedekt worden uit de Algemene Reserve.

2 Verplichte paragrafen

Paragrafen die niet terugkomen in dit jaarverslag zijn 'Lokale heffingen', 'Verbonden partijen' en 'Grondbeleid'. Deze zijn niet van toepassing.

2.1.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In de paragraaf weerstandsvermogen dient een inventarisatie te worden geven van de risico's en van de weerstandscapaciteit, evenals een inventarisatie van het beleid ter zake.

De Gemeenschappelijke Regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland loopt risico's. Een deel van deze risico's wordt afgedekt door het treffen van maatregelen. De paragraaf risicomanagement en weerstandsvermogen gaat in op de vraag in welke mate de financiële positie toereikend is om de financiële gevolgen van de risico's op te kunnen vangen. Anders gezegd: hoe is de relatie tussen de risico's waar geen maatregelen voor zijn getroffen en de capaciteit van middelen en mogelijkheden die de organisatie heeft om de niet begrote kosten op te vangen.

De weerstandscapaciteit (algemene reserve) van de Gemeenschappelijke Regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland bedraagt na de jaarrekening 2019 € 660.722, en is geprognosticeerd op € 680.772 voor 2021.

Risicoprofiel

#	(Strategisch) Risico	Waarde	Kans klasse	Mate van beïnvloeding	Beheersing
1	Bij staken overeenkomst met Amsterdam dient de GR de boekwaarde van de investeringen aan Amsterdam te betalen.	Eind 2021: € 170.000	1	Hoog	Dit risico kan geëlimineerd worden door de kapitaallasten versneld af te schrijven. Met de jaren daalt dit risico.
2	Krap zijn en blijven van de arbeidsmarkt voor artsen en verpleegkundigen maakt dat vacatures moeilijk vervuld worden.	Risico is dat JGZ een lager bereik haalt en onvoldoende kan voldoen aan de maatschappelijke opdracht. Risico is niet financieel	2	Laag	- Blijven investeren in werving en opleiding voor jeugdartsen en jeugdverpleegkundigen. - Innovatieve wervingsacties uitzetten in samenwerking met vacatureloket en andere partners. - Mogelijkheden om secundaire arbeidsvoorwaarden aan te passen om medewerkers wonend buiten Amsterdam aan te kunnen nemen.
3	BTW kwestie: loopt vanaf 2008. De GGD heeft, samen met PWC, aan het ministerie gevraagd of de GGD BTW in rekening moet brengen over de geleverde diensten aan de GR OGZ Amstelland.	21% van de kosten bedrijfsvoering ad € 647.893 = € 132.998. Gedurende 5 jaar = € 680.287.	3	Laag	Er is geen antwoord van het Ministerie ontvangen. In overleg met Fiscaal Advies & Control (FAC) is afgesproken een reactie van de Belastingdienst af te wachten.
4	Bij staken overeenkomst met Amsterdam kan er nog sprake zijn van lopende huurcontracten m.b.t. de panden die als JGZ locatie gebruikt worden.	Bij beëindiging per 31-12-2021 zal er nog 1,992 miljoen aan huur betaald moeten worden.	1	Hoog	Dit is financieel het grootste risico, maar de kans dat dit zich voordoet is zeer klein. Beheersing zit vooral in het in goed overleg blijven met elkaar.

Kwantiteit	Referentiebeelden	Kans klasse	Toelichting kans klasse
10%	0 of 1 keer per 10 jaar	1	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's waarvan het onwaarschijnlijk is dat deze zich in de komende jaren voordoen.
30%	1 keer per 5-10 jaar	2	Deze klasse hanteren we voor risico's waarvan het niet waarschijnlijk is dat ze zich in het komende jaar voordoen.
50%	1 keer per 2-5 jaar	3	Deze klasse hanteren we voor risico's die zich in het komende jaar wel maar ook niet kunnen voordoen.
70%	1 keer per 1-2 jaar	4	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's waarvan het waarschijnlijk is dat ze zich in het komende jaar zullen voordoen.
90%	1 keer per jaar of vaker	5	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's waarvan het zeer waarschijnlijk is dat ze zich in het komende jaar gaan voordoen.

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2.0	uitstekend
B	1.4-2.0	ruim voldoende
C	1.0-1.4	voldoende
D	0.8-1.0	matig
E	0.6-0.8	onvoldoende
F	<0.6	ruim onvoldoende

De totale gevolgen van de risico's zijn geschat op € 2.842.287 per 31-12-2021. Als we de kans meenemen dat een risico zich voordoet, daalt het totale risico tot € 556.344. Aangezien de weerstandscapaciteit maximaal gevuld wordt ad € 680.772 in 2021, leidt dat tot een ratio weerstandsvermogen van 1.22 wat conform de landelijk geaccepteerde waardering voldoende is.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{€\ 680.772}{€\ 556.344} = 1.22$$

De gemeenschappelijke regeling moet een basis set van financiële kengetallen opnemen in de begroting en de jaarrekening. Het betreft hier netto schuldquota, solvabiliteitsratio en structurele exploitatieruimte. Naast de door het Besluit Begrotingsverantwoording voorgeschreven kengetallen, is tevens de weerstandsratio toegevoegd.

2.1.2 Solvabiliteitsratio

Het totaal vermogen van de Gemeenschappelijke Regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland bestaat voor 100% uit eigen vermogen, waarmee het een solvabiliteitsratio heeft van 1.0.

2.1.3 Netto schuldquote

De netto schuldquote is een raming van het totaal van de volgende financiële vaste activa:

- uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rente typische looptijd van één jaar of langer;
- uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rente typische looptijd van één jaar of langer;
- overige uitzettingen met een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Deze zijn in het geval van de Gemeenschappelijke Regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland nul.

2.1.4 Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. De baten komen voornamelijk voort uit de algemene uitkering van het gemeentefonds en zijn structureel van aard.

2.1.5 EMU-saldo

Het EMU-saldo wordt op de volgende wijze gedefinieerd:

(O-x) – (U-y) = EMU-saldo

Hierbij staat O voor de inkomsten (ontvangsten) in een jaar, U voor de uitgaven en x en y voor respectievelijk de inkomsten en uitgaven ten aanzien van aandelen in bedrijven en kredietverstrekking. De opbrengst van de verkoop van aandelen telt dus niet als inkomsten, de aankoop niet als uitgaven. Verder telt lenen en het ontvangen van een aflossing niet als inkomen, en uitlenen en aflossen niet als uitgaven.

Het EMU-saldo van de Gemeenschappelijke Regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland is nul, omdat de inkomsten gelijk zijn aan de uitgaven, zonder dat daar inkomsten en/of uitgaven t.a.v. aandelen en kredietverstrekking doorheen lopen.

2.1.6 Onderhoud kapitaalgoederen

De Gemeenschappelijke Regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland heeft zelf geen kapitaalgoederen, maar de GGD namens de GR wel. Deze hebben allen betrekking op vernieuwing en onderhoud van de JGZ locaties. Nieuwe investeringen zullen direct gedekt gaan worden vanuit de reserve huisvesting. Hierdoor zullen de kapitaallasten steeds verder zakken tot nul.

2.1.7 Financiering

Vanaf begrotingsjaar 2017 is het verplicht om rente toe te rekenen aan programma's op basis van de omvang van de activa binnen de programma's. Vanaf begrotingsjaar 2018 moet de rekenrente volgens een vaste formule worden berekend en kan de gemeenteraad deze niet meer vrij bepalen. De invloed van de gemeenteraad op het renteresultaat is vanaf dat moment beperkt tot de keuze om wel of geen rente over het eigen vermogen te berekenen.

De omvang van de rente die over het eigen vermogen mag worden berekend, is met ingang van de begroting 2017 gemaximeerd op het gemiddelde rentepercentage dat de gemeente over haar extern aangetrokken leningen betaalt.

Het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland heeft tot op heden geen opdracht gegeven om rente over haar eigen vermogen te berekenen.

2.1.8 Overhead

De bedrijfsvoering wordt uitgevoerd door de GGD Amsterdam. De primaire taken van de GGD worden ondersteund door de teams personeel & organisatie, facilitaire zaken & huisvesting, ICT & DIV en financiën (PIJOFACH functies).

De budgetten t.b.v. Gemeenschappelijke Regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland worden in de begroting vastgesteld door het bestaande budget te verhogen met de nominale ontwikkeling, indien van toepassing.

2.1.9 Wet normering topinkomens (WNT)

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector, kortweg Wet normering topinkomens (WNT), die op 1 januari 2013 in werking is getreden, stelt een maximum aan de bezoldiging van (gewezen) topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector. De bezoldiging van topfunctionarissen dient, ongeacht de hoogte, openbaar gemaakt te worden in de jaarstukken.

De voorwaarde is dat zij binnen een periode van 18 maanden meer dan 6 maanden werkzaam zijn geweest voor de (semi-)publieke instelling. De maximale bezoldigingsnorm voor de Dienst G&J is € 230.474, inclusief onkostenvergoedingen en overige beloningen.

De WNT kent een verbod op het verstrekken van variabele beloning aan topfunctionarissen. Tevens mag het salaris niet meer worden doorbetaald gedurende een periode waarin de (gewezen) topfunctionaris geen arbeid meer levert.

De WNT is niet van toepassing op de Gemeenschappelijke Regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland, aangezien zij zelf geen personeel in dienst heeft.

3 Begroting

Op de volgende pagina's wordt de begroting 2021 en verder cijfermatig behandeld.

Nominale ontwikkeling meerjaren

Er is voor 2021 en verder gerekend met een nominale ontwikkeling van 2,30% per jaar op personele lasten, behalve op de huisvesting waar met 1,50% gerekend is. Dit is omdat de nominale ontwikkeling op materieel steevast lager is dan die op personeel.

Overigens stijgen de kosten huisvesting iets meer dan met 1,50%. Dat is omdat er ook rekening gehouden is met verbouwingskosten.

In deze begroting worden de taakvelden ook genoemd, omdat dit een vereiste vanuit Besluit Begrotingsverantwoording (BBV) is.

3.1 Begroting 2021 en verder

Omschrijving	Gemeente	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Basistaken	Aalsmeer	912.316	991.287	1.019.204	1.029.298	1.052.972	1.082.069
Basistaken	Amstelveen	2.611.983	2.828.247	2.918.005	2.946.905	3.014.684	3.097.990
Basistaken	Diemen	839.510	884.980	937.868	947.157	968.942	995.717
Basistaken	Ouder-Amstel	400.145	424.725	447.026	451.454	461.837	474.599
Basistaken	Uithoorn	846.066	926.646	945.192	954.554	976.508	1.003.492
Eindtotaal		**5.610.020**	**6.055.884**	**6.267.296**	**6.329.555**	**6.475.136**	**6.654.064**
Plustaken	Aalsmeer	0	0	3.908	3.998	4.090	4.184
Plustaken	Amstelveen	0	0	11.189	11.446	11.710	11.979
Plustaken	Diemen	19.379	59.304	66.044	67.563	69.117	70.706
Plustaken	Ouder-Amstel	9.237	8.785	9.078	9.287	9.500	9.719
Plustaken	Uithoorn	19.530	19.166	19.195	19.636	20.088	20.550
Eindtotaal		**48.146**	**87.255**	**109.414**	**111.930**	**114.505**	**117.138**
Bedrijfsvoering	Aalsmeer	178.668	191.093	193.065	196.804	200.619	204.510
Bedrijfsvoering	Amstelveen	511.530	540.446	552.751	563.455	574.376	585.517
Bedrijfsvoering	Diemen	164.409	167.716	177.658	181.099	184.609	188.189
Bedrijfsvoering	Ouder-Amstel	78.364	77.150	84.679	86.319	87.992	89.699
Bedrijfsvoering	Uithoorn	165.693	178.404	179.046	182.513	186.050	189.659
Eindtotaal		**1.098.664**	**1.154.810**	**1.187.199**	**1.210.190**	**1.233.645**	**1.257.574**
Reserves	Aalsmeer	-3.568	-4.911	-6.542	6.505	6.505	-4.879
Reserves	Amstelveen	-10.215	-14.011	-18.731	18.624	18.624	-13.968
Reserves	Diemen	11.830	10.729	9.093	5.986	5.986	-4.489
Reserves	Ouder-Amstel	-1.565	-2.104	-2.870	2.853	2.853	-2.140
Reserves	Uithoorn	-3.309	-4.590	-6.067	6.033	6.033	-4.524
Eindtotaal		**-6.826**	**-14.887**	**-25.118**	**40.000**	**40.000**	**-30.000**
GR OGZ Amstelland	Aalsmeer	1.087.416	1.177.469	1.209.635	1.236.606	1.264.186	1.285.885
GR OGZ Amstelland	Amstelveen	3.113.297	3.354.682	3.463.214	3.540.430	3.619.393	3.681.518
GR OGZ Amstelland	Diemen	1.035.128	1.122.728	1.190.663	1.201.804	1.228.653	1.250.123
GR OGZ Amstelland	Ouder-Amstel	486.181	508.556	537.914	549.912	562.182	571.877
GR OGZ Amstelland	Uithoorn	1.027.981	1.119.626	1.137.365	1.162.735	1.188.679	1.209.177
Eindtotaal		**6.750.004**	**7.283.062**	**7.538.791**	**7.691.488**	**7.863.093**	**7.998.579**

3.2 Begroting 2021 en verder per taakveld

GR OGZ Amstelland 2021	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
7.1 Volksgezondheid	5.589.531	6.057.908	6.307.757	6.366.632	6.508.686	6.683.941
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	132.831	136.372	139.509	142.717	146.000	149.358
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	419.588	470.343	468.751	479.532	490.562	501.844
0.4 Ondersteuning organisatie	614.880	633.326	647.893	662.794	678.038	693.633
0.8 Overige baten en lasten (mutaties reserves)	-6.826	-14.887	-25.118	40.000	40.000	-30.000
Totaal GR OGZ Amstelland voor reserves	**6.750.004**	**7.283.062**	**7.538.791**	**7.691.675**	**7.863.285**	**7.998.776**

3.3 Overzicht incidentele baten en lasten

Presentatie van het structureel begrotingssaldo	2020	2021	2022	2023	2024
			-	-	
Saldo baten en lasten	14.887	25.118	40.000	40.000	30.000
Dotaties en onttrekkingen reserves	-14.887	-25.118	40.000	40.000	-30.000
Begrotingssaldo na bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Waarvan incidentele baten & lasten (saldo)	0	0	0	0	0
Structureel begrotingssaldo	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Bovenstaande tabel toont aan dat de begroting en de meerjarenraming structureel in evenwicht zijn. Er zijn op dit moment geen incidentele baten en lasten in de begroting opgenomen.

3.4 Meerjarenbalans

Activa

Balans GR OGZ Amstelland per 31 december 2019 (bedragen x € 1,00)														
ACTIVA	**2019**		**2020**		**2021**		**2022**		**2023**		**2024**		**2025**	
VASTE ACTIVA														
Materiële vaste activa		**0**		**0**		**0**		**0**		**0**		**0**		**0**
Investeringen met economisch nut														
Overige investeringen met een economisch nut														
TOTAAL VASTE ACTIVA		**0**		**0**		**0**		**0**		**0**		**0**		**0**
VLOTTENDE ACTIVA														
Voorraden		**0**		**0**		**0**		**0**		**0**		**0**		**0**
Gereed product en handelsgoederen														
Uitzettingen met														
een rentetypische looptijd < 1 jaar		**121.770**		**0**		**0**		**0**		**0**		**0**		**0**
Vorderingen op de GGD Amsterdam	121.770		0		0		0		0		0		0	
Vorderingen op gemeenten	0		0		0		0		0		0		0	
Overige vorderingen														
Liquide middelen		**1.167.011**		**1.065.900**		**1.040.732**		**1.080.682**		**1.120.632**		**1.090.582**		**1.000.532**
Bank Nederlandse Gemeenten	1.167.011		1.065.900		1.040.732		1.080.682		1.120.632		1.090.582		1.000.532	
Overlopende activa		**0**		**0**		**0**		**0**		**0**		**0**		**0**
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA		**1.288.781**		**1.065.900**		**1.040.732**		**1.080.682**		**1.120.632**		**1.090.582**		**1.000.532**
TOTAAL ACTIVA		**1.288.781**		**1.065.900**		**1.040.732**		**1.080.682**		**1.120.632**		**1.090.582**		**1.000.532**

Passiva

Balans GR OGZ Amstelland per 31 december 2019														
(bedragen x € 1,00)														
PASSIVA	**2019**		**2020**		**2021**		**2022**		**2023**		**2024**		**2025**	
VASTE PASSIVA														
Eigen Vermogen		**1.288.781**		**1.065.900**		**1.040.732**		**1.080.682**		**1.120.632**		**1.090.582**		**1.000.532**
Reserves														
Algemene reserve / Weerstandsvermogen	660.530		670.555		680.580		680.530		680.480		680.430		680.380	
Bestemmingsreserves														
Gezondheidsmonitor	110.231		80.231		40.000		80.000		120.000		90.000		0	
Huisvesting	310.076		315.114		320.152		320.152		320.152		320.152		320.152	
Pilot THZ	0		0		0		0		0		0		0	
Gerealiseerd resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten na bestemming	207.944		0		0		0		0		0		0	
Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar		**0**		**0**		**0**		**0**		**0**		**0**		**0**
Onderhandse leningen:														
Overige vaste schulden														
TOTAAL VASTE PASSIVA		**1.288.781**		**1.065.900**		**1.040.732**		**1.080.682**		**1.120.632**		**1.090.582**		**1.000.532**
VLOTTENDE PASSIVA														
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar		**0**		**0**		**0**		**0**		**0**		**0**		**0**
Overige kasgeldleningen														
Schulden aan de GGD	0		0		0		0		0		0		0	
Schulden aan gemeenten	0		0		0		0		0		0		0	
Overlopende PASSIVA		**0**		**0**		**0**		**0**		**0**		**0**		**0**
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA		**0**		**0**		**0**		**0**		**0**		**0**		**0**
TOTAAL PASSIVA		**1.288.781**		**1.065.900**		**1.040.732**		**1.080.682**		**1.120.632**		**1.090.582**		**1.000.532**

3.5 Toelichtingen

De begroting is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

3.5.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Vlottende activa

Vorderingen en overlopende activa
De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Liquide middelen
Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Omgang met overschotten en/of tekorten

Een overschot of tekort t.o.v. de begroting komt bij ongewijzigd beleid ten gunste c.q. ten laste van de Gemeenschappelijke Regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland.

3.5.2 Toelichting op de begroting 2021

Alle relevante toelichtingen staan opgenomen bij de verschillende taken.

3.5.3 Toelichting op de meerjarenbegroting

De begroting 2021 is opgesteld, en de jaren erna zijn steeds een verhoging van 2,30% nominaal (m.u.v. de huisvesting die 1,50% nominaal ontwikkelt per jaar).

3.5.4 Toelichting op de meerjarenbalans

Activa

- Na 2021 worden op de bankrekening van de GR OGZ Amstelland alleen nog mutaties in reserves verwerkt en de resultaten per jaar verrekend met de gemeenten.

Passiva

- Tot en met 2021 stijgen het weerstandsvermogen en de reserve huisvesting met resp. € 10.075 en € 5.038 per jaar middels een bijdrage vanuit de gemeente Diemen.
- In 2021 bedraagt de reserve Huisvesting € 320.152. Dat bedraagt 4,16% van de begroting 2021. Conform de afspraken in de Gemeenschappelijke Regeling mag deze maximaal 5,00% van de begroting bedragen. Vanaf 2022 zal de reserve niet meer groeien omdat de gemeente Diemen zich dan volledig heeft ingekocht. Dit betekent, omdat de begroting door prijsindexering wel blijft groeien, dat deze reserve procentueel zal afnemen.
- De reserve gezondheidsmonitor zal in 2020 weer aangesproken worden, en in 2021 zal deze reserve naar verwachting leeg zijn. Vanaf 2021 zal er gedurende drie jaar € 40.000 worden gedoteerd aan deze reserve om per 2024 weer de gezondheidsmonitor uit te kunnen voeren.

Bijlage 1 – Gemeentelijke bijdragen per taak

Omschrijving	Gemeente	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Epidemiologie	Aalsmeer	44.239	46.624	47.697	48.794	49.916	51.064
Epidemiologie	Amstelveen	126.656	133.486	136.556	139.697	142.910	146.197
Epidemiologie	Diemen	40.708	42.903	43.890	44.900	45.932	46.989
Epidemiologie	Ouder-Amstel	19.403	20.450	20.920	21.401	21.893	22.397
Epidemiologie	Uithoorn	41.026	43.239	44.233	45.250	46.291	47.356
Subtotaal		**272.032**	**286.702**	**293.296**	**300.042**	**306.943**	**314.003**
Gezondheidsmonitor	Aalsmeer		4.879	13.047	0	0	4.879
Gezondheidsmonitor	Amstelveen		13.968	37.355	0	0	13.968
Gezondheidsmonitor	Diemen		4.489	12.006	0	0	4.489
Gezondheidsmonitor	Ouder-Amstel		2.140	5.723	0	0	2.140
Gezondheidsmonitor	Uithoorn		4.524	12.100	0	0	4.524
Subtotaal		**0**	**30.000**	**80.231**	**0**	**0**	**30.000**
Milieu & Gezondheid	Aalsmeer	11.216	11.188	11.446	11.709	11.978	12.254
Milieu & Gezondheid	Amstelveen	32.113	32.033	32.770	33.523	34.294	35.083
Milieu & Gezondheid	Diemen	10.321	10.296	10.532	10.775	11.022	11.276
Milieu & Gezondheid	Ouder-Amstel	4.920	4.907	5.020	5.136	5.254	5.375
Milieu & Gezondheid	Uithoorn	10.402	10.376	10.615	10.859	11.108	11.364
Subtotaal		**68.972**	**68.800**	**70.382**	**72.001**	**73.657**	**75.351**

Omschrijving	Gemeente	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Alg. Infectieziekten	Aalsmeer	30.175	31.799	32.531	33.279	34.044	34.827
Alg. Infectieziekten	Amstelveen	86.393	91.042	93.136	95.279	97.470	99.712
Alg. Infectieziekten	Diemen	27.767	29.262	29.935	30.623	31.328	32.048
Alg. Infectieziekten	Ouder-Amstel	13.235	13.947	14.268	14.596	14.932	15.275
Alg. Infectieziekten	Uithoorn	27.984	29.490	30.168	30.862	31.572	32.298
Subtotaal		**185.554**	**195.541**	**200.038**	**204.639**	**209.346**	**214.161**
TBC	Aalsmeer	19.450	19.131	19.571	20.021	20.481	20.952
TBC	Amstelveen	55.685	54.771	56.031	57.320	58.638	59.987
TBC	Diemen	17.898	17.604	18.009	18.423	18.847	19.280
TBC	Ouder-Amstel	8.531	8.391	8.584	8.781	8.983	9.190
TBC	Uithoorn	18.037	17.741	18.149	18.567	18.994	19.431
Subtotaal		**119.600**	**117.638**	**120.344**	**123.112**	**125.943**	**128.840**
SOA Poli	Aalsmeer	1.812	1.944	7.887	8.069	8.254	8.444
SOA Poli	Amstelveen	5.188	5.566	22.581	23.101	23.632	24.175
SOA Poli	Diemen	1.667	1.789	7.258	7.425	7.595	7.770
SOA Poli	Ouder-Amstel	795	853	3.459	3.539	3.620	3.704
SOA Poli	Uithoorn	1.681	1.803	7.314	7.483	7.655	7.831
Subtotaal		**11.143**	**11.955**	**48.500**	**49.616**	**50.757**	**51.924**
THZ & Legionella preventie	Aalsmeer	5.498	5.224	5.370	5.524	5.651	5.781
THZ & Legionella preventie	Amstelveen	15.741	14.956	15.376	15.817	16.181	16.553
THZ & Legionella preventie	Diemen	5.059	4.807	4.942	5.083	5.200	5.320
THZ & Legionella preventie	Ouder-Amstel	2.411	2.291	2.355	2.423	2.478	2.535
THZ & Legionella preventie	Uithoorn	5.099	4.845	4.981	5.124	5.242	5.362
Subtotaal		**33.809**	**32.123**	**33.024**	**33.971**	**34.753**	**35.551**
Inspectie kinderopvang	Aalsmeer	66.344	76.488	76.230	77.983	79.776	81.611
Inspectie kinderopvang	Amstelveen	189.943	218.988	218.247	223.267	228.402	233.655
Inspectie kinderopvang	Diemen	61.049	70.384	70.146	71.760	73.410	75.098
Inspectie kinderopvang	Ouder-Amstel	29.098	33.548	33.435	34.203	34.990	35.795
Inspectie kinderopvang	Uithoorn	61.526	70.934	70.694	72.320	73.983	75.685
Subtotaal		**407.960**	**470.343**	**468.751**	**479.532**	**490.562**	**501.844**

Omschrijving	Gemeente	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Jeugdgezondheidszorg	Aalsmeer	710.140	759.660	779.938	797.877	816.228	835.001
Jeugdgezondheidszorg	Amstelveen	2.033.147	2.174.923	2.232.981	2.284.340	2.336.879	2.390.628
Jeugdgezondheidszorg	Diemen	653.468	699.036	717.696	734.203	751.090	768.365
Jeugdgezondheidszorg	Ouder-Amstel	311.470	333.189	342.083	349.951	358.000	366.234
Jeugdgezondheidszorg	Uithoorn	658.572	704.495	723.301	739.937	756.956	774.366
Subtotaal		**4.366.797**	**4.671.303**	**4.796.000**	**4.906.308**	**5.019.153**	**5.134.594**
Crisisdienst	Aalsmeer	11.954	11.802	12.073	12.351	12.635	12.926
Crisisdienst	Amstelveen	34.225	33.789	34.566	35.361	36.174	37.006
Crisisdienst	Diemen	11.000	10.860	11.110	11.365	11.627	11.894
Crisisdienst	Ouder-Amstel	5.243	5.176	5.295	5.417	5.542	5.669
Crisisdienst	Uithoorn	11.086	10.945	11.197	11.454	11.718	11.987
Subtotaal		**73.508**	**72.572**	**74.241**	**75.949**	**77.696**	**79.483**
Hygiënisch woningtoezicht	Aalsmeer	1.818	2.853	2.919	2.986	3.055	3.125
Hygiënisch woningtoezicht	Amstelveen	5.204	8.169	8.357	8.549	8.746	8.947
Hygiënisch woningtoezicht	Diemen	1.673	2.626	2.686	2.748	2.811	2.876
Hygiënisch woningtoezicht	Ouder-Amstel	797	1.251	1.280	1.310	1.340	1.371
Hygiënisch woningtoezicht	Uithoorn	1.686	2.646	2.707	2.769	2.833	2.898
Subtotaal		**11.177**	**17.545**	**17.949**	**18.361**	**18.784**	**19.216**
Beschikbaarheid lijkschouwing	Aalsmeer	9.671	10.260	10.496	10.737	10.984	11.237
Beschikbaarheid lijkschouwing	Amstelveen	27.688	29.374	30.049	30.740	31.448	32.171
Beschikbaarheid lijkschouwing	Diemen	8.899	9.441	9.658	9.880	10.107	10.340
Beschikbaarheid lijkschouwing	Ouder-Amstel	4.242	4.500	4.603	4.709	4.818	4.928
Beschikbaarheid lijkschouwing	Uithoorn	8.969	9.515	9.734	9.957	10.186	10.421
Subtotaal		**59.468**	**63.089**	**64.540**	**66.024**	**67.543**	**69.097**

Omschrijving	Gemeente	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Thematisch onderzoek THZ	Aalsmeer	0	2.972	3.040	3.110	3.181	3.255
Thematisch onderzoek THZ	Amstelveen	0	8.508	8.703	8.904	9.108	9.318
Thematisch onderzoek THZ	Diemen	0	2.734	2.797	2.862	2.928	2.995
Thematisch onderzoek THZ	Ouder-Amstel	0	1.303	1.333	1.364	1.395	1.427
Thematisch onderzoek THZ	Uithoorn	0	2.756	2.819	2.884	2.950	3.018
Subtotaal		**0**	**18.273**	**18.693**	**19.123**	**19.563**	**20.013**
Ondersteuning Zorg & Overlast	Aalsmeer	0	0	0	0	0	0
Ondersteuning Zorg & Overlast	Amstelveen	0	0	0	0	0	0
Ondersteuning Zorg & Overlast	Diemen	19.379	18.304	18.725	19.156	19.597	20.047
Ondersteuning Zorg & Overlast	Ouder-Amstel	9.237	8.785	8.987	9.193	9.405	9.621
Ondersteuning Zorg & Overlast	Uithoorn	19.530	19.166	19.607	20.058	20.519	20.991
Subtotaal		**48.146**	**46.255**	**47.319**	**48.407**	**49.521**	**50.660**
Opvoedondersteuning & extra weegmoment	Aalsmeer	0	0	0	0	0	0
Opvoedondersteuning & extra weegmoment	Amstelveen	0	0	0	0	0	0
Opvoedondersteuning & extra weegmoment	Diemen	0	41.000	43.402	44.400	45.421	46.466
Opvoedondersteuning & extra weegmoment	Ouder-Amstel	0	0	0	0	0	0
Opvoedondersteuning & extra weegmoment	Uithoorn	0	0	0	0	0	0
Subtotaal		**0**	**41.000**	**43.402**	**44.400**	**45.421**	**46.466**
Inkoop Diemen	Aalsmeer	0	0	0	0	0	0
Inkoop Diemen	Amstelveen	0	0	0	0	0	0
Inkoop Diemen	Diemen	15.113	15.113	15.113	0	0	0
Inkoop Diemen	Ouder-Amstel	0	0	0	0	0	0
Inkoop Diemen	Uithoorn	0	0	0	0	0	0
Subtotaal		**15.113**	**15.113**	**15.113**	**0**	**0**	**0**

Omschrijving	Gemeente	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Bedrijfsvoering	Aalsmeer	99.993	102.993	105.362	107.785	110.264	112.800
Bedrijfsvoering	Amstelveen	286.283	294.872	301.654	308.592	315.689	322.950
Bedrijfsvoering	Diemen	92.014	94.774	96.954	99.184	101.465	103.799
Bedrijfsvoering	Ouder-Amstel	43.857	45.173	46.212	47.275	48.362	49.475
Bedrijfsvoering	Uithoorn	92.732	95.514	97.711	99.958	102.257	104.609
Subtotaal		**614.880**	**633.326**	**647.893**	**662.794**	**678.038**	**693.633**
Huisvesting	Aalsmeer	78.674	84.805	87.703	87.368	88.679	90.009
Huisvesting	Amstelveen	225.246	242.799	251.097	260.287	264.192	268.155
Huisvesting	Diemen	72.396	78.037	80.704	80.396	81.602	82.826
Huisvesting	Ouder-Amstel	34.507	37.196	38.467	38.320	38.895	39.478
Huisvesting	Uithoorn	72.961	78.647	81.335	81.024	82.239	83.473
Subtotaal		**483.784**	**521.484**	**539.306**	**547.396**	**555.607**	**563.941**

Gemeente Amstelveen

COLLEGEVOORSTEL

Voorstel nr 30

Datum B&W-besluit 21 april 2020

Voor de raadsvergadering van
27 mei 2020

Portefeuillehouder wethouder Marijn van Ballegooijen

Afdeling Jeugd & Samenleving

Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
F. Hoekstra en I. Brugman
020-5404020
i.brugman@amstelveen.nl

Behandelen in de raadscommissie Burgers en samenleving (B&S)
op 13 mei 2020

Onderwerp

Jaarstukken 2019 en Begroting 2021 Gemeenschappelijke Regeling Openbare Gezondheidszorg (GR OGZ) Amstelland.

Gevraagd besluit

1. Kennis te nemen van de Jaarstukken 2019 van de GR OGZ Amstelland.
2. Geen zienswijze in te dienen over de Begroting 2021 van de GR OGZ Amstelland en daarmee akkoord te gaan met de gemeentelijke bijdrage voor 2021 van € 3.463.214,-.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Het doel van de GR OGZ Amstelland is het beschermen en bevorderen van de gezondheid van de bevolking of specifieke groepen daarbinnen, het voorkomen en tijdig opsporen van ziekten onder de bevolking en het bevorderen van de openbare gezondheidszorg.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

De GGD Amsterdam voert voor de GR OGZ Amstelland alle taken op grond van de Wet Publieke Gezondheid (Wpg) uit. Hieronder vallen onder andere de gezondheidsbevorderingstaken, medische milieukunde, technische hygiënezorg, infectieziektebestrijding en de jeugdgezondheidszorg (JGZ), inclusief het uitvoeren van het Rijksvaccinatieprogramma. Verder wordt er periodiek onderzoek gedaan om inzicht te krijgen in de leefstijl en gezondheidstoestand van de inwoners. Deze gegevens worden gepubliceerd op de website van de GGD onder Gezondheid in Beeld (https://www.ggdgezondheidinbeeld.nl/publicaties-amstelland/) en dienen om de effecten van de werkzaamheden te monitoren en om beleid op te maken en bij te sturen.

De inhoud van de taken is nader omschreven in het Productenboek van de GR OGZ Amstelland. De GR OGZ Amstelland geeft in de Jaarstukken aan in hoeverre de geplande werkzaamheden in 2019 zijn uitgevoerd en in de Begroting 2021 wat de geplande werkzaamheden voor het komende jaar zijn. De Jaarstukken 2019 worden ter kennisneming aangeboden. De Begroting 2021 wordt voor zienswijze aan de raad voorgelegd.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Programma 1.

Aanleiding

De gemeenten zijn in het kader van de Wpg verantwoordelijk voor de uitvoering van de openbare gezondheidszorgtaken. Overeenkomstig de bepalingen in de GR OGZ Amstelland, heeft deze GR de taak het doen uitvoeren van de gemeentelijke taken bij of krachtens de wet voor zover deze taken

behoren tot het gezamenlijke en aanvullende takenpakket. De GGD Amsterdam is de uitvoerende organisatie. Het bestuur van de GR heeft op 2 april 2020 de Jaarstukken 2019 en de begroting 2021 in concept (in afwachting van eventuele zienswijzen) vastgesteld.

Argumenten

Jaarstukken 2019.
In de programma's zijn dit jaar voor het eerst meerjarige resultaten opgenomen. Ook is in de bijlage de vaccinatiegraad in de verschillende gemeenten opgenomen. In de bestuurlijke samenvatting van de Jaarstukken 2019 is een kort overzicht gegeven van de uitgevoerde werkzaamheden.

In het verleden werd de accountantsverklaring pas afgegeven nadat de jaarstukken de gemeenteraden gepasseerd waren. De accountantsverklaring wordt nu met de jaarstukken meegestuurd aan de gemeenteraden.

Het beschikbare budget in 2019 bedroeg € 6.957.947,-. Ten opzichte van realisatie van € 6.750.004,- is daarmee sprake van een voordelig resultaat van € 207.944,-. De reden hiervoor is met name gelegen in een onderbesteding op JGZ vanwege personeelstekort. Aangezien de algemene reserve conform de GR al 10% van de begroting bedraagt, en het niet nodig is andere reserves te vormen, kan het gehele voordelige resultaat terugvloeien naar de deelnemers. Voor Amstelveen betekent dit dat er een bedrag van € 104.354,- zal terugvloeien. Dit wordt in de Perspectiefnota verwerkt.

Begroting 2021.
De Begroting 2021 is gebaseerd op de GR, het onderliggende convenant en het productenboek 2018.

Voor het opstellen van de Begroting 2021 is de Begroting van 2020 als basis genomen. De stijging van de kosten Begroting 2021 ten opzichte van de Begroting 2020 bedraagt in totaal € 255.729,-. Deze stijging wordt met name veroorzaakt door een nominale loon- en prijsontwikkeling van 2,3%. Daarnaast is het thematisch onderzoek technische hygiënezorg als plustaak in de begroting opgenomen en zijn de kosten voor de SOA-poli verhoogd. Deze kosten zijn verhoogd omdat de afgelopen tien jaar, de bijdrage voor bron- en contactopsporing alleen zijn aangepast met de nominale ontwikkeling. Mede dankzij de ontwikkeling van de capaciteit van de SOA-poli is echter het aantal consulten in die periode wel vervijfvoudigd.

De uiteindelijke begroting 2021, verdeeld naar bijdrage per gemeente, is als volgt:

GR OGZ Amstelland	Aalsmeer	1.209.635
GR OGZ Amstelland	Amstelveen	3.463.214
GR OGZ Amstelland	Diemen	1.190.663
GR OGZ Amstelland	Ouder-Amstel	537.914
GR OGZ Amstelland	Uithoorn	1.137.365
Eindtotaal		**7.538.791**

Kanttekeningen

De taken die belegd zijn bij de GR en vervolgens bij de GGD zijn uitvoeringstaken en bestaan grotendeels uit wettelijke (Wpg) taken. De beleidsvrijheid komt tot uitdrukking op het terrein van lokaal gezondheidsbeleid.

Financiën

De bijdrage voor de gemeente Amstelveen 2021 is geraamd € 3.463.214,- Dit bedrag past niet binnen de financiële kaders van de gemeentelijke meerjarenbegroting. Dit wordt in de Perspectiefnota 2021 meegenomen.

Communicatie

n.v.t.

Procedure

Na de behandeling in de vijf gemeenteraden, worden de Jaarstukken 2019 en de ontwerp Begroting 2021 na verwerking van eventuele zienswijzen, definitief vastgesteld door het bestuur van de GR OGZ Amstelland. De Jaarstukken 2019 en Begroting 2021 worden vervolgens toegezonden aan het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland.

Bijlagen

1. Jaarstukken 2019.
2. Accountantsverklaring bij de Jaarstukken 2019.
3. Bestuurlijke samenvatting van de Jaarstukken 2019.
4. Ontwerp Begroting 2021.

De secretaris, De voorzitter,

Bert Winthorst Tjapko Poppens

BEHANDELING RAADSCOMMISSIE

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het collegevoorstel kan als bespreekstuk aan de raad worden voorgelegd ter besluitvorming. CDA en GroenLinks willen debatteren over een fijnstofmeting en het CDA overweegt een motie op dit punt.

Het voorstel aan de raad is		Aanvaarde amendementen / moties
X	Ongewijzigd aanvaard	
	Gewijzigd aanvaard	
	Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

1. Kennis te nemen van de Jaarstukken 2019 van de GR OGZ Amstelland.
2. Geen zienswijze in te dienen over de Begroting 2021 van de GR OGZ Amstelland en daarmee akkoord te gaan met de gemeentelijke bijdrage voor 2021 van € 3.463.214,-.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 27 mei 2020.

De griffier,

Marnix Philips

De voorzitter,

Tjapko Poppens

Gemeenteraad

Dossiernummer	440
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	27 mei 2020
Agendapunt	4.1
Omschrijving	Herbenoeming voorzitter en een lid van de Raad van Toezicht Stichting Amstelwijs

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	27 mei 2020

Toelichting

De wet bepaalt dat de gemeenteraad de leden van de raad van toezicht van een stichting voor openbaar primair onderwijs benoemt. De raad wordt nu gevraagd om de heer Poppelaars te herbenoemen als voorzitter en mevrouw Meulman als lid van de raad van toezicht van Amstelwijs.

Gemeente Amstelveen

COLLEGEVOORSTEL

Voorstel nr 36
Datum B&W-besluit 14 april 2020

Voor de raadsvergadering van
27 mei 2020

Behandelen in de raadscommissie n.v.t.
op n.v.t.

Portefeuillehouder wethouder Frank Berkhout
Afdeling J&S
Behandelend ambtenaar J. Betjes
j.betjes@amstelveen.nl
06-25572700

Onderwerp

Herbenoeming voorzitter en een lid van de Raad van Toezicht Stichting Amstelwijs.

Gevraagd besluit

Herbenoeming van de voorzitter de heer Poppelaars en een lid van de Raad van Toezicht Stichting Amstelwijs, mevrouw Meulman per 10 juli 2020.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Openbaar primair onderwijs met een deskundig en toekomstbestendig bestuur.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

Instemmen met herbenoeming van de voorzitter en een lid van de Raad van Toezicht Stichting Amstelwijs voor de tweede termijn van 10 juli 2020 - 10 juli 2024:
1. Mevr. Meulman (lid Raad van Toezicht).
2. Dhr Poppelaars (voorzitter Raad van Toezicht).

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Programma 2 onderwijs.

Aanleiding

De gemeenteraad is op basis van Artikel 48 van de Wet op het Primair Onderwijs bevoegd tot het herbenoemen van de leden van de Raad van Toezicht van de Stichting Amstelwijs. Volgens het in de voordracht bijgevoegde schema van aftreden loopt de eerste termijn van mevrouw Meulman en de heer Poppelaars per 10 juli af. Zij komen in aanmerking voor herbenoeming voor een tweede termijn van vier jaar en worden voor herbenoeming voorgedragen door de oudergeleding van de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad, respectievelijk de Raad van Toezicht.

Argumenten

Met deze benoemingen is de Raad van Toezicht weer op sterkte.

Kanttekeningen

n.v.t.

Financiën

n.v.t.

Communicatie

n.v.t.

Procedure

Het bestuur, de Raad van Toezicht en de heer Poppelaars en mevrouw Meulman worden per brief van het besluit van de raad op de hoogte gesteld.

Bijlagen

Voordracht herbenoeming.

De secretaris, De voorzitter,

Bert Winthorst Tjapko Poppens

BEHANDELING RAADSCOMMISSIE

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

n.v.t.

Het voorstel aan de raad is	Aanvaarde amendementen / moties
Ongewijzigd aanvaard Gewijzigd aanvaard Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

Herbenoeming van de voorzitter de heer Poppelaars en een lid van de Raad van Toezicht Amstelwijs, mevrouw Meulman per 10 juli 2020

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 3 april 2020.

De griffier, De voorzitter,

Marnix Philips Tjapko Poppens

Amstelwijs
Primair onderwijs met een plus!

DATUM ONTVANGST	- 6 FEB. 2020		
BER/ADV DOOR			
TKN/KOPIE AAN			

Gemeente Amstelveen
T.a.v. de gemeenteraad
Postbus 4
1180 BA Amstelveen

Amstelveen, 5 februari 2020

Betreft: voordracht tot herbenoeming leden Raad van Toezicht, Mw. Meulman en dhr. Poppelaars

Geachte gemeenteraad,

Op 10 juli 2020 vervalt volgens het vastgestelde rooster van aftreden de eerste termijn van twee leden van de Raad van Toezicht van Amstelwijs.

Tevens ontstaan er, in verband met het aflopen van de tweede zittingstermijn van twee leden, per 10 juli 2020 vacatures voor twee leden van de Raad van Toezicht. Voor de invulling van deze twee vacatures heeft Amstelwijs inmiddels een wervings- en selectieprocedure opgestart. De voordracht voor deze vacatures kunt u in het voorjaar tegemoet zien. Wij zouden het zeer op prijs stellen als deze benoemingen op 10 juli 2020 zouden kunnen ingaan en dus voordien door u zouden kunnen worden bekrachtigd.

Beide leden, van wie de eerste termijn eindigt op 10 juli 2020, stellen zich graag beschikbaar voor een tweede termijn.

Mede om de inmiddels opgebouwde kennis en ervaring voor de organisatie te kunnen borgen heeft Amstelwijs besloten om beide leden voor te dragen tot herbenoeming voor een tweede termijn van vier jaar.

Mevrouw Meulman wordt voorgedragen namens de oudergeleding van de GMR. De heer Poppelaars (voorzitter) wordt voorgedragen namens de Raad van Toezicht van Amstelwijs.

Graag verzoeken wij u om onze voordracht over te nemen en beide leden per 10 juli 2020 tot 10 juli 2024 te herbenoemen als lid van de Raad van Toezicht van Amstelwijs. Een gelijkluidend verzoek hebben wij gericht aan de gemeenteraad van Ouder-Amstel.

Wilt u zo vriendelijk zijn om ons te informeren wanneer de gemeenteraad een besluit heeft genomen over de herbenoeming van beide leden?

Met vriendelijke groet,
Namens de Raad van Toezicht van Amstelwijs, stichting voor openbaar primair onderwijs,

E.D. van Maaren
Bestuurssecretaris

Bijlagen:
Rooster van aftreden
Wervings- en selectieprocedure twee nieuwe leden van de Raad van Toezicht incl. profielschets
Advertentie vacature leden Raad van Toezicht

e | info@amstelwijs.nl Bouwerij 102 Postbus 9159
t | 020 426 24 60 1185 XX Amstelveen 1180 MD Amstelveen

www.amstelwijs.nl

De heer Poppelaars (voorzitter) en mevrouw Meulman zijn benoemd per 10 juli 2016. Mevrouw Meulman op voordracht van de oudergeleding van de GMR en de heer Poppelaars op voordracht van de Raad van Toezicht

De heer Mens en mevrouw Van Hest zijn op 10 juli 2016 herbenoemd. De heer Mens op voordracht van de Raad van Toezicht en mevrouw Van Hest op voordracht van de oudergeleding van de GMR.

Mevrouw Knuttel is benoemd per 10 juli 2018.

Naam:	*1e termijn:*	*2e termijn:*
Dhr. J. Mens	10 juli 2012 – 10 juli 2016	10 juli 2016 – 10 juli 2020
Mw. E. van Hest	10 juli 2012 – 10 juli 2016	10 juli 2016 – 10 juli 2020
De heer Poppelaars	10 juli 2016 – 10 juli 2020	10 juli 2020 – 10 juli 2024
Mevrouw Meulman	10 juli 2016 – 20 juli 2020	10 juli 2020 – 10 juli 2024
Mevrouw A. Knuttel	10 juli 2018 -10 juli 2022	10 juli 2022 – 10 juli 2026

Amstelwijs
Primair onderwijs met een plus!

Profielschets
twee leden
Raad van Toezicht
van
Stichting Amstelwijs

Januari 2020

Amstelwijs
Amstelwijs is een stichting voor openbaar primair onderwijs, bestaande uit 11 scholen. De stichting verzorgt met ongeveer 350 personeelsleden het onderwijs aan ruim 3300 leerlingen in Amstelveen en Ouderkerk aan de Amstel.

Visie
De besturingsfilosofie van Amstelwijs is gebaseerd op het Rijnlands Denken. Wij willen onze doelen bereiken door: 'verbinding en vertrouwen', 'gedeelde visie', 'sturen op gedrag en proces', 'horizontale wederzijdse beïnvloeding'. In dat kader heeft Amstelwijs een *richtinggevende* visie. Een visie die ons verbindt, inspireert, motiveert en drijft. Maar tegelijkertijd ook een visie die iedere school op haar eigen passende manier mag invullen.

We hebben oog voor de menselijke maat. We willen dat medewerkers graag bij Amstelwijs werken. Normen en protocollen zijn daarin niet leidend, maar het gedrag en de houding ('geven en nemen') van zowel de kant van de werkgever als de werknemer. Amstelwijs vraagt kwaliteit en voortdurende ontwikkeling van haar medewerkers. Daar spreken we elkaar op aan. Dat faciliteren wij ook.

Wij vinden het belangrijk dat kinderen, afkomstig uit gezinnen met heel verschillende achtergronden, elkaar ontmoeten, respecteren en met elkaar optrekken. Ons ideaalbeeld is een maatschappij waar mensen elkaar niet uitsluiten, maar in contact zijn met elkaar. Zo ontstaat er begrip voor elkaar en worden de leerlingen voorbereid om later als een respectvolle, betrokken wereldburger met een open levenshouding deel te nemen aan en bij te dragen aan een duurzame samenleving.

Onderwijs is veel meer dan leren lezen, schrijven en rekenen. Uiteraard voldoen al onze scholen aan de kwaliteitseisen van de onderwijsinspectie. Maar vooral willen wij ze iets leren voor het leven, voor het leven hier en nu en het leven later. Wij zorgen ervoor dat onze leerlingen groeien en zich ontwikkelen. Wij bieden onderwijs met een Plus!

Voor meer informatie : "WIE WE ZIJN EN WAT WE DOEN"
https://www.amstelwijs.nl/bestanden/65/Amstelwijs---visiedoc.pdf

De Raad van Toezicht van Stichting Amstelwijs
De Raad van Toezicht bestaat uit vijf leden die gezamenlijk drie rollen vervullen:
1. toezichthouden op het functioneren van de bestuurder en Amstelwijs;
2. een klankbordfunctie voor de bestuurder vervullen en hem gevraagd en ongevraagd adviseren;
3. het werkgeverschap van de bestuurder invullen.

De Raad kent drie voorbereidende commissies: de Auditcommissie (Financiën en Huisvesting), de commissie Kwaliteit van onderwijs en HRM en de Remuneratiecommissie.

De Raad werkt pro-actief en op basis van de methodiek 'vraaggestuurd toezichthouden' en komt zes tot acht keer per jaar plenair bijeen. De code Goed Bestuur in het primair onderwijs van de de PO-raad vormt de leidraad van het handelen.

De leden ontvangen voor hun werkzaamheden een vergoeding.

De leden hebben periodiek contact met de stakeholders door schoolbezoeken en overleg met de GMR, het directeurenoverleg en met wethouders en raadsleden van de gemeenten Amstelveen en Ouderkerk aan de Amstel.

De vacatures
Wegens het verstrijken van de zittingstermijn van twee leden is de Raad van Toezicht op zoek naar een lid met aandachtsgebied Financiën en een lid met aandachtsgebied Onderwijskwaliteit. De nieuwe leden zullen per 10 juli 2020 aantreden.

Amstelwijs
Primair onderwijs met een plus!

Functie-eisen
Voor deze vacatures zijn de volgende functie-eisen van belang:

1. Bij voorkeur ervaring met toezichthouden en kennis van de actuele ontwikkelingen rondom het professioneel toezichthouden. Maar omdat de overige drie leden ruime ervaring hebben, worden startende toezichthouders ook uitgenodigd te solliciteren.
2. Expertise op één van de aandachtsgebieden (Financiën of Onderwijskwaliteit).
3. Affiniteit met het primair onderwijs is een pré.
4. Bij voorkeur woonachtig in Amstelveen of Ouderkerk aan de Amstel.
5. Voldoende tijd en flexibiliteit voor deelname aan de Raad van Toezicht-vergaderingen en overleg in de avonduren, participatie in de commissie Kwaliteit van onderwijs en HRM of de Auditcommissie (overdag, 3x per jaar) en werkbezoeken aan de scholen (overdag, 3x per jaar).
6. Teamspeler met een heldere constructieve communicatiestijl.
7. Passend binnen een cultuur conform het Rijnlands Denken.
8. Voelt zich thuis bij een ontspannen, ongedwongen én professionele cultuur.
9. Het lidmaatschap van de Raad van Toezicht mag niet leiden tot belangenconflicten.

Algemene reglementaire bepalingen rondom de procedure

1. Samenstelling Raad van toezicht
De samenstelling en benoeming van de Raad van toezicht vindt plaats met inachtneming van het bepaalde in de statuten (artikel 11) en het reglement van de Raad van Toezicht (artikel 5).

2. Openstelling vacature
Uiterlijk 3 maanden voor het verstrijken van de zittingstermijn van de aftredende leden van de Raad van Toezicht stelt het bestuur de vacature(s) open en maakt deze openbaar. Bij tussentijds aftreden kan de Raad van Toezicht kiezen voor een kortere openstellingsperiode.

3. Tussentijdse vacature
In een tussentijdse vacature wordt zo spoedig mogelijk voorzien. Dit reglement wordt eveneens bij een tussentijdse vacature van toepassing geacht.

4. Benoemingsadviescommissie (BAC)
De Raad van Toezicht stelt een profielschets vast.
De Raad van Toezicht stelt een benoemingsadviescommissie (verder: BAC) in. In deze commissie zijn ten minste de Raad van Toezicht, het bestuur en de oudergeleding van de GMR vertegenwoordigd. Een vertegenwoordiger van de Raad van toezicht fungeert als voorzitter van de BAC. De BAC wordt ondersteund door het secretariaat van de Raad van Toezicht.

5. Plaatsing advertentie
De BAC stelt een tijdschema vast waarbinnen zij haar werkzaamheden zal afronden.
De BAC maakt aan de hand van de door de Raad van toezicht opgestelde profielschets een advertentie en bepaalt waar en op welke wijze de advertentie wordt geplaatst.
De advertentietekst bevat tenminste de volgende onderdelen:

a. een beschrijving van de organisatie;
b. een onderdeel "wij vragen";
c. een onderdeel "wij bieden";
d. benoemen waar de brieven naartoe gestuurd kunnen worden;
e. sluitingstermijn voor indienen brieven;
f. indien mogelijk een datum waarop de gesprekken zijn gepland.
De sollicitanten ontvangen een ontvangstbevestiging.

6. Selectie
De BAC beoordeelt de ingekomen brieven en maakt een selectie van hoogstens vijf kandidaten en nodigt deze uit voor een gesprek.
Het selectiegesprek vindt plaats aan de hand van de opgestelde profielschets.

De sollicitanten die voor een gesprek worden uitgenodigd ontvangen bij de uitnodiging de voor de functie opgestelde profielschets en overige relevante informatie.

7. Selectiegesprek
Na de eerste selectiegesprekken zal worden besloten om een tweede selectiegesprek te houden met maximaal drie kandidaten.
Met de sollicitanten worden afspraken gemaakt over het mogelijk inwinnen van referenties.
Na afronding van de selectiegesprekken geeft de BAC aan welke kandidaten in principe benoembaar zijn.
Na afronding van de selectiegesprekken beslist de BAC bij voorkeur bij unanimiteit over de kandidaat die zijn voorkeur heeft.
De sollicitant waarop de keuze is gevallen wordt zo spoedig mogelijk door de voorzitter van de BAC geïnformeerd.
De verdere procedure wordt aan de sollicitant meegedeeld.

8. Terugtrekken sollicitant
Indien de sollicitant te kennen geeft om hem of haar moverende redenen de sollicitatie in te trekken, wordt de door de sollicitant verstrekte informatie teruggezonden of vernietigd.

9. Afwijzen sollicitant
De sollicitanten die niet voor een gesprek in aanmerking komen of die, nadat met hen een gesprek is gevoerd, niet voor de functie in aanmerking komen ontvangen van de BAC zo spoedig mogelijk een gemotiveerde afwijzing.

10. Vertrouwelijke behandeling gegevens
Gegevens die de sollicitant in zijn sollicitatie verstrekt zijn vertrouwelijk. De verspreiding wordt dan ook beperkt tot de leden van de BAC en het secretariaat.
Na afloop van de procedure worden de gegevens, met uitzondering van de gegevens van de benoembare sollicitant, door het secretariaat teruggezonden of vernietigd.

11. Uitbrengen advies
De BAC zendt haar gemotiveerde advies z.s.m. naar de Raad van Toezicht.
De Raad van Toezicht toetst het advies aan het vastgestelde profiel en aan de bepalingen in de stichtingsstatuten (artikel 11).

Indien de Raad van Toezicht niet kan instemmen met het advies verzoekt hij de BAC een nieuw advies uit te brengen.

De kandidaat met de financiële expertise zal worden benoemd op voordracht van de Raad van Toezicht. De kandidaat met de expertise onderwijskwaliteit en personeel zal worden benoemd op voordracht van de OGMR. De Raad van Toezicht zal in dat geval het advies voorleggen aan de oudergeleding van de GMR.

Indien de oudergeleding niet kan instemmen met het advies overleggen de Raad van Toezicht en de oudergeleding van de GMR. Leidt dit niet tot overeenstemming, dan verzoekt de Raad van Toezicht de BAC een nieuw advies uit te brengen.

12. Vaststellen voordracht
De Raad van Toezicht brengt zijn voordracht ter kennis van de raden van de gemeente Amstelveen en Ouder-Amstel met het voorstel tot benoeming van de nieuwe leden over te gaan. Hierbij zal worden vermeld welke kandidaat op voordracht van de OGMR en welke kandidaat op voordracht van de Raad van Toezicht wordt benoemd.

Amstelwijs
Primair onderwijs met een plus!

Draaiboek en overzicht benoeming nieuw lid RvT, op voordracht van OGMR

Week	Activiteit	Bijzonderheden
Wk 51 17-12 (ma)	Openstellen vacature Vaststellen werwings- en selectieprocedure Vaststellen profielschets Samenstellen BAC (vóóraf peilt de voorzitter van de RvT afvaardiging oudergeleding GMR)	RvT Voorzitter RvT
Wk 51	Uitnodigen leden BAC voor 1e bijeenkomst, tevens toesturen profielschets, W&S procedure incl. draaiboek en concept advertentie	Secretariaat
Wk 2 8-01 (wo)	1e bijeenkomst BAC, afstemmen werkwijze Opstellen advertentie (nadere afstemming per mail)	BAC
Wk 3	Aanleveren advertentie media: Parool incl. doorplaatsing naar Intermediair.nl / Intermediair Magazine / Volkskrant.nl / Trouw.nl / Parool.nl Doorsturen advertentie naar de scholen t.b.v. de nieuwsbrieven Plaatsing profielschets en advertentie op website Amstelwijs (VTOI en Linkedin)	Secretariaat
Wk 3 18-01 (za)	Publicatie advertentie Parool (sluitingsdatum 3 februari)	
Wk 5	Toetsing reacties, indien nodig plaatsing advertentie in Volkskrant za 1 februari met verlenging sluitingsdatum naar 9-02)	BAC
Wk 4 t/m 8	Ontvangstbevestiging sollicitanten (aangeven dat ze na 13 februari verder geïnformeerd worden)	Secretariaat
Wk 8 10-02 / 11-02 12-02 (wo 19.30 uur) 13-02 (do) 13-02 (do)	 Doorsturen gegevens sollicitanten naar BAC Brievenselectie, voorbereiden gesprekken met geselecteerde kandidaten Doorsturen gegevens geselecteerde kandidaten naar secretariaat Telefonisch en schriftelijke uitnodigen geselecteerde kandidaten voor 1e ronde	 Secretariaat BAC Voorzitter BAC Secretariaat
17-2 t/m 21-2 Wk 10 04-03 (wo 15.00 uur) 05-03 (do) 05-03 (do) 05-03 (do) 05-03 (do) 05-03 – 9-03	Voorjaarsvakantie Selectiegesprekken 1e ronde, aansluitend keuze kandidaten voor tweede gesprek. Telefonisch uitnodigen geselecteerde kandidaten voor de tweede ronde en tevens afspraken maken over inwinnen referenties. Telefonisch gemotiveerd afwijzen overige kandidaten 1e ronde Schriftelijke bevestiging afwijzing overige kandidaten 1e ronde Schriftelijk uitnodigen kandidaten 2e ronde Inwinnen referenties	 BAC Voorzitter BAC Voorzitter BAC Secretariaat Secretaraat Voorzitter BAC

Amstelwijs
Primair onderwijs met een plus!

Wk 11 9-03 (ma 19.30 uur) 10-03 (di)	Selectiegesprekken 2e ronde, aansluitend bij voorkeur unanieme keuze kandidaat Telefonisch informeren kandidaat van keuze en deze informeren over verdere procedure en uitnodigen voor RvT vergadering 23-03 Kandidaat uitnodigen voor GMR vergadering d.d. 16-03 maart Telefonisch gemotiveerd afwijzen overige kandidaten.	BAC Voorzitter BAC Voorzitter BAC
Wk 12 16-03 (ma) 17-03 (di)	Kennismaking kandidaat met GMR, vervolgens besluit OGMR inz. de voordracht Schriftelijke (bevestigen) afwijzing (alle) overige kandidaten Telefonisch contact met kandidaat i.v.m. besluit OGMR Opstellen gemotiveerde voordracht voor RvT	 Secretariaat Voorzitter BAC Voorzitter BAC
Wk 13 23-03 (ma)	Kennismaking RvT met voorgedragen kandidaat. Aansluitend in een besloten deel besluitvorming RvT over voordracht.	RvT
Wk 14 30-03 (ma)	Doorgeleiden voordracht door Raad van Toezicht naar gemeenteraden.	Voorzitter RvT / secretariaat

Amstelwijs

Primair onderwijs met een plus!

Amstelwijs is een stichting voor openbaar primair onderwijs. De stichting verzorgt met 350 personeelsleden het onderwijs op 11 scholen aan ruim 3300 leerlingen in Amstelveen en Ouderkerk aan de Amstel.

BENT U TOEZICHTHOUDER MET EEN PLUS?

SPREEKT ONZE VISIE U AAN?

DAN ZOEKEN WIJ U!

De besturingsfilosofie van Amstelwijs is gebaseerd op het Rijnlands Denken. Wij willen onze doelen bereiken door: 'verbinding en vertrouwen', 'gedeelde visie', 'sturen op gedrag en proces', 'horizontale wederzijdse beïnvloeding'. In dat kader heeft Amstelwijs een *richtinggevende* visie. Een visie die ons verbindt, inspireert, motiveert en drijft.

We willen dat medewerkers graag bij Amstelwijs werken. Normen en protocollen zijn daarin niet leidend, maar het gedrag en de houding ('geven en nemen') van zowel de kant van de werkgever als de werknemer.

Wij vinden het belangrijk dat kinderen, afkomstig uit gezinnen met heel verschillende achtergronden, elkaar ontmoeten en respecteren. Ons ideaalbeeld is een maatschappij waar mensen elkaar niet uitsluiten, maar in contact zijn met elkaar. De leerlingen worden voorbereid om later als een respectvolle, betrokken wereldburger met een open levenshouding deel te nemen aan en bij te dragen aan een duurzame samenleving.

Onderwijs is veel meer dan leren lezen, schrijven en rekenen. We willen ze iets leren voor het leven, voor het leven hier en nu en het leven later. Wij zorgen ervoor dat onze leerlingen groeien en zich ontwikkelen. Wij bieden onderwijs met een Plus!

Wij zijn per 10 juli 2020 op zoek naar twee nieuwe leden voor de Raad van Toezicht. Mail uw motivatie en CV vóór 3 februari naar ons bestuurssecretariaat: e.van.maaren@amstelwijs.nl.

- Wij zoeken een lid met **financiële expertise** en een lid met **onderwijsinhoudelijke kennis**
- Ook startende toezichthouders worden nadrukkelijk uitgenodigd te solliciteren
- De leden wonen bij voorkeur in Amstelveen of Ouderkerk aan de Amstel
- De leden ontvangen een vergoeding
- De leden bekleden hun functie op persoonlijke titel
- De leden houden toezicht op hoofdlijnen en omarmen het Rijnlands denken
- De leden mogen geen kinderen op één van onze scholen of een andere directe of indirecte verbinding met Amstelwijs hebben

De sollicitatiegesprekken worden gehouden met de benoemingscommissie, waarin drie leden van de Raad van Toezicht, de Directeur-Bestuurder en een lid van de oudergeleding van de GMR zitting hebben. De gesprekken worden gevoerd op woensdag 4 maart en maandag 9 maart 's avonds.

Voor meer informatie over de stichting
en voor de volledige profielschets verwijzen wij u naar
www.amstelwijs.nl.

Gemeente Amstelveen

COLLEGEVOORSTEL

Voorstel nr 37

Datum B&W-besluit 14 april 2020

Voor de raadsvergadering van
27 mei 2020

Behandelen in de raadscommissie n.v.t.
op n.v.t.

Portefeuillehouder wethouder Frank Berkhout

Afdeling Jeugd en Samenleving

Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
Els Heldens
06-33164300
e.heldens@amstelveen,nl

Onderwerp

Benoeming leden Raad van Toezicht Stichting Amstelwijs.

Gevraagd besluit

De heer M. van den Heuvel en mevrouw A. van Berlo-van Keer benoemen tot lid van de Raad van Toezicht van Stichting Amstelwijs.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Volgens het schema van aftreden moeten twee leden de raad van Toezicht van de Stichting Amstelwijs verlaten. Met deze benoemingen is deze Raad weer voltallig.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

1. De heer Matthijs van den Heuvel, wonende te Amstelveen benoemen tot lid van de Raad van Toezicht van Stichting Amstelland.
2. mevrouw Annik van Berlo-van Keer, wonende te Aalsmeer benoemen tot lid van de Raad van Toezicht van Stichting Amstelland.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Programma 2, Onderwijs.

Aanleiding

De gemeenteraad is op basis van Artikel 48 van de Wet op het Primair Onderwijs bevoegd tot het benoemen van de leden van de Raad van Toezicht van de Stichting Amstelwijs. Volgens bijgaand schema van aftreden nemen de heer Mens en mevrouw Van Hest afscheid van de Raad van Toezicht. Hiermee zijn twee vacatures ontstaan. De daartoe ingerichte procedure is gestart en mevrouw Van Berlo-van Keer en de heer Van den Heuvel zijn unaniem voorgedragen door de Benoemings Advies Commissie (BAC).

Argumenten

Met deze benoemingen is de Raad van Toezicht weer op sterkte.

Kanttekeningen

Geen.

Financiën

Geen.

Communicatie

Procedure

Het bestuur, de Raad van Toezicht en de heer Van den Heuvel en mevrouw Van Berlo-van Keer worden per brief van het besluit van de raad op de hoogte gesteld.

Bijlagen

1. Aanbevelingsbrief van de Raad van Toezicht Stichting Amstelwijs.
2. Wervingsprocedure voor deze nieuwe leden van de Raad van Toezicht.
3. Schema van aftreden Raad van Toezicht.

Het CV van de kandidaten is in overleg in te zien. U kunt daarvoor contact opnemen met de heer J. Betjes 06-25572700

De secretaris,

Bert Winthorst

De voorzitter,

Tjapko Poppens

BEHANDELING RAADSCOMMISSIE

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

n.v.t.

Het voorstel aan de raad is		Aanvaarde amendementen / moties
X	Ongewijzigd aanvaard	
	Gewijzigd aanvaard	
	Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

De heer M. van den Heuvel en mevrouw A. van Berlo-van Keer benoemen tot lid van de Raad van Toezicht van Stichting Amstelwijs.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 27 mei 2020.

De griffier,

Marnix Philips

De voorzitter,

Tjapko Poppens

Gemeenteraad

Dossiernummer	439
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	27 mei 2020
Agendapunt	4.2
Omschrijving	Benoeming leden Raad van Toezicht Stichting Amstelwijs

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	27 mei 2020

Toelichting

De wet bepaalt dat de gemeenteraad de leden van de raad van toezicht van een stichting voor openbaar primair onderwijs benoemt. De raad wordt nu gevraagd om de heer M. van den Heuvel en mevrouw A. van Berlo-van Keer te benoemen als lid van de raad van toezicht van Amstelwijs.

Gemeente Amstelveen

COLLEGEVOORSTEL

Voorstel nr 37

Datum B&W-besluit 14 april 2020

Voor de raadsvergadering van
27 mei 2020

Behandelen in de raadscommissie n.v.t.
op n.v.t.

Portefeuillehouder wethouder Frank Berkhout

Afdeling Jeugd en Samenleving

Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
Els Heldens
06-33164300
e.heldens@amstelveen,nl

Onderwerp

Benoeming leden Raad van Toezicht Stichting Amstelwijs.

Gevraagd besluit

De heer M. van den Heuvel en mevrouw A. van Berlo-van Keer benoemen tot lid van de Raad van Toezicht van Stichting Amstelwijs.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Volgens het schema van aftreden moeten twee leden de raad van Toezicht van de Stichting Amstelwijs verlaten. Met deze benoemingen is deze Raad weer voltallig.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

1. De heer Matthijs van den Heuvel, wonende te Amstelveen benoemen tot lid van de Raad van Toezicht van Stichting Amstelland.
2. mevrouw Annik van Berlo-van Keer, wonende te Aalsmeer benoemen tot lid van de Raad van Toezicht van Stichting Amstelland.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Programma 2, Onderwijs.

Aanleiding

De gemeenteraad is op basis van Artikel 48 van de Wet op het Primair Onderwijs bevoegd tot het benoemen van de leden van de Raad van Toezicht van de Stichting Amstelwijs. Volgens bijgaand schema van aftreden nemen de heer Mens en mevrouw Van Hest afscheid van de Raad van Toezicht. Hiermee zijn twee vacatures ontstaan. De daartoe ingerichte procedure is gestart en mevrouw Van Berlo-van Keer en de heer Van den Heuvel zijn unaniem voorgedragen door de Benoemings Advies Commissie (BAC).

Argumenten

Met deze benoemingen is de Raad van Toezicht weer op sterkte.

Kanttekeningen

Geen.

Financiën

Geen.

Communicatie

Procedure

Het bestuur, de Raad van Toezicht en de heer Van den Heuvel en mevrouw Van Berlo-van Keer worden per brief van het besluit van de raad op de hoogte gesteld.

Bijlagen

1. Aanbevelingsbrief van de Raad van Toezicht Stichting Amstelwijs.
2. Wervingsprocedure voor deze nieuwe leden van de Raad van Toezicht.
3. Schema van aftreden Raad van Toezicht.

Het CV van de kandidaten is in overleg in te zien. U kunt daarvoor contact opnemen met de heer J. Betjes 06-25572700

De secretaris,

Bert Winthorst

De voorzitter,

Tjapko Poppens

BEHANDELING RAADSCOMMISSIE

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

n.v.t.

Het voorstel aan de raad is	Aanvaarde amendementen / moties
Ongewijzigd aanvaard	
Gewijzigd aanvaard	
Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

De heer M. van den Heuvel en mevrouw A. van Berlo-van Keer benoemen tot lid van de Raad van Toezicht van Stichting Amstelwijs.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 27 mei 2020.

De griffier,

Marnix Philips

De voorzitter,

Tjapko Poppens

Amstelwijs
Primair onderwijs met een plus!

De gemeenteraad van
De gemeente Amstelveen
T.a.v. de griffier
Postbus 4
1180 BA Amstelveen

Amstelveen, 24 maart 2020

Betreft: voordracht tot benoeming leden Raad van toezicht, de heer M. van den Heuvel en mevrouw A. van Berlo-van Keer

Geachte gemeenteraad,

Zoals eerder aangekondigd, ontstaan er op 10 juli 2020, in verband met het aflopen van de tweede zittingstermijn van de heer Mens en mevrouw Van Hest, twee vacatures in de Raad van toezicht. Voor de invulling van deze vacatures heeft Amstelwijs inmiddels een wervings- en selectieprocedure doorlopen en afgerond.

In de vergadering van 23 maart jl. heeft de Raad van toezicht besloten om de heer Van den Heuvel en mevrouw Van Berlo-Van Keer aan de gemeenteraad voor te dragen tot benoeming van lid van de Raad van toezicht van Amstelwijs per 10 juli 2020.

De heer Van den Heuvel wordt voorgedragen namens de Raad van toezicht. Mevrouw Van Berlo-Van Keer wordt voorgedragen namens de oudergeleding van de GMR. De voordracht geniet volledige steun van de brede selectiecommissie en de huidige Raad van toezicht.

De heer Van der Heuvel heeft een goede financiële kennis en heeft ervaring met het lidmaatschap van een auditcommissie.

Mevrouw Van Berlo-Van Keer heeft een grote affiniteit en passie voor en kennis van het onderwijs en onderwijsbeleid. Als toezichthouder heeft zij ervaring en weet goed wat de rol van toezicht inhoudt. Zij zal een kritische toezichthouder zijn op een manier die past in onze Raad van toezicht.

Van beide kandidaten verwachten we dat een ze goede aanvulling zijn voor de Raad van toezicht en dat hun persoonlijkheid meerwaarde biedt voor de Raad van toezicht.

Graag verzoeken wij u om onze voordracht over te nemen en de heer Van den Heuvel en mevrouw Van Berlo-Van Keer per 10 juli 2020 tot 10 juli 2024 te benoemen als lid van de Raad van toezicht van Amstelwijs. Daarmee beogen we te bereiken dat de Raad van toezicht op volle sterkte het nieuwe schooljaar in kan gaan.

Een gelijkluidend verzoek hebben wij gericht aan de gemeenteraad van Ouder-Amstel.

Wilt u zo vriendelijk zijn om ons te informeren wanneer de gemeenteraad een besluit heeft genomen over de benoemingen?

Met vriendelijke groet,
Namens de Raad van toezicht van Amstelwijs, stichting voor openbaar primair onderwijs,

E.D. van Maaren
Bestuurssecretaris

e | info@amstelwijs.nl Kalkbranderij 2 Postbus 9159
t | 020 426 24 60 1185 ZX Amstelveen 1180 MD Amstelveen

www.amstelwijs.nl

Amstelwijs
Primair onderwijs met een plus!

Bijlagen:
Cv de heer Van den Heuvel en mevrouw Van Berlo-Van Keer
Wervings- en selectieprocedure incl. profielschets leden Raad van toezicht
Rooster van aftreden

Profiel lid Raad van Toezicht van Stichting Amstelwijs

Amstelwijs
Amstelwijs is een stichting voor openbaar primair onderwijs, bestaande uit 11 scholen. De stichting verzorgt met ongeveer 320 personeelsleden het onderwijs aan ruim 3200 leerlingen in Amstelveen en Ouderkerk aan de Amstel.

De Raad van Toezicht van Stichting Amstelwijs
De Raad van Toezicht bestaat uit vijf leden die gezamenlijk drie rollen vervullen:
1. toezichthouden op het functioneren van de bestuurder en Amstelwijs;
2. een klankbordfunctie voor de bestuurder vervullen en hem gevraagd en ongevraagd adviseren;
3. het werkgeverschap van de bestuurder invullen.

De Raad kent drie voorbereidende commissies: de Auditcommissie (Financiën en Huisvesting), de commissie Kwaliteit van onderwijs en HRM en de Remuneratiecommissie.
De Raad werkt pro-actief en op basis van de methodiek 'vraaggestuurd toezichthouden' en komt zes tot acht keer per jaar plenair bijeen. De code Goed Bestuur in het primair onderwijs van de de PO-raad vormt de leidraad van het handelen.
De leden ontvangen voor hun werkzaamheden een vergoeding conform de richtlijnen van de PO-raad.
De leden hebben periodiek contact met de stakeholders door schoolbezoeken en overleg met de GMR, het directeurenoverleg en met wethouders en raadsleden van de gemeenten Amstelveen en Ouderkerk aan de Amstel.

De vacatures
Wegens het verstrijken van de zittingstermijn van twee leden is de Raad van Toezicht op zoek naar een lid met aandachtsgebied Financiën en een lid met aandachtsgebied Onderwijskwaliteit en personeel. De nieuwe leden zullen per 10 juli 2020 aantreden.

Functie-eisen
Voor deze vacatures zijn de volgende functie-eisen van belang:

1. Bij voorkeur ervaring met toezichthouden en kennis van de actuele ontwikkelingen rondom het professioneel toezichthouden
2. Expertise op een van de aandachtsgebieden (Financiën of Onderwijskwaliteit)
3. Affiniteit met het primair onderwijs is een pré
4. Bij voorkeur woonachtig in Amstelveen of Ouderkerk aan de Amstel
5. Voldoende tijd en flexibiliteit voor deelname aan de Raad van Toezicht vergaderingen en overleg in de avonduren, participatie in de commissie Kwaliteit van onderwijs en HRM of de Auditcommissie (overdag, 3x per jaar) en werkbezoeken aan de scholen (overdag, 3x per jaar)
6. Teamspeler met een heldere constructieve communicatiestijl
7. Het lidmaatschap van de Raad van Toezicht mag niet leiden tot belangenconflicten in uw andere hoedanigheden.

De procedure

1. Samenstelling Raad van toezicht

De samenstelling en benoeming van de Raad van toezicht vindt plaats met inachtneming van het bepaalde in de statuten (artikel 11) en het reglement van de Raad van Toezicht (artikel 5).

2. Openstelling vacature

Uiterlijk 3 maanden voor het verstrijken van de zittingstermijn van de aftredende leden van de Raad van Toezicht stelt het bestuur de vacature(s) open en maakt deze openbaar. Bij tussentijds aftreden kan de Raad van Toezicht kiezen voor een kortere openstellingsperiode.

3. Tussentijdse vacature

In een tussentijdse vacature wordt zo spoedig mogelijk voorzien. Dit reglement wordt eveneens bij een tussentijdse vacature van toepassing geacht.

4. Benoemingsadviescommissie (BAC)

De Raad van Toezicht stelt een profielschets vast.
De Raad van Toezicht stelt een benoemingsadviescommissie (verder: BAC) in. In deze commissie zijn ten minste de Raad van Toezicht, het bestuur en de oudergeleding van de GMR vertegenwoordigd. Een vertegenwoordiger van de Raad van toezicht fungeert als voorzitter van de BAC. De BAC wordt ondersteund door het secretariaat van de Raad van Toezicht.

5. Plaatsing advertentie

De BAC stelt een tijdschema vast (zie punt 13), waarbinnen zij haar werkzaamheden zal afronden.
De BAC maakt aan de hand van de door de Raad van toezicht opgestelde profielschets een advertentie en bepaalt waar en op welke wijze de advertentie wordt geplaatst.
De advertentietekst bevat tenminste de volgende onderdelen:

a. een beschrijving van de organisatie;
b. een onderdeel “wij vragen”;
c. een onderdeel “wij bieden”;
d. benoemen waar de brieven naartoe gestuurd kunnen worden;
e. sluitingstermijn voor indienen brieven;
f. indien mogelijk een datum waarop de gesprekken zijn gepland.

De sollicitanten ontvangen een ontvangstbevestiging.

6. Selectie

De BAC beoordeelt de ingekomen brieven en maakt een selectie van hoogstens vijf kandidaten en nodigt deze uit voor een gesprek.
Het selectiegesprek vindt plaats aan de hand van de opgestelde profielschets.
De sollicitanten die voor een gesprek worden uitgenodigd ontvangen bij de uitnodiging de voor de functie opgestelde profielschets en overige relevante informatie.

7. Selectiegesprek

Na de eerste selectiegesprekken zal worden besloten om een tweede selectiegesprek te houden met maximaal drie kandidaten.
Met de sollicitanten worden afspraken gemaakt over het mogelijk inwinnen van referenties.
Na afronding van de selectiegesprekken geeft de BAC aan welke kandidaten in principe benoembaar zijn.
Na afronding van de selectiegesprekken beslist de BAC bij voorkeur bij unanimiteit over de kandidaat die zijn voorkeur heeft.
De sollicitant waarop de keuze is gevallen wordt zo spoedig mogelijk door de voorzitter van de BAC geïnformeerd. De verdere procedure wordt aan de sollicitant meegedeeld.

8. Terugtrekken sollicitant

Indien de sollicitant te kennen geeft om hem of haar moverende redenen de sollicitatie in te trekken, wordt de door de sollicitant verstrekte informatie teruggezonden of vernietigd.

9. Afwijzen sollicitant
De sollicitanten die niet voor een gesprek in aanmerking komen of die, nadat met hen een gesprek is gevoerd, niet voor de functie in aanmerking komen ontvangen van de BAC zo spoedig mogelijk een gemotiveerde afwijzing.

10. Vertrouwelijke behandeling gegevens
Gegevens die de sollicitant in zijn sollicitatie verstrekt zijn vertrouwelijk. De verspreiding wordt dan ook beperkt tot de leden van de BAC en het secretariaat.
Na afloop van de procedure worden de gegevens, met uitzondering van de gegevens van de benoembare sollicitant, door het secretariaat teruggezonden of vernietigd.

11. Uitbrengen advies
De BAC zendt haar gemotiveerde advies z.s.m. naar de Raad van Toezicht.
De Raad van Toezicht toetst het advies aan het vastgestelde profiel en aan de bepalingen in de stichtingsstatuten (artikel 11).

Indien de Raad van Toezicht niet kan instemmen met het advies verzoekt hij de BAC een nieuw advies uit te brengen.

De kandidaat met de financiële expertise zal worden benoemd op voordracht van de Raad van Toezicht. De kandidaat met de expertise onderwijskwaliteit en personeel zal worden benoemd op voordracht van de OGMR. De Raad van Toezicht zal in dat geval het advies voorleggen aan de oudergeleding van de GMR.

Indien de oudergeleding niet kan instemmen met het advies overleggen de Raad van Toezicht en de oudergeleding van de GMR. Leidt dit niet tot overeenstemming, dan verzoekt de Raad van Toezicht de BAC een nieuw advies uit te brengen.

12. Vaststellen voordracht
De Raad van Toezicht brengt zijn voordracht ter kennis van de raden van de gemeente Amstelveen en Ouder-Amstel met het voorstel tot benoeming van de nieuwe leden over te gaan. Hierbij zal worden vermeld welke kandidaat op voordracht van de OGMR en welke kandidaat op voordracht van de Raad van Toezicht wordt benoemd.

Amstelwijs
Primair onderwijs met een plus!

Draaiboek en overzicht benoeming nieuw lid RvT, op voordracht van OGMR

Week	Activiteit	Bijzonderheden
Wk 51 17-12 (ma)	Openstellen vacature Vaststellen wervings- en selectieprocedure Vaststellen profielschets Samenstellen BAC (vóóraf peilt de voorzitter van de RvT afvaardiging oudergeleding GMR)	RvT Voorzitter RvT
Wk 51	Uitnodigen leden BAC voor 1e bijeenkomst, tevens toesturen profielschets, W&S procedure incl. draaiboek en concept advertentie	Secretariaat
Wk 2 8-01 (wo)	1e bijeenkomst BAC, afstemmen werkwijze Opstellen advertentie (nadere afstemming per mail)	BAC
Wk 3	Aanleveren advertentie media: Parool incl. doorplaatsing naar Intermediair.nl / Intermediair Magazine / Volkskrant.nl / Trouw.nl / Parool.nl Doorsturen advertentie naar de scholen t.b.v. de nieuwsbrieven Plaatsing profielschets en advertentie op website Amstelwijs (VTOI en Linkedin)	Secretariaat
Wk 3 18-01 (za)	Publicatie advertentie Parool (sluitingsdatum 3 februari)	
Wk 5	Toetsing reacties, indien nodig plaatsing advertentie in Volkskrant za 1 februari met verlenging sluitingsdatum naar 9-02)	BAC
Wk 4 t/m 8	Ontvangstbevestiging sollicitanten (aangeven dat ze na 13 februari verder geïnformeerd worden)	Secretariaat
Wk 8 10-02 / 11-02 12-02 (wo 19.30 uur) 13-02 (do) 13-02 (do)	Doorsturen gegevens sollicitanten naar BAC Brievenselectie, voorbereiden gesprekken met geselecteerde kandidaten Doorsturen gegevens geselecteerde kandidaten naar secretariaat Telefonisch en schriftelijke uitnodigen geselecteerde kandidaten voor 1e ronde	Secretariaat BAC Voorzitter BAC Secretariaat
17-2 t/m 21-2 Wk 10 04-03 (wo 16.00 uur) 05-03 (do) 05-03 (do)	Voorjaarsvakantie Selectiegesprekken 1e ronde, aansluitend keuze kandidaten voor tweede gesprek. Telefonisch uitnodigen geselecteerde kandidaten voor de tweede ronde en tevens afspraken maken over inwinnen referenties. Telefonisch gemotiveerd afwijzen overige kandidaten 1e ronde	 BAC Voorzitter BAC Voorzitter BAC Secretariaat

05-03 (do) 05-03 (do) 05-03 – 9-03	Schriftelijke bevestiging afwijzing overige kandidaten 1e ronde Schriftelijk uitnodigen kandidaten 2e ronde Inwinnen referenties	Secretaraat Voorzitter BAC
Wk 11 9-03 (ma 19.30 uur) 10-03 (di)	Selectiegesprekken 2e ronde, aansluitend bij voorkeur unanieme keuze kandidaat Telefonisch informeren kandidaat van keuze en deze informeren over verdere procedure en uitnodigen voor RvT vergadering 23-03 Kandidaat uitnodigen voor GMR vergadering d.d. 16-03 maart Telefonisch gemotiveerd afwijzen overige kandidaten.	BAC Voorzitter BAC Voorzitter BAC
Wk 12 16-03 (ma) 17-03 (di)	Kennismaking kandidaat met GMR, vervolgens besluit OGMR inz. de voordracht Schriftelijke (bevestigen) afwijzing (alle) overige kandidaten Telefonisch contact met kandidaat i.v.m. besluit OGMR Opstellen gemotiveerde voordracht voor RvT	 Secretariaat Voorzitter BAC Voorzitter BAC
Wk 13 23-03 (ma)	Kennismaking RvT met voorgedragen kandidaat. Aansluitend in een besloten deel besluitvorming RvT over voordracht.	RvT
Wk 14 30-03 (ma)	Doorgeleiden voordracht door Raad van Toezicht naar gemeenteraden.	Voorzitter RvT / secretariaat

De heer Poppelaars (voorzitter) en mevrouw Meulman zijn benoemd per 10 juli 2016. Mevrouw Meulman op voordracht van de oudergeleding van de GMR en de heer Poppelaars op voordracht van de Raad van Toezicht

De heer Mens en mevrouw Van Hest zijn op 10 juli 2016 herbenoemd. De heer Mens op voordracht van de Raad van Toezicht en mevrouw Van Hest op voordracht van de oudergeleding van de GMR.

Mevrouw Knuttel is benoemd per 10 juli 2018.

Naam:	*1e termijn:*	*2e termijn:*
Dhr. J. Mens	10 juli 2012 – 10 juli 2016	10 juli 2016 – 10 juli 2020
Mw. E. van Hest	10 juli 2012 – 10 juli 2016	10 juli 2016 – 10 juli 2020
De heer Poppelaars	10 juli 2016 – 10 juli 2020	10 juli 2020 – 10 juli 2024
Mevrouw Meulman	10 juli 2016 – 20 juli 2020	10 juli 2020 – 10 juli 2024
Mevrouw A. Knuttel	10 juli 2018 -10 juli 2022	10 juli 2022 – 10 juli 2026

Gemeente Amstelveen

COLLEGEVOORSTEL

Voorstel nr 36
Datum B&W-besluit 14 april 2020

Voor de raadsvergadering van
27 mei 2020

Behandelen in de raadscommissie n.v.t.
op n.v.t.

Portefeuillehouder wethouder Frank Berkhout
Afdeling J&S
Behandelend ambtenaar J. Betjes
j.betjes@amstelveen.nl
06-25572700

Onderwerp

Herbenoeming voorzitter en een lid van de Raad van Toezicht Stichting Amstelwijs.

Gevraagd besluit

Herbenoeming van de voorzitter de heer Poppelaars en een lid van de Raad van Toezicht Stichting Amstelwijs, mevrouw Meulman per 10 juli 2020.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Openbaar primair onderwijs met een deskundig en toekomstbestendig bestuur.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

Instemmen met herbenoeming van de voorzitter en een lid van de Raad van Toezicht Stichting Amstelwijs voor de tweede termijn van 10 juli 2020 - 10 juli 2024:
1. Mevr. Meulman (lid Raad van Toezicht).
2. Dhr Poppelaars (voorzitter Raad van Toezicht).

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Programma 2 onderwijs.

Aanleiding

De gemeenteraad is op basis van Artikel 48 van de Wet op het Primair Onderwijs bevoegd tot het herbenoemen van de leden van de Raad van Toezicht van de Stichting Amstelwijs. Volgens het in de voordracht bijgevoegde schema van aftreden loopt de eerste termijn van mevrouw Meulman en de heer Poppelaars per 10 juli af. Zij komen in aanmerking voor herbenoeming voor een tweede termijn van vier jaar en worden voor herbenoeming voorgedragen door de oudergeleding van de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad, respectievelijk de Raad van Toezicht.

Argumenten

Met deze benoemingen is de Raad van Toezicht weer op sterkte.

Kanttekeningen

n.v.t.

Financiën

n.v.t.

Communicatie

n.v.t.

Procedure

Het bestuur, de Raad van Toezicht en de heer Poppelaars en mevrouw Meulman worden per brief van het besluit van de raad op de hoogte gesteld.

Bijlagen

Voordracht herbenoeming.

De secretaris, De voorzitter,

Bert Winthorst Tjapko Poppens

BEHANDELING RAADSCOMMISSIE

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

n.v.t.

Het voorstel aan de raad is		Aanvaarde amendementen / moties
X	Ongewijzigd aanvaard	
	Gewijzigd aanvaard	
	Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

Herbenoeming van de voorzitter de heer Poppelaars en een lid van de Raad van Toezicht Amstelwijs, mevrouw Meulman per 10 juli 2020

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 27 mei 2020.

De griffier, De voorzitter,

Marnix Philips Tjapko Poppens

AVA! GROENLINKS SP

PvdA

Raadsvergadering d.d. 27-05-2020
Amendement/Motie nummer: 5
Aanvaard/Verworpen/Ingetrokken

Bevriezing huurverhoging ten tijde coronacrisis

M

Motie vreemd aan de orde van de dag

De raad van de gemeente Amstelveen in vergadering bijeen op woensdag 27 mei 2020

De raad

Constaterende dat;
- De coronacrisis zware economische gevolgen heeft voor de gemeente Amstelveen en haar inwoners;
- De huurders nog steeds via o.a. verhuurdersheffing betalen voor de vorige crisis;
- Veel Amstelveners nu al te kampen hebben met financiële onzekerheden ten gevolge van deze crisis;
- De impact van deze crisis en de financiële gevolgen hiervan voor huishoudens, verenigingen, instellingen, MKB en ZZP'ers, nog niet goed te overzien zijn;
- Het college reeds een oproep heeft gedaan richting verhuurders om terughoudend om te gaan met huurverhogingen.

Overwegende dat;
- Wooncorporaties en commerciële verhuurders, de huren mogelijk toch zullen verhogen, laatstgenoemde vaak met het maximale percentage, en daarmee mogelijk genoemde huurders in deze crisistijd in financiële problemen brengen;
- de huurbevriezing slechts een eerste stap is en veel meer nodig is om uit de crisis te komen.

Verzoekt het college;
- Het bevriezen van de huren in gesprekken met woningcorporaties over prestatieafspraken mee te nemen;
- Invloed en zo nodig druk uit te oefenen op commerciële verhuurders van vastgoed, om in Amstelveen de huren dit jaar niet te verhogen;
- Vanuit de voorbeeldfunctie van de Gemeente de huurprijzen van de gemeentelijke eigendommen en verhuurde objecten dit jaar niet te zullen verhogen.
- In Den Haag bij het kabinet te pleiten voor bevriezing van de huren en in 2020 af te zien van de jaarlijks geïndexeerde huurverhogingen;

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening en naam:

AVA Michel Becker, **Groen Links** Cheimaa Aouni, **SP** Patrick Adriaans,
PvdA Arnout van den Bosch

Stemming

Voor	VVD	D66	GL	BBA	PvdA	SP	CDA	AVA	SBA	CU
Tegen	VVD	D66	GL	BBA	PvdA	SP	CDA	AVA	SBA	CU

De griffier